ACADEMIA ROMÂNĂ

DOCUMENTA ROMANIAE HISTORICA

C. TRANSILVANIA

VOLUMUL XIII

EDITURA ACADEMIEI ROMÂNE

DOCUMENTA ROMANIAE HISTORICA

C

TRANSILVANIA

VOL. XIII

ACADEMIA ROMÂNĂ
SECŢIA DE ŞTIINŢE ISTORICE ŞI ARHEOLOGIE

DOCUMENTA ROMANIAE HISTORICA

EDITURA ACADEMIEI ROMÂNE

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL DE ISTORIE DIN CLUJ-NAPOCA

C. TRANSILVANIA
VOLUMUL XIII

(1366—1370)

Volum întocmit de:
IOAN DANI
KONRAD GÜNDISCH
VIORICA PERVAIN
AUREL RĂDUȚIU
ADRIAN RUSU
SUSANA ANDEA

EDITURA ACADEMIEI ROMÂNE

ISBN 973-27-0429-2
ISBN 973-27-0428-4

PREFAȚĂ

Cu acest volum facem un pas mai departe în editarea izvoarelor diplomatice referitoare la Transilvania medievală, prezentînd (în continuarea materialului deja publicat: vol. X, 1977, vol. XI, 1981 și vol. XII, 1985) seria documentelor din anii 1366—1370.

Principiile și normele tehnice care au stat la baza lucrării de față cititorul le poate găsi în Notă *la vol. XII (p. IX—X) care a reținut în linii generale cîteva asemenea principii și norme mai importante, din instrucțiunile pentru seria* C. Transilvania *a colecției* Documenta Romaniae Historica, *ce urmează să apară cu prilejul editării primului volum al acestei serii, unde ele sînt explicitate în detaliu.*

Emitenții celor 580 de documente, cîte cuprinde volumul XIII (seria lor fiind incompletă și în acest caz, din motive independente de autori, în principal din lipsa mijloacelor materiale necesare depistării, microfilmării și fotocopierii textelor). se prezintă astfel:

emitenți interni:

voievozii Transilvaniei (din familia Lackfi), Dionisie 20, Nicolae 10 și Emeric 11;
vicevoievozii Transilvaniei, Petru de Oarda, 36 și Ioan Lépes, 19;
comiții (sau vicecomitii) și juzii nobililor comitatelor Alba 1, Cluj 4, Dăbîca 2, Solnocul Interior 4, Solnocul de Mijloc 1, Turda 1, Caraș 4, Bihor 1, Satu Mare 8;
obștea districtului Sebeș 1;
juzii, jurații, orășenii din Bistrita 1, Brașov 1, Cluj 2, Sibiu 2, Sighișoara 1, Șelimbăr 1;
episcopii Dominic de Cenad 2, Dumitru de Oradea 1;
arhidiaconii de Ugocea 6, de Tîrnava 1, ca vicari ai episcopului de Alba Iulia, de Timiș, ca vicar al episcopului de Cenad 1, de Ozd 1;
capitlurile de Alba Iulia 43, de Arad 5, de Cenad 10, de Oradea 43:
conventul din Cluj-Mănăștur 37;

emitenți externi:

regele Ungariei, Ludovic I, 191;
regina (mamă) Ungariei, Elisabeta, 1;
domnul Țării Românești, Vladislav (Vlaicu), 2;
palatinii Ungariei, Nicolae Konth, 3, Ladislau de Oppeln 30, sau slujbași ai acestora 2;
banii Bulgariei (din familia Himffy), Petru 1, Benedict 1;
banii Dalmației și Croației, Konya 1, Simion 1;
juzii curții regale, Ștefan Bubek 13, Nicolae de Zeech 3;

marele comis, Emeric 1;
comitele (sau vicecomitele) și juzii nobililor din comitatele Szabolcs 2, Ugocea 1, Vidin 1;
papa, Urban al V-lea, 27;
episcopii Mihail de Agria 1, Vilhelm de Pécs 2;
capitlurile de Agria 3, de Alba Regală 1, de Buda 1, de Győr 1, de Sf. Irineu 1;
conventul din Lelez 2.

Emitenții unui număr de 6 documente n-au fost identificați (doc. 2, 3, 177—179 și 459).

Din totalul numărului de documente cuprinse în volum un număr de 176 sînt inedite, adăugînd ansamblului un spor de informație și oferind astfel o cuprindere aproape integrală a izvoarelor diplomatice referitoare la anii 1366—1370, într-o prezentare unitară.

După cum s-a văzut, din actele diferiților emitenți, atît laici cît și eclezisatici, numărul cel mai mare (191) aparține regelui. Faptul se explică în contextul politic mai amplu în care puterea centrală face eforturi în vederea lărgirii și consolidării autorității sale. Cu deosebire aceste eforturi vizează Transilvania, țară în care autoritatea centrală a fost silită să se acomodeze limitativ în raport cu autonomiile locale îndelung exersate în jocul puterii. Pe de altă parte, motivații ce țin de politica externă a regatului, insistent preocupată de tendințele expansioniste ungare la sud și est de Carpați, vizînd transpunerea în fapt a unei pretinse suzeranități asupra Țării Românești și Moldovei, ca și interesul — în acest sens — de a controla militar linia Dunării pe linia Orșova — Vidin, acum cînd se preconizează o cruciadă antiotomană, explică și aceasta, atenția deosebită îndreptată spre Transilvania.

De altfel, în răstimpul anilor 1366—1370, prezența regelui în Transilvania a devenit aproape un fapt obișnuit, iar din numărul mare de documente emise de cancelaria sa cu privire la acest teritoriu o mare parte — 72 de acte — se datează în numeroase localități din cele care s-au înscris în itinerarul său transilvănean. În anul 1366 pe acest itinerar se înscriu: Deva (12 aprilie), Alba Iulia (23—29 aprilie), Turda (8—16 mai), Cluj (16—27 mai), Bistrița (3—20 iunie), Gurghiu (20 iunie), Tîrgu Mureș (24—28 iunie), Alba Iulia (6—14 iulie), Vințu de Jos (15 iulie), Lipova (20—24 iulie). După această ședere prelungită, regele revine de această dată, în părțile Banatului în toamna aceluiași an; la Timișoara (6 octombrie), Orșova (10 octombrie), Șemlacu Mare (9 noiembrie), Timișoara (11 noiembrie). Pentru anul 1367, actele emise de rege pentru Transilvania sînt datate în întregime în exterior. În 1368, regele e însă din nou în Transilvania: la Alba Iulia (26 martie), Miercurea Ciuc = Chyk Zekel, *identificare probabilă (16 aprilie), Movile (26 aprilie), Ruja (28 aprilie) și, asemănător anului 1366, revine tot în sud, la 4 decembrie, emițînd un act la Eng (loc. disp. lg. Ciortea, jud. Caraș-Severin). Iarăși, după o pauză de un an, în 1370, prezența regelui se face simțită pe itinerarul: Cluj (27 martie), Turda (4 aprilie), Alba Iulia (15 aprilie), Mediaș (23 aprilie), Cetatea de Baltă (24 aprilie), Tîrgu Mureș (26 aprilie), Batoș (7 mai), Tîrgu Mureș (10 mai), Borșa, s. jud. Cluj (12 mai), Dej (17 iunie), Zalău (24 iulie).*

O prezentare a conținutului actelor cuprinse în volumul de față ar depăși limitele acestei Prefețe. *Cel interesat își poate însă face o imagine completă parcurgînd* Indicii *volumului, onomastic și cel de materii. Is-*

toricul de specialitate nu va fi surprins să constate în economia lucrării prevalența cantitativă a actelor de proprietate, cu caracter juridic, alături de care apar reglementări și de altă natură, din sfera altor domenii: comerț, meșteșuguri, religie și biserică, armată etc. Numeroase reglementări ale stăpînirilor feudale (întărirea unor privilegii vechi, donații și donații noi de moșii) relansează relația puterii centrale cu o nobilime partizană, participantă activ și cointeresată în realizarea obiectivelor politice ale lui Ludovic I. Categorie miltară de bază în oastea regală, nobilimea e chemată mereu sub arme în campaniile militare din acești ani, căci și regele, așa cum i se adresează, împlinește toată voia și dorința nobilimii (omnem vestram voluntatem et beneplacitum adimplevimus, doc. 278). *Aceeași grijă pentru interesele orașelor, pentru cele ale clerului înalt.*

De un interes aparte sînt de semnalat, în cuprinsul volumului, acele documente ce pun în lumină politica regalității față de români: de a repune sub suzeranitate proprie Țara Românească și Moldova și, în strînsă legătură cu acesta, de a anihila pericolul unei solidarizări politice panromânești. În legătură cu acest din urmă aspect, documentele volumului ilustrează cu prisosință o sucesiune de măsuri menite să blocheze și să elimine din viața politică a Transilvaniei elementul românesc. Pîrghia principală a acestei politici urma să fie catolicismul. Apartenența la această religie este legiferată ca o condiție a recunoașterii dreptului de stăpînire asupra moșiei; iar încercările de a rezista deposedării din drepturile unor eredități de devălmășie românească arhaică sînt reprimate cu brutalitate. În documentele acestor ani termenii de români schismatici, tîlhari, răufăcători, furi *au devenit aproape sinonimi.*

În durata lungă a timpului istoric la capătul căreia s-a format Transilvania constituțională „a celor trei națiuni politice și a celor patru religii recepte", răstimpul acoperit de materialul acestui volum, deși scurt, este un moment de referință indispensabilă la înțelegerea unei evoluții în datele ei fundamentale.

În ce privește elaborarea volumului de față, aceasta este rodul activității Colectivului de științe auxiliare din cadrul Sectorului de istorie medievală din Institutul de istorie din Cluj-Napoca. Meritul de a-i fi pus temeliile revine acelor specialiști de înaltă pregătire în paleografie și diplomatica latină, cunoscători deopotrivă ai instituțiilor medievale, printre care s-au numărat la vremea respectivă David Prodan, Francisc Pall, Sigismund Jakó, Alexandru Neamțu, Iosif Pataki, Samuel Goldenberg, Camil Mureșan, Ioan Dani, ca și eminentul latinist al Universității clujene care a fost profesorul Theodor Naum. Acestora li s-a asociat cu observații critice Maria Holban, de la Institutul „Nicolae Iorga" din București. Aportul lor, constînd din depistarea, transcrierea, traducerea, elaborarea unor note critice de text, identificarea localităților, a fost hotărîtor în stabilirea acelor direcții de urmărit și a acelor rigori de respectat, indispensabile abordării unei asemenea activități.

Preluînd această moștenire, în vederea finalizării spre tipar a lucrării, autorii au trebuit să își asume întreaga suită de operații necesare definitivării acesteia, de la colaționarea materialului aflat deja în diverse stadii de elaborare, pînă la prelucrarea pe cont propriu a celor aproximativ 200 de noi documente cu care volumul a fost completat.

În succesiunea cronologică a textelor îngrijitorii volumului și-au concentrat atenția fiecare cu precădere asupra unei secțiuni anume: nr. 1—176 I. Dani, 177—281 K. Gündisch, 282—366 V. Pervain, 367—449 A. Răduțiu, 450—524 A. Rusu și 525—580 S. Andea, dar fiecare a avut posibilitatea să intervină cu îndreptări pe ansamblul întregului material. Această repartizare de sarcini a fost stabilită (încă din anul 1988 cînd au început lucrările de definitivare a volumului) de către acad. Ștefan Pascu.

La volum au mai colaborat Delia Marga cu traducerea în limba franceză a rezumatelor și Marionela Wolf, pentru traducerea unor documente inedite.

A. Rusu a redactat indicele onomastic și S. Andea, indicele de materii.

1 octombrie 1991 AUREL RĂDUȚIU

PRESCURTĂRI — BIBLIOGRAFIE

Arh. capitl. Alba Iulia	= Arhiva capitlului din Alba Iulia (pastrată la Bibl. Batthyaneum).
Arh. conv. Cluj-Mănăştur	= Arhiva conventului din Cluj-Mănăştur (pastrată la Bibl. Batthyaneum).
Arh. conv. Lelez	= Arhiva conventului din Lelez (păstrată la Jasov, R. Slovacă).
Arh. fam. Erdödy din Hlohovec	= Arhiva familiei Erdödy din Hlohovec (păstrată la Arh. Stat. Bratislava, R. Slovacă).
Arh. Naţ. Austr.	= Arhiva Naţională Austriacă, Viena (Austria).
Arh. Naţ. Magh.	= Arhiva Naţională Maghiară, Budapesta (Ungaria).
Arh. Paroh. rom-cat. Cluj-Napoca	= Arhiva Parohiei romano-catolice din Cluj-Napoca.
Arh. primaţ. Strigoniu	= Arhiva primaţială din Esztergom (Ungaria).
Arh. rai. Košice	= Arhiva raională din Košice (R. Slovacă).
Arh. Stat. Alba Iulia	= Arhivele Statului, Filiala Alba Iulia.
Arh. Stat. Braşov	= Arhivele Statului, Filiala Braşov.
Arh. Stat. Bratislava	= Arhivele Statului, Bratislava (R. Slovacă).
Arh. Stat. Cluj-Napoca	= Arhivele Statului, Filiala Cluj-Napoca.
Arh. Stat. München	= Arhivele Statului, München (R.F. Germania).
Arh. Stat. Oradea	= Arhivele Statului, Filiala Oradea.
Arh. Stat. Sibiu	= Arhivele Statului, Filiala Sibiu.
Arh. Stat. Tîrgu Mureş	= Arhivele Statului, Filiala Tîrgu Mureş.
Arh. Vat.	= Arhiva secretă a Vaticanului (Vatican).
Bibl. Batthyaneum	= Biblioteca documentară Batthyaneum din Alba Iulia.
Bibl. Fil. Cluj-Napoca a Acad....	= Biblioteca Filialei din Cluj-Napoca a Academiei Române.
Bibl. Univ. Budapesta	= Biblioteca Universităţii din Budapesta (Ungaria).
Inst. de ist. Cluj-Napoca	= Institutul de istorie Cluj-Napoca. Fototeca *institutului*.
Archiv.	= „Archiv des Verains für siebenbürgische Landeskunde", seria nouă, Sibiu, vol. IV, X, XXI, XXIV, 1859—1860, 1872, 1887—1888, 1892—1893.

Archiv. Zeit.	= „Archivalische Zeitschrift", vol. XII, München, 1887.
Bánffy	= *Oklevéltár a Tomaj-nemzetségbéli losonczi Bánffy család történetéhez* vol. I, ed. de Varjú E., Budapesta, 1908.
Bárány	= Bárány A., *Temes vármegye emléke*, Becicherecul Mare, 1848.
Batthyány, *Leges ecclesiasticae*	= Batthyány I, *Leges ecclesiasticae regni Hungariae et provinciarum adiacentium*, vol. III, Cluj, 1827.
Batthyány, *Series episc. Chanad.*	= Batthyány I, *Sancti Gerardi episcopi Chanadensis scripta et acta hactenus inedita, cum scrie episcoporum Chanadensium*, Alba Iulia, 1790.
Beke, *Erd. kápt.*	= Beke A., *Az erdélyi káptalan levéltára Gyulafehérvárt*, Budapesta, 1889.
Beke, *Km. konv.*	= Beke A., *A kolozsmonostori konvent levéltára*, Budapesta, 1898.
Berger, *Reg.*	= Berger A., *Urkunden-Regesten aus dem alten Bistritzer Archive von 1203 bis 1526*, Bistrița, 1895.
Bistritzer Programm	= *Viertes Programm des evangelischen Gymnasiums zu Bistritz in Siebenbürgen*, Brașov, 1855.
Blagay	= *A Blagay-család oklevéltára*, ed. Thallóczy L. și Barabás S., (*Monumenta Hungariae Historica*, vol. XXVIII), Budapesta, 1897.
Bossányi	= Bossányi A., *Regesta supplicationum*, vol. II, Budapesta, 1918.
Bunyitay	= Bunyitay V., *A váradi püspökség története*, vol. I, Oradea, 1883.
Cercetări istorice	= „Cercetări istorice. Buletinul Seminarului de istoria românilor al Universității din Iași, Iași, vol. X—XII, 1934—1936.
Cod. Andeg.	= *Codex diplomaticus Hungaricus Andegavensis (Anjoukori okmánytár*, vol. VII), ed. Tasnádi Nagy Gy., Budapesta, 1920.
Cod. dipl. patrius	= *Codex diplomaticus patrius (Hazai okmánytár)*, vol. I, ed. Nagy I., Paur I., Ráth K., Véghely D., Győr, 1865.
Csáky	= *A körösszegi és adorjáni gróf Csáky család története oklevéltár*, vol. I, partea 1, ed. Bártfai Szabó L., Budapesta, 1919.
DIR — B	= *Documente privind istoria României. B. Țara Românească, veac XIII, XIV și XV, (1247—1500)*, vol. I, București, 1953.
DIR — C	= *Documente privind istoria României. C. Transilvania, veac. XI, XII și XIII, vol. I (1075—1250), II (1251—1300), veac. XIV, vol. I—IV (1301—1350)*, București, 1951—1955.
DRH — B	= *Documenta Romaniae Historica, B. Țara Românească*, vol. I *(1247—1500)*, ed. Panaitescu P. P. și Mioc D., București, 1966.

DRH — C = *Documenta Romaniae Historica. C. Transilvania*, vol. X *(1351—1355)*, vol. XI *(1356—1360)*, vol. XII *(1361—1365)*, sub redacţia acad. Pascu Şt. Bucureşti, 1977, 1981, 1985.

DRH — D = *Documenta Romaniae Historica. D. Relaţii între ţările române*, vol. I *(1222—1456)*, ed. acad. Pascu Şt., Cihodariu C., Gündisch K. G., Pervain V., Bucureşti, 1977.

Documenta Valachorum = Lukinich E., *Documenta historiam Valachorum in Hungaria illustrantia usque ad annum 1400 p. Christum*, Budapesta, 1941.

Eder, *De initiis* = Eder J.C., *De initiis iuribusque primaevis Saxonum Transsilvanorum comentatio*, Viena, 1792.

Eder, *Observationes* = Eder J. C., *Observationes criticae et pragmaticae ad historiam Transsilvaniae sub regibus Arpadianae et mixtae propaginis*, Sibiu, 1803.

Fejér = Fejér G., *Codex diplomaticus Hungariae ecclesiasticus ac civilis*, vol. VII/3, VIII/2, 3, IX/1, 3, 4, 6, 7, XI, Buda, 1832—1844.

Gábor, *A megyei intezmény* = Gábor Gy., *A megyei intézmény alakulása és müködése Nagy Lajos allat*, Budapesta, 1908.

Gánóczi = Gánóczi A., *Episcopi Varadienses fide diplomatum concinnati*, vol. I, Viena, 1776.

Gierend, *Notitiae* = Gierend A., *Notitiae castellanatus de Tholmach ex diplomatibus potissimum Hungariae regum et Transilv. erutae*, Sibiu, 1832.

Gyárfás, *Jászkúnok tört.* = Gyárfás I., *A jász-kúnok története*, vol. III, Szolnok, 1883.

Hazai okl. = *Hazai oklevéltár*, ed. Nagy I., Deák F., Nagy Gy., Budapesta, 1879.

Hédérváry okl. = *A Hédervàry-család oklevéltára*, vol. I, ed. de Radvánszky B., Závodszky L., Budapesta, 1909.

Herpay, *Debrecen város levélt.* = Herpay G., *Debrecen szab. kir város levéltára diplomagyüjteményének regesztái*, Debreţin, 1916.

Hodor, *Doboka* = Hodor K., *Doboka vármegye természeti és polgári esmértetése*, Cluj, 1837.

Holban, *Contribuţii* = Holban M., *Contribuţii la studiul raporturilor dintre Ţara Românească şi Ungaria angevină*, în „Studii şi materiale de istorie medie", vol. I, 1957.

Hunyadm. = *A Hunyadmegyei történeti és régészeti társulat évkönyve*, vol. V, Budapesta, 1889.

Hurmuzaki—Densuşianu = Hurmuzaki E., *Documente privitoare la istoria românilor*, vol. I/2, ed. Densuşianu N., Bucureşti, 1890.

Hurmuzaki—Iorga = Hurmuzaki E., *Documente privitoare la istoria românilor*, vol. XV/1, ed. N. Iorga, Bucureşti, 1911.

Jakab, *Kol. okl.* = Jakab E., *Oklevéltár Kolozsvár története első kötetéhez*, Buda, 1870.

Jakó—Manolescu = Jakó Zs., Manolescu R., *Scrierea latină în evul mediu*, București, 1971.

Jakó—Valentini = Jakó Zs, Valentini A., *A toroczkószentgyörgyi Thoroczkay család levéltára*, Cluj, 1944.

Juhász, *Die Stifte* = Juhász K., *Die Stifte der tschanader Diözese im Mittelalter*, Münster, 1927.

Kállay = *A nagykálloi Kállay család levéltára*, vol. II, Budapesta, 1943.

Karácsonyi, *Hamis* = Karácsonyi J., *A hamis hibáskeltü és keltezetlen oklevelek jegyzéke 1400-ig*, Budapesta, 1902.

Károlyi = Géresi K., *A nagykarolyi gróf Károlyi család oklevéltara*, vol. I, Budapesta, 1882.

Katona = Katona St., *Historia critica regum Hungariae*, vol. VI, X, Buda, 1782, 1790.

Kemény, *Dipl. Trans. Appendix* = Kemény J., *Diplomatarium Transilvanicum; Diplomatarii Transilvanici Appendix*, 3, ms. la Biblioteca Filialei Cluj-Napoca a Academiei Române.

Kemény, *Dipl. Trans. Suppl.* = Kemény J., *Diplomatarium Transilvanicum, Diplomatarii Transilvanici Supplementum*, II, ms. la Biblioteca Filialei Cluj-Napoca a Academiei Române.

Kemény, *Notitia* = Kemény J., *Notitia historico-diplomatica archivi et literalium capituli Albensis Transsilvaniae*, partea I—II, Sibiu, 1836.

Kereszturi = Kereszturi J., *Compendiaria descriptio fundationis ac vicissitudinum episcopatus et capituli M. Varadiensis*, I, Oradea, 1806.

Kósa, *De publica administr.* = Kósa, S., *De publica partium Transsilvanarum administratione civili atque militari sub vaivodis*, Viena, 1816.

Kumorowitz = Kumorowitz L. B., *Veszprémi regeszták* (1301—1387), Budapesta, 1953.

Kurz, *Magazin* = Kurz A., „*Magazin für Geschichte Literatur und alle Denk-und Merkwürdigkeiten Siebenbürgens*", Brașov, vol. I, 1844.

Lev. Közl. = „*Levéltári Közlemények*", Budapesta, an XXIV (1946).

Magyar Tört. Tár = „Magyar Történelmi Tár", Pesta, vol. IV, 1857.

Marienburg, *Geographie* = Marienburg L.J., *Geographie des Grossfürstenthums Siebenbürgen*, vol. II, Sibiu, 1813.

Marienburg, *Kleine sieb. Geschichte* = Marienburg L. J., *Kleine siebenbürgische Geschichte zur Unterhaltung und Belehrung*, Pesta, 1806.

Mihályi = Mihályi I., *Diplome maramureșene din sec. XIV și XV*, Sighetul Marmației, 1900.

Moga = Moga I., *Problema Țării Loviștei și Ducatul Amlașului*, în idem. *Scrieri istorice*, (ed. Dan M. și Răduțiu A.), Cluj, 1973, p. 37—45.

Mon. Vat. Hung.	= *Monumenta Vaticana historiam regni Hungariae illustrantia*, seria I, vol. IV, Budapestini, 1889.
Onciul, *Titlul*	= Onciul D., *Titlul lui Mircea cel Bătrîn şi posesiunile lui*, în *Scrieri istorice* (ed. A. Sacerdoţeanu), vol. II, Bucureşti, 1968, p. 19—142.
Ortvay	= Ortvay T., Pesty Fr., *Oklevelek Temesvármegye ės Temesvár város történetéhez*, vol. I, Bratislava, 1896.
Pall, *Cronologia*	= Pall Fr., *Cronologia documentelor privind Transilvania (sec. XI—XV)*, în *Documente privind istoria României. Introducere*, vol. I, Bucureşti, 1956, p. 451—663.
Panaitescu	= Panaitescu P. P., *Documentele Ţării Româneşti*, Bucureşti, 1938.
Pesty, *Krassó*	= Pesty Fr., *Krassó vármegye története*, vol. III *(Oklevéltár)*, Budapesta, 1883.
Petrichevich	= P(etrichevich)-Horváth E., *A. Petrichevich család történetének regesztai*, vol. I/2, Pécs, 1942.
Pray, *Specimen*	= Pray G., *Specimen hierarchiae Hungaricae*, vol. II, Košice, 1779.
Reissenberger, *Die Kerzer Abtei*	= Raissenberger L., *Die Kerzer Abtei*, Sibiu, 1894.
Revista istorică	= „Revista istorică", Vălenii de Munte, an. XI (1925).
Schlözer, *Krit. Sammlungen*	= Schlözer A. L., *Kritische Sammlungen zur Geschichte der Deutschen in Siebenbürgen*, vol. I—III, Göttingen, 1795—1797.
Schuller, *Umrisse*	= Schuller K.K., *Umrisse und kritische Studien zur Geschichte von Siebenbürgen*, vol. II, Sibiu, 1851.
Sebestyén, *Mag. kir. tart.*	= Sebestyén B., *A magyar királyok tartózkodása helyei*, Budapesta, f.a.
Seivert. *Hermannstadt*	= Seivert G., *Die Stadt Hermannstadt*, Sibiu, 1859.
Sieb. Provinzialblätter	= „Siebenbürgische Provinzialblätter", Sibiu, vol. I—II, 1805, 1807.
Smičiklas	= *Codex diplomaticus regni Croatiae, Dalmatiae et Slavoniae*, vol. XII, XIV, ed. Smičiklas T., Zagreb, 1914, 1916.
Szabó, *Erd. Múz. okl.*	= Szabó K., *Az Erdélyi Múzeum eredeti okleveleinek kivonata (1232—1540)* Budapesta, 1889.
Századok	= „Századok", Budapesta, an. VI, (1872), an. XXIV (1900).
Székely okl.	= *Székely oklevéltár*, vol. I, ed. Szabó K., vol. VIII, ed. Barabás S., Cluj, Budapesta, 1872, 1934.
Szeredai, *Notitia*	= Szeredai A., *Notitia veteris et novi capituli ecclesiae Albansis Transsilvaniae ex antiquis et recentioribus litterarum monumentis eruta*, Alba Iulia, 1791.

Szeredai, *Series* = Szeredai A., *Series antiquorum et recentiorum episcoporum Transilvaniae*, Alba Iulia, 1790.

Szinnyei, *Folyóiratok repertóriuma* = Szinnyei J., *Hazai és külföldi folyóiratok magyar tudományos repertóriuma*, vol. I—II, Budapesta, 1874—1875.

Szirmay, *Szathmár varm.* = Szirmay A., *Szathmár vármegye fekvése történeti és polgári ismérete*, vol. I—II, Buda, 1809—1810.

Sztáray = *A nagymihélyi és sztárai gróf Sztáray család oklevéltára*, vol. I, ed. Nagy Gy., Budapesta, 1887.

Tăutu, *Acta Urbani pp. V* = *Fontes*, series III, vol. XI: *Acta Urbani pp. V*, ed. Tăutu A. L., ⟨Roma⟩, 1964.

Teleki = *A római szent birodalmi gróf széki Teleki család levéltára*, vol. I, ed. Barabás S., Budapesta, 1895.

Teleki, *Hunyadiak kora* = Teleki J., *A Hunyadiak kora Magyarországon*, vol. XII, Pesta, 1857.

Theiner, *Mon. Hist. Hung.* = Theiner A., *Vetera Monumenta Historica Hungariam sacram illustrantia*, vol. II, Roma, 1860.

Theiner, *Mon. Slav. Merid.* = Theiner A., *Vetera Monumenta Slavorum Merdionalium historiam illustrantia*, vol. I, Roma, 1863.

Tört. Adat. = „Történelmi Adattár", Timişoara, vol. II, 1872.

Tört. Lapok = „Történeti Lapok", ed. Papp, M., Cluj, an. I—II (1874—1876).

Tört. Tár. = „Történelmi Tár", Budapesta, an. XI, XV, XVIII—XIX, XXI; serie nouă, an. VIII, X, (1889, 1892, 1895, 1896, 1898, 1907, 1909).

Transilvania = „Transilvania. Foaia Asociaţiunii transilvane pentru literatura română şi cultura poporului român", Braşov, vol. IV—V, 1871—1872.

Trausch, *Diplom. Transsilv. Saxon* = Trausch J. F., *Diplomatarium Transsilvanico-Saxonicum*, ms. la Biblioteca Colegiului reformat din Cluj-Napoca.

Ub. = *Urkundenbuch zur Geschichte der Deutschen in Siebenbürgen*, vol. I—III, ed. Zimmermann Fr., Werner C., Müller G., Sibiu, 1892, 1897, 1902.

Ung. Magazin = „Ungarisches Magazin, oder Beyträge zur ungarischen Geschichte, Geographie, Naturwissenschaft und der dahin einschlagenden Litteratur", Bratislava, vol. I, 1781.

Vajda, *Erd. polg.* = Vajda L., *Az erdélyi polgári magános törvényekkel való esmeretségek*, vol. I—III, Cluj, 1830.

Wenzel, *Magyar dipl.* = Wenzel G., *Magyar diplomácziai emlékek az Anjoukorból*, vol. II, Budapesta, 1875. (= *Monumenta Hungariae Historica*, seria IV, vol. II).

Weszpremi, *Bigr. madicorum* = Weszpremi Șt., *Succinta medicorum Hungariae et Transilvaniae biographia*, vol. II, Viena, 1781.

Zichy = *Codex diplomaticus comitum Zichy*, ed. Nagy Imre, Nagy Iván, Véghely D., vol. I, III, IV, Pesta, 1872, 1874, 1878.

Zimmermann, *Texte* = Zimmermann Fr., *Texte zu den von dem Archivamt der Stadt Hermannstadt und der sächsischen Nation herausgegeben en „Photographien von Urkunden aus siebenbürgisch-sächsischen Archiven“*, Sibiu, 1880.

REZUMATELE DOCUMENTELOR

1. *1366*. Ludovic I ,regele Ungariei, poruncește să fie chemați la scaunul său de judecata nobilii de Agriș.

2. *1366*. Laurențiu de Vetiș ocupă o parte din moșia Gilian.

3. *1366*. Mențiune despre hotărnicirea moșiei Oșvarău.

4. *1366 ⟨Győr⟩*. Capitlul din Győr adeverește împărțirea și hotărnicirea moșiei Gymolth, revenită, în parte, capitlului din Oradea.

5. *1366*. Ludovic I, regele Ungariei, hotărăște că numai catolicii au dreptul de a stapîni moșii în districtul Caransebeș.

.6 *1366 ianuarie 13, ⟨Agria⟩*. Capitlul din Agria adeverește plîngerea lui Petru de Sanislău împotriva nedreptății ce i s-a făcut cu prilejul împărțirii moșiei Rakamaz.

7. *1366 ianuarie 20, Sîntimbru*. Petru, vicevoievodul Transilvaniei, cere capitlului din Alba Iulia să-și trimită omul său de mărturie la trecerea unei părți din moșia Voivodeni în stăpînirea fiicelor lui Ioan, fiul lui Martin de Voivodeni.

8. *1366 februarie 9, Vidin*. Emeric, marele comis al regelui, poruncește lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, să ocrotească pe Ioan, fiul lui Nicolae de Someșeni.

9. *1366 februarie 11*. Ludovic I, regele Ungariei, transcrie un privilegiu al regelui Carol Robert din anul 1328, care fusese întărit cu pecetea sa pierdută în Țara Românească; sînt menționați demnitari din Transilvania.

10. *1366 februarie 12*. Ludovic I, regele Ungariei, întărește un privilegiu al regelui Bela al IV-lea din anul 1254 privitor la un schimb de moșii; sînt menționați demnitari din Transilvania.

11. *1366 februarie 21, Buda*. Dionisie, voievodul Transilvaniei, întărește magiștrilor Ștefan și Toma, fiii lui Toma de Reghin, moșia Șimișna.

12. *1366 februarie 21, Buda*. Dionisie, voievodul Transilvaniei, cere capitlului din Alba Iulia să trimită trei oameni de mărturie la prețuirea cetății Menteu, aflată în pricină între urmașii lui Toma. Ștefan și Desideriu, fiii lui Dionisie de Reghin, și la împarțirea moșiilor lor din orice parte a Transilvaniei, rămase în folosință comună.

13. *1366 februarie 21, Buda*. Dionisie, voievodul Transilvaniei, amînă judecarea pricinii dintre fiii lui Toma de Reghin și nobilii de Lučenec, cu privire la moșia Sînmihaiu de Cîmpie.

14. *1366 februarie 23*. Ludovic I, regele Ungariei, întărește actele sale din anii 1363 și 1366 date notarului lui Dionisie, voievodul Transilvaniei.

15. *1366 martie 1, ⟨Alba Iulia⟩*. Capitlul din Alba Iulia transcrie, pentru obștea nobililor din Transilvania, actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 6 noiembrie 1365, cu privire la prerogativa acordată nobililor voievodatului de a judeca pe oamenii și iobagii de pe moșiile lor.

16. *1366 martie 2, ⟨Cluj-Mănăștur⟩*. Conventul din Cluj-Mănăștur adeverește înțelegerea dintre fiii lui Nicolae, fiul lui Beden, privitoare la împărțirea moșiei Peterteleke, din comitatul Cluj.

17. *1366 martie 3, Avignon*. Papa Urban al V-lea, la cererea lui Ladislau al lui Andrei, canonic de Cenad, îl confirmă ca preot al bisericii parohiale din Șaeș.

18. *1366 martie 12, ⟨Avignon⟩*. Papa Urban al V-lea, la cererea lui Ludovic I, regele Ungariei, numește pe Nicolae de Corona paroh în Brașov.

19. *1366 martie 12, Avignon.* Papa Urban al V-lea, la cererea lui Ludovic I, regele Ungariei, numește pe Nicolae al lui Petru din Brașov paroh în Ghimbav.

20. *1366 martie 25, Sîntimbru.* Petru, vicevoievodul Transilvaniei, adeverește învoiala dintre capitlul din Alba Iulia și comiții Henning și Nicolae de Cincu, cu privire la o bucată de pămînt din moșia Vecerd.

21. *1366 martie 27.* Ludovic I, regele Ungariei, la cererea lui Nicolae Hédervári, întărește scrisoarea sa deschisă, din 5 septembrie 1358, Buda; sînt menționați demnitari din Transilvania.

22. *1366 martie 29, Vișegrad.* Ludovic I, regele Ungariei, pune pe fiicele lui Ladislau de Zenthmiclos în stăpînirea moșiilor Zenthmiclos și Zau de Cîmpie.

23. *1366 martie 29.* Ludovic I, regele Ungariei, întărește călugărițelor din Buda Veche o donație a mamei sale, regina Elizabeta; sînt menționați demnitari din Transilvania.

24. *136⟨6⟩ aprilie 1.* Ludovic I, regele Ungariei, transcrie și întărește privilegiul lui Ladislau al IV-lea, regele Ungariei, din 30 august 1283; sînt menționați demnitari din Transilvania.

25. *1366 aprilie 7, Avignon.* Papa Urban al V-lea, la cererea lui Ludovic I, regele Ungariei, acordă lui Emeric de Wyczna un canonicat și o prebendă la biserica din Alba Regală, devenite vacante prin sfințirea lui Nicolae de Brașov ca episcop de Knin.

26. *1366 aprilie 12, Deva.* Ludovic I, regele Ungariei, poruncește lui Dionisie, voievodul Transilvaniei, să hotărnicească moșia Totia, din comitatul Hunedoara.

27. *1366 aprilie 15, ⟨Oradea⟩.* Capitlul din Oradea adeverește că magiștrii Ladislau și Ștefan, fiii lui Ioan de Bátor, au dăruit mănăstirii Sfintei Ana o vie aflată în hotarul Orăzii.

28. *1366 aprilie 17, Alba Iulia.* Dionisie, voievodul Transilvaniei, cere capitlului din Alba Iulia să trimită oameni de mărturie la cercetarea și prețuirea cetății Menteu, și la împărțirea de moșii între Toma și Ștefan, fiii lui Toma de Reghin, pe de o parte, și nobilii de Lučenec, pe de alta.

29. *1366 aprilie 18, ⟨Oradea⟩.* Capitlul din Oradea raportează lui Nicolae Konth, palatinul Ungariei, că a chemat la judecată pe nobilii de Bátor, pentru o uliță din satul Abrány.

30. *⟨1366⟩ aprilie 23, Alba Iulia.* Ludovic I, regele Ungariei, poruncește lui Benedict, comitele de Caraș, să-l țină întemnițat pe Ladislau, complice și gazdă de răufăcători.

31. *1366 ⟨23 aprilie — 29 aprilie⟩, Alba Iulia,* Ludovic I, regele Ungariei, la rugămintea lui Ștefan, fiul lui Syke de Buituri, și a lui Ladislau, fiul lui Nicolae de Jeledinți, acordă Ecaterinei și Margaretei, fiicele lui Herbord de Galda de Jos, soțiile lor, dreptul de a fi plătite în bani pentru pătrimea ce li se cuvine ca fiice.

32. *1366 aprilie 23, Alba Iulia.* Dionisie, voievodul Transilvaniei, poruncește comitelui, vicecomitelui și juzilor nobililor din comitatul Turda să cerceteze plîngerea lui Otto, abatele de Cluj-Mănăștur, cu privire la ocuparea moșiilor Dătășeni și Lechința.

33. *1366 aprilie 24, Alba Iulia.* Ludovic I, regele Ungariei, dăruiește, ca nouă danie, lui Nicolae, fiul lui Cîndea, fratelui său Ioan, vărului său Nicolae, fiul lui Roman, și urmașilor lor moșia Lupșa, primindu-i, totodată, în rîndul nobililor.

34. *1366 aprilie 24, Alba Iulia.* Ludovic I, regele Ungariei, poruncește tuturor dregătorilor săi să respecte dreptul lui Ioan, fiul lui Geguš de Mălîncrav, de a judeca pe iobagii și slujitorii de pe moșiile sale în toate pricinile, în afară de furt, tîlhărie la drumul mare și crimă.

35. *1366 aprilie 24, Alba Iulia.* Dionisie, voievodul Transilvaniei cere capitlului din Alba Iulia să-și trimită omul său de mărturie la redobîndirea și darea moșiilor Jidveiu, Bălcaciu și Păucea în stăpînire lui Petru de Bogata.

36. *1366 aprilie 28.* Ladislau, comitele, și juzii nobililor din comitatul Cluj raportează lui Dionisie, voievodul Transilvaniei, despre cercetarea făcută cu privire la moșiile Dătășeni și Lechința, din comitatul Turda.

37. *1366 aprilie 29, Alba Iulia.* Ludovic I, regele Ungariei, poruncește capitlului din Alba Iulia să-și trimită oamenii de mărturie la hotărnicirea moșiilor Nou Săsesc și Roandola dinspre satele Copșa Mare și Valchid.

38. *1366 aprilie 30.* Ioan de Tureni, comitele, și juzii nobililor din comitatul Turda raportează lui Dionisie, voievodul Transilvaniei, despre cercetarea făcută cu privire la moșiile Dătășeni și Lechința, aparținînd mănăstirii din Cuj-Mănăștur.

39. *1366 mai 4, ⟨Alba Iulia⟩.* Capitlul din Alba Iulia raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, că la hotărnicirea moșiei Totia s-au împotrivit nobilii de Jeledinți și cnezul Stroia.

40. *⟨1366 după mai 4, Turda⟩.* Dionisie, voievodul Transilvaniei, transcrie actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din ⟨23 aprilie — 29 aprilie⟩ 1366, Alba Iulia, și cere capitlului din Alba Iulia să-și trimită omul de mărturie la împărțirea moșiilor lui Herbord de Galda de Jos și la punerea nobilelor Ecaterina și Margareta, fiicele lui, în stăpînirea pătrimii cuvenite lor ca fiice.

41. *1366 mai 5, ⟨Alba Iulia⟩.* Capitlul din Alba Iulia raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, că, potrivit poruncii sale din 29 aprilie 1366, Alba Iulia, pe care o transcrie, și-a trimis oamenii de mărturie la hotărnicirea și prețuirea pămîntului Lăpuș, aflat în pricină între Ioan, fiul lui Gegus de Mălîncrav, și oaspeții din Copșa Mare și Valchid.

42. *1366 mai 8, Turda.* Ludovic I, regele Ungariei, poruncește capitlului din Alba Iulia să-și trimită omul de mărturie la punerea Elizabetei, fiica lui Ladislau zis Căpraru de Galda, în stăpînirea unei jumătăți din părțile de moșie ale tatălui ei, aflate la Galda de Jos și în alte părți.

43. *1366 mai 9, Turda.* Ludovic I, regele Ungariei, poruncește capitlului din Alba Iulia să-și trimită omul de mărturie la înapoierea moșiilor Sombor și Gerebench, precum și a cetății Solyumkw în stăpînirea nobililor de Hăghig.

44. *1366 mai 9, Turda.* Ludovic I, regele Ungariei, poruncește capitlului din Alba Iulia să-și trimită omul de mărturie la înapoierea unor sesii din moșiile Olteni și Malnaș în stăpînirea nobililor de Hăghig.

45. *1366 mai 9, Turda.* Ludovic I, regele Ungariei, poruncește capitlului din Alba Iulia să-și trimită omul său de mărturie la înapoierea unor bucăți de pămînt din moșiile Araci și Hăghig în stăpînirea nobililor de Hăghig.

46. *1366 mai 9, Turda.* Dionisie, voievodul Transilvaniei, cere capitlului din Alba Iulia să trimită oameni de mărturie la hotărnicirea moșiilor Totia și Jeledinți.

47. *1366 mai 11, Turda.* Dionisie, voievodul Transilvaniei, cere capitlului din Alba Iulia să-și trimită omul de mărturie la prețuirea unei părți din moșia Stîna de Mureș.

48. *1366 mai 11, Turda.* Dionisie, voievodul Transilvaniei, adeverește samavolniciile săvîrșite odinioară de sașii din Curciu și Băgaciu asupra lui Toma Chendu, cînd au pierit și actele date de rege cu privire la vama de pe rîul Tîrnava Mică.

49. *1366 mai 11, Turda.* Dionisie, voievodul Transilvaniei, la cererea nobilei Elisabeta, fiica lui Ioan zis Chentee, văduva lui Valentin, fost slujbaș de Cămăraș, adeverește mărturisirea lui Ioan, fiul lui Petru zis Panchelus, cu privire la pătrimea cuvenită ei ca fiică din moșia Panticeu.

50. *1366 mai 11, Turda.* Dionisie, voievodul Transilvaniei, adeverește întîmpinarea și oprelіștea făcute de Mihail, fiul lui Iacob de Tritenii de Jos, împotriva lui Nicolae, fiul lui Nicolae de Luncani, care i-a cotropit moșia Cîmpia Turzii.

51. *1366 mai 11, Turda.* Dionisie, voievodul Transilvaniei, cere capitlului din Alba Iulia să-și trimită omul său de mărturie la darea în stăpînire lui Anton, fiul lui Pethe, a unei părți din moșia Ceanu Mic, dobîndită de el de la Ioan de Tureni, drept pătrimea cuvenită ca fiică mamei sale.

52. *1366 mai 12, Turda.* Dionisie, voievodul Transilvaniei, cere conventului din Cluj-Mănăștur să-și trimită omul de mărturie la trecerea moșiei Budești, din comitatul Cluj, în stăpînirea lui Gheorghe Bubek, marele vistier al reginei.

53. *1366 mai 15, Turda.* Ludovic I, regele Ungariei, acordă fiilor lui Ilie de Rimetea și verilor lor dreptul paloșului pe moșiile lor.

54. *1366 mai 15, Turda.* Dionisie, voievodul Transilvaniei, adeverește înțelegerea dintre Ladislau de Dăbîca și Dominic, episcopul Transilvaniei, cu privire la moșia Uioara de Sus.

55. *1366 mai 15, Turda.* Dionisie, voievodul Transilvaniei, hotărăște ca magistratul Desideriu zis Wos să jure că nu este vinovat de silniciile săvîrșite de cnezul Ladislau și de voievodul Gyula din Măhal pe moșia Kywhaza a lui Ladislau, fiul lui Beke de Iclod.

56. *1366 mai 15, Turda.* Dionisie, voievodul Transilvaniei, adeverește înțelegerea dintre Elena, văduva lui Grigore de Zenthmartun, și fiii lui Beke de Iclod, cu privire la moșia Zenthmartun.

57. *1366 mai 15, Turda.* Dionisie, voievodul Transilvaniei, cere capitlului din Alba Iulia să trimită oameni de mărturie la prețuirea, împărțirea și darea în stăpînire a unei părți din moșia Stîna de Mureș.

58. *1366 mai 16, Turda.* Ludovic I, regele Ungariei, împarte moşiile Azyoag şi Buia între Ladislau, fiul lui Grigore, şi soţia sa Ecaterina, pe de o parte, şi Ioan de Vînţul de Jos şi soţia sa Clara, pe de altă parte.

59. *1366 mai 16, Cluj.* Ludovic I, regele Ungariei, daruieşte românului Şerban din satul Avram Iancu moşia regească Aciuţa.

60. *1366 mai 16, Cluj.* Ludovic I, regele Ungariei, porunceşte capitlului din Alba Iulia să-şi trimită omul de marturie la darea în stapînire comitelui Stanislau a moşiilor Satulung, Cernat, Turcheş şi Zlanfalwa.

61. *1366 mai 16, Vişegrad.* Ştefan Bubek, judele curţii regale, întareşte actul prin care Laurenţiu, fiul lui Ioan de Tileagd, şi Toma, fiul lui Laurenţiu de Tileagd, şi-au împărţit moşiile lor din comitatele Bihor, Cenad şi Alba.

62. *1366 mai 22, Cluj.* Ludovic I, regele Ungariei, porunceşte ca moara de macinat scoarţă de stejar a spitalului Sf. Elisabeta din Cluj, sa se facă din nou ca moară de măcinat grîne.

63. *1366 mai 23, ⟨Cluj-Mănăştur⟩.* Conventul din Cluj-Manăştur rapoartează lu Dionisie, voievodul Transilvaniei, despre trecerea moşiei Budeşti în stapînirea magistrului Gheorghe Bubek, marele vistier al reginei.

64. *1366 mai 24, Cluj.* Dionisie, voievodul Transilvaniei, cere conventului din Cluj-Mănăştur să trimită oameni de mărturie la hotărnicirea şi ridicarea semnelor de hotar ale oraşului Turda dinspre moşia Aiton a nobililor de Dragu.

65. *1366 mai 24, ⟨Alba Iulia⟩.* Capitlul din Alba Iulia raporteaza lui Ludovic I, regele Ungariei, că, potrivit poruncii sale din 9 mai 1366, pe care o transcrie, moşiile Sombor şi Gerebench, precum şi cetatea Solyumku au fost date în stapînire magiştrilor Iacob şi Dumitru, fiii lui Nicolae.

66. *1366 mai 24, ⟨Alba Iulia⟩.* Capitlul din Alba Iulia raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, că şi-a trimis omul său de mărturie la darea în stapînire nobililor de Hăghig a sesiilor lor din moşiile Olteni şi Malnaş.

67. *1366 mai 24. ⟨Alba Iulia⟩.* Capitlul din Alba Iulia raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, că, potrivit poruncii sale din 9 mai 1366, pe care o transcrie, moşiile Araci şi Haghig au fost date în stăpînire nepoţilor lui Benchench.

68. *1366 mai 24, ⟨Oradea⟩.* Capitlul din Oradea adevereşte că magistrul Tomá, fiul lui Laurenţiu de Tileagd, l-a oprit pe Laurenţiu, fiul lui Ioan, fiul lui Laurenţiu de Zenthlerenthy, de la înstrăinarea şi zălogirea moşiilor şi părţilor de moşie ale sale.

69. *1366 mai 24, ⟨Oradea⟩.* Capitlul din Oradea adevereşte că fiii magistrului Toma de Tileagd l-au oprit pe Laurenţiu, fiul lui Ioan, fiul lui Laurenţiu de Zenthlerenthy, de la înstrăinarea şi zălogirea moşiilor şi părţilor de moşie ale sale.

70. *1366 mai 27, Cluj.* Ludovic I, regele Ungariei, porunceşte tuturor dregătorilor şi nobililor regatului şi, mai ales, voievodului şi vicevoievodului Transilvaniei să nu-i stînjenească pe orăşenii şi pe negustorii din Dej şi Ocna Dejului atunci cînd aceştia vor ajunge prin locurile stăpînite de ei, şi să nu-i judece, în afară de pricinile majore.

71. *1366 ⟨după mai 27⟩.* Dionisie, voievodul Transilvaniei adevereşte privilegiul regelui Ludovic I, din 27 mai 1366, dat locuitorilor din Ocna Dejului şi Dej.

72. *1366 iunie 1, Vişegrad.* Nicolae Konth, palatinul Ungariei, cere dregătorilor comitatului Satu Mare să cerceteze plîngerea lui Ilie de Szennyes împotriva fiilor lui Grigore de Săplac, cu privire la furtul unor cai de herghelie.

73. *1366 iunie 3, Bistriţa.* Ludovic I, regele Ungariei, porunceşte conventului din Cluj-Mănăştur să-şi trimită omul său de mărturie la hotărnicirea unor pămînturi şi dumbrăvi rămase în pricină între locuitorii din Bonţida şi cei din Sic.

74. *1366 iunie 6, Bistriţa.* Ludovic I, regele Ungariei, întăreşte privilegiile şi libertăţile date orăşenilor din Cluj de regele Carol Robert.

75. *1366 iunie 6, Bistriţa.* Ludovic I, regele Ungariei, porunceşte tuturor dregătorilor şi persoanelor deţinătoare de vămi din Transilvania să nu ia vamă de la orăşenii din Cluj, respectînd privilegiile obţinute de ei de la regele Carol Robert.

76. *1366 iunie 6, ⟨Cenad⟩.* Capitlul din Cenad adevereşte oprelişte a făcută de magistrul Toma de Tileagd împotriva înstrăinării unor moşii de către Laurenţiu, nepotul său.

77. *1366 iunie 7, Bistriţa.* Ludovic I, regele Ungariei, promite lui Gheorghe zis Primichwr din Vidin că-i va confirma drepturile, după ce va fi informat de Dionisie, voievodul Transilvaniei şi căpitan al cetăţii şi districtului Vidin.

78. *1366 iunie 10, ⟨Oradea⟩.* Capitlul din Oradea raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, că a trimis pe Bartolomeu, arhidiaconul de Călata, la împărţirea mai multor moşii din comitatele Bihor şi Cenad.

79. *1366 iunie 11, Bistrița*. Ludovic I, regele Ungariei, acordă orășenilor din Bistrița dreptul de a-și alege, în fiecare an, juzii și jurații, precum și alte drepturi, asemeni orășenilor din Sibiu, în schimbul îndeplinirii slujbelor și a dării față de rege, la care erau obligați și nobilii din satele ce țineau de oraș.

80. *1366 iunie 11, ⟨Cluj-Mănăștur⟩*. Conventul din Cluj-Mănăștur raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, cu privire la hotărnicirea unor pămînturi și dumbrăvi rămase în pricină între satele Bonțida și Sic.

81. *1366 iunie 12, Bistrița*. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, să pună pe fiica lui Leonard de Jucu în stăpînirea unei pătrimi din moșiile tatălui ei.

82. *1366 iunie 13, Avignon*. Papa Urban al V-lea, la cererea lui Ștefan, episcop de Nitra, acordă lui Nicolae, fiul lui Mihail de Albiș, un canonicat și o prebendă din dieceza de Vesprim.

83. *1366 iunie 19, Avignon*. Papa Urban al V-lea, la cererea lui Ludovic I, regele Ungariei, acordă iertare de păcate, printre alții, și comitelui Simion de Medieșu Aurit.

84. *1366 iunie 20*. Ludovic I, regele Ungariei, întărește sașilor din cele șapte scaune ale Transilvaniei diploma privilegială a regelui Carol Robert, din 25 mai 1317.

85. *1366 iunie 20, Gurghiu*. Ludovic I, regele Ungariei, mulțumește lui Marco Cornari, dogele Veneției, pentru ajutorul promis împotriva turcilor.

86. *1366 iunie 23, Avignon*. Papa Urban al V-lea, la cererea lui Ludovic I, regele, și a Elisabetei, regina Ungariei, numește pe Nicolae, fiul lui Ioan al lui Alexandru, într-o slujbă de canonic și de custode, și la o prebendă în biserica de Oradea.

87. *1366 iunie 24, Tîrgu Mureș*. Ludovic I, regele Ungariei, întărește hotărnicirea dintre satul Dumitra și moșia Tukas.

88. *1366 iunie 26, Tîrgu Mureș*. Ludovic I, regele Ungariei, amînă pricina privitoare la împărțirea drepturilor asupra cetății Menteu, între Dionisie, fiul lui Ștefan banul de Lučenec, și Ladislau, fiul lui Desideriu de Lučenec, pe de o parte, și Dionisie, fiul lui Toma, și Ștefan de Lučenec, pe de altă parte.

89. *1366 iunie 26, ⟨Avignon⟩*. Papa Urban al V-lea, la cererea Elisabetei, regina Ungariei, acordă doamnei Clara, comitisă senioară de Medieșu Aurit, și fiicei sale deplină iertare de păcate în clipa morții.

90. *1366 iunie 27, ⟨Alba Iulia⟩*. Capitlul din Alba Iulia raportează lui Dionisie, voievodul Transilvaniei, că împuternicitul parohului din Apold s-a împotrivit punerii fiicelor lui Herbord de Galda de Jos în stăpînirea pătrimii ce li se cuvenea ca fiice din moșiile Galda de Jos și Fahid.

91. *1366 iunie 27, Kállò*. Pousa, vicecomitele, și juzii nobililor din comitatul Szabolcs adeveresc chemarea la judecată a lui Petru de Sanislău.

92. *1366 iunie 28*. Ludovic I, regele Ungariei, acordă drept deplin nobilimii din Transilvania de a nimici pe „răufăcătorii" de orice neam și, mai ales, pe români, stabilește norme de judecată pentru locuitorii de orice stare și neam din voievodat și întărește aceleiași nobilimi privilegiile de care se bucura ea din vechime; valoarea mărturiei cnezilor întăriți cu diplome regale în cnezatele lor este egală cu cea a nobililor.

93. *1366 iunie 29, Avignon*. Papa Urban al V-lea, la cererea lui Gheorghe, cancelarul și solul împăratului bizantin la Avignon, numește pe Dominic al lui Iacob într-un canonicat din biserica de Pécs, deși are o slujbă de canonic și de capelan în biserica de Oradea.

94. *1366 iunie 29, Avignon*. Papa Urban al V-lea, la cererea lui Gheorghe, cancelarul și solul împăratului bizantin la Avignon, numește pe Ladislau al lui Pavel într-un canonicat din biserica de Oradea.

95. *1366 iunie 29, Avignon*. Papa Urban al V-lea, la cererea lui Gheorghe, cancelarul și solul împăratului bizantin la Avignon, acordă iertare de păcate lui Sebastian Chompo din Oradea și soției sale.

96. *1366 iulie 1, ⟨Avignon⟩*. Papa Urban al V-lea, laudă, între alții, pe episcopul Transilvaniei, pe cel de Oradea și pe voievodul Transilvaniei, pentru că l-au îndemnat pe Ludovic I, regele Ungariei, să pornească război împotriva turcilor și au stăruit pentru unitatea bisericii creștine.

97. *1366 iulie 1, ⟨Cluj-Mănăștur⟩*. Conventul din Cluj-Mănăștur adeverește hotărnicirea dintre orașul Cluj și nobilii de Gheorghieni.

98. *1366 iulie 5, ⟨Cluj-Mănăștur⟩*. Conventul din Cluj-Mănăștur raportează lui Dionisie, voievodul Transilvaniei, despre hotărnicirea dintre orașul Turda și moșia Aiton a nobililor de Dragu, și despre neînțelegerea rămasă între părți.

99. *1366 iulie 6, Alba Iulia.* Ludovic I, regele Ungariei, trimite un om al sau pentru a-l opri pe Petru, vicevoievodul Transilvaniei, de la folosirea unui loc de trecere de pe rîul Mureș, ținînd de drept de capitlul din Alba Iulia.

100. *1366 iulie 6, Avignon.* Papa Urban al V-lea, la cererea lui Ștefan, episcopul de Nitra, acordă lui Mihail Ramaz de Zomlin, cleric în dieceza de Oradea, o slujbă de canonic la biserica din Bratislava.

101. *1366 iulie 6, Avignon.* Papa Urban al V-lea, la cererea lui Ștefan, episcopul de Nitra, acordă lui Martin al lui Simion, preot în dieceza Transilvaniei, o slujbă de canonic la biserica din Alba Regală.

102. *1366 iulie 6, Avignon.* Papa Urban al V-lea, la cererea lui Dumitru, episcop de Oradea, încuviințează să-i fie dată iertarea de păcate în clipa morții de către confesorul său.

103. *1366 iulie 8, Alba Iulia.* Ludovic I, regele Ungariei, încuviințează orice danii de moșii făcute sau ce se vor face bisericii de Alba Iulia.

104. *1366 iulie 8, Sîntimbru.* Petru, vicevoievodul Transilvaniei, amînă pricina dintre Ladislau zis Wos de Sîntejude, pe de o parte, și magistrul Petru cel Roșu și alții, pe de altă parte.

105. *1366 iulie 9, Alba Iulia.* Ludovic I, regele Ungariei, întărește capitlului din Alba Iulia stăpînirea ținutului Abrud, a Zlatnei și a satelor aflătoare acolo.

106. *1366 iulie 10, Alba Iulia.* Ludovic I, regele Ungariei, poruncește lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, să hotărnicească toate moșiile nobililor din familia de Dăbîca.

107. *1366 iulie 10, Vișegrad.* Ștefan Bubek, judele curții, adeverește împăcarea dintre Andrei, fiul lui Gheorghe de Petrești, pe de o parte, și Ladislau și Andrei, fiii lui Vyd, și Martin, fiul lui Iacob de Irina, pe de altă parte, cu privire la niște părți din moșiile Petrești, Vezendiu, Irina și Portița, rămase în pricină între părți.

108. *1366 iulie 11, Alba Iulia.* Ludovic I, regele Ungariei, scutește pe magistrul Desideriu de Țaga de datul oilor după moșia Măhal, din comitatul Dăbîca.

109. *1366 iulie 11, Alba Iulia.* Ludovic I, regele Ungariei, poruncește lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, să hotărnicească moșia Măhal, din comitatul Dăbîca.

110. *1366 iulie 12, Alba Iulia.* Ludovic I, regele Ungariei, poruncește capitlului din Alba Iulia să-și trimită omul său de mărturie la trecerea moșiilor Dătășeni și Lechința în stăpînirea lui Ladislau zis Bulgar de Tușinu, a fraților și a verilor săi.

111. *1366 iulie 13, Alba Iulia.* Ludovic I, regele Ungariei, întărește împărțirea bucății de pămînt numită Lăpuș, între Ioan de Mălîncrav și sașii din Copșa Mare.

112. *1366 iulie 14, Alba Iulia.* Ludovic I, regele Ungariei, interzice orășenilor din Cluj executarea jurisdicției asupra iobagilor episcopiei Transilvaniei, în afară de cazurile de hoție, tîlhărie și omor, săvîrșite pe teritoriul orașului.

113. *1366 iulie 14, Alba Iulia.* Ludovic I, regele Ungariei, poruncește capitlului din Oradea să-și trimită omul său de mărturie la împărțirea unei bucăți de pămînt dintre satele Șard și Ighiu.

114. *1366 iulie 15, Vințu de Jos.* Ludovic I, regele Ungariei, adeverește că Petru, vicevoievodul Transilvaniei, s-a legat să se înțeleagă cu capitlul din Alba Iulia, cu privire la un loc de trecere de pe Mureș, și să întărească în scris această înțelegere.

115. *1366 iulie 15, Vințu de Jos.* Ludovic I, regele Ungariei, stabilește clujenilor vama pentru vinul ce-l transportă cu carele lor.

116. *1366 iulie 15, Vințu de Jos.* Ludovic I, regele Ungariei, poruncește lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, să pună pe Elena, fiica răposatului Peteu, fiul lui Sombor, în stăpînirea drepturilor ce i se cuvin după părinții săi.

117. *1366 iulie 15, Gyarmath.* Nicolae Konth, palatinul Ungariei, cere conventului din Lelez să-și trimită omul său de mărturie la hotărnicirea moșiilor Vossyan și Bercu, din comitatul Satu Mare.

118. *1366 iulie 16, Csenger.* Leukus de Ponila și cei patru juzi ai nobililor din comitatul Satu Mare raportează lui Nicolae Konth, palatinul Ungariei, că au cercetat pricina dintre nobilii de Szennyes și cei de Săplac cu privire la furtul unor cai de herghelie.

119. 1366 ⟨*iulie*⟩ 17. Ludovic I, regele Ungariei, întărește lui Dumitru, fiul lui Nicolae de Hăghig, actul capitlului din Alba Iulia, din 24 mai 1366, privitor la stăpînirea moșiilor Sombor și Gerebench și a cetății Solyumkw.

120. *1366 iulie 17.* Ludovic I, regele Ungariei, întărește lui Dumitru și Iacob, fiii lui Nicolae de Hăghig, și vărului lor Ladislau, actul capitlului din Alba Iulia, din 24 mai 1366, privitor la stăpînirea unor sesii din moșiile Olteni și Malnaș.

121. *1366 iulie 20, Lipova.* Ludovic I, regele Ungariei, poruncește nobililor, orașelor și satelor libere din comitatele Keve și Caraș să prindă pe toți preoții ortodocși de acolo și să-i predea magistrului Benedict, comitele acelorași comitate.

122. *1366 iulie 24, Lipova.* Ludovic I, regele Ungariei, mulțumește lui Marco Cornari, dogele Veneției, pentru ajutorul promis împotriva turcilor.

123. *1366 august 4, ⟨Sibiu⟩.* Judele și primarul Sibiului, precum și vicevicarii episcopului Vilhelm de Pécs, vicar general al sașilor din cele șapte scaune săsești din Transilvania, adjudecă locuitorilor din Cîlnic un pămînt în pricină.

124 *1366 august 8, Sîntimbru.* Petru, vicevoiveodul Transilvaniei, scrie juzilor nobililor din comitatul Dăbîca că Desideriu zis Wos nu poate cîștiga pricina pornită împotriva lui Ioan, fiul lui Pavel de Ciumăfaia.

125. *1366 august 10.* Ștefan Bubek, judele curții regale, adeverește că Petru cel Mare, fiul lui Ioan, fiul lui Ștefan, oaspete din Satu Mare, fiind împuternicit de acel oraș, s-a înfățișat la scaunul său de judecata împotriva nobililor de Santău.

126. *1366 august 13, Csenger.* Juzii nobililor din comitatul Satu Mare adeveresc cererea lui Ioan de Panyola, adresată fiilor lui Nicolae de Domănești de a-i înapoia moșia Panyola.

127. *1366 august 17.* Ludovic I, regele Ungariei, întărește în chip de privilegiu orășenilor și oaspeților din Bistrița scrisoarea sa deschisă, din 11 iunie 1366.

128. *1366 august 20, Csenger.* Juzii comitatului Satu Mare adeveresc că Nicolae de Domănești a încercat să-l ucidă pe Leukus, vicecomitele de Satu Mare.

129. *1366 august 25.* Ludovic I, regele Ungariei, întărește în chip de privilegiu, la cererea magistrului Petru, fiul lui Mihail de Iara, vicevoievodul Transilvaniei, actul capitlului din Alba Iulia, din 19 mai 1359, cu privire la moșia Legii.

130. *1366 august 25.* Ludovic I, regele Ungariei, întărește cu noua sa pecete actul său din 10 ianuarie 1360, pentru Petru, vicevoievodul Transilvaniei,

131. *1366 august 26, ⟨Alba Iulia⟩.* Capitlul din Alba Iulia raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, că și-a trimis omul său de mărturie la trecerea moșiilor Dătășeni și Lechința în stăpînirea lui Ladislau zis Bulgar de Tușinu, precum și a fratelui și a verilor săi.

132. *1366 august 27, Bozouk.* Ludovic I, regele Ungariei, poruncește sașilor din scaunele Sibiu, Mediaș și Șeica să nu-l tulbure pe Ioan de Mălîncrav în stăpînirea jumătății pămîntului Lăpuș.

133. *1366 septembrie 1, Vișegrad.* Ludovic I, regele Ungariei, poruncește abatelui de Cîrța să-l apere pe Petru, fiul lui Mihail de Ghimbav, în stăpînirea moșiei Noul Român.

134. *1366 septembrie 6, ⟨Oradea⟩.* Capitlul din Oradea adeverește plîngerea lui Ioan de Ponyla împotriva lui Nicolae de Domănești, cu privire la moșia Kysponyla.

135. *1366 septembrie 7, Sibiu.* Comitele Ștefan de Șelimbăr și alții adeveresc că comitele Laurențiu de Roșia a împrumutat treizeci și doi de florini comitelui Ioan de Gușterița.

136. *1366 septembrie 9, Cojocna.* Ladislau, comitele, și juzii din comitatul Cluj adeveresc că magistrul Micola, nobil de Dezmir, a oprit pe români de la folosirea moșiilor Dezmir, Someșeni și Sînnicoară.

137. *1366 septembrie 10, Buda.* Ludovic I, regele Ungariei, dăruiește magistrului Jakch moșiile Cheșereu, Megekerestur, Șamșud și Bendew, ale unor nobili morți fără moștenitori.

138. *1366 septembrie 14, ⟨Lelez⟩.* Ioan, prepozitul, și conventul din Lelez adeveresc plîngerea lui Leukus ⟨de Ponyla⟩ împotriva lui Nicolae de Domănești, care a vrut să-l omoare.

139. *⟨1366, înainte de 22 septembrie⟩.* Elisabeta, regina-mamă a Ungariei, poruncește hotărnicirea unor moșii și pămînturi, pentru care nobilii de Santău și orășenii din Satu Mare se află în proces.

140. *⟨1366, înainte de 22 septembrie⟩.* Ștefan Bubek, judele curții regale, cere capitlului din Oradea să trimită un om de mărturie, care, împreună cu împuterniciții reginei, să hotărnicească și să dea în stăpînire celor în drept moșiile Doba și Amați, precum și niște pămînturi din comitatul Satu Mare.

141. *1366 septembrie 22, Sîntimbru.* Juzii nobililor din comitatul Alba amînă dezbaterea pricinii dintre Ștefan, slujbașul din Sîntimbru, și Mihail, parohul din Apoldu de Sus.

142. *⟨1366, după septembrie 22, Oradea⟩.* Capitlul din Oradea raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, desfășurarea hotărnicirii unor moșii și pămînturi, pentru care, nobilii de Vetiș, cei de Santău și orășenii din Satu Mare poartă un proces.

143. *1366 septembrie 30, Sîntimbru.* Petru, vicevoievodul Transilvaniei, cere conventului din Cluj-Mănăștur să-și trimită omul său de mărturie la hotărnicirea moșiei Boz a capitlului din Alba Iulia.

144. *1366 octombrie 6, Timișoara.* Ludovic I, regele Ungariei, poruncește lui Valentin, lector de Strigoniu, și magistrului Nicolae de Debrew să pună din nou pe nobilii de Vetiș în stăpînirea pămînturilor lor, date pe nedrept lui Ioan de Santău și orășenilor din Satu Mare.

145. *1366 octombrie 6, ⟨Cluj-Mănăștur⟩.* Conventul din Cluj-Mănăștur raportează lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, că a hotărnicit moșia Boz a capitlului din Alba-Iulia, dinspre moșia Cergău Mic.

146. *1366 octombrie 10, Orșova.* Ludovic I, regele Ungariei, însărcinează pe Petru, vicevoievodul Transilvaniei, să facă hotărnicirea moșiilor Aciliu, Tilișca, Sacel și Orlat, dinspre ținuturile lui Vlaicu, domnul Țării Românești.

147. *1366 octombrie 13, Vișegrad.* Ștefan Bubek, judele curții regale, amînă pricina dintre Ladislau, fiul lui Simion de Carei, și Ladislau și Ștefan, fiii lui Ștefan de Wythka.

148. *1366 octombrie 13, Visegrad.* Ștefan Bubek, judele curții regale, amînă pricina dintre Ladislau, fiul lui Simion de Carei, și Andrei, fiul lui Ștefan de Wythka.

149. *1366 octombrie 13, Sîntimbru.* Petru, vicevoievodul Transilvaniei, cere capitlului din Alba Iulia să împartă moșia Hășdat, din comitatul Hunedoara, între nobilii de acolo.

150. *1366 octombrie 13, Sîntimbru.* Petru, vicevoievodul Transilvaniei, cere conventului din Cluj-Mănăștur să-și trimită omul său de mărturie la chemarea în judecată a mai multor nobili aflați în pricină cu Ladislau zis Wos de Sîntejude.

151. *1366 octombrie 13, ⟨Alba Iulia⟩.* Capitlul din Alba Iulia adeverește că Anton, slujitorul comitelui Erdeu, a făcut întîmpinare împotriva vecinilor moșiei Aruncuta, care iau cu sila folosințele și roadele acelei moșii.

152. *1366 octombrie 22, Oarda de Jos.* Petru, vicevoievodul Transilvaniei, poruncește magiștrilor Ioan zis Bothus, Iacob de Dragu și Iacob de Beclean să dea omului său darea cuvenită de pe moșiile lor.

153. *1366 octombrie 29, Oarda de Jos.* Petru, vicevoievodul Transilvaniei, poruncește vicecastelanilor și altor slujbași să ajute pe Pavel, prepozitul de Sibiu, la strîngerea dărilor cuvenite regelui.

154. *1366 noiembrie 1, ⟨Cluj-Mănăștur⟩.* Conventul din Cluj-Mănăștur raportează lui Petru, vecevoievodul Transilvaniei, că și-a trimis omul său de mărturie la chemarea în judecată a mai multor nobili aflați în pricina cu Ladislau zis Wos de Sîntejude.

155. *1366 noiembrie 9, Șemlacu Mare.* Ludovic I, regele Ungariei, iartă pe nobilul Ladislau de Panyla de pedeapsa cu moartea.

156. *1366 noiembrie 9.* Ludovic I, regele Ungariei, poruncește lui Nicolae de Debrew să pună din nou pe nobilii de Vetiș în stăpînirea pămînturilor lor, date pe nedrept orașului Satu Mare.

157. *⟨1366⟩ noiembrie 11, Timișoara.* Ludovic I, regele Ungariei, poruncește lui Benedict, banul Bulgariei, să vină la el și să-i trimită pe ostașii săi aflați în Bulgaria, oprind acolo, dacă va trebui, doar pe Gheorghe, fiul lui Andrei, fost voievod al Transilvaniei, și pe Thomplinus, cu cetele lor.

158. *1366 noiembrie 15, Sîntimbru.* Petru, vicevoievodul Transilvaniei, cere capitlului din Alba Iulia să-și trimită omul său de mărturie la împărțirea unor părți de moșie din Galda de Jos și Fahyd, și la darea în stăpînire a pătrimii cuvenite nobilelor Ecaterina și Margareta, fiicele răposatului Herbord de Galda de Jos.

159. *1366 noiembrie 18, Sîntimbru.* Petru, vicevoievodul Transilvaniei, adeverește că Leukus, fiul lui Nicolae de Dăbîca, și Mihail, fiul lui Ladislau, sînt datori să plătească lui Benedict de Șardu douăzeci și patru de florini.

160. *1366 noiembrie 18, ⟨Alba Iulia⟩*. Capitlul din Alba Iulia raportează lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, că, potrivit cererii acestuia din 13 octombrie 1366, a împărțit moșia Hășdat din comitatul Hunedoara intre nobilii de acolo.

161. *1366 noiembrie 20*. Ludovic I, regele Ungariei, întărește lui Gheorghe zis Zudar și fraților săi moșia Barnouch; sînt menționați demnitari din Transilvania.

162. *1366 noiembrie 24, ⟨Alba Iulia⟩*. Capitlul din Alba Iulia raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, că, potrivit poruncii sale din 10 octombrie 1366, Orșova, pe care o transcrie, a trimis un om al său de mărturie la hotărnicirea moșiilor Orlat și Săcel dinspre ținuturile lui Vlaicu, domnul Țării Românești.

163. *1366 noiembrie 25, Sîntimbru*. Petru, vicevoievodul Transilvaniei, amînă pricina privitoare la moșia Kerezthes, dintre nobila Agne a, fiica lui Dumtru de Kerezthes, și fiii lui Toma de Sîntejude.

164. *1366 noiembrie 25, Sîntimbru*. Petru, vicevoievodul Transilvaniei, cere capitlului din Alba Iulia să trimită un om al sau de mărturie la cercetarea samavolniciilor săvîrșite de sașii din Copșa Mare pe moșia Nou Săsesc a magistrului Ioan, fiul lui Gegus de Mălîncrav.

165. *1366 noiembrie 25, Sîntimbru*. Petru, vicevoievodul Transilvaniei, cere capitlului din Alba Iulia sa trimită un om al său de mărturie la punerea lui Gerus, fiica lui Alard de Sîngătin și soția lui Ioan zis Tompa, în stăpînirea unor părți din moșia Sîngătin și din altele, moștenite de la tatăl ei.

166. *1366 noiembrie 27, Oarda de Jos*. Petru, vicevoievodul Transilvaniei, poruncește strîngătorilor de gloabe ai voievodului să plătească, din partea magistrului Nicolae de Luncani, comitelui Nicolae zis Zeuner o despăgubire, dacă i se cuvine.

167. *1366 decembrie 2*. Ludovic I, regele Ungariei, întărește pentru Ecaterina, soția lui Ladislau de Miheș, scrisoarea sa deschisa, din 19 iulie 1363, privitoare la moșiile Azyoag și Buia.

168. *1366 decembrie 2, ⟨Oradea⟩* Capitlul din Oradea raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, că, de față cu omul său de mărturie, oamenii regelui au hotărnicit niște pămînturi de folosință ale nobililor de Vetiș.

169. *1366 decembrie 4, ⟨Cluj-Mănăștur⟩*. Conventul din Cluj-Mănăștur adeverește că Ioan de Petreștii de Jos a dat lui Ioan zis de Tureni toate părțile sale din moșiile Ceanu Mic și Tureni, din comitatul Turda, împreună cu zestrea și darurile de nuntă ale bunicii și mamei sale, în temeiul înrudirii, precum și pentru o sută douăzeci și cinci de florini de aur.

170. *1366 decembrie 7, Vișegrad*. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește capitlului de Oradea să cerceteze o plîngere.

171. *1366 decembrie 13, ⟨Alba Iulia⟩*. Capitlul din Alba Iulia raportează lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, că și-a trimis omul său de mărturie la cercetarea samavolniciilor săvîrșite de sașii din Copșa Mare pe moșia Nou Săsesc.

172. *1366 decembrie 17, ⟨Alba Iulia⟩*. Capitlul din Alba Iulia raportează lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, cu privire la darea în stăpînire nobilei Gerus, sotia lui Ioan zis Tompa, a părților de moșie ale tatălui ei, Alard, fiul lui Arnold de Sîngătin. avute în moșia Sîngătin și pretutindeni.

173. *1366 decembrie 26, Vișegrad*. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește lui Benedict, banul Bulgarie, să cerceteze plîngerea nobililor de Zagaryan cu privire la o parte a moșiei Zagaryan, din comtatul Caraș.

174. *1366 decembrie 29, Oarda de Jos*. Petru, vicevoievodul Transilvaniei, cere capitlului din Alba Iulia să trimită un om al său de mărturie la darea în stăpînire nobilei Elena, soția lui Andrei, fiul lui Martin de Șemlacu Mare, a unei jumătăți din moșia Breazova, din districtul Hațeg.

175. *1366 decembrie 30. ⟨Cluj-Mănăștur⟩*. Conventul din Cluj-Mănăștur, la cererea comitelui Iacob zis de Brașov, transcrie actul lui Andrei al III-lea, regele Ungariei, din 9 februarie 1294.

176. *1366 decembrie 31, Oarda de Jos*. Petru, vicevoievodul Transilvaniei. cere capitlului din Alba Iulia să pună pe fiii magistrului Gheorghe de Ceanu Mic în stăpînirea moșiilor și părților de moșie ale magistrului Petru, fiul lui Iacob de Luncani, ca răscumpărare a două mii și doua sute de oi și a treia parte a îndoitului din același număr.

177. *1367*. Obligațiile feudale ale românilor din comitatul Satu Mare.

178. *1367*. Nobilii de Nogmihal zălogesc moșia Gilian.

179. *1367*. Simion, fiul lui Mauriciu, Gheorghe și Petru, fiii lui Martin Koch, stăpînesc moșiile Culciu Mare și Culciu Mic, împreună cu o moara pe rîul Someș.

180. *1367*. Vilhelm, episcopul de Pécs, oprește pe Dominic, episcopul de Cenad, de la împărțirea moșiei Chetnek.

181. 1367. *⟨Alba Iulia⟩*. Magistrul Nicolae, arhidiacon de Ozd, cere să fie transcrisă pentru capitlul din Alba Iulia, porunca magistrului Konya, banul Croației și Dalmației, cu privire la stringerea dijmelor cuvenite episcopului Transilvaniei.

182. *1367 ianuarie 2*. Ludovic I, regele Ungarei, întărește lui Ioan și Nicolae, fiii lui Petru de Cisnădie, actul capitului din Alba Iulia, din 24 noiembrie 1366, privitor la hotărnicirea moșiilor Săcel și Orlat.

183. *1367 ianuarie 3*. Ludovic I, regele Ungariei, confirmă un privilegiu al regelui Carol Robert, din anul 1323; sînt menționați demnitari din Transilvania.

184. *1367 ianuarie 4, Sîntimbru*. Petru, vicevoievodul Transilvaniei, cere conventului din Cluj-Mănăștur să-și trimită omul de mărturie la punerea nobilului Iacob de Dragu, în stăpînirea unor părți din moșiile Budila, Zizin, Domokosfalwa, Puthna, Bran, Tohan și Zărnești, precum și a dijmelor din satul Cristian.

185. *1367 ianuarie 6, Sîntimbru*. Petru, vicevoievodul Transilvaniei, transcrie și întărește un act al capitlului din Alba Iulia, din 18 noiembrie 1366, privitor la împărțirea, hotărnicirea și darea în stăpînire a moșiei Hășdat, nobililor din Hășdat.

186. *1367 ianuarie 6, Bistrița*. Jurații, bătrînii și obștea orașului și districtului Bistrița statornicesc anumite reguli cu privire la cumpărarea de vii și la desfacerea vinului.

187. *1367 ianuarie 7, Oarda de Jos*. Petru, vicevoievodul Transilvaniei, poruncește lui Ștefan, fiul lui Ladislau, să se îngrijească de despăgubirea ce trebuie plătită comitelui Nicolae zis Zeuner din partea lui Nicolae de Luncani și a lui Ladislau zis Darabus.

188. *1367 ianuarie 7, Csenger*. Leukus, vicecomitele și juzii nobililor din comitatul Satu Mare adeveresc că Petru și Pavel, fiii lui Ladislau din Ardud, au despăgubit-o pe Margareta, fiica lui Petru de Ghirișa, pentru uciderea soțului ei.

189. *1367 ianuarie 11, ⟨Oradea⟩*. Capitlul din Oradea raportează lui Dionisie, voievodul Transilvaniei, că magistrul Sebastian de Cehăluț nu s-a prezentat la judecată în pricina cu Petru și Laurențiu de Unimăt pentru niște iobagi români ai săi din Cehal.

190. *1367 ianuarie 13, ⟨Alba Iulia⟩*. Capitlul din Alba Iulia adeverește că comitele Solomon de Sighișoara și fratele său, Nicolae, au vîndut unor orășeni din Sighișoara o moară cu piuă și alta de argăsit.

191. *1367 ianuarie 20, ⟨Alba Iulia⟩*. Capitlul din Alba Iulia raportează lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, cu privire la împăciuirea dintre Petru, fiul lui Iacob de Luncani, pe de o parte, și fiii lui Gheorghe de Ceanu Mic, pe de altă parte.

192. *1367 ianuarie 22, ⟨Agria⟩*. Capitlul din Agria transcrie un act al său din 8 octombrie 1334; printre cei prezenți e amintit Benedict, arhidiacon de Pîncota.

193. *1367 ianuarie 24, Vișegrad*. Nicolae Konth, palatinul Ungariei, amînă procesul dintre Petru de Sanislău și nobilii de Bátor.

194. *1367 ianuarie 24, Sîntimbru*. Petru, vicevoievodul Transilvaniei, cere capitlului din Alba Iulia să-și trimită omul său de mărturie la punerea Elenei, soția lui Ladislau de Nădășelu și fiica răposatului Petru, fiul lui Sombor, în stăpînirea bunurilor rămase de la părinții ei.

195. *1367 ianuarie 25, ⟨Oradea⟩*. Capitlul din Oradea transcrie actul capitlului din Alba Regală, din 25 mai 1359, și actul său din 30 noiembrie 1348, privitoare la schimbul mosiei Bagamer a episcopiei de Oradea cu moșiile Gymolt și Scenthmiklos.

196. *1367 ianuarie 28, Zvolen*. Ludovic I, regele Ungariei, hotărăște ca satul din pădurea Feleacului să fie strămutat, fiind un cuib de răufăcători, și să atîrne de orașul Cluj.

197. *1367 ianuarie 29*. Ludovic I, regele Ungariei, întărește pentru Mihail, fiul lui Blasiu de Recea, și pentru frații săi, actul său din 26 februarie 1364, și cel al conventului din Cluj-Mănăștur, din 11 aprilie 1364, cu privire la moșia Cristur-Șieu.

198. *1367 ianuarie 30*. Ludovic I, regele Ungariei, întărește pentru Melchior Henel, în chip de privilegiu, sub noua sa pecete, un act al său din 24 septembrie 1349, cu privre la moșia Epyndorf.

199. *1367 ianuarie 30*. Ludovic I, regele Ungariei, întărește pentru Iacob, fiul lui Iacob de Beclean, în chip de privilegiu, sub noua sa pecete, actul său privitor la mosiile Mălîncrav, Criș, Stejărenii, Florești, Roandola și Nou Săsesc.

200. *1367 februarie 5, ⟨Oradea⟩*. Capitlul din Oradea raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, că și-a trimis omul său de mărturie la hotărnicirea și împărțirea unei bucăți de moșie între satul episcopal Șard și satul regesc Ighiu.

201. *1367 februarie 6, Vişegrad.* Ludovic I, regele Ungariei, porunceşte capitlului din Alba Iulia să trimită omul său de mărturie la punerea orăşenilor din Ocna Dejului şi Dej în stăpînirea unor pămînturi înapoiate lor.

202. *1367 februarie 7, ⟨Vişegrad⟩.* Ştefan Bubek, judele curţii regale, adevereşte declaraţia magistrului Petru, canonic de Vesprim, în procesul cu capitlul din Oradea, cu privire la un schimb de moşii.

203. *1367 februarie 8.* Ludovic I, regele Ungariei, întăreşte actul său din 20 noiembrie 1357; sînt menţionaţi demnitari din Transilvania.

204. *1367 februarie 10, ⟨Oradea⟩.* Capitlul din Oradea raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, că plîngerea fiilor lui Ladislau de Kállό în legătură cu zestrea soţiei lui Ubul este întemeiată.

205. *1367 februarie 22.* Ludovic I, regele Ungariei, întăreşte pentru Nicolae, fiul lui Cîndea, şi pentru fraţii săi, actul său din 24 aprilie 1366, cu privire la moşia Lupşa.

206. *1367 februarie 24, ⟨Sibiu⟩.* Sfatul oraşului Sibiu adevereşte că breasla tăbăcarilor a cumpărat de la comitele Petru de Aţel şi de la Mihail, fiul comitelui Martin, o moară de măcinat scoarţă de stejar.

207. *1367 martie 6, Kállό.* Vicecomitele şi juzii nobililor din comitatul Szabolcs raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, că nobilii de Domănesti pradă o moşie a lui Ioan de Panyola, zălogită pe vremuri de tatăl acestuia lui Nicolae de Domăneşti.

208. *1367 martie 12, Buda.* Ludovic I, regele Ungariei. porunceşte tuturor prelaţilor, baronilor şi, mai ales, voievodului şi tuturor slujbaşilor din Transilvania să respecte privilegiile date de regii înaintaşi şi de el, nobililor şi locuitorilor de orice stare din Transilvania.

209. *1367 martie 14, Buda.* Magistrul Konya, banul Dalmaţiei şi Croaţiei, interzice slujbaşilor săi din Transivlania să pună stăpînire pe dijmele lui Dominic, episcopul Transilvaniei.

210. *1367 martie 15, ⟨Alba Iulia⟩.* Capitlul din Alba Iulia raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, despre hotărnicirea pămînturilor înapoiate oraşelor Ocna Dejului şi Dej, şi punerea acestor orase în stăpînirea lor.

211. *1367 martie 23, Buda.* Ludovic I, regele Ungariei, întăreşte pentru episcopul Transilvaniei şi arhidiaconii de Tîrnava şi Ozd, actul său din 8 iulie 1366.

212. *1367 martie 23, Buda.* Ludovic I, regele Ungariei, întăreşte pentru episcopul Transilvaniei, actul său din 14 iulie 1366, Alba Iulia, privitor la jurisdicţia oraşului Cluj.

213. *1367 martie 24, Cluj.* Ladislau, comitele, şi juzii nobililor din comitatul Cluj amînă procesul dintre Ştefan şi Pavel, fiii lui Nicolae Wos, ca pîrîţi, şi Andrei, cleric, fiul lui Ioan de Ghirolţ, ca pîrîş, cu privire la devastarea moşiei Tonciu.

214. *1367 martie 25.* Ludovic I, regele Ungariei, întăreşte un privilegiu călugăriţelor din Buda Veche; sînt menţionaţi demnitari din Transilvania.

215. *1367 martie 26 sau aprilie 2, Vişegrad.* Ludovic I, regele Ungariei, porunceşte tuturor slujbaşilor regatului său să respecte dreptul lui Dominic, episcopul Transilvaniei, de a judeca el însuşi pe iobagii şi slujbaşii fără pămînt de pe moşiile sale.

216. *1367 martie 27, Vişegrad.* Ştefan Bubek, judele curţii regale, amînă o pricină dintre mai mulţi nobili din Ungaria; împricinaţii au fost chemaţi la judecată şi de trimisul capitlului din Oradea.

217. *1367 martie 27, Vişegrad.* Ştefan Bubek, judele curţii, cheamă nişte nobili din Ungaria să depună jurămînt în faţa capitlului din Oradea într-o pricină de cotropire de moşie.

218. *1367 aprilie 3.* Ladislau, arhidiaconul de Ugocea, vicar general al episcopului Transilvaniei, stabileşte un soroc într-o pricină de moştenire între comitele Solomon de Sighişoara şi comitele Cristian de Orăştie.

219. *1367 aprilie 8, Cseke.* Vicecomitele şi juzii nobililor din comitatul Satu Mare raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, despre o cercetare.

220. *1367 aprilie 8, Haram.* Ioan, vicecomitele de Caraş, adevereşte că Mihail, fiul lui Petru, a plătit amenda de o marcă.

221. *1367 aprilie 9, ⟨Oradea⟩.* Capitlul din Oradea raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, despre punerea lui Petru, prepozitul bisericii din Oradea, şi a fratelui său Mihail în stăpînirea unor moşii, printre care şi Cheşereu.

222. *1367 ⟨după 12 aprilie, probabil 21 aprilie⟩, Vişegrad.* Ştefan Bubek, judele curţii, hotărăşte prin judecată punerea lui Petru, prepozitul bisericii din Oradea, şi a lui Mihail, diacul, în stăpînirea unor moşii, printre care şi Cheşereu.

223. *1367 aprilie 13, Vișegrad.* Ludovic I, regele Ungariei, poruncește capitlului din Cenad să trimită omul său de mărturie la hotărînicirea moșiei Zagaryan, din comitatul Caraș.

224. *⟨1367 înainte de aprilie 25, Alba Iulia⟩.* Capitlul din Alba Iulia solicită obținerea unei scrisori regești pentru reînceperea pricinii cu abatele Alard de Igriș, cu privire la hotarele moșiei Cergău Mare.

225. *1367 mai 1, ⟨Alba Iulia⟩.* Capitlul din Alba Iulia adeverește că Solomon, fiul comitelui Mihail de Sighișoara, a plătit nobililor de Sîncel trei sute de florini.

226. *1367 mai 5.* Dominic, episcopul de Cenad, a plătit Sfîntului Scaun o restanță din taxa de confirmare a predecesorului său.

227. *1367 mai 5.* Dominic, episcopul de Cenad, a plătit Sfîntului Scaun o completare la taxa de confirmare.

228. *1367 mai 7, ⟨Cenad⟩.* Capitlul din Cenad raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, cu privire la hotărnicirea moșiei Zagaryan, din comitatul Caraș.

229. *1367 mai 8, Vișegrad.* Ștefan Bubek, judele curții regale, amînă judecata dintre Ladislau, fiul lui Simion de Carei, și fiii lui Ștefan de Wythka într-o pricină de silnicie.

230. *1367 mai 8, Sîntimbru.* Petru, vicevoievodul Transilvaniei, cere conventului din Cluj-Mănăștur să trimită un om al său de mărturie la hotărnicirea pămîntului în pricină, aflat între satele Mănărade și Cergău Mare.

231. *1367 mai 9, Buda.* Ludovic I, regele Ungariei, poruncește prelaților, baronilor, comitilor, castelanilor și nobililor să-i lase pe iobagii de pe moșiile lor, după ce au platit darea pămîntului, să se așeze pe moșiile lui Ioan, fiul lui Ștefan, din comitatele Szabolcs și Bihor.

232. *1367 mai 11, Buda.* Ludovic I, regele Ungariei, întărește lui Ioan de Zagaryan si fratelui său Mihail, actul capitlului din Cenad, din 7 mai 1367, cu privire la hotărnicirea moșiei Zagaryan.

233. *1367 mai 14, ⟨Oradea⟩.* Capitlul din Oradea face cunoscut că a trimis oamenii săi de mărturie la hotarnicirea moșiilor Petrești, Irina, Portița și Vezendiu.

234. *1367 mai 22.* Ludovic I. regele Ungariei, întărește un act din 4 martie 1367; sînt menționați demnitari din Transilvania.

235. *1367 mai 26, ⟨Oradea⟩.* Capitlul din Oradea raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, despre hotărnicirea și punerea fiilor lui Petru de Vetiș în stăpînirea unei părți de moșie, fostă în pricină cu nobilii de Santău și cu orășenii din Satu Mare.

236. *1367 iunie 3, ⟨Cluj-Mănăștur⟩.* Conventul din Cluj-Mănăștur raportează lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, despre hotărnicirea mosiei Micești a nobililor de Dăbîca și împotrivirea nobililor de Comșești, Deleni, Ceanu Mic și Pruniș.

237. *1367 iunie 6, Pécs.* Ludovic I, regele Ungariei, poruncește conventului din Cluj-Mănăștur să-și trimită omul său de mărturie la punerea episcopului de Knin în stăpînirea moșiilor foste ale oamenilor din neamul Zyl.

238. *1367 iunie 9, ⟨Alba Regală⟩.* Capitlul din Alba Regală, la cererea capitlului din Oradea, transcrie în chip de privilegiu actul său din 25 mai 1349.

239. *1367 iunie 12, Vișegrad.* Ștefan Bubek, judele curții regale, întărește lui Pavel și Laurențiu, fiii lui Petru de Vetiș, drepturile de stăpînire asupra pămînturilor lor foste în pricină cu orășenii din Satu Mare și cu nobilii de Santău, despărțite de pămîntul Bezermentelke.

240. *1367 iunie 16.* Ladislau, arhidiaconul de Ugocea, vicar general al episcopului Transilvaniei, amînă pricina dintre soția lui Ilie de Jucu și soția lui Deziderius zis Vos, pe de o parte, și nobilii de Geoagiu de Sus, pe de altă parte.

241. *1367 iunie 23, ⟨Oradea⟩.* Capitlul din Oradea adeverește o oprelişte la cotropirea unei moșii.

242. *1367 iunie 29, Vișegrad.* Ludovic I, regele Ungariei, acordă negustorilor din Sibiu privilegiul de a face comerț liber oriunde ar voi si, mai ales, la Viena, Praga, Zara și Veneția.

243. *1367 iunie 29, Fundatura.* Juzii nobililor din comitatul Dăbîca adeveresc că Pavel Wos de Sîntejude a plătit despăgubirea în pricina de furt săvîrșit în dauna romånilor din Tîrgușor, iobagi regești ai cetății Unguraș.

244. *1367 ⟨după iunie 29 — august 1, Cluj-Mănăștur⟩.* Conventul din Cluj-Mănăștur raportează lui Nicolae, voievodul Transilvaniei, că nobilii de Sălățig s-au împotrivit la trecerea moșiilor Zenth Martun și Myko în stăpînirea lui Nicolae, episcopul de Knin, și a rudelor sale.

245. *1367 iunie 30, Vişegrad.* Ludovic I, regele Ungariei, scuteşte pe locuitorii oraşului şi districtului Sibiu de jurisdicţia oricăror magnaţi, nobili sau dregători din alte ţinuturi.

246. *1367 iulie 1, ⟨Alba Iulia⟩.* Ladislau, arhidiaconul de Ugocea, hotărăşte ca magistrul Petru, fiul lui Gheorghe de Sîntioana, să despăgubească pe doamna Anich, pentru pătrimea cuvenită ei ca fiică din moşiile Sîntioana, Viişoara, Gogan, Cund şi Dumbrăveni.

247. *1367 iulie 4, ⟨Alba Iulia⟩.* Capitlul din Alba Iulia transcrie, la cererea magistrului Nicolae, arhidiaconul de Ozd, actul magistrului Kónya, banul Dalmaţiei şi Croaţiei, din 14 martie 1367, Buda.

248. *1367 iulie 4, ⟨Cluj-Mănăştur⟩.* Conventul din Cluj-Mănăştur raportează lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, despre hotărnicirea unui pămînt în pricină, aflat între moşiile Cergău Mare şi Mănărade, şi despre împotrivirea oamenilor din Mănărade.

249. *1367 iulie 4, ⟨Cluj-Mănăştur⟩.* Conventul din Cluj-Mănăştur adevereşte hotărnicirea unei bucăţi de pămînt în pricină, aflat între moşiile Aluniş şi Corneni.

250. *1367 iulie 9, Viterbo.* Papa Urban al V-lea recomandă lui Ludovic I, regele Ungariei, pe Vilhelm, cardinal diacon al bisericii Sf. Maria în Cosmedin, sosit în Ungaria pentru înălţarea episcopului de Cenad ca arhiepiscop de Calocea.

251. *1367 iulie 11, Sîntimbru.* Petru, vicevoievodul Transilvaniei, adevereşte darea în stăpînire capitlului din Alba Iulia a unei bucăţi de pămînt în pricină, aflată între moşiile Cergău Mare şi Mănărade.

252. *1367 iulie 20, Sîntimbru.* Petru, vicevoievodul Transilvaniei, cere capitlului din Alba Iulia să trimită omul său de mărturie la punerea lui Ştefan, fiul lui Bancha, în stăpînirea moşiei Gîmbuţ.

253. *1367 ⟨după iulie 26, Alba Iulia⟩.* Capitlul din Alba Iulia raportează lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, despre punerea lui Ştefan, fiul lui Bancha, în stăpînirea moşiei Gîmbuţ.

254. *1367 iulie 29.* Ludovic I, regele Ungariei, transcrie privilegiul său dat la 23 iunie 1365, în apropiere de Severin; sînt menţionaţi demnitari din Transilvania.

255. *1367 august 1.* Ladislau, arhidiaconul de Ugocea, vicar general al episcopului Transilvaniei, adevereşte că Ilie, fiul lui Nicolae de Jucu, şi fraţii săi dau lui Pavel, fiul lui Ioan, partea lor din moşia Oroiu.

256. *1367 august 11, ⟨Arad⟩.* Capitlul din Arad raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, despre punerea abatelui şi conventului din Bulci în stăpînirea unor moşii din comitatele Arad şi Hunedoara.

257. *1367 august 17.* Ludovic I, regele Ungariei, întăreşte actul său din 1 august 1367; sînt menţionaţi demnitari din Transilvania.

258. *1367 august 26, Sîntimbru.* Petru, vicevoievodul Transilvaniei, cere conventului din Cluj-Mănăştur să trimită un om al său de mărturie la cercetarea samavolniciilor făptuite de locuitorii din Mănărade pe pămîntul în pricină, aflat între satele Mănărade şi Cergău Mare.

259. *1367 august 29, Sîntimbru.* Petru, vicevoievodul Transilvaniei, cere capitlului din Alba Iulia să trimită omul său de mărturie la hotărnicirea moşiei Mariatelke.

260. *1367 august 29, Sîntimbru.* Petru, vicevoievodul Transilvaniei, cere capitlului din Alba Iulia să trimită omul său de mărturie la cercetarea samavolniciilor săvîrşite de iobagii români ai nobilului de Zamartelke pe moşia Baciu a conventului din Cluj-Mănăştur.

261. *1367 septembrie 9, Diósgyör.* Ludovic I, regele Ungariei, porunceşte lui Nicolae, voievodul Transilvaniei, să amîne judecarea pricinii privitoare la moşia Măhal.

262. *1367 septembrie 12, ⟨Cluj-Mănăştur⟩.* Conventul din Cluj-Mănăştur raportează lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, cu privire la samavolniciile săvîrşite de locuitorii din Mănărade pe pămîntul în pricină, aflat între satele Mănărade şi Cergău Mare.

263. *1367 septembrie ⟨14, Oradea⟩.* Capitlul din Oradea transcrie pentru Ladislau, arhidiaconul de Dabîca, un act al său din 16 februarie 1338, cu privire la hotărnicirea moşiei Oiejdea.

624. *⟨1367⟩ septembrie 14, Oradea.* Capitlul din Oradea transcrie pentru Ladislau, arhidiaconul de Dabîca, un act al conventului din Cluj-Mănăştur, din 6 octombrie 1366, cu privire la hotărnicirea moşiei Boz.

265. *1367 septembrie 15, ⟨Alba Iulia⟩.* Capitlul din Alba Iulia raportează lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, că a trimis omul său de mărturie la cercetarea

samavolniciilor săvîrşite de iobagii români ai nobilului de Zamartelke pe moşia Baciu a conventului din Cluj-Mănăştur.

266. *1367 septembrie 16.* Ludovic I, regele Ungariei, întăreşte sub formă de privilegiu lui Ioan de Zagaryan şi fratelui sau Mihail, actul său din 11 mai 1367, cu privire la hotărnicirea moşiei Zagaryan.

267. *1367 septembrie 24.* Ludovic I, regele Ungariei, confirmă un privilegiu al mamei sale, regina Elisabeta, sînt menţionaţi demnitari din Transilvania.

268. *1367 octombrie 13, ⟨Alba Iulia⟩.* Capitlul din Alba Iulia raportează lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei cu privire la hotărnicirea moşiei Mariatelke.

269. *1367 octombrie 18, Sintimbru.* Petru, vicevoievodul Transilvaniei, cere capitlului din Alba Iulia să trimită omul său de mărturie pentru a cerceta plîngerea văduvei lui Mihail de Bîrcea Mica.

270. *1367 octombrie 23.* Ludovic I, regele Ungariei, confirmă un act de danie; sînt menţionaţi demnitari din Transilvania.

271. *1367 noiembrie 4, ⟨Alba Iulia⟩.* Capitlul din Alba Iulia adevereşte că Ana, fiica lui Dominic, a dat fiului şi fiicei sale, jumătate din moşia Harănglab, moştenită de la tatăl ei.

272. *1367 noiembrie 19.* Otto, abatele conventului din Cluj-Mănăştur, raspunde scrisorii lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, în legătură cu hotărnicirea moşiei Boz.

273. *1367 noiembrie 25, Sintimbru* Petru, vicevoievodul Transilvaniei, adevereşte întîmpinarea lui Otto, abatele de Cluj-Manăştur, cu privire la distrugerea unor semne de hotar ale moşiei Bagara, a abatelui, de către iobagii din Corneşti ai episcopului Transilvaniei.

274. *1367 noiembrie 30, Buda.* Vilhelm, episcopul de Pécs, transcrie pentru orăşenii din Ocna Dejului şi Dej actul din 29 ianuarie 1353, dat de fostul voievod al Transilvaniei, Nicolae Konth, privitor la pămîntul Beke.

275. *1367 decembrie 1, Agria.* Mihail, episcopul de Agria, încheie o înţelegere cu Petru Zudar, marele paharnic; este menţionat Matei, cleric al diecezei de Cenad.

276. *1367 decembrie 2, Sasvár.* Briccius, vicecomitele şi juzii nobililor din comitatul Ugocea adeveresc întîmpinarea facută de Dominic de Fancica împotriva lui Ioan de Făncica, pentru rănirea slujitorului sau, Petru.

277. *1367 decembrie 10, Tapolca.* Ludovic I, regele Ungariei, porunceşte lui Nicolae, voievodul Transilvaniei, să o puna pe Ana, văduva lui Ioan de Izvoarele, în stăpînirea moşiei Hăranglab.

278. *1367 decembrie 15, Kaproncha.* Ludovic I, regele Ungariei, porunceşte nobilimii din Transilvania sa se pregătească de război.

279. *1367 decembrie 15, Oarda de Jos.* Petru, vicevoievodul Transilvaniei, cere capitlului din Alba Iulia să trimită omul său de mărturie la punerea magistrului Pavel, fiul lui Ioan de Miheşu de Cîmpie, în stăpînirea moşiei Oroiu, de cumpărătură.

280. *1367 decembrie 17.* Papa Urban al V-lea cere demnitarilor laici şi bisericeşti să acorde sprijin nunţiului apostolic trimis în Ungaria.

281. *1367 decembrie 23, ⟨Cluj-Mănăştur⟩.* Conventul din Cluj-Manăştur adevereşte împărţirea moşiilor Vechea şi Kulezmeze, între fraţii Ştefan şi Gheorghe, fiii lui Mihail de Vechea.

282. *1368.* Ludovic I, regele Ungariei, acordă un privilegiu călugăriţelor din Buda Veche; sînt menţionaţi demnitari din Transilvania.

283. *1368 ianuarie 9, ⟨Lelez⟩.* Conventul din Lelez adevereşte ca nobilii de Carei i-au oprit pe nobilii de Wythka de la folosirea roadelor moşiilor Olchwa şi Zopay.

284. *1368 ianuarie 10, Kene* Ştefan, vicecomitele, şi juzii nobililor comitatului Solnoc adeveresc că Andrei cantorul, în numele lui Dominic, episcopul de Alba Iulia, a oprit pe un iobag a lui Sebastian de Kene de la ridicarea unei mori pe Valea Tăşnadului.

285. *1368 ianuarie 13.* Ladislau, arhidiacon de Ugocea şi vicar general al episcopului Transilvaniei, adevereşte că, în urma hotărîrii judecătoreşti a aceluiaşi episcop, nobilii de Văleni şi cei de Nimigea au dobîndit pătrimea cuvenită mamelor lor din moşiile răposatului Ladislau, fiul lui Ştefan de Geoagiu de Sus.

286. *1368 ianuarie 20.* Vladislav, voievodul Ţării Româneşti rînduieşte negustorilor din oraşul şi districtul Braşov vămile pe care le vor plăti în ţara sa.

287. *1368 ianuarie 20, Sintimbru.* Petru, vicevoievodul Transilvaniei, cere capitlului din Alba Iulia să trimită omul sau de mărturie la punerea nobilei Ana, văduva lui Ioan de Izvoarele, în stapînirea moşiilor lui Dominic, tatăl ei.

288. *1368 ianuarie 22, Vişegrad.* Ludovic I, regele Ungariei, cere conventului din Cluj-Mănăştur să trimită omul său de mărturie la punerea lui Ioan, fiul lui

Beke de Heria, în stăpînirea unor părți din moșia Mărtinești, rămasă de la soția sa, Elisabeta.

289. *1368 ianuarie 23 Vișegrad.* Nicolae, voievodul Transilvaniei, iartă pe Sebastian de Cehăluț de gloabele ce i le datorează în pricinile avute cu nobilii de Unimăt și de Cean.

290. *1368 ianuarie 30.* Ludovic I, regele Ungariei, acordă un privilegiu oaspeților din Göllniczbanya; sînt menționați demnitari din Transilvania.

291. *1368 februarie 12, Roma.* Pavel al lui Pavel, prepozitul de Sibiu, a primit slujba de capelan de onoare al papei.

292. *1368 februarie 24, Roma.* Papa Urban al V-lea dăruiește lui Ladislau, fiul lui Andrei, un canonicat în biserica Transilvaniei.

293. *1368 martie 1, Buda.* Ludovic I, regele Ungariei, dăruiește lui Benedict, fiul lui Heem, banatul Bulgariei, împreună cu cetățile Timișoara, Jdioara, Sebeș, Mehadia și Orșova.

294. *1368 martie 8, Sîntimbru.* Petru, vicevoievodul Transilvaniei, amînă pricina dintre Petru, fiul lui Mihail de Ghimbav, și Tyl de Prejmer.

295. *1368 martie 10, Roma.* Papa Urban al V-lea îl menționează pe răposatul Ioan de Timișoara, fost canonic al bisericii de Titel.

296. *1368 martie 19, Cluj.* Nicolae, voievodul Transilvaniei, confirmă orășenilor din Cluj actul voievodului Dionisie, din 23 octombrie 1361, cu privire la drumurile de comerț și scutirea de vamă.

297. *1368 martie 21, ⟨Cluj-Mănăștur⟩.* Conventul din Cluj-Mănăștur adeverește că Ioan, fiul lui Zelemer, și Petru, fiul lui Ștefan, au dat lui Nicolae, fiul lui Ioan, pătrimea cuvenită ca fiică nobilei Chycha, din moșiile Chumpaz, Gerebne și Meseșenii de Sus.

298. *1368 martie 26, Alba Iulia.* Ludovic I, regele Ungariei, poruncește conventului din Cluj-Mănăștur să trimită omul său de mărturie la hotărnicirea unei bucăți de pămînt în litigiu între orășenii din Cluj și Nicolae de Luncani.

299. *⟨1368⟩ martie 26, Zantou.* Ludovic I, regele Ungariei, îl înștiințează pe Benedict, banul Bulgariei, că l-a trimis pe magistrul Nicolae, fiul lui Grigore, în solie la Vlaicu, voievodul Țării Românești.

300. *⟨1368⟩ martie 26, Zantou.* Ladislau de Oppeln, palatinul Ungariei, îi scrie lui Benedict, banul Bulgariei, să trateze ceea ce va crede de cuviință cu magistrul Nicolae, fiul lui Grigore, solul lui Ludovic I, regele Ungariei, la Vlaicu, voievodul Țării Românești.

301. *1368 martie 26, ⟨Alba-Iulia⟩.* Capitlul din Alba Iulia adeverește că văduva lui Ioan de Izvoarele și Mihail de Hărănglab s-au înțeles cu privire la moșiile Deaj, Theluk, Hărănglab și Gănești.

302. *1368 martie 28, Alba Iulia.* Ladislau, arhidiaconul de Ugocea și vicarul episcopului Transilvaniei, înaintează scaunului de judecată al voievodului Transilvaniei, pricina Margaretei, văduva lui Petru de Roadeș.

303. *1368 martie 29, Sîntimbru.* Petru, vicevoievodul Transilvaniei, cere conventului din Cluj-Mănăștur să trimită omul său de mărturie la punerea nobilelor Elisabeta și Elena în pătrimea cuvenită lor ca fiice din moșia Suceagu.

304. *1368 aprilie 3, ⟨Cluj-Mănăștur⟩.* Conventul din Cluj-Mănăștur raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, despre hotărnicirea unei bucăți de pămînt în litigiu între orășenii din Cluj și Nicolae de Luncani.

305. *1368 aprilie 6, ⟨Oradea⟩.* Capitlul din Oradea raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, că a trimis omul sau de mărturie pentru a-l opri pe Gheorghe, fiul voievodului de Covăsinț, de la folosirea moșiei Micălaca.

306. *1368 aprilie 16, Miercurea Ciuc.* Ludovic I, regele Ungariei, întărește pentru orășenii din Cluj, actul conventului din Cluj-Mănăștur din 3 aprilie 1368.

307. *1368 aprilie 16, ⟨Cluj⟩.* Nicolae, judele, jurații și orășenii din Cluj adeveresc legatul testamentar al lui Kuncz Jas făcut pe seama altarului sf. Ecaterina din biserica sf. Mihail din Cluj, altarului din biserica ospitalierilor și manastirii din Cluj-Mănăștur.

308. *⟨1368⟩ aprilie 24, ⟨Cluj-Mănăștur⟩.* Conventul din Cluj-Manaștur raportează lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, că Mihail, Petru și Lucaciu, fiii lui Dominic zis Rauaz, au dat nobilelor Elisabeta și Elena, patrimea cuvenită lor ca fiice din moșia Suceagu.

309. *1368 aprilie 26, Movile.* Ludovic I, regele Ungariei, poruncește lui Ștefan, comitele secuilor, să apere și să ocrotească pe mai mulți nobili din Șoard, deoarece au fost luați sub protecție regească.

310. *1368 aprilie 27, Movile.* Ludovic I, regele Ungariei dăruiește, cu titlul de nouă danie, moșia Măhal, din comitatul Dăbîca, lui Dezideriu Vas și fraților săi.

311. *1368 aprilie 28, Ruja.* Ludovic I, regele Ungariei, poruncește lui Nicolae, voievodul Transilvaniei, să cerceteze dacă oamenii din Inokhaza sînt pristavi sau iobagi ai cetății ori sînt nobili.

312. *1368 aprilie 28.* Ludovic I, regele Ungariei, transcrie acte anterioare; sînt menționați demnitari din Transilvania.

313. *1368 aprilie 29, ⟨Oradea⟩.* Capitlul din Oradea adeverește un schimb de moșii.

314. *1368 mai 6, Lipova.* Nicolae, voievodul Transilvaniei, cere lui Benedict, banul Bulgariei, să ia măsuri pentru a înapoia iobagului Dragul din Sugdia, optzeci de porci, furați de iobagii regelui din Vărădia de Mureș.

315. *1368 mai 8, ⟨Arad⟩.* Capitlul din Arad adeverește oprelıștea făcută de Benedict, banul Bulgariei, și de frații săi, fiii lui Pavel de Remetea-Pogănici, împotriva înstrăinării moșiei Belenus din comitatul Caraș.

316. *1368 mai 9, ⟨Cenad⟩.* Capitlul din Cenad adeverește oprelıștea făcută de Benedict, banul Bulgariei, și de frații săi împotriva înstrăinării moșiei Belenus din comitatul Caraș.

317. *1368 mai 12, Vișegrad.* Ladislau de Oppeln, palatinul Ungariei, cere capitlului din Oradea să trimită oamenii săi de mărturie la împărțirea moșiilor lui Petru de Rakamaz.

318. *1368 mai 12, Vișegrad.* Comitele Ștefan Bubek, judele curții regale, cere capitlului din Arad să trimita omul de mărturie la hotărnicirea și darea în stăpînire a moșiilor Olykus și Feulykus.

319. *1368 mai 23,* Ludovic I, regele Ungariei, întărește la cererea magistrului Jakch, fiul lui Toma de Coșeiu, privilegiul său din 2 februarie 1361, cu privire la dania mănăstirii Meseș.

320. *1368 iunie 4, Vișegrad.* Ludovic I, regele Ungariei, poruncește captlului din Oradea să înnoiască, pentru nobilii de Gyge, niște acte privind drepturile lor de moșie.

321. *1368 iunie 9, Turda.* Nicolae, voievodul Transilvaniei, cere capitlului din Alba Iulia să trimită omul său de mărturie la punerea Margaretei, văduva lui Petru de Roadeș, în pătrimea ce i se cuvenea ca fiică după bunica sa Anich, din moșiile Sîntioana, Viișoara, Gogan, Cund și Dumbrăveni.

322. *1368 iunie 10, Turda.* Nicolae, voievodul Transilvaniei, adjudecă moșia Inokhaza magistrului Ladislau, fiul lui Ioan de Dăbîca.

323. *1368 iunie 11, Turda.* Nicolae, voievodul Transilvaniei, atribuie, prin judecată, lui Ștefan de Gîmbuț, o parte din moșia Popești, din comitatul Cluj.

324. *1368 iunie 11, ⟨Turda⟩.* Nicolae, voievodul Transilvaniei, adeverește că magistrul Nicolae, fiul lui Pavel de Văleni, a oprit pe văduva lui Emeric de Buch și pe fiii săi de la zălogirea unor părți din moșia Mihăiești.

325. *1368 iunie 11, ⟨Cluj-Mănăștur⟩.* Conventul din Cluj-Mănăștur adeverește că Ioan, fiul lui Gereu de Dumbrava, s-a obligat să plătească zece mărci.

326. *1368 iunie 11, ⟨Cluj-Mănăștur⟩.* Conventul din Cluj-Mănăștur adeverește împărțirea făcută între nobilii de Jucu, cu privire la moșiile Jucu, Vișea, Mureșenii de Cîmpie, Sărmașu și Suatu.

327. *1368 iunie 12, Vișegrad.* Ludovic I, regele Ungariei, poruncește comitelui de Satu Mare să țină adunare generală pentru cercetarea pricinii dintre Andrei de Carei și Andrei de Wythkn.

328. *1368 iunie 12, Turda.* Nicolae, voievodul Transilvaniei, transcrie pentru Otto, abatele de Cluj-Mănăștur, scrisoarea privilegiată a lui Petru, episcopul Transilvaniei, din 14 septembrie 1299, și cea deschisă, a lui Ștefan, voievodul Transilvaniei, din 24 martie 1347, privitoare la moșiile Nădășelu și Băgara.

329. *1368 iunie 12, Turda.* Nicolae, voievodul Transilvaniei, adeverește că Nicolae de Măcicașu și Andrei de Suceagu s-au împăcat cu privire la moșia Sînmărtin.

330. *1368 iunie 13, ⟨Cluj-Mănăștur⟩* Conventul din Cluj-Mănăștur adeverește că Ioan, abatele de Igris, si capitlul din Alba Iulia s-au împăcat cu privire la o bucată de pămînt aflată între moșiile Mănărade și Cergău Mare.

331. *1368 iunie 15, Turda.* Nicolae, voievodul Transilvaniei, adeverește că magistrul Ladislau de Dăbîca l-a descărcat pe Ștefan de Geoagiu de Sus cu privire la partea ce i se cuvenea din zestrea și darurile de nuntă ale răposatei soții a lui Nicolae zis Boriou de Geoagiu de Sus.

332. *1368 iunie 22, Vișegrad.* Ludovic I, regele Ungariei, acordă scutire de vamă negustorilor lui Dumitru, principele tătarilor, urmînd ca negustorii brașoveni să se bucure de același drept în țara lui Dumitru.

333. *1368 iunie 23, ⟨Brașov⟩.* Juzii orașului Brașov adeveresc scutirile avute de comitele Ioan de Baciu pentru sesia sa din Baciu.

334. ⟨*1368*⟩ *iulie 4, Vidin*. Petru, banul Bulgariei, scrie fratelui sau, Benedict, să se îngrijeasca ca Vlaicu, voievodul Țării Românești, să-i trimita trei sau patru banderii.

335. *1368 iulie 8, Vișegrad*. Ladislau de Oppeln, palatinul Ungariei, amîna pricina dintre Andrei, fiul lui Marhard de Carei, și Ioan de Botean.

336. *1368 iulie 8, ⟨Arad⟩*. Capitlul din Arad, raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, despre hotărnicirea și darea în stapînire a moșiilor Felykus și Olykus.

337. *1368 iulie 11, Zvolen* Ludovic I, regele Ungariei, restituie nobililor de Dumbrava moșia Dumbrava, împreună cu vama de pe moșie.

338. *1368 iulie 13, Montefiascone*. Papa Urban al V-lea roagă pe Ludovic I, regele Ungariei, sa-i susțină și mai departe pe arhiepiscopul de Calocea și pe episcopul de Cenad în opera de convertire a schismaticilor la catolicism.

339. ⟨*1368*⟩ *iulie 17, Liget*. Ludovic I, regele Ungariei, îl înștiințează pe Benedict, banul Bulgariei, că Vlaicu, voievodul Țarii Românești, va trimite provizii la Vidin.

340. *1368 iulie 26*. Juzii nobililor comitatului Cluj adeveresc că Ioan, fiul lui Gereu de Dumbrava, s-a obligat sa plateasca despagubiri iobagilor și oaspeților mănastirii din Cluj-Mănăștur.

341. *1368 iulie 27, Zvolen-Lipče*. Ludovic I, regele Ungariei, daruiește voievodului Balc, lui Drag, fratele său, și celorlalți frați ai lor pamîntul Senye, ca nouă danie.

342. *1368 august 5, Zvolen-Lipče*. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește lui Simion, comitele de Maramureș, sa împartă moșiile Giulești și Nyres între Dragoș și frații săi.

343. *1368 august 5, Zvolen-Lipče*. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește fraților românului Dragoș din Maramureș să înapoieze acestuia moșia Slătioara.

344. *1368 august 5, Zvolen-Lipče*. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește lui Simion, comitele de Maramureș, ca, după ce va cerceta, în adunarea comitatului pricina românului Dragoș cu frații săi pentru moșia Slatioara, sa treaca moșia în stapînirea aceluiași Dragoș.

345. *1368 august 8, Sîntimbru*. Petru, vicevoievodul Transilvaniei, amîna judecarea pricinii dintre văduva lui Bartolomeu, fiica comitelui Mihail de Singatin, și priorul și conventul din Sebeș. cu privire la o moară din Petrești.

346. *1368 august 16, Buda*. Ludovic I, regele Ungariei, poruncește capitlului din Oradea să trimita omul său de mărturie la depunerea unui jurămînt cu privire la moșia Chilioara.

347. *1368 august 23, Dej*. Pavel, comite, și juzii nobililor din comitatul Solnocu Interior adeveresc plîngerea nobililor de Beclean împotriva vicecastelanilor de Unguraș, cu privire la moșia Mălin.

348. *1368 august 25, ⟨Alba Iulia⟩*. Capitlul din Alba Iulia adeverește că Elisabeta, soția lui Ioan croitorul, orășean din Sebeș, a zalogit partea sa din moșia Daia, lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, pentru suma de o sută florini de aur.

349. *1368 august 30*. Ludovic I, regele Ungariei, întarește un act; sînt menționați demnitari din Transilvania.

350. *1368 septembrie 8*. Ludovic I. regele Ungariei, face o danie călugarițelor din Buda Veche; sînt menționați demnitari din Transilvania.

351. *1368 septembrie 9, Sîntimbru*. Petru, vicevoievodul Transilvaniei. cere capitlului din Alba Iulia să trimită omul său de mărturie la punerea lui Ștefan, Grigore și Ioan, fiii lui Nicolae de Sîntioana de Mureș. în partea de moșie cuvenita mamei lor, ca pătrime a fiicei, din moșia Sîntioana de Mureș.

352. *1368 septembrie 14, ⟨Cenad⟩*. Capitlul din Cenad amînă hotărnicirea moșiei Keer, din pricina plecării oștirii regești în expediție împotriva lui Vlaicu, voievodul Țării Românești.

353. *1368 septembre 15. Sîntimbru*. Petru, vicevoievodul Transilvaniei, cere capitlului din Alba Iulia să trimită omul de mărturie la o oprelişte pe moșia Chinteni a abatelui mănăstirii din Cluj-Mănăștur.

354. ⟨*1368*⟩ *septembrie 15, Vidin*. Petru și Andrei de Raguza, juzii de Vidin, scriu lui Benedict Himffi, banul de Vidin, să vină cît mai repede să-și preia funcția.

355. *1368 septembrie 16, ⟨Cluj-Mănăștur⟩*. Conventul din Cluj-Mănăștur adeverește că Nicolae de Giula a zălogit părțile sale din moșiile Giula și Deușu, pentru optzeci de florini, în vederea participării la oastea regească ridicată împotriva lui Vlaicu, domnul Țării Românești.

356. *1368 septembrie 19, ⟨Oradea⟩*. Capitlul din Oradea transcrie actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 16 august 1368, Buda, și adeverește că magistrul Jakch a depus jurămîntul pe moșia Chilioara.

357. *1368 septembrie 22, (Alba Iulia)*. Capitlul din Alba Iulia raportează lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, că Ştefan, Grigore şi Ioan, fiii lui Nicolae de Sîntioana de Mureş, au fost puşi în stăpînirea unei părţi din moşia Sîntioana de Mureş, cuvenită mamei lor ca pătrime a fiicei.

358. *1368 octombrie 1, (Alba Iulia)*. Capitlul din Alba Iulia adevereşte întîmpinarea făcută de comitele Nicolae de Vurpăr şi de alţii împotriva oaspeţilor din Şoala, cu privire la moşia Şoala.

359. *1368 octombrie 13, Kubin*. Ludovic I, regele Ungariei, porunceşte capitlului din Cenad să trimită omul său de mărturie la hotărnicirea moşiilor Gyanou şi Teryen din comitatul Caraş.

360. *1368 octombrie 13, (Alba Iulia)*. Capitlul din Alba Iulia raportează lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, despre cercetarea şi opreliştea făcută nobililor de Măcicaşu de a împărţi un fînaţ ţinînd de moşia Chinteni.

361. *1368 noiembrie 12, (Dincolo de Dunăre), în faţa cetăţii Severin*, Ludovic I, regele Ungariei, adevereşte că omul său, în numele lui Ioan de Nogmihal, i-a oprit pe fiii lui Pavel şi Vetiş de la cumpărarea unei părţi din moşia Gilian.

362. *(1368) noiembrie 14, (Cenad)*. Capitlul din Cenad raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, despre hotărnicirea moşiilor Gyanou şi Teryen din comitatul Caraş.

363. *1368 decembrie 2, Zlankamen*. Ludovic I, regele Ungariei, întăreşte pentru Rados şi Brank, fiii lui Moian, şi pentru Crayanin, nepotul lor, scrisoarea capitlului din Cenad, din 14 noiembrie 1368, cu privire la punerea lor în stăpînirea moşiilor Gyanou şi Teryen din comitatul Caraş.

364. *1368 decembrie 4, Lng*. Ludovic I, regele Ungariei, dezleagă pe castelanii din cetăţile banatului de Vidin şi pe însoţitorii lor de obligaţia apărării fortificaţiilor, permiţîndu-le să se întoarcă la casele lor.

365. *1368 decembrie 22, (Roma)*. Papa Urban al V-lea însărcinează pe abatele de Pilis cu cercetarea samavolniciilor săvîrşite de Ioan de Flandra împotriva lui Hermann, abate ales de Cîrţa.

366. *1368 decembrie 30, (Oradea)*. Capitlul din Oradea înnoieşte pentru nobilii de Gyge acte vechi privind drepturile lor de moşie, emise de acelaşi capitlu.

367. *1369*. Ludovic I, regele Ungariei, întăreşte actul lui Andrei al III-lea, predecesorul său, din anul 1299, referitor la hotărnicirea moşiilor Bărăbanţ şi Cricău.

368. *1369*. Ludovic I, regele Ungariei, întăreşte, la cererea lui Dumitru, episcopul Transilvaniei, hotărnicirea moşiilor Bărăbanţ, Miceşti şi Şard, deosebind părţile episcopului de cele ale capitlului din Alba Iulia.

369. *1369*. Simion, banul Dalmaţiei şi Croaţiei, cere lui Ludovic I, regele Ungariei, să-i dăruiască moşia Oşvarău.

370. *(1369—1377)*. Benedict. fiul lui Pavel, fiul lui Heym, împreună cu fraţii săi Nicolae şi Ştefan îşi împart moşiile Remetea şi Ersig.

371. *1369 ianuarie 29, Vişegrad*. Ludovic I, regele Ungariei, porunceşte capitlului din Cenad să cerceteze şi să oprească silniciile săvîrşite de Dan de Duboz pe moşia Ersig.

372. *1369 ianuarie 30, Vişegrad*. Ludovic I, regele Ungariei, porunceşte comitelui de Timiş să cerceteze silniciile săvîrşite de Dan de Duboz pe moşia Ersig.

373. *1369 februarie 14, Buda*. Ludovic I, regele Ungariei, porunceşte capitlului din Oradea să trimită omul de mărturie la punerea fiilor lui Nicolae de Tileagd în stăpînirea unei bucăţi din moşia Galoşpetreu.

374. *1369 februarie 27, Vişegrad*. Ludovic I, regele Ungariei, porunceşte capitlului din Cenad să trimită un om de mărturie la hotărnicirea moşiei Ersig din comitatul Timiş, a lui Benedict, banul Bulgariei şi a fraţilor săi, Petru şi Nicolae, fiii lui Heem.

375. *1369 martie 2, Vişegrad*. Ludovic I, regele Ungariei, porunceşte conventului din Cluj-Mănăştur să-l trimită pe omul său de mărturie, ori de cîte ori i se va cere să facă hotărniciri ale moşiilor bisericii Transilvaniei, chiar dacă Dumitru, episcopul acestei dieceze, sau urmaşii săi nu vor putea prezenta acte cu privire la hotărnicirile mai vechi, deoarece acestea s-au pierdut datorită feluritelor nenorociri de-a lungul timpului.

376. *1369 martie 13, (Cenad)*. Capitlul din Cenad adevereşte că, din porunca regelui, a hotărnicit moşia Ersig şi l-a pus pe Benedict, banul Bulgariei, şi pe fraţii săi în stăpînirea acestei moşii.

377. *1369 martie 23*. Ludovic I, regele Ungariei, întăreşte actul de danie al capitlului din Oradea, din 5 iunie 1318, referitor la un pămînt al călugăriţelor din Oradea.

378. *1369 martie 24, ⟨Cluj⟩*. Comitele Gheorghe, judele, juraţii, şi sfatul bătrînilor din Cluj reglementează regimul comerţului cu blănuri pe piaţa oraşului în interesul breslei blănarilor, oprind totodată, pe cei ce nu sînt breslaşi să practice acest meşteşug.

379. *1369 martie 29, ⟨Oradea⟩*. Capitlul din Oradea adevereşte că, din porunca regelui, a trimis un om de mărturie la punerea lui Gheorghe şi Nicolae, fiii lui Nicolae de Tileagd, în stăpînirea unei părţi a moşiei Galoşpetreu.

380. *1369 aprilie 9, ⟨Oradea⟩*. Capitlul din Oradea adevereşte că Toma, fiul lui Laurenţiu de Tileagd, a făcut întîmpinare împotriva lui Laurenţiu, fiul lui Ioan tot de Tileagd, în legătură cu ocuparea unei bucăţi de moşie a sa.

381. *1369 aprilie 10, Sighişoara*. Orăşenii din Sighişoara adeveresc că Nicolae de Archita, comitele, şi rudele sale au vîndut lui Petru zis Schever, orăşean din Sighişoara, bunurile lor de moştenire din satul Vîlcandorf.

382. *1369 aprilie 24, ⟨Alba Iulia⟩*. Capitlul din Alba Iulia transcrie în formă de transumpt actul lui Petru, notar public, din 30 octombrie 1357, la cererea lui Dumitru, episcopul Transilvaniei.

383. *1369 mai 2, Montefiascone*. Papa Urban al V-lea îl numeşte pe Otto, fiul lui Gerard de Coppernot, în demnitatea de abate al mănăstirii din Cluj-Mănaştur.

384. *1369 mai 11, ⟨Cluj-Mănăştur⟩*. Conventul din Cluj-Manaştur raportează regelui că, potrivit poruncii sale, a hotărnicit moşiile episcopiei de Alba Iulia numite Straja, Berghin şi Hapria, şi a chemat înaintea regelui pe nobilii de Henig, care s-au împotrivit la ridicarea unor semne de hotar.

385. *1369 mai 14, lîngă Caranna* Ludovic I, regele Ungariei, dă de ştire că pricina legată de uciderea lui Nicolae de Domăneşti o va judeca la scaunul său de judecată.

386. *1369 mai 27, Diosgyőr*. Ludovic I, regele Ungariei, întareşte drepturile de stăpînire asupra moşiilor părinteşti ale fiicei lui Dominic de Harănglab, în temeiul dreptului fiicei de a moşteni ca fiu.

387. *1369 mai 28, Diosgyor*. Ludovic I, regele Ungariei, porunceşte capitlului din Alba Iulia să transcrie pentru Gheorghe şi Iacob, fiii lui Miske de Băgău, actele referitoare la moşia lor numită Mesentea.

388. *1369 mai 30, ⟨Oradea⟩* Capitlul din Oradea raportează regelui rezultatele cercetării făcute în cauza Elenei, văduva lui Mihail, fiul lui Gheorghe de Sanislău, ale cărei moşii ar fi fost cotropite de nobilii de Bátor.

389. *1369 mai 31, Vişegrad*. Ludovic I, regele Ungariei, întăreşte drepturile de stapînire ale Ecaterinei, fiica lui Gyula, fiul lui Sombur de Silvaş, şi ale lui Toma, fiul lui Nicolae, soţul său, în moşiile Silvaş, Urmeniş, Apalina, Şopteriu şi Chiochiş.

390. *1369 iunie 7, ⟨Oradea⟩*. Capitlul din Oradea raportează regelui că a chemat înaintea capitlului pe văduva lui Mihail, fiul lui Gheorghe de Sanislău, pentru a primi zestrea ce i se cuvine din partea nobililor de Bátor.

391. *1369 iunie 9, ⟨Alba Iulia⟩*. Capitlul din Alba Iulia transcrie în formă de transumpt actul său din 26 martie 1368, cu privire la moşiile Deaj, Theluk, Hărănglab şi Găneşti.

392. *1369 iunie 11, Vişegrad*. Ludovic I, regele Ungariei, face cunoscut că a acordat abatelui şi conventului din Cluj-Mănăştur, dreptul de a judeca pe toţi supuşii de pe moşiile lor după obiceiul de a fi judecaţi de către stăpînii lor, cu excepţia pricinilor de furt obştesc. tîlharie şi omor.

393. *1369 iunie 12, Micske*. Vicecomitele şi juzii nobililor din comitatul Bihor adeveresc că au trecut în stăpînirea Elenei, văduva lui Mihail de Sanislău, mai mult moşii, printre care şi moşia Sanislău.

394. *1369 iunie 24, Buda*. Ludovic I, regele Ungariei, face cunoscut că a acordat lui Benedict, fiul lui Pavel, fiul lui Heem, şi fraţilor săi dreptul de a judeca şi pedepsi pe toţi răufăcătorii prinşi pe moşiile lor Remetea şi Ersig din comitatul Timiş.

395. *1369 iunie 26*. Ludovic I, regele Ungariei, întăreşte privilegiile orăşenilor din Regensburg; sînt menţionaţi demnitari din Transilvania.

396. *1369 iunie 26, Fundătura*. Comitele şi juzii nobililor din comitatul Dobîca adevresc că Nicolae, fiul lui Alexandru, judele din Fizeş, n-a voit să judece pricina lui Mihail zis Zala, slujitor al lui Ştefan zis Wos, nobil de Sîntejude, împotriva lui Ioan, cnezul românilor din Nicula.

397 *1369 iunie 26, ⟨Oradea⟩*. Capitlul din Oradea raportează regelui că a făcut cercetarea în pricina lui Dumitru. episcopul de Alba Iulia, împotriva lui Mihail de Cherechiu, în legătură cu pagubele pricinuite episcopului de iobagii acelui nobil.

398. *1369 iunie 27, ⟨Oradea⟩*. Capitlul din Oradea raportează regelui rezultatul cercetarii făcute în cauza lui Dumitru, episcopul de Alba Iulia, împotriva lui Ladislau de Fughiu, în legatură cu pagubele pricinuite episcopului de iobagii acelui nobil.
399. *1369 iulie 1, Avignon*. Papa Urban al V-lea acordă lui Ludovic I, regele Ungariei, permisiunea de a porni război împotriva turcilor.
400. *1369 iulie 1, Lypche*. Ludovic I, regele Ungariei, adevereşte că a hotărît să o repună pe nobila doamna Ana, văduva lui Ioan, fiul lui Blasiu de Izvoarele. în drepturile sale de moştenire
401. *1369 iulie 1, Lypche*. Ludovic I, regele Ungariei porunceşte lui Emeric, voievodul Transilvaniei, să o repună pe nobila doamnă Ana, văduva lui Ioan, fiul lui Blasiu de Izvoarele, în drepturile sale de moştenire.
402. *1369 iulie 4*. Ludovic I, regele Ungariei, confirmă mai multe privilegii ale mănăstirii Sfîntului Iacob din Irugh, de lîngă Pécs; sînt menţionaţi demnitari din Transilvania.
403. *1369 iulie 5, Vişegrad*. Ludovic I, regele Ungariei, porunceşte capitlului din Cenad să trimită un om de mărturie la punerea lui Benedict, banul Bulgariei, în stăpînirea moşiilor lui Ioan, Ladislau şi Petru, fiii lui Nexe, din comitatul Timiş, moşii pe care aceştia le-au pierdut căzînd în vina necredinţei faţă de rege.
404. *1369 iulie 23*. Ludovic I, regele Ungariei, întăreşte unui nobil croat o scrisoare privilegială a regelui Bela al IV-lea, sînt menţionaţi demnitari din Transilvania.
405. *1369 iulie 26, Vişegrad*. Ludovic I, regele Ungariei, porunceşte nobililor de Beclean să restituie mănăstirii din Ezen. toate actele originale referitoare la drepturile acestei mănăstiri.
406. *1369 iulie 29, Vişegrad*. Ludovic I, regele Ungariei, acordă saşilor din scaunele Mediaş, Şeica Mare şi Şeica Mică. aceleaşi libertăţi de care se bucura saşii din scaunul Sibiului.
407. *1369 iulie 29*. Ludovic I, regele Ungariei, întăreşte unui nobil croat două acte de danie; sînt menţionaţi demnitari din Transilvania.
408. *1369 iulie 30 ⟨Cenad⟩*. Capitlul din Cenad adevereşte că l-a pus pe Benedict, banul Bulgariei, în stăpînirea moşiilor dăruite de rege în comitatul Timiş.
409. *1369 august ⟨1—8⟩, ⟨Oradea⟩*. Capitlul din Oradea adevereşte că i-a trimis pe oamenii săi de mărturie la cercetarea pricinii dintre Pavel, abatele de Sîniob, şi Blasiu de Resighea, în legătură cu hotarele moşiilor Pişcolţ şi Resighea.
410. *1369 august 7*. Ludovic I, regele Ungariei, întăreşte nobililor pecenegi de Beşenova drepturile lor asupra moşiilor aflate lîngă rîul Aranca din comitatul Cenad, pe care le stăpîneau din vechime.
411. *1369 august 8, Sîntimbru*. Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, întăreşte, sub formă de transumpt, scrisoarea capitlului din Alba Iulia, din 8 mai 1348, la cererea lui Ioan, fiul lui Gal, parohul din Dipşa.
412. *1369 august 9, ⟨Arad⟩*. Capitlul din Arad adevereşte că Lidislau fiul lui Ioan, şi Ştefan, fiul lui Pavel, lasă surorii lor pătrimea cuvenită fiicei din moşia Peteuossyan din comitatul Zărand.
413. *1369 august 9, ⟨Oradea⟩*. Capitlul din Oradea adevereşte întîmpinarea făcută în legătură cu plata zestrei şi a darurilor de nuntă cu care nobilii de Bátor ar fi datori văduvei lui Mihail, fiul lui Gheorghe de Sanislău.
414. *1369 august 22, Vişegrad*. Ludovic I, regele Ungariei, amînă judecarea pricinii pentru moşia Gyanth, între Emeric, voievodul Transilvaniei, Ştefan, comitele secuilor, şi călugărul ioanit Donatus.
415. *1369 august 25, ⟨Cenad⟩*. Capitlul din Cenad adevereşte că Ioan, fiul lui Hench, a împărţit cu nepoţii săi de frate moşia Şoşdea.
416. *1369 august 25, ⟨Cenad⟩*. Capitlul din Cenad adevereşte că Ioan, fiul lui Hench. a zălogit lui Petru, fiul lui Egidiu, părţile sale din morile de pe rîul Bîrzava, ce ţine de moşia Şoşdea.
417. *⟨circa 1369 septembrie⟩, ⟨Caransebeş⟩*. Obştea cnezilor şi a altor români din districtul Sebeş roagă pe Benedict, banul Bulgariei, să-i scutească de darea de trei sute de florini, deoarece au sărăcit cu prilejul expediţiilor lui Ludovic I, regele Ungariei, împotriva Bulgariei şi a Ţării Româneşti.
418. *1369 septembrie 9, ⟨Alba Iulia⟩*. Capitlul din Alba Iulia adevereşte că Elena, sora răposatului Nicolae zis Fekete, nobil de Şeulia, a dăruit fiicei sale Elisabeta partea ei de moştenire din moşia Şeulia de Mureş ca pătrime cuvenită fiice.
419. *1369 septembrie 13, Haram*. Vicecomitele şi juzii nobililor din comitatul Caraş adeveresc că nobilii de Giulvăz au făcut întîmpinare împotriva intenţiei lui Luca Kunez, fiul lui Rayk, de a ocupa moşiile Scenlazlo şi Zedech.

420. *1369 septembrie 15. Turda.* Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, porunceşte conventului din Cluj-Mănăştur să cerceteze cu privire la samavolniciile făcute de vicecastelanul de Unguraş pe moşiile Beudiu şi Mălin.

421. *⟨1369⟩* *septembrie 19, Vişegrad.* Ludovic I, regele Ungariei, porunceşte lui Benedict, banul Bulgariei, să-l primească pe Ştefan, arhiepiscopul de Calocea, trimisul său împuternicit să trateze statutul oraşului Vidin, cu districtul aparţinător.

422. *1369 septembrie 22, Sîntimbru.* Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, cere conventului din Cluj-Mănăştur să trimita un om de mărturie la hotărnicirea moşiilor Berchieşu şi Frata şi pe aceasta din urmă să o dea în stăpînirea nobililor de acolo.

423. *1369 septembrie 22, Sîntimbru.* Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, amînă judecarea procesului în cauza de moştenire a părţilor de moşie lăsate de Dominic, fiul lui Bezthur, pînă la cea dintîi adunare obştească a nobililor din Transilvania.

424. *1369 septembrie 25, Buda.* Ludovic I, regele Ungariei, adevereşte că Benedict, banul Bulgariei, l-a predat pe Straţimir, ţarul din Vidin, împreună cu oraşul şi districtul său, în mîinile lui Ştefan, arhiepiscopul de Calocea, trimisul împuternicit al regelui.

425. *1369 septembrie 26, ⟨Cluj-Mănăştur⟩.* Conventul din Cluj-Mănăştur raportează lui Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, că a făcut cercetarea privitoare la silniciile comise de Mihail, vicecastelanul de Unguraş, pe moşiile Beudiu şi Mălin.

426. *1369 octombrie 29.* Ludovic I, regele Ungariei, întăreşte lui Benedict, fostul ban al Bulgariei, actele sale privitoare la moşiile fiilor lui Nexe ce i-au fost dăruite lui, pentru necredinţa acelora.

427. *1369 octombrie 29.* Ludovic I, regele Ungariei, întăreşte arhiepiscopiei de Strigoniu drepturile asupra moşiilor sale; sînt menţionaţi demnitari din Transilvania.

428. *1369 noiembrie 5, Buda.* Ludovic I, regele Ungariei, dăruieşte lui Gheorghe, fiul lui Jakch, moşiile Şoimuş şi Naimon din comitatul Solnoc.

429. *1369 noiembrie 8, Turda.* Emeric, voievodul Transilvaniei, adevereşte întîmpinarea capitlului din Alba Iulia împotriva unor nobili care folosesc pe nedrept moşiile Noşlac, Copand şi Sîlivaş ale capitlului, aflate în comitatul Alba.

430. *1369 noiembrie 9, Turda.* Emeric, voievodul Transilvaniei, adevereşte înţelegerea făcută de Dumitru, episcopul Transilvaniei, cu obştea nobililor din Transilvania în legătură cu perceperea dijmelor, atît a celor în pătrimi, cît şi a celor sub răboj.

431. *1369 noiembrie 9, Turda.* Emeric, voievodul Transilvaniei, adevereşte întîmpinarea făcută de capitlul din Alba Iulia împotriva folosirii pe nedrept a moşiilor sale Milaş şi Comlod de către nobilii de Orosfaia.

432. *1369 noiembrie 11, Turda.* Emeric, voievodul Transilvaniei, porunceşte conventului din Cluj-Mănăştur să participe la hotărnicirea moşiilor Bonţida şi Luna de Jos.

433. *1369 noiembrie 11, Turda.* Emeric, voievodul Transilvaniei, porunceşte conventului din Cluj-Mănăştur să trimită pe omul său de marturie la punerea în stapînire a Ecaterinei, fiica lui Gyula, fiul lui Zombur de Silvaş, în părţile de moşie datorate ei ca pătrime cuvenită fiicei.

434. *1369 noiembrie 11, Turda.* Emeric, voievodul Transilvaniei şi comite de Solnoc, porunceşte conventului din Cluj-Mănăştur să trimită pe omul său de mărturie, care, împreună cu trimisul voievodului, să hotărnicească moşiile capitlului din Alba Iulia, Aiud şi Gîrbova, dinspre moşiile nobililor de Rimetea şi Geoagiu de Sus.

435. *13⟨69⟩ noiembrie 11, Turda.* Emeric, voievodul Transilvaniei şi comite de Solnoc, transferă la curtea regească judecarea pricinii dintre capitlul din Alba Iulia şi Alard, fiul lui Valentin de Doştat, în legătura cu o bucată de pămînt aşezată între Doştat şi Boz.

436. *1369 noiembrie 11, Turda.* Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, dă de ştire că Ioan, fiul lui Gerew, s-a obligat să plătească lui Otto, abatele de Cluj-Mănăştur, suma de 10 florini, drept cheltuieli de judecată în pricina dintre ei, aflată încă în curs de a se judeca.

437. *1369 noiembrie 11, ⟨Cluj-Mănăştur⟩.* Conventul din Cluj-Manăştur face cunoscut că a hotărnicit moşia Frata şi i-a pus pe nobilii de acolo în stăpînirea acesteia.

438. *1369 noiembrie 13, Turda.* Emeric, voievodul Transilvaniei, porunceşte prin sentinţă judecătorească ca abatele de Igriş şi iobagii săi din Mănărade, Tapu, Cenade şi Soroştin să plătească capitlului din Alba Iulia 200 de florini pentru daunele ce i le-au provocat în moşiile sale şi alţi 200 de florini drept gloabă a judecăţii.

439. *1369 noiembrie 13, Sîntimbru*. Petru, vicevoievodul Transilvaniei, poruncește capitlului din Alba Iulia să cerceteze cu privire la incendierea mănăstirii de la Tălmaciu, prilej cu care ar fi ars și toate actele de proprietate ale lui Petru zis Cheh de Cisnădie.

440. *1369 noiembrie 15, Turda*. Emeric, voievodul Transilvaniei, poruncește capitlului din Alba Iulia să fie de față la punerea lui Augustin, fiul lui Petru de Coroiu, în stăpînirea pătrimii de fiică din moșia Coroiu, ce i se cuvine din partea lui Marc, fiul lui Petru de Sintimbru.

441. *1369 noiembrie 15, Turda*. Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, adeverește înțelegerea dintre Blasiu de Fărăgău și Ioan zis Eles de Poca, privitoare la împărțirea moșiei Almaș din comitatul Turda.

442. *1369 noiembrie 21, ⟨Oradea⟩*. Capitlul din Oradea adeverește că nobilii de Domănești n-au restituit moșia Ponyola, pe care o zălogiseră în trecut, drept pentru care banii de zălog au fost depuși în păstrarea capitlului.

443. *1369 noiembrie 25, Argeș*. Vlaicu, domnul Țării Românești, poruncește clerului din Țara Românească și din Țara Făgărașului să-l primească cu cinstea cuvenită pe vicarul episcopului Dumitru al Transilvaniei, așteptat să sosească în vizitație canonică.

444. *1369 noiembrie 28, ⟨Alba Iulia⟩*. Capitlul din Alba Iulia raportează lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, că actele de proprietate ale lui Petru zis Cheh de Cisnădie au ars în incendiul mănăstirii de la Tălmaciu.

445. *1369 noiembrie 29, ⟨Oradea⟩*. Capitlul din Oradea raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, cu privire la cotropirea de către Deme, slujitorul magistrului Ștefan zis Pogan, a moșiei conventului din Cluj-Mănăștur, numită Tiburczteluke.

446. *1369 decembrie 14, Sintimbru*. Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, adeverește că Otto, abatele de Cluj-Mănăstur, a făcut întîmpinare împotriva folosirii abuzive a moșiilor sale Mănăștur, Baciu, Chintău, Aghireșu, Leghia, Băgara și Apahida de către vecinii acestora.

447. *1369 decembrie 18, Buda*. Ludovic I, regele Ungariei, la cererea orășenilor din Brașov, poruncește ca negustorii de postav străini să nu-și poata vinde marfa lor decît în orașul Brașov după obiceiul și privilegiul orașului Buda.

448. *1369 decembrie 28, Vișegrad*. Nicolae de Zeech, judele curții regale, amînă judecarea unui proces ce trebuia să se țină după lăsarea la vatră a oștirii regale pornită împotriva lui Vlaicu, domnul Țării Românești.

449. *1369 decembrie 28, Vișegrad*. Nicolae de Zeech, judele curții regale amînă judecarea unui proces ce trebuia să se țină după lăsarea la vatră a oștirii regale pornită împotriva lui Vlaicu, domnul Țării Românești.

450. *1370*. Papa Grigore al IX-lea îndeamnă pe Ludovic I, regele Ungariei, la război împotriva turcilor.

451. *1370*. Ludovic I, regele Ungariei, adeverește un schimb de moșii. Se menționează, printre alții, demnitari din Transilvania.

452. *1370* Ladislau, duce de Oppeln, amînă o pricină. Actul este întărit cu pecetea lui Emeric, voievodul Transilvaniei.

453. *1370*. Ladislau, duce de Oppeln, amînă un proces. Actul este întărit cu pecetea lui Emeric, voievodul Transilvaniei.

454. *1370, Vișegrad*. Ladislau, duce de Oppeln, amînă un proces. Actul este întărit cu sigiliul lui Emeric, voievodul Transilvaniei.

455. *1370* Nicolae de Zeech, judele curții regale, hotărăște în legătură cu un proces al abatelui din Sîniob.

456. *1370*, Emeric, voievodul Transilvaniei, adeverește stăpînirea unei moșii de către nobilii de Rimetea.

457. *1370*, ⟨Buda⟩. Capitlul din Buda adeverește că nobilii de Rimetea au oprit pe rege de la dăruirea mosiei lor Lupșa.

458. *1370, ⟨Cluj-Mănăștur⟩*. Conventul din Cluj-Mănăștur adeverește că moșia Kupes Banya a fost întotdeauna a nobililor de Rimetea.

459. *1370*. Nobilii de Veliș cotropesc pădurea nobililor din Sásvár.

460. *1370 ianuarie 2*. Ludovic I, regele Ungariei, încredințează locuitorilor din Aachen o capelă zidită de el. Se menționează, printre alții, demnitari din Transilvania.

461. *1370 ianuarie 4, Alba Iulia*. Ioan, arhidiaconul de Tîrnava, amînă depunerea unor mărturii în procesul dintre Pavel, fiul lui Desideriu zis Was de Țaga, și sora lui, pe de-o parte, și Caterina, soția magistrului Ilie de Jucu, pe de alta, pentru ca părțile să se poată împăca.

462. *1370 ianuarie 13, (Alba Iulia)*. Capitlul din Alba Iulia adevereşte trecerea părţilor de moşie din Idrifaia şi Sînicoară din mîinile lui Blasiu, fiul lui Toma de Idrifaia, într-acelea ale lui Pentru fiul lui Toma.

463. *1370 ianuarie 19, (Alba Iulia)*. Capitlul din Alba Iulia raportează lui Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, cu privire la pricina legată de datoria lui Ioan, fiul lui Gereu, faţă de abatele din Cluj-Mănăştur.

464. *1370 ianuarie 20, Sîntimbru*. Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, întăreşte nobililor de Frata scrisoarea conventului din Cluj-Mănăştur, din 11 noiembrie 1369, prin care ei au fost puşi în stapînirea acelei moşii.

465. *1370 ianuarie 22, Vişegrad*. Ludovic I, regele Ungariei, porunceşte capitlului din Oradea să trimită un om de mărturie pentru a fi de faţă la învoiala privitoare la hotarele moşiilor Pelişor, Zahtha şi Atea.

466. *1370 ianuarie 26, Vişegrad*. Ludovic I, regele Ungariei, porunceşte capitlului din Arad să cerceteze silniciile săvîrşite de Iacob de Beuldre şi de oamenii din Beuldre împotriva omului regelui şi al capitlului din Cenad.

467. *1370 februarie 4, Vişegrad*. Ludovic I, regele Ungariei, porunceşte capitlului din Oradea să trimită omul său de mărturie la o împărţire de moşii între Batur, pe de-o parte, iar pe de alta, arhidiaconul Ştefan, fiul aceluiaşi Ioan.

468. *1370 februarie 6, Vişegrad*. Ladislau de Oppeln, palatinul Ungariei, cere conventului din Lelez să trimită un om de mărturie pentru cercetarea unui furt de porci, făptuit pe moşia Ordo, de către Clement şi Ioan, fiii lui Makzem de Olchwa.

469. *1370 februarie 7, Cheke*. Grigore de Bethlen, vicecomite, şi juzii nobililor din comitatul Satu Mare, adeveresc că Grigore, iobagul lui Ştefan, fiul lui Nicolae de Oar, deţine pe nedrept bunurile fiicei orfane a lui Ioan zis Magyar.

470. *1370 februarie 9, (Alba Iulia)*. Capitlul din Alba Iulia transcrie un act pentru Ştefan de Şelimbăr.

471. *1370 februarie 17 Buda*. Ludovic I, regele Ungariei, porunceşte lui Emeric, voievodul Transilvaniei, să dispună punerea Anei, fiica lui Dominic de Hărănglab, în stăpînirea unei pătrimi din moşiile părinteşti.

472. *1370 februarie 17, Buda*. Ludovic I, regele Ungariei, acordă Anei, fiica lui Dominic de Hărănglab, dreptul de a stăpîni o pătrime din moşiile părinteşti.

473. *1370 februarie 21, Buda*. Ludovic I, regele Ungariei, porunceşte capitlului din Cenad să cheme în judecată pe Ioan şi Mihail, fiii lui Petru zis Wagud, împotriva magistrului Petru, fiul lui Pavel, fiul lui Hewm.

474. *1370 februarie 22*. Ludovic I, regele Ungariei, fixează negustorilor sibieni taxele vamale pentru navigaţia pe Dunăre, între Buda şi Viena, şi pentru circulaţia carelor între Sibiu şi Boemia şi îi scuteşte, pe drumurile Dalmaţiei, de orice taxe, afară de cea a tricesimei.

475. *1370 februarie 24, Buda*. Ludovic I, regele Ungariei, dispune împărţirea în trei părţi egale a moşiilor din comitatele Bekes şi Bihor, ale magistrului Nicolae, fiul lui Ladislau zis Zaar, Ioan, fiul lui Aynard, şi Toma, fiul lui Dominic.

476. *1370 martie 12, Roma*. Papa Urban al V-lea porunceşte să fie recunoscute ca valabile căsătoriile contractate înainte de convertire la catolicism, iar pentru foştii schismatici, doar căsătoriile între persoane înrudite pînă la al patrulea grad.

477. *1370 martie 18, Kene*. Pavel de Bernolth, vicecomitele, şi juzii nobililor din comitatul Solnoc adeveresc rezultatul cercetării privitoare la silniciile săvîrşite de Petru de Nădăşel şi de Ladislau, voievodul românilor.

478. *1370 martie 22, (Cluj-Mănăştur)*. Conventul din Cluj-Mănăştur face cunoscut că Pavel zis Wos de Sîntejude a zălogit fratelui său Ştefan părţile sale de moşie din Sîntejude şi Puini, cu condiţia să le poată răscumpăra cînd va voi.

479. *1370 martie 27, Cluj*. Ludovic I, regele Ungariei, încuviinţează dania de moşie făcută de Elisabeta, fiica lui Kalach, soţului ei Ştefan diacul.

480. *1370 (între martie 27 şi mai 1, Cluj-Mănăştur)*. Conventul din Cluj-Mănăştur scrie lui Emeric, voievodul Transilvaniei, despre hotărnicirea moşiilor Aiud şi Gîrbova ale capitlului din Alba Iulia.

481. *1370 martie 29*. Ludovic I, regele Ungariei, întăreşte, sub formă privilegială, stăpînirea episcopiei de Alba Iulia asupra districtului Abrud.

482. *1370 martie 30, Cluj*. Ludovic I, regele Ungariei, întăreşte orăşenilor din Cluj stăpînirea asupra unui eleşteu de lîngă Someşeni.

483. *1370 martie 30, (Cenad)*. Capitlul din Cenad raportează Ludovic I, regele Ungariei, că, potrivit poruncii sale, a chemat la judecată pe Petru şi Mihail, fiii lui Petru, împotriva magistrului Petru, fiul lui Pavel.

484. *1370 martie 31.* Ludovic I, regele Ungariei, amintește într-un privilegiu dat pentru orășenii din Bynak, despre pecetea pierdută de regele Carol Robert în Țara Românească.

485. *1370 martie 31, ⟨Oradea⟩.* Capitlul din Oradea raportează regelui Ludovic I, că potrivit poruncii sale din 4 februarie 1370, omul său, Bartolomeu, arhidiaconul de Călata, împreună cu omul regelui au împărțit moșiile magistrului Nicolae, fiul lui Nicolae, unor nobili din familia de Bátor.

486. *1370 aprilie 1, ⟨Cluj-Mănăștur⟩.* Conventul din Cluj-Mănăștur adeverește cedarea de către Mihail, Petru și Luca, fiii lui Dominic de Popești, a unor părți de moșie din Suceagu, cu titlu de patrime cuvenită fiicei, Anastasia, soția lui Ioan.

487. *1370 aprilie 3, ⟨Oradea⟩.* Capitlul din Oradea raportează că, la porunca lui Ludovic I, regele Ungariei, din 22 ianuarie 1370, a hotărnicit moșiile Pelișor, Zahtha și Atea.

488. *1370 aprilie 3, ⟨Arad⟩.* Capitlul din Arad raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, că silniciile pe care a fost pus să le cerceteze prin porunca din 26 ianuarie 1370 sînt adevarat .

489. *1370 aprilie 4, Turda.* Ludovic I, regele Ungariei, adeverește hotarnicirea pamînturilor orașului Cluj dinspre satul Rediu.

490. *1370 aprilie 11, Sîntimbru.* Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, cere conventului din Cluj-Mănăștur să pună pe Anastasia, soția lui Iacob de Popești, în stăpînirea unor bucăți de moșie din Suceagu.

491. *1370 aprilie 11, ⟨Oradea⟩.* Capitlul din Oradea raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, despre o pricina privitoare la zestrea și darurile de nuntă ale vaduvei lui Ioan, fiul lui Laurențiu de Tămașda.

492. *1370 aprilie 15, Alba Iulia,* Ludovic I, regele Ungariei, acordă Elisabetei, fiica răposatului Kalach, fiul lui Oliver, și, prin ea, soțului ei, Ștefan diacul, dreptul de a moșteni toate bunurile tatălui ei.

493. *1370 aprilie 16, Sîntimbru.* Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, cere capitlului din Alba Iulia să introducă pe Ana în stapînirea unei pătrimi din moșiile lui Dominic, fiul lui Bezther de Hărărglab.

494. *1370 aprilie 22, ⟨Cluj-Mănăștur⟩.* Conventul din Cluj-Mănăștur scrie lui Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, că a introdus pe Anastasia, soția lui Iacob, fiul lui Dominic de Popești, în stăpînirea unor părți din moșia Suceagu.

495. *1370 aprilie 23, Mediaș.* Ludovic I, regele Ungariei, întărește orașenilor din Cluj privilegiul său din 6 iunie 1366.

496. *1370 aprilie 24, Cetatea de Baltă.* Ludovic I, regele Ungariei, întărește cu pecetea sa cea nouă actul său din 30 martie 1370, prin care acorda orășenilor din Cluj dreptul la eleșteu din Someșeni.

497. *1370 aprilie 24, ⟨Cluj-Mănăștur⟩.* Conventul din Cluj-Mănăștur transcrie, la cererea lui Ladislau, fiul lui Beke de Iclod, actul sau din 26 octombrie 1350.

498. *1370 aprilie 26, Tîrgu Mureș.* Ludovic I, regele Ungariei, confirma stapînirea orașului Cluj asupra unor moșii nobiliare cumpărate.

499. *1370 aprilie 26, Tîrgu Mureș.* Ludovic I, regele Ungariei, poruncește ca toți iobagii care doresc să se așeze pe moșiile orașului Cluj să o facă liber, după ce și-au plătit datoriile feudale.

500. *1370 aprilie 29, Kere* Pavel de Bernolt, vicecomite de Solnoc, împreună cu juzii nobililor adeveresc o plîngere a lui Petru, fiul lui Ladislau de Andreashaza împotriva lui Nicolae, fiul lui Bekus, pentru caii furați, ținuți pe moșia Doba.

501. *1370 mai 1, ⟨Cluj-Mănăștur⟩.* Conventul din Cluj-Mănăștur adeverește că Ladislau, fiul lui Mihail de Kapatelke, a lăsat lui Andrei, fiul lui Iacob, jumătate din moșia Cozma, obținută de el prin schimb.

502. *1370 mai 2, ⟨Oradea⟩.* Dumitru, episcopul de Oradea, judecă în pricina privitoare la răpirea de către Sebastian, fiul lui Ioan de Cehăluț, a unui iobag al lui Șefan, prebendar al bisericii sale.

503. *1370 mai 5, ⟨Cluj-Mănăștur⟩.* Conventul din Cluj-Mănăștur raportează lui Emeric, voievodul Transilvaniei, despre hotărnicirea moșiei Bonțida.

504. *1370 mai 7, Batoș.* Ludovic I, regele Ungariei, poruncește lui Emeric, voievodul Transilvaniei, să apere drepturile orfanului Blasiu, fiul lui Sandur.

505. *⟨1370 după mai 7. Turda⟩.* Emeric. voievodul Transilvaniei, hotărăște în privința pătrimii cuvenite Ecaterinei soția lui Toma, fiul lui Nicolae.

506. *1370 mai 8, Sîntimbru.* Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, cere conventului din Cluj-Mănăștur să fie de față la depunerea unui jurămînt pentru o bucată de pamînt în litigiu, aflătoare între Boz și Doștat, revendicată de capitlul din Alba Iulia.

507. *1370 mai 10, Tîrgu Mureș.* Ludovic I, regele Ungariei, poruncește lui Ștefan, comitele secuilor, să nu încalce drepturile orășenilor din Brașov.

508. *1370 mai 10, Tîrgu Mureşt.* Ludovic I, regele Ungariei, porunceşte capitlului din Alba Iulia să trimită pe Ladislau arhidiaconul pentru hotarnicirea domeniilor cetăţilor regale.

509. *1370 mai 11, sub cetatea Tălmaciu.* Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, cere capitului din Alba Iulia sa introducă pe comiţii Andrei, Petru şi alt Petru, fiii lui Petru zis de Curciu, în stăpînirea unei jumătăţi din moşia Deaj.

510. *1370 mai 12, Borşa.* Ludovic I, regele Ungariei, întareşte un act al capitlului din Alba Iulia, cu privire la moşiile Elisabetei, soţia lui Ştefan, notarul conventului din Cluj-Mănăştur.

511. *1370 mai 12, lîngă Şemlacu Mare.* Ladislau de Oppeln, palatinul Ungariei, în adunarea obştească a comitatului Caraş, condamna la pedeapsa capitala şi confiscarea bunurilor pe mai mulţi cnezi şi iobagi, ca pedeapsă pentru furturi şi tîlhării.

512. *1370 mai 14, sub cetatea Tălmaciu.* Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, cere capitlului din Alba Iulia să imparta moşia Cornăţel, din scaunul Sibiului, între Bartolomeu, fiul lui Ioan de Avrig, şi Nicolae, fiul lui Cristian de Bradu.

513. *1370 mai 16, Vişegrad.* Ladislau, palatinul Ungariei, cere conventului din Lelez să rezolve o pricină. Este menţionată expediţia din 1368 împotriva lui Vlaicu vodă.

514. *1370 mai 20, lîngă Arad.* Ladislau, palatinul Ungariei, adevereşte plîngerea lui Petru, prepozitul bisericii din Arad, că nişte iobagi şi slujitori din Sımbateni au rănit oamenii capitlului din Arad.

515. *1370 mai 29, Vişegrad.* Ladislau, palatinul Ungariei, adevereşte că toate pricinile dintre Iacob, fiul lui Petru de Valea lui Mihai, şi Emeric, fiul lui Şimion de Kallò, au fost încredinţate judecăţii a patru juzi.

516. *1370 iunie 3, ⟨Alba Iulia⟩.* Capitlul din Alba Iulia adevereşte hotarnicirea moşiei regale Bonţida.

517. *1370 iunie 3, ⟨Oradea⟩.* Capitlul din Oradea adevereşte că Ioan, fiul lui Blasiu de Vîrşolţ, a zălogit o parte din moşia sa lui Jakch de Coşeiu.

518. *1370 iunie 4.* Ludovic I, regele Ungariei, porunceşte voievodului Transilvaniei şi slujbaşilor săi, precum şi nobililor să nu mai ia vămi din proviziile şi dările trimise bisericii Sfîntului Mihail din Alba Iulia.

519. *1370 iunie 4, ⟨Oradea⟩.* Capitlul din Oradea adevereşte opreliştea de a vinde ori zălogi moşia Bank.

520. *1370 iunie 5, Dej.* Comitele şi juzii nobililor din comitatul Solnocu Interior adeveresc împărţirea unei părţi din moşia Ghirolt.

521. *1370 iunie 17, Dej.* Ludovic I, regele Ungariei, porunceşte capitlului din Alba Iulia să ducă lui Nicolae, fiul lui Peteu, castelanul de Unguraş, o poruncă privitoare la moşiile lui Ioan, fiul lui Gegus de Nuşeni.

522. *1370 iunie 23, ⟨Oradea⟩.* Capitlul din Oradea transcrie pentru Dumitru, episcopul Transilvaniei, o scrisoare din anul 1344.

523. *1370 iunie 24, Zalău.* Ludovic I, regele Ungariei, acordă privilegii pentru negustorii care vor merge la tîrgurile de la Zalau şi Marghita.

524. *1370 ⟨circa iunie 24 — circa august 29⟩.* Vicecomitele şi juzii nobililor din comitatul Solnocul de Mijloc adeveresc că plîngerea lui Barta împotriva slujbaşului din Ortelec şi a însoţitorilor săi, pentru tîlhării şi omor savîrşite pe moşia Doba, este întemeiată.

525. *1370 iulie 2, ⟨Alba Iulia⟩.* Capitlul din Alba Iulia adevereşte înţelegerea încheiată între fiii lui Andrei, fost vicevoievod al Transilvaniei şi nobil de Geoagiu, cu surorile lor, privitoare la pătrimea cuvenită fiicei.

526. *1370 iulie 2, ⟨Cluj-Mănăştur⟩.* Conventul din Cluj-Mănăştur raporteaza lui Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, despre hotarnicirea unei bucăţi de pămînt în litigiu, aflată între moşiile Boz şi Doştat.

527. *1370 iulie 6, ⟨Oradea⟩.* Ladislau, palatinul Ungariei, la plîngerea lui Ladislau de Bátor, porunceşte fiilor lui Grigore de Suplacu de Barcău să restituie suma de 200 de florini, dată pentru răscumpărarea moşiei Tarcea.

528. *1370 iulie 6, Oradea.* Ladislau, palatinul Ungariei, porunceşte lui Nicolae, fiul lui Beke, vicecastelanul de Solyumku, şi slujbaşului din Mişca să facă dreptate lui Ladislau, fiul lui Ştefan de Gyapal, păgubit prin furtul unor porci.

529. *1370 iulie 8, Vişegrad.* Ladislau, palatinul Ungariei, amînă pricina unor locuitori din comitatul Szabolcs. Actul a fost întărit cu pecetea lui Emeric, voievodul Transilvaniei.

530. *1370 iulie 10, ⟨Alba Iulia⟩.* Capitlul din Alba Iulia raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, că a înmînat lui Mihail, locţiitorul castelanului de Unguraş, o scrisoare cu privire la moşiile lui Ioan, fiiul lui Gegus de Nuşeni, şi ale fraţilor săi.

531. *1370 iulie 10, ⟨Cluj-Mănăştur⟩*. Conventul din Cluj-Mănăştur adevereşte că Margareta, soţia comitelui Ştefan de Şelimbăr, a dăruit capitlului din Alba Iulia jumătate din moşia sa Sîngătin.

532. *1370 iulie 13, Vişegrad*. Ludovic I, regele Ungariei, acordă lui Toma de Berenth, comitele de Bihor, şi fraţilor săi, dreptul de a judeca şi pedepsi pe răufăcătorii prinşi pe moşiile lor.

533 *1370 iulie 17, lîngă Satu Mare*. Ladislau, palatinul Ungariei, adevereşte, la cererea lui Dumitru, episcopul Transilvaniei, că jumătate din moşia Zakol se află în comitatul Satu Mare.

534. *1370 iulie 17, ⟨lîngă⟩ Satu Mare*. Ladislau, palatinul Ungariei, denumeşte apărătorii într-o pricină.

535. *1370 iulie 17, ⟨Oradea⟩*. Capitlul din Oradea raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, despre împărţirea unor moşii.

536. *1370 iulie 18, Montefiascone*. Papa Urban al V-lea îndeamnă, între alţii, pe Dumitru, episcopul Transilvaniei, şi pe Emeric, voievodul Transilvaniei, să intervină pe lîngă Ludovic I, regele Ungariei, pentru ajutorarea bisericii romane.

537. *1370 iulie 18, lînga Satu Mare*. Ladislau, palatinul Ungariei, la cererea magistratului Ladislau de Carei adevereşte că vicecomitele, juzii nobililor şi asesorii juraţi ai comitatului Satu Mare au jurat că moşia Zapoy este a mănăstirii Căpleni.

538. *1370 iulie 19, Cenad*. Ioan, arhidiaconul de Timiş, adevereşte că Iacob, fiul lui Petru zis Bodon, a cedat prin judecată nepoţilor săi, moşia sa Partoş, drept patrimea de fiică din bunurile lui Petru zis Bodon.

539. *1370 iulie 20, ⟨lîngă Satu Mare⟩*. Ladislau, palatinul Ungariei, adevereşte împăcarea dintre Clara, fiica lui Gheorghe de Rakamaz şi nobilii de Bátor, cu privire la zestrea, darurile de nuntă şi pătrimea cuvenită fiicei din mai multe moşii, între care şi Sanislău.

540. *1370 iulie 21, ⟨Alba Iulia⟩*. Capitlul din Alba Iulia adevereşte învoiala dintre Mihail, fiul lui Pavel de Hărănglab, şi Ana, fiica lui Dominic de Hărănglab, privind pătrimea cuvenită fiicei din moşia Găneşti.

541. *1370 iulie 22, Satu Mare*. Ladislau, palatinul Ungariei, adevereşte plîngerea magistratului Mihail, fiul lui Ladislau de Kállo, împotriva slugilor lui Ştefan şi ale magistrului Gheorghe zis Bubek, care au luat unui iobag al său lucruri în preţ de 500 floirini.

542. *1370 iulie 26, Satu Mare*. Juzii nobililor din comitatul Satu Mare adeveresc că Ladislau din Oraşul Nou, iobagul magistrului Simion de Medieşu Aurit, lasă lui Leukus de Panyola doi boi.

543. *1370 iulie 27, Şemlacu Mare*. Ioan, vicecomite de Caraş, trimite omul său la cercetarea silniciei săvîrşite de un slujitor al lui Ioan cel Mare, slujbaşul din Vizuar.

544. *1370 iulie 28, ⟨Agria⟩*. Nicolae a lui Renold, canonic de Agria, adevereşte plata zestrei Elisabetei, fiica lui Martin de Cubulcut, de către nobilii de Sumos.

545. *1370 august 2, Seuniche lîngă Zvolen*. Ludovic I, regele Hngariei, porunceşte lui Emeric, voievodul Transilvaniei, sau locţiitorului său să apere pe Petru de Curciu şi fraţii săi în stăpînirea unei jumătăţi din moşia Deaj.

546. *1370 august 2, Seuniche lîngă Zvolen*. Ludovic I, regele Ungariei, scuteşte pe trei negustori din Braşov de orice vamă pentru mărfurile lor transportate de la Zara la Braşov, şi înapoi, cu excepţia tricesimei ce se va plăti la Buda.

547. *1370 august 3, Kárász*. Ladislau, palatinul Ungariei, adevereşte o oprelişte în legătură cu moşia Oros, făcută în adunarea obştească ţinută pentru comitatele Satu Mare şi Bereg.

548. *1370 august 4, lîngă Kárász*. Ladislau, palatinul Ungariei, obligă pe nobilii care stăpînesc moşia lui Petru de Sanislău să plătească soţiei lui Iacob de Bogáth o marcă, datorată ei de Petru, fiul lui Mihail.

549. *1370 august 7, Kárász*. Ladislau, palatinul Ungariei, adevereşte o împărţire de moşii; sînt menţionate două scrisori de împuternicire din partea capitlului din Oradea.

550. *1370 august 8, Sîntimbru*. Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, cere conventului din Cluj-Mănăştur să-şi trimită omul de mărturie la punerea capitlului din Alba Iulia în stăpînirea unei bucăţi din moşia Sîngătin.

551. *1370 august 8, Sîntimbru*. Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, întăreşte scrisoarea conventului din Cluj-Mănăştur, din 2 iulie 1370, în legătură cu hotarele moşiei Boz.

552. *1370 august 16, Sintimbru.* Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, cere capitlului din Alba Iulia să-şi trimită omul de mărturie la punerea lui Ladislau, fiul lui Oliver de Galda, şi a soţiei sale Elisabeta în stăpînirea unor părţi din moşiile Galda şi Crăciunelu de Jos.

553. *1370 august 20, ⟨Alba Iulia⟩.* Capitlul din Alba Iulia transcrie pentru Nicolae de Cisnădie şi fratele său, actul lui Carol Robert, regele Ungariei, din 27 aprilie 1327.

554. *1370 august 28, ⟨Oradea⟩.* Capitlul din Oradea adevereşte zălogirea moşiei Gelse.

555. *1370 august 29, Csenger.* Magistrul Nicolae, strîngătorul de gloabe al lui Ladislau, palatinul Ungariei, zălogeşte lui Ladislau, fiul lui Ioan de Voya, nişte părţi de moşie; sînt menţionaţi, ca oameni de mărturie, omul capitlului din Cenad şi comitele şi juzii nobililor din comitatul Satu Mare.

556. *1370 septembrie 2.* Ludovic I, regele Ungariei, scuteşte pe saşii din cele şapte scaune săseşti de a face corvezi pentru terminarea cetăţii Landskron.

557. *1370 septembrie 3, ⟨Agria⟩.* Capitlul din Agria transcrie privilegiul regelui Carol Robert din anul 1340; în lista membrilor capitlului este menţionat arhidiaconul Benedict de Pîncota.

558. *1370 septembrie 3, ⟨Oradea⟩.* Capitlul din Oradea adevereşte o oprelişte în legatură cu moşia Dugenow.

559. *1370 septembrie 4. ⟨Cluj-Mănăştur⟩.* Conventul din Cluj-Manaştur raportează lui Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, cu privire la împotrivirea nobililor de Sîngătin la darea în stăpînire a unei bucaţi din moşia Sîngătin capitlului bisericii Transilvaniei.

560. *1370 septembrie 15, Sintimbru.* Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, cere capitlului din Alba Iulia să trimită omul sau de mărturie la ascultarea unei mărturisiri.

561. *1370 septembrie 19, ⟨Sremska Mitrovica⟩.* Capitlul bisericii sfîntului Irineu adevereşte ca Ioan, fiul lui Blasiu, slujitorul lui Nicolae de Ciacova, a făcut oprelişte pentru moşia Jacodi.

562. *1370 septembrie 19, Csenger.* Grigore, vicecomitele şi juzii nobililor din comitatul Satu Mare adeveresc zălogirea moşiei Apaty, în contul preţului de răscumpărare pentru nepredarea unor proscrişi.

563. *1370 septembrie 19, Csenger.* Nicolae, fiul lui Petheu, zălogeşte moşia Apathy în contul unor amenzi judecătoreşti. Printre martorii amintiţi: comitele şi juzii nobililor din comitatul Satu Mare, omul capitlului din Cenad.

564. *1370 septembrie 20, ⟨Alba Iulia⟩.* Capitlul din Alba Iulia adevereşte trecerea moşiilor Beunye şi Tyburchtelke în stăpînirea mănăstirii din Cluj-Mănăştur.

565. *1370 septembrie 21 Buda.* Ludovic I, regele Ungariei, acordă sibienilor scutiri de vamă pentru mărfurile lor transportate de la Buda la Zara, şi invers, hotărînd să platească o singură dată tricesima, la Buda.

566. *1370 septembrie 21, Şemlacu Mare.* Ioan, fiul lui Ştefan, vicecomitele de Caraş, adevereşte că Radul voievodul, comitele de Kuesd, a pus să se ia cinci căpiţe de fîn de pe moşia Belenus.

567. *1370 septembrie 22.* Ludovic I, regele Ungariei, întăreşte ca danie noua fiilor şi nepoţilor lui Struza două moşii în districtul Caransebeş.

568. *1370 septembrie 22, Vişegrad.* Ladislau, palatinul Ungariei, amînă judecarea unei pricini. Actul a fost întărit cu pecetea lui Emeric, voievodul Transilvaniei.

569. *1370 septembrie 22, Vişegrad.* Ladislau, palatinul Ungariei, amînă judecarea unei pricini. Actul a fost întărit cu pecetea lui Emeric, voievodul Transilvaniei.

570. *1370 septembrie 29, Buda.* Ludovic I, regele Ungariei, porunceşte lui Emeric, voievodul Transilvaniei, să cerceteze dacă moşia Tyburchtelke ţine de mănăstirea din Cluj-Mănăştur.

571 *1370 octombrie 4, ⟨Oradea⟩.* Capitlul din Oradea adevereşte un protest în legătură cu ocuparea moştiei Apathy.

572. *1370 octombrie 5, Buda.* Ladislau, palatinul Ungariei, lasă fiilor lui Simion de Carei şi fiilor lui Marchard moşia Apaty.

573. *1370 noiembrie 2, Visegrad.* Ladislau, palatinul Ungariei. porunceşte conventului din Lelez să cheme înaintea sa nişte împricinaţi. Actul a fost întarit cu pecedea lui Emeric, voievodul Transilvaniei.

574. *1370 noiembrie 25, Sintimbru.* Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, cere capitlului din Alba Iulia să trimită omul său de marturie la împarţirea moşiilor Şăuleşti, Petreni şi Bîrcea.

575. *1370 noiembrie 29*, *Cracovia*. Ludovic I, regele Ungariei, porunceşte capitlului din Alba Iulia să trimită omul de mărturie la punerea lui Gheorghe Bubek, vistierul reginei, în stăpînirea cetăţii Almaş.

576. *1370 noiembrie 29*, ⟨*Oradea*⟩. Capitlul din Oradea transcrie actul său din 21 iunie 1291, privitor la moşia Szakoly.

577. *1370 noiembrie 30*, ⟨*Alba Iulia*⟩. Capitlul din Alba Iulia adevereşte că Elisabeta, văduva lui Gheorghe de Seuşa, şi Ioan, fiul ei, au vîndut lui Nicolae, arhidiaconul de Ozd, o vie din Miceşti.

578. *1370 decembrie 6*, ⟨*Alba Iulia*⟩. Capitlul din Alba Iulia adevereşte ca Anton, fiul lui Ştefan de Blăjel, a lăsat trei părţi din moşiile Blăjel şi Păucea fiicei sale şi urmaşilor ei.

579. *1370* ⟨*decembrie 19 — 1371 ianuarie 1*⟩, *Vişegrad*. Ladislau, palatinul Ungariei, amînă judecarea unei pricini; este menţionată scrisoarea de împuternicire a capitlului din Oradea.

580. *1370 decembrie 27*. Ludovic I, regele Ungariei, întăreşte sub formă de privilegiu, actul său din 2 decembrie 1368 cu privire la punerea lui Rados, fiul lui Moyan şi a lui Brank, fratele său, în stăpînirea moşiilor Gyano şi Teryen din comitatul Caraş.

RÉSUMÉ DES DOCUMENTS

1. *1366*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne l'appel des nobles d'Agriş devant son siège judiciaire.

2. *1366*. Laurence de Vetiş occupe une partie de la terre de Gilian.

3. *1366*. Mention concernant le borange de la terre d'Oşvarău.

4. *1366*, *⟨Györ⟩*. Le chapitre de Györ avère le partage et le bornage de la terre Gymolth, revenue dans la partie du chapitre d'Oradea.

5. *1366* Louis Ier, roi de Hongrie, octroie en exclusivité aux catholiques le droit de possession des terres dans le district de Caransebeş.

6. *13 janvier 1366*, *⟨Agria⟩* Le chapitre d'Agria avère la plainte de Pierre de Sanislău contre le tort qu'on lui a fait lors du partage de la terre de Rakamaz.

7. *20 janvier 1366*. *Sîntimbru*. Pierre, vice-voïvode de Transylvanie, demande au chapitre d'Alba Iulia de faire envoyer son témoin à la mise des filles de Jean de Voivodeni en possession d'une partie de la terre de Voivodeni.

8. *9 février 1366*, *Vidin*. Emery, grand écuyer du roi, ordonne à Pierre, vice-voïvode de Transylvanie, de faire protéger Jean, fils de Nicolaus de Someşeni.

9. *11 février 1366*. Loius Ier, roi de Hongrie, transcrit un privilège du roi Charles Robert de 1328, confirmé par son sceau perdu en Valachie; on y fait mention des dignitaires de Transylvanie.

10. *12 fécvier 1366*. Louis Ier, roi de Hongrie, confirme un privilège concernant un échange de terres, accordé par le roi Bela IV, en 1254; on y fait mention des dignitaires de Transylvanie.

11. *21 février 1366*, *Buda*. Denis, voïvode de Transylvanie, confirme la possession des magisters Etienne et Thomas, fils de Thomas, de Reghin, sur la terre de Simişna.

12. *21 février 1366*, *Buda* Denis, voïvode de Transylvanie, ordonne au chapitre d'Alba Iulia de faire envoyer trois témoins à l'évaluation du domaine de la citadelle de Menteu, objet de dispute entre les descendents de Thomas, Etienne et Désiré, fils de Denis de Reghin, et au partage de leurs terres d'usage commun de la Transylvanie entière.

13. *21 février 1366*, *Buda*. Denis, voïvode de Transylvanie, ajourne le jugement de la cause issue entre les fils de Thomas de Reghin, et les nobles de Lučenec, concernant la terre de Sînmihaiu de Cîmpie.

14. *23 février 1366*. Louis Ier, roi de Hongrie, confirme ses actes de 1363 et de 1366, remis au notaire de Denis, voïvode de Transylvanie.

15. *1er mars 1366*, *⟨Alba Iulia⟩*. Le cahpitra d'Alba Iulia transcrit pour les nobles de Transylvanie l'acte de Louis Ier, roi de Hongrie, du 6 novembre 1365, concernant la prérogative accordée aux nobles du voïvodat de juger les gens et les serfs, de leurs terres.

16. *2 mars 1366*, *⟨Cluj-Mănăstur⟩*. Le convent de Cluj-Mănăştur avère la composition conclue entre les fils de Nicolas, fils de Beden, concernant le partage de la terre de Peterteleke du comitat de Cluj.

17. *3 mars 1366*, *Avignon* Le Pape Urban V confirme Ladislas, fils d'André, chanoine de Cenad, en tant que curé de l'église paroissiale de Saeş.

18. *12 mars 1366*, *⟨Avignon⟩*. A la demande du roi de Hongrie, Loius Ier, le Pape Urban V nomme Nicolas de Cerna curé de Braşov.

19. *12 mars 1366*, *Avignon*. A la demande de Louis Ier, roi de Hongrie, le Pape Urban V nomme Nicolas, fils de Pierre de Braşov, curé de Ghimbav.

20. *25 mars 1366, Sîntimbru.* Pierre, vice-voïvode de Transylvanie, avère la composition conclue entre le chapitre d'Alba Iulia d'une part, et les comes de Henning et Nicolas de Cincu, de l'autre, relative à un lopin de la terre de Vecerd.

21. *27 mars 1366.* Louis Ier, roi de Hongrie, confirme sa lettre ouverte du 5 septembre 1358, à la demande de Nicolas Hédervári; on y fait mention des dignitaires de Transylvanie.

22. *29 mars 1366, Vişegrad.* Louis Ier, roi de Hongrie, met les filles de Ladislas de Zenthmiclos en possession des terres de Zenthmiclos et de Zau de Cîmpie.

23. *29 mars 1366.* Louis Ier, roi de Hongrie, confirme une donation faite par sa mère, la reine Elisabeth, aux religieuses de Buda Veche; on y fait mention des dignitaires de Transylvanie.

24. *Ier avril 136⟨6⟩.* Louis Ier, roi de Hongrie, transcrit et confirme un privilège du roi Ladislas IV, roi de Hongrie, du 30 août 1283; on y fait mention des dignitaires de Transylvanie.

25. *7 avril 1366, Avignon.* A la demande de Louis Ier, roi de Hongrie, le Pape Urban V nomme Emery de Wyczna dans un canonicat et une prébende, à l'église d'Alba Regaliş, devenue vacante, par suite de la consécration de Nicolas de Braşov en tant qu'évêque de Knin.

26. *12 avril 1366, Deva.* Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne à Denis, voïvode de Transylvanie, de faire borner la terre de Totiau du comitat de Hunedoara.

27. *15 avril 1366, ⟨Oradea⟩,* Le chapitre d'Oradea avère la donation d'une vigne par les magisters Ladislas et Etienne, fils de Jean de Bátor, au monastere Sainte Anne.

28. *17 avril 1366, Alba Iulia.* Denis, voïvode de Transylvanie, demande au chapitre d'Alba Iulia de faire envoyer des témoins à l'évaluation du domaine de la citadelle de Menteu et au partage des terres entre Thomas et Etienne, fils de Thomas de Reghin, d'une part, et les nobles de Lučenec, de l'autre.

29. *18 avril 1366, ⟨Oradea⟩.* Le chapitre d'Oradea rend compte au palatin de Hongrie, Nicolas Konth, de l'appel en justice des nobles de Bátor, à cause d'une ruelle du village d'Abrány.

30. *23 avril ⟨1366⟩, Alba Iulia.* Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne à Benoît, comes de Caraş, de retenir en prison Ladislas, complice et hôte des malfaiteurs.

31. *⟨23 avril—29 avril⟩ 1366, Alba Iulia.* Louis Ier, roi de Hongrie, par suite de la demande d'Etienne, fils de Syke de Buituri, et de Ladislas, fils de Nicolas de Jeledinţi, octroie à Catherine et à Marguerite, filles de Herbard de Galda de Jos, leurs femmes, le droit de payer en argent pour le quart qui leur est dû en tant que filles.

32. *avril 1366, Alba Iulia.* Denis, voïvode de Transylvanie, ordonne au comes, au vice-comes et aux juges des nobles des comitats de Turda de porter des recherches sur la plainte déposée par Otto, abbé de Cluj-Mănaştur, relative à l'occupation des terres de Dătăşeni et de Lechinţa.

33. *24 avril 1366, Alba Iulia.* Louis Ier, roi de Hongrie, fait don, à titre de nouvelle donation à Nicolas, fils de Cîndea, à son frère Jean, à son cousin Nicolas, fils de Roman, et à leurs descendants, de la terre de Lupşa, en les acceptant, en même temps, aux rangs des nobles.

34. *24 avril 1366, Alba Iulia.* Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne à tous les hauts dignitaires de respecter le droit de Jean, fils de Gegus de Mălâncrav, de juger les serfs et les sujets de ses terres, dans toutes les causes, excepté celles ayant pour objet le vol, le brigandage à la grande route et le crime.

35. *24 avril 1366, Alba Iulia.* Denis, voïvode de Transylvanie, demande au chapitre d'Alba Iulia de faire envoyer son témoin au recouvrement et à la mise de Pierre de Bogata en possession des terres de Jidveiu, de Bălcaciu et de Păucea.

36. *28 avril 1366.* Le comes Ladislas et les juges des nobles du comitat de Cluj, rendent compte à Denis, voïvode de Transylvanie, de l'enquête menée sur la situation des terres de Dătăşeni şi de Lechinţa, du comitat de Turda.

37. *29 avril 1366, Alba Iulia.* Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne au chapitre d'Alba Iulia de faire envoyer ses témoins au bornage des terres de Nou Săsesc et de Roandola, du côté des villages de Copşa Mare et de Valchid.

38. *30 avril 1366.* Le comes Jean de Tureni et les juges des nobles du comitat de Turda rendent compte à Denis, voïvode de la Transylvanie, de l'enquête portée sur les terres de Dătăşeni et de Lechinţa, possessions du monestère de Cluj-Mănăştur.

39. *4 mai 1366, ⟨Alba Iulia⟩.* Le chapitre d'Alba Iulia rend compte à Louis Ier, roi de Hongrie, de l'opposition faite par les nobles de Jeledinţi et par le knèze Stroia au bornage de la terre de Totia.

40. ⟨*Après le 4 mai 1366, Turda*⟩. Denis, voïvode de Transylvanie transcrit l'acte de Louis Ier, roi de Hongrie, daté ⟨23 avril—29 avril⟩ 1366, Alba Iulia, de faire envoyer ses témoins au partage des terres de Herbard de Galda et à la mise des nobles Catherine et Marguerite, les filles de celui-ci, en possession du quart qui leur est dû en tant que filles.

41. *5 mai 1366*, ⟨*Alba Iulia*⟩. Le chapitre d'Alba Iulia notifie à Louis Ier, roi de Hongrie, que par suite de l'ordre du roi du 29 avril 1366, d'Alba Iulia, qu'il fait transcrire, il a envoyé ses témoins au bornage et à l'évaluation de la terre de Lăpuş, objet de dispute entre Jean, fils de Gegus de Mălîncrav et les hôtes de Copşa Mare et de Valchid.

42. *8 mai 1366, Turda*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne au chapitre d'Alba Iulia de faire envoyer son témoin à la mise d'Elisabeth, fille de Ladislas, dit Capraru de Galda, en possession de la moitié des lopins de terre de son père, sis à Galda de Jos et ailleurs.

43. *9 mai 1366, Turda*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne au chapitre d'Alba Iulia de faire envoyer son témoin à la remise des nobles de Hăghig en possession des terres de Sombor et de Gerebench et du château-fort de Solyumkw.

44. *9 mai 1366, Turda*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne au chapitre d'Alba Iulia de faire envoyer son témoin à la remise des nobles de Hăghig en possession de quelques lopins des terres d'Olteni et de Malnaş.

45. *9 mai 1366, Turda*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne au chapitre d'Alba Iulia de faire envoyer son témoin à la remise des nobles de Hăghig en possession de certains lopins des terres d'Araci et de Hăghig.

46. *9 mai 1366, Turda*. Denis, voïvode de Transylvanie, demande au chapitre d'Alba Iulia de faire envoyer des témoins au bornage des terres de Toia et de Jeledinţi.

47. *11 mai 1366, Turda*. Denis, voïvode de Transylvanie, demande au chapitre d'Alba Iulia de faire envoyer son témoin à l'évaluation d'une partie de la terre de Stîna de Mureş.

48. *11 mai 1366, Turda*. Denis, voïvode de Transylvanie, avère les abus commis dans le temps par les Saxons de Curciu et de Băgaciu contre Thomas de Chendu, lorsqu'ont été détruits aussi les documents émis par le roi concernant les droits de douane sur la Tîrnava Mică.

49. *11 mai 1366, Turda*. Denis, voïvode de Transylvanie, confirme le témoignage de Jean, fils de Pierre, dit Panchelus, au sujet du quart de la terre de Panticeu dû à Elisabeth, veuve de Valentin, ancien employé de Cămăraş, fille de Jean, dit Chenthee.

50. *11 mai 1366, Turda*. Denis, voïvode de Transylvanie, avère la plainte déposée par Michel, fils de Jacob de Tritenii de Jos, et l'interdiction que celui-ci a réclamée contre Nicolas, fils de Nicolas de Luncani, pour lui avoir envahi la terre de Cîmpia Turzii.

51. *11 mai 1366, Turda*. Denis, voïvode de Transylvanie, demande au chapitre d'Alba Iulia de faire envoyer son témoin à la mise d'Anton, fils de Pethe, en possession d'un lopin de la terre de Ceanu Mic, qu'il a obtenu de Jean de Tureni en tant que quart dû à sa mère comme fille.

52. *12 mai 1366, Turda*. Denis, voïvode de Transylvanie, demande au convent de Cluj-Mănăştur de faire envoyer son témoin au passage de la terre de Budeşti, du comitat de Cluj dans la possession de Gheorghe Bubek, grand trésorier de la reine.

53. *15 mai 1366, Turda*. Louis Ier, roi de Hongrie, octroie aux filles d'Elie de Rimetea et à leurs cousins le droit de glaive sur leurs terres.

54. *15 mai 1366, Turda*. Denis, voïvode de Transylvanie avère la composition conclue entre Ladislas de Dăbîca et Dominique, évêque de Transylvanie, au sujet de la terre d'Uioara de Sus.

55. *15 mai 1366, Turda*. Denis, voïvode de Transylvanie, décide que magister Désiré, dit Wos, fasse serment qu'il n'est pas coupable des forfaits commis par le knèze Ladislas et le voïvode Gyula de Măhal, sur la terre de Kywhaza, possession de Ladislas, fils de Beke d'Iclod.

56. *15 mai 1366, Turda*. Denis, voïvode de Transylvanie, avère la composition conclue entre Hélène, veuve de Grégoire de Zenthmartun et les fils de Beke d'Iclod, ayant pour objet la terre de Zenthmartun.

57. *15 mai 1366, Turda*. Denis, voïvode de Transylvanie, demande au chapitre d'Alba Iulia de faire envoyer des témoins à l'évaluation, au partage et à la donation d'une partie de la terre de Stîna de Mureş.

58. *16 mai 1366, Turda*. Louis Ier, roi de Hongrie, partage les terres d'Azyoag et de Buia entre Ladislas, fils de Grégoire, et sa femme, d'une part, et Jean de Vințul de Jos et sa femme Claire, de l'autre.

59. *16 mai 1366, Cluj*, Louis Ier, roi de Hongrie, fait don au Roumain Șerban d'Avram Iancu de la terre royale d'Aciuța.

60. *16 mai 1366, Cluj*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne au chapitre d'Alba Iulia de faire envoyer son témoin à la mise du comes Stanislas en possession des terres de Satulung, de Cernat, de Turches et de Zlanfalwa.

61. *16 mai 1366, Vișegrad*. Etienne Babek, juge de la cour royale, confirme l'acte de partage entre Laurence, fils de Jean de Tileagd, et Thomas, fils de Laurence de Tileagd, de leurs terres sises dans les comitats de Bihor, de Cenad et d'Alba.

62. *22 mai 1366, Cluj*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne que le moulin à moudre l'écorce des chênes de l'hôpital Sainte Elisabeth de Cluj, redevienne un moulin à moudre le blé.

63. *23 mai 1366, ⟨Cluj-Mănăștur⟩*. Le convent de Cluj-Mănăștur rend compte à Denis, voïvode de Transylvanie, du passage de la terre de Budești dans la possesion du magister Georges Bebek, grand trésorier de la reine.

64. *24 mai 1366, Cluj*. Denis voïvode de Transylvanie, demande au convent de Cluj-Mănăștur de faire envoyer des témoins au bornage et à l'érection des bornes de la ville de Turda du côté de la terre d'Aiton, possession des nobles de Dragu.

65. *24 mai 1366, ⟨Alba Iulia⟩*. Le chapitre d'Alba Iulia rend compte à Louis Ier, roi de Hongrie, que par suite de l'ordre de celui-ci, daté le 9 mai 1366, les magisters Jacob et Démétrius, fils de Nicolas, ont été mis en possession des terres de Sombor et de Gerebench et du château-fort de Solyumku.

66. *24 mai 1366, ⟨Alba Iulia⟩*. Le chapitre d'Alba Iulia rend compte à Louis Ier, roi de Hongrie, qu'il a fait envoyer son témoin à la mise des nobles de Hăghig en possession de leurs lopins des terres d'Olteni et de Malnaș.

67. *24 mai 1366, ⟨Alba Iulia⟩*. Le chapitre d'Alba Iulia rend compte à Louis Ier, roi de Hongrie, de la mise des descendants de Benchench en possession des terres d'Araci et de Hăghig. par suite de l'ordre royal, daté le 9 mai 1366. transcrit par le chapitre.

68. *24 mai 1366, ⟨Oradea⟩*. Le chapitre d'Oradea confirme que le magister Thomas, fils de Laurence de Tileagd, a empêché Laurence, fils de Jean, fils de Laurence de Zenthlerenthy, d'aliéner et de donner en nantissement ses terres et ses lopins de terre.

69. *24 mai 1366, ⟨Oradea⟩*. Le chapitre d'Oradea avère que les fils du magister Thomas de Tileagd ont empêché Laurence, fils de Jean, fils de Laurence de Zenthlerenthy, d'aliéner et de donner en nantissement ses terres et ses lopins de terre.

70. *27 mai 1366, Cluj*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne à tous les dignitaires et à tous les nobles du royaume et surtout au voïvode et au vice-voïvode de Transylvanie de ne pas mettre des obstacles aux habitants et aux marchands de Dej et d'Ocna Dejului quand ceux-ci passent par leurs terres et de ne les pas juger, excepté les causes majeures.

71. *⟨après le 27 mai⟩ 1366*. Denis, voïvode de Transylvanie, confirme le privilège accordé, le 27 mai 1366, par le roi Lois Ier aux habitants d'Ocna Dejului et de Dej.

72. *1er juin 1366, Vișegrad*. Nicolas Konth, palatin de Hongrie, demande aux dignitaires du comitat de Satu Mare d'enquêter sur la plainte déposée par Elie de Szennyes contre les fils de Grégoire de Săplac pour avoir volé des chevaux de haras.

73. *3 juin 1366, Bistrița*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne au convent de Cluj-Mănăștur de faire envoyer son témoin au bornage de quelques terres et taillis, objet de dispute entre les habitants de Bonțida et de Sic.

74. *6 juin 1366, Bistrița*. Louis Ier, roi de Hongrie, confirme les privilèges et les droits accordés aux habitants de la ville de Cluj, par le roi Charles Robert.

75. *6 juin 1366, Bistrița*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne à tous les dignitaires et à toutes les personnes percevant des droit de douane en Transylvanie d'exempter les habitants de la ville de Cluj du paiement de ces droite, conformément aux privilèges accordés par le roi Charles Robert.

76. *6 juin 1366, ⟨Cenad⟩*. Le chapitre de Cenad avère l'interdiction réclamée par le magister Thomas de Tileagd contre l'aliénation de quelques terres par Laurence, son neveu.

77. *7 juin 1366, Bistrița.* Louis Ier, roi de Hongrie, promet à Georges, dit Primichwr de Vidin, la confirmation de tous ses droits, après le rapport de Denis voïvode de Transylvanie et capitaine de la cité et du district de Vidin.

78. *10 juin 1366, ⟨Oradea⟩.* Le chapitre d'Oradea rend compte à Louis Ier, roi de Hongrie, qu'il a fait envoyer Bartholomé, archidiacre de Călata, au partage de plusieurs terres des comitats de Bihor et de Cenad.

79. *11 juin 1366, Bistrița.* Louis Ier, roi de Hongrie, octroie aux habitants de la ville de Bistrița le droit d'élire, chaque année, les juges et les jurés, de même que d'autres droits, pareillement aux habitants de Sibiu, en échange de l'accomplissement des charges et des impôts envers le roi, auxquels étaient obligés aussi les nobles des villages qui tensient de la ville.

80. *11 juin 1366, ⟨Cluj-Mănăștur⟩.* Le convent de Cluj-Manaştur, rend compte à Louis Ier, roi de Hongrie, du bornage de quelques terres et taillis, objet de dispute entre les villages de Bonțida et de Sis.

81. *12 juin 1366, Bistrița.* Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne à Pierre, vice-voïvode de Transylvanie, de mettre la fille de Léonard de Jucu en possession d'un quart des terres de son pere.

82. *13 juin 1366, Avignon.* A la demande d'Etienne, éveque de Nitra, le Pape Urban V nomme Nicolas, fils de Michel d'Albiş, dans un canonicat et une prébende du diocèse de Vesprim. ,

83. *19 juin 1366, ⟨Avignon⟩.* A la demande de Louis Ier, roi de Hongrie, le Pape Urban V remet les péchés, parmi d'autres, du comes Simion de Medieşu Aurit.

84. *20 juin 1366,* Louis Ier, roi de Hongrie, confirme aux Saxons des sept 25 mai 1317.

85. *20 juin 1366, Gurghiu.* Louis Ier, roi de Hongrie, remercie Marc Cornari, doge de Venise, pour l'appui promis contre les Turcs.

86. *23 juin 1366, Avignon.* A la demande de Louis Ier et d'Elisabeth, roi et sièges de la Transylvanie le privilège accordé par la roi Charles Robert le reine de Hongrie, le Pape Urban V nomme Nicolas, fils de Jean, fils d'Alexandre, dans un canonicat et une prébende de l'église d'Oradea.

87. *24 juin 1366, Tîrgu Mureş.* Louis Ier, roi de Hongrie, confirme les bornes entre le village de Dumitra et la terre de Tukas.

88. *26 juin 1366, Tîrgu Mureş.* Louis Ier, roi de Hongrie, ajourne le jugement de la cause concernant le partage des droits sur le château-fort de Menteu, entre Denis, fils d'Etienne, ban de Lucenec, et Ladislas, fils de Désiré de Lucenec, d'une part, et Denis, fils de Thomas, et Etienne de Lucenec, de l'autre.

89. *27 juin 1366, ⟨Avignon⟩.* A la demande l'Elisabeth, reine de Hongrie, le Pape Urban V remet tous les péchés de Claire, femme du comes de Medieşu Aurit, et de sa fille.

90. *27 juin 1366, ⟨Alba Iulia⟩.* Le chapitre d'Alba Iulia rend compte à Denis, voïvode de Transylvanie, de l opposition faite par l'envoyé du curé d'Apold à la mise des filles de Herbord de Galda de Jos en possession du quart qui leur est dû en tant que filles des terres de Galda de Jos et de Fahid.

91. *27 juin 1366, Kállò.* Le vice-comes Pous te les juges des nobles du comitat de Szabolcs avèrent l'appel en justice de Pierre de Sanislău.

92. *28 juin 1366.* Louis Ier, roi de Hongrie, accorde plein pouvoir aux nobles de Transylvanie de punir les «malfaiteurs» de toute origine et surtout les Roumains, et établit certaines normes de jugement pour les habitants de toute condition et nationalité du voïvodat; il confirme aux mêmes nobles leurs privilèges anciens.

93. *29 juin 1366, ⟨Avignon⟩.* A la demande de Georges, chancelier et envoyé de l'empereur byzantin à Avignon, le Pape Urban V nomme Dominique, fils de Pacob, dans un canonicat de l'église de Pécs, bien qu'il ait un emploi de chanoine et de chapelain dans l'église d'Oradea.

94. *29 juin 1366, Avignon.* A la demande de Georges, chancelier et envoye de l'empereur byzantin à Avignon, le Pape Urban V nomme Ladislas, fils de Pavel, dans un canonicat de l'église d'Oradea.

95. *29 juin 1366, Avignon.* A la demande de Georges, chancelier et envoyé de l'empereur byzantin à Avignon, le Pape Urban V remet les péchés de Sébastien Chompo d'Oradea et de sa femme.

96. *1er juillet 1366, ⟨Avignon⟩.* Le Pape Urban V donne des louanges entre autres, à l'évêque de Transylvanie, à celui d'Oradea et à Denis, voïvode de Transylvanie, pour avoir conseillé Louis Ier, roi de Hongrie, de commencer la guerre contre les Turcs et pour avoir plaidé pour l'unité de l'égalise chrétienns.

97. *1er juillet 1366, ⟨Cluj-Mănăştur⟩*. Le convent de Cluj-Mănăștur avère le bornage entre la ville de Cluj et les nobles de Gheorgheni.

98. *5 juillet 1366, ⟨Cluj-Mănăştur⟩*. Le convent de Cluj-Mănăştur rend compte a Denis, voïvode de Transylvanie, du bornage de la ville de Turda du côté de la terre d'Aiton, possession des nobles de Dragu, et sur le malentendu surgi entre les parties.

99. *6 juillet 1366, Alba Iulia.* Louis Ier, roi de Hongrie, fait envoyer son témoin pour empêcher Pierre, vice-voïvode de Transylvanie, de faire usage d'un lieu de passage sur le Mureş, tenant, de droit du chapitre d'Alba Iulia.

100. *6 juillet 1366, Avignon.* A la demande d'Etienne évêque de Nitra, le Pape Urban V accorde à Michel Ramaz de Zomlin, clerc dans le diocèse d'Oradea, la fonction de chanoine de l'église de Bratislava.

101. *6 juillet 1366, Avignon.* A la demande de l'évêque ⟨Etienne⟩, de Nitra, le Pape Urban V accorde à Martin, fils de Simon, curé dans le diocèse de Transylvanie, la fonction de chanoine à l'église d'Alba Reginalis.

102. *6 juillet 1366, Avignon.* Le Pape Urban V accorde la rémission des péchés au moment de la mort à Démétrius, évêque d'Oradea, à la demande de celui-ci,

103. *8 juillet 1366, Alba Iulia.* Louis Ier, roi de Hongrie, confirme toute donation de terre faite, où à faire, à l'église d'Alba Iulia.

104. *8 juillet, Sîntimbru.* Pierre, vice-voïvode de Transylvanie, ajourne le procès entre Ladislas, dit Wos de Sîntejude, d'une part, et le magister Pierre de Rouge et d'autres encore, de l'autre.

105. *9 juillet 1366, Alba Iulia.* Louis Ier, roi de Hongrie, confirme la possession du chapitre d'Alba Iulia sur la contrée d'Abrud, de Zlatna, de même que sur les villages de la région.

106. *10 juillet 1366, Alba Iulia.* Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne à Pierre, vice-voïvode de Transylvanie de faire borner toutes les terres des nobles de la famille de Dăbîca.

107. *10 juillet 1366, Vişegrad.* Etienne Bebek, juge de la cour, avère la réconciliation d'André, fils de Georges de Petreşti, d'une part, et Ladislas et André, fils de Vyd, et Martin, fils de Jacob, d'Irina, de l'autre, au sujet de quelques lopins des terres de Petreşti, de Vezendiu, d'Irina et de Portița, objets de dispute entre les parties.

108. *11 juillet 1366, Alba Iulia.* Louis Ier, roi de Hongrie, exempt le magister Desiré de Țaga, de la levée sur les moutons pour la terre de Măhal, sise dans le comitat de Dăbîca.

109. *11 juillet 1366, Alba Iulia.* Louis Ier, roi de Hongrie. ordonne à Pierre, vice-voïvode de Transylvanie, de faire borner la terre de Măhal sise dans le comitat de Dăbîca.

110. *12 juillet 1366, Alba Iulia.* Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne au chapitre d'Alba Iulia de faire envoyer son témoin au passage des terres de Dătaşțeni et de Lechința en possession de Ladislas, dit Bulgar de Tuşinu, de ses frère et de ses cousins.

111. *13 juillet 1366, Alba Iulia.* Louis Ier, roi de Hongrie, confirme le partage d'un lopin de terre nommée Lăpuş entre Jean de Mălâncrav et les Saxons de Copşa Mare.

112. *14 juillet 1366, Alba Iulia.* Louis Ier, roi de Hongrie, interdit aux habitans de la ville de Cluj d'exercer la jurisdiction sur les serfs de l'évêque de Transylvanie, excepté les cas de vol, de brigandage et de crime commis sur le territoire de la ville.

113. *14 juillet 1366, Alba Iulia.* Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne au chapitre d'Oradea de faire envoyer son temoin au partage d'un lopin de terre sis entre les villages de Sard et d'Ighiu.

114. *15 juillet 1366, Vințu de Jos.* Louis Ier, roi de Hongrie, avère que Pierre, vice-voïvode de Transylvanie. s'est engagé de tomber d'accord avec le chapitre d'Alba Iulia au sujet d'un lieu de passage sur le Mureș et de confirmer cette composition par écrit.

115. *15 juillet 1366, Vințu de Jos.* Louis Ier, roi de Hongrie, établit les droits de douane pour le vin que les habitants de la ville de Cluj transportent avec leurs chariots.

116. *15 juillet 1366, Vințu de Jos.* Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne à Pierre, vice-voïvode de Transylvanie, de mettre Hélène, fille de Peteu, fils décédé de Sombor, en possession des droits qui lui reviennet de ses parents.

117. *15 juillet 1366, Gyarmath.* Nicolas Konth, palatin de Hongrie, demande au convent de Lelez de faire envoyer son témoin au bornage des terres de Vossyan et de Bercu, sises dans le comitat de Satu Mare.

118. *16 juillet 1366, Csenger.* Leukus de Ponila et les quatre juges des nobles du comitat de Satu Mare font savoir à Nicolas Konth, palatin de Hongrie, qu'ils ont porté des recherches sur la cause issue entre les nobles de Szennyes et de Săplac ayant pour objet un vol de chevaux de haras.

119. *‹17 juillet›, 1366,* Louis Ier, roi de Hongrie confirme à Démétrius, fils de Nicolas de Hăghig, l'acte du chapitre d'Alba Iulia du 24 mai 1366, concernant la possession des terres de Sombor et de Gerebench et du château-fort de Solyumkw.

120. *17 juillet 1366.* Louis Ier, roi de Hongrie, confirme à Demetrius et à Jacob, fils de Nicolas de Hăghig, et à leur cousin Ladislas, l'acte du chapitre d'Alba Iulia, du 24 mai 1366, concernant la possession des lopins des terres d'Olteni et de Malnaş.

121. *20 juillet 1366, Lipova.* Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne aux nobles, de même qu'aux villes et aux villages libres des comitats de Keva et de Caraş de faire arrêter tous les prêtres orthodoxes de la région et de les livrer au magister Benoît, comes de ces comitats.

122. *24 juillet 1366, Lipova.* Louis Ier, roi de Hongrie, remercie Marco Cornari, doge de Venise, pour l'aide promise contre les Turcs.

123. *4 août 1366, ‹Sibiu›.* Le juge et le maire de Sibiu, de même que les vice-vicaires de l'évêque Vilhelm de Pécs, vicaire général des Saxons des sièges saxons de Transylvanie, adjugent aux habitants de Cîlnic une terre en litige.

124. *8 août 1366, Sîntimbru.* Pierre, vice-voïvode de Transylvanie écrit aux juges des nobles du comitat de Dăbîca que Désiré dit Wos peut gagner la cause lancée contre Jean, fils de Paul de Ciumafaia.

125. *10 août 1366.* Etienne Bubek, juge de la cour royale, avère que Pierre de Grand, fils de Jean, fils d'Etienne, hôte de Satu Mare, etant autorisé par cette ville, s'est présénté devant son siège judiciaire contre les nobles de Santau.

126. *13 août 1366, Csenger.* Les juges des nobles du comitat de Satu Mare avèrent la demande de Jean de Panyola, adressée aux fils de Nicolas de Domăneşti, pour que ceux-ci lui restituent la terre de Panyola.

127. *17 août 1366.* Louis Ier, roi de Hongrie, confirme aux habitants et aux hôtes de Bistriţa sous forme de privilège sa littre ouverte du 11 juin 1366.

128. *20 août 1366, Csenger.* Les juges du comitat de Satu Mare avèrent la tentative de Nicolas de Domâneşti de tuer Leukus, vice-comes de Satu Mare.

129. *25 août 1366.* Louis Ier, roi de Hongrie, confirme à la demande du magister Pierre, fils de Michel de Iara, vice-voïvode de Transylvanie, l'acte du chapitre d'Alba Iulia du 19 mai 1359, concernant la terre de Legii.

130. *25 août 1366.* Louis Ier, roi de Hongrie, confirme par son nouveau sceau un acte qu'il a émis le 10 janvier 1366 pour Pierre, vice-voïvode de Transylvanie.

131. *26 août 1366, ‹Alba Iulia›.* Le chapitre d'Alba Iulia notifie à Louis Ier, roi de Hongrie, qu'il à fait envoyer son témoin au passage des terres de Dataşeni et de Lechinţa dans la possession de Ladislas, dit Bulgar de Tuşinu, de son frère et de ses cousins.

132. *27 août 1366, Bozouk.* Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne aux Saxons des sièges de Sibiu, de Mediaş et de Şeica de ne pas attaquer le droit de possession de Jean de Mălăncrav sur la moitié de la terre de Lăpuş.

133. *1er septembre 1366, Vişegrad.* Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne à l'abbé de Cîrţa de défendre la possession de Pierre, fils de Michel de Ghimbav, sur la terre de Nou Român.

134. *6 septembre 1366 ‹Oradea›.* Le capitre d'Oradea avère la plainte déposée par Jean de Ponyla contre Nicolas de Domâneşti au sujet de la terre de Kysponyla.

135. *7 septembre 1366, Sibiu.* La comes Etienne de Şelimbăr et d'autres encore avèrent que Laurence de Roşia a prêté 32 fl. au comes Jean de Guşteriţa.

136. *9 septembre 1366, Cojocna.* Le comes Ladislas et les juges des nobles du comitat de Cluj avèrent que le magister Micola, noble de Dezmir, a empêché les Roumains de faire usage des terres de Dezmir, de Someşeni et de Sînnicoară.

137. *10 septembre 1366, Buda.* Louis Ier, roi de Hongrie fait don au magister Jakch les terres de Cheşereu, de Megekerestur, de Şamşud et de Bendew, possessions des nobles décédés sans descendants.

138. *14 septembre 1366, ‹Lelez›.* Le préposé Jean et le convent de Lelez, avèrent la plainte déposée par Leukus ‹de Ponyla› contre Nicolas de Domăneşti pour avoir voulu le tuer.

139. *‹avant le 22 septembre 1366›.* Elisabeth, reine mère de Hongrie, ordonne le bornage des terres qui sont l'objet du procès entre les nobles de Santău et les habitants de la ville de Satu Mare.

140. *⟨avant le 22 septembre 1366⟩*. Etienne Bebek, juge de la cour royale, demande au chapitre d'Oradea, de faire envoyer son témoin qui, de concert avec les envoyés de la reine, soient présents au bornage et à la mise de personnes en droit en possession des terres de Dob et d'Amat, de même qu'en possession de quelques lopins du comitat de Satu Mare.

141. *22 septembre 1366, Sîntimbru.* Les juges des nobles du comitat d'Alba ajournent la décision de la cause issue entre Etienne, préposé de Sîntimbru, et Michel, curé d'Apoldu de Sus.

142. *⟨après le 22 septembre 1366, Oradea⟩*. Le chapitre d'Oradea rend compte a Loius Ier, roi de Hongrie, du bornage de quelques terres et lopins de terre qui sont l'objet d'un procès entre les nobles de Vetiş et de Santău et les habitants de la ville de Satu Mare.

143. *30 septembre 1366, Sîntimbru.* Pierre, vice-voïvode de Transylvanie, demande au convent de Cluj-Manaştur de faire envoyer son témoin au bornage de la terre de Boz, possession du chapitre d'Alba Iulia.

144. *6 octobre 1366, Timişoara.* Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne à Valentin, lecteur de Strigoniu, et au magister Nicolas de Debrew, de mettre de nouveau les nobles de Vetiş en possession de leurs terres, concédées indument à Jean, de Santău et aux habitants de Satu Mare

145. *6 octobre 1366, ⟨Cluj-Mănăştur⟩*. Le convent de Cluj-Manaştur rend compte à Pierre vice-voïvode de Transylvanie, du bornage de la terre de Boz, possession du chapitre d'Alba Iulia, du côté de la terre de Cergău Mic.

146. *10 octobre 1366, Oradea.* Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne à Pierre, vice-voïvode de Transylvanie, le bornage des terres d'Aciliu, de Tilişca, de Sacel et d'Orlat du côté des terres de Vlaicu, prince de Valachie.

147. *13 octobre 1366, Vişegrad.* Etienne Bubek, juge de la cour royale, ajounre le décision de la cause issue entre Ladislas, fils de Simon de Carei, et Ladislas et Etienne, fils d'Etienne de Wythka

148. *13 octobre 1366, Vişegrad.* Etienne Bubek, juge de la cour royale, ajourne la décision de la cause issue entre Ladislas, fils de Simon de Carei, et André, fils d'Etienne de Wythka.

149. *13 octobre 1366, Sîntimbru.* Pierre, vice-voïvode de Transylvanie, demande au chapitre d'Alba Iulia de faire partager la terre de Haşdat du comitat de Hunedoara entre les nobles de la région.

150. *13 octobre 1366, Sîntimbru.* Pierre, vice-voïvode de Transylvanie, demande au convent de Cluj-Mănăştur de faire envoyer son témoin à la décision de la cause issue entre plusieurs nobles et Ladislas dit Wos de Sîntejude.

151. *13 octobre 1366, ⟨Alba Iulia⟩* Le chapitre d'Alba Iulia avère la plainte déposée par Anton, qui est au service du comes Erdeu, contre les serfs de la terre d'Aruncuta qui se sont emparés abusivement des usufruits de ladite terre.

152. *22 octobre 1366, Oarda de Jos.* Pierre, vice-voïvode de Transylvanie, ordonne aux magisters Jean, dit Bothus, Jacob de Dragu, et Jacob de Beclean, de payer à l'un de ses sujets l'impôt fixe pour leurs terres.

153. *23 octobre 1366, Oarda de Jos.* Pierre, vice-voïvode de Transylvanie, ordonne aux vice-châtelains et à d'autres employés d'aider Paul, préposé de Sibiu, à la levée des impôts dus au roi.

154. *1er novembre 1366, ⟨Cluj-Mănăştur⟩*. Le convent de Cluj-Mănăştur rend compte à Pierre, vice-voïvode de Transylvanie, qu'il a fait envoyer sont têmoin à la décision de la cause issue entre plusieurs nobles et Ladislas, dit Wos de Sîntejude.

155. *9 novembre 1366, Şemlacu Mare.* Louis Ier, roi de Hongrie, absout le noble Ladislas de Ponyla de la peine de mort.

156. *9 novembre 1366.* Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne à Nicolas de Debrew de remettre les nobles de Vetiş en possession de leurs terres concédées indûment à la ville de Satu Mare.

157. *11 novembre ⟨1366⟩, Timişoara.* Louis Ier, roi de Hongrie, appelle Benoît, ban de Bulgarie, et lui ordonne de faire envoyer, sans retard, tous les soldats en ses sous-ordres de Bulgarie, en y retenant, si besion en est, seulement les troupes d Georges, fils d'André, ancien voïvode de Transylvanie, et de Thomplinus.

158. *15 novembre 1366, Sîntimbru.* Pierre, vice-voïvode de Transylvanie, demande au chapitre d'Alba Iulia de faire envoyer sont témoin au partage de quelques lopins des terres de Galda de Jos et de Fhyd et la à mise des nobles a herine et Marguerite, filles de Herourd de Galda de Jos, en possession du quart qui leur est dû en tant que filles.

159. *18 novembre 1366, Sîntimbru.* Pierre, vice-voïvode de Transylvanie, avère que Leukus, fils de Nicolas de Dăbîca, et Michel, fils de Ladislas, doivent 24 fl. à Benoit de Şardu.

160. *18 novembre 1366, ⟨Alba Iulia⟩.* Le chapitre d'Alba Iulia rend compte à Pierre, vice-voïvode de Transylvanie, que, par suite de sa demande du 13 octobre 1366, la terre de Hăşdat du comitat de Hunedoara a été partagée entre les nobles de la région.

161. *20 novembre 1366.* Louis Ier, roi de Hongrie, confirme la possession de Georges, dit Zudar, et de ses frères sur la terre de Barhouch; on y fait mention des dignitaires de Transylvanie.

162. *24 novembre 1365, ⟨Alba Iulia⟩.* Le chapitre d'Alba Iulia rend compte à Louis Ier, roi de Hongrie, qu'il a fait envoyer son témoin au bornage des terres d'Orlat et de Săcel du côté des contrées de Vlaicu, prince de Valachie, par suite de l'ordre du 10 octobre 1366 d'Orşova, qu'il transcrit.

163. *25 novembre 1366, Sîntimbru.* Pierre, vice-voïvode de Transylvanie, ajourne la cause concernant la terre de Kerezthes, issue entre la noble Agnès, fille de Dététrius de Kerezthes, et les fils de Thomas de Sîntejude.

164. *25 novembre 1366, Sîntimbru.* Pierre, vice-voïvode de Transylvanie, demande au chapitre d'Alba Iulia de faire envoyer son témoin à l'enquête portee sur les abus commis par les Saxons de Copşa Mare sur le terre de Nou Sasesc, possession du magister Jean, fils de Gegus de Mălîncrav.

165. *25 novembre 1366, Sîntimbru.* Pierre, vice-voïvode de Transylvanie, demande au chapitre d'Alba Iulia de faire envoyer un témoin à la mise de Gerus, fille d'Alard de Sîngătin et femme de Jean dit Tompa, en possession de quelques lopins de la terre de Sîngătin et d'autres terres encore, hérités de son père.

166. *27 novembre 1366, Oarda de Jos.* Pierre, vice-voïvode de Transylvanie, ordonne aux percepteurs du voïvode de payer, de la part du magister Nicolas de Luncani, au comes Nicolas, dit Zeuner, un dédommagement si besoin en est.

167. *2 décembre 1366.* Louis Ier, roi de Hongrie, confirme les lettres ouvertes d'Elisabeth, femme de Ladislas de Mihes, concernant les terres d'Azyoag et de Buia, émises le 19 juillet 1363 et le 16 mai 1366.

168. *2 décembre 1366, ⟨Oradea⟩.* Le chapitre d'Oradea rend compte à Louis Ier, roi de Hongrie, du bornage de quelques terres des nobles de Vetiş.

169. *4 décembre 1366, ⟨Cluj-Mănăştur⟩.* Le convent de Cluj-Mănăştur avère que Jean de Petreştii de Jos a restitué à Jean, dit de Tureni, tous ses lopins des terres de Ceanu Mic et de Tureni du comitat de Turda, de même que le dot et les biens reçus comme cadeaux de noces par sa mère et grand-mère, en raison de la parenté, de même que pour 25 fl. d'or.

170. *7 décembre 1366, Vişegrad.* Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne au chapitre d'Oradea de porter des recherches sur une plainte.

171. *13 décembre 1366, ⟨Alba Iulia⟩.* Le chapitre d'Alba Iulia rend compte à Pierre, vice-voïvode de Transylvanie, qu'il a fait envoyer son témoin à l'enquête menée au sujet des abus commis par les Saxons de Copşa Mare sur la terre de Nou Săsesc.

172. *16 décembre 1366, ⟨Alba Iulia⟩.* Le chapitre d'Alba Iulia rend compte à Pierre, vice-voïvode de Transylvanie, de la mise de la noble Gerus, fille d'Alard, fils d'Arnold de Sîngătin, et de son mari Jean, dit Tompa, en possession des terres de son père de Sîngătin et d'ailleurs.

173. *26 décembre 1366, Vişegrad.* Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne à Benoît, ban de Bulgarie, une enquête sur la plainte déposée par les nobles de Zagaryan au sujet d'un lopin de la terre de Zagaryan du comitat de Caraş.

174. *29 décembre 1366, Oradea de Jos.* Pierre, vice-voïvode de Transylvanie, demande au chapitre d'Alba Iulia de faire envoyer un témoin à la mise de la noble Hélèn, femme d'André, fils de Martin de Şemlacu Mare, en possession de la moitié de la terre de Breazova du district de Haţeg.

175. *30 décembre 1366, ⟨Cluj-Mănăştur⟩.* Le convent de Cluj-Mănăştur transcrit, à la demande du comes Jacob, dit de Braşov, l'acte émis par André III, roi de Hongrie, le 9 fevrier 1294.

176. *31 décembre 1366. Oarda de Jos.* Pierre, vice-voïvode de Transylvanie, demande au chapitre d'Alba Iulia de mettre les fils du magister Georges de Ceanu Mic en possession des terres et des lopins de terre du magister Pierre, fils de Jacob de Luncani.

177. *1367.* Les obligations féodales des Roumains du comitat de Satu Mare

178. *1367.* Les nobles de Nogmihal donnent en nantissement la terre Gelényes

179. *1367.* Simion, fils de Maurice, Georges et Pierre, fils de Martin Koch, sont mis en possession des terres de Culciu Mare et de Culciu Mic, et d'un moulin sur le Someş.

180. *1367.* Vilhelm, évêque de Pécs, empêche Dominique, évêque de Cenad, de partager la terre de Chetnek.

181. *1367, ⟨Alba Iulia⟩.* Le magister Nicolas, archidiacre d'Ozd, demande la transcription pour le chaptre d'Alba Iulia de l acte du magister Konya, ban de Crotie et de Dalmatie, par lequel celui-ci ordonne à ses employés de ne pas se mêler dans la perception de dîmes dues à l'évêque de Transylvanie.

182. *2 janvier 1367.* Louis Ier, roi de Hongrie, confirme à Jean et Nicolas, fils de Pierre de Cisnădie un acte, en date du 24 novembre 1366, du chapitre d'Alba Iulia concernant le bornage des terres de Sacel et d'Orlat.

183. *3 janvier 1367.* Louis Ier, roi de Hongrie, confirme un privilège accordé par le roi Charles Robert en 1323; on y fait mention des dignitaires de Transylvanie.

184. *4 janvier 1367, Sîntimbru.* Pierre, vice-voïvode de Transylvanie, demande au convent de Cluj-Mănaştur de faire envoyer son temoin à la mise du noble Jacob de Dragu en possession de certains lopins des terres de Budila, de Zizin, de Domokosfalwa, de Puthna, de Bran, de Tohan, et de Zarneşti, de même que des dîmes du village de Cristian.

185. *6 janvier 1367, Sîntimbru.* Pierre, vice-voïvode de Transylvanie, transcrit et confirme un acte du chapitre d'Alba Iulia du 18 novembre 1366, concernant le partage, le bornage et la mise des nobles de Hăşdat en possession de la terre de Hăşdat.

186. *6 janvier 1367, Bistriţa.* Les jurés, les vieux et l'assemblée de la ville et du district de Bistriţa établissent certaines règles concernant l'achat des vignobles et la vente du vin.

187. *7 janvier 1367, Oarda.* Pierre, vice-voïvode de Transylvanie ordonne a Etienne, fils de Ladislas, de veiller sur le dédommagement que Nicolas de Luncani et Ladislas. dit Darabus. doivent payer au comes Nicolas, dit Zeuner.

188. *7 janvier 1367, Csenger.* Leukus, le vice-comes et les juges des nobles du comitat de Satu Mare avèrent que Pierre et Paul, fils de Ladislas d'Ardud, ont dédommagé Marguerite, fille de Pierre de Ghirişa, pour lui avoir, tué le mari.

189. *11 janvier 1367, ⟨Oradea⟩.* Le chapitre d'Oradea notifie à Denis, voïvode de Transylvanie que le magister Sébastien de Cehăluţ n'est pas comparu à la décision de sa cause avec Pierre et Laurence d'Unimăt, ayant pour objet des serfs roumains de Cehal.

190. *13 janvier 1367, ⟨Alba Iulia⟩.* Le chapitre d'Alba Iulia avère que le comes Solomon de Sighişoara et son frère Nicolas ont vendu à des habitants de Sighişoara un moulin à foulon et un autre à tannage.

191. *20 janvier 1367, ⟨Alba Iulia⟩.* Le chapitre d'Alba Iulia notifie à Pierre, vice-voïvode de Transylvanie, l'accord conclu entre Pierre, fils de Jacob de Luncani, d'un côté, et les fils de Georges de Ceanu Mic l'autre.

192. *22 janvier 1367, ⟨Agria⟩.* Le chapitre d'Agria transcrit un acte émis le 8 octobre 1334; parmi les témoins il y a eu Benoît, l'archidiacre de Pîncota.

193. *24 janvier 1367, Vişegrad.* Nicolas Konth, palatin de Hongrie, ajourne le jugement de la cause issue entre Pierre de Sanislău et les nobles de Bátor.

194. *24 janvier 1367, Sîntimbru.* Pierre, vice-voïvode de Transylvanie, demaande au chapitre d'Alba Iulia de faire envoyer son témoin à la mise d'Hélène, femme de Ladislas de Nădăşelu et fille du feu Pierre, fils de Sombor, en possession des biens herités de ses parents.

195. *25 janvier 1367, ⟨Oradea⟩.* Le chapitre d'Oradea transcrit l'acte du chapitre d'Alba Reginalis, en date du 25 mai 1359, et son acte du 30 novembre 1348, concernant l'échange de la terre de Bagamer, possession de l'évêque d'Oradea, contre les terres de Gymolt et de Scenthmiklos.

196. *28 janvier 1367, Zvolen.* Louis Ier, roi de Hongrie, décide le transfert du village sis dans la forêt de Feleac, nid de malfaiteurs, à la ville de Cluj.

197. *29 janvier 1367.* Louis Ier, roi de Hongrie, confirme pour Michel, fils de Blasiu de Recea, et pour ses freres, son acte du 26 février 1364 et celui du convent de Cluj-Mănăştur, du 1 avril, 1364, concernant la terres de Cristur-Şieu.

198. *30 janvier 1367,* Louis Ier, roi de Hongrie, confirme sous forme de privilège, par son nouveau sceau, pour Melchior Henel, un de ses actes concernant la terre d'Epyndorf.

199. *30 janvier 1367* Louis Ier, roi de Hongrie, confirme sous forme de privilège, pour Jacob, fils de Jacob de Beclean, un acte concernant les terres de Mălîncrav, de Criş, de Stejărenii, de Floreşti, Roandola et de Nou Săsesc.

200. *5 février 1367*, ⟨*Oradea*⟩. Le chapitre d'Oradea rend compte à Louis Ier, roi de Hongrie, qu'il a fait envoyer son témoin au bornage et au partage d'un lopin de terre sis entre le village episcopal de Şard et le village royale d'Ighiu.

201. *6 février 1367, Vişegrad*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne au chapitre d'Alba Iulia de faire envoyer son témoin à la mise des habitants des villes d'Ocna Dej et de Dej en possession de quelques terres.

202. *7 février 1367*, ⟨*Vişegrad*⟩. Etienne Bubek, juge de la cour royale, avère la déclaration faite par le magister Pierre, chanoine de Vesprim, lors de la décision de la cause issue avec le chapitre d'Oradea au sujet d'un échange de terres.

203. *8 février 1367*. Louis Ier, roi de Hongrie, confirme un de ses actes; on y fait mention des dignitaires de Transylvanie.

204. *10 février 1367*, ⟨*Oradea*⟩. Le chapitre d'Oradea fait savoir à Louis Ier, roi de Hongrie, que la plainte déposée par les fils de Kalló, concernant le dot de la femme d'Ubul, est bien fondée.

205. *22 février 1367*. Louis Ier, roi de Hongrie, confirme pour Nicolas, fils de Cîndea, et pour ses frères un acte concernant la terre de Lupşa, émis le 24 avril 1366.

206. *24 février 1367*, ⟨*Sibiu*⟩. Le conseil de la ville de Sibiu avère l'achat par la corporation des tanneurs d'un moulin à moudre l'écorce du chêne, possession du comes Pierre d'Atel et de Michel, fils du comes Martin.

207. *6 mars 1367*, *Kálló*. Le vice-comes et les juges des nobles du comitat de Szabolcs portent à la connaissance du roi de Hongrie Louis Ier que les nobles de Domaneşti pillent une terre de Jean de Panyola, donnée en natissement, jadis, par le père de celui-ci à Nicolas de Domăneşti.

208. *12 mars 1367*, *Buda*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne à tous les prélats et barons, et surtout au voïvode et à tous lès employés de Transylvanie, de respecter les privilèges accordés par lui et ses dévanciers aux nobles de Transylvanie et à tous les habitants, sans égard à la condition.

209. *14 mars 1367*, *Buda*. Le magister Konya, ban de Dalmatie et de Croatie, interdit à ses employés de Transylvanie de s'emparer des dîmes de Dominique, évêque de Transylvanie.

210. *15 mars 1367*, ⟨*Alba Iulia*⟩. Le chapitre d'Alba Iulia rend compte à Louis Ier, roi de Hongrie, du bornage des terres retournées aux villes d'Ocna Dej et de Dej la mise de ces villes en leur possession.

211. *23 mars 1367*, *Buda*. Louis Ier, roi de Hongrie, confirme pour l'évêque de Transylvanie et les archidiacres de Tîrnava et d'Ozd l'acte qu'il a émis le 8 juillet 1366.

212. *23 mars 1367*, *Buda*. Louis Ier, roi de Hongrie, confirme pour l'évêque de Transylvanie son acte du 12 juillet 1366, Alba Iulia, concernant la jurisdiction de la ville de Cluj.

213. *24 mars 1367*, *Cluj*. Le comes Ladislas et les juges des nobles du comitat de Cluj, ajournent la décision de la cause issue entre Etienne et Paul, fils de Nicolas Wos, d'une part, et André, clerc de Chirolţ, de l'autre, au sujet de la dévastation de la terre de Tonciu.

214. *25 mars 1367*. Louis Ier, roi de Hongrie confirme un privilège des religeuses de Buda Veche; on y fait mention de plusieurs dignitaires de Transylvanie.

215. *26 mars ou 2 avril 1367, Vişegrad*. Louis Ier, roi de Hongrie ordonne à tous les dignitaires de son royaume de respecter le droit de Dominique, évêque de Transylvanie, de juger lui-meme les serfs et les employés sans terre sur ses possessions.

216. *27 mars 1367*, *Vişegrad*. Etienne Bebek, juge de la cour, ajourne la décision de la cause issue entre plusieurs nobles de Hongrie. Les parties en litige ont été appelées en justice par le chapitre d'Oradea.

217. *27 mars 1367*, *Vişegrad*. Etienne Bubek, juge de la cour, convoque des nobles de Hongrie comme témoins, devant le chapitre d'Oradea, dans une cause ayant pour objet l'invasion d'une terre.

218. *3 avril 1367*. Ladislas, archidiacre d'Ugocea et vicaire général de l'évêque de Transylvanie, établit le terme pour une cause, avant pour objet un héritage. issue entre le comes Solomon de Sighişoara et le comes Cristian d'Orăştie.

219. *8 avril 1367*, *Cseke*. Le vice-comes et les juges des nobles du comitat de Satu Mare rendent compte à Louis Ier, roi de Hongrie, d'une enquête.

220. *8 avril 1367*, *Haram*. Jean, vice-comes de Caraş, avère que Michel, fils de Pierre, a payé l'amende d'un mark.

221. *9 avril 1367*, ⟨*Oradea*⟩. Le chapitre d'Oradea rend compte à Louis Ier, roi de Hongrie, de la mise de Pierre, préposé de l'église d'Oradea, et de son frère Michel en possession de quelques terres, parmi lesquelles celle de Chesereu aussi.

222. ⟨*après le 12 avril, peut-être le 21 avril*⟩ *1367, Vişegrad.* Etienne Bubek, juge de la cour royale, avère la donation et la mise de Pierre, préposé de l'église Sainte Vierge d'Oradea, et de Michel, le copiste, en possession de quelques terres, parmi lesquelles celle de Cheşereu.

223. *13 avril 1367, Vişegrad.* Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne au chapitre de Cenad, de faire envoyer son témoin au bornage de la terre de Zagaryan du comitat de Caraş.

224. ⟨*avant le 25 avril 1367, Alba Iulia*⟩. Le chapitre d'Alba Iulia demande une lettre royale pour recommencer la décision de la cause contre l'abbé Alard d'Igriş, ayant pour objet les limites de la terre de Cergău Mare.

225. *1er mai 1367,* ⟨*Alba Iulia*⟩. Le chapitre d'Alba Iulia avère que Solomon, fils du comes Michel de Sighişoara, a payé 300 fl. aux nobles de Sîncel.

226. *5 mai 1367,* Dominique, évêque de Cenad, a soldé au Saint Siège l'arriéré de la taxe de confirmation de son prédecesseur.

227. *5 mai 1367.* Dominique évêque de Cenad a soldé au Saint Siège un complement à la taxe de confirmation.

228. *7 mai 1367,* ⟨*Cenad*⟩. Le chapitre de Cenad rend compte à Louis Ier, roi de Hongrie, du bornage de la terre de Zagarjan du comitat de Caraş.

229. *8 mai 1367, Vişegrad.* Etienne Bubek, juge de la cour royale, ajourne la décision de la cause issue entre Ladislas, fils de Simon de Carei, et les fils d'Etienne de Wythka au sujet d'un acte de violence.

230. *8 mai 1367, Sîntimbru.* Pierre, vice-voïvode de Transylvanie, demande au convent de Cluj-Mănăştur de faire envoyer son temoin au bornage d'un lopin de terre en litige, sis entre les villages de Mănărade et de Cergău Mare.

231. *9 mai 1367, Buda.* Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne aux prélats, aux barons, aux comes, aux chatelains et aux nobles de permettre aux serfs de leurs terres, après le paiement de l'impôt de la terre, de s'établir sur les terres de Jean, fils d'Etienne, sises dans les comitats de Szabolcs et de Bihor.

232. *11 mai 1367, Buda.* Louis Ier, roi de Hongrie, confirme à Jean de Zagaryan et à son frère Michel l'acte du chapitre de Cenad, du 7 mai 1367, concernant le bornage de la terre de Zagaryan.

233. *14 mai 1367,* ⟨*Oradea*⟩ Le chapitre d'Oradea fait savoir l'envoi des témoins au bornage des terres de Petreşti, d'Irina, de Portiţa et de Verendiu.

234. *22 mai 1367.* Louis Ier, roi de Hongrie, confirme un acte du 4 mars 1367: on y fait mention des dignitaires de Transylvanie.

235. *26 mai 1367,* ⟨*Oradea*⟩ Le chapitre d'Oradea rend compte à Louis Ier, roi de Hongrie, du bornage et de la mise des fils de Pierre de Vetiş en possession d'un lopin de terre, objet de dispute avec les nobles de Santău et les habitants de la ville de Satu Mare.

236. *3 juin 1367,* ⟨*Cluj-Mănăştur*⟩. Le convent de Cluj-Mănăştur rend compte à Pierre, voïvode de Transylvanie, du bornage de la terre de Miceşti. possession des nobles de Dăbîca, et de l'opposition faite par les nobles de Comşeşti, de Deleni, de Ceanu Mic et du Pruniş à ce borange.

237. *6 juin 1367, Pécs.* Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne au convent de Cluj-Mănăştur, de faire envoyer son témoin à la mise de l'evêque de Knin en possession de quelques terres, anciennes possessions des membres de la famille Zÿl.

238. *9 juin 1367.* ⟨*Alba Reginalis*⟩. Le chapitre d'Alba Reginalis transcrit sous forme de privilège, à la demande du chapitre d'Oradea, son acte du 25 mai 1349.

329. *12 juin 1367, Vişegrad.* Etienne Bubek, juge de la cour royale, confirme à Paul et à Laurence, fils de Pierre de Vetis, leurs droits de possession sur leurs terres, objets de dispute avec les habitants de la ville de Satu Mare et avec les nobles de Santău en les délimitant du lopin de terre de Bezermenteleke.

240. *16 juin 1367.* Ladislas, archidiacre d'Ugocea, vicaire général de l'évêque de Transylvanie, ajourne la cause issue entre la femme d'Elie de Juc et la femme de Désiré, dit Vos, d'une part, et les nobles de Geoagiu ⟨Alba⟩ de Sus, de l'autre.

241, *23 juin 1367,* ⟨*Oradea*⟩. Le chapitra d'Oradea avère une plainte déposée contre l'invasion d'une terre.

242. *23 juin 1367, Vişegrad.* Louis Ier. roi de Hongrie, octroie aux marchands de Sibiu le privilège de commercer librement où qu'ils veulent, mais surtout à Vienne, à Prague, à Zara, et à Venise.

243. *29 juin 1367, Fundătura.* Les juges des nobles du comitat de Dăbîca avèrent que Paul Wos de Sîntejude a payé le dédommagement dans une cause ayant pour objet un vol commis aux dépens des Roumains de Tîrguşor, qui étaient des serfs royaux de la cité d'Unguras

244. *⟨après le 29 juin — 1er août⟩ 1367*, *⟨Cluj-Mănăştur⟩*. Le convent de Cluj-Mănăştur rend compte à Nicolas, voïvode de Transylvanie, de l'opposition faite par les nobles de Sălăţig au passage des terres de Zenth Martun et Myko en possession de Nicolas, évêque de Knin et de ses parents.

245. *30 juin 1367*, *Vişegrad*. Louis Ier, roi de Hongrie, exempt les habitants de la ville et du district de Sibiu de la jurisdiction de tous les magnats, nobles et dignitaires des autres contrées.

246. *1er juillet 1367*, *⟨Alba Iulia⟩*. Ladislas, archidiacre d'Ugocea décide que le magister Pierre, fils de Georges de Sîntioana, paye des déommagements à la noble Anich pour le quart qui lui est dû en tant que fille des terres de Sîntioana, de Viişoara, de Gogan, de Cund et de Dumbraveni.

247. *4 juillet 1367*, *⟨Alba Iulia⟩*. Le chapitre d'Alba Iulia transcrit à la demande du magister Nicolas, archidiacre d'Ozd. un acte du magister Konya. ban de Dalmatie et de Croatie, daté 14 mars 1367, Buda.

248. *4 juillet 1367*, *⟨Cluj-Mănăştur⟩*. Le convent de Cluj-Mănăstur rend compte à Pierre, vice-voïvode de Transylvanie, du bornage d'un lopin de terre en litige, sis entre les terres de Cergău Mare et de Mănărade, et de l'opposition y faite par les habitants de Mănărade.

249. *4 juillet 1367*, *⟨Cluj-Mănăștur⟩*. Le convent de Cluj-Mănăștur avère le bornage d'un lopin de terre en litige, sis entre les terres d'Alunis et de Cornești.

250. *9 juillet 1367*, *Viterbo*. Le Pape Urban V recommande à Louis Ier, roi de Hongrie, Vilhelm, cardinal et diacre de l'église Sainte Marie de Cosmedin, arrivé en Hongrie pour la nomination de l'évêque de Cenad en tant qu'archevêque de Calocea.

251. *11 juillet 1367*, *Sintimbru*. Pierre, vice-voïvode de Transylvanie avère la mise du chapitre d'Alba Iulia en possession d'un lopin en litige, sis entre la terre de Cergău Mare et celle de Mănărade.

252. *⟨20 juillet⟩ 1367*, *Sîntimbru*. Pierre, vice-voïvode de Transylvanie, demande au chapitre d'Alba Iulia de faire envoyer son témoin à la mise d'Etienne, fils de Bancha, en possession de la terre de Gîmbuţ.

253. *⟨après le 26 juillet⟩ 1367*, *⟨Alba Iulia⟩*. La chapitre d'Alba Iulia rend compte à Pierre, vice-voïvode de Transylvanie, de la mise d'Etienne, fils de Bancha, en possession de la terre de Gîmbuţ.

254. *23 juillet 1367*. Louis Ier, roi de Hongrie transcrit le privilège qu'il a accordé le 23 juin 1365, près de Severin; on y fait mention des dignitaires de Tranyslvanie.

255. *1er août 1367*. Ladislas, archidiacre d'Ugocea, vicaire général de l'évêque de Transylvanie, confirme qu'Elie, fils de Nicolas de Jucu, et ses frères, donnent à Paul, fils de Jean, leur côte-part de la terre d'Oroiu.

256. *11 août 1367*, *⟨Arad⟩*. Le chapitre de l'église d'Arad rend compte à Louis Ier, roi de Hongrie, de la mise de l'abbé et du convent de Bulei en possesions de quelques terres des comitats d'Arad et de Hunedoara.

257. *17 août 1367*. Louis Ier, roi de Hongrie confirme un acte où l'on fait mention des dignitaires de Transylvanie.

258. *26 août 1367*, *Sîntimbru*. Pierre, vice-voïvode de Transylvanie demande au convent de Cluj-Mănăstur de faire envoyer un témoin à l'enquête portée sur les abus commis par les habitants de Mănărade sur le lopin de terre en litige sis entre les villages de Mănărade et de Cergău.

259. *23 août 1367*, *Sîntimbru*. Pierre, vice-voïvode de Transylvanie, demande au chapitre d'Alba Iulia de faire envoyer son témoin à l'enquête portée sur les Mariatelke.

260. *23 août 1367*, *Sîntimbru*. Pierre, vice-voïvode de Transylvanie, demande au chapitre d'Alba Iulia de faire envoyer son témoin à l'enquete portée sur les abus commis par les serfs roumains du noble de Zamartelke sur la terre de Baciu. possession du convent de Cluj-Mănăştur.

261. *9 septembre 1367*, *Diósgyör*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne à Nicolas, voïvode de Transylvanie, la suspension de la cause concernant la terre de Măhal.

262. *12 septembre 1367*, *⟨Cluj-Mănăştur⟩*. Le convent de Cluj-Mănăștur rend compte à Pierre, vice-voïvode de Transylvanie, des abus commis par les habitants de Mănărade sur la terre en litige sise entre les villages de Mănărade et de Cergău.

263. *⟨14⟩ septembre 1367*, *⟨Oradea⟩*. Le chapitre d'Oradea transcrit à Ladislas. archidiacre de Dăbîca, un acte émis le 16 février 1338. concernant le bornage de la terre d'Oiejdes.

264. *14 septembre ⟨1367⟩, Oradea.* Le chapitre d'Oradea transcrit à Ladislas, archidiacre de Dăbîca un acte du convent de Cluj-Mănăștur, en date du 6 octobre 1366, sur le bornage de la terre de Boz.

265. *15 septembre 1367, ⟨Alba Iulia⟩.* Le chapitre d'Alba Iulia rend compte à Pierre, vice-voïvode de Transylvanie, qu'il a fait envoyer son témoin à l'enquête portée sur les abus commis par les serfs roumains du noble de Zammartelke sur la terre de Baciu, possession du convent de Cluj-Mănăștur.

266. *16 septembre 1367.* Louis Ier, roi de Hongrie, confirme, sous forme de privilège, à Jean de Zagaryan et à son frère Michel, son acte, en date du 11 mai 1367, concernant le bornage de la terre de Zagaryan.

267. *24 septembre 1367.* Louis Ier, roi de Hongrie, confirme un privilège de sa mère, reine Elisabeth; on y fait mention des dignitaires de Transylvanie.

268. *13 octobre 1367, ⟨Alba Iulia⟩.* Le chapitre d'Alba Iulia rend compte à Pierre, vice-voïvode de Transylvanie, du bornage de la terre de Mariateleke.

269. *18 octobre 1367, Sîntimbru.* Pierre, vice-voïvode de Transylvanie, demande au chapitre d'Alba Iulia de faire envoyer son témoin à l'enqête portée sur la plainte déposée par la yeuve de Michel de Bîrcea Mică.

270. *28 octobre 1367,* Louis Ier, roi de Hongrie, confirme un acte de donation; on y fait mention des dignitaires de Transylvanie.

271. *4 novembre 1367, ⟨Alba Iulia⟩.* Le chapitre d'Alba Iulia avère qu'Anne, fille de Dominique, a donné à son fils et à sa fille la moitié de la terre de Hărănglab, héritée de son père.

272. *19 novembre 1367.* Otto, abbé du convent de Cluj-Mănăștur, répond à la lettre de Pierre, vice-voïvode de Transylvanie, concernant le bornage de la terre de Boz.

273. *25 novembre 1367, Sîntimbru.* Pierre, vice-voïvode de Transylvanie, avère la plainte déposée par Otto, abbé de Cluj-Mănăștur, contre la destruction des bornes de la terre de Băgara, possession de l'abbé, par les serfs de Cornești, sujets de l'évêque de Transylvanie.

274. *30 novembre 1367, Buda.* Vilhelm, évêque de Pécs, transcrit pour les habitants d'Ocna Dejului et de Dej un acte de l'acien voïvode de Transylvanie, Nicolas Konth, concernant la terre de Becke.

275. *Ier décembre 1367, Agria.* Michel, évêque d'Agria, conclut une composition avec Pierre Zudan, grand échanson; on y fait mention de Mathias, clerc du diocèse de Cenad.

276. *2 décembre 1367, Săsvár.* Le vice-comes Bricciu et les juges des nobles du comitat d'Ugocea, avèrent la plainte déposée par Dominique de Făncica contre Jean de Făncica pour avoir blessé son sujet Pierre.

277. *10 décembre 1367, Tapolca.* Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne à Nicolas, voïvode de Transylvanie, de mettre Anne, veuve de Jean de Izvoarele, en possession de la terre de Hărănglab.

278. *15 décembre 1367, Kaproncha.* Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne aux nobles de Transylvanie, de se préparer pour la guerre.

279. *15 décembre 1367, Oarda de Jos.* Pierre, vice-voïvode de Transylvanie, demande au chapitre d'Alba Iulia de faire envoyer son témoin à la mise du magister Paul, fils de Jean de Miheșul de Cîmpie, en possession de la terre d'Oroiu.

280. *17 décembre 1367.* Le Pape Urban V demande aux dignitaires laïques et ecclésiastiques de Hongrie d'accorder leur appui au nonce apostolique envoyé en Hongrie.

281. *23 décembre 1367, ⟨Cluj-Mănăștur⟩.* Le convent de Cluj-Mănăștur avère le partage des terres de Vechea et de Kulezmarze entre les frères Etienne et Georges, fils de Michel de Veches.

282. *1368.* Louis Ier, roi de Hongrie, confirme un acte où l'on fait mention des dignitaires de Transylvanie.

283. *9 janvier 1368, ⟨Lelez⟩.* Le convent de Lelez confirme que les nobles de Carei ont empêché les nobles de Wythka de faire usage des terres d'Olchwa et de Zopay.

284. *10 janvier 1368, Kene.* Le vice-comes Etienne et les juges des nobles du comitat de Solnoc, avèrent que le chantre André a empêché, au nom de Dominique, évêque d'Alba Iulia, un serf de Sébastien de Kene de dresser un moulin sur la Vallée de Tășnad.

285. *13 janvier 1368.* Ladislas, archidiacre d'Ugocea et vicaire général de l'évêque de Transylvanie, avère que, par suite de la décision judiciaire de l'évêque, les nobles de Văleni et de Nimigea ont obtenu les quarts dus à leurs mère des terres du feu Ladislas, fils d'Etienne de Geoagiu de Sus.

286. *20 janvier 1368*. Vladislav, voïvode de Valachie, établit pour les marchands de la ville et du district de Braşov les droits de douane à payer dans son pays.

287. *20 janvier 1368, Sîntimbru*. Pierre, vice-voïvode de Transylvanie, demande au chapitre d'Alba Iulia de faire envoyer son témoin à la mise d'Anne, veuve de Jean d'Izvoarele, en possession des terres de son père Dominique.

288. *22 janvier 1368, Vişegrad*. Louis Ier, roi de Hongrie, demande au convent de Cluj-Mănăştur de faire envoyer son témoin à la mise de Jean, fils de Beke de Haris, en possession de quelques lopins de la terre de Mărtineşti, hérités de sa femme Elisabeth.

289. *23 janvier 1368, Vişegrad*. Nicolas, voïvode de Transylvanie, remet Sébastien de Cehăluţ des amendes que celui-ci lui doit par suite des causes qu'il a eues avec les nobles d'Unimăt et de Cean.

290. *30 janvier 1368*. Louis Ier, roi de Hongrie, confirme un acte où l'on fait mention des dignitaires de Transylvanie.

291. *12 février 1368, Rome*. Paul, fils de Paul, préposé de Sibiu, a été nommé dans la fonction de chapelain d'honneur du pape.

292. *24 février 1368, Rome*. Le Pape Urban V fait don à Ladislas, fils d'André, d'un canonicat dans l'église de Transylvanie.

293. *Ier mars 1368, Buda*. Louis Ier, roi de Hongrie, fait don a Benoît, fils de Heem, du Banat de Bulgarie, de même que des cités de Timişoara, de Jdioara, de Sebeş, de Mehadia et d'Orşova.

294. *8 mars 1368, Sîntimbru*. Pierre, vice-voïvode de Transylvanie, ajourne la décision de la cause issue entre Pierre, fils de Michel de Ghimbav, et Tyl de Prejmer.

295. *10 mars 1368, Rome*. Le Pape Urban V fait mention du feu Jean de Timişoara, ancien chanoine de l'église de Titel.

296. *19 mars 1368, Cluj*. Nicolas, voïvode de Transylvanie, confirme aux habitants de la ville de Cluj le privilège accordé par le voïvode Denis, le 23 octobre 1361, au sujet des routes commerciales et l'exemption des droits de douane.

297. *21 mars 1368, ⟨Cluj-Mănăştur⟩*. Le convent de Cluj-Mănăştur avère que Jean, fils de Zelemer, et Pierre, fils d'Etienne, ont donné à Nicolas, fils de Jean, le quart dû en tant que fille à la noble Chycha, des terres de Chumpaz, de Gerebse et de Meseşenii de Sus.

298. *26 mars 1368, Alba Iulia*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne au convent de Cluj-Mănăştur de faire envoyer son témoin au bornage d'un lopin de terre en litige entre les habitants de la ville de Cluj et Nicolas de Luncani.

299. *26 mars ⟨1368⟩, Zantou*. Louis Ier, roi de Hongrie, prévient Benoît, ban de Bulgarie, qu'il a fait envoyer le magister Nicolas, fils de Grégoire, en mission, au voïvode Vlaicu de Valachie.

300. *26 mars ⟨1368⟩, Zantou*. Ladislas d'Oppeln, palatin de Hongrie, écrit à Benoît, ban de Bulgaria, de discuter comme il jugera bon avec le magister Nicolas, fils de Grégoire, l'envoyé de Louis Ier, roi de Hongrie, au voïvode Vlaicu de Valachie.

301. *26 mars 1368, ⟨Alba Iulia⟩*. Le chapitre d'Alba Iulia avère que la veuve de Jean d'Izvoarele et Michel de Hărănglab sont tombés d'accord sur les terres de Deaj, de Theluk, de Hărănglab et de Găneşti.

302. *28 mars 1368, Alba Iulia*. Ladislas, archidiacre d'Ugocea et vicaire de l'évêque de Transylvanie, présente devant le siège judiciaire du voïvode de Transylvanie la cause de Marguerite, veuve de Pierre de Roadeş.

303. *29 mars 1368, Sîntimbru*. Pierre, vice-voïvode de Transylvanie, demande au convent de Cluj-Mănăştur de faire envoyer son témoin à la mise des nobles Elisabeth et Hélène en possession du quart qui leur est dû en tant que filles de la terre de Suceagu.

304. *3 avril 1368, ⟨Cluj-Mănăştur⟩*. Le convent de Cluj-Mănăştur rend compte à Louis Ier, roi de Hongrie du bornage d'un lopin de terre en litige entre les habitants de la ville de Cluj et Nicolas de Luncani.

305. *6 avril 1368, ⟨Oradea⟩*. Le chapitre de l'église d'Oradea rend compte à Louis Ier, roi de Hongrie, qu'il a fait envoyer son témoin pour empêcher Georges, fils du voïvode de Covăsinţ, de faire usage de la terre de Micălaca.

306. *16 avril 1368, Miercurea Ciuc*. Louis Ier, roi de Hongrie, confirme pour les habitants de la ville de Cluj l'acte du convent de Cluj-Mănăştur du 3 avril 1368.

307. *16 avril 1368, ⟨Cluj⟩*. Le juge Nicolas, les jurés et les habitants de la ville de Cluj avèrent le legs de Kunez Jaz, fait au comptes de l'autel de Sainte Catherine, l'église Saint Michel, à l'autel de l'église des hôtes et au monastère de Cluj-Mănăștur.

308. *24 avril ⟨1368⟩, ⟨Cluj-Mănăștur⟩*. Le convent de Cluj-Mănăștur rend compte à Pierre, vice-voïvode de Transylvanie, que Michel, Pierre, et Luc, fils de Dominique, dit Rauaz, ont concédé aux nobles Elisabeth et Hélène le quart qui leur est dû en tant que filles de la terre de Suceagu.

309. *26 avril 1368, Movila*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne à Etienne, comes des Sicules, de défendre et de protéger plusieurs nobles de Soard que le roi a pris sous son protectorat.

310. *27 avril 1368, Movila*. Louis Ier, roi de Hongrie, fait don, à titre de nouvelle donation, de la terre de Măhal, du comitat de Dăbîca, à Désiré Vas et à ses frères.

311. *28 avril 1368, Ruja*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne à Nicolas, voïvode de Transylvanie, de porter une enquête pour voir si les gens l'Inokhaza sont des hérauts, des serfs de la cité, ou bien des nobles.

312. *28 avril 1368*. Louis Ier, roi de Hongrie, transcrit dés actes émis antérieurement; on y fait mention des dignitaires des Transylvanie.

313. *29 avril 1368, ⟨Oradea⟩*. Le chapitre d'Oradea avère un échange de terres.

314. *6 mai 1368, Lipova*. Nicolas, voïvode de Transylvanie, demande à Benoît, ban de Bulgarie, de prendre des mesures pour restituer au serf Dragul de Sugdia quatre-vingts cochons volés par les serfs du roi de Vărădia de Mureș.

315. *8 mai 1368, ⟨Arad⟩*. Le chapitre d'Arad avère l'opposition faite par Benoît, ban de Bulgarie, et par ses frères, fils de Paul de Remetea-Pogănici, contre l'aliénation de la terre de Belenus du comitat de Caraș.

316. *9 mai 1368, ⟨Cenad⟩*. Le chapitre de Cenad avère l'opposition faite par Benoît, ban de Bulgarie, et par ses frères à l'aliénation de la terre de Belenus du comitat de Caraș.

317. *12 mai 1368, Vișegrad*. Ladislas d'Oppeln, palatin de Hongrie demande au chapitre d'Oradea de faire envoyer ses témoins au partage des terres de Pierre de Rakamaz.

318. *12 mai 1368, Vișegrad*. Le comes Etienne Bebek, juge de la cour royale. demande au chapitre d'Arad de faire envoyer son témoin au bornage et à la donation des terres d'Olykus et de Feulykus.

319. *23 mai 1368*. Louis Ier, roi de Hongrie, confirme, à la demande du magister Jakch, fils de Thomas de Coșeiu, le privilège qu'il a accordé le 2 février 1361, lors de la donation du monastère de Meseș.

320. *4 juin, 1368, Vișegrad*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne au chapitre d'Oradea de renouveler, pour les nobles de Gyge, des actes concernant leurs droits de possession.

321. *9 juin 1368, Turda*. Nicolas, voïvode de Transylvanie, demande au chapitre d'Alba Iulia de faire envoyer son témoin à la mise de Marguerite, veuve de Pierre de Roadeș, en possession du quart qui est dû, en tant que fille, de la part de sa grand-mère Anich, des terres de Sîntioana, de Viișoara. de Gogan, de Cund et de Dumbrăveni.

322. *10 juin 1368, Turda*. Nicolas, voïvode de Transylvanie, adjuge la terre d'Inokhaza au magister Ladislas, fils de Jean de Dăbîca.

323. *11 juin 1368, Turda*. Nicolas. voïvode de Transylvanie, adjuge un lopin de la terre de Popești du comitat de Cluj à Etienne de Gîmbuț.

324. *11 juin 1368, ⟨Turda⟩*. Nicolas, voïvode de Transylvanie, avère que le magister Nicolas, fils de Paul de Văleni, a empêché la veuve d'Emery de Buch et ses fils de donner en nantissement des lopins de la terre de Mihăiești.

325. *11 juin 1368, ⟨Cluj-Mănăștur⟩*. Le convent de Cluj-Mănăștur avère que Jean, fils de Gereu de Dumbrava, s'est obligé de payer dix marks.

326. *11 juin 1368, ⟨Cluj-Mănăștur⟩*. Le convent de Cluj-Mănăștur avère le partage des terres de Jucu, de Vișea, de Mureșenii de Cîmpie, de Sărmașu et de Suatu entre les nobles de Jucu.

327. *12 juin 1368, Vișegrad*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne au comitat de Satu Mare de mener une enquête sur la cause issue entre André de Carei et André de Wythka.

328. *12 juin 1368, Turda*. Nicolas, voïvode de Transylvanie, transcrit pour Otto. abbé de Cluj-Mănăștur, la lettre sous forme de privilège de Pierre, évêque de Transylvanie, du 14 septembre 1299, et la lettre ouverte d'Etienne. voïvode de Transylvanie, du 24 mars 1347.

329. *12 juin 1368, Turda.* Nicolas, voïvode de Transylvanie, avère que Nicolas de Macicașu et André de Suceagu ont accédé à une composition au sujet de la terre de Sînmărtin.

330. *13 juin 1368, ⟨Cluj-Mănăștur⟩.* Le convent de Cluj-Mănăștur avère que Jean, abbé d'Igris, et le chapitre d'Alba Iulia ont accédé à une composition au sujet d'un lopin sis entre les terres de Mănărade et de Cergău Mare.

331. *15 juin 1368, Turda.* Nicolas, voïvode de Transylvanie, avère que le magister Ladislas de Dăbîca a déchargé Etienne de Geoagiu de Sus de la part qui lui est due du dot et des cadeaux de noces de la feue femme de Nicolas, dit Boriou de Geoagiu de Sus.

332. *22 juin 1368, Vișegrad.* Louis Ier roi de Hongrie, exempte les marchands de Démétrius, prince des Tatars, du paiement des droits de douane, les marchands de Brașov ayant, en conséquence, les mêmes droits dans son pays.

333. *23 juin 1368, ⟨Brașov⟩.* Les juges de la ville de Brașov avèrent les exemptions que le comes Jean de Baciu a eues sur son lopin de la terre de Baciu.

334. *4 juillet ⟨1368⟩, Vidin.* Pierre, ban de Bulgarie, écrit à son frère Benoît, de veiller à ce que Vlaicu, voïvode de Valachie lui fasse envoyer trois ou quatre troupes de soldats.

335. *8 juillet 1368, Vișegrad.* Ladislas d'Oppeln, palatin de Hongrie, ajourne la décision de la cause issue entre André, fils de Marhard de Carei, et Jeau de Botean.

336. *8 juillet 1368, ⟨Arad⟩.* Le chapitre d'Arad rend compte à Louis Ier, roi de Hongrie, du bornage et de la donation des terres de Felykus et d'Olykus.

337. *11 juillet 1368, Zvolen.* Louis Ier, roi de Hongrie, restitue aux nobles de Dumbrava la terre de Dumbrava et la douane de ladite terre.

338. *13 juillet 1368, Montefiascone.* Le Papa Urban V demande à Louis Ier, roi de Hongrie, de continuer à seconder l'archevêque de Calocea et l'évêque de Cenad dans l'oeuvre de conversion des schismatiques.

339. *17 juillet ⟨1368⟩, Liget.* Louis Ier, roi de Hongrie, fait savoir à Benoît, ban de Bulgarie, que Vlaicu, voïvode de Valachie, va envoyer des provisions à Vidin.

340. *26 juillet 1368.* Les juges des nobles du comitat de Cluj avèrent que Jean, fils de Gereu de Dumbrava, s'est engagé à payer des dédommagements aux serfs et aux hôtes du monastère de Cluj-Mănăștur.

341. *27 juillet 1368, Zvolen-Lipce.* Louis Ier, roi de Hongrie, fait don au voïvode Balc, à Drag, son frère, et aux autres frères de ceux-ci de la terre de Senye, à titre de nouvelle donation.

342. *5 août 1368, Zvolen-Lipce.* Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne à Simon, comes de Maramureș, de faire partager les terres de Giulești et de Nyres entre Dragoș et ses frères.

343. *5 août 1368, Zvelen-Lipčce.* Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne aux frères de Dragoș, le Roumain de Maramureș, de restituer à celui-ci la terre de Slătioara.

344. *5 août 1368, Zvolen-Lipce.* Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne à Simon, comes de Maramureș, de mettre Dragoș en possession de la terre de Slătioara après avoir mené une enquête sur la cause issue entre Dragoș le Roumain et ses frères concernant ladite terre.

345. *8 août 1368, Sîntimbru.* Pierre, vice-voïvode de Transylvanie, ajourne la décision de la cause issue entre la veuve de Bartholomé, fille du comes Michel de Sîngătin, et le convent de Sebeș, concernant un moulin de Petrești.

346. *16 août 1368, Buda.* Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne au chapitre d'Oradea de faire envoyer son témoin à la prestation d'un serment au sujet de la terre de Chilioara.

347. *23 août 1368, Dej.* Le comes Paul et les juges des nobles du comitat de Solnocul Intérieur avèrent la plainte déposée par les nobles de Beclean contre les vice-chatelains d'Unguraș au sujet de la terre de Mălin.

348. *25 août 1368. ⟨Alba Iulia⟩.* Le chapitre d'Alba Iulia avère qu'Elisabeth, femme de Jean le tailleur, habitant de Sebeș, a donné en nantissement se quote-part de la terre de Daia à Pierre, vice-voïvode de Transylvanie, contre 100 fl. d'or.

349. *30 août 1368.* Louis Ier, roi de Hongrie, confirme un acte; on y fait mention des dignitaires de Transylvanie.

350. *8 septembre 1368.* Louis Ier, roi de Hongrie. fait une donation aux religieuses de Buda Veche; on y fait mention des dignitaires de Transylvanie.

351. *9 septembre 1368, Sîntimbru.* Pierre, vice-voïvode de Transylvanie, demande au chapitre d'Alba Iulia de faire envoyer son têmoin à la mise d'Etienne, de Gregoire et de Jean, fils de Nicolas de Sîntioana de Mureș, en possession de la part due en tant que fille à leur mère de la terre de Sîntioana de Mureș.

352. *14 septembre 1368, ⟨Cenad⟩.* Le chapitre de Cenad ajourne le bornage de la terre de Keer, par suite du départ de l'armée royale en expédition contre Valicu, voïvode de Valachie.

353. *15 septembre 1368, Sîntimbru.* Pierre, vice-voïvode de Transylvanie, demande au chapitre d'Alba Iulia de faire envoyer son témoin à la mise de l'interdiction sur la terre de Chinteni, possession de l'abbé du monestère de Cluj-Manăștur.

354. *15 septembre ⟨1368⟩, Vidin.* Pierre et André de Raguza, juges de Vidin, demandent à Benoît Himffi, ban de Vidin de se présenter le plus vite possible pour prendre sa fonction.

355. *16 septembre 1368, ⟨Cluj-Manăștur⟩.* Le convent de Cluj-Mănăștur avère que Nicolas de Giula a donné, pour 80 fl., ses quotes-parts des terres de Giula et de Densu, en vue de sa participation a l'expédition du roi contre Vladislav, prince de Valachie.

356. *19 septembre 1368, ⟨Oradea⟩.* Le chapitre d'Oradea transcrit l'acte du roi Louis Ier du 16 août 1368, émis à Buda, et avère que le magister Jakch a fait serment sur la terre de Chilioara.

357. *22 septembre 1368, ⟨Alba Iulia⟩.* Le chapitre d'Alba Iulia rend compte à Pierre, vice-voïvode de Transylvanie, de la mise des fils de Nicolas de Sîntioana, Etienne, Gregoire et Jean, en possession du quart dû a leur mère, en tant que fille, de la terre de Sîntioana de Mureș.

358. *Ier octobre 1368, ⟨Alba Iulia⟩.* Le chapitre d'Alba Iulia avère la plainte deposée par le comes Nicolas de Vurpăr et par d'autres encore contre les hôtes de Soala, au sujet de la terre de Soala.

359. *13 octobre 1368, Kubin.* Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne au chapitre de Cenad de faire envoyer son témoin au bornage des terras de Gyanou et de Teryen du comitat de Caraș.

360. *13 octobre 1368, ⟨Alba Iulia⟩.* Le chapitre d'Alba Iulia rend compte à Pierre, vice-voïvode de Transylvanie, de l'enquête et de l'interdiction imposée aux nobles de Măcicașu pour ce qui est le partage d'un pré de la terre de Chinteni.

361. *12 novembre 1368, ⟨au-delà du Danube,⟩ devant la cité de Severin.* Louis Ier, roi de Hongrie, avère que son témoin, au nom de Jean de Nogmihal, a empêché les fils de Paul de Vetiș d'acheter un lopin de la terre de Gilian.

362. *14 novembre ⟨1368⟩, ⟨Cenad⟩.* Le chapitre de Cenad rend compte à Louis Ier, roi de Hongrie, du bornage des terres de Gyanou et de Teryen du comitat de Caraș.

363. *2 décembre 1368, Zlankamen.* Louis Ier, roi de Hongrie, confirme pour Rados et pour Brank, fils de Moian, et pour Crayanin, leur neveu, la lettre du chapitre de Cenad, du 14 novembre 1368, concernant leur mise en possession des terres de Gyanou et de Teryen du comitat de Caraș.

364. *4 décembre 1368, Eng.* Louis Ier, roi de Hongrie, décharge les chatelains des cités du banat de Vidin et leurs compagnons de l'obligation de défendre les fortifications, en leur permettent de rentrer à leurs maisons.

365. *22 décembre 1368, ⟨Rome⟩.* Le Papa Urban V demande à l'abbé de Pilis de mener une enquête sur les abus commis par Jean de Flandra contra Hermann, abbé élu de Cîrța.

366. *30 décembre 1368, ⟨Oradea⟩.* Le chapitre d'Oradea confirme pour les nobles de Gyge des actes émis antérieurement concernant leurs droits de possession.

367. *1369.* Louis Ier, roi de Hongrie, confirme l'acte de 1299 d'André III, son prédécesseur, concernant le bornage des terres de Bărăbanț et de Cricău.

368. *1369.* Louis Ier, roi de Hongrie. confirme, à la demande de Démétrius, évêque de Transylvanie, le bornage des terres de Bărăbanț, de Micești et de Șard, en délimitent les parties de l'évêque de celles du chapitre d'Alba Iulia.

369. *1369.* Simon, ban de Dalmatie et de Croatie, demande à Louis Ier, roi de Hongrie, de lui faire don de la terre d'Oșvarău.

370. *⟨1369—1377⟩.* Benoît, fils de Paul, fils de Heym, et ses frères, Nicolas et Etienne, partagent entre eux les terres de Remetea et d'Ersig.

371. *29 janvier 1369, Vișegrad.* Louis Ier roi de Hongrie, ordonne au chapitre de Cenad de porter une enquête au sujet des abus commis par Dan de Duboz sur la terre d'Ersig et de leur mettre fin.

372. *30 janvier 1369, Vișegrad*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne au comes de Timiș de porter une enquête sur les abus commis par Dan de Duboz, sur la terre d'Ersîg.

373. *14 février 1369, Buda*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne au chapitre d'Oradea de faire envoyer son témoin à la mise des fils de Nicolas de Tileagd en possession d'un lopin de la terre de Galoșptreu.

374. *27 février 1369, Vișegrad*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne au chapitre de Cenad de faire envoyer un témoin au bornage de la terre d'Ersig du comitat de Timiș, possession de Banoît, ban de Bulgarie, et de ses frères, Pierre et Nicolas, fils de Heem.

375. *2 mars 1369, Vișegrad*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne au convent de Cluj-Mănăștur de faire envoyer son témoin chaque fois qu'on va faire le bornage des terres de l'église de Transylvanie, même si Démetrius, évêque du dit diocèce, est dans l'impossibilité de produire des actes concernant les bornages antérieurs.

376. *13 mars 1369, ⟨Cenad⟩*. Le chapitre de Cenad avère le bornage et la mise de Benoît, ban de Bulgarie, et de ses frères en possession de la terre d'Ersig, par ordre du roi.

377. *23 mars 1369*. Louis Ier, roi de Hongrie, confirme l'acte de donation du chapitre d'Oradea, du 5 juin 1318, concernant un lopin de terre des religieuses d'Oradea.
dea, du 5 juin 1318, concernant un lopin de terre des religieuses d'Oradea.

378. *24 mars 1369, ⟨Cluj⟩*. Le comes Georges, juge, et le conseil de la ville de Cluj établissent le régime de commerce aux fourrures, sur le marché de la ville, à l'avantage de la corporation des fourreurs, en empêchant ceux qui ne sont pas des membres de la corporation de pratiquer ce métier.

379. *29 mars 1369, ⟨Oradea⟩*. Le chapitre d'Oradea avère que, par ordre du roi, il a fait envoyer un témoin à la mise de Georges et de Nicolas, fils de Nicolas de Tileagd, en possession d'un lopin de la terre de Galospetreu.

380. *9 avril 1369, ⟨Oradea⟩*. Le chapitre d'Oradea avère que Thomas, fils de Laurence de Tileagd, a déposé une plainte contre Laurence, fils de Jean de Tileagd, au sujet de l'occupation d'un lopin de sa terre.

381. *10 avril 1369, Sighișoara*. Les habitants de la ville de Sighișoara avèrent que le comes Nicolas d'Archita et ses parents ont vendu à Pierre, dit Schever, habitant de la ville de Sighișoara, les biens qu'ils ont hérités dans le village de Vîlcăndorf.

382. *24 avril 1369, ⟨Alba Iulia⟩*. Le chapitre d'Alba Iulia transcrit sous forme de privilège l'acte de Pierre, notaire public, en date du 30 octobre 1357, à la demande de Démétrius, évêque de Transylvanie.

383. *2 mai 1369, Montefiascone*. Le Pape Urban V nomme Otto, fils de Gherard de Coppernot, dans la fonction d'abbé du monastère de Cluj-Mănăștur.

384. *11 mai 1369, ⟨Cluj-Mănăștur⟩*. Le convent de Cluj-Mănăștur rend compte au roi que, par suite de son ordre, il a fait borner les terre de Straja, de Berghin et de Hăpria de l'évêché d'Alba Iulia et a fait appeler devant le roi les nobles de Henig, qui se sont opposés à la mise de certaines bornes.

385. *14 mai 1369, près de Garanna*. Louis Ier, roi de Hongrie, fait savoir que la cause issue par suite du meurtre de Nicolas de Domănești sera décidée à son siège judiciaire.

386. *27 mai 1369, Diosgyőr*. Louis Ier, roi de Hongrie, confirme les droits de possession de la fille de Dominique de Hărănglab sur les terres héritées, en tant que fils, de ses parents.

387. *28 mai 1369, Diosgyőr*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne au chapitre d'Alba Iulia de délivrer à Georges et à Jacob, fils de Miske de Băgău, les doubles des actes concernant leur terre de Mesentea.

388. *30 mai 1369, ⟨Oradea⟩*. Le chapitre d'Oradea rend compte au roi des résultats de l'enquête portée sur l'invasion per les nobles de Bător des terre d'Hélène, veuve de Michel, fils de Georges de Sanislău.

389. *31 mai 1369, Vișegrad*. Louis Ier, roi de Hongrie, confirme les droits de possession de Catherine, fille de Gyula, fils de Sombur de Silvaș, et celles de Thomas, fils de Nicolas, son mari, sur les terres de Silvaș, d'Urmeniș, d'Apalina, de Șopteriu et de Chiochiș.

390. *7 juin 1369, ⟨Oradea⟩*. Le chapitre d'Oradea rend compte au roi de la citation de la veuve de Michel, fils de Georges de Sanislău, devant le chapitre pour recevoir le dot qui lui est dû de la part des nobles de Bător.

391. *9 juin 1369, ⟨Alba Iulia⟩*. Le chapitre d'Alba Iulia transcrit sous forme de privilège son acte du 26 mars 1368, concernant les terres de Deaj, de Theluk, de Hărănglab et de Gănești.

392. *11 juin 1369, Vișegrad*. Louis Ier, roi de Hongrie, fait savoir qu'il a accordé à l'abbé et au convent de Cluj-Mănăștur le droit de juger tous les sujets de leurs terres selon la coutume du jugement des serfs per leurs seigneurs, excepté les causes de vol du bien commun, de brigandage et de meurtre.

393. *12 juin 1368, Micske*. Le vice-comes et les juges des nobles du comitat de Bihor avèrent la mise d'Hélène, veuve de Michel de Sanislău, en possession de plusieurs terres, parmi les quelles la terre de Sanislău.

394. *24 juin 1369, Buda*. Louis Ier, roi de Hongrie, fait savoir qu'il a accordé à Benoît, fils de Paul, fils de Heem, et à ses frères le droit de juger et de punir tous les malfaiteurs saisis sur leurs terres de Remetea et de Ersig, du comitat de Timiș.

395. *26 juin 1369*. Louis Ier, roi de Hongrie, confirme les privilèges des habitants de la ville de Regensburg, on y fait mention des dignitaires de Transylvanie.

396. *26 juin 1369, Fundătura*. Le comes et les juges des nobles du comitat de Dăbîca avèrent que Nicolas, fils d'Alexandre, juge de Fizeș, n'a pas voulu juger la cause issue entre Michel, dit Zala, sujet d'Etienne, dit Wos, noble de Sîntejude, et Jean, kneze des Roumains de Nicula.

397. *26 juin 1369, ⟨Oradea⟩*. Le chapitre d'Oradea rend compte de l'enquête portée sur la cause de Démétrius. évêque d'Alba Iulia. contre Michel de Cherechiu, au sujet des dommages produits à l'évêque par les serfs dudit noble.

398. *27 juin 1369, ⟨Oradea⟩*. Le chapitre d'Oradea rend compte au roi des résultats de l'enquête portée sur la cause de Démétrius, évêque d'Alba Iulia, contre Ladislas de Fughiu, au sujet des domages produits à l'évêque par les serfs dudit noble.

399. *1er juillet 1369, Avignon*. Le Papa Urban V accorde à Louis Ier, roi de Hongrie, l'acquiescement de commencer la guerre contre les Turcs.

400. *1er juillet 1369, Lypche*. Louis Ier, roi de Hongrie, avère la décision de remettre la noble Anne, veuve de Jean, fils de Blasiu d'Izvoarele, en ses droits d'héritage.

401. *1er juillet 1369, Lypche*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne à Emery, voïvode de Transylvanie, de remettre la noble Anne, veuve de Jean, fils de Blasiu d'Izvoarele, en ses droits d'héritage.

402. *4 juillet 1369*. Louis Ier, roi de Hongrie, confirme plusieurs privlèges du monastère Saint Jacob d'Irugh, à proximité de Pécs: on y fait mention des dignitaires de Transylvanie.

403. *5 juillet 1369, Vișegrad*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne au chapitre de Cenad de faire envoyer un témoin à la mise de Benoît, ban de Bulgarie, en possession des terres des fils de Nexe, Jean, Ladislas et Pierre, sises dans le comitat de Timiș, terres que ceux-ci ont perdues par suite de leur infidélité envers le roi.

404. *23 juillet 1369*. Louis Ier, roi de Hongrie. confirme à un noble croate un privilège accordé par le roi Bela IV; on y fait mention des dignitaires de Transylvanie.

405. *26 juillet 1369, Vișegrad*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne aux nobles de Beclean de restituer au monastère d'Ezen tous les actes originaux concernant les droits de ce monastère.

406. *29 juillet 1369, Vișegrad*. Louis Ier, roi de Hongrie. octroie aux Saxons des sièges de Mediaș, de Șeica Mare et de Șeica Mică les mêmes droits dont bénéficient les Saxons du siège de Sibiu.

407. *29 juillet 1369*. Louis Ier, roi de Hongrie, confirme à un noble croate deux actes de donation; on y fait mention des dignitaires de Transylvanie.

408. *30 juillet 1369, ⟨Cenad⟩*. Le chapitre de Cenad avère la mise de Benoît, ban de Bulgarie, en possession des terres du comitat de Timiș que le roi lui a accordées.

409. *⟨1—8⟩ août 1369, ⟨Oradea⟩*. Le chapitre d'Oradea avère qu'il a fait envoyer ses témoins à l'enquête menée sur la cause issue entre Paul. abbé de Sîniob, et Blasiu de Resighea, au sujet des bornes des terres de Pișcolt et de Resighea.

410. *7 août 1369*. Louis Ier, roi de Hongrie. confirme aux nobles pétchénègues de Beșenova leurs droits sur les terres sises près de la rivière d'Aranca du comitat de Cenad, qu'ils possèdent du temps jadis.

411. *8 août 1369, Sîntimbru.* Jean, vice-voïvode de Transylvanie, confirme sous forme de privilège la lettre du chapitre d'Alba Iulia du 8 mai 1348, à la demande de Jean, fils de Gal, curé de la paroisse de Dipșa.

412. *9 août 1369, ⟨Arad⟩.* Le chapitre d'Arad avère que Ladislas, fils de Jean, et d'Etienne, fils de Paul, concèdent à leurs soeurs le quart dû à la fille de la terre de Peteuossyan du comitat de Zărand.

413. *9 août 1369, ⟨Oradea⟩.* Le chapitre d'Oradea avère la plainte ayant pour objet le paiement du dot et des cadeaux de noces que les nobles de Bátor seraient tenus à payer à la veuve de Michel, fils de Georges de Sanislău.

414. *22 août 1369, Vișegrad.* Louis Ier, roi de Hongrie, ajourne le jugement de la cause ayant pour objet la terre de Gyanth, issue entre Emery, voïvode de Transylvanie, Etienne, comes des Sicules, et le moine Donatus.

415. *25 août 1369, ⟨Cenad⟩.* Le chapitre de Cenad avère que Jean, fils de Hench, a partagé avec les fils de son frère la terre de Șoșdea.

416. *25 août 1369, ⟨Cenad⟩.* Le chapitre de Cenad avère que Jean, fils de Hench, a donné en nantissement à Pierre, fils d'Egidius, ses quotes-parts des moulins sur la Bîrzava, qui tiennent de la terre de Șoșdea.

417. *⟨environ septembre 1369⟩, ⟨Caransebeș⟩.* La communauté des knèzes et des autres Roumains du district de Sebeș demande à Benoît, ban de Bulgarie, de les exempter du paiement des 300 fl., car ils ont été reduits à la pauvreté par suite des expéditions de Louis Ier, roi de Hongrie, contre la Bulgarie et la Valachie.

418. *9 septembre 1369, ⟨Alba Iulia⟩.* Le chapitre d'Alba Iulia avère qu'Hélène, soeur du feu Nicolas, dit Fekete, noble de Șeulia a fait don à sa fille Elisabeth de sa quote-part d'héritage de la terre de Șeulia, en tant que quart dû à la fille.

419. *13 septembre 1369, Haram.* Le vice-comes et les juges des nobles du comitat de Caraș avèrent que les nobles de Giulvăz ont déposé une plainte contre l'intention de Luc Kunez, fils de Rayk, d'occuper les terres de Scenlazlo et de Zedech.

420. *16 septembre 1369, Turda.* Jean, vice-voïvode de Transylvanie ordonne au convent de Cluj-Mănăștur de porter une enquête sur les abus commis par le vice-chatelain d'Unguraș sur les terres de Beudiu et de Mălin.

421. *19 septembre ⟨1369⟩, Vișegrad.* Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne à Benoît, ban de Bulgarie, de recevoir Etienne, archevêque de Calocea, qu'il a fait déléguer pour discuter le statut de Vidin et du district tenant de cette ville.

422. *22 septembre 1369, Sîntimbru.* Jean, vice-voïvode de Transylvanie, demande au convent de Cluj-Mănăștur de faire envoyer un témoin au bornage des terres de Berchieșu et de Frata et à la mise des nobles de la région en possession de la dernière.

423. *22 septembre 1369, Sîntimbru.* Jean, vice-voïvode de Transylvanie, ajourne le jugement de la cause ayant pour objet l'héritage des lopins de terre légués par Dominique, fils de Bezthur, jusqu'à la première réunion de la communauté des nobles de Transylvanie.

424. *25 septembre 1369, Buda.* Louis Ier, roi de Hongrie, confirme que Benoît, ban de Bulgarie, a livré Stratimir, tsar de Vidin, de même que sa ville et son district, dans les mains d'Etienne, archevêque de Calocea, le délégué du roi.

425. *26 septembre 1369, ⟨Cluj-Mănăștur⟩.* Le convent de Cluj-Mănăștur, rend compte à Jean, vice-voïvode de Transylvanie, de l'enquête portée sur les abus commis par Michel, vice-chatelain d'Unguraș, sur les terres de Beudiu et de Mălin.

426. *29 octobre 1369.* Louis Ier, roi de Hongrie, confirme à Benoît, ancien ban de Bulgarie, ses actes concernant les terres des fils de Nexe, qu'il a reçues par suite de leur infidélité.

427. *29 octobre 1369.* Louis Ier, roi de Hongrie, confirme les droits de l'archevêché de Strigoniu sur ses terres.

428. *5 novembre 1369, Buda.* Louis Ier, roi de Hongrie, fait don à Georges, fils de Jakch, des terres de Soimuș et de Naimon, sises dans le comitat de Solnoc.

429. *8 novembre 1369, Turda.* Emery, voïvode de Transylvanie, avère la plainte du chapitre d'Alba Iulia contre les nobles qui font usage indûment des terres de Noșlac, de Copand et de Silivaș, possessions du chapitre, sises dans le comitat d'Alba.

430. *9 novembre 1369, Turda.* Emery, voïvode de Transylvanie, avère la composition conclue entre Démétrius, évêque de Transylvanie, et la communauté des nobles de Transylvanie, au sujet de la perception des dîmes.

431. *9 novembre 1369, Turda.* Emery, voïvode de Transylvanie, avère la plainte déposée par le chapitre d'Alba Iulia contre les nobles d'Oroșfaia, qui ont fait usage indûment de ses terres de Milaș et de Comlod.

432. *11 novembre 1369, Turda.* Emery, voïvode de Transylvanie, ordonne au convent de Cluj-Mănăștur de prendre part au bornage des terres de Bonțida et de Luna de Jos.

433. *11 novembre 1369, Turda.* Emery, voïvode de Transylvanie, ordonne au convent de Cluj-Mănăștur de faire envoyer son témoin à la mise de Catherine, fille de Gyula, fils de Zombur de Silvaș, en possession des terres qui lui sont dues en tant que fille.

434. *11 novembre 1369, Turda.* Emery, voïvode de Transylvanie et comes de Solnoc, ordonne au convent de Cluj-Mănăștur de faire envoyer son témoin qui, de pair avec l'envoyé du voïvode, décide le bornage des terres d'Aiud et de Gîrbova, possessions du chapitre d'Alba Iulia, du côté des terres des nobles de Rimetea et de Geoagiu de Sus.

435. *11 novembre 13 ⟨69⟩, Turda.* Emery, voïvode de Transylvanie, et comes de Sonoc, transfère à la cour royale le jugement de la cause issue entre le chapitre d'Alba Iulia et Alardus, fils de Valentin de Doștat, au sujet d'un lopin de terre sis entre Doștat et Boz.

436. *11 novembre 1369, Turda.* Jean vice-voïvode de Transylvanie, fait savoir que Jean, fils de Gerew, s'est obligé de payer à Otto, abbé du monastère de Cluj-Mănăștur la somme de 10 fl. pour les dépens dans la cause issue entre eux, en train d'être décidée.

437. *11 novembre 1369, ⟨Cluj-Mănăștur⟩.* Le convent de Cluj-Mănăștur fait savoir le bornage de la terre de Frata et la mise des nobles de la région en sa possession.

438. *13 novembre 1369, Turda.* Emery, voïvode de Transylvanie, ordonne par sentence judiciaire que l'abbé d'Igriș et ses serfs de Mănărade, de Țapu, de Cenade et de Soroștin payent au chapitre d'Alba Iulia la somme de 200 fl. pour les dommages qu'ils lui ont causés sur ses terres et 200 fl. encore pour les dépens.

439. *13 novembre 1369, Sîntimbru.* Pierre, vice-voïvode de Transylvanie, ordonne au chapitre d'Alba Iulia de porter une enquête sur l'incendie du monastère de Tălmaciu à l'occassion du quel auraient été brûlés tous les actes de propriété de Pierre, dit Cheh de Cisnădie.

440. *15 novembre 1369, Turda.* Emery, voïvode de Transylvanie, ordonne au chapitre d'Alba Iulia, de prendre part à la mise d'Augustin, fils de Pierre de Coroiu, en possesion du quart de la fille de la terre de Coroiu qui lui est dû de la part de Marc, fils de Pierre de Sînmărtin.

441. *15 novembre 1369, Turda.* Jean, vice-voïvode de Transylvanie, avère la composition conclue entre Blasiu de Fărăgău et Jean, dit Eles de Poca, au sujet du partage de la terre d'Almaș sise dans le comitat de Turda.

442. *21 novembre 1369, ⟨Oradea⟩.* Le chapitre d'Oradea avère que les nobles de Domănești n'ont pas restitué la terre de Ponyola qu'ils avaient donné en nantissement, de sorte que l'argent de gage a été déposé en lieu sûr au chapitre.

443. *25 novembre 1369, Argeș.* Vlaicu, prince de Valachie, ordonne au clergé de Valachie et du Pays de Făgăraș de recevoir avec l'égard qui lui est dû le vicaire de l'évêque Démetrius de Transylvanie, attendu en visitation canonique.

444. *28 novembre 1369, ⟨Alba Iulia⟩.* Le chapitre d'Alba Iulia rend compte à Pierre, vice-voïvode de Transylvanie, de la perte des actes de propriété de Pierre, dit Cheh de Cisnădie, par suite de l'incendie de l'église de Tălmaciu.

445. *29 novembre 1369, ⟨Oradea⟩.* Le chapitre de l'église d'Oradea, rend compte à Louis Ier, roi de Hongrie, de l'invasion de la terre de Tiburczteluke, possession du convent de Cluj-Mănăștur, par Deme, sujet du magister Etienne, dit Pagan.

446. *14 décembre 1369, Sîntimbru.* Jean, vice-voïvode de Transylvanie, avère qu'Otto, abbé de Cluj-Mănăștur, a déposé une plainte contre l'usage abusif de ses terres de Mănăștur, de Baciu, de Chintău, d'Aghireșu, de Leghia, de Băgara et d'Apahida par leurs voisins.

447. *18 décembre 1369, Buda*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne au marchands de draps étrangers de ne pas vendre leurs marchandises que dans la ville de Brașov, selon la coutume et le privilège de la ville de Buda.

448. *28 décembre 1369, Vișegrad*. Nicolas de Zeech, juge de la cour ajourne la décision d'une cause qui devait avoir lieu après la démobilisation de l'armée royale, envoyée contre Vlaicu, prince de Valachie.

449. *28 décembre 1369, Vișegrad*. Nicolas de Zeech, juge de la cour royale, ajourne le jugement de la cause qui devait avoir lieu après la démobilisation de l'armée royale, envoyée contre Vlaicu, prince de Valachie.

450. *1370*. Le Pape Grégoire IX conseille le roi Louis Ier, de commencer la guerre contre les Turcs.

451. *1370*. Louis Ier, roi de Hongrie, avère un échange; on y fait mention, entre autres, des dignitaires de Transylvanie.

452. *1370*. Ladislas, duc d'Oppeln, ajourne un procès. L'acte est confirmé par le sceau d'Emery, voïvode de Transylvanie.

453. *1370*. Ladislas, duc d'Oppeln, ajourne un procès. L'acte est confirmé par le sceau d'Emery, voïvode de Transylvanie.

454. *1370, Vișegrad*. Ladislas, duc d'Oppeln, ajourne la décision d'une cause. L'acte est confirmé par le sceau d'Emery, voïvode de Transylvanie.

455. *1370*. Nicolas de Zeech, juge de la cour royale, décide la cause de l'abbé de Sîniob.

456. *1370*. Emery, voïvode de Transylvanie, avère la possession des nobleș de Trascău sur une terre.

457. *1370, ⟨Buda⟩*. Le chapitre de Buda avère que les nobles de Trascău ont empêché le roi de faire don de la terre de Lupșa.

458. *1370, ⟨Cluj-Mănăștur⟩*. Le convent de Cluj-Mănăștur avère que la terre de Kwpes Banya a été depuis toujours la possession des nobles de Trascău.

459. *1370*. Les nobles de Vetiș envahissent la forêt des nobles de Sasvár.

460. *2 janvier 1370*. Louis Ier, roi de Hongrie, confie aux habitants d'Aachen une chapelle qu'il a faite bâtir. On y fait mention des dignitaires de Transylvanie.

461. *4 janvier 1370, Alba Iulia*. Jean, archidiacre de Tîrnava, ajourne la production des témoignages dans la cause issue entre Paul, fils de Désiré, dit Wos de Țaga, et sa soeur, d'une part, et Catherine, femme du magister Elie de Jucu, de l'autre, pour que les parties puissent accéder à une composition.

462. *13 janvier 1370, ⟨Alba Iulia⟩*. Le chapitre d'Alba Iulia avère le transfert des lopins de terre d'Idrifaia et de Sînicoara de Blasiu, fils de Thomas d'Idrifaia, à Pierre, fils de Thomas.

463. *19 janvier 1370, ⟨Alba Iulia⟩*. Le chapitre d'Alba Iulia rend compte à Jean, vice-voïvode de Transylvanie, de la cause ayant pour objet la dette de Jean, fils de Gereu, à l'abbé de Cluj-Mănăștur.

464. *20 janvier 1370, Sîntimbru*. Jean, vice-voïvode de Transylvanie, confirme la lettre du convent de Cluj-Mănăștur, en date du 11 novembre 1369, par laquelle les nobles de Frata sont mis en possession de la terre de la région.

465. *22 janvier 1370, Vișegrad*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne au chapitre d'Oradea de faire envoyer un témoin au bornage des terres de Pelișor, de Zahtha et d'Ates.

466. *26 janvier 1370, Vișegrad*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne au chapitre d'Arad, de mener une enquête sur les abus commis par Jacob de Bauldre et les gens de Beuldre contre l'envoyé du roi et du chapitre de Cenad.

467. *4 février 1370, Vișegrad*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne au chapitre d'Oradea de faire envoyer un témoin au partage des terres entre Ladislas et Georges, fils de Jean, et Pierre, fils de Leukus de Batur, d'une part, et l'archidiacre Etienne, fils de Jean, de l'autre.

468. *6 février 1370, Vișegrad*. Ladislas d'Oppeln, palatin de Hongrie, demande au convent de Lelez de faire envoyer un témoin à l'enquête d'un vol.

469. *7 février 1370, Cheke*. Le vice-comes Grégoire de Bethlen et les juges des nobles du comitat de Satu Mare avèrent que Grégoire, serf d'Etienne, fils de Nicolas d'Oar, detient indûment les biens de la fille orpheline de Jean, dit Magyar.

470. *9 février 1370, ⟨Alba Iulia⟩*. Le chapitre d'Alba Iulia transcrit un acte pour Etienne de Șelimbăr.

471. *17 février 1370, Buda.* Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne à Emery, voïvode de Transylvanie, de mettre Anne. fille de Dominique de Haranglab, en possession d'un quart de ses terres patrimoniales.

472. *17 février 1370, Buda.* Louis Ier, roi de Hongrie, accorde à la fille de Dominique de Haranglab, Anne, le droit de possession sur le quart des terres patrimoniales.

473. *21 février 1370, Buda.* Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne au chapitre de Cenad de faire appeler en justice Jean et Michel, fils de Pierre, dit Waguid, contre le magister Pierre, fils de Paul, fils de Hewm.

474. *22 février 1370.* Louis Ier, roi de Hongrie, établit aux marchands de Sibiu les droits de douane à payer pour la navigation sur le Danube, entre Buda et Vienne, et pour la circulation des chariots, entre Sibiu et la Bohême, en les exemptant de toute taxe, sauf la tricesime, sur les routes de la Dalmatie.

475. *24 février 1370, Buda.* Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne le partage en trois parties égales des terres des comitats de Bekes et de Bihor, possessions du magister Nicolas, fils de Ladislas dit Zaar, de Jean, fils d'Aynard, et de Thomas, fils de Dominique.

476. *12 mars 1370, Rome.* Le Pape Urban V ordonne la reconnaissance des mariages conclus avant la conversion au catholicisme, entre les néophytes de n'importe quel degrée de parenté, mais, pour les anciens schismatiques, il ne reconnait que les mariages entre les personnes apparentées jusqu'au quatrième degrée.

477. *18 mars 1370, Kene.* Le vice-comes Paul de Bernolth et les juges des nobles du comitat de Solnoc, avèrent le resultat de l'enquête menée sur les abus commis par Pierre de Nădășel.

478. *22 mars 1370, ⟨Cluj-Manăștur⟩.* Le convent de Cluj-Mănăștur fait savoir que Paul, dit Wos de Sîntejude, a donné en nantissement à son frère Etienne ses quotes-parts des terres de Sîntejude et de Puini, à condition qu'il puisse les racheter à l'avenir.

479. *27 mars 1370, Cluj.* Louis Ier, roi de Hongrie, confirme la donation faite par Elisabeth, fille de Kalach, à son mari Etienne, le copiste.

480. *⟨entre le 27 mars et le 1er mai 1370, Cluj-Mănăștur⟩.* Le convent de Cluj-Mănăștur rend compte à Emery, voïvode de Transylvanie, du bornage détaillé des terres d'Aiud et de Gîrbova, possession du chapitre d'Alba Iulia.

481. *29 mars 1370.* Louis Ier, roi de Hongrie, confirme sous forme de privilège, la possession de l'évêché d'Alba Iulia sur le district d'Abrud.

482. *30 mars 1370, Cluj.* Louis Ier, roi de Hongrie, confirme la possession des habitants de Cluj sur un étang, à poximité de Someșeni.

483. *30 mars 1370, ⟨Cenad⟩.* Le chapitre de Cenad rend compte au roi que, par suite de son ordre, Pierre et Michel, fils de Pierre, ont été cités en justice contre Pierre, fils de Paul.

484. *31 mars 1370.* Dans un privilège accordé aux habitants de Byhak, Louis Ier, roi de Hongrie, fait mention du sceau du roi Charles Robert, perdu en Valachie.

485. *31 mars 1370, ⟨Oradea⟩.* Le chapitre d'Oradea fait savoir au roi Louis Ier que, par suite de son ordre du 4 février 1370, son témoin Bartholomé, archidiacre de Călata, de concert avec l'envoyé du roi, ont partagé les terres du magister Nicolas, fils de Nicolas.

486. *1er avril 1370, ⟨Cluj-Manăștur⟩.* Le convent de Cluj-Mănăștur avère la concession à Anastasie, femme de Jean, par les fils de Dominique de Popești, Michel, Pierre et Luc, de quelques lopins de terre de Suceag, à titre de quart dû à la fille.

487. *3 avril 1370, ⟨Oradea⟩.* Le chapitre d'Oradea rend compte que par suite de l'ordre du roi Louis Ier, du 22 janvier 1370, il a fait borner en détail les terres de Pelișor, de Zahtha et d'Atea.

488. *3 avril 1370, ⟨Arad⟩.* Le chapitre d'Arad rend compte à Louis Ier que les abus qu'il a enquêtés, par l'ordre du 26 janvier 1370, sont vrais.

489. *4 avril 1370, Turda.* Louis Ier, roi de Hongrie, avère le bornage entre la ville de Cluj et les possessions des nobles du village de Rediu.

490. *11 avril 1370, Sîntimbru.* Jean, vice-voïvode de Transylvanie, demande au convent de Cluj-Mănăștur de mettre Anastasie, femme de Jacob de Popești, en possession de quelques lopins de la terre de Suceagu.

491. *11 avril 1370, ⟨Oradea⟩.* Le chapitre d'Oradea rend compte à Louis Ier, roi de Hongrie, d'une cause ayant pour objet des cadeaux de noces et des vêtements de la veuve de Jean, fils de Laurence de Tămașda.

492. *15 avril 1370, Alba Iulia.* Louis Ier, roi de Hongrie, accorde à Elisabeth, fille du feu Kalach, fils d'Oliver, et, par elle, à son mari Etienne, le copiste, le droit d'hériter tous les biens provenant de son père.

493. *16 avril 1370, Sîntimbru.* Jean, vice-voïvode de Transylvanie demande au chapitre d'Alba Iulia de mettre Anne en possession de la moitié des terres de Dominique, fils de Bezther de Haranglab.

494. *22 avril 1370, ⟨Cluj-Mănăștur⟩.* Le convent de Cluj-Mănăștur rend compte à Jean, vice-voïvode de Transylvanie, de la mise d'Anastasie, femme de Jacob, fils de Dominique de Popești, en possession de quelques lopins de la terre de Suceagu.

495. *23 avril 1370, Mediaș.* Louis Ier, roi de Hongrie, confirme le privilège qu'il a accordé aux habitants de Cluj le 6 juin 1366.

496. *24 avril 1370, Cetatea de Baltă.* Louis Ier, roi de Hongrie, confirme par son nouveau sceau l'acte qu'il a émis le 30 mars 1370, par le quel il octroie aux habitants de Cluj le droit sur un étang de Someșeni.

497. *24 avril 1370, ⟨Cluj-Mănăștur⟩.* A la demande de Ladislas, fils de Beke d'Iclod, le convent de Cluj-Mănăștur délivre le double de son acte du 26 octobre 1350.

498. *26 avril 1370, Tîrgu Mureș.* Louis Ier, roi de Hongrie, confirme la possession de la ville de Cluj sur quelques terres nobiliaires achetées.

499. *26 avril 1370, Tîrgu Mureș.* Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne que tous les serfs qui veulent partir pour la ville de Cluj puissent le faire librement, après le paiement de leurs obligations féodales.

500. *29 avril 1370, Kene.* Paul de Bernolt, vice-comes de Solnoc, et les juges des nobles avèrent une plainte ayant pour objet des chevaux volés, deposée par Pierre, fils de Ladislas d'Andreashaza, contre Nicolas, fils de Békus.

501. *1er mai 1370, ⟨Cluj-Mănăștur⟩.* Le convent de Cluj-Mănăștur avère que Ladislas, fils de Michel de Kapatelke, a concédé la moitié de la terre de Cozma, qu'il a obtenue par suite d'un échange.

502. *2 mai 1372, ⟨Oradea⟩.* Démétrius, évêque d'Oradea, décide la cause issue par suite de l'enlèvement, par Sébastien, fils de Jean de Cehăluț, d'un serf d'Etienne.

503. *5 mai 1370, ⟨Cluj-Mănăștur⟩.* Le convent de Cluj-Mănăștur rend compte à Emery, voïvode de Transylvanie, du bornage de la terre de Bonțida.

504. *7 mai 1370, Batoș.* Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne à Emery, voïvode de Transylvanie, de défendre les droits de l'orphelin Blasiu, fils de Sandur.

505. *⟨après le 7 mai 1370, Turda⟩.* Emery, voïvode de Transylvanie, décide en ce qui concerne le quart dû à Catherine, femme de Thomas, fils de Nicolas.

506. *8 mai 1370, Sîntimbru.* Jean, vice-voïvode de Transylvanie, demande au convent de Cluj-Mănăștur d'envoyer son témoin à la prestation d'un serment pour un lopin de terre en litige, sis entre Boz et Doștat, réclamé par la chapitre d'Alba Iulia.

507. *10 mai 1370, Tîrgu Mureș.* Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne à Etienne, comes des Sicules, de ne pas usurper les droits des habitants de la ville de Brașov.

508. *10 mai 1370, Tîrgu Mureș.* Louis Ier, roi de Hongrie, oronne au chapitre d'Alba Iulia de faire envoyer l'archidiacre Ladislas au bornage des domaines des cités royales.

509. *11 mai 1370, sous la cité de Tălmaciu.* Jean, vice-voïvode de Transylvanie, demande au chapitre d'Alba Iulia de mettre les comes André, Pierre et un autre Pierre encore, fils de Pierre, dit de Curciu, en possession d'une moitié de la terre de Desfalva.

510. *12 mai 1370, Borşa.* Louis Ier, roi de Hongrie, confirme un acte du chapitre d'Alba Iulia pour les terres d'Elisabeth, femme d'Etienne, notaire du convent de Cluj-Mănăştur.

511. *12 mai 1370, près de Şemlacu Mare.* Ladislas d'Oppeln, palatin de Hongrie, condamne, devant l'assemblée du comitat de Caraş, à la peine capitale et à la confiscation des biens plusieurs knèzes et serfs qui ont commis des vols et des brigandages.

512. *14 mai 1370, sous la cité de Tălmaciu.* Jean, vice-voïvode de Transylvanie, demande au chapitre d'Alba Iulia de partager la terre de Cornăţel, du siège de de Sibiu, entre Bartholomé, fils de Jean, d'Avrig, et Nicolas, fils de Christian de Bradu.

513. *16 mai 1370, Vişegrad.* Ladislas, palatin de Hongrie, demande au convent de Lelez de décider une cause. On y fait mention de l'expédition de 1368 contre Vlaicu, prince de Valachie.

514. *20 mai 1370, près d'Arad.* Ladislas, palatin de Hongrie, avère la plainte déposée par Pierre, préposé de l'église d'Arad contre des serfs et des sujets de Sîmbăteni qui ont blessé les envoyés du chapitre d'Arad.

515. *29 mai 1370, Vişegrad.* Ladislas, palatin de Hongrie, avère que toutes les causes issuess entre Jacob, fils de Pierre de Valea lui Mihai, et Emery, fils de Simon de Kallό, ont été assignées au jugement des quatre juges.

516. *3 juin 1370, ⟨Alba Iulia⟩.* Le chapitre d'Alba Iulia confirme le bornage de la terre royale de Bonţida.

517. *3 juin 1370, ⟨Oradea⟩.* Le chapitre d'Oradea avère que Jean, fils de Blasiu de Vîrşolţ a donné en nantissement une partie de sa terre à Jakch de Coşeiu.

518. *4 juin 1370.* Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne à tous les dignitaires de Transylvanie de ne plus percevoir des droits de douane aux moines et aux curés de l'église Saint Michel d'Alba Iulia.

519. *4 juin 1370, ⟨Oradea⟩.* Le chapitre d'Oradea avère l'interdiction de vente ou de nantissement de la terre de Bank.

520. *5 juin 1370. Dej.* Le comes et les juges des nobles du comitat de Solnoc Intérieur avèrent un partage de terre de Ghirolt.

521. *17 juin 1370, Dej.* Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne au chapitre d'Alba Iulia de faire savoir à Nicolas, fils de Peteu, chatelain d'Unguraş, une disposition concernant les terres de Jean, fils de Gegus de Nuşeni.

522. *23 juin 1370, ⟨Oradea⟩.* Le chapitre d'Oradea délivre pour Démétrius, évêque de Transylvanie, la transcription d'une lettre de 1344.

523. *24 juin 1370, Zalău.* Louis Ier, roi de Hongrie, octroie des privilèges aux marchands qui participeront aux foires de Zalău et de Marghita.

524. *⟨Anviron 24 juin — environ 29 août⟩ 1370.* Le vice-comes et les juges des nobles du comitat du Moyen Solnoc avèrent la plainte déposée par Barta contre le sujet d'Ortelec et contre ses compagnons qui ont commis des brigandages et un crime sur la terre de Doba.

525. *2 juillet 1370, ⟨Alba Iulia⟩.* Le chapitre d'Alba Iulia avère la composition conclue entre les fils d'André, ancien vice-voïvode et noble de Geoagiu, et leurs soeurs, au sujet du quart dû à la fille.

526. *2 juillet 1370, ⟨Cluj-Mănăştur⟩.* Le convent de Cluj-Mănăştur rend compte à Jean, vice-voïvode de Transylvanie du bornage d'un lopin de terre en litige, sis entre les terres de Boz et de Doştat.

527. *6 juillet 1370, ⟨Oradea⟩.* Par suite de la palinte déposée par Ladislas de Bâthory, Ladislas, palatin de Hongrie, ordonne aux fils de Grégoire de Suplacu de Barcău de restituer la somme de 200 fl. donnée pour le rachat de la terre de Tarcea.

528. *6 juillet 1370, Oradea.* Ladislas, palatin de Hongrie. ordonne à Nicolas, fils de Beke, vice-chatelain de Solyumku, et à l'employé de Mişca de faire justice à Ladislas, fils d'Etienne, de Gyapal, endommagé par suite d'un vol de cochons.

529. *8 juillet 1370, Vişegrad.* Ladislas, palatin de Hongrie, ajourne la décision de la cause de quelques habitants du comitat de Szabolcs. L'acte a été confirmé par le sceau d'Emery, voïvode de Transylvanie.

530. *10 juillet 1370, ⟨Alba Iulia⟩.* Le chapitre d'Alba Iulia rend compte à Louis Ier, roi de Hongrie, de la remise d'une lettre, concernant les terres de Jean, fils de Gegus de Nuşeni, et de ses frères, à Michel, suppléant du chatelain d'Unguraş.

531. *10 juillet 1370, (Cluj-Mănăştur)*. La convent de Cluj-Mănăştur avère que Marguerite, femme du comes Etienne de Şelimbăr, a fait don au chapitre d'Alba Iulia de la moitié de sa terre de Sîngătin.

532. *13 juillet 1370, Vişegrad.* Louis Ier, roi de Hongrie, octorie à Thomas de Berenth, comes de Bihor, et à ses frères le droit de juger et de punir les malfaiteurs capturés sur ses terres.

533. *17 juillet 1370, près de Satu Mare.* Ladislas, palatin de Hongrie, avère, à la demande de Démétrius, évêque de Transylvanie, qu'une motié de la tarre de Zakol se trouve dans le comitat de Satu Mare.

534. *17 juillet 1370, (près de) Satu Mare.* Ladislas, palatin de Hongrie, nomme les défenseurs dans une cause.

535. *17 juillet 1370, (Oradea)*. Le chapitre d'Oradea rend compte à Louis Ier, roi de Hongrie, du partage de quelques terres.

536. *18 juillet 1370, Montefiascone.* Le Pape Urban V conseille, entre autres, Démétrius, évêque de Transylvanie, et Emery, voïvode de Transylvanie, d'intervenir euprès Louis Ier, roi de Hongrie, pour aider l'église romaine.

537. *18 juillet 1370, près de Satu Mare.* A la demande du magister Ladislas de Carei, Ladislas, palatin de Hongrie, avère que le vice-comes, les juges des nobles et les assesseurs jurés du comitat de Satu Mare ont fait serment que la terre de Zapoy était la possession du monastère de Căpleni.

538. *19 juillet 1370, Cenad.* Jean, archidiacre de Timiş, avère que Jacob, fils de Pierre, dit Bondon, a cédé en justice à ses neveux, sa terre de Partoş, comme quart dû à la fille des biens de Pierre, dit Bodon.

539. *20 juillet 1370, (près de Satu Mare)*. Ladislas, palatin de Hongrie, avère la composition conclue entre Claire, fille de Georges de Rakamaz, et les nobles de Bátor, ayant pour objet la dot, les cadeaux de noces et le quart dû à la fille de plusieurs terres, parmi lesquelles, celle de Sanislău.

540. *21 juillet 1370, (Alba Iulia)*. Le chapitre d'Alba Iulia confirme la composition conclue entre Michel, fils de Paul de Hărănglab, avec Anne, fille de Dominique de Hărănglab, ayant pour objet le quart dû à la fille de la terre de Găleşti.

541. *22 juillet 1370, Satu Mare.* Ladislas, palatin de Hongrie, avère la plainte déposée par le magister Michel, fils de Ladişlas de Kállo, contre les sujets d'Etienne, et ceux du magister Georges dit Bubek, qui ont enlevé des biens, en valeur de 500 fl., d'un de ses serfs.

542. *26 juillet 1370, Satu Mare.* Les juges des nobles du comitat de Satu Mare avèrent que Ladislas d'Oraşu Nou, serf du magister Simion de Medieşu Aurit, lâche deux boeufs à Leukus de Ponyola.

543. *27 juillet 1370, Şemlacu Mare.* Jean, vice-comes de Caraş, fait envoyer son témoin à l'enquête portée sur les abus commis par un sujet de Jean le Grand, employé de Vizuar.

544. *28 juillet 1370, (Agria)*. Nicolas, fils de Renold, chanoine d'Agria, avère le paiement du dot d'Elisabeth, file de Martin de Cubulcut, par les nobles de Sumos.

545. *2 août 1370, Seuniche, à proximité de Zvolen.* Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne à Emery, voïvode de Transylvanie, et à son suppléant de défendre la possession de Pierre de Curciu et de ses frères sur la motié de la terre de Deaj.

546. *2 août 1370, Seuniche, près de Zvolen.* Louis Ier, roi de Hongrie, exempte trois marchands de Braşov du paiement de tous les droits de douane pour les marchandises transportées de Zara à Braşov, l'exception de la tricesime qui doit être payée à Buda.

547. *3 août 1370, Karsz.* Ladislas, palatin de Hongrie, avère une interdiction concernant la terre d'Oros, faite lors de l'assemblée qui a eu lieu pour les comitats de Satu Mare et de Bereg.

548. *4 août 1370, à proximité de Kárász.* Ladislas, palatin de Hongrie, oblige les nobles possédant la terre de Pierre de Sanislău au paiement d'un mark, dû à la femme de Jacob Bogáth par Pierre, fils de Michel.

549. *7 août 1370, Kárász.* Ladislas, palatin de Hongrie, avère un partage de terres. On y fait mention de deux lettres d'autorisation de la part du chapitre d'Oradea.

550. *8 août 1370, Sîntimbru.* Jean, vice-voïvode de Transylvanie, demande au convent de Cluj-Mănăştur de faire envoyer son témoin à la mise du chapitre d'Alba Iulia en possession d'un lopin de la terre de Sîngătin.

551. *8 août 1370, Sîntimbru*. Jean, vice-voïvode de Transylvanie, confirme la lettre du convent de Cluj-Mănăştur, du 2 juillet 1370, au sujet des limites de la terre de Boz.

552. *16 août 1370, Sıntimbru*. Jean, vice-voïvode de Transylvanie, demande au chapitre d'Alba Iulia de faire envoyer son témoin à la mise de Ladislas, fils d'Oliver de Galda, et de sa femme Elisabeth en possession de quelques lopins des terres de Galda et de Crăciunelu de Jos.

553. *20 août 1370, ⟨Alba Iulia⟩*. Le chapitre d'Alba Iulia transcrit pour Nicolas de Cisnădie et pour son frère l'acte émis par Charles Robert, roi de Hongrie, le 27 avril 1327.

554. *28 août 1370, ⟨Oradea⟩*. Le chapitre d'Oradea avère le nantissements de la terre de Gelse.

555. *29 août 1370, Csenger*. Le magister Nicolas, percepteur de Ladislas, palatin de Hongrie, met en gage quelques lopins de terre au Ladislas, fils de Jean de Voya. Les témoins mentionnés sont l'envoyé du chapitre de Cenad et le comes et les juges des nobles du comitat de Satu Mare.

556. *2 septembre 1370*. Louis Ier, roi de Hongrie, exempte les Saxons des sept sièges saxons de la prestation des corvées pour l'achèvement de la cité de Landeseron.

557. *3 septembre 1370, ⟨Agria⟩*. Le chapitre d'Agria transcrit le privilège du roi Charles ⟨Robert⟩ de 1340. On y fait mention, parmi les témoins, de l'archidiacre Benoît de Pîncota.

558. *3 septembre 1370, ⟨Oradea⟩*. Le chapitre d'Oradea avère une interdiction concernant la terre de Dugenow.

559. *4 septembre 1370, ⟨Cluj-Mănăştur⟩*. Le convent de Cluj-Mănăştur rend compte à Jean, vice-voïvode de Transylvanie, de l'opposition faite par les nobles de Sîngătin à la donation d'un lopin de la terre de Sîngătin en possession au chapitre de Transylvanie.

560. *13 septembre 1370, Sîntimbru*. Jean, vice-voïvode de Transylvanie, ordonne au chapitre d'Alba Iulia de faire envoyer son témoin, à la demande de l'abbé Cluj-Mănăştur.

561. *19 septembre 1370, ⟨Sremska Mitrovica⟩*. Le chapitre de l'église Saint Irineu avère que Jean, fils de Blasiu, sujet de Nicolas de Ciacova, a mis une interdiction sur la terre de Jacodi.

562. *19 septembre 1370, Csenger*. Le vice-comes Grégoire et les juges des nobles du comitat de Satu Mare avèrent le nantissment de la terre d'Apathy.

563. *19 septembre 1370, Csenger*. Nicolas, fils de Petheu, donne en nantissement la terre d'Apathy au compte de quelques amendes judiciaires. Parmi les témoins on y fait mention du comes et des juges des nobles du comitat de Satu Mare, de même que de l'envoyé du chapitre de Cenad.

564. *20 septembre 1370, ⟨Alba Iulia⟩*. Le chapitre d'Alba Iulia avère le transfert des terres de Beunye et de Tyburchtelke en la possession du monastère de Cluj-Mănăştur.

565. *21 septembre 1370, Buda*. Louis Ier, roi de Hongrie, exempte les marchands de Sibiu du paiement des droits de douane pour le transport de leurs marchandises entre Buda et Zara, en décidant qu'ils doivent payer la tricesima une seule fois, à Buda.

566. *21 septembre 1370, Şelacu Mare*. Jean, fills d'Etienne, vice-comès de Caraş, avère que Radul voïvode, comes de Kuesd, a fait enlever cinq meules de foin de la terre de Belenus.

567. *22 septembre 1370*. Louis Ier, roi de Hongrie, confirme, à titre de nouvele donation, aux fils et aux neveax de Sturza, deux terres dans le district de Caransebeş.

568. *22 septembre 1370, Vişegrad*. Ladislas, palatin de Hongrie, ajourne le jugement d'une cause. L'acte a été confirmé par le sceau d'Emery, voïvode de Transylvanie.

569. *22 septembre 1370, Vişegrad*. Ladislas, palatin de Hongrie, ajourne le jugement d'une cause. L'acte a été confirmé par le sceau d'Emery, voïvode de Transylvanie.

570. *29 septembre 1370, Buda*. Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne à Emery, voïvode de Transylvanie, de mener une enquête pour voir si la terre de Tyburchteleke apartient au monastère de Cluj-Mănăştur.

571. *4 octobre 1370,* ⟨*Oradea*⟩. Le chapitre d'Oradea avère une plainte déposée contre l'occupation de la terre d'Apathy.

572. *5 octobre 1370, Buda.* Ladislas, palatin de Hongrie, confère la terre d'Apathy aux fils de Simon de Carey et aux filles de Marchard.

573. *2 novembre 1370, Vişegrad.* Ladislas, palatin de Hongrie, ordonne au convent de Lelez de faire citer en justice quelques plaideurs. L'acte a été confirmé par le sceau d'Emery, voïvode de Transylvanie.

574. *25 novembre 1370, Sîntimbru.* Jean, vice-voïvode de Transylvanie, demande au chapitre d'Alba Iulia de faire envoyer son témoin au partage des terres de Şăuleşti, de Petreni et de Bîrcea.

575. *29 novembre 1370, Cracovia.* Louis Ier, roi de Hongrie, ordonne au chapitre d'Alba Iulia de faire envoyer son témoin à la mise de Georges Bebek, trésorier de la reine, en possession de la cité d'Almaş.

576. *29 novembre 1370,* ⟨*Oradea*⟩. Le chapitre d'Oradea transcrit son acte du 21 juin 1291, concernant la terre de Szakoly.

577. *30 novembre 1370,* ⟨*Alba Iulia*⟩. Le chapitre d'Alba Iulia avère qu'Elisabeth, veuve de Georges de Seuşa, et Jean, son fils, ont vendu à Nicolas, archidiecre d'Ozd, un vignoble de Miceşti.

578. *6 décembre 1370,* ⟨*Alba Iulia*⟩. Le chapitre d'Alba Iulia avère qu'Anton, fils d'Etienne de Blăjel, a légué trois quarts des terres de Blăjel et de Păucea à sa fille et à ses descendants.

579. ⟨*19 décembre — 1er janvier 1371*⟩ *1370, Vişegrad.* Ladislas, palatin de Hongrie, ajourne le jugement d'une cause. On y fait mention de la lettre d'autorisation du chapitre d'Oradea.

580. *27 décembre 1370.* Louis Ier, roi de Hongrie, confirme, sous forme de privilège, l'acte émis le 2 février 1368 sur la mise de Rados, fils de Moyan, et de Moyan, et de Brank, son frère, en la possession des terres de Gyano et Teryen du comitat de Caraş.

1 1366

Ludovic I, regele Ungariei, poruncește să fie chemați la judecată, înaintea sa, Ladislau și Ioan de Agriș *(Egri)*, fiii lui Petru, care au zălogit lui Ioan de Oșvarău *(Vasvár)*, fiul lui Toma, pentru o sută de florini, adică prețul de răscumpărare a pedepsei cu moartea — ce li s-ar fi cuvenit —, partea lor și a rudei lor Emeric din moșia Agriș, împreună cu moara clădită pe rîul Tur, pe care apoi le-au luat din nou în stăpînire.

REGESTE: Szirmay, *Szatmár várm.*, II, p. 294; *Fejér*, IX/3, p. 690—691 (fără a menționa locul de păstrare și descrierea diplomatică ale documentului).

2 1366

Laurențiu din Vetiș *(Vetes)*, fiul lui Petru, a cuprins o bună parte din pămîntul moșiei Gelényes, alipindu-l la moșia Vetiș.

REGESTE: Szirmay, *Szatmár várm.*, II, p. 139; Fejér, IX/3, p. 691 (fără a menționa locul de păstrare și descrierea diplomatică ale documentului).

3 1366

Toma de Oșvarău *(Vasvár)* hotărnicește moșia Oșvarău.

REGESTE: Szirmay, *Szatmár várm.*, II, p. 297; *Fejér*, IX/3, p. 690 (fără a menționa locul de păstrare și descrierea diplomatică ale documentului).

4 1366

Capitlul bisericii din Györ adeverește că, la cererea mai multor persoane, printre care și Dionisie ⟨voievodul Transilvaniei⟩[1], și comite de Solnoc *(Zolnok)*, și-a trimis omul său de mărturie la moșia Gymolth, pe care acesta, în prezența lui Ladislau, pristaldul regelui, a hotărnicit-o și a împărțit-o între capitlul de Oradea și nobilii de Wees, specificînd că o jumătate întreagă și pătrimea jumătății celeilalte a revenit capitlului de Oradea.

În act sînt menționați, printre alții: notarul *(notarius)* ⟨capitlului⟩ din Oradea, care a înmînat porunca regelui, precum și Nicolae, decanul, și Ioan, canonici ai bisericii de Oradea *(Waradiensi)*.

Bibl. Naț. Széchenyi, Budapesta. G. Nagy: *Collectio actorum publico-politicorum*, Fol. Lat. 3 102, și registrul arh. Putnoki de Rathold.
EDIȚII: *Fejér*, IX 6, p. 139—141.

---

[1] În act nu se menționează această funcție.

5 **⟨1366⟩[1]**

Ludovic I, regele Ungariei, poruncește „ca în tot ținutul sau întreg districtul Sebeș nici un altul să nu poată ține sau păstra moșii, în temeiul nobleței sau al cnezatului, decît numai adevărații catolici, care urmează întocmai credința pe care o ține și o mărturisește biserica romană *(„ut in tota provincia seu toto districtu de Sebes nullus alter nisi vere catholicus et fidem quam Romana tenet et profitetur ecclesia fideliter colens, possessiones aliquas sub titulo nobilitatis aut sub titulo keneziali tenere posset et conservare“)*.

Arh. Naț. Magh. Dl. (Arh. fam. Kállay, nr. 1 494).
Mențiune în actul lui Sigismund, regele Ungariei, din 2 decembrie 1428.
EDIȚII: Batthyány, *Leges ecclesiasticae*, III, p. 405.
REGESTE: *Documenta Valachorum*, p. 207, nr. 160.

---

[1] Data doc. de față e stabilită cu probabilitate de editori, ea lipsind în actul regelui Sigismund.

6 **1366 ianuarie 13, ⟨Agria⟩**

Capitlul din Agria adeverește că Petru, fiul lui Mihail de Sanislău, s-a plîns împotriva faptului că, la împărțirea moșiei Rakamaz și a altor moșii ale lui Petru, fiul lui Benedict de Rakamaz, Petru, fiul lui Leukus de Bátor, și Ladislau și Gheorghe, fiii lui Ioan, i-au atribuit mai puțin decît i s-a cuvenit după dreptate.

Arh. Naț. Magh. Dl. (Arh. fam. Kállay, nr. 1 494).
Orig. hîrtie, cu fragmente de pecete de închidere, aplicată pe verso.
REGESTE: *Kállay*, II, p. 133, nr. 1 590.

7 **1366 ianuarie, 20 Sîntimbru**

Discretis viris et honestis honorabili capitulo ecclesie Transsiluane, amicis suis honorandis. Petrus, viceuoyuoda Transsilvanus, amiciciam pa⟨ratam sincero⟩[1] cum honore.

Vestre amicicie presencium serie declaramus quod, cum nos, in octavis festi Ephyphaniarum[2] domini nunc proxime preteritis, unacum regni nobilibus, iudiciario pro tribunali sedissemus et quorumlibet causas coram nobis litigancium recto iuris tramite pendere cepissemus, inter alios causidicos, Jacobus, filius Petri de Toldalad, in personis nobilium dominarum, Clara, sue, et Sebe, Stephani consortum, ac Kathe-

rine, puelle, filie Johannis, filii Martini de Mortunzenthyuana, cum sufficientibus litteris procuratioriis conventus de Kulusmonustra, ad nostram accedendo presenciam, quasdam litteras c⟨omitis Stephani⟩[3] Bubek, iudicis curie regie, octavo die octavarum festi beati Andree apostoli, anno in[4] presenti[4] emanatas, nobis rescripcionales, in quibus inter cetera comperimus hunc manifeste quod ipso comite Stephano, in predictis octavis festi beati Andree ap⟨ostoli preteritis⟩[1], unacum baronibus et regni nobilibus, in sede sua iudiciaria sedente causalesque processus quorumlibet coram ipso litigancium in statera equitatis dimetiente, predictus Jacobus, filius Petri de Toldalad, pro nobilibus dominabus, Clara, sua, et Sebe, Stephani consortibus, ac Katherina puella, filiabus Johanuis, filii Martini de Mortunzenthyuan[2], cum sufficientibus litteris procuratoriis conventus ecclesie de Clusmonustra[2] ad ipsius accedendo presenciam, presente Johanne, filio Nicolai de Zenthyuan, qui in persona puellarum Margarethe et Elena, filiarum ⟨Petri⟩[5], filii Petri, de dicta Zenthyuan, coram ipso adhesisset, quasdam litteres nostras, regie maiestati directas, eidem presentasset; in quibus, inter cetera, vidisset quod Jacobus, filius Petri de Toldalad, ad nostram veniendo presenciam, exhibuisset et presentasset litteras[6] ipsius regie sublimitatis, in quibus vidissemus contineri quod ipse dominus rex, consideratis fidelium serviciorum meritis ipsius Jacobi, filii Petri, et Stephani, que ipsi in expugnacione civitatis Buduniensis et recuperacione regni Bulgarie, sollicitudine debita laborando, exhibuissent et inpendissent[2], nobiles dominas Claram, Jacobi, et Sebe, Stephani predictorum consortes, ac Katherinam, puellam, filias Johannis, filii Martini de Mortunzentyuan[2], in universis possessionariis iuribus et porcionibus condam Johannis patris ipsorum, in eadem possessione Zenthyuan ⟨habitis⟩[7], cum omnibus suis utilitatibus ipsum Johannem proprie tangentibus, ex gracia speciali, veros heredes et legittimos successores fecisset, ac eisdem porciones et iura possessionaria paterna, cum omnibus utilitatibus, dedisset, contulisset ad instar filiorum perpetuo possidenda et habenda.

Quibusquidem litteris regalibus per nos visis et perlectis, ipse Jacobus, filius Petri, easdem nobiles dominas, filias Johannis, filii Martini, iuxta formam premisse gracie regalis, in dominium dictarum possessionariarum porcionum, in eadem Zenthyuan habitarum, et aliorum possessionariorum iurium, ordine iuris, per nos introduci et statui postulasset[2].

Unde, cum nos, dictam possessionariam porcionem cum aliis iuribus ipsius Johannis, filii Martini, sub testimonio vestro[8], ad quod hominem vestrum per vos amicabiliter transmitti petivissemus, iuxta premissam graciam, dictis filiabus Johannis statui facere voluissemus, Michael, filius Andree, Andreas et Gragorius, filii sui, necnon nobiles puelle Margaretha et Elena vocate, filie Petri, filii Petri, in facie eiusdem possessionis huic statucioni et perpetuacioni contradictores extitissent, quos, contra prefatas dominas, uxores Stephani et Jacobi, ac Katherinam, puellam, filias Johannis prenotati, in nostram citassent presenciam, ordine iuris observato, ad octavas festi beati Jacobi apostoli tunc venturas, recione contradiccionis eorum reddituros.

Tandem ipsoque termino adveniente, in persona dictarum puellarum, Margarethe et Elene, filiarum Petri, filii Petri, exhibuisset nobis predictus Johannes, procurator legittimus predictarum puellarum, literas[9] ipsius[9] domini[9] regis[9] in simili gracia emanatas, quod ipse dominus rex,

filia Petri, filii Petri, prenotatas, Margaretham et Elenam nominatas, in iuribus paternis et possessionibus, que per ipsum Petrum extitissent possesse, veros et legittimos successores ad instar filiorum Petri creasset et facisset[10], mandasset eciam nobis in aliis litteris, suis, ut predictas filias Petri, donec ad legittiman et adultam venirent etatem, iudicare non deberemus.

Et quia nos, mandatis ipsius ragie maiestatis, cum omni diligencia et fidelitate, semper parere, volendo, ac debuissemus, ideo partes prenotatas ad presenciam ipsius regie celsitudinis, pro deliberacione in premissis facienda transmisissemus, predictas octavas festi beati Andree apostoli tunc venturas, coram eodem comparendi, assignassemus, unde, quam deliberacionem et finem prenotatis partibus, in predictis intencionibus ipsorum, sua sublimitas fecisset, ad octayas Ephyphaniarum[2] domini tunc affuturas nobis rescribere digneretur.

Ipse[11] vero [12] comes[11] Stephanus, visis premissis litteris nostris, unacum magnifico viro Nicolao Kunth[2], palatino, aliisque quampluribus regni baronibus et nobilibus in sede sua iudiciaria adherentibus, consideratis omnibus premissis, ad premissa sic respondissent, quod idem dominus rex, tam predictis filiabus ipsius Johannis, filii Martini, quam eciam ipsis filiabus Petri, premissas gratias de iure facere valuisset, non obstante eo, quod iidem Johannes et Petrus fratres habeant[13] patrueles, ac, secundum easdem gratias tam filie insius Petri, quam eciam filie dicti Johannis, iura possessionaria patrum ipsarum optinerent[14] perpetuo possidenda; nam idem dominus rex quampluribus consimilem gratiam fecisse dinossceretur[2], mediantibus autem premissis litteris, in eo, ut ipsam filias Petri, donec legittimam et adultem pervenirent in etatem, non iudicaremus, emanatis, causam premissam ulterius non incumberet, quia ipse filie Petri per ipsam prorogacionem iura ipsarum filiarum Johannis niterentur detinere, ipsas igitur filias Johannis predicti, iuxta premissam graciam regiam, in possessionaria iura patris ipsarum, non obstante contradiccione aliquali, statui faceremus atque introduci.

Tandem, cum ad ipsam statucionem faciendam, homo noster sub vestri hominis testimonio, de necessario transmitti debeat, igitur vestram requirentes amiciciam presentibus diligenter, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente, Stephanus litteratus, subnotarius noster, per nos specialiter ad hoc transmissus, ad faciem iamdicte possessionis, Zenthyuan vocate, accedendo, vicinis et commetaneis eiusdem undique legittime inibi convocatis et presentibus, porcionem possessionariam ipsius Johannis, filii Martini, in eadem possessione Zenthyuan habitam, simulcum aliis possessionariis iuribus ipsum Johannem tangentibus, cum omnibus utilitatibus et pertinenciis universis, iuxta formam premisse gracie regalis, eisdem nobilibus dominabus, consortibus Jacobi et Stephani predictorum, ac Katherine puelle, filiabus Johannis, filii Martini, statuat perpetuo possidendam, contradiccione predictarum Margarethe et Elene, filiarum ipsius Petri, filii Petri, ac Mychaelis, filii Andree, Andree et Gregorii, filiorum eiusdem Mychaelis, non obstante. Et post hec, seriem ipsius possessionarie statucionis, prout fuerit oportunum[15] nobis in vestris litteris, ad octaves diei[16] Cynerum nunc ventures, amicabiliter rescribatis.

Datum in Sancto Emerico, octavo' die predictarum octavarum festi Ephyphaniarum[2] domini, anno eiusdem M°CCC^{mo}LX^{mo} sexto.

⟨*Pe, verso de aceeaşi mînă:*⟩ Discretis viris et honestis honora⟨bili⟩[1] capitulo ecclesie Transilvane, amicis ⟨suis⟩[1] honorandis, pro nobilibus dominabus ⟨Clara et Sebe⟩[3], consortibus Jacobi, filii ⟨Petri de⟩[17] Toldalad, ⟨et⟩[1] Stephani, ac Katherina, filiabus Johannis, filii Martini de Zenthyuan[2], statutoria.

Chibzuiţilor şi cinstiţilor bărbaţi din cinstitul capitlu al bisericii Translvaniei, prietenilor săi vrednici de cinstire, Petru, vicevoievodul Transilvaniei, cu toată prietenia şi cinstea adevărată.

Prin cuprinsul celor de faţă arătăm prieteniei voastre că, pe cînd şedeam noi, împreună cu nobilii ţării, la octavele acum de curînd trecute ale sărbătorii Botezului Domnului[18], în scaunul de judecată şi începusem a cîntări, pe calea dreaptă a legii, pricinile oricăror împricinaţi, înfăţişate nouă, venind înaintea noastră, printre alţi pîrîşi, Iacob, fiul lui Petru de Toldal, în numele nobilelor doamne, Clara, soţia sa, şi Sebe, cea a lui Ştefan, precum şi a copilei Ecaterina, fiica lui Ioan, fiul lui Martin de Sîntioana, cu îndestulătoare scrisoare de împuternicire a coventului din Cluj-Mănăştur, ⟨ne-a înfăţişat⟩[19] o scrisoare a comitelui Ştefan Bubek, judele curţii regeşti, dată în a opta zi a octavelor sărbătorii fericitului apostol Andrei, în anul trecut[20], trimisă nouă de răspuns, în care, între altele, am aflat vădit aşa că, şezînd acel comite Ştefan, la sus-zisele trecute octave ale sărbătorii fericitului apostol Andrei[21], împreună cu baronii şi cu nobilii ţării, în scaunul său de judecată şi punînd în cumpăna dreptăţii pricinile oricăror împricinaţi înfăţişate lui, venind înaintea lui, sus-zisul Iacob, fiul lui Petru de Toldal, pentru nobilele doamne, Clara, soţia sa şi Sebe, cea a lui Ştefan, precum şi pentru copila Ecaterina, fiicele lui Ioan, fiul lui Martin de Sîntioana, cu îndestulătoare scrisoare de împuternicire a conventului bisericii din Cluj-Mănăştur, de faţă cu Ioan, fiul lui Nicolae de Sîntioana — care a stat ⟨şi el⟩ înaintea comitelui, în numele copilelor Margareta şi Elena, fiicele lui Petru, fiul lui Petru de zisa Sîntioana — i-a înfăţişat o scrisoare a noastră, trimisă maiestăţii regeşti în care, între altele, se vedea că, venind înaintea noastră, Iacob, fiul lui Petru de Toldal, ne-a arătat şi ne-a înfăţişat scrisoarea înălţimii regeşti în care am văzut că fusese cuprins ⟨faptul⟩ că domnul rege, ţinînd seama de meritele credinioaselor slujbe ale lui Iacob, fiul lui Petru, şi ale lui Ştefan, pe care ei, străduindu-se cu cuvenita grijă, le arătaseră şi le aduseseră la cucerirea oraşului Vidin şi la redobîndirea ţării Bulgariei, le-a făcut, printr-o milostivire osebită, pe nobilele doamne, sus-zisele soţii, Clara a lui Iacob şi Sebe a lui Ştefan, precum şi pe copila Ecaterina, fiicele lui Ioan, fiul lui Martin de Sîntioana, ⟨drept⟩ adevăraţii şi legiuiţii urmaşi în toate drepturile şi părţile de moşie ale răposatului Ioan, tatăl lor, avute în acea moşie Sîntioana, împreună cu toate folosinţele lor, ce ţineau îndeosebi de Ioan, şi le-a dat şi le-a dăruit părţile şi drepturile de stăpînire părinteşti, împreună cu toate folosinţele lor, ca să le stăpînească şi să le aibă pe veci, asemenea fiilor.

După vederea şi citirea acestei scrisori de către noi, Iacob, fiul lui Petru, ne ceruse ca, potrivit cuprinsului sus-zisei osebite milostiviri regeşti, acele nobile doamne, fiicele lui Ioan, fiul lui Martin, să fie puse de noi, după rînduielile legii, în stăpînirea ziselor părţi de moşie, avute în acea moşie Sîntioana, şi a celorlalte drepturi de stăpînire, şi să li se dea lor în stăpînire. La care, pe cînd voiam noi, potrivit sus-zisei milostiviri, să punem ca sus-zise parte de moşie, împreună cu celelalte

drepturi ale lui Ioan, fiul lui Martin — să fie trecute — sub mărturia noastră, la care ceream cu prietenie să fie trimis de voi ⟨și⟩ omul vostru în stăpînirea sus-ziselor fiice ale lui Ioan, Mihail, fiul lui Andrei, Andrei și Grigore, fiii săi, precum și nobilele copile, Margareta și Elena numite, fiicele lui Petru, fiul lui Petru, se ridicaseră ca împotrivitori, pe acea moșie, la această dare și punere în stăpînire, pe care ⟨împotrivitori⟩ i-au chemat înaintea noastră, păstrîndu-se rînduiala legii, la octavele atunci viitoare ale sărbătorii fericitului apostol Iacob[22], de față cu pomenitele doamne, soțiile lui Ștefan și Iacob, și cu copila Ecaterina, fiicele sus-însemnatului Ioan, spre a da seama de temeiul împotrivirii lor.

Apoi, sosind acel soroc, sus-zisul Ioan, legiuitul împuternicit al sus-ziselor copile, ne-a arătat, în numele ziselor copile, Margareta și Elena, fiicele lui Petru, fiul lui Petru, scrisoarea domnului rege dată cu privire la o asemenea milostivire, că însuși domnul rege le-a hărăzit și le-a făcut pe sus-însemnatele fiice ale lui Petru, fiul lui Petru, Margareta și Elena numite, ⟨drept⟩ adevărați și legiuiți urmași, asemenea fiilor lui Petru, în drepturile și moșiile părintești, care au fost stăpînite de Petru; și ne-a poruncit nouă, într-o altă scrisoare a sa, că nu trebuie să le judecăm pe sus-zisele fiice ale lui Petru, pînă nu vor ajunge la vîrsta legiuită și potrivită.

Și, deoarece noi voim să ne supunem întotdeauna, cu toată grija și credința, poruncilor maiestății regești, precum și sîntem datori de aceea am trimis sus-însemnatele părți înaintea înălțimii regești, pentru a face judecată cu privire la cele de mai sus, statornicindu-le ⟨ca soroc⟩ de înfățișare înaintea aceluiași ⟨rege⟩, sus-zisele octave, atunci viitoare, ale sărbătorii fericitului apostol Andrei[21], cînd măreția sa a făcut judecată și a pus capăt sus-însemnatelor părți cu privire la sus-zisele lor strădaințe, ⟨și⟩ a binevoit să ne facă cunoscut în scris, la octavele atunci viitoare ale sărbătorii Botezului Domnului[23].

Iar acel comite, văzînd scrisoarea noastră de mai sus, împreună cu măritul bărbat Nicolae Konth, palatinul, și cu alți foarte mulți baroni și nobili ai țării, aflați la scaunul său de judecată, ținînd seama de toate cele de mai sus, au răspuns așa, cu privire la cele de mai sus, că acel domn rege a putut să facă de drept sus-zisele milostiviri, atît sus-ziselor fiice ale lui Ioan, fiul lui Martin, cît și fiicelor lui Petru, fără a fi împiedicat de ⟨faptul⟩ că acel Ioan și Petru erau veri, și că, potrivit acelor milostiviri, atît fiicele lui Petru, cît și fiicele zisului Ioan primeau drepturile de stăpînire ale tatălui lor, ca să le stăpînească pe veci; căci se știe că domnul rege făcuse mai multora milostiviri asemănătoare, iar, prin mijlocirea sus-zisei scrisori, date cu privire la aceea că să nu le judecăm pe fetele lui Petru, pînă cînd nu vor ajunge la vîrsta legiuită și potrivită, nu se cuvine să fie amînată pe altă dată sus-zise pricină, deoarece fiicele lui Petru ar încerca, prin acea amînare, să țină pe seama lor drepturile fiicelor lui Ioan, ⟨și⟩ să punem, așadar, ca fiicele sus-zisului Ioan să fie puse și trecute, potrivit sus-zisei milostiviri regești, în stăpînirea drepturilor de stăpînire ale tatălui lor, fără a ține seama de vreo împotrivire.

În sfîrșit, întrucît la această dare în stăpînire, ce trebuie făcută, este nevoie să fie trimis omul nostru, sub mărturia omului vostru, cerem, așadar, stăruitor prin scrisoarea de față prieteniei voastre să trimiteți pe omul vostru de mărturie vrednic pe crezare, înaintea căruia, Ștefan

diacul, ajutorul nostru de notar, trimis anume de noi la aceasta, sosind la sus-zisa moşie, Sîntioana numită, fiind chemaţi acolo, în chip legiuit, vecinii şi megieşii ei de pretutindeni, şi fiind ei de faţă, să treacă partea de moşie a lui Ioan, fiul lui Martin, avută în acea moşie Sîntioana, împreună cu celelalte drepturi de stăpînire ce ţin de acel Ioan, ⟨şi⟩ cu toate folosinţele şi cele ce ţin de ea, în stăpînirea acelor nobile doamne, soţiile sus-zişilor Iacob şi Ştefan, precum şi a copilei Ecaterina, ⟨adică⟩ fiicele lui Ioan ,fiul lui Martin, ca să le stăpînească pe veci, fără a fi piedică împotrivirea sus-ziselor Margareta şi Elena, fiicele lui Petru, fiul lui Petru, precum şi a lui Mihail, fiul lui Andrei, şi a lui Andrei şi Grigore, fiii aceluiaşi Mihail.

Şi după aceasta, să aveţi bunătatea să ne faceţi cunoscut în scris, prin scrisoarea voastră, cuprinsul acestei dări în stăpînire de moşie, la octavele acum viitoare ale ⟨sărbătorii⟩ *dies Cinerum*[24].

Dat la Sîntimbru, în a opta zi a sus-ziselor octave ale sărbătorii Botezului Domnului, în anul aceluiaşi o mie trei sute şaizeci şi şase.

⟨*Pe verso, de aceeaşi mînă:*⟩ Chibzuiţilor şi cinstiţilor bărbaţi din cinstitul capitlu al bisericii Transilvaniei, prietenilor săi vrednici de cinste, ⟨scrisoare⟩ de dare în stăpînire pentru nobilele doamne, Clara şi Sebe, soţiile lui Iacob, fiul lui Petru de Toldal, şi a lui Ştefan, precum şi pentru Ecaterina, ⟨adică⟩ fiicele lui Ioan, fiul lui Martin de Sîntioana.

Arh. Naţ. Magh., Dl. 30 123. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca /1365.
Orig. hîrtie, cu urmă de pecete de închidere aplicată în document pe verso.

---

1 Pată de umezeală cca 1 cm; întregit după sens.
2 Astfel în orig.
3 Pată de umezeală cca 2 cm; întregit pe baza contextului.
4 Corect: *preterito*.
5 Pată de umezetală cca 0,5 cm; întregit pe baza contextului.
6 Cf. actul lui Ludovic I, regele Ungariei din 15 aprilie 1365, Buda (DRH—C, vol. XII, nr. 396).
7 Pată de umezeală cca 0,5 cm; întregire probabilă, după sens.
8 Corect: *nostro*.
9 Scris deasupra rîndului, de aceeaşi mînă.
10 Cf. actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 1 iunie 1365, Vidin (DRH—C, vol. XII, nr. 406).
11 Scris de aceeaşi mînă peste alte cuvinte, ilizibile.
12 Pată de umezeală cca 0,5 cm; întregire probabilă, după sens.
13 Corect: *fuissent*.
14 Corect: *obtinerent*.
15 Corect: *opportunum*.
16 Cuvînt repetat.
17 Pată de umezeală cca 1 cm; întregit pe baza contextului.
18 13 ianuarie ⟨1366⟩.
19 Lipseşte în orig; întregit după sens.
20 14 decembrie 1365.
21 7 decembrie 1365.
22 1 august 1365.
23 13 ianuarie ⟨1366⟩.
24 25 februarie ⟨1366⟩.

8 — 1366 februarie 9, Vidin

Magister Emericus, agazonum regalium magister, necnon castellanus castrorum Myhald, Karansebus[1] capitaneusque Budiniensis et districtus eiusdem civitatis, dilecto sibi domino Petro, vicevoyvode Transsilvano, sinceram dilectionem omni cum honore.

Cum nos Johannem, filium Nicolai de Zamusfalua, famulum nostrum, pro suis meritis servitiis in nostram accipere velimus protectionem, ideo vestre fidelitati presentibus damus in mandatis, quatenus eundem Johannem, filium Nicolai, famulum nostrum, in persona domini Dionysii voyvode et nostra ab omnibus ipsum aggravare et perturbare volentibus, specialiter autem ab Andrea, filio Nicolai de Scentmyhalteluky, protegere et defensare debeatis. Volumus etiam quod, vestro absente, magistris Stephano et Ladizlao, filiis Ladislai, famulis et vices vestras gerentibus, precipientes, ut eundem Johannem ac suos iobagiones protegere et defensare, ut premittitur, debeant et teneantur.

Datum in Budinio, octavo die festivitatis Purificationis virginis gloriose anno eiusdem M.CCC.LX. sexto.

Magistrul Emeric, marele comis al regelui și castelan al cetăților Mehadia și Caransebeș, și căpitan al Vidinului și al ținutului acestei cetăți, iubitului său domn Petru, vicevoievodul Transilvaniei, cu dragoste adevărată și toată cinstea.

Deoarece noi voim să primim sub oblăduirea noastră pe Ioan, fiul lui Nicolae de Someșfalău, slujitorul nostru, pentru slujbele sale vrednice, drept aceea poruncim prin cele de față credinței voastre să fiți datori să ocrotiți și să apărați, în numele domnului Dionisie voievodul și în al nostru, pe acel Ioan, fiul lui Nicolae, slujitorul nostru, de toți cei ce vor să-l tulbure și să-l asuprească, și îndeosebi de Andrei, fiul lui Nicolae de Sînmihai. De asemenea, voiam să poruncim ca, în lipsa voastră, magiștrii Ștefan și Ladislau, fiii lui Ladislau, slujitorii și locțiitorii voștri, să fie datori și ținuți să ocrotească și să apere, precum s-a arătat mai sus, pe acel Ioan și pe iobagii săi.

Dat la Vidin, în a opta zi după sărbătoarea Întîmpinării Domnului, în anul aceluiași o mie trei sute șaizeci și șase.

Arh.Naț.Magh. Dl. 73 711.
Orig. hîrtie, cu urme de pecete aplicată pe verso.
EDIȚII: *Teleki*, I, p. 140.

---

[1] Urmează cuvintele: *et Myhald;* fiind repetate, le-am omis.

9 **1366 februarie 11 (III. Idus Februarii)**

Ludovic I, regele Ungariei, la cererea judelui și oaspeților din orașul Bratislava *(Pojon)*, transcrie privilegiul regelui Carol Robert, din 8 noiembrie 1328, Vișegrad *(Fejér*, VIII 3, p. 297—298), care a fost întărit cu pecetea mijlocie a regelui Carol Robert, pierdută printr-o întîmplare ⟨nenorocită⟩ în Țara Românească *(mediocri suo sigillo, in partibus Transalpinis casualiter deperdito, consignatas)*.

În lista demnitarilor, între alții: Dumitru de Oradea *(Waradiensi)*, Dominic al Transilvaniei *(Transyluano)*, Dominic de Cenad *(Chanadiensi)*, episcopi; Dionisie, voievodul *(wayuoda)* Transilvaiei.

Arh. Stat. Bratislava. Arh. orașului Bratislava.
Orig. perg., întărit cu pecetea mare, dublă, a regelui.
EDIȚII: *Fejér*, IX/3, p. 533—535.

10 **1366 februarie 12 (secundo Idus Februarii)**

Ludovic I, regele Ungariei, la cererea lui Nicolae, fiul lui Ioan de Chemernye, întărește privilegiul regelui Bela al IV-lea, din 27 decembrie 1254 (*Katona,* VI, 217—218), despre schimbul unor moșii din Ungaria.

În lista demnitarilor, printre alții: Dumitru de Oradea *(Varadiensi),* Dominic al Transilvaniei *(Transilvanie),* Dominic de Cenad *(Chenadiensi),* episcopi; Dionisie, voievodul Transilvaniei *(woywoda Transsiluano).*

Arh.Naț.Magh., Dl.
Orig., perg.
EDIȚII: *Katona,* X 3, p. 364—366; *Fejér,* IX 3, 544—545.

11 **1366 februarie 21, Buda**

Nos, Dionisius, woÿuoda Transsiluanus et comes de Zonuk, memorie commendantes, tenore presepcium significamus quibus expedit universis quod cum, iuxa continenciam priorum litterarum nostrarum, formam nostre iudiciarie deliberacionis exprimencium, magistri Stephanus et Thomas, filii Thome, filii Dionisii de Regun, contra Dionisium, filium quondam Stephani bani, et Ladislaum, filium Deseu de Lusunch, instrumenta ipsorum super facto possessionis Wruzmezew vocate, iuxta fluvium Zomus existentis, ex qua ipsi Dionisius et Ladislaus ab eisdem magistris Thoma et Stephano, fratribus ipsorum patruelibus, tempore proposicionis divisionem eis congruentem ipsis dari postularent, in octavis festi Ephiphanie domini exhibere debuissent coram nobis, denique ipsis octavis festi Epihaniarum domini occurrentibus, prefato magistro Dionisio, pro se personaliter, et pro eodem Ladislao, filio Desew[1], Stephano dicto Chupur, cum procuratoriis litteris capituli ecclesie Budensis, coram nobis astantibus et ipsa instrumenta per eosdem magistros Thomam et Stephanum exhiberi postulantibus, Lucasius, filius Benedicti, cum procuratoriis litteris conventus monasterii beate virginis de Clusmunustra, pro eodem magistro Thoma, et Ladislaus de Bolÿ, cum procuratoriis litteris domini Nicolai Kont palatini, pro predicto magistro Stephano, ad nostram accedentes presenciam, pro ipsis exhibere assumptis instrumentis, quasdam litteras privilegiales capituli ecclesie Transsiluane nobis presentarunt, quarum tenor per omnia talis est: ⟨*Urmează actul capitulului din Alba Iulia din 2 august 1325, Bánffi, I, p. 51—52*⟩.

Quarumquidem litterarum exhibicionibus factis et perlectis continenciis earundem, prefati Lucasius et Ladislaus, legittimi procuratores memoratorum magistrorum Thoma et Stephani, filiorum Thome, allegabant eo modo, quod prenotatus magister Thomas, filius Dionisii, pater scilicet eorundem magistrorum Thome et Stephani, post divisionem universarum possessionum ipsorum, cum fratribus suis, videlicet predictis Stephano bano, patre ipsius magistri Dionisii, et magistro Deseu, patre eiusdem magistri Ladislai, habitam et celebratam, pro predictis iniuriis, per prenotatum Jacobum, filium Apa, et Andream, filius eius, in combustione castri sui Idech et aliarum possessionum suarum ad Regun pertinencium factis, predictam terciam partem monticuli Mÿlsid nominati et eandem possessionem, Sÿmisne nuncupatam, que nunc premisso nomine Wruzmezew vocaretur, ab eisdem Jacobo, filio Jacobi, filii Apa, Andrea,

Nicolao, Johanne, Apa et Dionisio, prout in pretactis litteris privilegialibus declaratur, in recompensacionem suorum dampnorum[1] optinuisset[1], et ex eo porcio eisdem magistris Dionisio et Ladislao per modum premisse divisionis non deberet provenire, et hoc, quod facta divisione, ipse magister Thomas, filius Dionisii, modo prenotato eandem possessionem optinuerit[1], exhibicione quarundam litterarum privilegialium eiusdem capituli ecclesie Transsiluane, in festo beati Mathei apostoli et ewangeliste[1], anno domini M^mo CCC^mo XL-mo octavo confectarum, tenorem quarundam aliarum duarum litterarum ipsius capituli patencium, super divisionibus possessionariis in eisdem litteris nominatis emanatarum, transscribencium, declararunt manifeste. Peractis igitur premissis, cum nos, eosdum, Lucasium et Ladislaum, legittimos procuratores eorundem, magistrorum Thome et Stephani, prenotatis magistro Dionisio et Stephano, procuratore legittimo sepenominati magistri Ladislai, filii Deseu, petentibus et requirentibus, super eo, utrum prenotatus magister Thomas, filius Dionisii, tempore premisse concordie et composicionarie unionis cum ipsis Jacobo, filio Jacobi, filii Apa, Andrea, Nicolao, Johanne, Apa et Dionissio, fratribus suis, super facto combustionis predicti castri Idech et possessionum ad predictam possessionem Regun pertinencium facte, aliquas litteras expeditorias ex parte prenotatorum Stephani bani et magistri Deseu, fratrum suorum, ipse magister Thomas, filius[2] Dionisii, eisdem partibus adversus[3] dederit vel ne, ut nostro inest officio, requisitos habuissemus, tandem iidem Lucasius et Ladislaus, procuratores annotatorum magistrorum Thome et Stephani, iamdictum magistrum Thomam, filium Dionisii, ex parte predictorum Stephani bani et magistri Deseu, fratrum suorum, nullas litteras expeditorias predictis Jacobo, filio Apa, et filiis suis super premisso facto dedisset et assignasse, nisi tantummodo ex parte sui supradictam composicionem fecisse affirmarunt.

Unde, quia predicta possessio, Regun vocata, tempore possessionarie divisionis inter predictos magistrum Thomam, Stephanum et Deseu, filios Dionisii, coram ipso capitulo ecclesie Albensis Transsiluane, anno domini M^mo CCC^mo decimo nono, mediantibus litteris ipsius capituli ecclesie Transiluane, facte, prout in tenore litterarum patencium ipsius capituli super ipso divisione confectarum, in ipsis litteris privilegialibus transsumptive habitarum, cum quibusdam aliis possessionibus, in eisdem litteris divisionalibus nominatis, deventa fuisse, reperiebatur, demumque, post predictam divisionem anno septimo, iamdictus magister Thomas supradictam possessionem Symisne, racione premissarum iniuriarum, ab eisdem Jacobo, filio Apa, et filiis suis, ut premittitur, optinuisse[1] adinveniebatur, ipsi eciam procuratores pretactorum magistrorum Thome et Stephani, ipsum magistrum Thomam, filium Dionisii, patrem eorundem, nullas litteras expeditorias ex parte eorundem Stephani bani et magistri Deseu, fratrum suorum, tempore ipsius concordie, super combustione predicti castri Idech et possessionum ad Regun pertinencium dedisse affirmabant, ex eoque, ex causis premissis, nulla porcio ipsis magistris Dionisio et Ladislao de eadem possessione Sÿmisne, alio nomine Wruzmezew vocata, provenire debere videbatur; ideo, unacum baronibus et nobilibus regni in adiudicatione ipsius cause nobiscum consedentibus, sepedictam possessionem Sÿmisne eo iure, qua ipsis magistris Thome et Stephano, filiis Thome, dinosscitur[1] pertinere, commisimus et reliquimus possidere, tenere et habere, vigore presencium mediante.

In quorum omuium premissorum testimonium, presentes litteras nostras privilegiales, pendentis et autentici sigilii nostri munimine roboratas, eisdem magistris Thome et Stephano duximus concedendas.

Datum Bude, quadragesimo die octavarum festi Epiphaniarum domini predictarum, anno eiusdem millesimo CCC^{mo} LX^{mo} sexto.

Noi, Dionisie voievodul Transilvaniei şi comite de Solnoc, prin cuprinsul celor de faţă dăm de ştire şi facem cunoscut tuturor cărora se cuvine că, deoarece, potrivit cuprinsului scrisorii noastre de mai înainte, ce arăta rînduiala hotărîrii noastre judecătoreşti, magiştrii Ştefan şi Toma, fiii lui Toma, fiul lui Dionisie de Reghin, trebuiau să înfăţişeze înaintea noastră, la octavele sărbătorii Bobotezei[4], împotriva lui Dionisie, fiul răposatului ban Ştefan, şi a lui Ladislau, fiul lui Desideriu de Lusunch, actele lor privitoare la moşia numită Rusu, aflătoare lîngă rîul Someş, din care acei Dionisie şi Ladislau ceruseră de la acei magiştri Toma şi Ştefan, verii lor buni, la vremea plîngerii lor, să le dea partea cuvenită; în sfîrşit sosind acele octave ale sărbătorii Bobotezei, sus-zisul magistru Dionisie stînd însuşi înaintea noastră, în numele său, iar în numele acelui Ladislau, fiul lui Desideriu, ⟨stînd⟩ Ştefan zis Chupur, cu scrisoarea de împuternicire a capitlului bisericii de Buda, şi cerînd ca acele acte să fie înfăţişate de către acei magiştri Toma şi Ştefan, venind înaintea noastră, Luca, fiul lui Benedict, cu scrisoarea de împuternicire a conventului mănăstirii fericitei Fecioare din Cluj-Mănăştur, în numele aceluiaşi magistru Toma, şi Ladislau de Boly, cu scrisoarea de împuternicire a domnului palatin Nicolae Kont, în numele sus-zisului magistru Ştefan, spre a înfăţişa, în numele acestora, actele ce s-au legat ⟨să le înfăţişeze⟩, ne-au arătat o scrisoare privilegială a capitlului bisericii Transilvaniei, al cărei cuprins este întru totul acesta: ⟨*Urmează actul capitlului din Alba Iulia, din 2 august 1325, DIR-C, veac. XIV, vol. II, p. 157—158*⟩.

După înfăţişarea acestei scrisori şi după citirea cuprinsului ei, sus-zişii Luca şi Ladislau, împuterniciţii leguiţi ai pomeniţilor magiştri Toma şi Ştefan, fiii lui Toma, au mărturisit aşa, că sus-numitul magistru Toma, fiul lui Dionisie, adică tatăl acelor magiştri Toma şi Ştefan, după facerea şi săvîrşirea împărţirii tuturor moşiilor lor cu fraţii săi, adică cu sus-zişii Ştefan banul, tatăl acelui magistru Dionisie, şi magistrul Desideriu, tatăl acelui magistru Ladislau, a primit de la Iacob, fiul lui Iacob, fiul lui Apa, de la Andrei, Nicolae, Ioan, Apa şi Dionisie, pentru sus-zisele pagube ce i le-au pricinuit sus-zisul Iacob, fiul lui Apa, şi Andrei, fiul aceluiaşi, arzîndu-i cetatea sa Ideciu şi alte moşii ale sale ce ţin de Reghin, ca despăgubire a pagubelor sale, sus-zisa a treia parte din dealul numit Mÿlsid şi acea moşie numit Şimişna, care acum este numită, cu numele de mai sus, Rusu, precum se arată în pomenita scrisoare privileială, şi de aceea nu trebuie să le vină, prin sus-zisa împărţire, ⟨nici o⟩ parte acelor magiştri Dionisie şi Ladislau, iar faptul că acel magistru, Toma a dobîndit acea moşie în chipul arătat mai sus, după facerea împărţelii, l-au dovedit limpede prin arătarea unei scrisori privilegiale a aceluiaşi capitlu al bisericii Transilvaniei, întocmită la sărbătoarea fericitului apostol şi evanghelist Matei, în anul Domnului o mie trei sute patruzeci şi opt[5], în care era trecut cuprinsul altor două scrisori deschise ale aceluiaşi capitlu, date cu privire la împărţirea unor moşii pomenite în acele scrisori.

Aşadar, după săvîrşirea celor arătate mai sus, cînd, la cererea şi rugăminţile sus-pomeniţilor, magistrului Dionisie şi Ştefan, împuternicitul legiuit al des-numitului magistru Ladislau, fiul lui Desideriu, i-am în-

trebat, după cerința slujbei noastre, pe acei Luca și Ladislau, împuterniciții legiuiți ai acelor magiștri Toma și Ștefan, cu privire la acest ‹lucru›, ‹adică› dacă sus-amintitul magistru Toma, fiul lui Dionisie, a dat sau nu părții potrivnice, la vremea sus-zisei înțelegeri și împăcări cu acei Iacob, fiul lui Iacob, fiul lui Apa, Andrei, Nicolae, Ioan, Apa și Dionisie, frații săi, vreo scrisoare de descărcare din partea sus-zișilor săi frați, Ștefan banul și magistrul Desideriu, cu privire la arderea sus-zisei cetăți Ideciu și a moșiilor ce țin de sus-zisa moșie Reghin, în cele din urmă, acei Luca și Ladislau, împuterniciții sus-pomeniților magiștri Toma și Ștefan, au mărturisit că sus-zisul magistru Toma, fiul lui Dionisie, nu a dat și nu a încredințat, din partea sus-zișilor săi frați, Ștefan banul și magistrul Desideriu, nici un fel de scrisoare de descărcare sus-zișilor Iacob, fiul lui Apa, și fiilor săi în pricina de mai sus, decît că a făcut sus-zisa împăcare numai din partea sa.

Drept aceea, deoarece s-a văzut că, la vremea împărțirii de moșii dintre sus-zișii magiștri Toma, Ștefan și Desideriu, fiii lui Dionisie, sus-zisa moșie numită Reghin, împreună cu niște alte moșii numite în acea scrisoare de împărțeală, a ajuns ‹la împărțeala› făcută în fața aceluiași capitlu al bisericii Transilvaniei, în anul domnului o mie trei sute nouăsprezece, prin mijlocirea scrisorii aceluiași capitlu al bisericii Transilvaniei — precum ‹se arată› în cuprinsul scrisorii deschise a aceluiași capitlu întocmită cu privire la acea împărțeală și trecută în scris[6] în acea scrisoare privilegială — și, în sfîrșit, deoarece s-a aflat că, în al șaptelea an după sus-zisa împărțeală, sus-numitul magistru Toma a căpătat de la acei Iacob, fiul lui Apa, și de la fiii acestuia, precum s-a arătat mai sus, sus-zisa moșie Șimișna[7], pentru pagubele pomenite mai sus, și deoarece împuterniciții sus-zișilor magiștri Toma și Ștefan au mai declarat că acel magistru Toma, fiul lui Dionisie, tatăl acestora, nu a dat, la vremea acelei înțelegeri cu privire la arderea sus-zisei cetăți Ideciu și a moșiilor ce țin de Reghin, nici un fel de scrisoare de descărcare din partea fraților săi, banul Ștefan și magistrul Desideriu, și deci, din sus-arătatele pricini se vedea că nici o parte din acea moșie numită Șimișna ori cu alt nume, zisă Rusu nu trebuie să le vină acelor magiștri Dionisie și Ladislau, drept aceea ‹noi›, împreună cu baronii și nobilii țării care ședeau împreună cu noi la judecarea acestei pricini, am încredințat și am lăsat, prin puterea scrisorii de față, acelor magiștri Toma și Ștefan, fiii lui Toma, des-pomenita moșie Șimișna, ca s-o stăpînească, s-o țină și s-o aibă cu același drept, cu care se știe că ține ‹de ei›.

Spre mărturia tuturor celor de mai sus, am hotărît să dăm acelor magiștri Toma și Ștefan scrisoarea noastră privilegială de față, întărită cu puterea peceții noastre atîrnate și autentice.

Dat la Buda, în a patruzecea zi după octavele sus-zise ale sărbătorii Botezului Domnului, în anul aceluiași o mie trei sute șaizeci și șase.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. fam. Bánffi, fasc. S., nr. 4.
Orig., perg., cu pecetea lui Dionisie Lackfi, voievodul Transilvaniei, în stare foarte bună, atîrnată cu șnur de mătase de culoare verde și roz.
EDIȚII: *Bánffy*, I, p. 256—259.

---

[1] Astfel în orig.
[2] Literele *fi* sînt scrise peste *fr*.
[3] Corect: *adversis*.
[4] 13 ianuarie.
[5] 21 septembrie 1348.
[6] 14 decembrie 1319 ‹Alba Iulia› (cf. DIR—C, veac. XIV, vol. I, p. 332—333).
[7] Cf. documentul transcris, din 2 august 1325.

Nos, Dionisius, woyuoda Transsiluanus et comes de Zonuk, memorie commendamus: ⟨*Urmează un text identic cu actul lui Dionisiei, voievodul Transilvaniei, din 26 mai 1364, Vişegrad, DRH-C, vol. XXII, nr. 273, p. 262—263*⟩.

Cumque ipsa instrumentalis exhibicio ab eisdem octavis festi beati Martini confessoris, quibusdam prorogacionum cautelis intervenientibus, ad presentes octavas festi Epiphaniarum domini prorogative devenisset, tandem ipsis octavis festi Epiphaniarum domini occurrentibus, predicto magistro Dionisio, pro se personaliter, et pro eodem magistro Ladislao, filio Deseu, Stephano dicto Chupur, cum procuratoriis litteris capituli ecclesie Budensis, coram nobis asstantibus et premissa instrumenta per eosdem magistros Thomam et Stephanum, filios Thome, exhibere assumpta, exhiberi postulantibus, Lucesius, filius Benedicti, cum procuratoriis litteris conventus monasterii beate virginis de Clusmunustra pro eodem magistro Thoma, et Ladislao[1] de Bolÿ, cum procuratoriis litteris domini Nicolai Kont palatini, pro predicto magistro Stephano, ad nostram accedentes presenciam, pro ipsis exhibere assumptis instrumentis, quasdam litteras privilegiales capituli ecclesie Albensis Transsiluane, in festo beati Mathei apostoli et ewangheliste[2], anno domini M°CCC°XL°[3] octavo emanatas, tenorem querundem aliarum duarum litterarum patencium eiusdem capituli divisionalium de verbo ad verbum transsumptive in se habentas[4] nostro iudiciario examini presentarunt. In quarum prime littere patentis, ⟨tenore⟩[5] iamdicti capituli, feria sexta proxima post festum beate Lucie virginis, anno domini M^{mo} CCC^{mo} decimo nono emanate, in ipsis litteris privilegialibus, ut premittiur, transsumptive habite, comperiebatur, inter cetera, quod nobili iuveni, magistro Deseu, filio Dionisii, personaliter, et magistro Blasio, castellano de Mentew, viceiudice de Tÿlegd, pro magistro Thoma, comite Syculorum, domino suo, cum procuratoriis litteris eiusdem, item Martino dicto Albo, serviente magistri Stephani, filii Dionisii, pro eodem magistro Stephano, domino suo, cum procuratoriis litteris eiusdem, coram ipso capitulo Albensi constitutis, confessi fuissent, oraculo vive vocis, quod predicti Thomas, Stephanus et Deseu, filii Dionisii, communi consensu et pari voluntate, super possessionibus ipsorum ad Regun pertinencium talem divisionem inter se celebrassent et fecissent, quod possessiones Regun, Bericteluke, Saÿo, Monor, Roosk, Magarzakal, Zazdiznoÿo, Munuro, Wruzfalu circa Munyorou, medietas ville Zenthmihaltelke vocate, in porcionem ipsius magistri Thome, item possessiones Dedrad, Zeplak, Geledun, Weech, Felydech, et Olydech et Holthmoros ac Wruzfalu Superior nominate, in porcionem magistri Stephani, item possessiones Batus, Veÿlla, Zazzakal, Gyznoyo, Vereszek, Felfalu et Luer nuncupate, in porcionem ipsius magistri Desew[2] cessissent, ⟨cum⟩[5] omnibus utilitatibus earundem, unicuique ipsorum, in filios filiorum eorundem perpetuo et irrevocabiliter possidende, tenende pacifice et habende tali modo, quod ipsi filii Dionisii, cum populis eorundem, possessiones supradictas in terris arabilibus, fenetis, silvis, nemoribus et aliis utilitatibus ipsarum, iuxta consuetudinem antiquam, in terminis et signis possiderent, hoc eciam declarato quod ipsi Thomas et Stephanus ac Deseu, magistri, et populi eorundem magnas silvas, in superioribus partibus existentes, communiter uti valerent atque possent. Item, predictus magister Deseu et procurator[6] supradicti pro dominis

eorum assumpserunt ut quicumque ipsorum ipsam divisionem processu temporis retractaret, pene ducentarum marcarum subiaceret ipso facto.

In secunde autem littere tenore divisionalis supradicti capituli ecclesie Transsiluane, sexta feria proxima post octavas festi beati Jacobi apostoli, anno domini M°CCC° vigesimo quinto emanate, predictis litteris privilegialibus transsumptive inserte, inter cetera habebatur quod Johanne, sacerdote de Munuro, et Johanne, plebano de Dedrad, ac comite Nicolao, filio Stephani, cum sufficientibus procuratoriis litteris, procuratoribus nobilium virorum Thome, Stephani ac Desew, filiorum Dionisii, et nomine dominorum suorum confessi fuissent concorditer, oraculo vive vocis, quod prefati nobiles, Thomas, Stephanus et Desew, filii Dionisii, domini ipsorum, in quibusdam possessionibus ipsorum hereditariis, videlicet tam iuxta Zomus Maiorem quam Minorem constitutis, et eciam in Obad, possessione ipsorum hereditaria scilicet circa Tyciam existente, talem divisionem inter se celabrassent, quod quedam possessiones ipsorum hereditarie, scilicet Kazarwar, Lapus, Ruh[illegible], Kurtuÿlus, Hagmas et Pol[illegible]an, cum campo, qui prius ad Bagath pertinuisset, tunc ad usum predicte ville Hagmas adiungendo, et campum[7], qui esset inter duos rivos, Bagath et Bagathtu distinguentes, similiter ad usum ville Kurthuylus[2] predicte coniungendo, in comitatu de Zonuk interiori constitute, cum omnibus utilitatibus et pertinenciis suis, secundum formam divisionis inter ipsos celebratam, magistro Thome, fratri ipsorum, evenissent perpetuo possidende; et Obad, ipsorum possessio hereditaria, iuxta Tÿciam ex parte septentrionali existens, Munusturzegh, Wrbo, Zuchtu, Lanahaza, Mania, Kalna, iuxta rivum Lapus, in comitatu de Zonuk interiori existentes, magistro Stephano, fratri ipsorum, similiter cum omnibus utilitatibus et pertinenciis suis, cessissent in divisionem irrevocabiliter possidende; et Kamaras, in comitatu de Clus existens, Bagath, Bagathtu, Kachalahaza cum Bugchhaza, iuxta rivum Kasal, et Myhalhaza ac Zuchtu, in campo superiori iuxta rivum Zuch existens, in comitatu de Zonuk interiori existentes, in sortem fratris ipsorum Deseu iunioris, cum omnibus utilitatibus et pertinenciis suis, evenissent in divisionem perpetuo possidende. Et coram dicto capitulo Transsiluano, Johannes, sacerdos de Munuro, Johannes, plebanus de Dedrad, et comes Nicolaus, filius Stephani, procuratores predictorum nobilium, nomine dominorum suorum, dedissent mutuo seu commisissent, in filios filiorum heredumque suorum successoribus, iure perpetuo et irrevocabiliter possidendas, tenendas pacifice et habendas, obligantes se predicti procuratores, nomine, dominorum suorum, coram eodem capitulo Albensi Transsiluano, quod si, processu temporum, aliquem ipsorum nobilium dominorum suorum, racione dictarum possessionum, tunc in divisionem deductarum, per quempiam contingeret inquietare[8], communiter eundem expedire tenerentur, tali pena interiecta, quod, si quis predictorum nobilium vel heredes ipsorum, processu temporum, ordinacionem huiusmodi presumpmeret[2] contrarie, penam ducentarum marcarum in instanti aliis partibus solvere teneretur.

Quarum litterarum exhibicionibus factis adhuc, prefati Lucasius et Ladislaus, legittimi procuratores sepedictorum magistrorum Thome et Staphani, filiorum Thome, hoc, quod prenotatus magister Thomas, filius Dionisii, novum castrum et edificium Menteu[2] vocatum, in quadam terra deserta, cum fratribus suis indivisa, inter alpes constituta, sine adiutorio fratrum suorum, cum suis propriis expensis edificari fecerit, et unam villam bonam sub[9] eodem castro plantasset et edificari fecerit, coram

ipso capitulo ecclesie Albensis protestatus extiterit, exhibicione quarundam duarum litterarum protestacionalium, umius feria quarta proxima post dominicam Invocavit, anno domini M° CCC° XXX° primo emanate, alterius in die festi beati Mychaelis archangeli, anno domini M° CCC° XXX° tercio confecte, quodammodo declararunt, asserentes et replicantes eo modo, quod predictum castrum, Mentew vocatum, modo predicto ipse magister Thomas construi cum suis propriis expensis et edificari, ac predictas possessiones, Warallÿa, Wÿfalu, Burlÿgeth et Danpataka vocatas, licet in terra communi, de quibus scilicet divisionem ipsi magistri Dionisius et Ladislaus ab eisdem magistris Thoma et Stephano acquirerent. plantasset et congregari fecisset, et[10] licet ipsi magistri Dionisius et Ladislaus de predictis castro et villis divisionem ab eisdem dominis eorum acquirerent, tamen ipsi eciam magistri Dionisius et Ladislaus possessiones similiter in terris communi usui deputatis plantatas et congregatas haberent, de quibus, simili modo, porciones congruentes ipsis magistris Thome et Stephano per modum divisionis deberent provenire; unde iidem magistri Thomas et Stephanus de ipso castro et possessionibus in terris communi usui deputatis plantatis et congregatis ipsam divisionem, habita recompensacione rerum ad opus murorum et edificiorum per ipsum magistrum Thomam, filium Dionisii, consumptorum[11], eisdem magistris Dionisio et Ladislao dare prompti essent et parati[12], dummodo super facto divisionis ipsarum possessionum, in terris communi usui deputatis plantatarum et congregatarum, apud eosdem magistros Dionisium et Ladislaum habitarum, eisdem magistris Thome et Stephano iusticia impenderetur, super[13] factis predictarum possessionum, Zenthmihalteluk et Wruzfalu vocatarum, ac tributi in Lapus exigi consueti, prout in aliis litteris nostris seriose declaratur, alio iudicio per nos impenso. Unde, quia super facto divisionis predicti castri Mentew vocati absque revisione et estimatione murorum et edificiorum, per ipsum magistrum Thomam, filium Dionisii, construi factorum ad presens, eo[14] quod predicti magister Dionisius et procurator magistri Ladislai prius, antequam ipsum castrum predictus magister Thomas construi fecisset, ibidem castrum et edificium fuisse allegabant, congruum iudicium inter partes facere non poteramus, igitur, unacum prelatis, baronibus et nobilibus regni, in adiudicacione ipsius cause nobiscum consedentibus, ipsis partibus volentibus et benivole acceptantibus, iudicantes commissimus quod nobilis vir Petrus, viceuoyuoda, et magister Benedictus prothonotarius nostri, homines nostri ad hoc specialiter deputati, vel si ipsos, aliquo casu propediente[15] abese contingat, tunc Ladislaus, filius Blasii de Tÿwn[2], vel Nicolaus, filius quondam Symonis bani de Darlaz, aut Ladislaus dictus Cheh de Rewd, sive Johannes dictus Butus de Iskulou, seu Johannes, filius Laurencii de Kereztur, aut Stephanus, filius Nicolai de Zentÿwan, pro parte predictorum magistrorum Dionisii et[15]: Ladislai, actorum, item Jacobus Magnus de Bethlen, vel Stephanus, filius Johannis de Zenthgyürgh, aut Bakouch de Zenthmihalfalua, sive Johannes, filius Gegus, pro parte predictorum magistrorum Thome et Stephani, filiorum Thome, in causam attractorum, aliis absentibus, similiter homines nostri, presentibus tribus ydoneis[2] testimoniis capituli ecclesie Transsiluane, que per ipsum ad id amicabiliter, serie presencium, transmitti postulamus, in quindenis festi Passce domini proxime venturis et aliis diebus ad hoc aptis et congrue sufficientibus, primo ad faciem predicti castri, Menteu vocati, vicinis et commentaneis suis universis legitime convocatis et presentibus vel eorum legittimis procuratoribus, accedendo, consideratis et revisis[16] operibus murorum et edificio-

rum per memoratum magistrum Thomam, filium Dionisii, construi factorum, deum ferendo pre oculis, absque scrupulo cuiuslibet falsitatis, unacum aliis probis viris estiment, in condigno suo precio et valoare, regni consuetudine requirente; demumque ad possessiones apud manus quarumlibet parcium, in terris communi usui deputatis, plantatas et congregatas ultra[17] supranominatas possessiones et terminos earundam, cuilibet parti in forme premisse primarie divisionis cuilibet ipsarum partium devolutas, ubilibet in partibus Transsiluanis habitas et existentes, accedendo, easdem in tres dividant partes coequales, quarum unam rectam terciam partem, memoratis magistris Thome et Stephano, ac aliam rectam terciam partem, iamdicto magistro Dionisio, et similiter rectam terciam partem earundem, eidem magistro Ladislao, filio Deseu, contradiccione ipsarum parcium sibi invicem obviare non valente, statuant, relinquant et committant perpetuo possidere.

Et post hec, valorem estimacionis predicti castri et edificiorum eiusdem, ac seriem premisse possessionarie divisionis, partes, in litteris dicti capituli ecclesie Transsiluane, ad octavas festi Nativitatis beati Johannis Baptiste proxime venturas, nobis teneantur reportare, ut nos, visa et considerata estimacione predicti castri, super facto divisionis eiusdem, inter partes iudicium facere valeamus, ordine iuris observato.

Datum Bude, quadragesimo die octavarum festi Epiphaniarum domini predictarum, anno eiusdem M° CCC°LX° sexto.

⟨*Pe verso, de aceeași mînă:*⟩ Pro magistris Thoma et Stephano, filiis Thome de Regun, contra magistros Dionisium, filium quondam Stephani bani, et Ladislaum, filium Deseu de Lusunch, super facto estimacionis castri Menteu et divisionis quarundam possessionum interius insertarum, per homines nostros, presentibus testimoniis capituli ecclesie Transsiluane, in quindenis festi Passce domini fiende, et ad octavas festi Nativitatis beati Johannis Baptiste, ad iudicem.

Noi, Dionisie, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, dăm de știre că: ⟨*Urmează un text identic cu actul lui Dionisie, voievodul Transilvaniei, din 26 mai 1364, Vișegrad, DRH-C, vol. XII, nr. 273, p. 264—265*⟩.

Și deoarece, prin ivirea unor măsuri de amînare, acea înfățișare de acte a fost amînată de la acele octave ale sărbătorii fericitului Martin mărturisitorul la octavele de față ale sărbătorii Bobotezei[18], sosind, în sfîrșit, acele octave ale sărbătorii Bobotezei, sus-zisul magistru Dionisie stînd însuși în fața noastră, în numele său, iar în cel al acelui magistru Ladislau, fiul lui Desideriu, ⟨stînd⟩ Ștefan zis Chupur, cu scrisoarea de împuternicire a capitlului bisericii de Buda, și cerînd ca acei magiștri Toma și Ștefan, fiii lui Toma, să înfățișeze sus-zisele acte pe care s-au legat să le înfățișeze, venind înaintea noastră, Luca, fiul lui Benedict, cu scrisoarea de împuternicire a conventului mănăstirii fericitei Fecioare din Cluj-Mănăștur, în numele acelui magistru Toma, și Ladislau de Boly, cu scrisoarea de împuternicire a domnului palatin Nicolae Konth, în numele sus-zisului magistru Ștefan, au înfățișat cercetării noastre judecătorești, în numele acestora, actele ce s-au legat să le înfățișeze, ⟨adică⟩ o scrisoare privilegială a capitlului bisericii de Alba Transilvaniei, dată la sărbătoarea fericitului apostol și evanghelist Matei, în anul domnului o mie trei sute patruzeci și opt[19], avînd trecut în ea, cuvînt cu cuvînt, cuprinsul altor două scrisori deschise, de împărțeală, ale acelui capitlu. Dintre

care, în cuprinsul celei dintîi scrisori deschise a sus-pomenitului capitlu, dată în vinerea de după sărbătoarea fericitei Fecioare Lucia, în anul domnului o mie trei sute nouăsprezece[20], trecută în acea scrisoare privilegială precum s-a arătat mai sus, se arăta, printre altele, că, înfățișîndu-se însuși înaintea aceluiași capitlu din Alba, tînărul nobil, magistrul Desideriu, fiul lui Dionisie, și magistrul Blasiu, castelanul de Mentew, vicejudele de Tylegd, în numele magistrului Toma, comitele secuilor, stăpînul său, cu scrisoarea de împuternicire a acestuia, ⟨și⟩, de asemenea. Martin zis Albul, slujitorul magistrului Ștefan, fiul lui Dionisie, în numele stăpînului său, magistrul Ștefan, cu scrisoarea de împuternicire a acestuia,. au mărturisit prin viu grai că sus-zișii Toma, Ștefan și Desideriu, fiii lui Dionisie, au săvîrșit și au înfăptuit între ei, cu dimpreuna lor învoire și încuviințare, această împărțire a moșiilor ce țin de Reghin, ⟨și anume⟩ moșiile Reghin, Brețcu, Șieu, Monor, Roosk, Săcalul Unguresc, Disnăieul Săsesc, Măierău, Rușii ⟨Munți⟩ lîngă Măierău, jumătatea satului numit Sînmihai au căzut în partea acelui magistru Toma, de asemenea, moșiile numite Dedrad, Săplac, Gledin, Ieciu, Idiciul de Sus, Idiciul de Jos, Mureșmort, precum și Potoc au căzut în partea magistrului Ștefan, de asemenea, moșiile numite Batoș, Uila, Săcalul Săsesc, Disnăieu, Vereszek, Fălfalău și Lueriu au căzut în partea acelui magistru Desideriu, ⟨venindu-le⟩ fiecărui din ei cu toate folosințele lor, ca să fie stăpînite, ținute în pace și păstrate întru fiii fiilor lor, pe veci și nestrămutat, în așa chip, ca acei fii ai lui Dionisie, cu oamenii lor, să stăpînească sus-zisele moșii, cu pămînturile de arătură, fînațele, pădurile, dumbrăvile și celelalte folosințe ale lor, în marginile și hotarele lor, potrivit vechiului obicei, cu arătarea că acei magiștri Toma și Ștefan, precum și Desideriu, și oamenii lor, să fie volnici și să poată folosi dimpreună pădurile mari, aflătoare în părțile de sus. De asemenea, sus-zisul magistru Desideriu și sus-zișii împuterniciți, în numele stăpînilor lor, s-au legat ca oricare dintre ei, care ar călca, în curgerea vremii, acea împărțire, să fie supus, prin chiar acest fapt, la o amendă de două sute de mărci.

Iar în cuprinsul celei de-a doua scrisori de împărțire a sus-zisului capitlu al bisericii Transilvaniei, dată în vinerea de după octavele sărbătorii fericitului apostol Iacob, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și cinci[21], trecută în scris în sus-zisa scrisoare privilegială, se arăta, între altele, că Ioan, preotul din Măierău, și Ioan, parohul din Dedrad, precum și comitele Nicolae fiul lui Ștefan, cu îndestulătoare scrisori de împuternicire, ca împuterniciți ai nobililor bărbați Toma, Ștefan și Desideriu, fiii lui Dionisie, și în numele stăpînilor lor, au mărturisit prin viu grai, într-un glas, că pomeniții nobili, Toma, Ștefan și Desideriu, fiii lui Dionisie, stăpînii lor, au făcut între ei această împărțire în niște moșii ale lor de moștenire, adică atît ⟨în cele⟩ așezate lîngă Someșul Mare, cît și ⟨în cele⟩ de lîngă ⟨Someșul⟩ Mic, și, de asemenea, în moșia lor de moștenire Obad, aflătoare lîngă Tisa, ⟨și anume⟩ că unele moșii ale lor de moștenire aflătoare în comitatul Solnocul Dinăuntru, adică Cusdrioara, Lăpuș, Rohia, Curtuiușu, Hășmaș și Palyan, cu cîmpul ce a ținut mai înainte de Bogata, și pe care l-au trecut atunci în folosința pomenitului sat Hășmaș, și cîmpul ce se află între cele două pîraie ce despart ⟨moșiile⟩ Bogata și Bogathtu, și pe care l-au trecut, de asemenea, în folosința sus-zisului sat Curtuiușu, cu toate folosințele lor și cele ce țin de ele, au ajuns la fratele lor, magistrul Toma, potrivit împărțirii făcute între ei, ca să le stăpînească el pe veci. Iar OBad, moșia lor de moștenire, află-

toare lîngă Tisa, în partea de miazăoapte; Mănăştiur, Gîrbou, Suciu, Lanahaza, Maia, ⟨şi⟩ Calna, de lîngă rîul Lăpuş, aflătoare în comitatul Solnocul Dinăuntru, au căzut la împărţire magistrului Ştefan, fratele lor, de asemenea, împreună cu toate folosinţele lor şi cele ce ţin de ele, ca să le stăpînească nestrămutat. Apoi ⟨moşia⟩ Cămăraş, aflătoare în comitatul Cluj, Bogata, Bagathtu, Kachalahaza cu Bugachhaza, de lîngă pîrîul Căşeiu şi Myhalhaza, precum şi Suciu, ce se află în cîmpul de sus, lîngă pîrîul Suciu, aflătoare ⟨toate⟩ în comitatul Solnocului Dinlăuntru, au ajuns la împărţire, cu toate folosinţele lor şi cele ce ţin de ele, în partea fratelui lor Desideriu cel tînăr, ca să le stăpînească pe veci. Şi în faţa zisului capitlu al Transilvaniei, Ioan, preotul din Măierău, Ioan, parohul din Dedrad, şi comitele Nicolae, fiul lui Ştefan, împuterniciţii sus-zişilor nobili, şi le-au dat şi lăsat unii altora, în numele stăpînilor lor, ca să le stăpînească, să le ţină în pace şi să le aibă pe veci şi nestrămutat, întru fiii fiilor şi întru urmaşii moştenitorilor lor, legîndu-se sus-zişii împuterniciţi, în numele stăpînilor lor, în faţa aceluiaşi capitlu din Alba Transilvaniei, că dacă s-ar întîmpla ca, în curgerea vremii, vreunul dintre nobili, stăpînii lor, să fie tulburat de oricine din pricina pomenitelor moşii căzute atunci la împărţeală, ei să fie datori să-l apere împreună, punîndu-se această pedeapsă ca, dacă vreunul dintre sus-zişii nobili sau moştenitorii lor ar îndrăzni, în curgerea vremii, să vină împotriva acestei rînduieli, să fie dator să plătească de îndată celorlalte părţi o amendă de două sute de mărci.

După înfăţişarea acestor scrisori, sus-zişii Luca şi Ladislau, împuterniciţii legiuiţi ai des-pomeniţilor magiştri Toma şi Ştefan, fiii lui Toma, prin înfăţişarea a două scrisori de întîmpinare, una dată în miercurea de după duminica *Invocavit,* în anul domnului o mie trei sute treizeci şi unu[22], iar cealaltă întocmită în ziua sărbătorii fericitului arhanghel Mihail, în anul domnului o mie trei sute treizeci şi trei[23], au dovedit într-un chip că suspomeitul magistru Toma, fiul lui Dionisie, a făcut întîmpinare în faţa aceluiaşi capitlu al bisericii de Alba, ⟨arătînd⟩ că a pus să se ridice pe cheltuiala sa, fără ajutorul fraţilor săi, o cetate şi o clădire nouă numită Mentew, pe un pămînt deşert, stăpînit în devălmăşie cu fraţii săi ⟨şi⟩ aflător între munţi, şi a întemeiat şi a pus să se ridice un sat bun sub acea cetate. Şi au mai susţinut şi spus în apărarea lor ⟨sus-zişii împuterniciţi⟩ că acel magistru Toma a pus să fie zidită şi ridicată numai pe cheltuiala sa, în chipul arătat mai sus, sus-zisa cetate numită Mentew şi a aşezat şi întemeiat sate pe sus-zisele moşii numite Warallya, Vyfalu, Borcut şi Văleni, deşi ⟨ele se aflau⟩ pe pămînt stăpînit dimpreună, asupra cărora pretind adică acei magiştri Dionisie şi Ladislau de la acei magiştri Toma şi Ştefan să le pună la împărţeală, si deşi acei magiştri Dionisie şi Ladislau pretind de la acei stăpîni ai lor[24] să pună la împărţeală sus-zisa cetate şi ⟨sus-zisele⟩ sate, totuşi chiar acei magiştri Dionisie şi Ladislau au aşezat şi întemeiat, de asemenea, sate pe moşii ⟨aflătoare⟩ pe pămînturi lăsate în dimpreuna folosinţă, din care, de asemenea, trebuie ⟨şi⟩ acei magiştri Toma şi Ştefan să primească, prin împărţeală, părţile ce li se cuvin lor. Drept aceea, acei magiştri Toma şi Ştefan ar fi gata şi pregătiţi să pună la împărţeală cu acei magiştri Dionisie şi Ladislau, acea cetate şi satele aşezate şi întemeiate pe moşiile ⟨aflătoare⟩ pe pămînturile lăsate în dimpreună folosinţă, după ce li se vor întoarce banii cheltuiţi de acel magistru Toma, fiul lui Dionisie, la ridicarea zidurilor şi clădirilor, numai să li se facă dreptate acelor magiştri Toma şi Ştefan cu privire la

împărţirea acelor moşii de pe pămînturile lăsate în dimpreuna folosinţă, pe care au aşezat şi întemeiat sate, şi pe care le ţin în stăpînire acei magiştri Dionisie şi Ladislau, ⟨adică⟩ cu privire la sus-zisele moşii numite Sînmihaiu şi Ruşii ⟨Munţi⟩, şi la vama ce obişnuieşte a se lua la Lăpuş, precum se arată lămurit în alte scrisori ale noastre, cu prilejul unei alte judecăţi ce au ţinut-o.

Drept aceea, deoarece deocamdată ⟨noi⟩ nu putem face judecata dreaptă între acele părţi cu privire la împărţirea sus-zisei cetăţi numite Mentew fără cercetarea din nou şi preţuirea zidurilor şi clădirilor ce au fost ridicate de acel magistru Toma, fiul lui Dionisie, deoarece sus-zişii, magistrul Dionisie şi împuternicitul magistrului Ladislau, au spus că, mai înainte ca sus-zisul magistru Toma să fi pus să se clădească acea cetate, fusese acolo o cetate şi clădirea ⟨mai veche⟩, drept aceea, împreună cu prelaţii, baronii şi nobilii regatului care şedeau cu noi la judecarea acestei pricini, cu învoirea părţilor care au primit cu bunăvoie ⟨hotărîrea⟩ noastră, am hotărît prin judecată ca nobilul bărbat Petru, vicevoievodul, şi magistrul Benedict, protonotarul nostru, oamenii noştri trimişi în chip osebit pentru aceasta, sau, dacă s-ar întîmpla ca ei să lipsească, din vreo piedică oarecare, atunci Ladislau, fiul lui Blasiu de Tyur[25], sau Nicolae, fiul răposatului ban Simion de Dîrlos, ori Ladislau zis Cheh de Rediu, sau Ioan zis Butus de Aştileu, ori Ioan, fiul lui Laurenţiu de Cristur, sau, în lipsa celorlalţi, Ştefan, fiul lui Nicolae de Sîntioana, de asemenea, oamenii noştri din partea sus-zişilor pîrîşi, magiştrii Dionisie şi Ladislau, şi, de asemenea, oamenii noştri, Jacob cel Mare de Beclean sau Ştefan, fiul lui Ioan de Sîngeorgiu, ori Bakouch de Sînmihai sau, în lipsa celorlalţi, Ioan, fiul lui Gegus, din partea sus-zişilor pîrîţi, magiştrii Toma şi Ştefan, fiii lui Toma, fiind de faţă trei vrednici oameni de mărturie ai capitlului bisericii Transilvaniei, pe care cerem, prin cuprinsul ⟨scrisorii⟩ de faţă, să aibă bunătatea să-i trimită pentru aceasta, mergînd în a cincisprezecea zi după sărbătoarea Paştilor Domnului în curînd viitoare[26] şi în alte zile potrivite şi îndestulătoare pentru aceasta, mai întîi la sus-zisa cetate numită Mentew, şi chemînd în chip legiuit pe toţi vecinii şi megieşii acesteia, şi fiind ei de faţă sau împuterniciţii lor legiuiţi, cercetînd şi luînd seama la lucrările zidurilor şi clădirilor ridicate de pomenitul magistru Toma, fiul lui Dionisie, să ⟨le⟩ socotească împreună cu alţi bărbaţi cinstiţi, avîndu-l pe Dumnezeu în faţa ochilor, fără umbra vreunei înşelăciuni, după preţul lor şi dreapta lor preţuire, precum cere obiceiul regatului. Şi apoi, mergînd la ⟨satele⟩ aşezate şi întemeiate pe moşiile de pe pămînturile date în dimpreuna folosinţă, în mîinile oricăreia dintre părţi ⟨s-ar afla ele⟩, în afară de moşiile sus-numite şi marginile lor, ajunse ⟨în stăpînirea⟩ oricăreia din acele părţi prin actul sus-zisei împărţiri dintîi, oriunde ar fi aşezate şi s-ar afla ele în părţile Transilvaniei, să le împartă în trei părţi deopotrivă, dintre care o dreaptă treime s-o dea în stăpînire, s-o lase şi s-o încredinţeze pomeniţilor magiştri Toma şi Ştefan, iar cealaltă dreaptă treime ⟨s-o dea⟩ zisului magistru Dionisie, şi, de asemenea, o dreaptă treime a acelor ⟨moşii⟩ s-o dea acelui magistru Ladislau, fiul lui Desideriu, ca să le stăpînească ei pe veci, neavînd nici o tărie împotrivirea ce şi-ar face părţile una alteia. Şi după acestea, la viitoarele octave ale sărbătorii Naşterii fericitului Ioan Botezătorul[27], părţile să fie datoare să ne arate prin scrisoarea zisului capitlu al bisericii Transilvaniei, preţul la care au fost preţuite sus-zisa cetate şi clădirile acesteia, precum şi desfăşurarea sus-zisei împărţiri de moşie, pentru ca

noi, văzînd şi ţinînd seamă de preţuirea sus-zisei cetăţi, să putem face judecată între părţi cu privire la împărţirea acesteia, păzind calea legii.

Dat la Buda, în a patruzecea zi după sus-zisele octave ale sărbătorii Botezului Domnului, în anul aceluiaşi o mie trei sute şaizeci şi şase.

⟨*Pe verso, de aceeaşi mînă:*⟩ Pentru magiştrii Toma şi Ştefan, fiii lui Toma de Reghin, împotriva magiştrilor Dionisie, fiul răposatului ban Ştefan, şi a lui Ladislau, fiul lui Desideriu de Lusunch, cu privire la preţuirea cetăţii Mentew şi la împărţirea unor moşii cuprinse înlăuntrul ⟨scrisorii⟩, ce trebuie făcute de către oamenii noştri, de faţă cu oamenii de mărturie ai capitlului bisericii Transilvaniei, în a cincisprezecea zi a sărbătoririi Paştilor Domnului[26], iar la octavele sărbătorii Naşterii fericitului Ioan Botezătorul[27] ⟨să fie înfăţişate⟩ judecătorului.

Arh. Stat. Cluj-Napoca., Arh. fam. *Bánffy.*
Orig., perg., în stare deteriorata, cu lacune şi pete de umezeală, mai ales în fruntea documentului. Pecetea de închidere, aplicată după împăturirea actului, lipseşte. Lacunele se pot întregi cu ajutorul textului identic din actul aceluiaşi voievod, din 26 mai 1346, Vişegrad *(DRH-C,* vol. XII, nr. 273 p. 262—263).
EDIŢII: *Bánffy,* I, p. 260—268.

---

1 Corect: *Ladislaus.*

2 Astfel în orig.

3 Cifre scrise de două ori; cele scrise prima dată au fost tăiate de aceeaşi mînă.

4 Urmează *pro ipsis exhibere assumptis instrumentis,* expunctate de aceeaşi mînă.

5 Lipseşte în orig.; intercalat de noi, după sens.

6 Corect: *procuratores.*

7 Corect: *campo.*

8 Corect: *inquietari.*

9 Litera *s* este scrisă peste literele *et.*

10 Pasajul *et licet... tamen* este scris deasupra rîndului, de aceeaşi mînă.

11 Corect: *consumptarum.*

12 Urmează *divisionem prenotatum,* expunctate de aceeaşi mînă.

13 Pasajul *super factis ... nos impense* este scris deasupra rîndului, de aceeaşi mînă.

14 Pasajul *eo quod... allegabant* este scris deasupra rîndului, de aceeaşi mînă.

15 Scris deasupra rîndului, de aceeaşi mînă.

16 Urmează cuvîntul: *super,* tăiat de aceeaşi mînă.

17 Pasajul *ultra supranominatas... partibus Transsilvanis* este scris deasupra rîndului, de aceeaşi mînă.

18 13 ianuarie 1366.

19 21 septembrie 1348.

20 14 decembrie 1319 *(Bánffy* I, p. 47—48; DIR-C, veac. XIV, vol. I, p. 332—333).

21 2 august 1325 *(Bánffy* I, p. 49—51; DIR-C, veac. XIV, vol. II, p. 155—157).

22 20 februarie 1331.

23 29 septembrie 1333.

24 Adică a împuterniciţilor.

25 În orig. greşit *Tywn,* evident în loc de Tywr sau Thyur; cf. actul nr. 15, din 1 martie 1366. Acest Ladislau, fiul lui Blasiu de Tiur, apare des în documentele vremii şi probabil este identic cu Ladislau, fiul lui Blasiu de Blaj; era o persoană de vază, atît ca stăpîn de moşie, cît şi ca om de încredere al guvernanţilor ţării.

26 19 aprilie 1366.

27 1 iulie 1366.

Nos, Dionisius, voyuoda Transsiluanus et comes de Zonuk, damus pro memoria quod, cum, iuxta continenciam priorum literarum nostrarum, formam nostre iudiciarie deliberationis exprimentium, magistri Stephanus et Thomas, filii Thome, filii Dionisii de Regun, contra magistros Dionisium, filium quondam Stephani bani, et Ladislaum, filium Deseu de Lusunch, instrumenta ipsorum super facto possessionis Zenthmÿhaltelke vocate, ex qua ipsi Dionisius et Ladislaus ab eisdem magistris Thoma et Stephano, fratribus ipsorum patruelibus, tempore propositionis, divisionem eis congruentem ipsis dare postularant, in octavis festi Epiphanie domini exhibere debuissent coram nobis; denique ipsis octavis festi Epiphaniarum domini occurrentibus, prefato magistro Dionisio pro se personaliter, et pro eodem Ladislao, filio Deseu, Stephano dicto Chupur, cum procuratoriis literis capituli ecclesie Budensis coram nobis astantibus et ipsa instrumenta per eosdem magistros Thomam et Stephanum exhiberi postulantibus, Lucasius, filius Benedicti, cum procuratoriis literis conventus monasterii beate virginis de Clusmonustra, pro eodem magistro Thomá, et Ladislao de Bolÿ, cum procuratoriis literis domini Nicolai Konth, palatini, pro predicto magistro Stephano, ad nostram accedentes presentiam, pro ipsis exhibere assumptis instrumentis quasdam literas privilegiales capituli ecclesie Transsiluane, tertio die festi beati Barnabe apostoli, anno domini M^mo CCC^mo L-mo octavo emanatas, tenorem literarum privilegialium eiusdem capituli ecclesie Transsiluane, in die Cena domini, anno eiusdem M^mo CCC^mo XX^mo secundo, confectarum, in sacristia seu conservatorio ecclesie ipsorum, ad literatoriam petitionem Petri, vicevoyuode nostri, pro Johanne, filio Johannis de Zenthmihaltelke[1] factam, in registro ipsorum requisitarum et reinventarum, de verbo ad verbum transscribentes, nobis presentarunt.

In cuiusquidem privilegii, in registro dicti capituli reinventi, tenore inter cetera habebatur quod, constitutis coram ipso capitulo nobili viro, magistro Thoma, filio Dionisii de Regun, pro se et Michaele, Thoma ac Stephano, filiis suis tunc existentibus et in futurum procreandis, ab una parte, et magistro Blasio, filio Tyvan, serviente suo, pro se et Johanne, fratre suo, ex altera, idem magister Thomas confessus fuisset, oraculo vive vocis, quandam possessionem suam, Zenthmihaltelke vocatam, in divisione possessionum suarum cum fratribus suis, magistris Stephano et Desew[1], facta, ipsi magistro Thome cedentem, prout in literis eiusdem capituli Transsiluanie[1] patentibus exinde confectis plenius vidisset contineri, in comitatu de Clus existentem, cum omnibus utilitatibus suis et pertinentiis universis, sub eisdem metis et terminis et signis, quibus eadem terra et possessio Zenthmihaltelke nuncupata, fuisset limitata et possessa ab antiquo, et cuius possessionis Zenthmihaltelke medietatem, ipse magister Thomas cum Stephano et Deseu, magistris, fratribus suis, ipsi magistro Blasio et fratribus suis, pro fidelibus servitiis eorum, primitus donasset, sicut in literis eiusdem capituli privilegialibus idem capitulum inspexisset similiter contineri, vendidisse, et coram eodem capitulo vendidissent eisdem magistro Blasio et Johanni, fratri eius, pro fidelibus servitiis eorum, que in multis arduis causis seu casibus cum effusione sanguinis eorum eidem impendissent, ac pro centum marcis fini argenti, plene habitis et receptis ab eisdem per eundem, sicut et dominus magister Thomas fuisset confessus, iure perpetuo et irrevocabiliter in

filios filiorum eorundem possidendam, tenendam pacifice et habendam. Obligasset etiam se insuper idem magister Thomas et heredes suos ab omnibus, processu temporum, ipsos magistrum Blasium et Johannem, fratrem suum, ac heredes eorundem, ratione dicte terre Zenthmihaltelke indefesse conservare.

Quarum literarum exhibitionibus factis et perlectis continentiis earundem, predicti procuratores ipsorum magistrorum Thome et Stephani allegabant eo modo, quod medietatem ipsius possessionis Zenthmihaltelke, primo prefati magistri Thomas, Stephanus et Deseu, filii Dionisii, modo premisso prefato magistro Blasio et fratribus suis similiter dedissent et donassent, pro fidelibus servitiis eorundem, demumque alia medietas eiusdem possessionis, Zentmihaltelke vocate, prenominato magistro Thome ab eisdem magistris Stephano et Deseu, fratribus suis, tempore possessionarie divisionis eorum inter ipsos facte, fuisset devoluta, quam medietatem, sibi in ipso divisione cessam, pretactus magister, Thomas eisdem magistro Blasio et Johanni, fratri eiusdem, tam pro ipsorum servitiis, quam pro premissis centum marcis, dedisset et tradidisset. Tandemque, tempore procedente, primo idem Johannes, frater ipsius magistri Blasii, post hoc autem Johannes, filius Johannis, filii predicti magistri Blasii, absque heredum solatio ab hoc mundo decessissent, et sic, ipsis decessis, eandem possessionem, Zenthmihaltelke nuncupatam, ad regias manus devolutam, ipse magister Stephanus, filius Thome, a regia maiestate, veluti possessionem hominum sine heredum[2] decedentium, pro suis servitiis sibi et dicto magistro Thome, fratri suo, optinuisset[1], et eadem per hominem regium, mediante testimonio conventus monasterii beatate virginis de Clusmunustra[1], ipsis, videlicet magistris Stephano et Thome, nemine contradictore apparente, statuta extitisset et nunc eandem, ex ipsa regia collatione, possiderent magistri Thomas et Stephanus prenotati, et hoc, quod predicta medietas ipsius possessionis Zenthmihaltelke pretacto magistro Thome, filio Dionisii, in divisione possessionaria ⟨cum⟩[3] eisdem magistris Stephano et Deseu, fratribus suis, facta, fuerit devoluta, exhibitone literarum privilegialium prenotati capituli ecclesie Transsiluane, in festo beati Mathei apostoli et evangeliste, anno domini M^{mo} CCC^{mo} XL^{mo} octavo confectarum, tenores quarundam aliarum duarum literarum, super divisionibus possessionariis eorundem in eisdem literis nominatis emanatarum, transcribentium, prout prolixius in eisdem literis privilegialibus et patentibus continetur, declararunt manifeste. Illud autem, quod predicto Johanne, filio Johannis, filii Blasii, sine herede decesso, nomine possessionis hominis sine herede decedentis, ipse magister Stephanus, filius Thome, sibi et dicto magistro Thome, fratri suo, eandem possessionem Zenthmihaltelke a regia maiestate optinuerit[1], et eadem, ipsis nullo contradictore apparente, per hominem regium et predicti conventus de Clusmunustra, ipsis statuta fuerit, demonstratione quarundam duarum literarum patentium, unius videlicet incliti principis, domini nostri Lodouci, dei gratia, regis Hungarie, sub maiori suo sigillo, in Cybinio, in festo Purificationis beate virginis, anno domini M^{o}CCC^{o}LX^{mo} confecte, et alterius predicti conventus, feria secunda proxima post dominicam qua cantatur Esto mihi, in eodem anno emanate, simili modo comprobarunt.

Perceptis itaque tenoribus predictarum literarum, quia prefatus magister Dionisius et Stephanus, procurator dicti magistri Ladislai, easdem literas privilegiales prescripti capituli ecclesie Transiluane quibus mediantibus ipsi, videlicet magistri Thomas, Stephanus et Deseu, filii

Dionisii, medietatem predicte possessionis Zenthmihaltelke ipsi magistro Blasio et fratribus suis, pro ipsorum servitiis, simul dederint et donaverint, in specie videre velle referebant, idem vero procurator pretactorum magistrorum Thome et Stephani easdem ad presens apud ipsos non existere, sed in termino ulteriori ipsas requirendo, si rehabere poterunt, coram nobis exhibere, velle indicabat, ideo commissimus, iudicando, quod sepedicti magistri Thomas et Stephanus, premissas literas privilegiales ipsius capituli, donationem medietatis eiusdem possessionis Zenthmihaltelke iamdicto magistro Blasio, modo prenotato per eosdem magistros Thomam, Stephanum et Deseu, filios Dionisii, factam, exprimentes, si rehabere poterunt, in octavis festi Nativitatis beati Johannis Baptiste proxime venturis exhibere teneantur coram nobis, quibus visis, iudicium et iustitiam facere valeamus in facto predicte possessionis, Zenthmihaltelke vocate, inter partes prenotatas, prout requisierit[4] ordo iuris.

Datum Bude, quadragesimo die octavarum festi Epiphaniarum domini predictarum, anno eiusdem M^{mo} CCC^{-mo} LX^{-mo} sexto.

⟨*Pe verso:*⟩ Pro magistris Thoma et Stephano, filiis Thome de Regun, contra magistros Dionisium, filium quondam Stephani bani, et Ladislaum, filium Deseu de Lusunch, super exhibendis instrumentis ad octavas festi Nativitatis beati Johannis Baptiste, prorogatoria.

Noi, Dionisie, voievodul Transilvaniei şi comite de Solnoc, dăm de ştie că, deoarece, potrivit cuprinsului scrisorii noastre de mai înainte, care arăta rînduiala hotărîrii noastre judecătoreşti, magistrii Ştefan şi Toma, fiii lui Toma, fiul lui Dionisie de Reghin, trebuiau să înfăţişeze înaintea noastră, la octavele sărbătorii Bobotezei[5], împotriva magiştrilor Dionisie, fiul răposatului ban Ştefan, şi a lui Ladislau, fiul lui Desideriu de Lusunch, actele lor privitoare la moşia numită Sînmihai — din care moşie, aceşti Dionisie şi Ladislau ceruseră de la acei magiştri Toma şi Ştefan, verii lor la, vremea plîngerii ⟨lor⟩, să li se dea partea ce li se cuvine, — în cele din urmă, sosind acele octave ale sărbătorii Bobotezei[5], sus-zisul magistru Dionisie, stînd însuşi înaintea noastră, în numele său, iar în numele acelui Ladislau, fiul lui Desideriu, Ştefan zis Chupur, cu scrisoarea de împuternicire a capitlului bisericii de Buda, şi cerînd ca acele acte să fie înfăţişate de către acei magiştri Toma şi Ştefan, venind înaintea noastră, Luca, fiul lui Benedict, cu scrisoarea de împuternicire a conventului mănăstirii fericitei Fecioare din Cluj-Mănăştur, în numele aceluiaşi magistru Toma, şi Ladislau de Boly, cu scrisoarea de împuternicire a domnului palatin Nicolae Kont, în numele sus-zisului magistru Ştefan, ne-au arătat, pentru actele ce s-au legat să le înfăţişeze, o scrisoare privilegială a capitlului bisericii Transilvaniei, dată în a treia zi după sărbătoarea fericitului apostol Barnaba, în anul domnului o mie trei sute cincizeci şi opt[6], în care se află trecut, cuvînt cu cuvînt, cuprinsul scrisorii privilegiale a aceluiaşi capitlu al bisericii Transilvaniei, întocmită în Joia Mare, în anul domnului o mie trei sute douăzeci şi doi[7], ⟨aflată⟩ în sacristia sau arhiva bisericii, şi căutată şi găsită în registrul lor, la cererea scrisă făcută de Petru, vicevoievodul nostru, pentru Ioan, fiul lui Ioan de Sînmihai.

În cuprinsul acelui privilegiu, aflat în registrul pomenitului capitlu, se arăta, între altele, că înfăţişîndu-se înaintea acelui capitlu, nobilul bărbat, magistrul Toma, fiul lui Dionisie de Reghin, în numele său şi al lui Mihail, Toma, şi Ştefan, fiii săi pe atunci în fiinţă, şi al celor ce se vor

mai naşte în viitor, pe de o parte, şi magistrul Blasîu, fiul lui Tyvan, slujitorul său, în numele său şi al fratelui său, Ioan, pe de altă parte, acel magistru Toma a mărturisit prin viu grai că a vîndut acelora, ⟨adică⟩ magistrului Blasiu şi fratelui acestuia Ioan, pentru slujbele lor credincioase pe care i le-au făcut cu vărsarea sîngelui lor, în multe prilejuri sau împrejurări grele, precum şi pentru o sută de mărci de argint bun, primite şi căpătate de el în întregime de la aceştia, aşa precum mărturisise şi domnul magistru Toma, o moşie a sa numită Sînmihai, aflătoare în comitatul Cluj, care îi căzuse acelui magistru Toma la împărţirea moşiilor sale făcută cu fraţii săi, magiştrii Ştefan şi Desideriu, aşa precum s-a văzut că se arată mai pe larg în scrisoarea deschisă a aceluiaşi capitlu al Transilvaniei, întocmită cu privire la aceasta, împreună cu toate folosinţele ei şi cu toate cele ce ţin de ea, în aceleaşi hotare, margini şi semne în care acel pămînt şi moşia numită Sînmihai a fost mărginită şi stăpînită din vechime, şi din care moşie Sînmihai, acel magistru Toma, împreună cu fraţii săi, magiştrii Ştefan şi Desideriu, dăruise mai înainte o jumătate acelui magistru Blasiu şi fraţilor săi, pentru slujbele lor credincioase, precum a văzut acel capitlu că se cuprinde, de asemenea, în scrisoarea privilegială a aceluiaşi capitlu, şi ⟨le-⟩a vîndut-o şi în faţa acelui capitlu, ca s-o stăpînească, s-o ţină în pace şi s-o aibă pe veci şi nestrămutat întru fiii fiilor lor. Acelaşi magistru Toma s-a mai îndatorat, pe sine şi pe moştenitorii săi, să păzească neobosit pe acel magistru Blasiu şi pe fratele acestuia, Ioan, ca şi moştenitorii lor de toţi ⟨cei care⟩, în curgerea vremii ⟨ar voi să-i supere⟩ din pricina pomenitului pămînt Sînmihai.

După înfăţişarea acestei scrisori şi după citirea cuprinsului ei, sus-zişii împuterniciţi ai acelor magiştri Toma şi Ştefan au mărturisit aşa că, mai întîi, sus-zişii magiştri Toma, Ştefan şi Desideriu, fiii lui Dionisie, au dat şi au dăruit, în chipul sus-arătat, magistrului Blasiu şi fraţilor săi, de asemenea pentru slujbele lor credincioase, jumătatea acelei moşii Sînmihai şi că, mai tîrziu, cealaltă jumătate a acelei moşii numite Sînmihai a ajuns la sus-numitul magistru Toma, de la acei fraţi ai săi, magiştrii Ştefan şi Dezideriu, la vremea împărţirii moşiilor lor, făcută între ei, şi această jumătate, ce i-a venit lui la acea împărţire, a dat-o şi a trecut-o sus-zisul magistru Toma, acelui magistru Blasiu şi fratelui acestuia, Ioan, atît pentru slujbele lor, cît şi pentru pomenita sută de mărci. În sfîrşit, cu trecerea vremii, mai întîi acel Ioan, fratele aceluiasi magistru Blasiu, iar, după aceasta, Ioan, fiul lui Ioan, fiul sus-zisului magistru Blasiu, au părăsit această lume fără mîngăierea unor moştenitori, şi astfel, murind aceştia, acel magistru Ştefan, fiul lui Toma, a căpătat pentru slujbele sale de la maiestatea regească, pentru sine şi pentru pomenitul său frate, magistrul Toma, acea moşie numită Sînmihai, ce trecuse în mîinile regelui ca moşie a unor oameni morţi fără moştenitori, şi acea ⟨moşie⟩ le-a fost dată în stăpînire lor, adică magiştrilor Ştefan şi Toma, de omul regelui, cu mărturia conventului mănăstirii fericitei Fecioare din Cluj-Mănăştur, neivindu-se nici un împotrivitor, şi că sus-scrişii magiştri Toma şi Ştefan o stăpînesc şi acum, prin acea danie regească. Iar faptul că sus-zisa jumătate a acelei moşii Sînmihai a trecut la sus-zisul magistru Toma, fiul lui Dionisie, la împărţirea de moşie făcută cu fraţii săi, magiştrii Ştefan şi Desideriu, ⟨împuterniciţii⟩ le-au dovedit limpede prin înfăţişarea scrisorii privilegiate a sus-însemnatului capitlu al bisericii Transilvaniei, întocmită la sărbătoarea fericitului

apostol și evanghelist Matei, în anul domnului o mie trei sute patruzeci și opt[8], în care era trecut cuprinsul altor două scrisori, date cu privire la împărțirea moșiilor lor, arătate în acele scrisori, precum se cuprinde mai pe larg în aceleași scrisori, privilegială și deschisă. Iar faptul că murind magistrul Ioan, fiul lui Ioan, fiul lui Blasiu, fără moștenitori, acel magistru Ștefan, fiul lui Toma, a dobîndit, pentru el și pentru zisul său frate, magistrul Toma, de la Maiestatea regească, acea moșie Sînmihai, drept moșie a unui om mort fără moștenitori, și că, neivindu-se nici un împotrivitor, acea ⟨moșie⟩ le-a fost dată în stăpînire de omul regelui și de cel al sus-zisului convent din Cluj-Mănăștur, l-au dovedit ⟨împuternicitii⟩, de asemenea, prin înfățișarea a două scrisori deschise, adică una a strălucitului principe, domnul nostru Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, întocmită sub pecetea sa cea mare, la Sibiu, la sărbatoarea întîmpinării Domnului[9], în anul domnului o mie trei sute șaizeci, și alta, a sus-zisului convent, dată în lumea de după duminica în care se cîntă *Esto mihi*, în același an[10].

Așadar, după ce s-a luat cunoștință de cuprinsul sus-ziselor scrisori, deoarece sus-numiții, magistrul Dionisie și Ștefan, împuternicitul zisului magistru Ladislau, au declarat că ei vor să vadă în original acea scrisoare privilegială a sus-pomenitului capitlu al bisericii Transilvaniei, prin care aceia, adică magiștrii Toma, Ștefan și Desideriu, fiii lui Dionisie, au dat și au dăruit împreună magistrului Blasiu și fraților săi, pentru slujbele lor, jumătatea sus-zisei moșii Sînmihai, iar acel împuternicit al sus-zișilor magiștri Toma și Ștefan a arătat că acea ⟨scrisoare⟩ nu se află la ei în clipa de față, dar o vor cere și, dacă vor putea să o primească din nou, ⟨ei⟩ au de gînd să o înfățișeze înaintea noastră la sorocul următor, drept aceea, am hotărît, prin judecată, ca des-pomeniții magiștri Toma și Ștefan — dacă vor putea căpăta din nou sus-amintita scrisoare privilegială a acelui capitlu, care arată dăruirea jumătății acelei moșii Sînmihai făcută, în chipul sus-arătat, de acei magiștri Toma, Ștefan și Desideriu, fiii lui Dionisie, sus-pominitului magistru Blasiu — să fie datori s-o înfățișeze înaintea noastră, la octavele în curînd viitoare ale sărbătorii Nașterii fericitului Ioan Botezătorul[11], pentru ca văzînd-o, să putem face judecată și dreptate între sus-însemnatele părți, în pricina sus-zisei moșii numite Sînmihai, așa precum va cere rînduiala dreptului.

Dat la Buda, în a patruzecea zi a sus-ziselor octave ale sărbătorii Botezului Domnului, în anul aceluiași o mie trei sute șaizeci și șase.

⟨*Pe verso:*⟩ Scrisoare de amînare pentru magiștrii Toma și Ștefan, fiii lui Toma de Reghin, împotriva magiștrilor Dionisie, fiul răposatului ban Ștefan, și Ladislau, fiul lui Desideriu de Lusunch, cu privire la actele ce trebuie înfățișate la octavele sărbătorii Nașterii fericitului Ioan Botezătorul.

Arh. fam. Erdődy din Hlohovec, Lad. 98. fasc. 7, nr. 9.
Orig. hîrtie, cu fragmente de pecete de închidere, aplicată în document pe verso.

EDIȚII: *Bánffy*, I, p. 268—272.

1 Astfel în orig.
2 Astfel în text; corect: *herede*.
3 Lipsește în orig.; intercalat după sens.
4 Astfel în text; corect: *requisiverit*.
5 13 ianuarie 1366.
6 13 iunie 1358.
7 8 aprilie 1322.
8 21 septembrie 1348.

[9] 2 februarie 1360.
[10] 17 februarie 1360.
[11] 1 iulie 1366.

14 **1366 februarie 23** *(septima Kalendis Martii)*

Ludovic I, regele Ungariei, la cererea magistrului Simion diacul *(litteratus)*, ⟨notarul osebit *(specialis notarius)* al lui Dionisie, voievodul Transilvaniei *(wayuoda Transyluano)*, nobil de Gyanth și⟩[1]. orășean din Alba Regală, transcrie actele sale din 13 decembrie 1363, Buda *(Fejér*, IX 3 p. 358—359; *DRH-C, vol. XII*, p. 198, nr. 214) și 1 februarie 1366, Vișegrad *(Fejér*, IX 3, p. 538—540), privitoare la moșia Dios din comitatul Fehér.

În lista demnitarilor, între alții: Dumitru de Oradea *(Varadiensi)*, Dominic al Transilvaniei *(Transiluano)*, Dominic de Cenad *(Chanadiensi)*, *episcopi*; Dionisie, voievodul Transilvaniei *(wayuoda Transyluano)*.

Arh. Naț. Magh., Dl. (din Arh. Camerală. Dipl. Crucig. Tom. II, p. 142 și urm.).
Orig., perg.
EDIȚII: *Fejér*, IX/3, p. 541—543.

---

[1] Întregire după *Fejér*, IX/3, p. 358.

15 **1366 martie 1, ⟨Alba Iulia⟩**

Nos, capitulum ecclesie Transsiluane, presentium quibus expedit universis significamus per tenorem quod magister Ladizlaus, filius Blasii, nobilis de Thyur, in persona universitatis nobilium de partibus Transsiluanis, ad nostram accedens presentiam, exhibuit nobis quasdam literas tenoris infrascripti, supplicans nobis humiliter, ut ipsas de verbo ad verbum transscribi et sub transscripti forma sibi concedere dignaremur. Quarum tenor talis est: ⟨*Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 6 noiembrie 1365, DRH—C, vol. XII, nr. 438*⟩. Nos enim, petitionibus ipsius magistri Ladizlai, filii Blasii, nobilis de Thyur, annuentes, predictas literas, omni integritate pollentes, de verbo ad verbum transscribi fecimus et sigillo nostro communiri.

Datum in dominica Reminiscere, anno domini M° CCC^{mo} sexagesimo sexto.

Noi, capitlul bisericii Transilvaniei, prin scrisoarea de față facem cunoscut tuturor cărora se cuvine că, înfățișîndu-se înaintea noastră, magistrul Ladislau, fiul lui Blasiu, nobil de Tiur, în numele obștii nobililor din părțile Transilvaniei, ne-a arătat o scrisoare cu cuprinsul de mai jos, rugîndu-ne cu smerenie să binevoim a o trece în scris, cuvînt cu cuvînt, și a i-o da în chip de transumpt. Cuprinsul ei este acesta: ⟨*Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 6 noiembrie 1365, DRH-C, vol. XII, nr. 438*⟩, noi, așadar, ascultînd cererile acelui magistru Ladislau, fiul lui

Blasiu, nobil de Tiur, am, pus să fie trecută în scris, cuvînt cucuvînt, sus-pomenita scrisoare, care este întreagă, întărind-o cu pecetea noastră.

Dat în duminica *Reminiscere,* în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și șase.

Arh. Naț. Magh. Dl.
Orig., hîrtie, cu urme de pecete rotundă din ceară albă, aplicată pe verso.
Copie din sec. XVIII (după orig. aflat atunci la arhiva capitlului din Alba Iulia), la Bibl. Univ. din Budapesta, Col. Cornides, tom. XII, p. 357.

EDIȚII: *Fejér,* IX 3, p. 610—611 (după copia lui Cornides); *Ub.*, II, p. 231 (după orig.).

REGESTE: *Transilvania,* 1871, p. 267.

16 **1366 martie 2, ⟨Cluj-Mănăștur⟩**

Nos, conventus monasterii beate Marie virginis de Clusmonustra, significamus tenore presencium quibus expedit universis memorie commendantes, quod, coram nobis personaliter constituti, Johannes, Nicolaus et Dominicus, filii Nicolai, filii Beden, nobiles de Peterteleke, confessum et propositum extitit per eosdem uniformiter ministerio vive vocis, partier et relatum quod ipsi, matura deliberacione inter se ipsos prehabita ut quilibet ipsorum in porcione sua possessionaria, videlicet in predicta possessione, Peterteleke vocata, in comitatu de Clus existenti, habita, pacifice et quiete, donec ipsi perpetuam divisionem inter se celebrare possent atque valerent, in locis sessionalibus, curiis fundis et silvis talem divisionem fecisse sunt confessi coram nobis, quod a parte plage septemtrionali, fundum Nicolai, filii Beden, videlicet fundum patris ipsorum, cum aliis utilitatibus infra ryppam[1], sub eadem mensura secundum alii fratres ipsorum mensuram haberent eodem modo, Petro, fratri ipsorum minory[1], reliquerunt; item inferior pars, circa eandem ryppam, supra fundum predictum patri ipsorum, unum fundum cum curia, Dominico antedicto reliquissent; postmodum, supra eandem curiam Dominici[1], circa ipsam ryppam, Nicolao, et tendit supra eandem ryppam ad unam foveam spineam, et de ipsa fovea incipiens tendit ultra terras arabiles, versus possessionem Mera, ad unam arborem, Kerkus[1] vocatam, similiter Nicolao reliquissent: item a parte ville Zumurduk, a parte plage orientali, duas curias prelibato Nicolao assignassent; ceterum, supra ipsas duas curias Nicolai usque finem, pro loco sesionali Dominico commisissent; item una via que procedit de Zumurduk, inter ipsam viam et predictam ryppam, a plaga orientali ex parte ipsius ville Zumurduk, Johanni reliquissent usque ipsam ryppam infra declinando ad supradictam foveam usque finem Keuzepberch; item, in silvis ipsorum talem divisionem inter se ordinasse affirmarunt coram nobis, primo, supra domum ipsius Petri, pro porcione eiusdem Petri, fratris ipsorum, ex parte silve Zentpal, quartam partem prefato Petro reliquerunt; item, circa eandem porcione[2] Petri, in eadem silva Johanni commiserunt; similiter in eadem silva, circa porcionem ipsius Johannis, Dominico antedicto assignarunt; item in alia silva, Bwzus vocata ex parte ville Zentpal, Nicolao comiserunt[3], ceterum, in predicta silva Bwzus, preter porcionem ipsi Nicolao[4] due porciones remansissent, quarum una, iamdicto Nicolao, alia vero, Petro sub eodem signo usque ad unam metam terream Wlues-Patakaberch ⟨vocatam⟩[5], ex parte ville Mera, inferior pars, Nicolao, et superior pars, Petro antedicto remansissent; item de ipsa meta incipiens infra ad quandam vallem Zenige-

tepataka ad unam arborem querkus[1], ex parte ville Karogh, Dominico missisent[6]; similiter ex parte eiusdem ville Karogh, in silva Zaldabus ac eciam Mariateleke, Johanni, et separat quedam puteus Buiduskuth; item de Kuzepberch tendendo ad plagam meridionalem, Johanni; item prope porcionem ipsius Johannis infra, Petro antedicto; item in silva Kuzepberch, circa porcionem ipsius Petri, inferior pars Johanni; similiter, circa porcionem Johannis in eadem silva, pars inferior Dominico; ceterum, circa porcionem ipsius Dominicy[1], in eadem silva, a parte ville, pars inferior Nicolao successisset.

Et quia prelibatus Petrus, frater ipsorum uterinus, in ipsa divisione personaliter non fuisset, ideo quantumque ipsam divisionem non acceptaret, extunc qualem tamque porcionem, tam in curiis, locis sessionalibus, quam eciam in silvis, de porcionibus ipsorum habere vellet, absque omni dilacione, sibi resignarent. Ita videlicet ut quicumque ipsorum alique edificia in loco sibi signato ordinaret, iuxta estimacionem proborum ⟨virorum⟩[5], de edificiis satisfaccionem adimplere teneretur, sub tali obligamine imposito, quod quicumque ipsorum ipsam divisionem, donec pariter perpetuam inter se pari consensu facere possent, reiterare niteretur, contra partem ipsam divisionem consencientem et tollerantem, in decem marcis, et iudicii, in tribus marcis, convinceretur eo facto.

Datum secunda feria proxima post dominicam Reminiscere, anno domini M°CCC^{mo}LX^{mo} sexto.

⟨*Pe verso, de aceeaşi mînă:*⟩ Divisionalis Peterteleke.

Noi, conventul mănăstirii fericitei Fecioare Maria din Cluj-Mănăştur, dăm de ştire şi facem cunoscut prin cuprinsul scrisorii de faţă tuturor cărora se cuvine că, înfăţişîndu-se înşişi inaintea noastră, Ioan, Nicolae şi Dominic, fiii lui Nicolae, fiul lui Beden, nobili de Peterteleke, ni s-a mărturisit şi ni s-a arătat de către aceştia, prin viu grai, şi, de asemenea, ni s-a spus că ei, după o cuminte chibzuire avută înainte între ei, pentru ca fiecare dintre ei ⟨să stea⟩ în pace şi în linişte pe partea sa de moşie, avută adică în sus-zisa moşie, Peterteleke numită, aflătoare în comitatul Cluj, pînă cînd ei vor putea şi vor fi în stare să facă o împărţeală veşnică între ei în ⟨privinţa⟩ locurilor de sesii, a curţilor şi a pădurilor, au mărturisit înaintea noastră că au făcut o astfel de împărţeală, că au lăsat lui Petru, fratele lor cel mic, în partea de miazănoapte, mai jos de rîpă, sesia lui Nicolae, fiul lui Beden, adică sesia tatălui lor, împreună cu celelalte folosinţe, sub aceeaşi măsură cu care ceilalţi fraţi ai lor au măsurat în acelaşi chip; de asemenea, au lăsat în partea de jos, lîngă aceeaşi rîpă, deasupra sesiei mai sus-zise a tatălui lor, un loc cu curte mai înainte-zisului Dominic; după aceea, au lăsat lui Nicolae ⟨partea⟩ de deasupra acelei curţi a lui Dominic, de lîngă acea rîpă, şi, de asemenea, tot lui Nicolae, ⟨partea⟩ care se întinde dincolo de acea rîpă spre o groapă cu mărăcini, şi începînd de la această groapă se întinde ⟨peste⟩ pămînturile de arătură spre moşia Mera, pînă la un copac numit stejar; de asemenea, dinspre satul Sumurduc, dinspre răsărit, au statornicit pomenitului Nicolae două curţi; ce a rămas deasupra celor două curţi ale lui Nicolae şi pînă la capăt, au lăsat pe seama lui Dominic ca loc de sesie: la fel, un drum ce merge de la Sumurduc; între acest drum şi mai sus-zisa rîpă, înspre partea de răsărit dinspre partea satului Sumurduc, i-au lăsat lui Ioan pînă unde, îndreptîndu-se în jos prin acea rîpă, ⟨ajunge⟩ deasupra zisei gropi şi pînă la capătul Crestei de Mijloc. De asemenea au spus înaintea noastră că în pri-

vinţa pădurilor lor au rînduit această împărţire: mai întîi, au lăsat pomenitului Petru, drept parte a acelui Petru, fratele lor, a patra parte din partea pădurii Sînpaul, ⟨aflătoare⟩ mai sus de casa lui Petru; de asemenea, lîngă aceeaşi parte a lui Petru, au dat din aceeaşi pădure ⟨şi⟩ lui Ioan; la fel, au statornicit mai înainte-zisului Dominic, în aceeaşi pădure, lîngă partea acelui Ioan; la fel, în altă pădure, Bwzus numită, dinspre satul Sînpaul i-au lăsat lui Nicolae; în rest, în zisa pădure Bwzus, în afară de partea lui Nicolae, au mai rămas două părţi, dintre care una i-a rămas sus-zisului Nicolae, iar cealaltă, lui Petru, sub acelaşi semn de ⟨hotar⟩, pînă la o movilă de hotar numită Creasta Pîrîului Uliului, dinspre partea satului Mera, partea de jos, lui Nicolae, iar partea de sus înainte-zisului Petru; la fel, i-au dat lui Dominic ⟨o parte⟩, începînd de la acea movilă în jos, spre Pîrîul Cărbunarului, pînă la un copac ⟨numit⟩ stejar, din partea satului Coruş; la fel, ⟨i-au dat⟩ lui Ioan ⟨o parte⟩ dinspre partea aceluiaşi sat Coruş, în pădurea Zaldabus şi încă Mariateleke, şi desparte o fîntînă ⟨numită⟩ Buiduskuth; de asemenea, ⟨i-au dat⟩ lui Ioan ⟨o parte⟩ ţinînd de la creasta de mijloc pînă în partea de miazăzi; la fel, lîngă partea acelui Ioan, mai jos, i-au dat mai înainte-zisului Petru; de asemenea, în pădurea Creasta de Mijloc ⟨i-au dat⟩ partea de jos, de lîngă partea lui Petru, lui Ioan; de asemenea, lîngă partea lui Ioan în aceeaşi pădure, ⟨i-au dat⟩ următoarea parte lui Dominic; la fel, partea de mai jos din aceeaşi pădure, înspre sat, lîngă partea lui Dominic, a urmat lui Nicolae.

Şi fiindcă pomenitul Petru, fratele lor după mamă, nu a fost el însuşi la această împărţeală, de aceea, dacă el nu ar primi această împărţire, atunci să-i lase din părţile lor, fără nici o amînare, o astfel de parte şi într-atîta, atît în curţi şi în locuri de sesie cît şi în păduri, ⟨cîtă⟩ ar voi să aibă. Adică aşa, că oricare dintre ei, ⟨care⟩ ar rîndui alte clădiri în locul statornicit lui, să fie dator, potrivit preţuirii ⟨unor bărbaţi⟩ cinstiţi, să împlinească plata din clădiri. Sub o astfel de îndatorire, ca oricare dintre ei care ar încerca să înceapă iar împărţeala, pînă cînd, printr-o învoire deopotrivă, vor face ⟨una⟩ veşnică, să fie osîndit, prin însuşi acest fapt, la o ⟨gloabă⟩ de zece mărci faţă de partea care a încuviinţat şi a păstrat împărţeala, iar judecătorului, trei mărci.

Dat în lunea de după duminica *Reminiscere*, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi şase.

⟨*Pe verso, de aceeaşi mînă:*⟩ Scrisoare de împărţeală a moşiei Peterteleke.

Arh. Naţ. Magh., Dl. 26 754. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca 1366. Orig., perg., cu urme de pecete rotundă, aplicată în document pe verso.

---

1 Astfel în orig.
2 Corect: *porcionem.*
3 Corect: *commisissent.*
4 Corect: *ipsius Nicolai.*
5 În orig. lipseşte; intercalat după sens.
6 Corect: *commisissent.*

17 **1366 martie 3, Avignon**

Significat sanctitati vestre humilis et devotus vester, Ladizlaus Andree, canonicus ecclesie Chanadiensis, quod olim ipse exponens, in minoribus constitutus, parrochialem[1] ecclesiam de Seges, Transiluane diocesis,

sibi, ad presentacionem regis Ungarie[1], per ordinarium collatam extitit pacifice assecutus, et eam per annum et amplius, non per maliciam, tamquam simplex et iuris ignarius tenuit, ad sacerdocium non promotus, fructus percipiendo ex so, et deinde se fecit in subdiaconum et diaconum ordinari. Quare, supplicat vestra sanctitati dictus Ladizlaus, quatinus collacionem sibi factam de dicta parrochiali[1] ecclesia premissis, ac eciam reservacione seu devolucionibus non obstantibus, confirmare vel sibi de dicta ecclesia de novo providere et eum, si indiget, habilitare. Non obstante quod canonicatum et prebendam dicte ecclesie Chanadiensis obtineat et cum aliis non obstantibus et clausulis oportunis[1].

Fiat. B — Exhibite abbati Montis Maioris.
Sine alia leccione. Fiat. B.
Datum Auinione, quinto Nonas Marcii, anno quarto.

Face cunoscut Sfinţiei voastre, smeritul şi supusul vostru Ladislau al lui Andrei, canonic al bisericii de Cenad, că odinioară el, înfăţişătorul, rînduit în treptele de jos[2], a dobîndit în chip paşnic biserica parohială din Şaeş, din dieceza Transilvaniei, care i-a fost dată de episcopul locului, la cererea regelui Ungariei, şi că a ţinut-o un an şi mai bine, nu din răutate, ci ca om neştiutor şi necunoscător al legii, fără să fi fost înălţat la treapta preoţiei, luînd şi veniturile ei, şi apoi a făcut să fie rînduit ca subdiacon şi diacon. Drept aceea, roagă Sfinţia voastră zisul Ladislau ca, chiar fără a se ţine seama de rezervaţia[3] sau transmiterea de mai sus, să binevoiţi a-i întări hărăzirea făcută lui, cu privire la acea biserică parohială, sau să fie numit din nou acolo, şi, dacă ar avea vreo lipsă, să se împlinească, fără a fi piedică că ţine un canonicat şi o prebendă ⟨şi⟩ în zisa biserică de Cenad, cu celelalte clauze şi formule cuvenite.

Se încuviinţează B. Înfăţişeaz-o tu abatelui de la Muntele Mare.

Fără altă cetire. Se încuviinţează. B.

Dat la Avignon, în ziua a cincea înainte de nonele lui martie, în anul al patrulea.

Arh. Vaţ., Reg. Suppl., vol. 45, fol. 101 v. Fotocopie la Institutul de ist. Cluj-Napoca 1 366.
EDIŢII: *Bossányi*, II, p. 436—437 şi 393 (cu mici omisiuni).

---

[1] Astfel în orig.
[2] E vorba de treptele inferioare ale clericilor, spre deosebire de cele superioare ale preoţiei cuprinzînd şi pe diaconi şi subdiaconi.
[3] E vorba de dreptul de a numi în demnitaţi bisericeşti.
[4] Adică a dispune înalţarea lui la treapta preoţiei, prin sfinţire.

18 — 1366 martie 12, ⟨Avignon⟩[1]

Supplicat sanctitati vestre devotus filius vester et sancte matris ecclesie servitor fidelissimus, Ludouicus, rex Ungarie[2], quatinus sibi, in personam dilecti sui, Nicolai de Corona, plebani ecclesie in Wydenbach, Strigoniensis diocesis, de plebania ecclesie de Brascho dicte diocesis, cum vacabit per munus consecracionis impendendum domino Nicolao de Brascho, electo et confirmato ad ecclesiam Tyniensem[3], vel lapsu temporis de consecrandis episcopis etc., vel alias quovis modo vacet, dignemini, cum clausulis oportunis providere. Non obstante quod plebaniam in Wy-

denbach obtineat, quam, cum possessionem ⟨plebanie habeat⟩[4] de Brascho, paratus est dimittere, cum aliis non obstantibus et clausulis oportunis quibuscunque.

Fiat. B.

Ludovic, regele Ungariei, fiul vostru supus şi cel mai credincios slujitor al sfintei biserici mame, cere Sfinţiei voastre, pe seama iubitului său, Nicolae de Corona[5], parohul bisericii din Ghimbov, din dieceza de Strigoniu, să binevoiţi a-l numi — ţinînd seamă de clauzele cuvenite — la parohia bisericii din Braşov, din zisa diceză, deoarece ⟨aceasta⟩ va ajunge vacantă prin hărăzirea sfinţiriri domnului Nicolae de Braşov[6], ⟨episcop⟩ ales şi întărit în biserica de Knin, fie după trecerea timpului sfinţirilor de episcopi, fie în vreun alt fel, fără a fi piedică faptul că ţine zisa parohie de Ghimbav, pe care, cînd va dobîndi slujba parohiei din Braşov, este gata a o părăsi; cu toate celelalte clauze şi formule cuvenite.

Se încuviinţează. B.

Arh. Vat., Reg. Suppl., vol. 45, fol. 107 v. Fotocopie Inst. de ist. Cluj-Napoca 1366.
Orig.
EDIŢII: *Bossányi*, II, p. 437, nr. 394 (cu mici omisiuni).

---

1 În orig. lipseşte. Data a fost stabilită de editor, după textul imediat următor.
2 Astfel în orig.
3 Corect: *Tinniniensem*.
4 În orig. *etc.*, pe care l-am întregit astfel pe baza contextului.
5 În traducere s-a păstrat această formă latină, deoarece acesta va fi fost numele lui Nicolae, spre a-l deosebi de celălalt Nicolae, care se chema de Braşov.
6 Acest Nicolae de Braşov este amintit în actul aceluiaşi papă, din 17 august 1366, Avignon, şi ca deţinător al unui canonicat şi al unei prebende la biserica Sf. Petru din Buda Veche, ce ţinea de dieceza de Vesprim, al căror venit anual nu întrecea suma de o sută de florini, care vor fi devenit vacante prin sfinţirea lui ca episco pde Knin, şi pe care papa le dă lui Matei al lui Simion, preot al bisericii Sf. Cruci din dieceza de Zagreb şi beneficiar al altarului Sf. Laurenţiu din Zagreb (cf. *Bossányi*, II, p. 454—455, nr. 435.

19 **1366 martie 12, Avignon**

Item supplicat prefatus rex[1], quatinus sibi, in personam dilecti sui, Nicolai Petri de Brascho, clerici Strigoniensis diocesis, de plebania in Wydenbach, cum vocabit per assecucionem pacificam possessionis plebanie predicte in Brascho, Nicolao de Corona supradicto collate, vel aliis quovis modis vacet, dignemini, ut supra, providere.

Fiat. B.

Sine alia leccione. Fiat. B.

Datum Auinione, quarto Idus Marcii, anno quarto.

De asemenea cere pomenitul rege, pe seama iubitului său, Nicolae al lui Petru de Braşov, cleric din dieceza de Strigoniu, să binevoiţi a-l numi ⟨pe acela⟩ în ⟨slujba⟩ de paroh de Ghimbav, cînd va ajunge vacantă prin dobîndirea pe cale paşnică a parohiei sus-pomenite de Braşov, dăruită sus-zisului Nicolae de Corona, sau care va fi vacantă în vreun alt fel.

Se încuviinţează. B.

Fără altă citire. Se încuviinţează. B.

Dat la Avignon, în ziua a patra înainte de idele lui martie, în anul al patrulea.

Arh. Vat., Reg. Suppl., vol. 45, fol. 107 v. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca 1366.
Orig.
EDIŢII: *Bossányi*, II, p. 437—438, nr. 395.

---

[1] Ludovic, I, regele Ungariei; vezi documentul anterior.

1366 *martie* 25, Sîntimbru

Nos, Petrus, vicevaiuoda Transsiluanus, memorie commendamus per presentes quod, cum honorabiles et discreti viri, domini de capitulo e clesie Transsiluane, per formam iuris, ob contradictoriam inhibitionem, iuxta continentiam literarum citatoriarum religiosi conventus monasterii beate Marie virginis de Clusmonustra, comites Heningum et Nicolaum, filios comitis Henyngi[1] de Senk, ad octavas festi beati Jacobi apostoli, in anno domini millesimo trecentesimo sexagesimo quarto, proxime preteritas, ad nostram presentiam traxissent in causam, ipsaque causa diversis prorogationum cautelis diutius fuisset ventilata seu protelata, primo ab eisdem octavis festi beati Jacobi apostoli, racione prioritatis termini, ad octavas fest Assumptionis virginis gloriose, abhinc ad instrumentalem exhibitionem ad octavas festi beati Michaelis archangeli, de quibus similiter pro exhibendis instrumentis, cum gravamine trium marcarum, ad octavas festi beati Martini confessoris, deinde similiter ad exhibenda instrumenta, cum gravamine trium marcarum, ad octavas festi Epiphaniarum domini peremptorie, et quia ipsi comites Heningus et Nicolaus de Senk eadem instrumenta sua super quadam particula terre litigiose a parte possessionis Vecherd vocate, inter possessiones Zalathna, dictorum dominorum de capitulo, et predictam Vecherd, eorundem comitum Henyngi et Nicolai, habite, in eisdem octavis festi Ephiphaniarum domini ...[2] quod in servitio regali contra emulos seu capitales inimicos ipsius domini nostri regis personali presentia interesse oportebat, de necessario, Heningus prenotatus exhibere non valuisset, absque omni gravamine ad octavas festi beati Georgii marytis, et ab eisdem octavis festi beati Georgii martyris, ratione exercitus regalis tunc moti, ad quindenas residentie eiusdem exercitus regalis, in eodem statu, a quibusquidem quindenis residentie ipsius exercitus ad octavas festi beati Martini confessoris tunc proclamate, de voluntate ambarum partium, ad octavas festi Purificationis virginis gloriose, et dehinc ⟨...⟩[3] de partium voluntate, sub forma fiende pacis, ad octavas diei Medii quadragesime, post sese tunc proxime subsequentis affuturis[4] dilative extitisset prorogata.

Tandem ipsis octavis diei Medii quadragesime, nunc proxime preteritis, occurrentibus, honorabiles et discreti viri, magistri Nicolaus de Zolnok et ⟨...⟩[2] Ncolaus de Ozd, ac Symon de Karazna, archidiaconi et canonici ecclesie Transsiluane memorate, in suis et aliorum dominorum de predicto capitulo ecclesie Transsiluane personis, cum sufficientibus literis procuratoriis eiusdem capituli, prout actores, ab una parte, ab altera vero predicti comites Heningus et Nicolaus, filii Heningi de Seenk[1], veluti in causam attracti, personaliter, ad nostram accedentes presentiam, in facto

iamicte particule terre litigiose, per compossitionem et ordinationem quamplurimorum proborum nobilium virorum, partes suas interponentium, ut omnis dissensionis et litis seu questionis materia e medio ipsorum radicitus evelleretur seu exstirparetur, ac sempiterno pacis favore sese invicem amplexare valerent, adepta tamen prius nostra iudiciaria concordandi licentia, taliter inter se devenisse et concordasse nobis retulerunt, ut ipsi, unacum aliis probis viris, metalibus distinctionibus seu signis erectis, infra declarandis, in facto eiusdem particule terre litigiose talem inter se metalem distinctionem seu separationem, perpetuo duraturam, fecissent et ordinassent, ac fecerunt coram nobis, quod a meta, ubi mete possessionis Zalathna cum nobilibus de Iwanffollwa terminatur[5], in fine versus meridiem, de monte descendendo, est una meta terrea posita, ubi incipit tenere metas cum villa Vecherd, qua est predictorum filiorum Henyngi de Senk, transit per unum pratum arundinosum modum tendendo versus villam Zalathna, predictorum dominorum de capitulo, ubi saliens rivulum Zalathnapataka, videlicet qui fluit de ipsa villa Zalathna, in quodam parvo quasi monticulo est una meta terrea denuo erecta, ubi directe per modicum transiens versus eandem plagam, inter prata arundinosa et sulcusa. unam metam terream suffoderunt, deinde transeundo directe versus meridiem, iuxta quendam rivulum Tamaspaka[6] vocatum, qui descendit in una valle, est una meta terrea posita, abhinc tendendo circa eundem rivulum per magnum spatium, semper versus meridiem, ipse rivulus pro meta habetur ita, quod a parte meridionali separat possessioni Wecherd[1], a parte vero occidentali, possessioni Zalathna vocate, dictorum dominorum de capitulo, ubi, multum transeundo circa eundem rivulum, est una meta terrea, ibique terminatur[5] mete cum filiis Henyngi prenotatis; deinde flectitur versus septentrionem, ascēndendo ad unum montem, in cuius cacumine est una meta terrea posita, et a parte possessionis Zalathna predicte, ipsis dominis de capitulo, a parte vero possessionis Vecherd vocate, eisdem comitibus Henyngo et Nicolao, filiis Henyngi de Senk, reliquissent ac pacifice commisissent perpetuo possidendas, tenendas et habendas.

Cumque nos, perceptis premissis, easdem partes, ut premissum est, coram nobis personaliter astantes, super eo utrum predictam compositionariam unionem in facto separationis et distinctionis iamdicte particule terrę litigiose, inter ipsos factam et ordinatam, inter se perpetuo velint observare nec ne, ternario numero, ut nostro incumbit officio, requisitos habuissemus, predicte partes pretactam compositionariam unionem ac[7] separationem et distinctionem pretacte particule terre, modo quo supra inter ipsos factam et ordinatam, firmiter ac irrevocabiliter et absque variatione aliquali observare velle affirmarunt.

In quorum omnium premissorum testimonium, presentes literas nostras patentes eisdem duximus concedendas.

Datum in Sancto Emerico, octavo die predictarum octavarum diei Medii quadragesime, anno domini millesimo terentesimo seragesima sexto.

Noi, Petru, vicevoievodul Transilvaniei, prin scrisoarea de față, dăm de știre că, întrucît cinstiții și chibzuiții bărbați, domnii din capitlul bisericii Transilvaniei, potrivit cuprinsului unei scrisori de chemare în judecată a cuviosului convent al mănăstirii fericitei Fecioare Maria din Cluj-Mănăștur, au chemat în judecată înaintea noastră, pe calea legii, pe comiții Hening și Nicolae, fiii comitelui Hening de Cincu, din pricina opre-

liştii şi împotrivirii ⟨lor⟩, la octavele de curînd trecute ale sărbătorii fericitului apostol Iacob, în anul domnunlui o mie trei sute şaizeci şi patru[8], din pomenita pricină a fost multă vreme purtată şi tărăgănată prin felurite măsuri de amînare, mai întîi de la pomenitele octave ale sărbătorii fericitului apostol Iacob, din pricina întîietăţii altui soroc, la octavele sărbătorii Adormirii slăvitei Fecioare[9]; de la acestea, de asemenea ⟨a fost amînată⟩ pentru înfăţişarea actelor, la octavele sărbătorii fericitului arhanghel Mihail[10], de la care apoi, tot pentru înfăţişarea actelor, cu o gloabă de trei mărci, la octavele sărbătorii fericitului Martin Mărturisitorul[11], apoi, de asemenea pentru înfăţişarea actelor, a fost amînată neaparat, cu o gloabă de trei mărci, la octavele sărbătorii Botezului Domnului[12], şi fiindcă zişii comiţi, Hening şi Nicolae de Cincu, ⟨n-au putut înfăţişa la judecată⟩, la pomenitele octave ale sărbătorii Botezului Domnului, zisele lor acte cu privire la o bucată de pămînt cu pricină dinspre moşia numită Vecerd, aflătoare între moşiile Zlagna, a pomeniţilor domni din capitlu, şi pomenita moşie Vecerd, a zişilor comiţi Hening şi Nicolae, deoarece numitul Hening, trebuind să fie el însuşi de faţă la slujba regească împotriva potrivnicilor sau duşmanilor de moarte ai regelui, stăpînul nostru, silit de împrejurări n-a putut înfăţişa ⟨acele acte⟩, ⟨de aceea⟩ pricina a fost amînată, fără nici o gloaba, pe octavele sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe[13], iar de la acele octave ale sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe, din pricina pornirii oastei regeşti, ⟨ea a fost amînată⟩, în aceeaşi stare, pe a cincisprezecea zi după lăsarea la vatră a acelei oşti regeşti[14]; şi de la această a cincisprezecea zi după lăsarea la vatră a acelei oştiri, vestită atunci la octavele sărbătorii fericitului arhanghel Mihail[15], ⟨pricina a fost amînată⟩, cu învoirea amînduror părţilor, pe octavele sărbătorii Întîmpinării Domnului[16], iar de atunci ... tot cu învoirea amînduror părţilor, ⟨ea a fost amînată⟩ în vederea împăcării, pe octavele Mijlocului păresimilor, ce trebuia să vină îndată după aceea[17].

În cele din urmă, la sosirea octavelor Mijlocului păresimilor de curînd trecute, venind înaintea noastră, în pricina pomenitei bucăţi de pămînt rămase în pricină, cinstiţii şi chibzuiţii bărbaţi, magistrii Nicolae de Solnoc şi ..., Nicolae de Ozd, precum şi Smion de Crasna, arhidiaconi şi canonici ai pomenitei biserici a Transilvaniei, în numele lor şi al celorlalţi domni din pomenitul capitlu al bisericii Transilvaniei, cu scrisoare de împuterncire îndestulătoare din partea aceluiaşi capitlu, ca pîrîşi, pe de o parte, iar pe de altă parte sus-zişii comiţi Hening şi Nicolae, fiii lui Hening de Cincu, ca pîrîţi, prin împăciuirea şi rînduiala mai multor bărbaţi nobili ⟨şi⟩ cinstiţi, care şi-au pus la mijloc strădania lor pentru ca să smulgă din rădăcină şi să se stîrpească dintre părţi orice pricină de neînţelegere, de judecată sau de plîngere, şi că ele să se poată îmbrăţişa una pe alta in veşnica priinţă a păcii, primind totuşi, mai întîi, din partea noastră, învoirea judecătorească de a face împăcare, ⟨părţile⟩ ne-au mărturisit că au ajuns la învoială şi s-au împăcat între ele aşa: că, împreună cu alţi bărbaţi cinstiţi, ridicînd hotarele şi semnele ⟨de hotar⟩ care se vor arăta mai jos, au făcut şi au rînduit între ele, şi fac ⟨şi⟩ în faţa noastră, cu privire la acea bucată de pămînt rămasă în pricină, următoarea hotărnicire şi despărţire care să dăinuiască pe veci, că de la un semn de hotar ⟨ce se află acolo⟩ unde semnele moşiei Zlagna fac hotarul dinspre nobilii de Ibişdorf, la capătul dinspre miazăzi, cînd cobori de pe deal, e pusă o movilă de hotar, unde începe să se mărginească cu satul Vecerd, care este al pomeniţilor fii ai lui Hening de Cincu; ⟨apoi hotarul⟩ trece

printr-o fîneață cu păpuriș, îndreptîndu-se spre satul Zlagna, al sus-zișilor domni din capitlu, unde trecînd peste pîrâul Zlagna, adică cel care curge din acest sat Zlagna, pe un muncel mic se află o movilă de hotar nou ridicată; de aci, drept înainte, trecînd puțin tot înspre partea aceea, printre fînețe mlăștinoase și pline de papură, ei au săpat o movilă; de acolo, trecînd spre miazăzi, pe lîngă un pîrău numit Valea Tămașului, care coboară într-o vale, e pusă o movilă de hotar; de aici, mergînd o bună bucată de loc pe lîngă pîrău, într-una spre miazăzi, acel pîrîu e luat ca semn de hotar, în așa fel că, dinspre miazăzi, el face hotarul spre moșia Vecerd, iar dinspre apus, spre moșia numită Zlagna, a zișilor domni din capitlu; de acolo, mergînd mult pe lîngă acel pîrîu, se află o movilă de hotar, și acolo se isprăvesc semnele de hotar cu sus-amintiții fii ai lui Hening. De acolo ⟨hotarul⟩ cotește spre miazănoapte, urcînd pe un deal, în vîrful căruia e așezată o movilă de hotar, și ⟨partea⟩ dinspre moșia sus numită Zlagna, ei au lăsat-o și încredințat-o numiților domni din capitlu, iar cea dinspre moșia numită Vecerd, au lăsat-o numiților Nicolae și Hening, fiii lui Hening de Cincu, ca să le stăpînească ei în chip pașnic, să le țină și să le aibă pe veci.

Și cînd, după auzirea celor de mai sus, noi, precum se cade slujbei noastre, am întrebat de trei ori părțile, care, cum s-a spus, se aflau înșile la judecată, dacă vor sau nu să păzească pe veci împăciuirea de mai sus, făcută și rînduită între ele cu privire la deosebirea și despărțirea pomenitei bucăți de pămînt rămase în pricină, sus-zisele părți au spus că vor să păzească cu tărie, fără șovăială și fără vreo schimbare, împăciuirea de mai sus, precum și despărțirea și hotărnicirea zisei bucăți de pămînt, făcută și rînduită între ele așa cum s-a arătat mai sus.

Spre mărturia tuturor celor de mai sus, am hotărît să le dăm această scrisoare deschisă a noastră.

Dat la Sîntimbru, în a opta zi a octavelor Mijlocului păresimilor, în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și șase.

Arh. Naț. Magh. Dl. 73 712
Transumpt în actul capitlului din Alba Iulia, din 18 aprilie 1568, făcut pe seama lui Grigore Apafi.
EDIȚII: *Teleki*, I, p. 140—143; *Ub.*, II, p 232—234.

---

[1] Astfel în transumpt.
[2] Lacună în transumpt, semnalată cu 2 puncte.
[3] Lacună în transumpt, semnalată cu 4 puncte.
[4] Corect: *affuturas.*
[5] Corect: *terminantur.*
[6] Astfel în transumpt; desigur greșit în loc de *Tamaspataka.*
[7] Urmează litera *p,* taiată de aceeași mînă.
[8] 1 august 1364.
[9] 22 august 1364.
[10] 6 octombrie 1364.
[11] 18 noiembrie 1364.
[12] 13 ianuarie 1365.
[13] 1 mai 1365.
[14] 20 octombrie. La *Ub.*, II, p. 232, nota 8 greșit: 2 decembrie, socotînd lăsarea la vatră a oștirii regale la 18 noiembrie; de fapt, lăsarea la vatră în 1365 a avut loc la 6 octombrie (cf. *DIR, Introducere,* I, p. 511).
[15] 15 La *Ub.*, II, publicat: *ad octavas festi beati Martini confessoris,* greșit în loc de *ad octavas festi beati Michaelis archangeli.*
[16] 9 februarie 1366.
[17] 18 martie 1366.

21 **1366 martie 27** *(sexto Kalendas Aprilis)*

Ludovic I, regele Ungariei, la cererea lui Nicolae, fiul lui Nicolae de Hedrehwar, marele ușier al reginei, transcrie în formă privilegială și întărește cu noua sa pecete dublă și atîrnată, scrisoarea sa deschisă din 5 septembrie 1358, Buda *(Cod. dipl. patrius,* I, nr. 134; *Hédervári,* I, p. 41—42). În lista demnitarilor, între alții: Dumitru de Oradea *(Waradiensi),* Dominic al Transilvaniei *(Transilvano),* Dominic de Cenad *(Chanadyensi),* episcopi; Dionisie, voievodul Transilvaniei *(woyoda Transilvano).*

Arh. Naț. Magh., Dl (arh. fam. Hédervári, fasc. 1, nr. 2).
Orig., perg., cu pecete atîrnată de șnur de culoare verde și albastră, sfărîmată.
EDIȚII: *Hédervari,* I, p. 60—62.

22 **1366 martie 29, Vișegrad**

Nos, Lodouicus, dei gracia, rex Hungarie, tenore presencium significamus quibus expedit universis quod nos, qui, ex preassumpti regiminis nostri officio, omnium orphanorum et pupillorum remedio et quieti invigilare debemus, orphaneitati et paupertatis inopie filliarum quondam Ladislai, filii Ladislai de Zenthmiclos, hominis, ut dicitur, sine herede sexus masculini ab hac luce decessi, Elena, Margaretha, Katherina et Elisabeth nuncupatarum, pye[1] et misericorditer interne mentis nostre acie compacientes, ad instantem potissime et diligentem supplicacionem domine regine, genetricis nostre karissime, dictas filias ipsius Ladislai, ne eedem, possessionibus et bonis paternis exhereditate, necessitate compellente, sub tectis domorum latitare cogantur alienarum, in dicta possessione ipsius condam[1] Ladislai, Zenthmiclos vocata, in comitatu Albensi partis Transsiluane existenti, necnon Zaahthelke et aliis possessionibus et possessionariis porcionibus paternis, ubilibet habitis et quovis nominis vocabulo vocitatis, ipsum quondam Ladislaum, patrem earum, iusto et racionabili titulo contingentibus, de pietate regia et gracia speciali, in quantum de iure facere possumus, veros heredes et successores legitimos, tanquam filios ipsius condam Ladislai naturales instituimus et creavimus preficientes, dictasque possessiones Zenthmiclos et Zahthelke[1], necnon alias quaslibet possessiones et possessionaria iura paterna eisdem filiabus ipsius condam Ladislai, veluti filiis ipsius naturalibus, et, per ipsas, earum heredibus et posteritatibus universis in perpetuam, sine iuris alieni preiudicio, asscribimus hereditatem, consuetudinaria lege regni nostri, que huic gracie et iuri repugnare videretur, penitus non obstante.

Datum in Wÿssegrad, in dominica Ramispalmarum, anno domini M^mo^ CCC° LX° sexto.

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, prin cuprinsul celor de față facem cunoscut tuturor cărora se cuvine că noi, care din slujba cîrmuirii noastre luate asupră-ne sîntem datori să veghem la ajutorarea și alinarea tuturor orfanilor și nevîrstnicilor, compătimind milostiv și îndurător din adîncul sufletului nostru, lipsa de părinți și de avere a fiicelor numite Elena, Margareta, Caterina și Elisabeta, ale răposatului Ladislau, fiul lui Ladislau de Zenthmiclos — om răposat, după cum ⟨ni⟩ se spune, fără moștenitor de parte bărbătească — mai ales la stăruitoarea

și sîrguitoarea rugăminte a doamnei regine, preascumpa noastră mamă, din îndurare regească și osebită milostivire, întrucît o putem face după lege, le-am socotit și le-am rînduit pe pomenitele fiice ale acelui Ladislau drept adevărate moștenitoare și urmașe legiuite, punîndu-le în stăpînirea zisei moșii a răposatului Ladislau, numită Zenthmiclos, aflătoare în comitatul Alba din părțile Transilvaniei, precum și ⟨a moșiei⟩ Zau și a altor moșii și părți de moșii părintești, oriunde s-ar afla ele și cu orice nume s-ar chema ele, ce țin de drept și cu adevărat de acel răposat Ladislau, tatăl lor, întocmai ca pe niște fii firești ai acelui răposat Ladislau, pentru ca nu cumva ele, desmoștenite din moșiile și bunurile părintești, să fie silite, la nevoie, să se ascundă sub acoperișul unor case străine, și le-am trecut acelor fiice ale răposatului Ladislau, întocmai ca unor fii firești ai săi, și, prin ele, moștenitorilor și tuturor urmașilor lor, pomenitele moșii Zenthmiclos și Zau, precum și celelalte moșii și drepturi de moșii părintești în veșnică moștenire, fără a vătăma dreptul altuia și fără a fi vreo piedică legea obișnuielnică a țării noastre, care s-ar părea că se împotrivește acestei milostiviri și ⟨acestui⟩ drept.

Dat la Vișegrad, în duminica Floriilor, în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și șase.

Arh. Stat. Cluj-Napoca. Arh. fam. Tholdalaghi din Corunca, fasc. 86, nr. 22.
Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca 1 366.
Transumpt în actul capitlului din Alba Iulia, din 13 mai 1418.

---

[1] Astfel în transumpt.

23 **1366 martie 29** *(quarto Kalendas mensis Aprilis)*

Ludovic I, regele Ungariei, la cererea mamei sale, regina Elisabeta, aprobă și întărește în formă privilegială dania prin care regina a dat venitul vămii de pe Dunăre călugărițelor mănăstirii Sfintei Fecioare din Buda Veche, în schimbul vămii pe uscat, numită a Sfîntului Iacob, pe care a legat-o cetății din Buda Veche.

În lista demnitarilor, între alții sînt pomeniți: Dumitru de Oradea *(Waradiensi)*, Dominic al Transilvaniei *(Transyluano)* și Dominic de Cenad *(Chanadiensi)*, episcopi; Dionisie, voievodul *(voyuoda)* Transilvaniei.

Arh. Naț. Magh. Dl. (Arh. Camerală Maghiară, Capsa III, fasc. II, nr. II).
Orig. perg., cu noua pecete regală, dublă și atîrnată. Copie din sec. XVIII în col. Hevenesi, tom. V, p. 417, la Bibl. Univ. Budapesta.
EDIȚII: *Fejér*, IX 3, p. 528—531.

24 **136⟨6⟩ aprilie 1** *(Kalendas Aprilis, regni autem nostri anno vigesimo quarto)*

Ludovic I, regele Ungariei, la cererea magiștrilor Petru, arhidiacon de Nograd, și Gallus, canonic cantor de Strigoniu, transcrie și întărește cu noua sa pecete atîrnată și cu cea a reginei mame, Elizabeta, privilegiul lui Ladislau Cumanul, regele Ungariei, din 30 august 1284 *(Katona*, VI, p. 878; *Fejér*, V/3, 158—161)

In lista demnitarilor, printre alţii: Dumitru de Oradea *(Waradiensi)*, Dominic al Transilvaniei *(Transyluano)*, Dominic de Cenad *(Chanadiensi)*, episcopi; Dionisie, voievodul *(wayuoda)* Transilvaniei.

Arhiva primaţială din Esztergom.
Orig.
Copie din sec. XVIII în col. Hevenesi, tom. LXV, sub. S.p. 18 şi urm., la Bibl. Univ. Budapesta.
EDIŢII: *Fejér*, IX/3, p. 464—468 (cu data greşită a anului: 1365). După cei 24 de ani de domnie ai regelui Ludovic I, anul nu poate fi decît 1366.

25 **1366 aprilie 7, Avignon**

Beatissime pater! Supplicat sanctitati vestre devotus filius vester et sancte matris ecclesie servitor fidelissimus, Ludouicus, rex Ungarie, quatinus sibi, in persona dilecti sui Emerici, nati quondam Gregorii de Wyczna, de canonicatu et prebenda ac simplici officio magistratus nuncupati ecclesie Albensi, Vesprimiensi diocesis, quorum fructus etc., CL florenorum auri summam non excedunt, cum vacabitur per munus consecracionis impendendum Nicolao electo at confirmato ad ecclesiam Tyniniensem, vel lapsu temporis de consecrandis episcopis etc., vel alias quovis modo ⟨vacat⟩[1], dignemini, cum clausis oportunis providere. Non obstante quod canonicatu et prebenda ecclesie de Posega, Quinqueecclesiensis diocesis, obtineat, quorum fructus etc. XL florenorum auri valorem annuum non excedunt.

Fiat. B.

Sine alia leccione. Fiat. B.

Datum Auinione, septimo Idus Aprilis, anno quarto.

Preasfinţite părinte! Ludovic, regele Ungariei, fiul vostru supus şi cel mai credincios slujitor al sfintei biserici mame, cere Sfinţiei voastre, pe seama iubitului său Emeric, fiul răposatului Grigore de Wyczna, să binevoiţi a-l numi într-un canonicat şi prebendă, precum şi într-o slujbă numită de magistrat simplu la biserica de Alba, din dieceza de Vesprem, ale căror venituri nu întrec suma a 150 floreni de aur, deoarece ⟨aceasta⟩ va ajunge vacantă prin hărăzirea sfinţirii lui Nicolae ⟨de Braşov⟩[1], ⟨episcop⟩ ales şi întărit în biserica din Knin, fie după trecerea sfinţirilor de episcopi, fie în vreun alt fel, fără a fi piedică faptul că ţine un canonicat şi o prebendă în biserica din Požega, din dieceza de Pécs, ale căror venituri nu întrec valoarea a 40 de floreni de aur într-un an.

Se încuviinţează. B.

Fără altă citire. Se încuviinţează. B.

Dat la Avignon, în a şaptea zi înainte de idele lui aprilie.

Arh. Vat., Reg. Suppl. vol. 45, fol. 129 r-v. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca 1366.
Orig.
EDIŢII: *Bossányi*, II, p. 438, nr. 396

---

[1] Lipseşte în orig., intercalat după documentul nr. 18.

Nos, Ludouicus, dei gracia, rex Hungarie, vobis, magnifico viro Dyonisio, woyuode nostro Transsiluano, sicut facie ad faciem commisisse recolimus, sic et per presentes litteras n⟨ostras⟩[1] precipimus seriose[2] quatenus, visis presentibus, metas possessionis Dominici et Stephani, filiorum Petri, ac Emerci, filii Emerici, nobilium de Thoty, districtus de Hunyad, videlicet eiusdem Thoty, a parte o⟨mnium⟩[3] circumquaque sibi vicinancium commetaneorum, ubi dumtaxat necessitas requisiverit, per vos vel per specialem hominem vestrum extradare et ab alienis possessionibus ac terris, per metales d⟨instinctione⟩s[3] seu apposiciones, iuste et racionabiliter supradictam possessionem Thoty distinguere et eisdem nobilibus, prout ipsis contingit, possidendam relinquere debeatis, non obstante aliq⟨uali ir⟩rationabili[4] contradiccione; et aliud facere non ausuri.

Datum in Dewa, sub anulo nostro secreto, in octavis festi Passce domini, anno eiusdem Mmo CCC-mo LX-mo sexto.

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu regele Ungariei, vouă, măritului bărbat Dionisie, voievodul nostru al Transilvaniei. Aşa precum ne amintim că v-am poruncit faţă în faţă, tot astfel vă punem în vedere hotărît şi prin scrisoarea noastră de faţă ca, după vederea ei, să faceţi, fie voi, fie omul vostru anume, arătarea semnelor de hotar ale moşiei lui Dominic şi Ştefan, fiii lui Petru, şi a lui Emeric, fiul lui Emeric, nobili de Totia, din districtul Hunedoara, adică ale numitei moşii Totia, dinspre partea tuturor megieşilor cu care ea se învecinează de jur împrejur, acolo doar unde va fi nevoie, şi să deosebiţi cu dreptate şi cu chibzuinţă, prin semne de hotar sau prin adăugarea ⟨de noi semne⟩, sus-pomenita moşie Totia de celelalte moşii şi pămînturi, şi să o lăsaţi în stăpînire numiţilor nobili, aşa precum ţine de dînşii, fără a ţine seama de vreo împotrivire neîntemeiată. Şi altfel să nu cutezaţi a face.

Dat la Deva, sub ⟨pecetea⟩ noastră inelară de taină, la octavele Paştilor, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi şase.

Arh. Naţ. Magh., Dl. 30 688. Fotocopie la Inst. de istorie Cluj-Napoca/1366. Transumpt în actul lui Dionisie, voievodul Transilvaniei din 9 mai 1366, Turda, nr. 46.

EDIŢII: *Documenta Valachorum*, p. 184—185.

---

[1] Rupt cca 0,5 cm; întregit după sens.
[2] Urmează *quod*, tăiat de aceeaşi mînă.
[3] Rupt 0,5 cm; întregire probabilă, după sens.
[4] Rupt cca 1 cm; întregit pe baza contextului.

27 1366 aprilie 15, ⟨Oradea⟩

Nos, capitulum ecclesie Waradiensis, omnibus Christi fidelibus, presentibus pariter et futuris, presentium notitiam habituris, salutem in salutis largitore.

Quoniam acta hominum caute et diserte disposita, vetustatis nubilo obfuscata per calumniosam suggestionem retrogradum tramitem patiuntur ac mentes quietas provocant ad inquietudines et lites iurgiorum: idcirco apex mentis discretorum cum suprema deliberatione adinvenit, ut quid-

quid temporibus aguntur, ne simul laberentur cum eisdem, scripturarum fulcimento solidarentur, pro rei memoria sempiterna.

Proinde ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire quod constituti in nostri presentia, magistri Ladislaus et Stephanus, socius et concanonicus noster, archidiaconus de Humruk, filii magistri Johannis, *filii* Briccii de Bator, vive vocis oraculo, spontaneaque voluntate coram nobis sunt confessi quod vineam ipsorum emptitiam, Kerech Somlow vocatam, in territorio Varadiensi habitam, ob spem future remunerationis et eterne beatitudinis premium, pro animabus parentum suorum dedissent, donavissent et contulissent, et coram nobis dederunt, donarunt et tradiderunt, monasterio s⟨ancte⟩[1] Annes matris virginis gloriose, in vico Venetarum fondato, et, per consequens, monialibus ordinis sancte Clare in eodem monasterio degentibus, deo famulantibus, possidendam, tenendam, ac perpetuo et irrevocabiliter possidendam[2], retrahentes se ab omni dominio eiusdem vinee pure et simpliciter. Cui quidem donationi magister Georgius, frater eorundem magistrorum Ladislai et Stephani, astantia personali, consensum prebuit et assensum; ita tamen quon predicti magistri Ladislaus et Stephanus, in vinea ipsius magstri Georgii super monte Torzak vocato habita, nullam portionem in futurum, ipsi vel heredes eiusdem magistri Ladislai is posterum acquirere valeant et habere.

In cuius rei memoriam perpetuamque firmitatem, presentes concessimus litteras nostras privilegiales, pendentis et authentici sigilii nostri munimine roboratas.

Datum feria quarta proxima post octavas festi Pasche, anno domini etusdem M. CCC. LXVI. Viris discretis, Philippo preposito, Benedicto lectore, Georgio cantore, custodia vacante, ecclesieque canonicis, dominis ac magistris salubriter existentibus.

Noi, capitlul bisericii de Oradea, tuturor credincioşilor întru Hristos, celor de acum cît şi celor viitori, care vor lua cunoştinţă de cele de faţă, mîntuire întru Mîntuitorul tuturor.

Deoarece faptele oamenilor, rînduite cu băgare de seamă şi în chip lămurit, acoperite fiind de pulberea vechimii, sînt răstălmăcite prin arătări mincinoase, şi pricinuiesc tulburare cugetelor liniştite şi le împing spre judecăţi ⟨şi⟩ certuri, de aceea, înalta înţelepciune a celor chibzuiţi, după multă chibzuire a găsit cu cale ca tot ce se săvîrşeşte în timp să fie întărit, prin sprijinul scrisului, întru veşnica amintire a lucrului, pentru ca să nu se piardă odată cu ⟨trecerea vremii⟩.

Drept aceea, prin aceste rînduri voim să ajungă la cunoştinţa tuturor că, înfăţişîndu-se înaintea noastră, magiştrii Ladislau şi Ştefan, soţul şi fratele nostru canonic, arhidiaconul de Homorog, fiii magistrului Ioan, fiul lui Bricciu de Bator, au mărturisit prin viu grai şi de bună voie înaintea noastră că, în nădejdea răsplăţii viitoare şi întru dobîndirea fericirii veşnice pentru sufletele părinţilor lor, au dat, au dăruit şi au hărăzit, şi în faza noastră dau, dăruiesc şi hărăzesc o vie a lor cumpărată, numită Kerech Somlow, aflătoare în hotarul Orăzii, mănăstirii sfintei Ana, maica slăvitei Fecioare, ridicată în uliţa Veneţia, şi, prin urmare, călugăriţelor ordinului sfintei Clara, care trăiesc şi se roagă lui Dumnezeu în acea mănăstire, ca s-o stăpînească, s-o ţină şi s-o aibă pe veci şi nestrămutat, părăsind cu totul, de-a dreptul şi fără înconjur, orice stăpînire asupra acelei vii. Magistrul Gheorghe, fratele acelor magiştri Ladislau şi Ştefan, fiind însuşi de faţă, şi-a dat îngăduinţa şi încuviinţarea pentru această danie,

totuşi în aşa chip, ca sus-zişii magiştri, Ladislau şi Ştefan, să nu poată dobîndi şi avea în viitor, ei sau moştenitorii acelui magistru Ladislau, nici o parte din via acelui magistru Gheorghe, aflătoare pe dealul numit Torzák.

Spre pomenirea şi veşnica trăinicie a acestui lucru, am dat scrisoarea noastră privilegială de faţă, întărită cu puterea peceţii noastre atîrnate şi autentice.

Dat în miercurea de după octavele sărbătorii Paştilor, în anul domnului o mie trei sute şaizeci şi şase, pe cînd fiinţau cu bine chibzuiţii bărbaţi, domnii şi magiştrii Filip prepozitul, Benedict lectorul, Gheorghe cantorul — locul de custode fiind vacant —, canonici ai bisericii noastre.

Inainte de 1806 actul se păstra în arhiva oraşului Oradea. Editorii nu specifică dacă a fost original, transumpt contemporan sau copie tîrzie.

EDIŢII: *Kereszturi*, I, p. 189—190; *Fejér*, IX 3. p. 605—606.

---

[1] La *Fejér*, IX/3 p. 605 neîntregit.

[2] Astfel în text; repetat, în loc de *habendam*.

28 — 1366 aprilie 17, Alba-Iulia

Amicis suis honorandis, capitulo ecclesie Albensis Transsiluane, Dionisius, wo uoda Transsiluanus et comes de Zonuk, amiciciam paratam cum honore.

Cum nobilis vir Petrus, vicevo uoda, et magister Benedictus, protonotarius, nostri, ad revisionem et estimactionem castri Mentew vocati et possessionariam divisionem inter magistros Thomam et Stephanum, filios Thome, ab una, ac inter Dionisium, filium quondam Stephani bani, ex altera, necnon Ladislaum, filium Desew de Lusunch, a tercia partibus, iuxta formam aliarum litterarum nostrarum, modum nostre iudiciarie deliberacionis exprimencium, in quindenis festi Pasche domini proxime venturi faciendam, homines nostri inter alios in eisdem prioribus litteris nostris conscripti et assignati, propter occupaciones diversorum arduorumque negociorum domini nostri regis nequeant transire, igitur vestram requirimus amiciciam reverenter, per presentes, quatenus in octavis festi Nativitatis sancti Johannis Baptiste, nunc proxime venturi, unacum eisdem Petro, viceuovuoda, et magistro Benedicto, protonatario, nostris, ad hoc specialiter commissis, vel, si ipsos abesse contingat, unacum aliis hominibus nostris in eisdem, ut premissimus, in prioribus litteris nostris nominatis, iuxta continenciam premissarum priorum litterarum nostrarum, formam nostre iudiciarie commissionis denotancium, homines vestros pro testimoniis, transmittatis, quibus presentibus, iidem homines nostri omnia ea, que in ipsis prioribus litteris nostris declarantur, iuxta primarie nostre adiudicacionis modum et formam, faciant et exequantur, regni lege observata. Et post hec, tocius facti seriem ad octavam diem earundem octavarum festi Nativitatis beati Johannis Baptiste nobis amicabiliter rescribatis.

Datum in Alba Jule, feria sexta proxima ante quindenas festi Pasche domini prenotatas[1], anno eiusdem M° CCC° LX° sexto.

⟨Pe verso, de aceeaşi mînă:⟩ Amicis suis honorabilibus, capitulo ecclesie Albensis Transsiluane, pro magistris Thoma et Stephano, filiis Thome de Regum, contra magistros Dionisium, filium quondam Stephani bani,

et Ladislaum, filium Deseu de Lusunch, super revisione et estimacione castri Mentew et possessionaria divisione, in octavis festi Nativitatis beati Johannis Baptiste, per nostros et vestros homines modo intraspecificato faciende[2], quarum series ad octavam diem earundem octavarum per vos nobis sunt rescribende.

⟨*Pe verso exemplarului din arh. fam. Erdődy:*⟩ Pro magistro Dionisio, filio quondam Stephani bani de Lusunch, contra magistros Thomám et Stephanum, filios Thome de Regun.

Prietenilor săi vrednici de cinstire ⟨din⟩ capitlul bisericii de Alba Transilvaniei, Dionisie, voievodul Transilvaniei, și comite de Solnoc, cu toată prietenia și cinstea.

Deoarece nobilul bărbat Petru, vicevoievodul nostru, și magistrul Benedict, protonotarul nostru, oamenii noștri scriși și arătați ⟨pe nume⟩, împreună cu alții, în scrisoarea noastră dinainte, din pricină că sînt prinși cu felurite și însemnate treburi ale domnului nostru regele, nu pot să meargă la cercetarea și prețuirea cetății numite Mentew și la împărțirea de moșie ce trebuia făcută în a cinsprezecea zi după sărbătoarea Paștilor Domnului, acum viitoare[3], între magiștrii Toma și Ștefan, fiii lui Toma, pe de o parte, și Dionisie, fiul răposatului ban Ștefan, pe de alta, precum și ⟨între⟩ Ladislau, fiul lui Desideriu de Lusunch, pe de a treia parte, potrivit cuprinsului unei alte scrisori a noastre arătînd întocmirea hotărîrii noastre judecătorești, drept aceea, prin cele de față rugăm cu cinste prietenia voastră ca, potrivit cuprinsului sus-zisei noastre scrisori dinainte, ce înfățișează rînduiala hotărîrii noastre judecătorești, la octavele sărbătorii Nașterii fericitului Ioan Botezătorul acum viitoare[4] să trimiteți pe oamenii voștri de mărturie, împreună cu acei Petru, vicevoievodul, și magistrul Benedict, protonotarul, ⟨oamenii⟩ noștri rînduiți anume pentru aceasta, sau, dacă s-ar întîmpla ca aceștia să lipsească, împreună cu alți oameni ai noștri numiți, precum am spus, în acea scrisoare a noastră dinainte, ca fiind ei de față, oamenii noștri să facă și să săvîrșească, păzind legea țării, toate cele ce sînt arătate în acea scrisoare a noastră dinainte, potrivit întocmirii și rînduielii hotărîriri noastre judecătorești dintîi. Și după acestea, să aveți bunătatea a ne răspunde în scris despre tot ce s-a făcut, în a opta zi a acelor octave ale sărbătorii Nașterii fericitului Ioan Botezătorul[5].

Dat la Alba Iulia, în vinerea dinaintea pomenitei a cincisprezecea zi a sărbătoririi Paștilor Domnului, în anul aceluiași o mie trei sute șaizeci și șase.

⟨*Pe verso, de aceeași mînă:*⟩ Cinstiților săi prieteni ⟨din⟩ capitlul bisericii de Alba Transilvaniei, pentru magiștrii Toma și Ștefan, fiii lui Toma de Reghin, împotriva magiștrilor Dionisie, fiul răposatului ban Ștefan, și a lui Ladislau, fiul lui Desideriu de Lusunch, cu privire la cercetarea și prețuirea cetății Menteu și la împărțirea de moșii ce trebuie făcute de oamenii noștri și ai voștri, în felul arătat înlăuntrul ⟨scrisorii⟩, la octavele sărbătorii Nașterii fericitului Ioan Botezătorul, ⟨și⟩ despre a căror desfășurare trebuie să ne răspundeți în scris la a opta zi a acelor octave.

⟨*Pe verso exemplarului din arh. fam. Erdődy:*⟩ Pentru magistrul Dionisie, fiul răposatului ban Ștefan de Lusunch, împotriva magiștrilor Toma și Ștefan, fiii lui Toma de Reghin.

Arh. Stat Cluj-Napoca, Arh. fam. Bánffy.
Orig., hîrtie, cu fragmente de pecete de închidere aplicată în document pe verso.

Orig., hîrtie, cu fragmente de pecete de închidere aplicata în document pe verso și în Arh. fam. Erdődy din Hlohovec., lad. 98, fasc. 7.

EDIȚII: *Bánffy*, I, p. 272—274.

---

[1] Scris deasupra rîndului, de aceeași mînă.
[2] Corect *facienda* sau *faciendis*.
[3] 19 aprilie 1366.
[4] 1 iulie 1366.
[5] 8 iulie 1366.

29 **1366 aprilie 18, ⟨Oradea⟩**

Capitlul din Oradea raportează lui Nicolae Konth, palatinul Ungariei, că Nicolae, fiul lui Mike de Hurow, omul palatinului, și canonicul Ștefan, preotul altarului Sfîntul Gheorghe, omul său, au chemat în judecată, pe moșia lor numită Ábrány, pentru ziua de 1 mai, pe Ladislau și Gheorghe, fiii lui Ioan, fiul lui Bricciu de Bátor, și pe Petru, fiul lui Leukus de Bátor, împotriva lui Petru, fiul lui Mihail de Rakamaz, în pricina cu privire la o uliță.

⟨*După o însemnare de pe verso, de o mînă contemporană:*⟩ La proces, Ladislau a fost reprezentat de Nicolae diacul, Grigore[1], de Avram, iar Petru, fiul lui Leukus, de Petru de Pilis, pricina fiind amînată pe 6 octombrie.

Arh. Naț. Magh., Dl. (Arh. fam. Kállay, nr. 1 493).
Orig. hîrtie, cu pecete de închidere puțin fragmentată.

REGESTE: *Kállay*, II, p 135, nr. 1 576.

---

[1] Corect: Gheorghe.

30 **⟨1366⟩ aprilie 23, Alba Iulia**

Lodouicus, ⟨dei graci⟩a[1] rex ⟨Hungari⟩e[1].

Litteras tuas recepimus continentes quod in proxima cong⟨regacione⟩[1] tua generali in comitatu ⟨Crassou⟩[1] celebrata, duodecim iurati assessores, per nobiles ipsius c⟨omitatus⟩[1] assignati, Ladizlaum, filium ⟨Ladizl⟩ai[2] litterati, hospitem furum et fautorem malefactorum publicum, tibi assignasent et extradedissent, unde quid de hoc facere debeas, nos velimus tibi intimare; quare mandamus tue[3] fidelitati quatenus ipsum Ladizlaum pro huiusmodi suo maleficio conserves vinculis mancipatum.

Datum in Alba Gyule, feria quinta proxima ante festum beati Georgii martyris.

⟨*Pe verso:*⟩ Fideli nostro, magistro Benedicto, filio Pauli, filii Heem, comiti Crassouensi.

⟨*Sub pecete:*⟩ Relacio magistri Georgii Zudor.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei.

Am primit scrisoarea ta, în care se cuprinde că în cea din urmă adunare a ta obștească, ținută în comitatul Caraș, doisprezece asesori jurați, trimiși de nobilii acelui comitat, ți-au adus și ți-au încredințat pe Ladislau, fiul lui Ladislau diacul, gazdă de hoți și părtaș — știut de toți — al răufăcătorilor; și de aceea, noi voim să-ți arătăm ce trebuie să faci în

această ⟨pricină⟩. Poruncim deci credinței tale să-l ții legat în lanțuri pe acel Ladislau, pentru această faptă rea a lui.

Dat la Alba Iulia, în joia dinaintea sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe.

⟨*Pe verso:*⟩ Credinciosului nostru magistrului Benedict, fiul lui Pavel, fiul lui Heem, comite de Caraș.

⟨*Sub pecete:*⟩ Darea de seamă a magistrului Gheorghe Zudor.

Arh. Nat. Magh., Dl. (material preluat de la Muzeul Național, Col. generala). Orig., hîrtie, cu fragemtne de pecete inelară de închidere, aplicată pe verso. EDIȚII: Pesty, *Krassó*, III, p. 74; *Hurmuzaki — Densușianu*, I/2, p. 137; Gábor *A megyei intézmény*, p. 228.

Editorii nu explică datarea actului pentru 1366. considerînd-o evidentă pentru cunoscătorii documentației epocii; cf. Sebestyén, *Mag. kir. tart.* p. 44. REGESTE: *Ub.*, II, p. 234, nr. 837 (în notă motivează datarea actului pentru 23 aprilie 1366. Cf. și actele nr. 33, 34.

---

[1] Rupt sau pata de umezeală de dimensiuni nespecificate de primii editori; întregit dupa sens și pe baza contextului.

[2] Rupt sau pată de umezeală nespecificată de primii editori; întregit cu probabilitate.

[3] La *Pesty* și la *Hurmuzaki — Densușianu*, publicat greșit: *sue*

31 **1366 ⟨între 23 aprilie și 29 aprilie⟩[1], Alba Iulia**

Nos, Lodouicus, dei gratia, rex Hungarie, memorie commendantes tenore presencium significamus universis quod nobilibus dominabus. Katherine, videlicet consorti ⟨Stephani, filii Syke de Buhtur, et Mar⟩ garethe[2], consorti Ladislai, filii Nicolai de ⟨Lusad, filiabus scilicet condam Herbordi⟩[3] de Gald, comitatus Albensis Transsiluane, eorum Stephani et Ladislai, humillibus supplicacionibus et ⟨peticionibus annuentes et favora⟩ biliter[4] inclinati, huiusmodi graciam fecimus ⟨specialem⟩[5] ut ipse nobiles domine quar⟩ tam[6] earum filialem de possessionariis iuribus et porcionibus condam dicti Herbordi, patris ipsarum, cum ter ⟨ris arabilibus, cultis et incultis, ad eandem pertinentibus⟩[7], pecuniaria satisfaccione et solucione habere ⟨et recipere⟩[5] possint ⟨ac valeant⟩[5] habendi et recipiendi, presentis gracie nostre specialis vigore et annuencia, plenam habeant facul⟨tatem, contradiccione quorumlibet, qui huiusmodi annuencie nostre presumpmerent⟩[8] repungnare seu obstare, non valente Quas autem, dum nobis reportate fuerint, sub maiori nostro sigillo faciemus emanari.

Datum in Alba Iule, ⟨... anno domini Millesimo⟩[9] CCC-mo LX-mo sexto.

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, dăm de știre și facem cunoscut tuturor prin cuprinsul ⟨scrisorii⟩ de față că noi, înduplecați cu bunăvoință de rugămințile și cererile smerite ale lui Ștefan și Ladislau, ⟨pe care le-am încuviințat, am făcut o astfel de milostivire osebită⟩ nobilelor doamne, anume Ecaterinei, soției lui Ștefan, fiul lui Syke de Buituri, și Margaretei, soția lui Ladislau, fiul lui Nicolae de Jeledinți, adică fiicelor răposatului Herbord de Galda, din comitatul de Alba Transilvaniei, ca acele nobile doamne să aibă deplina libertate de a putea să aibă, cu îndestulare și plată bănească, pătrimea de fiică ce li se cuvine din drepturile de stăpînire și din părțile ⟨de moșie⟩ ale zisului

răposat Herbord, tatăl lor, împreună cu pămînturile de arătură lucrate și nelucrate, ținînd de acea ⟨pătrime⟩, și să fie în stare de a le avea și de a le primi în temeiul și prin încuviințarea osebitei noastre milostiviri de acum, neavînd nici o putere împotrivirea oricărora care ar cuteza să se împotrivească sau să stea împotrivă. Iar, după ce această ⟨scrisoare⟩ ne va fi adusă înapoi, vom pune să fie dată sub pecetea noastră cea mare.

Dat la Alba Iulia, ... în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și șase.

Arh. Naț. Magh. Dl. 28 081. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca 1366. Transumpt în actul lui Dionisie, voievodul Transilvaniei, dat după 4 mai 1366, nr. 40, transcris în actul capitlului din Alba Iulia, din 27 iunie 1366, nr. 90, transcris în actul lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, din 15 noiembrie 1366, Sîntimbru, nr. 158, în care se arată că documentul a fost prevăzut cu pecetea secretă a regelui.

---

[1] Data s-a stabilit pe baza actului lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, din 15 noiembrie 1366, Sîntimbru, nr. 158, în care se spune că actul de față a fost prezentat voievodului Dionisie, în adunarea sa obștească, care a fost convocată pentru ziua de 4 mai 1366 (cf. nr. 46). Primul document al regelui Ludovic I emis la Alba Iulia este din 23 aprilie 1366 (cf. nr. 30), iar ultimul, emis înainte de adunarea obștească, poartă data de 29 aprilie 1366 (cf. nr. 37).
[2] Pată de umezeală cca 5,75 cm; întregit pe baza actului din 15 noiembrie 1366, nr. 158.
[3] Pată de umezeală cca 3,75 cm; întregit pe baza actului din 15 noiembrie 1366, nr. 158.
[4] Rupt și pată de umezeală cca 7 cm, întregit în parte, după sens.
[5] Pată de umezeală cca 1 cm; întregit după sens.
[6] Pată de umezeală cca 2 cm; întregit după sens.
[7] Rupt și pată de umezeală cca 1,25 cm; întregit după sens.
[8] Rupt și pată de umezeală cca 6,25 cm; întregit după sens.
[9] Rupt și pată de umezeală cca 6 cm; întregit în parte pe baza contextului.

32 — 1366 aprilie 23, Alba Iulia

Dyonisius, voyuoda Transiluanus et comes de Zolnok, nobilibus viris, comiti vel vicecomiti et iudicibus nobilium comitatus Tordensis[1], salutem cum dileccione.

Dicit nobis religiosus vir frater Ottho, abbas de Clusmunnstra, quod quasdam duas possessiones monasterii beate virginis de predicta Clusmunustra, Datus et Lekenche vocatas, in comitatu Tordensi predicto existentes, omni iure ad ipsum monasterium pertinentes, quondam vir magnificus Thomas, woyuoda Transsiluanus, indebite et iniuste potencialiter ocupasset[2] et ocupatas[3] detinuisset in preiudicium dicti monasterii non modicum et iacturam, que nunc vacue forent et habitatoribus destitute. Quare, vestre nobilitati mandamus firmiter per presentes, quatenus[4] unum vel duos ex vobis transmittatis, qui ab omnibus, quibus decet et licet, et specialiter a vicinis et commetaneis earundem, diligenter de premissis investigando, sciant et inquirant omnimodam veritatem; et post hec, prout vobis veritas constiterit premissorum, nobis seriose rescribatis.

Datum in Alba Jule, feria quinta proxima ante festum beati Georgi[5] martiris, anno domini M° CCC° LX^{mo} sexto[6].

Dionisie, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, nobililor bărbați, comitelui și vicecomitelui și juzilor nobililor din comitatul Turda, sănătate și dragoste.

Ne spune călugărul frate Ottho, abatele de Cluj—Mănăștur, că răposatul, măritul bărbat Toma, voievodul Transilvaniei, a pus mîna cu silnicie, pe nedrept și fără nici un temei, pe două moșii ale mănăstirii fericitei Fecioare din pomenitul Cluj—Mănăștur, numite Dateș și Lechința, aflătoare în comitatul Turda, care țin cu tot dreptul de acea mănăstire, și ⟨că⟩ le-a ținut în stăpînire spre paguba foarte mare și vătămarea zisei mănăstiri, ⟨moșii⟩ care sînt acum pustii și lipsite de locuitori. Drept aceea, prin ⟨scrisoare⟩ de față poruncim nobleței voastre să trimiteți pe unul sau pe doi dintre voi, care, cercetînd cu stăruință pe toți aceia pe care se cuvine și se poate ⟨să-i cerceteze⟩, și îndeosebi pe vecinii și megieșii pomenitelor ⟨moșii⟩, cu privire la cele de mai sus, să caute și să afle tot adevărul. Și după acestea, să ne răspundeți, în scris, amănunțit, așa cum veți fi aflat adevărul cu privire la cele de mai sus.

Dat la Alba Iulia, în joia dinaintea sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe, în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și șase.

Bibl. Batthyaneum, Arh. conv. Cluj—Mănăștur, nr. 40 și 41.
Fotocopii la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1366.
Textul s-a păstrat în două exemplare, cu mici deosebiri în grafie. Cel de la cota nr. 41, trimis comitatului Turda, ca transumpt în actul lui Ioan de Tureni, comitele, și al juzilor nobililor comitatului Turda, din 30 aprilie 1366, nr. 38; al doilea, de la cota nr. 40, trimis comitatului Cluj, ca transumpt în actul lui Ladislau, comitele, și al juzilor nobililor comitatului Cluj, din 28 aprilie 1366, nr. 36.
REGESTE: Beke, *Km. konv.*, nr. 40 și 41 (cu data greșită: 22 aprilie 1366); *Ub.*, II, p. 234, nr. 838 (pentru comitatul Cluj) și p. 234, 235, nr. 839 (pentru comitatul Turda).

---

[1] În transumptul exemplarului trimis comitatului Cluj: *de Clus.*
[2] Corect: *occupasset*, ca și în transumptul exemplarului trimis comitatului Cluj.
[3] Corect: *occupatas;* în transumptul exemplarului trimis comitatului Cluj: *reocupatas.*
[4] În transumptul exemplarului trimis comitatului Cluj urmează: *vester*, tăiat.
[5] Astfel în transumpt. In transumptul celălalt: *Georgii.*
[6] În transumptul exemplarului trimis comitatului Cluj, cu cifra: *VI.*

33 — 1366 aprilie 24 Alba Iulia

Quarum prima, videlicet dicti condam domini Lodouici regis donacionalis, in Alba Gywle, in festo sancti Georgii martiris, anno domini Millesimo trecentesimo sexagesimo sexto, ad relacionem comitis Stephani Bwbek scriptori factam, in orto[1] prepositi Transsiluani, patenter, in pergameno, sub eiusdem condam domini Lodouici regis secreto sigillo edita, declarabat quod, quia fidelis eiusdem condam domini Lodouici regis, Nicolaus, filius Kendeth, ville sue Lwpsa vocate, prope montanam suam Ouemperg vocatam, in terra sua Transsiluanensi adiacentis, keneziatus tenens, parte sui honorem sibi et sacre sue corone famulatus exhibuisset, multiplices et fideles se et fratres suos pro honore suo regio diversis fortune casibus et periculis opponendo, quos quottidie[1] pronis actibus continuaret indesinenter, in quibus eciam perseverare cre-

deretur constancius, tunc, in futurum. Igitur, idem condam dominus Lodouicus rex, qui cunctorum sibi fideliter famulancium et fidelitates et servicia debita pensacione considerare solebat, consideratis et bene pensatis ipsius Nicolai ·fratrumque suorum serviciis et meritis, cupiens proinde sibi occurrere bremio[3] regie retribucionis, ut ceteri eo exemplati ad fidelitatis opera devocius excitarentur, in recompensacionem premissorum fidelium famulatuum et serviciorum, eidem Nicolao et, per eum, Johanni, uterino, ac Nicolao, filio Roman, patrueli, fratribus suis, ipsorumque filiis et heredibus universis memoratam villam suam Lwpsa, cum omnibus ad ipsam pertinentibus utilitatibus quomodocumque vocitabantur, exceptis dumtaxat iuribus alienis, titulo sue nove donacionis dedisset, donasset et contulisset, iure hereditario, perpetuo et irrevocabiliter possidendam, tenendam et habendam. Ymmo[1] ipsam villam Lwpsa, cum eius quibuslibet utilitatibus et pertinenciis, prout sua extitisset, eisdem Nicolao et fratribus suis eorumque filiis, heredibus et successoribus legitimis in perpetuam asscripsisset hereditatem, agregando[3] ipsos cum eadem, per ipsum eis data possessione in veterum et antiquorum regni sui nobilium cetum et catervam, ipsi enim Nicolaus et fratres sui ac eorum heredes universi eidem condam domino Lodouico regi ac sacre regni sui corone predicte semper famulare tenerentur, cum debita et firma constancia fidelitatis.

Dintre care, cea dintîi, adică scrisoarea de danie a răposatului domn Ludovic, regele, dată în Alba Iulia, la sărbătoarea sfîntului mucenic Gheorghe[4] în anul domnului o mie trei sute şaizeci şi şase — după darea de seamă a comitelui Ştefan Bebek, scrisă în grădina prepozitului Transilvaniei — ca ⟨scrisoare⟩ deschisă, pe pergament, purtînd pecetea de taină a aceluiaşi răposat domn Ludovic, regele, şi arătînd că, deoarece credinciosul aceluiaşi răposat domn Ludovic, regele, Nicolae, fiul lui Cîndea, care ţinea cnezatul satului său numit Lupşa, aflător în apropierea băii sale numită Ofenbaia, pe pămîntul său din Transilvania, i-a arătat lui[5] şi sfintei sale coroane, multe şi credincioase slujbe, avîntîndu-se el şi fraţii săi, pentru cinstea sa regească, în feluritele întîmplări şi primejdii ale sorţii, care ⟨fapte⟩ le-a continuat neîntrerupt mai departe, zilnic, prin ⟨alte⟩ fapte binevoitoare, şi în care, pe atunci, se credea că va stărui şi în viitor, drept aceea, acelaşi răposat domn Ludovic, regele, care obişnuia să ţină seamă, cu cuvenita cumpănă, de faptele de credinţă şi slujbele tuturor celor ce-i slujeau cu credinţă, ţinînd seama şi cumpănind slujbele şi vrednicia numitului Nicolae şi ale fraţilor săi, voind deci să-i răsplătească cu darul răsplătirii regeşti, ca şi alţii, luînd din această pildă, să se înflăcăreze cu mai mare supunere spre fapte de credinţă, întru răsplătirea pomenitelor slujbe credincioase, a dat, a dăruit şi a hărăzit, în chip de danie nouă a sa, numitului Nicolae şi, prin el, lui Ioan, fratelui său bun, şi lui Nicolae, fiul lui Roman, vărul său, şi tuturor fiilor şi moştenitorilor, pomenitul său sat Lupşa, cu toate folosinţele ce ţin de el, oricum se chemau, afară numai de drepturile altora, ca să-l stăpînească, să-l ţină şi să-l aibă cu drept de moştenire pe veci şi nestrămutat. Ba încă a trecut spre veşnică moştenire pomenitului Nicolae şi fraţilor săi, şi fiilor moştenitorilor şi urmaşilor lor legiuiţi acel sat Lupşa, cu folosinţele sale de orice fel şi cu ⟨toate⟩ cele ce ţin de el, precum au fost ale lui, primindu-i pe ei, împreună cu moşia dată lor de el, în vechea ceată şi în rîndul vechilor nobili ai regatului său, iar nu-

miţii Nicolae şi fraţii săi şi toţi moştenitorii lor erau ţinuţi să slujească totdeauna acelui domn răposat Ludovic, regele, şi sfintei coroane a regelui său, ⟨făcîndu-i⟩ slujbe cu cuvenita şi neştirbita statornicie a credinţei.

Arh. Naţ. Magh., Dl. 37 066. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1325.
Rezumat în actul lui Matia I, regele Ungariei, din 10 aprilie 1487, Buda, care se află ca transumpt în actul aceluiaşi rege, din 24 noiembrie 1487, Buda. Rezumat în actul lui Matia I, regele Ungariei, din 10 aprilie 1487, Buda, transcris de acelaşi rege la 24 noiembrie 1487, Buda, care se află ca transumpt în actul lui Vladislav II, regele Ungariei, din 20 noiembrie 1505, Buda, la Arh. Stat. Cluj-Napoca, Col. lui Iosif Kemény.
Menţiune, doar cu data de an, în actul capitlului din Alba Iulia, din 8 mai 1385, transcris în amintitul act al lui Matia I, regele Ungariei, din 24 noiembrie 1487, Buda (*Transilvania*, 1872, p. 114; *Hurmuzaki-Densuşianu*, I/2, p. 289; *Cercetări istorice*, X—XII, p. 134—136, p. 16).
EDIŢII: *Cercetări istorice*, X—XII, 1934—1936, p. 13—14 (cu lacune şi lecturi greşite).

---

[1] Astfel în rezumat.
[2] Corect: *premio*.
[3] Corect: *aggregando*.
[4] 24 aprilie.
[5] Regelui.

34 — 1366 aprilie 24, Alba Iulia

Lodouicus, dei gratia, rex Hungaria, fidelibus suis universis prelatis, baronibus, comitibus, castellanis, nobilibus, officialibus, et aliis cuiusvis dignitatis et status hominibus, item civitatibus et liberis villis, ipsarumque rectoribus, iudicibus et villicis, quibus presentes ostendentur, salutem et gratiam.

Cum antiqua et approbata regni nostri consuetudine requirente quilibet nobilis et homo possessionatus suos iobagiones et famulos impossessionatos in causis quibuslibet, exceptis duntaxat furtis, publicis latrociniis et causis criminalibus, ipsemet habeat iudicandi facultatem, fidelitati vestre universitatis, firmo regio sub edicto, mandamus quatenus deinceps, iobagiones magistri Johannis, filii Gegus de Almakerek, et famulos eiusdem impossessionatos et suis possessionibus more iobagionum residentes, în causis aliquibus, exceptis tribus articulis pretactis, in tenutis et possessionibus vestris ac vestri in medio, ad alicuius instantiam, iudicare vel vestro iudicatui astare compellere, aut ipsos et eorum res ac bona arestare[1] et impendire seu arestari[2] et impediri facere et permittere nullatenus presumatis, sed dimittatis eosdem, cum rebus et bonis eorum quibuscumque, procedere ubilibet pacifice et sine impedimento aliquali. Si qui autem aliquid actionis vel questionis contra ipsos iobagiones et famulos impossessionatos dicti magistri Johannis habeant vel habuerint, hoc in pressentia ipsius magistri Johannis vel suorum officialium in possessionibus suis exequantur, iuris ordine et regni nostri consuetudine requirente. Si vero idem magister Johannes et sui officiales in facienda iustitia cuipiam recusantes fuerint, tum ipse magister Johannes per querulantes, in nostram vel ordinarii sui iudicis presentiam, legitime evocetur, rationem abnegate iustitie reddituruS, ubi ex parte eiusdem iuris et satisfactionis querulantibus exhibebitur complementum, omni dilatione postergata.

Datum in Albe Jule, in festo beati Georgii martyris, anno millesimo CCC^{mo} LX^{mo} sexto.

⟨*Sub pecete:*⟩ Generalis commissio regis consueta.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, tuturor credincioșilor săi, prelaților, baronilor, comiților, castelanilor, nobililor, slujbașilor și celorlalți oameni, de orice treaptă sau stare, de asemenea, orașelor și satelor libere și dregătorilor, judecătorilor și juzilor lor, cărora li se va arăta scrisoare de față, sănătate și milostivire.

Deoarece, după cum cere vechiul și statornicul obicei al țării noastre, orice nobil și om cu moșie are putere de a judeca el însuși pe iobagii și slujitorii săi fără pămînt în toate pricinile, în afară de furt, tîlhărie la drumul mare și pricini criminale, noi, prin nestrămutată poruncă regească, poruncim credinței obștii voastre ca de aci înainte, să nu vă încumetați deloc a judeca în ținuturile, moșiile sau în mijlocul vostru, la cererea cuiva, în vreo pricină oarecare, în afară doar de cele trei amintite mai sus, pe iobagii magistrului Ioan, fiul lui Gegus de Mălâncrav, și pe slujitorii lui fără pămînt, care locuiesc pe moșiile lui după obiceiul iobagilor, sau a-i sili să stea la scaunul judecății voastre, ori a-i popri ori a-i împiedica pe ei sau lucrurile și bunurile lor, ori a pune și a îngădui altora să-i poprească ori să-i împiedice, ci să-i lăsați pe ei să plece fără nici o stînjenire și în pace, oriîncotro vor voi, cu lucrurile și bunurile lor, de orice fel. Iar dacă unii au sau vor avea vreo pricină sau plîngere împotriva numiților iobagi și slujitori fără pămînt ai zisului magistru Ioan, să le urmărească înaintea acestui magistru Ioan sau a slujbașilor săi, pe moșiile lui, pe calea legii, așa cum cere obiceiul țării noastre. Iar dacă zisul magistrul Ioan și slujbașii lui ar tăgădui să facă cuiva dreptate, atunci acest magistru Ioan să fie chemat, de către pîrîși, în chip legiuit, înaintea noastră sau a judelui său obișnuit, spre a da socoteală de tăgada sa de dreptate, și acolo se va face pîrîșilor dreptate și despăgubire deplină din partea aceluiași ⟨Ioan⟩, fără de nici o amînare.

Dat la Alba Iulia, la sărbătoarea fericitului mucenic Gheorghe, în anul o mie trei sute șaizeci și șase.

⟨*Sub pecete:*⟩ Porunca obștească obișnuită a regelui.

Arh. Naț. Magh., Dl. 32 505.
Orig perg., cu urme de pecete rotunda din ceară roșie, aplicate sub text.
EDIȚII: *Transilvania,* 1871, p. 267; *Ub.*, II, p. 235.

---

[1] Corect: *arrestare.*
[2] Corect: *arrestari.*

35 **1366 aprilie 24, Alba Iulia**

Amicis suis, honorabili capitulo ecclesie Albensis Transiluane[1], Dionisius, Woyuoda Transsiluanus et comes de Zonuk, amiciam paratam cum honore.

Dicit nobis Petrus, filius Petri de Bugach, quod condam possessiones Sythwr, Bulkach et Iostele⟨k⟩e[2] vocate, in comitatu Albensi existentes, ipsius essent et ad ipsum omni iure pertinuissent et nunc deberet pertinere, que nunc apud manus alienas occupate forent et existerent,

quas ipse, iuxta regni consuetudinem, recapere et sibi statui facere vellet, si per aliquos non fieret contradictum in statucione earundem. Super quo, amiciciam vestram presentibus requirimus reverenter quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio, quo presente, Emericus vel Petrus, filii Martini de Ozd, aut Stephanus, frater eorundem, sive Stephanus, filius Nicolai, aliis absentibus, homo noster, presentibus vicinis et commetaneis earundem possessionum[1] legittime convocatis, ad facies earundem accedendo, recapiat ipsas per[2] veras suss metas et antiquas, recaptivatasque et ab aliorum possessionariis iuribus separatas et distinctas, statuat ipsas predicto Petro, filio Petri, eo iure quomodo sibi[3] dinoscuntur pertinere perpetuo possidendas, si per aliquos non fieret contradictum. Contradictores vero, si qui fierent, citet ipsos contra prefatum Petrum, filium Petri, ad congregacionem domini nostri regis, Torda, proxime celebrandam, in nostram vel eiusdem domini nostri regis presenciam, racionem contradiccionis eorum reddituros. Et post hec, ipsius possessionarie recaptivacionis et statucionis seriem, cum nominibus contradictorum, necnon totali suorum processu, ad dictam congregacionem, eidem domini nostro regi vel nobis fideliter rescribatis.

Datum in Alba Iulia, in festo beati Georgii martiris, anno domini M^{mo}CCC^{o}LX^{mo} sexto.

⟨*Pe verso, de aceeași mînă:*⟩ Amicis suis honorandis, capitulo ecclesie Albensis Transsiluane, pro Petro, filio Petri de Bugach, recaptivatoria et statutoria.

⟨*Pe verso, de o altă mînă, contemporană:*⟩ Laurencius Cosme de Iakustelke et[4] Petrus Clementis de eadem.

Prietenilor săi, vrednicului de cinste capitlu al bisericii de Alba Transilvaniei, Dionisie, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, cu toată prietenia și cinstea.

Ne spune Petru, fiul lui Petru de Bogata, că, odinioară, moșiile numite Jidveiu, Bălcaciu și Păucea, aflătoare în comitatul Alba, au fost ale lui și au ținut și trebuie să țină și acum de el, cu drept deplin, ⟨dar⟩ acum, ele au fost și sînt cotropite de mîini străine, pe care ⟨moșii⟩ el vrea, potrivit obiceiului țării, să le dobîndească din nou și să se pună să-i fie date în stăpînire, dacă nu se va face împotrivire de către vreunii la darea acestora în stăpînire. Cu privire la care, cerem cu plecăciune prieteniei voastre, prin scrisoarea de față, să trimiteți pe omul vostru de mărturie, înaintea căruia, omul nostru, Emeric sau Petru, fiii lui Martin de Ozd, sau Ștefan, fratele lor, fie, în lipsa acestora, Ștefan, fiul lui Nicolae, fiind chemați în chip legiuit vecinii și megieșii acelor moșii, și fiind ei de față, ducîndu-se pe acele ⟨moșii⟩, să le ia din nou, după adevăratele și vechile lor semne de hotar, și, luate din nou în stăpînire și despărțite și deosebite de drepturile de stăpînire ale altora, să le dea în stăpînire sus-zisului Petru, fiul lui Petru, spre a le stăpîni pe veci cu acel drept, cu care se știe că țin de el, dacă nu se va face împotrivire de către vreunii. Iar pe împotrivitori, dacă vor fi, să-i cheme de față cu pomenitul Petru, fiul lui Petru, înaintea noastră sau a aceluiași domn al nostru, regele, la adunarea domnului nostru, regele, care se va ține în curînd la Turda, spre a da seama de temeiul împotrivirii lor. Și după acestea, să faceți cunoscut în scris, întocmai, aceluiași domn al nostru, regele, sau nouă, cuprinsul acestei dobîndiri din nou a moșiei și a dării ei în

stăpînire, împreună cu numele împotrivitorilor și întreaga desfășurare a lor, la zisa adunare.

Dat în Alba Iulia, la sărbătoarea fericitului mucenic Gheorghe, în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și șase.

⟨*Pe verso, de aceeași mînă:*⟩ Prietenilor săi vrednici de cinste, capitlului bisericii de Alba Transilvaniei, scrisoare de dobîndire și de dare în stăpînire pentru Petru, fiul lui Petru de Bogata.

⟨*Pe verso, de o altă mînă; contemporană*⟩: Laurențiu al lui Cosma de Iakustelke și Petru al lui Clement de aceeași ⟨Iakustelke⟩.

Arh. Naț. Magh., Dl. 29.163. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca 1366. Orig., hîrtie, cu pete de umezeală și cu fragmente de pecete mare de ceară, albă de închidere, aplicată în document pe verso.

REGESTE: *Ub.*, II, p. 236, nr. 841.

---

[1] Scris deasupra rîndului, de aceeași mînă.
[2] Astfel în orig., corect: *Posteleke;* supt cca 0,25 cm, întregit pe baza contextului.
[3] Urmează: *dinosscuntur*, tăiat de aceeași mînă.
[4] Urmează: *filius*, tăiat de aceeași mînă.

36 — 1366 aprilie 28

Nobili et magnifico viro, domino Dyonisio, woyvode Transsiluano et comiti de Zonuk, Ladislaus, comes de Kolus, Johannes, filius Dominici de Swk, et Michael dicturs Henke, iudices nobilium de eodem, fidele servicium sincero cum affectu.

Noveritis nos litteras vestre magnificencie recepisse, honore quo decuit, in hec verba: ⟨*urmează actul lui Dionisie, voievodul Transilvaniei, din 23 aprilie 1366, Alba Iulia, vezi nr. 32*⟩. Nos enim, vestris preceptis obedire volentes, predictum Johannem, filium Dominici de Swk, vice nostre persone ad premissa fideliter peragenda duximus transmittendum. Demum, idem homo noster, ad nos redeundo, nobis sic retulit quod ipse a nobilibus, ignobilibus, laicis et clericis in predicto comitatu de Kolus, specialiter a vicinis et commetaneis earundem possessionum, talem scire et investigare potuisset veritatem, quod predictas duas possessiones, Datus et Lekenche vocatas, in comitatu Tordensi existentes, quondam vir magnificus Thomas, woyvoda Transsiluanus, indebite et iniuste potencialiter ocupasset[1] et ocupatas[2] detinuisset, ac omni iure ad ipsum monasterium Clusmutra[3] pertineret.

Datum tercia feria proxima post predictum festum beati Georgii martiris, anno domini ut supra.

⟨*Pe verso, de aceeași mînă:*⟩ Nobili et magnifico viro, domino Dyonisio, wayvode[4] Transsiluano et comiti d e Zolnuk, pro religioso viro fratre Othone abbate, super facto duarum possessionum, Datus et Lekenche vocatarum, in comitatu Tordensi, inquisitoria.

Nobilului și măritului bărbat, domnului Dionisie, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, Ladislau, comitele de Cluj, Ioan, fiul lui Dionisie de Juc, și Mihail zis Henke, juzii nobililor din același ⟨comitet⟩, credincioasă slujbă și dragoste curată.

Aflați că noi am primit cu cinstea cuvenită scrisoarea măriei voastre, cu acest cuprins: ⟨*Urmează actul lui Dionisie, voievodul Transil-*

vaniei, din 23 aprilie 1366 vezi nr. 32⟩. Iar noi, voind să dăm ascultare poruncilor voastre, am hotărît să trimitem în locul nostru pe sus-zisul Ioan, fiul lui Dominic de Juc, spre a aduce întocmai la îndeplinire cele de mai sus. Apoi, întorcîndu-se la noi, același om al nostru ne-a spus așa că el a putut cerceta și afla de la nobilii, nenobilii, mirenii și preoții din pomenitul comitat Cluj ⟨și⟩, mai ales, de la vecinii și megieșii acelor moșii acest adevăr, că răposatul, măritul bărbat Toma, voievodul Transilvaniei, a pus mîna cu silnicie, pe nedrept și fără nici un temei, pe sus-zisele două moșii, numite Dateș și Lechința, aflătoare în comitatul Turda, și le-a ținut în stăpînirea lui, și că ⟨ele⟩ țin cu tot dreptul de mănăstirea din Cluj—Mănăștur.

Dat în marțea de după pomenita sărbătoare a fericitului mucenic Gheorghe, în anul Domnului ca mai sus.

⟨*Pe verso, de aceeași mînă:*⟩ Nobilului și măritului bărbat, domnului Dionisie, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, scrisoare de cercetare pentru călugărul frate Ottho abatele, cu privire la două moșii numite Dateș și Lechința, din comitatul Turda.

Bibl. Batthyaneum, Arh. conv. Cluj—Mănăștur, nr. 42. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1366.
Orig., hîrtie, cu fragmentele a trei peceți inelare de închidere, aplicate în document pe verso.
REGESTE: Beke, *Km. konv,* 42; Ub., *II,* p. 236, nr. 842.

---

1 Corect: occu*passet.*
2 Corect: *occupatas.*
3 Corect: *Clusmunustra;* scribul a uitat să treacă titlu de prescurtare.
4 Astfel în orig.

37 **1366 aprilie 29, Alba Iulia**

Lodowicus, dei gracia, rex Ungarie, fidelibus suis, capitulo ecclesie Transiluane, salutem et graciam.

Noveritis quod cum Johannes, filius Gegus de Almakerec, in eo quod Saxones nostri de Walthyd et de Kaps, ad sedem Medyes pertinentes, quandam particulam terre Lapus, inter metas possesionum suarum hereditariarum, Vyfollu et Rudal vocatarum, et eandem Almakerek[1] pertinencium, adiacentis, propria eorum auctoritate et potencia occupando, conservarent et uterentur indebite et iniuste, sepe sepius nostre maiestati graves querimonias porrexisset, nosque, auditis querimonialibus supplicacionibus eiusdem Johanis, filii Gegus, iamdictos Saxones nostros de Walthyd et de Kaps, super premissis responsuros racionemque reddituros adversus eundem Johannem, filium Gegus, per literas nostras, ad Albam Gule fecissemus evocari.

Tandem, feria quarta proxima post festum beati Georgii martyris[1], unacum prelatis et baronibus nostris in eadem Alba Gule causales processus quorumlibet nostre maiestati conquerencium moderamine iuris mediante discutientibus, predictus Johannes, filius Gegus, coram nobis personaliter adherendo, presentibus Petro de Etzil et Johanne, comitibus, greb dictis, qui pro eisdem Saxonibus de Walthyd et de Kaps venerant et astabant, suam primariam acquisicionem reiterando, contra eosdem Saxones proposuit tali modo, quod prenotati Saxones de Walthyd et[2] de Kaps predictam particulam terre sue, Lapus vocate, ad supradictas pos-

sessiones suas, Vyfollu et Rudal vocatas, pertinentem, adhuc vivente patre sui, potencialiter occupassent et occupando usque ad hec tempora usi fuissent et uterentur, cuius occupacionis racionem scire vellet ab eisdem. Quibus auditis et perceptis, prescripti Petrus de Etzil et Johannes de Kaps, in personis prenominatorum Saxonum de Walthyd et de Kaps, responderunt eo modo, quod predictam particulam terre, Lapus vocatam, quam ipse Johannes, filius Gegus, suam fore diceret et ab eisdem Saxonibus requireret, ab eo tempore, quo ipsi Saxones de Walthyd et de Kaps[3] moraturi ibidem descendissent, semper absque aliquo impedimento usi fuissent et nunc utentur.

Auditis igitur premissis, licet per ipsas partes, in nostri et baronum nostrorum presentia, quedem litere inquisitorie et affirmatorie ad probacionem iuris ipsarum et alterutrum fuerunt exhibite, tamen, quia absque revisione et estimacione sepedicte particule terre, Lapus vocate, inter easdem partes finem decisivum congruo modo facere non poteramus, ideo, fidelitati vestre firmiter precipimus per presentes quatenus, visis presentibus, duos ex vobis ydoneos[1] pro testimonio fidedignos transmittatis, quibus presentibus, honorabilis vir, dominus Petrus, prepositus ecclesie Omnium Sanctorum de Wesprimio, capellanus noster specialis, et magister Johannes de Yska, filius Zoardi, aule nostre iuvenis, homines nostri pro ipsis partibus ad hoc specialiter per nos deputati, ad faciem predicte terre litigiose, Lapus vocate, vicinis et commetaneis suis legittime convocatis et presentibus, accedendo, primo iamdictus Johannes, filius Gegus, metas predictarum possessionum suarum, Uyfollu et Rudal vocatarum, ex parte predictarum villarum nostrarum Saxonicalium, Walthyd et Kaps vocatarum, separantes ostendat et demonstrat[4], demumque idem[5] Saxones nostri de eisdem Walthyd et Kaps[6] eciam, simili modo, mates earundem villarum ex parte predictarum possessionum[7] ipsius Johannis, filii[3], Gegus, Vyfolo[1] et Rudal nominatarum, distinquentes ostendant et demonstrant[8], peractisque ipsis ostensionibus et demonstracionibus earundem metarum, si ipse partes concordes fuerint, tunc unicuique parti sua iura, novis metis in locis necessariis erectis, comittant perpetuo possidere; și vero aliqua particula terre in demonstracionibus ipsarum parcium inter ipsas partes litigiose remanserit, tunc eandem, visa sua qualitate, fructuositate et valore, estiment regni nostri consuetudine requirente Et post hec, tocius facti seriem, prout fuerint expediens, ad congregacionem nostram generalem Torde, nunc proxime per nos celebrandam, in vestris literis nobis fideliter rescribatis.

Datum die et loco prenotatis, anno domini M° CCC° LX° VI°.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credincioșilor săi din capitlul bisericii Transilvaniei, sănătate și milostivire.

Aflați că, întrucît Ioan, fiul lui Gegus de Mălăncrav, a înaintat Maiestății noastre, din ce în ce mai des, grele plîngeri pentru aceea că sașii noștri din Valchid și Copșa, ce țin de scaunul Mediașului, punînd stăpînire cu de la sine putere și prin silnicie pe o bucată de pămînt numită Lăpuș, aflătoare între hotarele moșiilor sale de moștenire numite Noul ‹Săsesc› și Roandola, ce țin de pomenita ‹moșie› Mălăncrav, o păstrează și o folosesc în chip nedrept și necuvenit; iar noi, după ce am auzit plîngerea și rugămintea zisului Ioan, fiul lui Gegus, am pus să-i cheme, prin scrisoarea noastră, pe pomeniții sași ai noștri din Valchid și

Copşa la Alba Iulia, ca să răspundă şi să dea seamă faţă de Ioan, fiul lui Gegus, cu privire la cele de mai sus.

In sfîrşit, în miercurea de după sărbătoarea fericitului mucenic Gheorghe[9], în timp ce noi, dimpreună cu prelaţii şi cu baronii noştri, cercetam pe calea legii, în zisa Alba Iulia, pricinile de judecată ale celor ce se plîngeau maiestăţii noastre, pomenitul Ioan, fiul lui Gegus, venind însuşi înaintea noastră, ⟨şi⟩ fiind de faţă comiţii — zişi greavi — Petru de Aţel şi Ioan, care veniseră şi stăteau la judecată în numele acelor saşi din Velchid şi Copşa, reînoindu-şi el, iar, plîngerea sa dintîi împotriva acelor saşi, a spus aşa, că sus-numiţii saşi din Valchid şi Copşa au pus stăpînire cu silnicie pe amintita bucată de pămînt a sa, numită Lăpuş, ce ţine de zisele sale moşii, numite Noul ⟨Săsesc⟩ şi Roandola, încă de pe cînd trăia tatăl său, şi, odată cotropită, s-au folosit şi se folosesc de ea pînă acum, şi că el[10] ar voi să afle de la ei temeiul acestei cotropiri. Ascultînd şi auzind acestea, sus-pomeniţii Petru de Aţel şi Ioan de Copşa, în numele pomeniţilor saşi din Valchid şi Copşa, au răspuns aşa că, încă din vremea cînd saşii din Valchid şi Copşa s-au aşezat ca să locuiască acolo, ⟨zişii saşi⟩ s-au folosit totdeauna, şi se folosesc şi acum fără nici o piedică, de sus-zisa bucată de pămînt, numită Lăpuş, despre care zisul Ioan, fiul lui Gegus, spunea că este a sa şi pe care o cere de la numiţii saşi.

După ascultarea celor de mai sus, deşi ne-au fost înfăţişate nouă şi baronilor noştri de către numitele părţi nişte scrisori de cercetare şi adeverire spre dovedirea dreptului acelor părţi şi a fiecăreia din ele, totuşi, fiindcă fără cercetarea din nou şi preţuirea ades-numitei bucăţi de pămînt, numite Lăpuş, nu puteam pune capăt — aşa cum se cuvenea — pricinii dintre cele două părţi, de aceea, prin scrisoarea de faţă poruncim cu tărie credinţei voastre ca, după ce veţi vedea această scrisoare, să trimiteţi spre mărturie doi bărbaţi potriviţi şi vrednici de crezare dintre voi, în faţa cărora, cinstitul bărbat, domnul Petru, prepozitul bisericii *Tuturor* sfinţilor din Vesprim, capelanul nostru osebit, şi magistrul Ioan de Yska, fiul lui Zoard, aprodul curţii noastre, oamenii noştri, trimişi de noi anume pentru aceasta, pe seama ziselor părţi, ducîndu-se la pomenitul pămînt în pricină, numit Lăpuş, ⟨şi⟩ chemînd în chip legiuit pe toţi vecinii şi megieşii lui şi fiind ⟨aceştia⟩ de faţă, mai întîi să arate şi să învedereze zisul Ioan, fiul lui Gegus, semnele de hotar ce despart pomeniţele sale moşii, numite Noul ⟨Săsesc⟩ şi Roandola, dinspre sus-zisele noastre sate săseşti, numite Valchid şi Copşa, şi apoi acei saşi ai noştri din zisele ⟨sate⟩ Valchid şi Copşa să arate şi să învedereze semnele de hotar ce hotărnicesc satele lor dinspre sus-zisele moşii, numite Noul ⟨Săsesc⟩ şi Roandola, ale pomenitului Ioan, fiul lui Gegus, şi după ce se va face această arătare şi învederare a acelor semne de hotar, dacă părţile se vor înţelege, atunci să încredinţeze ei[11], fiecărei părţi, drepturile[12] sale ca să le stăpînească pe veci, ridicînd în locurile de trebuinţă semne noi de hotar; iar dacă după arătările părţilor va rămîne vreo parte de pămînt în pricină între acele părţi, atunci, după ce vor fi luat seama la felul, întinderea, rodnicia şi preţul ei, s-o preţuiască după cum cere obiceiul ţării. Şi după aceasta, să ne răspundeţi în scris, întocmai, în scrisoarea voastră despre tot ce s-a făcut, aşa cum va fi cu cale, la adunarea noastră obştească ce se va ţine în curînd de noi la Turda. Dat în ziua şi locul sus-arătate, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi şase.

Arh. Naț. Magh., Dl. 5452. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1366.
Transumpt în actul capitlului din Alba Iulia, din 5 mai 1366, nr. 41.
Copie din sec. XIX, la Kemény, *Dipl. Trans. Suppl.*, II, p. 25—27 (cu unele greșeli de lectură și cu data greșită: 30 aprilie 1365).
EDIȚII: *Archiv*, XXI, p. 239 (fragmentar); *Ub.*, II, p. 236—238.

---

1 Astfel în transumpt.
2 Scris deasupra rîndului, de aceeași mînă.
3 Urmează: *sue*, tăiat de aceeași mînă.
4 Corect: *demonstret.*
5 Corect: *iidem.*
6 Urmează: *vocatarum*, tăiat de aceeași mînă.
7 Urmează *pro*, tăiat de aceeași mînă.
8 Corect: *demonstrent.*
9 29 aprilie.
10 Ioan, fiul lui Gegus.
11 Ooamenii regelui și ai capitlului.
21 *iura*, în sens de moșii, proprietăți.

38 **1366 apriie 30**

Nobili et magnifico viro, domino Dyonisio, woyvoda Transiluano et comiti de Zolnuk, Johannes de Twr, comes de Torda, Alexander de Zynd et Petrus dictus Hercheg de Bagath, iudices nobilium de eodem, fidele servicium sincero cum affectu.

Noveritis nos litteras vestre magnificentie recepisse, honore quo decuit, in hec verba: ⟨*Urmează actul lui Dionisie, voievodul Transilvaniei, din 23 aprilie 1366, nr. 32*⟩ Nos enim, vestris preceptis obedire cupientes, predictum Petrum dictum Hercheg de Bagath, vice nostre persone, ad premissa fideliter peragenda duximus transmittendum. Demum, idem, homo noster, ad nos redeundo nobis sic retulit quod ipse a nobilibus, ignobilibus[1], laicis et clericis in comitatu Tordensi, specialiter a vicinis et commentaneis earundem possessionum, talem scire et investigare potuisset veritatem, quod predictas duas possessiones, Datus et Lekenche vocatas, in predicto comitatu Tordensi existentes habitas, quondam vir magnificus Thomas, woyvoda Transsiluanus, indebite et iniuste potencialiter ocupasset[2] et ocupatas[3] detinuisset, ac omni iure ad predictum monasterium Clusmonustra de iure et de facto pertinerent.

Datum quinta feria proxima post predicum festum beati Georgii martiris, anno domini ut supra.

⟨*Pe verso, de aceeași mînă:*⟩ Nobili et magnifico viro, domino Dyonisio, woyvode Transsiluano et comiti de Zolnuk, pro religioso viro fratre Otthone, abbate de Clusmunustra[4], super facto duarum possessionum, Datus et Lekenche vocatarum, inquisitoria.

Nobilului și măritului bărbat, domnului Dionisie, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, Ioan de Tur, comitele de Turda, Alexandru de Sînd și Petru zis Hercheg de Bogata, juzii nobililor din același ⟨comitat⟩, credincioasă slujbă cu dragoste adevărată.

Aflați că noi am primit cu cinstea cuvenită scrisoarea măriei voastre cu acest cuprins: ⟨*Urmează actul lui Dionisie, voievodul Transilvaniei, din 23 aprilie 1366, nr. 32*⟩. Iar noi, dorind să dăm ascultare poruncilor voastre, am hotărît să trimitem, în locul nostru, pe sus-zisul Petru zis Hercheg de Bogata, spre a aduce întocmai la îndeplinire cele

de mai sus. Apoi, întorcîndu-se la noi, acel om al nostru ne-a spus așa, că el a putut cerceta și afla de la nobilii, nenobilii, mirenii și preoții din comitatul Turda ⟨și⟩, mai ales, de la vecinii și megieșii acelor moșii, acest adevăr, că răposatul, măritul bărbat Toma, voievodul Transilvaniei, a pus mîna cu silnicie, pe nedrept și fără nici un temei, pe sus-zisele două moșii, numite Dateș și Lechința, aflătoare în pomenitul comitat Turda, și le-a ținut în stăpînirea lui, și că ⟨ele⟩, și de drept și de fapt, țin cu tot dreptul de sus-zisa mănăstire din Cluj—Mănăștur.

Dat în joia de după pomenita sărbătoare a fericitului mucenic Gheorghe, în anul Domnului de mai sus.

⟨*Pe verso, de aceeași mînă:*⟩ Nobilului și măritului bărbat, domnului Dionisie, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, scrisoare de cercetare pentru călugărul frate Ottho, abatele de Cluj-Mănăștur, cu privire la două moșii, numite Dateș și Lechința.

Bibl. Batthyaneum, Arh. conv. Cluj-Mănăștur, nr. 43.
Orig. hîrtie, cu urme a două peceți inelare de închidere, aplicate în document pe verso. Grafia actului este identică cu nr. 36.
REGESTE: Beke, *Km. konv.*, nr. 43, *Ub.*, II, p. 238, nr. 844.

---

1 Urmează: *lacÿcis*, tăiat de aceeași mînă.
2 Corect: *occupasset.*
3 Corect: *occupatas.*
4 Astfel în orig.

39 **1366 mai 4** *(feria secunda prxima post festum Invencionis sancte crucis).* ⟨Alba-Iulia⟩

Capitlul din Alba Iulia raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, că atunci cînd, la cererea lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, au voit să hotărnicească moșia Totia dinspre Jeledinți și Stroyafolwa, li s-au împotrivit nobilii de Jeledinți și cnezul Stroia.

Arh. Naț. Magh., Dl. 30 688. Fotocopie la Inst. de ist. din Cluj-Napoca 1366. Rezumat în actul lui Dionisie, voievodul Transilvaniei, din 9 mai 1366, Turda nr. 46.
REGESTE: *Documenta Valachorum*, p. 185, nr. 146.

40 **⟨1366 după mai 4, Turda⟩**[1]

Dionisie, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, la rugămintea lui Ștefan, fiul lui Syke de Buituri, împuternicitul nobilelor doamne Ecaterina, soția lui, și Margareta, soția lui Ladislau, fiul lui Nicolae de Jeledinți fiicele lui Herbord de Galda, precum și în temeiul scrisorii de încuviințare a lui Ludovic I, regele Ungariei, din 23 aprilie — 29 aprilie 1366 (nr. 31), înfățișată de sus-numitul împuternicit, pe care o reproduce, cere capitlului din Alba Iulia să-și trimită omul său de mărturie la împărțirea în patru a tuturor moșiilor și părților de moșii ale tatălui lor și la punerea sus-ziselor doamne în stăpînirea pătrimii ce li se cuvine ca fiice din acele moșii și părți de moșii.

Arh. Naţ. Magh., Dl. 28 081. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1366. Rezumat în actul capitlului din Alba Iulia, din 27 iunie ‹1366›, nr. 90, transcris în actul lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, din 15 noiembrie 1366, Sîntimbru, nr. 158.

[1] Datat pe baza contractului, ca posterior începerii adunării obşteşti a ţării, la 4 mai 1366 (cf. actele din 9 mai 1366, nr. 46, 11 mai 1366, nr. 49—51, şi 15 mai 1366, nr. 55—57).

41 **1366 mai 5, ‹Alba Iulia›**

Excelentissimo principi, domino Lodowico, dei gracia, illustri regi Vngarie, capitulum ecclesie Transsiluane, oracionum suffragia devotarum cum perpetua fidelitate. Literas vestras, honore quo decuit, recepimus in hec verba: ‹*Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 29 aprilie 1366, Alba Iulia, nr.* 37›

Nos enim, mandatis vestris obtemperare cupiente ut tenemur, unacum eisdem hominibus vestris, scilicet honorabili viro, domino Petro, preposito ecclesie Omnium Sanctorum de Wesprimio, ac magistro Johanne, filio Zoard, nostros homines, videlicet magistros Georgium et Ladislaum, socios et concanonicos nostros, ad premissa exequenda duximus transmittendos. Qui, demum ad nos reversi, nobis concorditer retulerunt quod ipsi, in die festi Invencionis sancte crucis, ad faciem ipsius terre litigiose, Lapus vocate, accessissent, et magister Johannes, filius Gegus, prius unam metam terream, ex parte possessionis Walthyd habitam, ostendisset, quam metam ambe partes veram commisissent, deinde per magnum et longum[1] berch eundo versus meridiem unam metam, prout eis apparebat, ostendisset, quam idem[2] Saxones non veram metam esse affirmabant, ulterius eundo usque[3] ad finem eiusdem berch plura loca metarum demonstrasset, quas per eosdem Saxones[4] destruxisse fatebatur, sed ibi nullo modo mete apparebant, postea in fine eiusdem berch unam magnam metam demonstrasset, quam ambe partes veram et separantem inter possessiones Kaps, Byrtholm et Almakerek esse affirmabant, et plures metas idem magister Johannes ulterius non demonstrasset, demum predicti Saxones ad unum aliud berch eosdem adduxissent, in quo descendendo plures metas apparentes et existentes ostendissent, quas erexisse tempore quondam Ladislai wayuode fatebantur, sed predictus magister Johannes ipsas metas potencialiter erectas esse affirmabat. Et quia partes predicte super ipsa terra litigiosa concordes esse non poterant, unacum nobilibus et comitibus de sede Medyes, vicinis et commetaneis ibidem existentibus, prout ingenio considerare et intueri valebant, prefatam terram taliter existimassent[5], ut in ipsa terra octuaginta mansiones seu curie residere, ac in terris arabilibus, silvis, aquis et vineis, victualia et fructus habere possunt commode et utiliter in eisdem.

Datum tercia feria proxima post festum eiusdem festi[6] Invencionis sancte crucis, anno prenotato.

‹*Pe verso, de o altă mînă, contemporană:*› Domino regi pro magistro Johanne, filio Gegus, contra hospites de Kops et Walthug[6], super terra Lapuş vocata, relatorie.

Preaînălţatului principe, domnul Ludovic, din mila lui Dumnezeu, măritul rege al Ungariei, capitlul bisericii Transilvaniei, prinos de cucernice rugăciuni şi veşnică credinţă.

Am primit cu cinstea cuvenită scrisoarea voastră cu acest cuprins: ⟨*Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 29 aprilie 1366, nr. 37*⟩, iar noi dorind — precum sîntem datori — să dăm ascultare poruncii voastre, am hotărît să trimitem, dimpreună cu zişii oameni ai voştri, anume vrednicul de cinste bărbat, domnul Petru, prepozitul bisericii Tuturor Sfinţilor din Vesprim, şi magistrul Ioan, fiul lui Zoard, pe oamenii noştri, anume magistrii Gheorghe şi Ladislau, soţii şi fraţii noştri canonici, ca să ducă la îndeplinire cele de mai sus. Aceştia, întorcîndu-se apoi la noi, ne-au spus într-un glas că dînşii s-au dus în ziua sărbătorii Aflării sfintei cruci[7], la pămîntul în pricină numit Lăpuş, şi magistrul Ioan, fiul lui Gegus, a arătat mai întîi o movilă de hotar aflătoare spre moşia Valchid, movilă pe care amîndouă părţile au socotit-o adevărată; apoi, mergînd spre miazăzi, pe o creastă mare şi lungă, a arătat un semn de hotar, după cum li se părea lor, despre care însă pomeniţii saşi susţineau că nu e semn de hotar adevărat; mergînd mai departe, pînă la capătul acelei creste, a arătat mai multe locuri de semne de hotar, pe care mărturiseşte că le-au stricat zişii saşi, dar acolo nu se vedeau nici un fel de semne. După aceea, la capătul acelei creste, el a arătat un semn mare, despre care amîndouă părţile au spus că este un semn adevărat, ce desparte moşiile Copşa, Biertan şi Mălăncrav; mai departe, pomenitul magistru Ioan nu a mai arătat alte semne. În cele din urmă, sus-zişii saşi i-au dus pe dînşii[8] la altă creastă, pe care coborîndu-se au arătat mai multe semne care se puteau vede şi erau în fiinţă, şi pe care mărturiseau că le-au ridicat pe vremea răposatului voievod Ladislau, dar sus-zisul magistru Ioan spunea că acele semne de hotar au fost ridicate cu samavolnicie, Şi, fiindcă pomenitele părţi nu se puteau înţelege asupra acestui pămînt în pricină, dimpreună cu nobilii şi comiţii din scaunul Mediaşului, de faţă cu vecinii şi megieşii aflători acolo, aşa cum au putut ei socoti cu mintea şi vedea cu ochii, au preţuit sus-zisul pămînt astfel, că pe acel pămînt ar putea sălăşlui optzeci de gospodării sau curţi, iar din pămînturile de arătură, din pădurile, apele şi viile de acolo, ⟨aceste gospodării⟩ ar putea avea hrană şi roade îndeajuns pentru folosul lor.

Dat în marţea de după sărbătoarea pomenitei Aflări a sfintei cruci, în anul de mai sus.

⟨*Pe verso, de o altă mînă, contemporană:*⟩ Domnului ⟨nostru⟩, regele, dare de seamă pentru magistrul Ioan, fiul lui Gegus, împotriva oaspeţilor din Copşa şi Valchid, cu privire la pămîntul numit Lăpuş.

Arh. Naţ. Magh., Dl. 5452. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1366.
Orig., hîrtie, cu fragmente de pecete de închidere, de ceară albă, aplicată în document pe verso.
Copie la Kemény, *Dipl. Trans. Suppl.*, II, p. 25—28 (cu lipsuri şi cu data greşită: 6 mai 1365).

EDIŢII: *Archiv*, XXI, p. 240 (fragmentar); *Ub.*, II, p. 238—239.

---

[1] Urmează: *byrcz*, tăiat de aceeaşi mînă.
[2] Corect: *iidem*.
[3] Urmează litera *f*, tăiată de aceeaşi mînă.
[4] Urmează: *fatea*, tăiat de aceeaşi mînă.
[5] Corect: *estimassent*.
[6] Astfel în orig.
[7] 3 mai.
[8] Adică pe oamenii regelui şi ai capitlului.

Lodouicus, dei gracia, rex Hungarie, fidelibus suis capitulo ecclesie Albensis Transiluane, salutem et graciam.

Cum nos nobilem dominam Elizabeth nuncupatam, filiam condam Ladizlai dicti Kechkes de Gald, in recta medietate possessionarie[1] porcionum eiusdem Ladizlai, patris sui, in eadem Gald et alias ubique habitarum de gracia speciali heredem et successorem instituerimus et prefecerimus, sicut hoc in aliis litteris nostris exinde confectis, patentibus, plenius declaratur, ipsaque nunc in dominium medietatis ipsorum possessionariarum porcionum paternarum velit introire legitime, fidelitati vestre firmiter precipiendo mandamus quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente, Petrus, viceuoyoda Transiluanus, homo noster specialis, vel ille quem, ⟨sua in⟩[2] persona, ad id deputavitur[3] predictam medietatem possessionarie[1] vel porcionum olim dictum Ladizlaum de iure contingencium, in ⟨eadem⟩[4] Gald et alias existencium, ad faciem earum, presentibus vicinis et commetaneis suis legitime convocatis, accedendo, simulcum omnibus utilitatibus et pertinenciis ac iuribus suis, prefate domine Elizabeth statuat; premisse[5] gracie nostre et donacionis titulo perpetue possidendam, si non fuerit contradictum. Contradictores vero, si qui fuerint, evocet eos contra eandam dominam in presenciam vayuode nostri partis Transiluane predicte, racionem contradiccionis eorum reddituros, quintum decimum diem dicti evocacionis eorum ipsis pro termino, sine crastinacione, coram eodem wayuoda[6] Transiluano comparendi assignando. Et tandem, seriem ipsius evocacionis cum nominibus contradictorum et evocatorum iamdicto vayuodę fideliter rescribatis.

Datum in T⟨or⟩da[7], die tercio festi beati Johannis ante portam Latinam. anno domini millesimo CCC^{mo}LX^{mo} sexto.

⟨*Sub pecete, de aceeaşi mînă:*⟩ ⟨Relacio Stephani⟩ Bubeek.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credincioşilor săi din capitlul bisericii de Alba Transilvaniei, mîntuire şi milostivire.

Deoarece noi am aşezat şi am înzestrat, din osebită milostivire, pe nobila doamnă numită Elisabeta, fiica răposatului Ladislau zis Kechkes[8] de Galda, cu dreptul de moştenitor şi urmaş în dreapta jumătate a părţilor de moşie ale acelui Ladislau, tatăl său, avute în acea ⟨moşie⟩ Galda şi pretutindeni în altă parte, — după cum acest ⟨lucru⟩ se arată mai pe deplin în altă scrisoare a noastră, deschisă, întocmită cu privire la aceasta — şi ea vrea acum să intre în chip legiuit în stăpînirea jumătăţii părţilor de moşie părinteşti, punem în vedere şi poruncim cu tărie credinţei voastre să trimiteţi pe omul vostru de mărturie vrednic de crezare, în faţa căruia, Petru, vicevoievodul Transilvaniei, omul nostru osebit, sau acela pe care el îl va trimite, în numele său, la aceasta, ducîndu-se la faţa locului pe acele ⟨părţi de moşie, şi⟩ fiind de faţă vecinii şi megieşii acestora, chemaţi în chip legiuit, să dea în stăpînire pomenitei doamne Elisabeta sus-zisa jumătate a părţilor de moşie ce îl priveau de drept pe zisul Ladislau, răposatul, aflătoare în acea ⟨moşie⟩ Galda şi în alte locuri, ca să le stăpînească pe veci în temeiul sus-zisei noastre milostiviri şi ca danie, dacă nu se va face împotrivire. Iar pe împotrivitori, dacă vor fi, să-i cheme, de faţă cu acea doamnă, înaintea voievodului nostru din sus-zisa parte a Transilvaniei, ca să dea seama de temeiul împotrivirii lor, statornicindu-le ca soroc de înfăţişare, fără amînare, înaintea aceluiaşi

voievod al Transilvaniei, a cincisprezecea zi a zilei chemării lor. Şi apoi să faceţi cunoscut în scris, şi întocmai, sus-zisului voievod al nostru, desfăşurarea acelei chemări cu numele împotrivitorilor şi al celor chemaţi.

Dat la Turda, în a treia zi a sărbătorii fericitului Ioan înaintea porţii latine, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi şase.

⟨*Sub pecete, de aceeaşi mînă:*⟩ Darea de seamă a lui Ştefan Bubeek.

Arh. Naţ. Magh., Dl. 30 689. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca 1366. Orig. perg., cu urme de pecete rotundă, aplicată în document sub text.

---

[1] Corect: *possessionariarum.*
[2] Rupt şi pata de umezeala cca 1 cm; întregit după sens.
[3] Corect: *deputaverit.*
[4] Pată de umezeală cca 1 cm; întregit dupa sens.
[5] Urmează: *regie,* tăiat de aceeaşi mînă.
[6] Pată de umezeală cca 0,5 cm întregit pe baza contextului.
[7] Astfel în orig.
[8] Căprarul.

43 **1366 mai 9, Turda**

Lodouicus, dei gracia, rex Hungarie, fidelibus suis, capitulo ecclesie Albensis Transsiluane, salutem et graciam.

Noveritis quod, cum fideles nostri, magister Jacobus et Demetrius, filii Nicolai, nobiles de Hyduigh, nepotes condam Benchench, in suis et ceterorum nepotum ipsius Benchench, consanguineorum suorum nobis[1] alias sepius, et specialiter in presenti congregacione nostre generali universitati nobilium, Siculorum, Saxonum ac ceterorum hominum partis Transsiluane, in civitate nostra Torda celebrata, contra universos Siculos de sede Sebus graves porrexissent querelas, in eo videlicet ut dicti Siculi nostri, iusticie tramitem ausu temerario transgredi non verrentes, inter cetera mala ⟨ipsis ill⟩ata[2], quasdam possessiones ipsorum, Sombor et Gerebench vocatas, ac castrum Solywmkw, in eadem Sombor habitum, actu potenciario dudum occupassent, ipsos de eisdem penitus excludendo et occupative a diutinis diebus indebite detinuissent et detinerent, ⟨sibi⟩[3] fructus et utilitates recipiendo, supplicantes humili precum instancia nostre maiestati eis exinde de remedio opportuno provideri, iuris ordine suadente; verum, quia tandem nos, qui ex officii nostri debito unicuique subditorum nostrorum suum ius reddere tenemur, unacum baronibus nostris, in dicta congregacione nobiscum tribunal indiciarium consedentibus, causas querulancium dimitientibus[4], iure observato, predictas possessiones Sombor et Gerebench ac ipsum castrum Solyomkw[5], in eadem possessione Sombor existens, tam ex ⟨tenore⟩[6] quarundam litterarum nostrarum patencium, olim in congregacione nostra, anno domini M^mo^CCC^mo^XL^mo^ quarto, in octavis festi beate Margarete virginis, prope Bertholm, dicte partis Transsiluane hominibus generaliter celebrata, confectarum, nostra in presencia exhibitarum, quam eciam ex veridi⟨ca fassione un⟩iversorum[6] nobilium et Saxonum ac aliorum hominum, ipsi nostre congregacioni adherencium, nobis facta, evidenter cognovimus predictorum magistri Jacobi et Demetrii, filiorum Nicolai, ac aliorum nepotum condam ipsius Benchench, hereditarias iuris titulo fuisse et esse ⟨ac pertinuisse et pert⟩inere[7] legitime, prefatis Siculis sedis Sebus coram nobis astantibus et nulla rationabili cautela se excusare valentibus, ideo

memoratas possessiones Sombor, cum dicto castro Solywmkw vocato, et Gerebench, simulcum omnibus suis utilitatibus ⟨et pertinencii⟩s[6] omnique suorum iurium plenitudine, necnon metis earum veris et antiquis, supradictis magistro Jacobo, Demetrio et aliis nepotibus ipsius Benchench adiudicando restituimus, remisimus et resignavimus eo iure, quo ad eosdem dinoscuntur perti⟨nere, perpet⟩uo[3] possidendas et habendas, eisdem Siculis, tanquam in facto potenciario, racione occupacionis ipsarum, convictis iuridice, ex nunc ab eisdem possessionibus, castro et suis pertinenciis, regia auctoritate, perpetuum silencium imponentes.

Quare fideli⟨tati vest⟩re[3] firmiter precipiendo mandamus quatenus vestrum mittatis hominem idoneum et fidedignum, quo presente, Johannes de Sylee vel Stephanus de Deegh aut Mychael de Bord, aliis absentibus, homo noster, ad facies predictarum possessionum Sombor et Gerebench accedendo, si necesse fuerit, presentibus vicinis et commetaneis suis convocatis, ipsas possessiones, cum quarumlibet suarum utilitatum et pertineciarum ⟨usufructionibus⟩[7], ac iamdicto castro, iuxta metarum earum antiquarum cursus, statuat memoratis magistro Jacobo, Demetrio et aliis nepotibus Benchench, premisse nostre legitime restitucionis titulo perempniter[5] possidendas, contradiccione predictorum Siculorum non obstante. Et post hec, seriem ipsius statucionis nobis fideliter rescribatis.

Datum in eadem Torda, sabbato proximo ante festum Ascensionis domini, anno eiusdem M^mo^CCC^mo^LX^mo^ sexto.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credincioşilor săi din capitlul bisericii de Alba Transilvaniei, sănătate şi milostivire.

Să ştiţi că, întrucît credincioşii noştri, magistrul Iacob şi Dumitru, fiii lui Nicolae, nobili de Hăghig, nepoţii răposatului Benchench, au ridicat grele plîngeri, în numele lor şi al celorlalţi nepoţi ai acelui Benchench, rudele lor, şi în alte rînduri foarte adesea, şi în chip osebit ⟨înaintea⟩ adunării noastre obşteşti de faţă, ţinută în oraşul nostru Turda, cu obştea nobililor, secuilor, saşilor, precum şi a celorlalţi oameni din părţile Transilvaniei, ⟨plîngîndu-se⟩ împotriva tuturor secuilor din scaunul Sepsi, anume pentru faptul că zişii noştri secui, cu o cutezătoare îndrăzneală, netemînd-se să calce calea dreptăţii, printre alte rele ce le-au pricinuit lor, au cotropit de cîtva timp cu silnicie nişte moşii ale lor numite Sombor şi Gerenbench precum şi cetatea Solyumkw, aflătoare pe acea ⟨moşie⟩ Sombor, scoţîndu-i cu totul pe ei din acele ⟨moşii⟩, şi le-au ţinut şi le ţin de multă vreme cotropite pe nedrept, luînd pentru ei roadele şi folosinţele ⟨lor⟩, şi s-au rugat de maiestatea noastră cu smerite şi stăruitoare rugăminţi să le hărăzim leacul potrivit pentru aceasta, după cum sfătuieşte rînduiala dreptăţii; în cele din urmă, deoarece noi — care sîntem ţinuţi, prin datoria slujbei noastre, să-i dăm fiecăruia dintre supuşii noştri dreptul său — cercetînd dimpreună cu baronii noştri, care stăteau cu noi la judecată la pomenita adunare, pricinile împricinaţilor, cu păzirea legii, am aflat în chip vădit, atît din cuprinsul unei scrisori a noastre deschise, înfăţişată înaintea noastră, întocmită odinioară la adunarea noastră, ţinută obşteşte, în anul domnului o mie trei sute patruzeci şi patru, la octavele sărbătorii fericitei fecioare Margareta[8], lîngă Biertan, cu oamenii din pomenitele părţi ale Transilvaniei, cît şi din mărturisirea adevărată făcută nouă de toţi nobilii şi saşii, precum şi de alţi oameni care erau de faţă la acea adunare a noastră, cum că pomenitele moşii Sombor şi Gerebench, precum şi acea cetate Solyumkw, aflătoare

pe acea moșie Sombor, au fost și sînt de drept bunuri de moștenire ale sus-amintiților, magistrul Iacob și Dumitru, fiii lui Nicolae, precum și ale celorlalți nepoți ai răposatului Benchench, și au ținut și țin în chip legiuit ‹de ei›, ‹iar› sus-zișii secui din scaunul Sepși, înfățișîndu-se înaintea noastră, nu au putut să se apere prin nici un temei îndreptățit, drept aceea am înapoiat, am dat îndărăt și am lăsat prin judecată pomenitele moșii Sombor, cu zisa cetate Solyumkw, și Gerebench; împreună cu toate folosințele lor și cele ce țin de ele, cu toată deplinătatea drepturilor lor, precum și în adevăratele și vechile lor hotare, sus-zișilor, magistrului Iacob, lui Dumitru și celorlalți nepoți ai acelui Benchench, ca să le stăpînească și să le aibă pe veci, cu acel drept cu care se știe că țin de ei, silindu-i, prin puterea regească, pe acei secui la veșnică tăcere de acuma încolo ‹în ce privește› acele moșii, acea cetate și cele ce țin de ele, ca unii ce au fost dovediți prin judecată de făptuirea unei silnicii prin cotropirea lor.

Drept aceea, vă punem în vedere și poruncim cu tărie credinței voastre să trimiteți omul vostru potrivit și vrednic de crezare, în fața căruia, omul nostru, Ioan de Șilea sau Ștefan de Deag ori Mihail de Bord, în lipsa celorlalți, mergînd la sus-pomenitele moșii Sombor și Gerebench, și fiind de față vecinii și megieșii lor ‹ce vor fi fost› chemați, dacă va vi fost nevoie, să dea pomeniților, magistrului Iacob, lui Dumitru și celorlalți nepoți ai lui Benchench acele moșii, împreună cu toate foloasele lor și cu cele ce țin de folosințele ‹lor›, precum și cu sus-zisa cetate, potrivit mersului semnelor vechi de hotar, ca să le stăpînească pe veci în temeiul sus-arătatei noastre înapoieri legiuite, fără a ține seamă de împotrivirea sus-zișilor secui. Iar după aceasta, să ne răspundeți în scris întocmai despre felul cum s-a făcut acea dare în stăpînire.

Dat tot la Turda, în sîmbăta dinaintea sărbătorii Înălțării Domnului, în anul aceluiași o mie trei sute șaizeci și șase.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Col. Török Bertalan.
Transumpt în actul capitlului din Alba Iulia, din 24 mai 1366, nr. 65.

---

1 Corect: *nominibus*.
2 Rupt cca 1,5 cm; întregit după sens, cu probabilitate.
3 Rupt cca 1 cm; întregit după sens.
4 Corect: *dimetientes*.
5 Astfel în transumpt.
6 Rupt cca 2 cm; întregit după sens.
7 Rupt cca 2,5 cm; întregit după sens.
8 20 iulie 1344.

44 **1366 mai 9, Turda**

Ludouicus, dei gracia, rex Hungarie, fidelibus suis, capitulo ecclesie Albensis Transiluane salutem et graciam.

Cum nos in presenti congregacione nostre, Thorde celebrata, fidelibus nostris, magistro Jacobo et Demetrio, filiis Nicolai de Hÿduÿgh, nobilibus, scita rei veritate, sessiones ipsorum quas is Oltzemen et Malnas, more Siculorum, iure succesorio habere dignoscuntur, cum omnibus terris, cultis et incultis, campis, pratis seu fenilibus, fluviis, molendinis locisque molendinorum, ac aliis utilitatibus et iuribus ad easdem spectantibus, a Siculis nostris sedis Sebus, violentis videlicet occupatoribus ip-

sarum, auferentes restituerimus et resignaverimus, per eosdem et eorum heredes eo iure, quo ad ipsos dignoscuntur pertinere, sub libertate Siculorum nostrorum perpetuo possidendas, ipsis Siculis sedis Sebus, regia auctoritate, silencium perpetuum imponentes ex hac parte, fidelitati vestre firmis damus in mandatis quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente, Johannes de Silee vel Stephanus de Deeg aut Michael de Bord, aliis absentibus, homo noster, ad facies predictarum sessionum seu locorum sessionalium, ipsos magistrum Jacobum et Demetrium, modo premisso, in Olthzemen[1] et Malnas, terris scilicet Siculorum nostrorum, contingencium, accedendo, ipsas sessiones simulcum pretactis pratis, fluviis, molendinis locisque molendinorum, ac ceteris iuribus et utilitatibus omnibus ad ipsas spectantibus, iuxta metarum suarum limites antiquarum prefatis magistro Jacobo et Demetrio statuat, premisse nostre legitimarie restitucionis titulo ad instar Siculorum possidendas et tenendas, contradiccione predictorum Siculorum de Sebus in hac parte non obstante, ac seriem ipsius statucionis nobis fideliter rescribatis.

Datum in Thorda predicta, sabbatho[1] proximo ante festum Ascensionis domini, anno eiusdem M° CCC° sexagesimo sexto.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credincioşilor săi, capitlului bisericii de Alba Transilvaniei, mîntuire şi milostivire.

Deoarece în adunarea noastră de faţă, ţinută la Turda, după ce am aflat adevărul cu privire la ⟨aceste⟩ lucruri, am dat înapoi şi am lăsat credincioşilor noştri nobili, magistrului Iacob şi lui Dumitru, fiii lui Nicolae de Hăghig, sesiile lor, pe care se ştie că le au, în temeiul dreptului de moştenire, după obiceiul secuilor, în Olteni şi Malnaş, împreună cu toate pămînturile lucrate şi nelucrate, cu cîmpuri, livezi sau fînaţe, rîuri, mori şi locuri de mori, şi cu alte folosinţe şi drepturi ce ţin de ele — pe care le-am luat de la secuii noştri din scaunul Sepşi, adică cei care le cotropiseră prin silnicie — ca să le stăpînească ei şi moştenitorii lor pe veci, cu acel drept cu care se ştie că ţin de ei, în temeiul libertăţii secuilor noştri, silind prin puterea ⟨noastră⟩ regească pe acei secui la veşnică tăcere în această privinţă, ⟨de aceea⟩ poruncim cu tărie credinţei voastre să trimiteţi pe omul vostru de mărturie vrednic de crezare, în faţa căruia, omul nostru, Ioan de Şilea sau Ştefan de Deag ori Mihail de Bord, în lipsa celorlalţi, ducîndu-se la sus-zisele sesii sau locuri de sesii, care, cum s-a arătat mai sus, ţin de magistrul Iacob şi de Dumitru în Olteni şi Malnaş, adică în pămînturile secuilor noştri, să le dea în stăpînire sus-zişilor, magistrului Iacob şi lui Dumitru, în temeiul pomenitei noastre legiuite înapoieri, potrivit cu vechile lor semne de hotar, împreună cu pomenitele pămînturi, livezi, rîuri, mori şi locuri de mori, şi cu toate celelalte drepturi şi folosinţe ce ţin de ele, ca să le stăpînească şi să le ţină după obiceiul secuilor, fără a ţine seama de împotrivirea sus-zişilor secui de Sepşi în această privinţă. Iar despre felul cum s-a făcut acea punere în stăpînire, să ne răspundeţi în scris întocmai.

Dat la Turda mai sus pomenită, în sîmbăta dinaintea sărbătorii Înălţării Domnului, în anul aceluiaşi o mie trei sute şaizeci şi şase.

Bibl. Univ. Budapesta, Col. Cornides, t. II, p. 89—91.
Transumpt în actul capitlului din Alba Iulia, din 24 mai 1366, nr. 66, care la rîndul sau a fost transcris de Ludovic I, regele Ungariei, în actul său din 17 iulie 1366, nr. 120.
Copie din sec. XIX, la Kemény, *Dipl. Trans.*, II, p. 91—96.
EDIŢII: *Fejér*, IX/3, p. 569—579 (din Col. Cornides); *Székely okl.*, I, p. 70 (din Col. Kemény).

---

[1] Astfel în transumpt.

45 **1366 mai 9, Turda**

Lodouicus, dei gracia, rex Hungarie, fidelibus suis, capitulo ecclesie Albensis Transiluane, salutem et graciam.

Cum nos in presenti nostra congregacione, Torde celebrata, generali, unacum baronibus nostris nobiscum existentibus, cognita et scita rei veritate, terras et metas possessionum fidelium nostrorum Jacobi et Demetrii, filiorum Nicolai, ac ceterorum nepotum condam Benchench, Arapataka et Hyduig vocatarum, per Siculos nostros de sede Sebus olim violenter occupatas, veras et antiquas eisdem Jacobo et Demetrio ac aliis nepotibus condam Benchench restituerimus et resignaverimus ac ad easdem possessionibus Arapataka et Hyduig reapplicaverimus, sicut pristinis temporibus pertinuerunt ad ipsas, perpetue possidendas, ipsis Siculis nostris in hac parte silencium perpetuum imponentes, vestre fidelitati firmiter precipimus quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente, Johannes de Sile vel Stephanus de Deeg aut Michael de Bord, aliis absentibus, homo noster, ad facies predictarum terrarum et metarum possessionum, Arapataka et Hyduig vocatarum, quas metas et terras Siculi predicti olim occuparant et occupatas tenuerant usque modo, accedendo, ipsas metas et terras, simulcum omnibus suis utilitatibus intra se existentibus, abolitis[1] aliis metis falsis fortasse per ipsos Siculos erectis[1], statuat prefatis Jacobo, Demetrio et eorum consanguineis premisse nostre restitucionis et reapplicacionis legitime titulo perhempniter[2] ad prenotatas possessiones Arapataka et Hydugh[2], sicut ad eas dinoscuntur pertinuisse, per dictos Jacobum, Demetrium et suos consanguineos eorum heredes possidendas, utendas et tenendas, contradiccione Siculorum predictorum non obstante. Et post hec, seriem ipsius statucionis cum cursibus iamdictarum metarum nobis fideliter rescribatis.

Datum in eadem Torda, sabbato proximo ante festum Ascensionis domini, anno eiusdem millesimo CCC^{mo} LX^{mo} sexto.

⟨*Pe verso, de aceeaşi mînă:*⟩ Fidelibus suis, capitulo ecclesie Albensis Transiluane, pro magistro Jacobo et aliis, statutorie.

⟨*Sub pecete, de aceeaşi mînă:*⟩ Relacio magistri Nicolai, filii Lackk.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credincioşilor săi, capitlului bisericii de Alba Transilvaniei, sănătate şi milostivire.

Deoarece noi, în adunarea noastră obştească de faţă, ţinută la Turda, d'mpreună cu baronii noştri care erau împreună cu noi, după cercetarea şi aflarea adevărului, am dat înapoi pămînturile şi hotarele vechi şi adevarate ale moşiilor numite Arpătac şi Hăghig, ale credincioşilor noştri Iacob şi Dumitru şi ale celorlalţi nepoţi şi răposatului Benchench, ⟨pămînturi⟩ cotropite odinioară cu silnicie de secuii noştri din scaunul Sepşi, şi le-am lăsat iar zişilor Iacob şi Dumitru şi celorlalţi nepoţi ai răposatu-

lui Benchench, și le-am alipit din nou de moșiile Arpătac și Hăghig, așa cum au ținut de ele din vremurile vechi, ca să le stăpînească pe veci, silind pe numiții noștri secui la veșnica tăcere în această privință, poruncim cu tărie credinței voastre să trimiteți spre mărturie omul vostru vrednic de crezare, în fața căruia, omul nostru, Ioan de Șilea sau Ștefan de Deag ori Mihail de Bord, în lipsa celorlalți, mergînd la zisele pămînturi și hotare ale moșiilor numite Arpătac și Hăghig, hotare și pămînturi pe care le-au cotropit odinioară și le-au ținut cotropite pînă acum sus-zișii secui, și despărțindu-le de semnele de hotar neadevărate, ridicate, poate, de acei secui, să dea în stăpînire acele hotare și pămînturi, dimpreună cu toate folosințele aflătoare înlăuntrul lor, sus-zișilor Iacob și Dumitru și rudelor lor de sînge, în temeiul legiuit al sus-pomenitei întoarceri și al alipirii lor din nou, poruncite de noi, la pomenitele moșii Arpătac și Hăghig, așa cum se știe că au ținut de ele, ca să fie stăpînite, folosite și ținute de-a pururi de către pomeniții Iacob, Dumitru și rudele lor de sînge, fără a se ține seama de împotrivirea sus-zișilor secui. Și, după aceasta, să ne răspundeți în scris, întocmai, despre felul cum s-a făcut această punere în stăpînire, dimpreună cu mersul sus-ziselor semne de hotar.

Dat tot la Turda, în sîmbăta dinaintea sărbătorii Înălțării Domnului, în anul aceluiași o mie trei sute șaizeci și șase.

⟨*Pe verso, de aceeași mînă:*⟩ Credincioșilor săi, capitlului bisericii de Alba Transilvaniei, pentru magistrul Iacob și alții, ⟨scrisoare de⟩ dare în stăpînire.

⟨*Sub pecete, de aceeași mînă:*⟩ Darea de seamă a magistrului Nicolae, fiul lui Lackk.

Arh. Naț. Magh., Dl. 29 169. Fotocopie la Inst. de ist. din Cluj-Napoca/1366. Orig., hîrtie, cu pete de umezeală și cu urme de pecete de închidere, aplicată în document pe verso.
Transumpt în actul capitlulului din Alba Iulia, din 24 mai 1366, nr. 67.
EDIȚII: *Ub* II, p. 239—240; *Székely okl.*, VIII, p. 32—34 (după transumptul din 24 mai 1366, cu deosebiri neînsemnate de grafie).

---

[1] De la *abolitis* pînă la *erectis*, scris deasupra rîndului.
[2] Astfel în orig.

46 **1366 mai 9, Turda**

Amicis suis reverendis, capitulo Alb⟨ensis⟩[1] ecclesie Transsiluane, Dyonisius, wouyoda Transsiluanus et comes de Zonuk, amiciciam paratam cum honore.

Noveritis quod in congregacione nostra generali universis nobilibus, Saxonibus, Siculis et cuiusvis sta⟨tus⟩[2] et condicionis hominibus dicte partis Transsiluane, feria secunda proxima post festum beatorum Philippi et Jacobi apostolorum, Torde celebrata, Dominicus, filius Petri, Petrus, filius Emerici de Thoty s⟨uperiori . . .⟩[3] St⟨eph⟩ani[4], filii predicti Petri, in personis, de medio aliorum causidicorum exurgentes, contra Johannem, filium Thome, Ladislaum et Nicolaum, filios Nicolai, Petrum et Andream, filios Wylhelmi, Laurentium, filium Jo⟨hannis, My⟩chaelem[5], filium Mychaelis, Johannem, filium Pauli, Jacobum, filium Jacobi, Mychaelem, filium Mathie, et Petrum, filium Mychaelis, ac alios nobiles de Losad, necnon Stroya kenezium ⟨. . .⟩[6] domini nostri regis de villa Razloufolwa, quasdam duas litteras, unam videlicet predicti domini nostri regis, secreto anulo suo consignatam, tenoris infrascripti, aliam vero vestram, feria secunda prox⟨ima post fe⟩stum[5] Invencionis sancte crucis proxime prete-

ritum, clause emanatam, tenorem litterarum Petri, vicewoyuode nostri, de verbo ad verbum in se continentem, ad peticionem eiusdem Petri, vicewoyuode nostri[7], rescripcionalem, ass⟨erci⟩onem[2] et proposicionem suam adversus eosdem nobiles[7] de Losad ac Stroya kenezium proponendam[8] in eisdem contineri, nostri iudiciario examini presentarunt.

Cuiusquidem littere domini nostri regis tenor ⟨talis est:⟩[9] ⟨*Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei din 12 aprilie 1366, Deva, nr. 26*⟩. In secunda vero ⟨. . .⟩[6] litterarum, videlicet vestrarum rescripcionalium inter cetera adinveniebatur quod, cum vos, ad amicabilem litteratoriam peticionem predicti Petri, vicewoyuode nostri, ad possessionariam reambulacionem, metalem distinccio⟨nem⟩[4] et separacionem dicte possessionis Thotý, nobilium de eadem, iuxta premissarum litterarum regalium continenciam pro eisdem nobilibus de Thoty pretacto modo faciendam, unacum Stephano, filio Syk⟨e⟩[10] de Buhtur, homine regio, discretum virum Nicolaum, sacerdotem ecclesie de dicta Hunyad, pro testimonio destinassetis fidedignum, tandem iidem, exinde ad vos reversi, vobis concorditer retulissent quod ip⟨si⟩[2] feria tercia proxima ante predictum festum Invencionis sancte crucis proxime nunc preteritum, ad faciem dicte possessionis Thoty, presentibus vicinis et commetaneis eiusdem, accessissent et eandem a parte possessionis Losad et Stroyafolwa vocatarum reambulare et iuxta veteres metas ⟨novas⟩[9] erigere ac eandem possessionem Thoty prefatis Dominico et Stephano, filiis Petri, ac Emerico, filio Emerici, prout ipsis dinossceretur pertinere, relinquere voluissent, tandem[7] Johannes, filius Thome, Ladislaus et Nicolaus, filii Nicolai, Petrus et Andreas, filii Wylhelmi, Laurencius, filius Johannis, Mychael, filius Mychaelis, Johannes, filius Pauli, Jacobus, filius Jacobi, Mychael, filius Mathye, Petrus, filius Mychaelis, et alii nobiles de Losad, ac Stroya kenezius ipsi possessionarie reambulacioni et metarum ereccioni contradictores extitissent. Quosquidem nobiles de Losad et Stroya kenezium in facie eiusdem terre, in presenciam domini nostri regis, contra predictos filios Petri et Emericum, filium Emerici, ad quindenas ferie sexte proxime post octavas festi Passce domini nunc preteriti, in regiam presenciam evocassent, racionem predicte contradiccionis eorum reddituros.

Quarumquidem litterarum tenoribus revisis et partibus suo modo expositis, annotatis nobilibus de Losad ac Stroya kenezio, personaliter ex commissione regia coram nobis adherentibus, prefati filii Petri et Emericus, filius Emerici, racionem premisse contradiccionis in facto predicte possessionarie reambulacionis, modo quo supra per eosdem nobles de Losad et Stroya kenezium ipsis facte, iudi⟨ci⟩um[4] eis et assignare postularant.

Quibus sic perceptis prenominati nobiles de Losad et Stroya kenezius in contrarium premissorum obiecerunt isto modo, quod ipsi premisse possessionarie reambulacioni, metarum ereccioni ac distinccioni premisso modo pro eo contradixissent, quia predicti nobiles de Thoty non iuxta veras et iustas metas ipsius possessionis Thoty ipsam possessionariam reambulaccionem et metarum ereccionem fieri voluissent, sed in eadem possessionaria reambulacione magnas terre particulas intra metas dictarum possessionum Losad et Stroyafolwa[11], quibusdam[7] metis includendo[12], sibi[7] statui facere voluissent. Unde, cum ex causis premissis ad iteratam possessionariam reambulacionem, metarum ereccionem, necnon

estimacionem faciendas, nostri et vestri homines necessario sint transmittendi, vestram amiciciam presentibus petimus reverenter quatenus vestros mittatis homines pro predictis utrisque partibus pro testimoniis fidedignos, quibus presentibus, Mychael de Aran vel J⟨. . ., fi⟩lius[3] Symonis de Zengurg, ac Jacobus, filius Michaelis de Zenkyral, pro parte predictorum nobilium de Thoty, actorum, item Johannes, filius Somrak de Borsa, vel Peteu de Bach, pro parte predictorum[7] in causam attractorum, aliis absentibus, homo noster, in octavis festi Penthecostes proxime nunc venturi, ad faciem dicte possessionis Thoty, universis vicinis et commetaneis eiusdem inibi legittime convocatis predictisque partibus vel earum legittimis procuratoribus presentibus, accedendo, primo iuxta ostensionem et demonstracionem dictorum nobilium de Thoty, actorum, metas iamdicte possessionis eorum, Thotý vocate, ex parte prefate possessionis Losad separantes reambulent, demumque metas et distincciones metarum eiusdem possessionis Losad ex parte memorate possessionis Thoty distinguentes, simili modo reambulent et, si ipse partes in dictarum metarum possessionum ipsorum demonstracionibus concordes fuerint, tunc unicuique parti suum ius possessionarium metaliter distinctum relinquant perpetuo possidendum, prout eis dinosscitur pertinere, si vero in aliqua particula terre discordes fuerint, tunc eandem particulam inter ipsas partes litidiose[13], remanentem regali mensura mensurando, vel visu considerando, deum pre oculis habito, unacum aliis probis viris, visa sua qualitate, quantitate et[14] utilitate[7], estiment in condigno suo precio et[7] valore[7], videantque ibidem et d⟨ilig⟩enter[4] conspiciant, cuius partis ostense mete veriores et certiores existunt; et post hec, tocius facti seriem, ut fuerit expediens, ad octavum diem dictarum octavarum festi Penthecostes per partes in vestris l⟨itteris⟩[5] predicto vicewoyuode nostro amicabiliter rescribatis.

Datum sexto die congregacionis nostre predicte, in loco memorato, anno domini supradicto.

⟨*Pe verso, de aceeaşi mînă:*⟩ Amicis suis reverendis, capitulo Albensis ecclesie Transsiluane, pro Dominico, filio Petri de Thoty, et aliis intranominatis, contra Johannem, filium Thome, et alios nobiles de Losad, super possessionaria reambulacione, statucione et estimacione per nostros et vestros homines, in octavis festi Penthecostes, modo intra specificato, facienda, quarum series ad octavum diem earundem octavarum nobis per vos est rescribenda.

Prietenilor săi vrednici de cinstire, capitlului bisericii de Alba Transilvaniei, Dionisie, voievodul Transilvaniei şi comite de Solnoc, cu toată prietenia şi cinstea.

Aflaţi că în adunarea noastră obştească ţinută la Turda cu toţi nobilii, saşii, secuii şi cu oamenii de orice stare şi seamă din pomenitele părţi ale Transilvaniei, în lunea de după sărbătoarea fericiţilor apostoli Filip şi Iacob[15] ridicîndu-se din mijlocul altor împricinaţi, Dominic, fiul lui Petru, Petru, fiul Emeric de Toltia de Sus, în numele ⟨lor şi⟩ al lui Ştefan, fiul pomenitului Petru, au înfăţişat cercetării noastre judecătoreşti, împotriva lui Ioan, fiul lui Toma, a lui Ladislau şi Nicolae, fiii lui Nicolae, a lui Petru şi Andrei, fiii lui Vilhelm, a lui Laurenţiu, fiul lui Ioan, a lui Mihail, fiul lui Mihail, a lui Ioan, fiul lui Pavel, a lui Iacob, fiul lui Iacob, a lui Mihail, fiul lui Matia, şi a lui Petru, fiul lui Mihail, şi a altor nobili de Jeledinţi, precum şi împotriva cnezului Stroia . . . al regelui nostru, din satul Razloufalva, două scrisori, şi anume una a sus-

zisului domn al nostru, regele, însemnată cu ⟨pecetea⟩ sa inelară secretă, avînd cuprinsul de mai jos, iar cealaltă, a voastră, închisă, dată în lunea de după sărbătoarea de curînd trecută a Aflării sfintei cruci[16], ca răspuns la cererea lui Petru, vicevoievodul nostru, cuprinzînd din cuvînt în cuvînt scrisoarea acelui vicevoievod al nostru, Petru, declarînd că în acea scrișoare[17] se cuprinde plîngerea și pîra lor împotriva zișilor nobili de Jeledinţi și a cnezului Stroia. Iar cuprinsul scrisorii domnului nostru, regele, este acesta: *⟨Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 12 aprilie 1366, Deva, nr. 26⟩.*

Iar în a doua din sus-pomenitele scrisori, adică în scrisoarea voastră de răspuns, se arată între altele că voi, la prieteneasca cerere scrisă a sus-zisului Petru, vicevoievodul nostru, aţi trimis ca om de mărturie vrednic de crezare, dimpreună cu Ștefan, fiul lui Syke de Buitur, omul regelui, pe chibzuitul bărbat Nicolae, preotul bisericii din pomenita Hunedoara, ca să facă, în felul arătat mai sus, potrivit cuprinsului amintitei scrisori a regelui, hotărnicirea, deosebirea prin semne de hotar și despărţirea zisei moșii Toltia, a nobililor de Toltia, pentru numiţii nobili de Toltia. Aceia, întorcîndu-se apoi de acolo la voi, v-au spus într-un glas că în marţea de dinaintea sus-zisei sărbători a Aflării sfintei cruci, de curind trecută[18], cînd s-au dus la zisa moșie Toltia și, de faţă cu vecinii și megieșii aceleia, au voit s-o hotărnicească dinspre moșiile numite Jeledinţi și Stroyafolwa, să ridice noi semne lîngă cele vechi, și să lase acea moșie Toltia sus-zișilor Dominic și Ștefan, fiii lui Petru, precum și lui Emeric, fiul lui Emeric[19], după cum se știe că ţine de dînșii, în cele din urmă s-au ivit ca împotrivitori la acea hotărnicire și ridicare de semne Ioan, fiul lui Toma, Ladislau și Nicolae, fiii lui Nicolae, Petru și Andrei, fiii lui Vilhelm, Laurenţiu, fiul lui Ioan, Mihail, fiul lui Mihail, Ioan fiul lui Pavel, Iacob, fiul lui Iacob, Mihail, fiul lui Matia, Petru, fiul lui Mihail, și alţi nobili de Jeledinţi, precum și cnezul Stroia. Pe acești nobili de Jeledinţi, ca și pe cnezul Stroia, i-au chemat ei, chiar pe loc, înaintea regelui, pe a cincisprezecea zi de la vinerea de după octavele sărbătorii Paștilor Domnului acum de curînd trecută[20], ⟨ca stînd⟩ faţă cu fiii lui Petru și cu Emeric, fiul lui Emeric, să dea socoteala de împotrivirea lor.

După cercetarea din nou a cuprinsului acelor scrisori și arătarea lor, ⟨făcută⟩ părţilor cum se cuvine, sus-pomeniţii nobili de Jeledinţi și cnezul Stroia fiind de faţă ei înșiși înaintea noastră, din porunca regelui, sus-numiţii fii ai lui Petru și Emeric, fiul lui Emeric, au cerut să li se arate și să li se deslușească temeiul sus-zisei împotriviri făcute în felul de mai sus de către pomeniţii nobili de Jeledinţi și de cnezul Stroia, cu privire la hotărnicirea moșiei sus-zise.

După ascultarea acestora, sus-numiţii nobili de Jeledinţi și cnezul Stroia au răspuns dimpotrivă la cele de mai sus că ei s-au împotrivit sus-zisei hotărniciri, ridicări de semne și despărţiri ⟨a moșiilor⟩ în felul mai sus-arătat, fiindcă amintiţii nobili de Toltia au voit să se facă această hotărnicire și ridicare de semne nu după adevăratele și dreptele semne ale moșiei Toltia, ci, la acea hotărnicire, închizînd între niște[21] semne de hotar mari bucăţi de pămînt ⟨ce se aflau⟩ înăuntrul semnelor pomenitelor moșii Jeledinţi și Stroyafalva, au voit să pună să li se treacă lor în stăpînire.

Drept aceea, deoarece, din pricinile de mai sus, pentru facerea unei noi hotărniciri, ridicări de semne și preţuiri este nevoie să fie trimiși oamenii noștri și ai voștri, prin scrisoarea de faţă cerem cu toată cinstea

prieteniei voastre să trimiteţi, pentru amîndouă părţile sus-pomenite, oamenii voştri de mărturie vrednici de crezare, în faţa cărora, omul nostru, Mihail de Uroiu sau I⟨oan⟩[22], fiul lui Simion de Sîngeorgiu, ori Iacob, fiul lui Mihail de Sîncraiu, în lipsa celorlalţi, din partea nobililor de Toltia, pîrîşii, şi, de asemenea, Ioan, fiul lui Somrak de Bîrcea, sau, în lipsa acestuia, Peteu de Băcia, din partea zişilor pîrîţi, ducîndu-se la octavele sarbătorii viitoare a Rusaliilor[23], la zisa moşie Toltia ⟨şi⟩ chemînd acolo ın chip legiuit pe toţi vecinii şi megieşii ei, şi fiind de faţă şi părţile sau împuternicitii lor legiuiţi, să hotărnicească — mai întîi după arătarea şi lamurirea zişilor nobili şi Toltia, pîrîşii — semnele pomenitei moşii a lor, Toltia, care o despart dinspre partea numitei moşii Jeledinţi, şi, tot astfel, să hotărnicească pe urmă semnele şi hotarele despărţitoare ale moşiei Jeledinţi, care o deosebesc dinspre partea pomenitei moşii Toltia, şi dacă numitele părţi vor cădea la învoială în ce priveşte arătarea pomenitelor semne ale moşiilor lor, atunci ⟨oamenii voievodului⟩ să lase fiecăreia din parţi dreptul său de moşie, deosebit prin semne de hotar, ca să-l stăpınească pe veci, aşa precum se ştie că ţine de dînsa, iar dacă asupra vreunei bucăţi de pămînt, ⟨părţile⟩ nu ar cădea la învoială, atunci, măsurînd cu măsura regească bucata de pămînt rămasă în pricină între părţi, sau socotind-o din ochi — avîndu-l pe Dumnezeu înaintea ochilor —, s-o preţuiască dimpreună cu alţi bărbaţi cinstiţi la preţul şi valoarea ei adevarată, ţinînd seama de felul, întinderea şi folosul ei şi să ia seama acolo şi să cerceteze cu grijă ale cărei părţi sînt mai adevărate şi mai temeinice semnele arătate; iar după acestea, în a opta zi a octavelor sărbatorii Rusaliilor[24], să aveţi bunătatea să răspundeţi, după cum se cuvıne, prin mijlocirea părţilor, în scrisoarea voastră către zisul nostru vicevoievod, despre tot ce s-a făcut.

Dat în a şasea zi a pomenitei noastre adunări, în locul pomenit, în anul Domnului mai sus arătat.

⟨*Pe verso, de aceeaşi mînă:*⟩ Prietenilor săi vrednici de cinstire, capitlului bisericii de Alba Transilvaniei, pentru Dominic, fiul lui Petru de Toltia, şi pentru ceilalţi numiţi în scrisoare, împotriva lui Ioan, fiul lui Toma, şi a celorlalţi nobili de Jeledinţi, cu privire la hotarnicirea, darea în stăpînire şi preţuirea ce vor trebui făcute de către oamenii noştri şi ai voştri, în felul arătat în scrisoare, la octavele sărbătorii Rusaliilor[23]; despre desfăşurarea cărora va trebui să ne răspundeţi în a opta zi de la aceleaşi octave.

Arh. Naţ. Magh., Dl. 30 688. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1366.
Orig., hîrtie, cu fragmente de pecete de închidere, aplicată în document pe verso.
EDIŢII: *Documenta Valachorum*, p. 185—189.

---

[1] Rupt cca 1 cm, întregit pe baza contextului.
[2] Rupt cca 0,5 cm; întregit pe baza contextului.
[3] Rupt cca 1 cm; întregire parţială.
[4] Rupt cca 0,25 cm; întregit pe baza contextului.
[5] Rupt cca 1,5 cm; întregit pe baza contextului.
[6] Rupt cca 1 cm.
[7] Scris deasupra rîndului, de aceeaşi mînă.
[8] Corect: *proponendo*.
[9] Rupt cca 1 cm, întregit după sens.
[10] Rupt cca 0,25 cm; întregire probabilă.
[11] Urmează un cuvînt ilizibil, tăiat de aceeaşi mînă.
[12] Urmează: *ipsis*, tăiat de aceeaşi mînă.
[13] Corect: *litigiose*.

[14] Urmează: *valore*, tăiat de aceeaşi mînă.
[15] 4 mai.
[16] 4 mai (nr. 39).
[17] A capitlului.
[18] 20 aprilie.
[19] Numele persoanelor în cauză amintite aici nu este întru totul identic cu al celor amintite la începutul documentului: Dominic, fiul lui Petru, Petru, fiul lui Emeric, şi Ştefan, fiul lui Petru; deosebirea provine dintr-o greşală a scribului.
[20] 1 mai.
[21] *Quibusdam metis* ca opus la *intra metas*. *Quibusdam* are aici un sens voit de nedeterminare şi îndoială.
[22] Completare probabilă.
[23] 31 mai.
[24] 7 iunie.

47 **1366 mai 11, Turda**

Nos, Dyonisius, woyuoda Transsilvanus et comes de Zonuk, memorie commendamus quod, in congregacione nostra generali universis nobilibus, Siculis, Saxonibus et alterius cuiusvis status et condicionis hominibus partis Transsiluane, feria secunda proxima post festum beatorum Philippi et Jacobi apostolorum, Torda[1] celebrata, nobilis domina relicta Jacobi de Chuch, de medio aliorum consurgendo, proposuit tali modo, quod, cum Martinus, filius eiusdem Iacobi, videlicet filius suus, in congregacione nostra, in anno domini M^mo^CCC^mo^LX^mo^ tercio celebrata, per iudices nobilium iuratosque assessores ac universos nobiles septem comitatuum partis Transsiluane in numerum proscriptorum fuisset assignatus, porcioneque sua possessionaria manibus iudiciariis fuisset occupata, tandem ipsa eandem porcionem possessionariam, cum rebus suis et filiorum suorum[2] scrinalibus, in toto duodecim marcas et mediam facientibus, a Petro, vicewoyuoda nostro, redemisset, quam nunc Bakou de Chuch, mortuo eodem filio suo, pro se occupare niteretur, et, licet super ipsam possessionariam redempcionem litteras habuerit, tamen, ipse littere ab ipsa casualiter fuissent alienate, et hoc ut ipsa eandem porcionem possessionariam dicti Martini, filii sui, modo premisso redemerit, ipsi[3] Petro, vicewoyuode nostro, iudicibus nobilium iuratisque assessoribus ac universis nobilibus septem comitatuum partis Transsiluane nota fuissent atque manifesta, petens nos, ut idem[4] Petrus, vicewoyuoda noster, iudices nobilium iuratique assessores, per nos requisiti qualem de premissis scirent, faterentur veritatem; quiquidem Petrus, vicewoyuoda noster, iudices nobilium iuratique assessores, ad fidem eorum deo debitam, fidelitatemque domino nostro regi et sue sacre corone regie conservandam, tacto vivifice crucis ligno pro dicenda veritate et omnia iusticia observanda, nobis prestitam, simulcum universis nobilibus dicte congregacioni nostre adherentibus, super premissis diligenter requisiti, omnia premissa et quevis singula premissorum, ad scitum et noticiam ip⟨sorum⟩[5], iuxta relacionem predicte nobilis domine suo modo facta fuisse, unanimi et concordi testificacione affirmarunt.

Quibus omnibus auditis et perceptis, predictus Bakou ⟨de eadem⟩[6] exurgendo respondit eo modo, quod, licet predicta domina, relicta Jacobi, memoratam porcionem possessionariam quondam ipsius Martini manibus iudiciariis premisso modo redemerit, ⟨...⟩everit[7], tamen, quia ipso Martino, sine herede decesso, proprietas et dominium eiusdem possessio-

narie porcionis, racione patruelis fraternitatis, ipsum tangere dinosscitur. Ideo, iuxta estimacio⟨nem⟩[8] eiusdem porcionis possessionarie, eidem domine relicte Jacobi, prout conveniret, super facto premisse pecunie sue, ad redempcionem eiusdem porcionis possessionarie dicti Martini per ipsam, persolute, eidem satisfaccionem inpendere presto esset et paratus; unde, quia prefatus Bakou, eandem possessionariam porcionem quondam dicti Martini ab eadem domina, matre sua, in es⟨timacio⟩nem[9] eiusdem, secundum regni consuetudinem faciendam, redimere posse videbatur, absque estimacione vero sepedicte possessionarie porcionis ad presens inter ipsas partes finem debitum non poteramus, idcirco commisimus decernentes eo modo, quod Johannes, filius Emerici de Batyzhaza, vel Petrus de Forrou aut Stephanus, filius Bancha de Gumbuch, pro parte prefati Bakou, in causam attracti, item Johannes, filius Michaelis de Chekelaka, vel Johannes, filius Petri de eadem, pro parte predicte actricis domine, aliis absentibus, homines nostri, presentibus testimoniis capituli ecclesie Albensis Transsiluane, qui per ipsum capitulum ad id amicabiliter presencium serie transmitti postulamus, in octavis festi Nativitatis beati Johannis Baptiste, nunc proxime venturis, ad faciem predicte possesionis. Chuch vocate, vicinis et commetaneis eiusdem universis legitime convocatis, ⟨et⟩[10] partibus vel earum legitimis procuratoribus presentibus, accedendo, eandem possessionari⟨am porci⟩onem[11] quondam predicti Martini, filii Jacobi, in eadem habitam, regali mensura, si mensurari poterit, mensurando vel, si mensurari nequiret, visu considerendo, deum et eius iusticiam ferendo pre oculis, absque scrupulo cuiuslibet falsitatis, visa eiusdem qualitate, quantitate, fructuositate et valore, estiment, regni consuetudine requirente; et post hec, ipsius possessionarie estimacionis seriem[3] cum totali suo processu, partes in litteris dicti capituli, ad octavum diem earundem octavarum, ad Sanctum Emericum, nobis vel Petro, vicewoyuode nostro[3], reportare teneantur, ut tandem, visa qualitate estimacionis eiusdem possessionarie[3] porcionis[3], ad solucionem premisse quantitatis pecunie, iuxta ipsam estimacionem per predictum Bakou eidem domine faciendam, predicto Bakou terminum congruentem assignare valeamus, vel ipse vicewoyuoda noster assignare valeat, tramite iuris observato.

Datum octavo die congregacionis nostre predicte, in loco antedicto, anno domini M^{mo}CCC^{mo}LX^{mo} ⟨s⟩exto[5].

Noi, Dionisie, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, dăm de știre că, în adunarea noastră obștească ținută la Turda, în lunea de după sărbătoarea fericiților apostoli Filip și Iacob[12], cu toți nobilii, secuii, sașii și cu oamenii de oricare altă stare și treaptă din partea Transilvaniei, nobila doamnă, văduva lui Iacob de Ciuciu, ridicîndu-se din mijlocul celorlalți, a spus așa, că, deși Martin, fiul acelui Iacob, adică fiul ei, a fost trecut în rîndul celor puși în afara legii de către juzii nobililor și jurații asesori, precum și de toți nobilii celor șapte comitate ale Transilvaniei, în adunarea noastră ținută în anul domnului o mie trei sute șaizeci și trei, iar partea lui de moșie a fost luată în mîini judecătorești, ea a răscumpărat, apoi, de la Petru, vicevoievodul nostru, cu lucrurile sale și ale fiicelor sale din lada de zestre, făcînd cu totul douăsprezece mărci și jumătate, acea parte de moșie, pe care acum, murind acel fiu al ei, Bakou de Ciuciu încearcă să o cotropească pentru el, și, deși ⟨ea⟩ avusese scrisoare cu privire la acea răscumpărare de moșie, totuși, acea scrisoare fiindu-i, din întîmplare, înstrăinată, ⟨faptul⟩ că ea răscumpărase, în chipul de mai sus,

acea parte de moșie a zisului Martin, fiul său, îi era cunoscut și vădit lui Petru, vicevoievodul nostru, juzilor nobililor și juraților asesori, precum și tuturor nobililor din ‹cele› șapte comitate ale Transilvaniei, rugîndu-ne ca același, Petru, vicevoievodul nostru, juzii nobililor și jurații asesori, întrebați de noi ce știu cu privire la cele de mai sus, să mărturisească adevărul.

Care anume, Petru, vicevoievodul nostru, juzii nobililor și jurații asesori, împreună cu toți nobilii aflați la zisa noastră adunare, întrebați cu staruință cu privire la cele de mai sus, pe credința lor datorată lui Dumnezeu și pe supunerea ce trebuie păstrată domnului nostru, regele, și regeștii sale coroane, ‹jurînd› înaintea noastră cu mîna pe lemnul crucii dătătoare de viață că vor spune adevărul și că vor păzi dreptatea, au întarit printr-o mărturisire a tuturor, făcută într-un cuget înaintea noastră, că toate cele de mai sus și fiecare dintre ele în parte s-au făcut, după știrea și cunoștința lor, ‹întocmai› ca în darea de seamă a sus-zisei nobile doamne.

Auzind și înțelegînd toate acestea, sus-zisul Bakou de aceeași ‹moșie›, ridicîndu-se, a răspuns astfel, că, deși sus-zisa doamnă, văduva lui Iacob, a răscumpărat din mîinile judecătorești, în felul arătat mai sus, pomenita parte de moșie a răposatului Martin, totuși, fiindcă acel Martin a murit fără urmaș, se știe că proprietatea și stăpînirea acelei părți de moșie îl privesc pe el, în temeiul frăției după tată; de aceea, el este gata și pregătit să plătească, după cum se cuvine, acelei doamne, văduva lui Iacob, cu privire la sus-zișii săi bani, plătiți de ea la răscumpărarea acelei părți de moșie a zisului Martin, potrivit prețuirii acelei părți de moșie.

De aceea, pentru că pomenitul Bakou se pare că ar putea să răscumpere acea parte de moșie a răposatului Martin, ‹sus›zisul, de la acea doamnă, mama lui, în prețuirea ce trebuie făcută după obiceiul țării, iar ‹noi›, acum, nu am putea să punem capăt în chipul cuvenit ‹pricinii› între părți, fără prețuirea des-pomenitei părți de moșie, pentru aceasta hotărîm astfel, ca oamenii noștri, Ioan, fiul lui Emeric de Botez, sau Petru de Fărău ori Ștefan, fiul lui Bancha de Gîmbut, din partea pomenitului pîrît Bakou, de asemenea Ioan, fiul lui Mihail de Cecălaca sau, în lipsa celorlalți, Ioan, fiul lui Petru a aceeași ‹Cecălaca›, din partea zisei doamne pîrîșe, de față cu oamenii de mărturie ai capitlului bisericii de Alba Transilvaniei, care, prin cuprinsul celor de față, cerem cu prietenie să fie trimiși de către capitlu la aceasta, sosind la octavele acum viitoare ale sărbătorii Nașterii fericitului Ioan Botezătorul[13], la fața locului, pe sus-zisa moșie numită Ciuciu, fiind chemați, în chip legiuit, toți vecinii și megieșii acestea, și fiind de față părțile sau împuterniciții legiuiți ai acestora, să prețuiască, potrivit obiceiului țării, acea parte de moșie a răposatului sus-zis Martin, fiul lui Iacob, avută în acea ‹moșie›, măsurînd-o cu măsura regească, dacă ar putea fi măsurată, iar dacă nu s-ar putea măsura, să o cerceteze din privire, avîndu-l pe Dumnezeu și dreptatea lui înaintea ochilor, și fără îndoiala vreunei înșelătorii, ținînd seama de felul, întinderea, rodnicia și prețul acesteia.

Și după acestea, părțile să fie datoare a ne da seama nouă sau lui Petru, vicevoievodul nostru la Sîntimbru, în a opta zi a acelor octave[14], prin scrisoarea zisului capitlu, cu privire la cuprinsul acestei prețuri de moșie, cu întreaga sa desfășurare, ca apoi, ținînd seama de felul prețuirii acelei părți de moșie, să putem să-i statornicim zisului Bakou, sorocul potrivit pentru plata sus-zisei sume de bani, ce trebuie făcută acelei doamne

de către sus-zisul Bakou, potrivit cu acea prețuire; sau vicevoievodul nostru să poată statornici, păstrîndu-se rînduiala legii.

Dat în a opta zi a adunării noastre sus-zise, în locul înainte zis, în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și șase.

Arh. Naț. Magh., Dl. 29 181. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1366.
Orig., hîrtie, cu rupturi și pete de umezeală, și cu urme de pecete aplicata în documen. pe verso.

---

1 Corect: *Torde*.
2 Corect: *filiarum suarum*.
3 Scris deasupra rîndului, de aceeași mînă.
4 Astfel în orig.
5 Rupt cca 0,5 cm; întregit după sens.
6 Rupt cca 2 cm; întregit după context.
7 Rupt cca 1,5 cm.
8 Pată de umezeală cca 1 cm.; întregit după sens.
9 Pata de umezeală cca 2 cm; întregit după sens.
10 Rupt cca 1 cm; întregit după sens.
11 Rupt 1,5 cm; întregit după sens.
12 4 mai 1366.
13 1 iulie 1366.
14 8 iulie 1366.

48 **1366 mai 11, Turda**

Nos, Dyonisius, woyuoda Transsiluanus et comes de Zonuk, memorie commendamus quod, cum in congregacione nostra universis nobilibus, Siculis, Saxonibus ac alterius cuiusvis status et condicionis hominibus partis Transiluane, facta publica proclamacione, de regio edicto, feria secunda proxima post festum beatorum Philippi et Jacobi apostolorum, Torde celebrata, de mandato eiusdem domini regis, universis nobilibus et alterius cuiusvis status et preeminencie hominibus tributa, tam in terris quam in aquis, habentibus, in eadem congregacione nostra, instrumenta sua super tributo suo confecta coram nobis exhiberi commisissemus, tandem, inter ceteros. Ladyzlaus, filius Demetri de Chykmanthel, et Stephanus, filius Thome de Kend, de medio universorum consurgendo, nobis curarunt declarare isto modo, quod ipsi super fluvium Kykulew minori pontem constructum haberent, super quem tributum consuetum exhigerent[1], super quo eciam tributo regalia munimenta habuissent, sed quondam Saxones de Keurus et de Bagath, dyabolico[2] furore repleti, ad domum quondam eiusdem Thome, patris predicti Stephani, in eadem Kend habitam potencialiter, manu armata, veniendo, crudeli nece eundem Thomam interemissent, omnia bona eiusdem Thome auferendo et asportando, inter alia bona dicti Thome ipsa regalia munimentà super ipso tributo et aliis iuribus ipsorum confecta recipiendo asportassent, que omnia iudicibus nobilium et universis nobilibus septem comitatuum predicte partis Transiluane constarent evidenter, petentes nos, ut iidem iudices nobilium, iurati assessores et universi nobiles, qualem de premissis scirent, per nos requisiti, faterentur veritatem. Cumque nos eosdem iudices nobilium iuratosque assessores, ad fidem eorum deo debitam fidelitatemque domino nostro regi sueque sacre corone regie observandam, tacto vivifice cru is ligno nobis prestitam, super premissis requisitos habuissemus, mox iidem iudices nobilium iuratique assessores ad premissam eorum fidem, simulcum tota universitate nobilium eidem congregacioni nostre aderencium,

omnia premissa et singula premissorum per eosdem Saxones de Keurus et Bagath, universos, perpetrata et illata fuisse unanimi et concordi testificacione affirmarunt. In quorum affirmative assercionis testimonium, presentes ‹litteras›[3] prescriptis Ladyzlao ac Stephano duximus concedendas.

Datum octavo die congregacionis nostre antedicte, in loco prenotato, anno domini MmoCCCmo sexagesimo sexto.

Noi, Dionisie, voievodul Transilvaniei şi comite de Solnoc, dăm de ştire că, după ce în adunarea noastră obştească a nobililor, secuilor, saşilor şi a oamenilor de orice altă stare sau seamă din părţile Transilvaniei, ţinută din poruncă regească, cu vestire obştească, la Turda, în lunea de după sărbătoarea fericiţilor apostoli Filip şi Iacob[4], am pus în vedere, după porunca numitului domn al nostru, regele, tuturor nobililor şi oamenilor de orice stare sau seamă, care aveau vămi pe pămînturile sau pe apele lor, să arate în faţa noastră, la amintita adunare, actele lor întocmite cu privire la acele vămi, în sfîrşit ridicîndu-se, între alţii, din mijlocul tuturor, Ladislau, fiul lui Dumitru de Ţigmandru, şi Ştefan, fiul lui Toma de Chend, s-au îngrijit să ne spună că ei au un pod clădit peste rîul Tîrnava Mică, pentru care cereau vama obişnuită, cu privire la care vamă avuseseră şi acte date de rege, dar odinioară, saşii din Curciu şi Băgaciu, cuprinşi de o furie drăcească, năvălind cu silnicie, cu mîinile înarmate, asupra casei răposatului Toma, tatăl amintitului Ştefan, aflătoare tot în Chend, l-au ucis pe zisul Toma cu o moarte crudă, luînd şi ducînd cu ei toate bunurile numitului Toma; printre alte bunuri ale zisului Toma, ei au dus şi au luat cu sine şi actele date de rege, întocmite cu privire la vamă şi la alte drepturi ale lor; fapte care, toate, erau învederate juzilor nobililor şi tuturor nobililor din cele şapte comitate din suszisa parte a Transilvaniei, cerîndu-ne[5] ca zişii juzi ai nobililor, asesorii juraţi şi toţi nobilii, întrebaţi fiind de noi ce ştiu cu privire la cele de mai sus, să mărturisească adevărul. Şi cînd noi am întrebat pe zişii juzi ai nobililor şi pe asesorii juraţi despre cele de mai sus, pe credinţa datorată lui Dumnezeu şi pe supunerea pe care trebuie să o păstreze domnului nostru, regelui, şi sfintei sale coroane regeşti, mărturisită în faţa noastră cu mîna pe lemnul crucii de viaţă dătătoare, de îndată acei juzi ai nobililor şi asesori juraţi, dimpreună cu toată obştea nobililor ce luau parte la acea adunare a noastră, au mărturisit într-un glas, pe credinţa lor suspomenită şi printr-o mărturie într-un cuget, că toate cele de mai sus şi fiecare din ele au fost săvîrşite şi făcute de toţi acei saşi din Curciu şi Băgaciu.

Spre mărturia acestei declaraţii de adeverire a lor, am hotărît să dăm sus-numiţilor Ladislau şi Ştefan această scrisoare.

Dat în a opta zi a sus-pomenitei noastre adunări, în locul arătat, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi şase.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, col. Iosif Kemény.
Orig., perg., cu urmele peceţii de închidere, din ceară albă, aplicată pe verso.
Copie din sec. XIX, la Kemeny, *Dipl. Trans. Appendix*, D/3.
EDIŢII: *Transilvania*, 1871, p. 277; *Ub.*, II, p. 240—241.
REGESTE: Szabo, *Erd. Múz. okl.*, nr. 125.

---

[1] Corect: *exigerent*.
[2] Astfel în orig.
[3] Lipseşte în orig.; intercalat după sens.
[4] 4 mai.
[5] Pîrîşii.

Nos, Dyonisius, woyuoda Transsiluanus et comes de Zonuk, memorie commendamus quod in congregacione nostra generali, universitati nobilium ac alterius cuiusvis status et condicionis hominum partis Transsiluane, feria secunda proxima post festum beatorum Philippi et Jacobi apostolorum, Torde celebrata, nobilis domina, Elyzabet vocata, filia Johannis dicti Chenthee, relicta Walentini, quondam officialis de Kamaras, de medio aliorum personaliter exurgendo, proposuit tali modo quod ipsa quartam suam filialem de possessione Cheh vocata, quondam Johannis dicti Chenthee, patris sui, per formam iudiciariam in lite procedendo, a Johanne, filii Petri, Panchelus dicti, in presencia quondam magistri Salomonis, vicarii ecclesie Transsiluanie, optinuisset[1], de qua ex parte eiusdem Johannis nulla satisfaccio sibi impense extitisset, que omnia exhibicione quarundam litterarum quondam predicti magistri Salomonis vicarii, in processu ipsius litis emanatarum, declaravit postulans ex parte eiusdem Johannis sibi iusticie complementum impartiri super quarta filiali sua prenotata. Quo audito, idem Johannes dictus Panchelus, personaliter exurgendo, respondit eo modo quod ipse de predicta quarta filiali, cum possessionaria extradacione, eidem nobili domine, relicte Walentini, de predicta possesione Cheh, quondam Johannis dicti Chenthee, patruelis sui, ipsam tangenti, satisfaccionem impendere presto esset et paratus; nam ipse Johannes dictus Chenthee, excepta ipsa domina, tres filias habuisset et haberet, quibus trinis filiabus eiusdem Johannis et successoribus earundem super quartis earum puellaribus, ipsum, iuxta regni consuetudinem, satisfaccionem impendere opporteret. Ad cuius affirmacionis testimonium, presentes litteras nostras, ipsa domina sibi dari postulavit, quas nos eidem concessimus, communi iusticia suadente.

Datum octavo die congregacionis nostre predicte, in loco supradicto, anno domini $M^{mo}CCC^{mo}LX^{mo}$ sexto.

Noi, Dionisie, voievodul Transilvaniei şi comite de Solnoc, dăm de ştire că în adunarea noastră obştească ţinută la Turda, în lunea de după sărbătoarea fericiţilor apostoli Filip şi Iacob[2], cu obştea nobililor şi a oamenilor de oricare altă stare sau treaptă din părţile Transilvaniei, nobila doamnă numită Elizabeta, fiica lui Ioan zis Chenthee, văduva lui Valentin, fost slujbaş de Cămăraş, ridicîndu-se însăşi din mijlocul celorlalţi, a spus aşa că ea, pornind pricină înaintea răposatului magistru Solomon, vicarul bisericii Transilvaniei, a dobîndit, după rînduiala judecăţii, de la Ioan, fiul lui Petru zis Panchelus[3], pătrimea cuvenită ei ca fiică din moşia numită Pânticeu, a răposatului Ioan zis Chenthee, tatăl ei, din care ⟨însă⟩ nu i-a fost dată nici o plată din partea acelui Ioan; pe care toate le-a întărit cu arătarea unei scrisori a răposatului sus-zis magistru Solomon, vicarul, dată în desfăşurarea acelei pricini, cerînd să-i fie dată, din partea acelui Ioan, împlinirea dreptăţii cu privire la sus-însemnata sa pătrime cuvenită ca fiică. Auzind aceasta, Ioan zis Panchelus, ridicîndu-se însuşi, a răspuns cu privire la sus-zisa pătrime a fiicei, în acest chip, că el este gata şi pregătit să plătească acelei nobile doamne, văduva lui Valentin, cu privire la sus-zisa pătrime cuvenită ca fiică, prin dare de moşie din pomenita moşie Pînticeu a răposatului Ioan zis Chenthee, unchiul lui, ce o priveşte pe ea; însă, ⟨întrucît⟩ acel Ioan zis Chenthee a avut şi are, în afară de această doamnă, ⟨încă⟩ trei fete, el trebuie să

plătească, potrivit obiceiului țării, ⟨și⟩ acestor trei fete ale aceluiași Ioan și urmașilor lor, cu privire la pătrimile cuvenite lor ca fiice. Spre mărturia cărei spuse, doamna a cerut să i se dea scrisoarea noastră de față, pe care noi i-o încredințăm, potrivit dreptului obișnuit.

Dat în a opta zi a adunării noastre sus-zise, în locul zis mai sus, n anul Domnului o mie trei sute șaizeci și șase.

Arh. Naț. Magh., Dl. 27 831. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca 1366. Orig., perg., cu urme de pecete rotundă, aplicata în document pe verso.

---

[1] Corect: *obtinuisset.*
[2] 4 mai ⟨1366⟩.
[3] Cel cu plato a.

50 **1366 mai 11, Turda**

Nos, Dyonisius, wayuoda Transsiluanus et comes de Zolnuk, damus pro memoria quod in congregacione nostra generali, universis nobilibus et aliis cuiusvis status parcium Transsiluanarum hominibus, feria secunda proxima post festum beatorum Philippi et Jacobi apostolarum, Thorde celebrata, Mychael fi⟨lius⟩[1] Jacobi de Tetrech, de medio universor m consurgendo, per modum prohibicionis et protestacionis nobis significare curavit quod Nicolaus, filius Nicolai de Gerend, quandam possessionem suam habitatoribus destitutam, Kerestelek[2] vocatam[2], in dicto[3] comitatu de Thorda existentem, ocupando[4], usus, fructus et quaslibet utilitates potencialiter uteretur eiusdem[2], in suum preiudicium valde magnum. Unde, facta huius modi protestacione, prefatum Nicolaum, filium Nicolai de Gerend, ab ulteriori usuum, fructuum et quarumlibet utilitatum[5] percepcione ac potenciaria detencione[6] predicte[2] possessionis[2], et alios quoslibet ab occupacione[2] eiusdem[2] prohibuit contradicendo et contradixit inhibendo coram nobis.

Datum octavo die congregacionis nostre predicte, in loco antedicto, anno domini M^mo^CCC^mo^LX^mo^ sexto.

⟨*Pe verso, de aceeași mînă:*⟩ Pro Michaele[7], filio Jacobi de Tetreh, contra Nicolaum[8], filium Nicolai de Gerend, super usuum, fructuum perce⟨pcio⟩ne[1] possessionis Kerestelek, prohibitoria et protestatoria.

Noi, Dionisie, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, dăm de știre că în adunarea noastră obștească, ținută la Turda, în lunea de după sărbătoarea fericiților apostoli Filip și Iacob[9], cu toți nobilii și cu ceilalți oameni de oricare stare din părțile Transilvaniei, Mihail, fiul lui Iacob de Tritu, ridicîndu-se din mijlocul tuturor, s-a îngrijit să ne facă cunoscut în chip de întîmpinare și opreliște că Nicolae, fiul lui Nicolae de Grind, cotropind o oarecare moșie a sa lipsită de locuitori, Ghiriș numită, aflătoare în zisul comitat Turda, se folosește cu puterea de foloasele, roadele și oricare folosințe ale acesteia, spre foarte marea lui pagubă. De aceea, făcînd în acest chip întîmpinare, l-a oprit împotrivindu-se și s-a împotrivit oprindu-l înaintea noastră pe pomenitul Nicolae, fiul lui Nicolae de Grind, de la culegerea pe mai departe a foloaselor, roadelor și oricăror folosințe, și de la ținerea silnică în stăpînire a sus-zisei moșii, și pe toți ceilalți de la cotropirea ei.

Dat în a opta zi a adunării noastre sus-zise, în locul zis mai înainte, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi şase.

⟨*Pe verso, de aceeaşi mînă:*⟩ ⟨Scrisoare⟩ de oprelişte şi de întîmpinare, pentru Mihail, fiul lui Iacob de Tritu, împotriva lui Nicolae, fiul lui Nicolae de Grind, cu privire la culegerea foloaselor ⟨şi⟩ roadelor moşiei Ghiriş.

Arh. Naţ. Magh., Dl. 30 124. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca 1366. Orig., hîrtie, cu urme de pecete aplicata pe verso.

---

[1] Pată de umezeală cca 1 cm; întregit după sens.
[2] Scris deasupra rîndului, de aceeaşi mîna.
Urmeaza: *dicto*, tăiata de aceeaşi mînă.
[4] Corect *occupando;* scribul iniţial a scris: *ocupative*, apoi a corectat astfel:
[5] Urmează: *et contra*, tăiate de aceeaşi mină.
[6] Cuvînt repetat.
[7] Astfel în orig.
[8] Urmează: *filium*, tăiat de aceeaşi mînă.
1 mai ⟨1366⟩.

51 **1366 mai 11, Turda**

Amicis suis honorandis, capitulo Albensis ecclesie Transsiluane, Dyoisius, woyuoda Transsyiluanus et comes de Zonuk, amiciciam paratam s ncero cum honore.

Noveritis quod in congregacione nostra generali, universis nobilibus, Saxonibus, Siculis ac cuiusvis status et condicionis hominibus partis Transsiluane, feria secunda proxima post festum beatorum Philippi et Jacobi apostolorum, Torde celebrata, Anthonius, filius Pethe, de medio al'orum causidicorum personaliter exurgendo[1], adversus Johannem, filium Johannis de Twr, in figura nostri iudicii egit proponendo sub hac forma, quod ipse, quartam partem porcionis possessionarie quondam Benedicti, filii Feliciani, nobilis de Chan, in possessionibus Chan et Twr vocatis, in comitatu de Torda existentibus, habitam, quondam, per ipsum Benedictum, pro quarta filiali domine matris sue, filie eiusdem Benedıcti, donatam, in presencia discreti viri, magistri Ladislai, archydiaconi de Wgacha, venerabilis in Christo patris, domini Dominici, episcopi Transsıluani, vicarii generalis, legitime procedendo per viam iusticie, ab eodem Johanne, filio Johannis, reoptinuisset[1], ipseque Johannes de ipsa quarta f' iali nullam sibi satisfactum impendendo, adhuc eandem in suum prei dicium teneret et conservaret, et ibidem, in suorum verborum certiorem declaracionem, quasdam duas litteras patentes, unam vestram, feria secunda proxima ante festum beati Barnabe apostoli, anno domini M^noCCC^mo tricesimo sexto, et alteram prelibati magistri Ladislai vicarii, in octavis Nativitatis virginis gloriose, anno domini M^moCCC^moLX^mo quinto, emanatas, nostro iudiciario examini presentavit. In quarum unius, videlicet predicte vestre littere tenorem comperiebatur manifeste quod Benedicto, filio Feliciani, nobili de Chan, et Pethe, filio Thome, vice et nomine Nicolao et Johannis, filiorum suorum, item Fabiano, filio Martini, similiter vice et nomine filiorum suorum, videlicet Georgii et Benedicti, ex altera, coram vobis personaliter constitutis, idem Benedictus confessus extitisset, oraculo vive vocis, quartam partem porcionis sue in possessionibus Chan et Twr vocatis, in comitatu de Torda existentibus, ipsum specialiter contingentis, tum causa proximitatis, tum racione quarte

filialis, eisdem Nicolao et Johanni, filiis dicti Pethe ex sorore sua Katherina nominata, ac Georgio et Benedicto, filiis predicti Feliciani[1], ex altera sorore sua, Anna vocata, procreatis, dedisse et assignasse ac dedisset et assignasset coram vobis, in eorum heredes heredumque suorum successores, iure perpetuo et irrevocabiliter tenendam et habendam atque possidendam.

In alterius autem, scilicet predicti magistri Ladislai vicarii littere, continencyam[1], lucide adinveniebatur quod ipse Anthonius, filius Pethe, eundem Johannem, filium Johannis de Twr, coram ipso vicario in iudicio conveniendo, proposuisset contra ipsum in hunc modum, quod Benedictus, filius Feliciani, nobilis de Chan, quartam partem porcionis sue in possessionibus Twr et Chan, in comitatu Torda existentibus, ipsum specialiter contingentis, tum causa proximatis, tum racione quarte[2] filialis, Nicolao et Johanni, filiis dicti Pethe, ex sorore sua Katha[1] nominata, et Georgio ac Benedicto, filiis dicti Feliciani ex altera sorore sua Anna procreatis, mediantibus litteris vestris dedisset et tradidisset, quam quartam partem, quia idem Johannes de Twr predictas possessiones Twr et Chan possideret, in iudicio sibi reddi repetuisset.

Quo audito, memoratus Johannes de Twr respondisset quod, licet idem Anthonius in tanta linea proximitatis sibi attineret, ut quartam puellarem de iure habere deberet, sed in predictis duabus possessionibus, videlicet Twr et Chan, ipsam quartam filialem sibi dare nollet, in aliis autem possessionibus suis dare promtus[3] esset et paratus.

Unde, auditis parcium proposicionibus, quia in litteris vestris predictis ipse vicarius reperisset quod predictus Benedictus, filius Feliciani, quartam puellarem filiis sororum suarum in predictis duabus viliis Twr et Chan dedisset et assignasset, ideo, sentenciando adiudicasset, ut sepedictus Anthonius quartam filialem domine matris sue de memoratis duabus villis deberet habere et optinere[1].

Quarumquidem litterarum exhibicionibus factis et perlectis continenciis earundem, prenominatus Anthonius, ex parte ipsius Johannis, super premissa quarta filiali sibi iusticiam precabatur elargiri. Quo percepto, prenominatus Johannes, in nostram exurgendo[1] presenciam, respondit ex adverso quod, licet prefatus Anthonius dictam quartam filialem premissarum nobilium dominarum in prefatis possessionibus Twr et Chan vocatis, modo superius declarato optinerit[1], tamen, si regni consuetudo ipsum adhoc[4] permitteret, tunc non in predictis possessionibus Twr et Chan, sed in aliis possessionibus suis Janusy, Deers et Hudaz, in districtu Nyr existentibus, et ipsum similiter hereditario iure contingentibus, in termino per nos sibi assignando, predictam quartam filalem, eidem Anthonio, iuxta regni consuetudinem extradare intenderet. In quorum contrarium, prememoratus Anthonius obiecit isto modo, quod ipse in predictis possessionibus Janusy, Deers et Hudaz nullum ius nullamque habaret iurisdiccionem, sed solum in predictis duabus possessionibus Twr et Chan, premissam quartam filialem sibi extradari postularet per Johannem de Twr prenominatum. Hiis itaque auditis, idem Johannes allegavit isto modo, quod, quia ipse in prefata possessione, Twr vocata, propriam haberet residenciam, ideo, si iuri videretur consonare, tunc, de eadem possessione Chan, premissam quartam filialem, eidem Anthonio extradare vellet, prout requireret ordo iuris.

Unde nos, perceptis omnibus premissis, predictam quartam filialem de predictis duabus possessionibus, Twr et Chan vocatis, per ipsum An-

thonium optentam[1], de una ipsarum, videlicet de predicta possessione Chan, modo inferius declarando, secundum regni consuetudinem extradare posse videbatur, ideo nos, unacum iudicibus nobilium iuratisque assessoribus dicte partis Transsiluane, in ipsa congregacione nostra nobiscum adherentibus, decrevimus iudicando quod homo noster infra declarandus, presente testimonio vestro, ad facies supradictarum possessionum, Twr et Chan vocatarum, vicinis et commetaneis earundem legittime convocatis et presentibus, primo eandem possessionem Twr, demumque ipsam possessionem Chan, unacum aliis probis viris, deum ferendo pre oculis, favore, amore et odio cuiuslibet partis procul abiectis, visis earum qualitatibus, quantitatibus et fructuositatibus universis estiment, regni consuetudine requirente; tandemque peracta ipsa estimacione, tantam possessionariam porcionem, quantam de predictis possessionibus, Twr et Chan vocatis, videlicet de porcionibus possessionariis quondam predicti Benedicti, ipse Anthonius pro ipsa quarta filiali valeret optinere[1], tantam iuxta quiditatem[1] et qualitatem estimacionis prefatarum possesionum, cum omnibus suis utilitatibus et pertinenciis universis, de eadem possessione Chan, in una parte, et sub una inclusione metarum, si poterit, si vero non posset, tunc in tot locis, in quot fieri poterit bono modo de aliis partibus sequestrando, contradiccione ipsarum parcium et aliorum quorumlibet non obstante, statuat prememorato Anthonio, eo iure, quo sibi dinosscitur pertinere, possidendam; necnon ad omnia premissa et singula premissorum, suomodo peragenda, homo noster sub vestri hominis testimonio debeat destinari.

Ideo vestra requirimus amiciciam presentibus reverenter, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente, Johannes dictus Bugar de K⟨yde⟩[5], vel Nicolaus de Zumurduk, sive Andreas de Pethlend, aliis absentibus, homo noster, in octavis festi Asscensionis domini proxime venturis, ad facies predictarum possessionum, Twr et Chan vocatarum, accedendo, omnia premissa et singula premissorum, iuxta premissam nostram iudi⟨ciariam⟩[6] deliberacionem, faciat et exequatur, moderamine iuris mediante; post hecque, omnium premissorum seriem in vestris litteris nobis amicabiliter rescribatis.

Datum octavo die congregacionis nostre prenotate, in loco supradicto, anno domini M^mo^CCC^mo^LX^mo^ sexto.

⟨*Pe verso, de o altă mînă, contemporană:*⟩ Sex guldan[1] Anthonio dari debet.

Prietenilor săi vrednici de cinstire, capitlului bisericii de Alba Transilvaniei, Dionisie, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, cu toată prietenia și cinstea adevărată.

Aflați că în adunarea noastră obștească ținută la Turda, în lunea de curînd trecută după sărbătoarea apostolilor Filip și Iacob[7], cu toți nobilii, sașii, secuii și oamenii de orice stare și treaptă din părțile Transilvaniei, Anton, fiul lui Pethe, ridicîndu-se el însuși din mijlocul celorlalți împricinați, a tras în fața judecății noastre pe Ioan, fiul lui Ioan de Tureni, plîngîndu-se împotriva lui în felul acesta: că el, mergînd în chip legiuit pe calea dreptății, a dobîndit din nou de la acest Ioan, fiul lui Ioan, a patra parte din partea de moșie a răposatului Benedict, fiul lui Felician, nobil de Cean, avută pe moșiile numite Cean și Tureni, care se află în comitatul Turda, — dată odinioară de către acel Benedict, drept a patra parte cuvenită ca fiică doamnei mame a sa — înaintea chibzuitului băr-

bat, magistrul Ladislau, arhidiaconul de Ugocea și vicar general al venerabilului întru Hristos părinte, domnul Dominic, episcopul Transilvaniei, și acel Ioan, neplătindu-i nici o despăgubire cu privire la această a patra parte cuvenită fiicei, o ține și o păstrează pînă acum, spre paguba sa; și tot acolo, spre întărirea spuselor sale, a înfățișat cercetării judecății noastre două scrisori deschise, una a voastră, dată în prima zi de luni înaintea sărbătorii fericitului apostol Barnaba, în anul domnului o mie trei sute treizeci și șase[8], și alta a pomenitului magistru, vicarul Ladislau, dată la octavele Nașterii slăvitei Fecioare, în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și cinci[9].

În cuprinsul uneia din acestea, adică a sus-zisei voastre scrisori se afla vădit că, înfățișîndu-se înșiși înaintea voastră, Benedict, fiul lui Felician, nobil de Cean, și Pethe, fiul lui Toma, în locul și în numele lui Nicolae și al lui Ioan, fiii săi, ⟨pe de o parte⟩, și Fabian, fiul lui Martin, de asemenea, în locul și în numele fiilor săi, adică al lui Gheorghe și Benedict, pe de altă parte, același Benedict a mărturisit prin viu grai că a patra parte din partea sa de pe moșiile numite Cean și Tureni, care se află în comitatul Turda, ce țin de el cu osebire, a dat-o, atît din pricina înrudirii, cît și în temeiul pătrimii fiicei, și a trecut-o în stăpînire acestora, adică lui Nicolae și Ioan, fiii zisului Pethe, copiii surorii sale numite Caterina, și lui Gheorghe și Benedict, fiii sus-numitului Felician[10], copiii alte surori a sale, numită Ana, și a dat-o și le-a trecut-o în stăpînire și înaintea noastră ca să o țină, s-o aibă și s-o stăpînească cu drept de veci și nestrămutat pentru moștenitorii moștenitorilor lor și urmașilor lor.

Iar din cuprinsul celeilalte scrisori, adică a sus-numitului magistru Ladislau vicarul, se vedea limpede că acest Anton, fiul lui Pethe, chemînd în judecată înaintea acelui vicar pe același Ioan, fiul lui Ioan de Tureni, a spus împotriva acestuia că Benedict, fiul lui Felician, nobil de Cean, a dat și a trecut în stăpînire, prin mijlocirea scrisorii voastre, atît din pricina înrudirii, cît și în temeiul pătrimii fiicei, a patra parte a părții sale de pe moșiile Tureni și Cean, care se află în comitatul Turda, ce îl privesc cu osebire, lui Nicolae și Ioan, fiii zisului Pethe, născuți de sora sa, numită Caterina, și lui Gheorghe și Benedict, fiii zisului Felician[10], născuți de cealaltă soră a sa, Ana, care a patra parte, deoarece acest Ioan de Tureni are în stăpînire sus-amintitele moșii Tureni și Cean, a cerut prin judecată să-i fie dată înapoi.

Auzind acest lucru, amintitul Ioan de Tureni a răspuns că, deși acest Anton ține de el printr-un așa de mare grad de înrudire, încît ar fi trebuit să-i fi revenit pe drept a patra parte cuvenită fiicei, totuși în sus-zisele două moșii, adică Tureni și Cean, nu vrea să-i dea acea a patra parte cuvenită fiicei, însă de pe celelalte moșii ale sale ar fi gata și pregătit să o dea.

Drept aceea, ascultînd înfățișările părților, deoarece din sus-zisa scrisoare a voastră, același vicar a aflat că sus-pomenitul Benedict, fiul lui Felician, a dăruit și a trecut în stăpînire fiilor surorilor sale a patra parte cuvenită fiicei din sus-zisele sate Tureni și Cean, de aceea, printr-o sentință s-a hotărît că ades-amintitul Anton trebuia să aibă și să dobîndească a patra parte cuvenită ca fiică doamnei sale mame din cele două sate amintite,

După ce au fost înfățișate scrisorile și după ce s-a citit cuprinsul lor, sus-amintitul Anton se rugă să-i fie împărțită dreptatea din partea acestui Ioan, cu privire la sus-amintita a patra parte cuvenită fiicei.

Auzind acestea, sus-pomenitul Ioan, ridicîndu-se în fața noastră, a răspuns la rîndul său că, deși sus-zisul Anton a dobîndit în chipul arătat mai sus amintita a patra parte cuvenită ca fiice sus-ziselor nobile doamne de pe moșiile sus-amintite, numite Tureni și Cean, totuși, dacă obiceiul țării ar îngădui acest lucru, atunci, potrivit obiceiului țării, ar da acestui Anton, la sorocul hotărît de noi, sus-amintita a patra parte cuvenite fiicei, nu din sus-zisele moșii Tureni și Cean, ci din alte moșii ale sale Ianusy, Deers și Hudaz, aflătoare în ținutul Nyir, și care sînt tot ale lui potrivit dreptului de moștenire. Împotriva acestor lucruri, pomenitul Anton s-a opus ⟨spunînd așa⟩, că el, pe sus-zisele moșii Janusy, Deers și Hudaz, nu are nici un drept și nici un drept de judecată, și cere să-i fie dată de către sus-pomenitul Ioan de Tureni numai a patra parte care se cuvine fiicei numai din sus-zisele două moșii Tureni și Cean. Și apoi, după ce au fost ascultate acestea, acest Ioan a spus așa că, deoarece el își are propria-i locuință pe sus-zisa moșie numită Tureni, dacă se pare că e potrivit cu legea, atunci ar vrea, așa cum cere rînduiala legii, să-i dea acestui Anton, din această moșie Cean, sus-amintita a patra parte care se cuvine fiicei.

Drept aceea, aflînd noi toate cele de mai sus, ⟨deoarece⟩ ni s-a părut că se poate da sus-zisa a patra parte cuvenită fiicei din sus-zisele două moșii numite Tureni și Cean — dobîndită de acest Anton — doar dintr-una din aceste moșii, adică din sus-zisa moșie Cean, în chipul arătat mai jos, de aceea noi, împreună cu juzii nobililor și cu jurații asesori din zisa parte a Transilvaniei, care sînt împreună cu noi la această adunare a noastră, am hotărît prin judecată ca omul nostru care va fi arătat mai jos, fiind de față omul vostru, ⟨și⟩ fiind chemați și fiind de față în chip legiuit la fața locului, pe sus-zisele moșii numite Tureni și Cean, vecinii și megieșii acestor moșii, să prețuiască mai întîi acea moșie Tureni, apoi și moșia Cean, împreună cu alți bărbați cinstiți — avînd în fața ochilor pe Dumnezeu și lepădînd departe de ei părtinirea, dragostea și ura oricăreia dintre părți —, văzînd felul, întinderea și toate foloasele acestor moșii, precum cere obiceiul țării, și, d pă ce s-a făcut prețuirea, acest Anton să primească din moșia Cean, drept a patra parte care se cuvine fiicei, o parte de moșie tot atît de mare cît de mare este cea de pe sus-zisele m șii numite Tureni și Cean, adică din părțile de moșii ale răposatului Benedict, sus-amintit, potrivit cu întinderea și felul prețuirii sus-amintitelor moșii, împreună cu toate foloasele sale și toate cele ce țin de ele, într-o singură parte și cu o singură îngrădire a hotarelor dacă s-ar putea, iar dacă nu ar fi cu putință, atunci, despărțind din alte părți ale ⟨aceleiași⟩ moșii, în atîtea locuri în cîte s-ar putea să fie bine, fără a se ține seama de împotrivirea acestor împricinați și a oricăror altora, să i-o dea în stăpînire sus-amintitului Anton ca s-o stăpînească cu acel drept cu care se știe că ține de el; și ⟨deoarece⟩ trebuie să fie trimis omul nostru, sub mărturia omului vostru, ca să ducă la îndeplinire cum se cuvine toate cele de mai sus și fiecare lucru din cele de mai sus, de aceea, prin scrisoarea de față, cu plecăciune cerem prieteniei voastre să trimiteți spre mărturie un om al vostru de mărturie vrednic de crezare, în fața căruia, Ioan zis Bugar de Chidea sau Nicolae de Sumurduc sau Andrei de Pethlend — în lipsa celorlalți —, omul nostru, la octavele viitoare ale sărbătorii Înălțării Domnului[11], mergînd la fața locului pe sus-zisele moșii numite Tureni și Cean, să facă și să împlinească, pe calea legii, toate cele de mai sus și fiecare lucru din cele de mai sus, potrivit judecății noastre chibzuite de mai sus.

Şi după aceea, să aveţi bunătatea a ne trimite într-o scrisoare a voastră cuprinsul tuturor celor de mai sus.

Dat în ziua a opta a adunării noastre sus-pomenite, în locul sus-zis, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi şase.

⟨*Pe verso, de* o *altă mînă, contemporană:*⟩ Trebuie să se dea lui Anton şase guldeni.

Arh. Naţ. Magh., Dl. 30 105. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca 1336.
Orig. hîrtie, cu mici rupturi şi cu urmele peceţii mari, rotunde, de maiestate, aplicată în document pe verso.

---

1 Astfel în orig.
2 Scris deasupra rîndului, de aceeaşi mînă.
3 Corect: *promptus.*
4 Corect: *adhuc.*
5 Rupt cca 1,5 cm.; întregit după sens şi context.
6 Rupt cca 1 cm.; întregit după sens.
7 4 mai *1366.*
8 10 iunie 1336.
9 15 septembrie 1365 (DRH—C, vol. XII, p. 442—443, nr. 423).
10 Mai sus este numit Fabian.
11 21 mai 1366.

52 **1366 mai 12, Turda**

Religiosis viris, conventui monasterii beate viriginis de Clusmustra[1], amicis suis reverendis, Dyonisius, woyuoda Transsilvanus et comes de Zonuk, amiciciam paratam cum honore.

Cum magnificus vir Georgius Bubek, magister tavarnicorum reginalium, quandam possessionem, Budateleke vocatam, in comitatu de ⟨Kolos⟩[2] ⟨existentem et habitam⟩[3] ⟨Ladislao⟩[4], filio Petri, filii Beke quondam de eadem Budateleke, nomine sui iuris, iuxta continenciam ⟨litterarum nostrarum privilegialium⟩[5], iuridice, prout series earumdem litterarum nostrarum privilegialium exinde confectarum exprimit et declarat ⟨quod in congregacione nostra genera⟩li[6], universitati nobilium et aliorum cuiusvis status et condicionis hominum partium Transilvanarum, ⟨feria secunda proxima post festum beato⟩rum[6] Phil⟨ippi⟩[7] et Jacobi apostolorum. Torde celebrata, ab eodem Ladislao reoptinuerit, et ad statucionem ⟨ipsius possessionis . . .⟩[8] statuendam modo inferius declarando, homo noster sub vestri hominis testiomnio transmitti ⟨. . .⟩[9], ⟨ideo⟩[10] vestram amiciciam presentibus requirimus diligenter quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo ⟨presente, . . . filius⟩[5] ⟨Step⟩hani[11] de Sancto Petro, vel Andreas, filius Galli de Fratha, aut Georgius filius Ladislai de Boch ⟨. . .⟩[9], aliis absentibus, homo noster, ad faciem predicte possessionis Budateleke accedendo, vicinis ⟨et commetaneis universis inibi⟩[12] legitime convocatis et presentibus, statuat eandem predicto magistro Georgio dicto Bubek, eo iure, ⟨quo ad ipsum dignoscitur⟩[13] pertinere, perpetuo possidendam, contradiccione predicti Ladislai et aliorum quorumlibet non obstante.

Datum nono die ⟨congregacionis nostre predicte⟩[5], loco ⟨supra⟩dicto[14], anno domini M°CCC^{mo} LX^{mo}VI°.

Cuvioşilor bărbaţi, conventului mănăstirii fericitei Fecioare ⟨Maria⟩ din Cluj Mănăştur, prietenilor săi vrednici de cinste, Dionisie, voievodul Transilvaniei şi comite de Solnoc, cu toată prietenia şi cinstea.

Deoarece măritul bărbat Gheorghe Bubek, marele vistier al reginei, potrivit cuprinsului scrisorii noastre privilegiale, ⟨a dobîndit⟩ pe calea legii, cu titlu de drept al său, o moşie, Budatelec numită, avută şi aflătoare în comitatul Cluj, de la Ladislau, fiul lui Petru, fiul lui Beke răposatul, de aceeaşi ⟨moşie⟩ Budatelec, după cum cuprinsul aceleiaşi scrisori privilegiale a noastre spune şi arată că a redobîndit-o de la acelaşi Ladislau, în adunarea noastră obştească, ţinută la Turda, în lunea de după sărbătoarea fericiţilor apostoli Filip şi Iacob[15], cu obştea nobililor şi a celorlalţi oameni de oricare stare şi treaptă din părţile Transilvaniei, şi la darea în stăpînire a acestei moşii, ce trebuie făcută în chipul arătat mai jos, ⟨trebuie să fie trimis⟩ omul nostru, sub mărturia omului vostru, de aceea, prin scrisoarea de faţă cerem stăruitor prieteniei voastre să trimiteţi pe omul vostru de mărturie vrednic de crezare, înaintea căruia, omul nostru,... al lui Ştefan de Sînpetru, sau Andrei, fiul lui Gall de Frata, sau Gheorghe, fiul lui Ladislau de Boch, sau, în lipsa acestora,... ducîndu-se la faţa locului pe zisa moşie Budatelec, fiind chemaţi acolo în chip legiuit toţi vecinii şi megieşii, şi ei fiind de faţă, să o dea în stăpînirea aceluiaşi sus-zis magistru Gheorghe zis Bubek, cu acel drept, cu care se ştie că ţine de el, pentru a o stăpîni pe veci, fără a ţine seama de împotrivirea sus-zisului Ladislau sau a oricăror altora.

Dat în a noua zi a adunării noastre sus-zise, în locul sus-zis, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi şase.

Arh. Naţ. Magh., Dl. 29 164. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1366. Transumpt în actul conventului din Cluj-Mănăştur, din 23 mai 1366, nr. 63.

---

1 1. Corect: *Clusmonustra.*
2 Pată de umezeală cca 1,5 cm; întregit pe baza contextului.
3 Idem, cca 1,5 cm; întregit după sens.
4 Idem, cca 1 cm, întregit pe baza contextului.
5 Idem, cca 4 cm, întregit pe baza contextului.
6 Idem, cca 4 cm, întregit după actul din 11 mai 1366, nr. 49.
7 Idem, cca 0,5 cm; întregit după sens.
8 Idem, cca 5 cm; întregit parţial, după sens.
9 Idem, cca 4 cm.
10 Idem, cca 0,5 cm, întregit după sens.
11 Idem, cca 0,5 cm, întregit pe baza contextului.
12 Idem, cca 3 cm; întregit după formula stereotipă.
13 Idem, cca 2,5 cm; întregit pe baza contextului.
14 Idem, cca 0,5 cm; întregit de noi după sens.
15 4 mai ⟨1366⟩.

53 **1366 mai 15, Turda**

Nos, Lodouicus, dei gracia, rex Hungarie, notum facimus quibus expedit universis quod, quia magistri Elleus, Nicolaus et Elek, ac Ladizlaus, filii Stephani, filii Elleus de Torozkow, terre nostre Transsiluane, nobis et sancte nostre corone famulatus exhibuerunt multiplices et fideles, quos semper continuant pronis actibus indesinenter, igitur nos, eisdem filiis Stephani, necnon Andree et Nicolao, filiis Akus, ac Andree, filio Gregorii, fratribus ipsorum patruelibus, de plenitudine regie nostre potestatis et gracia speciali, graciose duximus annuendum ut ipsi, in filios filiorum suorum heredumque per heredes, fures, latrones, domorum seu ceterorum hedificiorum[1] crematores et alios quoslibet malefactores vel malignos homines, quos ipsi, in possessionibus suis, ubicunque habitis,

presentibus scilicet et futuris, aut in terris earundem, inter metas ipsorum adiacentibus, in publico maleficio apprehendere poterunt, ipsos, per se vel per suos homines, capiendi, iudicandi, suspendendi, decapitandi, dimembrandi, mutilandi et aliis penis debitis plectendi, erectis in huiusmodi possessionibus ipsorum, ubi eis videbitur, lignis patibuli et aliis tormentorum ingeniis, liberam perpetuis temporibus habeant et securam, ex presenti annuencia nostra, facultatem, harum testimonio nostrarum litterarum, quas sub maiori nostro sigillo privilegialiter emanari faciemus, dum fuerint nobis reportate.

Datum in Torda, in crastino festi Asscensionis domini, anno eiusdem M° CCC° LX° sexto.

⟨*Sub pecete, de aceeaşi mînă:*⟩ Relacio Sandri[1], pincerne domini regis, Simoni facta, harum scriptori.

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, facem cunoscut tuturor cărora se cuvine că, deoarece magistrii Ilie, Nicolae şi Alexie, precum şi Ladislau, fiii lui Ştefan, fiul lui Ilie de Trascău, din ţara noastră Transilvania, ne-au arătat nouă şi sfintei noastre coroane multe şi credincioase slujbe, pe care ni le arată şi mai departe, mereu şi fără încetare, prin supusele lor fapte, de aceea noi, din plinătatea puterii noastre regeşti şi din osebită milostivire, am hotărît cu bunăvoinţă să îngăduim acelor fii ai lui Ştefan, precum şi lui Andrei şi Nicolae, fiii lui Akus, şi lui Andrei, fiul lui Grigore, verii lor, ca dînşii să aibă pe veci, întru fiii fiilor lor şi întru moştenitorii moştenitorilor lor, din îngăduinţa noastră de faţă, prin mărturia acestei scrisori a noastre, slobodă şi nestingherită voie atît ei cît şi oamenii lor, să prindă, să judece, să spînzure, să taie capul, să taie mădulare şi să lovească cu alte pedepse cuvenite pe hoţii, tîlharii, pe cei ce pun foc la case sau alte clădiri şi pe oricare alţi răufăcători sau oameni răi; pe care dînşii îi vor putea prinde făptuind vreo fărădelege obştească pe moşiile lor aflătoare oriunde, atît pe cele ce le au acum, cît şi pe cele ce le vor avea în viitor, sau pe pămînturile acestora aflătoare între semnele lor de hotar, ridicînd pe aceste moşii ale lor, unde ar crede ei de cuviinţă, spînzurători şi alte unelte de chinuire; îndată ce ne va fi înapoiată această ⟨scrisoare⟩, vom pune să fie dată în chip de privilegiu, cu pecetea noastră mai mare.

Dat la Turda, a doua zi după sărbătoarea Înălţării Domnului, în anul aceluiaşi o mie trei sute şaizeci şi şase.

⟨*Sub pecte, de aceeaşi mînă:*⟩ Darea de seamă a lui Alexandru, paharnicul domnului ⟨nostru⟩ regele, făcută lui Simion, scriitorul acestor ⟨rînduri⟩.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. fam. Thorotzkay.
Orig. perg., cu urme de pecete aplicată sub text.
REGESTE: *Jakó-Valentini*, p. 11, nr. 9.

---

[1] Astfel în orig.

54 **1366 mai 15, ⟨Turda⟩**

Nos, Dionisius, woyuoda Transsiluanus et comes de Zonuk, memorie commendantes tenore presencium significamus quibus expedit universis quod, in congregacione nostra generali, universis nobilibus, Siculis, Sa-

xonibus ac aliis cuiusvis status et condicionis hominibus partis Transsiluane feria quatra proxima ante festum beati Martini confessoris, anno domini M^{mo} CCC^{mo} LX^{mo} tercio preterita, Torde celebrata, magistri Johannes, filius Nicolai, et Ladizlaus, filius suus de Doboka, iuxte continenciam litterarum Petri, vicewoyuode nostri, prorogatoriarum, ad nostram accedentes presenciam, contra venerabilem in Christo patrem, dominum Dominicum, dei et apostolica gracia, episcopum ecclesie Transsiluane, quasdam litteras religiosi conventus ⟨monas⟩terii[1] beate virginis de Clusmonustra, anno tunc presenti, feria secunda ante festum beati Egidii abbatis et confessoris confectas, formam possessionarie reambulacionis ac contradictorie inhibicionis, statucionis et citacionis in se declarantes, asserendo accionem et proposicionem eorundem in eisdem explicari, prout ex tenore aliarum litterarum nostrarum, in predicta congregacione nostra ⟨exhibit⟩arum[1], informabamur, nobis presentaverant; in quarum tenoribus inter cetera comperieramus manifeste quod, cum iidem magistri Johannes et Ladyzlaus, filius suus, accepto Johanne dicto Touth de Chamafaya, homine Petri, vicewoyuode nostri, et fratre Nicolao, per ipsum conventum, ad litteratoriam amicabilem peticionem eiusdem Petri, vicewoyuode nostri, in testimonium transmisso, ⟨feria⟩[2] secunda proxima ante festum Decollacionis beati Johannis Baptiste proxime tunc preteritum, ad faciem possessionis Wyuar vocate, vicinis et commentaneis eiusdem legittime[3] convocatis et presentibus, accedendo, eandemque iuris ordine recaptivando, per eosdem, Petri, vicewoyuode nostri, et conventus predicti, homines ipsis statui facere voluissent, extunc Nicolaus de Gerend, in persona eiusdem domini episcopi Transsiluani, statucioni ipsius possessionis Wyuar contradiccionis velamine obviasset; quemquidem dominum Dominicum, episcopum Transsiluanum, eodem die et loco, contra annotatos magistros Johannem, filium Nicolai, et Ladyzlaum, filium eiusdem, ad octavas festi Nativitatis virginis gloriose proxime tunc venturas, iidem, Petri vicewoyuode et conventus, homines in presenciam eiusdem Petri vicewoyuode citavissent, racionem premisse contradiccionis sue redditturum, cuius contradiccionis racionem iidem magistri Johannes et Ladyzlaus scire voluerant a domino episcopo prenotato.

Quo audito, magister Andreas, cantor eiusdem ecclesie Transsiluane, pro eodem domino Dominico episcopo, cum procuratoriis litteris eiusdem consurgendo, responderat eo modo, quod ipse dominus episcopus în facto predicte possessionis, Wyuar vocate, instrumenta haberet efficacia, que non ad presens, sed in termino ulteriori, per nos sibi legittime[3] assignando, coram nobis exhibere promtus[4] esset et paratus. Unde, quia annotati magistri Johannes et Ladyzlaus eandem possessionem, Wyuar vocatam, ipsis hereditario iure pertinere affirmaverant, predictusque magister Andreas cantor, procurator ipsius domini episcopi, preallegata instrumenta eiusdem ad nostram legittimam[3] requisicionem non in presenti congregacione nostra, sed in termino ulteriori, per nos sibi legittime assignando, ipsum dominum episcopum exhibere posse retulerat, ideo, unacum iudicibus nobilium iuratisque assessoribus ceterisque nobilibus, decreveramus iudicantes eo modo, quod preassumptus dominus Dominicus episcopus, in octavis festi Ephyphaniarum[3] domini proxime tunc venturis, universa sua instrumenta, si qua in facto sepedicte possessionis, Wyuar vocate, heberet confecta, in Sancto Emerico, coram nobis vel vicewoyuoda nostro exhibere teneretur, quibus visis, iudicium et iusticiam facere valeremus vel valeret, lege regni observata.

Cumque ipsa instrumentalis exhibicio ab eisdem festi Ephyphaniarum[3] domini, octavas festi Purificacionis virginis gloriose tunc proxime venturas attinurisset[5], et ab ipsis octavis festi Purificacionis virginis gloriose ad primam et futuram congregacionem nostram, prout per litteras memorati Petri, vicewoyuode nostri, in ventilacione ipsius cause emanatarum[6], propter diversas cautelas extitisset protelata, tandem in congregacione nostra generali, universis nobilibus, Siculis, Saxonibus ac aliis cuiusvis status et preeminencie hominibus partis Transsiluane, feria secunda proxima post festum beatorum Philippi et Jacobi apostolorum, de regio edicto, facta publica proclamacione, Torde celebrata, medio autem tempore, predicto Johanne, filio Nicolai, divino vocante iudicio ab hoc seculo migrato, prelibatus magister Ladyzlaus, filius Johannis[7], de medio universorum consurgendo, prelibata instrumenta, ut pretactum est, per ipsum dominum Dominicum, episcopum Transsiluanum, in facto dicte possessionis Wyuar exhibere assumpta, exhiberi postulante, prelibatus magister Andreas, cantor ecclesie Transsiluane, pro ipso episcopo cum procuratoriis litteris eiusdem coram nobis exurgendo, ac Petro, Johanne et Dauid, filiis Petri, filii Mykud bani, ut asserebat, expedicionibus[3] ipsius domini episcopi in facto possessonis Wyuar prenotate, continenciam litterarum sepedicti Petri, vicewoquode nostri, prorogatorium, coram nobis statutis, pro premissis exhibere assumptis instrumentis, quasdam litteras privilegiales honorabilis capituli ecclesie Waradyensis, in octavis festi preciosissimi Corporis Christi, anno eiusdem M^{mo} CCC^{mo} quinquagesimo quinto emanatas, tenorem aliarum litterarum privilegialium eiusdem capituli, in octavis festi beati Georgii martiris, anno domini M^{mo} CCC^{mo} quadragesimo secundo confectarum, de verbo ad verbum in se continentes, nostro iudiciario examini presentavit.

In quarum tenoribus, inter cetera, habebatur quod magister Petrus, filius Mykud bani, Johannes, Petrus et Dauid, filii sui, supradictam possessionem, Wyuar vocatam, quondam domino Andree, episcopo ecclesie Transsiluane, bone memorie, et sue ecclesie pro trecentis et viginti marcis argenti, ponderis Albensis, in toto per ipsum dominum Andream episcopum eisdem, prout in ipsis litteris privilegialibus iamdicti capituli Waradyensis declarabatur, persolutis, dedissent, tradidissent et assignassent, perpeuto et irrevocabiliter possidendam, tenendam pacifice et habendam, assumpmentes[3] et obligantes se isto modo, quod tam ipsi, quam ipsorum heredes heredumque suorum successores, eundem dominum Andream episcopum et ipsius ecclesiam ac eius successores, perpetuo et irrevocabiliter in pacifica et quieta possessione ac pleno dominio dicte possessionis Wyuar, intra metas et limitaciones eiusdem, ac contra omnes molestantes et infestantes, proximos scilicet et consanguineos vel commetaneos protegendo, conservare tenerentur, sub penis, condicionibus et obligacionibus in eisdem litteris privilegialibus seriose declaratis si secus facere attemptarent in premissis.

Premissarum itaque litterarum exhibicionibus factis et perlectis continenciis earundem, prenominatus dominus Andreas cantor, eundem dominum Dominicum episcopum in facto predicte possessionis, Wyuar vocate, per eosdem Johannem, Petrum et Dauid, filiios Petri, iuxta eorum assumptum et obligamen, expediri postulabat a magistro Ladÿzlao, filio Johannis, prenotato; hiis igitur peractis, licet iidem Johannes, Petrus et Dauid quasdam litteras privilegiales honorabilis capituli ecclesie Albensis Transsiluane, super possessionaria divisione ipsorum confectas, super eo

quod predicta possessio, Wyuar vocate, simulcum aliis possessionibus, in eisdem litteris conscriptis et declaratis, eisdem, videlicet Petro, filio Mykud bani, et filiis suis, ex parte eorundem Johannis, filii Nicolai, et Ladizlai, filii sui, ac fratrum suorum, in forma divisionis, sub condicionibus in ipsis litteris seriose expressis, fuerit devoluta coram nobis exhibuerint, tamen, cum nos, iuxta continencias earundem litterarum per utrasque partes exhibitarum, inter easdem trinas partes iudicium equitatis facere voluissemus, demum ipse partes se super omnibus premissis ad pacis reformacionem admitti postularunt devota cum instantia; quas, cum nos, iuxta ipsorum peticionem, ad ipsius pacis reformacionem gratanter admissemus, demum ipse magister Ladyzlaus, filius Johannis, actor, ab una, et prelibati dominus Andreas cantor, pro ipso domino episcopo, necnon Johannes, Petrus et Dauid, filii Petri, filii Mykud bani, parte ex altera, ad nostram accedentes presenciam, se taliter in causa premissa concordasse affirmarunt et concordarunt nostri in presencia, quod idem magister Ladyzlaus omni liti et accioni sue, quam in facto sepenominate possessionis, Wyuar vocate, contra ipsum dominum Dominicum, episcopum Transsiluanum, habebat et haberet, pure et simpliciter cedendo et renunciando, prenominatam possessionem, Wyuar vocatam, iuxta premissam vendicionem, tradicionem et perpetuacionem eorundem Petri, filii Mykud bani, Johannis, Petri et Dauid, filiorum suorum, coram predicto capitulo ecclesie Waradyensis, quondam ipsi domino Andree episcopo et sue ecclesie ac ipsius successoribus, modo superius declarato, factam, eidem domino Dominico episcopo et sue ecclesie pro sua parte perpetuo reliquisset et commisisset, immo ipse magister Ladyzlaus, ut premittitur, personali astancia reliquit et commisit coram nobis, possidendam, tenerdam, pariter et habendam vigore presencium mediante.

In quorum omnium testimonium, presentes litteras nostras privilegiales, pendentis et autentici sigilii nostri munimine roboratas, duximus concedendas domino episcopo prenotato.

Datum duodecimo die congregacionis nostre predicte, in loco prenotato, anno domini M^{mo} CCC^{mo} LX^{mo} sexto.

⟨Pe verso, de aceeași mînă:⟩ Concordia super possessione Wyuar.

Noi, Dionisie voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, prin cuprinsul celor de față dăm de știre și facem cunoscut tuturor cărora se cuvine că în adunarea noastră obștească ținută la Turda, în miercurea dinaintea sărbătorii fericitului Martin Mărturisitorul, în anul domnului o mie trei sute șaizeci și trei[9], cu toți nobilii, secuii, sașii și alți oameni de orice stare și treaptă din părțile Transilvaniei, venind înaintea noastră, magiștrii Ioan, fiul lui Nicolae de Dăbîca, și Ladislau, fiul său, potrivit cuprinsului scrisorii de amînare a lui Petru, vicevoievodul nostru, împotriva venerabilului întru Hristos părinte, domnul Dominic, din mila lui Dumnezeu și a scaunului apostolic, episcopul bisericii Transilvaniei, ne-au înfățișat o scrisoare a cuviosului convent al mănăstirii fericitei Fecioare din Cluj-Mănăștur, întocmită în acel an, în lunea dinaintea sărbătorii fericitului abate și mărturisitor Egidiu[10], ⟨scrisoare⟩ care cuprindea desfășurarea unei hotărniciri de moșie, precum și a unei oprelişti și împotriviri, a punerii în stăpînire și chemării la judecată, spunînd că pîra și plîngerea lor se arată în acea scrisoare, precum ne-am încredințat din cuprinsul unei alte scrisori a noastre, înfățișată în sus-zisa noastră adunare; în cuprinsul acelei ⟨scrisori⟩ am aflat desluşit, printre altele, că atunci cînd acei magiștri Ioan și Ladislau, fiul său, luînd ⟨cu ei⟩ pe

Ioan, zis Touth[11] de Ciumăfaia, omul lui Petru, vicevoievodul nostru, şi pe fratele Nicolae, trimis spre mărturie de acel convent, la prietenească cerere scrisă a acelui Petru, vicevoievodul nostru, s-au dus în lunea dinaintea Tăierii capului fericitului Ioan Botezătorul, pe atunci[12] de curînd trecută[13], la moşia numită Uioara, şi chemînd în chip legiuit pe vecinii şi megieşii ei, şi de faţă cu aceştia, cînd, luînd-o înapoi pe calea legii, au voit să pună să li se dea în stăpînire de către acei oameni, ⟨anume⟩ al vicevoievodului nostru Petru şi al conventului mai sus-zis, atunci Nicolae de Grind, în numele acelui domn episcop al Transilvaniei, a ridicat stavila împotrivirii la darea în stăpînire a acelei moşii Uioara, iar acei oameni, al vicevoievodului Petru şi al conventului, au chemat în aceeaşi zi şi în acelaşi loc pe acel domn Dominic, episcopul Transilvaniei, faţă cu pomeniţii magiştri Ioan, fiul lui Nicolae, şi Ladislau, fiul său, înaintea numitului vicevoievod Petru, la octavele, pe atunci în curînd viitoare, ale sărbătorii Naşterii slăvitei Fecioare[14], ca să dea socoteală de împotrivirea sa de mai sus, împotrivire al cărei temei voiau să-l afle acei magistri Ioan şi Ladislau de la sus-pomenitul domn episcop.

După auzirea acestora, ridicîndu-se în numele acelui domn episcop Dominic, magistrul Andrei, cantorul acelei biserici a Transilvaniei, cu scrisoarea de împuternicire a lui, a răspuns în acest chip, că acel domn episcop are acte temeinice cu privire la sus-zisa moşie numită Uioara, pe care este gata şi pregătit să le înfăţişeze înaintea noastră, nu acum, ci la un soroc viitor, pe care urmează să i-l dăm noi în chip legiuit. Deci, întrucît pomeniţii magiştri Ioan şi Ladislau au susţinut că acea moşie numită Uioara ţine de ei, după dreptul de moştenire, iar sus-zisul magistru Andrei cantorul, împuternicitul acelui domn episcop, a declarat, la întrebarea noastră legiuită, că acel domn episcop nu poate înfăţişa pomenitele lui acte în adunarea noastră de faţă, ci la un soroc viitor, care urmează să-i fie dat de noi în chip legiuit, drept aceea am hotărît prin judecată, dimpreună cu juzii nobililor şi cu asesorii juraţi şi cu ceilalţi nobili, în chipul acesta, ca sus-pomenitul domn episcop Dominic să fie dator să înfăţişeze la octavele sărbătorii Botezului Domnului, pe atunci viitoare[15], toate actele sale, dacă ar avea vreunele, întocmite cu privire la des-pomenita moşie numită Uioara, la Sîntimbru, înaintea noastră sau a vicevoievodului nostru, pe care văzîndu-le, să putem sau să poată el face judecată şi dreptate, păzind legea ţării.

Şi cu toate că înfăţişarea acelor acte a ajuns de la acele octave ale sărbătorii Botezului Domnului la octavele, pe atunci viitoare, ale sărbătorii Întîmpinarea Domnului[16] şi de la acele octave ale sărbătorii Întîmpinării Domnului a fost amînată pentru felurite temeiuri la cea dintîi adunare viitoare a noastră, prin scrisoarea amintitului vicevoievod al nostru Petru, dată în dezbaterea acelei pricini, în cele din urmă ⟨a ajuns⟩ în adunarea noastră obştească chemată prin vestire obştească ⟨şi⟩ ţinută, din porunca regească, la Turda, în lunea de după sărbătoarea fericiţilor apostoli Filip şi Iacob[17], cu toţi nobilii, secuii, saşii şi cu ceilalţi oameni de orice stare şi seamă din părţile Transilvaniei; dar în acest răstimp, sus-zisul Ioan, fiul lui Nicolae, plecînd din această lume, chemat de judecata Domnului, pomenitul magistru Ladislau, fiul lui Ioan, ridicîndu-se din mijlocul tuturor, şi cerînd să fie înfăţişate pomenitele acte, pe care se îndatorase să le înfăţişeze — precum s-a arătat mai sus — acel domn Dominic, episcopul Transilvaniei, cu privire la zisa moşie Uioara, pomenitul magistru Andrei, cantorul bisericii Transilvaniei, ridicîndu-se îna-

intea noastră, în numele acelui episcop, cu scrisoarea lui de împuternicire, şi aducînd înaintea noastră pe Petru, Ioan şi David, fiii lui Petru, fiul banului Mykud, drept chezaşi[18] — precum spunea el — ai acelui domn episcop cu privire la sus-pomenita moşie Uioara, potrivit cuprinsului scrisorii de amînare a des-pomenitului vicevoievod al nostru Petru, a înfăţişat cercetării noastre judecătoreşti, drept actele de mai sus, pe care se îndatorase să le înfăţişeze, o scrisoare privilegială a cinstitului capitlu al bisericii de Oradea, dată la octavele sărbătorii preapreţuitului Trup al lui Hristos, în anul aceluiaşi o mie trei sute cincizeci şi cinci[16], cuprinzînd în ea, cuvînt cu cuvînt, şirul unei alte scrisori privilegiale a aceluiaşi capitlu, întocmită la octavele sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe, în anul domnului o mie trei sute patruzeci şi doi[20].

În cuprinsul acestei scrisori se spunea, între altele, că magistrul Petru, fiul banului Mykud, ⟨şi⟩ Ioan, Petru şi David, fiii săi, au dat, au trecut şi au statornicit sus-zisa moşie numită Uioara răposatului domn Andrei, episcopul bisericii Transilvaniei de bună pomenire, şi bisericii sale, pentru trei sute şi douăzeci de mărci de argint, după greutatea de Alba, plătite lor în întregime de acel domn episcop Andrei, precum se arăta în acea scrisoare privilegială a sus-zisului capitlu din Oradea, ca s-o stăpînească pe veci şi nestrămutat, s-o ţină în pace şi s-o aibă; legîndu-se şi îndatorîndu-se în acest chip, ca atît ei, cît şi moştenitorii lor şi urmaşii moştenitorilor lor, să fie datori să ţină pe acel domn episcop Andrei şi biserica lui şi pe urmaşii lui pe veci şi, nestrămutat, în paşnica, liniştita şi deplina stăpînire a zisei moşii Uioara, în hotarele şi marginile ei, şi să-i ocrotească faţă de toţi cei ce i-ar supăra şi tulbura, adică rude de aproape şi de sînge sau megieşi, sub pedepsele, legămintele şi îndatoririle arătate lămurit în acea scrisoare privilegială, dacă ar cuteza să facă altfel cu privire la cele de mai sus.

Aşadar, după înfăţişarea actelor de mai sus şi citirea cuprinsului lor, sus-numitul domn Andrei, cantorul, a cerut ca acel domn episcop Dominic să fie apărat de acei Ioan, Petru şi David, fiii lui Petru, potrivit legămîntului şi îndatoririi lor, împotriva sus-pomenitului magistru Ladislau, fiul lui Ioan, în pricina sus-zisei moşii numite Uioara. Deci, după săvîrşirea acestora, deşi acei Ioan, Petru şi David au înfăţişat înaintea noastră o scrisoare privilegială a cinstitului capitlu al bisericii de Alba Transilvaniei, întocmită cu privire la împărţirea moşiilor lor, anume asupra faptului că sus-zisa moşie numită Uioara, împreună cu alte moşii, trecute în scris şi arătate în acea scrisoare, a ajuns, prin împărţeală, din partea pomeniţilor Ioan, fiul lui Nicolae, şi a lui Ladislau, fiul său, şi a fraţilor săi, în stăpînirea acelora, anume a lui Petru, fiul banului Mykud şi a fiilor săi, sub îndatoririle arătate pe larg în acea scrisoare, totuşi, pe cînd noi, potrivit cuprinsului acelei scrisori înfăţişate de amîndouă părţile, voiam să facem judecată dreaptă între cele trei părţi, în cele din urmă numitele părţi au cerut, cu supusă stăruinţă, să li se îngăduie să cadă la împăcare cu privire la toate cele de mai sus, şi după ce noi, potrivit cu cererea lor, le-am îngăduit cu dragă inimă să cadă la împăcare, în cele din urmă, acel magistru Ladislau, fiul lui Ioan, pîrîşu, pe de o parte, şi pomeniţii, domnul Andrei, cantorul, în numele acelui domn episcop, precum şi Ioan, Petru şi David, fiii lui Petru, fiul banului Mykud, pe de altă parte, înfăţişîndu-se înaintea noastră, au mărturisit că s-au înţeles şi înaintea noastră se înţeleg astfel în pricina de mai sus, că acel magistru Ladislau, lăsînd şi părăsind, de-a dreptul şi fără înconjur toată pricina şi pîra sa, pe care o avea şi o are cu privire la

des-pomenita moşie numită Uioara, împotriva acelui domn Dominic, episcopul Transilvaniei, a lăsat şi a încredinţat pe veci, din partea sa, acelui domn episcop Dominic şi bisericii sale sus-pomenita moşie numită Uioara, potrivit sus-pomenitei vînzări, treceri şi inveşniciri făcute de acel Petru, fiul banului Mykud, şi de Ioan, Petru şi David, fiii săi, înaintea sus-zisului capitlu al bisericii de Oradea, acelui răposat domn episcop Andrei şi bisericii sale, şi urmaşilor săi, în chipul arătat mai sus, ba chiar acel magistru Ladislau, precum se arată mai sus, fiind el însuşi de faţă, a lăsat-o şi a încredinţat-o ⟨şi⟩ înaintea noastră, ca s-o stăpînească, s-o ţină şi s-o aibă prin mijlocirea puterii scrisorii de faţă.

Spre mărturia tuturor acestora, am dat domnului episcop mai sus pomenit scrisoarea noastră privilegială de faţă, întărită cu puterea peceţii noastre atîrnate şi autentice.

Dat în a douăsprezecea zi a adunării noastre obşteşti, în locul mai sus arătat, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi şase.

⟨*Pe verso, de aceeaşi mînă:*⟩ Înţelegere cu privire la moşia Uioara.

Bibl. Batthyaneum Arh. capitl. Alba Iulia, lădiţa 1, nr. 171. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca 1342.

Orig., perg., cu mici rupturi, pecetea atîrnată s-a pierdut.

REGESTE: Szeredai, *Series*, p. 103; *Fejér*, IX/3, p. 638; Beke, *Erd. kápt.*, nr. 171; *Hurmuzaki-Densuşianu*, I/2, p. 136—137, nr. 97; *Ub.*, II, p. 241, nr. 848.

---

[1] Rupt cca 1,5 cm, întregit după sens.
[2] Rupt cca 1 cm, întregit după sens.
[3] Astfel în orig.
[4] Corect: *promptus*.
[5] Corect: *attigisset*.
[6] Corect: *emanatas*.
[7] Corect: *prelibato magistro Ladyzlao, filio Johannis*.
[8] Corect: *expeditoribus*.
[9] 8 noiembrie 1363.
[10] 28 august 1363.
[11] Slovacul.
[12] Adică la redactarea scrisorii, deşi cele două date, a sosirii la moşie şi a întocmirii scrisorii conventului, coincid: 28 august. S-ar putea însă ca data sosirii la moşia Uioara să fie 25 august = *feria sexta proxima ante festum Decollacionis beata Johannis Baptiste*, iar nu *feria secunda* etc., adică 28 august, cum dintr-o inadvertenţă va fi trecut scribul actului.
[13] 28 august 1363.
[14] 15 septembrie 1363.
[15] 13 ianuarie 1364.
[16] 9 februarie 1364.
[17] 4 mai 1366.
[18] Cei cari garantează evicţiunea.
[19] 11 iunie 1355 (DRH-C, vol. X, p. 331—332, nr. 316).
[20] 1 mai 1342 (DIR-C, sec. XIV, vol. IV, p. 77—79, 598—600, nr. 76).

55 **1366 mai 15, Turda**

Nos, Dionisius, woyuoda ⟨Transsilu⟩anus[1] et comes de Zonuk, damus pro memoria quod, in congregacione nostra generali, universis nobilibus et alterius cuiusvis status et condicionis hominibus partis Transsiluane, feria secunda proxima post festum bestorum Philippi et Jacobi apostolorum, Torde celebrata, Ladislaus, filius Beke de Jkluod, de medio aliorum exurgendo, proposuit talii modo, quod Ladislaus kenezÿus cum filiis suis de Mohal, iobagiones Deseu dicti Wos, necnon Gyula woÿda[2]

cum fratribus et proximis suis de eadem Muhal[2], ad possessiones ipsius Ladislai, filii Beke, Kÿwhaza vocatam, potencialiter veniendo, in frugibus, silvis, pratis seu fenetis quadraginta florenorum dampna[2], de[3] scitu[3] et[3] mandato[3] ipsius[3] magistri[3] Deseu[3] intulissent. Quo audito, idem magister Deseu dictus Wos, personaliter exsurgendo, respondit eo modo, quod predicti Ladislaus kenezÿus et Gÿula woyda[2], ut dicitur, cum eisdem ad se pertinentibus, ad possessionem ipsius Ladislai, filii Beke, Kywhaza[2] vocatam, ex suo scitu potencialiter non accessissent, nec predicta dampna ad quadraginta[4] florenos se extendencia fecissent et inrogassent[2], et ex eo in totali accione et acquisicione eiusdem Ladislai, filii Beke, innocens esset penitus et immunis.

Unde, quia predictus Ladislaus, filius Beke, accionem suam premissam nullo evidenti documento comprobabat, nec declarare assumpmebat[2], ideo commissimus iudicando quod predictus magister Deseu dictus Vos[2], tercio se nobilibus, in quindenis festi Nativitatis beati Johannis baptiste nunc venturis, contra predictum Ladislaum, filium Beke, super eo quod predicti Ladislaus kenezÿus et Gyula woÿda[2], ex suo scitu et[3] mandato[3], predictum factum potenciarium eidem non fecerint, ac in totali accione et[5] acquisicione[5] eiusdem innocens sit et existat, in Sancto Emerico coram Petro, viceuoyuoda nostro, sacramentum prestare teneatur.

Datum duodecimo die congregacionis nostre predicte, in loco annotato, anno domini M° CCC° LX^mo sexto.

⟨*Pe verso, de aceeași mînă:*⟩ Pro magistro Deseu dicto Wos, contra Ladislaum, filium Beke de Jkloud, super iuramento, tercio se nobilius, în quindenis festi Nativitatis beati Johannis baptiste, în Sancto Emerico, coram Petro, viceuoyuoda nostro, deponendo, memorialis.

⟨*Pe verso, sus, de o altă mînă, contemporană:*⟩ Famulo magistri Deseu dicti Vos.

⟨*Pe verso, jos:*⟩ Solvit.

Noi, Dionisie, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, dăm de știre că la adunarea noastră obștească ținută la Turda, în lunea de după sărbătoarea fericiților apostoli Filip și Iacob[6], cu toți nobilii și oamenii de orice altă stare și seamă din părțile Transilvaniei, ridicîndu-se din mijlocul altora, Ladislau, fiul lui Beke de Iclod, a spus așa: că cnezul Ladislau din Măhal cu fiii săi, iobagi ai lui Desideriu zis Wos, precum și voievodul Gyula cu frații și rudele sale din același Măhal, venind cu silnicie la moșia acelui Ladislau, fiul lui Beke, numită Kÿwhaza, cu știrea și din porunca acelui magistru Desideriu, i-au făcut pagube de patruzeci de florini, în bucate, păduri livezi și fînețe. Auzind aceasta, acel magistru Desideriu zis Wos, ridicîndu-se însuși, a răspuns așa: că sus-zișii, cnezul Ladislau și voievodul Gyula, împreună cu ceilalți care țin de dînșii, n-au mers cu silnicie, cu știrea sa, precum se spune, la moșia acelui Ladislau, fiul lui Beke, numită Kÿwhaza, și nici n-au făcut și săvîrșit sus-pomenitele pagube ce se ridică la patruzeci de florini, și de aceea el este cu totul curat și nevinovat în ce privește întreaga pîră și plîngere a lui Ladislau, fiul lui Beke.

Deci, deoarece sus-zisul Ladislau, fiul lui Beke, n-a dovedit cu nici un act vădit sus-pomenita sa pîră, și nici nu s-a legat să înfățișeze ⟨vreunul⟩, drept aceea hotărîm prin judecată ca sus-zisul magistru Desideriu zis Vos să fie dator să facă jurămînt, împreună cu doi nobili, la Sîntimbru, în fața lui Petru, vicevoievodul nostru, în a cincisprezecea zi

după sărbătoarea acum viitoare a Naşterii fericitului Ioan Botezătorul[7], ⟨stînd⟩ faţă cu sus-zisul Ladislau, fiul lui Beke, precum că sus-pomeniţii, cnezul Ladislau şi voievodul Gyula, nu i-au făcut aceluia, cu ştirea şi din porunca sa, sus-zisa silnicie, şi că este şi se află nevinovat în ce priveşte întreaga pîră şi plîngere a acestuia.

Dat în a douăsprezecea zi a sus-zisei noastre adunări, în locul susarătat, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi şase.

⟨*Pe verso, de aceeaşi mînă:*⟩ Scrisoare memorială pentru magistrul Desideriu zis Wos, împotriva lui Ladislau, fiul lui Beke de Iclod, cu privire la jurămîntul pe care trebuie să-l facă, împreună cu doi nobili, la Sîntimbru, în faţa lui Petru, vicevoievodul nostru, în a cincisprezecea zi după sărbătoarea Naşterii fericitului Ioan Botezătorul.

⟨*Pe verso, sus, de o altă mînă, contemporană:*⟩ Slujitorului magistrului Desideriu zis Wos.

⟨*Pe verso, jos:*⟩ A plătit cincizeci[8] ⟨de dinari⟩.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. fam. Wass, fasc. VII, nr. 2. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca 1366.

Orig. hîrtie, cu urme de pecete de închidere aplicată în document pe verso.

EDIŢII: *Cercetări istorice*, X—XII, (1934—1935) nr. 2, p. 96; *Jakó-Manolescu*, p. 10, planşa 11a.

---

[1] Rupt cca. 2 cm; întregit după sens.
[2] Astfel în orig.
[3] Scris deasupra rîndului, de aceeaşi mînă.
[4] Urmează: *denarj*, tăiat de aceeaşi mînă.
[5] Cuvinte repetate, fiind de prisos, le-am omis.
[6] 4 mai.
[7] 8 iulie.
[8] Fiind vorba, probabil, de o însemnare de cancelarie arătînd achitarea taxei pentru actul dat de acea cancelarie. Taxa, însă, pare de două ori mai mare decît cea plătită în mod obişnuit.

56 — 1366 mai 15, Turda

Nos, Dionisius, woyuoda Transsiluanus et comes de Zonuk, memoria commendamus per presentes quod in congregacione nostra generali, universis nobilibus, Syculis, Saxonibus et alterius cuiusvis status et condicionis hominibus partis Transsiluane, feria secunda proxima post festum beatorum Philippi et Jacobi apostolorum, Torde celebrata, nobilis domina Elena vocata, relicta quondam Gregorii, filii Job de Zenthmartun, ac Petrus dictus Zemes, gener eiusdem, et domina consors ipsius Petri, de medio aliorum causidicorum in nostram exsurgendo presenciam, proposuerunt eo modo quod ipsa, videlicet domina relicta Gregorii, quedam litteralia sua instrumenta, super quibusdam possessionibus eiusdem Gregorii, filii Job, quondam mariti sui, videlicet Zenthmartun, Zenthpetur, Mÿkow, Kalacha, Amburÿustelke, Zÿlitelke, Bonkud, Fyzes, Huzfatelke et Poptelke, confecta, que, ob spem tuicioris conservacionis et compaternitatis causa, Beke, filio Ladislai de Jkloud, compatri suo, ad conservandum assignasset, que instrumenta, eodem Beke, compatre suo, ab hac luce decesso, filii sui sibi restituere non curassent, que nunc a Ladislao, Gregorio, Benedicto et Johanne dicto Bulgar, filiis eiusdem Beke, ipsa instrumenta rehabere vellet, iusticia mediante; et quod, de-

functo predicto Beke, filii eiusdem prenotati de fructibus et utilitatibus quarte partis prenominate possessionis Zenthmartun, quam predictus Gregorius, ipso vivente, pro inevitabili necessitate sua, pro quadam quantitate pecunie, sub condicione infrascripta, predicto Beke, filio Ladislai, inpignorasset, ita videlicet quod tres partes fructuum et proventuum predicte quarte partis ipsius posssessionis Zenthmartun, donec ab eodem redimere valeret pro dicta quantitate precunie, sibi administrari faceret; et usque vitam suam ipse Beke, compater suus, promissum et assumptum in hac parte complevisset, sed post mortem ipsius, predicti filii in nullo premissorum perstetissent, nihil penitus de eisdem proventibus sibi adminstrando, imo totam ipsam possessionem Zenthmartun pro se ipsis occupassent, per quod factum trecentorum florenorum dampna[1] eidem intulissent. Et demum, predicti Gregorius et Benedictus, filii eiusdem Beke, cum quibusdam famulis ipsorum, videlicet Benedicto dicto Orrus, ac Michaele et Nicolao, necnon aliis, circa festum Penthecostes, cuius nunc secunda preterisset revolucio annualis, ad domum eiusdem domine relicte Gregorii, in eadem Zenthmartun habitam, manibus armatis et potenciariis veniendo, eundem Petrum dictum Zemes, generum suum, per ampora[2] extrahendo de eadem domo ipsius domine, enormiter verberassent, verberatumque et letali vulnere sauciatum ibidem semivivum relinquissent; in cuius defensione ipsam nobilem dominam, consortem ipsius Petri Zemes, duriter pertractando, cum pectoribus equorum in terram detrudi facientes, per concalcaciones[1] equorum in tantum lesa fuisset, ut, per ipsam lesionem, filium abortivum procreasset et peperisset domina supradicta.

Quibus perceptis, prenominati filii Beke, filii Ladislai, adversus eandem nobilem dominam responderunt isto modo, quod ipsa instrumenta, que ipsa nobilis domina predicto patri eorum pro conservacione tradita fore assereret, ab eodem patre ipsorum eis non remansissent, imo nec a patre eorum prenotato audivissent, sed, post inchoacionem[1] ipsius cause, quedam instrumenta super predictis possessionibus loquencia circa quendam senem iobagionem ipsorum reinvenissent, que ibidem, nostri in presencia, restituerunt, abnegando alia se habere nec ad noticiam ipsorum aliubi existere et devenisse; de redditibus autem et proventibus predicte quarte partis antedicte possessionis penitus nichil[1] se percepisse affirmarunt, eo quod ipsa particula terre ab eo tempore, quo predictus pater eorum defunctus extitisset, inculta permansisset, et nec ipsi aliquid utilitatis in superficie eiusdem habere potuissent. In verberacione et vulneracione autem predicti Petri dicti Zemes et domine consortis sue, innocentes essent et immunes.

Auditis itaque utrarumque parcium proposicionibus, cum nos ad redempcionem predicte quarte partis ipsius possessionis Zenthmartun pro decem marcis, pro qua fuerat impignorata, octavas festi beati Michaelis archangeli proxime venturas assignassemus domine relicte Gregorii supradicte; super eo autem, quod plura instrumenta, preter coram nobis restituta eidem, ipsi filii Beke non habeant et ubi essent ignorent, iuramenta, vigesimo quinto se nobilibus, in eadem congregacione nostra deponenda, predictis filiis Beke adiudicassemus; de facto vero potenciario, super ipsos Petrum dictum Zemes et dominam consortem suam illato et perpetrato, iudices nobilium et iuratos assessores ac universos nobiles congregacioni nostre adherentes, prout ipsi attestacioni eorundem submisserant, inquirere voluissemus, demum, ipse partes super omnibus

premissis ad pacis reformacionem se admitti postularunt, quas cum nos, iuxta devote peticionis ipsorum instanciam, ad ipsius pacis reformacionem admisissemus, tandem prenominata nobilis domina, relicta Gregorii, filii Job, et Petrus dictus Zemes, ac Barrabas et nobiles domine Sebe, consors ipsius Petri, et Margaretha, coniux iamdicti Barrabe, videlicet filie predicti Gregorii, ab una, item Ladislaus, Gregorius, Benedictus et Johannes, filii Beke, filii Ladizlai[1] de Ikloud, parte ex altera, ad nostram accedentes presenciam, per reformacionem proborum et nobilium virorum, pacem parcium zelancium, super omnibus iniuriis, dampnis, nocumentis et quorumlibet maleficiorum generibus, quovis modo inter eos usque modo factis et perpetratis, ut omnis fomes invidie, ire, rixe et odii de medio ipsorum radicitus evelleretur et inter ipsos pacis regnet pulcritudo[1], sedatis omnibus causis ipsorum, ac super omnibus premissis et singulis premissorum alternatim expeditos reddentes, ad talem pacis et concordie devenissent unionem et devenerunt coram nobis, quod predictam quartam partem ipsius possessionis Zenthmartun, pro premissa sumpma pecunie, ut premittitur, per ipsum Gregorium predicto Beke, patri eorum, et, per consequens, ipsis pignori obligatam, remiserunt et resignarunt coram nobis eisdem, absque pecuniaria solucione aliquali, obligantes se ut, si ipsi ullo unquam tempore in factum premissarum possessionum se in aliqua intromitterent, in preiudicium et contra ipsorum voluntatem, extunc in succubitu facti potencialis duelli convincerentur ipso facto, prout ad omnia premissa et quevis singula premissorum prefati filii Beke sponte se obligarunt coram nobis.

Datum duodecimo die congragacionis nostre predicte, in loco annotato, anno domini M^mo^ CCC^mo^ LX^mo^ sexto.

Noi Dionisie, voievodul Transilvaniei şi comite de Solnoc, dăm de ştire prin cele de faţă că în adunarea noastră obştească ţinută la Turda, în lunea de după sărbătoarea fericiţilor apostoli Filip şi Iacob[3], împreună cu toţi nobilii, secuii, saşii şi oamenii de orice altă stare şi seamă din părţile Transilvaniei, ridicîndu-se înaintea noastră din mijlocul celorlalţi împricinaţi, nobila doamnă numită Elena, văduva răposatului Grigore, fiul lui Iob de Zenthmartun, precum şi Petru zis Zemes[4], ginerele ei, şi doamna, soţia acestui Petru, ni s-au plîns astfel: că ea, adică doamna, văduva lui Grigore, în nădejdea unei mai bune păstrări cît şi în temeiul cumetriei, a dat spre păstrare lui Beke, fiul lui Ladislau de Iclod, cumătrul ei, nişte acte ale ei întocmite cu privire la nişte moşii ale acelui Grigore, fiul lui Iob, răposatul său soţ, anume Zenthmartun, Sînpetru, Mykow, Călacea, Amburyustelke, Zylitelke, Bonkud, Fizeş, Huzfatelke şi Popteleac, acte pe care, după ce a plecat acel Beke, cumătrul ei, din lumea aceasta, fiii lui nu s-au îngrijit să i le înapoieze, şi pe care acte ea voieşte acum să le redobîndească pe calea legii de la Ladislau, Grigore, Benedict şi Ioan zis Bulgar, fiii acelui Beke.

⟨Şi s-a mai plîns⟩ că după moartea sus-zisului Beke, pomeniţii săi fii nu i-au dat nimic din roadele şi folosinţele pătrimii pomenitei moşii Zenthmartun, pe care sus-zisul Grigore o zălogise pe cînd trăia, silit de o nevoie a sa de neînlăturat, pentru o sumă de bani sus-zisului Beke, fiul lui Ladislau, sub condiţia de mai jos, şi anume că, pînă cînd va putea să o răscumpere pentru acea sumă de bani de la acel ⟨Beke⟩, acesta va pune să i se dea trei părţi din roadele şi veniturile sus-zisei pătrimi a acelei moşii Zenthmartun; şi cît timp a trăit acel Beke, cumă-

trul său, şi-a împlinit cele făgăduite şi luate asupra-şi în această privinţă, dar, după moartea lui, sus-zişii ⟨săi⟩ fii nu au mai stăruit în nici una din învoielile de mai sus, nemaidîndu-i ei nimic din acele venituri, ba mai mult s-au făcut stăpîni pe toată acea moşe Zenthmartun, prin care fapt i-au pricinuit pagube de trei sute de florini. Şi apoi, sus-zişii Grigore şi Benedict, fiii acelui Beke, cu cîţiva slujitori ai lor, anume cu Benedict zis Orrus[5], şi cu Mihail şi Nicolae, precum şi cu alţii, pe la sărbătoarea Rusaliilor[6] de acum doi ani, venind înarmaţi şi cu silnicie la casa acelei doamne văduva lui Grigore, ce se află pe acea ⟨moşie⟩ Zenthmartun, şi tîrîndu-l de plete din casa acelei doamne pe acel Petru zis Zemes, ginerele ei, l-au bătut crunt, şi aşa bătut şi greu rănit l-au lăsat acolo pe jumătate mort; iar pe nobila doamnă soţie a acelui Petru ⟨zis⟩ Zemes, ⟨care sărise⟩ în ajutorul acestuia, îmbrîncind-o fără milă, au culcat-o la pămînt cu piepturile cailor, ⟨şi⟩ a fost atît de rău stîlcită, încît din acea vătămare, sus-zisa doamnă a lepădat, născînd un fiu înainte de vreme.

Auzind acestea, sus-zişii fii ai lui Beke, fiul lui Ladislau, au răspuns împotriva acelei nobile doamne în felul acesta: că acele acte despre care acea nobilă doamnă spunea că fuseseră date pentru păstrare sus-zisului lor tată, nu le-au fost lăsate lor de tatăl lor, ba mai mult, nici n-au auzit de la sus-zisul lor tată ⟨acest lucru⟩, dar că după începerea acestei pricini, au aflat la un bătrîn iobag al lor nişte acte privitoare la sus-zisele moşii, pe care le-au şi înapoiat pe loc înaintea noastră, spunînd că nu mai au altele şi că nu ştiu să fie sau să fi ajuns vreunele altundeva; iar din veniturile şi foloasele sus-zisei pătrimi a pomenitei moşii au spus că ei nu au luat nimic, deoarece, din clipa cînd a murit tatăl lor, acea bucată de pămînt a rămas nelucrată, şi ei n-au putut avea nici un folos de pe acea ⟨moşie⟩. Iar de schingiuirea şi rănirea sus-numitului Petru zis Zemes şi a doamnei, soţia sa, ⟨au spus⟩ că sînt curaţi şi nevinovaţi.

Aşadar, după ce am ascultat spusele amînduror părţilor, şi am statornicit sus-zisei nobile doamne, văduva lui Grigore, octavele în curînd viitoare ale sărbătorii fericitului arhanghel Mihail[7] ⟨ca soroc⟩ pentru răscumpărarea sus-zisei pătrimi a acelei moşii Zenthmartun, cu zece mărci, cu cît fusese zălogită, şi după ce am hotărît că sus-zişii fii ai lui Beke trebuie să rostească în acea adunare a noastră, împreună cu alţi douăzeci şi unu[8] de nobili, jurămîntul că ei nu au alte acte afară de cele înapoiate acelei ⟨doamne⟩ înaintea noastră, şi că nu ştiu unde ar mai fi ⟨altele⟩, atunci cînd am voit ca asupra faptei de silnicie săvîrşite şi făptuite asupra acelui Petru zis Zemes şi a doamnei, soţia sa, să-i întrebăm pe juzii nobililor şi pe asesorii juraţi şi pe toţi nobilii care luau parte la adunarea noastră, aşa după cum se supuseseră ei înşişi mărturiei acelora, în cele din urmă, acele părţi au cerut să li se îngăduie să se împace cu privire la toate cele de mai sus, iar noi, la stăruitoarea şi supusa lor cerere le-am îngăduit să se împace.

În sfîrşit, venind înaintea noastră, sus-numita nobila doamnă, văduva lui Grigore, fiul lui Iob, şi Petru zis Zemes, precum şi Barnaba şi nobilele doamne Sebe, soţia acelui Petru, şi Margareta, soţia sus-zisului Barnaba, adică fiicele sus-zisului Grigore, pe de o ⟨parte⟩, de asemenea Ladislau, Grigore, Benedict şi Ioan, fiii lui Beke, fiul lui Ladislau de Iclod, pe de altă parte, în urma împăciuirii ⟨mijlocite⟩ de nişte bărbaţi cinstiţi şi nobili, care s-au străduit ⟨să aşeze⟩ pacea între părţi, pentru ca să se smulgă din rădăcini din mijlocul lor orice seminţe de pizmă, mînie, ceartă şi ură, şi să domnească între ei frumuseţea păcii,

potolind toate pricinile dintre ei și descărcîndu-se unii pe alții cu privire la toate cele de mai sus și la fiecare în parte din cele de mai sus, au ajuns la o astfel de legătură de pace și de înțelegere cu privire la toate vătămările, pagubele, daunările și orice alt fel de rele făcute și săvîrșite în orice chip între ei pînă acum, și ajung ⟨și⟩ înaintea noastră, ⟨anume⟩, că ⟨fiii lui Beke⟩ le-au lăsat și le-au dat înaintea noastră, fără nici o plată bănească, sus-zisa pătrime a acelei moșii Zenthmartun, care, cum s-a spus mai înainte, fusese zălogită pentru pomenita sumă de bani de acel Grigore sus-zisului Beke ,tatăl lor, și, prin urmare, și lor, legîndu-se ⟨acei fiii ai lui Beke⟩ că dacă ei s-ar amesteca vreodată întru cîtva în sus-zisele moșii, spre paguba și împotriva voinței acelora, atunci vor fi osîndiți prin chiar acest fapt la pedeapsa ce se dă pentru pierderea duelului în pricini de silnicie, așa cum s-au îndatorat în fața noastră de bună voie, la toate și la fiecare din cele de mai sus, sus-zișii fii ai lui Beke.

Dat în a douăsprezecea zi a adunării noastre sus-zise, în locul mai sus-însemnat, în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și șase.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Col. Mike Sándor
Orig., perg., cu urme de pecete aplicată în document pe verso.

---

1 Astfel în orig.
2 Corect: *tempora* sau *timpora*.
3 4 mai 1366.
4 Ager.
5 Cu nas mare.
6 12 mai 1364.
7 6 octombrie 1366.
8 Fiii lui Beke erau în număr de patru.

57 **1366 mai 15, Turda**

Nos, Dyonisius, woyuoda Transsiluanus et comes de Zonuk, memorie commendamus quod in congregacione nostra generali, universis nobilibus, Siculis, Saxonibus et aliis cuiusvis status et condicionis hominibus partis Transsiluane, feria secunda proxima post festum beatorum Philippi et Jacobi apostolorum, Torde celebrata, nobiles domine Katherina et Clara vocate, filie Jacobi de Chuch, consortes videlicet Elÿe, filii Wolcui de Furrou, et Lucasii, filii Stephani dicti Chÿurke de Gese, de medio aliorum consurgendo, proposuerunt eo modo quod ipsi[1], quartam filialem ipsarum de porcione predicti Jacobi, patris earum, nunc mortuo, Martino, filio dicti Jacobi, fratri ipsarum, Bakou de Chuch devoluta et successa, ab eodem Bakou rehabere vellent, iure regni observato.

Quo audito, predictus Bakou, personaliter exurgendo respondit tali modo quod ipse, predictam quartam filialem eisdem dominabus de dicta porcione possessionaria quondam predicti Jacobi, fratris sui patruelis, prout antiqua consuetudo regni requireret, videlicet predicte domine Katherine, consorti predicti Lucasi, cum possessionaria porcione, predicte autem domine Clare, consorti predicti Elÿe de Forrou[2], cum pecuniaria solucione, eo quod ipsa domina Katherina, prefato Lucasio, homini impossessionato, ipsa vero domina Clara, iamdicto Elye, nobili et ho-

mini possessionato, tradite forent et copulate, extradare et persolvere presto esset et paratus.

Unde nos, auditis parcium proposicionibus, quia predicte domine ad obiecta eiusdem Bakou in nullo contradicebant ideo commisimus decernendo quod Johannes, filius Mychaelis de Chekelaka, vel alter Johannes, filius Petri de eadem, pro parte predictarum dominarum actorum, item Johannes, filius Emerici de Batyzhaza, vel Petrus de Furrou aut Stephanusè filius Buncha de Gumbuch, pro parte prefati Bakou, in causam attracti, aliis absentibus, homines nostri, presentibus testimoniis capituli ecclesie Albensis Transsiluane, qui per ipsum capitulum ad id, presencium serie, transmitti postulamus, in octavis festi Nativitatis beati Johannis Baptiste nunc proxime venturis, ad faciem predicte possessionis, Chuch vocate, vicinis et commetaneis eiusdem universis legittime[2] convocatis, et partibus vel earum legittimis procuratoribus presentibus, accedendo, premissamque porcionem possessionariam quondam predicti Jacobi de Chuch, in eadem Chuch habitam, regali mensura, si mensurari poterunt, mensuraudo vel, si mensurari nequirent, visu considerando, deum et eius iusticiam ferendo pre oculis, absque scrupulo cuiuslibet falsitatis, visa eiusdem qualitate, quantitate, fructuositate et valore, estiment, regni consuetudine requirente, hiis autem peractis, dividant eandem possessionariam porcionem predicti Jacobi in quatuor partes coequales et medietatem quarte partis eiusdem, in uno loco et sub una inclusione metarum, si poterit, si vero fieri non possit in pluribus locis, prout fuerit oportunum[3], cum suis utilitatibus ad ipsam medietatem quarte partis spectantibus, predicte domine consorti Lucasii, pro premissa sua quarta filiali statuant et commitant, perpetuo possidere; residuis aliis partibus eiusdem possessionarie porcionis predicto Bakou remanentibus.

Et post hec, seriem ipsius posessionarie statucionis et estimacionis ad octavum diem earundem octavarum, partes[4] in litteris prescripti capituli ecclesie Albensis Transsiluane, ad Sanctum Emericum, Petro, viceuoyuode nostro, reportare teneantur, ut visa qualitate sepedicte possessionarie estimacionis ipsius Jacobi, ad solucionem iuris quarte filialis consortis prenotati Elye, per ipsum Bakou faciendam, eidem Bakou terminum congruentem valeat assignare, iusticia mediante.

Datum duodecimo die congregacionis nostre prèdicte, in loco annotato, anno domini M°CCC°LX^mo sexto.

Noi, Dionisie, voievodul Transilvaniei, dăm de ştire că în adunarea noastră obştească, ţinută la Turda, cu toţi nobilii, secuii şi saşii şi cu ceilalţi oameni de oricare altă stare sau treaptă din părţile Transilvaniei, în lunea de după sărbătoarea fericiţilor apostoli Filip şi Iacob[5], nobilele doamne numite Ecaterina şi Clara, fiicele lui Iacob de Ciuci, adică soţiile lui Ilie, fiul lui Wolcyi de Fărău, şi a lui Luca, fiul lui Ştefan zis Chyurke[6] de Gheja, ridicîndu-se din mijlocul celorlalţi, au spus aşa că ele vor să ia, după rînduiala ţării, de la Bakou pătrimea ce li se cuvine ca fiice din partea ⟨de moşie⟩ a zisului Iacob, tatăl lor, acum mort, trecută şi moştenită de Bakou de Ciuci de la Martin, fiul zisului Iacob, fratele lor.

Auzind aceasta, pomenitul Bakou, ridicîndu-se însuşi, a răspuns aşa că el este gata şi pregătit să dea şi să plătească acelor doamne sus-zisa pătrime cuvenită fiicei din zisa parte de moşie a răposatului sus-zis Iacob, vărul său după tată, după cum o cere vechiul obicei al ţării,

adică zisei doamne Ecaterina, soţia sus-zisului Luca, cu parte de moşie, iar zisei doamne Clara, soţia sus-zisului Ilie de Fărău, cu plată în bani, de aceea că doamna Ecaterina a fost dată şi căsătorită cu pomenitul Luca, om fără moşie, iar doamna Clara, cu sus-zisul Ilie, nobil şi om cu moşie. La care, noi ascultînd spusele părţilor, fiindcă zisele doamne nu s-au împotrivit deloc la cele spuse de acel Bakou, de aceea hotărîm ca Ioan, fiul lui Mihail de Cecălaca, sau celălalt Ioan, fiul lui Petru din acelaşi ⟨sat⟩, din partea sus-ziselor doamne, pîrîşele, ⟨iar⟩ din partea pomenitului pîrît Bakou, Ioan, fiul lui Emeric de Botez, sau Petru de Fărău, sau, în lipsa acestora, Ştefan, fiul Buncha de Gîmbut, oamenii noştri, fiind de faţă oamenii de mărturie ai capitlului bisericii de Alba Transilvaniei, care, prin cuprinsul celor de faţă, cerem să fie trimişi de către capitlu la aceasta, sosind la octavele curînd vitoare ale sărbătorii Naşterii sfîntului Ioan Botezătorul[7], la faţa locului pe sus-zisa moşie numită Ciuci, ⟨şi⟩ fiind de faţă toţi vecinii şi megieşii acesteia, chemaţi în chip legiuit, şi părţile sau împuterniciţii legiuiţi ai lor, să preţuiască pomenita parte de moşie a răposatului sus-zis Iacob de Ciuci, avută în acelaşi ⟨sat⟩ Ciuci, măsurînd-o cu măsura regească, dacă vor putea s-o măsoare sau, dacă nu vor putea să o măsoare, cercetînd-o din privire, avînd înaintea ochilor pe Dumnezeu şi dreptatea acestuia, şi fără îndoiala vreunei înşelătorii, ţinînd seama de felul, întinderea, rodnicia şi preţul acesteia, după cum cere obiceiul ţării, ⟨iar⟩ apoi, după îndeplinirea acestora, să împartă acea parte de moşie a sus-zisului Iacob în patru părţi de aceeaşi mărime, şi să dea în stăpînire şi să hotărască sus-zisei doamne, soţia lui Luca, pentru pomenita pătrime ce i se cuvine ca fiică, jumătatea ⟨unei⟩ pătrimi a acestei ⟨părţi de moşie⟩, într-un singur loc şi sub o singură ridicare a semnelor de hotar, dacă s-ar putea, iar dacă nu s-ar putea, în mai multe locuri, după cum va fi potrivit, cu toate folosinţele sale ce ţin de acea jumătate de pătrime, ca să o stăpînească pe veci, celelalte părţi ale acelei părţi de moşie să rămînă zisului Bakou. Iar după acestea, părţile să fie datoare să dea seama lui Petru, vicevoievodul nostru, la Sîntimbru, în a opta zi a aceloraşi octave[8], prin scrisoarea sus-zisului capitlu al bisericii de Alba Transilvaniei, despre desfăşurarea acestei dări în stăpînire şi preţuire de moşie, ca, ţinînd seama de felul despomenitei preţuiri de moşie a lui Iacob, să poată să-i statornicească acelui Bakou un soroc potrivit pentru plata ce trebuie făcută de Bakou, a dreptului pătrimii cuvenite ca fiică soţiei sus-însemnatului Ilie, pe calea judecăţii.

Dat în a douăsprezecea zi a adunării noastre sus-zise, în locul însemnat, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi şase.

Arh. Naţ. Magh. Dl. 29 165. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1366.
Orig., hîrtie, cu urme de pecete rotundă aplicată în document pe verso.

---

1 Corect: *ipse*.
2 Astfel în orig.
3 Corect: *opportunum*.
4 Grafie nesigură; eventual: *per partes*.
5 4 mai ⟨1366⟩.
6 Pui.
7 1 iulie ⟨1366⟩.
8 8 iulie ⟨1466⟩.

Nos, Lodouicus, dei gracia, rex Hungarie,. memorie commendamus tenore presencium significantes quibus expedit universis quod, licet inter Ladislaum, filium Gereu, et dominam Katherinam suam consortem, filiam scilicet quondam magistri Ders de Hydegwyz, partium Transsiluanarum, ab una, parte vero ab alia inter Johannem, filium comitis Nicolai de Aluinch, et dominam Claram, eius uxorem, lis et contencio racione possessionis Azyoag vocate, in comitatu Albensi, partium Transsiluanarum adiacentis, in nostra presenti, hic Torde, universitati nobilium et ignobilium celebrata congregacione fuerit suscitata, tamen nos, propter bonum pacis ambarum parcium, habita cum prelatis et baronibus nostris, nobiscum in eadem congregacione assistentibus, matura deliberacione, ordinantes finaliter duximus determinandum, quod tribus eisdem possessionis Azyoag porcionibus seu partibus supradicte nobili domine Clare nepti predicti quondam magistri Ders, eiusque marito, videlicet Johanni, filio comitis Nicolai, et ipsorum pueris ac heredibus sexus utriusque totaliter et pacifice, cum usu intra metas cuiusdam possessionis Bollyan, ad eundem Ladislaum et eius prefatam consortem pertinentis, quoad gregis sustentacionem seu ad aquacionem, in pereptuam hereditatem, relictis, quartam eiusdem possessionis partem seu porcionem, cum suis omnibus utilitatibus et proventibus ac pertinenciis, sub distincta limitacione, memorato Ladislao, filio Gereu, et domine sue, prenominate uxori, puerisque eorundem universis, quod iure quarte puellaris ipsius domine Katherine, uxoris ipsius Ladislai, graciose duximus adiudicandam, conferentes ipsam eis in perpetuam hereditatem, harum sub nostro sigiilo testimonio literarum, quas sub maiori nostro sigillo privilegialiter faciemus emanari, dum fuerint nobis raportate.

Datum in Torda, sabbato proximo post festum Ascensionis domini, anno eiusdem millesimo CCC^{mo} LX^{mo} sexto.

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, prin scrisoarea de față dăm de știre și facem cunoscut tuturor cărora se cuvine că, deși între Ladislau, fiul lui Grigore, și doamna Caterina, soția sa, adică fiica răposatului magistru Ders de Călvăsăr, din părțile Transilvaniei, pe de o parte, și Ioan, fiul comitelui Nicolae de Vințul de Jos, și doamna Clara, soția lui, pe de altă parte, s-a pornit, în adunarea noastră de acum, ținută aci, la Turda, cu obștea nobililor și nenobililor, pricină și ceartă cu privire la moșia numită Azyoag, aflătoare în comitatul Alba din părțile Transilvaniei, totuși noi, spre binele păcii dintre amîndouă părțile, după o lungă chibzuire cu prelații și baronii ce ședeau cu noi la acea adunare, am hotărît să rînduim ⟨lucrurile⟩ și să punem capăt acestei pricini ⟨în felul că⟩ trei părți sau bucăți din numita moșie Azyoag să rămînă, în întregime și în pace, ca moștenire de veci, sus zisei nobile doamne Clara, nepoata pomenitului răposat, magistrul Ders, și bărbatului ei, anume Ioan, fiul comitelui Nicolae, precum și copiilor și moștenitorilor lor, fie de parte bărbătească, fie femeiască, cu ⟨un drept de⟩ folosință pentru hrana și adăparea turmei, între hotarele unei moșii ⟨numite⟩ Buia, ce ține de acest Ladislau și de sus-pomenita lui soție; iar a patra parte sau bucată din acea moșie, dimpreună cu toate folosințele și veniturile ei și cu tot ce ține de ea, după o hotărnicire deosebitoare, am hotărît să o dăm prin judecată pomenitului Ladislau, fiul lui Grigore, și sus-numitei doamne, soția sa, și tuturor copiilor lor, întrucît

⟨ea este⟩, după dreptul pătrimii de fiică, a doamnei Caterina, soţia lui Ladislau, hărăzindu-le-o lor ca moştenire de veci, sub mărturia acestei scrisori cu pecetea noastră; iar cînd această scrisoare ne va fi înapoiată, vom pune să se dea ca privilegiu sub pecetea noastră cea mare.

Dat la Turda, în sîmbăta de după sărbătoarea Înălţării Domnului, în anul o mie trei sute şaizèci şi şase.

Arh. Naţ. Magh. Dl. 73 724,
Transumpt în actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 2 decembrie 1366, nr. 167.
EDIŢII: *Teleki,* I, p. 143—144; *Ub.*, II, p. 242.

59 **1366 mai 16, Cluj**

Nos, Ludouicus, dei gratia, rex Hungarie, memorie commendamus tenore presentium significantes quibus expedit universis quod, quia fidelis noster Olachus, Sorban vocatus de Ochwa, quem, in ritum[1] katholico baptizatum, Stephanum fecimus appellari, nobis et sancte nostre corone famulatus exhibuit multiplices et fideles, igitur sibi et filiis ac heredibus suis quandam possessionem nostram regalem, Kisachwicha vocatam, prenominate possessioni Ochwa contigue vicinantem, cum omnibus eius utilitatibus, fructibus et pertinentiis, sub veris et antiquis metis suis, titulo nove donationis nostre, in perpetuam contulimus hereditatem tali modo, quod ipsi nobis, singulis annis et debitis temporibus, quinquagesimam ovium et decimam porcorum dare et amministare[2] teneantur, cum ceterorum regie maiestati debentium fidelium servitiorum exhibitione, harum sub secreto nostro sigillo testimonio litterarum, quas sub maiori nostri sigillo autentice emanari faciemus, dum fuerint nobis reportate.

Datum in Cluswar, sabbato proximo post festum Ascensionis domini, anno eiusdem M^{mo} CCC^{mo} LX^{mo} sexto.

⟨*Sub pecete:*⟩ Relatio magistri Andree, filii Dyonisi, facta Symoni, harum scriptori.

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, prin această scrisoare dăm de ştire şi facem cunoscut tuturor cărora se cuvine că, deoarece credinciosul nostru român, numit Şerban de Aciua, pe care, botezîndu-l în legea catolică, l-am numit Ştefan, ne-a făcut nenumărate şi credincioase slujbe, atît nouă cît şi sfintei noastre coroane, drept aceea i-am dăruit, atît lui, cît şi fiilor şi moştenitorilor lui spre veşnică moştenire, în chip de danie nouă a noastră, o moşie regească a noastră, numită Aciuţa, în nemijlocită vecinătate cu sus-pomenita moşie Aciua, dimpreună cu toate folosinţele, cu roadele şi cu tot ce ţine de ea, în vechile şi adevăratele ei hotare, dar în aşa fel ca să fie ţinuţi a ne da şi a ne împlini, în fiecare an şi la soroacele cuvenite, cincizecimea oilor şi dijma porcilor, odată cu îndeplinirea celorlalte slujbe credincioase datorate maiestăţii regeşti, ⟨aceasta⟩ sub mărturie acestei scrisori ⟨dată⟩ sub pecetea noastră de taină, ⟨scrisoare⟩ care, cînd ne va fi înapoiată, vom pune să i se dea sub pecetea noastră cea mare şi autentică.

Dat la Cluj, în sîmbăta de după sărbătoarea Înălţării Domnului, în anul aceluiaşi o mie trei sute şaizeci şi şase.

⟨*Sub pecete:*⟩ Darea de seamă făcută de către magistrul Andrei, fiul lui Dionisie, lui Simion, scriitorul acestei ⟨scrisori⟩.

Arh. Naţ. Magh. (Col. Muz. Naţ.).
Orig., perg., cu urmele peceţii secrete regale, aplicată sub text.
EDIŢII: *Documenta Valacorhum*, p. 189—190.

[1] Corect: *ritu*.
[2] Astfel în text.

60 **1366 mai 16, Cluj**

Lodouicus, dei gracia, rex Hungarie, fidelibus suis capitulo ecclesie Albensis Transiluane, salutem et graciam.

Noveritis quod nos quasdam possessiones, Huzyufalu, Charnadfalua, Turchfalua et Zlanfalua vocatas, inter duos fluvios, Temes et Tartlant nuncupatos, in provincia Brassouiensi habitas et adiacentes, collacioni et iurisdiccioni nostre regie pertinentes, fideli nostro familiari, comiti Ztanizlao, et Petro, suis heredibus utriusque sexus, dedimus et contulimus perpetuo possidendas, quem admodum, in aliis litteris nostris patentibus, series donacionis earundem plenius et expressius continentur, exinde confectis.

Quare, fidelitate vestre firmiter precipiendo mandamus quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente, Johannes dictus Tumpa de Echerlew vel Johannes de Diznow aut Henning de Senk seu Tyl de Prasman, aliis absentibus, homo noster, ad facies predictarum possessionum, Huzyufalu, Charnadfalua, Turchfalua et Zlanfalua vocatarum, accedendo, presentibus vicinis et commetaneis suis universis, legitime inibi convocatis, easdem possessiones, cum omnibus terris, cultis et incultis, seu campis, montibus, alpibus, silvis, pratis, fluviis, fluviorum decursibus, molendinis et locis molendinorum ad ipsas ⟨ab⟩[1] antiquo pertinentibus, ac aliis omnibus suis utilitatibus, iuribus et pertinentiis, quibusvis nominibus censeantur, intra suarum metarum limitaciones existentibus, sub veris et veteribus metis earundem et iuxta ipsorum cursus, necnon tributa ibidem exigi consueto, memorato comiti Ztanizlao, nove donacionis nostre et mere nobilitatis titulo, statuat, perpetue possidendas, si non fuerit contradictum. Contradictores vero, si qui fuerint, citet eos contra iamdictum comitem Ztanizlaum in nostram presenciam ad terminum competentem, racionem contradiccionis eorum reddituros. Et post hec, seriem ipsius statucionis vel nomina contradictorum et citatorum, cum termino assignato, nobis fideliter rescribatis.

Datum in Coloswar, die tercio festi Asscensionis domini, anno eiusdem Millesimo CCC°LX^{mo} sexto.

⟨*Pe verso, de aceeaşi mînă:*⟩ Fidelibus suis, capitulo ecclesie Albensis Transiluane, pro comite Ztanizlao, statutoria.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credincioşilor săi din ca itlul bisericii de Alba Transilvaniei, mîntuire şi mlostivire.

Aflaţi că noi am dat şi am hărăzit credinciosului nostru slujitor, comitele Stanislau, şi lui Petru şi moştenitorilor săi de parte bărbătească sau femeiască, nişte moşii numite Satulung, Cernat, Turches şi Zlanfalua, avute şi aşezate între două rîuri numite Timiş şi Tărlungeni, în provincia Braşovului, ce ţin de dreptul nostru de danie şi de atîrnarea noastră, ca să le stăpînească pe veci, după cum cuprinsul daniei acestora se arată

mai pe deplin şi mai lămurit în altă scrisoare deschisă a noastră, întocmită în privinţa aceasta.

De aceea, punem în vedere şi poruncim cu tărie credinţei voastre să trimiteţi pe omul vostru de mărturie vrednic de crezare, în faţa căruia, omul nostru, Ioan zis Tumpa de Aciliu sau Ioan de Cisnădie, ori Henning de Cincu, sau, în lipsa acestora, Tyl de Prejmer, ducîndu-se la faţa locului pe moşiile sus-zise, numite Satulung, Cernat, Turcheş şi Zlanfalva, fiind de faţă toţi vecinii şi megieşii lor, chemaţi acolo în chip legiuit, să dea acele moşii în stăpînire amintitului comite Stanislau, cu titlu de nouă danie a noastră şi adevărată nobleţe, cu toate pămînturile, lucrate şi nelucrate, sau cîmpurile, dealurile, munţii, pădurile, păşunile, cu rîurile şi cursurile apelor, cu morile şi locurile de mori ce ţin din vechime de aceste ⟨moşii⟩, precum şi cu toate celelalte folosinţe, drepturi sau cele ce ţin de ele, oricum s-ar numi, aflătoare între marginile hotarelor lor, sub adevăratele şi vechile lor semne de hotar şi după mersul acestora, precum şi cu vama obişnuită a se lua în acel loc, ca să le stăpînească pe veci, dacă nu se va face împotrivire. Iar pe împotrivitori, dacă vor fi să-i cheme de faţă cu sus-zisul comite Stanislau, înaintea noastră, la sorocul cuvenit, ca să dea seama de temeiul împotrivirii lor. Şi după aceasta, să ne faceţi cunoscut în scris, ⟨şi⟩ întocmai, desfăşurarea acestei dări în stăpînire sau numele împotrivitorilor şi al celor chemaţi, împreună cu sorocul hotărît.

Dat în Cluj, în a treia zi a sărbătorii Înălţării Domnului, în anul acestuia o mie trei sute şaizeci şi şase.

⟨*Pe verso, de aceeaşi mînă:*⟩ Credincioşilor săi din capitlul bisericii de Alba Transilvaniei, ⟨scrisoare⟩ de dare în stăpînire pentru comitele Stanislau.

Arh. Naţ. Magh., Dl. 29 166. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca 1366.
Orig., perg., cu urme de pecete de închidere aplicată în document pe verso.
REGISTE: *Ub.*, II, p. 242—243.

---

[1] Lipseşte în orig.; intercalat după sens.

61 **1366 mai 16, Vişagrad**

Nos, comes Stephanus Bubeek, iudex curie serenissimi et magnifici principis, domini Lodouici, dei gracia, incliti regis Hungarie, memorie commendantes tenore presencium significamus qubus expedit universis quod Andreas, filius Johannnis, pro Laurencio, filio Johannis de Telegd, cum procuratoriis litteris capituli ecclesie Chanadiensis, iuxta continenciam litterarum capituli ecclesie Waradiensis citatoriarum, in octavis festi beati Jacobi apostoli, in anno domini M° CCC° LX° quarto preteritis, in figura nostri iudicii comparendo, contra Thomam, filium Laurencii de eadem Telegd, quasdam quattuor litteras iudiciales, unam dicti domini nostri regis, tres vero nostras, in diversis annis et terminis emanatas, nobis presentaverat, aliis litteris nostris exinde confectis declarantibus, exprimentes, inter cetera, quod primo et principaliter predictus Thomas, filius Laurencii de Telegd, iuxta continenciam litterarum condam comitis Nicolai, filii Ugrini, pridem similiter iudicis curie regie ipsius domini, nostri regis, prorogatoriarum, contra predictum Johannem, patrem scilicet ipsius Laurencii, perhemptorie[1] responsurus ad octavas

festi Epiphanie domini, in anno eiusdem M° CCC° LX° preteritas, ipso comite Nicolao, deo volente, ab hac luce decesso, honoreque iudicatus ipsius curie sue regie vacante, in presenciam ipsius domini nostri regis; secundo vero, iuxta continenciam litterarum capituli ecclesie Budensis citatoriarum, contra eundem Johannem, filium Laurencii, ad feriam sextam proximam post diem Medii quadragesime in dicto anno domini M° CCC° LX^mo preteritum, legitime citatus; ac tercio, iuxta continenciam priorum litterarum nostrarum prorogatoriarum, contra annotatum Laurencium, filium Johannis, in factis dampni[1] rerum et possessionarie divisionis perhemptorie[1] responsurus ad octavas festi Epiphanie domini tunc proxime preteritas; quarto enim, iuxta continenciam litterarum annotati capituli Waradiensis citatoriarum, contra memoratum Laurencium, filium Johannis, ad octavas festi beati Georgii martiris similiter tunc proxime preteritas citatus nostram in presenciam, legitimis procuratoribus predictorum Johannis et Laurencii, filii sui, in eisdem litteris nominatis, in presencia dicti domini nostri regis et nostri legitimis diebus eorundem quatuor terminorum expectantibus, non venisset nec misisset, se in quolibet eorundem quatuor terminorum iudiciali honere[1] convinci permittendo.

Ad quas quidem octavas festi beati Jacobi apostoli annotatus Thomas, filius Laurencii, prescripto procuratore predicti Laurencii legitimis diebus coram nobis expectante, non venerat neque miserat, se mediantibus aliis litteris nostris modo simili gravamine iudicii oprimi[2] permittendo, postulans predictus Andreas, procurator dicti Laurencii, filii Johannis, eidem ex parte memorati Thome iuris equitatem per nos elargiri in premissis.

Unde, quia non alique cause solis simplicibus citacionibus solent terminari, nisi evocaciones possessionariis introduccionibus inmixte, terneque forenses, si necesse fierent, consequerentur proclamaciones, derivos autem et iuri rebelles ad iuris tramitem invitare iudicibus maximum existit indicium pietatis, pro eo amiciciam memorati capituli Waradiensis serie aliarum litterarum nostrarum petieramus reverenter quatenus ipsorum mitterent hominem pro testimonio fidedignum, quo presente, homo regius infradeclarandus, prenotatum Laurencium, filium Johannis, vel eius legitimum procuratorem in possessionem dicti Thome, filii Laurencii, Telegd vocatam, quindecim diebus permansurum victuique solum necessaria hiis diebus, absque distinccione aliquali, in eadem recepturum, introducendo, eundem Thomam, filium Laurencii, de facto principali, de eo videlicet cur ipse de possessionibus et possessionariis porcionibus Telekd[1], Zabouch, Jeneu, Bathian, Wylak, Olahtelek, Look, Teluky, Peturÿulese, Telky, Orozy, Ech et Philipkue vocatis, ad eandemque Philypkue[1] pertinentibus dicto Laurencio divisionem non dederit et easdem pro se occupando, conservaret perhemptorie responsurum racionemque efficacem redditurum, et de dictis iudiciis quinque terminorum, quindecim marcas facientibus, nobis et parti adverse satisfacturum, evocaret contra ipsum Laurencium, filium Johannis, ad octavam festi beati Michaelis archangeli tunc venturam, in presenciam regie maiestatis, insinuando ibidem ut, si veniret et super premissis perhemtorie[1] responsione mediante bono modo se emendaret, de dictisque iudiciis quinque terminorum satisfaceret, bene quidem, alioquin, non obstante ipsius absencia, faceremus in premissis quid iuri videretur expediri; post hec ipsius evocacionis seriem, cum nomine evocati, ad dictas octavas festi beati

Michaelis archangeli domino nostro regi fideliter rescriberet capitulum Wardiense supradictum.

A quibusquidem octavis festi beati Michaelis archangeli, dum discussio premissorum, de regio litteratorio edicto, iuxta continenciam litterarum nostrarum prorogatoriarum, ad quindenas residencie exercitus regalis extitisset prorogata, demum ipsis quindenis residencie exercitus regalis, versus Bulgariam moti, et ad octavas festi beati Michaelis archangeli proxime transactas proclamate, occurrentibus, annotatus Andreas, filius Johannis, pro eodem Laurencio, filio Johannis, cum procuratoriis litteris dicti capituli ecclesie Chanadiensis, ad nostram veniendo presenciam. litteras prefati capituli Waradiensis super premissis domino nostro regi rescripcionales nobis presentaverat, in quibus, inter cetera, prefatum Thomas, filium Laurencii de Telegd, per Johannem de Mendzenth, hominem regium, presente Johanne presbitero, rectore altaris sancti Johannis ewangeliste[1], ipsius capituli Waradiensis testimonio, in festo beati Egidii confessoris, in dicto anno domini M° CCC° LX° quarto preterito, in congregacione generali domini palatini, universitati nobilium Byhoriensis et de Crasna comitatuum, prope monasterium sancti Stephani prothomartiris de prothomontorio[3] Waradiensi celebrata, facie ad faciem repertum, super premisso facto principali perhemptorie responsurum et de dictis iudiciis quinque terminorum, quindecim marcas facientibus, nobis et parti adverse satisfacturum, ad predictas octavas festi beati Michaelis archangeli, tunc venturas, contra predictum Laurencium, filium Johannis, regiam in presenciam rite et legitime evocatum extitisse comperieramus manifeste; ad quasquidem quindenas residencie exercitus, prefatus Thomas, filius Laurencii de Telegd, pretacto Andrea, legitimo procuratore dicti Laurencii, filii Johannis, in persona eiusdem diebus legitimis dictarum quindenarum coram nobis expectante, non venerat neque miserat, se, mediantibus aliis litteris nostris, pro sua non veniencia in iudicio consueto, pro non solucione vero dictorum iudiciorum in dupplo eorundem convinci permittendo, postulans predictus procurator annotati Laurencii, filii Johannis, eidem ex parte dicti Thome, filii Laurencii, super premissis per nos iudicium et iusticiam elargiri, equitate suadente.

Unde, quia, iuxta regni consuetudinem, non alique cause solis simplicibus citacionibus vel evocacionibus solent terminari, nisi evocaciones possessionariis introduccionibus inmixte terneque, si necesse fieret, sequi deberent proclamaciones, devios autem et iuri rebelles ad iuris tramitem per trians forenses proclamaciones invitare iudicibus maximum indicium existit pietatis, igitur amiciciam prelibati capituli Waradiensis litteratorie petieramus reverenter quatenus ipsorum mitterent hominem pro testimonio fidedignum, quo presente, homo regius, in presentibus infradeclarandus, prefatum Thomam, filium Laurencii de Telegd, super premisso facto principali perhemptorie responsurum ac de dictis iudiciis, in toto videlicet triginta tres marcas facientibus, nobis et parti adverse satisfacturum, in tribus foris conprovincialibus, contra predictum Laurencium, filium Johannis, ad octavas diei Cynerum tunc venturas regiam in presenciam publice faceret proclamari, insinuando ibidem ut, si veniret et super facto principali perhemptorie responderet, ac de dictis iudiciis nobis et parti adverse satisfaceret, benequidem, alioquin, non obstante ipsius absencia, faceremus in premissis quid iuri videretur expediri; et post hec, ipsius trine forensis proclamacionis seriem

ad predictas octavas diei Cynerum domino nostre regi fideliter rescriberet capitulum Waradiense prenotatum.

Premissis denique octavis diei Cynerum occurentibus, memoratus Laurencius, filius Johannis, in nostram personaliter veniendo presenciam, litteras dicti capituli Waradiensis super premissa trina forensi proclamacione, regie serenitati rescriptas, nobis presentaverat, in quarum serie, inter ceteras, per Barnabem de Chykud, hominem regium, presente Ladislao presbitero, rectore altaris maioris beate virginis, de choro ipsius ecclesie Waradiensis, per ipsum capitulum Waradiense in testimonium dato, Thomam, filium Laurencii de Telegd, in tribus foris comprovincialibus ad premissa perficienda contra predictum Laurencium, filium Johannis, ad dictas octavas diei Cynerum in regiam presenciam publice proclamari factum extitisse comperieramus evidenter. Quiquidem Thomas, filius Laurencii, ampliora iudiciorum gravamina in se acumulari[4] minime formidans, dicto Laurencio legitime coram nobs expectante, ad ipsas octavas nostram in presenciam venire vel mittere non curarat, se, mediantibus aliis litteris nostris, in dupplo iudiciorum premissorum convinci premittendo, petens per nos annotatus Laurencius, filius Johannis, super omnibus premissis ex parte iamdicti Thoma, filii Laurencii, iuris equitatem, sibi impartiri. Verum, quia prenotatus Thomas, filius Laurencii, primo iuxta continenciam litterarum annotati comitis Nicolai, filii Ugrini, contra ipsum Johannem, patrem dicti Laurencii, perhemptorie[1] responsurus, eodem comite Nicolao decesso, in presenciam ipsius domini nostri regis; secundo vero contra eundem Johannem, iuxta continenciam litterarum ipsius capituli Budensis, legitime citatus; tercioque, iuxta continenciam litterarum nostrarum prorogatoriarum, contra ipsum Laurencium in factis dampni rerum et possessionarie divisionis perhemptorie responsurus; quarto enim et quinto, iuxta continenciam litterarum memorati captuli Waradiensis citatoriarum, legitime citatus; sexto vero, eo quidem[5] citacionis legitimas, citatorum contumacia requirente, evocaciones possessionariis introduccionibus inmixte trineque forenses proclamaciones, si necesse fieret, consequerentur super premissis evocatus, postremoque, contumacia ipsius requirente, in tribus foris comprovincialibus legitime proclamatus ad neutrum eorundem septem terminorum venire vel aliquem pro se mittere curarat, sed se in quolibet eorundem terminorum honeribus[1] iudicialibus agravari[1] permittens, a facie iuris et iusticie penitus absentarat, annotatus vero Laurencius legitimos terminos et iudiciarios processus ad suam acquisicionem contra ipsum Thomam complevisset agnosscebatur.

Pro eo, unacum prelatis, baronibus et regni nobilibus nobiscum adiudicantibus, premissam divisionem ex dictis possessionibus ipsi Laurencio, filio Johannis, modo infrascripto extradari et eidem statui debere decernentes, amiciciam memorati capituli Waradiensis litteratorie petieramus reverenter quatenus ipsorum mitterent hominem pro testimonio fidedignum, quo presente, Simon de Bagyun vel Emericus de Koch, altero absente, homo regius, in quindenis festi Passce domini proxime tunc venturis et aliis diebus subsequentibus, ad idque sufficientibus, ad facies prenominatorum possessionum Telegd, Zabouch, Jeneu, Bathyan[1], Wylak, Olahteleke[1], Look, Teluky, Pethurylese[1], Telky, Orozy, Ech et Philipkue nuncupatarum, ad eandemque Philipkue pertinencium, vicinorum et commentanorum suorum ac dicti Thome, legitimis convocacionibus factis, et presentibus, accedendo, ipsas in duas divideret partes rectas et

condecentes, quarum unam rectam partem, cum omnibus suis utilitatibus et pertinenciis universis, metis, si necesse fieret, ab alia parte distingendo[1], statueret prescripto Laurencio, filio Johannis suisque heredibus et posteritatibus universis iure, quo ei dinosscere tur[1] pertinere, perpetuo possidendam et habendam, contradiccione prefati Thome, filii Laurencii, et filiorum suorum non obstante; alia equali parte ipsarum eidem Thome et suis successoribus, similiter perpetuo et irrevocabiliter possidere, remanente, si per alios non fieret contradictum; contradictores vero alii[6], si qui fierent, citaret contra ipsum Laurencium, filium Johannis, in regiam presenciam, ad octavas festi beati Georgii martiris similiter tunc affuturas, racionem contradiccionis eorum reddituros; post hec, ipsius possessionarie divisionis et statucionis seriem, cum cursibus metarum vel nominibus contradictorum et citatorum, si qui fierent, ad dictas octavas sancti Georgii martiris, domino nostro regi fideliter rescriberet capitulum Waradiense prenotatum.

Denique ipsis octavis festi beati Georgii martiris occurentibus[7], Blasius selliparius pro prescripto Laurencio, filio Johannis de Telegd, cum procuratoriis litteris capituli ecclesie Budensis, presente Paulo de Kezy, qui pro prescipto Thoma, filio Laurencii, cum procuratoriis litteris capituli ecclesie Chanadiensis, coram nobis adherebat, quasdam litteras prelibati capituli ecclesie Waradiensis super premissis regie serenitati rescriptas, nobis presentavit, declarantes, inter cetera, quod ipsum capitulum Waradiense receptis premissis litteris nostris adiudicatoriis, unacum Emerico de Koch, homine regio, virum discretum, magistrum Bartholomeum, socium et concanonicum eorum archidiaconumque de Kalatha, ad premissa fideliter exsequenda duxisset destinandum. Qui, demum ad ipsum capitulum reversi et per idem capitulum requisiti, eidem concorditer retulissent quod ipsi, in quindenis festi Passce domini proxime preteriti et aliis diebus subsequentibus, ad idque sufficientibus, ad facies possessionum Telegd, Zabouch, Jeneu, Bothyan[1], Wylak, Olahtelek, Look, Teleky, Pethurylese et Philipkue nuncupatarum et pertinencium ad eandem possessionem Philipkue vocatam, vicinis et commetaneis earundem legitime convocatis, et partibus presentibus, accessissent, ac primo possessionem Telegd vocatam, in comitatu Bihoriensi existentem, in duas partes hoc modo divissent, quod unus vicus simplicis ordinis in eadem situs, a domo Johannis, filii Thome, exclusive, versus partem orientalem protensus usque finem, simulcum fundo curie patris sui, Laurencio, filio Johannis, provenisset; alter enim vicus dupplicis ordinis, a domo Johannis, filii Dominici, exclusive, versus partem occidentalem protensus usque finem, simulcum fundo curie Thome, filii Laurencii, in ius et proprietatem eiusdem Thome cessisset et provenisset

Possessionem autem Zabouch vocatam, similiter in duas divisissent partes rectas et coequales, ita videlicet quod unus vicus simplicis ordinis, simulcum fundo curie Emerici parvi, ex opposito ipsius vici situato, a porcione Clementis incipiens usque finem, versus partem meridionalem protenus, prefato Laurencio; alter enim vicus, in eadem situs, a fundo prefati Emerici incipiens, similiter simplicis ordinis versus plagam orientalem protensus usque finem, Thome provenisset.

Possessionem denique Jeneu vocatam divisissent hoc modo, quod vicus dupplicis ordinis in eadem situs, a domo Blasii, filii Abrae, incipiens inclusive, versus partem orientalem protensus usque ecclesiam in eadem possessione fundatam, prefato Laurencio; alter enim vicus, similiter dupplicis ordinis, simulcum fundo Thome, a predicto fundo curie

Blassi exclusive, usque eandem ecclesiam, simulcum molendino in fluvio Crisii habito, eidem Thome cessissent et provenissent. Preterea, una contrata simplicis ordinis, Molunzegh vocata, a fundo Anthonii incipiens inclusive, usque finem, versus partem occidentalem protensa, prefato Laurencio, reliqua enim contrata, modo quo supra, simplicis ordinis, a domo Anthonii prenotata incipiens exclusive, versus partem meridionalem protensa, usque fluvium Crisii, Thome provenisset; item unus vicus simplicis ordinis, in insula Zadur vocata situs, a domo Petri dicti de Agria inclusive usque pontem, eidem Laurencio; altera pars nempe eiusdem vici, ex opposito existens, a domo prefati Petri incipiens usque finem, Thome provenisset.

Possessionem vero Bothyan vocatam similiter in duas partes divisissent rectas et condecentes, ita videlicet quod unus vicus simplicis ordinis, in eadem situs, a porcione magistri Georgii incipiens, versus partem septemtrionalem protensus, usque finem, simulcum medio fundo a parte meridionali habito, Laurencio, filio Johannis, et ab eodem medio fundo incipiendo, unus vicus simplicis ordinis usque finem, Thome provenisset.

Possessionem vero Wylak vocatam hoc ordine divisissent, quod unus vicus simplicis ordinis, a domo Petri litterati inclusive, usque domum Bench, similiter inclusive, eidem Laurencio, necnon alter vicus, a predicto domo Petri litterati incipiens usque porcionem magistri Georgii, in ius et proprietatem prefati Thome cessissent et provenissent, simulcum tribus fundis curie; adiecissent eciam, ut in fine ipsius vici, in locis sessionalibus habitatoribus destitutis, iobagiones communiter locandi haberent facultatem.

In posterum autem, possessionem Teleky vocatam divisissent hoc modo, quod vicus simplicis ordinis, in eadem situs, a domo Andrea, filii Dominici, incipiens inclusive, versus partem orientalem protensus, usque finem, prefato Laurencio, et reliqua pars eiusdem vici, a predicta domo Andree, filii Dominici, exclusive incipiens, similiter usque finem, Thome provenisset. Item unus vicus simplicis ordinis, a domo Barnabe, filii Petri, incipiens inclusive, versus partem meridionalem protensus, usque domum Sebastiani, filii Salomonis, inclusive, annotato Laurencio provenisset, et alter vicus, a domo prefati Barnabe incipiens, dupplicis ordinis, versus partem occidentalem protensus, a parte fluvii Crisii situs, usque finem, prefato Thome provenisset, et alter vicus, a domo prefati Sebastiani incipiendo exclusive usque finem, similiter prefato Thome provenisset. Item unus vicus, in eadem situs, simplicis ordinis, a domo Michaelis, filii Petri, inclusive, versus partem meridionalem protensus, usque finem, prelibato Laurencio, altera pars enim eiusdem vici, a prefata domo Michaelis, filii Petri, incipiens exclusive, usque finem, versus partem occidentalem protensus, in porcionem Thome antedicti provenisset; molendinum autem in fluvio Crisii habitum, in eadem possessione Teleky vocata existens, prefato Laurencio provenisset.

Possessionem quippe Peturylese vocatam divissent hoc modo, quod una pars eiusdem possessionis, a parte occidentali existens usque finem, prefato Laurencio, reliqua vero medietas eiusdem prenotato Thome provenisset.

Possessionem Laak[8] vocatam in duas divisissent partes condecentes, ita videlicet quod quinque domos a kenezyatu Tatamyr kenezii excidendo, a parte occidentali existentes, simulcum kenezyatu Maximiani

kenezii, prefato Laurencio provenisset, alia parte possessionis eiusdem prefato Thome remanente.

Possessionem Philipkue vocatam divisissent in duas partes, cuius medietas, a parte fluvii Morisii existens, prefato Thome provenisset, alia parte predicto Laurencio remanente.

Possessionem Fyzes vocatam in duas divisissent partes, cuius recta medietas, a parte fluii[9] Morisii adiacens, prefato Thome provenisset, reliqua parte prelibato Laurencio remanente.

Possessionem Balchahaza vocatam similiter in duas partes[10] divisissent, cuius recta medietas, a parte meridionali existens, memorato Thome, reliqua vero medietas, a parte occidentali adiacens, prefato Laurencio provenisset.

Possessionem Kouachyfalua vocatam eodem modo in duas partes divisissent, cuius recta medietas, a parte occidentali adiacens, Thome, reliqua vero medietas eiusdem, a parte orientali existens, prefato Laurencio provenisset.

Possessionem Posga vocatam in duas partes divisissent, cuius recta medietas, a parte occidentali adiacens, simulcum uno fundo a parte orientali situato, Thome, reliqua vero medietas prefato Laurencio provenisset.

Possessionem Hydegfa vocatam eodem modo in duas partes divisissent, cuius recta medietas, usque fluvium Morisii protensa, Thome, reliqua vero medietas eiusdem, a parte occidentali habita, Laurencio provenisset.

Possessionem Yelteukw vocatam similiter in duas partes divississent, cuius recta medietas, a parte orientali adiacens, Thome, reliqua vero medietas eiusdem, a parte orientali adiacens, prefato Laurencio cesisset et devenisset.

Possessionem Dyznooul vocatam divisissent in duas partes, cuius recta medietas, a parte orientali adiacens, Thome, reliqua vero medietas, a plaga occidentali habita, prefato Laurencio provenisset.

Possessionem Bounfalua vocatam divisissent hoc modo, quod recta medietas eiusdem, a parte fluvii Morisii existens Laurencio, reliqua vero medietas eiusdem, prenotato Thome cessisset.

Possessionem Salathyna vocatam eodem modo in duas divisissent partes rectas et coequales, cuius recta medietas, a plaga meridionali situata, Thome, reliqua vero medietas, a parte septemtrionali existens, Laurencio provenisset.

Possessionem denique ipsorum Salathynakuta vocatam divisisent in duas partes, cuius recta medietas, a parte occidentali adiacens, Thome, reliqua vero medietas eiusdem, a parte orientali existens, prelibato Laurencio provenisset.

Possessionem Peztuzfew vocatam, Olacalem, Thome assignassent possidendam, in recompensacionemque et equipollenciam possessionis eiusdem, eidem Laurencio ubicunque vellet in silva prope ipsam villam habita locum sessionalem unius ville Olacalis assignassent, iobagiones locandi in eodem facultatem adhibendo; hoc eciam non pretermisso, quod universas possessiones modo premisso divisas inter partes sorte superpozita divisissent. Terras enim usuales earundem possessionum communi usui deputassent. Molendinum vero in possessione Telegd vocata constructum, modo quo supra, communi usui deputassent.

Possessionem ipsorum Olahtelek vocatam divisissent hoc modo, quod unus vicus simplicis ordinis, a domo Petri, filii Johannis, exclusive,

versus partem orientalem protensus, usque finem, Laurencio, filio Johannis, provenisset; alter vero vicus dupplicis ordinis, a predicta domo Petri, filii Johannis, inclusive usque porcionem magistri Georgii, versus partem orientalem protensus, Thome provenisset. In utroque fine ipsius vici ambe partes iobagiones locandi haberent facultatem.

Voluissent autem eedem partes ut, in silvis ipsarum universis, iobagiones locandi quelibet earum meram haberet facultatem, et specialiter in silva Tataraspataka vocata.

Possesionem nempe eorundem Kystarnuk vocatam divisissent in duas partes, cuius recta medietas, a parte fluvii Morisii sita, usque finem, Thome, reliqua vero medietas eiusdem, a parte orientali existens, prefato Laurencio provenisset. Silvam autem ad eandem spectantem, metali sequestracione per medium ab invicem distingendo, recta medietas eiusdem silve, a parte orientali adiacens, memorato Laurencio, reliqua vero medietas eiusdem, a parte occidentali existens, pretacto Thome cessisset.

Possessionem enim Palata vocatam similiter in duas partes divisissent, cuius recta medietas, a parte meridionali existens, in ius et proprietem dicti Thome, simulcum fundo curie heremicultorum provenisset, reliqua medietate eiusdem, a parte septemtrionali adiacente, simulcum uno fundo curie a parte cuiusdem arboris ilicis, pretacto Laurencio remanente.

Possessionem denique Bodugazzunfalua vocatam divisissent in duas partes, cuius recta dimidietas, a parte meridionali adiacens, simulcum vico dupplicis ordinis, usque finem, Laurencio, reliqua vero medietas eiusdem, similiter cum vico dupplicis ordinis, versus partem septemtrionalem protensa, Thome provenisset.

Possessionem Humukreu vocatam divisissent in duas partes, et recta dimidietas eiusdem, a parte orientali adiacens, versus ecclesiam Hudeghaz dictam protensa, a domo Nicolai dicti Chigla exclusive, Thome, reliqua medietas eiusdem, a parte septemtrionali existens, a domo prefati Nicolai inclusive, pretacto Laurencio provenisset.

Possessionem Hudeghaz voctam similiter in duas partes divisissent, et unus vicus simplicis ordinis, in eadem situs, a domo Michaelis, filii Marci, inclusive, simulcum duobus fundis curie, prelibato Laurencio cessisset, reliqua medietas eiusdem, a parte septemtrionali habita, usque porcionem possessionariam magistri Clementis, filii Pangaracii, pretacto Thome devenisset; a domo pretacti Michaelis, filii Marci, in fine ipsius vici, versus partem campestrialem, tam idem Thomas, quam prefatus Laurencius iobagiones locandi haberent facultatem.

Possessionis Akach vocate recta medietas, ab ecclesia in eadem fundata incipiens, a parte cuiusdam prati adiacens, usque finem, Thome, reliqua medietas eiusdem, a parte campestriali adiacens, annotato Laurencio provenisset, necnon una medietas eiusdem, a predicta ecclesia incipiens, iuxta predictum pratum, versus partem meridionalem protensa, predicto[11] Laurencio provenisset. Reliqua medietas eiusdem, ex opposito existens, a parte campestriali adiacens, antedicto Thome cessisset.

Possessionem Akachzenthmyclous vocatam divisissent hoc modo, quod, quia quondam magister Johannes, filius Laurencii, pater eiusdem Laurencii, porcionem suam possessionariam in possessione Bochar vocata habitam, cuidam famulo suo in recompensacionem serviciorum eiusdem laudedignorum contulisset, ex eo de predicta possessione Akachzentmyclous vocata, prescripto Laurencio, filio eiusdem Johannis, quartam por-

cionem possessionariam assignassent; residue vero tres porciones eiusdem possessionis, prefato Thome provenissent.

Possessionem Zuch vocatam divisissent in duas partes, cuius recta medietas, a parte prati fenilis habita, Thome, reliqua vero medietas eiusdem, a parte campestriali situata, pretacto Laurencio provensisset.

Possessionem Kemeche vocatam divisissent eodem modo, cuius recta medietas, ab una arbore piri bifurcali incipiens, versus partem cuiusdam ecclesie in eadem fundate protensa, usque signum metale per ipsos limitatum, Thome provenisset, reliqua vero medietas eiusdem, ab eadem arbore piri usque porcionem Nicolai dicti de Tumluz, Laurencio antedicto provenisset. Ceterum a predicto signo metali, una portio usque finem, similiter eidem Laurencio provenisset, et ab alio signo metali versus partem campestrialem, usque finem, pretacto Thome provenisset. Tributa denique, terras usuales, prata, fenilia, lacus paludosos, silvas et nemora, necnon arundineta utique communi usui deputassent.

Possessiones Benedic et Chakla vocatas communi usui deputassent, hoc modo, quod iudicem possessonibus in eisdem, qui universos proventus et iura earundem eis equo moderamine teneretur aministrare[12] communiter deputarent. Voluissent autem eciam quod nullus eorum maius vel minus de fructibus et universis reditibus[1] ac obvencionibus earundem percipere posset, sed inter eos equaliter dividere tenerentur, tali obligamine mediante, quod quicumque eorundem plures proventus percipere niteretur, extunc in viginti quinque marcis convinceretur eo facto. Obvenciones autem et proventus earundem possessionum, in festo beati Georgii martiris nunc preterito provenire debents, communiter perciperent. Obvenciones autem preteriti anni et in antea, que in eisdem resultassent, scilicet usque predictum festum beati Georgii martiris nunc preteritum šolvere debentes, idem Laurencius perciperet ex integro.

Possessionem denique ipsorum Nagtarnuk vocatam, in comitatu Chanadiensi habitam, divisissent hoc modo, quod unus vicus simplicis ordinis, a parte campestriali adiacens, in eadem situs, usque portum fluvii Morisii, Magasmorth dictum, scilicet usque finem, pretacto Laurencio provenisset; alter vicus enim ex opposito existens, similiter simplicis ordinis, a parte fluvii Morisii situs, exceptis tribus fundis curie, usque finem, scilicet usque predictum portum Morisii, in ius et proprietatem predicti Thome cesisset. Predicti autem tres fundi curie, a parte possessionis Kystarnuk vocate existentes, antedicto Laurencio provenissent. Fundus autem curie prefati Laurencii. in eadem possessione situs, simulcum protensione orti[1], a parte fluvii Morisii ultra quandam viam publicam existentis, prout ipsius existeret, eidem Laurencio cessisset et devenisset. Silvam autem ad eandem possessionem spectantem, metali signo usque vadum fluvii Morisii per medium sequestrando, una pars eiusdem, a parte orientali habita, Thome, reliqua vero medietas, a parte occidentali existens, prefato Laurencio provenisset, arbores fructiferas et nemora communi usui deputando.

Voluissent eciam eedem partes quod, si prefatum Thomam, deo volente, sine heredum solacio premori contingeret, ipso Laurencio superstite remanente, extunc eedem possessiones eidem Laurentio ac heredibus et successoribus suis, si vero ipsum Laurentium heredum solatio destitutum premori contingeret, prefato Thome in humanis remanente, extunc eidem Thome et heredibus ac posteris devolverentur et succederent possidende. Divisio autem possessionaria prenotata extitisset eodem

modo facta secundum quod inter magistros Georgium et Nicolaum, filios Nicolai, et Clementem, filium Pangaratii, facta fuisset.

Quibusquidem rescripcionalibus litteris exhibitis et revisis, prenominati procuratores ipsarum partium premissam possessionariam divisionem et ordinacionem, modo premisso inter ipsas partes factam et habitam, easdem partes omnino modo superius expresso perpetuo observare et in nullo retractare velle referendo, easdem divisionem et ordinacionem, mediante nostro privilegio, per nos roborari facere postularunt. Verumquia prenominate possessiones Telegd, Zabouch et Jeneu, molendino in fluvio Crisii sito ipsi Thome cesso, ac Bathyan, Wylak, Teleky, molendio in eadem Teleky super fluvio Crisii in porcionem ipsius Laurencio devento, ac Peturylese, Lak[1], Philipkue, Fyzeș, Balchahaza, Kouachyfalua, Posga, Hydegfa, Velteukw, Diznouhoul[1], Bounfalua, Salatyna[1] et Salatinakuta[1] vocate sorte superposita, item possessione Peztuizfeu, Olacali, dicto Thome assignata, in recompensacionemque eiusdem possessionis ipsi Laurencio, ubicunque vellet in silva prope ipsam villam habita, loco sessionali unius ville Olachalis[1] relicto; terris vero usualibus earundem possessionum et molendino in dicta possessione Telegd constructo communi usui deputatis, possessiones Olahteleke, Kystarnuk, silva ad eandem Kystarnuk spectanti per medium ab invicem distincta, et medietate eiusdem, a parte orientali, ipsi Laurencio, reliqua vero medietate ipsius, ex parte occidentali existenti, pretacto Thome cedente, possessiones Palata, Bodughazzunfalua[1], Humukreu, Hudeghaz, Akach, Akachzenthmyclous, Zwch et Kemeche apellate[1], modo superius expresso per prefatos regium et annotati capitului Waradiensis homines divise, et cuique parti sue porciones ex eisdem cesse perpetuo possidere assignata[13] fuisse, tributa denique, terre ususles, prata, fenilia, laci[14] paludosi, silve, nemora et arundineta, possessiones Benedyk[1] et Chakla vocata, ut predicitur, communi usui deputate extitisse, partibus, ut premittitur, in hiis omnibus non discordantibus, ex serie premissarum litterarum ipsius capituli Waradiensis, super hiis domino nostro regi rescripcionalium, adinveniebantur.

Pro eo nos, iustis et iuri consonis peticionibus predictorum procuratorum ipsarum parcium favorabiliter inclinati, seriem premissarum litterarum pretacti capituli Waradiensis presentibus litteris nostris privilegialibus conscribi faciendo, easdem eatenus, quatenus eedem veritati suffragantur, simulcum dicta possessionaria divisione et ordinacione ac omnibus hiis, que in tenore earundem in presentibus superius exprimuntur, nulla parte de eisdem excepta, pro predictis Laurencio, filio Johannis, et Thome, filio Laurencii, ac eorum posteritatibus perpetuo valere, auctoritate nostra iudiciaria duximus confirmandas, presentis previlegii nostri patrocinio mediante, possessionaria et alia quelibet iura parcium earundem, in eisdem litteris superius conscriptis distinctim expressa, cum omnibus suis utilitatibus et pertinenciis universis, ipsis partibus earumque heredibus et successoribus iure, quo eis dinoscuntur[1] pertinere, perpetuo possidenda, tenenda et habenda relinquentes atque committentes, sine preiudicio iurium quorumlibet aliorum.

In cuius rei memoriam perpetuamque firmitatem, presentes prelibato Thome, filio Laurencii, concessimus litteras nostras privilegiales, pendentis autentici sigilli nostri munimine roboratas.

Datum in Visegrad, sedecimo die octavarum festi beati Georgii martiris predictarum, anno domini Millesimo trecentesimo sexagesimo sexto.

⟨*Pe verso, de aceeași mînă:*⟩ Magister Thomas, filius Laurencii de Telekd[1] tenetur s⟨olvere⟩ X. pen⟨sas⟩[15] et C. de⟨narios⟩[15].

⟨*Pe verso, de alte mîini din sec. XIV—XVI:*⟩ Divisionalis super possessionibus Thelegd, Jenew, Zabolch, Battyan, Wjlak, Lok, Thelky, Peterwlese, in Byhoriensi et aliis in Chanadiensi comitatibus existentibus, inter Laurencium, filium Johannis de Thelegd, et Thomam, filium Laurencii de eadem Thelegd, 1366 facta.

Noi, comitele Ștefan Bubeek, judele curți prealuminatului și măritului principe, domnul Ludovic, din mila lui Dumnezeu, strălucitul rege al Ungariei, facem cunoscut și dăm de știre tuturor cărora se cuvine că la trecutele octave de după sărbătoarea fericitului apostol Iacob[16], din anul Domnului o mie trei sute șaizeci și patru, venind în fața judecății noastre, potrivit cuprinsului scrisorii de chemare în judecată a capitlului bisericii de Oradea, Andrei, fiul lui Ioan în numele lui Laurențiu, fiul lui Ioan de Tileagd, cu scrisoarea de împuternicire a capitlului bisericii de Cenad, împotriva lui Toma, fiul lui Laurențiu din același Tileagd, ne-a înfățișat patru scrisori de globire, una a zisului domn al nostru, regele, iar trei ale noastre, date în ani și soroace deosebite, pomenite ⟨în⟩ alte scrisori ale noastre, întocmite cu privire la aceasta, ⟨și⟩ care arătau, între altele, că întîi sus-zisul Toma, fiul lui Laurențiu de Tileagd, potrivit cuprinsului scrisorii de amînare a răposatului comite Nicolae, fiul lui Ugrin, fost odinioară tot jude al curții regești a acestui domn al nostru, regele, trebuia să răspundă neapărat[17] la octavele trecute ale sărbătorii Botezului Domnului[18] din anul aceluiași o mie trei sute șaizeci, ⟨stînd⟩ față cu sus-zisul Ioan, adică tatăl aceluiași Laurențiu, ⟨și apoi⟩, cu voia lui Dumnezeu, plecînd din această lume acel comite Nicolae și dregătoria lui de jude al curții regești rămînînd vacantă, ⟨trebuia să răspundă⟩[17] înaintea acelui domn al nostru regele; iar a doua oară, potrivit cuprinsului scrisorii de chemare a capitlului bisericii de Buda, a fost chemat la judecată în chip legiuit, ca să stea față cu acel Ioan, fiul lui Laurențiu, în vinerea de după ziua ⟨acum⟩ trecută a Mijlocului păresimilor[19], din zisul an al Domnului o mie trei sute șaizeci; și a treia oară, potrivit cuprinsului scrisorii noastre de amînare de mai înainte, trebuia să răspundă neapărat la octavele sărbătorii Botezului Domnului[20], pe atunci de curînd trecute[21] stînd de față cu pomenitul Laurențiu, fiul lui Ioan, într-o pricină de păgubire și avere, precum și de împărțire de moșie; iar a patra oară, potrivit cuprinsului scrisorii de chemare a pomenitului capitlu din Oradea, fiind chemat înaintea noastră, la octavele sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe[22], pe atunci de asemenea de curînd trecute[21], ca să stea față cu pomenitul Laurențiu, fiul lui Ioan, ⟨și⟩ deși împuterniciții legiuiți ai sus-zișilor Ioan și Laurențiu, fiul său, numiți în scrisorile lor, l-au așteptat ⟨pe el⟩[23] la cel patru soroace, numărul legiuit de zile, în fața zisului domn al nostru, regele, și a noastră, ⟨el⟩ nici n-a venit, nici n-a trimis ⟨pe nimeni⟩ la nici unul din cele patru soroace, dînd astfel prilej să fie pedepsit cu gloabă judecătorească.

Iar la acele octave ale sărbătorii fericitului apostol Iacob, pomenitul Toma, fiul lui Laurențiu, nu a venit, nici n-a trimis ⟨pe nimeni⟩, deși a fost așteptat în fața noastră numărul legiuit de zile de către sus-scrisul împuternict al sus-zisului Laurențiu, și astfel a dat prilej să fie, la fel, încărcat cu gloabă judecătorească prin altă scrisoare a noastră. ⟨Drept care⟩ sus-zisul Andrei, împuternicitul zisului Laurențiu, fiul lui

Ioan a cerut să-i facem dreptate în cele de mai sus din partea pomenitului Toma.

Deci, deoarece nu se obişnuieşte ca vreo pricină să se încheie numai prin chemările obişnuite la judecată, fără să fie urmată de chemările osebite[24] ce sînt legate de punerile în stăpînire şi, dacă e nevoie, de trei strigări prin tîrguri, şi ⟨deoarece⟩ cel mai mare semn de îndurare pentru judecători este să cheme la calea dreptăţii pe cei rătăciţi şi răzvrătiţi împotriva legii, de aceea, prin cuprinsul altei scrisori a noastre, am cerut cu supunere prieteniei pomenitului capitlu al bisericii de Oradea ca să trimită spre mărturie omul lor vrednic de crezare, în faţa căruia, omul regelui, care se va arăta mai jos, să aşeze în moşia numită Tileagd, a zisului Toma, fiul lui Laurenţiu, pe sus-numitul Laurenţiu, fiul lui Ioan, sau pe împuternicitul său legiuit, spre a sta acolo cincisprezece zile şi a primi acolo în aceste zile numai cele trebuincioase hranei, fără nici o împărţeală, iar pe acel Toma, fiul lui Laurenţiu, să-l cheme anume ⟨spre a sta⟩ înaintea maiestăţii ⟨sale⟩ regelui, faţă cu acel Laurenţiu, fiul lui Ioan, la octavele pe atunci viitoare ale sărbătorii fericitului arhanghel Mihail[25], ca să răspundă neapărat şi să dea socoteală temeinică asupra pricinii de căpetenie, adică asupra întrebării de ce nu a făcut parte zisului Laurenţiu, din moşiile şi părţile de moşie numite Tileagd, Săbolciu, Ineu, Botean, Uileacu, Olahtelek, Luncşoara, Telechiu, Peturÿlese, Borşa, Orozy, Ech şi Philipkue şi cele ce ţin de acea ⟨moşie⟩ Philipkue, şi de ce, făcîndu se stăpîn pe ele, le-a păstrat pentru sine, şi ⟨totodată⟩ ca să se plătească faţă de noi şi de partea potrivnică de pomenitele gloabe ale celor cinci soroace, care fac cincisprezece mărci, punîndu-i tot atunci în vedere ⟨aceluia⟩[26] că, dacă va veni şi printr-un răspuns fără amînare se va desvinovăţa[27], după cuviinţă, de toate cele de mai sus şi se va plăti de pomenitele gloabe ale celor cinci soroace, va fi bine, altminteri, fără a se ţine seama de lipsa lui, vom face în cele de mai sus ceea ce vom găsi că este potrivit cu dreptatea; şi după acestea, sus-zisul capitlu din Oradea să răspundă în scris, întocmai, domnului nostru regelui, la zisele octave ale sărbătorii fericitului arhanghel Mihail, despre desfăşurarea chemării ⟨în judecată⟩ ca şi despre numele celui chemat.

Iar după ce dezbaterea celor de mai sus a fost amînată, din porunca scrisă a regelui, potrivit cuprinsului scrisorii noastre de amînare, de la acele octave ale sărbătorii fericitului arhanghel Mihail, pe a cincisprezecea zi de la lăsarea la vatră a oastei regale, în sfîrşit, la sosirea acelei a cincisprezecea zi de la lăsarea la vatră a oastei regale pornite spre Bulgaria, care fusese vestită pentru octavele atunci de curînd trecute ale sărbătorii fericitului arhanghel Mihail[28], venind înaintea noastră pomenitul Andrei, fiul lui Ioan, în numele acelui Laurenţiu, fiul lui Ioan, cu scrisoarea de împuternicire a zisului capitlu al bisericii de Cenad, ne-a înfăţişat scrisoarea de răspuns a sus-zisului capitlu din Oradea către domnul nostru, regele, cu privire la cele de mai sus, în care, între altele, am aflat lămurit că sus-zisul Toma, fiul lui Laurenţiu de Tileagd, fiind aflat de Ioan de Mendzenth, omul regelui, de faţă cu preotul Ioan, slujitorul altarului sfîntului evanghelist Ioan, omul de mărturie al acelui capitlu din Oradea, la sărbătoarea fericitului Egidiu mărturisitorul[29], din zisul trecut an al domnului o mie trei sute şaizeci şi patru, în adunarea obştească a domnului palatin ţinută aproape de mănăstirea sfîntului Ştefan protomartirul din Dealul Orăzii, cu obştea nobililor din comitatele Bihor şi Crasna, a fost chemat faţă în faţă, după

rînduială și lege, înaintea regelui, spre a sta față cu sus-zisul Laurențiu, fiul lui Ioan, la sus-zisele octave pe atunci viitoare ale sărbătorii fericitului arhanghel Mihail, ca să răspundă neapărat asupra sus-pomenitei pricini de căpetenie și să se plătească față de noi și de partea potrivnică de zisele gloabe ale celor cinci soroace, care fac cincisprezece mărci. Iar la acea a cincisprezecea zi de la lăsarea la vatră a oastei[30] sus-zisul Toma, fiul lui Laurențiu de Tileagd — ⟨deși⟩ așteptat în fața noastră în zilele legiuite ale ⟨sorocului⟩ acelei a cincisprezecea zi de către numitul Andrei, împuternicitul legiuit al zisului Laurențiu, fiul lui Ioan, în numele acestuia, — nici nu a venit, nici nu a trimis ⟨pe nimeni⟩, dînd prilej să fie pedepsit, printr-o altă scrisoare a noastră, la gloaba obișnuită, pentru neînfățișarea sa, iar pentru neplata pomenitelor gloabe, cu îndoitul lor; iar sus-zisul împuternicit al pomenitului Laurențiu, fiul lui Ioan, ne-a cerut să-i facem judecată și dreptate din partea zisului Toma, fiul lui Laurențiu, cu privire la cele de mai sus, așa cum îndeamnă cumpăna dreptății.

Drept aceea, deoarece, potrivit obiceiului regatului, nu se obișnuiește ca vreo pricină să se încheie numai prin obișnuitele chemări ⟨în judecată⟩ sau chemări osebite, fără ca ⟨aceste⟩ chemări osebite ce sînt legate de punerile în stăpînire să fie urmate, dacă ar fi nevoie, de trei strigări ⟨prin tîrguri⟩, și ⟨deoarece⟩ cel mai mare semn de îndurare pentru judecători este să cheme la calea dreptății, prin cîte trei strigări prin tîrguri, chiar și pe cei rătăciți și pe cei ce se răzvrătesc împotriva legii, drept aceea am cerut în scris, cu toată cinstea, prieteniei sus-zisului capitlu din Oradea, să trimită spre mărturie omul lor vrednic de crezare, în fața căruia, omul regelui, care se va arăta mai jos în această ⟨scrisoare⟩, să pună să fie strigat obștește, la trei tîrguri din acel ținut, sus-zisul Toma, fiul lui Laurențiu de Tileagd, ca ⟨să vină⟩ înaintea regelui, spre a sta față cu sus-zisul Laurențiu, fiul lui Ioan, la octavele pe atunci viitoare ale Începutului părăsimilor[31], ca să răspundă neapărat asupra sus-pomenitei pricini de căpetenie și să se plătească față de noi și de partea potrivnică de zisele gloabe, făcînd adică în totul treizeci și trei de mărci, punîndu-i în vedere tot atunci, că dacă va veni și va răspunde fără amînare cu privire la pricina de căpetenie și se va plăti față de noi și de partea potrivnică de zisele gloabe, va fi bine, altminteri, fără a se ține seama de lipsa lui, vom face în cele de mai sus ce vom găsi că e potrivit cu dreptatea; și după acestea sus-zisul capitlu din Oradea să răspundă în scris domnului nostru regelui, la sus-zisele octave ale Începutului păresimilor, despre desfășurarea acelei întreite strigări prin tîrguri.

În sfîrșit, sosind acele octave ale Începutului păresimilor, pomenitul Laurențiu, fiul lui Ioan, venind însuși înaintea noastră, ne-a înfățișat scrisoarea zisului capitlu din Oradea trimisă ca răspuns luminăției regești cu privire la pomenita întreită strigare prin tîrguri, din cuprinsul cărei ⟨scrisori⟩ am aflat lămurit, între altele, că prin Barnaba de Chykud, omul regelui, de față cu Ladislau, rectorul altarului mare al fericitei fecioare, preot din corul acelei biserici de Oradea, dat spre mărturie de către acel capitlu de Oradea, Toma, fiul lui Laurențiu de Tileagd, a fost strigat obștește în trei tîrguri din acel ținut, ⟨ca să vină⟩ înaintea regelui, la zisele octave ale Începutului păresimilor, spre a împlini cele de mai sus, stînd față cu sus-zisul Laurențiu, fiul lui Ioan. Iar acest Toma, fiul lui Laurențiu, netemîndu-se deloc de a mai grămădi asupra sa mai multe gloabe, cu toate că a fost așteptat, potrivit legii,

în fața noastră de pomenitul Laurențiu, nu s-a îngrijit să vină sau să trimită ⟨pe cineva⟩ în fața noastră la acele octave, dînd prilej să fie pedepsit, printr-o altă scrisoare a noastră, cu îndoitul sus-ziselor gloabe; deci pomenitul Laurențiu, fiul lui Ioan, ne-a cerut să-i facem dreptate din partea sus-zisului Toma, fiul lui Laurențiu, cu privire la toate cele de mai sus.

Și deoarece sus-zisul Toma, fiul lui Laurențiu, care întîia oară trebuia să răspundă neapărat în pricina cu acel Ioan, tatăl zisului Laurențiu, potrivit cuprinsului scrisorii pomenitului comite Nicolae, fiul lui Ugrin, iar după moartea acelui comite Nicolae ⟨trebuie să răspundă⟩ înaintea acelui domn al nostru, regele; iar a doua oară a fost chemat în chip legiuit spre a sta față cu acel Ioan, potrivit cuprinsului scrisorii acelui capitlu din Buda; și a treia oară trebuia să răspundă neapărat stînd față cu acel Laurențiu într-o pricină de păgubire a bunurilor și de împărțeală de moșii, potrivit cuprinsului scrisorii noastre de amînare; iar a patra și a cincea oară a fost chemat după lege, potrivit cuprinsului scrisorilor de chemare ale pomenitului capitlu din Oradea; iar a șasea oară a fost chemat în chip osebit în legătură cu cele de mai sus, întrucît legiuitele chemări la judecată sînt urmate de osebite chemări ce sînt legate de punerî în stăpînire, atunci cînd cei chemați se îndărătnicesc în a nu veni în fața judecății, și la nevoie și de trei strigări prin tîrguri; iar cea din urmă oară fiind strigat în chip legiuit la trei tîrguri din acel ținut, așa cum cerea îndărătnica lui neînfățișare în fața judecății, nu s-a îngrijit să vină sau să trimită pe altul pentru el la nici unul din cele șapte soroace, ci dînd prilej ca la fiecare din acele soroace să fie pedepsit cu gloabe judecătorești, a lipsit cu totul dinaintea legii și a dreptății, în timp ce pomenitul Laurențiu, ⟨precum⟩ se știe, a păzit legiuitele soroace și a împlinit toate rînduielile judecătorești ⟨legate de⟩ pîra sa împotriva acelui Toma.

Drept aceea, împreună cu prelații, baronii și nobilii regatului care judecau împreună cu noi, hotărînd noi că acelui Laurențiu, fiul lui Ioan, trebuie să i se facă parte din zisele moșii, în chipul arătat mai jos, și sa-i fie date în stăpînire, am cerut în scris, cu plecăciune, prieteniei pomenitului capitlu din Oradea, să trimită omul lor de mărturie vrednic de crezare, în fața căruia, omul regelui Simion de Bagyun sau, în lipsa lui, Emeric de Koch, ducîndu-se în a cincisprezecea zi a sărbătorii Paștelui Domnului, pe atunci în curînd viitoare[32], și în alte zile următoare și îndestulătoare pentru aceasta, la sus-zisele moșii numite Tileagd, Săbolciu, Ineu, Botean, Uileacu, Olahteleke, Luncșoara, Telechiu, Peturylese, Borșa, Orozy, Ech și Philipkue, și la cele ce țin de acea Philipkue, și făcînd legiuita chemare a vecinilor și megieșilor lor și a zisului Toma, și fiind ⟨aceștia⟩ de față, să le împartă în două părți drepte și deopotrivă, din care o parte dreaptă, împreună cu toate folosințele sale și cu toate cele ce țin de ea, despărțind-o, dacă va fi nevoie, prin semne de hotar de cealaltă parte, s-o dea în stăpînire sus-scrisului Laurențiu, fiul lui Ioan, și tuturor moștenitorilor și urmașilor lui ca s-o stăpînească și s-o aibă pe veci cu acel drept cu care se știe că ține de el, fără a fi piedică împotrivirea sus-zisului Toma, fiul lui Laurențiu, și a fiilor săi; cealaltă parte deopotrivă a acelor ⟨moșii⟩ rămînînd acelui Toma și moștenitorilor lui ca s-o stăpînească, de asemenea, pe veci și nestrămutat, dacă nu s-ar împotrivi alții; iar pe împotrivitori, dacă vor fi alții[33], sa-i cheme ⟨spre a sta⟩ față cu acel Laurențiu, fiul lui Ioan, înaintea regelui, la octavele sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe, de asemenea pe atunci

viitoare[34], ca să dea seamă de împotrivirea lor; iar după acestea, sus-zisul capitlu din Oradea să răspundă în scris, întocmai, domnului nostru, regele, la zisele octavele ale ‹sărbătorii› sfîntului mucenic Gheorghe, despre felul cum s-a făcut acea împărţire şi dare în stăpînire de moşii, împreună cu mersul hotarelor sau cu numele împotrivitorilor şi al celor chemaţi, dacă ar fi vreunii.

În sfîrşit, la sosirea acelor octave ale sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe, ‹înfăţişîndu-se› Blasiu şelarul, în numele sus-scrisului Laurenţiu, fiul lui Ioan de Tileagd, cu scrisoarea de împuternicire a capitlului bisericii de Buda, de faţă cu Pavel de Kezy, care stătea înaintea noastră pentru sus-scrisul Toma, fiul lui Laurenţiu, cu scrisoarea de împuternicire a capitlului bisericii de Cenad, ne-a înfăţişat o scrisoare a pomenitului capitlu al bisericii de Oradea, trimisă ca răspuns luminăţiei regeşti cu privire la cele de mai sus, care arăta, între altele, că acel capitlu din Oradea, primind pomenita noastră scrisoare de hotărîre judecătorească[35], a hotărît să trimită, dimpreună cu omul regelui, Emeric de Koch, pe chibzuitul bărbat, magistrul Bartolomeu, soţul şi fratele lor canonic şi arhidiacon de Calata, spre împlinirea întocmai a celor de mai sus. Aceştia, întorcîndu-se apoi la acel capitlu şi întrebaţi de acel capitlu, i-au spus într-un glas că în a cincisprezecea zi a sărbătorii Paştelui Domnului de curînd trecută[32] şi în alte zile următoare şi îndestulătoare pentru aceasta s-au dus la moşiile numite Tileagd, Săbolciu, Ineu, Botean, Uileacu, Olahtelek, Luncsoara, Telechiu, Peturylese şi Philipkue, şi la cele ce ţin de acea moşie numită Philipkue, şi chemînd în chip legiuit pe vecinii şi megieşii acelor ‹moşii›, şi fiind ei de faţă, au împărţit mai întîi moşia numită Tileagd, aflătoare în comitatul Bihor, în două părţi, în chipul următor: o uliţă cu un singur rînd de case, aflătoare pe acea ‹moşie›, întinzîndu-se spre partea de răsărit, de la casa lui Ioan, fiul lui Toma, dar fără această casă, pînă la capăt, dimpreună cu locul de curte al tatălui său, i-a venit lui Laurenţiu, fiul lui Ioan, iar altă uliţă cu două rînduri de case, întinzîndu-se spre partea de apus, de la casa lui Ioan, fiul lui Dominic, dar fără această casă, pînă la capăt, dimpreună cu locul de curte al lui Toma, fiul lui Laurenţiu, a căzut şi a ajuns în dreptul şi stăpînirea numitului Toma.

Iar moşia numită Săbolciu de asemenea au împărţit-o în două părţi drepte şi deopotrivă, în aşa fel că o uliţă cu un rînd de case, dimpreună cu locul de curte al lui Emeric cel mic, aşezat în faţa acelei uliţe, întinzîndu-se spre partea de miazăzi, începînd de la bucata lui Clement, pînă la capăt, i-a venit sus-numitului Laurenţiu, iar altă uliţă, tot cu un singur rînd de case, aşezată pe aceeaşi ‹moşie› începînd de la locul sus-zisului Emeric, ‹şi› întinzîndu-se spre partea de răsărit, pînă la capăt, i-a venit lui Toma.

Apoi moşia numită Ineu au împărţit-o în acest chip, că o uliţă cu două rînduri de case, aşezată pe acea ‹moşie›, începînd de la casa lui Blasiu, fiul lui Avram, împreună cu acea casă, ‹şi› întinzîndu-se spre partea de răsărit pînă la biserica zidită pe acea moşie, i-a căzut şi i-a venit sus-zisului Laurenţiu, iar altă uliţă, de asemenea cu două rînduri de case, dimpreună cu locul lui Toma, ‹începînd› de la sus-zisul loc de curte al lui Blasiu, dar fără el, pînă la acea biserică, dimpreună cu moara aflătoare pe rîul Criş, i-a căzut şi i-a venit acelui Toma. Pe lîngă aceasta, o uliţă cu un singur rînd de case, numită Colţul morii[36], începînd de la locul lui Anton, împreună cu aceasta, întinzîndu-se spre partea de apus, pînă la capăt, i-a venit sus-zisului Laurenţiu, şi uliţa rămasă, tot ca mai

sus, cu un singur rînd de case, începînd de la pomenita casă a lui Anton, dar fără ea, întinzîndu-se spre partea de miazăzi pînă la rîul Criș, i-a venit lui Toma. De asemenea, o uliță cu un singur rînd de case, așezată în ostrovul numit Zadur, de la casa lui Petru zis de Agria, și cu aceasta pînă la pod, i-a venit acelui Laurențiu; iar celalată parte a aceleiași ulițe, aflătoare în față, începînd de la casa sus-zisului Petru pînă la capăt, i-a venit lui Toma.

Iar moșia numită Botean au împărțit-o de asemenea în două părți drepte și potrivite, în așa fel, că o uliță cu un singur rînd de case așezată pe acea ⟨moșie⟩, începînd de la bucata ⟨de pămînt⟩ a magistrului Gheorghe, și întinzîndu-se spre partea de miazănoapte pînă la capăt, dimpreună cu o jumătate de loc ce se află în partea de miazăzi, a venit lui Laurențiu, fiul lui Ioan, și o uliță cu un singur rînd de case, începînd de la acea jumătate de loc, pînă la capăt, i-a venit lui Toma.

Iar moșia numită Uileacu au împărțit-o în acest fel, că o uliță cu un singur rînd de case, ⟨începînd⟩ de la casa lui Petru diacul și cu această casă pînă la casa lui Bench, de asemenea cu aceasta, i-a căzut și i-a venit lui Laurențiu, iar altă uliță, începînd de la sus-zisa casă a lui Petru diacul pînă la bucata magistrului Gheorghe, i-a căzut și i-a venit în dreptul și stăpînirea sus-zisului Toma, dimpreună cu trei locuri de curte. Și au mai adăugat ⟨condiția⟩ ca la capătul acelei ulițe, în locurile de sesie lipsite de locuitori, să aibă dreptul de a așeza împreună iobagi.

Iar după aceea au împărțit moșia numită Telechiu în acest chip, că o uliță cu un singur rînd de case, așezată pe acea ⟨moșie⟩, începînd de la casa lui Andrei, fiul lui Dominic, și cu aceasta, întinzîndu-se spre partea de răsărit, pînă la capăt, i-a venit sus-zisului Laurențiu, iar cealaltă parte a acelei ulițe, începînd de la sus-zisa casă a lui Andrei, fiul lui Dominic, dar fără această casă, de asemenea pînă la capăt, i-a venit lui Toma. De asemenea, o uliță cu un singur rînd de case, începînd de la casa lui Barnaba, fiul lui Petru, dimpreună cu această casă, întinzîndu-se spre partea de miazăzi pînă la casa lui Sebastian, fiul lui Solomon, dimpreună cu aceasta, i-a venit pomenitului Laurențiu, iar o altă uliță cu două rînduri de case, așezată spre rîul Criș, începînd de la casa sus-zisului Barnaba, și întinzîndu-se spre partea de apus, pînă la capăt, i-a venit sus-zisului Toma, și o altă uliță, începînd de la casa sus-zisului Sebastian, dar fără aceasta, pînă la capăt, i-a venit tot sus-zisului Toma. De asemenea, o uliță cu un singur rînd de case, așezată pe aceeași ⟨moșie⟩, de la casa lui Mihail, fiul lui Petru, și cu aceasta, întinzîndu-se spre partea de miazăzi, pînă la capăt, i-a venit sus-zisului Laurențiu, iar cealaltă parte a acelei ulițe, începînd de la sus-zisa casă a lui Mihail, fiul lui Petru, dar fără aceasta, întinzîndu-se spre apus pînă la capăt, a venit în partea sus-zisului Toma; iar moara așezată pe rîul Criș ⟨și⟩ aflătoare în aceeași moșie numită Telechiu i-a venit sus-zisului Laurențiu.

Iar moșia numită Peturylese au împărțit-o în acest chip, că o parte a acelei moșii, aflătoare înspre apus, pînă la capăt, i-a venit sus-zisului Laurențiu, iar cealaltă jumătate a ei i-a venit pomenitului Toma.

Moșia numită Luncșoara au împărțit-o în două părți deopotrivă, în așa fel că tăind cinci case din cnezatul cnezului Tatomir, aflătoare în partea de apus, împreună cu cnezatul cnezului Maximian, i-au venit sus-zisului Laurențiu, cealaltă parte a acelei moșii rămînînd sus-numitului Toma.

Moşia numită Philipkue au împărţit-o în două părţi, jumătatea ei aflătoare spre rîul Mureş i-a venit sus-zisului Toma, cealaltă parte rămînînd sus-numitului Laurenţiu.

Moşia numită Fyzes au împarţit-o în două părţi, jumătatea dreaptă a ei aşezată spre rîul Mureş i-a venit sus-numitului Toma, cealaltă parte rămînînd pomenitului Laurenţiu.

Moşia numită Bulza au împărţit-o de asemenea în două părţi, jumătatea dreaptă a ei aflătoare în partea de miazăzi i-a venit pomenitului Toma, iar cealaltă jumătate, aşezată în partea de apus, i-a venit sus-numitului Lurenţiu.

Moşia numită Kouachyfalua au împărţit-o în acelaşi chip în două părţi, jumătatea dreaptă a ei aşezată în partea de apus i-a venit lui Toma, iar cealaltă jumătate a ei, aflătoare în partea de răsărit, i-a venit sus-zisului Lurenţiu.

Moşia numită Pojoga au împărţit-o în două părţi, jumătatea dreaptă a ei aşezată în partea de apus, împreună cu un loc aşezat în partea de răsărit i-a venit lui Toma, iar cealaltă jumătate i-a venit sus-numitului Laurenţiu.

Moşia numită Hydegfa au împărţit-o în acelaşi chip în două părţi, jumătatea dreaptă a ei, întinzîndu-se pînă la rîul Mureş, i-a venit lui Toma, iar cealaltă jumătate a ei aflătoare în partea de apus i-a venit lui Laurenţiu.

Moşia numită Jelteukw au împărţit-o de asemenea în două părţi, jumătatea dreaptă a ei aşezată în partea de răsărit i-a căzut şi i-a venit lui Toma, iar cealaltă jumătate a ei aşezată în partea de apus a căzut şi i-a venit sus-zisului Laurenţiu.

Moşia numită Dyznooul au împărţit-o în două părţi, jumătatea dreaptă a ei aşezată în partea de răsărit i-a venit lui Toma, iar cealaltă jumătate aflătoare în partea de apus i-a venit sus-zisului Laurenţiu.

Moşia numită Bounfalua au împărţit-o în acest chip, că jumătatea dreaptă a ei aflătoare înspre rîul Mureş i-a căzut lui Laurenţiu, iar cealaltă jumătate a ei i-a căzut sus-zisului Toma.

Moşia numită Salathyna au împărţit-o, în acelaşi chip, în două părţi drepte şi deopotrivă, jumătatea dreaptă a ei, aşezată în partea de miazăzi, i-a venit lui Toma, iar cealaltă jumătate, aflătoare în partea de miazănoapte, i-a venit lui Laurenţiu.

În sfîrşit, moşia lor numită Salathynakuta au împărţit-o în două părţi, jumătatea dreaptă a ei aşezată în partea de apus i-a venit lui Toma, iar cealaltă jumătate a acelei ⟨moşii⟩, aflătoare în partea de răsărit, i-a venit pomenitului Laurenţiu.

Moşia românească numită Peztuzfew i-au dat-o lui Toma ca s-o stăpînească, iar ca parte asemenea şi deopotrivă cu acea moşie, i-au dat acelui Laurenţiu, oriunde ar voi în pădurea aflătoare lîngă acel sat, un loc de sesie pentru un sat românesc, dîndu-i voie să aşeze în acel ⟨loc⟩ iobagi.

Nu s-a uitat ⟨să se spună⟩ că toate moşiile împărţite între părţi în chipul mai sus arătat, au fost împărţite prin tragere la sorţi. Iar pămînturile de folosinţă ale acelor moşii le-au lăsat în dimpreuna lor folosinţă. Iar moara zidită pe moşia numită Tileagd au lăsat-o în dimpreuna lor folosinţă, în chipul arătat mai sus.

Moşia lor numită Olahtelek au împărţit-o în acest chip, că o uliţă cu un singur rînd de case, întinzîndu-se de la casa lui Petru, fiul lui Ioan, dar fără ea, spre partea de răsărit, pînă la capăt, i-a venit lui

Laurenţiu, fiul lui Ioan; iar altă uliţă cu două rînduri de case, întinzîndu-se de la sus-zisa casă a lui Petru, fiul lui Ioan, dimpreună cu aceasta, pînă la bucata magistrului Gheorghe, spre partea de răsărit, i-a venit lui Toma. La amîndouă capetele acelei uliţe amîndouă părţile să aibă voie să aşeze iobagi.

Au mai hotărît acele părţi ca fiecare din ele să aibă deplin drept să aşeze iobagi în toate pădurile lor, şi îndeosebi în pădurea numită Valea Tătăruşului.

Iar moşia lor numită Kystarnuk au împărţit-o în două părţi, jumătatea dreaptă a ei aşezată înspre rîul Mureş, pînă la capăt, i-a venit lui Toma, iar cealaltă jumătate a ei, aflătoare în partea de răsărit, i-a venit sus-numitului Laurenţiu. Iar pădurea ce ţine de acea ⟨moşie⟩, despărţind-o pe la mijloc prin semne de hotar, jumătatea dreaptă a acelei păduri aşezată în partea de răsărit a căzut pomenitului Laurenţiu, iar cealaltă jumătate a ei, aflătoare în partea de apus, i-a căzut sus-zisului Toma.

Iar moşia numită Palata au împărţit-o de asemenea în două părţi, jumătatea dreaptă a ei aflătoare în partea de miazăzi a venit în dreptul şi stăpînirea zisului Toma, dimpreună cu locul de curte al celor care desţelenesc locurile nelucrate, iar cealaltă jumătate a ei, aşezată în partea de miazănoapte, dimpreună cu un loc de curte dinspre partea unui stejar rămînînd sus-zisului Laurenţiu.

În sfîrşit moşia numită Bogdugazzunfalua au împărţit-o în două părţi, jumătatea dreaptă a ei aşezată în partea de miazăzi, dimpreună cu o uliţă cu două rînduri de case, pînă la capăt, i-a venit lui Laurenţiu, iar cealaltă jumătate a ei, de asemenea cu o uliţă cu două rînduri de case, întinzîndu-se spre partea de miazănoapte, i-a venit lui Toma.

Moşia numită Humukreu au împărţit-o în două părţi, şi dreapta ei jumătate aşezată în partea răsăriteană, spre biserica zisă Hudeghaz, întinzîndu-se de la casa lui Nicolae zis Chigla, dar fără ea, i-a venit lui Toma, iar cealaltă jumătate a ei, aflătoare în partea de miazănoapte, de la casa sus-zisului Nicolae şi dimpreună cu ea, i-a venit sus-zisului Laurenţiu.

Moşia numită Hudeghaz au împărţit-o de asemenea în două părţi, şi o uliţă cu un singur rînd de case, aşezată în acea ⟨moşie⟩, de la casa lui Mihail, fiul lui Marcu, şi dimpreună cu ea, împreună cu două locuri de curte, i-a căzut sus-zisului Laurenţiu, iar cealaltă jumătate a ei, aflătoare în partea de miazănoapte pînă la bucata de moşie a magistrului Clement, fiul lui Pancraţiu, i-a venit sus-zisului Toma; iar de la casa sus-zisului Mihail, fiul lui Marcu, ⟨pînă⟩ la capătul acelei uliţe, spre cîmp, atît acel Toma, cît şi sus-zisului Laurenţiu să aibă voie să aşeze ⟨acolo⟩ iobagi.

Dreapta jumătate a moşiei numite Akach, începînd de la biserica zidită pe acea ⟨moşie⟩, aşezată în partea unei fîneţe, pînă la capăt, i-a venit lui Toma, iar jumătatea rămasă a acesteia, aşezată înspre cîmp, i-a venit pomenitului Laurenţiu; iar o jumătate a ei, începînd de la sus-zisa biserică, întinzîndu-se pe lîngă zisa fîneaţă spre partea de miazăzi, i-a venit sus-zisului Laurenţiu; iar cealaltă jumătate a acesteia aflătoare în faţă, aşezată înspre cîmp, i-a căzut sus-zisului Toma[37].

Moşia numită Akachzenthmyclous au împărţit-o în acest chip: întrucît răposatul magistrul Ioan, fiul lui Laurenţiu, tatăl numitului Laurenţiu, dăruise unui slujitor al său, ca răsplată a slujbelor sale vrednice de laudă, bucata sa de moşie aflătoare în moşia Bochar, de aceea din

zisa moşie numită Akachzentmyclous i-au dat sus-scrisului Laurenţiu, fiul acelui Ioan, o pătrime de moşie; iar celelalte trei părţi ale acelei moşii i-au venit sus-numitului Toma.

Moşia numită Zuch au împărţit-o în două părţi, jumătatea ei dreaptă aflătoare înspre fîneaţă i-a venit lui Toma, iar cealaltă jumătate a ei, aşezată în partea cîmpului i-a venit sus-zisului Laurenţiu.

Moşia numită Kemeche au împărţit-o în acelaşi chip, jumătatea ei dreaptă începînd de la un păr cu două crengături şi întinzîndu-se înspre partea unei biserici zidită pe acea ⟨moşie⟩ pînă la semnul de hotar pus de ei i-a venit lui Toma, iar cealaltă jumătate a acelei ⟨moşii⟩ de la acel păr pînă la partea lui Nicolae zis de Tumluz, i-a venit sus-zisului Laurenţiu. Totodată o bucată de la zisul semn de hotar pînă la capăt i-a venit de asemenea acelui Laurenţiu, şi de la alt semn de hotar spre partea cîmpului pînă la capăt i-a venit sus-zisului Toma. În sfîrşit, vămile, pămînturile de folosinţă, rîturile, fînaţele, bălţile, pădurile şi dumbrăvile, precum şi păpurişul le-au lăsat în folosinţa lor împreună.

Moşiile numite Benic şi Cetea le-au trecut în folosinţa lor dimpreună in aşa fel, ca să pună împreună un jude în acele moşii, care să fie dator a le da lor cu dreaptă măsură toate veniturile şi drepturile de pe acele ⟨moşii⟩. Au hotărît însă că nici unul din ei nu va putea lua mai mult sau mai puţin din roadele şi toate foloasele şi veniturile acelor ⟨moşii⟩, ci vor fi datori să şi le împartă deopotrivă între ei, cu condiţia că, dacă vreunul din ei ar căuta să ia mai multe venituri, atunci prin chiar acest fapt va fi pedepsit ⟨la plata a⟩ douăzeci şi cinci de mărci, iar veniturile şi foloasele acelor ⟨moşii⟩ care trebuiau să le vină la sărbătoarea fericitului mucenic Gheorghe acum trecută[38], le vor culege împreună. Însă veniturile anului trecut şi ⟨cele⟩ de mai înainte, care au ieşit de pe acele ⟨moşii⟩, adică cele care trebuiau împlinite pînă la sus-zisa sărbătoare acum trecută a fericitului mucenic Gheorghe, le va lua în întregime acel Laurenţiu.

În sfîrşit, moşia lor numită Nagtarnuk, aflătoare în comitatul Cenad, au împărţit-o în acest chip, că o uliţă cu un singur rînd de case, aşezată înspre cîmp şi aflătoare în aceeaşi ⟨moşie⟩ pînă la vadul rîului Mureş zis Magasmorth[39], adică pînă la capăt, i-a venit sus-zisului Laurenţiu; iar altă uliţă, aflătoare în faţă, de asemenea avînd un singur rînd de case şi fiind aşezată înspre rîul Mureş, pînă la capăt, adică pînă la sus-zisul vad al Mureşului, afară de trei locuri de curte, a căzut în dreptul şi stăpînirea sus-zisului Toma. Iar sus-zisele trei locuri de curte, aflătoare înspre partea moşiei numite Kystarnuk, i-au venit sus-zisului Laurenţiu; iar locul de curte al sus-numitului Laurenţiu, aşezat în aceeaşi moşie, împreună cu un petec de grădină aflător în partea rîului Mureş, dincolo de un drum obştesc, aşa cum era al lui, i-a căzut şi i-a venit acelui Laurenţiu. Iar pădurea ce ţine de acea moşie, despărţind-o prin mijloc prin semne de hotar pînă la vadul rîului Mureş, o parte a ei, aflătoare spre răsărit, i-a venit lui Toma, iar cealaltă jumătate, aflătoare spre apus, i-a venit sus-zisului Laurenţiu, pomii roditori şi dumbrăvile le-au lăsat în dimpreuna lor folosinţă.

Au mai hotărît cele două părţi că, dacă sus-zisul Toma, cu voia domnului, s-ar întîmpla să moară mai întîi, fără mîngîierea unor moştenitori, rămînînd în viaţă acel Laurenţiu, atunci acele moşii vor trece şi se vor da în stăpînire acelui Laurenţiu şi moştenitorilor şi urmaşilor lui, iar dacă acel Laurenţiu s-ar întîmpla să moară lipsit de mîngîierea unor moştenitori, sus-zisul Toma rămînînd printre vii, atunci ⟨acele

moșii⟩ vor trece și se vor da în stăpînire acelui Toma și moștenitorilor și urmașilor ⟨săi⟩. Iar împărțirea de moșii de mai sus a fost făcută în același chip ca și aceea ce a fost făcută între magiștrii Gheorghe și Nicolae, fiii lui Nicolae, și Clement, fiul lui Pancrațiu.

Iar după înfățișarea și cercetarea acestei scrisori de răspuns, sus-numiții împuterniciți ai acelor părți, declarînd că acele părți voiesc să păzească în veci întocmai așa cum s-a arătat mai sus și să nu strice întru nimic pomenita împărțire de moșii și rînduiala făcută și întocmită între acele părți în chipul mai sus arătat, au cerut ca acea împărțire și rînduială să fie întărită de noi prin privilegiul nostru. Și deoarece din cuprinsul pomenitei scrisori a acelui capitlu din Oradea trimisă ca răspuns cu privire la aceasta, domnului nostru, regele, se vedea că au fost împărțite de sus-numitul om al regelui și de omul sus-zisului capitlu din Oradea, în chipul arătat mai sus, sus-zisele moșii numite Tileagd, Săbolciu și Ineu — moara așezată pe rîul Criș căzînd acelui Toma, și Botean, Uileacul, Telechiu — moara din acea ⟨moșie⟩ Telechiu de pe rîul Criș, ajungînd în partea acelui Laurențiu, iar Peturylese, Luncșoara, Philipkue, Fyzes, Bulza, Kouachyfalua, Pojoga, Hydegfa, Jelteukw, Diznouhoui, Bounfalua, Salatyna și Salatinakuta ⟨împărțindu-se⟩ prin tragere la sorți; de asemenea moșia românească Peztuisfeu fiind dată lui Toma, iar în schimbul acestei moșii, lăsîndu-i-se acelui Laurențiu un loc de sesie pentru un sat românesc în pădurea aflătoare lîngă acel sat, oriunde ar voi el, — iar pămînturile de folosință ale acelor moșii și moara zidită pe moșia Tileagd fiind lăsate în dimpreuna lor folosință, și moșiile Olahteleke, Kystarnuk — pădurea ce ține de acea moșie Kystarnuk fiind hotărnicită pe la mijloc, și jumătatea ei dinspre răsărit căzînd acelui Laurențiu, iar cealaltă jumătate a ei, aflătoare în partea de apus, căzînd sus-zisului Toma — și moșiile numite Palata, Bodughazzunfalua, Humukreu, Hudeghaz, Akach, Akachzenthmyclous, Zwch și Kemeche au fost ⟨toate⟩ împărțite de către sus-numitul om al regelui și omul sus-zisului capitlu din Oradea, în chipul arătat mai sus, și fiecărei părți i s-au dat să stăpînească pe veci părțile sale ce i-au căzut din acele ⟨moșii⟩; în sfîrșit, vămile, pămînturile de folosință, rîturile, fînețele, bălțile, pădurile, dumbrăvile și păpurișul, ca și moșiile numite Benic și Cetea, cum s-a spus mai sus, au fost lăsate în dimpreuna lor folosință, neivindu-se în toate acestea, cum s-a arătat, nici o neînțelegere între părți.

Drept aceea, noi, ascultînd cu bunăvoință dreptele cereri, în glăsuire cu legea, ale sus-zișilor împuterniciți ai acelor părți, punînd să se înscrie în scrisoarea noastră privilegială de față cuprinsul sus-zisei scrisori a pomenitului capitlu din Oradea, am hotărît s-o întărim din puterea noastră judecătorească, prin ocrotirea privilegiului nostru de față, pentru sus-zișii Laurențiu, fiul lui Ioan, și Toma, fiul lui Laurențiu, și pentru urmașii lor ca să aibă putere în veci, într-atît întrucît se întemeiază pe adevăr, împreună cu zisa împărțire de moșii și rînduială și cu toate cele ce se arătă mai sus, în cele de față, din cuprinsul acelei ⟨scrisori⟩, nelăsînd afară nici o parte din ea, iar drepturile de moșie și orice alte drepturi ale acelor părți arătate lămurit în acea scrisoare înscrisă mai sus, împreună cu toate folosințele lor și toate cele ce țin de ele, le-am lăsat și încredințate acelor părți, moștenitorilor și urmașilor lor, ca să le stăpînească să le țină și să le aibă pe veci, cu acel drept cu care se știe că țin de ei, dar fără a vătăma drepturile oricăror altora.

Spre pomenirea şi veşnica trăinicie a acestui lucru, am dat sus-zisului Toma, fiul lui Laurenţiu, scrisoarea noastră privilegiată de faţă, întărită cu puterea peceţii noastre atîrnate şi autentice.

Dat la Vişegrad, în a şaisprezecea zi a sus-ziselor octave ale sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi şase.

⟨*Pe verso, de aceeaşi mînă.*⟩ Magistrul Toma, fiul lui Laurenţiu de Tileagd, e dator să plătească zece pense şi o sută de dinari.

⟨*De alte mîini, din sec. XIV—XVI:*⟩ Scrisoare de împărţire cu privire la moşiile Tileagd, Ineu, Sabolciu, Boteanu, Uileacu, Luncşoara, Telechiu, Peterwlese, aflătoare în comitatul Bihor şi altele aflătoare în comitatul Cenad, între Laurenţiu, fiul lui Ioan de Tileagd, şi Toma, fiul lui Laurenţiu de acelaşi Tileagd, făcută în anul o mie trei sute şaizeci şi şase.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. fam. Wesselényi.
Orig., perg., cu peçetea de ceară galbenă, atîrnată de şnur de mătase roşie.

---

1 Astfel în orig.
2 Corect: *opprimi.*
3 Corect: *Promontorio.*
4 Corect: *accumulari.*
5 Corect: *eo quod.*
6 Corect: *alios.*
7 Scris deasupra rîndului, de aceeaşi mînă.
8 Astfel în orig.
9 Corect: *fluvii.*
10 Cuvîntul *partes* scris deasupra rîndului, de aceeaşi mînă.
11 Cuvînt repetat.
12 Corect: *administrare.*
13 Corect: *assignate.*
14 Corect: *lacus.*
15 Completari după sens.
16 1 august 1364.
17 Ca împricinat.
18 13 ianuarie 1360.
19 13 martie 1360.
20 13 ianuarie 1364.
21 Adică la darea scrisorii de constatare a neînfăţişării de care e vorba.
22 1 mai 1364.
23 Toma, fiul lui Laurenţiu de Tileagd.
24 *Evocaciones*, chemări prin mandat în faţa regelui, spre deosebire de *citaciones*, simple chemari la judecată.
25 6 octombrie 1364.
26 Adică lui Toma.
27 *Emendaret* = se va achita prin plata amenzii.
28 6 octombrie 1365.
29 1 septembrie 1364.
30 20 octombrie 1365.
31 25 februarie 1366.
32 19 aprilie 1366.
33 A ţii de cît Toma cu fiii sai.
34 1 mai 1366.
35 De adjudecare.
36 *Molunzegh;* în doc. din 11 iunie 1366: *Molunzugh.*
37 De fapt, moşia aceasta a fost împărţita în patru sferturi, adică fiecare jumătate a mai fost împărţita în doua jumătăţi.
38 24 aprilie 1366.
39 Rîpă înalta, mal.

Nos, Lodovicus, dei gracia, rex Hungarie, memorie commendantes presencium tenore significamus quibus expedit universis quod nos, prout nostro regii regiminis incumbit officio, ob honorem precipue beate Elisabeth, regine nostre et regni nostri patrone singularis, cuius precibus sanctis actus nostros simul et gressus cum salutarium honorum incrementis continue dirigi speramus firma fide, statui commodoso hospitalis eiusdem beate Elisabeth, in civitate nostra Clusvariensi habiti, et pauperum Christi ac debilium in diversis egritudinum languoribus in eodem hospitali decumbencium et degencium sustentacioni corporali eleemosynaria provisione salubriter subvenire cupients, annuimus et commisimus ut de molendino predicti hospitalis beate Elisabeth, in quo hactenus cortices arborum vulgariter cheer vocate pro coriorum ordinacione tenebantur, super fluio[1] Zamus, iuxta dictam civitatem situatum[2] et existens[3], molendinum frugum sive pro molendi frugibus pro iam dicto hospitali beate Elisabeth pauperumque et debilium eiusdem usu construatur et ordinetur perpetuis temporibus irretractabiliter standum, conservandum et possidendum, volentes et regio sub edicto committentes, ut vaivoda noster Transsilvanus suique vices gerentes et officiales, pro tempore constituti, ac alii homines cuiuscumque status existant, hospitale predictum et suos rectores et procuratores in facto prefati molendini frugum, ex presenti nostra annuencia regia et provisione eleemosynaria ipsis hospitali et pauperibus ac eorum usui et commodo ordinati et perenniter applicati, et libere, sine omni condicione honerosa[4] dacii et contribucionis, per eos possidendi, impedire contradicendo vel molestare non presumant modo aliquali. Presentes autem, dum nobis fuerint reportate, sub maiori sigillo nostro emanari faciemus in forma privilegii.

Datum ibidem, in civitate Coloswar[4], feria sexta proxima ante festum Penthecostes, anno domini M CCC LX sexto.

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, prin cuprinsul scrisorii de față dăm de știre și facem cunoscut tuturor cărora se cuvine că, așa cum se cade slujbei cîrmuirii noastre regești — mai ales spre cinstirea fericitei Elisabeta, regina noastră și ocrotitoarea osebită a țării noastre, prin ale cărei sfinte rugăciuni tragem nădejde, cu statornică credință, că vor fi mereu călăuzite faptele și pașii noștri, cu sporirea neîncetată a bunurilor mîntuitoare — ⟨și⟩ dorind cu milostivă grijă sa venim cu bine în ajutorul bunăstării spitalului numitei fericite Elisabeta, aflător în orașul nostru Cluj, și a întreținerii trupești a săracilor și neputincioșilor lui Hristos, care-și duc viața și zac în lîncezeala a tot felul de boli în pomenitul spital, încuviințăm și poruncim ca din moara sus-zisului spital al fericitei Elisabeta, în care pînă acum se măcina pentru tăbăcirea pieilor coaja copacilor numită în vorbirea obișnuită coajă de cer, ⟨moară⟩ aflătoare și așezată pe rîul Someș, lîngă zisul oraș, să se facă și să se rînduiască o moară de bucate sau pentru măcinatul bucatelor pentru sus-zisul spital al fericitei Elisabeta și în folosul săracilor și neputincioșilor din el, ⟨și⟩ care să dăinuiască și să fie păstrată și stăpînită de-a pururi și nestrămutat; voind și poruncind noi, prin regească poruncă, ca voievodul nostru al Transilvaniei și locțiitorii și slujbașii lui aflători în slujbă, cît și ceilalți oameni de orice stare ar fi, să nu cuteze cumva a tulbura sau a împiedica prin vreo împotrivire

sus-zisul spital ori pe cîrmuitorii și împuterniciții lui, cu privire la pomenita moară de bucate, rînduită — prin regeasca noastră încuviințare de față și milostivă grijă — acelui spital și săracilor lui, ca și folosinței și hranei lor, și de-a pururi alipită lor, spre a fi stăpînită de dînșii în chip slobod și fără vreo datorie în sarcina lor de dat sau de dare. Iar cînd cele de față ne vor fi înapoiate, vom pune să se dea în chip de privilegiu, sub pecetea noastră cea mare.

Dat tot acolo, în orașul Cluj, în vinerea dinaintea sărbătorii Rusaliilor, în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și șase.

Arh. Parohiei rom.-cat. Cluj-Napoca, Arh. azilului Sf. Elisabeta, fasc. A, nr. 1. În timpul principatului, documentul cadru a fost păstrat în Arh. orașului Cluj, precum se poate constata după cota veche: Fasc. A. Nr. 1.
Transumpt în actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 30 aprilie 1377, Turda. Documentul cadru orig., pe perg., s-a pierdut, păstrîndu-se numai într-un transumpt din 1734 (cf. Zs. Jakó *Jelentés az Erdélyi Nemzeti Muzeum Levéltárának 1942 évi müködéséről*, Cluj, 1942).

EDIȚII: Jakab, *Kol. okl.*, I, p. 55; *Ub.*, II, p. 243—244.

REGESTE: Jakó *Zs.*, *op. cit.*

---

[1] Corect: *fluvio*.
[2] Corect: *situato*.
[3] Corect: *existenti*.
[4] Astfel în transumpt.

63 **1366 mai 23, ⟨Cluj-Mănăștur⟩**

Nobili et magnifico viro, domino Dyonisio, wayude Transsilvano et comiti de Zolnuk, conventus ecclesie beate Marie virginis de Clusmunustra, oraciones in domino.

Noveritis nos litteras vestras recepisse, honore quo decuit in hec verba: ⟨*Urmează actul lui Dionisie, voievodul Transilvaniei, din 12 mai 1366, ⟨Turda⟩, nr. 52*⟩.

Nos enim, iustis et legitimis peticionibus vestris annuentes, ⟨ut tenemur, unacum predicto⟩[1] Demetrio, homine vestro, nostrum hominem, videlicet fratrem Nicolaum sacerdotem, de medio nostri ad premissa fi⟨deliter peragenda duximus⟩[1] transmittendum. Demum idem homo vester, sub testimonio predicti hominis nostri, nobis sic retulit ⟨quod ipsi, secunda feria proxim⟩a[2] ante festum Penthecostes proxime venturum, ad faciem predicte possessionis Budateleke accessissent, ⟨universis vicinis et commetaneis⟩[1] eiusdem et undique legitime convocatis et ipsis presentibus, statuissent eandem prelibato magistro Geor⟨gio dicti Bubek, eo i⟩ure[3], quo ad ipsum dinosscitur pertinere, perpetuo possidendam, tenendam, pariter et habendam ⟨et ipsis hominibus, nostro et vestro, qu⟩atuor[2] diebus continuis in facie eiusdem possessionis Budateleke persistendo, penitus ⟨nemine contradictore appare⟩nte[1].

Datum in vigilia predicti festi Penthecostes, annis ab Incarnacionis domini prenotatis.

Nobilului și măritului bărbat, domnului Dionisie. voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, conventul bisericii fericitei Fecioare Maria din Cluj-Mănăștur, rugăciuni întru domnul.

Aflați că noi am primit, cu cinstea care se cuvine, scrisoarea voastră avînd acest cuprins: *⟨Urmează actul lui Dionisie, voievodul Transilvaniei, din 12 mai 1366, ⟨Turda⟩, nr. 52⟩.*

Iar noi, încuviințînd dreptele și legiuitele voastre cereri, după cum sîntem datori, am hotărît să trimitem, din mijlocul nostru, împreună cu sus-zisul Dumitru, omul vostru, pe omul nostru, anume pe fratele Nicolae, preotul, spre a îndeplini întocmai cele de mai sus. Apoi, același om al vostru, sub mărturia sus-zisului om al nostru, ne-a spus așa, că ei s-au dus în lunea de dinaintea sărbătorii curînd viitoare a Rusaliilor[4], la fața locului pe zisa moșie Budatelec, fiind chemați legiuit toți vecinii și megieștii ei de oriunde, și fiind ei de față, au dat acea ⟨moșie⟩ în stăpînire pomenitului magistru Gheorghe zis Bubek, cu acel drept, cu care se știe că ține de el spre a o stăpîni pe veci, a o ține și a o avea, rămînînd acei oameni, al nostru și al vostru, la fața locului, pe aceeași moșie Budatelec, patru zile în șir, fără să se ivească chiar nici un împotrivitor.

Dat în ajunul sus-zisei sărbători a Rusaliilor, în anul mai sus însemnat de la Întruparea Domnului.

Arh. Naț. Magh., Dl. 29 164. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca 1366.
Orig., perg., cu pete de umezeală; urmele peceții nu se văd.

---

[1] Pată de umezeală cca 4 cm, întregit după formula stereotipă.
[2] Pată de umezeală cca 4 cm; întregit pe baza contextului.
[3] Pată de umezeală cca 4 cm; întregit cu ajutorul actului din 12 mai 1366, nr. 52.
[4] 18 mai 1366.

64 **1366 mai 24, Cluj**

Viris religiosis, conventui de Clusmunustra, amicis suis reverendis, Dyonisius, woyuoda Transsiluanus et comes de Zonuk, amiciciam paratam sincero cum honore.

Noverit vestra amicicia quod nos, in Clusuar, in festo beate Elene regine, unacum baronibus et nobilibus regni, iudiciario pro tribunali sedentibus et quorumlibet litigancium, domino nostro regi conquerencium, causas iusto iuris tramite decernentibus, Johannes, filius Zumuro, Benedictus, filius Petri, et Johannes, filius Emerici, iudices civitatis Tordensis, in personis universorum civium et hospitum eiusdem civitatis Tordensis de medio aliorum causidicorum exurgendo[1], contra magistros Jacobum dictum de Brasso et Nicolaum, filium Johannis, nobiles de Drag, proposuerunt eo modo quod, cum ipsi et alii concives ipsorum, mediante homine regio per regiam maiestatem ad hoc deputato, metas predicte civitatis Tordensis ex parte possessionis Ohtun vocate, predictorum magistrorum Jacobi et Nicolai, reambulare et novas metas in locis necessariis erigere voluissent, in personis iamdictorum magistrorum Jacobi et Nicolai, familiares et procuratores eorundem ereccioni earundem metarum contradiccionis velamine obvissent, cuius contradiccionis racionem experiri vellent per magistros Jacobum et Nicolaum prenotatos.

Quo audito, predictus magister Jacobus, pro se personaliter, ac pro eodem magistro Nicolao, Johannes Crispus, famulus suus, cum procuratoriis literis nostris, consurgendo, responderunt eo modo, quod tempore reambulacionis et ereccionis metarum supranominate civitatis Tordensis,

contradiccionem ereccioni earundem metarum pro eo fecissent, quia per premissam reambulacionem et ereccionem metarum idem[2] iudices civitatis Tordensis magnam particulam terre eorum predicte possessionis ipsorum, Ohtun vocate, ocupare[3] et ad eandem civitatem applicare voluissent, nam ipsi iustas et rectas metas predicte possessionis eorum, Ohtun vocate, ex parte predicte civitatis Tordensis separatas ostendere et demonstrare ⟨... ter⟩mino[4] per nos ipsis assignado prompti essent et parati.

Unde, quia absque iterata reambulacione metarum predicte civitatis Tordensis et eiusdem possessionis, Ohtun nuncupate, modo inferius declarando fienda, inter easdem partes congruum iudicium super premissis facere non poterimus, et ad ipsam reambulacionem meta⟨rum⟩[5] predictarum homines nostri et vestri transmitti debere videbantur, ideo vestaram amiciciam presentibus requirimus reverenter quatenus[6] vestros mittatis homines pro[7] utrisque[7] partibus[7] pro testimoniis fidedignos, quibus presentibus, Johannes de Twr vel Nicolaus dictus Zupus aut Andreas de Pethlend, pro parte predictorum iudicium et civium ac hospitum civitatis Tordensis actorum, item Georgius de Buda aut Nicolaus de Zumurduk vel Johannes, Toth dictus, de Chamafaya, pro parte predictorum magistrorum Jacobi et Nicolai, in causam attractorum, aliis absentibus, homines nostri, in octavis festi beati Johannis Baptiste proxime venturis et aliis diebus ad hoc aptis congrue sufficientibus ad facies predictarum metarum ipsius civitatis Tordensis, vicinis et commetaneis ipsarum, parcium inibi et legitime convocatis et presentibus, primo, iuxta demonstracionem et ostensionem predictorum iudicium et civium civitatis Tordensis, metas ipsius civitatis et parte predicte[8] possessionis Ohtun separantes et distinguentes demumque metas et cursus metarum eiusdem possessionis Ohtun ex parte prefate civitatis Tordensis, iuxta ostensionem et demonstracionem memoratorum magistrorum Jacobi et Nicolai, reambulent videantque ibidem et diligenter conspiciant cuius partis ostense mete veriores, aparenciores[9] existunt, et, si partes in huiusmodi reambulacionibus et ostensionibus suarum metarum concordes fierent, unicuique[10] parti sua iura possessoria, novis metis in locis necessariis erectis ab invicem separando, statuant et commitant pacifice possidenda. Si vero in aliquibus particulis terrarum discordes exstiterint, tunc ipsas particulas vel particulam terre, que inter partes contenciosa et litigiosa remanserit, regali mensura mensurando vel, si mensurari nequiverint, visu considerando deum et eius iusticiam ferendo pre oculis, favore, amore et odio cuiuslibet partis procul abiectis, circumspecta sui qualitate, quantitate, fructuositate et valore, unacum aliis probis viris, estiment regni consuetudine requirente. Et post hec, ipsarum metarum reambulacionem seriem cum tocius pacti negocii processu, ad octavas festi beati Michaelis archangeli, similiter proxime affuturas, in vestris literis nobis amicabiliter rescribatis.

Datum in loco predicto, tercio die termini prenotati, anno domini M^{mo}CCC^{mo}LX^{mo}VI^{-o}.

Cuvincioşilor bărbaţi, conventului din Cluj-Mănăştur, prietenilor săi vrednici de cinstire, Dionisie, voievodul Transilvaniei şi comite de Solnoc, cu toată prietenia şi cinstea adevărată.

Să află prietenia voastră că, la sărbătoarea fericitei regine Elena[11], şezînd noi la Cluj, în scaunul ⟨nostru⟩ de judecată, împreună cu baronii şi nobilii ţării, şi judecînd după dreapta cale a legii pricinile tuturor împricinaţilor ce se plîngeau regelui nostru, ridicîndu-se din mijlocul

celorlalţi împricinaţi, Ioan, fiul lui Zumuro, Benedict, fiul lui Petru, şi Ioan, fiul lui Emeric, juzi ai oraşului Turda, în numele tuturor orăşenilor şi oaspeţilor numitului oraş Turda, s-au plîns împotriva magistrilor Iacob zis de Braşov şi a lui Nicolae, fiul lui Ioan, nobili de Dragu, ⟨şi au spus că⟩, pe cînd ei şi alţi orăşeni de ai lor voiau să cerceteze, prin mijlocirea omului regelui, trimis de maiestatea sa anume pentru aceasta, semnele de hotar ale pomenitului oraş Turda, dinspre moşia numită Aiton a sus-zişilor magiştri Iacob şi Nicolae, şi să ridice semne noi în locurile trebuitoare, slujitorii şi împuterniciţii zişilor magistri Iacob şi Nicolae, în numele acestora, au ridicat împotrivire acestei ridicări de semne, şi că ei ar voi să afle de la numiţii Iacob şi Nicolae, pricina acestei împotriviri.

Auzind aceasta, sus-zisul magistru Iacob, ridicîndu-se însuşi în numele său, iar în numele zisului magistru Nicolae, Ioan Creţul, slujitorul său, cu scrisoare de împuternicire din partea noastră, au răspuns astfel: că ei au făcut acea împotrivire la ridicarea pomenitelor semne de hotar în vremea hotărnicirii şi ridicării semnelor de hotar ale sus-numitului oraş Turda, deoarece, prin acea hotărnicire şi ridicare de semne de hotar, zişii juzi ai oraşului Turda au voit să cotropească şi să alipească oraşului lor o mare bucată din pămîntul sus-zisei lor moşii numite Aiton, şi că ei ar fi gata şi pregătiţi să ne arate şi să ne învedereze, la sorocul pe care li-l vom statornici, dreptele şi adevăratele semne de hotar ce despart zisa lor moşie numită Aiton dinspre pomenitul oraş Turda.

Drept aceea, fiindcă fără o hotărnicire a hotarelor sus-zisului oraş Turda şi a acelei moşii numite Aiton, ce se va face în felul arătat mai jos, nu vom putea face o judecată potrivită între părţi asupra celor de mai sus, iar pentru acea cercetare a numitor hotare se vedea ⟨limpede⟩ că va trebui să se trimită oamenii noştri şi ai voştri, de aceea, prin scrisoarea de faţă, vă cerem cu cinste să trimiteţi, pentru amîndouă părţile, oamenii voştri de mărturie, vrednici de crezare, în faţa cărora, oamenii noştri Ioan de Tur, sau Nicolae zis Zupus[12], ori Andrei de Pethlend, din partea sus-zişilor juzi, orăşeni şi oaspeţi ai oraşului Turda, adică a pîrîşilor, de asemenea Gheorghe de Buda Veche sau Nicolae de Sumurducu ori Ioan, Toth zis, de Ciumăfaia, în lipsa celorlalţi, din partea sus-zişilor magistri Iacob şi Nicolae, adică a pîrîţilor, ⟨ducîndu-se⟩ la octavele viitoare ale sărbătorii fericitului Ioan Botezătorul[13] şi în alte zile potrivite şi îndestulătoare pentru aceasta, la sus-zisele hotare ale acestui oraş Turda, ⟨şi⟩ chemînd acolo în chip legiuit pe vecinii şi megieşii ziselor părţi, şi fiind de faţă aceştia, să despartă şi să deosebească mai întîi, după arătările şi desluşirile pomeniţilor juzi şi orăşeni ai oraşului Turda, semnele zisului ⟨oraş⟩ dinspre sus-zisa moşie Aiton, şi apoi să hotărnicească semnele de hotar şi mersul semnelor de hotar ale acelei moşii Aiton dinspre sus-zisul oraş Turda, după arătările şi desluşirile pomeniţilor magistri Iacob şi Nicolae, şi să ia seama acolo şi să cerceteze cu luare aminte hotarele cărei părţi, după arătarea făcută, sînt mai adevărate, mai vădite şi mai neîndoielnice, iar dacă părţile se vor înţelege asupra hotărniciei şi arătării semnelor lor de hotar, atunci, ridicînd noi semne în locurile de trebuinţă ⟨şi⟩ despărţindu-le unele de altele, să dea fiecărei părţi şi să-i treacă în stăpînire drepturile ei de moşie ca să le stăpînească în pace. Dacă însă ei ar fi în neînţelegere asupra vreunei bucăţi de pămînt, atunci, măsurînd cu măsura regească acele bucăţi sau acea bucată de pămînt rămasă în neînţelegere sau în pricină între părţi, sau dacă n-ar putea-o măsura, socotind-o din ochi

— avînd pe Dumnezeu înaintea ochilor și dreptatea lui, și lepădînd departe de ei ⟨orice⟩ părtinire, dragoste sau ură pentru vreuna din părți — s-o prețuiască împreună cu alți oameni cinstiți, după cum cere obiceiul țării, ținînd seama de felul, întinderea, rodnicia și prețul ei. Și după aceasta, să aveți bunătatea a ne răspunde în scris prin scrisoarea voastră la octavele de asemenea viitoare ale sărbătorii fericitului arhanghel Mihail, despre acea cercetare a hotarelor și despre șirul și mersul întregii învoieli.

Dat în locul de mai sus, în a treia zi a sorocului sus-pomenit, în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și șase.

Arh. Naț. Magh. Dl. 28 742 și 28 742 3. Fotocopii la Inst. de ist. Cluj-Napoca 1366.
Transumpt în actul conventului din Cluj-Mănăștur din 5 iulie 1366, nr. 98. Copie din sec. XIX la Kemény, *Dipl. Trans. Suppl.*, II, p. 41—44 (cu data greșită: 10 februarie 1366).
EDIȚII: *Ub.*, II, p. 244—245.

---

1 Corect: *exsurgendo*.
2 Corect: *iidem*.
3 Corect: *occupare*.
4 Rupt cca 1,4 cm; întregit în parte pe baza contextului.
5 Rupt cca 1 cm; întregit după sens.
6 Urmează: *vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum quo presente*, tăiate de aceeași mînă.
7 Scris deasupra rîndului, de aceeași mînă.
8 Urmează: *civitatis*, taiat de aceeași mînă.
9 Corect: *apparenciores*.
10 De la acest cuvînt pînă la cuvîntul *tunc*, toate cuvintele sînt scrise deasupra rîndului, de aceeași mînă.
11 22 mai.
12 Sugaciul.
13 1 iulie.

65 **1366 mai 24, ⟨Alba Iulia⟩**

Excellentissimo principi, domino Lodouico, dei gracia, regi Hungarie, domino eorum naturali, capitulum ecclesie Transsiluane oracionum suffragia devotarum cum plena fidelitate.

Litteras vestre celsitudinis, honore quo decuit, recepimus in hec verba: ⟨*Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 9 mai 1366, Turda, nr. 43*⟩. Nos itaque, mandatis et preceptis vestre sublimitatis obtemperantes, ut tenemur, unacum Michaele de Bord, homine vestro, nostrum hominem, videlicet Nicolaum, sacerdotem de choro nostro, ad premissa exequenda duximus transmittendum. Qui demum, exinde ad nos reversi, nobis concorditer retulerunt quod ipsi, die dominico proximo post festum Ascensionis domini, ad facies possessionum Sombor et Gerebench vocatarum accessissent ac, vicinis et commetaneis earundem legitime convocatis ipsisque presentibus, easdem possessiones ac castrum Solyumkw, in eadem possessione Sombor habitum, statuissent magistris Jacobo et Demetrio, filiis Nicolai, ac aliis nepotibus condam Benchench, perpetuo possidendas iure, quo ⟨ad ips⟩os[1] dinoscuntur pertinere, sub metis antiquis et renovatis, quibus possesse extiterunt. Cursus autem metarum earundem possessionum hoc ordine distinguntur seu renovate extiterunt mete earundem: primo enim unam metam antiquam circa ripam ⟨rivuli Z⟩aldubuspataka[1], qui distingit easdem possessiones de

Siculis de Sebusy; a parte vero districtus Siculorum de Chyk, in medio cuiusdam magne silve, in quodam campo, Bezydmezeu dicto, similiter antiquam metam renovassent, ⟨nemine contradictore pre⟩misse[2] statucione et renovacione[3] metarum apparente seu existente.

Datum in festo Penthecostes, anno prenotato.

Preaînălţatului principe, domnului Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, stăpînul lor firesc, capitlul bisericii Transilvaniei, prinosul cucernicilor rugăciuni, cu credinţă deplină.

Am primit cu cinstea ce i se cuvine scrisoarea înălţimii voastre cu acest cuprins: ⟨*Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 9 mai 1366, nr. 43*⟩. Noi, aşadar, ascultînd de poruncile şi însărcinările luminăţiei voastre, precum sîntem datori, am hotărît să trimitem, dimpreună cu Mihail de Bord, omul vostru, pe omul nostru, anume pe Nicolae preotul din corul nostru, spre a îndeplini cele de mai sus. Aceştia întorcîndu-se apoi de acolo la noi, ne-au spus într-un glas că, în ziua de duminică după sărbătoarea Înălţării Domnului[4], s-au dus la moşiile numite Sombor şi Gerebench şi, chemînd în chip legiuit pe vecinii şi megieşii lor, şi fiind aceştia de faţă, au dat în stăpînire magistrilor Iacob şi Dumitru, fiii lui Nicolae, şi celorlalţi nepoţi ai răposatului Benchench aceste moşii, precum şi cetatea Solyumkw, aflătoare pe moşia Sombor, ca să le stăpînească pe veci cu dreptul cu care se ştie că ţin de ei, în cuprinsul semnelor vechi de hotare şi al celor înnoite, în care au fost stăpînite ⟨pînă acum⟩. Iar mersul hotarelor acelor moşii şi semnele lor de hotar se deosebesc şi au fost înnoite în această înşiruire: mai întîi au înnoit un semn vechi din hotar, lîngă malul pîrăului Valea Zaldubus, care deosebeşte acele moşii de secuii din Sepsi, iar dinspre partea districtului secuilor din Ciuc, la mijlocul unei păduri mari, pe un cîmp zis Cîmpul Bezyd au înnoit, de asemenea, un semn vechi de hotar, neînfăţişîndu-se şi nefiind nici un împotrivitor la sus-pomenita dare în stăpînire şi înnoire a semnelor de hotar.

Dat la sărbătoarea Rusaliilor, în anul mai sus însemnat.

Arh. Stat. Cluj-Nacopa. Col. Török Bertalan.
Transumpt în actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 17 iulie 1366, nr. 119.

---

[1] Rupt cca 1,5 cm, întregit după sens şi pe baza contextului.
[2] Rupt cca 2 cm; întregit după sens.
[3] Corect: *statucioni et renovacioni*.
[4] 17 mai.

66 **1366 mai 24, ⟨Alba Iulia⟩**

Excellentissimo principi, domino Ludouico, dei gracia, regi Hungarie, domino eorum naturali, capitulum ecclesie Transsiluane, oracionum suffragia devotarum cum perpetua fidelitate.

Litteras vestre celsitudinis, honoro quo decuit, recepimus in hec verba: ⟨*Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei din 9 mai 1366, Turda, nr. 44*⟩. Nos itaque, mandatis vestre serenitatis obtemperantes, ut tenemur, unacum homine vestro, videlicet Michaele de Bord, nostrum hominem, Nicolaum scilicet sacerdotem de choro nostro, ad premissa exequenda duximus transmittendum. Qui, demum exinde ad nos reversi, nobis concorditer retulerunt quod ipsi, tercia feria post festum Ascen-

sionis domini, ad facies possessionum Olthzemeny et Malnas vocatarum accessissent, et sessiones, quas magister Jacobus et Demetrius, filii Nicolai de Hÿdwegh, in eisdem habere dignoscuntur, cum omnibus utilitatibus suis, terris videlicet arabilibus, campis, pratis seu fenilibus, fluviis, molendinis locisque molendinorum, ac aliis iuribus quibuslibet ad easdem spectantibus, statuissent eisdem Jacobo et Demetrio perpetuo possidendas, iure quo ad ipsos dignoscuntur pertinere, nemine contradictore apparente.

Datum in festo Penthecostes, anno prenotato.

Preaînălţatului principe, domnul Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, domnul lor firesc, capitlul bisericii Transilvaniei, prinos de cucernice rugăciuni cu veşnică credinţă.

Am primit cu cinstea cuvenită scrisoarea înălţimii voastre cu acest cuprins: ⟨*Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 9 mai 1366, nr. 44*⟩. Iar noi, supunîndu-ne poruncii luminăţiei voastre, precum sîntem datori, am hotărît să trimitem, dimpreună cu omul vostru, adică cu Mihail de Bord, pe omul nostru, anume pe preotul Nicolae din corul nostru spre a aduce la îndeplinire cele de mai sus. Aceştia, înapoindu-se apoi de acolo la noi, ne-au spus într-un glas că, în marţea de după sărbătoarea Înălţării Domnului[1], ei s-au dus la moşiile numite Olteni şi Malnaş şi au dat în stăpînire acelorași Iacob şi Dumitru sesiile pe care magistrul Iacob şi Dumitru, fiii lui Nicolae de Hăghig, se ştie că le au în acele ⟨moşii⟩, împreună cu toate folosinţele lor, adică cu pămînturile de arătură, cîmpuri, rîturi sau fînaţe, rîuri, mori şi locuri de mori, şi cu alte drepturi de orice fel ce ţin de acele ⟨sesii⟩, ca să le stăpînească cu dreptul cu care se ştie că ţin de ei, neivindu-se nici un împotrivitor.

Dat la sărbătoarea Rusaliilor, în anul mai sus însemnat.

Bibl. Univ. Budapesta. Col. Cornides, tom. II, p. 89—91.
Transumpt în actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 17 iulie 1366, nr. 120.
Copie din sec. XIX la Kemény. *Dipl. Trans.*, II, p. 91—92.
EDIŢII: *Fejér*, IX/3, p. 570—571; *Székely okl.*, I, p. 71.

---

[1] 19 mai.

67 **1366 mai 24, ⟨Alba Iulia⟩**

Excellentissimo principi, domino Lodouico, dei gracia, illustri regi Hungarie, domino eorum naturali, capitulum ecclesie Transsiluane, oracionum suffragia devotarum cum perpetua fidelitate.

Litteras vestre celsitudinis honore quo decuit, recepimus in hec verba: ⟨*Urmeaza actul lui Ludovic, regele Ungariei, din 9 mai 1366, Turda, nr. 45*⟩. Nos itaque, mandatis vestre serenitatis obtemperantes, ut tenemur, unacum homine vestro, videlicet Michaele de Burd, nostrum hominem, videlicet Nicolaum, sacerdotem de choro nostro, ad premissa exequenda duximus transmittendum. Qui, demum ad nos exinde reversi, nobis concorditer retulerunt quod ipsi, die dominico proximo post festum Ascensionis domini, ad facies possessionum Arapataka et Hydvig vocatarum accessissent ac metas earundem hoc ordine renoassent[1]: primo enim, in cacumine cuiusdam montis Vechul dicti, metam antiquam renoassent[1], que meta distinquit easdem possessiones a districtu Siculorum de Sebusi; deinde super idem berch ulterius eundo, quatuor

antique metas; adhinc declinat ad quendam montem Benedikmezey, ubi antiquam metam; deinde ad silvam Howod vocatam veniendo, in qua antiqua metam similiter renoassent[1]; ulterius veniendo ad riwlum[2] Kurlatpataka vocatum seu Kurlatgepuy, iuxta eundem riwlum[2], antiquam metam renoassent[2], que separat a possessione Bulyn. Quibusquidem renovacionibus metarum factis, easdem possessiones Arapataka et Hydwig[2] statuissent magistris Jacobo et Demetrio, filiis Nicolai, ac ceteris nepotibus condam Benchench perpetuo possidendam iure quo ad ipsos denominantur[3] pertinere, nemine contradictore apparente.

Datum in festo Pethecostes, anno prenotato.

⟨*Pe verso, de aceeași mînă:*⟩ Domino regi, pro magistris Jacobo et Demetrio, nobilibus de Hydwig, statutoria.

Preaînălțatului principe, domnului Ludovic, din mila lui Dumnezeu, ilustrul rege al Ungariei, stăpînul lor firesc, capitlul bisericii Transilvaniei, prinos de cucernice rugăciuni cu veșnică credință.

Am primit cu cinstea cuvenită scrisoarea înălțimii voastre cu acest cuprins: ⟨*Urmeaza actul lui Ludovic I, regle Ungariei, din 9 mai 1366, Turda, nr. 45*⟩.

Noi, așadar, dînd ascultare, după cum sîntem datori, poruncilor luminăției voastre, am hotărît să trimitem, dimpreună cu omul vostru, anume Mihail de Bord, pe omul nostru, anume pe Nicolae, preotul din corul nostru, pentru a duce la îndeplinire cele de mai sus. Aceștia, întorcîndu-se apoi de acolo la noi, ne-au spus într-un glas că, duminica de după sărbătoarea Înălțării Domnului[4], ei s-au dus la moșiile numite Arpătac și Hăghig, și au înnoit semnele acelor ⟨moșii⟩ în felul următor: mai întîi au înnoit un semn vechi de hotar în vîrful unui deal, numit Vechul, care semn desparte zisele moșii de ținutul[5] secuilor din Sepși; apoi mergînd mai departe pe aceeași creastă, au înnoit ⟨alte⟩ patru semne vechi; de aici ⟨hotarul⟩ cotește la un deal numit Plaiul lui Benedict, unde ⟨au înnoit⟩ un semn vechi; apoi au venit la pădurea lui Howod, în care de asemenea au înnoit un semn vechi. Mergînd mai departe pînă la pîrîul numit Pîrîul lui Korlat sau Zăgazul lui Korlat au înnoit lîngă acest pîrîu un semn vechi, ce face despărțirea de moșia Belini. După ce s-au făcut aceste înnoiri ⟨de semne⟩, ei au dat zisele moșii Arpătac și Hăghig magiștrilor Iacob și Dumitru, fiii lui Nicolae, și celorlalți nepoți ai răposatului Benchench ca să le stăpînească în veci, cu dreptul cu care se știe că țin de ei, fără se se ivească nici un împotrivitor.

Dat la sărbătoarea Rusaliilor, în anul mai sus-însemnat.

⟨*Pe verso, de aceeași mînă:*⟩ Domnului nostru, regele, scrisoare de dare în stăpînire, pentru Iacob și Dumitru, nobili de Hăghig.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Col. Török Bertalan.

Orig., hîrtie, cu fragmentele peceții rotunde de închidere, din ceară albă, a capitlului din Alba Iulia, aplicată pe verso, lîngă care se află fragmentele peceții inelare, secrete, din ceară roșie, a regelui Ludovic I, de asemenea aplicată pe verso (descrierea acesteia din urmă și folosirea ei, cf. *Székely okl.*, VIII, p. 32, note).

EDIȚII: *Ub.*, II., p. 246 (cu greșeli de lectură a numelor proprii); *Székely okl.*, VIII, p. 395—397.

---

1 Corect: *renovassent*.
2 Astfel în orig.
3 Astfel în orig.; mai corect: *dignoscuntur*.
4 17 mai 1366.
5 Este vorba de scaun, nu district, deoarece secuii aveau organizare scaunală.

Nos, capitulum ecclesie Waradiensis, damus pro memoria quod magister Thomas, filius Laurencii de Telegd, nostram personaliter adeundo presenciam, per modum protestacionis et prohibicionis nobis curavit significare quod Laurencius, filius Johannis, filii Laurencii de Zenthlerenthy, universas possessiones suas et porciones possessionarias, ubilibet et in quolibet comitatu existentes, quovis nominum vocabulis vocitatas, domine matri sue, consorti Johannis, filii Vyd, necnon sorori sue, Katherina vocate, et Stephano, filio Petri, marito suo, inpignorare et alienare niteretur, in grande preiudicium sui iuris non modicum et dispendium.

Unde, prehabita protestacione huiusmodi, prefatum Laurencium, faciem[1] ad faciem repertum, ab alienacione, inpignoracione predictarum possessionum et porcionum possessionariarum prefate domine matri sue, necnon quibusvis aliis, facta vel facienda, prohibuit et inhibuit presencium testimonio mediante coram nobis.

Datum in festo Penthecostes, anno domini M^{mo}CCC^{mo}LX^{mo} sexto.

Noi, capitlul bisericii de Oradea, dăm de știre că magistrul Toma, fiul lui Laurențiu de Tileagd, venind însuși în fața noastră, s-a îngrijit să ne aducă la cunoștință în chip de întîmpinare și opreliște că Laurențiu, fiul lui Ioan, fiul lui Laurențiu de Zenthlerenthy, caută să înstrăineze și să zălogească doamnei mamei sale, soția lui Ioan, fiul lui Vyd, precum și surorii sale numite Caterina și lui Ștefan, fiul lui Petru, soțul ei, toate moșiile sale și părțile de moșie aflătoare oriunde și în orice comitat și numite cu orice nume, spre marea pagubă și dăunare a dreptului său.

Deci, făcînd mai întîi această întîmpinare, i-a pus opreliște și l-a oprit înaintea noastră, prin mărturia acestei ⟨scrisori⟩, pe sus-zisul Laurențiu, avîndu-l pe el față în față, de la înstrăinarea ⟨și⟩ zălogirea, făcută sau ce o va face pe viitor, a sus-ziselor moșii și părți de moșie către sus-numita doamnă, mama sa, precum și către oricare alții.

Dat la sărbătoarea Rusaliilor, în anul Domnului o mie trei sute saizeci și șase.

Arh. Stat. Oradea, Arh. fam. Bölöni. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca 1366.
Orig., hîrtie, cu urme de pecete de închidere aplicată în document pe verso.

---

[1] Corect: *facie*.

69 **1366 mai 24, ⟨Oradea⟩**

Nos, capitulum ecclesie Waradiensis, damus pro memoria quod Ladislaus de Hoty, in personis Ladislai et Francissci, filiorum magistri Thome de Telegd, nostram personaliter adeundo presenciam, per modum protestacionis et prohibicionis nobis curavit significare quod Laurencius, filius Johannis, filii Laurencii de Zenthleurenty, universas possessiones suas et porciones possesionarias, ubilibet et in quolibet comitatu existentes, quovis nominum vocabulis vocitatas, domine matri sue, cconsorti Johannis, filii Vyd, necnon[1] sorori sue, Katherina vocate, et Stephano, filio Petri, marito suo, ac Georgio et Nicolao, filiis Nicolai de Telegd,

inpignorare et alienare niteretur, in grande preiudicium ipsorum Ladislai et Francissci non modicum et dispendium.

Unde, prehabita protestacione huiusmodi, prefatum Laurencium, facie ad faciem repertum, ab alienacione, inpignoracione predictarum possessionum et porcionum possessionariarum, prefate domine matri sue, necnon quibusvis aliis, facta vel facienda, prohibuit et inhibuit presencium testimonio mediante coram nobis.

Datum in festo Penthecostes, anno domini $M^{mo}CCC^{mo}LX^{mo}$ sexto.

Noi, capitlul bisericii de Oradea, dăm de știre că Ladislau de Hoty, venind însuși în fața noastră, în numele lui Ladislau și Francisc, fiii magistrului Toma de Tileagd, s-a îngrijit să ne aducă la cunoștință în chip de întîmpinare și opreliște că Laurențiu, fiul lui Ioan, fiul lui Laurențiu de Zenthleurenthy, caută să înstrăineze și să zălogească doamnei mamei sale, soția lui Ioan, fiul lui Vyd, precum și surorii sale numite Caterina și lui Ștefan, fiul lui Petru, soțul ei, și lui Gheorghe și Nicolae, fiii lui Nicolae de Tileagd, toate moșiile sale și părțile de moșie aflătoare oriunde și în orice comitat și numite cu orice nume, spre marea pagubă și daunare a acelor Ladislau și Francisc.

Deci, făcînd mai întîi această întîmpinare, i-a pus opreliște și l-a oprit înaintea noastră, prin mijlocirea acestei ⟨scrisori⟩, pe sus-zisul Laurențiu, avîndu-l pe el față în față, de la înstrăinarea și zălogirea făcută sau ce o va face pe viitor, a sus-ziselor moșii și părți de moșie către sus-zisa doamnă, mama sa, precum și către oricare alții.

Dat la sărbătoarea Rusaliilor, în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și șase.

Arh. Stat. Oradea, Arh. fam. Bölöni. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca 1366.
Orig., hîrtie, cu urme de pecete de închidere, aplicată în document pe verso.

---

[1] Urmează: *cons*, tăiat de aceeași mînă.

70 **1366 mai 27, Cluj**

Nos, Lodouicus, dei gracia, rex Hungarie, vobis, universis prelatis, baronibus, comitibus, castellanis, nobilibus, officialibus, specialiter autem woyuode vel vicewoyuode Transiluano vestrisque vicecastellanis et officialibus presentibus pariter et futuris, item civitatibus et liberis villis ipsarumque rectoribus, iudicibus ac villicis, ad quod materia presencium devenerit, firmo precipimus, regio sub edicto, quatenus a modo et deinceps fideles cives et populos nostros ac mercatores de Deeswara et de Deesakana, videlicet unum eorum pro alterius debitis vel excessibus, dum et ubi ipsi aut eorum aliqui necessaria victus sui queritantes aut aliqua negocia sua peragentes ad tenutas, honores an possessiones vestras, sive ad vestri medium pervenerint, non debeatis nec sinatis impedire, arestare vel dampnificare in eorum rebus vel personis, non audeatis eciam ipsos alibi iudicare, exceptis dummodo casibus criminalibus, furto scilicet et aliis in quibus publice apprehenderentur. Si qui enim aliquod contra ipsos vel eorum alterum agere habuerint, hoc prosequantur in predictis locis de Deswara[1] et de Deesakana, iuxta libertatem eorundem locorum iusticia mediante, ubi sufficiens ex parte ipsorum[2] satisfaccio impendetur omni conquerenti. Preterea volumus et, serie presencium,

firmiter committimus quatenus prenominati cives et populi nostri ac mercatores, ubi ad loca tributorum nostrorum[3] pervenirent, non debeant per vos aut vestros tributarios coantari[1] ad indebitam vel superfluam tributi solucionem, sed, persolutis iustis et consuetis tributis, ubique sint secur⟨i⟩[4] pacifice procedere, salvis rebus ipsorum et personis, sub nostra proteccione et tutela speciali.

Datum in Clusuar, feria quarta proxima post festum Penthecostes, anno domini M^mo^CCC^mo^LX^o^ sexto.

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, vouă, tuturor prelaţilor, baronilor, comiţilor, castelanilor, nobililor, slujbaşilor şi, îndeosebi, voievodului sau vicevoievodului Transilvaniei, şi vicecastelanilor şi slujbaşilor voştri, atît celor de acum, cît şi celor viitori, de asemenea oraşelor şi satelor libere, ca şi conducătorilor, juzilor şi primarilor lor, la care va ajunge cuprinsul scrisorii de faţă, prin ⟨această⟩ poruncă regească vă poruncim cu tărie că, de aci înainte, sînteţi datori să nu stînjeniţi, popriţi sau vătămaţi, în lucrurile sau fiinţa lor, pe credincioşii noştri orăşeni şi oameni, cît şi pe negustorii din Dej şi din Ocna Dejului, adică pe vreunul din ei pentru datoriile sau fărădelegile altuia, atunci şi cînd ei sau vreunii dintre ei vor veni în ţinuturile, locurile dregătoriilor sau moşiile voastre ori în mijlocul vostru, umblînd după cele trebuitoare traiului lor sau împlinindu-şi alte treburi de ale lor, nici să cutezaţi a-i judeca în alte ⟨pricini⟩, în afară numai de pricinile criminale, adică de furt şi de altele, în care sînt prinşi în văzul tuturor. Iar dacă unii au vreo pricină împotriva lor sau a vreunuia dintre ei, s-o urmărească pe calea judecăţii în sus-zisele locuri Dej şi Ocna Dejului, potrivit libertăţii acelor locuri, unde fiecărui pîrîş i se va da din partea lor îndestulătoare despăgubire. Afară de aceasta, voim şi prin cuprinsul scrisorii de faţă poruncim cu tărie ca sus-numiţii orăşeni şi oameni şi negustori ai noştri, cînd vor ajunge la locurile voastre de vamă, să nu fie siliţi, de voi sau de vameşii voştri, la plata unei vămi nedrepte sau de prisos, ci, după plata dreaptă a vămii obişnuite, să fie nestînjeniţi a merge în pace oriunde ar voi, fără vătămarea lor şi a lucrurilor lor, sub ocrotirea şi osebita noastră chezăşie.

Dat la Cluj, în miercurea de după sărbătoarea Rusaliilor, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi şase.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. oraş. Dej, nr. 16.
Transumpt în actul lui Dionisie, voievodul Transilvaniei, dat după 27 mai 1366, nr. 71.
EDIŢII: *Ub.*, II, p. 246—247.
REGESTE: *Tört. Lapok*, 1875, nr. 411.

---

[1] Astfel în transumpt.
[2] Din partea pîrîţilor.
[3] Corect: *vestrorum*.
[4] Rupt cca 0,25 cm; întregit după sens.

71 **1366 ⟨după mai 27⟩[1]**

Dionisie, voievodul Transilvaniei, la cererea magistrului Andrei, vicecomitele ocnelor de sare *(vicecomes salisfodinarum)* de la Ocna Dejului *(Deesakna)* şi slujbaşul *(officialis)* magistrului Sarachen, comitele cămă-

rilor şi ocnelor de sare regeşti *(comitis camerarum et salifodinarum regalium)* din pomenita Ocna Dejului şi din oraşul Dej ⟨*Deesuara*⟩, adevereşte pentru obştea orăşenilor şi oaspeţilor şi locuitorilor *(civium et hospitum ac inhabitatorum)* din sus-zisele Dej şi Ocna Dejului, actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 27 mai 1366 (nr. 70), prin care numitul rege opreşte pe dregători şi pe nobili de a supăra sau stînjeni pe orăşenii şi pe negustorii din zisele localităţi, sau a-i supune jurisdicţiei lor, în afara cazurilor prevăzute de lege, sau a-i supune unor plăţi nedrepte.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. oraş. Dej, nr. 16.
Orig., perg., cu lacune şi pată mare de chimicale, din cauza cărora textul este aproape ilizibil.
REGESTE: *Tört. Lapok*, 1875, nr. 411; *Ub.*, II, p. 247, nr. 855.

---

[1] Privitor la datare cf. nota la *Ub.*, II, p. 247, nr. 855.

72 **1366 iunie 1, Vişegrad**

Nobilibus viris et honestis, comiti vel vicecomiti et iudicibus nobilium comitatus Zathmariensis, amicis suis, Nicolaus Kunth[1], regni Hungarie palatinus et iudex Camanorum[1], amiciciam paratam cum honore.

Dicitur nobis in persona Elie, filii Simonis de Zemeis[1], quod Stephanus et Leukus, filii Gregori[1] filii Laurencii de Zeplak, circa Carnis privium proxime preteritum, quosdam equos equaciales eiusdem Elie abduxissent, tandem, ordinacione et composicione Ladislai, filii Johannis de Madaraz, sibi restituisset et ex ipsis duodecim pro se ipsis reservassent. Super quo, vestram nobilitatem presentibus petimus diligenter quatenus unum vel duos ex vobis transmittatis, qui ab omnibus quibus decet et licet diligenter de premissis investigando, sciant et inquirant omnimodam veritatem. Et post hac, prout vobis veritas exinde constiterit, nobis amicabiliter rescribatis.

Datum in Vissegrad, secundo die festi Sancta Trinitatis, anno domini M^{mo}CCC^{mo}LX^{mo} sexto.

Nobililor şi cinstiţilor bărbaţi, comitelui sau vicecomitelui, şi juzilor nobililor din comitatul Satu Mare, prietenilor săi, Nicolae Konth, palatinul regatului Ungariei şi judele cumanilor, cu toată prietenia şi cinstea.

Ni se spune în numele lui Ilie, fiul lui Simion de Zenieis, că, pe la lăsatul Secului de carne[2] de curînd trecut, Ştefan şi Leukus, fiii lui Grigore, fiul lui Laurenţiu de Săplac, au luat nişte cai de herghelie ai aceluiaşi Ilie, ⟨şi⟩ apoi, prin rînduirea şi împăciuirea lui Ladislau, fiul lui Ioan de Mădăraş, i-au dat înapoi, dar, din aceştia, şi-au păstrat pentru ei doisprezece. Cu privire la care, cerem cu stăruinţă, prin scrisoarea de faţă, nobleţii voastre să trimiteţi unul sau doi dintre voi, care, cercetînd cu luare aminte cele de mai sus de la toţi de la care se cuvine şi se poate, să ştie şi să afle tot adevărul. Şi după acestea, să aveţi bunătatea să ne faceţi cunoscut în scris adevărul, după cum vă va fi vădit.

Dat la Vişegrad, în a doua zi a sărbătorii Sfîntei Treimi, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi şase[3].

Arh. Naț. Magh., Dl. 52 095. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1366. Transumpt în actul lui Leukus de Ponila, vicecomitele, și al celor patru juzi ai nobililor comitatului Satu Mare, din 16 iulie 1366, Csenger nr. 118.

REGESTE: *Kállay*, II, p. 135, nr. 1579 (cu data greșita: 4 mai 1366).

---

[1] Astfel în transumpt.

[2] 17 februarie.

[3] Palatinul Nicolae Konth, în aceeași zi a emis și o altă poruncă adresătă dregătorilor sus-arătați ai comitatului Satu Mare, prin care a ordonat cercetarea plîngerii lui Mihail, fiul lui Ladislau de Semjén, făcută împotriva lui Ioan de Penézlek, care i-a maltratat sluga sa din Fülöp (cf. *Kállay*, II, p. 135, nr. 1 577).

73 **1366 iunie 3, Bistrița**

Lodouicus, dei gracia, rex Hungarie, fidelibus suis, conventui de Kolos, salutem et graciam.

Cum nos terras et nemora inter populos nostros de Bunchida, ab una, parte vero ex alia similiter inter populos nostros de Zekakna, litigiosa, per metales distincciones velimus, propter bonum pacis ambarum parcium, ab invicem separari ad hocque faciendum honorabilem virum, dominum Petrum, prepositum Omnium Sanctorum de Vesprimio, capellanum nostrum specialem et hominem, iuxta cursum per nos sibi in facie ipsarum terrarum et nemorum personaliter datum, in nostris manibus ostensum, duximus transmittendum, fidelitati vestre precipimus seriose quatenus unum ex vobis virum ydoneum[1] transmittatis pro testimonio utique fidedignum, quo presente, idem dominus prepositus, homo noster specialis, memoratas terras et nemora litigiosa inter prelibatas partes, secundum cursum superius expressatum, metatim separet et distingat[1], et, habita huiusmodi distinccione, partem seu porcionem, que dictis populis de Bunchida tenderit, eisdem populis ac usui molendinorum nostrorum de eadem Bunchida applicet conservandam et uti fruendam, contradiccione adverse partis non obstante. Et post hec, seriem premissorum cum cursibus metarum nobis fideliter in patentibus literis vestris rescribatis.

Datum in Biztricia, in vigilia festi Corporis Christi, anno eiusdem M°CCC^{mo}LXmo sexto.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credincioșilor săi, conventului din Cluj-⟨Mănăștur⟩, sănătate și milostivire.

Deoarece noi voim, spre binele păcii dintre părți, ca să se despartă prin semne de hotar, unele de altele, pămînturile și dumbrăvile ⟨aflate⟩ în pricină între oamenii noștri din Bonțida, pe de o parte, și oamenii noștri din Sic, pe de altă parte, și pentru aceasta am hotărît să trimitem pe vrednicul de cinste bărbat, domnul Petru, prepozitul ⟨bisericii⟩ tuturor sfinților din Vesprim, capelanul și omul nostru osebit, ca să facă aceasta după mersul ⟨hotarelor⟩, ce i l-am dat noi înșine și l-am arătat cu mîna noastră la fața acelor pămînturi și dumbrăvi, poruncim credinței voastre cu tot dinadinsul să trimiteți dintre voi, spre mărturie, un bărbat potrivit și cu totul vrednic de crezare, în fața căruia, acel domn prepozit, omul nostru osebit, să deosebească și să despartă după semnele de hotar pomenitele pămînturi și dumbrăvi ⟨aflate⟩ în pricină între susnumitele părți potrivit mersului ⟨hotarelor⟩ deslușit mai sus și, odată făcută această despărțire ⟨de pămînturi⟩, partea sau bucata ce va ține

de zişii oameni din Bonţida, el să o treacă zişilor oameni precum şi în folosul morilor noastre din zisa Bonţida, spre a fi păstrată în folosinţă, fără a ţine seamă de împotrivirea părţii potrivnice. Şi după acestea, să ne răspundeţi în scris întocmai, prin scrisoarea voastră deschisă, despre felul cum s-au făcut cele de mai sus, dimpreună cu mersul hotarelor.

Dat la Bistriţa, în ajunul sărbătorii *Corpus Christi*, în anul aceluiaşi o mie trei sute şaizeci şi şase.

Arh. Naţ. Magh., Dl. 28 743. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca 1366. Transumpt în actul conventului din Cluj-Mănăştur. din 11 iunie 1366, nr. 80. EDIŢII: *Ub.*, II, p. 248.

---

[1] Astfel în transumpt.

74 **1366 iunie 6, Bistriţa**

Nos, Lodouicus, dei gracia, rex Hungarie, memorie commendantes significamus per presentes universis quod nos ea, que ad commodum status fidelium nostrorum civium et hospitum nostrorum de civitate Coloswariensi et eiusdem civitatis nostre facta et ordinata existunt, rata habere et tenere volentes, ut ipsi numero iugiter et fidelitatis opere augeantur, exindeque fructus serviciorum et honorum uberiores proveniant regie maiestati, dictos cives, hospites et civitatenses Colosuarienses[1] in omnibus et singulis suis libertatibus, graciis, iuribus et legibus, specialiter super solucione collectarum et daciorum ipsorum, annuatim faciendam, eisdem olim per dominum Karulum regem, genitorem nostrum charissimum, bone memorie, suis literis et privilegiis medientibus, datis, collatis et concessis, per nosque consequenter confirmatis, in quibus usque modo mansisse dignoscuntur, volumus et promittimus firmiter conservare et tueri ac relinquimus perhempniter et inviolabiliter permansuros, committentes firmo regio sub edicto, quatenus woyuoda noster Transsiluanus et suas vices gerentes, pro tempore constituti, ac alii homines cuiuscumque dignitatis vel status existant predictos cives, hospites nostros et civitatem nostram Coloswariensem in premissis suis libertatibus, graciis, iuribus et legibus privilegiatis disturbare et aggravare aut eis aliquam novitatem facere, signanter autem iidem woyuoda et eius vices gerentes seu officiales iamdictos cives et hospites nostros ultra formam pretactarum suarum et dicte civitatis libertatum ad superfluam[2] daciorum, censuum et collectarum soluciones faciendas compellere numquam presumpmant neque possint modo aliquali, quia potius permittant ipsos semper memoratis eorum libertatibus et iuribus quibuslibet uti et gaudere pacifice, libere et quiete, ac sine cuiusvis novitatis induccione.

Datum in Byztricia Transiluana, Sabbato proximo post festum Corporis Christi, anno eiusdem M^mo^CCC^mo^LX^mo sextro.

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, prin cuprinsul scrisorii de faţă, dăm de ştire şi facem cunoscut tuturor că noi, voind a consfinţi şi păstra cele ce au fost făcute şi rînduite pentru bunăstarea orăşenilor şi oaspeţilor noştri din oraşul Cluj, şi a pomenitului nostru oraş, pentru ca ei să sporească neîncetat în număr şi în faptă de credinţă, şi din aceasta să-i vină maiestăţii regeşti roade mai îmbelşugate de slujire şi de cinstite, voim şi făgăduim cu tărie a păstra şi a păzi pe zişii

oaspeți și orășeni din Cluj în toate și în fiecare din libertățile, milostivirile, drepturile și legile lor, mai ales cu privire la plata dărilor și birurilor lor ce trebuie făcută de ei în fiecare an — ⟨libertăți și drepturi⟩ date, dăruite și hărăzite lor odinioară de către ⟨răposatul⟩ domn ⟨și⟩ rege Carol, preascumpul nostru părinte de bună pomenire, prin scrisorile și privilegile sale, și întărite de noi în urmă — ⟨libertăți⟩ în care se știe că au dăinuit pînă acum, și îi lăsăm să dăinuiască ⟨în ele⟩ de-a pururi și neclintit —, poruncind, sub strașnică poruncă regească, ca voievodul nostru al Transilvaniei și locțiitorii lui aflători în slujbă, precum și alți oameni de orice treaptă sau stare ar fi, să nu cuteze niciodată a tulbura și asupri pe sus-zișii orășeni, oaspeți ai noștri și orașul nostru Cluj, cu privire la pomenitele lor libertăți, milostiviri, drepturi și legi privilegiale, sau să le aducă vreo schimbare, și mai cu seamă pomenitul voievod și locțiitorii ori slujbașii lui să nu se încumete, și nici să nu poată cumva sili vreodată pe zișii noștri orășeni și oaspeți împotriva cuprinsului pomenitelor libertăți ale lor și ale zisului oraș, să plătească prisos de biruri, dări sau daturi, ci să îngăduie mai degrabă ca ei să se folosească și să se bucure în pace, în liniște și fără stînjenire de pomenitele lor libertăți și drepturi, oricare ar fi ele, precum și fără aducerea vreunei schimbari de orice fel.

Dat la Bistrița din Transilvania, în sîmbăta de după sărbătoarea *Corpus Christi*, în anul aceluiași o mie trei sute șaizeci și șase.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. oraș. Cluj-Napoca, fasc. C, nr. 2.
Transumpt în actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 23 aprilie 1370, Mediaș, nr. 495.
EDIȚII: *Ub.*, II, p. 248—249.

---

[1] Astfel în transumpt.
[2] Corect: *superfluas*.

75 **1366 iunie 6, Bistrița**

Lodouicus, dei gratia, rex Hungarie, fidelibus suis, universis prelatis et baronibus, specialiter autem woyuode Transsiluano, comitibus, castellanis, nobilibus, officialibus et aliis cuiusvis dignitatis et status homnibus, tributa in partibus Transsiluanis ubique habentibus et tenentibus, eorumque tributariis, quibus presentes ostenduntur, salutem et gratiam.

Cum fideles nostri cives et hospites de civitate nostra Coloswaryensi, exigente privilegiata eorum libertate per dominum Karolum, quondam regem Hungarie, patrem nostrum charissimum, beate memorie, eis concessa et donata, per nosque tandem confirmata, de rebus et mercimoniis ipsorum nullas[1] intra terminos terrarum Transsiluanarum tributum solvere aliquod teneantur, sed ab omni tributaria solucione exempti habeantur, fidelitati vestre, firmo regio sub edicto, districte mandamus quatenus de predictis civibus et hospitibus nostris Coloswariensibus[2] vel eorum aliquo, ac rebus, bonis et mercimoniis ipsorum cuiuscunque generis existant, dum ad loca vestra tributaria pervenerint, nullum penitus tributum recipere vel exigi facere presumpmatis, immo pocius eosdem et quemlibet ipsorum, cum rebus, bonis et mercimoniis suis quibuslibet predictis, sempre et ubique in eundo et redeundo, per dicta loca vestra tributaria libere et absque omni tributi recepcione transire permittatis,

qualibet difficultate procul mota. Aliud, sicut nostra gravi indignacione regia aggravari pertimescitis, non ausuri.

Nos enim prefatos nostros cives et hospites in premisse libertatis ipsorum prerogativa perpetuali volumus inviolabiliter et illese tueri atque conservari.

Datum in Byztricya Transsiluana, Sabbato proximo post festum Corporis Christi, anno eiusdem Millesimo CCC-o LX-mo sexto.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, tuturor credincioşilor săi, prelaţilor şi baronilor, mai ales însă voievodului Transilvaniei, comiţilor, castelanilor, nobililor, slujbaşilor şi celorlalţi oameni de orice treaptă şi stare care au şi ţin vămi, oriunde în părţile Transilvaniei, precum şi vameşilor lor, cărora le va fi arătată scrisoarea de faţă, sănătate şi milostivire.

Deoarece credincioşii noştri orăşeni şi oaspeţi din oraşul nostru Cluj, potrivit libertăţii lor privilegiale, hărăzite şi date lor de domnul Carol, regele de odinioară al Ungariei, părintele nostru preaiubit de fericită amintire, iar apoi întărită de noi, nu trebuie să plătească nici o vamă după lucrurile şi mărfurile lor în hotarele ţării Transilvaniei, ci sînt scutiţi de orice plată de vămi, punem în vedere cu străşnicie credinţei voastre, prin nestrămutată poruncă regească, ca nu cumva să îndrăzniţi a lua sau a pune să se ceară vreo vamă de la orăşenii şi oaspeţii noştri clujeni sus-zişi sau de la vreunul din ei, precum şi după lucrurile, bunurile şi mărfurile lor, de orice fel ar fi, cînd ar ajunge ⟨ei⟩ la locurile voastre de vamă, ci, mai vîrtos, să-i lăsaţi pe ei şi pe oricare dintre ei, împreună cu lucrurile, bunurile şi mărfurile lor de orice fel, să treacă liber şi fără luarea vreunei vămi pe la locurile voastre de vamă sus-zise, la dus şi la întors, întotdeauna şi pretutindeni, lăsînd la o parte orice îngreunare. Şi altfel să nu cutezaţi a face, ca să nu aveţi a vă teme că veţi spori şi mai mult mînia noastră regească.

Iar noi voim să-i ocrotim şi să-i păstrăm neclintit şi neştirbit pe orăşenii şi oaspeţii noştri sus-pomeniţi în veşnica lor libertate privilegială sus-arătată.

Dat la Bistriţa din Transilvania, în sîmbăta de după sărbătoarea *Corpus Christi*, în anul aceluiaşi o mie trei sute şaizeci şi şase.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. oraş. Cluj-Napoca.
Transumpt în actul lui Sigismund, regele Ungariei, din 6 august 1404, emis din tabăra de lîngă Rauchowan din Moravia.
EDIŢII: *Ub.*, III, p. 326—327.

---

[1] Corect: *nullum*.
[2] Astfel în transumpt.

76 **1366 iunie 6, ⟨Cenad⟩**

Nos, c⟨apitulum ecclesie⟩[1] Chanadiensis, damus pro memoria quod, ad nostram personaliter accedens presenciam, Ladislaus, filius Bricii, familiaris magistri Thome, filii Laurencii de Telegd, eiusdem domini sui in persona, nobis protestando significare c⟨uravit⟩[2] quod, prout ipse percepisset, Laurencius, filius Johannis, filii predicti Laurencii, quasdam possessiones suas hereditarias Nicolao, filio Michaelis, so⟨rorio⟩[3] suo,

vendere et a se alienare ⟨nite⟩retur[4], in preiudicium ipsius Thome et gravamen. Quapropter ipse, eundem Laurencium, necnon A⟨nn⟩am[5], dominam relictam Johannis iamdicti, a donacione, vendicione, ⟨aliena⟩cione[6], pignori obligacione et alia quavis alienacione seu pignoracione omnium et singularum possessionum ipsius Laurencii, ubilibet in regno Hungarie adiacencium seu quocunque titulo ad ipsum pertinencium, seu quarumlibet particularum earundem, ⟨cuique⟩[6] hominum et specialiter predicto Nicolao facta vel facienda, et quoslibet alios, nominatim Nicolaum antedictum, ab occupacione et usurpacione seu alio quovis ex quesito colore de eisdem seu quarumlibet particularum earum se intromissione prohibuisset, ac idem Ladislaus, dicti domini sui in persona, prohibuit contradicendo et interdicit coram nobis. In cuius prohibicionis testimonium, ⟨presentes⟩[6] a nobis ⟨petens ut⟩[6] eidem concessimus, communi iusticia id requirente.

Datum tercio die festi Corporis Christi, anno ⟨eiusdem⟩[6]. M^{mo}CCC^{mo} ⟨sexagesimo sexto⟩[7].

Noi, capitlul bisericii de Cenad, dăm de ştire că, venind însuşi înaintea noastră, Ladislau, fiul lui Briccíu, slujitorul magistrului Toma, fiul lui Laurenţiu de Tileagd, s-a îngrijit să ne facă cunoscut în chip de întîmpinare, în numele acelui domn al său, că, după cum a aflat el, Laurenţiu, fiul lui Ioan, fiul pomenitului Laurenţiu, încearcă să vîndă lui Nicolae, fiul lui Mihail, ⟨cumnatul⟩[8] său, şi să înstrăineze nişte moşii de moştenire ale sale, spre marea pagubă şi daună a acelui Toma. Din această pricină, el a oprit, iar Ladislau, în numele zisului său domn, a oprit făcînd împotrivire şi opreşte şi în faţa noastră, pe acel Laurenţiu, ca şi pe doamna Ana, văduva sus-pomenitului Ioan, de la dăruirea, vînzarea, înstrăinarea, zălogirea şi de la orice altă înstrăinare şi zălogire, făcută sau avînd a se face, a tuturor şi a fiecăreia dintre moşiile acelui Laurenţiu, oriunde s-ar afla ele în ţara Ungariei şi cu orice drept ar ţine de el, sau a vreunor părţi ale acelor moşii, oricărui om şi, îndeosebi, pomenitului Nicolae, şi opreşte pe oricare alţii şi, mai ales, pe Nicolae de la cuprinderea şi cotropirea sau de la intrarea sub orice alt cuvînt pe acele moşii sau pe vreunele părţi ale lor. Spre mărturia cărei oprelişti, cerîndu-ne să-i dăm ⟨scrisoarea noastră⟩ de faţă, după cum cere dreptatea obştească.

Dat în a treia zi după sărbătoarea *Corpus Christi*, în anul aceluiaşi o mie trei sute şaizeci şi şase.

Arh. Stat. Oradea, Arh. fam. Bölöni.
Orig., hîrtie, cu rupturi şi pete de umezeală şi cu urme de pecete aplicată în document pe verso.

---

[1] Rupt cca 3 cm; întregit după sens.
[2] Rupt cca 1 cm; întregit după sens.
[3] Rupt cca 1 cm; completări posibile: *so⟨rorio⟩* sau *so⟨cero⟩*.
[4] Rupt cca 1 cm; întregit după sens.
[5] Rupt cca 0,5 cm; întregit pe baza contextului.
[6] Pată de umezeală cca 1 cm; întregit după sens.
[7] Pată de umezeală cca 2 cm; întregit pe baza actelor din 24 mai 1366, ⟨Oradea⟩, nr. 68 şi 69 cu cuprins asemănător.
[8] Cuvîntul se poate traduce şi *socrul*, cf. nota 3.

77 **1366 iunie 7, Bistrița** *(in Biztricia Transilvanie, die dominico proximo post festum Corporis Christi)*

Ludovic I, regele Ungariei, promite credinciosului său bulgar, Gheorghe zis Primichwr din Vidin, că-i va confirma toate drepturile îndată ce va sosi acolo și va fi informat din plin „de către credinciosul nostru baron Dionisie, voievodul Transilvaniei și căpitanul zisului nostru oraș și al districtului acestuia *(per fidelem nostrum baronem Dionysium vaivodam Transilvanum et capitaneum dicte nostre civitatis et eius districtus)*“, care pînă atunci trebuie să știricească despre acelea.

Arh. Naț. Magh.. Dl (Arhiva princiară a fam. Batthyány din Körmend, Misc. Heim. 200).
Orig.
EDIȚII: *Tört. Tár*, 1898, p. 361—362, nr. VI.

78 **1366 iunie 10, ⟨Oradea⟩**

Excellentissimo domino eorum, domino Lodouico, dei gratia, illustri regi Hungarie, capitulum ecclesie Waradiensi, orationes in domino debitas ac devotas.

Litteris magnifici viri, comitis Stephani Bwbek, iudicis curie vestre sublimitatis, modum et formam iudiciarie deliberationis eiusdem exprimentes, nobis directis, honore quo decuit receptis, unacum homine vestro, Emerico de Hoch[1], litteris in eisdem inserto et expresso, virum discretum, magistrum Bartholomeum, socium et concanonicum nostrum, archidiaconumque de Kalatha, ad contentum litterarum earundem fideliter exequendarum duximus destinandum. Qui, demum ad nos reversi et per nos requisiti, nobis concorditer retulerunt: ⟨*Urmează un text aproape identic cu cel al actului lui Ștefan Bebek, judele curții regești, din 16 mai 1366, nr. 61, cu deosebiri neînsemnate de grafie a numelor proprii și folosirea titlului de magister înainte de numele Thomas, Laurentius*⟩.

Preterea, cum possessiones Kemeche et Kisffalu vocatas, in comitatu Chanadiensi habitas, dividere voluissent, asseruisset idem Laurentius quod easdem, Dionisius, filius Pauli de Makofalwa, condam domino Chanadino, archiepiscopo Strigoniensi, et fratribus suis impignorassset; ex eo, divisionem ex eisdem dare nequiret.

Cum enim duo molendina in possessione Kis Tarnuk vocata constructa dividere voluissent, domina relicta Johannnis, filii Laurentii, allegassset, ut unum eorundem molendinorum, cum rebus propriis, post divisionem simulcum prefato Laurentio, filio suo, habitam, comparasset, reliquum vero propriis suis expensis construi fecisset, et ex eo divisionem de eisdem facere non admitteret; fundum autem curie sue, in possessione Palatha vocata habitum, similiter propriis suis expensis construi fecisse assseruisset[2].

Datum feria quarta proxima post festum preciosissimi Corporis Christi, anno eiusdem Millesimo trecentesimo sexagesimo sexto. ⟨*Urmează un text identic cu cel din 16 mai 1366, nr. 61, începînd cu: Possessionem denique ipsorum Nagy Tarnuk . . .*⟩. Datum ut supra.

Preaînălțatului lui stăpîn, domnului Ludovic, din mila lui Dumnezeu, măritul rege al Ungariei, capitlul bisericii de Oradea, cucernice și cuvenite rugăciuni întru domnul.

După ce am primit cu cinstea cuvenită scrisoarea trimisă nouă de măritul bărbat, comitele Ştefan Bebek, judele curţii înălţimii voastre, care cuprinde şirul şi glăsuirea hotărîrii sale judecătoreşti, am hotărît să trimitem, dimpreună cu omul vostru, Emerich de Hoch, trecut şi arătat pe nume în acea scrisoare, pe chibzuitul bărbat, magistrul Bartolomeu, tovarăşul şi fratele nostru canonic şi arhidiacon de Călata, ca să aducă la îndeplinire întocmai cuprinsul acelei scrisori: ⟨*Urmează un text aproape identic cu cel al actului lui Ştefan Bebek, judele curţii regeşti, din 16 mai 1366, nr. 61, cu deosebiri neînsemnate de grafie a numelor proprii, şi folosirea titlului de magister înainte de numele Thomas, Laurenţiu*⟩.

În afară de aceasta, cînd au voit să împartă moşiile numite Kemeche si Kisffalu din comitatul Cenadului, acest Laurenţiu a spus că Dionisie, fiul lui Pavel de Makofalwa, le-a zălogit odinioară domnului Chanadin, archiepiscopul de Strigoniu, şí fraţilor lui; de aceea n-a putut fa e împărţirea lor.

Cînd au voit să împartă cele două mori ridicate pe moşia Kis Tarnuk, doamna, văduva lui Ioan, fiul lui Laurenţiu, a spus că ea, după împărţirea făcută cu sus-numitul ei fiu, Laurenţiu, a cumpărat una din acele mori cu toate lucrurile ei, iar pe cealaltă a clădit-o cu cheltuiala ei şi de aceea ea nu îngăduie să se facă împărţirea acelor ⟨mori⟩; ea a mai spus că tot cu cheltuiala ei a pus să se ridice clădirile de pe locul curţii
ţirea făcută cu sus-numitul ei fiu, Laurenţiu, a cumpărat una din acele
sale, aflător pe moşia numită Palota.

Dat în miercurea de după sărbătoarea nepreţuitului *Corpus Christi*, în anul o mie trei sute şaizeci şi şase. ⟨*Urmează un text identic cu cel din actul lui Ştefan Bebek, judele curţii regale, din 16 mai 1366, nr. 61, începînd cu: În sfîrşit, moşia lor numită Nagytarnuk*. . .⟩. Dat ca mai sus.

Arh. Naţ. Magh., Dl. 322, § 4. Fotocopie în fototeca Bibl. Filialei Cluj-Napoca a Acad. Române. Ft. nr. 576, p. 32—44.

Transumpt în actul lui Ştefan Bathori, principele Transilvaniei, din 15 mai 1572, în formă de caiet, scris pe pergament, cu urme de pecete[3].

EDIŢII: *Documenta Valachorum*, p. 191—198.

---

[1] În actul din 16 mai 1366: *Koch*.

[2] În actul din 16 mai 1366, aceste două pasaje lipsesc.

[3] Atît actul din 16 mai 1366, cît şi cel din 10 iunie 1366 nu prezintă nici un semn de dubiu în privinţa autenticităţii lor. Totuşi nu găsim argumente care sa explice cum putea fi prezentat la 1 mai 1366 (cf. actul din 16 mai al lui Ştefan Bebek, nr. 61) un document emis la 10 iunie din acelaşi an.

79 **1366 iunie 11, Bistriţa**

Nos, Lodouicus, dei gracia, rex Hungarie, notum facimus tenore presencium quibus expedit universis quod, quia universitas fidelium nostrorum civium, hospitum et populorum civitatis nostre Biztriciensis et villarum ad eandem pertinencium propter defectus, quos in eo a multis retroactis temporibus passa fuit et adhuc patiebatur[1], quod priorum iudicum et iuratorum annuatim in sui medio eligendorum prerogativa patiebatur incommoda hactenus sustulit infinita, ratione quorum etiam iura nostra regalia ex parte ipsius provenientia non poterat comode[2], ut debebat, singulis annis nobis amministrari[3]; igitur nos, qui, sicut ex officio suscepti nostri regiminis sic, non minus, pro utilitate nostra et sancte nostre corone, universarum regni nostri civitatum et suarum

pertinenciarum incommoditates in statum debitum reformare et defectus supportare tenemur, graciosa et benevola regia intuicione nolentes prenominatos cives hospites et populos nostros regales defectus et incomoditates[4], in casu premisso, pati ulteriores, eisdem, quorum augmentum in numero et eciam in fidelitatis obsequio favorabiliter optamus, de plenitudine regie nostre potestatis et gracia speciali duximus annuendum ut ipsi, semper et in antea, perpetuis temporibus in predicta nostra Byztriciensi[5] civitate, eiusdem videlicet civitatis cives et hospites, de communi eorum consensu et pari voluntate, iudicem et iuratos de sui medio eligendi plenariam singulis annis habeant facultatem, populi vero villarum ad eandem civitatem pertinencium villicos et eciam iusticiarios de sui medio, secundum ordinacionem et beneplacitum iudicis et iuratorum ac civium dicte nostre civitatis, annuatim eligere debeant et teneantur. Ipsi enim iudex, iurati, villici et iusticiarii omnes causas, simulcum comite nostro Biztriciensi, nunc et pro tempore constituendo, vel eius vices gerentibus seu officialibus debeant iudicare, ubi, si qua parcium litigancium de eorum iudicio nollet contentari, causam suam adiudicatam secure et libere transferre possit ad examen seu interrogacionem iudicis nostre civitatis Cybiniensis. Et insuper volumus ut predicti cives, hospites et populi nobis fideles eisdem iuribus et consuetudinibus pacifice fruantur, quibus eadem civitas nostra Cybiniensis legitime usa fuit ab antiquo, permaneant eciam semper pacifice et quiete circa prerogativam primeve seu antique sue libertatis. Censum tamen nostrum regium, cum exhibicione debitorum serviciorum, teneantur solvere regie nostre maiestati, quam et nobiles in predictis villis residentes, quos numquam prefici volumus in villicos seu iusticiarios alicuius predictarum villarum nostrarum, ad instar ceterorum populorum nostrorum solvere plenariter debeant, cum huiusmodi debitorum serviciorum exhibicione, harum sub secreto nostro sigilo testimonio litterarum, quas sub autentico nostro sigillo emanari faciemus, dum fuerint nobis reportate.

Datum in eadem Biztriciensi nostra civitate, octavo die festi Corporis Christi, anno eiusdem Millesimo CCC^{mo} sexagesimo sexto. Ceterum addicimus, quod omnium iudiciorum seu birsagiorum in eisdem civitate et villis feri contingencium, prefatus comes vel sui officiales ubique duas partes, iudex vero civitatis, in eadem, et quilibet villicus, in sua villicacione, terciam partem seu porcionem tollere debeant, prout hactenus fuit consuetum. Datum ut supra.

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, prin cuprinsul scrisorii de față facem cunoscut tuturor cărora se cuvine că, deoarece obștea credincioșilor noștri orășeni, oaspeți și oameni din orașul Bistrița și din satele ce țin de el — din pricina lipsurilor pe care încă din vremurile de mult trecute le-a îndurat și le îndură încă pînă acum, ⟨anume⟩ că a fost lipsită de dreptul de a-și alege în fiecare an juzii și jurații lor, din mijlocul lor — a răbdat pînă acum nenumărate neajunsuri, din pricina cărora nici chiar drepturile noastre regești, ce ne veneau din partea acelui oraș, nu ni s-au putut lesne plăti în fiecare an, precum se cuvenea, noi, așadar, care, atît din slujba cîrmuirii pe care ne-am luat-o asupra noastră, cît și, nu mai puțin, pentru folosul nostru și al sfintei noastre coroane, sîntem datori să îndreptăm spre starea cuvenită neajunsurile tuturor orașelor țării noastre și ale celor ce țin de ele, și să le lecuim

lipsurile, nevoind noi din purtarea de grijă regească binevoitoare și milostivă, ca sus-numiții orășeni, oaspeți și oameni regești ai noștri — a căror sporire în număr și chiar în supunerea credinței o dorim cu bunăvoință — să îndure mai departe lipsurile și neajunsurile în privința mai sus arătată, din plinătatea puterii noastre regești și din osebita noastră milostivire am hotărît să le încuviințăm lor, ca totdeauna de aci înainte și de-a pururi, în sus-zisul nostru oraș Bistrița, dînșii, adică orășenii și oaspeții din acel oraș, să aibă dreptul deplin de a-și alege în fiecare an, din mijlocul lor, după obșteasca și deopotriva lor învoire a tuturor, judele și jurații, iar oamenii din satele ce țin de zisul oraș să fie datori și ținuți a-și alege în fiecare an, din mijlocul lor, pe juzii ⟨lor⟩ și chiar pe împărțitorii dreptății ⟨lor⟩, potrivit poruncii și încuviințării judelui, juraților și orășenilor pomenitului nostru oraș. Iar judele, jurații, primarii și împărțitorii dreptății trebuie să judece toate pricinile împreună cu comitele nostru de Bistrița, cel aflător în slujbă acum sau cel ce va fi rînduit cu timpul, sau cu locțiitorii sau slujbașii lui; iar dacă vreuna din părțile împricinate n-ar voi să se mulțumească cu judecata lor, ea să aibă, nestingherit și slobod, dreptul de a trimite pricina judecată în cercetarea sau căutarea judelui nostru din orașul Sibiu.

Mai voim, pe deasupra, ca sus-zișii orășeni, oaspeți și oameni credincioși ai noștri să se bucure în pace de aceleași drepturi și obiceiuri, de care s-a folosit din vechime, în chip legiuit, și numitul nostru oraș Sibiu, ba încă să rămînă și mai departe, totdeauna, în pace și liniște, în privilegiul libertății lor străvechi sau dintîi. Totuși, să fie ținuți a plăti maiestății noastre regești, odată cu împlinirea slujbelor datorate, darea noastră regească, pe care — împreună cu îndeplinirea acelor slujbe datorate — să fie datori a o plăti pe deplin, la fel cu ceilalți oameni ai noștri, și nobilii ce locuiesc în sus-zisele sate — care nu voim să fie puși ca juzi sau împărțitori ai dreptății în fruntea vreunuia din pomenitele noastre sate — prin mărturia acestei scrisori, ⟨dată⟩ sub pecetea noastră de taină și care, atunci cînd ne va fi înapoiată, vom pune să fie dată sub pecetea noastră autentică.

Dat în pomenitul nostru oraș Bistrița, în a opta zi a sărbătorii *Corpus Christi,* în anul aceluiași o mie trei sute șaizeci și șase.

Mai adăugăm că din toate gloabele sau birșagurile ce s-ar întîmpla să se ia în acel oraș sau ⟨în acele⟩ sate, sus-zisul comite sau slujbașii săi să aibă dreptul de a lua pretutindeni două părți, iar judele orașului, în orașul lui, și orice jude de sat, în cuprinsul satului lui, să ia o treime sau a treia parte, după cum s-a obișnuit pînă acum.

Dat ca mai sus.

Arh. Stat. Cluj-Napoca. Arhiva orașului Bistrița. Pachetul V nr. 12.
Transumpt în actul regelui Ludovic I, din 17 august 1366, nr. 127.
EDIȚII: Marienburg, *Geographie*, II, p. 211; *Archiv*, IV, caietul 2, p. 284; *Ub.*, II, p. 248—249; fragmentar: *Ung. Magazin*, I, 56, *Archiv*, IV, caietul 2, p. 263; fragmentar, în traducere germană: *Bistrizer Programm*, 1855, p. 8.
REGESTE: Szinnyei, *Folyóiratok repertoriuma*, I, p. 856, 857.

---

1 Corect: *privabatur*.
2 Corect: *commode*.
3 Astfel în transumpt.
4 Corect: *incommoditates*.

Excelentissimo principi, domino Lodouico, dei gracia, illustri regi Hungarie, domino ipsorum naturali, conventus monasterii beate Marię virginis de Clusmunustrá, oracionum suffragia cum perpetua fidelitate.

Noverit vestra serenitas literas vestras per nos recepisse honorifice in hec verba: ⟨*Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei din 3 iunie 1366, nr. 73*⟩. Nos enim, preceptis vestre serenitatis obedire cupientes, unacum predicto domino Petro, preposito Omnium Sanctorum de Wesprimio, speciali capellano vestre maiestatis per vestrum excellenciam deputato, nostrum hominem, videlicet fratrem Johannem, sacerdotem, utique fidedignum, de medio nostri ad premissa fideliter peragenda duximus transmittendum. Demum exinde ad nos reversi et per nos diligenter requisiti, idem homo vester, sub testimonio predicti hominis nostri, nobis sic retulit quod ipsi personaliter ad faciem terre et nemorum inter populos de Bonchida et Zekakna accessissent tercia feria proxima ante octavas predicti festi Corporis Christi, in locis necessariis, secundum preceptum vestre maiestatis, novas metas erexissent. Quarum quidem metarum cursus ingirato isto modo procedunt: item prima meta incipit in monte Cepegew a parte plage orientali, ubi, in quo loco serenissimus princeps, dominus rex, personaliter cum suis fidelibus baronibus stetit, in quo propria manu sua per indicionem monstravit metas quam nominant Kyralhatara, unam novam metam erexissent, qua videlicet meta respicit et tendit versus metam magistrorum, filiorum Bubek, *quasi* versus plagam orientalem. Secundam autem metam erexissent in quodam monticulo, versus plagam aquilonem, quod dicitur Lukurem. Item terciam meta[1] terream prope in eodem monticulo quod vocatur Zongyresberch. Exinde procedendo in kakumine[2] moncium Chypkes, prope magnam viam, qua[3] vocatur Sohtusnogwth, a parte plage meridionali quartam metam erexissent, postmodum prope eandem viam in vertice alterius montis, similiter Chipkes[2], versus aquilonem quintam metam apposuissent. Tandem in latere eiusdem montis gradiendo, venissent ad superiorem partem nemorum infra declinando Nogwanye, ubi tendi versus occasum. sextam metam aposuissent[4], et deinde procedendo palulum[5], tres metas terreas, videlicet septimam, octavam et nonam, a parte plage meridionali, in superiori parte eiusdem nemoris tendendo versus plagam orientalem aposuissent[4]. Decimam vero metam fodissent in fine predicte nemoris Nogwanye et in fronte monticuli, qua respicit ad plagam orientalem, inde descendendo ad inferiorem partem dicte nemoris et in fine eiusdem, in uno colle parvo, ubi undecimam metam fodissent, qua scilicet tendit ad occasum et respicit per quendam vallem ad alium[6] nemorem[6], Kyswanÿe vocatum. Deinde ascendendo in montem, in superiori parte eiusdem nemoris, ubi duodecimam metam erexissent. Tredecimam vero metam in superiori parte iamdicte nemoris aposuissent[4]. Abhinc vero declinando gradatim in cervice collis versus plagam orientalem, recte in fine eiusdem nemoris, quartam decimam metam aposuissent[4], in qua videlicet arbor querkus[2] fixus pro signo staret; demum abhinc egrediendo palulum[5] ex inferiori parte predicte[7] nemoris Kyswanya tenendo ad occasum post invicem duas novas metas, scilicet quindecimam et sedecimam erexissent. Tandem sedecimam[8] et ultimam metam paulominus ascendendo magis versus plagam occidentalem erigissent in quodam parte monte pro parte radio solis qua tendit et respicit

ad quendam acutum monticulum ubi nominatur Chuchalheg, ubi separat et distingit[2] mete Sciluas, et ibi finiuntur et terminantur mete inter Bunchida et predicta Zekakna.

Datum in octavis festi Corporis Christi, anno domini ut supra.

Preaînălţatului principe, domnului Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, stăpînului lor firesc, conventul mănăstirii fericitei Fecioare Maria din Cluj-Mănăştur, prinos de rugăciuni cu credinţă veşnică.

Să afle luminăţia voastră că am primit cu cinste scrisoarea voastră cu acest cuprins: ⟨*Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 3 iunie 1366, nr. 73*⟩. Iar noi, voind să dăm ascultare poruncilor luminăţiei voastre, am hotărît să trimitem, din mijlocul nostru, dimpreună cu sus-zisul domn Petru, prepozitul ⟨bisericii⟩ Tuturor Sfinţilor din Vesprim, capelanul osebit al maiestăţii voastre, trimis de înălţimea voastră, pe omul nostru cu totul vrednic de crezare, anume pe fratele Ioan, preotul, pentru împlinirea întocmai a celor de mai sus. În cele din urmă întorcîndu-se de acolo la noi şi fiind întrebaţi cu luare aminte de noi, numitul om, al vostru, sub mărturia zisului om al nostru, ne-a spus că în marţea dinaintea octavelor sus-zisei sărbători *Corpus Christi*[9], dînşii s-au dus la pămîntul şi dumbrăvile în pricină între oamenii din Bonţida şi cei din Sic şi că, după porunca maiestăţii voastre, au ridicat semne noi în locurile de trebuinţă. Iar înşirarea acestor semne de hotar purcede în mersul său, precum urmează: cel dintîi semn începe pe dealul Picătura, dinspre răsărit, în locul în care a stat însuşi prealuminatul principe, domnul ⟨nostru⟩, regele Ludovic, cu credincioşii lui baroni, şi unde cu mîna sa însăşi a arătat printr-un semn hotarele cărora le zice Hotarul regelui, ⟨unde⟩ au ridicat un semn nou, care semn e îndreptat şi o ia spre hotarul magiştrilor, fiii lui Bubek, cam spre răsărit. Al doilea semn l-au ridicat pe un muncel căruia-i zice Lukurem, spre miazănoapte; de asemenea ⟨au mai ridicat⟩, aproape, a treia movilă de hotar, pe acelaşi muncel, care se numeşte Creasta Zongyres. De aci luînd-o pe vîrful dealurilor ⟨zise⟩ Crestate, aproape de drumul mare, care se numeşte Drumul mare al sării, dinspre miazăzi au ridicat al patrulea semn, iar după aceea au aşezat al cincilea semn, lîngă acelaşi drum, în vîrful unui deal ⟨numit⟩ tot Crestat, spre miazănoapte. În sfîrşit, urcînd pe coasta aceluiaşi deal, ei au ajuns în partea de sus a dumbrăvii ⟨numite⟩ Wanya Mare ⟨şi⟩ luîndu-se în jos, unde ⟨hotarul⟩ o ia spre apus, ei au aşezat al şaselea semn, iar de acolo, înaintînd puţin au aşezat trei movile de hotar, adică a şaptea, a opta şi a noua, spre răsărit, în partea de sus a numitei dumbrăvi îndreptată spre răsărit. A zecea au săpat-o la capătul susnumitei dumbrăvi Wanya Mare, pe faţa dinspre răsărit a muncelului, de aci, coborînd în partea de jos a zisei dumbrăvi şi la capătul ei, pe un deluşor mic, au săpat al unsprezecelea semn, anume acolo unde ⟨hotarul⟩ o ia spre apus şi, peste o vale, priveşte spre altă dumbravă, numită Wanya Mică. Apoi s-au suit pe un deal, în partea de sus a acelei dumbrăvi, unde au ridicat al doisprezecelea semn. Al treisprezecelea semn l-au pus în partea de sus a amintitei ⟨dumbrăvi⟩. De unde, coborînd treptat pe spinarea deluşorului, spre răsărit, drept la capătul aceleiaşi dumbrăvi au aşezat al paisprezecelea semn, în care adică stă înfipt drept semn un stejar. Apoi, ieşind puţin de aici, din partea de jos a sus-zisei dumbrăvi, ⟨numită⟩ Wanya Mică, ⟨şi⟩ ţinînd-o spre apus, au ridicat două semne unul după altul, adică pe al cincisprezecelea şi pe al şaisprezecelea. În sfîrşit, mai urcînd puţin spre apus, au ridicat al şaptesprezecelea

şi cel din urmă semn, pe un deal spre soare-răsare, pe unde ⟨hotarul⟩ o ia şi se îndreaptă spre un muncel ţuguiat, care se numeşte Dealul ţuguiat, şi care face hotarul şi despărţirea spre ⟨satul⟩ Silivaş. Şi acolo sfîrşesc şi se isprăvesc semnele de hotar dintre Bonţida şi sus-zisul Sic.

Dat la octavele sărbătorii *Corpus Christi*, în anul Domnului de mai sus.

Arh. Naţ. Magh., Dl. 28.748. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1366.
Orig. perg., cu urme de pecete rotundă din ceară albă, aplicată în document pe verso.
Copie din sec. XIX la Kemény, *Dipl. Trans. Suppl.*, II, p. 51—52.
EDIŢII: *Ub.*, II, p. 251—252.

---

[1] Corect: *metam*.
[2] Astfel în orig.
[3] Corect: *que*.
[4] Corect: *apposuissent*.
[5] Corect: *paululum*.
[6] Corect: *aliud nemus*.
[7] Corect: *predicti*.
[8] Corect: *septimo decimam*.
[9] 9 iunie.

81 **1366 iunie 12, Bistriţa**

Nos, Lodovicus, dei gratia, rex Hungarie, vobis, Petro, vicevoyvode Transilvano, firmo precipimus regio sub edicto volentes omnino quatenus, statim visis presentibus, literas nostras, quibus mediantibus nobilem puellam Bagow vocatam, filiam quondam Leonardi, filii Stephani de Swk, absque filiis masculinis mortui, heredem in portionibus possessionariis paternis prefecimus, ab eadem puella recipere debeatis, et tandem iura quarte sue puellaris sibi de totalibus patris sui possessionibus provenientia, in una possessionum eius paternarum eidem extradetis, non obstantibus literis nostris supradictis; et aliud non facturi.

Datum in Biztricia Transsilvana, in crastino octavarum festi Corporis Christi anno eiusdem M.CCC.LX. sexto.

⟨*Sub pecete:*⟩ Relacio magistri Nicolai, filii Lachk magistri, facta soli domino cancellario.

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, vă poruncim cu straşnică poruncă regească vouă, Petru, vicevoievodul Transilvaniei, punîndu-vă în vedere întru totul ca, îndată ce veţi vedea scrisoarea de faţă, să fiţi datori să luaţi de la nobila fată numită Bagow, fiica răposatului Leonard, fiul lui Ştefan de Jucu, răposat fără copii de parte bărbătească, scrisoarea noastră prin care am pus-o pe acea fată moştenitoare pe părţile de moşie părinteşti, şi apoi să-i daţi, într-una din moşiile părinteşti ale aceluia, drepturile pătrimii sale de fiică ce-i vin din toate moşiile tatălui ei, fără a ţine seamă de scrisoarea noastră sus-zisă; şi altfel să nu faceţi.

Dat la Bistriţa Transilvaniei, a doua zi după octavele sărbătorii *Corpus Christi*, în anul aceluiaşi o mie trei sute şaizeci şi şase.

⟨*Sub pecete:*⟩ Darea de seamă făcută însuşi domnului cancelar de către magistrul Nicolae, fiul magistrului Lachk.

Arh. Naţ. Magh. Dl. 73 713.
Orig., perg., cu urme de pecete de ceară roşie, aplicată sub text.
EDIŢII: *Teleki*, I, p. 144—145.

Supplicat sanctitati vestre Stephanus, episcopus Nitriensis, ⟨...⟩[1] Lodouici, Ungarie regis ambassiator, quatinus[2] sibi graciam facientes specialem in personam dilectis nepotis sui, Nicolai Michaelis de Alba, Wesprimiensis diocesis, de canonicatu, sub expectacione prebende, ecclesie Wesprimiensis dignemini clausulis oportunis[2] providere. Non obstante quod canonicatum et prebendam ecclesie Nitriensis obtineat. Cum omnibus aliis nos obstantibus et clausulis oportunis[2].

Fiat. B.

Datum Auinione, Idus Iunii, anno quarto.

Ștefan, episcopul de Nitra, solul lui Ludovic, regele Ungariei, cere sfinției voastre să binevoiți a hărăzi milostivire osebită pe seama iubitului său nepot, Nicolae, fiul lui Mihail de Albiș[3], din dieceza de Vesprim, un canonicat, în așteptarea prebendei în biserica de Vesprim, fără a fi piedică faptul că ține un canonicat și prebendă la biserica din Nitra. Cu toate celelalte clauze și formule ⟨care încep cu cuvintele:⟩ fără a ține seamă.

Se încuviințează. B.

Dat la Avignon, la idele lui iunie, anul patru.

Arh. Vat. Reg. Suppl., 46, fol. 199r.
Orig.
EDIȚII: *Bossànyi*, II, p. 439—440, nr. 398.

---

[1] Loc gol în text.
[2] Astfel în orig.
[3] Bossányi identifică astfel, în loc de Alba Regală din Ungaria. Argumentarea lui poate să fie convingătoare.

83 **1366 iunie 19** *(XIII Kalendas Julii, anno quarto)*, **Avignon**

Ludovic I, regele Ungariei, cere papei Urban al V-lea să acorde „iertarea tuturor păcatelor în clipa morții" *(absolutiones generales in mortis articulo)* pentru mai mulți demnitari, între care și Simion, comite de Medieș *(Symon, comes de Meqies)*.

Arh. Vat., Reg. Suppl., 46, fol. 208r. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1366.
Orig.
EDIȚII: *Bossányi*, II, p. 443—444, nr. 407.

84 **1366 iunie 20**

Lodouicus, dei gracia, Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Bulgarieque rex, princeps Sallernitanus et honoris ac montis sancti Angeli dominus, omnibus Christi fidelibus, presentibus pariter et futuris, presencium noticiam habituris, salutem in omnium salvatore.

Solet a principe confirmari quod a suis predecessoribus sibi subiecto populo est indultum et graciose concessum. Proinde noverint universi quod fidelis noster devotus, venerabilis in Christo pater, dominus Wil-

helmus, episcopis Quinqueecclesiensis, comes capelle nostre et regius secretarius cancellarius, ac vicarius Saxonum septem sedium terre nostre Transiluane per nos constitutus generalis, necnon Johannes, filius Petri de Diznoio, ac Nicolaus, filius Martini de Hyuhalm, ad nostre serenitatis accedentes presenciam, in personis universitatis fidelium nostrorum Saxonum predictarum sedium exhibuerint nobis quasdam litteras privilegiales quondam serenissimi principis, domini Karoli, genitoris nostri carissimi, felicis recordacionis, regis Vngarie[1] illustris, privilegium olim domini Andree regis, avi nostri, super libertatibus ipsorum confectum, confirmantes, tenoris subsequentis, supplicantes nostre maiestati nominibus eorundem Saxonum, humiliter et devote, ut ipsas litteras privilegiales paternas acceptare et nostris litteris inseri facere, ac nostro privilegio confimare dignaremur. Quarum tenor talis est: *⟨Urmează actul lui Carol Robert, regele Ungariei, din 25 mai 1317, Ub., I, p. 322—323, cuprinzînd actul lui Andrei al II-lea, regele Ungariei, din 1224, după 30 noiembrie, Ub., I, p. 32—35⟩.*

Nos itaque supplicacionibus predictorum fidelium nostrorum, episcopi videlicet et Saxonum, regii favoris benevolenciam adhibentes, predictas litteras privilegiales ipsius quondam domini Karoli regis, patris nostri carissimi, presentibus de verbo ad verbum insertas, acceptamus, approbamus, et eas, in quantum in scriptura et sigillo vigorem seu valorem habere censentur, confirmamus, harum, sub maiestatis nostre duplici sigillo, testimonio litterarum.

Datum per manus venerabilis in Christo patris, domini Nicolai, archiepiscopis Strigoniensis locique eiusdem comitis perpetui, aule nostre sumpmi[1] cancellarii, fidelis nostri et dilecti, duodecimo Kalendas mensis Julii, anno a nativitate domini millesimo trecentesimo sexagesimo sexto, regni autem nostri anno vigesimo sexto. Venerabilibus in Christo patribus, dominis eodem Nicolao Strigoniensi, Thoma Colocensi, Wgolino Spalatensi et Nicolao Jadrensi archiepiscopis, necnon Demetrio Waradiensi, Michaele Agriensi, Colomanno Jauriensi, Dominico Transiluanensi, Wilhelmo predicto Quinqueecclesiensi, Stephano Zagrabiensi, Ladizlao Wesprimiensi, Johanne Waciensi, Dominico Chanadiensi, Petro Boznensi. Demetrio Syrimiensi, Stephano Nitriensi, Nicolao Tyniniensi, Protiua[2] Segnensi, Michaele Scardonensi et Dominico Corchulensi ecclesiarum episcopis, ecclesias dei feliciter gubernantibus, sede Corbauiensi vacante. Item magnificis viris, dominis Nicolao Kont, palatino et iudice Comanorum, comite Stephano Bebek, iudice curie nostre, Dionisio, woyuoda Transiluano et capitaneo Bodiniensi comitatusque Temesiensem et de Zonuk tenente, Nicolao de Zeech, Dalmacie et Croacie, et Nicolao de Gara, Machouie banis, eodem Stephano, episcopo Zagrabiensi, vicariatum regni nostri Sclauonie tenenente[3] et gubernante ex nostra dileccione speciali, item Johanne tavarnicorum, Petro, Zudor dicto, pincernarum, Paulo de Lizkow dapiferorum, Johanne, filio Thome, filii Petri, ianitorum et Emerico, fratre predicti voyuode, agasonum nostrorum, regalium magistris, ac eodem Johanne, filio Thome, comitatum Jauriensem regente, Ladizlao, filio Zobonia, comite Posoniensi, item Georgio Bebek tavarnicorum, Nicolao de Hedrehwara ianitorum, Petro, filio Stephani de Darow, agasonum, et Nicolao, filio Pauli de Pukur, dapiferorum, reginalium magistris, necnon Johanne, filio Oliueri, Symigiensi, Nicolao, filio Lachk, Zemliniensi, Paulo, fratre eiusdem, de Berek, Benedicto, filio Pauli, filii Heem, de Kewe et de Crasow, Andrea, filio Dionisii, de Zarand, item

Nicolao, filio quondam Stephani voyuode, Siculorum nostrorum et Zathmariensi, Maramorosiensi et de Wgacha, Nicolao, filio Dominici, Pilisiensi et castellano de Wyssegrad, Johanne, filio Laurencii de Canisa, de Worosd et de Zaguria comitibus existentibus, ceterisque quampluribus comitatus regni nostri tenentibus et honores.

⟨*Pe verso, de* o *mînă din sec. XV:*⟩ Litera confirmacionis per Ludovicum, Andree regis.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, Dalmației, Croației, Ramei, Serbiei, Galiției, Lodomeriei, Cumaniei și Bulgariei, principe de Salerno și domn al ținutului Monte Sant'Angelo, tuturor credincioșilor întru Hristos, atît celor de acum, cît și celor viitori, care vor lua cunoștință de scrisoarea de față, mîntuire întru mîntuitorul tuturor.

Este obiceiul ca domnul să întărească cele ce au fost hărăzite și date cu milostivire de înaintașii lui poporului supus lor. Drept aceea, să afle toți că credinciosul nostru, cucernicul ⟨și⟩ venerabilul întru Hristos părinte, domnul Vilhelm, episcopul de Pécs, comitele capelei noastre și secretar-cancelar regesc, rînduit totodată de noi vicar general al sașilor din cele Șapte scaune din țara noastră Transilvania, precum și Ioan, fiul lui Petru de Cisnădie, și Nicolae, fiul lui Martin de Vurpăr, venind înaintea luminăției noastre, în numele obștii credincioșilor noștri sasi din pomenitele scaune, ne-au arătat o scrisoare privilegială a răposatului prealuminat principe ⟨și⟩ domn Carol, preascumpul nostru părinte de fericită pomenire, măritul rege al Ungariei, care întărea privilegiul ràposatului rege Andrei, strămoșul nostru, întocmit cu privire la libertațile lor, avînd cuprinsul de mai jos, rugîndu-se de maiestatea noastră cu smerenie și supunere, în numele zișilor sași, să binevoim a primi acea scrisoare privilegială a părintelui nostru și a pune să fie trecută în scrisoarea noastră ⟨de față⟩, și a o întări prin privilegiul nostru. Cuprinsul scrisorii este acesta: ⟨*Urmează actul lui Carol Robert, regele Ungariei, din 25 mai 1317, DIR-C, veac. XIV, vol. I, p. 274—275, cuprinzînd actul lui Andrei al II-lea, regele Ungariei, din 1224, după 30 noiembrie, DIR-C,* veac. XI, XII, XIII, *p. 208—210*⟩.

Noi, așadar, întîmpinînd cu bunăvoința sprijinului regesc rugămintea sus-zișilor credincioși ai noștri, adică a episcopului și a sașilor, primim și încuviințăm sus-zisa scrisoare privilegială a răposatului domn ⟨și⟩ rege Carol, preascumpul nostru părinte, trecută din cuvînt în cuvînt în scrisoarea de față, și, atît întrucît e socotită a avea putere și tărie în scrisul și pecetea ei, o întărim prin mărturia acestei scrisori, ⟨ce poartă⟩ pecetea dublă a maiestății noastre.

Dat de mîna venerabilului întru Hristos părinte, domnul Nicolae arhiepiscopul de Strigoniu și comite perpetuu al aceluiași loc, marele cancelar al curții noastre, credinciosul și iubitul nostru, în a douăsprezecea zi înainte de calendele lunii iulie, în anul de la nașterea Domnului o mie trei sute șaizeci și șase, iar în acela al domniei noastre al douăzeci și șaselea, venerabilii întru Hristos părinți, domnii: același Nicolae, arhiepiscopul de Strigoniu, Toma de Calocea, Ugolino de Spalato și Nicolae de Zara; precum și episcopii: Dumitru al bisericii de Oradea, Mihail de Agria, Coloman de Győr, Dominic al Transilvaniei, sus-pomenitul Vilhalm de Pécs, Ștefan de Zagreb, Ladislau de Vesprim, Ioan de Vaț, Dominic de Cenad, Petru al Bosniei, Dumitru al Sirmiului, Ștefan de Nitra, Nicolae de Knin, Portina de Segno, Mihail de Scardona și Dominic de Curzola păstorind în chip fericit bisericile lui Dumnezeu,

scaunul de Krbava fiind vacant; de asemenea, măriţii bărbaţi, domnii: Nicolae Kont, palatinul şi judele cumanilor, comitele Ştefan Bebek, judele curţii noastre, Dionisie, voievodul Transilvaniei şi căpitan de Vidin, ţinînd şi comitatele Timiş şi Solnoc, Nicolae de Zeech, banul Dalmaţiei şi Croaţiei, şi Nicolae de Gara, banul de Mačva, pomenitul Ştefan, episcopul de Zagreb, ţinînd vicariatul ţării noastre a Slavoniei şi cîrmuind-o din osebita noastre dragoste, de asemenea, Ioan, marele nostru vistier, Petru zis Zudor, marele nostru paharnic, Pavel de Lizkow, marele nostru stolnic, Ioan, fiul lui Toma, fiul lui Petru, marele nostru uşier, şi Emeric, fratele amintitului voievod, marele nostru comis, numitul Ioan, fiul lui Toma, cîrmuind comitatul de Győr, Ladislau, fiul lui Zobonia, comitele de Pojon, de asemenea Gheorghe Bebek, marele vistier al reginei, Nicolae de Hedrehwara, marele uşier al reginei, Petru, fiul lui Ştefan de Darow, marele comis al reginei, şi Nicolae, fiul lui Pavel de Pukur, marele stolnic al reginei, precum şi comiţii Ioan, fiul lui Oliver, de Somogy, Nicolae, fiul lui Lachk, de Zemlin, Pavel, fratele aceluia, de Bereg, Benedict, fiul lui Pavel, fiul lui Heem, de Kewe şi de Caraş, A drei, fiul lui Dionisie, de Zarand, de asemenea Nicolae, fiul răposatului Ştefan fostul voievod, comite al secuilor noştri şi ⟨comite⟩ de Satu Mare, de Maramureş şi de Ugocea, Nicolae, fiul lui Dominic, de Pilis şi castelan de Vişegrad, Ioan, fiul lui Laurenţiu de Canisa, de Worosd şi de Zaguria, şi alţii mulţi ţinînd comitatele şi dregătoriile ţării noastre.

⟨*Pe verso, de o mînă din sec. XV:*⟩ Scrisoarea întăririi ⟨privilegiului⟩ regelui Andrei, făcută ⟨de către regele⟩ Ludovic.

Arh. Stat. Sibiu, U.I.18. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca 1224.
Orig., perg., cu fragmente de pecete regala mare, de maiestate, atîrnata de şnur împletit din fire de mătase de culoare roşie şi verde.
Transumpt în actul reginei Maria, din 20 februarie 1383, la Arh. Stat. Sibiu, U.I.42.
Transumpt în actul conventului din Cluj-Manăştur din 9 aprilie 1428, la Arh. Stat. Sibiu, U.II.54.
Actul reginei Maria a fost transcris de regele Sigismund la 4 aprilie 1387 (orig. la Arh. Stat. Sibiu, U.I.53), acesta tot de regele Sigismund, la 26 mai 1406 (orig. la Arh. Stat. Sibiu, U.II.87), şi de capitlul din Alba Iulia, la 23 august 1407, reprodus în actul aceluiaşi capitlu la 7 aprilie 1428 (orig. la Arh. Stat. Sibiu, U.II.53). Actul regelui Sigismund din 1406 a fost transcris de capitlul din Alba Iulia, la 7 mai 1423 (orig. la Arh. Stat. Sibiu, Doc. Lit. Lada 28, actul nr. 1 394), care de asemenea a fost transcris de acest capitlu, la 7 aprilie 1428 (orig. la Arh. Stat. Sibiu, U.II, 53). Actul din 1406 al regelui Sigismund a fost întărit de regele Matia I, la 6 februarie 1486, Buda (orig. Arh. Stat. Sibiu, U.II.430), care, la rîndul său, a fost transcris de regele Vladislav II, la 21 noiembrie 1493, Buda (orig. Arh. Stat. Sibiu, U.II.545). Această scrisoare a fost confirmată de catre regele Ferdinand I, la 20 martie 1552, Bratislava (orig. la Arh. Stat. Sibiu; Doc. Lit., Lada 28, actul nr. 625). Acest act a fost transcris de Ştefan Báthori la 3 martie 1583 (orig. Arh. Stat. Sibiu; cota nu se cunoaşte). Acest ultim act a fost confirmat de privilegiul dat de principele Gabriel Bethlen la 3 august 1627, Mediaş (orig. la Arh. Stat. Sibiu, Collectio Posterior, lada 33, actul nr. 329).
EDIŢII: Eder, *De initiis*, p. 175; Schlözer, *Krit. Sammlungen*, 523, 686; *Fejér*, IX/3, p. 558: Teleki, *Hunyadiak Kora*, XII, p, 293· *Ub*., II, p. 253—254. REGESTE: Kemény, *Notitia*, I, 163; *Transilvania*, 1871, p. 287; *Hurmuzaki-Densuşianu*, I/2, p. 118.

---

[1] Astfel în orig.
[2] Corect: *Portina*.
[3] Corect: *tenente*.

85 **1366 iunie 20, Gurghiu** *(Date sub castro Gurgen, in terra Siculorum nostrorum, die vigesimo mensis Junii, anno LXVI)*

Ludovic I, regele Ungariei, mulţumeşte lui Marco Cornari, dogele *(dux)* Veneţiei, pentru vasele de război promise de acesta contra turcilor şi îl roagă ca, prin scrisoare ori prin trimis, să-i comunice cînd şi unde pot fi preluate.

Arh. Naţ. Austriacă, Viena. Arh. secretă imperială. Condicele de stat ale Veneţiei: *Copia de Commemoriali*, vol. VII/1, fol. 246.
Copie.
EDIŢII: Wenzel, *Magyar dipl.*, II, p. 650.

86 **1366 iunie 23, Avignon**

Item sanctissime pater, cum de canonicatu et prebenda ac custodia ecclesie Waradiensis, vacantibus apud sedem apostolicam, ex eo quod quidem Gregorius, qui eos tunc obtinebat, per eandem sedem ad ecclesiam Chanadiensem fuit promotus et in episcopum Chandiensem prefectus, fuit auctoritate apostolica provisum Nicolao Arnoldi, ipseque Nicolaus possessione dictorum canonicatus et prebende ac custodie non obtenta vel assecuta, diem suum clausit extremum. Supplicat igitur eiusdem sanctitatis, humiles et devoti oratores vestri, Ludouicus rex et Elisabeth regina Ungarie, quatinus dilecto suo Nicolao, Johannis Alexandri, canonico prebendato in ecclesia Agriensi, de dictis canonicatu et prebenda ac custodia ecclesie Waradiensis predicte, que custodia dignitas existit premisso vel alio quovismodo vacans, eciam si fuerint alias generaliter vel specialiter disposicioni apostolice reservati, dignemini providere; non obstante quod ipse canonicatum et prebendam Agriensis ecclesie obtineat, et archidiaconatum ecclesie Waradiensis, quos paratus est dimittere quam primum dictorum canonicatus et prebende ac custodie ecclesie Waradiensis fuerit possessionem pacificam assecutus, et cum ceteris non obstantibus et clausulis oportunis ac extra ut in forma.
Datum Auinione, nono Kalendas Julii, anno quarto.
Fiat. B.

De asemenea preasfinţite părinte, întrucît Nicolae al lui Arnold a fost numit din împuternicire apostolică într-un canonicat, la o prebendă, precum şi în slujba de custode, ale bisericii de Oradea, ce erau vacante la scaunul apostolic, prin faptul că un oarecare Grigore, care le ţinea atunci, a fost înălţat de acelaşi scaun la biserica de Cenad şi a fost pus ca episcop de Cenad, şi cum acest Nicolae a răposat fără să fi primit sau dobîndit stăpînirea canonicatului, prebendei şi slujbei de custode, sus-zise, de aceea, aşadar, roagă acei smeriţi şi credincioşi rugători ai preasfinţiei voastre, Ludovic, regele, şi Elisabeta, regina Ungariei, să binevoiţi a numi la canonicatul, prebenda şi slujba de custode, sus-pomenite — slujbă care se arată a fi o demnitate vacantă în felul sus-arătat sau altcum, chiar dacă altfel ar fi păstrată pe seama rînduielii apostolice îndeobşte şi cu deosebire — ale sus-zisei biserici de Oradea pe iubitul lor Nicolae al lui Ioan al lui Alexandru, canonic cu prebendă în biserica de Agria, fără a fi piedică faptul că acela ţine un canonicat şi o prebendă în biserica de Agria şi un arhidiaconat în biserica de Oradea, pe care

este gata să le părăsească, îndată ce va ajunge în stăpînirea pașnică a canonicatului, prebendei și slujbei de custode ale bisericii de Oradea suszise, și cu celelalte clauze și formule cuvenite, ‹care încep cu cuvintele› fără a ține seama și fără sau ‹prin judecată›, potrivit ‹legii›.

Se încuviințează. B.

Dat la Avignon, în a noua zi înainte de calendele lui iulie, în al patrulea an ‹al pontificatului›.

Arh. Vat., Reg. Suppl. 46, fol. 216r. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1366. Orig.

EDIȚII: *Bossányi*, II, p. 446—447, nr. 413.

87 **1366 iunie 24, Tîrgu Mureș**

Nos, Ludouicus, dei gratia, rex Hungarie, memorie commendantes presentium tenore significamus quibus expedit universis quod, cum inter nobiles de Fata exuna, item populos nostros de Noghdemeter, parte ab altera, super terris et metis infra declaratis dissensiones et disturbationes suborte et diutius ventilate extitissent, prout eorum querela manifestarat, nosque tandem in partibus Transiluanis pro reformandis iuribus quorumlibet hominum earundem partium et volentes huiusmodi dissensiones et disturbationes de partium ambarum medio evellere et sedare, discretum virum, dominum Benedictum, archidiaconum de Pankata, in ecclesia Agriensi capellanum specialem, et nobilem virum, magistrum Stephanum, filium Pouse de Zeer, militem, nostros fideles, in persona nostra ad videndum reformandumque dictas metas brigosas et terras, ac erigendum novas metas in locis necessariis, inter villas scilicet ipsorum nobilium, Tukas vocatam, intra terminos metales eiusdem possessionis Fatá habitam et nostram regalem, Noghdemeter nuncupatam, prenotatam, direxissemus. Demum iidem Benedictus archidiaconus et magister Stephanus, filius Pouse, ad nos reversi, nobis retulerunt quod ipsi ad facies predictarum villarum Tukas et Noghdemeter accedentes, presentibus predictis nobilibus et populis nostris et plene acceptantibus ac se in hac parte contentos omnimodo asserentibus, ut eedem in pacis tranquillitate de cetero manerent, iamdictas possessiones seu villas, Tukas, predictorum nobilium de Fata, et Noghdemeter, nostram regalem, metis infrascriptis perpetuo duraturis ab invicem separassent et distinxissent.

Quequidem mete, sicut per prefatos homines nostros relatum extitit, suos cursus taliter habere dignoscuntur, quod prima meta incipit iuxta fluvium Zamus, a parte orientis, sub latere montis, supra dictam villam Tukas, ubi idem fluvius stringitur ad ipsum montem, in margine vie tendentis ad Rodna, inde autem tendit versus partem occidentalem ad quendam alium montem, in cuius latere sunt due mete terree; deinde per eandem partem occidentalem venit ad unum rivulum fluentem ad predictam villam Tukas, iuxta quem, ex utraque parte inter duos montes due mete terre[1] nove erecte; abhinc flectens versus partem meridionalem, cadit in unam semitam, vulgariter Altalwsin vocatam, et per eadem semitam ascendit montem, in cuius latere superius circa ipsam semitam una meta terrea; exinde adhuc versus ipsam partem meridionalem in eadem semita tendit directe, ascendendo ipsum montem, Fatayhigh vocatum, super cuius cacumine due mete terree; abhinc super

eodem monte ad eandem partem meridionalem, vadit ad unam metam lapideam antiquam, exinde tendit ad locum Paulmeze vocatum, ubi due mete terree nove, que distinguunt terras ipsorum nobilium, a parte occidentis, et terras dicte ville nostre Noghdemeter, a parte orientis; deinde per dictam partem meridionalem ascendit quendam alium montem, Teulgbirch nuncupatum, super quem due mete terree nove; exinde descendendo versus predictam partem meridiei, cadit ad unum rivulum, ubi una meta terrea, et abhinc per ipsum rivulum vadit versus meridiem et exiit[2] de eodem rivulo, ubi una meta terrea, exhincque tendens semper ad meridiem et venit ad duas metas terreas antiquas, secus quas novas metas erexissent; abhinc similiter versus meridiem eundo, revertitur ad eundem rivulum et, transiens ultra ipsum, vadit ad duas metas terreas antiquas, iuxta quas similiter nove mete erecte; exinde tendit palisper[3] versus eandem meridionalem partem, ubi in fine terrarum arabilium una meta nova terrea, abhinc per longitudinem unius iugeris terre eundo ubi nova meta; exinde similiter per longitudinem unius iugeris transit et ibi meta nova; abinde per tantundem spatium, ubi una meta nova terrea. deinde modo simili per tantum spatium versus meridiem tendit, ubi nova meta; abhinc flectens versus partem occidentalem tendit ad unum rivulum, Roznapataka vocatum, et super eodem rivulo, eundo semper versus occidentem, venit ad unum pratum arundinosum et vimina ibidem existentia; cuius prati arundinosi una pars, ad latitudinem trium iugerum terre a parte sceptemtrionis[4] usque metam ville Terpenie nomine directe, supradictis nobilibus de Fata, reliqua vero pars eiusdem, annotatis nostris populis et ville Noghdemeter, ex parte meridiei, sunt assignate: et sic tendit ad eandem metam ville Terpenie ibique mete memoratarum villarum Fata et Noghdemeter terminantur, fluvius vero Zamus prope prelibatam villam Tukas, tam antedictorum nobilium de Fata, quam populorum nostrorum de Noghdemeter prius dictorum usibus semper communis et pacificus esse debet, iuxta ordinationem hominum nostrorum sepe dictorum.

Nos igitur ut pretactarum metarum erectiones, distinctiones et ordinationes ac omnium premissorum dispositiones, per eosdem nostros regios homines inter ipsas villas Tukas et Noghdemeter facte m⟨odo⟩[5] premisso, partibus ⟨iamdi⟩ctis[5] presentibus et consentientibus immo acceptantibus, perennalis perseverantie solidentur efficacia, nec per quempiam de cetero in irritum revocari, super eisdem, partibus iamdictis, presentes, sub secreto nostro sigillo, concessimus literas nostras quas sub maiori sigillo nostro privilegialiter emanari faciemus, dum fuerint nobis reportate.

Datum in Zekuluasarhel, in fasto Nativitatis beati Johannis Baptiste, anno domini millesimo CCC° LX^{mo} sexto.

⟨*Sub text:*⟩ Assecuratio ipsorum Benedicti archidiaconi et Stephani, filii Pouse, militis.

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, prin cuprinsul celor de față dăm de știre și facem cunoscut tuturor cărora se cuvine că, deoarece între nobilii de Fata, pe de o parte, și oamenii noștri din Dumitrea Mare, pe de altă parte, se iviseră, cu privire la pămînturile și semnele de hotar mai jos arătate, neînțelegeri și turburări, ce fuseseră purtate mai multă vreme, după cum a arătat plîngerea lor, iar

noi, în cele din urmă, pentru a reaşeza în părţile Transilvaniei drepturile tuturor oamenilor din acele părţi şi voind a potoli aceste neînţelegeri şi turburări şi a le smulge din mijlocul celor două părţi, am trimis, în numele nostru, pe credincioşii noştri, chibzuitul bărbat, domnul Benedict, arhidiaconul de Pîncota, capelan osebit în biserica de Agria şi nobilul bărbat, magistrul Ştefan, fiul lui Pousa de Zeer, cavaler, spre a vedea şi a reaşeza pomenitele hotare şi pămînturi în pricină, şi a ridica noi semne de hotar în locurile de trebuinţă, şi anume între satul acestor nobili numit Tukas, aflător între hotarele zisei moşii Fata, şi pomenitul sat al nostru regesc, numit Dumitrea Mare. În cele din urmă, acest Benedict arhidiaconul şi magistrul Ştefan, fiul lui Pousa, întorcîndu-se la noi, ne-au spus că, ducîndu-se în pomentitele sate Tukas şi Dumitrea Mare, de faţă cu zişii nobili şi cu oamenii noştri, care s-au invoit pe deplin ⟨la aceasta⟩ şi s-au arătat cu totul mulţumiţi în această privinţă, au despărţit şi deosebit, unele de altele, zisele moşii sau sate, ⟨anume⟩ Tukas al pomeniţilor nobili de Fata şi satul nostru regesc numit Dumitrea Mare, prin semnele de hotar arătate mai jos, ce vor dăinui de-a pururi, pentru ca de aci încolo numitele ⟨părţi⟩ să rămînă în liniştea păcii.

Aceste semne, după cum ni s-au spus de către sus-pomeniţii oameni ai noştri, se ştie că au următorul mers: cel dintîi semn de hotar începe lîngă rîul Someş, dinspre răsărit, sub coasta dealului, mai sus de satul Tukas, acolo unde acest rîu se îngustează lîngă acel deal, pe marginea drumului ce duce la Rodna, iar de acolo o ia spre apus, la un alt deal, pe coasta căruia sînt două movile de hotar; apoi, tot înspre partea de apus, ajunge la un pîrău, care se scurge spre pomenitul sat Tukas, lîngă care, de amîndouă părţile, între două dealuri, au fost ridicate două movile de hotar noi. De acolo cotind spre miazăzi, ⟨hotarul⟩ cade într-o cărare numită, în vorbirea obişnuită, Altalwsin[6], şi pe cărarea aceea se urcă pe deal, pe a cărui coastă, mai sus, chiar lîngă cărare se află o movilă de hotar; de acolo tot spre miazăzi, pe aceeaşi cărare, se îndreaptă drept înainte, urcînd dealul numit Culmea Fata, în vîrful căruia sînt două movile de hotar. De acolo, pe acelaşi deal şi tot spre miazăzi ⟨hotarul⟩ merge spre un semn vechi de piatră, iar de acolo o ia spre locul numit Cîmpul lui Pavel, unde sînt movile de hotar noi, ce despart pămînturile zişilor nobili, dinspre apus, şi pămînturile pomenitului nostru sat Dumitrea Mare, dinspre răsărit; de acolo, în pomenita parte de miazăzi, ⟨hotarul⟩ suie un alt deal numit Creasta stejarului, pe care ⟨se află⟩ două movile de hotar noi. De acolo, coborînd tot spre miazăzi, el cade într-un pîrău, unde se află o movilă de hotar, şi de acolo, pe acel pîrău, merge spre miazăzi şi iese din pîrăul acela ⟨acolo⟩ unde este o movilă de hotar, şi de acolo, ţinînd-o tot spre miazăzi, ajunge la două movile de hotar vechi, lîngă care au ridicat ⟨alte⟩ movile noi. De acolo îndreptîndu-se de asemenea spre miazăzi, se întoarce la acelaşi pîrău şi trecînd peste el, merge la două movile de hotar vechi, lîngă care de asemenea au ridicat semne noi. De acolo, hotarul o ia puţin tot spre miazăzi, unde, în capătul unor pămînturi de arătură, ⟨se află⟩ o movilă de hotar nouă. De acolo, ⟨hotarul⟩ merge pe o lungime de un iugăr de pămînt ⟨pînă⟩ unde este un semn nou; de acolo trece, de asemenea pe o lungime de un iugăr, şi acolo este un semn nou; de acolo el merge o bucată ⟨de loc⟩ tot atît de mare, ⟨pînă⟩ unde este o movilă de hotar nouă; de acolo, pe o lungime tot aşa de mare, o ia la fel spre

miazăzi, ⟨pînă⟩ unde este un semn nou. De acolo, cotind spre apus, se îndreaptă spre pîrăul numit Valea Rozna și mergind pe acel pîrău, tot spre apus, ajunge la rîtul cu stuf, ⟨unde⟩ sînt și niște tufișuri de nuiele. O parte din acest rît cu stuf, în lățime de trei iugăre de pămînt, întins spre partea de miazănoapte, pînă la semnul de hotar al satului cu numele Terpiu, s-a dat sus-zișilor nobili de Fata, iar cealaltă parte a lui, rămasă înspre partea de miazăzi, s-a dat sus-însemnaților noștri oameni și satului Dumitrea Mare; și așa ⟨hotarul⟩ o ia către semnul acela de hotar al satului Terpiu, și acolo se isprăvesc semnele de hotar ale pomenitelor sate Fata și Dumitrea Mare; iar rîul Someș, de lîngă amintitul sat Tukas, trebuie să fie în folosința pașnică și dimpreună atît a sus-zișilor nobili de Fata, cît și a oamenilor noștri sus-amintiți din Dumitrea Mare, potrivit rînduielii făcute de ades-pomeniții noștri oameni.

Noi, așadar, pentru ca ridicarea sus-ziselor semne de hotar despărțitoare, rînduielile, precum și hotărîrile cu privire la toate cele de mai sus, făcute de numiții noștri oameni regești, în felul arătat mai sus, între satele Tukas și Dumitrea Mare, de față fiind zisele părți și cu învoirea, ba și cu încuviințarea lor, să fie întărite întru trăinicia unei dăinuiri veșnice și să nu poată fi zădărnicite de nimeni de aici înainte, am dat amintitelor părți, cu privire la aceste lucruri, scrisoarea noastră de față, ⟨întărită⟩ cu pecetea noastră de taină, care, cînd ne va fi înapoiată, vom pune să fie dată în chip de privilegiu, sub pecetea noastră cea mare.

Dat la Tîrgu Mureș, la sărbătoarea Nașterii fericitului Ioan Botezătorul, în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și șase.

⟨*Sub pecete:*⟩ Darea de seamă a lui Benedict, arhidiaconul, și a lui Ștefan, fiul lui Pousa, cavaler.

Arh. Naț. Magh., Dl. 44 336.
Orig., perg., cu fragmente de pecete inelară din ceară roșie, aplicată sub text. Înainte de 1897, un exemplar se afla în arhiva comunei Dumitra. Actul a fost scris de același scrib ca și confirmarea din 20 iunie 1366 a privilegiului sașilor, nr. 84.
EDIȚII: *Ub.*, II, p. 254—255.
REGESTE: Berger, *Reg.*, 14.

---

1 Corect: *terree*.
2 Corect: *exit*.
3 Corect: *paulisper*.
4 Corect: *septentrionis*.
5 Rupt cca 0,75 cm; întregit de primul editor.
6 Cărare încrucișata.

88 **1366 iunie 26, Tîrgu Mureș**

Nos, Lodouicus, dei gratia, rex Hungarie, memorie commendamus per presentes quod, licet inter Dionisium, filium quondam Stephani bani, et Ladislaum, filium Deseu de Losonch, parte ex una, item Dionisium, filium Thome, et Stephanum de eadem Losonch, ab altera, iuxta continentiam literarum viri magnifici Dionisii, voyuode Transiluani, formam sue iudiciarie commissionis exprimentium, in castro Mentew et aliis iuribus quibusdam eis communibus et indivisis, per Petrum, vicevoyuodam Transiluanum, et magistrum Benedictum, protonotarium eius-

dem Dionisii voyuode, presente testimonio capituli ecclesie Transiluane, in presentibus octavis festi Nativitatis beati Johannis Baptiste, divisio fieri debuerit, tamen quia ipsos Petrum vicevoyuodam in certis nostris specialibus, magistrum vero Benedictum eiusdem Dionisii voyuode, domini sui, negotiis et servitiis contigit nunc occupari et sic ad dictam divisionem faciendam accedere nequeunt, ut debebant, homines ad hoc deputari in termino prenotato; ideo nos factum iamdicte divisionis, statu in eodem absque omni gravamine, ad octavas festi beati Michaelis archangeli proxime venturas duximus prorogandum inter partes prenotatas, in eisdem octavis, secundum seriem pretactarum literarrum dicti Dionisii voyuode, expediendum.

Datum in Zekuluasarhel, feria sexta proxima post predictum festum Nativitatis beati Johannis Baptiste, anno domini Millesimo CCC-mo LX-mo sexto.

⟨*Sub pecete:*⟩ R⟨elatio . . .⟩.

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, prin scrisoarea de față facem cunoscut că, deși între Dionisie, fiul răposatului ban Ștefan, și Ladislau, fiul lui Desideriu de Losonch, pe de o parte, de asemenea Dionisie, fiul lui Toma, și Ștefan, tot de Losonch, pe de altă parte, trebuia potrivit cuprinsului scrisorii măritului bărbat Dionisie, voievodul Transilvaniei, ce cuprindea întocmirea hotărîrii sale judecătorești, să se facă de către Petru, vicevoievodul Transilvaniei, și magistrul Benedict, protonotarul aceluiași voievod Dionisie, în fața omului de mărturie al capitlului bisericii Transilvaniei, la octavele de acum ale Nașterii fericitului Ioan Botezătorul[1], împărțirea cetății Mentew și a unor altor drepturi ale lor, ⟨avute⟩ laolaltă și în devălmășie, totuși, deoarece s-a întîmplat ca acel Petru vicevoievodul să fie împiedicat acum de felurite treburi și slujbe osebite ale noastre, iar magistrul Benedict de cele ale stăpînului său, Dionisie voievodul, și astfel să nu se poată duce să facă zisa împărțire, precum erau datori, și ⟨nici⟩ să trimită oameni pentru aceasta la sorocul sus-zis, drept aceea, noi am hotărît să amînăm în aceeași stare, fără nici o încărcare, pricina pomenitei împărțiri între sus-scrisele părți, pe octavele sărbătorii fericitului arhanghel Mihail acum viitoare[2], spre a se săvîrși la acele octave, potrivit cuprinsului sus-pomenitei scrisori a zisului voievod Dionisie.

Dat la Tîrgu Mureș, în vinerea de după sus-zisa sărbătoare a Nașterii fericitului Ioan Botezătorul, în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și șase.

⟨*Sub pecete:*⟩ Darea de seamă . . .

Arh. fam. Erdődy din Hlohovec, Lad. 95, fasc. 10, nr. 5.
Orig., hîrtie, cu pecetea mică, secretă a regelui Ludovic I, aplicata sub text
EDIȚII: Banffy, I, p. 274.

---

[1] 1 iulie 1366.
[2] 6 octombrie 1366.

89 **1366 iunie 26** *(sexto Kalendas Iulii, anno quarto),* **⟨Avignon⟩**

⟨Elisabeta, regina mamă a Ungariei⟩[1] cere papei Urban al V-lea să acorde mai multor persoane milostivirea „de a li se da deplină iertare de păcate în clipa morții de către confesorul lor, pe care fiecare din ele

îl vor alege *(ut confessor eorum quelibet duxerint eligendum, omnium peccatorum suorum remissionem plenam in mortis articulo... eorum cuilibet)*".

Între persoanele menționate figurează, chiar, nobila doamnă Clara comitisa seniora de Medieș *(Megies)*, și fiica ei, Ana.

Arh. Vat., Reg. Suppl. 46, fol. 216 Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1366 Orig.

EDIȚII: Tautu, *Acta Urbani pp.* V, p. 169 nr. 160.

---

[1] Lipsește în orig., intercalat de editor.

90 **1366 iunie 27** *(Sabbato proximo post festum Nativitatis beati Johannis Baptiste, anno in presenti)*, *⟨Alba Iulia⟩*

Capitlul din Alba Iulia raportează lui Dionisie, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, că, potrivit cererii scrise a acestuia, emisă după 4 mai 1366 (nr. 40), din adunarea sa obştească ţinută la Turda, pe care o reproduce, împreună cu scrisoarea de încuviinţare a lui Ludovic, dată între 23 şi 29 aprilie 1366, nr. 31, l-a trimis pe Mihail diacul, omul său de mărturie, care în ziua de 22 iunie, împreună cu Matei de Buituri, omul voievodului, s-a dus la faţa moşiilor Fahÿd şi Galda, dar cînd au vrut să pună pe nobilele doamne Ecaterina, soţia lui Ştefan, fiul lui Syke ⟨de Buituri⟩, şi pe Margareta, ⟨soţia lui Ladislau, fiul lui Nicolae de Jeledinţi⟩, în stăpînirea pătrimii cuvenite lor ca fiice din bunurile şi drepturile tatălui lor, ⟨Herbord de Galda⟩, Ladislau Negru, în numele lui Mihail, ⟨tot de Galda⟩, parohul bisericii din Apold, s-a împotrivit acelei dări în stăpînire, pentru care sus-zisul Mihail, diacul, l-a chemat înaintea sus-zisului voievod pentru ziua de 1 iulie 1366, faţă de sus-zisele nobile doamne, ca să dea socoteală de temeiul acelei împotriviri.

Cu acest prilej, însă, Pavel, fiul lui Baltazar, şi Ladislau, fiul lui Peteu[1] nu au ridicat nici o împotrivire.

Arh. Naţ. Magh., Dl. 28 081. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1366.
Rezumat amănunţit în actul lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, din 15 noiembrie 1366, Sintimbru, nr. 158.

---

[1] Probabil tot nobili de Galda.

91 **1366 iunie 27, Kálló**

Magistrul Pous, vicecomitele, şi juzii nobililor din comitatul Szabolcs adeveresc că magistrul Leukus, fiul lui Ioan Lengyel de Nagysemjén, a chemat în judecată pe Petru, fiul lui Mihail de Sănislău, cerîndu-i să înfăţişeze şi pe iobagul său Pavel; dar cel chemat nu s-a înfăţişat.

Arh. Naţ. Magh. Dl. (Arh. fam. Kállay, nr. 1 355.
Orig., hîrtie, deteriorată, cu pată de umezeală şi fragmentele a trei peceţi de închidere.
REGESTE: *Kállay*, II, p. 135, nr. 1 578.

Lodouicus, dei gracia, Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Bulgarie, Gallicie, Lodomerie, Cumanieque rex, princeps Sallernitanus et honoris Montis Sancti Angeli dominus, omnibus Christi fidelibus, tam presentibus quam futuris, presencium noticiam habituris, salutem in omnium salvatore.

Regalis benignitatis provida deliberacio et circumspecta benignitas remediis invigilat subiectorum, quia, dum pro studio subiectorum nostrorum onera alleviamus, dum scandala removemus, nos, in ipsorum statu pacifico et tranquillo, quiescimus in pace. Proinde, ad universorum noticiam harum serie volumus pervenire quod, quia fideles nostri, universi nobiles terre nostre Transiluane[1], propter presumptuosam astuciam diversorum malefactorum, specialiter Olachorum, in ipsa terra nostra existencium, eorundemque statum simul et usum inordinatum, incommoda patiebantur cottidiana[2] et infinita, igitur eisdem fidelibus nobilibus nostris et nostre terre Transiluane[1], ad exterminandum seu delendum in ipsa terra malefactores quarumlibet nacionum, signanter Olachorum, talem de plenitudine regie nostre potestatis et gracia speciali concessimus libertatem, quod quicumque homo in furto vel latrocinio aut alio criminali facto fuerit notorie inculpatus, quamvis non sit manifeste pro tunc, cum inculpatur, apprehensus, si erit nobilis, cum approbacione quinquaginta nobilium, si vero fuerit ignobilis, cum atestacione quinquaginta hominum ignobilium, iuridice interimi possit per partem adversam. Is autem, qui in aliquo premissorum maleficiorum publice fuerit apprehensus, necari per suum adversarium possit iuridice sub attestacione septem sibi personarum quoequalium[2]. Et si Olachus communis fuerit inculpatus vel manifeste apprehensus, possit fieri contra ipsum probacio per quoslibet homines communes, et, e converso, Olachus communis in casu consimili contra hominem communem alterius nacionis per communes Olachos vel alios homines communes suam legittime[2] probare possit accionem; si vero communis Olachus aliquem nobilem hominem in publico maleficio inculpans non posset totaliter per nobiles suam probare accionem, tunc probacionem ipsam faciat prout potest, videlicet vel per nobiles vel per kenezos[2] aut per communes homines seu Olachos, usque ad plenarium numerum quinquaginta nobilium personarum, ubi unusquique[3] kenezus[2], per nostras literas regales in suo keneziatu[2] roboratus, pro uno vero nobili acceptetur, communis autem kenezus[2] pro villico fidei unius fertonis computetur, et communes homines seu Olachi recipiantur pro hominibus fidei medii fertonis in approbacione prenotata et, eodem modo, Olachus communis suam accionem probare possit contra nobilem, quem publice apprehenderet in aliquo huiusmodi maleficiorum.

Deinde volumus quod nobiles dicte terre et eorum iobagiones in civitatibus vel villis liberis non detineantur pro furto vel latrocinio aut alio criminali facto, si non fuerit in aliquo ipsorum factorum ibidem manifeste apprehensi, nec in ipsis civitatibus vel villis aliquis nobilis de provincia proscribatur. Preterea volumus quod patiens violenciam seu potenciam se non vindicet per consimilis violencie vel potentie perpetracionem, sed contra suum in hac parte adversarium legittime[2] procedat, alioquin penam duppli[2] huiusmodi perpetracionis contra partem

adversam incurrat et adversus wayuodam nostrum Transiluanum[4] in facto potencie subcumbat[2].

Preterea statuimus quod nullus iobagionum nostrorum aut nobilium vel aliorum quorumcumque in ipsa terra nostra iobagiones habencium alibi in rebus vel persona arrestetur vel inpignoretur aut iudicetur, nisi per suum dominum vel officialem. Quiquidem domini vel officiales, si querelantibus[2] satisfacere non curaverint, possint et debeant coram wayuoda vel vices eius gerentibus iuridice conveniri per querelantes[2], facientes autem contra premissa penam actus potencie incurrant. Castellani eciam et officiales, tam nostri regales et wayuodales, quam aliorum quorumlibet hominum possessiones in dicta terra nostra habencium de dampnis[2] vel super excessibus, quos in quascunque personas committer⟨ent, possi⟩nt[5] in eorum officiolatibus ad presenciam wayuode vel vicewayuode legittime[2] citari, racionem sufficientem de commissis reddituri.

Ceterum volumus et committimus quod quilibet homines communes seu Olachi, qui fuerint in congregacionibus vel iudicatibus way⟨uode aut vicewayuode⟩[6] vel eius comitum, habencium tamen ad hoc facultatem iuridice extradati et proscripti, dum et ubi per quoscumque homines apprehendi poterunt, si nostram regiam graciam non habebunt, secure capiantur et secundum sua demerita puniantur absque o⟨mni requisicione⟩[7] et nota gravaminis aliqualis. Nobiles autem, qui non alias, nisi in specialibus wayuode Transiluani[8] congregacionibus seu iudicatibus proscribi possint, cum fuerint per aliquos apprehensi et detenti, regiamque super indulsione suorum excess⟨uum graciam non⟩[7] habuerint eidem wayuode assignentur puniendi. Infideles vero regie nostre maiestatis et proscriptos quicumque capere possent et non caperent et captos regiis manibus non assignarent puniendos vel eorum partem foverent, ipsi tales, cuiuscumque ⟨eciam⟩[9] existant status aut condicionis, homines eandem incurrant notam infidelitatis et proscripcionis eo facto.

Item si aliqua causa contra hominem, literas regias super donacione possessionaria aut alia gracia habentem, coram wayuoda vel vicewayu⟨oda sus⟩scitaretur[10], si ille, qui causam susscitat[2], non habuerit in ipsa causa aliquas ex adverso literas racionabiles volueritque suam humano solum testimonio probare accionem, causam huiusmudi committimus in curiam nostram transferendam et ibidem iudicandam; alie vero dictorum nobilium cause per wayuodam aut vicewayuodam in eadem terra nostra Transiluana[11] iudicentur, prout hactenus fuit consuetum, nec possint prelati vel barones nostri possessiones in ipsa terra habentes, causas suas communes in curiam nostram transferre de presencia wayuode vel vicewayuode Transiluani[8].

Ceterum, quia dictos nobiles et eorum possessiones a solucione lucri camere, victualium amministracione[2] et exercituacione invitus[12] facienda graciose duximus eximendos, igitur volumus ut hiidem[2] nobiles teneantur et debeant nobis vel, in nostra persona, wayuode nostro Transiluano[13] aut eius vicewayuode auxiliari ad conterendum seu destruendum nostros et sancte corone nostre illarum parcium infideles, contumaces et rebelles.

Insuper statuimus ordinando quod homo capituli vel alicuius conventus, cum per aliquem causantem fuerit ad provinciam eductus, si proprium habebit equm[14], tunc unum fertonem, si vero equm[14] eiusdem causantis equitabit, tunc medium fertonem, denariorum pro tem-

pore currencium, et non plus singulis diebus recipere possit pro labore suo, causans tamen ipse teneatur homini eidem quotidie dare commedere et bibere sufficienter, sed homo ipse sollicitus et diligens esse studeat in causantis negocii prosecucione. Litere autem capituli et conventus eorundem et eciam aliarum ecclesiasticarum personarum communes, si fuerint clause, decem denarium, patentes vero et fuerint, viginti denarium pro tempore currencium solucionem non excedant, in emanacione siquidem maiorum literarum antiqua institucio per omnia debet observari.

Finaliter autem et ultimatim per omnia volumus quod dicti nobiles terre nostre Transiluane[1] eisdem consuetudinibus et libertatibus, per nos datis, fruantur et gaudeant, quibus hactenus pacifice usi fuerunt de graciosa admissione regie nostre maiestatis. Ut igitur premissa libertas, a nobis concessa, sit perpetuo valitura nec possit ab aliquo in posterum retractari, presentes concessimus literas nostras privilegiales, dupplicis[2] sigilli nostri munimine roboratas.

Datum per manus venerabilis in Christo patris, domini Nicolai, ecclesie Strigoniensis archiepiscopi locique eiusdem comitis perpetui, aule nostre sumpmi[2] cancellarii, fidelis nostri et dilecti, anno ab incarnacione domini Millesimo trecentesimo LX^{mo} sexto, quarto Kalendas Julii, regni autem nostri vigesimo quinto. Venerabilibus in Christo patribus dominis: Thoma Colocensi, Nicolao Jadrensis[15], Hugolino Spalatensis[16] archiepiscopis, necnon Colomanno Jauriensi, Wilhelmo Quinqueecclesiensi, comite capelle nostre et secretario cancellario nostro, Stephano Zagrabiensi, tenente vicariatum tocius banatus regni nostri Sclauonie, Demetrio Waradiensis[17], Michaele Agriensis[18], Dominico Transilvanensi, Dominico Chanadiensi, Ladizlao Wesprimiensi, Demetrio Syrimiensis[19], Petro Boznensi, Johanne Wachiensi, Stephano Nitriensi, Nicolao Tinniniensi, sedece[20] Corbauiensi vacante, Nicolao Traguriensi, Johanne Sibinicensi, Demetrio Nonensi, Michaele Scardonensi, Stephano Farensi et Michaele Corczulensi ecclesiarum episcopis, ecclesias dei feliciter gubernantibus, item magnificis viris Nicolao Kont, regni nostri palatino et iudice Comanorum, Stephano Bubek, iudice curie nostre, Dionisio, wayuoda Transiluano[21] et capitaneo civitatis et districtus Bidiniensis regni nostri Bugarie[22], Nicolao de Zeech, tocius Dalmacie et Croacie, et Nicolao de Gara, Machouiensi banis, necnon Johanne nostrorum et Georgio Bubek reginalium tavanicorum[23], Emerico, ipsius Dyonisii wayuode fratre, agazonum[2], Petro dicto Zudar pincernarum, ⟨Paulo de Liczkow⟩[7] dapiferorum et ⟨Johanne⟩[7], filio Thome de Gwnew, ianitorum nostrorum magistris, ac Ladizlao, filio Zobonia, comite Posoniensi, aliisque quampluribus comitatus regni nostri tenentibus et honores.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, Dalmației, Croației, Ramei, Serbiei, Bulgariei, Galiției, Lodomeriei și Cumaniei, principe de Salerno și domn al ținutului Monte Sant Angelo, tuturor credincioșilor întru Hristos, atît celor de acum, cît și celor viitori, care vor lua cunoștință de scrisoarea de față, mîntuire întru mîntuitorul tuturor.

Chibzuința înainte văzătoare a bunătății regești și înțeleapta bunătate veghează neadormit la îndreptarea ⟨stării⟩ supușilor, căci, atunci cînd din dragoste pentru supuși noștri le ușurăm poverile și îndreptăm ⟨de la ei⟩ greșeala, întru pașnica și liniștita lor stare, ne aflăm noi ⟨înșine⟩ odihna. Drept aceea, prin aceste rînduri voim să ajungă la cunoș-

tința tuturor că, deoarece toți nobilii țării noastre Transilvania, credincioșii noștri, sufereau zi de zi nenumărate neajunsuri din pricina semeției viclenii a tot felul de făcători de rele, mai ales români, aflători în acea țară a noastră, și din pricina felului lor de a fi și de a se purta fără astîmpăr, de aceea, din plinătatea puterii noastre regești și din osebita noastră milostivire, am dat acestor nobili credincioși ai noștri și ai țării noastre Transilvania, pentru a stîrpi și a nimici din pomenita țară pe făcătorii de rele de orice neam, mai ales pe români, acest drept, ca orice om ce va fi învinovățit în chip învederat de furt sau tîlhărie sau altă faptă nelegiuită, chiar de n-ar fi fost prins asupra faptului, atunci cînd e învinovățit, să poată fi dat morții de partea potrivnică, potrivit legii, cu mărturia a cincizeci de nobili, dacă ⟨învinovățitul⟩ este nobil, și cu mărturia a cincizeci de oameni de rînd, dacă ⟨învinovățitul⟩ este om de rînd. Acela, însă, care va fi prins pe față ⟨că a făptuit⟩ vreuna din nelegiuirile de mai sus, să poată fi omorît de către potrivnicul său, potrivit legii, sub mărturia a șapte inși de o seamă cu el. Și, dacă un român de rînd va fi învinovățit sau prins pe față, să se poată face dovadă împotriva lui cu orice oameni de rînd, și, dimpotrivă, un român de rînd să poată dovedi în chip legiuit pîra sa, într-o împrejurare asemănătoare, împotriva unui om de rînd de alt neam, prin ⟨mărturia⟩ unor români de rînd sau a altor oameni de rînd; dacă, însă, un român de rînd, învinovățind pe un nobil de vreo nelegiuire făcută pe față, n-ar putea să-și dovedească pîra prin întregul număr de nobili ⟨cerut de lege⟩, atunci să facă dovada cum poate, și anume prin nobili sau prin cnezi sau prin oameni de rînd sau români, pînă la numărul deplin de cincizeci de nobili, cînd fiecare cnez, întărit în cnezatul său printr-o scrisoare regească a noastră, să fie socotit[24] ca un adevărat nobil, iar cnezul de rînd să fie socotit ca un jude ⟨sătesc⟩ cu mărturia de un fertun[25], iar oamenii de rînd sau românii să fie primiți la facerea pomenitei dovezi ca oameni cu mărturie de o jumătate de fertun, și în același fel să poată dovedi ⟨și⟩ un român de rînd și pîra sa împotriva unui nobil pe care-l va fi prins pe față ⟨făptuind⟩ vreuna din aceste nelegiuiri.

Apoi voim ca nobilii din zisa țară și iobagii lor să nu fie popriți în orașele sau în satele libere pentru hoție ori tîlhărie sau pentru altă faptă nelegiuită, dacă nu vor fi fost prinși acolo pe față ⟨făptuind⟩ vreuna din faptele de mai sus, și nici ca în acele orașe sau sate vreun nobil din acel ținut să fie pus în afara legii. Afară de aceasta, mai voim ca cel ce suferă silnicia sau samavolnicia ⟨cuiva⟩, să nu se răzbune tot prin săvîrșirea unei asemenea silnicii sau samavolnicii, ci în această privință să urmeze calea legiuită împotriva dușmanului său, altminteri, pentru o astfel de faptă să cadă sub pedeapsa plății îndoite față de partea potrivnică, iar față de voievodul nostru al Transilvaniei să fie dovedit[26] ca vinovat de silnicie.

Afară de aceasta, mai hotărîm ca nici un iobag de-ai noștri sau de-ai nobililor noștri sau de-ai oricăror altor ⟨oameni⟩ care au iobagi în acea țară a noastră ⟨a Transilvaniei⟩ să nu fie oprit, ⟨fie⟩ el sau lucrurile lui, sau zălogit sau judecat de către altcineva, decît numai de către stăpînul său ori de către un slujbaș ⟨al acestuia⟩. Și dacă acești stăpîni sau slujbași nu se vor îngriji să facă dreptate pîrîșilor, atunci ei să poată și să trebuiască să fie chemați de către pîrîși în fața voievodului sau a locțiitorului lui, iar dacă ei ar purcede împotriva celor de mai sus, atunci să cadă sub pedeapsa celui ce se face vinovat de silnicie

Castelanii și slujbașii, atît cei regești — ai noștri —, cît și cei ai voievodului, precum și acei ai oricăror altor oameni avînd moșii în zisa noastră țară, să poată fi chemați în chip legiuit, in ținuturile dregătoriei lor, înaintea voievodului sau a vicevoievodului, pentru pagubele sau samavolniciile pe care le-ar săvîrși împotriva orișicăror oameni, spre a da socoteală temeinică de faptele lor.

Apoi, voim și poruncim ca orice oameni de rînd sau români, care vor fi dați în vileag[27] și puși în afara legii, potrivit legii, în adunările sau la scaunele de judecată ale voievodului sau vicevoievodului, ori ale comiților lui care ar avea încă putere să facă aceasta, atunci cînd și acolo unde vor putea fi prinși de către orice oameni, dacă nu vor căpăta iertarea noastră regească, să fie luați în prinsoare fără grijă și pedepsiți după vina lor, fără nici o cercetare și fără nici un fel de răspundere. Nobilii însă, care nu pot fi puși în afara legii în altă parte decît în adunările osebite sau la scaunele de judecată ale voievodului Transilvaniei, atunci cînd vor fi prinși sau popriți de cineva, dacă nu vor avea iertare milostivă din partea regelui pentru nelegiuirile lor, să fie dați pe mîna voievodului spre a fi pedepsiți. Iar cei care ar putea să prindă pe cei vinovați de necredință față de maiestatea noastră și pe cei scoși în afara legii, dar nu i-ar prinde și nu i-ar da pe mîna regelui spre a fi pedepsiți, sau le-ar ține partea, unii oameni ca aceștia, de orice stare sau seamă ar fi ei, prin însăși această faptă a lor, să cadă sub aceeași vină a necredinței și să fie scoși în afara legii.

De asemenea, dacă se pornește în fața voievodului sau vicevoievodului vreo pricină împotriva unui om care are o scrisoare regească asupra unei danii de moșie sau a altei milostiviri, dacă acela ce pornește pricina nu va avea, la rîndul său, în acea pricină, o scrisoare temeinică și va voi să-și dovedească pîra ⟨bizuindu-se⟩ numai pe mărturii omenești, o astfel de pricină poruncim să fie strămutată la curtea noastră și judecată acolo; iar celelalte pricini ale zișilor nobili să se judece de către voievod sau vicevoievod în acea țară a noastră, Transilvania, așa cum s-a obișnuit pînă acum, iar prelații și baronii noștri, care au moșii în această țară, să nu-și poată strămuta pricinile lor obișnuite din fața voievodului sau vicevoievodului la curtea noastră.

Apoi, deoarece am hotărît să scutim pe zișii nobili și moșiile lor de a plăti venitul cămării, a da bucate și a face slujbă în oaste fără voia lor, de aceea voim ca pomeniții nobili să fie îndatorați și ținuți a ne sta în ajutor nouă sau, în numele nostru, voievodului nostru din Transilvania sau vicevoievodului său, spre a strivi și nimici pe necredincioșii din acele părți, nesupuși și răzvrătiți împotriva noastră și a sfintei noastre coroane.

Afară de aceasta, poruncim și rînduim ca omul capitlului sau al vreunui convent, cînd va fi dus în ținut de către vreun împricinuit, dacă va avea calul lui, să primească un fertun pe zi de la împricinat, dacă, însă, se va duce călare pe calul împricinatului, atunci să nu poată primi ⟨de la acesta⟩, în fiecare zi, pentru osteneala lui, mai mult de o jumătate de fertun, în dinarii care vor umbla atunci; totuși, împricinatul sa fie dator a da acelui om al ⟨capitlului sau conventului⟩ să mănînce și să bea îndeajuns în fiecare zi, iar omul ⟨capitlului sau conventului⟩, la rîndul său, să se silească a fi cu luare aminte și silitor în urmărirea pricinii împricinatului. Pentru scrisorile obișnuite ale acelui capitlu și convent și ale altor fețe bisericești, de vor fi închise, plata să nu treacă

de zece dinari ⟨pentru fiecare⟩, iar de vor fi deschise, ⟨să nu treacă⟩ de douăzeci de dinari, care vor umbla atunci; iar în ceea ce priveşte scrisorile mai de seamă[28], ce se vor da, trebuie să se păzească întru totul rînduiala cea veche.

În sfîrşit şi ca încheiere, voim cu totdinadinsul ca zişii nobili ai ţării noastre Transilvania să se bucure şi să aibă parte de aceleaşi datini şi libertăţi date de noi, de care s-au folosit în pace şi pînă acum, din milostiva îngăduinţă a maiestăţii noastre regeşti. Pentru ca, deci, suszisa libertate, îngăduită lor de către noi, să poată dăinui în veac şi să nu poată fi zădărnicită mai tîrziu de cineva în viitor, am dat scrisoarea noastră privilegială de faţă, întărită cu puterea peceţii noastre duble.

Dat de mînă venerabilului întru Hristos părinte, domnul Nicolae, arhiepiscopul bisericii de Strigoniu şi comite perpetuu al aceluiaşi loc, marele cancelar al curţii noastre, iubitul şi credinciosul nostru, în anul de la întruparea Domnului o mie trei sute şaizeci şi şase, în a patra zi înainte de calendele lui iulie, iar în anul domniei noastre al douăzeci şi cincilea, venerabilii întru Hristos părinţi, domnii arhiepiscopi: Toma de Calocea, Nicolae de Zara, Ugolin de Spalato, precum şi episcopii: Coloman al bisericii de Győr, Vilhelm de Pécs, comite al capelei noastre şi secretar-cancelar al nostru, Ştefan de Zagreb, ţinînd vicariatul întregului banat al ţării noastre Slavonia, Dumitru de Oradea, Mihai de Agria, Dominic al Transilvaniei, Dominic de Cenad, Ladislau de Vesprim, Dumitru al Sirmiului, Petru al Bosniei, Ioan de Vaţ, Ştefan de Nitra, Nicolae de Knin, scaunul de Krbava fiind vacant, Nicolae de Trau, Ioan de Sebenico, Dumitru de Nona, Mihail de Scardona, Ştefan de Faro şi Mihail de Curzola, păstorind în chip fericit bisericile lui Dumnezeu; iar măriţii bărbaţi: Nicolae Kont, palatinul regatului nostru şi jude al cumanilor, Ştefan Bubek, judele curţii noastre, Dionisie, voievodul Transilvaniei şi căpitan al oraşului şi districtului Vidin din ţara noastră Bulgaria, Nicolae de Zeech, banul întregii Dalmaţii şi al Croaţiei, Nicolae de Gara, banul de Maćva, precum şi Ioan, marele nostru visiter, Gheorghe Bubek, marele vistier al reginei, Emeric, fratele voievodului Dionisie, marele nostru comis, Petru zis Zudar, marele nostru paharnic, Pavel de Liczkow, marele nostru stolnic, şi Ioan, fiul lui Toma de Gwnew, marele nostru uşier, precum şi Ladislau, fiul lui Zobonia, comite de Pojon, şi mulţi alţii ţinînd comitatele şi dregătoriile ţării noastre.

Arh. Naţ. Magh., Dl. 31 104. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1366.
Orig., perg., pecetea atîrnată, împreună cu o fîşie de pergament, s-a rupt. Copie simplă din veacul al XV-lea, la Arh. Naţ. Magh., Dl. 30 690, Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1366.

EDIŢII: *Katona*, X, p. 374; Kósa, *De publica administr.*, p. 12; Vajda, *Erd. polg.*, 131; *Fejér*, IX/3, p. 552—558; *Transilvania*, 1872, p. 30; *Hurmuzaki-Densuşianu*, I/2, p. 120—122; *Ub.*, II, p. 256—259.

REGESTE: *Documenta Valachorum*, p. 199—200, nr. 151.

---

1 Corect: *Transsiluane.*
2 Astfel în orig.
3 Corect: *unusquisque.*
4 Corect: *Transsiluanum.*
5 Rupt cca 1,5 cm; întregit după copia din sec. XV.
6 Rupt cca 2,5 cm; idem.
7 Rupt cca 3 cm; idem.
8 Corect: *Transsiluani.*

[9] Rupt cca 1 cm; întregit după copia din sec. XV.
[10] Pată de umezeală cca 0,5 cm; întregit după copia din sec. XV.
[11] Corect: *Transsiluana.*
[12] Corect: *invite* sau *invitos.*
[13] Corect: *Transsiluani.*
[14] Corect: *equum.*
[15] Corect: *Jadrensi.*
[16] Corect: *Spalatensi.*
[17] Corect: *Waradiensi.*
[18] Corect: *Agriensi.*
[19] Corect: *Syrimiensi.*
[20] Corect: *sede.*
[21] Corect: *Transsiluano.*
[22] Corect: *Bulgarie.*
[23] Corect: *tavarnicorum.*
[24] Mărturia unui cnez regal avea valoarea mărturiei unui nobil.
[25] Mărturie de mică valoare, pînă la valoarea de un fertun.
[26] Adică să cadă în situația acelui înfrînt în duelul judiciar în pricini de silnicie.
[27] Denunțați.
[28] *maiores* (în contrast cu: *communes*).

93 **1366 iunie 29, Avignon**

Pro ambaxiatore imperatoris Grecorum

Supplicat sanctitati vestre humilis et devotus vir Georgius, cancellarius et ambaxiator imperatoris Grecorum ac miles Constantinopolitanus, dilecto suo Dominico Jacobi, capellano commensali regis et regine Vngarie, de canonicatu ecclesie Quinqueecclesiensis dignemini misericorditer providere, prebendam et dignitatem seu paratum vel officium, cum cura vel sine cura, vacante ⟨...⟩ vel vacaturum, simul vel succesive in eadem ecclesia eidem Dominico conferendam collacione apostolice dignemini reservare; non obstante quod, auctoritate litterarum eiusdem sanctitatis, canonicatum ecclesie Varadiensis et quandam capellam sancti Andree in eadem ecclesia obtineat et prebendam acceptaverit et per executorem sibi fecerit provideri, cuius prebende nondum possessionem corporalem est assecutus, quam cappellaniam paratus est dimitere quamprimum et cum ceteris non obstantibus et clausulis oportunis[1] ac exet.

Fiat ad collacionem. B.

⟨Datum Áuinione, tercio Kalendas Julii, anno quarto⟩.

Solului împăratului grecilor

Roagă pe preasfinția voastră, plecatul și cucernicul bărbat Gheorghe, cancelarul și solul împăratului grecilor și cavaler din Constantinopol, să vă îndurați a-l numi pe iubitul său Dominic al lui Iacob, capelan de casă al regelui și reginei Ungariei, într-un canonicat al bisericii de Pécs, și să binevoiți a păstra dreptul de danie al ⟨scaunului⟩ apostolic în privința hărăzirii pe seama aceluiași Dominic a unei prebende și demnități sau a unui paratum ori a unei slujbe, cu sau fără păstorirea ⟨sufletelor⟩, vacante sau ce va fi vacantă, împreună sau pe rînd, în acea biserică, fără a fi piedică faptul că în temeiul scrisorii sfinției voastre el ține un canonicat în biserica de Oradea și o capelă a sfîntului Andrei în aceeași biserică, și că a primit o prebendă și a pus să i se încredințeze prin împuternicitul ⟨papal⟩, dar n-a dobîndit încă stăpînirea de fapt a acestei prebende și este gata să lase acea slujbă de capelan; și

cu celelalte clauze și formule cuvenite, ⟨care încep cu cuvintele⟩ fară a ține seama.

Se încuviințează ca danie. B.

Dat la Avignon, a treia zi înainte de calendele lui iulie, în anul al patrulea.

Arh. Vat., Reg. Suppl. 46, fol. 224 r. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1366. Orig.

EDIȚII: *Bossányi*, II, 449, nr. 421.

---

[1] Astfel în orig.

94 **1366 iunie 29, Avignon**

Item ⟨supplicat⟩[1] quatinus[2] dilecto suo Ladislao Pauli, presbitero Waradiensis diocesis, de canonicatu sub expectacione prebende ecclesie Waradiensis dignemini cum plenitudine iuris canonici providere, non obstante quod in dicta Waradiensi ecclesia quoddam altare sancte Katherine obtineat, cui paratus est renunciare quamprimum dictorum canonicatus et prebende fuerit possessionem pacificam assecutus, et cum ceteris non obstantibus et clausulis oportunis[2] ac existeret, ut in forma.

Fiat ad collacionem. B.

Sine leccione. Fiat. B.

Datum Avinione, tercio Kalendas Julii, anno quarto.

De asemenea cere să binevoiți a-i da cu plinătatea dreptului canonic, iubitului său, lui Ladislau al lui Pavel, preot în dieceza de Oradea, o slujbă de canonic la biserica de Oradea, în așteptarea prebendei, fără a fi piedică faptul că ține în pomenita biserică de Oradea un altar al sfintei Ecaterina, de care e gata să se lase, îndată ce va ajunge în stăpînirea pașnică a ziselor canonicat și prebendă. Și cu celelalte clauze și formulele cuvenite ⟨care încep cu cuvintele⟩ fără a ține seama și fără sau ⟨prin judecată⟩, potrivit ⟨legii⟩.

Se încuviințează ca danie. B.

Fără ⟨altă⟩ citire. Se încuviințează. B.

Dat la Avignon, în ziua a treia înainte de calendele lui iulie, în anul al patrulea.

Arh. Vat., Reg. Suppl. 46., fol. 224 r. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1366. Orig.

EDIȚII: *Bossányi*, II, p. 450, nr. 423.

---

[1] Gheorghe, cancelarul și solul împăratului bizantin la Avignon (cf. nr. 93).
[2] Astfel în orig.

95 **1366 iunie 29, Avignon**

Item supplicat quatinus[1] dilectis suis, Sebastiano Chompo, civi Waradiensi, et uxori sue, sexagenariis, omnium peccatorum suorum, semel tantum in mortis articulo, plenam indulgenciam de benignitate apostolica cocedere dignemini graciose, ut in forma.

Precedat informacio et fiat. B.

⟨Datum Auinione, tercio Kalendas Julii, anno quarto⟩.

De asemenea cere să binevoim a îngădui cu milostivire și bunăvoință apostolică iubiților săi, lui Sebastian Chompo, orășean din Oradea, și soției sale, în vîrstă de șaizeci de ani, iertarea deplină a tuturor păcatelor numai odată, doar pe patul de moarte, precum cere legea.

Să se cerceteze mai întîi și să se facă. B.

Dat la Avignon, ziua a treia înainte de calendele lui iulie, în al patrulea an.

Arh. Vat., Reg. Suppl. 46, fol. 224 r. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1366. Orig.
EDIȚII: *Bossányi*, II, p. 450, nr. 422.

---

[1] Astfel în orig.

96 **1366 iulie 1** *(Kalendas Iulii, anno quarto)*, **⟨Avignon⟩**

Papa Urban al V-lea laudă între alții, pe ⟨Dominic⟩[1], episcopul Transilvaniei *(Transiluanensis)*, pe ⟨Dumitru⟩[2], episcopul de Oradea *(Viradiensis)*[3], și pe nobilii bărbați Dionisie, voievodul *(wayuoda)* Transilvaniei, și frații săi, Ștefan comitele curții regești, și Nicolae, banul Dalmației și Croației, pentru că au stăruit pe lîngă Ludovic, regele Ungariei, „pentru aducerea din nou a grecilor la unitatea preasfintei biserici romane, și pentru stîrpirea necredincioșilor turci care bîntuie pe creștinii ce stăruiesc în unitatea acestei biserici *(pro reduccione Grecorum ad Sacrosancte Romane ecclesie unitatem, et pro exterminacione infidelium Turchorum impugnancium christianos in unitate eiusdem ecclesie persistentes)*".

Arh. Vat., Reg. Vat., 248, fol. 120 v. — 121 r.
Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca 1366, Orig.
EDIȚII: Theiner, *Mon. Hist. Hung.*, II, p. 76, nr. 145; *Hurmuzaki-Densușianu*, I/2, p. 123.
REGESTE: Tăutu, *Acta Urbani pp. V*, p. 179, notă la actul nr. 110.

---

[1] 1357—1367.
[2] 1345—1372.
[3] Corect: *Varadiensis*.

97 **1366 iulie 1, ⟨Cluj-Mănăștur⟩**

⟨C⟩onventus[1] monasterii beate Marie virginis de Clusmunustra, omnibus Christi fidelibus presens scriptum inspecturis, salutem in omnium salvatore.

Ad universorum noticiam, tam presencium quam futurorum, harum serie volumus pervenire quod, cum serenissimus princeps, dominus Lodouicus, dei gracia, rex Hungarie, dominus noster, unacum suis baronibus, in octavis festi Penthecostes proxime preteritis in civitate sua Clusuar personaliter affuit, iurati et cives de eadem eidem domino nostro regi supplicarunt ut idem dominus rex, ex sua regia benignitate, literas suas reambulatorias, secundum sui regni consuetudinem, ipsis iuratis et civibus daret et iuxta veteres metas novas erigerent. Tandem cum hominibus ipsius domini regis, videlicet magistro Stephano, filio Posa de Zeer, aule sue milite, ac discreto viro, domino Benedicto,

archidiacono de Pankata, speciali capellano suo, ex precepto iamdicti domini regis nobis literatorie ‹dato›[2], fratrem Henricum, custodem ecclesie nostre antedicte, duximus transmittendum. Demum exinde ad nos redeundo, iidem homines domini regis, sub testimonio predicti hominis nostri, nobis sic retulerunt quod ipsi, primo, ad metas possessionis nobilium de Gurfolua, scilicet Johannis, filii Michaelis, Michaelis, Thome et Ladislai dictorum Henke, Emericii, filii Bacho, et Nicolai, filii Petew, personaliter accessissent, item, primo, ad montem Felek berch vocatum, ubi duas antiquas metas terreas reperissent, iuxta quas alias duas renovassent, quarum una separat predicte civitati Clusuar, alia vero nobilibus de Gurfolua, deinde, a parte plage meridiei incipiendo, abhinc infra descendendo per silvam per parvum spacium pervenissent ad unam viam, qua vadit versus villam Ohtun, iuxta predictam viam, sub uno[3] arbore cylis wlgariter[5] hasfa[5] vocata, unam metam terream renovassent. Inde infra per eandem silvam ad partem septentrionem transeundo parvum spacium, quasi ad ictum unius sagitte, iuxta unum ryvulum[5], Felekpataka vocatum, uanm metam terream cursualem erexissent. Deinde procedendo versus eandem plagam septentrionem, venissent ad unam viam, qua venit de predicta civitate Cluswar[5] et vadit in villa Gurfolua, et per medium eiusdem vie descendit unus ryuulus[5], qui vocatur Hatarpataka, ubi idem rivulus facit meatum in territorio civitatis, ubi, iuxta predictam viam, fecissent unam novam metam. Deinde procedendo ad partem septentrionis, venissent ad unum montem virgultuosum, qui mons vocatur Zupurberch, ubi est una via, qua vadit ad villam, infra declinando, Zomosfolua, ubi iuxta eandem viam, a parte occidentis, erexissent unam metam terream. Abhinc procedendo per eandem viam versus septentrionem et villam Zomosfolua, ad Zupurberch, et in eodem loco Zupurberch reperissent duas antiquas metas, circa quas alias duas renovassent. Inde procedendo versus eundem septentrionem, infra, per eandem[6] Zupurberch, in uno parvo monticulo Hegusholm, ubi duas antiquas metas invenissent, circa quas alias novas fecissent; postmodum palulum[7] procedendo versus plagam septentrionis per eundem Zupurberch, ad locum nemorosum wlgariter[5] Cerebereke, ubi, circa eundem[8] nemus, tres antiquas metas terreas reperissent, quarum una separat predicte civitati Clusuar, secunda nobilibus de Gurfolua et tercia nobilibus de Zomosfolus, iuxta quas alias tres novas metas, pari consensu, fecissent. Ibi finiuntur mete inter ipsam civitatem Clusuar et nobiles de Gurfolua.

Tandem, abhinc procedendo versus plagam orientalem, ad quendam[9] piscinam, Boglyasto vocatam, et ex inferiori parte ipsius piscine, circa unam viam, qua vadit versus villam Patha, et penes eandem viam duas antiquas metas terreas reperissent, iuxta quas alias duas metas renovassent. Ceterum abinde procedendo ab locum qui dicitur Ereuspatakfe, ad unum puteum, qui vocatur Soskuth, inter possessionem predictam Gurfolua et Dezmer, a parte plage orientali, circa nemorem Chere dictum, quem puteum Soskuth pro loco mete, pari voluntate et consensu, commississent. Demum exinde procedendo, vadit versus eandem plagam orientalem, procedendo ultra per unum pratum, Aknatere vocatum, ubi unam antiquem metam terream reperissent, iuxta quam aliam novam erexissent. Et sic finiuntur mete inter predictos nobiles de Gurfolua et Dezmer.

In cuius rei memoriam perpetuamque firmitatem, presentes concessimus literas nostras privilegiales pendentis sigilii nostri appensionis munimine roboratas.

Datum in octavis festi beati Johannis Baptiste, anno domini millesimo trecentesimo sexagesimo sexto.

Conventul mănăstirii fericitei Fecioare Maria din Cluj-Mănăştur, tuturor credincioşilor întru Hristos care vor vedea scrisoarea de faţă, mîntuire întru mîntuitorul tuturor.

Prin aceste rînduri voim să ajungă la cunoştinţa tuturor, atît a celor de acum cît şi a celor viitori, că, atunci cînd prealuminatul principe, domnul Ludovic, din mila lui Dumneztu, regele Ungariei, domnul nostru, a fost însuşi, împreună cu baronii săi, în oraşul Cluj, la octavele de curînd trecute ale sărbătorii Rusaliilor[10], juraţii şi orăşenii din numitul oraş s-au rugat de regele nostru ca acel domn ⟨al nostru⟩, regele, din regeasca sa bunătate, să dea zişilor juraţi şi orăşeni scrisoarea sa de hotărnicire, potrivit obiceiului regatului, şi ca ⟨dînşii⟩ să ridice semne noi de hotar pe lîngă cele vechi. În urmă, noi, din porunca dată nouă în scris de sus-zisul domn ⟨al nostru⟩, regele, am hotărît să trimitem, dimpreună cu oamenii domnului ⟨nostru⟩, regele, anume magistrul Ştefan, fiul lui Posa de Zeer, cavaler al curţii sale, şi chibzuitul bărbat, domnul Benedict, arhidiaconul de Pîncota, capelanul său osebit, pe fratele Henric, custodele sus-numitei noastre biserici. În sfîrşit, acei oameni ai domnului ⟨nostru⟩, regele, întorcîndu-se de acolo la noi, ne-au mărturisit astfel, sub mărturia pomenitului om al nostru, că s-au dus înşişi, mai întîi, la hotarele moşiei nobililor de Giurfalău, anume a lui Ioan, fiul lui Mihail, a lui Mihail, a lui Toma şi a lui Ladislau, zişi Henke, a lui Emeric, fiul lui Bacho, şi a lui Nicolae, fiul lui Petew, şi tot aşa ⟨s-au dus⟩, mai întîi, la dealul numit Dealul Feleacului, unde au găsit două movile de hotar vechi, lîngă care au ridicat alte două noi, dintre care una face hotarul spre sus-zisul oraş Cluj, iar cealaltă spre nobilii de Giurfalău; de acolo, începînd spre miazăzi, coborînd de aci printr-o pădure o mică bucată de loc, au ajuns la un drum ce merge spre satul Aiton ⟨şi⟩ lîngă sus-pomenitul drum au înnoit o movilă de hotar sub un arbore de tei, numit în vorbirea obişnuită hasfa. De aci, trecînd în jos spre miazănoapte, prin acea pădure, o mică bucată de loc, ca la o aruncătură de săgeată, au ridicat lîngă pîrîul numit Valea Feleacului un semn de pămînt neîntrerupt. Apoi, înaintînd tot spre aceeaşi parte de miazănoapte, au ajuns la un drum, care vine de la sus-zisul oraş Cluj şi merge la satul Giurfalău, şi de-a curmezişul acelui drum coboară un pîrău, care se numeşte Valea Hotarului, unde zisul pîrău trece pe pămîntul oraşului, ⟨şi⟩ unde, lîngă pomenitul drum, au făcut un nou semn de hotar. De aci înaintînd spre miazănoapte, au ajuns la un deal cu tufe, care deal se numeşte Dealul Soporului, unde este un drum ce merge, luînd-o în jos, spre satul Someşfalău, unde, lîngă zisul drum, spre apus, au ridicat o movilă de hotar. De aci, mergînd pe acelaşi drum spre miazănoapte şi spre satul Someşfalău, ⟨au ajuns⟩ la Dealul Soporului, şi în acel loc, Dealul Soporului, au găsit două semne vechi, lîngă care au înnoit alte două ⟨semne⟩. De aci, înaintînd tot spre miazănoapte, în jos de acest Deal al Soporului ⟨au ajuns⟩ la un muncel numit Culmea muntelui, unde au găsit două semne vechi, lîngă care au făcut altele noi; apoi, mai înaintînd puţin spre miazănoapte, tot pe Dealul So-

porului, ⟨au ajuns⟩ la un loc păduros numit în vorbirea obişnuită Dumbrava cu ceri, unde, lîngă acea dumbrava, au găsit trei movile de hotar vechi, dintre care una stă ca hotar pentru zisul oraş Cluj, a doua pentru nobilii de Giurfalău, şi a treia pentru nobilii de Someşfalău; lîngă care, prin bună învoială, au mai făcut alte trei noi semne de hotar. Aci sfîrşesc semnele dintre zisul oraş Cluj şi nobilii de Giurfalău.

Apoi, de aci mergînd spre răsărit, ⟨au ajuns⟩ la un heleşteu, numit Lacul Căpiţei, şi în partea de jos a acestui heleşteu, lîngă un drum ce merge spre satul Pata, şi alături de acel drum au găsit două movile de hotar, lîngă care au înnoit alte două. Apoi mergînd de acolo mai departe, au ajuns la locul numit Obîrşia Văii lui Ereus, la o fîntînă ce se numeşte Fîntîna Sărată, între sus-zisa moşie Giurfalău şi Dezmir, spre răsărit, lîngă Dumbrava cu numele Ceretul, care fîntînă, ⟨adică⟩ Fîntîna Sărată, au socotit-o, prin laolaltă învoire şi înţelegere, drept semn de hotar. Apoi, de aci urmînd mai departe, merge tot spre răsărit, trecînd peste o livadă cu numele Locul Ocnei, unde au găsit o movilă de hotar veche, lîngă care au ridicat una nouă. Şi aşa se sfîrşesc semnele de hotar dintre sus-zişii nobili de Giurfalău şi Dezmir.

Spre pomenirea şi veşnica trăinicie a acestui lucru, am dat scris area noastră privilegială de faţă, întărită prin atîrnarea peceţii noastre.

Dat la octavele sărbătorii fericitului Ioan Botezătorul, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi şase.

Arh. Naţ. Magh., Dl. 30 691. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1366.
Orig, perg, cu scrisul puţin şters, pecetea atîrnată s-a pierdut.
Transumpt în actul lui Cristofor Báthory, principele Transilvaniei, din 1580, la Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. oraş. Cluj.
EDIŢII: Jakab, *Kol. okl.*, I, p. 56—57; *Ub.*, II, p. 259—261

---

1 Loc gol lăsat de scrib pentru desenarea iniţialei: C.
2 Lipseşte în orig.; intercalat după sens.
3 Corect: *una.*
4 Corect: *tylia.*
5 Astfel în orig.
6 Corect: *eundem.*
7 Corect: *paululum.*
8 Corect: *idem.*
9 Corect: *quandam.*
10 31 mai.

98 **1366 iulie 5, ⟨Cluj-Mănăştur⟩**

Nobili et magnifico viro, domino Dyonisio, woyuode Transiluano et comiti de Zonuk, conventus monasterii beate Marie virginis de Clusmunustra, oraciones in domino.

Noveritis nos literas vestras honorifice recepisse in hec verba: ⟨*Urmează actul lui Dionisie, voievodul Transilvaniei, din 24 mai 1366, nr. 64*⟩. Nos enim, iustis et legitimis peticionibus vestris obtemperantes, ut tenemur, unacum predictis hominibus vestris, Andrea de Pethtlend, fratrem Johannem sacerdotem, pro parte iudicum, civium ac hospitum civitatis Tordensis, actorum, item Johanne, Toth dicto, de Chamafaya, similiter fratrem Nicolaum sacerdotem, pro parte memoratorum magistrorum Jacobi et Nicolai, nobilium de Drag, in causam attractorum, homines nostros utique fidedignos de medio nostri ad permissa fideliter

peragenda, duximus transmittendos. ⟨Qui⟩[1], demum exinde ad nos reversi et per nos diligenter requisiti, nobis consona voce retulerunt quod ipsi, in predictis octavis festi Nativitatis beati Johannis baptiste proxime nunc preteritis ac diebus eciam ad hoc aptis, ad facies predictarum metarum ipsius civitatis Tordensis, vicinis et commetaneis ipsarum parcium inibi legitime convocatis et presentibus, primo, iuxta demonstrationum et ostensionem predictorum iudicum et civium civitatis Tordensis, metas ipsius civitatis a parte predicte possessionis Ohtun separantes et distinguentes demumque metas et cursus metarum eiusdem possessionis Ohtun ex parte prefate civitatis Tordensis, iuxte ostensionem et demonstracionem metarum magistrorum Jacobi et Nicolai, reambulassent, vidissent eciam et prospexissent cuius partis mete ostense veriores et apariciores[2] fuissent, sed partes in huiusmodi reambulacione et ostensione concordes non fuissent. Item, primo iudices, cives seu hospites Tordenses, metas ipsorum ex parte predicte civitatis Tordensis ostendissent novas et de novo metas erectas eo tempore quo serenissimus princeps, dominus Lodouicus, dei gracia, rex Hungarie, dominus noster, personaliter in eadem civitate affuisset, quas predicti magistri Jacobus et Nicolaus, nobiles de Drag, pertinentes ad iamdictam possessionem ipsorum, Ohtun vocatam, asseruissent, sine scitu ipsorum erectas affirmassent, tandem sepedicti magistri Jacobus et Nicolaus, nobiles de Drag, metas ipsorum pertinentes ad iamdictam possessionem ipsorum Ohtun, post invicem separando, taliter ostendissent: Primo ad quondam terram seu locum accessissent, Sospatak vocatam, ubi tres novas metas terreas[3] reperissent, quas iamdicti iudices, cives et hospites Tordenses inter ipsam civitatem et Twr, possessionem Johannis de eadem, ut premittitur, cum idem dominus rex in ipsa civitate fuisset, erectas reperissent. Deinde ad alium locum accessissent, similiter Sospatak, quam[4] ipsa civitas nominat terram regis pertinentem ad eandem civitatem Tordensem: postremo autem venissent ad locum qui dicitur Bursuskuth, abhinc procedendo ad collem unius berch, supra asscendendo, ad caput ipsius Sospatak, ubi unam antiquam metam reperissent, quam videlicet nobiles de Reud inter possessionem ipsorum Sehter et possessionem Johannis de Twr, Chan vocatam, erexissent, circa quam, predicti iudices, cives et hospites Tordenses pro se ipsis unam novam metam, similiter magistri Jacobus et Nicolaus, nobiles de Drag, aliam novam metam ex voluntate ambarum parcium renovassent. Postremo autem transeundo infra ad supradictum berch, ad quandam viam, que vocatur Woyadauta, iacentem ad plagam septentrionalem infra ad unum montem, qui apellatur[5] ⟨Vajda⟩hegefee[6], in quo loco unam foveam invenissent, qui scilicet magistri Jacobus et ⟨Nicolaus, no⟩biles[7] de Drag[8], dixissent quod in loco ipsius fovee meta ipsorum fuisset, sed nequiciose effodissent, iudices vero cives et hospites respondissent quod in ipso loco homines tesaurum[9] quesivissent. Abhinc ad alium locum venissent, declinando infra Kuzberch vocatum, ad sepenominatum locum Sospatak, ubi stando magistri Jacobus et Nicolaus, nobiles de Drag, eo modo respondissent quod a parte plage septentrionali, tempore pluviali, infra per ipsum berch defluentis aque, a principio usque finem ipsa terra in toto ad possessionem ipsorum Ohtun vocatam pertineret de iure et de facto, e converso vero ipsi iudices, cives seu hospites Tordenses pertinentem ad eandem civitatem Tordensem fore affirmassent, unde sepenominati magistri Jacobus et Nicolaus, nobiles de Drag, ipsam terram, litigiosam

inter ipsos et cives, estimari facere voluissent, sed iamdicti iudices, cives seu hospites Tordenses, contradiccionis velamine obviando, contradictores exstitissent, asserentes quod, absque scitu domini regis et timore, ipsam terram litigiosam estimari facere non presumpmerent. Et sic, in facie ipsius terre, partibus commisissent ut in octavis festi beati Michaelis archangeli proxime venturis super premissis negociis in presentia vestre magnitudinis comparare debeant, ⟨sine⟩[1] dilacione aliquali.

Datum quinto die termini prenotati, anno domini ut supra.

⟨*Pe verso, de aceeași mînă:*⟩ Nobili et magnifico viro, domino Dyonisio, woyuode Transiluano et comiti de Zonuk, pro nobilibus viris, magistris Jacobo et Nicolao de Drag, contra iudices, cives et hospites Tordenses, super facto ereccionis metarum predicte civitatis et magistri[0] Jacobi et Nicolai, antedictorum, possessionis Ohton vocate, ad octavas festi beati Michaelis archangeli proxime affuturas, rescripcionalis.

Nobilului și măritului bărbat, domnul Dionisie, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, conventul mănăstirii fericitei Fecioare Maria din Cluj-Mănăștur, rugăciuni întru Domnul.

Aflați că am primit cu cinste scrisoarea voastră cu acest cuprins: ⟨*Urmează actul lui Dionisie, voievodul Transilvaniei, din 24 mai 1366, nr. 64*⟩. Iar noi, dînd ascultare, precum sîntem datori, dreptei și legiuitei voastre cereri, am hotărît să trimitem din mijlocul nostru ca oameni ai noștri cu totul vrednici de crezare, dimpreună cu sus-zișii oameni ai voștri, ⟨anume⟩ cu Andrei de Pethlend, pe fratele Ioan preotul, din partea juzilor, orășenilor și oaspeților orașului Turda, pîrîșii, apoi, dimpreună cu Ioan, Toth zis, de Ciumăfaia, de asemenea pe fratele Nicolae preotul, din partea pomeniților magiștri Iacob și Nicolae, nobili de Dragu, pîrîții, spre împlinirea întocmai a celor de mai sus. Aceștia, întorcîndu-se apoi de acolo la noi, la întrebarea noastră stăruitoare, ne-au spus într-un glas că, la pomenitele octave acum de curînd trecute ale sărbătorii Nașterii fericitului Ioan Botezătorul[11] și chiar în zilele ⟨următoare⟩ potrivite pentru acest lucru, au mers la pomenitele hotare ale acestui oraș Turda și, chemînd acolo în chip legiuit pe vecinii și megieșii acelor părți, și fiind ei de față, mai întîi au hotărnicit — după arătările și deslușirile sus-zișilor juzi și orășeni ai orașului Turda — semnele zisului oraș, despărțindu-le și deosebindu-le de acelea ale moșiei Aiton, și apoi au hotărnicit, după arătările și deslușirile magiștrilor Iacob și Nicolae, semnele și mersul semnelor de hotar ale moșiei Aiton, dinspre partea pomenitului oraș Turda, ⟨și⟩ au luat seama și au cercetat ale cărei părți sînt mai adevărate și mai învederate semnele de hotar, dar părțile erau în neînțelegere cu privire la acea hotărnicie și arătare. Astfel, mai întîi, juzii, orășenii și oaspeții din Turda au arătat, din partea sus-zisului oraș, semnele de hotar, atît pe cele noi, cît și pe cele ridicate din nou, în vremea cînd prealuminatul principe, domnul Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, domnul nostru, a fost el însuși în acel oraș, despre care ⟨semne⟩ pomeniții magistri Iacob și Nicolae, nobili de Dragu, au spus că țin de sus-zisa lor moșie numită Aiton, susținînd că au fost ridicate fără știrea lor; iar după aceea adespomeniții magiștri Iacob și Nicolae de Dragu au arătat, despărțindu-le unele de altele, semnele ce țin de moșia lor Aiton, în felul următor: mai întîi au mers la un loc numit Valea Sărată, unde au aflat trei movile noi de hotar, pe care sus-

zișii juzi, orășeni și oaspeți le găsiseră ridicate între zisul oraș și moșia numită Tur a lui Ioan tot de Tur, atunci cînd numitul rege fusese în acel oraș, după cum se spune mai sus. Apoi au mers la un alt loc ⟨numit⟩ tot Valea Sărată, pe care zisul oraș îl numește pămînt regesc, ținînd de pomenitul oraș Turda; pe urmă au ajuns la un loc căruia i se spune Izvorul ⟨cu apă⟩ sărată[12], iar de aci înaintînd spre coama unei creste, s-au urcat la izvorul acestui ⟨pîrău⟩ Valea Sărată, unde au dat de un semn vechi, pe care adică îl ridicaseră nobilii de Rediu între moșia lor Sehter și între moșia lui Ioan de Tur, numită Cean, lîngă care sus-zișii juzi, orășeni și oaspeți din Turda ⟨puseseră⟩ pentru ei un semn nou și, tot așa, magiștrii Iacob și Nicolae, nobili de Dragu, alt semn nou, după voința amînduror părților. În sfîrșit, trecînd în jos de sus-zisa culme, ⟨au ajuns⟩ la un drum ce se numește Drumul voievodului, așezat spre miazănoapte, la poalele unui deal, numit Capătul dealului Voievodului, în care loc au găsit o groapă, despre care magiștrii Iacob și Nicolae, nobili de Dragu, au spus că pe locul acestei gropi fusese un semn al lor, pe care l-au nimicit cu răutate[13], dar juzii, orășenii și oaspeții (din Turda) au răspuns că în acel loc oamenii căutaseră o comoară. De aci au ajuns la un alt loc, coborînd mai jos de ⟨locul⟩ numit Creasta mijlocie, ⟨pînă⟩ la adespomenitul loc Valea Sărată, unde magiștrii Iacob și Nicolae, nobili de Dragu, oprindu-se, au răspuns că tot pămîntul ⟨acela⟩ din partea de miazănoapte de șuvoiul care curge în jos de pe această creastă în timpul ploilor, de la început pînă la sfîrșit, ține, de fapt și de drept, de moșia lor numită Aiton, iar, la rîndul lor, acei juzi, orășeni și oaspeți din Turda au susținut că ține de orașul Turda; drept care, ades-numiții magiștri Iacob și Nicolae, nobili de Dragu, au voit să pună să se prețuiască acel pămînt în pricină între ei și orășeni, dar sus-zișii juzi, orășeni și oaspeți din Turda s-au arătat ca împotrivitori, ridicînd stavila împotrivirii, susținînd că, fără știrea domnului ⟨nostru⟩, regele, și de teama ⟨lui⟩, ei[14] nu cutează să pună să se prețuiască pămîntul în pricină. Și astfel, la fața acelui loc, au poruncit părților să fie datoare a se înfățișa, fără nici o amînare, la octavele viitoare ale sărbătorii fericitului arhangel Mihail[15], înaintea măriei voastre, cu privire la treburile arătate mai sus.

Dat în a cincea zi a sorocului sus-arătat, în anul Domnului de mai sus.

⟨*Pe verso, de aceeași mînă:*⟩ Nobilului și măritului bărbat, domnului Dionisie, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, scrisoare de răspuns pentru nobilii bărbați, magistrii Iacob și Nicolae de Dragu, împotriva juzilor, orășenilor și oaspeților din Turda, cu privire la ridicarea semnelor de hotar ale zisului oraș și ale moșiei numite Aiton a pomeniților magistri Iacob și Nicolae, la octavele viitoare ale sărbătorii fericitului arhanghel Mihail.

Arh. Naț. Magh., Dl. 28 742 și 28 742/3. Fotocopie la Inst. de ist. din Cluj-Napoca/1366.
Orig., hîrtie, cu urme de pecete rotundă din ceară albă, de închidere, aplicată în document pe verso.
Copie simplă de la sfîrșitul sec. al XVI-lea.
Copie simplă de la începutul sec. al XIX-lea, la Kemény, *Dipl. Trans. Suppl.*, II, p. 241—244.
EDIȚII: *Ub.*, II, p. 261—263.

---

[1] Lipsește; intercalat după sons.
[2] Corect: *appariciores.*

[3] Urmează. *ter*, tăiat de aceeași mînă.
[4] Corect: *quem*.
[5] Corect: *appellatur*.
[6] Rupt cca 1,5 cm, întregit în parte după copia de la sfîrșitul sec. al XVI-lea, unde se află următoarea lectură: *Waydahagasa*.
[7] Rupt cca 1,5 cm.; întregit pe baza contextului.
[8] Urmează: *dis*, fiind de prisos, l-am omis.
[9] Corect: *thesaurum*.
[10] Corect: *magistrorum*.
[11] 1 iulie.
[12] Adică izvorul de apă minerală.
[13] E vorba de potrivnicii declaranților.
[14] Orășenii din Turda.
[15] 6 octombrie.

99 **1366 iulie 6, Alba Iulia**

Nos, Lodouicus, dei gracia, rex Hungarie, memorie commendamus per presentes quod, cum nos, ad instantem supplicacionem honorabilium virorum, Johannis prepositi et capituli ecclesie Albensis Transsiluane, dominum Petrum, prepositum ecclesie Omnium Sanctorum de caso Wesprimiensi, cappellanum nostrum specialem, ad infrascriptam prohibicionem faciendam destinassemus, tandem idem dominus prepositus Petrus, homo noster, ad nos reversus, nobis recitavit quod ipse, feria quarta proxima post festum beatorum Petri et Pauli apostolorum nunc transactum, ad possessionem Petri, viceuoyuode Transsiluani, Waradia vocatam, accedendo, ibique[1] ipsum Petrum viceuoyuodam ab occupacione et percepcione dimidietatis proventuum portus in eadem Waradia possessione habiti super fluvio Morusii, ad ipsos prepositum, capitulum et ecclesiam, ut dicitur, de iure spectantis, necnon eundem ac quoslibet, ad ipsum pertinentes, de usibus terrarum et aliarum utilitatum ac iurium quarumlibet possessionum dicte ecclesie ulterioribus et violentis ac se de eisdem quoquomodo intromissione facta vel facienda, nominibus predictorum prepositi et capituli ac ecclesie, specialiter autem a duccione navis dicti viceuoyuode, ultra dictum fluvium Morosii[2], ad terram eiusdem ecclesie prohibuisset manifeste verbo nostre maiestatis.

In cuius prohibicionis testimonium, presentes concessimus litteras nostras, communi iusticia suadente.

Datum in Alba Gyule, feria secunda proxima post predictum festum beatorum Petri et Pauli apostolorum, anno domini M° CCC° LX^{mo} sexto.

⟨*Sub pecete, de aceeași mînă:*⟩ Relacio Johannis, prepositi ⟨capell⟩ani.

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, prin ⟨scrisoarea⟩ de față dăm de știre că, după ce noi, la cererea stăruitoare a cinstiților bărbați, Ioan prepozitul și a capitlului bisericii de Alba Transilvaniei, am trimis pe domnul Petru, prepozitul bisericii Tuturor Sfinților din cetatea Vesprim, capelanul nostru osebit, la facerea oprelistii arătate mai jos, mai apoi, întorcîndu-se la noi acel domn prepozit Petru, omul nostru, ne-a spus că, în miercurea de după sărbătoarea fericiților apostoli Petru și Pavel, acum trecută[3], mergînd la moșia lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, numită Oarda, a oprit acolo pe față, după cuvîntul maiestății noastre, în numele sus-zișilor, prepozit, capitlu și biserică, pe acel vicevoievod Petru de la luarea, cotropirea și culegerea ju-

mătăţii foloaselor locului de trecere aflător la acea moşie Oarda, de pe rîul Mureş, ce ţine, precum se spune, de drept de acel prepozit, capitlu şi biserică, şi de asemenea ⟨l-a oprit⟩ pe el şi pe toţi cei ce atîrnă de el de la folosirea silnică în viitor a pămînturilor şi a celorlalte foloase şi drepturi ale oricăror moşii ale zisei biserici şi de la orice amestec al său, trecut sau viitor, în acele ⟨moşii sau drepturi⟩, mai cu osebire însă de la tragerea luntrii pomenitului vicevoievod, peste ⟨sus-⟩zisul rîu Mureş, la pămîntul acelei biserici.

Spre mărturia acestei oprelişti, am dat scrisoarea noastră de faţă, după cum sfătuieşte dreptatea obştească.

Dat la Alba Iulia, în lunea de după sus-zisa sărbătoare a fericiţilor apostoli Petru şi Pavel, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi şase.

⟨*Sub pecete, de aceeaşi mînă:*⟩ Darea de seamă a lui Ioan, prepozitul-capelan.

Bibl. Batthyaneum, Arh. capitl. Alba Iulia, lădiţa 1, nr. 172. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca 1366.

Orig, hîrtie, cu fragmente de pecete rotundă din ceară de culoare roşie, aplicată în document sub text.

REGESTE: Beke, *Erd. kápt.*, nr. 172.

---

[1] Scris deasupra rîndului, de aceeaşi mînă.

[2] Astfel în orig.

[3] 1 iulie.

100 **1366 iulie 6, Avignon**

Item eiusdem sanctitatis supplicat idem episcopus ⟨Nitriensis⟩[1], quatinus[2] in persona dilecti sui Michaelis Ramaz de Zolin[3], clerici Waradiensis diocesis, graciam facientes specialem eidem de canonicatu, sub expectacione prebende, ecclesie Posoniensis, Strigoniensis diocesis, spectante ⟨...⟩[4] ad collacionem prepositi Posoniensis, dignemini miseri corditer providere, cum omnibus non obstantibus et clausulis oportunis[2] ⟨*ac existeret ut in forma*⟩[5].

Fiat. B.

Item quod transeat sine alia leccione. Fiat. B.

Datum Auyinione, pridie None Julii, anno quarto.

De asemenea, acelaşi episcop de Nitra cere acelei sfinţii a voastre ca făcîndu-i lui o osebită milostivire pe seama iubitului său, Mihail Ramaz de Zolin, cleric în dieceza de Oradea, să binevoiţi a-i da cu milostenie o slujbă de canonic, în aşteptarea prebendei, în biserica de Pojon, din dieceza de Strigoniu, ce ţine ⟨...⟩ de dreptul de danie al prepozitului de Pojon cu toate clauzele şi formulele ⟨care încep cu cuvintele:⟩ fără a ţine seama şi fără sau ⟨prin judecată⟩, potrivit ⟨legii⟩.

Se încuviinţează. B.

Şi să treacă fără altă citire. Se încuviinţează. B.

Dat la Avignon, în ajunul nonelor lui iulie, anul al patrulea.

Arh. Vat., Reg. Suppl. 46, fol. 232 r. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1366.

Orig.

EDIŢII: *Bossányi*, II, p. 451—452.

---

[1] Lipseşte în orig.; se subînţelege că este vorba de Ştefan, episcopul de Nitra, cf. nr. 101.

[2] Astfel în orig.
[3] Corect: *Zomlin.*
[4] Urmează trei cuvinte ilizibile.
[5] Lipsește în orig; intercalat după formulele obișnuite la astfel de documente.

101 **1366 iulie 6, ⟨Avignon⟩**

Item eiusdem sanctitati idem episcopus Nitriensis supplicat quatinus[1] dilecto suo Martino Symonis, presbitero Transilluane diocesis, de canonicatu, sub expectacione prebende, ecclesie beati Marie Albe Regalis, Wesprimiensis diocesis, dignemini misericorditer providere non obstante quod in ecclesia sancti Nicolai, Albe Regalis, canonicatum et prebendam obtineat, quos paratus est dimittere ⟨quamprimum etc. cum ceteris non obstantibus et clausulis oportunis[1] ac existeret ut in forma⟩[2], quorum canonicatus et prebende fructus ⟨...⟩ trium marcarum argenti ⟨...⟩ valorem annuum non excedunt ⟨...⟩.
Fiat B.

De asemenea același episcop de Nitra cere aceleiași sfinții a voastre să binevoiți a da cu milostivire iubitului său, lui Martin al lui Simion, preot în dieceza Transilvaniei, o slujbă de canonic, în așteptarea prebendei, la biserica fericitei Maria din Alba Regală, din dieceza de Vesprim, fără a fi o piedică faptul că ține o slujbă de canonic și o prebendă la biserica sfîntului Nicolae din Alba Regală, pe care este gata să le lase îndată ce ⟨va ajunge în stăpînirea pașnică a ziselor canonicat și prebendă⟩, și cu celelalte clauze și formulele ⟨care încep cu cuvintele:⟩ fără a ține seama și fără sau ⟨prin judecată⟩, potrivit ⟨legi;⟩ ⟨și⟩ ale căror venituri[3] nu întrec ⟨...⟩ valoarea a trei mărci de argint pe an ⟨...⟩.
Se încuviințează. B.

Arh. Vat., Reg. Suppl. 46., fol. 234 r. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca 1366.
Orig.
EDIȚII: *Bossányi*, II, p. 452—453, nr. 430.

[1] Astfel în orig.
[2] Lipsește în orig.; intercalat pe baza altor documente de acest gen.
[3] Adică a slujbei de canonic și ale prebendei de la biserica sf. Nicolae din Alba Regală.

102 **1366 iulie 6** *(pridie None Iulii, anno quarto),* **Avignon**

D⟨umitru⟩[1], episcopul de Oradea *(Waradiensis)*, „care suferă tot timpul de podagră și de dureri la mîini *(continua egritudine podagre et ciragre[2] laborans)*", cere să i se facă milostivirea „de a i se da deplină iertare de păcate. în clipa morții, de către confesorul său *(ut confessor suus indulgencias plene remissionis in articulo mortis semel possit impertiri)*"[3].

Arh. Vat., Reg. Suppl. 46, fol. 232 r. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca 1366.
Orig.
EDIȚII: *Bossányi*, II, p. 451, n. 426.

[1] Dumitru de Mezes (1345—1372), cf. *Bunytay*, I, p. 191.

Corect: *chiragra.*
Cum ceruse pentru sine și Ștefan, episcopul de Nitra (vezi *Bossanyi,* II, p. 451, nr. 425).

103 **1366 iulie 8, Alba Iulia**

Nos, Lodouicus, dei gracia, rex Hungarie, memorie commendantes presencium tenore significamus quibus expedit universis quod nos, ob spem firmam et devocionem sinceram, quam in beatissimo Mychaele archangelo, omnium fidelium apud[1] deum presentatore animarum, cuius precum suffragiis non solum spiritualiter confoveri, verum temporaliter in nostro regimine, divinitus nobis concesso, cum prosperitate et sospitate corporali credimus adiuvari, gerimus et habemus, volentes ecclesiam eiusdem Albensis ⟨diecesis⟩[2] kathedralem[3] insignem, in partibus Transsiluanis constitutam, necnon venerabilem in Christo patrem, dominum Dominicum, episcopum[4], et eius successores episcopos, ac capitulum eiusdem ecclesie specialibus favoris et gracie prerogativis dotare et libertate singulari premuniri, omnes et singulas donaciones possessionarias, per quoscunque nobiles et alios Christicolas, in vita sua, eisdem ecclesie, episcopo sibi pro tempore presidenti et capitulo, communiter et divisim, pio desiderio factas et elargitas, ac eciam tempore mortis in forma testamenti legatas, et quovis alio iusto titulo in ipsam ecclesiam, ⟨episcopum⟩[2] et capitulum eiusdem usque ad hec tempora translatas, prehabita matura deliberacione et ex certa sciencia, acceptamus, approbamus, ratificamus ac perpetuo et irrevocabiliter valituras confirmamus; et insuper annuimus et concedimus dicte ecclesie sancti Mychaelis Albensi Transsiluane, ut quicumque nobilium et aliorum Christi fidelium possessiones suas vel possessionarias porciones ipsis ecclesie, episcopo, qui pro tempore presidebit, et capitulo, communiter et divisim, in vita donare vel in morte legare, aut quovis alio iusto titulo in ipsam ecclesiam transferre voluerint, ex presenti nostra annuencia et expresso consensu, ad id benivole adhibito, liberam et absolutam dandi, donandi, legandi et quovis alio, ut premittitur, iusto titulo et racionabili in ipsam ecclesiam transferendi habeant facultatem, salvis tamen iuribus alienis et absque ipsorum iurium aliorum preiudicio in singulis premissorum.

Datum in Alba Gyuule[5], feria quarta proxima ante festum beate Margarete virginis et martiris, anno domini M° CCC° sexagesimo[6] sexto.

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, prin cuprinsul celor de față dăm de știre și facem cunoscut tuturor cărora se cuvine că, pentru nădejdea tare și nefățarnica evlavie ce o purtăm și o avem către preafericitul arhanghel Mihail, cel ce înfățișează înaintea lui Dumnezeu sufletele tuturor credincioșilor, și prin sprijinul rugăciunilor căruia credem că sîntem nu numai mîngîiați sufletește, ci și ajutați lumește, prin înflorire și trupească tămăduire, în cîrmuirea noastră, ce ni s-a dat nouă prin voia cea dumnezeiască, voind a înzestra aleasa biserică episcopală din Alba, aflătoare în părțile Transilvaniei, cît și pe venerabilul întru Hristos părinte, domnul Dominic, episcopul, și pe episcopii urmași lui, precum și capitlul numitei biserici, cu osebite prerogative ale sprijinului și milostivirii noastre și a-i întări cu o osebită libertate, după chibzuită sfătuire și cu bună știință, primim,

încuviințăm, consfințim și întărim să aibă putere pe veci și nestrămutat, toate și fiecare dintre daniile de moșii făcute și dăruite cu evlavie, de către orice nobili sau alți închinători ai lui Hristos, în timpul vieții lor, acelei biserici, episcopului aflător în fruntea ei și capitlului ei, ⟨tuturor⟩ laolaltă sau fiecăruia în parte, sau lăsate prin testament în chiar clipa morții, ori trecute pînă în acest timp, sub orice alt drept cuvînt, asupra pomenitei biserici, episcopului și capitlului ei; afară de aceasta, încuviințăm și îngăduim zisei biserici a sfîntului Mihail din Alba Transilvaniei, ca orice nobil sau alți credincioși întru Hristos, ⟨care⟩ ar voi să dăruiască în timpul vieții sau să lase prin diată, pe patul de moarte, moșii sau părți de moșii acelei biserici, acelui episcop ce se va afla în fruntea ei, și capitlului, ⟨tuturor⟩ laolaltă sau fiecăruia în parte, ori ⟨ar voi⟩ să le treacă asupra acelei biserici sub orice alt cuvînt drept, să aibă — din încuviințarea noastră de față și din învoirea lămurită ce ne-am dat-o cu bunăvoință la aceasta — slobodă și neștirbită voie a le da, a le dărui, a le lăsa prin testament, sau, cum se spune mai sus, a le trece sub orice alt cuvînt drept și întemeiat asupra acelei biserici, fără vătămarea drepturilor altora și fără păgubirea drepturilor altora în ce privește fiecare din cele de mai sus.

Dat în Alba Iulia, în miercurea dinaintea sărbătorii fericitei fecioare și mucenice Margareta, în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și șase.

Arh. Naț. Magh., Dl. 30 692. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca 1366.
Transumpt în actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 23 martie 1367, nr. 211, în care se spune că scrisoarea deschisă a regelui era prevăzută cu pecetea lui secretă, rotundă.
Transumpt în actul capitlului din Oradea, din 28 mai 1384, la Bibl. Bathyaneum, Arh. capitl. Alba Iulia, lădița 5, nr. 664.
Rezumat în actul lui Emeric, voievodul Transilvaniei, din 4 martie 1392, Buda, la Arh. Naț. Magh., Dl. 31 060. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1295.
REGESTE: Beke, *Erd. kápt.*, nr. 664.

---

[1] În transumptul din 28 mai 1384: *aput.*
[2] Lipsește atît în *transumptul din 23 martie 1367, nr. 211, cît și în transumptul din 28 mai 1387; intercalat după sens.*
[3] În transumptul din *28 mai 1384: cathedralem.*
[4] În transumptul *din 28 mai 1384 lipsește.*
[5] În transumptul din 28 mai *1384: Gyule.*
[6] În transumptul din 28 mai 1384: LX-mo.

104 — 1366 iulie 8, Sîntimbru

Nos, Petrus, vicevoyuoda Transsiluanus, damus pro memoria quod causam quam Ladislaus dictus Wos de Sancto Egidio, personaliter astans, contra magistros Petrum rufum, Deseu, Stephanum et Paulum filios Nicolai, Johannem et Ladislaum, filios Thome dicti Wos, pro quibus termini assumptores comparuerunt, iuxta continenciam litterarum citatoriarum conventus de Kulusmonustra, in octavis festi Nativitatis beati Johannis Baptiste nunc proxime preteritis movere habebat coram nobis, racione prioritatis termini ad octavas festi beati J - cobi apostoli nunc affuturas duximus prorogandam.

Datum in Sancto Emerico, octavo die termini prenotati, anno domini M^{mo} CCC^{mo} LX^{mo} sexto.

⟨Pe verso, de aceeaşi mînă:⟩ Pro Ladislao dicto Wos de Sancto Egidio contra magistros Petrum rufum et Deseu et alios intra positos, ad octavas festi beati Jacobi apostoli, prorogatoria.

⟨Pe verso, pe margine, de o altă mînă, contemporană:⟩ Magister Petrus rufus et filii Thome non venerunt, sed magister Deseu ac Stephanum, pro se et pro Paulum cum litteris Dionisii, woyuode; ad octavas beati Michaelis.

Noi, Petru, vicevoievodul Transilvaniei, dăm de ştire că, din pricina întîietăţii ⟨altui⟩ soroc, am hotărît să amînăm, pe octavele acum viitoare ale sărbătorii fericitului apostul Iacob[1], pricina pe care, potrivit cuprinsului scrisorii de chemare a conventului din Cluj-Mănăştur, Ladislau zis Wos, de Sîntejude trebuia s-o pornească înaintea noastră, la octavele acum trecute ale sărbătorii Naşterii fericitului Ioan Botezătorul[2], stînd însuşi de faţă împotriva magiştrilor Petru cel Roşu, Desideriu, Ştefan şi Pavel, fiii lui Nicolae, ⟨precum şi⟩ Ioan şi Ladislau, fiii lui Toma zis Wos, în numele cărora s-au înfăţişat chezaşii sorocului.

Dat la Sîntimbru, în a opta zi după sus-pomenitul soroc, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi şase.

⟨Pe verso, de aceeaşi mînă:⟩ Scrisoarea de amînare pe octavele sărbătorii fericitului apostol Iacob, pentru Ladislau zis Wos, de Sîntejude, împotriva magiştrilor Petru cel Roşu şi Desideriu, şi alţii însemnaţi în scrisoare.

⟨Pe margine, de o altă mînă, contemporană:⟩[3] Magistrul Petru cel Roşu şi fiii lui Toma n-au venit, dar magistrul Desideriu şi Ştefan ⟨s-au înfăţişat⟩, în numele lor şi în al lui Pavel cu scrisoarea voievodului Dionisie. ⟨Pricina s-a amînat⟩ pe octavele ⟨sărbătorii⟩ fericitului ⟨arhangel⟩ Mihail[4].

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. fam. Wass, Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1366.
Orig, hîrtie, cu urme de pecete aplicată pe verso.

---

[1] 1 august.
[2] 1 iulie.
[3] Însemnare făcută la 1 august.
[4] 6 octombrie.

105 **1366 iulie 9, Alba Iulia**

Nos, Lodouicus, dei gracia rex Hungarie, memorie commendantes presencium serie significamus quibus expedit universis quod, quia ex debito preassumpti regiminis nostri officio unum quemque precipue autem ecclesias dei in regno nostro constitutas in suis iuribus tenemur confovere et illibate conservare, idcirco considerantes et invenientes districtum terre Obrugh vocate, in qua est Zalathna, in comitatu Albensi Transsiluane habitum, in quo montana sive fodine auri, argenti et aliorum metallorum haberi dinosscuntur, ad ecclesiam beati Mychaelis archangeli Albensem Transsiluanam et eius capitulum, efficacissimorum instrumentorum coram nobis productorum et diligenter exami-

natorum roboribus, omni iuris et veritatis tramite ac legitimo titulo pertinere, ad humillimas quoque et frequentes supplicacionum instancias domini Johannis, prepositi, et capituli ecclesie predicte, fidelium nostrorum, regium animum solita benignitate inclinantes, eundem districtum terre Obrugh, cum Zalathna ac villis in territorio eiusdem situatis, necnon omnibus utilitatibus et pertinenciis ac iuribus quocumque nomine censeantur ad ipsum spectantibus, sub suis veris metis et iustis terminorum limitacionibus, omni eo iure et titulo, quo ad predictam ecclesiam et eius capitulum situatis[1] pertinere dinosscitur, habita exinde deliberacione matura et ex certa sciencia absque iuribus alienis, restituimus et resignavimus iure perpetuo et irrevocabiliter possidendum, tenendum pariter et habendum, montana tamen seu fodinis argenti, auri et aliorum metallorum in ipso districtu terre Obrugh ac Zalathna et eius territoriis ac pertinenciis, nunc existentibus et in futurum reperiendis, urburisque nostris, utpote regie iurisdiccioni competentibus, salvis semper remansuris. Presentes autem, dum nobis reportate fuerint, sub maiori sigillo nostro faciemus privilegialiter emanari.

Datum in Alba Jule, feria quinta proxima ante festum beste Margarete virginis et martyris, anno domini M° CCC° sexagesimo sexto.

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, prin cuprinsul scrisorii de față dăm de știre și facem cunoscut tuturor cărora se cuvine că, deoarece, potrivit cuvenitei îndatoriri a cîrmuirii pe care ne-am luat-o asupra-ne, sîntem ținuți a sprijini și a păstra neatins în drepturile sale pe oricine și îndeosebi bisericile lui Dumnezeu orînduite în țara noastră, de aceea, ținînd seamă și aflînd că districtul ținutului numit Abrud, aflător în comitatul Albei din Transilvania, în care se găsește Zlatna și în care se știe că sînt mine sau băi de aur, de argint și de alte metale, ține, după toate căile legii și ale adevărului și cu temei legiuit, de biserica fericitului arhanghel Mihail din Alba Transilvaniei și de capitlul ei, în puterea unor acte foarte temeinice, înfățișate înaintea noastră și cercetate de noi cu luare aminte, la stăruința preasmeritelor și deselor rugăminți ale credincioșilor noștri, ⟨anume⟩ ale domnului Ioan, prepozitul, și ale capitlului sus-zisei biserici, plecîndu-ne inima regească cu obișnuita noastră bunătate, după un sfat chibzuit în această privință cu bună știință, și fără ⟨vătămarea⟩ drepturilor altora, întoarcem și dăm înapoi ⟨zisei biserici și capitlului ei⟩ acel district al ținutului Abrud, dimpreună cu Zlatna și cu satele așezate în zisul ținut, și, de asemenea, cu toate folosințele și cu ⟨toate⟩ cele ce țin de el, precum și cu drepturile ce-l privesc, sub orice nume ar fi ele socotite, între adevăratele lui semne de hotar și dreptele margini ale hotarelor, cu întreg acel drept și temei cu care se știe că ține de pomenita biserică și de capitlul ei, ca să-l stăpînească, să-l țină și să-l aibă deapururea și nestrămutat, dar ⟨cu legămîntul⟩ ca minele sau băile de argint, de aur și de alte metale ce se află în districtul ținutului Abrud și în Zlatna, precum și cele din părțile și locurile ce țin de el, ce sînt acum sau care se vor găsi în viitor, precum și urburele noastre, ce se cuvin adică dreptului nostru regesc, să rămînă în veci neatinse.

Iar cînd această ⟨scrisoare⟩ ne va fi înapoiată, vom pune să fie dată în chip de privilegiu, sub pecetea noastră cea mare.

Dat la Alba Iulia, în joia dinaintea sărbătorii fericitei fecioare și mucenice Margareta, în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și șase.

Bibl. Batthyaneum, Arh. capitl. Alba Iulia, lădița 5, nr. 665. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1366.
Transumpt în actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 29 martie 1370, nr. 481.
EDIȚII: *Ub.*, II, p. 263.
REGESTE: Beke, *Erd. kápt.*, nr. 665.

---

[1] Cuvînt repetat.

106 **1366 iulie 10, Alba Iulia**

Ludovicus, dei gracia, rex Hungarie, fideli nostro Petro, vices gerenti viri magnifici Dyonisi[1], wayuode Transsiluani, salutem et graciam.

Quia nos, fidelitati vestre et industrie singulariter et omnino[2] iussimus ut, inter ceteras, incomoditates in regno nostro Transsiluano vigentes, metas et terras, inter nobiles et eciam inantes[2] populos vel cives, litigiosas rectificando reformetis, maxime tales que per acceptabilia litterarum instrumenta possunt demonstrari, igitur fidelitati vestre eidem precipimus et mandamus omnino valentes, quatenus, visis presentibus, coram Ladislao vel Gregorio, aut Benedicto sive Nicolao, filiis Beke de Iklod, an Johanne ⟨de⟩[3] Baduk, aliis absentibus, homine vestro, et testimonio ⟨conventus⟩[4] de Clus, quod per ipsum conventum ad id, serie presencium, transmitti iubemus, metas seu terminos[5] omnium possessionum et porcionum possessionariarum magistrorum Ladislai et Johannis, filiorum Johannis, ⟨filii Nicolai de Do⟩boka[6], necnon Leukus et Nicolai, ac filiorum Ladislai, filii eiusdem Nicolai de Doboka, ubilibet habitarum et quomodocumque vocatarum, item metas possessionis Zegeu, nobilem dominam ⟨... vocatam, viduam condam⟩[6] magistri Ladislai de Doboka tangentis, eiusque pertinenciarum, iuxta cursum[1] et continenciam efficacium[7] litteralium instrumentorum eorundem nobilium de Doboka, que si habuerint ⟨...⟩[8] dicti nobiles producere, undique et a parte omnium, tam nobilium quam aliorum, eis contigue vicinorum rectificare et reformare, et sic eisdem nobilibus ac prefatate domine pati ⟨...⟩[8] debeatis, ubi, si aliqui contradictores apparerent, mox et in eadem instanti teneantur ipsi contradictores sua iura demonstrare vel racionem plenariam sue contradictionis ⟨reddere...⟩[9] ⟨...⟩[10]; vos enim[2] contra partes easdem discordantes sic reformatis et plenariam reformandi habeatis facultatem, quod prenominati nobiles de Doboka circa suas metas ⟨...⟩[8] ⟨...⟩[10], secundum tenorem huiusmodi efficacium instrumentorum suorum, remaneant in pace, irracionabili contradiccione adverse partis non obstante. Seriem siquidem premissorum omnium ⟨...⟩. usione[11] materie presentis in litteris, tam vestris, quam dicti conventus, more solito et fideliter rescribi volumus nostre maiestati.

Datum in Alba Gule, feria sexta proxima ante festum ⟨beate Marg-⟩ arethe[12] virginis. Anno domini M° CCC^{mo} LX^{mo} sexto.

Et, simili modo, metas Petri, filii Petri, filii Mikud, rectificare undique debeatis. Datum ut supra.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credinciosului nostru Petru, locţiitorul măritului bărbat Dionisie, voievodul Transilvaniei, mîntuire şi milostivire.

Deoarece noi am poruncit, în parte şi cu totul, credinţei şi sîrguinţei voastre ca, între altele, veghind la neajunsurile din ţara noastră a Transilvaniei, să rînduiţi, îndreptînd hotarele şi pămînturile aflate în pricină între nobili şi chiar între oameni simpli sau orăşeni, şi mai ales pe acelea care pot fi dovedite prin binevenitele acte scrise, punem, aşadar, în vedere şi poruncim cu străşnicie aceleiaşi credinţe a voastre că, văzînd scrisoarea de faţă, trebuie să îndreptaţi şi să rînduiţi înaintea omului vostru, Ladislau sau Grigore, ori Benedict sau Nicolae, fiii lui Beke de Iclod, sau, în lipsa acestora, a lui Ioan de Badoc, şi a omului de mărturie a conventului din Cluj ‹Mănăştur›, care, prin cuprinsul celor de faţă, poruncim să fie trimis de către convent la aceasta, hotarele şi marginile tuturor moşiilor şi părţilor de moşii ale magiştrilor Ladislau şi Ioan, fiii lui Ioan, fiul lui Nicolae de Dăbîca, de asemenea, ale lui Leukus şi Nicolae, precum şi ale fiilor lui Ladislau, fiul aceluiaşi Nicolae de Dăbîca, avute oriunde şi numite în orice chip, şi, de asemenea, hotarele moşiei Ţigău, ce ţine de nobila doamnă ... numită, văduva răposatului magistru Ladislau de Dăbîca, şi pe cele ale celor ce ţin de aceeaşi ‹moşie›, potrivit mersului ‹hotarelor› şi cuprinsului unor temeinice acte scrise ale acestor nobili de Dăbîca — pe care, dacă le-ar avea, zişii nobili ‹vor trebui› să le arate — de pretutindeni şi dinspre partea tuturor, atît a nobililor cît şi a celorlalţi vecini alăturaţi, şi astfel ‹să le daţi în stăpînire› acestor nobili şi pomenitei doamne; la care, dacă s-ar ivi oarecari împotrivitori, numaidecît şi pe loc să fie datori aceşti împotrivitori să-şi dovedească drepturile lor, sau să facă cunoscut temeiul deplin al împotrivirii lor, iar voi să rînduiţi aşa şi să aveţi deplina voie de a rîndui împotriva acelor părţi care nu se înţeleg, ca sus-numiţii nobili de Dăbîca să rămînă, ... potrivit cuprinsului actelor lor temeinice, în linişte, cu privire la hotarele lor, fără a fi piedică împotrivirea neîntemeiată a părţii adverse.

Iar desfăşurarea tuturor celor de mai sus... vrem să fie făcută cunoscută maiestăţii noastre în scris, aşa cum se cuvine şi întocmai, atît în scrisoarea voastră, cît şi în cea a zisului convent.

Dat în Alba Iulia, în vinerea dinaintea sărbătorii fericitei fecioare Margareta, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi şase.

Şi, în acelaşi chip, sînteţi datori a îndrepta hotarele de pretutindeni ale lui Petru, fiul lui Petru, fiul lui Mikud. Dat ca mai sus.

Arh. Naţ. Magh., Dl. 28 774. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1366.
Transumpt în actul conventului din Cluj-Mănăştur din 3 iunie 1367, nr. 236.

---

1 Astfel în transumpt.
2 Lectură probabilă.
3 Lipseşte în transumpt; intercalat după sens.
4 Rupt cca 2 cm; întregit pe baza contextului.
5 Cuvînt repetat.
6 Rupt cca 2,5 cm, întregit pe baza contextului.
7 Urmează: *literarum*, tăiat de aceeaşi mînă.
8 Rupt cca 2,5 cm.
9 Rupt cca 2,5 cm; întregit, parţial, după sens.

10 Cuvînt indescifrabil.
11 Rupt cca 1 cm.
12 Rupt cca 1 cm; întregit pe baza contextului.

107 **1366 iulie 10, Vișegrad**

⟨Nos, Stephanus Bubek⟩[1], iudex curie domini Lodovici, dei gracia. regis Hungarie, damus pro memoria quod Dominicus de Peleznek, pro mag⟨istro Andrea, filio Georgii de Petry⟩[1], cum procuratoriis literis capituli ecclesie Varadiensis ⟨...⟩[2] comitis Nicolai de Zęech, prid⟨em similiter iudicis curie⟩[1] regie, prorogatoriarum. in octavis festi beati Georgii martiris ⟨...⟩[2] anno domini M[io] CCC [o] quinquagesimo nono preteritis, ad presenciam comitis Nicolai, filii ⟨Vgrini⟩[1], condam iudicis ⟨curie⟩[1] bone memorie, accedendo, contra Ladislaum et Andream, filios Vyd, ac Martinum, filium Jacobi de Irin, quasdam literas ⟨...⟩[2] ⟨eiusdem⟩[3] ecclesie Waradiensis[4] regie excellencie rescripcionales, in virgilia festi beati Jacobi apostoli, anno domini Millesimo CCC[mo] quinquagesimo octavo, iuxta formam possessionarie reambulacionis ac contradictorie inhibicionis et citacionis in se habentes, asserendo accionem et proposicionem prefati magistri Andree explicari ⟨...⟩[2] ipsius comitis Nicolai, filii Vgrini, presentasset, in quibus idem, inter cetera, comperisset haberi quod, cum predictus magister ⟨Andreas⟩[3] de Pilys, homine regio, et discreto viro Ladislao, sacerdote chori ecclesie Waradiensis[4], antedicte, et rectore altaris maioris beatissime virginis nostre, per ipsum capitulum Varadiense ad literatorium regium mandatum in testimonio transmisso, feria sexta proxima ante festum beati Jacobi apostoli tunc ⟨proxime preterita, ad facies⟩[3] possessionum Mezeupetry et Vezend vocatarum accedendo, primo, eandem possessionem Mezeupetry a parte poss⟨essionibus Irin et Portelek, dicta⟩am[3] possessionem Vezend ab eadem possesione Iryn[4] et Portelek, vicinis et commetaneis earundem universis legitime convocatis et presentibus, reambulare reambulatamque ab eisdem possessionibus distingere distinctasque per eosdem regium et dicti capituli Waradiensis[4] homines, eo iure quo ⟨ad ipsum⟩[3] dinoscerentur sibi perpetuo possidendas statui et relinqui facere voluisset, Ladislaus, filius Vyd, nobilis de dicta Iryn[4], ⟨nomine⟩[3] Andree literati, item Martinus, filius Jacobi de dicta Portelek, personaliter ibidem comparentes, eos non a reambulacione sed ab ereccione metarum de consuetudine regni expresse prohibuissent; propter quod, ipsi regius et ipsius capituli Waradiensis homines, eodem die et loco, memoratos Ladislaum et Andream, filios Vyd, necnon Martinum, filium Jacobi, contra eundem Andream, filium Georgii, citassent in presenciam regie maiestatis, racionem contradiccionis eorum reddituros, octavas festi Assumpcionis virginis gloriose tunc proxime venturas eisdem pro termino assignando, cuius contradiccionis racionem, ipse Dominicus, procurator prelibati magistri dream, filios Vyd, necnon Martinum, filium Jacobi, contra eundem Martino prenotatis. Quibus auditis et perceptis, ⟨Paulus⟩[3], filius Johannis de Kyde, pro eisdem Ladislao et Andrea, filiis Vyd, ac Martino, filio Jacobi, cum procuratoriis literis dicti capituli ecclesie Waradiensis exsurgendo, respondisset eo modo quod premissam prohibicionem idem Ladislaus et Andreas ac Martinus, tempore premisse possessionarie reambulacionis, pro eo fecissent, quia ipse magister Andreas, per premissam suam reambulacionem magnam particulam de predictis possessio-

nibus eorumdem, Iryn[4] et Portelek vocatis, ad easdem possessiones suas, Mezeupetry et Vezend vocatas, occupare et adiungere voluisset; sed, si iamdictus magister Andreas prefatas possessiones suas, Mezeupetry et Vezend vocatas, per veras earum metas reambularet et nil de iuribus ipsorum Ladislai et Andree, filiorum Vyd et Martini, filii Jacobi, occuparet, non facerent prohibicionem aliqualem nobiles prenotati.

Unde, quia ad reambulacionem, separacionem et distinccionem metarum predictarum ‹possessionum›[3], modo inferius declarando faciendas, homines regii et testimonia conventus de Lelez transmitti debere eidem comiti Nicolao visum extitisset, ideo amiciam ipsius conventus de Lelez, idem comes Nicolaus requisivisset diligenter quatenus ipsorum mitterent homines pro utrisque partibus pro testimoniis fidedignos, quibus presentibus, homines regii pro partibus infra declarandi, in octavis festi beati Michaelis archangeli proxime tunc venturis ‹et aliis›[3] diebus ad hoc aptis et congrue sufficientibus, ad facies predictarum possessionum, Mezeupetry et Vezend vocatarum, vicinis et commetaneis earumdem legitime convocatis, et partibus vel earum legitimis procuratoribus presentibus, accedendo, primo, secundum ostensionem prenotati magistri Andree, filii Georgii, vel sui legitimi procuratoris, metas predictarum possessionum, Mezeupetry et Vezend vocatarum, a parte predictarum possessionum, Iryn et Portelek vocatarum, reambu‹lando›[3], demumque metas et cursus metarum prelibatarum possessionum, Iryn et Portelek vocatarum, iuxta ostensionem et demonstracionem prescriptorum Ladislai et Andree, filiorum Vyd, et Martini, filii Jacobi, vel eorum legitimi procuratoris, ex parte prenotatarum possessionum, Mezeupetry et Vezend vocatarum, reambularent, et, si partes in huiusmodi ostensionibus et demonstracionibus metarum possessionum suarum concordes fierent, tunc unicuique parcium iura possessionaria, novis metis in locis necessariis erectis ab invicem sequestrando et distingendo, relinquerent et committerent perpetuo possidenda; si vero in aliquibus particulis terrarum discordarent, tunc easdem terras litigiosas, contenciose remanentes, unacum aliis probis viris, deum ferendo pre oculis, favore, amore et odio cuiuslibet partis non allecti, regali mensura mensurando vel visu considerando estimarent, regni consuetudine requirente; et post hec, ipsius possessionarie reambulacionis, statucionis et estimacionis seriem, cum totali suo processu, ad octavum diem earumdem octavarum regie fideliter rescriberet maiestati conventus prenotatus.

A quoquidem octavo die octavarum festi beati Michaelis archangeli, dum discussio premissorum inter partes prenotatas diversis prorogacionum cautelis intervenientibus dilata, medioque tempore eodem comite Nicolao, filio Vgrini, viam universe carnis incesso, nobisque honore iudicatus curie regie per regiam clemenciam adepto, ad octavas festi beati Georgii martiris in anno domini M^{mo} CCC^{mo} sexagesimo quarto preteritas extitisset prorogata, ipsis itaque octavis festi beati Georgii martiris adherentibus, predictus Dominicus, filius Pauli de Peleznek, pro annotato magistro Andrea, filio Georgii de Petry, cum procuratoriis literis dicti capituli Waradiensis, ab una, item Michael, filius Martini, filii Jacobi, predicti, pro eodem Martino, patre suo, necnon Ladislao et Andrea, filiis Viti[4], cum procuratoriis literis prescripti capituli Waradiensis, parte ex altera, coram nobis constituti, literas prefati conventus de Lelez, super premisis domino nostro regi rescripcionales, nobis demonstrarant, declarantes, inter cetera, quod ipse conventus, peticionibus ipsius comitis Ni-

colai, filii Vgrini, condamn iudicis curie regie, satisfacere cupiens, cum Nicolao, filio Bogoch de Mendzenth, fratrem Ladislaum, pro parte predicti magistri Andree, actoris, et cum Deseu de Thykud, Valentinum scolasticum, pro parte memoratorum Ladislai et Andree ac Martini, filii Jacobi, in causam attractorum, regiis hominibus, ipsorum homines ad premissa peragenda pro testimoniis transmisissent[5].

Demum iidem, ad ipsum conventum reversi, eidem consona voce retulissent quod ipsi, in prefatis octavis festi beati Michaelis archangeli, in predicto anno preteritis, accessissent ad facies prelibatarum possessionum, Mezeupetry et Vezend vocatarum, ubi easdem, convocatis vicinis et commetaneis earum universis, et partibus presentibus, primo, per ostensionem et demonstracionem sepedicti magistri Andree taliter reambulassent: quod primo incepissent ab una meta terrea bene apparenti, que diceretur haberi in uno rubeto, deinde transeundo ipsum rubetum versus orientalem plagam, venissent ad unum dumum querci, inter terras arabiles, pro meta esse assertum, abhinc servando eandem plagam venissent ad unam foveam, similiter pro meta indicatam, ubi predictus Andreas unam arborem salicis fuisse et deinde effossam extitisse dixisset, que arbor semper possessioni sue Mezeupetry metalem fecisset distinccionem, prelibati vero Ladislaus et Andreas ac Martinus, filius Jacobi, nunquam ibi aliquam arborem fuisse, sed ipsam foveam per messores eorum aquam querendo effodisse contrariose allegassent, et sic predictas metas, incipiendo a prima usque ad novissimam, possessioni ipsorum Iryn vocate esse et cum fratribus generacionalibus debere metalem distinccionem facere asseruissent, et ibi metalis cursus per ipsum magistrum Andream ostensus terminaretur. Postea iidem Ladislaus et Andreas, filii Vitii, ac Martinus, filius Jacobi, inde regredientes, ex opposito anterioris mete, in uno loco tres metas terreas demonstrassent, quarum unam possessioni ipsorum Iryn vocate, alteram possessioni Besseneu nominate, et terciam predicte possessioni Mezeupetry distinccionem debere facere indicassent, hoc non pretermisso quod una meta earumdem trium metarum totaliter abrasa et asportata per dictos homines regios et ipsius conventus reperta extitisset, et in eo loco, dictus magister Andreas, filius Georgii, ipsas metas suas cum fratribus generacionis sue cursum metalem possessionis Mezeupetry facere conservandum asseruisset existere, et super hoc efficacia instrumenta se habere asseruisset et ispos Ladislaum et Andream, filios Vyd, ac Martinum nullum ius possessionarium ibi habere, sed totaliter terram suam existere allegasset, a reambulacione vero ulteriori ipsos inhib⟨uisset⟩[3]. Deinde, per conduccionem eorundem versus orientem progrediendo, venissent ad duas metas terreas, deinde vero ad tres, a quibus semper dictam plagam servando attinxissent unum monticulum, in cuius vertice reperissent tres metas terreas, ab illis ad duas, postmodum iterum ad tres metas terreas, et ibi cursus metalis per nobiles de Iryn ostensus terminaretur, ubi dictus magister Andreas, filius Georgii, omnes illas metas cursuales inter ipsum et fratres suos generacionis sue esse et distinccionem sue possessioni debere facere allegasset; et hiis peractis, eandem particulam terre litigiose inter ipsas metas per utrasque partes ostensas adiacentem, unacum aliis probis viris nobilibus tunc inibi adherentibus, deum habendo pre oculis, favore et amore cuiuslibet partis non allecti, visu considerando ad duo aratra cum dimidio debere sufficere estimassent, regni consuetudine requirente; et eo habito, memoratus magister Andreas, filius Georgii, inde, ipsos ad priorem locum,

ubi dicta fovea haberetur, reduxisset, et incipiendo ab ipsa fovea processissent versus plagam meridionalem, ubi in uno loco signum metale demonstrasset, sed ipsi ibi nullam metam considerare valuissent; inde in valle una descendendo, unam metam terream demonstrasset, quam memorati nobiles de Iryn non metam, sed tumorem terre dixissent esse, inde ulterius eundo, iterum duo signa metalia, abhinc, in facie unius silve exteriori, duas arbores ilicis pro meta indicasset, sed ipsi super ipsas arbores nulla signa valuissent considerare, dictarumque arborum unam pro meta possessionis Vezend, alteram vero ipsorum nobilium, per ipsum Andream, filium Georgii, affirmari percepissent. Et sic postmodum dicti nobiles de Iryn inde regredientes, versus orientem venissent ad unum angulum, ubi diceretur haberi unum er[4] aquosum, ab ipsoque tenderetur versus septemtrionalem, ubi esset, penes unum monticulum, meta terrea similiter possessionis ipsorum Porteleke[4] nominate; abhinc ulterius transeundo, duas metas fore parvatas indicassent, et ibi dictus Andreas, contrariose, nunquam aliquas metas fuisse retulisset; postmodum venissent ad unum troncum, in latere unius silve ad usum ulmi, wlgariter[1] zyltursuk[4], a quo semper septemtrionalem servando reperissent tres metas terreas, quas possessionibus Vezend et Porteleke distinccionem facere, dictus vero Andreas, filius Georgii, terram possessionis sue Vezend existere contrariose allegasset; deinde venissent ad magnam viam, in medio cuius sepedicti nobiles unam metam terream demonstrassent, sed propter conculcacionem transitus ipsius vie, ipsi signum metale considerare nequivissent; abinde duas metas, de quibus transeundo ulterius tres metas, abinde iterum duas, inde alias duas metas cursuales conspexissent, post hec inde ad primas tres metas, que separarent possessiones Mezeupetry, Portelek et Iryn vocatas venissent, ubi mete terminarentur. Cuiquidem reambulacioni et metarum ereccioni, dictus Andreas, filius Georgii, contradiccionis velamine obviasset, terram ipsius asserendo, et sic peracta ipsa reambulacione, ipsam particulam terre litigiose inter partes demonstrate et premissis metis circumdate, ipsi, unacum aliis nobilibus viris, modo prenotato, ad tria aratra sufficere, visu considerando, estimassent, regni lege requirente.

Quibusquidem literis annotati conventus de Lelez, domino nostro regi rescripcionalibus, exhibitis, predicti parcium procuratores, super premissis, iuxta continencias predictarum literarum suarum causalium, utrinque iudicium et iusticiam ipsis partibus a nobis dari postularent, equitate suadente. Verum, licet predicte possessiones, Mezeupetry et Vezend vocate, vicinorum et commetaneorum suorum legitimis convocacionibus habitis, per homines regios sub testimoniis ipsius conventus de Lelez, a parte possessionis Iryn et Porteleke vocatarum, per ambarum parcium demonstraciones sub cursibus predictarum metarum reambulate, ac premissa particula terre inter partes litigiosa ad quinque aratra cum dimidio estimata extiterit, tamen quia predictus Dominicus de Peleznek, procurator ipsius magistri Andree, ad nostram requisicionem iuridicam, ipsum magistrum Andream in pacifico dominio dicte particule sexti dimidii aratrorum, ab eo tempore cuius memoria non extaret usque ad tunc, pacifice perstitisse et ad tunc esse allegarat, predictusque Michael, procurator annotatorum Martini, filii Jacobi, et filiorum Vyd de Portelek, eosdem nobiles similiter in pacifico dominio ipsius possessionarie porcionis ad humanam memoriam fuisse, ipsumque magistrum Andream dictam possessionarium porcionem sexti dimidii aratrorum ex commissione

et donacione predictorum nobilium usum extitisse, tuncque contra ipsorum nobilium voluntatem et legitimas eorum prohibiciones potencialiter pro se occupasse retulerat, predictique parcium procuratores super ipsis metis inter predictas possessiones ipsorum distingendis nulla literalia instrumenta metalia eosdem habere, ipsasque possessiones utrinque ipsis partibus iure hereditario pertinere debere indicarant, nosque absque iterata reambulacione et revisione metarum possessionum parcium predictarum, necnon estimacione et inquisicione ac statucione, inter ipsas partes iudicium et iusticiam congruo modo facere non poteramus, pro eo amiciciam predicti conventus de Lelez literatorie petieramus reverenter quatenus ipsorum mitterent homines pro testimoniis pro utrisque partibus fidedignos, quibus presentibus, homines regii pro partibus in aliis literis nostris expressi, in octavis festi Nativitatis beate virginis tunc venturis et aliis diebus ad hoc aptis et congrue sufficientibus, accederent ad facies prescriptarum possessionum parcium utrarumque, vicinorum et commetaneorum earumdem legitimis convocacionibus factis, et partibus vel earum ligitimis procuratoribus presentibus, primo, secundum demonstracionem predicti magistri Andree, filii Georgii, vel sui legitimi procuratoris, metas predictarum possessionum, Mezeupetry et Vezend vocatarum, a parte prenotatarum possessionum, Iryn et Porteleke vocatarum, distingentes reambularent, demumque metas seu cursus metarum prelibatarum possessionum, Iryn et Porteleke vocatarum, iuxta ostensionem predictorum filiorum Vyd ac Martini, filii Jacobi, vel eorum legitimi procuratoris, a parte prescriptarum possessionum, Mezeupetry et Vezend vocatarum, similiter reambularent et, si partes in huiusmodi demonstracionibus seu ostensionibus metarum possessionum predictarum concordes fierent, tunc unicuique parti sua iura possessionaria, metis ab invicem distinctis, statuerent et committerent perpetuo possidenda, si vero partes prenotate in reambulacionibus et ostensionibus metarum prescriptarum discordarent et sibi invicem contradicerent, tunc ipsam particulam terre inter ipsas partes litigiose remanentem, non distincte, sed insimul, visis et circumspectis quibuslibet suis utilitatibus, regali mensura mensurando vel, si mensurari non possent, visu considerando, unacum aliis probis viris, estimarent in condigno suo precio et valore, regni lege requirente, quaquidem estimacione facta, peracta, ab eisdem vicinis et commetaneis comprovincialibusque nobilibus, ac ab aliis cuiusvis status et condicionis hominibus, illic convocatis et congregatis, de eo utrum predictus magister Andreas, filius Georgii, ab eo tempore cuius memoria non existeret, semper titulo iuris hereditarii din pacifico dominio dicto possessionarie porcionis litigiose extiterit et eandem usus fuerit, aut idem ipsam ex donacione dictorum nobilium de Iryn et Portelek usus fuisset et ipsis nobilibus de Iryn eadem iure hereditario pertinuerit, et dictus magister Andreas, ipsam, contra legitimas eorumdem nobilium prohibiciones, quoad perpetuitatem de novo occupaverit, et cuius partis mete ostense veriores et rectiores existerent, scirent, viderent et inquirerent meram et omnimodam veritatem, et post hec ipsius possessionarie reambulacionis, estimacionis, metarum revisionis, inquisicionis et statucionis seriem, ut fieret opportunum, ad octavas festi beati Michaelis archangeli tunc venturas domino nostro regi fideliter rescriberet conventus prenotatus.

A quibusquidem octavis festi beati Michaelis archangeli, dum discussio reportate seriei premissorum, iuxta continenciam literarum nostra-

rum prorogatoriarum, inter partes prenotatas, ad quindenas residencie exercitus regalis dilatata extitisset, tandem ipsis quindenis residencie exercitus regalis contra Bulgaros moti et ad octavas festi beati Michaelis archangeli proxime preteritas proclamate occurentibus, prelibatus Andreas, filius Georgii de Petry, premissam suam causam et accionem exsecuturus[4] in premissisque finem debitum recepturos, per Jacobum, filium predicti Martini, filii Jacobi, qui pro eisdem Martino, patre suo, ac filiis Vyd, cum procuratoriis literis capituli ecclesie Waradiensis, coram nobis adheserat[4], legitime exspectatus, non venerat nec miserat, se mediantibus literis nostris iudicialibus, ut actor, in iudiciis regalibus permittens aggravari, postulans idem Jacobus prefatis Martino et filiis Vyd, iusticie complementum ex parte dicti Andree, filii Georgii, per nos elargiri in premissis.

Unde, quia prelibatus Andreas, filius Georgii, premissam suam causam et accionem exsecuturus[4] in premissisque finem debitum recepturus, ac ⟨de⟩[1] dictis iudiciis regalibus, in toto decem et octo marcas facientibus, nobis et partibus adveris satisfacturus, in regiam presenciam contra dictos filios Vyd et Martinum evocandus fore visus fuerat, ideo, cum nos ipsi conventui de Lelez literatorie scribendo, eundem Andream, filium Georgii, premissam suam causam exsecuturum[4] in premissisque finem debitum recepturum ac de dictis iudciis nobis et parti adverse satisfacturum, contra predictos filios Viti et Martinum de Iryn, ad octavas diei Cinerum tunc venturas, in regiam presenciam per regium et ipsius conventus homines evocari, et seriem ipsius evocacionis cum nomine evocati ad easdem octavas domino nostro regi, per ipsum conventum fideliter rescribi petivissemus. Tandem, ipsis octavis diei Cinerum occurentibus, Jacobus, filius Johannis, pro prefatis filiis Viti, et Martino, filio Jacobi, cum procuratoriis literis capituli ecclesie Waradiensis, in nostram accedendo presenciam, quasdam literas pretitulati conventus de Lelez, super premissis regie serenitati rescriptas, nobis presentarat, in quibus, inter cetera, prefatum Andream, filium Georgii de Petry, in possessione sua Vezend vocata, ad omnia premissa facienda, per Petrum, filium Pauli de Rezege, regium, et Petrum clericum, ipsius conventus homines, sabbato proximo ante festum Purificacionis beate virginis, promixe preteritum, contra prefatos filios Viti et Martinum in regiam presenciam, ad dictas octavas diei Cinerum legitime evocatum extitisse comperieramus evidenter.

Ad quasquidem octavas, idem Andreas per prefatum Jacobum, procuratorem predictorum filiorum Viti et Martini, legitimis diebus earundem octavarum coram nobis expectatus, non venerat, nec miserat, neque dicta iudicia persolverat, ut debebat, se pro sua non veniencia in iudiciis consuetis, pro non solucione vero dictorum iudiciorum in duplo[4] eorum aggravari permittendo, postulans predictus procurator ipsorum Martini et filiorum Viti eisdem ex parte dicti Andree iuris equitatem per nos ⟨. . .⟩[2] impertiri in premissis.

Unde, quia non alique cause solis evocacionibus solent terminari, nisi evocaciones consultivas evocatorum contumacia requirente terne forenses sequi debent proclamaciones, devios autem ei iuri rebelles ad iuris tramitem per forenses proclamationes invitare iudicibus maximum indicium existit, pietatis, ideo, ipsi conventui amicabiliter per alias literas nostras scribentes, eorum amiciciam petieramus reverenter quatenus ipsorum mitterent hominem pro testimonio fidedignum, quo presente, homo

regius infranominandus prefatum Andream, filium Georgii, premissam suam causam exsecuturum ac de dictis iudiciis, modo prehabito, in ipsum aggregatis, in toto quadraginta quinque marcas facientibus, nobis et parti adverse satisfacturum, contra predictos filios Viti et Martinum, filium Jacobi, in regiam presenciam ad octavas festi beati Georgii martiris, tunc venturas, in tribus foris comprovincialibus publice[4] et manifeste faceret proclamari, insinuando ibidem ut, si venerit et premissam suam causam exsequeretur de dictisque iudiciis ut expediret satisfaceret, bene quidem, alioquin, non obstante ipsius absencia, faceremus in premissis quid iuri videretur expediri, et post hec, ipsius terne forensis proclamacionis seriem, cum nomine proclamati, ad dictas octavas sancti Georgii, domino nostro regi fideliter rescriberet conventus memoratus.

A quibusquidem octavis sancti Georgii, discussio premissorum, pro eo, quia prefato Andrea, octavas ad easdem, nostram in presenciam venire vel mittere non curante, completisque legitimis diebus et terminis ipsarum octavarum, litere nostre iudiciales contra eum pro ipsis filiis Viti et Martino legitime emanate extiterent, et tandem, antequam litere nostre sentenciales super premissis, contra ipsum Andream emanate fuissent, Dominicus de Peleznek pro ipso Andrea, cum procuratoriis literis Nicolai Konth, palatini, presente Jacobo, filio Martini, qui pro ipsis filiis Viti et Martino, cum procuratoriis literis capituli ecclesie Waradiensis, pro habendis et recipiendis premissis literis nostris sentencialibus nostri in presencia adheserat, in nostram accedens presenciam, eundem Andream, in premissis iudicio nostró astare promptum et paratum fore allegarat, premissa vero iudicia quadraginta quinque marcarum, tunc per eundem Andream persolvenda, idem procurator suus ad tunc eundem persolvere non posse indicarat, sed ad solucionem eorundem, eo gravamine quo ad regni consuetudine conveniret, terminum ulteriorem eidem Andree assignari postularat, ad octavas festi Nativitatis beati Johannis Baptiste, tunc venturas, per literas nostras dilatorie extiterat prorogata eo modo, ut in eisdem octavis ipse Andreas premissa iudicia quadraginta quinque marcarum, ut procurator eiusdem assumpserat annotatus, nobis et parti adverse cum duplo[4] persolvere teneretur, quibus persolutis, de eo, utrum ipse premissam suam causam, antequam legitimi termini per evocaciones et forenses proclamaciones contra ipsum completi et post ipsam proclamacionem litere nostre iudiciales contra eundem emanate extiterant, exsequi valeret et se, ut actor, causam in eandem admitti posset nec ne, aut premisse litere nostre sentenciales contra eundem de iure dari deberent, unacum prelatis regnique baronibus, deliberando discerneremus iusticia exigente.

Denique ipsis octavis festi Nativitatis beati Johannis Baptiste adherentibus, Jacobus, filius dicti Martini, pro eodem patre suo et annotatis filiis Viti, cum procuratoriis literis capituli ecclesie Waradiensis, presente prelibato Andrea, filio Georgii, qui coram nobis personaliter astabat, in nostram veniendo presenciam, primo, mediantibus literis ipsius conventus de Lelez super premissa terna forensi proclamacione, regie serenitati rescriptis, eundem Andream, filium Georgii, per Petrum, filium Pauli de Rezege, regium, et fratrem Anthonium, ipsius conventus homines, diebus et locis in eisdem expressis, in tribus foris comprovincialibus ad premissa perficienda, contra predictos Martinum, patrem suum, et filios Viti, in regiam presenciam ad dictas octavas festi beati Georgii martiris, publice[4] et manifeste proclamari factum extitisse declarans, quasdam

literas eiusdem conventus, super premissa possessionaria reambulacione et inquisicione domino nostro regi rescriptas, nobis presentavit, declarantes, inter cetera, quod ipse conventus, receptis premissis literis nostris, unacum Andrea de Pilys, fratrem Johannem, pro parte dicti actoris, cum Dionisio vero, filio Akus de Akusy, fratrem Petrum, pro parte predictorum in causam attractorum, hominibus regiis, ipsorum homines pro testimoniis transmisisissent, qui, demum exinde ad ipsum conventum reversi, eidem hoc modo retulissent quod in dictis octavis festi Nativitatis virginis gloriose accessissent primitus ad facies possessionum predicti Andree, filii Georgii, Mezeupetry et Vezend vocatarum ubi easdem, vicinorum et commetaneorum earumdem universorum facta legitima convocacione, et presentibus ipsis, per ostensionem eiusdem Andree actoris, iuxta primariam reambulacionem in vestigiis prescriptarum metarum, et demum, peracta ipsa reambulacione, similiter presentibus ipsis vicinis et commetaneis, possessiones Ladislai et Andree, filiorum Viti ac Martini, filii Jacobi, Iryn et Porteleke vocatas, similiter iuxta primariam reambulacionem reambulassent, et quia dicte partes in ipsa reambulacione discordes extitissent, ideo ipsi particulas terrarum inter partes litigiosarum statuere non valuissent, et sic ipsi, postmodum ab omnibus nobilibus et ignobilibus ac ab aliis cuiusvis status et condicionis hominibus, tunc ipsi possessionarie reambulacioni adherentibus, facta diligenti inquisicione, primitus de eo, utrum predictus Andreas, filius Georgii, ab eo tempore cuius memoria non extaret, semper titulo iuris hereditarii in pacifico dominio dicte possesionarie porcionis litigiose extiterit et eandem usus fuerit, aut ipsam ex donacione dictorum nobilium de Iryn et Porteleke usus fuerit, et demum de eo, utrum ipsis nobilibus de Iryn eadem iure herditario pertinuerit, et dictus Andreas, filius Georgii, contra legitimas eorumdem nobilium prohibiciones quoad perpetuitatem de novo occupaverit, talem veritatem indagati extitissent, quod primo, nobiles, scilicet Johannes, filius Ladislai de Myhalfalva, communis nobilis, Nicolaus, filius Ladislai, sua et Ladislai, fratris sui, in personis, de Zenthmiklos, Johannes, filius Gagy, Iktor de Reche et Johannes de Peleznek, Laurencius de Gagy, Nicolaus, filius Nicolai de Damanhida, Ladislaus, Johannes et Andreas de eadem, communes nobiles, item Georgius, filius Martini de Chamakaz, vicinus sepius dicte possessionis Petry, Ladislaus, filius Bogath[4], Michael, filius Simonis de Karol, et alii quamplures nobiles, sed non vicini, dixissent quod prefata particula terre litigiose, ad quinque aratra cum dimidio estimata, predicti Andree, filii Georgii, esset et ipsum titulo iuris hereditarii contingeret et eandem semper ipse usus fuisset et nunc uteretur in dominio eiusdem existeret; item Pangracius[4] et Ladislaus, filii Johannis de Dengulegh, Blasius, filius Alexandri de Rezege, Petrus, filius Pauli de eadem, Paulus, filius Johannis de Kyge[4], Petrus, filius Gogan de eadem, Johannes, filius Saul, Nicolaus, filius Johannis, Johannes, filius Petry, Nicolaus, filius Johannis, Jacobus, filius Petri, nobiles de Hotthaun, Dominicus, Michael et Ladislaus, filii Petri de Zodorou, Ladislaus, filius eiusdem *Dominici* de eadem, Laurencius, filius Stephani de Tiuised, Nicolaus, filius Beche de Zima, Johannes, filius Johannis de eadem, Ladislaus, filius Johannis et Jacobus, frater eiusdem, de eadem, isti omnes, propinqui et proximi, vecini et commetanei possessionis Portelke et Iryn, ac alii communes nobiles, fere ad quinquaginta, dixissent, ut prefata terra litigiosa, ad quinque aratra cum dimidio estimata, predictorum Ladislai et Andree, filiorum Viti et Martini, filii Ja-

cobo, esset, et ipsis semper iure hereditario successionis attinuisset et nunc attineret, et ipsam terram litigiosam ipse Andreas, filius Georgii, in antea sub pacto decimacionis usus fuisset, nunc vero propria sua voluntate eandem servaret atque perciperet, hoc eciam pretacti nobiles dixissent ut mete per dictos filios Viti et Martinum, filium Jacobi, demonstrate vere essent et iuste.

Quibusquidem literis exhibitis et perlectis continenciis earumdem, cum nos inter ipsas partes in premissis iudicium et iusticiam facere voluissemus, tandem eedem partes se in premissis ad pacis reformacionem per nos humiliter transverti postularunt, quas cum nos ad ipsius pacis reconciliacionem gratanter admisissemus. Demum, prelibatus Jacobus, filius Martini, pro eisdem Martino, patre suo, et filiis Viti, cum procuratoriis literis prenotatis, ab una, ac prescriptus Andreas, filius Georgii, pro se personaliter et pro filiis ac fratribus suis, qui in predictis possessionibus Mezeupetry et Vezend porcionati existerent, quorum honus[4] et gravamen, si iidem in infrascriptis vel in aliquo infrascriptorum persistere nollent, per omnia super se assumpmendo[4], parte ex altera, coram nobis constituti, dictus Jacobus, eosdem, patrem suum et filios Viti, ac annotatus Andreas, se in premissa eorum causa per reformativam composicionem proborum et nobilium virorum pacem parcium zelancium, ut ipsi eorumque heredes et posteritates, facto in premisso, perpetue pacis pulchritudine in evum, se valerent alternatim amplexare, taliter concordasse sunt confessi oraculo vive vocis et concordarunt coram nobis, ut unus predictorum in causam attractorum, videlicet Ladislaus vel Andreas, filii Viti, aut Martinus, filius Jacobi, solo se, secundo die festi Nativitatis beate virginis proxime venturo, presentibus Petro, filio Pauli, vel Blasio, filio Alex‹andri›[1] de Rezege, aut Petro, filio Ladislai de Kisfalud, seu Ladislao, filio Petri de Tarnuk, aut Dominico de Zudura[4] sive Nicolao, filio Beke de Zyma[4], pro parte ipsorum, item Petro, filio Martini de Chomakezy[4], vel Petro, filio Leukus de Batur, sive Johanne, filio Ladislai de Peleznek, seu Ladislao, filio Simonis de Karoli[4], sin Nicolao, filio Nicolai de Damanhida, an Ladislao, filio Petri de eadem, pro parte dicti actoris, aliis absentibus, hominibus regiis, et testimoniis prelibati conventus de Lelez, que testimonia per ipsum conventum serie presencium ad id amicabiliter transmitti postulamus, ad facies prelibatarum possessionum eorum, Iryn et Porteleke vocatarum, vicinis et commetaneis ipsarum legitime convocatis, et ipsis ac dicto actore vel eius legitimo procuratore presentibus, accedendo, eandemque per premissos cursus metales, per eos in dicta reambulacione demonstratos, ex parte predictarum possessionum ipsius Andree, Mezeupetry et Vezend nominatarum, reambulando, easdemque metis consignando, vel, si super ipsa priori eorum reambulacione nollet, tunc intra eandem primariam earum reambulacionem sed non extra, ipsam versus ipsas possessiones eorum, Iryn et Porteluk[6] vocatas, ubicunque et in quacunque particula terre vellet, eam prius similiter reambulando et signis metalibus consignando, in unaque ipsarum metarum vel signorum metalium comparendo, resoluto cingulo, discalciatis pedibus et terram super caput suum levando ac generaliter dicendo, prout moris est, iuxta regni consuetudinem iurare super terram, super eo ut dicta litigiosa terra, intra ipsas metas vel signa demonstrata vel de novo per eum demonstranda, semper et ab antiquo ad dictas possessiones eorum Iryn et Porteleke vocatas, iure hereditario ipsis pertinentes, pertinuit et nunc attineat ac

intra veros cursus metales earumdem adiaceat, nunquamque ad dictas possessiones ipsius Andree, filii Georgii, Mezeupetry et Vezend vocatas, pertinuerit nec nunc attineat, sacramentum prestare teneretur; ipsaque iuramentali deposicione peracta, ipsam terram in quanta ipsum iuramentum deponitur, cum omnibus suis utilitatibus et pertinenciis universis, metis demonstratis, erectis et renovatis, ad dictas possessiones Iryn et Porte⟨le⟩ke[1] adiungendo, iidem regii et dicti conventus homines eisdem filiis Viti et Martino ipsorumque heredibus et successoribus statuerent et committerent perpetuo possidere, tenere pariter et habere, salvo iure alieno, contradiccione predicti Andree, filii Georgii, et aliorum quorumlibet, eo quod, tempore premisse possessionarie reambulacionis, dicte metali reambulacioni preter ipsorum Martini et filiorum Viti nullius alterius obviaret contradiccio, ⟨non⟩[3] valente, hoc expresso quod, si qua parcium predictarum vel eorum heredes et successores in premissis vel aliquo premissorum persistere non curarent et alicui premissorum contraire attemptarent quocunque temporis in processu, tunc talis pars contra partem alteram in hiis pacifice perseverantem, in succubitu duelli facti potencialis convinceretur eo facto, et, si filii ⟨su⟩i[3] aut fratres eiusdem vel quilibet eorum, qui in dictis possessionibus Mezeupetry et Vezend porcionati essent, quocunque temporis in curriculo, premisse composicionarie unioni in toto vel in parte contraire niterentur, tunc pro eisdem filiis et fratribus suis similiter ipse Andreas, filius Georgii, eodem gravamine honeraretur[4] ipso facto; iudicium autem, habite ⟨composicionarie unionis, partes in⟩[3] causam attracti, quaod duas marcas, ipse autem Andreas, actor, residuitatem ad complacandum nos super se assumpsisset; seriem tamen ipsius iuramentalis deposicionis, possessionarie statucionis, reambulacionis et metarum ereccionis, per partes in literis dicti conventus de Lelez ad octavas festi beati Michaelis archangeli, similiter nunc affuturas, nobis ⟨fideliter rescriberentur; hoc eciam ad⟩iecto[3], quod procurator dictorum nobilium de Iryn, in causam attractorum, porcionem eorumdem de omnibus premissis iudiciis eis provenientem dicto Andree in premissa comparicione[4] totaliter indulsit atque resignavit.

Datum in Vissegrad, decimo die termini prenotati, anno domini M^mo^ CCC^mo^ ⟨sexagesimo sexto⟩[1].

⟨*Pe verso:*⟩ Super iuramento, pro Andrea, filio Georgii de Petry, contra Ladislaum et Andream, filios Viti, ac Martinum, filium Jacobi de Iryn, per unum eorum filiorum Viti vel Martinum, solo se, secundo die festi Nativitatis beate virginis, in facie cuiusdam terre litigiose modo intrascripto, presentibus regiis et conventus de Lelez hominibus, deponendo, ac statucione possessionaria per eosdem regios et dicti conventus homines, termino in eodem fienda, ac aliis causis intrascriptis, memorialis, cuiusquidem iuramenti et statucionis series ad octavas festi beati Michaelis archangeli, in literis dicti conventus, per partes nobis sunt reportande.

Noi, Ştefan Bubek, judele curţii domnului Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, dăm de ştire că ⟨potrivit cuprinsului scrisorii⟩[3] de amînare a comitelui Nicolae de Zeech, mai înainte, de asemenea, jude al curţii regale, venind Dominic de Peleznek, în numele magistrului Andrei, fiul lui Gheorghe de Petreu, cu scrisoare de împuternicire din partea capitlului bisericii de Oradea, la octavele trecute ale sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe, în anul domnului o mie trei

sute cincizeci şi nouă[7], înaintea răposatului comite Nicolae, fiul lui Ugrin, fost jude al curţii, de bună pomenire, a înfăţişat înaintea acestui comite Nicolae, fiul lui Ugrin, împotriva lui Ladislau şi Andrei, fiii lui Vyd, precum şi a lui Martin, fiul lui Iacob de Irim, o scrisoare de răspuns a aceluiaşi capitlul al bisericii de Oradea către înălţimea sa regească, dată în ajunul sărbătorii fericitului apostol Iacob, în anul domnului o mie trei sute cincizeci şi opt[8], cuprinzînd[9] în sine şirul unei hotărniciri, precum şi al unei oprelişti împotrivitoare şi al unei chemări la judecată, declarînd că pricina şi plîngerea sus-zisului magistru Andrei se arată ⟨în acea scrisoare⟩[3]. În care ⟨scrisoare⟩ el a văzut că se arată, între altele, că, ducîndu-se în vinerea dinaintea sărbătorii pe atunci nu de mult trecute, a fericitului apostol Iacob[10], pomenitul magistru Andrei de Pilys, omul regelui, şi chibzuitul bărbat Ladislau, preotul din corul sus-zisei biserici de Oradea şi slujitorul altarului celui mare al preafericitei noastre Fecioare, trimis spre mărturie de capitlul din Oradea, potrivit poruncii scrise a regelui, la moşiile numite Petreu şi Vezendiu, şi chemînd în chip legiuit toţi vecinii şi megieşii acelor moşii, şi fiind ⟨aceştia⟩ de faţă, cînd au voit mai întîi să hotărnicească moşia Petreu dinspre moşiile Irim şi Portelec, şi apoi zisa moşie Vezendiu dinspre aceleaşi moşii Irim şi Portelec, şi ⟨aşa⟩ hotărnicită s-o despartă de pomenitele moşii, şi apoi ⟨odată⟩ despărţite, să pună să i se dea şi să i se lase lui[11] pe veci în stăpînire de către omul regelui şi de acela al pomenitului capitlu din Oradea spre a le stăpîni cu dreptul cu care se ştia că ţin de dînsul, înfăţişîndu-se înşişi acolo, Ladislau, fiul lui Vyd, nobil de Irim, în numele lui Andrei diacul, şi, de asemenea, Martin, fiul lui Iacob de Portelec, i-au oprit, după obiceiul ţării, cu tot dinadinsul, nu de la hotărnicire, ci de la ridicarea semnelor de hotar; din această pricină, numiţii oameni, al regelui şi al capitlului din Oradea, au chemat, în aceeaşi zi, şi din acel loc, pe pomeniţii Ladislau şi Andrei, fiii lui Vyd. şi pe Martin, fiul lui Iacob, înaintea maiestăţii regeşti, dîndu-le ca soroc octavele pe atunci curînd viitoare ale sărbătorii Adormirii slăvitei Fecioare[12], ⟨spre a sta⟩ faţă cu Andrei, fiul lui Gheorghe, ca să dea seama de împotrivirea lor, al cărei temei a voit acest Dominic, împuternicitul sus-pomenitului Andrei, să-l afle în numele acestuia de la amintiţii Ladislau, Andrei şi Martin.

După ascultarea şi aflarea acestora, ridicîndu-se Pavel, fiul lui Ioan de Kyde, cu scrisoarea de împuternicire din partea capitlului bisericii de Oradea, în numele acelor Ladislau şi Andrei, fiii lui Vyd, precum şi a lui Martin, fiul lui Iacob, a răspuns aşa: că Ladislau, Andrei şi Martin de aceea au făcut, la vremea amintitei hotărniciri, acea oprelişte, pentru că, prin acea hotărnicire, magistrul Andrei a voit să cotropească şi să adauge o mare parte din moşiile lor numite Irim şi Portelec, la moşiile sale numite Petreu şi Vezendiu, dar că, dacă pomenitul magistru Andrei ar hotărnici amintitele sale moşii, numite Petreu şi Vezendiu, după adevăratele lor semne de hotar şi n-ar lua nimic din drepturile numiţilor Ladislau şi Andrei, fiii lui Vyd, precum şi ale lui Martin, fiul lui Iacob, nobilii mai sus pomeniţi n-ar face nici o împotrivire.

Drept aceea fiindcă numitul comite Nicolae a găsit de cuviinţă că, pentru a face hotărnicirea, despărţirea şi deosebirea semnelor de hotar ale ziselor moşii în felul ce se va arăta mai jos, e nevoie să fie trimişi oamenii regelui şi oamenii de mărturie ai conventului din Lelez, de aceea numitul comite Nicolae a cerut stăruitor zisului convent să binevoiască

să trimită spre mărturie, pentru amîndouă părţile, pe oamenii lui vrednici de crezare, în faţa cărora, oamenii regelui, ce se vor arăta mai jos, trimişi pentru cele două părţi, ducîndu-se la octavele atunci viitoare ale sărbătorii fericitului arhanghel Mihail[13] şi în alte zile potrivite şi trebuitoare pentru aceasta, la moşiile numite Petreu şi Vezendiu ‹şi› chemînd în chip legiuit pe vecinii şi megieşii acelor ‹moşii›, şi fiind de faţă părţile sau împuterniciţii lor legiuiţi, să hotărnicească, mai întîi, după arătarea sus-pomenitului magistru Andrei, fiul lui Gheorghe, sau a împuternicitului său legiuit, semnele de hotar ale pomenitelor moşii numite Petreu şi Vezendiu dinspre sus-zisele moşii, numite Irim şi Portelec, şi apoi să hotărnicească semnele şi mersul semnelor moşiilor sus-amintite, numite Irim şi Portelec, dinspre sus-arătatele moşii Petreu şi Vezendiu, după arătarea şi desluşirile sus-numiţilor Ladislau şi Andrei, fiii lui Vyd, şi ale lui Martin, fiul lui Iacob, sau ale împuternicitului lor legiuit. Şi dacă la arătarea şi desluşirea semnelor de hotar ale moşiilor lor, părţile ar fi într-un cuget, atunci ‹oamenii regelui şi ai conventului›, după ce vor ridica în locurile de trebuinţă semne noi, spre a deosebi şi despărţi ‹acele moşii› una de alta, să lase şi să încredinţeze spre veşnică stăpînire fiecăreia din părţi drepturile ei de stăpînire; dacă însă, cu privire la vreunele bucăţi de pămînt ‹părţile› nu s-ar înţelege, atunci, împreună cu alţi bărbaţi cinstiţi, avîndu-l pe Dumnezeu în faţa ochilor şi fără a se lăsa ademeniţi de părtinire, dragoste sau ură faţă de vreuna din părţi, măsurînd cu măsura regească sau din ochi acele pămînturi ce rămîn în pricină şi dezbatere, să le preţuiască aşa cum cere obiceiul ţării, şi după aceea, sus-pomenitul convent, în a opta zi, după acele octave[14], să răspundă în scris întocmai maiestăţii sale regeşti despre felul cum s-a făcut acea hotărnicire, dare în stăpînire şi preţuire, dimpreună cu tot mersul lor.

Iar de la această a opta zi după octavele sărbătorii fericitului arhanghel Mihail, întrucît dezbaterea celor de mai sus între părţile amintite a fost amînată prin felurite măsuri de amînare ce s-au iscat, şi, în timpul acesta, numitul comite Nicolae, fiul lui Ugrin, a păşit pe calea tuturor făpturilor, iar noi, din regească milostivire, am căpătat dregătoria de jude al curţii regeşti, ‹acea dezbatere› a fost amînată la octavele trecute ale sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe din anul domnului o mie trei sute şaizeci şi patru[15]. La sosirea, aşadar, a numitelor octave ale sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe, înfăţişîndu-se înaintea noastră, sus-pomenitul Dominic, fiul lui Pavel de Peleznek, în numele sus-pomenitului magistru Andrei, fiul lui Gheorghe de Petreu, cu scrisoare de împuternicire din partea zisului capitlu din Oradea, pe de o parte, iar pe de altă parte, Mihail, fiul lui Martin, fiul sus-zisului Iacob, în numele lui Martin, tatăl său, precum şi al lui Ladislau şi Andrei, fiii lui Vyd, cu scrisoarea de împuternicire din partea sus-pomenitului capitlu din Oradea, ne-au arătat scrisoarea de răspuns a amintitului convent din Lelez către domnul nostru, regele, cu privire la cele de mai sus, scrisoare care între altele spune că numitul convent, dorind să împlinească cererea comitelui Nicolae, fiul lui Ugrin, răposatul jude al curţii regeşti, a trimis spre mărturie — la împlinirea celor de mai sus —, dimpreună cu Nicolae, fiul lui Bogoch de Mecenţiu, omul regelui, pe omul lor, ‹anume› fratele Ladislau, din partea sus-zisului magistru Andrei, pîrîşul, şi dimpreună cu Deziderіu de Thykud, omul regelui, pe omul lor dascălul Valentin, din partea pomeniţilor Ladislau şi Andrei şi a lui Martin, fiul lui Iacob, pîrîţii.

Aceştia, întorcîndu-se apoi la amintitul convent, i-au spus, într-un glas că, la trecutele sus-numite octave ale sărbătorii fericitului arhanghel Mihail, din anul sus-arătat, ei s-au dus la amintitele moşii, numite Petreu şi Vezendiu, unde, chemînd pe toţii vecinii şi megieşii lor şi părţile fiind de faţă, au hotărnicit ⟨moşiile⟩, mai întîi după arătarea şi desluşirile desamintitului magistru Andrei, în felul următor: mai întîi au început de la o movilă de pămînt ce se vedea bine, ce se spune că se află într-un tufiş de mărăcini; apoi, trecînd de acel tufiş de mărăcini spre răsărit, au ajuns la un desiş de stejari, între nişte pămînturi arătoare, ⟨deşiş⟩ despre care se spune că e semn de hotar, iar de aci, ţinînd-o tot spre răsărit, au venit la o groapă arătată, de asemenea, ca semn de hotar, unde sus-zisul Andrei a spus că a fost o salcie, care apoi a fost scoasă din pămînt, şi că acest copac a stat totdeauna ca hotar despărţitor al moşiei sale Petreu, însă sus-numiţii Ladislau şi Andrei şi Martin, fiul lui Iacob, au spus dimpotrivă că acolo n-a fost niciodată vreun copac, ci că groapa aceea a fost săpată de secerătorii lor ce căutau apă, şi deci au mărturisit că sus-zisele semne, începînd de la cel dintîi pînă la cel din urmă, sînt ⟨hotarele⟩ moşiei lor numite Irim şi că ele trebuie să fie ca semn despărţitor faţă de rudele lor din aceeaşi spiţă[16]; şi acolo se sfîrşea mersul hotarelor arătat de numitul magistru Andrei. După aceea acei Ladislau şi Andrei, fiii lui Vyd, precum şi Martin, fiul lui Iacob, întorcîndu-se înapoi de acolo, au arătat într-un loc, faţă în faţă cu semnul de mai înainte, trei movile de hotar, dintre care au lămurit că una trebuie să stea ca hotar spre moşia lor numită Irim, cealaltă spre moşia numită Besseneu, iar cea de a treia spre sus-zisa moşie Petreu, fără a se trece cu vederea că unul dintre cele trei semne de hotar a fost găsit — de oamenii regelui şi ai conventului — ras cu totul şi mutat de acolo; iar magistrul Andrei, fiul lui Gheorghe, a declarat că, în acel loc, acele semne ale sale stau ⟨acolo⟩ pentru a face să se păzească mersul hotarelor moşiei Petreu dinspre rudele din neamul său, şi că el are acte temeinice despre aceasta, şi a susţinut, că numiţii Ladislau şi Andrei, fiii lui Vyd, precum şi Martin n-au acolo nici un drept de stăpînire, ci că acel pămînt e în întregime al lui, şi i-a oprit pe ei de la hotărnicirea mai departe ⟨a sus-ziselor moşii⟩. După aceea, duşi de dînşii[17], au mers înainte spre răsărit şi au ajuns la două movile de hotar, apoi la trei, şi de la acestea, ţinînd-o mereu în aceeaşi parte, au ajuns la un muncel, în vîrful căruia au găsit trei movile de hotar; de la acestea ⟨au ajuns⟩ la ⟨alte⟩ două, şi după aceea iar la trei movile de hotar, şi aici mersul hotarelor arătat de nobilii de Irim se sfîrşea acolo unde zisul magistru Andrei, fiul lui Gheorge, a susţinut că toate acele sînt semne de hotar neîntrerupte între el şi rudele din neamul său şi ele trebuie să stea ca hotar pentru moşia sa. După ce s-au făcut acestea, ⟨oamenii regelui⟩, dimpreună cu alţi nobili cinstiţi ce se aflau atunci acolo, avîndu-l pe Dumnezeu înaintea ochilor şi nelăsîndu-se ademeniţi de părtinire sau de dragoste faţă de vreuna din părţi, au preţuit — aşa cum cere obiceiul ţării — acea bucată de pămînt rămasă în pricină, aflătoare între hotarele arătate de cele două părţi, socotind din ochi că trebuie să fie de două pluguri şi jumătate. Şi, după ce s-a săvîrşit aceasta, pomenitul magistru Andrei, fiul lui Gheorghe, i-a dus de acolo iar la locul de mai înainte, unde era groapa amintită ⟨mai sus⟩ şi, începînd de la această groapă, au înaintat spre miazăzi pînă într-un loc unde le-a arătat un semn de hotar, dar ei[18] n-au putut să vadă acolo nici un semn; de acolo coborînd într-o vale,

le-a arătat o movilă de hotar, despre care, însă, pomeniții nobili de Irim au spus că nu e un semn ⟨de hotar⟩, ci o ridicătură de pămînt. De aci mergînd mai departe, el le-a arătat iar două semne de hotar ⟨și⟩ de acolo, ⟨mai departe⟩, în fața unei păduri ⟨și⟩ în afara ei, tot ca semn ⟨de hotar⟩, doi stejari, însă ei n-au putut să vadă nici un semn pe cei doi copaci, dar l-au auzit ⟨numai⟩ pe numitul Andrei, fiul lui Gheorghe, susținînd că unul din copacii pomeniți ar fi semnul de hotar al moșiei Vezendiu, iar celălalt ⟨al moșiei⟩ acelor nobili[19]. Și astfel, după aceea, zișii nobili de Irim, întorcîndu-se de acolo înapoi spre răsărit, au ajuns la o muchie-[8], unde se spunea că se află un pîrîu cu multă apă, de acolo ⟨hotarul⟩ se îndreaptă spre miazănoapte, unde, lîngă un muncel, este o movilă le hotar care, de asemenea, e ⟨semn de hotar⟩ al moșiei lor numită Portelec; de aci, mergînd mai departe, ei au arătat că ar fi două semne micșorate[21], dar zisul Andrei a răspuns, dimpotrivă, că acolo n-a fost niciodată vreun semn; de acolo au ajuns la un trunchi în marginea unei păduri de ulmi[22], numită în vorbirea obișnuită Zyltursuk[23], de la care, ținînd-o într-una spre miazănoapte, au găsit trei movile de hotar, despre care ⟨pîrîții⟩ au spus că stau ca hotar pentru moșiile Vezendiu și Portelec, dar zisul Andrei, fiul lui Grigore, a răspuns, dimpotrivă, că acela e un pămînt al moșiei sale Vezendiu; de acolo au ajuns la drumul mare, în mijlocul căruia ades-pomeniții nobili au arătat o movilă de pămîn , dar, din pricină că drumul era bătătorit[24], ei n-au putut să vadă semnul de hotar. De acolo ⟨au văzut⟩ două semne de hotar de la care, trecînd mai departe, au văzut trei semne de hotar, apoi iar două, și apoi alte două semne de hotar neîntrerupte și de acolo au venit la cele trei semne de hotar dintîi, care despart moșiile numite Petreu, Portelec și Irim, unde semnele de hotar se isprăvesc. La această hotărnicire și ridicare de semne de hotar, zisul Andrei, fiul lui Gheorghe, a ridicat stavila împotrivirii, susținînd că acel pămînt este al lui. Și astfel, după ce s-a sfîrșit hotărnicirea, măsurînd ei din ochi, în felul de mai sus, dimpreună cu alți bărbați nobili, acea bucată de pămînt în pricină între părți, arătată și cuprinsă între semnele de hotar de mai sus, au socotit-o, după cum cere legea țării, a fi de trei pluguri.

După ce s-a înfățișat scrisoarea de răspuns a pomenitului convent din Lelez către domnul nostru regele, sus-zișii împuterniciți ai părților au cerut, potrivit cuprinsului sus-amintitelor lor scrisori de dare în judecată și de o parte și de alta, să li se facă părților judecată și dreptate cu privire la cele de mai sus, după cum sfătuiește dreptatea. Dar, deși sus-zisele moșii numite Petreu și Vezendiu, după facerea legiuitelor chemări ale vecinilor și megieșilor lor, au fost hotărnicite de oamenii regelui, de față cu oamenii de mărturie ai conventului din Lelez, după mersul sus-pomenitelor semne, dinspre partea moșiilor numite Irim și Portelec, după arătările amînduror părților, iar sus-zisa bucată de pămînt în pricină între părți a fost prețuită la cinci pluguri și jumătate, totuși, deoarece sus-zisul Dominic de Peleznek, împuternicitul magistrului Andrei, la întrebarea noastră judecătorească a susținut că zisul magistr ı Andrei a stăruit pînă atunci în stăpînirea pașnică a numitei bucăți de pămînt de șase pluguri și jumătate dintr-o vreme de care nimeni nu-și mai aduce aminte, și că și atunci mai era încă în stăpînirea ei, iar ⟨pe de altă parte⟩, sus-zisul Mihail împuternicitul pomeniților Martin, fiul lui Iacob, și al fiilor lui Vyd de Portelec, a declarat că, de cînd își amintesc oamenii, numiții nobili au stat, de asemenea, în pașnica stăpînire

a acelei bucăţi de moşie, şi că magistrul Andrei s-a folosit de zisa bucată de moşie de şase pluguri şi jumătate din încredinţarea şi dăruirea amintiţilor nobili, şi că atunci s-a înstăpînit pe ea cu sila, împotriva voinţei şi legiuitei oprelişti a acelor nobili; şi ⟨deoarece⟩ pomeniţii împuterniciţi ai părţilor au arătat că ei n-au nici un act scris de hotărnicire cu privire la semnele de hotar ce trebuie să despartă pomenitele lor moşii şi că, după dreptul de moştenire, numitele moşii trebuie să fie ale amînduror părţilor, cum noi, fără o nouă hotărnîcire şi cercetare a semnelor de hotar ale moşiilor părţilor sus-zise, precum şi fără o preţuire, cercetare şi dare în stăpînire a lor, nu putem face judecată şi dreptate între părţi, aşa cum se cuvine, de aceea cu cinste am cerut în scris conventului din Lelez să binevoiască să trimită spre mărturie pentru amîndouă părţile oamenii lui vrednici de crezare, în faţa cărora, oamenii regelui, arătaţi în altă scrisoare a noastră pentru fiecare parte, să meargă la octavele pe atunci viitoare ale sărbătorii Naşterii fericitei Fecioare[25] şi în alte zile potrivite trebuitoare pentru aceasta, la pomenitele moşii ale amînduror părţilor şi, făcînd legiuitele chemări ale vecinilor şi megieşilor lor, şi fiind de faţă părţile sau împuterniciţii lor legiuiţi, să hotărnicească mai întîi, după arătarea magistrului Andrei, fiul lui Gheorghe, sau a legiuitului său împuternicit, semnele sus-pomenitelor moşii Petreu şi Vezendiu, care le despart de moşiile numite Irim şi Portelec şi apoi să hotărnicească, de asemenea, semnele sau mersul semnelor de hotar ale amintitelor moşii numite Irim şi Portelec, dinspre moşiile numite Petreu şi Vezendiu după arătarea sus-zişilor fii ai lui Vyd, precum şi a lui Martin, fiul lui Iacob, sau a legiuitului lor împuternicit; şi, dacă părţile s-ar învoi între ele cu privire le arătările şi desluşirile hotarelor moşiilor sus-zise, atunci ei să dea şi să încredinţeze spre veşnică stăpînire fiecărei părţi drepturile sale de moşie, după ce vor fi fost deosebite între ele semnele ⟨lor⟩ de hotar, dacă, însă, pomenitele părţi nu s-ar înţelege cu privire la hotărnicirile şi arătările sus-ziselor semne de hotar şi şi-ar ridica împotrivire una alteia, atunci, dimpreună cu alţi oameni cinstiţi, să măsoare cu măsura regească acea bucată de pămînt rămasă in pricină între părţi sau, dacă nu se poate măsura, s-o preţuiască din ochi la preţul sau valoarea cuvenită aşa cum cere legea ţării, luînd seama şi cercetînd toate folosinţele ei, nu în parte, ci laolaltă, şi după ce vor sfîrşi de făcut această preţuire, ei să vadă, să afle şi să cerceteze adevărul curat şi întreg, de la acei vecini şi megieşi şi de la nobilii din acelaşi ţinut, şi de la alţi oameni de orice stare şi condiţie, chemaţi şi adunaţi acolo, cu privire la întrebarea dacă sus-zisul magistru Andrei, fiul lui Gheorghe, a stăruit necurmat, dintr-o vreme a cărei amintire s-a şi pierdut, în paşnică stăpînire a zisei bucăţi de moşie în pricină, şi s-a folosit de ea în temeiul dreptului de moştenire, sau dacă s-a folosit de ea prin dania zişilor nobili de Irim şi Portelec, şi că ea ţine prin drept de moştenire de numiţii nobili de Irim şi Portelec, şi zisul magistru Andrei s-a făcut dintr-odată stăpîn ⟨pe veci⟩ pe acea moşie, împotriva legiuitelor oprelişti ale acelor nobili cu privire la stăpînirea pe veci, şi ⟨să cerceteze⟩ ale cărei părţi sînt mai adevărate şi mai drepte semnele de hotar arătate; iar după aceasta, sus-pomenitul convent să răspundă în scris, întocmai, domnului ⟨nostru⟩, regele, la octavele atunci viitoare ale sărbătorii fericitului arhanghel Mihail[26] — cum va fi ⟨mai⟩ potrivit — despre felul cum a urmat hotărnicirea de moşie, preţuirea, cercetarea şi desluşirea semnelor ei de hotar şi darea ei în stăpînire.

De la acele octave ale sărbătorii fericitului arhanghel Mihail, potrivit cuprinsului scrisorii noastre de amînare, cercetarea dării de seamă despre cele de mai sus a fost amînată pînă la a cincisprezecea zi de la lăsarea le vatră a oştirii regeşti, în sfîrşit sosind acea a cincisprezecea zi de la lăsarea la vatră a oştirii regeşti pornită împotriva bulgarilor[27] ⟨lăsare la vatră⟩ vestită pentru octavele de curînd trecute ale sărbătorii fericitului arhanghel Mihail, sus-numitul Andrei, fiul lui Gheorghe şi Petreu, care avea să urmărească pricina şi pîra sa de mai sus şi să primească cuvenita lor încheiere, deşi a fost aşteptat în chip legiuit ⟨în faţa judecăţii⟩ de către Iacob, fiul sus-zisului Martin, fiul lui Iacob, care se înfăţişase înaintea noastră în numele lui Martin, tatăl său, şi al fiilor lui Vyd, cu scrisoare de împuternicire din partea capitlului biserici de Oradea, n-a venit şi nici n-a trimis ⟨pe cineva în locul său⟩, dînd astfel prilej, ca pîrîş, să fie globit prin scrisoarea noastră de globire, cu gloabă regească[28], ⟨iar pe de altă parte⟩, numitul Iacob ne-a cerut să facem împlinirea dreptăţii pentru pomeniţii Martin şi fiii lui Vyd în cele de mai sus din partea zisului Andrei, fiul lui Gheorghe.

Drept aceea, întrucît am găsit de cuviinţă că sus-numitul Andrei, fiul lui Gheorghe, care avea să urmărească pricina şi pîra lui de mai sus şi să primească cuvenita lor încheiere, şi care trebuia să ne plătească nouă şi părţii potrivnice gloaba regească, ce făcea cu totul optsprezece mărci, trebuie să fie chemat anume[29] înaintea regelui, spre a sta faţă cu zişii fii ai lui Vyd şi cu Martin, de aceea, am cerut în scris conventului din Lelez ca pomenitul Andrei, care avea să urmărească pricina şi pîra sa cu privire la cele de mai sus, să primească cuvenita încheiere şi să ne plătească nouă şi părţii potrivnice sus-zisă gloabă, să fie chemat anume înaintea regelui de către omul regelui şi acela al conventului, spre a sta faţă cu fiii lui Vyd şi cu Martin de Irim, la octavele pe atunci viitoare ale Începutului Păresimilor[30], şi că acel convent să răspundă în scris, întocmai, regelui nostru, la acele octave, despre felul cum s-a făcut acea chemare, dimpreună cu numele celui chemat. În sfîrşit, la sosirea acelor octave ale Începutului Păresimilor, înfăţişîndu-se înaintea noastră, Iacob, fiul lui Ioan, în numele zişilor fii ai lui Vyd şi în al lui Martin, fiul lui Iacob, cu scrisoarea de împuternicire a capitlului bisericii de Oradea, ne-a arătat o scrisoare a pomenitului convent din Lelez trimisă luminăţiei sale, regelui, cu privire la cele mai sus, scrisoare din care am aflat limpede, printre altele, că sus-zisului Andrei, fiul lui Gheorghe de Petreu, a fost chemat după lege în sîmbăta dinaintea sărbătorii Întîmpinării Domnului de curînd trecută[31], la moşia sa numită Vezendiu, prin Petru, fiul lui Pavel de Resighea, omul regelui, şi prin clericul Petru, omul acestui convent, spre a împlini cele de mai sus, înaintea regelui, la zisele octave ale Începutului Păresimilor, stînd faţă cu pomeniţii fii ai lui Vyd şi cu Martin.

La aceste octave, numitul Andrei, ⟨deşi⟩ aşteptat în legiuitele zile ale acelor octave, de către Iacob, împuternicitul fiilor lui Vyd şi al lui Martin, în faţa noastră, nici n-a venit, nici n-a trimis pe altcineva şi nici n-a plătit pomenita gloabă, cum trebuia, dînd astfel prilej să fie încărcat pentru nevenirea lui, cu gloaba obişnuită, iar pentru neplata acelor gloabe, la îndoitul lor, amintitul împuternicit al fiilor lui Vyd şi al lui Martin cerînd să i se facă de către noi ... din partea zisului Andrei, dreptatea cerută de lege în privinţa celor de mai sus.

De aceea, fiindcă nu e obiceiul ca vreo pricină să se sfîrşească printr-o singură chemare, fără ca acele chemări la judecată să fie urmate — drept urmare a nevenirii îndărătnice a celor chemaţi — de trei strigări în tîrguri, şi fiindcă pentru judecători este semnul celei mai mari îndurări să-i cheme prin strigări în tîrguri pe cei rătăciţi şi nesupuşi legii, la calea legii, de aceea, scriind noi prieteneşte acelui convent în altă scrisoare a noastră am cerut cu cinste să binevoiască să trimită spre mărturie omul lor vrednic de crezare, în faţa căruia, omul regelui, ce se va arăta mai jos, să pună să se facă strigare obştească şi în faţa tuturor, în trei tîrguri ale comitatului, că numitul Andrei, fiul lui Gheorghe, trebuie să-şi urmărească pricina sa de mai sus înaintea regelui, la octavele pe atunci viitoare ale sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe[32], stînd faţă cu zişii fii ai lui Vyd, şi cu Martin, fiul lui Iacob, şi să ne plătească nouă şi părţii potrivnice gloabele adunate asupra lui în felul de mai sus, şi care se urcă în totul la patruzeci şi cinci de mărci, adăugînd că, dacă ⟨Andrei⟩ va veni şi va urmări pricina sa pomenită şi va plăti gloabele, aşa cum se cuvine, bine, iar de nu, fără a ţine seama de lipsa lui, vom face ceea ce cere legea cu privire la cele de mai sus; iar după aceasta, numitul convent să răspundă în scris, întocmai, regelui nostru, la zisele octave ale sfîntului Gheorghe, ⟨arătînd⟩ cum au urmat cele trei strigări în tîrguri dimpreună cu numele celui strigat.

Apoi, deoarece sus-zisul Andrei nu s-a îngrijit nici să vină înaintea noastră, la acele octave, nici să trimită pe cineva, iar zilele legiuite şi soroacele acelor octave se împliniseră, şi se dăduse în chip legiuit scrisoarea noastră de globire împotriva lui pentru fiii lui Vyd şi pentru Martin, şi, în urmă, mai înainte ca să fie dată scrisoarea noastră de osîndire împotriva lui Andrei, în pricinile de mai sus, înfăţişîndu-se înaintea noastră, Dominic de Peleznek în numele pomenitului Andrei, cu scrisoare de împuternicire din partea palatinului Nicolae Konth — de faţă cu Iacob, fiul lui Martin, care, în numele fiilor lui Vyd şi în al lui Martin, se afla ⟨acolo⟩, înaintea noastră, cu scrisoare de împuternicire din partea capitului bisericii de Oradea, pentru a căpăta şi a primi pomenita noastră scrisoare de osîndă judecătorească — a declarat că numitul Andrei e gata şi pregătit să stea la judecată înaintea noastră, în ⟨pricinile⟩ de mai sus, dar a arătat acel împuternicit al său că amintitul Andrei nu poate plăti atunci gloabele de patruzeci şi cinci de mărci, pe care trebuia să le plătească, şi a cerut ca, pentru plata lor, să i se dea lui Andrei un soroc mai îndepărtat, cu acea încărcare ce se cade după obiceiul ţării, ⟨de aceea⟩ dezbaterea celor de mai sus a fost amînată de noi, prin scrisoarea noastră de amînare, de la octavele sfîntului Gheorghe pe octavele atunci viitoare ale sărbătorii Naşterii fericitului Ioan Botezătorul[33], dar cu îndatorirea ca, la pomenitele octave, zisul Andrei să fie ţinut a ne plăti nouă şi părţii potrivnice, după cum s-a legat sus-pomenitul său împuternicit, îndoitul acelei gloabe de patruzeci şi cinci de mărci, şi, odată plătite, să ne sfătuim cu prelaţii şi cu baronii regatului şi să hotărîm după cerinţa dreptăţii dacă el[34] este volnic[35] să urmărească sus-numita lui pricină înainte de împlinirea soroacelor legiuite, statornicite împotriva lui prin chemările şi strigările din tîrguri, şi după acea vestire, cînd a fost dată împotriva lui scrisoarea noastră de globire, şi dacă el poate fi primit sau nu ca pîrîş în acea pricină, sau dacă trebuie de drept să se dea sus-pomenita noastră scrisoare de osîndire împotriva lui.

În sfîrşit, la sosirea pomenitelor octave ale sărbătorii Naşterii fericitului Ioan Botezătorul, venind în faţa noastră, Iacob, fiul zisului Martin, în numele tatălui său şi al sus-însemnaţilor fii ai lui Vyd, cu scrisoare de împuternicire din partea capitlului bisericii de Oradea — fiind de faţă şi pomenitul Andrei, fiul lui Gheorghe, care sta însuşi înaintea noastră — dovedind mai întîi, prin scrisoarea acestui convent din Lelez, scrisă luminăţiei sale, regelui, cu privire la cele trei strigări din tîrguri, că acest Andrei, fiul lui Gheorghe, a fost strigat obşteşte şi în faţa tuturor de către Petru, fiul lui Pavel de Resighea, omul regelui şi de fratele Anton, omul conventului, în trei tîrguri ale comitatului, spre a aduce la îndeplinire cele de mai sus înaintea regelui, la pomenitele octave ale sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe, stînd faţă cu sus-zişii Martin, tatăl său[36], şi cu fiii lui Vyd, iar ⟨după aceea⟩ ne-a înfăţişat o scrisoare a aceluiaşi convent, trimisă domnului nostru, regele, cu privire la hotărnicirea şi cercetarea de mai sus, în care scrisoare se arată, între altele, că amintitul convent, după ce a primit scrisoarea noastră mai sus pomenită, a trimis drept oamenii lor de mărturie, dimpreună cu Andrei de Pilys, omul regelui, pe fratele Ioan din partea zisului pîrîş, iar dimpreună cu Dionisie, fiul lui Akus de Acîş, omul regelui, pe fratele Petru, din partea pîrîşilor sus-amintiţi. Aceştia, întorcîndu-se de acolo la numitul convent, i-au spus într-un glas că dînşii, la pomenitele octave ale sărbătorii Naşterii slăvitei Fecioare[37], s-au dus mai întîi la moşiile numite Petreu şi Vezendiu ale pomenitului Andrei, fiul lui Gheorghe, unde, după ce au făcut legiuita chemare a tuturor vecinilor şi megieşilor acelor moşii, şi fiind ei de faţă, le-au hotărnicit, după arătarea lui Andrei, pîrîşul, ⟨şi⟩ potrivit cu hotărnicirea dintîi, după urmele semnelor sus-pomenite, şi, apoi, după ce au isprăvit această hotărnicire, au hotărnicit, de asemenea în faţa aceloraşi vecini şi megieşi, tot potrivit cu hotărnicirea de mai înainte, moşiile numite Irim şi Portelec ale lui Ladislau şi Andrei, fiii lui Vyd, şi ale lui Martin, fiul lui Iacob. Şi fiindcă zisele părţi nu s-au înţeles asupra acestei hotărniciri, de aceea ei[38] n-au putut trece în stăpînire acele bucăţi de pămînt rămase în pricină între părţi, aşa că ei, făcînd o cercetare amănunţită, ⟨întrebînd⟩ pe toţi nobilii şi nenobilii şi pe toţi oamenii, de orice stare sau condiţie, care erau de faţă la acea hotărnicire, mai întîi dacă sus-zisul Andrei, fiul lui Gheorghe, a fost totdeauna, dintr-o vreme a cărei amintire s-a pierdut, în paşnica stăpînire a acelei bucăţi de moşie în pricină şi s-a folosit de ea în temeiul dreptului de moştenire, sau s-a folosit de ea prin dania pomeniţilor nobili de Irim şi Portelec, şi, în sfîrşit, dacă ea a ţinut, prin drept de moştenire, de nobilii de Irim, iar zisul Andrei, fiul lui Gheorghe, s-a făcut dintr-odată stăpîn pe veci, împotriva legiuitelor oprelişti ale numiţilor nobili cu privire la stăpînirea pe veci, au aflat adevărul acesta: mai întîi că nobilii, anume Ioan, fiul lui Ladislau de Valea lu Mihai, nobil de rînd[39], Nicolae, fiul lui Ladislau de Zenthmiklos, în numele său şi al fratelui său Ladislau, Ioan, fiul lui Gagy, Iktor de Reche, şi Ioan de Peleznek, Laurenţiu de Gagy, Nicolae, fiul lui Nicolae de Domohida, Ladislau, Ioan şi Andrei, tot de ⟨Domohida⟩, nobil de rînd, de asemenea Gheorghe, fiul lui Martin de Ciomocoz, vecin al des-pomenitei moşii Petreu, Ladislau, fiul lui Bogath, Mihail, fiul lui Simion de Carei, şi alţi foarte mulţi nobili, dar nu vecini ⟨ai moşilor în pricină⟩, au mărturisit că sus-zisa bucată de pămînt în pricină preţuită la cinci pluguri şi jumătate este a sus-pomenitului Andrei, fiul lui Gheorghe, şi că ţine de el

în temeiul dreptului de moştenire, şi că s-a folosit necurmat de ea si o foloseşte şi acuma, şi că se află în stăpînirea lui, ⟨dar⟩ Pancraţiu şi Ladislau, fiii lui Ioan de Dindileag, Blasiu, fiul lui Alexandru de Resighea, Petru, fiul lui Pavel tot de ⟨Resighea⟩, Pavel fiul lui Ioan de Chegea, Petru, fiul lui Gogan tot de ⟨Chegea⟩, Ioan, fiul lui Saul, Nicolae, fiul lui Ioan, Ioan, fiul lui Petru, Nicolae, fiul lui Ioan, Iacob, fiul lui Petru, nobili de Hotoan, Dominic, Mihail şi Ladislau, fiii lui Petru de Sudurău, Ladislau, fiul aceluiaşi Dominic tot de ⟨Sudurău⟩, Laurenţiu, fiul lui Ştefan de Tiuised, Nicolae, fiul lui Beche de Zima, Ioan, fiul lui Ioan tot de Zima, Ladislau, fiul lui Ioan şi Iacob, fratele lui tot de Zima, toţi aceştia, ⟨oameni⟩ de aproape, vecini apropiaţi şi megieşi ai moşiilor Portelec şi Irim, precum şi alţi nobili de rînd, cam la cincizeci, au mărturisit că sus-zisul pămînt în pricină, preţuit la cinci pluguri şi jumătate, este al sus-pomeniţilor Ladislau şi Andrei fiii lui Vyd, şi al lui Martin, fiul lui Iacob, şi că a ţinut necurmat de ei în temeiul dreptului de moştenire, şi că ţine şi acum, şi că Andrei, fiul lui Gheorghe, l-a folosit mai înainte prin învoială de dijmă[40], iar acum îl păstrează şi îi ia roadele după bunul său plac; şi au mai mărturisit sus-numiţii nobili şi că semnele arătate de zişii fii ai lui Vyd şi de Martin, fiul lui Iacob, sînt ⟨cele⟩ adevărate şi drepte.

După înfăţişarea acestei scrisori şi citirea cuprinsului ei, cînd am voit noi să facem judecată şi dreptate între aceste părţi, cu privire la cele de mai sus, în cele din urmă numitele părţi ne-au cerut cu smerenie să le punem pe calea împăcării cu privire la cele de mai sus, iar noi le-am îngăduit cu dragă inimă să ajungă la împăcare. În sfîrşit, înfăţişîndu-se înaintea noastră, sus-pomnitul Iacob, fiul lui Martin, în numele acelui Martin, tatăl său, şi al fiilor lui Vyd, cu scrisoarea de împuternicire amintită, pe de o parte, iar pe de altă parte sus-pomenitul Andrei, fiul lui Gheorghe, în numele lui însuşi şi în al fiilor şi fraţilor săi, care aveau ⟨şi ei⟩ parte în amintitele moşii Petreu şi Vezendiu, luîndu-şi cu totul asupra sa sarcina şi răspunderea lor — dacă ei n-ar voi cumva să stăruie în cele scrise mai jos sau în vreuna din cele scrise mai jos —, sus-zisul Iacob şi pomenitul Andrei au mărturisit prin viu grai că tatăl lui[41] şi fiii lui Vyd, precum şi Andrei s-au împăcat în această pricină a lor prin împăciuitoarea mijlocire a unor oameni nobili şi cinstiţi, care s-au sîrguit pentru împăcarea părţilor, pentru ca ei şi moştenitorii şi urmaşii lor să se poată îmbrăţişa de-a pururi unii pe alţii întru frumuseţea unei păci necurmate, cu privire la pricina de mai sus, şi se împacă şi în faţa noastră în chipul următor; anume, ca a doua zi după sărbătoarea viitoare a Naşterii fericitei Fecioare[42], unul dintre sus-zişii pîrîţii adică Ladislau sau Andrei, fiii lui Vyd, ori Martin, fiul lui Iacob, mergînd el singur la pomenitele lor moşii, numite Irim şi Portelec, de faţă cu Petru, fiul lui Pavel, sau cu Blasiu, fiul lui Alexandru de Resighea, ori cu Petru, fiul lui Ladislau de Kisfalud, sau cu Ladislau, fiul lui Petru de Tarnuk, ori cu Dominic de Sudurău sau, în lipsa celorlalţi, cu Nicolae, fiul lui Beke de Zima, oamenii regelui din partea numiţilor ⟨pîrîţi⟩, iar din partea pomenitului pîrîş de faţă cu oamenii regelui, Petru, fiul lui Martin de Ciomocoz, sau cu Petru, fiul lui Leukus de Batur, ori cu Ioan, fiul lui Ladislau şi Peleznek, sau cu Ladislau, fiul lui Simion de Carei, ori cu Nicolae, fiul lui Simion de Carei, ori cu Nicolae, fiul lui Nicolae de Domohida, sau, în lipsa celorlalţi, cu Ladislau, fiul lui Petru, tot de ⟨Domohida⟩, precum şi de faţă cu oamenii de mărturie ai sus-nu-

mitului convent din Lelez — pe care oameni de mărturie cerem prietenește prin cuprinsul celor de față să aibă bunătatea să-i trimită pomenitul convent în acest scop —, după ce vor fi chemat în chip legiuit pe vecinii și megieșii lor, și fiind ei de față, precum și zisul pîrîș sau împuternicitul său legiuit, să o hotărnicească dinspre moșiile numite Petreu și Vezendiu ale numitului Andrei, după pomenitul mers al semnelor de hotar arătat de dînșii cu prilejul zisei hotărniciri, și să însemne acele ‹moșii› cu semne de hotar, iar dacă n-ar voi ‹să se țină› de hotărnicirea de mai înainte, atunci înlăuntrul acelei hotărniciri dintîi, dar nu în afara ei, spre pomenitele lor moșii, Irim și Portelec numite, oriunde și pe orice părticică de pămînt ar voi, după ce mai întîi de asemenea o va hotărnici și însemna cu semne de hotar, înfățișîndu-se el la una din acele movile sau semne de hotar fără cingătoare, desculț și ridicînd brazda în cap și îndeobște așa cum este obiceiul — după datina țării — să se facă jurămînt asupra pămîntului, să fie dator să rostească jurămîntul său asupra faptului că pomenitul pămînt în pricină, cuprins între aceste movile sau semne de hotar arătate sau care se vor arăta din nou de dînsul, a ținut totdeauna și din vechime de pomenitele lor moșii, numite Irim și Portelec, ce țin de ei prin drept de moștenire, și ține și acuma și că se află înăuntrul adevăratului mers al semnelor de hotar ale acestora, și că niciodată n-a ținut de moșiile numite Petreu și Vezendiu ale amintitului Andrei, fiul lui Gheorghe, și nu ține nici acum. Și odată săvîrșită această rostire de jurămînt, oamenii regelui și aceia ai conventului, adăugînd acel pămînt, pentru care s-a făcut jurămîntul, la zisele moșii Irim și Portelec, dimpreună cu toate folosințele lui și toate cele ce țin de el, după arătarea, ridicarea și înnoirea semnelor de hotar, să-l treacă în stăpînire și să-l încredințeze acestor fii ai lui Vyd și lui Martin, precum și moștenitorilor și urmașilor lor, ca să-l stăpînească, să-l țină și să-l aibă pe veci, fără vătămarea dreptului altuia; neputînd fi o piedică împotrivirea sus-zisului Andrei, fiul lui Gheorghe, ca și aceea a oricăror altora, precum că, la vremea amintitei hotărniciri a moșiei, nu s-a ivit nici o altă împotrivire la această hotărnicire în afară de aceea a numitului Martin și a fiilor lui Vyd. Cu această deslușire că, dacă vreuna din pomenitele părți sau moștenitorii ori urmașii lor nu s-ar îngriji să păzească ‹hotărîrile› de mai sus sau vreuna din ele și dacă, oricînd în curgerea vremii, ar cerca să calce vreuna din ‹hotărîrile› de mai sus, atunci această parte să fie osîndită, prin chiar acest fapt, față de partea care a păzit în chip pașnic hotărîrile luate, la pedeapsa celui înfrînt în duel într-o pricină de silnicie, și dacă fiii lui sau frații lui sau oricare din aceia care au o parte în pomenitele moșii Petreu și Vezendiu ar încerca, oricînd în curgerea vremii, să calce în totul sau în parte sus-zisa învoială de împăcare, atunci, prin însuși acest fapt, numitul Andrei, fiul lui Gheorghe, să fie de asemenea împovărat, pentru amintiții săi fii și frați, cu aceeași încărcare; și plata judecătorească a învoielii de împăcare încheiate ‹să o plătească› pîrîții pînă la două mărci, iar numitul Andrei, pîrîșul, a luat asupra lui rămășița ‹de bani› pentru plătirea noastră[43]. Iar șirul acestei rostiri de jurămînt, dări în stăpînire și hotărniciri de moșie și ridicări de semne de hotar să ne fie adus la cunoștință de către părți, prin scrisoarea zisului convent din Lelez, la octavele de asemenea viitoare ale sărbătorii fericitului arhanghel Mihail[44]. S-a mai adăugat că împuternicitul zișilor nobili de Irim, ‹adică› al pîrîților, prin

pomenita împăcare, a iertat cu totul pe zisul Andrei de partea cuvenită lor din toate gloabele judecătorești amintite și i-a lăsat-o lui.

Dat la Vișegrad, în ziua a zecea a sorocului însemnat mai sus, în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și șase.

⟨*Pe verso:*⟩ Scrisoare memorială pentru Andrei, fiul lui Gheorghe de Petreu, împotriva lui Ladislau și Andrei, fiii lui Vyd, și a lui Martin, fiul lui Iacob de Irim, cu privire la jurămîntul care trebuie rostit de unul din fiii lui Vyd sau de către Martin, ⟨jurînd⟩ singur, a doua zi după sărbătoarea Nașterii fericitei Fecioare[42] la fața locului, pe pămîntul în pricină, în felul arătat în cuprinsul actului, înaintea oamenilor regelui și ai conventului din Lelez, și cu privire la darea în stăpînire ce trebuie făcută la același soroc de către aceiași oameni, ai regelui și ai pomenitului convent, și cu privire la alte pricini însemnate în cuprinsul actului. Cuprinsul acestui jurămînt și al punerii în stăpînire trebuie să ni se aducă de către părți ⟨trecut⟩ în scrisoarea conventului din Lelez, la octavele sărbătorii fericitului arhanghel Mihail.

Arh. Naț. Magh. Dl. (Arh. fam. Károlyi, lad. 10, nr. 91.)

Orig., perg, marginile sînt deteriorate din cauza umezelii, cu urme de pecete de închidere, aplicată pe verso.

EDIȚII: *Károlyi*, I, p., 267—282.

---

[1] Rupt; întregit de primul editor.
[2] Rupt.
[3] Rupt; întregit după sens și pe baza contextului.
[4] Astfel în orig.
[5] Corect: *transmisisset*.
[6] Astfel în text și probabil și în original.
[7] 1 mai 1359.
[8] 24 iulie 1358.
[9] La *Karoly: iuxta formam; iuxta* fiind de prisos.
[10] 20 iulie 1358.
[11] Lui Andrei.
[12] 22 august 1358.
[13] 6 octombrie 1358.
[14] 13 octombrie 1358.
[15] 1 mai 1364.
[16] *Cum fratribus generationalibus*. E vorba de descendenții unui strămoș comun, stăpînind în devălmășie moștenirea comună.
[17] De Ladislau, Andrei și Martin.
[18] Pîrîții.
[19] A pîrîților.
[20] *Angulum* (= unghi).
[21] *Parvatas* (probabil semne mîncate de vreme).
[22] *Ad usum ulmi* (traducere probabilă).
[23] Trunchiul ulmului.
[24] *Propter conculcationem transitus ipsius vie.*
[25] 15 septembrie 1364.
[26] 6 octombrie 1364.
[27] 20 octombrie 1365, lăsarea la vatră a oștirii fiind la 6 octombrie 1365, cf. DIR, *Introducere*, I, p. 511.
[28] *In iudiciis regalibus* (fiind vorba de o pricină judecată de judele curții regale).
[28] *Evocandus* (chemat prin mandat în fața regelui, spre deosebire de simpla citație).
[30] 25 februarie 1366.
[31] 31 ianuarie 1366.
[32] 1 mai 1366.
[33] 1 iulie 1366.
[34] Andrei.
[35] *Valeret*.

[36] Al lui Iacob, împuternicitul pîrîţilor.
[37] 15 septembrie 1364.
[38] Oamenii regelui şi ai capitlului.
[39] *Communis nobilis*, adică nobil mic.
[40] *Sub pacto decimacionis usus fuisse.*
[41] Al lui Iacob.
[42] 9 septembrie 1366.
[43] *Ad complacandum nos.* E vorba de taxa cuvenită judecătorului la asemenea împăcare.
[44] 6 octombrie 1366.

108 **1366 iulie 11, Alba Iulia**

Nos, Ludouicus, dei gracia, rex Hungarie, memorie commendamus tenore presencium significantes universis quod, quia fidelis noster miles, magister Desew de Chege, comitatus de Doboka, nobis et sancte nostre corone, in cunctis nostris regnique nostri negociis, prosperis et adversis, famulatus gratos exhibuit multiplices et fideles, corpus suum, in nostris, quibus interfuit, expedicionibus, pro honoris nostri augmento viriliter et incompassibiliter exponendo, racione quorum, licet multa premiorum antidota a nobis digne mereretur, in particularem tamen serviciorum suorum recompensam, quinquagesiman ovium, nobis annuatim de quandam possessione Olachali, Mohal vocata in dicto comitatu de Doboka situata, quam ipse magister Desew suam fore asserit, provenire debentem, cum amministracione[1] solucionis eius totalis, eidem magistro Desew suisque pueris et heredibus universis, de plenitudine regie nostre potestatis et gracia speciali, perpetuis temporibus duximus relaxandam, ymo[1] pure et simpliciter relaxamus, ipsamque quinquagesimam totalem in usum ipsius magistri Desew et eius puerorum ac heredum omnium convertimus, mediante patrocinio nostrarum presencium litterarum, quas sub maiori nostro sigillo privilegialiter emanari faciemus, dum fuerint nobis reportate.

Datum in Alba Giule, sabbato[1] proximo ante festum beate Margarete virginis, anno domini M° CCC° LXVI°.

⟨*Sub pecete, de o altă mînă, contemporană:*⟩ Relacio domini Nicolai, comitis Siculorum, facta soli domino cancellario.

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, prin cuprinsul celor de faţă dăm de ştire şi facem cunoscut tuturor că, deoarece credinciosul nostru cavaler, magistrul Desideriu de Ţaga, din comitatul Dăbîca, ne-a arătat nouă şi sfintei noastre coroane în toate treburile noastre şi ale regatului nostru, ⟨şi⟩ prielnice şi potrivnice, nenumărate slujbe îndatoritoare şi credincioase, primejduindu-şi cu bărbăţie şi fără cruţare trupul său în expediţiile noastre la care a luat parte, pentru sporirea slavei noastre, deşi pentru aceste ⟨slujbe⟩ ar fi vrednic, după cuviinţă, ⟨să primească⟩ de la noi multe daruri răsplătitoare, totuşi, ca o răsplată în parte a slujbelor sale, am hotărît, din deplina noastră putere regească şi din milostivire osebită, să-i iertăm pe veci pomenitului magistru Desideriu şi tuturor copiilor şi moştenitorilor lui, cincizecimea oilor ce trebuie să ne vină în fiecare an de la o moşie românească, numită Măhal, aflătoare în zisul comitat Dăbîca, ce susţine acel magistru Desideriu că este a sa, dimpreună cu facerea plăţii ei în întregime, ba chiar de-a dreptul şi fără înconjur îl iertăm de ea şi întoarcem pomenita

cincizecime a oilor în întregime în folosul numitului magistru Desideriu și a tuturor copiilor și moștenitorilor lor, prin ocrotirea scrisorii noastre de față, ce vom pune să fie dată în chip de privilegiu, sub pecetea noastră cea mare, cînd ne va fi adusă înapoi.

Dat la Alba Iulia, în sîmbăta dinaintea sărbătorii fericitei fecioare Margareta, în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și șase.

⟨*Sub pecete, de o altă mînă, contemporană:*⟩ Darea de seamă făcută însuși domnului cancelar de către domnul Nicolae, comitele secuilor.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. fam. Wass. Lit. F. Nr. 2.
Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1366.
Orig. perg., cu urme de pecete de ceară roșie, aplicată sub text.
Copie din sec. XIX, la Kemény, *Dipl. Trans. Suppl.*
EDIȚII: *Transilvania.* 1871, p. 287, *Hurmuzaki-Densușianu*, I 2, p. 130 (cu unele greșeli); cf. și Hodor, *Doboka*, p. 722.
REGESTRE: *Documenta Valachorum*, p. 201, nr. 152.

---

[1] Astfel în orig.

109 **1366 iulie 11, Alba Iulia**

Lodouicus, dei gracia, rex Hungarie, fideli nostro Petro, vicewayuode Transiluano[1], salutem et graciam.

Cum nos zelo iusticie velimus ut mete possessionis Mohal vocate, in comitatu de Doboka existentis, quam magister Desew de Chege suam esse dicit, undique et a parte omnium sibi vicinancium, secundum seriem litterarum suarum iustificando, rectificentur, fidelitati vestre precipimus firmiter et districte quatenus, visis presentibus, ad faciem dicte possessionis, sub testimonio conventus de Colos, quod per ipsum conventus ad id, serie presencium, transmitti iubemus, accedendo, metas eiusdem possessionis, presentibus vicinis et commetaneis suis, iuxta continenciam litterarum dicti magistri Desew, undique et a parte omnium vicinorum et commetaneorum suorum iustificare, erigere et ipsi magistro Desew, prout eum contingit, pacifice relinquere debeatis, illegitima quorumpiam contradiccione non obstante; seriem siquidem premissorum, cum cursibus metarum, si fuerit oportunum[2], in litteris dicti conventus aut vestris fideliter rescribi volumus nostre maiestati.

Datum in Alba Giule, in die sancti Benedicti, anno domini M° CCC^{mo} LX^{mo} sexto.

⟨*Sub pecete, de o altă mînă, contemporană:*⟩ Relacio m⟨agistri Nicolai, comitis S⟩iculorum, facta ⟨soli domino canc⟩elario[3].

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credinciosului nostru Petru, vicevoievodul Transilvaniei, sănătate și milostivire.

Deoarece noi, din rîvna dreptății, voim ca hotarele moșiei numite Măhal, aflătoare în comitatul Dăbîca — ⟨moșie⟩ ce declară magistrul Desideriu de Țaga că este a sa — să fie îndreptate de pretutindeni și dinspre toți vecinii ei, lămurindu-le potrivit cuprinsului scrisorii sale, poruncim cu tărie și strășnicie credinței voastre ca, la vederea scrisorii de față, mergînd la pomenita moșie, cu omul de mărturie al conventului din Cluj-Mănăștur, care poruncim, prin cuprinsul celor de față, să fie trimis de acel convent pentru aceasta, să fiți datori a îndrepta ⟨și⟩ ridica, de față cu vecinii și megieșii ei, semnele de hotar ale acelei moșii de pretutin-

deni şi dinspre toţi vecinii şi megieşii ei, potrivit cuprinsului scrisorii zisului magistru Desideriu, şi s-o lăsaţi în chip paşnic acelui magistru Desideriu, întrucît ţine de el, fără a ţine seama de împotrivirea neîndreptăţită a cuiva; şi voim să răspundeţi în scris, întocmai, maiestăţii noastre, prin scrisoarea zisului convent sau a voastră, despre felul cum s-au făcut cele de mai sus, dimpreună cu mersul hotarelor, dacă va fi cu cale.

Dat la Alba Iulia, în ziua sfîntului Benedict[4], în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi şase.

⟨*Sub pecete, de o altă mînă, contemporană:*⟩ Darea de seamă făcută însuşi domnului cancelar de magistrul Nicolae, comitele secuilor.

Arh. Stat. Cluj-Napoca. Arh. fam. Wass. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1366.

Orig. perg., cu pecete inelară, din ceară roşie, aplicată sub text.

---

[1] Corect: *Transsiluano*.

[2] Corect: *opportunum*.

[3] Completat după documentul din 11 iulie 1366, nr. 108.

[4] Este vorba de sărbătoarea translaţiei Sf. Benedict, şi nu de cealaltă sărbătoare a lui, din 21 februarie, deoarece la data de 11 iulie regele se afla la Alba Iulia, de unde emitea şi alte documente.

110 — 1366 iulie 12, Alba Iulia

Lodouicus, dei gracia, rex Hungarie, fidelibus suis capitulo ecclesie Albensis Transiluane, salutem et graciam.

Fidelitati vestre firmiter precipiendo mandamus quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente, Nicolaus, filius Abram de Zentpetur, aut Bakou de Chuch, seu Stephanus Fodor de Chongou vel Nicolaus, filius Myke de Churgud, sive Paulus, filius Gregorii de Mehes, an Michael, filius Petri de Chapou, aut Thomas, filius Johannis de Zederÿes, aliis absentibus, homo noster, ad facies possessionum sive terrarum Datus et Lekenchetw vocatarum, in comitatu Tordensi habitarum, presentibus[1] vicinis et commetaneis suis universis, legitime inibi convocatis, accedendo, ipsas cum omnibus suis utilitatibus et pertinenciis, iuxta series aliarum litterarum nostrarum, super donatione earundem confectarum, et litterarum magnifici viri, domini Dionisii, voyuode Transiluani, suam adiudicacionem contra abbatem monasterii de Clusmonustra latam exprimencium, fidelibus nostris familiaribus Ladizlao dicto Bulgar, filio Michaelis de Tusund, et Johanni uterino, necnon Semien et Thome, fillis Symonis, ac Stephano, filio Michaelis, patruelibus fratribus suis, statuat, nove donacionis nostre titulo perpetue possidendas, contradiccione prefati abbatis de Clusmonustra non obstante, si per alios non fuerit contradictum, contradictores vero, alii si qui fuerint, citet eos contra prefatos Ladizlaum et suos[2] fratres in nostram vel[1] voyvode[1] nostri[1] Transsiluani[1] presenciam, ad terminum competentem, racionem contradiccionis eorum reddituros; et post hec, seriem ipsius statucionis, vel nomina contradictorum et citatorum cum termino assignato, nobis vel eidem voyuode Transiluano fideliter rescribatis.

Datum in Alba Gyule, die dominica proxima ante festum beate Margarete virginis, anno domini Millesimo CCC° LX^{mo} sexto.

⟨*Pe verso, de aceeaşi mînă.*⟩. Fidelibus suis, capitulo ecclesie Albensis Transiluane, pro Ladizlao dicto Bulgar et aliis, statutoria.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credincioşilor săi, capitlului bisericii de Alba Transilvaniei, mîntuire şi milostivire.

Vă punem în vedere şi poruncim cu tărie credinţei voastre să trimiteţi spre mărturie omul vostru vrednic de crezare, în faţa căruia, omul nostru, Nicolae, fiul lui Avram de Sînpetru, sau Bakou de Cuci, ori Ştefan Fodor de Ciunga sau Nicolae, fiul lui Mike de Cerghid, ori Pavel, fiul lui Grigore de Miheş, sau Mihail, fiul lui Petru de Cipău, ori Toma, fiul lui Ioan de Sidrieş, în lipsa celorlalţi, ducîndu-se la moşiile sau pămînturile numite Dateş şi Lechinţa, aflătoare în comitatul Turda, de faţă fiind vecinii şi toţi megieşii acestora, chemaţi acolo în chip legiuit, să le treacă în stăpînire credincioşilor noştri slujitori Ladislau zis Bulgar, fiul lui Mihail de Tuşinu şi lui Ioan, fratele bun al acestuia, de asemenea lui Semien şi Toma, fiul lui Simion, precum şi lui Ştefan, fiul lui Mihail, verii săi, împreună cu toate folosinţele lor şi cele ce ţin de ele, potrivit cuprinsului unei alte scrisori a noastre, întocmită cu privire la dăruirea acestora, şi potrivit scrisorii măritului bărbat, domnul Dionisie, voievodul Transilvaniei, cuprinzînd hotărîrea de judecată a acestuia dată împotriva abatelui mănăstirii din Cluj-Mănăştur, ca să le stăpînească pe veci ca o danie nouă a noastră, fără să se ţină seamă de împotrivirea sus-zisului abate din Cluj-Mănăştur, dacă nu se va ridica vreo împotrivire de către alţii, iar dacă vor fi unii împotrivitori, să-i cheme pe aceştia, înaintea noastră sau a voievodului nostru al Transilvaniei, la sorocul potrivit, spre a sta faţă cu sus-zişii Ladislau şi fraţii săi, pentru a da seamă de împotrivirea lor. Şi după acestea, să ne răspundeţi în scris, întocmai, nouă sau acelui voievod al Transilvaniei, despre cum s-a făcut trecerea în stăpînire şi despre numele împotrivitorilor şi al celor chemaţi, precum şi despre sorocul hotărît.

Dat la Alba Iulia, în duminica dinaintea sărbătorii fericitei fecioare Margareta, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi şase.

⟨*Pe verso, de aceeaşi mînă:*⟩ Credincioşilor săi, capitlului bisericii de Alba Transilvaniei, scrisoare de trecere în stăpînire pe seama lui Ladislau zis Bulgar şi altora.

Arh. Naţ. Magh. Dl. 30 125, Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1366.
Orig., hîrtie, cu fragmente de pecete inelară de închidere, aplicată în document pe verso.
Transumpt în actul capitlului din Alba Iulia, din 25 august 1366, nr. 131, la Arh. Naţ. Magh., Dl.
EDIŢII: *Teleki*, I, p. 145—146 (după transumptul din 26 august 1366).

---

[1] Scris deasupra rîndului, de aceeaşi mînă.
[2] Urmează: *fratres*, tăiat de aceeaşi mînă.

111 **1366 iulie 13, Alba Iulia**

Nos, Lodouicus, dei gratia, rex Hungarie, memorie commendamus tenore presentium significantes universis quod, cum fideles nostri dilecti, videlicet vir magnificus Nicolaus de Zeech, regnorum nostrorum Croacie et Dalmacie banus, ac Petrus de Jara, vices gerens magnifici baronis nostri Dyonisii, vaivode Transiluani, quos nos in medium nobilium, Siculorum et Saxonum terre nostre Transiluane ad reformandum et componendum universorum litium et discordiarum materias ratione terrarum et metarum inter eos litigiose vigentes pro specialis[1], in nostra persona,

hominibus nostris deputantes confidenter transmiseramus cum nostro regio pleno mandato post aliarum metarum et terrarum rectificationes, ad quandam terram, Lapus vocatam, in comitatu Albensi Transiluano existentem, pretextu cuius fidelis noster miles, magister Johannes, filius Gegus de Almakerek, asserens ipsam fore suam terram hereditariam, cum populis seu Saxonibus nostris de villa Kapus diversa certamina et multa contentionum genera a multis retroactibus[2] temporibus, etiam ad nostrum scitum, habuisse dignoscitur, personaliter pervenissent, licet etiam veluti suam hereditariam dictus magister Johannes sibi totaliter restitui inibi petierit, tamen quia videbatur ipse magister Johānnes non posse memoratam totalem terram adversus insolentias et infestationes tumultus populorum et Saxonum eorundem, qui terra ipsa quamvis, ut fertur, indebite utebantur, pacifice obtinere, igitur iidem homines speciales, nostram ad hoc plenariam habentes facultatem, propter bonum pacis, quietitudinis[3] ambarum partium, prefatam terram Lapus inter ipsas partes dividendo, hoc ordine limitassent et limitarunt per metales distinctiones: quod primo in planitie cuiusdam silve, iuxta antiquam metam ipsius magistri Johannis, ex parte ville Fetanteleke nuncupate separantem, novam metam terream a parte meridionali distinguentem prefatis populis seu Saxonibus de Kapus, dehinc modicum recte declinando, unam metam terream, abhinc vero infra descendendo per parvum spatium, duas metas terreas magnas, unam ipsi magistro Johanni, a plaga orientali, et alteram, a plaga occidentali, ipsi ville Kapus separantes; abhinc in modico spatio descendendo ad arbores byk, siccum rivulum Lapus dictum, in cuius capite dicte arbores byk sunt constitute, a parte orientis ipsi magistro Johanni, a parte vero occidentis eidem ville Kapus pro communi meta distinquentem; qui rivulus, infra descendendo per magnum spatium, cadit in fluvium Lapus vocatum, cuius fluvii Lapus meatum seu cursum a parte orientis ipsi magistro Johanni, a plaga vero occidentali ipsis populis seu Saxonibus de Kapus similiter pro communi meta distinguentem, in magno spatio currentem; dehinc saliendo ipsum rivulum Lapus, scilicet in saltu eiusdem, prope duas metas terreas magnas, unam videlicet annotato magistro Johanni a parte orientis, aliam vero, a parte occidentis, eidem ville Kapus distinguentes; deinde euntes supra ad cacumen seu verticem cuiusdam montis, Lilimperg Saxonice nominati, in vulgari autem nostro Wiolaheg dicti, per medium cuiusdam vinee ascendendo et perveniendo ad unam antiquam metam terream, populis seu Saxonibus de Walthyda a possessione ipsius magistri Johannis separantem, circa quam unam novam metam a plaga orientis semper ipsi magistro Johanni, a parte vero occidentis ipsis populis seu Saxonibus de Kapus distinguentem erigi, constitui et sublevari fecerunt; et ibi cursus predictarum metarum inter ipsas partes terminantur, prout hec omnia in literis eorundem Nicolai bani et Petri vicevaivode, in Vgra, circa fluvium Olt, in anno subscripto datis, et per prefatum magistrum Johannem nobis ad confirmandum presentatis, vidimus plenius contineri.

Nos itaque, consideratis fidelitatibus et servitiis ipsius magistri Johannis ac Petri, filii sui maioris, iuvenis scilicet aule nostre regalis, quibus ipsi nostram continue placant et imitantur voluntatem, divisionem terre prenominate, per prenominatos speciales homines nostros modo prehabito factam, et metarum cursus superius expressatos, ac literas ipsorum Nicolai bani et Petri vicevaivode exinde confectas acceptamus et presentium, sub secreto nostro sigillo, nostrarum literarum patrocinio de

novo confirmamus. Presentes enim sub maiori nostro sigillo privilegialiter emanari faciemus, dum nobis fuerint reportate.

Datum in Alba Giule, in die sancte Margarete virginis, anno domini M° CCC^{mo} LX^{mo} sexto.

⟨*Sub pecete:*⟩ Relatio eidem[4] bani, facta per Johannem, notarium suum, Symoni, harum scriptori.

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, prin cuprinsul scrisorii de față dăm de știre și facem cunoscut tuturor că, atunci cînd credincioșii și iubiții noștri, anume măritul bărbat Nicolae de Zeech, banul țărilor noastre Croația și Dalmația, și Petru de Iara, locțiitorul[5] măritului nostru baron Dionisie, voievodul Transilvaniei, pe care noi îi însărcinasem și trimisesem cu încredere în numele nostru, ca oamenii noștri osebiți, cu deplina noastră însărcinare regească, în mijlocul nobililor, secuilor și sașilor din țara noastră a Transilvaniei, ca să potolească și să împace pricinile tuturor judecăților și neînțelegerilor ce dăinuiau între ei pentru niște pămînturi și hotare, după îndreptarea hotarelor altor moșii, au ajuns înșiși la bucata de pămînt numită Lăpuș, aflătoare în comitatul Alba Transilvaniei, din pricina căreia se știe, așa cum a ajuns și la cunoștința noastră, că credinciosul nostru cavaler, magistrul Ioan, fiul lui Gegus de Mălâncrav, susținînd că acel pămînt este al său de moștenire, a avut de multă vreme încoace felurite certuri și tot felul de gîlcevi cu oamenii sau sașii noștri din satul Copșa, și deși zisul magistru Ioan a cerut și acolo să i se întoarcă ⟨acea bucată de pămînt⟩ în întregime, ca fiind a lui de moștenire, totuși, fiindcă se vedea că pomenitul magistru Ioan nu va putea căpăta în chip pașnic în întregime zisa bucată de pămînt, față de sumeția, vorbele dușmănoase și zarva acelor oameni și sași, care, deși pe nedrept, cum ⟨ni⟩ se spune, se foloseau totuși de acel pămînt, de aceea numiții noștri oameni osebiți, avînd pentru aceasta împuternicire deplină din partea noastră, de dragul păcii și al liniștei între cele două părți, împărțind pomenitul pămînt Lăpuș între zisele părți, l-au hotărnicit prin semnele de hotar care se înșiruie astfel: mai intîi în poiana unei păduri, lîngă un semn vechi al magistrului Ioan, care face hotarul dinspre satul numit Felța, ⟨au ridicat⟩ o movilă de hotar nouă, care face hotarul dinspre miazăzi spre sus-zișii oameni sau sași din Copșa; de aci, cotind și ⟨mergînd⟩ puțin drept ⟨înainte⟩, o movilă de hotar; și de aci coborînd în jos o mică bucată de loc, ⟨au ridicat⟩ două mari movile de hotar, dintre care una, dinspre răsărit, face hotarul spre acest magistru Ioan, iar cealaltă, dinspre apus, face hotarul spre pomenitul sat Copșa; de aci, coborînd o mică bucată de loc pînă la niște arbori de fag, ⟨au socotit⟩ pîrăul sec zis Lăpuș, la izvorul căruia se află acei copaci de fag, ca semn de hotar pentru amîndouă părțile, care, spre răsărit, face hotarul către zisul magistru Ioan, iar spre apus face hotarul către numitul sat Copșa. Acest pîrău, coborînd în jos pe o mare bucată de loc, se varsă în rîul numit Lăpuș, iar albia sau cursul acestui rîu Lăpuș face hotarul, dinspre răsărit, spre magistrul Ioan, iar dinspre apus, spre sașii din Copșa, fiind socotit, de asemenea, ca semn pentru amîndouă părțile, curgînd pe o mare bucată de loc. De acolo ⟨hotarul⟩ trecînd peste pîrăul Lăpuș, adică la locul lui de trecere, au pus să se ridice, să se așeze și să se înalțe, în apropiere, două mari movile de hotar, dintre care una, dinspre răsărit, face hotarul spre pomenitul magistru Ioan, iar cealaltă, dinspre apus, face hotarul spre zisul sat Copșa. Apoi luînd-o în sus, pe un vîrf sau culme de

deal, numit pe săseşte Lilimperg[6] şi căruia în vorbirea noastră obişnuită îi zice Wiolaheg[7], suindu-se prin mijlocul unei vii, au ajuns la o movilă de hotar veche, care face hotarul dintre oamenii sau saşii din Valchid şi moşia zisului magistru Ioan, lîngă care au pus să se ridice, să se aşeze şi să se înalţe un nou semn, care să facă hotarul despărţiltor, dinspre răsărit spre magistrul Ioan, iar dinspre apus, spre oamenii sau saşii din Copşa; şi aci se sfîrşeşte mersul pomenitelor semne de hotar dintre acele părţi, aşa cum am văzut că toate acestea se cuprind mai pe larg în scrisoarea dată de zisul Nicolae banul şi de voievodul Petru, în satul Ungra, de lîngă rîul Olt, în anul mai jos scris, şi înfăţişată nou spre întărire de către pomenitul magistru Ioan.

Noi, aşadar, ţinînd seama de faptele de credinţă şi de slujbele magistrului Ioan şi ale fiului său mai mare, Petru, adică aprodul curţii noastre regeşti, ⟨slujbe⟩ prin care ei neîncetat ne mulţumesc ⟨pe noi⟩ şi îndeplinesc voinţa noastră, primim şi consfinţim împărţirea sus-numitei bucăţi de pămînt, făcută în felul arătat mai sus de către pomeniţii noştri oameni osebiţi, şi mersul semnelor de hotar arătate desluşit mai sus, precum şi scrisoarea întocmită în această privinţă de banul Nicolae şi de către vicevoievodul Petru, şi le întărim din nou prin ocrotirea scrisorii noastre de faţă, care poartă pecetea noastră cea de taină. Iar cînd această ⟨scrisoare⟩ ne va fi înapoiată, vom pune să fie dată în chip de privilegiu, sub pecetea noastră cea mare.

Dat la Alba Iulia, în ziua sfintei fecioare Margareta, în anul Domnului o mie treisute şaizeci şi şase.

⟨*Sub pecete:*⟩ Darea de seamă făcută de acel ban ⟨Nicolae⟩ prin Ioan, notarul său, lui Simion, scriitorul acestor ⟨rînduri⟩.

Arh. Naţ. Magh. Dl.
Orig., perg., cu urme de pecete rotundă, de culoare roşie aplicată sub text
EDIŢII: *Fejér*, IX/3, p. 567—568; *Transilvania*, 1871, p. 277—278; *Ub.*, II, p. 264—265; *Archiv*, XXI, p. 240—241 (fragmentar).

---

1 Corect: *specialibus*.
2 Corect: *retroactis*.
3 Corect: *quietudinis*.
4 Corect: *eiusdem*.
5 Vicevoievodul.
6 Corect: *Lilienberg*.
7 Dealul viorelelor.

112 **1366 iulie 14, Alba Iulia**

Nos, Lodouicus, dei gracia, rex Hungarie, memorie commendamus per presentes quod,, cum fidelis noster dilectus, venerabilis in Christo pater dominus Dominicus, ecclesie Albensis Transiluane episcopus, contra iudicem, iuratos cives et hospites nostros de civitate nostra Cluswariensi querimoniam porrexisset nobis in eo, videlicet, ut dicti iudex, iurati et cives, pretensis eorum libertatibus, iobagiones suos et ecclesie sue in eadem civitate et eius territorio caperent, arestarent et iudicarent, nulla prius ab ipso vel suis officialibus iusticia postulata, tandem nos, qui fideles nostros quoslibet in suis iuribus illesos conservare tenemur, regni nostri precipue ⟨lege⟩[1] consuetudinaria et communi justicia suadente, commisimus auctoritate regia decernentes et sanctientes quod iu-

dex, iurati et universi cives ipsius civitatis Clwswariensis[2] ⟨nunquam deinceps⟩[3] iobagiones prefati domini episcopi et sue ecclesie in dicta civitate Cluswar[2] et eius pertinenciis pro factis, debitis et delictis eorum propriis vel alienis alias ⟨commissis capere, arestare⟩[4] et iudicare non presumpmant neque possint, libertate dicte civitatis Cluswariensis hiis contraria non obstante penitus in hac parte, sed, si qui a⟨liquid accionis vel questioni⟩s[5] contra iobagiones predicti domini episcopi et sue ecclesie ac alios ad se pertinentes habent vel habuerint, hoc coram eodem domino episcopo vel eius officialibus exequantur, or⟨dine iuris et regni nostri⟩[5] consuetudine requirente, exceptis dumtaxat factis furti, publici latrocinii et homicidii, si que per aliquos iobagionum predicte ecclesie Transsiluane in memora⟨ta civitate Cluswariensi⟩[6] et eius pertinenciis committi et perpetrari contingeret. In quibus, si ipsi culpabiles ibidem capi poterunt, eos in ipsa civitate Cluswariensi eius iudex, ⟨iurati et cives⟩[3] habeant iudicandi et puniendi, iuxta qualitatem criminum, facultatem; e converso autem, episcopus prefate ecclesie et sui officiales premissa et similia[7] facere et observare deb⟨ebunt civibus et⟩[3] civitati. Cluswariensi prenotatis.

Datum in Alba Jule, feria tercia proxima post festum beate Margarethe virginis ac martyris, anno domini M^{mo} CCC^{mo} sexages⟨imo sexto⟩[3].

⟨*Sub pecete, de o altă mînă, contemporană:*⟩ Relatio magistri Petri

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, prin scrisoarea de față dăm de știre că, întrucît credinciosul nostru iubit, venerabilul întru Hristos părinte, domnul Dominic, episcopul bisericii de Alba Transilvaniei, ne-a înaintat o plîngere împotriva judelui, juraților și oaspeților noștri din orașul nostru Cluj, pentru faptul că zișii jude, jurați și oaspeți, aducînd înainte[8] libertățile lor, prind, popresc și judecă pe iobagii săi și ai bisericii sale în acel oraș și pe pămîntul lui, fără a fi cerut mai înainte nici o dreptate de la dînsul sau de la slujbașii lui, noi, deci, care sîntem datori să păstrăm pe toți credincioșii noștri nevătămați în drepturile lor, potrivit legii obișnuielnice a țării noastre și după îndemnul dreptății obștești, am poruncit în temeiul puterii noastre regești, hotărînd și rînduind ca judele, jurații și toți orășenii din numitul oraș Cluj, de aci înainte, să nu mai cuteze și nici să poată niciodată prinde, popri și judeca, în zisul oraș Cluj și în locurile ce țin de el, pe iobagii sus-pomenitului domn episcop sau ai bisericii sale pentru faptele, datoriile sau greșelile lor sau ale altora, nețiinîndu-se seamă de loc în această privință de libertățile zisului ⟨lor⟩ oraș Cluj, care ar fi potrivnice la această ⟨poruncă⟩; ci, dacă au sau vor avea ⟨de pornit⟩ vreo pîră sau ⟨de făcut⟩ vreo plîngere împotriva iobagilor pomenitului domn episcop sau ai bisericii sale sau împotriva altora ce țin de dînșii, să urmărească aceasta în fața domnului episcop sau a slujbașilor lui, după cum cere rînduiala legii și obiceiul țării noastre, afară numai de pricinile de furt, tîlhărie la drumul mare și de omor, dacă s-ar întîmpla cumva ca astfel de fapte să fie făcute sau săvîrșite de către iobagii sus-zisei biserici a Transilvaniei în pomenitul oraș Cluj sau în cele ce țin de el. Pentru aceste ⟨fapte⟩, dacă vinovații vor putea fi prinși în orașul Cluj, atunci judele, jurații și orășenii acelui oraș să aibă dreptul de a-i judeca și pedepsi după felul nelegiuirilor lor; la rîndul lor însă, și episcopul

pomenitei biserici şi slujbaşii săi vor trebui să împlinească şi să păzească toate aceste ‹măsuri› sus-pomenite şi altele asemănătoare faţă de sus-amintiţii orăşeni şi faţă de oraşul Cluj.

Dat la Alba Iulia, în marţea de după sărbătoarea fericitei fecioare şi mucenice Margareta, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi şase.

‹*Sub pecete, dè o altă mînă, contemporană:*› Dare de seamă a magistrului Petru Zudor.

Bibl. Battyaneum, Arh. capitl. Alba Iulia, lădiţa 1, nr. 174. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1366.
Orig., perg., cu urme de pecete inelară, aplicată în document pe verso.
Transumpt în actul lui Ludovic I, din 23 martie 1367, nr. 212.
EDIŢII: Szeredai, *Series*, p. 108; *Fejér*, *IX*, 3, p. 548; *Ub.*, II, p. 265—266.
REGESTE: Beke, *Erd. kápt.*, nr. 174 şi nr. 667.

---

1 Rupt cca 1,25 cm, întregit de noi după sens.
2 Astfel în orig.
3 Rupt cca 3 cm; întregit de *Ub.*, II, p. 266 după transumptul din 23 martie 1367.
4 Rupt cca 4.5 cm; întregit de *Ub.*, II, p. 266, după transumptul din 23 martie 1367.
5 Rupt cca 5 cm, întregit de *Ub.*, II, p. 266, după transumptul din 23 martie 1367.
6 Rupt cca 4 cm, întregit de *Ub.*, II, p. 266, după transumptul din 23 martie 1367.
7 În transumptul din 23 martie 1367: *singula.*
8 *pretensis* = invocînd.

113 **1366 iulie 14, Alba Iulia**

Nos, Lodouicus, dei gracia, rex Hungarie, memorie commendamus tenore presencium significantes universis quod quia ecclesia kathedralis beati Michaelis archangeli terre nostre Transsiluane et eius prelati racione cuiusdam particule terre inter villam ipsius ecclesie Sard vocatam et nostram regalem villam, ad castrum nostrum Kechkes dictum spectantem, Vngarice Igen et Saxonice Krappundarff nuncupatam, adiacentis, quam ipsius nostre ville populi a multis retroactis temporibus in preiudicium memorate ecclesie, cui terram ipsam sew[1] terre particulam eciam dominus rex Karulus, genitor noster karissimus, mediantibus litteris suis spcialibus per nos privilegialiter confirmatis, restituerat gloriose[2], indebite totaliter occupatam detinuerunt et ea potencialiter usi fuerunt usque modo, incommoda p‹assi›[3] sunt et displicenciarum genera perceperunt hactenus infinita, populi eciam predictarum ambarum villarum in usu iamdicte terre contra sese decertantes multos invicem conflictus et plurimorum hominum ex utra‹que parte mortificati›ones[4] commiserunt, prout hec omnia evidenter sunt patefacta nostre maiestati; igitur nos, cupientes perpetuam inter ipsas ambas partes pacem fieri et concordiam, volente eciam et, propter bonum pacis et ‹unionis dictarum ambarum›[5] parcium a nobis instanter hoc ipsum petente fideli nostro dilecto, venerabili domino Dominico, ecclesie prefate episcopi, mature decernentes et ex certa sciencia, ordinantes duximus committendum, ut pre‹fata terra litigiosa, super qua›[6] ambe partes litteras habeant regales, terram ipsam et eius metarum cursus ‹erreccionem›[7] tangentes, non obstantibus tamen in hoc solum casu litteris huiusmodi, quibus circa

alios suo⟨s certos tenores nolumus derogare⟩[8], inter iam dictas partes, per fidelem nostrum dilectum, nobilem virum Petrum de Jara, vicewoyuodam magnifici baronis nostri Dyonisii, woyuode Transsiluane et capitaneum[9] civitatis et distr⟨ictus Budiniensis regni nostri⟩[6] Bulgarie, quem nos, unacum magnificis viris Nicolao de Zech, regnorum nostrorum Dalmacie, Croacie bano, Petro Zudar, pincernarum nostrorum magistro, et Ladislao, artis medicine magistro, ⟨nostro physico fideli⟩[6] revidendum statum dicte litigioase terre confidenter premiseramus, sub ÿdoneo[1] testimonio honorabilis capituli ecclesie Waradiensis, dividatur in duas partes sew[1] porciones quoecales[1], memorati populi ⟨nostri de Igen⟩[3] contradiccione prorsus non obstante. Quocirca vobis, honorabilibus viris capitulo Waradiensis ecclesie predicte firmiter precipiendo mandamus, quatenus, statim acceptis presentibus, unum ex vobis virum honorandum, titulo maioris dign⟨itatis non⟩[3] simplici canonia fulgentem, transmittatis pro testimonio fidedignum, quo presente, prelibatus vir nobilis Petrus, vicewoyuoda Transsiluanus, homo noster specialiter ad hoc delegatus, ad faciem supradicte litigiose terre, vicinis et commetaneis suis inibi legitime convocatis et presentibus, accedendo, terram eandem, non obstante altercativa contencione simul et contradiccione memorati populi nostri de Igen, quibus silencium imponimus perpetuum in hac parte, in duas dividat partes quoecales[1], quarum unam, videlicet a parte prenominate ville episcopalis Saard, prefato domino Dominico episcopo eiusque ecclesie et ville prenominatis, aliam vero parte supradicte ville nostre et usui populi eiusdem statuat perpetuo possidendas, novas metas divisionem ipsius terre demonstrantes in locis oportunis[10] erigendo, et post hec, seriem huiusmodi terre divisionis, cum cursibus metarum, sub inclusione[11] presentis littere nostre totalis, in vestris autenticis[12] litteris nobis fideliter rescribatis.

Datum in Alba Giule, in crastino festi beate Margarete virginis, anno domini M° CCC^{mo} LX^{mo} sexto.

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, prin cuprinsul ⟨scrisorii⟩ de față dăm de știre și facem cunoscut tuturor că, deoarece biserica catedrală a fericitului arhanghel Mihail din țara noastră Transilvania și prelații ei au pătimit multe neajunsuri și au întîmpinat pînă acum tot felul de supărări nesfîrșite, din pricina unei bucăți de pămînt, așezată între satul numit Șard, al acelei biserici, și satul nostru regesc numit pe ungurește Igen și săsește Krappundarff, care ține de cetatea noastră zisă Piatra Craivii, ⟨pămînt⟩ pe care oamenii din zisul nostru sat, de multă vreme, l-au ținut cotropit în întregime pe nedrept și l-au folosit în chip silnic pînă acum, în paguba pomenitei biserici, căreia chiar regele Carol, preaiubitul nostru tată, îi întorsese cu milostivire acel pămînt sau bucată de pămînt printr-o scrisoare osebită a lui, întărită și de noi în chip de privilegiu, iar oamenii din cele două sate pomenite mai sus, certîndu-se între dînșii pentru folosința zisei bucăți de pămînt, au săvîrșit multe ciocniri între ei, și multe omoruri de oameni și dintr-o parte și din cealaltă, după cum sînt bine cunoscute toate acestea maiestății noastre; noi, așadar, dorind să se facă pace veșnică și înțelegere între cele două părți, și chiar credinciosul și iubitul nostru, venerabilul domn Dominic, episcopul sus-zisei biserici, voind și cerînd stăruitor acest lucru de la noi, pentru binele păcii și al unirii dintre cele două părți, judecînd noi cu chibzuință și făcînd rîn-

duială cu buna știință, am hotărît să poruncim ca pomenitul pămînt în pricină, asupra căruia amîndouă părțile au scrisori regești ce privesc acel pămînt și ridicarea și mersul semnelor de hotar — scrisori de care numai în această singură privință nu trebuie să se țină seamă, căci de la celelalte cuprinderi ale lor noi nu voim să ne abatem — să fie împărțit între cele două părți suspomenite în două jumătăți sau bucăți deopotrivă de către credinciosul și iubitul nostru, nobilul bărbat Petru de Iara, vicevoievodul măritului nostru baron Dionisie, voievodul Transilvaniei și căpitanul orașului și ținutului Vidin din țara noastră Bulgaria, pe care noi l-am trimis înainte cu toată încrederea dimpreună cu măriții bărbați Nicolae de Zech, banul țărilor noastre Dalmația și Croația, Petru Zudar, marele nostru paharnic, și Ladislau, magistru în știința medicinei, doftorul nostru credincios, ca să cerceteze din nou starea pomenitului pămînt în pricină, sub potrivita mărturie a cinstitului capitlu al bisericii de Oradea, fără a ține de loc seama de împotrivirea pomeniților oameni ai noștri din Ighiu.

Drept aceea vă punem în vedere și vă poruncim cu tarie vouă, cinstiților bărbați din capitlul sus-zisei biserici de Oradea, ca, îndată după primirea ⟨scrisorii⟩ de față, să trimiteți dintre voi, spre mărturie, un bărbat cinstit vrednic de crezare, care să strălucească prin titlul unei trepte mai înalte decît aceea a unui canonicat obișnuit, în fața căruia, sus-zisul nobil bărbat Petru, vicevoievodul Transilvaniei, omul nostru, trimis anume pentru aceasta, ducîndu-se la sus-zisa bucată de pămînt în pricină ⟨și⟩ chemînd acolo în chip legiuit pe vecinii și megieșii ei, și ⟨fiind ei⟩ de față — fără a ține seama de dezbaterea potrivnică și nici de împotrivirea pomeniților noștri oameni din Ighiu, pe care îi silim la tăcere veșnică în această privință — să împartă acel pămînt în două părți deopotrivă de mari, dintre care una, anume dinspre sus-numitul sat episcopal Șard, s-o dea în stăpînire de veci pomenitului domn episcop, precum și bisericii lui și satului mai sus numit, iar pe cealaltă, sus-zisului nostru sat și în folosul oamenilor din el, ridicînd, în locurile potrivite, semne noi de hotar, care să arate împărțirea acestui pămînt; iar după acestea, să ne răspundeți în scris întocmai, prin scrisoarea voastră autentică, despre felul cum s-a făcut această împărțire, dimpreună cu mersul semnelor de hotar și cu cuprinderea în întregime a scrisorii noastre de față.

Dat la Alba Iulia, a doua zi după sărbătoarea fericitei fecioare Margareta, în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și șase.

Arh. Naț. Magh., Dl. 30 393. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1366. Transumpt în actul capitlului din Oradea, din 5 februarie 1367, nr. 200.

EDIȚII: Weszpremi, *Biogr. medicorum*, II, p. 184; Pray, *Specimen*, II, p. 259; *Katona*, X, p. 372; Szeredai, *Series*, p. 105; *Fejér* IX/3, p. 550; *Hurmuzaki-Densușianu*, I/2, p. 130; *Teleki*, I, p. 151; *Ub.*, II, p. 266—268.

---

[1] Astfel în transumpt.
[2] Corect: *graciose*.
[3] Rupt cca 1 cm; întregit de *Ub.*, II, p. 267.
[4] Rupt cca 3 cm; întregit de *Ub.*, II, p. 267.
[5] Rupt cca 4,5 cm; întregit de *Ub.*, II, p. 267.
[6] Rupt cca 5,5 cm; întregit de *Ub.*, II, p. 267.
[7] Pată de umezeală cca 1 cm; întregit de *Ub.*, II, p. 267.
[8] Rupt cca 6 cm; întregit de *Ub.*, II, p. 267.
[9] Corect: *capitanei*.

[10] Rupt cca 1 cm, întregit de noi după sens.
[11] Corect: *opportunis*.
[12] *Sub inclusione* = cu cuprinderea.
[13] Corect: *authenticis*.

114 **1366 iulie 15, Vinţu de Jos**

Nos, Lodouicus, dei gracia, rex Hungarie, memorie commendamus per presentes quod fidelis noster Petrus, vicewoyuoda Transsiluanus, nostram adeundo personaliter presenciam, propter pacis tranquilitatem et concordie unionem assumpsit ut ipse infra festum beati Michaelis archangeli proxime nunc venturum, illo die, quo capitulo Albensis ecclesie Transsiluane videretur, in facto portus in fluvio Morisii prope Waradiam existentis, unacum eodem capitulo, sic disponeret et ordinaret, ut aut nautam vel navem in ipso portu simul servarent et reditus eiusdem in duas partes rectas et coequales dividerent, vel nautam et navem pro se teneret et sic terciam partem proventus illius portus dicto capitulo amministraret[1], sive quelibet parcium suas nautam et navem in dictu portu pro se haberet et sic eciam proventus eiusdem, qui singulis annis provenirent, in duas partes dividerent, et quamcunque partem predictarum ordinacionum dictum capitulum eligere vellet seu eligeret, idem Petrus vicewoyuoda super ipsa ordinacione literas nostras vel capituli Waradiensis aut conventus monasterii de Clusmonustra, inter partes perpetuo duraturas, faceret emanari. Ad quod, se idem Petrus vicewoyuoda sponte obligavit coram nobis.

Datum in Wynch inferiori, in festo Divisionis apostolorum, anno domini M^mo^ CCC^mo^ LX^mo^ sexto.

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, prin cele de faţă dăm de ştire că, înfăţişîndu-se însuşi înaintea noastră, credinciosul nostru Petru, vicevoievodul Transilvaniei, s-a legat, pentru liniştea păcii şi pentru legătura bunei înţelegeri, ca pînă la sărbătoarea acum viitoare a fericitului arhangel Mihail[2], în acea zi ce se va părea potrivită capitlului bisericii de Alba Transilvaniei, dînsul să hotărască şi să rînduiască în felul acesta cu acel capitlu, în ce priveşte locul de trecere de pe Mureş, aflător lîngă Oarda: că sau să ţină împreună o luntre şi un luntraş[3] în acel loc de trecere, şi să-şi împartă veniturile lui[4] în două părţi drepte şi deopotrivă, sau să ţină pentru el o luntre şi un luntraş şi astfel să-i dea pomenitului capitlu a treia parte din venitul acelui loc de trecere, sau fiecare dintre părţi să aibă pentru sine luntrea şi luntraşul său în zisul loc de trecere, şi astfel şi veniturile acestuia, pe care le-ar avea în fiecare an, să le împartă în două părţi; şi oricare parte din sus-pomenitele rînduiri ar vrea s-o aleagă sau o va alege zisul capitlu, acel Petru vicevoievodul va pune să i se dea, cu privire la acea rînduire, scrisoarea noastră sau a capitlului din Oradea sau a conventului din Cluj-Mănăştur, care să dăinuiască pe veci între părţi. La care lucru s-a îndatorat de la sine în faţa noastră acest Petru vicevoievodul.

Dat la Vinţu de Jos, la sărbătoarea Despărţirii apostolilor, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi şase.

Bibl. Batthyaneum, Arh. capitl. Alba Iulia, lădiţa 5, nr. 668. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1366.
Orig. hîrtie, cu urme de pecete rotundă aplicată în document sub text.
REGESTE: Beke, *Erd. kápt.*, nr. 668.

[1] Astfel în orig.
[2] 29 septembrie.
[3] Această luntre poate fi înțeleasă ca un bac, cf. Du Cange: *navis de portu.* De asemenea, acel *nauta* poate fi înțeles și ca un fel de încasator al taxelor de trecere, cf. *ibidem: nauta.*
[4] Ale locului de trecere.

115 **1366 iulie 15, Vințu de Jos**

Nos, Lodouicus, dei gracia, rex Hungarie, memorie commendamus per presentes quod nos, comodo[1] civitatis nostre Cluswariensis providere cupientes supplicacionibusque fidelium civium nostrorum de eadem regium favorem inclinantes, eisdem civibus et civitati huiusmodi libertatem et graciam specialem duximus faciendam perpetualem quod ipsi cives ac hospites ipsius civitatis Cluswariensis, pre qualibet media idria[2] vini et panibus, quos de singulis tunellis vini ipsorum, in curribus ad diversas partes ductis, in locis tributorum nostrorum regalium et nobilium ac aliorum hactenus in specie solverunt et solvere consueti fuerunt, deinceps quatuor denarios, in regno nostro pro tempore currentes, in dictis locis tributorum nostris, nobilium et aliorum tributariis, dum ad eos venerint, dare et solvere teneantur et non plures, exceptis tamen aliis iustis tributis preter ipsam mediam idriam[3] vini et panes, eosdem de vinis et curribus solvere consuetis, ad quorum solucionem tenebuntur more consueto; vobis igitur, fidelibus nostris, universis prelatis, baronibus, comitibus, castellanis, nobilibus, officialibus et aliis cuiusvis status hominibus tributa tam in terris quam super aquis habentibus et tenentibus eorumque tributariis quibus presentes ostendentur firmo regio sub edicto mandamus, quatenus a modo predictos cives et hospites nostro de civitate Cluswariensi aut eorum aliquem ad solucionem medie idrie[4] vini et panum predictorum de tunellis vini ipsorum, in curribus, per loca vestra tributaria deferendis, in speccie faciendam compellere, contra formam premisse gracie et libertatis nullatenus presumpmatis, sed, receptis singulis quatuor denariis pro ipsis media idria[2] vini et panibus de singulis tunellis vini ipsorum ac aliis iustis et consuetis tributis, ipsos cives et hospites, simulcum curribus et vinis ipsorum, per dicta loca vestra tributaria transire permittatis semper pacifice et quiete. Secus facere non ausuri.

Datum in Wynch Inferiori, feria quarta proxima post festum beate Margarethe virginis ac martiris[5], anno domini Millesimo CCC^mo^ sexagesimo sexto.

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, prin ⟨scrisoarea⟩ de față facem cunoscut că noi, dorind a ne îngriji de folosul orașului nostru Cluj, dînd regeasca noastră încuviințare cererii credincioșilor noștri orășeni din acel oraș, am hotărît să hărăzim această libertate[6] veșnică și milostivire osebită zișilor orășeni ai pomenitului oraș, ca orășenii și oaspeți pomenitului oraș Cluj, în locul fiecărei jumătăți de vadră de vin și a pîinilor, pe care le dădeau și obișnuiau să le dea pînă acum ca plată în lucruri[7] la locurile noastre regești de vamă sau la ale nobililor sau ale altora de fiecare butoi de vin cărat cu carele lor în deosebite părți, să fie datori de acum înainte a da și a plăti vameșilor noștri ori ai nobililor sau ai altora, la pomenitele locuri de vamă, cînd vor ajunge la ele, ⟨cîte⟩ patru dinari din cei care vor um-

bla în țara noastră în vremea aceea și nu mai mulți, fără a pomeni însă de celelalte vămi drepte ce se obișnuiesc a se plăti, în afară de jumătatea de vadră de vin și de pîinile acelea, pentru vinul și carele lor, și pe care vor fi datori a le plăti după obiceiul statornicit.

Vouă, așadar, tuturor credincioșilor noștri, prelaților, baronilor, comiților, castelanilor, nobililor, slujbașilor și celorlalți oameni de orice stare, care au sau țin vămi atît pe pămînturi cît și pe ape, cît și vameșilor lor, cărora li se va arăta această scrisoare, vă poruncim cu nestrămutată hotărîre regească, ca, de acum încolo, să nu cutezați să siliți pe zișii orășeni și oaspeți ai noștri din Cluj sau pe vreunul dintre dînșii, împotriva pomenitei noastre milostiviri și libertăți, să vă facă plată în lucruri, ⟨dînd⟩ acea jumătate de vadră de vin și acele pîini, pentru butoaiele lor de vin ce vor fi cărate cu carele prin locurile voastre de vamă, ci, după ce veți primi cîte patru dinari de fiecare butoi de vin al lor, în locul acelei jumătăți de vadră de vin și a acelor pîini, precum și celelalte vămi drepte și obișnuite, să lăsați totdeauna pe numiții orășeni și oaspeți să treacă în pace și liniște prin locurile voastre de vamă, cu carele lor cu vin[8]. Altfel să nu îndrăzniți a face.

Dat la Vințu de Jos, în miercurea de după sărbătoarea fericitei fecioare și mucenice Margareta, în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și șase.

Arh. Naț. Magh., Dl. (Arh. fam. Károlyi. Lad. 62, nr. 89).
Transumpt în actul capitlului din Alba Iulia din 26 iunie 1379 (DRH-C, vol. XV, nr. 316, în ms.).
EDIȚII: *Károlyi*, I, p. 282—283; *Ub.*, II, 268—269.

---

1 Corect: *commodo*.
2 Corect: *hydria*.
3 Corect: *hydriam*.
4 Corect: *hydrie*.
5 Corect: *martyris*.
6 *libertatem... perpetualem* (= privilegiu).
7 *in specie solverunt* (= plată în natură).
8 *cum curribus et vinis*.

116 — 1366 iulie 15, Vințu de Jos

Lodouicus, dei gracia, rex Hungarie, fideli suo Petro, viceuoyuode Transsiluano, salutem et graciam.

Dicitur nobis in persona Elene, puelle orphane, filie condam Peteu, filii Sombor, gravi cum querela, quod ipsam, mortuo ipso Peteu, patre suo, de domibus, rebus, bonis et possessionariis porcionibus dicti Peteu, patris sui, fratres et consanguinei ipsius Peteu eiecissent et exclusissent, nulla sibi de suis iuribus satisfaccione inpensa.

Super quo, fidelitati tue firmissime precipimus quatenus, mox receptis presentibus, dictam puellam ad domos, res et bona, ac porciones possessionarias earumque utilitates, olym[1] predicti Peteu patris, universas ubilibet habitas, introducas, introductam in eisdem, tamdiu protegere et conservare debeas, auctoritate nostra mediante et contradiccione quorumlibet non obstante, donec sibi pro iure quarte sue filialis et dote ac rebus perorfernalibus[2] domine matris sue, iuxta regni nostri consuetudinem, de eisdem possessionariis porcionibus provenire debentibus, per hos quibus competit satisfaccio plena inpenderetur. Volumus

enim ut prefata puella proventus quorumlibet possessionariorum iurium dicti patris sui medio tempore integraliter percipiat pro suo usu et comodo[3], in persona nostra, sub tua proteccione et tutela speciali. Secus igitur in premissis, pro nostra gracia, non facturus.

Datum in villa W\nch, feria quarta proxima post festum beate Margarethe virginis, anno domini M° CCC^mo LX^mo sexto.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credinciosului său Petru, vicevoievodul Transilvaniei, sănătate și milostivire.

Ni s-a făcut plîngere cu mare tînguire în numele Elenei, fată orfană, fiica răposatului Peteu, fiul lui Sombor, că, murind acel Peteu, tătăl său, frații de sînge și rudele acelui Peteu au alungat-o și au scos-o din casele, bunurile, lucrurile și părțile de moșie ale pomenitului Peteu, tatăl său, fără să-i dea vreo despăgubire pentru drepturile sale.

Drept aceea, poruncim cu tărie credinței tale ca, îndată ce vei primi scrisoarea de față, să așezi pe sus-zisa fată în toate casele, lucrurile și bunurile, precum și în părțile de moșie și în folosințele acestora, foste odinioară ale pomenitului Peteu, tatăl ⟨său⟩, oriunde s-ar afla ele, și, odată așezată în acelea, să fii dator să o aperi și să o păstrezi în ele, prin mijlocirea puterii noastre, fără a ține seama de împotrivirea cuiva, atîta vreme pînă cînd i se va da despăgubire deplină de către cei ce sînt datori, pentru dreptul pătrimii cuvenite ca fiică și pentru zestrea și darurile de nuntă ale doamnei, mama sa, ce trebuie să-i vină ei din aceste părți de moștenire, potrivit cu obiceiul țării noastre. Totodată voim ca, pînă atunci, pomenita fată să primească în întregime pentru sine veniturile tuturor drepturilor de moșie ale pomenitului său tată, prin apărarea și grija ta osebită, ⟨făcută⟩ în numele nostru. Așadar, altfel să nu faci în cele de mai sus, pentru milostivirea noastră.

Dat în satul Vinț, în miercurea de după sărbătoarea fericitei fecioare Margareta, în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și șase.

Arh. Naț. Magh., Dl. 30 693. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1366.
Transumpt în actul lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, din 24 ianuarie 1367, Sîntimbru, nr. 194.
Bibl. Univ. Budapesta
Copie în colecția lui Daniel Cornideș, tom. I, p. 300, și tom. II, p. 161.

EDIȚII: *Fejér*, IX/1, p. 354—355 (după textul din col. Cornides, cu multe greșeli și data greșită; *19 iulie 1346*).

---

[1] Astfel în transumpt.
[2] Corect: *paraphernalibus.*
[3] Corect: *commodo.*

117 **1366 iulie 15, Gyarmath**

Amicis suis reverendis, conventui ecclesie de Lelez, Nicolaus Konth, regni Hungarie palatinus et iudex Comanorum amiciciam paratam debito cum honore.

Dicitur nobis, in personis Sebastiani, filii Johannis de Chahl\, Michaelis, filii Desew, Ladislai, filii Michaelis, et Thome, filii Johannis, nobilium de Zarrazberek, quod quedam possessiones ipsorum, Voss\an et Zarrazberek, predicta, vocate, in comitatu Zathmariensi existentes, apud manus ipsorum habite, ipsos iure contingentes, reambulacione et

metarum ereccione plurimum indigerent. Super quo, vestram amiciciam presentibus petimus reverenter quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente, Ladislaus de Tyvkud vel Stephanus, filius Laurencii de Pachud, aut Petrus, filius Mathie de Geych, sive Gregorius de Mand, aliis absentibus, homo noster, ad facies predictarum possessionum, Vossyan et Zarrazberek nominatarum, vicinis et commetaneis earundem universis inibi legitime convocatis et presentibus, accedendo, reambulet easdem per veras suas metas et antiquas, novas iuxta veteres, si necesse fuerit, erigendo, reambulatasque et ab aliorum possesseionariis iuribus separatas e distinctas relinquat et committat easdem ipsis nobilibus, in perpetuum possidere, tenere et habere, si non fuerit contradictum. Contradictores vero, si fuerint, citet eosdem contra prenominatos nobiles nostram in presenciam, ad terminum competentem, racionem contradicionis eorum reddituros. Et post[1] hec[1], ipsius possessionarie reambulacionis seriem, cum cursibus metarum ac nominibus contradictorum et citandorum, si qui apparuerint, ac[2] termino assignato, nobis amicabiliter rescribatis.

Datum in Gyarmath, feria quarta proxima post festum beate Margarete virginis et martiris, anno domini millesimo CCC^{mo} XL^{mo} sexto.

⟨*Pe verso, de aceeași mînă:*⟩ Amicis suis reverandis, conventui ecclesie de Lelez, pro Sebastiano, filio Johannis de Chahly et aliis intranominatis, reambulatorie.

Prietenilor săi vrednici de cinstire, conventului bisericii de Lelez, Nicolae Konth, palatinul regatului Ungariei și judele cumanilor, cu toată prietenia și cinstea cuvenită.

Ni se spune, în numele lui Sebastian, fiul lui Ioan de Cehăluț, al lui Mihail, fiul lui Desideriu, al lui Ladislau, fiul lui Mihail, și al lui Toma, fiu lui Ioan, nobili de Bercu, că niște moșii ale lor, numite Vossyan și pomenita Bercu, aflătoare în comitatul Satu Mare, ce sînt în stăpînirea lor și țin de drept de ei, au mare nevoie de hotărnicire și de ridicarea semnelor ⟨lor⟩ de hotar. Drept aceea, prin scrisoarea de față rugăm cu cinste prietenia voastră să trimiteți spre mărturie omul vostru vrednic de crezare, în fața căruia, omul nostru, Ladislau de Tyvkud sau Ștefan, fiul lui Laurențiu de Pachud, ori Petru, fiul lui Mathia de Geych, sau Grigore de Mand, în lipsa celorlalți, ducîndu-se la sus-pomenitele moșii, numite Vossyan și Bercu, și chemînd acolo în chip legiuit pe toți vecinii și magieșii lor, și fiind aceștia de față, să le hotărnicească după adevăratele și vechile lor semne de hotar, ridicînd noi ⟨semne⟩ lîngă cele vechi, dacă va fi nevoie, și, odată hotărnicite, deosebite și despărțite de drepturile de stăpînire ale altora, să le lase și să le dea acelor nobili, spre a le stăpîni, ține și avea pe veci, dacă nu va fi vreo împotrivire. Iar dacă vor fi unii împotrivitori, să-i cheme pe aceia înaintea noastră, la sorocul potrivit, ⟨ca să stea⟩ față cu suspomeniții nobili, pentru a da seama de împotrivirea lor. Si după acestea, să aveți bunătatea să ne răspundeți în scris despre desfășurarea hotărnicirii acelor moșii, împreună cu mersul hotarelor, cu numele împotrivitorilor și ale celor chemați, dacă se vor fi ivit vreunii, și cu sorocul statornicit.

Dat la Gyarmath, în miercurea de după sărbătoarea fericitei fecioare și mucenice Margareta, în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și șase.

⟨*Pe verso, de aceeași mînă:*⟩ Prietenilor săi vrednici de cinstire, conventului bisericii de Lelez, scrisoare de hotărnicire pentru Sebastian, fiul lui Ioan de Cehăluț, și pentru alții pomeniți în ea.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, col. Iosif Kemény.
Orig. hîrtie, cu urme de pecete de închidere aplicată în document pe verso

---

[1] Scris deasupra rîndului, de aceeași mînă.
[2] Scris deasupra lui *cum,* tăiat de aceeași mînă.

118 **1366 iulie 16, Csenger**

Magnifico viro Nicolao Kunth[1], regni Hungarie ⟨palatino⟩[2] et iudici Camanorum[1], Leukus de Ponila ac quatuor iudices nobilium comitatus Zathmariensis, sincerum salutis cum affectum obsequio perpetue fidelitatis.

Noveritis litteras vestre dominacionis honore quo decuit recepisse in hec verba: ⟨*Urmează actul lui Nicolae Konth, palatinul Ungariei, din 1 iunie 1366, Vișegrad, nr. 72*⟩. Nos igitur, preceptis et congruis mandatis vestre magnitudinis obtemperantes, ut tenemur, diligenter annuentes, duos ex nobis, videlicet Johannem, filium Michaelis de Guth, et Jacobum de Zenies ad premissa fideliter exsequenda duximus destinandos. Qui, demum ad nos redientes, nobis consona voce et concordi testificacione retulerunt quod ipsi, ab ⟨om⟩nibus[3], a quibus decuisset et licuisset, palam et oculte[4], sed specialiter a vicinis et commetaneis ipsius possessionis Zeplak, ⟨...premi⟩ssorum[5] singula compperisse, et rescivisscent[1] eo modo, quo dictus Elyes de Zenies vestre potestatis conquestus extitisset, et sicut tenor litterarum vestrarum continet predictorum.

Datum in villa Chengur[1], feria quinta proxima post festum beate Margarethe virginis, anno domini prenotato.

⟨*Pe verso, de aceeași mînă:*⟩ Domino palatino, pro Elya, filio Simonis de Zenies, contra Stephanum et Leukus, filiorum Gregori[1], fili[1] Laurencii de Zeplak, super quibusdam factis in ea specificatis, relatoria, inquisitoria.

Măritului bărbat Nicolae Kunth, palatinul regatului Ungariei și judele cumanilor, Leukus de Ponila și cei patru juzi ai nobililor comitatului Satu Mare, dragoste curată și sănătate, cu supunere și credință veșnică.

Aflați că am primit cu cinstea ce se cuvine scrisoarea domniei voastre, avînd acest cuprins: ⟨*Urmează actul lui Nicolae Konth, palatinul Ungariei, din 1 iunie 1366, Vișegrad, nr. 72*⟩. Noi, așadar, dînd ascultare, după cum sîntem datori, poruncilor și potrivitelor însărcinări ale măriei voastre ⟨și⟩ încuviințîndu-le cu luare aminte, am hotărît să trimitem pentru îndeplinirea întocmai a celor de mai sus pe doi dintre noi, anume pe Ioan, fiul lui Mihail de Guth, și pe Iacob de Zenies. Aceștia, întorcîndu-se apoi la noi, ne-au spus într-un glas și într-un cuget mărturisire că ei ⟨au întrebat⟩ de la toți de la care s-a putut și s-a cuvenit, pe față și în ascuns, dar mai ales de la vecinii și megieșii acelei moșii Săplac, cu privire la... fiecare în parte dintre cele de mai sus, și au aflat așa cum zisul Ilie de Zenies vi s-a plîns puterii voastre, și după cum cuprinde cuprinsul scrisorii voastre.

Dat în satul Csenger, în joia de după sărbătoarea fericitei fecioare Margareta, în anul Domnului mai sus-însemnat.

⟨*Pe verso, de aceeaşi mînă:*⟩ Domnului palatin, scrisoare de dare de seamă şi de cercetare, pentru Ilie, fiul lui Simion de Zenies, împotriva lui Ştefan şi Leukus, fiii lui Grigore, fiul lui Laurenţiu de Săplac, cu privire la unele fapte înfăţişate în această ⟨scrisoare⟩.

Arh. Naţ. Magh., Dl. 52 095. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1366.
Orig., hîrtie, cu fragmentele a trei peceţi inelare de închidere, aplicate pe verso.
REGESTE: *Kállay*, II, p. 135, nr. 1 579.

---

[1] Astfel în orig.
[2] Lipseşte în orig., intercalat pe baza contextului.
[3] Rupt cca. 0,25 cm, întregit după sens.
[4] Corect: *occulte*.
[5] Pată de umezeală şi rupt cca 4 cm; întregit în parte, pe baza contextului.

119 **1366 ⟨iulie 17⟩**

Lodouicus, dei gracia, Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie, Bulgarieque rex, princeps Sallernitanus et honoris Montis Sancti Angeli dominus, omnibus Christi fidelibus, tam pre⟨sentibus quam futuris⟩[1], presencium noticiam habituris, salutem in omnium salvatore.

Regalem decet excellenciam suorum fidelium preces legitimas favorabiliter exaudire et, eorum fidelitatibus recensitis, iustis ipsorum peticionibus favorabilem prebere consensum in hiis ⟨, que iuri conso⟩na[1] videntur suorum commodius[2] subditorum utiliter convenire. Proinde ad universorum noticiam harum serie volumus pervenire quod Demetrius ,filius Nicolai de Hyduigh, sua, necnon Jacobi uterini et Ladislai, filii Dominici, ac ceterorum patruelium suorum fratrum in personis, nostre serenitatis adiens conspectum, exhibuit nobis quasdam litteras capituli ecclesie Albensis Transsiluane, super statucione possessionum Sombor et Gerebench vocatarum ac castri Solyumkw vocati, in eadem possessione Sombor existentis, per nos ipsis restitutarum, necnon ereccione et renovacione metarum earundem rite[3] et[3] legitime[3] factis[3] emanatas, nobis rescripcionales, per nosque apertas et capite sigilli nostri secreti reinclusas, tenoris subsequentis, petens nostram excellenciam prece subiectiva ut easdem acceptare, approbare, ratificare ac pro eisdem et eorum heredibus universis nostro dignaremur privilegio confirmare. Quarum tenor talis est: ⟨*Urmează actul capitlului din Alba Iulia, din 24 mai 1366, nr. 65*⟩.

Nos itaque, iustis et legitimis supplicacionibus iamdicti Demetrii, filii Nicolai, sua et dictorum fratrum suorum in personis, nostre humiliter porrectis ⟨maiestati per eundem⟩[4], regia pietate clementer exauditis et admissis, predictas litteras ipsius capituli Albensis Transsiluani, non abrasas, non cancellatas, nec in aliqua sui parte viciatas, presentibus de verbo ad verbum insertas, quoad omnes continencias earum et clausulas acceptamus, app⟨robamus, ratificamus, ac pro iamdicto Demetr⟩io[5] et fratribus suis predictis eorumque heredibus et posteritatibus universis, mera regia auctoritate, perpetue valituras confirmamus, presentis privilegii nostri patrocinio mediante, salvis iuribus alienis.

In cuius rei memoriam ⟨firmitatemque perpetuam, presentes concessimus litter⟩as[5] nostras privilegiales, pendentis et autentici, novi sigilli nostri dupplicis munimine roboratas.

Datum per manus venerabilis in Christo patris, domini Nicolai, archiepiscopi Strigoniensis locique eiusdem comitis perpetui, aule nostre cancellarii, dil⟨ecti et fidelis nostri, sedecimo Kalend⟩as[5] Augusti, anno domini M^mo^ CCC^mo^ LX^mo^ sexto, regni autem nostri anno XX^mo^ quinto, venerabilibus in Christo patribus et dominis, eodem Nicolao Strigoniensi, Thoma Colocensi, Wgulyno Spalatensi, Nicolao Jadrensi et Elya Ragusino ⟨archiepiscopis; Demetrio War⟩adiensi[4], Dominico Transsiluanensi, Colomano Jauriensi, Ladislao Wesprimiensi, Stephano Zagrabiensi regnique Sclauonie vicario generali, Michaele Agriensi, Wilchelmo Quinqueecclesiensi, Dominico Chanadiensi, Johanne Wacyensi, ⟨fratre Stephano Nitriensi, Demetrio Sirmiensi, Petro Boznensi⟩[5], Demetrio Nonensi, Nicolao Traguriensi, Stephano Pharensi, Valentino Macarensi, Matheo Sibinicensi, Michaele Scardonensi, Nicolao electo confirmato Tininiensi, et Portiua Sennyensi, ecclesiarum episcopis, ecclesias dei feli⟨citer gubernantibus, Corbaviensi⟩[5] sede vacante: magnificis viris Nicolao Konth, palatino, Dyonisio, wayuoda Transsiluano, comite Stephano Bubeek, iudice curie nostre, Johanne, magistro thauarnicorum nostrorum, Nicolao de Zeech, Dalmacie ⟨et Croacie, Nicolao de Gara de Mach⟩ou[5] banis, Petro Zudor pincernarum, Paulo dapiferorum, Johanne ianitorum et Emerico agazonum nostrorum magistris, ac magistro Ladislao, filio Zobonia, comite Posoniensi, aliisque quampluribus regni nostri comitatus tenentibus ⟨et honores⟩[6].

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, Dalmației, Croației, Ramei, Serbiei, Galiției, Lodomeriei, Cumaniei și Bulgariei, principe de Salerno și domn al ținutului și al Muntelui Sant' Angelo, tuturor credincioșilor întru Hristos, atît celor de acum cît și viitori, care vor lua cunoștință despre cele de față, mîntuire întru Mîntuitorul tuturor.

Se cuvine înălțimi regești să dea ascultare binevoitoare rugăminților îndreptățite ale supușilor săi și, rechemîndu-și în minte slujbele lor credincioase, să-și dea binevoitoarea încuviințare cerințelor lor drepte în cele ce se arată a fi în glăsuire cu legea și spre folosul și binele supușilor săi. Drept aceea, prin aceste rînduri voim să ajungă la cunoștința tuturor că, venind în fața luminăției noastre, Dumitru, fiul lui Nicolae de Hăghig, în numele său precum și în al lui Iacob, fratele său bun, și în al lui Ladislau, fiul lui Dominic, precum și în al celorlalți veri ai săi, ne-a arătat o scrisoare a capitlului bisericii de Alba Transilvaniei ca răspuns către noi, deschisă de noi și ⟨apoi⟩ închisă din nou sub pecetea noastră de taină, ⟨scrisoare⟩ dată cu privire la trecerea în stăpînire a moșiilor numite Sombor și Gerebench, precum și a cetății numite Solyomkw, aflătoare pe aceeași moșie Sombor, înapoiate lor de către noi, precum și ⟨cu privire la⟩ ridicarea și înnoirea semnelor lor de hotar, drept și legiuit făcute, cu următorul cuprins, cerînd cu supusă rugăminte înălțimii noastre să binevoim s-o primim, s-o încuviințăm, s-o consfințim și s-o întărim prin privilegiul nostru, pentru dînșii și pentru toți urmașii lor. Cuprinsul ei este acesta: ⟨*Urmează actul capitlului din Alba Iulia, din 24 mai 1366, nr. 65*⟩.

Noi, așadar, ascultînd și încuviințînd cu milostivire, din bunătatea regească, dreptele și legiuitele rugăminți ale sus-zisului Dumitru, fiul

lui Nicolae, făcute cu smerenie de dînsul maiestăţii noastre în numele său şi în al pomeniţilor săi fraţi, primim, încuviinţăm şi consfinţim sus-zisa scrisoare a acelui capitlu din Alba Transilvaniei, fără răsături, fără tăieturi şi nestricată în vreo parte a sa, cuprinsă din cuvînt în cuvînt în scrisoarea de faţă, în ce priveşte întregul ei cuprins şi toate punctele ei, şi din deplină putere regească o întărim prin ocrotirea privilegiului nostru de faţă pentru sus-zisul Dumitru şi fraţii săi sus-pomeniţi şi pentru moştenitorii şi toţi urmaşii lor, ca să dăinuiască în veci, fără a vătăma dreptul altuia.

Spre pomenirea şi veşnica trăinicie a acestui lucru, am dat scrisoarea noastră privilegială de faţă, întărită cu puterea noii noastre peceţi duble, atîrnate şi autentice.

Dat de mîna venerabilului întru Hristos părinte, domnul Nicolae, arhiepiscopul de Strigoniu şi comite perpetuu al aceluiaşi loc, cancelarul curţii noastre, iubitul şi credinciosul nostru, în a şaisprezecea zi înainte de calendele lui august, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi şase, iar în al domniei noastre al douăzeci şi cincilea an; venerabilii întru Hristos părinţi şi domni, acelaşi Nicolae, arhiepiscopul de Strigoniu, Toma de Calocea, Ugulin de Spalato, Nicolae de Zara şi Ilie de Raguza; precum şi episcopii: Dumitru al bisericii de Oradea, Dominic al Transilvaniei, Coloman de Györ, Ladislau de Vesprim, Ştefan de Zagreb şi vicar general al ţării Slavoniei, Mihail de Agria, Vilhelm de Pécs, Dominic de Cenad, Ioan de Vaţ, fratele Ştefan de Nira, Dumitru al Sirmiului, Petru al Bosniei, Dumitru de Nona, Nicolae de Trau, Ştefan de Faro, Valentin de Macarska, Matei de Sebenico, Mihail de Scardona, Nicolae, episcop ales şi întărit de Knin, şi Portina de Segno, păstorind în chip fericit bisericile lui Dumnezeu, scaunul episcopal de Krbava fiind vacant; măriţii bărbaţi: Nicolae Konth palatinul, Dionisie, voievodul Transilvaniei, comitele Ştefan Bubek, judele curţii noastre, Ioan, marele nostru vistier, Nicolae de Zeech, banul Dalmaţiei şi Croaţiei, Nicolae, de Gara, banul de Mačva, Petru Zudor, marele nostru paharnic, Pavel, marele nostru stolnic, Ioan, marele nostru uşier, şi Emeric, marele noastru comis, precum şi magistrul Ladislau, fiul lui Zobona, comitele de Pojon, şi mulţi alţi ţinînd comitatele şi dregătoriile ţarii noastre.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, col. Török Bertalan.
Transumpt în actul capitlului din Alba Iulia, din 1 iunie 1372.

---

[1] Rupt şi lipsă cca. 3 cm; întregit după sens.
[2] Corect: *commode*.
[3] Cuvînt repetat.
[4] Rupt cca 3 cm: întregit după actul aceluiaşi rege, Ludovic I, din 17 iulie 1366, nr. 120.
[5] Rupt cca 6 cm: întregit după actul aceluiaşi rege, Ludovic I, din 17 iulie 1366, nr. 120.
[6] Rupt cca 1,5 cm; întregit după actul aceluiaşi rege, Ludovic I, din 17 iulie 1366, nr. 120.

120 **1366 iulie 17**

Ludouicus, dei gracia, Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Galicie, Lodomerie, Cumanie, Bulgarieque rex, princeps Salernitanus et honoris Montis Sancti Angeli dominus, omnibus Christi fidelibus presencium noticiam habituris, salutem in omnium saluatore.

Ordo suadet equitatis, et ad apicem regie pertinet maiestatis ut ea, que ite processerunt, illibata conserventur, et que a suis fidelibus modeste petuntur, ad exaudicionis graciam admittantur.

Proinde, ad universorum noticiam harum serie volumus pervenire quod Demetrius, filius Nicolai de Hydwegh, sua, necnon Jacobi carnalis, ac Ladislai, filii Dominici, patruelis, fratrum suorum, in personis, nostre serenitatis adiens conspectum, exhibuit nobis quasdam litteras capituli ecclesie Albensis Transsiluane, super statucione quarundam sessionum ipsorum in Olthzemeny et Malnas sitarum, per nostram maiestatem ipsis restitutarum, facta statucionales, per nosque apertas et sigilli nostri s⟨ecreti⟩[1] capite reclusas, tenoris subsequentis, flagitans nostram exinde maiestatem prece humili et devota, ut eas acceptare, approbare, ratificare, ac pro ipsis et eorum heredibus nostro dignaremur privilegio confirmare, quarum tenor talis est: *⟨Urmează actul capitlului din Alba Iulia, din 24 mai 1366, nr. 66⟩*.

Nos itaque, iustis et iuri consonis supplicacionibus predicti Demetrii, in sua et dictorum fratrum suorum personis nostre humiliter porrectis maiestati per eundem, regia favorabilitate clementer exauditis et admissis, predictas literas ipsius capituli Albensis, non abrasas, non cancellatas, nec in aliqua sui parte viciatas, presentibus de verbo ad verbum insertas, quoad omnes ipsarum continencias et clausulas acceptamus, approbamus, ratificamus, ac pro iamdictis Jacobo, Demetrio et Ladislao, eorumque heredibus et posteritatibus universis, mera regie authoritate, perpetuo valituras confirmamus, presentis scripti nostri patrocinio mediante, salvis iuribus alienis.

In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam, presentes concessimus litteras nostras privilegiales, pendentis et autentici novi sigilli nostri duplicis munimine roboratas.

Datum per manus venerabilis in Christo patris, domini Nicolai, Strigoniensis archiepiscopi, locique eiusdem comitis perpetui, aule nostre cancellarii dilecti et fidelis nostri, sedecimo Kalendas Augusti, anno domini M° CCC° LX° sexto, regni autem nostri anno vigesimo quinto. Venerabilibus in Christo patribus et dominis eodem Nicolao Strigoniensi, Thoma Colocensi, Nicolao Jadrensi et Elia Ragusino archiepiscopis, Demetrio Waradiensis[2], Dominico Transsiluanensis, Demetrio Jauriensis, Ladislao Wesprimiensis, Stephano Zagrabiensis, regnique Sclauonie vicario generali, Michaele Agriensis, Wilchelmino Quinqueecclesiensis, Dominico Chanadiensis, Johanne Waciensis, fratre Stephano Nitriensis, Demetrio Syrmiensis, Petro Boznensis, Demetrio Nonensis, Nicolao Traguriensis, Stephano Pharensis, Valentino Makarensis, Mattheo Sibinicensis, Michaele Scardonensis, Nicolao electo et confirmato Tinninensi, et Portina Segniensis ecclesiarum episcopis, ecclesias dei feliciter gubernantibus, Corbauiensi sede vacante; magnificis viris Nicolao Konth palatino, Dionisio, wayuoda Transsiluano, comite Stephano Bubek, iudice curie nostre, Johanne, magistro tavernicorum nostrorum, Nicolao de Zeech, Dalmacie et Croacie, Nicolao de Gara de Machou banis, Petro Zudor pincernarum, Paulo dapiferorum, Johanne ianitorum, et Emerico agazonum nostrorum magistris, et magistro Ladislao, filio Zobonya, comite Posoniensi, aliisque quampluribus regni nostri comitatus tenentibus et honores.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, Dalmației, Croației, Ramei, Serbiei, Galiției, Lodomeriei, Cumaniei și Bulgariei, principe de Salerno și domn al ținutului Munte Sant Angelo, tuturor credincioșilor întru Hristos care vor lua cunoștință de această scrisoare, mîntuire întru Mîntuitorul tuturor.

Rînduiala dreptății ne sfătuiește și se cade înălțimii maiestății regești ca cele ce s-au făcut în chip legiuit, să fie păstrate neatinse, iar cele ce se cer cu smerenie de către credincioșii săi, să fie primite întru milostivirea ascultării.

Drept aceea, prin aceste rînduri voim să ajungă la cunoștința tuturor că, venind în fața luminăției noastre, Dumitru, fiul lui Nicolae de Hăghig, în numele său, cît și în acela al lui Iacob, fratele său bun, și în al lui Ladislau, fiul lui Dominic, vărul său, ne-a arătat o scrisoare de dare în stăpînire a capitlului bisericii de Alba Transilvaniei cu privire la săvîrșirea dării lor în stăpînire a unor sesii ale lor aflătoare în Olteni și Malnaș, ce le-au fost înapoiate de maiestatea noastră, ⟨scrisoare⟩ ce a fost deschisă de noi și ⟨apoi⟩ închisă cu capătul peceții noastre de taină, cu cuprinsul de mai jos, rugîndu-se de maiestatea noastră, cu smerită și plecată rugăminte, să binevoim a o primi, încuviința și consfinții, și a o întări prin privilegiul nostru pe seama lor și a moștenitorilor lor. Cuprinsul acelei ⟨scrisori⟩ este acesta: ⟨*Urmează actul capitlului din Alba Iulia, din 24 mai 1366, nr. 66*⟩.

Noi, așadar, ascultînd și primind cu bunăvoință regească dreapta și legiuita cerere a sus-zisului Dumitru, înaintată de dînsul cu smerenie maiestății noastre în numele său și al pomeniților săi frate și văr, primim, încuviințăm și întărim sus-zisa scrisoare a capitlului din Alba, cît privește întregul ei cuprins și toate capetele din ea, ⟨întrucît⟩ nu are răsături, tăieturi și nici nu e stricată în vreo parte a sa, trecînd-o din cuvînt în cuvînt în scrisoarea de față, și în temeiul deplinei noastre puteri regești o întărim, cu ocrotirea scrisorii noastre de față, pentru pomeniții Iacob, Dumitru și Ladislau, cît și pentru moștenitorii și urmașii lor, ca să aibă tărie pe veci, fără vătămarea drepturilor altora.

Spre pomenirea și veșnica trăinicie a acestui lucru, am dat această scrisoare privilegială a noastră, întărită cu puterea dublei noastre peceți noi, atîrnate și autentice.

Dat de mîna venerabilului întru Hristos părinte, domnul Nicolae, arhiepiscopul de Strigoniu și comite perpetuu al aceluiași loc, cancelarul curții noastre, iubitul și credinciosul nostru, în ziua a șaisprezecea înainte de calendele lui august, în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și șase iar în al domniei noastre al douăzeci și cincilea an, venerabilii întru Hristos părinți și domni, același Nicolae arhiepiscopul de Strigoniu, Toma de Calocea, Ugolin de Split, Nicolae de Zara și Ilie de Raguza, ⟨precum și⟩ episcopii: Dumitru al bisericii de Oradea, Dominic al Transilvaniei, Dumitru de Győr, Ladislau de Vesprim, Ștefan de Zagreb și vicar general al țării Slavoniei, Mihail de Agria, Vilhelm de Pécs, Dominic de Cenad, Ioan de Vaț, fratele Ștefan de Nitra, Dumitru al Sirmiului, Petru al Bosniei, Dumitru de Nona, Nicolae de Trau, Ștefan de Faro, Valentin de Makarska, Matei de Sebenico, Mihail de Scardona, Nicolae, ⟨episcop⟩ ales și întărit de Knin, și Portina de Segno, păstorind în chip fericit bisericile lui Dumnezeu, scaunul ⟨episcopal⟩ de Krbava fiind vacant; iar măriții bărbați: Nicolae Konth palatinul, Dionisie, voievodul Transilvaniei, comitele Ștefan Bubek, judele curții noastre, Ioan, marele nostru vistier. Nicolae de Zeech, banul Dalmației și Croației,

Nicolae de Gara, banul de Mačva, Petru Zudor, marele nostru paharnic, Pavel, marele nostru stolnic, Ioan, marele nostru uşier, şi Emeric, marele nostru comis, cît şi magistrul Ladislau, fiul lui Zabonya, comitele de Pojon, şi mulţi alţii ţinînd comitatele şi dregătoriile ţării noastre.

Bibl. Univ. Budapesta, col. Cornides, tom. II, p. 89—91.
Copie din sec. XIX la Kemény, *Dipl. Trans.*, II, p. 91—96.
Copie din sec. XVIII. Precum spune I. Kemény, în locul sus-menţionat, orig. a fost scris pe pergament, fiind prevăzut cu pecetea de maiestate a regelui.
EDIŢII: *Fejér*, IX/3, p. 569—573; *Székely okl.*, I, p. 72—73.

---

[1] Lacună în text; întregită după sens.
[2] Astfel în text, probabil după copia lui Cornides; corect: *Waradiensi*, la ablativ, aşa cum sînt numele arhiepiscopiilor: aceeaşi situaţie, la toate celelalte nume de episcopii.

121 **1366 iulie 20, Lipova**

Nos, Lodouicus, dei gratia, rex Hungarie, vobis, universis singulis nobilibus et aliis quibuslibet possessionatis[1] hominibus, necon civitatibus et liberis villis nostris regalibus, in comitatibus de Kewe et de Crassow constitutis, et habentibus videlicet Sclavos sive Schismaticos sacerdotes apud se residentes, firmiter precipimus et districte, quatenus ad diem et locum illum, quos fidelis noster baro, magister Benedictus, filius Heem, dictorum comitatuum comes, vel, in eius persona, magister Petrus, frater suus, verbo nostro vobis demandabit, omnes Sclavos sacerdotes apud vos existentes, cum eorum pueris, uxoribus et rebus omnibus, absque omni dampno, lesione et deturpatione, duci facere debeatis eidem magistro Benedicto vel fratri suo, nostro nomine presentandos, et aliud facere non ausuri. Quicumque autem ex vobis aliud facere attemptarent, tunc ipse magister Benedictus vel frater suus debeant et ex presenti nostro mandato teneantur sacerdotes huiusmodi, cum eorum pueris, uxoribus et rebus, ubi eos invenire possent, potenter[2] excipere et pro nobis reservare et de eo facere, quod per nos ipsis fuerit demandatum.

Datum in Lippa, in die sancti Elie prophete, anno domini millesimo trecentesimo sexagesimo sexto.

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, vouă tuturor nobililor şi fiecăruia în parte şi tuturor celorlalţi oameni cu moşie, precum şi oraşelor şi satelor noastre libere regeşti din comitatele Kewe si Caraş, şi anume acelora care au aşezaţi la ei preoţi slavi sau schismatici, vă poruncim cu mare străşnicie ca în ziua şi la locul pe care vi le va hotărî din porunca noastră credinciosul nostru baron, magistrul Benedict, fiul lui Heem, comitele pomenitelor comitate, sau, în numele lui, magistrul Petru, fratele său, să fiţi datori să puneţi să se aducă toţi preoţii slavi aflători la voi, împreună cu copiii şi soţiile lor şi cu toate lucrurile lor, fără vreo pagubă vătămătoare sau batjocură, spre a-i înfăţişa, în numele nostru, acelui magistru Benedict sau fratelui său, şi să nu cutezaţi a face altfel. Dacă vreunul din voi va încerca să facă altfel, atunci acel magistru Benedict sau fratele lui vor trebui şi, prin această poruncă a noastră, vor fi datori să ridice cu puterea pe acei preoţi împreună cu copiii, soţiile şi lucrurile lor, acolo unde îi vor putea

găsi, şi să-i ţină pentru noi şi să facă în această privinţă ce le vom fi poruncit noi.

Dat la Lipova, în ziua sfîntului proroc Ilie, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi şase.

Arh. Naţ. Magh., Dl. (Col. Muz. Naţ. Magh.).
Orig., perg., cu urme de pecete din ceară roşie.
EDIŢII: Batthyáy, *Leges ecclesiasticae*, III, p. 214; *Fejér*, IX/3, p. 543—544; *Hurmuzaki-Densuşianu*, I/2, p. 132 (textul latin reprodus după această ediţie); *Tört. Tár*, 1898, p. 362 (cu mici deosebiri).
REGESTE: *Századok*, 1872, p. 159; *Documenta Valachorum*, p. 201—202. 202.

---

[1] La *Hurmuzaki-Densuşianu*, greşit: *possessionis*.
nis.
[2] La *Hurmuzaki-Densuşianu*, greşit: *patenter*.

122 **1366 iulie 24, Lipova** *(Date in Lippa, die XXIII mensis Julii, anno LXVI)*

Ludovic I, regele Ungariei, mulţumeşte lui Marco Cornari, dogele Veneţiei, pentru corăbiile de război promise contra turcilor.

Arh. Naţ. Austriacă, Viena. Arh. secretă imperială. Condicele de stat ale Veneţiei: *„Copia de Commemoriali"*, vol. VII/1, fol. 246. Copie.
EDIŢII: Wenzel: *Magyar dipl.*, II, p. 650.

123 **1366 august 4, ⟨Sibiu⟩**

Nos, Jacobus Hentzmanisse, magister civium civitatis Cibinii, comes Cunradus Cibiniensis, comes Hemmingius de Schenk, Petrus Schewer de castro Sches, vicevicarii venerabilis in Christo patris domini, domini Wilhelmi, episcopi Quinqueecclesiensis, in partibus Transsilvanie constituti, necnon comes Andreas de Millembach, iudex Cibiniensis in persona regie maiestatis, cum universitate providorum pertinentium ad eosdem, damus pro memoria, tam presentibus quam futuris, presentium notitiam habituris, quod cum preteritis essemus in generali terriloquio, videlicet in crastino. Inventionis sancti Stephani protomartyris, congregati, discretos homines et hospites de Kelnek, parte ex una, necnon nobiles viros, comitem Michaelem, filium comitis Danielis, comitem Stephanum, Solomonem, Andream, Michaelem, Nicolaum, fratres, filios Nicolai, filii comitis Salomonis de eadem, nostram adiisse presentiam, parte ex altera, pro recipiendo iudicio et libertatibus, videlicet pratum situm in territorio hospitum de Kelnek, prope aquam infra Czykerh et silvam, necnon villam Olahalem Neger vocatam ⟨prope⟩[1] aquam regalem. Nos vero, receptis et auditis eorum probativis literis, dictos campos et pratum, cum silva et aqua, ipsis hospitibus de Kelnek libere et plenarie ascribentes adiudicavimus perpetue suis usibus, prout in suis literis episcopalibus[2], Petri vicevoivode et iuratorum de Sebes plenius continetur.

In cuius rei testimonium firmum, presentes literas, pendente nostro sub sigillo suo robore, perpetuo valituras (duximus concedendas)[3].

Datum anno domini millesimo trecentesimo sexagesimo sexto, die et loco quibus supra.

Noi, Iacob Hentzmanisse, judele[4] oraşului Sibiu, comitele Conrad de Sibiu, comitele Henning de Cincu, Petru Schewer de Sighişoara, vicevicari ai venerabilului întru Hristos părinte (şi) domn, domnul Vilhelm, episcopul de Pécs, rînduit (ca vicar) în părţile Transilvaniei[5], precum şi comitele Andrei de Sebeş, judele regesc al Sibiului[6], împreună cu obştea (bărbaţilor) chibzuiţi ce ţin de dînşii, dăm de ştire, atît celor de faţă, cît şi celor viitori, care vor lua cunoştinţă de această (scrisoare), că pe cînd ne aflam (zilele) trecute, adică a doua zi după (sărbătoarea) Aflării sfîntului Ştefan întîiul mucenic[7], adunaţi la o cercetare obştească (a pricinilor) de pămînt[8], s-au înfăţişat înaintea noastră chibzuiţii oameni şi oaspeţi din Cîlnic, pe de o parte, iar pe de altă parte nobilii bărbaţi, comitele Mihail, fiul comitelui Daniel, comitele Ştefan, (cu) fraţii (săi), Solomon, Andrei, Mihail, Nicolae, fiii lui Nicolae, fiul comitelui Solomon, tot de Cîlnic, ca să ia prin judecată şi în temeiul libertăţilor lor livada aşezată în hotarul oaspeţilor din Cîlnic de lîngă apa de mai jos de Czykerh (numită) apa regească, şi pădurea şi satul românesc numit Neger. Iar noi, primind şi ascultînd scrisoarea lor doveditoare, şi trecînd slabod şi deplin asupra zişilor oaspeţi din Cîlnic acele cîmpuri şi livada, cu pădurea şi cu apa, le-am dat lor prin judecată în folosinţă de veci, aşa după cum se arată mai deplin în scrisorile lor de dobîndire, atît a vicevoievodului Petru (cît) şi a juraţilor din Sebeş.

Spre mărturia trăinică a acestui lucru, am hotărît să dăm scrisoarea de faţă, întărită prin atîrnarea peceţii noastre ca să aibă putere în veci.

Dat în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi şase, în ziua şi locul de mai sus.

Arh. Naţ. Magh., Dl. 30 694. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1366. Copie simplă a unui scrib neiniţiat, din sec. XVII-lea, cu greşeli de lectură, emendate în majoritate de *Ub., II*, p. 269.

EDIŢII: *Ub.*, II, p. 269.

REGESTE: *Documenta Valachorum*, p. 203—204, nr. 155.

---

[1] Lipseşte în copie; intercalat după sens.

[2] Corect: *obtentionalibus*.

[3] Lipseşte în copie intercalat de *Ub.*, II, p. 269.

[4] *Magister civium* (= Bürgermeister). Alături de funcţia de jude al oraşului, deţinută de grafi, reprezentanţii vechilor proprietari de pămînt, începînd cu anul 1366, la Sibiu, Sighişoara şi Braşov, apare un primar, reprezentantul negustorilor.

[5] Cf. doc., din 20 iunie 1366, nr. 84, unde apare în calitate de vicar general al saşilor celor şapte scaune din Transilvania.

[6] *Iudex Cibiniensis in persona regie maiestatis* (= judele regesc).

[7] 4 august; de fapt însăşi data actului.

[8] *Terriloquio*.

124 — 1366 august 8, Sîntimbru

Petrus, viceuoyuoda Transsiluanus, amicabili salutacione premissa.

Noveritis quod, cum nos, in octavi festi beati Jacobi apostoli proxime preteritis, unacum regni nobilibus pro tribunali sedissemus et qui-

buslibet querelantibus[1] iusto deliberacionis moderamine discutere cepissemus, inter alios causidicos, magister Deseu dictus Wos, ad nostram accedendo presenciam, proponere curavit quod Johannes, filius[2] Pauli, filii Tarmach de Chamafáya, in vestri presenciam in causam attraxisset et contra eundem egisset quod predictus Paulus, pater suus, dum dominus noster rex circa Jadriam expedicionem habuisset, cuius iam vigesima secunda fortassis adveniret, revolucio annualis, cum magistro Johanne, Acyl dicto, fratre suo, in ipso exercitu famulo suo existente fuisset, equum suum, sex marcas fini argenti valentem, ab eodem abstulisset, et obhoc quia universe possessiones et bona, mortuo ipso magistro Johanne, devolute fuissent, ipsas sex marcas argenti repeteret, cum tamen adhuc sepies, vivente eodem magistro Johanne, iuris ordine acquirere potuisset.

Unde nos taliter deliberavimus, ut ex quo, a predictis viginti duobus annis incipiens, sepies acquirere valuisset vivente ipso magistro Johanne prenotato, non acquisivit, pro nunc iam acquirere non valeat causam prenotatam.

Datum in Sancto Emerico, octavo die termini prenotati, anno domini M° CCC^mo LX^mo sexto.

⟨*Pe verso, de aceeași mînă:*⟩ Judicibus nobilium comitatus de Dubuka, amicis suis, pro magistro Deseu.

Petru, viceyoievodul Transilvaniei, cu prietenești urări de sănătate.

Aflați că la octavele de curînd trecute ale sărbătorii fericitului apostol Iacob[3], pe cînd noi, împreună cu nobilii țării, stăteam la scaunul nostru de judecată și începusem cu dreaptă și cumpătată chibzuință să dezbatem ⟨pricinile⟩ oricăror pîrîși, între alți împricinați, înfățișîndu-se înaintea noastră, magistrul Desideriu zis Wos s-a îngrijit să ne aducă la cunoștință că l-a chemat în judecată înaintea voastră pe Ioan, fiul lui Pavel, fiul lui Tarmach de Ciumăfaia și a pornit judecată împotriva aceluia, fiindcă — pe cînd regele nostru purta război lîngă Zara — de la care au trecut poate douăzeci și doi de ani —, aflîndu-se în acea oaste, împreună cu magistrul Ioan zis Acyl, fratele său[4], care în acel război a fost slujitorul lui, sus-zisul Pavel, tatăl lui ⟨Ioan⟩, i-a luat aceluia[5] un cal ce prețuia șase mărci de argint bun. Și fiindcă, murind acel magistru Ioan[6], toate moșiile și bunurile ⟨sale⟩ au trecut în stăpînirea sa[7], de aceea el[8] cere acele șase mărci, deși ar fi putut adeseori să capete ⟨acești bani⟩ pe calea legii încă pe cînd trăia acel magistru Ioan.

Drept aceea, noi am chibzuit astfel, că de vreme ce, în pomenitul răstimp de douăzeci și doi de ani, începînd ⟨de atunci⟩ ar fi putut de multe ori să-și capete ⟨acei bani⟩ pe cînd trăia sus-pomenitul magistru Ioan, dar ⟨totuși⟩ nu i-a cerut înapoi, apoi de aci încolo să nu mai poată ridica pîra în sus-numita pricină.

Dat în Sîntimbru, în a opta zi a sorocului sus-însemnat, în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și șase.

⟨*Pe verso, de aceeași mînă:*⟩ Juzilor nobililor din comitatul Dăbîca, prietenilor săi, pentru magistrul Desideriu.

Arh. Stat Cluj-Napoca, Arh. fam. Wass. fasc. XXXVIII, nr. 33. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1366.
Orig., hîrtie, cu pecete de închidere, aplicată în document pe verso.
EDIȚII: *Hazai okl.*, p. 279—280, Jakó—Manolescu, *Scrierea latină în evul mediu*, Album, p. 9—10 și planșa nr. 10/a.

---

[1] Astfel în orig.
[2] Corect: *Johannem, filium.*
[3] 1 august.
[4] Al lui Desideriu zis Wos (cf. *Hazai okl.*, p. 239, doc. 223).
[5] De la Ioan zis Acyl.
[6] Zis Acyl, fratele lui Desideriu.
[7] A lui Desideriu.
[8] Desideriu.

125 **1366 august 10** *(decimo die octavarum festi beati Jacobi apostoli)*

Ștefan Bebek, judele curții regale, în scrisoarea sa de judecată trimisă capitlului de Oradea, printre altele, spune că în fața lui a venit, pe de o parte, Petru cel Mare *(Magnus)*, fiul lui Ioan, fiul lui Ștefan, oaspete din Satu Mare *(hospes de Zathmar)*, în ziua de 1 august *(in octavis festi beati Jacobi apostoli)*, potrivit scrisorii de chemare în judecata a aceluiași capitlu, în numele judelui, juraților și obștei orășenilor și oaspeților orașului Satu Mare *(pro iudice, iuratis et universitate civium et hospitum civitatis Zathmariensis)* și cu scrisoarea lor de împuternicire, întocmită împotriva lui Ioan și Ștefan, fiii lui Pethew zis Adas de Santău *(Zanthow)*, dintre care pomenitul Ioan, pe de altă parte, de asemenea s-a înfățișat tot atunci, el însuși, iar pentru zisul Ștefan, fratele său bun, cu scrisoarea de împuternicire a capitlului de Oradea. Cu acest prilej, Petru, fiul lui Ioan, oaspete de Satu Mare, a înfățișat două scrisori, o scrisoare de judecată a lui[1], din 1364, trimisă capitlului din Oradea *(DRH-C, vol. XII, nr. 219)*, și o altă scrisoare, în care erau cuprinse mai multe scrisori de răspuns ale lui și una a capitlului de Oradea, din 3 mai 1357 *(DRH-C, vol. VI, nr. 121)*, în legătură cu pricina purtată pentru pămînturile: Byzermenthelek, Porchogo, Dob și Amaț *(Amoch)*.

Arh. Naț. Magh., Dl. 8 006. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1238.
Rezumat în actul lui Ștefan Bebek, judele curții regale, din 12 iunie 1367, Timișoara, nr. 237.

---

[1] A lui Ștefan Bebek.

126 **1366 august 13, Csenger**

Juzii comitatului Satu Mare adeveresc că Ioan, fiul lui Petru de Panyola, a cerut la scaunul lor de judecată lui Nicolae, Mihail și Ioan, fiii lui Nicolae din Domănești, să-i înapoieze moșia Panyola, zălogită lor de tatăl său, dar fiii lui Nicolae au refuzat să dea urmare acestei cereri.

Arh. Naț. Magh., Dl. (Arh. fam. Kállay. nr. 1 500).
Orig., hîrtie, cu fragmentele a trei peceți de închidere.
REGESTE: *Kállay*, II, p. 136, nr. 1 581.

⟨L⟩odoicus[1], dei gracia, Hungarie, Dalmacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Comanie Bulgariaque rex., princeps Sallernitanus et honoris montis sancti Angeli dominus, omnibus Christi fidelibus, presentibus pariter et futuris, presentium notitiam habituris, salutem in omnium salvatore.

Illis digne regia celsitudo sue munificencie dexteram porrigit adiutricem, quos obsequiorum numerositas et devotionis ac fidei sinceritas propensius recommendat, dum enim iliis providet, dum donis et liberalitatibus ipsos fovet, sui honoris fastigia prudenter extollit et sublimat. Proinde, ad universorum noticiam harum serie volumus pervenire quod fideles nostri, providi viri Henul et Symon, cives nostri de Biztricia, in suis necnon universorum civium et hospitum nostrorum de eadem Biztricia et ad eandem pertinentium personis, nostre serenitatis adientes conspectum, exhibuerunt nobis quasdam litteras nostras patentes, secretiori nostro sigil'o consignatas, super diversis libertatum ipsorum articulis emanatas tenoris subsequentis, supplicantes nostro culmimi regio, humili prece et devota, ut easdem ratas, gratas et acceptas habendo, pro eisdem eorumque heredibus et posteritatibus appensione nostri novi sigilli privilegialiter confirmare dignaramur. Quarum tenor per omnia talis est: *⟨Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 11 iunie 1366, nr. 79⟩.*

Nos itaque, iustis et iuri consonis supplicacionibus praefatorum Henul et Symonis, civium nostrorum de dicta Biztricia, suis necnonuniversorum civium nostrorum de eadem personis, nostre humiliter porrectis maiestati per eosdem, regia favorabilitate clementer exauditis et admissis, predictas litteras nostras patentes, non abrasas, non cancellatas, nec in aliqua sui parte viciatas, presentibus de verbo ad verbum insertas, quoad omnes suas continancias et clausulas acceptamus, approbamus, ratificamus ac pro predictis fidelibus civibus nostris et hospitibus de dicta Biztricia et eorum heredibus universis, mera regia .auctoritate, perpetuo valitures confirmamus, presentis scripti nostri patrocinio mediante. In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam, presentes concessimus literas nostras privilegiales, pendentis et autentici sigilli nostri novi dupplicis munimine roboratas.

Datum per manus venerabilis in Christo patris, domini Nicolai, archiepiscopi Strigoniensis locique eiusdem comitis perpetui, aule nostre cancellarii dilecti et fidelis nostri, anno domini Millesimo CCC^{mo} LX^{mo} sexto, sedecimo Kalendas Septembris, regni autem nostri anno vigesimo quinto. Venerabilibus in Christo patribus et dominis, eodem Nicolao Strigoniensi, Thoma Colocensi, Vgulino Spalatensi, Nicolai Jadrensi et Elya Ragusiensi archiepiscopis: Demetrio Waradiensi, Dominico Transiluano, Colomano Jauriensi, Ladislao Wesprimiensi, Stephano Zagrabiensi, Mychaele Agriensi, Wilhelmo Quinqueecclesiensi, Dominico Chanadiensi, Johanne Vachyensi, fratre Stephano Nitriensi, Demetrio Syrimiensi, Petro Boznensi, Demetrio Nonensi, Nicolao Traguriensi, Stephano Farensi, Walentino Macariensi, Mateo Sibinicensi, Mychaele Sccardonensi, Nicolao electo confirmato Tynniniensi et Portiua Seniensi ecclesiarum episcopis, ecclesias dei feliciter gubernantibus, Corbauiensi sede vacante. Magnificis viris, Nicolao Kont palatino, Dionisio, woyuoda Transiluano, comite Stephano Bubek, iudice curie nostre, Johanne, magistro

tavarnicorum nostrorum, Nicolao de Zeech regni Sclauonie, Konya Dalmacie et Croacie, Nicolao de Machou banis, Petro Zudor pincernarum, Paulo dapiferorum, Emerico agazonum et Johanne ianitorum nostrorum magistris, ac magistro Ladislao, comite Posoniensi, aliisque quampluribus comitatus regni nostri tenentibus et honores.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, Dalmației, Ramei, Serbiei, Galiției, Lodomeriei, Cumaniei și Bulgariei, principe de Salerno și domn al ținutului ‹și› al muntelui Sant' Angelo, tuturor credincioșilor întru Hristos, atît celor de acum, cît și celor viitori, care vor lua cunoștință de scrisoarea de față, mîntuire întru Mîntuitorul tuturor.

Acelora le întinde înălțimea regească cu bună dreptate mîna ajutătoare a dărniciei sale, pe care nenumăratele lor slujbe, precum și supunerea și credința lor adevărată ‹față de rege›, îi arată a fi vrednici, căci cînd le poartă acestora de grijă și îi ocrotește prin darurile și milostivirile sale, atunci își ridică ‹mai sus› și își înalță cu înțelepciune culmea slavei sale. Drept aceea, prin aceste rînduri voim să ajungă la cunoștința tuturor că, înfățișîndu-se înaintea luminăției noastre, credincioșii noștri, chibzuiții bărbați Henul și Simion, orășenii noștri din Bistrița, în numele lor și al tuturor orășenilor și oaspeților din acea Bistriță, și a celor ce țin de ea, ne-au arătat o scrisoare deschisă a noastră, însemnată cu pecetea noastră de taină, dată cu privire la feluritele capete ale libertăților lor, cu cuprinsul de mai jos, rugîndu-se cu smerită și plecată rugăminte de regeasca noastră înălțime ca, încuviințînd, consfințind și primind noi acea scrisoare, să binevoim a o întări în chip de privilegiu pentru ei și pentru urmașii și moștenitorii lor, prin atîrnarea peceții noastre celei noi. Cuprinsul acelei scrisori este întru totul acesta: ‹*Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 11 iunie 1366, nr. 79*›.

Noi, așadar, ascultînd și primind milostiv cu regească bunăvoință rugămintea dreaptă și potrivită cu legea a sus-zișilor noștri orășeni, Henul și Simion, din Bistrița, înaintată cu smerenie maiestății noastre de către sus-numiții, în numele lor înșiși și al tuturor orășenilor noștri din acel loc, primim încuviințăm, consfințim sus-zisa noastră scrisoare deschisă, fără răsături, fără tăieturi și nestricată în nici o parte a ei, cuprinsă cuvînt cu cuvînt în scrisoarea de față, în ce privește întreg cuprinsul ei și toate punctele din ea, și o întărim în temeiul deplinei noastre puteri regești, pentru sus-numiții noștri credincioși orășeni și oaspeți din pomenitul oraș Bistrița, precum și pentru toți moștenitorii lor, ca să aibă putere în veci, sub ocrotirea scrisorii noastre de față.

Spre pomenirea și veșnica trăinicie a acestui lucru am dat scrisoarea noastră privilegială de față, întărită cu puterea peceții noastre noi, duble, atîrnate și autentice.

Dat de mîna venerabilului întru Hristos părinte, domnul Nicolae, arhiepiscopul de Strigoniu și comite perpetuu al aceluiași loc, cancelarul curții noastre, iubitul și credinciosul nostru, în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și șase, în a șaisprezecea zi înainte de calendele lui septembrie, iar în al domniei noastre al douăzeci și cincilea an. Venerabilii întru Hristos părinți și domni: același Nicolae, arhiepiscopul de Strigoniu, Toma de Calocea, Ugolin de Spalato, Nicolae de Zara și Ilie de Raguza; ‹precum și› episcopii: Dumitru al bisericii de Oradea, Dominic al Transilvaniei, Coloman de Györ, Ladislau de Vesprim, Ștefan de Zagreb, Mihail de Agria, Vilhelm de Pécs, Dominic de Cenad, Ioan

de Vaţ, fratele Ştefan de Nitra, Dumitru al Sirmiului, Petru al Bosniei, Dumitru de Nona, Nicolae de Trau, Ştefan de Faro, Valentin de Macarska, Matei de Sebenico, Mihail de Scardona, Nicolae, ⟨episcop⟩ ales şi întărit de Knin, şi Portina de Segno, păstorind în chip fericit bisericile lui Dumnezeu, scaunul ⟨episcopal⟩ de Krbava fiind vacant; iar mărţii bărbaţi: Nicolae Kont, palatinul, Dionisie, voievodul Transilvaniei, comitele Ştefan Bubek, judele curţii noastre, Ioan, marele nostru vistier, Nicolae de Zeech, banul ţării Slavoniei, Konia, banul Dalmaţiei şi Croaţiei, Nicolae banul de Mačva, Petru Zudor, marele nostru paharnic, Pavel, marele nostru stolnic, Emeric, marele nostru comis, şi Ioan marele nostru uşier, precum şi magistrul Ladislau, comitele de Pojon, şi mulţi alţii ţinînd comitatele şi dregătoriile ţării noastre.

Arh. Stat. Cluj-Napoca. Arh. oraşului Bistriţa. Pachetul V nr. 12.
Orig., perg., cu pecete dublă regală de maiestate atîrnată de şnur de mătase de culoare verde-roşie. Descrierea peceţii cf. *Ub*, II, p. 210, la actul nr. 807.
EDIŢII: Marienburg, *Geographie*, II, p. 210; *Ung. Magazin*, I, p. 56; Fejér, IX/3, p. 576 (incomplet); *Ub*. II, p. 270—271.
REGESTE: *Archiv. Zeit.* XII, 79; Berger, *Reg.*, nr. 14.

---

[1] Loc gol pentru iniţială.

128 **1366 august 20, Csenger**

Juzii comitatului Satu Mare adeveresc că, la o judecată ţinută de vicecomitele Leukus de Panyola, Nicolae, fiul lui Nicolae de Domăneşti, s-a năpustit asupra lui cu pumnalul *(bicello)*, voind să-l omoare.

Arh. Naţ. Magh., Dl. (Arh. fam. Kállay, nr. 1 499).
Orig., hîrtie, cu fragmentele a două peceţi inelare şi cu urmele celei de-a treia, inelare, de închidere.
REGESTE: *Kállay*, II, p. 136, nr. 1 582.

129 **1366 august 25**

⟨L⟩odovicus[1], dei gracia, rex Hungarie, Dalmacie, Croacie Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Comanie Bulgarieque rex, princeps Sallernitanus et honoris Montis Sancti Angeli dominus, omnibus Christi fidelibus, tam presentibus quam futuris, presencium noticiam habituris, salutem in omnium salvatore.

Bone rei dare consensum et presentis habetur vite subsidium et eterne remuneracionis cernitur premium exspectare; hoc enim pie a regia agitur maiestate, dum iura suorum nobilium limpidius suis fulcimentis roborat et confirmat.

Proinde, ad universorum noticiam harum serie volumus pervenire quod magister Petrus, filius Mychelis de Jara, viceuoyuoda Transsiluanus, dilectus nobis et fidelis, nostre serenitatis humiliter adiens conspectum, exhibuit nobis quasdam litteras honorabilis capituli ecclesie Transsiluane privilegiales, in facto quarundam possessionum, Legen scilicet, in comitatu de Clus, et Toty, in comitatu Byhoriensi, vocatarum, necnon duorum molendinorum, in possessione Zekulsegh appellata, in fluvio Morisii habitarum[2] et existencium, tenoris subsequentis, supplicans celsitudini nostre regie, humiliter et devote, ut easdem acceptare,

approbare, ratificare ac pro ipso et suis heredibus universis nostro privilegio confirmantes, permutacioni dictarum possessionum nostrum regium consensum prebere dignaremur benevolum et assensum. Quarum tenor talis est: ⟨*Urmează actul capitlului de Alba Iulia, din 19 mai 1359, DRH-C, vol. XI, nr. 385*⟩.

Nos itaque, recensitis fidelitatibus et fidelium obsequiorum preclaris meritis predicti magistri, Petri viceuoyuode, quibus ipse indesinenti virtute, cura pervigili et sollicitudine, indefessa nostre studuit complacere maiestati, supplicacionem eiusdem premissam, tamquam iustam et iuri consonam, graciose admittentes, pretactas litteras ipsius capituli ecclesie Transsiluane privilegialem, omni vicio et suspicione carentes, toto tenore earum presentibus inserto, simulcum concambiali permutacione predictarum, possessionum, expressa in eisdem, cuiquidem permutacioni possessionarie nostrum regium consensum benevolum prebemus et assensum, quoad omnes sui continencias et clausulas' acceptamus, approbamus, ratificamus et pro eodem magistro Petro suisque heredibus et successoribus universis, mera regia auctoritate, perpetuo valituras confirmamus, presentis privilegii nostri patrocinio mediante, salvis iuribus alienis.

In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam, presentes concessimus litteras nostras privilegiales, pendentis sigilli nostri novi, dupplicis et autentici munimine roboratas.

Datum per manus venerabilis in Christo patris, domini Nicolai, archiepiscopi Strigoniensis locique eiusdem comitis perpetui, aule nostre cancellarii, dilecti nobis et fidelis, octavo Kalendas mensis Septembris, anno domini Millesimo CCC^{mo} sexagesimo sexto, regni autem nostri anno vigesimo quinto; venerabilis in Christo patribus et dominis, eodem Nicolao Strigoniensi, Thoma Colocensi, Wglino[2] Spalatensi, Nicolao Jadrensi et Elya Rugasiensi archiepiscopis; Demetrio Waradiensis[3], Dominico Transsiluano, Colomano Jauriensis, Ladislao Vesprimiensis, Stephano Zagrabiensis, Dominico Chanadiensis, Mychaele Agriensis, Wylchelmo Quinqueecclesiensis, Johanne Waciensis, Petro Boznensis, Demetrio Syrimiensis, fratre Stephano Nitriensis, Nicolao Tininiensis, Demetrio Nonensis, Nicolao Traguriensis, Stephano Farensis, Valentino Macarensis, Matheo Sibinicensis, Michaele Scardonensis et Portiua Seniensis ecclesiarum episcopis, ecclesias dei feliciter gubernantibus, Corbauiensi sede vacante; magnificis viris, Nicolao Kont, palatino, Dyonisio, woyuoda[2] Transsiluano, comite Stephano Bubeek, iudice curie nostre, Johanne, magistro thauarnicorum nostrorum, Nicolao de Sceech[2] tocius Sclauonie, Nicolao de Machou banis, Petro Zudar pincernarum, Paulo dapiferorum, Johanne ianitorum et Emerico agasonum nostrorum magistris, ac magistro Ladislao, comite Posoniensi, aliisque quampluribus comitatus regni nostri tenentibus et honores.

⟨*Pe verso, de o altă mînă, din sec. XIV:*⟩ Super possessione Legen.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, Dalmației, Croației, Ramei, Serbiei, Galiției, Lodomeriei, Cumaniei și Bulgariei, principe de Salerno și domn al ținutului și al Muntelui Sant' Angelo, tuturor credinciosilor întru Hristos, atît celor de acum cît și viitori, care vor lua cunoștință despre cele de față, mîntuire întru Mîntuitorul tuturor.

A da încuviințare faptei bune se socotește și ca ajutor în viața de acuma și îndreptățește să aștepți și răsplata veșnicei răsplătiri, iar acest

lucru îl înfăptuieşte cu milostivire maiestatea regească, cînd întăreşte şi consfinţeşte mai limpede cu sprijinul său, drepturile nobililor săi.

Aşadar, prin aceste rînduri voim să ajungă la cunoştinţa tuturor că, înfăţişîndu-se cu smerenie în faţa luminăţiei voastre, magistrul Petru, fiul lui Mihail de Iara, vicevoievodul Transilvaniei, iubit de noi şi credincios al luminăţiei noastre, ne-a arătat o scrisoare privilegială a cinstitului capitlu al bisericii Transilvaniei, cu privire la nişte moşii, chemate adică Legii, aflătoare în comitatul Cluj, şi Toty, în comitatul Bihor, precum şi la două mori aflătoare şi aşezate pe moşia numită Secusigiu, pe rîul Mureş, cu cuprinsul de mai jos, rugînd cu smerenie şi supunere înălţimea noastră regească să binevoim s-o primim, s-o încuviinţăm şi s-o consfinţim şi, întărind-o prin privilegiul nostru pentru dînsul şi pentru toţi moştenitorii săi, să dăm binevoitoarea noastră încuviinţare şi învoire regească schimbului pomenitelor moşii. ⟨Iar⟩ cuprinsul acelei scrisori este acesta: *⟨Urmează actul capitlului din Alba Iulia, din 19 mai 1359, DRH-C, vol. XI, nr. 385⟩.*

Noi, aşadar, socotind faptele de credinţă şi preastrălucita vrednicie a credincioaselor slujbe ale sus-zisului magistru Petru vicevoievodul, cu care dînsul s-a străduit cu bărbăţie neîncetată, grijă veghetoare şi neobosită străduinţă să fie pe placul maiestăţii noastre, încuviinţînd cu milostivire sus-pomenita rugăminte ca dreaptă şi potrivită cu legea, dăm binevoitoarea noastră încuviinţare şi învoire regească acelui schimb de moşie şi primim, încuviinţăm şi consfinţim, în întregul ei curprins şi în toate capetele ei, sus-zisa scrisoare privilegială a acelui capitlu al bisericii Transilvaniei, lipsită de orice stricăciune şi bănuială, trecînd întregul e cuprins în scrisoarea de faţă, împreună cu schimbul şi schimbarea sus-ziselor moşii arătate în acea ⟨scrisoare⟩, şi o întărim din deplina putere regească pentru acel magistru Petru şi pentru toţi moştenitorii şi urmaşii săi, prin ocrotirea privilegiului nostru de faţă, ca să dăinuiască în veci, fără vătămarea drepturilor altuia.

Spre pomenirea şi veşnica trăinicie a acestui lucru, am dat scrisoarea noastră privilegială de faţă, întărită cu puterea noii noastre peceţi duble şi autentice.

Dat de mîna venerabilului întru Hristos părinte, domnul Nicolae, arhiepiscopul de Strigoniu şi comite perpetuu al aceluiaşi loc, cancelarul curţii noastre, iubitul şi credinciosul nostru, în a opta zi înainte de calendele lunii septembrie, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi şase, iar în al domniei noastre în al douăzeci şi cincelea an; venerabilii întru Hristos părinţi şi domni, acel Nicolae, arhiepiscopul de Strigoniu, Toma de Calocea, Ugolin de Split, Nicolae de Zara şi Ilie de Raguza; ⟨precum şi⟩ episcopii: Dumitru de Oradea, Dominic al Transilvaniei, Coloman de Györ, Ladislau de Vesprim, Ştefan de Zagreb, Dominic de Cenad, Mihail de Agria, Vilhelm de Pécs, Ioan de Vaţ, Petru al Bosniei, Dumitru de Sirmiu, fratele Ştefan de Nitra, Nicolae de Knin, Dumitru de Nona, Nicolae de Trau, Ştefan de Faro, Valentin de Macarska, Matei de Sebenico, Mihail de Scardona şi Portino de Segno păstorind în chip fericit bisericile lui Dumnezeu, scaunul de Krbava fiind vacant; măriţii bărbaţi: Nicolae Kont, palatinul, Dionisie, voievodul Transilvaniei, comitele Ştefan Bubek, judele curţii noastre, Ioan, marele nostru vistier, Nicolae de Zeech, banul întregii Slavonii, Nicolae, banul de Mačva, Petru Zudar, marele nostru paharnic, Pavel, marele nostru stolnic, Ioan, marele nostru uşier, şi Emeric, marele nostru comis, precum şi magistrul

Ladislau, comitele de Pojon, şi mulţi alţii ţinînd comitatele şi dregătoriile ţării noastre.

⟨Pe verso, de o altă mînă, din sec. XIV:⟩ Cu privire la moşia Legii.

Arh. Stat. Cluj-Napoca. Arh. fam. Thoroczkay, fasc. II. Nr. 4. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1359.

Orig., perg., pecetea atîrată de şnur de mătase, s-a pierdut.

REGESTE: *Jakó-Valentiny*, p. 11, nr. 10.

---

[1] Loc lăsat liber de către scrib pentru desenarea literei *L*.
[2] Astfel în orig.
[3] Corect: *Waradiensi;* aceeaşi situaţie la toate celelalte nume de episcopii.

130 **1366 august 25**

Ad perpetuam rei memoriam. Nos, Lodouicus, rex prefatus, universis declaramus, quod ubi in regno nostro Bozne innumerabilis multitudo hereticorum et paternorum[1] pululasset in errorem fidei ortodoxe, ad extirpandumque de ipso regno nostro eosdem, ex una parte, nos personaliter instaurato valido exercitu proficisscebamur, ex alia vero parte, venerabilem in Christo patrem, dominum Nicolaum, archyepiscopum Strigoniensem, nostrum cancellarium[2], penes quem utrumque par sigilli nostri autentici habebatur, et virum magnificum, dominum Nicolaum palatinum, cum ceteris prelatis, baronibus et regni nostri proceribus, in wzuram destinaramus, quidam familiares ipsius domini archyepiscopi, pro custodia deputati, utrumque par dicti sigilli nostri preconcepta malicia subtraxerunt. Nos, itaque, precaventes ne ex huiusmodi sigilli nostri deperdicione regnicolis nostris in eorum iuribus successive periculum possit imminere, sigillum novum in duobus paribus fecimus pro nobis sculpi, quod ad omnia privilegia nostra et condam domini, Karoli regis patris nostri, sub priori sigillo eiusdem, tempore sue coronacionis sculpto et demum per eundem, eo quod sub ipso plurime infidelitates perpetrate reperte extiterunt, permactato, ac sub alio sigillo ipsius, in partibus Transalpinis casualiter deperdito, confecta, iuxta dicta tria sigilla decrevimus fore apponendum. Ad quecunque vero privilegia paterna dictis duobus prioribus sigillis suis consignata, que per eundem patrem nostrum per sigilla eius posteriora vel per nos cum sigillo nostro, modo premisso, deperdito confirmata non haberentur, et ad ipsa privilegia ipsum novum sigillum nostrum non appenderetur, vel quecunque patentes littere paterne et nostre non confirmarentur, ea privilegia et littere, sicut per eundem patrem nostrum fuerunt revocata et anullata, sic et nos ipsas seu ipsa commisimus viribus caritura, nullamque roboris optentura[3] firmitatem. Inter que, presens privilegium nostrum, omni suspicone destitutum, et omnia in eo superius contenta et expressa pro magistro Petro, viceuoyuoda Transsiluano, suisque heredibus et successoris dicti sigilli nostri novi dupplicis et autentici appensione innovamus et perpetuo confirmamus.

Datum per manus eiusdem domini Nicolai, archyepiscopi, cancellarii nostri, octavo Kalendas mensis Septembris, anno domini M° trecentesimo sexagesimo sexto, regni autem nostri anno vigesimo quinto.

Spre veșnică aducere aminte a lucrului. Noi, Ludovic, regele sus-zis, arătăm tuturor că, deoarece în țara noastră Bosnia s-a răspîndit o nenumărată mulțime de eretici și patareni, întru rătăcirea credinței ortodoxe, și pentru a-i stîrpi din țara noastră ridicînd o mare oaste, pe de o parte am plecat noi înșine, iar pe de altă parte am trimis pe venerabilul întru Cristos părinte, domnul Nicolae, arhiepiscopul de Strigoniu, cancelarul nostru, la care era perechea peceții noastre autentice, și pe măritul bărbat Nicolae, palatinul, cu alți prelați, baroni și fruntași ai regatului nostru, la Ozora, și cîțiva slujitori ai numitului domn arhiepiscop, trimiși pentru pază, dintr-o răutate pusă la cale, au sustras perechea zisei noastre peceți. Și astfel noi, luînd aminte ca nu cumva dintr-o astfel de pierdere a peceții noastre să li se întîmple locuitorilor noștri, ca urmare, vreo primejduire în drepturile lor, am pus să se făurească o pecete nouă în două rînduri, pe care am hotărît să fie pusă pe toate privilegiile noastre și pe cele ale răposatului domn, regele Carol, părintele nostru, întocmite cu pecetea lui de mai înainte, făurită în timpul încoronării sale și care apoi a fost stricată de el, pentru aceea că sub acea pecete s-au găsit că au fost săvîrșite mai multe fapte de necredință, și au fost întocmite sub altă pecete a sa, pierdută din întîmplare în părțile transalpine, și noi am hotărît ca să se pună lîngă zisele trei peceți. Iar orice privilegii ale tatălui însemnate cu zisele două peceți ale lui de mai înainte, care nu sînt întărite de numitul nostru tată cu pecețile lui de mai tîrziu, sau de noi cu pecetea noastră pierdută, așa cum am arătat mai sus, la acele privilegii nu se va atîrna numita noastră pecete; sau orice scrisori deschise ale tatălui și ale noastre nu se vor întări, ⟨ci⟩ acele privilegii sau scrisori, așa cum au fost revocate și nimicite, tot astfel și noi am poruncit ca acelea sau acea ⟨scrisoare⟩ să fie lipsite de puteri și nu vor primi nici o trăinicie și întărire. Între acestea, reînnoim și întărim pe veci privilegiul nostru, lipsit de orice bănuială, și toate cele cuprinse și arătate în el ca mai sus ⟨le întărim⟩ pentru magistrul Petru, vicevoievodul Transilvaniei, și pentru moștenitorii și urmașii lui, prin afirmarea zisei noastre peceți, nouă și autentică.

Dat de mîna numitului domn Nicolae, arhiepiscopul ⟨și⟩ cancelarul nostru, la octavele calendelor lunii septembrie, în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și șase, iar al domniei noastre, al douăzeci și cincilea an.

Arh. Naț-Magh., Dl. 30380. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1346.
Text de confirmare, scris pe plicatura actului lui Ludovic I, regele Ungariei, din 10 ianuarie 1360, *DRH-C*, *vol. XI*, *nr. 447*, pe perg., în stare deteriorată, rupt în două, cu numeroase lacune și pete de umezeală; pecetea atîrnată, împreună cu o bucată de pergament din partea inferioară a actului, s-a pierdut.

---

[1] Astfel în orig.
[2] Urmează: *pes*, tăiat de aceeași mînă.
[3] Corect: *obtentura*.

131 **1366 august 26, ⟨Alba Iulia⟩**

Excellentissimo principi, domino Lodouico, dei gratia, illustri regi Hungariae, capitulum ecclesie Transsiluane, orationum suffragia devotarum cum perpetua fidelitate.

Noveritis, nos literas vestras, honore quo decuit, recepisse in hec verba: ⟨*Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 12 iulie 1366 nr. 110*⟩. Nos enim, mandatis vestris obtemperare cupientes, ut tenemur, unacum Nicolao, filio Abram, homine vestro, nostru hominem, videlicet Stephanum, sacerdotem de choro nostro, ad premissa mandata vestra duximus transmittendum; qui demum ad nos reversi, nobis concorditer retulerunt quod ipsi, in festo beati Bartholomei apostoli, ad facies possessionum sive terrarum Datus et Lekenchetw vocatarum, im comitatu Thordensi habitarum, accessissent ⟨ac⟩[1] vicinis et commentaneis earundem universis legitime convocatis, ipsisque presentibus, easdem, cum omnibus utilitatibus et pertinentiis suis quibuslibet, Ladizlao dicto Bulgar, filio Michaelis de Tusund, et Johanni uterino, necnon Sempyen et Thome, filiis Simonis, ac Stephano, filio Michaelis, patruelibus fratribus eiusdem Ladizlai dicti Bulgar, statuissent perpetuo possidendas, nemine contradictore apparente.

Datum tertio die festi predicti beati Bartholomei apostoli, anno prenotato.

Preaînălţatului principe, domnului Ludovic, din mila lui Dumnezeu, măritul rege al Ungariei, capitlul bisericii Transilvaniei, prinosul cucernicilor sale rugăciuni cu veşnică credinţă.

Să ştiţi că noi am primit, cu cinstea cuvenită, scrisoarea voastră cu următorul cuprins: ⟨*Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 12 iulie 1366, nr. 110*⟩. Iar noi, dorind să dăm ascultare poruncilor voastre, precum sîntem datori, am hotărît să trimitem, dimpreună cu omul vostru, Nicolae, fiul lui Avram, pe omul nostru, adică pe Ştefan, preot din strana noastră, spre ⟨a îndeplini⟩ sus-zisele voastre porunci. Aceştia, întorcîndu-se apoi la noi, ne-au spus într-un glas că, la sărbătoarea fericitului apostol Bartolomeu[2], s-au dus la moşiile sau pămînturile numite Dateş şi Lechinţa, aflătoare în comitatul Turda, şi, după ce au fost chemaţi în chip legiuit toţi vecinii şi megieşii acestora, şi erau ei de faţă, le-au trecut în stăpînire lui Ladislau zis Bulgar, fiul lui Mihail de T - şinu, şi lui Ioan, fratele bun ⟨al acestuia⟩, precum şi lui Sempyen si Toma, fiii lui Simion, şi lui Ştefan, fiul lui Mihail, veri buni ai aceluiaşi Ladislau zis Bulgar, cu toate folosinţele şi toate cele ce ţin de ele, ca să le stăpînească pe veci, neivindu-se nici un împotrivitor.

Dat în a treia zi a sus-zisei sărbători a fericitului apostol Bartolomeu, în anul sus-scris.

Arh. Naţ. Magh., Dl. 73 714.
Orig., perg., cu urme de pecete aplicată pe verso.
EDIŢII: Teleki, I, p. 145—146.

---

[1] Lipseşte în orig.; intercalat după sens.
[2] 24 august.

132 **1366 august 27, Bozouk**

Lodouicus, dei gracia, rex Hungarie, fidelibus suis, iudicibus, iuratis senioribus et universis Saxonibus sedium Cibiniensis, de Medies et de Selk, salutem et graciam.

Fidelitate vestrae firmissime precipiendo mandamus quatenus fideles nostros familiares, magistrum Johannem, filium Gegus de Alma-

kerek, et Petrum ac Ladislaum, filios eiusdem magistri Johannis, in dominio medietatis terre Lapus vocate, ad eandem possessionem Almakerek applicate, iuxta nostram specialem commissionem, secundum cursus metarum, quibus ipsa terra in duas partes est divisa, et una pars eiusdem ad villas nostras Kapus et Walthyd exstitit applicata, pacifice et quiete manere permittatis, nullam eisdem magistro Johanni et filiis suis ac ad ipsos pertinentibus, in medietate terre Lapus memorate, ut premittitur, ex nostra commissione ad dictam possessionem eorum Almakerek applicata, iniuriam vel molestiam aliquam inferre nullatenus audendo. Volumus eciam et firmo regie sub edicto committimus, presencium serie mediante, ut metas predictas, quas pro pacifico et quieto statu, tam dictorum magistri Johannis et filiorum suorum, quam populorum nostrorum de dictis villis Kapus et Walthyda[1], per medium dicte terre erigi et statui mandavimus perpetuales, in statu et cursu, vos et dicti populi nostri dimittatis inviolabiliter permanere, quibus eciam populis premissa omnia facere et adimplere iubemus, omni contradiccione procul mota, alioquin presumentes contra hec puniri faciemus. Nolumus[2] enim ut factum predicte terre et metarum suarum, modo quo supra de novo erectarum, in duas partes dividunt, in nostram praesenciam ulterius non deducatur.

Datum in Bozouk, feria quinta proxima post festum besti Bartholomei apostoli, anno domini millesimo CCC^{mo} LX^{mo} sexto.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credincioşilor săi, juzilor, juraţilor, bătrînilor şi tuturor saşilor din scaunele de Sibiu, Mediaş şi Şeica, sănătate şi milostivire.

Vă punem în vedere şi poruncim cu străşnicie credinţei voastre să lăsaţi pe credincioşii noştri slujtori, pe magistrul Ioan, fiul lui Gegus de Mălăncrav, şi pe Petru şi Ladislau, fiii numitului magistru Ioan, să rămînă în pace şi linişte în stăpînirea jumătăţii din pămîntul numit Lăpuş, alipită la zisa moşie Mălăncrav, potrivit osebitei noastre porunci, după mersul hotarelor prin care acel pămînt a fost împărţit în două părţi, dintre care una a fost alipită la satele noastre Copşa şi Valchid, şi să nu îndrăzniţi nicidecum a face numitului magistru Ioan, fiilor săi şi celor ce ţin de dînşii, vreo vătămare sau supărare in ⟨stăpînirea acelei⟩ drepte jumătăţi din pămîntul numit Lăpuş, care, după cum se spune mai sus, a fost alipită din porunca noastră, la pomenita moşie Mălăncrav. Mai voim să poruncim cu nestrămutată hotărîre regească, prin ⟨scrisoarea⟩ de faţă, ca voi şi oamenii noştri să lăsaţi să rămîne neclintite, în starea şi în şirul lor, sus-zisele semne de hotar, ce am poruncit să se ridice şi să se aşeze de veci prin mijlocul zisului pămînt, pentru liniştita şi paşnică stare, atît a numiţilor Ioan magistrul şi fiii lui, cît şi a oamenilor noştri din zisele sate Copşa şi Valchid, cărora încă le poruncim să facă şi să îndeplinească toate cele de mai sus, fără nici o împotrivire; altfel, vom pune să fie pedepsiţi cei ce vor cuteza ⟨să purceadă⟩ împotriva acestei ⟨hotărîri⟩. Căci voim ca pricina privitoare la zisul pămînt şi la semnele sale de hotar ridicate din nou în felul de mai sus, şi care împart acel pămînt în două părţi, să nu mai fie adusă iarăşi, mai tîrziu, înaintea noastră.

Dat la Bozouk, în joia de după sărbătoarea fericitului apostul Barolomeu, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi şase.

Arh. Naţ. Magh., Dl. (Arh. fam. Bethlen).
Orig., perg., cu pecete dreptunghiulară de ceară roşie aplicată sub text. Descrierea peceţii la *Ub.*, II, p. 271.
EDIŢII: *Tört. Lapok*, 1876, p. 643; *Archiv*, XXI, p. 240 (incomplet); *Ub.*, II, p. 271—272.
REGESTE: Szinnyei, *Folyóiratok repertoriuma*, II, p. 921.

---

[1] Astfel în orig.
[2] Astfel în text; corect: *Volumus*.

133 **1366 septembrie 1, Vişegrad**

Nos, Lodouicus, dei gratia, rex Hungarie, tibi, fideli nostro, religioso viro abbati montasterii de Kyrch, firmis damus in preceptis, quatenus Petro, filio Michaelis de Wydembach, aule nostre iuveni, fratri domini Nicolai, episcopi Tyniniensis, cum per ipsum ad id fueris requisitus, presencium serie, ad defensionem et pacificam conservacionem possessionis Vyfalu vocate, per nos sibi collate, auxiliis et favoribus contra suos infestatores racione dicte possessionis assistas oportunis[1], simulcum tuis famulis et hominibus, aliud non facturus.

Datum in Wyssegrad, in festo beati Egidii confessoris, anno domini Millesimo CCC° LX^{mo} sexto.

⟨*Sub pecete, însemnare de cancelarie indescifrabilă*⟩.

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, îţi dăm poruncă statornică ţie, credinciosul nostru, cuviosule abate al mănăstirii de la Cîrţa, ca atunci cînd, în temeiul scrisorii de faţă, ţi se va cere ⟨ajutor⟩ de către Petru, fiul lui Mihail de Ghimbav, aprodul curţii noastre şi frate cu domnul Nicolae, episcopul de Knin, tu să-i dai, dimpreună cu slujitorii şi cu oamenii tăi, sprijinul şi ajutorul de trebuinţă, pentru apărarea şi paşnica păstrare a moşiei numite Noul, ce i-a fost hărăzită de noi, împotriva celor ce ar voi să încalce zisa lui moşie. Altfel să nu faci.

Dat la Vişegrad, la sărbătoarea fericitului Egidiu mărturisitorul, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi şase.

Arh. Naţ. Magh., Dl. 28 916. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1366.
Orig., hîrtie, cu pecete inelară din ceară roşie, aplicată în document sub text.
EDIŢII: Kurz, *Magazin*, I, p. 188; *Transilvania*, 1871, p. 288; *Hurmuzaki—Densuşianu*, I/2, p. 133; Reisenberger, *Die Kerzer Abtei*, p. 19 (fragmentar); *Ub.*, II, p. 272.

---

[1] Corect: *opportunis*.

134 **1366 septembrie 6, ⟨Oradea⟩**

Capitlul din Oradea adevereşte că Ioan, fiul lui Petru de Ponyla, s-a plîns împotriva faptului că Nicolae, fiul lui Nicolae de Domăneşti *(Damanhyda)*, nu voieşte să-i înapoieze moşia sa Kysponyla, pe care tatăl său a zălogit-o tatălui lui Nicolae, deşi el i-a înmînat preţul de zălogire.

Arh. Naţ. Magh. Dl. (Arh. fam. Kállay, nr. 1 501).
Orig., hîrtie, cu fragment de pecete de închidere.
REGESTE: *Kállai*, II, p. 136, nr. 1 584.

Nos, comes Stephanus de Schellenperg, comes Cristianus de Insula Gerhardi, comes Andreas de Burgperk, Jacobus Henczemannisse, magister civium civitatis, Servacius, cives Cibinienses, publice recognoscimus et aperte, discretos et honestos viros, Johannen Schebiniczczer[1], iudicem provincialem, et Nycolaum[1] Noesner coram nobis et aliis provincialibus veridice retulisse quod comes Laurencius de Ruffo monte, coram ipsis et aliis, comiti Johanni de Villa Humberti, XXXII florenos accomodavit, termino solucionis ad proximum festum Nativitatis domini venturi sumpto[1] et recepto; pro quibus dictus comes Johannes omnia bona ypothetica[1], maioris tutele gracia et causa, scilicet curiam, pratum, agriculturam, unacum iure sui patronatus in villa Czappirscha, penitus obligavit et resignavit ad manus comitis Laurencii suprafati; quod si non redimeret in prefixo termino, extunc hereditario iure ad sepedictum comitem Laurencium, uxorem suam et liberos ⟨et fili⟩os[2] filiorum eorundem in perpetuum divulveretur[3].

In quorum omnium testimonium, generale sigillum septem sedium presentibus est annexum.

Datu⟨m in C⟩ybinio[2], in vigilia Nativitatis sancte Marie virginis et matris intacte, post Christi incarnacionis annos M CCC LXVI. ⟨*În continuare, de aceeaşi mînă:*⟩ Novum ⟨priv⟩ilegium[2] datum anno domini M CCC LXXII°, in die sancti Gregorii pape, sub annexu novi sigilli universorum septem sedium Transiluanarum, in renovacionem datarum presencium, in testimonium de premisso omnibus scripta intelligentibus sew[1] audientibus ut habeantur.

Noi, comitele Ştefan din Şelimbăr, comitele Cristian de Brad, comitele Andrei de Vurpăr, Iacob Henczemannisse, judele oraşului, Servaţiu, orăşeni din Sibiu, recunoaştem pe faţă şi deschis că cinstiţii şi chibzuiţii bărbaţi, Ioan Shebniczer, judele ţinutului şi Nicolae Noesner[4] au mărturisit cu adevărat în faţa noastră şi a altor locuitori ai provinciei că, în faţa lor şi a altora, comitele Laurenţiu din Roşia a împrumutat comitelui Ioan de Guşteriţa, treizeci şi doi de florini, luînd şi primind ca soroc de plată sărbătoarea acum viitoare a Naşterii Domnului[5]. În schimbul acestora, pomenitul comite Ioan a zălogit şi a lăsat cu totul, pentru o mai mare chezăşie, în mîinile sus-zisului comite Laurenţiu, toate bunurile ipotecate, anume curtea, rîtul, ogorul, împreună cu dreptul său de patronat din satul Topîrcea, ⟨aşa⟩ că dacă nu le-ar răscumpăra la sus-zisul soroc, atunci să ajungă pe veci, prin drept de moştenire, la pomenitul comite Laurenţiu, la soţia, la copiii şi fiii fiilor lor. Spre mărturia tuturor acestora, s-a atîrnat la cele de faţă pecetea obştească a celor şapte scaune.

Dat la Sibiu, în ajunul Naşterii Sfintei Maria, Fecioară şi Maică neprihănită, în anul de la întruparea lui Hristos o mie trei sute şaizeci şi şase. ⟨*În continuare, de aceeaşi mînă:*⟩ Privilegiu nou, dat în anul domnului o mie trei sute şaptezeci şi doi, în ziua sfîntului Grigore papa[6], cu atîrnarea noii peceţi a tuturor celor şapte scaune transilvane, ca învoire a scrisorii de faţă, ca să fie de mărturie cu privire la cele de mai sus tuturor celor care vor afla sau vor auzi cele scrise.

Arh. Stat. Sibiu, U.I. 81. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1366.
Copie autentică în fața textului, în actul magistratului orașului Sibiu, din 12 martie 1372.

---

[1] Astfel în orig.
[2] Rupt cca 1 cm; întregit după sens.
[3] Corect: *devolveretur*.
[4] Bistrițeanu.
[5] 25 decembrie 1366.
[6] 12 martie 1372.

136 **1366 septembrie 9, Cojocna**

Nos, magister Ladislaus, filius Ladislai, comes de Cluj, Joannes, filius Dominici, et Michael dictus Henke, judices nobilium de eadem, damus pro memoria quod, accedentes[1] ad nostram presenciam, magister Mikola, nobilis de Deszmér[2], prohibet coram nobis omnes Valachos ab utilitate terre Deszmér et Szamosfalva[2] et Szent Miklos[2].

Datum in Clus, feria quarta proxima post festum Nativitatis beate virginis, anno domini 1366.

⟨*Pe verso, de aceeași mînă:*⟩ Pro magistro Mikola de Deszmér ⟨. . .⟩[3] 1366.

Noi, magistrul Ladislau, fiul lui Ladislau, comite de Cluj, Ioan, fiul lui Dominic, și Mihail zis Henke, juzii nobililor din același ⟨comitat⟩, dăm de știre că, venind înaintea noastră, magistrul Micola, nobil de Dezmir, oprește în fața noastră pe toți românii de la folosința moșiei Dezmir și Someșfalău și Sînmiclăuș.

Dat la Cojocna, în miercurea de după sărbătoarea Nașterii fericitei Fecioare, în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și șase.

⟨*Pe verso, de aceeași mînă:*⟩ Pentru magistrul Micola de Dezmir . . ., o mie trei sute șaizeci și șase.

Înainte de 1848, originalul se păstra în una dintre arhivele familiei Kemény.
Copie din sec. XIX la Kemény, *Dipl. Trans. Suppl.*, II, p. 53.
Transumpt într-un document de epocă, Arh. Naț. Magh. Dl. 36 944.
Nici I. Kemény, nici la *Documenta Valachorum* nu se specifică anul. După indicația lui I. Kemény, înainte de 1848 transumptul a fost păstrat în Arhiva Fiscală a Transilvaniei, sub cota: fasc. 271. Lit. Y. Seria 1.
EDIȚII: *Transilvania*, 1871, p. 289; *Hrmuzaki—Densușianu*, 1/2, p. 134.
REGESTE: *Documenta Valachorum*, p. 204 (nr. 155).

---

[1] Corect: *accedens*.
[2] Astfel în copie.
[3] Lacună în copie.

137 **1366 septembrie 10, Buda**

Ad litteratorium mandatum domini regis.

Nos, Lodouicus, dei gracia, rex Hungarie, significamus tenore presencium quibus expedit universis quod magister Jakch, miles aule reginalis, fidelis nobis et dilectus, ad nostram accedendo presenciam, suis fidelitatibus et serviciis, per eundem nobis et eidem domine regine, genetrici nostre karissime[1], exhibitis et impensis, propositis et declaratis,

universas possessiones et quaslibet possessionarias porciones, ubilibet in regno nostro habitas, condam Ladislai, filii Jacobi de Kesereu, et specialiter eandem possessionem ipsius Keserew[1] vocatam, in Byhoriensi, ac Petri, filii Demetrii de Megekerestwr, precipue autem eandem possessionem Megekerestwr nominatam, de Zonuk, immo alterius Petri, filii Michaelis de Sanson, signanterque eandem possessionem Sanson et Bendew nuncupatas, in eodem comitatibus[2] de Zonuk sitas et habitas, hominium, ut dixit, absque heredum solacio ab hac vita divinitus decessorum, ex approbataque regni nostri consuetudine manibus nostris regiis fore devolutas, a nobis sibi perpetuo dari et conferi postulavit.

Nos, itaque, ipsius magistri Jakch fidelitatibus et serviciorum preclaris meritis, per eundem in cunctis nostris et regni nostri negociis possetenus nobis et eidem domine regine, matri nostre preamande[3], exhibitis et inpensis, rememoratis et in nostre celsitudinis reminiscenciam reductis, supplicacione eciam prefate domine regine, domine sue, erga nostram maiestatem pro eodem interveniente, universas possessiones et quaslibet possessionarias porciones, ubilibet in regno nostro existentes et quovis nominis vocabulo vocitatas, prefatorum Ladislai, filii Jacobi, Petri, filii Demetrii de Megekerestwr, ac alterius Petri, filii Michaelis de Sanson, hominum, ut prefertur, sine heredum solacio de medio volente domino decedencium, ex antiquaque lege regni nostri consuetudinaria manibus nostris regiis, ut dicitur, devolutas, et precipue prefatas possessiones Kesereu, in Bihoriensi, Megekerestwr, Sanson et Bendew nominatas, in Zonuk comitatibus predictis sitas et existentes, cum omnibus ipsarum utilitatibus et utilitatum quarumlibet integritatibus ac pertinenciis universis, omni eo iure, quo eedem nostre incumbunt collacioni, nove donacionis nostre titulo dedimus, donavimus et contulimus prefato magistro Jakch et suis filiis ac heredibus universis, iure perpetuo et irrevocabiliter possidendas, tenendas et habendas, salvo iure alieno.

Datum Bude, feria quinta proxima post festum Nativitatis beate virginis, anno domini M^{mo}CCC^{mo}LX^{mo} sexto.

⟨*Pe verso, de aceeași mînă:*⟩ Ad litteratorium mandatum domini regis.

La porunca scrisă a domnului ⟨nostru⟩, regele.

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, prin cuprinsul celor de față facem cunoscut tuturor cărora se cuvine că, venind înaintea noastră, magistrul Jakch, cavaler al curții reginei, credinciosul și iubitul nostru, și înfățișînd și arătînd faptele de credință și slujbele aduse și făcute de el nou și doamnei regine, preaiubita noastră mamă, ne-a cerut să-i dăm și să-i hărăzim pe veci toate moșiile și toate părțile de moșie, oriunde s-ar afla ele în țara noastră, ale răposatului Ladislau, fiul lui Iacob de Cheșereu, și în chip osebit moșia sa numită Cheșereu, așezată și aflătoare în comitatul Bihor, precum și ale lui Petru, fiul lui Dumitru de Megekerestur, îndeosebi însă aceą moșie numită Megekerestur din comitatul Solnoc, și încă ale celuilalt Petru, fiul lui Mihail de Șamșod, îndeosebi moșiile numite Șamșod și Bendew, așezate și aflătoare în comitatul Solnoc — oameni, precum a spus, răposați din voia dumnezeiască fără mîngăierea vreunui moștenitor —, și ajunse în mîinile noastre regești din obiceiul încuviințat al țării noastre.

Noi, așadar, amintindu-ne iar de faptele de credință și de preastrălucitele vrednicii ale slujbelor acelui magistru Jakch, aduse și făcute de dînsul, după putința sa, nouă și doamnei regine, preaiubita noastră ma-

mă, în toate treburile noastre și ale țării noastre, și aducîndu-le din nou în amintirea înălțimii noastre, ⟨și⟩, de asemenea, la rugămintea sus-zisei doamne regine, stăpîna sa, care a stăruit înaintea maiestății noastre pentru el, am dat, am dăruit și am hărăzit în chip de danie nouă a noastră sus-zisului magistru Jakch și fiilor săi, precum și tuturor moștenitorilor, toate moșiile și toate părțile de moșie, oriunde s-ar afla ele, în țara noastră și cu orice nume s-ar chema, ale sus-pomeniților Ladislau, fiul lui Iacob, Petru, fiul lui Dumitru de Megekerestur, precum și ale celuilalt Petru, fiul lui Mihail de Șamșod, oameni, precum s-a arătat, răposați din voința Domnului fără mîngîierea vreunui moștenitor și ajunse, precum ⟨ni⟩ se spune, în mîinile noastre regești după vechea lege obișnuielnică a țării noastre, și îndeosebi sus-zisele moșii numite Cheșereu, așezată și aflătoare în sus-zisul comitat Bihor, Megekerestur, Samsod și Bendew, așezate și aflătoare în sus-zisul comitat Solnoc, cu toate folosințele lor și cu întregimea toturor foloaselor ⟨lor⟩, precum și cu toate cele ce țin de ele, cu întregul drept cu care țin de dreptul nostru de danie, ca să le stăpînească, să le țină și să le aibă pe veci și nestrămutat, fără a vătăma dreptul altuia.

Dat la Buda, în joia de după sărbătoarea Nașterii Fericitei Fecioare, în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și șase.

⟨*Pe verso, de aceeași mînă:*⟩ La porunca scrisă a domnului ⟨nostru⟩, regele.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. fam. Wesselenyi din Jibou.
Orig. perg. cu urmele peceții mari regale, aplicată în document pe verso.

---

[1] Astfel în orig.
[2] Greșit în aparență.
[3] Corect: *peramande.*

138 **1366 septembrie 14, ⟨Lelez⟩**

Ioan, prepozitul și conventul din Lelez adeveresc că Ladislau, fiul lui Petru de Semjén, s-a plîns, în numele lui Leukus, pentru faptul că atunci cînd Leukus, omul regelui, în prezența trimisului capitlului din Oradea și a mai multor nobili din comitatul Satu-Mare, a cerut la scaunul de judecată ca Nicolae, fiul lui Nicolae de Domănești, să plătească, potrivit registrului de gloabe, o gloabă judecătorească, acesta l-a înjurat și a voit să-l omoare.

Arh. Naț. Magh., Dl. (Arh. fam. Kállay, nr. 1 438).
Orig., hîrtie cu fragmente de pecete de închidere.
REGESTE: *Kállay*, II, p. 136—137, nr. 1 585.

139 **⟨1366, înainte de 22 septembrie (⟨*ante*⟩ *in quindenis festi Nativitatis beate virginis*)⟩**

Elisabeta, regina mamă a Ungariei, poruncește magistrilor Valentin, canonic lector de Strigoniu, și Nicolae de Debrew, oștean al curții sale, ca, împreună cu omul de mărturie al capitlului de Oradea *(Waradiensis)*, în ziua de 22 septembrie *(in quindenis festi Nativitatis beate virginis)*, să cerceteze și să hotărnicească moșiile și pămînturile pentru care

nobilii de Santău *(Zanthow)* şi orăşenii *(cives)* din Satu Mare *(de Zathmar)* se află în pricină, iar apoi să le dea în stăpînire părţii îndreptăţite.

Arh. Naţ. Magh., Dl. 8 006. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1238. Rezumat în actul lui Ştefan Bebek, judele curţii regale, din 12 iunie 1367, Vişegrad, nr. 237.

140 **⟨1366, înainte de 22 septembrie ⟨*ante*⟩ *in quindenis festi Nativitatis beate virginis*⟩**

Ştefan Bebek, judele curţii regale, cere capitlului de Oradea *(Waradiensis)* să trimită pe omul său de mărturie la faţa locului, adică a oraşului Satu Mare *(civitatis Zathmariensis)*, a moşiilor Dob şi Amaţ *(Amoch)*, precum a pămînturilor Bezermenteleke şi Porchogo, cu alt nume Malkatelke, şi chemînd acolo pe vecinii şi megieşii lor, şi fiind de faţă părţile sau împuterniciţii lor, şi mergînd acolo şi magiştrii Valentin, lectorul de Strigoniu şi capelanul reginei, precum şi Nicolae de Debrew, oştean *(miles)* al curţii reginei, să le hotărnicească, deosebind hotarele prin ridicare de semne, şi să le dea în stăpînire, fără a ţine seama de împotrivirea părţilor. În sfîrşit, toate acestea să le treacă în scris şi să le raporteze regelui pentru ziua de 6 octombrie *(ad octavas festi beati Mychaelis archangeli)*.

Arh. Naţ. Magh., Dl. 8 006. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1238. Rezumat în actul lui Ştefan Bubek, judele curţii regale, din 12 iunie 1367, Vişegrad, 237.

141 **1366 septembrie 22, Sîntimbru**

Nos, Stephanus de Syle et Ladislaus, filius Martini de Thate, iudices nobilium comitatus Albensis, damus pro memoria quod causam, quam magister Stephanus, filius Ladislai, officialis de Sancto Emerico, personaliter astans contra dominum Mychaelem, plebanum de Apold, pro quo Laurencius niger, cum procuratoriis nostris astitit, iuxta continentiam aliarum literarum nostrarum prorogatoriarum in octavis festi Nativitatis virginis gloriose nunc proxime preteritis movere habebat coram nobis, in eodem statu ad octavas festi beati Mychaelis archangeli nunc venturas duximus prorogandam.

Datum in Sancto Emerico, octavo die termini prenotati, anno domini M^mo^ CCC^mo^ LX^mo^ sexto.

⟨*Pe verso, de aceeaşi mînă:*⟩ Pro domino Mychaelo, plebano de Apold, contra magistrum Stephanum, filium Ladislai, officialem de Sancto Emerico, ad octavas festi beati Mychaelis archangeli, prorogatoria.

Noi, Ştefan de Şilea şi Ladislau, fiul lui Martin de Totoiu, juzii nobililor din comitatul Alba, dăm de ştire că am hotărît să amînăm în aceeaşi stare, pe octavele viitoare ale sărbătorii fericitului arhanghel Mihail[1], pricina pe care, potrivit cuprinsului unei alte scrisori de amînare a noastră, avea s-o pornească în faţa noastră magistrul Ştefan, fiul lui Ladislau, slujbaşul din Sîntimbru, stînd însuşi la judecată, la octavele acum de curînd trecute ale sărbătorii Naşterii slăvitei Fecioare[2], împo-

triva domnului Mihail, parohul din Apold, în numele căruia s-a înfățișat la judecata Laurențiu cel Negru, cu scrisoarea noastră de împuternicire.

Dat la Sîntimbru, în a opta zi a sorocului de mai sus, în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și șase.

⟨*Pe verso, de aceeași mînă:*⟩ Scrisoarea de amînare la octavele sărbătorii fericitului arhangel Mihail,[2] pentru domnul Mihail, parohul din Apold, împotriva magistrului Ștefan, fiul lui Ladislau, slujbașul din Sîntimbru.

Arh. Naț. Magh., Dl. 73 715.
Orig., hîrtie, cu fragmentele unei peceți inelare de închidere și cu urmele unei alte peceți inelare, simple, aplicate în document pe verso.
EDIȚII: *Teleki*, I, p. 147 (cu data greșită: 20 septembrie 1366); *Ub.*, II, p. 272—273.

---

[1] 6 octombrie.
[2] 15 septembrie.

142 **⟨1366 după septembrie 22, Oradea⟩**

Capitlul de Oradea raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, că, potrivit scrisorii de judecată a lui Ștefan Bebek, judele curții regale, l-a trimis pe Petru, prepozitul, omul său de mărturie, împreună cu magistrul Valentin, fiul lui Ioan banul, lectorul bisericii de Strigoniu și capelan al reginei, precum și cu magistrul Nicolae de Debrew, oștean al curții reginei, în ziua de 22 septembrie *(in ... quindenis festi Nativitatis beate virginis)* și în zilele următoare, la hotărnicirea moșiei Bezermenteleke. Cînd aceștia au început să ridice semnele de hotar între pămîntul numit Bezermen și moșia Jidani *(Sadan)*, stăpînită de fiii lui Pethew de ⟨Santău, *Zanthow*⟩, Ioan, fiul lui Gheorghe de celălalt Jidani li s-a împotrivit, spunînd că acel pămînt ține de moșia sa Jidani. Iar cînd oamenii reginei și cel al capitlului sus-zis au știricit ale cui sînt plugurile aflate acolo *(aratra ibi existencia quorum pertinerent)*, li s-a răspuns că ele sînt ale iobagilor fiiilor sus-pomeniți ai lui Pethew de Santău. După aceasta, ei au continuat să ridice semnele de hotar între moșiile Jidani și Dob, pe seama fiilor lui Pethew, pînă la locul numit Șapte Peri *(Hethkurthwel)*, lîngă pîrîul Balcanul Mare *(Nogbalkan)*. Ajungînd la acest loc, acei oameni de mărturie au cerut lui Pavel și Laurențiu, fiii lui Petru de Vetiș *(Wetes)*, să le arate fie semnele de hotar, fie scrisoarea lor doveditoare, ca în temeiul acestora să poată ridica semnele și să poată despărți acel pămînt numit Bezermen de moșia sau moșiile lor. Aceștia însă s-au împotrivit spunînd că ei nu sînt trași în judecată de nimeni și nici nu este vreo hotărîre prin care ei pot fi siliți să le arate semnele de hotar; însă este adevărat că printre semnele ridicate atunci, unele au fost făcute pe moșiile lor, dar dacă ar vrea să arate alte semne, nu ar îndrăzni să o facă din pricina mulțimii orășenilor înarmați *(propter multitudinem civitatensium armatorum)*, care dacă ar vrea să oprească hotărnicirea, ar opri-o, și i-a și oprit pe acei oameni ai reginei și pe acel al capitlului de la ridicarea în continuare a semnelor. Însă, deoarece scrisoarea judelui curții glăsuia ca ei[1] să nu cedeze vreunei împotriviri, ei nu au luat în seamă împotrivirea acestora, ci, precum le era vadit, potrivit luării din nou în stapînire de către orașul Satu Mare.

și cu toate că acel oraș susținea că satul lui Pavel, fiul lui Petru, și al nobililor sus-ziși, numit Ghiulvăz *(Gywlwez)* se află între semnele de hotar al pămîntului numit Bezermen, totuși au ridicat semnele precum sînt ele descrise în scrisoarea capitlului de Oradea.

În continuare, nobilii de Vetiș au repetat poziția lor în legătură cu stăpînirii unei părți de pămînt numit Ekkul, cumpărat odinioară de către strămoșul lor și din care în timpul unei hotărniciri de mai înainte, făcute pe seama orășenilor din Satu Mare și a fiilor lui Pethew de Santău, mari de bucăți de pămînt din moșiile și din drepturile lor au fost trecute în stăpînirea orășenilor și a fiilor lui Pethew de Santău, care însă acum, în cele din urmă, potrivit poruncii regești, le-au fost înapoiate.

Arh. Naț. Magh. Dl. 8 006. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca 1238. Rezumat în actul lui Ștefan Bebek, judele curții regale din 12 iunie 1367, nr. 237.

---

[1] Adică oamenii de mărturie ai reginei și cel al capitlului de Oradea.

143 **1366 septembrie 30, Sîntimbru**

Religiosis viris, conventui ecclesie beate virginis de Clusmonustra, Petrus, viceuoyuoda Transsiluanus, amiciciam paratam debito cum honore.

Dicit nobis discretus vir, magister Nicolaus, archydiaconus de Zonuk et decanus ecclesie Transsiluane, in personis honorabilium virorum, capitulum[1] ecclesie Transsiluane, quod quedam possessio, Bozd vocata, in comitatu Albense existens, apud manus ipsorum a parte possessionis Chergeud vocate[2] habita, reambulacionem et metarum ereccionem plurimum indigeret. Super quo, amiciciam vestram presentibus petimus reverenter quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente, Johannes dictus Aprod de Borsiacabhaza aut Stephanus de Iklod vel Blasius, frater Bakou de Mihalchaza, sive Stephanus, filius Martini de Thatee, ac Johannes, filius Benedicti de Iara, aliis absentibus, homo noster, ad faciem prenominate possessionis, Bozd vocata, accedendo, vicinis et commetaneis eiusdem legitime convocatis ipsisque presentibus, reambulet eandem per suas veras metas et antiquas, novas iuxta veter⟨e⟩s[3] ubi necesse fuerit, erigendo, reambulatamque e⟨t a⟩b[3] aliorum possessionibus separatam et distinctam relinq⟨u⟩at[3] eandem ipsi capitulo eo iure, quo ad ipsos dinosscitur pertinere, perpetuo possidendam, si per quemp⟨i⟩am[3] non fuerit contradictum; contradictores vero, si qui fuerint, citet eosdem[4] adversus ydem[5] capitulum ad nostram presenciam, in Sanctum Emericum, ad terminum competentem, racionem contradiccionis eorum reddituros. Et p⟨o⟩st[3] hec, seriem ipsius possessionarie statucionis et reambulacionis ac metarum ereccionis, cum nominibus citatorum, si necesse fuerit, in vestris litteris amicabiliter rescribatis.

Datum in Sancto Emerico, secundo die festi beati Michaelis archangeli, anno domini M^{mo}CCC^{mo}LX^{mo} sexto.

Cuvioșilor bărbați, conventului bisericii fericitei Fecioare din Cluj-Mănăștur, Petru, vicevoievodul Transilvaniei, cu toată prietenia și cinstea cuvenită.

Ne spune chibzuitul bărbat, magistrul Nicolae, arhidiacon de Solnoc, și decan al bisericii Transilvaniei, în numele cinstiților bărbați din

capitlul bisericii Transilvaniei, că o oarecare moşie, Boz numită, aflătoare în comitatul Alba şi ţinută în mîinile acestora, dinspre partea moşiei numite Cergău are mare nevoie de hotărnicirea şi ridicarea semnelor de hotar. Cu privire la care, prin scrisoarea de faţă cerem cu plecăciune prieteniei voastre să trimiteţi pe omul vostru de mărturie vrednic de crezare, în faţa căruia, omul nostru, Ioan zis Aprod de Borsiacabhaza sau Ştefan de Iclod, sau Blasiu, fratele lui Bakou de Mihalţ, sau Ştefan, fiul lui Martin de Totoiu, sau Ioan, fiul lui Benedict de Iara, în lipsa celorlalţi, ducîndu-se la faţa locului pe pomenita moşie numită Bozd, fiind chemaţi în chip legiuit vecinii şi megieşii acesteia, şi fiind ei de faţă, să o hotărnicească după semnele sale de hotar adevărate şi vechi, ridicînd unele noi lîngă cele vechi, unde va fi nevoie, şi ⟨astfel⟩ hotărnicită, despărţită şi deosebită de celelalte moşii să o lase capitlului cu acel drept, cu care se ştie că ţine de ei, ca s-o stăpînească pe veci, dacă nu se face împotrivire din partea cuiva; iar pe împotrivitori, dacă vor fi, să-i cheme împotriva aceluiaşi capitlu, în faţa noastră, la Sîntimbru, la sorocul potrivit, ca să dea seama de temeiul împotrivirii lor. Şi după acestea, să aveţi bunătatea a ne face cunoscut în scrisoarea voastră, în chip amănunţit, cuprinsul acestei treceri în stăpînire de moşie, a hotărnicirii şi a ridicării semnelor de hotar, cu numele celor chemaţi, dacă va fi nevoie.

Dat la Sîntimbru, în a doua zi a sărbătorii fericitului arhanghel Mihail, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi şase.

Arh. Naţ. Magh. Dl. 30 399. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1366.
Transumpt în actul conventului din Cluj-Mănăştur, din 6 octombrie 1366, nr. 145, transcris (cu mici deosebiri de ortografie) în actul capitlului din Oradea din 14 septembrie 13⟨67⟩, nr. 264.

---

[1] Corect: *capituli*.
[2] Scris deasupra rîndului, de aceeaşi mînă.
[3] Rupt cca 0,25 cm; întregit după sens.
[4] Urmează: *in nostram*, tăiate de aceeaşi mînă.
[5] Astfel în transumpt, scris deasupra rîndului, de aceeaşi mînă.

144 **1936 octombrie 6, Timişoara** *(Temeswar, in octavis festi beati Mychaelis archangeli preteritis)*

Ludovic I, regele Ungariei, la plîngerea lui Pavel şi Laurenţiu, fiii lui Petru de Vetiş *(Wetes)*, şi a lui Ladislau, fiul ⟨lui⟩ Pavel, porunceşte magiştrilor Valentin, lectorul bisericii din Strigoniu, şi Nicolae de Debrew să-i pună pe aceştia din nou în stăpînirea pămînturilor lor strămoşeşti, pe care ei — Valentin şi Nicolae de Debrew — le-au dat mai înainte pe nedrept în stăpînirea lui Ioan, fiul lui Pethew de Santău *(Zathow)* şi orăşenilor din Satu Mare *(de Zathmar)*.

Arh. Naţ. Magh. Dl. 8 006. Arh. fam. Ujhelyi. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1238.
Rezumat în actul lui Ştefan Bebek, judele curţii regale, din 12 iunie 1367, Vişegrad, nr. 237.
Originalul actului era prevăzut cu pecetea inelară a regelui Ludovic I.

Nobili viro et honesto Petro, viceuoyuode Transsiluano, amico ipsorum honorando, conventus monasterii ecclesie beate virginis de Clusmonustra amiciciam paratam debito cum honore.

Noveritis nos litteras vestras recepisse in hec verba: ⟨*Urmează actul lui Petru de Oarda, vicevoievodul Transilvaniei, din 30 septembrie 1366, Sîntimbru, nr. 143*⟩. Nos enim, peticionibus vestris annuentes, unacum Johanne, filio Benedicti de Jara, homine vestro, nostrum hominem, videlicet fratrem Henricum, custodem ecclesie nostre, ad premissa exequenda pro testimonio duximus transmittendum, qui, demum ad nos reversi, nobis concorditer retulerunt quod ipsi, sabatto proximo post festum beati Mychaelis archangeli proxime nunc preterito, ad faciem predicte possessionis Bozd vocate[1], vicinis et commentaneis eiusdem universis legitime inibi convocatis et presentibus, accedendo, et eandem per, veras metas et antiquas reambulando novasque iuxta veteres, ubi necesse fuisset, specialiter autem in fine cuiusdam Berch, in cacumine eiusdem, circa quandam metam antiquam, novam metam, et ab inde modicum descendendo in Satis[2], similter unam, et perveniendo ad quandam viam, per quam itur de ipsa villa Bozd in Rengenkeh, iuxta eandem viam, circa metam antiquam, duas metas, quarum una dicte ville Bozd et alia eiusdem ville Rengerkyrh[2] distingerent, erexissent, reambulatamque et ab aliorum possessionibus separatam et distinctam relinquissent eandem ipsi capitulo, eo iure, quo ad ipsum dinosscitur pertinere, perpetuo possidendam, nullo contradictore penitus aparente.

Datum in octavis festi beati Mychaelis archangeli predicti, anno prenotato.

Nobilului și cinstitului bărbat Petru, vicevoievodul Transilvaniei, prietenului lor vrednic de cinste, conventul bisericii mănăstirii fericitei Fecioare ⟨Maria⟩ din Cluj-Mănăștur, cu toată prietenia și cinstea cuvenită.

Aflați că noi am primit scrisoarea voastră cu aceste cuvinte: ⟨*Urmează actul lui Petru de Oarda, vicevoievodul Transilvaniei, din 30 septembrie 1366, Sîntimbru, nr. 143*⟩. Iar noi, încuviințînd cererile voastre, am hotărît să trimitem ca om de mărturie pentru a îndeplini cele de mai sus, împreună cu omul vostru, Ioan, fiul lui Benedict de Iara, pe omul nostru, adică pe fratele Henric, custodele bisericii noastre, care, întorși apoi la noi, ne-au spus într-un glas că ei, ducîndu-se în sîmbăta[3] de curînd trecută de după sărbătoarea fericitului arhanghel Mihail, la fața locului, pe sus-zisa moșie numită Boz, fiind chemați acolo în chip legiuit toți vecinii și megieșii aceleiași ⟨moșii⟩, și fiind ⟨ei⟩ de față, și hotărnicind-o după adevăratele și vechile semne de hotar, au ridicat, acolo unde a fost de trebuință, ⟨semne de hotar⟩ noi lîngă cele vechi, și îndeosebi în capătul unei creste, pe vîrful aceleiași, lîngă un semn de hotar vechi, un nou semn de hotar, și de acolo, coborînd puțin la semănături, de asemenea ⟨au pus⟩ unul, și ajungînd la un drum pe care se merge de la acel sat Boz la Rengenkeh, pe lîngă același drum, lîngă un semn de hotar vechi, ⟨au ridicat⟩ două semne noi, dintre care unul desparte dinspre zisul sat Bozd, iar celălalt, dinspre satul Rengenkeh; și, hotărnicită, despărțită și deosebită de moșiile celorlalți, au lăsat-o capitlului ca să o

stăpînească pe veci, cu acel drept, cu care se ştie că ţine de aceştia, neivindu-se chiar nici un împotrivitor.

Dat la octavele sus-zisei sărbători a fericitului arhanghel Mihail, în anul sus-însemnat.

Arh. Naţ. Magh., Dl. 30 399. Fotocopie la Inst. de Ist. Cluj-Napoca/1366.
Orig., hîrtie, cu urme de pecete rotundă, aplicată în document pe verso.
Transumpt în actul capitlului din Oradea. din 14 septembrie 13⟨67⟩, nr. 264.

---

[1] Scris deasupra rîndului, de aceeaşi mînă.
[2] Astfel în orig.
[3] 3 octombrie ⟨1366⟩.

146 **1366 octombrie 10, Orşova**

Nos, Lodouicus, dei gracia, rex Hungarie, vobis, Petro, vicevaivode Transsiluano, firmiter precipiendo mandamus quatenus, coram testimonio capituli ecclesie Albensis Transsiluane, quod per ipsum capitulum ad id transmittere iubemus, metas possessionum Johannis dicti Tompa, comitis alpium nostrarum de partibus Transsiluanis, Echellev et Thylichke, vocatarum necnon possessionum Johannis, filii Petri de Dyznoyo, Ffeketevyz et Waraliafalu vocatarum, a parte terrarum sub vaivodatu domini Ladislai, vaivode nostri Transalpini, existentium, mediante iustitia reambulando, iustificetis, priusquam iter vestrum arriperetis post nos huc veniendum. Ipsosque tandem in dominio dictarum possessionum et suarum metarum ac pertinentiarum mediante iustitia conservetis pacificos et quietos, nostre maiestatis in persona, et aliud non facturi.

Datum in Orswa, sabbato proximo ante quindenas archangeli Mychaelis, anno domini millesimo CCC^{mo}LX^{mo} sexto.

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, vă punem în vedere şi vă poruncim cu tărie vouă, Petru, vicevoievod al Transilvaniei, ca, mai înainte de a porni la drum spre a veni aici după noi, voi, de faţă cu omul de mărturie al capitlului bisericii de Alba Transilvaniei, care poruncim să fie trimis pentru aceasta de acel capitlu, să lămuriţi, potrivit dreptăţii, semnele de hotar ale moşiilor numite Aciliu şi Tilişca ale lui Ioan, zis Tompa, comitele plaiurilor noastre din părţile Transilvaniei, precum şi pe acelea ale moşiilor numite Săcel şi Orlat ale lui Ioan, fiul lui Petru de Cisnădie, hotărnicindu-le dinspre pămînturile aflătoare sub voievodatul domnului Vladislav, voievodul nostru din Ţara Românească, iar pe sus-numiţii să-i păstraţi, în numele maiestăţii noastre, în pace şi linişte, în stăpînirea ziselor moşii, şi a hotarelor lor şi a ⟨tot⟩ ce ţine de ele, aşa după cum cere dreptatea. Şi altfel să nu faceţi.

Dat la Orşova, în sîmbăta dinaintea celei de a cincisprezecea zi a ⟨sărbătorii⟩ arhanghelului Mihail, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi şase.

Arh. Naţ. Magh., Dl. 5 504.
Transumpt în actul capitlului din Alba Iulia, din 24 noiembrie 1366, nr. 162
EDIŢII: *Ub.*, II, p. 273; *DRH* — D, I, p. 84—85.
REGESTE: *Fejér*, XI, 474; *Documenta Valachorum*, 205, nr. 157.

147 **1366 octombrie 13, Vișegrad**

Nos, comes Stephanus Bubeek, iudex curie domini Lodovici, dei gracia, regis Hungarie, damus pro memoria quod causam quam Ladislaus, filius Simonis de Karul, pro quo Nicolaus, filius Johannis, cum procuratoriis literis capituli ecclesie Waradiensis astitit, contra Ladislaum et Stephanum, filios Stephani de Wythka, pro quibus Jacobus, filius Andree, cum procuratoriis literis conventus de Lelez comparuit, iuxta continenciam priorum literarum nostrarum prorogatoriarum, in octavis festi beati Michaelis archangeli, in facto potencie movere habebat coram nobis, de parcium procuratorum voluntate ad octavas festi beati Georgii martiris nunc venturas sub forma fiende pacis duximus prorogandam.

Datum in Wysegrad, octavo die termini prenotati, anno domini $M^{o}CCC^{mo}$ sexagesimo sexto.

⟨*Pe verso:*⟩ Pro Ladislao, filio Simonis de Karul, contra filios Stephani de Vythka[1], ad octavas festi beati Georgii martiris, prorogatoria.

Noi, comitele Ștefan de Bubek, judele curţii domnului Ludovic din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, dăm de ştire că pricina pe care, potrivit cuprinsului scrisorii noastre de amînare de mai înainte, avea s-o pornească înaintea noastră cu privire la o silnicie, la octavele sărbătorii fericitului arhanghel Mihail[2], Ladislau, fiul lui Simion de Carei, pentru care s-a înfăţişat Nicolae, fiul lui Ioan, cu scrisoarea de împuternicire a capitlului bisericii de Oradea, împotriva lui Ladislau şi Ştefan, fiii lui Ştefan de Wythka, pentru care s-a înfăţişat Iacob, fiul lui Andrei, cu scrisoarea de împuternicire a conventului din Lelez, cu învoirea împuterniciţilor părţilor am hotărît s-o amînăm pe octavele acum viitoare ale sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe[3] pentru a se face împăcare.

Dat la Vişegrad, în a opta zi a sorocului scris mai sus, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi şase.

⟨*Pe verso:*⟩ Scrisoare de amînare la octavele sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe, pentru Ladislau, fiul lui Simion de Carei, împotriva fiilor lui Ştefan de Wythka.

Arh. Naţ. Mag., Dl. (Arh. fam. Károlyi, lad. 26).
Orig., hîrtie, cu fragmente de pecete de închidere, aplicată pe verso.
EDIŢII: *Károlyi*, I, p. 283—284.

---

[1] Astfel în orig.
[2] 6 octombrie 1366.
[3] 1 mai 1367.

148 **1366 octombrie 13, Vișegrad**

Nos, comes Stephanus Bubeek, iudex curie domini Lodovici, regis Hungarie, damus pro memoria quod discussionem reportate seriei cuiusdam communis inquisicionis, quam inter Ladislaum, filium Simonis de Karul, actorem, pro quo Nicolaus, filius Johannis, cum procuratoriis literis capituli ecclesie Waradiensis, ab una, et inter Andream, filium Stephani de Wythka, in causam attractum, parte ex altera, pro quo Nicolaus dictus Forgach, cum procuratoriis literis conventus de Lelez, comparuit, iuxta continenciam priorum literarum nostrarum prorogatoriarum in octavis festi beati Michaelis archangeli, super factis in literis

condam comitis Nicolai, filii Vgrini, pridem similiter iudicis curie regie, contentis, facere tenebamur, in quo eciam termino predictus Ladislaus, actor, quasdam literas adiudicatorias, de capitulo Agriensi excipiendo. coram nobis exhibere tenebatur, de parcium procuratorum voluntate ad octavas festi beati Georgii martiris nunc venturas sub forma fiende pacis duximus prorogandam.

Datum in Wyssegrad, octavo die termini prenotati, anno domini M^{mo}CCC^{mo} sexagesimo sexto.

⟨*Pe verso*:⟩ Pro Ladislao, filio Simonis de Karul, contra Andream, filium Stephani de Vythka[1], ad octavas festi beati Georgii martiris, prorogatoria.

Noi, comitele Ştefan Bubeek, judele curţii domnului Ludovic, regele Ungariei, dăm de ştire că, cu învoirea împuterniciţilor părţilor, am hotărît să amînăm pe octavele acum viitoare ale sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe[2] — pentru a se face împăcarea — cercetarea scrisorii de răspuns privitoare la o cercetare obştească[3], pe care, potrivit cuprinsului scrisorii noastre de amînare de mai înainte, trebuia s-o facem la octavele sărbătorii fericitului arhanghel Mihail[4] — cu privire la faptele cuprinse în scrisoarea răposatului comite Nicolae, fiul lui Ugrin, odinioară ⟨fost⟩ de asemenea jude al curţii regeşti — între Ladislau, fiul lui Simion de Carei, pîrîşul, pentru care s-a înfăţişat Nicolae, fiul lui Ioan, cu scrisoarea de împuternicire a capitlului bisericii de Oradea, pe de o parte, şi între Andrei, fiul lui Ştefan de Vythka, pîrîtul, pentru care s-a înfăţişat Nicolae zis Forgach, cu scrisoarea de împuternicire a conventului din Lelez, pe de altă parte; dar la acel soroc, sus-zisul Ladislau, pîrîşul, a fost dator ca, luînd nişte scrisori de judecată de la capitlul din Agria, să le înfăţişeze înaintea noastră.

Dat la Vişegrad, în a opta zi a sorocului scris mai sus, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi şase.

⟨*Pe verso*:⟩ Scrisoare de amînare pe octavele sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe, pentru Ladislau, fiul lui Simion de Carei, împotriva lui Andrei, fiul lui Ştefan de Wythka.

Arh. Naţ. Mag., Dl. (Arh. fam. Károlyi, lad. 1, nr. 27).
Orig., hîrtie, cu fragmente de pecete aplicată pe verso.
EDIŢII: *Károlyi*, I, p. 284.

---

[1] Astfel în orig.
[2] 1 mai 1367.
[3] Adică cercetare făcută pentru amîndouă părţile.
[4] 6 octombrie 1366.

149 **1366 octombrie 13, Sîntimbru**

Discretis viris et honestis, hono⟨rabili capituli ecclesie⟩[1] Transsiluane, amicis suis honorandis, Petrus, viceuayuoda Transsiluanus, amicicie debitum cum honore.

Vestre discrecionis amicicie presencium serie declaramus quod, cum Bakow, filius Georgii, filii Bere de Hasdad, ⟨Mychaele⟩m[2] dictum Fekethe, Dominicum, filium Emerici, Bartholomeum, filium ⟨Nikolai, Paulum⟩[3], Johannem et Mychaelem, filios Petri, Nicolaum, filium Weÿchv, Nicolaum, filium Oliuerii, Johannem dictum Eles, Stephanum, filium Johannis, et

Jacobum, filium Sỳmonis de eadem, legittime citacionis modum observando ad ⟨prese⟩nciam[2] traxisset in causam, et ipsa causa ⟨tribus prorogacionibus . . .⟩[4] ventilata sew protelata, primo ad octavas festi beati Georgii martiris proxime preteritas, deinde ad octavas festi Penthecostes et ab hinc ad octavas festi Nativitatis beati Johannis Baptiste, de quibus ad octavas festi beati Jacobi ⟨apostoli⟩[2] tunc affuturas dilative prorogata extitisset, ⟨demum quidem . . . ipsis octavis tunc⟩[5] occurrentibus, iuxta continenciam litterarum nostrarum prorogatoriarum easdem octavas ipsam prorogacionem denotanciam, ad nostram accedendo presenciam contra eosdem Mychaelem dictum Fekethe, Dominicum, filium Emerici, Bartholomeum, filium ⟨Nicolai⟩[2], Paulum, Johannem et Mychaelem, filios Petri, Nicolaum ⟨filium Weỳch⟩, Nicolam, filium⟩[6] Oliuerii, Johannem dictum Eles, Stephanum, filium Johannis, et Jacobum, filium Sỳmonis, in figura nostri iudicii proposuerat eo modo quod ipse terciam partem iamdicte possessionis Hasdad de iure, quo ad suam porciónem ⟨pertinet et per⟩tinere[2] deberet, prefatique nobiles in dicta tercia parte occupa⟨tive, racione indivisionalis⟩[7] generacionis ipsorum condescendere fecissent, de qua racione, habere vellet a nobilibus prenotatis, iure exposscente. Quibus perceptis, iidem Dominicus, filius Emerici, Jacobus, filius Symonis, et Mychael, filius Petri, cum s⟨ufficie⟩ntibus[2] litteris vestris procuratoriis, in suis et aliorum nobilium personis, consequen⟨ter coram nobis respondissent⟩[8] ex adverso quod predictus Bakow in ipsa possessione Hasdad non terciam partem, sed quintam partem habere possit, quequidem quinta pars apud manus eiusdem Bakow, cum omne plenitudine sui iuris et dominii, haberetur, ⟨et s⟩uper[9] hoc efficacissima haberent instrumenta, qua, in termino per nos ipsis li⟨tigantibus⟩[1] asignando[10], exhibere prompti essent et parati coram nobis.

Unde nos, auditis proposicionibus, unacum regni nobilibus nobiscum pro tribunali consedentibus, admiseramus iudicantes isto modo quod universa eorum instrumenta sew litteralia munimenta, si qua prefati nobiles in facto iamdicte posses⟨sionis⟩[11] Hasdad haberent confecta et emanata, in octavis festi beati Mychaelis archangeli tunc affuturis, coram nobis exhibere tenerentur contra Bakow prenotatum, quibus visis, iudicium et iusticiam facere valeremus inter partes prenotatas.

Ipsis itaque octavis festi beati Mychaelis archangeli advenientibus, pre⟨notati⟩[11] Jacobus, filius Symonis, Dominicus, filius Emerici, et Mychael, filius Petri, auctoritate procuratoria in personis iamdictorum nobilium comparentes, contra Bakow prenotatum, similiter personaliter adherentem, quasdam litteras vestras patentes, in vigilia festi Ascensionis domini, anno in presenti confectas, formam et tenores litterarum condam Martini, comitis Hunỳadiensis et castellani de Deua, Stephani de Áran, et Petri, filii Pauli de Sancta Cruce, iudicum nobilium comitatus eiusdem, sub anno domini millesimo trecentesimo tricesimo tercio, in festo beati Mychaelis archangeli[12] emanatas, de verbo ad verbum transcribentes[13], nostro iudiciario examini produxerunt, in quarum tenoribus, inter ceteris, comperimus haberi quod, cum Georgius, filius Bere, nobilis de Hasdad, Emericum, Matheum et Petrum, filios Symonis, Stephanum et Johannem, filios Johannis, Nicolaum et Jacobum, filios Symonis, Mychaelem et Nicolaum, filios Stephani, nobiles de eadem Hasdad, ad eorum presenciam in causam trahendo, ordine iudiciario, sextam porciónem tercie partis ipsius possessionis Hasdad, ab eisdem, nomine et titulo sui iuris impsumque iure hereditario contingentem, acquisivisset et acquirere voluisset, licet iidem filii Symonis, Johannis, Symonis et

Stephani hoc ut nullam porcionem possessionariam in eadem possessione Hasdad ipsi filii Bere habuissent, in termino ad hoc deputato, testibus, iuxta consuetudinariam legem ab antiquo probatam, ad hoc requisitis, quibus evidenciorem potuissent ⟨demonstrare⟩[14], secundum decretum eorundem comitis Martini et iudicum nobilium in hac parte, auditis parcium proposicionibus, inpositum et pro lege statutum, coram eisdem comprobare asumpsissent[15] et debuissent; tamen ipsis testibus in conspectu iudiciario eorundem comitis Martini et iudicum nobilium comparentibus et statutis, priusquam eorundem testium examen debitum de iure sequi debuisset, eedem partes, simulcum aliis filiis Bere antedicti, Nicolao videlicet et Blasio, ac Laurencio, filio Peth, de ipsa Hasdad, ex omni permissione iudiciaria, per composicionem proborum virorum partes suas interponencium, in talem pacis et concordie unionem dixissent se devenisse et coram eis devenissent in hunc modum: ut ipsam possessionem Hasdad, cum suis utilitatibus universis, inter se in quinque dividerent porciones quoequales[16], quinta porcione ipsius possessionis Hasdad predictis filiis Bere et Peth cedente, residuis autem quatuor porcinibus ipsius possessionis Hasdad predictis filiis Symonis, Johannis, Symonis et Stephani predictorum iure ipsius divisionis perpetuatis et remanentibus, parti cuilibet et singulis parcium personis in hiisdem[16] suis porcionibus possessionariis contentandis, easdem suas porciones in filios filiorum utendi facultatem haberentur pariter et possessunt; hoc specialiter declarato ut iidem filii Bere et Peth fundos et loca sessionis in eadem possessione Hasdad actenus[16] habita[17] in ipsa possessionaria divisione rehaberent et in eisdem residerent eo modo, quod mensura quantitatis fundorum ipsorum filiorum Bere et Peth funiculo distribucionis, alios quatuor fundos ipsius possessionarie sessionis loca in predicta possessione Hasdad, fundis et sessionibus ipsorum ⟨filiorum⟩[1] Bere et Peth quantitate equivalentes et equivalencia, ipsi filii Symonis, Johannis, Symonis et Stephani, iuxta eleccionem suam, ubicunque in ipsa porcione possessionaria voluissent, meliores et meliora optinuissent[16] et habuissent, quo facto residuum eiusdem possessionarie sessionis inter deterioribus partibus eiusdem, similiter in quinque partes dividere debuissent, quintam porcionem eiusdem ipsis filiis Bere et Peth, quatuor vero porciones residuas predictis filiis Symonis, Johannis, Symonis et Stephani prenotatorum, iure pretacto perpetuando.

Hoc itaque peracto, unam particulam terream, fundo et particule terre Mychaeli, filio Stephani, penes fundum et domum Georgii, filii Bere, existenti, consimilem, circa porcionem ipsorum filiorum Bere et Peth, in deterioribus partibus, modo premisso cessam et existentem, eisdem filiis Bere et Peth, sepedicti filii Symonis, Johannis, Symonis et Stephani in ibi extradari debuissent in deterioribus possessionariis possessionibus preallegatis, pro ipsa particula terrea Mychaelis memorati, in eadem divisione habenda pro eodem Mychaele; tali quidem divisione possessionaria, ut premittitur, facienda, ambe partes contentare debuissent.

Quarum litterarum exhibicionibus factis et revisis, continenciis earundem, partibusque suo modo explanatis, quia per prefatos Georgium, filium Bere, patrem scilicet ipsius Bakow, et Laurencium, filium Peth, racione iamdicte possessionarie porcionis, eosdem filios Symonis, Johannis, Symonis et Stephani predictorum, in presencia ipsius comitis Martini et iudicum nobilium atraxisse, et in quinta ⟨parte⟩[14] ipsius possessionis Hasdad, preter porcionem Mychaelis, filii Stephani, cum eiadem

concordasse adinveniebatur, prout ex serie earundem litterarum comitis et iudicum nobilium predictorum lucide informabamur.

Verum eciam, quia prefatus Bako[16] ad nostram legitimariam[16] requisicionem contra continencias pretactarum litterarum ipsorum comitis et iudicum nobilium ullam racionem protendere valebat efficacem, ideo nos, unacum regni nobilibus nobiscum in indicio consedentibus, eundem Bako, filium Georgii, contra Mychaelem dictum Fekethe, Dominicum, filium Emerici, Bartholomeum, filium Nicolai, Paulum, Johannem et Mychaelem, filios Petri, Nicolaum, filium Weÿchÿ, Nicolaum, filium Oliuerii, Johannem dictum Eles, Stephanum, filium Johannis, et Jacobum, filium Symonis, in causam attractos, in gravamina cause acquisite fore decrevimus convictos, referentibus eciam ipsis Dominico, filio Emerici, Jacobo, filio Symonis, et Mychaeli, filio Petri, in ipsorum et aliorum fratrum ac generacionum eorundem predictorum personis, auctoritate procuratoria, quod ipsi eandem quintam partem dicte possessionis, cum suis utilitatibus, prout patres eorundem cum ipsis filiis Bere et Peth, mediantibus litteraris ipsorum comitis et iudicum nobilium de comitatu de Hunyad, convenissent, excepta porcione ipsius Mychaelis, modo quo supra, ab aliis quinque partibus ipsius possessionis ⟨Hasdad excisa, propter pacificam et tranquilliorem eorundem perseveren⟩ciam[18], in uno loco eidem Bako, unacum fratribus suis, iuxta eleccionem eorundem, iuridice excise et metali distinccione separando extradare vellent.

Unde, cum ad ipsam divisionem faciendam homo noster, sub vestri hominis testimonio, de necessario sit transmittendus, igitur vestram requirimus amiciciam reverenter quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente, Blasius, filius Nicolai de Sugud, per nos specialiter ad hoc transmissas[19], quinto die festi Omnium Sanctorum, nunc proxime venturi, ad faciem eiusdem possessionis Hasdad, vicinis et commentaneis eiusdem universis legitime[16] in ibi convocatis et presentibus, accedendo, eandem possessionem, excepta porcione Mychaelis, filii Mychaelis[20], ut dicitur, extradare, in locis sessionalibus, terris arabilibus, fenetis sew pratis ac silvis, in quinque partes quoequales[16] dividant et sorte intermissa, aut prefatus Bako et alii fratres eiusdem, si in domibus et habitacionibus eorundem manere voluerint, extra terras arabiles et alias utilitates ad dictam quintam partem congruentes et sufficientes, ab aliis partibus metalibus distinccionibus separatas, eisdem committant et relinquant possidendas; vel si ipsi Bako et fratres eiusdem super divisione ipsa possessionaria, per eosdem filios Symonis, Johannis, Symonis et Stephani, predictorum in causam attractorum, factam, contentari nollent, extunc prefatus Bako, cum eisdem fratribus suis, dictam possessionem, Hasdad vocatam, coram vestro et nostro hominibus, in quinque partes quoequales, cum omnibus utilitatibus et pertinenciis quibuslibet dividere teneatur, et facta divisione, iuxta eleccionem in causam attractorum, quatuor partes eiusdem eisdem Mychaeli dicto Fekethe, Dominico, filio Emerici, Bartholomeo, filio Nicolai, Paulo, Johanni et Mychaeli, filiis Petri, Nicolao, filio Weÿchÿ, Nicolao, filio Oliuerii, Johanni dicto Eles, Stephano, filio Johannis, et Jacobo, filio Symonis, cum omnibus earum utilitatibus et utilitatum integritatibus comittat et relinquat perpetuo possidendas. Residua vero quinta parte, similiter cum suis utilitatibus, metali distinccione a prefatis aliis quatuor partibus separata, eidem Bako et fratribus suis remanente, contradiccione eiusdem Bako et aliorum fratrum suorum huic divisioni non obstante.

Et post hec, seriem ipsius possessionarie divisionis ac metarum ereccionis, cum totali suo processu, prout fuerit oportunum[16]; nobis in vestris litteris, ad octavas festi beati Martini confessoris, nunc affuturas, amicabiliter rescribatis.

Datum in Sancto Emerico, octavo die predictarum octavarum festi beati Mychaelis archangeli, anno domini Millesimo trecentesimo sexagesimo sexto.

Chibzuiţilor şi cinstiţilor bărbaţi din cinstitul capitlu al bisericii Transilvaniei, prietenilor săi vrednici de cinstire, Petru, vicevoievodul Transilvaniei, cu toată prietenia şi cinstea.

Facem cunoscut prin ‹scrisoarea› de faţă chibzuinţei prieteniei voastre că, întrucît Bakow, fiul lui Gheorghe, fiul lui Bere de Hăşdat, i-a chemat la judecată înaintea noastră, păstrînd felul legiuitei chemări în judecată, pe Mihail zis Negru, pe Dominic, fiul lui Emeric, pe Bartolomeu, fiul lui Nicolae, pe Pavel, Ioan şi Mihail, fiii lui Petru, pe Nicolae, fiul lui Weychy, pe Nicolae fiul lui Oliver, pe Ioan zis Eles, pe Ştefan, fiul lui Ioan, şi pe Iacob, fiul lui Simion, tot de Hăşdat, şi această pricină a fost dezbătută şi amînată la trei ‹soroace› de amînare, mai întîi la octavele de curînd trecute ale sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe[21], apoi la octavele sărbătorii Rusaliilor[22], şi de atunci la octavele sărbătorii Naşterii fericitului Ioan Botezătorul[23], şi de la acestea a fost amînată din nou la octavele ce vor fi venit atunci ale sărbătorii fericitului apostol Iacob[24]; apoi sosind acele octave, înfăţişîndu-se înaintea noastră, potrivit cuprinsului scrisorii noastre de amînare, care arăta amînarea la aceste octave, împotriva acelora, ‹adică› a lui Mihail zis Negru, a lui Dominic, fiul lui Emeric, a lui Bartolomeu, fiul lui Nicolae, a lui Pavel, Ioan şi Mihail, fiii lui Petru, a lui Nicolae, fiul lui Weychy, a lui Nicolae, fiul lui Oliver, a lui Ioan zis Eles, a lui Ştefan, fiul lui Ioan, şi a lui Iacob, fiul lui Simion, a spus înaintea judecăţii noastre astfel că el ar vrea să stăpînească de drept a treia parte a sus-zisei moşii Hăşdat, care după lege ţine şi trebuia să ţină de partea sa de moşie, dar pomeniţii nobili, sub cuvînt de rudenie devălmaşă, au cotropit zisa a treia parte, pentru care cere socoteală de la sus-însemnaţii nobili, aşa cum cere legea.

Înţelegînd acestea, acei Dominic, fiul lui Emeric, Iacob, fiul lui Simion, şi Mihail, fiul lui Petru, ‹fiind› la fel înaintea noastră, cu o scrisoare de împuternicire a voastră îndestulătoare, în numele lor şi al celorlalţi nobili, au răspuns dimpotrivă că sus-zisul Bakow nu poate să stăpînească a treia parte a moşiei Hăşdat, ci a cincea parte, ‹şi› chiar aceasta a cincea parte se află cu toată deplinătatea dreptului său şi a stăpînirii în mîinile acelui Bakow, şi cu privire la acest lucru ei au acte foarte temeinice, pe care sînt gata şi pregătiţi să le înfăţişeze înaintea noastră la un soroc hotărît de noi acestor împricinaţi.

De aceea, noi, auzind ‹aceste› spuse, judecînd împreună cu nobilii ţării, ce stăteau cu noi în scaunul de judecată, am hotărît în acest fel ca ‹ei›, la octavele care vor veni ale sărbătorii fericitului arhanghel Mihail[25], să fie datori să înfăţişeze înaintea noastră, împotriva sus-numitului Bakow, toate actele sau dovezile lor scrise, dacă pomeniţii nobili le au întocmite şi date cu privire la sus-zisa moşie Hăşdat, ca, văzîndu-le, să putem face judecata şi dreptatea între sus-zisele părţi.

Aşadar, sosind acele octave ale sărbătorii fericitului arhanghel Mihail, sus-numiţii Iacob, fiul lui Simion, Dominic, fiul lui Emeric, şi Mihail, fiul lui Petru, înfăţişîndu-se, în temeiul autorităţii de împuternicire,

în numele sus-zişilor nobili, împotriva sus-însemnatului Bakow, venit de asemenea el însuşi, au adus cu ei înaintea cercetării noastre judecătoreşti o scrisoare deschisă a voastră, dată în ajunul sărbătoririi Înălţării Domnului[26], în anul de faţă, fiind trecut în ea, din cuvînt în cuvînt, forma şi cuprinsul scrisorii răposatului Martin, comitele de Hunedoara şi castelan de Deva, ⟨şi⟩ a lui Ştefan de Uroiu şi Petru, fiul lui Pavel de Cristur, juzii nobililor aceluiaşi comitat, dată în anul domnului o mie trei sute treizeci şi trei, la sărbătoarea fericitului arhanghel Mihail[27], în cuprinsul căreia, între altele, am aflat în mod vădit că, atunci cînd Gheorghe, fiul lui Bere, nobil de Hăşdat, chemînd în judecată înaintea lor, pe Emeric, Matei şi Petru, fiii lui Simion, pe Ştefan şi Ioan, fiii lui Ioan, pe Nicolae şi Iacob, fiii lui Simion, ⟨şi⟩ pe Mihail şi Nicolae, fiii lui Ştefan, nobili de Hăşdat, a cerut şi a vrut să ceară de la ei pe calea judecăţii, în numele şi în temeiul dreptului său, a şasea parte din a treia parte a acelei moşii Hăşdat, care i se cuvenea în puterea dreptului de moştenire, deşi acei fii ai lui Simion, ai lui Ioan, ai lui Simion şi ai lui Ştefan se îndatoraseră şi se legaseră să dovedească în faţa lor, cît vor putea mai limpede, la un soroc hotărît anume pentru aceasta, cu martori chemaţi pentru aceasta, după legea obişnuelnică ⟨a ţării⟩ recunoscută din vechime, potrivit cu hotărîrea ⟨judecătorească⟩ a acelui comite Martin şi a juzilor nobililor, statornicită ca lege, ⟨şi⟩ dată în această privinţă după ascultarea cuvîntului părţilor, ⟨faptul⟩ că acei fii ai lui Bere nu au avut nici o parte de moşie în acea moşie Hăşdat. Totuşi, în cele din urmă, după ce s-au înfăţişat martorii şi au stat în chip legiuit în faţa acelui comite Martin şi a juzilor nobililor, ca judecători, înainte de a se trece la cercetarea cuvenită de drept a acelor martori, pomenitele părţi, împreună cu ceilalţi fii ai lui Bere, anume cu Nicolae şi cu Blasiu, precum şi cu Laurenţiu, fiul lui Peth, tot de Hăşdat, au spus că ajunseseră, şi au ajuns ⟨şi⟩ în faţa lor, cu îngăduinţa lor judecătorească, la o împăcare şi legătură de învoială, prin împăciuirea unor bărbaţi cinstiţi, ce au mijlocit înţelegerea dintre părţi în chipul acesta: ca să împartă între dînşii în cinci părţi de aceeaşi mărime moşia Hăşdat, împreună cu toate folosinţele sale, a cincea parte a acelei moşii Hăşdat lăsînd-o amintiţilor fii ai lui Bere şi ai lui Peth, iar celelalte patru părţi rămase din acea moşie Hăşdat trecînd pe veci şi rămînînd sus-zişilor fiii ai sus-zişilor Simion, Ioan, Simion şi Ştefan, în temeiul acelei împărţiri, fiecare parte şi fiecare ins ⟨făcînd parte⟩ în acele părţi trebuind să se mulţumească cu acele părţi ale lor de moşie, pe care părţi ale lor să aibă voie de a le folosi şi, totodată, a le stăpîni întru fiii fiilor lor. S-a arătat în chip osebit ⟨acest lucru⟩ că, numiţii fii ai lui Bere şi Peth vor dobîndi din nou prin acea împărţire de moşie locurile de curte şi locurile de sesie pe care le-au avut pînă atunci în acea moşie Hăşdat, şi că vor locui ⟨şi⟩ de atunci înainte pe ele, în aşa fel că, măsurînd întinderea locurilor de curte a acelor fii ai lui Bere şi al lui Peth cu funia de împărţire, sus-zişii fii ai lui Simion, ai lui Ioan, ai lui Simion şi ai lui Ştefan, să primească şi să aibă la alegerea lor, alte patru locuri de curte şi locuri de sesie din cele mai bune în pomenita mosie Hăşdat, de aceaşi întindere cu locurile de curte şi sesiile acelor fii ai lui Bere şi Peth, oriunde ar voi, în acea parte de moşie. După ce se va fi făcut aceasta, partea rămasă, mai puţin bună a aceleiaşi sesii de moşie, trebuia de asemenea împărţită în cinci părţi, a cincea parte a ei dîndu-se pe veci, în temeiul dreptului pomenit, acelor fii ai lui Bere şi Peth, iar celelalte patru părţi pomeniţilor fii ai lui Si-

mion, ai lui Ioan, ai lui Simion şi ai lui Ştefan. După săvîrşirea acestora, des-amintiţii fii ai lui Simion, ai lui Ioan, ai lui Simion şi ai lui Ştefan, trebuiau să taie acolo pentru acei fii ai lui Bere şi Peth, din sus-zisele bucăţi mai puţin bune ale sesiei de moşie, o bucată de pămînt asemenea ca întindere cu locul de curte şi partea de pămînt a lui Mihail, fiul lui Ştefan, ce se află lîngă curtea şi casa lui Gheorghe, fiul lui Bere, în apropierea părţii acelor fii ai lui Bere şi Peth care s-au tăiat şi este din bucăţile mai puţin bune, în chipul arătat mai sus, în schimbul acelei părţi de pămînt a pomenitului Mihail, ce trebuia să fie dobîndită în acea împărţeală de către acel Mihail; iar amîndouă părţile s-au mulţumit cu acea împărţeală de moşie, făcută cum s-a arătat mai sus.

Făcîndu-se înfăţişarea acestei scrisori şi citindu-i-se cuprinsul, şi părţile fiind lămurite în acest fel, deoarece, după cum am aflat limpede din cuprinsul acelei scrisori a comitelui şi juzilor nobililor sus-zişi, pomeniţii Gheorghe, fiul lui Bere, adică tatăl acelui Bakow, şi Laurenţiu, fiul lui Peth, pentru sus-zisa parte de moşie, i-a adus în judecată înaintea acelui comite Martin şi a juzilor nobililor pe acei fii ai lui Simion, ai lui Ioan, ai lui Simion şi ai lui Ştefan, sus zişi, şi s-au înţeles între ei în privinţa celei de-a cincea părţi a acelei moşii Hăşdat, în afară de partea lui Mihail, fiul lui Ştefan; şi, într-adevăr, întrucît pomenitul Bakow, la cercetarea noastră ⟨judecătorească⟩ legiuită nu a putut să arate nici un temei sigur împotriva cuprinsului pomenitei scrisori a acelui comite şi a juzilor nobililor, de aceea noi am hotărît, stînd la judecată împreună cu nobilii ţării, ca acel Bakow, fiul lui Gheorghe, să fie osîndit la gloaba pricinii cîştigate, împotriva pîrîţilor: Mihail zis Negru, Dominic, fiul lui Emeric, Bartolomeu, fiul lui Nicolae, Pavel, Ioan şi Mihail, fiii lui Petru, Nicolae, fiul lui Weychy, Nicolae, fiul lui Oliver, Ioan zis Eles[28], Ştefan, fiul lui Ioan, Iacob, fiul lui Simion, spunînd încă acei Dominic, fiul lui Emeric, Iacob, fiul lui Simion, şi Mihail, fiul lui Petru, în temeiul autorităţii de împuternicire, în numele lor şi al celorlalţi fraţi şi rude ale lor, sus-zise, că ei, pentru statornicia paşnică şi mai liniştită a lor, aşa precum părinţii lor s-au înţeles cu acei fii ai lui Bere şi Peth potrivit scrisorii comitelui şi a acelor juzi ai nobililor din comitatul Hunedoara, vor să dea acelui Bakow şi fraţilor săi, la alegerea lor, acea a cincea parte din zisa moşie, împreună cu folosinţele ei fără însă partea lui Mihail, scoasă, precum s-a arătat mai sus, din celelalte patru părţi ale acelei moşii ⟨numite⟩ Hăşdat, într-un singur loc, scoasă legiuit ⟨şi⟩ despărţită prin semne de hotar despărţitoare.

Aşadar, întrucît este de trebuinţă să fie trimis omul nostru, sub mărturia omului vostru, spre a face această despărţire ⟨de moşie⟩, de aceea, prin scrisoarea de faţă cerem cu plecăciune prieteniei voastre să trimiteţi omul vostru de mărturie vrednic de crezare, înaintea căruia, Blasiu, fiul lui Nicolae de Ciugudul de Jos, trimis în mod osebit de noi, ducîndu-se în a cincea zi a sărbătorii Tuturor Sfinţilor[29], ce va veni curînd, la faţa locului pe acea moşie Hăşdat, ⟨şi⟩ chemînd acolo în chip legiuit pe toţi vecinii şi megieşii ei, şi fiind ei de faţă, să împartă în cinci părţi la fel de mari, prin tragere la sorţi, locurile de sesie, pămînturile de arătură, fînaţurile sau rîturile şi pădurile din acea moşie, lăsînd la o parte bucata lui Mihail, fiul lui Ştefan, scoasă după cum s-a spus. Dacă sus-zisul Bakow şi fraţii lui ceilalţi vor să rămînă în casele şi sălaşurile lor, atunci să le statornicească şi să le lase, în afară de pămînturile de arătură, şi celelalte folosinţe cuvenite şi îndestulătoare la zisa a cincea parte, deosebite de celelalte părţi prin semne despărţi-

toare de hotar, spre a le stăpîni pe veci. Iar dacă acel Bakow și frații lui nu vor fi mulțumiți în privința acestei împărțiri de moșie, făcută de sus-zișii pîrîți, acei fii ai lui Simion, Ioan, Simion și Ștefan, atunci pomenitul Bakow, împreună cu acei frați ai lui, să fie dator să impartă, înaintea omului vostru și al nostru, acea moșie numită Hășdat, împreună cu toate folosințele și cele ce țin de ea, în cinci părți la fel de mari, și făcută această împărțeală, după alegerea acelor pîrîți, să statornicească și să lase acelora, lui Mihail zis Negru, lui Dominic, fiul lui Emeric, lui Bartolomeu, fiul lui Nicolae, lui Pavel, Ioan și Mihail, fiii lui Petru, lui Nicolae, fiul lui Weychy, lui Nicolae, fiul lui Oliver, lui Ioan zis Eles, lui Ștefan, fiul lui Ioan, și lui Iacob, fiul lui Simion, patru părți ale acelei ⟨moșii⟩, împreună cu toate folosințele lor și întregimea folosințelor, spre a le stăpîni pe veci. Iar a cincea parte rămasă, de asemenea cu folosințele ei, deosebite de celelalte patru părți pomenite prin semne despărțitoare, de hotar, rămînînd acelui Bakow și fraților săi, fără a ține seama de împotrivirea acelui Bakow și a celorlalți frați ai săi la această împărțeală.

Și după acestea, să ne faceți cunoscut în scris, cu prietenie, în scrisoarea voastră, la octavele sărbătoririi fericitului Martin mărturisitorul, care vor veni, ⟨și⟩ după cum va fi de cuviință, desfășurarea acestei împărțiri de moșie și ridicări de semne de hotare, cu întregul său mers.

Dat la Sîntimbru, în a opta zi a sus-ziselor octave ale sărbătorii fericitului arhanghel Mihail, în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și șase.

Arh. Naț. Magh., Dl. 30 626. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca, 1333. Transummt în actul capitlului din Alba Iulia, din 18 noiembrie 1366, nr. 160.

EDIȚII: *Hunyadm.*, V, p. 84—89, (cu foarte multe greșeli de lectură și de tipar, datorită faptului că editorul s-a folosit de o copie-transumpt din 1762 a capitlului din Alba Iulia).

---

[1] Rupt și pată de umezeală cca 2 cm; întregit după sens.
[2] Rupt cca 1 cm; întregit pe baza contextului.
[3] Rupt și pată de umezeală cca 2 cm; întregit pe baza contextului.
[4] Rupt cca 6 cm; întregit în parte după *Hunyadm.*, p. 84.
[5] Rupt cca 7 cm; întregit parțial, după sens.
[6] Rupt cca 5 cm; întregit pe baza contextului.
[7] Rupt și pată de umezeală cca 4 cm; întregit după sens.
[8] Rupt și pată de umezeală cca 4 cm; întregire probabilă.
[9] Rupt și pată de umezeală cca 0,25 cm; întregit după sens.
[10] Corect: *assignando.*
[11] Pată de umezeală cca 1 cm; întregit după sens.
[12] Scris deasupra rândului de aceași mînă.
[13] Corect: *transscribentes.*
[14] Lacună de cca 0,25 cm din cauza îndoiturii pergamentului; lectură probabilă.
[15] Corect: *assumpsisset.*
[16] Astfel in transumpt.
[17] Corect: *habitos.*
[18] Rupt, îndoit și pată de umezeală cca 15 cm; întregit după *Hunyadm.*
[19] Corect: *transmissus.*
[20] Corect: *Stephani.*
[21] 1 mai 1366.
[22] 1 iunie 1366.
[23] 1 iulie 1366.
[24] 1 august 1366.
[25] 6 octombrie 1366.
[26] 14 august 1366.

[27] 1333 septembrie 29.
[28] Ascuţit, tăios.
[29] 5 noiembrie 1366.

150 **1366 octombrie 13, Sîntimbru.**

Religiosis viris et honestis, conventui ecclesie beate Marie virginis de Kulus, amicis suis, Petrus, vicewoyuoda Transsiluanus, amiciciam paratam.

Vestram petimus amiciciam diligenter per presentes, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente, Michael, filius Jacobi de Sancto Egidio, vel Johannes, filius Jwanka de Sancto Nicolao, aut Laurencius de Chazar, seu Johannes de Dengeleg, aliis absentibus, homo noster, magistrum Petrum, Ladislaum, filium Thome de Zenthiuan, Simonem et Leukus, filios Ladislai dicti Wos de Kezu, contra magistrum Ladislaum, similiter Wos dictum, de Sancto Egidio in nostram citet presenciam ad octavas festi beati Martini confessoris nunc affuturas; et post hec, diem et locum ipsius citacionis, nomina citatorum, cum termino assignato, nobis in vestris litteris amicabiliter rescribatis.

Datum in Sancto Emerico, in quindenis festi beati Michaelis Arhangeli, anno domini M° CCC^{mo} LX° VI°.

Cuvioşilor şi cinstiţilor bărbaţi, conventului bisericii fericitei Fecioare Maria din Cluj-Mănăştur, prietenilor săi, Petru, vicevoievodul Transilvaniei, cu toată prietenia.

Prin cele de faţă rugăm stăruitor prietenia voastră să trimiteţi spre mărturie omul vostru vrednic de crezare, în faţa căruia, omul nostru, Mihail, fiul lui Iacob de Sîntejude, sau Ioan, fiul lui Iwanka de Sînnicoară, ori Laurenţiu de Cesariu sau Ioan de Dindeleag, în lipsa celorlalţi, să cheme înaintea noastră, la octavele acum viitoare ale sărbătorii fericitului Martin Mărturisitorul[1], pe magistrul Petru, pe Ladislau, fiul lui Toma de Sîntioana, pe Simion şi Leukus, fiii lui Ladislau zis Wos de Chesău, ⟨ca să stea⟩ faţă cu magistrul Ladislau, zis de asemenea Wos, de Sîntejude. Iar după acestea, să aveţi bunătatea să ne răspundeţi în scrisoarea voastră, despre ziua şi locul acelei chemări, despre numele celor chemaţi şi sorocul hotărît.

Dat la Sîntimbru, în a cinsprezecea zi după sărbătoarea fericitului arhangel Mihail, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi şase.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. fam. Wass, fasc. XXXVIII, nr. 32. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca 1366.
Transumpt în actul conventului din Cluj-Mănăştur, din 1 noiembrie 1366, nr. 154.

[1] 18 noiembrie.

151 **1366 octombrie 13, ⟨Alba Iulia⟩**

Nos, capitulum ecclesie Transsiluane, significamus tenore presencium quibus expedit universis quod Anthonius, filius Nicolai, famulus comitis Erdeu, in persona eiusdem domini sui et filiorum suorum ad nostram

accedens presenciam, nobis dixit protestando quod universi vicini et commetanei possessionis ipsorum Arankuth vocate, sine consensu et permissione dominorum suorum, potencialiter fructus et quaslibet utilitates unterentur et fruerentur, in preiudicium et gravamen dominorum suorum predictorum. Unde, faciendo protestacionem, prohibuit universos vicinos et commetaneos predicte possessionis Arankuth ab ulteriori usu ac percepcione fructum et quarumlibet utilitatum eiusdem, testimonio presencium, coram nobis. Super quo, litteras nostras protestatorias eisdem dominis suis petit emanari, quas nos eisdem concessimus communi iusticia suadente.

Datum in quindenis festi beati Mychaelis archangeli, anno domini M° CCC^{mo} LX^{mo} sexto.

Noi, capitlul bisericii Transilvaniei, prin cuprinsul celor de față facem cunoscut tuturor cărora se cuvine că Anton, fiul lui Nicolae, slujitorul comitelui Erdeu, înfățișîndu-se înaintea noastră în numele stăpînului său și al fiilor săi, ne-a spus în chip de întîmpinare că toți vecinii și megieșii moșiei acelora numită Aruncuta se folosesc și iau cu sila roadele și toate folosințele ⟨acesteia⟩, fără îngăduința și încuviințarea stapînilor săi, spre paguba și dauna sus-zișilor săi stăpîni. Drept aceea, făcînd întîmpinarea, a oprit în fața noastră, prin mărturia celor de față, pe toți vecinii și megieșii sus-zisei moșii Aruncuta de la folosirea și culegerea pe mai departe a roadelor și a oricăror folosințe ale acelei ⟨moșii⟩ și ne-a cerut să dăm, cu privire la aceasta, scrisoarea noastră de întîmpinare pentru stăpînii săi, pe care noi le-am dat-o, după cum sfătuiește dreptatea obștească.

Dat în cincisprezecea zi după sărbătoarea fericitului arhanghel Mihail, în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și șase.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. fam. Suky, fasc. nr. 4. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca / 1366.
Orig. hîrtie, cu urme de pecete aplicată pe verso.
REGESTE: *Petrichevich*, I 2. p. 350, nr. 1 832.

152 **1366 octombrie 22, Oarda de Jos**

Petrus, vicevoyvoda Transsilvanus, nobilibus viris magistris Johanni dicto Bothus, Jacobo de Drag et Jacobo de Bethleem, proximis et amicis suis, salutem cum honore.

Vestre proximitatis amicitiam requirimus nichilominusque mandamus firmiter per presentes quatenus statim visis presentibus, prout vos, magister Jacobe, fide imbuistis homini nostro, secundum dicationem eiusdem de vestris possessionibus extradari facientes, alioquin iuxta continentiam literarum regalium nos procedere oportebit; aliud igitur non facturi in premissis.

Datum in Waradia, feria quinta proxima post festum beati Galli confessoris, anno domini M. CCC. LX. sexto.

Petru, vicevoievodul Transilvaniei, nobililor bărbați, magiștrii Ioan zis Bothus[1], Iacob de Dragu și Iacob de Beclean, rudele și prietenii săi, sănătate și cinste.

Cerem de la prietenia voastră de rude apropiate și, totodată, ⟨vă⟩ poruncim cu tărie prin cele de față ca, îndată ce veți vedea ⟨scrisoarea⟩

aceasta, aşa precum voi, magistre Iacob, aveţi încredere în omul nostru, să puneţi să i se dea ⟨omului nostru⟩ din moşiile voastre potrivit cu aşezarea dării ⟨ce o va face⟩ acesta, altminteri noi va trebui să purcedem potrivit cuprinsului scrisorii regeşti. Altfel să nu faceţi, aşadar, în cele de mai sus.

Dat la Oarda, în joia de după sărbătoarea fericitului Gall Mărturisitorul, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi şase.

Arh. Naţ. Magh., Dl. 73 716.
Orig., hîrtie, cu fragmente de pecete aplicate pe verso.
EDIŢII: *Teleki*, I, p. 147—148.

---

[1] Măciucaşul.

153 **1366 octombrie 29, Oarda de Jos**

Petrus, vicevoyvoda Transsilvanus, universis vicecastellanis, officialibus, item populis de sub castris ac aliis villis regalibus sub honore voyvodatus existentibus; quibus presentes ostenduntur, salutem cum honore.

Noveritis, nobis domino nostro rege[1] literatorie dedisse in mandatis quod nos, unacum domino Paulo, preposito Cybiniensi, ire personaliter deberemus et a vobis omnibus, iuxta taxationem eiusdem, iura regalia exigere deberemus; et quia nos, propter presentem debilitatem nostram, ad ipsa mandata regalia personaliter ire non valuimus, ideo magistrum Ladislaum, vices nostras gerentem, nostra in persona duximus transmittendum, quare mandamus vobis firmiter per presentes, quatenus in nullo eidem domino preposito in dicta exactione iurium regalium[2] contradicere presumatis ac dictam collectam plenariter reddere debeatis, alioquin, iuxta mandatum regium, super vos incompassibiliter cum omni vestro gravamine exigi faciemus; aliud igitur non facturi.

Datum in Varadia, secundo die festi beatorum Simonis et Jude apostolorum, anno domini M. CCC. LX. sexto.

Petru, vicevoievodul Transilvaniei, tuturor vicecastelanilor, slujbaşilor şi, de asemenea, oamenilor de pe lîngă cetăţi şi din alte sate regeşti aflătoare sub atîrnarea voievodatului, cărora li se arată această scrisoare, sănătate cu ⟨toată⟩ cinstea.

Aflaţi că domnul nostru, regele, ne-a dat poruncă în scris să fim datori a merge noi înşine, dimpreună cu domnul Pavel, prepozitul de Sibiu, şi a cere de la voi toţi drepturile regeşti după preţuirea aceluiaşi ⟨prepozit⟩. Dar fiindcă, din pricina bolii de care suferim acum, n-am putut merge noi înşine ⟨să împlinim⟩ porunca regească, am hotărît să trimitem, în numele nostru, pe locţiitorul nostru, anume pe magistrul Ladislau. Drept aceea, prin ⟨scrisoarea⟩ de faţă vă poruncim cu tărie să nu cutezaţi a vă împotrivi întru nimic zisului domn prepozit cu prilejul pomenitei strîngeri a drepturilor regeşti, şi să fiţi îndatoraţi a vărsa în întregime acea dare; altminteri, potrivit poruncii regelui, vom pune să se ia de la voi fără milă ⟨acea dare⟩, cu toată împovărarea voastră. Aşadar, altfel să nu faceţi.

Dat la Oarda, a doua zi după sărbătoarea fericiţilor apostoli Simion şi Iuda, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi şase.

Arh. Naţ. Magh., Dl. 73 717.
Orig., hîrtie, cu urme de pecete aplicată pe verso.
EDIŢII: *Teleki*, I, p. 148, *Ub.*, II, p. 274.

---

[1] Corect: *dominum nostrum regem.*
[2] Urmează: *presumpma;* tăiat de aceeaşi mînă.

154 **1366 noiembrie 1, ⟨Cluj-Mănăştur⟩**

Nobili viro et honesto Petro; vicewoyvode Transsilvano, conventus monasterii beate Marie virginis de Clusmunustra, oraciones in domino.

Noveritis nos litteras vestras recepisse, honore quo decuit, in hec verba: ⟨*Urmează actul lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, din 13 octombrie 1366, Sîntimbru, nr. 150*⟩.

Nos enim, iustis et legitimis peticionibus vestris annuentes, ut tenemur, unacum predicto Johanne de Dengelek, homine vestro, nostrum hominem, fratrem Laurencium de medio nostri ad premissa fideliter peragenda duximus transmittendum. Demum, exinde ad nos reversi, nobis consona voce retulerunt quod ipsi, sexta feria proxima, videlicet ante festum Omnium Sanctorum proxime nunc preteritum, magistrum Petrum, Ladislaum, filium Thome de Zenthiuan, Simonem et Leukus, filios Ladislai dicti Wos de Kezu, quemlibet eorum in facie pronominate possessionis porcionarie Zenthywan[1] vocate contra annotatum magistrum, Ladislaum dictum Wos de Sancto Egidio, ad vestre nobilitatis citassent presenciam, octavas vero festi beati Martini confessoris proxime venturas partibus coram vobis pro termino comparendi assignando.

Datum tercio die termini prenotati, anno domini ut supra.

⟨*Pe verso, de aceeaşi mînă:*⟩ Nobili viro et honesto Petro, vicewoyvode Transsilvano, pro magistro Ladislao dicto Wos de Sancto Egidio, contra magistrum Petrum, Ladislaum, filium Thome de Zenthyuan[1], Simone et Leukus, filos Ladislai dicti Wos de Kezu, ad octavas festi beati Martini confessoris, citatoria.

⟨*Pe verso, de o altă mînă, contemporană:*⟩ Petrus rufus et Leukes[1] non venerunt, aut in octavis b⟨eati⟩ G⟨eorgii⟩ racionem exhibicione litterarum, vel nos divisionem facere tenebimur.

Nobilului şi cinstitului bărbat Petru, vicevoievodul Transilvaniei, conventul mănăstirii fericitei Fecioare Maria din Cluj-Mănăştur, rugăciuni întru Domnul.

Aflaţi că am primit cu cinstea cuvenită, scrisoarea voastră, cu acest cuprins: ⟨*Urmează actul lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, din 13 octombrie 1366, nr. 150*⟩.

Iar noi, dînd ascultare, precum sîntem datori, dreptelor şi legitimelor voastre cereri, am hotărît să trimitem spre mărturie, din mijlocul nostru, dimpreună cu sus-zisul Ioan de Dindeleag, omul vostru, pe omul nostru, pe fratele Laurenţiu, spre a duce la îndeplinire întocmai cele de mai sus. ⟨Aceştia⟩, întorcîndu-se apoi de acolo la noi, ne-au spus într-un glas că în vinerea cea mai apropiată, adică ⟨vinerea⟩ dinaintea sărbătorii Tuturor Sfinţilor[2], de curînd trecută, ei au chemat pe bucata de moşie numită Sîntioana, pe magistrul Petru, pe Ladislau, fiul lui Thoma de Sîntioana, pe Simion şi Leukus, fiii lui Ladislau zis Wos de Chesău, pe fiecare din ei, înaintea nobleţei voastre, ca să stea faţă cu sus-zisul ma-

gistru, Ladislau zis Wos de Sîntejude, hotărînd părţilor ca soroc la înfăţişare înaintea voastră octavele în curînd viitoare ale sărbătorii fericitului Martin Mărturisitorul[3].

Dat în a treia zi după pomenitul soroc, în anul Domnului de mai sus.

⟨*Pe verso, de aceeaşi mînă:*⟩ Nobilului şi cinstitului bărbat Petru, vicevoievodul Transilvaniei, scrisoare de chemare ⟨în judecată⟩ la octavele sărbătorii fericitului Martin Mărturisitorul, pentru magistrul Ladislau zis Wos de Sîntejude, împotriva magistrului Petru, a lui Ladislau, fiul lui Toma de Sîntioana, a lui Simion şi Leukus, fiii lui Ladislau zis Wos de Chesău.

⟨*Pe verso, de o altă mînă, contemporană:*⟩ Petru cel Roşu şi Leukus n-au venit ⟨şi⟩ ori ⟨vor da socoteală⟩ prin înfăţişarea scrisorii la octavele f⟨ericitului⟩ G⟨heorghe⟩[4], ori va trebui să facem noi împărţeala.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. fam. Wass, fasc. XXXVIII, nr. 32. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca / 1366.
Orig., hîrtie, cu urme de pecete aplicată pe verso.

---

[1] Astfel în orig.
[2] *30* octombrie.
[3] *10* noiembrie.
[4] *1* mai.

155 **1366 noiembrie 9, Şemlacu Mare**

Nos, Lodouicus, dei gratia, rex Hungarie, memorie commendantes tenore presentium significamus quibus expedit universis quod nos, advertentes qualiter benignitas regia, interdum, iuris vigorem misericordia et mansuetudinis virtute temperans, solet ignoscere, quam ulcisci, Ladizlao, filio Petri de Panyla, comitatus Zothmariensis, seu eius capiti in facto potenciali, in quo idem contra Nicolaum, filium Nicolai de Damanhyda, in congregacione generali magnifici viri, domini Nicolai Konth, regni nostri palatini, prope villam Gelienus vocata, universitati nobilium eiusdem Zothmar et Wgacha comitatuum, pridem celebrata, racione cuiusdam possessionarie porcionis inpignoraticie in dicta Panyla habite, convictus et aggravatus fore dignoscebatur, graciam fecimus specialem; volentes et serie, presencium committentes, ut prefatum Ladislaum[1], filium Petri, occasione dicti facti potentialis, quoad capitis sui penam, nullus omnino hominum possit vel presumpmat in iudicio vel extra, contra formam premisse gracie nostre sibi facte, molestare, impedire et aggravare; litteras eciam quaslibet contra caput suum se tendentes, cassentes, viribus reliquimus cariturás.

Datum in Mezesomlio, die crastino octavarum festi Omnium Sanctorum, anno domini M. CCC. LXVI.

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, prin cuprinsul celor de faţă dăm de ştire şi facem cunoscut tuturor cărore se cuvine că noi, luînd aminte că bunăvoinţa regească, înfrîngînd uneori asprimea legii prin milostivire şi prin virtutea îndurării, obişnuieşte ⟨mai degrabă⟩ să ierte, decît să pedepsească, am făcut osebită milostivire lui Ladislau, fiul lui Petru de Panyla, din comitatul Satu Mare, şi capului său ⟨primejduit⟩ pentru silnicia de care se ştie că a fost dovedit şi osîndit în

adunarea obştească a măritului bărbat, domnul Nicolae Konth, palatinul regatului nostru, ţinută mai înainte aproape de satul numit Gelienus cu obştea nobililor din comitatele Satu Mare şi Ugocea, în pricina cu Nicolae, fiul lui Nicolae de Domohida, pentru o bucată de moşie zălogită, aflătoare pe zisa ⟨moşie⟩ Panyla, poruncind şi hotărînd noi prin această scrisoare ca nici un om să nu poată sau să cuteze, fie prin judecată sau în afară de judecată, să tulbure, să împiedice şi să asuprească pe pomenitul Ladislau, fiul lui Petru, în legătură cu zisul fapt de silnicie, în ce priveşte pedeapsa asupra capului său, împotriva cuprinsului sus-zisei noastre milostiviri făcute lui; iar orice scrisori îndreptate împotriva capului său, le-am hotărît zadarnice şi lipsite de putere.

Dat la Şemlac, a doua zi după octavele sărbătorii Tuturor sfinţilor, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi şase.

Înainte de 1834, actul se păstra în arhiva episcopiei din Pécs.
Orig., perg., cu urme de pecete din ceară roşie.
EDIŢII: *Fejér*, IX/3, p. 546; *Hurmuzaki — Densuşianu*, I/2, p. 135—136.

---

[1] Astfel în text.

156 — 1366 noiembrie 9 *(feria secunda proxima ante festum beati Martini confessoris)*

Ludovic I, regele Ungariei, porunceşte magistrului Nicolae de Debrew, unul dintre judecătorii săi, ca, potrivit şi scrisorii reginei Elisabeta, în prezenţa unuia dintre fiii lui Bricciu de Bátor, omul său, şi a omului de mărturie al capitlului de Oradea, *(Waradiensis)*, să pună din nou pe Pavel şi Laurenţiu, fiii lui Petru de Vetiş *(Wetes)*, în stăpînirea pămînturilor lor, date mai înainte pe nedrept oraşului Satu Mare *(civitate Zathmariensi)* de acelaşi Nicolae de Debrew.

Arh. Naţ. Magh. Dl. 8 006. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca / 1238.
Rezumat în actul lui Ştefan Bebek, judele curţii regale, din 12 iunie 1367, Vişegrad, nr. 237.

157 — **⟨1366⟩ noiembrie 11, Timişoara**

Ludovicus, dei gratia, rex Hungarie.

Fidelitati vestre firmiter precipiendo mandamus quatenus ista via vestra, in qua pro nunc cum gente nostra in terra Bulgarie laboratis, expedita, dimissaque in tuto statu civitate nostra Bidiniense et eius districtu, vos personaliter ad nos veniatis, gentem autem nostram et milites nostros omnes, si pro ipsius civitatis aut eius districtus tuitione non fuerint necessarii, ad nos reverti permittatis; et si forte aliquos ex nostris militibus velletis ibidem aput[1] vos retinere, tunc retineatis Georgium, filium condam Andree vayvode et Thomplinum, cum gente eorundem, quos si non possetis cum pecunia nostra aput[1] vos habita sustentare, tunc nobis significetis quid vel quantum eis de pecunia destinemus. Aliud igitur non facturi.

Datum in Themuswar, in die sancti Martini confessoris.

⟨*Pe verso:*⟩ Fideli nostro baroni Benedicto, bano regni nostri Bulgarie.

⟨*Sub pecete:*⟩ Relatio Kont palatini.

Ludovic din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei.

Vă punem în vedere şi poruncim cu străşnicie credinţei voastre ca, terminînd acest marş al vostru, în care vă osteniţi acum împreună cu oastea noastră în ţara Bulgariei, şi lăsînd în siguranţă oraşul nostru Vidin şi ţinutul lui, să veniţi voi înşivă la noi, iar oastea noastră şi toţi ostaşii să-i lăsaţi să se înapoieze la noi, dacă nu vor fi trebuitori pentru apărarea acelui oraş sau a ţinutului său. Şi dacă veţi voi să opriţi la voi pe vreunii din ostaşii noştri, atunci să-i opriţi pe Gheorghe, fiul răposatului Andrei voievodul[2], şi pe Thomplinus, cu oastea lor, ⟨iar⟩ dacă nu-i veţi putea întreţine pe aceştia cu banii noştri aflaţi asupra voastră, atunci să ne înştiinţaţi cîţi bani să trimitem pentru ei. Şi altfel să nu faceţi.

Dat la Timişoara, în ziua sfîntului Martin Mărturisitorul.

⟨*Pe verso:*⟩ Credinciosului nostru baron Benedict, banul ţării noastre Bulgaria.

⟨*Sub pecete:*⟩ Darea de seamă a palatinului Kont.

Arh. Naţ. Magh. Dl. (Col. Muz. Naţ. Magh.).
Orig., hîrtie, cu urme de pecete de închidere inelară, aplicată pe verso.
EDIŢII: *Századok*, 1900, p. 606—607 (cu data greşită: 11 noiembrie 1368); Holban, *Contribuţii*, p. 25, (rectifică data greşită din *Századok*).

---

[1] Astfel în orig.
[2] Andrei Laczkfi, voievodul Transilvaniei (1356—1359).

158 **1366 noiembrie 15, Sîntimbru**

Discretis viris et honestis, honorabili capitulo Albensis ec⟨clesie⟩[1] Tran⟨ssiluane, amicis⟩[2] suis honorandis, Petrus, ⟨viceuoyuoda Transsiluanus, debite amicicie et honoris incrementum⟩[3] continuum.

Vestre discrecionis amicicie presencium serie declaramus quod in octavis festivitatis O⟨mnium sanctorum, nobiles viri⟩[4] Stephanus, filius Syke de ⟨Buhtur, et Ladislaus, filius Nicolai de Lusad, cum litteris⟩[5] nostris procuratoriis in personis nobilium dominarum, consortium eorundem, Katherine et Margarethe vocatarum, filiarum ⟨condam Herbordi de Gald⟩[6], iuxta continenciam litterarum nostrarum prorog⟨atoriarum... contra⟩[7] dominum Mychaelem, plebanum de Apold[8], nobilem de eadem Gald, ad nostram accedentes presenciam, ⟨exhibuerunt nobis quasdam litteras vestras, nobili⟩[6] viro, domino Dionisio, woyuode ⟨Transsiluano et comiti de Zonuk, domino nostro, directas⟩[9], rescripcionales, sabbato proximo post festum Nativitatis beati Johannis Baptiste, anno in presenti emanatas, n⟨ostreque sedi iudiciarie demun transmissas, in quibus litteris vestris⟩[10] comperiebatur isto modo, quod in congregacione ⟨generali ipsius domini⟩[11] Dionisii woyuode, universis nobilibus et alterius cuiusvis status parcium Transsiluanarum hominibus, per ipsum dominum[12] woyuodam[12] Torde ⟨celebrata, supradictus Stephanus, filius Syke⟩[13] de Buhtur, in personis earundem nobilium dominarum, videlicet Katherine, consortis sue, et Margarethe, ux⟨oris⟩[14] L⟨adislai, filii Nicolai de Lusad, filiarum⟩[15] scilicet condam Herbordi de Gald, in eiusdem ⟨domini w⟩ oyuode[16] presenciam veniendo, quasdam patentes litteras domini nostri regis, secreto suo sigillo regio consignatas ⟨exhibuisset, quarum tenor per⟩[17] omnia talis esset: ⟨*Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 23 aprilie — 29 aprilie 1366, Alba Iulia, nr. 31*⟩, petendo eundem nostrum

dominum woyuodam, ⟨nominibus ipsarum⟩[18], dominarum, filiarum Herbordi, ut ipse easdem dominas, per hominem suum, mediante hominis vestri tes⟨timonio⟩[19], in predicta iura ipsarum possessionaria, racione quarte filialis ⟨ex omnibus porcionibus possessionariis Herbor⟩di[5], patris ipsarum, iuxta premissam specialis ⟨gracie regie serenitatis annuen⟩ciam[4], cum corporali possessionaria extradacione ipsis debencia et congruencia introduci et statuere ⟨dignebitur. Quare, idem dominus noster, woyuod⟩a[20], vobis litteratorie scribendo, petendo vos amica⟨bilibus peticionibus ut vestrum⟩[2] mitteretis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente, Blasius, filius Pauli de Baka[21], vel Nicolaus, ⟨filius . . . de . . . aut . . .⟩[22] de Buhtu⟨r⟩[23] seu Mathe de eadem, aliis ⟨absentibus, homo eiusdem⟩[24] domini nostri, ad facies universarum possessionum et porcionum possessionariarum predicti Herbordi, videlicet ⟨patris ipsarum nobilium dominarum Katherine et Marga⟩rethe[9], ubicunque et quod quemcunque existencium et habitarum, quovis ⟨vel quibusvis nominibus⟩[25] vocitatarum, universis vicinis et commetaneis earundem inibi legittime convocatis et presentibus, accedendo, in⟨troducat easdem nobiles dominas in eisdem et statuat easdem in dominum earundem ream⟩bulatasque[26] et recaptivatasque, regali mensura men⟨sura⟩ndo[19] ⟨vel, si mensurari⟩[25] nequirent, visu considerando, in quatuor dividerent partes rectas et equales, quarum rectam quartam par⟨tem et equalem . . .⟩[27], metali sequestracione ab aliis tribus partibus se⟨par⟩antes[28], ⟨statuat pre⟩nominatis[29] nobilibus dominabus, ⟨filiabus⟩[30] prescripti ⟨condam⟩[1] Herbordi, et, per ipsas, earum heredibus ⟨hered⟩umque[31] ⟨earundem successoribus universis, perpetuo et irrevocabiliter⟩[27] possidendam, tenendam pariter et habendam, si per quempi⟨am⟩[28] non fu⟨erit contradictum⟩[32]. Contradictores vero, si qui ⟨fuerint, ci⟩ tet[16] e⟨osdem contra⟩[29] pretact⟨a⟩s[28] d⟨ominas⟩[19] Katherinam et ⟨Margaretham⟩[33], filias ⟨prescripti condam Herbordi de Gald, domini nostri, woyuode⟩[34], in presenciam ad terminum competentem, racionem con⟨tradiccionis eorum reddituros⟩[35]. Et ⟨post hec⟩[14], ipsius possessi⟨onarie divisionis et⟩[2] statucionis ⟨seriem, cum nominibus⟩ contradictorum, si qui apparuerint, eidem domini nostri, woyuode, prout fuerit, fideliter rescrib⟩eretis[36].

Tandem ⟨vos⟩[26], peticionibus amicabilibus i⟨psiu⟩s[14] domini w⟨oyuode⟩[14] annuentes, unacum M⟨athe de Buhtur, testimonio⟩[15] domini nostri ⟨woyuode⟩[14], vestrum hominem, videlicet Mychaelem litteratum, de choro vestro, ad premissa exequenda duxissetis transmittendum, qui demun ad vos reversi vobis conc⟨ordit⟩er[30] retulissent ⟨quomodo⟩[14] ipsi, secunda feria proxima ⟨ante festum Nativita⟩tis[37] beati Johannis Baptiste, proxime preteritis, ad facies possessionum Fahÿd et Gald accessissent et[38], dum quartam filialem nobilibus dominabus Katherine, consorti Stephani, filii Syke, et Margarethe, ⟨consorti Ladislai, filii Nicolai, de iuribus et p⟩orcionibus[39] possessionariis ⟨patris ipsarum⟩[16] in eisdem possessionibus et in aliis ipsas tangentibus statuere voluissent, Laurencius Niger, in persona Mychaelis, rectoris ecclesie de Apoldia[8], comparendo, huic statucioni contradictor extit⟨isset⟩[40]. Quo ⟨audito, My⟩chael[41], sacerdos videlicet d⟨e choro vestro⟩[42], in facie eiusdem possessionis Fahÿd, in[43] presenciam eiusdem domini nostri woyuode contra predictas dominas citasset ad octavas festi Nativitatis beati Johannis Baptiste, proxime tunc v⟨enturas⟩[14], Pa⟨ulu⟩s[44] vero, filius Balth⟨azar⟩[41], et Ladislaus, filius Peteu, contradictores non extitissent.

Cuius quidem inhibicionis seu contradiccionis racionem, prefati Stephanus et Ladislaus, in personis earundem nobilium dominarum, auctori-

tae ⟨eorum procurato⟩ria[14], scire volebant a domino Mychaele plebano, prenotato. Quo percepto, idem dominus Mychael, plebanus de Apoldÿa[8], personaliter respondit eo modo, quod ipse tempore statucionis ipsius quarte possessionarie porcio⟨nis pretacti⟩[30] Herbordi iamdictis nob⟨ilibus⟩[1] dominabus, consortibus eorundem Stephani et Ladislai, filiabus ipsius, faciende, pro eo contradixisset, quod idem Herbordus sibi frater suus fuisset uterinus et universe possessiones ac ⟨possessionaria⟩[14] iura cum eodem Herbordo ⟨comporcionaria⟩[45] seu indivisa haberentur, in predictisque porcionibus possessionariis paternis, nobilis puella, Elizabeth vocata, minor filia eiusdem Herbordi, fratris sui, Petro, filio Ladislai, filii B⟨lasii⟩[44] de Tyr, desponsat⟨a⟩[1], per dominum no⟨strum reg⟩em[1] in filium seu sexum masculinum, ex gracia speciali, esset procreata, eo modo quod in omnibus poss⟨essiona⟩riis[30] iuribus paternis ad instar filii succederet nobilis p⟨u⟩ella[30] prenotata.

Quibus omnibus ⟨sic auditis⟩[46] et perceptis, nobis et regni nobilibus, nobiscum pro ⟨tribunali⟩[1] consedentibus, ipsa contradiccio, per prefatum dominum Mychaelem plebanum facta, ex eo, quia ipse dominus noster rex graciam consimilem ⟨eciam a⟩liis[30] in regno suo fecerit ina⟨nem⟩[47] et vigores fore non habere, . videbatur, igitur ⟨vestra⟩m[28] requirentes amiciciam diligenter per presentes, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente, Dominicus, filius Emerici ⟨de De⟩dach[48], vel Johannes, filius Pauli ⟨de⟩[49] Bakay[3], aut Johannes, filius Beke de D⟨iod⟩[50], aliis absentibus, homo noster, sexto die festi Nativitatis domini, nunc venturi, et aliis diebus ad hoc aptis et congrue sufficientibus, ad faciem predictarum possessionariarum porcionum condam Herbordy[8] de Gald accedendo, vicinis et com⟨metaneis⟩[51] earundem universis legittime inibi convocatis et presentibus, funiculorum distribucione in quatuor partes dividat, rectas et equal⟨es⟩[51], sorteque intermissa, meram quartam partem earundem ab aliis ⟨tribus partibus⟩[32] metalibus signis separatam et distinctam, cum omnibus utilitatibus, utilitatum integritatibus, scilicet molendinis et aliis ⟨quibu⟩slibet[1] ad dictam quartam partem spectantibus, iuxta formam premisse gracie regalis ⟨pred⟩ictis[49] nobilibus dominabus Katherine, ipsius Stephani, filii Syke, ac Margarethe, pretacti Ladislai, filii Nicolai de Lusad, consortibus, filiabus videlicet ⟨supra⟩ dicti[1] Herbordi de Gald, vel earum legittimis procuratoribus, statuat et relinquat perpetuo possidendam, contradiccione ipsius domini Michaelis[8] plebani et aliorum quorumlibet non obstante. Et post hec, ipsius possessionarie separacionis et statucionis seriem, prout fuerit oportunum[52], ad octavas festi Epiphaniarum domini nunc venturas, in vestris litteris amicabiliter rescribatis.

Datum in Sancto Emerico, octavo die predictarum octavarum festi Omnium sanctorum, anno domini M–mo CCC–mo LX–mo sexto.

⟨*Pe verso, de aceeași mînă:*⟩ Discretis viris et honestis, h⟨onorabili Albensis⟩[53] ecclesie Transsiluane, amicis su⟨is honorandis⟩[54], pro nobilibus dominabus Katherina ⟨et Margaretha, consortibus Stephani, filii⟩[53] Sÿke, et Ladislai, filii N⟨icolai, super po⟩ssessionaria[55] statucione per nostrum ⟨et vestrum homines⟩[56], sexto die festi Nativitatis domini ⟨facienda et⟩[57] et ad octavas festi[58] E⟨piphaniarum domini per⟩[55] vos nobis[59] rescrib⟨enda⟩[57].

⟨*Pe verso, de o mînă din secolul al XVI-lea:*⟩ Gald.

⟨*Pe verso, de o mînă din secolul al XVIII-lea:*⟩ Littere ⟨ob⟩[60] obscuritatem nimiam illegibiles adeoque inutiles.

Chibzuiţilor şi cinstiţilor bărbaţi din cinstitul capitlu al bisericii de Alba Transilvaniei, prietenilor săi vrednici de cinstire, Petru, vicevoievodul Transilvaniei, spor neîncetat de prietenie şi cinstea cuvenită.

Facem cunoscut prieteniei chibzuinţei voastre prin cuprinsul scrisorii de faţă că, înfăţişîndu-se înaintea noastră, cu scrisoarea noastră de împuternicire, la octavele sărbătorii Tuturor Sfinţilor[61], potrivit cuprinsului scrisorii noastre de amînare, nobilii bărbaţi Ştefan, fiul lui Syke de Buituri, şi Ladislau, fiul lui Nicolae de Jeledinţi, în numele nobilelor doamne, soţiile lor, numite Ecaterina şi Margareta, fiicele răposatului Herbord de Galda, împotriva domnului Mihail, plebanul de Apold, nobil tot de Galda, ne-au înfăţişat o scrisoare a voastră de răspuns, trimisă nobilului bărbat, domnului Dionisie, voievodul Transilvaniei şi comite de Solnoc, domnul nostru, dată în sîmbătă de după sărbătoarea Naşterii fericitului Ioan Botezătorul[62], în anul de faţă, şi trecută apoi scaunului nostru de judecată, în care scrisoare se arăta în acest fel că, în adunarea obştească[63] a acelui domn Dionisie voievodul, ţinută de acel domn voievod la Turda cu obştea nobililor şi a oamenilor de orice altă stare din părţile Transilvaniei, venind înaintea acelui domn voievod, sus-zisul Ştefan, fiul lui Syke de Buituri, în numele acelor nobile doamne, anume Ecaterina, soţia sa, şi Margareta, soţia lui Ladislau, fiul lui Nicolae de Jeledinţi, adică fiicele răposatului Herbord de Galda, a înfăţişat o scrisoare deschisă a domnului nostru rege, însemnată cu pecetea sa regească de taină, al cărei cuprins este întru totul acesta: ⟨*Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 23 aprilie — 29 aprilie 1366, Alba Iulia, nr. 31*⟩, cerînd acelui domn voievod al nostru, în numele acelor doamne, fiicele lui Herbord, ca el, prin omul său, să binevoiască ca, potrivit încuviinţării sus-zisei milostiviri osebite a luminăţiei regeşti, prin darea în fapt de moşie, datorată şi cuvenită lor, acele doamne să fie puse şi să li se dea în stăpînire, prin mijlocirea omului vostru de mărturie, în sus-zisele lor drepturi de stăpînire în temeiul pătrimii cuvenite fiicei din toate părţile de moşie ale acelui Herbord, tatăl lor. De aceea, acel domn al nostru, voievodul, scriindu-vă, v-a cerut cu rugăminţi prieteneşti să trimiteţi omul vostru de mărturie vrednic de crezare, înaintea căruia, omul acelui domn al nostru, Blasiu, fiul lui Pavel de Băcăinţi, sau Nicolae, fiul lui... de..., sau... de Buituri, sau în lipsa celorlalţi, Matei tot de Buituri, ducîndu-se la faţa locului pe toate moşiile şi părţile de moşie ale sus-zisului Herbord, adică tatăl acelor nobile doamne Ecaterina şi Margareta, aflătoare şi avute oriunde şi la oricine, numite oricum sau cu orice nume, ⟨şi⟩ chemînd acolo în chip legiuit toţi vecinii şi megieşii acelora, şi fiind aceştia de faţă, să pună pe acele nobile doamne în stăpînirea lor şi să le treacă în stăpînirea lor, şi, ⟨odată⟩ hotărnicite şi luate din nou în stăpînire, să le împartă în patru părţi drepte şi la fel de mari, măsurîndu-le cu măsura regească, ⟨iar⟩, dacă nu vor putea fi măsurate, să le cerceteze din privire, ⟨şi⟩ a patra parte dreaptă şi la fel de mare din acestea . . . , despărţind-o de celelalte trei părţi prin semne de hotar, să o dea în stăpînire sus-numitelor nobile doamne, fiicele mai sus-însemnatului răposat Herbord, şi, prin ele, moştenitorilor lor şi tuturor urmaşilor moştenitorilor lor, spre a o stăpîni, ţine şi avea pe veci, dacă nu se va face împotrivire de către cineva; iar dacă vor fi împotrivitori, să-i cheme la un soroc potrivit înaintea domnului nostru voievod ⟨ca să⟩ stea faţă cu pomenitele doamne Ecaterina şi Margareta, fiicele sus-scrisului răposat Herbord de Galda, spre a spune temeiul împotrivirii lor. Şi după acestea, să faceţi cunoscut în scris întocmai acelui domn al nostru, voie-

vodul, după cum va fi de cuviinţă, desfăşurarea acelei împărţiri şi dări în stăpînire de moşie, împreună cu numele împotrivitorilor, dacă vor apărea.

În sfîrşit, voi, încuviinţînd cererile prieteneşti ale acelui domn al nostru voievod, aţi hotărît să trimiteţi, împreună cu sus-zisul Matei de Buituri, omul de mărturie al domnului nostru voievod, pe omul vostru, adică pe Mihail diacul din strana voastră spre a împlini cele de mai sus; ‹iar› aceştia, întorcîndu-se apoi la voi, v-au spus într-un glas că ei, în lumea dinaintea sărbătorii Naşterii fericitului Ioan Botezătorul[64], de curînd trecută, s-au dus la faţa moşiilor Fahyd şi Galda şi, cînd au vrut să dea pătrimea cuvenită ca fiică în stăpînirea nobilelor doamne Ecaterina, soţia lui Ştefan, fiul lui Syke, şi Margareta, soţia lui Ladislau, fiul lui Nicolae, din drepturile şi părţile de moşie ale tatălui lor, cuvenite lor în acele moşii şi în altele, Laurenţiu cel Negru, înfăţişîndu-se în numele lui Mihail, parohul bisericii din Apold, s-a pus împotrivitor acestei dări în stăpînire. Auzind aceasta, Mihail, adică preotul din strana voastră, ‹acolo›, pe acea moşie Fahyd, l-a chemat înaintea acelui domn al nostru voievod, la octavele sărbătorii Naşterii fericitului Ioan Botezătorul[65], care urmau atunci, ca ‹să stea› faţă cu sus-zisele doamne, iar Pavel, fiul lui Baltazar, şi Ladislau, fiul lui Peteu, nu s-au pus împotrivitori.

Pomeniţii Ştefan şi Ladislau, însă, potrivit împuternicirii lor, în numele acelor nobile doamne, au vrut să afle de la domnul Mihail, sus-însemnatul paroh, temeiul acestei opreli̧şti sau împotriviri. Înţelegînd aceasta, acel domn Mihail, parohul de Apold, a răspuns el însuşi astfel, că el, în timpul dării în stăpînire a acelei pătrimi din partea de moşie a pomenitului Herbord, ce trebuia făcută sus-ziselor nobile doamne, soţiile acelor Ştefan şi Ladislau, de aceea s-a împotrivit, fiindcă acel Herbord i-a fost frate bun şi toate moşiile şi drepturile de stăpînire au fost ţinute împreună sau devălmaşe cu acel Herbord, iar în sus-zisele părţi de moşie părinteşti, nobila fată numită Elisabeta, fiica cea mică a fratelui său, logodită cu Petru, fiul lui Ladislau, fiul lui Blasiu de Tiur, a fost făcută de domnul nostru regele, prin osebită milostivire, ca fiu sau de neam bărbătesc, în acest fel că sus-însemnata nobilă fată să poată moşteni în toate drepturile de stăpînire părinteşti asemenea fiului.

Auzind toate acestea şi înţelegîndu-le, nouă şi nobililor ţării, care stăteau împreună cu noi în scaunul de judecată, ni s-a părut că acea împotrivire făcută de pomenitul domn, Mihail parohul, să nu aibă temei, deoarece acel domn al nostru, regele, în regatul său a făcut ca şi la alţii o milostivire întru totul la fel, să fie zadarnică şi să nu aibă trăinicie[66], aşadar, cerem cu stăruinţă prieteniei voastre prin ‹scrisoarea› de faţă să trimiteţi omul vostru de mărturie vrednic de crezare, înaintea căruia, omul nostru, Dominic, fiul lui Emeric de Biscaria, sau Ioan, fiul lui Pavel de Băcăinţi, sau, în lipsa celorlalţi, Ioan, fiul lui Beke de Geoagiu, ducîndu-se în a şasea zi a sărbătorii Naşterii Domnului[67], ce va veni în curînd, şi în alte zile potrivite şi îndestulătoare pentru aceasta, la faţa locului, pe sus-zisele părţi de moşie ale răposatului Herbord de Galda, ‹şi› chemînd acolo în chip legiuit toţi vecinii şi megieşii lor, şi fiind aceştia de faţă, să le împartă cu funia de împărţire în patru părţi drepte şi la fel de mari, şi după împărţirea cu soartea, a patra parte dreaptă a lor, deosebită şi despărţită prin semne de hotar de celelalte trei părţi, să o dea în stăpînire şi să o lase, potrivit sus-zisei milostiviri regeşti, sus-ziselor nobile doamne, Ecaterina, soţia acelui Şte-

fan, fiul lui Syke, şi Margareta, soţia pomenitului Ladislau, fiul lui Nicolae de Jeledinţi, adică fiicelor sus-zisului Herbord de Galda, sau împuterniciţilor lor legiuiţi, împreună cu toate folosinţele şi întregimea folosinţelor, adică cu morile şi cu celelalte de orice fel, ce ţin de zisa a patra parte, spre a le stăpîni pe veci, fără a ţine seama de împotrivirea acelui domn Mihail plebanul şi a oricăror altora.

Şi după acestea, să ne faceţi cunoscut cu prietenie în scrisoarea voastră, la octavele care vor veni ale sărbătorii Botezului Domnului[68], după cum va fi de cuviinţă, desfăşurarea acestei despărţiri şi dări în stăpînire de moşie.

Dat la Sîntimbru, în a opta zi a sus-ziselor octave ale sărbătorii Tuturor Sfinţilor, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi şase.

⟨*Pe verso, de aceeaşi mînă:*⟩ Chibzuiţilor şi cinstiţilor bărbaţi din capitlul bisericii de Alba Transilvaniei, prietenilor săi vrednici de cinstire, pentru nobilele doamne Ecaterina şi Margareta, soţiile lui Ştefan, fiul lui Syke, şi a lui Ladislau, fiul lui Nicolae, cu privire la darea în stăpînire de moşie ce va trebui făcută în a şasea zi a sărbătorii Naşterii Domnului, de omul nostru şi omul vostru, şi care va trebui făcută de voi cunoscută în scris nouă la octavele sărbătorii Botezului.

⟨*Pe verso, de o mînă din secolul al XVI-lea:*⟩ ⟨Moşia⟩ Galda.

⟨*Pe verso, de o mînă din secolul al XVIII-lea:*⟩ Scrisoare ce nu se poate citi din pricina prea marii lipse de claritate şi de aceea ⟨este⟩ fără folos.

Arh. Naţ. Magh., Dl. 28 081. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca / 1366.
Orig., foarte deteriorat, cu multe lacune şi pete de umezeală, precum şi cu rupturi la îndoituri. Pe verso se văd urme de pecete rotundă.

---

1 Pată de umezeală cca 0,5 cm; întregit după sens.
2 Pată de umezeală cca 2,5 cm; întregit după sens.
3 Pată de umezeală cca 9,5 cm; întregit pe baza contextului.
4 Pată de umezeală cca 4 cm; întregit pe baza contextului.
5 Pată de umezeală cca 7 cm; întregit pe baza contextului.
6 Pată de umezeală cca 5 cm; întregit pe baza contextului.
7 Pată de umezeală cca 6,5 cm; întregit parţial pe baza contextului şi după sens.
8 Astfel în orig.
9 Pată de umezeală cca 5,5 cm; întregit pe baza contextului şi după sens.
10 Pată de umezeală cca 5,25 cm; întregit după sens.
11 Pată de umezeală cca 3,5 cm; întregit pe baza contextului.
12 Scris deasupra rîndului, de aceeaşi mînă.
13 Pată de umezeală cca 2,5 cm; întregit pe baza contextului.
14 Pată de umezeală cca 1 cm; întregit după sens.
15 Pată de umezeală cca 4,5 cm; întregit pe baza contextului.
16 Pată de umezeală cca 1,25 cm; întregit după sens.
17 Rupt şi pată de umezeală cca 6 cm; întregit după sens.
18 Rupt şi pată de umezeală cca 2,25 cm; întregit după sens.
19 Rupt cca 1 cm; întregit după sens.
20 Pată de umezeală cca 6 cm; întregit pe baza contextului şi după sens.
21 Corect *Bakay*, cf. mai jos.
22 Pată de umezeală cca 5,5 cm; întregit în parte după sens.
23 Rupt cca 0,50 cm; întregit pe baza contextului.
24 Pată de umezeală cca 3 cm; întregit după sens.
25 Pată de umezeală cca 2,25 cm; întregit după sens.
26 Pată de umezeală cca 5,75 cm; întregit pe baza contextului şi după sens.
27 Pată de umezeală cca 6 cm; întregit în parte după sens.
28 Rupt cca 0,25 cm; întregit după sens.
29 Rupt şi pată de umezeală cca 2,25 cm; întregit după sens.
30 Pată de umezeală cca 0,75 cm; întregit după sens.
31 Rupt cca 1,25 cm; întregit pe baza contextului.

[32] Rupt și pată de umezeală cca 2 cm; întregit după sens.
[33] Rupt cca 1,50 cm; întregit pe baza contextului.
[34] Rupt și pată de umezeală cca 7,50 cm; întregit pe baza contextului și după sens.
[35] Rupt și pată de umezeală cca 3,50 cm; întregit după sens.
[36] Rupt și pată de umezeală cca 23,50 cm; întregit după sens și după formula stereotipă.
[37] Pată de umezeală cca 2,25 cm; întregit pe baza contextului.
[38] Urmează litera *q*, tăiată de aceeași mînă.
[39] Pată de umezeală cca 6 cm; întregit pe baza contextului.
[40] Rupt și pată de umezeală cca 1 cm; întregit după sens.
[41] Pată de umezeală cca 1 cm; întregit pe baza contextului.
[42] Pată de umezeală cca 1,25 cm.
[43] Corectat din cuvîntul *ad*, de aceeași mînă.
[44] Pată de umezeală cca 0,50 cm; întregire probabilă pe baza contextului.
[45] Pată de umezeală cca 1 cm; întregire probabilă.
[46] Pată de umezeală cca 1,25 cm; întregit după sens.
[47] Pată de umezeală cca 0,75 cm; întregire probabilă.
[48] Rupt și pată de umezeală cca 0,50 cm; întregit pe baza contextului.
[49] Pată de umezeală cca 0,25 cm; întregit după sens.
[50] Rupt cca 0,25 cm; întregire probabilă pe baza contextului.
[51] Rupt cca 0,75 cm; întregit după sens.
[52] Corect: *opportunum*.
[53] Pată de umezeală cca 2,25 cm; întregit pe baza contextului.
[54] Pată de umezeală cca 2 cm; întregit după sens.
[55] Pată de umezeală cca 3 cm; întregit pe baza contextului.
[56] Pată de umezeală cca 2,25 cm; întregit după sens.
[57] Pată de umezeală cca 2 cm; întregire probabilă după sens.
[58] Urmează: *Nativitatis domini*, tăiate de aceeași mînă.
[59] Urmează un cuvînt ilizibil: ⟨*esset?*⟩, tăiat de aceeași mînă.
[60] Lipsește în orig.; intercalat după sens.
[61] 8 noiembrie 1366.
[62] 27 iunie 1366, nr. 90.
[63] Această adunare a fost convocată pentru 4 mai 1366, cf. actul nr. 46, din 9 mai ⟨1366⟩.
[64] 22 iunie 1366.
[65] 1 iulie 1366.
[66] Adică revocată, abolită.
[67] 30 decembrie 1366.
[68] 13 ianuarie 1367.

159 **1366 noiembrie 18, Sîntimbru**

Nos, Petrus, vicevoyvoda Transsilvanus, memorie commendamus quod magistro Leukes, filio Nicolai de Doboka, ac Johannes, filius[1] Michaelis, cum sufficientibus literis procuratoriis conventus de Clusmonustra in persona Michaelis, filii Ladislai de eadem Doboka, ab una parte, ex altera vero Benedicto de Sard, coram nobis personaliter comparendis, per eosdem, Leukes etiam procurator Michaelis, nobis propositum exstitit pariter et relatum oraculo vive vocis quod ipsi, Leukes et Michael, pro quibusdam debitis ipsorum, eidem Benedicto de Sard ipse Leukes decem et quatuor florenos, prefatus vero Michael, filius Ladislai, decem florenos, feria quarta proxima post festum sancti Nicolai confessoris, nunc venturum, in possessione Nadas, presente homine nostro, magistro Stephano, filio Ladislai de eadem, vices nostras gerente, solvere tenerentur, tali conditione mediante quod, si prefati Leukes et Michael, dictos viginti quatuor florenos, eidem Benedicto in dicto termino et loco prenotato solvere recusarent, extunc exactores iudiciorum nostrorum de possessione ipsorum ipsi Benedicto, nostra in persona, satisfacere tenerentur; ad

quod, se prefatus Leukes personaliter et, auctoritate procuratoria, eundem Michaelem firmiter obligarunt[2] coram nobis.

Datum in Sancto Emerico, in octavis festi beati Martini confessoris, anno domini M. CCC. LX. sexto.

Noi, Petru, vicevoievodul Transilvaniei, facem cunoscut, că, venind înșiși înaintea noastră, magistrul Leukes, fiul lui Nicolae de Dăbîca, și Ioan, fiul lui Mihail, cu scrisori de împuternicire îndestulătoare ale conventului din Cluj-Mănăştur, în numele lui Mihail, fiul lui Ladislau tot de Dăbîca, pe de o parte, iar pe de alta, Benedict de Șardu, aceștia, iar Leukes şi ca împuternicit al lui Mihail, ne-au arătat şi ne-au spus prin viu grai că ei, Leukes şi Mihail, trebuiau să plătească lui Benedict de Șardu, pentru niște datorii ale lor, acel Leukes, paisprezece florini, iar sus-zisul Mihail, fiul lui Ladislau, zece florini, în miercurea de după sărbătoarea, acum viitoare, a sfîntului Nicolae Mărturisitorul[3], pe moșia Nădășel, în fața omului nostru, magistrul Ștefan, fiul lui Ladislau tot de ⟨Nădășel⟩, locțiitorul nostru, cu această îndatorire, că, dacă sus-zișii Leukes şi Mihail nu ar voi să plătească acelui Benedict, la pomenitul soroc și la locul sus-scris, cei douăzeci şi patru de florini, atunci strîngătorii gloabelor noastre vor fi datori să despăgubească, în numele nostru, pe același Benedict din moșia lor, lucru la care sus-zisul Leukes s-a îndatorat cu tărie înaintea noastră pe sine însuşi și, în temeiul împuternicirii, ⟨l-a îndatorat⟩ şi pe acel Mihail.

Dat la Sîntimbru, la octavele sărbătorii fericitului Martin Mărturisitorul, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi şase.

Arh. Naț. Magh., Dl. 73 719.
Orig., hîrtie, cu pecetea relativ întreagă a emitentului.
EDIȚII: *Teleki*, I, p. 149.

---

[1] Corect: *Johanne, filio.*
[2] Corect: *obligavit.*
[3] 9 decembrie ⟨1366⟩.

160 **1366 noiembrie 18, ⟨Alba Iulia⟩**

Nobili viro et honesto, Petro, viceuoyuode Transsiluano, amico ipsorum honorando, capitulum ecclesie Transsiluane, amiciciam paratam debito cum honore.

Noveritis nos ⟨litteras⟩[1] vestras recepisse in hec verba: ⟨*Urmează actul lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, din 13 octombrie 1366, Sîntimbru, nr. 149*⟩. Nos enim, peticionibus vestris annuentes, unacum Blasio, filio Nicolao de Sugud, homine vestro, nostrum hominem, videlicet Petrum sacerdotem, capellanum de Deua, ad premissa exequenda duximus transmittendum. Qui, demum ad nos reversi, nobis concorditer retulerunt quod ipsi, quinto die festi Omnium sanctorum, ad faciem possessionis Hasdad accessissent, vicinis et commetaneis eiusdem legittime convocatis, ipsisque presentibus, eandem possessionem Hasdad, excepta porcione Mÿchaelis, filii Mÿchaelis, in quinque partes rectas et equales divisissent, ex quibus quintem partem, scilicet fundum sew sessionem in quibus habitabant, secundum eorum eleccionem, ipsi Bako et fratribus suis reliquissent perpetuo possidendam, quatuor metis terreis, duabus ab oriente et duabus ab occidente erectis, et una rivulo a parte meridionali, ac via magna ab aquilone, ab aliis quinque[2] partibus seu

porcionibus separando. Deinde prata, feneta et terras arabiles, absque tamen porcione eiusdem Mÿchaelis, filii Mÿchaelis, simili modo in quinque partes quoequales[2] divisissent, quarum quintam partem, a parte orientali super villam Hasdad, versus Zenthkyral, in campo Weremwelgw vocato, circa lacum Kerekthow nuncupatum existentem, per sortem cessam, eidem Bako et fratribus suis reliquissent, metis ab aliis quatuor partibus distingentes; quarum metarum prima, terrea erecta, incipit in superficie magni montis, unde currens versus aquilonem, in eodem monte pervenitur ad rubetum Kÿsharath[2] vocatum, ab hinc modicum descendendo circa eundem rubetum transsit[2] et venit ad monticulum Aranalma[2], ulterius directe procedit ad metas Hunyad, et per metas Hunyad pervenitur ad metas Genid, ab hinc venit ad rivulum, qui dicitur, Halaspaktwe[3], ulterius, per eundem rivulum asscendendo ad partem orientalem, venit ad unam metam terream de novo erectam, de qua venit ad Kerekthow, ubi est una meta terrea nova erecta, de qua directe versus occidentem procedendo, venit ad priorem metam ⟨in⟩[4] superficie magni[5] montis existentem, ubi finiuntur mete terrarum arabilium et pratorum porcionis[6] Bakow[2] et fratrum suorum prenotatorum. Item silvas et nemora eiusdem possessionis Hasdath[2], absque porcione tamen Mychaelis, ut premisimus, similiter[7] in quinque partes, funiculo mensurando, divisissent et porcione predicti Bakow[2] et fratrum suorum, sorte posita, penes porcionem Mÿchaelis, filii Mÿchaelis, cessisset[8], quam a parte meridionali separant mete porcionis prenotati Mÿchaelis, aquilone autem ab aliis quatuor partibus separant mete terree de novo posite, usque ad occidentem, et ibi pervenitur ad antiquam metam, ubi terminantur mete eiusdem; ita tamen quod quilibet eorum rubetum, retro[9] suas silvas habitum, usque ad antiquam metam solus possideret; item nemora ac rubetum a parte Hunyad existencium[10] similiter in quinque partes dividendo, sors memorati Bako et fratrum suorum cessisset[8] a parte orientali, et sic unicuique parti suas porciones reliquissent perpetuo possidendes.

Datum in octavis festi beati Martini confessoris, anno prenotato.

Nobilului şi cinstitului bărbat Petru, vicevoievodul Transilvaniei, prietenul lor vrednic de cinstre, capitlul bisericii Transilvaniei, cu toată prietenia şi cinstea cuvenită.

Aflaţi că am primit scrisoarea voastră avînd aceste cuvinte: ⟨*Urmează actul lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, din 13 octombrie 1366, Sîntimbru, nr. 149*⟩.

Noi, aşadar, încuviinţînd cererile voastre, am hotărît ca împreună cu Blasiu, fiul lui Nicolae de Sugugiu, omul vostru, să trimitem pe omul nostru, adică pe Petru, preotul, capelanul din Deva, spre a împlini cele de mai sus. Aceştia, apoi întorcîndu-se la noi, ne-au spus într-un glas că ei s-au dus în a cincea zi a sărbătorii Tuturor Sfinţilor[11] la faţa locului pe moşia Hăşdat, ⟨şi⟩ chemînd în chip legiuit vecinii şi megieşii ei, şi fiind aceştia de faţă, au împărţit acea moşie Hăşdat, lăsînd la o parte bucata lui Mihail, ful lui Mihil, în cinci părţi drepte şi la fel de mari, iar a cincea parte din acestea, adică curtea sau sesia în care locuiau, au lăsat-o, după alegerea lor, acelui Bako şi fraţilor lui ca să o stăpînească pe veci, despărţind-o de celelalte cinci părţi sau bucăţi prin patru movile de hotar, două ridicate dinspre răsărit şi două dinspre asfinţit, şi dinspre miazăzi printr-un pîrîu, iar dinspre miazănoapte printr-un drum mare. Apoi, au împărţit, tot în cinci părţi la fel de mari, rîturile, fînaţele şi pămînturile de arătură, totuşi fără partea acelui Mihail, fiul lui Mihail, ⟨şi⟩ au dat acelui

Bako și fraților săi a cincea parte a acestora, căzută ⟨lor⟩ prin soarte, aflătoare înspre răsărit, deasupra satului Hășdat, către Zenthkyral, în cîmpul numit Valea Gropii, în apropierea lacului numit Lacul Rotund, deosebind-o prin semne de hotar de celelalte patru părți; primul semn de hotar dintre acestea, ridicat din pămînt, începe în partea de sus a unui deal mare, de unde, mergînd spre miazănoapte peste acel deal, ajunge la un mărăciniș numit Mărăcinișul Mic. De aici, coborînd puțin, ⟨hotarul⟩ trece pe lîngă mărăciniș și ajunge la dealul ⟨numit⟩ Aranalma, mai departe merge în linie dreaptă la hotarele ⟨moșiei⟩ Hunedoara, și ajunge prin hotarele ⟨moșiei⟩ Hunedoara la hotarele ⟨moșiei⟩ Genyd; de aici, ⟨hotarul⟩ ajunge la un pîrîu care se numește Halaspaktwe urcînd mai departe spre răsărit prin acel pîrîu ⟨hotarul⟩ ajunge la o movilă de pămînt ridicată din nou, de unde ajunge la Lacul Rotund, unde se află o movilă de pămînt ridicată din nou, de la aceasta, mergînd mai departe ⟨tot⟩ înainte înspre asfințit, ⟨hotarul⟩ ajunge la cel dintîi semn de hotar, aflător în partea de sus a ⟨acelui⟩ deal mare, unde se sfîrșesc semnele de hotar ale pămînturilor de arătură și ale rîturilor părții ⟨de moșie⟩ ale lui Bako și ale susînsemnaților săi frați. De asemenea, măsurînd cu funia, au împărțit, după cum am spus mai sus, tot în cinci părți, pădurile și dumbrăvile acelei moșii Hășdat, totuși fără partea lui Mihail, și acelui Bako și fraților lui i-au lăsat soartea hărăzită, ⟨aflată⟩ lîngă bucata lui Mihail, fiul lui Mihail, pe care o despart spre miazăzi hotarele părții sus-însemnatului Mihail, iar spre miazănoapte o despart de celelalte patru părți movilele de pămînt așezate din nou, ⟨mergînd⟩ pînă spre asfințit, și acolo se ajunge la vechiul semn de hotar, unde iau sfîrșit hotarele acelei ⟨părți de moșie⟩; totuși, astfel că fiecare din ei să stăpînească singur mărăcinișul aflat în spatele pădurii sale, pînă la vechiul hotar. De asemenea, împărțind tot în cinci părți dumbrăvile și mărăcinișurile aflătoare înspre ⟨moșia⟩ Hunedoara, au lăsat pomenitului Bako și fraților lui soartea dinspre răsărit, și astfel ⟨oamenii de mărturie⟩ au lăsat fiecărei părți bucățile sale ⟨de moșie⟩ spre a le stăpîni pe veci.

Dat la octavele sărbătorii fericitului Martin Mărturisitorul, în anul mai sus însemnat.

Arh. Naț. Magh., Dl. 30 626. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1366.

Transumpt în actul lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, din 6 ianuarie 1367, Sîntimbru, nr. 185, care, la rîndul lui, se află transcris în actul lui Iacob Lachk de Santău și Ioan Tamási, voievozi ai Transilvaniei, din 13 martie 1408, ⟨Turda⟩.

EDIȚII: *Hunyadm, V, p. 84—91 (cu multe greșeli de lectură).*

---

[1] Rupt cca 1 cm; întregit după sens.
[2] Astfel în transumpt.
[3] Lectura ultimei silabe este nesigură. La *Hunyadm.: Hollospathak.*
[4] Lacuna de cca 0,25 cm din cauza îndoiturii documentului; întregit după sens.
[5] La *Hunyadm.* greșit: *maioris.*
[6] La *Hunyadm.* greșit: *predictorum.*
[7] La *Hunyadm.* greșit: *sumendorum.*
[8] Corect: *cessissent.*
[9] La *Hunyadm.* greșit: *inter.*
[10] Corect: *existencia.*
[11] 5 noiembrie.

Ludovic I, regele Ungariei, la cererea lui Gheorghe zis Zudar şi a fraţilor săi, întăreşte actul de danie privitor la moşia Barnouch din Iugoslavia.

În lista demnitarilor, între alţii: Dumitru de Oradea *(Waradiensi)*, Dominic al Transilvaniei *(Transsiluano)*, Dominic de Cenad *(Chanadiensi)*, episcopi; Dionisie, voievodul *(woyoda)* Transilvaniei.

Arh. Stat. Zagreb.
Orig., pergat, cu pecete atîrnată.
EDIŢII: *Smičiklas*, XII, p. 592—593.

162 **1366 noiembrie 24, ⟨Alba Iulia⟩**

Excellentissimo principi, domino Lodouico, dei gratia, illustri regi Hungarie, domino ipsorum naturali, capitulum ecclesie Transsiluane, orationum suffragia devotarum cum perpetua fidelitate.

Noveritis nos literas vestras, honore quo decuit, recepisse in hec verba: ⟨*Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 10 octombrie 1366, nr. 146*⟩. Nos enim, mandatis vestre excellentie obtemperare cupientes, ut tenemur, unacum nobili viro Petro, vicevaivoda Transsiluano, homine vestro, nostrum hominem, videlicet Stephanum, sacerdotem de choro nostro, ad premissa mandata vestra fideliter exequenda duximus transmittendum.

Qui, demum ad nos reversi, nobis concorditer retulerunt quod ipsi, feria sexta proxima post octavas festi beati Martini confessoris ad facies possessionum Johannis, filii Petri de Dyznoyo, Ffeketevyz et Waraliafalu vocatarum, accessissent ac, easdem circumquaque, mediante iustitia, reambulando, a terra seu tenutis magnifici viri, domini Ladislai, vaivode Transalpini, per erectiones novarum metarum, prout inferius declarabitur, distinquendo seperassent[1] hoc modo: primo enim in uno monticulo versus oriֹentem, unam metam terream, deinde descendendo per unam vallem, ad unum meatum apud Kysthurhoda[2] vocate transseundo ipsum meatum, ad plagam occidentalem, unam metam terream erexissent, abhinc perveniendo usque fluvium Ffeketevyz vocatum, quinque metas terreas in locis necessariis successive sublimassent, tandem ipsum fluvium transeundo, ultra unam metam, de qua ascendendo per unum montem, aliam metam terream, ulterius declinando versus plagam meridionalem, per unam parvissimam vallem, ad unum monticulum, in quo unam metam, de qua transeundo per unum berch, unam metam, abhinc ad quendam fluvium, Redembah[3] vocatum, descendendo, transit eundem fluvium, circa quandam metam antiquam, novam metam terream erexissent, que distinguit et separat inter possessiones Waralia[4] et Kakoua; abhinc procedendo ad aliam metam antiquam pervenissent, quam cum alia meta terrea renovassent, ulterius ad unum montem, Magasheg vocatum, tendit, et in supercilio eiusdem, unam metam terream; deinde tendit usque alpes et sic mete predictarum possessionum Ffeketvyz et Waralia terminantur. Quibus quidem reambulationibus ac novarum metarum erectionibus factis, prenominatum Johannem, filium Petri de Dyznoyo, in dominio dictarum possessionum et suarum metarum ac pertinentiarum earundem reliquissent pacifice et quiete.

Datum feria tertia proxima ante festum beate Katerine virginis et martyris, anno prenotato.

Preaînălţatului principe şi domn Ludovic, din mila lui Dumnezeu, ilustrul rege al Ungariei, stăpînului lor firesc, capitlul bisericii Transilvaniei, prinos de cucernice rugăciuni cu veşnică credinţă.

Aflaţi că am primit cu cinstea cuvenită scrisoarea voastră cu acest cuprins: ⟨ *Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 10 octombrie 1366, nr. 146*⟩. Iar noi, dorind să dăm ascultare — precum sîntem datori — poruncii înălţimii voastre, am hotărît ca, dimpreună cu nobilul bărbat Petru, vicevoievodul Transilvaniei, omul vostru, să trimitem pe omul nostru, anume pe Ştefan, preot din strana noastră, la împlinirea întocmai a poruncilor voastre de mai sus.

Aceştia, întorcîndu-se apoi la noi, ne-au spus într-un glas că, în vinerea de după octavele sărbătorii fericitului Martin Mărturisitorul[5], s-au dus la moşiile numite Săcel şi Orlat ale lui Ioan, fiul lui Petru de Cisnădie, şi că, hotărnicindu-le de jur împrejur, după dreptate, le-au despărţit şi le-au deosebit, prin ridicarea de noi semne de hotar, ce se vor arăta mai jos, de pămîntul sau ţinuturile măritului bărbat, domnul Vladislav, voievodul Ţării Româneşti, în felul următor: mai întîi, pe un muncel spre răsărit ⟨ei au ridicat⟩ o movilă de hotar; apoi coborînd pe o vale la un vad numit ⟨vadul⟩ de la Thurnoda Mică[2], ⟨şi⟩ trecînd acel vad, spre partea de apus au ridicat o movilă de hotar, de acolo ajungînd la rîul numit Săcel, au ridicat în locurile de trebuinţă cinci movile de hotar, una după alta; apoi, trecînd acel rîu dincolo ⟨au ridicat⟩ o movilă ⟨de hotar⟩, de la care, suind pe un deal, ⟨au ridicat⟩ altă movilă; cotind mai departe spre miazăzi, printr-o vale foarte mică ⟨au ajuns⟩ la un muncel, pe care / ⟨au ridicat⟩ o movilă de hotar, de la care, trecînd pe o creastă ⟨au ridicat iar⟩ o movilă ⟨de hotar⟩; de aci, coborînd la un rîu numit Redembah[3], ⟨hotarul⟩ trece peste acel rîu, ⟨unde⟩ lîngă o movilă veche au ridicat o movilă nouă, care face hotarul despărţitor între moşiile Orlat şi Cacova, de aci, mergînd mai departe, au ajuns la altă movilă veche de hotar, pe care au reînnoit-o cu altă movilă; mai departe ⟨hotarul⟩ o ia spre un deal numit Dealul Mare, şi pe culmea acestuia ⟨au ridicat⟩ o movilă de hotar; apoi ⟨hotarul⟩ merge pînă la munti[6], şi aşa se sfîrşesc semnele de hotar ale pomenitelor moşii Săcel şi Orlat. Iar după facerea acestor hotărniciri şi ridicări de noi semne de hotar, ei[7], ei au lăsat pe sus-numitul Ioan, fiul lui Petru de Cisnădie, în stăpînirea paşncă şi liniştită a ziselor moşii, a hotarelor lor şi a celor ce ţin de ele.

Dat în marţea dinaintea sărbătorii fericitei fecioare şi mucenice Ecaterina, în anul mai sus însemnat.

Arh. Na. Magh., Dl. 5 504.
Orig., perg., cu urme de pecete aplicată pe verso.
Transumpt în actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 2 ianuarie 1367, nr. 182⟩; un alt transumpt în actul palatinului Iosif din 16 februarie 1841, în copie la Trausch, *Diplom. Transsilv. Saxon*, I (ms.), fără indicarea locului de păstrare a documentului.
EDIŢII: *Ub.*, II, p. 274—275; DRH — D, I, p. 84—85.
REGESTE: *Fejér*, XI, p. 474; *Transilvania*, 1871, p. 288; *Hurmuzaki — Densuşianu*, I/2, p. 136; nr. 96; *Documenta Valachorum*, p. 206, nr. 158.

---

1 Corect: *separassent*.
2 La *Documenta Valachorum*, p. 206: *Kischuruoda*.
3 La *Documenta Valachorum*, p. 206: *Redembach*.
4 Astfel în text.
5 20 noiembrie ⟨1366⟩.
6 Munţii Sibiului.
7 Omul regelui şi al capitlului.

Nos, Petrus, viceuoyoda Transsiluanus, damus pro memoria quod. in octavis festi beati Martini confessoris nunc proxime preteritis, Stephanus, filius Jwanka de Sancto Egidio, pro nobili domina Agnes vocata, filia Demetrii de Kerezthes, cum litteris procuratoriis conventus de Kulusmonustra, ac ⟨pro⟩[1] Simone, filio Martini de Zenthyuan, iuxta continenciam litterarum citatoriarum predicti conventus de Kulusmonustra, ad nostram accedendo presenciam, easdem litteras conventus, in[2] festo[2] Omnium[2] sanctorum[2], anno in presenti emanatas, formam possessionarie recaptivacionis et statucionis ac contradiccionis seriem in se declarantes, nostro iudiciario conspectui presentavit, in quarum tenoribus inter cetera comperiebatur hoc modo quod ⟨cum⟩[1] prefata domina Agnes et Simon, filius Martini, accepto Johanne de Dengelegh, homine nostro, et fratre Johanne sacerdote, per ipsum conventum ad amicabilem nostram peticionem in testimonium ⟨destinato⟩[1], feria sexta proxima ante festum predictum Omnium sanctorum accedendo et[3] possessionem Kerezthes vocatam, in comitatu de Doboka existentem, vicinis et commentaneis eiusdem legitime undique convocatis et presentibus, recaptivare et sibi statui facere voluissent, Ladislaus, officialis de Ziluas, in personis magistrorum Petri rufi, Deseu, Stephani et Pauli, Leukus et Ladislai, filii[4] Thome, dictorum Wos de Sancto Egidio, huic statucioni contradictor extitisset, quos, eodem die et loco predicto, ad predictas octavas in nostram citassent presentiam; asserendo eciam quod[5] nona pars ipsius possessionis Kerezthus[6] ipsi Simoni emptionis ac inpignoracionis titulo, alieque partes ipse[7] domine Agnes titulo iuris hereditarii pertinerent, que olim cum domina ava sua tradita fuisset, et in cuius dominio pater[8] ipsius domine vita sibi comite perstitisset, unde racionem ipsius contradiccionis scire volebat a nobilibus prenotatis.

Quo percepto, prefatus magister Deseu, personaliter ,ac Stephanus, similiter pro se personaliter et ⟨pro⟩[1] Paulo cum litteris procuratoriis domini nostri, Dionisii woyuode, pro Johanne vero, filio Thome, cum procuratoriis predicti conventus astitit, exurgendo[6], responderunt ex adverso quod predicta possessio Kerezthes[8] ipsis nove donacionis titulo a regia collacione[9] pro ipsorum serviciis fidelissimis tradita haberetur et super hoc efficacia haberent instrumenta, que, in termino dum ipsi, unacum omnibus fratribus eorundem, convenirent et insimul esse in iudicio[10] possent, exhibere prompti essent et parati ac recionem efficacem assignare; ex quibus eciam idem Johannes, filius Thoma, pronunc in servicio regali versus partes Bulgarie, in Budenio esset occupatus.

Unde, quia prefati nobiles per eosdem dominam Agnes et Simonem, filium Martini, racione iamdicte possessionis Kerezthes in iure quamplurics attrahere adinveniebatur[11], et hoc idem Stephanus, filius Jwanka, exhibicione trium litterarum recaptivatoriarum et citatoriarum ipsius conventus ac iudicialium nostrarum in personis ipsarum domine Agnes et Simonis, filii Martini, comprobabat, ideo nos eandem causam, ad finalem determinacionem eiusdem, per regni nobiles fiendam, ad octavas festi beati Georgii martiris nunc affuturas duximus prorogandam eo modo, quod ambe partes in eodem termino[8] universa eorum instrumenta super ipsa possessione Kereztes[6] confecta et emanata perhemptorie, et occasione qualibet procul mota, coram nobis exhibere teneantur, quibus visis, finale iudicium facere valeamus inter partes prenotatas domino concedente.

Datum in Sancto Emerico, octavo die termini prenotati, anno domini millesimo CCC^{mo}LX^{mo} sexto.

⟨*Pe verso, de aceeaşi mînă:*⟩ Pro nobili domina Agnes vocata, filia Demetrii de Kerestus[6], ac Simone, filio Martini, contra magistrum Petrum rufum, Desew, Stephanum et Paulum, Leukus et Ladislaus, filios Thome de Sancto Egidio, super exhibicione quorundam instrumentorum in octavis festi beati Georgii martiris, coram nobis facienda, memorialis.

Noi, Petru, vicevoievodul Transilvaniei, dăm de ştire că, la octavele sărbătorii fericitului Martin Mărturisitorul, acum de curînd trecute[12], venind înaintea noastră, Ştefan, fiul lui Ivanka de Sîntejude, în numele nobilei doamne numită Agneta, fiica lui Dumitru de Kerezthes, cu scrisoarea de împuternicire a conventului din Cluj-Mănăştur, precum şi în numele lui Simion, fiul lui Martin de Sîntioana, potrivit cuprinsului scrisorii de chemare în judecată a sus-zisului convent din Cluj-Mănăştur, a înfăţişat înaintea judecăţii noastre acea scrisoare a conventului, dată la sărbătoarea Tuturor Sfinţilor[13], din acest an, arătînd în ea desfăşurarea unei redobîndiri de moşie şi de dare în stăpînire, precum şi a unei împotriviri, din al cărei cuprins se vedea, între altele, că sus-zisa doamnă Agneta şi Simion, fiul lui Martin, luînd cu ei pe Ioan de Dindeleag, omul nostru, şi pe fratele Ioan, preotul ⟨trimis⟩ spre mărturie de acel convent la cererea noastră prietenească, şi ducîndu-se în vinerea dinaintea sus-zisei sărbători a Tuturor Sfinţilor[14] la moşia numită Kerezthes, aflătoarea în comitatul Dobîca, după legiuita chemare a vecinilor şi megieşilor ei de pretutindeni, şi fiind aceştia de faţă, cînd au voit s-o redobîndească şi să pună să li se dea lor în stăpînire, s-a împotrivit la această dare în stăpînire Ladislau, slujbaşul de Silivaş, în numele magiştrilor Petru cel Roşu, Desideriu, Ştefan şi Pavel, Leukus şi Ladislau, fiii lui Toma, zişi Wos de Sîntejude, pe care, în aceeaşi zi şi la locul sus-zis, i-a chemat înaintea noastră pe sus-zisele octave; şi ne-a spus[15] că a noua parte a acelei moşii Kerezthes este a acelui Simion în temeiul cumpărării şi zălogirii, iar celelalte părţi sînt ale acelei doamne Agneta în temeiul dreptului de moştenire, căci acea ⟨moşie⟩ fusese dată odinioară împreună cu doamna bunica sa[16], şi că tatăl acelei doamne a rămas în stăpînirea ei cît a trăit, drept aceea el voia să afle de la suszişii nobili temeiul acelei împotriviri.

După ascultarea acestora, ridicîndu-se sus-zisul magistru Desideriu, însuşi, şi Ştefan, ⟨care⟩ de asemenea s-a înfăţişat însuşi, în numele său, iar în numele lui Pavel, cu scrisoarea de împuternicire a domnului nostru, Dionisie voievodul, şi în numele lui Ioan, fiul lui Toma, cu scrisoarea de împuternicire a sus-zisului convent, au răspuns dimpotrivă că sus-zisa moşie Kerezthes le-a fost dată ca danie nouă prin dăruire regească, pentru preacredincioasele lor slujbe, şi că au asupra acestui ⟨lucru⟩ acte temeinice, pe care sînt gata şi pregătiţi să le înfăţişeze la sorocul cînd ei se vor aduna împreună cu toţi fraţii lor şi vor putea să stea împreună la judecată, şi să dea socoteală temeinică ⟨despre cele de mai sus⟩; şi chiar dintre aceşti ⟨fraţi⟩, acel Ioan, fiul lui Toma, este ţinut acum în slujba regelui la Vidin, în părţile Bulgariei.

Deci, deoarece se ştia că sus-zişii nobili au fost chemaţi în judecată de foarte multe ori de către acea doamnă Agneta şi de Simion, fiul lui Martin, pentru pomenita moşie Kerezthes, şi acel Ştefan, fiul lui Ivanka, a dovedit aceasta, în numele acelei doamne Agneta şi al lui Simion, fiul lui Martin, prin înfăţişarea a trei scrisori de redobîndire şi de chemare în judecată ale acelui convent, precum şi prin ⟨scrisoarea⟩ noastră de glo-

bire, drept aceea, noi am hotărît să amînăm acea pricină, pentru hotărîrea ei din urmă de către nobilii țării, pe octavele acum viitoare ale sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe[17], în așa fel că amîndouă părțile vor fi datoare neapărat, și lăsînd departe orice cuvînt ⟨de amînare⟩, să înfățișeze înaintea noastră la acel soroc toate actele lor întocmite și date cu privire la acea moșie Kerezthes, pentru ca, văzîndu-le, să putem face între pomenitele părți judecata de încheiere, cu voia domnului.

Dat la Sîntimbru, în a opta zi a sorocului scris mai sus, în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și șase.

⟨*Pe verso, de aceeași mînă:*⟩ Scrisoarea memorială pentru nobila doamnă numită Agneta, fiica lui Dumitru de Kerezthes, și pentru Simion, fiul lui Martin, împotriva magistrului Petru cel Roșu, Desideriu, Ștefan și Pavel, Leukus și Ladislau, fiii lui Toma de Sîntejude, cu privire la înfățișarea unor acte ce va trebui făcută înaintea noastră la octavele sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Colecția lui Mike Sándor.
Orig., hîrtie, cu fragmente de pecete de închidere aplicată în document pe verso.

---

1 Lipsește în orig.; intercalat după sens.
2 Scris pe răsătură.
3 Corect: *ad.*
4 Corect: *filiorum.*
5 Urmează: *ipsa,* tăiat de aceeași mînă.
6 Astfel în orig.
7 Corect: *ipsi.*
8 Scris deasupra rîndului, de aceeași mînă.
9 Urmează: *ipsis;* fiind de prisos, l-am omis.
10 Deasupra lui este scris *astare,* de aceeași mînă; fiind de prisos, l-am omis.
11 Corect: *adinveniebantur.*
12 18 noiembrie ⟨1366⟩.
13 1 noiembrie 1366.
14 30 octombrie ⟨1366⟩.
15 Adică împuternicitul.
16 La căsătoria ei.
17 1 mai ⟨1367⟩.

164 **1366 noiembrie 25, Sîntimbru**

Discretis viris et honestis, honorabili capitulo ecclesie Transsiluane, amicis suis honorandis, Petrus, vicevaivoda Transsiluanus, amicitiam paratam debito cum honore.

Dicit nobis magister Johannes, filius Gegus de Almakerek, quod populi seu Saxones de Kapus, de sede Medyes, pridem videlicet feria secunda proxima nunc preterita, ipso domi non existente, noctis in silentio ad possessionem suam, Huusfolua[1] vocatam, hostiliter venientes, sex curias et duo horrea in eadem ignis incendio destruxissent, universas res et bona in domibus habitas auferendo, necnon sex boves abstulissent, de quibus damna innumerabilia passus fuisset, ac etiam quendam suum iobagionem potentialiter abduxissent. Super quo, vestram petimus amicitiam presentibus diligenter quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente, magister Nicolaus, filius quondam Symonis bani de Dorlaz, vel Apor aut Ladislaus, filius Emerici de Ernye, seu Johannes, filius Mychaelis de Almas, aliis absentibus, homo noster, ab omnibus quibus decet et licet, palam et occulte,

utrisque sexus hominibus, sciat et inquirat de premissis omnimodam veritatem, videat etiam combustionem prenotatam. Et post hec, prout exinde vobis veritas constiterit premissorum, nobis in vestris literis amicabiliter rescribatis.

Datum in Sancto Emerico, in quindenis festi beati Martini confessoris, anno domini M^{mo}CCC^{mo}LX^{mo} sexto.

Chibzuiţilor şi cinstiţilor bărbaţi, cinstitului capitlu al bisericii Transilvaniei, prietenilor săi vrednici de cinstire, Petru, vicevoievodul Transilvaniei, cu toată prietenia şi cinstea cuvenită.

Ne spune magistrul Ioan, fiul lui Gegus de Mălîncrav, că oamenii sau saşii din Copşa, din scaunul Mediaş, decurînd, anume în lunea trecută[2], pe cînd nu era el acasă, venind cu duşmănie în tăcerea nopţii la moşia lui numită Noul ⟨Săsesc⟩, au nimicit prin para focului şase curţi şi două hambare de pe acea ⟨moşie⟩, ducînd cu ei toate lucrurile şi bunurile ce erau prin case, precum şi şase boi, de pe urma căror ⟨fapte⟩ a suferit pagube nenumărate; ba au luat cu puterea şi pe un iobag al lui. Drept aceea, prin ⟨scrisoarea⟩ de faţă cerem cu stăruinţă prieteniei voastre să trimiteţi omul vostru de mărturie vrednic de crezare, în faţa căruia, omul nostru, magistrul Nicolae, fiul fostului ban Simion de Dîrlos, sau Apor ori Ladislau, fiul lui Emeric de Iernea, sau Ioan, fiul lui Mihail de Alma, în lipsa celorlalţi, întrebînd în taină sau pe faţă pe toţi oamenii, fie bărbaţi fie femei, pe care se cuvine şi se cade ⟨să-i întrebe⟩, să cerceteze şi să afle tot adevărul cu privire la cele de mai sus, şi să vadă şi ⟨stricăciunile⟩ focului pomenit. Şi după acestea, să aveţi bunătatea să ne răspundeţi prin scrisoarea voastră ⟨arătînd⟩ adevărul cu privire la cele de mai sus, aşa cum vă veţi fi încredinţat de el.

Dat la Sîntimbru, în a cincisprezecea zi după sărbătoarea fericitului Martin Mărturisitorul, în anul Domnului o mie trei sute şeizeci şi şase.

Arh. Naţ. Magh., Dl.
Transumpt în actul capitlului din Alba Iulia, din 13 decembrie 1366, nr. 171.
EDIŢII: *Fejér*, IX/3, p. 641—642, *Tört-Lapok*, 1876, p. 644; *Archiv*, XXI, p. 241 *(fragmentar)*; *Ub.*, II, p. 275—276.
REGESTE: *Transilvania*, 1871, p. 278.

---

[1] Astfel în transumpt.
[2] 23 noiembrie.

165 **1366 noiembrie 25, Sîntimbru**

Discretis viris, amicis suis reverendis, capitulo ecclesie Transsiluane, Petrus, viceuoyuoda Transsiluanus, paratam amiciciam cum honore.

Quia[1] excellentissimus princeps, dominus Lodouicus, dei gracia, rex Hungarie, pro meritoriis serviciis magistri Johannis, Tompa dicti, nobilem dominam Gerus vocatam, filiam Alardy[1], filii Arnoldi de Enyed, consortem eiusdem Johannis, Tompa dicti, in porcionibus possessionarias, tam in dicta Enyed, quam alias ubique habitis, mediantibus suis litteris, verum heredem et legittimum successorem prefecerit et instituerit, ipsaque nobilis domina in ipsas porciones possessionarias predicti patris sui, unacum marito suo predicto et filiis suis, legittime velit introire; igitur vestram amiciciam presentibus petimus reverenter quatenus vestrum

mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente, magister Nicolaus, notarius et homo noster, ad hoc per nos transmissus accedant[2], ad facies universarum porcionum possessionariarum predicti Alardi, ubilibet et specialiter in Enyed predicta habitarum, accedendo, convocatis vicinis et commetaneis earundem, idem homo noster predictam nobilem dominam et magistrum Johannem, cum filiis suis ex eadem domina precreatis, iuxta continencias dictarum litterarum ipsius domini regis, in dominium earundem introducat statuatque easdem ipsis Johanni et nobili domine, ac filiis eorum supradictis, iuxta donacionem regiam graciose factum perpetus possidendas.

Et post hec, seriem ipsius introduccionis et statucionis in vestris litteris nobis rescribatis.

Datum in Sancto Emerico, octavo die octavarum festi beati Martini confessoris, anno domini M^{mo}CCC^{mo}LX^{mo} sexto.

Chibzuiţilor bărbaţi, prietenilor săi vrednici de cinste, capitlului bisericii Transilvaniei, Petru, vicevoievodul Transilvaniei, cu toată prietenia şi cinstea.

Deoarece preaînălţatul principe, domnul Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, pentru slujbele vrednice de răsplată ale magistrului Ioan zis Tompa, a înzestrat şi a aşezat, prin scrisoarea sa, pe nobila doamnă numită Gerus, fiica lui Alard, fiul lui Arnold de Sîngătin, soţia aceluiaşi Ioan zis Tompa, ca moştenitor şi urmaş legiuit în părţile de moşie avute atît în zisa Sîngătin, cît şi în celelalte de pretundeni, iar nobila doamnă vrea, împreună cu soţul ei sus-zis şi cu fiii lor, să intre legiuit în stăpînirea părţilor de moşie ale sus-zisului său tată; cerem, aşadar, cu plecăciune prieteniei voastre, prin scrisoarea de faţă, să trimiteţi pe omul vostru de mărturie vrednic de crezare, de faţă cu care, magistrul Nicolae, notarul şi omul nostru trimis la aceasta de noi, venind la faţa locului pe toate părţile de moşii ale sus-zisului Alard, avute oriunde şi mai cu seamă în sus-zisa ⟨moşie⟩ Sîngătin, ⟨şi⟩ fiind chemaţi vecinii şi megieşii acestora, acelaşi om al nostru să pună pe sus-zisa nobilă doamnă şi pe magistrul Ioan, împreună cu fiii săi născuţi de aceeaşi doamnă, în stăpînirea aceloraşi, potrivit cuprinsului zisei scrisori a domnului rege, şi să le treacă în stăpînirea acelui Ioan şi a nobilei doamne, precum şi a fiilor lor sus-zişi, spre a le stăpîni pe veci potrivit daniei regeşti făcute cu milostivire.

Şi după acestea, să ne faceţi cunoscut în scris, în scrisoarea voastră, cuprinsul acestei puneri şi dări în stăpînire.

Dat la Sîntimbru, în a opta zi a octavelor sărbătorii fericitului Martin Mărturisitorul, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi şase.

Arh. Naţ. Magh., Dl. 29167. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca 1366. Transumpt în actul capitlului din Alba Iulia, 17 decembrie 1366, nr. 172.

REGESTE: *Ub.*, II, p. 276 nr. 879.

---

[1] Pată de umezeală cca 1 cm; lectură probabilă.
[2] Cuvînt de prisos.

Petrus, vicevaivoda Transsiluanus.

Noveritis quod, quamvis pridem per alias literas nostras vobis scripserimus quod ratione ipsius tunelle vini, propter comitem Paulum de Tolmach impignorati et recepti super magistrum Nicolaum de Gerend, sedecim florenos et non plus solvere deberet, sed, quia tandem Ladislaus dictus Darabus, civis de Clusuar, in presentibus octavis festi beati Martini confessoris, coram nobis et regni nobilibus astando, retulit eo modo quod ipsa tunella vini non sedecim florenos, sed viginti duos florenos illo tempore valere videbatur et hoc ad scitum omnium civium de dicta Clusuar constaret evidenter. Unde adhuc mandamus vobis firmiter precipientes quatenus, a prefatis civibus sciscitando, si fassi fuerint ut illa tunella vini ipsos viginti duos florenos valuit illo tempore, ex tunc, ex parte ipsius magistri Nicolai de Gerend, comiti Nicolao dicto Zeuner vel homini suo, exhibitori presentium, de ipsis viginti duobus florenis satisfacere indilate debeatis et aliud non facturi.

Datum in Waradia, feria sexta proxima post quindenas festi beati Martini confessoris, anno domini $M^{mo}CCC^{mo}LX^{mo}$ sexto.

⟨*Pe verso:*⟩ Exactoribus iudiciorum domini nostri Dionysii.

Petru, vicevoievodul Transilvaniei.

Aflaţi că, deşi mai înainte vă făcusem cunoscut printr-o altă scrisoare a noastră că pentru acel vas de vin, zălogit şi primit ⟨ca zălog⟩ pentru comitele Pavel de Tălmaciu în sarcina magistrului Nicolae de Grind, ⟨acesta⟩ nu trebuie să plătească decît şaisprezece florini şi nu mai mult, totuşi, fiindcă, în urmă, Ladislau zis Darabus, orăşean din Cluj, stînd în faţa noastră şi a nobililor ţării la octavele de acum ale sărbătorii fericitului Martin Mărturisitorul[1], ne-a spus că în acea vreme acel vas de vin nu preţuia şaisprezece florini, ci douăzeci şi doi, şi lucrul acesta era bine ştiut de toţi orăşenii din Cluj, de aceea vă punem în vedere şi vă poruncim cu tărie că, cercetînd pe sus-zişii orăşeni, dacă vor spune că acel vas de vin preţuia în acea vreme douăzeci şi doi de florini, atunci să fiţi datori a despăgubi fără zăbavă cu cei douăzeci şi doi de florini din partea magistrului Nicolae de Grind pe comitele Nicolae zis Zeuner, sau pe omul său care va înfăţişa această scrisoare. Şi astfel să nu faceţi.

Dat la Oarda, în vinerea de după cea de a cincisprezecea zi de la sărbătoarea fericitului Martin Mărturisitorul, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi şase.

⟨*Pe verso:*⟩ Strîngătorilor de gloabe ai domnului nostru Dionisie.

Înainte de 1897, actul se păstra în arhiva baronilor Bánffi, la Cluj.
Orig., hîrtie, cu urme de pecete de închidere de ceară albă, aplicată în document.
EDIŢII: *Ub.*, II, p. 277.

[1] 18 noiembrie.

⟨L⟩odouicus[1], dei gratia, Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie Comanie, Bulgarieque rex, princeps Sallernitanus et honoris montis sancti Angeli dominus, omnibus Christi fidelibus, tam presentibus, quam futuris, presentium notitiam habituris, salutem in omnium salvatore.

Ordo suadet equitatis et ad apicem regie pertinet maiestatis, ut ea que rite donata sunt et collata illibata conserventur, et que a suis fidelibus modeste petuntur ad exauditionis gratiam admittantur. Proinde, ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire quod Nicolaus, filius Ladizlai de Nemige, in persona nobilis domine Katherine, consortis Ladislai, filii Gereu de Mehes, socri[2] sue, ad nostre serenitatis accedendo presentiam, exhibuit nobis quasdam duas literas noastras patentes, secreto et rotundo sigillo nostro consignatas, unam super quadam gratia eidem nobili domine, per nos facta, et aliem in facto cuiusdam compositionis inter ipsum Ladislaum et dominam pretactam, consortem suam, ab una, et Johannem, filium comitis Nicolai de Aluinch, et dominam Claram, eius consortem, parte ab alia, inite et firmate confectas, tenorum subsequentium, petens nostram exinde excellentiam prece subiectiva ut easdem acceptare, approbare, ratificare ac pro ipsa nobili domina suisque heredibus universis nostro dignaremur privilegio confirmare. Quarum unius tenor talis est: ⟨*Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 19 iulie 1363, Verovitica, DRH-C, vol. XII, nr. 179*⟩. Alterius vero litere nostre tenor dignoscitur esse talis: ⟨*Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 16 mai 1366, nr. 58*⟩.

Nos itaque, iustis, legitimis et modestis supplicationibus eiusdem Nicolai, in persona iamdicte nobilis domine nostre humiliter porrectis maiestati per eundem, regia favorabilitate clementer exauditis et admissis, pretactas duas literas nostras patentes, non abrasas, non cancellatas, nec in aliqua sui parte vitiatas, presentibus de verbo ad verbum insertas, quoad omnes earum continentias et clausulas acceptamus, approbamus, ratificamus ac pro eadem nobili domina suisque heredibus et posteritatibus universis, mera regia auctoritate, perpetue valituras confirmamus, presentis privilegii nostri patrocinio mediante, salvis iuribus alienis.

In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam, presentes concessimus literas nostras privilegiales, pendentis et authentici novi sigilii nostri duplicis munimine roboratas.

Datum per manus venerabilis in Christo patris, domini Ladislai, episcopi Wesprimyensis, reginalis cancellarii et aule nostre vicecancellarii, dilecti et fidelis nostri anno domini Millesimo CCC^{mo}LX^{mo} septimo[3], quarto Nonas Decembris, regni autem nostri anno XX^{mo} sexto. Venerabilibus in Christo patribus et dominis Thoma, archiepiscopo Colocensi ad Strigonyensem, Dominico Chanadensi ad ipsam Colocensem ecclesias postulatis, Wgulino Spalatensi, Nicolao Jadrensi et Elya Ragusyensi, archiepiscopis; Demetrio Waradiensis, Dominico Transsiluano, Colomano Jaurensis, Stephano Zagrabyensis, eodem Ladislao Wesprimyensis, Wylhelmo Quingueecclesiensis, Johanne Wacyensis, Mychaele Agryensis, Demetrio Sirimyensis, Petro Boznensis, fratre Stephano Nitriensis, Nicolao Tininyensis, Demetrio Nonensis, Nicolao Traguriensis, Stephano Pharensis, Valentino Macarensis, Matheo Sibinicensis, Mychaele Scardo-

nensis et Portina Sennyensis ecclesiarum episcopi, ecclesias dei feliciter gubernantibus, Corbauiensi sede vacante. Magnificis viris, Nicolao Konth, palatino, Dyonisio, vaivoda Transsiluano, comite Stephano Bubek, iudice curie nostre, Johanne, magistro tavarnicorum nostrorum, Nicolao, totius Sclavonie, Konya Dalmacie et Croacie, Nicolao de Machou, banis, Petro Zudar pincernarum, Paulo dapiferorum, Johanne ianitorum et Emerico agasonum nostrorum, magistris, ac magistro Ladislao, comite Posonyensi, aliisque quampluribus regni nostri comitatus tenentibus et honores.

⟨*Pe îndoitura de jos a pergamentului, însemnare de cancelarie:*⟩ Perlecta et correcta.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, Dalmației, Croației, Ramei, Serbiei, Galiției, Lodomeriei, Comaniei și Bulgariei, principe de Salerno și domn al ținutului Monte Sant' Angelo, tuturor credincioșilor întru Hristos, atît celor de acum, cît și celor viitori, care vor lua cunoștință de scrisoarea de față, mîntuire întru mîntuitorul tuturor.

Rînduiala dreptății ne îndeamnă, și este în sarcina înălțimii regești ca cele ce au fost date și hărăzite după rînduială, să fie păstrate neatinse, și cele ce se cer cu smerenie de către credincioșii săi, să fie primite întru milostivirea ascultării. Drept aceea, prin aceste rînduri voim să ajungă la cunoștința tuturor că, înfățișîndu-se înaintea luminăției noastre, Nicolae, fiul lui Ladislau de Nimigea, în numele nobilei doamne Catarina, soția lui Ladislau, fiul lui Grigore de Miheș, soacra lui, ne-a arătat două scrisori deschise ale noastre, însemnate cu pecetea noastră de taină cea rotundă, dintre care una, întocmită cu privire la o osebită milostivire făcută de către noi acelei nobile doamne, iar cealaltă, cu privire la o învoială făcută și întărită între numitul Ladislau și pomenita doamnă ⟨Catarina⟩, soția lui, pe de o parte, și Ioan, fiul comitelui Nicolae de Vințul de Jos, și doamna Clara, soția lui, pe de altă parte, cu cuprinsul de mai jos, rugîndu-se cu supusă rugăminte de înălțimea noastră să binevoim a le primi, încuviința, consfinți și întări cu privilegiul nostru, pentru numita nobilă doamnă și pentru toți moștenitorii ei. Cuprinsul uneia ⟨din acele scrisori⟩ este acesta: ⟨*Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei din 19 iulie 1363, DRH-C, vol. XII, nr. 179*⟩. Iar cuprinsul celeilalte scrisori a noastre se știe că este acesta: ⟨*Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 16 mai 1366, nr. 58*⟩.

Noi, așadar, ascultînd îndurător și încuviințînd cu regească bunăvoință dreapta, legiuita și plecata rugăminte a numitului Nicolae, înfățișată cu smerenie maiestății noastre în numele pomenitei nobile doamne, primim, încuviințăm și confințim, în întregime cuprinsul lor și toate capetele lor, sus-pomenitele două scrisori deschise ale noastre, fără răsături, fără tăieturi și nestricate în nici o parte a lor, trecute din cuvînt în cuvînt în scrisoarea de față, și, prin ocrotirea acestui privilegiu, le întărim, în temeiul deplinei noastre puteri regești, pentru acea nobilă doamnă și pentru toți moștenitorii și urmașii ei, ca să aibă putere în veci, fără a vătăma dreptul altora.

Spre pomenirea și veșnica trăinicie a acestui lucru, am dat această scrisoare privilegială a noastră, întărită cu puterea noii noastre peceți duble, atîrnate și autentice.

Dat de mîna venerabilului întru Hristos părinte, domnul Ladislau, episcopul de Vesprim, cancelar al reginei și vicecancelar al curții noastre, iubitul și credinciosul nostru, în anul Domnului o mie trei sute șaizeci

şi şapte[3], în a patra zi înainte de nonele lui decembrie, iar în al domniei noastre al douăzeci şi şaselea an. Venerabilii întru Hristos părinţi şi domni: Toma, arhiepiscopul de Calocea, ales la biserica de Strigoniu, Dominic ⟨episcopul⟩ de Cenad, ales ⟨ca arhiepiscop⟩ la biserica de Calocea, Ugolin de Spalato, Nicolae de Zara şi Ilie de Raguza, arhiepiscopi, ⟨precum şi⟩ episcopii: Dumitru al bisericii de Oradea, Dominic al Transilvaniei, Coloman de Győr, Ştefan de Zagreb, acelaşi Ladislau de Vesprim, Vilhelm de Pécs, Ioan de Vaţ, Mihail de Agria, Dumitru al Sirmiului, Petru al Bosniei, fratele Ştefan de Nitra, Nicolae de Knin, Dumitru de Nona, Nicolae de Trau, Ştefan de Faro, Valentin de Macarska, Matei de Sebenico, Mihail de Scardona şi Portina de Segno, păstorind în chip fericit bisericile lui Dumnezeu, scaunul de Krbava fiind vacant; măriţii bărbaţi, Nicolae Konth, palatinul, Dionisie, voievodul Transilvaniei, comitele Ştefan Bubek, judele curţii noastre, Ioan, marele nostru vistier, Nicolae, banul întregii Slavonii, Konya, banul Dalmaţiei şi Croaţiei, Nicolae, banul de Mačva, Petru Zudar, marele nostru paharnic, Pavel, marele nostru stolnic, Ioan, marele nostru uşier, şi Emeric, marele nostru comis, şi magistrul Ladislau, comitele de Pojon, şi mulţi alţii ţinînd comitatele şi dregătoriile ţării noastre.

⟨Pe îndoitura de jos a pergamentului, însemnare de cancelarie:⟩ Citită şi îndreptată.

Arh. Naţ. Magh., Dl. (Arh. din Tîrgu Mureş a fam. Teleki, nr. 7 049).
Orig., perg., cu pecetea mare dublă regală de ceară albă, deteriorată, atîrnată de şnur de mătase de culoare roşie şi verde.
EDIŢII: *Teleki*, I, p. 156—158; *Ub.*, II, p. 305—306 (în ambele ediţii cu data greşită: 2 decembrie 1367); pentru rectificarea datării, cf. Wertner Mór, *Adalékok a XIV századbóli magyar világi archontologiában*, în *Tört. Tár*, 1907, p. 27.

---

[1] Loc lăsat gol de scrib pentru desenarea iniţialei.
[2] Corect: *socre*.
[3] Astfel în text.

168 **1366 decembrie 2** *(feria quarta proxima post festum beati Andree apostoli)*, ⟨Oradea⟩

Capitlul de Oradea ⟨*Waradiensis*⟩ raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, că, potrivit poruncii regeşti dată atît magistrului Nicolae de Debrew, cît şi lui, a trimis ca om de mărturie pe magistrul Bartolomeu, arhidiacon de Călata ⟨*Kąlata*⟩, care, împreună cu sus-zisul magistru Nicolae şi cu magistrul Ioan, fiul lui Bricciu de Bátor, oameni ai regelui, s-au dus la nişte pămînturi de folosinţă *(terrarum usualium)* ale nobililor de Vetiş *(Wetes)*, pentru a le hotărnici şi a le da din nou în stăpînire lor.

Ajungînd la faţa locului, magistrul Nicolae de Debrew a cerut nobililor de Vetiş să arate scrisorile lor privitoare la acele bucăţi de pămînt, în temeiul cărora vor să le stăpînească. Aceştia i-au răspuns însă că, numai dacă îi va lăsa să stăpînească în chip paşnic zisele pămînturi, atunci ei vor fi gata să arate scrisorile cerute.

După acestea, magistrul Nicolae a trecut la hotărnicire la vreo şapte semne de hotar, dar Ioan, fiul lui Pethew de Santău *(Zanthow)*, s-a împotrivit.

Săvîrşindu-se hotărnicirea, magistrul Nicolae de Debrew a pus în vedere nobililor de Vetiş, lui Ioan şi Ştefan, fiii lui Pethew de Santău, precum şi judelui, juraţilor şi tuturor oaspeţilor din Satu Mare ca, pentru octavele viitoare ale Bobotezei (13 ianuarie 1367), fiecare dintre părţi să înfăţişeze la curtea regală scrisorile doveditoare, în legătură cu pămînturile în pricină.

Odată hotărnicirea terminată, nobilii de Vetiş i-au arătat lui o scrisoare privilegială a regelui Bela al IV-lea, din anul 1238, în care consemnează vînzarea, pentru cinci mărci de argint, a unui pămînt de patru pluguri, numit Ekkul, care a fost cumpărat de către un strămoş al lor, şi pe care, urmaşii aceluia l-au stăpînit în pace, pe lîngă pămînturile strămoşeşti de moştenire, pînă nu de mult, cînd, mari bucăţi din ele, prin repetate hotărniciri, au fost date nobililor de Santău şi orăşenilor din Satu Mare, de către magiştrii Valentin, lector de Stroginiu, şi prepozitul Nicolae de Debrew.

Arh. Naţ. Magh., Dl. 8 006. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1238.
Rezumat în actul lui Ştefan Bebek, judele curţii regale, din 12 iunie 1367, Vişegrad, nr. 239.

169 1366 decembrie 4 ⟨Cluj-Mănăştur⟩

Conventus monasterii beate Marie virginis de Clusmonostra, omnibus Christi fidelibus presens scriptum inspecturis, salutem in omnium salvatore.

Et quia solerta provida sapientum temporum in curriculo perpetua firmitate soliduntur, ideo solent privilegiorum dogmata patrocinio communiri; proinde, ad universorum noticiam, tam presencium, quam futurorum, harum serie volumus pervenire quod nobilibus virys[1], magistris videlicet Johanne, filio Stephani de Petherd, ab una, Johanne dicto de Thuur, parte ab alia, coram nobis personaliter constitutis, confessum et propositum extitit per eundem magistrum Johannem, filium Stephani, ministerio vive vocis, pariter et relatum quod universas porciones possessionarias in possessionibus, videlicet Thuur et Chan vocatis, in comitatu de Thorda existentes[2], habitas, cum omnibus utilitatibus et pertinenciis universis, ac dotes et res parafornales[1] nobilium dominarum, ave sue ac Elene similiter matris sue, que ipsum iure nature, racione filii sororÿs[3] eiusdem magistri Johannis, necnon magistry[1] Benedicti, quondam canonicÿ[1] ecclesie Transsiluane, ipsum in eisdem possessionibus tangere dignossceretur, racione proximitatis et consangvinitatis[1], ac eciam pro centum et viginti quinque florenis aureis, ut, dicebat, per eundem magistrum Johannem sibi in specie datis et persolutis, memorato magistro Johanni dicto de Thuur et, per eum, suis heredibus heredumque suorum successoribus iure perpetuo et irrevocabiliter relaxasset et remisisset, ymmo[1] relaxavit, donavit et remisit coram nobis; litteras vero quascumque, quovis colore emanatas et confectas haberet, cassas, vanas et frivolas comisisset[4] viribus carituras et comisit[5] coram nobis, imuno exhibitoribus fore nocituras. In cuius rei memoriam perpetuamque firmitatem, presentes concessimus litteras nostras privilegiales, pendentis sigilli nostri pensionis[6] munimine roboratas.

Datum sexta feria proxima post festum beati Andree apostoli, anno domini M^{mo}CCC^{mo} sexagesimo sexto.

Conventul mănăstirii fericitei Fecioare Maria din Cluj-Mănăştur, tuturor credincioşilor întru Hristos care vor vedea această scrisoare, mîntuire întru mîntuitorul tuturor.

Şi, întrucît agerimea chibzuită a celor înţelepţi este întărită, în trecerea timpului, de o veşnică trăinicie, de aceea este obiceiul ca să fie întărită prin mijlocirea preceptelor privilegiilor; aşadar, prin cuprinsul ‹scrisorii› de faţă, voim să ajungă la cunoştinţa tuturor, atît a celor de faţă cît şi celor care vor veni, că, înfăţişîndu-se însuşi înaintea noastră, nobilii bărbaţi, magiştri, anume Ioan, fiul lui Ştefan de Petrid, pe de o parte, ‹iar› pe de altă parte, Ioan zis de Tur, ni s-a mărturisit şi ni s-a spus, prin viu grai, de către acelaşi magistru Ioan, fiul lui Ştefan, şi deopotrivă ni s-a arătat că el a slozobit şi a dat înapoi cu drept de veci şi nestrămutat, pomenitului magistru Ioan zis de Tur şi, prin el, moştenitorilor şi urmaşilor moştenitorilor lor, toate părţile de moşie, avute adică în moşiile numite Tur şi Cean, aflătoare în comitatul Turda, împreună cu toate folosinţele şi toate cele ce ţin de ele, precum şi cu zestrea şi darurile de nuntă ale nobilelor doamne, bunica sa şi, la fel, Elena, mama sa, care se ştie că ţin de el din acele moşii, prin dreptul firesc, ca fiu al surorii aceluiaşi magistru Ioan şi al magistrului Benedict, fost canonic al bisericii Transilvaniei, în temeiul înrudirii şi a rudeniei de sînge, precum şi încă pentru o sută şi douăzeci şi cinci de florini de aur, daţi şi plătiţi lui în bani, după cum se spune, de către acelaşi magistru Ioan, ba chiar le sloboade, le dăruieşte şi le dă înapoi şi înaintea noastră; şi orice scrisori ar avea, date şi întocmite în orice fel, le-a hotărît desfiinţate, zadarnice şi netrebnice, şi lipsite de putere, şi le hotărăşte ‹şi› înaintea noastră, ba chiar cu totul dăunătoare celor care le-ar arăta. Spre amintirea şi veşnica trăinicie a acestui lucru, am hărăzit scrisoarea noastră privilegială de faţă, întărită cu puterea peceţii noastre atîrnate.

Dat în vinerea de după sărbătoarea fericitului apostol Andrei, în anul Domnului o mie trei sute şeizeci şi şase.

Arh. Naţ. Magh., Dl. 28 506. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca 1366.
Orig., perg.

---

[1] Astfel în orig.
[2] Corect: *existentibus.*
[3] Corect: *sororii.*
[4] Corect: *commisisset.*
[5] Corect: *commisit.*
[6] Corect: *appensis.*

170 **1366 decembrie 7, Vişegrad**

Ludovic I-ul, regele Ungariei, porunceşte capitlului din Oradea să cerceteze plîngerea lui Leukus, fiul lui Ioan Lengyel de Nagysemjén, împotriva lui Ştefan, fiul lui Ioan, fiul lui Briccius de Bátor, care în tîrgul de la Bátor a prins pe un iobag al său şi i-a luat şase florini.

Arh. Naţ. Magh., Dl. (Arh. fam. Kállay, nr. 1 495).
Orig., hîrtie cu pecete inelară de închidere, din ceară roşie, puţin deteriorată
REGESTE: *Kállay,* II, p. 137, nr. 1 587.

Nobili viro et honesto Petro, vicevaivode Transsiluano, amico ipsorum honorando, capitulum eclesie Transiluane, amicitiam paratam debito cum honore.

Noveritis nos literas vestras recepisse în hec verba: ⟨*Urmează actul lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei din 25 noiembrie 1366, Sîntimbru, nr. 164*⟩. Nos enim, petitionibus vestris annuentes, unacum Apor, filio Emerici de Ernye, homine vestro, nostrum hominem, videlicet Petrum, sacerdotem de choro nostro, ad premissa exequenda duximus transmittendum. Qui, demum ad nos reversi, nobis concorditer retulerunt quod ipsi pariter accedendo, a nobilibus, ignobilibus, sacerdotibus, clericis et aliis hominibus communibus et specialiter vicinis et commetaneis eiusdem ville Wyfalu diligenti inquisitione prehabita, talem super premissis comperissent veritatem, quod populi seu hospites de Kapus, de sede Megyes, secunda feria proxima ante quindenas festi beati Martini confessoris ad possessionem magistri Johannis, filii Gegus, Wyfalu vocatam potentialiter veniendo, tria horrea in eadem concremassent, multa damna in eisdem irrogando ac res et alia multa bona abstulissent, necnon unum iobagionem eiusdem magistri Johannis[1] captum abduxissent.

Datum in festo beate Lucie virginis et martyris, anno prenotato.

Nobilului şi cinstitului bărbat Petru, vicevoievodul Transilvaniei, prietenului lor vrednic de cinstire, capitlul bisericii Transilvaniei, cu toată prietenia şi cinstea cuvenită.

Aflaţi că am primit scrisoarea voastră cu acest cuprins: ⟨*Urmează actul lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, din 25 noiembrie 1366, nr. 164*⟩. Iar noi, încuviinţînd cererea voastră, am hotărît să trimitem, dimpreună cu Apor, fiul lui Emeric de Iernea, omul vostru, pe omul nostru, anume Petru, preot din strana noastră, spre a aduce la îndeplinire cele de mai sus. Aceştia, întorcîndu-se apoi la noi, ne-au spus într-un glas că ducîndu-se împreună ⟨în satul Noul Săsesc⟩, după ce mai întîi au întrebat cu luare aminte pe nobili, pe nenobili, pe preoţi şi clerici şi pe alţi oameni de rînd şi mai ales pe vecinii şi megieşii zisului sat Noul ⟨Săsesc⟩, au aflat adevărul acesta cu privire la cele de mai sus: că oamenii sau oaspeţii din Copşa, din scaunul Mediaş, în lunea dinaintea celei de a cincisprezecea zi a sărbătorii fericitului Martin Mărturisitorul[2], venind cu silnicie la moşia numită Noul ⟨Săsesc⟩ a magistrului Ioan, fiul lui Gegus, au ars acolo trei hambare, făcînd mari pagube, şi au luat lucruri şi alte multe bunuri, şi totodată au luat în prinsoare şi pe un iobag al numitului magistru Ioan.

Dat la sărbătoarea fericitei Fecioare şi mucenice Lucia, în anul mai sus arătat.

Arh. Naţ. Magh., Dl.
Orig. hîrtie, cu pecete din ceară albă, rotundă, aplicată în document pe verso.
Copie în colecţia Cornides, tom. II, p. 46, la Bibl. Univ. Budapesta.
EDIŢII: *Tört. Lapok*, 1876, p. 644; *Fejér*, IX/3, p. 641—642 (fragmentar); *Ub.*, II, p. 277—278.
REGESTE: Szinnyei, *Folyóiratok repertóriuma*, II, p. 921.

---

[1] Scris deasupra lui *abdu*, tăiat de aceeaşi mînă.
[2] 23 noiembrie.

Nobili viro et honesto Petro, viceuoyode[1] Transsiluano, amico ipsorum honorando, capitulum ecclesie Transsiluane, amiciciam paratam debito cum honores.

Noveritis nos litteras vestras recepisse in hec verba: *⟨Urmează actul lui Petru, vicevoievodului Transilvaniei, din 25 noiembrie, 1366, Sîntimbru, nr. 165⟩*. Nos enim, peticionibus vestris annuentes, unacum magistro Nicolao, notario vestro et[2] homine, nostrum hominem, videlicet magistrum Turul, magistrum altaris beati Andree apostoli, de choro nostro, ad premissa exequenda duximus transmittendum, qui, demum ad nos reversi, nobis concorditer retulerunt quod ipsi, in festo beati Nicolai confessoris, ad faciem possessionis Enÿed accessissent, ac vicinis et commetaneis eiusdem circumquaque legitime convocatis, ipsisque presentibus, universas porciones possessionarias Alardÿ[3], filii Arnoldi de Enÿed, in eadem possessione Enÿed et ubilibet habitas, iuxta tenores et continencias litterarum domini nostri, regis, nobili domine, consorti Johannis dicti Tompa, Gerus nomine, filÿe[3] ipsius Alardÿ[3], filii Arnoldi, et per eam eidem Johanni Tompa, marito, et filiis suis statuissent, possidendas, tenendas pariter et habendas.

Datum feria quinta proxima post festum beate Lucie virginis et martiris, anno prenotato.

Nobilului şi cinstitului bărbat Petru, vicevoievodul Transilvaniei, prietenului lor vrednic de cinstire, capitlul bisericii Transilvaniei, cu toată prietenia şi cinstea cuvenită.

Aflaţi că noi am primit scrisoarea voastră cu aceste cuvinte: *⟨Urmează actul lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, din 25 noiembrie 1366, Sîntimbru, nr. 165⟩*. Iar noi, încuviinţînd cererile voastre, am hotărît să trimitem, împreună cu magistrul Nicolae, notarul şi omul vostru, pe omul nostru, anume pe magistrul Turul, magistrul altarului fericitului apostol Andrei, din corul nostru, spre a îndeplini cele de mai sus; aceştia, întorcîndu-se apoi la noi, ne-au spus într-un glas că ei s-au dus, la sărbătoarea fericitului Nicolae Mărturisitorul[4], la faţa locului pe moşia Sîngătin, şi fiind chemaţi în chip legiuit vecinii şi megieşii ei dimprejur, şi fiind ei de faţă, au dat, potrivit cuprinsului şi celor cuprinse în scrisoarea domnului nostru, regele, în stăpînire nobilei doamne, Gerus numite, soţia lui Ioan zis Tompa, fiica lui Alard, fiul lui Arnold, şi, prin ea, aceluiaşi Ioan Tompa, soţul ⟨ei⟩, şi fiilor lor, toate părţile de moşie ale lui Alard, fiul lui Arnold de Sîngătin, avute în aceeaşi moşie Sîngătin şi oriunde, spre a le stăpîni, ţine şi a le avea deopotrivă.

Dat în joia de după sărbătoarea fericitei Fecioare şi mucenice Lucia, în anul sus-însemnat.

Arh. Naţ. Magh., Dl. 28 167. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1366. Orig., perg., cu fragmente de pecete rotundă, din ceară albă, aplicată pe verso.

REGESTE: *Ub.*, II, p. 278, nr. 882.

---

[1] Corect: *viceuoyuode*.
[2] Scris deasupra rîndului, de aceeaşi mînă.
[3] Astfel in orig.
[4] 6 decembrie ⟨1366⟩.

Lodouicus, dei gracia, rex Hungarie, fideli suo, magnifico viro, domino Benedicto, nato Pauli, filii Heem, regni nostri Bulgarie bano, salutem et graciam.

Noveritis quod Johannes et Mychael, filii Petri dicti Vaguch[1] de Zagarÿan, nobiles comitatus de Crassuo, gravi cum querela nostre detexerunt maiestati quod predecessores vestri, quandam particulam terre prefate possessionis ipsorum, Zagarcyan[1] nuncupate, ipsos iusto ac hereditario titulo contingentem, a prefata possessione ipsorum, Zagariam[1] vocate, sequestrassent, et sequestratam nostro regio culmini minus iuste occupassent et occupatam detenuissent, in grande preiudicium iuris ipsorum non modicum et gravamen.

Unde, cum nos neminem regnicolarum nostrorum suo iure privare velimus, ideo fidelitati vestre, firmo edicto regio, precipientes mandamus quatenus, mox habita presencium noticia, ab omnibus quibus decet et licet, deum pre oculis habendo, diligenter et conscienciose, de alienacione prefate possessionarie porcionis, ipsos, ut dicitur, de iure contingentis, meram experiamini veritatem, et rescita omnium premissorum veritate, si dictam possessionariam porcionem, ipsis Johanni et Mychaeli de iure pertinere adinveneritis, extunc circa restitucionem eiusdem, prout exinde vobis veritas constiterit, iusticie complementum observens, auctoritate nostra mediante, secus pro nostra regia gracia facere non ausuri.

Datum in Wissegrad, in festo beati Stephani prothomartiris, anno domini M°CCC^mo^LX^mo^ sexto.

⟨*Pe verso:*⟩ Fideli suo Benedicto, regni nostri Bulgarie bano.

⟨*Pe vero, sub pecete:*⟩ Relacio Nicolai de Zeech bani facta[2] Dymorlian[3].

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credinciosului său, măritului bărbat, domnului Benedict, fiul lui Pavel, fiul lui Heem, ban al țării noastre Bulgaria, sănătate și milostivire.

Aflați că Ioan și Mihail, fiii lui Petru zis Vaguch[4] de Zagaryan, nobili din comitatul Caraș, ne-au arătat măriei noastre, cu grea plîngere, că înaintașii voștri au despărțit de pomenita lor moșie numită Zagaryan o bucată de pămînt a sus-zisei lor moșii, numită Zagaryan, ce ține de ei în temeiul dreptului de moștenire, și, odată despărțită, au luat-o pe nedrept în stăpînire pentru înălțimea noastră regească și au ținut-o în stăpînire spre mare pagubă și vătămare a dreptului lor.

Drept aceea, deoarece noi nu voim să lipsim pe nimeni dintre locuitorii țării noastre de dreptul său, de aceea vă poruncim cu strașnică poruncă regească și punem în vedere credinței voastre ca, de îndată ce veți lua cunoștință de cele de față, avîndu-l pe Dumnezeu înaintea ochilor, să cercetați stăruitor și cu grijă, de la toti de la care se cuvine si se cade, adevărul curat cu privire la înstrăinarea pomenitei bucăți de moșie, care — după cum se spune — ține de drept de ei. Și aflînd adevărul despre toate cele de mai sus, dacă veți găsi că zisa bucată de moșie ține de drept de Ioan și Mihail, atunci, în temeiul împuternicirii noastre, să vă îngrijiți de împlinirea dreptății pentru înapoierea acelei moșii, așa precum vă veți fi încredințat de adevăr cu privire la aceasta. Și să nu cutezați a face altfel de dragul milostivirii noastre regești.

Dat la Vișegrad, la sărbătoarea fericitului Ștefan întîiul mucenic, în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și șase.

⟨*Pe verso:*⟩ Credinciosului său Benedict, ban al țării noastre Bulgaria.

⟨*Pe verso, sub pecete:*⟩ Darea de seamă a lui Nicolae de Zeech banul, dată ⟨privitor la Zagaryan⟩.

Arh. Naț. Magh., Dl. (Arh. fam. Kállay, nr. 1 506).
Orig., hîrtie, cu fragmente de pecete de închidere, din ceară roșie, aplicată pe verso.
EDIȚII: Pesty, *Krassó*, III, p. 74—75.
REGESTE: *Kállay*, II, nr. 1 589.

---

[1] Astfel în orig.
[2] Astfel la *Kállay*, II, nr. 1 589, desigur o lectură mai bună decît la Pesty, *Krassó*, p. 75: *sancta(?)*, fără înțeles în acest context.
[3] Astfel la *Pesty*. La *Kállay: Symorli⟨...⟩o*. Ambele lecturi rămîn totuși de neînțeles. S-ar putea să fie o formă coruptă a expresiei: *de Zagaryan*. De altfel, în redarea grafică a acestei toponimii — precum se vede din textul actului — scribul dă dovadă de nesiguranță.
[4] Vaguth = Tăiatul.

174 **1366 decembrie 29, Oarda de Jos**

Discretis viris et honestis, honorabili capitulo ecclesie Albensis Transsiluane, amicis suis honorandis, Petrus, viceuoyuoda Transiluanus, amiciciam paratam debito cum honore.

Dicitur nobis in persona nobilis[1] domine Elene, alio nomine Mandula, consortis Andree, filii Martini de Mezeusomlou, filie videlicet Pauli, filii Aladarii de Hachzak, quod recta medietas cuiusdam possessionis Olachalis, Brazua vocate, circa possessionem Brithonya, a parte civitatis Hachzak in eodem districtu existentis[2], olym[3] Nicolaum rufum, filium Stephani de Hachzak, tangentis, recaptivacione et sibi statutioni plurimum indigeret.

Super quo, vestram petimus amiciciam presentibus diligenter quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente, Andreas de Nadas, vel Jacobus, filius Laurencii de Popfolua, altero absente, homo noster, ad faciem iamdicte possessionis Brazua accedendo, vicinis et commetaneis eiusdem legitime[3] undique convocatis et presentibus, recapiat eandem medietatem ipsius possessionis Brazua, recaptivatamque et ab aliorum possessionariis iuribus separatam et distinctam, statuat eandem prefate domine Elene perpetuo possidendam eo iure, quo ad ipsam dinosscitur[3] pertinere, si per quempiam non fuerit contradictum; contradictores vero, si qui fuerint, citet eosdem in nostram presenciam, ad terminum competentem[4], racionem contradiccionis ipsorum reddituros. Et post hec, ipsius possessionarie recaptivacionis et statucionis seriem, ac, si necesse fuerit, diem et locum ipsius citacionis, cum nominibus citatorum ac termini assignati, nobis in vestris litteris amicabiliter rescribatis.

Datum in Waradia, secundo die festi sanctorum Innocencium, anno domini M-moCCC-mo-LX-mo sexto.

⟨*Pe verso, de aceeași mînă:*⟩ Discretis viris et honestis, honorabili capitulo ecclesie Transsiluane, amicis suis honorandis, pro domina Elena, consorte Andree, filii Martini de Mezeusomlyo[3], recaptivatoria.

Chibzuiţilor şi cinstiţilor bărbaţi, vrednicului de cinste capitlu al bisericii de Alba Transilvaniei, prietenilor săi vrednici de cinstire, Petru, vicevoievodul Transilvaniei, cu toată prietenia şi cinstea cuvenită.

Ni se spune, în numele nobilei doamne Elena, numită şi Mandula, soţia lui Andrei, fiul lui Martin de Şemlac, adică fiica lui Pavel, fiul lui Aladar de Haţeg, că dreapta jumătate a moşiei româneşti numite Breazova, aflătoare lîngă moşia Brithonya, dinspre oraşul Haţeg din acelaşi district[5], şi care ţinea odinioară de Nicolae cel Roşu, fiul lui Ştefan de Haţeg, ar avea mare nevoie de a fi redobîndită şi trecută din nou în stăpînirea ei.

Drept aceea, prin scrisoarea de faţă cerem stăruitor prieteniei voastre să trimiteţi spre mărturie omul vostru vrednic de crezare, în faţa căruia, omul nostru, Andrei de Nădăştia sau, în lipsa acestuia, Iacob, fiul lui Laurenţiu de Popfalua, ducîndu-se la sus-zisa moşie Breazova, ⟨şi⟩ chemînd în chip legiuit pe vecinii şi megieşii ei de pretutindeni, şi fiind ei de faţă, să ia înapoi acea jumătate din moşia Breazova şi, odată luată înapoi şi despărţită şi deosebită de drepturile de moşie ale altora, s-o dea pe veci în stăpînire sus-zisei doamne Elena, spre a o stăpîni pe veci cu dreptul cu care se ştie că ţine de dînsa, dacă nu se va ivi vreo împotrivire din partea cuiva; iar dacă se vor ivi împotrivitori, să-i cheme înaintea noastră la sorocul potrivit, ca să dea seamă de temeiul împotrivirii lor. Şi după aceea, să aveţi bunătatea să ne răspundeţi în scris, prin scrisoarea voastră, despre felul în care s-a făcut această redobîndire şi punere în stăpînire, şi, de va fi nevoie, ⟨şi⟩ ziua şi locul chemării, cu numele celor chemaţi şi cu sorocul statornicit.

Dat la Oarda, a doua zi după sărbătoarea Pruncilor nevinovaţi, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi şase.

⟨*Pe verso, de aceeaşi mînă:*⟩ Chibzuiţilor şi cinstiţilor bărbaţi, vrednicului de cinste capitlu al bisericii de Alba Transilvaniei, ⟨scrisoare⟩ de redobîndire pe seama doamnei Elena, soţia lui Andrei, fiul lui Martin de Şemlac.

Arh. Naţ. Magh., Dl. 29 699. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1366. Orig., hîrtie, cu fragment de pecete aplicată în document pe verso.
EDIŢII: *Documenta Valachorum*, p. 206—207, nr. 159.

---

[1] Urmează: *Elen*, tăiat de aceeaşi mînă.
[2] Urmează: *recapt*, tăiat de aceeaşi mînă.
[3] Astfel în orig.
[4] Urmează: *et p*, tăiat de aceeaşi mînă.
[5] E vorba de districtul Haţeg, unul din cele patru districte româneşti din Hunedoara.

175 **1366 decembrie 30, ⟨Cluj-Mănăştur⟩**

Conventus monasterii beate Marie virginis de Clusmonostora, omnibus Christi fidelibus presens scriptum inspecturis, salutem in omnium salvatore.

Ad universorum noticiam, tam presencium, quam futurorum, harum serie volumus pervenire quod, accedentes personaliter ad nostram presenciam, comes Jacobus dictus de Braşov exhibuit nobis quondam[1] privilegium serenissimi principis, domini Andree, dei gracia, illustris regis

Hungarie, felicissimi recordacionis, tenoris intra scripti, petens nos, precum cum instancia, ut ipsum propter viarum discrimina transcribi facere dignaremur. Cuiusquidem tenor privilegi[2] talis est: ⟨*Urmează actul lui Andrei al III-lea, regele Ungariei, din 9 februarie 1294,* Documenta Valachorum, p. 41—42⟩. Nos enim, iustis et legitimis peticionibus ipsius comitis Jacobi inclinati, ipsum privilegium non rasum, non cancelatum[3], nec in aliqua sui parte viciatum, sed omni inregulitate[4] polentem[5], de verbo ad verbum transcribi et sub nostro sigillo autentico[6] comunirii[7] fecimus.

Datum quarta feria proxima post festum Nativitatis domini, anno eiusdem M^mo^CCC^mo^ sexagesimo sexto.

Conventul mănăstiri, fericitei Fecioare Maria din Cluj-Mănăştur, tuturor credincioşilor întru Hristos care vor vedea scrisoarea de faţă, mîntuire întru mîntuitorul tuturor.

Prin aceste rînduri voim să ajungă la cunoştinţa tuturor, atît a celor de faţă, cît şi a celor viitori, că, venind însuşi înaintea noastră, comitele Iacob zis de Braşov ne-a înfăţişat un privilegiu al prealuminatului principe, domnul Andrei, din mila lui Dumnezeu, vestitul rege al Ungariei, de preafericită aducere aminte, al cărui cuprins este scris înăuntru, cerîndu-ne cu rugăminţi stăruitoare ca, din pricina primejdiilor drumurilor, să binevoim a pune să fie transcris. Cuprinsul cărui privilegiu este acesta: ⟨*Urmează actul lui Andrei al III-lea, regele Ungariei, din 9 februarie 1294, DIR-C, veac. XIII, vol. II, p. 403—404, nr. 451*⟩. Iar noi, înduplecaţi de dreptele şi legiuitele cereri ale comitelui Iacob, ⟨găsind⟩ acel privilegiu fără răsături, fără tăieturi şi nici stricat în vreo parte a lui, ci mai presus de orice abatere, am pus să fie transcris, cuvînt cu cuvînt, şi întărit cu pecetea noastră autentică.

Dat în miercurea de după sărbătoarea Naşterii Domnului, în anul aceluiaşi o mie trei sute şaizeci şi şase.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. fam. Suky, fasc. X, nr. 1.
Orig., perg. cu pecete rotundă atîrnată.
EDIŢII: *Jakó — Manolescu,* p. 9, pl. 9.
Facsimil: DIR-C, veac. XIII, vol. II, p. 521.

---

[1] Corect: *quoddam.*
[2] Corect: *privilegii.*
[3] Corect: *cancellatum.*
[4] Corect: *irregulitate.*
[5] Corect: *pollentem.*
[6] Corect: *authentico.*
[7] Corect: *communiri.*

176 **1366 decembrie 31, Oarda de Jos**

Discretis viris et honestis, honorabili capitulo ecclesie Transsiluane Albensis, amicis suis honorandis, Petrus, viceuoyuoda Transsiluanus, amiciciam paratam debito cum honore.

Noverit vestra amicicia dominum nostrum, regem, litteratorie nobis precepisse quod nos in duobus milibus[1] et ducentis ovibus ac tercio partis duppli earundem ex parte magistri Petri, filii Jacobi de Gerend, filiis condam magistri Georgii de Chan, satisfacere deberemus, si vero res ipsius tantas invenire non possemus, extunc possessiones eiusdem,

pro ipsis duabus milibus[1] ac ducentis et tercie partis earundem, ipsis filiis magistri Georgii statuere deberemus. Unde, cum ad ipsam statucionem faciendam, mediante hominis vestri testimonio, homo noster sit transsmittendurus, igitur vestram requirimus amiciciam presentibus diligenter quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente, Johannes de Twr vel magister Sandur de Zeynd aut Johannes, filius Mychaelis de Koppan sive Jacobus de eiusdem[2] seu Nicolaus, filius Andree de Chan, aliis absentibus, homo noster, possessiones et possessionarias porciones eiusdem magistri Petri de Gerend ipsis filiis magistri Georgii statuat possidendas, donec per eundem magistrum Petrum vel alios, quibus redempcio earundem competere dinoscuntur, pro predictis duobus milibus[1] et ducentis ovibus ac tercie partis duppli earundem remitterentur, contradiccione ipsius magistri Petri ac aliorum quorumlibet prorsus non obstante.

Et post hec, seriem ipsius possessionarie statucionis, prout fuerit oportunum[3], nobis vestris in litteris amicabiliter rescribatis.

Datum in Varadia, feria quinta proxima post festum Nativitatis domini, anno eiusdem M^{mo}CCC^{mo}LX^{mo} sexto.

Chibzuiţilor şi cinstiţilor bărbaţi, vrednicului de cinste capitlu al bisericii de Alba Transilvaniei, prietenilor săi vrednici de cinstire, Petru, vicevoievodul Transilvaniei, cu toată prietenia şi cinstea cuvenită.

Să afle prietenia voastră că domnul nostru, regele, ne-a poruncit în scris că sîntem datori a face dreptate fiilor răposatului magistru Gheorghe de Ceanu în privinţa celor două mii două sute de oi şi a treia parte a îndoitului aceloraşi din partea magistrului Petru, fiul lui Iacob de Grind, iar dacă nu am putea găsi bunurile lui aşa de mari, atunci trebuie să dăm în stăpînire fiilor magistrului Gheorghe, moşiile aceluiaşi, pentru acele două mii două sute şi a treita parte ⟨a îndoitului⟩ din aceleaşi ⟨oi⟩. De aceea, întrucît la această dare în stăpînire, ce se va face, trebuie să fie trimis omul nostru, prin mijlocirea omului vostru de mărturie, cerem, aşadar, cu stăruinţă prieteniei voastre, prin scrisoarea de faţă, să trimiteţi pe omul vostru de mărturie vrednic de crezare, înaintea căruia, omul nostru, Ioan de Tureni sau magistrul Sandur de Sind sau Ioan, fiul lui Mihail de Copand, sau Iacob de acelaşi ⟨Copand⟩, fie, în lipsa acestora, Nicolae, fiul lui Andrei de Ceanu, să treacă moşiile şi părţile de moşie ale aceluiaşi magistru Petru de Grind în stăpînirea fiilor magistrului Gheorghe, ca să le stăpînească, pînă cînd vor fi luate înapoi de către acelaşi magistru Petru sau de alţii, cărora se ştie că li se cade răscumpărarea aceloraşi, pentru aşa-zisele două mii şi două sute de oi şi a treia parte a îndoitului aceloraşi, fără a ţine seama de împotrivirea magistrului Petru şi a oricăror altora. Şi după aceea, să aveţi bunătatea de a ne face cunoscut în scris, după cum va fi potrivit, în scrisoarea voastră, desfăşurarea acelei dări în stăpînire de moşie.

Dat în Oarda, în joia de după sărbătoarea Naşterii Domnului, în anul aceluiaşi o mie trei sute şaizeci şi şase.

Arh. Naţ. Magh., Dl. 28 354. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1366. Transumpt în actul capitlului din Alba Iulia, din 20 ianuarie 1367, nr. 191.

---

[1] Corect: *millibus*.
[2] Corect: *eadem*.
[3] Corect: *opportunum*.

177 **1367**

Românii din comitatul Satu Mare sînt datori să dea fiecare, în tot anul, domnilor lor de pămînt, o blană de jder, sau în locul ei, un florin de aur, şi, pe lîngă acestea, tot a cincincea[1] parte din oile şi caprele lor, trei găini, o gîscă, o găinuşă, zece ouă. În afară de acestea, cîte patru oameni întovărăşindu-se, sînt datori să transporte sare sau vin la un drum de trei zile, sau, în locul acestui ⟨drum⟩, să plătească în total şapte florini de aur[2].

Arh. conv. Lelez.
REGESTE: Szirmay, *Zzathmár várm.*, I, p. 8; *Fejér*, IX/4, p. 114.

[1] Astfel în text, greşit, în loc de: a cincizecea.
[2] Obligaţiile înscrise în acest extras conduc la presupunerea că datarea actului în cele două ediţii vechi — pe care, în lipsa originalului, am pastrat-o — este greşită, data fiind mult ulterioară, probabil secolul al XV-lea sau chiar mai tîrziu.

178 **1367**

Nobilii de Nogmihal, care au în stăpînire moşia Gelényes, o zălogesc lui Dominic, orăşean din Satu Mare.

REGESTE: Szirmay, *Szathmár várm.*, II, p. 139; *Fejér*, IX/4, p. 114.

179 **1367**

Simion Koch, fiul lui Mauriciu, Gheorghe şi Petru, fiii lui Martin Koch, stăpînesc satele Culciu Mare şi Culciu Mic, împreună cu o moară construită pe Someş.

REGESTE: Szirmay, *Szathmár várm.*, II, p. 187 (cu data greşită: 1267, cf. Karácsony, *Hamis*, p. 60, nr. 115); *Fejér*, VII/3, p. 54 (cu data greşită: 1267).

180 **1367**

Vilhelm, episcopul de Pécs, opreşte pe Dominic, episcopul de Cenad, şi pe alte rude ale lui Petru, fiul lui Benedict de Chetnek, mort fără urmaşi, de la împărţirea moşiei Chetnek.

REGESTE: *Fejér*, IX/4, p. 75—76.

181 **1367, ⟨Alba Iulia⟩**

Magistrul Nicolae, arhidiacon de Ozd, canonic al capitlului din Alba Iulia, cere să fie transcris pentru capitlul de mai sus, actul magistrului Konya, banul Croaţiei şi Dalmaţiei, prin care acesta porunceşte slujbaşilor săi din arhidiaconatul de Ozd să nu se amestece în strîngerea sferturilor arhidiaconale şi a dijmelor cuvenite episcopului Dominic al Transilvaniei[1].

Copie la Kemény, *Dipl. Trans. Appendix*, p. 40 (cu data greşită: 5 iulie 1366).
REGESTE: Szeredai, *Series*, p. 104.

[1] Cuprinsul acestei scrisori indică o procedură neobişnuită de emitere a actelor; Szereday se referă la ea ca la un act anume, dar, probabil, este vorba de o confuzie cu scrisoarea capitlului din Alba Iulia, din 4 uilie 1367, nr. 247.

182 **1367 ianuarie 2**

Lodouicus, dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Comanie, Bulgarieque rex, princeps Sallernitanus et honoris Montis Sancti Angeli dominus, omnibus Christi fidelibus, tam presentibus quam futuris, presentium notitiam habituris, salutem in omnium salvatore.

Solet a principe confirmare quod licite postulatur, quia, sicut iuris est occupata illicite ad statum debitum revocare, sic est equitati consonum obtenta legitime regio patrocinio roborare. Proinde ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire quod Johannes, filius Petri de Dyznoyo, fidelis noster, in sua et Nicolai, fratris sui uterini, personis, nostrum regium adiens conspectum, exhibuit nobis quasdam literas patentes capituli ecclesie Albensis Transsiluane, super separatione et metarum erectione quarundam possessionum suarum, Ffeketevyz et Waraliafalu vocatarum, a parte terrarum vaiuode nostri Transalpini pro eisdem facta, emanatas, tenoris infrascripti, supplicans culmini nostro regio humili prece et devota, ut easdem acceptare, approbare, ratificare et pro ipso Johanne et Nicolao, fratre suo, eorumque posteris novi nostri sigilli appensione dignaremur confirmare. Quarum tenor talis est: ⟨*Urmează actul capitlului din Alba Iulia, din 24 noiembrie 1366, nr. 162*⟩.

Nos itaque, attendentes supplicationi[1] ipsius Johannis fore iustam, iuri consonam admissionique dignam, suis fidelitatibus et servitiis, iuxta possibilitatis sue exigentiam locis et temporibus opportunis nobis per ipsum exhibitis et impensis, pensatis et recensitis, pretactas literas dicti capituli Transsiluani, omni prorsus suspicione et vitio carentes, presentibus de verbo ad verbum insertas quoad omnes sui continentias, clausulas, acceptamus, approbamus, ratificamus et pro ipsis Johanne et Nicolao, filiis Petri, eorumque heredibus perpetuo valituras, auctoritate regia confirmamus presentis privilegii nostri patrocinio mediante, salvo iure alieno.

In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam, presentes concessimus literas nostras privilegiales pendentis sigilli nostri novi, duplicis et authentici munimine roboratas.

Datum per manus venerabilis in Christo patris, domini Ladislai, episcopi Wesprimiensis, reginalis excellentie cancellarii et aule nostre vicecancellarii, dilecti nobis et fidelis, quarto Nonas mensis Januarii, anno domini millesimo CCC^mo^ sexagesimo septimo, regni autem nostri anno XX^mo^ sexto. Venerabilibus in Christo patribus et dominis Thoma archiepiscopo Colocensi, ad ecclesiam Strigoniensem nunc vacantem, et Dominico, episcopo Chanadiensi, ecclesiam Colocensem, postulatis, Wglino Spalatensi, Nicolao Jadrensi et Elya Ragusiensi, archiepiscopis; Demetrio Waradiensi, Dominico Transsiluano, Colomano Jauriensi, Stephano Zagrabiensi, Michaele Agriensi, Vilhelmo Quinqueecclesiensi, comite capelle et secretario cancellario nostro, Johanne Vaciensi, Petro

Boznensi, fratre Stephano Nitriensi, Demetrio Sirimiensi, Nicolao Tininiensi, Demetrio Nonensi, Nicolao Traguriensi, Stephano Ffarensi, Valentino Macarensi, Matheo Sibiniensi[2], Michaele Sardonensi[3] et Portiua Senniensi, ecclesiarum episcopis ecclesias dei feliciter gubernantibus, Carbauiensi sede vacante. Magnificis viris, Nicolao Konth palatino, Dyonisio, vaiuoda Transsiluano, comite Stephano Bubeek, iudice curie nostre, Johanne, magistro tavarnicorum nostrorum; Nicolao Sceech, totius Sclauonie, Konya, regnorum Dalmacie et Croacie, Nicolao de Machov, banis; Petro Zudar pincernarum, Paulo de Lizko dapiferorum, Johanne ianitorum et Emerico, agasonum nostrorum, magistris, ac magistro Ladislao, comite Posoniensi, aliisque quampluribus comitatus regni nostri tenentibus et honore.

⟨*Insemnare de cancelarie:*⟩ Perlecta et correcta.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, Croaţiei, Ramei, Serbiei, Galiţiei, Lodomeriei, Cumaniei şi Bulgariei, principe de Salerno şi domn al ţinutului Muntele Sant' Angelo, tuturor credincioşilor întru Hristos, atît celor de acum cît şi celor viitori, care vor lua cunoştinţă de scrisoarea de faţă, mîntuire întru mîntuitorul tuturor.

Se obişnuieşte ca principele să întărească ceea ce se cere în chip legiuit, pentru că, aşa precum e după lege să aducă din nou în starea cuvenită cele cotropite în chip neîngăduit, tot aşa este în glăsuire cu dreptatea a întări cu ocrotirea regească cele dobîndite în chip îngăduit. Drept aceea, prin aceste rînduri voim să ajungă la cunoştinţa tuturor ca Ioan, fiul lui Petru de Cisnădie, credinciosul nostru, înfăţişîndu-se înaintea Maiestăţii noastre regeşti în numele său şi al lui Nicolae, fratele său bun, ne-a arătat o scrisoare deschisă a capitlului bisericii de Alba Transilvaniei, dată cu privire la despărţirea şi ridicarea semnelor de hotar ale unor moşii ale lor numite Săcel şi Orlat — ⟨ce s-a⟩ făcut pentru ei — dinspre pămînturile voievodului nostru din Ţara Românească, ⟨scrisoare⟩ cu cuprinsul de mai jos, rugîndu-se de înălţimea noastră regească, cu smerită şi plecată rugăminte, să binevoim a primi, a încuviinţa, a consfinţi acea scrisoare şi a o întări pentru numitul Ioan şi pentru Nicolae, fratele său, precum şi pentru urmaşii lor, prin atîrnarea noii noastre peceţi. Cuprinsul pomenitei scrisori este acesta: ⟨*Urmează actul capitlului din Alba Iulia din 24 noiembrie 1366, nr. 162*⟩.

Noi, aşadar, luînd seamă că cererea acelui Ioan este dreaptă, în glăsuire cu legea şi vrednică să fie primită, după ce am cumpănit şi socotit în minte credincioasele slujbe făcute şi aduse nouă de el la vreme şi loc potrivit, după cerinţa putinţei lui, primim, încuviinţăm şi consfinţim întru toate cele cuprinse şi întru toate capetele ei zisa scrisoare a capitlului Transilvaniei, lipsită de orice bănuială şi stricăciune, si trecută din cuvînt în cuvînt în scrisoarea de faţă, şi o întărim pentru Ioan şi Nicolae, fiii lui Petru, şi pentru moştenitorii lor, în temeiul puterii noastre regeşti, prin ocrotirea acestui privilegiu al nostru, ca să aibă putere în veci, fără a vătăma drepturile altora.

Spre pomenirea şi veşnica trăinicie a acestui lucru, am dat această scrisoare privilegială, întărită cu puterea peceţii noastre noi, duble, atîrnate şi autentice.

Dat de mîna venerabilului întru Hristos părinte, domnul Ladislau, episcopul de Vesprim, cancelarul înălţimii sale, regina, şi vicecancelar al curţii noastre, iubitul şi credinciosul nostru, în a patra zi înainte de nonele lunii ianuarie, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi şapte,

iar în al domniei noastre al douăzeci și șaselea an. Venerabilii întru Hristos părinți, domnii Toma, arhiepiscopul de Calocea, ales la biserica de Strigoniu, acum vacantă, Dominic, episcopul de Cenad, ales ⟨ca arhiepiscop⟩ la biserica de Calocea, Ugolin de Spalato, Nicolae de Zara, și Ilie de Ragusa, arhiepiscopi; ⟨precum și⟩ episcopii: Dumitru al bisericii de Oradea, Dominic al Transilvaniei, Coloman de Győr, Ștefan de Zagreb, Mihail de Agria, Vilhelm de Pécs, comitele capelei și cancelar-secretar al nostru, Ioan de Vaț, Petru al Boniei, fratele Ștefan de Nitra, Dumitru al Sirmiului, Nicolae de Knin, Dumitru de Nona, Nicolae de Trau, Ștefan de Faro, Valentin de Macarska, Matei de Sebenico, Mihail de Scardona și Portina de Segno, păstorind în chip fericit bisericile lui Dumnezeu, scaunul de Krbava fiind vacant; mărîții bărbați Nicolae Konth, palatinul, Dionisie, voievodul Transilvaniei, comitele Ștefan Bubek, judele curții noastre, Ioan, marele nostru vistier, Nicolae Sceech, banul întregii Slavonii, Konya, banul țărilor Dalmației și Croației, Nicolae, banul de Mačva, Petru Zudar, marele nostru paharnic, Pavel de Lyzko, marele nostru stolnic, Ioan, marele nostru ușier, și Emeric, marele nostru comis, precum și Ladislau, comitele de Pojon, și mulți alții ținînd comitatele și dregătoriile țării noastre.

⟨*Însemnare de cancelarie:*⟩ Citită și îndreptată.

Arh. Naț. Magh., Dl. 5 504.
Orig., perg., cu urme de pecete dublă din ceară albă atîrnată de șnur de mătase roșie-verde.
Transumpt în actul palatinului Iosif, din 16 februarie 1841, copiat de Trausch, *Diplom. Transsilv. Saxon.*, I.
EDIȚII: *Ub.*, II, p. 278—279.
REGESTE: *Fejér*, XI, p. 474.

---

[1] Corect: *supplicationem.*
[2] Corect: *Sibinicensi.*
[3] Corect: *Scardonensi.*

183 **1367 ianuarie 3** *(tertio Nonas Ianuarii)*

Ludovic I, regele Ungariei, confirmă un privilegiu al regelui Carol Robert, dat în anul o mie trei sute douăzeci și trei, pentru călugării cistercieni de la mănăstirea Sf. Cruci, din Austria. În lista demnitarilor, între alții: Dominic, episcopul de Cenad *(Chanadiensi)*, Dumitru, episcopul de Oradea *(Waradiensi)*, Dominic, episcopul Transilvaniei *(Transyluanensi)*, și Dionisie, voievodul Transilvaniei *(vayuoda Transyluano)*.

Arh. Naț. Magh., Dl.
Orig. perg., cu pecete dublă atîrnată.
EDIȚII: *Fejér*, IX/4, p. 36—39.

184 **1367 ianuarie 4, Sîntimbru**

Religiosis viris et honestis, conventui ecclesie beate Marie virginis de Clus, amicis suis, Petrus, viceuoyuoda Transsiluanus, amiciciam paratam.

Cum magister Jacobus dictus de Brassou, nobilis de Drag, quod ipse in dominium quarundam possessionariarum porcionum, ipsum iure here-

ditario[1] contingencium, in possessionibus Bodola, Zayzen, Domonkushaza, Puthna, Terch, Tuhan, Zernehaza ac in decimis de villa Cristiani, în districtu de[2] Brassou[3] existencium, olym[3] apud manus Ladislai dicti Santha, fratris sui patruelis, nunc apud manus Nicolai, filii Nicolai, filii eiusdem Ladislai dicti Santha, habitarum, per formam iuris velit introire; igitur, vestram requirimus amiciciam presentibus diligenter, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente, Stephanus de Buda vel Johannes, filius Emerici de Patha, aut Nicolaus de Zomruduk, aliis absentibus, homo noster, ad facies iamdictarum possessionum accedendo, vicinis et com⟨metaneis⟩[4] earundem universis legittime inibi convocatis et presentibus, in dominium earundem possessionariarum porcionum, ipsum magistrum Jacobum contingencium, introducat et statuat easdem perpetuo possidendas, si per quempiam non fuerit contradictum; contradictores vero, si qui fuerint, citet eosdem in nostram presenciam contra magistrum Jacobum prenotatum ad terminum competentem, recionem contradiccionis ipsorum reddituros. Et post hec, seriem omnium premissorum, prout fuerit, nobis în vestris litteris rescribatis.

Datum in Sancto Emerico, feria secunda proxima post festum Circumcisionis domini, anno eiusdem M^mo^CCC^mo^LX^mo^ septimo.

⟨*Pe verso, de aceeaşi mînă:*⟩ Religiosis viris et honestis, conventui ecclesie beate Marie virginis de Clus, amicis suis, pro magistro Jacobo de Drag, statutoria.

Cucernicilor şi cinstiţilor bărbaţi, conventului bisericii fericitei Fecioare Maria din Cluj-⟨Mănăştur⟩, prietenilor săi, Petru, vicevoievodul Transilvaniei, cu toată prietenia.

Întrucît magistrul Iacob zis de Braşov, nobil de Dragu ⟨ne-a spus⟩ că el vrea să intre în chip legiuit în stăpînirea unor părţi de moşie din moşiile Budila, Zizin, Domonkushaza, Puthna, Bran, Tohan ⟨şi⟩ Zărneşti, ce i se cuvin în temeiul dreptului de moştenire, şi ⟨în stăpînirea⟩ dijmelor din satul Cristian, ⟨toate⟩ aflătoare în districtul de Braşov ⟨şi care⟩ odinioară erau în mîinile lui Ladislau zis Santha, vărul său după tata, ⟨iar⟩ acum ⟨sînt⟩ în mîinile lui Nicolae, fiul lui Nicolae, fiul aceluiaşi Ladislau zis Santha; de aceea cerem cu stăruinţă prieteniei voastre, prin scrisoarea de faţă, să trimiteţi pe omul vostru vrednic de crezare, ca om de mărturie, în faţa căruia, omul nostru, Ştefan de Buda, sau Ioan, fiul lui Emeric de Pata, sau, în lipsa acestora, Nicolae de Sumurduc, ducîndu-se la faţa locului pe pomenitele moşii ⟨şi⟩ chemînd acolo în chip legiuit pe toţi vecinii şi megieşii acelora, şi fiind aceştia de faţă, să-l pună pe acel magistru Iacob în stăpînirea acestor părţi de moşie ce i se cuvin şi să i le dea în stăpînire spre a le stăpîni pe veci, dacă nu se va face împotrivire de către cineva; iar pe împotrivitori, dacă vor fi, să-i cheme înaintea noastră la un soroc potrivit ⟨spre a sta⟩ faţă cu susnumitul magistru Iacob ca să spună temeiul împotrivirii lor. Şi după accestea, să ne daţi seama în scris, prin scrisoarea voastră, despre desfăşurarea celor de mai sus, precum va fi fost.

Dat la Sîntimbru, în lunea de după sărbătoarea Tăierii Împrejur a Domnului, în anul aceluiaşi o mie trei sute şaizeci şi şapte.

⟨*Pe verso, de aceeaşi mînă:*⟩ Cucernicilor şi cinstiţilor bărbaţi, conventului bisericii fericitei Fecioare Maria din Cluj-⟨Mănăştur⟩, prietenilor săi, scrisoare de punere în stăpînire pentru magistrul Iacob de Dragu.

Arh. Naţ. Magh., Dl. 28 917. Fotocopie la Inst. de istorie Cluj-Napoca/1367. Orig. perg., cu urme de pecete inelară de închidere din ceară albă, aplicată pe verso.

REGESTE: *Ub.*, II, p. 279—280.

---

[1] Urmează: *ipsum*, inutil.
[2] Urmează: *di*, tăiat de aceeaşi mînă.
[3] Astfel în orig.
[4] Pată de umezeală de cca 1 cm.; întregit după sens.

185 **1367 ianuarie 6, Sîntimbru**

Nos, Petrus, vicevoyuoda Transsiluanus, memorie commendamus per presentes quod nobis in octavis festi beati Martini confessoris, proxime preteritis, iudiciariorum pro tribunali sedentibus et causas quorumlibet litigancium recto iuris tramite dime⟨tientib⟩us[1], inter alios causidicos Dominicus, filius Emerici de Hasdad, ad nostram ⟨veniens⟩[2] presenciam, quasdam litteras honorabilis capituli ecclesie Transsiluane patentes, formam possessionarie divisionis in se continentes, ad easdem octavas nobis rescripcionales, tenoris subsquentis, nostre iudiciarie examini presentavit, ⟨pete⟩ndo[3] nobis ut easdem acceptare, ratificare et tenores ipsarum litterarum inseri facere dignaremur. Quarum tenor talis est: ⟨*Urmează actul capitlului din Alba Iulia, din 18 noiembrie 1366, nr. 160*⟩.

Quarum litterarum exhibicionibus factis et revisis continenciis earundem, quia prefatam possessionem Hasdath[4] vocatam, excepta porcione iamdicti Mychaelis, filii Mychaelis, cum omnibus suis utilitatibus, tam in sessionibus quam aliis quibuslibet ad eandem pertinentibus, sub premissis distinccionibus et metarum limitacionibus, per nostrum et capituli predicti homines in quinque partes quoequales[4] divisse et ipsarum quintam partem ab aliis quatuor partibus, scilicet iamdictorum nobilium de Hasdad, in causa attractorum, cum suis utilitatibus et utilitatum integritatibus, per formam premisse divisionis sentencialiter[5] ipsi Bake, filio Georgii, et fratribus, suis factam et resignatam ac separatam, in serie et continenciis pretaxatarum litterarum ipsius capituli ecclesie Transsiluane adinveniebamus; ideo, nos ipsas litteras eiusdem capituli ecclesie Transsiluane, super ipsa possessionaria divisione et metarum ereccionibus ac statucione modo quo supra confectas, aprobantes, acceptantes et ratificantes, sepefatam quintam partem eiusdem possessionis Hasdad super[4] premissis metis et distinccionibus metarum, ipsi Bako et fratribus suis, residuas vero quatuor partes eiusdem, excepta porcione ipsius Mychaelis, filii Mychaelis, exclusa, iamdictis nobilibus commisimus et relinquimus possidendas, sine preiudicio iuris alieni. In quorum omnium premissorum testimonium, eisdem presentes litteras nostras patentes duximus concedendas.

Datum in Sancto Emerico, in festo Epiphaniarum domini, anno eiusdem millesimo CCC^{mo} sexagesimo septimo.

Noi Petru, vicevoievodul Transilvaniei, prin cuprinsul ⟨scrisorii⟩ de faţă dăm de ştire că la octavele de curînd trecute ale sărbătorii fericitului Martin Mărturisitorul[6], pe cînd noi stăteam în scaunul de judecată şi hotăram pricinile oricăror împricinaţi după dreapta rînduială a dreptăţii, venind înaintea noastră, între alţi împricinaţi, Dominic, fiul lui Emeric de Hăşdat, a înfăţişat cercetării noastre judecătoreşti o scrrisoare

deschisă a vrednicului de cinste capitlu al bisericii Transilvaniei, ⟨scrisoare⟩ de răspuns ⟨dată⟩ la aceleași octave, cuprinzînd în ea rînduiala unei împărțiri de moșie, cerîndu-ne ca să binevoim să o primim, să o întărim și să punem să fie trecut cuprinsul acestei scrisori. Cuprinsul acesteia este astfel: ⟨*Urmează actul capitlului de Alba Iulia, din 18 noiembrie 1366, nr. 160*⟩.

Făcîndu-se arătarea acestei scrisori și cercetîndu-i-se din nou cuprinsul, întrucît am aflat din înșiruirea și cuprinsul scrisorii de mai sus a capitlului bisericii Transilvaniei că pomenita moșie numită Hășdat, împreună cu toate folosințele sale, atît în sesii, cît și în orice lucruri ce țin de ea, între despărțirile de mai sus și semnele de hotar — lăsînd la o parte bucata deja-zisului Mihail, fiul lui Mihail —, a fost împărțită de sus-zișii oameni, al nostru și al capitlului, în cinci părți deopotrivă de mari și potrivit sus-zisei împărțeli hotărite, a cincea parte, despărțită de celelalte patru părți, adică cele ale deja-zișilor nobili de Hășdat, pîrîții, a fost dată și lăsată acelui Bako, fiul lui Gheorghe, și fraților săi, împreună cu folosințele sale și deplinătatea folosințelor; de aceea, noi încuviințăm, primim și întărim acea scrisoare a acelui capitlu al bisericii Transilvaniei, întocmită, în chipul de mai sus, cu privire la acea împărțire de moșie și ridicare a ⟨semnelor⟩ de hotar și dare în stăpînire, ⟨și⟩ dăm și lăsăm acelui Bako și fraților săi ades-zisa a cincea parte a acelei moșii Hășdat, în sus-zisele hotare și despărțiri ale hotarelor, iar sus-zișilor nobili, celelalte patru părți ale aceleiași ⟨moșii⟩, lăsînd la o parte bucata acelui Mihail, fiul lui Mihail, spre a le stăpîni, fără a vătăma drepturile altuia.

Spre mărturia tuturor celor de mai sus, încredințăm acelora scrisoarea noastră deschisă de față.

Dat la Sîntimbru, la sărbătoarea Botezului Domnului, în anul aceluiași o mie trei sute șaizeci și șapte.

Arh. Naț. Magh., Dl. 30 626. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1366. Transumpt în actul lui Iacob Lackfi și al lui Ioan Tamási, voievozii Transilvaniei, din 18 martie 1408.

---

[1] Rupt și pată de umezeală de cca 1,5 cm.; întregit pe baza formulei obișnuite.
[2] Pată de umezeală de cca 1 cm.; întregit după sens.
[3] Rupt cca 1 cm,; întregit după sens.
[4] Astfel în transumpt.
[5] Lectură probabilă.
[6] 18 noiembrie 1366.

186 **1367 ianuarie 6, Bistrița**

Sicut numquam est stabile fluens tempus, sed defluit, sic quoque cum ipso tempore fluunt et defluunt acciones. Ne labatur ergo cum tempore quod modo geritur, eternari debit memoria literarum.

Cognoscant, igitur, tam presentes quam posteri, quibus oportunum[1] nosse fuerit, quod nos, iurati senioresque cives, necnon universitas incolarum civitatis Bistriciensis et ad eandem pertinentis provincie, post diutinas dissensionis ac discordie plurimas materias, propter adducciones extraneorum vinorum de possessionibus nobilium seu de quibuscumque partibus extra Bistriciensem districtum constitutis, inter nos habitas, in vere quietacionis ac unionis normam convenimus et coadunati sumus

ordinariasque constituciones fecimus et facimus, quas inviolabiliter perpetuis temporibus volumus per nos nostrosque successores observari. Primo volumus et placet indifferenter nobis, omnibus, quod annorum singulis in revolucionibus a novis seu a vindemiis usque festum beati Jacobi apostoli, quod messis tempore colitur, nullus civium nullusque provincialium et generaliter nullus hominum de nobilium possessionibus vel aliunde quibuscumque de partibus extranea presumat adducere vina in memoratam civitatem vel districtum, sed tantum civibus vel aliis quibuslibet hominibus vineas extra metas civitatis vel eiusdem districtus habentibus facultas conceditur et admittitur vina eorum de propriis vineis adducendi, sed non plura. Si qui vero, temerarie presumcionis ausibus indurati, intra tempus vindemiarum et beati Jacobi apostoli festum, aliqua vina presumpserit adducere, tunc vinum, quod adductum fuerit, cum meliore iumento, quod in curru extiterit[1], sive bos sive fuerit equs[1], aufferetur ad eisdem et ad melioracionem civitatis vel ville, quo perductum fuerit, debebit conservari. Volumus eciam quod nullus civitatensis vel provincialis plures debeat, preter habitas, extra Bistriciensem districtum vineas comparare. Insuper adicimus[1] quod seniores civitatis singulis annis constituciones ac statuta facere debent cauponibus seu vina propinare volentibus, pro quanta pecunia sua vina propinabunt. Si qui vero dicta statuta civium transgressi fuerint et quotiens[1] excesserint, meritoriis penis seu birsagiis eorum punientur.

Item volumus et placet nobis, omnibus, quod unum quodque opus mechanicum, sive parvum sive magnum fuerit, in antiquo iure suo debeat permanere. Quibus eciam mechanicis civitatis seniores constituciones ac statuta facient, quibus mediantibus unicuique laboribus eorum et precio poterunt decenter ac racionabiliter obviare. Qui eciam mechanici pueros honestorum hominum suscipient erudiendos pro competenti precio, sicut ordinacio fieri poterit, nec tales debeant refutare. Ceterum quod homines honesti, cuiuscumque fuerint operis mechanici, causa stabilitatis ac mansionsi in ipsam civitatem subintrare, cum singulis taxarum censuumque solucionibus, volentes, intromitti debent[2], quemadmodum vetus tenuit consuetudo. Preterea, nos, vinitores et mechanici, simul et insimul confederantes, astringimus nos, quod simul stabimus contra quosvis hoc ordinatum volentes infringere sic, quad vinitores mechanicos et mechanici nullatenus derelinquent nec derelinquere debent[2] vinitores, sed unanimiter stabunt contra quospiam violatores ordinacionum premissarum. Omnibus eciam premissis adicimus[1] quod omnis habens vineas extra Bistriciensem districtum licite vina suis in propriis putata vineis et adducta post festum beati Georgii martyris singulis annis poterit propinare. Ne igitur ordinaciones seu coadunaciones premisse possint irritari aliquibus in posterum calumniis per quospiam, presentibus ambo sigilla, scilicet civitatis et provincie, duximus appendenda pro firmitate sempiterna.

Datum Bistricie, in festo Epyphaniarum domini, anno eiusdem millesimo trecentesimo sexagesimo septimo.

După cum niciodată timpul curgător nu e statornic, ci curge ⟨într-una⟩, tot astfel, odată cu timpul curge și se pierd și faptele. Așadar, pentru ca ceea ce se făptuiește în timp să nu piară odată cu timpul, trebuie să se veșnicească prin pomenirea scrisului.

Să afle, deci, atît cei de față, cît și cei viitori, cărora le va fi cu folos să afle ⟨acest lucru⟩, că noi, orășenii jurați și bătrînii, precum și

obştea locuitorilor oraşului Bistriţa şi ai ţinutului ce ţine de el, după îndelungate şi nenumărate prilejuri de gîlceavă şi neînţelegere ivite între noi cu privire la aducerea vinurilor străine de pe moşiile nobililor sau din oricare alte părţi aşezate în afara districtului Bistriţa, ne-am strîns şi ne-am adunat ca să punem la cale o împăcare şi unire adevărată ⟨între noi⟩ şi am făcut şi facem nişte rînduieli anume care voim să fie păzite cu sfinţenie în veci de noi şi de urmaşii noştri. Mai întîi voim şi hotărîm cu toţi, fără deosebire, ca în curgerea fiecărui an, răstimpul de la noua recoltă sau de la culesul viilor şi pînă la sărbătoarea sfîntului Iacob[3], care se ţine în timpul secerişului, nici un orăşean şi nici un om din ţinut şi îndeobşte nimeni să nu cuteze a aduce în pomenitul oraş sau district vinuri străine de pe moşiile nobililor sau de altundeva din orişice părţi ⟨ar fi⟩, ci li se îngăduie şi încuviinţează numai orăşenilor şi oricăror alţi oameni care au vii în afara hotarelor oraşului sau ale numitului district să-şi aducă ⟨doar⟩ vinurile din viile lor, dar nu mai mult. Iar dacă vreunii, îndărătniciţi în îndrăzneala unei cutezătoare sumeţii s-ar încumeta să aducă vinuri în răstimpul de la culesul viilor la sărbătoarea fericitului apostol Iacob, atunci acelora li se va lua vinul adus, odată cu cea mai bună vită de la care, fie bou sau cal, şi va trebui să fie păstrat în folosul oraşului sau satului unde a fost adus ⟨vinul⟩. Mai voim ca nici un orăşean sau locuitor din ţinut să nu mai poată cumpăra în afara districtului Bistriţa alte vii pe lîngă cele pe care le are. Afară de aceasta mai adăugăm că bătrînii oraşului trebuie să facă în fiecare an, rînduieli sau reguli pentru cîrciumari sau pentru cei care vor să-şi desfacă vinurile, ⟨arătînd⟩ cu ce preţ îşi vor vinde vinurile. Iar dacă vreunii dintre orăşeni vor călca aceste rînduieli, şi de cîte ori le vor călca, vor fi pedepsiţi cu pedepsele sau gloabele cuvenite.

De asemenea, voim să hotărîm cu toţii că orice meşteşug, fie mare sau mic, să rămînă şi mai departe în vechea sa stare. Pentru aceşti meşteşugari, bătrînii oraşului vor face rînduieli sau reguli, prin care vor putea să se îngrijească potrivit şi cu socoteală de fiecare, în privinţa muncii lor şi a preţului ⟨ei⟩. Iar aceşti meşteşugari vor primi ca ucenici, la învăţătură, copiii oamenilor cinstiţi, pentru un preţ potrivit, după cum se vor putea învoi, şi pe unii ca aceştia[4], n-au voie să nu-i primească. Afară de aceasta ⟨mai hotărîm⟩ ca oamenii cinstiţi de orice meşteşug ar fi, care vor să între în numitul oraş pentru a se aşeza şi locui statornic acolo, cu plata tuturor plăţilor şi dărilor, să poată fi primiţi, după cum a fost vechiul obicei. Pe lîngă aceasta, noi, podgorenii şi meşteşugarii, întovărăşindu-ne toţi împreună, ne legăm că vom sta împreună împotriva oricui ar voi să calce această rînduială, astfel că podgorenii nu vor părăsi şi nu trebuie să părăsească pe meşteşugari şi nici meşteşugarii nu vor părăsi nicidecum şi nici nu trebuie să părăsească pe podgoreni, ci vor sta toţi împreună împotriva oricăror încălcări ale sus-arătatelor rînduieli. La toate cele de mai sus adăugăm că oricine are vii în afara districtului Bistriţa va avea voie să-şi desfacă în fiecare an vinurile trase chiar în viile lui şi aduse ⟨în oraş⟩ după sărbătoarea fericitului mucenic Gheorghe[5]. Aşadar, pentru ca în viitor sus-zisele rînduieli sau reguli să nu poate fi zădărnicite de nimeni prin pîri nedrepte am hotărît, spre veşnica ⟨lor⟩ trăinicie, să atîrnăm de această scrisoare amîndouă peceţile, şi anume şi pe acea a oraşului, şi pe acea a districtului.

Dat la Bistriţa, la sărbătoarea Botezului Domnului, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi şapte.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. oraş. Bistriţa, nr. 6 şi 7/1367.,
Orig. perg., cu două peceţi atîrnate de şnur de cînepă albă.
Orig. perg., cu aceleaşi peceţi, cu un text aproape identic (publicat în *Ub.*, II, p. 282—283), s-a păstrat în arhiva comunei Dumitra.
EDIŢII: *Fejér*, IX/4, p. 98 (fragmentar); *Archiv*, S.N., IV, p. 265—267; *Ub.*, II, p. 280—281.

---

[1] Astfel în orig.
[2] Corect: *debeant.*
[3] 25 iulie.
[4] Ucenici.
[5] 24 aprilie.

187 **1367 ianuarie 7, Oarda de Jos**

Petrus, vicevoyvoda Transilvanus.

Mandamus vobis firmiter per presntes, quatenus omnibus aliis negociis et factis vestris postpositis, statim postquam presentes vobis exhibite fuerint, comiti Nicolao dicto Zeuner vel homini suo, exhibitori presencium, ex parte magistri Nicolai de Gerend in viginti duobus florenis ac ex parte Ladislai dicti Darabus de Clusuar in octo florenis prout eciam in literis regalibus et eciam nostris videbitis contineri, dilacione et occasione qualibet relegata, satisfacere debeatis, contradiccione ipsorum non valente, et aliud, prout nostrum mandatum facere volueritis in premissis, non facturi, quia sepies nos idem comes Nicolaus ad hec iam coartavit[1], et hec idem vobis, Stephano, filio Ladislai, facere specialiter committimus.

Datum in Waradia, secundo die festi Epiphaniarum domini, anno eiusdem MCCCLX septimo. Ne etiam ratione premissorum ulterius idem comes Nicolaus recursum habeat.

⟨*Pe verso:*⟩ Exactoribus iudiciorum domini voyvode Dionysii et eciam nostrorum presentetur.

Petru, vicevoievodul Transilvaniei.

Vă poruncim cu tărie prin cele de faţă, că îndată ce vă vor fi înfăţişate cele de faţă, lăsînd deoparte orice alte treburi şi lucruri ale voastre, să fiţi datori să-l despăgubiţi pe comitele Nicolae zis Zeuner sau pe omul său — care va înfăţişa ⟨scrisoarea⟩ de faţă — din partea magistrului Nicolae de Grind cu douăzeci şi doi de florini, şi din partea lui Ladislau zis Darabus din Cluj cu opt florini, precum veţi vedea că se cuprinde atît în scrisoarea regelui, cît şi într-a noastră, îndepărtînd orice pricină şi prilej de amînare, împotriva acelora[2] neavînd nici o putere; şi altfel să nu faceţi, dacă voiţi să îndepliniţi porunca noastră în cele de mai sus, deoarece acel comite Nicolae ne-a zorit pînă acum foarte adesea la aceasta, şi acest lucru vi-l încredinţăm, în chip osebit, vouă, Ştefan, fiul lui Ladislau, ca să-l duceţi întocmai la împlinire.

Dat la Oarda, a doua zi după sărbătoarea Botezului Domnului, în anul aceluiaşi o mie trei sute şaizeci şi şapte.

Ca să nu mai aibă de acum încolo acel comite Nicolae prilej de plîngere mai departe, pentru cele de mai sus.

⟨*Pe verso:*⟩ Să se înfăţişeze ⟨această scrisoare⟩ strîngătorilor de gloabe ai domnului voievod Dionisie, precum şi strîngătorilor noştri.

Arh. Naţ. Magh., Dl. 73 320. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1367. Orig., cu urmele unei peceţi de închidere aplicată pe verso.
EDIŢII: *Teleki*, I, p. 150.

[1] *Astfel în orig.*
[2] Adică a lui Nicolae de Grind şi a lui Ladislau zis Darabus.

188 **1367 ianuarie 7, Csenger**

Nos, Leukus de Panyla, vicecomes de Zothmar, et quatuor iudices nobilium de eodem, memorie commendamus quod relicta Dominicy[1] dicti Chichach, Margareta nomine, filia Petri de Gyres, cum[2] Stephano, filio suo infante, ab una, parte vero ex altera, Petrus et Paulus, filii Ladislai dicti de Erdeuc. coram nobis personaliter constituti, per dictam dominam Margaretam propositum extitit viva voce quod, licet dicti Petrus et Paulus, Dominicum, maritum suum, interficerunt, sed tamen, per ordinacionem proborum virorum, taliter concordassent et concordarunt coram nobis, ut ipsi Petrus et Paulus solverent viginti duos florenos, quosquidem florenos eidem solvissent plene et integre, unde idem domina Margareta t⟨am⟩[3] pro se, quam eciam in persona dicti infanti sui, dictos Petrum et Paulum, ipsos et eorum heredes super morte dicti Dominicy[1] reddidit expeditos et modis omnibus absolutos, vigore presencium mediante.

Datum in Chenger, feria quinta proxima post festum Epiphaniarum domini, anno domini M^mo^CCC^mo^ sexagesimo septimo.

Noi, Leukus de Panyola, vicecomite de Satu Mare, şi cei patru juzi ai nobililor din acel loc, dăm de ştire că, înfăţişîndu-se înşişi înaintea noastră, pe de o parte, văduva lui Dominic zis Chichach, cu numele Margareta, fiica lui Petru de Ghirişa, împreună cu Ştefan, fiul ei ⟨încă⟩ copil, iar pe de altă parte, Petru şi Pavel, fiii lui Ladislau zis de Ardud, zisa doamnă Margareta a spus prin viu grai că, deşi zişii Petru şi Pavel l-au ucis pe Dominic, soţul ei, totuşi, prin rînduirea ⟨unor⟩ bărbaţi cinstiţi, s-au înţeles şi se înţeleg în faţa noastră în aşa fel, ca aceşti Petru şi Pavel să-i plătească douăzeci şi doi de florini, pe care florini i-au plătit pe deplin şi în întregime. De aceea, această doamnă Margareta, în temeiul şi prin mijlocirea scrisorii de faţă, îi socoteşte, atît pentru ea, cît şi în numele zisului copil al ei, pe zişii Petru şi Pavel, pe ei şi pe moştenitorii lor, descărcaţi şi iertaţi în toate chipurile în ceea ce priveşte moartea zisului Dominic.

Dat la Csenger, in joia de după sărbătoarea Botezului Domnului, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi şapte.

Arh. Naţ. Magh., Dl. 96 422. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1367. Orig. perg., cu urmele a trei peceţi de închidere, aplicate în document pe verso.

[1] Astfel în orig.
[2] Scris pe ştersătură.
[3] În orig. acoperit de panglica peceţii, întregit după sens.

Magnifico viro, domino Dionisio, voyuode Transsilvano et comiti de Zonuk, capitulum ecclesie Waradiensis, amicitie debitum sincero cum honore.

Noveritis[1] quod litteris vestre magnificentie patentibus, modum et formam iudiciarie deliberationis vestre exprimentibus et denotantibus, nobis directis, honore quo decuit receptis, unacum homine vestro, Georgio, filio Pethe de Parlag, litteris in eisdem vestris inserto et expresso, Stephanum presbiterum, rectorem altaris Sancti Georgii martiris, de choro ecclesie nostre, pro testimonio fidedignum ad contenta litterarum earundem vestrarum fideliter exsequenda duximus destinandum. Qui, demum ad nos reversi et per nos requisiti, nobis concorditer retulerunt quod ipsi, in octavis diei Strennarum, nunc preteritis, ad possessionem magistri[2] Sebastiani, Kene vocatam, in qua sedes iudiciaria vicecomitis et iudicum nobilium comitatus predicti existeret, accessissent, ibique prefatus magister Sebastianus allegans[3] ut que essent nomina patrum iobagionum suorum, ex parte quorum iustitie complementum inpendere debuisset, requisivisset, ubi Petrus, filius Ladislai, et Laurentius, filiis Johannis de Vÿnemetÿ, actores, respondissent ut ex parte Blasii, filii Thurtÿri, Stephani Claudi et Damiani dicti Chonka, iobagionum eiusdem magistri Sebastiani de Chahul Olachaly, iustitie complementum preberi postulassent.

Prefatusque magister Sebastianus, audita obiectione eorundem, allegasset ut nonnulli iobagiones sui predictis nominibus nominarentur et ex eo, quia nomina patruum eorundem iobagionum suorum in predictis litteris vestris inserta et contenta minime existerent, iustitie complementum facere nequiret. Quibus premissis allegatis, ex parte predictorum iobagionum suorum super factis in predictis vestris[1] litteris contentis iustitie complementum facere non curasset.

Datum feria secunda proxima post festum Epiphaniarum domini, anno eiusdem M^mo^CCC^mo^LX^mo^ septimo.

⟨*Pe verso*:⟩ Magnifico viro, domino Dionisio, voyuode Transsilvano, pro magistro Sebastiano de Chahul, contra Petrum, filium Ladislai, et Laurentium, filium Johannis de Vynemetÿ, super facto neglectionis satisfactionis ex parte iobagionum[4] eiusdem Sabastiani, Olachalium, ad octavas festi beati Georgii martiris reportanda.

Măritului bărbat, domnul Dionisie, voievodul Transilvaniei şi comite de Solnoc, capitlul bisericii de Oradea, prinos de prietenie cu dreaptă cinstire.

Aflaţi că, după ce am primit cu cinstea cuvenită scrisoarea deschisă a măriei voastre, trimisă nouă, ce arată şi înfăţişează întocmirea şi rînduiala hotărîrii voastre judecătoreşti, am hotărît să trimitem spre mărturie împreună cu omul vostru, Gheorghe, fiul lui Pethe de Parlag, trecut şi arătat ⟨pe nume⟩ în acea scrisoare a voastră, pe ⟨omul nostru⟩ vrednic de crezare, ⟨anume⟩ pe Ştefan, preot din strana bisericii noastre, slujitorul altarului sfîntului mucenic Gheorghe, spre împlinirea întocmai a celor cuprinse în acea scrisoare a voastră. Aceştia, întorcîndu-se apoi la noi şi întrebaţi de noi, ne-au spus într-un glas că la octavele Anului Nou, acum trecute[5], s-au dus la moşia numită Kene a magistrului Sebastian, în care era scaunul de judecată al vicecomitelui şi al juzilor nobililor sus-zisului comitat, şi acolo sus-numitul magistru Sebastian,

aparîndu-se, a întrebat care sînt numele după tată ale iobagilor săi pentru care el trebuie să împlinească dreptatea, la care, Petru, fiul lui Ladislau şi Laurenţiu, fiul lui Ioan de Unimăt, pîrîşii, au răspuns că ei au cerut să li se împlinească dreptatea din partea lui Blasiu, fiul lui Thurtyri, a lui Ştefan Şchiopul şi a lui Damian zis Ciungul, iobagii din Cehalul Românesc ai acelui magistru Sebastian.

Iar sus-zisul magistru Sebastian, la auzul răspunsului acelora, a declarat că mai mulţi dintre iobagii săi poartă sus-zisele nume şi că, deoarece numele după tată ale acelor iobagi ai săi nu se află deloc trecute şi cuprinse în sus-zisa voastră scrisoare, el nu poate să împlinească dreptatea. Şi după ce s-a apărat în chipul de mai sus, nu s-a îgrijit să împlinească dreptatea din partea sus-zişilor săi iobagi cu privire la pricinile cuprinse în sus-zisa voastră scrisoare.

Dat în lunea de după sărbătoarea Botezului Domnului, în anul aceluiaşi o mie trei sute şeizeci şi şapte.

⟨*Pe verso*:⟩ Măritului bărbat, domnului Dionisie, voievodul Transilvaniei, scrisoare de amînare la octavele sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe[6], pentru magistrul Sebastian de Cehăluţ împotriva lui Petru, fiul lui Lidaslau, şi Laurenţiu, fiul lui Ioan de Unimăt, cu privire la pricina neîmplinirii de către Sebastian a despăgubirii din parea iobagilor săi români.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, col. I. Kemény, nr. LXXXII.
Orig. hîrtie, cu fragmente de pecete ogivală aplicată pe verso.
REGESTE: Szabó, *Erd. Múz. okl.*, p. 30.

---

[1] *Scris* deasupra rîndului.
[2] Urmează: *Sebal*, şters de aceeaşi mînă.
[3] Urmează: *allegasset*, şters de aceeaşi mînă.
[4] Urmează: *suorum*, şters de aceeaşi mînă.
[5] 8 ianuarie 1367.
[6] 1 mai 1367.

190 **1367 ianuarie 13, ⟨Alba Iulia⟩**

Capitulum ecclesie Transsilvane, omnibus Christi fidelibus, tam presentibus quam futuris, presens scriptum inspecturis, salutem in omnium salvatore.

Ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire quod Georgio, filio Nicolai, in persona comitis Salomonis, filii quondam comitis Mychaelis de Segusuar, cum literis procuratoriis generalibus et causalibus nobilis viri[1] Petri, vicevuoyuode Transsilvani, ac Nicolao, filio eiusdem comitis Mychaelis, personaliter, ab una parte, ab alia vero comitibus Petro, filio Henchmani, dicto Suner, Danyele, filio Nicolai, dicto Brunner et Mychaele, filio alterius Nicolai, dicto Kammer, civibus de eadem Segusuar, coram nobis personaliter constitutis, confessum extitit per eosdem Georgium, filium Nicolai, nomine procuratorio quo supra, et Nicolaum, filium eiusdem comitis Mychaelis, personaliter, pariter et relatum ministerio vive vocis, quod idem comes Salomon et Nicolaus, frater suus, moldendinum ipsorum in eadem civitate Segusuar in fluvio Kykullew[2] habitum, duas rotas in se continens, cum aliis molendinis, que vulgo cherturew et corlou vocantur, cum omnibus utilitatibus et pertinentiis quibuslibet ad idem molendinum spectantibus, eisdem comi-

tibus Petro, filio Henchmani, Danyeli, filio Nicolai, et Mychaeli, filio alterius Nicolai, ac, per eosdem, suis heredibus heredumque suorum succesoribus, pro sex⟨aginta⟩[3] florenis plene solutis et receptis ab eisdem perpetuo et irrevocabiliter vendidissent, tradidissent et assignassent, ac vendiderunt, tradiderunt et assignaverunt coram nobis possidendum, tenendum pariter et habendum, totum ius et dominium proprietarium ipsius molendini et pertinentiarum eiusdem in ipsos comites Petrum, Danielem[4] et Mychaelem ac eorum posteros plene et integre transferendo, nichil[4] iuris et dominii in eisdem pro ipsis reservando, obligantes predicti Georgius, filius Nicolai, auctoritate procuratoria, eundem comitem Salomonem ac Nicolaus, filius eiusdem comitis Mychaelis, personaliter se ipsum, prenominatos comites Petrum, Danielem et Mychaelem cum ipsorum successoribus, pretextu seu ratione predicti molendini et pertinentiarum eiusdem ab omnibus molestare et inquietare volentibus, propriis laboribus et expensis per omnia expedire et in pacifica possessione[5] eiusdem molendini et pertinentiarum eiusdem conservare.

Datum in octavis festi Epiphaniarum domini, anno eiusdem M^mo^CCC^mo^LX septimo. Discretis viris, Johanne preposito, Andrea cantore, Petro custode et Nicolao, archidiacono de Zonuk, decano, canonicis ecclesie nostre, existentibus.

⟨*Pe verso, de o altă mînă:*⟩ Super molendinum in Segyswar[4].

Capitlul bisericii Transilvaniei, tuturor credincioşilor întru Hristos, atît celor de acum, cît şi celor viitori, care vor vedea scrisoarea de faţă, mîntuire întru mîntuitorul tuturor.

Prin aceste rînduri voim să ajungă la cunoştinţa tuturor că, înfăţişîndu-se înşişi înaintea noastră, Gheorghe, fiul lui Nicolae, în numele comitelui Solomon, fiul răposatului comite Mihail de Sighişoara, cu scrisoare de împuternicire generală şi pentru pricina ⟨de faţă⟩ din partea nobilului bărbat Petru, vicevoievodul Transilvaniei, precum şi Nicolae, fiul aceluiaşi comite Mihail, pe de o parte, iar pe de alta comiţii Petru, fiul lui Henchman, zis Suner, Daniel, fiul lui Nicolae, zis Brunner, şi Mihail, fiul celuilalt Nicolae, zis Kammer, orăşeni din pomenitul ⟨oraş⟩ Sighişoara, ni s-a adus la cunoştinţă de către acel Gheorghe, fiul lui Nicolae, ca împuternicit, ⟨cum se arată⟩ mai sus, şi de către însuşi Nicolae, fiul pomenitului comite Mihail, şi ni s-a spus de amîndoi prin viu grai, că acel comite Solomon şi fratele său Nicolae au vîndut, au trecut şi au dat, şi în faţa noastră vînd, trec şi dau moara lor aflătoare în oraşul Sighişoara, pe rîul Tîrnava, avînd două roţi, dimpreună cu alte mori, care în vorbirea obişnuită se cheamă cherturew[6] şi corlou[7], cu toate folosinţele şi cu tot ceea ce ţine de moara aceea, numiţilor comiţi Petru, fiul lui Henchman, Daniel, fiul lui Nicolae, şi Mihail, fiul celuilalt Nicolae, şi, prin ei, moştenitorilor lor şi urmaşilor moştenitorilor lor, pentru şaizeci florini plătiţi şi primiţi de dînşii în întregime, ca s-o stăpînească, s-o ţină şi s-o aibă pe veci şi nestrămutat, trecînd pe deplin şi în întregime tot dreptul şi stăpînirea lor ca proprietari ai morii şi ai celor ce ţin de ea, asupra zişilor comiţi Petru, Daniel şi Mihail şi asupra moştenitorilor lor, şi nepăstrînd pentru ei nici un drept şi nici o stăpînire asupra acelor ⟨mori⟩; ⟨iar⟩ sus-zisul Gheorghe fiul lui Nicolae, a îndatorat, în temeiul împuternicirii sale, pe numitul comite Solomon, iar Nicolae, fiul pomenitului comite Mihail, s-a îndatorat pe sine să apere întru toate, pe cheltuiala şi cu osteneala lor, pe sus-numiţii comiţi

Petru, Daniel și Mihail, precum și pe urmașii lor, de toți aceia care ar voi să-i supere și să-i tulbure din pricina și pentru zisa moară și a celor ce țin de ea, și a-i păstra în pașnica stăpînire a acelei mori și a celor ce țin de ea.

Dat la octavele sărbătorii Botezului Domnului, în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și șapte. Chibzuiții bărbați, Ioan prepozitul, Andrei cantorul, Petru custodele, și Nicolae decanul, arhidiaconul de Solnoc, fiind canonici ai bisericii noastre.

⟨Pe verso, de o altă mînă:⟩ Cu privire la moara din Sighișoara.

Arh. Naț. Magh., Dl. 30 696. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1367. Orig. perg., fără urme de pecetluire.

EDIȚII: *Ub.*, II, p. 283—284.

---

1 Scris deasupra rîndului de aceeași mînă.
2 Urmează: *hata*, tăiat de aceeași mînă.
3 Pată de umezeală de cca 1 cm; întregire probabilă.
4 Astfel în orig.
5 Urmează: *earum*, tăiat de aceeași mînă.
6 Moară de argăsit.
7 Piuă.

191 **1367 ianuarie 20, ⟨Alba Iulia⟩**

Nobili viro et honesto Petro, viceuoyuode Transsiluano, amico ipsorum honorando, capitulum ecclesie Transsiluane, amiciciam paratam debito cum honore.

Noveritis nos litteras vestras recipisse in hec verba: *⟨Urmează scrisoarea lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, din 31 decembrie 1366, Oarda de Jos, nr. 176⟩*.

Nos enim, peticionibus vestris annuentes, unacum Nicolao, filio Andree de Chan, homine vestro, nostrum hominem, videlicet magistrum Ladislau, archydiaconum de Torda, ad premissa exequenda[1] duximus transmittendum. Qui, demum ad nos reversi, nobis concorditer retulerunt quod ipsi, feria sexta proxima post festum Epiphaniarum domini, ad faciem possessionis Hodrew vocate accessissent et, cum eandem possessionem ac porciones possessionarias Petri, filii Jacobi de Gerend, in aliis possessionibus habitas, ipsum solum tangentes, Nicolao, Gregorio, David, Thome et Ladislao, filiis condam magistri Georgii de Chan, iuxta tenores litterarum vestrarum statuere voluissent, iidem Petrus, filius Jacobi, ac Nicolaus et Gregorius, filii Georgii de Chan, in personis propriis et fratrum suorum predictorum, per composicionem et ordinacionem proborum virorum super premissa statucione ad talem pacis unionem et concordiam devenissent coram ipsis, quod idem Petrus, filius Jacobi, possessionem suam Kerezthur vocatam, excepta curia in qua Andreas, filius Nicolai, residet, cum quadam terra habitatoribus vacua, Geurgud vocata, necnon quartam partem possessionis Egerbeg, ipsum solum tangentem, cum omnibus utilitatibus et pertinenciis quibuslibet ad easdem spectantibus, pro ipsis duobus milibus ac ducentis ovibus et tercia parte earundem statuissent[1] et assignassent[1], hoc modo, ut quantumque memoratus Petrus, filius Jacobi, de ipsis duobus milibus ac ducentis ovibus et tercia parte earundem satisfacere poterit et valebit, prenominati filii Georgii, sibi, possessiones et porciones suas possessionarias prenotatas, absque strepitu et figura alicuius iudicii[2], resignare

et reddere tenebuntur; hoc adiecto quod, si in pacifica possessione predictarum possessionis et porcionum possessionariarum prefatos filios Georgii conservare non possent[1], tunc possessiones suas predictis possessionibus et porcionibus possessionariis equipollentes et equivalentes pro memoratis ovibus et tercia parte earundem tenebitur assignare, tali pena adicta quod, si sepefatus Petrus, filius Jacobi, vel pertinentes[3] ad eundem, de fructibus et utilitatibus predictarum possessionum et porcionum possessionariarum in aliqua parte se intromitterent et perciperent aliquid de eisdem fructibus et utilitatibus, ⟨in facto potencie remanerent in possessione⟩[4], hoc non pretermisso quod animalia populorum de ipsa Kerezthur et de quarta parte Egerbeg ad Morisium et ad Aranyas libere habebunt ⟨transferre et⟩[5] ada⟨quare⟩[6] absque aliqua difficultate

Datum in quindenis Epiphaniarum domini, anno eiusdem M^mo^CCC^mo^LX^mo^ septimo.

Nobilului şi cinstitului bărbat Petru, vicevoievodul Transilvaniei, capitlul bisericii Transilvaniei, cu toată prietenia şi cinstea cuvenită.

Aflaţi că noi am primit scrisoarea voastră avînd acest cuprins: ⟨*Urmează scrisoarea lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, din 31 decembrie 1366, Oarda de Jos, nr. 176*⟩.

Aşadar, noi, încuviinţînd cererile voastre, am hotărît ca, împreună cu Nicolae, fiul lui Andrei de Ceanu, omul vostru, să trimitem pe omul nostru, adică pe magistrul Ladislau, arhidiaconul de Turda, ca să ducă la împlinire cele de mai sus. Aceştia, întorcîndu-se apoi la noi, ne-au spus într-un cuget că, în vinerea de după sărbătoarea Botezului Domnului[7], s-au dus la faţa locului pe moşia numită Hădăreni şi — potrivit cuprinsului scrisorii voastre — pe cînd au vrut să-i dea lui Nicolae, Grigore, David, Toma şi Ladislau, fiii răposatului magistru Gheorghe de Ceanu, în stăpînire acea moşie şi părţile de moşie ale lui Petru, fiul lui Iacob de Grind, avute în alte moşii ⟨şi⟩ care ţineau numai de el, acei Petru, fiul lui Iacob, şi Nicolae şi Grigore, fiii lui Gheorghe de Ceanu, prin învoiala şi rînduiala unor bărbaţi cinstiţi, au ajuns în ceea ce priveşte darea în stăpînire de mai sus, în numele lor şi al fraţilor lui mai sus-zişi, la un astfel de legămînt al păcii şi la înţelegere înaintea noastră, că acel Petru, fiul lui Iacob, le-a dat în stăpînire şi le-a hărăzit, pentru cele două mii două sute de oi şi a treia parte a lor, moşia lui numită Cristur, lăsînd la o parte curtea în care stă Andrei, fiul lui Nicolae, împreună cu o moşie lipsită de locuitori, numită Geurgud, precum şi a patra parte a moşiei numită Agîrbiciu, ce ţine numai de el, împreună cu toate folosinţele şi orice ⟨locuri⟩ aparţinătoare, în acest fel că oricînd, ⟨cînd⟩ amintitul Petru, fiul lui Iacob, va putea şi va fi în stare să dea despăgubiri pentru cele două mii şi două sute de oi şi a treia parte a acelorași, mai sus-amintiţii fii ai lui Gheorghe sînt datori să-i dea şi să-i lase, fără gîlceavă şi rînduiala vreunei judecăţi, moşiile şi părţile sale de moşii, sus-însemnate; adăugînd că, dacă ⟨el⟩[8] nu va putea să-i păstreze pe pomeniţii fii ai lui Gheorghe în paşnica stăpînire a mai sus-ziselor moşii şi părţi de moşie, atunci va fi dator ca pentru pomenitele oi şi a treia parte din ele să le treacă în stăpînire ⟨alte⟩ moşii ale sale, care să fie de aceeaşi valoare şi la fel de mari ca mai sus-zisele moşii şi părţi de moşii, adăugînd o astfel de pedeapsă că, dacă ades-pomenitul Petru, fiul lui Iacob, sau cei ce ţin de el s-ar amesteca, în vreo parte, în roadele şi folosinţele mai sus-ziselor moşii şi dacă ar culege ceva din acele roade şi folosinţe, ei să rămînă

osîndiţi prin fapta silniciei, nelăsîndu-se în afară nici aceasta, că animalele oamenilor de pe acea ⟨moşie⟩ Cristur şi din a patra parte ⟨a moşiei⟩ Agîrbiciu să poată trece să se adape slobod, fără vreo greutate, la Mureş şi Arieş.

Dat la cvindenele Botezului Domnului, în anul aceluiaşi o mie trei sute şaizeci şi şapte.

Arh. Naţ. Magh., Dl. 28.354 Fotocopie la Inst de ist. Cluj-Napoca/1366. Transumpt în actul conventului din Cluj-Mănăştur, din 24 aprilie 1376 (DRH-C, vol. XV, în ms.).

---

1 Astfel în transumpt.
2 Corect: *iudicii.*
3 Astfel în transumpt; expresie neobişnuită în raport cu persoane.
4 Pată de umezeală de cca 4,5 cm; întregit pe baza contextului şi după sens.
5 Pată de umezeală de cca 2 cm; întregit după sens.
6 Pată de umezeală de cca 1 cm; întregit după sens.
7 9 ianuarie 1367.
8 Adică Petru, fiul lui Iacob.

192 **1367 ianuarie 22** *(in die festi sancti Viciencii martiris),* **⟨Agria⟩**

Capitlul din Agria transcrie un act al său din 8 octombrie 1334. Între cei prezenţi este pomenit între alţii Benedict arhidiacon de Pîncota *(Benedicto de Pankota).*

Arh. Naţ. Magh., Dl. (Arh. fam. Károlyi, fasc. 4, nr. 37).
Orig. perg., cu pecete atîrnată de şnur de mătase roşie-verde.
EDIŢII: *Károlyi,* I, p. 285—186.

193 **1367 ianuarie 24, Vişegrad**

Nicolae Konth, palatinul Ungariei şi judele cumanilor, amînă procesul dintre Petru, fiul lui Mihail de Sanislău *(Stanyzlou),* ca pîrîş, reprezentat prin Andrei, fiul lui Beke, pe de o parte, iar pe de altă parte Petru, fiul lui Leukus de Bátor, şi magiştrii Ladislau şi Gheorghe, fiii lui Ioan, fiul lui Briccius. Cererea de amînare a procesului neavînd o pricină întemeiată, pîrîşul a fost osîndit la o gloabă de şase mărci, iar palatinul a reţinut cele şase documente prezentate de părţi la dezbatere.

Arh. Naţ. Magh. Dl. (Arh. fam. Kállay, nr. 1 516).
Orig. hîrtie, cu fragmente de pecete de închidere.
REGESTE: *Kállay,* II, p. 138, nr. 1 591.

194 **1367 ianuarie 24, Sîntimbru**

Discretis viris et honestis, honorabili capitulo ecclesie Transsiluane, amicis suis honorandis, Petrus, viceuoyuode Transsiluanus, amiciciam paratam debito cum honore.

Noverit vestra amicicia litteras serenissimi principis, domini Lodouici, dei gracia, illustris regis Hungarie, per Ladislaum, filium Ladislai de Nadas, nobis porrectas, nos recepisse in hec verba: ⟨*Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 15 iulie 1366, Vinţu de Jos, nr. 116*⟩.

Quarum litterarum exhibicionibus factis et revisis continenciis earundem, quia ipsum mandatum regium exequendum ac ad statucionem ipsorum iurium iamdicti Peteu, filii Sombor, homo noster, sub vestri hominis testimonio, decessario[1] nobis transmitti videbatur, igitur vestram petimus amiciciam presentibus diligenter quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente, Ladislaus dictus Cheh de Reud, vel Jacobus de Mera, aut Georgius de Buda, seu[2] Johannes[2] de[2] Tur[2], aliis absentibus, homo noster, nostra in persona accedendo, eandem nobilem dominam, consortem ipsius Ladislai, filii Ladislai de Nada[3], vel in sua persona eundem Ladislaum, filium Ladislai, aut eorundem legitimos procuratores in dominium universarum possessionariarum porcionum et aliorum iurium ipsius Peteu, filii Sumbur[3], patris iamdicte domine Elene[4], introducat et statuat easdem iuxta mandatum ipsius regie maiestatis, contradiccione quorumlibet non obstante. Et post hec, seriem omnium premissorum, prout fuerit oportunum[5], regie fideliter rescribatis maiestati.

Datum in Sancto Emerico, die dominico proximo ante festum Conversionis beati Pauli apostoli, anno domini M^{mo}CCC^{mo}LX^{mo} septimo.

⟨*Pe verso, de aceeaşi mînă:*⟩ Discretis viris et honestis, capitulo ecclesie Transsiluane, amicis suis honorandis, pro Ladislao, filio Ladislai de Nadas, et domina consorte eiusdem, statutoria.

Chibzuiţilor şi constiţilor bărbaţi ⟨din⟩ venerabilul capitlu al bisericii Transilvaniei, prietenilor săi vrednici de cinstire. Petru, vicevoievodul Transilvaniei, cu toată prietenia şi cinstea cuvenită.

Să afle prietenia voastră că am primit scrisoarea prealuminatului principe, domnul Ludovic, din mila lui Dumnezeu, măritul rege al Ungariei, înfăţişată nouă de Ladislau, fiul lui Ladislau de Nădăşelu, cu acest cuprins: ⟨*Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 15 iulie 1366, Vinţu de Jos, nr. 116*⟩.

După înfăţişarea acelei scrisori şi cercetarea tuturor celor cuprinse în ea, ⟨întrucît⟩ pentru împlinirea acelei porunci regeşti şi pentru darea în stăpînire a acelor drepturi ale răposatului Peteu, fiul lui Alexandru, este de trebuinţă să fie trimis de noi omul nostru, sub mărturia omului vostru, rugăm aşadar stăruitor prietenia voastră, prin cele de faţă, să trimiteţi spre mărturie omul vostru vrednic de crezare, în faţa căruia, omul nostru Ladislau zis Cehul de Rediu sau Iacob de Mera, ori Gheorghe de Buda ⟨Veche⟩ sau, în lipsa celorlalţi, Ioan de Turea, venind în numele nostru, să aşeze pe acea nobilă doamnă, soţia acelui Ladislau, fiul lui Ladislau de Nădăşelu, sau, în numele ei, pe acel Ladislau, fiul lui Ladislau, sau pe împuterniciţii lor legiuiţi, în stăpînirea tuturor părţilor de moşii şi a celorlalte drepturi ale acelui Peteu, fiul lui Alexandru, tatăl sus-numitei doamne Elena, şi să le treacă ⟨lor⟩ în stăpînire, potrivit poruncii maiestăţii regeşti, fără a ţine seama de împotrivirea cuiva. Şi după acestea, să răspundeţi în scris întocmai maiestăţii sale, după cum se cuvine, despre felul cum s-au făcut cele de mai sus.

Dat la Sîntimbru, în duminica dinaintea sărbătorii Întoarcerii ⟨la credinţă⟩ a fericitului apostol Pavel, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi şapte.

⟨*Pe verso, de aceeaşi mînă:*⟩ Chibzuiţilor şi constiţilor bărbaţi, capitlului bisericii Transilvaniei, prietenilor săi vrednici de cinstirea, scrisoare de dare în stăpînire pentru Ladislau, fiul lui Ladislau de Nădăşelu, şi pentru doamna, soţia lui.

Arh. Naţ. Magh., Dl. 30 693. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1366.
Orig. hîrtie, cu fragmente de pecete inelară de închidere, aplicată în document pe verso.
Copie la Bibl. Univ. Budapesta, colecţia lui Daniel Cornides, tom. I, p. 300 şi tom. II, p. 161.
EDIŢII: *Fejér*, IX/1, p. 353—355 (cu multe greşeli şi data greşită: 22 iunie 1346).

---

[1] Astfel în orig; corect: *necessario.*
[2] Scris deasupra rîndului, de aceeaşi mînă.
[3] Astfel în orig.
[4] Urmează: *ind.*, tăiat de aceeaşi mînă.
[5] Corect: *opportunum.*

195 **1367 ianuarie 25** *(in festo Conversionis beati Pauli)*, **⟨Oradea⟩**

Capitlul din Oradea transcrie actul capitlului din Alba Regală, din 25 mai 1359, şi actul său din 30 noiembrie 1348, privitoare la schimbul de moşii făcut de biserica din Oradea cu Margareta, văduva magistrului Nicolae, fiul banului Nicolae, şi cu fiii ei, Ioan şi Amadeu, prin care, moşia Bagamer este schimbată cu moşiile Gymolt şi Scenthmiklos.

Arh. Naţ. Magh., Dl. (Arh. capitlului Veszprém)
Orig. perg, cu urmă de pecete pe verso.
Transumpt în actul lui Ştefan Bubek, din 7 febrarie 1367, nr. 202.
REGESTE: *Kumorovitz*, p. 235, nr. 604.

196 **1367 ianuarie 28, Zvolen**

Nos, Lodouicus, dei gratia, rex Hungarie, memorie commendantes presentium per tenorem significamus universis, quod nos villam, quam fideles nostri, iudex, iurati et cives de civitate nostra Closuariensi, ex nostra commissione et assecuratione efficaci, mediantibus aliis literis nostris patentibus, eis facta, in vertice montis, in silva Felek vocata, inter eandem nostram civitatem Closuariensem et villam Banabik nuncupatam existenti, ubi scilicet et in quo loco, uti veraciter didicimus et ex frequenti querelantium insinuatione manifeste scivimus, multiplicia spolia, latrocinia et hominum inibi transeuntium crudelissime occisiones per latrones et malefactores a longis temporibus incessanter et sepissime committebantur, pro remedio evitationis et effugationis huiusmodi multiplicum et enormium maleficiorum de loco antedicto de novo situabunt, locabunt et congregabunt duraturam, ab omni aliena potestate semotam prorsus et exemptam et nunc regia auctoritate fore sanctientes; dicte civitati nostre Colosuariensi[1] ac omnibus suis iuribus applicamus et commitimus atque constituimus sub plena iurisdictione et potestate eiusdem civitatis nostre et civium de eadem perenniter tenendam et gubernandam, sub nostra etiam protectione et tutela speciali. Volentes itaque et regio firmo edicto statuentes quatenus vayuoda noster Transiluanus, pro tempore constitutus, eiusque vicevayuoda, comites, castellani et officiales ac alii quicumque nullo unquam tempore in predictam villam modo pretacto statuendam, et ipsius habitatores sive populos aliquam iurisdictionem exercere audeant contra edictum et statutum nostre maiestatis prenotatum. Presentes autem, dum nobis reportate fuerint, sub maiori nostro sigillo faciemus emanari, pro cautela firmiori.

Datum Zolii, feria quinta proxima post festum Conversionis beati Pauli apostoli, anno domini millesimo CCC^{mo}LX^{mo} septimo.

⟨*Sub pecete:*⟩ Relatio domini Johannis, prepositi Transiluani.

⟨*Pe verso, de* o *mînă din secolul al XV-lea:*⟩ Super edificacione ville in silva Felek.

Noi, Luovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, prin scrisoarea de faţă dăm de ştire şi facem cunoscut tuturor, că satul de pe vîrful dealului, din pădurea numită Feleac, ce se află între zisul nostru oraş Cluj şi satul numit Banabic — unde adică şi în care loc, după cum am aflat cu adevărat şi ştim limpede din desele spuse ale jeluitorilor, se săvîrşeau foarte des şi fără încetare, din vremile cele mai îndepărtate, nenumărate jafuri, tîlhării şi foarte crunte omoruri de către tîlhari şi răufăcători asupra oamenilor ce treceau pe acolo —, sat pe care credincioşii noştri, judele, juraţii şi orăşenii din oraşul nostru Cluj, din însărcinarea şi temeinica noastră chezăşie, dată lor prin altă scrisoare deschisă a noastră, ca un mijloc pentru a înlătura şi a scăpa de asemenea nenumărate şi nemaipomenite nelegiuiri, ⟨mutîndu-l⟩ din locul lui sus pomenit îl vor pune, îl vor aşeza şi-l vor întemeia din nou ca să dăinuiască pe viitor, hotărîm acum, în temeiul puterii noastre regeşti, ca să fie cu totul ferit şi scutit de orice atîrnare străină, alipindu-l şi încredinţîndu-l pomenitului nostru oraş Cluj şi tuturor legilor lui, şi rînduind să fie ţinut şi cîrmuit de-a pururi sub deplina atîrnare judecătorească şi putere a numitului nostru oraş şi a orăşenilor din el, ⟨şi⟩ chiar sub osebita noastră ocrotire şi oblăduire. Voim dar, şi prin nestrămutată hotărîre regească poruncim ca voievodul nostru al Transilvaniei, aflător în slujbă, ca şi vicevoievodul său, ⟨precum şi⟩ comiţii, castelanii, slujbaşii şi oricare alţii să nu cuteze nicicînd a-şi întinde vreo putere judecătorească asupra acestui sat, ce se va întemeia în felul arătat mai sus, şi asupra locuitorilor sau oamenilor ⟨de acolo⟩ împotriva hotărîrii şi aşezămîntului de mai sus al maiestăţii noastre. Iar scrisoarea de faţă, cînd ne va fi adusă înapoi, vom pune să se dea sub pecetea noastră cea mare pentru mai trainică chezăşie.

Dat la Zvolen, în joia de după sărbătoarea Convertirii fericitului apostol Pavel, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi şapte.

⟨*Sub pecete:*⟩ Darea de seamă a domnului Ioan, prepozitul ⟨bisericii⟩ Transilvaniei.

⟨*Pe verso, de* o *mînă din secolul al XV-lea:*⟩ Despre întemeierea satului în pădurea Feleac.

Arh. Stat Cluj-Napoca, Arh. oraş Cluj, Fasc. Diverse, nr. 19.

Orig. perg., cu urme de pecete rotundă din ceară roşie, aplicată sub text.

EDIŢII: *Jakab*, I, p. 58; *Hurmuzaki — Densuşianu*, I/2, p. 142—143; *Ub.*, II, p. 284—285.

---

[1] Astfel în orig.

197 **1367 ianuarie 29**

⟨L⟩odouicus[1], deci gracia, Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Servie, Gallicie, Lodomerie, Comanie Bulgarieque rex, princeps Sallernitanus et honoris Montis Sancti Angeli dominus, omnibus Christi fidelibus, presentibus pariter et futuris, presencium noticiam habituris, salutem in omnium salvatore.

Quam, sicut ad regiam pertinet excellenciam unicuique pro meritis condigna dare beneficia, sic per ipsum prius rite prestita et donata muniminis sui beneficio expedit roborare, ut ea futuris in temporibus immortalis perseverencie susscipiant incrementum, proinde ad universorum noticiam harum serie volumus pervenire quod Mychaelis, filius Blasii de Reche, vicemagister agazonum nostrorum, in sua ac Laurencii, Anthonii et Ladislai, fratrum suorum uterinorum, personis nostre sublimitatis humiliter adiens ⟨in⟩[2] conspectum, exhibuit nobis quasdam duas litteras, unam videlicet nostram patentem, maiori et auttentico[3] sigillo nostro novo consignatam, super donacione cuiusdam possessionis nostre regalis Kereztur vocata, et aliam conventus ecclesie beate Marie virginis de Culusmonustura rescripcionalem, super statucione eiusdem et metarum ereccione pro eodem factis confectas, tenorem subsequencium, supplicans nostro culmini humiliter et devote ut easdem litteras simulcum premissa possessionaria donacione et statucione expressa in eisdem acceptare, ratificare, approbare[4] ac dicti maioris et auttentici sigilli nostri dupplicis appensione pro eisdem et eorum heredibus nostro dignaremur privilegio confirmare. Quarum unius, scilicet nostre, tenor talis est: *⟨Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 26 februarie 1364, DRH-C, vol. XII, nr. 239⟩.* Alterius vero, videlicet predicti conventus beate virginis de Colusmonustura, tenor dignoscitur esse talis: *⟨Urmează actul conventului din Cluj-Mănăștur, din 11 aprilie 1364, DRH-C, vol. XII, nr. 250⟩.*

Nos itaque, iustis et iuri consonis supplicacionibus predicti Mychaelis, vicemagistri agazonum nostrorum, in sua et dictorum fratrum suorum personis maiestati nostre per eundem porectis[5], regia inclinati cum favore, serviciis potissime et fidelitatibus dicti magistri Michaelis per ipsum, locis et temporibus oportunis[6], cum supreme sollicitudinis studio maiestati nostre exhibitis et impensis, in reminisscentiam nostre serenitatis reductas et pretactas litteras, nostram videlicet et dicti conventus de Colusmonustura, omni vicio et suspicione carentes, presentibus de verbo ad verbum insertas, simulcum collacionę nostra primaria et statucione prelibate possessionis, Kereztwr[3] vocate, in tenoribus earundem expressis, acceptamus, ratificamus, approbamus ac pro eisdem Michaeli et suis fratribus, heredibusque et successoribus, mera regia auctoritate perpetuo valituras confirmamus, presentis privilegii nostri patrocinio mediante, salvis iuribus alienis.

In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam, presentes concessimus litteras nostras privilegiales pendentis sigilli nostri novi dupplicis et auttentici[3] munimine roboratas.

Datum per manus venerabilis in Christo patris, domini Ladizlai, episcopi Wesprimiensis, reginalis excellencie cancellarii et aule nostre vicecancelarii dilecti nobis et fidelis, octavo Nonas Februarii, anno domini Millesimo CCC^{mo}LX^{mo} septimo, regni autem nostri anno vicesimo[3] sexto. Venerabilibus in Christo patribus et dominis, Thoma, archyepiscopo Colocensi, ad Strigoniensem ecclesiam nunc vacantem, Dominico, episcopo Chandiensi ad ecclesiam Colocensem postulatis, Vgolino Spalatensi, Nicolae Jadrensi et Elya Ragusiensi archyepiscopis; Demetrio Waradiensi, Dominico Transsiluano, Colomano Jauriensi, Stephano Zagrabiensi Mychaeli Agriensi, Villermo Quinqueeclesiensi, comite capelle, secretario cancellario nostro, Johanne Wachyensi, Petro Boznensi, fratre Stephano Nitriensi, Demetrio Syrmiensi, Nicolae Tyniniensi, Demetrio Nonensi, Nicolao Traguriensi, Stephano Ffarensi, Valentino Macarensi,

Matheo Sibiciensi[7], Michaele Scardonensi et Portina Seniensi ecclesiarum episcopis, ecclesias dei feliciter gubernantibus, Carbauiensi sede vacante. Magnificis viris, Nicolao Konth, palatino, Dyonisio, woyuoda Transsilvano, comite Stephano Bubeek, iudice curie nostre, Johanne, magistro tavarnicorum nostrorum, Nicolao de Zeech tocius Sclauonie, Konya, regnorum Dalmacie et Croacie ac Nicolao de Machou banis, Petro Zudar pincernarum, Paulo dapiferorum, Johanne ianitorum et Emerico agasonum[3] nostrorum magistris, magistro Ladizlao comite Posoniensi, aliisque quampluribus comitatus regni nostri tenentibus et honores.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, Dalmației, Croației, Ramei, Serbiei, Lodomeriei, Cumaniei și Bulgariei, principe de Salerno și domn al ținutului Muntele Sant'Angelo, tuturor credincioșilor întru Hristos, atît celor prezenți, cît și celor viitori, care vor lua cunoștință de ⟨scrisoarea⟩ de față, mîntuire întru Mîntuitorul tuturor.

Deoarece, așa cum ține de înălțimea regească să dea fiecăruia cuvenitele binefaceri pentru merite, tot astfel se cuvine ca cele date și dăruite, după rînduială, mai înainte, să fie întărite cu binefacerea puterii sale, pentru ca acestea să sporească în vremuri viitoare printr-o stăruință nepieritoare; de aceea, voim ca prin cuprinsul acestei ⟨scrisori⟩ să ajungă la cunoștința tuturor că Mihail, fiul lui Blasiu de Recea, vicecomis al nostru, venind cu smerenie înaintea înălțimii noastre, în numele său și al fraților săi, Laurențiu, Anton și Ladislau, ne-a înfățișat două scrisori, anume una deschisă a noastră, însemnată cu sigiliul cel nou mare și autentic, întocmită cu privire la dania unei moșii a noastre regești, numită Cristur, și o altă ⟨scrisoare⟩, de raspuns, a conventului bisericii fericitei Fecioare Maria din Cluj-Mănăștur, cu privire la darea în stăpînire a acesteia și ridicarea ⟨semnelor⟩ de hotar, întocmite pentru ei, al căror cuprins este trecut mai jos, rugîndu-se cu smerenie și credință de înălțimea noastră să binevoim ca acele scrisori, împreună cu sus-zisa dania de moșie și cu darea în stăpînire, cuprinse în ele, să le primim, să le consfințim, să le încuviințăm și să le întărim prin privilegiul nostru, pentru ei și urmașii lor, cu atîrnarea zisei noastre peceți duble, mare și autentice. Cuprinsul uneia dintre ele, adică al ⟨scrisorii⟩ noastre, este acesta: ⟨*Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 26 februarie 1364, DRH-C, vol. XII, nr. 239*⟩. Iar cuprinsul celeilalte, adică a sus-zisului convent al fericitei fecioare din Cluj-Mănăștur, se știe că este acesta: ⟨*Urmează actul conventului din Cluj-Manăștur, din 11 aprilie 1364, DRH-C, vol. XII, nr. 250*⟩.

Așadar, noi, înduplecați cu regească bunăvoință de cererile drepte și potrivite cu legea ale sus-zisului Mihail, vicecomisul nostru, îndreptate de el maiestății noastre în numele său și al zișilor săi frați, ⟨și⟩, mai cu seamă, aducînd din nou în mintea luminăției noastre slujbele și faptele de credință ale zisului magistru Mihail, arătate și aduse de el maiestății noastre cu cea mai mare silință și grijă, în locuri și vremuri de trebuință, primim, consfințim și încuviințăm sus-zisele scrisori, adică cea a noastră și cea a zisului convent din Cluj-Mănăștur, fiind lipsite de orice bănuială și stricăciune, ⟨și⟩ le trecem în ⟨scrisoarea⟩ de față din cuvînt în cuvînt, împreună cu cea dintîi danie a noastră și cu darea în stăpînire a pomenitei moșii numită Cristur, arătate în cuprinsul acestora, și le întărim, în temeiul autorității regești, pentru aceștia, Mihail și frații săi, și pentru moștenitorii și urmașii lor, spre a avea putere pe veci, prin mijlocirea privilegiului nostru de față, fără a vătăma drepturile altora.

În amintirea acestui lucru și spre veșnica trăinicie, hărăzim scrisoarea noastră privilegială de față, întărită cu puterea peceții noastre noi, atîrnate, duble și autentice.

Dat de mîna venerabilului întru Hristos părinte, domnul Ladislau episcopul de Vesprim, cancelarul înălțimii ⟨sale⟩ regina și vicecancelarul curții noastre, iubitul și credinciosul nostru, în a opta zi înainte de nonele lui februarie, în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și șapte, iar în al domniei noastre al douăzeci și șaselea, pe cînd păstoreau în chip fericit bisericile lui Dumnezeu venerabilii întru Hristos părinți și domni, Toma, arhiepiscopul de Calocea, cerut la biserica de Strigoniu, unde acum scaunul este vacant, Dominic, episcopul de Cenad, cerut la biserica din Calocea, și arhiepiscopii Ugolin de Spalato, Nicolae de Zara, și Ilie de Ragusa; episcopii Dumitru al bisericii de Oradea, Dominic al celei de Transilvania, Coloman de Győr, Ștefan de Zagreb, Mihail de Agria, Wilhelm de Pécs, comite al capelei, secretar al cancelariei noastre, Ioan de Vaț, Petru de Bosnia, fratele Ștefan de Nitra, Dumitru de Sirmiu, Nicolae de Knin, Dumitru de Nona, Nicolae de Tragur, Ștefan de Faro, Valentin de Makarska, Matei de Sibenic, Mihail de Scardona, și Portiva de Segno, scaunul de Krbava fiind vacant. Măriții bărbați, Nicolae Konth palatinul, Dionisie voievodul Transilvaniei, comitele Ștefan Bubek judele curții noastre, Ioan, marele nostru vistier, Nicolae de Zeech, banul întregii Slavonii, Konia, banul țărilor Dalmației și Croației, și Nicolae, banul de Mačva, Petru Zudar, marele nostru paharnic, Pavel, marele nostru stolnic, Ioan, mai marele ușierilor, și Emeric, marele nostru comis, magistrul Ladislau, comitele de Pojon, și mulți alții ținînd comitatele și dregătoriile regatului nostru.

Arh. Naț. Magh., Dl. 30 682. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca 1364.
Orig. perg., pecetea atîrnată s-a pierdut.

---

[1] Loc lăsat gol de scrib pentru inițială.
[2] În orig. lipsește; intercalat după sens.
[3] Astfel în orig.
[4] Corect: *approbare*.
[5] Corect: *porrectis*.
[6] Corect: *opportunis*.
[7] Corect: *Sibinicensi*.

198 **1367 ianuarie 30**

Lodouicus, dei gratia, Hungarie, Dalmatie, Croatie, Rame, Seruie, Gallitie, Lodomerie, Comanie Bulgarieque rex, princeps Sallernitanus et honoris Montis Sancti Angeli dominus, omnibus Christi fidelibus, tam presentibus quam futuris, presentium notitiam habituris, salutem in omnium salvatore.

Ordo suadet equitatis et ad apicem regie pertinet maiestatis, ut ea que rite processerunt illibata conserventur et que a suis fidelibus iuste petuntur ad exauditionis gratiam admittantur. Proinde, ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire quod comes Jacobus, filius Jacobi de Bethlen, partis Transsiluane, in persona Melchioris, filii Martini, filii Johannis dicti Henel, ad nostre serenitatis accedendo presentiam, exhibuit nobis quasdam literas nostras patentes, priori et maiori sigillo nostro, in terra Wzure furtim subrepto, consignatas, in facto possessionis

Epyndorf vocate in sede Biztricie existentis confectas, tenorem quarumdam literarum quondam excellentis[1] principis, domini Karoli, incliti regis Hungarie, patris nostri carissimi felicis memorie, de verbo ad verbum in se habentes, tenoris subsequentis, supplicans celsitudini nostre regie humili prece et devota, ut easdem literas nostras, de verbo ad verbum nostris literis privilegialibus inseri faciendo, acceptare, approbare, ratificare ac pro predicto Melchiore eiusque heredibus, appensione novi et authentici sigilli nostri, confirmare dignaremur. Quarum tenor is est: *⟨Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 24 septembrie 1349. Ub. II, p. 62—63⟩.*

Nos itaque, iustis et iuri consonis dicti comitis Jacobi supplicationibus regia favorabilitate exauditis et admissis, pretactas literas nostras patentes omni prorsus, suspicione carentes vitioque destitutas presentibus de verbo ad verbum insertas quoad omnes sui continentias et clausulas, de beneplacita voluntate et consensu illustrissime principisse, domine Elizabet regine, genetricis nostre carissime, acceptamus, approbamus, ratificamus et pro eodem Melchiore eiusdemque heredibus universis auctoritate regia perpetuo valituras confirmamus, presentis privilegii nostri patrocinio mediante, salvis iuribus alienis. In cuius rei memoriam firmitatmque perpetuam, presentes concessimus literas nostras privilegiales, pendentis sigilli nostri novi duplicis et authentici munimine roboratas.

Datum per manus venerabilis in Christo patris, domini Ladislai, episcopi Vesprimiensis, reginalis excellentie cancellarii auleque nostre vicecancellarii, dilecti nobis et fidelis, tertio Kalendas mensis Februarii, anno domini M CCC^{mo} sexagesimo septimo, regni autem nostri anno vigesimo sexto. Venerabilibus in Christo patribus et dominis Thoma, Colocensi archiepiscopo, ad Strigoniensem, Dominico episcopo Chanadiensi, ad ipsam Colocensem ecclesias, postulatis, Vglino Spalatensi, Nicolao Jadrensi et Elya Ragusiensi; Demetrio Waradiensi, Dominico Transsiluano, Colomano Jauriensi, Stephano Zagrabiensi, Vylhelmo Quinqueecclesiensi, comite capelle et secretario cancellario nostro, Mychaele Agriensi, Johanne Wacyensi, Petro Boznesi, fratre Stephano Nitriensi, Demetrio Sirimiensi, Nicolao Tininiensi, Demetrio Nonensi, Nicolao Traguriensi, Stephano Farensi, Valentino Macarensi, Matheo Sibinicensi, Mychaele Scardonensi et Portina Senniensi, ecclesiarum episcopis, ecclesias dei feliciter gubernantibus, Corbauiensi sede vacante. Magnificis viris, Nicolao Kont palatino, Dyonisio, vaivoda Transsiluano, comite Stephano Bubeek, iudice curie nostre, Johanne, magistro tavarnicorum nostrorum, Nicolao Zeech, totius Sclauonie, Konya, regnorum Dalmatie et Croatie, Nicolao de Machou, banis, Petro Zudar, pincernarum, Paulo, dapiferorum, Johanne, ianitorum et Emerico, agasonum nostrorum, magistris ac magistro Ladislao comite Posoniensi, aliisque quampluribus comitatus regni nostri tenentibus et honores.

⟨Pe îndoitura marginii de jos, însemnare de cancelarie:⟩ Perlecta et correcta.

⟨Pe verso, însemnare de cancelarie:⟩ Regestrata.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, Dalmaţiei, Croaţiei, Ramei, Serbiei, Galiţiei, Lodomeriei, Cumaniei şi Bulgariei, principe de Salerno şi domn al ţinutului Muntele Sant' Angelo, tuturor credincioşilor întru Hristos, atît celor de faţă, cît şi celor viitori, care vor lua cunoştinţă de această scrisoare, mîntuire întru Mîntuitorul tuturor.

Rînduiala dreptăţii ne îndeamnă şi e în sarcina înălţimii regeşti ca cele ce au purces în chip legiuit să se păstreze neatinse, iar cele ce se cer pe bună dreptate de către credincioşi, să aibă parte de milostivirea ascultării. Drept aceea, prin aceste rînduri voim să ajungă la cunoştinţa tuturor că, înfăţişîndu-se înaintea luminăţiei noastre, comitele Iacob, fiul lui Iacob de Beclean, din părţile Transilvaniei, în numele lui Melchior, fiul lui Martin, fiul lui Ioan zis Henel, ne-a arătat o scrisoare deschisă a noastră, însemnată cu pecetea noastră cea mare de dinainte, ce ne-a fost furată în ţinutul Ozora, ⟨scrisoare⟩ întocmită cu privire la moşia numită Epyndorf, aflătoare în scaunul Bistriţei, cuprinzînd în sine, cuvînt cu cuvînt şirul unei scrisori a răposatului preaînălţat principe domnul Carol, vestitul rege al Ungariei, preascumpul nostru tată de fericită pomenire, cu cuprinsul de mai jos, rugîndu-se de înălţimea noastră regească, cu smerită şi supusă rugăminte, să binevoim ca, punînd noi să fie trecută din cuvînt în cuvînt în scrisoarea noastră privilegială, să primim, să încuviinţăm şi să consfinţim acea scrisoare a noastră, şi s-o întărim pentru sus-zisul Melchior şi pentru moştenitorii lui prin atîrnarea peceţii noastre cele noi şi autentice. Cuprinsul acelei ⟨scrisori⟩ este acesta: ⟨*Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 24 septembrie 1349, DIR-C, veac. XIV, vol. IV, p. 506—507*⟩.

Noi, aşadar, ascultînd şi încuviinţînd cu regească bunăvoinţă dreptele şi îndreptăţitele rugăminţi ale pomenitului comite Iacob, cu voia şi învoirea binevoitoare a preamăritei principese, regina Elizabeta, preaiubita noastră mamă, primim, încuviinţăm şi consfinţim în întregul ei cuprins şi în toate punctele ei, sus-zisa noastră scrisoare deschisă, lipsită de orice bănuială sau stricăciune, şi trecută din cuvînt în cuvînt în această ⟨scrisoare⟩ a noastră, şi, în temeiul puterii noastre regeşti, o întărim cu ocrotirea privilegiului nostru de faţă pentru numitul Melchior şi pentru toţi moştenitorii lui ca să aibă putere în veci, fără vătămarea drepturilor altora. Spre pomenirea şi veşnica trăinicie a acestui lucru, am dat această scrisoare privilegială a noastră, întărită cu puterea peceţii noastre noi, duble, atîrnate şi autentice.

Dat de mîna venerabilului întru Hristos părinte, domnul Ladislau, episcop de Vesprim, cancelarul înălţimii sale, regina, şi vicecancelar al curţii noastre, iubitul şi credinciosul nostru, în a treia zi înainte de calendele lunii februarie, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi şapte, iar în al domniei noastre al douăzeci şi şaselea an; venerabilii întru Hristos părinţi şi domni, Toma, arhiepiscopul de Calocea, ales la ⟨biserica⟩ de Strigoniu, Dominic, episcopul de Cenad, ales la aceea biserică de Calocea, Ugolin de Spalato, Nicolae de Zara, Ilie de Raguza; ⟨precum şi⟩ episcopii: Dumitru al bisericii de Oradea, Dominic al Transilvaniei, Coloman de Györ, Ştefan de Zagreb, Vilhelm de Pécs, comitele capelei şi cancelar-secretar al nostru, Mihail de Agria, Ioan de Vaţ, Petru al Bosniei, fratele Ştefan de Nitra, Dumitru al Sirmiului, Nicolae de Knin, Dumitru de Nona, Nicolae de Trau, Ştefan de Faro, Valentin de Macarska, Matei de Sebenico, Mihail de Scardona şi Portina de Segno păstorind în chip fericit bisericile lui Dumnezeu, scaunul de Krbava fiind vacant; măriţii bărbaţi: Nicolae Kont, palatinul, Dionisie, voievodul Transilvaniei, comitele Ştefan Bubek, judele curţii noastre, Ioan, marele nostru vistier, Nicolae Zeech, banul întregii Slavonii, Konya, banul ţărilor Dalmaţiei şi Croaţiei, Nicolae, banul de Mačva, Petru Zudar, marele nostru paharnic, Pavel, marele nostru stolnic, Ioan, marele nostru uşier, şi Emeric, marele

nostru comis, şi magistrul Ladislau, comitele de Pojon, şi mulţi alţii ţinînd comitatele şi dregătoriile ţării noastre.

⟨Pe îndoitura marginii de jos, însemnare de cancelarie:⟩ Citită şi îndreptată.

⟨Pe verso, însemnare de cancelarie:⟩ Înregistrată.

Arh. Naţ. Magh. Dl.
Orig. perg., cu pecetea atîrnată de şnur de mătase roşie-verde, căzută.
EDIŢII: *Ub.*, *II*, p. 285—286.

---

[1] Corect: *excellentissimi.*

199 **1367 ianuarie 30**

Lodouicus, dei gratia, Hungarie, Dalmatie, Croatie, Rame, Seruie, Lodomerie, Comanie, Bulgarieque rex, princeps Sallernitanus et honoris Montis Sancti Angeli dominus, omnibus Christi fidelibus, tam presentibus quam futuris, presentium notitiam habituris, salutem in omnium salvatore.

Ordo suadet equitatis et ad apicem regie pertinet maiestatis, ut ea que iuste processerunt illibata conserventur et que a suis fidelibus iuste petuntur ad exauditionis gratiam admittantur. Proinde, ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire quod comes Jacobus, filius Jacobi, filii Apa de Bethlen, partis Transsiluane, fidelis noster, in sua item Nicolai, filii Andree, Johannis, filii Andree, filii eiusdem Andree, Gregorii et Johannis, filiorum Johannis, necnon Petri et Ladislai, filiorum Johannis, filii[1] Gegus, fratrum videlicet suorum patruelium, personis, ad nostre serenitatis accedendo presentiam, exhibuit nobis quasdam literas nostras patentes priori et maiori sigillo nostro, in terra Vzure furtim subrepto, consignatas, super legitima reambulatione, metarum erectione ac statutione quarundam possessionum, Almakerek, Keresd, Beese, Ffeuthunteleke, Rundal et Wyfalu vocatarum, in comitatu Albensi Transsiluano existentium, pro eisdem facta, confectas, tenoris infrascripti, supplicans culmini nostro regio humiliter et devote, ut easdem literas nostras acceptare, approbare, ratificare ac pro se et dictis fratribus et proximis suis ipsorumque heredibus, appensione novi nostri sigilli authentici, confirmare dignaremur. Quarum tenor talis est: *⟨Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 5 noiembrie 1349, Ub., II, p. 71—72⟩.*

Nos siquidem, iustis et iuris consonis dicti comitis Jacobi supplicationibus premissis regia favorabilitate exauditis et admissis, pretactas literas nostras, omni prorsus suspicione et vitio destitutas, presentibus de verbo ad verbum insertas quoad omnes sui continentias et clausulas, de beneplacita voluntate et consensu illustrissime principisse, domine Elizabeth, regine Hungarie, matris nostre carissime, approbamus, acceptamus, ratificamus et pro eisdem Jacobo, filio Jacobi, item Nicolao, filio Andree, Johanne, filio Andree, filii eiusdem Andree, Gregorio et Johanne, filiis Johannis, necnon Petro et Ladislao, filiis Johannis, filii Geegus[2], eorumque heredibus ac successoribus universis auctoritate regia perpetuo valituras confirmamus presentis scripti nostri patrocinio mediante, salvis iuribus alienis. In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam, presentes concessiomus literas nostras privilegiales pendentis sigilli nostri novi duplicis et authentici munimine roboratas.

Datum per manus venerabilis in Christo patris, domini Ladislai, episcopi Vesprimiensis, reginalis excellentie cancellarii auleque nostre vicecancellarii, dilecti nobis et fidelis, tertio Kalendas mensis Februarii, anno domini Millesimo CCC^{mo}LX^{mo} septimo, regni autem nostri anno vigesimo sexto. Venerabilibus in Christo patribus et dominis Thoma, Colocensi archiepiscopo, ad Strignoniensem, Dominico, episcopo Chanadiensi, ad ipsam Colocensem, ecclesias postulatis, Vglino Spalatensi, Nicolao Jadrensi et Elya Ragusiensi, archiepiscopis; Demetrio Waradiensi, Dominico Transsiluano, Colomano Jauriensi, Stephano Zagrabiensi, Vilhelmo Quinqueecclesiensi, comite capelle et secretario cancellario nostro, Michaele Agriensi, Johanne Wacyensi, Petro Boznensi, fratre Stephano Nitriensi, Demetrio Sirimiensi, Nicolao Tininiensi, Demetrio Nonensi, Nicolao Tragurensi, Stephano Ffarensi, Valentino Macarensi, Matheo Sibinicensi, Michaele Scardonensi et Portina Senniensi, ecclesiarum episcopis, ecclesias dei feliciter gubernantibus, Corbauiensi sede vacante. Magnificis viris Nicolao Kont palatino, Dyonysio, vaivoda Transsiluano, comite Stephano Bubeek, iudice curie nostre, Johanne, magistro tavarnicorum nostrum, Nicolao de Zeech, totius Sclauonie, Konya, regnorum Dalmatie et Croatie, Nicolao de Machov, banis, Petro Zudar, pincerarum, Paulo dapiferorum, Johanne ianitorum et Emrico, agasonum nostrorum, magistris, ac magistro Ladislao, comite Posoniensi, aliisque quampluribus comitatus regni nostri tenentibus et honores.

⟨*Pe îndoitura marginii de jos, însemnare de cancelarie:*⟩ Perlecta et correcta.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, Dalmaţiei, Croaţiei, Ramei, Serbiei, Lodomeriei, Cumaniei şi Bulgariei, principe de Salerno şi domn al ţinutului Muntele Sant'Angelo, tuturor credincioşilor întru Hristos, atît celor de faţă, cît şi celor viitori, care vor lua cunoştinţă de această ⟨scrisoare⟩, mîntuire întru Mîntuitorul tuturor.

Rînduiala dreptăţii ne îndeamnă şi e în sarcina înălţimii regeşti ca cele ce au purces în chip legiuit să se păstreze neatinse, iar cele ce se cer pe bună dreptate de către credincioşi, să aibă parte de milostivirea ascultării. Drept aceea, prin aceste rînduri voim să ajungă la cunoştinţa tuturor că, înfăţişîndu-se înaintea luminăţiei noastre comitele Iacob, fiul lui Iacob, fiul lui Apa de Beclean, din părţile Transilvaniei, credinciosul nostru, în numele său, al lui Nicolae, fiul lui Andrei, al lui Ioan, fiul lui Andrei, fiul aceluiaşi Andrei, în numele lui Grigore şi Ioan, fiii lui Ioan, precum şi în numele lui Petru şi Ladislau, fiii lui Ioan, fiul lui Gegus, adică al verilor săi, ne-a arătat o scrisoare deschisă a noastră, însemnată cu pecetea noastră cea mare de dinainte, ce ne-a fost furată în ţinutul Ozora, ⟨scrisoare⟩ întocmită cu privire la legiuita hotărnicire, ridicare de hotare si dare în stăpînire făcută pentru ei a unor moşii numite Mălăncrav, Criş, Beşa, Felţa, Roandola şi Noul ⟨Săsesc⟩, aflătoare în comitatul Alba din Transilvania, şi avînd cuprinsul de mai jos, rugîndu-se cu smerenie şi supunere de înălţimea noastră regească să binevoim a primi, a încuviinţa şi a consfinţi acea scrisoare a noastră şi a o întări pentru el, pentru pomeniţii săi veri şi rude, precum şi pentru moştenitorii lor, prin atîrnarea noii noastre peceţi autentice. Cuprinsul acelei ⟨scrisori⟩ este acesta: ⟨*Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 5 noiembrie 1349, DIR-C, veac. XIV, vol. IV, p. 519, nr. 753*⟩.

Noi, aşadar, ascultînd şi încuviinţînd cu regeasca noastră bunăvoinţă dreptele şi îndreptăţitele rugăminţi de mai sus ale sus-pomenitului comite Iacob, cu voia şi învoirea binevoitoare a preamăritei principese, doamna Elisabeta, regina Ungariei, mama noastră preaiubită, primim, încuviinţăm şi consfinţim în întregul ei cuprins şi în toate capetele ei sus-zisa noastră scrisoare, lipsită de orice bănuială sau stricăciune şi trecută din cuvînt în cuvînt în scrisoarea de faţă, şi, în temeiul puterii noastre regeşti, o întărim cu ocrotirea scrisorii noastre de faţă pentru numiţii Iacob, fiul lui Iacob, de asemenea pentru Nicolae, fiul lui Andrei, Ioan, fiul lui Andrei, fiul aceluiaşi Andrei, pentru Grigore şi Ioan, fiii lui Ioan, precum şi pentru Petru şi Ladislau, fiii lui Ioan, fiul lui Gegus, ca şi pentru toţi moştenitorii şi urmaşii lor, ca să aibă putere în veci, fără vătămarea drepturilor altora. Spre pomenire şi veşnica trăinicie a acestui lucru, am dat această scrisoare privilegială a noastră întărită cu puterea noii noastre peceţi duble, atîrnate şi autentice.

Dat de mîna venerabilului întru Hristos părinte, domnul Ladislau, episcopul de Vesprim, cancelarul înălţimii sale, regina, şi vicecancelar al curţii noastre, iubitul şi credinciosul nostru, în a treia zi înainte de calendele lunii februarie, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi şapte, iar în al domniei noastre al douăzeci şi şaselea an, venerabilii întru Hristos părinţi şi domni Toma, arhiepiscopul de Calocea, ales la ⟨biserica⟩ de Strigoniu, Dominic, episcopul de Cenad, ales la aceea biserică de Calocea, Ugolin de Spalato, Nicolae de Zara şi Ilie de Ragusa, arhiepiscopi, ⟨precum şi⟩ episcopii: Dumitru al bisericii de Oradea, Dominic al Transilvaniei, Coloman de Győr, Ştefan de Zagreb, Vilhelm de Pécs, comitele capelei şi cancelar-secretar al nostru, Mihail de Agria, Ioan de Vaţ, Petru al Bosniei, fratele Ştefan de Nitra, Dumitru al Sirmiului, Nicolae de Knin, Dumitru de Nona, Nicolae de Trau, Ştefan de Faro, Valentin de Macarska, Matei de Sebenico, Mihail de Scardona şi Portiva de Segno, păstorind în chip fericit bisericile lui Dumnezeu, scaunul de Krbava fiind vacant; măriţii bărbaţi: Nicolae Kont, palatinul, Dionisie, voievodul Transilvaniei, comitele Ştefan Bubeek, judele curţii noastre, Ioan, marele nostru vistier, Nicolae de Zeech, banul întregii Slavonii, Konya, banul ţărilor Dalmaţiei şi Croaţiei, Nicolae, banul de Mačva, Petru Zudar, marele nostru paharnic, Pavel, marele nostru stolnic, Ioan marele nostru uşier, şi Emeric, marele nostru comis, şi magistrul Ladislau, comitele de Pojon, şi mulţi alţii ţinînd comitatele şi dregătoriile ţării noastre.

⟨*Pe îndoitura marginii de jos, însemnare de cancelarie:*⟩ Citită şi îndreptată.

Arh. Naţ. Magh., Dl.
Orig. perg., cu pecete atîrnată de şnur de mătase roşie-verde.
EDIŢII: *Ub.*, II, p. 286—288.

---

[1] Scris deasupra rîndului.
[2] Astfel în text.

200 **1367 februarie 5, ⟨Oradea⟩**

Capitulum ecclesie Waradiensis, universis Christi fidelibus, presentibus partier et futuris, presencium noticiam habituris, salutem in salutis largitore.

Ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire quod li⟨te-

ras⟩[1] serenissimi principis, domini Lodouici, dei gratia, illustris regis Hungarie, patenter confectas, nobis directas, recepimus sumpmo cum honnore, hunc tenorem per omnia continentes: ⟨*Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 14 iulie 1366, Alba Iulia, nr. 113*⟩.

Nos itaque mandatis eiusdem regie sublimitatis, ut tenemur, cupientes obtemperare, unacum homine eiusdem regie culminis Petro de Jara, viceuoyuoda Transsiluano, ad huc[2] specialiter delegato, virum discretum, magistrum Ladislaum, socium et concanonicum nostrum arhidiaconumque de Kuleser, unum pro testimonio ex nobis fidedignum, ad contenta literarum earundem fideliter exsequenda duximus destinandum.

Qui, demum ad nos reversi et per nos requisiti, nobis concorditer retulerunt quod ipsi in festo beati Jacobi apostoli, nunc preterito, et aliis diebus inmediate[3] subsequentibus ad hoc aptis, ad faciem supradicte terre litigioase, vicinis et commetaneis suis inibi legitime convocatis et presentibus, accessissent, et eandem in duas divisissent parte equales[3], quarum unam, videlicet a parte prenotate ville episcopalis, Saard vocate, prefato domino Dominico episcopo eiusque ecclesie et ville prenotatis, aliam vero partem supradicte ville vestre et usui populi eiusdem, funiculo distribucionis mensurando, statuissent perpetuo possidendas; novas metas, divisionem ipsius terre demonstrantes, in locis necessariis et opportunis erexissent hoc modo: prima enim meta incipitur in quodam monte inter duos montes maiores, unum a parte Igen, Elusbyrch, et a parte Saard, Hegesberch vocatos, a parte occidentali; et abhinc descendit in latere eiusdem montis, in quodam loco puro inter nemores[4], in quo prius vinea extitisset[3], est alia meta de novo erecta; et dehinc, in pede eiusdem montis, est iterum una meta penes nemores[4] erecta; et postea currendo versus villam regalem Karco vocatam, scilicet ad partem orientalem, in terris arabilibus erexissent unam metam; abhinc versus eandem plagam per bonum spacium eundo in eisdem terris arabilibus erexissent similiter unam metam; abhinc paulisper pergendo, confodissent similiter unam metam terream et deinde similiter in eisdem terris arabilibus versus eandem plagam eundo erexissent unam metam similter terream. Dehinc versus eandem plagam, ut premittitur, per modicum spacium gradiendo unam metam terream erexissent; deinde in eisdem terris arabilibus prope quandam viam magnam et publicam, qua itur de possessione Saard versus possessionem Igen vocatam, iuxta quendam fluvium, Igenpataca vocatum, erexissent unam metam[5]; et abhinc transeundo versus eandem plagam orientalem, scilicet versus possessionem Karco vocatam pergendo, similiter in terris arabilibus successive erexissent septem metas, quarum una et ultima est satis prope ad quasdam tr⟨es⟩[6] metas terreas et lapideas, que separant et distingunt a parte possessionum Igen, Bochard et Saard, et ibi eedem mete de novo erecte dicuntur terminari .In cuius rei memoriam perpetuamque firmitatem, presentes concessimus literas nostras privilegiales pendentis et autentici sigilli nostri munimine roboratas.

Datum in festo beate Agathe virginis et martiris, anno domini M°CCC^mo^LX^mo septimo. Viris discretis ⟨P⟩etro[6] preposito, Benedicto lectore, Stephano cantore, custodia vaccante[3], ceterisque canonicis dominis ac magistris salubriter existentibus.

⟨*Pe verso, de o mînă contemporană:*⟩ Super possessione Saard.

Capitlul bisericii de Oradea, tuturor credincioșilor întru Hristos, a ît celor de față, cît și celor viitori care vor lua cunoștință de această scrisoare, mîntuire întru dăruitorul mîntuirii.

Prin rîndurile acestea voim să ajungă la cunoştinţa tuturor că am primit cu cea mai mare cinste scrisoarea deschisă a prealuminatului principe, domnul Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, trimisă nouă şi avînd acest cuprins: ⟨*Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 14 iulie 1366, Alba Iulia, nr. 113*⟩.

Noi, aşadar, dorim să dăm ascultare, precum sîntem datori, poruncii înălţimii sale regeşti, am hotărît să trimitem spre mărturie dimpreună cu omul Înălţimii sale regeşti, Petru de Iara, vicevoievodul Transilvaniei, trimis anume pentru aceasta, pe unul dintre noi ca om de mărturie vrednic de crezare, ⟨anume⟩ pe chibzuitul bărbat, magistrul Ladislau, soţul şi fratele nostru canonic şi arhidiacon de Kuleser, pentru aducerea la îndeplinire întocmai a celor cuprinse în acea scrisoare.

Aceştia, întorcîndu-se apoi la noi şi întrebaţi fiind de noi, ne-au spus într-un glas că, la sărbătoarea acum de curînd trecută a fericitului apostol Iacob[7] şi în alte zile imediat următoare, potrivite pentru aceasta, s-au dus la sus-numita moşie în pricină şi, chemînd acolo în chip legiuit pe vecinii şi megieşii ei, şi fiind aceştia de faţă, au împărţit ⟨moşia⟩, măsurînd-o cu funia de împărţeală, în două părţi deopotrivă, dintre care una, adică cea dinspre partea pomenitului sat episcopal numit Şard, au dat-o în stăpînire numitului domn Dominic, episcopul, şi bisericii sale şi satului mai sus arătat, iar cealaltă jumătate au dat-o în stăpînire pomenitului vostru sat şi spre folosinţa oamenilor din el, ca să le stăpînească ei pe veci, şi au ridicat în locurile trebuitoare şi potrivite noi semne de hotar, care arată împărţeala ⟨făcută⟩ în felul următor: cel dintîi semn de hotar începe dinspre apus, pe un deal între două dealuri mai mari, unul dinspre satul Ighiu, numit Creasta Ascuţită, iar celălalt dinspre satul Şard, numit Creasta Ţuguiată, şi de acolo ⟨hotarul⟩ coboară pe coasta dealului, într-un loc gol între dumbrăvi, în care mai înainte fusese o vie, ⟨şi aici⟩ se află alt semn de hotar ridicat din nou; şi de acolo, la poalele aceluiaşi deal, se află iar un semn, ridicat lîngă dumbrăvi; şi după aceea, ⟨hotarul⟩ mergînd spre satul regesc numit Cricău, anume spre partea de răsărit, ⟨unde⟩ au ridicat un semn de hotar pe nişte pămînturi de arătură. De acolo mergînd o bună bucată tot în partea aceea, au ridicat încă un semn de hotar tot pe acele pămînturi de arătură; de acolo mergînd puţin mai departe, au săpat de asemenea o movilă de hotar şi apoi, mergînd tot în partea aceea, au ridicat o movilă de hotar tot pe aceleaşi pămînturi de arătură. De acolo, mergînd, cum s-a spus mai sus, o mică bucată de loc, tot spre aceea parte, au ridicat o movilă de hotar; apoi, tot pe acele pămînturi de arătură, lîngă un drum mare şi obştesc, pe care se merge de la moşia numită Şard la moşia numită Ighiu, lîngă un rîu numit Valea Ighiului, au ridicat un semn de hotar; şi de acolo, trecînd tot spre răsărit adică mergînd spre moşia numită Cricău, tot în pămînturi de arătură au ridicat şapte semne de hotar unul după altul, dintre care unul, şi cel din urmă, e destul de aproape de cele trei movile de hotar ⟨făcute⟩ din pămînt şi pietriş care despart şi stau ca hotar dinspre moşiile Ighiu. Bucerdea şi Şard, şi aici se spune că sfîrşesc acele semne de hotar ridicate din nou. Spre pomenirea şi veşnica trăinicie a acestui lucru, am dat scrisoarea noastră privilegială de faţă întărită cu puterea peceţii noastre atîrnate şi autentice.

Dat la sărbătoarea fericitei fecioare şi mucenice Agata, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi şapte, pe cînd fiinţau cu bine chibzuiţii bărbaţi: Petru prepozitul, Benedict lectorul, Ştefan cantorul — slujba de

custode fiind vacantă — și ceilalți domni canonici și magiștri ⟨ai bisericii noastre⟩.

⟨*Pe verso, de o mînă contemporană:*⟩ Despre moșia Șard.

Arh. Naț. Magh., Dl. 30 393. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1366.
Orig. perg., pecetea atîrnată împreună cu fîșia de atîrnare s-a rupt.
Copie contemporană în *Liber metalium*, p. 169—171, 195—199, 217—220 la Arh. Naț. Magh., Dl. 31 172.
EDIȚII: *Fejér*, IX/4, p. 82; *Hurmuzaki — Densușianu*, I/2, p. 140—141; *Teleki*, I, 150—154; *Ub.*, II, p. 288—289.

---

[1] Pată de umezeală cca 1 cm; întregit pe baza contextului.
[2] Corect: *hoc.*
[3] Astfel în orig.
[4] Corect: *nemora.*
[5] Urmează: *smiliter unam metam*, de prisos.
[6] Rupt cca 0,5 cm; întregit după sens.
[7] 25 iulie ⟨1366⟩.

201 **1367 februarie 6, Vișegrad**

Lodouicus, dei gratia, rex Hungaria, fidelibus suis, capitulo ecclesie Albensis Transiluane, salutem et graciam.

Cum nos fidelis cives et hospites nostros de Desakna et de Deesuar in dominium quarundam terrarum iuxta fluvium Wÿzzamus secus easdem civitates nostras constitutarum et adiacentium, eisdem visis ipsorum iuribus, que ad ipsas habere dignoscebantur, restitutarum et resignatarum, mediante noastro et vestro hominibus iuridice introduci facere velimus, fidelitati vestre firmo regio sub edicto precipiendo mandamus quatenus vestrum, mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo present, Thomas, filius Nicolai de Kechzech, vel Nicolaus, filius Stephani, de Kodor, aut Ladislaus, filius Mÿke, sive Johannes, filius Petri, filii Laurentii, aliis absentibus, homo noster, ad facies predictarum terrarum, vicinis et commetaneis earundem universis legitime in ibi convocatis et presentibus, accedendo, reambulet ipsas per veras suas metas et antiquas, novas iuxta veteres in locis necessariis erigendo, reambulatasque et ab aliorum possessionariis iuribus metaliter separatas et distinctas statuat easdem iuxta seriem et continentiam aliarum literarum nostrarum super ipsa restitutionem terrarum predictarum confectarum, eisdem civibus possidendas, nullius de ad nos pertinentium contradictionis obstaculo in statutione predictarum terrarum obviare valente in hac parte, et tandem tocius facti seriem cum cursibus metarum nostre fideliter rescribatis maiestati.

Datum in Wÿssegrad, in festo beate Dorothee virginis et martyris, anno domini M^{mo}CCC^{mo}LX^{mo} septimo.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credincioșilor săi din capitlul bisericii de Alba Transilvaniei, sănătate și milostivire.

Deoarece voim ca credincioșii noștri orășeni și oaspeți din Ocna Dejului și din Dej să fie puși pe cale judecătorească, prin omul nostru și al vostru, în stăpînirea unor pămînturi aflătoare și așezate pe rîul Someșul Mic, lîngă acele orașe ale noastre, ⟨pămînturi⟩ care le-au fost date îndărăt și lăsate lor, ținîndu-se seama de drepturile lor, ce se știa că privesc acele ⟨pămînturi⟩, vă punem în vedere și poruncim credinței voastre cu nestrămutată poruncă regească să trimiteți spre mărturie omul vostru vred-

nic de crezare, în fața căruia, omul nostru, Toma, fiul lui Nicolae de Chiced, sau Nicolae, fiul lui Ștefan de Codor, ori Ladislau, fiul lui Myke, sau în lipsa celorlalți, Ioan, fiul lui Petru, fiul lui Laurențiu, ducîndu-se la pomenitele pămînturi ⟨și⟩ chemînd acolo în chip legiuit pe toți vecinii și megieșii lor și fiind ei de față, să le hotărnicească după semnele lor adevărate și vechi, ridicînd altele noi pe lîngă cele vechi în locurile de trebuință; și odată hotărnicite, despărțite și deosebite prin semne de hotar de drepturile de stăpînire ale altora, să le dea în stăpînire numiților orășeni, potrivit șirului și cuprinsului unei alte scrisori a noastre întocmită asupra înapoierii sus-ziselor pămînturi, stavile împotrivirii nici unuia din cei ce țin de noi neputînd sta în cale, în această privință, la darea în stăpînire a acelor pămînturi, iar după aceea, să răspundeți în scris, întocmai, maiestății noastre despre tot ce s-a făcut, dimpreună cu mersul semnelor de hotar.

Dat la Vișegrad, la sărbătoarea fericitei fecioare și mucenice Doroteea, în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și șapte.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. oraș Dej, nr. 17.
Transumpt în actul capitlului din Alba Iulia, din 15 martie 1367, nr. 210.
EDIȚII: *Ub., II*, p. 289—290.

202 **1367 februarie 7, Vișegrad**

Ștefan Bubek, judele țării, adeverește că, în procesul dintre capitlul din Vesprim și capitlul din Oradea, pentru dobîndirea unor acte, magistrul Petru, canonic decan de Vesprim, a arătat, în numele capitlului său, că biserica sa a primit moșia Nog Gymolt ca danie din partea regelui din bunurile lui Ioan, fiul lui Nicolae, mort fără moștenitori, care, la rîndul sau, o dobîndise de la capitlul din Oradea, în schimbul moșiei sale Bagamer; de aceea are nevoie de actul privitor la acest schimb și de celelalte acte privitoare la numita moșie. Toma de Pelle, împuternicitul capitlului din Oradea, a declarat că nu poate înfățișa actele cerute decît la o dată mai tîrzie. La dezbaterea din 13 ianuarie 1367 a înfățișat actul din 26 august 1255 dat de episcopul din Györ și actul din 25 ianuarie 1367 (nr. 195), dat de capitlul din Oradea, pe care judele țării le transcrie pe seama capitlulului din Vesprim.

Arh. Naț. Magh., Dl. (Arh. capitlului Veszprém.).
Transumpt. în actul lui Petru Perényi, judele țării, din 16 noiembrie 1422.
REGESTE: *Kumorovitz*, p. 235—236, nr. 605.

203 **1367 februarie 8** *(sexto Idus mensis Februarii)*

Ludovic I, regele Ungariei, întărește actul său din 20 noiembrie 1357. În lista demnitarilor, între alții: Dumitru, episcop de Oradea *(Waradiensi)*, *Dominic*, episcopul Transilvaniei *(Transsiluano)*, Dominic, episcopul de Cenad *(Chanadiensi)*, Dionisie, voievodul Transilvaniei *(woyuoda Transsiluano)*.

Arh. Naț. Magh., Dl. 33 604.
Orig. perg.
EDIȚII: *Smičiklas*, XIV, p. 6—7.

Capitlul din Oradea raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, despre cercetarea făcută potrivit poruncii lui ,dată din Cluj, la 20 mai 1366, în legătură cu plîngerea lui Mihail şi Ubul, fiii lui Ladislau de Kállo, ce s-a dovedit întemeiată. Astfel, murind soţia lui Ubul, un împuternicit al pîrîşilor a voit să înapoieze, în faţa capitlului din Oradea, fratelui ei, Nicolae, fiul lui Ioan de Tămaşda *(Tamashyda)*, hainele şi altă avere mişcătoare, în preţ de 100 de mărci, adusă cu prilejul căsătoriei; dar împuternicitul pîrîtului nu a avut scrisoare de împuternicire, şi, astfel, lucrurile au fost depuse la un locuitor din Oradea, cu numele Gyukman, de la care Nicolae, fiul lui Ioan, le-a ridicat prin viclenie, iar pîrîşii au fost păgubiţi.

Arh. Naţ. Magh., Dl. (Arh. fam. Kállay, nr. 1 514).
Orig. hîrtie, cu fragmente a trei peceti.
REGESTRE: *Kállay*, II, p. 138, nr. 1 592.

205 **1367 februarie 22** *(octavo Kalendas Marcii)*, **⟨Alba Iulia⟩**

Secunda vero, similiter eiusdem condam domini Lodouici regis, confirmacionales, octavo Kalendas Marcii, anno domini millesimo trecentesimo sexagesimo septimo, regni autem sui vigesimo sexto, uti in eisdem narrabatur sub pendenti sigillo suo novo dupplici et autentico exorta, penitus tamen carens ipso[1] sigillo, quod dictus procurator prefatorum in causam attractorum per prefatos cives[2] incolas et laboratores abscissum fuisse allegabat, habendo in se confirmative solum modo tenorem prenarratarum litterarum donacionalium ipsius condam domini Lodouici regis, inter cetera enodabat quod ipse condam dominus Lodouicus rex, iustis et legittimis supplicacionibus prefati Nicolai, filii Kendeth, in sua ac dictorum Johannis et Nicolai, fratrum suorum, personis, sue maiestati per eundem porrectis, regio cum favore inclinatus, serviciis potissime et fidelitatibus eiusdem Nicolai, per eundem, locis et temporibus opportunis, fecunda agilitate et pervigili cura, iuxta sue possibilitatis exigenciam, maiestati sue exhibitis et impensis, in memoriam sue celsitudinis reductis, pretactas litteras suas patentes, sanas et omni suspicione vicio carentes, eisdem litteris suis confirmacionalibus de verbo ad verbum insertas, simulcum premissa sua donacione dicte possessionis Lwpsa in tenoribus earundem expressa, quod omnes sui continencias et clausulas, acceptasset, ratificasset, approbasset ac pro eisdem et eorum heredibus ac posteritatibus, de plena regie maiestatis auctoritate, perpetuo valituras, eiusdem privilegii sui patrocinio mediante, confirmasset, salvis iuribus alienis.

Iar o a doua scrisoare[3], de întărire, a aceluiaşi răposat domn Ludovic, regele, dată, precum se arăta în ea, sub pecetea lui atîrnată, cea nouă, dublă şi autentică, în a opta zi înainte de calendele lui martie, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi şapte, iar în al domniei sale al douăzeci şi şaselea ⟨an⟩, dar lipsită cu totul de acea pecete — despre care, zisul împuternicit al pomeniţilor pîrîţi spunea că a fost smulsă de sus-zişii orăşeni, locuitori şi băieşi —, cuprindea în ea, drept întărire, numai şirul pomenitei scrisori de danie a numitului răposat domn Ludovic regele, ⟨ce⟩ arăta, între altele, că răposatul domn Ludovic regele, înduplecat de dreptele şi legiuitele cereri ale pomenitului Nicolae, fiul lui Cîndea, făcute de

el maiestății ⟨regești⟩, în numele său și al sus-zișilor săi frați, Ioan și Nicolae, ⟨și⟩, mai ales rechemînd în amintirea înălțimii sale slujbele și faptele de credință ale lui Nicolae, aduse și arătate de el maiestății sale, după putința sa, cu rodnica destoinicie și necurmată grijă, în locurile și la vremea potrivită, a primit, a întărit și a încuviințat pomenita scrisoare deschisă în tot ceea ce privește cuprinsul ei și toate clauzele sale, și lipsită de orice semn de bănuială, trecută din cuvînt în cuvînt în acea scrisoare a sa de întărire, împreună cu sus-zisa danie a zisei moșii Lupșa, lămurită în cuprinsul acelei ⟨scrisori⟩, și a hărăzit-o, din deplină putere a maiestății regești, prin mijlocirea acelui privilegiu al său, pentru ei și petru moștenitorii și urmașii lor, spre a avea putere în veci.

Arh. Naț. Magh., Dl. 37 066. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1325.
Rezumat dezvoltat în actul lui Matia Corvin, regele Ungariei, din 24 noiembrie 1487, Buda.
Mențiune, doar cu data de an, în scrisoarea capitlului din Alba Iulia, din 8 mai 1385, transcrisă în același act al regelui Matia, din 1487.
EDIȚII: *Cercetări istorice*, 1934—1936, p. 14—15 (cu lacune după un manuscris al lui Kemény).

---

[1] Scris deasupra rîndului, de aceeași mînă.
[2] Astfel în rezumat, cu referire la una din părțile aflate în proces la 1487.
[3] Prima scrisoare a regelui este din 24 aprilie 1366, Alba Iulia (vezi nr. 33, unde se găsesc și alte informații referitoare la forma sub care s-au păstrat cele două scrisori).

206 **1367 februarie 24, ⟨Sibiu⟩**

Cum actus humani qui fiunt in tempore ex inconstancia temporis decidant, expedit necessario, ut literarum municionibus cum testium et almasiatorum ydoneorum insertione firmiter perhennentur.

Hinc est, quod nos, Jacobus Hentmannisse, magister civium de Cybinio, iudex provincialis, Seruacius, Georgius coqus, Symon aurifaber totaque communitas iuratorum et civium spectancium ad eosdem, ad universorum honorabilium noticiam, quorum ydoneitati expedit, presentibus apertissime cupimus pervenire discretos homines, nostros concives, communitatem cerdonum molam corticum, ad eorum opus spectantem, erga comitem Petrum de villa Hetzlini et Michaelem, filium comitis Martini, pro LXXX et quinque florenis rationabiliter et libere, contradictione nullius obstante, comparasse testibus et almasiatoribus honestis presentibus, videlicet Georgio coquo, magistro Nycolao, Johanne bursatore, satisfaccione etiam super predicta vendicione facta debita et decenti. Quare predictis hominibus memoratam molam vendendi, commutandi, possidendi et in quoslibet usus convertendi plenam damus facultatem, occasione et invencione sinistra cuiusquam non obstante.

In cuius testimonium firmum et irrevocabile, fidelis eorum instancie respectu, presentibus nostri sigilli robor est appensus[1].

Datis in festo beati Mathie apostoli, anno domini M^mo^CCC^mo^LX^mo^ septimo, suo robore perpetue valituro.

Deoarece faptele omenești, ce se săvîrșesc în timp, se pierd din pricina nestatorniciei vremii, e de mare trebuință ca ele să fie trainic veșnicite și întărite prin scris și cu trecerea ⟨în scrisori⟩ a ⟨unor⟩ martori și aldamașari potriviți. De aceea, noi, Iacob Hentmannisse, primar al Si-

biului ⟨şi⟩ jude provincial, Servaţiu, Gheorghe bucătarul, Simion aurarul şi întreaga obşte a juraţilor şi orăşenilor ce ţin de aceia, prin scrisoarea de faţă dorim să ajungă cît mai deschis la cunoştinţa tuturor oamenilor vrednici de cinste cărora se cuvine că chibzuiţi oameni, orăşeni de-ai noştri, adică breasla tăbăcarilor, au cumpărat o moară de măcinat scoarţă ⟨de stejar⟩, trebuitoare meşteşugului lor, de la comitele Petru din satul Aţel şi de la Mihail, fiul comitelui Martin, cu optzeci şi cinci de florini, slobod şi cu un bun drept, fără împotrivirea nimănui, în faţa unor martori şi aldămăşari cinstiţi, şi anume: Gheorghe bucătarul, magistrul Nicolae, Ioan pungarul, făcîndu-se datorata şi cuvenita plată pentru această vînzare. Drept aceea, dăm voie deplină sus-zişilor oameni să vîndă, să schimbe, să stăpînească şi să dea orice întrebuinţare acelei mori, fără a ţine seama de pîra şi născocirea duşmănoasă a cuiva.

Spre mărturia trainică şi nestrămutată a acestui lucru şi ţinînd seama de credincioasa lor stăruinţă, am atîrnat de această scrisoare întărirea peceţii noastre.

Dat la sărbătoarea fericitului apostol Matia, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi şapte, spre a dăinui pe veci în ţăria sa.

Arh. Stat. Sibiu, Col. doc. de bresle, Z.U.I, nr. 1.,
Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1367.
Orig. perg., cu pecete rotundă din ceară albă, atîrnată cu o fîşie de pergament. Descrierea peceţii şi a legendei la *Ub.* II, p. 290.
EDIŢII: *Archiv.*, X, 1872, p. 326; *Ub*, II, p. 290.

---

[1] Corect: *appensum*.

207 **1367 martie 6, Kálló**

Vicecomitele şi juzii nobililor din comitatul Szabolcs raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, că, la porunca sa din 6 februarie 1367, au făcut o cercetare, prin care s-a adeverit că plîngerea lui Ioan, fiul lui Petru de Panyola — potrivit căreia, tatăl său, Petru, a zălogit o moşie locuită, numită Kyspanala, lui Nicolae cel Mare de Domăneşti, iar acum fiii acestuia, Ioan şi Mihail, o pradă — este întemeiată.

Arh. Naţ. Magh., Dl. (Arh. fam. Kállay, nr. 1516).
Orig. hîrtie, cu fragmente ale peceţii de închidere.

208 **1367 martie 12, Buda**

⟨Commisio⟩[1] domini palatini et deliberacio baronum

Lodouicus, dei gracia, rex Hungarie, fidelibus suis, universis prelatis, baronibus et specialiter waiuode Transiluano nunc constituo et in futurum constituendo, necnon comitibus, castellanis, oficialibus eorumque vicesgerentibus, item civitatibus et liberis villis earumque rectoribus seu villicis, in partibus Transiluanis constitutis, quibus presentes ostenduntur, salutem et gra⟨tia⟩m[2].

Cum nos unumquemque regnicolarum nostrorum, tam scilicet nobiles, quam alios cuiuscumque status et condicionis existant, in dictis partibus Transiluanis constitutos, in omnibus pristinis eorum libertatibus, pri-

vilegiis, graciis, legibus et consuetudinibus, per nostros progenitores, divos reges Hungarie, et ⟨ite⟩m[3] per nos, mediantibus privilegialibus litteris nostris, ipsis datis et concessis, indempniter[4] et illese velimus conservare, volumus et fidelitati universitatis vestre, firmo regio sub edicto precipientes mandamus quatenus predictos nobiles et alios quoslibet in predictis partibus Transiluanis, ut prefertur, existentes, contra formam predicte prerogative libertatis eorum, per nos et per predictos progenitores nostros eis date et concesse, in nullo molestare, agravare[5] et quovismodo perturbare presumpmatis[4] sed ipsos et quemlibet ipsorum in eisdem privilegiatis ipsorum libertatibus, quibus hactenus perstiterunt, pacifice uti, frui et gaudere permittatis; alioquin commisimus et ex nunc committimus predicto wayuode nostro, ut eosdem, contra quoslibet in debite molestare attemptantes, in eorum iuribus ac libertatibus protegat, defendat et conservet, nostra regia auctoritate presentibus sibi tradita et commissa mediante.

Datum Bude, in festo beati Gregorii pape, anno domini M^mo CCC^mo LX^mo septimo.

⟨*Pe verso, sub pecete, de aceeași mînă:*⟩ Commisio domini palatini et deliberacio baronum.

Porunca domnului palatin și chibzuința baronilor

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credincioșilor săi, tuturor prelaților, baronilor și îndeosebi voievodului Transilvaniei aflător în slujbă acum și celui ce va fi rînduit în viitor, precum și comiților, castelanilor, slujbașilor și locțiitorilor, de asemenea, orașelor și satelor libere, și dregătoriilor lor sau juzilor, rînduiți în părțile Transilvaniei, cărora li se arată cele de față, sănătate și milostivire.

Deoarece noi voim să-i păstrăm nevătămați și neatinși pe oricare dintre locuitorii țării noastre, și anume atît pe nobili cît și pe alții de orice stare și seamă ar fi, așezați în pomenitele părți ale Transilvaniei, în toate vechile lor libertăți și privilegii, milostiviri, legi și obiceiuri, date și hărăzite lor de înaintașii noștri, sfinții regi ai Ungariei, și, de asemenea, de noi, prin scrisorile noastre privilegiale, voim și, prin strașnica noastră poruncă regească, vă punem în vedere și poruncim credinței obștii voastre să nu cutezați cumva, în pofida cuprinsului pomenitei prerogative a libertății lor, date și hărăzite lor de către noi și de pomeniții noștrii înaintași, a supăra, a asupri și a tulbura întru nimic pe sus-zișii nobili și pe oricare alții, care, cum se spune mai sus, se află în amintitele părți ale Transilvaniei, ci să-i lăsați pe ei și pe fiecare dintre ei să se folosească, să aibă parte și să se bucure în pace de acele libertăți date lor prin privilegii, ⟨și⟩ în care au dăinuit pînă acum. Altminteri, am poruncit și poruncim și acum sus-zisului nostru voievod ca, din împuternicirea noastră regească, dată și încredințată lui prin ⟨scrisoarea⟩ de fați, să-i ocrotească, să-i apere și să-i păstreze pe ei în drepturile și libertățile lor, împotriva tuturor acelor care ar încerca să-i tulbure pe nedrept.

Dat la Buda, la sărbătoarea fericitului papă Grigore, în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și șapte.

⟨*Pe verso, sub pecete, de aceeași mînă:*⟩ Porunca domnului palatin și chibzuința baronilor.

Arh. Naț. Magh., Dl. 30 697. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1367.
Orig., perg., cu urme de pecete mare regală de maiestate, aplicată pe verso.

Copie simplă din secolul al XVIII-lea, la Bibl. Batthyaneum, Arh. capitl. Alba Iulia.

---

[1] Pată de umezeală cca 0,5 cm; întregit pe baza contextului.
[2] Rupt cca 0,5 cm; întregit pe baza contextului.
[3] Pată de umezeală cca 1 cm; întregire probabilă.
[4] Astfel în orig.
[5] Corect: *aggravare*.

209 **1367 martie 14, Buda**

Magister Konya, Dalmacie, Croacie banus, universis iudicibus et officialibus suis, tam in arhidiaconato[1] nostro de Ozd, quam alias in partibus Transsiluanis constitutis et constituendis, ac vices eorum gerentibus, salutem cum dileccione.

Percepimus quod vos ad decimas venerabilis patris, domini Dominici, dei et apostolice sedis gracia, episcopi Transsiluani, proximi nostri, et quartas archydiaconles[2], de possessionibus nostris ipsis iure provenire debentes, continue intromitteretis conductoresque earundem seu emptores et introductores prohiberetis, in quibus ipsi per factum vestrum dampna[2] non modica perpessi fuissent et exstitissent[2]. Super quibus, vobis et vestrum singulis per presentes firmis damus in mandatis, quatenus nunquam de cetero, palam vel oculte[2], ad decimas ipsius domini episcopi, proximi nostri, et quartas archidiaconales vos intromittere, occupare vel quoquomodo usurpare audeatis seu presumpmatis[2], si nostram facere vultis voluntatem, sed conductoribus earundem seu emptoribus, cui vel quibus carius locare seu vendere poterunt, procuratoribus earundem[3] locare ac ad introducendum deputare seu assignare, tam iobagionibus nostris, quam aliis quibuscumque, libere et sine impedimento aliquali permittatis, si autem habere easdem volueritis, sic conducatis seu ematis, prout aliis locare possent; aliud nullo modo facere audeatis in premissis.

Datum Bude, in dominica Reminisscere[2], anno domini $M^{mo}CCC^{mo}LX^{m}$ septimo.

Magistrul Konya, banul Dalmaţiei ⟨şi⟩ Croaţiei, tuturor juzilor şi slujbaşilor său aflători sau care se vor afla în slujbă, atît în arhidiaconatul nostru de Ozd, cît şi în alte părţi ale Transilvaniei, precum şi locţiitorilor lor, sănătate şi dragoste.

Am înţeles că voi vă amestecaţi neîncetat în dijmele venerabilului părinte, domnul Dominic, din mila lui Dumnezeu şi a scaunului apostolic, episcopul Transilvaniei, ruda noastră, şi în pătrimile arhidiaconale, ce li se cuvin de drept de pe moşiile noastre, şi opriţi pe arendaşii lor sau pe cumpărători şi pe cărăuşi, prin care faptă a voastră ei au suferit şi suferă o mare pagubă în acestea. Cu privire la aceasta, prin cele de faţă vă poruncim cu tărie vouă şi fiecăruia dintre voi, ca niciodată de aici înainte să nu îndrăzniţi şi să nu cutezaţi să vă amestecaţi, să cotropiţi sau să vă faceţi stăpîni, pe faţă sau în ascuns, pe dijmele acelui domn episcop, ruda noastră, şi pe pătrimile arhidiaconale, dacă voiţi să împliniţi voinţa noastră, ci să îngăduiţi, în chip slobod şi fără vreo piedică, arendaşilor lor sau cumpărătorilor, căruia sau cărora le vor fi putut arenda sau vinde mai scump, ⟨şi⟩ împuterniciţilor lor să le dea în arendă, precum şi să le încredinţeze şi să le dea în seamă atît iobagilor noştri, cît şi oricăror altora, pentru a le căra, iar dacă veţi voi să le dobîndiţi, atunci să le arendaţi

sau să le cumpăraţi aşa cum pot fi arendate altora, ⟨şi⟩ în nici un chip să nu îndrăzniţi să faceţi altfel în cele de mai sus.

Dat la Buda, în duminica *Reminiscere*, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi şapte.

Bibl. Bathyaneum, Arh. capitl. Alba Iulia, lădiţa I, nr. 175. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1367.
Transumpt în actul capitlului din Alba Iulia, din 4 iulie 1367, ⟨Alba Iulia⟩, nr. 247.
EDIŢII: Szeredai, *Series*, p. 104; Fejer, IX/3, p. 639—640 (cu data greşită: 1366).
REGESTRE: Beke, *Erd. kápt.*, nr. 175.

---

[1] Corect: *archidiaconatu*.
[2] Astfel în transumpt.
[3] Corect: *eorundem*.

210 **1367 martie 15, ⟨Alba Iulia⟩**

Excellentissimo principi, domino Lodouico, dei gracia, illustri regi Hungarie, domino ipsorum, capitulum ecclesie Transiluane, oracionum sufragia devotarum cum perpetua fidelitate.

Noverit vestra excellencia, ⟨nos⟩[1] literas vestras, honore quo decuit, recepisse in hec verba: ⟨*Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 6 februarie 1367, Vişegrad, nr. 201*⟩. Nos enim, mandatis vestris obtemperare cupientes, ut tenemur, unacum Johanne, filio Petri, filii Laurencii, homine vestro, nostrum hominem, videlicet Nicolaum, secerdotem de choro nostro, ad premissa mandata vestra fideliter exequanda duximus transmittendum.

Qui, demum ad nos reversi, nobis concorditer retulerunt quod ipsi in die Cynerum ad facies predictarun terrarum accessissent, ac vicinis et commetaneis earundem universis legitime convocatis ipsisque presentibus, memoratas terras reambulassent per suas veras metas et antiquas, novas iuxta veteres ubi necesse fuit erigendo, reambulatasque et ab aliorum possessionariis iuribus metaliter separatas iuxta seriem et continenciam aliarum literarum vestrarum, super ipsa restitucione terrarum prefatarum confectarum, statuissent memoratis civibus de Desakna et de Deswar possidendas, nullo contradictore apparente. Cursus autem metarum hoc ordine distinguntur; primo et principaliter mete civitatum Desakna et Deswar vocatarum incipiunt in loco ubi Wyzzamus cadit in Nogzamus et ibi tenet metas cum nobilibus et separat predictas civitates a nobilibus; abhinc super eundem fluvium Wyzzamus tendit versus partem meridionalem ad locum Wzdrewy vocatum, ubi eciam tenet metas cum eisdem nobilibus; deinde super eundem fluvium Wyzzamus currit supra versus eandem partem meridionalem ad locum Rakamazfoka, ubi tenet metas cum populis castri Baluanus vocati, inde exiendo[2] de ipso fluvio iuxta eundem fluvium unam metam terream erexissent; postea versus partem occidentalem procedendo, circa eundem locum Rakamaz, similiter unam metam terream in loco Egerkuch vocato, deinde versus eandem partem occidentalem directe eundo inter terras arabiles secus quandan viam, per quam ad Desaka, itur, in ascendendo, similiter unam metam terream erexissent; postea ascendendo ad quendam montem Komolosberche directe versus eandem partem occidentalem in latere

eiusdem montis unam metam terream fodissent, ubi tenet metas cum nobilibus de Nema, et ibi cives dictarum civitatum cum Petew literato et Nicolao, filio Gregorii, nobilibus de Nema, easdem metas inter ipsas civitates et possessionem Beke pacifice componendo erexissent; demum directe versus eandem partem occidentalem procedendo, super idem Ckomolosberch[3] currit versus eandem partem occidentalem, deinde cadit ad quendam montem, Kuuesberchÿ vocatum, a parte possessionis Nema; postea versus eandem partem occidentalem, ascendit et currit directe super idem Kuuesberch[3] versus villam Pentek, et ibi in capite eiusdem montis Kuuesberch est una meta, Almahatar vocata, et ibi incipit tenere metas cum nobilibus de Nema et ecism filiis Beke, filii Ladislai; medieta autem aque Wyzzamus pertinet ad populos castri Baluanus, alia medietate prefatis civibus de Desakna et Deswar remanente, et sic cursus metarum terminantur.

Datum secunda feria proxima post dominicam Reminiscere, anno prenotato.

⟨*Pe verso, de o mînă din secolul al XV-lea:*⟩ Reambulacio metarum civitatis.

Preaînălţatului principe, domnului Ludovic, din mila lui Dumnezeu, măritul rege al Ungariei, stăpînului lor, capitlul bisericii Transilvaniei, prinos de cucernice rugăciuni cu veşnică credinţă.

Să afle înălţimea voastră că am primit, cu cinstea cuvenită scrisoarea voastră cu acest cuprins: ⟨*Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 6 februarie 1367, Vişegrd, nr. 201*⟩. Iar noi, dorind să dăm ascultare poruncilor voastre, precum sîntem datori, am hotărît să trimitem, dimpreună cu Ioan, fiul lui Petru, fiul lui Laurenţiu, omul vostru, pe omul nostru, anume pe Nicolae, preot din strana noastră, pentru împlinirea întocmai a poruncilor voastre de mai sus.

Aceştia, întorcîndu-se apoi la noi, ne-am spus într-un glas că, în ziua Începutului Păresimilor[4], s-a dus la pomenitele pămînturi şi, chemînd în chip legiuit vecinii şi megieşii lor, şi fiind aceştia de faţă, au hotărnicit pomenitele pămînturi după semnele lor de hotar adevărate şi de demult, ridicînd acolo unde era nevoie, semne noi pe lîngă cele vechi şi odată hotărnicite şi despărţite şi deosebite prin semne de hotar de drepturile de moşie ale altora, potrivit şirului şi cuprinsului unei alte scrisori a voastre, întocmite cu privire la înapoierea acelor pămînturi, le-au trecut în stăpînirea orăşenilor din Ocna Dejului şi din Dej, fără să se ivească nici un împotrivitor. Iar mersul semnelor de hotar se înşiruie în felul următor: mai întîi şi dintru început, semnele de hotar ale oraşelor numite Ocna Dejului şi Dej încep în locul unde Someşul Mic se varsă în Someşul Mare, şi aici ⟨hotarul⟩ face despărţirea de nobili şi desparte pomenitele oraşe de nobili; de aici o ia pe acel rîu Someşul Mic spre miazăzi la locul numit Vadul lui Wzd, unde face despărţirea de numiţii nobili. Apoi, pe acelaşi rîu Someşul Mic, fuge în sus tot spre miazăzi, la un loc numit Cotul lui Rakamaz, unde face despărţirea de oamenii cetăţii numite Unguraş. De aici, ⟨hotarul⟩ ieşind din acel rîu, ei au ridicat lîngă rîul acela o movilă de hotar; apoi, mergînd mai departe spre apus, lîngă acel loc ⟨numit⟩ Cotul lui Rakamaz au mai ridicat o movilă de hotar în locul numit Fîntîna Arinilor. De acolo, mergînd drept înainte tot spre apus prin nişte pămînturi de arătură, pe lîngă un drum, pe care se merge la Ocna Dejului, pe suiş au ridicat încă o

movilă. Apoi, suind pe un deal ⟨numit⟩ Creasta Coamei drept către aceeaşi parte de apus, pe coasta acelui deal au ridicat o movilă de hotar, acolo unde hotarul face despărţirea cu nobilii de Nima, şi acolo, orăşenii din zisele oraşe, învoindu-se în chip paşnic cu Petew diacul şi cu Nicolae, fiul lui Grigore, nobili de Nima, au ridicat acele semne dintre numitele oraşe şi moşia Beke. În sfîrşit, înaintînd de-a dreptul tot spre apus, ⟨hotarul⟩ fuge peste acel deal ⟨numit⟩ Creasta Coamei tot spre apus, apoi ajunge la un deal numit Creasta Pietroasă, dinspre partea moşiei Nima, de aci suie tot spre apus şi fuge de-adreptul peste dealul ⟨numit⟩ Creasta Pietroasă, spre satul Pintic, şi aici, la capătul numitului deal ⟨zis⟩ Creasta Pietroasă, este un semn numit Hotarul Mărului; şi aici ⟨hotarul⟩ începe să facă despărţirea de nobilii de Nima şi chiar de fiii lui Beke, fiul lui Ladislau, iar jumătate din ⟨albia⟩ rîului Someşul Mic ţine de oamenii cetăţii Unguraş, cealaltă jumătate rămînînd orăşenilor din Ocna Dejului şi din Dej. Şi astfel se termină mersul hotarelor.

Dat în lunea de după duminica *Reminiscere*, în anul de mai sus.

⟨*Pe verso, de o mînă din secolul al XV-lea:*⟩ Hotărîniricea hotarelor oraşului.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Primăria oraş Dej, nr. 17.
Orig. perg., cu urme de pecete rotundă din ceară albă, aplicată în document pe verso.
EDIŢII: *Ub.*, II, p. 291—292.
REGESTE: *Tört. Lapok.*, 1874, p. 411.

---

[1] Lipseşte în orig.
[2] Corect: *exeundo*.
[3] Astfel în orig.
[4] 3 martie 1367.

211 **1367 martie 23, Buda**

Propria commissio domini regis in Insula et relatio Georgii Zadar

Nos, Lodouicus, dei gratia, ⟨rex Hungarie⟩[1] etc., tenore presentium significamus quibus expedit universis quod venerabilis in Christo pater, dominus Dominicus, eadem et apostolica gratia, episcopus Transsiluanus dilectus et fidelis noster, nomine sub proprio et ecclesie sue ac honorabiles viri Johannes de Kukulleuu, Nicolaus de Ozd, archydiaconi, canonici ecclesie predicte, vice et nomine capituli ecclesie eiusdem ad nostre maiestatis accedentes presentiam, exhibuerunt nobis quasdam litteras nostras patentes, secreto sigillo nostro rotundo consignatas, tenores infrascripti, supplicantes nostre maiestati humiliter et devote, ut eisdem, simulcum gratia in eisdem expressa acceptare et approbare ac de verbo ad verbum presentibus inseri faciendo, ad uberioris cautele firmitatem pro ipsis, domino episcopo et capitulo ecclesie sue, confirmare dignaremur. Quarum tenor talis est: ⟨*Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 8 iulie 1366, Alba-Iulia, nr. 103*⟩.

Nos itaque, iustis et legitimis eorundem domini, episcopi et archydiaconorum, supplicationbus regio cum favore inclinati, predictas litteras nostras patentes, secreto sigillo nostro rotundo consignatas, simulcum gratia in eisdem expressa, acceptantes et approbantes, de verbo ad

verbum presentibus inseri faciendo, pro eisdem, domino episcopo et capitulo ecclesie sue, duximus confirmandas uberiorem ad cautelam.

Datum Bude, feria tertia proxima post dominicam Oculi, anno domini M^mo CCC^mo sexagesimo septimo.

⟨*Pe verso, sub pecete, de aceeași mînă:*⟩ Propria commissio domini regis in Insula facta et relatio Georgii Zudar.

Porunca însăși a domnului rege, ⟨dată⟩ în Insula ⟨Iepurilor⟩, și darea de seamă a lui Gheorghe Zudar.

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, prin cuprinsul ⟨scrisorii⟩ de față facem cunoscut tuturor cărora se cuvine că vrednicul de cinstire întru Hristos părinte ⟨și⟩ domn Dominic, din aceeași milă și din cea apostolică, episcopul Transilvaniei, iubitul și credincviosul nostru, în numele său și al bisericii sale, precum și vrednicii de cinstire bărbați, Ioan arhidiaconul de Tîrnava, ⟨și⟩ Nicolae, arhidiaconul de Ozd, canonici ai sus-zisei biserici, venind înaintea maiestății noastre, în locul și numele capitlului pomenitei biserici, ne-au înfățișat o scrisoare a noastră deschisă, însemnată cu pecetea noastră de taină cea rotundă, și avînd cuprinsul de mai jos, rugîndu-se cu smerenie și cu supunere de maiestatea noastră să binevoim a o primi și încuviința, împreună cu milostivirea arătată în ea, și, punînd să fie trecută cuvînt cu cuvînt în scrisoarea de față, a o întări pentru domnul episcop și pentru capitlul bisericii sale, spre o mai trainică și mai mare chezășie. Cuprinsul acelei scrisori este acesta: ⟨*Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 8 iulie 1366, Alba Iulia, nr. 103*⟩.

Noi, așadar, ascultînd cu regească bunăvoință dreptele și legiuitele cereri ale domnului episcop și ale arhidiaconilor pomeniți, primind și încuviințînd pomenita noastră scrisoare deschisă, însemnată cu pecetea noastră de taină cea rotundă, împreună cu milostivirea cuprinsă în ea, ⟨și⟩ punînd să fie trecută cuvînt cu cuvînt în scrisoarea de față, am hotărît să fie dată pentru pomenitul domn episcop și pentru capitlul bisericii sale spre mai mare chezășie.

Dat la Buda, în marțea de după duminica *Oculi*, în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și șapte.

⟨*Pe verso, sub pecete, de aceeași mînă*⟩ Porunca însăși a domnului rege, dată în Insula ⟨Iepurilor⟩, și darea de seamă a lui Gheorghe Zudar.

Arh. Naț. Magh., Dl. 30 691. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1366.
Copie simplă de la sfîrșitul secolului al XVIII-lea, la p.
Orig., perg., cu urme de pecete mare regală de Maiestate, aplicată în document, pe verso.
Bibl. Batthyaneum, Arh. capitl. Alba Iulia, Miscell. Cist. 3, fasc. 3, nr. 47.

---

[1] Rupt cca 3 cm; întregit pe baza contextului.

212 **1367 martie 23, Buda**

⟨*Insemnare de cancelarie*⟩: Relatio Georgii Zudar.

Nos, Lodouicus, dei gracia, rex Ungarie, memorie commendantes tenore presencium significamus quibus expedit universis, quod venerabilis

in Christo pater, dominus Dominicus, ecclesie Albensis Transiluane episcopus, dilectus et fidelis noster, ad nostre maiestatis accedendo presenciam, exhibuit nobis quasdam literas nostras patentes, secreto sigillo nostro rotundo consignatas, tenoris infrascripti, supplicans nostre celsitudini humilitar et devote, ut easdem de verbo ad verbum presentibus, inseri faciendo pro eodem et ecclesia sua confirmare dignaremur uberiorem ad cautelam. Quarumquidem literarum tenor talis est: ⟨*Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 14 iulie 1366, Alba Iulia, nr. 113*⟩. Nos itaque, iustis et legitimis supplicationibus eiusdem domini episcopi favorabiliter annuentes, predictas literas nostras patentes, secreto sigillo nostro consignatas, de verbo ad verbum presentibus, inseri faciendo pro eodem domino episcopo et ecclesia sua ad uberioris cautele firmitatem duximus confirmandas.

Datum Bude, feria tercia proxima post dominicam Oculi, anno domini M^mo^ CCC^mo^ LX^mo^ septimo.

⟨*Insemnare de cancelarie:*⟩ Perlecta et correcta.

⟨*Sub pecete:*⟩ Relatio Georgii Zudar.

⟨*Pe verso, de o mînă contemporană:*⟩ Confirmacio contra cives de Clusuar, quod iobagiones ecclesie arestare, capere et iudicare non presumpmant. [illegible]

⟨*Însemnare de cancelarie:*⟩ Darea de seamă a lui Gheorghe Zudar.

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, prin ⟨scrisoarea⟩ de față dăm de știre și facem cunoscut tuturor cărora se cuvine, că venerabilul întru Hristos părinte, domnul Dominic, episcopul bisericii de Alba Transilvaniei, iubitul și credinciosul nostru, înfățișîndu-se înaintea maiestății noastre, ne-a arătat o scrisoare deschisă a noastră însemnată cu pecedea rotundă de taină, cu cuprinsul de mai jos, rugîndu-se cu smerenie și supunere de înălțimea noastră ca, punînd să fie trecută din cuvînt în cuvînt în scrisoarea de față, să binevoim a o întări pentru dînsul și pentru biserica sa spre mai mare chezășie. Cuprinsul scrisorii este acesta: ⟨*Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 14 iulie 1366, Alba Iulia, nr. 113*⟩. Noi, așadar, încuviințînd cu bunăvoință dreptele și legiuitele rugăminți ale numitului domn episcop, punînd să se treacă în ⟨scrisoarea⟩ de față din cuvînt în cuvînt pomenita noastră scrisoare deschisă, însemnată cu pecetea noastră de taină, am hotărît s-o întărim pentru acel domn episcop și pentru biserica sa, spre trăinicia unei mai mari chezășii.

Dat la Buda, în marțea de după duminica *Oculi*, în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și șapte.

⟨*Însemnare de cancelarie:*⟩ Citită și îndreptată.

⟨*Sub pecete:*⟩ Darea de seamă a lui Gheorghe Zudar.

⟨*Pe verso, de o mînă contemporană:*⟩ Confirmarea ⟨scrisorii⟩ împotriva orășenilor din Cluj, ca să nu cuteze să-i aresteze, să-i prindă și să-i judece pe iobagii bisericii.

Bibl. Batthyaneum, Arh. capitl. Alba Iulia, lădița I, nr. 174, 176. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1366.
Orig., perg., cu urme de pecete rotundă, din ceară albă, aplicată pe verso
EDIȚII: *Ub.*, II, p. 292.
REGESTE: Beke, *Erd. kápt.*, nr. 174, 176.

⟨Nos, magister Ladislaus, filius Ladislai, comes de Clus⟩[1], Johannes, filius Dominici, et Michael dictus Henke, iudices nobilium de eodem, damus pro memoria quod, cum secundam ⟨continentiam priorum litterarum nostrarum prorogatoriarum⟩[1] magister Stephanus et Paulus, filii Nicolai dicti Vos, contra Andream clericum, filium Johannis, filii Nicolai de ⟨Gyrolth, feria quarta proxima ante festum Annunti⟩ationis[1] beate virginis coram nobis respondere debuissent super hanc causam, quod, quando magister Nicolaus ⟨dictus Vos, pater ipsorum, comes de Clus fuisset⟩[1], ante vicecomitem eius, nomine Thomam, predictus Andreas clericus in birsagio remansisset, pro quo ⟨birsagio, predictus magister Nicolaus ad posses⟩sionem[1] predicti Andree clerici in Donchhaza venisset et exegisset et insuper desolasset, cum qua deso⟨latione eidem Andree clerico sex mercarum⟩[1] dampna intulisset. Ideo, nos eandem causem ex voluntate ambarum partium ad quindenas ⟨datarum presentium duximus prorogandam, tali modo⟩[1] quod, si interim concordari possunt, bene quidem, si vero non, tunc in predicto termino coram nobis cum plena responsione ⟨comparebunt.

Datum in Clus, feria quarta proxima ante⟩[1] festum Annuntiationis beate virginis, anno domini M^{mo}CCC^{mo}LX° septimo.

⟨*Pe verso:*⟩ Pro magistro Stephano et Paulo, filiis Nicolai dicti Vos, contra Andream clericum, super sex marcarum dampna, ad quindenas prorogatoria.

Noi, magistrul Ladislau, fiul lui Ladislau, comite de Cluj, Ioan, fiul lui Dominic, şi Mihail zis Henke, juzii nobililor din acelaşi ⟨comitat⟩, dăm de ştire că, deoarece, potrivit cuprinsului scrisorii noastre de amînare de mai înainte, magistrul Ştefan şi Pavel, fiii lui Nicolae zis Vos, trebuiau să răspundă înaintea noastră ⟨stînd⟩ faţă cu Andrei, clericul, fiul lui Ioan, fiul lui Nicolae de Ghirolt, în miercurea dinaintea sărbătorii Bunei Vestiri[2], în pricina aceasta, ⟨anume⟩ că, pe cînd magistrul Nicolae zis Vos, tatăl lor, fusese comite de Cluj, iar sus-numitul Andrei, clericul, rămăsese dator cu o gloabă faţă de vicecomitele său cu numele Toma, sus-zisul magistru Nicolae s-a dus la moşia Tonciu a pomenitului Andrei, clericul, pentru această gloabă şi a ridicat-o şi a mai şi pustiit ⟨acea moşie⟩, pustiire prin care a pricinuit numitului cleric Andrei pagube de şase mărci. De aceea, noi, cu învoirea celor două părţi, am hotărît să amînăm acea pricină pe a cincisprezecea zi de la data scrisorii de faţă[3], în aşa fel că, dacă între timp părţile pot să cadă la învoială, ⟨atunci⟩ bine; iar dacă nu, atunci se vor înfăţişa înaintea noastră spre a răspunde despre toate.

Dat la Cluj, în miercurea dinaintea sărbătorii Bunei Vestiri, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi şapte.

⟨*Pe verso:*⟩ ⟨Scrisoare⟩ de amînare peste cincisprezece zile, pentru magistrul Ştefan şi Pavel, fiii lui Nicolae zis Vos, împotriva lui Andrei, clericul, cu privire la o pagubă de şase mărci.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. fam. Wass de Ţaga, nr. 74.
Orig. hirtie, cu urmele a trei peceţi aplicate sub text.
EDIŢII: *Hazai okl.*, p. 281—282.

---

[1] Lipseşte în orig.; întregit după *Hazai okl.*, p. 281—282.
[2] 24 martie.
[3] 7 aprilie

214 **1367 martie 25** *(octavo Kalendas mensis Aprilis)*

Ludovic I, regele Ungariei, confirmă un privilegiu călugărițelor din Buda Veche. În lista demnitarilor, între alții: Dumitru, episcopul de Oradea *(Varadiensi)*, Dominic, episcopul Transilvaniei *(Transyluano)*, Nicolae, voievodul Transilvaniei *(wayuoda Transyluano)*.

Bibl. Univ. Budapesta, Col. Hevenesi, tom. V, p. 420.
Copie.
EDIȚII: *Fejér*, IX/4, p. 54—58.

215 **1367 martie 26 sau aprilie 2, Vișegrad**

Lodouicus dei gracia rex Hungarie, universis prelatis, baronibus, comitibus, castellanis, nobilibus et possessionatis hominibus eorundemque officialibus, item civitatibus et liberis villis earumque rectoribus, iudicibus et villicis, quibus presentes ostenduntur, salutem et graciam.

Cum quarumlibet ecclesiarum kathedralium regni nostri privilegiata libertate requirente, earum prelati suos iobagiones et famulos impossessionatos in causis quibuslibet ipsimet vel eorum officiales iudicandi habeant facultatem, fidelitati vestre firmo edicto regio precipiendo mandamus quatenus iobagiones et famulos impossessionatos venerabilis patris, domini Dominici, episcopi Transsiluani, more et ad instar ceterorum iobagionum suorum in possessionibus ecclesie sue commorantes, in nullis causis et causarum articulis iudicare vestroque iudicatui astare compellere neque eosdem, irrequisita et ab ipso domino episcopo vel suis officialibus non postulata iusticia, prohibere, calumpniare[1] et arestare audeatis in rebus eorum et personis, signanter vero pro debitis, delictis et offensis aliorum. Si qui enim ex vobis quidquam accionis vel questionis contra eosdem habent vel sunt habituri, hii[1] prius coram eodem domino episcopo vel suis officialibus legitime exequantur, qui si cuipiam in reddenda et imparcienda iusticia tepidi, negligentes et remissi extiterint, extunc non hii[1], contra quos agitur, sed ipsem et dominus episcopus vel sui officiales in nostri vel iudicis sui ordinarii presenciam per querelantes[2] evocentur. Nos enim vel ipsi iudices nostri ex parte ⟨. . .⟩[3] iudicium et sufficientis iusticie exhibebimus complementum, lege regni nostri observata.

Datum in Vissegrad, feria sexta proxima ⟨ante dominicam⟩[4] Letare, anno domini millesimo CCC^{mo} LX^{mo} septimo.

⟨*Pe verso, de o mînă contemporană:*⟩ Super exempcione iobagionum et famulorum inpossessionatorum. ⟨Și încă o însemnare de cancelarie, indescifrabilă⟩.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, tuturor prelaților, baronilor, comiților, castelanilor, nobililor și oamenilor cu moșii, precum și slujbașilor lor, de asemenea, orașelor și satelor libere și dregătorilor, juzilor și judeților lor, cărora li se înfățișează scrisoarea de față, sănătate și milostivire.

Deoarece prelații tuturor bisericilor catedrale din regatul nostru au voie — în temeiul privilegiilor de scutire a acestor prelați — să judece, ei înșiși sau prin slujbașii lor, în orice fel de pricini, pe iobagii și pe slujitorii lor fără pămînt, vă punem în vedere și poruncim credin-

ţei voastre, cu straşnică poruncă regească, să nu cutezaţi a judeca în nici un fel de pricini sau capete de pricini pe iobagii şi slujitorii fără pămînt ai venerabilului părinte, domnul Dominic, episcopul Transilvaniei, care locuiesc pe moşiile bisericii sale deopotrivă şi la fel cu ceilalţi iobagi ai săi, şi nici să-i siliţi a sta în faţa judecăţii voastre, nici să-i stînjeniţi, să-i învinuiţi şi să-i popriţi pe ei sau lucrurile lor, mai înainte de a se fi cerut sau pretins dreptate de la domnul episcop sau de la slujbaşii săi, şi îndeosebi pentru datoriile, călcările de lege sau vătămările altora. Iar dacă vreunii dintre voi au sau vor avea de pornit vreo judecată sau vreo pîră împotriva lor, s-o urmărească mai întîi în chip legiuit în faţa numitului domn episcop sau a slujbaşilor săi, şi numai dacă aceştia se vor arăta cu preget, nepăsători şi lăsători în darea şi împărţirea dreptăţii faţă de cineva, atunci să fie chemaţi de către jeluitori, în faţa judecăţii noastre sau a judecătorului lor legiuit, nu împricinaţii cu care se judecă, ci însuşi domnul episcop sau slujbaşii lui. Iar noi sau juzii noştri din partea... vom face judecată şi vom împlini dreptate deplină, păzind legea regatului nostru.

Dat la Vişegrad, în vinerea ⟨dinaintea duminicii⟩ *Letare*, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi şapte.

⟨*Pe verso, de o mînă contemporană:*⟩ Despre scutirea iobagilor şi a slujitorilor fără pămînt.

Bibl. Batthyaneum, Arh. capitl. Alba Iulia, lădiţa, 1, nr. 177. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1367.
Orig. perg., cu urme de pecete rotundă din ceară de culoare deschisă, aplicată pe verso.
Arh. Naţ. Magh. Dl. 37 216. Fotocopie Inst. de is.t Cluj-Napoca/1367. Copie din secolul al XVIII-lea.
EDIŢII: Szeredai, *Series*, 107; *Fejér*, IX/4, p. 39; *Hurmuzaki — Densuşianu*, I/2, p. 137; *Ub.*, II, p. 293.
REGESTE: *Transilvania*, 1872, p. 42; Beke, *Erd. kápt.*, nr. 177.

---

[1] Astfel în orig.
[2] Corect: *querulantes*.
[3] Rupt cca 2 cm.
[4] Rupt cca 2 cm, întregire probablă. Este posibilă şi întregirea *post dominicam*.

216 — 1367 martie 27, Vişegrad

Ştefan Bubek, judele curţii regale, amînă pricina dintre mai mulţi nobili din Ungaria pentru moşia Egyhazasgelse. Se aminteşte că, potrivit poruncii regelui Ludovic I, la chemarea în judecată a pîrîşilor, capitlul din Oradea a trimis ca om al său de mărturie, împreună cu omul regelui, Petru, fiul lui Pavel de Resighea, pe canonicul Nicolae.

Arh. Naţ. Magh., Dl. (Arh. fam. Kállay, nr.1 518).
Orig. hîrtie, cu fragmente de peceţi de închidere.
REGESTE: *Kállay*, II, p. 138—139, nr. 1 594.

217 — 1367 martie 27, Vişegrad

Ştefan Bubek, judele curţii regale, hotărăşte ca Leukus, fiul lui Ioan Lengyel de Semjen, să aducă încă doi jurători pe lîngă el, în faţa capitlului din Oradea, şi să jure, împreună cu ei, că nu a luat nimic din moşia Egyhazgelse.

Arh. Naţ. Magh., Dl. (Arh. fam. Kállay, nr. 1517)
Orig. hîrtie, cu un fragment de sigiliu de închidere.

REGESTE: *Kállay*, II, p. 139, nr. 1595.

218 **1367 aprilie 3**

Nos, magister Ladislaus, archydiaconus de ⟨Vga⟩cha[1], venerabilis in Christo patris, domini Dominici, dei et apostolice ⟨sedis gracia⟩[2], episcopi Transiluani, vicarius generalis, damus pro memoria quod Cristianus de Warasio, in persona domine Margare⟨the olim relicte quondam⟩[3] comitis Mychaelis de castro Sex, nunc consortis sue, cum sufficientibus litteris procuratoriis contra comitem Salomonem de ⟨eodem⟩[4] castro Sex, pro quo Mychael, filius Laurencii, similiter cum legitimis litteris procuratoriis astitit, in octavis Medie XL[me] proposuit in hunc modum, quod ⟨predict⟩us[1] comes Michael[5], maritus ipsius domine, in ultimo suo testamento, curiam suam, in eodem castro habitam, cum omnibus edificiis suis lapidis et lignis[6], in facie eiusdem curie existentibus, ac alias res mobiles et inmobiles[5], videlicet vestimenta sua cum nodulis et clenodiis argenteis, sexaginta marcas fini argenti valencia, unum balteum octo marcas fini argenti valentem, tredecim equos equaciales, viginti unum iumenta seu pecora, viginti duos porcos, centum et duas oves, octo equos bonos, equibus unus fuit venditus pro sedecim florenis, decem tunellas vini, sexaginta florenos valentes, tres cruces argenteas, in se vivifice crucis lignum continentes, item arma pro sex hominibus apta, triginta octo examina apum, item sexaginta sex maldra annone, quodlibet maldrum quattuor florenos valens, septem iugera vinearum et domus lapideam extra predictam curiam constructam, item dimidiam domum in loco fori existentem testamentaliter legasset. De quarum curia[7] et domorum ac rerum dominio prefatus comes Solomon memoratam dominam potencialiter exclusisset, nec prememorata bona et res sibi restituere curasset, que omnia premissa ab eodem comite Salomone prefate d⟨omine⟩[8] reddere repetebat; ad quod, Mychael, filius Laurencii, eundem comitem Salomonem dixit non posse respondere. Unde nos octavas festi beati Georgii ⟨nunc venturi⟩[9] eidem comiti Salomoni ad respondendum assignavimus.

Datum quarto die termini predicti, anno domini M[mo] CCC[mo] LX[mo] septimo.

⟨*Pe verso, de aceeaşi mînă:*⟩ Pro comite Salomone de castro Sex ⟨contra dominam Margaretham⟩[10], consortem comitis Cristiani de Warasio, ad octavas festi beati Georgii ⟨nunc venturi⟩[9], propositionalis.

Noi, magistrul Ladislau, arhidiaconul de Ugocea, vicar general al venerabilului întru Hristos părinte, domnul Dominic, din mila lui Dumnezeu şi a scaunului apostolic, episcopul Transilvaniei, dăm de ştire că, ⟨venind⟩ comitele Cristian de Orăştie, în numele doamnei Margareta, fosta văduvă a răposatului comite Mihail de Sighişoara, acum soţia sa, cu scrisoare de împuternicire îndestulătoare, la octavele Mijlocului Păresimilor[11], împotriva comitelui Solomon, tot de Sighişoara, în numele căruia s-a înfăţişat Mihail, fiul lui Laurenţiu, de asemenea, cu scrisoare legiuită de împuternicire, a arătat aşa că sus zisul comite Mihail, soţul acelei doamne, prin testamentul său din urmă, a lăsat cu limbă de moarte o curte a sa aflătoare în acea cetate, cu toate clădirile sale de piatră

şi de lemn aflătoare în acea curte, precum şi alte lucruri mişcătoare şi nemişcătoare, anume hainele sale cu bumbi şi podoabe de argint, preţuind şaizeci de mărci de argint bun, o cingătoare, preţuind opt mărci de argint bun, treisprezece cai de herghelie, douăzeci şi una de vite de tras sau animale, douăzeci şi doi de porci, o sută şi două oi, opt cai buni, dintre care unul a fost vîndut cu şaisprezece florini, zece butoaie de vin preţuind şaizeci de florini, trei cruci de argint avînd în ele lemn din crucea dătătoare de viaţă, de asemenea, arme potrivite pentru şase oameni, treizeci şi opt de stupi cu albine, de asemenea şaizeci şi şase de maldăre de grîu, fiecare maldăr[12] preţuind patru florini, şapte jugăre de vie şi o casă de piatră clădită înafara sus-zisei curţi, de asemenea o jumătate de casă aflătoare în piaţă. Dar sus-zisul comite Solomon a îndepărtat cu silnicie pe pomenita doamnă de la stăpînirea acelor curţi, case şi lucruri, şi nici nu s-a îngrijit să-i dea îndărăt sus-pomenitele bunuri şi lucruri, pe care toate le-a cerut ⟨acel comite Cristian⟩ comitelui Solomon, să le înapoieze sus-zisei doamne, la care ⟨lucru⟩ Mihail, fiul lui Laurenţiu, a declarat că acel comite Solomon nu poate face faţă. Drept aceea, noi am statornicit acelui comite Solomon ca soroc pentru a da socoteală, octavele sărbătorii acum viitoare a fericitului Gheorghe[13].

Dat în a patra zi după sus-zisul soroc, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi şapte.

⟨*Pe verso:*⟩ Hotărîre pentru comitele Solomon de Sighişoara, faţă cu doamna Margareta, soţia comitelui Cristian de Orăştie, la octavele sărbătorii acum viitoare a fericitului Gheorghe.

Arh. Stat Cluj-Napoca, Arh. fam. Eszterházy, fasc. 60, nr. 2. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1367.
Orig. hîrtie, cu urme de pecete aplicată pe verso.

---

1 Rupt cca 2 cm; întregit după sens.
2 Rupt cca 2,5 cm; întregit după sens.
3 Rupt cca 7 cm; întregit pe baza contextului.
4 Rupt cca 1,5 cm; întregit după sens.
5 Astfel în orig.
6 Corect: *lapideis et ligneis.*
7 Corect: *curie.*
8 Rupt şi şters cca 2 cm; întregit după sens.
9 Rupt şi şters cca 3 cm; întregit după sens.
10 Rupt şi şters cca 7 cm; întregit după sens.
11 31 martie 1367.
12 Unitate de măsură, echivalentă cu patru baniţe.
13 1 mai 1367.

219 **1367, aprilie 8, Cseke**

Ştefan, fiul lui Andrei, vicecomitele de Satu Mare, şi juzii nobililor din comitatul Satu Mare, raportează regelui Ungariei, Ludovic I, despre rezultatul cercetării făcute, potrivit poruncii sale din 6 februarie, în pricina dintre Ioan, fiul lui Petru de Panyola, şi Toma de Zekeres, pentru furtul a patruzeci şi trei de porci de la iobagii din Panyola.

Arh. Naţ. Magh., Dl. (Arh. fam. Kállay, nr. 1511).
Orig. hîrtie, cu fragmente a trei sigilii de închidere.
REGESTE: *Kállay*, II, p. 139, nr. 1596.

Nos, magister Johannes, filius Petri, castellanus de Haram et vicecomes comitatus de Crassow, iudices nobilium de eadem, damus pro memoria quod Michael, filius Petri, filii Thore, quod cum nos in figura sedis nostra sedebamus, videlicet feria quinta proxima ante festum Purificacionis beate gloriose virginis, in villa Haram, super linquam suam, unius marcarum birsagii coram nobis convictus fore existerat et nobis satisfacere inpendebat. Igitur, idem Michael prescriptus de premissis unius marcarum birssagii nos complacavit et nobis satisfecit, qua propter eundem Michaelem in nostro birsagio commissimus et reddidimus expeditum et omnibus modis absolutum, eidem Michaeli literas nostras expeditorias commissimus et reddidimus expeditum.

Datum in Haram, feria quinta proxima ante dominicam Ramispalmarum, anno domini M° CCC^{mo} LX^{mo} septimo.

⟨*Pe verso:*⟩ Pro Michaele, filio Petri, filii There, super unius marce birsagii, expeditoria, quam super linquam convictus fuit coram nobis.

Noi, magistrul Ioan, fiul lui Petru, castelan de Haram și vicecomitele comitatului Caraș, ⟨și⟩ juzii nobililor din același ⟨loc⟩, dăm de știre că Mihail, fiul lui Petru, fiul lui Thora, pe cînd noi stăteam în scaunul nostru ⟨de judecată⟩, anume în joia dinaintea sărbătorii Întîmpinării Domnului[1], în satul Haram, a fost osîndit, pentru vorbele sale, la plata unei mărci față de noi, și s-a grăbit să plătească. Așadar, numitul Mihail mai sus scris ne-a îndestulat cu privire la cele de mai sus, ⟨adică⟩ la plata unei mărci, și ne-a plătit-o, drept care l-a declarat și socotit pe acel Mihail descărcat și dezlegat cu totul de plata noastră, și-l declarăm și-l socotim descărcat, dîndu-i acelui Mihail scrisoarea noastră de descărcare.

Dat la Haram, în joia dinaintea duminicii, Floriilor, în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și șapte.

⟨*Pe verso:*⟩ ⟨Scrisoare⟩ de descărcare pentru Mihail, fiul lui Petru, fiul lui Thora, cu privire la ⟨plata⟩ gloabei de o marcă, la care a fost osîndit față de noi pentru vorbele sale.

Arh. Naț. Magh., Dl.
Orig. perg., cu urmele a trei peceți.
EDIȚII: Pesty, *Krassó*, III, p. 75—76.

1 28 ianuarie 1367.

221 1367 aprilie 9, ⟨Oradea⟩

Excellentissimo do⟨mino . . .⟩[1], Lodouico, ⟨dei⟩[2] gracia, illustri regi Hungarie ,capitulum ecclesie Waradiensis, oraciones in domino debitas ac devotas.

Litteris magnifici viri, comitis Stephani Bubek, iudicis curie vestre sublimitatis, modum et forram iudiciare deliberacionis eiusdem exprimentibus, nobis direct⟨is⟩[2] honore quo decuit receptis, unacum homine vestro Ladislao, filio Lucassi de Omarya, litteris in eisdem ins⟨erto, nostrum hominem, videlice⟩t[1] Vilhelmum, socium et concanonicum nostrum archidiaconumque de Zughalum[3], ad contenta litterarum earundem fideliter

exequenda duximus destinandum Qui, demum ad nos reversi et per nos requisiti, nobis concorditer retulerunt quod ipsi, feria secunda proxima post dominicam Judica ⟨n⟩unc[2] preterita et aliis diebus inmediate[3] subsequentibus et ad hoc aptis, ad facies possessionum Zowath, ⟨Kesereu et Kaban⟩ nuncupatarum[4], vicinorum et commetaneorum suorum legitimis convocacionibus factis, accedendo, virum discretum, dominum Petrum, prepositum ecclesie nostre ⟨pred⟩icte[2], et Mychaelem, fratrem suum, in dominium earundem introduxissent, statuissentque easdem ipsis, cum omnibus earum utilitati⟨bus et⟩[2] pertinentiis universis, titulo vestre regalis collacionis, quo eis dinosscuntur[3] pertinere, perpetuo possidendas, ⟨tenendas⟩[5] pariter et habendas, nullo penitus contradictore apparente.

Datum feria sexta proxima ante dominicam Ramispalmarum, anno domini M° CCC° LX^mo^ septimo.

Preaînălţatului domn Ludovic, din mila lui Dumnezeu, ilustrul rege al Ungariei, capitlul bisericii din Oradea, cuvenite şi cucernice rugăciuni întru Domnul.

Am primit, cu cinstea cuvenită, scrisoarea măritului bărbat, comitele Ştefan Bubek, judele curţii înălţimii voastre, cuprinzînd rînduiala şi hotărîrea sa judecătorească, ⟨scrisoare⟩ trimisă nouă, ⟨şi⟩ am hotărît ca, împreună cu omul vostru, Ladislau, fiul lui Luca de Omarya, trecut în scrisoarea aceea, să-l trimitem pe omul nostru, adiccă pe Vilhelm, tovarăşul şi fratele nostru canonic şi arhidiacon de Zughalom, spre a împlini întocmai cuprinsul acelei scrisori. Aceştia, întorşi apoi la noi şi fiind întrebaţi de noi, ne-au răspuns într-un glas că ei, ducîndu-se în lunea de după duminica *Iudica* de curînd trecută[6] şi în alte zile ce au urmat îndată şi potrivite pentru aceasta, la faţa locului pe moşiile numite Zowath, Cheşereu şi Kaba, şi fiind făcute în chip legiuit chemările vecinilor şi ale megieşilor lor, i-au pus pe chibzuitul bărbat, domnul Petru, prepozitul bisericii noastre sus-zise, şi pe Mihail, fratele său, în stăpînirea acestora şi au trecut ⟨aceste moşii⟩ în stăpînirea acestora, cu toate folosinţele lor şi toate cele ce ţin de ele, în temeiul daniei voastre regeşti, cu care se ştie că ţin de ei, spre a le stăpîni, ţine şi avea pe veci, nearătîndu-se nici un împotrivitor.

Dat în vinerea de dinaintea duminicii Floriilor, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi şapte.

Arh. Naţ. Magh. Dl. 30 122. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1365. Transumpt în actul lui Ştefan Bubek, judele curţii regale, din ⟨după 12 aprilie⟩ 1367, Vişegrad, nr. 222.

---

[1] Rupt cca 2 cm; întregire probabilă după sens.
[2] Rupt cca 0,5 cm; întregit după sens.
[3] Astfel în transumpt.
[4] Rupt cca 2 cm; întregit după documentul nr. 222.
[5] Rupt cca 1 cm; întregit după sens.
[6] 5 aprilie 1367.

222 **1367** ⟨*după 12 aprilie, probabil 21 aprilie*⟩, **Vişegrad**

Nos, comes Stephanus Bubek, iudex curie serenissimi et magnifici principis, domini Lodouici, dei gratia, incliti regis Hungarie, memorie commendantes tenore presencium significamus quibus expedit universis

quod Georgius, filius Pauli, pro discreto viro Petro, preposito ecclesie beate virginis de Waradino, et Mychaele litterato, fratre eiusdem, cum procuratoriis l⟨itteris⟩[1] regalibus et capituli ecclesie Waradiensis, iuxta continenciam litterarum eiusdem capituli introductoriarum et citatoriarum, quintodecimo die ferie quinte proxime ante festum Katedre sancti Petri apostoli proxime preteritum, in figura nostri iudicii comparendo, contra Stephanum, filium Jacobi, et Gregorium, filium Pauli, filiorum Douse de De⟨brech⟩en[2], simulcum prenotatis litteris dicti capituli Waradiensis citatoriis, quatuor litteras, tres eiusdem capituli Waradiensis, dom⟨ino⟩[1] nostro regi ad suum litteratorium precaptum et ad nostram amicabilem peticionem litteratoriam ⟨compfec⟩tas[3] tenores litterarum regalium et nostrarum eidem capitulo directarum verbaliter in se habentes, formam possessionarie introduccionis et statucionis contradiccionemque inhibicionis et citacionis denotantes, ac unam nostram iudicialem, in diversis terminis, pro⟨tunc⟩[4] preteritis, emanatas, asserens accionem eorundem litteris contineri in eisdem, prout per alias litteras nostras e⟨xin⟩de[3] confectas infor⟨maba⟩mur[1], nobis presentavit, exprimentes inter cet⟨era⟩[5] quod, cum primo et principaliter ⟨predi⟩ctus[5] prepositus et Mychael litteratus, acceptis Jacobo, filio Benchench de Zakal, homine regio, et Laurentio presbitero, rectore altaris sancti Gregorii pape de choro ecclesie prefati capituli Weradiensis, per ipsum capitulum ad regium litteratorium edictum in testim⟨onio⟩[4] dato, in crastino festi Undecim milia virginum, proxime ⟨nunc⟩[6] preteriti, ad facies possessionum Zowath[7], Kesere⟨u et K⟩aba[8] voca⟨tarum, in comitatu⟩[9] Zabouch habitarum, per regiam clem⟨entiam⟩[5] ⟨eisdem datis⟩[10], ut actor⟨es . . .⟩[11], vicinis et commetaneis earundem legitime convocatis, accedendo, easdem per dictos regium et annotati capituli Waradiensi homines eis statui facere voluissent, statucioni predicte possessionis Zowath[7] in personis Stephani, filii Jacobi, et Gregorii, filii Pauli, filii Douse de Debrechen, ac Johnnis, filii Ladislai, filii predicti Pauli, Ladislaus, familiaris eorum, contradiccionis velamine institisset ⟨. . .⟩[12]. Quosquidem S⟨tephanum, filium[8] Jacobi, Gregorium, filium Pa⟨u⟩li[13], ⟨ac Johannem, fil⟩ium[8] Ladislai, in prefixo die, in facie predicte possessionis Zowath contra prefatos Petrum prepositum et Mychaelem litteratum, iidem regius et dicti capituli homines, ad quindenas diei ipsus statucionis in regiam presenciam citassent. Ad quasquidem quindenas, annotati St⟨ephanus⟩[2], Gregorius et Johannes, ut in registro nostro iudiciali requiri faciendo videremus contineri, eoque ipse procur⟨ator predictorum Petri⟩[14] prepositi et ⟨Mychaelis⟩[2] litterati litteras nostras iudiciales ⟨. . .⟩ium[12] loquentes per eum domi oblivionem commissas fuisse asseruerat, non venissent, neque missisent se in iudiciis agravari[15] permittendo; et cum vice secundaria, prelibati dominus Petrus prepositus et Mychael litteratus, volentes donacionem regiam in eorum dominium con⟨firma⟩re[16], acceptis Mychaele, filio Zanyo de Perch, homine regio, ac magistro Petro, socio et concano⟨nico . . .⟩[17] peticionem ⟨pro te⟩stimonio[4] transmisso feria secunda proxima ante festum Nativitatis domini, nunc elapsum, ad facies predictarum possessionum et porcionum possessionariarum, Zowath, Kesereu et Kaba vocatarum, vicinis et commetaneis earundem universis legitime convocatis, accedendo, se in dominium earum per prefatos regium et annotati capitul homines introduci et ipsis eo iure, quo eis d⟨inoscitur pertinere, statuere voluissent . . .⟩[18], ⟨Gregorius⟩[2], filius Pauli, et Stephanus, filius Jacobi, filiorum Douse de Debrecen[7], necnon Johannes, fi-

lius Ladislai de eadem, contradiccionis velamine eis obviassent. Ob quem inhibicionem, iidem, per prescriptos regium et dicti capituli homines, termino in prefixo, contra ipsos dominum Petrum prepositum et Mychalem litteratum, fratrem suum, ad octavas diei s⟨tatucionis nostri in presenciam citati fuissent, racionem contradiccionis eorum raddituros; et ipsi, per G⟩eorgium[19], legitimum procuratorem eorundem domini prepositi et fratris sui, coram nobis expectati, ad ipsas octavas in nostram presenciam non venientes, nec mittentes, se, ut dicte littere nostre iudiciales expresserent, iudicialibus oneribus permisisissent innodari. Cumque autem terciario, annotati ⟨domi⟩nus[4] Petrus prepositus et Mychael, frater suus, per Nico⟨...⟩[20] ⟨...⟩[21] per ipsum similiter ad nostram amicabilem peticionem ⟨litteratorie⟩[22] factam ⟨in testimonio destinandum⟩[23], ⟨...⟩[24] feria quinta proxima ante festum Katedre sancti Petri ⟨supradictum⟩[25] preteritum, se in dominium prenominatarum trinarum possessionum, vici⟨nis et⟩[4] commetaneis earumdem universis legitime convocatis et presenti⟨bus...⟩eis[26] statui facere voluissent huic statucioni Stephanus, filius Jacobi de Debrecen[7], sua et Gregorii, filii Pauli, fratris sui patruelis, in personis, Johanne, fili⟨o⟩[4] Ladislai, similiter fratre eorum patrueli, personaliter inibi adherente et minime contradicente, contradiccionis velamine institissent; quosquidem Stephanum et Gregorium, eodem die in predicta possessione ipsorum Debrecen[7], contra prefatos dominos ⟨Petrum prepositum et Mychaelem litteratum, fratrem suum⟩[27], prelibati regius et dicti capituli Waradiensis homines, in regiam citassent presenciam, ad quindenas diei citacionis prenotate. Ad quasquidem quindenas, memorati Stephanus et Gregorius, per ipsum procuratorem dictorum domini prepositi et fratris sui legitime coram nobis expactati, modo simili, venire v⟨el mi⟩ttere[4] non curarant, se mole iudicorum, mediantibus aliis litteris nostris iudicialibus off⟨icii nostri congruent⟩ibus[28] ⟨...predicto⟩rum[29] Petri prepositi et Mychaelis litterati eisdem super premissis ex parte predictorum nobilium de Debrecen[7], iuris equitatem per nos elargiri.

Verum, quia in prescriptis trinis possessionariis statucionibus et introduccionibus per ipsos dominum prepositum et Mychaelem litteratum, mediantibus regiis et prefati capituli Waradiensis homini⟨bus⟩[4] modo premisso facere dispositis, annotati Gregorius, Stephanus et Johannes, nobiles de ⟨Debrecen⟩[8] ⟨... statuc⟩ioni[29] dicte possessionis Zowath, ac demum secundo omnes tres personaliter, tercio vero prelibatus Stephanus, sua et dicti Gregorii, fratris sui, in personis, ipso Johanne tunc personaliter adherente et non contradicente, premisse introduccioni ac statucioni dictarum trium possessionum, aliis non contradicentibus, prohibiciones feci⟨ssen⟩t[4]; tandem, dictus Johannes, filius Ladislai, ad ipsos priores duos terminos, prefati vero ⟨Stephanus, filius Jacobi, et Gregorius, filius Pauli ...⟩[27] eis, ut superius enarraretur, ad reddendam eorum inhibicionis racionem legitime assignatos non veniendo, nec mittendo, se iudicialibus gravaminibus opprimi permisi⟨ss⟩ent[4], consuetudinaria vero regni lege requirente in facto statucionis possessionarii iuris trina vice prohibiciones facientes, ad terminosque ⟨duos⟩[30] eis iuridice deputatos, venire ac eorum inhibicionis racionem assignare rectifica⟨re ..⟩[29] possessionarii non valent contradicere, sed eorundem ac aliorum quorumlibet contradiccione non obstante, requisitores eius in dominiun ipsius statui debent atque introduci.

Pro eo, amiciciam prelibati capituli Waradiensis litteratorie requisieramus reverenter quatenus ipsorum mitterent hominem pro testimonio fidedignum, quo presente, homo regius infradeclarandus, feria secunda proxima post dominicam Iudica proxi⟨me tunc affutura et aliis diebus immediate su⟩bsequentibus[28] ad idque sufficientibus, ad facies prenominatarum possessionum, Zowath, Kesereu et Kaba nuncupatarum, vicinorum et commetaneorum suorum legitimis convocacionib⟨us⟩[4] habitis, accedendo, facta ipsarum reambulacione legitime, memoratos dominum Petrum prepositum et Mychaelem, fratrem suum, in dominium earunde⟨m i⟩ntroduceret[4], statueretque easdem ipsis cum omnibus earum utilitatibus et pertinenciis universis, titulo ⟨iuris, quo ipsos dominum Petrum prepositum et Mychaelem, fratrem suum⟩[28], dinosscerentur pertinere, perpetuo possidendas, tenendes pariter et habendas, salvis iuribus alienis, contradiccione prefatorum nobilium de Debrecen[7] et aliorum quorumlibet, eoque tempore premissarum trinarum possessionariarum statucionum preter eorundem nobilium de Debrecen[7] nullius alterius obviaret contra, obviari non valente. Si qui vero alii, preter dictos nobiles de Debrecen[7] quique iuris se⟨...⟩[31] ipsa statucione, dum wellent[7], ab ipsis exequerentur, iure exigente. Post hec ipsius possessionarie reambulacionis, introduccionis et statucionis seriem ad oct⟨ava⟩m[4] diem dicte ferie secunde, similiter tunc affuture, domino nostro regi fideliter rescriberet capitulum Waradiensis prenotatum. In octavo die, annotati dominus prepositus et Mychael, frater suus, premissas litteras nostras[32] iudiciales, quas tunc, ut predicit⟨ur⟩[5], ⟨per procuratorem⟩[14] eorum domi ⟨oblivionem⟩[33] traditas fore asseruerat, in spem tenerent coram nobis exhibere.

Ipso itaque octavo die ferie secunde proxime post dominicam Iudica ⟨ad⟩herente[4], prenominatus Georgius, filius Pauli, pro prelibatis domino Petro preposito et Mychaele, fratre suo, cum procuratoriis litteris n⟨o⟩stris[4] et annotati capituli ecclesie Waradiensis nostrum iudiciarium adeundo conspectum, primo prenotatas litteras nostras i⟨udiciales⟩[33], ⟨vigesi⟩mo[34] tercio die quindecim diei secundi festi Undecim milia virginum proxime nunc elapsi confectas, et hoc idem, quod premissum registrum nostrum iudiciale expresserat, denotantes, exhibens de hinc quasdem litteras memorati capitului Waradie⟨nsis⟩[4] super premissis regie excellencie rescriptas, nobis presentavit hunc tenorem continentes: ⟨*Urmează actul capitlului din Oradea, din 9 aprilie 1367, nr. 221*⟩.

Nos igitur, ex tenore pretactarum litterarum nostrarum iudicialium de primaria non veniencia et agravacione[35] iudicii ⟨pre⟩dictorum[4] nobilium de Debrechen[7] plenius edocti agnosscentes, per prefatos regium et ipsius capituli W⟨ara⟩diensis[13] ho⟨mines me⟩moratos[22] dominum Petrum prepositum et Mychaelem, fratrem suum, in dominium predictarum possessionum Zouath[7], Kesereu et Kaba appellatarum, vicinorum et commet⟨aneo⟩rum[4] suorum legitimis convocacionibus factis, introductos, easdemque possessiones, cum omnibus earum utilitatibus et pertinenciis univers⟨is⟩[4], titulo ipsius regalis donacionis perpetuo possidendas tenendas pariter et habendas, nullo ⟨penitus⟩[5] ⟨cont⟩radi⟨ctore⟩[5] ⟨apparen⟩te[8], eisdem domino preposito et fratri suo, ex serie pretactarum litterarum annotati capituli Waradiensis super hiis regie serenitati rescripcionalium, statutas ⟨fe⟩cisse[4], easdem possessiones Zouath[7], Kesereu et Kaba nominatas, cum omnibus ipsorum utilitatibus et pertinenciis quibuslibet, predictis d⟨omin⟩o[4] Petro preposito et Mychaeli litterato, fratri sui, eorum-

que succesoribus, titulo premisse regalis collacionis ⟨. . .⟩era[2][4] relinquimus et commisimus perepetuo possidere, tenere pariter et habere, sine preiudicio iuris alieni.

In cuius rei memoriam perpetuamque firmita⟨tem⟩[4], presentes eisdem domino preposito et fratri suo ac eorum posteris concessimus litteras nostres privilegiales, pendentis sigilli nostri a⟨u⟩tentici[4] munimine roboratas.

Datum in Vissegrad, decimo die octavi diei ferie secunde proxime p⟨reterite post dominicam Iudica⟩[36], anno domini M°CCC°LX^{mo} septimo, supradicto.

Noi, comitele Ștefan Bubek, judele curții prealuminatului și măritului principe domnul Ludovic, din mila lui Dumnezeu, vestitul rege al Ungariei, dăm de știre și facem cunoscut prin cuprinsul ⟨scrisorii⟩ de față tuturor cărora se cuvine că, înfățișîndu-se înaintea judecății noastre la cvindenele joii dinaintea sărbătorii *Kathedra* sfîntului apostol Petru, pe curînd trecută[37], Gheorghe, fiul lui Pavel, în numele chibzuitului bărbat Petru, prepozitul bisericii fericitei Fecioare din Oradea, și al lui Mihail, diacul, fratele lui, cu scrisori de împuternicire, ⟨una⟩regească și una a capitlului bisericii din Oradea — potrivit cuprinsului scrisorilor de punere în stăpînire și de chemare în judecată ale aceluiași capitlu —, împotriva lui Ștefan, fiul lui Iacob, și a lui Grigore, fiul lui Pavel, fiii lui Doja de Debrețin, ne-a arătat, împreună cu susînsemnata scrisoare de chemare în judecată a zisului capitlu de Oradea, patru scrisori, trei ale aceluiași capitlu de Oradea trimise domnului nostru, regele — întocmite la porunca sa scrisă și la cererea noastră scrisă ⟨făcută⟩ în chip prietenesc, avînd în ele din cuvînt în cuvînt cuprinsul scrisorilor, regească și a noastră, trimise aceluiași capitlu —, înfățișînd desfășurarea dării și punerii în stăpînire de moșie, a opreliștii împotrivitoare a chemării în judecată, precum și ⟨o scrisoare⟩ a noastră de judecată, date la deosebite soroace, de atunci trecute, spunînd că pîra lor este cuprinsă în aceste scrisori, după cum noi am fost înștiințați printr-o altă scrisoare a noastră, întocmită cu privire la aceasta; care ⟨scrisori⟩ arătau între altele că, întrucît întîi și întîi mai sus-zisul prepozit și Mihail diacul, ducîndu-se, ca pîrîși, în ziua ce a urmat sărbătorii celor Unsprezece Mii de Fecioare, de curînd trecută[38], la fața locului pe moșiile numite Zowath, Cheșereu și Kaba, din comitatul de Szabolcs, date lor din îndurarea regească, împreună cu iubiții Iacob, fiul lui Benchench de Zakal, omul regelui, și Laurențiu presbiterul, rectorul altarului sfîntului papă Grigore din corul bisericii pomenitului capitlu de Oradea, dat de capitlu ca om de mărturie la porunca scrisă regească, și fiind chemați în chip legiuit vecinii și megieșii acelor ⟨moșii⟩, au vrut să le fie trecute acele moșii în stăpînire de către zișii oameni, cel regesc și cel al însemnatului capitlu de Oradea, ⟨dar acestei⟩ dări în stăpînire a sus-zisei moșii Zowath i s-a împotrivit, sub cuvînt de împotrivire — în numele lui Ștefan, fiul lui Iacob, al lui Grigore, fiul lui Pavel, fiii lui Doja de Debrețin, și al lui Ioan, fiul lui Ladislau, fiu sus-zisului Pavel, —, Ladislau, omul lor de încredere. Pe aceștia, ⟨adică⟩ pe Ștefan, fiul lui Iacob, pe Grigore, fiul lui Pavel, și pe Ioan, fiul lui Ladislau, acei oameni, al regelui și al zisului capitlu, i-au chemat, în ziua de mai sus, a fața locului, pe sus-zisa moșie Zowath, împotriva pomeniților Petru prepozitul și Mihail diacul, la cvindenele acelei dări în stăpînirea[39], înaintea regelui. La aceste cvindene, sus-numiții Ștefan, Grigore și Ioan nu au venit și nici nu au trimis

⟨pe cineva⟩, lăsîndu-se să fie împovărați cu gloabe, după cum, punînd să se cerceteze, am văzut că este cuprins în registrul nostru de judecată; și, pe lîngă aceasta, împuternicitul sus-zișilor Petru prepozitul și Mihail diacul a spus că scrisoarea noastră de globire ce vorbea despre ... fusese uitată la el acasă; și întrucît, pentru a doua oară, pomeniții, domnul Petru prepozitul și Mihail diacul, dorind să le fie întărită lor în stăpînire dania regească, s-au dus, împreună cu Mihail, fiul lui Zanyo de Perch, omul regelui, și cu magistrul Petru, soțul și fratele nostru canonic, trimis ca om de mărturie la cererea ... în lunea de dinaintea sărbătorii Nașterii Domnului[40], acum trecută, la fața locului pe mai sus-zisele moșii și părți de moșii numite Zowath, Cheșereu și Kaba și, fiind chemați în chip legiuit toți vecinii și megieșii acelora, au vrut să fie puși de pomeniții oameni, al regelui și al însemnatului capitlu, în stăpînirea acelor ⟨moșii⟩ și ⟨acestea⟩ să le fie trecute lor în stăpînire, cu acel drept cu care se știe că țin de ei, ... Grigore, fiul lui Pavel, și Ștefan, fiul lui Iacob, fiul lui Doja de Debrețin, precum și Ioan, fiul lui Ladislau tot de ⟨Debrețin⟩, s-au ridicat împotriva lor sub cuvînt de împotrivire. Din cauza acestei opreliști, ei au fost chemați, la sorocul de mai sus, înaintea noastră de sus-scrișii oameni, al regelui și al zisului capitlu, pentru octavele zilei dării în stăpînire[41], ⟨să stea⟩ împotriva acelora, domnul Petru prepozitul și Mihail diacul, fratele său, ca să dea seama de temeiul împotrivirii lor; și fiind ei așteptați înaintea noastră de Grigore, împuternicitul legiuit al acelora, domnul prepozit și fratele său, au lăsat să fie împovărați cu gloabe, nevenind și nici trimițînd la acele octave ⟨pe cineva⟩ înaintea noastră. Și întrucît sus-însemnații, domnul Petru prepozitul și Mihail, fratele său, prin Nicolae ... trimis de asemenea de acest ⟨capitlu⟩ spre mărturie, la cererea noastră făcută cu prietenie în scris, s-au dus pentru a treia oară, în joia dinaintea sus-zisei sărbători *Kathedra* sfîntului Petru[42], care de asemenea a trecut, și au vrut să fie puși în stăpînrea sus-numitelor trei moșii, și fiind chemați în chip legiuit vecinii și megieșii acelora și fiind și ei de față, ... Ștefan, fiul lui Iacob de Debrețin, în numele său și al lui Grigore, fiul lui Pavel, vărul său, s-a ridicat împotrivă sub cuvînt de împotrivire, la fel fiind acolo, el însuși, Ioan, fiul lui Ladislau, vărul lor, dar împotrivindu-se mai puțin; pomeniții oameni, ai regelui și al zisului capitlu, i-au chemat pe aceștia, pe Ștefan și Grigore, în aceeași zi, pe sus-zisa lor moșie Debrețin, înaintea regelui, la cvindenele zilei sus-însemnatei chemări[37], ⟨ca să stea⟩ față cu pomeniții domni, Petru prepozitul și Mihail diacul. La acele cvindene, pomeniții Ștefan și Grigore, fiind așteptați înaintea noastră în chip legiuit de acel împuternicit al zișilor ⟨pîrîși⟩, domnul prepozit și fratele său, de asemenea nu s-au îngrijit să vină sau să trimită ⟨pe cineva⟩, ⟨ci⟩, prin mijlocirea altei scrisori a noastre de globire, potrivită slujbei noastre, s-au încărcat cu mai multă gloabă judecătorească ... ⟨Drept aceea, împuternicitul⟩ sus-zișilor Petru prepozitul și Mihail diacul a cerut să le fie dată de noi dreptatea legii, cu privire la cele de mai sus, din partea sus-zișilor nobili de Debrețin.

... Într-adevăr, întrucît însemnații Grigore, Ștefan și Ioan, nobilii de Debrețin, au făcut opreliști la cele trei sus-scrise dări și puneri în stăpînire de moșii, rînduite să fie făcute pentru domnul prepozit și Mihail diacul în chipul de mai sus, prin mijlocirea omului regelui și al pomenitului capitlu de Oradea, ⟨mai întîi⟩ la trecerea în stăpînire a zisei moșii Zowath și apoi, a doua oară, toți trei înșiși, iar pentru a treia oară, po-

menitul Ştefan, în numele său şi al zisului Grigore, vărul său ⟨s-a împotrivit⟩ la sus-zisa punere şi dare în stăpînire a ziselor trei moşii, Ioan fiind atunci de faţă fără să se împotrivească, ⟨şi⟩ nici alţii nu au mai făcut oprelişte; apoi, după cum s-a spus mai sus, zisul Ioan, fiul lui Ladislau, la primele două soroace, iar pomeniţii Ştefan, fiul lui Iacob, şi Grigore, fiul lui Pavel, ... nevenind şi netrimiţînd oameni ⟨la cele trei soroace date lor în chip legiuit, spre a spune temeiul opreliştii lor acelora, ei au lăsat să fie apăsaţi de gloabe; iar după cum cere legea obişnuielnică a ţării în ceea ce priveşte darea în stăpînire a dreptului de moşie, cei care au făcut oprelişti de trei ori şi la cele trei soroace, date lor în chip legiuit, nu au venit să spună temeiul împotrivirii lor, ⟨unii ca aceia⟩ să nu mai poată să se împotrivească, ci, fără a ţine seama de împotrivirea acelora şi a oricăror altora, cei care au cerut, să fie puşi şi să li se dea în stăpînire acel ⟨drept⟩.

Pentru aceea, noi am cerut stăruitor în scris, cu plecăciune, pomenitului capitlu din Oradea să trimită omul său de mărturie vrednic de crezare, înaintea căruia, omul regelui mai jos arătat, ducîndu-se în lunea de după duminica *Iudica*[43], care urma să vină, şi în alte zile imediat următoare şi îndestulătoare pentru aceasta, la faţa locului pe mai susnumitele moşii numite Zowath, Cheşereu şi Kaba, şi după ce au fost făcute legiuitele chemări ale vecinilor şi megieşilor lor, ⟨şi⟩ după ce a fost făcută hotărnicirea legiuită a acestor ⟨moşii⟩, să-i pună pe pomeniţii, domnul Petru prepozitul şi pe Mihail, fratele său, în stăpînirea lor, şi să le dea lor în stăpînire, împreună cu toate folosinţele şi cu toate cele ce ţin de ele, în temeiul dreptului cu care se ştie că ţin de aceşti domni, Petru prepozitul şi Mihail, fratele său, spre a le stăpîni, ţine şi avea pe veci, fără a vătăma drepturile altora, împotrivirea pomeniţilor nobili de Debreţin şi a oricăror altora neavînd putere, deoarece în timpul celor trei dări în stăpînire a moşiilor de mai sus, în afară de ⟨împotrivirea⟩ nobililor de Debreţin, a nimănui nu a stat împotrivă. Iar dacă alţii, în afară de zişii nobili de Debreţin, şi care... ⟨s-ar împotrivi⟩ la această dare în stăpînire, să o urmărească, cînd vor voi, de la ei, după cum cere legea.

Şi după acestea, sus-însemnatul capitlu din Oradea să facă cunoscut în scris, ⟨şi⟩ întocmai, domnului nostru regele, în a opta zi a zisei ⟨zile⟩ de luni, de asemenea atunci viitoare[44], desfăşurarea acestei hotărniciri, puneri şi dări în stăpînire de moşie. În cea de-a opta zi, sus-însemnaţii domnul prepozit şi Mihail, fratele său, erau datori să înfăţişeze înaintea noastră, în original, sus-zisa scrisoare a noastră de globire, care a fost atunci, după cum s-a spus mai sus, uitată acasă de către împuternicitul lor.

Prin urmare, sosind cea de-a opta zi a ⟨zilei⟩ de luni de după duminica *Iudica*, venind înaintea cercetării noastre judecătoreşti, sus-numitul Gheorghe, fiul lui Pavel, pentru pomeniţii domnul Petru prepozitul şi Mihail, fratele său, cu scrisoarea noastră de împuternicire şi a susînsemnatului capitlu al bisericii din Oradea, a înfăţişat mai întîi sus-însemnata noastră scrisoare de globire întocmită în sus-zisa a douăzeci şi treia zi a cvindenelor zilei următoare sărbătorii celor Unsprezece Mii de Fecioare, acum trecută[45], şi făcînd cunoscut acest lucru că a fost descrisă în registrul nostru judecătoresc de mai sus, arătîndu-ne apoi o scrisoare a pomenitului capitlu din Oradea, în care se face cunoscut în

scris înălţimii regeşti despre cele de mai sus, avînd acest cuprins: ⟨*Urmează actul capitlului din Oradea, din 9 aprilie 1367, nr. 221*⟩.

Noi, aşadar, lămuriţi mai pe deplin din cuprinsul pomenitei noastre scrisori de globire despre cea dintîi neînfăţişare şi împovărarea cu gloabă a sus-zişilor nobili de Debreţin ⟨şi⟩ aflînd din cuprinsul pomenitei scrisori de răspuns a capitlului din Oradea ⟨trimisă⟩ luminăţiei regeşti în legătură cu acestea că pomenţii, domnul Petru prepozitul şi Mihai, fratele său, au fost puşi de către oamenii de mai sus, al regelui şi al acelui capitlu — din Oradea, în stăpînirea sus-ziselor moşii numite Zowath, Cheşereu şi Kaba, după ce au fost făcute chemările legiuite ale vecinilor şi megieşilor lor, şi că au dat în stăpînirea acelora, domnului prepozit şi fratelui său, acele moşii, împreună cu toate folosinţele lor şi toate cele ce ţin de ele, în temeiul acelei danii regeşti, ca să le stăpînească, să le ţină si să le aibă pe veci, nefiind nici un împotrivitor, lăsăm şi hărăzim acele moşii numite Zowath, Cheşereu şi Kaba, împreună cu toate folosinţele lor şi cu orice ar ţine de ele, sus-zişilor, domnul Petru prepozitul şi Mihail diacul, fratele său, şi urmaşilor lor ca să le stăpînească, să le ţină şi să le aibă pe veci, sub numele sus-zisei danii regeşti, fără a vătăma drepturile altuia.

Spre amintire şi veşnica trăinicie a acestui lucru, am dat scrisoarea noastră privilegială de faţă acelora, domnul prepozit şi fratele său, şi urmaşilor lor, ⟨scrisoare⟩ întărită cu puterea peceţii noastre autentice şi atîrnate.

Dat la Vişegrad, în a zecea zi a octavei zilei de luni de curînd trecută după sărbătoarea duminica *Iudica*, în anul Domnului mai sus-zis o mie trei sute şaizeci şi şapte.

Arh. Naţ. Magh., Dl. 30 122. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca 1365. Transumpt în actul lui Ludovic I. regele Ungariei. din 28 aprilie 1368, nr. 312.

---

1 Rupt cca 1 cm: întregit după sens.
2 Îndoit cca 0,5 cm: întregit pe baza contextului.
3 Rupt cca 0,75 cm: întregit după sens.
4 Îndoit cca 0,25 cm: întregit după sens.
5 Rupt cca 0,25 cm; întregit după sens.
6 In text lipseşte: intercalat după sens.
7 Astfel în transumpt.
8 Rupt cca 0,5 cm: întregit pe baza contextului.
9 Rupt cca 2 cm; întregit după sens.
10 Rupt cca 1,5 cm: întregit după sens.
11 Rupt cca 2 cm: întregit parţial, după sens.
12 Rupt cca 2.5 cm.
13 Rupt cca 0.25 cm: întregit pe baza contextului.
14 Rupt şi pată de umezeală cca 2 cm: întregit pe baza contextului.
15 Corect: *aggravari*.
16 Îndoit cca 0,25 cm: întregire probabilă.
17 Rupt cca 8 cm.
18 Rupt cca 10 cm: întregit parţial după formule stereotipe.
19 Rupt cca 12 cm: întregit după formule stereotipe.
20 Rupt cca 14 cm.
21 Pată de umezeală cca 2 cm.
22 Pată de umezeală cca 1,5 cm: întregit după sens
23 Pată de umezeală cca 2,5 cm: întregire probabilă pe baza contextului şi după sens.
24 Pată de umezeală cca 1 cm.
25 Pată de umezeală cca 1 cm: întregire probabilă.
26 Rupt cca 12 cm.
27 Rupt cca 4 cm; întregit pe baza contextului.

[28] Pată de umezeală și rupt cca 2 cm; întregit pe baza contextului.
[29] Rupt cca 4 cm.
[30] Îndoit cca 0,25 cm; lectură probabilă.
[31] Rupt cca 3 cm.
[32] Scris deasupra rîndului, de aceeași mînă.
[33] Rupt cca 1,5 cm; întregit pe baza contextului.
[34] Rupt și pată de umezeală cca 2,5 cm; întregit cu probabilitate, pe baza contextului.
[35] Corect: *aggravacione*.
[36] Rupt cca 3 cm; întregit pe baza contextului, documentul fiind astfel datat, cu șanse de certitudine, în 21 aprilie 1367.
[37] 4 martie 1367.
[38] 22 octombrie ⟨1366⟩.
[39] 5 noiembrie ⟨1366⟩.
[40] 21 decembrie ⟨1366⟩.
[41] 28 decembrie ⟨1366⟩.
[42] 18 februarie ⟨1367⟩.
[43] 5 aprilie ⟨1367⟩.
[44] 12 aprilie ⟨1367⟩.
[45] 27 noiembrie ⟨1366⟩.

223 **1367 aprilie 13, Vișegrad**

Lodovicus, dei gracia, rex Hungarie, fidelibus suis, capitulo Chanadiensis, salutem et graciam.

Dicunt nobis Johannes et Michael, filii Petri dicti Vagud de Zegerien, quod ipsa possessio ipsorum Zegerien vocata, et ad eandem pertinentes in comitatu de Crassou, apud manus eorum existentes, legitimis reambulacionibus et metarum ereccionibus ac renovacionibus nimium indigerent.

Super quo, fidelitati vestre firmiter precipiendo mandamus quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente, Emericus, filius Johannis de Hylymba, vel Johannes dictus Balugh, an Erne de Chatar, sive Mychael, filius Petri de Zinkad, seu Nicolaus de Charta, aliis absentibus, homo noster, ad facies premisse possessionis et ad ipsam pertinenciam, universis vicinis et commetaneis earundem legittime convocatis, et presentibus, accdendo, reambulet eandem et ad ipsam pertinentes per eorum veras metas et antiquas, novas secus veteres in locis necesariis erigendo, reambulatasque et ab aliorum iuribus possessionnariis metaliter sequestratas et distinctas relinquat eandem, et ad ipsam pertinentes annotatis filiis Petri, eo iure quo ipsis dinoscuntur pertinere, perpetuo possidendas, si non fuerit contradictum. Contradictores vero, si qui fuerint, citet contra annotatos filios Petri in nostram presenciam ad terminum competentem. Et post hec, seriem ipsius possessionarie reambulacionis, cum cursibus metarum vel nominibus contradictorum et citatorum, ac termino assignato nobis fideliter rescribatis.

Datum in Wyssegrad, feria tercia proxima post dominicam Ramispalmarum, anno domini M^{mo} CCC^{mo} LX^{mo} septimo.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credincioșilor săi ⟨din⟩ capitlul din Cenad, sănătate și milostivire.

Ne spun nouă Ioan și Mihail, fiii lui Petru zis Vagud de Zegerien, că acea moșie a lor numită Zegerien și cele ce țin de ea, aflătoare în comitatul Caraș, în stăpînirea lor, au mare nevoie de o legiuită hotărnicire și de ridicarea și înnoirea semnelor de hotar.

Drept aceea, vă punem în vedere și poruncim cu tărie credinței voastre să trimiteți omul vostru vrednic de crezare ca om de mărturie înaintea căruia, omul nostru, Emeric, fiul lui Ioan de Hylymba, sau Ioan zis Balugh ori Ernest de Chatar sau Mihail, fiul lui Petru de Zinkad, ori în lipsa celorlalți, Nicolae de Ciortea, ducîndu-se la sus-zisa moșie și la cele ce țin de ea, ⟨și⟩ chemînd în chip legiuit pe toți vecinii și megieșii acesteia și fiind aceștia de față, s-o hotărnicească pe ea și pe cele ce țin de ea după adevăratele și vechile lor ⟨semne de hotar⟩, ridicînd noi semne de hotar lîngă cele vechi în locurile de trebuință, și odată hotărnicite și despărțite și deosebite prin semne de hotar de drepturile de moșie ale altora, să lase acea ⟨moșie⟩ și cele ce țin de ea numiților fii ai lui Petru, ca să le stăpînească pe veci, cu același drept cu care se știe că țin de ei, dacă nu se va împotrivi nimeni.

Iar dacă vor fi împotrivitori, să-i cheme înaintea noastră la sorocul potrivit, spre a sta față cu numiții fii ai lui Petru. Și după acestea, să ne răspundeți în scris, întocmai, despre felul cum s-a făcut hotărînicirea pomenitei moșii, despre mersul hotarelor sau numele împotrivitorilor și ale celor chemați, și sorocul hotărît.

Dat la Vișegrad, în marțea de după duminica Floriilor, în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și șapte.

Arh. Naț. Magh., Dl.
Transumpt în actul capitlului din Cenad din 7 mai 1367, nr. 228.
EDIȚII: Pesty, *Krassó*, III, p. 76—77.

224 **⟨1367 înainte de aprilie 25, Alba Iulia⟩[1]**

Reverenda premissa salutacione!

Vestra noverit discrecio quod causa, quo inter nos et dominum abbatem Alarum de Egrus, racione nostre mete de Chergewd vertebatur, que eciam diversis prorogacionum cautelis diucius erat ventillata, demum, cum utraque pars, cum exhibicione instrumenti, coram nobili viro Petro, vicewoyuoda Transsiluano, finalem determinacionem ac decisionem cause super ipsa meta habere expectasset, ipsam causam idem Petrus vicewoyuoda, per[2] ostensionem quarundam litterarum regalium per prefatum abbatem ⟨factam⟩[3], ad presenciam domini regis debito fine determinandam prorogavit, unde, veluti speramus, hic, meliori modo ipsam causam prosequi valeremus et determinari.

Ob hoc, vestram requirimus amiciciam presentibus reverenter, quatenus tales litteras regales ab eodem domino rege postulare velitis, quibus pretactarum litterarum prorogacionem removere[4] debeat, et secundum consuetudinem huius regni decidere et diffinire permittat.

Preterea, de vestris infortunis et adversis successibus compassi, quemadmodum inter ⟨karitativos⟩[5] decet et licet, fuimus, sed quia fortuna appropiante[4] vos in pristino gradu felicitatis ac nobis asservi estis[6], et de hoc animus noster immensorum gaudiorum consolamine gratulatur et ilariter[7] rotundatur.

Item, premissas litteras ante octavas ⟨Pass⟩ce[8], cum tenore earundem, vel per vestrum familiarem aut per cursorem, cui pro labore satisfacere v⟨aleremus, nobis transmit⟩tere[9] studeatis. Et si vos propter aliqua alia negocia facere vel procurare ⟨nequieritis, tunc domino nostro⟩[10] Johanni preposito, ipsam causam declaretis, ne causa nostra in hac parte[6] m⟨. . .⟩[11].

Cucernica mîntuire mai înainte!

Să afle chibzuința voastră că pricina care a fost dezbătută între noi și domnul abate Alard de Igriș, cu privire la hotarele noastre din moșia Cergău, și a fost amînată multă vreme prin felurite amînări, și, întrucît cele două părți au așteptat ca după înfățișarea actelor înaintea nobilului bărbat Petru, vicevoievodul Transilvaniei, să aibă cu privire la acest hotar hotărîrea din urmă și sfîrșitul pricinii, acel domn Petru vicevoievodul după înfățișarea de către pomenitul abate a unei scrisori regești, a amînat această pricină, pentru a-i pune capăt în chipul cuvenit, înaintea domnului rege, unde, după cum nădăjduim acum, să putem să urmărim această pricină mai bine, ca să fie rînduită.

De aceea, cerem stăruitor prin scrisoarea de față prieteniei voastre să voiți să cereți de la acel domn, regele, o astfel de scrisoare regească, cu care trebuie să fie înlăturată amînarea pomenitei scrisori și să îngăduie ca ⟨pricina⟩ să fie hotărîtă și terminată după obiceiul țării. Apoi, după cum trebuie și se cuvine între ⟨oamenii⟩ milostivi, ni s-a făcut milă de încercările voastre nefericite și potrivnice, dar, întrucît izbînda apropiindu-se, voi ați fost păziți de noi în starea de odinioară a norocului, și de aceea sufletul nostru se mulțumește cu mîngîierea nesfîrșitelor bucurii și se bucură din belșug.

De asemenea, să vă îngrijiți să trimiteți scrisoarea de mai sus înaintea octavelor Paștelui, împreună cu cuprinsul ei, ori prin slujbașul vostru ori prin crainic, pe care putem să-l răsplătim pentru osteneală. Și, dacă voi nu veți putea să faceți ⟨acest lucru⟩ sau să vă îngrijiți din pricina altor treburi, atunci să faceți cunoscută această pricină domnului nostru Ioan prepozitul, ca, în această privință, pricina noastră să nu...

Arh. Naț. Magh. Dl. 31.138. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca 1367. Concept original contemporan, pe hîrtie în stare deteriorată și cu pete de umezeală.

---

[1] Dezlegarea datei s-a făcut pe baza voievozilor și vicevoievozilor Transilvaniei (I. Ionașcu — Fr. Pall, *Elemente de cronologie medievală românească; Anexa II*, în *DIR — Introducere*, vol. I, p. 502: Petru (de Oradea) a funcționat pentru a doua oară între 1359 decembrie 13 și sfîrșitul lui 1368. începutul lui 1369): și a listei canonicilor de la capitlul din Alba Iulia (F. Zimmermann: *Die Zeugnisse in den mittelalterliche Urkunden des Weissenburger Kapitels*, în *Archiv...*, p. 142: Ioan, figurează ca prepozit în anul 1367); precum și din înșirarea abaților din Igriș (K. Juhász, *Die Stifte*, p. 82, de unde reiese că un abate cu numele de Alard a stat în fruntea mănăstirii de la Igriș).

[2] Corect: *post.*

[3] În orig. lipsește; intercalat după sens.

[4] Lectură probabilă.

[5] Lectură probabilă; primele 3—4 litere nu se pot identifica cu siguranță; Cuprinsul acestei scrisori trebuie pus în legătură cu actul lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, din 8 mai 1367, Sîntimbru, nr. 230, cu privire la procesul capitlului din Alba Iulia purtat cu Alard, abatele mănăstirii de la Igriș pentru o bucată de pămînt din moșia Cergău Mare, cotropită de oamenii din Mănărade ai abatelui.

[6] Scris deasupra rîndului, de aceeași mînă.

[7] Astfel în orig.

[8] Pată de umezeală cca 1 cm; întregit pe baza contextului.

[9] Pată de umezeală cca 3 cm; întregit după sens.

[10] Pată de umezeală cca 6 cm; întregire probabilă după sens.

[11] Pată de umezeală cca 6 cm.

Nos, capitulum ecclesie Transsilvane, significamus tenore presentium quibus expedit universis quod, secundum continentiam priorum litterarum nostrarum, comes Solomon, filius condam comitis Michaelis de Segesvar, in octavis festi beati Georgii martiris, Lucasio, filio Nicolai, Michaele, filio Blasii, et Petro, filio Egidio, nobilibus de Zanchal, tricentos florenos per Johannem rectorem ecclesie de Hethur, legitimum procuratorem suum fecit persolvi cum estimatione condigna, ut dedebat nobilibus antedictis. Super quibusquidem tricentis florenis, memorati nobiles de Zanchal eundem comitem Solomonis reddiderunt expeditum pariter et quietum.

Datum in octavis festi predicti beati Georgii martiris, anno domini millesimo CCC^{mo}LX^{mo} septimo.

Noi, capitlul bisericii Transilvaniei, prin cuprinsul ⟨scrisorii⟩ de față facem cunoscut tuturor cărora se cuvine că, potrivit cuprinsului scrisorii noastre de mai înainte, comitele Solomon, fiul răposatului comite Mihail de Sighișoara, la octavele sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe[1] a pus să se plătească, așa cum era dator, după o prețuire cuvenită, prin împuternicitul său legiuit Ioan, preotul bisericii din Hetiur, trei sute de florini lui Luca, fiul lui Nicolae, Mihail, fiul lui Blasiu și lui Petru, fiul lui Egidiu, nobilii de Sîncel. Drept aceea, sus-zișii nobili de Sîncel au descărcat și l-au socotit plătit pe acel comite Solomon de cei trei sute de florini.

Dat la octavele sărbătorii sus-zise a fericitului mucenic Gheorghe, în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și șapte.

Bibl. Fil. Cluj-Napoca a Acad. Rom. Colecții speciale.
Copie în Kemény, *Dipl. Trans.*, *Appendix*, 3, p. 63.
Transumpt în actul conventului din Cluj-Mănăștur, din 10 mai 1447.

---

[1] 1 mai.

226 1367 mai 5

Dominic, episcopul de Cenad *(Cenadiensi)*, a plătit Sfîntului Scaun, prin Iacob, lectorul bisericii de Cenad, 88 florini de-ai cămării[1], 55 solizi și 6 denari, drept partea sa din obișnuita taxă de confirmare a episcopului Grigore, predecesorul său.

Arh. Vat. Liber Rationum Camerae Apostolicae, tom. 455, p. 23.
Orig. hîrtie.
REGESTE: Batthyány, *Series episc. Chanad*, p. 60.

---

[1] Cf. *DRH-C*, vol. XII, nr. 310.

227 1367 mai 5

Dominic, episcopul de Cenad *(Cenadiensi)*, a plătit Sfîntului Scaun prin Iacob, lectorul bisericii de Cenad, 5 florini de-ai cămării și 53 de solizi drept completare a taxei sale obișnuite de confirmare[1].

Arh. Vat. Liber Rationum Camerae Apostolicae, tom. 455, p. 23.
Orig. hîrtie.
REGESTE: Batthyány, *Series episc. Chanad*, p. 60.

[1] Cf. *DRH-C*, vol. XII, nr. 310.

228 **1367 mai 7, Cenad**

Excellentissimo principi, domino eorum Lodovico, dei gracia ilustri regi Hungarie, capitulum ecclesie Chanadiensis, oraciones in domino sedulas et devotas, perpetua cum fidelitate.

Litera vestre excellencie omni cum reverencia recepimus in hec verba: ⟨*Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 13 aprilie 1367, Vișegrad, nr. 223*⟩. Nos igitur, preceptis serenitatis vestre humiliter obedire cupientes, ut tenemur, unacum prefato Nicolao de Chorta, homine vestro, nostrum misimus hominem, videlicet discretum virum, magistrum Ladislaum, archidiaconum de Crassou, fratremque et concanonicum nostrum, pro testimonio fidedignum, ad premissa singula fideliter exsequenda.

Qui, demum ad nos abinde redeuntes, concordi voce nobis retulerunt quod idem homo vester, dicto testimonio nostro presente, feria quarta proxima post festum beati Georgii martiris proxime nunc elapsum, cum quibusdam aliis diebus sequentibus, ad facies premisse possessionis et ad ipsam pertinencium universis, vicinis et commetaneis eorumdem legittime convocatis, et presentibus, accedendo, reambulasset eandem et ad ipsam pertinentes, per earum veras metas et antiquas, novas secus veteres in locis necessariis erigendo, reambulatasque et ab aliorum iuribus possessionariis metaliter sequestratas et distinctas, reliquisset eandem et ad ipsam pertinentes, prelibatis filiis Petri, eo iure, quo ipsis dinoscuntur pertinere, perpetuo possidendas, nullo penitus contradictore, tam in facie predicte possessionis, ac ad eandem pertinencium, quam eciam nostri in presencia comparente, diebus legittimis expectato.

Mete vero predictam possessionem Zegerien vocatam, cum pertinentibus ad eandem, ab aliis possessionibus sequestrates, distinguerentur eo modo, quod prima meta inciperet in capite cuiusdam montis wlgo Hlevnyberch vocati, ubi duas novas metas terreas erexissent, quarum una, a parte videlicet meridionali possessioni vestre Radamlya vocate, altera vero a parte septemtrionali separaret possessioni Zegerien supradicte. Deinde super eodem monte ad plagam occidentalem parvum per gradiendo, iterum unam metam terream cursualem de novo aggregassent. Abinde, modo simili super dicto monte ad eandem plagam occidentalem, usque finem eiusdem montis peragrando, ipsum montem, inter dictas possessiones, Radumlya[1] videlicet et Zegerien, pro meta reliquissent. Iuxta finem quoque montis antedicti in planicie duas novas metas terreas cumulassent. Ab hinc, iterum ad occidentam procedendo, caderet ad fluvium Lizkowyzy nominatum, ac in eodem fluvio per cursum et meatum eiusdem descendendo, perveniret usque finem ipsius fluvii, qui videlicet fluvius a parte occidentis, dicte possessioni vestre regali, a parte vero orientis, prefate possessioni Zegerien vocate separaret, ac tandem in fine predicti fluvii, in loco ubi idem ac quidam alter fluvius, Mykuzwyzy vocitatus, insimul coniunguntur, duas novas metas terreas elevassent. Exinde reflectendo ad plagam orientalem ac asscendendo

in fluvio Mykuzwyzy supradicto, perveniret ad caput eiusdem, ubi duas metas cum lapidibus, de super cum terra copertas, cumulassent. Deinde flecteretur versus plagam septemtrionalem et perveniret ad unam metam terream cursualem. Deinde versus eandem plagam aliquantulum procedendo, essent due mete terree erecte. Ab hinc, modo simili ad septemtrionem gradiendo, esset una meta terrea. Abinde, iterum ad plagam septemtrionalem tendendo, perveniret supra villam Dragudul vocatam, ubi duas novas metas terreas erexissent, quarum una a parte occidentali predicte possessioni vestre regali Radumlya[1] vocate, altera vero a parte orientali predicte possessioni Zegerien separaret. Demum, iterum versus plagam septemtrionalem, per quandam latam viam ultra fluvium Nyaragh vocatum transeuntem, declinando, caderet in predictum fluvium Nyaragh, ac in ipso fluvio modicum asscendendo, perveniret ad duas metas terreas, penes ipsum fluvium a parte orientis eiusdem fluvii sub quodam monte elevatas, quarum una a parte orientali dicte possessioni Zegerien, altera vero a parte occidentali possessioni Wlasolch vocate separaret. Abinde dictum montem versus orientem ascendendo, perveniret ad unam metam terream cursualem, et deinde ad orientem modo simili gradiendo, esset una meta terrea cursualis in medio eiusdem montis. Abhinc ad eandem plagam parumper descendendo, deveniret ad caput cuiusdam rivuli Vgliarpathaka nominati, ubi duas novas metas terreas erexissent. Demum iterato versus plagam orientalem gradiendo, veniret ad quandam terram aquosam wlgo Bara nominatam, ubi essent due mete terree erecte. Deinde reflectendo aliquantulum versus plagam septemtrionalem, transiret ad unam metam terream cursualem. Abhinc iterato versus septemtrionem procedendo, essent due mete terree. Abinde iterum directe tendendo aliquantulum, duas metas terreas elevassent, et deinde similiter versus eandem plagam peragrando, veniret ad duas metas terreas de novo cumulatas, et ulterius iterato versus septemtrionem eundo, esset una meta terrea cursualis. Post hec, modo simili versus plagam septemtrionalem gradiendo, perveniret ad dictam terram aquosam, Bara vocatam, iuxta quam duas metas terreas elevassent, quarum una a dicta possessione Zegerien, altera vero a possessione regali Pathaki vocate separarent. Demum flecteretur versus orientem et ascendendo quendam montem, Goronoy Berch vocatum, veniret ad unam metam cursualem. Tendem reflectendo versus plagam meridionalem, perveniret ad duas metas terreas, quarum una a parte orientali possessionem regalem Kakarek vocatam, alia vero a parte occidentis dictam possessionem Zegerien vocatam separaret. Deinde iterum versus meridiem tendendo, veniret ad unam metam cursualem. Abinde versus eandem plagam meridionalem quendam magnum montem ascendendo, perveniret ad duas metas terreas, quarem una a parte orientali dicte possessioi Kakarek vocate, altera vero a parte occidentali prelibate posseessioni Zegerien separarent, et deinde descendendo caderet ad dictum fluvium Nyaragh, in loco ubi idem fluvius, cum alio fluvio, Byrele vocato, insimul coniunguntur, et demum in dicto fluvio Nyaràgh vocato ascendendo, veniret quandam petram, Vracha nominatam, quam pro meta reliquissent. Postremo vero versus plagam occidentalem directe procedendo iuxta cursus antiquarum metarum dudum erectarum, dictamque possessionem Zegerien a possessione Kwsed vocata sequestrancium, quas omnes suo in statu et ordine reliquissent, rediret ad primas metas in capite predicti montis, Hlevnyberch vocati, cumulatas; et ibi finirentur.

Datum secundo die festi beati Johannis apostoli et ewangeliste ante portam Latinam, anno domini supradicto.

⟨*Pe verso:*⟩ Domino regi, pro filiis Petri dicti Vaguch de Zegerien, reambulatorie; ⟨*si adăugat de o mînă mai tîrzie:*⟩ possessionis Zegeryen[1] in comitatu de Crassou habite.

Preaînălţatului principe, stăpînului lor, Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, capitlul bisericii de Cenad, sîrguitoare şi cucernice rugăciun întru domnul cu veşnică credinţă.

Am primit cu toată cinstea scrisoarea Înălţimii voastre cu acest cuprins: ⟨*Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 13 aprilie 1367, Vişegrad, nr. 223*⟩. Noi, aşadar, dorind să ne supunem cu smerenie poruncilor luminaţiei voastre, aşa cum sîntem datori, am trimis dimpreună cu pomenitul Nicolae de Ciortea, omul vostru, pe omul nostru vrednic de crezare, anume pe chibzuitul bărbat Ladislau, arhidiaconul de Caraş, fratele şi soţul nostru canonic, spre împlinirea întocmai a fiecăreia din cele de mai sus.

Aceştia, întorcîndu-se apoi la noi, ne-au spus într-un glas că acel om al vostru, de faţă fiind zisul nostru om de mărturie, mergînd în miercurea de după sărbătoarea fericitului mucenic Gheorghe de curînd trecută[2], ⟨şi⟩ în alte cîteva zile următoare, la sus-zisa moşie şi la cele ce ţin de ea, ⟨şi⟩ chemînd în chip legiuit pe toţi vecinii şi megieşii acelor ⟨moşii⟩, şi fiind aceştia de faţă, a hotărnicit acea ⟨moşie⟩ şi pe cele ce ţin de ea după adevăratele şi vechile lor semne de hotar, ridicînd noi ⟨semne de hotar⟩ lîngă cele vechi în locurile de trebuinţă, şi odată hotărnicite, despărţite şi deosebite prin semne de hotar de drepturile de moşie ale altora, a lăsat acea ⟨moşie⟩ şi cele ce ţin de ea pomeniţilor fii ai lui Petru ca să le stăpînească pe veci, cu acelaşi drept cu care se ştie că ţine de ei, neînfăţişîndu-se nici un împotrivitor, nici la sus-zisa moşie şi la cele ce ţin de ea, nici înaintea noastră, după ce s-a aşteptat ⟨numărul⟩ legiuit de zile.

Iar semnele de hotar care despart sus-zisa moşie numită Zegerien, cu cele ce ţin de ea, de alte moşii, se deosebesc în acest chip: cel dintîi semn de hotar începe din vîrful unui munte numit în vorbirea obişnuită Creasta Hlevny, unde au ridicat două noi movile de hotar, dintre care una, dinspre miazăzi să despartă moşia voastră numită Radamlya, iar cealaltă, dinspre miazănoapte ⟨să despartă⟩ sus-zisa moşie Zegerien. Apoi înaintînd puţin pe acelaşi munte spre apus, au ridicat din nou semn de hotar neîntrerupt. De acolo, trecînd în acelaşi chip pe zisul munte spre aceeaşi parte de apus, pînă la poalele pomenitului munte, au lăsat acel munte drept semn de hotar între zisele moşii, anume Radamlya şi Zegerien; şi lîngă poalele muntelui sus-zis, în şes, au ridicat două movile de hotar noi. De aici, îndreptîndu-se din nou spre apus, ajunge la pîrîul numit Apa lui Lisko şi coborînd pe acel pîrîu, pe cursul şi mersul lui, ajunge la capătul pomenitului pîrîu, care anume pîrîu desparte spre apus zisa voastră moşie regească, iar spre răsărit pomenita moşie numită Zegerien, şi în cele din urmă la capătul sus-zisului pîrîu, la locul unde acel ⟨pîrîu⟩ şi un alt pîrîu, numit Apa lui Mykuz, se unesc împreună, au ridicat două movile de hotar noi. De acolo, cotind spre răsărit şi urcîndu-se pe sus-zisul pîrîu Apa lui Mykuz, ajunge la obîrşia lui, unde au ridicat două semne de hotar cu pietre, acoperite pe deasupra cu pămînt. De acolo, se întoarce spre

miazănoapte și ajunge la un semn de hotar neîntrerupt. De acolo, mergînd puțin în aceeași parte, se află ridicate două movile de hotar. De aici mergînd de asemenea spre miazănoapte, ⟨și acolo⟩ este o movilă de hotar. De acolo îndreptîndu-se iar spre miazănoapte, ajunge mai sus de satul numit Dragodol, unde au ridicat două noi movile de hotar, dintre care una, din partea de apus, desparte sus-zisa voastră moșie regească Radamlya, iar cealaltă, dinspre răsărit, sus-zisa moșie Zegerien. Apoi, trecînd iar spre miazănoapte, pe un drum lat ce trece peste rîul numit Nera, coborînd ajunge la sus-zisul rîu Nera și urcînd puțin pe acel rîu, ajunge la două movile de hotar, ridicate lîngă numitul rîu sub un munte spre partea de răsărit a acelui rîu, dintre care cea dinspre răsărit desparte zisa moșie Zegerien, iar cealaltă, dinspre apus, moșia numită Wlasolch. De acolo urcîndu-se pe zisul munte spre răsărit, ajunge la un semn de hotar neîntrerupt și de acolo îndreptîndu-se spre răsărit în același fel, la mijlocul acelui munte se află un semn de hotar neîntrerupt. De aici, coborînd puțin în aceeași parte, ajunge la capătul unui pîrîiaș numit Pîrîul Cărbunarilor, unde a ridicat două movile de hotar noi. Apoi, îndreptîndu-se din nou spre răsărit, ajunge la o mlaștină numită în vorbirea obișnuită Bara, unde se află ridicate două movile de hotar. De acolo cotind puțin spre miazănoapte, ajunge la un semn de hotar neîntrerupt. De aici îndreptîndu-se din nou spre miazănoapte, ⟨acolo⟩ sînt două movile de hotar. De acolo mergînd iarăși puțin drept înainte, au ridicat două movile de hotar și apoi îndreptîndu-se de asemenea în aceeași parte, ⟨hotarul⟩ ajunge la două movile de hotar, ridicate din nou, și apoi mergînd iarăși mai departe spre miazănoapte, ⟨acolo⟩ se află un semn de hotar neîntrerupt. După aceasta, mergînd la fel spre miazănoapte, ajunge la zisa mlaștină numită Bara, lîngă care au ridicat două movile de hotar, dintre care una desparte zisa moșie Zegerien, iar cealaltă moșia regească numită Potoc. Apoi se întoarce spre răsărit și, urcînd pe un munte numit Creasta Gorunilor, ajunge la un semn de hotar neîntrerupt. Apoi, cotind spre miazăzi, ajunge la două movile de hotar, dintre care cea dinspre răsărit desparte moșia regească numită Kakarek, iar cealaltă dinspre apus, zisa moșie numită Zegerien. De colo îndreptîndu-se din nou spre miazăzi, ajunge la un semn de hotar neîntrerupt. De acolo iar înspre miazăzi, urcînd pe un munte mare, ⟨hotarul⟩ ajunge la două movile de hotar, dintre care cea dinspre răsărit desparte zisa moșie numită Kakarek, iar cealaltă, dinspre apus, pomenita moșie Zegerien, și apoi coborînd la zisul rîu Nera, la locul unde acel rîu și un alt rîu, numit Byele, se unesc împreună, și după aceea urcînd pe zisul rîu numit Nera, ajunge la o piatră numită Wracha, pe care au lăsat-o drept semn de hotar. În cele din urmă, îndreptîndu-se de-a dreptul spre apus, după mersul unor vechi semne de hotar ridicate mai de mult, care despart zisa moșie Zegerien de moșia numită Kwesd și pe care le-au lăsat pe toate în starea și înșiruirea lor, ⟨hotarul⟩ se întoarce la semnele de hotar dintîi, ridicate la capătul sus-zisului munte numit Creasta Hlevny, și acolo se sfîrșește.

Dat a doua zi după sărbătoarea fericitului apostol și evanghelist Ioan înaintea Porții Latine, în anul Domnului mai sus zis.

⟨*Pe verso:*⟩ Domnului ⟨nostru⟩ regele, ⟨scrisoare⟩ de hotărnicire a moșiei Zegerien, aflătoare în comitatul Caraș, pentru fiii lui Petru zis Vaguch de Zegerien.

Arh. Naţ. Magh., Dl.
Orig. perg., cu urme de pecete.
Transumpt în actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 16 septembrie 1367, nr. 266.
EDIŢII: Pesty, *Krassó*, III, p. 76—80.

---

[1] Astfel în text.
[2] 28 aprilie.

229 **1367 mai 8, Vişegrad**

Nos, comes Stephanus Bubeek, iudex curie domini Lodovici, dei gracia, regis Hungarie, damus pro memoria quod causam quam Ladislaus, filius Simonis de Karul, personaliter astans contra Ladislaum et Stephanum, filios Stephani de Wythka, pro quibus Johannes dictus Konth, cum procuratoriis literis conventus de Lelez comparuit, iuxta continenciam priorum literarum nonstrarum prorogatoriarum in octavis festi beati Georgii martiris, in facto potencie movere habebat coram nobis, de parcium voluntate ad octavas festi beati Michaelis archangeli nunc venturas duximus prorogandam.

Datum in Wyssegrad, octavo die termini prenotati, anno domini MmoCCCmo sexagesimo septimo.

⟨*Pe verso:*⟩ Pro Ladislao, filio Simonis de Karul, contra filios Stephani de Vythka, ad octavas festi beati Michaelis archangeli, prorogatoria.

Noi, comitele Ştefan Bubek, judele curţii domnului Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, dăm de ştire că pricina pe care, potrivit cuprinsului scrisorii noastre de amînare de mai înainte, avea s-o pornească înaintea noastră, cu privire la o silnicie, la octavele sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe[1], Ladislau, fiul lui Simion de Carei, care s-a înfăţişat însuşi, împotriva lui Ladislau şi Ştefan, fiii lui Ştefan de Wythka, pentru care s-a înfăţişat Ioan zis Konth cu scrisoarea de împuternicire a conventului din Lelez, cu învoirea părţilor am hotărît s-o amînăm la octavele acum viitoare ale sărbătorii fericitului arhanghel Mihail[2].

Dat la Vişegrad, în a opta zi a sorocului mai sus scris, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi şapte.

⟨*Pe verso:*⟩ ⟨Scrisoare⟩ de amînare la octavele sărbătorii fericitului arhangel Mihail, pentru Ladislau, fiul lui Simion de Carei, împotriva fiilor lui Ştefan de Wythka.

Arh. Naţ. Magh., Dl. (Arh. fam. Károlyi, lăd. 1, nr. 28).
Orig. hîrtie, cu fragmente de pecete de închidere
EDIŢII: *Károlyi*, I, p. 286.

---

[3] 1 mai.
[2] 6 octombrie.

230 **1367 mai 8, Sîntimbru**

Religiosis viris et honestis, conventui ecclesie beate Marie virginis de Kulus, amicis suis, Petrus viceuoyuoda Transsiluanus, amiciciam paratum.

Vestre amicicie presencium serie declaramus quod, cum in octavis festi Omnium sanctorum proxime preteritis, honorandi et discreti viri. magistri Johannes de Kykullev, Nicolaus de Ozd et alter Nicolaus de Zonuk, archydiaconi et canonici ecclesie Transsiluane, cum sufficientibus literis capituli ecclesie antedicte pro eodem capitulo, iuxta continenciam literarum vestrarum citatoriarum, ad nostram accedentes presenciam, easdem literas vestras citatorias in octavis festi beati Mychaelis archangeli anno proxime preterito emanatas, formam possessionarie reambulacionis, contradiccionis et citacionis seriem in se declarantes, nostro iudiciario examini presentassent, asserentes accionem et acquisicionem ipsorum in eisdem contineri. In quarum tenoribus inter cetera comperissemus haberi manifeste quod, cum pretactum capitulum, accepto Johanne, filio Benedicti de Jara, homine nostro, et Henrico, fratre custode ecclesie vestre[1] predicte, ad amicabilem nostram literatoriam peticionem per vos in testimonium transmisso, feria secunda proxima ante octavas festi beati Mychaelis archangeli ad faciem cuiusdam possessionis eiusdem, Chergeud vocate, accedendo, metas eiusdem a parte possessionis Monera vocate renovare voluissent, comes Nicolaus et alter Nicolaus, iudex abbatis de Egrus, in personis[2] eiusdem abbatis in prefata ereccione metarum contradictores exstitissent; quemquidem dominum Alardum abbatem, eodem die et loco, ad predictas octavas festi Omnium sanctorum tunc venturas in nostram citassent presenciam contra capitulum prenotatum, cuius contradiccionis racionem scire voluissent a domino abbate prenotato.

Quo percepto, Johannes dictus Berzeche, cum sufficientibus literis nostris procuratoriis pro eodem domino Alardo abbate consurgendo, respondisset ex adverso quod idem dominus Alardus abbas, pretactum capitulum non in suis veris metis erigendis, sed pro eo contradixisset, quod maximam particulam terre sue ad possessionem eiusdem Monera vocatam pertinentem occupare et ad dictam possessionem suam Chergeud vocatam applicare voluisset, super qua tamen efficacia haberet instrumenta, que in termino per nos sibi legitime assignando coram nobis promptus esset exhibere et paratus. In cuiusquidem contrarium prefati magistri Johannes, Nicolaus et alter Nicolaus, archidiaconi[2], auctoritate procuratoria obiecissent in hunc modum, quod ipsi in facto ipsius particule terre litigiose legitimario processu sepies eundem dominum abbatem in causam attraxissent, ipseque dominus abbas ex diversis prorogacionum cautelis ipsam causam distulisset, et hoc exhibicione trium literarum vestrarum citatoriarum, formam eiusdem possessionarie reambulacionis et contradiccionis exprimencium, unius vero litere evocatorie vestre in presenciam regie maiestatis ad diem dominicam post festum beatorum Philippi et Jacobi apostolorum, anno proxime elapso, preteritum facte, item trium literarum nostrarum prorogatoriarum et aliarum trium iudicialium, unius quondam magnifici viri, domini Dionisii, woyuode Transsiluani et comitis de Zonuk, domini nostri laudande memorie, et duarum nostrarum plenissime comprobassent; unde, ex parte eiusdem domini abbatis super premissis eidem capitulo medelam iustice postulassent elargiri, ne ispam causam ab eisdem octavis festi Omnium sanctorum ulterius prorogare, sed fine debito unacum regni nobilibus terminare vellemus, prout dictaret ordo iuris.

Igitur ne in reddenda iusticia cuipiam precipites seu festini fore videremur, nos, unacum regni nobilibus nobiscum iudiciario pro tribunali tunc consedentibus, admisissemus iudicantes isto modo, quod idem

dominus abbas eadem instrumenta sua literalia, si qua haberet in facto iamdicte possessionis sue Monera vocate confecta et emanata, cum iudicio trium marcarum ante litis ingressum deponendo, in octavis festi Epiphaniarum domini tunc proxime venturis, perhemtorie[2] et absque ulteriori dilacione coram nobis exhibere teneretur, ubi idem capitulum sua instrumenta in facto iamdicte terre litigiose modo consimili exhibere teneretur, quibus visis iudicium et iusticiam facere valeremus inter partes prenotatas.

Ipsisque octavis festi Epiphaniarum domini occurrentibus, predicti magistri Johannes de Kykullev, Nicolaus de Zonuk et Ladislaus de Hugacha, archydiaconi, cum sufficienti procuratorio in persona eiusdem capituli, prout actores, ab una, et idem dominus Alardus, abbas de Egrus, parte ex altera, veluti in causam attractus, ad nostram accedendo presenciam, quosdam katernos, in uno volumine compressos seu ligatos, tenores instrumentorum literalium ipsius monasterii de Egrus continentes, coram nobis exhibere curasset, quarum unius, litere domini Andree, quondam regis Hungarie, registri, anno dominice incarncionis millesimo ducentisimo quinto emanate, tenoris, metas ipsius possessionis Monera et aliarum quariundam possessionum ipsius ecclesie de Egrus comprehendendo declarasset. Cuius quidem registri tenore reviso et continenciis eiusdem plenissime perlectis, ipse dominus Alardus abbas retulisset eo modo, quod dictas literas ipsius domini Andree regis cum aliis literarum munimentis, scilicet copiam seu originale ipsius registri iamexhibiti, pro eo tunc ad presens exhibere non valuisset, quia propter inundationem aquarum secum ferre ausus non fuisset, timens, ne per huiusmodi accidenciam per ipsum factum dicte ecclesie sue in destruendis ipsis instrumentis in successu temporum periclitaretur, et ad exhibende eadem instrumenta ulteriorem terminum sibi per nos adhuc assignari postulasset. Unde, ne cuipiam, ut premissum, in faciendo iudicio festini videremur, ne per talem eventum seu accidenciam iura cuiusque per quempiam iniuste fore subriperentur, ideo nos, unacum regni nobilibus nobiscum iudiciario pro tribunali consedentibus, licet ex superhabundanti[2] admisissemus iudicantes eo modo, quod ipse dominus Alardus, abbas de Egrus, universa sua instrumenta et literalia munimenta in facto iamdicte possessionis Monera ipsius ecclesie de Egrus confecta, specialiter copiam seu originale ipsius registri tenoris litterarum eiusdem Andree regis, coram nobis in octavis festi beati Georgii martyris tunc proxime venturis, cum iudicio trium marcarum ante litis ingressum deponendo, perhemptorie[2] et absque ulteriori dilacione coram nobis exhibere teneretur, quibus visis iudicium indilatum exhibere seu facere valeremus inter ipsas partes domino permittente.

Denique ipsis octavis festi beati Georgii martyris advenientibus, licet comes Nicolaus, procurator legitimus ipsius domini Alardi abbatis, in persona eiusdem domini abbatis adstiterit, tamen ad nostram ternariam legitimam requisicionem, aliqua instrumenta efficacia metas dicte possessionis Monera vocate tangentia, contra pretactum capitulum, mediantibus quibus presentis sue cause negocium sublevare potuisset, exhibere posse, nec aliquo evidenti documento dictam terram litigiosam ad predictam possessionem Monera pertinere comprobare assumebat, nobisque et regni nobilibus, nobiscum tunc in iudicio consedentibus, ex eo, quod in facto ipsius particule terre litigiose iuris ordine dictante terminos superfluos exhibicionibus literarum seu instrumentorum ipsi domino Alardo abbati constituerimus, ipseque dominus abbas numquam

exhibere curando sed de termino ad terminum se mole iudiciorum opprimendo seu opprimi permittendo, ipsam causam ulterius non differri ac ipsam particulam terre iuxta cursum vestrarum metarum ipsi capitulo ecclesie Transsiluane per formam iuris statui debere videbatur.

Unde, cum ad ipsam statucionem faciandam homo noster sub vestri hominis testimonio de necessario sit transmittendus, ideo vestram petimus amiciciam presencibus diligenter quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente, Nicolaus literatus, notarius noster, vel Ladislaus, filius Blasii de Tyun, aut Ladislaus et Stephanus, filii Martini de Thatey, seu Bako de Myhalchfolua, aliis absentibus, homo noster, in octavis festi Nativitatis beati Johannis[1] baptiste[1] et aliis diebus ad hoc aptis et congrue sufficientibus, ad faciem iamdicte particule terre litigiose, inter possessiones ipsius abbatis Monera et pretacti capituli Chergeud vocatas habite, accedendo, vicinis et commetaneis eiusdem undique legitime convocatis et presentibus, iuxta continenciam instrumentorum seu literalium munimentorum ipsius capituli per suas veras metas et antiquas reambulando, in locis necessariis novas metas erigendo, reambulatamque et ab aliorum possessionariis iuribus metalibus[1] distinccionibus[1] separatam et distinctam, regali mensura, si mensurari potest, mensurando, vel, și mensurari non posset, visu considerando fructuositate, valore, qualitate et quantitate, deum ferendo pre oculis, amore, favore et odio cuiuslibet partis procul abiectis, unacum aliis probis viris eandem estimet, regni consuetudine requirente. Peractis autem premissis, sub premissis metarum distinccionibus statuat eandem pretacto capitulo ecclesie Transsilune perpetuo possidendam, contradiccione ipsius domini Alardi, abbatis de Egrus, et aliorum quorumlibet non obstante, eo quod in tam diutina ventilacione ipsius cause nullius alterius contradiccio obviavit capitulo prenotato. Et post hec, seriem omnium premissorum, prout fuerit opportunum, ad octavam diem ipsarum octavarum nobis in vestris literis amicabiliter rescribatis.

Datum in Sancto Emerico, octavo die predictarum octavarum festi beati Georgii martyris, anno domini M^{o} CCC^{mo} LX^{mo} septimo.

Cinstiților și cucernicilor bărbați din conventul bisercii fericitei Fecioare, din Cluj-⟨Mănăștur⟩, prietenilor săi, Petru, vicevoievodul Transilvaniei, cu toată prietenia.

Prin cuprinsul ⟨scrisorii⟩ de față aducem la cunoștința prieteniei voastre că la octavele de curînd trecute ale sărbătorii Tuturor Sfinților[3], potrivit cuprinsului scrisorii voastre de chemare, înfățișîndu-se înaintea noastră vrednicii de cinste și chibzuiții bărbați, magiștri: Ioan de Tîrnava, Nicolae de Ozd și alt Nicolae, de Solnoc, arhidiaconi și canonici ai bisericii Transilvaniei, cu îndestulătoare scrisoare de împuternicire din partea capitlului pomenitei biserici pentru acel capitlu, au supus cercetării noastre judecătorești acea scrisoare de chemare a voastră, dată la octavele sărbătorii fericitului arhanghel Mihail[4], din anul trecut, cuprinzînd în sine actul de hotărnicire de moșie și întocmirea împotrivirii și chemarea la judecată ⟨a împotrivitorilor⟩, spunînd ei că în pomenita ⟨scrisoare⟩ se cuprinde pricina și pîra lor.

Iar din cuprinsul acestei scrisori am aflat că se arată lămurit între altele că numitul capitlu, primind ⟨ca martor⟩ pe Ioan, fiul lui Benedict de Iara, omul nostru, ⟨precum și⟩ pe Henric, fratele custode al sus-

zisei voastre biserici, trimis de voi spre mărturie, la prietenească noastră cerere scrisă, şi ducîndu-se în lunea dinaintea octavelor sărbătorii fericitului arhanghel Mihail[5] la o moşie a numitului ‹capitlu› numită Cergău, cînd au voit să hotărnicească hotarele ei dinspre moşia numită Mănărade, comitele Nicolae şi alt Nicolae, judele abatelui de Igriş, s-au înfăţişat ca împotrivitori la ridicarea hotarelor moşiei acelui abate şi a oamenilor din Mănărade; pe acest domn abate Alard, ei l-au chemat înaintea noastră, în aceeaşi zi[6] şi la locul mai sus arătat, la pomenitele octave pe atunci viitoare ale sărbătorii Tuturor Sfinţilor, spre a sta faţă cu capitlul mai sus-însemnat, voind ei să afle de la sus-pomenitul domn abate temeiul acelei împotriviri.

Auzind aceasta, ridicîndu-se Ioan zis Berzeche, cu scrisoarea noastră de împuternicire îndestulătoare pentru numitul domn abate Alard, a răspuns dimpotrivă că pomenitul domn abate n-a împiedicat pe acel capitlu de la ridicarea adevăratelor sale semne de hotar, ci s-a împotrivit, pentru aceea că ‹acel capitlu› voise să cotropească şi să alipească la zisa lor moşie Cergău o bucată foarte mare din pămîntul lui, ce ţinea de moşia lui Mănărade, cu privire la care ‹bucată› el are acte temeinice, pe care e gata pregătit să le înfăţişeze înaintea noastră la sorocul ce il vom statornici în chip legiuit. Împotriva acestui lucru, sus-zişii magiştri Ioan, Nicolae şi celălalt Nicolae, arhidiaconii, în temeiul împuternicirii lor, au răspuns aşa, că foarte adesea au tras în judecată pe cale legiuită pe pomentiul domn abate pentru bucata de pămînt în pricină, dar că domnul abate, prin felurite măsuri de amînare, a tot tărăgănat judecata, şi acest lucru l-au dovedit pe deplin prin arătarea a trei scrisori de chemare ale voastre cuprinzînd actul acelei hotărniciri de moşie şi împotriviri ‹făcute›, apoi ‹prin arătarea› unei scrisori a voastre de chemare anume înaintea maiestăţii regeşti pe ziua de duminică după sărbătoarea fericiţilor apostoli Filip şi Iacob din anul trecut[7], şi, de asemenea, a trei scrisori ale noastre de amînare şi a altor trei de globire, dintre care una a răposatului mărit bărbat, a domnului Dionisie, voievodul Transilvaniei şi comite de Solnoc, stăpînul nostru de lăudată pomenire, şi două ale noastre. Drept aceea, ei au cerut să i se facă dreptate numitului capitlu din partea domnului abate, cu privire la cele de mai sus, şi ca noi să binevoim a nu mai amîna pricina de la pomenitele octave ale sărbătorii Tuturor Sfinţilor, ci s-o ducem la cuvenita încheiere, dimpreună cu nobilii ţării, aşa după cum ar cere rînduiala legii.

Aşadar, pentru ca să nu părem cuiva că sîntem pripiţi sau prea grabnici în împărţirea dreptăţii, noi, dimpreună cu nobilii ţării ce şedeau atunci cu noi la scaunul de judecată, făcînd judecată, am hotărît aşa: ca pomentiul domn abate să fie dator, negreşit şi fără nici o altă amînare după aceea, să ne înfăţişeze, după ce va fi plătit mai întîi o gloabă judecătorească de trei mărci, înainte de începerea judecăţii, actele sale scrise, dacă are vreunele întocmite şi date cu privire la numita moşie, la octavele viitoare ale sărbătorii Botezului Domnului[8], cînd şi pomenitul capitlu este dator să arate, de asemenea, actele sale privitoare la bucata de pămînt în pricină, pentru ca noi cercetîndu-le să putem face judecată şi dreptate între părţile pomenite.

La sosirea acelor octave ale sărbătorii Botezului Domnului pomeniţii magiştri Ioan, arhidiaconul de Tîrnava, Nicolae, arhidiaconul de Solnoc, şi Ladislau, arhidiaconul de Ugocea, înfăţişîndu-se înaintea noastră cu împuternicire îndestulătoare în numele acelui capitlu, ca pîrîşi,

pe de o parte, iar pe de alta, numitul domn Alard, abatele de Igriş, ca pîrît, ‹acesta› s-a îngrijit să înfăţişeze înaintea noastră nişte cărţulii strînse sau legate într-o condică, avînd în ele cuprinsurile actelor scrise ale pomenitei mănăstiri din Igriş, dintre care ‹scrisori› a dat la lumină cuprinsul unui regest al scrisorii domnului Andrei, răposatului rege al Ungariei, dată în anul o mie două sute cinci de la întruparea Domnului, cuprinzînd în sine hotarele acelei moşii Mănărade şi ale altor cîteva moşii ale bisericii din Igriş. După ce s-au cercetat şirurile acelui regest şi s-au citit în întregime cele cuprinse în el, domnul Alard a arătat că de aceea nu putea arăta chiar atunci ‹sus›-zisa scrisoare a regelui Andrei odată cu alte dovezi scrise, şi anume izvodul sau actul însuşi al acestui regest înfăţişat acum, deoarece din pricina revărsărilor apelor n-a cutezat să-l aducă cu sine, temîndu-se ca nu cumva, datorită vreunei întîmplări năprasnice, pierzîndu-se acele acte, prin chiar acest fapt, pomenita biserică să îndure vreo primejduire în curgerea vremii, şi ne-a cerut să-i dăm un alt soroc de acum încolo pentru înfăţişarea acelor acte. Drept aceea, pentru ca să nu părem cuiva, precum s-a spus mai sus, prea grabnici în împărţirea dreptăţii, şi pentru ca de pe urma unei atari întîmplări sau nenorociri să fie răpite pe nedrept de careva drepturile orişicui, de aceea noi, împreună cu nobilii ţării ce şedeau cu noi la scaunul de judecată, am judecat şi am hotărît dintr-o milostivire dusă, ce-i drept, dincolo de marginile ‹cuvenite›, ca domnul Alard, abatele de Igriş, să fie dator să înfăţişeze înaintea noastră, negreşit şi fără nici o altă amînare, la octavele pe atunci viitoare ale sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe[9] — după ce mai întîi va fi plătit o gloabă judecătorească de trei mărci, înainte de începerea judecăţii — toate actele şi dovezile sale scrise, întocmite cu privire la acea moşie numită Mănărade a biserici din Igriş, şi, mai cu seamă, izvodul sau actul însuşi ‹după care s-a făcut scrisoarea› pomenitului rege Andrei, pe temeiul căror ‹acte› să putem, cu voia Domnului, face şi săvîrşi o judecată nezăbavnică între acele părţi.

În sfîrşit, la sosirea acelor octave ale sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe, deşi comitele Nicolae, legiuitul împuternicit al domnului abate Alard, a stat la judecată în numele numitului domn abate, cum totuşi, la legiuita noastră cerere făcută de trei ori, ‹a spus› că nu poate să înfăţişeze împotriva pomenitului capitlu nici un fel de acte temeinice privind semnele de hotar ale moşiei numite Mănărade, prin care el ar fi putut sprijini temeinicia pricinii sale de faţă, şi nici nu s-a legat să dovedească prin vreun act neîndoios că zisa bucată de pămînt în pricină ţine de moşia Mănărade, şi deoarece cu privire la acea bucată de pămînt în pricină îi statornicisem domnului abate Alard, soroace peste cîte se cuveneau după cerinţa legii, pentru înfăţişarea scrisorilor sau actelor sale, dar domnul abate nu s-a îngrijit niciodată să ni le arate, ci tot amînînd din soroc în soroc, s-a încărcat şi a dat prilej să fie încărcat cu povara gloabelor judecătoreşti, de aceea noi şi nobilii ţării ce şedeau cu noi la scaunul de judecată am găsit de cuviinţă că nu trebuie să mai amînăm mai departe această pricină, ci trebuia să trecem în stăpînirea capitlului Transilvaniei acea bucată de pămînt, potrivit cu rînduiala legii, după mersul semnelor voastre de hotar.

Aşadar, deoarece e nevoie neapărat să fie trimis omul nostru spre a face acea punere în stăpînire, sub mărturia omului vostru, de aceea prin scrisoarea de faţă vă rugăm stăruitor să aveţi bunătatea să trimi-

teţi spre mărturie omul vostru vrednic de crezare, în faţa căruia, omul nostru Nicolae diacul, notarul nostru, sau Ladislau, fiul lui Blasiu de Tiur, ori Ladislau şi Ştefan fiii lui Martin de Totoiu, sau în lipsa celorlalţi, Bakou de Mihalţ, ducîndu-se la octavele Naşterii fericitului Ioan Botezătorul[10] şi în alte zile îndestulătoare şi potrivite pentru aceasta, la bucata de pămînt în pricină, aflătoare între moşia pomenitului abate, numită Mănărade, şi aceea a capitlului, numită Cergău, ⟨şi⟩ chemînd de pretutindeni in chip legiuit toţi vecinii şi megieşii ei, şi fiind ei de faţă, s-o hotărnicească potrivit cuprinsului actelor sau dovezilor scrise ale capitlului, după adevăratele şi vechile ei semne de hotar, ridicînd în locurile de trebuinţă semne noi pe lîngă cele vechi, şi odată hotărnicită şi despărţită de moşiile altora prin semne de hotar deosebitoare, s-o măsoare cu măsura regească, dacă se va putea măsura, sau, dacă nu se poate măsura, ⟨atunci⟩, socotind din ochi rodnicia, preţul, felul şi întinderea ei, s-o preţuiască aşa cum cere obiceiul ţării dimpreună cu alţi oameni cinstiţi, avîndu-l pe Dumnezeu înaintea ochilor şi lepădînd departe de sine dragostea, părtinirea sau ura faţă de vreuna de părţi. Iar după îndeplinirea celor de mai sus, s-o dea în stăpînire pomenitului capitlu al bisericii Transilvaniei în cuprinsul semnelor deosebitoare de hotar de mai sus, ca s-o stăpînească pe veci, fără a ţine seama de împotrivirea domnului abate Alard din Igriş sau a oricui altuia, pentru faptul că în răstimpul unei dezbateri atît de îndelungate a acestei pricini, nimeni altul n-a făcut vreo împotrivire faţă de capitlul mai sus pomenit. Şi după acestea, în a opta zi a octavelor sus-zise[11] să aveţi bunătate să ne răspundeţi în scris prin scrisoarea voastră, aşa cum va fi mai potrivit, despre felul cum s-au făcut toate cele de mai sus.

Dat la Sîntimbru, în a opta zi după sus-zisele octave ale sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe, în anul domnului o mie trei sute şaizeci şi şapte.

Arh. Naţ. Magh., Dl. 28 894. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1367.
Orig. hîrtie, cu urmele peceţii aplicate în document pe verso.
Transumpt în actul conventului din Cluj-Mănăştur, din 4 iulie 1367, nr. 248.
EDIŢII: *Ub.*, II, p. 294—297.

---

1 Scris deasupra rîndului de aceeaşi mînă.
2 Astfel în orig.
3 8 noiembrie 1366.
4 6 octombrie 1366.
5 5 octombrie 1366.
6 5 octombrie 1366.
7 3 mai 1366.
8 13 ianuarie 1367.
9 1 mai 1367
10 1 iulie 1367.
11 8 iulie 1367.

231 **1367 mai 9. Buda**

Nos, Lodouicus, dei gracia, rex Hungarie, memorie commendamus per presentes quod cum nos, possessiones Kenez, Anarch in Zaboch, item Monustur et Hymus in Byhoryensi comitatibus existentes, quas Johannes, filius Stephani, suas et eiusdem Stephani patris ac fratrum suorum fore asserit, populosas efficere et multitudine populorum intenda-

mus decorare, volumus ‹quod cuiuscumque›[1] libere condicionis homines ad dictas possessiones commorandi causa venire voluerint, libere venient et secure commorentur, trium annorum libertate a die adventus ipsorum pacifice fruituri in eisdem, sub nostra protectione et tutela speciali.

Vobis itaque, universis prelatis, baronibus, comitibus, castellanis, nobilibus et aliis quibuslibet possessionatis hominibus, iobagiones habentibus, firmo edicto regio precipiendo mandamus quatenus iobagiones vestros ad prefatas possessiones, causa commorandi venire volentes, habita licencia iustoque terragio et aliis debitis suis persolutis, libere abire et transferre permittatis, salvis eorum rebus et personis. Et hoc volumus in foris et locis publicis palam facere proclamari.

Datum Bude, die dominico proximo post quindenas festi beati Georgii martiris, anno domini M° CCC° LX^{mo} septimo.

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, dăm de ştire prin ‹scrisoarea› de faţă că, deoarece noi ne gîndim să facem locuite şi să împodobim cu mulţime de norod moşiile Kenez, Anarch, aflătoare în comitatul Zabolch, de asemenea Monustur şi Hymus, aflătoare în comitatul Bihor, pe care Ioan, fiul lui Ştefan spune că sînt ale sale şi ale tatălui său Ştefan şi ale fraţilor săi, voim ca oamenii de ‹orice› stare slobodă, care ar voi să vină pe acele moşii spre a se aşeza ‹acolo›, să vină slobod şi să sălăşluiască nestînjeniţi, si să se folosească în pace de slobozenie pe ele, timp de trei ani de la venirea lor, sub ocrotirea şi osebita noastră oblăduire.

Vouă, aşadar, tuturor prelaţilor, baronilor, comiţilor, castelanilor, nobililor şi oricăror altor oameni cu moşii, care au iobagi, vă punem în vedre şi vă poruncim, prin straşnică poruncă regească, să îngăduiţi ca iobagii voştri, care ar voi să vină ‹acolo› spre a se aşeza, să poată pleca şi trece slobod pe sus-zisele moşii, după ce vor primi învoire şi după plata birului drept al pămîntului şi a altor îndatoriri ale lor, fără vătămarea lucrurilor şi fiinţelor lor. Şi aceasta voim să puneţi să se vestească pe faţă în tîrguri şi în locurile obşteşti.

Dat la Buda, în duminica de după cea de a cincisprezecea zi de la sărbătoarea fericitului mucenic Gheorghe, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi şapte.

Arh. Naţ. Magh., Dl. 96 441. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1367.
Orig. hîrtie, cu urme de pecete aplicată în document, pe verso.

---

[1] Lectura probabilă; acoperit cca 3 cm de panglica peceţii.

232 **1367 mai 11, Buda**

Nos, Ludovicus, dei gracia, rex Hungarie, significamus tenore presencium, quibus expedit universis, quod Johannes, filius Petri de Zagoryan, in sua et Mychaelis, fratris sui uterini, personis, ad nostre serenitatis accedendo presenciam, exhibuit nobis quasdam literas capituli ecclesie Chanadiensis super legittima reambulacione et metarum ereccione iamdicte possessionis Zagoryan et ad eandem pertinencium, pro

ipsis facta, confectas, nobis renscripcionales, tenoris infrascripti, petens nostram excellenciam humiliter et devote, ut easdem presentibus de verbo ad verbum transscribi et transumpmi faciendo, apposicione nostri novi sigilli pro ipsis et eorum heredibus dignaremur confirmare. Quarum tenor talis est: ⟨*Urmează actul capitlului din Cenad, din 7 mai 1367, nr. 228*⟩.

Nos itaque, iustis et legitimis peticionibus iamdicti Johannis, in sua et prefati Mychaelis, fratris sui, personis, nostre humiliter porrectis maiestati, per eundem, regia pietate clementer exauditis et admissis, predictas litteras iamdicti capituli Chanadiensis super ipsa reambulacione et metarum ereccione nobis rescripcionales, presentibus de verbo ad verbum transcribi et transumpmi faciendo, eatenus quatenus eedem rite et legittime emanate existunt et prout vires earum veritati suffragantur, dicti sigilli nostri novi apposicione pro predictis Johanne et Mychaele eorumque heredibus et posteritatibus universis duximus confirmandas, salvis dumtaxat iuribus alienis.

Presentes autem dum nobis reportate fuerint, in formam nostri privilegii redigi faciemus.

Datum Bude, feria tercia proxima post festum Aparicionis beati Mychaelis archangeli, anno domini millesimo CCC^{mo} XL^{mo} septimo.

Noi Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, prin cuprinsul celor de față facem cunoscut tuturor cărora se cuvine că Ioan, fiul lui Petru de Zagoryan, în numele său și al lui Mihail, fratele său bun, venind înaintea luminăției noastre, ne-a înfățișat o scrisoare a capitlului bisericii din Cenad, întocmită cu privire la legiuita hotărnicire și ridicare a semnelor de hotar ale sus-zisei moșii Zagoryan și ale celor ce țin de ea, făcute pentru ei, ⟨scrisoare⟩ trimisă nouă ca răspuns, cu cuprinsul scris mai jos, rugînd înălțimea noastră cu smerenie și supunere ca, punînd să fie trecută din cuvînt în cuvînt și cuprinsă în ⟨scrisoarea⟩ de față, să binevoim s-o întărim pentru ei și pentru moștenitorii lor prin punerea peceții noastre celei noi. Iar cuprinsul ei este acesta: ⟨*Urmează actul capitlului din Cenad, din 7 mai 1367, nr. 228*⟩.

Noi, așadar, ascultînd dreptele și legiuitele cereri ale sus-zisului Ioan, făcute cu smerenie de el măriei noastre în numele său și al pomenitului Mihail, fratele său, și primindu-le cu regească bunătate, punînd să fie trecută și cuprinsă din cuvînt în cuvînt, în scrisoarea de față, sus-zisa scrisoare a pomenitului capitlu din Cenad trimisă nouă ca răspuns — cu privire la hotărnicirea și ridicarea semnelor de hotar — întrucît această ⟨scrisoare⟩ este dată după rînduială și lege și așa precum puterea ei se întemeiază pe adevăr, am hotărît s-o întărim cu punerea zisei noastre peceți noi, pentru sus-zișii Ioan și Mihail și pentru toți moștenitorii și urmașii lor, fără vătămarea drepturilor altora.

Iar cînd cele de față ne vor fi înapoiate, vom pune să fie întocmite în chip de privilegiu al nostru.

Dat la Buda, în marțea de după sărbătoarea Arătării fericitului arhanghel Mihail, în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și șapte.

Arh. Naț. Magh., Dl.
Orig. perg., cu urme de pecete mare aplicată în document pe verso.
EDIȚII: Pesty, *Krassó*, III, p. 80—81.

Capitulum ecclesie Waradiensis, omnibus Christi fidelibus presentibus pariter et futuris, presencium noticiam habituris, salutem in salutis largitore.

Ad universorum noticiam harum serie volumus pervenire quod literis magnifici viri, comitis Stephani Bubeek, iudicis curie regie sublimitatis, modum et formam iudiciarie deliberacionis eiusdem exprimentibus, nobis directis, honore quo decuit receptis, unacum homine regio Bartholomeo de Thyde[1], literis in eisdem inserto, Mathiam presbiterum, canonicum minoris ecclesie beate virginis, pro parte Andree, filii Georgii de Voda, actoris, item, similiter cum homine regio, Dominico de Zudro, literis in premissis expresso, Demetrium presbiterum, rectorem altaris beatorum Cosme et Damiani martirum, pro parte Ladislai et Andree, plebani ecclesie sancti Privardi, filiorum Viti de Irin, ac Martini de Porthelek, in causam attractorum, ad contenta literarum earundem fideliter exsequenda, pro utrisque partibus pro testimoniis fidedignos, duximus destinandos.

Qui, demum ad nos reversi et per nos requisiti, nobis concorditer retulerunt quod ipsi, in octavis festi beati Georgii martiris nunc preteritis et aliis diebus immediate subsequentibus ad hoc aptis, iuxta continenciam literarum nostrarum dilatoriarum ad facies possessionum parcium utrarumque, Petri, Irin, Porthelek et Vezend vocatarum, vicinis et commetaneis earumdem universis legitime convocatis et presentibus, accessissent, et inter easdem possessiones metas erexissent hoc modo: quod primo et principaliter a parte meridionali, iuxta quandam viam de possessione Rezege vocata versus possessionem Irin vocatam transitum prebentem, in terris arabilibus duas metas erexissent terreas, separantes possessionibus Petri et Irin memoratis; deinde, transeundo versus partem septemtrionalem, in quibusdam terris arabilibus erexissent duas metas terreas; abhinc eandem plagam gradiendo, similiter in terris arabilibus duas metas confodissent; abhinc, versus eandem plagam pergendo, in terris arabilibus, ut prefertur, duas metas erexissent; deinde, ad eandem plagam pergendo, duas metas terreas erexissent; deinde versus eandem partem gradiendo, in quadam valle parva duas metas erexissent; abhinc, ad eandem plagam eundo, iuxta quandam vim magnam. qua itur de possessione Petri ad possessionem Zanthow vocatam, duas metas erexissent terreas inter possessiones Vezend et Porthelek vocatas separantes; abhinc, ad partem orientalem pergendo in declivio seu proclivitate cuiusdam montis, iuxta predictam viam a parte meridionali, duas metas predictis possessionibus Vezend et Porhelek nominatis separantes erexissent; deinde, ad eandem plagam orientalem pergendo, in terris arabilibus duas metas terreas erexissent; abhinc, versus eandem plagam paulisper pergendo, duas metas confodissent terreas; dehinc, ad eandem plagam orientalem inter terras arabiles eundo, inter possessiones memoratas, Vezend et Porthelek dictas, duas metas erexissent; deinde, versus eandem plagam, inter easdem possessiones ubi descendit ad quoddam pratum, in extremitate cuiusdam montis duas metas erexissent; abhinc, per ipsum pratum versus eandem partem orientalem gradiendo quedam nemora transiliendo, iuxta quandam viam de possessione Vezend ad possessionem Zanthow vocatam transitum prebentem, a parte meridionali duas metas confodissent; dehinc, ad eandem partem orien-

talem per ipsum pratum eundo, super unum colliculum, holum dictum, in eodem prato habitum, a parte orientis cuiusdam viee[2] magne duas metas erexissent, et ibi eedem mete, ut asserunt, terminarentur.

Preterea, predicti Ladislaus et Andreas, filii Viti, ac Andreas, filius Georgii, necnon Martinus, filius Jacobi de Porthclek, reformacione proborum virorum interveniente, in premisis concordes extitissent et ad plenum concordassent, hoc non pretermisso, quod predicti filii Viti unam particulam terre in premissa metali limitacione habitam de possessionibus eorumdem, possessioni predicti Andree applicari admisissent. Quiquidem contractui, Martinus prenotatus, in quantum ipsum iure quarte puellaris contingeret, consensum prebuisset liberalem et assensum, idemque Andreas obligasset se ut in obligaminibus in literis iudicis curie regie obligatoriis contentis constanter perseveraret; predicti autem filii Viti eo quod de possessionibus ipsorum aliquam particulam, ut premittitur, eidem Andree admisissent, nullo obligamine se obligassent.

In cuius rei memoriam perpetuamque firmitatem, presentes concessimus literas nostras privilegiales, pendentis et autentici sigilli nostri munimine roboratas.

Datum feria sexta proxima post festum Apparicionis beati Michaelis archangeli, anno domini M^{mo} CCC^{mo} sexagesimo septimo; viris discretis Petro preposito, Benedicto lectore, Stephano cantore, custodia vacante, ceterisque canonicis dominis ac magistris salubriter existentibus.

Capitlul bisericii de Oradea, tuturor credincioşilor întru Hristos, atît celor de faţă cît şi celor viitori, care vor lua cunoştinţă de această scrisoare, mîntuire întru Dăruitorul mîntuirii.

Prin aceste rînduri voim să ajungă la cunoştinţa tuturor că primind cu cinstea cuvenită scrisoarea măritului bărbat, a comitelui Ştefan Bubek, judele curţii înălţimii regeşti, trimisă nouă, în care se arăta întocmirea şi rînduiala hotărîrii sale judecătoreşti, am hotărît să trimitem spre mărturie pentru amîndouă părţile, ca oameni vrednici de crezare, dimpreună cu omul regelui, Bartolomeu de Thyda, pomenit în numita scrisoare, pe preotul Matia, canonic al bisericii celei mici a fericitei Fecioare, din partea lui Andrei, fiul lui Gheorghe de Urziceni, pîrîşul, şi, de asemenea, împreună cu omul regelui, Dominic de Sudurău, arătat în pomenita scrisoare, pe preotul Dumitru, slujitorul altarului fericiţilor mucenici Cosma şi Damian, din partea lui Ladislau şi a lui Andrei, parohul bisericii sfîntului Privard, fiii lui Vitus de Irim, ⟨precum şi⟩ a lui Martin de Portelec, pîrîţii, pentru împlinirea întocmai a celor cuprinse în pomenita scrisoare.

Aceştia, întorcîndu-se apoi la noi şi întrebaţi de noi, ne-au spus într-un glas că la octavele acum trecute ale sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe[3] şi în celelalte zile nemijlocit următoare, potrivite pentru aceasta, sau dus, potrivit cuprinsului scrisorii noastre de amînare, la moştiile celor două părţi, numite Petreu. Irim, Portelec şi Vezendiu, ⟨şi⟩ chemînd în chip legiuit pe toţi vecinii şi megieştii acelor moşii, şi fiind aceştia de faţă, au ridicat între pomenitele moşii semne de hotar în felul acesta; mai întîi şi dintru început au ridicat dinspre miazăzi, lîngă un drum care face trecerea de la moşia numită Resighea la moşia numită Irim, pe nişte pămînturi de arătură, două movile de hotar, ce stau ca hotar pentru pomenitele moşii Petreu şi Irim; apoi, trecînd spre miazănoapte, au ridicat două movile de pămînt, pe pămînturile de ară-

tură; de aici, mergînd tot în partea aceea, au săpat două semne de hotar tot pe pămînturile de arătură. De aici, mergînd tot într-acolo, au ridicat — cum se spune mai sus — două semne de hotar pe pămînturile de arătură. De acolo, înaintînd tot în aceeași parte, au ridicat două movile de hotar; de acolo, pășind în aceeași parte, au ridicat semne într-o vale mică. De acolo, mergînd tot în aceeași parte, lîngă un drum mare pe care se merge de la moșia Petreu la moșia numită Santău, au ridicat două movile de hotar, care fac hotarul între moșiile numite Vezendiu și Portelec. De acolo, înaintînd tot spre răsărit, pe coasta sau povîrnișul unui deal, lîngă pomenitul drum au ridicat două semne dinspre partea de miazăzi, ce despart moșiile Vezendiu și Portelec. De acolo, înaintînd tot spre sărărit, au ridicat două movile de hotar pe pămînturile de arătură. De aici, înaintînd puțin tot într-acolo, au săpat două movile de hotar. De aici, mergînd tot spre răsărit, printre pămînturile de arătură, au ridicat două semne între pomenitele moșii numite Vezendiu și Portelec. De acolo, în aceeași parte, între aceleași moșii, acolo unde ⟨hotarul⟩ coboară spre o livadă, la marginea unui deal, au ridicat două semne. De aici, mergînd prin livada aceea tot spre răsărit ⟨și⟩ trecînd prin niște dumbrăvi, lîngă un drum ce face trecerea de la moșia Vezendiu la moșia numită Santău, spre miazăzi, au săpat două semne; de acolo mergînd tot spre răsărit prin acea livadă, deasupra unei moviliţe, zisă Dealul, aflătoare în acea livadă, spre partea de răsărit a unui drum mare au ridicat două semne, și, după cum spun ei, aici se sfîrșesc pomenitele semne de hotar.

Pe lîngă aceasta, prin mijlocirea împăciuitoare a unor oameni cinstiți, sus-zișii Ladislau și Andrei, fiii lui Vitus, și Andrei, fiul lui Gheorghe, precum și Martin, fiul lui Iacob de Portelec, au căzut la învoială asupra celor de mai sus și s-au înțeles pe deplin, fără a se trece sub tăcere faptul că sus-pomeniții fii ai lui Vitus s-au învoit ca o bucată de pămînt din moșiile lor, cuprinsă în pomenita hotărnicire, să fie alipită la moșia amintitului Andrei. La această învoială, mai sus-însemnatul Martin — întrucît îl privea în temeiul dreptului la pătrimea de fiică — și-a dat încuviințarea binevoitoare și învoirea lui, iar pomenitul Andrei s-a legat să se țină statornic de îndatoririle cuprinse în scrisoarea de îndatorire a judelui curții regești; dar amintiții fii ai lui Vitus nu s-au legat prin nici o îndatorire pentru faptul că s-au învoit ca din moșiile lor ⟨să se dea⟩ o parte numitului Andrei, așa precum se spune mai sus.

Spre pomenirea și veșnica trăinicie a acestui lucru, am dat scrisoarea privilegială de față, întărită cu puterea peceții noastre atîrnate și autentice.

Dat în vinerea de după sărbătoarea Arătării fericitului arhanghel Mihail, în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și șapte, pe cînd ființau cu bine chibzuiții bărbați: Petru prepozitul, Benedict lectorul, Ștefan cantorul, locul de custode fiind vacant, și ceilalți domni canonici și magiștri.

Arh. Naț Magh., Dl. (Arh. fam. Károlyi, lăd. 10, nr. 92).
Orig. perg., cu urme de pecete atîrnată.
EDIȚII: *Károlyi*, I, p. 287—289.

---

[1] Astfel în text.
[2] Astfel în orig.; corect: *vie*.
[3] 1 mai.

Ludovic I, regele Ungariei, întărește actul lui Ștefan Bubek, judele curții regale, din 4 martie 1367. În lista demnitarilor între alții: Dominic, episcopul de Cenad *(Chanadiensi)*, Dumitru, episcopul de Oradea *(Varadiensi)*, Dominic, episcopul Transilvaniei *Transsiluano)*, Nicolae, voievodul Transilvaniei *(woyuoda Transsiluano)*.

Arh. Naț. Magh., Dl 34 013.
Transumpt în actul conventului din Lêles din 15 ianuarie 1403.
EDIȚII: *Smičiklas*, XIV, p. 35—36.

235 **1367 mai 26, ⟨Oradea⟩**

Excellentissimo domino eorum, domino Lodouici, dei gracia, illustri regi Hungarie, capitulum ecclesie Waradiensis, oraciones in domino debitas ac devotas.

Litteris magnifici viri, comitis Stephani Bubek, iudicis curie vestre sublimitatis modum et formam iudiciare deliberacionis eiusdem exprimentibus, nobis directas, honore quo decuit receptis, unacum hominibus vestris, Nicolao de Debrew, aule reginalis milite, et magistro Georgio litterato de Barabas, curie vestre maiestatis notario, litteris in premissis insertis et expressis, magistros Bartholomeum, archydiaconum de Kalatha, et Petrum, cantorem ecclesie Budensis, socios et concanonicos nostros, pro testimoniis fidedignos ad contenta litterarum earundem fideliter exequendam transmisissemus. Qui, demum ad nos reversi et per nos requisiti, nobis concorditer retulerunt quod ipsi feria secunda proxima post quindenas festi beati Georgii martyris nunc preteriti, petentibus et volentibus et acceptantibus partibus utrisque, ad facies possessionum litigiosarum seu terrarum filiorum Petri de Wetes accessissent et, licet metas apparentes ipsius terre quatuor aratrorum iuxta continenciam litterarum condam domini Bele regis privilegialium, tunc[1] exhibitarum, ob longinqui temporis spacium emanacionis earundem reperire nequierunt, tamen secundum dicti iudicis curie vestre adiudicacionis formam, iuxta demonstracionem eorundem filiorum Petri, primo ad aquam mortuam nuncupatam pervenissent, ubi metam esse, iidem filii Petri dixissent, deinde ad fossatum quoddam, versus meridionalem plagam et infra pergendo, novam metam invenissent; hinc ad viam Ompud vocatam eundo, penes ipsam quoddam signum m⟨eta⟩le[2] conspexissent; ab hinc ulterius procedendo in campo, unam metam novam et signum antique mete reperissent et tandem, iuxta minorem Balkan, unam metam novam invenissent, que nove mete per ipsos filios Petri a parte ville Gellyenus iuridice in congregacione domini palatini fuissent erecte. El demum ad quandam vallem, Nogbalkan vocatam, perrexissent, ubi iidem filii Petri quendam locum pro meta asseruissent, erga quem locum unam metam novam erexissent et ab hinc in quandam viam, que in villam Dob ducit, transeundo, ad quendam locum prope terram Bezermenthelek nominatam pervenissent, ubi quedam quinque signa ad modum metarum equorum pedibus, ut visum fuisset, conculcata reperissent, ubi unam metam ⟨no⟩vam[2] erexissent. Postremum modicum ad meridionalem partem eundo et ad occidentalem plagam reflectendo, ad quenda locum, quem continencia dictarum litterarum domini Bele regis Che-

rechyes vocabat, accessissent, ubi signum metale iidem filii Petri minime aparens[3] ostendissent, in quo eciam loco alique virge; per quas iidem Cherechyes appelarentur, reperte non fuissent, ubi novam metam erexissent, et deinde ad locum Machgatha eundo, iidem filii Petri signum metale ostendissent. Et cum iuxta cursus metales in dictis litteris privilegialibus contenta ulterius procedere voluissent, iidem filiis Petri ad eorum amonicionem[4] sepul⟨ta⟩tam[2], residuas metas dicte terre, in dictis litteris expressas, ostendere noluissent, a quarum eciam reambulacione ipsos, vicini eorum prohibuissent, quod nullis pacifici essent et quieti, et dixissent eciam prefati filii Petri quod alie terre seu possessiones sue, intra cursus metales dictarum metarum habite, iure hereditario et successorio ipsis forent devolute, que tamen terra sic reambulata multo maioris quantitatis, quam terra quatuor aratrorum appareret evidenter. Et licet Stephanus, filius Andree de dicta Gelly⟨enu⟩s[5], ac iidem filii Pethew et cives de Zathmar, prefata omnia loca metalia, modo premisso reambulata, non iuxta continenciam prefatarum litterarum domini Bele regis, per ipsos filios Petri ostensa fore ,sed in aliis locis, in quibus ostendere possent et valerent, existere asseruissent, tamen ⟨universi⟩[6], propinquiores, vicini et commetanei earundem terrarum reambulatorum et alii nobiles quamplures, exceptis solummodo dictis Stephano, filio Andree, civibus de Zathmar et filiis Pethew, eosdem filios Petri in dominio earundem terrarum, in quibus eciam sata ipsorum filiorum Petri et iobagionum suorum fuissent reperta, existere, fide eorum mediante asseruissent. Ideo, dictas terras eisdem filiis Petri, secundam dicti iudicis curie vestre adiudicacionis formam, statuissent et relinquissent.

Datum feria quarta proxima ante diem Rogacionum, anno domini M^{mo} CCC^{mo} LX^{mo} septimo.

Preaînălțatului lor domn, domnul Ludovic, din mila lui Dumnezeu, vestitul rege al Ungariei, capitlul bisericii din Oradea, cuvenite și cucernice rugăciuni întru Domnul.

Am primit cu cinstea cu care se cuvine scrisoarea măritului bărbat, comitele Ștefan Bubek, judele curții înălțimii voastre, trimisă nouă și arătînd în ea rînduiala și forma hotărîrii sale judecătorești, ⟨și⟩, împreună cu oamenii voștri, Nicolae de Debrew, oștean al curții reginei, și magistrul Gheorghe, diacul de Barabas, notarul curții maiestății voastre, trecuți și arătați în scrisoarea de mai sus, am trimis pe magiștrii Bartolomeu, arhidiaconul de Călata, și Petru, cantorul bisericii din Buda, soții și frații noștri canonici, ca oameni de mărturie vrednici de crezare, spre a îndeplini întocmai cuprinsul aceli scrisori. Aceștia, apoi, întorcîndu-se la noi și fiind întrebați de noi, ne-au spus într-un glas că ei, fiindcă cele două părți i-au cerut, i-au dorit și i-au primit, s-au dus în lunea de după cvindenele sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe[7], acum trecute la fața locului pe moșiile în pricină sau pe pămînturile fiilor lui Petru de Vetiș, și cu toate că nu au putut găsi semne de hotare vădite ale acelui pămînt de patru pluguri, potrivit cuprinsului unei scrisori privilegiale a răposatului domn, regele Bela, înfățișată atunci acolo, din pricina timpului îndepărtat al dării acesteia, totuși, potrivit hotărîrii zisului jude al curții voastre ⟨și⟩ după spusa acelor fii ai lui Petru, au ajuns; mai întîi la o apă numită moartă, unde acei fii ai lui Petru au spus că se află un semn de hotar, apoi îndreptîndu-se spre un șanț, au găsit înspre partea de miazăzi și mai jos, un semn nou de

hotar; de aici, mergînd spre drumul numit Ompud, au zărit lingă acesta un semn de hotar; de aici, mergînd înainte mai departe în cîmp, au găsit un semn de hotar nou și semnul vechiului hotar, și apoi, lîngă Micul Balkan, au găsit un nou semn de hotar, aceste semne noi de hotar au fost ridicate de acei fii ai lui Petru dinspre satul Gilian după lege, în adunarea domnului palatin. Și apoi, ei au mers la o vale numită Marele Balkan, unde acei fii ai lui Petru au spus ‹că se află› un loc pentru semn de hotar, ‹și› în fața acestui loc au ridicat un semn de hotar nou, și de aici, trecînd un drum care duce în satul Doba, au ajuns la un loc lîngă pămîntul numit Bezermentheleke, unde au găsit, călcate în picioarele cailor, după cum s-a văzut, cinci semne în chip de hotare, în care loc au ridicat un semn de hotar nou. În cele din urmă ei au ajuns, mergînd puțin spre miazăzi și întorcîndu-se spre asfințit, la un loc, care se numește, în cuprinsul zisei scrisori a domnului rege Bela, Cherechyes, unde acei fii ai lui Petru au arătat un semn de hotar ce se ivea foarte puțin, și în acest loc nu au fost găsite mlădițe, datorită cărora ei să numească ‹acel loc› Cherechyes, și au ridicat aici un semn nou de hotar, și de aici mergînd la locul ‹numit› Machgatha, acei fii ai lui Petru au arătat un semn de hotar. Și cînd au vrut să meargă mai departe după mersul hotarelor cuprinse în zisa scrisoare privilegială, acei fii ai lui Petru, din pricina urmei ascunse, nu au mai putut, să arate celelalte hotare ale zisului pămînt cuprinse în zisa scrisoare, și vecinii lor le-au făcut opreliște la hotărnicirea acestora, pentru că nu au fost pașnici și liniștiți nicicînd[8], și pomeniții fii ai lui Petru chiar au spus despre celelalte pămînturi sau moșii, avute între mersul hotarelor zisele semne de hotar, trecute lor cu drept de moștenire și de urmași, că totuși acest pămînt hotărnicit astfel se arată neîndoios ‹a fi› cu mult mai mult decît un pămînt de patru pluguri. Și, deși Ștefan, fiul lui Andrei din zisa ‹moșie› Gilian, precum și acei fii ai lui Pethew și orășenii din Satu Mare au spus că toate locurile de hotar de mai sus, hotărnicite în chipul de mai sus, nu au fost arătate de acei fii ai lui Petru potrivit cuprinsului pomenitei scrisori a domnului rege Bela, însă ‹ele› se află, în alte locuri, în care ei sînt în stare și pot să le arate, și pot să se afle, totuși toate rudele, vecinii și megieșii acelor pămînturi hotărnicite și mai mulți alți nobili, afară numai de zișii Ștefan, fiul lui Andrei, de orășenii din Satu Mare și de fiii lui Pethew, au spus pe credința lor că acei fii ai lui Petru se află în stăpînirea acelor pămînturi, în care chiar au fost găsite ogoarele acelor fii ai lui Petru și ale iobagilor lor. De aceea, ei au dat și au lăsat zisele pămînturi în stăpînirea acelor fii ai lui Petru, potrivit adjudecării zisului jude al curții voastre.

Dat în joia dinaintea zilei *Rogationes,* în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și șapte.

Arh. Naț. Magh., Dl. 8 006. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1238.
Transumpt în actul lui Ștefan Bubek, judele curții regale, din 12 iunie 1367, Vișegrad, nr. 239.

---

[1] Urmează un cuvînt ilizibil din cauza îndoiturii documentului, eventual *inibi*.
[2] Lacună de cca 0,25 cm, din cauza îndoiturii documentului; întregit după sens.
[3] Corect: *apparens*,
[4] Corect: *ammonicionem*.
[5] Lacună de cca 0,25 cm, din cauza îndoiturii documentului; întregit pe baza contextului.

[6] Lacună de cca 0,25 cm, din cauza îndoiturii documentului; întregire probabilă.
[7] 10 mai.
[8] Traducere nesigura.

236 — 1367 iunie 3, ⟨Cluj-Mănăștur⟩

Nobili viro et honesto, Petro, viceuoyuode Transiluano, conventus monasterii beatę Marie virginis de Clusmonostra, oraciones in domino sempiternas.

Nos litteras serenissimi principis, domini Lodouici, dei gracia, regis Hungarie, domini nostri, tenoris infrascripti honorifice recepisse in hec verba: ⟨*Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 10 iulie 1366, Alba Iulia, nr. 106*⟩.

Nos enim, secundum series et continencia⟨s ea⟩rundem[1] literarum predicti domini regis, unacum Petro, filio Ladislai de Nadas, homine domini regis, nostrum hominem, videlicet fratrem Nicolaum sacerdotem, de medio nostri ad premissa fideliter peragenda duximus transmittendum. Demum e⟨xi⟩nde[2] ad nos reversi, nobis consona voce retulerunt quod ipsi[3], tercia feria proxima post festum Ascensionis domini, ad metas possessionis Mikus vocate, videlicet ad quendam locum, Zenasfew vo⟨catu⟩m[4], super unum monticulum a parte plage orientis, unde tres metas antiquas reprissent, quarum una sequestrat possessioni Pethlend a parte orientis, secunda meta sequestrat ville Kampnyadzegh similiter a parte orientis et tercia predicte possessioni Mykus a parte plage meridionali, quas scilicet metam Mykus ponendo alias renovassent. Tandem ab hinc procedendo per eundem monticulum versus plagam meridionalem et iuxta antiquam metam in cacumine ipsius monticuli novam metam erigere voluissent, sed ibi, instante, Chamaz, filius Kania, et[5] Ladislaus, filius Thome, nobiles de Kampniadzec[6], ubi per transitum ipsius monticuli plures metas antiquas vidissent, sed oculata, et cum iuxta antiquas metas erigere novas voluissent, predicti nobiles de Kamyadzegh[6] in ereccione ipsarum metarum contradictores extitissent, quos ad octavas festi Penthecostes citassent, comparendi vestri in[7] presencia. Item, ab hinc procedendo versus plagam meridionalem, ubi tr⟨es⟩[2] antiquas metas reperissent, quarum una separat ville Kampnyadheg[6], secunda ville Twr et tercia sequestrat possessioni Mikus adiacentis a parte meridiei, ubi et in quo lo⟨co ipsi⟩[1] Chamaz, filius Kanya[6], et Ladislaus, filius Thome, personaliter astando, ipsas ⟨metas antiquas⟩[8] noviter cumulando, et post hec, ⟨a septentrione⟩[8] prelibate possessionis, predicte ⟨Mi⟩kus[9], item Mich⟨ael, filius J⟩ohannis[10], legitimus procurator magistri Johannis de Twr, similiter veras affirmass⟨et⟩; . . .⟩[11] iuxta villam Mikus metam erigere voluissent, nobiles de Indal, personaliter apparentes, contrad⟨ictore⟩s[4] extitissent ⟨oraculo vive vocis . . .⟩[12] plagam meridiei, ubi sex antiquas metas reperissent, de quibus unam renovassent, circa alias item metas novas cum[13] erigere voluissent, sed predicti nobiles de Indal, contradiccionis velamine obviando, contradictores extitissent et super ipsas metas antiquas instrumenta se habere affirmassent; quos in facie ipsarum metarum[14], scilicet Ladislam, filium Johannis, Nicolaum, filium Petri, Gallum, filium Petri, Luchasium, filium Symonis, Johannem, filium Stephani, et Blasium, filium Petri, ad vestre nobilitatis citassent presenciam, octavas festi Pent-

hecostes pro termino comparendi ⟨...⟩[15] ad plagam orientis ad quendam vallem, Ruhwlg vocatam, in uno nemore a parte meridiei unam novam metam posuissent et tandem procedendo ad occidentem, ubi ⟨...⟩[16] novas metas cursuales a parte ville domini regis ⟨Z⟩entkyral[17] vocate, ubi nullus contradictor apparuisset. Ab hinc, procedendo versus occidentem ad possessionem Kekbik, ubi tres antiquas metas invenissent, quarum una separat ville Zentkyral, secunda possessioni Kekbik a parte occidentis et tercia sequestrat possessioni Mikus, iuxta quam novam posuissent. De inde ivissent supra villam Kekbid[6], ubi unam antiquam metam invenissent, iuxta quam aliam novam erexissent. De inde saliendo ultra rivulum Kekbik, ubi antiquam metam reperissent, iuxta quam novam fecissent. Procedendo ab hinc versus villam Ziluas, ubi tres[5] .antiquas ⟨metas⟩[18] reperissent, iuxta quas ⟨duas⟩[19] renovassent et nobiles de eadem Ziluas vocassent ad locum metarum, ipsi vero uniter[6] neo curassent neque misissent. De inde procedendo versus aquilonem ultra eundem Berch, iuxta unam antiquam metam aliam novam fecissent. Procedendo per ipsum Berch versus aquilonem, perveniendo ad magnam viam, qua venit de possessione Ziluas et tendit ad meridiem, ubi duas antiquas metas invenissent, quarum unam renovassent ex parte ville Mikus. Item procedendo per ipsum Berch versus aquilonem, ubi unam antiquam metam invenisset ⟨quam⟩[4] renovassent[20]. Ab hinc procedendo ad plagam orientem[13], perveniendo ad magnam viam, qua procedit versus Clusuar, et aliam viam tendendo ad occidentem, et inter ipsas duas vias duas antiquas metas invenissent, penes quas alias novas erexissent, pro qua ereccione ipsius mete, duo Olachi contradictores, videlicet Nan et Theodorus, in personis Gregorii, filii ⟨Gregorii⟩[21] de ⟨Chan⟩[21], et Andre, filii Pauli de Ziluas, contradictores extitissent. Tandem accessissent per terras aliquas usque metas domini episcopi et ad capellam nostram Zenthbenedek, plures metas antiquas inter possessiones Mikus, Zelliche et Ziluas reperissent, scilicet in eodem loco prelibati Olachi, in personis predictorum. Gregorii et Andree, similiter contradictores extitissent.

Unde, universos nobiles de Kampniadzeg[6], videlicet Chamaz, filium Kanya, et Ladislaum, filium Thome, item de Indal nobiles superius nominatos, ac Gregorium, filium Gregorii de Chan, Andream, filium Pauli de Ziluas, contra magistros Ladislaum, filium Johannis de Doboka[22], Johannem, filium Petri de Bagath, ac[5] Petrum[5] dictum[5] Herceg[5] de[5] eadem[5], ad vestre nobilitatis citassent presenciam, octavas vero festi Penthecostes partibus coram vobis pro termino assignantes.

Datum tercio die termini prenotati, anno domini M° CCC^{mo} LX^{mo} septimo; commitendo eisdem ut instrumenta ipsorum super ipsas metas in presencia vestri exhibere teneantur in termino antedicto, die ut supra.

⟨*Pe verso, de aceeași mînă:*⟩ Nobili viro et honesto, Petro, vicewoyuode Transiluano, pro magistris Ladislao, filio Johannis de Doboka, Johanne et Petro, dictis[6] Herceg, filiis Petri, filii Mikud bani, de Bagat[6] contra nobiles de Kamiadzeg[6], Indal et Siluas[6], intranominatos, ad octavas festi Penthecostes, citatoria.

Nobilului și cinstitului bărbat, Petru, vicevoievodul Transilvaniei, conventul mănăstirii fericitei Fecioare Maria din Cluj-Mănăștur, veșnice rugăciuni întru Domnul.

Noi am primit cu cinste scrisoarea prealuminatului principe, domnul Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, al cărei cuprins, avînd aceste cuvinte, este scris mai jos: *⟨Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 10 iulie 1366, Alba Iulia, nr. 106⟩.*

Așadar, noi am hotărît, potrivit șirului și cuprinsului acestei scrisori a zisului domn rege, să trimitem, împreună cu Petru, fiul lui Ladislau de Nadăș, omul domnului rege, pe omul nostru, adică pe fratele Nicolae preotul, din mijlocul nostru, spre a împlini întocmai cele de mai sus. Apoi, aceștia, întorcîndu-se de acolo la noi, ne-au spus într-un glas că ei, în marțea de după sărbătoarea Înălțării Domnului[23], ⟨s-au dus⟩ la ⟨semnele⟩ de hotar ale moșiei numite Micuș, anume la un loc numit Fîneața Mare, înspre partea de răsărit, deasupra unei movile, unde au găsit trei semne vechi de hotar, dintre care unul desparte dinspre partea de răsărit moșia Pethlend, al doilea semn de hotar desparte satul Comițîg, tot dinspre partea de răsărit, și al treilea ⟨desparte⟩ moșia Micuș dinspre partea de miazăzi, adică semne pe care le-au înnoit, punînd hotarul moșiei Micuș. Apoi, mergînd de aici înainte spre partea de miazăzi peste aceeași movilă, cînd au vrut să ridice în culmea acelei movile un nou semn de hotar lîngă unul vechi, numaidecît atunci, Chamaz, fiul lui Kania, și Ladislau, fiul lui Toma, nobilii de Comițîg ⟨s-au împotrivit⟩, ⟨iar⟩ cînd au văzut, prin trecerea acelei movile, mai multe ⟨semne⟩ vechi de hotar, dar vădite, și au vrut să ridice lîngă vechile semne de hotar pe cele noi, sus-zișii nobili de Comițîg s-au pus împotrivitori la ridicarea acestor ⟨semne⟩ de hotar, și pe aceștia i-au chemat spre a se înfățișa înaintea noastră la octavele sărbătorii Rusaliilor[24]. De asemenea, mergînd de aici înspre partea de miazăzi, cînd au găsit trei ⟨semne⟩ de hotar vechi, dintre care unul desparte satul Comițîg, al doilea satul Tur și al treilea desparte moșia învecinată Micuș dinspre partea de miazăzi, unde și în care loc, aceiași Chamaz, fiul lui Kania, și Ladislau, fiul lui Toma, fiind înșiși de față, adunînd din nou semnele vechi de hotar . . ., și după aceea, în partea de miazănoapte a pomenitei moșii, sus-zisa Micuș, de asemenea Mihail, fiul lui Ioan, împuternicitul magistrului Ioan de Tur le-a mărturisit la fel ca adevărate; ⟨și cînd⟩ au vrut să ridice un semn de hotar lîngă satul Micuș, nobilii de Indol, fiind înșiși de față, s-au împotrivit prin viu grai. ⟨Apoi au mers⟩ spre partea de miazăzi, unde au găsit șase ⟨semne⟩ de hotar vechi, din care unul l-au înnoit, dar, cînd au vrut să ridice de asemenea ⟨semne⟩ de hotar noi lîngă cele vechi, sus-zișii nobili de Indol s-au împotrivit, stînd împotrivă sub cuvînt de împotrivire, și au spus că ei au acte cu privire la aceste hotare vechi; ⟨și acolo⟩, la aceste semne de hotar, pe aceștia, adică pe Ladislau, fiul lui Ioan, pe Nicolae, fiul lui Petru, pe Gal, fiul lui Petru, pe Luca, fiul lui Simion, pe Ioan, fiul lui Ștefan, și pe Blasiu, fiul lui Petru, i-au chemat înaintea nobleței voastre, ⟨statornicindu-le⟩ ca soroc octavele sărbătorii Rusaliilor[24]. ⟨Apoi⟩ au pus înspre partea de răsărit, la o vale numită Valea Rea, într-o dumbravă înspre miazăzi, un semn de hotar nou; și apoi, mergînd mai departe spre apus, cînd ⟨au ridicat⟩ dinspre satul numit Sîncraiu al domnului rege . . . noi ⟨semne⟩ de hotar de legătură, în care loc nu s-a arătat nici un împotrivitor. De aici, mergînd înainte spre apus, ⟨hotarul ajunge⟩ la moșia Kekbik, unde au găsit trei ⟨semne⟩ de hotar vechi, dintre care unul desparte satul Sîncraiu, al doilea, moșia Kekbik dinspre partea de apus, și al treilea desparte moșia Micuș, lîngă care au pus

⟨un semn de hotar⟩ nou. De aici, au mers deasupra satului Kekbik, unde au găsit un ⟨semn⟩ de hotar vechi, lîngă care au ridicat unul nou. De aici, ⟨hotarul⟩ trecînd peste rîul Kekbik, ⟨în locul⟩ unde au găsit un semn de hotar vechi, lîngă care au făcut unul nou. De aici, mergînd înainte către satul Silvașu, ⟨în locul⟩ unde au găsit trei semne de hotar vechi, lîngă care au făcut din nou două și i-au chemat la locul ⟨semnelor⟩ de hotar pe nobilii din acel ⟨sat⟩ Silvașu; dar ei toți laolaltă nici nu s-au îngrijit ⟨să vină⟩ și nici nu au trimis ⟨pe cineva⟩. De aici, mergînd înainte spre miazănoapte peste același deal, au făcut lîngă un ⟨semn⟩ de hotar vechi unul nou. Mergînd înainte peste acel deal, spre miazănoapte, ⟨hotarul⟩ ajunge la drumul mare, care vine de la moșia Silvașu și se îndreaptă spre miazăzi, unde au găsit două semne vechi de hotar, dintre care pe unul, pe cel dinspre satul Micuș, l-au făcut din nou. De asemenea, mergînd înainte peste acest deal către miazănoapte, unde au găsit un semn vechi de hotar, pe care l-au făcut din nou. De aici, mergînd spre răsărit, ⟨hotarul⟩ ajunge la drumul mare, care merge spre Cluj, și la alt drum, care se îndreaptă spre apus, și între aceste două drumuri au găsit două semne vechi de hotar, lîngă care au ridicat altele noi, ⟨și⟩ la ridicarea acestui hotar s-au împotrivit doi români, anume Nanu și Teodor, în numele lui Grigore, fiul lui Grigore de Cean, și al lui Andrei, fiul lui Pavel de Silvașu. Apoi au mers prin alte pămînturi pînă la hotarele ⟨moșiei⟩ domnului episcop și la capela noastră Sfîntul Benedict, ⟨unde⟩ au găsit mai multe semne de hotar vechi între moșiile Micuș, Sălicea și Silvașu, ⟨și⟩ anume în acel loc, pomeniții români s-au împotrivit de asemenea, în numele sus-zișilor Grigore și Andrei.

De aceea, i-au chemat pe toți înaintea nobleței voastre, ⟨anume⟩ pe nobilii de Comițig, adică pe Chamaz, fiul lui Kania, și pe Ladislau, fiul lui Toma, de asemenea pe nobilii de Indol numiți mai sus, precum și pe Grigore, fiul lui Grigore de Cean, pe Andrei, fiul lui Pavel de Silvașu, împotriva magiștrilor Ladislau, fiul lui Ioan de Dăbîca, a lui Ioan, fiul lui Petru de Bogata, și a lui Petru zis Herceg de aceeași ⟨Bogata⟩, hotărînd părților ca soroc ⟨de înfățișare⟩ înaintea voastră octavele sărbătorii Rusaliilor[24].

Dat în a treia zi a sorocului mai sus-însemnat, în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și șapte; spunîndu-le acelor ⟨oameni⟩ că sînt datori să înfățișeze înaintea voastră la mai sus-zisul soroc, actele lor cu privire la aceste semne de hotar; ⟨dat în⟩ aceeași zi, ca mai sus.

⟨*Pe verso, de aceeași mînă:*⟩ Nobilului și cinstitului bărbat, Petru, vicevoievodul Transilvaniei, ⟨scrisoare⟩ de chemare în judecată la octavele sărbătorii Rusaliilor, pentru magiștrii Ladislau, fiul lui Ioan de Dăbîca, Ioan și Petru ziși Herceg, fiii lui Petru, fiul lui Mikud banul, de Bogata, împotriva nobililor de Comițig, Indol și Silvașu.

Arh. Naț. Magh., *Dl.* 28 744. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/*1366*. Orig., hîrtie, cu rupturi, lacune și mari pete de umezală, urmele peceții nu se văd.

---

1 Rupt cca 1 cm; întregit după sens.
2 Rupt cca 0,25 cm; întregit după sens.
3 Urmează: *primo ad metas possessionis Mykus vocate*, tăiate de aceeași mînă.
4 Rupt cca 0,5 cm; întregit după sens.
5 Scris deasupra rîndului, de aceeași mînă.
6 Astfel în orig.
7 Urmează: *persona*, tăiat de aceeași mînă.

[8] Rupt la îndoitură cca 3 cm; întregit după sens şi pe baza contextului.
[9] Rupt la îndoitură cca 0,5 cm; întregit pe baza contextului.
[10] Rupt la îndoitură cca 1 cm; *întregit pe baza contextului.*
[11] Pată de umezeală cca 1 cm; *întregit parțial după sens.*
[12] Pată(de umezeală cca 2,5 cm; *întregit parțial după sens.*
[13] Lectură probabilă.
[14] Urmează: *citassent*, tăiat de aceeaşi mînă.
[15] Pată de umezeală cca 2,5 cm; trei cuvinte ilizibile.
[16] Pată de umezeală cca 1 cm, cuvînt ilizibil.
[17] Pată de umezeală cca 0,25 cm; întregit pe baza contextului.
[18] Pată de umezală cca 1 cm; întregit după sens.
[19] Pată de umezeală cca 1 cm; întregire probabilă.
[20] Urmează: *ah*, tăiat de aceaşi mînă.
[21] Pată de umezeală cca 1 cm; întregit pe baza contextului.
[22] Urmează: *Petrum*, tăiat de aceeaşi mînă.
[23] 1 iunie ⟨1367⟩.
[24] 13 iunie ⟨1367⟩.

237 **1367 iunie 6, Pécs**

Lodovicus, dei gratia, rex Hungarie, fidelibus suis, conventui de Clusmonustra, salutem et gratiam.

Cum nos, per alias litteras nostras patentes, omnes possessiones hominum olim generationis Zvl, ut dicitur, nostre collationi regie pertinentes, fideli nostro, venerabili in Christo patri, domino Nicolao, episcopo Tvnniniensi, eiusque fratribus et nepotibus nove donationis nostre titulo dederimus et contulerimus perpetuo possidendas, prout in eisdem aliis litteris nostris id plenius continetur, fidelitati vestre firmiter precipiendo mandamus quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente, Nicolaus de Brasso, vel Nicolaus aut Michael, filii Johannis de Sombur, seu Stephanus de Buda, sive Bartholomeus, aliis absentibus, homo noster, ad facies predictarum possessionum, in comitatu de Doboka ubilibet existentium, accedendo, easdem cum omnibus suis utilitatibus et pertinentiis, iuxta suarum metarum verarum et antiquarum cursus, statuat predictis domino Nicolao episcopo et eius fratribus ac nepotibus, premisse nove donationis nostre titulo perpetuo possidendas, si non fuerit contradictum; contradictores vero, si qui furint, citet eos contra ipsos dominum episcopum et suos fratres ac nepotes, in presentiam voyuode nostri Transsilvani, ad terminum competentem, rationem contradictionis eorum reddituros. Et post hec, seriem ipsius statutionis vel nomina contradictorum et citatorum, cum termino assignato, eidem voyuode fideliter rescribatis.

Datum Quinque Ecclesiis, in festo Penthecostes, anno domini Millesimo trecentesimo sexagesimo septimo.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credincioşilor săi ⟨din⟩ conventul din Cluj-Mănăştur, sănătate şi milostivire.

Deoarece noi, prin altă scrisoare a noastră deschisă, am dat şi am hărăzit spre veşnică stăpînire — aşa cum se cuprinde aceasta pe larg în pomenita cealaltă scrisoare a noastră — credinciosului nostru, venerabilului întru Hristos părinte ⟨şi⟩ domn Nicolae, episcopul de Knin, şi fraţilor şi nepoţilor lui în chip de danie nouă a noastră, toate moşiile oamenilor din fostul neam Zyl, ⟨moşii⟩ care ţineau, cum ⟨ni⟩ se spune, de dreptul nostru regesc de danie, punem în vedere şi poruncim cu tărie credinţei voastre să trimiteţi spre mărturie omul vostru

vrednic de crezare, în fața căruia, omul nostru Nicolae de Brașov, sau Nicolae ori Mihail, fiii lui Ioan de Zimbor, sau Ștefan de Buda Veche ori în lipsa celorlalți, Bartolomeu, ducîndu-se la pomenitele moșii, aflătoare oriunde în comitatul Dăbîca, să le treacă în stăpînire pomenitului domn Nicolae, episcopul, și fraților și nepoților lui, după mersul adevăratelor și vechilor lor hotare, împreună cu toate folosințele lor și cu cele ce țin de ele, ca să le stăpînească pe veci în temeiul pomenitei noastre danii noi, dacă nu se va face vreo împotrivire; iar dacă vor fi unii împotrivitori, să-i cheme înaintea voievodului nostru al Transilvaniei la sorocul potrivit, spre a sta față cu acel domn episcop și cu frații și nepoții săi, ca să dea socoteală de împotrivirea lor. Și după acestea, să răspundeți întocmai pomenitului voievod despre felul cum s-a făcut acea dare în stăpînire ⟨a moșiilor⟩ și numele împotrivitorilor și ale celor chemați, și despre sorocul hotărît.

Dat la Pécs, în ziua de Rusalii, în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și șapte.

Bibl. Batthyaneum, Arh. conv. Cluj-Mănăștur, nr. 45.
Transumpt în actul conventului din Cluj-Mănăștur, din 1367 ⟨după iunie 29⟩, nr. 244.
REGESTE: *Tört. Tár*, 1896, p. 722; Beke, *Km. konv.*, p. 29, nr. 44.

238 **1367 iunie 9 (*feria quarta proxima post festum Pentecostes*), ⟨Alba Regală⟩**

Capitlul bisericii de Alba Regală, la cererea magistrului Benedict, canonic al bisericii din Oradea (*Waradiensis*), făcută în numele său, al episcopului de Oradea, Dumitru, precum și al capitlului de acolo, transcrie sub formă de privilegiu scrisoarea sa deschisă din 25 mai 1349.

Arh. Naț. Magh., Dl.
Același act a fost întărit în 1361 decembrie 25 (DRH-C, XI, nr. 71) de către regele Ungariei, Ludovic I.
EDIȚII: *Fejér*, IX/6, p. 146—147.

239 **1367 iunie 12, Vișegrad**

Nos, comes Stephanus Bubek, iudex curie serenissimi principis, domini Lodouici, dei gracia, incliti regis Hungarie, memorie commendamus tenore presencium significantes quibus expedit universis quod Paulus et Laurencius, filii Petri de Wetys, personaliter iuxta continenciam litterarum capituli ecclesie Waradiensis, commisionalium, domino nostro regi ad suum litteratorium preceptum rescriptarum, in octavis festi Epiphanie domini, proxime preteritis, in figura nostri iudicii comparendo contra Johannem et Stephanum, filios Pethew de Zanthow, necnon iudicem, iuratos et universos hospites de Zathmar, primo quasdam tres litteras, duas scilicet domini nostri regis, ac terciam dicti capituli Waradiensis domino nostro regi, ad suum litteratorium mandatum rescriptam, asserentes accionem ipsorum litteris contineri in eisdem, prout per alias litteras nostras exinde confectas edocebamur, nobis presentavit

Quarum unius, videlicet ipsius domini nostri regis littere, in octavis festi Mychaelis archangeli, preteritis, in Temeswar, sub annullari

suo sigillo confecte, discreto viro Valentino, lectori ecclesie Strigoniensis, et magistro Nicolao de Debrew directe, series inter cetera expresserat quod ipse dominus noster rex, referentibus sibi Paulo et Laurencio, filiis Petri de Wetes[1], et Ladislao, filio dicti Pauli, intellexisset quod ipse Valentinus lector et magister Nicolaus, pridem quamplures terras eorum, in quarum dominio ab antiquo usque tunc pacifice et absque molestia perstitissent, per erecciones novarum metarum, Johanni, filio Pethew, et civibus suis regalibus de Zathmar statuissent possidendas, quas tamen terras, iidem Johannes et cives de Zathmar ab ipsis per iuris formam minime reoptinuissent[2], nec in lite processissent cum eisdem in facto terrarum predictarum. Unde, cum ipse dominus noster rex, neminem regnicolorum[3] suorum suo iure absque iuris ordine privare voluisset, fidelitati dictorum magistrorum Valentini lectoris et Nicolai de Debrew precipiens mandasset quatenus, mox habita noticia litterarum suarum premissarum, omni recusacione postergata, ad faciem predictarum terrarum iterato accedere et eas, si, ut premittitur, prefati Johannes et cives a dictis nobilibus iuridice non reoptinuissent[2], nec in facto ipsarum in lite processissent cum eisdem, extunc ipsas terras, abolitis dictis metis erectis, eis restatuerent, partibus premissis, coram sua regia maiestate comparendi et iura earum, si que in eisdem terris se habere sperarent, prosequendi, terminum assignando competentem.

Alterius siguidem littere regalis, secreto suo[4] sigillo consignate, prefato magistro Nicolao de Debrew, iusticiario suo directe, feria secunda proxima ante festum beati Martini confessoris proxime transactum emanate, tenor inter alia denotarat quod ipse dominus noster rex predicto magistro Nicolao de Debrew similiter precepisset, volens omnino quatenus statim visis presentibus dictis litteris suis regalibus, iuxta seriem litteratorii mandati domine regine, matris nostre[5] karissime[1], eidem magistro Nicolao directi, terras Pauli et Laurencii, filiorum Petri de Wetes, quas ipse, videlicet magister Nicolaus, civitati Zathmariensi, in preiudicium privilegialium instrumentorum dictorum filiorum Petri, metatim[6] applicuisse dictis extitisset, eisdem nobilibus, filiis scilicet Petri, secundum tenorem dictorum instrumentorum, coram magistris Ladislao et Georgio, filiis Johannis, filii Bricii de Bator, aut eorum altero, homine suo regio, et testimonio capituli ecclesie Waradiensis annotati, quod per ipsum capitulum ad id, serie dictarum litterarum suarum, transmitti mandasset, restatueret et resignaret ex integro, et ipsos in eorum terris et iuribus pacificos et quietos dimitteret, secundum continenciam litteralium instrumentorum eorundem, favore quolibet prorsus postergato, seriem siquidem premissorum in litteris dicti capituli Waradiensis ipse dominus noster rex sue regie maiestati rescribi demandasset.

Tercie siquidem littere, scilicet predicti capituli Waradiensis prenotati, commissionale domino nostro regi ad suum mandatum mediantibus prescriptis litteris suis momentum[7], rescripcionalis, feria quarta proxima post festum beati Andree apostoli, proxime transactum, confecte, continencia expresserat quod cum ipsum capitulum, iuxta continenciam premissarum litterarum regalium magistro Nicolao de Debrew et eis directarum, ad requisicionem Laurencii, filii Petri de Wetes, unacum magistro Georgio, filio Johannis, filii Bricii de Bator, homine regio, litteris in eisdem expresso, magistrum Bartholomeum, socium et

concanonicum eorum archidiaconumque de Kalatha, ad premissa exequenda duxisset destinandum, demum iidem, ad ipsum capitulum reversi, eidem concorditer retulissent quod ipsi feria quarta[8] proxima post festum beate Katherine virginis, nunc proxime preteritum, ad facies quarundam terrarum usualium infradeclarandarum, magistro Nicolao de Debrew, aule reginalis milite prememorato, convocato[9], accessissent ac cum ipsum magistrum Nicolaum in eo requisivissent utrum edictum regium, mediantibus litteris suis regalibus momentum[7], vellet observare vel ne, idem magister Nicolaus asseruisset, ut seriem litterarum regalium, ut moris est, firmissime vellet observare, ubi idem magister Nicolaus, Paulum et Laurencium, filios Petri, postulasset ut instrumenta eorum super facto predicte terre confecta exhiberent, iuxta quorum instrumentorum seriem ipsam terram eisdem statueret et committeret. Iidem nobiles eidem magistro Nicolao asseruissent quod, si statu pacifico ipsos persistere posset relinquere, extunc ipsa instrumenta ipsorum exhibere presto essent et parati, alioquin nolentes ipsorum adversarios per sua instrumenta informare, ipsa instrumenta exhibere recusarent, sed in termino eis dando, in regis presencia exhibere prompti essent et parati. Idem magister Nicolaus hoc audiens allegasset ut ubi eorum iura existerent, ei demonstrarent, et ab hinc ad unam viam publicam pergendo et per eandem per bonum spacium eundo et paulisper girando, ad unum alveum, Balkan dictum, accessissent et per ipsum alveum supra gradiendo in ambitu eiusdem alvei, Balkan dicti, duas metas de novo erectas reperissent, quarum ereccionibus predicti Paulus et Laurencius ullo ⟨contradiccionis⟩[10] velamine obviassent, et ad hunc agrediendo[11], ad septem metas circa se se contigue erectas, in septem locis existentes devenissent, quasquidem metas idem Paulus et Laurencius, in terra ipsorum usuali erectas fore allegassent; ubi, Johannes, filius Pethew, eosdem nobiles de Wetes, in facto predictarum septem metarum, contradictorie inhibicionis velamine resistendo, prohibuisset. Ab hinc versus possessionem Bogus vocatam eundo, ad unam clausuram, Machgatha vocatam, devenissent, ubi ereccionibus novarum metarum, a parte loci Hathkurthwyl dicti erectarum, iidem Paulus et Laurencius nullo contradiccionis obstacolo institissent, sed in suo statu pacifico sistere permisissent et reliquissent; et ab hinc quaslibet metas de novo erectas, scilicet a predicta clausura, Machgatha dicta, versus partem septentrionalem erectas, in toto iidem Paulus et Laurencius in terra ipsorum usuali erectas fore et easdem, mediantibus instrumentis ipsorum efficacissimis, declarare posse allegassent, et hiis dictis, ereccionibus earundem contradiccionis velamine institissent; ubi, prefatus magister Nicolaus de Debrew in statu pacifico reliquisset et commisisset hoc modo, quod partes predicte, scilicet magistri Johannes et Stephanus, filii Pethew de Zanthow, ac Paulus et Laurencius, filii Petri de Wetes, necnon iudex, iurati et universi hospites de Zathmar, eorum instrumenta, si que haberent super facto predicte terre litigiose confecta, simul, semel et invicem[9] in octavis festi Epiphaniarum domini, tunc venturis, in curia regia exhibere tenerentur.

De hinc, iidem Paulus et Laurencius, filii Petri de Wetes, pro prescriptis eorum instrumentis exhibere assumptis, quasdam litteras privilegiales domini Bele regis, anno dominice incarnacionis M^mo CC^mo trecesimo octavo, regni autem sui anno tercio, confectas, nobis curarant exhibere, declarantes inter cetera quod, cum Moch, filius Baas, de

genere Kuplon, ex una parte, et magister Pete[1], filius Pete, de eodem genere, ab altera, presentibus quibusdam cognatis eorundem, Simone videlicet, filio Andree, Ladislao, filio Iwanche, Pete et Kazimiro, filiis Gregorii, et aliis quampluribus cognatis et commetaneis suis, coram ipso domino Bela rege fuissent constituti, Moch predictus extitisset confessus se vendidisse de terra sua hereditaria, Ekkul nominata, in comitatu Zathmariensi existenti, Pete, magistro antedicto, pro quinque marcis argenti, terram ad usum quatuor aratrorum sufficientem, cum nemore quodam, Peleharazta nominato, iure perpetuo possidendam, omnimodo contradiccionis obstaculo cessante. Mete autem eiusdem, prout idem dominus Bela rex ex confessione parcium percepisset, in eisdem litteris continentur.

Quibusquidem litteris exhibitis et continenciis earundem perlectis, prefati Paulus et Laurencius, filii Petri, asseruerant eo modo, quod prefatus Pethe[1], filius Pethe, predecessor eorum, prefatam terram usui quatuor aratrorum sufficientem, de predicta terra Ekkul excissam, a prefato Moch, filio Baas, fratre suo patrueli, comparasset, et a tempore emanacionis prefatarum litterarum empticionalium ipsi et eorum predecessores semper in pacifico dominio eiusdem terre, prout eandem dicte mete in ipsis litteris privilegialibus domini Belle[1] regis contente circumdarent, extitissent, ipsa eciam terra Ekkul tota, de qua predicta terra empticia fuisset excissa, ac eciam universe alie possessiones et porciones possessionarie predicti Moch, filii Baas, eo quod idem sine herede decessisset, in ipsos tamquam homines generacionis sue devolute fuissent et apud eos haberentur, penes easdem eciam terras seu possessiones condam ipsius Moch, proprias habuissent et haberent possessiones hereditarias, in quarum dominio ipsi similiter pacifice et quiete semper permansissent, de quibusquidem prescriptis terris eorum, empticiis scilicet et hereditariis ac successionis titulo ad eos devolutis, prefati Valentinus lector et Nicolaus de Debrew, modo premisso, magnas particulas terrarum prefatis Johanni et Stephano, filis Pethew, et civibus de Zathmar, per erecciones metarum statuissent.

Quibus perceptis, prefatus Johannes, filius Pethew, pro se personaliter et pro dicto Stephano, fratre suo, cum procuratoriis, litteris capituli Waradiensis, item Georgius litteratus et Johannes, filius Pauli, cives de Zathmar, pro iudice, iuratis et civibus de eadem Zathmar, cum procuratoriis litteris eorundem in nostram exurgentes presenciam, quasdam duas litteras, unam scilicet nostram adiudicatoriam, decimo die octavarum festi beati Jacobi apostoli, proxime preteriti, confectam dictoque capitulo Waradiensi directam, ac aliam eiusdem capituli Waradiensis, domino nostro regi rescriptam, feria quarta proxima post festum beati Andree apostoli, proxime elapsum, emanatam, nobis presentarant. In quarum unius, videlicet ipsius littere nostre adiudicatorie, continencia inter cetera repertum fuerat quod Petrus magnus, filius Johannis, filii Stephani, hospes de Zathmar, pro iudice, iuratis et universitati civium et hospitum civitatis Zathmariensis, cum procuratoriis litteris ipsorum, iuxta continenciam litterarum predicti capituli Waradiensis citatoriarum, in octavis festi beati Jacobi apostoli proxime preteritis, in figura nostri iudicii comparendo contra Johannem et Stephanum, filios Pethew dicti Adas de Zanthow, ex quibus idem Johannes, pro se personaliter et pro ipso Stephano, fratre suo uterino, cum procuratoriis litteris prenotati capituli Waradiensis, coram nobis adhesis-

set, quasdam duas litteras nostras adiudicatorias, sub anno domini Millesimo CCC^{mo} LX^{mo} quarto emanatas predictoque capitule Waradiensi[12] directas, et alia quamplura paria litterarum nostrarum et ipsius capituli Waradiensis rescripcionalium, factum et processum infrascripte cause exprimencium, nobis presentasset, declarantes et exprimencia inter cetera quod, cum primo et principaliter predicti iudex, iurati et hospites Zathmarienses per Petrum de Geych, hominem regium, presente magistro Dominico, socio et concanonico dicti capituli Waradiensis, per ipsum capitulum ad nostram amicabilem peticionem litteratoriam in testimonium dato, ob contradictoriam inhibicionem statucionis quorundam terrarum, Bezermentheleke et Porchogo, alio nomino Malkateleke, vocatarum, ut dicitur, ad ipsam civitatem pertinencium, contre se in regiam presenciam ad tercium terminum citari fecissent; ipsaque causa coram nobis diversi modi protelata et demum ad instrumentalem exhibicionem per ipsos filios Pethew, eo quod dictam terram Bezermentheleke ad possessionem eorum Doob, predictam, autem alteram terram, Porchogo, ad aliam possessionem ipsorum, Amoch nuncupatam, pertinentem asseruissent super factis earundem possessionum, Doob et Amoch vocatarum, faciendam deventa, et ipsa instrumentalia exhibicione diucius coram nobis ventillata, tandem prescripti filii Pethew pro predictis exhibere assumptis instrumentis quasdam litteras privilegiales serenissimi et magnifici principis, domni Lodouici, dei graca, incliti regis Hungarie, domini nostri, sub anno domini M^{mo} CCC^{mo} quinquagesimo septimo, quinto Nonas Mai, regni autem sui anno sedecimo confectas, quoddam privilegium domini Karoli, genitoris sui karissimi[1], pridem similiter regis Hungarie, felicis recordacionis, in anno domini M^{mo} CCC^{m} decimo nono, septimo Idus Octobris, regni autem sui anno similiter decimo nono emanatum, tenorem aliarum litterarum suarum patencium in Temeswar, quinta feria proxima post festum Passce domini, anno eiusdem Millesimo CCC^{mo} decimo septimo confectarum, de verbo ad verbum transscribens et confirmans, transsumptive in se habentes et confirmantes, nobis demonstrassent, declarantes inter cetera quod idem dominus Karolus rex, consideratis fidelitatibus fideliumque serviciorum meritis magistri Pethew, filii Stephani, comitis Zathmariensis, in eisdem litteris declaratis, inter alias possessiones Beke, filii Thome, sui infidelis, possessiones seu villas eiusdem Beke, Doob et Amoch vocatas, in comitatu Zathmariensi existentes, ab eodem Beke aufferendo, eidem magistro Pethew, cum omnibus earum utilitatibus et pertinenciis dedisset et contulisset perpetuo possidendas.

Quibusquidem litteris exhibitis et revisis, quia annotati cives et hospites prefatas terras litigiosas, terras usuales ipsius civitatis Zathmariensis existere et se ab eo tempore, cuius memoria non extaret, semper in pacifico dominio dictarum terrarum fuisse et tunc esse, predicti vero filii Petew[1], eandem terram Byzermentelek[1] similiter terram usualem prefate possessionis eorum Doob, inter eandemque terram Byzermentelek[1] et civitatem predictam terram seu possessionem quorundam nobilium adiacere, prelibatam vero aliam terram, Porchogo, alio nomine Malkatheleke[1] nuncupatam terram usualem dicte possessionis eorum Amoch esse, ac intra cursus metales eiusdem Amoch adiacere, dictumque patrem ipsorum et se a tempore collacionis ipsarum possessionum Doob et Amoch vocatarum, per dictum dominum Karolum regem ipsi patri eorum facte, similiter in pacifico dominio ipsarum terrarum exti-

tisse contrariose allegassent, premisse autem littere privilegiales predictas terras litigosas in nullo contigissent, nec eciam mete dictarum possessionum Dob[1] et Amoch in eisdem litteris privilegialibus contente fuissent; dicte vero partes, nobis iuridice requirentibus, nulla metalia instrumenta in factis dictarum possessionum et civitatis habere allegassent.

Ideo, nos ad reambulacionem metarum predicte terre Porchogo, a parte ipsarum civitatis et possessionis Amoch, iuxta ostensionem earundem parcium fiendam, statucionemque et separacionem iurium parcium, si partes in ipsis reambulacionibus et demonstracionibus metarum concordes fierent, revisionemque huius cuius partis mete ostense ipsam terram includerent vel excluderent, ac si mete per ipsos cives dimensurando[9] ad ipsam civitatem dictam terram annecterent, inquisicionemque in eo cuius partis mete ostense veriores et rectiores existerent et quispiam parcium earundem in dominio dicte terre Porchogo usque tunc extitisset, et quę parcium ipsam usus fuisset et ad cuius partis possessionem pertinens existeret, ac de eo utrum prefata terra Bezermenteleke[1] terra usualis ipsius civitatis esset et existeret, ipsique hospites de Zathmar, ab eo tempore cuius memoria non extaret, semper in pacifico dominio dicte terre Bezermenteleke[1] fuerint et existerent, aut eadem terra usualis terra dicte possessionis Dob[1] fuerit et existeret, dictique Pethew et filii sui, a tempore collacionis predicte possessionis Dob[1], in pacifico eiusdem terre dominio extiterint et existerent, revisionemque huius utrum eadem terra intra metas eiusdem possessionis Dob[1] adiaceret, a vicinis et commetaneis, comprovincialibus nobilibus et aliis cuiusvis status et condicionis hominibus, faciendas, prenominatas partes, cum magistro Nicolao de Debrew, aule reginalis milite, de curia regia ad hoc specialiter transmisso, homine regio, et testimonio predicti capituli Waradiensis, destinassemus, et seriem omnium premissorum, per idem capitulum ad deputatum terminum, domino nostro rege fideliter rescribi petivissemus; demum ipsa nostra iudiciaria sentencia, ut ex serie premissarum litterarum dicti capituli Waradiensis super hiis rescripcionalium reperta fuisset, effectui mancipare requivisset.

Quibusquidem litteris exhibitis et revisis, cum nos seriem et processum premissorum serenissime principisse, domine Elizabet, regine Hungarie, domine nostre, suo modo enarrassemur, ipse domina nostra regina volens tam predictos nobiles quam ipsos cives suos in perpetua et pacifica possessione permittere, permanere, eandem eciam dominam nostram reginam, tam dictus procurator ipsorum civium, quam eciam predictus Johannes, filius Pethew, sua et dicti Stephani, fratris sui, in personis, vigore procuratorie annotato, ad id instantissime postulassent, ipsa itaque domina regina, parcium peticiones instantissimas diligenter considerans, nobis, presentibus eisdem partibus sponte acceptantibus, commisisset ut magister Valentinus, lector ecclesie Strigoniensis, ac Nicolaus de Debrew, aule sue reginalis miles, homines regii de curia regia ad id specialiter destinati, presente homine dicti capituli Waradiensis, in ecclesia eorum simplici canonica maiori dignitate prefulgentem, in quindenis festi Nativitatis beate virgins, tunc venturis, modo infrascripto ad faciem dictarum civitatis, possessionum et terrarum litigiosarum accedendo, easdemque reambulando ubicumque, constinenciosa deliberacione prehabita, metas earundem, secundum antiquos cursus

et veras distincciones earum, esse decernerent, disponerent et elevare dicerent tales metas, contradiccione ipsarum parcium et aliorum quorumlibet non obstante, nam factum premissum nequaque quospiam alios attingere dinosscebatur, nec quispiam alter in longinca[1] ventillacione cause annotate se intromiserat, tamen in eandem apponeret et elevaret, iura parcium possessionariarum per ipsas metas distincte, cum omnibus earum utilitatibus et pertinenciis universis perpetuo possidenda, tenenda et habenda eisdem partibus et earum posteritatibus statuendo, que omnia ipse partes benivole annuissent nostri in presencia, et ea omnino inter ipsas et earum heredes ac successores perpetuo et irrevocabiliter et irrefragabiliter observare et in nullo de eisdem resilire velle firmiter assumpissent. Et quia ad premissa peragenda dicti regii et ipsius capituli Waradiensis homines necessario fuissent destinandi, ideo amiciciam dicti capituli Waradiensis eidem litteratoris scribendo petivissemus reverenter, quatenus ipsorum mitterent hominem simplici canonica maiori dignitate prefulgentem, pro testimonio fidedignum, coram quo, iidem homines regii in dictis quindenis festi Nativitatis virginis gloriose et aliis diebus subsequentibus ad id sufficientibus, ad faciem dictarum civitatis Zathmariensis et possessionum Dob[1] et Amoch vocatarum, necnon terrarum Bezermenteleke[1] et Porchogo, alio nomine Malkatelke[1], nominatarum, vicinorum et commentaneorum suorum legittimis convocacionibus factis, et ipsis ac partibus vel earum legittimis procuratoribus presentibus, accedendo, premissas possessionariam reambulacionem, statucionem et séparacionem, metarumque ereccionem facerent, et exequerentur omnino[9] modo prenotato. Et post hec, omnium harum seriem, ut fieret expediens, ad octavas festi beati Mychaelis archangeli similiter tunc affuturi, domino nostro regi fideliter rescriberet capitulum Waradiense prenotatum.

In alterius vero littere, videlicet ipsius capituli Waradiensis, domino nostro regi super premissis rescripte, tenore, inter omnia alia adinventum extiterat quod ipsum capitulum Waradiense, predictis litteris nostris adiudicatoriis, honore quo decuisset, receptis, unacum hominibus regiis, videlicet discreto viro, magistro Valentino, lectore ecclesie Strigoniensis, filio condam Johannis bani, capellano reginali, ac magistro Nicolao de Debrew, aule sue reginalis milite, de curia regia ad id specialiter transmissis in eisdem litteris nostris insertis, discretum virum, dominum Petrum, prepositum ecclesie eorum, pro testimonio fidedignum ad premissa exequenda duxissent destinandum; qui, demum ad ipsum capitulum reversi, eidem concorditer retulissent quod ipsi in predictis quindenis festi Nativitatis beate virginis proxime preteritis et aliis diebus immediate subsequentibus, ad id aptis, ad possessionem Bezermenteleke vocatam, vicinis et commentaneis eiusdem universis legittime convocatis, cuius sessio, in modio campi, ubi quedam fossata antiqua apparuissent fore dicta fuisset, accesissent et cum inter possesionem Sadan vocatam, filiorum Pethew predictorum et terram Bezermen[1] metas erigere incepissent, Johannes, filius Georgii, de altera Sadan, eos prohibuisset, asserendo ipsam terram, in qua ipse mete principales erigerentur, ad suam possessionem Sadan pertinere, et cum iidem homines regii et ipsius capituli Waradiensis requisivissent quod aratra ibi existencia usui quorum pertinerent, reperissent ipsa aratra fore iobagionum filiorum Pethew prenotatorum, qua consideracione ipsas metas erexissent, et sic ulterius ad occidentam transeundo, inter ipsas possessiones

Sadan et Dob[1], filiorum Pethew predictorum, usque ad locum Hethkurthwel[1], iuxta fluvium Nogbalkan habitum, metas in eisdem litteris capituli Waradiensis declaratas erexissent. Ad ipsum vero locum Hethkurthwel[1] perveniendo, cum a magistris Paulo et Laurencio, filiis Petri de Wetes, iidem regii et dicti capituli Waradiensis homines petivissent ut aut metas an instrumentum litterale eis ostenderent, quibus visis, ulterius metas valerent erigere et ipsam terram Bezermen[1] a possessione seu possessionibus eorum valerent separare, iidem nobiles respondissent quod ipsi a nemine in iudicium essent attracti, nec iudiciaria ad hoc, ut ipsi metas suas ostenderent vel exhiberent instrumenta essent coacti, verum eciam iniustis metis tunc erectis alique essent, que in eorum possessionibus erecte extitissent, et, si aliquis vellent ostendere, nec presumpmerent[1] propter multitudinem civitatensium armatorum, et, si eorum prohibicionem vellent parere, eosdem regios et dicti capituli Waradiensis homines ab ulteriori metarum ereccione prohiberent et prohibuissent. Et quia dicte littere nostre expressissent quod nullius contradiccionum parerent in ereccionibus metarum predictarum ideo ipsi eorum prohibicioni non consensissent, sed, ut eis constienciose visum fuisset, iuxta recaptivacionem civitatis Zathmariensis ymo[1] remissius, nam ipsa civitas villam Pauli, filii Petri, et nobilium predictorum, Gyulwez vocatam, intra metas ipsius terre Bezermen[1] consistere allegassent, metas in eisdem litteris dicti capituli Waradiensis seriatim contentas et expressas erexissent.

Quarum litterarum exhibicionibus factis, prescriptis partibus sibi utrumque iuris equitatem per nos in premissis impartiri postulantibus, quia annus emanacionis prescriptarum litterarum ipsius domini Bele regis privilegialium tempus prescripcionis, tam ex parte regie serenitatis, quam ex parte ecclesie et nobilium, dudum transscendisse ex serie earundem litterarum apparuerat, dicti vero Paulus et Laurencius, filii Petri de Wetes, se et eorum predecessores, a tempore emanacionis predictarum litterarum domini Bele regis empcionalium, semper in pacifico dominio eiusdem terre empticie, quatuor aratrorum de dicta Ekkul excisse, sub prescriptis metis in eisdem litteris privilegialibus domini Bele regis contentis, ac eciam totius eiusdem terre seu possessionis Ekkul in eos, modo iamdicto, successive devolute, necnon aliarum propriarum terrarum seu possessionum eorum hereditariarum penes easdem adiacencium existere et fuisse, sed prefatos regios et predicti capituli Waradiensis homines, tempore premisse possessionarie reambulacionis inter predictos iudicem, iuratos et cives de Zathmar, ab una, et inter prefatos filios Pethew de Zanthow, parte ab altera, modo pretacto facte, magnas particulas de dictis eorum possessionibus et iuribus possessionariis, in quibus usque nunc pacifice perstitissent, addicta possesionaria iura eorundem, civ⟨itatis⟩[13] et filiorum Pethew, occupatas, sed tandem iuxta premissum regium mandatum per eosdem ipsis restitutas fuisse, allegarant.

Ideo, unacum prelatis, baronibus ac regni proceribus et nobilibus nobiscum tunc iudiciali tribunale consedentibus, commiseramus iudicantes ut prefati magistri Valentinus, lector ecclesie Strigoniensis, capellanus reginalis, et Nicolaus de Debrew, aule eiusdem reginalis maiestatis miles, necnon Georgius de Barabas, curie regie notarius, homines regii, sub testimoniis predictorum dominorum Petri prepositi et Bartholomei, archydiaconi de Kalata[1], sociorum et concanonicorum dicti ca-

pituli Waradiensis, vel, si iidem aut alterius eorum aliquo casu interveniente adesse nequirent, tunc aliorum testimoniorum eiusdem capituli Waradiensis, in dicta ecclesia eorum simplici canonicatu maiori dignitate prefulgencium, quequidem testimonia per idem capitulum serie aliarum litterarum nostrarum ad id amicabiliter transmitti postularamus, feria tercia proxima post festum Passce domini, tunc venturum, et aliis diebus subsequentibus, ad facies prescriptarum possessionum seu terrarum, titulis scilicet, empticio, succesorio et hereditario dictos filios Petri de Wetes contingencium, vicinis et commetaneis earundem universis legittime convocatis, et partibus vel earum legittimis procuratoribus presentibus, ac⟨ceden⟩do[13], primo prefatam terram quatuor aratrorum empticiam, prescriptis metis, in litteris privilegialibus dicti domini Bele regis, inibi per ipsos filios Petri de Wetes vel eorum legittimum procuratorem in specie exhibendis, contentis, inclusam, per metas et cursus metales in eisdem contentas et expressos, si eedem apparenter inveniri possent, vel si ipse mete et cursus metarum apparenter inveniri nequirent, tunc iuxta demonstracionem ipsorum filiorum Petri vel eorum legitimum procuratorem, semper tamen ad illas partes et loca ad quas et que dictum privilegium cursus ipsarum metarum denotaret tendendo, demum vero ceteras terras seu possessiones eorundem filiorum Petri de Wetes, iure successorio et herditario ipsos contingentes, iuxta eorundem vel procuratoribus, ipsorum ostensionem, a parte prefate terre Bezermen reambularent, qua reambulacione facta, terras seu possessiones in quarum dominio ipsos filios Petri de Wates, tam intra metas et cursus metales in dictis litteris privilegialibus ipsius domini Bele regis contentos, titulo ipsius empcionis, quam extra cursus earundem metarum, titulo prescripte generacionalis successionis et hereditario esse et extitisse reperierint, novarum metarum ereccionibus ab aliorum iuribus sequestrando, statuerent et commiterent eisdem filiis Petri de Wetes perpetuo possidendas, metas in predicta reambulacione intra metas ipsorum filiorum Petri erectas destruendo, contradiccione prefatorum iudicis, iuratorum et civium, ac filiorum Pethew et aliorum quibuslibet non obstante; aliis terris seu possessionariis iuribus, in quorum dominio ipsi Paulus et Laurencius, filii Petri, n⟨on e⟩xistere[13] dinosscerentur, sive ipsas eedem mete in dicto privilegio domini Bele regis conscripte includerent vel excluderent, eisdem iudici, iuratis et civibus de Zathmar aut filiis Pethew, aut cui parcium earundem de iure congruerent similiter perpetuo remanentibus[9], si vero aliqua parcium earundem aliquod ius se in terris et possessionariis iuribus, modo premisso, alteri parti statutis et commissis seu statuendis habere speraret, facta ipsa statucione, dum vellet exequeretur iuris ordine mediante. Et post hec, omnium premissorum seriem, ut fierit opportunum, cum cursibus metarum, ad octavas festi beati Georgii martyris, similiter tunc affuturas, domino nostro regi fideliter scribet[1] capitulum Waradiensis ecclesie prenotatum.

Tandem octavis festi Asscensionis domini occurentibus, Ladislaus, filius predicti Pauli, pro eisdem Paulo et Laurencio, filiis Petri de Wetes, cum procuratoriis litteris dicti capituli Waradiensis, ab una, item Petrus magnus, civis de dicta Zathmar, pro se personaliter et pro iudice, iuratis ac civibus de eadem, cum procuratoriis litteris eorundem, parte ab altera, nostrum iudiciarium adeundo conspectum, quasdam litteras memorati capituli Waradiensis super premisso rescriptas nobis presen-

tavit, hunc tenorem continentes: ⟨*Urmează actul capitului din Oradea, din 26 mai 1367, nr. 235*⟩.

Quarum litterarum exhibicionibus factis et perlectis continenciis earundem, quia prefate terre, in quarum dominio, ⟨ut⟩[14] premittitur, prefati filii Petri de Wetes reperti extiterunt, per premissas metas et metales cursus iuxta seriem premissi metalis privilegii ab ipsa terra Bezermenteleke vocata separate iuxta nostram premissam iudiciariam commissionem, ipsis filiis Petri per prenominatos regios ⟨et⟩[14] dicti capituli Waradiensis homines statute extitisse, ex serie earundem litterarum ipsius capituli Waradensis rescripcionalium reperiebatur; ideo, unacum prelatis baronibus et regni proceribus nobiscum tribunale iudiciali consedentibus, prefatas terras, per prescriptas metas et metales cursul a predicta terra Bezermenteleke separatas, sub eisdem metis et metarum limitacionibus, annotatis filiis Petri de Wetes eorumque heredibus et successoribus universis eo iure, quo s⟨ibi⟩[14] dinosscuntur pertinere, relinquimus et commissimus perpetuo possidere, tenere pariter et habere, salvis iuribus alienis.

In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam, presentes eisdem filiis Petri concessimus litteras nostras privilegiales, pendentis autentici sigilli nostri munimine roboratas.

Datum in Wyssegrad, decimo die octavarum festi Asscensionis domini predictarum, anno eiusdem Milesimo CCC^{mo} LX^{mo} septimo prenotatis.

Noi, comitele Ștefan Bubek, judele curții prealuminatului principe, domnul Ludovic, din mila lui Dumnezeu, măritul rege al Ungariei, prin cuprinsul ⟨scrisorii⟩ de față dăm de știre și facem cunoscut tuturor carora se cuvine că, înfățișîndu-se înșiși înaintea cercetării noastre judecătorești, Pavel și Laurențiu, fiii lui Petru de Vetiș, la octavele sărbătorii Botezului Domnului[15], de curînd trecute, potrivit cuprinsului scrisorii capitlului bisericii din Oradea, trimisă ca răspuns domnului nostru rege la porunca sa scrisă, împotriva lui Ioan și a lui Ștefan, fiii lui Pethew de Santău, ca și împotriva judelui, juraților și tuturor oaspeților din Satu Mare, ne-au înfățișat mai întîi trei scrisori, ⟨și⟩ anume două ale domnului nostru rege și a treia, a zisului capitlu din Oradea, trimisă ca răspuns domnului nostru rege la porunca sa scrisă, spunînd ca pîra lor este cuprinsă în acele scrisori, după cum am fost înștiințați printr-o altă scrisoare a noastră întocmită după aceea.

În cuprinsul uneia dintre acestea, anume al scrisorii acelui domn al nostru rege, întocmită sub pecetea sa inelară la octavele care au trecut ale sărbătorii arhanghelului Mihail[16], la Timișoara, trimisă chibzuitului bărbat Valentin lectorul bisericii din Strigoniu, și magistrului Nicolae de Debrew, se arăta între altele că acel domn al nostru rege a înțeles din cele spuse lui de Pavel și Laurențiu, fiii lui Petru de Vetiș, și de Ladislau, fiul zisului Pavel, că acel Valentin lectorul și magistrul Nicolae au dat, mai demult, lui Ioan, fiul lui Pethew, și orășenilor săi regești din Satu Mare prin ridicări de noi hotare, spre a le stăpîni, mai multe pămînturi ale lor, în stăpînirea cărora dăinuiau din vechime și pînă atunci în liniște și fără supărare; totuși aceia, Ioan și orășenii din Satu Mare, nu au dobîndit deloc aceste pămînturi de la acei ⟨pîrîși⟩ pe calea legii și nici nu au ajuns cu ei la pricină în privința sus-ziselor pămînturi. Așadar, întrucît acel domn al nostru rege nu a vrut să lipsească pe nici unul din locuitorii săi de dreptul său și fără rînduiala dreptății, ⟨de

aceea⟩ a pus în vedere și a poruncit credinței zișilor magiștri, Valentin lectorul și Nicolae de Debrew ca, îndată ce s-a luat la cunoștință de scrisoarea lui de mai sus, fiind înlăturată orice îndoială, să se ducă a doua oară la fața locului pe sus-zisele pămînturi și, dacă, după cum se spune, pomeniții Ioan și orășenii ⟨din Satu Mare⟩ nu le-au primit de la zișii nobili în chip legiuit și nici nu au ajuns cu ei în pricină în privința lor, atunci să le treacă din nou în stăpînirea lor, ștergînd zisele hotare ridicate, și să dea acelor părți de mai sus un soroc potrivit pentru a se înfățișa înaintea maiestății sale regești, spre a-și urmări drepturile lor, dacă au nădejdea că ei ar avea în acele pămînturi.

Într-adevăr, cuprinsul celeilalte scrisori regești, însemnată cu pecetea sa de taină, dată în marțea de dinaintea sărbătorii fericitului Martin Mărturisitorul[17], de curînd trecută, ⟨și⟩ trimisă pomenitului magistru Nicolae de Debrew, împărțitorul său de dreptate, arăta între altele că acel domn al nostru rege a poruncit de asemenea sus-zisului magistru Nicolae de Debrew, vrînd într-un cuvînt ca, îndată ce va vedea zisa scrisoare regească de față și potrivit cuprinsului poruncii scrise a doamnei regine, preascumpa ⟨sa⟩ mamă, trimisă acelui magistru Nicolae, să dea din nou în stăpînire și să lase pe de-a întregul acelor nobili, adică fiilor lui Petru, pămînturile lui Pavel și Laurențiu, fiii lui Petru de Vetiș, — anume pe care el, magistru Nicolae, le dăduse, din hotar în hotar, orașului Satu Mare, în dauna scrisorii privilegiale a zișilor fii ai lui Petru — potrivit cuprinsului ziselor acte, în fața magiștrilor Ladislau și Gheorghe, fiii lui Ioan, fiul lui Bricciu de Bator, sau a unuia dintre ei, omul său regesc, și a omului de mărturie al sus-însemnatului capitlu al bisericii de Oradea, pe care poruncise, prin cuprinsul zisei scrisori, să fie trimis de acel capitlu la aceasta, și să-i lase pe ei pașnici și liniștiți în pămînturile și drepturile lor, potrivit cuprinsului actelor lor scrise, lăsînd la o parte orice părtinire; și apoi, acel domn al nostru rege a cerut ca desfășurarea celor de mai sus să-i fie făcută cunoscută în scris maiestății sale regale în scrisoarea zisului capitlu din Oradea.

Iar cuprinsul celei de-a treia scrisori, anume a sus-zisului numit capitlu din Oradea, de răspuns, ⟨trimisă⟩ domnului nostru rege la porunca sa pusă în vedere prin mijlocirea sus-zisei sale scrisori, întocmită în miercurea de după sărbătoarea fericitului apostol Andrei[18], ce a trecut de curînd, arăta că, întrucît capitlul — potrivit cuprinsului scrisorii regești de mai sus, trimisă, la cererea lui Laurențiu, fiul lui Petru de Vetiș, magistrului Nicolae de Debrew și lui — a hotărît ca, împreună cu magistrul Gheorghe fiul lui Ioan, fiul lui Bricciu de Bator, omul regelui, arătat în acea scrisoare, ⟨să trimită⟩ pe magistrul Bartolomeu, soțul și fratele lor canonic și arhidiacon de Călata, spre a împlini cele de mai sus; apoi, aceștia, întorcîndu-se la acel capitlu, le-au spus într-un glas că ei, chemîndu-l pe sus-pomenitul magistru Nicolae de Debrew, oștean al curții reginei, s-au dus în vinerea de după sărbătoarea fericitei fecioare Ecaterina[19], de curînd trecută, la fața locului pe acele pămînturi de folosință scrise înăuntrul ⟨actului⟩, și cînd l-au întrebat pe acel magistru Nicolae dacă vrea sau nu să păzească porunca regească dată prin mijlocirea scrisorii regești, acel magistru Nicolae a spus că vrea să păzească cu strășnicie, după cum este obiceiul, cuprinsul scrisorii regești, în care loc, acel magistru Nicolae a cerut de la Pavel și Laurențiu, fiii lui Petru, să înfățișeze actele lor întocmite cu privire la sus-zisul pămînt, ca, potrivit cuprinsului actelor lor, să le dea lor în stăpînire și să le stator-

nicească acel pămînt. Acei nobili i-au spus acelui magistru Nicolae că, dacă el ar putea să-i lase să rămînă în stare pașnică, atunci ei ar fi gata și pregătiți să înfățișeze acele acte ale lor; altfel, refuză să înfățișeze acele acte ale lor, nevrînd să înștiințeze pe potrivnicii lor de actele lor, dar ei sînt gata și pregătiți să le înfățișeze înaintea regelui la un soroc dat lor. Auzind aceasta, acel magistru Nicolae a spus că ei să-i arate unde se găsesc drepturile lor; și de acolo, îndreptîndu-se spre un drum obștesc și mergînd pe el o bună bucată și cotind puțin, au ajuns la o vale numită Balkan, și înaintînd prin această vale, au găsit la cumpăna acelei văi numite Balkan, două semne de hotar ridicate din nou, la ridicările cărora, sus-zișii Pavel și Laurențiu nu s-au ridicat împotrivă sub cuvînt de împotrivire, și mergînd de acolo au ajuns la șapte semne de hotar aflătoare în șapte locuri, ridicate aproape una lîngă alta, despre care, acei Pavel și Laurențiu au spus că aceste semne de hotar au fost ridicate pe pămîntul lor de folosință; în acest loc, Ioan, fiul lui Pethew, i-a oprit pe acei nobili de Vetiș, împotrivindu-se sub cuvînt de opreliște și împotrivire în legătură cu ⟨ridicarea⟩ sus-ziselor șapte semne de ho ar. De aici, mergînd spre moșia Boghiș, ei au ajuns la un stăvilar numit Machgatha, unde acei Pavel și Laurențiu nu au pus stavilă sub cuvînt de împotrivire la ridicările noilor semne de hotar ridicate dinspre locul zis Șase Peri, ci au îngăduit să rămînă și i-au lăsat în starea lor pașnică; și de aici, acei Pavel și Laurențiu au spus că ei pot să dovedească prin mijlocirea unor acte ale lor foarte temeinice că oricare semn de hotar ridicat din nou, anume dinspre sus-zisul stăvilar numit Machgatha spre partea de miazănoapte, a fost ridicat întru totul pe pămîntul lor de folosință, și acestea fiind zise, ei s-au ridicat împotrivă sub cuvînt de împotrivire ridicărilor acelor ⟨semne de hotar⟩; în acest loc, pomenitul magistru Nicolae de Debrew i-a lăsat și i-a statornicit în pașnică stare, în așa fel că sus-zisele părți, adică magiștrii Ioan și Ștefan, fiii lui Pethew de Santău, și Pavel și Laurențiu, fiii lui Petru de Vetiș, precum și judele, jurații și toți oaspeții din Satu Mare să fie datori să înfățișeze în același timp, dintr-o dată și unul cîte unul, la octavele sărbătorii Botezului Domnului[15], ce vor veni atunci curînd, la curtea regească, actele lor, dacă le-ar avea întocmite cu privire la sus-zisul pămînt în pricină.

Apoi, acei Pavel și Laurențiu, fiii lui Petru de Vetiș, s-au îngrijit să înfățișeze drept acte ale lor sus-scrise, pe care s-au legat să le înfățișeze, o scrisoare privilegială a domnului rege Bela, întocmită în anul de la întruparea Domnului o mie două sute treizeci și opt, iar în al domniei sale în al treilea an, arătînd între altele că, pe cînd Moch, fiul lui Baas din neamul Kuplon, pe de o parte, și, pe de altă ⟨parte⟩, magistrul Pete, fiul lui Pethe, din același neam, fiind de față unele rude ale lor, anume Simion, fiul lui Andrei, Ladislau, fiul lui Iwancha, Pete și Cazimir, fiii lui Grigore, și multe alte rude și megieși ai lor, s-au înfățișat înaintea acelui domn rege Bela, sus-zisul Moch a mărturisit că el a vîndut sus-zisului magistru Pete, pentru cinci mărci de argint, ⟨o bucată⟩ din pămîntul său de moștenire numit Ekkul, aflător în comitatul Satu Mare, pămînt îndestulător pentru folosul a patru pluguri, împreună cu o dumbravă numită Peleharazta, spre a o stăpîni pe veci, fără a se ivi stavila împotrivirii de orice fel. Iar semnele de hotar ale acelui ⟨pămînt⟩ sînt cuprinse în acea scrisoare, după cum acel domn rege Bela a aflat din mărturisirea părților.

Înfățișîndu-se aceste scrisori și citindu-li-se cuprinsul, pomeniții Pavel și Laurențiu, fiii lui Petru, au răspuns astfel că pomenitul Pethe,

fiul lui Pethe, înaintaşul lor, a cumpărat de la pomenitul Moch, fiul lui Baas, vărul său, pomenitul pămînt îndestulător pentru folosul a patru pluguri, despărţit din sus-zisul pămînt ⟨numit⟩ Ekkul, şi, din vremea dării pomenitei scrisori de cumpărare, ei şi înaintaşii lor s-au aflat întotdeauna în paşnica stăpînire a acelui pămînt, după cum sus-zisele semne de hotare cuprinse în acea scrisoare privilegială a domnului rege Bela înconjoară acel ⟨pămînt⟩, ba chiar întreg acel pămînt ⟨numit⟩ Ekkul, din care a fost despărţit sus-zisul pămînt de cumpărătură, şi chiar toate celelalte moşii şi sus-zisele părţi de moşii ale lui Moch, fiul lui Baas, prin faptul că el a murit fără moştenitor, au fost trecute lor ca oameni ai neamului său, şi ţin de ei, ba chiar au avut şi au în stăpînire pe lîngă acele pămînturi sau moşii ale răposatului Moch, şi moşiile lor de moştenire, în a căror stăpînire, ei, de asemenea, au rămas întotdeauna paşnic şi liniştit, ⟨dar⟩ pomeniţii Valentin lectorul şi Nicolae de Debrew au dat în stăpînire, prin ridicările semnelor de hotar în chipul de mai sus, pomeniţilor Ioan şi Ştefan, fiii lui Pethew, şi orăşenilor din Satu Mare, mari bucăţi de pămînt din aceste sus-scrise pămînturi ale lor, de cumpărătură, adică şi din cele de moştenire şi din cele trecute lor cu titlu de urmaşi.

Înţelegînd acestea, pomenitul Ioan, fiul lui Pethew, ridicîndu-se înaintea noastră pentru el însuşi şi pentru zisul Ştefan, fratele său, cu scrisoare de împuternicire a capitlului din Oradea, de asemenea Gheorghe diacul şi Ioan, fiul lui Pavel, orăşeni din Satu Mare, ⟨ridicîndu-se⟩ pentru judele, juraţii şi orăşenii tot din Satu Mare, cu scrisoarea lor de împuternicire, ne-au înfăţişat două scrisori, şi anume una a noastră de adjudecare, întocmită în a zecea zi a octavelor sărbătorii fericitului apostol Iacob[20], de curînd trecută, şi trimisă zisului capitlu din Oradea, şi cealaltă, a capitlului din Oradea, trimisă ca răspuns domnului nostru rege, dată în miercurea de după sărbătoarea fericitului apostol Andrei[18], de curînd trecută. În cuprinsul uneia din acestea, anume al scrisorii noastre de adjudecare, între altele s-a aflat că Petru cel Mare, fiul lui Ioan, fiul lui Ştefan, oaspete din Satu Mare, înfăţişîndu-se în faţa judecăţii noastre, la octavele sărbătorii fericitului apostol Iacob[21], de curînd trecute, potrivit cuprinsului scrisorii de chemare în judecată a sus-zisului capitlu din Oradea, pentru judele, juraţii şi obştea orăşenilor şi oaspeţilor din oraşul Satu Mare, cu scrisoarea lor de împuternicire, împotriva lui Ioan şi Ştefan, fiii lui Pethew zis Adas de Santău — dintre care, acel Ioan a venit înaintea noastră cu scrisoarea de împuternicire a sus-zisului capitlu din Oradea, pentru el însuşi şi pentru acel Ştefan, fratele său bun — ne-a înfăţişat două scrisori ale noastre de adjudecare, date în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi patru şi trimise sus-zisului capitlu din Oradea şi mai multe din celălalt rînd de scrisori de răspuns ale noastre şi ale capitlului din Oradea, arătînd desfăşurarea şi mersul pricinii scrise mai jos, care spuneau şi arătau între altele că, întrucît, mai întîi şi întîi, sus-zişii, judele, juraţii şi oaspeţii din Satu Mare, puseseră să fie chemaţi la un al treilea soroc înaintea regelui, de faţă cu ei, de către Petru de Geych, omul regelui, de faţă cu magistrul Dominic, soţul şi fratele canonic al zisului capitlu din Oradea, dat ca om de mărturie de acel capitlu la cererea noastră scrisă ⟨făcută⟩ cu prietenie, din pricina opreliştii şi împotrivirii la darea în stăpînire a pămînturilor Bezermentheleke şi Porchogo, numit cu alt nume Malkateleke, ce ţin, după cum se spune, de acel oraş, şi această pricină fiind amînată înaintea noastră în osebite

feluri şi apoi la înfăţişarea actelor ce trebuia ‹făcută› de acei fii ai lui Pethew, cu privire la moşiile numite Doba şi Amaţi, pentru faptul că ei au spus că zisul pămînt Bezermentheleke ţine de moşia lor Doba, iar Porchogo, celălalt pămînt, ‹ţine› de o altă moşie a lor numită Amaţi, şi această înfăţişare de acte fiind dezbătută foarte mult timp înaintea noastră, în sfîrşit, sus-scrişii fii ai lui Pethew ne-au arătat pentru sus-zisele acte pe care s-au legat să le înfăţişeze, o scrisoare privilegială a prealuminatului şi măritului principe, domnul Ludovic, din mila lui Dumnezeu, măritul rege al Ungariei, domnul nostru, întocmită în anul Domnului o mie trei sute cincizeci şi şapte, în a cincea zi a nonelor lunii mai[22], iar în al domniei sale al şaisprezecelea an, avînd în ea în chip de transumpt şi întărind un privilegiu al domnului Carol, tatăl său preaiubit, mai înainte, de asemenea, rege al Ungariei de fericită aducere aminte, dat în anul Domnului o mie trei sute nouăsprezece, în a şaptea zi a idelor lui octombrie[23], iar în al domniei sale de asemenea al nouăsprezecelea an, transcriind şi întărind din cuvînt în cuvînt cuprinsul unei alte scrisori ale sale, deschisă, întocmită la Timişoara, în joia de după sărbătoarea Paştelui Domnului[24], în anul aceluiaşi o mie trei sute şaptesprezece, dovedind între altele că acel domn, regele Carol, ţinînd seamă de faptele de credinţă şi meritele slujbelor credincioase ale magistrului Pethew, fiul lui Ştefan, comitele de Satu Mare, înfăţişate în acea scrisoare, a dat şi a hărăzit acelui magistru Pethew, printre alte moşii ale lui Beke, fiul lui Toma, necredinciosul său, luate de la acel Beke, ‹şi› moşiile şi satele acelui Beke numite Doba şi Amaţi, aflătoare în comitatul Satu Mare, împreună cu toate folosinţele lor şi cele ce ţineau de ele, spre a le stăpîni pe veci.

După ce au fost înfăţişate aceste scrisori şi după ce au fost cercetate din nou, întrucît sus-însemnaţii orăşeni şi oaspeţi au spus dimpotrivă că pomenitele pămînturi în pricină se află pe pămînturile de folosinţă ale acelui oraş Satu Mare şi că ei au fost, din acea vreme a cărei amintire nu mai dăinuie, întotdeauna în paşnica stăpînire a ziselor pămînturi şi sînt şi acum, iar sus-zişii fii ai lui Pethew ‹au spus tot dimpotrivă› că acel pămînt Bezermenteleke este, de asemenea, pămîntul de folosinţă al pomenitei lor moşii Doba şi că între acel pămînt Bezermenteleke şi sus-zisul oraş este aşezat pămîntul sau moşia unor nobili, ‹precum› şi că celălalt pămînt pomenit, numit Porchogo sau, cu alt nume, Malkateleke, este pămîntul de folosinţă al zisei lor moşii Amaţi şi se întinde între mersul hotarelor acelei ‹moşii› Amaţi, iar zisul lor tată şi ei au fost, la fel, în paşnica stăpînire a acestor pămînturi din vremea daniei acelor moşii numite Doba şi Amaţi, făcută acelui tată al lor de către zisul domn, regele Carol, iar pomenita scrisoare privilegială nu a privit întru nimic sus-zisele pămînturi în pricină, şi nici semnele de hotar ale ziselor moşii Doba şi Amaţi nu au fost cuprinse în acea scrisoare privilegială; iar zisele părţi, fiind întrebate de noi după lege, au spus că nu au nici un act de hotărnicire în legătură cu zisele pămînturi şi cu oraşul. De aceea, noi am trimis sus-însemnatele părţi, împreună cu magistrul Nicolae de Debrew, oştean al curţii reginei, trimis în mod osebit pentru aceasta de la curtea reginei, omul regelui, şi cu omul de mărturie al sus-zisului capitlu de Oradea, ‹ca să afle adevărul› de la vecini şi megieşi, nobili din ţinut şi oameni de orice stare sau treaptă, spre a face hotărnicirea semnelor de hotar ale sus-zisului pămînt Porchogo dinspre partea oraşului şi a moşiei Amaţi, potrivit arătării acelor părţi, şi pentru darea în stăpînire şi despărţirea drepturilor părţilor, dacă părţile ar fi mulţumite cu

aceste hotărniciri și arătări ale semnelor de hotar, și să cerceteze aceasta, adică cărei părți, semnele de hotar vădite cuprind sau îndepărtează acest pămînt, precum și dacă semnele de hotar, măsurate de acei orășeni, ar lega zisul pămînt la acea cetate, și să întrebe ale cărei părți, semnele de hotar arătate ar fi mai adevărate și mai drepte, și care din acele părți s-a aflat pînă atunci în stăpînirea pămîntului Porchogo, și care dintre părți a folosit-o, și de moșia cărei părți a ținut, și dacă pomenitul pămînt Bezermenteleke a fost și este pămîntul de folosință al acelui oraș, și dacă oaspeții din Satu Mare, din acea vreme a cărei amintire nu se mai află, au fost și sînt întotdeauna în pașnica stăpînire a zisului pămînt Bezermenteleke, sau dacă acel pămînt de folosință a fost și este al zisei moșii Doba, precum și dacă zișii Pethew și fiii săi, încă din vremea daniei sus-zisei moșii Doba, s-au găsit și se găsesc în pașnica stăpînire a acelui pămînt, și să cerceteze din nou acest fapt, ⟨adică⟩ dacă acel pămînt se află între hotarele acelei moșii Doba; și am cerut să fie făcută cunoscută în scris și cu credință de acel capitlu, la sorocul hotărît, domnului nostru rege, desfășurarea tuturor celor de mai sus; dar apoi, acea hotărîre judecătoarească a noastră nu a putut fi adusă la îndeplinire, după cum s-a aflat cu privire la aceasta din cuprinsul ⟨scrisorii⟩ de răspuns de mai sus a zisului capitlu din Oradea.

După înfățișarea și cercetarea acestei scrisori, întrucît noi am povestit prealuminatei principese, doamna Elisabeta, regina Ungariei, doamna noastră, cuprinsul și desfășurarea celor de mai sus, acea doamnă, regina noastră, voind să îngăduie să rămînă în veșnica și pașnica stăpînire atît sus-zișii nobili, cît și acei orășeni ai săi, ba chiar atît zisul împuternicit al acelor orășeni, cît și sus-zisul Ioan, fiul lui Pethew, în numele său și al zisului Ștefan, fratele său, au cerut în temeiul de împuternicire de mai sus foarte stăruitor acest lucru de la acea doamnă, regina noastră, și astfel, această doamnă regina, luînd în seamă cu luare aminte cererile foarte stăruitoare ale părților, ne-a poruncit, de față cu părțile, care s-au învoit de bună voie, ca oamenii regelui, ⟨adică⟩ magistrul Valentin, lectorul bisericii din Strigoniu, și Nicolae de Debrew, ostean al curții reginei, trimiși pentru aceasta în chip osebit de la curtea regească, fiind de față omul zisului capitlu din Oradea, înălțat în biserica lor la un rang mai mare decît ⟨acela de⟩ canonic simplu, ducîndu-se, în chipul mai jos scris, la cvindenele sărbătorii Nașterii fericitei Fecioare[25], pe atunci viitoare, la fața locului, la sus-zisele ⟨locuri⟩, oraș, moșii și pămînturi în pricină, și hotărnicindu-le peste tot, după o mai înainte sîrguitoare chibzuire, să hotărască hotarele acelora după vechiul mers și adevăratele despărțiri și să rînduiască și să pună să se ridice astfel de semne de hotare, fără a ține seama de împotrivirea acelor părți și a oricăror altora, căci se știa că sus-zisa pricină nu privește în nici un chip și pe alții, și nici vreun altul nu s-a amestecat în această sus-însemnată pricină dezbătută îndelung, și, chiar ⟨dacă⟩ în această ⟨pricină⟩ s-ar amesteca și s-ar ridica, drepturile de stăpînire ale părților, deosebite prin acele semne de hotar, împreună cu toate folosințele lor și toate cele ce țin de ele, spre a le stăpîni, ține și avea pe veci, să fie statornicite acelor părți și urmașilor lor; și toate acestea, părțile le-au încuviințat înaintea noastră, de bunăvoie, și s-au legat cu tărie ca aceste ⟨lucruri⟩ să le păzească întru totul între ele și între moștenitorii și urmașii lor pe veci și nestrămutat și cu tărie, și să nu vrea să dea înapoi la nici una din ele. Și întrucît pentru a împlini cele de mai sus trebuiau să fie trimiși zișii oameni, ai regelui și al acelui capitlu din Oradea, de aceea am cerut cu plecăciune

în scris prieteniei zisului capitlu din Oradea să trimită pe omul lor înălțat în rang mai mare decît ⟨acela⟩ de canonic simplu, ca om de mărturie vrednic de crezare, înaintea căruia, acei oameni ai regelui, ducîndu-se la zisele cvindene ale sărbătorii Nașterii slăvitei Fecioare[25] și în alte zile care au urmat, îndestulătoare pentru aceasta, la fața locului, la zisul oraș Satu Mare și pe moșiile numite Doba și Amați, ca și pe pămînturile Bezermenteleke și Porchogo, numit cu alt nume Malkatelke, și făcîndu-se legiuitele chemări ale vecinilor și megieșilor lor, și fiind de față aceștia și părțile sau împuterniciții lor legiuiți, să facă sus-zisele, hotărnicirea, darea în stăpînire și despărțirea de moșie și ridicarea de hotare, și să împlinească întru totul în chipul mai sus însemnat. Și după acestea, sus-însemnatul capitlu din Oradea să facă cunoscut în scris și cu credință, la octavele sărbătoririi fericitului arhanghel Mihail[26] pe atunci asemenea viitoare, după cum va fi de cuviință, domnului nostru rege, desfășurarea tuturor acestora.

Iar din cuprinsul celeilalte scrisori, adică a acelui capitlu din Oradea, trimisă ca răspuns domnului nostru regele cu privire la cele de mai sus, s-a aflat, între altele, că acel capitlu din Oradea, primind cu cinstea cu care se cuvine sus-zisa noastră scrisoare de adjudecare, a hotărît să trimită, împreună cu oamenii regelui, adică cu chibzuitul bărbat, magistrul Valentin, lectorul bisericii din Strigoniu, fiul răposatului ban Ioan, capelanul reginei, și cu magistrul Nicolae de Debrew, oștean al curții reginei, trimiși în chip osebit pentru aceasta de la curtea regească ⟨și⟩ numiți în acea scrisoare a noastră, pe chibzuitul bărbat, domnul Petru, prepozitul bisericii lor, ca om de mărturie vrednic de crezare, spre a împlini cele de mai sus; aceștia, apoi întorcîndu-se la acel capitlu, au spus într-un cuget că ei s-au dus la cvindenele sărbătorii Nașterii fericitei Fecioare[25], ce au trecut de curînd, și în alte zile imediat următoare, potrivite pentru aceasta, la moșia numită Bezermenteleke, și chemînd în chip legiuit toți vecinii și megieșii acestei ⟨moșii⟩, a căreia s-a spus că a fost sesia din mijlocul cîmpului, unde apăruseră niște șanțuri vechi, și cînd au început să ridice semnele de hotar între moșia numită Sătmărel a sus-zișilor fii ai lui Pethew și pămîntul Bezermen, Ioan, fiul lui Gheorghe, din celălalt Sătmărel, i-a oprit, spunînd că acel pămînt în care au fost ridicate aceste capete de hotar ține de moșia sa Sătmărel, și cînd acei oameni ai regelui și al acelui capitlu din Oradea au întrebat în folosința cui sînt plugurile găsite acolo, au aflat că acestea sînt plugurile iobagilor sus-numiților fiii ai lui Pethew, ⟨și⟩ în acest temei au ridicat acele semne de hotar și astfel, trecînd mai departe spre asfințit, au ridicat semnele de hotar arătate în acea scrisoare a capitlului din Oradea, între acele moșii Sătmărel și Doba, ale sus-zișilor fii ai lui Pethew, pînă la locul Șapte Peri, aflat lîngă pîrîul Nogbalkan. Și ajungînd în acel loc ⟨numit⟩ Șapte Peri, întrucît acei oameni ai regelui și cel al zisului capitlu din Oradea au cerut de la magiștrii Pavel și Laurențiu, fiii lui Petru de Vetiș, să le arate sau semnele de hotar sau actele lor scrise, ca, după ce le-au văzut, să poată să ridice mai departe semnele de hotar și să poată să despartă acel pămînt Bezermen de moșia sau moșiile lor, acei nobili au răspuns că ei nu au fost trași de nimeni în judecată, și nici nu au fost siliți prin acte judecătorești la aceasta, ⟨adică⟩ să arate semnele lor de hotar sau să înfățișeze actele, ba chiar că semnele de hotar, ridicate pe nedrept atunci, ar fi altele, care au fost ridicate pe moșiile lor, și dacă ar voi să le arate pe vreunele, nici nu ar cuteza din pricina mulțimii orășenilor înarmați, și dacă ar voi să țină

seama de împotrivirea lor, ⟨ei⟩ i-ar opri, și i-au și oprit pe acei oameni ai regelui și pe cel al zisului capitlu din Oradea de la o nouă ridicare a semnelor de hotar. Și, întrucît zisa noastră scrisoare arăta ⟨anume⟩ să nu se țină seama de împotrivirea cuiva la ridicările sus-ziselor semne de hotar, de aceea ei nu au încuviințat împotrivirea lor, ci, după cum li s-a părut lor mai înțelept, potrivit luării din nou în stăpînirea orașului Satu Mare au ridicat mai degrabă semnele de hotar cuprinse și arătate pe rînd în acea scrisoare a zisului capitlu din Oradea, căci ⟨orășenii⟩ din acel oraș au spus că satul numit Giulvăz, al lui Pavel, fiul lui Petru, și al sus-zișilor nobili, se află între semnele de hotar ale acelui pămînt Bezermen.

Făcîndu-se înfățișarea acestei scrisori, întrucît sus-scrisele părți au cerut ca noi să le facem și unora și altora împărțeala dreptății în privința celor de mai sus, deoarece din cuprinsul acelei scrisori era vădit că anul dării sus-scrisei scrisori privilegiale a acelui domn, regele Bela, trecuse de mult vremea prescripției, atît din partea înălțimii regești, cît și din partea bisericii și a nobililor, iar zișii Pavel și Laurențiu, fiii lui Petru de Vetiș, au spus că ei și înaintașii lor se află și s-au aflat, din vremea darii sus-zisei scrisori de cumpărare a domnului Bela, regele, întotdeauna în pașnica stăpînire a acelui pămînt de cumpărătură, despărțit din zisa ⟨moșie⟩ Ekkul ⟨pentru folosul⟩ a patru pluguri, sub sus-scrisele semne de hotar cuprinse în acea scrisoare privilegială a domnului Bela, regele, și chiar ⟨în stăpînirea⟩ întregului acelui pămînt sau moșii Ekkul, trecută lor pe rînd, în chipul deja zis, precum și a altor pămînturi ale lor sau a moșiilor lor de moștenire, ce se învecinează cu acestea, dar că pomeniții oameni ai regelui și cel al capitlului din Oradea, în vremea sus-zisei hotărniciri de moșie dintre sus-zișii, judele, jurații și orășenii din Satu Mare, pe de o parte, iar pe de altă parte, pomeniții fii ai lui Pethew de Santău, făcută în chipul mai sus pomenit, au cuprins mari bucăți de pămînt din zisele lor moșii și drepturi de stăpînire, în care pînă atunci ei rămăseseră în chip pașnic, în zisele drepturi de stăpînire ale acelorași, ⟨adică⟩ ale orașului și ale fiilor lui Pethew, dar că, apoi, le-au fost înapoiate de aceia, potrivit poruncii regești de mai sus.

De aceea, împreună cu prelații, baronii și fruntașii țării, și cu nobilii ce au stat cu noi în scaunul de judecată, am hotărît ca pomeniții magiștri, Valentin, lectorul bisericii din Strigoniu, capelanul reginei, și Nicolae de Debrew, oștean al curții aceleiași maiestăți ⟨regești⟩, regina, precum și Gheorghe de Barabas, notar al curții regești, oamenii regelui, ducîndu-se, sub mărturiile sus-zișilor domni, Petru prepozitul și Bartolomeu, arhidiaconul de Călata, soții și frații canonici ai zisului capitlu din Oradea, sau dacă, întîmplîndu-se ceva, ei sau vreunul din ei nu ar putea să fie de față, atunci sub ⟨mărturia⟩ altor oameni de mărturie ai acelui capitlu din Oradea, înălțați în zisa biserică a lor la un rang mai mare decît acela de simplu canonic, pe care i-am cerut, prin cuprinsul unei alte scrisori a noastre, ca să fie trimiși cu prietenie de acel capitlu pentru aceasta, în marțea de după sărbătoarea Paștelui Domnului[27], pe atunci viitoare, și în alte zile ce urmau, la fața locului pe sus-zisele moșii sau pămînturi, adică care țineau de zișii fii ai lui Petru de Vetiș cu nume de cumpărătură, ca urmași sau ca moștenitori, și chemînd în chip legiuit toți vecinii și megieșii lor, și fiind de față părțile sau împuterniciții lor legiuiți, mai întîi să hotărnicească pomenitul pămînt de cumpărătură ⟨îndestulător⟩ pentru folosul a patru pluguri, cuprins între

sus-scrisele semne de hotar arătate în scrisoarea privilegială a zisului domn, regele Bela, ce trebuia înfăţişată acolo în original de acei fii ai lui Petru de Vetiş sau de împuternicitul lor legiuit, potrivit semnelor de hotar şi mersului hotarelor cuprinse şi arătate în acea ⟨scrisoare⟩, dacă acelea ar putea să fie aflate în chip vădit, sau, dacă aceste semne de hotar şi mersul hotarelor nu ar putea fi aflate în chip vădit, atunci ⟨s-o hotărnicească⟩ după arătarea acelor fii ai lui Petru sau a împuternicitului lor legiuit, totuşi mergînd mereu la acele părţi şi locuri la care şi pe care zisul privilegiu arată mersul acelor hotare, iar apoi ⟨să hotărnicească⟩, dinspre pomenitul pămînt Bezermen, celelalte pămînturi sau moşii ale acelor fii ai lui Petru de Vetiş, ce ţin de ei cu drept de urmaşi şi moştenitori, potrivit spusei lor sau a împuternicitului lor, ⟨şi⟩ făcîndu-se această hotărnicire, să dea în stăpînire şi să hărăzească acelor fii ai lui Petru de Vetiş, prin noi ridicări de semne de hotar, despărţind de drepturile ⟨de stăpînire⟩ ale altora, pămînturile sau moşiile în stăpînirea cărora ei i-ar găsi pe acei fii ai lui Petru de Vetiş, atît între semnele de hotar şi mersul hotarelor cuprinse în zisa scrisoare privilegiată a acelui domn, regele Bela, în temeiul cumpărăturii, cît şi în afara mersului acestor hotare, ca urmaşi ai neamului şi ca moştenitori, ca să le stăpînească pe veci, stricînd semnele de hotar ridicate prin sus-zisa hotărnicire între hotarele acelor fii ai lui Petru, fără a se ţine seama de împotrivirea pomeniţilor, judele, juraţii şi orăşenii ⟨din Satu Mare⟩, şi a fiilor lui Pethew şi a oricăror altora; iar celelalte pămînturi şi drepturi de stăpînire, în stăpînirea cărora se ştie că Pavel şi Laurenţiu, fiii lui Petru, nu s-au aflat, sau acelea ⟨pe care⟩ semnele de hotar cuprinse în zisul privilegiu al domnului Bela, regele, le mărginesc sau le lasă în afară, să rămînă, de asemenea, pe vecie judelui, juraţilor şi orăşenilor din Satu Mare sau fiilor lui Pethew, sau aceleia dintre părţi căreia de drept i se cuvine; iar dacă vreuna din acele părţi ar crede că are vreun drept în pămînturile şi drepturile de stăpînire date în stăpînire şi hărăzite, sau care vor fi date în stăpînire, celeilalte părţi în chipul de mai sus, ⟨o dată⟩ făcută acea dare în stăpînire, să o urmărească, cînd ar voi, prin mijlocirea rînduielii legii. Şi după acestea, sus-însemnatul capitlu al bisericii din Oradea să facă cunoscut în scris cu credinţă, după cum va fi de cuviinţă, la octavele sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe[28], de asemenea ce urmau atunci, domnului nostru rege desfăşurarea tuturor celor de mai sus, împreună cu mersul hotarelor.

În cele din urmă, sosind octavele sărbătorii Înălţării Domnului[29], Ladislau, fiul sus-zisului Pavel, venind înaintea cercetării noastre judecătoreşti cu scrisoarea de împuternicire a zisului capitlu din Oradea, în numele acelora, al lui Pavel şi Laurenţiu, fiii lui Petru de Vetiş, pe de o parte, şi pe de altă parte, Petru cel Mare, orăşean din zisul ⟨oraş⟩ Satu Mare, pentru el însuşi şi pentru judele, juraţii şi orăşenii tot din ⟨Satu Mare⟩, cu scrisoarea lor de împuternicire, ne-a înfăţişat o scrisoare a pomenitului capitlu din Oradea, trimisă ca răspuns cu privire la cel de mai sus, avînd acest cuprins: ⟨*Urmează actul capitlului din Oradea, din 26 mai 1367, nr. 235*⟩.

Înfăţişîndu-se această scrisoare şi citindu-i-se cuprinsul, întrucît s-a aflat din cuprinsul acelei scrisori de răspuns a capitlului din Oradea, că pomenitele pămînturi, în stăpînirea cărora, după cum s-a spus înainte, au fost găsiţi pomeniţii fii ai lui Petru de Vetiş, au fost date, potrivit poruncii noastre judecătoreşti de mai sus, în stăpînirea acelor fii ai lui Petru, de către sus-numiţii oameni ai regelui şi cei ai capitlului

din Oradea, ⟨pămînturi⟩ despărţite potrivit cuprinsului sus-zisului privilegiu de hotar, prin semnele de hotar de mai sus şi prin mersul hotarelor, de acel pămînt numit Bezermenteleke; drept aceea, stînd în scaunul de judecată împreună cu prelaţii, baronii şi fruntaşii ţării, am lăsat şi am hărăzit pomenitele pămînturi, despărţite de sus-zisul pămînt Bezermenteleke prin sus-zisele semne de hotar şi mers al hotarelor, sub aceleaşi semne de hotar şi despărţiri ale hotarelor, sus-însemnaţilor fii ai lui Petru de Vetiş şi moştenitorilor şi tuturor urmaşilor lor, cu acel drept cu care se ştie că ţin de ei, ca să le stăpînească, să le ţină şi să le aibă pe veci, fără a vătăma drepturile altuia.

Spre veşnica pomenire şi trăinicie a acestui lucru, am dat acelor fii ai lui Petru, scrisoarea noastră privilegială de faţă, întărită cu puterea peceţii noastre atîrnate şi autentice.

Dat la Vişegrad, în a zecea zi a octavelor sărbătorii Inălţării Domnului, în mai sus-însemnatul an al aceluiaşi, o mie trei sute şaizeci şi şapte.

Arh. Naţ., Magh., Dl. 8 006. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1238. Transumpt în actul lui Ştefan, palatinul Ungariei, din ⟨6 noiembrie⟩ 1388, Vişegrad.

---

[1] Astfel în transumpt.
[2] Corect: *reobtinuissent.*
[3] Corect: *regnicolarum.*
[4] Deasupra rîndului, scris de aceeaşi mînă, urmează un cuvînt ilizibil, probabil *ipsius.*
[5] Astfel în transumpt; corect: *sue.*
[6] Obişnuit: *metaliter.*
[7] Lectură nesigură; probabil: *monitum.*
[8] Probabil greşit în loc de *quinta;* executarea poruncii regeşti nu putea fi în în aceeaşi zi cu data raportului.
[9] Lectură probabilă.
[10] Lacună cca 2 cm din cauza îndoiturii documentului; întregit după sens.
[11] Corect: *aggrediendo.*
[12] Scris deasupra rîndului, de aceeaşi mînă.
[13] Lacună cca 0,25 cm, din cauza îndoiturii documentului; întregire probabilă pe baza contextului.
[14] Lacună cca 0,25 cm, din cauza îndoiturii documentului; întregit după sens.
[15] 13 ianuarie 1367 nr. 144).
[16] 6 octombrie 1366.
[17] 9 noiembrie 1366 (vezi nr. 156)
[18] 2 decembrie 1366 (vezi nr. 168).
[19] 26 noiembrie 1366.
[20] 10 august 1366 (vezi nr. 125).
[21] 1 august 1366.
[22] 3 mai 1357 (vezi DRH-C, vol. XI, p. 118).
[23] 9 octombrie 1319.
[24] 7 aprilie 1317.
[25] 22 septembrie 1366.
[26] 6 octombrie 1366.
[27] 20 aprilie 1367.
[28] 1 mai 1367.
[29] 3 iunie 1367.

240 — 1367 iunie 16

Nos, magister Ladislaus, archydiaconus de Vgacha, venerabilis in Christo patris domini Dominici, dei et apostolice sedis gracia, episcopi Transilvani, vicarius generalis, damus pro memoria quod causam, quam

nobiles domine, consortes magistri Elye de Suk et Desev dicti Vos, pro quibus Johannes, filius Konth, comparuit, contra nobiles viros, magistros Ladislaum, filium Andree, ac Johannem, Emericum, Thomam et Andream, filios Andree, necnon Stephanum, filium Luce de Gyog, pro quibus Mychael, filius Vilhelmi, astitit, in octavis festi Penthecostes, partium voluntate et concordie unionem[1], ipsam causam ad octavas festi Omnium sanctorum nunc affuturas duximus prorogandam.

Datum quarto die termini predicti, anno domini M^{mo} CCC^{mo} LX^{mo} septimo.

⟨*Pe verso, de o mînă contemporană:*⟩ Pro dominabus, consortibus videlicet Elye de Suk et Desev dicti Vos, contra nobiles viros de Gyog, ad octavas festi[2] Omnium sanctorum, prorogatoria.

Noi, magistrul Ladislau, arhidiaconul de Ugocea, vicar general al venerabilului întru Hristos părinte, domnul Dominic, din mila lui Dumnezeu şi a scaunului apostolic, episcopul Transilvaniei, dăm de ştire că din voinţa părţilor şi în vederea împăcării, am hotărît să amînăm, de la octavele sărbătorii Rusaliilor[3], pe octavele acum viitoare ale sărbătorii Tuturor Sfinţilor[4], pricina pe care ⟨au pornit-o⟩ nobilele doamne, soţia magistrului Ilie de Juc şi soţia lui Desideriu zis Vos — pentru care s-a înfăţişat Ioan, fiul lui Konth — împotriva nobililor bărbaţi, magiştrii Ladislau, fiul lui Andrei, precum şi Ioan, Emeric, Toma şi Andrei, fiii lui Andrei, cît şi împotriva lui Ştefan, fiul lui Luca de Geoagiu, pentru care s-a înfăţişat Mihail, fiul lui Vilhelm.

Dat în a patra zi a sorocului de mai sus, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi şapte.

⟨*Pe verso, de o mînă contemporană:*⟩ Scrisoare de amînare pe octavele sărbătorii Tuturor Sfinţilor, pentru doamnele, adică soţiile lui Ilie de Juc şi Desideriu zis Vos, împotriva nobililor bărbaţi, ⟨nobilii⟩ de Geoagiu.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. fam. Wass de Ţaga.
Orig. hîrtie, cu urme de pecete de închidere aplicată pe verso.
EDIŢII: *Hazai okl.*, p. 282—283.
REGESTE: *Ub.*, II, p. 297, nr. 898.

---

[1] Astfel în orig.
[2] Urmează: *Penthecostes*, şters de aceeaşi mînă.
[3] 13 iunie.
[4] 8 noiembrie.

241 **1367 iunie 23, ⟨Oradea⟩**

Capitlul din Oradea adevereşte că Anton, fiul lui Ioan de Nagyfalu, Emeric, fiul lui Simion de Oros, Mihail, fiul lui Ladislau de Semjén şi Lengyel de Semjén, în numele lui Leukus, au protestat împotriva faptului că vecinii lor au cuprins şi folosesc moşia lor numită Gwren, şi i-au oprit de la aceasta.

Arh. Naţ. Magh., Dl. (Arh. fam. Kállay, nr. 1 509).
Orig. hîrtie, cu fragment de pecete de închidere.
REGESTE: *Kállay*, II, p. 140, nr. 1600.

⟨În dreapta sus, însemnare de cancelarie:⟩ Relatio Ladislai ducis, palatini

Lodouicus, dei gracia, rex Hungarie, fidelibus suis, universis prelatis, baronibus, comitibus, castellanis, nobilibus et aliis cuiusvis status et preheminencie[1] hominibus tributa in Dalmacia et Croacia ac alias ubique, in terris scilicet et super aquis, in regno nostro habentibus et tenentibus, nostrisque et eorundem tributariis, quibus presentes ostenduntur, salutem et graciam.

Cum nos fidelibus civibus et hospitibus nostris de Scibinio et de eius pertinenciis, ad devotam eorundem supplicacionem nobis porrectam, potissime autem providi viri Andree, filii Nicolai, iudicis eorum, peticione intercessibili erga nostram maiestatem pro ipsis accedente, ex gracia concessimus speciali, ut iidem cum rebus eorum et mercanciis, cuiuscumque generis vel speciei existant, quocumque voluerint sive in Viennam, Pragam, Jadram et Venetias ac alias, ad instar ceterorum mercatorum regni nostri, proficisci, easdemque res venales et mercancias cuiusque maneriei existant, iuxta nutum eorum voluntatis ubicumque maluerint disligare, deponere, commutare et vendicioni exponere, non obstante libertate civitatis nostre Budensis in hac parte, possint atque valeant. Volumus et fidelitati vestre firmo edicto regio precipiendo mandamus quatenus predictos cives fideles et hospites nostros vel eorum aliquem in huiusmodi processibus et itineribus, per loca tributorum vestrorum faciendis, solutis eorum veris, consuetis et iustis tributis, in nullo debeatis molestare, inpedire[1] vel eciam agravare[2] quoquomodo, sed eosdem, totiens quotiens expediens fuerit vel necesse, iustis eorum tributis persolutis, ut est premissum, libere expedite et sine aliquo impedimento abire et transire sinatis de locis tributorum vestrorum predictorum. Secus nostre gratie sub obtentu facere non ausuri.

Datum in Wyssegrad, in festo beatorum Petri et Pauli apostolorum, anno domini M^{mo} CCC^{mo} LX^{mo} septimo.

⟨În dreapta jos:⟩ Perlecta et correcta.

⟨Pe verso, sub pecete:⟩ Relatio Ladislai ducis, palatini.

⟨Pe verso de o mînă din secolul al XIV-lea:⟩ Ad Viennam, Pragam, Jadram, Venetias, mercatores possint mercari.

⟨În dreapta sus, însemnare de cancelarie:⟩ Darea de seamă a ducelui Ladislau, palatinul.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, tuturor credincioșilor săi, prelaților, baronilor, comiților, castelanilor, nobililor și celorlalți oameni de orice stare sau rang, care au și țin vămi în Dalmația și Croația și aiurea pretutindeni în regatul nostru, adică pe pămînturi și pe ape, precum și vameșilor atît ai noștri, cît și ai acelora cărora li se va arăta ⟨scrisoarea⟩ de față, sănătate și milostivire.

Deoarece noi, la supusa rugăminte înaintată nouă de credincioșii noștri orășeni și oaspeți din Sibiu și din locurile ce țin de el, și mai cu seamă la cererea cu care s-a înfățișat înaintea maiestății noastre, mijlocind pentru ei, chibzuitul bărbat Andrei, fiul lui Nicolae, judele lor, le-am îngăduit printr-o deosebită milostivire să poată și să aibă voie a merge cu lucrurile și cu mărfurile lor — de orice fel sau soi ar fi ele — oriunde ar voi, fie la Viena, Praga, Zara și Veneția, fie în altă parte,

la fel cu ceilalţi negustori din ţara noastră, şi să-şi poată desface, pune în păstrare, da în schimb şi scoate în vînzare după bunul lor plac, oriunde ar voi, lucrurile şi mărfurile lor de vînzare, de orice fel ar fi ele, fără ca să le stea împotrivă în această privinţă privilegiul dat de noi oraşului Buda; ⟨de aceea⟩ voim şi cu straşnică poruncă regească vă punem în vedere şi poruncim credinţei[1] voastre ca să nu supăraţi sau să stingheriţi sau să asupriţi cumva întru nimic pe sus-zişii credincioşi orăşeni şi oaspeţi ai noştri sau pe vreunul din ei, în călătoriile şi drumurile acestea pe care au a le face prin locurile voastre de vamă, dacă şi-au plătit adevăratele, obişnuitele şi dreptele lor vămi, ci, ori de cîte ori va fi nevoie sau de trebuinţă, odată ce şi-au plătit, cum s-a spus mai sus, vămile lor drepte, să-i lăsaţi să treacă şi să plece din pomenitele voastre locuri de vamă, slobod, netulburat şi fără nici o piedică. Şi să nu cutezaţi a face altfel, dacă voiţi să păstraţi milostivirea noastră.

Dat la Vişegrad, la sărbătoarea sfinţilor apostoli Petru şi Pavel, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi şapte.

⟨*În dreapta jos, însemnare de cancelarie:*⟩ Citită şi îndreptată.

⟨*Pe verso, sub pecete:*⟩ Darea de seamă a ducelui Ladislau palatinul.

⟨*Pe verso, de o mînă din secolul al XIV-lea:*⟩ Negustorii să poată face negoţ la Viena, Praga, Zara, Veneţia.

Arh. Stat. Sibiu, Col. doc. med. U.I.20. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca / 1367.
Orig. perg., cu urmele peceţii mari regale din ceară albă, aplicată pe verso.
EDIŢII: *Fejér*, IX/4, p. 50; *Hurmuzaki — Densuşianu*, I/2, p. 140; Zimmermann, *Texte*, nr. 3; *Ub.* II, p. 297—298.

---

[1] Astfel în orig.
[2] Corect: *aggravare*.

243 **1367 iunie 29, Fundătura**

Nos, comes Demetrius de Lona, et Michael, filium Jacobi, iudices nobilium de Doboka, damus pro memoria quod magister Paulus dictus Wos de Sancto Egidio, magistro Nicolae, filio Peteu, comiti nostro, super facto conventionis furticini, quam conventionem idem Paulus Wos cum Olachys[1] de Vassarhel, iobagionibus domini regis, ad castrum Baluanus pertinentium[2], fecisset, satis inpendisset. Unde nos, eundem Paulum dictum Wos, ratione premissarum, commisimus expeditum et[3] modis omnibus absolutum, vigore presentium mediante.

Datum in Jeneu, feria tertia proxima post festum sancti Ladislai regis, anno domini M^{mo} CCC^{mo} LX^{mo} septimo.

⟨*Pe verso:*⟩ Pro magistro Paulo dicto Wos de Sancto Egidio, contra magistrum Nicolaum, filium Petheu[1], expeditoria.

Noi, comitele Dumitru de Luna şi Mihail, fiul lui Iacob, juzii nobililor din ⟨comitatul⟩ Dăbîca, dăm de ştire că magistrul Pavel zis Wos de Sîntejude a făcut împlinire îndestulătoare magistrului Nicolae, fiul lui Peteu, comitele nostru, în pricina învoielii ⟨de despăgubire⟩ de furt, învoială pe care numitul Pavel Wos a făcut-o cu românii din Oşorhei, iobagii regeşti care ţin de cetatea Unguraş. Drept aceea, în temeiul celor de mai sus îl socotim pe numitul Pavel zis Wos descărcat şi dezlegat cu totul prin puterea ⟨scrisorii⟩ de faţă.

Dat la Ineu, în marțea de după sărbătoarea sfîntului rege Ladislau, în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și șapte.

⟨*Pe verso:*⟩ ⟨Scrisoare⟩ de descărcare pentru magistrul Pavel zis Wos de Sîntejude față de magistrul Nicolae, fiul lui Peteu.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. fam. Wass.
Orig. hîrtie, cu trei peceți aplicate în document pe verso
EDIȚII: *Hazai okl.*, p. 283; *Hurmuzaki-Densușianu*, I/2, p. 142.
REGESTE: *Documenta Valachorum*, p. 209, nr. 162.

---

[1] Astfel în orig.
[2] Corect: *pertinentibus*.
[3] Urmează: *coram nobis*, tăiat de aceeași mînă.

244 — 1367 ⟨după iunie 29 — august 1⟩, ⟨Cluj-Mănăștur⟩

Nobili et magnifico viro, domino Nicolao, voÿuode Transsilvano et comiti de Zonuk, conventus monasterii beate Marie virginis de Clusmonustra, orationes in domino.

Noveritis nos litteras serenissimi principis, domini Lodovici, dei gratia, illustris regis Hungarie, domini nostri, recepisse honorifice[1] in hec verba: ⟨*Urmează actul lui Ludovic, regele Ungariei, din 6 iunie 1367, nr. 237*⟩.

Nos enim[2], perceptis[3] ipsius domini nostri regis obedire cupientes, unacum Nicolao, filio Johannis de Sumbur, homine regio, nostrum hominem, fratrem Henricum, custodem ecclesie nostre predicte, ad premissa fideliter peragenda duximus transmittendum. Qui demum exinde ad nos reversi, idem homo regius, sub testimonio predicti hominis nostri, nobis sic retulit, quod ipsi, secunda feria proxima post festum beati Ladislai regis et confessoris, primo ad faciem possessionis Zenth Marthun accessissent et ibi totalem portionem generationis Zyl, domino Nicolao, episcopi ecclesie Tynniniensis, et fratribus ac nepotibus suis statuere voluissent ac etiam portionem Petri dicti Nemes, in eadem Zenth Marthun habite[4]; sed in ipsa statutione, Stephanus, filius Nicolai, et Johannes, filius Petri dicti de Zylágzegh, contradictionis velamine obviando, contradictores extitissent; tandem ⟨cum⟩[5] Job, filius Gregorii, filii Job, fundum suum cum curia, in eadem Zenth Marthun habitum, eodem[6] domino episcopo statuere voluissent, similiter idem Stephanus, filius Nicolai, et Johannes, filius Petri, contradixissent. Tandem sequenti die, videlicet tertia feria, ad possessionem Mÿko vocatam ⟨accessissent⟩[5], et eandem domino Nicolao episcopo, fratribus et nepotibus suis statuere voluissent, sed prelibati Stephanus, filius Nicolai, et Johannes, filius Petri, contradictionis velamine obviando, contradictores extitissent. Unde diebus, terminis et locis prenotatis, eosdem Stephanum, filium Nicolai, et Johannem, filium Petri de Zylagzegh, contra memoratos dominum Nicolaum, episcopum Tÿnniniensem[7], Petrum, filium Michaelis, et Mathiam, filium Rodolphi, nobiles de Nova Villa, ad vestre magnificentie citassent presentiam, octavas vero festi beati Jacobi apostoli proxime venturas partibus coram vestra[8] magnitudine[3] pro termino comparendi assignassent.

Datum secundo die festi Antonii confessoris, anno domini ut supra.

⟨*Pe verso:*⟩ Nobili et magnifico viro, domino Nicolao, voyuode[7] Transsilvano et comiti de Zonuk, pro Stephano, filio Nicolai, et Johanne, filio Petri, nobilibus de Zilagzegh[7], contra venerabilem in Christo patrem,

dominum Nicolaum, episcopum ecclesie Tynniniensis, Petrum, filium Michaelis, et Mathiam, filium Rodolphi, nobiles de Nova Villa, ad octavas festi beati Jacobi apostoli citatoria.

⟨*Descrierea exterioară a documentului în copia din 1783:*⟩ Et erant sigillo conventuali authentico, super cera alba ductili, papyro tecta, in exteriori earundem convolutionis parte impressive communite et roborate, clauseque in papyro simplici confecte.

Nobilului și măritului bărbat, domnului Nicolae, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, conventul mănăstirii fericitei Fecioare Maria din Cluj-Mănăștur, rugăciuni întru Domnul.

Aflați că noi am primit cu cinste scrisoarea prealuminatului principe ⟨și⟩ domn Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, stăpînul nostru, cu acest cuprins: ⟨*Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 6 iunie 1367, nr. 237*⟩.

Noi, așadar, dorind să dăm ascultare poruncilor domnului nostru regele, am hotărît să trimitem, împreună cu Nicolae, fiul lui Ioan de Zimbor, omul regelui, pe omul nostru, fratele Henric, custodele sus-zisei noastre biserici, ca să aducă la îndeplinire întocmai cele de mai sus. Aceștia întorcîndu-se apoi de acolo la noi, pomenitul om al regelui, sub mărturia sus-zisului om al nostru, ne-a spus astfel: că în lunea de după sărbătoarea fericitului Ladislau regele și mărturisitorul[9] s-au dus mai întîi la moșia Zenth Marthun și acolo au voit să treacă în stăpînirea domnului Nicolae, episcopul bisericii de Knin, și fraților și nepoților lui, toată partea neamului Zÿl, precum și partea lui Petru zis Nemeș, cuprinsă în aceeași moșie Zenth Marthun, dar că, la acea trecere în stăpînire, Ștefan, fiul lui Nicolae, și Ioan, fiul lui Petru zis de Sălățig, sub cuvînt de împotrivire, au fost împotrivitori; apoi, cînd Jov, fiul lui Grigore, fiul lui Jov, a voit să dea în stăpînire pomenitului domn episcop, curtea și locul său, cuprins în aceeași ⟨moșie⟩ Zenth Marthun, pomenitul Ștefan, fiul lui Nicolae, și Ioan, fiul lui Petru, s-au împotrivit de asemenea. După aceea, în ziua următoare, adică marți[10], ⟨cei doi oameni⟩ s-au dus la moșia numită Mÿko și au voit s-o dea în stăpînire domnului Nicolae, episcopul, fraților și nepoților lui, dar mai sus-pomeniții Ștefan, fiul lui Nicolae, și Ioan, fiul lui Petru, sub cuvînt de împotrivire, au fost împotrivitori. Drept aceea, în zilele, la soroacele și de pe locurile mai sus însemnate, ⟨ei⟩ au chemat înaintea măriei voastre pe Ștefan, fiul lui Nicolae, și pe Ioan, fiul lui Petru de Sălățig, față cu ⟨mai sus⟩-amintiții, domnul Nicolae, episcopul de Knin, Petru, fiul lui Mihail, și Matia, fiul lui Rudolf, nobili de Trestia; iar ca soroc de înfățișare înaintea Măriei voastre au statornicit părților octavele viitoare ale sărbătorii fericitului apostol Iacob[11].

Dat a doua zi după sărbătoarea lui Antonie Mărturisitorul[12], în anul Domnului ca mai sus.

⟨*Pe verso:*⟩ Nobilului și măritului bărbat, domnului Nicolae, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, scrisoare de chemare ⟨la judecată⟩ la octavele sărbătorii fericitului apostol Iacob, pentru Ștefan, fiul lui Nicolae, și pentru Ioan, fiul lui Petru, nobili de Sălățig, față cu venerabilul întru Hristos părinte ⟨și⟩ domn Nicolae, episcopul bisericii de Knin, cu Petru, fiul lui Mihail, și cu Matia, fiul lui Rudolf, nobili de Trestia.

⟨*Descrierea exterioară a documentului în copia din 1783:*⟩ Și ⟨scri-

soarea⟩ era intocmită ⟨ca scrisoare⟩ inchisă, pe o hîrtie simplă[13], pe partea din afară a plicului ei întărită și chezășuită cu pecetea autentică a conventului, pusă pe ceară albă moale, acoperită cu hirtie.

Bibl. Batthyaneum, Arh. conv. Cluj-Mănăștur, nr. 45. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca 1367.
Copie autentică a conventului din Cluj-Mănăștur, din 1783.
REGESTE: *Tört. Tár*, 1896, p. 722—723; Beke, *Km. konv.*, nr. 45 (cu data greșită: 14 iunie).

---

[1] Urmează: *recepisse*, de prisos.
[2] Urmează: *petitionibus*, tăiat de aceeași mînă.
[3] Scris deasupra rîndului, de aceeași mînă.
[4] Corect: *habitam*.
[5] Lipsește în copie; întregit după sens.
[6] Corect: *eidem*.
[7] Astfel în copie.
[8] Urmeaza: *magnificientia*, tăiat de aceeași mînă.
[9] 28 iunie ⟨1367⟩.
[10] 29 iunie ⟨1367⟩.
[11] 1 august ⟨1367⟩.
[12] 14 iunie 1367: data documentului nu poate fi aceasta, deoarece încercarea de trecere în stăpînire s-a făcut la 28 și 29 iunie 1367. Probabil data a fost transcrisă greșit de copistul din secolul al XVIII-lea.
[13] Adică pe o singură foaie de hîrtie.

245 — 1367 iunie 30, Vișegrad

Lodouicus, dei gracia, rex Hungarie, fidelibus suis universis prelatis, baronibus, comitibus, castellanis, nobilibus et quibuslibet possessionatis hominibus, item civitatibus et liberis villis, earumque rectoribus, iudicibus et villicis, quibus presentes ostenduntur, salutem et graciam.

Ex significacione fidelium civium et hospitum nostrorum de Scibinio et de eius pertinenciis nobis oblata percepimus querulosa, quod, cum ipsi pro acquirendis victibus eorum vel alia compulsi necessitate ad vos et in vestri medium proficisscerentur[1], vos eosdem iudicaretis et vestro iudicio et iudicatui astare compelleretis incessanter, in rebus et personis creberrime ipsos arrestando, nulla prius, ut conveniens foret, iusticia postulata.

Unde, cum nos dictos fideles cives et hospites nostros sic opprimi non velimus per quempiam quoquomodo, volumus et fidelitati universitatis vestre firmo edicto regio precipiendo mandamus, quatenus a modo in antea prefatos cives et hospites nostros vel eorum aliquem in vestris possessionibus, tenutis et villis ac in vestri medio nullus vestrum iudicare vel suo astare iudicatui compellere, in rebusque et personis arrestare, irrequisita iusticia, audeat vel presumpmat[1], signanter pro debitis, delictis et offensis aliorum, sed, si qui ex vobis quicquam accionis vel questionis contra ipsos habent vel habuerint, hy[1] in medio eorundem fidelium civium nostrorum iuridice prosequantur, et si iidem vel officialis ipsorum in reddenda iusticia cuipiam tepidi extiterint[1] vel remissi, extunc non ipsi hospites nostri contra quos agitur, sed idem officialis noster pro tempore constitutus in nostram vel magistri tavarnicorum nostrorum presenciam per querulantes legittime evocentur, ex parte cuius, nos vel idem magister tavarnicorum nostrorum sufficiens iusticie comple-

mentum exhibebimus vel exhibebit, iusticia suadente, quibuslibet querulantibus de eisdem.

Datum in Wyssegrad, secundo die festi beatorum Petri et Pauli apostolorum, anno domini M° CCC° LX^mo septimo.

⟨*Sub pecete, însemnare de cancelarie*⟩.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, tuturor credincioşilor săi, prelaţilor, baronilor, comiţilor, castelanilor, nobililor şi oricăror oameni cu moşii, de asemenea oraşelor şi satelor libere, cît şi dregătorilor, şi juzilor lor, cărora li se înfăţişează această scrisoare, sănătate şi milostivire.

Din arătarea jeluitoare, înfăţişată nouă, a credincioşilor noştri orăşeni şi oaspeţi din Sibiu şi din locurile[1] ce ţin de el am aflat că, atunci cînd aceştia trec la voi şi pe la voi, pentru a-şi cîştiga cele trebuincioase traiului, sau mînaţi de altă nevoie, voi îi supuneţi judecăţii voastre şi neîncetat îi siliţi să stea la judecată înaintea voastră, poprindu-le foarte adesea lucrurile şi chiar pe ei înşişi, fără a cere mai întîi dreptate, aşa cum s-ar cuveni.

Drept aceea, deoarece noi nu voim ca pomeniţii noştri credincioşi orăşeni şi oaspeţi să fie în acest fel asupriţi de către cineva, voim şi, cu straşnică poruncă regească, vă punem în vedere şi poruncim credinţei obştei voastre ca, de aici înainte, nici unul dintre voi să nu cuteze sau să se încumete a judeca pe sus-zişii noştri orăşeni şi oaspeţi sau pe vreunul din ei, pe moşiile, în ţinuturile, satele voastre sau în mijlocul vostru, sau să-i silească a sta la scaunul său de judecată ori să le poprească lucrurile sau pe ei înşişi, fără a se fi cerut mai întîi dreptate, şi mai ales pentru datoriile, călcările de lege şi vătămările altora ⟨decît ei⟩, ci, dacă vreunii dintre voi au sau vor avea de pornit vreo judecată sau vreo pîră împotriva lor, s-o urmărească, pe calea legii, în mijlocul numiţilor credincioşi orăşeni ai noştri, şi dacă aceştia sau slujbaşul lor se vor arăta nepăsători sau lăsători în împărţirea dreptăţii faţă de cineva, atunci să fie chemaţi în chip legiuit de către pîrîşi în faţa noastră sau a marelui nostru vistier, nu acei oaspeţi ai noştri împotriva cărora e pornită pîra, ci slujbaşul nostru, aflător atunci în slujbă, din partea căruia noi sau marele nostru vistier vom împlini sau va împlini, potrivit legii, dreptatea deplină faţă de oricare pîrîş cu privire la cele de mai sus.

Dat la Vişegrad, a doua zi după sărbătoarea fericiţilor apostoli Petru şi Pavel, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi şapte.

⟨*Sub pecete, însemnarea de cancelarie*⟩.

Arh. Stat. Sibiu., Col. doc. med. U. I. 19. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca / 1367.

Orig. perg., cu urmele peceţii mari regale, din ceară de culoare albă, aplicată pe verso.

EDIŢII: *Arch. f. Kunde oesterr. Gesch.*, V, 1850, p. 374; *Ub.*, II, p. 298—299.

---

[1] Astfel în orig.

246 **1367 iulie 1** *(in octavis festi Nativitatis beati Johannis baptiste)*, **Alba Iulia**

In quarum unius, videlicet predicte litere patentis, tenore, ipse dominus Nicolaus, vaivoda, inter alia vidisset contineri quod magister Turul in persona eiusdem domine Margarethe vocate, relicte Petri de Radas,

cum legitimis literis procuratoriis, in octavis festi beati Michaelis archangeli tunc proxime preteritis contra magistrum Petrum, filium Georgii, filii Ladislai de Sancto Johanne, proposuisset in hunc modum, quod domina mater eiusdem domine Margarethe, Anich vocata, fuisset soror uterina Ladislai, avi ipsius magistri Petri, filii Georgii, et ideo in universis possessionibus et portionibus possessionariis ipisus Ladislai, ubique habitis, quartam filialem eiusdem domine Anich, iure nature et regni consuetudine sibi cedentem et debentem, reddi et restitui iure repetivisset. Ad quod, Paulus Magnus, similiter cum legitimis literis procuratoriis, respondisset ex adverso quod idem magister Petrus, dominus suus, predicte domine Anich quarta filiali sua teneretur, de qua sibi termino ad hoc dato satisfacere promptus esset et paratus. Unde, idem magister Ladislaus vicarius, unacum dominis de capitulo cum eodem in iudicio consedentibus, decrevisset iudicando, ut prenominatus magister Petru, filius Georgii, in quindenis festi beate Margarethe virginis et martyris, domine Anich de sua quarta filiali in possessionibus infrascriptis, videlicet in Sancto Johanne, Hendorf, Goganfolwa, Kund et Ebesfolwa, presente testimonio suo, iuxta regni consuetudinem satisfacere teneretur, iudicium incursurus consustum, si terminum obmitteret insolvendo.

⟨Nobila doamnă Margareta, văduva lui Petru de Roadăş, a înfăţişat în adunarea obştească a lui Nicolae, voievodul Transilvaniei, începută la Turda, în a opta zi a sărbătorii Rusaliilor în anul 1368[1], o scrisoare deschisă a lui Ladislau, arhidiaconul de Ugocea, vicar al domnului Dominic, episcopul Transilvaniei, în care se spunea că:⟩

În cuprinsul uneia dintre acestea, adică în sus-zisa scrisoare deschisă, acel domn Nicolae voievodul între altele a văzut că se arată că magistrul Turul, ⟨venind⟩ la octavele sărbătorii fericitului arhanghel Mihail, atunci trecute[2], cu scrisoare legiuită de împuternicire, împotriva magistrului Petru, fiul lui Gheorghe, fiul lui Ladislau de Sîntioana, a spus, în numele acelei doamne numită Margareta, văduva lui Petru de Roadăş, că doamna numită Anich, mama acelei doamne Margareta, a fost sora bună a lui Ladislau, bunicul magistrului Petru, fiul lui Gheorghe, şi de aceea a cerut să-i fie întoarsă şi înapoiată, pe calea legii, pătrimea fiicei cuvenită acelei doamne Anich, ce i se cuvine şi se cade cu drept firesc şi după obiceiul ţării, din toate moşiile şi părţile de moşie ale acelui Ladislau, avute oriunde. La acestea, Pavel cel Mare, ⟨înfăţişîndu-se⟩ de asemenea cu scrisoare de împuternicire, a răspuns dimpotrivă că acel magistru Petru, stăpînul său, este ţinut dator pentru pătrimea cuvenită ca fiică sus-zisei doamne Anich, cu privire la care este gata şi pregătit ca, la un soroc dat lui pentru aceasta, să dea despăgubire. De aceea, acel magistru Ladislau, vicarul, judecînd împreună cu domnii din capitlu, care au stat alături de el în scaunul de judecată, a hotărît ca sus-numitul magistru Petru, fiul lui Gheorghe, să fie dator ca, la cvindenele sărbătorii fericitei fecioare şi mucenice Margareta[3], să o îndestuleze pe doamna Anich, înaintea omului său de mărturie, potrivit obiceiului ţării, pentru pătrimea cuvenită ca fiică din moşiile mai jos scrise, adică Sîntioana, Hundorf, Gogan, Cund şi Ibaşfalău, căzînd în gloaba obişnuită dacă nu va lua în seamă sorocul pentru a plăti.

Arh. Naţ. Magh., Dl.
Rezumat dezvoltat în actul capitlului din Alba Iulia, din 28 februarie 1395.
Rezumat dezvoltat în actul capitlului din Alba Iulia, din 4 septembrie 1465,

care cuprinde, sub formă de transumpt, actul aceluiași capitlu, din 28 februarie 1395, la Arh. Stat. Cluj-Napoca, fond Thoroczkay, nr. 13.
EDIŢII: *Ub.*, III, p. 112—113.
REGESTE: *Jakó-Valentìny*, p. 11.

[1] 4 iunie 1368 (vezi nr. 321).
[2] 6 octombrie 1366.
[3] 27 iulie 1367.

247 **1367 iulie 4, ⟨Alba Iulia⟩**

Nos, capitulum ecclesie Transsilluane[1], tenore presencium significamus quibus expedit universis, quod discretus vir, magister Nicolaus, archidiaconus de Ozd, socius et concanonicus noster, ad nostram personaliter veniendo presenciam, vice et nomine venerabilis in Christo patris, domini Dominici, dei et apostolice sedis gracia, episcopi Transsilluani[1], domini nostri reverendi, exhibuit et presentavit nobis quandam litteram magnifici viri, domini Konya, Dalmacie et Croacie bani, tenoris infrascripti, requirens nos in persona eiusdem domini nostri episcopi, ut ipsam litteram de verbo ad verbum transscripbi[1] et sigillo nostra communiri faceremus ad cautelam. Cuius tenor talis est: ⟨*Urmează actul lui Konya, banul Dalmației și Croației, din 14 martie 1367, Buda, nr. 209*⟩. Nos, enim, iustis et legitimis requisicionibus prefati magistri Nicolai, in persona domini nostri episcopi prenotati factis, annuentes, predictam litteram de verbo ad verbum transscribi[1] fecimus et sigillo nostro communiri.

Datum quarto die octavarum Nativitatis beati Johannis baptiste, anno prenotato.

Noi, capitlul bisericii Transilvaniei, prin cuprinsul celor de faţă facem cunoscut tuturor cărora se cuvine că, venind însuşi înaintea noastră, chibzuitul bărbat, magistrul Nicolae, arhidiaconul de Ozd, soțul și fratele nostru canonic, în locul şi în numele venerabilului întru Hristos părinte, domnul Dominic, din mila lui Dumnezeu şi a scaunului apostolic, episcopul Transilvaniei, domnul nostru vrednic de cinste, ne-a arătat şi ne-a înfăţişat o scrisoare a măritului bărbat, domnul Konya, banul Dalmaţiei şi Croaţiei, cu cuprinsul de mai jos, rugîndu-ne în numele acelui domn al nostru episcopul să punem să fie transcrisă acea scrisoare din cuvînt în cuvînt şi să fie întărită spre chezăşie, cu pecetea noastră. Cuprinsul ei este acesta: ⟨*Urmează actul lui Konya, banul Dalmației și Croației, din 14 martie 1367, Buda, nr. 209*⟩. Iar noi, dînd ascultare dreptelor şi legiuitelor cereri ale sus-zisului magistru Nicolae, făcute în numele sus-pomenitului nostru domn episcop, am pus ca sus-zisa scrisoare să fie transcrisă din cuvînt în cuvînt şi să fie întărită cu pecetea noastră.

Dat în a patra zi după octavele Naşterii fericitului Ioan Botezătorul, în anul sus-zis.

Bibl. Batthaneum. Arh. capitl. Alba Iulia, lădiţa I, nr. 179. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca / 1367.
Orig. hîrtie. cu fragmente de pecete rotundă din ceară de culoare deschisă, aplicată în document pe verso.
Copie în Kemény, *Dipl. Trans. Appendix*, 3, p. 40, (cu data greșită: 5 iulie).
REGESTE: Beke, *Erd. kápt.*, nr. 179.

[1] Astfel în orig.

Nobili viro et honesto Petro, viceuoyuode Transsiluano, amico ipsorum honorando, conventus monasterii beate virginis de Culusmonustra, debite amicicie et honoris incrementum.

Literas vestre nobilitatis, honore quo decuit, recepimus in hec verba: ⟨*Urmează actul lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, din 8 mai 1367, nr. 230*⟩. Nos igitur peticionibus vestris et iusticie annuentes, ut tenemur, unacum predicto Ladislao, filio Martini de Tate, homine vestro, religiosum virum, fratrem Henricum, presbyterum, ad premissa exequenda pro testimonio fidedignum transmisimus.

Qui, demum ad nos reversi, nobis concorditer retulerunt quod ipsi in predictis octavis festi Nativitatis beati Johannis baptiste proxime nunc preteritis, ad faciem iamdicte particule terre litigiose, inter possessiones ipsius abbatis, Munera, et pretacti capituli, Chergeud vocatas, habite, accedendo, vicinis et commetaneis eiusdem undique legitime convocatis et presentibus, iuxta continenciam instrumentorum sew[1] literalium munimentorum ipsius capituli, a quibusdam metis antiquis iuxta aquam Sospotac vocatam, de predicta villa Chergeud ipsius capituli fluentem, quarum una separaret terre filiorum Blasii de Tyur, alia vero possessioni ipsius capituli, Chergeud prenotate, reambulassent, iuxta eandem aquam Sospothac[1] consequenter tres novas metas erexissent et tandem quartam iuxta antiquam, ultra ipsam aquam, circa quendam fontem erexissent, que distingueret eidem possessioni ipsius capituli Chergeud ac possessioni nobilium, Farcastheleke nuncupate, et cum abinde reflectendo ad easdem duas primas metas a parte terrarum filiorum Blasii, super quendam berch versus occidentem procedendo, iuxta antiquas metas novas erigere voluissent, universi populi sew[1] hospites de ipsa villa Munera, armatis manibus et potentiariis, contra ipsos insurgendo, ipsam terre particulam litigiosam preambulare[2] et novas metas erigere non permisissent, immo eosdem interficere voluissent, et sic ipsi, metu mortis abinde discedere compulsi, ipsam terre litigiose particulam sub inclusione suarum antiquarum metarum in instrumentis sew literalibus munimentis ipsis capituli contentarum et eciam predictarum metarum de novo erectarum dicto capitulo ecclesie Transsiluane statuissent, perpetuo possidendam, contradiccione ipsius domini Alardi, abbatis, de Egrys, et aliorum quorumlibet non obstante, iuxta continenciam literarum vestrarum predictarum.

Datum quarto die predictarum octavarum, anno ut supra.

⟨*Pe verso, de o mînă aproape contemporană:*⟩ ⟨Nobili⟩[3] viro et honesto Petro, viceuoyuode Transsiluano, honorabili, ⟨capitu⟩lo[4] ecclesie Transsiluane, super statucione possessionis Cherged[1] et aliis intraspecificatis, relatoria.

Nobilului și cinstitului bărbat Petru, vicevoievodul Transilvaniei, prietenului lor vrednic de cinstire, conventul mănăstirii fericitei Fecioare din Cluj-Mănăștur, sporul cuvenitei prietenii și cinstiri.

Am primit cu cinstea cuvenită scrisoarea nobleței voastre cu acest cuprins: ⟨*Urmează actul lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, din 8 mai 1367, nr. 230*⟩. Noi, așadar, dînd ascultare, după cum sîntem datori, cererii voastre și dreptății, am trimis spre mărturie, dimpreună cu pomenitul Ladislau, fiul lui Martin de Totoiu, omul vostru, pe ⟨omul nostru⟩ vrednic

de crezare, cuviosul frate Henric, preotul, ca să aducă la împlinire cele de mai sus.

Aceştia, întorcîndu-se apoi la noi, ne-au spus într-un glas că, ducîndu-se la amintitele octave de curînd trecute ale sărbătorii Naşterii fericitului Ioan Botezătorul[5], la sus-zisa bucată de pămînt în pricină, aflătoare între moşia pomenitului abate, numită Mănărade, şi moşia numită Cergău a sus-numitului capitlu, ⟨şi⟩ chemînd în chip legiuit de pretutindeni vecinii şi megieşii ei şi fiind ei de faţă, au hotărnicit-o după cuprinsul actelor şi dovezilor scrise ale acelui capitlu, ⟨pornind⟩ de la nişte semne vechi de hotar de lîngă apa numită Valea Sărată, ce curge din satul Cergău al acelui capitlu, dintre care ⟨semne⟩ unul face hotarul dinspre pămîntul fiilor lui Blasiu de Tiur, iar altul dinspre moşia numită Cergău a capitlului mai sus însemnat; şi au ridicat dincoace de acea apă Valea Sărată trei semne noi de hotar, unul după altul, iar al patrulea semn l-au ridicat lîngă unul vechi, dincolo de acea apă, lîngă un izvor, ca să fie hotar între moşia Cergău a capitlului şi moşia numită Lupu, a unor nobili. Şi cînd cotind de aici înspre pomenitele două semne de hotar dinspre pămînturile fiilor lui Blasiu şi înaintînd pe o creastă, spre apus, au vrut să ridice nişte semne noi lîngă unele vechi, toţi oamenii şi oaspeţii din satul Mănărade cu mîinile înarmate şi ridicîndu-se cu puterea împotriva lor, nu i-au lăsat să hotărnicească bucata de pămînt în pricină şi să ridice semne noi, ba chiar au voit să-i omoare, şi astfel ei, de frica morţii fiind siliţi să plece de acolo, au dat în stăpînire pe veci sus-numitul capitlu al bisericii Transilvaniei acea bucată de pămînt în pricină, în cuprinsul vechilor ei semne de hotar, arătate în actele şi dovezile scrise ale acelui capitlu, precum şi ⟨în cuprinsul⟩ sus-ziselor semne noi ridicate, fără a ţine seama de împotrivirea domnului Alard, abatele de Igriş, sau a altora, potrivit cuprinsului pomenitei voastre scrisori.

Dat în a patra zi a pomenitelor octave, în anul de mai sus.

⟨*Pe verso, de o mînă aproape contemporană:*⟩ Nobilului şi cinstitului bărbat Petru, vicevoievodul Transilvaniei, dare de seamă despre darea în stăpînire cinstitului capitlu din Alba Iulia a moşiei Cergău, şi ⟨despre⟩ altele sus-numite.

Arh. Naţ. Magh., Dl. 30 394. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca / 1367.
Orig. hîrtie, cu urme de pecete aplicată în document, pe verso.
Transumpt în actul vicevoievodului Petru din 11 iulie 1367, nr. 251.
EDIŢII: *Ub.*, II, p. 299—300.

---

[1] Astfel în orig.
[2] Corect: *perambulare.*
[3] Lipseste in orig.
[4] Rupt cca 1,5 cm, întregit după sens.
[5] 1 iulie.

249 **1367 iulie 4, ⟨Cluj-Mănăştur⟩**

Nos, conventus monasterii beate Marie virginis de Clusmunustra, significamus tenore presenciam quibus expedit universis quod, secundum continenciam litterarum nobilis viri Petri, vicewoyvode Transsilvani, modum et formam deliberacionis sue per formam arbitrii exprimencium, octavo die festi Nativitatis beati Johannis baptiste proxime preteriti, Jacobus, filius Michaelis de Zilkerek, tanquam actor ab una, parte vero ex alia, Anthonius, filius Pauli de Kechet, veluti in causam attractus, in

facto cuiusdam particule terre litigiose inter predictas possessiones Zilkerek et Kechet, quevis parcium pro se quatuor probos viros, conscientiosos homines, quilibet ipsorum, presente testimonio nostro, producere debuissent. Ipso termino occurrente, prout frater Nicolaus sacerdos, vice persone nostre, ad hoc per nos transmissus et exinde ad nos redeundo, nobis sic recitavit quod quevis parcium quatuor probos viros, homines consentiosos[1], ad faciem predicte particule terre litigiose produxissent, prout assumpsissent, qui videlicet octo probi viri, cum aliis nobilibus, ipsis adiunctis, inter ambas partes pacem et concordiam isto modo reformassent, quod iamdictam terram litigiosam inter ipsas partes ad duas partes quoequales[2] divisissent et, propter bonam pacis unionem, septem metas novas terreas pro perpetua pace erexissent, partibus volentibus. Cuiusquidem discriminaciones isto modo terminantur: item primo, incipiendo a parte plage orientalis tendendo infra per unum Berch ad vallem ex inferiori parte nemoris Kereusberek[3] vocate et transit ad plagam occidentalem, descendendo ad rivulum Menespataka, et separantur ab invicem inter ipsum Menespataka et Keuresberek[3]. Cuilibet parti porcionem suam perpetuo possidendam reliquissent, iudicem vero in medietate birsagii Jacobus, filius Michaelis, et in alia medietate Anthonius, filius Pauli, tenebuntur complacare.

Datum octavo die festi beati regis Ladizlai et confessoris, anno domini M° CCC° LX^{mo} septimo.

⟨*Pe verso, de o mînă din secolul al XVI-lea:*⟩ Reambulacio metarum seu terrarum litigiosarum inter Kecheth[4], ab una, et alia vero, inter Zylkerek.

Noi, conventul mănăstirii fericitei Fecioare Maria din Cluj-Mănăştur, prin cuprinsul celor de faţă facem cunoscut tuturor cărora se cuvine că, potrivit cuprinsului scrisorii nobilului bărbat Petru, vicevoievodul Transilvaniei, ce arăta întocmirea şi rînduiala hotărîrii sale judecătoresti ⟨dată⟩ în chip de judecată de împăciuire, trebuia, în privinţa bucăţii de pămînt în pricină, ⟨aflată⟩ între sus-zisele moşii Şintereag şi Chiced, ca Iacob, fiul lui Mihail de Şintereag, ca pîrîş, pe de o parte, iar pe de altă parte, Anton, fiul lui Pavel de Chiced, ca pîrît, să aducă fiecare din ei, în a opta zi a sărbătorii Naşterii fericitului Ioan Botezătorul acum de curînd trecută[5], cîte patru bărbaţi cinstiţi, oameni drepţi, de faţă cu omul nostru de mărturie. La sosirea acelui soroc — aşa cum ne-a spus fratele Nicolae, preotul, trimis de noi în locul nostru pentru aceasta şi înapoiat de acolo la noi —, fiecare din părţi, aşa cum se legase, a adus la sus-zisa bucată de pămînt în pricină cîte patru bărbaţi cinstiţi, oameni drepţi, care, adică acei opt bărbaţi cinstiţi, împreună cu alţi nobili ce le-au fost alăturaţi, au aşezat pacea şi înţelegerea între cele două părţi în acest chip, ⟨anume⟩ că au împărţit în două părţi deopotrivă pomenitul pămînt în pricină între acele părţi, şi pentru o bună legătură de pace, cu învoirea părţilor, au ridicat şapte noi movile de hotar, întru necurmată pace. Iar semnele despărţitoare ale acelei ⟨bucăţi de pămînt⟩ fac hotarul în acest chip: mai întîi, începînd din partea de răsărit se îndreaptă în jos, pe o creastă, la valea din partea de jos a dumbrăvii numite Dumbrava cu frasini şi trece în partea de apus, coborînd la pîrîul ⟨numit⟩ Valea Hergheliei, despărţind ⟨moşiile⟩ una de alta între acea Vale a Hergheliei şi Dumbrava cu frasini. Au lăsat fiecărei părţi bucata sa ca s-o stăpînească pe veci, iar pe jude vor fi datori să-l plătească Iacob, fiul lui Mi-

hai, cu jumătate din plata de împăcare, iar Anton, fiul lui Pavel, cu cealaltă jumătate.

Dat în a opta zi a sărbătorii fericitului rege Ladislau mărturisitorul, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi şapte.

⟨*Pe verso, de o mînă din secolul al XVI-lea:*⟩ Hotărnicirea hotarului sau a pămîntului în pricină între Chiced, pe de o ⟨parte⟩, şi Şintereag, pe de alta.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. fam. Bánffy.
Orig. perg., cu urme de pecete aplicata pe verso.

---

[1] Corect: *conscientiosos*.
[2] Corect: *coequales*.
[3] Corectat din: *Kereusberch*.
[4] Astfel în orig.
[5] 1 iulie 1367.

250 **1367 iulie 9** *(VI. Idus Julii)*, **Viterbo**

Papa Urban al V-lea[1] scrie lui Ludovic I, regele Ungariei, în legătură cu primirea nu prea călduroasă pe care regele ar fi făcut-o cardinalului Vilhelm de Sf. Maria în Cosmedin, sosit în Ungaria pentru înălţarea episcopului de Cenad ca arhiepiscop, de Calocea. Papa recomandă din nou bunăvoinţei regelui pe sus-numitul cardinal.

Arh. Vat., Innoc. VI. A.E. vol. 244.
Orig.
REGESTE: *Tört. Tár*, 1895, p. 264, nr. 295 (cu data greşită: 1357).

---

[1] În rezumatul din *Tört. Tár*, greşit: Inocenţiu al VI-lea; ceea ce explică greşeala de datare.

251 **1367 iulie 11, Sîntimbru**

Nos, Petrus, vicevaivoda Transsiluanus, memorie commendantes tenore presencium significamus quibus expedit universis quod, cum nos religiosis viris conventui ecclesie beate Marie virginis de Kulusmonustra literatorie scripsissemus, petendo amicabiliter ut eorum mitterent hominem pro testimonio fidedignum, quo presente, Nicolaus literatus, notarius noster, vel Ladislaus, filius Blasii de Tyur, aut Ladislaus et Stephanus, filii Martini de Tate, seu Bakou de Myhalchfolua, aliis absentibus, homo noster, in octavis festi Nativitatis beati Johannis baptiste nunc proxime preteritis, ad faciem cuiusdam particule terre litigiose, inter possessiones abbatis de Egrus, Monera, et honorabilis capituli ecclesie Transsiluane, Chergeud vocatas, habite, accedendo, vicinis et commetaneis eiusdem undique legitime inibi convocatis et presentibus, iuxta continentiam instrumentorum seu literalium munimentorum eiusdem capituli, per suas veras metas et antiquas reambulando, in locis necessariis novas metas erigendo, reambulatamque et ab aliorum possessionariis iuribus metalibus distinccionibus separatam et distinctam, regali mensura, si mensurari posset, mensurando, vel, si mensurari non posset, visu considerando, fructuositate, valore, qualitate et quantitate, deum ferendo pre oculis, amore, favore et odio cuiuslibet partis procul abiectis, estimaret, eandem regni consuetudine requirente; facta autem ipsa estimatione, sub eisdem metarum distinctionibus, statuerent eandem capitulo antedicto,

contradictione eorundem abbatis et popularum de Monera ac aliorum quorumlibet non obstante. Et post hec, ipsius possessionarie estimationis et statutionis seriem, prout fieret opportunum, nobis amicabiliter rescriberet conventus prenotatus. Tandem idem conventus nobis rescripsit in hec verba. ⟨*Urmează actul conventului din Cluj-Mănăştur, din 4 iulie 1367, nr. 248 cu actul lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, din 8 mai 1367, nr. 230*⟩.

Unde nos, qui ex officio nostri iudiciarii examinis et debito rectitudinis unum quemque in sua iusticia et iuris sui quidditate, in his maxime causis, que, coram nobis ventilate, finem sortite existunt, effectuum confovere debemus et potentiariis ausibus quantum possumus obviare, ex huiusmodi literatoria rescripcione predicti conventus statutionem dicte particule terre, sub premissis metarum limitacionibus seu distinccionibus, iuxta nostre iudiciarie commissionis formam, modo quo supra, ipsis dominis capitulo ecclesie Transsiluane legitime factam, agnoscentes, eandem particulam terre cum omnibus suis utilitatibus et utilitatum integritatibus, sub inclusione suarum antiquarum metarum in instrumentis seu literalibus munimentis ipsius capituli contentarum et eciam predictarum metarum de novo erectarum, eisdem dominis de capitulo ecclesie Transsiluane, auctoritate iudiciaria decernendo, commitimus et relinquimus perpetuo possidendam, sine preiudicio iuris alieni; de facto autem premisse potentie, per ipsos populos de Monera, ut premissum est, illate, et eciam de eo, quod ipsa estimatio possessionaria propter ipsorum populorum potenciariam resistenciam fieri nequivit, ne sub taciturnitate et dissimulationis neglectu relinquitur, dum iidem domini de capitulo predicto prosequi voluerint, eisdem iustitie exhibebimus complementum, ut dictabit ordo iuris.

In quorum omnium premissorum testimonium, presentes literas nostras privilegiales, pendentis et authentici sigilli nostri munimine roboratas, eisdem dominis de capitulo duximus concedendas.

Datum in Sancto Emirico[1], quarto die quindenarum predicti festi Nativitatis beati Johannis baptiste, anno domini M° CCC^{mo} LX^{mo} septimo prenotato.

Noi, Petru, vicevoievodul Transilvaniei, prin cuprinsul scrisorii de faţă dăm de ştire şi facem cunoscut tuturor cărora se cuvine că noi am scris cucernicilor bărbaţi din conventul bisericii fericitei Fecioare Maria din Cluj-Mănăştur, cerîndu-le să aibă bunătatea să trimită spre mărturie omul lor vrednic de crezare, în faţa căruia, omul nostru, Nicolae diacul, notarul nostru, sau Ladislau, fiul lui Blasiu de Tiur, ori Ladislau şi Ştefan, fiii lui Martin de Totoiu, sau Bakou de Mihalţ, în lipsa celorlalţi, ducîndu-se la octavele acum trecute ale sărbătorii Naşterii fericitului Ioan Botezătorul[2], la locul unei bucăţi de pămînt în pricină, aflătoare între moşia numită Mănărade, a abatelui de Igriş, şi moşia numită Cergău, a capitlului bisericii Transilvaniei, ⟨şi⟩ chemînd în chip legiuit de pretutindeni pe toţi vecinii şi megieşii ei, şi fiind ei de faţă, s-o hotărnicească, potrivit cuprinsului actelor şi dovezilor scrise ale acelui capitlu, după adevăratele ei hotare de demult, ridicînd, în locurile de trebuinţă, semne noi de hotar pe lîngă cele vechi, şi odată hotărnicită, despărţită şi deosebită prin semne deosebitoare de hotar de moşiile altora, măsurînd-o cu măsura regească, dacă se poate măsura, iar dacă nu se poate măsura, socotind-o din ochi, s-o preţuiască după rodnicia, preţul, felul şi întinderea ⟨ei⟩, după cum cere obiceiul ţării, avîndu-l pe Dumnezeu înaintea ochi-

lor, fără dragoste, părtinire sau ură pentru vreuna din părți, și după săvîrșirea acestei prețuiri, s-o dea în stăpînire pomenitului capitlu, între semnele ei de hotar deosebitoare, fără să se țină seama de împotrivirea abatelui și a oamenilor din Mănărade sau a oricăror altora. Iar după aceea, sus-numitul convent să aibă bunătatea a ne răspunde în scris, după cum va fi nimerit, despre felul în care s-a făcut prețuirea ⟨acelei bucăți de pămînt⟩ și despre darea ei în stăpînire. În cele din urmă, acel convent ne-a răspuns cu aceste cuvinte: ⟨*Urmează actul conventului din Cluj-Mănăștur, din 4 iulie 1367, nr. 248 cu actul lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, din 8 mai 1367, nr. 230*⟩.

Drept aceea, noi, care prin slujba noastră de cercetare judecătorească și din datoria dreptei cumpene sîntem datori să ocrotim pe fiecare în dreptatea sa și în temeinicia dreptului său, mai ales în acele pricini care, fiind dezbătute înaintea noastră, și-au căpătat încheierea din urmă, și să ne împotrivim din răsputeri samavolniciilor celor cutezători, văzînd din răspunsul scris al pomenitului convent că darea în stăpînire a zisei bucăți de pămînt, numiților domni din capitlul bisericii Transilvaniei, a fost legiuit făcută după semnele de hotar deosebitoare arătate mai sus, potrivit cuprinsului poruncii noastre judecătorești, hotărînd în temeiul puterii noastre judecătorești, încredințăm și lăsăm acea bucată de pămînt, domnilor din capitlul bisericii Transilvaniei, împreună cu toate folosințele ei, și cu întregimea acestor folosințe, în cuprinsul vechilor ei semne de hotar arătate în actele și dovezile scrise ale acelui capitlu, precum și ⟨în cuprinsul⟩ semnelor nou ridicate, ca s-o stăpînească pe veci, fără a dăuna drepturile altora. Iar în ce privește samavolnicia săvîrșită, cum s-a spus mai sus, de oamenii din Mănărade, și faptul că nu s-a putut face prețuirea ⟨moșiei⟩ din pricina împotrivirii silnice a acelor oameni, pentru ca ⟨această faptă⟩ să nu fie trecută sub tăcere sau lăsată în părăsire din nepăsare, atunci cînd domnii din pomenitul capitlu vor voi să urmărească ⟨această pricină⟩, noi le vom împlini dreptatea, așa cum va porunci rînduiala legii.

Spre mărturia tuturor celor de mai sus, am hotărît să dăm numiților domni din capitlu această scrisoare privilegiată a noastră, întărită cu puterea peceții noastre atîrnate și autentice.

Dat la Sîntimbru, în a patra zi a celei de a cincisprezecea zi a numitei sărbători a Nașterii fericitului Ioan Botezătorul, în anul Domnului mai sus însemnat, o mie trei sute șaizeci și șapte.

Arh. Naț. Magh. Dl.
Transumpt în actul lui Emeric, voievodul Transilvaniei, din 19 aprilie 1372.
EDIȚII: *Ub.*, II, p. 300—301.

---

[1] Astfel in text.
[2] 1 iulie.

252 **1367 iulie 20, Sîntimbru**

Discretis viris et honestis, honorabili capitulò ecclesie Transsiluane, amicis suis honorandis, Petrus, viceuoyuoda Transsiluanus, amicitiam paratam debito cum honore.

Dicit nobis Stephanus, filius Bancha de Gombuch, quod predicta possessio sua, Gombuch vocata, apud manus ipsius habita, in comitatu Albensi existens, reambulatione et metarum novarum erectione plurimus indigeret. Super quo, vestram petimus amicitiam presentibus diligenter,

quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente, Johannes, filius Emerici de Batizhaza, vel Nicolaus dictus Bolog de Jspanlaka, altero absente, homo noster, ad faciem, predicte possessionis Gombuch accedendo, vicinis et commetaneis eiusdem undique legitime inibi convocatis et presentibus, reambulet eandem per suas veras metas et antiquas et, ubi necesse fuerit, novas metas iuxta veteres erigendo, reambulatamque et ab aliorum possessionariis iuribus separatam et distinctam, relinquat, eidem Stephano, filio Bancha, eo iure, quo ad ipsum dinoscitur pertinere, si per quempiam non fuerit contradictum; contradictores vero, si qui fuerint, citet eosdem in nostram presentiam ad terminum competentem, rationem contradictionis ipsorum reddituros.

Et post hec, seriem omnium promissorum, prout fuerit opportunum, nobis in vestris litteris amicabiliter rescribatis.

Datum in Sancto Emerico, feria tertia proxima post festum sancte ⟨Margarethe virginis, anno⟩[1] domini M^{mo} CCC^{mo} LX^{mo} septimo.

Chibzuiţilor şi cinstiţilor bărbaţi din cinstitul capitlu al bisericii Transilvaniei, prietenilor săi vrednici de cinstire, Petru, vicevoievodul Transilvaniei, cu toată prietenia şi cinstea cuvenită.

Ne spune nouă Ştefan, fiul lui Bancha de Gîmbuţ, că sus-pomenita sa moşie numită Gîmbuţ, aflătoare în comitatul Alba, avută în mîinile sale, are mare nevoie de hotărnicire şi ridicare de noi semne de hotar.

Drept aceea, prin ⟨scrisoarea⟩ de faţă, rugăm cu stăruinţă prietenia voastră să trimiteţi spre mărturie omul vostru vrednic de crezare, în faţa căruia, omul nostru Ioan, fiul lui Emeric de Botez, sau, în lipsa acestuia, Nicolae zis Stîngaciul de Şpălnaca, ducîndu-se la sus-zisa moşie Gîmbuţ ⟨şi⟩ chemînd acolo de pretutindeni, în chip legiuit, pe vecinii şi megieşii ei, şi fiind aceştia de faţă, s-o hotărnicească după vechile şi adevăratele ei semne de hotar, ridicînd, unde ar fi de trebuinţă, noi semne de hotar lîngă cele vechi; şi odată hotărnicită, despărţită şi deosebită de drepturile de moşie ale altora, s-o lase acelui Ştefan, fiul lui Bancha, cu acel drept cu care se ştie că ţine de el, dacă nu va fi vreo împotrivire din partea cuiva; iar dacă ar fi unii împotrivitori, să-i cheme înaintea noastră la un soroc potrivit, spre a da seama de împotrivirea lor.

Iar după acestea, să aveţi bunătatea să ne răspundeţi în scris, după cum va fi ⟨mai⟩ potrivit, în scrisoarea voastră, despre felul cum s-au făcut toate cele de mai sus.

Dat la Sîntimbru, în marţea de după sărbătoarea sfintei fecioare Margareta, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi şapte.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Colecţia Török Bertalan.
Transumpt în actul capitlului Transilvaniei, din ⟨după 26 iulie 1367⟩, nr. 253.

---

[1] Rupt cca 3 cm; întregit după sens şi pe baza actului capitlului Transilvaniei, dat ⟨după 26 iulie 1367⟩, nr. 253.

253 **1367 ⟨după iulie 26⟩, ⟨Alba Iulia⟩**

Nobili viro et honesto, Petro, viceuoyuode Transsiluano, amico ipsorum honorando, capitulum ecclesie Transsiluane, amicitiam paratam debito cum honore.

Noveritis nos litteras vestras recepisse on hec verba: ⟨*Urmează actul lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, din 20 iulie 1367, nr. 252*⟩. Nos enim, petitionibus vestris annuentes, unacum Nicolae ⟨dicto Bolog de Js⟩

panlaka[1], homine vestro, nostrum hominem, videlicet Martinum sacerdotem de choro nostro, ad premissa exse⟨quenda duximus⟩[1] transmittendum. Qui, demum ad nos reversi, nobis concorditer retulerunt quod ipsi, feria secunda proxima ⟨post festum beati Jac⟩obi[2] apostoli, ad faciem possessionis Gombuch accessissent ac, vicinis et commetaneis eiusdem legitime ⟨convocatis et prese⟩ntibus[1], et in nullo contradicentibus, eandem per suas veras metas et antiquas reambulassent, ⟨novas iuxta v⟩eteras[1], ubi necesse erat erigendo, reambulatamque et ab aliorum possessionibus separatam ⟨et distinctam reliq⟩uissent[1] eidem Stephano, filio Bancha, eo iure, quo ad ipsum dinoscitur pertinere. Cursus ⟨autem metarum a par⟩te[2] ville Ozd hoc ordine distinguntur, videlicet prima meta incipit in quodam ascensu ⟨...⟩[3] pataka nominatum, ubi iuxta antiquam novam, ab hinc ascendit ad aliam ⟨...⟩[3] iuxta quam similiter novam erexissent. Deinde ascendit versus meridiem et per ⟨...⟩[3] magnum Berch, ubi iuxta antiquam novam, et ibi incipit tenere metas cum ⟨villa Sÿle vocata⟩[2]. Ab hinc transit per idem Berch versus plagam occidentalem, et in eodem Berch ⟨iuxta antiquam metam⟩[2] novam erexissent, et ibi cursus metarum a parte villarum Ozd et Sÿle terminantur.

⟨Datum...⟩[4] beati Jacobi apostoli, anno prenotato.

Nobilului şi cinstitului bărbat Petru, vicevoievodul Transilvaniei, prietenului lor vrednic de cinstire, capitlul bisericii Transilvaniei, cu toată prietenia şi cinstirea cuvenită.

Aflaţi că noi am primit scrisoarea voastră cu acest cuprins: ⟨*Urmează actul lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, din 20 iulie 1367, nr. 252*⟩. Noi, aşadar, dînd ascultare cererilor voastre, ⟨am hotărît⟩ să trimitem, dimpreună cu Nicolae zis Bolog de Şpălnaca, omul vostru, pe omul nostru, anume pe Martin preotul din corul nostru, pentru îndeplinirea celor de mai sus. Aceştia, întorcîndu-se apoi la noi, ne-au spus într-un glas că, în lunea de după sărbătoarea fericitului apostol Iacob[5], au mers la moşia Gîmbuţ şi ⟨chemînd⟩ în chip legiuit vecinii şi megieşii ei, şi fiind aceştia de faţă şi neîmpotrivindu-se cu nimic, au hotărnicit-o după adevăratele şi vechile ei semne de hotar, ridicînd altele noi lîngă cele vechi, acolo unde era nevoie, şi odată hotărnicită, despărţită şi deosebită de moşiile altora, au lăsat-o zisului Ştefan, fiul lui Bancha, cu acel drept cu care se ştie că ţine de el. Iar mersul hotarelor din partea satului Ozd se deosebeşte astfel: anume cel dintîi semn de hotar începe pe un urcuş numit Valea..., unde lîngă ⟨un semn⟩ vechi au ridicat unul nou; de aici urcă spre un alt..., lîngă care au ridicat de asemenea ⟨un semn⟩ nou de hotar; de acolo urcă spre miazăzi şi de-a lungul... o creastă mare, unde lîngă ⟨un semn⟩ vechi ⟨au ridicat⟩ unul nou, şi aici începe să ţină hotar cu satul numit Şilea; de acolo trece peste acea creastă, spre apus, şi pe acea creastă, lîngă un semn vechi de hotar au ridicat unul nou, şi aici se sfîrşeşte mersul semnelor de hotar dinspre satele Ozd şi Şilea.

Dat... fericitului apostol Iacob, în anul sus-arătat.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Col. Török Bertalan.
Orig. hîrtie, o cincime din document lipseşte; cu urme de pecete aplicată în document pe verso.
REGESTE: *Tört. Tár*, 1907, p. 89.

---

[1] Rupt cca 3 cm; întregit pe baza documentului nr. 252.
[2] Rupt cca 3 cm; întregit, cu probabilitate, pe baza contextului.
[3] Rupt cca 3 cm.
[4] Rupt cca 3 cm; întregit parţial, după sens.
[5] 26 iulie 1367; element pentru datare.

Ludovic I, regele Ungariei, la cererea lui Petru, fiul lui Ioan, fiul lui Valentin de Byr, transcrie sub formă de privilegiu actul său din 23 iunie 1365, dat în apropiere de Severin *(prope Zewrinum; regest în DRH-C, vol. XII, p. 430, nr. 411)*, prin care mama lui Petru, fiica lui Dominic zis Kondakor din Byr, a fost făcută moștenitoarea mașiilor tatălui său. În lista demnitarilor, printre alții, sînt menționați: Dumitru, episcopul de Oradea, Dominic, episcopul Transilvaniei, Dominic, episcopul de Cenad, Nicolae, voievodul Transilvaniei.

Arh. Naț. Magh., Dl. (Arh. capitlului din Vasvár-Szombathelyi nr. 1367).
Orig. perg., cu pecete atîrnată.
EDIȚII: *Tört. Tár*, 1898, p. 363—365.

255 **1367 august 1**

Nos, magister Ladizlaus, arhydiaconus de Wgacha, venerabilis in Christo patris, domini Dominici, dei et apostolice sedis gratia, episcopi Transsilvani, episcopi vicarius generalis Transsilvani, significamus tenore presentium quibus expedit universis, quod Paulo, filio Johannis, filii Gerew, ab una parte, ab alia vero Elya, filio Nicolai de Suk, pro se ac Michaele et Dauid, filiis Barnabe, cum legitimis litteris procuratoriis coram nobis in iudicio constitutis, confessum extitit per eosdem partiter et relatum ministerio vive vocis, quod super dote et rebus parafernalibus nobilis domine Margarete nomine, filie eiusdem Johannis, filii Gerew, consortis Petri litterati, quas dotem et res parafernales idem Paulus, filius Johannis, ab eisdem Elya et fratribus suis predictis iure repetebat, taliter concordassent et concordarunt coram nobis quod predictus Elyas ac Michael et Dauid totalem portionem ipsorum possessionariam, in possessione Vray ipsos tagentem, nunc apuc manus regias existentem, cum omnibus utilitatibus et pertinentiis suis quibuslibet ad eandem portionem ipsorum possessionariam spectantibus, eidem Paulo, filio Johannis, ipso volente, pro ipsis dote et rebus parafernalibus eiusdem domine Margarete, didissent et assignassent ac dederunt et assignaverunt coram nobis, perpetuo et irrevocabiliter possidendam, tenendam pariter et habendam; hoc modo, ut prefatus Paulus, filius Johannis, memoratam portionem ipsorum possessionariam a domino rege vel woyuoda Transsilvano liberabit et reoptinebit propriis suis laboribus et expensis, ac eosdem Elyam, Michaelem et Dauid, necnon alios fratres et proximos suos super ipsis dote et rebus parafernalibus reddit expeditos pariter et quietos. Predicti autem Elya, Michael et Dauid ab omnibus fratribus et proximis suis et aliis, excepto domino rege et woyuoda Transsilvano, super prefata portione ipsorum possessionaria sepefatum Paulum, filium Johannis, cum suis successoribus, impetere et aggravare volentibus, tenebuntur expedire propriis ipsorum laboribus et expensis.

Datum in octavis festi beati Jacobi apostoli, anno domini millesimo CCC^{mo}LX^{oo} septimo.

Noi, magistrul Ladislau, arhidiaconul de Ugocea, vicar general al venerabilului întru Hristos părinte, domnul Dominic, din mila lui Dumnezeu și a scaunului apostolic, episcopul Transilvaniei, prin cuprinsul

celor de față facem cunoscut tuturor cărora se cuvine că, înfățișîndu-se la judecată înaintea noastră, Pavel, fiul lui Ioan, fiul lui Grigore, pe de o parte, iar pe de alta, Ilie, fiul lui Nicolae de Juc, în numele său și în al lui Mihail și David, fiii lui Barnaba, cu legiuite scrisori de împuternicire, au mărturisit și au spus prin viu grai că s-au înțeles și în fața noastră se înțeleg în acest fel asupra zestrei și a darurilor de nuntă ale nobilei doamne cu numele Margareta, fiica acelui Ioan, fiul lui Grigore, soția lui Petru diacul, zestre și daruri de nuntă pe care acel Pavel, fiul lui Ioan, le cere după lege de la acel Ilie și de la sus-zișii săi frați, ⟨și anume:⟩ sus-pomenitul Ilie și Mihail și David au dat și au hărăzit și în fața noastră dau și hărăzesc lui Pavel, fiul lui Ioan, cu învoirea acestuia, pentru acea zestre și daruri de nuntă ale doamnei Margareta, întreaga lor parte de moșie ce ține de ei din moșia Oroiu, aflătoare acum în miinile regelui, cu toate folosințele și toate cele ce țin de acea parte a lor de moșie, ca să o stăpînească, să o țină și să o aibă pe veci și nestrămutat, astfel că sus-zisul Pavel, fiul lui Ioan, va slobozi si va redobîndi cu cheltuielile și ostenelile sale pomenita lor bucată de moșie, de la domnul ⟨nostru⟩ regele sau de la voievodul Transilvaniei. Și ⟨numitul Pavel⟩ i-a descărcat și i-a socotit plătiți pe acei Ilie, Mihail și David, precum și pe ceilalți frați și rude ale lor cu privire la acea zestre și daruri de nuntă. Iar sus-zișii Ilie, Mihail și David vor fi datori să apere cu cheltuiala și osteneala lor pe ades-pomenitul Pavel, fiul lui Ioan, împreună cu urmașii săi, de toți frații și rudele lor și de alții care ar voi să-l neliniștească și să-l asuprească cu privire la sus-zisa lor bucată de moșie, în afară ⟨doar⟩ de domnul ⟨nostru⟩ regele și de voievodul Transilvaniei.

Dat la octavele sărbătorii fericitului apostol Iacob, în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și șapte.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. fam. Suky.
Orig. perg., cu urme de pecete aplicată în document, pe verso.

256 **1367 august 11, ⟨Arad⟩**

Excellentissimo domino eorum, domino Lodouico, dei gracia illustri regi Hungarie, capitulum ecclesie Orodyensis, oraciones in domino devotas.

Litteris vestre sublimitatis pro religioso viro, fratre Emerico, abbate de Bulch, et eius conventu per anni circulum generaliter datis, nobis directis, honore quo decuit receptis, unacum Stephano de Ikus, homine vestro litteris in eisdem expresso, Matyam, chori nostri clericum, pro testimonio fidedignum ad exequenda subscripta duximus dirigendum. Qui, demum ad nos reversy[1], nobis concorditer retulerunt requisity[1] quod ipsi in octavis festi beati Jacobi apostoli, proxime preteritis, accessissent ad facies possessionum Babulna in Alba[1], Apaty, alie[2] nomine Vruzfolu, et Apaty in Hunyad comitatibus existencium; item in vigilia festi beati Laurencii martiris, similiter nunc preteriti, accessissent ad faciem possessionum Kethbata, Vilak, Chura et Vodkerth vocatarum, ac unius vine[3], Apathzeuley vocate, supra villam Menesy habite, contigue vine[3] Petri, medici de Lyppa, a parte meridionali, a parte vero septentrionali vine[3] Jacobi, filii Thome de Koazy, in comitatu Orod[1] habitarum, detentoribus earum universis, quibus predecessores ipsius domini abbatis quomodo-

cumque et quocumque titulo tradissent, convocatis et presentibus, eas, cum earum utilitatibus et pertinenciis universis quovis vocabulo vocatis, iuxta formam et tenorem litterarum vestrarum exinde confectarum eidem domino abbati et eius conventui ac eorum ecclesie prenotate statuissent et reliquissent perempnaliter[1] possidendas, tenendas et habendas, nullo penitus contradictore existente.

Datum in festo beati Tyburcii martiris, anno domini Millesimo CCC° LX° septimo.

Preaînălţatului lor stăpîn, domnului Ludovic, din mila lui Dumnezeu, ilustrul rege al Ungariei, capitlul bisericii din Arad, cucernice rugăciuni întru domnul.

Am primit, cu cinstea care se cuvine, scrisoarea înălţimii voastre trimisă nouă, dată ca poruncă generală pe timp de un an, pentru cuviosul bărbat, fratele Emeric, abatele de Bulci, şi pentru conventul acestuia, ⟨şi⟩ am hotărît ca, împreună cu Ştefan de Ikus, omul vostru arătat în aceeaşi scrisoare să-l trimitem pe Matia, preot al corului nostru, ca om de mărturie vrednic de crezare, spre a duce la împlinire cele mai jos scrise. Aceştia, întorcîndu-se apoi la noi, fiind întrebaţi, ne-au spus într-un glas că ei s-au dus, octavele de curînd trecute ale sărbătorii fericitului apostol Iacob[4], la faţa locului pe moşiile Bobîlna, în comitatul Alba, Apaty, cu alt nume Vruzfolu, şi Apathy, aflătoare în comitatul Hunedoara; de asemenea s-au dus în ajunul sărbătorii fericitului mucenic Laurenţiu, de asemenea de curînd trecută[5], la faţa locului pe moşiile numite Bata, Vilak, Chura şi Vodkerth, şi la o vie numită Apathzeuley[6], avută deasupra satului Miniş, alăturată înspre miazăzi viei lui Petru, medicul din Lipova, iar înspre miazănoapte viei lui Iacob, fiul lui Toma de Covăsînţ, avute în comitatul Arad, ⟨şi⟩ fiind chemaţi şi de faţă toţi cei care le ţin în stăpînire, cărora le-au fost lăsate în orice chip şi sub orice nume de către înaitaşii acestui domn abate, le-au dat şi le-au trecut în stăpînire veşnică acelui domn abate, conventului său şi susînsemnatei biserici a lor, cu toate folosinţele şi cu toate cele ce ţin de ele, cu orice cuvînt ar fi numite ele, spre a le stăpîni, a le ţine şi a le avea, potrivit rînduielii şi cuprinsului scrisorii voastre întocmite pentru aceasta, nefiind nici un împotrivitor.

Dat în sărbătoarea fericitului mucenic Tiburţiu, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi şapte.

Arh. Naţ. Magh., Dl. 26 375. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1367.
Orig., perg., cu fragmentele peceţii ovale de închidere aplicată în document pe verso.
Copie în Kemény, *Dipl. Trans. Appendix*, 3, p. 62 (cu data greşită: 14 aprilie).
Documentul este relativ uşor lizibil, dar redactarea este confuză şi chiar greşită în privinţa localizării şi a toponimiei moşiilor Bobîlna şi Apaty; Bobîlna este situată, de fapt, în comitatul Hunedoara, iar în cazul celor două moşii Apaty ar putea fi vorba de o repetare din neglijenţă, sau de o denumire mai veche a localităţii Ruşi de lîngă Bretea Română, cealaltă moşie Apaty desemnînd aşezarea dispărută de lîngă Peştişu Mare.

---

[1] Astfel în orig.
[2] Corect: *elio*.
[3] Corect: *vinee*.
[4] 1 august 1367.
[5] 9 august 1367.
[6] Via abatelui.

257 **1367 august 17** *(sedecimo Kalendas Septembris)*

Ludovic I, regele Ungariei, întărește actul său din 1 august 1367. În lista demnitarilor, între alții: Dumitru, episcopul de Oradea *(Waradiensi)*, Dominic, episcopul Transilvaniei *(Transsiluano)*, Dominic, episcopul de Cenad *(Chanadiensi)*, Nicolae, voievodul Transilvaniei *(woyuoda Transsiluano)*.

Arh. Acad. din Zagreb, Diplomata a. 1367.
Orig. perg.
EDIȚII: *Smičiklas*.' XIV, p. 73—75.

258 **1367 august 26, Sîntimbru**

Religiosis viris et honestis monasterii[1] ecclesie beate virginis de Clusmonustra, amicis suis honorandis, Petrus, viceuoyuoda Transsilvanus, amicitiam paratam debito cum honore.

Dicunt nobis honorabiles viri, capitulum videlicet ⟨ecclesie⟩[2] Transsiluane, conqueredo[3] quod, cum ipsi, in octavis festi beati Johannis baptiste, nunc proxime preteritis, iuxta nostre iudiciarie commissionis formam, ad reambulacionem, metarum ereccionem, statucionem seu estimationem cuiusdem terre litigiose, inter possessiones domini abbatis de Eggrus, Monera videlicet, et pretacti capituli, Chergeud vocatas, habite, accepto homine nostro et vestro testimonio, procuratores eorum legitimos destinassent, universi populi seu hospites de ipsa villa Munera[4], armatis manibus et potenciariis, contra ipsos procuratores ac nostrum hominem et vestrum testimonium inssurgendo[4], eosdem interficere voluissent, a facie eiusdem terre ipsos violanter[5] affugantes[6], metasque per ipsos erectas, facta legitima statucione dicte particule terre, eodem die penitus destruentes et annichilantes[4], nostre iudiciarie auctoritatis in contemptum ac ipsius capituli preiudicium non modicum et gravamen. Demum hiis[7] non contenti, fenilia in facie ipsius particule terre existencia pro se ipsis falcassent et congregassent, ac utilitates eiusdem perciperent, propria eorum potencia mediante, et nichilominus[4] continue iobagionibus eorum de predicta Chergeud minas mortis inponerent[4].

Super quo, vestram petimus amiciciam presentibus diligenter, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente, magistri Ladislaus, filius Blasii de Tyur, vel Andreas, filius Herbordi de Balasfolua, aut Bako de Mihalfolua, seu Johannes dictus Zaas de Barsa Jacobfolua, seu Ladislaus, filius eiusdem, aliis absentibus, homo noster, ab omnibus, quibus decet et licet, sciat et inquirat de premissis omnimodam veritatem, scitaque premissorum veritate, prohibeat eosdem ab usu et percepcione utilitatum dicte particule terre, violenta, et deduccione feni, ibidem falcati et congregati, nichilominusque[4] videat et intueatur destruccionem et anichilacionem[8] dictarum metarum, necnon fena in facie eiusdem terre potencialiter falcata et congregata.

Et post hec, seriem omnium premissorum, prout fuerit oportunum[4], nobis in vestris literis amicabiliter rescribatis.

Datum in Sancto Emerico, feria quinta proxima post festum Bartholomei apostoli, anno domini M^{mo} CCC^{mo} LX^{mo} septimo.

Cucernicilor și cinstiților bărbați din mănăstirea bisericii fericitei Fecioare din Cluj-Mănăștur, prietenilor săi vrednici de cinste, Petru, vicevoievodul Transilvaniei, cu toată prietenia și cinstea cuvenită.

Ni se plîng cuvioșii bărbați din capitlul bisericii Transilvaniei că, atunci cînd ei, la octavele acum de curînd trecute ale sărbătorii fericitului Ioan Botezătorul[9], în urma primirii omului nostru și a omului vostru de mărturie, potrivit cuprinsului poruncii noastre judecătorești, au trimis pe legiuiții lor împuterniciți pentru a hotărnici, a ridica semne de hotar, a prețui sau a socoti o bucată de pămînt în pricină, aflătoare între moșia domnului abate de Igriș, numită Mănărade, și aceea a pomenitului capitlu, numită Cergău, toți oamenii sau oaspeții din acel sat numit Mănărade, ridicîndu-se cu armele în mînă și cu silnicie împotriva acelor împuterniciți și împotriva omului nostru și a omului vostru de mărturie, au voit să-i ucidă, fugărindu-i în chip sălbatic de pe acel pămînt, stricînd și nimicind cu totul în acea zi, întru nesocotirea puterii noastre judecătorești și spre marea pagubă și daună a acelui capitlu, semnele de hotar ridicate de ei la legiuita dare în stăpînire a numitei bucăți de pămînt. Apoi, nemulțumindu-se cu atît, au cosit fînațele de pe acea bucată de pămînt și au strîns pentru ei ⟨fînul⟩ și ei culeg ⟨și acum⟩ cu de la sine putere folosințele acelui ⟨pămînt⟩ și, totodată, îngrozesc fără încetare cu moartea pe iobagii lor de pe pomenita moșie Cergău.

Drept care, prin ⟨scrisoarea⟩ de față rugăm stăruitor prietenia voastră să trimiteți spre mărturie omul vostru vrednic de crezare, în fața căruia, omul nostru, magistrul Ladislau, fiul lui Blasiu de Tiur, sau Andrei, fiul lui Herbord de Blaj, ori Bako de Mihalț, sau Ioan zis Sasul de Barsa Iacobfolua, ori Ladislau, fiul său, în lipsa celorlalți, să caute a afla și a cunoaște de la toți, de la care se cade și se poate, întregul adevăr asupra celor de mai sus și, după ce-l va fi aflat, să-i oprească pe aceia de la folosirea și luarea cu samavolnicie a folosințelor acelei bucăți de pămînt, cît și de la căratul fînului cosit și strîns acolo, căutînd, totodată, să vadă și să ia seama la stricarea și nimicirea acelor semne de hotar, precum și la fînul cosit și strîns cu silnicie de pe acea bucată de pămînt.

Iar după acestea, să aveți bunătatea să răspundeți în scris prin scrisoarea voastră, după cum va fi nimerit, despre felul cum s-au făcut toate cele de mai sus.

Dat la Sîntimbru, în joia de după sărbătoarea apostolului Bartolomeu, în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și șapte.

Arh. Naț. Magh., Dl. 30 395. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1367.
Transumpt în actul conventului din Cluj-Mănăștur, din 12 septembrie 1367, nr. 262.
EDIȚII: *Ub.*, II, p. 301—302

---

[1] *Scris deasupra rîndului.*
[2] Lipsește în transumpt.
[3] Corect: *conquerendo.*
[4] Astfel în transumpt.
[5] Corect: *violenter.*
[6] Corect: *auffugantes.*
[7] Corect: *his.*
[8] Corect: *annihilacionem.*
[9] 1 iulie.

Discretis viris et honestis, honorabili capitulo ecclesie Transsiluane, amicis suis honorandis, Petrus, viceuoyuoda Transsiluanus, amiciciam paratam debito cum honore.

Dicit nobis venerabilis vir, dominus Otto, abbas de Clusmonostra, quod quadam terra seu possessio sua, Mariatelke vocata, in comitatu de Clus existens, apud manus suas habita, reambulacione et novarum metarum ereccione plurimum indigeret. Super quo, vestram petimus amiciciam presentibus diligenter, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente, Nicolaus, filius Joseph de Machkas, vel Mychael dictus Darabus, similiter de Machkas, aut Andreas dictus Batur de Zuchak, aliis absentibus, homo noster, ad faciem predicte terre seu possessionis, Mariatelke vocate, accedendo, vicinis et commetaneis eiusdem undique ibibi legitime convocatis et presentibus, reambulet eandem per suas veras metas et antiquas et, ubi necesse fuerit, novas metas iuxta veteres erigendo, reambulatamque et ab aliorum possessionariis iuribus, metalibus distinccionibus separatam et distinctam, relinquat eidem domino abbati et sue ecclesie perpetuo possidendam, eo iure, quo ad ipsum et dicte ecclesie sue[1] dinoscitur[2] pertinere, si per quempiam non fuerie contradictum. Contradictores vero, si qui fuerint, citet eosdem in nostram presenciam ad terminum competentem, racionem contradiccionis ipsorum reddituros.

Et post hec, seriem omnium premissorum, prout fuerit oportunum[2], nobis in vestris literis amicabiliter rescribatis.

Datum in Sancto Emerico, in festo Decollacionis beati Johannis baptiste, anno domini M^mo^ CCC^mo^ LX^mo^ septimo.

Chibzuiților și cinstiților bărbați din cinstitul capitlu al bisericii Transilvaniei, prietenilor săi vrednici de cinstire, Petru, vicevoievodul Transilvaniei, cu toată prietenia și cinstea cuvenită.

Ne spune venerabilul bărbat, domnul Otto, abatele din Cluj-Mănăștur, că un pămînt sau moșie a sa numită Mariatelke, aflătoare în comitatul Cluj, ce se află în stăpînirea sa, ar avea mare nevoie de hotărnicire și de ridicare de semne noi de hotar. Drept aceea, prin scrisoarea de față, rugăm cu stăruință prietenia voastră să trimiteți spre mărturie omul vostru vrednic de crezare, în fața căruia, omul nostru, Nicolae, fiul lui Iosif de Măcicaș, sau Mihail zis Darabus, de asemenea de Măcicaș, ori Andrei zis Batur de Suceagu, în lipsa celorlalți, ducîndu-se la sus-zisul pămînt sau moșie numită Mariatelek și chemînd acolo în chip legiuit pe vecinii și megieșii ei de pretutindeni, și fiind aceștia de față, s-o hotărnicească după semnele ei de hotar adevărate și vechi, ridicînd semne noi de hotar pe lîngă cele vechi, acolo unde ar fi nevoie, și ⟨astfel⟩ hotărnicită și despărțită și deosebită prin semne de hotar, de drepturile de moșie ale altora, s-o lase acelui domn abate și bisericii sale ca s-o stăpînească pe veci, cu acel drept cu care se știe că ține de el și de pomenita sa biserică, dacă nu va fi vreo împotrivire din partea cuiva. Iar dacă vor fi unii împotrivitori, să-i cheme înaintea noastră la sorocul potrivit, spre a da seamă de împotrivirea lor.

Și după acestea să aveți bunătatea să ne răspundeți în scris prin scrisoarea voastră, despre cum s-au făcut toate cele de mai sus, după cum va fi ⟨mai⟩ potrivit.

Dat la Sîntimbru, la sărbătoarea Tăierii capului fericitului Ioan Botezătorul, în anul Domnului o mie trei sute şaizezci şi şapte.,

Arh. Naţ. Magh. Dl. 28 919. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1367. Transumpt în actul capitlului din Alba Iulia, din 13 octombrie 1367, nr. 268. EDIŢII: *Teleki*, I, p.154—155.

---

[1] Corect: *dictam ecclesiam* suam.
[2] Astfel în transumpt.

260 **1367 august 29, Sîntimbru**

Discretis viris et honestis, honorabili capitulo ecclesie Transsiluane, amicis suis honorandis, Petrus, viceuoyuoda Transsiluanus amicitiam paratam debito cum honore.

Dicit nobis venerabilis vir, dominus Otto, abbas de Clusmonostra, quod Petrus et Mychael Olachy[1], filii Surb, et Georgius, filius Juanka, iobagiones Gerev, filii Gerew de Zamartelke, absque sua licentia et permissione, cum eorum ovibus ad terras possessionis[2] ecclesie sue Bachy vocate venientes, silvam eiusdem Auas vocatam, igne comburssissent[3], in qua quinquaginta marcarum dampni intulissent, quos ibidem, in dicta incensione ipsius ignis, reprehendendo, et hoc ad scitum officialium nostrorum de Sancto Emerico constaret evidenter, ipse Gerew[4], super eisdem iobagionibus suis et trecentis ovibus suam posuisset fideiussoriam cautionem tali modo, ut nos et regni nobiles in octavis festi beati Georgii martiris tunc venturis requisitos haberet, utrum suo iudicio, videlicet domini abbatis, vel ipsius Gerew pertineret, et nos, unacum ipsis regni nobilibus sic commisissemus iudicantes, ut iidem homines in predicta incensione iudicio ipsius domni abbatis pertineret[5], ipseque Gerew dictos homines et oves, modo quo supra, in suam fideiussionem receptas iuri statuere recusasset; insuper, predicti Olachy[4] ex permissione ipsius Gerev[4], domini ipsorum, octo equos et duos boves iobagionum predicti domini abbatis furtive abduxissent, de quibus postmodum ad scitum proborum hominum quatuor equos in specie restituisset[6] et demum de predictis quatuor equis, quos restituerant, duos meliores similiter furtive abduxissent.

Super quo, vestram petimus amicitiam ⟨presentibus⟩[7] diligenter quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente, Nicolaus, filius Joseph[4] de ⟨Machkas⟩[7], vel Michael dictus Darabas de eadem Machkas, aut Andreas dictus Batur de Zuchak, aliis absentibus, homo noster, ab omnibus, quibus decet et licet, sciat et inquirat de premissis omnimodam veritatem. Et post hec, prout exinde vobis veritas constiterit premissorum, nobis in vestris litteris amicabiliter rescribatis.

Datum in Sancto Emerico, in festo Decollationis beati Johannis baptiste, anno domini M^{mo} CCC^{mo} LX^{mo} septimo.

Chibzuiţilor bărbaţi din capitlul bisericii Transilvaniei prietenilor săi vrednici de cinstire, Petru, vicevoievodul Transilvaniei, cu toată prietenia şi cinstea cuvenită.

Ne spune venerabilul bărbat, domnul Otto, abatele din Cluj-Mănăştur, că românii Petru şi Mihail, fiii lui Surb, ⟨precum⟩ şi Gheorghe, fiul lui Ivanka, iobagi de-ai lui Grigore, fiul lui Grigore de Zamartelke, venind cu oile lor, fără voie şi fără îngăduinţa sa, pe pămînturile moşiei numite Baciu, a bisericii sale, au dat foc pădurii acelei biserici, numită Auas, prici-

nuindu-i prin aceasta o pagubă de cincizeci de mărci. Pe aceşti ⟨iobagi, numitul abate⟩ i-a prins acolo, chiar pe cînd aprindeau acest foc, şi acest lucru îl cunosc în chip învederat slujbaşii noştri din Sîntimbru; ⟨iar⟩ numitul Grigore a pus chezăşia lui pentru acei iobagi ai săi şi pentru cele trei sute de oi, în aşa fel, ca să ne facă el întrebare nouă şi nobililor ţării la octavele atunci viitoare ale sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe[8] dacă ⟨această pricină⟩ ţine de dreptul lui de judecată, adică al domnului abate, sau al acestui Grigore. Iar noi, stînd la judecată dimpreună cu nobilii ţării, am hotărît că pomeniţii oameni ⟨vinovaţi⟩ de punerea focului ţin de judecata domnului abate, ⟨însă⟩ numitul Grigore n-a voit să aducă în faţa judecăţii pe oamenii aceia, şi oile luate în chezăşia sa, aşa ⟨cum s-a spus⟩ mai sus, ba încă, sus-zişii români, cu voia stăpînului lor Grigore, au furat opt cai şi doi boi de-ai iobagilor zisului domn abate, dintre care, după aceea, au dat înapoi de fapt — după cunoştinţa unor oameni cinstiţi — patru cai, şi apoi din aceşti patru cai daţi îndărăt, au furat din nou pe cei doi mai buni.

Drept aceea, prin scrisoarea de faţă cerem stăruitor prieteniei voastre să trimiteţi spre mărturie omul vostru vrednic de crezare, în faţa căruia, omul nostru Nicolae, fiul lui Iosif de Măcicaşu, sau Mihail zis Darabus, tot de Măcicaşu, ori, în lipsa celorlalţi, Andrei zis Batur de Suceagu, să cerceteze şi să afle de la toţi aceia de la care se cade şi se cuvine, tot adevărul cu privire la cele de mai sus. Iar după aceea să aveţi bunătatea să ne răspundeţi în scris prin scrisoarea voastră, aşa cum veţi fi aflat adevărul cu privire la cele de mai sus.

Dat la Sîntimbru, la sărbătoarea Tăierii capului sfîntului Ioan Botezătorul, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi şapte.

Arh. Naţ. Magh., Dl. 28 083. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1367.
Transumpt în actul capitlului din Alba Iulia, din 15 septembrie 1367, nr. 265.
EDIŢII: *Documenta Valachorum*, p. 210—211.
REGESTE: *Ibidem*, p. 209.

---

[1] Scris deasupra rîndului. de aceeaşi mînă.
[2] Corectat din *possessiones*, de aceeaşi mînă.
[3] Corect: *combussissent*.
[4] Astfel în transumpt.
[5] Corect: *pertinerent*.
[6] Corect: *restituissent*.
[7] Rupt cca 1 cm, întregit pe baza contextului.
[8] 1 mai ⟨1367⟩.

261 **1367 septembrie 9, Diósgyőr**

Lodovicus, dei gratia, rex Hungarie, fideli suo, magnifico viro Nicolao, voyuode Transsiluano, vel Petro; vicevoyuode eiusdem, salutem et gratiam.

Cum nos super causa, que inter Nicolaum, Descu et Thomam, Wos dictos, Johannem Achel et Petrum Rufum, filios Johannis, filiis Emich, ex una, item Ladislaus, similiter Vos dictum, parte ab altera, in octavis festi beati Michaelis archangeli proxime venturis coram vobis, super possessione Mohal vocata, per nos, sicut recordamur, ipsis filiis Johannis donata, habetur et vertitur, unacum baronibus nostris deliberare et eam, ordine iuris mediante, inter partes diffinire velimus, fidelitati vestre firmiter precipiendo mandamus quatenus dictam causam, statu in eodem,

sine omni gravamine, ad nostrum personalem ad partes Transsiluanas adventum, concedente domino, proxime faciendum, de pretactis octavis debeatis prorogare; aliud non facturi.

Datum in Diosgeur, die crastino festi Nativitatis beate virginis, anno domini M^{mo} CCC^{mo} LX^{mo} septimo.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credinciosului său, măritului bărbat Nicolae, voievodul Transilvaniei, sau lui Petru, vicevoievodul aceluia, sănătate și milostivire.

Deoarece, noi voim să chibzuim împreună cu baronii noștri asupra pricinii dintre Nicolae, Desideriu și Toma ziși Wos, Ioan Achel și Petru cel Roșu, fiii lui Ioan, fiul lui Emeric, pe de o parte, de asemenea Ladislau zis tot Wos, pe de altă parte, ⟨care trebuie⟩ să fie cercetată și dezbătută în fața voastră, la octavele pe curînd viitoare ale sărbătorii fericitului arhanghel Mihail[1], cu privire la moșia numită Măhal, dăruită de noi, după cum ne aducem aminte, acelor fii ai lui Ioan, și s-o hotărîm între acele părți pe calea legii, vă punem în vedere și poruncim cu tărie credinței voastre să fiți datori să amînați pomenita pricină, în aceeași stare, fără nici o împovărare, de la sus-arătatele octave pînă la sosirea noastră înșine în părțile Transilvaniei, care va avea loc în curînd, cu îngăduința lui Dumnezeu, și altfel să nu faceți.

Dat la Diosgyőr, a doua zi după sărbătoarea Nașterii fericitei Fecioare, în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și șapte.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. fam. Wass.
Orig., hîrtie, cu pecete inelară.
Copie la Kemény, *Dipl. Trans. Appendix*, 3, p. 66; (cu data greșită: 7 septembrie 1367)

---

[1] 6 octombrie.

262 **1367 septembrie 12, ⟨Cluj-Mănăștur⟩**

Nobili viro et honesto, Petro, viceuoyuode Transsiluano, amico eorum honorando, conventus monasterii beate Marie virginis de Clusmonostra, oraciones in domino.

Noveritis nos literas vestras honorifice recepisse in hec verba: ⟨*Urmează actul lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, din 26 august 1367, nr. 258*⟩. Nos enim, iustis et legitimis peticionibus vestris annuentes, ut tenemur, unacum predicto Johanne dicto Zaas, homine vestro, nostrum hominem, fratrem Emericum sacerdotem de medio nostri, ad premissa fideliter peragenda duximus transmittendum. Demum exinde ad nos reversi, nobis consona voce retulerunt quod ipsi, a nobilibus et ignobilibus, laycis[1] et clericis, cuiusvis status et condicionis hominibus, palam et oculte[2] diligenti inquisicione prehabita, de premissis talem scire et investigare potuissent veritatem, quod universi populi seu hospites de villa Munera, armatis manibus et potenciariis contra procuratores honorabilis capituli ecclesie Transsiluane ac hominem vestrum et nostrum testimonium insurgentes, eosdem interficere voluissent et a facie terre ipsos violenter affugassent[3] metasque per ipsis erectas, facta legitima statucione dicte particule terre, eodem die penitus destruentes et anichilantes[4]. Demum hiis[5] non contenti, fenilia in facie ipsius particule terre existencia pro ipsis falcassent et congregassent, ac utilitates eiusdem

perciperent, propria eorum auctoritate mediante, nichilominus[1] continue iobagionibus eorum de predicta Chergeud minas mortis inponerent[1]. Tandem, propter maioris rei evidenciam, unacum hominibus comitis provincie Albensis ac iudicum nobilium de eodem, qui eciam ad easdem inquisiciones faciendas destinati fuissent, ad iamdictos populos seu hospites de Munera personaliter accessissent requisitos habuissent, quamobrem metas legitime et rite erectas propria eorum auctoritate et potencia destruxissent, zelantes furibunde respondissent, non ut semel, secundario aut terciario erigerent, ymo[1] si decies de novo metas apponerent, penitus ex toto destruerent et omnes fructus seu utilitates prenominate possessionis Chergeud uti et perfrui consuevissent, ad huc more solito incessanter uterentur.

Datum dominica proxima ante octavas festi Nativitatis virginis gloriose, anno domini ut supra.

Nichilominus[1] prohibuissent predictos populos de Munera ab usu et percepcione utilitatum dicte particule terre, violenta deductione feni ibidem falcati et congregati.

Datum et anno domini ut supra.

⟨*Pe verso, de aceeaşi mînă:*⟩ Nobili viro et honesto Petro, viceuoyuode Transsiluano, pro honorabili capitulo Albensi, contra dominum abbatem de Eggrus et universos populos de Munera, inquisitoria et prohibitoria.

Nobilului şi cinstitului bărbat Petru, vicevoievodul Transilvaniei, prietenului lor vrednic de cinste, conventul mănăstirii fericitei Fecioare Maria din Cluj-Mănăştur, rugăciuni întru Domnul.

Aflaţi că am primit cu cinste scrisoarea voastră cu acest cuprins: ⟨*Urmează actul lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, din 26 august 1367, nr. 258*⟩. Noi, aşadar, încuviinţînd, precum sîntem datori, dreapta şi legiuita voastră cerere, am hotărît să trimitem dintre noi, dimpreună cu pomenitul Ioan zis Sasul, omul vostru, pe omul nostru, fratele Emeric, preotul, pentru îndeplinirea întocmai a celor de mai sus. Aceştia, întorcîndu-se apoi de acolo la noi, ne-au spus într-un glas că, după ce au cercetat mai întîi cu toată stăruinţa, pe faţă şi în taină, pe nobili şi pe nenobili, ⟨şi⟩ mireni şi clerici, pe oamenii de orice stare şi condiţie, au putut afla şi cunoaşte următorul adevăr cu privire la cele de mai sus: că toţi oamenii sau oaspeţii din satul Mănărade ridicîndu-se cu mîinile înarmate şi cu silnicie împotriva împuterniciţilor cinstitului capitlul al bisericii Transilvaniei, precum şi împotriva omului vostru şi a omului nostru de mărturie, au voit să-i ucidă şi i-au fugărit în chip sălbatic de pe acel pămînt, stricînd şi nimicind, în aceeaşi zi, semnele de hotar ridicate de ei la legiuita dare în stăpînire a acelei bucăţi de pămînt. Apoi, nemulţumindu-se cu atît, cu de la sine putere au cosit fîneţele ce se aflau pe acea moşie şi au strîns pentru ei ⟨fînul⟩, şi ei culeg ⟨şi acum⟩ folosinţele acelui ⟨pămînt⟩ şi, totodată, îngrozesc fără încetare cu moartea pe iobagii lor[6] de pe pomenita moşie Cergău. Pe urmă, ⟨cînd⟩ pentru o bună cunoaştere a lucrului s-au dus înşişi, dimpreună cu oamenii comitetului ţinutului Alba şi ai juzilor nobililor din acel loc, care fuseseră şi ei trimişi să facă aceleaşi cercetări, la pomeniţii oameni sau oaspeţi din Mănărade şi i-au întrebat de ce, cu de la sine putere şi volnicie, au stricat semnele de hotar ridicate după lege şi rînduială, au răspuns clocotind de turbare că, dacă vor ridica iar acele semne, nu odată, ci de două şi de trei ori, ba chiar de zece ori, ei le vor strica de istov cu totul

și că, așa cum au obișnuit pînă acum să se folosească de toate roadele și folosințele pomenitei moșii Cergău, se vor folosi și de aici încolo necurmat, după obiceiul ⟨lor⟩ îndătinat.

Dat în duminica dinaintea octavelor sărbătorii Nașterii slăvitei Fecioare, în anul de mai sus.

Totodată ei au oprit pe sus-zișii oameni din Mănărade de la folosirea și luarea cu samavolnicie a folosințelor zisei bucăți de pămînt ⟨și⟩ de la căratul fînului cosit și strîns acolo.

Dat în anul de mai sus al Domnului.

⟨*Pe verso, de aceeași mînă:*⟩ Nobilului și cinstitului bărbat Petru, vicevoievodul Transilvaniei, ⟨scrisoare⟩ de cercetare și oprelişte, pentru cinstitul capitlu din Alba, împotriva domnului abate de Igriș și tuturor oamenilor din Mănărade.

Arh. Naț. Magh., Dl. 30 395. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1367.
Orig. hîrtie, cu fragmente de pecete de închidere din ceară albă, aplicată pe verso.
EDIȚII: *Ub.*, II, p. 302—303.

---

[1] Astfel în orig.
[2] Corect: *occulte.*
[3] Corect: *aufugassent.*
[4] Corect: *annihilantes.*
[5] Corect: *his.*
[6] Al capitlului.

263 **1367 septembrie ⟨14⟩[1], ⟨Oradea⟩**

Capitulum ecclesie Waradiensis, omnibus Christi fidelibus, presentibus pariter et futuris, presencium noticiam habituris, salutem in salutis largitore.

Ad universorum noticiam harum serie volumus pervenire quod, accedens ad nostram presenciam, magister Ladislaus woyuode[2], socius et concanonicuus noster, archidiaconus de Doboka in ecclesia Albense Transsiluana, apportavit et exhibuit nobis quasdam lteras nostras clausas, tenoris subsequentis, petens nos cum instancia ut tenorem earundem, ob maiorem iuris cautelam et tuiciorem iuris conservacionem, presentibus nostris litteris privilegialibus inseri et in formam nostri privilegii redigi facere dignaremur. Quarum tenor per omnia talis est: ⟨*Urmează actul capitlului din Oradea, din 16 februarie 1338, DIR-C, veac. XIV, vol. III, nr. 368, p. 593—595*⟩. Not itaque, iustis et congruis peticionibus eiusdem magistri Ladislai gratum prebentes assensum, easdem litteras nostras clausas de verbo ad verbum perlegentes, non abrasas, ⟨non cancellatas, nec abolitas, sed omni prorsus vicio et suspicio⟩ne[3] carentes comperientes, tenorem earundem absque diminucione et augmento presentibus nostris litteris privilegialibus inseri et transscribi, necnon in formam nostri ⟨privilegii redigi facere dignaremur, ob iuris eiusdem⟩[4] ⟨uberiorem ad cautelam⟩[5].

⟨Datum in festo⟩[6] Exaltacionis Sancte crucis, anno domini M^{mo}CCC^{mo}LX^{mo} septimo.

Capitlul bisericii de Oradea, tuturor credincioșilor întru Hristos, de față și viitori, care vor lua cunoștință de această ⟨scrisoare⟩, mîntuire întru dăruitorul mîntuirii.

Prin aceste rînduri voim să ajungă la cunoştinţa tuturor că, venind înaintea noastră, magistrul Ladislau al voievodului, soţul şi fratele nostru canonic, arhidiacon de Dăbîca din biserica de Alba Transilvaniei, ne-a adus şi ne-a arătat o scrisoare închisă a noastră cu cuprinsul de mai jos, rugîndu-ne stăruitor ca, spre mai mare chezăşie şi mai bună păstrare a dreptului său, să binevoim a pune să fie trecut în scrisoarea noastră privilegială de faţă cuprinsul ei şi să fie întocmită în chip de privilegiu al nostru. Cuprinsul ei este întru totul acesta: ⟨*Urmează actul capitlului din Oradea, din 16 februarie 1338, DIR-C, veac. XIV, vol. III, nr. 368, p. 443—445*⟩. Noi, aşadar, dîndu-ne buna încuviinţare la dreptele cereri ale acelui magistru Ladislau, citind din cuvînt în cuvînt acea scrisoare închisă a noastră, ce nu avea răsături, nici tăieturi şi nici nu era stricată în vreo parte a ei, ci era lipsită cu totul de orice bănuială, am pus să fie trecut şi transcris în chip de privilegiu al nostru în această scrisoare privilegială a noastră cuprinsul ei, fără nici o ciuntire sau adăugire, spre o mai mare chezăşie a dreptului său.

Dat la sărbătoarea Înălţării Sfintei cruci, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi şapte.

Arh. Naţ. Magh., Dl. 31 084. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/338.
Orig. perg., pecetea atîrnată, împreună cu o parte a actului, a fost ruptă şi s-a pierdut.
Orig., perg., la Bibl. Batthyaneum, Arh. capitl. Alba Iulia (cu mici deosebiri).

---

[1] Datarea s-a făcut după actul aceluiaşi capitlu, din 14 septembrie ⟨1367⟩, nr. 264.
[2] Adică, fiul voievodului ⟨Lorand⟩.
[3] Rupt cca. 10 cm; întregit pe baza actului aceluiaşi capitlu, din 14 septembrie ⟨1367⟩, nr. 264.
[4] Rupt cca 3 cm; întregit cu probabilitate, pe baza contextului.
[5] Rupt cca. 2 cm; întregit pe baza actului din 14 septembrie ⟨1367⟩
[6] Rupt cca. 1,5 cm; întregit pe baza actului din 14 septembrie ⟨1367⟩.

264 ⟨1367⟩ septembrie 14, Oradea

Capitulum ecclesie Waradiensis, omnibus Christi fidelibus, presentibus pariter et futuris, presencium noticiam habituris, salutem in salutis largitore.

Ad universorum noticiam harum serie volumus pervenire quod magister Ladislaus woywode, socius et concanonicus noster, archidiaconus de Dubuca in ecclesia Transsiluana, ad nostram personaliter accedendo presenciam pre⟨stitit⟩[1] et exhibuit nobis quasdam litteras patentes conventus monasterii ecclesie beate virginis de Culusmunustura, tenoris subsequentis, petens nos humili cum instancia ut tenorem earundem ob maiorem iuris cautelam presentibus nostris litteris privilegialibus inseri et in formam nostri privilegii redigi facere dignaremur. Quarum tenor per omnia talia est: ⟨*Urmează actul conventului din Cluj-Mănăştur, din 6 octombrie 1366, nr. 145*⟩.

Nos itaque, iustis et congruis peticionibus eiusdem magistri Ladislai gratum prebentes asensum[2], easdem litteras patentes de verbo ad verbum perlegentes, non abrasas, non ⟨cance⟩llatas[3], neb abolitas, sed omni prorsus vicio et suspicione carentes, comperientes, tenore earundem de verbo ad verbum absque diminucione et augmento, presentibus nostris litteris ⟨privilegialibus inseri et transscribi, necnon in formam nostri⟩[4]

⟨privilegii redigi facere dignaremus⟩[5], ob iuris eiusdem uberiorem ad cautelam.

Datum in festo Exaltacionis sancte crucis, anno M^mo^CCC^mo^ ⟨LX^mo^ septimo⟩[6].

⟨*Pe verso, de o mînă contemporană*⟩: Super reambulacione et metarum renovacione possessionis Buzd vocate a parte ville Rengerkyrh.

Capitlul bisericii din Oradea, tuturor credincioşilor întru Hristos, atît celor de acum cît şi celor viitori, care vor lua cunoştinţă de ⟨scrisoarea⟩ de faţă, mîntuire întru dăruitorul mîntuirii.

Prin cuprinsul ⟨scrisorii⟩ de faţă voim să ajungă la cunoştinţa tuturor că, venind înaintea noastră însuşi, magistrul Ladislau al voievodului, soţul şi fratele nostru canonic, arhidiaconul de Dăbîca din biserica Transilvaniei, ne-a arătat şi ne-a înfăţişat o scrisoare deschisă a conventului mănăstirii bisericii fericitei Fecioare din Cluj-Mănăştur, al cărui cuprins urmează mai jos, cerîndu-ne cu smerită stăruinţă să binevoim ca, pentru o mai mare chezăşie a dreptului, cuprinsul ei să punem să fie trecut şi întocmit în chip de privilegiu al nostru. Cuprinsul acestei ⟨scrisori⟩ este întru totul acesta: ⟨*Urmează actul conventului din Cluj-Mănăştur, din 6 octombrie 1366, nr. 145*⟩.

Noi, aşadar, dîndu-ne încuviinţarea la dreptele şi potrivitele cereri ale acelui magistru Ladislau, citind acea scrisoare deschisă din cuvînt în cuvînt, ⟨şi⟩ aflînd-o fără răsături, fără tăieturi, fără ştersături, şi lipsită de orice stricăciune şi bănuială, am binevoit să punem ca cuprinsul acesteia să fie trecut şi transcris, fără vreo scădere sau creştere, în scrisorea noastră privilegială de faţă şi să fie întocmit în chip de privilegiu al nostru, pentru o mai mare chezăşie a dreptului său.

Dat la sărbătoarea Înălţării Sfintei cruci, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi şapte.

⟨*Pe verso, de o mînă contemporană:*⟩ Cu privire la hotărnicirea şi ridicarea din nou a hotarelor moşiei numite Boz dinspre satul Rengerkyrh.

Arh. Naţ. Magh., Dl. 30 695. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca 1366.
Orig. perg., pecetea atîrnată împreună cu o parte a actului s-a pierdut.

---

[1] Pată de umezeală cca 1,5 cm; întregit după sens.
[2] Corect: *assensum*.
[3] Rupt cca 1 cm; întregit pe baza contextului.
[4] Rupt cca 5 cm; întregit pe baza actului aceluiaşi capitlu, din ⟨14⟩ septembrie 1367, nr. 263.
[5] Rupt cca 4 cm; întregit pe baza contextului.
[6] Rupt cca 2 cm; întregit pe baza actului aceluiaşi capitlu, din ⟨14⟩ septembrie 1367, nr. 263.

265 **1367 septembrie 15, ⟨Alba Iulia⟩**

Nobili viro et honesto Petro, viceuoyuode Transsilvano, amico ipsorum honorando, capitulum ecclesie Transsiluane, amicitiam paratam debito cum honore.

Noveritis nos litteras vestras recepisse in hec verba: ⟨*Urmează actul lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, din 29 august 1367, Sîntimbru, nr. 260*⟩. Nos enim, petitionibus vestris annuentes, unacum Mychaele dicto Darabas de Machakas[1] homine vestro, nostrum hominem, videlicet discretum virum, magistrum Mychaelem, socium et concanicum

nostrum, ad premissa exequenda duximus transmittendum, qui demum ad nos reversi, nobis corcorditer retulerunt quod ipsi a nobilibus, ignobilibus, sacerdotibus, clericis ac aliis hominibus communibus, a quibus decuisset et licuisset, palam et oculte[2] diligenti inquisitione prehabita et specialiter a Stephano et Ladislao, filiis Ladilsai, nobilibus de Nadas, officialibus vestrorum de Sanctorum[3] Emerico, de premissis talem comperissent veritatem, quod Petrus et Michael Olachy[1], filii Surb, et Georgius, filius Jwanka, iobagiones ipsius Gerev de Zamartelke, absque licentia et permissione domini abbatis, cum eorum ovibus, ad pos⟨essi⟩onem[4] ecclesie ipsius domini abbatis, Bachy vocate, venientes, silvam eiusdem domini abbatis, Auas vocatam, semper in custodia retentam, combusissent, in qua combustione quinquaginta marcarum dampni intulissent, quos, ibidem, in dicta incesione reprehendendo, quampluribus probis hominibus constaret evidenter, ipse vero Gerew[1] super eisdem iobagionibus suis et trecentis ovibus suam posuisset fideiussoriam cautionem tali modo, ut vos et regni nobiles in octavis festi beati Georgii martiris tunc venturis requisitos haberet, utrum iudicio sepedicti domini abbati[5] vel ipsius Gerev pertineret, et vos, unacum nobilibus regni vobiscum in iudicio consedentibus, sic commisissetis adiudicantes, ut iidem homines in dicta incensione ignis reprehensi iudicio prefati domini abbatis pertinerent, ipseque Gereo[1] dictos iobagiones suos et oves, modo quo supra, in fideiussoriam cautionem[6] receptas, iure[7] statuere recusasset; insuper, predicti Olachy, ex permissione ipsius Gerev, domini ipsorum, octo equos et duos boves iobagionum sepefati domini abbatis de villa sua Monustor furtive abduxissent, de quibus post modum, ad scitum proborum hominum, quator in specie restituissent et demum, de predicti quatuor equis, duos meliores iterato furtive abduxissent et usque huc detinuissent et detinerent, in preiudicium ipsius domini abbatis et sui monasterii non modicum et gravamen.

Datum feria quarta proxima post festum Exaltationis Sancte crucis, anno prenotato.

Nobilului și cinstitului bărbat Petru, vicevoievodul Transilvaniei, prietenului lor vrednic de cinstire, capitlul bisericii Transilvaniei, cu toată prietenia și cinstea cuvenită.

Aflați că am primit scrisoarea voastră cu acest cuprins: ⟨*Urmează actul lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, din 29 august 1367, nr. 260*⟩. Iar noi, încuviințînd cererea voastră, am hotărît să trimitem spre aducerea la îndeplinire a celor de mai sus, dimpreună cu Mihail zis Darabas de Macicașu, omul vostru, pe omul nostru, anume pe chibzuitul bărbat, magistrul Mihail, soțul și fratele nostru canonic. Aceștia, întorcîndu-se apoi la noi, ne-au spus într-un glas că ei, cercetînd mai întîi cu deamănuntul, ⟨și⟩ pe față și în taină, atît pe nobili și pe nenobili, cît și pe preoți și clerici, și pe alți oameni de rînd, pe care s-a cuvenit și s-a căzut ⟨să-i cerceteze⟩, și, mai ales, pe Ștefan și Ladislau, fiii lui Ladislau, nobili de Nădășel, slujbașii voștri din Sîntimbru, au aflat adevărul acesta cu privire la cele de mai sus: că românii Petru și Mihail, fiii lui Surb, precum și Gheorghe, fiul lui Iwanka, iobagii lui Grigore de Zamartelke, venind, fără îngăduința și voia domnului abate, cu oile lor pe moșia numită Baciu a bisericii acelui domn abate, au ars pădurea pomenitului domn abate ce-i zice Auas ținută totdeauna sub pază, prin care ardere i-au pricinuit o pagubă de cincizeci de mărci, și că numitul abate i-a prins pe ei chiar pe cînd dădeau foc pădurii, după cum știu în chip în-

vederat foarte mulţi oameni cinstiţi, şi că zisul Grigore şi-a pus chezăşia pentru acei iobagi ai săi şi pentru cele trei sute de oi, în aşa fel ca să vă facă întrebare vouă şi nobililor ţării la octavele atunci viitoare ale sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe[8], dacă ‹această pricină› ţine de judecata ades numitului domn abate sau a zisului Grigore, şi că voi, împreună cu nobilii ce şedeau cu voi la judecată, judecînd, aţi hotărît că oamenii aceia prinşi chiar atunci, pe cînd dădeau foc ‹pădurii›, ţin de judecata domnului abate, şi că numitul Grigore n-a voit să aducă ‹în faţa› judecăţii pe iobagii săi şi oile lor, luate, după cum s-a spus mai sus, pe chezăşia sa; şi că, pe deasupra, sus-pomeniţii români, cu voia numitului Grigore, stăpînul lor, au furat opt cai şi doi boi de-ai iobagilor ades numitului abate, din satul numit Mănăştur, dintre care, apoi, după cum ştiu ‹anumiţi› oameni cinstiţi, au dat de fapt îndărăt patru cai, şi că apoi, din cei patru cai au furat din nou doi mai buni şi i-au ţinut, şi-i ţin încă la ei, spre marea pagubă şi daună a domnului abate şi a mănăstirii sale.

Dat în miercurea după Înălţarea Sfintei cruci, în anul mai sus arătat.

Arh. Naţ. Magh., Dl. 28 083. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca 1367.
Orig., cu fragmente de pecete, aplicată în document pe verso.
EDIŢII: *Documenta Valachorum*, p. 209—212.

---

[1] Astfel în orig.
[2] Corect: *occulte*.
[3] Corect: *Sancto*.
[4] Pată de umezeală cca 1 cm; întregit după sens.
[5] Corect: *abbatis*.
[6] Scris deasupra rîndului, de aceeaşi mînă.
[7] Corect: *iuri*.
[8] 1 mai ‹1367›.

266 — 1367 septembrie 16

Lodouicus, dei gracia, Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Servie, Gallicie, Lodomerie, Comanie, Bulgarieque rex, princeps Salernitanus et honoris montis sancti Angeli dominus, omnibus Christi fidelibus, tam presentibus quam futuris, presencium noticiam habituris, salutem in omnium salvatore.

Ordo suadet equitatis et ad apicem regie pertinet maiestatis ut ea que rite processerunt illibata conserventur et que a suis fidelibus modeste petentur ad exaudicionis graciam admittantur. Proinde, ad universorum noticiam harum serie volumus pervenire quod Johannes, filius Petri de Zagaryan[1], sua ac Mychaelis, fratris sui uterini, in personis, ad nostre serenitatis accedendo presenciam, exhibuit nobis quasdam litteras nostras patentes, maiori et autentico novo sigillo nostro consignatas, super reambulacione et metarum ereccione eiusdem possessionis eorum Zeguryan[1] et suarum pertinenciarum ipsis facta, confectas, tenoris infrascripti, petens nostram excellenciam humiliter et devote, ut easdem acceptare, approbare, ratificare ac pro ipsis et eorum heredibus universis nostro dignaremur privilegio confirmare. Quarum tenor talis est: ‹*Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 11 mai 1367 nr. 232*›.

Nos itaque, iustis et legittimis supplicacionibus prefati Johannis, sua et dicti fratris sui in personis, nostre humiliter porrectis maiestati per eundem, regia pietate clementer exauditis et admissis, pretactas litteras

nostras patentes, non abrassas, non cancellatas, nec in aliqua sui parte viciatas, presentibus de verbo ad verbum insertas, quoad omnes earum continencias et clausulas acceptamus, approbamus, ratificamus ac pro ipso Johanne et dicto fratre suo eorumque heredibus et posteritatibus universis mera regia auctoritate perpetue valituras confirmamus, presentis privilegii nostri patrocinio mediante, salvis iuribus alienis atque nostris regalibus.

In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam, presentes concessimus litteras nostras privilegiales pendentis et autentici novi sigilii nostri dupplicis munimine roboratas.

Datum per manus venerabilis in Christo patris, domini Ladislai, episcopi Wesprymiensis, reginalis cancellarii, auleque nostre vicecancellarii, dilecti et fidelis nostri, anno domini M°CCC^mo^LX^mo^ septimo, sedecimo Kalendas Octobris, regni autem nostri anno XX^mo^ sexto, venerabilibus in Christo patribus et dominis Thoma Strigoniensi, fratre Stephano Colocensi, Wgulyno Spalatensi, Nicolao Jadrensi et Wgo Ragusyensi, archiepiscopis, Demetrio Waradiensi, Dominico Transsiluano, Colomano Jauriensi, Wylhelmo Quinqueecclesiensi, Stephano Zagrabyensi, Dominico Chanadiensi, Mychaele Agriensi, Johanne Wacyensi, Petro Boznensi, Ladislao Nitriensi, Demetrio Sirimyensi, Nicolao Tininyensi, Demetrio Nonensi, Nicolao Traguriensi, Stephano Farensi, Johanne Macariensi, Matheo Sibinicensi, Mychaele Scardonensi et Portina Sennyensi, ecclesiarum episcopis, ecclesias dei feliciter gubernantibus, Corbauiensi sede vacante, magnificis viris, domino Ladislao, duce Opulye, regni nostri palatino, Nicolao, woyuoda Transsiluano, comite Stephano Bubek, iudice curie nostre, Johanne, magistro tavarnicorum nostrorum, Nicolao de Zech, tocius Sclauonie, Konya Dalmacie et Croacie, Nicolao de Machou, banis, Petro Zudar pincernarum, Paulo dapiferorum, Johanne ianitorum et Emerico agazonum, nostrorum magistris, ac eodem domino Ladislao, comite Posoniensi, aliisque quampluribus comitatus regni nostri tenentibus et honores.

⟨*Sub text:*⟩ Ad literatorium mandatum domini regis.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, Dalmației, Croației, Ramei, Serbiei, Galiției, Lodomeriei, Cumaniei și Bulgariei, principe de Salerno și domn al ținutului și muntelui Sant' Angelo, tuturor credincioșilor întru Hristos, atît celor de acum, cît și celor viitori, care vor lua cunoștință de scrisoarea de față, mîntuire întru mîntuitorul tuturor.

Rînduiala dreptății cere și ține de înălțimea maiestății regești ca cele ce au fost întocmite în chip legiuit să fie păstrate neștirbite, și cele ce se cer cu modestie de către credincioșii săi să fie primite spre milostivirea ascultării. Așadar, prin aceste rînduri, voim să ajungă la cunoștința tuturor că Ioan, fiul lui Petru de Zagaryan, în numele său și al lui Mihail, fratele său bun, venind înaintea luminăției noastre, ne-a înfățișat o scrisoare a noastră deschisă, întărită cu pecetea noastră cea mare, nouă și adevărată, întocmită cu privire la hotărînicirea și ridicarea semnelor de hotar ale pomenitei lor moșii Zagaryan și a celor ce țin ⟨de ea⟩, făcută pentru ei, cu cuprinsul de mai jos, cerînd înălțimii noastre cu umilință și smerenie să binevoim s-o primim, s-o încuviințăm, s-o consfințim și s-o întărim cu privilegiul nostru pentru ei și pentru toți moșteni-

torii lor. Cuprinsul ei este acesta: ⟨*Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 11 mai 1367, nr. 232*⟩.

Noi așadar, ascultînd și primind cu îngăduință și regească bunătate dreptele și legiuitele cereri ale pomenitului Ioan, îndreptate cu umilință de el măriei noastre în numele său și al zisului său frate, primim, încuviințăm și consfințim pomenita noastră scrisoare deschisă, fără răsături, fără tăieturi și nestricată în vreo parte a ei, trecută din cuvînt în cuvînt ⟨în scrisoarea⟩ de față cu tot cuprinsul și toate capetele ei, și o întărim cu ocrotirea privilegiului nostru de față, pentru pomenitul Ioan și zisul său frate și pentru toți moștenitorii și urmașii lor, ca să dăinuiască pe veci, în temeiul deplinei puteri regești, fără vătămarea drepturilor altora și a ⟨drepturilor⟩ noastre regești.

Spre pomenirea și veșnica trăinicie a acestui lucru, am dat scrisoarea noastră, privilegiată, întărită cu puterea noii noastre pecęți duble, atîrnate și autentice.

Dat de mîna venerabilului întru Hristos părinte, domnul Ladislau, episcopul de Vesprim, cancelar al reginei și vicecancelar al curții noastre, iubitul și credinciosul nostru, în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și șapte, în a șaisprezecea ⟨zi⟩ înainte de calendele lui octombrie, iar în al domniei noastre al douăzeci și șaselea an, venerabilii întru Hristos părinți, domnii: Toma arhiepiscopul de Strigoniu, fratele Ștefan de Calocea, Ugolin de Spalato, Nicolae de Zara și Ugo de Raguza; ⟨precum și⟩ episcopii: Dumitru al bisericii de Oradea, Dominic al Transilvaniei, Coloman de Györ, Vilhelm de Pécs, Ștefan de Zagreb, Dominic de Cenad, Mihail de Agria, Ioan de Vaț, Petru al Bosniei, Ladislau de Nitra, Dumitru al Sirmiului, Nicolae de Knin, Dumitru de Nona, Nicolae de Trau, Ștefan de Faro, Ioan de Macarska, Matei de Sebenico, Mihal de Scardona, și Portina de Segno, păstorind în chip fericit bisericile Domnului, scaunul de Krbava fiind vacant; măriții bărbați: domnul Ladislau, duce de Oppeln, palatinul regatului nostru, Nicolae, voievodul Transilvaniei, comitele Ștefan Bubek, judele curții noastre, Ioan, marele nostru vistier, Nicolae de Zech banul întregii Slavonii, Konya, banul Dalmației si Croației, Nicolae, banul de Mačva, Petru Zudar, marele nostru paharni[1], Pavel, marele nostru stolnic, Ioan, marele nostru ușier, și Emeric, marele nostru comis, și același domn Ladislau, comitele de Pojon, și mulți alții ținînd comitatele și dregătoriile țării noastre.

⟨*Sub text:*⟩ La porunca scrisă a domnului ⟨nostru⟩, regele.

Arh. Naț. Magh., Dl.
Orig. perg., cu pecete atîrnată, legată cu șnur de mătase de culoare portocalie și vișinie.
EDIȚII: Pesty, *Krassó, III*, p. 81—87.

---

[1] Astfel în text.

267 **1367 septembrie 24** (octavo Kalendas Octobris)

Ludovic I, regele Ungariei, confirmă un privilegiu al mamei sale Elisabeta. În lista demnitarilor, între alții: Dumtru, episcopul de Oradea *(Waradiensi)*, Dominic, episcopul Transilvaniei *(Transyluano)*, Dominic, episcopul de Cenad *(Chanadiensi)*, Nicolae, voievodul Transilvaniei *(woyuoda Transyluano)*.

Bibl. Univ. Budapesta, Col. Kaprinai, tom. IV, B. p. 273 sqq.
Copie din secolul al XVIII-lea.
EDIȚII: *Fejér*, IX 4, p. 62—64.

268 **1367 octombrie 13, ⟨Alba Iulia⟩**

Nobili viro et honesto Petro, viceuoyuode Transsiluano, amico ipsorum honorando, capitulum ecclesie Transsiluane, amiciciam paratam debito cum honore.

Noveritis nos literas vestras recepisse in hec verba: ⟨*Urmează actul lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, din 29 august 1367, nr. 259*⟩. Nos enim, peticionibus vestris annuentes, unacum Mychaele dicto Darabus de Machkas, homine vestro, nostrum hominem, videlicet discretum virum, magistrum Mychaelem, socium et concanonicum nostrum, ad premissa exequenda duximus transmitendum; qui, demum ad nos reversi, nobis concorditer retulerunt quod ipsi in festo beatorum Cosme et Damiani, martirum[1] ad faciem possessionis Mariatelke vocate accessissent, ac vicinis et commetaneis eiusdem circumquaque legitime convocatis, ipsisque presentibus, eandem per suas veras metas et antiquas reambulassent, novas metas iuxta veteres, ubi necesse erat, erigendo, reambulatamque et ab aliorum possessionibus separatam et distinctam relinquissent[1] eidem domino Ottoni abbati et sue ecclesie, perpetuo possidendam, eo iure, quo ad ipsum et ad dictam suam ecclesiam dinoscitur[1] pertinere.

Cursus autem metarum ipsius possessionis Mariatelke in hoc ordine distinguntur: primo enim incipit a parte meridionali in quodam monticulo parvo, in quo est meta perforata; deinde, saliendo ultra viam, ad unum berch pervenitur ad duas metas terreas; postmodum, procedendo paululum per idem berch, pervenitur ad locum Mariatelkefeu vocatum, et in latere cuiusdam silve reperissent unam metam cursualem; abhinc, transeundo versus aquilonem per unum nemus, pervenitur ad quendam locum Kyralkutafeu et Mariatelkefeu, et inter ipsos, in uno rubeto, unam metam terream reperissent; ulterius, procedendo ultra unam viam, qua venitur de Zenthmihaltelke et tendit ad unum berch versus aquilonem, supra Kyralkutafeu, et in ipso berch unam metam terream reperissent; et per idem berch pervenitur ad quendam locum, Rauazlyuk vocatum, ubi similiter unam metam cursualem; extinde infra declinando per eandem plagam aquilonis, venitur ad quandam terram paludosam, que vocatur Doruosto, penes quam tres antiquas metas terreas invenisset[2], que distingunt predicte possessioni Mariatelke vocate, monasterii antedicte, ac possessionibus Zomorduk et Budatelke, quas metas supradictas, nobiles de Zomorduk et Budatelke veras et iustas ipsius possessionis Mariatelke esse affirmantes[3], pacifice et quiete possidendas relinquissent. Tandem, legitimus procurator ipsius domini abbatis plures metas ipsius possessionis Mariatelke ostendere voluisset, sed quia[4] nobiles de Zomorduk et Budatelke super ipsis metis litem et questionem inter se habebant, et eciam magnam partem ipsius particule terre, Mariatelke vocate, prefati nobiles ad possessionem ipsorum voluissent aplicare[1], ideo donec inter predictos nobiles questio determinabitur, ipsas metas in priori suo statu stare permisissent.

Datum in quindenis festi beati Mychaelis archangeli, anno prenotato. ⟨*Pe verso, de o mînă din secolul al XV-lea:*⟩ Metalis Marti lecte.

Nobilului și cinstitului bărbat Petru, vicevoievodul Transilvaniei, prietenului lor vrednic de cinstire, capitlul bisericii Transilvaniei, cu toată prietenia și cinstea cuvenită.

Aflați că noi am primit scrisoarea voastră, cu acest cuprins: ⟨*Urmează actul lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, din 29 august 1367, nr. 259:*⟩ Noi, dînd, deci, ascultare rugăminților voastre, am hotărît să trimitem, dimpreună cu omul vostru Mihail zis Darabus de Măcicaș, pe omul nostru, adică pe chibzuitul bărbat, magistrul Mihail, soțul și fratele nostru canonic, spre împlinirea celor de mai sus. Aceștia, întorcîndu-se apoi la noi, ne-au spus într-un glas că, la sărbătoarea fericiților mucenici Cosma și Damian[5] ducîndu-se la moșia numită Mariatelke și chemînd în chip legiuit pe vecinii și megieșii ei de pretutindeni, și fiind aceștia de față, au hotărnicit-o după vechile și adevăratele ei semne de hotar, ridicînd semne de hotar noi lîngă cele vechi, unde a fost nevoie, și, ⟨astfel⟩ hotărnicită și despărțită și deosebită de moșiile altora, au lăsat-o aceluiași domn abate Otto și bisericii sale, ca s-o stăpînească pe veci, cu acel drept, cu care se știe că ține de el și de zisa sa biserică.

Iar mersul hotarelor acelei moșii Mariatelke se deosebește în felul următor: ⟨hotarul⟩ începe deci, mai întîi, dinspre miazăzi, de pe un muncel, unde se află un semn de hotar găurit; sărind de acolo peste drum, ajunge la o creastă, la două movile de hotar; apoi, înaintînd puțin pe acea creastă, ajunge la locul numit Capătul ⟨locului⟩ Mariatelke, și la marginea unei păduri au aflat un semn de hotar neîntrerupt; de acolo trecînd spre miazănoapte, printr-o dumbravă, ⟨hotarul⟩ ajunge la un loc ⟨numit⟩ Capătul fîntînii regelui și Capătul ⟨locului⟩ Mariatelke, și între ele, într-un rug, au găsit o movilă de hotar; mergînd mai departe peste un drum ce vine din Sînmihai și se îndreaptă spre miazănoapte, spre o creastă, mai sus de capătul fîintînii regelui, și pe acea creastă au aflat o movilă de hotar; și pe aceeași creastă se ajunge la un loc numit Vizuina Vulpii, unde de asemenea ⟨au aflat⟩ un semn de hotar neîntrerupt; coborînd de acolo prin aceeași parte de miazănoapte, ⟨hotarul⟩ ajunge la un pămînt mlăștinos numit Lacul cocorilor, lîngă care au aflat trei movile de hotar vechi, ce fac hotarul între sus-zisa moșie numită Mariatelke, a sus-zisei mănăstiri, și moșiile Sumurduc și Buda Veche, pe care movile sus-pomenite, întrucît nobilii de Sumurduc și Buda Veche au mărturisit că sînt drepte și adevărate ⟨semne de hotar⟩ ale acelei moșii Mariatelke, le-au lăsat ⟨abatelui⟩ ca să le stăpînească în pace și liniște. Apoi, împuternicitul legiuit al acelui domn abate a voit să arate mai multe semne de hotar ale acelei moșii Mariatelke, dar deoarece nobilii de Sumurduc și Buda Veche aveau între ei o pricină și judecată cu privire la acele semne de hotar, ba chiar sus-zișii nobili voiau să alipească la moșia lor o mare parte a acelei bucăți de pămînt numită Mariatelke, de aceea, ei[6] au îngăduit ca acele semne de hotar să rămînă în starea lor dinainte, pînă cînd se va hotărî pricina dintre sus-zișii nobili.

Dat în a cincisprezecea zi a sărbătorii fericitului arghanghel Mihail, în anul mai sus arătat.

⟨*Pe verso, de o mînă din secolul al XV-lea:*⟩ ⟨Scrisoare⟩ de hotărnicire, citită de către Martin.

Arh. Naţ. Magh., Dl. 28 919. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca 1367.
Orig. hîrtie, cu urme de pecete de culoare închisă, aplicată în document, pe verso.
EDIŢII: *Teleki*, I, p. 154—156.

---

1 Astfel în orig.
2 Corect: *invenissent*.
3 Urmează: *ac*, tăiat de aceeaşi mînă.
4 Urmează: *inter*, tăiat de aceeaşi mînă.
5 27 septembrie.
6 Adică omul voievodului şi cel al capitlului.

269 **1367 octombrie 18, Sîntimbru**

Discretis viris et honestis, honorabili capitulo ecclesie Transsiluane, amicis suis, Petrus, viceuoyuoda Transsiluanus, amiciciam paratam debito cum honore.

Dicitur nobis in persona nobilis domine, relicte Mychaelis de Aprodpalfolua, filie scilicet Valentini, filii Symonis, quod predicta possessio Aprodpalfolua, alio nomine Felseubarcha vocata, ipsi Valentino, patri suo, unacum Symone, filio Symonis, fratre suo uterino, titulo empcionis fore dinossceretur nuncque, nomine possessionis hereditarie, ipsam et filios suos, nepotes eiusdem Symonis, filii Symonis, excludere niterentur et hoc constaret vicinis et commentaneis ac aliis nobilibus conprovincialibus evidenter.

Super quo, vestram petimus amiciciam presentibus diligenter quatenus vestrum mitatis[1] hominem pro testimonio fidedignum, quo presente, Fabianus, filius Marcii de Lusad, vel Stephanus, filius Mychaelis ⟨de⟩[2] Husdath, ac Paulus, filius Nicolai de Kerezthur, aliis absentibus, homo noster, ab omnibus quibus decet et licet, specialiter a vicinis et commetaneis eiusdem universis, sciat et inquirat de premissis omnimodam veritatem.

Et post hec, prout exinde veritas constiterit premissorum, nobis in vestris litteris amicabiliter rescribatis.

Datum in Sancto Emerico, in festo beati Luce ewangeliste, anno domini M^{mo} CCC^{mo} LX^{mo} septimo.

⟨*Pe verso, de aceeaşi mînă:*⟩ Discretis viris et honestis, honorabili capitulo ecclesie Transsiluane, amicis suis.

Chibzuiţilor şi cinstiţilor bărbaţi, vrednicului de cinstire capitlu al bisericii Transilvaniei, prietenilor săi, Petru, vicevoievodul Transilvaniei, cu toată prietenia şi cinstea cuvenită.

Ni se spune în numele nobilei doamne, văduva lu Mihail de Bîrcea Mică, adică fiica lui Valentin, fiul lui Simion, că se ştie că moşia Bîrcea Mică, numită cu alt nume Bîrcea de Sus, a fost sub nume de cumpărătură, a acelui Valentin, tatăl ei, precum şi a lui Simion, fiul lui Simion, fratele său bun, iar acum, sub nume de moşie moştenită, fiii lui Simion încearcă să o alunge pe ea şi pe fiii săi, nepoţii acelui Simion, ⟨de acolo⟩, şi acest lucru este vădit vecinilor şi megieşilor şi altor nobili din acel ţinut.

Drept aceea, prin cele de faţă cerem cu stăruinţă prieteniei voastre să trimiteţi pe omul vostru vrednic de crezare ca om de mărturie, înaintea căruia, omul nostru, Fabian, fiul lui Marcu de Jeledinţi, sau Ştefan,

fiul lui Mihail de Hășdat, sau, în lipsa celorlalți, Pavel, fiul lui Nicolae de Cristur, să afle și să cerceteze tot adevărul despre cele de mai sus, de la toți cei de la care se cuvine și se poate, ⟨dar⟩ cu osebire de la toți vecinii și megeșii acelei moșii.

Și după acestea să ne faceți cunoscut în scris cu prietenie în scrisoarea voastră adevărul celor de mai sus, așa cum va fi aflat.

Dat la Sîntimbru, în sărbătoarea fericitului evanghelist Luca, în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și șapte.

Arh. Naț. Magh., Dl 29 700. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca 1367.
Orig. hîrtie, cu fragmente de pecete de închidere aplicată în document, pe verso.
Transumpt în actul lui Ioan Sigismund, principele Transilvaniei, din 16 iulie 1568. Alba Iulia, la Arh. Naț. Magh., Dl. 29 700/3.

---

[1] Corect: *mittatis*.
[2] În orig. lipsește; intercalat după sens.

270 **1367 octombrie 28** *(quinto Kalendas Novembris)*

Ludovic I, regele Ungariei, confirmă un act de danie călugărițelor din Buda Veche. În lista demnitarilor, între alții: Dumitru, episcopul de Oradea *(Varadiensi)*, Dominic, episcopul Transilvaniei *(Transyluano)*, Dominic, episcopul de Cenad *(Chanadiensi)*, Nicolae, voievodul Transilvaniei *(waiuoda Transyluano)*.

Bibl. Univ. Budapesta, Col. Hevenesi, tom. XVII, p. 277—278.
Copie din secolul al XVIII-lea.
EDIȚII: *Fejér*, IX 4, p. 45—48.

271 **1367 noiembrie 4, ⟨Alba Iulia⟩**

Nos, capitulum ecclesie Transsiluane, significamus tenore presencium quibus expedit universis quod cum nos, ad peticionem nobilis domine Anna vocate, filie videlicet Dominici, filii Bezter, relicte Johannis, filii Blasii de Chyfud, discretum virum, magistrum Nicolaum, archydiaconum de Zonuk, socium et concanonicum nostrum, coram quo suam faceret confessionem, duxissemus transmittendum.

Tandem idem magister Nicolaus, exinde ad nos redeundo, nobis retulit viva voce quod predicta nobilis domina Anna, filia Dominici, filii Bezter, in presencia sui et aliorum proborum virorum ad hoc specialiter rogatorum et vocatorum, ob amorem filialem, quem erga filium et filiam suam gereret, medietatem porcionem suarum possessionariarum paternarum in possessione Haranglab et in aliis, quocumque nomine vocitentur, habitarum, in quibus illustrissimus princeps, dominus Lodouicus, rex Hungarie, ipsam heredem fecisset et instituisset, Johanni, filio, et Vrsule, filie suis, dedisset, contulisset et assignasset perpetuo et irrevocabiliter in filios filiorum possidendam, tenendam et habendam, aliam autem medietate[1] sibi reservando, hoc modo, ut, post mortem suam, medietas ipsius medietatis sibi reservate, videlicet quarta pars, ad eosdem Johannem, filium suum, et Vrsulam, filiam suam, devolvatur pleno iure perpetuo possidenda, de alia autem parte ipsius medietatis, quitquid[2] ipsi domine videbitur, liberam habebit dispponendi[2] et ordinandi facultatem.

Datum feria quinta proxima ante festum beati Emerici confessoris, anno domini M^mo^ CCC^mo^ LX^mo^ septimo.

Noi, capitlul bisericii Transilvaniei, facem cunoscut prin cuprinsul ⟨scrisorii⟩ de față tuturor cărora se cuvine că noi am hotărît să trimitem, la cererea nobilei doamne numită Ana, adică fiica lui Dominic, fiul lui Bezter, văduva lui Ioan, fiul lui Blasiu de Ciufud, pe chibzuitul bărbat, magistrul Nicolae, arhidiaconul de Solnoc, soțul și fratele nostru canonic, ca ⟨ea⟩ să facă înaintea lui mărturia sa.

Apoi, acel magistru Nicolae, întorcîndu-se de acolo la noi, ne-a spus prin viu grai că sus-zisa nobilă doamnă Ana, fiica lui Dominic, fiul lui Bezter, a dat, a hărăzit și a trecut în stăpînire, înaintea lui și a altor bărbați cinstiți, rugați și chemați îndeosebi pentru aceasta, din dragoste filială pe care o poartă față de fiul și fiica sa, lui Ioan, fiul ei, și Ursulei, fiica sa, jumătate din părțile sale din moșiile părintești, aflate în moșia Hăränglab și în oricare altele, cu orice nume s-ar numi, ⟨moșii⟩ în care vestitul principe, domnul Ludovic, regele Ungariei, a făcut-o și a așezat-o ca moștenitor, spre a o stăpîni, ține și avea pe veci și în chip nestrămutat în fiii fiilor ⟨lor⟩, însă cealaltă jumătate și-a păstrat-o în așa fel, încît, după moartea sa, jumătatea jumătății păstrate ⟨pentru ea⟩, adică a patra parte, să fie trecută cu drept deplin acelui Ioan, fiul ei, și Ursulei, fiica sa, spre a o stăpîni pe veci, ⟨cît⟩ despre cealaltă parte a acestei jumătăți, atît cît i se va părea acelei doamne, ⟨ea⟩ să aibă libera putință de a hotărî și rîndui.

Dat în joia de dinaintea sărbătorii fericitului mărturisitor Emeric, în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și șapte.

Arh. Naț. Magh.. Dl. 29 701. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca 1367.
Orig. perg., cu urme de pecete ogivală de închidere aplicată pe verso.

---

[1] Corect: *medietatem*.
[2] Astfel în orig.

272 **1367 noiembrie 19** *(in festo beate Elizabeth regine)*

Otto, abatele conventului din Cluj-Mănăștur, răspunde scrisorii lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, în legătură cu oprelîștea făcută la hotărnicirea moșiei Boz *(Buzd)*.

Arh.-Naț. Magh., Dl. 30 686. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca 1364.
Rezumat în actul lui Emeric, voievodul Transilvaniei, din 11 noiembrie 1369, Turda, nr. 435.

273 **1367 noiembrie 25, Sîntimbru**

Nos, Petrus, viceuoyuoda Transsilvanus, memorie commendamus quod, ⟨cum⟩[1] in octavis festi beati Martini confessoris nunc proxime preteritis in sede nostra judiciaria pro tribunali unacum regni nobilibus sedissemus, de medio aliorum causidicorum dominus Otto, abbas monasterii de Clusmonustra, personaliter exsurgendo, sua et conventus sui in personis per modum protestationis nobis significare curavit in hunc modum, quod iobagiones venerabilis in Christo patris, domini Dominici, episcopi Transsilvani, tres metas possessionis sue, Bogartelke vocate, a

parte possessionis ipsius domini episcopi Zolumtelke, in qua iamdicti iobagiones morantur, destruxissent seu anichilassent[2]; quarum unam metam sub arbore quercino, secundam autem similiter sub arbore quercino destruxissent[1] et arbores desequassent[2], tertiam vero metam circa finem possessionis Zolumtelke, quam etiam antichilassent[2], in grande preiudicium ipsius domini abbatis et sui conventus non modicum et iacturam.

Super quo, litteras nostras per nos sibi dari postulavit, quas nos concessimus eidem domino abbati, iustitia communi suadente.

Datum in Sancto Emerico, in quindenis predicti festi beati Martini confessoris, anno domin M^{mo} CCC^{mo} LX^{mo} septimo.

⟨*Pe verso, de o mînă din secolul al XV-lea*⟩ Bogartelk.

Noi, Petru, vicevoievodul Transilvaniei, dăm de ştire că, pe cînd şedeam, dimpreună cu nobilii ţării, în scaunul nostru de judecată, la octavele de curînd trecute ale sărbătorii fericitului Martin Mărturisitorul[3], ridicîndu-se însuşi din mijlocul celorlalţi împricinaţi, domnul Otto, abatele mănăstirii din Cluj-Mănăştur, în numele său şi al conventului său, a avut grijă să ne aducă la cunoştinţă în chip de întîmpinare astfel, că iobagii venerabilului întru Hristos părinte ⟨şi⟩ domn Dominic, episcopul Transilvaniei, au stricat sau au nimicit trei semne de hotar ale moşiei sale, numite Băgara, dinspre moşia domnului episcop ⟨numită⟩ Şomtelec, pe care locuiesc zişii iobagi; dintre aceste ⟨trei semne⟩ au stricat un semn de hotar sub un stejar, pe al doilea, de asemenea, sub un stejar, iar copacii i-au tăiat, pe al treilea, pe care încă l-au stricat, la capătul moşiei Şomtelec, spre paguba foarte mare şi vătămarea domnului abate şi a conventului său.

Drept care, el ne-a cerut să-i dăm scrisoarea noastră, pe care noi am dat-o pomenitului domn abate, aşa precum cere dreptul obştesc.

Dat la Sîntimbru, în a cincisprezecea zi după sus-zisa sărbătoare a fericitului Martin Mărturisitorul, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi şapte.

⟨*Pe verso, de o mînă din secolul al XV-lea:*⟩ ⟨Moşia⟩ Băgara.

Bibl. Batthyaneum, Arh. conv. din Cluj-Mănăştur. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca 1367.
Orig. hîrtie, cu fragmente de pecete aplicată în document, pe verso.
REGESTE: Beke, *Km. konv.*, p. 29, nr. 46.

---

[1] Pată de umezeală cca 1 cm; întregit pe baza contextului.
[2] Astfel în orig.
[3] 18 noiembrie ⟨1367⟩.

274 **1367 noiembrie 30, Buda**

Nos, Wylhelmus, dei et apostolica gratia, episcopus Quinqueecclesiensis, comes capelle et secretarius cancellarius domini Lodovici, dei gratia, regis Hungarie, memorie commendantes tenore significamus quibus expedit universis, quod magister Dominicus literatus, famulus et procurator magistri Mychaelis dicti Beuldre, comitis camerarum regalium salifodinarum partis Transsiluane et de Lyppa, cum procuratoriis literis regalibus, ad nostram veninedo presentiam, exhibuit nobis quasdam literas patentes quondam domini Nicolai Konth, vaivode ipsius partis Transsiluane, petens nos ut easdem nostris literis privilegialibus pro tui-

tione et conservatione iurium hospitum de Deeswar et de Deersakana[1], de verbo ad verbum transscribi faceremus ad cautelam. Quarum tenor talis est: ⟨*Urmează actul lui Nicolae, voievodul Transilvaniei, din 29 ianuarie 1353, DRH-C, vol. X, nr. 166*⟩.

Nos, igitur, iustis et legitimis petitionibus annotati magistri Dominici literati favorabiliter inclinati, premissas literas iamdicti domini Nicolai Konth, vaivode, pro eisdem civibus et hospitibus de Deesakana et de Deeswar, presentibus nostris literis privilegialibus de verbo ad verbum sine variatione aliquali transscribi fecimus ad cautelam. In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam, presentes sigillo regio, quo pretextu honoris nostri comitatus capelle regie utimur, duximus consignandas.

Datum Bude, in festo beati Andree apostoli, anno domini millesimo trecentesimo sexagesimo septimo.

⟨*Pe verso, de o mînă din secolul al XV-lea:*⟩ De commetaneitate Beche.

Noi, Vilhelm, din mila lui Dumnezeu şi a scaunului apostolic, episcop de Pécs, comite al capelei şi cancelar-secretar al domnului Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, prin cuprinsul scrisorii de faţă dăm de ştire şi facem cunoscut tuturor cărora se cuvine, că magistrul Dominic diacul, slujitorul şi împuternicitul magistrului Mihail zis Beuldre, comitele cămărilor regeşti al ocnelor de sare din părţile Transilvaniei şi din Lipova, venind înaintea noastră, cu scrisoarea de împuternicire din partea regelui, ne-a arătat o scrisoare deschisă a răposatului domn Nicolae Konth, voievodul Transilvaniei, cerîndu-ne, spre chezăşie, să punem să se treacă acea scrisoare din cuvînt în cuvînt într-o scrisoare privilegială a noastră, pentru apărarea şi păstrarea drepturilor oaspeţilor din Dej şi din Ocna Dejului. Cuprinsul scrisorii este acesta: ⟨*Urmează actul lui Nicolae Konth, voievodul Transilvaniei, din 29 ianuarie 1353, DRH-C, vol. X, nr. 166*⟩.

Noi, aşadar, încuviinţînd cu bunăvoinţă dreapta şi legiuita cerere a pomenitului magistru Dominic diacul, am pus, spre chezăşie, să fie trecută din cuvînt în cuvînt, fără nici o schimbare, pentru acei orăşeni şi oaspeţi din Ocna Dejului şi din Dej, acea scrisoare a domnului Nicolae Konth, voievodul, în scrisoarea noastră privilegială de faţă.

Spre pomenirea şi veşnica trăinicie a acestui lucru, am hotărît să însemnăm această scrisoare cu pecetea regească, de care ne slujim în temeiul slujbei noastre de comite al capelei regeşti.

Dat la Buda, la sărbătoarea fericitului apostol Andrei, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi şapte.

⟨*Pe verso, de o mînă din secolul al XV-lea*⟩: Despre megieşia ⟨pămîntului⟩ Beche.

Arh. St. Cluj-Napoca, Arh. oraş Dej, nr. 18.
Orig. perg., pecetea atîrnată de şnur de mătase galben-roşie a căzut.
EDIŢII: *Ub., II*, p. 304.
REGESTE: *Tört. Lapok*, I, 1874, p. 411, nr. 18.

---

[1] Astfel în orig.

275 **1367 decembrie 1** *(feria quarta proxima post festum beati Andree apostoli)*

Mihail, episcopul de Agria, încheie o înțelegere cu Petru Zudar, marele paharnic, cu privire la plata dijmelor. Este menționat, ca notar și martor la întocmirea actului, Matei al lui Andrei, cleric al diecezei de Cenad.

Arh. Vat. Bonnif. IX, ann. XII, Liber 20, f. 249.
Transumpt în actul papei Bonifaciu al IX-lea, din 8 aprilie 1401.
EDIȚII: *Mon. Vat. Hung.*, seria I, vol. IV, p. 317.

276 **1367 decembrie 2, Sásvar**

Nos, magister Briccius, filius Deseu, vicecomes de Vgucha, et iudices nobilium de eodem, damus pro memoria quod Stephanus, filius Kerecheth de Dabolch, homo noster ad id destinatus, cum sigillo nostro, ad nostram accedens presenciam, dixit talimodo, quod Dominicus, filius Dominici de Fonchika, dominico die proxime preterite in dictam villam ipsum conduxisset, ibique idem Dominicus quendam famulum suum, Petrum nomine, in capite suo permactatum et vulneratum ostendisset, dicendo quod Johannes, filius Ladislai de eadem Fonchika, in festo beate Katerine[1] virginis et martiris proxime preterito ipsum famulum suum in capite permactasset et vulnerasset.

Datum in Sasuar, feria quinta proxima post festum beati Andree apostoli, anno domini M° CCC° LX° septimo.

⟨*Pe verso, de aceeași mînă:*⟩ Pro Dominico, filio Dominici de Fonchika, contra Johannem, filium Ladislai de eadem, super vulneratione famuli sui, protestatoria.

Noi, magistrul Briccius, fiul lui Desideriu, vicecomite de Ugocea, și juzii nobililor din același ⟨comitat⟩, dăm de știre că Ștefan, fiul lui Kerecheth de Dăbolț, omul nostru trimis pentru aceasta, cu pecetea noastră, venind înaintea noastră ne-a spus astfel, că Dominic, fiul lui Dominic de Făncica, în duminica de curînd trecută[2], l-a dus pe el în pomenitul sat și, acolo, acel Dominic i-a arătat pe slujitorul său, cu numele Petru, lovit la cap și rănit, spunînd că Ioan, fiul lui Ladislau tot de Făncica, a lovit la cap și a rănit pe acea slugă a sa, la sărbătoarea fericitei fecioare și mucenice Ecaterina[3], de curînd trecută.

Dat la Sásvár, în joia de după sărbătoarea fericitului apostol Andrei, în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și șapte.

⟨*Pe verso, de aceeași mînă:*⟩ ⟨Scrisoare de întîmpinare⟩ pentru Dominic, fiul lui Dominic de Făncica, împotriva lui Ioan fiul lui Ladislau tot de Făncica, cu privire la rănirea slujitorului său.

Arh. Stat Cluj-Napoca, Col. generală.
Orig. hîrtie, cu urme de pecete aplicată pe verso.

---

1 Astfel în orig.
2 28 noiembrie.
3 25 noiembrie.

Lodouicus, dei gracia, rex Hungarie, fideli suo, magnifico viro, domino Nicolao, woyuode Transsiluano, vel eius viceuoyuode, salutem et graciam.

Cum nos nobilem relictam Johannis, filii Blasii de Chyfud, filiam videlicet Dominici, filii Boztur[1] de Haranglab, Annam nuncupatam, ex plenitudine auctoritatis regie et gracia speciali, in universis possessionariis porcionibus quondam dicti Dominici, patris sui, hominis, ut dicitur, sine prole masculina defuncti, in partibus Transsiluanis et alyas[1] ubilibet, specialiter autem in eadem Haranglab existentibus, quibusvis nominibus vocitentur, heredem et successorem paternum prefecierimus et instituerimus, prout alie littere nostre patentes exinde conffecte[1] clarius manifestant, fidelitati vestre firmis damus in mandatis quatenus, mox receptis presentibus, prefatam nobilem dominam Annam im memoratas possessiones suas paternas introducere debeatis et sibi easdem possessiones, cum omnibus suis utilitatibus[2], pertinenciis et fructuositatibus, iuxta premisse gracie nostre formam, in persona nostra statuatis perpetue possidendas, contradiccione Mychaelis, filii Pauli de Galfalua, ac aliorum quorumcunque non obstante prorsus in hac parte; aliud, nostre gracie sub optenta[3], non facturi, ymmo[1] eandem dominam in ipsis possessionibus et iuribus possessionariis suis paternis ab omnibus hominibus ipsam indebite molestare volentibus protegatis efficaciter conservando, auctoritate nostra mediante.

Datum in villa Thapolcha, feria sexta proxima post festum Concepcionis beate virginis, anno domini M^{mo} CCC^{mo} LX^{mo} septimo.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credinciosului său, măritului bărbat, domnul Nicolae, voievodul Transilvaniei, sau vicevoievodului acestuia, mîntuire și milostivire.

Întrucît, din plinătatea autorității regești și din osebită milostivire, pe nobila doamnă, văduva lui Ioan, fiul lui Blasiu de Ciufud, adică pe fiica lui Dominic, fiul lui Bezter de Hărănglab, numită Ana, am pus-o și am așezat-o moștenitor și urmaș părintesc în toate părțile de moșii ale răposatului zis Dominic, tatăl ei, om — după cum se spune — mort fără urmaș bărbătesc, ⟨părți de moșii⟩ aflătoare în părțile Transilvaniei și oriunde în altă parte, și cu osebire în aceeași ⟨moșie⟩, Hărănglab, numite cu orice nume, precum arată mai limpede o altă scrisoare deschisă a noastră întocmită pentru aceasta, poruncim, ⟨așadar⟩, cu tărie credinței voastre ca, îndată ce veți primi scrisoarea de față, să fiți datori s-o puneți în stăpînire pe sus-zisa nobilă doamna Ana, în pomenitele sale moșii părintești și, potrivit milostivirii noastre de mai sus, să i le dați, în numele nostru, în stăpînire, spre a stăpîni pe veci acele moșii cu toate folosințele, cu cele ce țin de ele și cu foloasele lor, fără a ține deloc, în această privință, seama de împotrivirea lui Mihail, fiul lui Pavel de Ganfalău, și a oricăror altora; altcumva să nu faceți, dacă vreți să păstrați milostivirea noastră, ba chiar să o ocrotiți pe această doamnă, prin mijlocirea autorității noastre, în acele moșii și drepturi părintești de toți oamenii doritori a o supăra pe nedrept, păzind-o cu folos.

Dat în satul Thapolcha, în vinerea de după sărbătoarea Zămislirii Maicii Domnului, în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și șapte.

Arh. Naţ. Magh., Dl. 30 698. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1367.
Transumpt în actul lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, din 20 ianuarie 1368, nr. 287.

---

[1] Astfel în transumpt.
[2] Urmează: *aul*, taiat de aceeaşi mînă.
[3] Corect: *obtenta*.

278 **1367 decembrie 15, Kaproncha**

Lodovicus, dei gratia, rex Hungarie, fidelibus suis universis, singulis, nobilibus et possessionatis hominibus, in partibus Transiluanis constitutis et existentibus, quorum notitie presencium fuerit noticia manifesta, salutem et graciam.

Fidelitatem universitatis vestre attente requirimus, nichilominus vobis et cuilibet vestrum firmo firmius regio edicimus sub precepto per presentes quatenus, statim habita presencium noticia, universi vestrum universaliter et singuli singulariter adeo se equis, armis et aliis exercituum necessariis promptuare et munire studeat indilate, ut quam primum nos in brevi, sicut proposuimus, illuc in medium vestri, auctore domino, profiscemur, et vobis per nostrum nuncium et litteras intimaverimus, more exercituancium egredi et nobiscum iter arripere possitis, fidelia imo oportuna[1] servitia nobis et sacre nostre corone, iuxta vestram consuetudinem ab antiquo assuetam, quibus mediantibus nobiscum astringimini exercitare, exhibituri.

Scitis namque et vestre evidenter constare potest universitati quod nos, hactenus, omnem vestram voluntatem et beneplacitum adimplevimus, et adhuc facimus domino duce. Recommendatam itaque habemus vestram fidelitatem, propensius et recommissam, vosque benevolencia nostra regia et gracia speciali prosequentes in hac parte. Secus, sub nostre gravissime indignacionis pena, facere non ausuri.

Datum in Kaproncha, tercio die beate Lucie virginis, anno domini M°° CCC°° LXVII.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, tuturor credincioşilor săi şi fiecăruia, nobili şi oameni cu moşii, aşezaţi şi aflători in părţile Transilvaniei, la cunoştinţa cărora se vor aduce cele de faţă, sănătate şi milostivire.

Cerem cu tot dinadinsul credinţei obştei voastre ⟨şi⟩, totodată, prin această ⟨scrisoare⟩ vă poruncim vouă şi fiecăruia dintre voi cît mai straşnic, prin poruncă regească, ca, îndată ce veţi lua cunoştinţă de cele de faţă, toţi dintre voi, împreună, şi fiecare, în parte, să caute fără zăbavă a se pregăti şi a se asigura în aşa fel cu cai, cu arme şi alte ⟨lucruri⟩ de trebuinţă la oaste, încît, îndată ce vom porni într-acolo, în mijlocul vostru, aşa cum ne-am pus în gînd ⟨să pornim⟩ în curînd cu ajutorul lui Dumnezeu, şi îndată ce vă vom fi înştiinţat prin trimisul nostru şi prin scrisoare, să puteţi să veniţi după obiceiul ⟨nobililor⟩ slujind la oaste şi să porniţi cu noi la drum, ca să ne aduceţi nouă şi sfintei noastre coroane credincioase şi cuvenite slujbe, după obiceiul vostru statornicit din vechime, prin care sînteţi datori să mergeţi la oaste împreună cu noi.

Şi voi ştiţi, şi obştea voastră poate să se încredinţeze deslușit că, pînă acum, noi v-am împlinit toată voia şi dorinţa voastră şi încă facem ⟨aceasta⟩ şi acum călăuziţi de Domnul. Aşadar, preţuim credinţa voastră

și cu mai multă bunăvoință o răsplătim și pe voi vă îmbrățișăm cu bunăvoința noastră regească și cu milostivire osebită în această privință. Altfel să nu cutezați a face, sub pedeapsa prea-grelei noastre mînii.

Dat la Kaproncha, în a treia zi după ‹sărbătoarea› fericitei fecioare Lucia, în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și șapte.

Bibl. Univ. Budapesta, Col. Daniel Cornides, ms. II, 38.
Copie din secolul al XVIII-lea.

EDIȚII: *Fejér*, IX 4, p. 48—49; *Transilvania*, 1872, p. 142; *Hurmuzaki-Densușianu*, I/2, p. 139.

---

[1] Astfel în text; corect: *opportuna*.

279 **1367 decembrie 15, Oar'a de Jos**

Discretis viris et honestis honorabili capitulo ecclesie Transsiluane, amicis suis honorandis, Petrus, viceuoyuoda Transsiluanus, amiciciam paratam debito cum honore.

Cum possessio Vray vocata, in comitatu de Torda existens, porcio videlicet condam Petri litterati de eadem, rite et legittime ad manus regias in personaque regie maiestatis dudum, racione seu debito oficii honoris woyuodatus, ad manus nostras iudiciarias, cum omnibus suis utilitatibus, devoluta seu successa extiterit, tandem magister Paulus, filius Johannis, filii Gyereu de Mehes, cuius redempcioni de regni consuetudine dinosscere et pertinere videbatur, per sua pecunia eandem possessionem Vray a nobis redimere instanter postulavit et redemit, quam auctoritate nostra iudiciaria, cum omnibus suis utilitatibus et utilitatum integritatibus, eidem magistro Paulo, filio Johannis, de manibus nostris iudiciariis penitus excipiendo, dedimus et tradidimus possidendam, salvo iure alieno. Unde, cum ad ipsam statucionem faciendam homo noster sub vestri hominis testimonio de necessario sit transmittendus, igitur vestram requirimus amiciciam presentibus diligenter quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente, magister Ladislaus, filius Barrabe de Sancto Paulo, vel Symon, filius Pauli, filii Bachka, altero absente, homo noster, accedendo, vicinis et commetaneis eiusdem legittime inibi convocatis et presentibus, statuat et relinquat prefato magistro Paulo, perpetuo possidendam, contradiccione quorumpiam non obstante. Si enim aliqui quicumque iuris in eadem habere sperant, ordine iuris exequantur.

Et post hec, ipsius possessionarie statucionis seriem, prout fuerit oportunum[1], nobis in vestris litteris amicabiliter rescribatis.

Datum in Waradia, feria quarta proxima post festum beate Lucie virginis et martiris, anno domini M^{mo} CCC^{mo} LX° septimo.

‹*Pe verso, de aceeași mînă:*› Discretis viris et honestis, honorabili capitulo ecclesie Transsiluane, amicis suis honorandis, pro magistro Paulo, filio Johannis, filii Gyereu de Mehes, statutoria.

Chibzuiților și cinstiților bărbați, vrednicului de cinste capitlu al bisericii Transilvaniei, prietenilor săi vrednici de cinstire, Petru, vicevoievodul Transilvaniei, cu toată prietenia și cinstea cuvenită.

Întrucît moșia numită Oroiu, aflătoare în comitatul de Turda, adică partea răposatului Petru diacul din acea ‹moșie›, a trecut și a intrat, împreună cu toate folosințele sale, după rînduială și pe calea legii, în

mîinile regești și, apoi, în numele maiestății regești, pe seama și slujba datorată demnității voievodale, în mîinile noastre judecătorești, ⟨iar⟩, după aceea, magistrul Pavel, fiul lui Ioan, fiul lui Grigore de Miheș — de a cărui răscumpărare se știe că ține, potrivit obiceiului țării — a cerut de la noi cu stăruință și a răscumpărat pe banii săi acea moșie Oroiu, pe care, ⟨noi⟩, în temeiul autorității noastre judecătorești, scoțînd-o cu desăvîrșire din mîinile noastre judecătorești, o dăm și o trecem acelui magistru Pavel, fiul lui Ioan, spre a o stăpîni, împreună cu toate folosințele sale și deplinătatea foloaselor, fără a vătăma dreptul altuia. Drept aceea, cerem cu stăruință prin ⟨scrisoarea⟩ de față prieteniei voastre ca, întrucît spre a face această dare în stăpînire trebuie să fie trimis omul nostru, sub mărturia de trebuință a omului vostru, să trimiteți, așadar, pe omul vostru vrednic de crezare ca om de mărturie, înaintea căruia, omul nostru, magistul Ladislau, fiul lui Barnaba de Sînpaul, sau, în lipsa acestuia, Simion, fiul lui Pavel, fiul lui Bachka, ducîndu-se ⟨la fața locului⟩ și fiind chemați în chip legiuit vecinii și megieșii acelei ⟨moșii⟩, și fiind de față aceștia, să o dea în stăpînire și să o lase pomenitului magistru Pavel, spre a o stăpîni pe veci, fără a ține seama de împotrivirea cuiva. Iar dacă oricare altcineva nădăjduiește să aibă vreun drept în această ⟨moșie⟩, să se împlinească rînduiala legii.

Și după acestea să ne faceți cunoscut în scris ⟨și⟩ cu prietenie în scrisoarea voastră desfășurarea dării în stăpînire, după cum va fi de cuviință.

Dat la Oarda, în miercurea de după sărbătoarea fericitei fecioare și mucenice Lucia, în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și șapte.

⟨*Pe verso, de aceeași mînă:*⟩ Chibzuiților și cinstiților bărbați, vrednicului de cinstire capitlu al bisericii Transilvaniei, prietenilor săi vrednici de cinstire, ⟨scrisoare⟩ de dare în stăpînire pentru magistrul Pavel, fiul lui Ioan, fiul lui Grigore de Miheș.

Arh. Naț. Magh., Dl. 30 126. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca 1367.
Orig. hîrtie, cu fragmente de pecete de închidere aplicată în document, pe verso.

---

[1] Corect: *opportunum*.

280 **1367 decembrie 17** *(XVI Kalendas Ianuarii),* **Roma**

Papa Urban al V-lea cere arhiepiscopilor, episcopilor, abaților, priorilor, prepoziților precum și banilor, comiților, baronilor din Ungaria și sfetnicilor lui Ludovic I, regele Ungariei, să dea deplină crezare lui Petru de Calesio, prepozit al bisericii de Nîmes, ca nunțiu al Scaunului apostolic în Ungaria.

Arh. Vat. Reg. orig. an. VI, fol. 46.
Orig.
EDIȚII: Theiner, *Mon. hist. Hung.*, II, nr. 159, p. 84.

281 **1367 decembrie 23, ⟨Cluj-Mănăștur⟩**

Nos, co⟨nvent⟩us[1] monasterii beate Marie virginis de Clusmonustra, significamus tenore presentium, quibus expedit universis memorie commendantes, quod accedentes personaliter ad nostram presentiam Stephanus,

filius Michaelis de Buda, ab una, item Georgius, frater eiusdem uterinus de eadem Buda, parte ab altera, confessum extitit per eosdem ministerio vive vocis pariter et relatum quod ipsi possessiones ipsorum, videlicet Buda et Kulezmeze vocatis[2], in comitatu de Clus, in quarum dominio pacifice et quiete existerent, de bona ipsorum voluntate a data presentium usque ad revolucionem viginti annorum, utilitates iamdictarum possessionum, tam in terris arabilibus, pratis, silvis, nemoribus, aquis, quam in aliis iuribus ipsorum percipiendis taliter inter se divisissent, ymo diviserunt coram nobis; primo enim a puteo Fizkut vocato, penes quam supra eundo usque ad domum Johannis, filii Andeek, versus ecclesiam ipsorum parrochialem[3], eandem ecclesiam includendo, in iamdicta possessione Buda, cum omnibus utilitatibus ad dictam partem pertinentibus, iamdicto Georgio in eadem divisione cessisset; insuper, ab alia parte ipsius possessionis Buda versus Dyoz, ab arboribus pomorum incipiendo, supra quendam[4] viam ipsius possessionis, portio superiorum[5] similiter eidem Georgio ad portionem suam cessisset, reliqua vero pars totalis ipsius possessionarie portionis Buda, Stephano, filio Michaelis, prenotato, cum omnibus utilitatibus suis et pertinentiis in ipsa divisione cessisset.

Item de alia possessione, Kulezme[3] vocata, medietas, cum omnibus utilitatibus suis et pertinentiis, directe versus meridiem, cum una curia in fine ville, in parte superiori, in qua moratur Symon Olachus, in ipsa posessione Kulezmeze vocate[6], sepefato Georgio pertineret, et a iamdicta curia, ex alia parte fluvii, versus Zholmuskyu[3] predicto Stephano cessisset et pertineret, usque ad revolutionem viginti annorum, ut pretactum est, irrevocabiliter possidendas, tenendas pariter et habendas. Super quo, litteras nostras per nos ipsis dari postularunt.

Datum quinta feria ante Nativitatem domini, anno domini millesimo CCC^{mo} LX^{mo} septimo.

⟨*Pe verso, de o mînă de la începutul secolului al XVI-lea*⟩: Divisionales Bwda[3] et Kelezmeze[3].

Noi, conventul mănăstirii fericitei Fecioare Maria din Cluj-Mănăștur, prin cuprinsul celor de față dăm de știre și facem cunoscut tuturor cărora se cuvine că, înfățișîndu-se înșiși înaintea noastră, Ștefan, fiul lui Mihail de Buda Veche, pe de o parte, iar pe de altă parte, Gheorghe, fratele său bun, tot de Buda Veche, ni s-a spus și ni s-a adus la cunoștință de către ei, prin viu grai, că și-au împărțit între ei și își împart și în fața noastră, de bună voie, de la data scrisorii de față pînă la împlinirea a douăzeci de ani, moșiile lor numite Buda Veche și Kulezmeze, din comitatul Cluj, — pe care le stăpînesc în chip pașnic și liniștit — de asemenea și folosințele ziselor moșii, atît din pămînturile de arătură, din livezi, păduri, dumbrăvi, ape, cît și din alte drepturi de pe urma cărora culeg ⟨roade⟩, în felul următor: mai întîi, din zisa moșie Buda Veche, ⟨bucata care începe⟩ de la puțul numit Fîntîna cu Sălcii, pe lîngă care se merge în sus, pînă la casa lui Ioan, fiul lui Andeek, spre biserica parohială, cuprinzînd în ea și această biserică, dimpreună cu toate folosințele ce țin de numita parte, a căzut la acea împărțire în partea sus-numitului Gheorghe; în afară de aceasta, dinspre cealaltă parte a numitei moșii Buda Veche, spre Deușu, începînd de la un pomet, deasupra unui drum al numitei moșii, bucata de sus a căzut, de asemenea, în partea numitului Gheorghe, iar partea rămasă din întreaga acea bucată de moșie Buda Veche, dimpreună cu toate folosințele și cu tot

ce ține de ea, a căzut la acea împărțire în partea sus-numitului Ștefan, fiul lui Mihail.

De asemenea, din cealaltă moșie, numită Kulezmeze, jumătatea dinspre miazăzi de-a dreptul, dimpreună cu toate folosințele ei și cu tot ce ține de ea, ⟨și⟩ cu o curte din capătul satului, în partea de sus, în care locuiește Simion românul, de pe această moșie numită Kulezmeze, va ține de ades-numitul Gheorghe, iar partea ⟨ce începe⟩ de la sus-pomeni a curte, de cealaltă parte a rîului, spre Șinteu, a căzut sus-zisul Ștefan și va ține de el pînă la împlinirea a douăzeci de ani, după cum s-a spus mai sus, ca s-o stăpînească, s-o țină și s-o aibă în chip nestrămutat. Drept care, ne-au cerut să le dăm noi scrisoarea noastră cu privire la aceasta.

Dat în joia dinaintea ⟨sărbătorii⟩ Nașterii Domnului, în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și șapte.

⟨*Pe verso, de o mînă de la începutul secolului al XVI-lea:*⟩ ⟨Scrisoare⟩ de împărțeală ⟨a moșiilor⟩ Buda Veche și Kulezmeze.

Arh. Naț. Magh., Dl. 26 755. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1367.
Orig. perg., cu urme de pecete de închidere aplicată în document, pe verso.
EDIȚII: *Documenta Valachorum*, p. 212—213.

---

[1] Pată de umezeală cca 2 cm.; întregit pe baza contextului.
[2] Corect: *vocatas.*
[3] Astfel în orig.
[4] Corect: *quandam.*
[5] Corect: *superior.*
[6] Corect: *vocata.*

282 **1368**

Ludovic I, regele Ungariei, întărește în chip de privilegiu pentru călugărițele din Buda Veche un act din anul 1367. În lista demnitarilor sînt menționați, printre alții, Dumitru, episcop de Oradea, Dominic, episcop al Transilvaniei, Dominic, episcop de Cenad, și Nicolae, voievod al Transilvaniei.

Bibl. Univ. Budapesta, Col. Hevenesi, tom. V, p. 429.
Copie din secolul al XVIII-lea.
EDIȚII: *Fejér*, IX/4, p. 121—125.

283 **1368 ianuarie 9, ⟨Lelez⟩**

Nos, Johannes, prepositus, et conventus ecclesie sancte crucis de Lelez, damus pro memoria quod Ladislaus, filius Simonis, et alter Ladislaus, filius Marhardi de Karul, suis ac Michaelis, filii eiusdem Simonis, seu Andree de eadem in personis, ad nostram personaliter accedentes pres nciam, dixerunt nobis, protestando, quod Andreas, Ladislaus et Stephanus, filii Stephani de Wythka, item Gregorius et Ladislaus, filii Andree de eadem, item Johannes et Stephanus, filii predicti Andree, fructus quarumdam possessionum suarum Olchwa et Zopay seu alias utilitates percipi niterentur, quos quidem nobiles de Wythka ipsi, suis et absencium predictorum in personis, pronunc ab usu fructuum et omnium utilitatum predictarum possessionum suarum seu omnimodo per-

eepcione, facie ad faciem coram nobis repertos, prohibuerunt et inhibuerunt contradicendo.

Datum die dominica proxima post festum Epiphaniarum domini, anno eiusdem M° CCC^{mo} sexagesimo octavo.

⟨*Pe verso*::⟩ Pro nobilibus de Karul, interius nominatis, contra nobiles de Vytka[1] intrascriptos, prohibitoria.

Noi, Ioan, prepozitul și conventul bisericii sfintei cruci din Lelez, dăm de știre că, venind înșiși în fața noastră, Ladislau, fiul lui Simion, și alt Ladislau, fiul lui Marhard de Carei, în numele lor și al lui Mihail, fiul aceluiași Simion, și în al lui Andrei, tot de ⟨Carei⟩, ne-au spus în chip de întîmpinare că Andrei, Ladislau și Ștefan, fiii lui Ștefan de Wythka, precum și Grigore și Ladislau, fiii lui Andrei tot de ⟨Wythka⟩, și de asemenea Ioan și Ștefan, fiii sus-zisului Andrei, caută să culeagă roadele și alte foloase ale unor moșii ale lor ⟨numite⟩ Olchwa și Zopay. Și pe acești nobili de Wythka, aflîndu-se față în față cu ei înaintea noastră, ei, în numele lor și în al celor mai sus-ziși, care nu erau de față, i-au oprit atunci de la culegerea și folosirea roadelor și a tuturor folosințelor sus-ziselor lor moșii, și împotrivindu-se, le-au pus opreliște.

Dat în duminica de după sărbătoarea Botezului Domnului, în anul aceluiași o mie trei sute șaizeci și opt.

⟨*Pe verso*:⟩ Scrisoarea de opreliște pentru nobilii de Carei numiți în scrisoare, împotriva nobililor de Wythka arătați în scrisoare.

Arh. Naț. Magh., Dl.
Orig. hîrtie, cu urme de pecete de închidere.
EDIȚII: *Károlyi*, I, p. 290.

---

[1] Astfel în text.

284 **1368 ianuarie 10, Kene**

Nos, Stephanus[1], filius Ladislai, vicecomes de Zolnuk, et quatuor iudices nobilium eiusdem comitatus, memorie commendamus quod discretus vir, magister Andreas, cantor ecclesie Albensis Transsiluane, in nostram accedendo personaliter presenciam, in persona venerabilis in Christo patris et domini Dominici, episcopi eiusdem ecclesie, domini sui, nobis per modum protestacionis significare curavit quod Jacobus, filius Petri, iobagio magistri Sebastiani, filii Johannis magni de Kene[2], super meatum[3] cuiusdam ryvuli[4], Thasnad pataka nuncupati, molendinum hedificasset[5], tamen medietas ipsius fluvii seu ryvuli[5] ad possessionem iamdicti domini episcopi, domini sui, Thasnad vocatam, pertineret, et structuram eiusdem molendini idem Jacobus, filius ⟨Petri⟩[6], intra limites metarum dicte possessionis, ad terram eiusdem collocasset minus iuste; factaque protestacione huiusmodi, petens idem magister Andreas cantor ut nostrum pro testimonio hominem transmitteremus, quo presente in persona dicti domini episcopi, ab hedificacione[5] premissa eundem Jacobum, filium Petri, prohiberet.

Nos vero[7], ad peticionem ipsius magistri Andree cantoris acquiesscentes[5], unum ex nobis, consocium nostrum, videlicet Nicolaum, filium Bece[8], nobile[9] de Zuna, ad premissa transmisimus peragenda; qui demum ad nos exinde reversus et per nos requisitus, retulit quod cum eodem domino Andrea cantore ad dictum Jacobum, filium Petri, iobagionem

ipsius magistri Sebastiani, ad dictam villam Kene[2] legitime accessisset, et prelibatus magister Andreas cantor eundem Jacobum, filium Petri, coram populis in dicta Kene[2] commorantibus, in persona domini episcopi sepenominati[10], ab hedificacione[5] premissa et structura dicti molendini ac in terra ipsius possessionis, Thasnad vocate, conservacione prohibuisset, et[10] contradicendo, inhibuisset coram ipso.

Datum in Kene[2], feria secunda proxima post festum Epiphanie domini, anno eiusdem M° CCC° LX° octavo.

Noi, Ştefan, fiul lui Ladislau, vicecomite de Solnoc, şi cei patru juzi ai nobililor din acelaşi comitat, dăm de ştire că, venind însuşi în faţa noastră, chibzuitul bărbat, magistrul Andrei, cantorul bisericii de Alba Transilvaniei, în numele venerabilului întru Hristos părinte şi domn Dominic, episcopul acelei biserici, stăpînul său, s-a îngrijit să ne facă cunoscut, în chip de întîmpinare, că Iacob, fiul lui Petru, iobag al magistrului Sebastian, fiul lui Ioan cel Mare de Kene, a clădit o moară pe cursul unui pîrău numit Valea Tăşnadului, cu toate că jumătate din acel rîu sau pîrău ţine de moşia numită Tăşnad a sus-zisului domn episcop, stăpînul său, şi că acel Iacob, fiul lui Petru, a aşezat pe nedrept clădirea acelei mori între semnele de hotar ale numitei moşii, pe pămîntul aceleia. Şi făcînd această întîmpinare, magistrul Andrei cantorul ne-a cerut să trimitem spre mărturie omul nostru, în faţa căruia să-l oprească, în numele numitului domn episcop, pe acel Iacob, fiul lui Petru, de la ridicarea ‹clădirii› pomenite.

Iar noi, încuviinţînd cererea acelui magistru Andrei cantorul, am trimis pe unul dintre noi, ‹şi› anume pe tovarăşul nostru Nicolae, fiul lui Bece, nobil de Zuna, spre împlinirea celor de mai sus. Acesta întorcîndu-se apoi de acolo la noi, şi întrebat de noi, ne-a spus că dimpreună cu acel domn Andrei cantorul s-a dus, după lege, la numitul Iacob, fiul lui Petru, iobagul acelui magistru Sebastian, la zisul sat Kene, şi că, în faţa oamenilor care locuiesc în zisul ‹sat› Kene, sus-numitul magistru Andrei cantorul l-a oprit, în numele ades-numitului domn episcop, pe acel Iacob, fiul lui Petru, de la sus-zisa ridicare şi clădire a pomenitei mori, şi de la păstrarea ei pe pămîntul acelei moşii numite Tăşnad, şi împotrivindu-se, l-a oprit ‹şi› în faţa lui.

Dat la Kene, în lunea de după sărbătoarea Botezului Domnului, în anul aceluiaşi o mie trei sute şaizeci şi opt.

Bibl. Batthyaneum, Arh. capit. Alba Iulia, lădiţa I, nr. 180. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1368.
Orig. hîrtie, cu urmele a trei peceţi inelare aplicate pe verso.
Copie la Kemény, *Dipl. Trans. Appendix*, 3, p. 68 (cu data: 1368 cca. ianuarie 6).
EDIŢII: Szeredai, *Series*, p. 139—140; *Fejér*, IX/4, p. 154—155.
REGESTE: Beke, *Erd. kápt.*, nr. 180.

---

1 La Szeredai, *Series*, p. 139—140, şi *Fejér*, IX/4, p. 154—155: *Andreas*.
2 La Szeredai şi Fejér, greşit: *Bene*.
3 La Szeredai şi Fejér, greşit: *meta*.
4 Astfel în orig.; la Szeredai şi Fejér urmează aici cuvintele: *ad possessionem iamdicti d‹omini› episcopi*, probabil prin confuzie cu un pasaj de mai jos.
5 Astfel în orig.
6 Lipseşte în orig.; întregit pe baza contextului.
7 La Szeredai şi Fejér greşit: *itaque*.

[8] La Szeredai și Fejér: *Becze.*
[9] Corect: *nobilem.*
[10] La Szeredai și Fejér cuvîntul lipsește.

285 **1368 ianuarie 13**

Nos, magister Ladislaus, archydiaconus de Vgacha[1], venerabilis in Christo patris, domini Dominici, dei et apostolice sedis gracia, episcopi Transsiluani vicarius generalis, significamus tenore presencium quibus expedit universis quod, cum inter nobiles viros, magistros Georgium, Jacobum et Martinum, filios Miske, Andream et Nicolaum, filios Nicolai de Wolko, ac Johannem, filium Mychaelis de Nymige, actores, ab una parte, ab alia vero Ladislaum, filium condam Andree, viceuoyuode, Johannem, Emericum, Thomam et Andream, filios Andree, necnon Stephanum, filium Luce, filiorum eiusdem Andree, viceuoyuode, de Gyogh, reos, coram eodem domino nostro episcopo et in sede iudiciaria eiusdem, in iudicio, questio et litis materia exorta fuisset super eo, videlicet utrum de possessionibus et possessionariis porcionibus condam magistri Ladislai, filii Stephani de eadem Gyogh, que possessiones et porciones possessionarie vero et iuto titulo successionis ad condam magistrum Nicolaum dictum Boriou, de eadem Gyogh, avum predictorum filiorum Myske[1] et aliorum consociorum suorum, devolute fuissent, predicti nobiles actores quartam filialem matrum ipsorum habere debeant vel ne; tandem, visis omnibus circumstanciis et mentis causarum intellectis, predictus dominus noster episcopus, unacum fratribus suis et aliis nobilibus in iudicio secum consedentibus, decrevit iudicando ut, quia possessiones et porciones possessionarie memorati Ladislai, filii Stephani, ad prefatum magistrum Nicolaum dictum Boriou iusto titulo hereditario et successorio fuerunt devolute, memorati nobiles actores quartam filialem matrum ipsorum de ipsis possessionibus et porcionibus possessionariis Ladislai, filii Stephani, in quantum sepefatum magistrum Nicolaum dictum Boriou tangit, de iure habere debeant et optinere[2].

Datum in octavis festi Epiphaniarum domini, anno eiusdem M^{mo} CCC^{mo} LX^{mo} octavo.

Noi, magistrul Ladislau, arhidiacon de Ugocea și vicar general al venerabilului întru Hristos părinte, domnul Dominic, din mila lui Dumnezeu și a scaunului apostolic, episcop al Transilvaniei, facem cunoscut prin cuprinsul celor de față tuturor cărora se cuvine că, întrucît între nobilii bărbați, magiștrii Gheorghe, Iacob și Martin, fiii lui Myske, Andrei și Nicolae, fiii lui Nicolae de Vălcău, precum și Ioan, fiul lui Mihail de Nimigea, pîrîși, pe de o parte, iar pe de altă parte Ladislau, fiul răposatului Andrei, vicevoievodul, Ioan, Emeric, Toma și Andrei, fiii lui Andrei, precum și Ștefan, fiul lui Luca, fiii[3] aceluiași Andrei, vicevoievodul, de Geoagiu, pîrîți, ‹aflați› în judecată în fața acelui domn al nostru, episcopul, și la scaunul său de judecată s-a iscat plîngerea și pricina lor de judecată, cu privire la aceea, ‹și› anume dacă sus-zișii nobili pîrîși trebuie sau nu să primească pătrimea cuvenită ca fiice mamelor lor din moșiile și părțile de moșie ale răposatului magistru Ladislau, fiul lui Ștefan de același Geoagiu, care moșii și părți de moșie au trecut ca adevărată și legiuită moștenire în stăpînirea răposatului magistru Nicolae zis Boriou[4], de același Geoagiu, bunicul sus-zișilor fii ai lui Myske

şi ai celorlalţi părtaşi ai lor; în sfîrşit, ţinînd seama de toate împrejurările şi judecînd pricinile amintite, sus-zisul domn al nostru, episcopul, a hotărît, împreună cu fraţii săi şi cu ceilalţi nobili, care stăteau împreună cu el la scaunul de judecată, ‹aşa› că, deoarece moşiile şi părţile de moşie ale amintitului Ladislau, fiul lui Ştefan, au fost trecute ca adevărată moştenire pomenitului magistru Nicolae zis Boriou, amintiţii nobili pîrîşi trebuie să primească şi să dobîndească de drept pătrimea cuvenită ca fiice mamelor lor din acele moşii şi părţi de moşie ale lui Ladislau, fiul lui Ştefan, atît cît îl priveşte pe des-pomenitul magistru Nicolae zis Boriou.

Dat la octavele sărbătorii Botezului Domnului, în anul aceluiaşi o mie trei sute şaizeci şi opt.

Arh. Naţ. Magh., Dl. 30 700. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1368.
Orig. perg., cu urme de pecete ogivală de închidere, aplicată pe verso.

---

[1] Astfel în orig.
[2] Corect: *obtinere*.
[3] Andrei şi Luca, părinţii pîrîţilor.
[4] Viţelul.

286 **1368 ianuarie 20**

Ladizlaus, dei et regie maiestatis gracia, weyuoda[1] Transalpinus et banus de Zeurinio, memorie commendamus, tenore presencium, quibus expedit universis quod, cum excellentissimus princeps, dominus Lodowicus[1], inclitus rex Hungarie, naturalis dominus noster graciosus, magistrum Demetrium dictum Lepes, aule sue regie militem, pro perpetuo pacis vinculo inter nos, parte ab una, et universos cives et provinciales de Brasso, vicinos et amicos nostros karissimos[1], parte ab altera, ordinando pariter et confirmando, ad nostram delegasset presenciam, per eundem districte nobis precipiendo ut eosdem Brassouienses in universis eorum libertatibus, per eos ab antiquis in terra nostra Transalpina habitis, conservando confirmaremus.

Nos, igitur, regiis semper cupientes nutibus obtemperare, has libertates prefatis civibus et provincialibus de Brasso perpetue duximus concedendas, quod universi mercatores de Brasscho[1] et eius districtu per quamlibet viam terre nostre Transalpine, excepta via Braylan, ad regna extranea transeuntes, de rebus suis mercimonialibus tantum duo tricesima, unum scilicet transeundo et alterum redeundo, nobis solvere debebunt, ita videlicet quod ipsi terram nostram intrando tantum unum tricesimum nobis in Longo Campo vel iuxta persolvant et, ibidem sigillo tricesimatoris nostri recepto, per terram nostram liberi et expediti transiant[2]. Similiter autem redeundo, tricesimum nobis circa Danubium solvant et, iterum recepto sigillo, per terram nostram expediti procedant. Ipsi autem mercatores cum rebus suis mercimonialibus per dictam viam Braylam ad regna extranea procedentes, tantum unum tricesimum in Longo Campo, non transeundo, sed redeundo nobis solvere tenebuntur. Cum autem ipsi mercatores bona mercimonialia infra terram nostram vendiderint aut mercati fuerint, nullum extunc tributum nec tricesimum de eisdem bonis, nisi in Longo Campo vel iuxta, non tricesimum, sed tantum iustum et antiquum tributum nobis solvere tenebuntur. Insuper, universis mercatoribus de Brasso et eius districtu tributum nostrum in Sa-

latina omnino relaxamus. Ordinamus eciam, quod nullus terricolarum nostrorum, racione debitorum ad civitatem Brasso vel eius districtum sub credencia traditorum, quemquam de Brasso et eius districtu arestare vel impedire modo aliquali valeat aut presumat. In cuius rei testimonium, presentes litteras nostras privilegiales concessimus, pendentis sigilli nostri maioris et autentici[1] munimine roboratas.

Vobis, igitur, universis fidelibus nostris, comitibus, castellanis, iudicibus, tributariis, officialibus et cuiusvis status hominibus in terra nostra Transalpina constitutis, districtissime precipiendo mandamus quatenus deinceps nullos mercatores de Brasso et eius districtu ad solucionem alicuius tributi aut tricesimi, preter tributa et tricesima nostra suprascripta, compellere aut quidquam ab eis exigere presumatis, nec ipsos aliqua de causa impedire, aggravare vel arestare audeatis. Secus, sicut gravissimam indignacionem nostram incurrere formidatis, facere non ausuri.

Datum anno domini M° CCC° LX° octavo, in vigilia sancte Angnetis[1] virginis et martirys.

Vladislav, din mila lui Dumnezeu și a maiestății regești, voievod al Țării Românești și ban de Severin, prin cuprinsul scrisorii de față, dăm de știre tuturor cărora se cuvine că preaînălțatul principe și domn Ludovic, vestitul rege al Ungariei, milostivul nostru domn firesc, a trimis la noi pe magistrul Dumitru zis Lepes, cavaler al curții sale regești, pentru a rîndui și a întări legămîntul unei păci veșnice între noi, pe de o parte, și toți orășenii și locuitorii provinciei Brașov[3], vecinii și prietenii noștri preascumpi, pe de altă parte, punîndu-ne printr-însul în vedere, cu străşnicie, să întărim ⟨și⟩ să păzim pe acei brașoveni în toate libertățile pe care le-au avut ei din bătrîni în Țara noastră Românească.

Așadar, noi, dorind întotdeauna să dăm ascultare poruncilor regești, am hotărît să hărăzim pe veci sus-zișilor orășeni și locuitori ai provinciei Brașov libertățile acestea: că toți negustorii din Brașov și din districtul Brașovului, trecînd spre țări străine pe orice drum al Țării noastre Românești, afară de drumul Brăilei, vor fi datori să ne plătească pentru mărfurile lor numai de două ori tricesima, și anume o dată la ducere și a doua oară la întoarcere, așa fel încît la intrarea în țara noastră să ne plătească numai o dată tricesima, la Cîmpulung sau în apropiere, și, după ce li se va pune acolo pecetea de către vameșul nostru, să treacă slobozi și nestînjeniți prin țara noastră. De asemenea, la întoarcere să ne plătească tricesima lîngă Dunăre și, după ce din nou li se va pune pecetea, să plece mai departe nestînjeniți prin țara noastră. Iar cînd acești negustori purced cu mărfurile lor pe pomenita cale a Brăilei, spre țări străine, vor fi datori să ne plătească numai o dată tricesima, la Cîmpulung, nu la ducere, ci la întoarcere. Cînd însă acești negustori își vor vinde sau cumpăra mărfurile înăuntrul țării noastre, atunci nu vor fi datori să ne plătească pentru acestea nici vamă, nici tricesimă din lucrurile lor, decît la Cîmpulung sau în apropiere, ⟨și⟩ nu tricesima, ci numai dreapta vamă de demult. Pe lîngă aceasta, scutim cu totul pe toți negustorii din Brașov și din districtul lui de vama noastră de la Slatina. Poruncim chiar ca nici unul dintre supușii noștri să nu poată și să nu se încumete a popri sau a stînjeni în vreun chip oarecare pe vreun negustor din Brașov sau din districtul lui, sub cuvîntul unor datorii ⟨pentru lucruri⟩ date pe încredere ⟨orașului⟩ Brașov sau districtului Brașovului. Spre mărturia acestui lucru, am dat scrisoarea noastră privlegială

de față, întărită cu puterea peceții noastre celei mari, autentice și atîrnate.

Vouă, așadar, tuturor credincioșilor noștri, comiți, castelani, juzi, vameși, slujbași și oameni de orice stare rînduiți în Țara noastră Românească, vă punem în vedere și vă poruncim cu străşnicie ca, de acum înainte, să nu mai cutezați a sili pe vreun negustor din Brașov sau din districtul lui la plata vreunei vămi sau tricesime, afară de vămile sau de tricesimele noastre scrise mai sus, sau să cereți de la ei ceva, și nici să îndrăzniți, din vreo pricină oarecare, să-i stînjeniți, să-i încărcați, ori să-i popriți. Și altfel să nu îndrăzniți a face, dacă vreți să nu înfruntați cumplita noastră mînie.

Dat în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și opt, în ajunul ⟨sărbătorii⟩ sfintei fecioare și mucenice Agneta.

Arh. Stat. Brașov, Arh. oraș., Brașov, Privilegii, nr. 7. Fotocopie la Inst. de Ist. Cluj-Napoca/1368.

Orig. perg., pecete rotundă, deteriorată, din ceară de culoare deschisă, atîrnată. Legenda peceții la *Ub.*, II, p. 306.

EDIȚII: Marienburg. *Kleine sieb. Geschichte*, p. 189; *Sieb. Provinzialblätter*, II, p. 186; *Fejér*, IX 4, p. 148—150; *Hurmuzaki — Densușianu*, I 2, p. 144—145 și XV 1, p. 1—2; *Ub.*, II, p. 306—307; *Jakó — Manolescu*, p. 11—12; *DRH-D*, I, p. 86—88.

REGESTE: *Transilvania*, 1872, p. 43.

---

[1] Astfel în orig.
[2] Corect: *transeant.*
[3] Corect ar fi „districtului Brasov", deoarece ținutul Brașov din punct de vedere administrativ, era organizat într-un district.

287 — 1368 ianuarie 20, Sîntimbru

Discretis viris et honestis, capitulo ecclesie Transsiluane, amicis suis honorandis, Petrus, viceuoyuoda Transsiluanus, sincere amicicie et honoris continuum incrementum.

Noverit vestra amicicia nos, litteras serenissimi principis, domini Lodouici, dei gracia, illustris regis Hungarie, domini nostri naturalis, honore quo decuit recepisse in hec verba: ⟨*Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 10 decembrie 1367, nr. 277*⟩. Unde, cum ad ipsam statucionem faciendam homo noster, sub vestri hominis testimonio, necessario, sit transmittendus, igitur petimus vestram amiciciam presentibus diligenter quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente, Andreas, filius Valentini dicti Toppa de Chumbrud, vel Andreas de Donchhaza, altero absente, homo noster, prefatam nobilem dominam, Annam vocatam, in memoratas possessiones paternas introducat et easdem possessiones ac possessionarias porciones olim condam Dominicum, filium Byzther, tangentes, ubilibet in partibus Transsiluanis existentes, cum omnibus earum utilitatibus et pertinenciis quibuslibet, statuat et relinquat, iuxta formam premisse gracie regalis facte domine antedicte, perpetuo possidendas, contradiccione quorumlibet non obstante. Et post hec, seriem ipsius possessionarie[1] statucionis[2], prout fuerit oportunum[3], nobis in vestris litteris amicabiliter rescribatis.

Datum in Sancto Emerico, in quindenas festi Epiphaniarum domini, anno eiusdam M^{mo} CCC^{mo} LX^{mo} octavo.

⟨*Pe verso, de aceeași mînă:*⟩ Discretis viris et honestis, capitulo ecclesie Transsiluane, amicis suis honorandis, pro nobili domina relicta Johannis, filii Blasii de Chyfud, filia Dominici, filii Bezter[4], Anna vocata, statutorie.

Chibzuiților și cinstiților bărbați, capitlului bisericii Transilvaniei, prietenilor săi vrednici de cinste, Petru, vicevoievodul Transilvaniei, spor neîncetat al prieteniei și cinstei adevărate.

Să afle prietenia voastră că noi am primit, cu cinstea cuvenită, scrisoarea prealuminatului principe, domnul Ludovic, din mila lui Dumnezeu, ilustru rege al Ungariei, domnul nostru firesc, avînd acest cuprins: ⟨*Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 10 decembrie 1367, nr. 277*⟩.

De aceea, întrucît pentru a face acea dare în stăpînire trebuie să fie trimis omul nostru, sub mărturia omului vostru, cerem, așadar, prin cele de față cu stăruință, prieteniei voastre să trimiteți ca om de mărturie pe omul vostru vrednic de crezare, în fața căruia, omul nostru, Andrei, fiul lui Valentin zis Toppa de Ciumbrud, sau Andrei de Donchhaza, în lipsa celuilalt, să pună pe sus-pomenita nobilă doamnă, Ana numită, în stăpînirea amintitelor moșii părintești și să-i dea și să-i lase în stăpînire acele moșii și părți de moșie, ce-l priveau odinioară pe răposatul Dominic, fiul lui Bezter, aflătoare oriunde în părțile Transilvaniei, împreună cu toate folosințele și cele ce țin de ele, de orice fel, potrivit rînduielii sus-zisei milostiviri regești, făcute sus-zisei doamne, ca să le stăpînească pe veci, fără a fi piedică împotrivirea oricărora. Și după acestea, să aveți bunătatea a ne face cunoscut în scrisoarea voastră, după cum va fi potrivit, cuprinsul acelei dări în stăpînire de moșie.

Dat la Sîntimbru, în a cincisprezecea zi a sărbătorii Botezului Domnului, în anul aceluiași o mie trei sute șaizeci și opt.

⟨*Pe verso, de aceeași mînă:*⟩ Chibzuiților și cinstiților bărbați, capitlului bisericii Transilvaniei, prietenilor lor vrednici de cinste, ⟨scrisoare⟩ de dare în stăpînire pentru nobila doamnă, văduva lui Ioan, fiul lui Blasiu de Ciufud, fiica lui Dominic, fiul lui Bezter, Ana numită.

Arh. Naț. Magh., Dl. 30 698. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1367.
Orig. perg., cu urme de pecete rotundă, aplicată pe verso.

---

[1] Scris deasupra rîndului, de aceeași mînă.
[2] Urmează cuvîntul: *possessionis*, tăiat de aceeași mînă.
[3] Corect: *opportunum*.
[4] Astfel în orig.

288 **1368 ianuarie 22, Vișegrad**

Lodovicus, dei gracia, rex Hungarie, fidelibus suis, conventui monasterii de Clusmonastera[1], salutem et graciam.

Dicit nobis Johannes, filius Beke de Haroy, quomodo ipse in dominium quarte puellaris olym[1] nobilis domine, Elyzabeth vocate, condam consortis sue, filie videlicet Petri, filii Johannis de Zenthmartun, in eadem possessione existentis, per eandem nobilem dominam, dum adhuc vita frueretur mundiali, sibi, iuxta continenciam litterarum vestrarum, cum terris et possessionariis porcionibus collate, necnon dotis et rerum paraffernalium[1] nobilis domine, relicte condam dicti Petri, filii Johannis

de eadem Zenthmartun, similiter per eandem, secundum formam predictarum litterarum vestrarum, comisse, et tandem per nostram excellenciam eidem d⟨e benignita⟩te[2] nostre gracie confirmate, prout in aliis litteris nostris exinde confectis plenius continetur, legitime vellet introire. Su⟨per quo, fi⟩delitati[3] vestre firmiter precipiendo mandamus quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente, My⟨. . .⟩[4] vel Ladislaus dictus Borz de Petlen, aut Nicolaus, filius Pauli de predicta Zenthmartun, seu Jacob⟨us . . . si⟩ve[5] Nicolaus de Chekelaka, aliis absentibus, homo noster, ad faciem predicte quarte puellaris condam dicte ⟨nobilis domine⟩[6], Elyzabeth vocate, olym[1] consortis ipsius Johannis, in prememorata possessione, Zenthmartun vocata, existentis, necnon ⟨dotis et rerum⟩[6] paraffernalium[1] predictarum, vicinis et commetaneis earundem legitime inibi convocatis et presentibus, accedendo, introducat ⟨eundem Johannem⟩[6], filium Beke, in dominium earundem, statuatque ipsas eidem Johanni, eo iure, quo ex regie[7] nostre[7] donacion⟨e, prout ex prescri⟩ptarum[8] litterarum vestrarum tenore sibi dinosscitur[1] pertinere, perpetuo possidendas, si non fuerit contradictum; contrad⟨ictores vero, si qui fue⟩rint[8], citet contra eundem Johannem, filium Beke, in nostram presenciam, ad terminum competentem, racionem contradic⟨cionis eorum reddit⟩uros[8]. Et post hec, seriem ipsius possessionarie introduccionis et statucionis et nomina contradictorum et citatorum, si qui f⟨uerint, terminoque⟩[8] assignato nobis fideliter rescribatis.

Datum in Wissegrad, in festo beati Vincencii martiris, anno domini M° ⟨CCC^{mo}⟩ LX^{mo} octavo[9].

⟨*Pe verso, de aceeaşi mînă:*⟩ Fidelibus suis, conventui monasterii de Clusmonastera, pro Johanne, filio Beke de Haroy, introductoria.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credincioşilor săi, conventului mănăstirii din Cluj-Mănăştur, mîntuire şi milostivire.

Ne spune Ioan, fiul lui Beke de Heria, că el ar voi să intre în chip legiuit în stăpînirea pătrimii cuvenite ca fiică răposatei nobile doamne numite Elisabeta, fosta sa soţie, adică fiica lui Petru, fiul lui Ioan de Sînmărtin, aflătoare în acea moşie, ⟨şi⟩ care i-a fost hărăzită lui de acea nobilă doamnă pe cînd trăia, potrivit cuprinsului scrisorii voastre, dimpreună cu pămînturile şi părţile de moşie, precum şi ⟨în stăpînirea⟩ zestrei şi darurilor de nuntă ale nobilei doamne, văduva răposatului ⟨sus⟩-zis Petru, fiul lui Ioan de Sînmărtin, de asemenea lăsate de acea ⟨doamnă⟩ potrivit cuprinsului sus-zisei voastre scrisori, şi apoi întărite lui de înălţimea noastră din milostivirea bunătăţii noastre, aşa cum se cuprinde mai pe larg ⟨acest lucru⟩ într-o altă scrisoare a noastră întocmită în această privinţă.

Cu privire la care, punem în vedere ⟨şi⟩ poruncim credinţei voastre să trimiteţi pe omul vostru de mărturie vrednic de crezare, în faţa căruia, omul nostru My . . . sau Ladislau zis Borz[10] de Petleen, ori Nicolae, fiul lui Pavel de sus-zisul Sînmărtin, sau Iacob . . . ori Nicolae de Cecălaca, în lipsa celorlalţi, ducîndu-se la sus-zisa pătrime cuvenită ca fiică a răposatei ⟨sus⟩-zise nobile doamne numite Elisabeta, fosta soţie a lui Ioan, aflătoare în sus-pomenita moşie numită Sînmărtin, precum şi la zestrea şi darurile de nuntă sus-zise şi, chemînd acolo în chip legiuit pe vecinii şi megieşii lor, şi fiind aceştia de faţă, să pună pe acel Ioan, fiul lui Beke, în stăpînirea lor, şi să le treacă în stăpînirea acelui Ioan, cu acel drept cu care se ştie că ţin de el prin dania noastră regească ⟨şi⟩ potrivit cuprinsului sus-zisei voastre scrisori, ca să le stăpînească, pe

veci, dacă nu se va împotrivi nimeni, iar dacă vor fi unii împotrivitori, să-i cheme înaintea noastră la sorocul potrivit, spre a sta fața cu numitul Ioan, fiul lui Beke, ⟨și⟩ a da seama de temeiul împotrivirii lor. Și după acestea, să ne răspundeți în scris întocmai despre cuprinsul punerii și trecerii în stăpînire a acelei moșii și despre numele împotrivitorilor și al celor chemați ⟨la judecată⟩, dacă vor fi vreunii, și despre sorocul statornicit.

Dat la Vișegrad, la sărbătoarea fericitului mucenic Vincențiu, în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și opt.

⟨*Pe verso, de aceeași mînă:*⟩ Credincioșilor săi, conventului mănăstirii din Cluj-Mănăștur, scrisoare de punere în stăpînire pentru Ioan, fiul lui Beke de Heria.

Arh. Naț. Magh., Dl. 27 141. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca 1368.
Orig. hîrtie, cu fragmente de pecete de închidere aplicată în document pe verso, și cu rupturi și pete de umezeală.
Copie simplă din secolul al XIX-lea la Kemény, *Dipl. Trans. Appendix*, 3., p. 73 (cu data greșită: 24 mai 1368).

---

1 Astfel în orig.
2 Rupt cca 2 cm; întregit după sens.
3 Rupt cca 1,5 cm; întregit după sens.
4 Rupt cca 2 cm.
5 Rupt cca 3 cm; întregit parțial pe baza contextului.
6 Rupt cca 3 cm; întregit pe baza contextului.
7 Corect: *regia nostra.*
8 Rupt cca 3 cm; întregit după sens.
9 Rupt cca 2,5 cm; întregit după anii de domnie și itinerariul lui Ludovic I, regele Ungariei.
10 Bursucul.

289 **1368 ianuarie 23, Visegrad**

Nos, Nicolaus, woyuoda Transsiluanus et comes de Zonuk, memorie commendamus quod nos universa iudicia et iudiciorum quelibet gravamina, in quibus magister Sebastianus, filius Johannis magni de Chahol, contra quosvis nobiles de Winempty et de Chaan quocunque modo coram nobis aut in presentia vicecomitis seu iudicis nostri quandocunque hactenus iuridice convictus foret vel agravatus[1] fore dinosceretur[1], quoad portionem nostram iudiciariam cedentia, ad instantem petitionem eiusdem magistri Sebastiani eidem duximus relaxanda, reddentes ipsum magistrum Sebastianum super ipsis iudiciorum honeribus[1] penitus expeditum, testimonio presentium mediante.

Datum in Wysegrad, secundo die festi beati Vicentii martiris, anno domini M° CCC° LX° octavo.

Noi, Nicolae, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, dăm de știre că noi, la stăruitoarea cerere a magistrului Sebastian, am hotărît să-l[1] scutim de toate gloabele și de orice poveri judecătorești cu care se știe că magistrul Sebastian, fiul lui Ioan cel Mare de Cehăluț, a fost pedepsit și împovărat judecătorește orișicînd pînă acum, în orice chip, în fața noastră sau înaintea vicecomitelui sau judelui nostru, față cu nobilii de Unimăt și de Cean, întru cît ⟨ele⟩ ni se cuvin ca parte a noastră judecătorească, descărcîndu-l cu totul, prin mărturia ⟨scrisorii⟩ de față, pe acel magistru Sebastian cu privire la acele amenzi.

Dat la Vișegrad, a doua zi după sărbătoarea fericitului mucenic[1] Vincențiu, în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și opt.

Arh. Stat Cluj-Napoca, Colecția J. Kemény.
Orig. hîrtie, cu pecete aplicată.
Copie simplă la Kemény, *Dipl. Trans. Appendix*, 3, p. 74 (cu data greșită: 25 mai).
REGESTE: *Tört. Tár*, 1889, p. 550, nr. 136 (cu data greșită: 26 august 1368).

---

[1] Astfel în orig.

290 **1368 ianuarie 30** *(tertio Kalendas Februarii)*

Ludovic I, regele Ungariei, acordă un privilegiu oaspeților din Göllniczbanya. În lista demnitarilor sînt menționați, printre alții, Dumitru, episcop de Oradea, Dominic, episcop de Cenad, Dominic, episcop al Transilvaniei, și Nicolae, voievodul Transilvaniei.

Arh. Naț. Magh., Dl.
Transumpt într-un act al lui Sigismund, regele Ungariei, de la începutul secolului al XV-lea.
EDIȚII: *Fejér*, IX/4, p. 114—119.

291 **1368 februarie 12** *(die XII mensis Februarii)*, **Roma**

Dumitru al lui Dominic, prepozitul de Calocea, și Pavel, al lui Pavel, prepozitul de Sibiu *(Scibiniensis)*, au fost primiți în slujba de capelani de onoare ai papei[1] și au rostit jurămîntul obișnuit.

Arh. Vat., Reg. Aven. Gregorii XI, an. 5, pars. 4, tom XXVI, fol. 452 b.
Orig.
EDIȚII: *Archiv*, XXIV, p. 586.

---

[1] Urban al V-lea (1362—1370).

292 **1368 februarie 24** *(VII Kalendas Martii)*, **Roma**

Papa Urban al V-lea dăruiește lui Ladislau, al lui Andrei, un canonicat în biserica Transilvaniei, deținut înainte de Nicolae, episcopul de Knin, în vremea înaintării sale.

Arh. Vat., Reg. orig., an. VI, secr., fol. 95—96.
Orig.
REGESTE: Theiner, *Mon. Hist. Hung.*, II, p. 88.

293 **1368 martie 1, Buda**

Ludouicus, dei gracia, rex Hungarie, fidelibus suis, castellanis de Temeswar, de Sydowar, de Sebuswar, de Myhald et de Orsowa, vel vicecastellanis eorundem, salutem et graciam.

Cum nos, banatum regni nostri Bulgarie, simulcum dictis castris, salva manente dileccione, a magistro Ladislao, filio Philpus, auferentes, magistro Benedicto, filio Heem, fideli nostro, contulerimus viceversa,

fidelitati vestre, firmo edicto regio, precipiendo mandamus quatenus dicta castra noastra eidem magistro Benedicto, vel homini suo in persona eiusdem, presente magistro Bnh. dicto[1] Bubal, homine nostro, ad hoc specialiter per nos destinato, restatui[2] facere debeatis, difficultate sine omni. Vobis imo, universis populis dictorum castrorum degentibus, similibus damus, firmis regiis sub edictis, quatenus eidem magistro Benedicto, filio Heem, vel homini suo, in omnibus, tanquam nostre maiestatis persone parere et obedire debeatis, iuraque sua et proventus, ex parte vestra proveniencia et provenientes, homini suo, tempore consueto, extradare, persolvere et administrare studeatis ex integro; secus, sub pena nostre indignacionis gravissime, facere non ausuri.

Datum Bude, in octavis diei Cynerum, anno domini M. CCCLXVIII.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credincioşilor săi, castelanilor de Timişoara, de Jdioara, de Sebeş, de Mehadia şi de Orşova, sau vicecastelanilor lor, sănătate şi milostivire.

Întrucît noi, luînd de la magistrul Ladislau, fiul lui Filip, căruia îi păstrăm toată preţuirea noastră, banatul ţării noastre a Bulgariei, împreună cu zisele cetăţi, l-am dăruit, la rîndul său, magistrului Benedict, fiul lui Heem, credinciosul nostru, ⟨de aceea⟩ vă punem în vedere şi poruncim credinţei voastre, cu straşnică poruncă regească, să fiţi datori să înapoiaţi, fără nici o piedică, acelui magistru Benedict, sau omului său, în numele lui, zisele noastre cetăţi, de faţă fiind magistrul Benedict Bubal, omul nostru, trimis anume de noi pentru aceasta.

Vouă, precum şi tuturor oamenilor ce locuiesc în zisele cetăţi, vă poruncim, cu aceleaşi straşnice porunci regeşti, să fiţi datori să vă supuneţi şi să ascultaţi întru toate de pomenitul magistru Benedict, fiul lui Heem, sau de omul său, întocmai ca de însăşi maiestatea noastră, şi să vă siliţi să daţi, să plătiţi şi să împliniţi pe de-a întregul, la vremea cuvenită, omului său drepturile şi foloasele ce i se cuvin din partea voastră; altfel să nu cutezaţi a face, sub pedeapsa preagrelei noastre mînii.

Dat la Buda, la octavele *diei Cinerum,* în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi opt.

Arh. Naţ. Magh. Dl.
Orig.
EDIŢII: *Fejér,* IX 4, p. 120; *Hurmuzaki-Densuşianu,* I 2, p. 143.

---

[1] Astfel în text. probabil greşit. pentru: *Benedicto.*
[2] Astfel în text: corect: *restitui.*

294 **1368 martie 8, Sîntimbru**

Nos, Petrus, vicevaiuoda Transsiluanus, damus pro memoria quod causam, quam Petrus, filius Michaelis de Wydumbah, pro quo Nicolaus dictus Magiar, famulus suus, cum sufficientibus litteris nostris procuratoriis astitit, contra Tyl de Prasmar, personaliter comparentem, iuxta continentiam priorum litterarum nostrarum prorogatoriarum, in octavis diei Cinerum, nunc proxime preteritis, movere habebat coram nobis, de voluntate ambarum partium ad octavas festi beati Georgii martirys nunc venturi, in eodem statu, duximus prorogandam.

Datum in Sancto Emerico, octavo die termini prenotati, anno domini M^mo^ CCC^mo^ LX^mo^ octavo.

⟨*Pe verso, de aceeaşi mînă:*⟩ Pro Tyl de Prasmar contra Petrum, filium Michaelis de Wydumbah, ad octavas festi beati Georgii martyris, prorogatoria.

Noi, Petru, vicevoievodul Transilvaniei, dăm de ştire că pricina pe care, potrivit unei alte scrisori a noastre de amînare de mai înainte, trebuia s-o pornească în faţa noastră, la octavele de curînd trecute ale *diei Cinerum*[1], Petru, fiul lui Mihail de Ghimbav — în numele căruia s-a înfaţişat la judecată Nicolae zis Magiar, slujitorul său, cu scrisoarea noastră de împuternicire îndestulătoare —, împotriva lui Tyl de Prejmer, care s-a înfăţişat el însuşi la judecată, am hotărît, cu voia amînduror părţilor, s-o amînăm în aceeaşi stare, pe octavele sărbătorii viitoare a fericitului mucenic Gheorghe[2].

Dat la Sîntimbru, în a opta zi a sorocului de mai sus, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi opt.

⟨*Pe verso, de aceeaşi mînă:*⟩ Scrisoare de amînare pentru Tyl de Prejmer, împotriva lui Petru, fiul lui Mihail de Ghimbav, la octavele sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe[2].

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Colecţia I. Kemény.
Orig. hîrtie, cu fragmente de pecete rotundă aplicată pe verso.
Copie la Kemény, *Dipl. Trans. Appendix*, 3, p. 71 (cu data greşită: 1 martie 1368).
EDIŢII: *Transilvania*, 1872, p. 43; *Ub.*, II, p. 308.
REGESTE: *Tört. Tár*, 1889, p. 551, nr. 137 (cu data greşită: 17 noiembrie 1368).

---

[1] 1 martie.
[2] 1 mai.

295 **1368 martie 10** *(sexto Idus Martii)*, **Roma**

Papa Urban al V-lea porunceşte abatelui mînăstirii sfîntului Gheorghe din Dombo, din dieceza de Calocea, să-i facă dreptate lui Martin al lui Ioan, canonicul bisericii din Titel *(Tytulensi)*, în legătură cu plîngerea sa, menţionînd că acesta obţinuse canonicatul rămas vacant în urma morţii lui Ioan de Timişoara *(canonicatum dicte ecclesie ... tunc vacantem per obitum quondam Johannis de Temeswar, ipsius ecclesie canonici)*.

Arh. Vat., Reg. Aven., fol. 444 v. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca / 1368.
Orig. hîrtie.
EDIŢII: Tăutu, *Acta Urbani ppe. V*, p. 225—227, nr. 139.

296 **1368 martie 19, Cluj**

Nos, Nicolaus, woyuoda Transsiluanus et comes de Zonuk, memorie commendamus per presentes quod providi viri, cives et hospites regales de Cluswar, ad nostram accedentes ⟨presenciam⟩[1], quasdam litteras quondam viri magnifici, domini Dyonisi[2], woyuode Transsiluani, fratris nostri karissimi, nobis presentarunt, per omnia hunc tenorem continentes: ⟨*Urmează actul lui Dionisie, voievodul Transilvaniei, din 23 octombrie 1361, Cluj, DRH-C, vol. XII, p. 46*⟩. Quarum litterarum exhibicio-

nibus ⟨factis⟩[1] et perlectis continenciis earundem, prefati cives et hospites regales nobis instantissime supplicabant ut ordinata et disposita predictorum woyuodarum, predecessorum nostrorum, super facto solucionis tributorum predictorum, in eisdem litteris quondam domini Dyonisi[2], woyuode, fratris nostri, seriose expressa et per ipsum ratificata suo modo, pro eisdem conservaremus et conservari faceremus.

Nos, igitur, preexihibitas litteras annotati domini Dyonisii, woyuode, fratris nostri, acceptantes et ratificantes premissaque ordinata et disposita supradictorum woyuodarum, predecessorum nostrorum, in suis vigoribus et virtutibus observare intendentes, vobis, universis comitibus, castellanis et officialibus nostris in dictis partibus Transsiluanis pro tempore constitutis et in futurum constituendis, specialiter vobis, Petro viceuoyuode et magistro Ladislao, magno officiali nostro de Bonchyda, nunc constitutis et in futurum constituendis, vestrisque tributariis firmiter precipiendo mandamus quatenus, quandocumque et quotienscumque predicti cives et hospites de Kluswar[2], cum rebus eorum et mercibus, versus Byztricyam processerint, libere ipsos per villam et tributum de Bonchyda procedere, si autem versus Regun, Teke et Forum Syculorum accesserint, per villam et tributum Sancti Nicolai, in via per Kalyan et Menyus eunti[3], transire permittatis, prout per predictum Thomam, quondam woyuodam, exstitit ordinatum, et per dominos Nicolaum Konth et Dionisium[4], woyuodam[4], fratrem[4] nostrum[4], ratificatum et confirmatum. Aliud facere non ausuri.

Datum in Kluswar predicta, in dominica Letare, anno domini M^mo^ CCC^mo^ LX^mo^ octavo.

Noi, Nicolae, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, prin scrisoarea de față facem cunoscut că, înfățișîndu-se înaintea noastră, chibzuiții bărbați, orășenii și oaspeții regești din Cluj, ne-au arătat o scrisoare a răposatului mărit bărbat, domnul Dionisie, voievodul Transilvaniei, preascumpul nostru frate, avînd întru totul, acest cuprins: ⟨*Urmează actul lui Dionisie, voievodul Transilvaniei, din 23 octombrie 1361, Cluj, DRH-C, vol. XII, p. 46—47*⟩. După ce s-a înfățișat această scrisoare și s-a citit cuprinsul ei, pomeniții orășeni și oaspeți regești ne-au rugat foarte stăruitor să păstrăm și să punem să se păstreze pentru dînșii rînduielile și așezămintele sus-zișilor voievozi, înaintașii noștri, cu privire la plata pomenitelor vămi, arătate lămurit în acea scrisoare a răposatului domn Dionisie voievodul, fratele nostru, și întărite de dînsul la rîndul său.

Noi, așadar, primind și întărind scrisoarea mai sus arătată a pomenitului domn Dionisie, voievodul, fratele nostru, și avînd de gînd să păzim în toată puterea și tăria lor pomenitele rînduieli și așezăminte ale sus-zișilor voievozi, înaintașii noștri, vă punem în vedere și vă poruncim cu tărie vouă, tuturor comiților, castelanilor și slujbașilor noștri, aflători acum în slujbă sau celor ce vor fi rînduiți în viitor în părțile Transilvaniei, și îndeosebi vouă, Petru, vicevoievodul, și magistrului Ladislau, marele nostru slujbaș din Bonțida, care vă aflați acum în slujbă și celor ce vor fi în viitor, precum și vameșilor voștri, ca, oricînd și ori de cîte ori sus-zișii orășeni și oaspeți din Cluj vor purcede cu lucrurile și mărfurile lor spre Bistrița, să-i lăsați slobozi să treacă prin satul și prin vama de la Bonțida, iar dacă vor merge spre Reghin, Teaca sau Tîrgul Secuilor, să-i lăsați să treacă prin satul și prin vama de la Sînmiclăuș, pe drumul ce merge prin Căianu și Meneșu, așa cum a fost rînduiala făcută

de sus-zisul Toma, fostul voievod, şi consfiinţită şi întărită de domnii Nicolae Konth şi Dionisie voievodul, fratele nostru. Altfel să nu îndrăzniţi a face.

Dat la Cluj, în duminica *Letare*, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi opt.

Arh. Stat Cluj-Napoca, Arh. Municip. Cluj-Napoca. T 1.
Orig. hîrtie, cu fragmente de pecete din ceară albă, pe verso, cu legenda: ⟨Pecetea lui Nicolae, voie⟩vodul Transilvaniei şi comite de ⟨Solnoc⟩.
EDIŢII: Jakab, *Kol. okl.*, I, p. 52—53; *Ub.*, II, p. 308—309.

---

[1] Lipseşte în orig; întregit după sens.
[2] Astfel în orig.
[3] Corect: *eunte.*
[4] Scris deasupra rîndului, de aceeaşi mînă.

297 **1368 martie 21, ⟨Cluj-Mănăştur⟩**

Conventus monasterii beate Marie virginis de Clusmonostra, omnibus Christi fidelibus, tam presentibus, quam futuris, presens scriptum inspecturis, salutem in salutis largitore.

Ad universorum noticiam tenore presencium harum serie volumus pervenire quod Johanne, filio Zelemer, et Petro, filio Stephani, filii Chebe de Chumpaz, ab una, et Nicolao, filio Johannis, filii Petri, parte ex altera, coram nobis personaliter constitutis, per eosdem Johannem, filium Zelemer, et Petrum, filium Stephani, nobis propositum et confessum extitit pariter et relatum, ministerio vive vocis, quod ipsi, pro omnimoda expedicione ipsorum racione quarte filialis condam nobilis domine, Chycha vocate, matris predicti condam Petri, ave prefati Johannis, patris scilicet ipsius Nicolai, filie videlicet Chumpaz, recte quartam partem in possessionariis porcionibus ipsorum, videlicet in predicta Chumpaz, Gerebse et Felkechel vocatarum[1], titulo iuris hereditario ipsos contingencium[2], in comitatu de Zonuk exteriori existencium[3], cum omnibus utilitatibus et utilitatum integritatibus, eidem Nicolao, filio Johannis, prenotato dedissent et contulissent, ymo[4] dederunt et contulerunt coram nobis prefato Nicolao et suis successoribus, perpetuo et irrevocabiliter tenendam, possidendam pariter et habendam; asserentes prenominati Johannes, filius Zelemen[4], et Petrus, filius Stephani, quod quandocumque prelibatus Nicolaus, filius Johannis, proximus ipsorum, predictam quartam partem prescriptarum possessionariarum ipsorum porcionum, in Chumpaz, Gerebse et Felkechel habitas[5], metalibus distinccionibus distingere, separare et signare niteretur, extradare et assignare tenebuntur, contradiccione qualibet non obstante. In cuius rei memoriam perpetuamque stabilitatem, presentes litteras nostras contulimus, sigilii nostri attentici[6] et pendentis munimine roboratas.

Datum feria tercia proxima post dominicam Letare, anno domini M^{mo} CCC^{mo} LX^{mo} octavo.

Conventul mănăstirii fericitei Fecioare Maria din Cluj-Mănăştur, tuturor credincioşilor întru Hristos, atît celor de faţă, cît şi celor viitori, care vor vedea scrisoarea de faţă, mîntuire întru dătătorul mîntuirii.

Prin cuprinsul celor de faţă voim să ajungă la cunoştinţa tuturor că Ioan, fiul lui Zelemer, şi Petru, fiul lui Ştefan, fiul lui Chebe de

Chumpaz, pe de o parte, și Nicolae, fiul lui Ioan, fiul lui Petru, pe de altă parte, înfățișîndu-se ei înșiși în fața noastra, acei Ioan, fiul lui Zelemer, și Petru, fiul lui Ștefan, ne-au spus, ne-au mărturisit și, de asemenea, ne-au arătat prin viu grai că ei, pentru întreaga lor descărcare cu privire la a patra parte cuvenită ca fiică răposatei nobile doamne numită Chycha, mama sus-zisului răposat Petru, bunica sus-pomenitului Ioan — adică tatăl lui Nicolae — anume fiica lui Chumpaz, au dat și au hărăzit pe drept sus-însemnatului Nicolae, fiul lui Ioan, a patra parte din părțile lor de moșie, adică din ⟨moșiile⟩ numite Chumpaz sus-zisă, Gerebse și Cățălul, aflătoare în comitatul Solnocu Din Afară, care țin de ei, ca drept de moștenire, cu toate foloasele și întregirile de foloase, ba chiar dau și hărăzesc ın fața noastră sus-pomenitului Nicolae și urmașilor săi, ca să le țină, să le stăpînească și, de asemenea, să le aibă pe veci și în chip nestrămutat; susținînd sus-numiții Ioan, fiul lui Zelemer, și Petru, fiul lui Ștefan, că ⟨dacă⟩ cîndva pomenitul Nicolae, fiul lui Ioan, ruda lor, ar încerca să deosebească, să despartă și să însemne cu semne de hotar despărțitoare sus-zisa a patra parte a sus-scriselor părți de moșie ale lor, avute în Chumpaz, Gerebse și Cățălul, ei vor fi datori să le dea și să le statornicească, fără a ține seama de orice împotrivire. Spre amintirea și veșnica trăinicie a acestui lucru, am hărăzit scrisoarea noastră de față, întărită cu puterea peceții noastre autentice și atîrnate.

Dat în marțea cea mai apropiată de după duminica *Letare*, în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și opt.

Arh. Naț. Magh., Dl. 30 022. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca 1368.
Orig. perg., pecetea atîrnată de șnur de culoare închisă, căzută.
Copie din secolul al XV-lea, la Arh. Naț. Magh., Dl. 28 581. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca / 1368.

---

[1] Corect: *vocatis*.
[2] Corect: *contingentibus*.
[3] Corect: *existentibus*.
[4] Astfel în orig.
[5] Corect: *habitarum*.
[6] Corect: *autentici*.

298 **1368 martie 26, Alba Iulia**

Lodouicus, dei gracia, rex Hungarie, fidelibus suis, conventui de Clus, salutem et graciam.

Cum nos, ad sopiendam litem et discordie fomitem, que inter cives et hospites nostros de Cluswar, ab una, item Nicolaum de Gerend, parte ab altera, in facto cuiusdam terre litigiose, a tempore diuturno verti dinosscitur[1], venerabilem patrem, dominum Ladislaum, episcopum Wesprimiensem, cancellarium nostrum, et magistrum Benedictum, archidiaconum, capellanum nostrum specialem, ac magistrum Benedictum, prothonotarium[1] magnifici viri Nicolai, woyuode Transsiluani, de quorum fide indubie confidimus, illic destinavimus, fidelitati vestre firmiter precipiendo mandamus quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente iidem homines nostri, vicinis et commetaneis dicte terre litigiose inibi legitime convocatis, ad faciem eiusdem accedendo, iuxta ⟨tenorem literalium instrumentorum⟩[2] ostensionemque ambarum parcium, metas et signa metalia ipsius terre previdendo, et eius qualitatem et quantitatem bene et conscientiose considerando, ac de

ambarum parcium iure et veritate, deum et eius iusticiam habendo pre oculis, experiendo, iura parcium earundem, per erecciones novarum metarum, ab invicem separent et distingunt[3], eadem cuilibet parti sub distinccionibus terminorum relinquendo[1] possidenda, dilacione absque ulteriori. Et tandem, seriem tocius facti, prout fuerit opportunum, nobis in vestris literis fideliter rescribatis.

Datum in Alba Julie, in dominica Judica, anno domini M^{mo} CCC^{mo} LX^{mo} octavo.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credincioşilor săi din conventul din Cluj-⟨Mănăştur⟩, sănătate şi milostivire.

Deoarece noi, spre a potoli pricina şi focul neînţelegerii ce se ştie că se poartă de vreme îndelungată între orăşenii şi oaspeţii noştri din Cluj, pe de o parte, şi Nicolae de Grind, pe de altă parte, cu privire la o bucată de pămînt în pricină, am trimis acolo pe venerabilul părinte domnul Ladislau, episcopul de Vesprim, cancelarul nostru, şi pe magistrul Benedict arhidiaconul, capelanul nostru osebit, şi pe magistrul Benedict, protonotarul măritului bărbat Nicolae, voievodul Transilvaniei în a căror credinţă avem o încredere neclintită, vă punem în vedere, şi poruncim cu tărie credinţei voastre să trimiteţi spre mărturie omul vostru vrednic de crezare, în faţa căruia, acei oameni ai noştri, ducîndu-se la acel loc, ⟨şi⟩ fiind chemaţi în chip legiuit acolo vecinii şi megieşii pomenitului pămînt în pricină, să cerceteze mai întîi, după cuprinsul actelor scrise şi după arătările amînduror părţilor, hotarele şi semnele de hotar ale acelui pămînt, şi socotind bine şi cu luare aminte întinderea şi felul lui, să încerce a afla, avîndu-l pe Dumnezeu şi dreptatea lui înaintea ochilor, temeinicia dreptului amînduror părţilor, şi să despartă prin ridicare de noi semne şi să deosebească între ele drepturile numitelor părţi, lăsîndu-le fiecărei părţi în stăpînire, în marginile hotarelor lor, fără vreo altă amînare. Şi apoi să ne răspundeţi întocmai, în scrisoarea voastră, despre tot ce s-a făcut, după cum va fi potrivit.

Dat la Alba Iulia, în duminica *Judica,* în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi opt.

Arh. Stat Cluj-Napoca, Arh. Prim. municip. Cluj-Napoca, M. 10.
Transumpt în actul conventului din Cluj-Mănăştur, din 3 aprilie 1368, nr. 304.
Transumpt în actul conventului din Cluj-Mănăştur, din 3 aprilie 1368, cuprins în acul regelui Ludovic, din 16 aprilie 1368, Miercurea Ciuc, nr. 306.
EDIŢII: Jakab, *Kol. okl.*, I, p. 59; *Ub.*, II, p. 309—310.

---

[1] Astfel în transumpt.
[2] Lipseşte în transumpt.; întregit cu probabilitate, pe baza contextului.
[3] Corect: *distinguant.*

299 **⟨1368⟩ martie 26, Zantou**

Lodovicus, dei gratia, rex Hungarie.

Noverit vestra fidelitas quod nos, bonam gentis quantitatem exercitualem in subsidium vestrum ad Bulgariam ordinaverimus transmittendam, sed quia vos, ad requisitionem literatoriam, vestram nobis voluntatem in facto ipsius gentis intimare non curastis, ideo nos, ipsam gentem dispositam obmisimus ad vos destinare. Nunc autem duximus transmittendum ad Layk, voyvodam Transalpinum, magistrum Nicolaum,

filium Gregorii, militem nostrum, in legationibus nostris, committentes sibi ut et ea, que vos eidem voyvode nunciare volueritis, per ipsum reffere debeat. Quare quicquid volueritis, ipsi magistro Nicolae committere poteritis referenda voyvode prenominato. Interim vero Petrum, fratrem vestrum, debito modo dispositum, si vobis videbitur, in Bulgariam destinare potestis. Requirimus exinde vestram fidelitatem quatenus super his omnibus, que ad honorem nostrum cedere videbitis, in illis partibus sollicitudinem et curam debitam adhibeatis et ea faciatis, prout de vobis confidimus.

Datum in villa Zantou, in dominica Judica[1].

⟨*Pe verso:*⟩ Fideli nostro, magnifico viro, Benedicto, bano Bulgarie.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei.

Să afle credința voastră că noi am poruncit să vi se trimită în Bulgaria o bună cîtime de ostași în ajutorul vostru; dar, pentru că la întrebarea noastră scrisă, voi nu v-ați îngrijit să ne faceți cunoscut gîndul vostru cu privire la acea oaste, de aceea noi am pregetat să vă trimitem acea oaste ce era gata pregătită. Acum, însă, am hotărît să trimitem la Vlaicu, voievodul Țării Românești, ca sol al nostru, pe magistrul Nicolae, fiul lui Grigore, cavalerul nostru, poruncindu-i să facă bine să spună el mai departe și cele ce veți voi să vestiți prin el numitului voievod. De aceea, veți putea să încredințați magistrului Nicolae tot ce veți voi, spre a fi adus la cunoștința sus-zisului voievod. Și pînă atunci, dacă veți găsi de cuviință, veți putea trimite în Bulgaria pe Petru, fratele vostru, pregătit așa cum trebuie. Mai cerem apoi credinței voastre să puneți ⟨toată⟩ grija și rîvna cuvenită în părțile acelea, în toate cele ce veți vedea că sînt spre cinstea noastră, și să aduceți la îndeplinire ⟨toate⟩ acestea, potrivit încrederii ce o avem în voi.

Dat în satul Zantou, în duminica *Judica*.

⟨*Pe verso:*⟩ Credinciosului nostru, măritul bărbat Benedict, banul Bulgariei.

Arh. Naț. Magh., Dl.
Orig. hîrtie, cu pecete de închidere aplicată pe verso.
Datat în anul 1368 de primul editor al textului latin, pe baza conținutului.
EDIȚII: *Századok*, 1900, p. 603—604; DRH-D, I, p. 88—89.

---

[1] După cum rezultă din documentul nr. 298, regele se afla la Alba Iulia; este vorba deci de un act întocmit în lipsa regelui, potrivit unui ordin dat de el mai înainte.

300 **⟨1368⟩ martie 26, Zantou**

Frater et amice karissime!

Noveritis quod dominus noster rex, ad nostrum sepius rogatum, bonam gentis quantitatem exercitualem in subsidium vestrum ad Bulgariam ordinaverat transmittendam, sed quia vos in vestris literis nobis transmissis vestram voluntatem in facto ipsius gentis intimare nobis non curastis, ideo nos, facto in eodem, nihil facere scivimus. Nunc autem, ipse dominus noster rex, magistrum Nicolaum, filium Gregorii, in suis legationibus ad Laykonem, voyvodam Transalpinum, duxit transmittendum, igitur, quicquid vobis videretur cum eodem magistro Nicolao tractando[1] secure faciatis, sic, quod contra vestrum honorem non cedat. Nos, enim,

vobis semper prompti sumus et parati, dum per vos fuerimus requisiti per literas.

Datum in villa Zantou, in dominica Judica.

Ladislaus, dux et palatinus.

⟨*Pe verso:*⟩ Magnifico baroni Benedicto, Bulgarie bano, fratri et amico nostro karissimo.

Preaiubite frate și prieten!

Aflați că domnul nostru regele, la rugămintea noastră ades înnoită, poruncise să se trimită în ajutorul vostru, în Bulgaria, o bună cîtime de ostași, dar fiindcă în scrisoarea voastră ce ne-ați trimis-o voi nu v-ați îngrijit să ne faceți cunoscut gîndul vostru cu privire la acea oaste, de aceea noi nu am putut hotărî nimic în această privință. Acum, însă, domnul nostru, regele, a hotărît să trimită pe magistrul Nicolae, fiul lui Grigore, ca sol al său la Vlaicu, voievodul Țării Românești. Așadar, să purcedeți fără grijă la orice veți crede că trebuie tratat cu acel magistru Nicolae, dar în așa fel, încît să nu se întoarcă împotriva cinstei voastre. Iar noi sîntem întotdeauna gata și pregătiți pentru voi, oricînd ne veți cere ⟨ceva⟩ prin scrisoarea voastră.

Dat în satul Zantou, în duminica *Judica.*

Ladislau, ducele și palatinul.

⟨*Pe verso:*⟩ Măritului baron Benedict, banul Bulgariei, preascumpului nostru frate și prieten.

Arh. Naț. Magh., Dl.
Orig. hîrtie, cu fragmente de pecete de închidere.
Datat astfel de primul editor, pe baza contextului.
EDIȚII: *Századok*, 1900, p. 604; DRH-D, I, p. 89.

---

[1] Corect: *tractandum.*

301 **1368 martie 26, ⟨Alba Iulia⟩**

Nos, capitulum ecclesie Transsiluane, significamus tenore presencium quibus expedit universis quod Thoma, filio Akus, cum legitimis litteris nostris procuratoriis in persona nobilis domine, relicte condam Johannis, filii Blasii de Chÿphud, filie videlicet Dominici, filii Bezter de Haranglab, ab una parte, ab alia vero Michaele, filio Pauli, nobili de eadem Haranglab, coram nobis personaliter constitutis, confessum extitit per eosdem pariter et relatum, ministerio vive vocis, quod, licet illustrissimus princeps, dominus Lodouicus, dei gracia, rex Hungarie, ipsam dominam relictam Johannis, filii Blasii, in universis possessionibus et porcionibus possessionariis ipsius Dominici, filii Bezter, patris sui, heredem fuerit et instituerit, et ipsa domina relicta Johannis, filii Blasii, ex donacione regia possessiones et porciones possessionarias patris sui de iure habere posset et possidere, tamen, propter bonum pacis et concordie unionem, ut heredes ipsius domine et successores eiusdem Mychaelis[1], filii Pauli, perpetua pace possint commorari et gratulari, ipsa domina et idem Mychael, filius Pauli, inter se taliter ordinassent et concordassent, ac ordinaverunt et concordaverunt coram nobis hoc modo, quod prefata domina porciones possessionarias patris sui in duabus possessionibus, videlicet Deesfalva et Theluk vocatis, habitas et ipsam dominam nunc pleno iure tangentes, prefato Mychaeli[1], filio Pauli, et, per eum, suis heredibus, cum

omnibus suis utilitatibus et pertinenciis quibuslibeth[1] ac dominio et proprietate, reliquisset et restituisset, ac prefatus Thomas, auctoritate procuratoria, ut superius, restituit et reassignavit, pacifice et quiete possidendas, tenendas pariter et habendas; duas vero possessiones ipsorum, scilicet Haranglab et Galfalua vocatas, in duas partes rectas et equales dividere tenebuntur, quarum medietatem cum omnibus utilitatibus et pertinenciis quibuslibet, ut superius, predicta domina et sui heredes cum toto dominio et proprietate habebunt et possidebunt, alia medietate earundem possessionum sepefato Mychaeli[1], filio Pauli, et suis posteritatibus perpetuo remanente.

Datum in dominica Judica, anno domini M° CCC° LX^{mo} octavo.

Noi, capitlul bisericii Transilvaniei, facem cunoscut prin cuprinsul celor de față, tuturor cărora se cuvine, că, înfățișîndu-se înaintea noastră, Toma, fiul lui Akus, cu scrisoarea noastră legiuită de împuternicire, în numele nobilei doamne, văduva răposatului Ioan, fiul lui Blasiu de Ciufud, adică fiica lui Dominic, fiul lui Bezter de Hăränglab, pe de o parte, iar pe de altă parte, Mihail, fiul lui Pavel, nobil de același Hărănglab, ni s-a mărturisit și, de asemenea, ni s-a spus prin viu grai de către aceștia că, deși preailustrul principe, domnul Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, a făcut și a pus pe acea doamnă, văduva lui Ioan, fiul lui Blasiu, ca moștenitor în toate moșiile și părțile de moșie ale lui Dominic, fiul lui Bezter, tatăl său, și acea doamnă, văduva lui Ioan, fiul lui Blasiu, ar putea să aibă și să stăpînească de drept, din danie regească, moșiile și părțile de moșie ale tatălui său, totuși, pentru o bună legătură de pace și înțelegere, ca moștenitorii acelei doamne și urmașii lui Mihail, fiul lui Pavel, să poată să stea și să se bucure de o pace veșnică, acea doamnă și acel Mihail, fiul lui Pavel, au rînduit și s-au înțeles între ei în așa fel, și rînduiesc și se înțeleg ⟨și⟩ în fața noastră în acest fel, ca sus-pomenita doamnă să lase și să dea sus-pomenitului Mihail, fiul lui Pavel, și, prin el, moștenitorilor săi, părțile de moșie ale tatălui său aflătoare în două moșii, Deaș și Theluk numite, care țin acum cu drept deplin de acea doamnă, cu toate folosințele și cele ce țin de ele de orice fel, precum și cu ⟨dreptul⟩ de stăpînire, iar sus-pomenitul Toma, în temeiul împuternicirii, după cum ⟨s-a arătat⟩ mai sus, le dă și le lasă, ca să le stăpînească, să le țină și să le aibă în pace și în liniște, iar ⟨alte⟩ două moșii ale lor, adică Hărănglab și Ganfalău numite, vor fi datori să le împartă în două părți, drepte și egale, din care o jumătate, cu toate folosințele și cele ce țin de ele, de orice fel, după cum ⟨s-a arătat⟩ mai sus, o vor avea și o vor stăpîni, cu întreg ⟨drept de⟩ stăpînire și proprietate. sus-zisa doamnă și moștenitorii săi, iar cealaltă jumătate a acelorași moșii rămînînd de veci des-pomenitului Mihail, fiul lui Pavel, și urmașilor săi.

Dat în duminica *Judica*, în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și opt.

Arh. Naț. Magh.. Dl. 29 704. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca 1368.
Orig. perg.. cu urme de pecete rotundă de închidere, aplicata în document pe verso.
Un alt exemplar orig., cu mici deosebiri de transcriere. la Arh. Naț. Magh., Dl. 29 702. Fotocopie la Institutul de ist. Cluj-Napoca 1368.
Transumpt în actul capitlului din Alba Iulia, din 9 iunie 1369, nr. 391.

---

[1] Astfel în orig.

302 **1368 martie 28** *(feria tertia proxima post dominican Judica)*, **Alba Iulia**

⟨În adunarea generală a voievodului Transilvaniei, ținută la Turda, în a opta zi a sărbătorii Rusaliilor, în anul o mie trei sute șaizeci și opt[1], nobila Margareta, văduva lui Petru de Roadeș *(Radas)*, a înfățișat scaunului de judecată al voievodului Nicolae, două scrisori, din care una închisă, a lui Ladislau, arhidiaconul de Ugocea și vicar general al lui Dominic, episcopul Transilvaniei, trimisă aceluiași voievod Nicolae, în care se arată că:⟩

In continentia autem aliarum memorati Ladislai archidiaconi ipsi domino Nicolao vaiuode transmissarum, inter cetera, idem dominus vaiuoda reperisset quod, licet sepedicta nobilis domina, Margaretha vocata, premissam quartam suam filialem ab ipso Petro, filio Georgii, coram eodem obtinuerit de iure, tamen, de eadem quarta filiali, idem Petrus, filius Georgii, eidem domine, per ipsum Ladislaum archidiaconum admonitus, interdictus et excomunicatus, satisfacere noluisset, postulans eundem dominum Nicolaum vaiuodam, per easdem literas suas, diligenter quatenus, causa communis iustitie, eidem domine, super ipsa quarta filiali ex parte Petri, filii Georgii, iustitie complementum impenderet.

Iar în cuprinsul celeilalte scrisori a pomenitului Ladislau, arhidiaconul, trimisă domnului Nicolae, voievodul, același domn voievod a aflat între altele că, deși ades-pomenita nobilă doamnă, Margareta numită, își cîștigase de drept, înaintea sa, sus-zisa pătrime cuvenită fiicei de la Petru, fiul lui Gheorghe, totuși acel Petru, fiul lui Gheorghe, ⟨cu toate că fusese⟩ pedepsit, pus sub interdict și excomunicat de către același Ladislau, arhidiaconul, nu voise să dea îndestulare acelei doamne pentru pătrimea cuvenită ei, ⟨și de aceea⟩ îl ruga cu stăruință, prin scrisoarea sa, pe domnul Nicolae, voievodul, să-i dea acelei doamne împlinirea dreptății la pricina sa de drept obștesc cu privire la acea pătrime cuvenită fiicei.

Arh. Naț. Magh., Dl.
Rezumat detaliat în scrisoarea lui Nicolae, voievodul Transilvaniei, din 9 iunie 1368, nr. 321.
EDIȚII: *Ub.*, III, p. 113 (pentru dată vezi *ibidem*, p. 112).

---

[1] 4 iunie 1368.

303 **1368 martie 29, Sîntimbru**

Religiosis viris et honestis, conventui ecclesie beate Marie virginis de Clusmonostra, amicis suis honorandis, Petrus, viceuoyuoda Transsiluanus, amiciciam paratam.

Noveritis quod, in octavis diei Medi[1] XLme nunc proxime preteritis, Andreas, filius Bese, ad nostram accedendo presenciam in personis nobilium dominarum, Elizabeth et Elena vocatarum, consortum eiusdem et Iacobi dicti Hegen, filie scilicet condam Joseph a domina filia condam Dees de Zuchak, de possessionaria porcione Dominici dicti Rauaz, in predicta possessione Zuchak habita, quartam filialem obtinuisset, que quidem quarta filialis, videlicet porcio earundem dominarum, ab aliis

partibus seu porcionibus possessionaris[2] distinccione et separacione plurimum indigerent.

Super quo, vestram petimus amiciciam presentibus, diligenter, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente, Stephanus, filius Ladislai de Nadasd, vel Ladislaus, frater eiusdem, aut Mychael, filius eiusdem Ladislai, aliis absentibus, homo noster, ad faciem predicte possessionis Zuchak accedendo, vicinis et commetaneis eiusdem undique inibi convocatis et presentibus, eandem quartam filialem, videlicet porcionem iamdictarum nobilium dominarum de possessionaria porcione iamdicti Dominici dicti Rauaz, iuxta continenciam instrumentorum suorum, in facie eiusdem possessionis Zuchak exhibere debendorum, ab aliorum possessionariis iuribus per signa metalia distingat et separat, separatamque et distinctam statuat nobilibus dominabus prenotatis perpetuo possidendam, si per quempiam non fuerit contradictum. Contradictores vero, si qui fuerint, citet eosdem ad nostram presenciam, ad terminum conpetentem, racionem contradiccionis ipsorum reddituros. Et post hec, seriem omnium premissorum, prout fuerit oportunum[3], nobis in vestris litteris amicabiliter rescribatis.

Datum in Sancto Emerico, octavo die predictarum octavarum, anno domini M^{mo} CCC^{mo} LX^{mo} octavo.

Cucernicilor și cinstiților bărbați, conventului bisericii fericitei Fecioare Maria din Cluj-Mănăștur, prietenilor săi vrednici de cinste, Petru, vicevoievodul Transilvaniei, cu toată prietenia.

Aflați că, la octavele zilei Miezii-Păresii[4], acum de curînd trecute, Andrei, fiul lui Besa, venind în fața noastră, în numele nobilelor doamne, Elisabeta și Elena numite, soțiile aceluia și a lui Iacob zis Hegen, adică fiicele răposatului Iosif de la doamna ⟨sa⟩, fiica răposatului Dees de Suceag, a dobîndit a patra parte cuvenită fiicei din partea de moșie a lui Dominic zis Rauaz, aflătoare în sus-zisa moșie Suceag, care însă a patra parte cuvenită fiicei, adică partea acelor doamne, are mare nevoie să ⟨fie⟩ deosebită și despărțită de alte părți sau bucăți de moșie.

Cu privire la aceasta, prin cele de față cerem cu stăruință prieteniei voastre să trimiteți ca om de mărturie pe omul vostru vrednic de crezare, în fața căruia, omul nostru, Ștefan, fiul lui Ladislau de Nădășelu, sau Ladislau, fratele acestuia, sau Mihail, fiul aceluiași Ladislau, în lipsa celorlalți, venind la fața locului pe sus-zisa moșie Suceag, fiind chemați și fiind de față acolo vecinii și megieșii aceleia de pretutindeni, să deosebească și să despartă de drepturile de stăpînire ale altora, prin semne de hotar, acea a patra parte cuvenită fiicei, adică partea sus-ziselor nobile doamne din partea de moșie a sus-zisului Dominic zis Rauaz, potrivit cuprinsului actelor lor, care vor trebui arătate la fața locului pe acea moșie Suceag, și să dea în stăpînire ⟨acea parte⟩, despărțită și deosebită, nobilelor doamne sus-scrise, ca s-o stăpînească de veci, dacă nu se face împotrivire de către cineva, iar dacă vor fi împotrivitori, să-i cheme pe aceștia în fața noastră, la sorocul potrivit, ca să dea socoteală de temeiul împotrivirii lor. Și după acestea, să aveți bunătatea a ne face cunoscut în scrisoarea voastră, după cum va fi potrivit, cuprinsul tuturor celor de mai sus.

Dat la Sîntimbru, în a opta zi a sus-ziselor octave, în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și opt.

Arh. Naț. Magh., Dl. 26 864. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca 1368. Transumpt în actul conventului din Cluj-Mănăștur, din 24 aprilie 1368, nr. 308.

---

[1] Corect: *Medii.*
[2] Corect: *possessionariis.*
[3] Corect: *opportunum.*
[4] 22 martie.

304 **1368 aprilie 3, ⟨Cluj-Mănăștur⟩**

Excellentissimo principi domino Lodouico, dei gracia, inclito regi Hungarie, domino ipsorum metuendo, conventus ecclesie beate virginis de Clusmonostra, oraciones in domino debitas et devotas.

Literas vestre celsitudinis super facto cuiusdam terre litigiose nobis directas recepimus in hec verba: ⟨*Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 26 martie 1368, Alba Iulia, nr. 298*⟩. Nos, igitur, mandatis vestre excellencie obedire cupientes, ut tenemur, unacum eisdem domino Ladislao, episcopo Wesprimiensi, et Benedicto archidiacono, necnon magistro Benedicto, prothonotorio[1] domini Nicolai, vayuode, hominibus vestre sublimitatis ad premissa negocia peragenda specialiter deputatis, religiosum virum dominum Otthonem, abbatem dicti monasterii, dominum et prelatum nostrum, propter maioris iusticie evidenciam pro testimonio transmisimus.

Demum, iidem exinde ad nos reversi, nobis concorditer retulerunt quod ipsi, feria sexta proxima ante dominicam Ramispalmarum ad faciem predicte terre, inter prenotatos cives de Cluswar et eundem Nicolaum de Gerend litigiose habite, accessissent, vicinis et commetaneis convocatis et presentibus, licet ipse partes prius in ipsarum reambulacionibus et metarum ostensionibus discrepaverunt, tamen, ultimate eisdem partibus consencientibus, volentibus, concordantibus et benivole admittentibus, easdem, videlicet civitatem regalem Cluswar et villam Banabyky Nicolai de Gerend prenotati, per huiusmodi novarum metarum erecciones, ab invicem separassent. Primo et principaliter, in nemoribus ex plaga orientali, in latere cuiusdam montis prope quandam arborem ilicis, a tribus capitalibus metis terreis, quarum una a plaga septentrionali civitati Cluswar, altera ex parte orientis possessioni Reud, tercia predicte ville Banabyke[1] ex parte meridiei separarent, incipiendo circa easdem duas metas novas, unam a plaga septentrionali dicte civitati Cluswar, aliam a parte meridionali eidem possessioni Banabyky separantes cumulassent; inde progrediendo ad eandem partem occidentis, infra de ipso monte descendendo, prope quandam vallem ad unam antiquam metam pervenientes, iuxta eandem unam novam metam cursualem easdem, scilicet civitatem Cluswar et villam Banabyky, separantem erexissent; abhinc saliendo ipsam vallem, ad dictam partem occidentalem eundo, in latere alterius montis, supra eandem vallem existentis, duas novas metas, quarum una a parte septentrionali civitati Clusuar[1], a parte vero meridiei possessioni Banabyky separarent, erexissent; deinde autem paululum procedendo, ad eandem partem occidentalem, unam novam metam cursualem cumulassent, inde eundo directe ad ipsam partem occidentalem, in descensu ipsius montis, unam novam metam cursualem elevassent; abhinc ulterius versus eandem partem occidentalem progrediendo, prope portum cuiusdam vallis, unam novam metam

erexissent; abhinc saliendo unum rivulum parvum, in eadem valle currentem, directe ad eandem partem occidentalem tendendo, in latere cuiusdam montis, unam novam metam cursualem pro partibus erexissent, et sic directe ascendendo ad ipsum montem, in cacumine eiusdem montis, circa duas metas antiquas iterum duas novas metas, modo et ordine supradicto, pro partibus separantes erexissent. Item, infra de ipso monte descendendo et ad eandem partem occidentalem tendendo, a parte[2] orientis cuiusdam magne vie, que ducit de Banabyky ad Clusuar[1], prope ipsam viam unam novam[3] metam cursualem de novo erexissent. Hinc saliendo ipsam viam, ad ipsam partem occidentalem progrediendo, prope ipsam viam, iuxta duas antiquas metas[4], alias duas novas, ordine supradicto ipsis partibus separantes, erexissent; dehinc ad plagam meridionalem parvum reflectendo, saliendo unum rivulum parvum in quadam valle currentem, per bonum spacium eundo in ascensione cuiusdam montis, supra eundem rivulum existentis, in latere scilicet ipsius montis, iuxta duas antiquas metas, unam metam cursualem cumulassent; abinde girando ad supradictam partem occidentalem, supra ipsum montem ascendendo, in descensu ipsius montis, iuxta duas antiquas metas, unam cursualem metam erexissent; adhuc ad ipsam partem occidentalem per bonum spacium, super montem magnum planum progrediendo, iuxta metam antiquam, unam novam metam cursualem eleassent[5]; abhinc ad sepedictam partem occidentalem procedendo per bonum spacium, in descensu cuiusdam minoris montis, in quodam plano eiusdem, iuxta antiquam metam, unam novam cursualem erexissent. Inde de ipso monte descendendo, ad unam magnam vallem et ad directam partem occidentalem tendendo, in latere eiusdem montis, unam metam cursualem super eandem vallem erexissent; dehinc saliendo ipsam vallem directe[6] ad sepedictam plagam occidentalem, supra magnum montem ascendendo, in cacumine eiusdem montis, secus duas metas antiquas, alias duas novas, ordine prenotato ipsis partibus separantes, erexissent; adhuc versus eandem partem occidentalem eundo, in descensione eiusdem montis, iuxta quandam viam magnam, unam novam metam cursualem erexissent; abhinc saliendo unam vallem, versus ipsam partem occidentalem ascendendo ad unum montem, in acie eiusdem unam novam metam cursualem cumulassent, et sic procedendo directe ad sepefatam partem occidentalem, iuxta duas antiquas metas, penes quandam viam, per quam itur de Cluswar ad Jara, ubi coniunguntur metis abbatis de Cluswar, duas novas metas erexissent, quarum una, ut superius declaratur, ex parte meridiei possessioni Banabyky, ex parte vero septentrionali civitati separarent, erexissent, ubi eciam ipse dominus abbas, pro sua parte, eidem monasterio separantem unam novam metam erexisset, et sic terminarentur cursus metarum litigiose terre prenotate.

Datum quarto die termini prenotati, anno domini ut supra.

⟨*Pe verso, de aceeași mînă:*⟩. Serenissimo principi domino Lodouico, inclito regi Hungarie, domino ipsorum naturali.

Pro civibus et hospitibus de Cluswar, contra Nicolaum de Gerend, in facto cuiusdam litigiose terre, reambulatoria.

Preaînălțatului principe și domn Ludovic, din mila lui Dumnezeu, măritul rege al Ungariei, temutul lor stăpîn, conventul bisericii fericitei Fecioare din Cluj-Mănăștur, datorate și cucernice rugăciuni întru Domnul.

Am primit scrisoarea înălțimii voastre cu privire la o bucată de

pămînt în pricină, trimisă nouă, și avînd acest cuprins: ⟨*Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 26 martie 1368, Alba Iulia, nr. 298*⟩. Noi, așadar, dorind să dăm ascultare poruncilor înălțimii voastre, precum sîntem datori, am trimis spre mărturie, dimpreună cu domnul Ladislau, episcopul de Vesprim, și cu Benedict arhidiaconul, precum și cu magistrul Benedict, protonotarul domnului Nicolae voievodul, oamenii înălțimii voastre trimiși anume spre a aduce la îndeplinire treburile de mai sus, pe cuviosul bărbat domnul Ottho, abatele zisei mănăstiri, domnul și prelatul nostru, pentru o mai mare vădire a dreptății.

Aceia, întorcîndu-se apoi de acolo la noi, ne-au spus într-un glas că, în vinerea dinaintea duminicii Floriilor[7], s-au dus la sus-zisul pămînt aflător în pricină între sus-însemnații orășeni din Cluj și acel Nicolae de Grind și chemînd pe vecinii și pe megieșii ⟨lui⟩ și fiind aceștia de față, cu toate că mai înainte părțile nu s-au înțeles cu privire la hotărnicire și la arătarea semnelor de hotar, totuși, în cele din urmă, cu încuviințarea, învoirea, înțelegerea și îngăduirea părților, au despărțit una de alta acele ⟨moșii⟩, adică orașul regesc Cluj de satul Banabic al pomenitului Nicolae de Grind, prin ridicarea următoarelor semne de hotar noi: mai întîi și de la început, pornind dinspre răsărit, de la niște păduri de pe coasta unui deal, de lîngă un stejar, de la trei movile de cap de hotar — dintre care una, dinspre miazănoapte, face hotarul spre orașul Cluj, a doua, dinspre răsărit, face hotarul spre moșia Rediu, iar a treia, dinspre miazăzi, spre pomenitul sat Banabic — au ridicat lîngă ele două movile noi, una spre miazănoapte, făcînd hotarul către zisul oraș Cluj, alta spre miazăzi, făcînd hotarul către Banabic. De aci mergînd mai departe, tot spre apus, și coborînd de pe acest deal, aproape de o vale, ajungînd la un semn vechi, au ridicat lîngă acesta un semn nou neîntrerupt, care desparte adică acest oraș Cluj de acel sat Banabic.

De acolo sărind peste acea vale ⟨și⟩ mergînd spre pomenita parte de apus, pe coasta altui deal, ce se află deasupra acelei văi, au ridicat două noi semne, dintre care unul, dinspre miazănoapte, face hotarul spre orașul Cluj, iar celălalt, dinspre miazăzi, face hotarul spre satul Banabic. De acolo, înaintînd puțin tot spre apus, au ridicat un nou semn de hotar, neîntrerupt; de aci, mergînd de-a dreptul tot spre apus, pe povîrnișul acelui deal, au ridicat un nou semn de hotar neîntrerupt. De aci, mergînd mai departe tot spre apus, au ridicat un semn nou în gura unei văi. De acolo sărind peste un pîrîiaș mic, ce curge pe valea aceea, ⟨și⟩ ținînd-o drept spre apus, pe coasta unui deal au ridicat pentru părți un nou semn de hotar neîntrerupt, și astfel, suind de-a-dreptul pe deal, în vîrful acestui deal au ridicat, lîngă două semne vechi, alte două semne noi, care despart ⟨cele două⟩ părți în felul și șirul arătat mai sus. Apoi coborînd de pe acel deal în jos ⟨și⟩ ținînd-o tot spre apus, spre partea de răsărit a unui drum mare, ce duce de la Banabic la Cluj, chiar lîngă acel drum au ridicat acum dintîi un semn de hotar neîntrerupt. De aci, sărind drumul ⟨și⟩ înaintînd tot spre apus, lîngă acel drum, alături de două semne vechi, au ridicat alte două ⟨semne⟩ noi, care despart părțile, înșirîndu-se ca mai sus. De aci, cotind puțin spre miazăzi ⟨și⟩ sărind peste un pîrîiaș mic ce curge printr-o vale, mergînd o bună bucată de loc pe urcușul unui deal ce se află deasupra acelui pîrîiaș, adică pe coasta acelui deal, lîngă două semne vechi au ridicat un semn de hotar neîntrerupt. De aci, ocolind tot spre apus și suind acest deal, pe povîrnișul acestui deal au ridicat, lîngă două semne

vechi, un semn neîntrerupt. Apoi, mergînd tot spre apus o bună bucată de loc, pe un deal mare teşit, au ridicat un nou semn neîntrerupt lîngă un semn vechi. De aci, înaintînd tot spre apus o bună bucată de loc, pe povîrnişul unui deal mai mic, într-un loc neted al acestuia, au ridicat un nou semn neîntrerupt lingă un semn vechi. De acolo, coborînd de pe deal într-o vale mare şi ţinînd-o drept spre apus, pe coasta acelui deal au ridicat un semn neîntrerupt deasupra văii. De aci, trecînd valea drept spre apus şi suindu-se pe un deal mare, în vîrful acestui deal au ridicat, lîngă două semne vechi, alte două noi, care despart părţile în înşiruirea arătată mai sus. Apoi, mergînd tot spre apus, pe povîrnişul acelui deal au ridicat, lıngă un drum mare, un nou semn neîntrerupt. De aci, trecînd o vale, tot spre apus, ⟨şi⟩ suind un deal, pe creasta lui au ridicat un nou semn neîntrerupt, şi astfel, purcezînd drept înainte spre pomenita parte de apus, lîngă două semne vechi, alături de un drum, pe care se merge de la Cluj la Iara, unde ⟨hotarul⟩ se împreună cu acela al abatelui din Cluj-⟨Mănăştur⟩, au ridicat două semne noi, dintre care unul, dinspre miazăzi, precum se spune mai sus, face hotarul cu moşia Banabic, iar cel dinspre miazănoapte cu oraşul ⟨Cluj⟩, unde chiar acest domn abate a ridicat din partea lui un semn nou, care face hotarul pomenitei mănăstiri, şi aşa se încheie mersul hotarelor pomenitei bucăţi de pămînt în pricină.

Dat în a patra zi a sorocului sus-însemnat, în anul Domnului ca mai sus.

⟨*Pe verso, de aceeaşi mînă:*⟩ Prealuminatului principe, domnului Ludovic, vestitul rege al Ungariei, stăpînul lor firesc.

Scrisoarea de hotărnicire pentru orăşenii şi oaspeţii din Cluj, împotriva lui Nicolae de Grind, cu privire la o bucată de pămînt în pricină.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. Prim. municip. Cluj-Napoca, M. 10.
Orig. hîrtie, cu fragmente de pecete rotundă, din ceară de culoare albă, aplicată pe verso.
Transumpt în actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 16 aprilie 1368, Miercurea Ciuc, nr. 306.
EDIŢII: Jakab, *Kol. okl.*, I, p. 59—61; *Ub.*, II, p. 310—312.

---

[1] Astfel în orig.
[2] Urmează cuvîntul *orientali*, tăiat de aceeaşi mînă.
[3] Scris deasupra rîndului.
[4] Cuvînt repetat.
[5] Corect: *elevassent*.
[6] Urmează cuvintele: *partem occidentalem*, tăiate de aceeasi mînă.
[7] 31 martie.

305 — 1368 aprilie 6, ⟨Oradea⟩

Excellentissimo domino eorum, domino Lodouico, dei gracia, illustri regi Hungarie, capitulum ecclesie[1] Waradiensis, oraciones in domino debitas ac devotas.

Litteris vestre sublimitatis pro discreto viro domino Petro, preposito ecclesie Orcdiensis, et capitulo loci eiusdem ad faciendas inquisiciones, citaciones et prohibiciones generaliter per anni circulum datis, nobis directis, honore quo decuit receptis, unacum homine vestro, Konÿa de Cholth, litteris in eisdem inserto et expresso, Lucasium, presbiterum, rectorem altaris sancti Pauli de choro ecclesie nostre, pro testimonio fide-

dignum, ad infrascripta exsequenda duximus destinandum; qui demum ad nos reversi et per nos requisiti, nobis concorditer retulerunt quod ipsi ad faciem possessionis Mykelaka vocate accedendo, Georgium, filium wayuode de Kouazy, et officialem suum, ac Nicolaum, filium Lachk de Kerekeghaz, ab usu potenciario dicte possessionis, Mykelaka vocate, necnon piscacione pisscinarum ad eandem pertinencium, regni consuetudine requirente, prohibuisset.

Datum in die Cene domini, anno eiusdem Mmo CCCmo[2] sexagesimo octavo.

Preaînălţatului lor domn, domnului Ludovic, din mila lui Dumnezeu, ilustrul rege al Ungariei, capitlul bisericii de Oradea, cuvenitele şi cucernicile rugăciuni întru Domnul.

După ce am primit cu cinstea cuvenită scrisoarea luminăţiei voastre trimisă nouă şi dată pentru chibzuitul bărbat, domnul Petru, prepozitul bisericii de Arad, şi pentru capitlul de acolo, pentru facerea îndeobşte pe timp de un an a cercetărilor, chemărilor ⟨la judecată şi⟩ opreliştelor, am hotărît să trimitem spre mărturie, dimpreună cu omul vostru, Konya de Cholth, trecut şi arătat lămurit în acea scrisoare, ⟨pe omul nostru⟩ vrednic de crezare, ⟨anume⟩ Luca, preot în corul bisericii noastre, slujitorul altarului sfîntului Pavel, pentru împlinirea celor mai jos scrise.

Aceştia, întorcîndu-se apoi la noi şi fiind întrebaţi de noi, ne-au spus, deopotrivă, că, ducîndu-se la moşia numită Micălaca, au oprit, după cum cere obiceiul ţării, pe Gheorghe, fiul voievodului de Covăsinţ, şi pe slujbaşul său, şi pe Nicolae, fiul lui Lachk de Kerekeghaz, de la folosirea silnică a ⟨sus⟩-zisei moşii numite Micălaca şi de la pescuitul în eleşteele ce ţin de ea.

Dat în ziua Cinei Domnului, în anul aceluiaşi o mie trei sute şaizeci şi opt.

Arh. Naţ. Magh., Dl. 29 673. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca / 1343. Transumpt în actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 6 februarie 1377.
EDIŢII: *Történelmi Adattár*, II, 1872, p. 139—140.

---

[1] Urmează *Orod*, şters de aceeaşi mînă.
[2] Urmează *LXXmo*, expunctat.

306 **1368 aprilie 16, Miercurea Ciuc[1]**

Nos, Lodouicus, dei gracia, rex Hungarie, significamus tenore presencium, quibus expedit universis, quod Nicolaus, filius Thome, iudex, et Ladislaus, filius Laurencii, iuratus civis de Cluswar, in suis necnon universorum civium et hospitum nostrorum de eadem Cluswar personis, ad nostre serenitatis accedentes conspectum, exhibuerunt nobis quasdam litteras clausas religiosi conventus de Clusmonostra, super legitima reambulacione et metarum ereccione eiusdem civitatis confectas, tenoris infrascripti, supplicantes nostre maiestati, humili prece et devote, ut easdem, nostris litteris patentibus transcribi et transsumpmi faciendo, pro eisdem civibus et hospitibus nostris de Cluswar confirmare dignaremur. Quarum tenor talis est: ⟨*Urmează actul conventului din Cluj-Mănăştur, din 3 aprilie 1368, nr. 304*⟩.

Nos, igitur, iustis et racioni consonis supplicacionibus prefatorum Nicolai iudicis ac Ladislai civis de iamdicta Cluswar, in eorum necnon

universorum civium porrectis, regia exauditis benignitate et admissis, pretactas litteras dicti conventus de Clusmonostra rescripcionales, omni vicio ut apparebant et suspicione carentes, presentibus de verbo ad verbum insertas, simulcum premissa reambulacione et metarum ereccione in earum tenore expressata, ratas, gratas et acceptas habendo, pro eisdem fidelibus civibus et hospitibus nostris de Cluswar eorumque heredibus et posteris universis, mera regia auctoritate, perpetuo valituras confirmamus, salvo iure alieno.

Datum in Chyk Zekel, in octavis festi Pasce domini, anno eiusdem quo supra.

⟨*În dreapta, jos:*⟩ Perlecta et correcta.

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, prin cuprinsul acestei ⟨scrisori⟩ facem cunoscut tuturor cărora se cuvine că, înfățișîndu-se înaintea luminăției noastre, Nicolae, fiul lui Toma, judele, și Ladislau, fiul lui Laurențiu, orășean jurat din Cluj, în numele lor, precum și al tuturor orășenilor și oaspeților noștri din Cluj, ne-au arătat o scrisoare închisă a cuviosului convent din Cluj-Mănăștur, întocmită cu privire la legiuita hotărnicire și ridicare de semne de hotar a numitului oraș, ⟨și avînd⟩ cuprinsul de mai jos, rugîndu-se de maiestatea noastră, cu smerită și supusă rugăciune, să binevoim a pune să fie cuprinsă și trecută în scrisoarea noastră deschisă și să fie întărită pentru pomeniții noștri orășeni și oaspeți din Cluj. Cuprinsul ⟨scrisorii⟩ este acesta: ⟨*Urmează actul conventului din Cluj-Mănăștur, din 3 aprilie 1368, nr. 304*⟩.

Noi, așadar, ascultînd cu regească bunătate și încuviințînd dreptele și socotitele rugăminți ale sus-zișilor Nicolae, judele, și Ladislau, orășeanul din Cluj, ⟨rugăminți⟩ înaintate de ei maiestății noastre în numele lor și al tuturor orășenilor și oaspeților din același ⟨oraș Cluj⟩, o întărim, în temeiul deplinei noastre puteri regești, pentru numiții credincioși orășeni și oaspeți ai noștri din Cluj și pentru moștenitorii și toți urmașii lor, ca să aibă putere pe veci, fără a dăuna drepturile altora, consfințind, încuviințînd și primind amintita scrisoare de răspuns a conventului din Cluj-Mănăștur, lipsită după cum se vedea de orice stricăciune sau bănuială, trecută din cuvînt în cuvînt în ⟨scrisoarea⟩ de față, dimpreună cu pomenita hotărnicire și ridicare de hotare arătată limpede în cuprinsul ei.

Dat la Miercurea Ciuc[1], la octavele sărbătorii Paștilor Domnului, în anul de mai sus al aceluia.

⟨*În dreapta, jos:*⟩ Citită și îndreptată.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. Prim. municip. Cluj-Napoca, M. 9.
Orig., perg., cu fragmente de pecete rotundă, din ceară albă, aplicată pe verso.
EDIȚII: Jakab, *Kol. okl.*, I, p. 59—61; *Ub.*, II, p. 312—313.

[1] Identificare probabilă.

307 **1368 aprilie 16, ⟨Cluj⟩**

. . . ex certis litteris privilegialibus prudentum et circumspectorum felicis recordacionis condam civium, Nicolai iudicis iuratorumque ac universorum seniorum antefate civitatis Koloswariensis, in anno domini

Millesimo tricentesimo sexagesimo octavo, in octavo Pasce emanatis... id manifeste comperimus quod prelibatus Kwncz Jaz, piam et salubrem suam voluntatem exprimendo, legavisset, contulisset et commisisset censum ipsum, per neminem unquam heredum seu proximorum suorum aut aliorum exterorum quorumcumque, eciam si domum ipsam, successu temporum, in manus cuiuspiam devenire contingat, redimi posse quoquo modo, sed domum eandem eisdem altaribus et monasterio in singulis annuatim sex finis[1] perpetuo censualem reliquisse.

... dintr-o neîndoielnică scrisoare privilegială a chibzuiţilor şi cinstiţilor răposaţi orăşeni de fericită pomenire, a judelui Nicolae şi a juraţilor şi a tuturor bătrînilor din sus-pomenitul oraş Cluj, dată în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi opt la octavele Paştilor,... am aflat desluşit acestea, că pomenitul Kwncz Iaz, arătîndu-şi voinţa sa supusă şi înţeleaptă, a lăsat prin testament, a dat şi a încredinţat acel venit[2], fără ca vreodată vreunul dintre moştenitorii sau rudele sale de aproape sau oricare alţi străini, — chiar dacă pomenita casă s-ar intîmpla, în curgerea vremii, să ajungă în mîinile altcuiva, — să poată răscumpăra în orice chip ⟨acel venit⟩, căci a lăsat acea casă pe veci pomenitelor altare şi mănăstirii, ⟨ca să aducă⟩ în fiecare an un venit de şase florini de argint bun.

Arh. Stat. Cluj-Napoca.
Rezumat în actul lui Melchior de Rakos, vicarul bisericii Transilvaniei, din 1509.
EDIŢII: Jakab, *Kol. okl.*, I, p. 62—63.

[1] Astfel în text; corect: *florenis*.
[2] Adica venitul anual de şase florini de la o casă a sa, lăsat altarului sfintei Ecaterina din biserica sfîntul Mihail, altarului din biserica de la casa săracilor şi mănăstirii din Cluj-Mănăştur.

308 — 1368 aprilie 24, ⟨Cluj-Mănăştur⟩

Nobili viro et honesto Petro, viceuoyuode Transsiluano, amico eorum honorando, conventus monasterii beate Marie virginis de Clusmonostra, oracionum sufragia[1] devotarum.

Noveritis nos litteras vestras reverenter recepisse in hec verba: ⟨*Urmează actul lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, din 29 martie 1368, nr. 303*⟩. Nos enim, iuri consonis peticionibus vestris annuentes, unacum predicto Stephano, filio Ladislai de Nadasd, homine vestro, nostrum hominem, videlicet fratrem Johannem, presbiterum, socium et confratrem nostrum, pro testimonio fidedignum, ad premissa exequenda duximus transmittendum. Qui demum exinde ad nos reversi et per nos diligenter requisiti, nobis concorditer retulerunt quod ipsi, feria quarta proxima post dominicam Ramispalmarum proxime preteritam, ad faciem dicte possessionis, Zuchak vocate, in comitatu de Clus existentis, accessissent, vicinis et commetaneis eiusdem universis legitime inibi convocatis et presentibus, Mychael, Petrus et Lucasius, filii prefati Dominici dicti Rauaz, de porcione ipsorum possessionaria in eadem possessione Zuchak habita, sesiones[2] vel loca sessionaria pro predicta quarta filiali ipsis nobilibus dominabus, Elizabeth et Elena vocatis, ac pro iobagionibus earundem, illic congregandis et collocandis, cum talibus signis et distinc-

cionibus pro metis ordinatis et factis, perpetuo et irrevocabiliter extradedissent et assignassent, videlicet fundum magni Johannis et de ipso fundo magni Johannis infra, cum aliis domibus, tam desertis locis, quam eciam fundos habentibus, a parte superiori vie per ordinem, cum vineis predictorum Andree et Iacobi, infra usque metas possessionis Buch[3] vocate; ita tamen quod inter predictam viam et rivolum[4] que currit et venit de eadem villa Zuchak, iidem filii Dominici iobagiones congregare habebunt facultatem; terras vero arabiles et fenelia[5] ac silvas, quantum debuissent, prout debuissent, similiter extradedissent dominabus antedictis et succesoribus earum pacifice et quite tenendam et habendam[6], sed de quadam particula terre, iuxta Baluanku vocate existente, et de molendino iidem filii Dominici ipsis dominabus nullam porcionem dedissent, nec dare voluissent.

In cuius rei testimonium perpetuamque stabilitatem, presentes concessimus, attentici[7] sigilii nostri et pendentis minimine roboratas.

Datum in festo beati Georgii martiris, anno prenotato.

Nobilului şi cinstitului bărbat, Petru, vicevoievodul Transilvaniei, prietenului lor vrednic de cinste, conventul mănăstirii fericitei Fecioare Maria din Cluj-Mănăştur, prinosul cucernicelor sale rugăciuni.

Aflaţi că noi am primit cu cinste scrisoarea voastră, avînd acest cuprins: ⟨*Urmează actul lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, din 29 martie 1368, nr. 303*⟩. Noi, aşadar, încuviinţînd cererile voastre potrivite legii, am hotărît să trimitem împreună cu sus-zisul Ştefan, fiul lui Ladislau de Nădăşelu, omul vostru, pe omul nostru de mărturie vrednic de crezare, adică fratele Ioan, preotul, tovarăşul şi fratele nostru, pentru a împlini cele de mai sus. Aceştia, întorcîndu-se de acolo la noi şi fiind întrebaţi de noi cu stăruinţă, ne-au spus într-un glas că ei, în miercurea cea mai apropiată de după duminica Floriilor acum de curînd trecută[8], venind la faţa locului pe zisa moşie, Suceag numită, aflătoare în comitatul Cluj, fiind chemaţi acolo în chip legiuit toţi vecinii şi megieşii acesteia, şi fiind ei de faţă, Mihail, Petru şi Lucaciu, fiii sus-pomenitului Dominic zis Rauaz[9], au dat şi au statornicit pe veci şi nestrămutat, din partea lor de moşie, avută în moşia Suceag, sesiile şi locurile de sesii pentru sus-zisa pătrime cuvenită fiicei acelor nobile doamne, Elisabeta şi Elena numite, precum şi pentru iobagii acestora, care se vor aşeza şi vor locui acolo, rînduind şi făcînd ca semne de hotar astfel de semne şi despărţiri, şi anume locul lui Ioan cel Mare, şi de la acel loc al lui Ioan cel Mare în jos, împreună cu celelalte case, atît cu locuri pustii, cît şi cu cele care aveau sesii pe ele, din partea de sus a drumului, la rînd, în jos, împreună cu viile sus-zişilor Andrei şi Iacob, pînă la hotarele moşiei numite Baci, astfel ca, totuşi, între sus-zisul drum şi pîrîul care curge şi vine dinspre satul Suceag, fiii lui Dominic să aibă voie să-şi aşeze iobagii, iar pămînturile de arătură, fînaţurile şi pădurile atît cît trebuie, de asemenea le-au dat, după cum erau datori, doamnelor zise mai înainte şi urmaşilor lor, ca să le ţină şi să le aibă în pace şi linişte; dar dintr-o bucată de pămînt, aflătoare lîngă Piatra Balvan numită şi din moară, fiii lui Dominic n-au dat nici o parte acelor doamne, şi nici nu au vrut să dea.

Spre mărturia şi veşnica trăinicie a acestui lucru, am dat scrisoarea de faţă, întărită cu puterea peceţii noastre autentice şi atîrnate.

Dat la sărbătoarea fericitului mucenic Gheorghe, în anul sus-însemnat.

Arh. Naţ. Magh.. Dl. 26 864. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca / 1368.
Orig. perg., pecete atîrnată de şnur de mătase.

---

[1] Corect: *suffragia.*
[2] Corect: *sessiones.*
[3] Corect: *Bach.*
[4] Corect: *rivulum.*
[5] Corect: *fenilia.*
[6] Corect: *tenendas et habendas.*
[7] Corect: *autentici.*
[8] 5 aprilie.
[9] Cel şiret.

309 **1368 aprilie 26, Movile**

Lodouicus, dei gracia, rex Hungarie, fidelibus suis, magistro Stephano, comiti Syculorum nostrorum, eiusque vicesgerentibus, nunc constitutis et in futurum constituendis, salutem et graciam. Cum nos Ladislaum, Nicolaum et Valentinum, filios Sandor, Johannem, filium Gerka, Paulum, Nicolaum, Petrum et Stephanum, filios Dominici et Sandor, filium Sandor de Saard, cum universis eorum iuribus et possessionibus in nostram specialem receperimus proteccionem et tutelam, viceque persone nostre maiestatis vestre eosdem commiserimus tuicioni, fidelitati vestre firmo edicto regio precipiendo mandamus quatenus prefatos nobiles, necnon possessiones et iura ipsorum quelibet ab omnibus hominibus, ipsos indebite et iniuste molestare volentibus, protegatis et manutenentes defendatis, nostra regia auctoritate mediante. Secus pro nostra gracia facere non ausuri.

Datum in Zazhalm, tercio die festi beati Georgii martiris, anno domini M° CCC° LX° VIII°.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credincioşilor săi, magistrului Ştefan, comitele secuilor noştri, şi locţiitorilor săi, care sînt acum în slujbă sau care vor fi în viitor, sănătate şi milostivire.

Deoarece noi am luat sub osebita noastră oblăduire şi ocrotire pe Ladislau, Nicolae şi Valentin, fiii lui Alexandru, pe Ioan, fiul lui Gerka, pe Pavel, Nicolae, Petru şi Ştefan, fiii lui Dominic, şi pe Alexandru, fiul lui Alexandru de Şoard, împreună cu toate drepturile şi moşiile lor, şi i-am încredinţat pazei voastre, în locul şi în numele maiestăţii noastre, prin straşnica noastră hotărîre regească poruncim credinţei voastre să ocrotiţi pe sus-pomeniţii nobili şi orice moşii şi drepturi ale lor, împotriva tuturor oamenilor care ar voi să-i tulbure fără temei şi fără dreptate, şi, păstrîndu-i ⟨în drepturile lor⟩, să-i apăraţi, bizuindu-vă pe împuternicirea noastră regească. Altfel să nu cutezaţi a face de dragul milostivirii noastre.

Dat la Hundrubechiu, a treia zi după sărbătoarea fericitului mucenic Gheorghe, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi opt.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Col. generală.
Orig. perg.
EDIŢII: *Székely okl.*, I, p. 74.
REGESTE: *Tört. Tár.*, 1889, p. 549—550; *Ub.*, II, p. 313, nr. 914.

Relacio magistri Stephani, comitis Siculorum.

Nos, Lodouicus, dei gracia, rex Hungarie, significamus tenore presencium, quibus expedit universis, quod ⟨Deseu dic⟩tus[1] Vas, filius Johannis, filii Emench de Chege, miles fidelis nobis et dilectus, nostre serenitatis accedendo presenciam, nobis querulose significare curavit quod ⟨quedam⟩[2] littere nostre patentes in facto possessionis sue et fratrum suorum infrascriptorum, Mohol vocate, in comitatu de Doboka existentis, emanate, in domo Nicolai, filii eiusdem ⟨Johannis⟩[1], fratris sui uterini, qui, ipso magistro Deseu in regno nostro Bulgarie, in nostro exercitu existente, divino volente iudicio viam ingressus fuisset omnis ⟨carnis⟩[2], ex casu inoppinabili alienate et deperdite extitissent, et nunc super eadem possessione munimenta et efficacia nulla haberet litteralia, suplicans nostro culmini regio, humili prece et devota, ut sibi et fratribus suis in hac parte de remedio dignaremur providere opportuno.

Nos itaque, rememoratis fidelitatibus et fidelium obsequiorum preclaris meritis prefati Deseu, per ipsum nostre celsitudini sumpme[3] diligencie studio, iuxta posse, in cunctis nostris et regni nostri negociis exhibitis et inpensis, racione quorum licet idem a nobis multo mereretur, in aliqualem tamen premissorum suorum serviciorum recompensam, pro eo potissime, quia ipsum Deseu et fratres suos, a multis temporibus retroactis, in pacifico dominio ipsius possessionis ex certa et fida plurimorum nostrorum fidelium relacione extitisse et nunc existere cognovimus, eandem possessionem, Mohol vocatam, in dicto comitatu de Doboka existentem, cum omnibus suis utilitatibus et pertinenciis universis, non obstante alienacione et deperdicione premissarum litterarum, in facto ipsius possessionibus emanatarum, eidem magistro Deseu et, per eum, Petro uterino, necnon Stephano et Paulo, filiis predicti Nicolai, et Johanni, filio Thome, patruelibus fratribus suis, eorumque heredibus et posteris universis, exclusis omnibus aliis eorum fratribus, proximis et cognatis, nove donacionis nostre titulo de novo damus, donamus et conferimus[3], iure perpetuo et irrevocabiliter possidendam, tenendam et habendam, salvo iure alieno.

Datum in villa Zazhalm, quatro die festi sancti Georgii martiris, anno domini Millesimo CCC^{mo} LX^{mo} octavo.

⟨*Jos, pe margine:*⟩ Perlecta et correcta.
⟨*Pe verso, sub pecete:*⟩ Relacio magistri Stephani, comitis Siculorum.
⟨*Pe margine:*⟩ Regestratum.
⟨*De o mînă din sec. XVI:*⟩ Super Mohal[3] nova donatio Lodovici regis.

Darea de seamă a magistrului Ştefan, comitele secuilor

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, prin cuprinsul celor de faţă facem cunoscut, tuturor cărora se cuvine, că, venind înaintea luminăţiei noastre, Desideriu zis Vas, fiul lui Ioan, fiul lui Emench de Ţaga, cavalerul nostru credincios şi iubit, s-a îngrijit să ne arate în chip de plîngere că o scrisoare a noastră deschisă, dată cu privire la moşia sa şi a fraţilor săi mai jos pomeniţi, numită Măhal, aflătoare în comitatul Dobîca, a fost înstrăinată şi pierdută din întîmplare, în casa lui Nicolae, fiul lui Ioan ,fratele său bun, care — pe cînd magistrul

Desideriu se afla în ţara noastră Bulgaria, în oştirea noastră — din voinţa judecăţii dumnezeieşti, a pornit pe calea a toată făptura, şi acum nu are nici un fel de dovadă scrisă şi temeinică cu privire la acea moşie, rugînd smerit şi supus înălţimea noastră regească să binevoim să ne îngrijim, pentru el şi pentru fraţii săi, de un leac potrivit în această privinţă.

Noi, aşadar, aducîndu-ne din nou aminte de faptele credincioase şi de vrednicia preastrălucită a credincioaselor slujbe ale sus-pomenitului Desideriu, arătate şi făcute de el înălţimii noastre, după putere, cu cea mai stăruitoare sîrguinţă, în toate treburile noastre şi ale regatului nostru, deşi pentru toate acestea el ar fi vrednic ⟨de o răsplată⟩ cu mult mai mare din partea noastră, totuşi, ca o oarecare răsplată a sus-amintitelor slujbe ale lor, cu atît mai mult cu cît am aflat din spusele sigure şi vrednice de crezare ale multor credincioşi ai noştri că acel Desideriu şi fraţii săi au avut din vremuri îndepărtate şi au şi acum în stăpînire paşnică acea moşie, dăm, dăruim şi hărăzim din nou, în chip de nouă danie a noastră, acea moşie numită Măhal, aflătoare în zisul comitat Dobîca, cu toate folosinţele ei şi cu toate cele ce ţin de ea, fără a ţine seama de înstrăinarea şi pierderea sus-zisei scrisori date cu privire la acea moşie, acelui magistru Desideriu şi, prin el, lui Petru, fratele său bun, precum şi lui Ştefan şi Pavel, fiii sus-zisului Nicolae, şi lui Ioan, fiul lui Toma, nepoţii lor după tată, precum şi tuturor moştenitorilor şi urmaşilor lor, lăsînd la o parte pe toţi ceilalţi fraţi, rude şi rudenii ale lor, s-o stăpînească, s-o ţină şi s-o aibă cu drept veşnic şi nestrămutat, fără vătămarea dreptului altuia.

Dată în satul Hundrubechiu, în a patra zi după sărbătoarea sfîntului mucenic Gheorghe, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi opt.

⟨*Jos, pe margine:*⟩ Citită şi îndreptată.

⟨*Pe verso, sub pecete:*⟩ Dare de seamă a magistrului Ştefan, comitele secuilor.

⟨*Pe margine:*⟩ Înregistrat.

⟨*De o mînă din secolul al XVI-lea:*⟩ Danie nouă a regelui Ludovic cu privire la Măhal.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. fam Wass. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca 1368.
Orig. perg., cu urme de pecete aplicată pe verso.
Copie la Kemény, *Dipl. Trans. Appendix,* 3, p. 72.
REGESTE: *Ub.*, II, p. 313, nr. 915.

---

[1] Pată de umezeală cca 2 cm; întregit pe baza contextului.
[2] Pată de umezeala cca 1,5 cm; întregit după sens.
[3] Astfel în orig.

311 **1368 aprilie 28, Ruja**

Lodouicus, dei gracia, rex Hungarie, fideli suo, magnifico viro Nicolao, woyuode Transsiluano, vel eius vices gerenti, salutem et graciam.

Dicit nobis magister Ladizlaus de Doboka, aule nostre miles, quod universi populi de Inokhaza non nobiles, prout se assererent, sed pristaldi seu homines castrenses fore dinoscerentur[1]. Unde, cum nos de ipsorum condicione certiori velimus experiri documento, fidelitati vestre

firmiter precipiendo mandamus quatenus, in congregacione vestra generali, nunc proxime universitati nobilium partis Transsiluane per nos celebrari commissa, palam et oculte[2], super eo, utrum dicti populi de dicta Inokhaza pristaldi seu castrenses homines, an ad instar aliorum nobilium regni nostri permanserint in eadem, investigare et inquirere debeatis. Et post hec, prout vobis premissorum veritas constiterit, nobis fideliter rescribatis.

Datum in Rosumpergh, quinto die festi sancti Georgii martiris, anno domini M° CCC° LX° octavo.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credinciosului său, măritului bărbat Nicolae, voievodul Transilvaniei, sau locţiitorului său, sănătate şi milostivire.

Ne spune magistrul Ladislau de Dăbîca, cavaler al curţii noastre, că locuitorii din Inokhaza nu sînt toţi nobili, precum spun ei, ci sînt cunoscuţi ca pristavi sau oameni ai cetăţii. Drept aceea, deoarece voim să cunoaştem starea lor printr-un act mai neîndoielnic, vă punem în vedere şi poruncim cu tărie credinţei voastre că sînteţi datori să cercetaţi şi să aflaţi, pe faţă şi în taină, la adunarea voastră obştească, ce am hotărît să se ţină în curînd cu toţi nobilii din părţile Transilvaniei, ⟨anume⟩ despre aceasta: dacă zişii oameni din zisul ⟨sat⟩ Inokhaza sînt pristavi sau oameni ai cetăţii, sau au dăinuit pe acea ⟨moşie⟩ după chipul celorlalţi nobili ai regatului nostru. Iar după acestea, aşa cum veţi cunoaşte voi adevărul despre cele de mai sus, să ne răspundeţi în scris întocmai.

Dată la Ruja, în a cincea zi după sărbătoarea sfîntului mucenic Gheorghe, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi opt.

Arh. Stat Cluj-Napoca, Col. generală.
Transumpt în actul lui Nicolae, voievodul Transilvaniei, din 10 iunie 1368, Turda, nr. 322.

---

[1] Astfel în transumpt.
[2] Corect *occulte*.

312 **1368 aprilie 28** *(quarto Kalendas Maii)*

Ludovic I, regele Ungariei, întăreşte, în chip de privilegiu — la cererea lui Petru, prepozitul bisericii de Oradea *(Waradiensis)*, a lui Mihail diacul, slujitor regesc la visterie, şi a altor rude ale lor — trei scrisori privitoare la stăpînirea unor moşii din comitatele Heves şi Szabolcs, printre care şi Cheşereu *(Kesereueghaz)*; din care, prima, scrisoarea sa deschisă, din 20 iunie 1365 (DRH-C, vol. XII, p. 430), a doua, scrisoarea privilegială a capitlului din Agria *(Agriensis)*, din 1 octombrie 1365 *(ibidem*, p. 450—451), şi a treia, scrisoarea, de asemenea, privilegială a lui Ştefan Bubek, judele curţii, din 21 aprilie 1367, Vişegrad (nr. 222). În lista demnitarilor, printre alţii: Dumitru, episcopul de Oradea, Dominic, episcopul Transilvaniei, Dominic, episcopul de Cenad, şi Nicolae, voievodul Transilvaniei.

Arh. Naţ. Magh., Dl. 30 122. Fotocopie la Inst. de ist. / 1365.
Orig. perg., cu rupturi, lacune mari şi pete de umezeală, pecetea atîrnată s-a pierdut.
REGESTE: Herpai, *Debrecen város levélt*, p. 26, nr. 32 (cu data greşită: 29 ianuarie 1368).

313 1368 aprilie 29 *(sabbato proximo post festum beati Georgii martyris)*, ⟨Oradea⟩

Capitlul din Oradea adeverește înțelegerea dintre Ladislau și Mihail, fiii lui Dominic de Hene, și magistrul Dionisie, fiul răposatului Ștefan banul de Losoncz, cu privire la schimbul unor moșii.

Arh. Naț. Magh. Dl.
Orig. hîrtie, cu fragmente din pecetea capitlului pe plicatură.
EDIȚII: *Bánffy*, I, p. 278—280.

314 **1368 mai 6, Lipova**

Fraternali salutatione prehabita.

Dicit nobis Dragul, iobagio noster de Sugdia, quod Michael, filius Farkasii, et Fylees, filius Rachka, iobagiones regis de Lugaas, ex inductione Marcii, filii Mycola de Waradya, circa festum Nativitatis domini nunc perteriti, octoginta porcos eiusdem Dragul in silvis dicte possessionis Lugaas reperiendo, latrocinaliter abstulissent, pastorem eorundem porcorum captivando. Super quo, vestre fraternitatis magnificentiam reventer[1] petimus per presentes, quatenus dictos octoginta porcos, per prefatos Michaelem, filium Farkasii, et Fylees, filium Rachka, ac Marcum, filium Mykola, modo premisso ablatos, annotato Dragul, iobagioni nostro, reddi et restitui facere dignemini et velitis, ne in executione dictorum porcorum maius dampnum patiatur iobagio noster prenominatus.

Datum in Lyppa, in festo beati Johannis ante portam Latinam.

Nicolaus, woyuoda
Transsilvanus et comes
de Zonuk, vester in omnibus.

⟨*Pe verso*:⟩ Magnifico viro Benedicto, Bulgarorum bano, fratri suo karissimo, vel, eo absente, officiali suo de Lugaas.

Cu frățească închinăciune înainte de toate.

Ne spune Dragul, iobagul nostru din Sugdia, că Mihail, fiul lui Farcaș, și Fylees, fiul lui Rachka, iobagi regești din Lugoj, din îndemnul lui Marcu, fiul lui Mykola, din Totvărădia, în preajma sărbătorii Crăciunului de curînd trecut[2], găsind optzeci de porci ai aceluiași Dragul în pădurile pomenitei moșii Lugoj, i-au luat tîlhărește, prinzînd ⟨și⟩ pe porcarul acelor porci. Drept care, prin scrisoarea de față cerem cu toată cinstea frăției voastre preamărite să binevoiți a face să se înapoieze și să se întoarcă numitului Dragul, iobagul nostru, cei optzeci de porci, luați de sus-pomeniții Mihail, fiul lui Farcaș, și Fylees, fiul lui Rachka, precum și Marcu, fiul lui Mykola, în felul mai sus arătat, pentru ca susnumitul nostru iobag să nu sufere o pagubă și mai mare în urmărirea înapoierii acelor porci.

Dat la Lipova, la sărbătoarea fericitului Ioan înaintea porții latine.

Nicolae, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, al vostru întru toate.

⟨*Pe verso*:⟩ Măritului bărbat Benedict, banul bulgarilor, fratelui său preascump, sau, în lipsa acestuia, slujbașului său din Lugoj.

Arh. Naț. Magh., Col. Muz. Naț. Budapesta, sec. XIV, nr. 135.
Orig., cu urmele unei peceți de închidere pe verso.
EDIȚII: *Documenta Valachorum*, p. 213—214.

---

[1] Astfel în text corect: *reverenter*.
[2] 25 decembrie 1367.

315 **1368 mai 8, ⟨Arad⟩**

Nos, capitulum ecclesie Orodyensis, damus pro memoria quod Beke rufus de Vruzapaty, in personis domini Benedicti, regni Bulgarie bani, ac Nicolai et Petri, filiorum Pauli, filii Heem de Remethe, coram nobis astando, Johannem, filium Hench, et Petrum, filium Egidi[1], a vendicione, inpignoracione, permutacione et quovis modo alienacione possessionis eorundem, Belenes vocate, in comitatu de Crasso existentis, Ladizlaum vero, filium Galli de Vmur, et quoslibet alyos[2] ab empcione et occupacione eiusdem, racione commetaneitatis, prohibuit protestando et contradicendo; in cuius prohibicionis testimonium, presentes concessimus iusticia suadente.

Datum in festo Aparicionis[2] sancti Mychaelis archangeli, anno domini M° CCC^{mo} LX^{mo} octavo.

⟨*Pe verso:*⟩ Domino Benedicto, regni Bulgarie bano, et fratribus suis contra personas infrascriptas[3], prohibitoria.

Noi, capitlul bisericii din Arad, dăm de știre că, înfățișîndu-se înaintea noastră, Beke cel Roșu de Uruzapaty, în numele domnului Benedict, banul țării Bulgariei, precum și al lui Nicolae și Petru, fiii lui Pavel, fiul lui Heem de Remetea, făcînd întîmpinare și împotrivindu-se a oprit, în temeiul megieșiei, pe Ioan, fiul lui Hench, și pe Petru, fiul lui Egidiu, de la vînzarea, zălogirea, darea în schimb și orice fel de înstrăinare a moșiei lor numită Belenes, aflătoare în comitatul Caraș, iar pe Ladislau, fiul lui Gall de Omor, și pe oricare alții, de la cumpărarea și luarea ei în stăpînire. Spre mărturia acestei opreliști, am dat scrisoarea de față, potrivit dreptății.

Dat la sărbătoarea Arătării sfîntului arhangel Mihail, în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și opt.

⟨*Pe verso:*⟩ Scrisoare de opreliște domnului Benedict, banul țării Bulgariei, și fraților săi, împotriva celor arătați înăuntrul ⟨scrisorii⟩.

Arh. Naț. Mag., Dl.
Orig. hîrtie, cu pecete a plicată pe verso cu următoarea legendă: *Sigillum capituli Orodiensis.*
EDIȚII: Pesty, *Krasso,* III, p. 87.

---

[1] Astfel în text: corect: *Egidii.*
[2] Astfel în text.
[3] Astfel în text; corect: *intrascriptas.*

316 **1368 mai 9, ⟨Cenad⟩**

Nos, capitulum ecclesie Chanadiensis, damus pro memoria quod Beke Rufus[1] de Orozappy[2], famulus magnifici viri, domini Benedicti, Bulgarorum bani, ac Nicolai et Petri, filiorum Pauli, filii Heem, ad

nostram personaliter accedens presenciam, dictorum dominorum suorum in personis, nobis protestando significare curavit quod, prout ipsi percepissent, Johannes, filius Hench, et Petrus, filius Egidii de Belenes, predictam possessionem ipsorum, Belenes vocatam, possessioni dictorum filiorum Pauli, Zekas vocate, vicinam et commetaneam, a se alienare niterentur. Quapropter, ipsi prefatos Johannem et Petrum, ne predictam possessionem ipsorum, Belenes vocatam, aut quamlibet eius particulam, cuicunque hominum et specialiter Ladislao, filio Galli, vendere, dare, donare, perpetuare seu alio quovis alienacionis colore exquisito, a se alienare, et quoslibet alios, et nominatim Ladislaum, filium Galli, supradictum, ne eandem seu aliquam eius particulam occupare, an usurpare seu alio quovis modo de eadem se intromittere, in ipsorum preiudicium, eo quod ipsis filiis Pauli, racione contigue commetaneitatis, regni consuetudine, pertineret, possint atque valeant, prohibuissent, ac idem Beke, dictorum dominorum suorum in personis, prohibuit, contradicendo, et interdixit. In cuius prohibicionis testimonium, presentes a nobis postulatas, eisdem concedendas duximus, communi iusticia id requirente.

Datum feria tercia proxima post festum beati Johannis apostoli ante portam Latinam, anno domini M^mo^ CCC^mo^ LX^mo^ octavo.

⟨*Pe verso:*⟩ Pro magnifico viro Benedicto, filio Pauli, filii Heem, Bulgarorum bano, et fratribus suis intranominatis, contra Johannem, filium Hench, et alios intranominatos, prohibitoria.

Noi, capitlul bisericii de Cenad, dăm de ştire că Beke cel Roşu de Uruzapaty, slujitorul măritului bărbat, domnul Benedict, banul bulgarilor, precum şi al lui Nicolae şi Petru, fiii lui Pavel, fiul lui Heem, venind însuşi înaintea noastră, s-a îngrijit să ne facă cunoscut în chip de întîmpinare, în numele zişilor săi stăpîni, că, după cum au aflat ei, Ioan, fiul lui Hench, şi Petru, fiul lui Egidiu de Belenes, caută să înstrăineze de la ei sus-zisa lor moşie numită Belenes, vecină şi megieşă cu moşia zişilor fii ai lui Pavel, numită Secaş. Drept aceea, ei au oprit, iar numitul Beke, împotrivindu-se, i-a oprit şi i-a împiedicat şi el, în numele zişilor săi stăpîni, pe pomeniţii Ioan şi Petru de a putea şi de a fi volnici să vîndă, să dea, să dăruiască, să veşnicească sau să înstrăineze de la ei, prin născocirea oricărui alt chip de înstrăinare, sus-zisa lor moşie numită Belenes, sau vreo parte a ei, oricărui om şi, mai ales, lui Ladislau, fiul lui Gall, şi ⟨a oprit⟩ pe oricare alţii şi, anume, pe sus-zisul Ladislau, fiul lui Gall, să pună stăpînire pe pomenita ⟨moşie⟩ sau pe vreo parte a ei, sau s-o cotropească, ori să intre în ea în orice alt chip, spre paguba lor, deoarece ea ţine de pomeniţii fii ai lui Pavel, în temeiul nemijlocitei megieşii, potrivit obiceiului ţării. Spre mărturia acestei oprelişti, am hotărît să le dăm lor ⟨scrisoarea⟩ de faţă, ce ne-a fost cerută, aşa cum cere dreptul obştesc.

Dat în marţea de după sărbătoarea fericitului apostol Ioan înaintea porţii latine, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi opt.

⟨*Pe verso:*⟩ Scrisoare de opreliştе pentru măritul bărbat Benedict, fiul lui Pavel, fiul lui Heem, banul bulgarilor, şi pentru fraţii săi numiţi înăuntrul ei, împotriva lui Ioan, fiul lui Hench, şi a altora numiţi înăuntrul ei.

Arh. Naţ. Magh., Dl.
Orig. hîrtie, cu pecete rotundă de închidere.
EDIŢII: Pesty, *Krasso*, III, p. 87—88.

---

[1] Astfel în text.
[2] Astfel în orig.; vezi şi documentul anterior.

317 **1368 mai 12, Vişegrad**

Ladislau de Oppeln, palatinul Ungariei şi judele cumanilor, cere capitlului din Oradea să trimită din nou oamenii săi de mărturie, care, împreună cu oamenii palatinului, să meargă la împărţirea moşiilor lui Petru, fiul lui Mihail de Rakamaz. Printre oamenii palatinului sînt menţionaţi Ladislau, fiul lui Ladislau de Sărăuad *(Zarward, Zarwad)*, şi Blasiu, fiul lui Alexandru de Resighea. Trimişii capitlului sînt: preotul Ioan, rectorul altarului sfînta Elisabeta, din partea pîrîşilor, şi magistrul Avram, canonicul, din partea pîrîţilor. Pîrîşii au fost reprezentaţi înaintea palatinului, printre alţii, de Ioan de Dioşod.

Arh. Naţ. Magh., Dl.
Orig. hîrtie cu fragment de pecete de închidere.
REGESTE: *Kállay*, II, p. 143, nr. 1 610.

318 **1368 mai 12, Vişegrad**

Amicis suis reverendis, capitulo ecclesie Orodiensis, comes Stephanus Bubeck, iudex curie domini Lodouici, dei gracia, regis Hungarie, amicicie debitum sincero cum honore.

Noveritis quod Marcus, filius Nicolai de Ikus, pro se personaliter ac pro nobilibus dominabus Kacho, Elizabeth et Katerina vocatis, filiabus Michaelis de Puerzegh, cum vestris literis procuratoriis, iuxta continenciam priorum literarum nostrarum prorogatoriarum, in octavis festi beati Georgii martiris in figura nostri iudicii comparendo, contra Zanizlaum, Karapch, Ladislaum et Nicolaum, Olachos, primo quasdam literas vestras evocatorias partier et inquisitorias, domino nostro regi adsum[1] regium literatorium preceptum rescriptas, tenorem literarum suarum regalium, vobis directarum, verbaliter in se habentes, asserens suam dominorumque eorundem[2] accionem literis contineri in eisdem, nobis presentarunt, declarantes[3], inter cetera, quod predictus Markus, in sua et nobilium dominarum, filiarum Michaelis de Puerzegh, personis, regie dixisset maiestati quod Zanizlaus, Karapch, Ladislaus et Nicolaus, Olachi, possessionem Olsohykus vocatam, asserentes eam sue regie collacioni pertinere, a sua maiestate ipsis dari et conferri postulassent, que tamen possessio ipsorum esset hereditaria et omni iure ad eos pertinere. Super quo, idem dominus noster rex fidelitati vestre firmiter precipiendo mandasset quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente, homo suus regius infradeclarandus, scita veritate premissorum, evocaret predictos Olachos in facto ipsius possessionis, contra predictos Markum et dominas, in suam regiam presenciam, ad terminum competentem, et post hec seriem ipsius inquisicionis et evocacionis sue maiestati fideliter rescribetis[4]. Vos igitur, mandatis regiis ex debita fidelitate parentes, ut tenemini, cum Petro de Bok, homine regio, magistrum Paulum,

concanonicum vestrum, ad exequendum premissa duxissetis dirigendum; qui demum ad vos reversi, vobis concorditer retulissent quod ipsi, a nobilibus et ignobilibus ac aliis cuiusvis status et condicionis hominibus, a quibus decens fore visum fuisset, diligenti inquisicione prehabita, talem de premissis scivissent veritatem, quod dicta possessio Olsoykus[5] esset possessio ipsius Marci et dominarum predictarum hereditaria, collacioni autem regie nuncquam[5] pertinuisset; quequidem possessio Olsoykus a possessione Feul Ikus metis in eisdem literis contentis separetur. Scita igitur premissorum veritate, dictos Olachos in Marsina, eorum possessione, in festo beati Bartholomei apostoli, anno domini M^{mo}CCC^{mo}LX^{mo} sexto preterito, contra annotatos Marcum et nobiles dominas Kocho[5], Elizabet[5], Katerina et Kacho[6] vocatas, filias Michaelis, ad quindenas diei evocacionis in regiam evocasset[7] presenciam.

Dehinc, quoddam privilegium capituli ecclesie Chanadiensis, anno domini M°CC° octuagesimo octavo confectum, nobis demonstravit, cuius series, inter cetera, exprimebat quod nobilibus viris Michaeli[8] bano et Veteh, fratribus Teodori bani, ab una, ac Iwan dicto Oroz et Marko, parte ab altera, coram ipso capitulo Chanadiensi personaliter constitutis, iidem Michael et Veyteh[5] oraculo vive vocis spontaneaque voluntate fuissent confessi quandam possessionem ipsorum hereditariam, Olykus[5] vocatam, in comitatu Orodiensi existentem, cum omnibus utilitatibus suis et pertinenciis, sub eisdem metis et terminis, quibus ipsi et eorum predecessores possedissent, Katerine et Agneti, sororibus ipsorum, et, per eas, predictis Iwan et Marco, pro quarta filiali, maritis earundem eorumque heredibus et successoribus dedisse et donasse, iure perpetuo et irrevocabiliter possidendam et tenendam. Mete autem eiusdem possessionis, mediante magistro Poka, archidiacono Orodiensi, per ipsum capitulum ad peticionem eorundem Michaelis et Veytch[5] ad hoc transmisso, erecte ⟨extiterunt⟩[9] et qui eandem possessionem eisdem dominabus et maritis earundem statuisset, in eodem privilegio expresse haberentur conscriptive.

Quoquidem privilegio reviso et perlecto, idem Marcus asseruit in hunc modum, quod predicti Olachi fere maiorem partem dicte possessionis eorum, Olykus appelate, ad prenotatam possessionem ipsorum Feulykus[5] vocatam applicando, uterentur et uti facerent incessanter.

In quarum[10] contrarium, prelibatus Ladislaus Olachus personaliter, pro fratribus vero suis predictis Johannes magnus cum vestris litteris[5] procuratoriis coram nobis adherentes, responderunt eo modo, quod prelibati Marcus et domine, de prefata possessione ipsorum, Feulykus[5] nominata, octo villarum loca Olachalia vel citra cum terris et usibus ad dictam possessionem eorum Olykus predicte[11] perambulassent et asserent[12] pertinere.

Quibus omnibus perceptis, quia prefatus Marcus se et dictas dominas, preter premissum privilegium, nulla alia metalia instrumenta in facto predicte possessionis eorum, Olykus vocate, annotatus eciam Ladislaus Olachus se ac dictus procurator dictorum fratrum ipsius eosdem in facto prelibate possessionis Feulykus, per regiam clemenciam eis condonate, modo simili nulla metalia alia instrumenta habere et exhibere posse, nobis requirentibus, asserebant, ipsum enim privilegium dicti capituli Chanadiensis, quoad novarum metarum erecciones, eo quod eedem nostro[13] per formam iudiciariam, nec vigore literarum regalium, nec alicuius iudicis ordinarii erecte extiterunt, insufficiens fore nobis, prelatis,

baronibus nobilibusque regni, tribunal iudiciale nobiscum consedentibus, agnoscebatur, annotatus autem Ladislaus se ac dictus procurator fratrum ipsius eosdem ad dictam possessionem eorum Feulykus aliquas terras vel alia utensilia possessionaria de prefata possessione Olykus non occupasse nec uti fecisse, neque facere, sed eandem, cum suis pertinenciis, sub eisdem terminus et distinccionibus, quibus hii, qui a regia maiestate ipsam in honorem conservassent, tenuisse, possedisse et possidere iudicabant[14], partesque easdem possessiones eorum capitales altercative se exequi nolle, nec aliquod ius ad eandem possessionem alterius eorum habere, ac se in metali sequestracione earundem possessionum ad hos, qui dictam possessionem Feulykus a regia excellencia tenuissent, benivole comittere[15] velle referebant; nobisque ordinem et seriem premissorum domino nostro regi suo modo enarrantibus, idem dominus noster rex, ad metaem sequestracionem dictarum possessionum parcium, filios Pouse de Zeer infranominandos, qui scilicet eandem possessionem Feulykus a sua benignitate conservasset[16] sub honoris titulo, dirigere nobis facie ad faciem comisit[17], pro eo vestram rogamus amiciciam per presentes, quatenus unum ex vobis, in ecclesia vestra a canonia maiori dignitate prefulgentem, transmittatis pro testimonio fidedignum, quo presente, magister. Blasius vel Stephanus, filii Pouse de Zeer, altero absente, unus eorum, necnon honarabilis vir, dominus Petrus, prepositus dicte ecclesie Ordiensis per regiam sublimitatem ad hoc deputati, in octavis festi Nativitatis beati Johannis baptiste proxime venturi et aliis diebus subsequentibus ad idque sufficientibus, ad facies dictarum possessionum Feulseu et Olsou Ikus[5] vocatarum, vicinorum et commetaneorum suorum legitimis convocacionibus factis et presentibus[18] vel earum legitimis procuratoribus presentibus, accedendo, ipsas per easdem metas et distincciones, quibus ipsi easdem a regia maiestate in honore conservando usi fuissent et uti fecissent, a sese perambulent[5], perambulatasque[5] et metis evidentibus ab invicem distinctis[19] relinquant[5] et statuant eisdem partibus, ipsam vero possessionem Feulseu Ikus[5] dictis Olachis, predictam vero possessionem Olsou Ikus annotatis Marco et dominabus eo iure, quo ipsis dinoscuntur[5] pertinere, perpetuo possidere, tenere pariter et habere, contradiccione earundem parcium sibi invicem non obstante, si per alios non fuerit contradictum; contradictores vero alios, exceptis dictis partibus, si qui fuerint, citet contra partem quam decebit, in regiam presenciam, ad octavas festi beati Jacobi apostoli, similiter nunc venturi, racionem contradiccionis eorum reddituros; est[20] post hec, ipsius possessionarie reambulacionis, sequestracionis et statucionis seriem, cum cursibus metarum vel nominibus contradictorum et citatorum, si qui fuerint, ut fuerit expediens, ad dictas octavas festi beati Jacobi apostoli domino nostro regi fideliter rescribatis.

Datum in Vyssegrad, duodecimo die termini prenotati, anno domini Millesimo CCC°LX° octavo.

Prietenilor săi vrednici de cinste, capitlului bisericii de Arad, comitele Ştefan Bubeck, judele curţii domnului Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, cu toată prietenia şi cinstea cuvenită.

Aflaţi că, potrivit cuprinsului scrisorii noastre de amînare de mai înainte, la octavele sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe[21], înfăţişîndu-se înaintea judecăţii noastre Marcu, fiul lui Nicolae de Ikus, el însuşi în numele său, iar în al nobilelor doamne numite Kacho, Elisabeta şi Caterina, fiicele lui Mihail de Puerzegh, cu scrisoarea voastră de împu-

ternicire, împotriva românilor Stanislav, Carapciu, Ladislau şi Nicolae, ne-a înfăţişat mai întîi o scrisoare a voastră de chemare în judecată şi totodată şi de cercetare, ⟨trimisă⟩ ca răspuns domnului nostru regele, la porunca sa regească ⟨dată⟩ în scris, cuprinzînd în ea din cuvînt în cuvînt cuprinsul scrisorii sale regeşti trimise nouă, spunînd că în acea scrisoare se cuprinde pîra sa şi a acelor doamne. ⟨Care scrisoare⟩ arată, între altele, că sus-zisul Marcu a spus maiestăţii regeşti, în numele său şi al nobilelor doamne, fiicele lui Mihail de Puerzegh, că românii Stanislav, Carapciu, Ladislau şi Nicolae au cerut maiestăţii sale să le fie dată şi hărăzită lor moşia numită Olykus, spunînd că ea ar ţine de dreptul său regesc de danie, dar că acea moşie este a lor de moştenire şi ţine cu tot dreptul de ei. Drept care, domnul nostru regele a poruncit cu tărie credinţei voastre şi trimiteţi spre mărturie omul vostru vrednic de crezare, în faţa căruia, omul său regesc mai jos numit, după ce va fi cercetat adevărul despre cele de mai sus, să cheme înaintea ⟨maiestăţii⟩ sale regeşti, la sorocul potrivit, pe sus-zişii români spre a sta faţă cu sus-zişii Marcu şi ⟨cu acele⟩ doamne, în pricina acelei moşii, iar după aceasta să răspundeţi în scris maiestăţii sale despre mersul acestei cercetări şi chemări. Voi, aşadar, dînd ascultare, cu credinţa cuvenită, poruncilor regeşti, precum sînteţi datori, aţi hotărît să trimiteţi, dimpreună cu Petru de Bok, omul regelui, pe magistrul Pavel, fratele vostru canonic, spre a împlini cele de mai sus. Aceştia, întorcîndu-se apoi la voi, v-au spus într-un glas că, după ce au făcut o stăruitoare cercetare, au aflat de la nobili şi de la nenobili, precum şi de la alţi oameni de orice stare sau condiţie, de la care s-a crezut a fi de cuviinţă, adevărul acesta despre cele de mai sus, ⟨anume⟩ că zisa moşie Olykus este moşia de moştenire a acelui Marcu şi a sus-ziselor doamne, şi că niciodată ea n-a ţinut pe dreptul regesc de danie; şi că această moşie Olykus este despărţită de moşia Feulykus prin semnele de hotar cuprinse în acea scrisoare. După aflarea, aşadar, a adevărului celor de mai sus, a chemat pe zişii români la moşia lor Marginea, la sărbătoarea trecută a fericitului apostol Bartolomeu, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi şase[22], înaintea regelui pe a cincisprezecea zi de la ziua chemării[23], spre a sta faţă cu suspomenitul Marcu şi cu nobilele doamne, numite Kacho, Elisabeta şi Caterina, fiicele lui Mihail.

Apoi el ne-a arătat un privilegiu al capitlului bisericii de Cenad, întocmit în anul Domnului o mie două sute optzeci şi opt, al cărui cuprins arăta, între altele, că, înfăţişîndu-se înşişi înaintea capitlului din Cenad, nobilii bărbaţi, banul Mihail şi Veyteh. fraţii banului Teodor, pe de o parte, iar pe de altă parte Ivan zis Oroz[24] şi Marcu, acei Mihail şi Veyteh au mărturisit prin viu grai şi de bună voia lor că au dat şi au dăruit ca pătrime ⟨cuvenită⟩ fiicelor, moşia lor de moştenire numită Olykus, aflătoare în comitatul Arad, dimpreună cu toate folosinţele ei şi cele ce ţin de ea, în aceleaşi hotare şi margini, în care le-au stăpînit ei şi înaintaşii lor, surorilor lor, Caterina şi Agneta, şi, prin ele, sus-zişilor Ivan şi Marcu, bărbaţii lor, precum şi moştenitorilor şi urmaşilor lor, ca s-o stăpînească şi s-o ţină pe veci şi nestrămutat. Iar hotarele acelei moşii, ridicate de magistrul Poka, arhidiaconul de Arad, trimis pentru aceasta de acel capitlu la cererea lui Mihail şi Veyteh, şi care a dat acea moşie în stăpînire acelor doamne şi bărbaţilor lor, sînt arătate în scris în acel privilegiu.

După cercetarea şi citirea din nou a acelui privilegiu, acel Marcu a

declarat așa, că sus-zișii români folosesc și pun să se folosească, fără încetare, aproape cea mai mare parte a zisei lor moșii numite Olykus, alipind-o la sus-arătata lor moșie, numită Feulykus. Împotriva acestora, înfățișîndu-se însuși înaintea noastră, Ladislau românul, iar în numele fraților săi sus-zișii, Ioan cel Mare, cum scrisoarea voastră de împuternicire, au răspuns așa, că, din pomenita lor moșie numită Feulykus, sus-zisul Marcu și sus-zisele doamne au hotărnicit[25] opt sate românești sau și mai mult, cu pămînturile și folosințele ⟨lor⟩, și spun că ele țin de pomenita lor moșie Olykus. După ce s-au aflat toate acestea, deoarece sus-zisul Marcu, la întrebarea noastră, a spus că el și zisele doamne nu au și nu pot să înfățișeze cu privire la sus-zisa lor moșie numită Olykus nici un fel de alt act de hotărnicire, în afară de privilegiul sus arătat, și chiar sus-însemnatul Ladislau românul, atît el cît și pomeniul împuternicit al zișilor săi frați ⟨au spus⟩ în același fel, că nu au și nu pot înfățișa alte acte de hotărnicire cu privire la moșia Feulykus, dăruită lor din milostivire, regească, iar privilegiul pomenitului capitlu din Cenad s-a dovedit pentru noi și pentru prelații, baronii și nobilii regatului, care ședeau cu noi la scaunul de judecată, a fi neîndestulător în ce privește ridicarea unor semne noi de hotar, deoarece acestea n-au fost ridicate nici printr-un act de judecată, nici în puterea vreunei scrisori regești și nici prin aceea a vreunui jude legiuit, iar sus-pomenitul Ladislau și zisul împuternicit al fraților săi arătau că ei n-au luat pe seama zisei lor moșii Feulykus nici unele pămînturi sau alte folosințe din sus-pomenita moșie Olykus, și nici nu au pus să fie folosite și nici nu pun să fie folosite, ci au ținut-o, au stăpînit-o și o stăpînesc, împreună cu cele ce țin de ea, în hotarele și marginile în care ⟨au stăpînit-o⟩ acei care au păstrat-o ca feud de la maiestatea regească, și cum părțile au arătat că nu vor să urmărească prin judecată acele moșii ale lor de căpetenie, și că nici una din ele nu are vreun drept asupra moșiei celeilalte, și că, în ceea ce privește despărțirea acelor moșii, ei vor să se încreadă, de bună voie, în cei care au ținut zisa moșie Feulykus de la înălțimea regească; și, dînd noi seama, cum se cuvine, domnului nostru regele despre mersul și desfășurarea celor de mai sus, domnul nostru regele ne-a poruncit nouă, ⟨fiind⟩ față în față, să trimitem la hotărnicirea pomenitelor moșii ale părților pe fiii lui Pousa de Zeer, pomeniti mai jos, care au ținut din milostivirea sa acea moșie Feulykus ca feud, drept aceea, prin cele de față rugăm prietenia voastră să trimiteți ca om de mărturie vrednic de crezare, pe unul dintre voi, cinstit în biserica voastră cu demnitatea de canonic de frunte, în fața căruia, magistrul Blasiu sau Ștefan, fiii lui Pousa de Zeer, unul din ei în lipsa celuilalt, precum și cinstitul bărbat, domnul Petru, prepozitul pomenitei biserici de Arad, trimiși pentru aceasta de înălțimea regească, ducîndu-se la octavele viitoare ale sărbătorii Nașterii fericitului Ioan Botezătorul[26] și în alte zile următoare și îndestulătoare pentru aceasta, la pomenitele moșii numite Feul și Olykus, și făcîndu-se chemările legiuite ale vecinilor și megieșilor lor și de față cu părțile sau cu împuterniciții lor legiuiți, să le hotărnicească în aceleași hotare și margini, în care le-au folosit și au pus să fie folosite cei ce le-au ținut ca feud de la maiestatea regească, apoi, odată hotărnicite și deosebite una de alta prin semne învederate de hotar, să le lase și să le dea în stăpînire părților, și anume moșia Feulykus s-o dea în stăpînire pomeniților români, iar sus-zisa moșie Olykus s-o dea în stăpînire lui Marcu și doamnelor sus amintite, ca să le stăpînească, să le țină și să le aibă pe veci, cu acel drept

cu care se ştie că ţin de ei, neţinînd seamă de împotrivirea vreuneia din părţi împotriva celeilalte, dacă nu se vor împotrivi alţii. Iar dacă ar fi unii împotrivitori, în afară de pomenitele părţi, să-i cheme înaintea regelui ⟨spre a sta⟩ faţă cu partea cu care se va cuveni, la octavele de asemenea viitoare ale sărbătoririi fericitului apostol Iacob[27], ca să dea socoteală de temeiul împotrivirii lor. Şi după acestea, să răspundeţi întocmai, în scris, după cum va fi cu cale, domnului nostru regelui, la pomenitele octave ale sărbătorii fericitului apostol Iacob, despre felul cum s-a făcut hotărnicirea şi despărţirea acelor moşii şi darea lor în stăpînire, dimpreună cu mersul hotarelor şi numele împotrivitorilor şi al celor chemaţi, dacă vor fi vreunii.

Dat la Vişegrad, în a douăsprezecea zi a sus-pomenitului soroc, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi opt.

Arh. Naţ. Magh., Dl. 25769.
Transumpt în actul lui Nicolae Zeech, judele curţii regale, din 20 iunie 1371 (rezumînd doc. cadru din 1371, *Documenta Valachorum*, p. 236 doar menţionează actul din 12 mai 1368).
EDIŢII: Pesty, *Krassó*, III, p. 116—119; *Hurmuzaki-Densusianu*, I/2, p. 188—190.

---

1 Astfel în text; corect *ad suum*.
2 Astfel în text; corect *dominarumque earundem*.
3 Astfel în text; corect *presentavit*, *declarans*.
4 Astfel în text; corect *rescriberetis*.
5 Astfel în text.
6 Astfel în text; greşală evidentă de transcriere, fiind vorba, de fapt, de o singură *Kacho*.
7 Astfel în text; corect *evocassent*.
8 Astfel în text; corect *Michaele*.
9 Lipseşte în text; completat după sens.
10 Astfel în text; corect *quorum*.
11 Astfel în text; corect *predictam*.
12 Astfel în text; corect *reambulassent et assererent*.
13 Astfel în text; corect *non*.
14 Astfel în text; corect *indicabant*.
15 Astfel în text; corect *committere*.
16 Astfel în text; corect *conservassent*.
17 Astfel în text; corect *commisit*.
18 Astfel în text; corect *partibus*.
19 Astfel în text; corect *distinctas*.
20 Astfel în text; corect *et*.
21 1 mai ⟨1368⟩.
22 24 august 1366.
23 7 septembrie 1366.
24 Rusul.
25 Adică au cuprins pe nedrept între hotarele lor, cu prilejul unei hotărniciri.
26 1 iulie.
27 1 august.

319 **1368 mai 23**

⟨L⟩odouicus, dei gracia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Servie, Galicie, Lodomerie, Comanie Bulgarieque rex, princeps Sallernitanus et honoris Montis Sancti Angeli dominus, omnibus Christi fidelibus, tam presentibus, quam futuris, presencium noticiam habituris, salutem in omnium salvatore.

Ordo suadet equitatis et ad apicem regie pertinet maiestatis, ut ea,

que rite processerunt, illibata conserventur et que a suis fidelibus modeste petuntur ad exaudicionis graciam admittantur. Proinde, ad universorum noticiam harum serie volumus pervenire quod magister Jakch, filius Thome de Gusal[1], miles fidelis nobis et dilectus, in sua, item Georgii, Stephani, Ladizlai, Andree, Dionisii et Johannis, filiorum suorum, in personis, ad nostre serenitatis accedendo presenciam, exhibuit nobis quasdam litteras nostras patentas, maiori et autentico[1] sigillo nostro, in terra Wzure furtive sablato, consignatas, super collacione cuiusdam monasterii abbatialis in monte Mezces existentis ipsis facta confectas, tenoris subsequentis, petens nostram excellenciam, humiliter et devote, ut easdem acceptare, approbare, ratificare ac pro ipsis et eorum heredibus nostro dignaremur privilegio confirmare. Quarum tenor talis est: ⟨*Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 2 februarie 1361, Vişegrad, DRH-C, XII, p. 13—14, nr. 13*⟩. Nos itaque, attendentes quod iusta et modesta peticio fidelium subiectorum, auribus regie maiestatis instillata, repulsam pati non debet, sed ad exaudicionis graciam admitti meretur, vocatis[2] propositis supplicacionibus prefati magistri Jakch, sua et dictorum filiorum suorum in personis nostre humiliter porrectis maiestati per eundem, regia pietate clementer exauditis et admissis, predictas litteras nostras patentes, non abrasas, non cancellatas, nec in aliqua sui parte viciatas, presentibus de verbo ad verbum insertas, quoad omnes earum continencias et clausulas acceptamus, approbamus, ratificamus, ac pro ipso magistro Jakch et dictis suis filiis eorumque heredibus et posteritatibus universis mera regia auctoritate perpetue valituras confirmamus, presentis privilegii nostri patrocinio mediante, salvis iuribus alienis. In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam, presentes concessimus litteras nostras privilegiales, pendentis et auttentici[1] sigilii nostri novi dupplicis munimine roboratas.

Datum per manus venerabilis in Christo patris, domini Ladizlai, episcopi Vesprimiensis, reginalis cancellarii et aule nostre vicecancellarii, dilecti et fidelis nostri, anno domini millesimo CCC°LX°VIII°, decimo Kalendas Junii, regni autem nostri anno vigesimo septimo. Venerabilibus in Christo patribus et dominis Thoma Strigoniensi, fratre Stephano Colocensi, Wgolino Spalatensi et Wgo Ragusiensi archiepiscopis; Demetrio Waradiensi, Dominico Transsiluano, Colomano Jauriensi, Wilhelmo Quinqueecclesiensi, Stephano Zagrabiensi, Dominico Chanadiensi, Michaele Agriensi, Johanne Wachiensi, Petro Boznensi, Ladizlao Nitriensi, Demetrio Syrmiensi, Nicolao Tyninyensi, Demetrio Nonnensi[1], Nicolao Traguriensi, Stephano Farensi, Johanne Macarensi, Matheo Sybinicensi, Michaele Scardonensi, et Portiua[3] Senyensi, ecclesiarum episcopis ecclesias dei feliciter gubernantibus, Jadriensi et Corbauyensi sedibus vacantibus; magnificis viris, domino Ladizlao, duce Opulie, regni nostri palatino, Nicolao, woyuoda Transsiluano, comite Stephano Bubek, iudice curie nostre, Johanne thavarnicorum[1] nostrorum magistro, Nicolao de Zeech Sclauonie, Emerico Dalmacie et Croacie, Nicolao de Machou banis, Petro Zudar pincernarum, Paulo dapiferorum, Johanne ianitorum, Stephano agazonum nostrorum magistris, ac eodem domino Ladizlao, duce, comite Posonyensi, aliisque quampluribus comitatus regni nostri tenentibus et honores.

⟨*Pe locul îndoiturii:*⟩ Ad comissionem domine regine.

⟨*Pe verso, de o mînă din secolul al XV-lea:*⟩ Privilegium super Mezesmonostora.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, Dalmației, Croației, Ramei, Serbiei, Galiției, Lodomeriei, Cumaniei și Bulgariei, principe de Salerno și domn al ținutului Monte Sant'Angelo, tuturor credincioșilor întru Hristos, atît celor de față, cît și viitori, care vor lua cunoștință de scrisoarea aceasta, mîntuire întru mîntuitorul tuturor.

Rînduiala dreptății sfătuiește și este în căderea înălțimii maiestății regești ca cele ce s-au săvîrșit potrivit legii să se păstreze neatinse, și cele cerute cu dreaptă cumpătare de credincioșii săi să fie primite spre milostivă ascultare.

Drept aceea, prin aceste rînduri voim să ajungă la cunoștința tuturor că, venind în fața luminăției noastre, magistrul Jakch, fiul lui Toma de Coșeiu, credinciosul cavaler iubit de noi, în numele său precum și al fiilor săi, Gheorghe, Ștefan, Ladislau, Andrei, Dionisie și Ioan, ne-a arătat o scrisoare a noastră deschisă, dată lor cu privire la dania unei mănăstiri abatiale aflătoare pe muntele Meseș, cu cuprinsul de mai jos, întărită cu pecetea noastră cea mare și autentică, furată în ținutul Ozora, rugînd cu smerenie și credință înălțimea noastră să binevoim s-o primim, s-o încuviințăm, s-o consfințim și s-o întărim pentru ei și moștenitorii lor prin privilegiul nostru. Cuprinsul acestei ‹scrisori› este acesta: ‹*Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 2 februarie 1361, DRH-C, XII, p. 14, nr. 13*›. Noi, așadar, gîndindu-ne că dreapta și cumpătata cerere a supușilor credincioși, ajunsă la urechile maiestății regești, nu trebuie să fie respinsă, ci se cuvine să fie primită spre milostivă ascultare, ascultînd și încuviințînd milostiv, cu bunătate regească, pomenitele rugi supuse ale sus-zisului magistru Jakch, îndreptate cu smerenie de el către maiestatea noastră în numele său și al pomeniților săi fii, primim, încuviințăm, consfințim sus-zisa noastră scrisoare deschisă, fără răsături, fără tăieturi și nestricată în vreo parte a sa, cuprinsă din cuvînt în cuvînt în scrisoarea de față, în ce privește întreg cuprinsul și punctele ei, și o întărim cu întreaga putere regească, prin mijlocirea ocrotirii privilegiului nostru de față, ca să aibă veșnică tărie pentru acel magistru Jakch și pomeniții săi fii, și pentru toți moștenitorii și urmașii lor, fără vătămarea dreptului altora.

Spre pomenirea și veșnica trăinicie a acestui lucru, am dat scrisoarea noastră privilegială de față, întărită cu puterea peceții noastre atîrnate și autentice, noi si duble.

Dat de mîna venerabilului întru Hristos părinte, domnul Ladislau, episcopul de Vesprim, cancelarul reginei și vicecancelarul curții noastre, iubitul și credinciosul nostru, în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și opt, în a zecea zi înainte de calendele lui iunie, iar în al domniei noastre al douăzeci și șaptelea an. Venerabilii întru Hristos părinți și domni, Toma, arhiepiscopul de Strigoniu, fratele Ștefan de Calocea, Ugolin de Spalato și Ugo de Raguza, ‹precum și› episcopii Dumitru al bisericii de Oradea, Dominic al Transilvaniei, Coloman de Györ, Vilhelm de Pécs, Ștefan de Zagreb, Dominic de Cenad, Mihail de Agria, Ioan de Vaț, Petru al Bosniei, Ladislau de Nitra, Dumitru al Sirmiului, Nicolae de Knin, Dumitru de Nona, Nicolae de Trau, Ștefan de Faro, Ioan de Macarska, Matei de Sebenico, Mihail de Scardona și Portina de Segno păstorind în chip fericit bisericile lui Dumnezeu, scaunele ‹episcopale› de Zara și Krbava fiind vacante; măriții bărbați, domnul Ladislau, ducele de Oppeln, palatinul țării noastre, Nicolae, voievodul Transilvaniei, comitele Ștefan Bubek, judele curții noastre, Ioan, marele nostru vistier, Nicolae de Zeech,

banul Slavoniei, Emeric, banul Dalmației și al Croației, Nicolae, banul de Mačva, Petru Zudar, marele nostru paharnic, Pavel, marele nostru stolnic, Ioan, marele nostru ușier, Ștefan marele nostru comis, precum și același domn Ladislau, ducele, comitele de Pojon, și mulți alții ținînd comitatele și dregătoriile țării noastre.

⟨*Pe locul îndoiturii:*⟩ Din porunca doamnei regine.

⟨*Pe verso, de o mînă din secolul al XV-lea:*⟩ Privilegiu cu privire la mănăstirea Meseșului.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. fam. Wesselényi din Jibou.
Orig. perg., pecete atîrnată, ruptă.

---

1 Astfel în orig.
2 Corect ar fi fost: *devotis.*
3 Corect: *Portina.*

320 **1368 iunie 4, Vișegrad**

Lodouicus, dei gracia, rex Hungarie, fidelibus suis, capitulo Waradiensi, salutem et graciam.

Dicitur nobis in personis Johannis, filii Jacobi, et Johannis, filii Michaelis de Gygee, quod quedam litteralia eorum instrumenta, super iuribus possessionariis ipsorum, sub vestro sigillo confecta, nimia vetustate et mala conservacione, ac iugi delacione localiter facta, consumpta, offuscata haberentur et disrupta, que renovacione non modicum indigerent, uberiori iurium eorundem pro tutela. Super quo, fidelitati vestre firmiter precipiendo mandamus quatenus, si pretaxata litteralia instrumenta in cera, carta, sigillo, scriptura et sculptura vestra, ac iusto modo emanata fore revera agnoveritis, extunc eadem, more solito renovare debeatis pro eisdem, caventes tamen ne fraus et dolus queant reperiri in hac parte; aliud non facturi.

Datum in Wyssegrad, in festo sancte Trinitatis, anno domini M^{mo}CCC^{mo}LX^{mo} octavo.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credincioșilor săi ⟨din⟩ capitlul de Oradea, mîntuire și milostivire.

Ni se spune în numele lui Ioan, fiul lui Iacob, și al lui Ioan, fiul lui Mihail de Gygee, că niște acte scrise ale lor, întocmite sub pecetea voastră, cu privire la drepturile lor de moșie, din pricina prea marii vechimi și din rea păstrare, ⟨precum⟩ și nesfîrșită purtare la anumite locuri, s-au mîncat, s-au șters și s-au rupt, și că au foarte mare nevoie să fie reînnoite, spre o mai bună ocrotire a drepturilor lor. Drept aceea, punem în vedere și poruncim cu tărie credinței voastre că, dacă veți cunoaște cu adevărat că sus-zisele acte scrise au fost date cu ceara, pergamentul, pecetea, scrisul și semnele voastre, și în chip drept, atunci să fiți datori să le reînnoiți pentru ei, după obiceiul îndătinat, avînd grijă, totuși, ca să nu se poată săvîrși vreo înșelăciune sau vreo greșeală în această privință; și altfel să nu faceți.

De la Viegrad, la sărbătoarea Sfintei Treimi, în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și opt.

Arh. Naț. Magh., Dl.
Transumpt în actul capitlului din Oradea, din 30 decembrie 1368, nr. 366.
EDIȚII: *Zichy,* III, p. 365

321 **1368 iunie 9** *(sexto die congregationis generalis... partis Transsiluane in octavis festi Penthecostes, anno domini millesimo CCC^{mo} LX^{mo} octavo,... celebrata),* **Turda**

⟨În adunarea generală a voievodatului Transilvaniei, ţinută la Turda, la 7 decembrie 1394, Ştefan, fiul lui Emeric de Mădăraş, a înfăţişat în numele soţiei sale Margareta, două scrisori deschise, din care:⟩

...prima videlicet dicti domini Nicolai vaiuode, exprimebat quod, in ipsa congregacione ipsius domini Nicolai vaiuode generali, nobilis domina Margaretha vocata, relicta Petri de Radas, de medio aliorum exsurgendo, quasdam duas literas discreti viri domini Ladislai, archidiaconi de Vgucha, vicarii venerabilis in Christo patris domini Dominici, episcopi Transsiluani, unam patentem, formam iudicii sui exprimentem, Albe, in octavis festi Nativitatis beati Johannis baptiste, anno domini millesimo CCC^{mo}LX^{mo} septimo, et aliam clausam, per ipsum dominum vicarium, dicto domino Nicolao vaiuode transmissam, similiter Albe, feria tertia proxima post dominicam Judica, in dicto anno domini millesimo CCC^{mo} LX^{mo} octavo preterita confectas et emanatas, ipsi domino Nicolao vaiuode presentasset. ⟨*Urmează relatarea cuprinsului celor două scrisori menţionate, vezi nr. 246 şi nr. 302*⟩.

Quarum literarum exhibitionibus factis et perlectis continentiis earundem, sepedicta nobilis domina, in facto premisse quarte filialis domine ave sue, sibi provenire debentis, ex parte eiusdem Petri, filii Georgii, per eundem dominum Nicolaum vaiuodam, medelam iustitie precata fuisset elargiri.

Quibus omnibus auditis et perceptis, Andreas literatus, pro eodem Petro, filio Georgii, cum procuratoriis literis capituli Albensis ecclesie Transsiluane exsurgendo, respondisset eo modo, quod sepedictus Petrus, filius Georgii, de eadem quarta filiali nobilis domine, Anich vocate, sororis Ladislai, avi sui, satisfactionem impendere promptus esset et paratus, regni consuetudine requirente.

Perceptis itaque premissorum singulis, cum ipse dominus Nicolaus vaiuoda, annotatam dominam Margaretham, relictam Petri, super eo, utrum predicta nobilis domina, Anich vocata, ava sua, homini nobili vel ignobili, tempore contractus matrimonii, tradita fuerit, ut officio suo incumbisset, requisitam habuisset, tandem, tam ipsa nobilis domina, quam etiam idem procurator eiusdem Petri, filii Georgii, eandem dominam, Anich vocatam, Michaeli de Radas, homini ignobili et impossessionato, traditam extitisse afirmassent. Unde, quia ipsa domina Anich homini ignobili tradita fuisset, ex eoque non pecuniariam solutione mediante, sed possessionaria extradatione, ipsa nobilis domina, nobilis Margaretha nominata, eandem quartam filialem eiusdem domine Anich, ave sue, iuxta antiqua regni consuetudine, obtinere posse eidem domino Nicolao vaiuode visum exstitisset, quam possessionaria extradatione ipsa domina Margaretha sibi dari postulasset, ipseque Andreas literatus, premisso procuratorio nomine in persona eiusdem Petri, filii Georgii, de quarta filiali prenotata satisfactionem impendere velle annotatum Petrum, dominum suum, sepius replicando afirmasset, ideo ipse dominus Nicolaus vaiuoda, ex causis omnibus premissis, unacum iudicibus nobilium iuratisque assessoribus suis deliberando, commisisset quod homo suus specialis, pre-

sente testimonio capituli ecclesie Transsiluane, quod per ipsum capitulum ad id amicabiliter transmitti postulasset, in octavis festi Nativitatis beati Johannis baptiste tunc venturis et aliis diebus ad hoc sufficientibus, ad facies universarum possessionum et portionum possessionariarum quondam supradicti Ladislai, avi eiusdem Petri, filii Georgii, in dictis possesionibus Zenthywan, Hondorf, Goganfolwa, Kund et Ebesfolwa, ac aliis ubique habitis, accedendo, vicinis et commetaneis earundem legitime convocatis et presentibus, easdem possessiones et portiones possessionarias quondam sepedicti Ladislai, avi ipsius Petri, ipsum proprie tangentes, visis suis qualitatibus, quantitatibus, fructuositatibus et valoribus, in quatuor dividere partes coequales. Quarum unam rectam quartam partem in una prenominatarum possessionum et in uno loco ac sub una inclusione metarum, si bono modo fieri posset, cum omnibus suis utilitatibus et pertinentiis universis, si vero in unam extradari non posset, tunc in tantis possessionibus et locis, in quantis de iure fieri posset, ab aliis suis partibus per metarum distinctiones separando et distinguendo, sepedicte nobili domine, Margaretha vocate, pro quarta filiali Anich, ave sue supradicte, statueret et committeret, perpetuo possidere, salvo iure alieno.

Et post hec, ipsius possessionarie statutionis seriem cum totali suo processu, ad octavas festi Nativitatis virginis gloriosi, tunc proxime venturas, in literis prefati capituli ecclesie Transsiluane, per ipsam dominam relictam Petri de Radas, idem dominus Nicolaus vaiuoda sibi voluisset reportari.

... În prima, adică în cea a zisului domn Nicolae voievodul, se arăta că în acea adunare obștească[1] a aceluiași domn Nicolae, voievodul, nobila doamnă numită Margareta, văduva lui Petru de Roadeș, ridicîndu-se din mijlocul celorlalți, i-a înfățișat domnului Nicolae, voievodul, două scrisori ale chibzuitului bărbat, domnul Ladislau, arhidiaconul de Ugocea, vicarul venerabilului întru Hristos părinte, domnul Dominic, episcopul Transilvaniei, una deschisă, ce arăta rînduiala judecății sale, întocmită si dată la Alba, la octavele sărbătorii Nașterii fericitului Ioan Botezătorul, în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și șapte[2], și alta închisă, trimisă zisului domn Nicolae, voievodul, de către acel domn vicar, întocmită și dată de asemenea la Alba, în marțea care a trecut de după duminica *Judica*, în zisul an al Domnului o mie trei sute șaizeci și opt[3]. ⟨*Urmează relatarea cuprinsului celor două scrisori menționate*⟩.

După ce au fost arătate aceste scrisori și după ce le-a fost citit cuprinsul, sus-pomenita nobilă doamnă s-a rugat să-i fie dăruit leacul dreptății de către același domn Nicolae, voievodul, în privința sus-zisei pătrimi a fiicei, a doamnei, bunica ei, ce i se cuvine ei din partea aceluiași Petru, fiul lui Gheorghe.

Auzind toate acestea și înțelegîndu-le, Andrei diacul, ridicîndu-se cu o scrisoare de împuternicire a capitlului bisericii din Alba Transilvaniei, în numele aceluiași Petru, fiul lui Gheorghe, a răspuns așa, că des-pomenitul Petru, fiul lui Gheorghe, este gata și pregătit să dea îndestulare, așa cum cere obiceiul țării, cu privire la pătrimea ce se cuvine fiicei, a nobilei doamne numite Anich, sora lui Ladislau, bunicul său.

Auzind, așadar, toate cele de mai sus, întrucît domnul Nicolae, voievodul, așa cum se cuvine slujbei sale, a întrebat-o pe sus-însemnata

doamnă, Margareta, văduva lui Petru, cu privire la faptul dacă sus-zisa nobilă doamnă numită Anich, bunica sa, la vremea legăturii de căsătorie a fost dată unui om nobil sau unuia nenobil, în cele din urmă, atît acea nobilă doamnă cît și împuternicitul lui Petru, fiul lui Gheorghe, au spus că doamna numită Anich a fost căsătorită cu Mihail din Roadeș, om nenobil și fără pămînt. La care, întrucît nobila doamnă Anich a fost dată ⟨în căsătorie⟩ unui om nenobil, și din această ⟨pricină⟩ i-a apărut limpede domnului Nicolae, voievodul, că nobila doamnă, nobila numită Margareta, poate, potrivit vechiului obicei al țării, să obțină acea pătrime ce se cuvine fiicei a doamnei Anich, bunica sa, nu prin plată în bani, ci prin dare de moșie, care dare de moșie doamna Margareta a cerut să-i fie acordată, iar Andrei diacul în temeiul împuternicirii, răspunzînd în numele lui Petru, fiul lui Gheorghe, a spus adesea că sus-însemnatul Petru, stăpînul său, vrea să dea îndestulare cu privire la sus-însemnata pătrime ce se cuvine fiicei; de aceea, domnul Nicolae, voievodul, chibzuind împreună cu juzii nobililor și cu jurații asesori, a hotărît pentru toate pricinile de mai sus, ca un om al său osebit — fiind de față și omul de mărturie al capitlului bisericii Transilvaniei, pe care l-a cerut cu prietenie să fie trimis de capitlu pentru aceasta — să se ducă la octavele, atunci viitoare ale sărbătorii Nașterii fericitului Ioan Botezătorul[4] și în celelalte zile îndestulătoare pentru aceasta, la fața locului, pe toate moșiile și părțile de moșie ale răposatului sus-zis Ladislau, bunicul aceluiași Petru, fiul lui Gheorghe, avute în zisele moșii Sîntioana, Hundorf, Gogan, Cund și Ibașfalău și în altele de oriunde, ⟨și⟩ după ce au fost chemați acolo în chip legiuit vecinii și megieșii lor, și fiind ei de față, să împartă în patru părți egale acele moșii și părți de moșie ale răposatului sus-zis Ladislau, bunicul lui Petru, ce îl privesc anume pe el, ținînd seama de felul, mărimea, rodnicia și prețul lor. Dintre acestea, des-pomenitei nobile doamne, numită Margareta, să-i dea în stăpînire și să-i încredințeze, pentru a stăpîni pe veci, fără a vătăma dreptul altuia, drept pătrimea ce i se cuvenea lui Anich, sus-zisa sa bunică, o dreaptă pătrime în una dintre susnumitele moșii, într-un ⟨singur⟩ loc și sub o singură margine de hotar, împreună cu toate folosințele și toate cele ce țin de ea, dacă s-ar putea face într-un chip bun, iar dacă nu s-ar putea să i se dea într-o ⟨moșie⟩, atunci să ⟨i se dea⟩ în atîtea moșii și locuri, în cîte s-ar putea face de drept, despărțindu-le și deosebindu-le de celelalte părți prin semne despărțitoare de hotar.

Și după acestea, același domn Nicolae, voievodul a vrut să i se facă cunoscut de către acea doamnă, văduva lui Petru de Roadeș, la octavele atunci viitoare ale sărbătorii Nașterii slăvitei Fecioare[5], cuprinsul acelei dări în stăpînire de moșie, împreună cu întreaga sa desfășurare, în scrisoarea pomenitului capitlu al bisericii Transilvaniei.

Rezumat detaliat în actul lui Frank, voievodul Transilvaniei, din 7 ianuarie 1395, Turda.

EDIȚII: *Ub.*, III, p. 112—114.

---

[1] 4 iunie 1368.
[2] 1 iulie 1367, nr. 246.
[3] 28 martie 1368, nr. 302
[4] 1 iulie ⟨1368⟩.
[5] 15 septembrie 1368.

Nos, Nicolaus, woyuoda Transsiluanus et comes de Zonuk, memorie commendantes tenore presencium significamus quibus expedit universis quod in congregacione nostra generali, universitati nobilium et alterius cuiusvis status et condicionis hominum partis Transsiluane, in octavis festi Penthecostes, Torde celebrata, Ladislaus miles, filius Jahannis de Doboka, personaliter, iuxta continenciam litterarum Petri, viceuoyode nostri, prorogatoriarum, ad nostram accedendo presenciam, contra Elÿam et Johannem, filios Johannis, filii Inok, Michaelem, filium Elye de Inokhaza, ac nobilem dominam consortem Michaelis de Korpad, quasdam litteras religiosi conventus monasterii virginis gloriose de Kulusmunustra, sabbato proximo ante dominicam Ramispalmarum proxime preterito confectas, nobis rescripcionales, formam possessionarie reambulacionis et contradictorie inhibicionis ac citacionis in se declarantes, tenorem litterarum regalium, eidem conventui directarum, de verbo ad verbum in se continentes, asserendo accionem et proposicionem suam in eisdem seriose explicari nobis presentavit.

In quibus, inter cetera, manifeste comperimus haberi isto modo, quod ipse magister Ladislaus, filius Johannis, filii Nicolai, filii Mykud bani de genere Kukencs et Reynoldi, nobilis de Doboka, fidelis aule regie miles, ad ipsius regie maiestatis accedendo presenciam, suis fidelitatibus et serviciis, per ipsum locis et temporibus sumpme opportunis sue regie maiestati exhibitis, propositis et declaratis, quandam possessionem pristaldorum seu populorum castrensium de Doboka, Inokhaza vocatam, in eodem comitatu de Doboka sitam, in qua, ut dixisset, Johannes, filius Inok, et Michael, filius Elye, ac alii populi castrenses tunc residerent, collacioni eiusdem regalis cesitudinis pertinentem, a sua regia maiestate sibi dari et conferri perpetuo postulasset. Ipsaque regalis benignitas, de qualitate et quantitate eiusdem possessionis, Inokhaza vocate, et utrum modo premisso sue maiestatis pertineat collacioni an ne, non habens certitudinem aliqualem, fidelibus suis, predicto conventui, litteratorie scribendo, firmiter precipiendo mandasset quatenus ipsorum mitterent hominem pro testimonio fidedignum, quo ⟨presente⟩[1], Michael dictus ⟨Darabus⟩[2], homo suus regius, universis vicinis et commetaneis predicte possessionis pristaldorum seu populorum castrensium de Doboka, Inokhaza vocate, legitime inibi convocatis et presentibus, ad faciem eiusdem accedendo, si ipsam modo premisso sue regie ⟨collacioni⟩[1] pertinentem fo⟨re inveniret⟩[1] et reperiret, statueret ipsam prelibato magistro Ladislao, aule sue militi, et, per eum, suis heredibus, sue regie nove donacionis titulo perpetuo possidendam, si non fuerit contradictum; contradictores autem, si qui fierent, citaret ipsos contra eundem m⟨agistrum Ladislaum ad terminum com⟩petentem[3]. Et post hec, seriem ipsius statucionis, vel, si necesse fieret, nomina contradictorum et citatorum, cum termino assignato, nobis fideliter rescriberet conventus prenotatus. Ipse, igitur, conventus ⟨nobis rescripsi⟩sset[4] isto modo, quod ipsi, preceptis eiusdem ⟨domini regis obedire cupientes, ut te⟩nerentur[5], unacum predicto Michaele dicto Darabus, homine eiusdem domini regis, hominem ipsorum, fratrem Johannem sacerdotem, ad premissa fideliter peragenda duxissent transmittendum. Qui demum ad ipsum conventum reversi, eidem consona voce ⟨retulerunt isto modo, quod ipsi... an⟩te[5] dominicam Ramispalmarum, ad predictam possessionem, Lnokhazi vocatam, vicinis et commetaneis eiusdem undique le-

gitime inibi convocatis et ipsis presentibus, personaliter accessissent et, dum eandem possessionem, Inokhaza appellatam, dicto magistro Ladislao, ⟨filio Johannis de Doboka, statuere voluissent, in i⟩psa[5] statucione nobilis domina Elena vocata, consors Michaelis de Korpad, Elyas et Johannes, filii Johannis, filii Inak[6], et Michael, filius Elye de Inokhaza, contradiccionis velamine obviando, eidem statucioni contradixissent, quos, eodem die, loco et termino, contra ⟨prefa⟩tum[7] magistrum Ladislaum, ⟨filium Joh⟩annis[8] de Doboka, ad octavas festi beati Georgii martiris tunc venturas in nostram presenciam citavissent.

Quarumquidem litterarum exhibicionibus factis et perlectis continenciis earundem, sepefatus magister Ladislaus, filius Johannis, premisse contradiccionis racione se informari postulabat per Elyam et Johannem, filios Johannis, filii Inok, et Michaelem, filium Elye de Inokhaza, ac nobilem dominam consortem Michaelis de Korpad, prenotatos.

Quibus perceptis, prenotati Michael, filius Elye, Elyas et Johannes, filii Johannis, pro se personaliter, et pro ipsa nobili domina, Ladislaus, filius Elye, cum procuratoriis litteris prescripti conventus exsurgendo, primo procurator prescripte domine ipsam prohibicionem per ipsam dominam consortem Michaelis, filiam Michaelis de Dengeleg, sororem videlicet Johannis de predicta Inokhaza, pro iure suo, racione sue quarte filialis, sibi de eadem provenire debentis, fecisse affirmans, prefati Michael, filius Elye, Eliyas et Johannes, filii Johannis, responderunt eo modo, quod, licet ipsi servicia proclamatoria quibusdam temporibus exercuerint, tamen ipsi ad modum virorum nobilium in eadem possessione, a tempore sanctissimi Stephani, primi regis Hungarorum et apostoli, pacifice ab avo et prothavo[6] perstetissent[9]. Quibus perceptis, predictus magister Ladislaus, filius Johannis, quasdam litteras clausas pretacti domini nostri Lodouici regis, hunc tenorem continentes, nobis presentavit: ⟨*Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 28 aprilie 1368, Ruja, nr. 311*⟩.

Premissarum itaque litterarum regalium exhibicionibus factis et perlectis continenciis earundem, idem magister Ladislaus petivit nos, ut iudices nobilium iuratique assessores et unversi nobiles predicte partis Transsiluane super eo, qualem de premissis scirent veritatem, per nos requisiti faterentur. Quiquidem iudices nobilium iuratique assessores, ad fidem eorum deo debitam fidelitatemque domino nostro regi et sue sacre corone conservandam, tacto vivifice crucis ligno nobis prestitam, simulcum tota universitate nobilium septem comitatuum partis Transsiluane, per nos requisiti, affirmarunt eo modo, quod ad eo tempore quo memoria hominum extaret et quo ipsi recordari possunt, iidem homines in causam attracti et avus predicte domine semper sub proclamatoria et pristaldina condicione ibidem, in dicta Inokhaza, perstetissent[9], sed hoc verum esset, quod a tempore quondam domini Stephani woyuode, patris nostri, predicta servicia eorum non exercuissent, quia ipse dominus Stephanus woyuoda, ad peticionem nobilium partis Transsiluane, tempore suo, eadem servicia eisdem annuendo et remittendo relaxasset.

Premissis igitur suo modo peractis, prelibatus magister Ladislaus, filius Johannis de Doboka, super facto possessionis predicte, Inakhaza[6] vocate, iuxta propriam affirmacionem eorundem hominum in causam attractorum et eciam secundum affirmativam assercionem predictorum iudicum nobilium, iuratorum assessorum et universorum nobilium partis Transsiluane modo superius expresso factam, iusticie complementum sibi impertiri postulavit. Verum, quia preassumptus dominus noster rex ipsam

possessionem, Inokhaza vocatam, sub nomine possessionis pristaldorum seu populorum castrensium eidem magistro Ladislao, ut superius est expressum, pro fidelibus serviciis eiusdem dedisse et contulisse agnoscebatur, prescripti eciam Elyas et Johannes ac Michael, filius Elye, premissa condicionaria servicia, videlicet pristaldina seu proclamatoria, se exercuisse seu fecisse non abnegabant, qui imo proprio ore fatebantur, pretacti eciam iudices nobilium iuratique assessores, simulcum tota universitate nobilium partis Transsiluane, ipsos homines in causam attractos sub ipso condicionario servicio in ipsa possessione Inakhaza[6] hactenus perstetisse[10] et perseverasse, per nos ex litteratorio edicto ipsius regie maietatis requisiti, affirmabant, ideo nos, unacum eisdem iudicibus nobilium iuratisque assessoribus nostris ac universis nobilibus, dicte congregacioni nostre adherentibus, in adiudicacione ipsius cause nobiscum consedentibus, ipsam possessionem, Inokhaza vocatam, eidem magistro Ladislao, filio Johannis de Doboka, iuxta formam premisse regalis collacionis pertinere agnoscentes, eandem possessionem, Inakhaza[6] vocatam, sepedicto magistro Ladislao de Doboka et, per eum, suis heredibus heredumque suorum successoribus eo iure, quo ex premissa regia collacione sibi dinoscitur[6] pertinere, nostra iudiciaria auctoritate commissimus et relinquimus perpetuo possidendam pariter et habendam, salve iure alieno, In cuius rei memoriam perpetuamque firmitatem, presentes litteras nostras privilegiales, pendantis et autentici[6] sigilli nostri munimine roboratas, eidem magistro Ladslao de Doboka duximus concedendas.

Datum in Torda predicta, septimo die congregacioni nostre prenotate, anno domini M^mo^CCC^mo^LX^mo^ octavo.

Noi, Nicolae, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, prin cuprinsul celor de față dăm de știre și facem cunoscut tuturor cărora se cuvine că în adunarea noastră obștească ținută la Turda, la octavele sărbătorii Rusaliilor[11], cu obștea nobililor și a oamenilor de orice altă stare și condiție din părțile Transilvaniei, venind însuși înaintea noastră cavalerul Ladislau, fiul lui Ioan de Dăbîca, potrivit cuprinsului scrisorii de amînare a lui Pétru,, vicevoievodul nostru, ca potrivnic al lui Ilie și.Ioan, fiii lui Ioan, fiul lui Inok, al lui Mihail, fiul lui Ilie de Inokhaza, și al nobilei doamne, soția lui Mihail de Corpadea, ne-a înfățișat o scrisoare de răspuns către noi a cucernicului convent al mănăstirii slăvitei Fecioare din Cluj-Mănăștur, întocmită în sîmbătă acum de curînd trecută dinaintea duminicii Floriilor[12], arătînd în ea felul ⟨în care s-a făcut⟩ o hotărnicire de moșie, o oprelişte împotrivitoare, precum și chemarea ⟨în judecată⟩, avînd în ea, cuvînt cu cuvînt, cuprinsul unei scrisori regești trimise acelui convent, spunîndu-ne că în ea se dezvăluie pe rînd pîra și plîngerea sa.

În aceasta, între altele, am aflat lămurit că se spune astfel, că acest magistru Ladislau, fiul lui Ioan, fiul lui Nicolae, fiul banului Mykud din neamul Kukenes și Reynold, nobil de Dăbîca, cavaler credincios al curții regești, venind înaintea maiestății regești ⟨și⟩ înfățișînd și arătînd faptele sale de credință și slujbele aduse de el maiestății sale regești în locurile și timpurile cele mai potrivite, a cerut să i se dea și să i se hărăzească pe veci de către maiestatea sa o moșie a pristavilor sau a oamenilor cetății Dăbîca, numită Inokhaza, așezată în același comitat Dăbîca, în care, după cum spunea, locuiesc Ioan, fiul lui Inok, și Mihail, fiul lui Ilie, și

alți oameni ai cetății, ⟨și⟩ care ține de dreptul de danie al înălțimii regești.

Bunăvoința regală nefiind bine lămurită despre felul și mărimea acelei moșii numite Inokhaza și dacă, în chipul de mai sus, ține sau nu de dreptul de danie al maiestății sale, trimițînd o scrisoare credincioșilor săi din sus-zisul convent, le-a poruncit cu tărie să trimită spre marturie omul lor vrednic de crezare, de față cu care, Mihail zis Darabus, omul său regesc, mergînd la acea ⟨moșie⟩ ⟨și⟩ chemînd acolo în chip legiuit pe toți vecinii și megieșii sus-zisei moșii a pristavilor sau a oamenilor cetății Dăbîca, Inokhaza numită, și fiind ei de față, dacă va afla și va găsi că acea moșie ține, în chipul de mai sus, de dreptul regesc de danie, să o dea in stăpînirea pomenitului magistru Ladislau, cavalerul curții sale, și, prin el, moștenitorilor săi, spre a o stăpîni pe veci ca nouă danie regească, dacă nu va fi împotrivire; iar pe împotrivitori, dacă vor fi vreunii, să-i cheme față cu acel magistru Ladislau la un soroc potrivit. Și după aceea, sus-pomenitul convenit să ne răspundă în scris, întocmai, despre desfășurarea acelei dări în stăpînire și, dacă va fi nevoie, numele împotrivitorilor și ale celor chemați ⟨la judecată⟩, împreună cu sorocul statornicit. Drept aceea, conventul ne-a răspuns în scris astfel, că ei, dorind să asculte poruncile acelui domn ⟨al nostru⟩ regele, precum sint datori, au hotărît să trimită dimpreună cu sus-zisul Mihail zis Darabus, omul aceluiași domn ⟨al nostru⟩ regele, pe omul lor, fratele Ioan preotul, spre a îndeplini întocmai cele de mai sus. Aceștia, întorcîndu-se apoi la acel convent, i-au spus într-un glas astfel, că ei, mergînd... înaintea duminicii Floriilor la sus-zisa moșie numită Inokhaza, și chemînd acolo, în chip legiuit, vecinii și megieșii de pretutindeni, și fiind ei de față, cînd au voit să dea în stăpînire acea moșie numită Inokhaza zisului magistru Ladislau, fiul lui Ioan de Dăbîca, la acea dare în stăpînire, nobila doamnă numită Elena, soția lui Mihail de Corpadea, Ilie și Ioan, fiii lui Ioan, fiul lui Inok, și Mihail, fiul lui Ilie de Inokhaza, ridicînd stavila împotrivirii, s-au împotrivit acelei dări în stăpînire; pe aceștia, în aceeasi zi, in același loc și la același soroc, i-au chemat înaintea noastră, față cu sus-zisul magistru Ladislau, fiul lui Ioan de Dăbîca, pentru octavele atunci viitoare ale sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe[13].

După ce s-a făcut acea înfățișare a scrisorii și s-a citit cuprinsul ei, des-pomenitul magistru Ladislau, fiul lui Ioan, a cerut să fie încunoștiințat despre temeiul sus-zisei împotriviri de către sus-numiții Ilie și Ioan, fiii lui Ioan, fiul lui Inok, Mihail, fiul lui Ilie de Inokhaza, precum și de nobila doamnă, soția lui Mihail de Corpadea. Auzind acestea, ridicindu-se sus-numiții Mihail, fiul lui Ilie, Ilie și Ioan, fiii lui Ioan, pentru ei înșiși, iar pentru acea nobilă doamnă, Ladislau, fiul lui Ilie, cu scrisoare de împuternicire de la zisul convent, mai întîi, împuternicitul zisei doamne a spus că acea doamnă, soția lui Mihail, fiica lui Mihail de Dindeleag, și sora lui Ioan de sus-zisa Inokhaza, a făcut pomenita oprelişte potrivit dreptului ei, pe temeiul pătrimii cuvenite ca fiică, ce trebuie să-i vină ei din acea ⟨moșie, iar⟩ sus-zișii Mihail, fiul lui Ilie, Ilie și Ioan, fiii lui Ioan, au răspuns astfel, că ei, deși au îndeplinit într-o vreme slujbele de crainici, totuși ei au rămas pe acea moșie în pace, din moși strămoși, după chipul bărbaților nobili, din timpul preasfîntului Ștefan, întîiul rege și apostol al ungurilor. Auzind acestea, sus-zisul magistru Ladislau, fiul lui Ioan, ne-a înfățișat o scrisoare închisă a numitului domn al nostru,

regele Ludovic, avînd cuprinsul următor: ⟨*Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 28 aprilie 1368, Ruja, nr. 311*⟩.

După înfățișarea sus-zisei scrisori regești și după citirea cuprinsului ei, acel magistru ne-a rugat ca juzii noblilor și jurații asesori și toți nobilii din sus-zisele părți ale Transilvaniei, întrebați de noi, să mărturisească în ce fel știu ei adevărul despre cele de mai sus. Acei juzi ai nobililor și jurații asesori, jurînd pe credința lor datorată lui Dumnezeu si pe credința ce trebuie să o păstreze domnului nostru, regele, și sfîntei sale coroane, atingînd lemnul crucii dătătoare de viață, împreună cu toată obștea nobililor din cele șapte comitate din părțile Transilvaniei, întrebați de noi, au spus așa, că din timpurile din care dăinuie aducerea aminte a oamenilor și întru cît pot ei să-și aducă aminte, acești oameni trași în judecată și bunicul sus-zisei doamne au rămas totdeauna acolo, în zisa Inokhaza, în starea de crainici și pristavi, dar este adevărat și aceasta, că din vremea răposatului domn Ștefan voievodul, tatăl nostru, n-au mai îndeplinit sus-zisele lor slujbe, deoarece acel domn Ștefan, voievodul, în timpul său, la cererea nobililor din părțile Transilvaniei, a îngăduit și a binevoit să-i scutească pe aceia de acele slujbe.

Desfășurîndu-se în acest fel cele de mai sus, pomenitul magistru Ladislau, fiul lui Ioan de Dăbîca, a cerut ca, după chiar mărturia acelor oameni trași în judecată și chiar potrivit spuselor sus-pomeniților juzi ai nobililor, ale juraților asesori și ale tuturor nobililor din părțile Transilvaniei, făcute în chip lămurit în felul de mai sus, să-i facem parte de împlinirea dreptății cu privire la sus-zisa moșie numită Inokhaza.

Într-adevăr, deoarece se știe că sus-pomenitul nostru domn, regele, a daruit și a hărăzit acelui magistru Ladislau, cum s-a arătat mai sus, acea moșie numită Inokhaža, pentru credincioasele sale slujbe, ca moșie a pristavilor sau a oamenilor cetății, iar sus-zișii Ilie și Ioan, precum și Mihail, fiul lui Ilie, nu tăgăduiesc că ei au îndeplinit sau făcut sus-zisele slujbe de slujitori, adică de pristavi sau crainici, lucru pe care l-au mărturisit cu gura lor, iar sus-pomeniții juzi ai nobillor și jurații asesori împreună cu întreaga obște a nobililor din părțile Transilvaniei, întrebați fiind de noi, în urma poruncii scrise a maiestății regești, spun că acei oameni trași în judecată au stat și stăruit pînă acum în acea moșie Inokhaza în temeiul acelei slujbe de slujitori, de aceea noi, împreună cu acei juzi ai nobililor și cu jurații asesori ai noștri și cu toți nobilii din zisa noastră adunare, care au stat cu noi la judecarea acestei pricini, vazînd că acea moșie numită Inokhaza ține de acel magistru Ladislau, fiul lui Ioan de Dăbîca, potrivit sus-zisei danii regești, din puterea noastră judecătorească încredințam și lăsăm acea moșie numită Inokhaza des-pomenitului magistru Ladislau de Dabîca și, prin el, moștenitorilor și urmașilor mostenitorilor săi, spre a o stăpîni și a o ține pe veci cu acel drept, cu care se știe că ține de el în temeiul sus-zisei danii regești, făra vătămarea dreptului altuia.

Spre pomenirea și veșnica trăinicie a acestui lucru, am hotărît să dăm acelui magistru Ladislau de Dăbîca, scrisoarea noastră privilegială de față, întărită cu puterea peceții noastre atîrnate și autentice.

Dat la Turda, sus-zisă, în a șaptea zi a pomenitei noastre adunări obștești, în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și opt.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Colecția generală.
Orig. perg., pecete atîrnată.

---

[1] Pată de umezeală cca 2 cm; întregit după sens.
[2] Pată de umezeală cca 2 cm; întregit pe baza contextului.
[3] Pata de umezeala cca 6 cm; întregit după sens.
[4] Pată de umezeală cca 3 cm; întregit dupa sens.
[5] Pată de umezeală cca 7 cm; întregit după sens.
[6] Astfel în orig.
[7] Pată de umezeală cca 1 cm; întregit după sens.
[8] Pată de umezeală cca 2 cm; întregit după sens și context.
[9] Corect: *perstitissent.*
[10] Corect: *perstitisse.*
[11] 4 iunie.
[12] 1 aprilie.
[13] 1 mai.

323 **1368 iunie 11, Turda**

Nos, Nicolaus, woyuoda Transsiluanus et comes de Zonuk, memorie commendantes tenore presencium significamus quibus expedit universis quod in congregacione nostra generali, universitati nobilium ac aliorum quorumcumque status et condicionis hominum partis Transsiluane, in octavis festi Penthecostes, Torde celebrata, magister Ladislaus, filius Johannis de Doboka, personaliter, iuxta continenciam litterarum Petri, vicewoyuode nostri, prorogatoriarum, ad nostram accedendo presenciam, contra Stephanum, filium Boncha de Gumbuch, quasdam litteras religiosi conventus monasterii beate virginis de Clusmonostra, sabbato proximo ante dominicam Ramispalmarum nunc proxime preterito emanatas, nobis rescripcionales, formam possessionarie reambulacionis ac contradictorie inhibicionis et citacionis in se declarantes, tenorem literarum regalium eidem conventui directarum de verbo ad verbum in se contitentes, asserendo accionem et proposicionem suam adversus ipsum Stephanum, filium Boncha, proponendam seriose explicari in eisdem, nostro iudiciario examini presentavit.

In quarum tenoribus, inter cetera, comperimus haberi isto modo, quod ipse magister Ladislaus, filius Johannis, filii Nicolai, filii Mykud bani de genere Kukenus et Renoldi, fidelis aule regie miles, ad ipsius regie maiestatis accedendo presenciam, suis fidelitatibus et serviciis, per ipsum suo culmini, iuxta posse, exhibitis et inpensis, propositis et declaratis, quandam possessionariam porcionem in possessione Popfolwa vocata, in comitatu de Clus habita, existente, asserendo ipsam olim per dominum Tatamerium, prepositum Albensem, nobili domine sorori sue, consorti videlicet quondam Petew de Bungarth, racione dotis donatam fuisse, ipsaque domina, unacum eodem Petew, domino et marito suo, divinitus de medio absque prole utriusque sexus decessa, eandem porcionem possessionariam per quosdam minus iuste fuisse occupatam, a sua maiestate sibi dari et conferri postulasset, ipsaque regalis benignitas, de qualitate et quantitate dicte possessionarie porcionis et utrum, modo premisso, sue maiestatis pertineat collacioni nec ne, non habens certitudinem aliqualem, fidelibus suis, predicto conventui, litteratorie scribendo, firmiter precipiendo mandasset quatenus ipsorum mitterent hominem pro testimonio fidedignum, quo presente, Michael dictus Darabus, homo suus regius, vicinis et commetaneis predicte possessionarie porcionis legitime inibi

convocats et presentibus, ad faciem eiusdem accedendo, si eandem, modo premisso, regie collacioni pertinentem fore inveniret, statueret ipsam eidem magistro Ladislao, premisse regie nove donacionis titulo perpetuo possidendam, si non fieret contradictum; contradictores vero, si qui fierent, citaret ipsos, contra eundem in presenciam nostram, ad terminum competentem, racionem contradiccionis eorum reddituros. Et post hec, seriem ipsius statucionis vel, si necesse fieret, nomina contradictorum et citatorum, cum termino assignato, nobis fideliter rescriberet conventus prenotatus. Ipse enim conventus nobis rescripsisset isto modo, quod ipsi, preceptis eiusdem domini regis obedire cupientes, ut tenerentur, unacum predicto Michaele dicto Darabus, homine eiusdem domini regis, hominem ipsorum, fratrem Johannem sacerdotem, ad premissa fideliter peragenda duxissent transmittendum; qui demum ad ipsum conventum reversi, eidem concorditer retulissent isto modo, quod ipsi, feria quarta proxima ante dominicam Ramispalmarum, ad possessionariam porcionem Popfolwa, vicinis et commetaneis eiusdem undique legitime convocatis et ipsis presentibus, personaliter accessissent, et[1] eandem possessionariam porcionem magistro Ladislao, filio Johannis de Doboka, eo iure, ut premissum est[2], ad ipsum dinosceretur[3] pertinere, statuere voluissent, in ipsa statucione Stephanus, filius Boncha de Gombuch[3], contradiccionis velamine obviando, eidem statucioni contradixisset, quem eodem die, loco et termino, contra annotatum magistrum Ladislaum, filium Johannis de Doboka, ad octavas festi beati Georgii martiris tunc venturas in nostram presenciam citavissent, racionem sue contradiccionis redditurum; cuius contradiccionis racionem ipse magister Ladislaus scire volebat a Stephano, filio Boncha, prenotato.

Quibus auditis et perceptis, prefatus Stephanus, filius Boncha, personaliter exurgendo, respondit eo modo, quod, licet condam dominus Tatamerius, Albensis ecclesie prepositus, aule regie vicecancellarius, dominus et frater suus, predictam possessionariam porcionem cum eadem nobili domina, sorore sua, consorte videlicet condam Petew de Bongarth, eidem Peteu[3] dederit et donaverit, tamen eisdem Peteu[3] et dicta nobili domina, consorte sua, volente domino, cui humane imbecillitatis racio nequit obviare, ab hac luce decessis, rite et legitime in ipsum fuisset redundata et devoluta, et super hoc efficacia haberet instrumenta, que in instanti coram nobis producere promptus esset et paratus; et ibidem ac in instanti quasdam litteras patentes olim excellentissimi principis, domini Karoli, incliti regis Hungarie felicis memorie, in Vyssegrad, in festo Nativitatis beati Johannis baptiste, anno incarnacionis domini M°CCC°XL^mo emanatas, nobis curavit exhibere, in quarum tenoribus, inter cetera, comperimus haberi isto modo, quod ipse dominus Tatamerius prepositus et magister Stephanus, frater suus, ab eodem domino Karulo[3] rege pro ipsorum fidelissimis serviciis hanc graciam acquisivissent, quod in universis possessonibus eorundem, ubilibet in regno Hungarie, tam in terra Transsiluana, quam extra partes Transsiluanas existentibus, hereditariis, acquisiticiis, empticiis et generaliter quocumque titulo habitis et acquisitis, aut eciam habendis et acquirendis quolibet in comitatu, eciam in civitate existentibus, necnon equaciis seu equis ecquacialibus, nepotes et consobrinos eorum, videlicet filios sororum suarum uterinarum, qualiter et prout vellent, in vera medietate participes et communes facere et fieri liberam ipsi, in vita vel in morte, de benignitate regia haberent facultatem, et quod, si ipsum magistrum Stephanum, nec-

non Mathiam, filium eiusdem Stephani, tunc parvulum, ab hoc seculo, quod absit, migrari contingeret, extunc iidem consobrini seu filii sororum uterinarum prenominatorum, videlicet prepositi et Stephani, ut veri et legitimi successores, in filios filiorum, iure perpetuo, in aliam eciam dimidietatem possessionariam, imo in omnes et universas possessiones prenominatorum, prepositi, Stephani et Mathie, filii eiusdem, succedere valerent atque possent de gracia regie pietatis prenotata; qua gracia per ipsum dominum Karulum[3] regem eidem[4] data et generosius admissa, mox et instanti huiusmodi gracia et licencia regia super premissis optenta, iidem dominus Tatamerius prepositus et magister Stephanus, frater suus, in sua et dicti Mathie, filii sui, personis, totam et rectam dimidietatem universarum possessionum acquisiticiarum, eciam a domino Karulo[3] rege prenotato inventarum quomodolibet vel quocumque titulo acquisitarum, partibus in Transsiluanis et ubilibet in regno existencium, quocumque nomine vocitatarum, cum utilitatibus omnibus et pertinenciis universis earundem, supradictis consobrinis ipsorum, videlicet filiis Simonis, Buncza, Pauli dicti Dobou et Luce, scilicet a sororibus prenominatorum, domini Tatamyri[3] prepositi et fratrum eorundem, procreatis et procreandis, confessi fuissent viva voce eisdem, iuxta numerum personarum, dedisse et donasse, imo dedissent, donassent et contulissent ex ipsius domini Karoli regis permissione et licencia speciali, iure perpetuo et in filios filiorum possidendam, tenendam pariter et habendam, salva eciam tamen successione hereditaria et legitima eorundem in universis aliis possessionibus, ubilibet existentibus, casu quo supra iuxta eiusdem domini Karoli graciam regiam per omnia remanente, hac declaracione eisdem de plenitudine gracie ipsius regie facta mediante, quod, si ex eisdem consobrinis predictorum, domini propositi et Stephani, fratris sui, duo tantum vel solum unus, aliis decedentibus, superstites remanerent, extunc ipse unus vel duo viventes et superstites, vero et iusto titulo hereditario in ius et proprietatem dictarum possessionum, eadem domini Karoli regis licencia, succedere valerent atque possent ita, quod omne ius et dominium predictarum possessionum in ipsum aut in ipsos superstites, velut in legittimos[3] heredes, transferrentur.

Premissarum itaque litterarum exhibicionibus f⟨actis⟩[5] et perlectis continenciis earundem, adhuc ipse Stephanus, filius Boncha, demonstracione quarundam aliarum litterarum ipsius domini Karoli regis patencium, in octavis festi Nativitatis beati Johannis baptiste, anno domini M CCC°XL^{mo} primo emanatarum, per[3] prefatum dominum Tatamerium prepositum, in sua et Mathie, filii condam magistri Stephani, fratris sui, personis, quandam particulam possessionis sue, scilicet terciam partem possessionis Popfolwa vocate, in comitatu de Kulus[3] existentis, habite, titulo cuiusdam acquisicionis ad ipsos pertinentem seu devolutam, predicto Petew, filio Stephani de Bongarth, famulo et proximo suo, et, per eum, filiis et heredibus suis a quadam nepote sua procreandis, coram ipso domino Karolo rege perpetuo dedisse et donasse comprobavit manifeste; asserens ipse Stephanus quod predicta nobilis domina, consors ipsius Petheu[3], filia prenominati Simonis extitisset et ex eo, ipsa sine herede ab hoc seculo migrata, ipsa particula possessionaria, per ipsum dominum Tatamerium prepositum sibi data, in ipsum, iuxta formam premisse gracie per pretactum dominum Karulum[3] regem sibi facte, fuisset successa et dovoluta, postulans, iuxta formam et seriem premissarum litterarum generosarum sepefati domini Karuli[3] regis in facto predicte particule

possessionis, in ipsa possessione Popfolwa habite, sibi per nos medelam iusticie elargiri.

Verum, quia prelibati, dominus Tatamerius prepositus et Stephanus, frater suus, optenta[3] premissa gracia preassumpti domini Karuli[3] regis, predictos consobrinos, filios videlicet Simonis, Boncha, Pauli dicti Dobou et Luce, in possessionibus et possessionarus iuribus eorum memoratis participasse et in vera medietate earundem participes et communes fieri procurasse et fecisse, prelibatusque dominus Karolus rex, de plenitudine sue gracie regie hac declaracione facta mediante, quod, si ex eisdem consobrinis predictorum, domini prepositi et Stephani, fratris suis, duo tantum vel solum unus, aliis decedentibus, superstites remanerent, extunc ipse unus vel duo viventes et superstites vero et iusta titulo hereditario in ius et proprietatem dictarum possessionum eadem sua licentia succedere valerent atque possent ita, quod omne ius et dominium predictarum possessionum in ipsum aut in ipsos superstites, velut in legitimos heredes, transferantur, de unanimi prelatorum et baronum suorum consilio, de pietate et de gracia regia eisdem annuisse et generosius admisisse ex serie preexhibitarum litterarum manifeste comperiebantur, sicque ipse Stephanus, filius Boncha, iuxta premissam graciam, hereditaria successione et legitima in dicta particula possessione[6], in ipsa possessione Popfolwa habita, ius habere agnosscebatur, ipseque magister Ladislaus, secundum collacionem premissam regiam, in ipsa particula possessionaria nullum ius optinere posse videbatur; ideo, unacum eisdem iudicibus nobilium iuratisque assessoribus nostris, premissam particulam possessionariam, in predicta possessione Popfolwa habitam, eidem Stephano, filio Boncha, et, per eum, suis heredibus, iuxta premissam graciam regiam, commisimus et relinquimus[7] perpetuo et irrevocabiliter possidendam, tenendam pariter et habendam, salvo iure alieno, eidem magistro Ladislao silencium perpetuum imponentes ab eadem. În cuius rei memoriam perpetuamque firmitatem, presentes litteras nostras privilegiales, pendentis et autentici sigilli nostri munimine roboratas, eidem Stephano duximus concedendas.

Datum in Torda predicta, octavo die congregacionis nostre predicte, anno domini M°CCC°LX° octavo.

Noi, Nicolae, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, prin cuprinsul celor de față dăm de știre și facem cunoscut tuturor cărora se cuvine că în adunarea noastră obștească, ținută la Turda, la octavele sărbătorii Rusaiilor[8], cu obștea nobililor și a altor oameni de orice stare și seamă din părțile Transilvaniei, venind însuși înaintea noastră, magistrul Ladislau, fiul lui Ioan de Dăbîca, potrivit cuprinsului scrisorii de amînare a lui Petru, vicevoievodul nostru, ca potrivnic al lui Ștefan, fiul lui Boncha de Gîmbuț, a înfățișat cercetării noastre judecătorești o scrisoare de răspuns trimisă nouă de cucernicul convent al mănăstirii fericitei Fecioare din Cluj-Mănăștur, dată în sîmbăta dinaintea duminicii Floriilor acum de curînd trecută[9], arătînd în ea felul ⟨în care s-a făcut⟩ o hotărnicire de moșie, o oprelişte împotrivitoare, precum și chemarea la judecată, și avînd în ea, cuvînt cu cuvînt cuprinsul scrisorii regești trimise acelui convent, spunînd că în ea se lămurește deslușit pîra și plîngerea sa împotriva acelui Ștefan, fiul lui Boncha.

În cuprinsul acestei ⟨scrisori⟩ am aflat, între altele, că se spune astfel, că magistrul Ladislau, fiul lui Ioan, fiul lui Nicolae, fiul banului

Mykud din neamul Kukenus și Renold, cavaler credincios al curții regesti, venind înaintea maiestății regești, a arătat și a înfățișat faptele de credință și slujbele îndeplinite și aduse înălțimii sale, după putința sa, și a cerut să i se dea și să i se hărăzească de către maiestatea sa, o bucată de moșie din moșia numită Popfalău, aflătoare în comitatul Cluj, spunînd că aceea a fost dăruită odinioară de domnul Tatamer, prepozitul de Alba, nobilei doamne, sora sa, adică soția răposatului Peteu de Bungard, ca zestre, și că acea doamnă, împreună cu acel Peteu, domnul și soțul ei, încetînd din viață, din vrerea domnului, fără urmași de parte bărbătească sau femeiască, acea bucată de moșie a fost cotropită pe nedrept de unii. ⟨Dar⟩ îndurarea regească nefiind deloc lămurită de felul și întinderea zisei bucăți de moșie și dacă, așa cum s-a spus mai sus, ține sau nu de dreptul de danie al maiestății sale, trimițînd scrisoare credincioșilor săi din sus-zisul convent, le-a pus în vedere și le-a poruncit cu tărie să trimită spre mărturie omul lor vrednic de crezare, în fața căruia, Mihail zis Darabus, omul său regesc, mergînd la acea ⟨bucată de moșie⟩ ⟨și⟩ chemînd acolo în chip legiuit pe vecinii și megieșii zisei bucăți de moșie, și fiind ⟨aceștia⟩ de față, dacă va afla că ea ține, după cum s-a spus mai sus, de dreptul regesc de danie, să o dea în stăpînire acelui magistru Ladislau, ca nouă danie regească, spre a o stăpîni în veci, dacă nu va fi vreo împotrivire, iar dacă vor fi unii împotrivitori, să-i cheme ⟨spre a sta⟩ față cu același înaintea noastră, la sorocul potrivit, spre a da seamă de temeiul împotrivirii lor. Și după acestea, sus-numitul convent să ne răspundă în scris întocmai despre desfășurarea acelei dări în stăpînire, sau, dacă va fi nevoie, despre numele împotrivitorilor și ale celor chemați, împreună cu sorocul statornicit.

Iar acel convent ne-a răspuns în felul acesta, că dorind ei să asculte de poruncile acelui domn ⟨al nostru⟩, regele, precum sînt datori, au hotărît să trimită împreună cu sus-zisul Mihail zis Darabus, omul acelui domn ⟨al nostru⟩, regele, pe omul lor, fratele Ioan preotul, spre a îndeplini întocmai cele de mai sus. Aceștia, întorcîndu-se apoi la convent, le-au povestit într-un glas astfel, că în miercurea dinaintea duminicii Floriilor[10] ei s-au dus înșiși la bucata de moșie Popfalău ⟨și⟩, chemînd în chip legiuit pe vecinii și megieșii ei de pretutindeni, și fiind aceștia de față, ⟨cînd⟩ au voit să dea în stăpînire acea bucată de moșie magistrului Ladislau, fiul lui Ioan de Dăbîca, cu acel drept cu care, precum s-a spus mai sus, se știe că ține de el, la acea dare în stăpînire, Ștefan, fiul lui Boncha de Gîmbuț, ridicînd stavila împotrivirii s-a împotrivit acelei dări în stăpînire. Pe acesta, în aceeași zi, ⟨în același⟩ loc și ⟨la același⟩ soroc, l-au chemat înaintea noastră, la octavele atunci viitoare ale sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe[11], față cu sus-însemnatul magistru Ladislau, fiul lui Ioan de Dăbîca, spre a da seamă de temeiul împotrivirii sale; care temei al împotrivirii voia să-l afle ⟨acum⟩ acel magistru Ladislau de la sus-însemnatul Ștefan, fiul lui Boncha.

La auzirea și aflarea acestora, sus-zisul Ștefan, fiul lui Boncha, ridicîndu-se însuși a răspuns astfel, că deși răposatul domn Tatamer, prepozitul bisericii de Alba, vicecancelarul curții regelui, domnul și fratele său, ⟨dăruind⟩ sus-zisa bucată de moșie acelei nobile doamne, sora sa, adică soția răposatului Peteu de Bungard, o dăduse și o dăruise ⟨și⟩ acelui Peteu, totuși, acel Peteu și zisa nobilă doamnă, soția sa, părăsind această lume, cu voia Domnului, căreia nu i se poate împotrivi socoteala slăbiciunii omenești, ⟨acea bucată de moșie⟩ trecuse și-i venise lui, după

rînduială şi după lege, şi cu privire la aceasta are acte doveditoare, pe care e gata şi pregătit să le arate de îndată înaintea noastră; şi chiar pe loc şi de îndată s-a îngrijit să ne arate o scrisoare deschisă a preaînălţatului răposat principe şi domn Carol, vestitul rege al Ungariei de fericită pomenire, dată la Vişegrad, la sărbătoarea Naşterii fericitului Ioan Botezătorul, în anul de la întruparea Domnului o mie trei sute patruzeci[12] în cuprinsul căreia, între altele, am aflat că se spune astfel, că acel domn Tatamer prepozitul şi magistrul Ştefan, fratele său, dobîndiseră de la acel domn Carol, regele, pentru preacredincioasele lor slujbe, această milostenie, ca ei, din bunăvoinţa regească, să aibă voie slobodă, atît în viaţă cît şi la moarte, ca în toate moşiile lor, aflătoare oriunde în regatul Ungariei, atît în ţara Transilvaniei cît şi în afara părţilor Transilvaniei, ‹fie moşii› de moştenire, de dobîndire, de cumpărare, şi îndeobşte avute şi dobîndite cu orice temei — sau pe care le vor avea şi dobîndi ‹pe viitor› — în orice comitat, sau chiar aflătoare în oraş, precum şi la herghelille sau la caii de herghelie, să şi-i facă părtaşi şi devălmaşi pentru o dreaptă jumătate, aşa fel şi precum vor voi ei, pe nepoţii şi verii[13] lor, adică fiii surorilor lor bune. Iar dacă acel magistru Ştefan, precum şi Matia, fiul aceluiaşi Ştefan, pe atunci copil, s-ar întîmpla, doamne fereşte, să părăsească această lume, atunci acei veri sau fiii surorilor bune ale sus-pomeniţilor, adică ale prepozitului şi ale lui Ştefan, să poată şi să aibă dreptul, din pomenita milostivire a îndurării regeşti, să urmeze ca urmaşi adevăraţi şi legiuiţi întru fiii fiilor lor pe veci şi la cealaltă jumătate de moşie, ba chiar în întregime la toate moşiile sus-pomenitului prepozit, ale lui Ştefan şi ale lui Maria, fiul său. Dîndu-li-se şi îngăduindu-li-se cu dărnicie această milostenie din partea domnului Carol, regele, de îndată şi pe loc după dobîndirea acestei milostenii şi îngăduinţe regeşti cu privire la cele de mai sus, acel domn Tatamer prepozitul şi magistrul Ştefan, fratele său, în numele său şi în al zisului Matia, fiul său, au mărturisit prin viu grai că au dat şi au dăruit şi chiar dau, dăruiesc şi hărăzesc, cu îngăduinţa şi osebita încuviinţare a domnului Carol, regele, sus-zişilor veri, anume fiilor lui Simion, ai lui Boncha, ai lui Pavel zis Dobou şi ai lui Luca, adică celor născuţi şi celor care se vor naşte din surorile sus-numiţilor, ‹adică› ale domnului Tatamer, prepozitul, şi ale fraţilor săi, potrivit cu numărul inşilor, întreaga dreaptă jumătate a tuturor moşiilor dobîndite ‹sau› chiar primite de la pomenitul domn Carol, regele, în orice chip sau cu orice temei dobîndite, aflătoare în părţile Transilvaniei şi oriunde în regat, cu orice nume s-ar numi, cu toate folosinţele lor şi cu toate cele ce ţin de ele, spre a le stăpîni, a le ţine şi a le avea pe veci şi întru fiii fiilor lor, fără vreo ştirbire însă a moştenirii lor legiuite din toate celelalte moşii aflătoare oriunde, ea rămînînd întru totul în împrejurarea de mai sus potrivit milosteniei regeşti a acelui domn Carol, în temeiul acestei declaraţii făcute lor din deplinătatea acelei milostiviri regeşti, ‹şi anume› că, dacă dintre acei veri ai sus-zisului domn prepozit şi ai lui Ştefan, fratele său, murind ceilalţi, ar rămîne în viaţă numai doi sau unul singur, atunci acel unu sau cei doi, care vor trăi şi vor rămîne în viaţă, să fie volnici şi să poată urma în dreptul şi stăpînirea ziselor moşii cu adevărat şi legiuit drept de moştenire, din acea îngăduinţă a domnului Carol, regele, astfel ca tot dreptul şi stăpînirea sus-ziselor moşii să treacă asupra celui sau a celor rămaşi în viaţă ca asupra unor moştenitori legiuiţi.

Așadar, după înfățișarea scrisorii de mai sus și după citirea cuprinsului ei, acel Ștefan, fiul lui Boncha, prin înfățișarea unei alte scrisori deschise a acelui domn Carol, regele, dată la octavele sărbătorii Nașterii fericitului Ioan Botezătorul, în anul Domnului o mie trei sute patruzeci și unu[14], a dovedit încă limpede că sus-zisul domn Tatamer prepozitul, în numele său și al lui Matia, fiul răposatului magistru Ștefan, fratele său, a dat și a dăruit pe veci în fața acelui domn Carol, regele, sus-zisului Peteu, fiul lui Ștefan de Bungard, sluga și ruda sa, și, prin el, fiilor și moștenitorilor săi ce se vor naște dintr-o nepoată a sa, o bucată a sa de moșie, anume a treia parte din moșia numită Popfalău, aflătoare în comitatul Cluj, trecută asupra lor și ținînd de ei în temeiul unei dobîndiri. Acel Ștefan a susținut că sus-zisa nobilă doamnă, soția acelui Peteu, era fiica sus-numitului Simion, și de aceea, deoarece ea a părăsit această lume fără moștenitor, acea bucată de moșie dată ei de domnul Tatamer prepozitul, potrivit cuprinsului sus-zisei milostiviri făcute lui de sus-zisul domn Carol, regele, a trecut și i-a venit lui. Și ne-a cerut, potrivit cu șirul și cuprinsul sus-zisei scrisori de milostivire a des-pomenitului domn Carol, regele, să-i dăruim leacul dreptății cu privire la sus-zisa bucată de moșie aflătoare în acea moșie Popfalău.

Deoarece însă, după cum se vede limpede din cuprinsul scrisorii arătate, pomeniții, domnul Tatamer prepozitul și Ștefan, fratele său, dobîndind sus-zisa milostivire a pomenitului domn Carol, regele, i-au făcut părtași pe sus-zișii veri, anume pe fiii lui Simion, ai lui Boncha, ai lui Pavel zis Dobou și ai lui Luca, în pomenitele lor moșii și drepturi de moșie, și s-au îngrijit și au căutat să-i facă părtași și devălmași în dreapta jumătate a acestora, și deoarece sus-pomenitul domn Carol, regele, făcînd din deplinătatea milostivirii sale regești această declarație, ⟨și anume⟩, că, dacă dintre acei veri ai sus-amintiților, ⟨adică⟩ ai domnului prepozit și ai lui Ștefan, fratele său, murind ceilalți, ar rămîne în viață numai doi sau numai unu singur, atunci acel unu sau cei doi, care vor trăi și vor rămîne în viață, să fie volnici și să poată, cu îngăduința sa, să urmeze în dreptul și stăpînirea ziselor moșii ca adevărat și legiuit moștenitor, astfel ca tot dreptul și stăpînirea sus-ziselor moșii să treacă asupra celui sau celor rămași în viață, ca asupra unor moștenitori legiuiți, ⟨lucru pe care⟩, la sfatul tuturor prelaților și baronilor săi, din bunătate și milostivire regească, l-a îngăduit și încuviințat cu milostivire; ⟨de aceea⟩ se vede, așadar, că acel Ștefan, fiul lui Boncha, potrivit milostivirii de mai sus, are drept de moștenire legiuită asupra zisei bucăți de moșie, aflătoare în acea moșie Popfalău, iar acel magistru Ladislau, în urma pomenitei danii regești, se vede că nu poate dobîndi nici un drept asupra acelei bucăți de moșie. Drept aceea, împreună cu juzii nobililor și cu asesorii noștri jurați, am dat și am lăsat lui Ștefan, fiul lui Boncha, și, prin el, moștenitorilor săi, potrivit sus-zisei milostiviri regești, sus-zisa bucată de moșie, aflătoare în numita moșie Popfalău, spre a o stăpîni, a o ține și a o avea pe veci și nestrămutat, fără vătămarea dreptului altuia, silindu-l pe acel magistru Ladislau la veșnică tăcere cu privire la aceasta.

Spre amintirea și veșnica trăinicie a acestui lucru, am hotărît să dăm acelui Ștefan scrisoarea noastră privilegială de față, întărită cu puterea peceții noastre atîrnate și autentice.

Dat la Turda, sus-zisă, în a opta zi de la sus-zisa noastră adunare obștească, în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și opt.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. fam. Bethlen de Iktár.
Orig. perg., cu urme de pecete atîrnată.

---

[1] Aici scribul a omis: *dum*.
[2] S-a omis: *quo*.
[3] Astfel în orig.
[4] Corect: *eisdem*.
[5] Pata de umezeala cca 1 cm; întregit dupa sens.
[6] Corect: *possessionaria*.
[7] Corect: *reliquimus*.
[8] 4 iunie ⟨1368⟩
[9] 1 aprilie ⟨1368⟩.
[10] 29 martie.
[11] 1 mai ⟨1368⟩.
[12] 24 iunie 1340.
[13] Din context rezultă ca e vorba, și aici și mai jos, de nepoții lui Tatamer și Ștefan, nepoții între ei trebuind a fi înțeleși ca veri.
[14] 1 iulie 1341.

324 **1368 iunie 11, ⟨Turda⟩**

Nos, Nicolaus, woyuoda Transsiluanus et comes de Zonuk, memorie commendamus quod, in congregacione nostra generali, universitati nobilium et alterius cuiusvis status et condicionis hominum partis Transsiluane, in octavis festi Penthecostes, Thorde celebrata, magister Nicolaus, filius Pauli de Walko, notarius noster specialis, de medio aliorum consurgendo, sua et Ladislai, fratris sui uterini, in personis, per modum protestacionis nobis significare curavit quod, sicut cum percipere potuissent, nobilis domina, relicta Emerici, filii Emerici de Buch, Johannes et Emericus, filii eiusdem, fratres eorum patrueles, quasdam porciones eorum possessionarias specialiter in possessione Zenthmihaltelke habitas, per manus alienas impignoracionis titulo detentas, cum pecunia alienorum redimere et ad easdem possessionariis porciones aliquos alienos introducere conarentur. Unde, facta huiusmodi protestacione, cum possessiones et quelibet possessionaria iura eorundem, nobilis domine et filiorum suorum[1] predictorum, tam racione consanguineitatis ⟨...⟩[2], quam eciam cuiusdam obligaminis, per eosdem, dominam et filios suos, mediantibus litteris conventus de Clusmonustra ipsius facti, eorum redempcione et conservacione, necnon proteccioni plusquam aliorum pertinere dinoscatur[3], prenominatos nobilem dominam, relictam Emerici, Johannem et Emericum, filios eiusdem, ab inpignoracione[3] et manibus alienis quovismodo assignacione, ac quorumlibet alienorum in easdem introduccione et locacione, alios vero quoslibet ab empcione, pro pignore recepcione et se in eisdem collocacione, ac quovis colore se in eisdem intromissione, specialiter vero Ladislaum, filium Johannis de Gaztrag, facie ad faciem, testimonio presencium prohibuit coram nobis palam et manifeste.

Datum octavo die congregacionis nostre prenotate, in loco antedicto, anno domini M^mo^CCC^mo^LX^mo^ octavo.

Noi, Nicolae, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, dăm de știre că în adunarea noastră obștească, ținută la Turda, la octavele sarbătorii Rusaliilor[4], cu obștea nobililor și a oamenilor de orice stare și condiție din părțile Transilvaniei, magistrul Nicolae, fiul lui Pavel de Vălcău, notarul nostru osebit, ridicîndu-se din mijlocul celorlalți, a avut grijă să ne facă cunoscut în chip de întîmpinare, în numele său și al lui

Ladislau, fratele său după mamă, că, după cum au putut ⟨ei⟩ afla, nobila doamnă văduva lui Emeric, fiul lui Emeric de Buch, Ioan și Emeric, fiii acesteia, ⟨adică⟩ verii lor după tată, au încercat să răscumpere cu bani străini niște părți de moșie ale lor, ținute în stăpînire de mîini străine ca zălog, mai ales ⟨cele⟩ avute în moșia Sînmihaiu, și să pună pe alți străini în stăpînirea acelorași părți de moșie.

De aceea, făcînd această întîmpinare, întrucît se știe că moșiile și orice drepturi de moșie ale acelorași, nobila doamnă și fiii săi sus-ziși, țin mai mult de răscumpărarea, păstrarea și ocrotirea lor decît a altora, atît în temeiul înrudirii, cît chiar și a unei îndatoriri ⟨făcute⟩ cu privire la aceasta de către aceiași, doamna și fiii săi, prin mijlocirea scrisorii conventului din Cluj-Mănăștur, ⟨el⟩ a oprit în fața noastră prin mărturia acestei scrisori, pe față și în chip vădit, pe sus-numiții, nobila doamnă văduva lui Emeric, ⟨și⟩ Ioan și Emeric, fiii acesteia, de la zălogirea, de la orice statornicire în mîini străine, precum și de la punerea în stăpînire și arendarea acestor părți de moșie oricăror străini, iar pe oricare alții, de la cumpărarea, primirea ca zălog și de la așezarea lor pe acestea, precum și de la amestecul lor, sub orice chip, în acestea, și mai ales pe Ladislau, fiul lui Ioan de Găstrade, care era de față.

Dat în a opta zi a adunării noastre sus-însemnate, în locul înainte zis, în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și opt.

Arh. Naț. Magh., Dl. 30 699. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1368.
Orig. perg., cu urme de pecete rotundă de închidere, aplicată în document pe verso.

---

[1] Urmează cuvîntul: *suorum*, tăiat de aceeași mînă.
[2] Cuvînt indescifrabil.
[3] Astfel în orig.
[4] 4 iunie ⟨1368⟩.

325 **1368 iunie 11, ⟨Cluj-Mănăștur⟩**

Nos, conventus monasterii beatae Mariae virginis de Clusmonostra, memorie commendamus quod in congregatione generali magnifici viri Nicolai, vayuode Transiluani et comitis de Zonuk, universitati nobilium partis Transilvaniae, in octavis festi Pentecostes, nunc vero Thorde celebrata, iuxta morem et antiquam consuetudinem dicti nostri monasterii, domino Ottone, abbate seu prelato nostro, cum duobus confratribus nostris, videlicet Johanne et Nicolao, presbiteris, ibi existentibus, Johanne, filio Gereu de Vasarhely, ab una, parte ex altera vero Gereu, propositum extitisset, pariter et relatum, ministerio vive vocis, quod ipse pro quodam facto, racione cuius iidem Gereu, Gregorius et Ladislaus in predicta congregatione contra ipsum agere voluissent, decem marcas, quamlibet marcam cum quinquaginta grossis computando, octavo die festi beati Michaëlis archangeli, nunc proxime venturo, ipsis Gereu, Gregorio et Ladilao, filio Gereu, prenotatis, dare et solvere assumsisset[1] coram nobis, tali condicione, quod, si termino in praefixo predictas decem marcas solvere recusaret, poenam duppli incurreret eo facto. Ad que premissa idem Johannes spontanea se obligasset coram ipsis voluntate.

Datum octavo die termini prenotati, anno domini M.CCC.LXVIII.

Noi, conventul mănăstirii fericitei Fecioare Maria din Cluj-Mănăștur, dăm de știre că în adunarea obștească ținută acum la Turda, la octavele

sărbătorii Rusaliilor[2], de măritul bărbat Nicolae, voievodul Transilvaniei şi comite de Solnoc, cu obştea nobililor din părţile Transilvaniei — fiind de faţă acolo, după datina şi vechiul obicei al zisei noastre mănăstiri, şi domnul Otto, abatele sau prelatul nostru, împreună cu doi fraţi de-ai noştri, şi anume preoţii Ioan şi Nicolae —, ⟨înfăţişîndu-se⟩ Ioan, fiul lui Gereu de Oşorheiu, pe de o parte, iar pe de altă parte Gereu, ⟨cel dintîi⟩ a spus şi a declarat prin viu grai că, pentru o pricină pentru care Gereu, Grigore şi Ladislau voiau să ridice pîră împotriva lui în sus-zisa adunare, el s-a legat să dea şi plătească înaintea noastră sus-zişilor Gereu, Grigore şi Ladislau, fiul lui Gereu, zece mărci, fiecare marcă fiind socotită la cincizeci de groşi, în a opta zi în curînd viitoare a sărbătorii fericitului arhanghel Mihail[3], cu condiţia că, dacă la sus-zisul soroc nu va voi să plătească cele zece mărci, atunci, prin chiar acest fapt, să cadă sub pedeapsa plăţii îndoite. La cele de mai sus, Ioan s-a legat faţă de ei de bună voia sa.

Dat în a opta zi a sorocului mai sus-însemnat, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi opt.

Bibl. Univ. Budapesta, Col. Cornides, ms., tom. I, p. 247.
Copie din secolul al XVIII-lea.
Copie la Kemény, *Dipl. Trans. Appendix*, 3, p. 76 (cu data: 1368 începutul lui iunie).
EDIŢII: *Fejér*, IX 4, p. 155—156.

---

1 Astfel în text.
2 4 iunie ⟨1368⟩
3 6 octombrie.

326 **1368 iunie 11, ⟨Cluj-Mănăştur⟩**

Conventus monasterii beate Marie virginis de Clusmonostra, omnibus Christi fidelibus, tam presentibus, quam futuris, presens scriptum inspecturis, salutem in salutis largitore.

Cum mundi labilis condicio sit caduca et geste rei memoria propter vitam brevem hominum nequeat in evum perdurare, prudens adinvenit solicitudo[1], ut ea que geruntur in tempore, ne simul labantur cum eodem, litteram solidatur[2] testimonio. Proinde, ad universorum noticiam harum serie volumus pervenire quod Elia, filio Nicolai de Suk, ab una parte, ex altera vero Michaele et David, filiis Barrabe de eadem Suk, coram nobis personaliter constitutis, per easdem partes nobis propositum extitit pariter et relatum, ministerio vive vocis, quod ipsi, matura deliberacione inter ipsos prehabita, pensantes et considerantes ut ab uno stipite seu propagacione generacionis descendissent et pre ceteris aliis in linea generacionis ad invicem attinerent, cum eciam ex eo, ut ipsi inter se a modo et in posterum in pacis tranquilitate cum omnibus eorum bonis inperialibus[3] et specialiter in possessionibus et possessionariis porcionibus ipsorum communiter ipsos tangentibus permanere, sine lite seu controversia perdurare possint, talem divisionem et ordinacionem inter se fecissent et disposuissent, quod universas possessiones et possessionarias porciones ipsorum, videlicet in possessionibus Suk predicta, Wisa, Wmbuz, Sarmas et Zuaath vocatarum[4] habitas, ipsos de iure contingentes, per loca sessionalia pro se ipsis et iobagionibus ipsorum, cum omnibus utilitatibus et pertinenciis earundem, specialiter terris arabilibus, silvis, pratis,

flivis[5] molendinorum et aliis terris, cultis et incultis, in duas partes rectas et equales divisissent et diviserunt coram nobis tali modo, quod curie ipsorum proprie[6], in quibus partes ⟨ipse⟩[7] perstitissent et comorassent[8] et nunc, per consequens, ipsi residenciam personalem facerent, cum integritate ad ipsas pertinentibus[9], pro se ipsis et successoribus eorundem elegissent, ita videlicet, quod curia prefati Elie eidem Elie, curia vero predictorum Michaelis et David, filiorum Barnabe[9], ipsis solis remanere cessissent. Medietates autem locorum sessionalium in prescriptis possessionibus et possessionariis porcionibus eorum hoc ordine ab invicem distinguntur et separantur, quod in dimidietatibus earum incipiendo usque finem, videlicet in dicta Suk possessione inferior pars, in aliis autem possessionibus, scilicet Wysa, Wmboz, Sarmas et Zouath[9] nuncupatarum[10], superiores partes, in latitudine et longitudine ipsarurm platearum, eidem Elie, filio Nicolai, et eorum successoribus cessisent perpetuo possidende. Alie autem dimidietates earundem[11] prealegatorum locorum sessionalium, in Suk superior pars, et Vysa[9], Wmboz, Sarmas ac Zouath inferiores partes, prescriptis Michaeli et David, filiis Barnabe, similiter per latitudines et longitudines earundem platearum, remansissent, et eorum heredibus heredumque suorum successoribus, similiter perennaliter et inrevocabiliter[12] possidende, tenende, pariter et habende. Pro distinccionibus et separacionibus metarum inter loca sessionalia parcium prenotatarum in predictis possessionibus, in medietatibus earum, lingna[13] ad terram fodissent ad modum statue pro metis, quod, quantumque[14] ipsa lingna[13] propter vetustatem vestigia eorum non apparerent bono modo, extunc qualibet parcium liberam ⟨renovandi⟩[7] habebit facultatem, contradiccione alterius partis non obstante Alias autem utilitates prescriptarum possessionum, specificate videlicet et non specificate, sine distinccione aliquali et metarum separacione, equaliter utende, recipiende et percipiende remansissent partibus et heredibus eorundem supradictorum. Preterea, in ecclesiis fundatis et constructis in possessionibus eorum, divina officia communiter audire valeant atque possint. Et, ut dicta ordinacio robore[15] perpetue pacis inter se ipsos et suos posteros obtinere valeat et in futurum habeat, insuper fecerunt ordinacionem quod, si unaqua parcium sine herede[16] decedere contingeret[9] solacio, portiones possessionarie eiusdem, ubilibet existentes, cum omni integritate sui iuris, condicione qualibet relegata, propter nexus predicte generacionis, in ius et proprietatem alterius partis superstitis devolverentur possidende. Preterea, assumpserunt dicte partes quod, tam ipsi, quam sui heredes, sese mutuo in omnibus processibus suis pro termino et, specialiter, si aliqua causa in facto possessionum suarum emergeretur, cum expensis, laboribus et personis eorum propriis vincerent, tenerent adiuvari, negocia ipsorum sublevarent, tempore et loco ad id oportunis[9]; quod, si qua parcium hoc facere non curaret et de composicione ipsorum, ut premissum est, palam vel occulte aut aliquo colore fraudulencie quesita[17] retraheret, ipsa pars hoc faciens contra partem ordinacionem prelibatam tollerantem[18] et in eadem perdurantem in iudicio centum marcarum et in sex iudici parcium ordinario convinceretur eo facto, quod iudicium ante litis ingressum pars convicta parti subportanti deponere teneretur; ad quod sese dicte partes et heredes suos, tam procreatos, quam procreandos, faciendum coram nobis spontanea obligarunt voluntate. In cuius rei testimonium perpetuamque stabilitatem, presentes contulimus, attentici[19] sigilli nostri et pendentis munimine roboratas.

Datum in festo beati Barnabe apostoli, anno domini $M^{mo}CCC^{mo}$ sexagesimo octavo.

Conventul mănăstirii fericitei Fecioare Maria din Cluj-Mănăștur, tuturor credincioșilor întru Hristos, atît celor de față, cît și viitori, care vor vedea scrisoarea aceasta, mîntuire întru dăruitorul mîntuirii.

Deoarece starea acestei lumi trecătoare e nestatornică și amintirea lucrului întîmplat nu poate dăinui în veac din pricina scurtei vieți omenești, prevederea chibzuită a găsit cu cale să fie întărite prin mărturia scrisorii cele ce se întîmplă în curgerea vremii, spre a nu se pierde odată cu ea.

Drept aceea, prin aceste rînduri voim să ajungă la cunoștința tuturor că, înfățișîndu-se înșiși înaintea noastră Ilie, fiul lui Nicolae de Juc, pe de o parte, iar pe de alta Mihail și David, fiii lui Barnaba, tot de Juc, acele părți ne-au spus și ne-au arătat prin viu grai că ei, după ce au ținut mai întîi sfat chibzuit între ei, cumpănind și cugetînd că se trag dintr-o spiță sau neam și sînt înrudiți prin naștere unii cu alții înaintea oricăror altora, și pentru ca de acum înainte să poată să dăinuiască în liniștea păcii între ei cu toate bunurile lor neîmpărțite, și îndeosebi ca să poată stărui fără judecată sau neînțelegere în moșiile și bucățile lor de moșie ce le țin împreună, au făcut și au hotărît între ei această împărțeală și rînduială, ca toate moșiile și bucățile lor de moșie, avute anume în sus-zisa moșie Juc ⟨și în moșiile⟩ numite Vișea, Imbuz, Sărmaș și Suatu, ținînd de ei de drept, împreună cu toate foloasele lor și cele ce țin de ele, și anume pămînturile de arătură, pădurile, rîturile, apele morilor și alte pămînturi lucrate și nelucrate, le-au împărțit și le împart în fața noastră în două părți drepte și deopotrivă, drept locuri de sesie, pentru ei și iobagii lor, în așa fel încît curțile lor înșiși, în care au stat și au locuit părțile înșile, iar acum își au pe mai departe în ele locuințele lor înșiși, cu toate cele ce țin de ele, și le-au ales pentru ei și pentru urmașii lor astfel: curtea sus-pomenitului Ilie i-a venit acelui Ilie, iar curtea sus-amintiților Mihail și David, fiii lui Barnaba, le-a venit numai lor. Iar jumătățile locurilor de sesie din sus-zisele lor moșii și bucăți de moșii se despart și se deosebesc una de alta în această înșiruire: că în ce privește jumătățile lor, de la început pînă la capăt, adică din moșia Juc, partea de jos, iar din celelalte moșii, ce se chiamă anume Vișea, Imbuz, Sărmaș și Suatu, părțile de sus, în lungul și în latul acelor ulițe, au căzut numitului Ilie, fiul lui Nicolae, și urmașilor săi, spre a le stăpîni în veci; iar celelalte jumătăți ale acelor locuri de sesie sus-pomenite — din Juc, partea de sus, iar din Vișea, Imbuz, Sărmaș și Suatu, părțile de jos, tot în lungul și în latul acelor ulițe — au rămas sus-scrișilor Mihail și David, fiii lui Barnaba, și moștenitorilor lor și urmașilor moștenitorilor lor, spre a le stăpîni, a le ține și a le avea de asemenea pe veci și nestrămutat.

Pentru despărțirea și deosebirea hotarelor dintre locurile de sesie ale sus-însemnatelor părți, la mijlocul sus-ziselor moșii au împlîntat lemne în pămînt, ca niște stîlpi, drept semne de hotar, în așa fel ca ori de cîte ori nu li se vor vedea bine urmele din pricina vechimii acelor lemne, atunci oricare dintre părți să aibă voie slobodă a le înnoi, fără a ține seamă de împotrivirea celeilalte părți. Iar celelalte foloase ale sus-

scriselor moşii, pomenite şi nepomenite, au rămas părţilor şi moştenitorilor celor sus-pomeniţi, spre a le folosi, a le lua şi a le strînge deopotrivă, fără vreo deosebire ori despărţire prin semne de hotar.

Pe lîngă acestea, să poată şi să aibă dreptul să asculte împreună slujbele în bisericile ridicate şi clădite pe moşiile lor.

Şi pentru ca zisa rînduială să poată dobîndi tăria veşnicei păci între ei şi urmaşii lor şi s-o aibă şi în viitor, au mai făcut pe deasupra şi această rînduială, că dacă vreuna din părţi s-ar întîmpla să moară fără mîngîierea moştenitorilor, atunci bucăţile de moşie ale aceleia, în orice loc s-ar afla, să treacă cu toată deplinătatea dreptului ei şi înlăturînd orice piedică, în temeiul legăturii lor de rudenie, în dreptul şi stăpînirea părţii rămase în viaţă, pentru a fi stăpînite ⟨de ea⟩.

Pe lîngă aceasta, zisele părţi s-au legat ca, atît ele cît şi moştenitorii lor, în toate pricinile lor de judecată şi îndeosebi dacă s-ar ivi vreo judecată în legătură cu moşiile lor, să lupte cu cheltuielile, oboselile şi chiar fiinţele lor înşile, să fie datorate a se ajuta una pe alta şi să-şi sprijinească treburile lor, la timpul şi locul cuvenit pentru aceasta. Iar dacă vreuna din părţi nu s-ar îngriji să facă aceasta şi s-ar da îndărăt de la învoiala lor, aşa cum s-a arătat mai sus, ⟨fie⟩ pe faţă ori în ascuns sau sub vreun cuvînt înşelător, partea care va face aceasta să fie pedepsită, prin însuşi acest fapt, faţă cu partea ce va ţine sus-zisa rînduială şi va stărui în ea, la o gloabă de o sută de mărci şi la şase ⟨mărci⟩ pentru judele legiuit al părţilor, gloabă pe care partea pedepsită va trebui să o dea părţii cîştigătoare înainte de începerea judecăţii pricinii. La acestea, zisele părţi s-au îndatorat de bună voie în faţa noastră, atît pe sine cît şi pe urmaşii lor, atît cei născuţi cît şi cei ce se vor naşte.

Spre mărturia şi veşnica statornicie a acestui lucru, am dat ⟨scrisoarea⟩ de faţă, întărită cu puterea peceţii noastre autentice şi atîrnate.

Dat la sărbătoarea fericitului apostol Barnaba, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi opt.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. fam. Suky.
Orig. perg., pecete atîrnată.
Un alt exemplar autentic, cu mici deosebiri de redactare, *ibidem*.
REGESTE: *Petrichevich*, I/2, p. 350, nr. 1 834.

---

1 Corect: *sollicitudo*.
2 Corect: *litterarum solidentur*.
3 Corect: *impertialibus;* sensul este: *indivisionalibus*.
4 Corect: *vocatis*.
5 Corect: *fluviis*.
6 Corect: *curias ipsorum proprias*.
7 Lipseşte în orig.; întregit după sens.
8 Corect: *commorassent*.
9 Astfel în orig.
10 Corect: *nuncupatis*.
11 Corect: *eorundem*.
12 Corect: *irrevocabiliter*.
13 Corect: *ligna*.
14 Corect: *quandocunque*.
15 Corect: *roborem*.
16 Corect: *heredum*.
17 Corect: *quesito*.
18 Corect: *tolerantem*.
19 Corect: *authentici*.

327 **1368 iunie 12, Vișegrad**

Lodovicus, dei gracia, rex Hungarie, fidelibus suis, comiti vel vicecomiti et iudicibus nobilum comitatus Zothmariensis, salutem et graciám.

Cum, iuxta continenciam literarum iudicis curie nostre, modum et formam sue iudiciarie commissionis exprimencium, inter Andream, filium Marhardi de Karul, ab una, parte vero ex altera Andream de Wythka, feria quinta proxima post octavas festi beati Jacobi apostoli nunc affuturas, in dicto comitatu, in villa Cheyke, pro factis in eisdem literis expressis resciendis, congregacio debeat celebrari generalis, fidelitati vestre firmiter precipimus et mandamus quatenus, die et loco prenotatis, memoratam congregacionem pro premissis resciendis faciatis et celebrare debeatis inter partes prefixas, iuxta continenciam literarum iudicis curie nostre predictarum, et aliud non facturi.

Datum in Wyssegrad, quinto die festi Corporis Christi, anno eiusdem $M^{mo}CCC^{mo}$ sexagesimo octavo.

⟨*Pe verso:*⟩ Fidelibus suis, comiti vel vicecomiti et iudicibus nobilium comitatus Zothmariensis, pro Andrea, flio Marhardi de Karul.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credincioșilor săi, comitelui sau vicecomitelui și juzilor nobililor din comitatul Satu Mare, sănătate și milostivire.

Deoarece, potrivit cuprinsului scrisorii judelui curții noastre, arătînd chipul și cuprinsul poruncii sale judecătorești, în joia de după octavele viitoare ale sărbătorii fericitului apostol Iacob[1], trebuie să se țină în satul Cheyke, din zisul comitat, o adunare obștească, pentru a cunoaște faptele arătate anume în pomenita scrisoare, ⟨întîmplate⟩ între Andrei, fiul lui Marhard de Carei, pe de o parte, iar pe de altă parte, Andrei de Wythka, punem în vedere și poruncim cu tărie credinței voastre că, în ziua și în locul arătat, sînteți datori să faceți, potrivit cuprinsului amintitei scrisori a judelui curții noastre, să se țină pomenita adunare generală, spre a afla cele de mai sus, ⟨întîmplate⟩ între părți, și să nu faceți altfel.

Dat la Vișegrad, în a cincea zi după sărbătoarea *Corpus Christi,* în anul aceluiași o mie trei sute șaizeci și opt.

⟨*Pe verso:*⟩ Credincioșilor săi, comitelui sau vicecomitelui și juzilor nobililor din comitatul Satu Mare, pentru Andrei, ful lui Marhard de Carei.

Arh. Naț. Magh., Dl.
Orig. hîrtie, cu fragmente de pecete inelară de închidere.
EDIȚII: *Károlyi,* I, p. 291—292.

---

[1] 3 august.

328 **1368 iunie 12, Turda**

Nos, Nicolaus, voyuoda Transsiluanus et comes de Zonuk, memorie commendamus tenore presencium significantes quibus expedit universis quod, cum nos, de regio edicto, universitati nobilium et alterius cuiusvis status et condicionis hominum partis Transsiluane ad octavas festi Penthecostes proxime preteritas, ad civitatem Torda, congregacionem generalem publice promulgari fecissemus, tandem, termino ipsius congregacionis

nostre occurrente, nobilibus et alterius status hominibus ad dictam congregacionem nostram confluxis et convenientibus, iudicibusque nobilium ac iuratis assessoribus solito modo ex ipsis ordinatis, nobisque ad conservandam unicuique communem iusticiam deputatis, dum nos, unacum viro magnifico, domino Nicolao de Zeech, totius Slauonie bano, magistro Nicolao de Debreu, castellano de Zendereu, predictisque iudicibus nobilium iuratisque assessoribus, presente magistro Demetrio dicto Lepes, aule regie milite, ad faciendum unicuique secundum exigenciam sue cause iudicium et iusticiam faciendam et tribuendam nobiscum deputato, pro faciendo causantibus moderativo iudicio iudiciarium tribunal sederamus et unicuique causantibus lites et iurgia recto tramite iuris discuteremus, inter alios causidicos, religiosus vir, dominus Otto, abbas monasterii beate virginis de Kulusmonustra, de medio aliorum consurgendo, quasdam duas litteras, unam privilegialem olym domini Petri, episcopi ecclesie Transsiluane; et aliam patentem quodam[1] magnifici viri, domini Stephani, woyuode Transsiluani, patris nostri karissimi piarum recordacionum, tenorum infrascriptorum, nobis presentavit, petens nos, ut easdem litteris nostris privilegialibus de verbo ad verbum inseri et transcribi faceremus ad cautelam. Quarum unius, videlicet prefati domini Petri episcopi, tenor talis est: ⟨*Urmează actul lui Petru, episcopul Transilvaniei, din 14 septembrie 1299, Ub., I, p. 212*⟩. Alterius vero, videlicet prefati quondam domini Stephani woyode, patris nostri, ten⟨or videtur⟩[2] esse talis: ⟨*Urmează actul lui Ştefan, voievodul Transilvaniei, din 24 martie 1347*⟩. Nos, itaque, iustis et legitimis[3] peticionibus predicti domini Otto[5] abbatis favore debito inclinati, tenores premissarum litterarum, videlicet privilegialium olym predicti domini Petri episcopi et patencium quondam annotati domini Stephani woyuode, patris nostri, de verbo ad verbum presentibus litteris nostris inseri fecimus et transscribi[3] ad cautelam. In quorum omnium premissorum testimonium, presentes litteras nostras privilegiales, pendentis et autentici sigilli nostri munimine roboratas, eidem domino abbati duximus concedendas.

Datum nono die congregacionis nostre predicte, in loco annotato, anno domini M^{mo} CCC^{mo} LX^{mo} octavo.

Noi, Nicolae, voievodul Transilvaniei şi comite de Solnoc, prin cuprinsul ⟨scrisorii⟩ de faţă dăm de ştire ⟨şi⟩ facem cunoscut tuturor cărora se cuvine că, după ce, din porunca regească, am pus să se vestească pentru toţi că la octavele sărbătorii Rusaliilor de curînd trecute[5], vom ţine în oraşul Turda adunare obştească cu obştea nobililor şi a oamenilor de orice altă stare şi seamă din părţile Transilvaniei, în sfîrşit sosind sorocul acelei adunări a noastre, şi venind şi întrunindu-se la numita noastră adunare nobilii şi oamenii de ⟨orice⟩ altă stare, şi alegîndu-se dintre ei, în chipul obişnuit, juzii nobililor şi asesorii juraţi rînduiţi pe lîngă noi pentru a păzi dreptatea obştească pentru fiecare, pe cînd noi şedeam în scaunul de judecată pentru a face împricinaţilor judecată chibzuită, împreună cu măritul bărbat, domnul Nicolae de Zeech, banul întregii Slavonii, cu magistrul Nicolae de Debreu, castelanul de Zendereu, şi cu suszişii juzi ai nobililor şi asesori juraţi, ⟨şi⟩ fiind de faţă magistrul Dumitru zis Lepes, cavaler al curţii regeşti, trimis pentru a face împreună cu noi judecată şi a împărţi şi a da dreptate fiecăruia, după cum cere pricina lui, şi ⟨pe cînd⟩ cercetam, potrivit căii drepte a legii, pricinile şi neînţelegerile tuturor împricinaţilor, ridicîndu-se din mijlocul celorlalţi, între alţi împricinaţi, cuviosul bărbat, domnul Otto, abatele mănăstirii fericitei

Fecioare din Cluj-Mănăştur, ne-a înfăţişat două scrisori, avînd cuprinsul scris mai jos, ⟨şi anume⟩ una privilegială, ⟨dată de⟩ răposatul domn Petru, episcopul bisericii Transilvaniei, şi alta deschisă, ⟨dată de⟩ răposatul mărit bărbat, domnul Ştefan, voievodul Transilvaniei, preascumpul nostru tată de cucernică amintire, rugîndu-se să punem, spre chezăşie, să se cuprindă şi să se treacă din cuvînt în cuvînt acele ⟨scrisori⟩ în scrisoarea noastră privilegială. Cuprinsul uneia, anume al aceleia a sus-zisului domn Petru episcopul, este acesta: ⟨*Urmează actul lui Petru, episcopul Transilvaniei, din 14 septembrie 1299; DIR—C, veac. XIII, II, p. 468—469*⟩. Iar cuprinsul celeilalte, a sus-zisului răposat domn Ştefan, voievodul Transilvaniei, tatăl nostru, se arăta a fi acesta: ⟨*Urmează actul lui Ştefan, voievodul Transilvaniei, din 24 martie 1347*⟩. Noi, aşadar, înduplecaţi cu bunăvoinţa cuvenită de cererile drepte şi legiuite ale pomenitului domn Otto abatele, am pus spre chezăşie să se treacă şi să se cuprindă din cuvînt în cuvînt în scrisoarea noastră de faţă cuprinsul pomenitelor scrisori, anume al celei privilegiale a sus-zisului răposat domn Petru, episcopul, şi al celei deschise a pomenitului răposat domn Ştefan, voievodul, tatăl nostru.

Spre mărturia tuturor celor de mai sus, am hotărît să dăm acelui domn abate această scrisoare privilegială a noastră, întărită cu puterea peceţii noastre atîrnate şi autentice.

Dat în a noua zi a sus-zisei noastre adunări, în locul sus-însemnat, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi opt.

Bibl. Batthyaneum, Arh. conv. Cluj-Mănăştur. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1299.
Orig. perg., pecetea atîrnată lipseşte.
REGESTE: Beke, *Km. konv.*, nr. 47.

---

[1] Corect: *quondam*.
[2] Rupt cca 3 cm; întregit după sens.
[3] Astfel în orig.
[4] Corect: *Ottonis*.
[5] 4 iunie ⟨1368⟩.

329 **1368 iunie 12, Turda**

Nos, Nicolaus, woyuoda Transsiluanus et comes de Zonuk, memorie commendantes tenore presencium significamus quibus expedit universis quod, in congregacione nostra generali, universitati nobilium et aliorum quorumcunque status et condicionis hominum partis Transsiluane, in octavis festi Penthecostes, Torde celebrata, Nicolaus, filius Joseph de Machkas, actor, personaliter ab una, item Andreas, filius Nicolai, filii Bese de Zuchak, in causam attractus, similiter personaliter, parte ex altera, iuxta continenciam litterarum Petri, vicewoyuode nostri, prorogatoriarum, ad nostram accedentes presenciam confessi extiterunt oraculo vive vocis quod, licet super facto cuiusdem particule terre seu possessionis ipsius Andree, in eadem possessione Machkas habite, quam ipse Andreas ab eodem Nicolao, tempore quondam magnifici viri, domini Andree, woyuode Transsiluani, patris nostri karissimi, bone memorie, in presencia eiusdem in iure optinuisset[1], tandemque in concambium aliis tradidisset, inter ipsos litis et materia questionis in presencia eiusdem Petri, vicewoyuode nostri, mota fuerit et exorta et usque ad hec tempora ventillata[2], tandem ipsi, optenta[3] prius nostra iudiciaria concordandi licencia, per composi-

cionem proborum et nobilium virorum, pacem parcium zelancium et partes suas interponencium, omni liti et accioni ipsorum pure et simpliciter renunciando, super predicto facto possessionario et aliis articulis causarum taliter concordassent quod super omnibus iniuriis, dampnis[4], nocumentis, controversiis et quorumcunque maleficiorum generibus, inter ipsos quovis modo usque nunc habitis et exortis, mutuo se invicem expeditos reddentes, litterasque eorum quaslibet, causales, iudiciales, protestacionales, inquisicionales, prohibicionales quorumcunque iudicum, capitulorum et conventuum, quovis colore contra invicem emanatas et emanari procur⟨atas⟩[5], specialiter litteras privilegiales quondam predicti Andree, woyuode, quaram vigoribus ipsam particulam possessionis in dicta possessione Machkas habite, ipse Andreas a prefato Nicolao, ut pretactum est, optinuisset[1], exceptis solum modo litteris privilegialibus capituli ecclesie Albensis Transsiluane, quarum vigoribus primitus et in antea ipse partes in dicta possessione Machkas iura dinoscuntur[4] optinuisse[6] et possedisse, frivolas, cassas et inanes exhibitoribusque earundem nocituras reliquendo, ipsam possessionem, quam scilicet Josephmachkasa vocarent, in viginti sex mansiones, cum omnibus earum utilitatibus, videlicet terris arabilibus, cultis et incultis, silvis, nemoribus et aliis omnibus utilitatibus quovis nominis vocabulo vocitatis, in duobus comitatibus, Doboka et Clus nuncupatis, existentibus et adiacentibus, ipse Nicolaus, filius Joseph, dividendo, quatuor sessiones seu mansiones integras de eisdem, in platea duplici ordine, versus partem meridionalem se extendente, prope quoddam nemus in fine eiusdem ville existens, quarum scilicet due dictarum sessionum ex una, et similiter due ex alia parte dicte platee existerent et adiacerent, simulcum uno prato de tribus pratis ibidem habitis, podfeuld nominatis, ac aliis omnibus utilitatibus dictarum quatuor sessionum, videlicet tantis terris, quanto unicuique residuarum sessionum seu mansionum iobagionum eiusdem Nicolai, filii Joseph, ibidem habitarum, sorte posita cederent seu provenirent, eidem Andree, filio Nicolai, filii Besse[4], et, per eum, suis heredibus heredumque suorum successoribus iure perpetuo et irrevocabiliter dedisset et contulisset possidendas, tenendas et habendas. Residuas vero sessiones seu mansiones supradictas, memoratus Andreas, filius Nicolai, eidem Nicolao, filio Joseph, simili modo reliquisset possidendas; assumpmens[4] et obligans se et suos heredes sepefatus Nicolaus, filius Joseph, eundem Andream, filium Nicolai, et suos heredes racione dictarum quatuor sessionum et suarum utilitatum, ab omnibus processu temporis molestare et inquietare volentibus ubique expedire propriis laboribus et expensis, et in pacifico dominio earundem conservare; ita tamen quod idem Andreas, filius Nicolai, suique heredes, in contrarium ipsius Nicolai, filii Joseph, et suorum heredum, nemini alteri ullounquam tempore pro concambio vel alio quovis modo aliis possint dare et conferre, nisi ipse Andreas vel sui heredes personalem residenciam facere valeant in eisdem; hoc autem specialiter declarato quod prefatus Andreas, filius Nicolai, filii Besse[4], dum et ubi necesse fuerit, privilegium dicti capituli ecclesie Transsiluane, pro suo iure emanatum, ad conservacionem et defensionem sui iuris, contra quoslibet ipsum et suos heredes impedire volentes, teneatur exhibere.

In quorum omnium premissorum testimonium, presentes litteras nostras patentes, apposicione sigilli nostri autentici[4] consignatas, eisdem duximus concedendas.

Datum in Torda predicta, nono die congregacionis nostre prenotate, anno domini M^mo^ CCC^mo^ LX^mo^ octavo.

Noi, Nicolae, voievodul Transilvaniei şi comite de Solnoc, dăm de ştire şi facem cunoscut prin cuprinsul scrisorii de faţă tuturor cărora se cuvine că, în adunarea noastră obştească, ţinută la Turda, la octavele sărbătorii Rusaliilor[7] cu obştea nobililor şi a altor oameni de orice stare şi treaptă din părţile Transilvaniei, Nicolae, fiul lui Iosif de Măcicaşu, ca pîrîş, el însuşi, pe de o parte, de asemenea Andrei, fiul lui Nicolae, fiul lui Bese de Suceag, de asemenea el însuşi, ca pîrît, pe de altă parte, venind înaintea noastră, potrivit cuprinsului scrisorii de amînare a lui Petru, vicevoievodul nostru, au mărturisit prin viu grai că, deşi cu privire la o bucată de pămînt sau de moşie a acelui Andrei, avută în pomenita moşie Măcicaşu, pe care Andrei o căpătase ca drept ⟨al său⟩ de la pomenitul Nicolae, în timpul răposatului şi măritului bărbat, al domnului Andrei, voievodul Transilvaniei, părintele nostru de bună aducere aminte, şi în faţa acestuia, iar după aceea o dăduse altora în schimb, s-a pornit şi s-a iscat între dînşii pricină şi prilej de judecată, care s-a dezbătut pînă în vremurile de astăzi înaintea pomenitului Petru, vicevoievodul nostru, totuşi ei, căpătînd mai întîi îngăduinţa noastră judecătorească de a se înţelege între ei, prin învoiala unor bărbaţi cinstiţi şi nobili, care se străduiau să facă pace între părţi şi care au mijlocit între ele, lăsîndu-se cu totul, fără nici o altă formă, de pricina şi de pîra lor, au căzut la învoială între ei cu privire la sus-zisa bucată de pămînt şi la alte capete de pricini între ei, în aşa fel, că ⟨ei⟩ s-au dezlegat unii pe alţii cu privire la toate jignirile, pagubele, vătămările, neînţelegerile şi răutăţile de orice fel, care au fost şi s-au petrecut pînă acum între dînşii în orice chip, lăsînd nefolositoare, desfiinţate, zadarnice şi vătămătoare pentru înfăţişătorii lor toate scrisorile lor de judecată, de globire, de întîmpinare, de cercetare, de oprelişte, ale oricăror judecători, capitluri şi conventuri, date şi care s-au îngrijit ei să fie date împotrivă unul altuia, sub orice cuvînt, mai ales scrisorile privilegiale ale răposatului sus-zis Andrei voievodul, în puterea cărora acel Andrei a dobîndit de la pomenitul Nicolae, după cum se arată mai sus, acea bucată de moşie avută în zisa moşie Măcicaşu, afară numai de scrisorile privilegiale ale capitlului bisericii din Alba Transilvaniei, în puterea cărora de la început şi mai înainte părţile se ştie că au dobîndit şi au stăpînit drepturi în zisa moşie Măcicaşu; ⟨apoi⟩, acel Nicolae, fiul lui Iosif, împărţind moşia pe care ⟨oamenii⟩ o numesc, anume, Josephmachkasa în douăzeci şi şase de gospodării, cu toate folosinţele lor, şi anume pămînturi de arătură, lucrate şi nelucrate, păduri, dumbrăvi şi toate celelalte folosinţe, cu orice nume ar fi numite, aflătoare şi aşezate în cele două comitate numite Dăbîca şi Cluj, patru sesii sau gospodării întregi din acestea, de pe uliţa cu două rînduri ⟨de case⟩, care se întinde spre partea de miazăzi, lîngă o dumbravă ce se află la capătul pomenitului sat, dintre care anume sesii, două sînt şi se întind de o parte, şi de asemenea două de cealaltă parte a zisei uliţi, dimpreună cu o pajişte din cele trei pajişti ce se află acolo, numite podfeuld[8], şi cu toate celelalte folosinţe ale ziselor patru sesii, şi anume cu atîta pămînt cît a căzut şi a ieşit, prin tragere la sorţi, şi pentru restul de sesii sau gospodării ale iobagilor pomenitului Nicolae, fiul lui Iosif, ce se află acolo, le-a dat şi le-a hărăzit pomenitului Andrei, fiul lui Nicolae, fiul lui Bese, şi, prin el, moştenitorilor săi şi urmaşilor moştenitorilor săi, ca să le stăpînească, să le ţină şi să le aibă cu drept de veci şi în chip nestrămutat. Iar sesiile sau gospodăriile sus-zise care au rămas, pomenitul Andrei, fiul lui Nicolae, le-a lăsat, de asemenea, pomenitului Nicolae, fiul lui Iosif, ca să le stăpînească; ades-zisul Nicolae, fiul lui Iosif, îndatorîndu-se şi legîn-

du-se şi pe sine şi pe moştenitorii săi să apere, oriunde, cu ostenelile şi cheltuielile lui însuşi, pe pomenitul Andrei, fiul lui Nicolae, şi pe moştenitorii săi, cu privire la zisele patru sesii şi la folosinţele lor, de toţi acei care, în curgerea vremii, ar voi să-i supere şi să-i tulbure ⟨pe aceia⟩, păstrîndu-i în paşnica stăpînire a acelor ⟨sesii şi folosinţe⟩; ⟨cu îndatorirea⟩, însă, ca pomenitul Andrei, fiul lui Nicolae, şi moştenitorii lui să nu le poată da şi hărăzi nimănuia altuia, vreodată, în schimb sau în alt chip, împotriva lui Nicolae, fiul lui Iosif, şi a moştenitorilor săi, şi ca ⟨numai⟩ el, Andrei, sau moştenitorii săi să poată să-şi facă locuinţa lor pe acele ⟨sesii⟩; s-a mai arătat anume şi aceasta, că pomenitul Andrei, fiul lui Nicolae, fiul lui Bese, atunci cînd va fi nevoie, să fie dator a înfăţişa privilegiul zisului capitlu al bisericii Transilvaniei, dat ⟨de acesta⟩ pentru dreptul său, spre păstrarea şi apărarea dreptului său împotriva tuturor acelora care ar voi să-l stingherească pe dînsul şi pe moştenitorii săi.

Spre mărturia tuturor celor de mai sus, am hotărît să dăm pomeniţilor scrisoarea noastră deschisă de faţă, însemnată cu punerea peceţii noastre autentice.

Dat la Turda sus-zisă, în ziua a noua a adunării noastre mai sus însemnate, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi opt.

Arh. Naţ. Magh., Dl. 27 142. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1368.
Orig. perg., cu urme de pecete de închidere aplicată pe verso.

---

[1] Corect: *obtinuisset.*
[2] Corect: *ventilata.*
[3] Corect: *obtenta.*
[4] Astfel în orig.
[5] Cuvînt greu lizibil; întregit astfel pe baza contextului.
[6] Corect: *obtinuisse.*
[7] 4 iunie ⟨1368⟩.
Podei.

330 **1368 iunie 13, ⟨Cluj-Mănăştur⟩**

Nos, conventus monasterii beate Marie virginis de Clusmonostra, memorie commendamus quod, cum nos, iuxta morem et antiquam consuetudinem dicti nostri monasterii, ad congregationem magnifici viri Nicolai, woyuode Transsiluani et comitis de Zonuk, universitati nobilium et aliorum cuiusvis status hominum partis Transsiluane, nunc proxime in octavis festi Penthecostes Torde celebrata[1], uanacum religioso viro, domino Otthone, abbate seu prelato nostro, tres ex nobis, videlicet Helebrandum priorem, Vylhelmum custodem et Nicolaum cantorem, presbyteros, socios et confratres nostros, pro audiendis confessionibus ibi fiendis destinassemus.

Tandem, iidem dominus abbas et predicti tres confratres nostri exinde ad nos reversi, nobis consona voce retulerunt in hunc modum, quod religioso viro, fratre Johanne, abbate monasterii de Egrus, personaliter ab una, necnon discretis viris, magistris Ladislao de Doboka, Johanne de Kykyllew ac Nicolao de Zonuk, archydiaconis, procuratoribus legitimis dominorum de capitulo ecclesie Transsiluane, vice et nominibus eorundem, Sabbato proximo post octavas prenotatas coram ipsis constitutis, per ipsum dominum abbatem de Egrus spontanea et libera voluntate confessum exstitit viva voce pariter et relatum quod, quia ipse quandam particulam terre quondam litigiosam, inter possessionem dicti sui mona-

sterii, Monora[2] vocatam, necnon possessionem dicti capituli, Chergeud nuncupatam, existentem, per ipsos dominos de capitulo in iudicio legitime reoptentam[2], ad ius et proprietatem dicti capituli efficacissimorum instrumentorum vigoribus pertinere et dictum suum monasterium nullum ius in eadem certissime habere agnovisset, ideo eandem terre particulam olim litigiosam iuxta cursus et limitationes metarum, sub quibus scilicet metis reambulata et eidem capitulo legitime statuta exstitisset, pacifice et sine omni ulteriori controversia ipsis dominis de capitulo reliquisset et permisisset perpetuo possidendam, obligando ⟨se⟩[3] idem dominus abbas et suos iobagiones de dicta Munara[2] ut, si aliquo tempore succesivo ipse vel iobagiones sui de dicta possessione Munera[2] dictam terre particulam intra metas et limitationes eiusdem potentialiter contra eiusdem capituli voluntatem uterentur, vel iobagiones ipsius capituli de Chergeud in facto dicte terre molestarent, seu metas eiusdem terre, per ipsos iobagiones de Munera nunc destructas, pacifice erigere et reformare non permitterent, extunc ipse et iobagiones ipsius monasterii de Munera[4] in facto potentie convincerentur, eo facto, contra capitulum memoratum, et nihilominus ipsi domini de capitulo ipsas metas destructas in suis locis erigendi et reformandi, contradictione ipsius domini abbatis ac ipsorum iobagionum suorum de Munera penitus non obstante, liberam haberent facultatem.

Preterea, idem dominus abbas de Egrus, pro destructione metarum dicte particule terre ac diversis potentiariis perpetrationibus et dampnorum[2] illationibus ipsi capitulo et iobagionibus eiusdem de dicta Chergeud, per ipsos iobagiones suos de eadem Munera factis, ducentos florenos in specie vel monetam ad rationem vel valorem ipsorum florenorum pro tempore currentem, suo et dictorum iobagionum suorum nominibus, in tribus terminis infrascriptis, videlicet sexaginta sex florenos in octavis Assumptionis beate virginis, et alios sexaginta sex florenos in octavis festi beati Mychaelis archangeli, residuos vero videlicet sexaginta octo florenos in octavis festi Omnium sanctorum, post sese consequenter occurrentibus, plenarie et sine aliqua diminutione, sine decima et nona partibus, de quibus ipse et dicti iobagiones sui se expedire deberent, per ipsos iobagiones suos de Munera coram nobis persolvi facere, sub pena dupli in quolibet terminorum predictorum, assumpsisset. Et insuper, si ultimum terminum preteriret insolvendo, ipse et dicti iobagiones sui, similiter in facto potentie convicti haberentur. Ceterum, segeta seu fruges cuiuscumque generis existant, in ipsa terra per dictos iobagiones ipsius domini abbatis sine voluntate dicti capituli anno in presenti seminatas, dicti domini arcydiaconi, legitimi procuratores dictorum dominorum de capitulo, ipsis iobagionibus metendas et deducendas permisissent et reliquissent, ita tamen, quod terragium et decimas de eisdem ipsis dominis dare et persolvere deberent, sine contradictione aliquali. Ad que omnia et singula premissorum idem dominus abbas se et iobagiones suos pro premissis eorum potentiariis perpetrationibus et dampnorum[2] illationibus, tamquam dominus ipsorum, sponte obligavit coram nobis.

Datum feria tertia proxima post festum Corporis Christi, anno eiusdem M^mo CCC^mo LX^mo octavo.

Noi, conventul mănăstirii fericitei Fecioare Maria din Cluj-Mănăştur, dăm de ştire că, după ce noi, potrivit obiceiului şi vechii datini a pomenitei noastre mănăstiri, am trimis la adunarea măritului bărbat Nicolae, voievodul Transilvaniei şi comite de Solnoc, ţinută acum de curînd la

Turda, la octavele sărbătorii Rusaliilor[5], cu obștea nobililor și a altor oameni de orice stare din părțile Transilvaniei, împreună cu cuviosul bărbat Otto, abatele sau prelatul nostru, pe trei dintre noi, anume pe priorul Helebrand, pe custodele Wilhelm și pe cantorul Nicolae, preoți, soți și frați de-ai noștri, pentru ascultarea declarațiilor ce aveau să se facă acolo[6], în cele din urmă întorcîndu-se de acolo la noi, acest domn abate și pomeniții noștri frați ne-au spus într-un glas așa, că, în sîmbăta de după octavele de mai sus[7], înfățișîndu-se înaintea lor[8], cuviosul bărbat, fratele Ioan, abatele mănăstirii din Igriș, însuși, pe de o parte, ⟨iar pe de altă parte⟩ chibzuiții bărbați, magiștrii Ladislau de Dobîca, Ioan de Tîrnava și Nicolae de Solnoc, arhidiaconi, împuterniciți legiuiți ai domnilor din capitlul bisericii Transilvaniei, în locul și în numele acestora, domnul abate de Igriș, nesilit și de bună voie, a spus și a arătat prin viu grai că, deoarece el a recunoscut că o bucată de pămînt, odinioară în pricină, aflătoare între moșia mănăstirii sale, numită Mănărade, și moșia numită Cergău a pomenitului capitlu, ⟨a fost⟩ legiuit redobîndită prin judecată de către acei domni din capitlu, că ține de dreptul de stăpînire al zisului capitlu, în temeiul unor acte foarte puternice, și că zisa sa mănăstire nu are nici un drept neîndoielnic asupra ei, de aceea a lăsat, în chip pașnic și fără nici o altă neînțelegere pe viitor, acelor domni din capitlu acea bucată de pămînt, odinioară în pricină, și le-a îngăduit s-o stăpînească pe veci potrivit cu mersul și înconjurul semnelor de hotar, adică înlăuntrul acelor semne de hotar în care fusese hotărnicită și legiuit trecută în stăpînire sus-numitului capitlu, îndatorîndu-se acel domn abate, pe sine și pe iobagii săi din zisul ⟨sat⟩ Mănărade, ca, dacă vreodată în curgerea vremii el sau iobagii săi de pe pomenita moșie Mănărade ar folosi, în chip samavolnic, împotriva voinței numitului capitlu, acea bucată de pămînt, în cuprinsul și marginile semnelor ei de hotar, sau dacă i-ar tulbura cu privire la acel pămînt pe iobagii din Cergău ai acelui capitlu, sau n-ar îngădui să se ridice sau să se îndrepte în pace semnele de hotar ale acelui pămînt, acum stricate de iobagii din Mănărade, atunci el însuși și acei iobagi din Mănărade ai acelei mănăstiri să fie dovediți, prin chiar acest fapt, ca vinovați de samavolnicie față de pomenitul capitlu, și, totodată, acei domni din capitlu să aibă slobodă voie să ridice și să pună la loc, în locurile lor, acele semne de hotar stricate, fără a se ține nicidecum seama de împotrivirea domnului abate sau a iobagilor săi din Mănărade.

Pe lîngă aceasta, acel domn abate de Igriș, pentru stricarea semnelor de hotar ale pomenitei bucăți de pămînt și săvîrșirea feluritelor fapte samavolnice, cît și pentru pagubele pricinuite de către iobagii săi din Mănărade zisului capitlu și iobagilor lui din Cergău, s-a legat, în numele său și al iobagilor săi, să facă pe iobagii săi din Mănărade să plătească în fața noastră, sub pedeapsa plății îndoite la fiecare din soroace, două sute de florini în lucruri sau bani, la prețul sau valoarea acelor florini ce ar umbla în acea vreme, ⟨adică⟩ la trei soroace pomenite mai jos, urmîndu-se unul după altul, și anume șaizeci și șase de florini la octavele Adormirii fericitei Fecioare[9], și alți șaizeci și șase la octavele sărbătorii fericitului arhanghel Mihail[10], iar cei rămași, adică șaizeci și opt de florini, la octavele sărbătorii Tuturor Sfinților[11], pe de-a întregul și fără nici o scădere, fără a zecea și a noua parte[12], de care trebuie să se plătească el și iobagii săi. Și pe deasupra, dacă nu s-ar îngriji de plata celui din urmă soroc, el și iobagii săi să fie de asemenea, socotiți ca dovediți de samavolnicie. În sfîrșit, pomeniții domni arhidiaconi, împuterniciții legiuiți ai zișilor domni din capitlu, au îngăduit și au lăsat ca pomeniții iobagi să secere și

să ia recolta și roadele de orice fel ar fi, ce au fost semănate în anul acesta de sus-pomeniții iobagi ai acelui domn abate pe acel pămînt, fără voia numitului capitlu, astfel, însă, ca ei să fie datori a plăti și a da acelor domni, fără vreo împotrivire, birul pămîntului și dijmele cuvenite din acele ‹bucate›. La toate acestea și la fiecare din cele de mai sus, s-a îndatorat în fața noastră, de bună voie, acel domn abate, pe sine și pe iobagii săi, ca stăpîn al lor, pentru săvîrșirea pomenitelor lor samavolnicii și pentru pagubele pricinuite.

Dat în marțea de după sărbătoarea *Corpus Christi*, în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și opt.

Bibl. Batthyaneum. Arh. capitl. Alba Iulia, lădița V, nr. 670. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca 1368.

Orig. perg., cu urme de pecete rotundă, aplicată în document pe verso.

Rezumat amănunțit în actul lui Emeric, voievodul Transilvaniei, din 13 noiembrie 1369, Turda (*nr. 438*).

EDIȚII: *Ub.*, II, p. 313—315.

REGESTE: Beke, *Erd. kápt.*, nr. 670.

---

[1] Corect: *celebratam*.
[2] Astfel în orig.
[3] Pată de umezeală cca 1 cm; întregit după sens.
[4] Urmează: *penitus non obstante*, subpunctat.
[5] 4 iunie.
[6] Adică pentru a consemna în formă autentică declarațiile ce aveau să se facă acolo.
[7] 10 iunie.
[8] A celor de mai sus.
[9] 22 august.
[10] 6 octombrie.
[11] 8 noiembrie.
[12] Este vorba de dijmă și de nonă, obligațiile iobăgești față de biserică și de stăpînul feudal, care în acest caz era tot biserica.

331 — 1368 iunie 15, Turda

Nos, Nicolaus, woÿuoda Transsiluanus et comes de Zonuk, commendantes tenore presencium significamus quibus expedit universis quod, in congregacione nostra generali, universitati nobilium et alterius cuiusvis status et condicionis hominum partis Transsiluane, in octavis festi Penthecostes, Torde celebrata, magistro Ladislao, milite, filio Johannis, filii Nicolai de Doboka, ex una, item Stephano, filio Lucasii de Gyogh, parte ex altera, coram nobis personaliter constitutis, per ipsum magistrum Ladislaum sponte confessum extitit et relatum, oraculo vive vocis, quod ipse porcionem suam, que de dote et rebus parorphanalibus[1] quondam nobilis domine, consortis Nicolai dicti Borÿw de predicta Gyogh, filie videlicet prescripti Nicolai, filii Mÿkud Bani[1], avi sui, ipsum tangere dinossceretur[1], ad peticionem magistri Demetrii dicti Lepes, aule regie militis, proximi eiusdem Stephani, in quantum scilicet solucio premisse dotis et rerum parorphanalium[1] prefatum Stephanum contingit et quod porcionem eiusdem Stephani, remisisset ac relaxasset Stephano prenotato, ÿmo[1] remisit et relaxavit eidem coram nobis, reddendo iamdictum Stephanum, filium Lucasii, expeditum super porcione sua prenotata, vigore presencium mediante.

Datum in Torda predicta, duodecimo die congregacioni nostre prenotate, anno domini M^{mo} CCC^{mo} LX^{mo} octavo.

Noi, Nicolae, voievodul Transilvaniei şi comite de Solnoc, dăm de ştire şi facem cunoscut prin cuprinsul scrisorii de faţă tuturor cărora se cuvine că, în adunarea noastră obştească ţinută la Turda, la octavele sărbătorii Rusaliilor[2], cu obştea nobililor şi a oamenilor de orice stare şi treaptă din părţile Transilvaniei, magistrul Ladislau, cavaler, fiul lui Ioan, fiul lui Nicolae de Dăbîca, pe de o parte, şi, de asemenea, Ştefan, fiul lui Lucaciu de Geoagiu, pe de altă parte, înfăţişîndu-se ei înşişi în faţa noastră, ni s-a mărturisit de bunăvoie şi ni s-a spus prin viu grai de către acel magistru Ladislau că el, la cererea magistrului Dumitru zis Lepeş, cavaler al curţii regeşti, ruda aceluiaşi Ştefan, l-a iertat şi l-a slobozit pe sus-însemnatul Ştefan ⟨în ceea ce priveşte⟩ partea sa, care se ştie că ţine de el[3] din zestrea şi darurile de nuntă ale răposatei nobile doamne, soţia lui Nicolae zis Boriou[4] de sus-zisul Geoagiu, adică fiica sus-însemnatului Nicolae, fiul lui Mÿkud banul, bunicul său, adică în măsura în care plata sus-zisei zestre şi a darurilor de nuntă îl priveşte pe sus-pomenitul Ştefan şi întru cît ⟨cade⟩ în partea aceluiaşi Ştefan, ba chiar îl iartă şi îl sloboade şi în faţa noastră, socotindu-l descărcat pe sus-zisul Ştefan, fiul lui Lucaciu, cu privire la partea sa sus-însemnată, prin mijlocirea ⟨scrisorii de faţă⟩

Dat în sus-zisa Turda, în a douăsprezecea zi a adunării noastre sus-însemnate, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi opt.

Arh. Naţ. Magh., Dl. 28 746. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca / 1368. Orig. perg., cu fragmente de pecete rotundă de închidere, aplicată în document pe verso.

---

[1] Astfel în orig.
[2] 4 iunie ⟨1368⟩.
[3] Adică de magistrul Ladislau.
[4] Viţelul.

332 **1368 iunie 22, Vişegrad**

Lodovicus, dei gratia, rex Ungarie, fidelibus suis, civibus et universis hospitibus civitatis nostre Brassouiensis et suarum pertinentiarum, salutem et gratiam.

Noverit vestra fidelitas quod nos, ad humillimam[1] supplicationem fidelis nostri Jacobi, iudicis dicte civitatis Brassouiensis, inclinati pro statu vestro meliori et commodo potiori, tricesimam, quam mercatores domini Demetrii, principis Tartarorum, de suis rebus mercimonialibus in regno nostro solvere deberent, non faciemus recipi, ita, ut et vos in terra ipsius domini Demetrii secure et libere possitis transire sine solutione tricesime cum rebus vestris et bonis mercimonialibus.

Datum in Wyssegrad, feria quinta proxima ante festum Nativitatis beati Johannis baptiste, anno domini millesimo CCC° LX° octavo.

⟨*Sub pecete, parţial acoperit:*⟩ Relatio Georgii Zudor, cubicularii.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credincioşilor săi, orăşenilor şi tuturor oaspeţilor oraşului nostru Braşov şi ai locurilor[2] ce ţin de el, sănătate şi milostivire.

Să afle credinţa voastră că noi, încuviinţînd, pentru mai buna voastră stare şi pentru mai prielnicul vostru folos, preasmerita rugăminte a credinciosului nostru Jacob, judele pomenitului oraş Braşov, nu vom

pune să se ia tricesima pe care negustorii domnului Dumitru, principele tătarilor, sint datori s-o plătească pentru mărfurile lor în țara noastră, astfel ca și voi să puteți trece nestingheriți și slobod cu lucrurile și mărfurile voastre, în țara acestui domn Dumitru, fără a plăti tricesima.

Dat la Vișegrad, în joia dinaintea sărbătorii Nașterii fericitului Ioan Botezătorul, în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și opt.

⟨*Sub pecete, parțial acoperit:*⟩ Darea de seamă a camerierului Gheorghe Zudor.

Arh. St. Brașov., Privilegii. nr. 6. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1368. Orig. perg., cu pecete inelară aplicată sub text.

Copie în Kemény, *Dipl. Trans. Appendix*, 3, p. 75 (cu data: cca 24 iunie 1368).

EDIȚII: Marienburg, *Kleine sieb. Geschichte*, p. 188; *Fejer*, IX/4, p. 129; *Transilvania*, 1872, p. 44 (cu data: cca 24 iunie 1368); *Hurmuzaki — Densușianu*, I/2, p. 144; *Ub.*, II ,p. 315; DRH — D., I, p. 90.

---

[1] Astfel în orig.
[2] E vorba de teritoriul ce ținea de Brașov.

333 **1368 iunie 23, ⟨Brașov⟩**

Consulum, civium ac provincialium universitas de Brasso memorie commendamus, tenore presentium, presentibus et futuris, quibus expedit universis, quod vir sapiens et honestus, comes Jacobus de Bathfalua, nostram adeundo presentiam, nobis declarare curavit cum querela quod eo facto, quo per quosdam ipsius adversarios, iniquos et persecutores domus et tota sua habitatio, in eadem villa Bathfolua habita, incensa, cremata et incinerata fuit, unacum rebus suis mobilibus universis, due litere instrumentales excellentissimorum principum ac dominorum, domini Karoli beate recordationis et domini Lodouici, illustrium regum Hungarie, super libertate et cuiuslibet datii et solutionis exemptione sessionis sue, cum utilitatibus et pertinentiis, necnon unius molendini, in ipsa villa Bathfalua habiti, confecte sibi, cum ceteris suis rebus fuerint exuste, prout eciam preter hoc nobis patuit evidenter, nobisque supplicavit quatenus literis nostris mediantibus pro ipso profiteri dignaremur conscientiose, quantum nobis notorium foret, quo iure, modo et consuetudine ipse comes Jacobus suique prodecessores[1] dictam suam sessionem, cum molendino, utilitatibus et pertinentiis suis predictis, ab antiquis temporibus semper tenuissent.

Nos, igitur, iustas ipsius petitiones amitentes[2], harum serie fideliter et conscientiose profitemur quod prefatus comes Jacobus de Bathfalua, cum predecessoribus suis, dictam sessionem et molendinum, cum universis utilitatibus et pertinentiis, ab omni collecta, tributo et solutione liberas et exemptas, vigore instrumentorum regalium pretactorum mediante, ab antiquis temporibus semper usque in diem hodiernum tenuerunt et possiderunt pacifice et quiete, qualibet contradictione procul mota. In cuius rei testimonium, sepefato comiti Jacobo presentes literas nostras contulimus, pendentis sigilli nostri munimine roboratas.

Datum in vigilia sancti Johannis baptiste, anno domini M^{mo} CCC^{mo} LX^{mo} octavo.

Obștea sfetnicilor[3], orășenilor și locuitorilor din Brașov, prin cuprinsul acestei ⟨scrisori⟩ dăm de știre tuturor celor de față și viitori, cărora

se cuvine, că, venind înaintea noastră, înțeleptul și cinstitul bărbat, comitele Iacob de Baciu s-a îngrijit să ne spună cu tînguire că, prin faptul că întreaga sa locuință și casa sa, aflătoare în numitul sat Baciu, a fost aprinsă, arsă și prefăcută în cenușă de niște dușmani ai săi nedrepți și prigonitori, împreună cu toate lucrurile sale mișcătoare, i-au ars ⟨atunci⟩ împreună cu celelalte lucruri ale sale, după cum ne era limpede și afară de aceasta, ⟨și⟩ două acte al preaînălțaților principi și domni, domnul Carol de fericită pomenire și domnul Ludovic, măriții regi ai Ungariei, ⟨acte⟩ întocmite cu privire la libertatea și scutirea de orice dare sau plată pentru sesia sa, împreună cu toate folosințele ei și cu cele ce țin de ea, precum și pentru o moară aflătoare în acel sat Baciu, și ne-a rugat să binevoim a mărturisi, prin mijlocirea scrisorii noastre, pe cugetul nostru, pe cît ne era cunoscut acest lucru, în temeiul cărui drept, chip și obicei au ținut neîncetat acel comite Iacob și înaintașii săi din vremuri străvechi acea sesie a sa, cu moara, cu sus-zisele folosințe ale ei și cu tot ce ține de ea.

Noi, așadar, încuviințînd dreapta lui cerere, prin aceste rînduri mărturisim cu credință și pe cugetul nostru că sus-numitul comite Iacob de Baciu și înaintașii lui au ținut neîncetat din vremuri străvechi și pînă azi, în liniște și pace, pomenita sesie și moară, împreună cu toate folosințele ei și cu tot ce ține de ea, slobode și scutite de orice dare, bir sau plată, în temeiul puterii amintitelor scrisori regești, fără nici o împotrivire. Spre mărturia acestui lucru, am dat ades-numitului comite Iacob scrisoarea noastră de față, întărită cu puterea peceții noastre atîrnate.

Dat în ajunul sărbătorii sfîntului Ioan Botezătorul, în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și opt.

În 1897, actul se păstra în Arh. comunei Bod.
Orig. perg., pecete rotundă, din ceară de culoare albă, atîrnată de un șnur de mătase roșie și cînepă albă, cu legenda: Pecetea orășenilor și ⟨locuitorilor din Bra⟩șov.
EDIȚII: *Ub.*, II, p. 316 (cu descrierea detailată a peceții).

---

[1] Corect: *predecessores.*
[2] Corect: *admittentes.*
[3] Este vorba de cei doi juzi care, începînd din anul 1366, au coexistat în orașele Sibiu, Sighișoara și Brașov.

334 **⟨1368⟩ iulie 4, Vidin**

Domine et frater carissime!

Constat vobis evidenter quod nos super facto castri Feyerwar vobis scripseramus, vos autem quid de facto ipsius castri citissime, prout decens erat, rursum nobis non dedistis. Unde, quia magistri Nicolaus et Stephanus, filii Stephani bani, dictum castrum per properam[1] ipsorum potentiam homini nostro restituere non valebant, castellanusque ipsorum, in dicto castro tunc existens, nullatenus amplius ipsum castrum conservare poterat, et quod nulla penitus victualia castro in eodem habebantur, igitur nos, formidantes ne ipsum castrum, nobis in isto regno existentibus, ad manus infidelium regie maiestatis deveniret, eisdem magistris Nicolao et Stephano sexaginta armatos, cum pharatrariis ad ipsos pertinentibus, in ipsorum subsidium dederamus et assignaveramus, qui, domino auxiliante, castellanum vestrum, utputa Nicolaum, filium Gubul, Thomam, filium Dionysii, et fratres eorundem, cum ceteris vestris fami-

Unde, domine et frater predilecte, omnibus de premissis velitis pro-
Indigeremus.
domino auxiliante, servire possemus; de pluribus autem ad presens non plura, tamen dimittat tria vel quatuor sua banderia, cum quibus nos, domini nostri regis, universas vias castri predicti indaginibus, fossatis et ceteris artificiis recluserant, igitur nos tam repente super currus victualia illic transmittere nequimus, sed farinam super viginti duobus equis oneratis transmissimus castrum in premissum; commisimus enim ut omnes pinguiores equos oneratos in ipso castro, si indigerent, reservarent ad comedendum.

Preterea, scientes quod feria quinta proxime ventura, cum vestra gente in campum exire et descensus adversus insultus infidelium nos oportet, eo quod fere omnes regnicole, videlicet homines populares istius regni, ad homines principis Tarnouiensis sunt conversi et eisdem associati, dicitur enim quod pretactus princeps Tarnouiensis septem suos barones cum septem banderiis ad partes istas transmisisset, unde frater carissime, sollicitemini in eo, ut Ladislaus, voyvoda Transalpinus, si non videre et nobis litteratorie citissime providere et absque mora effective.
liaribus, per nos ad custodiam dicti castris dispositis seu deputatis, in id castrum conduxerunt. Quia autem iidem adversarii, videlicet infideles
In prelio autem, die hesterna sub castro predicto commisso, quidam ex vestris familiaribus sunt vulnerati, et equi interfecti existunt et sauciati.

Datum Badinii, feria tertia proxima post festum beati Galli confessoris.

Magister Petrus, frater vester

(*Pe verso:*) Magnifico viro Benedicto, capitaneo Badiniensi et Bulgarie, domino et fratri nostro carissimo.

Domnule şi preaiubite frate!

Fără îndoială, vă este cunoscut că v-am scris despre cetatea Feyerwar, dar voi nu ne-aţi dat (de ştire), cît mai repede, nimic cu privire la această cetate, aşa cum se cuvenea. De aceea, deoarece magiştrii Nicolae şi Ştefan, fiii lui Ştefan banul, nu erau în stare, cu oastea lor adunată în grabă, să înapoieze omului nostru zisa cetate, şi castelanul lor, aflător atunci în zisa cetate, nu mai putea să ţină nicidecum acea cetate, fiincă nu mai erau nici un fel de provizii în acea cetate, de aceea noi, temîndu-ne ca nu cumva, fiind noi în această ţară, acea cetate să ajungă în mîinile celor necredincioşi faţă de maiestatea regească, am dat şi am trimis în ajutor acelor magiştri Nicolae şi Ştefan şaizeci de ostaşi înarmaţi, împreună cu arcaşii lor, care cu ajutorul lui Dumnezeu, au dus la acea cetate pe castelanul vostru, anume Nicolae, fiul lui Gubul, pe Toma, fiul lui Dionisie, şi pe fraţii lor, împreună cu alţi slujitori ai voştri, rînduiţi şi trimişi de noi la paza zisei cetăţi.

Dar, deoarece acei duşmani, adică cei necredincioşi faţă de domnul nostru regele, închiseseră cu pălănci, şanţuri şi alte întărituri toate drumurile (ce duc) la sus-zista cetate, de aceea noi n-am putut trimite acolo atît de repede provizii cu carul, ci am trimis în pomenita cetate făină pe douăzeci şi doi de cai de povară; şi încă am poruncit ca, dacă au nevoie, să păstreze pentru mîncare toţi caii de povară mai graşi, (aflători) în acea cetate.

Pe lîngă acestea, ştiind că joia viitoare[2] va trebui să ieşim în cîmp cu oastea voastră şi să pornim împotriva răscoalei celor necredincioşi, întrucît

aproape toţi locuitorii ţării, adică oamenii de rînd din această ţară, s-au întors spre oamenii ţarului de Tîrnovo[3] şi s-au unit cu ei, ⟨şi⟩ se spune chiar că sus-zisul ţar de Tîrnovo a trimis în aceste părţi şapte boieri ai săi cu şapte steaguri, drept aceea, frate preascump, sînteţi rugat ⟨să faceţi⟩ ca Vladislav, voievodul Ţării Româneşti, să trimită, dacă nu mai multe, cel puţin patru steaguri de ale sale, cu care, cu ajutorul lui Dumnezeu, să ne putem ajuta, căci deocamdată nu avem nevoie de mai multe.

Drept aceea, preaiubite domn şi frate, binevoiţi a vă îngriji de toate cele de mai sus şi a ne înştiinţa în scris, cît mai repede şi fără nici o zăbava.

Iar în lupta dată ieri, sub sus-zisa cetate, au fost răniţi unii din slujitorii voştri, şi ⟨cîţiva⟩ cai au fost ucişi şi răniţi.

Dat la Vidin, în marţea de după sărbătorirea fericitului Gall Mărturisitorul.

Arh. Naţ. Magh. Dl.
Orig. hîrtie, cu fragmente de pecete de închidere.
În lipsa originalului, textul latin este reprodus după prima ediţie a documentului, cea din *Századok*, 1900, p. 605—606, unde este datat în funcţie de sărbătoarea sf. Gall Mărturisitorul (16 octombrie). Am adoptat totuşi datarea propusă de Maria Holban, în *Contribuţii la studiul raporturilor dintre Ţara Românească şi Ungaria angevină*, în „Studii şi materiale de istorie medie", I, 1956, p. 34, n. 2, după sărbătoarea sf. Gall, episcopul (1 iulie), care corespunde contextului evenimentelor.
EDIŢII: *Századok*, 1900, p. 605—606 (cu data: 17 octombrie 1368); DRH — D I, p. 93—95 (cu data: 17 octombrie 1368).

---

[1] Astfel în text; corect: *propriam*.
[2] 6 iulie.
[3] Este vorba de Ivan Şişman.

335 **1368 iulie 8, Vişegrad**

Nos, Ladislaus, dux Opulie, regni Hungarie palatinus et iudex Comanorum, damus pro memoria quod discussionem reportate seriei cuiusdam cause, quam inter Johannem, filium Petri, filii Michaelis de Bachyan, ut actorem, qui personaliter comparuit, ab una, et Andream, filium Marhardi, in causam attractum, pro quo Nicolaus, filius Johannis, cum procuratoriis literis capituli ecclesie Waradiensis astitit parte ex altera, iuxta continenciam literarum nostrarum, formam iudicii nostri experimencium, ac capituli ecclesie Agriensis nobis rescripcionalium, super facto reambulacionis possessionum Dubus et Olchwa vocatarum, literis in eisdem specificatis, in octavis festi Nativitatis beati Johannis baptiste facere habebamus, de parcium voluntate ad octavas festi beati Michaelis archangeli proxime venturas, statu sub priori, duximus prorogandam.

Datum in Wyssegrad, octavo die termini prenotati, anno domini M^{mo} CCC^{mo} sexagesimo octavo.

⟨*Pe verso:*⟩ Pro Andrea, filio Marhardi, contra Johannem, filium Petri, filii Mychaelis de Bachyan, ad octavas festi beati Michaelis archangeli, prorogatoria.

Noi, Ladislau, duce de Oppeln, palatinul regatului Ungariei şi jude al cumanilor, dăm de ştire că dezbaterea asupra dării de seamă în legă-

tură cu o pricină, pe care — potrivit cuprinsului scrisorii noastre, arătînd hotărîrea noastră judecătorească, precum și al scrisorii capitlului bisericii de Agria, trimisă nou ca răspuns — trebuia s-o facem la octavele sărbătorii Nașterii fericitului Ioan Botezătorul[1], între Ioan, fiul lui Petru, fiul lui Mihail de Botean, ca pîrîș, care s-a înfățișat însuși, pe de o parte, și Andrei, fiul lui Marhard, pîrît, pentru care a fost de față Nicolae, fiul lui Ioan, cu scrisoare de împuternicire a capitlului din Oradea, pe de altă parte, cu privire la hotărnicirea, arătarea semnelor de hotar și prețuirea moșiilor numite Dubus și Olchwa, arătate în acele scrisori, am hotărît s-o amînăm, cu învoirea părților, în starea de mai înainte, pe octavele în curînd viitoare ale sărbătorii fericitului arhanghel Mihail[2].

Dat la Vișegrad, în a opta zi a sorocului de mai sus, în anului Domnului o mie trei sute șaizeci și opt.

⟨*Pe verso:*⟩ Scrisoare de amînare pe octavele sărbătorii fericitului arhanghel Mihail, pentru Andrei, fiul lui Marhard, împotriva lui Ioan, fiul lui Petru, fiul lui Mihail de Botean.

Arh. Naț. Magh., Dl.
Orig. hîrtie, cu urme de pecete de închidere.
EDIȚII: *Károlyi*, I, p. 292—293.

---

[1] 1 iulie.
[2] 6 octombrie.

336 **1368 iulie 8, ⟨Arad⟩**

Excellentissimo domino eorum, domino Lodouico, dei gracia, illustri regi Hungarie, capitulum ecclesie Orodyensis, oraciones in domino devotas.

Vestra noverit excellencia quod nos, literas comiti Stephani Bubeek, iudicis curie vestre, amicabili cum reverencia receptis, sentenciam iudiciariam eiusdem continentibus, ad exequendum ea que forma ipsarum literarum continebat, cum Stephani, filio Pouse de Zeer, et honorabili viro, domino Petro, preposito et prelato nostro, per vestram regiam sublimitatem ad hoc deputatis, litteris[1] in eisdem insertis, virum ydoneum[2], magistrum Johannem, ecclesie nostre lectorem, pro testimonio fidedignum, videlicet unum ex nobis a canonia maiori dignitate fulgentem, duximus dirigendum. Qui demum ad nos reversi, nobis concorditer retulerunt requisiti quod ipsi, in octavis festi Nativitatis beati Johannis baptiste proxime preteritis et aliis diebus subsequentibus ad id sufficentibus, accessissent ad facies possessionum Felseu et Olsouykus vocatarum, vicinis et commetaneis earundem universis legittime[1] convocatis et partibus presentibus, ipsas, per easdem metas et distincciones quibus ipsi filii Pouse eandem Felseuykus a vestra regia maiestate in honore conservando usi fuissent et uti fecissent, a se se perambulassent et, metis subscriptis evidentibus ab invicem distinctas, reliquissent et statuisent eisdem partibus, ipsam videlicet possessionem Felseuykus, dictis Olachys, predictam vero possessionem Olykus[1], annotatis Marco et dominabus, eo iure, quo ipsis dinoscuntur[1] pertinere, perpetuo possidere, tenere et habere, contradiccione earum parcium sibi invicem non obstante.

Mete autem ipsius possessionis Felykus[1], prout per predictos sublimitatis vestre et nostrum homines fuimus informati, hoc ordine distinguntur, primo a quodam rivulo, Vechereue vocato, ad partem orientalem quantum ictus trium sagitarum foret eundo, iuxta quandam magnam viam, vulgo Sohordovich vocatam, unam metam terream erexissent, deinde a parte eiusdem plage erga eandem viam in latere cuiusdam parvi beerch[1], propre quandam arborem ilicis, aliam terream metam elevassent; abhinc in eadem parte, in quodam parvo campo, terream metam erexissent; abhinc versus eandem partem, quendam rivulum, Parlagpataka vocatum, saliendo, prope eundem rivulum, quartam metam terream erexissent; abhinc in quodam prato, versus eandem partem, quintam terream metam erexissent; de quaquidem quinta meta cursus ipsarum metarum infra dictam villam Olykus[1] debuisset cadere in fluvium Temes, et in eodem fluvio sursum currendo, usque dum a parte septentrionali quidam alveus Zarazykuspataka caderet in eundem fluvium Temes, scilicet[3] ad instantem peticionem ipsorum, scilicet vestrorum et nostrorum hominum, prefati Olachÿ prefatos cursus metarum secus eandem magnam viam transire permisissent; deinde ab ipsa quinta meta palisper[4] procedendo, cadit in predictam magnam viam et in eadem magna via modicum pergendo, sextam metam terream erexissent; deinde in eadem magna via pervenit ad quoddam Heer[5], Fenyeukerek vocatum, ipsumque Heer[5] transeundo, cadit in dictum fluvium Temes, secus quem septimam metam terream erexissent; abhinc transit ipsum fluvium Temes et a parte septentrionali, in radice annotati alvei Zarazykuspataka, qui inibi cadit in ipsum fluvium Temes, octavam metam erexissent; deinde ad eandem partem septentrionalem directe currendo, in quodam nemore, nonam metam terream erexissent; deinde ad eandem plagam similiter directe currendo, inter duos montes, ubi quidam rivulus Rogosnapataka, alio nomine Sasuspatak, exit, decimam metam terream erexissent; deinde per eundem Rogosnapataka tendit usque ad caput eiusdem, quemquidem Rogosnapataka pro meta assignassent, qui a parte orientali separat Felykus[1], a parte vero occidentali, Olsoykus[1] prenotatis, nullo penitus contradictore existente.

Datum sabbato proximo ante festum beate Margarete virginis et martiris, anno domini Millesimo CCC^{mo} LX^{mo} octavo.

Preaînălţatului lor stăpîn, domnului Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, capitlul bisericii de Arad, rugăciuni cucernice întru Domnul.

Să afle înălţimea voastră că noi, după ce am primit cu prietenească cinste scrisoarea comitelui Ştefan Bubek, judele curţii voastre, cuprinzînd hotărîrea sa judecătorească, am hotărît să trimitem spre mărturie, pentru împlinirea celor cuprinse în acea scrisoare, împreună cu Ştefan, fiul lui Pousa de Zeer, şi cu cinstitul bărbat, domnul Petru, prepozitul şi prelatul nostru, însărcinaţi anume cu aceasta de înălţimea voastră regească şi trecuţi în acea scrisoare, pe vrednicul bărbat, magistrul Ioan, lectorul bisericii noastre, adică pe unul dintre noi, cinstit cu o demnitate mai mare decît cea de canonic ‹de rînd›. Aceştia, întorcîndu-se apoi la noi, şi întrebaţi ‹de noi›, ne-au spus într-un glas că, la octavele de curînd trecute ale sărbătorii fericitului Ioan Botezătorul[6] şi în alte zile următoare şi îndestulătoare pentru aceasta, ei s-au dus la moşiile numite

Felykus și Olykus ⟨și⟩, după ce au chemat în chip legiuit pe toți vecinii și megieșii lor, și de față cu părțile, au hotărnicit ⟨acele moșii⟩ în aceleași hotare și margini, în care acei fii ai lui Pousa au folosit și au pus să fie folosită acea ⟨moșie⟩ Felykus, cînd au ținut-o ca feud de la maiestatea voastră regească, și odată hotărnicită și deosebită una de alta, prin neîndoioasele semne de hotar arătate mai jos, ei le-au lăsat și le-au dat în stăpînire părților, și anume sus-zisa moșie Felykus, pomeniților români, iar sus-zisa moșie Olykus, lui Marcu și doamnelor mai sus amintite, ca să le stăpînească, să le țină și să le aibă pe veci, cu acel drept cu care se știe că țin de ei, fără a se ține seamă de împotrivirea părților, una împotriva celeilalte.

Iar semnele de hotar ale moșiei Felykus, după cum am fost înștiințați de către sus-zișii oameni, al înălțimii voastre și al nostru, se deosebesc în felul următor: ⟨hotarul începe⟩ mai întîi de la un pîrîu, numit Vadul lui Veche, mergînd spre partea de răsărit, cam cît ar fi bătaia a trei săgeți, și lîngă un drum mare, numit în limba obișnuită Sohordovich[1], au ridicat o movilă de hotar; apoi din aceeași parte, lîngă același drum, pe coasta unei creste mici, aproape de un stejar, au ridicat altă movilă de hotar; de acolo, în aceeași parte, pe un cîmp mic, au ridicat o movilă de hotar; de aci, în aceeași parte, sărind peste pîrîul numit Valea Pîrlogului, au ridicat a patra movilă de hotar lîngă acel pîrîu; de acolo, au ridicat a cincea movilă de hotar, în aceeași parte, într-un fînaț; de la această a cincea movilă de hotar, mersul semnelor de hotar trebuia să cadă în rîul Timiș, mai jos de pomenitul sat Olykus, urcînd în susul rîului, pînă unde cade dinspre miazănoapte în rîul Timiș o albie ⟨numită⟩ Valea seacă a Icușului, dar la rugămintea lor stăruitoare, adică a acelor oameni, al vostru și al nostru, sus-zișii romîni au îngăduit ca sus-pomenitul mers al hotarelor să treacă de-a lungul acelui drum mare; apoi, mergînd puțin mai departe de la al cincilea semn de hotar, ⟨hotarul⟩ dă în sus-pomenitul drum mare, și înaintînd puțin pe acel drum mare, au ridicat a șasea movilă de hotar; apoi, pe același drum mare, ⟨hotarul⟩ ajunge la un pîrîiaș, numit Brădetul, și trecînd acea apă, el cade în pomenitul rîu Timiș, lîngă care au ridicat a șaptea movilă de hotar; de acolo ⟨hotarul⟩ trece rîul Timiș și spre miazănoapte, la obîrșia pomenitei albii ⟨de rîu⟩ numită Valea seacă a Icușului, ce se varsă acola în rîul Timiș, au ridicat al optulea semn de hotar; de acolo mergînd drept spre miazănoapte, au ridicat într-o dumbravă a noua movilă de hotar; de acolo mergînd de asemenea de-a dreptul înspre aceeași parte, între două dealuri, ⟨în locul⟩ unde iese pîrîul Valea Rogozului, căruia îi mai zice și Valea cu păpuriș, au ridicat a zecea movilă de hotar; de acolo ⟨hotarul⟩ se îndreaptă prin Valea Rogozului pînă la obîrșia acesteia, și pe acest ⟨pîrîu numit⟩ Valea Rogozului, ce desparte dinspre răsărit ⟨moșia⟩ Felykus, iar dinspre apus mai sus însemnata ⟨moșie⟩ Olykus, l-au hotărît ei ca semn de hotar, nefiind chiar nimeni împotrivă.

Dat în sîmbăta dinaintea sărbătorii fericitei fecioare și mucenice Margareta, în anul Domnului o mie trie sute șaizeci și opt.

Arh. Naț. Magh., Dl. 25 769.
Transumpt în actul lui Ștefan Bubek, judele curții regale, din 20 iunie 1371.
EDIȚII: Pesty, *Krassó*, III, p. 119—121; *Hurmuzaki—Densusianu*, I/2, p. 190—191.

---

1 Astfel în text.
2 Astfel în transumpt.

[3] Greșit, în loc de: *sed*.
[4] Astfel în transumpt; corect: *paulisper*.
[5] Astfel în text.
[6] 1 iulie.
[7] Probabil, Drumul sării.

337 **1368 iulie 11, Zvolen**

Nos, Lodovicus, dei gratia, rex Hungarie, memorie etc. quod, quamvis nos, pridem in partibus terre nostre Transsilvane existentes, commisimus regio sub edicto, ut quilibet nobilis eiusdem terre Transsilvane, tributa in eorum possessionibus tenentes et habentes, litteralia ipsorum instrumenta, quorum vigore ipsa tributa tenent, coram fideli nostro dilecto, magnifico viro domino Nicolao, vaivode Transsilvano, in eius congregatione generali, tunc proxime ex nostra commissione celebranda, exhibere debuisset, demumque nobiles de Wasarhel, videlicet filii Gyurev, filii Iacobi, filii Joannis, filii Nicolai et filii Kemyn, eorum instrumenta literalia super tributo, quod in eadem possessione sua Wasarhel vocata tenent, inibi, iuxta nostram commissionem mandatoriam, exhibere non potuissent, ob que et ob hoc magnificus vir Nicolaus, vaivoda noster Transsilvanus, dictam possessionem Wasarhel, simulcum dicto tributo in ipsa habito, ab ipsis nobilibus ad manus nostras occupaverit, tamen nos, ad instantem et humilem supplicationem fidelium nostrorum, universorum nobilium partis Transsilvane, pro nominibus ipsorum per Ladislaum dictum Cheh de Reöd et Joannem Botus, nuntios eorum, porrectam ⟨...⟩[1] prenominatis nobilibus de Wasarhel eandem possessionem Wasarhel, simulcum prelibato tributo, regia benignitate reddidimus et remisimus gratiose, more pristino possidendam. Vobis igitur, fideli nostro, magnifico viro domino Nicolao, vaivode Transalpino[2] predicto, firmo sub precepto mandamus quatenus, mox visis presentibus, iamdictis nobilibus de Wasarhel eandem possessionem Wasarhel et tributum memoratum cum eadem remittatis et resignetis. Et habita de hoc conscientiosa sciscitatione a senioribus hominibus partis predicte, memoratis nobilibus proventus ipsius tributi eorum more antiquitus observato et iuxta debitum morem exigere et percipere admittatis libere et pacifice; si quid superfluum inventum fuerit, delendo et deponendo, aliudque in his non faciendo.

Datum Zoly, feria tertia proxima ante festum beate Margareta virginis, a.d. 1368.

⟨*Pe verso, sub pecete:*⟩ Per dominum Ladislaum, ducem Oppulie et palatinum.

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, ⟨facem⟩ cunoscut că, deși noi, aflîndu-ne nu de mult în părțile țării noastre a Transilvaniei, am poruncit prin poruncă regească ca toți nobilii din pomenita țară a Transilvaniei, care țin și au pe moșiile lor vămi, să fie datori să înfățișeze înaintea credinciosului nostru iubit, a măritului bărbat, domnul Nicolae, voievodul Transilvaniei, în adunarea sa obștească, care din porunca noastră trebuia să se țină atunci în curînd. actele lor scrise în puterea cărora țin acele vămi, și numai nobilii de Oșorheiu, anume fiii lui Gyurev, fiii lui Iacob, fiii lui Ioan, fiii lui Nicolae și fiii lui Kemyn nu au putut arăta acolo, potrivit poruncii noastre, actele lor scrise privitoare la vama pe care o țin în aceea moșie a lor numită Osor-

heiu, din care pricină și pentru care fapt măritul bărbat Nicolae, voievodul nostru al Transilvaniei, a luat în stăpînire pentru noi de la acei nobili zisa moșie Oșorheiu, împreună cu pomenita vamă aflătoare pe acea ⟨moșie⟩, totuși noi, la stăruitoarea și smerita cerere a tuturor credincioșilor noștri nobili din părțile Transilvaniei, înfățișată în numele acelora de către Ladislau zis Cheh[3] de Rediu și Ioan Botus, trimișii lor . . ., din bunătate regească am înapoiat și am dat înapoi cu milostivire sus-numiților nobili de Oșorheiu acea moșie Oșorheiu, împreună cu pomenita vamă, ca s-o stăpînească după obiceiul vechi. Așadar, vă punem în vedere și vă poruncim cu tărie, vouă, credinciosului nostru mărit bărbat, sus-zisului domn Nicolae, voievodul Transilvaniei, ca îndată ce veți vedea scrisoarea de față să înapoiați și să dați înapoi sus-zișilor nobili de Oșorheiu acea moșie Oșorheiu, împreună cu amintita vamă. Și după ce veți fi făcut în privința aceasta o cercetare sîrguincioasă printre oamenii bătrîni din părțile acelea, să îngăduiți pomeniților nobili să strîngă și să ia slobod și pașnic veniturile acelei vămi a lor, după cum s-a obișnuit din vechime și potrivit obiceiului încuviințat. Iar dacă se va afla că s-a mai adaus ceva pe deasupra, să se desființeze și să se înlăture. Și să nu se facă altfel în privința aceasta.

Dat la Zvolen, în marțea dinaintea sărbătorii fericitei fecioare Margareta, în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și opt.

⟨*Pe verso, sub pecete:*⟩ Prin domnul Ladislau, duce de Oppeln și palatin.

Bibl. Acad. Române, Filiala Cluj-Napoca.
Copie la Kemény. *Dipl. Trans. Suppl.*, II, p. 97—98.
EDIȚII: Schuller, *Umrisse*, II, p. 191—192 (fragmentar).

---

[1] Lacună în copie.
[2] Astfel în copie; *corect Transsilvano.*
[3] Cehul.

338 — 1368 iulie 13, Montefiascone

Urbanus episcopus etc. Carissimo in Christo filio Ludovico, regi Ungarie illustri, salutem etc.

Replevit ingenti gaudio mentem nostram acceptissima Deo et nobis relacio nuper, per dilectos filios, Iohannem de Reno et Andream de Perusio, ordinis fratrum Minorum, de Bulgarie, Rascie et Bosne venientes partibus, nobis facta, inter cetera continens quod inspirante illo, qui ubi vult, spirat, ad tuam induccionem et cooperacionem piissimam ac fratrum dicti ordinis, in dictis partibus commorancium, predicacionem, multa milia personarum utriusque sexus, relictis dampnabili scismate aliisque erroribus, quibus erant et fuerant omni tempore involuti, ad lumen vere fidei ac unitatem et obedienciam sacrosancte Romane ecclesie, matris et magistre cunctorum fedelium redierunt; de quo non solum nobis, sed universe congregacioni fidelium talia sentiencium, quam tanta multitudine augere procurasti devotissimis studiis, et celesti etiam curie ingentem leticiam attulisti. Nam, si testante veritate, que Christus est, super uno peccatore penitenciam agente angelis dei fit gaudium, quanto magis illud extimandum existit quod de tante multitudinis conversione noscitur exoriri.

Proinde, itaque, deo, a quo omne datum optimum progreditur, gratias referentes et tuam cristianissimam serenitatem dignis laudum pre-

coniis extollentes, plenis affectibus rogamus et hortamur eandem, quatinus huiusmodi tua studia laudanda continuans, venerabilibus fratribus nostris ..[1] arhiepiscopo Colocensi, et ..[2] episcopi Cenadiensi, quibus per apostolicas litteras committimus et mandamus ut de sacerdotibus, qui curam gerant conversorum huiusmodi, solerter provideant, et eisdem fratribus ad alios, cooperante domino, convertendos assistant, velis, pro reverencia dei, et tuo et nostro et ineffabili premio, ac reverencia apostolice sedis, dare consilium et auxilium et favorem ad conversionem aliorum scismaticorum et hereticorum ac infidelium, quibus regnum tuum vicinum existit, omnem quam poteris, prout de te sperat sancta mater ecclesia, operam prebiturus.

Datum apud Montemfiasconem, III. Idus Iulii, anno VI.

Urban, episcopul etc., preascumpului întru Hristos fiu Ludovic, măritul rege al Ungariei, mîntuire etc.

Ne-a umplut cugetul de o nemăsurată bucurie darea de seamă aducătoare de mulţumire, atît lui Dumnezeu cît şi nouă, ce ne-a fost făcută acum de curînd de către iubiţii fii Ioan de Reno şi Andrei de Perugia, din ordinul fraţilor minoriţi, care veneau din părţile Bulgariei, Serbiei şi Bosniei, şi care arăta, între altele, că din suflarea ⟨duhului⟩ acela care suflă acolo unde vrea[3], la îndemnul şi preacucernicul tău ajutor şi prin propovăduirea zisului ordin al fraţilor care locuiesc în pomenitele părţi, multe mii de oameni, atît bărbaţi, cît şi femei, lepădîndu-se de blestemata schismă şi de alte greşeli, de care erau şi fuseseră tot timpul învăluiţi, s-au întors la lumina adevăratei credinţe şi la unitatea şi supunerea faţă de preasfînta biserică romană, mama şi învăţătoarea tuturor credincioşilor, faptă prin care nu numai nouă, ci şi întregii obşti a credincioşilor, care au aflat acest lucru — ⟨obşte⟩ pe care tu te-ai ostenit prin preacucernica ta rîvnă să o sporeşti cu un număr aşa de mare —, precum chiar şi împărăţiei cereşti, tu le-ai adus o nemăsurată bucurie. Căci dacă, după mărturia adevărului — care este Hristos — îngerii Domnului se bucură chiar cînd un singur păcătos se pocăieşte, cu cît mai mare trebuie să socotim că este acea ⟨bucurie⟩ ce se ştie că ia naştere prin întoarcerea la dreapta credinţă a unei atît de mari mulţimi.

Drept aceea, aşadar, aducînd mulţumiri lui Dumnezeu, de la care purcede tot darul cel bun, şi slăvind preacreştineasca ta luminăţie prin vrednica vestire a laudelor ⟨tale⟩, te rugăm cu toată dragostea şi te sfătuim ca, urmînd rîvna ta vrednică de laudă, să binevoieşti — din închinare faţă de Dumnezeu, cu gîndul la nespusa răsplată a ta şi a noastră, şi din cinstire faţă de scaunul apostolic — să-ţi dai sfatul, ajutorul şi sprijinul pentru întoarcerea la credinţă a altor schismatici, eretici şi necredincioşi vecini cu regatul tău, dînd tot ajutorul pe care-l nădăjduieşte de la tine sfînta maică biserică, venerabililor noştri fraţi .. arhiepiscopul de Calocea, şi lui .. episcopul de Cenad, cărora prin scrisoare apostolică le dăm însărcinarea şi porunca de a se îngriji cu luare aminte de alegerea preoţilor însărcinaţi să poarte de grijă celor întorşi la credinţă şi, cu ajutorul lui Dumnezeu, să stea în sprijinul acelor fraţi spre întoarcerea la credinţă şi a altora.

Dat la Montefiascone, în ziua a treia înainte de idele lui iulie, în anul al şaselea.

Arh. Vat., Reg. orig., an. VI com., fol. 130.
Orig.
EDIŢII: *Fejér,* IX/4, p. 141—142 (cu data greşită: 15 iulie), şi din nou în

IX/7, p. 257—258 (cu data greșită: 1367 iulie 14); Theiner, *Mon. Hist. Hung.*, II, p. 87; *Hurmuzaki — Densusianu*, I/2, p. 145—146.

---

[1] Ștefan al II-lea (1367—1382).
[2] Dominic (1360—1373).
[3] Este vorba de Duhul Sfînt.

339 **⟨1368⟩ iulie 17, Liget**

Lodovicus, dei gratia, rex Hungarie.

Fidelis noster! Recepimus literas magistri Petri, fratris vestri, nobis et vobis directas, et earundem tenores plenarie percepimus; ad quarum contenta vobis respondemus quod magister Nicolaus, filiul Gregorii, comitis Heveswyvariensis, nos affidavit atque assecuraverit, sub amissione capitis et possessionum suarum, ut Layk voyvoda, nostrum votum et sua assignata pleno cum affectu adinpleret, victualiaque sufficientia in Bodonium transmitteret, dubio procul moto. Unde, videtur nobis quod nos responsivam ipsius magistri Nicolai debeamus prestolari, quoniam nos cum gente nostra proni sumus ad exercitum proficiscendum, intentionem autem vestram et circumstantias huius rei, tam habitas, quam emergendas, debeatis nobis sepissime notificare.

Datum in Lygeth, tertio die festi Divisionis apostolorum.

⟨*Pe verso:*⟩ Fideli nostro, magnifico viro Benedicto, Bulgarorum bano.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei.

Credinciosul nostru! Am primit scrisoarea magistrului Petru, fratele vostru, trimisă nouă și vouă, și am luat pe deplin cunoștință de cuprinsul ei. La cele cuprinse în ea, vă răspundem vouă că magistrul Nicolae, fiul lui Grigore, comitele de Hevesujvár ne-a încredințat și ne-a chezășuit, sub ⟨pedeapsa⟩ pierderii capului și a moșiilor sale, că voievodul Vlaicu va împlini pe de-a întregul dorința noastră și ⟨sarcinile⟩ ce i s-au încredințat lui, și că vă trimite destule merinde la Vidin, lăsînd de o parte orice șovăire. De aceea, ni se pare că trebuie să așteptăm răspunsul magistrului Nicolae, pentru că noi cu oamenii noștri sîntem gata să pornim la oaste, dar voi trebuie să ne aduceți la cunoștință, cît mai des, și gîndul vostru și împrejurările acestei trebi, atît cele de acum, cît și cele ce au să se ivească.

Dat la Liget, la a treia zi după sărbătoarea Despărțirii apostolilor.

⟨*Pe verso:*⟩ Credinciosului nostru, măritului bărbat Benedict, banul bulgarilor.

Arh. Naț. Magh. Dl.
Orig. hîrtie, cu pecete de închidere aplicată pe verso.
Datat pe baza contextului.
EDIȚII: *Századok*, 1900, p. 605; DRH — D, I, p. 90—91.

340 **1368 iulie 26** *(feria quarta proxima post festum beati Jacobi apostoli)*

Juzii nobililor comitatului Cluj adeveresc că, în pricina pornită de Ladislau, fiul lui Peteu, oaspete din Cluj-Mănăștur *(Clusmonostra)*, iobagul lui Otto, abatele aceleiași mănăstiri, împotriva lui Gheorghe românul *(Olachus)*, iobagul lui Ioan, fiul lui Gereu de Oșorheiu *(Vasarhel)*, stăpînul pîrîtului s-a obligat să plătească și să dea despăgbiri oaspeților

abatelui, spre descărcarea iobagului său; și anume: lui Ladislau, fiul lui Peteu, doi cai și doi florini, lui Petru zis Dobra din Mănăștur *(Monostur)*, cincizeci de groși, lui Ladislau românul din Leghia *(Jegenye)*, o pătură *(lodicem)*, două perechi de opinci *(caligas Olachales)* și o cergă *(birrum)*, iar văduvei lui Mihail zis Gaydus din Băgara *(Bagarteleke)*, nouă capre cu iezi.

Bibl. Batthyaneum, Arh. conv. Cluj-Mănăștur. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca (1368).
Rezumat pe larg în actul lui Emeric Lackfi, din 13 aprilie 1372, ⟨Turda⟩.

341 **1368 iulie 27, Zvolen — Lipče**

Nos, Lodouicus, dei gratia, rex Hungarie, memorie commendantes tenore presentium significamus quibus expedit universis quod nos, in memoriam nostre celsitudinis reductis et animo gratuito pensatis fidelitatibus et servitiorum fidelium meritis nobilium et strenuorum virorum, comitum Balk, woyuode Olacorum, et Drag, eius fratris, de Beyth, que iidem, toto posse, in nostris et regni nostri processibus et negotiis, prosperis scilicet et adversis, sumpma[1] cum sollicitudine et laboribus assiduis nobis et sacro nostro diademati exhibuerunt constanter et impenderunt fideliter et que in presenti exhibent, eadem fulti fidelitatis constantia, ac in futurum se exhibere offerunt, ad eorundem petitionem humilimam[2], quandam terram, nunc vacuam et desertam, Senye vocatam, nostre collationi spectantem, in comitatu Zathmariensi existentem, pertinentem olim ad dictam possessionem eorundem Balk woyuode et Drag, Beyth vocatam, per nos ipsis collatam, quam Ladislaus, filius Elleus de Gatha, pretensa falsitatis astutia ,in preiudicium iuris dictorum Balk woyuode et Drag, a nobis sibi dari et conferri procuraverat, cum omnibus suis utilitatibus et pertinentiis, quocumque nomine vocitentur, sub antiquarum metarum suarum veris cursibus et limitibus, revocata et cassata ipsa donatione nostra, dicto Ladislao, filio Elleus, tamquam iniusta et illicitata[1] procuratione eiusdem facta, litterasque nostras sub qualicumque forma verborum, usque nunc super donatione huiusmodi confectas, annullando et in nichilum convertendo, prefatis Balk woyuode et Drag, item Dragamer et Stefano, fratribus eorundem carnalibus, ipsorumque heredibus et posteritatibus universis, nove donationis nostre et omni eo iuris titulo, quo ad nostram spectat collationem, dedimus, donavimus et contulimus perpetuo et irrevocabiliter possidendam et habendam, salvis iuribus alienis, imponentes ipsi Ladislao, filio Elleus, suisque posteris super facto dicte terre Senye silentium perpetuum, commitendo palatino nostro et iudici curie nostre vicesque ipsorum gerentibus, regio sub edicto, presentibus videlicet et futuris, ut ipsos Balk woyuodam et Drag ipsorumque fratres, heredes ac posteritates in facto prenominate terre Senye adversus memoratum Ladislaum, filium Elleus, suosque heredes non audeant iudicare et eorum iudicio aut iudicatui astare compellere presumpmant[1], harum sub secreto nostro sigillo testimonio litterarum, quas, dum nobis fuerint reportate, sub magno nostro sigillo faciemus emanari.

Datum in Lipche Zoliensi, tertio die festi beati Jacobi apostoli, anno domini M° CCC° LX° octavo.

⟨*Sub pecete:*⟩ Ratio domini Petri Zudor, bani Sclauonie, per Stephanum, suum notarium, facta. Perlecta.

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, prin cuprinsul celor de față dăm de știre și facem cunoscut tuturor cărora se cuvine că, aducîndu-și aminte înălțimea noastră și cumpănind cu sufletul mulțumitor faptele de credință și vrednicia slujbelor credincioase ale nobililor și vitejilor bărbați, ale comiților Balc,' voievodul românilor, și Drag de Beyth, fratele lui, pe care ni le-au arătat cu statornicie și ni le-au adus cu credință, nouă și sfintei noastre coroane, după toată putința lor, în întîmplările și treburile noastre și ale regatului nostru, adică ⟨și⟩ în cele prielnice și în cele potrivnice, cu cea mai mare grijă și cu stăruitoare osteneală, și pe care ni le arată și acum, pătrunși de aceeași credință statornică, și pe care sînt gata să le arate ⟨și⟩ în viitor, la preasmerita lor cerere am dat și am dăruit un pămînt, acum pustiu și lipsit de locuitori, numit Senye, ce ține de dreptul nostru de danie, aflător în comitatul Satu Mare, care odinioară ținea de zisa moșie numită Beyth a pomeniților Balc voievodul și Drag, dăruită de noi lor, și pe care ⟨pămînt⟩ Ladislau, fiul lui Elleus de Gatha, folosind viclenia înșelăciunii, făcuse să-i fie dăruit și hărăzit lui de noi spre paguba dreptului zișilor Balc voievodul și al lui Drag, și l-am hărăzit pomeniților Balc voievodul și lui Drag, ca și lui Dragomir și Ștefan, frații lor după tată, și tuturor moștenitorilor și urmașilor lor, ca noua danie a noastră și cu întreg acel drept, cu care ține de dreptul nostru de danie, cu toate folosințele lui și cu toate cele ce țin de el[3], oricum s-ar numi, în adevărata înșiruire și deosebire a vechilor lor semne de hotar, întorcînd și zădărnicind acea danie a noastră ⟨făcută⟩ zisului Ladislau, fiul lui Elleus, ca fiind făcută la îndemnul nedrept și neîngăduit al aceluia, și nimicind și desființînd cu totul scrisorile noastre, cu orice cuvinte ar fi fost întocmite pînă acum cu privire la această danie, ca să stăpînească și să aibă ⟨ei acest pămînt⟩ pe veci și nestrămutat, fără vătămarea drepturilor altora, silind pe pomenitul Ladislau, fiul lui Elleus, și pe urmașii săi la veșnică tăcere cu privire la zisul pămînt Senye ⟨și⟩ poruncind, prin poruncă regească, palatinului nostru și judelui curții noastre și locțiitorilor lor, adică celor de față și viitori, să nu îndrăznească să judece pe numiții Balc voievodul și pe Drag și pe frații, pe moștenitorii și pe urmașii lor cu privire la numitul pămînt Senye, față cu pomenitul Ladislau, fiul lui Elleus, și cu moștenitorii săi, și să nu cuteze a-i sili să se înfățișeze la judecata lor sau la scaunul lor de judecată, sub mărturia acestei ⟨scrisori⟩ întărite cu pecetea noastră de taină, care ⟨scrisoare⟩ vom pune să fie dată sub pecetea noastră cea mare, cînd ne va fi înapoiată.

Dat la Lipche Zolien, a treia zi după sărbătorirea fericitului apostol Iacob, în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și opt.

⟨*Sub pecte:*⟩ Dare de seamă a domnului Petru Zudor, banul Slavoniei, făcută de Ștefan, notarul său. Citită.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Col. I. Kemény.
Orig. perg., cu urmele peceții secrete regale aplicate sub text.
EDIȚII: *Uj Magyar Múzeum*, 1854, p. 120; *Revista istorică*, 1925, p. 203.
REGESTE: Szabo, *Erd. Múz. okl.*, p. 31, nr. 135; *Documenta Valachorum*, p. 215, nr. 169.

---

[1] Astfel în orig.
[2] Corect: *humillimam*.
[3] Adică de pamîntul Senye.

Nos, Lodouicus, dei gratia, rex Hungarie, vobis, fideli nostro, magnifico viro magistro Simoni, filio Mauritii, comiti Maramorosiensi, commitimus serie presentium, prout pro commissione dantes, et mandamus quatenus, visis presentibus, possessiones Gyulahaza et Nyres vocatas, in dicto Maramorosio existentes, ut assertur[1], Gyule Valacho, item Dragus, Stephano, Myrizlow sacerdoti et Dragmer per nostrum[2] maiestatem donatas, convocatis universis commetaneis earundem et eisdem presentibus, simulcum uno vel duobus iudicibus nobilium eiusdem comitatus et aliis probis nobilibus comprovincialibus, inter eosdem Dragus, Stephanum, Myrizlow sacerdotem et Dragmer, mediante iustitia, dividatis in partes concernentes et unicuique suam portionem committatis, pacifice possidendam et tenendam, cum utilitatibus eiusdem universis. In casu autem contrario, propter aliqua ardua negotia videlicet, hoc facere non possetis, tunc istis duobus iudicibus nobilium et aliis probis nobilibus id facere committatis.

Datum in Lypche Zoly, in festo beati Dominici confessoris, anno domini milesimo trecentesimo sexagesimo octavo.

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, vouă, credinciosului nostru, măritului bărbat, magistrul Simion, fiul lui Mauriciu, comite de Maramureş, prin cuprinsul celor de faţă vă însărcinăm, dîndu-vă ca poruncă, şi vă poruncim ca, după ce veţi fi văzut cele de faţă să împărţiţi după dreptate între Dragoş,. Ştefan, Miroslav preotul şi Dragomir, în părţile ce li se cuvin, moşiile numite Giuleşti şi Nyres, aflătoare în zisul Maramureş, după cum se spune, dăruite de maiestatea noastră lui Giula românul şi, de asemenea, lui Dragoş şi Ştefan, preotului Miroslav şi lui Dragomir, chemînd pe toţi megieşii acelor ⟨moşii⟩ şi de faţă, cu ei, precum şi cu unul sau doi juzi ai nobililor din acel comitat şi cu alţi nobili cinstiţi din acel ţinut; şi să-i încredinţaţi fiecăruia partea sa cu toate foloasele sale, spre a o stăpîni şi a o ţine în pace.

Dacă dimpotrivă, din vreo oarecare pricină arzătoare, n-aţi putea face acest lucru, atunci să-i însărcinaţi pe cei doi juzi ai nobililor şi pe ceilalţi nobili cinstiţi să facă aceasta.

Dat în Lypche Zoly, la sărbătoarea fericitului Dominic Mărturisitorul, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi opt.

În 1909 se păstra, sub forma unei copii autentice tîrzii, la Sighet, în Arhiva comitatului Maramureş, fondul: Actele familiilor nobile, fam. Rednic, nr. VII.

EDIŢII: *Tört. Tár.*, 1909, p. 3 (cu data greşită: 4 august 1368).

REGESTE: *Documenta Valachorum,* p. 215 (cu data greşită: 4 august 1368).

---

[1] Astfel în text.; corect: *asseritur.*
[2] Astfel în text.; corect: *nostram.*

343 1368 august 5, Zvolen — Lipče

Lodouicus, dei gratia, rex Ungarie, fidelibus suis Olachis, Stephano, Mirozlav presbitero et Dragomer, filliis Gyule, salutem et gratiam.

Noveritis quod nos, prout recordamur, villam Zlatina simulcum aliis quinque[1] villis, Hatpathokfalva, Dezefalva, Hernyathfalva et Sugatag vocatis, in Maramorosio existentibus, fideli nostro familiari Olaho,

Dragos, fratri vestro uterino, et suis heredibus, a predicto patre vestro et a vobis distinctim et separatim duximus conferendam. Nunc autem, ut asseritur, pro eo quod idem Dragus eidem Gyule, patri suo, usque vitam dictam possessionem Zlatina voluntarie uti permisit eodem Gyula decesso, velletis ab eodem occupare. Quare, fidelitate[2] firmiter precipientes mandamus et committimus quatenus predictam villam Zlatina tamdiu, donec per magistrum Symonem, comitem nostrum Maramorosiensem, visis vestris et eiusdem Dragus, fratris vestri, litteralibus instrumentis, super facto ipsarum sex villarum inter eundem et vos satisfactio impendetur, ipso Dragus, fratri vestro, remittatis pacifice possidendam, prout etiam alias literatorie dederamus in mandatis illud idem[3]. Secus pro nostra gratia facere non ausuri.

Datum in Lypche Zoly, in festo beati Dominici confessoris, anno domini M° CCC° LX° octavo.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credincioşilor săi români, lui Ştefan, preotului Miroslav şi lui Dragomir, fiii lui Giula, sănătate şi milostivire.

Aflaţi că noi, după cum ne amintim, am hotărît să hărăzim satul Slătioara, dimpreună cu alte cinci sate, numite Breb, Deseşti, Hărniceşti şi Şugătag, aflătoare în Maramureş, slujitorului nostru credincios, românului Dragoş, fratelui vostru bun, şi moştenitorilor săi, deosebit şi despărţit de sus-zisul vostru tată şi de voi. Acuma, însă, după cum se spune, din pricină că acel Dragoş a îngăduit de bună voie pomenitului său tată Giula să se folosească pe viaţă de zisa moşie Slătioara, murind ⟨acum⟩ pomenitul Giula, voiţi să o luaţi voi de la el. Drept aceea, punem în vedere şi poruncim cu tărie credinţei ⟨voastre⟩ şi hotărîm să daţi înapoi sus-zisul sat Slătioara pomenitului Dragoş, fratele vostru, ca să-l stăpînească în pace, pînă cînd magistrul Simion, comitele nostru de Maramureş, va face dreptate între dînsul şi voi cu privire la cele şase sate, după ce va fi văzut actele voastre scrise şi ale pomenitului Dragoş, fratele vostru, aşa cum de altfel i-am poruncit în scris şi lui acelaşi lucru. Altfel să nu cutezaţi a face pentru milostivirea noastră.

Dat la Lypche Zoly, la sărbătoarea fericitului Dominic Mărturisitorul, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi opt.

Orig. (fără a se indica locul de păstrare a actului).
EDIŢII: *Mihályi, p. 61* (cu data greşită: 5 iulie 1368).
REGESTE: *Documenta Valachorum,* p. 214—215 (cu data greşită: 5 iulie 1368).

---

[1] In orig. s-a omis cea de-a cincea moşie, Kopachfalva (cf. observaţia editorului textului latin, p. 61, n. 1; vezi şi doc. nr. 344, dat în aceeaşi zi şi în acelaşi loc).
[2] Astfel în text.; corect: *fidelitati.*
[3] Astfel în text.; corect: *eidem.*

344 **1368 august 5, Zvolen — Lipče**

Lodouicus, dei gracia, rex Ungarie, fideli suo, magnifico viro, magistro Symoni, filio Mauricii, comiti nostro Maramorosiensi, salutem et graciam.

Noveritis quod nos ut meminimini[1], possessionem Zlatina nuncupa-

tam, in Maramorosio situatam, simulcum aliis quinque possessionibus, Hatpataky, Kopachfalua, Dezefalua, Hernyachfalua et Sugatag vocatis, cum quibuslibet suis utilitatibus et pertinenciis, fideli nostro Olacho Dragus, filio Gyule, et suis heredibus, pro eius fidelitatibus et obsequissimis[2] meritis, a predicto Gyula patre ac Stephano, Iruzlo et Dragumir, fratribus suis uterinis, separatim et distinctim duximus conferendam, quam nunc, ut asseritur, ⟨pro eo quod⟩[3] idem Dragus pretacto Gyule, patri suo, usque vitam voluntarie uti permisit, iam ipso Gyula decesso, pretacti Stephanus, Iruzlo et Dragumir, ab ipso Dragus nituntur occupare. Quare fidelitati vestre commitimus, dantes in mandatis, quatenus, habita presencium noticia, generali in ipso comitatu congregacione proclamata, unacum iudicibus nobilium ipsius comitatus et universis nobilibus congregacionis eiusdem, deo pro[4] oculis habito, visis ambarum parcium instrumentis literalibus super dicta possessione Zlatina, modo premisso ipsi Dragus a predictis Gyula patre, Stephano, Iruzlou[5] et Dragumir, fratribus suis, distinctim et separatim per nostram maiestatem, simulcum dictis aliis quinque possessionibus, donatam fore reperieritis, extunc contradiccione eorundem Stephani, Iruzlo sacerdotis ⟨. . .⟩[6] et Dragumir, fratrum eiusdem, non obstante, eandem possessionem Zlatina cum omnibus suis utilitatibus prememorato Dragus et, per eum, suis successoribus statui faciatis pacifice possidendam, prescriptis Stephano, Iruzlo Sacerdoti et Dragumir super eadem possessione silencium imponentes, nostra auctoritate mediante, aliud pro nostra gracia non facturi.

Datum in Lipche Zoly, in festo beati Dominici confessoris, anno domini M° CCC^mo LX^mo octavo.

⟨*Sub pecete:*⟩ Relacio magistri Symonis, filii Mauricii. . .[7]

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credinciosului său, măritului bărbat, magistrului Simion, fiul lui Mauriciu, comitelui nostru de Maramureş, sănătate şi milostivire.

Aflaţi că noi, după cum ne aducem aminte, am hotărît să hărăzim moşia numită Slătioara, aşezată în Maramureş, dimpreună cu alte cinci moşii, numite Breb, Kopachfalva, Deseşti, Hărniceşti şi Şugatag, cu toate foloşinţele lor şi cu toate cele ce ţin de ele, credinciosului nostru, românului Dragoş, fiul lui Giula, şi moştenitorilor săi, pentru faptele lui de credinţă şi preaîndatoritoarea lui vrednicie, despărţit şi deosebit de sus-zisul Giula, tatăl său, şi de Ştefan, Miroslav şi Dragomir, fraţii săi buni. Acum ⟨însă⟩, după cum se spune, din pricina că pomenitul Dragoş i-a îngăduit de bună voie pomenitului său tată Giula să se folosească pe viaţă de ea, murind ⟨acum⟩ pomenitul Giula, sus-zişii Ştefan, Miroslav şi Dragomir încearcă să o ia de la pomenitul Dragoş. Drept aceea, hotărîm şi poruncim credinţei voastre ca, luînd cunoştinţă de cele de faţă şi chemînd obştească adunare din numitul comitat, dimpreună cu juzii nobililor pomenitului comitat şi cu toţi nobilii acelei adunări, avînd pe Dumnezeu înaintea ochilor, după ce veţi vedea actele scrise ale celor două părţi cu privire la zisa moşie Slătioara, ⟨dacă⟩ veţi afla că ⟨aceasta⟩ a fost dăruită în chipul arătat mai sus pomenitului Dragoş, deosebit şi despărţit de sus-zişii Giula, tatăl ⟨său⟩, şi de Ştefan, Miroslav şi Dragomir, fraţii săi, de către maiestatea noastră, dimpreună cu celelalte cinci moşii, atunci, fără a ţine seama de împotrivirea lui Ştefan, a preotului Miroslav . . . şi a lui Dragomir, fraţii lui, să faceţi, în temeiul împuternicirii noastre, ca moşia Slătioara, dimpreună cu toate folosinţele ei, să fie dată în stăpînire sus-amintitului Dra-

goş şi, prin el, moştenitorilor lui, ca s-o stapınească ın pace, silind pe pomeniţii Ştefan, preotul Miroslav şi pe Dragomir la tacere cu privire la moşia de mai sus. Altfel sa nu faceţi pentru milostivirea noastra.

Dat la Lipche Zoly, la sarbatoarea fericitului Dominic marturisitorul, ın anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi opt.

⟨*Sub pecete:*⟩ Darea de seama a magistrului Simioı, fiul lui Mauriciu ...

Orig. (fara a se ındi a lo ul de pastrare a actului).
EDIŢII: *Mihalyi*, p. 62—63 (cu data gresită: 5 iulie 1368).
REGESTE: *Documenta Valachorum*, p. 214, nr. 167 (cu ata r sıta: lıe 1368).

---

1 Astfel, în text.; corect: *memin'mu* .
2 Astfel ın text.; corect: *ob equıo i im*
3 Lacuna în text.; întregit astfel (upa do umentul anterıor, nr. 43.
4 Astfel ın text.; orect: *pre*.
5 Astfel ın text.; f rma latına este orupta in: *Myrızlow* (vezi nr. 342).
6 Lacuna în text.
7 Completat astfel după *Mihalyi*, p. 63, n. 6.

345 **1368 august 8, Sîntimbru**

Nos, Petrus, wiceuoyouda Transsıluanus, memorie commendamus per presentes quod causam, que inter nobilem dominam, relictam Bartholomei, filiam videlicet quondam comitis Michaelis de Enyud, actricem, ab una, parte ex altera vero religiosum virum, fratrem Nicolaum, priorem de Sebus, et suum conventum, in causam attractos, in facto cuiusdam molendini, in villa Peterfalua super fluvium Sebus existentis, nunc apud manus eorundem fratrum de Sebus habite[1], mediante homine[2] magnifici viri, domini Nicolai, woyuode Transsiluani et comitis de Zonuk, domini nostri, per eandem dominam actricem legitime recaptivati, iuxta commissionem iudiciariam eiusdem domini nostri woyuode, in octavis festi beati Jacobi apostoli nunc proxime preteritis vertebatur coram nobis, quia Michael de Jedych, procurator iamdicte nobilis domine, Nicolaum, filium ⟨Petri⟩[3] de Berethholm[4], plebanum, exe⟨cu⟩torem[5] ipsius domine in causa prenotata, in curia Romana esse asserebat, absque presencialitate ipsius Nicolai plebani ipsa causa difiniri[6] non valebat, eciam fratre Gregorio, in persona predicti Nicolai prioris et sui conventus, terminum ulteriorem postulante, ideo nos eandem causam ad octavas diei Cynerum nunc venturas, pro finali terminacione et deliberacione fienda, duximus prorogandam, eo modo, quod universa instrumenta seu literalia munimenta, in facto ipsius molendini confecta, ambe partes absque ulteriori dilacione termino in prefixo coram nobis exhibere teneantur, quibus visis iudicium et iusticiam facere valeamus inter partes prenotatas, domino permittente.

Datum in Sancto Emerico, octavo die termini prenotati, anno domi i M^mo^ CCC^mo^ LX ° octavo.

Noi, Petru, vicevoievodul Transilvaniei, prin ⟨scrisoarea⟩ de faţă dăm de ştire ca pricina care, potrivit poruncii judecatoreşti a domnului voievod al nostru, se dezbatea ın faţa noastra la octavele de urînd trecute ale sărbatorii fericitului apos ol Iacob[7], ıntre nobıla d amna, v -

duva lui Bartholomeu, adică fiica răposatului comite Mihail de Singătin, pîrîşă, pe de o parte, iar pe de altă parte cuviosul frate Nicolae priorul din Sebeş, şi conventul său, pîrîţi, cu privire la o moară aşezată pe rîul Sebeş, în satul Petrifalău, aflătoare acum în mîna aceloraşi fraţi ⟨călugări⟩ din Sebeş, şi dobîndită din nou în chip legiuit de numita doamnă pîrîşă prin mijlocirea omului măritului bărbat, domnul Nicolae, voievodul Transilvaniei şi comite de Solnoc, domnul nostru, întrucît Mihail de Idiciu, împuternicitul pomenitei nobile doamne, spunea că Nicolae, fiul lui Petru de Biertan, parohul, mandatarul acestei nobile doamne în pricina pomenită, se află la curtea romană şi ⟨că⟩, în lipsa acelui paroh Nicolae, pricina nu se putea încheia, ⟨şi⟩ chiar fratele Grigore cerînd, în numele priorului Nicolae şi al conventului său, un alt soroc, de aceea noi am hotărît să amînăm pricina — pentru cea din urmă dezbatere şi încheiere — la octavele viitoare ale începutului Păresimilor[8], în acest fel ca amîndouă părţile să fie datoare să arate în faţa noastră la sorocul statornicit, fără altă amînare, toate actele sau dovezile lor scrise, întocmite cu privire la acea moară, pentru ca, după vederea lor, cu voia Domnului să putem face judecată şi dreptate între părţile pomenite.

Dat la Sîntimbru, în a opta zi a sorocului sus-însemnat, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi opt.

Arh. Naţ. Magh., Dl. 30 023. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1368.
Orig. hîrtie, cu urme de pecete rotundă aplicată în document pe verso.
EDIŢII: *Ub.*, II, p. 317.

---

[1] Corect: *habiti*.
[2] Scris deasupra rîndului, de aceeaşi mînă.
[3] Lipseşte în orig.; întregit după *Ub.*, II, p. 415.
[4] Astfel în orig.
[5] Pată de umezeală 0,5 cm; întregit după sens.
[6] Corect: *definiri*.
[7] 1 august.
[8] 21 februarie ⟨1369⟩.

346 **1368 august 16, Buda**

Lodovicus, dei gracia, rex Hungarie, fidelibus suis capitulo Waradiensis, salutem et graciam.

Dicitur nobis in persona magistri Jakch de Ku⟨sal⟩[1] quod ad videndam quandam iuramentalem de⟨posicione⟩m[2] inter ipsum, ad una, parte vero ex altera, Philippum, filium Jacobi de Erked, octavo die festi Nativitatis beate virginis nunc venturo, in facie possessionis Kyrwa vocate, fiendam, nostro et vestro hominib⟨us i⟩ndigeret[1]. Super quo, fidelitati vestre firmiter precipiendo mandamus quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente Paulus, filius Sandor de Sandorhaza, vel Vallentinus de Sancto Rege, au⟨t Joh⟩annes[1], filius Dominici de Baxa, aliis absentibus, homo noster, dictam iuramentalem deposicionem, termino in prefixo, videat et intueatur, suo modo. Et post hec, facti seriem nobis fideliter rescribatis.

Datum Bud⟨e, sec⟩undo[1] die festi Assumpcionis beate virginis, anno domini millesimo CCC^{mo} LX^{mo} octavo.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credincioşilor săi din capitlul de Oradea, sănătate şi milostivire.

Ni se spune, în numele magistrului Jakch de Coşeiu, că pentru a fi de faţă la o mărturie dată sub jurămînt între el, pe de o parte, iar pe de altă parte, Filip, fiul lui Iacob de Archid, care se va face la faţa locului pe moşia numită Chilioara, în a opta zi a sărbătorii Naşterii fericitei Fecioare, care va veni acum[3], este nevoie de omul nostru şi al vostru.

Cu privire la aceasta, punem în vedere şi poruncim cu tărie credinţei voastre să trimiteţi pe omul vostru vrednic de crezare, ca om de mărturie, în faţa căruia, omul nostru Pavel, fiul lui Alexandru de Sandorhaza, sau Valentin de Sîncraiu, ori Ioan, fiul lui Dominic de Bocşa, în lipsa celorlalţi, să vadă şi să ia aminte, după cum se cuvine, la sorocul sus-pus, la zisa mărturie dată sub jurămînt. Şi după acestea, să ne faceţi cunoscut în scris, întocmai, desfăşurarea acestui lucru.

Dat la Buda, în a doua zi a sărbătorii Adormirii fericitei Fecioare, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi opt.

Arh. Naţ. Magh., Dl. 30 396. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1368. Transumpt în actul capitlului din Oradea, din 19 septembrie 1368, nr. 356.

---

[1] Pată de umezeală cca 0,5 cm; întregit pe baza contextului.
[2] Rupt cca 1,5 cm; întregit după sens.
[3] 15 septembrie ⟨1368⟩.

347 **1368 august 23, Dej**

Nos, Paulus, comes de Zolnuk interiori, et iudices nobilium de eodem damus pro memoria quod Ladislaus, filius Jacobi, et Stephanus dictus Zekek[1], in personis Gregorii et Apa, filiis[2] Johannis, filii Jacobi, et Johannis, filii Andree, Johannis et Andree, filiis[2] Nicolai, nobilium de Bethlen, ad nostram venientes presentiam sunt protestati quod Dominicus et Michael, vicecastellani de Baluanus, ad possessionem ipsorum Malon vocatam potentialiter irruentes, omnes fruges eiusdem ville Malom[3] asportari fecissent, propria eorum auctoritate et potentia.

Datum in Deswar, feria quarta proxima ante festum Bartholomei apostoli, anno domini M^{mo} CCC^{mo} LX^{mo} octavo.

⟨*Pe verso:*⟩ Pro Gregorio et Apa, filiis[4] Jacobi de Bethlen, contra Dominicum et Mychaelem, vicecastellanos de Baluanus, protestatorie.

Noi, Pavel, comite de Solnocul Dinlăuntru, şi juzii nobililor din acelaşi ⟨comitat⟩ dăm de ştire că, venind înaintea noastră, Ladislau, fiul lui Iacob, şi Ştefan zis Secuiul, în numele lui Grigore şi Apa, fiii lui Ioan, fiul lui Iacob, şi al lui Ioan, fiul lui Andrei, al lui Ioan şi Andrei, fiii lui Nicolae, nobili de Beclean, au făcut întîmpinare că Dominic şi Mihail, vicecastelanii de Unguraş, năvălind cu silnicie pe moşia lor numită Mălin, au pus, cu de la sine putere şi încuviinţare, să se ridice de pe aceea moşie Mălin toate roadele.

Dat la Dej, în miercurea dinaintea sărbătorii apostolului Bartholomeu, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi opt.

⟨*Pe verso:*⟩ Scrisoare de întîmpinare pentru Grigore şi Apa, fiii lui Iacob de Beclean, împotriva lui Dominic şi Mihail, vicecastelanii de Unguraş.

Arh. Naţ. Magh. Dl
Orig. hîrtie ,pecete rotunda aplicata în document pe verso.
EDIŢII: *Ub.*, II, p. 317—318.

---

[1] Astfel în text, probabil pentru *Zekel.*
[2] Corect: *filiorum.*
[3] Astfel în text.
[4] Astfel în text; de fapt este vorba de nepoţii lui Iacob.

348 **1368 august 25, ⟨Alba Iulia⟩**

Capitulum ecclesie Transsiluane, omnibus Christi fidelibus, presentibus pariter et futuris, presencium noticiam habituris, salutem in domino sempiternam.

Ad universorum noticiam harum serie volumus pervenire quod nobili domina, consorte Johannis sartoris dicti Zekul, civis de Sebus, Elizabeth nuncupata, filia videlicet condam comitis Michaelis de Dalya, ab una parte, ex altera vero Nicolao litterato[1], notario nobilis viri Petri, viceuoyuode Transsiluani, vice et nomine eiusdem domini sui, coram nobis constitutis, per eandem nobilem dominam Elizabeth nobis propositum extitit pariter et relatum oraculo yive vocis quod ipsa, pro quibusdam necessitatibus suis ipsam ad presens urgentibus, totalem suam possessionariam porcionem in possessione Dalya habitam, cum omnibus suis utilitatibus et pertinenciis quibuslibet, pro centum florenis aureis coram nobis plene habitis et receptis, a die datarum presencium per decem annos integros, eidem Petro, viceuoyuode Transsiluano, pignori obligasset et obligavit coram nobis tali modo quod, quandocunque ipsa domina Elizabeth, elapsis ipsis decem annis, dictam possessionariam suam porcionem pro dicta sumpma[2] pecunie, videlicet centum florenis, ab eodem Petro viceuoyuoda redimere posset seu valeret, rehabita sua pecunia, eidem, absque omni gravamine et strepitu iudicii aliqualis, pacifice reddere et resignare teneatur Petrus, viceuoyuoda prenotatus; assumens et obligans se domina Elizabeth prenotata medio tempore, donec eandem porcionem suam possessionariam redimere valeret, in dominio eiusdem contra omnes fratres et generaciones suas eundem Petrum viceuoyuodam conservare. In quorum omnium premissorum testimonium, presentes litteras nostras privilegiales, pendentis et autentici[2] sigilli nostri munimine roboratas, eidem duximus concedendas.

Datum secundo die festi beati Bartholomei apostoli, anno domini M^mo CCC^mo LX^mo octavo. Discretis viris Johanne preposito, Andrea cantore, Petro custode et magistro Ladislao, archydiacono de Doboka, decano, canonicis ecclesie nostre existentibus.

Capitlul bisericii Transilvaniei, tuturor credincioşilor întru Hristos, celor de faţă cît şi celor viitori, care vor lua cunoştinţă de această scrisoare, mîntuire veşnică întru Domnul.

Prin aceste rînduri voim să ajungă la cunoştinţa tuturor că, înfăţişîndu-se înaintea noastră, nobila doamnă, soţia lui Ioan croitorul, zis Secuiul, orăşean din Sebeş, numită Elisabeta, anume fiica fostului comite Mihail de Daia, pe de o parte, iar pe de altă ⟨parte⟩ Nicolae diacul, notarul nobilului bărbat Petru, vicevoievodul Transilvaniei, în locul şi în numele acestui domn al său, acea nobilă doamnă Elisabeta

ne-a spus și, totodată, ne-a arătat prin viu grai ca dînsa, din pricina unor nevoi grabnice ei acum, a zălogit și zălogește în fața noastră numitului Petru, vicevoievodul Transilvaniei, întreaga sa bucată de moșie ce ⟨o⟩ are în moșia Daia, cu toate folosințele ei și cu toate cele ce țin de ea, pentru o sută de florini de aur, luați și primiți în întregime în fața noastră, pe timp de zece ani întregi de la darea celor de față, în așa chip, că, oricînd acea doamnă Elisabeta, după trecerea celor zece ani, ar putea sau ar fi în stare să răscumpere de la acel Petru vicevoievodul zisa ei bucată de moșie, pentru pomenita sumă de bani, anume pentru o sută de florini, sus-numitul Petru vicevoievodul, primindu-și îndărăt banii săi, să fie ținut dator să i-o dea și să i-o lase, fără gloaba și gîlceava vreunei judecăți; pomenita doamnă Elisabeta s-a îndatorat și s-a legat ca între timp, pînă ce va putea să-și răscumpere pomenita bucată de moșie, să-l păstreze pe acel Petru vicevoievodul în stăpînirea ei, împotriva tuturor fraților și rudeniilor ei.

Spre mărturia tuturor celor de mai sus, am hotărît să-i dăm scrisoarea noastră privilegială de față, întărită cu puterea peceții noastre atîrnate și autentice.

Dat a doua zi după sărbătoarea fericitului apostol Bartolomeu, în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și opt. Chibzuiții bărbați Ioan prepozitul, Andrei cantorul, Petru custodele și magistrul Ladislau, arhidiaconul de Dăbîca, decanul, fiind canonici ai bisericii noastre.

Arh. Naț. Magh., Dl. 27 274. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1368.
Orig. perg., pecetea atîrnată lipsește.

---

[1] Scris cu inițială minusculă.
[2] Astfel în orig.

349 **1368 august 30** *(tercio Kalendas mensis Septembris)*

Ludovic I, regele Ungariei, întărește acte mai vechi privitoare la moșia Beus. În lista demnitarilor, printre alții: Dumitru, episcopul de Oradea, Dumitru, episcopul Transilvaniei, Dominic, episcopul de Cenad, și Nicolae, voievodul Transilvaniei.

Arh. Naț. Magh., Dl.
Orig. perg., pecete atîrnată cu șnur de matase galben-roșu.
EDIȚII: *Hédervàry okl.*, I, p. 67—69.

350 **1368 septembrie 8** *(sexto Idus Septembris)*

Ludovic I, regele Ungariei, dăruiește călugărițelor din Buda Veche moșia Csigléd. În lista demnitarilor, printre alții: Dumitru, episcopul de Oradea, Dumitru, episcopul Transilvaniei, Dominic, episcopul de Cenad, și Nicolae, voievodul Transilvaniei.

Arh. Naț. Magh., Dl.
Orig.
EDIȚII: *Katona*, X, p. 428—430 (fragmentar).

Discretis viris et honestis, honorabili capitulo ecclesie Transsiluane, amicis suis honorandis, Petrus, vicewayuoda Transsilùanus, amiciciam paratam debito cum honore.

Dicit nobis Stephanus, filius Nicolai de Zenthyvan, in sua, Gregori[1] et Johannis, fratrum suorum, in personis, quod ipsi in dominium possessionarie porcionis ipsorum pro quarta filiali domine matris eorum, per Michaelem, filium Andree de eadem, ipsis date et concesse, mediante homine nostro et vestro testimonio, vellent introire, si contradiccio cuiuspiam non obviaret eisdem in hac parte. Super quo, vestram petimus amiciciam presentibus diligenter quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente Petrus Rufus de Toldalad vel Johannes, filius Barnabe de eadem, aut Simon de Zengel, aliis absentibus, homo noster, ad faciem iamdicté possesionis Zenthyvan accedendo, vicinis et commetaneis universis legitime in ibi convocatis et presentibus, eosdem Stephanum, Gregorium et Johannem, filios Nicolai, in dominium iamdicte possessionarie porcionis pro quarta filiali domine matris ipsorum, ut premissum est, date, introducat, regni consuetudine requirente, si per quempiam non fuerit contradictum, contradicciones[2] vero, si qui fuerit[3], evocet ⟨et⟩[4] citet eosdem contra predictos Stephanum, Gregorium et Johannem in nostram presenciam, ad terminum competentem, racionem contradiccionis ipsorum reddituros. Et post hec, seriem omnium premissorum, prout fuerit oportunum[5], nobis in vestris litteris amicabiliter rescribatis.

Datum in Sancto Emerico, secundo die festi Nativitatis virginis gloriose, anno domini M° CCC° LX^{mo} octavo.

Chibzuiţilor şi cinstiţilor bărbaţi, vrednicului de cinste capitlu al bisericii Transilvaniei, prietenilor lui vrednici de cinste, Petru, vicevoievodul Transilvaniei, cu toată prietenia şi cinstea cuvenită.

Ne spune nouă Ştefan, fiul lui Nicolae de Sîntioana, în numele său ⟨şi⟩ al fraţilor săi, Grigore şi Ioan, că ei vor să fie puşi, prin mijlocirea omului nostru şi a omului vostru de mărturie, în stăpînirea părţii lor de moşie, dată şi lăsată lor de către Mihail, fiul lui Andrei, din aceeaşi ⟨moşie⟩, drept pătrime cuvenită fiicei a doamnei, mama lor, dacă nu li se va ivi împotrivirea cuiva în această privinţă. Cu privire la care, cerem cu stăruinţă, prin scrisoarea de faţă, prieteniei voastre să trimiteţi pe omul vostru vrednic de crezare ca om de mărturie, înaintea căruia, omul nostru, Petru Roşu de Toldal sau Ioan, fiul lui Barnaba, tot de ⟨Toldal⟩ sau, în lipsa lor, Simion de Sînger, ducîndu-se la faţa locului pe suszisa moşie Sîntioana, şi fiind chemaţi acolo în chip legiuit, vecinii şi megieşii acesteia, şi fiind ei de faţă, să-i pună în stăpînire, potrivit obiceiului ţării, pe acei Ştefan, Grigore şi Ioan, fiii lui Nicolae, în suszisa parte de moşie, dată lor, după cum s-a spus mai sus, drept pătrime cuvenită fiicei a doamnei, mama lor, dacă nu se va face împotrivire de către nimeni, iar dacă vor fi împotrivitori, să-i cheme să stea în faţa sus-zişilor Ştefan, Grigore şi Ioan, înaintea noastră, la sorocul cuvenit, spre a da seamă cu privire la împotrivirea lor. Şi după acestea, să aveţi bunătatea a ne face cunoscut în scrisoarea voastră cuprinsul tuturor celor de mai sus, după cum va fi de cuviinţă.

Dat la Sîntimbru, în a doua zi a sărbătorii Naşterii slăvitei Fecioare, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi opt.

Arh. Naţ. Magh. Dl. 28 505/1. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1365. Transumpt în actul capitlului din Alba-Iulia, din 22 septembrie 1368, nr. 357, cuprins într-un act al conventului din Cluj-Mănăştur de la sfîrşitul secolului al XV-lea.

REGESTE: Kemény, *Dipl. Trans.·Appendix*, 3, p. 77.

---

[1] Astfel în transumpt.
[2] Corect: *contradictores.*
[3] Corect: *fuerint.*
[4] Lipseşte în transumpt; corectat astfel după sens.
[5] Corect: *opportunum.*

352 **1368 septembrie 14, ⟨Cenad⟩**

Nos, capitulum ecclesie Chanadyensis, damus pro memoria quod reambulacionem metarum possessionis Keer vocate, iuxta continenciam litterarum palatinalium, in presentibus octavis festi Nativitatis beate virginis, inter dominum Petrum, prepositum Orodiensem, ex una, ac magistrum Stephanum, filium Pousa de Zeer, parte ab altera, coram nostro testimonio fieri debitam, ad mandatum litteratorium domini nostri regis, statu in eodem, propter motum presentis exercitus eiusdem domini nostri contra Laich woyuodam moti, ad quindenas residencie eiusdem exercitus duximus prorogandam.

Datum in festo Exaltacionis sancte crucis, anno domini M° CCC° LX° octavo.

⟨*Pe verso:*⟩ Pro magistro Stephano, filio Pousa de Zeer, contra dominum Petrum, prepositum Orodyensem, super possessionaria reambulacione, in octavis festi Nativitatis beate virginis fieri debita, ad quindenas residencie exercitus regalis, prorogatoria.

Noi, capitlul bisericii de Cenad, dăm de ştire că, la porunca scrisă a domnului nostru, regele, din pricina plecării oştirii de acum a acelui domn al nostru pornită împotriva voievodului Vlaicu, am hotărît să amînăm în aceeaşi stare, pe a cincisprezecea zi după lăsarea la vatră a acelei oştiri[1], cercetarea hotarelor moşiei numite Keer, ce trebuia să se facă, potrivit cuprinsului scrisorii palatinului, înaintea omului nostru de mărturie, la octavele de acum ale sărbătorii Naşterii fericitei Fecioare[2], între domnul Petru, prepozitul de Arad, pe de o parte, şi magistrul Ştefan, fiul lui Pousa de Zeer, pe de altă parte.

Dat la sărbătoarea Înălţării Sfintei Cruci, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi opt.

⟨*Pe verso:*⟩ ⟨Scrisoarea⟩ de amînare pe a cincisprezecea zi după lăsarea la vatră a oştirii regeşti, pentru magistrul Ştefan, fiul lui Pousa de Zeer, împotriva domnului Petru, prepozitul de Arad, cu privire la hotărnicirea unei moşii, ce trebuia făcută la octavele sărbătorii Naşterii fericitei Fecioare.

Arh. Naţ. Magh., Dl. Arh. fam. Festetics din Keszthely.
Orig. hîrtie, cu urme de pecete de închidere.
EDIŢII: *Ortvay*, I, p. 106; DRH-D, I, p. 91—92.

---

[1] Lăsarea la vatră a oştirii regeşti a avut loc în 1368, după 13 octombrie (*Szentpétery, Oklevéltani naptár*, p. 31). Deci data amînării cade după 27 octombrie.
[2] 15 septembrie ⟨1368⟩.

Discretis viris et honestis, capitulo ecclesie Transsiluane, amicis suis, Petrus, viceuoyuoda Transsiluanus, debitum amicicie cum honore.

Dicit nobis religiosus vir, dominus frater Ottho, abbas de Clusmonostra, quod predictus[1] Nicolaus, filius Joseph de Machkas, cum filiis et aliis proximis suis de eadem, propria eorum auctoritate et potencia, unacum iobagionibus ipsorum et aliis ad ipsos pertinentibus, ad pratum suum possessionis sue, Kayantou vocate supra silvam Josephberke vocate[2], omnino ipsum Pod[1] intra veras metas predicte possessionis sue existentem, fecissent defalcari et nunc facerent incessanter, ac deduci niterentur, in preiudicium dicte sue ecclesie non modicum et derogamen.

Super quo, vestram amiciciam presentibus petimus reverenter quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente, Mychael, filius Egidii de Zumurduk, vel Nicolaus, filius Johannis de eadem, autem Ladislaus de Sard, aliis absentibus, homo noster, ab omnibus quibus decet et licet, sciat et inquirat de premissis omnimodam veritatem, scitaque premissorum veritate prohibeat eosdem nobiles de Machkas a defalcacione predicti prati et a violenta percepcione quarumlibet terrarum predicti domini abbatis, regni consuetudine requirente. Et post hec, prout premissorum veritas vobis constiterit, cum serie ipsius prohibicionis nobis amicabiliter rescribatis.

Datum in Sancto Emerico, in octavis festi Nativitatis virginis gloriose, anno domini M^{mo} CCC^{mo} LX^{mo} octavo.

Chibzuiţilor şi cinstiţilor bărbaţi, capitlului bisericii Transilvaniei, Petru, vicevoievodul Transilvaniei, cu prietenia şi cinstea cuvenită.

Ne spune nouă cucernicul bărbat, domnul frate Otto, abatele de Cluj-Mănăştur, că sus-zisul Nicolae, fiul lui Iosif de Măcicaşu, ducîndu-se cu fiii săi şi cu celelalte rude ale sale din acelaşi ⟨Măcicaşu⟩, cu de la ei voinţă şi putere, împreună cu iobagii lor şi cu alţii care ţin de ei, la un fînaţ al său de pe moşia sa, Chinteni numită, deasupra pădurii numite Josephberke[3], a pus să fie cosit acel podei al său, aflat întru totul între adevăratele hotare ale sus-zisei sale moşii, şi chiar şi acum fac necontenit ⟨acest lucru⟩ şi încearcă să ducă ⟨fînul⟩ spre marea pagubă şi daună a zisei sale biserici.

Cu privire la aceasta, prin cele de faţă cerem cu plecăciune prieteniei voastre să trimiteţi pe omul vostru de mărturie vrednic de crezare, în faţa căruia, omul nostru, Mihail, fiul lui Egidiu de Sumurducu sau Nicolae, fiul lui Ioan de acelaşi, sau Ladislau de Şard, în lipsa celorlalţi, să cerceteze şi să afle de la toţi cei de la care se cuvine şi se cade, tot adevărul cu privire la cele de mai sus şi, ⟨odată⟩ aflat adevărul cu privire la cele de mai sus, să-i oprească pe nobilii de Măcicaşu de la cosirea sus-zisului fînaţ şi de la strîngerea cu de-a sila ⟨a roadelor⟩ oricăror pămînturi ale sus-zisului domn abate, după cum cere obiceiul ţării. Şi după acestea, să aveţi bunăvoinţa să ne răspundeţi în scris, aşa cum veţi fi aflat adevărul cu privire la cele de mai sus, împreună cu desfăşurarea oprelişţii.

Dat la Sîntimbru, la octavele sărbătorii Naşterii slăvitei Fecioare, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi opt.

Arh. Naţ. Magh., 28747. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca / 1368.
Transumpt în actul capitlului din Alba Iulia, din 13 octombrie 1368, nr. 360.

---

[1] Astfel în transumpt.
[2] Corect: *vocatam*.
[3] Creasta lui Iosif.

354 **⟨1368⟩ septembrie 15, Vidin**

Sincera salutacione premissa.

Noveritis quod in istis partibus est manifestum quoniam dominus noster rex tradidit vobis istud dominium, sed adventus vester nimis tardatur. Ex desiderio vestri adventus, per gentes istas iam non creditur quod verum sit, et modo venit Michlaus giuppanus et, postquam venit, gens ista magis firma fuit quod vobis non sit traditum dominium, et ideo, si vultis quod illud quid remanserit non perdatur, festinetis venire, quia si tardabitis, pro certo omnes recedent, et, si cito venietis, spero in deo quod omnia prospere ibunt, quia ab omnibus habeo nova quod vos desiderant. Valeat dominatio vestra per tempora longiora.

Datum in Bodognion, in octava Nativitatis beate virginis.

Petrus et Andreas de Ragusio, iudices de Bodon.

⟨*Pe verso*:⟩ Magnifico et potenti domino, domino Benedicto, bano Budinensi.

Cu sincere urări de sănătate.

Aflaţi că în aceste părţi se ştie că domnul nostru regele v-a dat vouă această stăpînire, dar sosirea voastră întîrzie prea mult. Aşteptînd sosirea voastră, oamenii de aici nu mai cred că este adevărat ⟨că veniţi⟩, şi acum a venit jupîn Miclăuş, şi, după ce a venit el, poporul de aici s-a încredinţat mai mult că nu vi s-a dat vouă stăpînirea, şi, deci, dacă voiţi ca ceea ce a rămas să nu se piardă, grăbiţi-vă să veniţi, căci de veţi întîrzia, cu adevărat toţi ⟨ne⟩ vor părăsi, iar dacă veniţi degrabă, sper întru Domnul că toate vor merge bine, căci am de la toţi ştire că vă doresc. Să fie sănătoasă domnia voastră mulţi ani.

Dat la Vidin, la octavele Naşterii fericitei Fecioare.

Petru şi Andrei de Raguza, juzi de Vidin.

⟨*Pe verso*:⟩ Măritului şi puternicului stăpîn, domnului Benedict, banul de Vidin.

Arh. Naţ. Magh. Dl.
Orig., hîrtie, cu pecete.
În lipsa originalului, s-a păstrat datarea de an propusă de editorul textului latin. Maria Holban, *Contribuţii*, p. 23—24, consideră, analizînd conjunctura, că documentul trebuie datat: 15 septembrie 1366.
EDIŢII: *Tört. Tár.*, 1898, p. 365—366 (cu data greşită: 8 septembrie); Maria Holban, *op. cit.*, p. 23, n. 2.

355 **1368 septembrie 16, ⟨Cluj-Mănăştur⟩**

Nos, conventus monasterii beate Marie virginis de Clusmonustra, memorie commendamus per presentes quod Nicolao, filio Johannis, filii Gyula de Gyula, personaliter, ab una parte, ex altera vero Nicolao, filio Joseph de Machkas, in personis nobilium domine relicte ac puellarum adhuc innuptarum, Elena et Clara vocatarum, filiarum eiusdem Johannis,

filii Gyule, coram nobis constitutis, per eundem Nicolaum, filium Johannis, nobis propositum extitit pariter et relatum oraculo vive vocis quod, quia ipse in presentem regium exercitum contra Layconem versus partes Transalpinas iam inchoatum, unacum magnifico viro, domino Nicolao, woyuoda Transsiluano et comite de Zonuk, capitaneo scilicet eiusdem exercitus regalis, ac magistro Johanne dicto Lepes, castellano de Dewa, dominis suis, de necessario proficisci oporteret, proprieque facultates ad id non suppeterent eidem, pretacta nobilis domina, relicta ipsius Johannis, filii Gyule, mater sua, de suis rebus et bonis a condam Nicolao dicto Fargach, priore marito suo, successis et devolutis, que neminem alium nisi ipsam dominam matrem et easdem sorores suas de iure tangere dinosscerentur[1], in octuaginta florenis promptis sibi subvenisset. Ideoque, totales porciones suas possessionarias in possessionibus predicta Gyula et Gyosmachkas vocatis habitas pro eadem sumpma[1] pecunie, videlicet octuaginta florenis, eisdem domine matri et sororibus suis, cum omnibus earum utilitatibus et pertinenciis universis, pignori obligasset et inpignoravit coram nobis tali modo, quod, quandocumque easdem possessionarias porciones suas pro dicta sumpma[1] pecunia[2] ab eisdem redimere posset, liberam redimendi haberet facultatem; tali tamen condicione interiecta, quod, si divino iudicio disponente medio tempore, in ipso exercitu casu fortuitu, vel alias, vitam sibi finire contingeret temporalem, dicta sua iura possessionaria ipsis domine matri et sororibus eiusdem ac earum heredibus et successoribus in perpetuum asscribetur[3] hereditatem, vigore presencium mediante.

Datum secundo die octavarum festi Nativitatis virginis gloriose. Anno domini M^{mo} CCC^{mo} LX^{mo} octavo.

Noi, conventul mănăstirii fericitei Fecioare Maria din Cluj-Mănăştur, dăm de ştire prin scrisoarea de faţă că Nicolae, fiul lui Ioan, fiul lui Gyula de Giula, el însuşi, pe de o parte, iar pe de altă parte Nicolae, fiul lui Iosif de Măcicaşu, în numele nobilelor, a doamnei văduve şi a copilelor încă necăsătorite, numite Elena şi Clara, fiicele aceluiaşi Ioan, fiul lui Gyula, înfăţişîndu-se în faţa noastră, ni s-a spus şi, deopotrivă, ni s-a arătat prin viu grai de către acelaşi Nicolae, fiul lui Ioan, că deoarece el trebuie să plece de nevoie în oastea regească de acum, pornită împotriva lui Vlaicu, înspre Ţara Românească, împreună cu măritul bărbat, domnul Nicolae, voievodul Transilvaniei şi comitele de Solnoc, adică căpetenia oştii regeşti, şi cu magistrul Ioan zis Lepeş, castelanul de Deva, stăpînii săi, şi deoarece bunurile sale nu-i sînt îndeajuns pentru aceasta, pomenita nobilă doamnă, văduva acelui Ioan, fiul lui Gyula, mama sa, l-a ajutat cu optzeci de florini în bani gata, din lucrurile şi bunurile sale moştenite şi primite de la răposatul Nicolae zis Forgach, primul său soţ, ⟨bunuri⟩ care se ştie că nu privesc de drept pe nimeni altcineva decît pe acea doamnă şi pe acele surori ale sale, de aceea a zălogit şi a dat ca zălog în faţa noastră pentru acea sumă de bani, adică optzeci de florini, acelorași, doamnei mame şi surorilor sale, toate părţile sale de moşie avute în moşiile numite Giula, sus-zisă, şi Deuş, cu toate folosinţele şi cele ce ţin de ele, în acest fel, că oricînd ar putea să răscumpere de la acestea, pentru numita sumă de bani, acele părţi ale sale de moşie, să aibă slobodă voie de a le răscumpăra; punîndu-se totuşi această condiţie, că, dacă prin rînduiala judecăţii dumnezeeşti, între timp, s-ar întîmpla ⟨ca el⟩ să-şi piardă viaţa în acea oaste dintr-o întîmplare neaşteptată, sau altă dată, zisele drepturi de stăpînire ale sale să fie trecute ca moştenire

veşnică aceloraşi, doamnei mame şi surorilor lui, precum şi moştenitorilor şi urmaşilor lor, în temeiul şi prin mijlocirea celor de faţă.

Dat în a doua zi a octavelor sărbătorii Naşterii slăvitei fecioare, în anul domnului o mie trei sute şaizeci şi opt.

Arh. Naţ. Magh., Dl. 27 276. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca / 1368. Orig. perg., fără urme de pecete.

EDIŢII: DRH—D, I, p. 92—93.

---

[1] Astfel în orig.
[2] Corect: *pecunie.*
[3] Corect: *asscriberetur.*

356 **368 septembrie 19, ⟨Oradea⟩**

Capitulum ecclesie Waradiensis, omnibus Christi fidelibus, presentibus pariter et futuris, presencium noticiam habituris, salutem in salutis largitore.

Ad ⟨universorum⟩[1] noticiam harum scrie volumus pervenire quod litteras serenissimi principis domini Lodouici, dei gracia, illustris regis Hungarie, nobis directas, recepimus sumpmo[2] cum honore hunc ⟨tenorem⟩[1] per omnia continentes: ⟨*Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 16 august 1368, Buda, nr. 346*⟩.

Nos itaque, mandatis eiusdem regie sublimittatis[2], ut tenemur, obtemperantes, unacum homine eiusdem, Paulo de Sandor⟨haza, pre⟩notato[3], Johannem presbiterum, rectorem altaris sancte Elizabethe de choro ecclesie nostro, pro testimonio fidedignum ad premissa exequenda duximus destinandum. Qui, demum, ad nos reversi et per nos requisiti, nobis concordi⟨ter retu⟩lerunt[4] quod ipsi, in octavis festi Nativitatis virginis gloriose, nunc preteriti, ad faciem dicte terre litigioase, Kyrwa vocate, mediantibus predictis litteris regalibus, vicinis et commetaneis eiusdem universis legitti⟨me⟩[4] convocatis, accessissent, ubi prefatus magister Jakch, iuxta continenciam litterarum nostrarum obligatoriarum inter partes exinde confectarum, dissolutis cingulis, discalciatis pedibus, terram super caput eius levando, ut moris est ⟨iurare⟩[5] super terram, in eo, ut ipsa terra litigiosa ad possessionem prenotatam, Erked vocatam, non pertinuerit, nec pertineat, et terra usualis eiusdem possessionis non existat, nec extiterit, sed terra usualis condam Isa, hominis sine ⟨he⟩rede[5] decessi, existat et extiterit, super qualibus meta infradenotanda sola sua in persona prestitisset sacramentum, prestitoque sacramento ipsam terram litigiosam ab aliorum iuribus possessionariis metaliter separassent et distin⟨xisse⟩nt[4], hoc ordine, ut in fine eiusdam montis, Kerekhyg dicti, iuxta unum rivulum a parte meridionali unam metam cursualem erexissent, ab hinc, ad cacumen ipsius montis gradiendo, duas metas ⟨erexisse⟩nt[3] terreas, de inde, ad alium finem eiusdem montis versus partem orientalem eundo, similiter duas metas, predictam terram distingentes, confodissent, ab hinc versus eandem partem orientalem paulisper pergendo, ⟨lo⟩co[6] campestriali, unam metam erexissent cursualem, hinc, versus eandem partem orientalem ad unum alveum, wlgo[2] Agfeo dictum, accedendo, duas metas terreas erexissent, deinde, versus plagam sep⟨tem⟩trionalem[6] ambiendo in capite unius vallis sew[2] alveoli, unam metam cursualem confodissent, deinde, ad eandem plagam septemtrionalem pergradiendo ad unum colliculum, Berch vocatum, iuxta quandam metam terream pre-

dicte possessioni, Erked vocate, distingentem a parte possessionis regis, Hadod vocate, similiter duas metas terreas erexissent finales, et ibi eedem mete, ut asserunt, terminarentur.

In cuius r⟨ei⟩[7] memoriam perpetuamque firmitatem, presentes concessimus litteras nostras privilegiales, pendentis et autentici sigilli nostri munimine roboratas.

Datum feria tercia proxima post festum Exaltacionis Sancte crucis, anno domini su⟨prad⟩icto[6]; viris discretis, Petro preposito, lectoratu vacante, Stephano cantore, Jacobo custode, ceterisque canonicys[2], dominis ac magistris salubriter existentibus.

Capitlul bisericii din Oradea, tuturor credincioşilor întru Hristos, celor de acum, cît şi celor viitori, care vor lua cunoştinţă de cele de faţă, mîntuire întru dăruitorul mîntuirii.

Prin aceste rînduri voim să ajungă la cunoştinţa tuturor că noi am primit cu cea mai mare cinste scrisoarea prealuminatului principe, domnul Ludovic, din mila lui Dumnezeu, ilustrul rege al Ungariei, trimisă nouă ⟨şi⟩ avînd în întregime acest cuprins: ⟨*Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 16 august 1368, Buda, nr. 346*⟩.

Noi, aşadar, dînd ascultare poruncilor înălţimii regeşti, aşa cum sîntem datori, am hotărît că împreună cu omul său Paul de Sandorhaza, mai sus însemnat, să-l trimitem pe Ioan, preotul, slujitorul altarului sfintei Elisabeta din corul bisericii noastre, ca om de mărturie vrednic de crezare, ca să aducă la împlinire cele de mai sus. Aceştia, întorcîndu-se apoi la noi şi ⟨fiind⟩ întrebaţi de noi, ne-am spus într-un glas că ei, la octavele sărbătorii acum trecute ale Naşterii slăvitei Fecioare[8] în temeiul sus-zisei scrisori regale, au venit la faţa locului pe zisul pămînt în pricină, Chilioara numit, fiind chemaţi în chip legiuit toţi vecinii şi megieşii acestuia, unde pomenitul magistru Jakch, potrivit cuprinsului scrisorii noastre de îndatorire întocmite între părţi, a jurat, el însuşi în numele său, pe fiecare semn de hotar ce se va însemna mai jos, cu cingătoarea desfăcută, cu picioarele goale, punîndu-şi pămînt pe cap, după cum este obiceiul a jura pe pămînt, cu privire la aceea că acel pămînt în pricină nu a ţinut şi nici nu ţine de moşia sus-însemnată, Archid numită, şi nu este pămîntul de folosinţă al acelei moşii, şi nici n-a fost, ci este şi a fost pămîntul de folosinţă al răposatului Isa, om care a murit fără moştenitori; şi după ce s-a făcut jurămîntul, ⟨ei⟩ au despărţit şi au deosebit cu semne de hotar acel pămînt în pricină de drepturile de stăpînire ale altora, în acest fel, că la capătul unui deal, Kerekhyg[9] numit, lîngă un pîrîu; au ridicat un semn de hotar de legătură dinspre partea de miazăzi ⟨şi⟩ de aici, înaintînd spre vîrful aceluiaşi deal, au înălţat două movile de hotar, de acolo, mergînd spre celălalt capăt al acelui deal către partea de răsărit, au săpat de asemenea două semne de hotar, care să despartă sus-zisul pămînt, de aici îndreptîndu-se puţin către aceeaşi parte de răsărit, într-un loc de cîmpie au ridicat un semn de hotar de legătură, de acolo, către aceeaşi parte de răsărit, mergînd spre o albie, Agfeo[10] numită în limba obişnuită, au înălţat două movile de hotar, apoi cotind către partea de miazănoapte, la gura unei văi sau albii, au săpat un semn de hotar de legătură, de acolo, mergînd spre aceeaşi parte de miazănoapte, pe un deluşor, Berch[11] numit, lîngă o movilă de hotar a sus-zisei moşii, numită Archid, care o desparte dinspre partea moşiei regeşti Hodod numite, au înălţat, de asemenea, ultimele două movile de hotar, şi aici, după cum spun ⟨ei⟩, se sfîrşesc aceste semne de hotar.

Spre amintirea și veșnica trăinicie a acestui lucru, am dat scrisoarea noastră privilegială de față, întărită cu puterea peceții noastre atîrnate și adevărate.

Dat în marțea cea mai apropiată de după sărbătoarea Inălțării Sfintei Cruci, în anul Domnului sus-zis, pe cînd viețuiau întru mîntuire chibzuiții bărbați, Petru prepozitul, lectoratul fiind vacant, Ștefan cantorul, Iacob custodele, și ceilalți canonici, domni și magiștri.

Arh. Naț. Magh., Dl. 30 396. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca / 1368. Orig. perg., pecetea atîrnată s-a pierdut.

---

[1] Rupt cca 1 cm; întregit după sens.
[2] Astfel în orig.
[3] Rupt cca 1 cm; întregit pe baza contextului.
[4] Rupt cca 0,5 cm; întregit după sens.
[5] Pata de umezeală cca 0,5 cm; întregit pe baza contextului.
[6] Rupt cca 0,25 cm; întregit pe baza contextului.
[7] Rupt cca 0,25 cm; întregit după sens.
[8] 15 septembrie ⟨1368⟩.
[9] Dealul rotund.
[10] Izvorul pîrîului.
[11] Creastă.

357 **1368 septembrie 22, ⟨Alba Iulia⟩**

Nobili viri et honesto, Petro vicewayuode[1] Transsiluano, amico ipsorum honorando, capitulum ecclesie Transsiluane, amiciciam paratam[2] sincero cum honore.

Noveritis nos, litteras vestras recepisse in hec verba: ⟨*Urmează actul lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, din 9 septembrie 1368, nr. 351*⟩. Nos enim, peticionibus vestris annuentes unacum Johanne filio Barnabe de Toldalad, homine vestro, nostrum hominem, videlicet Sebastianum, rectorem ecclesie de Keresthwr, ad premissa exequenda duximus transmittendum. Qui demum ad nos reversi, nobis concorditer retulerunt quod ipsi, feria secunda proxima post festum Nativitatis virginis gloriose, ad faciem possessionis Zenthyvan accessissent, ac vicinis et commetaneis eiusdem legitime in ibi convocatis, ipsisque presentibus, Stephanum, Gregorium et Johannem, filios Nicolai de Zenthyvan, in dominium et possessionem cuiusdam porcionis possessionarie, in eadem possessione Zenthyvan habite, pro quarta filiali domine matris ipsorum, per Michaelem, filium Andree, eisdem date, introduxissent, eandem porcionem possessionariam statuendo nobilibus[3] antedictis, nullo[4] contradictore aparente[5].

Datum in quindenis festi Nativitatis virginis gloriose, anno prenotato.

Nobilului și cinstitului bărbat, Petru, vicevoievodul Transilvaniei, prietenului său vrednic de cinste, capitlul bisericii Transilvaniei, cu toată prietenia și cu curată cinste.

Aflați că noi am primit scrisoarea voastră avînd acest cuprins: ⟨*Urmează actul lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, din 9 septembrie 1368, nr. 351*⟩. Noi, deci, încuviințînd cererile voastre, am hotărît ca împreună cu omul vostru, Ioan, fiul lui Barnaba de Toldal să trimitem pe omul nostru, anume pe Sebastian, parohul bisericii din Cristur, ca să ducă la împlinire cele de mai sus. Aceștia, întorcîndu-se apoi la noi, ne-au

spus într-un glas că, în lunea de după sărbătoarea Naşterii slăvitei Fecioare[6], s-au dus la faţa locului pe moşia Sîntioana şi, după ce i-au chemat acolo în chip legiuit pe vecinii şi megieşii ei, şi fiind aceştia de faţă, i-au pus pe Ştefan, Grigore şi pe Ioan, fiii lui Nicolae de Sîntioana, în stăpînirea acelei părţi de moşie, avută în acea moşie Sîntioana, dată lor de către Mihail, fiul lui Andrei, drept pătrime cuvenită fiicei a doamnei, mama lor, trecînd în stăpînire această parte de moşie nobililor mai înainte zişi, neivindu-se nici unl împotrivitor.

Dat la cvindenele sărbătorii Naşterii slăvitei Fecioare, în anul mai înainte însemnat.

Arh. Naţ. Magh., Dl. 28 505/1. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1365. Transumpt în actul conventului din Cluj-Mănăştur, de la sfîrşitul secolului al XV-lea, dat lui Petru şi Ioan, fiii lui Pavel de Chiraleu.

---

1 *Vice*, scris deasupra rîndului.
2 Urmează un cuvînt ilizibil, tăiat.
3 Lectură probabilă.
4 Urmează: *contradiccionem apparentem;* fiind de prisos şi greşite, au fost omise.
5 Corect: *apparente*.
6 11 septembrie ⟨1368⟩.

358 **1368 octombrie 1, ⟨Alba Iulia⟩**

Nos, capitulum ecclesie Transiluane, significamus tenore presencium quibus expedit universis quod comites Nicolaus niger, filius Martini, Andreas, filius Nicolai, Nicolaus, filius Cristiani, et Mychael, filius Mychaelis de Heuholm, ad nostram accedentes presenciam nobis, per modum protestacionis, significare curarunt quod quedam villa, Sauli vocata, in sede Selk existens, fuisset possessio ipsorum et predecessorum eorundem, quam, propter potenciam et contumaciam populorum de eadem villa Sauli, uti et frui non possent, nec valerent; nunc autem, mediantibus probis viris, videlicet Andrea, filio Petri, Andrea, filio Johannis de Prethya, Petro, filio Stephani de Eccel, Petro, filio Petri de eadem, et Nicolao, filio Jacobi de Medyes, per modum pacis inter se taliter ordinassent, quod iidem populi seu hospites de predicta villa Sauli pretactis comitibus Nicolao, filio Martini, Andree, filio Nicolai, Nicolao, filio Cristiani, et Mychaeli, filio Mychaelis, aliam possessionem, ffavore[1], consilio et auxilio seniorum de dicta sede Selk, a domino rege postulare et optinere[1], ac pro expensis predictorum nobilium, quas ipsi in facto predicte possessionis Sauli fecissent, tercio die festi beati Mychaelis archangeli quadringentos florenos solvere et dare assumpsissent, ex quibus sexaginta florenos eisdem persolvissent; qui quidem hospites seu populi ipsam ordinacionem inter se factam non servassent, nec residuam quantitatem predicte pecunie eisdem solvere curassent, super quo literas nostras protestatorias petierunt emanari, quas nos eisdem concessimus, communi iusticia suadente.

Datum die dominico proximo post festum beati Mychaelis archangeli, anno domini M° CCC° LXmo octavo.

Noi, capitlul bisericii Transilvaniei, prin cuprinsul scrisorii de faţă facem cunoscut tuturor cărora se cuvine că, înfăţişîndu-se înaintea noastră, comiţii Nicolae cel Negru, fiul lui Martin, Andrei, fiul lui Nicolae, Nicolae, fiul lui Cristian, şi Mihail, fiul lui Mihail de Vurpăr, s-au în-

grijit să ne facă cunoscut, în chip de întîmpinare, că un sat, numit Șoala, aflător în scaunul Șeica, a fost moșia lor și a înaintașilor lor, ⟨și⟩ că, din pricina samavolniciei și a îndărătniciei oamenilor din satul Șoala, ei nu pot și nu sînt în stare să-l folosească și să se bucure de el. Acum, însă, prin mijlocirea unor bărbați cinstiți, și anume Andrei, fiul lui Petru, Andrei, fiul lui Ioan de Brateiu, Petru, fiul lui Ștefan de Ațel, Petru, fiul lui Petru tot de Ațel, și Nicolae, fiul lui Iacob de Mediaș, au rînduit între dînșii, în chip de împăcare, astfel că numiții locuitori sau oaspeți din sus-zisul sat Șoala s-au legat să ceară și să capete de la domnul ⟨nostru⟩, regele, cu sprijinul, sfatul și ajutorul bătrînilor din zisul scaun Șeica, altă moșie pentru sus-amintiții comiți, Nicolae, fiul lui Martin, Andrei, fiul lui Nicolae, Nicolae, fiul lui Cristian, și Mihail, fiul lui Mihail, iar pentru cheltuielile sus-zișilor nobili, pe care aceștia le făcuseră pentru sus-zisa moșie Șoala, ei s-au legat să le plătească și să le dea în a treia zi după sărbătoarea fericitului arhanghel Mihail[2], patru sute de florini, dintre care șaizeci de florini i-au și plătit. Dar numiții oaspeți sau locuitori n-au păzit rînduiala făcută între dînșii, nici nu s-au îngrijit să le plătească partea rămasă a acelei sume de bani; drept aceea, ⟨pîrîșii⟩ au cerut să le dăm scrisoarea noastră de întîmpinare, pe care noi le-am dat-o acelora, după cum sfătuiește dreptatea obștească.

Dat în duminica de după sărbătoarea fericitului arhanghel Mihail, în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și opt.

Arh. Stat. Sibiu, U.I., 80. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1368.
Orig. perg., cu urme de pecete rotundă aplicată în document pe verso.
EDIȚII: *Archiv.*, XXI, p. 346; *Ub.*, II, p. 318—319.

---

[1] Astfel în orig.
[2] 1 octombrie ⟨1368⟩.

359 **1368 octombrie 13, Kubin**

Lodouicus, dei gracia, rex Hungarie, fidelibus suis, capitulo Chanadiensi, salutem et graciam.

Noveritis quod nos, consideratis fidelitatibus et fidelium obsequiorum preclaris meritis Brank et Radoš, filiorum Mayan, fidelium aule nostre familiarum, que iidem in diversis nostri et regni nostri negociis et expedicionibus, sicut prosperis sic et adversis, et specialiter in partibus Rascie et in reoptencione[1] et recaptivacione regni nostri Bulgarie et civitatis nostre Bidyniensis, cum sumpma[1] sollicitudine et servienti agilitate maiestati nostre sedule impenderunt et se, iuxta possibilitatis ipsorum exigenciam, pre suis participibus effecerunt generosos et acceptos, volentes eisdem, pro huiusmodi eorum sollicitis famulatibus regie munificiencie nostre gracia occurrere speciali, quasdam possessiones nostras, Gyano et Teryen vocatas, in comitatu de Crasso et penes fluvium similiter Crasso nuncupatum existentes, que, quondam Lamperto, ipsarum priore possessore et gubernatore, divinitus de medio absque herede sublato, ad manus regias, iuxta regni consuetudinem approbatam, forent devolute, et demum ad castrum nostrum regium, Haram vocatum, applicate et per castellanos eiusdem a multis retrolapsis temporibus, nomine regio, habite extiterunt et possesse, ab eodem castro nostro, Haram nominato, easdem excipientes et eximentes, cum omnibus ipsarum utilitatibus et pertinenciis, terris scilicet arabilibus, fimatis et campestribus,

silvis, pratis, nemoribus, fluviis, aquis et aquarum decursibus, molendinis ac locis molendinorum, et aliis quibuslibet ipsarum fructuositatibus, sub eisdem metis et terminorum distinccionibus, quibus per eundem Lampertum habite extiterunt et possesse, nove donacionis nostre titulo eisdem Brank et Rados, filiis Moyan[1], fidelibus nostris, et, per eos, Crayanyn, filio Graden, filii eiusdem Mayan, eorumque heredibus et posteritatibus ac successoribus universis iure perpetuo et irrevocabiliter dedimus, donavimus et contulimus possidendas, tenedas et habendas, salvo iure alieno; ita tamen, quod, si eedem possessiones, Gyano et Teryen vocate, successu temporum nostre maiestati utiles et placibiles fuerint, extunc iidem Brank, Rados et Crayanin[1] et eorum heredes ac successores, pro consimilibus et equipolentibus possessionibus per nostram celsitudinem in concambium earundem ipsis dandis et conferendis, easdem possessiones nostre teneantur resignare maiestati.

Verum quia de qualitate et quantitate dictarum possessionum ac limitibus et terminis earundem nobis ad plenum veritas non constat, ideo fidelitati vestre precipiendo mandamus quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente, Johannes, filius Chutk, vel Nicolaus dictus Chertu aut Jacobus de Mathyaz, sive Demetrius de Mychouch, seu Nicolaus, filius Saag, aliis absentibus, homo noster ad facies predictarum possessionum, Gyano et Teryen nominatarum, in dicto comitatu de Crasso existencium, vicinis et commetaneis earundem uni⟨versis inibi⟩[2] legitime convocatis et presentibus, accedendo, reambulet easdem per suas veras metas et antiquas, novas iuxta veteres, ubi necesse fuerit, erigendo, reambulatasque et ab aliorum possessionariis iuribus undique metaliter distinctas et separatas statuat eisdem Brank et Rados, filiis Moyaan[1], ac Crayanini[1], filio Graden, ⟨filio eiusdem⟩[3] Moyaan[1], omni eo iure, quo nostre incumbunt collacioni, nove donacionis nostre titulo possidendas, contradiccione quorumlibet, super proprietate ipsarum quovismodo fienda, non obstante. Si qui vero in terminis et metis earundem aliquo contradictorie inhibicionis velamine eisdem obviarent, citet ipsos contra eosdem in nostram presenciam ad ter⟨minum competentem⟩[2], racionem contradiccionis ipsorum reddituros. Et post hec, seriem ipsius statucionis et possessionarie reambulacionis, cum cursibus metarum ac nominibus contradictorum et citatorum ac termino assignato, nobis fideliter rescribatis.

Datum in Keue, in quindenis festi beati Michaelis archangeli, anno domini M^{mo} CCC^{mo} LX^{mo} octavo.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credincioșilor săi din capitlul din Cenad, sănătate și milostivire.

Să știți că noi, ținînd seamă de faptele de credință și de strălucita vrednicie a slujbelor credincioase ale lui Brank și Rados, fiii lui Moian, credincioșii slujitori ai curții noastre, pe care ei ni le-au adus cu zel maiestății noastre, cu cea mai mare grijă și plecată iscusință, în felurite treburi și războaie ale noastre și ale regatului nostru, atît prielnice cît și potrivnice, și îndeosebi în părțile Serbiei, și la dobîndirea și cucerirea din nou a țării noastre Bulgaria și a cetății noastre Vidin, arătîndu-se darnici și îndatoritori prin ajutorul lor dat după putința lor, voind să-i răsplătim cu osebita milostenie a dărniciei noastre regești pentru aceste credincioase slujbe ale lor, le-am dat și le-am dăruit acelor Brank și Rados, fiii lui Moian, credincioșii noștri, și, prin ei, lui Crayanin, fiul lui Graden, fiul aceluiași Moian, moștenitorilor lor și tuturor urmașilor și

coborîtorilor lor, cu drept de veci şi nestrămutat, în chip de nouă danie a noastră, nişte moşii ale noastre numite Gyano şi Teryen, aflătoare în comitatul Caraş şi lîngă rîul numit, de asemenea, Caraş, care — răposatul Lampert, stăpînul şi cîrmuitorul lor de mai înainte, fiind răpit din mijlocul nostru, cu voia domnului, fără urmaşi — au ajuns, potrivit obiceiului îndătinat al regatului, în mîinile regelui şi apoi au fost alipite cetăţii noastre regeşti numite Haram, şi au fost ţinute şi stăpînite, în numele regelui, din vremurile de demult, de castelanii acesteia, ⟨iar acum⟩, scoţîndu-le de la cetatea noastră numită Haram, le-am hărăzit ⟨acelora⟩, împreună cu toate folosinţele lor şi cele ce ţin de ele, adică pămînturi de arătură, gunoite sau înţelenite, păduri, rîturi, dumbrăvi, rîuri, ape şi albiile apelor, mori şi locuri de moară şi alte foloase ale lor de tot felul, între aceleaşi semne de hotar şi margini despărţitoare, în care au fost ţinute şi stăpînite de acel Lampert, spre a le stăpîni, a le ţine şi a le avea, fără vătămarea dreptului altuia. În aşa fel, totuşi, că, dacă acele moşii numite Gyano şi Teryen, în curgerea vremii, ar fi folositoare şi plăcute maiestăţii noastre, atunci acei Brank, Rados şi Crayanin, şi moştenitorii şi urmaşii lor, să fie datori să înapoieze acele moşii maiestăţii noastre, pentru nişte moşii asemănătoare şi de acelaşi preţ, pe care va trebui să le dăm şi să le hărăzim lor în schimbul acestora.

Deoarece însă nu cunoaştem adevărul deplin cu privire la felul şi întinderea ziselor moşii şi la hotarele şi marginele lor, de aceea vă punem în vedere şi poruncim credinţei voastre să trimiteţi spre mărturie omul vostru vrednic de crezare, în faţa căruia, omul nostru, Ioan, fiul lui Chutk, sau Nicolae zis Chertu, ori Iacob de Mathyaz, sau Dumitru de Mychouch, ori Nicolae, fiul lui Saag, în lipsa acestora, mergînd la sus-zisele moşii, numite Gyano şi Teryen, aflătoare în zisul comitat Caraş, ⟨şi⟩ chemînd acolo în chip legiuit pe toţi vecinii şi megieşii lor, şi fiind ei de faţă, să le hotărnicească după adevăratele şi vechile lor semne de hotar, ridicînd, unde va fi nevoie, semne noi lîngă cele vechi, şi odată hotărnicite şi despărţite şi deosebite din toate părţile prin semne despărţitoare de drepturile de moşie ale altora, să le treacă în stăpînirea acelo-raşi Brank şi Rados, fiii lui Moian, şi lui Crayanin, fiul lui Graden, fiul aceluiaşi Moian, cu tot acel drept cu care ţin de dreptul nostru de danie, spre a le stăpîni în chip de nouă danie a noastră, fără a ţine seamă de împotrivirea cuiva, în orice chip ar fi făcută cu privire la proprietatea acestora. Dacă vreunii le-ar ridica în cale piedica unei oprelişti împotrivitoare în legătură cu hotarele şi semnele acelor ⟨moşii⟩, să-i cheme înaintea noastră faţă cu aceiaşi, la un soroc potrivit, spre a da seamă de temeiul împotrivirii lor. Şi după aceea, să ne faceţi cunoscut în scris, întocmai, desfăşurarea acestei dări în stăpînire şi hotărniciri de moşii, cu mersul semnelor de hotar, numele împotrivitorilor şi ale celor chemaţi şi cu sorocul statornicit.

Dat la Keve, în a cincisprezecea zi după sărbătoarea fericitului arhangel Mihail, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi opt.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. fideicomisională a fam. Józsika. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1368.
Transumpt în actul capitlului din Cenad, din 14 noiembrie 1368, nr. 362.

---

1 Astfel în transumpt.
2 Pată de umezeală cca 2 cm; întregit după sens.
3 Pată de umezeală cca 2 cm; întregit după context.

Nobili viro et honesto Petro, viceuoyuode Transsiluano, amico eorum honorando, capitulum ecclesie Transsiluane, amiciciam paratam sinceram cum honore.

Litteras vestre nobilitatis noveritis nos in hec verba recepisse: ⟨*Urmează actul lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, din 15 septembrie 1368, nr. 353*⟩.

Nos, enim, iustis et legitimis peticionibus vestris annuentes, ut tenemur, unacum predicto Nicolao, filio Johannis, homine vestro, nostrum hominem, videlicet magistrum Mychaelem, socium et concanonicum nostrum, pro testimonio fidedignum, ad premissa exequenda transmisimus. Qui, demum, ad nos reversi nobis concorditer retulerunt, per nos requisiti, quod ipsi a nobilibus et ignobilibus et ab aliis cuiusvis status et condicionis hominibus, a quibus decuisset et licitum fuisset, diligenti inquisicione prehabita, talem scivissent de premissis veritatem, quod predictum pratum, omnino supra nemus seu silvam Josephberke existens, ipsius domini abbatis fuisset semper et ab antiquo, et intra veras metas predicte possessionis sue Kayantou adiaceret,[1] et quod predicti nobiles violenter defalcari fecisset[1] et facerent. Tandem ipsi, in festo beati Mychaelis archangeli, ad faciem predicti prati, vicinis et commetaneis suis convocatis, ipsis eciam Nicolao, filio Joseph, et filiis suis ac aliis nobilibus de predicta Machkas presentibus, accedendo, eosdem nobiles de Machkas, facie ad faciem, a defalcacionem predicti prati et deduccione feni eiusdem prati prohibuissent et inhibuissent, palam et expresse; vidissent eciam ibidem multa fena def⟨alca⟩ta[2] et per eosdem ⟨nobiles⟩[3] de Machkas deportata et ibidem iacencia, fide oculata.

Datum quindecimo die predicti festi beati Mychaelis archangeli, anno prenotato.

Nobilului și cinstitului bărbat Petru, vicevoievodul Transilvaniei, prietenului lor vrednic de cinste, capitlul bisericii Transilvaniei, cu toată prietenia și cinstea adevărată.

Aflați că am primit scrisoarea nobleței voastre, avînd acest cuprins: ⟨*Urmează actul lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, din 15 septembrie 1368, nr. 353*⟩.

Noi, așadar, încuviințînd cererile voastre drepte și legiuite, după cum sîntem datori, am trimis împreună cu sus-zisul Nicolae, fiul lui Ioan, omul vostru, pe omul nostru, și anume pe magistrul Mihail, tovarășul și fratele nostru canonic, ca om de mărturie vrednic de crezare, care să aducă la îndeplinire cele de mai sus. Aceștia, întorcîndu-se apoi la noi, și fiind întrebați de noi, ne-au spus într-un glas că ei, făcînd mai înainte o cercetare stăruitoare, au aflat de la nobili și nenobili și de la alți oameni de orice stare și condiție, de la care s-a cuvenit și le-a fost îngăduit, acest adevăr cu privire la cele de mai sus, ⟨și anume⟩ că sus-zisul fînaț, aflător în întregime mai sus de dumbrava sau pădurea Josephberke[4], a fost dintotdeauna și din vechime al domnului abate, și era așezat înăuntrul adevăratelor semne de hotar ale sus-zisei sale moșii Chinteni, și că sus-zișii nobili au pus cu de-a sila să fie cosit, și ⟨chiar și acum⟩ pun să se facă ⟨acest lucru⟩. În sfîrșit, aceștia, la sărbătoarea fericitului arhanghel Mihail[5], venind la fața locului pe sus-zisul fînaț, fiind chemați vecinii și megieșii lor, și fiind de față chiar și acei Nicolae, fiul lui Iosif, și fiii săi și alți nobili din sus-zisul Măcicașu, i-au oprit și au făcut oprelişte pe față și în chip lămurit pe acei nobili de Măcicașu,

⟨aflați⟩ față în față, de la cosirea sus-zisului fînaț și de la ducerea fînului aceluiași fînaț, și chiar cercetînd cu credință, au văzut acolo mult fîn cosit și dus de acei nobili de Măcicașu, sau împrăștiat tot acolo.

Dat în a cincisprezecea zi a sus-zisei sărbători a fericitului arhanghel Mihail, în anul sus-însemnat.

Arh. Naț. Magh., Dl. 28 747. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca / 1368.
Orig. hîrtie, cu fragmente de pecete rotundă de închidere, aplicată în document pe verso.

---

[1] Corect: *fecissent*.
[2] Rupt cca 1 cm; întregit după sens.
[3] Lipsește în orig.; intercalat pe baza contextului.
[4] Creasta lui Iosif.
[5] 29 septembrie.

361 **1368 noiembrie 12, ⟨dincolo de Dunăre, în fața cetății Severin⟩**

Nos, Ludovicus, dei gratia, rex Hungarie, memorie commendamus per ⟨presentes quod⟩[1], cum nos, ad instantem petitionem Johannis, filii Georgii de Noghmihal, Kopaz, filium Anthonii de Pakaan, hominem nostrum, ad in⟨frascripta⟩[1] exequenda destinassemus, tandem i⟨dem Ko⟩paz[1] ad nos reversus, nobis retulit isto modo, quod ipse in crastino festi beati Martini confessoris, ad Jacobum, filium Ladislai de eadem Nogmihal, ⟨fratrem⟩[1] patruelem predicti Johannis, et Ladislaum ac Johannem, filios Pauli de Wetys, quos in nostro descensu exercituali in regno Bulgarie, penes Danubium, ex opposito castri Zeurin existenti, reperisset, accessisset, primoque iamdictum Jacobum, filium Ladislai, a venditione et quovismodo a se alienatione cuiusdam possessionarie portionis in possessione Gylyenus vocata, in comitatu Zathmariensi existenti[2], que, tum ratione vicinitatis, tum etiam ex proxima linea generationis, eidem Johanni, filio Georgii, ac iamdicto Georgio, patri eiusdem, necnon Nicolao, filio Laurentii, et Stephano, filio Andree de eadem Noghmihal, ad emendum et pro pignore recipiendum multo magis quam aliis conveniret, verbo nostre maiestatis prohibuisset; demumque iamdictos Ladislaum et Johannem, filios Pauli de Wetys, ab emptione, pro pignore receptione et quovismodo se in eandem possessionariam portionem intromissione, vice et nomine predictorum nobilium de Nogmihal interdixisset et inhibendo prohibuisset, regni nostri consuetudine exigente. Qui filii Pauli de Wetys, audita huiusmodi prohibitione, coram eodem homine nostro retulissent quod ipsi iamdictam possessionariam portionem a prefato Jacobo pretio comparassent, ipsamque, non obstante premissa prohibitione, conservare et tenere prompti essent et parati. In cuius prohibitionis testimonio[3], presentes eisdem nobilibus de Nogmihal concessimus literas nostras, communi iustitia exposcente.

Datum in eodem descensu nostro, die et loco prenotatis, anno domini Millesimo CCC^mo sexagesimo octavo.

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, prin scrisoarea de față dăm de știre că întrucît noi, la stăruitoarea cerere a lui Ioan, fiul lui Gheorghe de Nogmihal, am trimis pe omul nostru Kopaz, fiul lui Anton de Pakaan, spre împlinirea celor de mai jos, în cele din urmă acel Kopaz, întorcîndu-se la noi, ne-a mărturisit așa, că a doua zi după

sărbătoarea fericitului Martin Mărturisitorul[4], el a mers la Iacob, fiul lui Ladislau tot de Nogmihal, vărul sus-zisului Ioan, și la Ladislau și Ioan, fiii lui Pavel de Vetiș, pe care i-a găsit la popasul nostru ostășesc care s-a făcut în țara Bulgariei, aproape de Dunăre, în fața cetății Severinului, și mai întîi a oprit, din porunca maiestății noastre, pe sus-zisul Iacob, fiul lui Ladislau, de la vînzarea, zălogirea și orice fel de înstrăinare a bucății sale de moșie din moșia numită Gylyenus, aflătoare în comitatul Satu Mare, care atît în temeiul vecinătății, cît și datorită înrudirii foarte apropiate, se cuvenea să fie cumpărată și primită ca zălog de Ioan, fiul lui Gheorghe, și de sus-zisul Gheorghe, tatăl lui, ca și de Nicolae, fiul lui Laurențiu, și de Ștefan, fiul lui Andrei tot de Nogmihal, mult mai mult decît de alții; și apoi s-a ridicat cu împotrivire și a oprit, potrivit obiceiului țării noastre, în locul și în numele zișilor nobili de Nogmihal, pe sus-zișii Ladislau și Ioan, fiii lui Pavel de Vetiș, de la cumpărarea, primirea ca zălog și de la orice alt amestec în numita bucată de moșie.

După auzirea acestei oprelişti, fiii lui Pavel de Vetiș au mărturisit înaintea pomenitului om al nostru, că ei au cumpărat cu bani sus-zisa bucată de moșie de la pomenitul Iacob și că sînt gata și pregătiți s-o păstreze și s-o țină, fără a ține seama de opreliștea de mai sus. Spre mărturia acestei oprelişti, am dat această scrisoare a noastră numiților nobili de Nogmihal, potrivit dreptății obștești.

Dat la același popas al nostru, în ziua și locul mai sus numite, în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și opt.

Arh. Naț. Magh., Dl.
Orig. perg.;
EDIȚII: *Sztáray*, I. p. 354—355.

---

[1] Întregit astfel de primul editor.
[2] Corect: și *habite*.
[3] Corect: *testimonium*.
[4] 12 noiembrie.

362 **1368 noiembrie 14, ⟨Cenad⟩**

Excellentissimo principi, domino eorum, Lodouico, dei gracia, illustri regi Hungarie, capitulum ecclesie Chanadiensis, oraciones in domino sedulas ac devotas, perpetua cum fidelitate.

Litteras vestre excellentie omni cum reverencia recepimus in hec verba: ⟨*Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 13 octombrie 1368, Kubin, nr. 359*⟩. Nos, igitur, preceptis serenitatis ⟨vestre humil⟩iter[1] obedire cupientes, ut tenemur, unacum prefato Johanne, filio Chutuk, homine vestro, nostrum misimus hominem, videlicet discretum virum, dominum Ladislaum, archidiaconum de Crassou, fratrem et concanonicum ⟨nostrum, pro⟩[1] testimonio fidedignum, ad premissa singula fideliter peragenda. Qui demum ad nos abinde redeuntes, concordi voce nobis retu⟨lerunt in eo modo, quod⟩[2] homo vester, dicto testimonio nostro presente, in vigilia festivitatis Omnium Sanctorum, proxime nunc preterite et quibusdam aliis diebus sequentibus, ad facies possessionum predictarum, Gyanou et Teryen nomina⟨tarum, vicinis⟩[2] et commetaneis earundem universis inibi legittime[3] convocatis et presentibus, accedendo, reambulasset easdem per suas veras metas ⟨et antiquas, no⟩vas[2] iuxta

veteres, ubi necesse fuisset, erigendo, reambulatasque et ab aliorum possessionariis iuribus undique, iuxta distincciones metarum infrascriptarum, distinctas et separatas statuisset eisdem Brank et Rados, filiorum[4] Moyan, ac Crayanin, filio Graden, filii eiusdem Moyan, omni eo iure, quo vestre incumbunt collacioni, nove donacionis titulo vestre possidendas, nullo penitus contradictore inibi aut in nostra presencia comparente, legittimis[3] diebus expectato.

Mete vero possessiones predictas ab aliorum possessionibus sequestrantes distingerentur eo modo, quod prima meta inciperet penes predictum fluvium Crassou, a parte orientali eiusdem, inter silvas, ubi iuxta antiquam metam filiorum Pousa, in capite meatus cuiusdam aque, Bara vocate, unam metam de novo erexissent, quarum una, a parte septentrionali, possessioni dictorum filiorum Pousa, Cosmafalua vocate, alia vero, a parte meridionali, predicte possessioni Gyanou separarent. Deinde, versus eandem plagam orientalem, in eisdem silvis eundo, veniret ad unam antiquam metam, penes quam aliam de novo cumulassent. Abhinc, ad eandem plagam orientalem pergendo, veniret ad unam metam terream cursualem, penes quandam viam de novo erectam. Abinde, iterato versus plagam orientalem tendendo, veniret ad aliam metam antiquam, penes quam aliam de novo agregassent[5]. Deinde, modo simili versus orientem gradiendo, transiret quendam fluvium, Vetulnuk nominatum, ubi a parte orientali eiusdem, penes metam antiquam unam metam novam elevassent. Deinde, ad eandem plagam parumper gradiendo, veniret ad duas metas terreas de novo erectas. Demum, iterato versus orientem, quandam terram palutinosam[6] pertransiendo[7] iungeret aliam metam cursualem, de novo erectam. Abinde, iterum ad orientem tendendo, veniret penes predictam villam, Cosmafalua nominatam, ubi circa quandam metam antiquam aliam de novo erexissent. Adhuc, semper ad plagam orientalem, inter quasdam terras arabiles peragendo, veniret ad unam metam antiquam, circa quam unam novam cumulassent. Abinde, ad eandem plagam, iuxta quasdam vineas quasi asscendendo, penes metam antiquam unam novam elevassent. Adhuc, similiter ad orientem transeundo, ipsasque v⟨ine⟩as[8] relinquendo[3], veniret ad aliam metam antiquam, iuxta quam unam novam agregassent[5]. Abinde, iterato versus plagam orientalem, inter quedam rubeta gradiendo, veniret ad unam magnam metam antiquam, penes quam aliam de novo cumulassent. Deinde, sepedictam plagam eundo, ven⟨iret⟩[8] ad unam metam antiquam, penes quam aliam de novo elevassent. Adhuc, similiter versus orientem tendendo, veniret ad metam antiquam, iuxta quam unam novam cumulassent. Deinde, modo simili ad orientem pergendo, iungeret aliam metam antiquam, penes quam unam novam erexissent. Abhinc, iterum ad o⟨rien⟩tem[8] gradiendo, veniret ad tres metas terreas angulares, quarum una, a parte septentrionali, predicte possessioni filiorum Pousa, Cosmafalua nominate, alia vero, a parte orientali, possessioni Ermeen vocate, tercia autem, a parte occidentali, predicte possessioni Gyanou apellate separarent, et ibi possessiones relinquerent[3] filiorum Pousa predictorum. Abinde, reflectendo versus plagam meridionalem ac per metas continuas per longum spacium gradiendo, veniret ad tres metas angulares, quarum una, a parte septentrionali, predicte possessioni Ermeen vocate, altera, a parte orientali, possessioni Zenthkyral, tercia vero, a parte occidentali, possessioni Teryen supradicte separarent. Deinde, ad eandem plagam meridionalem peragendo, veniret ad unam metam terream cursualem. Adhuc, versus eandem plagam inter quasdam terras arabiles transeundo,

veniret ad aliam metam terream cursualem, de novo erectam. Abhinc, iterato versus meridiem pergendo, iungeret unam metam antiquam, penes quam aliam novam agregassent[5], quarum una, a parte orientali, predicte possessioni Zenthkyral, alia vero, a parte occidentali, possessioni Teryeen[3] supradicte separarent. Deinde, modo simili versus meridiem gradiendo, venit ad unam metam cursualem. Deinde, iterato versus plagam meridionalem tendendo sub quodam monte, qui communi nomine meta condam magistri Lamperti nominatur, veniret ad tres metas angulares, quarum una, a parte orientali, predicte possessioni Zenthkyral[3], alia, a parte meridionali, possessioni regali Tuuissed vocate, tercia vero, a parte septentrionali, predicte possessioni Teryen nominate separarent. Deinde, reflectendo versus plagam occidentalem ac aliquantulum eundo, veniret ad duas metas terreas de novo erectas, quarum una, a parte meridionali, possessioni regali Tuuissed supradicte, altera vero, a parte septentrionali, predicte possessioni Teryeen[3] vocate separarent. Deinde, versus eandem plagam occidentalem, quasi declinando, veniret ad duas metas terreas, de novo cumulatas. Abinde, modo simili ad eandem plagam gradiendo per modicum spacium, veniret ad alias duas metas terreas de novo erectas. Adhuc, iterato versus occidentem declinando, veniret ad alias duas metas terreas, de novo cumulatas. Demum, modo simili versus occidentem transeundo, ad unam viam magnam saliendo, veniret ad duas metas terreas, penes ipsam viam de novo erectas. Adhuc, semper ad eandem plagam, quandam aliam latam viam transeundo, duas metas terreas novas penes ipsam viam cumulassent. Deinde, ad eandem plagam eundo, veniret ad alias duas metas terreas, de novo cumulatas. Deinde, iterato versus occidentem inter quasdam terras arabiles peragendo, veniret ad duas metas terreas, de novo elevatas. Adhuc, similiter versus plagam occidentalem parumper transeundo, veniret ad duas metas terreas, penes quandam viam, de novo elevatam[9]. Adhuc, ad eandem plagam inter terras arabiles eundo, iungeret duas metas terreas, de novo agregatas[10]. Deinde, aliquantulum transeundo, iuxta quoddam stagnum, Curtapatak nominatum, duas metas terreas de novo cumulassent. Deinde, ipsum stagnum transeundo, in exiguo spacio iterato, duas metas terreas de novo erexissent. Abinde, versus predictam plagam occidentalem gradiendo, iungeret duas metas terreas, circa sepulturas Sclavorum scismaticorum, de novo aggregatas. Postremum, modo simili versus plagam occidentalem gradiendo, rediret ad fluvium Crasso nominatum supradictum, ubi penes ipsum fluvium duas metas terreas de novo erexissent, quarum una, a parte meridionali, possessioni regali supradicte, Tuuissed nominate, altera vero, a parte septentrionali, possessionibus Teryen et Gyanou supradictis separarent et ibi finirentur.

Datum quarto die festi beati Martini confessoris, anno domini prenotato.

Preaînălţatului principe, stăpînului lor Ludovic, din mila lui Dumnezeu, măritul rege al Ungariei, capitlul bisericii de Cenad, rugăciuni stăruitoare şi cucernice întru Domnul, cu veşnică credinţă.

Am primit cu toată smerenia scrisoarea înălţimii voastre, cu acest cuprins: ⟨*Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 13 octombrie 1368, Kubin, nr. 359*⟩. Drept aceea, noi, dorind să ascultăm cu smerenie, precum sîntem datori, de poruncile luminăţiei voastre, am trimis spre mărturie, dimpreună cu sus-zisul Ioan, fiul lui Chutuk, omul vostru, pe omul nostru vrednic de crezare, anume pe chibzuitul bărbat, domnul La-

dislau, arhidiaconul de Caraş, fratele şi soţul nostru canonic, spre a împlini întocmai toate cele de mai sus. Aceştia întorcîndu-se apoi de acolo la noi, ne-au spus într-un glas aşa, că omul vostru, de faţă cu zisul nostru om de mărturie, în ajunul sărbătorii de curînd trecute a Tuturor Sfinţilor[11] şi în alte cîteva zile următoare, mergînd la sus-zisele moşii numite Gyanou şi Teryen ⟨şi⟩ chemînd acolo în chip legiuit pe toţi ⟨vecinii⟩ şi megieşii lor, şi fiind ⟨aceştia⟩ de faţă, le-a hotărnicit prin adevăratele şi vechile lor semne de hotar, ridicînd, unde a fost nevoie, semne noi lîngă cele vechi, şi odată hotărnicite, deosebite şi despărţite din toate părţile, potrivit semnelor de hotar despărţitoare mai jos însemnate, de drepturile de stăpînire ale altora, le-a dat în stăpînire acelor Brank şi Rados, fiii lui Moian, şi lui Crayanin, fiul lui Graden, fiul aceluiaşi Moian, cu tot acel drept cu care ţin de dreptul vostru de danie, spre a le stăpîni ca danie nouă a voastră, neivindu-se acolo nici un împotrivitor, şi nici înaintea noastră, în zilele legiuite de aşteptare.

Iar semnele de hotar care despart sus-zisele moşii de moşiile altora se deosebesc în acest fel: cel dintîi semn de hotar începe lîngă sus-zisul rîu Caraş, spre partea de răsărit a acestuia, între păduri, unde au ridicat un semn nou de hotar lîngă vechiul semn de hotar al fiilor lui Pousa, la capătul vadului unei ape numite Bara, din care unul, spre miazănoapte, face hotarul dinspre moşia zişilor fii ai lui Pousa numită Cosmafalua, iar celălalt, dinspre miazăzi, dinspre sus-zisa moşie Gyanou. De acolo, mergînd tot spre răsărit prin acea pădure, se ajunge la un semn vechi de hotar, lîngă care au ridicat unul nou. De acolo, îndreptîndu-se tot către răsărit, se ajunge la un semn de hotar neîntrerupt, ridicat acum dintîi lîngă un drum. De aici, mergînd tot către răsărit, se ajunge la alt semn de hotar vechi, lîngă care au ridicat altul nou. De acolo, înaintînd în acelaşi fel spre răsărit, se trece un rîu numit Vicnic, unde la răsărit de el, lîngă un semn de hotar vechi, au înălţat unul nou. De acolo, mai înaintînd o bucată de drum tot într-acea parte, se ajunge la două movile de hotar nou ridicate. Apoi, trecînd tot spre răsărit peste un pămînt mlăştinos, se dă de un alt semn de hotar neîntrerupt nou ridicat. De aici, îndreptîndu-se tot spre răsărit, se ajunge lîngă sus-zisul sat numit Cosmafalua, unde lîngă un semn vechi de hotar, au ridicat altul nou. După aceea, mergînd mereu spre răsărit, printre nişte pămînturi de arătură, se ajunge la un semn vechi, lîngă care au ridicat unul nou. De aici, urcînd puţin pe lîngă nişte vii, tot în aceeaşi parte, au ridicat un semn nou lîngă cel vechi. După aceea, mergînd tot către răsărit şi lăsînd în urmă acele vii, se ajunge la alt semn vechi de hotar, lîngă care au ridicat unul nou. De aici, înaintînd tot către răsărit, printre nişte mărăcinişuri, se ajunge la un semn de hotar vechi şi mare, lîngă care au ridicat altul nou. De acolo, mergînd spre ades-pomenita parte, se ajunge la un semn de hotar vechi, lîngă care au înălţat altul nou. După aceea, îndreptîndu-se tot către răsărit, se ajunge la un semn vechi, lîngă care au ridicat unul nou. De acolo, mergînd în acelaşi chip spre răsărit, se ajunge la alt semn vechi, lîngă care au ridicat unul nou. De aici, înaintînd tot spre răsărit, se ajunge la trei movile unghiulare de hotar, din care una, spre miazănoapte, face hotarul dinspre sus-zisa moşie a fiilor lui Pousa, numită Cosmafalua, alta, spre răsărit, dinspre moşia numită Ermeen, iar a treia, spre apus, dinspre sus-zisa moşie numită Gyanou, şi acolo au lăsat în urmă moşiile sus-zişilor fii ai lui Pousa. De aici, întorcîndu-se către miazăzi şi înaintînd o bună bucată de loc printre semne neîntrerupte, se ajunge la trei semne unghiulare de hotar, dintre care unul, spre miază-

noapte, face hotarul dinspre sus-zisa moşie numită Ermeen; altul, spre răsărit, dinspre moşia Zenthkyral, iar al treilea, spre apus, dinspre sus-zisa moşie Teryen. De aici, îndreptîndu-se tot către miazăzi, se ajunge la un semn de hotar neîntrerupt. După aceea, tot într-acea parte, trecînd printre niştê pămînturi de arătură, se ajunge la alt semn de hotar neîntrerupt, nou ridicat. De aici, îndreptîndu-se tot către miazăzi, se ajunge la un semn de hotar vechi, lîngă care au ridicat altul nou, dintre care unul, spre răsărit, face hotarul dinspre sus-zisa moşie Zenthkyral, iar celălalt, spre apus, dinspre sus-zisa moşie Teryen. De acolo, înaintînd tot astfel spre miazăzi, se ajunge la un semn de hotar neîntrerupt. De acolo, îndreptîndu-se tot spre miazăzi, pe sub un deal, care e numit îndeobşte semnul de hotar al răposatului magistru Lampert, se ajunge la trei semne unghiulare de hotar, dintre care unul, spre răsărit, face hotarul dinspre sus-zisa moşie Zenthkyral, altul, spre miazăzi, dinspre moşia regească numită Tuuissed, iar al treilea, spre miazănoapte, dinspre sus-zisa moşie numită Teryen. De aici, întorcîndu-se spre apus şi mergînd puţin, se ajunge la două movile de hotar nou ridicate, dintre care una, spre miazăzi, face hotarul dinspre sus-zisa moşie regească Tuuissed, iar cealaltă, spre miazănoapte, dinspre sus-zisa moşie numită Teryen. De acolo, tot către apus, coborînd puţin, se ajunge la două movile de hotar nou-ridicate. De aici, înaintînd puţin tot aşa în aceeaşi parte, se ajunge la alte două movile de hotar nou ridicate. După aceasta, coborînd tot către apus, se ajunge la alte două movile de hotar nou ridicate. Apoi, mergînd în acelaşi fel către apus ⟨şi⟩ ieşind la un drum mare, se ajunge la două movile de hotar nou ridicate lîngă acel drum. Apoi, mereu în aceeaşi parte, trecînd peste alt drum lat, au ridicat două movile noi de hotar, chiar lîngă acel drum. De aici, mergînd în aceeaşi parte, au ajuns la alte două movile de hotar nou ridicate. Apoi mergînd tot spre apus, printre nişte pămînturi de arătură, se ajunge la două movile de hotar nou înălţate. După aceea, mergînd, de asemenea, puţin către apus, se ajunge la două movile de hotar, nou înălţate lîngă un drum. După aceea, mergînd într-aceeaşi parte, printre pămînturi de arătură, se ajunge la două movile de hotar nou ridicate. De acolo, mai mergînd puţin, lîngă o apă stătătoare, numită Valea scurtă, au ridicat două movile noi de hotar. De acolo, trecînd acea apă stătătoare, la o mică depărtare au mai ridicat două noi movile de hotar. De aici, înaintînd spre sus-zisa parte de apus, se ajunge la două movile de hotar nou ridicate, lîngă mormintele slavilor schismatici. În cele din urmă, înaintînd în acelaşi fel către apus, se ajunge din nou la sus-zisul rîu numit Caraş, unde, chiar lîngă acel rîu, au ridicat două noi movile de hotar, din care una, spre miazăzi, face hotarul dinspre sus-zisa moşie regească numită Tuuissed, iar cealaltă, spre miazănoapte, dinspre sus-zisele moşii Teryen şi Gyanou, şi acolo se sfîrşesc ⟨semnele de hotar⟩.

Dat în a patra zi după sărbătoarea fericitului Martin Mărturisitorul, în anul Domnului de mai sus.

Arh. St. Cluj-Napoca, Arh. fideicomisională a fam. Józsika. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca / 1368.
Transumpt în actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 2 decembrie 1368, Zlankamen, nr. 363.

---

[1] Pată de umezeală cca 2 cm; întregit după sens.
[2] Pată de umezeală 2,5 cm; întregit după sens.
[3] Astfel în transumpt.
[4] Corect: *filiis*.

[5] Corect: *aggregassent.*
[6] Corect: *paludinosam.*
[7] Corect: *pertranseundo.*
[8] Pată de umezeală 0,5 cm; întregit după sens.
[9] Corect: *elevatas.*
[10] Corect: *aggregatas.*
[11] 31 octombrie.

363 **1368 decembrie 2, Zlankamen**

Nos, Lodouicus, dei gracia, rex Hungarie, memorie commendantes significamus tenore presencium, quibus expedit universis, quod Rados, filius Mayan, fidelis aule nostre familiaris, in sua et Brank, fratris sui uterini, personis ad nostram accedendo presenciam, exhibuit nobis quasdam litteras rescripcionales honorabilis capituli ecclesie Chanadyensis, super legitima statucione possessionum Gyano et Teryen vocatarum, in comitatu de Crassou existencium, ac metarum earundem ereccione pro eisdem facta, emanatas, tenoris subsequentis, supplicans nostre maiestati humiliter et devote, ut easdem, nostris litteris patentibus transscribi et transsumpmi faciendo, pro eisdem, necnon Crayan[1], fratre ipsorum germano, eorumque heredibus confirmari facere dignaremur, quarum tenor talis est: ⟨*Urmează actul capitlului din Cenad, din 14 noiembrie 1368, nr. 362*⟩. Nos itaque, iustis et racioni consonis supplicacionibus predicti Rados, nostre maiestati porrectis, benigniter exauditis et admissis, predictas litteras iamdicti capituli Chanadyensis rescripcionales presentibus nostris litteris patentibus de verbo ad verbum inseri faciendo, easdem eatenus, quatenus eedem rite et racionabiliter emanate existunt, et prout statucio et metarum ereccio in eisdem expressa veritati suffragatur, pro eodem Rados et fratribus suis predictis eorumque heredibus perpetuo valituras iussimus confirmare, salvo iure alieno.

Datum in Zalankemen[2], tercio die festi beati Andree apostoli, anno domini M^mo^ CCC^mo^ LX^mo^ octavo.

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, prin cuprinsul celor de faţă dăm de ştire şi facem cunoscut tuturor cărora se cuvine că, venind înaintea noastră, Rados, fiul lui Moian, credinciosul slujitor al curţii noastre, în numele său şi în al lui Brank, fratele său bun, ne-a arătat o scrisoare de răspuns a cinstitului capitlu al bisericii de Cenad, dată cu privire la legiuita trecere în stăpînire a moşiilor numite Gyano şi Teryen, aflătoare în comitatul Caraş, şi la ridicarea semnelor de hotar făcută pentru ei, cu cuprinsul de mai jos, rugîndu-se cu smerenie şi supunere de maiestatea noastră să binevoim a pune să fie transcrisă şi trecută acea ⟨scrisoare⟩ în scrisoarea noastră deschisă şi să o întărim pentru ei precum şi pentru Crayanin, fiul fratelui lor bun, şi pentru moştenitorii lor. Cuprinsul ei este acesta: ⟨*Urmează actul capitlului din Cenad, din 14 noiembrie 1368, nr. 362*⟩. Noi, aşadar, ascultînd şi încuviinţînd cu bunăvoinţă dreptele şi întemeiatele rugăminţi ale sus-zisului Rados, înfăţişate maiestăţii noastre, punînd să se treacă din cuvînt în cuvînt sus-zisa scrisoare de răspuns a capitlului de Cenad în această scrisoare deschisă a noastră, întrucît ea a fost dată după obicei şi cuviinţă, iar punerea în stăpînire şi ridicarea semnelor de hotar arătate în ea se întemeiază pe adevăr, am poruncit să fie întărită pentru acel Rados

şi sus-zişii săi fraţi şi moştenitorii lor, spre a avea tărie veşnică, fără vătămarea dreptului altuia.

Dat în Zalankemen, a treia zi după sărbătoarea fericitului apostol Andrei, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi opt.

Arh. St. Cluj-Napoca, Arh. fideicomisională a fam. Józsika. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca / 1368.
Transumpt în actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 27 decembrie 1370, nr. 580.

---

[1] Greşit, în loc de: *Crayanin, filio fratris ipsorum germani*, cf. scrisoarea regelui Ludovic I, din 13 octombrie 1368, Kubin, nr. 359, si cea a capitlului din Cenad, din 14 noiembrie 1368, nr. 362.
[2] Astfel în transumpt.

364 **1368 decembrie 4, Eng**

Nos, Lodovicus, dei gratia, rex Hungarie, notum facimus universis et fatemur literas nostras per presentes quod, si castellani nostri de castris nostris Bydiniensibus, necnon de Lagan et de Feyrwar, eorumque socii, familiares, clientes, sequaces et adherentes, nunc in ipsis castris constituti, ex casu fortuito et accidenti in tuitione et defensione ipsorum castrorum nostrorum deficerent et se ab eisdem castris nostris amovendo retraherent, eademque castra deserendo et relinquendo ad propria rederent, nusquam ipsis vel alicui ipsorum aut eorum heredibus et posteris aliquid culpabilitatis indicium aut infidelitatis notam impingemus, sed ipsos et eorum posteros occasione resignationis et renunciationis castrorum premissorum, modo quo supra quitos, expeditos et absolutos reddimus et committimus atque immunes, harum sub nostre maiestatis testimonio literarum.

Datum in Engh, feria secunda proxima ante festum Nicolai confessoris, anno domini M. CCC. LX. VIII.

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, facem cunoscut tuturor şi mărturisim prin scrisoarea noastră de faţă că, dacă castelanii noştri din cetăţile noastre Vidin, precum şi Lagan şi Belogradcik, şi tovarăşii, slujitorii, supuşii, oamenii din suită şi cei ce ţin de ei, aflători acum în aceste cetăţi, din vreo împrejurare neaşteptată şi întîmplătoare nu ar sta de pază şi nu ar apăra aceste cetăţi ale noastre, şi, plecînd, s-ar duce de la aceste cetăţi ale noastre, şi, părăsind şi lăsînd acele cetăţi, s-ar întoarce la casele lor, nu le vom socoti ⟨aceasta⟩ niciodată ca vină sau necredinţă, nici lor, nici vreunuia dintre ei, nici moştenitorilor şi urmaşilor lor, ci îi socotim plătiţi, descărcaţi şi întru totul dezlegaţi şi nevinovaţi, pe ei şi pe urmaşii lor, de părăsirea şi lăsarea pomenitelor cetăţi, aşa cum s-a arătat mai sus, prin mărturia acestei scrisori a maiestăţii noastre.

Dat la Eng, în lunea de dinaintea sărbătorii lui Nicolae Mărturisitorul, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi opt.

Arh. Naţ. Magh., Dl.
Orig. perg., cu urme de pecete.
EDIŢII: *Tört. Tár.* 1898, p. 366.

Urbanus episcopus et cetera, dilecto filio...[1] abbati monasterii de Plysio, Strigoniensis diocesis, salutem et cetera.

Exhibita nobis nuper pro parte dilecti filii Hermanni, abbatis monasterii de Candelis, Cisterciensis ordinis, Strigoniensis diocesis, petitio continebat quod, licet olim ipse in abbatem dicti monasterii, tunc ex eo vacantis quod dilectus filius Alardus, abbas de Egris, dicti ordinis, Cenadiensis diocesis, pater abbas dicti de Candelis monasteriorum, cum ad patrem abbatem dicti monasterii de Candelis ipsius monasterii abbatis depositio et privatio, tam ex institutis dicti ordinis, per sedem apostolicam ex certa scientia approbatis, quam etiam de antiqua et approbata et hactenus pacifice observata consuetudine pertineret, dilectum filium Johannem de Flandria, monachum, tunc abbatem dicti monasterii de Candelis, ipso monasterio, cui tunc preerat, suis demeritis exigentibus, per diffinitivam sententiam, que nulla provocatione suspensa, in rem transiverat iudicatam, privaverat, per dilectos filios, conventum eiusdem monasterii, canonice electus fuisset, ac huiusmodi electio per ipsum patrem abbatem, cum ad patrem abbatem dicti monasterii de Egris, pro tempore existentem, confirmatio electionis abbatis ipsius monasterii de Candelis, tam ex institutis huiusmodi, quam de simili consuetudine pertineret, canonice confirmata fuisset, tamen, postmodum, prefatus Johannes eundem Hermannum coram carissimo in Christo filio nostro Ludovico, rege Hungarie, illustri, de facto fecit ad iudicium evocari, ac Jacobus de Hotwas, laicus dicte Strigoniensis diocesis, ipso Johanne procurante, eundem Hermannum nonnullis literis authenticis, instrumentis publicis et aliis iuribus et monumentis, necnon equis, vestibus et aliis bonis suis, non absque manuum iniectione in eum, dei timore postposito temere, violenta spoliavit ac eum per unam noctem catenis ferreis vinctum detinere presumpsit.

Quare, pro parte dicti Hermanni nobis fuit humiliter supplicatum ut providere ei, super premissis, de benignitate apostolica dignaremur. Nos, itaque, huiusmodi supplicationibus inclinati, discretioni tue per apostolica scripta mandamus quatenus, si tibi de huiusmodi manuum iniectione et detentione constiterit, dictum Jacobum sacrilegum tamdiu appellatione remota excommunicatum publice nuncies et facias ab omnibus artius evitari, donec super his congrue satisfecerit, et, cum tuarum testimonio literarum ad sedem venerit, apostolicam absolvendus. Et nihilominus, si privationem, electionem et confirmationem predictas alias fore canonicas et dictum Hermannum ad regimen dicti monasterii de Candelis utilem et idoneum, super quo tuam conscientiam oneramus, esse repereris, eidem Hermanno, auctoritate apostolica, concedas quod electio et confirmatio predicte perinde a data presentium valeant et plenam obtineant roboris firmitatem, ac si de dicto monasterio de Candelis nulla per sedem apostolicam reservatio facta foret. Super aliis vero vocatis, qui fuerint evocandi et auditis hinc inde propositis quod iustum fuerit appellatione remota decernas, faciens quod decreveris per censuram ecclesiasticam firmiter observari, non obstantibus et cetera usque mentionem.

Datum Rome, apud sanctum Petrum, XI. Kalendas Januarii, pontificatus nostri anno VII.

Urban episcopul etc., iubitului fiu .. abatele mănăstirii din Pilis, din dieceza de Strigoniu, mîntuire etc.

Cererea de curînd înaintată nouă de către iubitul fiu Hermann, abatele mănăstirii din Cîrța, a ordinului cistercit, din dieceza de Strigoniu, arăta că, deși odinioară fusese ales după canoane, de către iubiții fii din conventul acelei mănăstiri, ca abate al pomenitei mănăstiri, ⟨slujbă⟩ pe atunci vacantă, din pricina că iubitul fiu Alard, abatele mănăstirii din Igriș a aceluiași ordin, din dieceza de Cenad, și părinte abate al mănăstirii Cîrța — ⟨care⟩ părinte abate al mănăstirii din Igriș ține dreptul de a scoate din acea slujbă și de a lipsi de ea pe abatele acestei mănăstiri, atît după așezămintele numitului ordin, încuviințate cu bună știință de către scaunul apostolic, cît și după vechiul obicei încuviințat și păstrat în pace pînă acum — îl scosese, pentru păcatelor sale, pe iubitul fiu, călugărul Ioan de Flandra, pe atunci abate al pomenitei mănăstiri din Cîrța, de la acea mănăstire în fruntea căreia se afla atunci, printr-o sentință definitivă, care, nefiind oprită prin nici un apel, căpătase tărie de lucru judecat, iar această alegere[2] fusese întărită după canoane de către numitul părinte abate, deoarece, atît după așezămintele ei, cît și după obiceiul asemănător, întărirea alegerii abatelui mănăstirii din Cîrța atîrnă de părintele abate al mănăstirii din Igriș, aflător atunci în slujbă, totuși, după aceea, sus-zisul Ioan a pus ca acel Hermann să fie chemat, de fapt[3], la judecată înaintea preascumpului întru Hristos fiu al nostru Ludovic, măritul rege al Ungariei, iar Iacob de Odvos, mirean din pomenita dieceză de Strigoniu, după uneltirile zisului Ioan, l-a jefuit, nu fără silnicie, pe Hermann de niște scrisori autentice, de niște acte obștești și de alte acte doveditoare și documente, precum și de cai, de haine și de alte bunuri ale sale, fără nici o frică de Dumnezeu, și a cutezat să-l țină închis o noapte întreagă ferecat în lanțuri de fier. Drept aceea, am fost rugați cu smerenie din partea zisului Hermann, ca să binevoim a-i purta de grijă cu bunătate apostolică cu privire la cele de mai sus.

Noi, așadar, încuviințînd această rugăminte, poruncim prin scrisoarea apostolică chibzuinței tale că, dacă tu te-ai încredințat despre această silnicie și ținere în prinsoare, să vestești îndeobște că zisul Iacob este afurisit fără drept de apel, ca pîngăritor, și să faci să fie ocolit de toți, cu străşnicie, pînă ce îl va mulțumi cum se cuvine ⟨pe zisul Hermann⟩ pentru cele de mai sus, și pînă ce va fi venit, cu scrisoarea de mărturie din partea ta, la sfîntul scaun spre a fi dezlegat. Totodată, dacă te vei încredința că acea scoatere din slujbă, și alegere și întărire s-au făcut după canoane, și că pomenitul Hermann e bun și potrivit pentru cîrmuirea pomenitei mănăstiri din Cîrța — judecată ce ți-o lăsăm la cugetul tău — să îngădui acelui Hermann, în temeiul puterii apostolice, ca alegerea și întărirea lui să aibă putere de la data acestei scrisori și să capete deplină tărie, ca și cum scaunul apostolic nu și-ar fi păstrat de loc pe seama sa ⟨numirea⟩ la zisa mănăstire din Cîrța. Iar cît privește lucrurile celelalte, chemîndu-i pe cei ce trebuie chemați ⟨ca martori⟩, și ascultînd spusele și dintr-o parte și din cealaltă, să hotărăști, fără drept de apel, ceea ce crezi că e drept, făcînd prin pedeapsă bisericească să se păzească cu sfințenie cele ce vei fi hotărît, fără a ține seama etc., pînă la „pomenirea"[4].

Dat la Roma, la Sfîntul Petru, în a unsprezecea zi înainte de calendele lui ianuarie, în al șaptelea an al păstoriei noastre.

Arh. Vat., Reg. Vat.
Orig., hîrtie.
EDIȚII: Theiner, *Mon. Slav. merid.*, I, p. 261; *Ub.*, II, p. 319—320.

---

[1] Henricus.
[2] A lui Hermann.
[3] Adică în chip abuziv, nu de drept.
[4] Formula de încheiere prescurtată, trimițîndu-se la un loc anume din alta scrisoare completă cu conținut asemănător.

366 **1368 decembrie 30, ⟨Oradea⟩**

Nos, capitulum ecclesie Waradiensis, damus pro memoria quod Johannes, filius Nicolai de Wylak, ad nostram personaliter accedendo, presenciam, exhibuit nobis quasdam litteras serenissimi principis, domini Lodouici, dei gracia, illustris regis Hungarie, hunc tenorem per omnia continentes: ⟨*Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 4 iunie 1368, nr. 320*⟩.

Ceterum, dua paria litteralium instrumentorum, quorum unius tenor per omnia talis est: ⟨*Urmează actul capitlului din Oradea, din 24 septembrie 1284, Zichy, I, p. 58*⟩, alterius denique instrumenti, antiquo sigillo nostro consignati, tenor per omnia hys[1] est: ⟨*Urmează actul capitlului din Oradea, din 10 decembrie, circa 1284, Zichy I, p. 65*⟩, nobis presentarat. Nos, enim, viso predicto litteratorio edicto nobis exhibito, preallegata litteralia instrumenta, licet in cera, sigillo ac circumferencia et sculptura ob malam conservacionem et in moderatum delacionem aliqualiter disrupta extiterant, tamen, diligenti examinacione prehabita, nostras litteras fore iusto modoque emanatas revera agnovimus, que quidem instrumenta litteralia, tam sub antiquo, quam sub novo moderno sigillis nostris consignata, novo scripto, novaque sigilli nostri apposicione renovando, presentibus nostris litteris inseri et transcribi fecimus, uberiori ⟨iurium⟩[2] eorundem pro cautela.

Datum sabbato proximo post festum Nativitatis domini, anno eiusdem M^{mo} CCC^{mo} LX^{mo} octavo.

⟨*Pe verso:*⟩ Pro Johanne, filio Jacobi, et Johanne, filio Mychaelis de Gyge, super renovacione quorundam litteralium instrumentorum, iuribus super possessionariis ipsorum confectorum, memorialis Johanni, filio Jacobi de Gyge.

Noi, capitlul bisericii din Oradea, dăm de știre că, venind însuși înaintea, noastră Ioan, fiul lui Nicolae de Wylak, ne-a înfățișat o scrisoare a luminatului principe, domnul Ludovic, din mila lui Dumnezeu, ilustrul rege al Ungariei, avînd întru totul acest cuprins: ⟨*Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 4 iunie 1368, nr. 320*⟩. De asemenea, a mai înfățișat două rînduri de acte scrise, din care unul avea întru totul acest cuprins: ⟨*Urmează actul capitlului din Oradea, din 24 septembrie 1284*⟩, iar cuprinsul celuilalt act, pecetluit cu vechea noastră pecete, era întru totul acesta: ⟨*Urmează actul capitlului din Oradea, din 10 decembrie, circa 1284*⟩.

Iar noi, văzînd sus-zisa poruncă scrisă înfățișată nouă, deși sus-zisele acte scrise aveau ceara, pecețile, legenda și semnele de pe peceți întrucîtva rupte, din pricina relei păstrări și a nesfîrșitei purtări, totuși,

după ce le-am cercetat cu grijă, am cunoscut cu adevărat că sînt scrisorile noastre şi că au fost date în chip drept. Şi aceste acte scrise, pecetluite atît cu pecetea noastră cea veche, cît şi cu pecetea noastră mai nouă, reînnoindu-le printr-o scrisoare nouă şi prin punerea din nou a peceţii noastre, am pus să fie trecute şi cuprinse în scrisoarea noastră de faţă, spre mai mare chezăşie a drepturilor lor[3].

Dat în sîmbătă de după sărbătoarea Naşterii Domnului, în anul aceluiaşi o mie trei sute şaizeci şi opt.

⟨*Pe verso:*⟩ Scrisoare memorială ⟨dată⟩ lui Ioan, fiul lui Iacob de Gyge, pentru Ioan, fiul lui Iacob, şi Ioan, fiul lui Mihail de Gyge, despre reînnoirea unor acte scrise, întocmite cu privire la drepturile lor de moşie.

Arh. Naţ. Magh., Dl.
Orig. perg., cu urme de pecete de închidere.
EDIŢII: *Zichy*, III, p. 365—366.

---

[1] Astfel în text.
[2] Întregit astfel de primul editor.
[3] Este vorba de Ioan, fiul lui Iacob, şi Ioan, fiul lui Mihail, amintiţi în scrisoarea din 4 iunie 1368 a regelui Ludovic I, cuprinsă aici ca transumpt.

367 **1369**

Ludovic I, regele Ungariei, întăreşte la cererea capitlului din Alba Iulia actul lui Andrei al III-lea, regele Ungariei, din anul 1299 *(DIR-C, veac. XIII, II, p. 456—457)*, referitor la hotărnicirea moşiilor Bărăbanţ *(Borband)* şi Cricău *(Krako)*.

Bibl. Fil. Cluj-Napoca a Acad. Române, fond. de ms. Kemény, *Dipl. Trans.* ms. A. 288/V, p. 200—201.
Rezumat în copie simplă[1] în actul capitlului din Alba Iulia din 1 mai 1573 (*ibidem*, p. 197—204).

---

[1] Originalul — dacă mai există — al cărui loc de păstrare nu-l cunoaştem, a fost scris pe pergament, şi întărit cu pecetea regala dublă, atîrnată cu şnur de mătase de culoare albă.

368 **1369**

Littera metalis Ludovici regis, in anno 1363[1] ad peticionem reverendi domini Demetrii, episcopi Transsiluanensis, ex thezaurarii, regie maiestatis emanata, tali metas possessionum Bombard[2] et Kysfalwd inter Sard distinquit: quod primo a molendino per ipsum fluvium Ompay ascenditur inter terras capituli ab utraque parte fluvii usque ad locum ubi idem fluvius extractus fuit de vetero fluvio Ompay, transeuntis per villam Borbanth et per locum ipsius veteris Ompay commetatur terre domini episcopi, Sard vocate, in cuius vicinitate per locum veteris Ompay in Seeg revertitur ad orientem, ad tres metas terreas in fine laterum positas, quarum una est terre Saard[2], alia terre Ompaÿ, tercia vero terre Borband predictarum. Inde, flectitur contra septemtrionem et intrat nemus Ompaÿ ad arborem Thewl, meta terrea circumdata, inde transsiens

ipsum veterem fluvium Ompay, in quadam vena venit ad arborem Ilicis, meta terrea circumsepta, inde ad metam terream, in qua est arbor Thewl, inde transsiens ipsum nemus, cadit in viam, per quam itur adhuc ad septemtrionem. Secunda meta Ompay, que nunc vocatur Kysfalwd, in eisdem litteris expresso, a parte Zenthmyhal Kw transsit in locum qui vocatur Hydekthofeye, qui similiter est capituli, distincta tamen a Fylesd, et sic, per ipsum verticem, venitur contra heremitarum sancti Pauli, qui est similiter capituli; hinc descendit per idem Beerch contra septemtrionem, in naso ipsius Beerch descendit in Ompay ad arborem Gyerthyan, in loco stricto, iuxta viam per quam itur ad Castrum sancti Michaelis ibique terminatur. Tercia meta in eisdem litteris, a parte Fylesd incipit super lapidem Zywr Kw vocato, ubi Ompaycza cadit in Ompay etc.

Scrisoarea de hotărnicire a regelui Ludovic dată de maiestatea sa regească în anul 1369 la cererea vrednicului de cinstire domn Dumitru, episcopul Transilvaniei, fost mare vistier, în care semnele de hotar între moșiile Bărăbanț și Micești de pe o parte și Șard pe de altă parte se deosebesc astfel: că mai întîi se urcă de la moara de pe rîul Ampoi de către pămînturile capitlului, aflate și pe o parte și pe cealaltă a rîului, pînă la locul în care acel rîu a fost abătut de la albia veche a rîului Ampoi, trecînd prin satul Bărăbanț și prin locul acelui vechi Ampoi, unde se învecinează cu pămîntul numit Șard al domnului episcop în vecinătatea cărui loc se întoarce spre răsărit prin locul vechiului Ampoi, în Seeg, la trei movile de hotar așezate la capătul marginilor, din care margini una este a moșiei Șard, alta a moșiei Ampoița, iar a treia a moșiei Bărăbanț, mai sus-zise. De acolo hotarul se îndreaptă către miazănoapte și străbate pădurea Ampoiului spre un copac de stejar, înconjurat cu o movilă ca semn de hotar, de unde trecînd acea veche albie a rîului Ampoi, ajunge, prin mijlocul ei, la un stejar mereu verde, înconjurat, cu o movilă ca semn de hotar, iar de acolo la un stejar ca semn de hotar de la care, trecînd acea pădure, ajunge în drumul pe care se merge de acolo spre miazănoapte.

Al doilea hotar al Ampoiului, care acum se numește Micești, se arată astfel limpede în aceeași scrisoare; dinspre partea Pietrei Sfîntului Mihail trece prin locul numit Hydegthofelve, care, de asemenea, este al capitlului, deosebit totuși de către Fylesd și astfel, pe acea creastă ajunge față cu locul Remetea care de asemenea este al capitlului; de aici coboară pe acea creastă spre miazănoapte, pînă la botul acesteia, de unde coboră spre Ampoi către un copac de carpen, într-un loc îngust, lîngă drumul pe care se merge la cetatea Sfîntului Mihail, la care hotarul se și termină.

Al treilea hotar arătat în aceeași scrisoare începe din partea locului Fylesd, deasupra pietrei numite Zywr Kw, unde Ampoița se varsă în Ampoi. Etc.

Arh. Naț. Magh. Dl. 30 391. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1369. Copie de la începutul secolului al XVI-lea.

EDIȚII: *Teleki*, I, p. 24.

---

[1] Corect: 1369; cf. nota edit.
[2] Astfel în copie.

369 1369

Simion, banul Dalmaţiei şi Croaţiei, cere lui Ludovic I, regele Ungariei, să-i dăruiască moşia Oşvarău pe care a alipit-o domeniului său Medieş.

REGESTE: *Szirmay*, II, p. 297; fără menţionarea locului de pastrare.

370 ⟨1369—1377⟩[1]

Nota, quod nos magistri[2] Benedictus, filius Pauli, filii Heym, condam banus Bulgarie, unacum[3] fratre nostro, magistro Nicolao, necnon Stephano, filio magistri Petri, fratris nostri carissimi, in uno consensu parique voluntate volentes, possessiones nostras Remethe et Egwrscegh vocatas et ad easdem pertinentes, in tres partes rectas et equales dividere. Item primo et principaliter fecimus sortes super molendina nostra, Item primo pro domino Benedicto cecidit per sortem molendinum de Golonia. Item vero pro magistro Stephano ceciderunt molendina de Lybur et circa curiam suam. Item pro magistro Nicolao ceciderunt molendina de villa Nicolai, filii Prebyl et de villa Moyan. Item pro domino Benedicto ceciderit villa Golonia. Item pro magistro Nicolao villa Rawna. Item pro magistro Stephano villa Braty et villa Salomon, necnon villa Scascyn. Item pro magistro Nicalao circa Rawna, villa Scezlow. Item pro domino Benedicto circa Goloniam villa ...[4]. Item pro magistro Nicolao villa Radeest et villa Dobroyan ...[4] villa Nicolai, filii Prybyl. Item pro magistro Stephano villa ...[4] filii Kesas, et villa Lybur. Item pro domino Benedicto due ville Nicothee. Item pro magistro Stephano villa Scizee. Item pro magistro Nicolao villa Dubrul. Item pro domino Benedicto villa Guree. Item pro magistro Stephano curia Remethe pro curia sua. Item pro magistro Nicolao ...[4] unus locus molendini penes villam Nicolai, filii Prybyl. Item unum locum molendini pro domino Benedicto circa villam Guree. Item pro magistro Stephano, unum locum molendini supra civitatem, videlicet locum molendini dicti Scezlow ...[4] Item in Egwrscegh una platea civitatis penes Paganch Benedictus lutificulus cum curia sua usque ...[4] pro parte Benedicti. Item pro magistro Nicolao a curia sua usque curiam ipsius Benedicti lutificuli. Item secunda pars civitatis Nicolai dicti Paragar cum curia sua pro domino. Benedicto usque curiam suam cum aliis mansionibus, alias autem mansiones super curiam Ywocy incipiendo usque ad curiam magistri Nicolai pro ipso magistro Nicolao. Item pro magistro Stephano villa Bude et[5] villa Nicolai ac villa Prybyl. Item Suppa cum suis kenezyatis pro magistro Nicolao, item villa Lucassy ac villa Petri in Yzgar necnon due ville Dobrothe penes Paganch et villa Druguzlo. Item pro magistro Stephano villa Bracoy in Yzgar. Item pro magistro Nicolao in Yzgar villa Mychaelis et villa Cylan, necnon villa Dobrothe ...[4] Item pro domino Benedicto in villa Bogdan, filii Bascha. Item pro magistro Stephano villa Mychaelis. Item pro magistro Nicolao in Yzgar villa Bratoca, que nunc dessolata est ac villa Mychaelis necnon Cyruslowfalwa dicta. Item pro magistro Stephano villa Martini. Item pro domino Benedicto villa Farcasii. Item pro magistro Stephano villa Nicolai, filii Garazda. Item pro domino Benedicto ...[4] Phynta cum villa sua. Item pro magistro Nicolao villa Drusa et villa Dragotha, necnon villa Negwl. Item in Paganch duo molendina pro domino[6], que sunt

sita una in villa Dabrothe, alter in villa Lucasii. Item unum molendinum nostrum in villa Mychaelis communiter uti commisimus.

Însemnare, precum că noi, magistrul Benedict, fiul lui Pavel, fiul lui Heym, fost ban al Bulgariei, dimpreună cu fratele nostru, magistrul Nicolae, precum şi cu Ştefan, fiul magistrului Petru, fratele nostru preascump, voind într-un cuget şi o voinţă să împărţim în trei părţi drepte şi deopotrivă moşiile noastre numite Remetea şi Ersig, precum şi cele ce ţin de ele, drept aceea mai întîi şi întîi am făcut tragere la sorţi pentru morile noastre. Astfel, domnului Benedict i-a căzut la sorţi moara din Calina. De asemenea, magistrului Ştefan i-au căzut la sorţi moara din Lybur şi cea de lîngă curtea sa. De asemenea, magistrului Nicolae i-au ieşit la sorţi moara din satul Brebul şi cea din satul lui Moyan. De asemenea, domnului Benedict i-a căzut la sorţi satul Calina. De asemenea, magistrului Nicolae, satul Ramna. De asemenea, magistrului Ştefan, satul lui Braty şi satul lui Salomon, precum şi satul lui Scascyn. De asemenea, magistrului Nicolae, satul lui Scezlow, lîngă Ramna. De asemenea, domnului Benedict, satul... lîngă Calina. De asemenea, magistrului Nicolae, satul Radeest şi satul lui Dobroyan,... satul Brebul. De asemenea, lui Ştefan, satul... al fiului lui Kesas şi satul Lybur. De asemenea, domnului Benedict cele două sate ale lui Nicothea. De asemenea, magistrului Ştefan, satul lui Scizea. De asemenea magistrului Nicolae satul lui Dubrul. De asemenea, domnului Benedict satul lui Gurea. De asemenea, magistrului Ştefan, curtea din Remetea, drept curtea sa. De asemenea magistrului Nicolae... un loc de moară lîngă satul Brebul. De asemenea, un loc de moară domnului Benedict, lîngă satul lui Gurea. De asemenea, magistrului Ştefan, un loc de moară în sus de tîrg, anume locul morii numite a lui Scezlow... De asemenea, în Ersig, o uliţă a tîrgului lîngă Pogăniş de la curtea lui Benedict olarul şi împreună cu această curte a lui pînă la... a căzut la sorţi în partea lui Benedict. De asemenea, magistrului Nicolae i-a căzut la sorţi locul care începe, de la curtea sa pînă la curtea numitului olar Benedict. De asemenea, a doua parte a uliţei tîrgului de la curtea lui Nicolae zis Paragar şi împreună cu aceasta curtea sa a căzut la sorţi domnului Benedict pînă la curtea sa, dimpreună cu alte gospodării, iar celelalte gospodării, începînd din sus de curtea lui Ywocy pînă la curtea magistrului Nicolae, au căzut la sorţi magistrului Nicolae. De asemenea, magistrului Ştefan, satul lui Buda şi satul lui Nicolae şi satul Brebul. De asemenea, Suppa cu cnezatele sale, magistrului Nicolae şi tot aşa i-au mai ieşit la sorţi satul lui Luca şi satul lui Petru de Izgar, precum şi două sate ale lui Dobrotă, lîngă Pogăniş, şi satul lui Druguzlo. De asemenea, magistrului Ştefan, satul lui Bracoy din Izgar. De asemenea, magistrului Nicolae satul lui Mihail din Izgar şi satul lui Cylan precum şi satul lui Dobrotă... De asemenea, domnului Benedict din Izgar satul lui Bogdan, fiul lui Bascha. De asemenea, magistrului Ştefan, satul lui Mihail. De asemenea, magistrului Nicolae, satul lui Bratoca, din Izgar, sat care acum e pustiu, şi satul lui Mihail, preccum şi satul numit Cyruslowfalwa. De asemenea, magistrului Ştefan, satul lui Martin. De asemenea, domnului Benedict, satul lui Fărcaş. De asemenea, magistrului Ştefan, satul lui Nicolae, fiul lui Garazda. De asemenea, domnului Benedict... Finta cu satul ei. De asemnea, magistrului Nicolae, satul lui Drusa şi satul lui Dragotă, precum şi satul lui Neagul. De asemenea, pe rîul

Pogăniş, domnului i-au ieşit la sorţi două mori, care sînt aşezate una în satul lui Dobrotă, iar cealaltă în satul lui Luca. De asemenea, am hotărît să ne folosim împreună de o moară a noastră din satul lui Mihail.

Arh. Naţ. Magh. Col. Muz. Naţional.
Orig., cu pete de umezeală.
EDIŢII: *Documenta Valachorum*, p. 221—223.

---

[1] Cf. *Documenta Valachorum*, p. 223—224, nota 37.
[2] Corect: *magister*.
[3] Urmează *cum*, de prisos.
[4] Lacună în text datorită unor pete de umezeală şi rupturi.
[5] Urmeaza *et*, de prisos.
[6] Nu se specifica numele.

371 **1369 ianuarie 29, Vişegrad**

Ludovicus, dei gratia rex Hungarie, fidelibus suis, capitulo Chanadiensi, salutem et gratiam. Dicitur nobis in persona magistri Petri, filii Pauli, filii Heem, quod Daan olachus noster de Dobaz et iobagiones sui de eadem universis cuiusdam ipsius magistri Petri possessionis, Egurzeg vocate, utilitatibus, fructibus et comiditatibus[1] omnibus potentialiter uterentur et quandam villam ad eandem Egurzeg spectantem combussissent propria eorum temeritate presumptiva mediante in ipsius magistri Petri grande derogamen et gravamen. Super quo fidelitati vestre firmissime edicimus quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente Emericus de Helemba vel Nicolaus de Kereztus aut Petrus, filius Laurentii de Ahtoni, sive Laurentius de Chechteluk, aliis absentibus, homo noster, comperta de premissis mera veritate, prohibeat prefatos Daan et iobagiones suos de Dobaz ab indebito et potentiario premisse possessionis Egurzeg vocate, ulteriori usu, fruitione et utilitatum perceptione factis vel faciendis, iustitia suadente, et tandem seriem ipsius inquisitionis et prohibitionis nobis fideliter rescribatis.

Datum in Vyssegrad, quinto die festi beati Pauli apostoli Conversionis, anno domini M° CCC° LX nono.

⟨*Pe verso:*⟩ Fidelibus suis, capitulo Chanadiensi, pro magistro Petro, filio Pauli, filii Heem, inquisitoria et prohibitoria.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credincioşilor săi din capitlul Cenadului, sănătate şi milostivire.

Ni se spune de către magistrul Petru, fiul lui Pavel, fiul lui Heem, că Dan, românul nostru din Duboz, şi iobagii lui tot de acolo se folosesc cu silnicie de toate folosinţele, roadele şi foloasele unei moşiie a lui, numite Ersig, şi că, mînaţi de cutezătoarea lor îndrăzneală, au dat foc unui sat ce ţine de pomenita moşie Ersig, spre marea pagubă şi vătămare a numitului magistru Petru. Drept aceea, poruncim cu străşnicie credinţei voastre să trimiteţi spre mărturie pe omul vostru vrednic de crezare, în faţa căruia omul nostru Emeric de Helemba sau Nicolae de Kereztus ori, Petru, fiul lui Laurenţiu de Ahtony sau Laurenţiu de Chechteluk, în lipsa celorlalţi, după ce va afla curatul adevăr asupra celor de mai sus, să oprească de acum înainte, după îndemnul dreptăţii, pe numiţii Dan şi iobagii lui din Duboz de a se mai folosi şi bucura pe nedrept şi cu silnicie de moşia mai sus pomenită, numit Ersig,

şi de a mai lua acum şi în viitor roadele ei. Şi apoi să ne răspundeţi în scris, întocmai, despre felul cum s-a făcut această cercetare şi oprelişte.

Dat la Vişegrad, în a cincea zi după sărbătoarea convertirii fericitului apostol Pavel, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi nouă.

⟨Pe verso:⟩ Credincioşilor săi din capitlul din Cenad, scrisoare de cercetare şi de oprelişte pentru magistrul Petru, fiul lui Pavel, fiul lui Heem.

Arh. Naţ. Magh., Arh. fam. Kállay, nr. 1 547.
Orig. perg., pecetea atîrnata s-a pierdut.
EDIŢII: *Documenta Valachorum*, p. 216—217.
REGESTE: *Kállay*, II, p. 144—145, nr. 1617.

---

[1] Corect: *commoditatibus*.

372 **1369 ianuarie 30, Vişegrad**

Ludovicus, dei gratia rex Hungarie, fidelibus suis comiti vel vicecomiti et iudicibus nobilium comitatus Themesyensis, salutem et gratiam. Dicitur nobis in persona Petri, filii Heem de Remete, quod Dan de Doboz cum filiis suis ad quandam possessionem suam ad possessionem eiusdem filii Heem, Egerzegh vocatam pertinentem, potentialiter transmittendo[1] eandem penitus comburri fecisset. Quare, fidelitati vestre firmis damus in mandatis, quatenus unum vel duos ex vobis transmittatis, qui ab omnibus, quibus decuerit, diligenter de premissis investigando sciat et inquirat omnimodam veritatem. Et post hec, prout exinde vobis veritas constiterit, nobis fideliter rescribatis.

Datum in Wyssegrad, feria tertia proxima ante festum Purificationis beate virginis, anno domini M^{mo} CCC^{mo} LX° nono.

⟨Pe verso:⟩ Fidelibus suis, comiti vel vicecomiti et iudicibus, nobilium comitatus Themesyensis, pro Petro, filio Heem, de Remete, inquisitoria.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credincioşilor săi, comitelui sau vicecomitelui şi juzilor nobililor comitatului Timiş, sănătate şi milostivire. Ni se spune de către Petru, fiul lui Heem de Remetea, că Dan de Duboz, dimpreună cu fiii săi, trimiţînd cu silnicie nişte iobagi ai lui la o moşie a sa ce ţine de moşia numită Ersig a sus-numitului fiu al lui Heem, a pus să o ardă cu totul. Drept aceea, poruncim cu tărie credinţei voastre să trimiteţi pe unul sau doi dintre voi care, întrebînd cu stăruinţă pe toţi cei ce se va cuveni, să cerceteze, şi să afle tot adevărul cu privire cele de mai sus. Iar după aceasta să ne răspundeţi în scris, întocmai aşa cum veţi afla că stă adevărul în această pricină.

Dat la Visegrad, în marţea dinaintea sărbătorii Întîmpinării Domnului, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi nouă.

⟨Pe verso;⟩ Credincioşilor săi, comitelui sau vicecomitelui şi juzilor nobililor din comitatul Timiş, scrisoare de cercetare pentru Petru, fiul lui Heem, de Remetea.

Arh. Naţ. Mag., Col. Muz. Naţional.
Orig. hîrtie, cu fragmente de pecete de închidere, aplicată pe verso.
EDIŢII: *Documenta Valachorum*, p. 217.

---

[1] *iobagiones sui*, cf. doc. nr. 371.

Lodouicus, dei gracia rex Hunagrie, fidelibus suis capitulo ecclesie Waradiensis, salutem et graciam. Dicunt nobis fideles aule nostre milites magistri Georgius et Nicolaus, filii Nicolai de Telegd, quod ipsi in dominium cuisdam possessionarie porcionis, condam Johannis dicti Kwn, hominis sine heredibus defuncti et aliorum iurium in possessione Galuspetri vocata, in comitatu Zathmariensi sita, existencium titulo nostre collacionis, aliis litteris nostris mediantibus exinde confectis patentibus eis facte ipsos contigencium legitime vellent introire et sibi eadem statuifacere possidenda, si alicuius contradiccio eis non obviaret in hac parte.

Quare fidelitati vestre firmiter precipiendo mandamus, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum quo presente Ladislaus de Fwdy, vel Johannes de Menthzenth aut Petrus, filius Johannis de Koch, aliis absentibus, homo noster ad facies possessionarie porcines et aliorum iurium iamdictos magistros Georgium et Nicolaum, modo pretacto vigore nostre collacionis tangencium, in ipsa possessione Galuspetri habitorum, vicinis et commetaneis suis universis inibi legittime convocatis et presentibus accedendo, possessionaria porcionem et iura predicta cum omnibus suis utilitatibus et pertinenciis suarum antiquarum metarum cursus, eisdem magistris Georgio et Nicolao secundum seriem pretactarum litterarum nostrarum statuat premisse nostre donacionis titulo possidenda perpetuo et ipsos possessionarie porcionis et iurium eorundem dominio introductos reliqua[1] moraturos, si non fuerit contradictum. Contradictores vero si qui fuerint, citet ipsos contra dictos magistros Georgium et Nicolaum in nostram presenciam ad terminum competentem racionem contradiccionis eorum reddituros. Et posthec seriem ipsius statucionis vel nomina contradictorum et citatorum cum termino assignato, nobis fideliter rescribatis.

Datum Bude, in festo beati Valentini martiris, anno domini M^{mo} CCC^{mo} LX^{mo} nono.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credincioşilor săi din capitlul bisericii de Oradea, mîntuire şi milostivire.

Ne spun nouă credincioşii cavaleri ai curţii noastre, magiştrii Gheorghe şi Nicolae, fiii lui Nicolae de Tileagd, că ei vor să intre în chip legiuit în stăpînirea bucăţii de moşie şi a celorlalte drepturi aflătoare în moşia numită Galoşpetreu, aşezată în comitatul Satu Mare, a răposatului Ioan zis Cumanul, om mort fără moştenitori şi care toate ţin de ei în temeiul daniei noastre făcute lor prin altă scrisoare deschisă a noastră, întocmită în această privinţă şi că vor să li se treacă în stăpînire, ca să le stăpînească, dacă nu li se va face vreo împotrivire din partea cuiva în această privinţă.

Drept aceea, vă punem în vedere şi poruncim cu tărie credinţei voastre să trimiteţi spre mărturie pe omul vostru, vrednic de crezare, în faţa caruia omul nostru, Ladislau de Fughiu sau Ioan de Mentzenth, ori Petru, fiul lui Ioan de Koch, în lipsa celorlalţi, ducîndu-se la bucata de moşie şi la celelalte drepturi din acea moşie Galoşpetreu ce îi privesc pe pomeniţii magiştri Gheorghe şi Nicolae în chipul sus arătat, în puterea daniei noastre şi chemînd acolo în chip legiuit pe vecinii şi pe toţi megieşii ei şi fiind aceştia de faţă, să treacă în stăpînirea acelor

magiștri Gheorghe și Nicolae, potrivit cuprinsului sus-arătatei noastre scrisori, acea bucată de moșie și sus-zisele drepturi, împreună cu toate folosințele lor și cu toate cele ce țin de ele, potrivit mersului vechilor lor hotare, ca să le stăpînească pe veci în temeiul daniei noastre arătate mai sus, și o dată puși în stăpînirea acelei bucăți de moșie și a acelor drepturi, să-i lase să rămînă în stăpînirea lor, dacă nu s-ar împotrivi nimeni. Iar dacă ar fi unii împotrivitori, să-i cheme înaintea noastră la sorocul potrivit spre a sta față cu pomeniții magiștri Gheorghe și Nicolae, ca să dea socoteală de împotrivirea lor. Și după aceasta să ne răspundeți în scris întocmai despre felul cum s-a făcut acea punere în stăpînire și numele împotrivitorilor și al celor chemați, împreună cu sorocul hotărît.

Dat în Buda, la sărbătoarea fericitului mucenic Valentin în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și nouă.

Arh. Naț. Magh., fam. Zichy, 214. C. 99.
Transumpt în actul capitlului din Oradea din 29 martie 1369, nr. 379.
EDIȚII: Zichy, IV, p. 632—633.

[1] Corect: *relinquat.*

374 **1369 februarie 27, Vișegrad**

Lodovicus, dei gracia rex Hungarie, fidelibus suis capitulo Chanadiensi, salutem et graciam. Dicitur nobis in personis Benedicti, bani regni Bulgarie, necnon Petri et Nicolai, filiorum Pauli, filii Heem, ac Ladislai, filii Johannis, filii eiusdem Heem, quod possessio ipsorum Egerzeeg vocata, in comitatu Themesiensi existens, cum suis pertinenciis, nunc apud manus ipsorum habita, et ex nostra regia collacione ad ipsos pertinens, reambulacione et metarum ereccione legitime fiendis plurimum indigeret. Quare fidelitati vestre firmiter precipiendo mandamus, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente Nicolaus, filius Andree de Kereztus, vel Donch de Machadonya, ac[1] Nicolaus, dictus Pÿcher, seu Nicolaus, filius Bovdor, Andreas[2], Dionisius, filius Nicolai de Orozapath, aliis absentibus, homo noster, vicinis et commetaneis predicte possessionis ipsorum, Egerzeeg vocate et suarum pertinenciarum legitime inibi conuocatis et presentibus ad faciem eiusdem accedendo, reambulet ipsam per suas veras metas et antiquas, novas iuxta veteres in locis necessariis erigendo, reambulatamque et ab aliorum possessionariis iuribus metaliter separatam et distinctam, relinquat ipsam eidem Benedicto bano, et fratribus suis, eo iure, quo ad ipsos dinoscitur pertinere perpetuo possidendam, si non fuerit contradictum; contrtadictores vero si qui fuerint, citet ipsos contra eosdem in nostram presenciam ad terminum competentem. Et post hec seriem ipsius reambulacionis cum cursibus metarum, vel si necesse fuerit nomina contradictorum et citatorum cum termino assignato nobis fideliter rescribatis.

Datum in Vissegrad, feria tercia proxima ante dominicam Oculi, anno domini M° CCC^{mo} LX^{mo} nono.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credincioșilor săi din capitlul din Cenad, sănătate și milostivire. Ni se spune de către

Benedict, banul țării Bulgariei, precum și de către Petru și Nicolae, fiii lui Pavel, fiul lui Heem, cît și de către Ladislau, fiul lui Ioan, fiul aceluiași Heem, că moșia lor numită Ersig, aflătoare în comitatul Timiș, dimpreună de cele ce țin de ea, care se află acum în mîinile lor, și ține de ei prin dania noastră regească, are mare nevoie de hotărnicire și de ridicarea semnelor de hotar, ce trebuiesc legiuit făcute. Drept aceea, poruncim cu tărie credinței voastre să trimiteți spre mărturie pe omul vostru vrednic de crezare, dimpreună cu care omul nostru, Nicolae, fiul lui Andrei de Kereztus, sau Donch de Macedonia ori Nicolae zis Pycher sau Nicolae, fiul lui Bovdor, ori Dionisie, fiul lui Nicolae de Orozapath, în lipsa celorlalți, mergînd la ceea moșie și chemînd acolo în mod legiuit pe vecinii și megieșii sus-zisei lor moșii numite Ersig, și ai celor ce țin de ea, și fiind ei de față, s-o hotărnicească după hotarele ei adevărate și vechi, ridicînd altele noi lîngă cele vechi, în locurile unde va fi nevoie, și odată hotărnicită și despărțită și deosebită prin semne de hotar de drepturile de moșie ale altora, să o lase banului Benedict și fraților săi, ca să o stăpînească pe veci cu acel drept cu care se știe că tine de ei, dacă nu se va împotrivi nimeni; iar dacă vor fi unii împotrivitori, să-i cheme înaintea noastră ⟨spre a sta⟩ față cu ei, la sorocul potrivit. Și după acestea să ne răspundeți în scris, întocmai, despre felul cum s-a făcut acea hotărnicire dimpreună cu mersul hotarelor, și dacă va fi nevoie, cu numele împotrivitorilor și ale celor chemați și cu sorocul hotărît.

Dat la Vișegrad, în marțea dinaintea duminicii *Oculi*, în anul Domnului o mie trei șaizeci și nouă.

Arh. Naț. Magh., Dl. 41 776.
Transumpt în actul capitlului din Cenad din 13 martie 1369, nr. 376.
EDIȚII: Pesty, *Krassó*, III, p. 89.

---

[1] Corect: *aut*.
[2] Corect: *an Dionisius, filius Nicolai*.

375 **1369 martie 2, Vișegrad**

Lodovicus, dei gratia, rex Hungarie, fidelibus suis conventui de Colosmonostra salutem et gratiam. Noveritis quod nos, cum pro meritoriis servitiis et laudedignis meritis venerabilis in Christo patris domini Demetrii, episcopi Transsilvani et thesaurarii nostri fidelis et dilectis, asserentis nonnula instrumenta et literalia fulcimenta ecclesie sue predicte superioribus[1] eiusdem et signanter in facto erectionis et reambulationis metarum possessionum eiusdem ecclesie sue Transsilvane confecta, sicut per ignis incendia sic minus[2] aliis diversis casibus, dicte ecclesie temporibus retrolapsis impacatis imminentibus, specialiter vero propter quandam turbationem quondam venerabili in Christo patri, domino Andree, eiusdem ecclesie episcopo[3], sui predecessoris, ex certis causis emergentibus incompinata propter[4] deperdita atque alienata ⟨extitisse⟩[5], tum etiam et potissime ob specialem devotionem nostram quam ad beatum Michaelem archangelum, in cuius nomine sanctissimo dicta ecclesia Transsilvana constructa existit et fundata, gerimus singularem, eidem domino Demetrio episcopo et conseqvens dicte ecclesie sue huiusmodi specialis gratie prerogativa[6] duximus faciendum[6], quod tam idem dominus Demetrius episcopus, quam etiam sui successores, quandocun-

que et quotienscunque metas possessionum eiusdem ecclesie sue ad[7] circumiacentium vicinorum et commetaneorum possessionarium[8] iuribus reambulare et novis metarum erectionibus et distinctionibus iuxta metas antiquas et veteres aut, ubi mete veteres possessionum dicte ecclesie propter longinqui[9] temporis spatium non apparerent, iuxta ostensionem et populorum et iobbagionum eisudem ecclesie, usque[10] iidem ab antiquo usi fuisse reperirentur, separare et sequestrare ac occupatas metas ipsius ecclesie ab aliorum manibus recaptivare et eidem reapplicare propositum habebunt et intentum, in talibusque processibus ipsi domino episcopo et suo successori per quospiam contradictionis velamine fuerit obviatum; in casum[11] etiam, quo quipiam[12] nobilium vel alterius cuiusvis status hominum metas propriarum possessionum a parte possessionum dicte ecclesie modo consimili legitimis reambulationibus intentum ⟨habebit⟩[13] verificare et in his negotiis ipsum dominum episcopum sin .eius successores obvios habuerint contradictores, ipsaque partium contradictionis obvitio[14] utroubique ad iudicium devenerint contentiosum utroque modo premisso, nullus omnino hominum eundem dominum episcopum et suos successores super premissis ad producendum aliqualia instrumenta in iudicio vel extra possit compellere vel coarctare, sed semper tales contradictores super omnibus predictis eorum instrumenta teneantur exhibere contra dominum episcopum et suos successores memoratos, prout hoc litterarum privilegium[15] exinde confectarum tenor latius exprimit. Super quo, fidelitati vestre firmiter precipiendo mandamus, quatenus unum[16] mittatis hominem pro testimonio fidedignum quandocunque et quotienscunque per dominum episcopum predictum vel eius nomine officiales et procuratores suos ad premissa peragenda fueritis requisti, quo presente, Nicolaus, filius Alba de Mayad, vel Joannes, filius Joannis de Paly̆, seu Mathias de Pathe an Ladislaus, dictus Cheh de Reud seu Ladislaus, filius Martini de Thate, seu Nicolaus, filius Valentini de Herepe, aliis absentibus, homo noster, omnia premissa et singula premissorum exequatur modo superius expressato. Et post hec, totiens quotiens expediens fuerit vel necesse, totiens[17] facti seriem nostre fideliter rescribatis maiestati.

Datum in Vy̆segrad, feria sexta proxima ante dominicam Oculi, anno domini millesimo trecentesimo sexagesimo nono. Presentibus autem per anni circulum a data presentium valituris. Datum ut supra.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credincioşilor săi din conventul din Cluj-Mănăştur mîntuire şi milostivire.

Aflaţi că pentru vrednicele slujbe şi vrednicia de toată lauda ale venerabilului întru Hristos părinte domnul Dumitru, episcopul Transilvaniei şi vistierul nostru credincios şi iubit care ne spune că unele acte şi întăriri scrise ale sus-zisei sale biserici întocmite asupra drepturilor ei şi îndeosebi asupra ridicării şi cercetări semnelor de hotar ale moşiilor bisericii sale, a Transilvaniei, au fost nimicite, pierdute şi înstrăinate atît prin para focului, cît şi prin alte nenorociri felurite care s-au abătut asupra zisei biserici în trecutele vremuri neliniştite şi care au izbucnit îndeosebi, din anumite pricini, dintr-o tulburare a răposatului venerabil întru Hristos părinte domnul Andrei, episcopul aceleaşi biserici, înaintaşul său, precum şi, mai cu seamă, pentru osebita şi aleasa noastră evlavie, pe care o purtăm fericitului arhanghel Mihail, în preasfîntul nume al căruia a fost ridicată şi întemeiată zisa biserică a Tran-

silvaniei, am hotărît să-i hărăzim privilegiul acestei osebite milostiviri acelui domn Dumitru episcopul și deci zisei sale biserici, ca atît acel domn Dumitru episcopul, cît și urmașii lui oricînd și ori de cîte ori vor voi și vor avea de gînd să hotărnicească moșiile acelei biserici a sa despărțindu-le de drepturile stăpînilor de moșii vecini și megieși aflați în jur împrejurul acelor moșii și să le deosebească și despartă prin noi ridicări și deosebiri de semn de hotar potrivit vechilor și bătrînelor semne de hotar sau, acolo unde din pricina trecerii unui timp mai îndelungat vechile semne de hotar ale moșiilor zisei biserici nu s-ar vedea, potrivit arătării și a oamenilor și a iobagilor acelei biserici, așa cum s-ar vedea că s-au folosit ei de ele din vechime, și cînd vor voi să reia din mîinile altora hotarele cotropite ale acelei biserici și să i le realipească; și dacă la astfel de lucruri i s-ar împotrivi cineva acelui domn episcop și urmașului său, și chiar în împrejurarea că vreunii dintre nobili sau dintre oamenii de orice altă stare ar avea de gînd să statornicească, în același fel, prin hotărniciri legiuite, hotarele moșiilor lor dinspre moșiile zisei biserici și în aceste treburi li s-ar împotrivi acel domn episcop sau urmașii lui și amîndouă aceste împotriviri ale părților, și dintr-o parte și cealaltă, ar ajunge în dezbaterea judecății, în amîndouă împrejurările arătate mai sus, nici un om să nu poată nicicum sili sau constrînge prin judecată sau în afara ei pe acel domn episcop și pe urmașii săi să înfățișeze vreun act cu privire la cele de mai sus, ci totdeauna astfel de împotrivitori vor fi datori să înfățișeze ei împotriva domnului episcop și a pomeniților săi urmași actele lor cu privire la toate cele mai sus zise, așa cum arată mai pe larg acest lucru cuprinsul scrisorii privilegiale întocmite în această privință.

Deci vă punem în vedere și poruncim cu tărie credinței voastre ca oricînd și ori de cîte ori vi se va cere aceasta de către domnul episcop sus-zis sau în numele său de slujbașii și împuterniciții lui voi să trimiteți spre mărturie omul vostru vrednic de crezare, pentru îndeplinirea celor de mai sus, în fața căruia omul nostru Nicolae, fiul lui Alba de Moiad sau Ioan, fiul lui Ioan de Paieu, ori Matia de Pata sau Ladislau zis Cehul de Rediu ori Ladislau, fiul lui Martin de Totoiu, sau Nicolae, fiul lui Valentin de Herepea, în lipsa celorlalți, să îndeplinească toate cele de mai sus și fiecare în parte din cele de mai sus, în chipul mai sus arătat. Și după acestea, ori de cîte ori se va cuveni sau va fi nevoie, voi să răspundeți în scris întocmai Maiestății noastre despre tot ce s-a făcut.

Dat la Vișegrad, în vinerea dinaintea duminicii *Oculi*, în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și nouă.

Iar cele de față vor avea tărie timp de un an de la darea acestei scrisori. Dat ca mai sus.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, fam. Bánffy.
Arh. Naț. Magh., Dl. 30 397. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1369.
Transumpt în actul conventului din Cluj-Mănăștur din 11 mai 1369, nr. 384.

---

1 Corect: *super iuribus*.
2 Astfel în text, probabil în loc de *sic* ⟨*non*⟩ *minus*.
3 Corect: *venerabilis in Christo patris, domini Andree, eiusdem ecclesie episcopi*.
4 Corect: *interempta pariter*.
5 În text lipsește; completare probabilă după sens.
6 Corect: *prerogativam ... faciendam*.
7 Corect: *ab*.

[8] Corect: *possessorum*.
[9] Corect: *longinquum*.
[10] Corect: *uti*.
[11] Corect: *casu*.
[12] Corect: *quispiam*.
[13] In text lipsește; completare probabilă după sens.
[14] Corect: *obviatio*.
[15] Corect: *privilegialium*.
[16] Corect: *vestrum*.
[17] Corect: *totius*.

376 **1369 martie 13, ⟨Cenad⟩**

Capitulum ecclesie Chanadyensis, omnibus Christi fidelibus, presentibus pariter et futuris, presencium noticiam habituris salutem in omnium saluatore. Ad universorum noticiam harum serie literarum volumus peruenire, hinc est quod nos recepimus literas excellentissimi principis, domini Lodovici, dei gracia illustris regis Hungarie, domini nostri naturalis, omni cum honore, in hec verba: ⟨*Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 27 februarie 1369*, vezi nr. 374⟩. Nos, igitur, preceptis eiusdem domini nostri regis in omnibus obedire cupientes ut tenemur unacum prenominato Nicolao dicto Pÿcher, homina celsitudinis sue, unum ex nobis, discretum virum, videlicet dominum Mathiam, custodem ecclesie nostre, frater nostrum in Christo reverendum pro testimonio transmisimus ad premissa mandata ipsius domini nostri regis fideliter exequenda. Qui demum ad nos reversi, nobis consona et conformi voce retulerunt per nos requisiti quod ipsi feria tercia proxima post dominicam Oculi, proxime nunc preterita et aliis diebus adhoc congruentibus, accessisent ad faciem predicte possessionis Egerzeeg suarumque pertinenciarum, easdem vicinis et commentaneis suis legitime conuocatis, iuxta suas metas veteres et antiquas, novas ubi necesse fuisset erigendo, reambulassent, reambulatasque et ab aliorum possessionariis iuribus metaliter separatas et distinctas, reliquissent, ipsos[1] eidem Benedicto bano et fratribus suis eo iure quo ad ipsos dinoscuntur pertinere perpetuo per eosdem possidendas, nullo penitus contradictore existente. Mete autem quibus predicta possessio Egerzeeg et ad eandem pertinentes a vicinaris possessionibus separantur et distinguntur prout iidem domini regis et nostri homines nobis retulerunt et in registro reportaverunt hoc ordine protenduntur: prima meta incipit penes viam magnam qua itur de dicta Egerzeeg versus Mezeusimlyo, ubi sunt due mete terree antique renuate[2] quarum una a parte orientis separat possesioni Egerzeeg, alia vero a parte meridionali possessioni Sosd, ubi versus orientem secus eandem viam est una meta terrea de novo erecta. Hinc ad eadem partem pergendo in modico spacio est una meta terrea cursualis, a hinc ad eandem plagam transeundo, sunt due mete terree de novo posite, quarum una ab occidente existens separat possessioni Erdeuthelek, ab oriente vero Egerzeeg antedicto, de hinc ad eandem plagam pergendo est una meta terrea de novo cumulata, ubi Theberpathaka cadit in rivulum Meeduispathaka. Inde reflectendo ad septemtrionem venit ad rivulum Meeduispathaka, ubi sunt due mete terree una a parte meridiei, alia vero a parte septemtrionali cursuales. Ad hoc ad eandem partem girando, ubi Meeduispathaka cadit in fluvium Paganch, ubi a parte orientis est una meta terrea de novo aggreta[3] ubi eciam.

dixerunt quod inter dictas possessiones Egerzeeg et Erdeuthelek riuulum Meeduispathaka dictum pro meta reliquisse. Deinde fluvium Paganch transeundo, circa eundem fluvium sunt due mete terree de novo posite, quarum una a parte septemtrionali possessioni Dobaz Daan et filiorum suorum a parte vero meridionali Egerzeeg, Benedicti bani et fratrum suorum separat et distingit. Ab hinc ad dictum[4] partem septemtrionalem eundo est una meta terrea de novo posita. Hinc rivulum Holthpaganch transeundo, secus eundem, versus septemtrionem inmediate sunt due mete terree antique renuate[5], quarum una a parte occidentali possessioni Dobaaz et pertinenciis eiusdem a parte vero meridionali Egerzeeg separat et distingit. Hinc ad eandem partem septentrionalem eundo, devenit ad duos metas terreas antiquas renuatas[5], que separant ut priores. De inde permodicum spacium vadit ad quendam rivulum Izgarpathaka vocatam et dictum rivulum Izgarpathaka ab eidem duabus metis terreis incipiendo usque ad caput eiusdem rivuli possessionibus Dobaaz et Egerzeeg pro meta reliquissent, ubi videlicet in capite eiusdem rivuli est una meta terrea de novo erecta. Hinc per quendam montem Berch vocatam, ad partem meridionalem eundo, devenit ad caput unius rivuli Nogzekespathaka vocati, ubi sunt tres mete terree angulares renuate[2] quarum una ab oriente possessioni regali Zeekus vocate, ab occidende Dobaaz, a parte vero meridiei Egerzeeg, separat et distingit, ubi mete predicte possessionis Egerzeeg cum Dobaaz terminantur. Deinde per idem berch eundo ad partem meridionalem, iuxta quandam viam, qua itur de Egerzeeg versus Lugas, sunt due mete terree de novo erecte, quarum una a parte meridiei Egerzeeg, ad septemtrionem vero Nogzekes separat et distingit. Ab hinc reflectendo ad orientem, per quendam monticulum Berch vocatum, ad magnum spacium girando, sunt due mete terree de novo posite, quarum una a parte orientis distingit possessionibus regalibus, a parte vero occidentes[6], Benedicto Bano et fratribus suis antedictis. Hinc per idem berch reflectendo, inter orientem et meridiem, ad modicum spacium pergendo, inter capita duorum rivulorum videlicet Vizak et Vizzafuloupathaka vocatarum, ubi est una meta terrea cursualis. Ad huc ad idem Berch girando, versus eandem partem, sunt due mete terree de novo cumulate, quarum una a septemtrione separat possessioni Hudus, a parte vero meridiei Benedicto bano et fratribus suis sepedictis. De hinc, per ipsum Berch procedendo ad modicum spacium relinquendo rivulum Vizzafoloupathaka est una meta terrea cursualis, de novo posita. Inde per idem berch girando versus eandem partem, videlicet in capite Kumanpathakafeu, sunt due mete terree quarum una a parte orientis separat possessioni Hudus, a parte autem occidentis Benedicto Bano et fratribus suis anotatis. Ad huc per ipsum Berch pergendo versus eandem plagam, videlicet in capitubus rivulorum Sarmaspathakafeu, Tarazlopathakafeu et Vermispathakafeu nominatorum, sunt tres mete terree de novo erecte, quarum una a parte orientis separat possessioni Lugaz, a parte meridiei Cumÿath a parte autem septemtrionis Egerzeeg. Ad huc ad eandem partem pergendo, videlicet in capite euiusdam rivuli Erusagpathakafeu, sunt due mete terrēe quarum una a parte orientis possessionis Cumÿath a parte vero occidentis Egerzeeg separat et distingit. De hinc ad eandem plagam pergendo ubi cadit Erusagpathaka in fluvium Paganch, sunt due mete terree de novo posite, quarum una a parte orientis provincie Cumÿath, alia autem a parte occidentis Egerzeeg separat et distingit, Deinde egrediendo ad orientem

iuxta dictum fluvium, ubi Aranyaspathaka cadit in eundem fluvium Paganch et ibi transit versus meridiem, ad ictum sagite transeundo, sunt due mete terree de novo erecte, quarum una a parte orientis separat possessioni Cumÿath a parte autem occidentis Egerzeeg. Ab hinc pergendo penes ipsum rivulum per magnum spacium ubi venit ad tres metas terreas quarum a parte orientis separat possessioni Cumyath, a parte, occidentis Egerzeeg, a parte vero meridiei Rauna, possessionibus Benedicti Bani et fratrum suorum predictorum a quibus quidem duabus metis ...[7] incipiendo dictum rivulum Aranyaspathaka, usque ad tres metas principales possessionis Remethee, provinciis, Cumyath et Egerzeeg pro meta reliquissent ubi mete possessionis Egerzeeg et ad eandem pertinencium terminantur. In cuius rei testimonium perpetuamque firmitatem ⟨presentes⟩[8] concessimus literas privilegiales, pendentis sigilli nostri munimine roboratas.

Datum per manus discreti viri magistri Jacobi, lectoris ecclesie nostre predicte, feria tercia proxima post dominicam Letare, anno, domini M^{mo} CCC^{mo} LX^{mo} Nono, presentibus ...[7] discretis viris Nicolao preposito, alio Nicolao cantore, Mathya custode, dominis Johanne Themesiensi, Michaele Wltra Marusiensi Ladislao Crassoviensi, et Nicolao Sebesiensi, archidiaconis, ceterisque quampluribus fratribus nostris in Christo in dicta ecclesia[8] nostra nobiscum iugiter deo famulantibus et existentibus.

⟨*Pe verso:*⟩ Reambulacio metarum super Egerzeg.

Capitlul bisericii de Cenad, tuturor credincioșilor întru Cristos, atît celor de față ca și celor viitori, care vor vedea această scrisoare, mîntuire întru mîntuitorul tuturor.

Prin rîndurile acestei scrisori voim să ajungă la cunoștința tuturor că noi am primit cu toată cinstea scrisoarea preaînălțatului principe, domnul Ludovic, din mila lui Dumnezeu ilustrul rege al Ungariei, stăpînul nostru firesc, cu acest cuprins: ⟨*Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 27 februarie 1369, nr. 374*⟩.

Noi, așadar, dorind să dăm întru toate ascultare poruncilor acestui domn al nostru regele, precum sîntem datori, am trimis spre mărturie, dimpreună cu sus-numitul Nicolae zis Pÿcher, omul Înălțimii sale, pe unul dintre noi, și anume, pe chibzuitul bărbat, domnul Matia, custodele bisericii noastre, cucernicul nostru frate întru Cristos, pentru împlinirea întocmai a sus-ziselor porunci ale stăpînului nostru regele.

Aceștia, întorcîndu-se apoi la noi și întrebați de noi, ne-au spus într-un glas că marțea de după duminica *Oculi* acum trecută[9] și în celelalte zile potrivite pentru aceasta, s-au dus la sus-zisa moșie Ersig și la cele ce țin de ea și, chemînd în chip legiuit pe vecinii și megieșii lor, le-au hotărnicit după vechile și bătrînele lor semne de hotar, ridicînd noi semne de hotar acolo unde era nevoie, și odată hotărnicite, despărțite și deosebite prin semne de hotar de drepturile de moșie ale altora, le-au lăsat acelui Benedict banul și fraților săi, ca să le stăpînească pe veci cu acel drept cu care se știe că ține de ei, nefiind nici un împotrivitor.

Iar hotarele prin care sus-zisa moșie Ersig și cele ce țin de ea se despart și se deosebesc de moșiile vecine, se întind în această înșiruire, precum ne-au spus acei oameni ai domnului nostru regele și al nostru și precum au trecut ei în condică; cel dintîi semn de hotar începe aproape de un drum mare, pe care se merge de la zisa moșie Ersig spre Șemlac, unde se află două movile vechi de hotar, reînnoite, dintre care una,

cea dinspre răsărit, desparte moşia Ersig, iar cealaltă dinspre miazăzi, moşia Şoşdea şi acolo spre răsărit, lîngă acel drum, se află o movilă de hotar nou ridicată. De aci, mergînd în aceeaşi parte, o mică bucată de drum, se află acolo un semn de hotar de legătură. Înaintînd de acolo tot în aceeaşi parte, se află două movile de hotar, nou-puse, dintre care una aflătoare spre apus desparte moşia Erdeuthelek, iar cea dinspre răsărit, sus-zisa moşie Ersig. Înaintînd de acolo tot în aceeaşi parte, se află o movilă de hotar nou ridicată acolo unde Pîrîul lui Theber se varsă în rîuleţul numit Pîrıul Urşilor. De acolo, .cotind spre miazănoapte, hotarul ajunge la rîuleţul numit Pîrîul Urşilor, unde se află două semne de hotar de legătură, unul dinspre miazăzi, iar celălalt dinspre miazănoapte. De aici, cotind tot în aceeaşi parte unde Pîrîul Urşilor se varsă în rîul Pogăniş, unde dinspre răsărit se află o movilă de hotar nou ridicată, unde au şi spus că au lăsat rîuleţul numit Pîrîul Urşilor ca semn de hotar între moşiile Ersig şi Erdeuthelek. Trecînd apoi rîul Pogăniş lîngă acel rîu se află două movile de hotar nou-aşezate, dintre care una dinspre miazănoapte desparte şi deosebeşte moşia Duboz, a lui Dan şi a fiilor săi, iar cealaltă dinspre miazăzi, moşia Ersig a lui Benedict banul şi a fraţilor săi. De acolo, mergînd în spre zisa parte de miazănoapte, se află o movilă de hotar nou aşezată. Aici, trecînd pîrăul Pogănişul Mort, chiar lîngă el, spre miazănoapte, se află două movile vechi de hotar înnoite, dintre care una dinspre apus desparte şi deosebeşte moşia Duboz şi cele ce ţin de ea, iar cea dinspre miazăzi, moşia Ersig. De aici mergînd tot spre miazănoapte, hotarul ajunge la două movile de hotar vechi înnoite care fac despărţirea ca şi cele de mai înainte. De acolo merge pe o mică bucată de drum spre un rıuleţ, numit Pîrîul Izgar şi au lăsat zisul rîuleţ Izgar ca semn de hotar pentru moşiile Duboz şi Ersig, începînd de la cele două movile de hotar şi pînă la izvorul acelui pîrîu, adică acolo unde la izvorul acelui pîrîu se află o movilă de hotar nou ridicată. De aici, mergînd pe un deal numit Creastă spre miazăzi, hotarul ajunge la izvorul unui rîuleţ numit Pîrîul Sacoşul Mare, unde se află trei semne de hotar unghiulare, înnoite, dintre care una dinspre răsărit desparte şi deosebeşte moşia regească numită Sacoş, a doua dinspre apus moşia Duboz, iar a treia dinspre miazăzi moşia Ersig, şi acolo se sfîrşesc semnele de hotar ale sus-zisei moşii Ersig cu moşia Duboz.

Mergînd de acolo pe aceeaşi creastă spre miazăzi, lîngă drumul ce duce de la Ersig la Lugoj, se află două movile de hotar nou-ridicate, dintre care una dinspre miazăzi, desparte şi deosebeşte moşia Ersig, iar cealaltă de la miazănoapte moşia Sacoş. Cotind de acolo spre răsărit, peste un muncel numit Creastă şi ocolind o bună bucată de drum, se află două movile de hotar nou-aşezate, ditre care una dinspre răsărit, deosebeşte moşiile regeşti, iar cealaltă dinspre apus moşia lui Benedict banul şi a sus-zişilor săi fraţi. De aici, cotind pe aceeaşi creastă şi înaintînd o mică bucată de drum între răsărit şi miazăzi, adică între izvoarele celor două rîuleţe numite Braţul Apei şi Pîrîul care coteşte înapoi, se află un semn de hotar de legătură. Apoi, ocolind pe aceeaşi creastă înspre aceeaşi parte, se află două movile de hotar nou-ridicate, dintre care una dinspre miazănoapte desparte moşia Hodoş, iar cealaltă dinspre miazăzi, moşia lui Benedict banul şi a des-pomeniţilor săi fraţi. De aici, înaintînd pe aceeaşi Creastă o mică bucată de drum şi părăsind rîuleţul numit Pîrîul se află un semn de hotar neîntrerupt nou aşezat.

De acolo, ocolind pe acea creastă în aceeași parte, adică la izvorul pîrîului numit Obîrșia pîrăului Cumanul, se află două movile de hotar, dintre care una dinspre răsărit desparte moșia Hodoș, iar cealaltă dinspre apus, moșia lui Benedict banul și a fraților săi sus-ziși. Înaintînd tot pe acea creastă în aceeași parte, adică la izvoarele rîulețelor numite Obîrșia pîrăului Sarmas, Izvorul pîrăului Taraz și Izvorul Pîrîului Vermes, se află trei movile de hotar nou-ridicate, dintre care, una dinspre răsărit desparte moșia Lugoj, cealaltă dinspre miazăzi moșia Cumyath, iar cea dinspre miazănoapte, moșia Ersig. Înaintînd apoi tot în aceeași parte, adică la izvorul unui rîuleț numit Izvorul Pîrîului Erusag, se află două movile de hotar, dintre care una dinspre răsărit desparte și deosebește moșia Cumyath, iar cealaltă dinspre apus, moșia Ersig. De acolo, mergînd în aceeași parte, acolo unde Pîrîul Erusag se varsă în rîul Pogăniș se află două movile de hotar nou așezate, dintre care una dinspre răsărit desparte și deosebește ținutul Cumyath, iar cealaltă dinspre apus, moșia Ersig. Abătîndu-se de acolo spre răsărit, lîngă zisul rîu, acolo unde Pîrăul Aurit se varsă în acel rîu Pogăniș și hotarul o ia acolo spre miazăzi, trecînd cam la o aruncătură de săgeată, se află două movile de hotar nou-ridicate, dintre care una dinspre răsărit desparte moșia Cumyath, iar cealaltă dinspre apus, moșia Ersig. De acolo, pornind mai departe pe lîngă acel pîrîu, pe o bună bucată de drum hotarul ajunge acolo la trei movile de hotar, dintre care una dinspre răsărit desparte moșia Cumyath, cealaltă dinspre apus moșia Ersig, iar cea dinspre miazăzi, moșia Ramna, ale lui Benedict banul, și ale sus-zișilor săi frați începînd de la aceste două movile de hotar, au lăsat ca semn de hotar pentru ținuturile Cumyath și Ersig pomenitul rîuleț Pîrîul Aurit, pînă la cele trei semne de hotar de început ale moșiei Remetea, unde hotarul moșiei Ersig și al celor ce țin de ea se și sfîrșește.

Spre mărturia și veșnica trăinicie a acestui lucru am dat scrisoarea privilegială de față întărită cu puterea peceții noastre atîrnate.

Dat de mîna chibzuitului bărbat magistrul Iacob, lectorul sus-zisei noastre biserici, în marțea de după duminica *Letare,* în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și nouă, de față fiind chibzuiții bărbați Nicolae prepozitul, celălalt Nicolae cantorul, Matia custodele, domnii arhidiaconi Ioan de Timiș, Mihail de peste Mureș, Ladislau de Caraș și Nicolae de Sebeș, și alți mulți frați de ai noștri întru Hristos stăruind și slujind necurmat lui Dumnezeu împreună cu noi în zisa noastră biserică.

⟨*Pe verso:*⟩ Hotărînicirea privitoare la Ersig.

Arh. Naț. Magh., Dl. 41 776.
Orig. perg., cu fragmente de pecete, atîrnată cu șnur de mătase de culoare roz.

EDIȚII: Pesty, *Krassó,* III, p. 88—93.

---

1 Corect: *ipsas.*
2 Corect: *renovate.*
3 Corect: *aggregata.*
4 Corect: *ad dictam.*
5 Astfel în text.
6 Corect: *occidentis.*
7 Lacună în text.
8 Întregit în text.
9 6 martie.

377 **1369 martie 23** *(decimo Kalendas Aprilis)*

Ludovic I, regele Ungariei, întărește actul capitlului din Oradea din 5 iunie 1318 (*Fejér*, VIII/2, p. 189—190; *DIR-C, Transilvania, veac. XIV*, I, p. 296) referitor la dăruirea unei bucăți de pămînt făcută călugărițelor din Oradea. In lista demnitarilor: Dumitru de Oradea, Dumitru al Transilvaniei, Dominic de Cenad, episcopi; Emeric, voievodul Transilvaniei.

REGESTE: *Gánóczy*, I, p. 214—216; *Katona*, III, 10, p. 436—437; fără indicarea locului de păstrare.

378 **1369 martie 24, ⟨Cluj⟩**

Nos, comes Georgius, filius comitis Bartholomei, iudex, iurati et universi seniores Cluswarienses, ad universorum notitiam, tam presentium, quam futurorum, harum serie cupimus pervenire quod providi viri et honesti Stphanus albus, Nykel pellifex, Petrus, filius Mathie, Clesel, filius Martini, pellificis, in suis ac universorum pelliparioruum seu pellificum, nostrorum concivium, in personis nobis detexerunt grandibus cum querelis quod hospites de aliis districtibus, civitatibus ac villis, in medium nostri venientes, totum profectum et utilitatem in emptione pellium cuiuslibet generis animalium, de quibus iidem pellifices nostri concives, sua victualia deberent habere et nutrimenta et sacre regie corone exactionales solvere contributiones, penitus tollerent ipsis, in annullationem et derogamen satis grande, cum tamen in aliis civitatibus cives in eisdem incolatum et residentiam habentes pre hospitibus extraneis specialibus gauderent prerogativis, de quibus eedem civitatis efficacem percepissent et continuam perciperent meliorationem; et quia expediens et ratione censetur fore dignum, ut cives seu homines quarumlibet civitatum in loco sue residentie, pre aliis extraneis ad eadem loca accessum dirigentibus, speciali prerogativa uti debeant et gaudere, nos igitur, predictis pellificibus, nostris concivibus, super ipsorum defectibus premissis de remedio cupientes providere opportuno, ut, ipsi sua victualia copiosius habentes, predicta Cluswar, profectuum ubertate munita maius percipiant[1] incrementum et exinde uberius servitiorum et honorum[2] fructus regie proveniant maiestati in medio nostre universitatis, huiusmodi fecimus seu ordinavimus constitutiones, quod nullus nostrorum concivium seu aliorum extraneorum in medium nostri accedentium, pelles ovium ac agnorum, sive aliorum animalium domesticorum, campestrium, silvestrium ac cuiuslibet generis ferarum numero centenario minus preterquam nostri concives, qui eisdem pro usu sui laboris mechanici indigare noscuntur, emendi debeat habere facultatem, et quod nullus in communitate et fraternitate predictorum pellificum, nostrorum concivium, non existens sibimet in suo proprio operario proprium opus pellicearium possit seu valeat absque prenominatorum pellificum nostrorum voluntate et consensu exercere; volentes predictas constitutionem ordinationes perpetue et irrevocabiliter fore valituras, presentium nostri maioris sigilli appensione munitarum testimonio mediante; ea tamen interposita conditione, quod prefati pelliparii seu pellifices, nostri concives, inter se in communitate et fraternitate ipsorum nullas constitutiones communi bono contrarias facere debeant seu ordi-

nare. Si qui vero contra premissas ordinationes sive constitutiones nostras facere presumendo attemptarent, eosdem iudici nostro pro tempore constituto iuxta nostram deliberationem relinquimus puniendos. Ut autem omnis premissa perpetue et irrevocabiliter permaneant et perdurent, preannotatis pellipariis, nostris concivibus, presentes nostras litteras, nostri maioris sigilli appensione munitas, concessimus et extradari fecimus omnium in robor premissorum.

Datum in vigilia Annunciationis virginis gloriose, anno domini M° CCC° LX° nono.

Noi, comitele Gheorghe, fiul comitelui Bartolomeu, judele juraţii şi toţi bătrînii din Cluj prin aceste rînduri dorim să ajungă la cunoştinţa tuturor, atît a celor de faţă cît şi a celor viitori, că cinstiţii şi chibzuiţii bărbaţi Ştefan Albu, Nykel Blănarul, Petru, fiul lui Matia, Clesel, fiul lui Martin Blănarul, ne-au arătat cu grea plîngere, în numele lor şi al tuturor blănarilor şi cojocarilor, orăşeni de ai noştri, că oaspeţii din alte ţinuturi, oraşe şi sate, venind printre noi, le iau cu desăvîrşire spre marea lor pierdere tot cîştigul şi folosul cu care se aleg de pe urma cumpărării pieilor de animale de tot felul din care acei blănari, orăşeni de-ai noştri, trebuie să-şi agonisească traiul şi hrana lor şi să plătească sfintei coroane regeşti dările, deşi în alte oraşe se bucură de înlesniri osebite faţă de oaspeţii străini, de pe urma cărora numitele oraşe şi-au tras şi îşi trag un folos adevărat şi neîncetat. Şi, fiindcă se socoate de folos şi înţelept, ca orăşenii sau oamenii din orice oraşe să aibă dreptul de a se folosi şi a se bucura, în locul lor de sălăşluire, de o precădere osebită înaintea altor străini ce-şi îndreaptă paşii spre acele locuri, noi, aşadar, dorind a lua măsuri potrivite pentru sus-pomeniţii blănari, orăşenii noştri, pentru neajunsurile lor de mai sus, pentru ca, avînd ei mai din plin cele trebuincioase traiului, sus-zisul oraş Cluj înzestrat cu belşugul veniturilor, să capete un mai mare spor, şi de pe urma acestui lucru să iásă mai bogate roadele slujbelor şi îndatoririlor pentru Maiestatea regească în mijlocul obştei noastre am făcut şi am rînduit următoarele aşezăminte: ca nici un orăşean de al nostru sau altul străin, care vine în mijlocul nostru să nu aibă de loc voie să cumpere în număr de pînă la o sută piei de oaie, de miel sau de alte animale crescute pe lîngă casă, ori din cele de cîmp sau de pădure sau de orice fel de fiară sălbatică, afară de acei orăşeni ai noştri care se ştie că au nevoie de ele pentru a le folosi la lucrul lor meşteşugăresc, şi ca nici un meseriaş care nu e înscris în obştea sau breasla pomeniţilor blănari, orăşeni ai noştri, să nu poată şi să nu fie volnic a se îndeletnici pentru sine însuşi în atelierul lui cu meşteşugul său de blănar, fără învoirea şi îngăduirea sus numiţilor noştri blănari, poruncind noi ca pomenitele rînduieli ale acestor aşezăminte să aibă putere în veci şi nestrămutat prin mărturia scrisorii de faţă întărită prin atîrnarea peceţii noastre celei mari, dar cu îngrădirea ca sus-zişii blănari sau cojocari, orăşenii noştri, să se îndatoreze a nu face sau rîndui între ei în obştea sau breasla lor nici un aşezămînt potrivnic binelui obştesc. Iar dacă vreunii, din cutezanţă, vor încerca să facă ceva împotriva sus-pomenitelor noastre rînduieli sau aşezăminte, noi îi lăsăm pe aceştia să fie pedepsiţi, potrivit hotărîrii noastre, de către judele nostru aflător în slujbă. Şi pentru ca toate cele de mai sus să rămînă şi să dăinuiască în veci şi nestrămutat, am dat şi am pus să li se înmîneze sus-însemna-

ţilor blănari, orăşenii noştri, scrisoarea noastră de faţă întărită prin atîrnarea peceţii noastre celei mari, spre tăria celor de mai sus.

Dat în ajunul Bunei Vestiri, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi nouă.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. breslei blănarilor.
Orig. perg., cu pecete atîrnată cu şnur roşu.
Copie la Kemény, *Dipl. Trans. Appendix*, III, 179.
EDIŢII: Jakab, *Kol. okl.*, I, p. 63; *Ub.*, II, p. 320—321.

---

[1] Corect: *percipiat*.
[2] Probabil greşit, în loc de: *onerum*.

379 **1369 martie 29, ⟨Oradea⟩**

Capitulum ecclesie Waradiensis, omnibus Christi fidelibus, presentibus pariter et futuris, presencium noticiam habituris, salutem in salutis largitore. Ad universorum noticiam harum serie volumus pervenire quod litteras serenissimi principis domini Lodouici, dei gracia illustris regis Hungarie, nobis directas recepimus sumpmo cum honore, hunc tenorem per omna continentes: ⟨*Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 14 februarie 1369, vezi nr. 373*⟩.

Nos itaque mandatis eiusdem regie sublimitatis ut tenemur cupientes obtemperare unacum homine regio, Ladislao de Fwdy predicto, Petrum presbiterum rectorem altaris Sancte trinitatis, de choro ecclesie nostre, pro testimonio fidedignum ad premissa fideliter exequenda duximus destinandum. Qui demum ad nos reversi et per nos requisiti, nobis concorditer retulerunt quod ipsi sabbato proximo ante Dominicam Ramispalmarum nunc preterito et aliis diebus inmediate[1] subsequentibus ad hoc aptis ad facies possessionarie porciones et aliorum iurium iamdictos magistros Georgium et Nicolaum, modo pretacto vigore regie collacionis tangencium, in ipsa possessione Galuspetri habitorum, vicinis et conmetaneis suis universis inibi legittime convocatis et presentibus accedendo, possessionariam porcionem et iura predicta, cum omnibus suis utilitatibus, possessionariis et pertinenciis iuxta suarum antiquarum metarum cursus, eisdem magistris Georgio et Nicolao, secundem[2] seriem pretactarum litterarum regalium statuissent premisse regie donacionis titulo perpetuo possidenda et ipsos possessionarie porcionis et iurium eorundem in dominio introductos reliquissent moraturos, nullo penitus contradictore, apparente. In cuius rei memoriam perpetuamque firmitatem, presentes concessimus litteras nostras privlegiales pendentis et autentici sigilli nostri munimine roboratas.

Datum in die Cene Domini, anno eiusdem Millesimo CCC^{mo} LX^{mo} nono. Viris discretis Philippo preposito, Petro lectore, Stephano cantore, Jacobo custode, ceterisque canonicis dominis ac magistris salubriter existentibus.

Capitlul biserici din Oradea, tuturor credincioşilor întru Hristos atît celor de faţă, cît şi celor viitori, care vor lua cunoştinţă de această scrisoare mîntuire întru dătătorul mîntuirii. Prin aceste rînduri voim să ajungă la cunoştinţa tuturor că am primit cu cea mai mare cinste scrisoarea trimisă nouă de prealuminatul principe domnul Ludovic, din

mila lui Dumnezeu ilustrul rege al Ungariei, avînd întru totul acest cuprins: ⟨*Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 14 februarie 1369, nr. 373*⟩. Noi, așadar, dorind să dăm ascultare, precum sîntem datori, poruncilor Înălțimii regești, am hotărît să trimitem spre mărturie dimpreună cu sus-zisul om al regelui, Ladislau de Fughiu, pe omul nostru vrednic de crezare, pe preotul Petru din strana bisericii noastre, slujbașul altarului Sfiintei Treimi, spre împlinirea întocmai a celor de mai sus. Aceștia, întorcîndu-se apoi la noi și întrebați de noi, ne-au spus într-un glas că, ducîndu-se în sîmbăta dinaintea duminicii Florilor acum trecute[3] și în celelalte zile îndată următoare, potrivite pentru aceasta, la aceea bucată de moșie și la celelalte drepturi ce-i privesc pe pomeniții magiștri Gheorghe și Nicolae în chipul sus-arătat, în temeiul daniei regești, și care se află în această moșie Galoșpetreu, chemînd acolo în chip legiuit pe vecinii și pe toți megieșii acesteia și fiind aceia de față au trecut în stăpînire acelor magiștri Gheorghe și Nicolae, potrivit cuprinsului sus-arătatei scrisori regești bucata de moșie și sus-zisele drepturi, cu toate folosințele lor de moșie și cu toate cele ce țin de ele, potrivit mersului vechilor lor hotare, ca să le stăpînească pe veci în temeiul suspomenitei danii regești și, odată puși în stăpînirea acelei bucăți de moșii și a acelor drepturi, i-au lăsat să rămînă pe viitor în stăpînirea lor, neivindu-se nici un împotrivitor. Spre pomenirea și veșnica trăinicie a acestui lucru am dat scrisoarea noastră privilegială de față, întărită cu puterea peceții noastre atîrnate și autentice.

Dat în Joia Mare, anul aceluiași o mie trei sute șaizeci și nouă, pe cînd ființau cu bine chibzuiții bărbați Filip prepozitul, Petru lectorul, Ștefan cantorul, Iacob custodele și ceilalți domni și magiștri canonici.

Arh. Naț. Magh., Arh. fam. Zichy, 214, C. 99.
Transumpt în actul lui Sigismund, regele Ungariei, din 1389.
EDIȚII: *Zichy*, IV, p. 632—633.

---

[1] Corect: *immediate*.
[2] Corect: *secundum*.
[3] 24 martie.

380 **1369 aprilie 9, ⟨Oradea⟩**

Nos, capitulum ecclesie Waradiensis, damus pro memoria quod Johannes, fillius Thome, famulus magistri Thome, filii Laurentii de Telukd, in persona eiusdem domini sui nostram personaliter adeundo presentiam, per modum protestationis et inhibitionis nobis curavit significare quod Laurentius, filius Johannis, filii Laurentii de eadem, in portione possessionaria dicti magistri Thome ubilibet habita, domos et edificia construi facere niteretur, in eiusdem magistri Thome ingens preiudicium nom modicum et dispendium. Unde, prehabita protestatione huiusmodi, prefatum Laurentium, filium Johannis, a constructione domorum et edificiorum in portione possessionaria dicti magistri Thome ubilibet habita, facta vel facienda, ac occupatione portionis sue possessionarie prohibuit et inhibuit presentium testimonio mediante coram nobis.

Datum feria secunda proxima post octavas festi Pasce domini, anno eiusdem M^{mo} CCC^{mo} LX^{mo} nono.

Noi, capitlul bisericii de Oradea, dăm de ştire că, venind însuşi înaintea noastră Ioan, fiul lui Toma, slujitorul magistrului Toma, fiul lui Laurenţiu de Tileagd, în numele acestui stăpîn al său, s-a îngrijit să ne facă cunoscut în chip de intîmpinare şi oprelişte, că Laurenţiu, fiul lui Ioan, fiul lui Laurenţiu tot de Tileagd, se străduieşte să pună să se ridice case şi clădiri pe bucata de moşie oriunde s-ar afla a zisului magistru Toma, spre marea pagubă şi pierdere a acelui magistru Toma. Drept aceea, după ce a făcut această întîmpinare, a oprit înaintea noastră, prin mijlocirea celor de faţă, pe sus-zisul Laurenţiu, fiul lui Ioan, de la ridicarea de case şi clădiri zidite acum sau ce se vor zidi pe orice bucată de moşie a zisului magistru Toma, aflătoare oriunde, precum şi de la înstăpînirea lui pe bucata sa de moşie.

Dat în lunea de după octavele sărbătorii Paştelui Domnului, în anul aceluiaşi, o mie trei sute şaizeci şi nouă.

Arh. Stat. Oradea, doc. la Muz. „Ţarii Crişurilor";
Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1369.
Orig. hîrtie.

381 **1369 aprilie 10, Sighişoara**

Ne cumque[1] sub statu corruptibilum committuntur labi videntur cum processu temporis a memoria propter quod consuevit sapientum virorum providentia gesta sanctionibus privilegiorum appositis roborari.

Igitur nostum esse cupimus universis Christi fidelibus presentem paginam inspecturis quod discreti viri, videlicet comes Nycolaus de Erkenthyno, filius quondam comitis Johannis de Erkenthino[2] ac comes Nycolaus de Hendorf, gener predicti comitis Johannis que[3] comes Demetrius de villa Richwyni, gener ante dicti comitis Johannis hi predicti viri matura distractione ac bona voluntate nobiles ipsorum hereditates ac suorum filiorum sitas in villa Wolkendorf et ipsius ville in territorio ⟨in⟩[4] agriculturis, in vineis, in pratis seu cuiscumque conditionis ipsorum hereditates sistunt discreto viro Petro dicto Schever civi in castro Schez ac fratri suo Ladyslao rite ac rationabiliter vendiderunt, tradiderunt, assingnaverunt[5] et resingnaverunt[6] ipsis ac eorum heredibus et successoribus heredum suorum omni occasione procul mota omni sine offensa libere et quiete ipsi pretacti viri Petrus ac Ladyslaus et ipsorum heredes, perpetue predictas hereditates iure hereditario possidere, tenere, obligare, vendere liberam habeant facultatem. Huius venditionis, assignationis et resingnationis[7] testes sunt nobiles et discreti viri scilicet comes Salomon de castro Schez, comes Martinus de Radenthal, comes Symon de castro Schez, comes Nycolaus pro tunc[8] iudex provincialium, Danyel Prenner, Petrus Tylo, Petrus Bekta pro tunc villicus, Andreas pistor, Hermannus Holczappel et quamplures fide digni. Et ad maiorem cautelam prescriptarum rerum in testimonium sigillum nostre civitatis ac provincialium presentibus literis est appensum.

Datum in castro Schez, anno domini millesimo trecentesimo sexagesimo nono, feria tertia proxima post dominicam qua canatur Quasi modo geniti.

Pentru ca nu cumva să se întîmple ca cele ce se săvîrşesc sub semnul celor pieritoare să alunece în curgerea vremii din amintire, pentru

aceea prevederea bărbaţilor înţelepţi s-a deprins a întări isprăvile oamenilor prin adăugirea chezăşuirii privilegiilor.

Drept aceea dorim să ajungă la cunoştinţa tuturor credincioşilor întru Hristos care vor vedea această scrisoare, că chibzuiţii bărbaţi şi anume, comitele Nicolae de Archita, fiul răposatului comite Ioan de Archita, cît şi comitele Nicolae de Hendorf, ginerele sus-zisului comite Ioan, şi comitele Dumitru de Richişdorf, ginerele pomenitului comite Ioan, aceşti bărbaţi sus-numiţi, după o îndelungată chibzuire şi de bună voie, au vîndut, au încredinţat, au dat şi au lăsat în chip legiuit şi cu socoteală bunurile nobiliare de moştenire ale lor şi ale fiilor lor — aşezate în satul Vîlcîndorf şi în hotarul acestui sat, alcătuite din pămînturi arătoare, vii, livezi şi din lucruri de orice seamă alcătuind bunurile lor de moştenire — chibzuitului bărbat Petru zis Schever, orăşean din cetatea Sighişoara, şi fratelui său Ladislau, atît lor, cît şi moştenitorilor lor şi urmaşilor acestor moştenitori, pentru ca îndepărtîndu-se orice prilej de pîră şi fără de nici o piedică sus-zişii bărbaţi Petru şi Ladislau, cît şi moştenitorii lor să aibă slobodă voie de a stăpîni pe veci cu drept de moştenire acele bunuri de moştenire, de a le ţine, a le zălogi şi a le vinde slobod şi netulburat. Martori ai acestei vînzări, dări şi lăsări sînt următorii nobili şi chibzuiţi bărbaţi anume: comitele Solomon de Sighişoara, comitele Martin de Roandola, comitele Simion de Sighişoara, comitele Nicolae, pe atunci jude al locuitorilor provinciei, Daniel Prenner, Petru Tylo, Petru Bekta, pe atunci jude, Andrei brutarul, Hermann Holczappel şi mulţi alţii vrednici de crezare. Şi pentru mai mare chezăşie a lucrurilor de mai sus, s-a atîrnat de această scrisoare pecetea oraşului nostru şi a locuitorilor provinciei.

Dat în Sighişoara, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi nouă, în marţea de după duminica în care se cîntă *Quasi modo geniti*.

Arh. Stat. Tîrgu Mureş, Arh. bis. evanghelice din Sighişoara.
Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1369.
Orig. perg., pecetea atîrnată sub text în document s-a pierdut.
EDIŢII: *Ub.*, II, p. 322.

---

[1] Corect: *quecumque*.
[2] Astfel în orig.
[3] Corect: *atque*.
[4] Pata de umezeala de 0,5 cm; întregit după sens.
[5] Corect: *assignaverunt*.
[6] Corect: *resignaverunt*.
[7] Corect: *resignationis*.
[8] În orig. *comes* este precedat de un semn care introduce cuvîntul *Nicolaus* scris dupa cuvintele *pro tunc*.

382 **1369 aprilie 24, ⟨Alba Iulia⟩**

⟨C⟩apitulum[1] ecclesie Albensis universis presentes literas inpsecturis, salutem in omnium salvatore.

⟨Ad univer⟩sorum[2] notitiam harum serie volumus pervenire quod discretus vir, magister Mathyas Boda soc⟨ius et conca⟩nonicus[2] noster vice et nomine venerabilis in Christo patris et domini, domini Demetrii, dei et apostolica gratia episcopi Alb⟨ensis ecclesie⟩[3] Transsiluane ad nostram accedendo presentiam exhibuit, dedit et presentavit nobis quoddam publicum instrumentum ma⟨nu Petri⟩[2] quondam Mathye de Tyfe-

nou Pomezaniensis dioceseos clerici publici auctoritate imperiali notarii super renuntiatione ⟨...⟩[4] appellationis et promissione obediencie ac aliis in eodem publico instrumento verbaliter et nominaliter expressis factum, datum atque emanatum signoque ipsius publici notarii consueto signatum tenoris per omnia subsequentis, requirens nos vice et nomine dicti venerabilis patris domini Demetrii, episcopi Albensis, debita cum instantia, ut quia idem dominus episcopus dictum instrumentum publicum in curiam Romanam pro executione sui iuris destinare deberet necessario, ideo ne propter viarum discrimina et eventus fortuitos, quod absit, copia probationis sibi in premissis subtraheretur, tenorem et copiam, ipsius publici instrumenti in nostro transcripto sub nostro sigillo authentico eidem domino episcopo concederemus ad cautelam. Cuius instrumenti tenor per omnia talis est. ⟨*Urmează actul lui Petru, notar public, din 30 octombrie 1357; DRH-C, XI,-p. 182—184*⟩. Subscriptio autem predicti publici notarii omnia dignoscitur esse talis. ⟨*Urmează clauzula de legalizare notarială*⟩.

Nos itaque attendentes petitionem dicti magistri Mathye modo quo supra nobis porrectam iustam fore et admissioni condignam conspicientes dictum publicum instrumentum non abrasum, non cancellatum nec in aliqua sui parte vitiatum, sed omni prorsus carens suspicione presentibus de verbo ad verbum transcribi et transumpmi facientes eidem domino Demetrio episcopo concessimus ad cautelam nihil addentes vel ex eo minuentes, quod sensum mutet vel vitiet intellectum.

In quorum omnium testimonium presentes concessimus literas nostras privilegiales, pendentis et authentici sigilli nostri munimine roboratas.

Datum in festo beati Georgii martyris, anno domini M^{mo} CCC^{mo} LX^{mo} nono. Honorabilibus et discretis viris dominis Petro preposito, domino et prelato nostro, Anthonio cantore, Johanne Zudar custode et Mychaele de Boya, decano ecclesie nostre existentibus.

Capitlul bisericii de Alba, tuturor şi fiecăruia în parte dintre aceia care vor vedea această scrisoare, mîntuire întru mîntuitorul tuturor.

Prin aceste rînduri voim să ajungă la cunoştinţa tuturor că chibzuitul bărbat Matia Boda, soţul şi fratele nostru canonic, în locul şi în numel venerabilului întru Hristos părinte şi domn, domnul Dumitru, din mila lui Dumnezeu şi a scaunului apostolic episcopul bisericii de Alba Transilvaniei, venind înaintea noastră ne-a arătat, ne-a dat şi ne-a înfăţişat un act obştesc făcut, dat şi eliberat de mîna răposatului Petru, fiul lui Matia de Tyfenou, cleric din dieceza Pomeraniei, în temeiul puterii sale de notar public împărătesc, cu privire la lepădarea de... apelului şi la făgăduinţa de supunere, cît şi la alte lucruri cu semnul obişnuit al acelui notar public şi avînd întru totul cuprinsul de mai jos, cerîndu-ne cu stăruinţa cuvenită în locul şi în numele pomenitului venerabil părinte — domnul Dumitru, episcopul de Alba — ca, deoarece numitul domn episcop a fost nevoit să trimită acel act obştesc la Curtea romană pentru împlinirea dreptului său, de aceea noi să dăm acelui domn episcop, spre chezăşie, o copie cu cuprinsul acelui act obştesc, trecută în scrisoarea noastră şi însemnată cu pecetea noastră adevărată, pentru împrejurarea că, din pricina primejdiei drumurilor sau a unor întîmplări neprevăzute i s-ar fura — doamne fereşte! — copia cu care avea să facă dovada cu privire la cele de mai sus. Cu-

prinsul acelui act este întru totul acesta: *(Urmează actul lui Petru, notarul public din 30 octombrie 1357, DRH-C, XI, p. 184—187).* Iar semnătura sus-zisului notar public se știe că este întru totul aceasta: *(Urmează clauzula de legalizare notarială).*

Noi, așa dar, socotind că cererea pomenitului magistru Matia, înaintată nouă în felul de mai sus, este dreaptă și vrednică de a fi primită, văzînd că acel act obștesc nu are răsături, nici tăieturi și nu e stricat în vreo parte a sa, ci e lipsit de orice bănuială, punînd să fie copiat din cuvînt în cuvînt și trecut în cele de față, l-am dat spre chezășie acelui domn episcop Dumitru, neadăugînd și nescoțînd din el nimic ce ar putea să-i schimbe sensul sau să-i strice înțelesul. Spre mărturia tuturor acestora am dat această scrisoare a noastră privilegială de față, întărită cu puterea peceții noastre atîrnate și adevărate.

Dat la sărbătoarea fericitului mucenic Gheorghe, în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și nouă, cinstiții și chibzuiții bărbați, domnii: Petru, fiind prepozit, domnul și prelatul nostru, Antoniu, cantor, Ioan Zudar custode și Mihail de Buia, decan al bisericii noastre.

Bibl. Bathyaneum, Alba Iulia, Arh. capitl., lădița 5, nr. 671.
Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1357.
Orig. pergament, partea de jos a doc. de care era atîrnată pecetea și cu pecetea lipsesc.
EDIȚII: *Ub.*, II, p. 322—323.
REGESTE: *Tört. Tár*, 1889, p. 766; Beke, *Erd. kápt.*, p. 181.

---

[1] Locul literei inițiale nu s-a scris.
[2] Rupt cca 2 cm; întregit pe baza contextului.
[3] Rupt cca 1 cm; întregit pe baza contextului.
[4] Rupt cca 1 cm.

383 **1369 mai 2, Montefiascone**

Urbanus episcopus etc., dilecto filio Ottoni Gerardi de Coppernot, abbati monasterii beate Marie de Clusmonstra[1] ordinis sancti Benedicti Strigoniensis diocesis, salutem etc.

Suscepta cura regiminis cor nostrum continua pulsat instancia, ut solicitudinis debitum ad quod universis orbis ecclesiis et monasteriis nos apostolice servitutis necessitas obligat, eorum singulis, prout nobis ex alto comeditur *exolvamus*[2], in eo potissime, ut illorum regimina, que propriis sunt destituta pastoribus, personis talibus committantur, per quarum solerciam circumspectam ecclesie et monasteria ipsa in spiritualibus et temporalibus valeant adaugeri.

Dudum siquidem quondam Brixio, abbate monasterii beate Marie de Clusmonustra ordinis sancti Benedicti Strigoniensis diocesis regimini dicti monasterii presidente, nos cupientes ipsi monasterio, cum vacaret, per apostolice sedis, providenciam utilem et, ydoneam presidere personam, provisionem ipsus monasterii ordinationi et dispositione nostre ea vice duximus specialiter reservandam decernentes extunc irritum, et inane, si secus super hiis per quoscumque quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigeret attemptari. Postmodum vero dicto monesterio per obitum dicti Brixii abbatis, qui extra Romanam Curiam diem clausit extremum vacante, nos vocatione huiusmodi fidedignis relatibus intelleota ad provisionem ipsius monasterii ce-

lerem et felicem de qua nullus preter nos hac vice se intromittere potuit neque potest reservatione et decreto obsistentibus supradictis, ne monasterium ipsum longe vacationis exponentur[3] incommodis paternis et solicitis studiis intendentes, post deliberationem, quam de preficiendo eidem monasterio personam utilem et etiam fructuosam cum fratribus nostris habuimus diligentem, demum ad te monachum monasterii sancti Benedicti de Potzenwardino dicti ordinis Quinqueecclesiensis diocesis, ordinem ipsius expresse professum et in sacerdotio constitutum, cui de religionis zelo, litterarum scientia, vite mundicia, honestate morum aliisque multiplicium virtutum donis apud nos fidedigna perhibentur testimonia, direximus oculos nostre mentis: quibus omnibus debita meditatione pensatis, de persona tua, nobis et eisdem fratribus ob tuorum exigenciam meritorum accepta de eorundem fratrum consilio eidem monasterio beate Marie auctoritate apostolica provideamus, teque illi preficimus in abbatem, curam et administrationem ipsius monasterii tibi in spiritualibus et temporalibus plenarie *commictendo*[4], in illo qui dat gracias et lagitur[5] premia confidentes, quod dirigente domino actus tuos prefatum monasterium beate Marie per tue industrie et circumspectionis studium fructuosum regetur utiliter et prospere dirigentur, ac grata in eisdem spiritualibus et temporalibus suscipiet incrementa. Quocirca discretioni tue per apostolica scripta mandamus quatenus impositum tibi a domino onus regiminis dicti monasterii recicipens reverenter; sic te in eius cura salubriter exerceando fidelem exhibeas et etiam fructuosum, quod idem monasterium per tue laudabile diligencie studium gubernatori provideo et fructuoso administratori gaudeat se commissum, tueque preter eterne retributionis premium nostram et dicte sedis benedictionem et graciam exinde uberius consequi merearis.

Datum apud Montemfiasconem VI. Nonas Maii, Pontificatus nostri anno septimo.

Urban episcopul etc., iubitului fiu Otto Gerard de Coppernot, abatele mănăstirii fericitei Maria de Cluj-Mănăştur a Ordinului sfîntului Benedict din dieceza de Strigoniu, mîntuire etc. Grija ocîrmuirii pe care ne-am luat-o asupră-ne ne frămîntă inima cu o necontenită stăruinţă pentru ca, după cum ni se îngăduie de sus, datoria de a vedea de toate bisericile şi mănăstirile lumii la care ne îndatorează nevoia robiei apostolice, să ne-o îndeplinim faţă de fiecare din ele, mai ales în aceea că ocîrmuirea acelora ce sunt lipsite de păstori, să se încredinţeze unor astfel de oameni prin a căror chibzuită isteţime acele mănăstiri şi biserici să poată fi sporite în cele duhovniceşti, cît şi în cele lumeşti. Într-adevăr, încă de mult, pe cînd răposatul Brixius, abatele mănăstirii fericitei Maria din Cluj-Mănăştur din Ordinul sfîntului Benedict, aflătoare în dieceza Strigoniului, ţinea ocîrmuirea acestei mănăstiri, noi, dorind ca această mănăstire, atunci cînd slujba de abate al ei va rămînea slobodă, prin prevederea scaunului apostolic să fie ocîrmuită de un om folositor şi potrivit, am găsit cu cale îndeosebi la acea dată să păstrăm pe seama hotărîrii noastre numirea abatelui acelei mănăstiri, socotind de pe atunci ca zadarnică şi fără putere orice potrivnică măsură, care, fie cu ştiinţă, fie fără ştiinţă, s-ar lua de către cineva, bizuit pe vreo autoritate, oricare ar fi aceasta privitor la cele de mai sus. Dupa aceea, însă, sus-zisa mănăstire rămînînd vacantă, prin moartea pomenitului abate Brixius, care şi-a sfîrşit zilele în afară de Curtea romana,

noi aflînd printr-o dare de seamă vrednică de încredere despre această vacanță, plini de o părintească și grijulie rîvnă străduindu-ne pentru numirea grabnică și norocoasă în postul de abate al numitei mănăstiri, numire în care de data asta nimeni în afară de noi nu a putut și nu poate să se amestece deoarece se împotrivește sus-amintita hotărîre de a păstra pe seama noastră această numire — pentru ca mănăstirea să nu se izbească de neajunsurile unei vacanțe îndelungate — după o harnică chibzuire pe care am ținut-o cu frații noștri privitor la punerea în fruntea acelei mănăstiri a unui om folositor și rodnic, am îndreptat în cele din urmă ochii cugetului nostru asupra ta, călugăr al mănăstirii sfîntului Benedict din Potzenwardin a zisului ordin, din dieceza de Pecs, care ai îmbrățișat anume acest ordin și care ești rînduit acolo ca preot, despre a cărui evlavioasă rîvnă, știință de carte, viață curată, moravuri cinstite și alte daruri ale feluritelor tale virtuți se aduc la noi mărturii vrednice de încredere. Cumpănind toate acestea cu cuvenita chibzuință, după sfatul numiților frați și întemeiați pe autoritatea noastră apostolică, numim persoana ta — recunoscută de noi și de frații noștri, pentru că așa cer vredniciile tale — în postul vacant al mănăstirii fericitei Maria, făcîndu-te abate al ei și încredințîndu-ți pe deplin grija și gospodărirea acelei mănăstiri în cele duhovnicești și lumești, plini de încredere în acela care dă harul și hărăzește răsplata, cum că, fiind călăuzit de Domnul în faptele tale, numita mănăstire, prin rîvna dibăciei și prevederii tale, va fi ocîrmuită cu folosință și îndrumată în chip prielnic, și se va alege cu un spor plăcut atît în cele duhovnicești, cît și lumești.

Drept aceea, prin apostolică scrisoare poruncim chibzuinței tale ca, primind cu cinstea cuvenită sarcina călăuzirii numitei mănăstiri, pusă ție de Domnul, îngrijindu-te cu bine de ea, să te arăți credincios și rodnic în așa fel, încît zisa mănăstire prin rîvna vrednică de laudă a hărniciei tale să se bucure că a fost încredințată unui cîrmuitor prevăzător și unui gospodar rodnic, iar tu, în afară de răsplata veșnicei dobînzi, să fii vrednic a căpăta mai pe larg prin această faptă binecuvîntarea și milostivirea noastră și pe aceea a pomenitului scaun apostolic.

Dat la Montefiascone, a șasea zi înainte de nonele lui mai, în al șaptelea an de păstorire al nostru.

Arh. Vat. Reg. An. VII. cod. chart. tom. 21, fol. 163.
Orig.
EDIȚII: Theiner, *Mon. Slav. merid.*, I, p. 263.

---

[1] Astfel în text.
[2] Corect: *exsolvamus*.
[3] Corect: *exponetur*.
[4] Corect: *committendo*.
[5] Corect: *largitur*.

384 **1369 mai 11, ⟨Cluj-Mănăștur⟩**

Excellentissimo principi, domino Ludovico, dei gratia inclito regi Hungarie, domino ipsorum metuendo, conventus monasterii beate Marie virginis de Colosmonostora, orationum devotarum suffragia cum perpetua fidelitate.

Litteras vestre serenitatis honore quo decuit, recepimus in hec verba: *⟨Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 2 martie 1369, nr. 375⟩*. Nos igitur, vestre maiestatis preceptis obedire cupientes, ut tenemur, unacum predicto Joanne, filio Joannis de Palý, homine vestro, nostrum ⟨hominem⟩[1] unum ex nobis, videlicet fratrem Emericum presbiterum, ad mandata vestra fideliter peragenda pro testimonio duximus transmittendum. Qui tandem exinde ad nos reversi, nobis consona voce retulerunt quod ipsi sabbatho proximo ante festum beati Georgii martiris, primo ad faciem possessionis Ewreghaz vocate, episcopalis ecclesie Transsilvane, vicinis, et commetaneis eiusdem ac aliarum possessionum ipsius ecclesie Transsilvane inferius per ordinem nominandarum, universis legitime inibi convocatis et ipsis presentibus, accedendo, ipsas, per metas suas, modo et ordine infrascripti[2] reambulassent.

Item primo a parte occidentali incipiendo a tribus metis antiquis, quarum una separat nobilibus de Dallya, Nicolao et Sandor vocatis, alia predicte possessioni Ewreghaz episcopali, tertia vero possessioni Sospatak vocate dominorum de capitulo dicte ecclesie Transsilvane. Ab hinc, versus orientem procedendo, venitur ad unam metam antiquam, iuxta quam unam novam metam erexissent; ad eandem plagam ulterius, iuxta antiquam, unam novam; de hinc eunde versus eandem plagam, similiter novam iuxta antiquam erigendo metam. Abhinc, ascendendo ulterius, in loco montuoso, unam novam metam erexissent. Tandem, ad eandem plagam veniendo, in cacumine montis, vulgariter Burcz[3] vocato, unam metam antiquam magnam valde et apparentem reperissent et ibi terminantur mete cum possessione predictorum nobilium de Dalýa.

Descendendo inde ad ipsam plagam orientalem, in declivo eiusdem montis, duas metas novas erexissent, ubi incipit tenere metas cum possessione Byrbo nobilium de Heningfalva, Ladislao et Michaele nominatis[4]. Ulterius descendendo per vallem, apud unam antiquam, aliam novam; exhinc, ulterius, iuxta unam antiquam, similiter unam novam, parumper ulterius descendendo aliam novam iuxta antiquam erexissent. Deinde, ad eandem plagam quendam rivulum de ipsa Byrbo ⟨quodam currius⟩[5] transeundo penes ripam ipsius rivuli iuxta veterem, unam novam metam posuisset, ubi iungit metas possessionis Berwe episcopalis. Abinde, ad eandem plagam orientalem ascendendo, in sublatu montis novam iuxta veterem et ulterius, in latere ipsius montis, inter terras arabiles duas novas metas erexissent. Extunc, ascendendo in vertice cuiusdam montis, inter spinas virgulti unam metam veterem satis magnam renovassent. Hinc vero pergirando quandam viam, per quam itur ad Mylimbazum, transeundo ulterius, in latere altioris, cacuminis ipsius montis, secus viam, aliam antiquam metam renovassent. Tandem per eandem viam et per ipsum Bercz semper ad orientem tendendo, unam antiquam metam similiter renovassent; ulterius eundo, similiter, unam antiquam renovassent metam; et descendendo per eandem viam, in loco campestri unam metam veterem similiter renovando, euntes ulterius, aliam antiquam metam renovassent; descendendo ulterius per illam antiquam metam et abhinc procedendo, iterum aliam antiquam metam novitassent; adhunc, ulterius per eandem viam, antiquam metam, et descendendo ulterius a parte aquilonis ipsius vie, unam antiquam metam renovassent. Deinde, pervenissent ad quendam rivulum Zekpatak nominatum, quem transeundo, incipit tenere metas cum possessione Wereseghaz nobilium predictorum; et ad montem alium descendendo, in latere ipsius montis, ultra quandam viam, similiter antiquam metam renovas-

sent. Dehinc, in capite ipsius montis quandam antiquam metam valde magnam reperissent, que versus meridiem separat possessionem[6] Wereseghaz predictorum nobilium, versus occidentem possessionem[6] Berve episcopalem[7], ad orientem vero possessionem[6] Thÿr, et ibi incipit tenere metas cum nobilibus de eadem. Hinc, reflectendo quasi versus aquilonem, per Bercz ipsius montis, in quadam via graminosa, iuxta eandem viam, antiquam renovassent unam, tandem, ad eandem plagam girantes, in vertice altioris cacuminis ipsius Bercz similiter unam antiquam metam reperissent, que distinguit predictas possessiones Thÿr et Berwe ac possessionem Craznafalva[8], ubi incipit metas habere cum nobilibus de eadem.

Descendentes de monte per declivum eiusdem, quasi a parte aquilonari versus occidentem girando, iuxta unam veterem, aliam novam et parvam; ulterius, similiter iuxta antiquam, unam novam metam posuissent; ulterius girando in latere eiusdem Bercz a parte aquilonari, iuxta antiquam, unam novam; abhinc, in Bercz eiusdem montis, similiter iuxta antiquam metam, aliam novam, et in descensu eiusdem montis, similiter unam novam metam iuxta antiquam erexissent, et prope finem ipsius Bercz, similiter, novam metam iuxta antiquam statuissent. Ulterius, in valle quendam lacum Sostho vocatum a parte aquilonari pergirando, in supplano cuiusdam alterius montis unam novam metam posuissent. Dehinc, ad eundem montem versus occidentem ascendendo, in Bercz illius montis, unam novam iuxta antiquam et per dictum Bercz, ulterius, ad eandem plagam eundo, novam iuxta veterem; et adhuc ulterius, in eodem Bercz similiter novam iuxta antiquam metam erexissent; tandem in cacumine eiusdem duas metas antiquas satis magnas reperissent, et ibi deserit metas nobilium de ipsa Barachÿnfalva[9] et incipit tenere metas cum nobilibus de Mihalczfalva; hinc de dicto monte descendendo, et quasi, inter meridiem et occidentem girando, in latere ipsius montis duas metas antiquas renovassent. Ulterius adhuc descendendo, similiter iuxta unam antiquam metam aliam novam erexissent, et demum devenissent in planitiem vallis, ad quandam viam graminosam et a parte aquilonari eiusdem vie, prope rivulum Zegws iuxta unam veterem aliam novam statuissent, et ibi deserit metas possessionum nobilium de Mihalczfalva. Abinde, transeundo unum rivulum Zegws, et quasi similiter inter meridiem et occidentem devenissent, unam metam erexissent ad quendam locum vulgariter Bwduskuth vocatum ⟨. . .⟩[10] et ibi Ladislaus, filius Michaelis, nobilis de dicta Henigfolua sua et fratrum suorum in personis predictum dominum episcopum a metarum erectione prohibuisset. Deinde, prohibitione pluries facta, per unum Bercz in longum spatium transeundo, ad quandam silvam devenissent, cuius una pars, plus arborosa, in montem, versus orientem et meridiem adiacebat, alia vero pars rubicosa et plus usa, in quandam vallem, versus possessionem Henigfalua declinando adiacebat, que[11] valle transita, in ascensu montis ipsius silve duas metas antiquas reperissent, ubi etiam dictus Ladislaus, dominum episcopum, ab erectione et renovatione ipsarum metarum prohibuisset. Ulterius, ascendendo montem, in ipsa silva et in Bercz ipsius montis, iuxta unam viam, per quam itur ad villam Tathe vocatam, unam novam metam erexissent, que meta distinguit terras possessioni Demeterpataka dictorum nobilium et possessionis Herepe episcopalis, ubi predicti nobiles erectioni ipsius nove mete consensum prebuissent et assensum. Demum, ulterius in eadem via transeundo, iuxta ipsam novam metam et parvum ulterius, iuxta eandem viam, similiter aliam novam me-

tam et tertiam metam novam secus eandem viam, ulterius transeundo erexissent. Exeuntes autem silvam per eandem viam in quodam loco campestri, secus ipsam viam, a parte aquilonari unam metam concavatam reperissent, que separaret possessioni Demeterpataka prenotate. Demum ex alia parte ipsius vie salitus[12] silvam duas metas novas erexissent, quarum una separat predictis possessionibus episcopalibus, alia vero dicte possessionis[13] Thathe, Stephani et Petri, filiorum Martini, nobilium de eadem Thathe; quarum etiam metarum erectioni iidem nobiles personaliter adherentes consensum benivolum prebuissent et assensum. Deinde parvum versus meridiem descendendo, similiter duas metas novas, abhinc similiter versus eandem plagam, in valle nemoris iuxta quendam alveolum, in quo prope[14] pluviali aqua decurrit, duas metas novas erexissent; exinde, versus eiusdem aquam, infra ad occidentem, usque ad quedam rivulum a parte meridiei venientem, pro meta haberetur. Abhinc, ascendendo versus meridiem in silva sub quadam arbore ilicia duas novas metas; dehinc sursum ascendendo, in latere montis, prope quandam arborem altiorem, in quodam loco campestri parvo duas metas novas erexissent; demum, superius in Bercz ipsius montis, similiter in quodam parvo campo duas metas novas posuissent; ulterius ad aliud Bercz maioris montis ascendendo, iuxta quandam viam per ipsum Bercz transeuntem, a parte meridiei, duas metas novas erexissent; ulterius ad eandem plagam descendendo, in cacumine ipsius Bercz similiter duas metas novas statuissent. Exinde ad occidentem flectendo et parvum transeundo duas metas novas, et ulterius parvum declinando super quandam vallem ipsius Bercz, Capus vocatam, similiter duas metas, et ex alia parte ipsius vallis, in eodem Bercz similiter duas metas novas, et ulterius, in descensu ipsius Bercz similiter duas metas novas posuissent. Deinde, quandam vallem, similiter Kapus dictam, transeundo, ex parte occidentis similiter duas metas, et in fine ipsius Bercz duas metas magnas erexissent. Abhinc, in latere ipsius montis a parte aquilonari descendendo, versus propinquiorem cursum. fluvii Moros iuxta quandam viam, que ducit de predicta villa Thathe ad villam Drombar episcopalem, a parte montis, duas metas novas, hinc per nemus descendendo iuxta quoddam pratum secus aliam viam, prato ipsis nobilibus remanente, vocato ⟨. . .⟩[15] duas metas, et ulterius similiter penes portum predicti fluvii Moros, duas magnas erexissent et ibi mete dictarum possessionum episcopalium et predictorum nobilium de Thathe terminarentur. Et quia predicti nobilis de Henigfalua a parte possessionis ipsorum non a reambulatione, sed a metarum erectione eidem domino episcopo Transilvano contradictionis obstaculo obviassent, ideo eosdem predictis die et loco contra eundem dominum cum suis instrumentis, si que instrumenta in facto metarum predictarum possessionum suarum haberent confecta sive emanata, ad presentiam vestre maiestatis evocassent, octavas festi Penthecostes proxime venturi eisdem pro termino coram vestra maiestate comparandi assignantes.

Datum secundo die festi Ascensionis domini, anno eiusdem supradicto.

Preaînălţatului principe domnului Ludovic, din mila lui Dumnezeu, strălucitul rege al Ungariei, temutului lor stăpîn, conventul mănăstirii fericitei Fecioare Maria din Cluj-Mănăştur prinosul cucernicelor sale rugăciuni cu credinţă veşnică.

Am primit cu cinstea cuvenită scrisoarea luminăției voastre cu acest cuprins: *⟨Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 2 martie 1369, nr. 375⟩*. Noi, așadar, dorind să ne supunem, precum sîntem datori, poruncilor maiestății voastre, am hotărît să trimitem spre mărturie dimpreună cu sus-zisul Ioan, fiul lui Ioan de Paieu, omul vostru, pe omul nostru, adică pe unul dintre noi, pe fratele Emeric preotul, pentru a îndeplini întocmai poruncile voastre. Aceștia înapoindu-se apoi de acolo la noi, ne-au spus într-un glas că în sîmbătă dinaintea sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe[16], ducîndu-se mai întîi la moșia episcopală numită Straja și chemînd acolo în chip legiuit pe toți vecinii și megieșii ei și ai celorlalte moșii ale bisericii Transilvaniei, care se vor numi mai jos pe rînd, și fiind aceia de față, le-au hotărnicit pe ele după semnele lor de hotar în chipul și înșiruirea arătate mai jos.

De asemenea au început mai întîi din partea de apus, de la trei semne de hotar vechi, dintre care unul face hotarul spre nobilii de Daia, numiți Nicolae și Alexandru, un altul, spre pomenita moșie episcopală Straja, iar al treilea spre moșia numită Șeușa a domnilor din capitlul zisei biserici a Transilvaniei. De aici, purcezînd spre răsărit, se ajunge la un semn de hotar vechi, lîngă care au ridicat unul nou, apoi mai departe într-aceeași parte lîngă un semn de hotar vechi, au ridicat unul nou, iar de aci mergînd tot în aceeași parte au ridicat, de asemenea, un semn de hotar nou lîngă unul vechi. De acolo, urcînd mai departe, pe un loc deluros au ridicat un semn de hotar nou; în sfîrșit, mergînd tot spre acea parte, în vînful unui deal numit în vorbirea abișnuită Bercz, au găsit un semn de hotar vechi foarte mare și vădit. Și acolo se isprăvesc semnele de hotar cu moșia pomeniților nobili de Daia.

Coborînd de aici tot spre partea de răsărit, pe costișa acelui deal, au ridicat două semne noi, unde începe să țină hotar cu moșia Ghirbom a nobililor de Henig, numiți Ladislau și Mihail. Mai departe coborînd prin vale, lîngă un semn de hotar vechi au ridicat unul nou, și de aci mai departe au mai ridicat lîngă un semn de hotar vechi unul nou și, coborînd puțin mai departe, au mai ridicat un semn de hotar nou lîngă unul vechi. De acolo, tot spre acea parte, trecînd un pîrîu ce curge prin acea moșie Ghirbom, au pus lîngă malul acestui pîrîu un semn de hotar nou lîngă cel vechi, acolo unde se împreună cu hotarul moșiei episcopale Berghin. De aci, urcînd tot spre răsărit, la poalele dealului au ridicat un semn de hotar nou lîngă unul vechi, și mai departe, pe coasta acelui deal, între niște pămînturi arătoare, au ridicat două semne de hotar noi, și apoi urcîndu-se în vîrful unui deal, între spinii unui mărăciniș au reînnoit un semn de hotar vechi destul de mare. Iar de aci urmînd un drum, pe care se merge la Sebeș, trecînd mai departe, în coasta unui vîrf mai înalt al acelui deal, de-a lungul drumului, au reînnoit un alt semn de hotar vechi. Apoi, îndreptîndu-se pe același drum și pe aceeași creastă, tot spre răsărit, au reînnoit de asemenea un alt semn de hotar vechi; mergînd mai departe, au reînnoit, de asemenea, un semn de hotar vechi și, coborînd pe același drum, după ce au reînnoit, de asemenea, un semn de hotar vechi într-un loc șes, mergînd mai departe, au reînnnoit un alt semn de hotar vechi. Coborînd mai departe pe acel drum au reînnoit un semn de hotar vechi, și de aci, mergînd mai departe, au mai reînnoit un alt semn de hotar vechi; și încă mai departe pe același drum, au reînnoit un semn de hotar vechi și, coborînd mai departe spre partea de miazănoapte a acelui drum, au reînnoit un semn de hotar vechi. De acolo au ajuns la un pîrău numit Valea Secașului, pe

care trecîndu-l, începe să țină hotar cu moșia Roșia a pomeniților nobili. Și, coborînd la alt deal, pe coasta acelui deal, dincolo de un drum, au reînnoit de asemenea un semn de hotar vechi. De aci, la capătul acelui deal au aflat un semn vechi de hotar foarte mare, care, spre miazăzi, face hotarul cu moșia Roșia a numiților nobili, înspre apus cu moșia episcopală Berghin, iar înspre răsărit cu moșia Tiur, și acolo începe să țină hotar cu nobilii de pe această moșie. De aci cotind cam spre miazănoapte pe creasta acelui deal, pe un drum ierbos, lîngă acest drum au reînnoit un semn de hotar vechi, apoi ocolind spre aceeași parte, în creștetul unui vîrf mai înalt de pe acea creastă au găsit, de asemenea, un semn de hotar vechi, care deosebește sus-zisele moșii Tiur și Berghin, de moșia Crăciunelu, unde începe să țină hotar cu nobilii de Crăciunelu.

Coborînd dealul pe costișa lui cam din partea de miazănoapte ocolind spre apus, lîngă un semn de hotar vechi au pus alt semn de hotar nou și mic, mai departe, de asemenea, lîngă un semn de hotar vechi au pus un semn de hotar nou; ocolind mai departe pe coasta acelei creste în partea de miazănoapte, lîngă un semn de hotar vechi, au ridicat unul nou: de acolo, pe creasta acelui deal, de asemenea, au ridicat lîngă un semn vechi altul nou și pe costișa acelui deal, de asemenea, au ridicat un semn de hotar nou lîngă unul vechi și aproape de capătul acelei creste au așezat, de asemenea, un semn de hotar nou lîngă unul vechi. Mai departe, în vale, ocolind pe la miazănoapte, un lac numit Lacul Sărat, la poalele unui alt deal, au pus un semn de hotar nou. De acolo urcînd pe același deal spre apus, pe creasta acelui deal au ridicat un semn de hotar nou lîngă unul vechi, și, mergînd mai departe tot într-acolo, pe zisa creastă, au ridicat un semn de hotar nou lîngă unul vechi, și încă mai departe pe aceeași creastă au ridicat de asemenea unul nou lîngă cel vechi; în sfîrșit, pe vîrful acelei creste, au aflat două semne de hotar vechi foarte mari; și acolo părăsește semnele de hotar ale nobililor din satul Crăciunelu și începe să țină hotar cu nobilii de Mihalț. De acolo, coborînd de pe zisul deal și ocolind cam între miazăzi și apus, pe chiar coasta dealului, au reînnoit două semn de hotar vechi. Coborînd și mai departe, au ridicat, de asemenea, lîngă un semn de hotar vechi altul nou și, în sfîrșit, au ajuns pe șesul văii la un drum ierbos și din partea de miazănoapte a acelui drum aproape de pîrăul Zegws lîngă un semn de hotar vechi au așezat altul nou, și acolo hotarul părăsește semnele de hotar ale moșiilor nobililor de Mihalț.

De acolo trecînd un pîrîu numit Zegws și tot cam între miazăzi și apus au ajuns și au ridicat un semn de hotar într-un loc numit în vorbirea obișnuită Bwduskuth... și acolo Ladislau, fiul lui Mihail, nobil de Henig, în numele său și al fraților săi a oprit pe sus-zisul domn episcop de la ridicarea semnelor de hotar. De acolo, după ce s-a făcut oprelistea de mai multe ori, mergînd o bună bucată de drum pe o creastă, au ajuns la o pădure, din care o parte, mai deasă, se întindea pe deal spre răsărit și miazăzi, iar cealaltă parte mai mult, hățiș și mai folosită se întindea într-o vale coborînd spre moșia Henig, și trecînd acea vale, pe urcușul dealului acelei păduri, au aflat două semne de hotar vechi, unde iar zisul Ladislau a oprit pe domnul episcop de la ridicarea și reînnoirea acelor semne de hotar. Mai departe urcînd dealul, în acea pădure și pe creasta acelui deal lîngă un drum, pe care se merge la satul numit Totoiu, au ridicat un semn de hotar nou, care semn deosebește pămînturile moșiei Dumitra a zișilor nobili si cele ale moșiei episcopale Hăpria, unde sus-zișii nobili și-au dat învoirea și încuviințarea la ridi-

carea acelui nou semn de hotar. Apoi trecînd mai departe pe același drum, lîngă acel nou semn de hotar și puțin mai departe lîngă acel drum au ridicat, de asemenea, un ale semn de hotar nou și un al treilea semn de hotar l-au ridicat lîngă același drum trecînd mai departe. Ieșind din pădure pe același drum, într-un loc din cîmp, lîngă acel drum în partea de miazănoapte, au aflat un semn de hotar scobit, care făcea hotarul spre moșia de mai sus numită Dumitra. Apoi de cealaltă parte a acelui drum, sub pădure, au ridicat două semne de hotar noi, din care unul face hotarul spre sus-zisele moșii episcopale, iar celălalt spre zisa moșie Totoiu a lui Ștefan și Petru, fiii lui Martin nobili de Totoiu; iar la ridicarea acestor semne de hotar acei nobili fiind înșiși de față și-au dat binevoitoarea învoire și încuviințare. De acolo, coborînd puțin spre miazăzi, au ridicat, de asemenea, două semne de hotar noi, de acolo, tot în aceeași parte în valea unei dumbrăvi, lîngă o albie în care curge apă doar în timpul ploilor, au ridicat două semne de hotar noi; de acolo se socotește drept hotar o linie ce merge, spre apa aceleiași văi în jos, spre apus pînă la un pîrîu ce vine dinspre miazăzi. De acolo, urcînd, spre miazăzi, în pădure, sub un stejar au ridicat două semne de hotar noi; de acolo urcînd pe coasta dealului, aproape de un copac mai înalt, pe un mic loc neted au ridicat două noi semne de hotar; apoi mai în sus pe creasta acelui deal, tot într-un mic loc neted, au pus două semne de hotar noi; mai departe, urcînd la o altă creastă, a unui deal mai înalt, lîngă un drum care trece chiar pe creastă, dinspre miazăzi, au ridicat două semne de hotar noi; mai departe coborînd într-aceeași parte, în vîrful acelei creste au așezat, de asemenea, două semne de hotar noi. De acolo, cotind spre apus și mergînd puțin, au pus două semne de hotar noi și coborînd puțin mai departe, din sus de valea acelei creste, numită Căpuș, au pus, de asemenea, două semne de hotar și de cealaltă parte a acelei văi pe aceeași creastă au pus, de asemenea, două semne de hotar noi și mai departe pe coborîșul acelei creste au pus, de asemenea, două semne de hotar noi. De acolo, trecînd o vale numită de asemenea Căpuș, în partea de apus, au ridicat, de asemenea, două semne de hotar și la capătul acelei creste au ridicat două semne de hotar mari. De acolo, pe coasta acelui deal, coborînd din partea de miazănoapte spre cursul mai apropiat al rîului Mureș, lîngă un drum ce duce de la sus-zisul sat Totoiu la satul Drîmbar al episcopiei, în spre deal, au ridicat două semne de hotar noi; de acolo caborînd prin dumbravă lîngă un rît numit... aproape de alt drum, fînațul rămînînd acelor nobili, au ridicat două semne de hotar și mai departe lîngă vadul sus-zisului rîu Mureș au ridicat de asemenea două mari semne de hotar și acolo se sfîrșesc semnele de hotare ale ziselor moșii episcopale și ale sus-numiților nobili de Totoiu.

Și deoarece sus-zișii nobili de Henig s-au împotrivit acelui domn episcop al Transilvaniei, nu la hotărnicirea dinspre moșia lor, ci la ridicarea semnelor de hotar, de aceea în sus-zisa zi și de pe pomenitul loc i-a chemat înaintea Maiestății voastre împreună cu actele lor, dacă au vreun act întocmit sau dat cu privire la semnele de hotar ale sus-ziselor lor moșii, spre a sta față cu acel domn, hotărîndu-le ca soroc de înfățișare înaintea Maiestății voastre octavele sărbătorii în curînd viitoare a Rusaliilor[17].

Dat a doua zi după sărbătoarea Înălțării Domnului, în anul aceluiași mai sus zis

Arh. Naţ. Magh., Dl. 30 397. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1369.
Orig. perg., cu rupturi, lacune mari şi pete de umezeală; pecetea de închidere aplicată pe verso s-a pierdut.
Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. fam. Bánffy, fasc. 57, nr. 30.
Transumpt în actul capitlului din Alba Iulia din 25 iulie 1593.
EDIŢII: *Ub.*, II, p. 323—325 (ediţie parţială, cu data greşită de aproximativ 10 mai 1369, şi cu unele deosebiri mici de lectură).

---

1 În orig lipseşte, completat după sens.
2 Corect: *infrascripto*.
3 Astfel în text.
4 Corect: *Ladislai et Michaelis nominatorum*.
5 Corect: *currentem*.
6 Corect: *possessioni*.
7 Corect: *episcopali*.
8 Astfel în text; probabil în loc de *Cracsonfalva*.
9 Astfel în text; probabil în loc de *Karachijnfalva*.
10 Urmează un spaţiu alb de cca 8 cm.
11 Corect: *qua*.
12 Corect: *subtus*.
13 Corect: *possessioni*.
14 Corect: *tempore*.
15 Urmează un spaţiu alb de cca 1,5 cm.
16 21 aprilie 1369.
17 27 mai 1369.

385 **1369 mai 14, lîngă Garanna**

Ludovic I, regele Ungariei, o anunţă pe regină, mama sa, că pricina legată de uciderea lui Nicolae de Domăneşti *(Domanhyda)* pentru care nobilii de Kulche le-au dăruit fiilor acestuia, Nicolae şi Mihail, moşiile Vkurtou şi Macha, va fi judecată la scaunul său de judecată împreună cu prelaţii şi nobilii ţării; în consecinţă, regina să oprească punerea lui Ştefan, fiul lui Ioan, fiul lui Dionisie de Kulche, în stăpînirea acestor moşii.

Arh. Naţ. Magh., Dl., Arh. fam. Kölcsey.
Transumpt în actul lui Emeric, palatinul Ungariei, din 12 iulie 1373.
REGESTE: *Lev. közl.* 1946, p. 59—60, nr. 9.

386 **1369 mai 27, Diosgyőr**

Nos, Lodovicus, dei gracia, rex Hungarie memorie commendamus tenore presencium ⟨significantes⟩[1] quibus expedit universis quod Iacobus, filius Mychaelis, filii Pauli de Haranglab, ad nostre serenitatis venientes presencium derexit querulose quod sororem suam in secunda linea generacionis et ⟨cognationis⟩[2] filiam videlicet Dominici de eadem Haranglab ⟨. . .⟩[3] Pauli homini nobili nupte in universis iuribus possessionariis paternis verum heredum sicut filium masculinum et legitimum successorem nostra celsitudo prefecisset litteras ⟨. . .⟩[3] per vigorosas. Et quia nos filias ⟨. . .⟩[3] linea generacionis existentes ⟨. . .⟩[3] soliti in filios sciendo ⟨procreare⟩[3] et ex hoc premissa ⟨. . .⟩[3] dicte sorori ipsius Mychaelis suggesta falsiore. . .[3] fuisse dinoscatur. Ideo tum huiusmodi consideracione cum et eum ad ⟨. . .⟩[3] et humilem supplicacionem universorum nobilium partis Transsiluane per magistros Bakoch, Iacobum, Zekul et Laurencium, Chech dictos, ac Iohannem, filium Laurencii, ipsorum am-

basiatorem nostre maiestati porrectam in personis eorundem ⟨...⟩[3] vocis et beneplacitis propter fidelissima servicia nos ⟨...⟩[3] volumus in licitis ad esse pretactas litteras nostras simulcum gravamina in eis expressa frustramus, anullamus, cassamus viribusque et vigore carituras pronunciamus dicta iura possessionaria condam ipsius Dominici annotato Iacobo iure successorio devolvent ascribentes harum sub serie sigilli nostri testimonio litterarum quos nos in forma nostri privilegii redigi faciemus, dum nobis fuerint reportate.

Datum in Gyorsgyeur, in festo Sancte trinitatis, anno domini M^{mo} CCC^{mo} LX^{mo} nono.

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, dăm de știre prin cuprinsul scrisorii de față și facem cunoscut tuturor cărora se cuvine că Iacob, fiul lui Mihai, fiul lui Pavel de Hăränglab, venind înaintea luminăției noastre ne-a arătat în chip de plîngere că Înălțimea noastră a înzestrat-o pe sora sa din a doua spiță a neamului și înrudirii, adică pe fiica lui Dominic din același sat Hăränglab, căsătorită cu Pavel, om nobil, cu o scrisoare cu temei asupra tuturor drepturilor de stăpînire părintească ca adevăratul moștenitor ca fiu bărbătesc și urmaș legiuit. Și, pentru că noi obișnuim ca fiicele ⟨...⟩ care sînt născute din a doua spiță a neamului să fie înscrise drept fii și din acest lucru se știe că ... cele de mai sus arătate au fost în chip înșelător puse zisei surori a acelui Mihai. De aceea, atît dintr-un astfel de... cît și ... și la rugămintea smerită a tuturor nobililor din partea Transilvaniei făcută prin magiștrii Bakoch, Iacob, Zekul și Laurențiu, ziși Ceh, și a lui Ioan, fiul lui Laurențiu, solul acelora la Maiestatea noastră, în numele și prin glasurile și buna plăcere a acestora pentru slujbele foarte credincioase, ⟨...⟩ noi voim ca, potrivit cu cele cuvenite, scrisoarea noastră să fie ștearsă împreună cu asupririle cuprinse în ea, după cum noi sustragem, nimicim și desființăm și declarăm lipsite de putere și temei în chip răspicat zisele drepturi de stăpînire ale acelui răposat Dominic și astfel scoase, sînt trecute în scris drept mărturie a acestei scrisori sub cuprinsul sigiliului nostru, scrisoare pe care noi, după ce ni se va aduce înapoi, vom pune să fie întocmită în formă de privilegiu al nostru.

Dat la Diosgyör, în duminica Sfintei Treimi, în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și nouă.

Arh. Naț. Magh., Dl. 29 703. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1369. Transumpt în actul lui Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, din 22 septembrie 1369, nr. 423.

---

[1] Rupt cca 2 cm; întregit pe baza contextului.
[2] Rupt cca 1 cm; întregit după sens.
[3] Rupt cca 2 cm.

387 **1369 mai 28, Diosgyőr**

Lodovicus, dei gratia rex Hungarie, fidelibus suis capitulo ecclesie Albensis Transsilvane, salutem et gratiam. Dicitur nobis in personis Georgii et Iacobi, filiorum Miske de Boga, quod quedam literalia eorum instrumenta super possessione ipsorum Mendzenth confecta ab ipsis casualiter deperdita et alienata exstitissent, quorum alia paria in vestra sacristia seu conservatorio ecclesie vestre more solito reposita haberentur,

quibus ipsi valde indigerent de presenti. Quare fidelitati vestre firmiter precipimus quatenus alia paria dictorum literalium instrumentarum in vestra sacristia seu conservatorio ecclesie vestre requiri et reinveniri faciatis, requisitorumque et reinventorum tenores in transcripto eisdem filiis Miske concedatis ad cautelam, caventes tamen, ne fraus et dolus eveniat in hac parte.

Datum in Diosgeur, die crastino festi sancte Trinitatis, anno domini M. CCC. LX nono.

⟨*Pe verso:*⟩ Fidelibus suis capitulo ecclesie Albensis Transsilvane, pro filiis Miske de Boga, requisitoria.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credincioşilor săi din capitlul bisericii de Alba Transilvaniei, mîntuire şi milostivire. Ni se spune de către Gheorghe şi Iacob, fiii lui Miske de Băgău, că li s-au pierdut din întîmplare şi le-au fost înstrăinate nişte acte scrise ale lor întocmite cu privire la moşia lor Mesentea şi că alte rînduri ale acestor acte se află, potrivit obiceiului, puse spre păstrare în sacristia voastră sau în arhiva bisericii voastre, şi că ei au acum mare nevoie de acestea. Drept aceea, poruncim cu tărie credinţei voastre să puneţi să se caute şi să se găsească în sacristia voastră sau în arhiva bisericii voastre celelalte rînduri de acte scrise şi, trecînd în scris cuprinsul actelor căutate şi găsite, să le daţi spre chezăşie acelor fii ai lui Miske, îngrijindu-vă totuşi să nu se întîmple vreo înşelăciune sau greşeală în această privinţă.

Dat la Diosgyör, a doua zi după sărbătoarea Sfintei Treimi, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi nouă.

⟨*Pe verso:*⟩ Credincioşilor săi din capitlul bisericii de Alba Transilvaniei, pentru fiii lui Miske de Băgău, scrisoare de cerere a unor transumpturi.

Arh. Naţ. Magh. Dl. 73 728.
Orig. hîrtie, cu pecete de închidere din ceară, avînd parţial păstrată legenda: † S. LODOVICI. REGIS.
EDIŢII: *Teleki*, I, p. 159—160.

388 **1369 mai 30. ⟨Oradea⟩**

Capitlul din Oradea raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, că, potrivit poruncii acestuia dată din Oradea la 4 mai 1369, Nicolae, fiul lui Robert de Ip (Ip), omul regelui şi Luca, preotul de strană şi slujitor al altarului sfîntul Pavel[1], s-au dus la faţa locului ca să cerceteze plîngerea Elenei, văduva lui Mihail, fiul lui Gheorghe de Sanislău, precum şi plîngerea surorilor lui Mihail şi a văduvei lui Petru, fiul lui Mihail, după care Ladislau şi Gheorghe, fiii lui Ioan, fiul lui Briccius de Bator, precum şi Petru, fiul lui Leukus de Bator, le-au lipsit de toate moşiile lor.

Potrivit cercetării făcute, nobilii de Bator n-au cotropit moşiile acelor femei, ci prin ameninţări i-au constrîns pe iobagii lor să nu le facă nici o slujbă, silindu-le prin aceasta să-şi părăsească moşiile. Delegatul regelui şi reprezentantul capitlului, în temeiul aceleeaşi porunci regeşti, au trecut din nou acele moşii în stăpînirea amintitelor femei. În poruncă se mai amintesc, printre oamenii regelui: Nicolae, fiul lui Mike

de Mecenţiu *(Menthzenth)*, Ladislau şi Gheorghe, fiii lui Ştefan de Abram *(Abrammonustura)*.

Arh. Naţ. Magh., Arh. fam. Kállay, nr. 1554.
Orig. hîrtie, cu fragmente de pecete de închidere, aplicată pe verso.
REGESTE: *Kállay*, II, p. 145—146, nr. 1641.

---

[1] Altar în catedrala din Oradea.

389 **1369 mai 31, Vişegrad**

Nos, Lodouicus, dei gracia rex Hungarie, memorie commendantes tenore presencium significamus quibus expedit universis, quod nos sicut ad intercessionis et devote supplicationis instanciam venerabilis in Christo patris domini Demetrii, episcopi Transsiluani, thesaurarii nostri, hanc non minus pro fidelitatibus et serviciis Thome, filii Nicolai, familiaris eiusdem domini episcopi, iuxta quidditatis sue possibilitatem, nostre per ipsum solicita diligencia exhibitis et impensis maiestati nobili domine Katherina vocate, filie Gyule, filii Sombur de Ziluas, coniugi ipsius Thome cum ex innata regia[1] liberalitate[2] tum eciam quia pretacta domina Katherina homini impossessionato ut asseritur nupta extitisset, ne eadem iure exheredetur paterno huiusmodi specialis gracie prerogativam duximus faciendam quod ipsam domina consors dicti Thome quartam suam filialem de possessionibus et hereditatibus paternis ubilibet habitis et quibusvis nominibus vocitatis et signanter de villis Zyluas predicta ac Eurmenes, Apaty, Septer et Kekes nuncupatis cum possessionibus et non cum pecunia, prout regni nostri dictat consuetudo approbata cui in hac parte voluimus derogari recipiendi, extorquendi et habendi habeat plenam facultatem. Quequidem possessiones per huiusmodi iuribus suis quartalibus ex presenti nostra gratiosa provisione ipsi domine cesse et cedende, eidem nobili domine Katherine et Thome predicto eiusdem marito et consorti eorumque heredibus in perpetuam asscribantur hereditatem; presentes autem in formam nostri privilegii redigi faciemus dum nobis fuerint reportate.

Datum in Vysegrad, in festo Corporis Christi anno eiusdem M^{mo} CCC^{mo} LX^{mo} nono.

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, prin cuprinsul celor de faţă dăm de ştire şi facem cunoscut tuturor cărora se cuvine că noi, la stăruinţa cererii şi la rugămintea plecată a venerabilului întru Christos părinte, a domnului Dumitru, episcopul Transilvaniei şi vistiernicul nostru — aceasta nu mai puţin pentru faptele de credinţă şi slujbele lui Toma, fiul lui Nicolae, slujitorul acestui domn episcop, făcute şi aduse Maiestăţii noastre de către acesta după putinţa naturii sale, cu o silinţă plină de zel —, am socotit să-i înlesnim dintr-o osebită milostivire nobilei doamne numită Caterina, fiica lui Gyula, fiul lui Sombur de Silvaş, soţia acelui Tome, pe de parte din înnăscuta bunăvoinţă regească, cît şi datorită faptului că — după cum se spune — pomenita Ecaterina s-a măritat cu un om fără moşie, fără ca prin aceasta să fie dezmoştenită de dreptul părintesc, în aşa fel ca acea doamnă, soţie a zisului Toma să aibă o deplină putinţă să stăpînească pătrimea cuvenită sieşi ca fiică, din moşiile şi moştenirile părinteşti, oriunde s-ar afla şi cu orice nume s-ar numi, îndeosebi din satele numite Silvaş, ară-

tat mai sus, Urmeniş, Apatiu, Şopteriu şi Chiochiş, în moşii şi nu în bani, precum cere datina încuviinţată a regatului nostru; parte cu privire la care voim să o scutim de a-i putea fi popriţă, luată cu sila sau înstăpînită de altcineva, care moşii, din milostiva noastră cumpănire de faţă, îi vor fi astfel separate şi date după drepturile pătrimilor sale de fiică, acelei nobile doamne Ecaterina şi sus-zisului Toma, bărbatul şi soţul ei, şi moştenitorilor ca să le fie înscrise drept moştenire veşnică; iar atunci cînd scrisoarea de faţă ne va fi adusă înapoi vom pune ca ea să fie întocmită în formă de privilegiu al nostru.

Dat la Vişegrad, la sărbătoarea *Corpus Christi* în anul acestuia o mie trei sute şaizeci şi nouă.

Arh. Naţ. Magh., Dl. 26 865 şi Dl. 27 430. Fotocopii la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1369.
Transumpt în actul lui Emeric, voievodul Transilvaniei, din 11 noiembrie 1369, nr. 433.

---

[1] Urmează un cuvînt indescifrabil, şters de aceeaşi mînă.
[2] Scris deasupra rîndului.

390 **1369 iunie 7, ⟨Oradea⟩**

Capitlul din Oradea raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, că, potrivit poruncii sale din 20 mai 1369, Nicolae de Pilis, omul regelui şi Laurenţiu, preot de strană şi slujitor al altarului sfîntului Gheorghe, trimisul capitlului aflîndu-se pe moşia Olosig, au chemat pe văduva lui Mihail, fiul lui Gheorghe ⟨de Sanislău⟩, şi pe Caterina, fiica acesteia, să se înfăţişeze înaintea capitlului la octavele sărbătorii Sfîntului Ioan Botezătorul[1], deoarece Petru, fiul lui Leukus de Bátor, precum şi Ladislau şi Gheorghe, fiii lui Ioan, fiul lui Briccius, voiesc să le dea darurile de nuntă şi sfertul cuvenit fiicei din moşiile lui Mihail, fiul lui Gheorghe, ruda lor.

Arh. Naţ. Magh., Arh. fam. Kállay, nr. 1 552.
Orig. hîrtie, cu fragmente de pecete de închidere, aplicată pe verso.
REGESTE: *Kállay*, II, p. 146, nr. 1 622.

---

[1] 1 iulie.

391 **1369 iunie 9, ⟨Alba Iulia⟩**

Nos, capitulum ecclesie Transsiluane, significamus tenore presencium quibus expedit universis quod Thomas, filius Akus, nobilis de Bolya, ad nostram accedens presenciam exhibuit nobis quasdam litteras nostras patentes tenoris infrascripti, supplicans nobis humiliter ut ipsas propter maiorem cautelam et iuris sui conservacionem de verbo ad verbum transscribi et sub transcripti forma sibi concedere dignaremur. Quarum tenor talis est: ⟨*Urmează actul capitlului din Alba Iulia, din 26 martie 1368, nr. 301*⟩. Nos enim peticionibus eiusdem Thome, filii Akus de Bolya annuentes, predictas litteras nostras de verbo ad verbum transcribi fecimus et sigillo nostro communiri.

Datum sabbato proximo post octavas festi Corporis Domini, anno eiusdem M^mo^ CCC^mo^ LX^mo^ nono.

Noi, capitlul bisericii de Alba Transilvaniei, facem cunoscut prin scrisoarea de față tuturor cărora se cuvine că Toma, fiul lui Akus, nobilul de Buia, venind în fața noastră ne-a înfățișat o scrisoare deschisă de-a noastră al cărei cuprins este scris mai jos, rugîndu-ne cu smerenie ca, spre mai mare chezășie și păstrare a dreptului său, să binevoim a-i încuviința să-i fie transcrisă din cuvînt în cuvînt și sub forma unui transcript. Cuprinsul acestuia este următorul: ⟨*Urmează actul capitlului din Alba Iulia, din 26 martie 1368, nr. 301*⟩. Iar noi, încuviințînd cererile aceluiași Toma, fiul lui Akus de Buia, am pus să fie transcrisă din cuvînt în cuvînt mai sus zisa noastră scrisoare și să fie întărită cu pecetea noastră.

Dat în prima sîmbătă de după octavele sărbătorii *Corpus Domini*, în anul aceluiași o mie trei sute șaizeci și nouă.

Arh. Naț. Magh. Dl. 29 702. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca, 1368. Orig. perg., cu urme de pecete rotundă de închidere aplicată în document pe verso.

392 **1369 iunie 11, Vișegrad**

Nos, Lodovicus, dei gratia rex Hungarie...[1], memorie commendamus tenore presentium significantes quibus expedit universis, quod nos, qui ex debito suscepti regiminis officio, ecclesiarum profectibus et earum incrementis summopere invigilare tenemur, volentes ecclesiam beatissime virginis in Colosvar habitam, ob spem et devotionem, quam erga ipsam beatissimam virginem totis sincere mentis affectibus ferimus et habemus, aliquali libertatis prerogativa prosequi et amplecti, abbati et conventui eius huiusmodi gratiam duximus faciendam, quod universos iobbagiones eorum et servientes impossessionatos, in quibuslibet possessionibus ipsorum more aliorum iobbagionum commorantes, in causis quibuslibet, exceptis solummodo causis publici furti, latrocinii et criminalibus, ipsimet vel eorum officiales debent iudicare. Vobis igitur, universis prelatis, baronibus, comitibus, castellanis et nobilibus, item civitatibus et liberis villis earumque rectoribus, iudicibus et villicis, firmo regio sub edicto damus in preceptis quatenus predictos iobbagiones et servientes impossessionatos predicti abbatis et conventus in nullis causis, exceptis solummodo causis prenotatis iudicare vel vestro astare iudicatui quoquo modo[2] presumatis, sed si quicunque[3] actionis contra predictos iobbagiones et servientes eorundem habent vel habuerint, ex tunc in presentia eorundem vel officialium suorum exequantur, iuris ordine mediante; et si iidem ex parte iobbagionum et servientium suorum in reddenda iustitia nimis remissi extiterint, ex tunc non iidem iobbagiones et servientes ipsorum, sed idem abbas et conventus vel officiales eorumdem ad nostram vel vaiuode Transsilvani pro tempore constituti presentiam per querulantes legitime evocentur; ex parte quorum nos vel idem vaiuoda, quibuslibet querulantibus sufficiens exhibebimus iustitie complementum, prout dictaverit ordo iuris.

Datum in Wissegrad, in festo beati Barnabe apostoli, anno domini M. CCC. LX IX.

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei... prin cuprinsul celor de față dăm de știre și facem cunoscut tuturor cărora se cuvine că noi — care din datoria cîrmuirii ce ne-am luat asupra noastră

sîntem ținuți să veghem cu cea mai mare grijă la propășirea și sporirea bisericilor — voind să îmbrățișăm și să dăruim cu oarecare privilegiu de libertăți biserica fericitei Fecioare din Cluj, pentru nădejdea și credința ce le avem și le purtăm cu toată dragostea sufletului curat față de preafericita fecioară, am hotărît să facem următoarea milostivire abatelui și conventului ei și anume ca ei sau slujbașii lor să fie volnici să judece pe toți iobagii și slujitorii lor fără moșii, locuind pe orice moșii ale lor, după obiceiul celorlalți iobagi, în orice fel de pricini, afară de pricinile de furt obștesc, de tîlhărie și de omor. Așadar, vouă tuturor prelaților, baronilor, comiților, castelanilor și nobililor, precum și orașelor și satelor libere și dregătorilor, juzilor și vilicilor lor vă poruncim prin strașnică poruncă regească să nu îndrăzniți în nici un chip a judeca sau a sili să stea la judecata voastră pe sus-zișii iobagi și slujitori fără de moșie ai sus-zisului abate și convent în nici o pricină, afară de pricinile pomenite mai sus. Iar dacă vreunii au sau ar avea vreo pîră împotriva sus-zișilor iobagi și slujitori ai lor, atunci să și-o urmărească înaintea lor sau a slujbașilor lor pe calea legii. Și dacă aceia vor fi prea lăsători în a le face dreptate din partea iobagilor și slujitorilor lor, atunci să fie chemați în chip legiuit de către pîrîși înaintea noastră sau a voievodului Transilvaniei aflător în slujbă, nu acei iobagi și slujitori, ci acel abate și convent sau slujbașii lor, iar noi sau voievodul vom face deplină dreptate din partea acelora oricăror pîrîși, așa cum va porunci dreptatea.

Dat la Vișegrad, la sărbătoarea fericitului apostol Barnaba, în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și nouă.

Bibl. Univ. Budapesta, Col. Hevenesi, V, 195.
Copie.
EDIȚII: *Fejér*, IX/4, p. 159—160.

---

[1] Lipsește în text.
[2] Lipsește în text, probabil: *compellere*.
[3] Lipsește în text, probabil: *aliquid*.

393 **1396 iunie 12, Micske**

Grigore, vicecomitele, și juzii nobililor din comitatul Bihor adeveresc că, în urma cercetării făcute de către trimisul lor, Nicolae, fiul lui Myke de Horo, au trecut în stăpînirea Elenei, văduva lui Mihail de Sanislău și fiicelor acesteia moșiile lor, printre care e amintită și moșia Sanislău.

Arh. Naț. Magh., Arh. fam. Kállay, nr. 1 553.
Orig. hîrtie, cu fragmente din trei peceți de închidere aplicate pe verso.
REGESTE: *Kállay*, II, p. 146, nr. 1 623.

394 **1369 iunie 24, Buda**

Nos, Lodovicus, dei gratia rex Hungarie, significamus tenore presentium quibus expedit universis quod nos sicut pro utiliori[1] tranquiliori[2] statu regni nostri et comado[3] regnicolarum nostrorum fidelium, sic non minus pro multiplici laudum preconio extollendis meritis fidelibusque, placibilibus et laudabilibus serviciis ac obsequiosis famulatibus

viri magnifici domini Benedicti, filii Pauli, filii Heem, bani regni nostri Bulgarie, necnon Nicolai et Petri uterinorum, ac Ladislai, filii Johannis patruelis fratrum suorum, fidelium nobis et dilectorum, que eosdem in cunctis nostris et regni nostri negotiis ac expeditionibus, prosperis et adversis et signanter in tuitione et defensione eiusdem regni nostri Bulgarie, ac civitatis nostre Bydiniensis, in eodem habite, non parcendo eorum rebus nec personis, diversis fortuitis et inopinatis casibus se exponendo, sudorososque labores et onera expensarum supportando, non sine eorum sangvinis effusione, graviumque et letalium vulnerum supportatione, nostre laudabiliter, et indefesse, agilitate strenua pro nostri regii regiminis et honoris incremento, exhibuisse scimus majestati exhibereque sentimus in presenti, ac exhibituros procul dubio credimus in futurum, ratione quorum, licet iidem multo maioris regalis remunerationis dono essent merito confovendi; in particularem tamen suorum servitiorum premissorum recompensationem, eisdem Benedicto bano et fratribus suis, eorumque heredibus, successoribus ac posteritatibus universis, de nostre regie liberalitatis munifica clementia huiusmodi gratiam et libertatis prerogativam perhempniter duraturam duximus concedendo faciendam, ut idem dominus Benedictus banus et fratres sui prenotati eorumqve posteri et successores universi, officialesque eorumdem omnes fures, latrones et alios quoslibet malefactores, intra metas et terminos districtuum seu possessionum ipsorum Remete et Egurzeegh vocatarum, in comitatu de Temes existentium, ac villarum ad easdem pertinentium reprehensos, iudicandi, tormentandi, suspendendi et pena debita iuxta qualitatem criminis ipsorum plectendi, puniendi, patibulumque et alia genera tormentorum intra limites eorundem districtuum et possessionum in locis necessariis et opportunis, erigendi, ac perpetuis temporibus conservandi, liberam et absolutam, ex presentis nostre regis specialis concessionis annuentia habeant facultatem, presentis scripti nostri patrocinio mediante.

Datum Bude, in festo Nativitatis beati Johannis baptiste, anno domini millesimo trecentesimo sexagesimo nono.

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, prin cuprinsul celor de față facem cunoscut tuturor cărora se cuvine că noi, atît pentru mai folositoarea și mai liniștita stare a țării noastre și binele credincioșilor noștri locuitori ai țării, cît și nu mai puțin pentru preamărirea, prin vestirea însutită a laudelor, a vredniciei și credincioaselor, multumitoarelor și vrednicelor de laudă slujbe îndatoritoare ale măritului bărbat domnului Benedict, fiul lui Pavel, fiul lui Heem, banul țării noastre a Bulgariei, precum și ale fraților săi buni Nicolae și Petru, precum și ale lui Ladislau, fiul lui Ioan, vărul său, credincioșii și iubiții noștri, pe care știm că aceștia le-au arătat în chip vrednic de laudă și neobosit cu ageră sîrguință, pentru sporul cîrmuirii și cinstei noastre regești, în toate treburile și expedițiile noastre, și norocoase și nenorocoase, și în deosebi la apărarea și paza țării noastre a Bulgariei, precum și a cetății noastre a Vidinului, aflătoare în acea țară, fără a-și cruța bunurile sau ființa lor, înfruntînd felurite primejdii și întîmplări neașteptate, îndurînd munci grele și povara cheltuielilor, nu fără vărsarea sîngelui lor, cu primirea unor răni grele și primejdioase, pe care slujbe vedem că le arată și acum Maiestății noastre și credem neîndoielnic că le vor arăta și pe viitor, și pentru care, deși ar trebui, sprijiniți după vrednicie printr-un dar mult mai mare al răsplătirii regești, totuși ca o răs-

plată în parte a sus-arătatelor lor slujbe, din darnica milostivire a dărniciei noastre regești, am hotărît să le hărăzim acestor Benedict banul și fraților săi și tuturor moștenitorilor, urmașilor și coborîtorilor lor următoarea milostivire și acest privilegiu de libertate, care să dăinuiască deapururi: ca acel domn Benedict banul și sus-însemnații săi frați și toți urmașii și moștenitorii lor și slujbașii lor să aibă slobodă și deplină putere, din încuviințarea acestei osebite îngăduințe regești a noastre, prin mijlocirea ocrotirii scrisorii noastre de față, de a judeca, a pune la cazne, a spînzura și de a lovi și a pedepsi cu pedeapsa cuvenită după felul fărădelegii lor pe toți hoții, tîlharii și pe oricare alți răufăcători, prinși în hotarele și marginile ținuturilor sau moșiilor lor numite Remetea și Ersig, aflătoare în comitatul Timiș, precum și ale satelor ce țin de ele, și de a ridica spînzurători și alte feluri de unelte de caznă între marginile acelor ținuturi și moșii, în locurile potrivite și de trebuință, precum și de a le păstra pe veci.

Dat la Buda, la sărbătoarea nașterii fericitului Ioan Botezătorul, în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și nouă.

Arh. episcopiei din Pécs.
EDIȚII: *Bárány*, p. 34—35 (cu data incompletă; *1369*).

---

[1] Corect: *utiliore*.
[2] Corect: *tranquiliore*.
[3] Corect: *commodo*.

395 **1389 iunie 16** *(sexto Kalendas mensis Iulii)*

Ludovic I, regele Ungariei, întărește cu noua sa pecete privilegiile locuitorilor din Regensburg la cererea orășenilor și negustorilor de acolo. În lista demnitarilor: Dumitru de Oradea *(Varadiensis)*, Dominic al Transilvaniei *(Transiluane)*, Dominic de Cenad *(Chanadiensis)*, episcopi; Emeric, voievodul Transilvaniei *(woyuoda Transiluano)*.

Arh. Stat. München, Arh. regală bavareză.
Orig. perg., cu pecete dublă regală, atîrnată cu șnur de mătase de culoare verde.
EDIȚII: Wenzel, *Magyar dipl.*, II, p. 664—668

396 **1369 iunie 26, Fundătura**

Nos, magister Nicolaus, filius Petheu, comes de Doboka, Michael, filius Jacobi, et Thomas, filius Raphaelis, iudices nobilium de eodem, damus pro memoria quod Stephanus dictus Wos, nobilis de Sancto Egidio, personaliter ad nostram veniens presentiam, extitit protestatus quod Nicolaus, filius Sandur, iudex de Phyzes, ex parte Juan kenezzyo[1] Olachorum de villa Mykola, iobagionis sui, Michaeli Zala dicti[2], uni famulo suo, qui factum spoliationis et abalienationem unius equi sui boni cum freno et sella, ordine iuris requirebat, iudicum et iustitiam facere noluisset; et cum nos ad petitionem ipsius magistri Stephani, predictum Michaelem, filium Jacobi, iudicem nobilium, unum ex nobis ad videndum ipsum iudicium transmisissemus, idem magister Michael ad nos reversus, per nos diligenter requisitus, nobis eomodo recitavit quod idem Nico-

laus, filius Sandur, ex parte ipsius Jvan, iobagionis sui, nullum iudicium et iustitiam eidem Michaeli, famulo suo, impendisset.

Datum in Jeneu, feria tertia proxima ante festum sancti regis Ladislai, anno domini M^mo CCC^mo LX^mo nono.

⟨*Pe verso, de aceeași mînă:*⟩ Pro magistro Stephano dicto Wos nobili de Sancto Egidio, contra magistrum Nicolaum, filium Sandur, inquisitoria.

Noi, magistrul Nicolae, fiul lui Petheu, comite de Dăbîca, Mihail, fiul lui Iacob și Toma, fiul lui Rafael, juzii nobililor din acelaşi comitat, dăm de ştire că Ştefan zis Wos, nobil din Sîntejude, venind însuşi înaintea noastră, a făcut întîmpinare precum că Nicolae, fiul lui Alexandru, judele din Fizeş, n-a voit să judece și să-i facă dreptate lui Mihail zis Zala, un slujitor al său, care cerea după rînduiala legii despăgubire din partea lui Ioan, cnezul românilor din satul Nicula, iobagul său, pentru jefuirea și luarea de la el a unui cal bun al său cu frîu și șea. Și, după ce noi, la cererea acelui magistru Ştefan, am trimis pe unul dintre noi, adică pe sus-numitul Mihail, fiul lui Iacob, jude al nobililor, pentru a face cercetare despre acea judecată, acel magistru Mihail, înapoindu-se la noi, și întrebat cu stăruinţă de noi, ne-a spus aşa: că acel Nicolae, fiul lui Alexandru, n-a făcut nici o judecată și dreptate acelui Mihail, slujitorul său, în privinţa acelui Ioan, iobagul său.

Dat în Ineu, în marţea dinaintea sărbătorii sfîntului rege Ladislau, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi nouă.

⟨*Pe verso, de aceeaşi mînă:*⟩ Scrisoare de cercetare pentru magistrul Ştefan zis Wos, nobil de Sîntejude împotriva magistrului Nicolae, fiul lui Alexandru.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. fam. Wass.
Orig. hîrtie, cu trei peceţi aplicate pe verso.
REGESTE: *Documenta Valachorum*, p. 221, nr. 177, doar cu data anului.

---

[1] Corect: *kenezii*.
[2] Corect: *dicto*.

397 **1369 iunie 26, ⟨Oradea⟩**

Excelentissimo domino Lodovico, dei gratia, illustri regi Hungarie, capitulum ecclesie Waradiensis, orationes in domino debitas et devotas. Litteras[1] vestre sublimitatis pro venerabili in Christo patre, domino Demetrio, dei et apostolice ⟨sedis⟩[2] gratia episcopo ecclesie Transsilvane, ad faciendas inquisitiones, citationes generaliter per anni circulum datis nobis directis, honore quo decuit receptis, unacum homine vestro, Johanne Rufo de Poche, litteris in eisdem inserto et expresso, Nicolaum presbiterum, rectorem altaris sancti Dominici de coro[3] ecclesie nostre pro testimonio fidedignum ad infrascripta exsequendo[4] duximus destinandum. Qui demum ad nos reversi et per nos requisiti, nobis concorditer retulerunt quod ipsi, a nobilibus et ignobilibus ⟨et⟩[2] ab aliis cuiusvis status et conditionis hominibus, a quibus decens fore videbatur, diligenti inquisitione prehabita, talem de subsequentibus indagassent veritatem, quod iobagiones Michaelis de Kereki edificia domorum iobagionum dicti domini episcopi, in possessione eiusdem Baratpispeki vocata reperta, asportassent.

Datum feria tertia proxima ante festum beati regis Ladislai anno domini M° CCC° LX° nono.

Preaînălţatului domn Ludovic, din mila lui Dumnezeu, ilustrul rege al Ungariei, capitlul bisericii din Oradea, cuvenite şi cucernice rugăciuni întru Domnul.

Primind cu cinstea cuvenită scrisoarea Înălţimii voastre trimisă nouă şi dată îndeobşte pe timp de un an pentru venerabilul întru Hristos părinte domnul Dumitru, din mila lui Dumnezeu şi a scaunului apostolic, episcopul bisericii Transilvaniei cu privire la cercetările ⟨şi⟩ chemările ce trebuie făcute, am hotărît, să trimitem spre mărturie dimpreună cu omul vostru Ioan cel Roşu de Poche, trecut şi arătat în acea scrisoare, pe omul nostru vrednic de crezare, anume pe Nicolae, preot din strana bisericii noastre, slujitorul altarului sfîntului Dominic, spre îndeplinirea celor mai jos scrise. Aceştia întorcîndu-se apoi la noi şi întrebaţi de noi ne-au spus într-un glas că, întrebînd cu grijă pe nobili şi pe nenobili şi pe alţi oameni de orice stare şi seamă, pe care se părea potrivit să-i întrebe, au aflat despre cele de mai jos următorul adevăr: că iobagii lui Mihail de Cherechiu au luat cu ei clădirile caselor iobagilor zisului domn episcop, aflătoare pe moşia aceluiaşi numită Baratpispeki.

Dat în marţea dinaintea sărbătorii fericitului rege Ladislau, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi nouă.

Bibl. Batthyaneum, Arh. capitl. din Alba Iulia, lădiţa I, nr. 182. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1369.
Orig. hîrtie, cu urme de pecete ogivală de ceară aplicată în document.
REGESTE: Beke, *Erd. kápt.*, nr. 182.

---

[1] Corect: *litteris.*
[2] În orig. lipseşte; completat pe baza contextului.
[3] Corect: *choro.*
[4] Corect: *exsequenda.*

398 **1369 iunie 27, ⟨Oradea⟩**

Excellentissimo domino eorum, domino Lodovico, dei gratia illustri regi Hungarie, capitulum ecclesie Waradiensis, orationes in domino debitas ac devotas. Litteris vestre sublimitatis pro venerabili in Christo patre, domino Demetrio, dei et apostolice ⟨sedis⟩[1] gratia episcopo ecclesie Albensis Transsilvane, ad faciendas inquisitiones, citationes et prohibitiones generaliter per anni circulum datis, nobis directis, honore quo decuit, receptis, unacum homine vestro, Johanne Rufo de Poche, litteris in eisdem inserto et expresso, Nicolaum presbiterum, rectorem altaris sancti Dominici de coro[2] ecclesie nostre pro testimonio fidedignum ad infrascripta exsequenda duximus destinandum. Qui demum ad nos reversi et per nos requisiti, nobis concorditer retulerunt quod ipsi a nobilibus et ignobillibus et ad aliis cuiusvis status et conditionis hominibus, a quibus decens fore videbatur, diligenti inquisitione prehabita, talem de stubsequentibus indagassent veritatem quod iobagiones Ladislai de Fudi edificia domorum iobagionum dicti domini episcopi, in possessione eiusdem Baratpespiki vocata reperta, asportassent.

Datum in festo regis[3] Ladislai, anno domini M^mo^ CCC^mo^ sexagesimo nono.

Preaînălţatului lor stăpîn, domnului Ludovic, din mila lui Dumnezeu, ilustrul rege al Ungariei, capitlul bisericii din Oradea cuvenite şi cucernice rugăciuni întru Domnul.

Primind cu cinstea cuvenită scrisoarea Înălţimii voastre trimisă nouă şi dată îndeobşte pe timp de un an, pentru venerabilul întru Hristos părinte domnul Dumitru, din mila lui Dumnezeu şi a scaunului apostolic, episcopul bisericii de Alba Transilvaniei, cu privire la cercetările, chemările şi oprelişţele ce trebuiesc făcute am hotărît să trimitem spre mărturie dimpreună cu omul vostru Ioan cel Roşu de Poche, trecut şi arătat în acea scrisoare, pe omul nostru vrednic de crezare anume pe Nicolae preot din strana bisericii noastre, slujitorul altarului sfîntului Dominic, spre îndeplinirea celor de mai jos scrise. Aceştia întorcîndu-se apoi la noi şi întrebaţi de noi ne-au spus într-un glas că, întrebînd cu grijă pe nobili şi nenobili şi pe alţi oameni de orice stare şi seamă, pe care se părea potrivit să-i întrebe, au aflat despre cele de mai jos următorul adevăr: că iobagii lui Ladislau de Fughiu, au luat cu ei clădirile caselor iobagilor zisului domn episcop, aflătoare pe moşia aceluiaşi, numită Baratpespiki.

Dat la sărbătoarea sfîntului rege Ladislau, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi nouă.

Bibl. Batthaneum, Arh. capitl. din Alba Iulia, lădiţa I, nr. 183. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1369.
Orig. hîrtie, cu urme de pecete aplicată pe verso.
REGESTE: Beke, *Erd. kápt.*, nr. 183.

---

[1] In orig. lipseşte; completat pe baza contextului.
[2] Corect: *choro.*
[3] Scris deasupra rîndului.

399 **1369 iulie 1** *(Calendis Iulii)* **Avignon**

Papa Urban al V-lea acordă lui Ludovic I, regele Ungariei, permisiunea de a porni lupta împotriva turcilor, promiţînd deplina iertare de păcate *(plenam indulgentiam)* tuturor celor care vor pleca împreună cu el în cruciadă.

Arh. Naţ. Magh., Arh. camerală.
Orig.
EDIŢII: *Fejér* IX/4, p. 183—185; *Hurmuzaki — Densuşianu*, I/2, p. 147—148.

400 **1369 iulie 1, Lypche**

Nos, Lodouicus, dei gracia rex Hungarie, memorie commendamus per presentes quod licet nos quasdam litteras nostras gratiosas super procuracione nobilis domine relicte Johannis, filii Blasii de Chypfud, filia videlicet Dominici, filii Beztur de Haranglab, Anna nuncupate, in verum heredum et legitimum successorem possessionum paternarum, confectas ad devotam supplicacionem nobilium partis Transsiluane pro parte Mychaelis, filii Pauli de eadem Haranglab, nostre celsitudini porrectam ex quibusdam causis revocantes anullaverimus, quia tamen idem Mychael, filius Pauli, quandam composicionem cum eadem domina in factis possessionum condam dicti Dominici, patris ipsius domine, ut ex

serie litterarum capituli ecclesie Transsiluane coram nobis exhibitarum informabamur misse dinoscitur et ob hoc memorata domina iamdicta gracia nostra reportate frustari nobis non videbatur. Ideo commisimus et presentibus committimus ut annotata domina cum suis partis interim donet nos personaliter ut speramus in brevi partes accesserimus ad Transsiluanes et in ibi disponere personaliter poterimus adoceri et veritatem ulteriorem ex partis in possessionibus condam ipsius patris sui iuxta vigorem pretactarum litterarum nostrarum gratiosarum valeat permanere.

Datum in Lypche, in octavis festi Nativitatis beati Johannis baptiste, anno domini M^{mo} CCC^{mo} LX^{mo} nono.

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, dăm de știre prin scrisoarea de față că deși noi am nimicit o scrisoare de-a noastră de milostivire cu privire la împuternicirea în dreapta moștenire și în moștenirea legiuită a moșiilor părintești a nobilei doamne văduva lui Ioan, fiul lui Blasiu de Ciufud, adică fiica lui Dominic, fiul lui Beztur de Hărănglab, numită Ana, scrisoare întocmită la plecata rugăminte îndreptată Înălțimii noastre a nobililor din părțile Transilvaniei în numele lui Mihail, fiul lui Pavel din același sat Hărănglab și făcută din nou din oarecare pricini, fiindcă sîntem înștiințați că totuși acest Mihail, fiul lui Pavel, a făcut o învoială cu această doamnă în pricinile privitoare la moșiile răposatului Dominic, tatăl acestei doamne, precum s-a aflat din cuprinsul scrisorii de înmînare a capitlului bisericii de Alba Transilvaniei, scrisoare arătată înaintea milostivirii noastre, este știut că scrisoarea a fost trimisă și înapoiată, iar din acest cuprins nu ni se pare că amintita doamnă deja zisă ar fi fost păgubită.

De aceea am hotărît și prin cele de față hotărîm ca sus-numita doamnă să dea din părțile sale în răstimpul pînă cînd noi înșine vom merge în părțile Transilvaniei — după cum sperăm că se va întîmpla în curînd — unde vom putea înșine face rînduială și arăta adevărul ultim despre părțile ce i se cuvin în moșiile răposatului său tată pentru a putea rămîne în aceste drepturi potrivit temeiului mai sus pomenitei noastre scrisori de milostivire.

Dat în Lypche, la octavele sărbătorii nașterii fericitului Ioan Botezătorul, în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și nouă.

Arh. Naț. Magh., Dl. 29 703. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1369. Transumpt în actul lui Ioan, vicevoievodul Transilvaniei din 22 septembrie 1369, nr. 423.

401 **1369 iulie 1, Lypche**

Lodouicus, dei gracia rex Hungarie, fideli suo magnifico viro domino Emerico, ⟨voyuode Transsiluano⟩[1], et comiti de Zonuk vel ipsius vices gerentibus, salutem et graciam.

Noveritis quod licet nos quasdam litteris nostras gratiosas super procuracione nobilis domine relicte Johannis, filii Blasii de Chypfud, filie videlicet Dominici, filii ⟨Beztur⟩[1] de Haranglab, Anna nuncupate, in verum ⟨heredum⟩[2] et legitimum successorem possessionum ⟨paternarum⟩[2] confectas ad devotam supplicacionem nobilium partis Transsiluane pro parte ⟨Mychaelis⟩[2], filii Pauli de eadem Haranglab nostre celsitudini porrectam ex causis certis revocantes, anullaverimus, tamen

quia idem Mychael, filius Pauli, quandam composicionem cum annotata domina in factis possessionum condam dicti Dominici, patris ⟨ipsius domine⟩[1] ut ex serie litterarum capituli ecclesie Transsiluane coram nobis exhibitarum informabamur inisse dinoscitur et ob hoc memorata domina iamdictam graciam ...[3] frustari nobis non videbatur.

Ideo volumus et fidelitati vestre ⟨firmiter m⟩andatis[2] quatenus prenotatam nobilem dominam relictam Johannis, filii Blasii in universis possessionibus paternis, interim donet nos personaliter ad partes accesserimus Transsiluanas et faciem earundem possessionum disponere poterimus contra quoslibet et ad versus Mychaelis, filii Pauli de Haranglab, predicti, iuxta continenciam litterarum nostrarum gratiosarum memoratarum in prefatis possessionibus porcionibusque possessionariis paternis, conservatis et defendatis nostra regia in persona protegendo secusque pro nostra gracia facere non auderetis.

Datum in Lypche, in octavis festi Nativitatis beati Johannis baptiste, anno domini M^mo CCC^mo LX^mo nono.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credinciosului său, măritului bărbat domnul Emeric, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, sau locțiitorilor săi, mîntuire și milostivire.

Aflați că, deși noi am nimicit o scrisoare de-a noastră de milostivire cu privire la împuternicirea în dreapta moștenire și în moștenirea legiuită a moșiilor părintești, a nobilei doamne văduva lui Ioan, fiul lui Blasiu de Ciufud, adică fiica lui Dominic, fiul lui Beztur de Häränglab, numită Ana, scrisoare întocmită la plecata rugăminte a nobililor din părțile Transilvaniei în numele lui Mihail, fiul lui Pavel din același sat Häränglab și făcută din nou din pricini neîndoioase, totuși fiindcă am fost înștiințați că acest Mihail, fiul lui Pavel, a făcut o învoială cu doamna mai sus numită în pricinile privitoare la moșiile răposatului zis Dominic, tatăl acestei doamne, după cum se știe că s-a făcut din cuprinsul scrisorii capitlului bisericii de Alba Transilvaniei, scrisori arătate înaintea noastră și de aceea nu ni se pare că amintita doamnă a fost păgubită de zisa noastră milostivire...

De aceea voim și poruncim cu stăruință credinței voastre ca să dați din nou mai sus numitei nobile doamne, văduva lui Ioan, fiul lui Blasiu, drepturile sale în toate moșiile părintești, căci noi înșine cînd vom veni în părțile Transilvaniei vom pune să se rînduiască la fața locului acele moșii în fața oricui și împotriva mai sus zisului Mihail, fiul lui Pavel de Häränglab, potrivit cuprinsului pomenitei noastre scrisori de milostivire în pomenitele moșii și părțile de moșii părintești, păstrate și apărate spre a fi ocrotite în numele nostru regesc și altfel să nu îndrăzniți să faceți pentru a păstra milostivirea noastră.

Dat la Lypche, la octavele sărbătorii nașterii fericitului Ioan Botezătorul, în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și nouă.

Arh. Naț. Magh., Dl. 29 703. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca / 1369.
Transumpt în actul lui Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, din 22 septembrie 1369, nr. 423.

---

[1] Rupt cca 2,5 cm., întregit pe baza contextului.
[3] Rupt cca 1 cm., întregit pe baza contextului.
[2] Rupt cca 2,5 cm.

Ludovic I, regele Ungariei, confirmă mai multe privilegii ale mănăstirii Sfîntului Iacob din Irugh, de lîngă Pécs. În lista demnitarilor: Dumitru, episcop de Oradea, Dumitru, episcop de Alba Iulia. Dominic, episcop de Cenad, Emeric, voievodul Transilvaniei şi comite de Solnoc.

Arh. capitlului din Bratislava.
Orig.
EDIŢII: *Fejér*, IX/4, p. 177—180.

403 1369 iulie 5, Vişegrad

Lodovicus, dei gratia rex Hungarie, fidelibus suis capitulo Chanadiensi, salutem et gratiam. Noveritis quod nos attendentes inviolabilem fidem, fidei pravitatis[1] constantiam, viri magnifici domini Benedicti, regni nostri Bulgarie, bani, filii videlicet Pauli, filii Heem, fidelis nostri et dilecti, quam idem ad nos et sacrum nostrum dyadema constanter, cum ferventi desiderio anime sue dinoscitur iugiter habuisse, recordatisque ipsius multiplicibus et immensis meritis et recommendabili laudum preconio extollendis servitiis, ac fidelibus famulatibus, per eundem in cunctis nostris et regni nostri negotii et processibus felicibus et adversis, cum sumpme diligentie studio, in constantia fidei debite, invariabiliter persistendo, et vestigia nostre maiestatis continue immitando, sudorosos labores et onera expensarum supportando, ac diversis fortuitis et inopinatis casibus se pro nostri regii regiminis et honoris incremento exponendo, non sine sui sanguinis effusione, nostri celsitudini, agilitate strennua[2] et solicitudine[3] indefessa exhibitis et impensis, in reminiscentiam nostre reducentes maiestatis, ratione quorum licet idem Benedictus banus multo maiora antidotum premia a nostra mereretur serenitate, in particularem tamen suarum premissarum laudabilium virtutum recompensationem, ut eius voto ad presens aliquantisper respondere videamur, universas possessiones et possessionarias portiones Johannis, Ladislai et Petri, filiorum Nexe, olachorum nostrorum notoriorum et manifestorum infidelium, ubilibet et in quibuslibet comitatibus regni nostri habitas et quovis nominis vocabulo vocitatas et signanter possessiones eorundem Belenche, Zabadfalua et aliam Zabadfalua, Radefalua, Furgachafalua, Iwanfalua, Woylozfalua, Tathalus, Buzus, Wyfalu, Capolna, Tornyafalua et tres Chaba, necnon Comanfalua, et Dobromerfalua appellattas, in comitatu Temesiensi existentes et alias quaslibet, pro[4] iamidictis filiis Nexe in crimen seu notam infidelitatis manifeste labentibus, ad nostras manus regias et nostre collationi devoluisse dinoscuntur, cum omnibus ipsarum utilitatibus iuribus, proventibus, pertinentiis universis, sub eisdem metis et terminis, quibus hactenus habite extiterunt et possesse, nove donationis nostre titulo dedimus, donavimus et contulimus prefato domino Benedicto bano, et per eum Nicolao et Petro, uterinis, ac Ladislao, filio Johannis, patrueli fratribus suis, eorumque heredibus, successoribus et posteritatibus universis, iure perpetuo et irrevocabiliter possidendas, tenendas et habendas, salvo iure alieno.

Quare fidelitati vestre firmiter precipiendo mandamus quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente magister

Donch vel Petrus aut Johannes de Machedonya, seu Dominicus, filius Desew, de Beregzo, an Michael dictus Pogan, sive Andreas de Chep, aliis absentibus, homo noster, vicinis et commetaneis predictarum possessionum legitime inibi convocatis et presentibus, ad facies earundem accedendo, statuat easdem prefatis Benedicto bano et fratribus suis, premisse nostre nove donationis titulo, perpetuo possidendas, si non fuerit contradictum; contradictores vero, si qui fuerint, citet ipsos contra eosdem in nostram presentiam ad terminum competentem. Et post hec seriem ipsius statutionis vel si necesse fuerint, nomina contradictorum et citatorum, cum termino assignato, nobis fideliter rescribatis.

Datum in Wyssegrad, feria quinta proxima post octavas festi nativitatis beati Johannis baptiste, anno domini M°CCC°LX° nono.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credincioşilor sai din capitlul din Cenad, mîntuire şi milostivire. Să ştiţi că luînd noi seamă la neclintita credinţă şi statornicia preacuratei credinţe a măritului barbat domnul Benedict, banul ţării noastre Bulgaria, şi fiul lui Pavel, fiul lui Heem, credinciosul şi iubitul nostru, ce se ştie că a avut-o necontenit şi statornic faţă de noi şi faţă de sfînta noastră coroană cu rîvna aprinsă a sufletului său, şi amintindu-ne de feluritele şi nemăsuratele sale vrednicii şi de slujbele şi îndatoririle sale credincioase ce trebuie preamărite prin vestirea pilduitoare a cuvintelor de laudă, slujbe arătate şi aduse de el Înălţimii noastre, cu rîvna celei mai mari sîrguinţe în toate trebùrile şi întîmplările noastre şi ale regatului nostru, atît norocoase cît şi potrivnice, stăruind fără şovăire în statornicia credinţei datorate şi păşind necontenit pe urmăele Maiestăţii noastre, indurînd trudnice osteneli şi povara cheltuielilor şi înfruntînd felurite primejdii şi întîmplări neaşteptate, pentru sporirea cîrmuirii şi cinstei noastre regeşti, nu fără vărsarea sîngelui său, cu sîrguitoare hărnicie şi neobosită purtare de grijă; rechemînd în amintirea Maiestăţii noastre toate acestea, în temeiul lor — deşi acel Benedicit banul ar fi vrednic să primească în schimb de la luminăţia noastră răsplăţi cu mult mai mari, totuşi pentru răsplătirea în parte a pilduitoarelor sale vrednicii de mai sus, pentru a se vedea că răspundem, acum, întrucîtva, dorinţei sale — am dat, am dăruit şi am hărăzit în chip de nouă danie a noastră sus-zisului domn Benedict banul şi prin el lui Nicolae şi Petru, fraţii săi buni, şi lui Ladislau, fiul lui Ioan, vărul său, precum şi moştenitorilor lor şi tuturor coborîtorilor din ei şi urmaşilor lor toate moşiile şi bucăţile de moşie ale lui Ioan, Ladislau şi Petru, fiii lui Nexa, românii noştri necredincioşi învederaţi şi vădiţi, oriunde şi în orice comitat al regatului nostru le-au avut, şi cu orice nume ar fi ele numite, şi anume moşiile lor numite Belinţ, Zabadfalua şi cealaltă Zabadfalua, Radefalua, Ohaba Forgaci, Iwanfalua, Woylozfalua, Tathalus, Buziaş, Wyfalu, Capolna, Tornyafalua şi cele trei Chaba, precum şi Comanfalua şi Dobromerfalua, aflătoare în comitatul Timiş, şi oricare altele care, întrucît se ştie că zişii fii ai lui Nexe au căzut vădit în păcatul sau vina necredinţei, au trecut în mîinile noastre regeşti şi în dreptul nostru de danie, cu toate foloasele, drepturile, veniturile şi toate cele ce ţin de ele, între aceleaşi margini şi hotare între care au fost ţinute şi stăpînite pînă acum. ca să le stăpînească, să le ţină şi să le aibă pe veci şi nestrămutat, fără vătămarea dreptului altuia.

Drept aceea, vă punem în vedere şi poruncim cu tărie credinţei voastre să trimiteţi spre mărturie pe omul vostru vrednic de crezare, de faţă cu care omul nostru, magistrul Donch sau Petru sau Ioan de Macedonia,

Dominic, fiul lui Desideriu de Beregsău, sau Mihail zis Pogan, ori în lipsa acestora pe Andrei de Chep, ducîndu-se la acele moşii şi chemînd acolo în chip legiuit pe vecinii şi megieşii sus-ziselor moşii, şi fiind ei de faţă, să le dea în stăpînirea sus-zişilor Benedict banul şi fraţilor săi, spre a le stăpîni pe veci în temeiul sus-zisei noastre danii noi, dacă nu se va împotrivi nimeni. Iar dacă vor fi unii împotrivitori, să-i cheme înaintea noastră la sorocul potrivit spre a sta faţă cu aceia. Şi după aceasta să ne răspundeţi în scris întocmai despre felul cum s-a făcut acea dare în stăpînire, sau, dacă va fi nevoie, despre numele împotrivitorilor şi ale celor chemaţi, împreună cu sorocul hotărît.

Dat la Vişegrad, în joia de după octavele sărbătorii naşterii fericitului Ioan Botezătorul, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi nouă.

Arh. Naţ. Magh., Dl. 41 795.
Transumpt în actul capitlului din Cenad, din 30 iulie 1369, nr. 408.
EDIŢII: *Ortvay*, I, p. 109—111 (actul redactat ca scrisoare patentă, cu unele mici deosebiri e publicat şi la p. 108—109).

---

[1] Corect: *puritatis*.
[2] Corect: *strenua*.
[3] Corect: *sollicitudine*.
[4] Corect: *que*.

404 **1369 iulie 23** *(decimo Kalendas Augusti)*

Ludovic I, regele Ungariei, întăreşte unui nobil croat o scrisoarea privilegială a regelui Bela al IV-lea. În lista demnitarilor: Dumitru, episcopul de Oradea, Dumitru, episcopul Transilvaniei, Dominic, episcopul de Cenad, Emeric, voievodul Transilvaniei.

Arh. Naţ. Magh., Arh. fam. Blagay, 132.
Transumpt în actul lui Sigismund, regele Ungariei, din 22 aprilie 1406.
EDIŢII: *Blagay*, p. 154—155; *Smičiklas*, XIV, p. 203—205.
MENŢIUNI: *Blagay*, p .224.

405 **1369 iulie 26, Vişegrad**

Lodouicus, dei gratia rex Hungarie, fidelibus suis Gregoryo, filio Johannis de Betlen et aliis fratribus et suis generationibus, scilicet quondam Apa de eadem, salutem et gratiam.

Fidelitati vestre firmo nostro regali precipimus sub edicto quatenus universa literalia instrumenta super iuribus claustri beate virginis[1] ordinis fratrum eremitarum de Ezen fundationis scilicet eiusdem Apa confecta, que apud vos fore dignoscuntur, eisdem fratribus eremitis in specie reddere aut tenorem eorundem in aliquibus locis capitularibus vel conventualibus eisdem dare debeatis pro executione iurium eorundem. Et aliud pro nostra gratia facere non ausuri.

Datum in Uyssegrad, in festo beate Anne matris sancte Marie virginis, anno domini M^{mo}CCC^{mo}LX° nono.

(Dedesubtul şi deasupra peceţii:) Relatio regine.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credincioşilor săi Grigore, fiul lui Ioan de Beclean şi celorlalte rude şi neamuri ale sale, şi anume ale răposatului Apa tot de Beclean, sănătate şi milostivire.

Punem în vedere credinţei voastre prin straşnica noastră poruncă regească să faceţi bine să înapoiaţi şi să fiţi datori să daţi toate actele scrise în chiar cuprinsul lor întocmite cu privire la drepturile mănăstirii Fericitei Fecioare a ordinului fraţilor eremiţi din Ezen, ctitoria adică a numitului răposat Apa, ce se ştie că se află la voi, pomeniţilor fraţi eremiţi, în faţa unui capitlu sau convent, în vederea urmăririi drepturilor lor. Şi altfel să nu îndrăzniţi a face dacă ţineţi la milostivirea noastră.

Dat la Vişegrad, la sărbătoarea fericitei Ana, maica sfintei Fecioare Maria, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi nouă.

⟨*Dedesubtul şi deasupra peceţii:*⟩ Mijlocirea ⟨cererii făcută⟩ de regină.

Arh. Naţ. Magh. Dl.
Orig. hîrtie, cu pecete din ceară de culoare roşie aplicată, pe verso.
EDIŢII: *Ub.*, II, p. 325—326.

---

[1] Urmează *claustri*, tăiat de aceeaşi mînă.

406 **1369 iulie 29, Vişegrad**

⟨L⟩odovicus, dei gratia Hungarie, Dalmatie, Croatie, Rame, Servie, Gallitie, Lodomerie, Comanie Bulgarieque rex, princeps Salernitanus et honoris Montis Sancti Angeli dominus omnibus Christi fidelibus presentibus pariter et futuris, presentium notitiam habituris, salutem in omnium slavatore. Magnus dominus laudabilisque nimis in civitate dei nostri ad hoc in orbe terrarum regum et principum provexit potestates, ut commodis invigilent subditorum, quatenus ab ipsis sub principe glorioso degentibus profectus utilitatis habeatur et honoris materia consequatur.

Proinde ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire quod, licet Georgius, plebanus de Selk, decanus, et comes Andreas de Paratee, fideles nostri, suis, necnon universorum fidelium Saxonum nostrorum de sedibus Medyes, Selg et Sachselk et ad easdem pertinentium vice et nominibus ad nostre serenitatis accedentes presentiam, nobis privilegium quondam magnifici principis, domni Karuli, olim incliti regis Hungarie, genitoris nostre gloriose recordationis ,primo suo sigillo consignatum, super libertatibus eorum, per ipsum dominum Karulum regem, genitorem rostrum, ipsis concessis, confectum, exhibuerunt nostram, solotenus provoluti, exinde flagitantes maiestatem, ut idem privilegium paternum, simul cum ipsis libertatibus in eodem expressis pro ipsis confirmare dignaremur, tamen, quia libertatibus huiusmodi ex eisdem, in dicto privilegio paterno contentis, fere modice utilitatis profectus regie provenire posse cernebatur maiestati, ea propter, habita deliberatione una cum domina regina genitrice nostra carissima, prelatisque et baronibus nostris prematura, predicto privilegio paterno previa derogantes ratione, has libertates ipsis de novo duximus concedendas.

Primo videlicet, quod iidem fideles Saxones nostri de dictis sedibus et ad easdem pertinentibus in iudiciis faciendis, exhibendis et exercendis ea libertate in evum perfruantur temporibus successivis, qua alii fideles Saxones nostri de sede Cibinyensi et ad eandem pertinentibus sedibus gratulantur atque gaudent.

Item, quod iidem ad exercitus regios duntaxat ad partes orientales pro tempore emergentes et non alias iuxta posse ipsorum eo modo ire teneantur, prout iidem Saxones nostri de Cibinyensi et aliis sedibus transire ab antiquo sunt soliti.

Insuper annuimus eisdem ex gratia speciali, ut ipsi victualia et descensus regie maiestati debitos et debentia omnino eo mod regie administrent et dare debeant serenitati, quo prefati Saxones nostri de sede Cibinyensi et ad eandem pertinentibus solvere sunt astricti.

Interea concessimus prefatis Saxonibus nostris fidelibus gratiose, ut ipsi illas quadringentas marcas fini argenti, quibus nostre singulis annis tenentur maiestati, cum pondere, lapide et mensura Budensi levando et mensurando, semel quinque marcas, vel, si argentum non haberent vel invenire non possent casibus novercatis, extunc pro singulis marcis argenti ponderis predicti, secundum quod argentum finum ad tunc emi vel vendi potest, tot florenos aureos regie persolvant maiestati, eo tamen dempto, ut, quandocumque regia celsitudo aliquid cum Saxonibus Cibinyensibus et ad eandem pertinentibus pro commodo regni disponere maluerit, etiam cum ipsis Saxonibus de Medyes et aliis prefatis sedibus valeat ordinare, presenti dispositione et libertate ipsorum non obstante, salvis etiam iurisdictionibus et iudicatibus Siculorum nostrorum comitis remanentibus, quos in pristinis suis indemnitatibus commisimus permansuros.

In cuus rei memoriam firmitatemque perpetuam presentes concessimus litteras nostras privilegiales, pendentis et authentici sigilli nostri duplicis munimine roboratas.

Datum per manus venerabilis in Christo patris domini Ladislai, episcopi Wesprımyensis, reginalis cancellarii et aule nostre vicecancellarii, dilecti et fidelis nostri, anno domini M°CCC°LX° nono, quarto Kalendas Augusti ,regni autem nostri anno XX° octavo, venerabilibus in Christo patribus et dominis Thoma Strigonyensi, Stephano Colocensi, Wgulyno Spalatensi, Nicolao Jadrensi et Elya Ragusyensi archiepiscopis, Demetrio Waradyensi, Colomani Jauryensi, Mychaele Agriensi, Wylhermo Quinqueecclesiensi, Demetrio Transsilvano, Stephano Zagrabyensi, Johanne Wacyensi, Dominico Chanadyensi, Petro Boznensi, Stephano Syrimyensi, Ladislao Nitryensi, Nicolao Tininyensi, Demetrio Nonensi, Stephano Farensi, Matheo Sibinicensi, Mychaele Scardonensi et Portiua Sennyensi, ecclesiarum episcopis ecclesias dei feliciter gubernantibus, Corbaviensi sede vacante; magnificis viris, domino Ladislao duce Opulye, regni nostri palatino, Emerico, vaivoda Transsilvano comite Nicolao de Zech, iudice curie nostre, Johanne magistro tavarnicorum nostrorum, Simone Dalmatie et Croatie, Petro Zudar totius Sclavonie, Nicolao de Machou banis, Paulo dapiferorum, Johanne ianitorum et Stephano agasonum nostrorum magistris, ac eodem domino Ladislao duce, comite Posonyensi, aliisque quampluribus comitatus regni nostri tenentibus et honores.

⟨*Jos, pe îndoitură*⟩: Relatio Demetrii, episcopi ecclesie Transsilvane. Perlecta et correcta.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, Dalmaţiei, Croaţiei, Ramei, Serbiei, Galiţiei, Lodomeriei, Cumaniei şi Bulgariei, principe de Salerno şi domn al ţinutului şi al muntelui Sant' Angelo, tuturor credincioşilor întru Hristos, atît celor de faţă cît şi celor viitori, care vor lua cunoştinţă de această scrisoare, mîntuire întru mîntuitorul tuturor. Marele domn şi preamărit în împărăţia Dumnezeului nostru pentru aceasta a înălţat pe pămînt puterile regilor şi principilor, ca să vegheze asupra foloaselor supuşilor, pentru ca de la aceşti supuşi trăind sub un domnitor slăvit acesta să dobîndească bun folos şi să se tragă prilej de cinste.

Drept aceea, prin aceste rînduri voim să ajungă la cunoştinţa tuturor că, deşi Gheorghe, parohul de Şeica, decanul, şi comitele Andrei de Brateiu, credincioşii noştri, înfăţişîndu-se înaintea luminăţiei noastre, în numele lor şi al tuturor credincioşilar noştri saşi din scaunele Mediaş, Şeica Mare şi Şeica Mică şi al celor ce ţin de ele, ne-au arătat un privilegiu dat de răposatul mărit principe, domnul Carol, vestitul rege de odinioară al Ungariei, părintele nostru de slăvită pomenire, privilegiu însemnat cu pecetea lui cea dintîi şi întocmit cu privire la libertăţile date lor de acel rege Carol, părintele nostru, şi, închinîndu-se pînă la pămînt, s-au rugat de Maiestatea noastră să binevoim să întărim pentru dînşii acel privilegiu părintesc împreună cu libertăţile deslușit arătate în el, totuşi, fiindcă se vedea că de pe urma unor asemenea libertăţi cuprinse în zisul privilegiu al tatălui nostru nu ar putea ieşi pentru Maiestatea regească decît prea puţin folos şi priinţă, de aceea, după o indelungă chibzuire avută cu doamna noastră regina, preascumpa noastră mamă şi cu prelaţii şi baronii noştri, scoţînd aceste libertăţi de mai sus din pomenitul privilegiu al tatălui nostru am hotărît să li le hărăzim lor ca danie nouă:

Mai întîi ca acei credincioşi saşi ai noştri din pomenitele scaune şi din ţinuturile ce ţin de ele, să se bucure de-a pururi, în tot timpul ce va urma, în facerea, împărţirea şi ţinerea judecăţilor, de aceeaşi libertate de care se bucură şi au parte ceilalţi credincioşi saşi ai noştri din scaunul Sibiului şi din scaunele ce ţin de el.

De asemenea, ca ei să fie datori a merge, după putinţa lor, cu oştile regeşti, numai atunci cînd acestea ar porni înspre părţile de răsărit, şi nu în altă parte, în acelaşi fel în care acei saşi ai noştri din Sibiu şi din celelalte scaune ce ţin de el obişnuiau din vechime să meargă.

Afară de aceasta, le încuviinţăm din osebită milostivire ca merindele şi găzduirea datorate Maiestăţii regeşti să le aducă şi să le dea luminăţiei regeşti cu totul aidoma cum sînt datori a le da sus-zişii noştri saşi din scaunul Sibiului şi din ţinuturile ce ţin la el.

Totodată, am hărăzit cu milostivire pomeniţilor saşi, credincioşii noştri, ca acele patru sute de mărci de argint bun, cu care sînt datori în fiecare an Maiestăţii noastre, să ni le plătească cîntărind şi măsurînd cu greutatea, piatra şi măsura de Buda, cîte cinci mărci o dată, iar de s-ar întîmpla, din împrejurări vitrege, ca să nu aibă sau să nu găsească argint, atunci pentru fiecare marcă de argint de greutatea de mai sus să plătească maiestăţii noastre atîţi florini de aur, pe cît se poate cumpăra sau vinde atunci argintul bun; dar cu condiţia ca oricînd Inălţimea regească va voi să hotărască ceva în folosul regatului cu privire la saşii din Sibiu şi cei ce ţin de acest scaun, să poată hotărî acelaşi lucru şi pentru acei saşi din Mediaş şi din celelalte scaune pomenite, fără a se ţine seama de hotărîrea şi libertatea lor de faţă, rămînînd însă neatinse jurisdicţia şi dreptul de judecată ale comitelui secuilor noştri, care am hotărît să rămînă nestingheriţi în vechile lor libertăţi.

Spre pomenirea şi veşnica trăinicie a acestui lucru am dat scrisoarea noastră privilegială de faţă, întărită cu puterea peceţii noastre duble, atîrnate şi autentice.

Dat de mîna venerabilului întru Hristos părinte, domnul Ladislau, episcopul de Vesprin, cancelarul curţii reginei şi vicecancelarul curţii noastre, iubitul şi credinciosul nostru, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi nouă, în a patra zi înainte de calendele lui august, iar în al domniei noastre al douăzeci şi optulea an; venerabilii întru Hristos părinţi şi domni Toma, arhiepiscopul de Strigoniu, Ştefan de Calocea, Ugo-

lin de Spalato, Nicolae de Zara şi Ilie de Raguza, precum şi episcopii: Dumitru al bisericii de Oradea, Coloman de Györ, Mihail de Agria, Vilhelm de Pécs, Dumitru al Transilvaniei, Ştefan de Zagred, Ioan de Vaţ, Dominic de Cenad, Petru al Bosniei, Ştefan al Sirmiului, Ladislau de Nitra, Nicolae de Knin, Dumitru de Nona, Ştefan de Faro, Matei de Sebenico, Mihai de Scardona şi Portiva de Segno, păstorind în chip fericit bisericile lui Dumnezeu, scaunul de Krbava, fiind vacant; măriţii bărbaţi: domnul Ladislau, ducele de Oppeln, palatinul regatului nostru, Emeric, voievodul Transilvaniei, comitele Nicolae de Zech, judele curţii noastre, Ioan, marele nostru vistier, Simion, banul Dalmaţiei şi Croaţiei, Petru Zudar, banul întregii Slavonii, Nicolae, banul de Mačva, Pavel, marele nostru stolnic, Ioan, marele nostru uşier, şi Ştefan, marele nostru comis, şi numitul domn Ladislau, ducele, comitele de Pojon şi mulţi alţii, ţinînd dregătoriile şi comitatele ţării noastre.

⟨*Jos, pe îndoitură*⟩: Darea de seamă a lui Dumitru, episcopul bisericii Transilvaniei. Corectată şi îndreptată.

Arh. Stat. Sibiu. Arh. parohiei luterane din Mediaş. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca / 1369.
Orig. perg., cu fragmente de pecete din ceară albă, atîrnată cu şnur de mătase verde.
EDIŢII: Schuller, *Umrisse*, II, 177; *Ub.*, II, p. 326—328.

407 — 1369 iulie 29 (*quarto Kalendas mensis Augusti*)

Ludovic I, regele Ungariei, întăreşte unui nobil croat două acte, de danie şi punere în stăpînirea unor moşii. În lista demnitarilor: Dominic[1], episcopul de Oradea, Dumitru, episcopul Transilvaniei, Dominic, episcopul de Cenad, Emeric, voievodul Transilvaniei.

EDIŢII: *Smičiklas*, XIV, p. 208—209.

[1] Corect: *Dumitru*.

408 — 1369 iulie 30, ⟨Cenad⟩

Excellentissimo principi, domino eorum Lodovico, dei gracia illustri regi Hungarie, capitulum ecclesie Chanadiensis, oraciones in domino sedulas et devotas, perpetua cum fidelitate, litteras vestre excellencie omni cum reverencia recepimus in hec verba. ⟨*Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 5 iulie 1369, nr. 403*⟩.

Nos, igitur, preceptis serenitatis vestre humiliter obedire cupientes ut tenemur unacum prefato Michaele, dicto Pogan, homine vestro, nostrum misimus hominem videlicet discretum virum, dominum Johannem, archydiaconum Temesyensem, fratrem et concanonicum nostrum pro testimonio fidelignum, ad premissa singula fideliter peragenda. Qui tandem ad nos abinde redeuntes, concordi voce nobis retulerunt quod idem homo vester dicto testimonio nostro presente, feria quarta proxima ante festum beate Marie Magdalene proxime nunc preteritum, vicinis et commetaneis possessionum predictarum legitime inibi convocatis et presentibus, ad facies earundem, accedendo, statuisset easdem prefatis Benedicto bano et fratribus suis, premisse nove donacionis vestre titulo perpetuo possiden-

das, nullo penitus contradictore apparente legittimis diebus tam in facie dictarum possessionum, quam eciam nostri in presencia exspectando.

Datum fera secunda proxima ante festum beat Petri ad Vincula, anno domini prenotato.

Preaînălţatului principe şi domn al său Ludovic, din mila lui Dumnezeu, ilustrul rege al Ungariei, capitlul bisericii din Cenad, stăruitoare şi cucernice rugăciuni întru Domnul, cu credinţă veşnică.

Am primit, cu toată cinstea scrisoarea Înălţimii voastre cu acest cuprins: ⟨*Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 5 iulie 1369, nr.* 403⟩. Noi, aşadar, dorind să dăm ascultare cu smerenie, precum sîntem datori, poruncilor luminăţiei voastre, am trimis spre mărturie dimpreună cu sus-zisul Mihail zis Pogan, omul vostru, pe omul nostru vrednic de crezare, pe chibzuitul bărbat, domnul Ioan, arhidiaconul de Timiş, soţul şi fratele nostru canonic spre împlinirea întocmai a tuturor celor de mai sus, Aceştia, întorcîndu-se apoi de acolo la noi, ne-au spus într-un glas că acel om al vostru, dimpreună cu zisul nostru om de mărturie, s-a dus în miercurea dinaintea sărbătorii acum trecute a fericitei Maria Magdalena[1], la acele moşii şi chemînd acolo în chip legiuit pe vecinii şi megieşii sus-ziselor moşii, şi fiind ei de faţă, le-a dat in stăpînire sus-numiţilor Benedict banul şi fraţilor săi, în temeiul sus-zisei voastre danii noi, spre a le stăpîni pe veci, neivindu-se nici un împotrivitor şi aşteptînd ei zilele legiuite, atît la zisele moşii cît şi înaintea noastră.

Dat în lunea dinaintea sărbătorii fericitului Petru in Lanţuri, în anul de mai sus al domnului.

Arh. Naţ. Magh. Dl. 41.795.
Transumpt în actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 29 octombrie, 1369, nr. 426.
EDIŢII: *Ortvay*, I, p. 109—111.

---

[1] 18 iulie.

409 **1369 august ⟨1—8⟩[1], ⟨Oradea⟩**

Excellentissimo domino eorum, domino Lodovico, dei gracia illustri regi Hungarie, capitulum ecclesie Waradiensis, oraciones in domino debitas ac devotas. Literis magnifici viri, comitis Stephani Bubeek, iudicis curie vestre sublimitatis, modum et formam iudiciarie deliberacionis eiusdem exprimentibus, nobis directis honore quo decuit receptis, unacum homine vestro, Nicolao, filio Myke de Menthzenth, literis in eisdem inserto et expresso, Michaelem presbiterum de choro ecclesie nostre pro parte religiosi viri, fratris Pauli, abbatis de Sancto Jog, actoris, item similiter cum homine vestro Jacobo, filio Martini de Portheluk, literis in premissis explicato et explanato, Laurencium presbiterum rectorem altaris sancti Gregory, pro parte Blasii, filii Alexandri de Rezege in causam attracti, pro testimonii fide dignos ad contenta literarum earumdem fideliter exequenda pro utrisque partibus duximus destinandos, qui demum ad nos reversi et per nos requisiti nobis concorditer retulerunt quod ipsi in octavis festi beati Jacobi apostoli, nunc preteriti, et aliis diebus immediate subsequentibus, ad id aptis, ad facies possessionum Piscolth et Rezege vocatarum, vicinorum et commetaneorum suorum legitimis convocacionibus habitis et partibus presentibus accessissent, primo idem dominus abbas metas dicte possessionis Piscolth demonstrasset hoc modo: quod a

parte occidentali, iuxta unum montem sabulosum, in quadam valle, unum locum tumidum ad instar mete inter duas vias habitum quarum quindem viarum una prope altera vero eminus fere ad ictum unius sagitte vel circa existeret, demonstrasset, sed evidenter metam fore minime agnovissent, ubi idem Blasius allegans astruxisset quod ipsa terra tumida nunquam meta extitisset nec extiteret sed precipicium lignorum obrutorum existeret, nec idem dominus abbas iuxta seriem suorum instrumentorum demonstrare. Abhinc, versus partem orientalem agredientes, pretactam possessionem Rezege vocatam, per medium transeuntes, medietatem possessionis eiusdem, intra veros cursus et limites metales, pretacte possessionis Piscolth vocate, adiacentem fore idem dominus abbas asseruisset, deinde versus plagam orientalem pergendo in fine possessionis Petry vocate unum montem demonstrasset quem Gaudenheg fore ac metam esse appellans et a parte possessionis Besenew vocate separantem asseruisset dominus abbas prenotatus, Blasiu veri prelibatus ipsum montem metam non existere ac Gaudenheg minime appellari retulisset, ubi ipsi nullam metam esse agnovissent. Abhinc redeundo et pergirando inter predictas duas possessiones Piskolth et Rezege vocatas, prefatus Blasius duas metas terreas iuxta seriem literalium suorum instrumentorum indicasset, quas idem dominus abbas minus debite erectas fore asseruisset et abhinc unum fluvium Kusmewd dictum transilientes versus plagam orientalem perrexissent et in quodam bivio pretactus Blasius duas metas demonstrasset terreas, deinde ad unum monticulum Gaudenheg vocatum pergendo in cacumine eiusdem similiter duas metas demonstrasset, quarum unam possessioni Piscolth reliquam vero possessioni Rezege prenotatis separantem fore astruxisset, ibique predictus dominus abbas... monticulum Gaudenheg appellatum non extitisse, dictasque metas indebite erectas fuisse et. . a.llegasset; et cum universos vicinos et commetaneos... existentes in eo utrum predictum monticulum Gaudenheg appellaretur nec ne, et que parciam in dominio proprietario dicte possessionis Rezege extiterit et ⟨exi⟩stat[2], conscienciose requisitos habuissent, iidem vicini et commetanei ⟨unanimi⟩[3] et concordi attestacione attestati extitissent hoc modo, quod predictus Blasius, a tempore cuius memoria hominum, non constaret semper et utique in dominio ⟨predicte possessionis Reze⟩ge[3] fuisset ei ipsius predecessores extitissent et predictum monticulum Gaudenheg appellatum, due mete in cacumine eiusdem existentes evidenter... hiisque peractis particulam terre ´ inter duas possessiones prenotatas Piscolth et Rezege... aratra cum medio se extendentem fore visu considerando conscienciose ⟨esti⟩massent[2].

Datum feria tercia proxima ...[1] anno domini M^{mo}CCC^{mo} sexagesimo nono.

⟨*Pe verso:*⟩ Domino regi, pro Blasio de Rezege, contra fratrem Paulum, abbatem de sancto Jog, super possessionaria reambulacione metarum ostensione, estimacione, inquisicione, in octavis festi beati Jacobi apostoli factis et ad octavum diem octavarum earumdem series earumdem est reportanda.

Preaînălţatului lor stăpîn, domnului Ludovic, din mila lui Dumnezeu, ilustrul rege al Ungariei, capitlul bisericii din Oradea, cuvenitele şi cucernicele rugăciuni întru Domnul. După ce am primit cu cinstea cuvenită scrisoarea trimisă nouă de către măritul bărbat Ştefan Bubeek, judele curţii Înălţimii voastre, înfăţişînd întocmirea şi cuprinsul hotărîrii sale judecătoreşti, am hotărît să trimitem spre mărturie, pentru amîn-

două părțile, dimpreună cu omul vostru Nicolae, fiul lui Myke de Menthzenth, trecut și arătat anume în aceea scrisoare, pe omul vostru vrednic de crezare, pe Mihail, preot în strana bisericii noastre, din partea cuviosului bărbat fratele Pavel, abatele de Sîniob, pîrîșul, și, de asemenea, dimpreună cu omul vostru Iacob, fiul lui Martin de Portelec, arătat lămurit în sus-zisa scrisoare, pe omul vostru vrednic de crezare, preotul Laurențiu, slujitor al altarului sfîntului Grigore, din partea lui Blasiu, fiul lui Alexandru de Resighea, pîrîtul, spre împlinirea întocmai a celor cuprinse in acea scrisoare.

Aceștia, întorcîndu-se apoi la noi și fiind întrebați de noi, ne-au spus într-un glas că, la octavele sărbătorii fericitului apostol Iacob, acum trecute[1], și în celelalte zile îndată următoare, potrivite pentru aceasta, ducîndu-se dînșii la moșiile numite Pișcolt și Resighea, și chemînd în chip legiuit pe vecinii și pe megieșii lor, și fiind de față părțile, mai întîi numitul domn abate a arătat în acest fel semnele de hotar ale pomintei moșii Pișcolț și anume: dinspre apus, lîngă un deal nisipos, într-o vale, a arătat o ridicătură de pămînt ce aducea cu un semn de hotar, aflătoare între două drumuri, dintre care drumuri unul se afla aproape, iar celălalt ceva mai departe, cam la o aruncătură de săgeată sau aproape, dar ei n-au recunoscut-o de loc ca semn de hotar neîndoielnic și acolo numitul Blasiu, răspunzînd, a susținut că acea ridicătură de pămînt n-a fost niciodată și nici nu este semn de hotar, ci dărîmătura unor copaci tăiați, și că acel domn nu face arătarea hotarelor potrivit cu cuprinsul actelor sale. De acolo, pornind spre răsărie și străbătînd prin mijloc sus-numita moșie Resighea, pomentul domn abate a susținut că o jumătate din acea moșie Resighea e așezată între adevăratele hotare și margini ale pomenitei moșii numite Pișcolt. De acolo, mergînd mai departe spre răsărit, amintitul domn abate, la capătul moșiei numite Petreu, a arătat un deal despre care a spus că se numește Dealul lui Gauden și că e semn de hotar ce face hotarul dinspre moșia numită Besenev, dar susnumitul Blasiu a spus că dealul pomenit nu e semn de hotar, și că nu se numește nicidecum Dealul lui Gauden și de aceea ei n-au recunoscut că ar fi acolo vreun semn de hotar.

Întorcîndu-se de acolo și cutreierînd hotarele, sus-numitul Blasiu a arătat, după cuprinsul actelor lor, între cele două moșii numite Pișcolt și Resighea, două movile de pămînt despre care domnul abate a spus că n-au fost ridicate de drept. Iar de aci, trecînd peste un rîu zis Kusmewd, și-au urmat drumul spre răsărit, și la răspîntia a două drumuri pomenitul Blasiu a arătat două movile de pămînt, și de acolo urmîndu-și drumul spre un muncel numit Dealul lui Gauden, în vîrful acestuia, Blasiu a arătat de asemenea două semne de hotar, dintre care despre unul a susținut că face hotarul spre moșia Pișcolt, iar celălalt, spre moșia Resighea, mai sus pomenite, și acolo sus-zisul domn abate ... a răspuns că muncelul nu s-a numit niciodată Dealul lui Gauden și că zisele semne au fost ridicate pe nedrept și ...

Iar după ce au cercetat cu luare aminte pe toți vecinii și megieșii aflători acolo asupra faptului dacă pomenitul muncel se numește Dealul lui Gauden sau nu și care dintre părți a fost sau este în stăpînirea legiuită a pomenitei moșii Resighea, acei vecini și megieși prin mărturie dimpreună și deopotrivă au marturisit că pomenitul Blasiu, din vremuri de care oamenii nu-și mai aduc aminte, a fost întotdeauna și neîndoielnic în stăpînirea sus-zisei moșii Resighea și tot astfel au fost și înaintașii lui, și că sus-zisul muncel se numește Dealul lui Gauden și că cele două

semne... ce se află vădit în vîrful lui... Iar după săvîrşirea acestora, cercetînd din ochi, au preţuit pe cugetul lor bucata de pămînt dintre cele două moşii Pişcolt şi Resighea, amintite mai sus la... pluguri şi jumătate.

Dat în marţea... din anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi nouă.

⟨*Pe verso:*⟩ Domnului nostru, regelui, pentru Blasiu de Resighea, împotriva fratelui Pavel, abatele de Sîniob, cu privire la hotărnicirea de moşie, arătarea hotarelor, preţuirea şi cercetarea făcute la octavele sărbătorii fericitului apostol Iacob[4]; iar despre desfăşurarea acestora trebuie să se dea seama pînă în a opta zi a acelor octave[5].

Arh. Naţ. Magh., Dl., Arh. fam. Károlyi, lad. 12, nr. 97.
Orig. hîrtie, cu pete de umezeală şi lacune.
EDIŢII: *Károlyi*, I, p. 311—313.

---

[1] Lipseşte în text; datarea s-a făcut pe baza contextului.
[2] Lipseşte în text; completat după sens.
[3] Lipseşte în text; completat pe baza contextului.
[4] 1 august.
[5] 8 august.

410 **1369 august 7**

Nos ⟨Lodovicus⟩[1], dei gracia rex Hungarie, significamus tenore presentium quibus expedit universis quod, quia fideles nostri Bisseni nobiles de Bessenew in possessionibus Saap, Domewar, Weres Dob, Kocha, Thompa Valkan, Heges Valkan, et Veg Valkan vocatis iuxta Horongoch in comitatu Chanadiensi habitis et ⟨existentibus⟩[1] excellentissimum principem dominum Karolum, regem Hungarie, patrem nostrum charissimum ipsis perpetuo collatis, ac in earum dominio, tam eiusdem patris nostri, quam etiam nostro tempore, cuius etiam temporis initii in contrarium memoria minime existat, semper pacifice perstiterunt, et easdem indemniter ⟨ten⟩averunt[1] et possederunt et conservaverunt, servitiaque debita sumpmeque necessaria possessionibus de eisdem nostre impendere astricti sunt maiestati: ideo eosdem Bissenos nostros fideles et devotos, ad instar dicti domini Karoli, patris nostri charissimi, in causis quibuslibet, occasione dictarum possessionum contra eos promo⟨vendis⟩[1] promittimus, pollicemur, et spopondimus protegere, conservare, tueri et per omnia expedire. Vobis itaque palatino regni nostri et judici curie nostre, vestrisque vicesgerentibus, presentibus videlicet et futuris, constitutisque et constituendis; item comiti vel vicecomiti et iudicibus nobilium[2] dicti comitatus Chanadiensis, quos presens tangit ⟨...⟩[3] vel tangere poterit in futurum, firmo regio edicto praecipiendo mandamus quatenus a modo deinceps predictos nobiles Bissenos nostros, in factis prenominatarum possessionum contra neminem hominem iudicare, vel vestro astrare judicatui compellere audeatis; si qui autem quicquam iuris in eisdem possessionibus, vel earum pertinentiis se habere allegaverint ⟨...⟩[3] attraxerint, vel questiones moverint adversus eosdem[4], extunc tales ad nostram regiam presentiam transmittatis, quibus nos pretextu possessionum prememoratarum respondebimus prout iuris et iustitie conveniens fore videbitur et opportunum; secus igitur sub pena nostre regie indignationis non facturi in premissis.

Datum ⟨...⟩[3] feria tertia proxima ante festum beati Laurentii martyris, anno domini M°CCC^mo sexagesimo nono.

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, prin cuprinsul celor de față facem cunoscut tuturor cărora se cuvine că, deoarece credincioșii noștri pecenegi, nobilii de Beșenova s-au aflat întotdeauna în pașnica stăpînire a moșiilor numite Saap, Domewar, Weres Dob, Kocha, Vălcani, Heges Valkan și Veg Valkan, așezate și aflătoare lîngă Aranca, în comitatul Cenad, dăruite lor pe veci de preaînălțatul principe domnul Carol, regele Ungariei, preascumpul nostru tată, și le-au stăpînit fără pagubă și le-au ținut și le-au păstrat atît în vremea tatălui nostru, cît și în vremea noastră — și începînd din acele vremuri nu se pomenește să fi fost altfel —, și deoarece sînt ținuți să dea pentru acele moșii maiestății noastre slujbele datorate și foarte trebuincioase, drept aceea, făgăduim, ne dăm cuvîntul și ne legăm să-i ocrotim, să-i păstrăm, să-i păzim și să-i apărăm întru totul pe acei pecenegi credincioși și supuși ai noștri la fel ca odinioară domnul Carol, preascumpul nostru tată, în orice pricini împotriva lor, cu privire la pomenitele moșii. Iar vouă, palatinul regatului nostru și judelui curții noastre și locțiitorilor voștri, celor de acum și celor viitori acum aflători în slujbă sau care se vor afla în viitor, de asemenea, comitelui sau vicecomitelui și juzilor nobililor zisului comitat Cenad, pe care îi privește sau îi poate privi în viitor scrisoarea de față, vă punem în vedere și vă poruncim cu aspră poruncă regească să nu îndrăzniți de acum înainte să judecați față cu nimeni sau să siliți să stea înaintea judecății voastre pe sus-zișii nobili, pecenegii noștri, cu privire la sus-însemnatele moșii; dacă însă cineva va spune că are vreun drept asupra acelor moșii sau a celor ce țin de ele și i-ar da în judecată sau ar porni plîngere împotriva lor, atunci pe aceștia să-i trimiteți în fața maiestății regești, cărora noi le vom răspunde în pricina sus-pomenitelor moșii după cum se va părea că se cuvine și e potrivit cu dreptul și dreptatea. Și altfel să nu faceți în ce privește cele de mai sus, sub pedeapsa mîniei noastre regești.

Dat în marțea dinaintea sărbătorii fericitului mucenic Laurențiu, în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și nouă.

Arh. conv. Jasov, fasc. E E E, nr. 11, Prot. 2 Suppl. p. 43.
Transumpt în actul lui Vladislav al II-lea, regele Ungariei din 1495.
EDIȚII: *Gyárfás*, III, p. 504—505.

---

[1] Lacună în textul latin; întregit pe baza contextului.
[2] În text: *Judlium*.
[3] Lacună în textul latin.
[4] Urmează *noverint*, fără sens.

411 **1369 august, 8, Sîntimbru**

Nos Johannes, viceuoyuoda Transiluanus, memorie commendamus per presentes quod discretus vir, dominus Iohannes, filius Galli, filii Booth de Fratha, plebanus de Gypsa, ad nostram accedendo presenciam exhibuit nobis quasdam litteras patentes honorabilis capituli ecclesie Transsiluane tenoris subsequentis petens nobis cum instancia ut easdem propter maiorem cautelam de verbo ad verbum transscribi facere et sub transcripti forma eidem dare et concedere vellemus. Quare tenor talis est:

⟨*Urmează scrisoarea capitlului din Alba Iulia din 8 mai 1348; Anjou, V, p. 178—180*⟩. Unde nos, peticionibus eiusdem domini Iohannis plebani, favore debito inclinati, predictas litteras de verbo ad verbum presentibus litteris nostris transcribi et transsumi faciendo et sigillo nostro consignari.

Datum in Sancto Emerico, in quindenas festi beati ⟨Jaco⟩[1]bi apostoli, anno domini M^{mo}CCC^{mo}LX^{mo} nono.

Noi Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, dăm de știre prin scrisoarea de față că chibzuitul bărbat, domnul Ioan, fiul lui Gal, fiul lui Booth de Frata, parohul din Dipșa, venind în fața noastră, ne-a arătat o scrisoare deschisă a cinstitului capitlu al bisericii din Transilvania cu următorul cuprins, rugîndu-ne cu stăruință ca să binevoim pentru o mai mare chezășie să punem să fie transcrisă din cuvînt în cuvînt, și să o dam și să o hărăzim sub forma unui transcript. Iar cuprinsul său este acesta: ⟨*Urmează scrisoarea capitlului din Alba Iulia din 8 mai 1348, DIR-C, veac XIV, IV, p. 426—427*⟩.

De aceea noi, la rugămințile aceluiași domn, parohul Ioan, înduplecați de bunăvoință cuvenită, am pus ca scrisoarea mai sus amintită să fie transcrisă din cuvînt în cuvînt și să fie trecută în chip de transumpt în scrisoarea noastră de față și să fie însemnată cu pecetea noastră.

Dat la Sîntimbru, în a cinsprezecea zi a sărbătorii fericitului apostol Iacob, în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și nouă.

Arh. Naț. Magh., Dl., 28 728. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca 1348. Orig.

---

[1] Pată de umezeală; întregit pe baza contextului.

412 **1369 august 9, ⟨Arad⟩**

Nos, capitulum ecclesie Orodiensis, significamus tenore presencium quibus expedit universis quod Ladislaus, filius Johannis, sua, ac Petri et Nicolai, fratrum suorum uterinorum, in personis, omne gravamen ex parte eorumdem absencium ad subscripta in se assumpmendo et Stephanus, filius Pauli, de quorum noticia Petrus de Vossyan nos certificavit, coram nobis constituti, oraculo vive vocis sunt confessi, quartam partem porcionis ipsorum possessionarie in possessione Petreuossyan vocata, in comitatu de Zarand existenti habite, a parte videlicet porcionis Johannis, filii Chumuruk, adiacentem, cum utilitatibus et pertinenciis suis universis, quovismodo vocatis, nobili domine Annus vocate, sorori ipsorum, consorti scilicet Thome, filii Pethk et per consequens ipsi Thome, ac alteri sorori eorum, Clara nuncupate, dedisse, donasse et contulisse, in filios filiorum suorum et heredes iure perpetuo et irrevocabiliter, pro omnimoda expedicione, quarte earum filialis, possidendam, tenendam et habendam, nullum ius, nullumque dominium ammodo et deinceps sibi reservantes in eadem. In cuius rei testimonium, presentes concessimus literas privilegiales appensione sigilii nostri communitas alphabetoque intercisas.

Datum in vigilia festi beatisimi Laurencii martiris, anno domini M CCC^{mo} sexagesimo nono, per manus magistri Johannis lectoris, presentibus discretis viris Petro cantore, custode absente, Paulo de Gor, Johanne

de Pethk et aliis canonicis in ecclesia dei iugiter famulantibus regi sempiterno.

Noi, capitlul bisericii din Arad, prin cuprinsul celor de față facem cunoscut tuturor cărora se cuvine că, înfățișîndu-se înaintea noastră Ladislau, fiul lui Ioan, în numele său, precum și al lui Petru și Nicolae, frații săi buni, luînd asupră-și orice sarcină din partea acelor frați ce nu sînt de față, pentru cele scrise mai jos, cît și Ștefan, fiul lui Pavel, — despre a căror cunoaștere ne-a încredințat Petru de Vărșand —, au mărturisit prin viu grai că au dat, au dăruit și au hărăzit, o pătrime din bucata lor de moșie din moșia numită Peteuossyan, aflătoare în comitatul Zarand, și anume cea așezată spre bucata lui Ioan, fiul lui Chumuruk, împreună cu toate folosințele ei și cu toate cele ce țin de ea, oricum s-ar chema ele — nobilei doamne numite Ana, sora lor adică soția lui Toma, fiul lui Pethk, și prin urmare acestui Toma, cît și celeilalte surori a lor cu numele de Clara, drept descărcare întreagă a pătrimei lor de fiică, spre a o stăpîni, a o ține și a o avea pe veci și nestrămutat, întru fiii fiilor și întru moștenitorii lor, nepăstrîndu-și de aci înainte nici un drept și nici o stăpînire asupra acelei bucăți. Spre mărturia acestui lucru am dat această scrisoare privilegială tăiată în două pe la mijlocul literelor alfabetului și întărită prin atîrnarea peceții noastre.

Dat în ajunul sărbătorii preafericitului mucenic Laurențiu, în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și nouă, de mîna magistrului Ioan lectorul, de față fiind chibzuiții bărbați Petru cantorul — lipsind custodele —, apoi Pavel de Gor, Ioan de Pethk, și ceilalți canonici, care în biserica lui Dumnezeu slujesc necurmat regelui celui veșnic.

Arh. Naț. Magh., Dl., Arh. fam. Károlyi, lad. 63, nr. 39.
Orig. perg., pecetea atîrnată lipsește; chirograf, cu literele A.B.C., aflate în partea de jos a documentului.
EDIȚII: *Károlyi*, I, p. 313—314.

413 **1369 august 9, ⟨Oradea⟩**

Capitlul din Oradea adeverește întîmpinarea făcută de Ioan, fiul lui Petru, oaspe din Olosig, în numele Clarei, soția lui Ștefan, fiul lui Ladislau, în al Elenei, soția lui Ioan, fiul lui Leukus și în al Caterinei, fiicele lui Mihail, fiul lui Gheorghe și al lui Andrei, fiul lui Beke, împotriva nobililor de Bátor pentru ca aceștia să nu plătească văduvei lui Mihail, fiul lui Gheorghe de Sanislău[1], zestrea și darurile de nuntă.

Arh. Naț. Magh., Arh. fam. Kállay, nr. 1 551.
Orig. hîrtie, cu fragmente de pecete de inchidere, aplicată pe verso.
REGESTE: *Kállay*, II, p. 147, nr. 1625.

[1] Cf. doc. 390.

414 **1369 august 22** *(tertio die festi B. Stephani regis)*, **Vișegrad.**

Ludovic I, regele Ungariei, poruncește lui Emeric, voievodul Transilvaniei, și lui Ștefan, comitele secuilor, ca să nu mai tulbure pe călugărul ioanit Donatus în legătură cu moșia Gyanth, și le pune soroc de

judecată la 10 septembrie 1369, cînd amîndouă părţile trebuie să-şi înfăţişeze înaintea regelui actele cu privire la sus-numita moşie.

Arh. Naţ. Magh., Arh. Camer. Dipl. Cruc., III, p. 555.
Transumpt în actul capitlului din Alba din 27 august 1369.
EDIŢII: *Fejér*, IX/4, p. 160—161.

415 **1369 august 25, ⟨Cenad⟩**

Nos, capitulum ecclesie Chanadyensis, memorie commendantes, tenore presencium significamus, quibus expedit universis, quod in nostri personaliter constitutis presenciam, Johanne, filio Hench de Sosd, comitatus Themesiensis, ab una, ac Petro, filio Egidii, filii eiusdem Hench de eadem, pro se personaliter, ac pro Nicolao, Johanne et Ladislao, fratribus suis uterinis, absentibus, teneraque adhuc in etate constitutis, quorum tamen honora[1] et gravamina, per omnia super se assumpsit, ut infrascripta ratificando acceptarent cum effectu, nec contra venirent, quoquomodo, postquam legittimam pervenirent ad etatem, parte ab altera, per eosdem confessum extitit voce unanimi et relatum quod ipsi propter perpetue pacis pulcritudinem in predicta possessione ipsorum, Sosd vocata, talem inter se fecissent divisionem perpetuo duraturam, quod duodecim curie in linea occidentali eiusdem ville adiaccentes, ipsi Johanni et suis heredibus ac similiter duodecim curie, a parte orientali ipsis filiis, Egidii, ac eorum posteritatibus cessissent, perpetuo et irrevocabiliter possidende, tenende et habende, terris vero arabilibus, usualibus et campestribus, necnon pratis et fenilibus, prout antea usi fuissent et in quantum pro qualibet curia sufficienter pertinere debent sic et in posterum ⟨. . .⟩[2] uti liberam habebunt facultatem. Silvas eciam et nemora, necnon aquas aquarumque decursus et piscinas, communi usui relinquissent. Molendina insuper ipsorum, in fluvio Borzwa, intra metas predicte possessionis eorum existencia, ac eciam in futurum quandocunque edificanda et alias quaslibet utilitates in eodem fluvio, temporis in processu, per ipsos qualitercunque faciendas et constituendas, modo simili in duas divisissent, ac dividendas reliquissent, partes quoquales, Adiecit eciam Johannes, filius Hench, supranominatus, quod pro universis et singulis expensis, quo ipse in facto possessionum ipsorum fecisset et expendisset, ac pro omnimoda satisfaccione, predictus Petrus, filius Egidii, sibi sexaginta florenos integraliter persolvisset, ipseque Johannes, Petrum, filium Egidii et fratres suos supranominatos ac eorum heredes universos, in facto expensarum predictarum expeditos dimississet perhempnaliter coram nobis. Quecunque vero predictarum parcium, seu quisquam heredum suorum, predictam divisionem, in toto vel in parte infringere, an violare, aut parti alteri, litem seu questionis materiam occasione premissorum suscitare, an eandem molestare, attemptaret, quandocunque temporis in processu, extunc pars id attemptans, contra partem alteram, premissa tollerantem, in quinquaginta marcis, ante litis ingressum deponendis, absque iudicis porcione, convinceretur ipso facto. Ad que omnia et singula, predicte partes, se et sous posteros, obligarunt sua sponte coram nobis. Presentes autem cum nobis reportate fuerint infra annum, in formam nostri privilegii redigi faciemus.

Datum secundo die festi beati Bartholomei apostoli, anno domini M°CCC^mo^LX° nono.

Noi, capitlul bisericii din Cenad, prin cuprinsul celor de față dăm de știre și facem cunoscut tuturor cărora se cuvine că, venind înșiși înaintea noastră, pe de o parte, Ioan, fiul lui Hench de Șoșdea din comitatul Timiș, iar pe de altă parte Petru, fiul lui Egidiu, fiul aceluiași Hench, tot de Șosșdea, pentru sine și pentru Nicolae, Ioan și Ladislau, frații săi buni care lipseau, fiind ei încă de vîrstă fragedă, dar ale căror sarcini și răspunderi le-a luat întru totul asupra sa — cum că, încuviințînd ei cele de mai jos, le vor primi cu adevărat și nu se vor ridica împotrivă în nici un chip, după ce vor ajunge la vîrsta legiuită —, au mărturisit și au spus într-un glas că, de dragul păcii veșnice, ei au făcut între dînșii în sus-zisa moșie a lor numită Șoșdea, următoarea împărțeală, care să țină pe veci și anume: că douăsprezece curți așezate în partea de apus a acelui sat i-au căzut acelui Ion și moștenitorilor săi și, de asemenea, douăsprezece curți dinspre răsărit, acelor fii ai lui Egidiu și urmașilor lor, ca să le stăpînească, să le țină și să le aibă pe veci și nestrămutat, iar pămînturile de arătură, de folosință și înțelenite, precum și rîturile și fînațele, vor avea voie slobodă să le folosească și de acum în viitor ... precum fuseseră folosite și înainte și atîta cît trebuie să țină de o curte pentru a o îndestula. Iar pădurile și dumbrăvile, precum și apele și cursurile de apă și eleșteele le-au lăsat în folosința lor dimpreună. Pe lîngă aceasta, morile lor aflătoare pe rîul Bârzava, între hotarele sus-zisei lor moșii, precum și cele ce le vor ridica oricînd în viitor ca și orice alte foloase pe care le vor întemeia și statornici în vreun fel oarecare, în cursul vremii, pe acel rîu, le-au împărțit și au lăsat să fie împărțite în același chip în două părți deopotrivă. Și a mai adăugat sus-numită Ioan, fiul lui Hench, că pentru toate și fiecare din cheltuielile ce le-a făcut și le-a purtat pentru moșiile lor și drept despăgubire deplină sus-zisul Petru, fiul lui Egidiu, i-a plătit lui în întregime șaizeci de florini, iar acel Ioan a descărcat pe veci în fața noastră pe Petru, fiul lui Egidiu, și pe sus-numiții lui frați și pe toți moștenitorii lor de sus-zisele cheltuieli. Iar dacă oricare dintre sus-zisele părți sau oricine dintre moștenitorii lor ar încerca, oricînd în curgerea vremii, să strice sau să calce, în întregime sau în parte, sus-zisa împărțeală, ori să stîrnească în legătură cu cele de mai sus judecată sau prilej de pricină părții celeilalte, ori s-o tulbure, atunci partea care va încerca aceasta să fie pedepsită prin chiar acest fapt, față de cealaltă parte ce va ține cele de mai sus, ca să plătească în afară de partea judecătorului, cincizeci de mărci, ce vor trebui depuse înainte de începerea judecății. La toate acestea și la fiecare din ele, sus-zisele părți și urmașii lor se leagă de bună voie, în fața noastră. Iar cînd scrisoarea aceasta ne va fi înapoiată pînă într-un an, vom pune să fie întocmită în chip de privilegiu al nostru.

Dat a doua zi după sărbătoarea fericitului apostol Bartolomeu, în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și nouă.

Arh. Naț. Mag. Dl., Col. Muzeului Național.
Orig. hîrtie, cu urme de pecete aplicată pe verso.
EDIȚII: *Ortvay*, I, p. 114—115.

---

[1] Astfel în text, în sens de *onera*.
[2] Lacună în text.

Nos, capitulum ecclesie Chanadiensis, memorie commendantes tenore presencium significamus quibus expedit vniuersis quod, in nostri personaliter constituti presencia, Johannes filius Hench de Sosd, comitatus Themessiensi, ab una, ac Petrus filius, Egidii de eadem, parte ab altera, sunt confessa[1] viva voce quod ipse Johannes, porciones suas in molendinis ipsorum in fluvio Borzwa existentibus habitis, predicto Petro, pro quadraginta florenis, quemlibet videlicet florenum centum denarios numerando, habitis ab eodem, ut dixit plene et receptis, pignori obligasset, et obligauit coram nobis. Ita tamen quod ipse Johannes predictis suis porcionibus molendinorum ac quibuslibet earum fructibus et emolimentis, sicut hactenus, ita et in posterum, utendi liberum habebit facultatem. Quandocunque vero dictus Petrus, dictam suam pecuniam rehabere voluerit et repetere a Johanne antedicto, ipseque, Johannes, eandem pecuniam prelibato Petro aut suis heredibus, reddere non curaverit, aut non possit, tunc dicte porciones molendinorum ipsis Johannis ad ipsum Petrum, cum omnibus suis fructibus et emolimentis devolventur, ipso facto utende et tenende, absque contradiccione qualicunque tamdiu, donec predicta sua pecunia, per ipsum Johannem, sibi plene et integre fuerit restituta.

Datum secundo die festi beati Bartholomei apostoli, anno domini Millesimo CCC°LX° nono.

Noi, capitlul bisericii din Cenad, prin cuprinsul celor de față dăm de știre și facem cunoscut tuturor cărora se cuvine că, înfățișîndu-se înșiși înaintea noastră Ioan, fiul lui Hench de Șoșdea din comitatul Timiș, pe de o parte, iar pe de altă parte, Petru, fiul lui Egidiu, tot de Șoșdea, au mărturisit prin viu grai că acel Ioan a zălogit și zălogește în fața noastră sus-zisului Petru părțile sale ce le are la morile lor aflătoare pe rîul Bîrzava pentru patruzeci de florini, fiecare florin socotindu-se la o sută de dinari, bani primiți și luați de el, precum ne-a spus, în întregime. În așa fel, totuși, că acel Ioan, va avea și în viitor ca și pînă acum, putința slobodă de a se folosi de sus-zisele sale părți de moară și de orice fel de venituri și foloase ale lor. Iar oricînd zisul Petru ar voi să-și recapete banii săi și să-i ceară de la sus-zisul Ioan, dacă numitul Ioan nu s-ar îngriji ori n-ar putea să-i înapoieze sus-zisului Petru sau moștenitorilor săi acei bani, atunci prin chiar acest fapt să treacă, fără nici un fel de împotrivire, zisele părți de moară ale lui Ioan asupra lui Petru, cu toate veniturile și foloasele lor ca să le folosească și să le țină pînă ce sus-zișii lui bani îi vor fi înapoiați pe deplin și în întregime de către acel Ioan.

Dat a doua zi după sărbătoarea fericitului apostol Bartolomeu, în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și nouă.

Arh. Naț. Magh., Dl., Col. Muzeului Național.
Orig. hîrtie, cu pecete rotundă, aplicata pe verso, avînd legenda: *Sigillum Capituli Chanadiensis.*
EDIȚII: *Ortvay*, I, p. 107—108.

---

[1] Corect: *confessi.*

Domine bane! Notificamus vestre dominationi ut nos vestram magnificentiam cum supremo desiderio expectavimus ob hoc, ut nostras necessitates vestre magnitudini, post dominum, explicare atque manifestare valeamus; preterea, vestram magnificentiam in presenti registro humili cum supplicatione exposcimus, ut nostram querimoniam, vobis in hac parte porrectam, benivola exaudire digneris, quia, post dominum celi et dominum regem, nulli ali nostras necessitate edicere valemus, nisi vestre magnificentie; quasquidem necessitates nostras, si secundum ordinem in presenti registro insereremus, longam esset enarrare per singula et vestre magnitudini audire tediosum; sed aliqua precipua et capitalia vestre magnificentie bene nota enarremus que nos iam in maximam paupertatem et inopiam, de die in diem, omnino deduxerunt.

Prima autem nostra necessitas tunc cepit esse, quum dominus noster rex in regnum Bulgarie intravit et nos singuli singulariter cum rebus nostris pariter et personis in ipsum exercitum ivimus, et domino nostro regi hospitalitatem prebuimus; post hec, dominus noster rex banatum dicti regni metavit et tradidit magnifico viro Dionisio, voyuode Transsilvano, et fratri suo Emerico bano, et ipsi Budinium intraverunt et nos omnes cum eisdem similiter ad Budinium, more exercituantim, intravimus.

Tandem dominus Dionisius voyuoda veniens, adduxit secum imperatorem Grecorum, quibus per preceptum domini nostri regis tantam hospitalitem prebuimus, quod cum tantis expensis dominum nostrum regem delicare valuissemus. Interim, eodem tempore ibernico, dominus noster rex cum eodem cesare venit, quibus tandem tantam hospitalitem fecimus, quod tante pecunie in hospitalitatem solummodo super nos currerunt, de quibus adhunc nullum denarium solvere valuimus; videlicet decenti et LXIIII floreni sunt in numero super civitatenses solummodo, et de districtu eiusdem centum et L. floreni insoluti existunt; insuper, ad illa hora incipiendo, annuatim, bis ad minus, ad exercitum ivimus et absque hoc expensas exercituales dedimus.

Tandem et ultimo, dominus rex contra infideles suos Transalpinos exercitum restauravit et nos ab illa hora incipiendo qua illa discordia extitit mota, in montibus alpium semper ad minus ducentos homines propter illorum die ac nocte usque ad iemem conservavimus; insuper nos cum quingentis hominibus collectis melioribus similiter usque ad reversionem domini nostri regis ibi in Mihald mansimus, ac expensas exercituales dedimus iuxta preceptum vestre dominationis; necnon domino regi et etiam vestre magnitudini hospitalitatem prebuimus, de quibus communitati nullum denarium resolvere valuimus. Preterea, per exercitum eiusdem domini nostri regis, in tantum devastati sumus, quod omnes nostros ortos et curias ac alia edificia in qua habitatio homini non existebat, penitus et omnino combusserunt, fenum nostrum et alia utilia in domo nostra existentia, mediante eorum potentia a nobis abstulerunt, propter quod pecora fame mortua sunt et nos ipsimet in penuria maxima existimus.

Nunc autem, vestra magnificentia trecentos florenos super nos, scilicet provinciam et civitatem postulat, quod nos nulla ratione nunc dare valemus, nam, sicut aliis temporibus dedimus, sic et nunc daremus animo

gratanti, prout conveniret dare vestre dominationi, sed per tot necessitates summopere agravati, nullatenus dare valemus.

Igitur, vestram precamur dominationem, humotenus provoluti, quod ista vice nobis parcatis et premissos florenos super nos exigi non faciatis.

Hec universitas kenezyorum et aliorum olachorum de districtu Sebes, item cives et universi divites et pauperes de civitate eiusdem, fideles vestri.

Domnule ban! Aducem la cunoştinţa domniei voastre că noi am aşteptat cu cea mai mare dorinţă pe măria voastră, pentru ca să-i putem lămuri şi arăta nevoile noastre măriei voastre, ce sînteţi îndată după Domnul. Pe lîngă aceasta, prin scrisoarea de faţă, cerem cu smerită rugăminte măriei voastre ca să te înduri a asculta cu bunăvoinţă plîngerea îndreptată către domnia voastră în această privinţă pentru că, după Domnul cerului şi după domnul nostru regele, nu putem spune nevoile noastre nimănui altuia decît măriei voastre. Şi dacă ar fi să înşirăm în această scrisoare nevoile noastre pe rînd, ar cere prea mult timp să le povestim pe fiecare în parte, şi ar fi şi pentru măria voastră greu să le ascultaţi; dar povestim cîteva din cele mai de seamă şi mai de căpetenie, care sînt binecunoscute măriei voastre şi care, din zi în zi, ne-au adus cu totul în cea mai mare sărăcie şi lipsă.

Cea dintîi strîmtoare a noastră a început să se ivească atunci cînd domnul nostru regele a intrat în ţara Bulgariei şi fiecare din noi în parte am mers în acea oaste cu bunurile şi, de asemenea, cu trupurile noastre şi am dat găzduire domnului nostru regele. După aceea, domnul nostru regele a întemeiat banatul zisei ţări, şi l-a dat măritului bărbat Dionisie, voievodul Transilvaniei, şi fratelui său, banul Emeric, iar ei au intrat în Vidin şi noi toţi am intrat şi noi cu ei în Vidin, după obiceiul celor ce slujesc în oaste.

Apoi, venind domnul Dionisie voievodul, a adus cu sine pe împăratul grecilor, cărora, după porunca domnului nostru regele, le-am dat o găztuire atît de bună, încît cu atîtea cheltuieli am fi putut să cinstim chiar pe domnul nostru regele. În timpul acesta, tot în acea vreme de iarnă, a venit domnul nostru regele împreună cu numitul împărat, cărora atunci le-am dat o găzduire atît de bună încît au căzut numai asupra noastră cheltuielile atît de mari pentru acea găzduire, din care n-am izbutit pînă acum să plătim nici un dinar, şi anume: două sute şaizeci şi patru florini au căzut în întregime numai asupra celor din cetate, iar din districtul acelei cetăţi au rămas neplătiţi o sută cincizeci de florini. Pe deasupra, începînd din ceasul acela, în fiecare an am mers cel puţin de cîte două ori la oaste şi, afară de aceasta, am dat şi pentru cheltuielile oastei.

Apoi, în cele din urmă, domnul nostru regele a pornit din nou oastea împotriva necredincioşilor săi din Ţara Românească, iar noi, începînd din ceasul acela cînd s-a iscat cearta aceea, din pricina acelor necredincioşi, am ţinut necurmat cel puţin două sute de oameni în munţi şi ziua şi noaptea, pînă la venirea iernii. Pe deasupra, noi, cu cinci sute de oameni strînşi dintre cei mai buni, am rămas acolo în Mehadia, pînă la întoarcerea domniei voastre, şi, totodată, am dat găzduire domnului nostru regele şi chiar măriei voastre, cheltuieli din care n-am fost în stare să dăm înapoi obştei nici un dinar. Pe lîngă acestea, am fost aşa de pustiiţi de oastea acelui domn al nostru regele, încît au ars pînă în temelii

şi cu desăvîrşire toate grădinile şi curţile şi alte clădiri, în care nu se aflau locuinţe pentru oameni, ne-au luat cu silnicie fînul şi alte lucruri trebuitoare, aflătoare în casa noastră, din care pricină vitele au murit de foame şi noi înşine ne aflăm în cea mai mare sărăcie.

Iar acum, măria voastră cere de la noi, adică de la ţinut şi de la cetate, trei sute de florini, pe care nu putem în nici un chip să-i dăm acum, căci, precum am dat în alte vremuri am da şi acum cu dragă inimă, aşa cum s-ar cuveni să dăm domniei voastre, dar, fiind atît de cumplit copleşiţi de atîtea nevoi, nu putem, nicicum să vi-i dăm.

Drept aceea, închinîndu-ne pînă la pămînt, ne rugăm de domnia voastră să ne cruţaţi de data aceasta şi să nu puneţi să ni se ceară acei florini.

Această obşte a cnezilor şi a altor români din districtul Sebeş, precum şi locuitorii cetăţii şi toţi bogaţii şi săracii din cetatea Sebeşului, credincioşii voştri.

Arh. Naţ. Magh., Dl., Col. Muzeului Naţional.
Orig. (sau copie contemporană), hîrtie, fără pecete (sau peceţi).
EDIŢII: *Századok,* 1900, p. 608—610; *DRH—D* — I, p. 96—98.
REGESTE: *Documenta Valachorum,* p. 219—220.

---

[1] Cf. *Századok,* 1900, p. 608.

418 — 1369 septembrie 9, ⟨Alba Iulia⟩

Nos, capitulum ecclesie Transsiluane, significamus tenore presencium, quibus expedit universis quod nobilis domina Elena vocata, filia domine Sebe vocate, sororis condam Nicolai dicti Fekete, nobilis de Sauli, ab una, necnon Paulus, filius Nicolai, gener eiusdem, parte ex altera, coram nobis personaliter constituti, eadem nobilis domine confessa extitit oraculo vive vocis spontanea et libera voluntate quod ipsa, ob amorem et dileccionis affectum specialem, quem ad filiam suam Elizabet nuncupatam consortem eiusdem Pauli, filii Nicolai, gereret et haberet, rectam terciam partem porcionis sue possessionarie in dicta possessione Sauli, racione quarte puellaris dicte domine Sebe, sororis ipsius Nicolai dicti Fekete, matris sue, ad ipsam devulute, videlicet a quodam monticulo incipiendo, wlgo[1] Kysberch dicto, versus Marisium adiacentem, cum tercia parte silve ad prefatam, possessionariam porcionem pertinentys[1] a quodem loco Zacadustmorth nuncupato et arboribus ilicis prope ipsum locum a parte meridionali post se se existentibus, per eos novis metis terreis circumdatis, versus orientem habita et existente, ac terris arabilibus, fenetis et quibuslibet alii utilitatibus ad ipsam terciam partem debentibus eidem domine Elizabet, filie sue, et per eam dicto Paulo, filio Nicolai genero suo quo non parcendo laboribus et expensis suis propriis, iuvamine et auxilio in aptencione[2] dicti iuris sui, quarte scilicet puellaris sibi efficacissime astitisset et per eos eorum heredibus et posteritatibus tanquam suum ius proprium dedisset, donasset et contulisset perpetuo et irrevocabiliter possidendam, tenendam et habendam ymo[1] dedit, donavit et contulit coram nobis, assumpmendo eosdem ab omnibus filiis et filiabus suis semper et ubisque expedire, ac ipsos in pacifica possessione conservare; ita tamen quod propter delicta vel excessus ipsius Pauli, generi sui, dicta porcio possessionaria seu tercia pars iuris ipsius quarte

filias nunquam possit alienari seu eciam impediri, hoc eciam expresso, quod una parcium aliam contra impeditores extraneos seu litem vel lites, racione ipsius porcionis pro quarta puellari ad ipsam devolute susscitantes, communiter ac mutue vicissitudine teneantur adivare[3] sau defensare.

Datum die dominico proximo post festum Nativitatis virginis gloriose, anno domini Millesimo trecentesimo sexagessimo nono.

⟨*Pe verso, de* o *mînă contemporană*⟩: Super quarta filiale domine Sebe.

Noi, capitlul bisericii Transilvaniei, prin cuprinsul scrisorii de față aducem la cunoștința tuturor cărora se cuvine că, înfățișîndu-se înaintea noastră însăși nobila doamnă numită Elena, fiica doamnei numite Seba, sora răposatului Nicolae zis Fekete, nobilul de Șeulia, pe de o parte, iar, pe de altă parte, Paul, fiul lui Nicolae, ginerele aceleeași, aceeași nobilă doamnă a mărturisit de bună voie și din liberă voință că ea, pentru iubirea și pentru osebitul simțămînt al dragostei pe care îl poartă și îl are față de fiica sa numită Elisabeta, soția aceluiași Paul, fiul lui Nicolae, a dat, a dăruit și a hărăzit ca și drept al său spre a stăpîni, ține și avea pe veci și în chip nestrămutat o a treia parte dreaptă a părții sale de moșie în zisa moșie Șeulia trecută de la ea în temeiul pătrimii cuvenite fiicei a zisei doamne Seba, sora zisului Fekete, mama ei, adică partea așezată înspre Mureș, începînd de la un muncel, zis în limba poporului Kysberch, împreună cu a treia parte a pădurii ce ține de pomenita parte de moșie, dintr-un loc numit Zacadustmorth și de la copacii de stejar aflîndu-se aproape de acest loc, după ei, înspre partea de miazăzi, noile movile de pămînt fiind înconjurate de către aceștia, parte avută și aflătoare înspre răsărit, și cu pămînturile de arătură, fînețele și oricare alte folosințe din această a treia parte, trebuitoare aceleeași doamne Elisabeta, fiica sa, și prin ea zisului Pavel, fiul lui Nicolae, ginerele ei; acesta necruțînd ostenelile și cheltuielile sale în darea ajutorului și în cuprinderea zisului drept al său, anume să-i fie de foarte mare folos pătrimea cuvenită fiicei și prin aceștia moștenitorilor și urmașilor lor, ba chiar această doamnă dă, dăruiește și hărăzește înaintea noastră, legându-se ca să le fie de folos întotdeauna și oriunde tuturor fiilor și fiicelor lor, și să le păstreze în pașnică stăpînire. Astfel ca zisa parte de moșie sau a treia parte a acelui drept al pătrimii ce i se cuvine fiicei niciodată să nu fie înstrăinată sau îndepărtată din cauza fărădelegilor sau a nelegiuirii lui Pavel, ginerele ei, și chiar în chip lămurit, că ei sînt datori a ajuta sau a apăra laolaltă, una pe cealaltă dintre părți împotriva tulburărilor din afară sau împotriva pricinii sau a pîrilor cu privire la acea parte trecută drept pătrime ce se cuvine fiicei primită de la această doamnă.

Dat în duminica de după sărbătoarea nașterii Maicii Domnului în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și nouă.

⟨*Pe verso, de* o *mînă contemporană:*⟩ Cu privire la pătrimea ce se cuvine fiicei, a doamnei Seba.

Arh. Naț. Magh. Dl. 30 701. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1369.
Orig. perg, cu urme de pecete rotundă de închidere aplicată în document pe verso.

---

[1] Astfel în orig.
[2] Corect: *obtencione*.
[3] Corect: *adiuvare*.

419 **1369 septembrie 13, Haram**

Magistrul Ioan, fiul lui Ştefan, castelan de Haram, vicecomite de Caraş şi juzii nobililor din acel comitat, adeveresc întîmpinarea lui Andrei, fiul lui Ştefan, fiul lui Dominic de Giulvăz *(Gyulvez)* şi a celor două surori ale acestuia: Doroteea şi Borbala, şi a lui Nicolae, fiul lui Ioan zis Sas *(Zaz)*, împotriva eventualei ocupări a moşiilor lor *Scenlazlo* şi *Zedech* de către Luca Kunez, fiul lui Rayk, sau de către oricine altul şi îndeosebi de către magistrul Ioan.

Arh. Naţ. Magh., Arh. fam Kállay, nr. 1 544.
Orig. hîrtie, cu urmele a trei peceţi de închidere aplicate pe verso.
REGESTE: *Kállay*, II, p. 148, nr. 1629.

420 **1369 septembrie 16, Turda**

Religiosis viris et honestis, conventui ecclesie beata Marie virginis de Clusmonustra, amicis suis, Johannes, vicevoivoda Transsiluanus, amicitiam paratam.

Dicit nobis Gregorius, filius Johannis, filii Jacobi de Bethlem, quod Mychael vicecastellanus de Baluanus, silvas possessionis sue Beud vocate potentialiter occupando necnon terras arabiles tam ad dictam possessionem ipsius Beud, qam etiam ad aliam possessionem eiusdem Malun vocatam in comitatu de Zonuk interiori pertinentes similiter occupando seminari[1] et metere una cum Dominico et Georgio, officialibus de Vice ac[2] populis[2] de[2] eadem[2] ac asportari fecissent necnon feneta defalcassent in suum preiudicium at derogamen. Super quo vestram petimus amicitiam presentibus diligenter quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fide dignum, quo presente Ladislaus dictus Wos, vel Mychael, filius Jacobi, nobilis de Sancto Egidio aut Jacobus, filius Nicolai de Sancto Nicolao, aliis absentibus, homo noster ab omnibus quibus decet et licet sciat et inquirat de premissis omnimodam veritatem. Et post hec prout exinde vobis veritas constiterit premissorum nobis in vestris literis amicabiliter rescribatis.

Datum in Torda, die dominico proximo post fastum exaltationis Sancte Crucis, anno domini $M^{mo}CCC^{mo}LX^{mo}$ nono.

Cuvioşilor şi cinstiţilor bărbaţi din conventul bisericii fericitei Fecioare Maria din Cluj-Mănăştur, prietenilor săi, Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, cu toată prietenia.

Ne spune Grigore, fiul lui Ioan, fiul lui Iacob de Beclean, că Mihail, vicecastelanul de Unguraş, cotropind cu silnicie pădurile moşiei sale numită Beudiu, precum şi pămînturile de arătură ce ţin atît de pomenita sa moşie Beudiu, cît şi de o altă moşie, a sa, numită Mălin, din comitatul Solnocul Dinlăuntu, au pus să le însămînţeze, să le secere împreună cu Dominic şi Gheorghe, slujbaşi din Viţa, precum şi cu oamenii din acel sat şi să ducă cu sine recolta şi au cosit şi fînaţurile, spre paguba şi dauna sa. Drept aceea, prin cele de faţă, cerem cu stăruinţă prieteniei voastre să trimiteţi spre mărturie pe omul vostru vrednic de crezare, de faţă cu care omul nostru, Ladislau zis Wos sau Mihail, fiul lui Iacob, nobil de Sîntejude, ori Iacob, fiul lui Nicolae de Sînnicoară, în lipsa celorlalţi, să caute a afla de la toţi de la care se cade şi se cuvine, întreg

adevărul cu privire la cele de mai sus. Şi după acestea să aveţi bunătatea să ne răspundeţi în scrisoarea voastră aşa cum veţi fi aflat adevărul cu privire la cele de mai sus.

Dat la Turda, în duminica de după sărbătoarea Înălţării Sfintei Cruci, în anunl Domnului o mie trei sute şaizeci şi nouă.

Arh. Naţ. Magh. Dl.
Transumpt în actul conventului din Cluj-Mănăştur din 26 septembrie 1369. nr. 425.
EDIŢII: *Ub.*, II, p. 328.

---

[1] Corect: *seminare*.
[2] Scris deasupra rîndului.

421 (1369)[1] septembrie 19 *(feria quarta proxima post octavas Nativitatis beate virginis)*, **Vişegrad**

Ludovic I, regele Ungariei, îl anunţă pe Benedict, banul Bulgariei, că va trimite la el pe Ştefan, arhiepiscopul de Calocea, pentru efectuarea înapoierii oraşului Vidin şi a ţinutului său.

Arh. Naţ. Magh., Dl., Col. Muzeului Naţional.
Orig. hîrtie, cu urme pe pecete de închidere, aplicată pe verso.
EDIŢII: *Századok*, 1900; p. 608.

---

[1] Datare făcută de editorul din 1900; vezi şi doc. nr. 424.

422 **1369 septembrie 22, Sîntimbru**

Religiosis viris et honestis, conventui ecclesie beate Marie virginis de Clusmonustra, amicis suis, Johannes, viceuoyuoda Transsilvanus, amicitiam paratam debito cum honore. Noverit vestra amicitia quod, in octavis Nativitatis virginis gloriose nunc proxime, preteritis, Gregorius, filius Georgii de Chan, iuxta continentiam litterarum nostrarum prorogatoriarum, easdem octavas, ipsam prorogationem denotantium, ad nostram accedendo presentiam, quasdam litteras nostras, quinto die ferie tertie proxime ante festum Nativitatis Johannis Baptiste, anno in presenti, emanatas, formam possessionarie reambulationis, contradictionis et citationis seriem in se declarantes nostro iudiciario examini presentavit, asserendo actionem et acquisitionem suam in eisdem contineri. In quarum tenoribus inter cetera comperimus haberi manifeste quod cum ipse Gregorius, accepto Stephano, filio Salomonis de Wysa, homine nostro, et fratre Johanne presbitero ad litteratoriam amicabilem nostram petitionem per vos in testimonium transmisso, feria quinta proxima ante festum Nativitatis beati Johannis baptiste proxime preteritum, ad faciem possessionis Berekenyes vocate, vicinis et commetaneis eiusdem undique legitime inibi convocatis et presentibus, accedendo, eandem per suas metas antiquas, ubi necesse fuisset, novas metas iuxta veteres, circa Arankuthegese, a parte possessionis Fratha, erigi ac nomine sui iuris pro se statui facere voluisset, sed[1] in ipsa erectione metarum Andreas, filius Galli, Georgius, filius Ladislai, et Emericus, filius Beke de Fratha predicta, contradictionis velamine obviassent, quos eodem die et loco predicto contra

annotatum Gregorium in nostram citassent presentiam, rationem contradictionis ipsorum reddituros, octavas predicti festi Nativitatis beati Johannis baptiste tunc venturas, eisdem pro termino coram nobis comparendi assignassent, cuius contradictionis rationem scire volebat a nobilibus prenotatis. Quo percepto, iidem Andreas filius Galli, Georgius, filius Ladislai, et Emericus, filius Beke, personaliter exsurgentes responderunt ex adverso quod ipsi prefatum Gregorium non in suis veris metis erigendis prohibuissent, sed maximam particulam terre ipsorum, ad dictam possessionem eorum Fratha pertinentem, ad dictam possessionem Berekenyes vocatam applicare voluisset, que robore efficacissimorum instrumentorum litteralium comprobare vellent; in cuius indicium quoddam privilegium honorabilis capituli ecclesie Transsilvane, in quindenis festi beati Georgii martiris, anno domini M°CCC^{mo} quinquagesimo primo, tenores litterarum privilegialium condam Petri viceuoyuode Transsilvani, sub anno domini M^{mo}CCC^{mo}XL^{mo} octavo confectas transcribentem[2] emanatum, nobis exhibere curaverunt; in quarum tenoribus, inter cetera habebatur isto modo, quod, cum Petrus viceuoyuoda vos mediantibus litteris suis petivisset, ut ad audiendum et videndum iuramentum Nicolai, filii Hws, nobilis de Fratha, unacum, duobus nobilibus, commetaneis suis, pro separatione metarum dicte possessionis sue Fratha vocate, contra Gallum, filium Johannis, similiter nobilem de Fratha, ex commissione eiusdem iudiciaria, in facie eiusdem possessionis prestandum, hominem vestrum pro testimonio fidedignum, unacum homine suo, transmitteretis et demum seriem ipsius iuramenti ac separationis metarum predictarum eidem Petro viceuoyuode rescriberetis tandem vos rescripsissetis in hec verba: ⟨*Urmează actul conventului din Cluj-Mănăștur, din 11 decembrie 1348; DIR — C, veac. XIV, IV, p. 685—686*⟩. In cuius contrarium, idem Gregorius quasdam tres litteras, unam serenissimi principis, domini Lodovici, dei gratia regis Hungarie, feria sexta proxima post festum beat Johannis ante portam Latinam, in anno domini M^{mo}CCC^{mo}LX^{mo} septimo, secreto suo sigillo consignatas[3], unam honorabilis capituli ecclesie Transsilvane, quarta feria proxima post festum beati Barnabe apostoli et aliam vestram, octavo die festi Corporis domini inquisitionales, in uno sensu loquentes, anno in presenti confectas et emanatas, presentavit; in cuius littere eiusdem domini regis tenore, inter cetera, reperiebatur isto modo, quod idem dominus rex, intuitis fidelibus servitiis et servitiorum meritis fidelium suorum Nicolai, Gregorii et David, filiorum, Georgii, fratris Torda de Jara, nobilium, quibus iidem eidem domino regi, iuxta eorum posse, complacuissent et indesinenter complacere studerent, medietatem cuiusdam possessionis Berekenyes vocate, in comitatu Tordensi habite, que condam Johannis, ut dicitur, hominis sine heredum solatio defuncti dinosceretur fuisse sueque collationi, ipso Johanne sic absque herede mortuo, iuxta regni sui legem consuetudinariam pertinere, cum omnium, suarum utilitatuum et pertinentiarum integritate, sub suarum verarum et antiquarum metarum cursibus, predictis Nicolao, Gregorio et David, aule scilicet sue parvulo, necnon Thome et Ladislao, fratribus eorum carnalibus de Jara, eorumque heredibus et posteris, nove donationis sue titulo et eo iure, quo rationabiliter ad suam pertineret collationem, dedisset et contulisset, perpetuo et irrevocabiliter possidendam et habendam, salvo tamen iure alieno.

In tenore autem predictarum litterarum inquisitionalium inter cetera, habebatur eo modo, quod ipsum capitulum et vos, nostris petitionibus litteratoriis annuentes, unacum Jacobo, filio Michaelis, et Thoma dicto

Henke, hominibus nostris, Benedictum sacerdotem et fratrem Anthonium presbiterum, homines vestros, pro testimonio duxissetis transmittendum[4]. Qui demum ad vos reversi, vobis concorditer retulissent quod ipsi, a nobilibus, ignobilibus et sacerdotibus, a quibus licuisset et decuisset, et specialiter a vicinis et commetaneis, diligenti inquisitione habita, talem comperissent veritatem, quod Johannes sacerdos, Andreas, Cristhfal et Petrus, filii Galli, filii Booth, ac Georgius, filius Ladislai, et Emericus, filius Beke, ac Johannes de Eurke, nobiles de Fratha, maximam particulam terre ipsorum, ad possessionem ipsorum Berekenyes vocatam pertinentem, videlicet a quodam monte Arankuthhegese usque viam Zekulhuth et, per eandem viam, ad monticulum circa rivulum Almatelekpathaka, deinde usque lacum Sylaktougathya, a quo ad magnam aciem versus terram Chehteluk vocatam existentem per Berch eundo, usque ad duas acies montium, nomine iuris ipsorum fraudulenter et nequitiose et absque omni iure occupassent et usui eorum applicassent; cum tamen ipsa particula terre semper et ab antiquo ad dictam possessionem ipsorum filiorum Georgii Berekenyes pertinuisset.

Quarum litterarum exhibitionibus factis et perlectis continentiis earundem, partibusque suo modo referatis, quia in tenoribus litterarum capituli ecclesie Transsilvane sub premissis metarum distinctionibus eandem possessionem Fratha vocatam a parte ipsius possessionis Berekenyes tempore Nicolae dicti Ws, tunc domino et vero possessore[5] eiusdem possessionis Berekenyes, et ex sententia iuridica eiusdem Petri viceuoyuode separasse[6] adinveniebatur, nemine tunc contradictore apparente, ex eo etiam, quod prefate littere inquisitionales ipsas litteras privilegiales nullomodo prevalere videbantur, ideo nos, unacum regni nobilibus, nobiscum iudiciario pro tribunali consedentibus, admisimus iudicantes eo modo, ut ad iteratam reambulationem iam dictarum metarum, inter predictas possessionis Berekenyes et Fratha vocatas separantium, termino infrascripto homo noster infra delarandus, sub vestri hominis testimonio, inibi accedendo, iuxta continentiam litterarum privilegialium ipsius capituli ecclesie Transsilvane, iuxta cursum metarum predictarum, in eisdem contentarum, reambulando, novis metis in locis necessariiis erectis et sub inclusione earundem metarum eisdem Andree, filio Galli, Georgio, filio Ladislai, et Emerico, filio Beke, nobilibus de Fratha, relinqueretur possidenda.

Quare vestram petimus amicitiam presentibus reverenter, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente Johannes, filius Emerici de Patha, vel Nicolaus litteratus, famulus et notarius noster, vel Stephanus, filius Myske de Mooch, aut Ladislaus, filius Simonis de Tusun, seu Johannes dictus Bothus de Solymkw, aliis absentibus, homo noster, ad facies iam dictarum litigiosarum metarum vigesimo secundo die festi beati Michaelis archangeli nunc proxime venturi et aliis diebus ad hoc aptis et congrue sufficientibus accedendo, vicinis et commentaneis eiusdem legitime undique inibi convocatis, iuxta continentiam pretaxatarum litterarum privilegialium ipsius capitulo ecclesie Transsilvane reambulet per cursum metarum, in eisdem litteris privilegialibus contentarum, et ubi necesse fuerit novas metas iuxta veteres ac in aliis locis necessariis erigendo; tandem reambulatam et modo quo supra eandem possessionem Fratha vocatam, a parte possessionis Berekenyes vocate, sub inclusionibus predictarum metarum distinctam et separatam, relinquat eisdem nobilibus de Fratha, perpetuo possidendam eo iure, quo ad ipsos dinoscitur pertinere, salvo iure alieno; peractis autem

premissis, eandem particulam terre litigiosam, unacum aliis probis viris, deo pre oculis ipsorum habito, hodio[7], amore et invidia cuiuslibet partis procul abiectis, regali mensura, si mensurari poterit, mensurando, si mensurari non posset, visu considerando, utilitate, fructuositate et valore, qualitate et quantitate eiusdem revisa, estimet regni consuetudine requirente. Et post hec seriem omnium premissorum, prout fuerit opportunum, nobis in vestris litteris ad octavas festi Epiphaniarum domini nunc venturas amicabiliter rescribatis,

Datum in Sancto Emerico, octavo die predictarum octavarum festi Nativitatis virginis gloriose, anno domini M^{mo}CCC^{mo}LX^{mo} nono.

Cuvioşilor şi cinstiţilor bărbaţi din conventul bisericii fericitei Fecioare Maria din Cluj-Mănăştur, prietenilor săi, Ioan vicevoievodul Transilvaniei, cu toată prietenia şi cinstea cuvenită.

Să afle prietenia voastră că, la octavele acum de curînd trecute ale sărbătorii naşterii slăvitei Fecioare[8], venind înaintea noastră Grigore, fiul lui Gheorghe de Ceanu, potrivit cuprinsului scrisorii noastre de amînare, care arăta acele octave drept soroc de amînare, a înfăţişat cercetării noastre judecătoreşti, o scrisoare a noastră, dată în sîmbăta dinaintea sărbătorii naşterii lui Ioan botezătorul, în anul acesta[9], care scrisoare arăta în ea întocmirea unei hotărniciri de moşie, a unei împotriviri şi desfăşurarea unei chemări la judecată, spunînd că în ea se cuprinde pîra şi darea sa în judecată. Şi în cuprinsul acestei scrisori am văzut, arătîndu-se între altele, că acest Grigore, luînd cu sine pe omul nostru Ştefan, fiul lui Solomon de Vişea, şi pe fratele Ioan preotul, trimis de voi spre mărturie la prieteneasca noastră cerere scrisă, s-a dus la moşia numită Berchieşu în joia dinaintea sărbătorii de curînd trecute a naşterii fericitului Ioan Botezătorul[10] şi, chemînd acolo în chip legiuit pe toţi vecinii şi megieşii şi fiind aceştia de faţă, cînd a voit să pună să se ridice, unde ar fi fost nevoie, noi semne de hotar lîngă cele vechi dinspre moşia Frata, lîngă vîrful Fîntînii de aur şi să i se dea în stăpînire acea moşie ca bun al său în vechile sale hotare, s-au împotrivit la acea ridicare a semnelor de hotar Andrei, fiul lui Gall, Gheorghe, fiul lui Ladislau, şi Emeric, fiul lui Beke, din sus-numita Frata, pe care în chiar acea zi şi de pe locul sus-numit i-a chemat înaintea noastră spre a sta faţă cu sus-însemnatul Grigore, hotărîndu-le ca soroc de înfăţişare înaintea noastră, octavele pe atunci viitoare ale sus-zisei sărbători a naşterii fericitului Ioan Botezătorul[11] ca să dea seama de temeiul împotrivirii lor, temei al cărei împotriviri voia el să-l afle acum de la sus-numiţii nobili.

Auzind aceasta, aceiaşi Andrei, fiul lui Gall, Gheorghe, fiul lui Ladislau, şi Emeric, fiul lui Beke, ridicîndu-se înşişi, au răspuns dimpotrivă, că ei nu l-au oprit pe sus-numitul Grigore de la ridicarea semnelor sale de hotar adevărate, dar că el a voit să alipească la zisa-moşie numită Berchieşu o foarte mare bucată de pămînt de a lor ce ţine de zisa lor moşie Frata, ceea ce vor ei să dovedească prin puterea celor mai temeinice acte. Întru dovedirea acestui lucru s-au îngrijit să ne înfăţişeze un privilegiu al cinstitului capitlu al bisericii Transilvaniei, dat în a cincisprezecea zi a sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe, în anul Domnului o mie trei sute cincizeci şi unu[12], care reda cuprinsul scrisorii privilegiale a răposatului Petru, vicevoievodul Transilvaniei, din anul Domnului o mie trei sute patruzeci şi opt, în cuprinsul căreia stătea scris, între altele, aşa: că atunci cînd vicevoievodul Petru v-a cerut prin scrisoarea sa să trimi-

teți spre mărturie împreună cu omul său, omul vostru vrednic de crezare, ca să audă și să ia seama la jurămîntul lui Nicolae, fiul lui, Ws, nobil de Frata, pe care trebuia din porunca lui judecătorească să-l rostească pe acea moșie împreună cu doi nobili megieși ai săi, cu privire la despărțirea semnelor de hotar ale zisei sale moșii numite Frata, stînd împotriva lui Gall, fiul lui Ioan, de asemenea nobil de Frata și apoi să-i răspundeți în scris acelui vicevoievod Petru despre felul cum s-a săvîrșit acel jurămînt și despărțirea sus-ziselor semne de hotar, voi i-ați răspuns în scris în cele din urmă prin aceste cuvinte: ⟨*Urmează actul conventului din Cluj-Mănăștur, din 11 decembrie 1348; DIR — C*, veac XIV, IV, p. 464—465⟩.

Împotriva acestui lucru acel Grigore ne-a înfățișat trei scrisori, una a prealuminatului principe domnul Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, din vinerea de după sărbătoarea fericitului Ioan dinaintea porții latine, din anul Domnului o mie trei sute șaizeci și șapte[13], pecetluită cu pecetea sa de taină, o scrisoare de cercetare a cinstitului capitlu al bisericii Transilvaniei, din miercurea de după sărbătoarea fericitului apostol Barnaba[14], și alta de cercetare a voastră din ziua a opta a sărbătorii *Corpus domini*[15], glăsuind la fel și întocmite și date în anul acesta. Iar în cuprinsul acelei scrisori a domnului nostru regele se află spus între altele, că același domn al nostru regele, ținînd seama de slujbele credincioase și de vrednicia slujbelor credincioșilor săi nobili Nicolae, Grigore și David, fiii lui Gheorghe, fratele lui Torda de Iara, slujbe prin care ei l-au mulțumit și se străduiau neîncetat, după puterile lor, a-l mulțumi pe acel domn al nostru regele, acesta a dat și a hărăzit, în chip de danie nouă a sa cu acel drept cu care pe bună dreptate ține de dania sa, sus-numiților Nicolae, Grigore și David, adică aprodului său de curte, precum și lui Toma și Ladislau, frații lor după tată, nobili de Iara, și moștenitorilor și urmașilor lor, jumătatea unei moșii numite Berchieșu, aflătoare în comitatul Turda, cu deplinătatea tuturor foloaselor sale și a celor ce țin de ea, între vechile și adevăratele sale semne de hotar, ca s-o stăpînească și s-o aibă pe veci și nestrămutat, fără a vătăma totuși dreptul altuia, care moșie se știe că a fost a răposatului Ioan, om care a murit, după cum se spune, fără mîngîierea moștenitorilor, și întrucît acel Ioan a murit așa, fără moștenitor, moșia ține, după legea obișnuelnică a țării sale, de dreptul său de danie.

Iar în cuprinsul sus-ziselor scrisori de cercetare, se spunea între altele așa, că acel capitlu și voi, încuviințînd cererea noastră scrisă, ați hotărît să trimiteți spre mărturie, împreună cu oamenii noștri Iacob, fiul lui Mihail și Toma, zis Henke, pe oamenii voștri, preotul Benedict și fratele Antoniu preotul. Aceștia, întorcîndu-se apoi la voi, v-au spus într-un glas că, cercetînd cu grijă pe nobili, nenobilii și preoții pe care se putea și se cuvenea să-i cerceteze și mai cu osebire pe vecini și megieși, au aflat acest adevăr: că preotul Ioan, Andrei, Cristofor și Petru, fiii lui Gall, fiul lui Booth, și Gheorghe, fiul lui Ladislau, și Emeric, fiul lui Beke, și Ioan de Urca, nobili de Frata, au pus stăpînire și au trecut în folosul lor, prin înșelăciune și viclenie și fără nici un drept, sub cuvînt că e averea lor, o foarte mare bucată de pămînt a acelora ce ține de moșia lor numită Berchieșu, anume de la un deal numit Vîrful Fîntînii de Aur pînă la drumul numit Drumul Secuilor și, pe același drum, pînă la delușorul de lîngă pîrîul numit Pîrîul locului cu meri, de acolo pînă la lacul numit Zăgazul Lacului lui Sylak, de la care hotarul merge pe creastă la un

vîrf înalt aflător spre pămîntul numit Cistelec, pînă la două culmi de dealuri, cu toate că acea bucată de pămînt a ţinut întotdeauna şi din vechime de numita moşie Berchieşu a acelor fii ai lui Gheorghe.

După înfăţişarea acestor scrisori şi citirea cuprinsurilor lor, şi deslușirea lor făcută cum se cuvine părţilor, întrucît în cuprinsul scrisorii capitlului bisericii Transilvaniei se afla scris că moşia numită Frata a fost despărţită de moşia Berchieşu prin sus-pomenitele deosebiri de hotare pe vremea lui Nicolae, zis Ws, pe atunci stăpînul şi adevăratul stăpînitor al acelei moşii Bercheşiu, şi prin hotărîrea judecătorească a acelui Petru vicevoievodul, fără să se fi înfăţişat atunci vreun împotrivitor, şi încă, deoarece pomenita scrisoare de cercetare nu se arăta nicidecum a avea o putere mai mare decît acea scrisoare privilegială, de aceea noi, împreună cu nobilii ţării cîţi şedeau cu noi în scaun de judecată, făcînd judecată, am încuviinţat că în vederea unei noi hotărniciri a pomenitelor semne de hotar, care despart pomenitele moşii numite Berchieşu şi Frata, mergînd acolo la sorocul scris mai jos, omul nostru care va fi arătat mai jos, împreună cu omul vostru de mărturie, şi hotărnicind acea moşie, potrivit cuprinsului scrisorii privilegiale a acelui capitlu al bisericii Transilvaniei, după mersul sus-ziselor semne de hotar cuprinse în ea, ridicînd noi semne de hotar în locurile de trebuinţă, s-o lase în stăpînire aceloraşi Andrei, fiul lui Gall, Gheorghe, fiul lui Ladislau, şi Emeric, fiul lui Beke, nobili de Frata, în cuprinsul acestor semne de hotar.

De aceea, prin cele de faţă, rugăm cu cinste prietenia voastră, să trimiteţi spre mărturie pe omul vostru vrednic de crezare, împreună cu care omul nostru Ioan, fiul lui Emeric de Pata, sau Nicolae Diacul, slujitorul şi notarul nostru, ori Ştefan, fiul lui Myske de Mociu, sau Ladislau, fiul lui Simion de Tuşinu, ori Ioan zis Bothus de Şinteu, în lipsa celorlalţi, mergînd la pomenitele semne de hotar în pricină, în a douăzeci şi doua zi a sărbătorii acum în curînd viitoare a fericitului arhangel Mihail[16] şi în alte zile potrivite şi îndestulătoare pentru aceasta şi chemînd acolo în chip legiuit pe vecinii şi megieşii ei de pretutindeni, să hotărnicească acea moşie potrivit cuprinsului sus-pomenitei scrisori privilegiale a acelui capitlu al bisericii Transilvaniei, după mersul semnelor de hotar cuprinse în acea scrisoare privilegială, ridicînd, unde ar fi nevoie, noi semne de hotar lîngă cele vechi, precum şi în alte locuri de trebuinţă; şi în sfîrşit, acea moşie numită Frata, odată hotărnicită şi deosebită în chipul arătat mai sus şi despărţită de moşia numită Berchieşu, în cuprinsul sus-pomenitelor semne de hotar, s-o lase acelor nobili de Frata ca s-o stăpînească pe veci cu acel drept cu care se ştie că ţine de ei, fără a vătăma dreptul altuia. Iar după ce se vor fi săvîrşit cele de mai sus, avînd pe Dumnezeu înaintea ochilor, lăsînd la o parte ura, părtinirea şi pizma pentru oricare din părţi, să preţuiască, aşa cum cere obiceiul ţării, împreună cu alţi bărbaţi cinstiţi acea bucată de pămînt în pricină, măsurînd-o cu măsura regală, dacă se poate măsura, iar dacă nu se poate măsura, socotind-o din ochi, după folosul, rodnicia, preţul, felul şi întinderea ei.

Şi după acestea să aveţi bunătatea a ne răspunde în scrisoarea voastră, pînă la octavele acum viitoare ale sărbătorii Bobotezii[17], aşa cum va fi mai potrivit, despre felul cum s-au desfăşurat toate cele de mai sus.

Dat în Sîntimbru, în ziua a opta a sus-ziselor octave ale sărbătorii Naşterii slăvitei Fecioare, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi nouă

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. fam. Suky.
Transumpt în actul conventului din Cluj-Mănăştur din 11 noiembrie 1369, nr. 437.

---

1 De prisos.
2 Corect: *confectarum transcribens.*
3 Corect: *consignatam.*
4 Corect: *transmittendos.*
5 Corect: *domini et vero possessoriis.*
6 Corect: *separatam fuisse.*
7 Astfel în text.
8 15 septembrie 1369.
9 23 iunie 1369.
10 21 iunie 1369.
11 1 iulie 1369.
12 8 mai 1351.
13 7 mai 1367.
14 13 iunie 1369.
15 7 iunie 1369.
16 20 octombrie 1369.
17 13 ianuarie 1370.

423 **1369 septembrie 22, Sîntimbru**

Nos, Johannes, viceuoyuoda Transsiluanus, damus pro ⟨memoria⟩[1] quod Jacobus, filius Mychaelis, filii Pauli de Hara⟨nglab iuxta⟩[2] continenciam priorum litterarum nostrarum prorogatoriarum ⟨in octavis⟩[3] festi Nativitatis virginis gloriose nunc proxime preteritis easdem octavas ipsam prorogare de ...[4] ad nostram accedendo presenciam, quasdam duas litteras, unam serenissimi principis domini Lodouici, dei gra⟨cia illustris⟩[2] rex Hungarie, secretario suo sigillo consignatas, tenoris subsequentis, aliam conventui de Clusmonustra sabbato proximo post octavas festi Corporis Christi, anno in presenti emanatas formam possessionarie statutorie ac contradiccionis et citacionis ⟨dies⟩[2] in se continentes, asserendo accionem et acquisicionem suam in eisdem continens nostro iudiciario conspectui presentare curavit. Cuiusquidem predicte littere regalis tenor talis est: ⟨*Urmează scrisoarea lui Ludovic I, regele Ungariei, din 27 mai 1369, nr. 386*⟩. In continencia siquidem littere ipsius conventui de Clusmonostra inter cetera conspeximus haberi isto modo quod cum ipse Jacobus, filiul Mychaelis, accepto Johanne, filio Bord, homine regio et fratre Emerico sacerdote, per ipsum conventum et mandatum regie maiestatis in testimonio transmisso, feria quinta proxima post festum Corporis domini proxime preteritum, ad facies possessionariarum iurium condam Dominici, filii Bezthur, uniusque vicinis et commentaneis eiusdem, legittime inibi convocatis et presentibus accedendo, in dominium dictorum iurium possessionariarum condam Dominici, fratris sui patruelis, mediantibus predictarum litterarum regalium se legitime introduci et sibi statui facere voluissent in ipsa introduccione et statucione, Johannes, filius Johannis, filii Blasii de Chypfud et nobilis domina Anna vocata, relicta eiusdem Johannis, ac Thomas, villicus iobagio earundem, in persona nobilis domine consortis Thome, filii Akus de Hydegvyz, Ursula vocate, contradiccionis velamine obviassent quosquidem eodem die et loco in possessione Galfalua, porcione videlicet ipsius Dominici, in presencia magnifici viri domini Emerici, voyuode Transsiluani et comitis de Zonuk, domini nostri, citassent racionem contradicionis eorum reddituros, octavas

vero festi Nativitatis Johannis Baptiste tunc proxime venturas eisdem partibus pro termino comparendi assignassent. Cuius contradiccionis racionem a Johanne, filio Johannis de Chypfud et nobilibus dominabus prenotatis scire volebat Jacobus, filius Mychaelis, prenotatus.

Quo precepto prefatus Johannes, filius Johannis, personaliter pro prefatis vero nobilibus dominabus, Anna et Ursula vocatis, Andreas, filius Herbordi et Ladislaus, filius Johannis de Peterfalua, cum sufficientibus litteris procuratoriis honorabilis capituli ecclesie Transsiluane exsurgentes responderunt ex adverso quod ipsi tempore statucionis et introduccionis dictorum iurium possessionariarum ipsius Dominici, filii Beztur, patris videlicet ipsius domine Anne, relicte Johannis, filii Blasii de Chypfud, predicto pro eo contradixissent quod in dominium dictorum possessionariarum iurium, ex regie benignitate, legittime fuissent introducti. Et licet gracias regales ipsis factas mediantibus vigoribus predictarum litterarum regalium idem dominus rex revocando anulasset tamen ipsa regia benignitas vigore aliarum litterarum suarum ipsos in dominium earundem possessionariarum porcionum ipsius Dominici, filii Beztur, stare permisisset. Et super hoc haberent litteras vigorosas et in instanti, in robur dicte ipsorum, quasdam duas litteras regales patentes, sub predicto sigillo secretario confectas tenorum infrascriptorum exhibere curaverunt. Quarum unius tenor talis fuit: ⟨*Urmează scrisoarea lui Ludovic I, regele Ungariei, din 1 iulie 1369, nr. 400*⟩. Alterius vero tenoris est: ⟨*Urmează scrisoarea lui Ludovic I, regele Ungariei, din 1 iulie 1369,* nr. 401⟩.

Quarum litterarum exhibicionibus factis quia idem dominus rex ex serie predictarum litterarum ipse tamen usque suum adventus in partes Transsiluanas fiendum di⟨sscutionem⟩[4] videbatur tum propter sui arduitatem cum eciam de voluntate et peticione ambarum parcium deliberacione ipsius domini nostri Emerici woyuode et regni nobilium partis Transsiluane eandem tamen ad primam et futuram congregacionem generalem eiusdem domini nostri voyuode per ipsum proxime celebrandam duximus prorogandam committentes eciam partibus predictis ut universa eorum litteralia instrumenta sique in facto iam dictarum possessionariarum porcionum haberent confecta et emanata coram eodem domino nostro voyuoda et regni nobilibus in eodem termino exhibere teneantur, quibus ursis idem dominus noster voyuoda unacum eisdem nobilibus regni iudicium et iusticiam facere valeat inter partes prenotatas dominio permittente.

Datum in Sancto Emerico, octavo die termini prenotati, anno domini M^{mo}CCC^{mo}LX° nono.

⟨*Pe verso, de aceeaşi mînă:*⟩ Pro nobilibus dominabus, relicta Johan⟨nis filii⟩[1] Blasii et consorte Thome ⟨filii Akus de Haranglab⟩[2] ac Johanne, ⟨filio Johannis, filii⟩[2] Blasii ⟨de Chypfud⟩[2] contra Jacobum, filium Mychaelis, ⟨filii Pauli de eadem Haranglab⟩[2] ad primam et futuram congregacionem domini Emerici woyuode Transsiluani, domini nostri, prorogatoria.

Noi, Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, dăm de ştire că Iacob, fiul lui Mihail, fiul lui Pavel de Hărănglab, venind înaintea noastră potrivit cuprinsului unei scrisori a noastre de amînare de mai înainte s-a îngrijit să prezinte vederii judecăţii noastre pentru octavele sărbătorii Naşterii slăvitei Fecioare, de curînd trecute[5], două scrisori, una a prealuminatului principe, domnul Ludovic, din mila lui Dumnezeu, ilustrul rege al Unga-

riei, însemnată cu pecetea sa de taină, avînd cuprinsul de mai jos, cealaltă, a conventului din Cluj-Mănăștur, dată în prima sîmbătă de după octavele sărbătorii *Corpus Christi* din anul de față[6] în formă de scrisoare de punere în stăpînire și cuprinzînd în ea zilele stabilite pentru a se face împotrivire și chemare în judecată, spunînd că pîra și darea sa în judecată sînt cuprinse în această scrisoare. Iar cuprinsul acelei sus-zise scrisori regești este acesta: 〈*Urmează scrisoarea lui Ludovic I, regele Ungariei, din 27 mai 1369, nr. 386*〉.

Într-adevăr, din cuprinsul scrisorii acelui convent din Cluj-Mănăștur am putut vedea, între altele, că acel Iacob, fiul lui Mihail, împreună cu binevenitul Ioan, fiul lui Bord, omul regelui și cu fratele Emeric, preotul, trimiși ca oameni de mărturie de către acel convent și din porunca maiestății regești, în joia cea mai apropiată de după sărbătoarea *Corpus domini*, de curînd trecută[7], venind la fața locului cu privire la drepturile de stăpînire ale răposatului Dominic, fiul lui Bezthur și chemînd acolo în mod legiuit pe fiecare din vecinii și megieșii acestuia prin mijlocirea sus-zisei scrisori regești, cînd au voit să-i pună și să-i treacă în chip legiuit în stăpînirea ziselor drepturi de moșie ale răposatului Dominic, vărul său după tată, la acea punere și trecere în stăpînire Ioan, fiul lui Ioan, fiul lui Blasiu de Ciufud și nobila doamnă numită Ana, văduva acelui Ioan, și Toma judele iobag al acestora în numele nobilei doamne numită Ursula, soția lui Toma, fiul lui Akus de Călvasăr, s-au ridicat împotrivă sub cuvînt de împotrivire și i-au chemat pe aceștia în acea zi pe moșia Gănești, adică pe partea de moșie a acelui Dominic de față cu măritul bărbat domnul Emeric, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, domnul nostru, ca să dea socoteală de împotrivirea lor, hotărînd ca soroc de înfățișare pentru părți octavele sărbătorii Nașterii lui Ioan Botezătorul atunci viitoare[8]; despre temeiul cărei împotriviri, sus-zisul Iacob, fiul lui Mihail voia să afle de la Ioan, fiul lui Ioan de Ciufud și de la nobilele doamne sus-numite.

Înțelegînd aceasta sus-pomenitul Ioan, fiul lui Ioan, el însuși și în numele sus-pomenitelor nobile doamne, numite Ana și Ursula, cît și al lui Andrei, fiul lui Herbord și al lui Ladislau, fiul lui Ioan de Petrești, ridicîndu-se cu scrisori de împuternicire îndestulătoare, ale cinstitului capitlu al bisericii Transilvaniei, au răspuns la rîndul lor că ei în timpul punerii și trecerii în stăpînirea ziselor drepturi de moșie ale acelui Dominic, fiul lui Bezthur, adică tatăl acelei doamne sus-zisă, văduva lui Ioan, fiul lui Blasiu de Ciufud, s-au împotrivit pentru aceea că și au fost puși din bunătatea regească în chip legiuit în stăpînirea ziselor drepturi de stăpînire. Și, deși acel domn regele, revenind asupra milostivirilor regești făcute acelora, le-a anulat totuși, aceeași bunătate regească în temeiul altor scrisori ale sale le-a îngăduit lor să rămînă în stăpînirea acelor părți de moșie ale lui Dominic, fiul lui Bezthur. Și cu privire la aceasta au scrisori temeinice pe care au avut grijă să le arate numaidecît spre tăria celor spuse, adică două scrisori regale deschise, date sub sus-zisa pecete de taină și arătate mai jos. Cuprinsul unei scrisori a fost acesta: 〈*Urmează scrisoarea lui Ludovic I, regele Ungariei, din 1 iulie 1369, Lypche, nr. 400*〉. Iar cuprinsul celeilalte scrisori este acesta: 〈*Urmează scrisoarea lui Ludovic I, regele Ungariei, din 1 iulie 1369, Lypche, nr. 401*〉.

După înfățișarea acestor scrisori, deoarece domnul regele — așa cum se desprinde din cuprinsul sus-ziselor sale scrisori — era totuși de pă-

rere că, pînă la venirea sa în părţile Transilvaniei, trebuia făcută dezbaterea, pe de altă parte datorită anevoinţei sale, precum şi din vrerea şi la cererea amînduror părţilor şi din chibzuinţa acelui domn al nostru, voievodul Emeric, şi a nobililor ţării din părţile Transilvaniei, am hotărît ca această dezbatere să fie amînată pînă la cea dintîi viitoare adunare obştească pe care acel domn voievod al nostru o va ţine, poruncind ca părţile sus-zise să fie datoare să înfăţişeze la acel soroc înaintea acelui domn al nostru, voievodul, şi a nobililor ţării toate scrisorile lor pe care le au întocmite şi date în pricina ziselor părţi de moşie, care lucruri fiind grabnice, acel domn al nostru voievodul împreună cu nobilii ţării să poată face între zisele părţi judecată dreaptă pentru a îngădui fiecăreia dreptul său de stăpînire.

Dat la Sîntimbru, în ziua a opta de la sorocul mai sus însemnat, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi nouă.

⟨*Pe verso, de aceeaşi mînă:*⟩ Scrisoare de amînare pentru nobilele doamne, văduva lui Ioan, fiul lui Blasiu şi soţia lui Toma, fiul lui Acuş de Hărănglab, şi pentru Ioan, fiul lu Ioan, fiul lui Blasiu de Ciufud, împotriva lui Iacob, fiul lui Mihail, fiul lui Pavel, tot de Hărănglab, pînă la cea dintîi viitoare adunare obştească pe care o va ţine domnul Emeric, voievodul Transilvaniei şi domnul nostru.

Arh. Naţ. Magh., Dl. 29 703. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1369. Orig.

---

[1] Rupt cca 1 cm; întregit pe baza contextului.
[2] Rupt cca 2 cm; întregit pe baza contextului.
[3] Rupt cca 1,5 cm; întregit pe baza contextului.
[4] Rupt cca 1,5 cm.
[5] 15 septembrie.
[6] 9 iunie.
[7] 7 iunie.
[8] 1 iulie.

424 **1369 septembrie 25** *(feria tertia proxima ante festum beati Michaelis archangeli),*

Ludovic I, regele Ungariei dă lui Benedict, fiul lui Pavel, fiul lui Hem, banul Bulgariei, şi lui Petru, fratele său, scrisoarea de dezlegare pentru că a predat pe Stracimir, ţarul de Vidin, cu toate cele ce ţin de el, lui Ştefan arhiepiscopul de Calocea.

Arh. Naţ. Magh., Dl. Arh. fam Batthyány de Körmend Heimiana, 220. Orig. hîrtie., cu pecete inelară.
EDIŢII: *Tört. Tár,* 1898, p. 366—367.

425 **1369 septembrie 26, ⟨Cluj-Mănăştur⟩**

Nobili viro et honesto, Johanni, vicevaivode Transsiluano amico eorum honorando, conventus monasterii beate Marie virginis de Clusmonustra, orationum suffragia devotarum.

Noverit vestra nobilitas nos literas vestras recepisse in hec verba. ⟨*Urmează actul lui Ioan, vicevoievodul Transilvaniei din 16 septembrie 1369, nr. 420*⟩. Nos enim petitionibus vestris ac iustitie annuentes una

cum predicto Ladislao dicto Wos, homine vestro, nostrum hominem videlicet fratrem Emericum presbyterum, socium et confratrem nostrum pro testimonio fide dignum ad premissa exequenda duximus transmittendum. Qui demum exinde ad nos reversi per nos diligenter requisiti nobis concorditer retulerunt quod ipsi a sacerdotibus, clericis, nobilibus et ignobilibus a quibus decuisset et licuisset diligenti inquisitione prehabita talem de premissis comperissent veritatem quod Mychael vicecastellanus de Baluanus silvas possessionis ipsius Gregorii, filii Joannis, filii Jacobi de Bethlem, Beud vocate potentialiter ocupasset necnon terras arabiles tam ad dictam possessionem ipsius Beud quam etiam ad aliam possessionem eiusdem Malun vocatam in comitatu de Zonuk interiori pertinentes similiter occupando seminari[1] et metere una cum Dominico et Georgio, officialibus de Vice, ac populis de eadem ac asportari fecissent necnon fena defalcassent in preiudicium ipsius Gregorii et derogamen.

Datum feria quarta proxima ante festum beati Mychaelis archangeli, anno prenotato.

Nobilului şi cinstitului bărbat Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, prietenului lor vrednic de cinstire, conventul mănăstirii fericitei Fecioare Maria dn Cluj-Mănăştur, prinosul cucernicelor sale rugăciuni.

Să afle nobleţea voastră că am primit scrisoarea voastră cu acest cuprins: *(Urmează actul lui Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, din 16 septembrie 1369, nr. 420)*. Iar noi, încuviinţînd dreapta voastră cerere, am hotărît să trimitem spre mărturie dimpreună cu sus-numitul Ladislau zis Wos, omul vostru, pe omul nostru vrednic de crezare, anume pe fratele Emeric preotul, soţ şi frate canonic al nostru, pentru a aduce la îndeplinire cele de mai sus. Aceştia, întorcîndu-se apoi de acolo la noi, şi întrebaţi de noi cu grijă, ne-au spus într-un glas că, după o sîrguitoare cercetare a preoţilor, a clericilor, a nobililor şi a nenobililor pe care se cădea şi se cuvenea să-i cerceteze, au aflat următorul adevăr cu privire la cele de mai sus: că Mihail, vicecastelanul de Unguraş a cotropit cu silnicie pădurile moşiei numite Beudiu a acelui Grigore, fiul lui Ioan, fiul lui Iacob de Beclean, şi, totodată, împreună cu Dominic şi cu Gheorghe, slujbaşii din Viţa şi cu oamenii din acel sat cotropind pămînturile de arătură ce ţin atît de moşia lui numită Beudiu, cît şi de pe cealaltă moşie a lui numită Mălin, aflătoare în comitatul Solnocului Dinlăuntru, au pus să se semene, să se secere şi să se care bucatele şi au cosit şi fînaţele, spre paguba şi nesocotirea numitului Grigore.

Dat în miercurea dinaintea sărbătorii fericitului arhanghel Mihail, în anul de mai sus.

Arh. Naţ. Magh., Dl.
Orig. hîrtie, cu pecete rotundă din ceară de culoare albă aplicată pe verso.
EDIŢII: *Ub.* II, p. 328—329.

---

[1] Corect: *seminare*.

426 **1369 octombrie 29**

(L)odouicus dei gracia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Comanie, Bulgarieque rex, princeps Sallernitanus et honoris montis Sancti Angeli dominus, omnibus, Christi fidelibus, tam

presentibus quam futuris, presencium noticiam habituris salutem in omnium salvatore. Cum a nobis pretitur quod iustum et honestum est, decet maiestatem regiam facilem prebere consensum in hiis presertim que suorum videntur comodis[1] subditorum utiliter convenire. Proinde ad universorum noticiam harum serie volumus pervenire quod magnificus vir Benedictus, condam banus regni Bulgarie, fidelis noster dilectus sua, item Nicolai et Petri, uterinorum, ac Ladislai, filii Johannis, patruelis fratrum suorum personis ad nostre serenitatis accedendo presenciam, exhibuit nobis quasdam duas litteras, unam nostram patentem, novo et auttentico[2] sigillo nostro consignatam, super collacione universarum possessionum et possessionariarum porcionum Johannis, Ladislai et Petri, filiorum Nexe, olachorum ipsis per nos facta et aliam capituli Chanadiensis, rescripcionalem, super legittima[3] statucione earundem confectas, tenorum subsequencium, petens nostram excellenciam humiliter et devote, ut easdem acceptare, aprobare, ratificare, ac pro ipsis, et eorum heredibus universis nostro dignaremur privilegio confirmare. Quarum unius scilicet nostre tenor talis est: ⟨*Urmează actul lui Ludovic I regele Ungariei, din 5 iulie 1369*, nr. 403⟩. Alterius vero videlicet dicti capituli tenor is est: ⟨*Urmează actul capitlului din Cenad din 30 iulie 1369, nr. 408*⟩.

Nos, itaque, iustis et legittimis supplicacionibus prefati Benedicti, condam bani, sua et dictorum fratrum suorum, in personis nostre humiliter porrectis maiestati, regia pietate clementer exauditis et admissis pretactas litteras nostras et dicti capituli, non abrasas, non cancellatas, nec in aliqua sui parte viciatas, presentibus de verbo ad verbum insertas acceptamus, approbamus, ratificamus; et pro ipsis Benedicto, condam bano, suis fratribus ac eorum heredibus universis de beneplacita voluntate serenissime principisse, domine regine, genitricis nostre carissime, mera regia auctoritate perpetue valituras confirmamus presentis privilegii nostri patrocinio mediante, salvis iuribus aliensis. In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam presentes concessimus literas nostras privilegiales pendentis et auttentici[4] sigilli nostri dupplicis munimine raboratas.

Datum per manus venerabilis in Christo patris domini Ladislai, episcopi Wesprimiensis, reginalis cancellarii et aule nostre vicecancellarii, dilecti et fidelis nostri, anno domini M°CCC°LX° nono, octavo, nonas novembris, regni autem nostri anno XX° octavo, venerabilibus in Christo patribus et dominis, Thoma Strigoniensi, decretorum doctore, Stephano Colocensi, sacre pagine magistro, fratre Dominico Jadrensi, Wgulimo Spalatensi, et Ugo Ragusiensi, archiepiscopis, Demetrio Waradiensi, Colomano Juariensi, Stephanno Zagrabiensi, Demetrio Transiluano, Dominico Chanadiensi, Michaele Agriensi, Wilhermo Quinqueecclesiensi, Johanne Waciensi, Petro Boznensi, Ladislao Nitriensi, Stephano Sirimiensi Nicolao Tininiensi, Demetrio Nonensi, Nicolao Traguriensi, Stephano Farensi, Jacobo Macariensi, Matheo Sibinicensi, Michaele Scardonensi et Portiua Senniensi, ecclesiarum episcopis, ecclesias dei feliciter gubernantibus, Carbaviensi sede vacante; magnificis viris domino Ladislao, duce Opulie, regni nostri palatino, Emerico woyuada Transsiluano, comite Nicolao de Zech, iudice curie nostre, Johanne, magistro tavarnicorum nostrorum, Petro Zudar, totius Sclavonie et magistro pincernarum nostrorum, Simmone Dalmacie et Croacie, Nicolao de Machou banis, Paulo dapiferorum, Johanne ianitorum, et Stephano agazonum nostrorum, magistris ac eodem

domino Ladislao, duce, comite Posoniensi, aliisque quampluribus comitatus regni nostri tenentibus et honores.

⟨*Pe verso:*⟩ Super possessiones fily Nexee.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, Dalmației, Croației, Ramei, Serbiei, Galiției, Lodomeriei, Cumaniei și Bulgariei, principe de Salerno și domn al ținutului Monte Sant'Angelo, tuturor credincioșilor întru Hristos, atît celor de acum, cît și celor viitori, care vor lua cunoștință despre cele de față, mîntuire întru mîntuitorul tuturor.

Cînd se cere de la noi ceea ce este drept și cinstit se cuvine ca maiestatea noastră regească să-și dea lesne învoirea mai ales la cele ce se arată că vin cu folos spre binele supușilor săi.

Drept aceea, prin aceste rînduri voim să ajungă la cunoștința tuturor că, venind înaintea luminăției noastre măritul bărbat Benedict, fostul ban al țării Bulgariei, credinciosul nostru iubit, în numele său și al fraților săi buni, Nicolae, și Petru și al vărului său Ladislau, fiul lui Ioan, ne-a înfățișat două scrisori, una deschisă, a noastră, pecetluită cu pecetea noastră cea nouă și autentică cu privire la dania tuturor moșiilor și bucăților de moșie ale românilor Ioan, Ladislau, și Petru, fiii lui Nexe, făcută lor de către noi, și cealaltă de răspuns a capitlului din Cenad, întocmită cu privire la legiuita lor punere în stăpînire, avînd cuprinsurile următoare, rugînd el cu smerenie și supunere Înălțimea noastră să binevoim a le primi, încuviința și consfinți și a le întări prin privilegiul nostru pentru ei și pentru toți moștenitorii lor. Cuprinsul uneia din ele și anume al scrisorii noastre este acesta: ⟨*Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 5 iulie 1369, vezi nr. 403*⟩.

Iar, cuprinsul celeilalte, adică a zisului capitlu, este acesta: ⟨*Urmează actul capitlului din Cenad, din 30 iulie 1369, vezi nr. 408*⟩.

Noi, așadar, ascultînd și încuviințînd milostiv, cu bunătate regească, dreptele și legiuitele cereri ale sus-zisului Benedict, fostul ban, înaintate cu smerenie Maiestății noastre în numele său și al zișilor săi frați, primim, încuviințăm, și consfințim sus-zisa noastră scrisoare și a zisului capitlu, fiind fără răsături, fără tăieturi și nevătămate în vreo parte a lor, cuprinzîndu-le din cuvînt în cuvînt în cele de față; și cu buna învoire a prea luminatei principese doamnei regine, preascumpa noastră mamă, și din deplina noastră putere regească le întărim pentru acel Benedict fostul ban și pentru frații săi, și toți moștenitorii lor, prin ocrotirea privilegiului nostru de față, ca să aibă putere în veci, fără vătămarea drepturilor altuia. Spre pomenirea și veșnica trăinicie a acestui lucru dăm scrisoarea noastră privilegială de față întărită cu puterea peceții noastre duble, atîrnate și autentice.

Dat de mîna venerabilului întru Hristos părinte, domnul Ladislau, episcopul de Vesprim, cancelarul reginei și vicecancelarul curții noastre, iubitul și credinciosul nostru, în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și nouă, în a opta zi înainte de nonele lui noiembrie, iar în anul domniei noastre al douăzeci și optulea; venerabilii întru Hristos părinți și domni, Toma arhiepiscopul de Strigoniu, doctor în dreptul canonic, Ștefan de Calocea, doctor în teologie, fratele Dominic de Zara, Ugolin de Spalato și Ugo de Raguza; precum și episcopii: Dumitru al bisericii de Oradea, Coloman, de Győr, Ștefan de Zagreb, Dumitru al Transilvaniei, Dominic de Cenad, Mihail de Agria, Vilhelm de Pécs, Ioan de Vaț, Petru al Bosniei, Ladislau de Nitra, Ștefan al Sirmiului, Nicolae de Knin, Dumitru

de Nona, Nicolae de Trau, Ştefan de Faro, Iacob de Macarska, Matei de Sabenico, Mihail de Scardona şi Portina de Segno, păstorind în chip fericit bisericile lui Dumnezeu, scaunul de Krbava fiind vacant; măriţii bărbaţi, domnul Ladislau, ducele de Oppeln, palatin al regatului nostru, Emeric, voievodul Transilvaniei, comitele Nicolae de Zech, judele curţii noastre, Ioan marele nostru vistier, Petru Zudar, banul întregei Slavonii şi marele nostru paharnic, Simion banul Dalmaţiei, şi al Croaţiei, şi Nicolae banul de Mačva Pavel marele nostru stolnic, Ioan marele nostru uşier şi Ştefan marele nostru comis şi acelaşi domn Ladislau ducele, comite de Pojon, şi mulţi alţii ţinînd comitatele şi dregătoriile ţării noastre.

⟨*Pe verso:*⟩ Cu privire la moşiile fiilor lui Nexe.

Arh. Naţ. Magh., Dl., Col. Muzeului Naţional.
Orig. perg., cu fragmente de pecete atîrnată cu şnur împletit din mătase verde şi roşie.
EDIŢII: *Ortvay*, I, p. 112—114.

---

[1] Corect: *commodis.*
[2] Corect: *authentico.*
[3] Corect: *legitima.*
[4] Corect: *authentici.*

427 **1369 octombrie 29** (octavo *Nonas Novembris)*

Ludovic I, regele Ungariei, întăreşte arhiepiscopiei de Strigoniu toate moşiile ce se află în stăpînirea sa de treizeci şi doi de ani încoace, în oricare din comitatele regatului s-ar afla ele şi oricum s-ar numi acestea. În lista demnitarilor, între alţii: Dumitru, episcop de Oradea, Emeric, voievodul Transilvaniei.

Bibl. Univ. Budapesta, Col. Cornides.
Copie simplă.
EDIŢII: *Battyán*, III, p. 215—216.

428 **1369 noiembrie 5, Buda**

Nos, Lodovicus, dei gratia rex Hungarie, significamus tenore presentium quibus expedit universis, quod nos, consideratis fidelitatibus et fidelium servitiorum meritis Georgii, filii magistri Jakch, quibus ipse, in cunctis nostri et regni nostri negotiis, prosperis et adversis iuxta sue possibilitatis exigentiam nostre studuit complacere maiestati et se reddere gratiosum utique et acceptum, pro tot itaque et tantorum servitiorum suorum meritis, quasdam possessiones, Solymus et Mon vocatas, in comitatu de Zolnok existentes, condam Emerici, filii Mykyd de Doboka, hominis sine herede decessi, nunc, ut idem Georgius dicit, apud manus suas[1] et fratrum suorum infrascriptorum habitas fore asserens certis ex causis, ipsas eidem Georgio et, per eum dicto Jakch patri, item Stephano, Ladislao, Andree, Dionisio et Johanni, fratribus suis, eorumque heredibus et posteritatibus universis, pro ulteriori conservatione dictarum possessionum omni eo iure, quo nostre incumbunt collationi sub hiisdemque veris metis et antiquis quibus actenus habite extiterunt et possesse, nove nostre donationis titulo dedimus et contulimus, iure perpetuo et irrevocabiliter possidendas et habendas salvis iuribus alienis.

Datum Bude, in festo beati Emerici confessoris, anno domini M^mo trecentesimo sexagesimo nono.

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu regele Ungariei, facem cunoscut prin cuprinsul celor de față tuturor cărora se cuvine că, ținînd seamă de faptele de credință și vrednicia credincioaselor slujbe ale lui Gheorghe, fiul magistrului Jakch, prin care s-a silit după putința sa să ne intre în voie și să se arate îndatoritor și plăcut maiestății noastre, în toate treburile și norocoase și nenorocoase ale noastre și ale regatului nostru, noi, pentru vrednicia slujbelor sale atît de multe și de mari — întrucît ne spune că niște moșii numite Șoimuș și Naimon, aflătoare în comitatul Solnoc, ale răposatului Emeric, fiul lui Mykyd de Dăbîca, om care a murit fără moștenitor, se află acum din anumite pricini — precum zice acel Gheorghe — în mîinile sale și ale fraților săi mai jos scriși —, am dat și am hărăzit, în chip de danie nouă a noastră, acelui Gheorghe și prin el zisului Jakch, tatăl său, precum și lui Ștefan, Ladislau, Andrei, Dionisie și Ioan, frații lui, cît și moștenitorilor și tuturor urmașilor lor, acele moșii pentru a le ține și mai departe zisele moșii cu tot acel drept, cu care țin de dreptul nostru de danie, și în aceleași adevărate și vechi hotare în care au fost ținute și stăpînite pînă acum, ca să le stăpînească și să le aibă pe veci și nestrămutat, fără vătămarea drepturilor altora.

Dat la Buda, la sărbătoarea fericitului Emeric Mărturisitorul, în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și nouă.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. fam. Wesselényi din Jibou.
Transumpt în actul lui Sigismund, regele Ungariei, din 13 ianuarie 1406.

---

[1] Scris deasupra rîndului, probabil de o altă mînă.

429 **1369 noiembrie 8, Turda**

Nos, Emericus, woyuoda Transilvanus et comes de Zonuk, memorie commendamus quod in congregatione nostra generali, universitati nobilium ac alterius cuiusvis status et conditionis hominum dicte partis Transsilvane, die dominico proximo post festum Omnium sanctorum Torde celebrata, discretus vir, magister Nicolaus, archidiaconus de Zonuk, decanus ecclesie Transsilvane, de medio aliorum causidicorum personaliter exurgendo, per modum protestationis nobis, in personis dominorum de capitulo ecclesie predicte, curavit declarare eomodo quod quidam nobiles, in vicinitate possessionum ipsorum, Noglok, Kopan et Zyluas vocatarum, in comitatu Albensi habitarum, specialiter autem Bakou Magnus cum fratribus et proximis suis de Cuch, circumquaque existentes et commorantes, fructus et utilitates earundem possesionum ipsorum contra eorum voluntatem fruerentur et uterentur, in preiudicium eorundem valde magnum.

Unde, facta huiusmodi protestatione, idem dominus decanus in personis predictorum dominorum de capitulo predicte ecclesie Transsilvane universos vicinos et commetaneos dictarum possessionum undique existentes, ab ulteriori usu et fruitione memoratorum possessionum ipsorum fructumque ac utilitatum earundem violenta perceptione prohibuit et inhibuit palam et manifeste coram nobis. In cuius prohibitionis et protestationis testimonium presentes eisdem concessimus communi iustitia suadente.

Datum quinto die congregationis nostre predicte, in loco prenotato, anno domini M^{mo}CCC^{mo}LX^{mo} nono.

Noi, Emeric, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, dăm de știre că în adunarea noastră obștească ținută la Turda în duminica de după sărbătoarea Tuturor Sfinților[1] cu obștea nobililor și a oamenilor de orice stare și seamă din zisa parte a Transilvaniei, ridicîndu-se însuși din mijlocul celorlalți împricinați chibzuitul bărbat magistrul Nicolae, arhidiaconul de Solnoc, decanul bisericii Transilvaniei, s-a îngrijit să ne aducă la cunoștință în chip de întîmpinare, în numele domnilor din capitlul sus-zisei biserici, că niște nobili care se găsesc și locuiesc de jur împrejur în vecinătatea moșiilor lor numite Noșlac, Copand și Silivaș, aflătoare în comitatul Alba, și mai ales Bakou cel Mare, împreună cu frații și rudele sale de Ciuciu culeg și folosesc, împotriva voinței lor, roadele și folosințele acelor moșii ale lor, spre paguba lor nespus de mare.

Drept aceea, făcînd această întîmpinare, acel domn decan a oprit pe față și în chip vădit înaintea noastră, în numele sus-zișilor domni din capitlul sus-zisei biserici a Transilvaniei, pe toți vecinii și megieșii ziselor moșii, oriunde s-ar afla de la folosirea mai departe a pomenitelor lor moșii și de la culegerea silnică a roadelor și folosințelor acestora. Întru mărturia acestei oprelişti și întîmpinări le-am dat scrisoarea de față, potrivit dreptății obștești.

Dat în a cincea zi a adunării noastre sus-zise, în locul însemnat mai sus, în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și nouă.

Bibl. Batthyaneum, Arh. capitl. din Alba Iulia, lădița V, nr. 672. Fotocopie de Inst. de ist. Cluj-Napoca/1369.
Orig. hîrtie, cu urme de pecete rotundă, aplicată în document pe verso.
REGESTE: Beke, *Erd. Kápt.*, nr. 672.

---

[1] 4 noiembrie 1369.

430 **1369 noiembrie 9, Turda**

Nos, Emericus, wouyoda Transsilvanus et comes de Zonuk, memorie commandantes tenore presentium ⟨significamus quibus expedit universis, quod in⟩[1] congregatione nostra generali, universitati nobilium et alterius cuiusvis status et conditionis hominum dicte partis Transsilvane, die dominico proximo post festum ⟨Omnium Sanctorum⟩[1] Torde celebrata, tota universitas nobilium una cum venerabili din Christo patre, domino Demetrio, episcopo Transsilvano, personaliter adherente super facto decimarum ⟨tam in quartis, quam etiam sub cult⟩ellis[2] consistentium, pacis tranquilitate guadere et discordias, que hactenus occasione huiusmodi per nonnullos ex eis suscitate fuissent, sopire et removere ac saluti animarum suarum providere solicite[3] cupientes, unanimi, concordi et spontanea voluntate ac proprio motu confessi extiterunt quod nullius temporis in eventu ad decimas eiusdem domini episcopi et sui capituli, tam in quartis, quam etiam sub cultellis existentes, se intromitterent palam vel oculte vel quocunque colore seu occasione adinve⟨nta, i⟩mo[2] quicunque ex eis, quacunque occasione seu colore quesito, ad ipsas decimas se intromittere attemptaret, nec auxilio, nec favore assisterent eidem, sed omnino ⟨se retra⟩herent[2] ab eodem et talem seu tales, qui hec facere attemp-

tarent, falsos et iniustos ac convictos fore asserent[4] seu etiam declararent et asseruer⟨unt coram nobis⟩[2].

Datum in Torda predicta, sexto die congregationis nostre prenotate, anno domini Millesimo CCC^{mo}LX^{mo} nono.

Noi, Emeric, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, prin cuprinsul celor de față dăm de știre și facem cunoscut tuturor cărora se cuvine că, în adunarea noastră obștească ținută la Turda în duminica de după sărbătoarea Tuturor Sfinților[5] cu obștea nobililor și a oamenilor de orice stare și seamă din zisa parte a Transilvaniei, întreaga obște a nobililor împreună cu venerabilul întru Hristos părinte domnul Dumitru, episcopul Transilvaniei, care era însuși de față, dorind stăruitor să se bucure de liniștea păcii în ce privește dijmele atît cele ce sînt în sferturi, cît și cele de sub răboj și să potolească și să înlăture neînțelegerile care fuseseră stîrnite pînă acum de unii dintre ei din pricina acestor dijme și să se îngrijească de mîntuirea sufletelor lor, au mărturisit cu toții de bună voie și într-un glas și din a lor pornire că niciodată în viitor nu se vor mai amesteca nici pe față, nici în ascuns, sub nici un cuvînt sau prilej născocit, în dijmele domnului episcop și ale capitlului său atît cele ce sînt în sferturi, cît și cele de sub răboj, ci dimpotrivă, oricăruia dintre ei care ar încerca, cu vreun prilej sau sub vreun cuvînt oarecare, să se amestece în acele dijme ei nu-i vor da nici ajutor, nici sprijin, ci se vor trage cu totul la o parte de la acela, iar pe unul sau unii ca aceștia care ar încerca să facă aceasta au spus și au mărturisit și spun în fața noastră că îi vor socoti înșelători, neîndreptățiți și vinovați.

Dat în sus-zisa Turda, în a șasea zi a adunării noastre mai sus însemnate, în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și nouă.

Bibl. Batthyaneum, Arh. capitl. din Alba Iulia, lădița I, nr. 184. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1369.
Orig. pergament, cu urme de pecete de ceară aplicată în document pe verso.
REGESTE: Beke, *Erd. kápt.*, nr. 184.

---

1 Pată de umezeală, întregit pe baza actului din 8 noiembrie 1369, nr. 429.
2 Pată de umezeală; întregit pe baza contextului.
3 Corect: *sollicite.*
4 Corect: *assererent.*
5 4 noiembrie 1369.

431 **1369 noiembrie 9, Turda**

Emeric, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, adeverește întîmpinarea făcută în adunarea obștească ținută la Turda, de către Nicolae, arhidiaconul de Solnoc și decan al capitlului din Alba Iulia, în numele bisericii sale, împotriva faptului că Ladislau și Dominic, fiii lui Ștefan de Orosfaia *(Wruzfa)*, au ocupat moșiile bisericii Transilvaniei numite Milaș și Comlod *(Komloud)*, oprindu-i, totodată, pe aceia de la cotropirea acelor moșii.

Arh. Naț. Magh., Arh. fam. Kállay, nr. 1 537.
Orig. hîrtie, cu urmele de pecete de închidere aplicată pe verso.
REGESTE: *Kállay*, II, p. 148, nr. 1631.

Religiosis viris, conventui ecclesie beate Marie virginis de Kulusmunustra, amicis suis, Emericus, voyvoda Transsilvanus et comes de Zonuk, amicitiam paratam cum honore.

Noveritis quod in congregatione nostra generali universitati nobilium et alterius cuiusvis status et conditionis hominum dicte partis Transsilvane, die dominico proximo post festum omnium sanctorum Torde celebrate, Mychael Crispus, hospes de Bunchyda, pro villicis, iuratis, hospitibus et populis de eadem Bunchyda, cum procuratoriis literis nostris iuxta continentiam literarum vestrarum citatoriarum pariter et reambulatoriarum ad nostram accedendo presentiam contra Mychaelem de Lona, Nicolaum filium Koplon, Emericum, filium Demetrii, et Ladislaum, filium Elye de eadem Lona, easdem literas vestras reambulatorias asserendo actionem et propositionem eorundem villicorum, iuratorum et hospitum ac populorum de Bunchyda explicari in eisdem nobis presentavit, inter cetera declarantes quod cum iidem villici, iurati, hospites et populi, accepto Stephano, filio Salamonis de Vyssa, homine nostro et fratre Emerico sacerdote testimonio vestro ad nostram literatoriam amicabilem petitionem per vos in testimonium transmisso, feria sexta proxima ante festum beatorum Symonis et Jude[1] apostolorum nunc proxime preteritum, ad faciem predicte possessionis Bunchyda, vicinis et commetaneis suis universis legitime inibi convocatis et presentibus accedendo, metas eiusdem a parte possessionis Lona predicte in locis necessariis erigere voluissent, in ipsarum metarum erectionibus predicti Mychael de Lona, Nicolaus, filius Koplon, Emericus, filius Demetrii, et Ladislaus, filius Elye de Lona predicta, a parte eiusdem possessionis Lona vocate contradictionis velamine obviassent, quos quidem Mychaelem, Nicolaum, Emericum et Ladislaum eodem die et loco iidem noster et vester homines ad presentem nostram congregationem contra annotatos hospites et populos de Bunchyda ad nostram presentiam citavissent, rationem contradictionis eorum reddituros; cuius contradictionis, inhibitionis rationem idem Mychael Crispus scire volebat a nobilibus de Lona prenotatis.

Quibus auditis et perceptis prefati Mychael de Lona, Nicolaus, filius Koplon, Emericus, filius Demetrii et Ladislaus, filius Elye de eadem Lona, personaliter exsurgentes responderunt eo modo quod eadem possessio ipsorum Lona vocata, ab eadem possessione Bunchyda nuncupata, certis metis separata et distincta haberetur, prefatique hospites et populi de Bunchyda tempore premisse possessionarie reambulationis et metarum erectionis earundem magnam particulam terre eorum de predicta possessione ipsorum Lona nuncupata occupare et ad eandem possessionem Bunchyda applicare voluissent, super metis autem iam dicte possessionis eorum Lona vocata efficacia haberent instrumenta, que coram nobis possent exhibere. Et ibidem ac in instanti quasdam literas patentes quondam viri magnifici Nicolai, voyvode Transsilvani et comitis de Zonuk, anno domini millesimo CCC° quinto decimo in Clossuar, quarto die festi beati Martini[2] confectas, quasdam literas religiosi viri fratris Nicolai abbatis et totius[3] conventus vestri eidem Nicolao vaivode rescriptionales sub eodem anno emanatas de verbo ad verbum transscribentes nobis curarunt exhiberi; quarum quidem literarum memorati fratris Nicolai abbatis et vestri conventus continenciis inter cetera comperiebatur isto modo, quod literas predicti Nicolai voyvode recepissent inter cetera con-

tinentes, quod mitterent hominem eorum pro testimonio fidedignum, coram quo Nicolaus, frater[4] de ...[5] et comes Jula, filius Ortolphi, iudex nobilium homines iam dicti Nicolai vaivode accederent ad faciem possessionis Johannis, filii Petri, Fynta, Mychaelis et Kopplen fratrum eiusdem, Lona vocatam[6] in comitatu de Doboka existentem[7] ad eandem vicinis et commetaneis convocatis reambularent per veteres metas et antiquas et si quas metas antiquas destructas invenirent, novis metis erigendo easdem renovarent, si non fuerit contradictum; contradictores vero, si qui fuerint, contra eosdem filios Petri ed presentiam dicti Nicolai voyvode citarent ad terminum competentem. Ipse igitur abbas et suus conventus eisdem Nicolai voyvode petitionibus obtemperantes ut tenerentur misissent hominem ipsorum virum idoneum, qui ad eosdem reversus dixisset quod predicti homines dicti Nicolai voyvode in festo beati Galli confessoris tunc proxime preterito, vicinis et commetaneis illis convocatis ipso presente accessissent ad faciem possessionis Lona prenotate et eandem per veteres metas et antiquas reambulando, destructas metas plurimas invenissent, quarum loca apparuissent eis manifeste. Quarum quidem antiquarum metarum et renovatarum, prout idem homo dicti Nicolai voyvode recitasset, cursus talis esset, quod primo inciperetur a parte septentrionali prope domum Inok iobbagionis[8] castellani[8], iuxta fluvium Lona vocatum supra duas metas, quarum une esset antiqua, alia nova, que site essent in loco Zazholm; inde ascenderet ad unam aciem, in qua longe eundo directe ad unum or, ubi iungeret duas metas, quarum una esset antiqua, alia nova, abinde descenderet ad unum siccum potok et pertranseundo ipsum ascenderet iterato et eundo perveniret ad unum monticulum, in quo esset una nova meta; abhinc declinaret versus meridiem et iret circa quandem virgultam harazt nuncupatam ad duas metes. Abhinc eundo in eodem colle in fine dicte virgulte perveniret ad unam metam antiquam inde reflecteretur versus meridiem et descendendo iungeret unam metam novam et perveniret ed unum potok Pascaya vocatam, secus quod esset una nova meta, ubi solveret ipsum potok et ad eandem plagam ascenderet ad unam berch, in cuius cacumine iungeret duas metas novas, ubi reflectitur versus occidentem et eundo directe veniret ad unum holm, ubi essent due mete antique. Inde in colle curreret ad alium holm, in quo esset una meta, inde in eodem colle currendo perveniret ad tres monticulos Harumholm vocatos, super quorum tertio finali esset una meta nova, que esset supra villam Borsaharazta nuncupatam, que meta separaret ab ipsa villa Borsaharaztha[9] et a villa Doboka et ibi terminaretur. Et nullus ex commetaneis vel vicinis tam in reambulatione, quam novarum metarum erectiône extitisset eisdem filiis Petri contradictor.

Quarum quidem literarum exhibitionibus factis et perlectis continentiis earundem, quia ad separationem et distinctionem predictarum metarum inter easdem possessiones Bunchyda et Lona vocatas separantium et distinguentium iuxte seriem et continentiam preexhibitarum literarum annotati domini Nicolai voyvode nobis et iudicibus nobilium iuratisque assessoribus ac universis nobilibus ipsi congregationi nostre adherentibus, homines nostri sub vestris testimoniis transmitti debere videbantur, ideo vestram requirimus amicitiam diligenter per presentes, quatenus vestros mittatis homines pro utrisque partibus pro testimoniis fidedignos, quibus presentibus Nicolaus vel Johannes, filii Petri de Badugh, aut Johannes Tancz de Chamafaya, sive Ladislaus dictus Wos de Sancto

Egidio, seu Stephanus, filius Salomonis de Vysa, pro parte predictorum hospitum et populorum de Bunchida actorum, item Barrabas de Olnuk, vel Johannes, filius Dionysii de Zyluas, aut Johannes, filius Michaelis de Marou, sive Johannes, filius Pauli de Chamafaya, pro parte dictorum nobilium de Lona in causam attractorum, aliis absentibus, homines nostri in octavia festi beati Georgii martyris nunc venturis ad facies predictarum metarum in eisdem literis domini Nicolai voyvode contentarum, vicinis et commetaneis prescriptarum possessionum Bunchyda et Lona vocatarum legitime convocatis et partibus vel earum legitimis procuratoribus presentibus accedendo, primo iuxta seriem et continentiem preexhibitarum literarum ipsius domini Nicolai vayvode metas eiusdem possessionis Lona reambulent et si ipse mete bono modo et apparenter inveniri poterunt, tunc novas metas in locis necessariis erigendo sub eisdem metis in eisdem literis domini Nicolai voyvode contentis et expressis, ipsam possessionem Lona eisdem nobilibus de Lona committant et relinquant perpetuo possidendam; si vero ipse mete bono modo et apparenter inveniri nequirent, tunc metas et cursus metales eiusdem possessionis Bunchyda secundum demonstrationem supradictorum hospitum et populorum de Bunchyda ex parte ipsius possessionis Lona separantes reambulent et si partes in aliqua particula terre ibidem discordes extiterint, tunc ipsam particulam terre contentiosam et litigiosam regali mensura, și mensurari poterit mensurando, vel si mensurari nequiret, visu considerando, una cum aliis probis viris, deum habendo pre oculis, favore, amore vel odio cuiuslibet partis postergatis, èstiment regni consuetudine requirente. Et post hec totius facti seriem, prout fuerit expediens, ad octavum diem dictarum octavarum festi beati Georgii martyris similiter nunc proxime affuturum nobis amicabiliter rescribatis.

Datum in Torda predicta, octavo die congregationis nostre predicte, anno domini Millesimo CCC° LX^{mo} nono.

⟨*Pe verso:*⟩ Religiosis viris, conventui ecclesie de Kulusmunustra, amicis suis, pro nobilibus de Lona, contra hospites et populos de Bunchyda, super possessionaria reambulatione, statutione et metarum erectione in octavis festi beati Georgii martyris per nostros et vestros homines modo intra specificato fienda ad octavum diem, earundem octavarum ad iudicem.

Cuvioșilor bărbați din conventul bisericii fericitei Fecioare Maria din Cluj-Mănăștur, prietenilor săi, Emeric, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, cu toată prietenia și cinstea.

Aflați că în adunarea noastră obștească, ținută la Turda în duminica de după sărbătoarea Tuturor Sfinților[10], cu obștea nobililor și a oamenilor de orice altă stare sau treaptă din părțile Transilvaniei, venind înaintea noastră Mihail Crețu, oaspete din Bonțida, în numele juzilor, juraților, oaspeților și oamenilor din acea Bonțida, cu scrisoarea noastră de împuternicire, potrivit scrisorii voastre de chemare cît și de hotărnicire, împotriva lui Mihail de Luna, a lui Nicolae, fiul lui Koplon, a lui Emeric, fiul lui Dumitru și a lui Ladislau, fiul lui Ilie tot de Luna, ne-a înfățișat acea scrisoare de hotărnicire a voastră, susținînd că pîra și plîngerea acelor juzi, jurați, oaspeți și oameni e lămurită pe larg în acea scrisoare, care arată între altele că, după ce numiții juzi, jurați, oaspeți și oameni, luînd pe Ștefan, fiul lui Solomon de Vișea, omul nostru și pe fratele Emeric, preotul, omul vostru de mărturie, trimis de voi ca

martor, la prieteneasca noastră cerere în scris, s-au dus, în vinerea dinaintea sărbătorii de curînd trecute a fericiţilor apostoli Simeon şi Iuda[11], la sus-zisa moşie Bonţida, şi chemînd acolo în chip legiuit pe toţi vecinii şi megieşii ei şi fiind aceştia de faţă, cînd au voit să ridice, dinspre partea moşiei Luna, semnele de hotar în locurile de trebuinţă, chiar în timpul ridicării acestor semne s-au ridicat împotrivă din partea acelei moşii numite Luna sus-zişii Mihail de Luna, Nicolae, fiul lui Koplon, Emeric, fiul lui Dumitru, şi Ladislau, fiul lui Ilie din sus-zisa Luna; pe care Mihail, Nicolae, Emeric şi Ladislau, omul nostru şi al vostru i-au chemat în aceeaşi zi şi în acelaşi loc, înaintea noastră la această adunare a noastră, ca să stea faţă cu sus-pomeniţii oaspeţi şi oameni din Bonţida, pentru a arăta temeiul împotrivirii lor, temei al cărei împotriviri şi oprelişti numitul Mihail Creţu voia să-l afle de la mai sus-numiţii nobili de Luna.

După auzirea şi aflarea acestora, sus-zişii Mihail de Luna, Nicolae, fiul lui Koplon, Emeric, fiul lui Dumitru, şi Ladislau, fiul lui Ilie, tot de Luna, ridicîndu-se înşişi, au răspuns astfel: că acea moşie a lor, numită Luna, e despărţită şi deosebită de aceea moşie numită Bonţida prin semne de hotar neîndoielnice, şi că sus-numiţii oaspeţi şi oameni din Bonţida, în timpul pomenitei hotărniciri şi ridicări de semne de hotar a acelor moşii, au voit să cuprindă o mare bucată de pămînt a lor din moşia lor numită Luna, şi s-o alipească la acea moşie Bonţida, dar cu privire la semnele de hotar ale pomenitei moşii Luna ei au acte temeinice pe care le pot arăta în faţa noastră. Şi, numaidecît, pe loc, s-au îngrijit să ne arate o scrisoare deschisă a măritului bărbat, răposatul Nicolae, voievodul Transilvaniei şi comite de Solnoc, întocmită în anul Domnului o mie trei sute cincisprezece, la Cluj, în a patra zi după sărbătoarea fericitului Martin Mărturisitorul[12], în care era trecută cuvînt cu cuvînt o scrisoare de răspuns către voievodul Nicolae a cuviosului frate Nicolae, abatele şi a întregului convent al vostru, dată în acelaşi an[13]. Şi din cuprinsul acelei scrisori a abatelui Nicolae şi a conventului vostru se vedea între altele că ei primiseră scrisoarea pomenitului voievod Nicolae, cuprinzînd între altele, să-i trimită spre mărturie pe omul lor vrednic de crezare, faţă cu care fratele Nicolae de . . . şi comitele Jula, fiul lui Ortholf, jude al nobililor, oamenii pomenitului voievod Nicolae, să meargă la moşia numită Luna a lui Ioan, fiul lui Petru şi a lui Fynta, Mihail şi Koplon, fraţii lui, aflătoare în comitatul Dăbîca, chemînd pe vecini şi megieşi, s-o hotărnicească după vechile ei semne de demult, şi, dacă vor găsi unele semne de hotar vechi stricate, să le reînnoiască ridicînd noi semne, dacă nu se va face vreo împotrivire; iar dacă vor fi cumva împotrivitori, să-i cheme pe acei fii ai lui Petru la sorocul potrivit, în faţa pomenitului voievod Nicolae.

Aşadar, acel abate şi conventul său, dînd ascultare cererii acelui voievod Nicolae, precum erau datori, au trimis spre mărturie pe omul lor potrivit, care, întorcîndu-se la dînşii, le-a spus că sus-zişii oameni ai numitului voievod Nicolae, la sărbătoarea — atunci de curînd trecută — a fericitului Gall Mărturisitorul[14], chemînd acolo vecinii şi megieşii s-au dus împreună cu el la sus-pomenita moşie Luna, pe care hotărnicind-o după bătrînele şi vechile ei hotare au reînnoit foarte multe semne stricate, în acele locuri unde li s-au vădit în chip limpede. Iar mersul acestor semne de hotar vechi şi reînnoite, după cum spunea omul zisului voievod Nicolae, era următorul: hotarul începe mai întîiu dinspre partea de miazănoapte, aproape de casa Inok, a iobagului castelanului lîngă rîul

numit Luna, pe din sus de două semne de hotar, dintre care unul era vechi iar celălalt, nou, şi care erau aşezate în locul numit Movila Saşilor. De aici suia pînă la o culme pe care, mergînd drept înainte o mare bucată de drum, ajunge pînă la un vîrf la două semne de hotar alăturate dintre care unul era vechi, iar celălalt nou; de acolo hotarul a coborît la o vale seacă, şi trecînd-o s-a urcat din nou şi mergînd a ajuns la un muncel, pe care se afla un semn de hotar vechi de unde cotind spre miazăzi a ajuns lîngă un hăţiş numit Harazt pînă la două semne de hotar. De acolo, mergînd pe acea colină, la capătul zisului hăţiş ajungea la un semn de hotar vechi, iar de acolo s-a întors spre miazăzi şi coborînd s-a împreunat cu un semn de hotar nou şi a venit la un pîrîu numit Pascaya, lîngă care se afla un semn de hotar nou, apoi în mersul lui a sărit peste acel pîrîu şi a suit, tot spre acea parte, pînă la o creastă, în vîrful căreia se împreuna cu două semne de hotar noi, de unde o cotea spre apus, şi, mergînd drept, ajungea la un dîmb, unde erau două semne de hotar vechi. De acolo, alerga pînă la un alt dîmb, pe care era un semn de hotar, şi de acolo alergînd pe aceeaşi colină, ajungea la trei muncele numite Trei Movile, iar pe al treilea muncel de la capăt se afla un semn de hotar nou, ce era mai sus de satul numit Borşa, semn ce făcea hotarul dinspre numitul sat Borşa şi satul Dăbîca, şi aci se isprăvea. Şi în timpul, atît al hotărnicirii, cît şi al ridicării noilor semne de hotar, nici unul dintre vecini sau megieşi nu s-a arătat ca împotrivitor afară de fiii lui Petru.

După înfăţişarea acelei scrisori şi citirea cuprinsului ei, întrucît pentru despărţirea şi deosebirea pomenitelor semne de hotar ce aveau să despartă şi să deosebească între ele acele moşii numite Bonţida şi Luna, potrivit rîndurilor şi cuprinsului scrisorii înfăţişate mai sus a pomenitului domn Nicolae voievodul, noi şi juzii nobililor şi asesorii juraţi şi toţi nobilii care luau parte la acea adunare a noastră, am găsit că trebuiau trimişi oamenii noştri, împreună cu oamenii voştri de mărturie, de aceea prin cele de faţă cerem cu stăruinţă prieteniei voastre să trimiteţi spre mărturie pentru amîndouă părţile pe oamenii voştri vrednici de crezare, de faţă cu care oamenii noştri Nicolae sau Ioan, fiii lui Petru de Badoc, ori Ioan zis Tancz de Ciumăfaia, sau Ladislau zis Wos de Sîntejude ori Ştefan, fiul lui Solomon de Vişea, din partea sus-zişilor oaspeţi şi oameni din Bonţida, pîrîşii, de asemenea Barabas de Bîrlea sau Ioan, fiul lui Dionisie, de Silivaş, ori Ioan, fiul lui Mihail de Morău sau în lipsa celorlalţi, Ioan, fiul lui Pavel de Ciumăfaia, din partea pomeniţilor nobili de Luna, pîrîţii, ducîndu-se la octavele acum viitoare ale sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe[15], la sus-zisele semne de hotare, cuprinse în acea scrisoare a domnului Nicolae voievodul, şi chemînd în chip legiuit pe vecinii şi megieşii sus-scriselor moşii numite Bonţida şi Luna, şi fiind de faţă părţile sau legiuiţii lor împuterniciţi, să hotărnicească mai întîiu, după rînduielile şi cuprinsul sus-înfăţişatei scrisori a domnului Nicolae voievodul, semnele de hotar ale moşiei Luna, şi dacă, acele semne vor putea fi găsite bune şi lămurite, atunci ridicînd semne noi în locurile de trebuinţă, să încredinţeze şi să lase acea moşie Luna numiţilor nobili de Luna, în hotarele cuprinse şi arătate în acea scrisoare a domnului Nicolae, voievodul, ca s-o stăpînească pe veci; dacă însă acele semne de hotar nu s-ar putea găsi bune şi lămurite, atunci să hotărnicească, după arătarea pomeniţilor oaspeţi şi oameni din Bonţida, semnele de hotar şi mersul hotarelor acelei moşii Bonţida, care o despart de numita moşie Luna, şi dacă asupra vreunei bucăţi de pămînt părţile nu

se vor înţelege, atunci, măsurînd cu măsura regească — dacă o vor putea măsura acea bucată de pămînt în pricină, asupra căreia nu se înţeleg, sau dacă nu s-ar putea măsura, preţuind-o din ochi —, împreună cu alţi bărbaţi cinstiţi şi avînd pe Dumnezeu în faţa ochilor, lăsînd de o parte orice părtinire, dragoste sau ură pentru vreuna din părţi, s-o preţuiască aşa cum cere obiceiul ţării. Şi după acestea, să aveţi bunătatea a ne răspunde în scris, după cum se va cuveni, în a opta zi, de asemenea acum în curînd viitoare a pomenitelor octave ale sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe[16].

Dat la Turda, în a opta zi a adunării noastre pomenite, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi nouă.

⟨*Pe verso:*⟩ Cuvioşilor bărbaţi din conventul bisericii din Cluj-Mănăştur, prietenilor săi, pentru nobilii de Luna, împotriva oaspeţilor şi oamenilor din Bonţida, cu privire la hotărnicirea de moşie, punerea în stăpînire şi ridicarea de semne de hotar, ce are să se facă în felul arătat înăuntrul scrisorii de către oamenii noştri şi ai voştri, la octavele sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe, şi în a opta zi a acestor octave[17] ⟨se va raporta⟩ judelui.

Arh. Naţ. Magh., Dl. 28 718.
Orig. hîrtie, cu urme de pecete rotundă din ceară de culoare deschisă, aplicată în document pe verso.
Copie simplă din anul 1761, la Arh. Stat Cluj-Napoca, arh. fam. Bánffy.
EDIŢII: *Teleki*, I, p. 162—164 (fragmentar); *Ub.*, II, p. 329—333; *Bánffy*, I, p. 285—290.

---

1 Iniţial a fost scris: *Philippi et Jacobi.*
2 În *Ub.*, p. 330 s-a completat cu *episcopi.*
3 Scris deasupra rîndului.
4 Iniţial a fost scris *filius.*
5 Rupt cca 1,5 cm.
6 Corect: *vocate.*
7 Corect: *epistentis.*
8 Întregit după copia din anul 1761.
9 Astfel în text.
10 4 noiembrie 1369.
11 26 octombrie 1369.
12 14 noiembrie 1315.
13 Vezi şi *DIR-C, veac. XIV*, I, p. 244—246.
14 16 octombrie 1315.
15 1 mai 1370.
16 8 mai 1370.
17 16 mai 1370.

433 **1369 noiembrie 11, Turda**

Religiosis viris, conventui ecclesie de Kulusmonustra, amicis suis, Emericus, woÿuoda Transsiluanus et comes de Zonuk, amiciciam paratam cum honore. ⟨Noveritis⟩[1] quod in congregacione nostra generali universitati nobilium et alterius cuiusvis status et condicionis hominum dicte partis Transsiluane die dominico proximo post festum Omnium sanctorum, Torde celebrata, Thomas, filius Nicolai, in persona nobilis domine Katherine, consortis sue, filie videlicet Gyula, filii Zombur de Zylvas, de medio aliorum causidicorum coram nobis consurgendo, quasdam litteras patentes excellentissimi principis, domini nostri Lodouici, dei gracia incliti regis Hungarie, super gracia eidem nobili domine et per consequens dicto Thome per ipsum dominum nostrum regem facta confectas

per omnia hunc tenorem continentes nos presentavit: ⟨*Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 31 mai 1369, Vişegrad, nr. 389*⟩. Quarum litterarum exhibicionibus factis et perlectis continenciis earundem, prefatus Thomas, filius Nicolai, predictam ⟨nobilem⟩[1] dominam consortem suam in dominium premissi sui iuris racione pretacte quarte filialis de prefatis possessionibus eiusdem Gyula patris sui sibi ⟨provenire⟩[1] debentis per viam iusticie introduci et statui postulavit, via quia ad ipsam introduccionem et statucionem faciendam homo noster sub vestri hominis testimonio transmitti debet necessario. Ideo vestram amiciciam presentibus requirimus diligenter quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum quo presente Johannes, dictus Elus de Poka, vel Jacobus de Faragou, aut Nicolaus, filius Abrahee de Sancto Petro, aliis absentibus, homo noster ad facies prenominatarum possessionum accedendo vicinis et commetaneis earundem universis legittime convocatis et presentibus predictam quartam filialem ipsius nobilis domine Katherine sibi de eisdem prevenire debentem iuxta formam premisse gracie regalis statuat et committat perpetuo possidendam si non fuerit contradictum; contradictores vero si qui fuerint, citet eosdem contra ipsam dominam in[2] nostram[2] presenciam[2] ad terminum competentem racione contradiccionis eorum reddituros. Et post hec, totius facti seriem prout fuerit expediens nobis amicabiliter rescribatis.

Datum octavo die congregacionis nostre predicte, in loco annotato. Anno domini M^{mo} CCC^{mo} LX^{mo} nono.

⟨*Pe verso, de aceeaşi mînă:*⟩ Amicis suis honorandis, conventui ecclesie de Kulusmonostra, pro nobili domina Katherina, filia Gyule, filii Zombur de Zÿluas.

Cuvioşilor bărbaţi, conventului bisericii din Cluj-Mănăştur, prietenilor săi, Emeric, voievodul Transilvaniei şi comite de Solnoc, cu toată prietenia şi cinstea. Aflaţi că în adunarea noastră obştească ţinută la Turda, în duminica de după sărbătoarea Tuturor Sfinţilor[3] cu obştea nobililor şi a celorlalţi oameni de oricare stare sau treaptă din zisa parte a Transilvaniei, Toma, fiul lui Nicolae, ridicîndu-se în faţa noastră din mijlocul celorlalţi împricinaţi în numele nobilei doamne Ecaterina, soţia sa, adică fiica lui Gyula, fiul lui Zombur de Silvaş, ne-a arătat o scrisoare deschisă a preaînălţatului principe, domnul nostru Ludovic, prin mila lui Dumnezeu vestitul rege al Ungariei, întocmită de către însuşi domnul nostru regele spre milostivirea acestei nobile doamne şi prin urmare a zisului Toma, avînd cu totul acest cuprins: ⟨*Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 31 mai 1369, Vişegrad, nr. 389*⟩.

La înfăţişarea cărei scrisori, luînd-o şi citindu-se cuprinsul ei, pomenitul Toma, fiul lui Nicolae, a cerut să se pună şi să se dea în stăpînire pe calea legii mai sus zisei nobile doamne soţia sa, în temeiul mai sus amintitei pătrimi cuvenite fiicei, datorată a-i fi dată din pomenitele moşii ale acelui Gyula, tatăl ei, şi că este de trebuinţă să fie trimis omul nostru sub mărturia omului vostru. De aceea cerem stăruitor prin scrisoarea de faţă prieteniei voastre ca să trimiteţi pe omul vostru vrednic de crezare, ca om de mărturie, în prezenţa căruia omul nostru, Ioan zis Elus de Păingeni, ori Iacob de Fărăgău, sau, în lipsa acestora, Nicolae, fiul lui Abrahe de Sînpetru, venind la faţa locului pe pomenitele moşii şi fiind chemaţi în chip legiuit şi fiind de faţă toţi vecinii şi megieşii acestor moşii, să-i dea mai sus zisa datorată pătrime cuvenită fiicei din acele moşii acestei nobile doamne Ecaterina, să i-o dea în stăpînire şi

să hotărască a o stăpîni veşnic — dacă nu se va face împotrivire — după rînduiala de mai sus a bunăvoinţei regeşti; dacă însă vor fi împotrivitori, să-i cheme în prezenţa noastră împotriva acelei doamne la sorocul cuvenit, după ce vor fi spus temeiul împotrivirii lor. Iar după aceea să ne faceţi cunoscut în scris cu prietenie, împotrivirile făcute pînă atunci, după cum va fi de trebuinţă.

Dat în a opta zi a adunării noastre mai sus zise, în locul mai sus însemnat. În anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi nouă.

⟨*Pe verso, de aceeaşi mînă:*⟩ Prietenilor săi vrednici de cinste, conventului bisericii din Cluj-Mănăştur, pentru nobila doamnă Ecaterina, fiica lui Gyula, fiul lui Zombur de Silvaş.

Arh. Naţ. Magh., Dl. 26865. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca / 1369. Orig., hîrtie, cu urme de pecete rotundă aplicată în document pe verso.

---

[1] Pată de umezeală; întregit după sens.
[2] Scris deasupra rîndului.
[3] 4 noiembrie.

434 **1369 noiembrie 11, Turda**

Religiosis viris conventui ecclesie beate Marie virginis de Clusmonustra amicis suis, Emericus, woyuoda Transsiluanus et comes de Zonuk, amiciciam paratam cum honore.

Noveritis quod in congregacione nostra generali universitati nobilium et alterius cuiusvis status et condicionis hominum dicte partis Transsilvane die dominico proximo post festum. Omnium sanctorum, Thorde celebrata, vir discretus domine Nicolaus, archidiaconus de Zonuk et decanus ecclesie Transsiluane, pro honore capitulo ecclesie Transsiluane predicte, cum procuratoriis litteris eorundem, de medio aliorum consurgendo, proposuit eo modo quod per nobiles de Turuzkou et Gyog iobagiones ipsius capituli in Enyd et Orbow commorantes, intra metas et terminos possessionum predictarum sepe sepius perturbarentur et molestarentur in rebus et bonorum ablacionibus eorundem. Cum tamen, per eficacia[1] instrumenta certis metis olym[2] cum eisdem nobilibus erectis eedem possessiones ipsorum separate et distincte haberentur et ibidem quedam instrumenta vigorosa inter alias possessiones ipsius capituli metas dictarum possessionum Enyd et Orbow exprimencia nobis curavit exhibere.

Quibus omnibus auditis et perceptis, magistri Nicolaus, filius Stephani, filii Elley de Turuzkou, et Johannes, filius Andree de Gyog, personaliter exurgendo[2] responderunt eomodo quod ipsi domini de capitulo legittime illic venirent, tunc in talibus locis metas supradictarum possessionum eorum iuxta seriem instrumentorum suorum reambulare possent, in que reambulacione contradiccionis velamine ipsis obviarent in talibus vero locis reambulare possent in qua nullam facerent prohibicionem.

Unde quia ad reambulacionem et separcionem metarum predictarum possessionum homo noster sub vestri hominus testimonio transmitti debet necessario, igitur vestram amiciciam presentibus requirimus diligenter, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente Petrus de Kerestus, vel Mychael de Kuty, officiales de

Sancto Emerico, aut Petrus, filius Martini de Tatee, sive Stephanus, frater suus, seu Bakou de Myhalchfolwa, aut Stephanus, filius Johannis de Chongwa, sive Jacobus, filius Myske de Bagou, aliis absentibus, homo noster, in octavis diei Medii quadragesime proxime venturi et aliis diebus ⟨ad id necessariis⟩[3] et congrue sufficientibus, ad facies predictarum possessionum Enyd et Orbou[2] vocatarum, vicinis et commetaneis ipsorum ⟨universis⟩[4] absque ipsis magistris Nicolao et Johanne illic legittime convocatis et presentibus a⟨cce⟩dendo[5] easdem iuxta seriem instrumentorum eiusdem capituli ibidem per legittimum procuratorem ipsorum exhibendo, per veras suas metas, a primis veris metis incipiendo si sunt vel si deesent secundum directos cursus metarum usque ad finales metas reambulent, reambulatas que novis metis in locis necessariis erectis ab aliorum iuribus separando commitat eisdem dominis de capitulo perpetuo possidendas si per ipsis magistros Nicolaum et Johannem aut alios non fuerit contradictum; contradictores vero si qui, exceptis ipsis magistris Nicolao et Johanne, fuerint, citet eosdem contra ipsum capitulum ad octavas festi beati Georgÿ martiris proxime venturis[6] in nostram presenciam, racionem contradiccionis ipsorum reddituros. Si vero ipsi magistri Nicolaus et Johannes in aliqua contradixerint tunc ipsos citare non incumbit, qua, cum in lite sint, absque citacione aliquali in eodem termino coram nobis comparendo, racionem contradiccionis eorum reddere apportebit. Et post hec totius facti seriem, ad dictas octavas festi beati Georgy martiris, nobis amicabiliter rescribatis.

Datum in Thorda predicta, octavo die congregacionis nostre prenotate. Anno domini M° CCC° LX° nono.

Credincioşilor bărbaţi, prieteni ai săi din conventul fericitei Fecioare Maria din Cluj-Mănăştur, Emeric, voievodul Transilvaniei şi comite de Solnoc, cu toată prietenia şi cinstea cuvenită.

Aflaţi că în adunarea noastră obştească, ţinută la Turda, în duminica de după sărbătoarea Tuturor Sfinţilor[7] cu obştea nobililor şi a oamenilor de orice altă stare sau condiţie din zisele părţi ale Transilvaniei, ridicîndu-se din mijlocul celorlalţi chibzuitul bărbat, domnul Nicolae, arhidiacon de Solnoc şi decan al bisericii Transilvaniei, drept rang al capitlului sus-zisei biserici, cu scrisoare de împuternicire din partea celor din capitlu, a spus că de foarte multe ori iobagii acestui capitlu ce locuiesc la Aiud şi Gîrbova sînt tulburaţi şi supăraţi în bunurile şi în strîngerea foloaselor lor din hotarele şi marginile moşiilor mai sus zise de către nobilii de Trascău şi Geoagiu. Deşi acele moşii ale lor le-au avut odinioară despărţite şi deosebite prin semne de hotar neîndoielnice, ridicate dinspre moşiile acelor nobili, cu toate acestea s-a îngrijit să ne mai arate tot cu privire la acestea o anumită scrisoare temeinică în care se descriu semnele de hotar ale ziselor moşii Aiud şi Gîrbova şi de către alte moşii ale acelui capitlu.

Auzind şi înţelegînd toate acestea, magistrul Nicolae, fiul lui Ştefan, fiul lui Elley, de Trascău şi Ioan, fiul lui Andrei, de Geoagiu, ridicîndu-se chiar ei au răspuns astfel, că, dacă aceşti domni din capitlu ar veni acolo în chip legiuit, atunci, potrivit cuprinsului actelor lor, s-ar putea hotărnici semnele de hotar ale ziselor moşii în acele locuri unde nu s-ar face nici o oprelişte; cu privire la hotărnicirea altor semne însă, ei ar putea să se opună cu cuvînt de împotrivire.

De aceea, pentru că este de trebuinţă să fie trimis omul nostru sub mărturia omului vostru pentru hotărnicirea şi despărţirea hotarelor mai

sus ziselor moșii, cerem stăruitor prieteniei voastre prin scrisoarea de față ca să trimiteți ca om de mărturie pe omul vostru vrednic de crezare în fața căruia omul nostru Petru de Cristiș, sau Mihail de Cut, slujbași de Sîntimbru, sau Petru, fiul lui Martin de Totoiu, sau Ștefan, fratele său, sau Bakou de Mihalț, sau Ștefan, fiul lui Ioan de Ciunga, ori în lipsa acestora Iacob, fiul lui Myska de Băgău, la octavele în curînd viitoare ale Miezi-Părăsimilor[8] și în alte zile trebuincioase pentru acest lucru și potrivit de îndestulătoare, care ducîndu-se la fața locului pe mai sus zisele moșii numite Aiud și Gîrbova, și chemînd în chip legiuit și fiind de față acolo toți vecinii și megieșii acestora, pe lîngă magiștrii Nicolae și Ioan să hotărnicească moșiile potrivit cuprinsului actului acestui capitlu arătat tot acolo de către împuternicitul legiuit al acestora, cu adevăratele lor semne de hotar, dacă sînt, începînd de la primele adevărate semne de hotar, care dacă lipsesc, după mersul arătat al notarelor pînă la semnele de hotar de margine și, hotărnicite cu noile semne de hotar ridicate în locurile trebuitoare, să hotărască a le despărți de drepturile altora, și, dacă nu se va face împotrivire de către acei magiștri Nicolae și Ioan sau de către alții, să le stăpînească pe veci acești domni din capitlu; iar pe împotrivitori, dacă vor fi — lăsînd la o parte pe acei magiștrii Nicolae și Ioan —, să-i cheme înaintea noastră împotriva acelui capitlu la octavele curînd viitoare ale sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe[9]. Iar dacă acei magiștri Nicolae și Ioan se vor împotrivi în ceva, atunci pe ei nu se cuvine să-i cheme fiindcă sînt în pricină, dar va fi potrivit ca ei să spună temeiul împotrivirii lor fără vreo chemare, înfățișîndu-se înaintea noastră la același soroc. Și după aceea să aveți bunătatea să ne răspundeți în scris despre cum s-a desfășurat întreaga pricină de la zisele octave ale sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe[9].

Dat la Turda mai sus zisă, în a opta zi a adunării noastre mai sus însemnate. În anul Domnului o mie trei sute șaizeci și nouă.

Arh. Naț. Magh., Dl. 30 702. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca 1369. Transumpt în actul conventului din Cluj-Mănăștur din 27 martie — 1 mai 1370, nr. 480.

---

[1] Corect: *efficacia*.
[2] Astfel în transumpt.
[3] Pată de umezeală de cca 2 cm; întregire probabilă după sens.
[4] Rupt cca 1 cm; întregit după sens.
[5] Rupt cca 0,5 cm; întregit după sens.
[6] Corect: *venturi*.
[7] 4 noiembrie 1369.
[8] 20 martie 1370.
[9] 1 mai 1370.

435 **13⟨69⟩ noiembrie 11** *(octavo die congregacionis nostre prenotate = dominica proxima post festum Omnium Sanctorum)*[1], Turda

Emeric, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, dă de știre că a transferat la curtea regească pentru ziua de 13 ianuarie 1370 *(ad octavas festi Epiphaniarum domini proxime venturas)* din voința și la cererea părților împricinate dezbaterea de închidere *(finalem discussionem)* a pricinii dintre capitlul din Alba Iulia, reprezentat cu scrisoare de împu-

ternicire de Ioan prepozitul și magiștrii Nicolae de Ozd, Ladislau, fiul voievodului, și Nicolae de Solnoc, arhidiaconi ai acelui capitlu, pe de o parte, și Alard, fiul lui Valentin de Doștat *(Hozyuteluke)* pe de altă parte, în legătură cu stabilirea dreptului de stăpînire asupra unei bucăți de pămînt în întindere de patru pluguri *(quattuor aratra)* pe care capitlul o pretinde zicînd că ea ține de moșia sa numită Boz *(Bozd)* iar Alard, dimpotrivă, o reclamă ca parte a moșiei sale numită Doștat.

Arh. Naț. Magh., Dl. 30 686. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca / 1369. Orig. hîrtie, rupt în două jumătăți, cu numeroase lipsuri și pete de umezeală.

[1] Întregirea datării s-a făcut pe baza actului din 2 iulie 1370, nr. 526.

436 **1369 noiembrie 11, Turda**

Nos, Johannes, viceuoyuoda Transsiluanus, memorie commendamus quod in congregacione generali magnifici viri domini Emerici, woyuode Transsiluani, proximo post festum Omnium Sanctorum, Torde celebrata, Johanne, filio Gerew, ab una parte, ex altera domino Ottone, abbate de Clusmonustra, coram nobis personaliter constitutis, per eundem Johannem, filium Gerew, nobis ⟨propos⟩itum[1] extitit pariter et relatum ministerio vive vocis quod ipse in omnibus factis nocumentis et excessibus ipsi domino abbati ⟨et suis⟩[1] iobagionibus illatis, racione quorum idem dominus abbas et sui iobagiones in dicta congregacione domini nostri contradictionem agere voluisset, presente testimonio honorabilis capituli ecclesie Transsiluane, quod per ipsum capitulum presencium serie ad id amicabiliter transsmitti postulamus, iuxta continenciam litterarum obligatoriarum iudicum nobilium comitatus de Clus, octavo die festi Epiphanie domini nunc venturis, in possessione eiusdem abbatis predicti Monastur vocata, iobagionibus eiusdem domini abbatis et decem florenos ipsi domino abbati pro suis expensis lite inter ipsos pendente per eundem consumptis plene et pure absque decime parte iudicis omnimodam satisfaccioni inpendere et solvere assumpsisset et assumpsit coram nobis, penam dupli incursurus si terminum obmitteret insolvendo, tali vinculo mediante, quos, si premissa facere recusaret, ex tunc exceptis premissis omnibus in dictis litteris iudicum nobilium contentis ipsi domino abbati in quinquaginta marcis sine iudicis porcione convinceretur eo facto. In super nos in omnibus premissis ipsi domino abbatis et suis iobagionibus de possessionibus et possessionariis porcionibus eiusdem satisfacere teneremus. Ad quod se prefatus Johannes, filius Gerew, sponte obligavit coram nobis.

Datum in Torda predicte octavo die congregacionis prenotate, anno domini M° CCC° LX° nono.

Noi, Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, dăm de știre că în adunarea obștească a măritului bărbat domnul Emeric, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, domnul nostru, ținută la Turda, în duminica cea mai apropiată de după sărbătoarea Tuturor Sfinților[2], Ioan, fiul lui Gerew, pe de o parte, iar pe de altă parte domnul Otto, abatele de Cluj-Mănăștur, înfățișîndu-se ei înșiși în fața noastră, acel Ioan, fiul lui Gerew, ne-a spus și, de asemenea, ne-a arătat prin viu grai că el, pentru toate faptele vătămătoare și nelegiuite săvîrșite acelui domn abate și iobagilor săi, cu privire la care acel domn abate și iobagii

săi au voit să facă împotrivire în zisa adunare a domnului nostru, fiind de față omul de mărturie al cinstitului capitlu al bisericii Transilvaniei, pe care-l cerem în chip prietenesc, prin cuprinsul celor de față, ca acel capitlu să-l trimită pentru aceasta, potrivit cuprinsului scrisorii de îndatorire a juzilor nobililor comitatului Cluj, într-a opta zi a sărbătorii Botezului Domnului, care va veni acum[3], în moșia sus-zisului domn abate numită Mănăștur, și-a luat asupra sa de-a dreptul și în chip deplin fără a zecea parte cuvenită judecătorului, să plătească și să achite iobagilor acelui domn abate și acelui domn abate întreaga plată de zece florini pentru cheltuielile făcute de el, pricina între ei fiind în curs de judecată, și chiar își ia acest lucru asupra sa în fața noastră, urmînd a cădea sub pedeapsa plății îndoite dacă nu va ține seama de sorocul de plată; prin mijlocirea acestui legămînt, că dacă se va opune să îndeplinească cele de mai sus, atunci lăsînd de o parte toate cele de mai sus, cuprinse în zisa scrisoare a juzilor nobililor, să-l osîndească pentru acest fapt să dea acelui domn abate 50 de mărci, fără partea judecătorului. În ce ne privește pe noi vom fi datori în temeiul tuturor celor de mai sus să-l despăgubim pe acel domn abate și pe iobagii săi pentru moșiile și părțile sale de moșie. Pentru aceasta sus pomenitul Ioan, fiul lui Gerew, s-a legat de bună voie în fața noastră.

Dat în Turda, sus-zisă într-a opta zi a adunării mai sus însemnate, în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și nouă.

Arh. Naț. Magh., Dl. 26 756. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca / 1369. Transumpt în actul capitlului din Alba Iulia din 20 ianuarie 1370, nr. 463.

---

[1] Rupt cca 1 cm, întregit după sens și pe baza contextului.
[2] 4 noiembrie 1369.
[3] 13 ianuarie 1370; vezi și doc. nr. 340.

437 — 1369 noiembrie 11, ⟨Cluj-Mănăștur⟩

Nobili viro et honesto, Johanni, viceuoyuode Transsilvano, amico eorum, conventus monasterii beate Marie virginis de Clusmonustra, orationum suffragia devotarum. Noverit vestra nobilitas nos litteras vestras recepisse in hec verba: ⟨*Urmează actul lui Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, din 22 septembrie 1369, Sîntimbru, nr. 422*⟩. Nos enim, petitionibus vestris ac iustitie annuentes, unacum predicto Johanne, filio Emerici, homine vestro, nostrum hominem, videlicet fratrem Emericum presbiterum, socium nostrum, pro testimonio fidedignum ad premissa exequenda duximus transmittendum. Qui demum ad nos reversi, nobis concorditer retulerunt quod ipsi, vigesimo secundo die festi beati Michaelis archangeli proxime preteriti, ad faciem predicte possessionis Fratha vocate, vicinis et commetaneis eiusdem legitime undique inibi convocatis et presentibus, accedendo, eandem, iuxta continentiam predictarum litterarum privilegialium honorabilis capituli ecclesie Transsilvane, per cursum metarum in eisdem litteris privilegialibus contentarum reambulassent, novas metas, infra declarandas, iuxta veteres, ubi necesse fuisset, erigendo, reambulatamque et ab aliorum possessionibus distinctam et separatam, cum suis utilitatibus et pertinentiis, eo iure eaque plenitudine, qua ipsa ad dictos Andream, filium Galli, Georgium, filium Ladislai, et Emericum, filium Beke, pertinere dinosceretur, statuissent eisdem, nemine contradictore apparente. Cursus autem metarum quibus dicta possessio Fratha vocata distinguntur et separatur, hoc ordine procedun-

tur[1]. Primo enim incipiendo a plaga occidentali, in uno magno monte, Arankuthege vocato, supra duas silvas, Agaserdeu et Berekenyes vocatas, duas metas antiquas reperissent, quarum unam renovassent. Deinde descendendo, in eisdem silvis unam metam cursualem erexissent. Abhinc, ad eandem plagam orientalem, in quadam valle unam metam cursualem subfodissent. Deinde ascendendo ad unum berch, Fraua vocatum, versus eandem partem orientis, duas metas antiquas reperissent, quarum unam renovassent. Abhinc in eodem Berch ulterius tendendo versus eandem plagam orientalem, duas metas antiquas invenissent. Deinde per eundem Berch et ad eandem plagam orientalem supra quendam lacum submersum, Sÿlagtougatÿa vocatum, similiter duas metas antiquas reperissent. Deinde descendendo ad vallem ipsius piscine, versus sepedictam orientalem plagam tendendo, penes viam, que ducit de Berekenyes ad possessionem Fratha, unam metam cursualem tumulassent; paululum procedendo versus eandem partem orientis, circa finem predicte piscine, unam metam cursualem erexissent. Deinde ascendendo ad quendam Berch et ad duo halum perveniendo, duas metas separantes erexissent; et ibi terminantur mete possessionis Fratha prenotate a parta pretacte possessionis Berekenyes. Retulerunt etiam quod dictam terram litigiosam reambulando et visu considerando, unacum aliis probis viris tunc inibi existentibus, deum et eius iustitiam pre oculis suis habentes, scrupulo cuiuslibet falsitatis procul moto, regni consuetudine exigente, cum silvis et terris arabilibus, absque predicta piscina, pro viginti quinque marcis estimassent; sed eandem piscinam, quantum unus bonus sagittarius ictu sagitte in longitudinem sex vicibus et in latitudinem una vice sagittari posset, tantum se extenderet et propter paucitatem eorundem eandem estimare non potuissent.

Datum in festo beati Martini confessoris, anno prenotato.

Nobilului şi cinstitului bărbat, Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, prietenului lor, conventul mănăstirii fericitei Fecioare Maria din Cluj-Mănăştur, prinosul cucernicilor sale rugăciuni.

Să afle nobleţea voastră că noi am primit scrisoarea voastră cu acest cuprins: ⟨*Urmează actul lui Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, din 22 septembrie 1369, nr. 422*⟩.

Noi, aşadar, supunîndu-ne dorinţei voastre şi dreptăţii, am hotărît să trimitem spre mărturie dimpreună cu sus-zisul Ioan, fiul lui Emeric, omul vostru, pe omul nostru vrednic de crezare, anume pe fratele Emeric preotul, soţul nostru, spre a îndeplini cele de mai sus. Aceştia, întorcîndu-se apoi la noi, ne-au spus deopotrivă, că în a douăzeci şi doua zi a sărbătorii de curînd trecute a fericitului arhangel Mihail[2] ducîndu-se la sus-numita moşie Frata şi chemînd în chip legiuit acolo de pretutindeni pe vecinii şi megieşii ei, şi fiind aceştia de faţă au hotărnicit-o potrivit cuprinsului sus-zisei scrisori privilegiale a cinstitului capitlu al bisericii Transilvaniei, după mersul hotarelor cuprinse în acea scrisoare privilegială, ridicînd acolo unde era nevoie lîngă semnele vechi, noile semne de hotar arătate mai jos, şi odată hotărnicită, deosebită şi despărţită de moşiile altora, am dat-o în stăpînire cu folosinţele sale şi cele ce ţin de ea, sus-numiţilor Andrei, fiul lui Gall, Gheorghe, fiul lui Ladislau, şi Emeric, fiul lui Beke, cu acel drept deplin cu care se ştie că ţine de ei, fără să se fi ivit vreun împotrivitor. Iar mersul hotarelor prin care zisa moşie Frata se deosebeşte şi se desparte, urmează astfel: mai întîi, începînd din partea de apus, de pe un deal mare numit Vîr-

tul Fîntînii de Aur, din sus de două păduri numite Pădurea Stufoasă şi Berchieşu, au găsit două semne de hotar vechi, dintre care pe unul l-au făcut din nou. De acolo, coborînd în acele păduri, au ridicat un semn de hotar neîntrerupt. De aici, spre aceeaşi parte de răsărit, într-o vale, au săpat un semn de hotar neîntrerupt. De acolo, urcîndu-se pe o creastă, numită Fraua, spre aceeaşi parte de răsărit, au găsit două semne de hotar vechi, dintre care pe unul l-au reînnoit. De aici îndreptîndu-se mai departe pe aceeaşi creastă, spre aceeaşi parte de răsărit, au dat de două semne de hotar vechi. De acolo, pe aceeaşi creastă şi în aceeaşi parte de răsărit, din sus de un lac afund, numit Zăgazul Lacului lui Sylak, au găsit, de asemenea, două semne de hotar vechi. De acolo, coborînd în valea acelui eleşteu şi îndreptîndu-se spre des-pomenita parte de răsărit, pe lîngă drumul ce duce de la Berchieşu la moşia Frata, au ridicat un semn de hotar neîntrerupt; înaintînd puţin spre aceeaşi parte de răsărit au ridicat un semn de hotar neîntrerupt lîngă capătul sus-zisului eleşteu. De acolo urcînd pe o creastă şi ajungînd la două măguri, au făcut două semne de hotar despărţitoare; şi acolo se sfîrşesc semnele de hotar ale sus-numitei moşii Frata dinspre sus-zisa moşie Berchieşu. Au mai spus că, împreună cu alţi bărbaţi cinstiţi atunci de faţă, avînd pe Dumnezeu şi dreptatea lui în faţa ochilor, îndepărtînd orice gînd de înşelătorie, hotărnicind şi socotind din ochi numitul pămînt în pricină, l-au preţuit aşa cum cere obiceiul ţării, împreună cu pădurile şi pămînturile de arătură, fără eleşteul pomenit, la douăzeci şi cinci de mărci; iar acel eleşteu se întinde în lungime cît poate arunca un arcaş bun de şase ori cu săgeata, iar în lăţime cît poate arunca odată, şi că din pricină că earu puţini, nu l-au putut preţui.

Dat la sărbătoarea fericitului Martin Mărturisitorul, în anul sus-pomenit.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. fam. Suky.
Transumpt în actul lui Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, din 20 ianuarie 1370, nr. 464.

---

[1] Corect: *procedunt.*
[2] 20 octombrie 1369.

438 **1369 noiembrie 13, Turda**

Nos, Emericus, woyuoda Transsiluanus et comes de Zonuk, memorie commendamus quod in congregacione nostra generali universitati nobilium et alterius cuiusvis status et condicionis hominum dicte partis Transsiluane, die dominico proximo post festum Omnium Sanctorum, Torde celebrata, discretis vir, dominus Nicolaus archydiaconus de Zonuk. pro honorabili capitulo ecclesie Albensis Transsiluane cum procuratoriis litteris eiusdem de medio aliorum consurgendo, contra religíosum virum, dominum fratrem Johannem, abbatem de Egrus, quasdam litteras patentes Johannis viceuoyuode nostri in Sancto Emerico, octavo die octavarum festi Nativitatis virginis gloriose, anno in presenti confectas, asserens accionem et proposicionem honorabilium virorum dominorum de ipso capitulo ecclesie Transsiluane seriose explicari in eisdem, nostro iudiciario examini presentavit.

In quarum tenoribus lucide compariebatur isto modo quod cum idem Johannes, viceuoyuoda noster, in quindenis residencie exercitus

legalis, ad octavas festi Nativitatis virginis gloriose proxime preteritas, in partibus Transsiluanis proclamate, unacum nobilibus septem comitatuum predicte partis Transsiluane iudiciario pro tribunali sedisset in causas quorumlibet litigancium recto iuris tramite pendere cepisset, inter alios causidicos honorabiles et discreti viri, magistri Ladislaus de Doboka, Nicolaus de Zonuk et Johannes de Dylÿa, archydiaconi, ad ipsius Johannis viceuoyuode nostri accedentes presenciam, in suis et aliorum dominorum de capitulo ecclesie Transsiluane personis, quasdam quatuor litteras conventui beate Marie virginis de Kulusmunustra, una composicionalem, feria tercia proxime post fastum Corporis Christi, sub anno domini Millessimo CCC^mo^ LX^mo^ octavo, obligaciones in se habentem, et tres iudiciales seu omissionales[1], in eodem anno confectas, iudiciario predicti Johannis viceuoyuode nostri presentassent.

In quarum unius, videlicet composicionalis littere[2] tenore comparisset inter ceteris hunc manifeste quod cum iidem conventui, iuxta morem et antiquam consuetudinem dicti monasterii ipsorum, ad congregacionem magnifici viri Nicolai, quondam woyuode Transsiluani et comitis de Zonuk, fratris nostri, bone memorie, universitati nobilium et alterius cuiusvis status hominum partis Transsiluane, in octavis festi Penthecostes in eodem anno proxime tunc preteritis, per ipsum Torde celebratam, unacum religioso viro domino Ottone, abbate seu prelato ipsorum, tres fratres ex ipsis, videlicet Helebrandum, priorem, Vilhelmum custodem et Nicolaum cantorem, presbiteros, socios et confratres ipsorum, pro audiendis confessionibus ibi fiendis destinassent, tandem iidem dominus abbas et predicti tres fratres ipsorum ex inde ad ipsos reversi, eisdem consona voce retulissent in hunc modum quod religioso viro fratre Johanne, abbate monasterii de Egrus, personaliter ab una, necnon discretis viris, magistris Ladislao de Doboka, Johanne de Kykullö[3] ac Nicolao de Zonuk, archydiaconis, procuratoribus legittimis dominorum de capitulo ecclesie Transsiluane, vice et nominibus eorundem, sabbato proximo post octavas predictas, parte ex altera, coram ipsis constitutis, per ipsum dominum abbatem de Egrus, spontanea et libera voluntate, confessum extitisset viva voce pariter et relatum quod idem dominus abbas de Egrus pro distinccione metarum cuiusdam particule terre ipsorum ac diversis potenciariis perpetuacionibus et dampnorum illacionibus ipsi capitulo et iobagionibus eiusdem de Chyrgeud per suos iobagiones de Manera factis, ducentos florenos in specie vel monetam ad racionem vel valorem ipsorum florenum pro tempore currentem, suo et dictorum iobagionum suorum nominibus, in tribus terminis infrascriptis, videlicet sexaginta sex florenos in octavis festi Assumpcionis beate virginis, et alios sexaginta sex florenos in octavis festi beati Mychaelis archangeli, residuos vero videlicet sexaginta octo florenos in octavis festi Omnium sanctorum sese tunc consequenter currentibus, plenarie et sine aliqua diminucione, sine decima et nona partibus de quibus ipse et dicti iobagiones sui se expedire deberent, per ipsos iobagiones suos de Manera coram ipsis persolvi facere assignasisset, penam duppli incursuri si quemlibet terminorum preteriret insolutum et in super si ultimum terminum preteriret insolutum ipse et dicti iobagiones sui in facto potencie convicti haberentur.

In aliis autem tribus litteris[2] omissionalibus[4] ipse Johannes, vicevoyuoda noster, reperisset isto modo quod prefatus[5] dominus abbas et iobagiones sui ad ipsam solucionem faciendam in dictis tribus[2] terminis

non venissent nec misissent, sed mole predictorum gravaminum se opprimi permisissent.

Quarum litterarum exhibicionibus factis et perlectis continenciis earundem, iidem archydiaconi in suis et predictorum dominorum de capitulo personis satisfaccionis complementum impendi postulassent iure exposscente[6] cuique idem Johannes viceuoyuoda noster perceptis premissis dictos nobiles regni cum eodem in iudicio consedentes in eo utrum ipsis dominis de capitulo ecclesie Transsiluane, iuxta formam et tenorem iamdictarum litterarum composicionalium et obligatoriarum necnon omissionalium[7] ipsius conventui de Kulusmonustra de ipsis ducentis florenis et dupplo eorundem ex parte eorundem domini abbatis de Egrus et iobagionum eiusdem de Manera modo quo supra satissfacere[6] incumberet vel ne, iidem nobiles regni per ipsum Johannem, viceuoyuodam nostrum, requisiti ex parte iamdictorum, domini abbatis et suorum iobagionum de ipsis ducentis florenis et dupplo eorundem litterarum per ipsum Johannem viceuoyuodam nostrum satisfaccionem impendi debere unanima et consona voce affirmassent.

Ideo, idem Johannes, viceuoyuoda noster, comisisset ut dum ipsi domini de capitulo vel eorum legittimi procuratores mediantibus eisdem litteris suis ad ipsum venirent ex parte prefati domini abbatis de Egrus et suorum iobagionum satisfaccionem impenderett congruentem lege et consuetudine regni requirente.

Quarum litterarum exhibicionibus factis et perlectis continencium earundem, prefatus dominus Nicolaus, archydiaconus, eisdem dominis de capitulo ex parte prefatorum domini abbatis de Egrus et suorum iobagionum super facto prescriptorum ducentorum florenorum et dupplo eorundem iusticie complementum per nos impartiri postulavit.

Quibus omnibus auditis et perceptis comes Nicolaus de predicta Monera et Mychael de Kereky, officiales predicti domini abbatis de Egrus de villis Monera predicta et Apathfolua vocatis, in persona eiusdem domini abbatis nomine procuratorio exurgendo, ad solucionem predictorum iobagionum satisfacionem impenderet congruentem lege et consueeidem domino abbati per nos postulaverunt assignari.

Unde nos perceptis premissis unacum iudicibus nobilium iuratisque assessoribus ipsi congregacioni nostre adherentibus tribunale iudiciarium nobiscum consedentibus, commisimus decernentes eo modo quod prelibatus dominus abbas de Egrus et, per consequens, iobagiones sui de predicta Monera ac de Apathfolua, de Chanad et de Sorustyn predictos ducentos florenos et dupplum eorundem ita videlicet quod principalem pecuniam videlicet ducentos florenos eisdem dominis de capitulo ac dupplum eorundem ducentorum florenorum, videlicet ducentos florenos nobis iudici in duobus terminis infrascriptis, videlicet in octavis diei Medii Quadragesime et in octavis festi Penthecostes nunc proxime post sese consequenter affuturis, eo videlicet modo quod centum florenos eisdem dominis de capitulo et iterum centum florenos nobis in octavis diei Medii Quadragesime et in octavis festi Penthecostes similimodo centum florenos iamdictis dominis de capitulo et iterum centum florenos nobis persolvere teneantur coram nobis, penam duppli incursuri si quemlibet terminorum predictorum obmissiserunt insolvendo.

Datum in Torda predicta, decimo die congregacionis nostre prenotate, anno domini M° CCC° LX^mo nono.

Noi, Emeric, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, dăm de știre că în adunarea noastră obștească ținută la Turda în prima duminică de după sărbătoarea Tuturor Sfinților[8] cu obștea nobililor și a oamenilor de orice altă stare sau treaptă din zisa parte a Transilvaniei, ridicîndu-se din mijlocul celorlalți chibzuitul bărbat, domnul Nicolae, arhidiaconul de Solnoc, pentru vrednicul de cinste capitlu al bisericii de Alba Transilvaniei, cu scrisoare de împuternicire a acelui capitlu, împotriva cuviosului bărbat domnul și fratele Ioan, abatele de Igriș, a înfățișat cercetării noastre judecătorești o scrisoare deschisă a lui Ioan, vicevoievodul nostru, întocmită la Sîntimbru, în a opta zi a octavelor sărbătorii Nașterii Maicii Domnului[9], în anul de față, spunînd că va lămuri și desluși pîra și plîngerea vrednicilor de cinste bărbați, domnii din acel capitlu al bisericii Transilvaniei.

În cuprinsul acestei scrisori se arăta limpede că, pe cînd acel Ioan, vicevoievodul nostru, a stat în scaunul de judecată împreună cu nobilii din cele șapte comitate din sus-zisa parte a Transilvaniei, la cvindenele lăsării la vatră a oastei regești vestită în părțile Transilvaniei, adică la octavele de curînd trecute ale sărbătorii Nașterii Maicii Domnului[10], a început să cîntărească după rînduiala dreaptă a dreptății pricinile unor împricinați, venind înaintea acelui Ioan, vicevoievodul nostru, între alți împricinați, vrednicii de cinste și chibzuiții bărbați, magiștri, arhidiaconii Ladislau de Dăbîca, Nicolae de Solnoc și Ioan de Daia au înfățișat judecății sus-zisului Ioan, vicevoievodul nostru în numele lor și al celorlalți domni din capitlul bisericii Transilvaniei, patru scrisori ale conventului fericitei Fecioare Maria din Cluj-Mănăștur, una de împăcare cuprinzînd în ea legămintele, întocmită în marțea de după sărbătoarea *Corpus Christi*[11], în anul Domnului o mie trei sute șaizeci și opt, și trei de judecată sau de înaintare a pricinii, întocmite în același an.

În cuprinsul uneia dintre acestea, adică în al scrisorii de împăcare s-a aflat vădit acest lucru că întrucît acei domni din convent au trimis la adunarea obștească a măritului bărbat Nicolae fostul voievod al Transilvaniei și comite de Solnoc, fratele nostru de bună amintire, ținută de el la Turda, la octavele atunci trecute ale sărbătorii Rusaliilor, în același an[12], cu obștea nobililor și a oamenilor de orice altă stare din părțile Transilvaniei, împreună cu cuviosul bărbat domnul Otto, abatele sau prelatul lor, pe trei frați dintre ei, adică pe Helebrand, priorul, Vilhelm custodele și Nicolae cantorul, preoți, soții și frații lor, ca să pună acolo mărturiile lor potrivit obiceiului și datinii vechi a mănăstirii lor; în cele din urmă aceștia, domnul abate și sus-zișii trei frați ai lor întorcîndu-se apoi la ei, le-au spus într-un glas astfel că în sîmbăta de după sus-zisele octave[13] înfățișîndu-se înaintea noastră însuși cuviosul bărbat, fratele Ioan, abatele mănăstirii din Igriș, pe de o parte, și pe de altă parte, și chibzuiții bărbați, magiștri, arhidiaconii Ladislau de Dăbîca, Ioan de Cetatea de Baltă și Nicolae de Solnoc, împuterniciții legiuiți ai domnilor din capitlul bisericii Transilvaniei, în locul și în numele acelora acel domn abate de Igriș, de bună voie și din liberă voință a mărturisit și a spus prin viu grai în numele său și al zișilor săi iobagi că acel domn abate de Igriș, el și zișii săi iobagi trebuiau să se descarce pentru despărțirea hotarelor unei bucăți de pămînt a acelora și pentru felurite înveșniciri silnice și pentru păgubirile făcute acelui capitlu și iobagilor lui din Cergău de către iobagii săi din Mănărade și a statornicit ca înaintea lor să pună să fie plătiți de către acei iobagi ai săi din Mănărade, pe

deplin şi fără vreo micşorare, fără a zecea şi a noua parte a acestora două sute de florini în nautră sau în bani, în socoteala sau preţul umblător al acelor florini în acel an, la trei soroace scrise mai jos, adică şaizeci şi şase de florini la octavele sărbătorii Adormirii Maicii Domnului[14] şi alţi şaizeci şi şase de florini la octavele sărbătorii fericitului arhanghel Mihail[15], iar pe cei rămaşi, adică şaizeci şi opt de florini la octavele sărbătorii Tuturor Sfinţilor atunci de asemenea trecute[16], el şi zişii săi iobagi ar fi fost osîndiţi pentru silnicie, urmînd să fie osîndiţi la gloabă dacă vreunul din soroace ar fi fost lăsat să treacă şi mai ales dacă ultimul soroc ar fi lăsat să treacă.

Iar în celelalte trei scrisori de înaintare a pricinii, acel Ioan, vicevoievodul nostru, a aflat în acest chip că sus-zişii domnul abate şi iobagii săi, nu au venit şi nici nu au trimis pe cineva la zisele trei soroace spre a face acea plată, ci au îngăduit să fie copleşiţi de greutatea sus-ziselor gloabe.

Făcîndu-se arătarea acestor scrisori şi citindu-se cuprinsul lor, acei arhidiaconi au cerut în numele lor şi al sus-zişilor domni din capitlu să li se dea împlinirea plăţii, precum cere legea, şi acel Ioan, vicevoievodul nostru, după ce a aflat cele de mai sus, şi zişii nobili ai ţării stînd în scaunul de judecată cu el cu privire la acest lucru dacă se cuvine sau nu să facă dreptate în chipul de mai sus acelor domni din capitlul bisericii Transilvaniei, potrivit chipului şi cuprinsului deja ziselor scrisori de învoială şi de îndatorire ca şi a celei de înaintare a pricinii acelui convent din Cluj-Mănăştur în legătură cu acei două sute de florini şi îndoitul lor, din partea acelora, domnul abate de Igriş şi iobagii lui din Mănărade, acei nobili ai ţării fiind întrebaţi din partea deja-zişilor, domnul abate şi iobagii săi, au spus într-un cuget şi într-un glas că potrivit cuprinsului acelor scrisori trebuiau să plătească acelor domni din capitlu îndestularea din acei două sute de florini şi îndoitul lor, prin acel Ioan, vicevoievodul nostru. De aceea, acel Ioan, vicevoievodul nostru a hotărît ca, atunci cînd acei domni din capitlu sau împuterniciţii lor legiuiţi vor veni la el prin mijlocirea acelor scrisori ale lor, să plătească îndestularea cuvenită din partea pomenitului domn abate de Igriş şi a iobagilor săi, după cum cere legea şi datina ţării.

Înfăţişîndu-se aceste scrisori şi citindu-li-se cuprinsul, pomenitul domn Nicolae arhidiaconul, a cerut ca prin noi să le fie făcută acelor domni din capitlu împlinirea dreptăţii din partea pomeniţilor, domnul abate de Igriş şi iobagii săi, cu privire la mai sus însemnaţii două sute de florini şi îndoitul lor.

Auzind toate acestea şi înţelegîndu-le, comitele Nicolae din sus-zisul Mănărade şi Mihail de Broşteni, slujbaşii sus-zisului domn abate de Igriş din satele numite Mănărade mai sus-zis şi Ţapu, ridicîndu-se sub nume de împuternicire în numele acelui domn abate, au cerut ca noi să statornicim acelui domn abate un alt soroc pentru plata sus-zişilor două sute de florini şi îndoitul lor.

De aceea noi, înţelegînd cele de mai sus, stînd în scaunul de judecată împreună cu juzii nobililor şi asesorii juraţi veniţi la această adunare a noastră, am hotărît astfel ca pomenitul domn abate de Igriş şi prin urmare iobagii săi din sus-zisa Mănărade şi din Ţapu, din Cenade şi din Şoroştin să plătească sus-zişii două sute de florini şi îndoitul lor anume astfel ca banii capitali, adică două sute de florini, să fie datori să le plătească acelor domni din capitlu, şi, îndoitul celor două sute de flo-

rini, adică două sute de florini să fie datori să-i plătească nouă drept gloabă a judecății la două soroace mai jos scrise, adică la octavele sărbătorii Miezii Păresimilor[17] şi la octavele sărbătorii Rusaliilor ce vor trece curînd după ele[18], anume astfel ca să dea la octavele sărbătorii Miezii Păresimilor o sută de florini acelor domni din capitlu şi nouă tot o sută de florini, iar la octavele sărbătorii Rusaliilor la fel zişilor domni din capitlu o sută de florini şi tot o sută de florini nouă, urmînd să cadă sub pedeapsa plății îndoite dacă nu vor lua în seamă să plătească la vreunul din sus-zisele soroace.

Dat la Turda sus-zisă, în a zecea zi a adunării noastre mai sus însemnată, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi nouă.

Arh. Naţ. Magh., Dl. 29 145. Fotocopie la Inst. de ist. din Cluj-Napoca / 1365. Orig. perg.

---

[1] Corect: *obmissionales*.
[2] Scris deasupra rîndului de aceeaşi mînă.
[3] Astfel în orig.
[4] Corect: *obmissionalibus*.
[5] Corect: *prefati*.
[6] Astfel în orig.
[7] Corect: *obmissionalium*.
[8] 4 noiembrie 1369.
[9] 22 septembrie 1369.
[10] 15 septembrie 1369.
[11] 13 iunie 1368.
[12] 4 iunie 1368.
[13] 10 iunie 1368.
[14] 22 august 1368.
[15] 6 octombrie 1368.
[16] 8 noiembrie 1368.
[17] 27 martie 1370.
[18] 9 iunie 1370.

439 **1369 noiembrie 13, Sîntimbru**

Amicis suis honorandis, capitulo ecclesie Transsiluane.

Quod magister Johannes, filius Petri dicti Chech de Diznoyo, ad nostram accedendo presentiam nobis per modum protestationis significare curavit quod ipse omnes literas et instrumenta super omnibus possessionibus suis confecta et emanata causa maioris conservationis et cautele in claustro beati Nicolai confessoris in Tolmasch constructo seu habito reposuisset, quod claustrum per Layk vaivodam Transalpinum omnino crematum exstitisset, in quo claustro omnes litere et instrumenta combusta et cremata exstitissent. Super quo vestram amicitiam presentibus petimus diligenter quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fide dignum, quo presente Sandor de Dalya vel Michael, filius Pauli Deway de Kereky, aut Stephanus, filius Andree de Balasfalwa, sin Alardus, filius Alardi de Wyzakna aliis absentibus, homo noster ab omnibus, quibus incumbit meram de premissis experiatur veritatem quam tandem amicabiliter nobis rescribatis.

Datum in Zentemrich, feria tertia post festum beati Martini confessoris, anno domini M° CCC° LX^{mo} nono.

Prietenilor săi vrednici de cinstire din capitlul bisericii Transilvaniei.

Magistrul Ioan, fiul lui Petru zis Chech de Cisnădie, venind înaintea noastră s-a îngrijit să ne aducă la cunoştinţă în chip de întîmpinare că, spre mai bună păstrare şi chezăşie, el şi-a pus toate scrisorile şi actele sale, întocmite şi date cu privire la toate moşiile sale, în mănăstirea fericitului Nicolae Mărturisitorul, aflătoare şi clădită în Tălmaciu, care mănăstire a fost arsă pînă în temelii şi pîrjolită de către Vlaicu, voievodul Ţării Româneşti, şi în această mănăstire i-au fost arse şi mistuite de foc toate scrisorile şi actele lui. Pentru aceasta, prin cele de faţă rugăm stăruitor prietenia voastră să trimiteţi spre mărturie pe omul vostru vrednic de crezare, faţă cu care omul nostru Alexandru de Daia, sau Mihail, fiul lui Pavel Deway de Broşteni, ori Ştefan, fiul lui Andrei de Blaj, sau Alard, fiul lui Alard de Ocna Sibiului, în lipsa celorlalţi, să cerceteze de la toţi, de la care se cade, adevărul curat despre cele de mai sus, drept care apoi să aveţi bunătatea să ne răspundeţi în scrisoarea voastră.

Dat la Sîntimbru, în marţea de după sărbătoarea fericitului Martin Mărturisitorul, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi nouă.

Arh. Naţ. Magh., Dl.
Transumpt în actul capitlului din Alba Iulia din 28 noiembrie 1369, nr. 444[1].
EDIŢII: *Ub.*, II, p. 333.
REGESTE: *Fejér*, XI, p. 475; *Hurmuzaki-Densuşianu*, I/, p. 149.

[1] Autenticitatea celor două acte a fost suspectată; (cf. *Onciul*, II, p. 87, nota 158; *Moga*, p. 39—40) pe motiv că Petru, vicevoievodul Transilvaniei, murise, cîndva în intervalul de timp: sfîrşitul anului 1368 — începutul anului 1369 (vezi şi *Pall*, p. 502). Pentru acelaşi motiv, Karácsonyi *(Tört. Tár*, 1908, p. 32, nr. 36 şi p. 34, nr. 38) a considerat că cele două acte sînt false.

440 **1369 noiembrie 15, Turda**

Amicis suis honorandis, capitulo ecclesie Albensis Transsiluane[1], Emericus, woyuoda Transsiluanus et comes de Zonuk, amiciciam paratam cum honore. Noveritis quod Mark, filius Petri de Sancto Martino, personaliter, iuxta continenciam litterarum iudicum nobilium comitatus de Kykulleu citatoriarum, in octavis festi Omnium sanctorum ad nostram accedendo presenciam contra Agustinum, filium Petri de Korough, proposuit eo modo quod ipse quasdam sex curias iuxta consuetudinem possessionis sue videlicet super quas sex homines manare[2] valerent in eadem possessione sua Korough pro quarta filiali eidem Augustino, filio Petri de Korough, dedisset et contulisset quas ut[1] ipse quietius et tranquillius cum eodem possit perseverari iuxta seriem suorum instrumentorum metis et metarum distinccionibus eidem ab aliis partibus cum omnibus utilitatibus suis separare et extradare vellet iusticia mediante; et ibidem quasdam litteras vestras patentes, anno domini Millesimo CCC^{mo} LX^{mo} septimo confectas, tenorem litterarum magistri Ubul, notarii castelani Vyuar comitis comitatus de Kykulleu ac magistri Balad et Ladislai, filii Barabe, iudicum nobilium de eodem anno domini M^{mo} CCC^{mo} LX^{mo} primo emantas transscribentes nobis curavit exhibere in quorumquidem litterarum memoratorum magistri Ubul et iudicum nobilium comitatus de Kykullu continencia comparrebatur intercetera isto modo quod Agustinus, filius Petri, nobilis de Korough ab una parte, ab altera Markus, nobilis de Sancto Martino, accedentes ad presenciam iamdicta-

rum magistri Ubul et iudicum nobilium per eundem Agustinum, filium Petri, coram eisdem magistro Ubul et iudicibus nobilium vive vocis ministerio dictum extitisset pariter et relatum, quod Markus, nobilis de Sancto Martino pro quarta filiali de iure sibi provenienti in possessione sua Korough vocata sex curias iuxta consuetudine possessionis eiusdem Marci videlicet super quas sex homines manere valerent dedisset et assignasset eo modo quod quicumque in processu temporis idem Augustinus, filius Petri, aut sui successores contra eundem Markum vel contra successores eiusdem aliquem litem questionis pro eadem quarta filiali excitaret aut plures possessiones acquirere vellet, extunc idem Augustinus vel sui successores eidem Markou vel successoribus eiusdem quinquaginta marcas prius deponere teneretur et tandem lite questionis contra eundem valeret excitare. Ad quod idem Augustinus, filius Petri, spontanea voluntate se obligasset coram magistro Ubul et iudicibus nobilium prenotatis iuxta seriem litterarum ipsorum predictarum; quibus omnibus perceptis, prefatus Augustinus, filius Petri, personaliter exurgendo formeque a tenori preexhibitarum litterarum nihil alienando ipsam metalem super ereccionem et distinccionem dictarum sex curiarum pro quarta filiali per eundem Markum nostro premisso sibi datarum secundum[1] seriem[1] instrumentorum[1] suorum[1] apud[1] ipsium[1] habitatorum[1] benivole et gratente acceptare[1] velle affirmavit.

Unde quia ad premissam metalem distinccionem et separacionem earundem sex curiarum homo noster sub vestri hominis testimonio necessario transmitti debere videbatur. Ideo vestram amiciciam presencibus petimus reverenter quatenus mittatis hominem pro testimonio fidedignum quo presente Mychael, filius Pauli, vel Ladislaus, filius Barnabe, aut Leukus de Hedruchfa seu Barcha, filius Mike de Kuzepfalu, aliis absentibus, homo noster in octavis festi beati Andree apostoli proxime venturis ad faciem prelibete possessionis Korough accedendo, vicinis et commetaneis eiusdem legittime convocatis et partibus vel ipsorum legittimis procuratoribus presencibus accedendo prelibatas sex sessiones seu curies ab aliis suis partibus cum omnibus suis utilitatibus videlicet terris arabilibus, pratis, silvis, nemoribus ac aliis quovis nominibus vocabulo vocitatis undeque metis et metarum distinccionibus separando statuat et committat eidem Agustino perpetuo possidendas, si per aliquos non fuerint contradictum. Vero si qui fuerint citet eosdem contra partem quam decebit ad octavas festi Epiphaniarum domini proxima affuturas in nostram presenciam. Et post hec totius facti seriem ad eosdem octavas festi Epiphaniarum domini nobis amicabiliter rescribatis.

Datu in Torda, octavo die octavarum festi Omnium sanctorum predicti, anno domini Millesimo CCC^{mo} LX^{mo} nono.

⟨*Pe verso, de aceeași mînă:*⟩ Amicis suis honorandis, capitulo Transsiluane, pro Agustino, filio Petri de Kourough, contra Mark, filium Petri de Zenthmartun, super possessionaria statucione modo interius expresso in octavis festi Andree apostoli fienda et ad octavas festi Epiphaniarum domini ad iudicanda.

Prietenilor săi vrednici de cinstire din capitlul bisericii de Alba Transilvaniei, Emeric, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, cu toată prietenia și cinstea cuvenită. Aflați că Marc, fiul lui Petru de Sînmărtin, venind el însuși înaintea noastră la octavele sărbătorii Tuturor Sfinților[3], împotriva lui Augustin, fiul lui Petru de Coroiu, potrivit cu

scrisoarea de chemare în judecată a juzilor nobililor din comitatul Tîrnava, ne-a spus astfel că el a dat şi a hărăzit, drept pătrimea cuvenită fiicei, lui Augustin, fiul lui Petru de Coroiu, şase curţi din moşia lui numită Coroiu, după cum cere datina, bune pentru a găzdui şase ⟨familii de⟩ oameni, pe care ar vrea să le despartă şi să arate, pe calea dreptăţii, potrivit cuprinsului actelor sale, hotarele şi semnele despărţitoare de hotar ale ei de celelalte părţi, cu toate folosinţele sale, aşa încît să poată rămîne în pace şi liniştit dinspre această pricină; şi tot atunci s-a îngrijit să ne arate o scrisoare deschisă de-a voastră, întocmită şi transcrisă în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi şapte, potrivit cuprinsului scrisorii magistrului Ubul, notarul castelan de Varolea, comite al comitatului Tîrnava, şi a magiştrilor Balad şi Ladislau, fiul lui Baraba, juzii nobililor din acelaşi comitat, scrisoare dată în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi unu, în cuprinsul cărei amintite scrisori a magistrului Ubul şi a juzilor nobililor comitatului Tîrnava, se arată între altele că, pe de o parte Augustin, fiul lui Petru, nobilul de Coroiu, iar de cealaltă Mark, nobilul de Sînmartin, venind înaintea deja zişilor magiştri Ubul şi a juzilor nobililor, prin osteneală acestui Augustin, fiul lui Petru, a spus şi a arătat deopotrivă în faţa acelui Ubul şi a juzilor nobililor, prin viu grai, că Mark, nobilul de Sînmărtin a dat şi a trecut în stăpînire drept pătrime cuvenită fiicei din dreptul ce i se cuvenea în moşia sa numită Coroiu şase curţi potrivit datinei din moşia acestui Mark, adică şase curţi în care ar vrea să aşeze oameni, astfel că oricine în scurgerea vremii, fie Augustin, fiul lui Petru, fie urmaşii săi ar pricinui vreo pricină de plîngere pentru acea pătrime cuvenită fiicei, sau împotriva lui Mark, sau împotriva urmaşilor acestuia, sau ar vrea să dobîndească mai multe moşii, atunci acest Augustin sau urmaşii săi să fie datori să plătească mai întîi acelui Mark sau urmaşilor lui 50 de mărci şi apoi să poată porni cercetarea pricinii împotriva aceluia. La care lucru acelaşi Augustin, fiul lui Petru, s-a legat de bunăvoie în faţa magistrului Ubul şi a mai sus însemnaţilor juzi ai nobililor, potrivit cuprinsului acelor mai sus zise scrisori; după ce toate au fost înţelese, pomenitul Augustin, fiul lui Petru, ridicîndu-se el însuşi şi neînstrăinînd nimic din cuprinsul rînduielii scrisorii de înmînare, a spus că vrea să primească cu recunoştinţă şi bunăvoinţă cu privire la această ridicare şi despărţire a ziselor şase curţi pentru a fi împopulate drept pătrime cuvenită fiicei prin acel Mark de către acesta potrivit cuprinsului actelor sale.

De aceea, se pare că trebuie trimişi, pentru pomenita deosebire şi despărţire de hotar a celor şase curţi, omul nostru sub mărturia de trebuinţă a omului vostru. De aceea, cerem cu plecăciune prin scrisoarea de faţă prieteniei voastre ca să trimiteţi pe omul vostru vrednic de crezare ca om de mărturie în faţa căruia Mihail, fiul lui Pavel, sau Ladislau, fiul lui Barnaba, sau Leukus de Idrifaia, sau în lipsa acestora omul nostru, Barcha, fiul lui Mike de Chiuza, ducîndu-se la octavele viitoare ale sărbătorii fericitului apostol Andrei[4] la faţa locului pe pomenita moşie numită Coroiu şi chemînd acolo, potrivit legii, pe vecinii şi megieşii ei, şi fiind de faţă părţile sau împuterniciţii legiuiţi ai acestora şi despărţind cele şase sesii sau curţi dinspre celelalte părţi ale lor, împreună cu toate cele care ţin de ele, adică pămînturi arătoare, lunci, păduri, dumbrăvi şi celelalte cu orice nume s-ar numi ele şi deosebindu-le prin semne de hotar şi despărţindu-le prin acestea să le deá în stăpînirea

şi să le încredinţeze acelui Augustin spre a le stăpîni pe veci, dacă nu se va face vreo împotrivire de către ceilalţi. Iar dacă vor fi împotrivitori, să-i cheme pe aceştia împotriva părţii cum se cuvine, la octavele viitoare ale sărbătorii Botezului Domnului[5], înaintea noastră. Şi după aceea, să ne scrieţi cu prietenie, la acele octave ale sărbătorii Botezului Domnului despre desfăşurarea întregii pricini.

Dat la Turda, în a opta zi a octavelor zisei sărbători a Tuturor Sfinţilor, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi nouă.

(Pe verso, de aceeaşi mînă:) Prietenilor săi vrednici de cinstire din capitlul de Alba Transilvaniei, pentru Augustin, fiul lui Petru de Coroiu, împotriva lui Mark, fiul lui Petru de Sînmărtin, cu privire la o punere în stăpînire de moşie, ce trebuie făcută în chip răspicat la octavele sărbătorii apostolului Andrei[3] şi la octavele sărbătorii Botezului Domnului[4], (în caz că vor fi împotrivitori) să se judece pricina.

Arh. Naţ. Magh., Dl. 29 694. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca / 1367.
Orig. hîrtie.

---

[1] Scris deasupra rîndului de aceeaşi mînă.
[2] Corect: *manere*.
[3] 8 noiembrie.
[4] 7 decembrie.
[5] 13 ianuarie 1370.

441 — 1369 noiembrie 15, Turda

Nos, Johannes, viceuoyuoda Transsilvanus, memorie commendantes tenore presentium significamus quibus expedit universis quod, in octavis festi Omnium Sanctorum nunc proxime preteritis, Blasius, filius Johannis dicti Fodor de Farago, prout actor, ab una, parte, ex altera vero Johannes dictus Eles de Pokatelke, veluti in causam attractus, iuxta continentiam litterarum nostrarum prorogatoriarum, easdem octavas ipsam prorogationem denotantium, ad nostram accedentes presentiam, nobis confessi sunt oraculo vive vocis quod, licet prefatus Blasius, filius Johannis, in facto cuiusdam terre seu possessionis Almastelek vocate, eundem Johannem, dictum Elees per formam citationis in causam attraxisset, regni consuetudine requirente, ipsaque causa diversis prorogationum cautelis extitisset ventilate seu protilata, tandem tamen, per compositionem et ordinationem quamplurimorum proborum et nobilium virorum pacem partium zelantium, adepta prius nostra iudiciaria concordandi licentia, ut omnis litis et dissenssionis materia ac invidie fomes e medio ipsorum evelleretur et ridicitus extirperetur ac ipsi et eorum posteritates sempiterna pacis favore gratulari possent et se mutua vicissitudine fraternaliter amplexare valerent, ad talem pacis et concordie unionem inter se devenissent et devenerunt coram nobis: quod ipsi in predicta terra seu possessione Almastelek vocate[1], in comitatu de Torda existentis[2], talem inter se irretractabilem et perpetuo duraturam divisionem celebrassent, ut, excepta quarta parte et terre[3] unius aratri sufficientis[4], vigorosis instrumentis ad ipsum Johannem dictum Elees pertinere debentium[5], eandem terram seu possessionem, Almastelek vocatam, cum omnibus utilitatibus suis et pertinentiis quibuslibet, videlicet terris arabilibus, cultis et incultis, campestribus et fimatis, item fenetis et pratis ac silvis et nemoribus et aliis quibuslibet utilitatibus, eidem Blasio, filio Johannis,

et suis heredibus heredumque suorum succesoribus, prefatus Johannes dictus Elees reliquisset, resignasset, imo reliquit et resignavit coram nobis predicta item quarta pars ipsius possessionis Almastelek cum terra ad unum aratrum sufficiente, similiter cum omnibus utilitatibus et pertinentiis quibuslibet, videlicet silvis, nemoribus, pratis seu fenetis ac terris arabilibus et aliis quibuslibet, prefato Johanni dicto Elees et suis heredibus eorumque posteritatibus cessisset in portione, similiter perpetuo possidenda, teneda et habenda, ita tamen, quod quandoqunque predicte partes vel aliqua partium suam portionem a portione adverse partis, mediante testimonio capituli ecclesie Transsilvane et nostro homine, inibi adductis, sorte interposita, metalibus distinctionibus separare vellet, ad hac habeat facultatem, contradictione partis adverse obviare non valente in hac parte. In quorum omnium premissorum testimonium, presentes litteras nostras patentes eisdem partibus duximus concedendas.

Datum in Torda, octavo die ⟨octavarum⟩[6] festi Omnium Sanctorum predictorum[7], anno domini M° CCC° LX° nono.

Noi, Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, prin cuprinsul celor de față dăm de știre și facem cunoscut tuturor cărora se cuvine, că, la octavele de curînd trecute ale sărbătorii Tuturor Sfinților[8], potrivit cuprinsului scrisorii noastre de amînare care arăta ca soroc al amînării înseși acele octave, venind înaintea noastră Blasiu, fiul lui Ioan zis Fodor de Fărăgău ca pîrîș, pe de o parte, iar Ioan zis Eles de Poca, pe de alta, ca pîrît, ne-au mărturisit prin viu grai, că deși, după obiceiul țării, sus-zisul Blasiu, fiul lui Ioan, îl dăduse în judecată, pe calea chemării, pe acel Ioan zis Eles cu privire la un pămînt sau moșie numită Almaș și deși acea pricină a fost dezbătută sau amînată prin felurite măsuri de amînare, în cele din urmă prin împăciuirea și rînduiala puse la cale de mai mulți bărbați cinstiți și nobili, care se străduiau să așeze pacea între părți — după ce mai întîi au primit de la noi, ca judecător, voie de a se împăca —, pentru ca orice prilej de judecată și ceartă și tot focul pizmei să fie smuls și stîrpit din rădăcină din mijlocul lor și pentru ca ei și urmașii lor să se poată bucura de veșnica priință a păcii și să fie în stare a se îmbrățișa unii pe alții ca niște frați, au ajuns și, în fața noastră, ajung la acest legămînt de pace și înțelegere și anume: că ei au făcut între ei în sus-zisul pămînt sau moșie numită Almaș, aflătoare în comitatul Turda, următoarea împărțeală de nestricat și veșnic dăinuitoare, că sus-zisul Ioan zis Eles a lăsat și a dat și în fața noastră lasă și dă acelui Blasiu, fiul lui Ioan și moștenitorul lui și urmașilor moștenitorilor lui, acel pămînt sau moșie numită Almaș cu toate folosințele sale și cu toate cele ce țin de ea, adică cu pămînturi de arătură, lucrate și nelucrate, necultivate și gunoite, precum și cu fînațe și livezi și păduri și dumbrăvi și orice alte folosințe, afară de a patra parte a acelei moșii și un pămînt de un plug, care în temeiul unor acte puternice trebuie să țină de acel Ioan zis Eles, iar sus-zisa a patra parte a acelei moșii Almaș cu pămîntul de un plug, de asemenea, împreună cu toate folosințele lor și toate cele ce țin de ele, adică păduri, dumbrăvi, livezi sau fînațe și pămînturi de arătură și oricare altele, au venit ca parte sus-zisului Ioan zis Eles și moștenitorilor lui și urmașilor lor, ca să le stăpînească, să le țină și să le aibă pe veci, dar așa fel, ca oricînd sus-zisele părți sau vreuna din părți ar voi să despartă cu semne de hotar, prin tragere la sorți, prin mijlocirea omului de mărturie al capitlului bisericii Transilvaniei și a

omului nostru, aduşi acolo la faţa locului, bucata sa de bucata celorlalte părţi, să aibă voie să facă aceasta, fără a-i putea sta în cale, în această privinţă, împotrivirea părţii celeilalte. Spre mărturie tuturor celor de mai sus am hotărît să dăm părţilor scrisoarea noastră deschisă de faţă.

Dat la Turda, în a opta zi a sus-ziselor octave ale sărbătorii Tuturor Sfinţilor, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi nouă.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. fam. Bánffy, fasc. 58, nr. 1.
Orig. perg., cu pecete aplicată pe verso.

---

[1] Corect: *vocata.*
[2] Corect: *existenti.*
[3] Corect: *terra.*
[4] Corect: *sufficienti.*
[5] Corect: *debentibus.*
[6] In orig. lipseşte.
[7] Corect: *predictarum.*
[8] 8 noiembrie.

442 **1369 noiembrie 21, ⟨Oradea⟩**

Capitlul din Oradea raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, că potrivit poruncii sale din 29 octombrie 1369, Ştefan de Resighea, omul regelui, şi Gheorghe, preot din strana bisericii de Oradea, trimisul capitlului, au cerut lui Nicolae şi Mihail, fiii lui Nicolae de Domăneşti să restituie lui Ioan, fiul lui Petru de *Ponyula,* moşia *Ponyula,* zălogită de tatăl său tatălui acelora. Deoarece nobilii de Domăneşti n-au dat urmare acestei cereri, Ioan, fiul lui Petru, a depus în păstrare la capitlu suma pentru care a fost zălogită moşia *Ponyula.* Între oamenii regelui este pomenit şi Petru de Resighea.

Arh. Naţ. Magh., Arh. fam. Kállay, nr. 1 542.
Orig. hîrtie, cu pecete de închidere, aplicată pe verso.
REGESTE: *Kállay,* II, p. 148, nr. 1 632.

443 **1369 noiembrie 25, Argeş**

Ladyzlaus, dei et regis Hungarie gratia, woyuoda Transalpinus et banus de Zeurinio, necnon dux de Ffogaras[1], fidelibus suis, universis ecclesiarum plebanis ac rectoribus, per totam terram Transalpinam et de Fogaras constitutis, suam gratiam et favorem.

Noveritis quod nos, saluti vestre consulentes, per venerabilem in Christo patrem, dominum Demetrium, episcopum ecclesie Transsiluane, cui scilicet ecclesie et eius episcopo a temporibus predecessorum nostrorum ac bone memorie quondam domini patris nostri carissimi, iure diocesano dinosscimini[2] fore subiecti, suffraganeum suum episcopum pro consecrandis et reconcilliandis ecclesiis et altaribus, confirmatione in fronte, confessionibus audiendis, penitentiis iniungendis, absolutionibus in casibus episcopalibus impendendis, ac aliis pontificalibus officiis exercendis, necnon pro visitatione et morum reformatione, caritativa correctione et omnia[3], que saluti vestre videbuntur fore utilia seu etiam opportuna, ad partes istas ac in vestri medium petivimus destinari seu transmitti. Quapropter, universitati vestre et cuilibet vestrum firmissime precipiendo mandamus per presentes quatenus, dum idem dominus epis-

copus suffraganeus in vestri medium pervenerit, ipsum honorifice susscipiatis[1] et benigne pertractetis, obedientiam debitam sibi impendendo et in premissis, pro vestra salute, suum officium implorando.

Datum in Argyas, in festo beate Catherine virginis et martyris, anno domini M-mo CCC-mo LX nono.

Ladislau, din mila lui Dumnezeu şi a regelui Ungariei, voievodul Ţării Româneşti şi ban de Severin, precum şi duce de Făgăraş, credincioşilor săi, tuturor parohilor şi preoţilor de biserici, rînduiţi prin întreaga Ţară Românească şi în Făgăraş, milostivirea şi sprijinul său.

Aflaţi că noi, purtînd grija mîntuirii voastre, am cerut venerabilului întru Hristos părinte, domnului Dumitru, episcopul bisericii Transilvaniei, biserică şi episcop cărora se ştie că-i sînteţi supuşi după dreptul diecesan, din vremea înaintaşilor noştri şi a răposatului domn de bună pomenire, preascumpul nostru părinte, ca să îndrume sau să trimită în părţile acestea şi în mijlocul vostru pe coadjutorul său episcopal pentru sfinţirea şi sfinţirea din nou a bisericilor şi altarelor, pentru miruire, pentru ascultarea spovedaniilor, pentru puneri de canoane, pentru dezlegările de dat în pricinile lăsate pe seama episcopilor, şi pentru împlinirea altor slujbe episcopeşti, precum şi pentru vizitaţia canonică şi îndreptarea moravurilor, pentru mustrarea părintească şi pentru toate cele ce se vor vedea a fi folositoare sau nimerite pentru mîntuirea voastră. De aceea, punînd în vedere obştei voastre şi fiecăruia dintre voi acest lucru, vă poruncim cu străşnicie prin cele de faţă ca, la sosirea domnului coadjutor episcopal în mijlocul vostru, să-l primiţi cu cinste şi să vă purtaţi bine cu dînsul, arătîndu-i supunerea cuvenită şi cerîndu-i slujba lui întru cele de mai sus, pentru mîntuirea voastră.

Dat la Argeş, la sărbătoarea fericitei fecioare şi mucenice Ecaterina, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi nouă.

Arh. St. Alba Iulia, Bibl. Batthyaneum, Arh. capitl. Alba Iulia, lădiţa 1, nr. 185. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca / 1369.

Orig. perg., cu pete de umezeală şi cu fragmente de pecete din ceară roşie, aplicată pe verso.

EDIŢII: Battyán, III, p. 217; *Fejér*, IX/4, p. 210—211; *Transilvania*, 1872, p. 54—55; *Hurmuzaki — Densuşianu*, I/2, p. 148—149; *Ub.*, II, p. 334; Panaitescu, p. 31—32; *DIR-B, veac. XIII, XIV, şi XV*, p. 19—20, 293—294; *DRH-B*, I, p. 12—13; *DRH-D*, I, p. 98—99.

REGESTE: Beke, *Erd. kápt.*, p. 767, nr. 185; *Documenta Valachorum*, p. 220.

---

[1] Astfel în orig.
[2] Corect: *dignoscimini.*
[3] Corect: *omnibus* ⟨rebus⟩.

444 **1369 noiembrie 28, ⟨Alba Iulia⟩**

Nobili viro Petro, vicevaivode Transiluano, amico ipsorum honorando, capitulum ecclesie Transiluane amicitiam paratam debito cum honore.

Noveritis nos literas vestras recepisse in hec verba. ⟨*Urmează actul lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei din 13 noiembrie 1369, nr. 439*⟩.

Nos itaque petitionibus vestris annuentes, una cum praefato Sandor de Dalya, homine vestro, nostrum hominem, videlicet Paulum presbyterum de choro nostro ad premissa exequenda duximus transmittendum. Qui tandem exinde ad nos reversi nobis concorditer retulerunt quod ipsi

feria quarta post festum beati Briccii confessoris ad civitatem Tholmasch pariter accessissent ibique ab omnibus nobilibus et ignobilibus eiusdem comitatus hominibus, quibus decuisset et licuisset, diligenti inquisitione prehabita talem de premissis rescivissent veritatem, quod omnia premissa et quevis premissorum singula sic facta et acta fuissent, prout tenor literarum vestrarum continet predictarum. Nos itaque per legitimas petitiones ipsius literas nostras pendenti sigillo nostro duximus concedendas.

Datum XV° die inquisitionis prenotate, anno domini quo supra.

Nobilului bărbat Petru, vicevoievodul Transilvaniei, prietenului lor vrednic de cinstire, capitlul bisericii Transilvaniei, cu toată prietenia şi cinstea cuvenită.

Aflaţi că am primit scrisoarea voastră cu acest cuprins: ⟨*Urmează actul lui Petru, vicevoievodul Transilvaniei, din 13 noiembrie 1369, nr. 439*⟩.

Noi, aşadar, încuviinţînd cererea voastră, am hotărît să trimitem, împreună cu sus-zisul Sandor de Daia, omul vostru, pe omul nostru anume pe Pavel, preotul din strana noastră, pentru împlinirea celor de mai sus. Aceştia, întorcîndu-se apoi de acolo la noi, ne-au spus într-un glas că, în miercurea de după sărbătoarea fericitului Briccius Mărturisitorul[1] s-au dus împreună la oraşul Tălmaciu şi acolo, după ce au cercetat cu grijă pe toţi oamenii nobili şi nenobili — pe care s-a cuvenit şi a fost îngăduit — din acel comitat, au aflat următorul adevăr cu privire la cele de mai sus: că toate cele de mai sus şi fiecare din cele de mai sus în parte au fost făcute şi săvîrşite întocmai după cum se arată în cuprinsul pomenitei voastre scrisori. Noi, aşadar, la legiuita lui cerere am hotărît să-i dăm scrisoarea noastră cu pecetea noastră atîrnată.

Dat în a cincisprezecea zi a cercetării pomenite, în anul de mai sus al Domnului.

Arh. Naţ. Magh., Dl.
Orig. perg., cu pecete atîrnată cu şnur de mătase de culoare verde[2].
EDIŢII: *Ub.*, II, p. 334—335.
REGESTE: *Fejér*, XI, p. 475; *Hurmuzaki-Densuşianu*, I/2, p. 149.

---

[1] 14 noiembrie.
[2] Considerat suspect; cf. doc. nr. 439, nota 1.

445 **1369 noiembrie 29, ⟨Oradea⟩**

Excellentissimo principi domino Lodouico, dei gratia illustri regi Hungarie, domino ipsorum naturali, capitulum ecclesie Waradiensis orationum suffragia cum perpetua fidelitate.

Noverit vestra sublimitas quod nos receptis literis vestris generalibus pro domino Ottone, abbate de Clusmonostra, et conventu eiusdem per anni circulum ad causam attractus et processus iudiciarios datis et concessis, una cum Ladislao de Zomordock, homine vestro, hominem nostrum videlicet virum discretum Johannem, sacerdotem chori ecclesie nostre et rectorem altaris sancte trinitatis, transmisissemus ad mandata vestre excellentie fideliter exequenda. Tandem idem homines vester et noster reversi et per nos requisiti nobis concorditer retulerunt quod ipsi

ad partes Transiluanas et ad tres comitatus videlicet de Dowoka[1], de Torda et de Clus pariter accedentes et in eisdem comitatibus undique procedendo facta diligenti inquisitione palam et occulte, communiter et sigillatim, a nobilibus et ignobilibus, clericis et laicis ac cuiusvis status seu conditionis hominibus tam in civitatibus regalibus necnon in villis et specialiter vicinis et commetaneis rescivissent, quod quondam Deme, famulus quondam magistri Stephani dicti Pagan, Gregorius et Antonius, fratres ipsius Deme, tempore vaivodatus magnifici viri quondam Thome, vaivode dicte partis Transiluane, quandam possessionem suam Tiburczteluke vocatam intra metas et limites possessionum suarum Canto capitalis Mariateluke et Weone[2] vocatarum habitam in comitatu de Clus existentem contra legitimas prohibitones predecessorum abbatum dicte ecclesie sue potentialiter occupassent et in eadem commoraturi descendissent et mansiones seu iobagiones nomine iurium suorum in eadem collocassent, contra iuris preiudicium dicti monasterii et suorum abbatum valde magnum rescivissent, prout hec omnia idem homines vester et noster personaliter astando recitarunt et narrarunt consona voce coram nobis.

Datum in vigilia[3] festi[3] beati Andree apostoli, anno domini M° CCC° LX° IX°.

Preaînălţatului principe, domnul Ludovic, din mila lui Dumnezeu, ilustrul rege al Ungariei, stăpînul lor firesc, capitlul bisericii de Oradea, prinosul rugăciunilor sale cu veşnică credinţă.

Să afle Înălţimea voastră că noi, la primirea scrisorii voastre dată ca scrisoare generală pe un an făcută şi hărăzită domnului Otto, abatele de Cluj-Mănăştur şi conventului său, pentru trageri în judecată şi pricini judecătoreşti, am trimis împreună cu omul vostru, Ladislau de Sumurducu, pe omul nostru, anume pe chibzuitul bărbat Ioan, preot din strana bisericii noastre şi slujitor al altarului Sfintei Treimi, spre a aduce întocmai la îndeplinire poruncile Înălţimii voastre. În urmă, întorcîndu-se acel om al vostru şi omul nostru şi fiind întrebaţi de noi, au răspuns într-un glas că, ducîndu-se împreună în părţile Transilvaniei şi în cele trei comitate şi anume: Dăbîcă, Turda şi Cluj, şi mergînd peste tot în aceste comitate, şi făcînd o amănunţită cercetare atît în taină, cît şi pe faţă şi la toţi împreună şi la fiecare în parte, atît printre nobili, cît şi printre nenobili, şi printre feţele bisericeşti şi printre mireni şi oameni de orice stare sau condiţie, atît în oraşele regeşti, cît şi în sate, şi mai ales printre vecini şi megieşi, au aflat că răposatul Deme, slujitorul răposatului magistru Ştefan zis Pagan şi Grigore şi Anton, fraţii aceluiaşi Deme, pe vremea voievodatului măritului bărbat, răposatul Toma, voievodul pomenitei Transilvanii, au cotropit cu silnicie o moşie a sa numită Tiburczteluke, aflătoare între hotarele şi marginile moşiilor sale numite Chinteni, moşie de căpetenie, Mariateluke şi Beone, în comitatul Cluj, împotriva opreliştilor legiuite ale înaintaşilor săi, abaţi ai zisei biserici, şi au aflat că s-au aşezat să sălăşluiască în ea, şi că au aşezat în ea ca fiind a lor gospodării sau iobagi, spre foarte marea pagubă a dreptului zisei mănăstiri şi a abaţilor ei, precum toate acestea le-au spus şi povestit într-un singur glas în faţa noastră, omul vostru şi al nostru, stînd înşişi înaintea noastră.

Dat în ajunul sărbătorii fericitului apostol Andrei, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi nouă.

Arh. Naţ. Magh., Dl. 28 718. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca / 1315.
Copie simplă contemporană, pe verso documentului eliberat de Emeric, voievodul Transilvaniei, la 11 noiembrie 1369, nr. 432.

EDIŢII: *Ub.*, II, p. 335—336.

---

[1] Astfel în copie.
[2] Corect: *Beone*, *Beene*.
[3] Iniţial a fost scris: *sabbato proximo ante*.

446 **1369 decembrie 14, Sîntimbru**

Nos, Johannes, viceuoyuoda Transsilvanus, memorie commendamus quod venerabilis vir, dominus Otto, abbas de Clusmonustra, ad nostram accedendo presentiam, per modum protestationis nobis significare curavit quod nonnulli vicini et commetanei sui essent, qui fructus et utilitates possessionum suorum videlicet Monustur, Baach, Kayantou, Egres, Jegenye, Bagarteluk et Apathyda vocatarum, contra suam voluntatem uterentur et uti facerent incessanter. Unde, ipsa protestatione facta, universos vicinos et commetaneos suos, specialiter dominum episcopum et ad ipsum pertinentes, cives et hospites de Clusuar ac filios Gyereu et alios quoslibet ab ulteriori usu fructuum et quarumlibet utilitatum perceptione dictarum possessionum suorum prohibuit et inhibuit, contradicendo coram nobis. In cuius protestationis et prohibitionis testimonium, presentes litteras per nos dari postulavit, quas eidem concessimus, iustitia communi suadente.

Datum in Sancto Emerico, in quindenis festi beati Andree apostoli, anno domini M^{mo} CCC^{mo} LX^{mo} nono.

Noi, Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, dăm de ştire că venind înaintea noastră venerabilul bărbat domnul Otto, abatele de Cluj-Mănăştur, s-a îngrijit să ne facă cunoscut în chip de plîngere, că nişte vecini şi megieşi ai săi sînt aceia care, împotriva voinţei sale, se folosesc şi pun neîncetat să se folosească de roadele şi folosinţele moşiilor sale, anume cele numite Mănăştur, Baciu, Chintău, Aghireşu, Leghia, Băgara, Apahida. Drept aceea, după facerea acestei întîmpinări au pus opreliște şi împotrivindu-se a oprit în faţa noastră pe toţi vecinii şi megieşii săi, îndeosebi pe domnul episcop şi pe cei care ţin de el, pe orăşenii şi oaspeţii din Cluj şi pe fiii lui Grigore şi pe oricare alţii de la folosirea pe mai departe a roadelor şi de la luarea oricăror folosinţe ale ziselor sale moşii. Spre mărturia acestei împotriviri şi opreliști ne-a cerut să-i dăm scrisoarea de faţă, pe care noi i-am dat-o, potrivit dreptăţii obşteşti.

Dat la Sîntimbru, în a cincisprezecea zi de la sărbătoarea fericitului apostol Andrei, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi nouă.

Arh. Naţ. Magh., Dl. 26 886. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca 1369.
Orig. hîrtie, cu fragmente de pecete inelară aplicată pe verso.

447 **1369 decembrie 18, Buda**

Nos, Lodouicus, dei gratia rex Hungarie, significamus tenore presentium quibus expedit universis memorie commendantes quod nos fideles cives et hospites nostros de Brasso in confinibus regni nostri contsi-

tutos propter eorum immutabilem fidelitatem et grata obsequia, que nobis et sacre nostre corone obtulerunt et exhibent sine intermissione, commodose utilitati et tranquiliori[1] statui eorundem invigilando libertatibus et gratiarum prerogativis locupletare satagentes, ut sicut numero sic et fidelitate augeantur iidem et concrescant et exinde partis Transsiluane incolis aliisque regni nostri habitatoribus honor eveniat et profectus, ad ipsorum fidelium civium nostrorum devotam instantiam de plenitudine nostre regie potestatis et gratia speciali annuimus, ut a modo in perpetuum, mercatores et pannorum venditores advene et extranei Poloni scilicet et Teotonici ac alii demptis tamen mercatoribus regni nostri et specialiter de Cassa ipsorum pannos in dictis partibus Transsiluanis ultra iam dictam civitatem Brasso quoquam deferre non presumant, sed omnes in eandem civitatem pannos eorum apportare ibique resolvere et cum peciis integris, iustis et falsitate carentibus venditioni exponere debeant et teneantur, sicut eadem consuetudo et libertas in civitate nostra Budensi fieri inolevit. Presentes autem in formam nostri privilegii redigi faciemus, dum nobis fuerint reportate.

Datum Bude, feria tertia proxima post festum beate Lucie virginis, anno domini M° CCC° LX° nono.

⟨*Sub pecete, de aceeaşi mînă:*⟩ Relatio Georgii Zudor.

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, prin cuprinsul celor de faţă dăm de ştire şi facem cunoscut tuturor cărora se cuvine că noi, nevoindu-ne să înzestrăm cu libertăţi şi cu privilegii ale milostivirii noastre pe credincioşii orăşeni şi oaspeţi ai noştri din Braşov, aşezaţi la hotarele ţării noastre, pentru nestrămutata lor credinţă şi mulţumitoarele slujbe pe care ni le-au adus nouă şi sfintei noastre coroane şi pe care ni le fac fără încetare, îndreptîndu-ne luarea aminte spre bunul lor folos şi o mai bună tihnă a stării lor — pentru ca ei, să sporească şi să crească, precum în număr, tot aşa şi în credinţă, şi din aceasta să iasă cinste şi folos pentru locuitorii din acea parte a Transilvaniei şi pentru ceilalţi locuitori ai ţării noastre —, la supusa stăruinţă a acelor credincioşi orăşeni ai noştri, din plinătatea puterii noastre regeşti şi din osebita noastră milostivire, încuviinţăm ca de aci înainte în veci negustorii şi vînzătorii de postav străini şi din afară, şi anume polonezi şi germani, precum şi alţii — lăsînd la o parte pe negustorii din ţara noastră şi mai ales pe cei din Caşovia — să nu îndrăznească a-şi duce undeva postavurile lor în pomenitele părţi ale Transilvaniei, dincolo de zisul oraş al Braşovului, ci toţi vor trebui şi vor fi datori a-şi aduce postavurile lor în acest oraş şi să le desfacă acolo şi să le pună în vînzare în suluri întregi, drepte şi cinstite, aşa cum s-a obişnuit să se ţină acest obicei şi libertate în oraşul nostru Buda. Iar această scrisoare atunci cînd ne va fi înapoiată, vom pune să fie întocmită în chip de privilegiu.

Dat la Buda, în marţea de după sărbătoarea fericitei fecioare Lucia, în anul Domnului o mie trei sute şaizeci şi nouă.

⟨*Sub pecete, de aceeaşi mînă:*⟩ Darea de seamă a lui Gheorghe Zudor.

Arh. Stat. Brașov, fond. Privilegii, nr. 7. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca / 1369.
Orig. perg., cu urme de pecete inelară, aplicată sub text.
EDIȚII: *Fejér*, IX/4, p. 168—169; *Hurmuzaki-Densușianu*, I 2, p. 146—147; *Ub.*, II, p. 336.
REGESTE: *Magyar Tört. Tár*, IV, p. 148; *Transilvania*, 1872, p. 55.

---

[1] Corect: *tranquilliori*.

448 **1369 decembrie 28** *(octavo termini prenotato = ad octavas festi beati Andree apostoli proxime preteritas)*, **Vișegrad**

Nicolae de Zeech, judele curții regale, amînă un proces la o altă dată decît cea stabilită într-o scrisoare de amînare a comitelui Ștefan Bubek, predecesorul său. E amintită lăsarea la vatră din 7 decembrie 1369, a oștirii regale, pornită împotriva lui Vlaicu, voievodul Țării Românești.

Arh. Naț. Magh., Dl.
EDIȚII: *Zichy*, III, p. 386; *Hurmuzaki-Densușianu*, I/2, p. 150.

449 **13⟨69⟩ decembrie 28** *(octavo die termini prenotati = ad octavas festi beati Andree apostoli proxime preteriti)*, **Vișegrad**

Nicolae de Zeech, judele curții regale, amînă un proces la o altă dată decît cea stabilită într-o scrisoare de amînare a comitelui Ștefan Bubek, predecesorul său. E amintită lăsarea la vatră din 7 decembrie 1369 a oștirii regale, pornită împotriva lui Vlaicu, voievodul Țării Românești.

Arh. Naț. Magh., Dl.
EDIȚII: *Zichy*, IV, p. 634; *Hurmuzaki-Densușianu*, I/2, p. 150—51.

450 **1370**

Papa Grigore al XI-lea îndeamnă pe Ludovic I, regele Ungariei, să plece la război împotriva turcilor și în acest scop poruncește clerului din Ungaria să plătească dijmele, să adauge pe cele ale Dalmației și să constituie un tezaur.

REGESTE: *Fejér*, IX/6, p. 155, nr. 179; *Hurmuzaki — Densusianu*, I/2, p. 164.

451 **1370**

Ludovic I, regele Ungariei, încuviințează un schimb de moșii, aflate în Ungaria, de față fiind, printre alții, Dumitru, prepozitul din Alba Iulia, Emeric, voievodul Transilvaniei și Ștefan, comitele secuilor. În

lista demnitarilor: Dumitru, episcopul de Oradea, Dumitru, episcopul Transilvaniei, Dominic, episcopul de Cenad, Emeric, voievodul Transilvaniei.

Arh. Naţ. Magh., Dl., Arh. camerală.
Orig. perg.
EDIŢII: *Katona*, III, 10, p. 455—457 (fragmentar); *Fejér*, IX/4, p. 223—226.

452 **1370, Meger**

Ladislau, ducele de Oppeln şi palatin al Ungariei, amînă o pricină dintre Nicolae fiul lui Desew de Mere şi Ioan, fiul lui Petru, tot de Mere. Actul a fost întărit cu pecetea lui Emeric, voievodul Transilvaniei, în absenţa lui Iacob, protonotarul palatinului.

Bibl. Univ. Budapesta, Col. Cornides.
Copie.
EDIŢII: *Katona*, III, 10, p. 460—461.

453 **1370**

Ladislau, ducele de Oppeln şi palatinul Ungariei, amînă procesul dintre Cosma, Anton şi Leonte, fiii lui Beke, cu Mihail, fiul lui Ladislau de Putnuk.

În absenţa protonotarului palatinal, actul este întărit cu sigiliul lui Emeric, voievodul Transilvaniei.

Arh. Naţ. Magh., Dl., Arh. fam. Ratholti.
Orig.
REGESTE: *Fejér*, IX/6, p. 156—157.

454 **1370[1], Vişegrad**

Ladislau, duce de Oppeln şi palatin al Ungariei, amînă judecarea pricinii dintre Ladislau, fiul lui Ioan, şi Nicolae, fiul lui Desideriu de *Pilu (Peel)*, pe de o parte şi Matia, fiul lui Ioan de *Bayka*, pe de altă parte. Actul de faţă a fost întărit cu pecetea lui Emeric, voievodul Transilvaniei, în lipsa lui Iacob, protonotarul palatinului.

Arh. Naţ. Magh., Dl., Arh. fam. Zichy, 211 B. 520.
Orig., cu lacune.
EDIŢII: *Zichy*, III, p. 414.

---

[1] Ziua şi luna nu pot fi stabilite din cauza unei lacune în textul latin publicat. Data probabilă ar putea fi: 22 septembrie 1370.

455 **1370**

Comitele Nicolae de *Zeech*, judele curţii regale, iartă toate amenzile judecătoreşti la care fusese condamnat magistrul Ştefan, fiul lui Nicolae de *Izkarus*, în procesul împotriva abatelui de Sîniob *(Szent Job)* şi care i se cuvin lui, rămînînd însă neatinsă partea vicejudelui său.

Arh. Naţ. Magh., Dl.
Orig.
REGESTE: *Fejér*, IX/4, p. 326.

456 **1370**

Emeric, voievodul Transilvaniei, adeverește că moșia *Kewpes Banya* a aparținut din vechime nobililor de Trascău *(Toroczkeo)*.

Arh. Naț. Magh., Dl. 37 066. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1325. Mențiune în actul capitlului din Alba Iulia din 8 mai 1385.

Transilvania, 1872, p. 114; *Hurmuzaki — Densusianu*, I 2, p. 289.

457 **1370, ⟨Buda⟩**

Capitlul bisericii din Buda adeverește că Andrei, canonic cantor de Buda, în numele său și al lui Nicolae și Ladislau, fiii lui Ștefan de Trascău *(Thoroczkeo)*, a oprit pe Ludovic I, regele Ungariei, de a dărui moșia lor Lupșa *(Lwpsa)* și pe Nicolae, fiul lui *Kendeth*, precum și pe alții de la cererea, luarea în stăpînire, ținerea și dăruirea pe veci a acestei moșii, precum și de la culegerea folosințelor sale.

Arh. Naț. Magh., Dl. 37 066. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1325. Mențiune în actul capitlului din Alba Iulia, din 8 mai 1385.
EDIȚII: *Transilvania*, 1872, p. 114; *Hurmuzaki — Densusianu*, I/2, p. 289 (cu omiterea unui pasaj, datorită cărui fapt emitentul apare greșit Maria, regina Ungariei); *Cercetări istorice*, 1934—1936, p. 16.

458 **1370, ⟨Cluj-Mănăștur⟩**

Conventul din Cluj-Mănăștur adeverește printr-o scrisoare de cercetare că moșia *Kwpas Banya* a ținut totdeauna de nobilii de Trascău *(Thoroczkeo)*.

Arh. Naț. Magh., Dl. 37 066. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1325. Mențiune în actul capitlului din Alba Iulia, din 8 mai 1385.

Transilvania, 1872, p. 114; *Hurmuzaki — Densusianu*, I/2, p. 289.

459 **1370**

Nobilii de Vetiș *(Vetes)* alipesc la moșia lor Bathár pădurea moșiei Sásvár, de lîngă rîul Bathár, a nobililor de Sásvár. Din această pricină Ștefan de Sásvár cere o nouă hotărnicire.

Arh. Naț. Magh. Dl.
Orig.
REGESTE: Szirmay, *Notitia*, p. 116; *Fejér*, IX/4, p. 326.

460 **1370 ianuarie 2** *(quarto Nonas mensis Ianuarii)*

Ludovic I, regele Ungariei, încredințează locuitorilor din Aachen, o capelă zidită de el în acel oraș. În lista demnitarilor, între alții: Dumitru, episcopul de Oradea, Dumitru, episcopul Transilvaniei, Dominic, episcopul de Cenad, și Emeric, voievodul Transilvaniei.

EDIȚII: *Katona*, III/10, p. 449—452; *Fejér*, IX/4, p 215—218.

Nos, magister Johannes, archidiaconus de Kykullew, venerabilis in Christo patris domini Demetrii, dei et apostolice sedis gratia, episcopi Transsilvani, vicarius in spiritualibus generalis, damus pro memoria quod nos dicta et assertationes attestationum testium, per Paulum, filium Desew dicti Wos, et quandam puellam, sororem suam, filiam dicti Desew de Cegee, contra nobilem dominam consortem magistri Elye de Swk, Katherina vocatam, iuxta continentiam priorum litterarum nostrarum prorogatoriarum, in octavis festi Nativitatis domini coram nobis productorum, ad quindenas diei Cinerum proxime nunc venturas, sub forma fiende pacis, duximus prorogandas itaque quod, si partes medio tempore concordare poterunt, liberam inter se concordandi habebunt facultatem, ex nostra iudiciaria annuentia et permissione.

Datum Albe, quarto die termini prenotati, anno domini M°CCC°LXX°.

⟨*Pe verso:*⟩ Pro Paulo, filio Desew dicti Wos, et sorore sua, filia eiusdem Desew, contra dominam Katherinam, consortem Elye de Swk, ad quindenas diei Cinerum prorogatoria.

⟨*Pe margine, de altă mînă contemporană:*⟩ Pro parte adversa Michael, filius Mathei, cum litteris conventus, pro publicatione facienda et apertione registri, causa est prorogata ad octavas Georgii, quia procurator partis adverse, absque rationali causa prorogare petebat, cum iudicio trium marcarum..

Noi, magistrul Ioan, arhidiaconul de Tîrnava, vicar general în cele duhovniceşti al venerabilului întru Hristos părinte domnul Dumitru, din mila lui Dumnezeu şi a scaunului apostolic, episcopul Transilvaniei, dăm de ştire, că în vederea încheierii unei împăcări am hotărît să se amîne pe a cincisprezecea zi de la începutul Păresimilor acum viitoare[1] declaraţiile şi mărturiile martorilor aduşi în faţa noastră, potrivit cuprinsului scrisorii noastre de amînare de mai înainte, la octavele sărbătorii Naşterii Domnului[2], de către Pavel, fiul lui Desideriu zis Wos, şi de o fată, sora lui, fiica numitului Desideriu de Ţaga, împotriva nobilei doamne numită Caterina, soţia magistrului Ilie de Jucu, iar dacă pînă atunci părţile vor putea cădea la învoială, vor avea slobodă voie să cadă la învoială din încuviinţarea şi îngăduirea noastră judecătorească.

Dat în Alba Iulia, în ziua a patra a sorocului sus-însemnat în anul Domnului o mie trei sute şaptezeci.

⟨*Pe verso:*⟩ Scrisoare de amînare pe a cincisprezecea zi de la începutul Păresimilor, pentru Pavel, fiul lui Desideriu zis Wos şi sora lui, fiica aceluiaşi Desideriu, împotriva doamnei Caterina, soţia lui Ilie de Jucu.

⟨*Pe margine, de o altă mînă contemporană:*⟩ În numele părţii potrivnice ⟨s-a înfăţişat⟩ Mihail, fiul lui Matei, cu scrisoarea conventului. Pentru a se face vestirea şi deschiderea condicii, pricina a fost amînată pe octavele ⟨sfîntului⟩ Gheorghe[3], ⟨şi⟩ deoarece împuternicitul părţii potrivnice a cerut amînarea fără temei îndreptăţit, ⟨pricina a fost amînată⟩ cu o gloabă de trei mărci.

Arh. Stat. Cluj-Napoca. Arh. fam. Wass, fasc. XXVIII, nr. 38.
Orig. hîrtie, cu urme de pecete aplicată pe verso.

---

[1] 13 martie 1370.
[2] 1 ianuarie 1370.
[3] 1 mai 1370.

462 **1370 ianuarie 13, ⟨Alba Iulia⟩**

Nos, capitulum ecclesie Transiluane, significamus tenore presencium quibus expedit universis quod Johanne dicto Zeuke, famulo magistri Mychaelis, filii Ponya de Teremy, pro eodem, cum procuratoriis litteris magnifici viri domini, Emerici woyuode Transsiluani, ad processus causarum ⟨concessis⟩[1] ab una, et Petro, filio Thome de Hedrehfaya, parte ex altera, personaliter coram nobis constitutis, per eundem Johannem dictum Zeuke, in persona ipsius magistri Mychaelis, filii Ponya, domini sui, confessum extitit viva voce et relatum quod possessionarias porciones Blasii, filii eiusdem Thome, fratris ipsius Petri, in possessionibus Hedrehfaya et Zenthmyklous vocatis habitas, que pro debito triginta duorum florenorum, per ipsum Blasium, predicto magistro Mychaeli, filio Ponya persolvere debendorum, ad manus eiusdem legittime fuissent assignate, idem Petrus, filius Thome, mediante estimatione earundem possessionariarum porcionum ipsius Blasii, fratris sui, iuxta regni consuetudinem facta pro premisso debito triginta duorum florenorum quibus idem frater suus ipsi magistro Mychaeli debitor extitisset, redemisset ab eodem et mediante pecuniaria solucione ipsorum triginta duorum florenorum condignam eidem fecisset et impendisset satisfactionem, et super ipsa pecuniaria satisfactione predictus magister Mychael, filius Ponya, dominus suus, super premisso debito quo dictus Blasius eidem debitor fuisset, sufficienter contentus extitisset et ideo ipse magister Mychael, filius Ponya, dominus suus, predictum Blasium, fratrem ipsius Petri, filii Thome, ⟨racione⟩[2] premissi debiti expeditum reddidisset et nunc etiam ipse in persona eiusdem domini sui, auctoritate procuratoria quo supra, reddere et relinqueret, imo reddidit et reliquit prorsus et per omnia eiusdem expeditum et absolutum testimonio presencium mediante, predictas porciones possesionarias ipsius Blasii omnino ad manus eiusdem Petri, filii Thome, assignando.

Datum in octavis festi Epiphaniarum domini, anno eiusdem M°CCC°LXX°.

Noi, capitlul bisericii ⟨de Alba⟩ Transilvaniei dăm de ştire prin cuprinsul ⟨scrisorii⟩ de faţă tuturor cărora se cucvine că înfăţişîndu-se înşişi înaintea noastră, pe de o parte Ioan zis Zeuke, slujitorul magistrului Mihail, fiul lui Ponya de Tirimioara, pentru acelaşi, cu scrisoare de împuternicire a măritului bărbat, domnul Emeric, voievodul Transilvaniei, dată pentru desfăşurarea pricinei, iar pe de altă parte Petru, fiul lui Toma de Idrifaia, acelaşi Ioan zis Zeuke[3], în numele magistrului Mihail, fiul lui Ponya, stăpînul său, a mărturisit şi a spus prin viu grai că părţile de moşie ale lui Blasiu, fiul aceluiaşi Toma, fratele lui Petru, avute în moşiile numite Idrifaia şi Sînnicoară, care au fost trecute în stăpînire în chip legiuit din mîinile lui, pentru o datorie de treizeci şi doi de florini care trebuiau să fie plătiţi de către acest Blasiu mai sus-

zisului magistru Mihail, fiul lui Ponya, același Petru, fiul lui Toma, le-a răscumpărat de la el, și a îndeplinit și i-a plătit acestuia îndestularea cuvenită prin mijlocirea plății bănești a celor treizeci și doi de florini, prin mijlocirea prețuirii acelorași părți de moșie ale lui Blasiu, fratele său, făcută potrivit obiceiului țării, pentru datoria de mai sus de treizeci și doi de florini, cu care același frate al său i-a rămas datornic acestui magistru Mihail; și cu privire la această plată zisul magistru Mihail, fiul lui Ponya, stăpînul său este mulțumit pe deplin în ceea ce privește datoria de mai sus cu care zisul Blasiu îi fusese dator, și de aceea acest magistru Mihail, fiul lui Ponya, stăpînul său l-a socotit descărcat pe mai sus-zisul Blasiu, fratele lui Petru, fiul lui Toma, în ce privește datoria de mai sus, și chiar el ⟨Ioan zis Zeuke⟩ în numele aceluiași stăpîn al său socotește și spune în temeiul împuternicirii de mai sus, ba chiar a socotit și a spus în întregime și cu totul pe același descărcat și dezlegat prin mijlocirea scrisorii de față, trecînd în stăpînire zisele părți de moșie ale lui Blasiu, cu totul în mîinile aceluiași Petru, fiul lui Toma.

Dat la octavele sărbătorii Botezului Domnului, în anul aceluiași o mie trei sute șaptezeci.

Arh. Naț. Magh., Dl. 29 705. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca 1370, Orig. hîrtie cu fragmente de pecete rotundă, de închidere, aplicată pe verso.

---

[1] Pată de umezeală cu 1 cm; întregire probabilă după sens.
[2] Rupt cca 0,5 cm; întregit după sens.
[3] Bălan.

463 — 1370 ianuarie 19, ⟨Alba Iulia⟩

Nobili viro Johanni, vicewoyuode Transsiluano, amico eorum honorando, capitulum ecclesie Transsiluane, debitum amicicie cum honore.

Noveritis litteras vestras per nos recepisse in hec verba: ⟨*Urmează actul lui Ioan, vicevoievodul Transilvaniei din 11 noiembrie, 1369, Turda, nr. 436*⟩.

Unde nos, iustis ac legittimis postulacionibus vestris annuentes, hominem nostrum, videlicet magistrum Mychaelem, socium et concanonicum nostrum, ad videndum premissa pro[1] testimonio[1] duximus transmittendum. Qui, demum exinde ad nos rediens, retulit nobis, per nos requisitus, quod ipse in predicto octavo die[1] dicti festi Epyphanie[2] domini, ad locum habitacionis ipsius domini abbatis in Monustur, ubi eciam idem Johannes, filius Gerew personaliter interfuisset, accessisset, ac ipso[3] et pluribus aliis viris[1] nobilibus per partes tunc inibi adductis presentibus, licet verborum prolaciones hinc et inde inter ipsas partes processerint, tamen ad ultimum, idem Johannes, filius Gerew, contenta dictarum litterarum vestrarum iuxta sua assumpta et obligamina minime eidem domino abbati adimplere curravisset, nec eidem predictos decem florenos per ipsum dominum abbatem litis intermedio vertente ad execucionem ipsius cause ⟨. . .⟩[4] persolvisset, nulla satisfaccionis exhibicione premissorum. Ab inde recedendo, prout hec omnia idem magister Mych⟨ael, homo noste⟩r[5], ad premissa per nos deputatus recitavit[6] et narravit coram nobis.

Datum sabbato proximo post octava⟨s festi Epiphan⟩ie[7] domini, anno eiusdem M°CCC°LXX°.

⟨*Pe verso, de aceeaşi mînă:*⟩ Nobili viro Johanni, vicewoyuode Transsiluano, amico eorum honorando, pro religioso viro domino fratre Ottone, abbate de Clusmunustra, contra Johannen, filium Gerew, super omissione facti interius specificati, relatoria.

Nobilului bărbat Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, prietenului lor vrednic de cinste, capitlul bisericii Transilvaniei, cu prietenia şi cinstea cuvenită.

Aflaţi că am primit scrisoarea voastră, avînd acest cuprins: ⟨*Urmează actul lui Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, din 11 noiembrie 1369, Turda, nr. 436*⟩.

De aceea noi, încuviinţînd cererile voastre drepte şi legiuite, am hotărît să trimitem pe omul nostru, adică pe magistrul Mihail, tovarăşul şi fratele nostru canonic, ca om de mărturie, pentru a fi de faţă la cele de mai sus. Acesta, întorcîndu-se de acolo apoi din nou la noi şi întrebîndu-l, ne-a spus că el în sus-zisa a opta zi a zisei sărbători a Botezului Domnului[8], s-a dus la locul în care locuia acel domn abate în Mănăştur, unde era de faţă chiar acel Ioan, fiul lui Gereu, şi fiind aduşi şi fiind de faţă atunci în acel loc el însuşi şi mulţi alţi bărbaţi nobili, şi deşi părţile — şi unii şi alţii — au continuat tocmeala, totuşi, în cele din urmă, acel Ioan, fiul lui Gereu, nu s-a îngrijit de loc să aducă la împlinire faţă de acel domn abate, cele cuprinse în sus-zisa voastră scrisoare, potrivit îndatoririlor şi obligaţiilor sale; şi nici nu i-a plătit lui sus-zişii zece florini, ⟨cheltuiţi⟩ de domnul abate pentru aducerea la îndeplinire a acelei pricini, ce i-au fost întorşi prin judecată, neaducîndu-se ⟨astfel⟩ nici o mulţumire celor de mai sus. După cum toate acestea, întorcîndu-se de acolo, acelaşi magistru Mihail, omul nostru, trimis de către noi pentru cele de mai sus, le-a spus şi le-a povestit în faţa noastră.

Dat în sîmbăta cea mai apropiată de după octavele sărbătorii Botezului Domnului, în anul aceluiaşi o mie trei sute şaptezeci.

⟨*Pe verso, de aceeaşi mînă:*⟩ Nobilului bărbat Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, prietenul lor vrednic de cinste, pentru cuviosul bărbat domnul Otto, fratele şi abatele de Cluj-Mănăştur, scrisoare de dare de seamă împotriva lui Ioan, fiul lui Gereu, cu privire la neluarea în seamă a pricinii.

Arh. Naţ. Magh., Dl. 26 756. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1369. Orig. hîrtie, cu rupturi şi cu fragmente de pecete rotundă de închidere aplicată în document pe verso.

---

[1] Scris deasupra rîndului, de aceeaşi mînă.
[2] Astfel în orig.
[3] În orig. urmează cuvintele: *Mychaele, filio Egidii de Zomorduk, tamquam homine vestro*, taiate de aceeaşi mînă.
[4] Rupt cca 1 cm.
[5] Rupt cca 2 cm; întregit de noi pe baza contextului.
[6] Lectură probabilă.
[7] Rupt cca 3 cm; întregit de noi pe baza contextului.
[8] 13 ianuarie 1370.

464 **1370 ianuarie 20, Sîntimbru**

Nos, Johannes, viceuoyuoda Transsilvanus, memorie commendantes tenore presentium significamus quibus expedit universis, quod, in octavis festi Ephiphaniarum domini, nunc proxime preteritis, Andreas, filius

Galli, Georgius, filius Ladislai, et Emericus, filius Beke, nobiles de Fratha, ad nostram accedentes presentiam, quasdam litteras conventus monasterii beate Marie virginis de Clusmonustra clausas, in facto possessionarie statutionis et novarum metarum erectionis nobis ad easdem octavas rescriptionales, tenoris subsequentis, nostro iudiciario examini presentare curaverunt, supplicantes nobis humiliter, ut easdem abcidere et tenorem earundem, propter maiorem cautelam et iuris eorum conservationem, de verbo ad verbum presentibus litteris nostris privilegialibus inseri facere dignaremur. Quarum tenor talis est: ⟨*Urmează actul conventului din Cluj-Mănăştur, din 11 noiembrie 1369, nr. 437*⟩.

Unde nos, qui, ex eiusdem nostri woyuodatus officii debito, unumquemque in suis iuribus confovere et eius iura per regni et legitima consuetudinaria documenta[1] sibi apropriari debentia conservare debemus, ne iniquitas temporis in processu preiudicet equitati et iustitia, per quam reges regnant et principes dominantur, sceleratorum pedibus conculcata ingemiscat, litterarum nostrarum patrocinio in memoriam fulciri tenemur posterorum, predictam possessionem, Fratha vocatam, sub inclusione predictarum metarum, iuxta nostram sententiam iuridicam, modo premisso latam, per nostrum et predicti conventus de Clusmonustra homines eidem Andree, filio Galli, Georgio, filio Ladislai, et Emerico, filio Beke, de eadem Fratha nobilibus, legitime statutam, nullo penitus contradictore apparente, prout tenor predictarum litterarum ipsius conventus et legitimus eorum processus nos informabat, fore cognoscentes, easdem litteras ipsius conventus de Clusmonustra nobis rescriptionales acceptando, de verbo ad verbum presentibus litteris nostris privilegialibus transsumi fecimus eisdem Adree, filio Galli, Georgio, filio Ladislai, et Emerico, filio Beke. duximus concedendas, uberiorem rei ad cautelam. In quorum omnium premissorum testimonium, presentes pendentis et autentici sigilli nostri ⟨munimine⟩[2] fecimus communiri.

Datum in Sancto Emerico, octavo die predictarum octavarum festi Epiphaniarum domini, anno eiusdem millesimo trecentesimo septuagesimo.

⟨*Pe verso, din secolul al XV-lea:*⟩ Bona reambulatio metarum possessionis Fratha, a parte possessionis Berkenyes, cum statutione eiusdem possessionis Fratha.

Noi, Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, prin cuprinsul celor de faţă dăm de ştire şi facem cunoscut tuturor cărora se cuvine, că la octavele de curînd trecute ale sărbătorii Botezului Domnului[3] venind înaintea noastră Andrei, fiul lui Gall, Gheorghe, fiul lui Ladislau şi Emeric, fiul lui Beke, nobili de Frata, s-au îngrijit să înfăţişeze cercetării noastre judecătoreşti o scrisoare închisă a conventului mănăstirii fericitei Fecioare Maria din Cluj-Mănăştur, cu cuprinsul de mai jos trimisă nouă la acele octave ca răspuns cu privire la punerea în stăpînire a unei moşii şi la ridicarea de noi semne de hotar, rugîndu-ne cu smerenie să binevoim a pune să se deschidă acea scrisoare, iar cuprinsul ei, să fie trecut din cuvînt în cuvînt în scrisoarea noastră privilegială de faţă spre o mai mare chezăşie şi păstrare a dreptului lor. Cuprinsul acelei ⟨scrisori⟩ este acesta: ⟨*Urmează actul conventului din Cluj-Mănăştur, din 11 noiembrie 1369, nr. 437*⟩.

Drept aceea, noi care, potrivit cu îndatoririle slujbei noastre voievodale, trebuie să ocrotim pe fiecare în drepturile sale şi să-i păstrăm

drepturile lui ce trebuie să fie însuşite de el după legea şi obiceiul ţării, pentru ca nu cumva în curgerea vremii nedreptatea să vatăme dreptatea, şi dreapta cumpănă prin care domnesc regii şi stăpînesc principii să geamă călcată în picioare de cei nelegiuiţi, sîntem datori să întărim ⟨acele drepturi⟩ în amintirea urmaşilor prin ocrotirea scrisorii noastre, văzînd că, potrivit cu hotărîrea noastră judecătorească dată în felul arătat mai sus, sus-pomenita moşie numită Frata, în cuprinsul sus-ziselor ⟨sale⟩ hotare a fost legiuit dată în stăpînire de omul nostru şi de oamenii sus-numitului convent din Cluj-Mănăştur lui Andrei, fiul lui Gall, Gheorghe, fiul lui Ladislau şi Emeric, fiul lui Beke, nobili de Frata, neivindu-se nici un fel de împotrivitor, după cum ne-a înştiinţat cuprinsul sus-pomenitei scrisori a acelui convent şi legiuita desfăşurare a acelor ⟨lucruri⟩, primind noi scrisoarea de răspuns ⟨trimisă⟩ nouă de conventul din Cluj-Mănăştur, am pus să fie trecută din cuvînt în cuvînt în scrisoarea noastră privilegială de faţă ⟨şi⟩ am hotărît să fie dată acelor Andrei, fiul lui Gall, Gheorghe, fiul lui Ladislau şi Emeric, fiul lui Beke, spre mai deplină chezăşie a acestui lucru. Spre mărturia tuturor celor de mai sus, am pus să se întărească ⟨scrisoarea⟩ de faţă cu ⟨puterea⟩ peceţii noastre autentice şi atîrnate.

Dat la Sîntimbru, în ziua a opta a sus-ziselor octave ale sărbătorii Botezului Domnului, în anul aceluiaşi o mie trei sute şaptezeci.

⟨*Pe verso, de o mînă din secolul al XV-lea:*⟩ Hotărnicirea bună a moşiei Frata dinspre moşia Berchieşu, cu darea în stăpînire a acestei moşii Frata.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. fam. Suky.
Orig. perg., cu pecete atîrnată.

---

1 Corect: *per regni legitima et consuetudinaria documenta.*
2 În orig. lipseşte; întregit după sens.
3 13 ianuarie 1370.

465 **1370 ianuarie 22, Vişegrad**

Lodovicus, dei gracia rex Hungarie, fidelibus suis capitulo Waradiensi, salutem et graciam.

Dicitur nobis in personis Stephani et Ladislai, filiorum Ladislai de Piliske, quod ipsi ad videndam et ascultandam composicionem et arbitrium, que et quod inter ipsos, item Johannem et Ladislaum, filios Thome de Zahtha, necnon Johannem et Tyba, filios Petri de Athya, iuxta continenciam literarum comitis capelle nostre, in octavis diei medii quadragesime nunc vergentibus, super quibusdam factis prescriptarum ereccione metarum possessionum Pÿliske, Zahtha et Athya vocatarum predictarum fieri debent nostro et vestro hominibus nimium indigerent. Super quo fidelitati vestre firmiter precipiendo mandamus, quatenus vestrum mittatis hominem fidedignum, quo presente Michael de Geech vel Andreas, filius Martini de Chamafalva, aut Paulus magnus sive Emericus de eadem, aliis absentibus, homo noster, pretactam composicionem et arbitrium termino in prefixo diligenter videat et intueatur, et tandem seriem ipsius facti nobis fideliter rescribatis.

Datum in Wisegrad, tercio die quindenarum festi Ephiphaniarum, anno domini millesimo CCC°LXX^mo.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credincioşilor săi din capitlul din Oradea, sănătate şi milostivire.

Ni se spune de către înşişi Ştefan şi Ladislau, fiii lui Ladislau de Pelişor, că ei au mare nevoie de omul nostru şi de al vostru pentru a se lua seama şi a se asculta înoviala şi împăciuirea care potrivit cuprinsului scrisorii comitelui capelei noastre trebuie să se facă între dînşii ⟨pe de o parte⟩ şi Ioan şi Ladislau, fiii lui Toma de Zahtha, precum şi Ioan şi Tyba, fiii lui Petru de Atea ⟨pe de altă parte⟩, la octavele mijlocului Păresimilor ce se apropie acum[1], cu privire la unele treburi ce ţin de ridicarea semnelor de hotar ale pomenitelor moşii, numite Pelişor, Zahtha şi Atea. Drept aceea, poruncim cu tărie credinţei voastre, şi vă punem în vedere să trimiteţi omul vostru, vrednic de crezare, în faţa căruia omul nostru, Mihail de Geech sau Andrei, fiul lui Martin de Ciomocoz, ori Pavel cel Mare sau Emeric tot de ⟨Ciomocoz⟩, în lipsa celorlalţi, să ia seama şi să cerceteze zisa învoială şi împăciuire la sorocul hotărît mai sus, şi apoi să ne răspundeţi în scris întocmai, despre tot ce s-a făcut.

Dat la Vişegrad, în a treia zi după cele cincisprezece zile de la sărbătoarea Bobotezii, în anul Domnului o mie trei sute şaptezeci.

Arh. Naţ. Magh., Dl. 64 928.
Transumpt în actul capitlului de Oradea din 3 aprilie 1370, nr. 487.
EDIŢII: *Csáky,* I 1, p. 125—126.

---

[1] 27 martie.

466 **1370 ianuarie 26, Vişegrad**

Lodovicus, dei gratia, rex Hungarie, fidelibus suis, capitulo Orodiensi, salutem et gratiam.

Dicitur nobis in persona Andree dicti Chep, quod cum ipse, mediantibus nostro et capituli ecclesie Chanadiensis hominibus, quandam possessionem Bykach vocatam, iuxta continentiam aliarum nostrarum ⟨litterarum⟩[1] legitime sibi statui facere voluisset, Jacobus de Beuldre eidem, in ipsa statutione contradictionis velamine obviasset, quod[2] prenotati noster et dicti capituli homines ad octavas festi Epiphaniarum nunc[3] affuturi, nostram in presentiam citavissent. Et tandem, hiis peractis, dum prenotati noster et eiusdem capituli Chanadiensis homines ad idem capitulum redire voluissent, memoratus Jacobus de Beuldre, cum populis de eadem Beuldre, eosdem nostrum et ipsius capituli homines, prius libere dimissos, in campis hostiliter et manibus armatis insequando, in ipsos irruendo, Konia, famulum et procuratorem ipsius Andree, pluribus sagittarum emissionibus vulnerassent, sagittassent et sagitari fecissent, et pedem ipsius Konia ictu unius sagitte penetrassent, equos etiam ipsorum pluribus sagittis vulnerassent, dictas[4] vero nostrum et prenotati capituli homines ibidem potentialiter captivassent, captosque in dicta villa Beuldre reduxissent, ubi etiam idem Jacobus eosdem plurium deturpasset, et specialiter hominem annotati capitului dire verberasset, litteras nostras regales in facto ipsius statutionis possessionarie ab eisdem violenter auferendo, et sic tenorem litterarum earundem nobis idem capitulum rescribere nequivisset, prout in litteris eiusdem capituli, coram nobis

exhibitis, iudicium[5] continetur. Super quo, fidelitate vestre firmis damus in mandatis, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente Ladislaus de Tarkon vel Andreas de eadem, aut Petrus de Byk, sin Michael de Halimba, aliis absentibus, homo noster, ab omnibus, quibus decuerit, meram de premissis experiatur veritatem et tandem, prout exinde vobis veritas constiterit nobis fideliter rescribatis.

Datum in Wyssegrad, secundo die festi Conversionis beati Pauli apostoli, anno domini M°CCC°LXX°.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credincioşilor săi din capitlul din Arad, sănătate şi milostivire.

Ni se spune de către Andrei zis Chep că, atunci cînd el a voit să i se treacă legiuit în stăpînire prin mijlocirea omului nostru şi a omului capitlului bisericii de Cenad, potrivit cuprinsului altei ⟨scrisori⟩ a noastre, moşia numită Bykach, Iacob de Beuldre i-a ridicat împotrivire la acea punere în stăpînire ⟨şi⟩ că sus-numitul om al nostru şi acela al pomenitului capitlu l-au chemat înaintea noastră la octavele pe atunci viitoare ale sărbătorii Bobotezei[6], şi că, în urmă, după săvîrşirea acestora, cînd sus-însemnaţii oameni, al nostru şi acela al capitlului din Cenad, au voit să se întoarcă la acel capitlu, pomenitul Iacob de Beuldre, dimpreună cu oamenii din acelaşi ⟨sat⟩ Beuldre, urmărind pe cîmp, cu duşmănie şi cu braţele armate pe omul nostru şi pe acela al capitlului, după ce i-au lăsat mai întîi să plece slobozi, au tăbărît asupra lor şi au rănit, au săgetat şi au pus să-l săgeteze cu mai multe aruncături de săgeţi, pe Konia, slujitorul şi împuternicitul acelui Andrei, şi au străpuns cu o aruncătură de săgeată, piciorul lui Konia, iar caii lor i-au rănit cu mai multe săgeţi, şi au luat acolo cu silnicie în prinsoare pe zişii oameni, al nostru şi al sus-pomenitului capitlu, şi aşa prinşi, i-au dus îndărăt în zisul sat Beuldre, unde acel Iacob încă i-a batjocorit tare şi mai ales l-a bătut cumplit pe omul sus-zisului capitlu, luîndu-le cu sila scrisoarea noastră regească privitoare la acea dare în stăpînire. Şi astfel, acel capitlu nu ne-a putut scrie cuprinsul acelei scrisori, aşa cum se arată în scrisoarea capitlului, înfăţişată nouă. Drept aceea poruncim cu tărie credinţei voastre să trimiteţi spre mărturie omul vostru vrednic de crezare, în faţa căruia omul nostru Ladislau de Tărcaia sau Andrei tot de Tărcaia, ori Petru de Byk, sau Mihail de Halimba, în lipsa celorlalţi, să afle de la toţi de la care se va cuveni adevărul curat despre cele de mai sus, şi apoi să ne răspundeţi în scris întocmai, aşa cum veţi afla că este adevărul în această privinţă.

Dat la Vişegrad, în a doua zi după Întoarcerea fericitului apostol Pavel, în anul Domnului o mie trei sute şaptezeci.

Arh. Naţ. Magh., Dl., Arh. fam. Kállay.
Transumpt în actul capitlului din Arad din 3 aprilie 1370, nr. 488.
EDIŢII: Pesty, *Krassó*, III, p. 94—95.

---

[1] Lipseşte în textul publicat.
[2] Corect: *quem*.
[3] Probabil greşit în loc de: *tunc*.
[4] Corect: *dictos*.
[5] Corect: *indicium*.
[6] 13 ianuarie.

Lodouicus, dei gracia rex Hungarie, tidelibus suis capitulo ecclesie Waradiensis, salutem et graciam.

Dicunt nobis magistri Ladizlaus et Georgius, filii Johannis, filii Briccii, ac Petrus, filius Lewkus de Batur, quod ipsi ad videndam quandam possessionariam divisionem inter ipsós, ab una, parte, vero ab altera discretum magistrum Stephanum archydiaconum, filium dicti Johannis, fratrem ipsorum, iuxta continenciam litterarum comitis capelle nostre fieri debendam, nostro et vestro hominibus indigerent. Super quo fidelitati vestre firmiter precipiendo mandamus quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente Johannes dictus Tapka, vel Andreas de Macera, aut Benedictus de Gach, sive Petrus sew Nicolaus de Pilys, seu Johannes de eadem, aliis absentibus, homo noster, premissam possessionariam divisionem videat et intueat. Et post hec seriem tocius facti, ut fuerit expediens nobis fideliter rescribatis.

Datum in Wyssegrad, tercio die festi Purificacionis beate virginis, anno domini M^{mo}CCC^{mo}LXX°.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credincioşilor săi capitlului bisericii din Oradea, mîntuire şi milostivire.

Ne spun nouă magiştrii Ladislau şi Gheorghe, fiii lui Ioan, fiul lui Bricciu şi Petru, fiul lui Leukus de Batur, că pe de o parte ei, iar pe de altă parte chibzuitul magistru Ştefan, arhidiaconul, fiul zisului Ioan, ⟨adică⟩ fratele lor, au nevoie de omul nostru şi de al vostru spre a fi de faţă la împărţirea unor moşii, între ei, ce trebuie să fie făcută potrivit cuprinsului scrisorii comitelui capelei noastre ⟨regeşti⟩. De aceea punem în vedere şi poruncim cu tărie credinţei voastre să trimiteţi pe omul vostru vrednic de crezare, ca om de mărturie, în faţa căruia omul nostru Ioan zis Tapka, sau Andrei de Macera, sau Benedict de Gach, sau Petru, sau Nicolae de Pilys, sau în lipsa acestora Ioan din ⟨acelaşi sat⟩ să vină şi să fie de faţă la amintita împărţire de moşii. Şi după aceasta să ne faceţi cunoscut în scris ⟨şi⟩ întocmai desfăşurarea întregii pricini, după cum se cuvine.

Dat în Vişegrad, în a treia zi a sărbătorii Întîmpinării Domnului, în anul Domnului o mie trei sute şaptezeci.

Arh. Naţ. Magh., Dl. 5 854. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1370.
Transumpt în actul capitlului din Oradea din 31 martie 1370, nr. 485.

468 1370 februarie 6, Vişegrad

Ladislau de Oppeln, palatinul Ungariei, cere conventului din Lelez să trimită un om de mărturie pentru cercetarea celor făptuite pe moşia Ordo, de către Clement şi Ioan, fiii lui Makzem de Olchua, care au furat 300 de porci.

Arh. Naţ. Magh., Dl. 38 182.
Transumpt în actul conventului din Lelesz din 1370 aprilie 4.
EDIŢII: *Documenta Valachorum*, p. 225.
REGESTE: *Documenta Valachorum*, p. 224.

Nos, magister Gregorius de Bethlem, vicecomes et iudices nobilium comitatus Zothmariensis, damus pro memoria, quod Ladislaus, filius Marharth de Karul, ad nostram personaliter accedens presenciam, per modum protestacionis, nobis significare curavit, quod Gregorius ⟨...⟩[1] iobagio Stephani, filii Nicolai de Owary, res et bona cuiusdam orphanis[2] filie videlicet Johannis Magyar dicti, apud se detentum haberet, videlicet sexaginta cubulus tritici et unam vaccam cum vitulo, unum lardum cum dimidio, XXXVI cubulus ordei et XIII capecias frugum; unde facta protestacione huiusmodi literas nostras ad peticionem eiusdem duximus concedendas communi iusticia suadente.

Datum in Cheke, feria quinta proxima post festum Purificacionis virginis gloriose, anno domini M^mo^CCC^mo^ septuagesimo.

⟨*Pe verso:*⟩ Pro Ladislao, filio Marharth de Karul, et filia Johannis Magyar dicti, iobagionem[3] eiusdem, contra Gregorium iobagionem Stephani, filii Nicolai Owary, protestatoria.

Noi, magistrul Grigore de Bethlem, vicecomitele şi juzii nobililor comitatului Satu Mare, dăm de ştire că, venind în faţa noastră Ladislau, fiul lui Marharth de Carei, s-a îngrijit să ne facă cunoscut în chip de întîmpinare că Grigore ⟨...⟩ iobagul lui Ştefan, fiul lui Nicolae de Oar, ţine la sine lucrurile şi bunurile unei orfane, adică ale fiicei lui Ioan zis Magyar, şi anume, şaizeci de cîble de grîu şi o vacă cu viţel, o slănină întreagă şi o jumătate, treizeci şi şase de cîble de orz şi treisprezece căpiţe de grîne. Drept aceea, după facerea acestei întîmpinări, am hotărît, la cererea lui, să-i dăm scrisoarea noastră de faţă, potrivit dreptului obştesc.

Dat la Cheke, în joia de după sărbătoarea Întîmpinării Domnului, în anul Domnului o mie trei sute şaptezeci.

⟨*Pe verso:*⟩ Scrisoare de întîmpinare pentru Ladislau, fiul lui Marharth de Carei, şi pentru fiica lui Ioan zis Magyar, iobagul său, împotriva lui Grigore, iobagul lui Ştefan, fiul lui Nicolae de Oar.

Arh. Naţ. Magh., Dl., Arh. fam. Károlyi, cutia I, nr. 35.
Orig. hîrtie, cu urmele de două peceţi de închidere.
EDIŢII: *Károlyi*, I, p. 314—315 .

[1] Lacună în text.
[2] Corect: *orphane*.
[3] Corect: *iobagionis*.

470 1370 februarie 9, ⟨Alba Iulia⟩

Nos, capitulum ecclesie Transsiluane, memorie ⟨co⟩mmendantes[1] tenore presencium significamus quibus expedit universis, quod comes Stepha⟨nus⟩[2] de Selemberg ad nostram personaliter accedendo presenciam, exhibuit nobis quasdam litteras privilegiales confirm⟨a⟩torias[1] incliti principis domini Karuli, condam regis Hungarie recollende memor⟨ie⟩[2] sub ⟨dup⟩lici[2] sigilo[3] suo confectas, tenore infrascripti, petens nos precum cum instancia ut nos ad u⟨ber⟩iorem[1] rei evidencium et cautelam ulteriorem totam formam earundem de verbo ad verb⟨um transscri⟩bi[4] transcriptumque ipsarum nostris litteris patentibus inseri

faceremus. Quarum quidem litterarum privilegialium nobis sic exhibitarum, tenor talis est: ⟨*Urmează actul lui Carol Robert, regele Ungariei, din 28 ianuarie 1322, Ub. I, p. 356, nr. 387*⟩.

Nos itaque legitimis[5] et congruis peticionibus predicti comitis Stephani ac iusticie annuentes, dictas litteras privilegiales i⟨p⟩sius[1] domini regis Karuli de verbo ad verbum transcribi[6] vel transsum⟨p⟩mi[1], transsumptumque earundem presentibus litteris nostris patentibus inseri fecimus et apposicione s⟨i⟩gili[7] nostri communiri pro cautela prenotata.

Datum in octavis festi Purificacionis virginis gloriose, anno domini M^{mo}CCC^{mo} septuagesimo.

Noi, capitlul bisericii Transilvaniei, prin cuprinsul ⟨scrisorii⟩ de faţă dăm de ştire şi facem cunoscut tuturor cărora se cuvine că, venind însuşi înaintea noastră, comitele Ştefan de Şelimbăr ne-a arătat o scrisoare privilegială de întărire a vestitului principe, domnul Carol, fostul rege al Ungariei de bună aducere aminte, întocmită sub pecetea sa dubla, cu cuprinsul scris mai jos, rugîndu-ne cu stăruitoare rugăminţi ca, spre mai mare vădire şi chezăşie viitoare a ⟨acestui⟩ lucru, să punem să fie transcris, cuvînt cu cuvînt, întreg cuprinsul ei, şi să fie cuprins ⟨ca⟩ transumpt al ei în scrisoarea noastră deschisă. Cuprinsul cărei scrisori privilegiale, arătată nouă astfel, este acesta: ⟨*Urmează actul lui Carol Robert, regele Ungariei, din 28 ianuarie 1322, DIR-C, veac. XIV, II, p. 29, nr. 77*⟩.

Noi, aşadar, încuviinţînd legiuitele şi cuviincioasele cereri ale suszisului comite Ştefan, precum şi dreptatea, am pus să fie transcrisă sau trecută, cuvînt cu cuvînt, zisa scrisoare privilegială a domnului rege Carol, şi să fie cuprinsă ca transumpt al ei în scrisoarea noastră închisă de faţă, şi să fie întărită prin punerea peceţii noastre, pentru sus-însemnata chezăşie.

Dat la octavele sărbătorii Întîmpinării Domnului, în anul Domnului o mie trei sute şaptezeci.

Arh. Naţ. Magh., Dl. 29 100. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1322 Transumpt în actul lui Ştibor, voievodul Transilvaniei, din 17 ianuarie 1399 Turda.
Copie autentificată a capitlului din Alba Iulia din 4 februarie 1786.
REGESTE: *Ub.*, II, p. 337, nr. 938.

---

[1] Rupt cca 0,2 cm; completat după sens.
[2] Pată de umezeală cca 0,25 cm; completat după sens.
[3] Corect: *sigillo*.
[4] Pată de umezeală cca 0,75 cm; completat după sens.
[5] Astfel în transumpt.
[6] Corect: *transscribi*.
[7] Rupt cca 0,2 cm; corect: *sigilli*.

471 **1370 februarie 17, Buda**

Lodouicus, dei gracia rex Hungarie, fideli suo magnifico viro Emerico, woyuode Transsiluano, et viceuoyuode eiusdem, salutem et graciam.

Cum nos nobilem dominam relictam Johannis, filii Blasii de Chyfud, Anna vocatam, filia videlicet Dominici, filii Bezther de Haranglab, in dominium quarte partis universarum possessionum et possessionariarum porcionum dicti Dominici, patris sui, iuxta graciam nostre maiestatis

specialem eidem nobili domine in eo ut ipsa iura sua quartalia de paternis possessionibus in specie cum possessionibus recipiendi habeat facultatem, eidem serie aliarum litterarum nostrarum factam mediantibus, vestro et capitulo ecclesie Transsiluane hominibus introduci facere velimus, fidelitati vestre firmiter precipiendo mandamus quatenus prefatam nobilem dominam in dominium dictarum possessionum paternarum per vestrum hominem ydoneum[1], presente testimonio dicti capituli Albensis, quod per ipsum ad id testimonio presencium transmitti iubemus, introduci faciatis, ipsamque in dominio earundem possessionum, nostra in persona contra Mychaelem et filios suos de eadem Haranglab conservetis auctoritate nostra mediante. Seriem autem premissorum, prout fuerit expediens, nobis fideliter rescribatis.

Datum Bude, in dominica Exurge, anno domini M° CCC^{mo} LXX^{mo}.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credinciosului său, măritului bărbat Emeric, voievodul Transilvaniei şi vicevoievodului acestuia, milostivire şi mîntuire.

Deoarece noi voim ca nobila doamnă văduva lui Ioan, fiul lui Blasiu de Ciufud, numită Ana, adică fiica lui Dominic, fiul lui Bezther de Hărănglab, să fie pusă de către omul vostru şi cel al capitlului bisericii Transilvaniei în stăpînirea celei de-a patra părţi a tuturor moşiilor şi părţilor de moşii ale zisului Dominic, tatăl ei, potrivit milostivirii osebite a maiestăţii noastre, făcută acestei nobile doamne prin mijlocirea cuprinsului unei scrisori a noastre, în aşa fel, încît ea să poată intra în aceste drepturi ale celei de a patra părţi din moşiile părinteşti. Vă punem în vedere şi poruncim cu tărie credinţei voastre să faceţi ca pomenita nobilă doamnă să fie pusă în stăpînirea ziselor moşii părinteşti de către omul vostru potrivit şi în faţa omului de mărturie al zisului capitlu de Alba ⟨Transilvaniei⟩, care poruncim să fie trimis de către acesta, şi în temeiul autorităţii noastre să o păstraţi în stăpînirea acelor moşii, împotriva lui Mihail şi a fiilor săi din aceeaşi ⟨moşie⟩ Hărănglab. Apoi să ne faceţi cunoscut în scris şi întocmai desfăşurarea celor de mai sus, după cum se cuvine.

Dat la Buda, în a opta duminică înainte de Paşti, în anul Domnului o mie trei sute şaptezeci.

Arh. Naţ. Magh., Dl. 29 707. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1370. Transumpt în actul lui Ioan, vicevoievodul Transilvaniei din 16 aprilie 1370, nr. 493.

---

[1] Astfel în transumpt.

472 **1370 februarie 17, Buda**

Relacio Ladislai, ducis, palatini

Nos, Lodouicus, dei gracia rex Hungarie, significamus tenore presencium quibus expedit universis, quod quamquam nos nobilem dominam, relictam Johannis, filii Blasii de Chyfud, Anna vocatam, filiam videlicet Dominici, filii Bezteer de Haranglab, in iuribus paternis in heredem legittimum mediantibus aliis litteris nostris, sigillo nostro rotundo consignatis prefecerimus et creaverimus, eoque ipsa nobilis domina nimia paupertatis inopia et egestate nostre referebatur facere

oppressa maiestati, tamen quia tandem, ut fidelium nostrorum quamplurimum nostram edocuit maiestatem relacio fidedigna, ipsa nobilis domina non tanta fuerat egestate agravata[1] pro ut referebatur nostre maiestati, eoque nobili satis possessionato erat matrimonialiter copulata. Ideo licet ⟨. . .⟩[2] graciam nostram sibi factam ad supplicacionem quorundam nobilium parcium Transsiluanarum pro Jacobo, filio Mychaeli, filii Pauli, filii eiusdem Bezter[3] nobis factam revocaverimus et anullaverimus, tamen ad huc nolentes prefatam nobilem dominam omnino suis paternis iuribus destitui et privari, eidem annuimus graciose ut ipsa nobilis domina quartam suam puellarem cum possessionibus in specie de iuribus et possessionibus paternis et specialiter de possessionibus Haranglab prediota, Deesfalua, Teluk ac Galfalua vocatis et aliis quibuslibet ipsum condam Dominicum, patrem suum, racionabiliter tangentibus recipiendi plenam habeat facultatem ex presenti nostre graciose annuencie, dono speciali, consuetudine regni nostri non obstante in hac parte ei, huius modi iura possessionaria prefate nobili domine pro quarta sua puellari prefata assignanda eidem nobili domine et suis heredibus nove donacionis nostre titulo in perpetuam asscribimus hereditatem.

Datum Bude, in dominica Exurge[4], anno domini M°CCC^mo^LXX^mo^.

⟨*Pe verso, sub pecete:*⟩ Relatio Ladislai, ducis palaci[3].

Darea de seamă a ducelui Ladislau, palatinul

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu regele Ungariei, dăm de știre, prin cuprinsul celor de față, tuturor cărora se cuvine, că deși noi am atribuit și am pus pe nobila doamnă, văduva lui Ioan, fiul lui Blasiu de Ciufud, numită Ana, adică fiica lui Dominic, fiul lui Bezter de Hăränglab, în drepturile părintești ca moștenitoare legiuită, prin mijlocirea unei scrisori a noastre, întărită cu pecetea noastră rotundă, mai ales că această nobilă doamnă a arătat maiestății noastre că este apăsată de o mare lipsă și sărăcie, totuși după cum arată maiestății noastre o dare de seamă demnă de crezare a mai multor credincioși de-ai noștri, această nobilă doamnă nu este într-o atît de împovărată sărăcie precum i se relatase maiestății noastre, mai ales că ea a fost unită prin căsătorie cu un nobil cu moșie. De aceea cu toată rugămintea făcută milostivirii noastre de unii nobili din părțile transilvănene pentru Iacob, fiul lui Mihail, fiul lui Pavel, fiul acelui Bezter, noi am retras și nimicit ceea ce i-am acordat ei, dar nevoind ca pomenita doamnă să fie cu totul lipsită și scoasă din drepturile sale părintești, încuviințăm, cu milostivire, ca această nobilă doamnă să aibă dreptul de a primi pătrimea ce i se cuvine ca fiică, din drepturile și moșiile părintești și cu osebire din moșiile sus-numite, Hăränglab, Deaj, Teluk și Gănești, precum și altele oricare ar fi ele, ale acelui răposat Dominic, tatăl ei, din încuviințarea de față a milostivirii noastre, fără a ține seamă de obiceiul țării noastre în această parte ⟨a Transilvaniei⟩, în chip de osebită danie, atît acestei nobile doamne cît și urmașilor ei, și îi dăm în scris spre veșnică moștenire drept nouă danie a noastră, drepturile de stăpînire ale pomenitei nobile doamne pentru pătrimea cuvenită fiicei, mai sus statornicită.

Dat la Buda, în a opta duminică înainte de Paști, în anul Domnului o mie trei sute șaptezeci.

⟨*Pe verso, sub pecete:*⟩ Darea de seamă a ducelui Ladislau, palatinul.

Arh. Naţ. Magh., Dl. 29 706. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1370. Orig. perg., cu urmele peceţii rotunde mici, regale, aplicată pe verso.

---

[1] Corect: *aggravata*.
[2] Cuvînt acoperit de panglica de pergament a peceţii.
[3] Astfel în orig.
[4] Corect: *Exsurge*.

473 **1370 februarie 21, Buda**

Lodouicus, dei gracia rex Hungarie, fidelibus suis capitulo Chanadiensi, salutem et graciam.

Fidelitate vestre firmiter precipiendo mandamus, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente Andreas vel Nicolaus, filii Andree, aut Johannes, filius Nicolai seu Dionisius an Nicolaus, filii Maius aliis absentibus, homo noster, citet Johannem et Michaelem, filios Petri dicti Wagud, contra magistrum Petrum, filium Pauli, filii Hewm, in nostram presenciam, ad terminum competentem. Et posthec diem et locum ipsius citacionis cum nominibus citatorum ac termino asignato nobis fideliter rescribatis.

Datum Bude feria quinta proxima post dominicam Exurge, anno domini M°CCC^{mo} septuagesimo.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu regele Ungariei, credincioşilor săi din capitlul din Cenad, sănătate şi milostivire.

Poruncim cu tărie credinţei voastre să trimiteţi, spre mărturie, omul vostru vrednic de crezare în faţa căruia omul nostru, Andrei sau Nicolae, fiii lui Andrei, sau Ioan, fiul lui Nicolae, sau Dionisie ori Nicolae, fiii lui Moise, în lipsa celorlalţi, să cheme înaintea noastră, la sorocul potrivit, pe Ioan şi Mihail, fiii lui Petru zis Wagud, ⟨ca să stea⟩ faţă cu magistrul Petru, fiul lui Pavel, fiul lui Hewm, iar după aceasta, să ne răspundeţi în scris întocmai despre ziua şi locul chemării, dimpreună cu numele celor chemaţi şi sorocul hotărît.

Dat la Buda, în joia de după duminica *Exsurge*, în anul Domnului o mie trei sute şaptezeci.

Arh. Naţ. Magh., Dl., Arh. fam. Kállay.
Transumpt în actul capitlului din Cenad, din 30 martie 1370, nr. 483.
EDIŢII: Pesty, *Krassó*, III, p. 93.

474 **1370 februarie 22**

Lodovicus, dei gratia Hungarie, Dalmatie, Croatie, Rame, Servie, Gallitie, Lodomerie, Comanie Bulgarieque rex, princeps Sallernitanus et honoris Montis Sancti Angeli dominus, omnibus Christi fidelibus, tam presentibus, quam futuris, presentium notitiam habituris, salutem in omnium salvatore.

Quia regis gloria in multitudine populorum decoratur, ideo interest eisdem[1] sue dilectionis sinum taliter sibi subiectis populis aperire, quod iidem, sicut numero, sic et fidelitate augeantur et ad ferventiora fidelitatis obsequia ardentius et devotius incitentur.

Proinde ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire quod nos, volentes universos mercatores civitatis nostre Zybiniensis Transsilvane, sub presentis statuti nostri novi stabilimento, in eorum processibus et negotiatione, bonis temporalibus et certis libertatum prerogativis, perpetua securitate gratulari, matura deliberatione cum serenissima principissa, domina Elyzabet, eadem gratia regina Hungarie, genitrice nostra carissima, ac prelatis et baronibus nostris prehabita, de eorundem consilio inductivo, ⟨super⟩[2] factum tributarie solutionis eorundem mercatorum Zybiniensium eo, quod hactenus, pro aquirendis victuum eorum necessariis, nec ad territoria regni Bohemye per terras, vel in fluvio Danubii navium seu carinarum sub vectione supra, in Vyennam, ne etiam in Jadram et certas regni nostri Dalmatie partes, propter tyrannicam quorundam emulorum nostrorum severitatem, a quorum faucibus partes easdem regni nostri divino interveniente auxilio, non absque bellicis laboribus, recuperando nostro reduximus dominio pleno iure, ire poterant, et[3] proficisci erant consueti, de regie pietatis plenitudine, ut ipsum regnum nostrum rebus et bonis maritimis atque extraneis locupletetur et exuberetur, non obstantibus quibuscumque privilegiis, consuetudinibus, indultis et gratiis predictorum tributariorum regni nostri, a quocumque progenitorum nostrorum aut a nobis ipsis datis et concessis, quacumque firmitate roboratis, quarum vigores contra presentem gratiosam nostram dispositionem extendi nolumus quoquomodo, de regie liberalitatis annuentia moderantes taliter duximus statuendum, quod mercatores predicte civitatis nostre Zybiniensis, a Vyenna, in eodem fluvio Danubii, usque Budam, tam magnas quam parvas naves seu carinas, cum eorum mercimoniis in ascendendo et descendendo secure et absque impedimento aliquali quandocumque et quotiescumque voluerint, deferre valeant atque possint, et de qualibet mensura plante pedis, in fundo mensurando per latitudinem, in locis tributorum in descendendo dimidium florenum et in ascendendo quartale unius floreni persolvant, nec aliquod donarium seu munus coactim dare teneantur tributariis prenotatis, nec iidem tributarii ultra hoc ipsos cogere possint vel arctare; et quod iidem mercatores Zybinienses de eorum curribus vel rebus mercimonialibus oneratis versus Bohemiam vel de partibus Bohemye in Hungariam, in Zybinium transeuntibus, tam in eundo, quam redeundo, in locis universorum tributorum regni nostri et specialiter, sicut in aliis, sic in loco tributi nostri castri Wywar nuncupati, in vulgari Tewtonicali Wezker vocati, non obstante privilegio quondam domini Karoli regis, genitoris nostri carissimi, super relaxatione medietatis tributarie solutionis premisse, olim mercatoribus regni Bohemie per eundem facta, confecto, de curru magno, vulgariter rudaszeker vocato, quatuor grossos Bohemicales, de curru parvo, ayanthaszeker vulgariter nominato, duos grossos similiter Bohemicales persolvant, nullumque munus ipsis tributariis dare teneantur nec ipsi tributarii in locis eorum tributorum aliquid ultra hoc ab eisdem recipere presumant. Preterea volentes, ut universis fidelitatis nostre cultoribus in partes regni nostri Dalmatie, sub fidelitate noastra, ut prefertur, reductas, libera via pateat et secura, annuimus ex regia benignitate speciali, ut universi mercatores Zybinienses, a Buda versus Jadram vel de Jadra aut de aliis Dalmatie partibus versus Budam proficiscentes, tam in eundo, quam in redeundo, de omnibus rebus ipsorum mercimonialibus, cuiuscumque generis vel speciei existant, sive sint servidagie sive pedagie seu vectura vel inductura aut portitura[4], et

similiter de curribus propriis vel appretiatis aut equis vel rebus[5] in portura, necnon mercimoniis super dorsum hominis vel equi portantibus quantumque[6] causa venditionis seu commutationis de partibus ipsius Jadre, in locis tributorum, tam regalium nostrorum, quam reginalium, quam etiam prelatorum, baronum et quorumlibet procerum regni nostri, nullum tributum dare et solvere teneantur preter tricesimam, quam solum Bude exigi volumus a rebus prenotatis; nullumque munus seu clenodium dare teneantur tributariis prenotatis, nec iidem tributarii aliquid exigere vel extorquere presumant ab eisdem, libertate civibus nostris Budensibus per nostram maiestatem gratiose ipsis concessa in eo, ut nullus mercatorum regni nostri predicti vel aliarum partium res suas mercimoniales ultra ipsam civitatem Budensem transportare vel deducere nequeant, sed in ipsa civitate Budensi vendere vel commutare aut ibidem reponere teneantur, non obstante, quibus civibus nostris Budensibus, quantum ad alios mercatores, in ipsorum libertate nullum volumus ex hoc preiudicium generari. In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam, presentes concessimus litteras nostras privilegiales, pendentis et authentici sigilli nostri novi duplicis munimine roboratas.

Datum per manus venerabilis in Christo patris, domini Ladislai, episcopi Wesprimiensis, reginalis cancellarii et aule nostre vicecancellarii, dilecti et fidelis nostri, anno domini millesimo CCC° septuagesimo, octavo Kalendas Martii, regni autem nostri vicesimo nono. Venerabilibus in Christo patribus et dominis: Thoma Strigoniensi, decretorum doctore, fratribus Stephano Colocensi, sacre pagine magistro, Dominico Jadrensi, Wgulino Spalatensi et Wgo Ragusiensi archiepiscopis; Demetrio Waradiensi, Colomano Jauriensi, Stephano Zagrabiensi, Demetrio Transsilvano, Dominico Chanadiensi, Michaele Agriensi, Willermo Quinqueecclesiensi, Johanne Wachyensi, Petro Boznensi, Ladislao Nitriensi, Stephano Syrimiensi, Nicolao Tyniniensi, Demetrio Nonensi, Nicolao Traguriensi, Stephano Pharensi, Jacobo Makarensi, Matheo Sibinicensi, Michaele Scardonensi et Portiva Senniensi, ecclesiarum episcopis, ecclesias dei feliciter gubernantibus, Corbaviensi sede vacante; magnificis viris, domino Ladislao, duce Opulye, regni nostri palatino, Emerico, vaivoda Transsilvano, comite Nicolao de Zeech, iudice curie nostre, Johanne, magistro tavarnicorum nostrorum, Petro Zudor, totius Sclavonie et magistro pincernarum nostrorum, Simone Dalmatie et Croatie, Nicolao de Machou banis, Paulo dapiferorum, Johanne ianitorum et Stephano agasonum nostrorum magistris, ac eodem Ladislao palatino, comite Posoniensi, aliisque quampluribus regni nostri comitatus tenentibus et honores.

⟨*În partea de sus, pe margine:*⟩ Ad litteratorium mandatum domini regis.

⟨*În partea de jos, pe îndoitură:*⟩ Perlecta et correcta.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, Dalmației, Croației, Ramei, Serbiei, Galiției, Lodomeriei, Cumaniei și Bulgariei, principe de Salerno și domn al ținutului și al muntelui Sant' Angelo, tuturor credincioșilor întru Hristos, atît celor de față cît și celor viitori, care vor lua cunoștință de această scrisoare, mîntuire întru mîntuitorul tuturor.

Fiindcă slava regelui se preamărește prin mulțimea supușilor ⟨săi⟩, de aceea este spre binele lui să deschidă noroadelor supuse lui, brațele iubirii sale în așa fel, încît acestea să sporească și în credință așa cum

sporesc în număr şi să se îndemne mai harnic şi mai fierbinte la o mai înflăcărată slujbă credincioasă.

Drept aceea, prin aceste rînduri voim să ajungă la cunoştinţa tuturor că, voind noi ca toţi negustorii din oraşul nostru Sibiu, din Transilvania, să se bucure de o veşnică siguranţă prin statornicirea acestei noi rînduieli a noastre cu privire la treburile, la negoţul, la bunurile lumeşti şi la anumite privilegii de scutire ale lor, după o îndelungă chibzuire împreună cu prealuminata principesă Elisabeta, din aceeaşi milă regină a Ungariei, preascumpa noastră mamă, şi cu prelaţii şi cu baronii noştri — la sfatul şi îndemnul acestora — întrucît pînă acum. pentru a-şi agonisi cele trebuitoare traiului, ei nu puteau să meargă, aşa cum fuseseră obişnuiţi, nici pe uscat în ţinuturile regatului Boemiei, nici pe apa Dunării în sus spre Viena, purtaţi pe corăbii sau carine, şi nici la Zara şi în anumite părţi ale ţării noastre Dalmaţia, din pricina cruntei asupriri a unor potrivnici de-ai noştri, din al căror gîtlej dobîndind noi din nou cu ajutorul lui Dumnezeu acele părţi ale regatului nostru, nu fără strădanii războinice, le-am adus iarăşi cu deplin drept în stăpînirea noastră — din plinătatea dragostei regeşti — pentru ca regatul nostru să se umple de belşug şi să se îmbogăţească cu lucruri şi bunuri de peste ţări şi mări, fără a ţinea seama de nici un fel de privilegii, obiceiuri, scutiri sau milostiviri, date şi hărăzite sus-zişilor vameşi ai regatului nostru de oricare dintre înaintaşii noştri sau de noi înşine şi întărite cu orice chezăşie şi a căror putere nu voim să se întindă în nici un fel împotriva acestei milostive rînduieli a noastre, cumpănind noi din încuviinţarea regeştii noastre dărnicii am hotărît să statornicim următoarele cu privire la plata vămilor acestor negustori sibieni: ca negustorii din pomenitul nostru oraş Sibiu să poată şi să fie volnici să-şi ducă nestingheriţi şi fără vreo piedică corăbiile lor, atît cele mari cît şi cele mici, sau carine, pe acea apă a Dunării, de la Viena pînă la Buda, cu mărfurile lor, şi în susul şi în josul apei, oricînd şi de ori cîte ori ar voi, şi de fiecare măsură de un picior, măsurată pe lăţimea fundului vasului să plătească la locurile de vamă o jumătate de florin, cînd vin în josul apei, iar în susul apei, un sfert de florin, şi să nu fie siliţi a da pomeniţilor vameşi vreun dar sau lucru de preţ, şi nici acei vameşi să nu-i poată sili sau constrînge să dea ceva peste această ⟨vamă⟩; şi ca acei negustori sibieni, pentru carele sau mărfurile lor încărcate, care trec spre Boemia sau din părţile Boemiei în Ungaria, la Sibiu, atît la dus cît şi la întors, să plătească în toate locurile de vamă ale regatului nostru şi mai ales, ca şi în alte locuri, tot aşa şi în locul nostru de vamă numit Wywar, iar în vorbirea obişnuită nemţească Wezker, patru groşi ceheşti pentru un car mare, ce în vorbirea obişnuită se cheamă rudaszeker, iar pentru un car mic, care în vorbirea obişnuită se numeşte ayanthaszeker, să plătească doi groşi tot ceheşti, fără a se ţine seama de privilegiul răposatului domn Carol, regele, preascumpul nostru părinte, întocmit cu privire la iertarea de jumătate din plata pomenitei vămi, dată de el odinioară negustorilor din ţara Boemiei; şi să nu fie datori să dea vreun dar vameşilor, nici vameşii să nu cuteze să mai ia ceva pe deasupra de la ei în locurile lor de vamă.

Afară de aceasta, voind ca tuturor celor ce ne păstrează credinţă să le fie deschisă calea slobod şi nestingherit spre părţile dinspre ţara noastră Dalmaţia, care, cum se spune mai sus, au fost din nou aduse sub ascultarea noastră, din osebită bunătate regească încuviinţăm că

toţi negustorii sibieni care merg de la Buda spre Zara sau de la Zara şi din alte părţi ale Dalmaţiei, spre Buda, să nu fie datori a da sau a plăti vreo vamă, nici la ducere, nici la întoarcere, în locurile de vamă atît ale noastre regeşti cît şi în cele ale reginei sau ale prelaţilor, baronilor sau oricăror altor fruntaşi din regatul nostru, pentru nici una din mărfurile lor de orice fel sau soi ar fi, fie că ar fi de cele ce se încarcă, fie de cele ce se duc în spinare, fie mărfuri ce se cară din ţară, fie mărfuri ce se aduc în ţară şi, de asemenea, nici pentru carele lor sau pentru cele închiriate ori pentru caii sau boii de dus poveri, şi nici pentru mărfurile duse în spate de om sau pe spinare de cal, oricum din părţile Zarei în vederea vînzării sau a schimbului, în afară de tricesima, care voim să se ceară numai la Buda, pentru lucrurile mai sus însemnate şi negustorii să nu fie datori a da pomeniţilor vameşi nici un dar sau lucru de preţ, şi nici numiţii vameşi să nu îndrăznească să cerce a stoarce de la ei ceva — fără a se ţine seama de privilegiul dăruit milostiv de maiestatea noastră orăşenilor noştri din Buda, precum că nici unul dintre negustorii pomenitului nostru regat sau din alte părţi să nu aibă voie să care sau să ducă mărfurile lor dincolo de oraşul Buda, ci să fie datori a le vinde, sau schimba chiar în acel oraş Buda sau a le lăsa în păstrare acolo; dar prin aceasta nu voim să se isce pentru acei orăşeni ai noştri din Buda vreo ştirbire a privilegiului lor, în privinţa celorlalţi negustori. Spre pomenirea şi veşnica trăinicie a acestui lucru, am dat această scrisoare a noastră privilegială întărită cu puterea peceţii noastre duble, autentice şi atîrnate.

Dat de mîna venerabilului întru Hristos părinte, domnul Ladislau, episcopul de Vesprim, cancelarul curţii reginei şi vicecancelarul curţii noastre, iubitul şi credinciosul nostru, în anul Domnului o mie trei sute şaptezeci, în a opta zi înainte de calendele lui martie, iar al domniei noastre al douăzeci şi nouălea an, venerabilii întru Hristos părinţi şi domni Toma, arhiepiscopul de Strigoniu, doctor în dreptul canonic, fraţii Ştefan de Calocea, doctor în teologie, Dominic de Zara, Ugolin de Spalato şi Wgo de Raguza; precum şi episcopii: Dumitru al bisericii de Oradea, Coloman de Györ, Ştefan de Zagreb, Dumitru al Transilvaniei, Dominic de Cenad, Mihail de Agria, Vilhelm de Pécs, Ioan de Vaţ, Petru al Bosniei, Ladislau de Nitra, Ştefan al Sirmiului, Nicolae de Knin, Dumitru de Nona, Nicolae de Trau, Ştefan de Faro, Iacob de Macarska, Matei de Sebenico, Mihail de Scardona şi Portina de Segno, păstorind în chip fericit bisericile lui Dumnezeu; scaunul de Krbava fiind vacant; măriţii bărbaţi: domnul Ladislau, ducele de Oppeln, palatinul regatului nostru, Emeric voievodul Transilvaniei, comitele Nicolae de Zeech, judele curţii noastre, Ioan, marele nostru vistier, Petru Zudor, banul întregii Slavonii şi marele nostru paharnic, Simion, banul Dalmaţiei şi Croaţiei, Nicolae, banul de Macva, Pavel, marele nostru stolnic, Ioan, marele nostru uşier şi Ştefan, marele nostru comis şi acelaşi Ladislau, palatinul şi comite de Pojon, şi mulţi alţii ţinînd dregătoriile şi comitatele ţării noastre.

⟨*Însemnare de cancelarie:*⟩ La porunca scrisă a regelui.

⟨*În partea de jos, pe îndoitură:*⟩ Citită şi îndreptată.

Arh. Stat. Sibiu. Col. doc. medievale. U.I.21. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1370.
Orig. perg., cu pecete dublă regală, din ceară de culoare deschisă, atîrnată cu șnur de mătase roșie.
EDIȚII: *Fejér*, IX/7, p. 297; *Hurmuzaki — Densusianu*, I/2, p. 152; Seiwert, *Hermanstadt*, 12 (fragmentar); *Ub.*, II, p. 337—339.
REGESTE: *Magyar Tört. Tár*, IV, p. 148.

---

[1] Corect: *eiusdem*.
[2] Completare după sens.
[3] Corect: *ut*.
[4] Corect: *portatura*.
[5] Corect: *bobus*.
[6] Corect: *quacumque*.

475 **1370 februarie 24, Buda**

Nos, Lodouicus, dei gracia rex Hungarie, memorie commendamus per presentes, quod magister Nicolaus, filius Ladislai dicti Zaar, Johannes, filius Aynardy ac Thomas, filius Dominici, filii Beke, coram nobis personaliter constituti sunt confessi et permittentes assumpserunt, quod ipsi in quindenis diei medii quadragesime nunc affuturis sine crastinacione personaliter ad facies possessionum ipsorum Zughalum, Chukmew de Bekes necnon Iraz, Penthekylese et Buken vocatas, in comitatu Bihariensi existentes, accedendo, ipsasque possessiones per magistrum Michaelem, filium Chibak, vel Chanko ac Benedictum de Symand seu Konia, filium Ugrini an Lucam, filium Iwan, sin Nicolaum Kun sin Johannem, filium Abraham, vel magistros Nicolaum ac Georgium, fratres condam domini archiepiscopi Strigoniensis, seu Mathiam de Tald sin Ladislaum, filium Johannis de Madaraz sive Stephanum, filium Johannis de Ewsy, aliis absentibus, homo noster, presente testimonio capituli Waradiensis cui ipsum ad id presentibus transmitti iubemus in tres partes dividere deberent, cum omnibus ipsarum possessionum utilitatibus et pertinenciis universis coequales. Ipsisque modo premisso equaliter divisis ab invicem ipsis presentibus disiunctis et separatis unusquisque ipsorum unam partem seu porcionem sorte posita iuxta disposicionem et ordinacionem ipsius hominis nostri pro se recipere deberet per ipsum utendam, conservandam et possidendam occasione et dificultate absque omni, tali obligaminis vinculo interserto, quod aliquis ex eisdem in prefixo termino ad premissam divisionem, in quo superius fiendam personaliter venire aut ipsam divisionem ratam habendo acceptare recusaret, extunc talis pars contra aliam partem vel partes premissorum singula observantem seu observantes in quinquaginta marcis denariorum sine iudicis porcione convinceretur ipso facto, ad quod se prefati nobiles personaliter coram nobis astantes ultronea eorum obligarunt voluntate.

Datum Bude, in dominica Esto michi, anno domini M^{mo}CCC^{mo}LXX^{mo}.

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, dăm de știre prin cele de față că, înfățișîndu-se înșiși înaintea noastră, magistrul Nicolae, fiul lui Ladislau, zis Zaar[1], Ioan, fiul lui Aynard, și Toma, fiul lui Dominic, fiul lui Beke, au mărturisit și au făgăduit și și-au luat asupra lor îndatorirea ca, ducîndu-se dînșii neaparat în a cincisprezecea

zi după mijlocul Păresimilor viitoare[2] la moşiile numite Zughalum şi Chukmew din comitatul Bekes, precum şi Iraz, Penthekylese şi Buken, aflătoare în comitatul Bihor, să împartă acele moşii în trei părţi deopotrivă de mari, dimpreună cu toate folosinţele acelor moşii, şi cu toate cele ce ţin de ele, prin omul nostru magistrul Mihail, fiul lui Chibak, sau Chanko, ori Benedict de Şimand sau Konia, fiul lui Ugrin, ori Luca, fiul lui Iwan, sau Nicolae Kun ori Ioan, fiul lui Avram, sau magiştrii Nicolae şi Gheorghe, fraţii răposatului domn arhiepiscop de Strigoniu, ori Matei de Tald sau Ladislau, fiul lui Ioan de Mădăraş, ori, în lipsa tuturor acestora, Ştefan, fiul lui Ioan de Ewsy, în faţa omului de mărturie al capitlului din Oradea, căruia îi poruncim prin cele de faţă să-l trimită în acest scop.

Iar după împărţirea lor deopotrivă, în chipul mai sus arătat, şi după deosebirea şi despărţirea moşiilor una de alta, fiind ei de faţă, fiecare din ei trebuie să primească pentru sine, aşa cum va hotărı şi va rîndui omul nostru, o parte sau o bucată, prin tragere la sorţi, spre a se folosi de ea, a o păstra şi a o stăpîni el fără nici o pricină sau greutate, cu legămîntul şi îndatorirea ca, dacă vreunul dintre ei n-ar voi să vină însuşi la sorocul de mai sus, la sus-zisa împărţire ce trebuie făcută aşa cum se arată mai sus, sau n-ar voi să primească şi să consfinţească acea împărţire, atunci partea aceea să fie pedepsită, prin însuşi acest fapt, la cincizeci de mărci în dinari, în afară de partea judecătorului, faţă de cealaltă parte sau de celelalte părţi care va păzi sau vor păzi toate cele arătate mai sus, lucru la care sus-pomeniţii nobili care s-au înfăţişat înşişi înaintea noastră, s-au legat de buna lor voie.

Dat la Buda, în duminica *Esto michi*, în anul Domnului o mie trei sute şaptezeci.

Arh. Naţ. Magh., Dl.
Transumpt în actul capitlului din Oradea din 17 iulie 1370, nr. 535.
EDIŢII: *Csáky*, I/1, p. 129—130.

---

[1] Pleşuvul.
[2] 3 aprilie.

476 **1370 martie 12, Roma**

Urbanus, episcopus etc.

Ad futuram rei memoriam, super gregem dominicum nostre vigilantie dispositione superna commissum exercere, prout nobis ex alto conceditur, vigilis speculationis officium cupientes, ad ea potissime opem et operam impertimur, ex quibus dilatatio catholice fidei unitasque fidelium subsequi valeant et animarum salutis commoda provenire, utendo plerumque potestatis plenitudine nobis divinitus attributa, prout personarum, locorum et temporum qualitate pensata, id in deo conspicimus expedire. Sane pro parte dilectorum filiorum fratrum ordinis minorum in terris Saracenorum, Paganorum, Grecorum, Cumanorum, Iberorum, Alanorum, Gazarorum, Gothorum, Sitharum, Ruthenorum, Iacobitarum, Nubianorum, Nestorianorum, Georgianorum, Armenorum, Indorum, Mothacorum, aliarumque non credentium nationum orientis et aquilonis, seu quarumcunque aliarum partium constitutorum, et ad eas proficiscentium et evangelizantium verbum dei coram nobis expositum fuit, quod non-

nulli predictarum orientalium et aquilonarium infidelium nationum, qui ad fidem catholicam dictorum fratrum predicationis et operationis ministerio seu alias sunt conversi, pro eo quod in gradibus et lege divina non prohibitis matrimonia contrahere nequeunt absque dispensatione sedis apostolice speciali, a fide catholica et devotione ecclesie totaliter recedentes, cum hereticis et Saracenis sepius per contubernium copulantur.

Propter que ipsi et eorum proles, prohdolor, spiritualier pereunt et multarum inde sequuntur pericula animarum. Quare pro parte dictorum fratrum fuit nobis humiliter supplicatum, ut providere super hiis de oportuno remedio dignaremur. Nos igitur volentes huiusmodi animarum obviare periculis et futuris etiam precavere, ac cupientes fidem catholicam non minui, sed augeri, in favorem dicte fidei cum universis gentibus de novo conversis ad fidem catholicam, que ante conversionem ipsarum cum personis eas attingentibus in quibuscunque consanguinitatis vel affinitatis gradibus a lege divina non prohibitis matrimonia contraxerunt, quod iuxta constitutionem felicis recordationis Innocenti pape secundi, predecessoris nostri, super hoc editam, que incipit: Gaudeamus; in matrimoniis ipsis, dictis impedimentis non obstantibus, libere possint et licite remanere coniuncti; cum schismaticis autem, qui ad unitatem catholice fidei et plenam obedientiam sancte romane ecclesie effectualiter redierunt, quique cum personis in quarto gradu consanguinitatis vel affinitatis ipsas attingentibus matrimonia contraxerunt, quod impedimento prefato non obstante, possint in eiusmodi matrimoniis licite remanere, auctoritate predicta similiter dispensamus, prolem susceptam et suscipiendam ex matrimoniis omnibus in casibus antedictis, legitimam de apostolice potestatis plenitudine decernentes. Nulli ergo etc.

Datum Rome apud S. Petrum IIII. Idus Martii, anno octavo.

Urban episcopul etc., spre amintirea viitoare a acestor lucruri. Dorind a ne împlini slujba de paznic veghetor asupra turmei Domnului încredinţată nouă spre veghe de purtarea de grijă dumnezeiască, aşa cum ne e hărăzită de sus, ne străduim şi ne ostenim mai ales spre acele lucruri, din care poate să urmeze răspîndirea dreptei credinţe şi unirea credincioşilor şi să se ivească urmări prielnice mîntuirii sufletelor, folosindu-ne cel mai adesea deplinătatea puterii hărăzite nouă de Dumnezeu, aşa după cum vedem — cumpănind felul oamenilor, locurilor şi împrejurărilor — că este mai folositor întru Domnul. Într-adevăr, din partea iubiţilor fii, a fraţilor din ordinul minoriţilor, aflători în ţările saracenilor, păgînilor, grecilor, cumanilor, ivirilor, alanilor, chazarilor, goţilor, sciţilor, rutenilor, iacobiţilor, nubienilor, nestorienilor, georgienilor, armenilor, indienilor, motacilor, şi ale altor neamuri necredincioase din răsărit şi din miazănoapte sau din oricare alte părţi, şi care fraţi au plecat în acele părţi şi vestesc acolo cuvîntul lui Dumnezeu, s-a arătat în faţa noastră că unele din pomenitele neamuri necredincioase din răsărit şi din miazănoapte, care prin ajutorul predicilor şi strădaniei zişilor fraţi sau altminteri s-au întors la credinţa catolică, acum — din pricină că nu pot încheia căsătorii în grade de rudenie oprite de legea omenească, dar nu de cea dumnezeiască, fără o scutire anume din partea scaunului apostolic —, lepădîndu-se cu totul de credinţa catolică şi de evlavia datorată bisericii, se leagă tot mai des cu ereticii şi cu saracenii prin trăire dimpreună, şi de aceea, vai, atît ei, cît şi vlăstarele lor pier întru cele ale duhului, de unde urmează primejdii pentru multe suflete.

Drept aceea, din partea zişilor fraţi ni s-a făout smerită rugăminte, ca să binevoim a ne îngriji de o îndreptare potrivită cu privire la acestea.

Noi, aşadar, voind să preîntîmpinăm astfel de primejdii pentru suflete şi să ne ferim dinainte şi de cele viitoare, şi dorind, totodată, ca să nu se micşoreze credinţa catolică, ci să sporească, în sprijinul zisei credinţe — potrivit hotărîrii date în această privinţă de papa Inocenţiu al doilea, înaintaşul nostru de fericită pomenire, şi care începe cu cuvîntul „Să ne bucurăm" — îngăduim ca toate neamurile ce au trecut de curînd la credinţa catolică şi care, înainte de întoarcerea lor la credinţă au încheiat căsătorii cu înşi legaţi de ei prin orice grad de rudenie de sînge sau de înrudire, de care nu erau oprite de legea dumnezeiască, să poată în chip slobod şi îngăduit să rămînă uniţi în acele căsătorii, fără a se ţine seamă de pomenitele piedici; iar pe schismaticii, care s-au întors de fapt la unitatea bisericii catolice şi la deplina supunere faţă de sfînta biserică romană, îi scutim de asemenea, în temeiul amintitei puteri apostolice, dar numai pe aceia care au încheiat căsătorii cu înşi legaţi de ei doar pînă în al patrulea grad de rudenie de sînge sau de înrudire, astfel că, fără a se ţine de numita oprelişte, să li se îngăduie a stărui în căsătoriile încheiate, hotărînd noi, totodată, din plinătatea puterii apostolice, ca legiuiţi orice copii zămisliţi sau care vor fi zămisliţi din toate căsătoriile încheiate în împrejurările de mai sus. Nimănui aşadar etc.

Dat la Roma, la sfîntul Petru, în ziua a patra înainte de idele lui martie, în anul al optulea.

Arh. Vat. Reg. Vat. an. VIII, fol. 60.
Orig. hîrtie.
EDIŢII: Theiner, *Mon. Hist. Hung.*, II, p. 96—97.

477 **1370 martie 18, Kene**

Nos, magister Paulus de Bernolth, vicecomes et iudices nobilium comitatus de Zolnuk, damus pro memoria quod Bekus de Daba[1] in nostram personaliter accedendo presentiam per modum protestationis nobis significare curavit, quod Petrus, filius Ladislai, et Andreas ac Mathias, proximi ipsius Petri de Nadasd, comitatus de Kolos, feria quinta proxima post dominicam Invocavit proxime[2] nunc preteritam, una cum Ladislao voyvoda Olacorum, potentialiter veniendo, Nicolaum, filium suum, interfecissent, equum suum sub se habitum, interfecissent et nobiles dominas verbis illicitis et vituperosis, necnon cum pectore equorum verberando inhonorassent, culpis suis nullis requirentibus, factaque protestatione huiusmodi, petens nos, ut nostrum pro testimonio hominem ad premissa transmitteremus inquirenda.

Nos, vero Stephanum, filium Luchasii de Veruelg, hominem nostrum, ad premissa transmisimus, qui demum exinde ad nos reversus, retulit ut omnia premissa et singula premissorum a quibus decuisset veraciter scivisset suo modo[3], quo nobis per eundem Bekus nobis dictum et conquestum extitisset.

Datum in Kene, feria secunda proxima post dominicam Oculi, anno domini MCCCLXX.

⟨*Pe verso:*⟩ Pro Bekus de Doba[1], contra Petrum, filium Ladislai, ac alios intra positos de Nadasd, comitatus de Kolos, super facto interfectionis Nicolai, filii sui, inquisitoria.

Noi, magistrul Pavel de Bernolth, vicecomitele şi juzii nobililor comitatului Solnoc, dăm de ştire că înfăţişîndu-se în persoană înaintea noastră Bekus de Doba, s-a îngrijit să ne facă cunoscut în chip de întîmpinare că Petru, fiul lui Ladislau şi Andrei precum şi Matei, rude de aproape ale acelui Petru de Nădăşelu, din comitatul Cluj, venind cu silnicie în joia de după duminica *Invocavit* acum trecută[4], împreuna cu Ladislau, voievodul românilor, a ucis pe fiul său Nicolae, a omorît calul ce-l avea sub el şi au jignit nobilele doamne cu vorbe neîngăduite şi ruşinoase, izbindu-le, totodată, cu pieptul cailor lor, fără ca ei să fi avut vreo vină. Şi după ce a făcut această întîmpinare, ne-a rugat să trimitem spre mărturie omul nostru spre a cerceta cele arătate mai sus

Iar noi am trimis pentru cele de mai sus pe omul nostru Ştefan fiul lui Luca de Verveghiu care, întorcîndu-se apoi de acolo la noi, ne-a arătat că a aflat de la cei care se cuvenea că toate cele de ma sus şi fiecare din cele de mai sus s-au întîmplat într-adevăr în felul acela, precum ne-a spus şi ni s-a plîns acel Bekus.

Dat la Kene, în lunea de după duminica *Oculi*, în anul Domnului o mie trei sute şaptezeci.

⟨*Pe verso:*⟩ Scrisoare de cercetare pentru Bekus de Doba împotriva lui Petru, fiul lui Ladislau, şi a altora din Nădăşelu, comitatul Cluj, arătaţi înăuntrul ⟨scrisorii⟩, cu privire la uciderea lui Nicolae, fiul său.

Arh. Naţ. Mag., Dl. 73 732.
Orig. hîrtie, pe verso cu urmele a trei peceţi.
EDIŢII: *Teleki*, I, p. 160.
REGESTE: *Documenta Valachorum*, p. 224, nr. 180.

---

1 Astfel în orig.
2 În textul publicat, greşit: *me*.
3 Corect: *eo modo*.
4 7 martie.

478 **1370 martie 22, ⟨Cluj-Mănăştur⟩**

Nos, conventus monasterii beate Marie virginis de Clusmonostra, significamus tenore presentium quibus expedit universis memorie commendantes, quod Paulo dicto Wos, filio Nicolai dicti Wos de Sancto Egidio, ab una, magistro Stephano, filio eiusdem Nicolai dicti Wos de eadem Sancto Egidio, parte ex altera, coram nobis personaliter constitutis, confessum extitit per predictum Paulum dictum Wos ministerio vive vocis et relatum quod, urgentibus plurimis necessitatibus suis evitandis, universas possessionarias portiones suas, in partibus Transsilvanis existentes, ipsum tangentes, specialiter vero predictam possessionariam portionem suam in Sancto Egidio et in possessione Polun vocata, cum omnibus utilitatibus suis et pertinentiis universis, in comitatu de Doboka habitis, prefato magistro Stephano dicto Wos, fratri suo uterino, pro viginti marcis, quamlibet cum decem pensis computando et uno equo, octo florenos valente, et duodecim florenis in auro pignori obligasset et obligavit coram nobis, quibus, ut dicebat, plene datis, habitis et persolutis, tali modo quod, quandocunque prenotatas possessiones a prefato magistro Stephano dicto Wos liberare seu redimere

vellet, extunc ipsas reddere et restituere teneatur absque contradictione aliquali.

Datum feria sexta proxima ante dominicam Letare, anno domini millesimo CCC^mo^LXX^mo^.

Noi, conventul mănăstirii fericitei Fecioare Maria din Cluj-Mănăştur, prin cuprinsul ⟨scrisorii⟩ de faţă, dăm de ştire şi facem cunoscut tuturor cărora se cuvine, că înfăţişîndu-se înşişi înaintea noastră, pe de o parte Pavel zis Wos, fiul lui Nicolae zis Wos de Sîntejude, ⟨iar⟩ pe de altă parte magistrul Ştefan, fiul aceluiaşi Nicolae zis Wos tot de Sîntejude, sus-numitul Pavel zis Wos, ne-a mărturisit şi ne-a arătat prin viu grai că, silit de foarte multe nevoi grabnice ale sale ce trebuiau înlăturate, a zălogit, şi în faţa noastră zălogeşte sus-numitului magistru Ştefan zis Wos, fratele său după mamă; toate părţile sale de moşie cuvenite lui, aflătoare în părţile Transilvaniei, şi îndeosebi sus-zisa sa parte de moşie din moşia Sîntejude şi din moşia numită Puini, cu toate folosinţele lor şi toate cele ce ţin de ele, aflătoare în comitatul Dăbîca, pentru douăzeci de mărci, socotite fiecare cu zece pense, şi pentru un cal în preţ de opt florini şi pentru doisprezece florini în aur, care, după cum spunea, au fost daţi şi plătiţi şi au fost primiţi ⟨de el⟩ în întregime, aşa fel ca, dacă vreodată ar voi să-şi scoată sau să-şi răscumpere sus-pomenitele moşii de la sus-numitul magistru Ştefan zis Wos, atunci ⟨acesta⟩ să fie dator să i le întoarcă şi să i le dea înapoi, fără nici un fel de împotrivire.

Dat în vinerea dinaintea duminicii *Letare*, în anul Domnului o mie trei sute şaptezeci.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. fam. Wass.
Orig. hîrtie, cu urme de pecete aplicată pe verso; în copie la Kemény, *Dipl. Trans., Appendix*, 3, p. 84, cu data greşită: 1370 martie 23.

479 **1370 martie 27, Cluj**

Nos, Lodouicus, dei gracia rex Hungarie, memorie commendamus per presentes quod nobilis domina consors Stephani litterati, Elizabeth vocata, notari[1] conventus de Colosmonustra, filia videlicet condam Kalach de Sancto Martino, comitatus de Doboka, coram nobis constituta est confessa quod ipsam rectam et equalem medietatem possessionariarum suarum porcionum in dicta possessione Zenthmarton et alias ubilibet habitarum, necnon hereditatum et alio quovis iure ac iuridiccione[2] sibi competencium et pertinencium, prefato Stephano litterato domino et marito suo, concuralium ob amorem et affeccionem sinceram qua erga ipsum afficeretur et per eum suis heredibus et posteritatibus universis dedisset, donasset et contulisset, ymo[1] dedit, donavit et contulit ac assignavit coram nobis iure perpetuo et irrevocabiliter possidendam, tenendam et habendam; ita videlicet quod, si alterum ipsorum ab hac luce absque heredum solacio decedere contingat, tunc porcio possessionaria deficientis semine ad superstitem et superviventem remaneat et alternatim devolvatur, suplicans[3] nobis prece subiectiva ut premisse donacioni possessionarie nostrum favorem regium inpartiri dignaremur.

Nos igitur, suplicacionibus[4] ipsius domine, filie Kalach, favore regio inclinati, premisse donacioni, provisioni et disposicioni possessionarie modo pretacto factis nostrum regium consensum prebemus et assensum, ipsaque possessionaria iura eidem Stephano litterato et suis heredibus in perpetuam asscribimus hereditatem, absque tamen preiudicio iuris alieni; preterea ad instanciam suplicacionis[5] ipsius Stephani litterati nobis porrecte eidem annuimus graciose, ut ipsum Stephanum litteratum in premissis possessionariis iuribus nobilitamus[1] inter nobiles regnicolas nostros ex plenitudine nostre regie potestatis et gracia speciali, verum, purum et legitimum nobilem fecimus et constituimus, vigore presencium mediante.

Datum in Closuar, feria quarta proxima ante dominicam Judica, anno domini $M^{mo}CCC^{mo}LXX^{mo}$.

⟨*Sub pecete, de o altă mînă contemporană:*⟩ Relacio Emerici woyuode.

⟨*În colțul din dreapta actului, jos, tot de aceeași mînă contemporană:*⟩ Relacio Emerici, woyuode.

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, prin ⟨scrisoarea⟩ de față dăm de știre că nobila doamnă numită Elisabeta, soția lui Ștefan, diacul, notarul conventului din Cluj-Mănăștur, adică fiica răposatului Kalach de Sîntmărtin, din comitatul Dăbîca, s-a înfățișat înaintea noastră și a declarat că vrea să dea, să dăruiască și să hărăzească pomenitului Ștefan, diacul, domnul și soțul său, pentru ⟨a-i arăta⟩ iubirea și dragostea curată, pe care o are față de el, și prin el moștenitorilor și tuturor urmașilor săi, acea dreaptă și la fel de mare jumătate a părții de moșie din zisa moșie Sîntmărtin și alte ⟨părți⟩ ori unde s-ar afla, precum și cele moștenite și cele cuvenite de drept și cele ce țin de ea pe baza altor drepturi, rugîndu-ne cu supusă plecăciune să binevoim a-i da sprijinul nostru regesc pentru pomenita danie de moșie ⟨pe care⟩ o dă, o dăruiește, o hărăzește și o trece în stăpînire, înaintea noastră, ca să o stăpînească, să o țină și să o aibă cu drept de veci și în chip nestrămutat, în așa fel, că dacă s-ar întîmpla ca unul dintre ei să se stingă din viață, fără mîngîierea unor moștenitori, atunci partea de moșie să fie trecută și să rămînă celui ce dăinuie și supraviețuiește.

Așadar noi, înduplecați în bunăvoința ⟨noastră⟩ regească, la rugămințile acestei doamne, fiica lui Kalach, ne dăm învoirea și încuviințarea noastră regească ca să se facă în privința pomenitei danii, numiri și rînduieli de moșie în chipul mai sus pomenit, și aceste drepturi să-i fie înscrise spre stăpînire veșnică acelui Ștefan diacul și moștenitorilor săi, însă fără a vătăma drepturile altora. Pe lîngă aceasta mai încuviințăm cu milostivire îndreptățita rugăminte a lui Ștefan, diacul, către înălțimea noastră, ca noi să îl înnobilăm pe acest Ștefan, diacul, în drepturile de stăpînire de mai sus, și în temeiul scrisorii de față îl așezăm și îl rînduim ca adevărat, curat și legiuit nobil între toți locuitorii nobili ai țării noastre prin plinătatea puterii noastre regești și din osebita ⟨noastră⟩ milostivire.

Dat la Cluj în miercurea dinaintea duminicii *Iudica*, în anul Domnului o mie trei sute șaptezeci.

⟨*Sub pecete de o altă mînă contemporană:*⟩ Darea de seamă a voievodului Emeric.

⟨*In colțul din dreapta actului, jos, tot de aceeași mînă contemporană:*⟩ Darea de seamă a voievodului Emeric.

Arh. Naț. Magh., Dl. 27431. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1370
Orig. perg., cu fragmente de pecete inelară aplicată, sub text.

---

[1] Astfel în orig.
[2] Corect: *iurisdiccione*.
[3] Corect: *supplicans*.
[4] Corect: *supplicacionibus*.
[5] Corect: *supplicacionis*.

480 **1370 ⟨între 27 martie și 1 mai, Cluj-Mănăștur⟩**

Magnifico viro domino Emerico, woyuode Transsiluano et comiti de Zonuk, domino et amico eorum reverendo, conventus monasterii beate Marie virginis de Clusmonustra, debite reverencie et honoris incrementum.

Noveritis nos litteras vestre magnitudinis recepisse in hec verba: ⟨*Urmează actul lui Emeric Lackfi, voievodul Transilvaniei, din 11 noiembrie 1369, Turda, nr. 434*⟩.

Nos igitur iustis ac iuri consonis peticionibus vestris annuentes, unacum prefato Stephano, filio Johannis de Chongwa, homine vestro, nostrum hominem, videlicet fratrem Nicolaum presbiterum, socium nostrum conventualem, ad premissa vestra petitia peragenda pro testimonio fidedignum transmisimus. Qui tandem exinde ad nos reversi concorditer nobis retulerunt, per nos requisiti, quod ipsi in predictis octavis diei Medii quadragesime proxime iam preteritis et aliis diebus subsequentibus, in quibus ipsam reambulacionem peragere valuissent, ad facies earundem possessionum dicti honorabilis capituli Transsiluani, Enyd et Orbow vocatarum, vicinorumque ac commetaneorum ipsarum universorum et specialiter predictis magistris Nicolao et Johanne legittimis convocacionibus factis ac eisdem presentibus accedendo, iuxta seriem preallegatorum instrumentorum ipsius capituli, per legittimos procuratores eorum ibidem exhibitorum, a primis veris metis incipiendo secundum directos cursus antiquarum metarum usque ad finales earundem metas easdem reambulassent, reambulatasque ab aliorum vicinariorum possessionariis iuribus per novarum metarum in locis necessariis per ipsos erectarum, distincciones ubi nullius contradiccio eis obviasset, hoc ordine distinxissent.

Quod prima meta que separaret predictam possessionem Orbow vocatam iamdicti capituli a possessione Beeld vocata nobilium de eadem a plaga orientali iuxta Morisium in loco Fuk vocato, ubi unam novam metam terream erexissent, de qua tenderet ad duas metas terreas penes quas iterum duas metas novas erexissent. Inde flecteretur contra aquilonem, transiensque quendam alveolum seu venam veniret ad viam ad duas metas terreas. Abinde procedens iuxta locum Zapultew vocatum, ad duas metas terreas penes quas similiter duas metas novas, unam eidem possessioni ipsius capituli et aliam nobilibus de Beld[1] separantes. Hinc in eodem cursu transiret magnam viam, per quam itur in Albam, ⟨et a⟩[2] Seg ad locum ubi arbor quedam quondam extitisset, iterum ad

unam metam antiquam locum ipsius arboris circumseptam, ubi eciam alie mete licet non ita erecte sed satis apparentes fuissent. De hinc per idem Seg flecteretur contra septentrionem ⟨...⟩[3] metam terream a terra Beeld a meridie ascendendum[4] inde veniret ad aliam metam terream, hinc in fine eiusdem Seg ad duas metas terreas. Inde descenderet sub ipsum Seg ad vallem et in radice ipsius Seg flecteretur ⟨...⟩[5] metam terream iuxta viam positam, per quam viam asscenderet item in Seg veniensque ad tres metas terreas, quarum una esset ecclesie, alia dictorum nobilium de Beeld, tercia vero nobilium de Gyog, penes quas iterum novas metas erexissent ⟨... met⟩as[6] antiquas iuxta quas novas erexissent. Unde descenderet in vallem Zarraz Orbou[1] contra aquilonem in vicinitate nobilium de Gyog; inde asscenderet per ipsum potok veniret ad duas arbores Byk et Gyertyan nominatas, ad ⟨unam metam antiquam, que ipsam arborem Gyer⟩tyan[6] circumcingeret. Inde per ipsum potok asscenderet ad caput eius, ubi duas invenissent metas magnas penes quas similiter duas metas novas erexissent; a quibus transseundo[7] iterum ad duas metas antiquas iuxta quas ⟨...⟩rigentes[5]. Exinde descendendo veniret ad duas metas terreas in latere positas et caderet in potok, de quo transsiret[8] ad unam metam terream inter duos rivos descendentes sub luto[4] Gyomal vocato, ubi procuratores predicti annotati ⟨capituli et nobilium de Gyog duas met⟩as[6] ⟨...⟩[9] voluissent, ibidem nobiles de Gyog, videlicet magister Ladislaus, filius Andree, cum Ladislao, Mychaele et Demetrio, filiis suis, necnon prefatus Johannes, filius Andree, et Stephanus, filius Luce, ac Ladislaus, Bartholomeus et Mychael, filii Mychaelis, filii ⟨...⟩[5] huismodi novarum metarum ereccione contradicendo, eosdem prohibuissent. Inde asscendens caderet in rivulum in quo asscenderet usque ad caput eius. Inde per quandam viam asscendendo ad duas metas apparentes pervenissent easdemque ⟨renovassent...⟩[6] procuratores dominorum de eodem capitulo ecclesie fore retulissent et cum iuxta easdem novas erigere voluissent, iidem nobiles de Gyog ubi eciam eosdem a novarum metarum ereccione prohibuissent. Inde per eandem viam asscendendo penes ipsam viam ⟨...⟩[10] iuxta quam aliam metam erexissent. Inde per rivulum transseundo supra eundem a parte montis ad unam antiquam metam, penes quam aliam novam erexissent. Inde procedentes per eandem viam in vertice montis unam metam ⟨antiquam invenissent penes quam a⟩liam[11] metam novam erexissent, et ab inde descenderet in rivum Orbou[1], in quo rivo arborem illicis in monte existentis, ubi iuxta quandam antiquam metam aliam novam erexissent. Abhinc contra aquilonem asscenderet et descenderet ⟨...⟩ montem[12] supra rivum Orbow adiacentem, in cuius latere a parte rivi essent due mete terree magne, penes quas terciam metam novam erexissent, et ab inde descenderet in rivum Orbou[1], in quo rivo procedentes supra usque ⟨...⟩[13] transseundo[7], venissent ad metas alterius possessionis memorati capituli, Enyd vocate, ad commetaneitatem nobilium de Turuzkou, ubi eadem possessio Enyd incepisset metas tenere cum ipsa possessione Turuzkou ⟨...⟩ntorum[13] sepefati capituli e⟨...⟩[14] possessioni Enyd per veros cursus annotatarum metarum eiusdem reambulacionis, novas iuxta ⟨veteres⟩[15] in locis necessaris[16] erigere voluissent, predictus magister Nicolaus, filius Ste⟨phani, filius Ellei de Turuzkou, et Johannes, filius Andree de Gyog, huius modi novarum metarum ereccioni contradicendo, eosdem dominos capituli prohibuissent...⟩[17].

⟨*Pe verso, scris de aceeași mînă:*⟩ ⟨Mag⟩nifico[18] viro et honesto domino Emerico, voyode[1] Transsiluano, ⟨domino et am⟩ico[19] eorum honorando, pro honorabile capitulo ecclesie Transsiluane, ⟨contra⟩[18] nobiles de Gyogh[1] et de Turuzkou intraponitos ad ⟨octav⟩[18]as festi beati Georgii martiris, citatoria.

⟨*Mai jos, de o mînă din secolul al XVI-lea:*⟩ Metalis Enyed.

Măritului bărbat, domnului Emeric, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, vrednicului de cinste domn și prieten al său, conventul mănăstirii fericitei Fecioare Maria din Cluj-Mănăștur, împlinirea închinăciunii și a cinstei cuvenite.

Aflați că noi am primit scrisoarea luminăției voastre avînd acest cuprins: ⟨*Urmează actul lui Emeric Lackfi, voievodul Transilvaniei, din 11 noiembrie 1369, Turda, nr. 434*⟩.

Așadar noi, încuviințînd cererile voastre potrivite cu dreptatea și legea, am trimis împreună cu omul vostru, pomenitul Ștefan, fiul lui Ioan de Ciunga, pe omul conventului nostru, drept om de mărturie vrednic de crezare, spre a îndeplini cererea voastră, de mai sus, care întorcîndu-se apoi și, fiind întrebați de noi, ne-au spus într-un glas că ei la pomenitele octave, de curînd trecute, ale zilei de Miază Păresii[20] și în zilele următoare, în care au putut face hotărnicirea, ducîndu-se la fața locului la acele moșii ale cinstitului zis capitlu al Transilvaniei, numite Aiud și Gîrbova, și chemînd în chip legiuit pe toți vecinii și megieșii acestora și fiind de față, cu osebire, mai sus-zișii magiștri Nicolae și Ioan, au hotărnicit hotarele potrivit cuprinsului mai sus-ziselor acte ale acestui capitlu, arătate, tot acolo, de către împuterniciții legiuiți ai acestora, începînd de la cele dintîi, adevărate hotare, potrivit cu arătările drepte ale vechilor semne de hotar pînă la capătul acelora, și le-au deosebit după această rînduială, hotărnicindu-le de drepturile de moșie ale celorlalți vecini prin ridicările de noi semne de hotare, de către aceștia, în locurile trebuitoare, despărțindu-le ⟨acolo⟩ unde, între ei, nu se ridică nici o împotrivire.

Astfel că primul semn de hotar care desparte sus-zisa moșie numită Gîrbova. a mai sus-zisului capitlu, de moșia numită Beldiu a nobililor tot de ⟨Beldiu se află⟩ în partea de răsărit, lîngă Mureș, în locul numit Fuk; acolo au ridicat o nouă movilă de hotar de la care ⟨hotarul⟩ se îndreaptă spre două movile de hotar pe care au mai ridicat din nou două noi semne de hotar. Apoi ⟨hotarul de acolo⟩ se îndreaptă înspre apus și trecînd o albie mică de rîu sau de izvor, ajunge la un drum lîngă două movile de hotar. De aici mergînd înainte pînă în locul numit Zapultew ⟨ajunge⟩ la două movile de pămînt lîngă care ⟨au ridicat⟩ de asemenea două noi semne de hotar, unul despărțind moșia acestui capitlu și celălalt ⟨aceea⟩ a nobililor de Beldiu. De aici în aceeași direcție trece peste un drum mare pe care se merge la Alba, și de la Seg spre un loc unde odinioară s-a aflat un copac ⟨și unde⟩ au ridicat un semn de hotar nou lîngă un semn vechi de hotar, care e în preajma locului acestui copac, unde celelalte semne de hotar, deși nu erau așa de ridicate, totuși erau vădite. De aici prin același Seg se îndreaptă spre miazănoapte la o movilă de pămînt din moșia Beldiu urcînd spre miazăzi, pînă ajunge la o altă movilă de pămînt de unde ⟨ajunge⟩ la două movile de pămînt la capătul acelui Seg. Apoi coboară pe sub acest Seg la o vale și la poalele acestui Seg se îndreaptă spre ⟨...⟩

o movilă de pămînt pusă lîngă drum, prin care drum ⟨hotarul⟩ urcă de asemenea la Seg și ajunge la trei movile de pămînt dintre care una a fost a bisericii, cealaltă a zișilor nobili de Beldiu, iar a treia a nobililor de Geoagiu, lîngă care au ridicat din nou semne noi de hotar ⟨. . .⟩ semne de hotar vechi lîngă care au ridicat pe ⟨cele⟩ noi. De aici ⟨hotarul⟩ coboară în Valea Zarraz Orbou spre apus în vecinătatea ⟨moșiei⟩ nobililor de Geoagiu; apoi urcă prin această vale și ajunge la doi copaci, unul un fag și altul un carpen, lîngă un semn de hotar vechi care înconjoară acel copac ⟨numit⟩ carpen. Apoi prin această vale ⟨hotarul⟩ urcă la obîrșia ei, unde s-au aflat două semne mari de hotar, lîngă care de asemenea s-au ridicat două semne de hotar noi; de la care străbătînd din nou la două semne de hotar vechi lîngă care ⟨. . .⟩ au fost ridicate. De aici ⟨hotarul⟩ ajunge coborînd la două movile de pămînt așezate în margine și ajunge în vale, de la care trece la o movilă de pămînt coborînd între două pîrîie, sub locul numit Geomal unde împuterniciții mai sus-ziși ai sus-însemnatului capitlu și ai nobililor de Geoagiu au vrut să ridice două semne de hotar ⟨. . .⟩, și acolo nobilii de Geoagiu anume magistrul Ladislau, fiul lui Andrei, împreună cu Ladislau, Mihail și Dumitru, fiii săi, și pomenitul Ioan, fiul lui Andrei, și Ștefan, fiul lui Luca, și Ladislau, Bartolomeu și Mihail, fiii lui Mihail, fiul lui ⟨. . .⟩ i-au oprit, împotrivindu-se, să ridice noi semne de hotar. Apoi urcînd, ⟨hotarul⟩ ajunge în albia unui pîrîu prin care urcă pînă la izvorul lui. De aici au ajuns urcînd pe un drum la două semne de hotar și pe care ⟨le-au înnoit. . .⟩. împuterniciții domnilor din acel capitlu al biserici au arătat și că în timp ce au vrut să ridice lîngă ele alte semne de hotar, aceiași nobili de Geoagiu i-au oprit de la ridicarea noilor hotare. Apoi urcînd pe același drum, la acel drum ⟨. . .⟩ lîngă care au ridicat un alt semn de hotar. Apoi, trecînd prin rîu deasupra acestuia, au ridicat înspre partea unui deal, lîngă un semn de hotar vechi altul nou. De aici mergînd pe acest drum pe culmea dealului au găsit un semn de hotar vechi lîngă care au ridicat altul nou. Apoi trecînd prin acel rîu ⟨hotarul⟩ urcă la un copac ⟨numit⟩ stejar aflător pe deal, unde au ridicat lîngă un semn de hotar vechi, altul nou. De aici urcă spre miazănoapte, coboară ⟨. . .⟩ dealul deasupra pîrîului vecin Orbow, în a cărui coastă dinspre rîu se află două movile de hotar mari, lîngă care au ridicat al treilea semn de hotar nou și de unde ⟨hotarul⟩ coboară în pîrîul Orbow, în care pîrîu trecînd deasupra pînă la ⟨. . .⟩ trecîndu-l au ajuns la semnele de hotar ale unei alte moșii a pomenitului capitlu, numită Aiud, în vecinătatea nobililor de Rimetea, de unde această moșie Aiud începe, semnele de hotar împreună cu această moșie Rimetea ⟨. . .⟩ despomenitului capitlu ⟨. . .⟩ moșiei Aiud, prin adevăratul mers al sus-însemnatelor semne de hotar ale acestei hotărniciri, au vrut să ridice în locurile de trebuință semne noi de hotar lîngă cele vechi, sus-zisul magistru Nicolae, fiul lui Ștefan, fiul lui Ilie de Rimetea și Ioan, fiul lui Andrei de Geoagiu s-au opus ridicării noilor semne de hotar, în acest chip, făcînd împotrivire acelorași domni din capitlu ⟨. . .⟩.

⟨*Pe verso, de aceeași mînă:*⟩ Măritului și cinstitului bărbat, domnul Emeric, voievodul Transilvaniei, domnul și prietenul vrednic de cinste al acelorași, scrisoare de chemare în judecată pentru cinstitul capitlu al bisericii Transilvaniei, la octavele sărbătorii fericitului mu-

cenic Gheorghe, împotriva nobililor de Geoagiu și de Rimetea, cuprinși în conținutul actului.

⟨*Mai jos, de o mînă din secolul al XVI-lea:*⟩ Cu privire la semnele de hotar Aiud.

Arh. Naț. Magh., Dl. 30 702. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1369. Orig. hîrtie, foarte deteriorat (partea de jos și colțul din stînga lipsesc); datarea s-a făcut pe baza contextului.

---

[1] Astfel în orig.
[2] Rupt cca 0,5 cm; întregit după sens.
[3] Rupt cca 5 cm.
[4] Lectură nesigură.
[5] Rupt cca 6 cm.
[6] Rupt cca 6 cm; întregit parțial pe baza contextului.
[7] Corect: *transeundo*.
[8] Corect: *transiret*.
[9] În orig. este semnalat un cuvînt care probabil a fost scris la marginea stîngă a actului, care însă lipsește.
[10] Rupt cca 7 cm.
[11] Rupt cca 7,5 cm; întregire probabilă pe baza contextului și după sens.
[12] Rupt cca 8,5 cm.
[13] Rupt cca 10,5 cm.
[14] Rupt cca 1 cm.
[15] Rupt cca 1,5 cm; întregit după sens.
[16] Corect: *necessariis*.
[17] În orig., de la cuvîntul *Ste⟨phanus⟩*, toată partea de jos a actului este ruptă. Întregit parțial, pe baza contextului.
[18] Acoperit de o fîșie de hîrtie, cca 0,5 cm; întregit după sens.
[19] Acoperit de o fîșie de hîrtie cca 2 cm.
[a] 27 martie.

481 **1370 martie 29**

Lodouicus, dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Comanie Bulgarieque rex, princeps *Sallernitanus* et honoris montis sancti Angeli dei[1] dominus, omnibus Christi fidelibus, tam presentibus, quam futuris, presentium notitiam habituris salutem in omnium salvatore.

Bone rei ut sit consultum est presentis vite subsidium et eterne remunerationis fulcimentum, tunc itaque pie, consulte ac salubriter agitur, cum precipue ecclesiarum integritati, indemnitati, restaurationi, conservationi, relevationi ac augmentationi salutari studio super omnia providetur, ut ipsa ecclesia digna sit omnis honoris amplitudine decorari, que sponsa Christi meruit appellari.

Proinde universorum notitie harum serie volumus pervenire, quod venerabilis in Christo pater dominus Demetrius, dei et apostolica gratia, episcopus Transsiluanus, dilectus fidelis noster thesaurarius, ad nostre maiestatis accedens presentiam exhibuit nobis quasdam literas nostras sub secreto sigillo nostro confectas et emanatas, super restitutione et resignatione districtus terre Obrugh ecclesie Albensis Transsiluane et per eam capitulo eiusdem, tenoris infra scripti, supplicans nobis precum devotarum cum instantia, ut easdem literas nostras de innata regie benignitatis clementia ratas, gratas et acceptas habere ac sub duplicis sigilli nostri munimine roboratas, de verbo ad verbum transsumi et in formam nostri privilegii redigi faciendo maiorem ad cautelam perpetuamque firmitatem digna-

remur confirmare. Quarum tenor talis est. ⟨*Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 9 iulie 1366, Alba Iulia, nr. 105*⟩.

Nos itaque, qui cunctarum ecclesiarum regni nostri veri sumus patroni et tutores speciales premissam supplicationem iustam, honestam, salubrem, iuri consonam admissionique dignam fore attendentes de innata regie benignitatis munificentia, que omnibus iuste postulantibus exhibere se consuevit liberalem, specialiter autem ob spem et devotionem, quam ad beatum Mychaelem archangelum celestis militie principem gerimus, per quem nedum in terris regnando muniri, verum etiam in celis suis piis patrociniis credimus confoveri ex specialique beneplacito et conniventia domine Elizabet regine, genitricis nostre carissime, de prelatorum et baronum regni nostri infra scriptorum consilio, predictas literas nostras non abrasas, non cancellatas, sed in omni sui parte suspicione carentes gratas habentes approbamus, ratificamus et acceptamus et quoad omnes eius continentias et clausulas matura deliberatione habita et ex certa scientia de regie potestatis plenitudine perpetuo valituras confirmamus. In cuius rei memoriam perpetuamque firmitatem presentes concessimus literas nostras privilegiales pendentis et authentici sigilli nostri duplicis munimine roboratas.

Datum per manus venerabilis in Christo patris domini Ladizlai, episcopi Vesprimiensis, reginalis cancellarii et aule nostre vicecancellarii, dilecti fidelis nostri, anno domini M°CCC° septuagesimo, quarto Kalendas Aprilis, regni autem nostri anno vigesimo nono. Venerabilibus in Christo patribus et dominis Thoma Strigoniensi, fratre Stephano Colocensi, Vgulino Spalatensi, Dominico Jadrensi et Elia Ragusiensi archiepiscopis, Demetrio Varadyensi, Colomano Jauriensi, Mychaele Agriensi, Wylhelmo Quinqueecclesiensi, Stephano Zagrabyensi, Demetrio Transsiluano, Johanne Vachiensi, Dominico Chanadyensi, Petro Boznensi, Ladislao Nitriensi, Stephano Syrimiensi, Nicolao Tynniensi, Demetrio Nonensi, Nicolao Traguriensi, Stephano Farensi, Vallentino Macariensi, Matheo Sybiniensi, Mychaelo Scardoniensi et Portina Sennyensi ecclesiarum episcopis ecclesias dei feliciter gubernantibus, Corbauiensi sede vacante. Magnificis viris domino Ladislao, duce Opulensi, regni nostri palatino, Emerico, vaivoda Transsiluano, Nicolao de Zeech iudice curie nostre, Johanne magistro tavarnicorum nostrorum, Symone Dalmacie et Croacie, Petro Zudar totius Sclauonie et Nicolao de Macho banis, Paulo dapiferorum, Johanne ianitorum, Stephano a⟨gasonum nostrorum magistris ac eo⟩dem[2] domino Ladislao duce O⟨pulie, comite Posonyensi aliisque quampluribus comitatus regni nostri⟩[3] tenentibus et honores.

⟨*Însemnare de cancelarie:*⟩ Perlecta et correcta.

⟨*Pe verso, însemnare de cancelarie:*⟩ Regestratum.

⟨*Pe verso, de o mînă contemporană:*⟩ Super possessionibus Obrud[1] et Zalathnabanya vocatis, restitutione et resignatione districtus.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, Dalmaţiei, Croaţiei, Ramei, Serbiei, Galiţiei, Lodomeriei, Cumaniei şi Bulgariei, principe de Salerno şi domn al ţinutului Monte Sant' Angelo, tuturor credincioşilor întru Hristos, atît celor de faţă cît şi celor viitori, care vor lua cunoştinţă de această scrisoare, mîntuire întru mîntuitorul tuturor.

A se îngriji de fapte bune este un ajutor pentru viaţa de aci şi un sprijin pentru răsplata veşnică, aşadar atunci se purcede cu evlavie, înţelept şi cu folos, cînd mai presus de orice se veghează, cu mîntuitoare

rîvnă, mai ales la nevătămarea, neştirbirea, refacerea, păstrarea, ridicarea din nou şi sporirea bisericilor, astfel ca această biserică — ce s-a învrednicit a fi numită mireasa lui Hristos — să fie vrednică de a fi împodobită cu belşugul a toată cinstea.

Drept aceea, prin aceste rînduri voim să ajungă la cunoştinţa tuturor, ca venind înaintea maiestăţii noastre venerabilul întru Hristos părinte, domnul Dumitru, din mila lui Dumnezeu şi a scaunului apostolic, episcopul Transilvaniei, iubitul ‹şi› credinciosul nostru vistier, ne-a înfăţişat o scrisoare a noastră întocmită şi dată cu pecetea noastră cea de taină, cu privire la înapoierea şi lăsarea districtului pămîntului Abrud bisericii de Alba Transilvaniei, şi, prin dînsa capitlului acelei biserici, ‹scrisoare› avînd cuprinsul de mai jos, rugîndu-ne cu stăruitoare şi supuse rugăminţi ca, din înnăscuta îndurare a bunătăţii regeşti să binevoim să consfinţim, să încuviinţăm şi să primim acea scrisoare a noastră şi, chezăşuind-o cu puterea peceţii noastre duble şi punînd să fie trecută din cuvînt în cuvînt ‹în această scrisoare› şi să fie întocmită în chip de privilegiu al nostru, să binevoim a o întări spre mai mare chezăşie şi spre veşnică trăinicie. Cuprinsul ei este acesta: ‹*Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 9 iulie 1366, Alba Iulia, nr. 105*›.

Aşadar, noi, care sîntem ocrotitorii şi oblăduitorii osebiţi ai tuturor bisericilor din ţara noastră, luînd seama că sus-pomenita cerere e dreaptă, cinstită, folositoare, potrivită legii şi vrednică a fi primită, din dărnicia înnăscutei bunătăţi regeşti, care a obişnuit să se arate darnică faţă de toţi cei care cer lucruri drepte, şi mai cu seamă pentru nădejdea şi evlavia pe care o purtăm fericitului arhanghel Mihail, conducătorul oastei cereşti — de care sîntem încredinţat că sîntem sprijiniţi nu numai în domnia ‹noastră› pe ‹acest› pămînt, ci şi în ceruri sîntem ocrotiţi prin iubitoarea sa oblăduire — din osebita bunăvoinţă şi îngăduinţă a doamnei Elisabeta regina, mama noastră preaiubită, şi după sfatul prelaţilor şi baronilor ţării noastre mai jos scrişi, găsind bună acea scrisoare a noastră, fără răsături, fără tăieturi şi lipsită de bănuială în orice parte a ei, o încuviinţăm, o consfinţim şi o primim, şi după o îndelungată chibzuire o întărim cu bună ştiinţă şi din plinătatea puterii noastre regeşti, ca să aibă putere în veci pentru toate cele cuprinse în ea şi ‹toate› capetele ei.

Spre pomenirea şi veşnică trăinicie a acestui lucru am dat această scrisoare privilegială a noastră întărită cu puterea dublei noastre peceţi autentice şi atîrnate.

Dat de mîna venerabilului întru Hristos părinte, domnul Ladislau, episcopul de Vesprim, cancelarul curţii reginei şi vicecancelarul curţii noastre, iubitul şi credinciosul nostru, în anul Domnului o mie trei sute şaptezeci, în a patra zi înainte de calendele lui aprilie, iar în al domniei noastre al douăzeci şi noulea an; venerabilii întru Hristos părinţi şi domni: Toma arhiepiscopul de Strigoniu, fratele Ştefan de Calocea, Ugolin de Spalato, Dominic de Zara şi Ilie de Ragusa; ‹precum şi› episcopii Dumitru al bisericii de Oradea, Coloman de Györ, Mihail de Agria, Vilhelm de Pécs, Ştefan de Zagreb, Dumitru al Transilvaniei, Ioan de Vaţ, Dominic de Cenad, Petru al Bosniei, Ladislau de Nitra, Ştefan al Sirmiului, Nicolae de Knin, Dumitru de Nona, Nicolae de Trau, Ştefan de Faro, Valentin de Macarska, Matei de Sebenico, Mihail de Scardona, şi Portina de Segno, păstorind în chip fericit bisericile lui Dumnezeu, scaunul de Krbava fiind vacant; măriţii bărbaţi: domnul

Ladislau, ducele de Oppeln, palatinul regatului nostru, Emeric, voievodul Transilvaniei, Nicolae de Zech, judele curţii noastre, Ioan, marele nostru vistier, Simion, banul Dalmaţiei şi Croaţiei, Nicolae banul de Macva, Pavel marele nostru stolnic, Ioan marele nostru uşier, Ştefan marele nostru comis, numitul Ladislau, ducele de Oppeln, comitele de Pojon, şi mulţi alţii ţinînd dregătoriile şi comitatele ţării noastre.

⟨*Însemnare de cancelarie:*⟩ Citită şi îndreptată.

⟨*Pe verso, însemnare de cancelarie:*⟩ Înregistrată.

⟨*Pe verso, de o mînă contemporană:*⟩ Cu privire la moşiile numite Abrud şi Zlatna şi cu privire la înapoierea şi darea înapoi a districtului.

Bibl. Batthyaneum. Arh. capitl. Alba Iulia. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1366.
Orig. perg., rupt, pecetea atîrnată lipseşte.
EDIŢII: *Ub.*, II, p. 339—341.
REGESTE: *Tört. Tár.*, 1892, p. 637, Beke, *Erd. kápt.*, nr. 674.

---

[1] Astfel în orig.
[2] Rupt 3,5 cm.
[3] Rupt 5 cm.

482 **1370 martie 30, Cluj**

Nos, Lodouicus, dei gratia rex Hungarie, memorie commendantes tenore presentium significamus universis, quod nobis in civitate nostra Cluswariensi existentibus fideles nostri Georgius, iudex, et iurati ac universi cives eiusdem civitatis nostre Cluswariensis maiestati nostre proposuerunt, quod ipsi et tota civium ac hospitum ipsius civitatis communitas pro commodo et usu eorum ac utilitate civitatis iam dicte quandam piscinam in lacu Feneketlentou vulgariter nuncupato, ad quem a parte meridionali de quodam fonte Starkpataka vocato rivulus descendens intrat et influit, ex quo etiam fonte ipsa piscina aquam haberet necessario in territorio prefate civitatis, cuius quoque piscine finis una prope metas ville Zamusfalua vocate iaceret et se extenderet, de novo ordinare et ordinari ac situari facere cum clausuris necessariis vellent, supplicantes humiliter et devote celsitudini nostre, ut ordinationi et situationi ipsius piscine nostrum regium consensum adhibere et eandem piscinam propriis eorum usibus et commodis liberam dimittere dignaremur.

Nos itaque humili et votive supplicationi predictorum iudicis, iuratorum et civium nostrorum regia favorabilitate aures exaudibiles prebentes pro commodo ampliori et statu meliori ac utilitatum incremento, annotate civitatis nostre Cluswariensis necnon incolarum suorum iam dictis iudici, iuratis et civibus ac universitati hominum de eadem civitate predictum piscinam, quam in loco pretacto nunc ut prefertur ordinant et situant, simul cum suis iuribus et proventibus liberam perpetuo ab omni iurisdictione voyuode nostri Transiluani pro tempore constituti et suorum castellanorum ac officialium quorumvis et exemptam commisimus per eosdem iudicem, iuratos et civium ac hospitum communitatem ipsorumque successores pro eorum propriis usibus et commodis perhempniter conservandam et possidendam ipsius ordinationi atque situationi nostrum plenum consensum adhibentes iuxta supplicationem fidelium nostrorum predictorum, ut iidem ad servitia regie maiestati exhibenda

valeant esse habiliores et validiores. Volumus igitur et vobis voyuode nostro Transiluano nunc constituto et in futurum constituendo vestrisque vices gerentibus signanter autem vestris castellano de Leta et officiali de Cluswar necnon aliis personis singularibus cuiuscunque status existant firmo regio sub edicto mandamus, quatenus vos de predicta piscina et aliis commodis pro communitate civium et hospitum memorate civitatis nostre Cluswariensis in territorio ipsius ordinandis nullo umquam tempore intromittere debeatis vel audeatis, nec ipsos cives et hospites disturbetis in eisdem modo aliquali contra edictum et commissionem nostre maiestatis, sed eandem piscinam simul cum omnibus suis iuribus et proventibus dicte civium et hospitum communitati pro eorum usibus propriis iuxta premissam nostram annuentiam et commissionis seriem dimittatis pacifice, libere et quiete in evum possidendam et tenendam. Presentes autem dum nobis fuerint reportate sub magno nostro sigillo faciemus emanari.

Datum ibidem in Cluswar, sabbato proximo ante dominicam Judica, anno domini millesimo CCC°LXX^{mo}.

⟨*Sub pecete:*⟩ Relatio Sandri, vicemagistri pincernarum regalium.

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, prin cuprinsul celor de față dăm de știre și facem cunoscut tuturor că, pe cînd ne aflam noi în orașul nostru Cluj, credincioșii noștri: Gheorghe, judele și jurații și toți orășenii din numitul nostru oraș Cluj ne-au arătat maiestății noastre că dînșii și întreaga obște a orășenilor și oaspeților din acel oraș vor să rînduiască și să pună să se rînduiască și să se așeze acum dintîi, pentu înlesnirea și folosul lor, precum și pentru folosința pomenitului oraș, pe pămîntul trebuitor al acelui oraș, o pescărie cu stăvilarele trebuitoare în lacul numit în vorbirea obișnuită Lacul fără fund, în care vine și se varsă dinspre partea de miazăzi un pîrău, care coboară dintr-un izvor numit Pîrăul lui Stark, izvor de la care acea pescărie primește apă, și că unul din capetele acestei pescării se află și se întinde aproape de hotarul satului numit Someșeni, rugîndu-se ei cu plecăciune și smerenie de înălțimea noastră să binevoim a da regeasca noastră încuviințare la rînduirea și așezarea acelei pescării și să lăsăm acea pescărie slobodă pentru folosul și înlesnirea lor.

Noi, așadar, cu regeasca noastră bunătate, plecînd o ureche binevoitoare la smerita și supusa rugăminte a sus-numiților jude, jurați și orășeni, pentru o mai mare înlesnire și pentru o mai bună stare, precum și pentru sporirea folosului pomenitului nostru oraș Cluj, cît și al locuitorilor săi, le-am lăsat sus-zișilor jude, jurați și orășeni și obștei oamenilor din acel oraș acea pescărie, pe care după cum se spune mai sus, o rînduiesc și o așează acum în locul arătat, împreună cu drepturile și veniturile ei, ca să fie în veci slobodă și scutită de orice atîrnare a voievodului nostru din Transilvania aflător la slujbă, și a castelanilor și slujbașilor săi, oricare ar fi ei, și să fie ținută și stăpînită de-apururi de acei jude, jurați și de obștea orășenilor și oaspeților cît și de urmașii lor, spre folosința și înlesnirea lor înșiși, dîndu-ne deplina noastră învoire la rînduirea și așezarea ei, potrivit rugăminții pomeniților noștri credincioși, pentru ca și ei să poată fi mai în măsură și mai în stare să îndeplinească îndatoririle față de maiestatea regească.

Voim, așadar, și cu strașnică poruncă regească vă poruncim vouă voievodul nostru din Transilvania atît celui rînduit acum, cît și celui

ce va fi pus în viitor, cît și locțiitorilor voștri, mai ales castelanului vostru din Lita și slujbașului vostru din Cluj, cît și altor oameni de orice stare ar fi ei, fiecăruia în parte, să nu cutezați a vă amesteca vreodată la sus-zisa pescărie și la celelalte înlesniri ce se vor rîndui pentru obștea orășenilor și oaspeților pomenitului nostru oraș Cluj, pe cuprinsul pămîntului său, și nici să tulburați cumva pe acei orășeni și oaspeți, în această privință, împotriva hotărîrii și poruncii maiestății noastre, ci să lăsați acea pescărie împreună cu toate drepturile și veniturile ei zisei obști a orășenilor și oaspeților pentru folosul lor, potrivit pomenitei noastre încuviințări și cuprinsului poruncii noastre, ca s-o stăpînească și s-o țină slobod, în pace și în liniște în veac. Iar cînd scrisoarea de față ne va fi înapoiată, vom pune să fie dată cu pecetea noastră cea mare.

Dat la Cluj, în sîmbăta dinaintea duminicii *Judica*, în anul Domnului o mie trei sute șaptezeci.

⟨*Sub pecete:*⟩ Darea de samă a lui Alexandru, ajutorul marelui paharnic regesc.

Arh. Stat. Cluj-Napoca. Arh. oraș Cluj, D. nr. 2.
Orig. perg., cu fragmente de pecete inelară, de culoare roșie aplicată în document, sub text.
EDIȚII: Jakab, *Kol. okl.*, I, p. 65; *Ub.*, II, p. 341—342.

483 **1370 martie 30, ⟨Cenad⟩**

Excellentissimo principi domino eorum Lodouico, dei gracia illustri regi Hungarie, capitulum ecclesie Chanadiensis, oraciones in domino perpetua cum fidelitate.

Litteras vestre excellencie, omni cum reverencia, recepimus in hec verba: ⟨*Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 21 februarie 1370, Buda, nr. 473*⟩.

Nos igitur preceptis serenitatis vestre humiliter obedire cupientes ut tenemur, unacum prefato Johanne, filio Nicolai, homine vestro, nostrum transmisimus hominem videlicet magistrum Ladislaum, archidiaconum de Crasso, pro testimonio fidedignum ad premissam citacionem faciendam. Qui tandem ad nos abinde reversi, nobis concorditer retulerunt, quod idem homo noster[1] presente eodem nostro testimonio, per allegatos Petrum et Michaelem, filios Petri, feria secunda proxima nunc preterita, in possessione ipsorum Kwtus vocata, contra prenotatum magistrum Petrum, filium Pauli, et vestre maiestatis citasset presenciam octavas festi Pasce domini proxime nunc venturas, partibus pro termino comparendi assignando.

Datum sabbato proximo ante dominicam Judica, anno domini prenotato.

⟨*Pe verso:*⟩ Domini regi, pro magistro Petro, filio Pauli, filii Heem, contra Johannem et Michaelem, filios Petri dicti Waqud, ad octavas festi Pasce domini, citatoria.

Preaînălțatului principe, stăpînului său Ludovic, din mila lui Dumnezeu ilustrul rege al Ungariei, capitlul bisericii de Cenad, rugăciuni întru Domnul și credință veșnică.

Am primit cu toată, cinstea scrisoarea înălțimii voastre avînd acest cuprins: ⟨*Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 21 februarie 1370, Buda, nr. 473*⟩.

Noi, așadar, dorind să dăm ascultare cu smerenie, precum sîntem datori, poruncilor luminăției voastre, am trimis spre mărturie, dimpreună cu omul vostru sus-zis Ioan, fiul lui Nicolae, pe omul nostru vrednic de crezare, și anume pe magistrul Ladislau, arhidiaconul de Caraș, ca să facă pomenita chemare la judecată. Aceștia întorcîndu-se apoi, de acolo la noi, ne-au spus într-un glas că omul vostru, de față cu omul nostru de mărturie, a chemat înaintea maiestății voastre pe pomeniții Petru și Mihail, fiii lui Petru, în lunea trecută[2], la moșia lor numită Kwtus, ⟨ca să stea⟩ față cu sus-amintitul magistru Petru, fiul lui Pavel, hotărînd părților ca soroc de înfățișare octavele acum viitoare ale sărbătorii Paștilor Domnului[3].

Dat în sîmbăta dinaintea duminicii *Judica*, ia anul Domnului mai sus însemnat.

⟨*Pe verso:*⟩ Domnului ⟨nostru⟩ regele, scrisoare de chemare la octavele sărbătorii Paștilor Domnului, pentru magistrul Petru, fiul lui Pavel, fiul lui Heem, împotriva lui Ioan și Mihail, fiii lui Petru zis Wagud[4].

Arh. Naț. Magh., Arh. fam. Kállay.
Orig. hîrtie, cu urme de pecete de închidere.
EDIȚII: Pesty, *Krassó*, III, p. 93—94.
REGESTE: *Kállay*, II, p. 149, nr. 1 636.

---

[1] Corect: *homo vester*.
[2] 25 martie.
[3] 21 aprilie.
[4] Tăiatul.

484 **1370 martie 31**

Ludovic I, regele Ungariei, întărește cu noua sa pecete orășenilor din *Byhak* scrisorile privilegiale date de el și de predecesorii săi Carol Robert și Ladislau al IV-lea. Se amintește pecetea lui Carol Robert pierdută în Țara Românească *(in partibus Transalpinis)*.

Arh. Naț. Magh., Arh. Thallóczy—Horvath, Arh. Slavoniei de Jos, nr. 41. p. 56—58.
Transumpt în actul regelui Sigismund din 18 octombrie 1405.
EDIȚII: *Smičiklas*, XII, p. 670—671.

485 **1370 martie 31, ⟨Oradea⟩**

Capitulum ecclesie Waradiensis, universis Christi fidelibus presentibus, pariter et futuris, presencium noticiam habituris, salutem in salutis largitore.

Ad universorum noticiam harum serie volumus pervenire quod litteras serenissimi principis domini Lodouici, dei gracia illustris regis Hungarie, nobis directas, recepimus sumpmo cum honore, hunc tenorem per omnia continentes: ⟨*Urmează scrisoarea lui Ludovic I, regele Ungariei, din 4 februarie 1370, Vișegrad, nr. 467*⟩.

Nos itaque mandatis eiusdem regie sublimitatis ut tenemur cupientes obedire una cum homine eiusdem regalis sublimitatis[1] Petro de Pilys predicto, virum discretum magistrum Bartholomeum, socium et concanonicum nostrum archydiaconumque de Kalatha, pro testimonio fidedignum ad videndam premissam divisionem possessionariam duximus destinandum. Qui demum ad nos reversi nobis concorditer retulerunt quod ipsi in dominica Reminiscere, nunc preterita et aliis diebus subsequentibus ad facies universarum possessionariarum porcionum condam magistri Nicolai, filii Nicolai et aliorum fratrum suorum, sine herede decedencium, ad predictos filios Johannis, filii Briccii et Petrum, filium Lewkus, de iure devolutarum specialiterque in dicta Batur et alias ubilibet habitarum accessissent, easdemque iuxta continenciam litterarum comitis capelle regie obligatoriarum inter eos perpetuo inviolabiliter divisissent hoc modo, quod primo et principalem porcionem possessionariam dicti Nicolai, filii Nicolai in possessione Batur vocata, in comitatu Zothmariensi situata habitam, divisissent in duas partes eo modo quod unus vicus simplicis ordinis, a curia Nicolai, filii Moyus inclusive, versus plagam septemtrionalem protensus una cum vico Pochÿucha dicto, et deinde ad alium vicum sew[2] contratam corporalem extendendo simulcum eodem vico a plaga orientali situato, usque fundum Thome, filii Mathie inclusive cessisset in ius et proprietatem magistrorum Ladislai, Georgii et Stephani, filiorum Johannis; a domo autem Demetrii sartoris, inclusive incipiendo in vicinitate eiusdem Thome, versus locum fori transeundo, cum media parte vici Vosuaryucha nuncupati, simulcum integro vico Manharthucha apellato, usque finem ultimi vici, versus possessionem Vosuarÿ extendentem, prefato magistro Petro, filio Lewkus asignassent hoc eciam non pretermisso quod predicti Thomas et Demetrius portam sew[2] introitum communiter habere debeant, nec quispiam eorum în preiudicium et dispendium alterius destinare vel includere valeant ullomodo. Plateam vero nobilium pro familiaribus aptam divisissent hoc modo quod medietas sessionum eiusdem, a parte curie plebani situata, predicto magistro Petro, reliqua vero medietas usque fundum Johannis dicti Voriow[2], iobagionis dicti magistri Petri, exclusive predictis magistris Ladislao, Georgio et Stephano provenissent. Curiam domumque condam Nicolai reliquissent magistro Georgio eo modo quod wltra[2] viam versus possessionem Ders vocatam transitum prebentem scilicet prope illam curiam, a parte curie magistri Petri non possit aliqua edificia construere, pomerium vero predicti Nicolai in duas partes divisissent eo modo quod a parte orientali ipsi Georgio, a plaga vero occidentali predicto magistro Petro cessissent et provenissent.

Possessionem vero ipsorum Poch vocatam, in comitatu de Zabolch situatam, divissent hoc modo quod a parte orientali platea corporali, incipiendo a domo Nicolai, filii Beke inclusive per eandem plateam extendendo usque finem versus septemtrionem protensa, Ladislao, Georgio et Stephano provenissent; e converso autem incipiendo a domo Petri, filii Beke inclusive in eadem corporali platea, versus meridiem extendendo usque finem, prefato Petro, filio Lewkus; aliam autem partem vici, a parte occidentali adiacentem, incipiendo a domo Petri, filii Georgii, versus capellam et ab inde regirando cum simplici platea versus occidentem, usque Petro, filio Lewkus; e converso autem in vicinitate predicti Petri, a domo Johannis, filii Petri inclusive in i-piendo, versus meridiem extendendo usque finem Ladislaó, Georgio et

Stephano provenissent. Voluerunt autem quod tributum in eadem villa exigi consuetum alias exigere vel recipere non possint, nisi in eadem villa et in domo tributaria, ubi nunc exigitur.

Porcionem Nicolai, filii Nicolai, in villa Vosuary, in comitatu Zothmariensi situata habitam, divisissent in duas partes ita videlicet quod a parte septemtrionali incipiendo, a domo Ladislai Tartari inclusive, versus occidentem usque finem Petro, filio Lewkus, a domo autem Pauli dicti Bolug inclusive, in vicinitate predicti Ladislai incipiendo, versus ecclesiam usque curiam hospitis Zewke, excepta porcione filie condam Nicolai, Ladislao, Georgio et Stephano cessissent prenotatis.

Porcionem vero Petri, filii Mychaelis in possessione Enchench, in comitatu Zothmariensi situata habitam, divisissent hoc modo quod: ab ecclesia incipiens, a parte orientali usque finem Ladislao, Georgio et Stephano, a parte autem occidentali versus septemtrionem extendendo usque finem Petro, filio Lewkus provenissent.

Possessionem Petri, filii Mychaelis, Zanizlow vocatam, in comitatu Zathmariensi[2] habitam, in duas partes divisissent hoc modo quod a parte orientali, a curia Johannis dicti Darabus incipiens, inclusive versus septentrionem usque finem cum alia parte vici regirando ad partem occidentalem usque finem, de hinc cum alia parte vici usque curiam Ladislai rufi inclusive, Ladislao, Georgio et Stephano provenissent; a parte autem occidentali a domo predicti Ladislai exclusive, per eandem plateam versus orientem ad partem meridionalem regirando usque finem cum alia parte vici, usque domum Dominici dicti Pernie inclusive Petro, filio Lewkus cessissent et devenissent.

Possessionem Abraham, in comitatu Byhariensi habitam, in duas partes divisissent hoc modo quod unus vicus simplicis ordinis, incipiendo a via qua itur ad Debrechen, simul cum domo Blasii, filii Nicolai a parte septemtrionali et ab hinc oblique ambiendo versus viam, qua itur ad Semyen, cum alio simplici vico a parte orientali usque finem protens' s, prefato Petro; ex opposito autem predicti vici, unus vicus simplicis ordinis a parte orientali et a plaga occidentali cum domo Mychaelis, filii Petri, prope predictam viam qua itur ad Debrechen, predictis Ladislao, Georgio et Stephano provenissent.

Item possessionem Lugas vocatam, in comitatu Zathmariensi[2] habitam, in duas partes divisissent hoc modo quod: a parte meridionali usque finem magistro Petro, a parte autem septemtrionali Ladislao, Georgio et Stephano provenissent.

Possessionem Odun vocatam, in comitatu Zaboch[2] habitam, divisissent hoc modo quod a parte orientali, exceptis duabus fundis prepositi eiusdem ville, incipiendo a curia Clementis inclusive, ad partem meridionalem extendendo usque finem, exceptis iobagionibus filie condam Nicolai, ex opposito autem curie prepositi due curie, scilicet Nicolai, filii Petri et Symonis, unam portam habentes communem, et in vico Debrechenucha cum fundo Clementis magni et cum medietate predicte platee extendendo ad partem septentrionalem usque finem Petro, filio Lewkus, incipiendo autem a domo predicti Symonis exclusive a parte occidentali usque ad angulum plate[3] Debrechenucha[2] cum fundo Stephani, filii Petri et cum alia parte predicte plate[3], excepta domo predicti Clementis, extendendo versus meridiem usque finem, cum medietate plate[3] Debrechenucha[2], similiter ad partem meridionalem extendendo usque finem Ladislao, Georgio et Stephano provenissent.

Item porcionem ipsorum in possessione Rakamaz, in comitatu Zaboch[2] situata habitam, divisissent hoc modo quod a parte fluvi[4] Tycie unam sessionem condam Bricci comitis, in qua nunc Petrus sartor habitaret et ex opposito cum fundo Georgii dicti Oruz, in angulo platee versus ecclesiam Sancte crucis extendentem, cum simplici vico usque finem; iterum a parte Tycie incipiendo a domo Nicolai dicti Zewke inclusive usque domum Jacobi dicti Konch exclusive cum medietate ⟨platee⟩[5] Kysucha, versus ecclesiam Sancte crucis usque finem, a parte autem campestriali, a domo Damiani, filii Vid, versus capellam, ad partem orientalem usque finem Ladislao, Georgio et Stephano; e converso autem in vicinitate predicti Petri sartoris, a parte fluvi[4], unam domum Dominici, filii Jacobi et ex opposito a parte campestriali a domo predicti Georgii dicti Oruz exclusive incipiendo usque fundum Petri parvi, iobagionis filie condam Nicolai, iterum a parte Tycie incipiendo, a domo Pauli, filii Benedicti, inclusive usque vicum Kysucha. cum simplici contrata usque finem, a parte vero Tycie incipiendo, a domo predicti Iacobi dicti Kunch[2], inclusive ad partem orientalem extendendo, usque finem, Petro, filio Lewkus provenissent.

Possessionem nempe Venchellew vocatam, in comitatu predicto habitam, divisissent hoc modo quod a parte septemtrionali incipiendo, a domo Johannis de Pathak inclusive, usque iobagiones filie condam Nicolai, ad aliam partem vici transsiliendo[2], a parte orientali, a domo Johannis sartoris exclusive incipiendo versus partem meridionalem, ab hinc ad partem occidentalem extendendo usque finem cum medietate sessionum versus septentrionem, scilicet a parte occidentali habitam et adiacentem sessionem Petro, filio Lewkus; e converso autem a domo predicti Johannis dicti de Pathak exclusive incipiendo a parte occidentali versus meridiem extendentem usque finem cum medietate predictarum sessionum, a parte sanctuarii capelle sancti Georgii, versus septemtrionem extendendo Ladislao, Georgio et Stephano commisissent. Vicum autem parvum versus predictam capellam protensum nemo[1] parcium possit ocupare[6] quovismodo.

Item porcionem Nicolai, filii Nicolai, in possessione Fabianhaza, in comitatu Zathmariensi situata habitam, in duas partes divisissent hoc modo quod a domo Nicolai magni inclusive incipiendo, a parte occidentali usque porcionem Petri, filii Lewkus, Ladislao, Georgio et Stephano, a domo autem predicti Nicolai incipiendo exclusive versus septemtrionem extendendo usque finem Petro, filio Lewkus provenisset.

Possessionem quippe sew[2] porcionem Nicolai, filii Nicolai, in possessione Echud, in comitatu Zathmariensi situata habitam, divisissent hoc modo quod a domo Johannis dicti Boxa inclusive versus septemtrionem cum domo Pauli, filii Nicolai, excepta porcione filie condam Nicolai, Ladislao, Georgio et Stephano, a domo autem predicti Pauli exclusive incipiens versus septemtrionem extendens Petro, filio Lewkus provenisset.

Item unam sessionem Vched[2] habitam in duas partes divisissent, a parte prati Ladislao, Georgio et Stephano, a parte vero ville usque fossatum predicto Petro provenisset, illudque fossatum communi usui deputassent. Castrum vero ipsorum similiter in duas divisissent partes, ita videlicet ut a parte septemtrionis cum medietate sessionum ante predictum castrum existencium prefato Petro, filio Lewkus, a parte vero meridionali similiter cum medietate sessionum predictarum Ladislao, Georgio et Stephano provenisset.

Possessionem vero ipsorum Saruar vocatam, in comitatu Zathmariensi habitam, in duas partes divisissent hoc modo quod medietas sessionum ab uno lapide incipiendo versus ecclesiam extendendo, excepta porcione filie Nicolai, Ladislao, Georgio et Stephano, a parte autem occidentali Petro, filio Lewkus provenisset.

Porcionem vero Nicolai, filii Nicolai, in possessione Vale, in comitatu Zathmariensi situata habitam, in duas partes divisissent hoc modo quod a domo Mychaelis, filii Emerici inclusive incipiendo usque finem versus partem meridionalem cum duplici vico Sarusucha, excepta porcione filie Nicolai, Ladislao, Georgio et Stephano et ab eadem domo Mychaelis incipiendo exclusive usque finem, versus septemtrionem extendentem Petro, filio Lewkus provenisset.

Porcionem autem Nicolai, filio Nicolai, in possessione Bannethereme, in comitatu Zathmariensi situata habitam, in duas partes divisissent hoc modo quod cum domo Dionisii ceci et cum sessionibus a parte meridionali usque finem Petro, filio Lewkus, e converso autem a domo predicti Dionisii exclusive incipiendo similiter ad partem meridionalem usque unum lignum pro signo metali habitum Ladislao, Georgio et Stephano provenissent.

Porcionem autem Nicolai, filii Nicolai et Petri, filii Mychaelis in possessione Leta, in comitatu Zaboch[2] situata habitam, in duas partes divisissent hoc modo quod a domo Pauli, filii Pete, inclusive incipiendo versus septemtrionem usque finem Ladislao, Georgio et Stephano, e converso autem a domo predicti Pauli incipiendo exclusive, versus meridiem cum duplici vico usque finem Petro, filio Lewkus, provenisset.

Possessiones enim Kakath et Kenez vocate, prefato Petro, possessiones vero Nireghaz et Beűd vocate — Ladislao, Georgio et Stephano provenissent. Possessiones denique ipsorum habitatoribus destitutas necnon terras usuales quarumlibet possessionum ipsorum, modo pretacto divisarum, scilicet silvas, terras arabiles, prata, fenilia et alias quaslibet necnon pisscinas, iusque patronatus possessionum eorundem iuxta exigenciam divisionis inter eos facte communi usui deputassent, domibusque sew[2] fundis pro sacerdotibus aptis in predictis possessionibus situatis, salvis semper remanentibus. Voluissent eciam partes sepedicte quod quia due partes tributi in possessione Powch vocata exigere consueti ipsorum filiorum Johannis essent et de iure eis pertinerent, pro eo taliter disposuisset inter ipsos quod semper prefati filii Johannis ipsum tributum pro se ipsis per duas septimanas integras recipi et exigi facere tenerentur ac in tercia septimana iamdictum tributum per se exigi facerent partes prenotate et pecuniam in ipsa tercia septimana in eodem tributo exactam in quatuor partes rectas dividere, ac unam partem dictarum quatuor parcium filie condam Nicolai, filii Nicolai, dare, residuas vero ipsas tres partes in duas partes rectas et equales dividere, quarum medietatem prefato magistro Petro et aliam medietatem annotatis filiis Johannis dare tenerentur in eviternum.

Item voluissent eciam partes sepedicte quod si ipsis in processu temporis aliqua possessio in premissa divisione ipsis partibus deventa, a manibus alicuius partis per quospiam per formam iuris alienaretur, tunc altera pars in pacifico dominio sue possessionis perseverans, illam partem de qua dicta possessio aut porcio possessionaria alienaretur, cum possessione satisfaccionem impendere et se iustificare teneretur, posses-

sionaria autem divisione inter predictos magistros Ladislaum et Georgium, mediantibus aliis litteris nostris privilegialibus in antea facta, salvo remanente, exceptis eciam possessionibus acquisiticiis magistri Ladislai prenotati, asserentibus, atestantibus[7] hoc idem partibus prenotatis astancia personali adherentibus.

In cuius rei memoriam perpetuamque firmitatem presentes concessimus litteras nostras privilegiales pendentis et autentici sigilli nostri munimine roboratas.

Datum in dominica Judica, anno domini M^{mo}CCC^{mo}LXX^{mo}, viris discretis Philippo preposito, Emerico lectore, Stephano cantore, Iacobo custode, ceterisque canonicis salubriter existentibus.

Capitlul bisericii de Oradea, tuturor credincioşilor întru Cristos, celor de acum şi celor viitori, care vor lua cunoştinţă despre scrisoarea de faţă, mîntuire întru dăruitorul mîntuirii.

Voim să ajungă la cunoştinţa tuturor cuprinsul acestei ⟨scrisori⟩, ca noi am primit cu cea mai mare cinste scrisoarea prealuminatului principe, domnul Ludovic, din mila lui Dumnezeu vestitul rege ale Ungariei, trimisă nouă ⟨şi⟩ cuprinzînd cu totul acest cuprins: ⟨*Urmează scrisoarea lui Ludovic I, regele Ungariei, din 4 februarie 1370, Vişegrad, nr. 467*⟩.

Noi, aşadar, dorind a da ascultare — după cum sîntem datori — poruncilor aceleiaşi înălţimi regeşti, am hotărît ca împreună cu omul aceleiaşi înălţimi regeşti, cu sus-zisul Petru de Pilys, să trimitem pe chibzuitul bărbat, magistrul Bartolomeu, tovarăşul şi fratele nostru canonic şi arhidiacon de Călata, drept om de mărturie vrednic de crezare, spre a asista la sus-zisa împărţire de moşii. Aceştia întorcîndu-se apoi la noi ne-au spus într-un glas că, în duminica *Reminiscere*[8], care a trecut acum, şi în alte zile, care au urmat, s-au dus la faţa locului la toate părţile de moşie ale răposatului magistru Nicolae, fiul lui Nicolae, şi ale celorlalţi fraţi ai săi, care au murit fără urmaşi trecute de drept sus-zişilor fii ai lui Ioan, fiul lui Briciu şi lui Petru, fiul lui Leukus şi avute în chip osebit în zisa ⟨moşie⟩ Batăr şi oriunde în altele, şi pe acele ⟨părţi de moşie⟩ le-au împărţit, pe veci şi în chip nestrămutat, între aceştia, potrivit cuprinsului scrisorii de îndatorire a comitelui capelei regeşti, astfel că mai întîi au împărţit cea mai mare parte de moşie, a zisului Nicolae, fiul lui Nicolae avută în moşia numită Batăr, aflată în comitatul Satu Mare, în două părţi, în acest fel că o uliţă cu un singur rînd ⟨de case⟩ cuprinzînd curtea lui Nicolae, fiul lui Moius, ⟨uliţă⟩ ce se întinde spre partea de miazănoapte împreună cu o ⟨altă⟩ uliţă, numită Pochÿucha[9], şi apoi întinzîndu-se spre o altă aşezare sau parte, împreună cu aceeaşi uliţă aflată spre partea de răsărit, cuprinzînd sesia lui Toma, fiul lui Matia, a căzut în dreptul de stăpînire al magiştrilor Ladislau, Gheorghe şi Ştefan, fiii lui Ioan; apoi au trecut în stăpînirea pomenitului magistru Petru, fiul lui Leukus, ⟨cealaltă parte⟩ cuprinzînd casa lui Dumitru croitorul, începînd din vecinătatea ⟨sesiei⟩ aceluiaşi Toma, trecînd spre locul tîrgului, cu jumătate din partea uliţei numite Vosuaryucha, împreună cu întreaga uliţă ce se cheamă Manbarthucha[10], pînă la capătul ultimei uliţe, întinzîndu-se spre moşia Osvarău, şi nelăsînd afară aceasta că sus-zişii Toma şi Dumitru sînt datori să aibă laolaltă poartă sau intrare şi nici într-un fel să nu voiască vreunul din aceştia să o îndrepte sau să o închidă în dauna şi în paguba celuilalt. Au împărţit şi uliţa nobililor, bună pentru slujitori în acest fel că o jumătate a sesiilor aceleaşi au venit sus-zisului magistru

Petru, așezată spre partea curții plebanului, iar jumătatea rămasă a venit magiștrilor Ladislau, Gheorghe și Ștefan, pînă la sesia lui Ioan zis Voriow — necuprinzînd-o — iobagul zisului magistru Petru. Au lăsat magistrului Gheorghe, curtea și casa răposatului Nicolae însă în așa fel ca el să nu poată să clădească vreo casă dincolo de drumul dinspre moșia numită Ders, drum care dă spre trecere, adică aproape de aceea curte, dinspre partea curții magistrului Petru, iar livada sus-zisului Nicolae au împărțit-o în două astfel că ‹aceștia› au lăsat și au trecut în stăpînire bucata din partea de răsărit lui Gheorghe, iar bucata din partea de apus sus-zisului magistru Petru.

Iar moșia lor numită Poch, așezată în comitatul de Zabolch au împărțit-o astfel că au dat în stăpînire lui Ladislau, Gheorghe și Ștefan o bucată de pămînt din partea de răsărit de fapt, în ulița ce începea de la casa lui Nicolae, fiul lui Beke și cuprinzînd-o și pe ea, îndreptîndu-se prin aceeași uliță pînă la capăt, ‹uliță› ce duce spre miazănoapte; iar pomenitului Petru, fiul lui Leukus, i-au dat în stăpînire partea ce începe de la casa lui Petru, fiul lui Beke și cuprinzînd-o și pe ea, în aceeași uliță, întinzîndu-se pînă la capăt înspre miazăzi. Lui Petru, fiul lui Leukus, i-au mai dat în stăpînire cealaltă parte a uliței, care se întinde din partea de apus, începînd de la casa lui Petru, fiul lui Gheorghe, spre capelă și de aici îndreptîndu-se pînă în capăt, spre apus împreună cu altă uliță cu un singur rînd de case; iar lui Ladislau, Gheorghe și Ștefan le-au dat partea din vecinătatea sus-zisului Petru, începînd de la casa lui Ioan, fiul lui Petru, și cuprinzînd-o și pe ea, întinzîndu-se pînă la capătul dinspre miazăzi. În ce privește vama obișnuită au hotărît ca ea să fie luată în același sat și că aceștia să nu poată să facă să fie plătită sau să o poprească, ‹ci să fie luată› în același sat și în casa în care se plătește vama acum.

Au împărțit partea ‹de moșie› a lui Nicolae, fiul lui Nicolae, avută în satul Oșvarău, aflat în comitatul Satu Mare, în două părți adică astfel că i-au trecut în stăpînire lui Petru, fiul lui Leukus, partea dinspre miazănoapte, începînd de la casa lui Ladislau Tătarul și cuprinzînd-o și pe ea, către apus, pînă la capăt, iar sus-însemnaților Ladislau, Gheorghe și Ștefan le-au trecut în stăpînire partea începînd în vecinătatea casei sus-zisului Ladislau, de la casa lui Pavel zis Bolug și cuprinzînd-o și pe ea, înspre biserică pînă la curtea oaspetului Zewke, necuprinzînd partea fiicei răposatului Nicolae.

Iar partea de moșie a lui Petru, fiul lui Mihail, avută în moșia Enchench, aflată în comitatul Satu Mare, au împărțit-o astfel că i-au trecut lui Ladislau, Gheorghe și Ștefan partea începînd de la biserică înspre răsărit, pînă la capăt, iar lui Petru, fiul lui Leukus, partea dinspre apus întinzîndu-se spre miazănoapte, pînă la capăt.

Au împărțit moșia lui Petru, fiul lui Mihail, numită Sanislău, aflată în comitatul Satu Mare, în două, astfel că le-au dat lui Ladislau, Gheorghe și Ștefan partea dinspre răsărit, începînd de la curtea lui Ioan zis Darabus[11], cuprinzînd-o și pe ea, înspre miazănoapte pînă la capăt, împreună cu cealaltă parte a uliței întinzîndu-se spre partea de apus tot pînă la capăt; de aici, împreună cu cealaltă parte a uliței pînă la casa lui Ladislau cel Roșu, și cuprinzînd-o și pe ea. Iar partea dinspre apus, începînd de la casa sus-zisului Ladislau, dar necuprinzînd-o și pe ea, cotind prin aceeași uliță spre răsărit, și de la partea de miazăzi pînă la capăt, împreună cu cealaltă parte a uliței, pînă la casa lui Dominic zis Pernie

și cuprinzînd-o și pe ea, i-au căzut și(-au venit) lui Petru, fiul lui Leukus.

Au împărțit moșia Abram, aflată în comitatul Bihor, în două părți, astfel că a ajuns la pomenitul Petru o uliță cu un singur rînd de case, din partea de miazănoapte, începînd de la un drum care duce la Debrețin, împreună cu casa lui Blasiu, fiul lui Nicolae, și de acolo mergînd pieziș spre drumul care merge la Șimian, împreună cu altă uliță cu un singur rînd de case întinzîndu-se dinspre răsărit pînă la capăt, i-a venit sus-zisului Petru; iar partea cealaltă a sus-zisei ulițe, adică o uliță cu un singur rînd de case la răsărit, și spre apus, împreună cu casa lui Mihail, fiul lui Petru, lîngă sus-zisul drum care duce la Debrețin, a venit în partea sus-zișilor Ladislau, Gheorghe și Ștefan.

De asemenea au împărțit în două și moșia numită Lugas, aflată în comitatul Satu Mare, în așa fel că partea dinspre miazăzi pînă la capăt a luat-o magistrul Petru, iar partea dinspre miazănoapte a venit lui Ladislau, Gheorghe și Ștefan.

Au împărțit apoi în două moșia numită Adoni, aflată în comitatul Zaboch, astfel că partea dinspre răsărit, în afară de două curți ale prepozitului din același sat, începînd de la curtea lui Clement și cuprinzînd-o și pe ea, întinzîndu-se pînă la capăt spre partea de miazăzi, dar afară de iobagii fiicei răsposatului Nicolae, iar din fața curții prepozitului, două curți, adică cea a lui Nicolae, fiul lui Petru, și cea a lui Simion, avînd o singură poartă comună, și în ulița dinspre Debrețin împreună cu curtea lui Clement cel Mare și cu jumătatea sus-zisei uliți întinzîndu-se din partea de miazănoapte pînă la capăt, i-a venit lui Petru, fiul lui Leukus, iar partea începînd de la casa sus-zisului Simion, dar necuprinzînd-o și pe ea, din partea de apus pînă la colțul uliței ce duce la Debrețin, împreună cu curtea lui Ștefan, fiul lui Petru, și cu cealaltă parte a sus-zisei uliți, lăsînd la o parte casa sus-zisului Clement, întinzîndu-se spre miazăzi, pînă la capăt, împreună cu jumătatea uliței Debreținului, la fel întinzîndu-se spre partea de miazăzi pînă la capăt, a căzut în partea lui Ladislau, Gheorghe și Ștefan.

La fel au împărțit și partea lor de moșie, aflată în moșia Rakamaz, din comitatul Zaboch, astfel că partea dinspre rîul Tisa, cu o sesie a răposatului comite Bricciu, în care acum locuiește Petru croitorul și din față împreună cu curtea lui Gheorghe zis Oruz, întinzîndu-se în colțul uliței către biserica Sfintei cruci, împreună cu o uliță cu un singur rînd (de case) pînă la capăt; din nou din partea rîului Tisa, începînd de la casa lui Nicolae zis Zewke[12] și cuprinzînd-o și pe ea pînă la casa lui Iacob zis Konch și necuprinzînd-o, împreună cu jumătatea uliței Kysucha, spre biserica Sfintei Cruci pînă la capăt, iar din partea de șes, de la casa lui Damian, fiul lui Vid, către capelă, spre partea de răsărit pînă la capăt le-a căzut lui Ladislau, Gheorghe și Ștefan; iar în schimb, în vecinătatea sus-zisului Petru croitorul, din partea rîului Tisa, o casă a lui Dominic, fiul lui Iacob și în față, dinspre partea de cîmpie începînd de la casa sus-zisului Gheorghe zis Oruz, fără a o cuprinde, pînă la curtea lui Petru cel Mic, iobagul fiicei răposatului Nicolae, și din nou începînd dinspre rîul Tisa, de la casa lui Pavel, fiul lui Benedict, și cuprinzînd-o și pe ea, pînă la ulița cu un singur rînd de case Kysucha, pînă la capăt, și începînd dinspre rîul Tisa, de la casa sus-zisului Iacob zis Konch, și cuprinzînd-o și pe ea, întinzîndu-se spre răsărit, pînă la capăt, i-a revenit lui Petru, fiul lui Leukus.

Iar moşia numită Venchellew, avută în mai sus-zisul comitat, au împărţit-o astfel că incepînd din partea de miazănoapte, de la casa lui Ioan de Pathak şi cuprinzînd-o şi pe ea, pînă la iobagii fiicei răposatului Nicolae şi trecînd de cealaltă parte a uliţei, spre partea de răsărit, începînd de la casa lui Ioan croitorul şi cuprinzînd-o şi pe ea spre partea de miazăzi, de aici întinzîndu-se pînă la capăt spre apus, împreună cu o jumătate a sesiilor dinspre miazănoapte, adică partea din partea de apus avută şi învecinată, i-au dat-o lui Petru, fiul lui Leukus; iar în schimb i-au dat lui Ladislau, Gheorghe şi Ştefan partea de la casa sus-zisului Ioan zis de Pathak, necuprinzînd-o şi pe ea, întinzîndu-se din partea de apus către miazăzi pînă la capăt, împreună cu jumătatea sus-ziselor sesii, întinzîndu-se din partea capelei sfîntului Gheorghe, spre miazănoapte. Însă, să nu poată fi cuprinsă în vreun fel o uliţă mică aflată spre sus-zisa capelă.

De asemenea au împărţit în două părţi partea de moşie a lui Nicolae, fiul lui Nicolae, aflată în moşia Fabianhaza, aşezată în comitatul Satu Mare, aşa ca partea începînd de la casa lui Nicolae cel Mare, şi cuprinzînd-o şi pe ea, dinspre apus pînă la partea lui Petru, fiul lui Leukus, a revenit lui Ladislau, Gheorghe şi Ştefan, iar cea începînd de la casa sus-zisului Nicolae şi necuprinzînd-o pînă la capăt, întinzîndu-se spre miazănoapte pînă la capăt a revenit lui Petru, fiul lui Leukus.

Iar moşia sau partea de moşie a lui Nicolae, fiul lui Nicolae, aflată în moşia Echud, aşezată în comitatul Satu Mare, au împărţit-o astfel că partea de la casa lui Ioan zis Boxa şi cuprinzînd-o şi pe ea, către miazănoapte, împreună cu casa lui Pavel, fiul lui Nicolae, lăsînd la o parte bucata de moşie a fiicei răposatului Nicolae, a căzut în partea lui Ladislau, Gheorghe şi Ştefan; iar partea începînd de la casa sus-zisului Pavel şi necuprinzînd-o şi pe ea, întinzîndu-se spre miazănoapte a revenit lui Petru, fiul lui Leukus. De asemenea au împărţit în două părţi o sesie avută şi numită Vched; partea dinspre luncă a revenit a lui Ladislau, Gheorghe şi Ştefan, iar partea dinspre sat pînă la un şanţ a revenit sus-zisului Petru, şi au rînduit ca acel şanţ să fie drept folosinţă obştească. Şi la fel au împărţit în două o cetate a lor, adică astfel că ⟨partea⟩ dinspre miazănoapte împreună cu jumătatea sesiilor aflătoare înaintea sus-zisei cetăţi a revenit pomenitului Petru, fiul lui Leukus, iar partea dinspre miazăzi împreună cu cealaltă jumătate a sus-ziselor sesii, a revenit din Ladislau, Gheorghe şi Ştefan.

Moşia lor numită Saruar, avută în comitatul Satu Mare, au împărţit-o în două aşa că jumătatea sesiilor începînd de la o piatră şi întinzîndu-se spre biserică, lăsînd la o parte partea fiicei lui Nicolae a revenit lui Ladislau, Gheorghe şi Ştefan, iar jumătatea din partea de apus a revenit lui Petru, fiul lui Leukus.

Partea de moşie a lui Nicolae, fiul lui Nicolae, avută în moşia Vale, aflată în comitatul Satu Mare, au împărţit-o în două aşa că partea începînd de la casa lui Mihail, fiul lui Emeric şi cuprinzînd-o şi pe ea care se întindea pînă la capăt către miazăzi, împreună cu o uliţă cu două ⟨rînduri de⟩ case ⟨numită⟩ Sarusucha, lăsînd la o parte bucata fiicei lui Nicolae, a revenit lui Ladislau, Gheorghe şi Ştefan, iar partea începînd de la aceeaşi casă a lui Mihail şi necuprinzînd-o şi pe ea, întinzîndu-se spre miazănoapte pînă la capăt, a revenit lui Petru, fiul lui Leukus.

Iar partea de moşie a lui Nicolae, fiul lui Nicolae avută în moşia Bannethereme, aşezată în comitatul Satu Mare, au împărţit-o în două aşa că partea dimpreună cu casa lui Dionisie cel Orb şi cu sesiile din

partea de miazăzi pînă la capăt, i-au revenit lui Petru, fiul lui Leukus; iar lui Ladislau, Gheorghe și Ștefan le-au revenit partea începînd de la casa sus-zisului Dionisie, dar necuprinzînd-o și pe ea, și, de asemenea, și partea de la miazăzi pînă la un lemn pus drept semn de hotar.

Apoi au împărțit în două partea de moșie a lui Nicolae, fiul lui Nicolae, și a lui Petru, fiul lui Mihail, aflată în moșia Leta, din comitatul Zaboch, în așa fel, că lui Ladislau, Gheorghe și Ștefan le-a revenit partea începînd de la casa lui Pavel, fiul lui Peteu, cuprinzînd-o și pe ea, întinzîndu-se pînă la capătul dinspre miazănoapte; în schimb, lui Petru, fiul lui Leukus, i-a revenit partea începînd de la casa sus-zisului Pavel, dar necuprinzînd-o și pe ea, întinzîndu-se spre miazăzi pînă la capăt, împreună cu o uliță cu două rînduri de case.

Moșiile numite Kakath și Kenes au revenit pomenitului Petru, iar moșiile numite Nireghaz și Beud, lui Ladislau, Gheorghe și Ștefan. Apoi au rînduit cu drept de folosință comună moșiile lor, părăsite de locuitori, și pămînturile de folosință ale oricăror moșii ale lor, împărțite în felul mai sus arătat, adică păduri, pămînturi de arătură, lunci, fînațe și ori care alte locuri, și heleșteele, precum și dreptul de patronat al ⟨bisericilor⟩ acelorași moșii, potrivit înțelegerii asupra împărțirii făcute între aceia, dar să rămînă întotdeauna nevătămate casele sau locurile potrivite pentru preoți, aflate în sus-zisele moșii. Și, de asemenea, părțile des-menționate au hotărît ca, deoarece două părți din vama obișnuită a fi plătită la moșia numită Powch este a fiilor lui Ioan și ține de dreptul acelora, pentru aceea au rînduit astfel între ei ca întotdeauna pomeniții fii ai lui Ioan să fie datori să facă să ia și să fie plătită vama pentru ei înșiși în timpul a două săptămîni întregi și, în a treia săptămînă părțile mai sus însemnate să facă așa că sus-menționata vamă să fie plătită către ei, banii strînși în cea de-a treia săptămînă din aceeași vamă să fie împărțiți în patru părți drepte, și o parte a celor zise patru părți să o dea fiicei răposatului Nicolae, fiul lui Nicolae, iar cele trei părți rămase să le împartă în două părți drepte și la fel de mari, din care o jumătate să fie datori să o dea pe veci pomenitului magistru Petru și cealaltă jumătate sus-menționaților fii ai lui Ioan.

Și, de asemenea, părțile ades-menționate au voit că, dacă în curgerea vremii vreuna din moșii, ajunsă prin împărțirea de mai sus la una din părți, ar fi înstrăinată de careva după rînduiala dreptului, atunci cealaltă parte să rămînă în stăpînirea pașnică a moșiei sale și acea parte de la care zisa moșie sau parte de moșie a fost înstrăinată, să fie datoare ca împreună cu moșia să dea asigurări și să se justifice, iar împărțeala de moșie făcută înainte prin mijlocirea scrisorilor privilegiale ale noastre, între magiștrii Ladislau și Gheorghe, să rămînă neatinsă, lăsînd la o parte moșiile despre care se știe și se adeverește că au fost dobîndite, ale sus-însemnatului magistru Ladislau, pentru care părțile mai sus-însemnate s-au legat, fiind de față.

Spre pomenirea și veșnică trăinicie a acestui lucru, am dat scrisoarea noastră privilegială de față, întărită cu puterea peceții noastre atîrnate și adevărate.

Dat în duminica *Judica*, în anul Domnului o mie trei sute șaptezeci, pe cînd ființau cu bine chibzuiții bărbați Filip prepozit, Emeric lectorul, Ștefan cantorul, Iacob custodele și ceilalți canonici.

Arh. Naţ. Magh., Dl. 5 854. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca 1370. Orig. perg., cu pecete atîrnată de şnur de mătase.
Copie din secolul al XVII-lea. Arh. St. Cluj-Napoca, Arh. Wesselenyi din Jibou.

---

1 Lectură probabilă.
2 Astfel în orig.
3 Corect: *platee.*
4 Corect: *fluvii.*
5 Rupt cca 1 cm; întregit după sens.
6 Corect: *occupare.*
7 Corect: *attestantibus.*
8 10 martie.
9 Uliţa noroioasă.
10 Uliţa lui Manhart.
11 Necioplitul.
12 Bălanul.

486 **1370 aprilie 1, ⟨Cluj-Mănăştur⟩**

Nos, coventus monasterii beate Marie virginis de Cluşmonostra, significamus tenore presentium quibus expedit universis memorie commendantes quod Michaele, filio Dominici dicti Rauaz, personaliter, pro Petro et Lucachio, filiis eiusdem Dominici, fratribus suis uterinis[1], cum litteris procuratoriis, ab una, Iacobo, filio Dominici de Popfolua, in persona nobilis domine Anastasie vocate, consortis sue, filie videlicet Laurentii, filii Akus, similiter cum litteris procuratoriis, parte ex altera, coram nobis personaliter constitutis, confessum extitit per predictum Michaelem, filium Dominici, oraculo vive vocis pariter et relatum, quod prenotatus Iacobus, filius Dominici, in persona predicte domine Anastasie, consortis sue, quartam partem puellarem coram honorabili viro, domino Johanne, archidiacono de Kukulleu, vicario venerabilis in Christo patris, domini Demetrii episcopi ecclesie[2] Transsilvane, in predicta possesione Zuchak vocata, in comitatu de Clus existentis[3], ab ipsis ordine iuris requirere voluisset, que videlicet causa inter ipsos diutius ventilata et exorta extitisset; tandem, per reformationem et compositionem proborum et nobilium virorum, inter partes se ponentium, ad talem pacis et concordie devenissent unionem et devenerunt coram nobis, quod prefatus Michael, filius Dominici, unacum Petro et Lucachio, fratribus suis prenotatis, pro dicta quarta parte puellari quandam particulam terre, ad predictam possessionem Zuchak pertinentem, inter duas vineas, scilicet Andree dicti Bezze et Iacobi Zulga dicti[4] pro sessionibus, ut in eadem mansiones faceret quotcunque posset, et nonam partem in terris arabilibus, fenetis, pratis, nemoribus et silvis prefate nobili domine Anastasie donasset, contulisset et dedisset coram nobis, perpetuo et irrevocabiliter possidendam, tenendam et habendam, assumens prenominatam nobilem dominam in prefata particula terre et in nona parte utilitatum et fructuum contra omnes inpeditores[5] protegere et defensare ac in ipsa conservare propriis ipsorum laboribus et expensis; hoc non pretermisso, quod pretactam particulam terre infra octavum die[6] Pasche, coram homine veyuode et nostro testimonio mediante, ad hoc specialiter deputatis et transmissis, sub metali distinctione, extradare et assignare sepedicte nobili domine tenentur; ad quod se prefatus Michael, filius Domi-

nici, et pretactos fratres suos spontanea sua obligavit voluntate coram nobis.

Datum octavo die festi Annuntiationis virginis gloriose, anno domini millesimo CCC^mo^ LXX^mo^.

Noi, conventul mănăstirii fericitei Fecioare Maria din Cluj-Mănăştur, prin cuprinsul celor de faţă facem cunoscut şi dăm de ştire tuturor cărora se cuvine, că înfăţişîndu-se înşişi înaintea noastră Mihail, fiul lui Dominic zis Rauaz[7], pentru Petru şi Luca, fiii aceluiaşi Dominic, fraţii săi buni, cu scrisoare de împuternicire, pe de o parte, iar pe de altă parte Iacob, fiul lui Dominic de Popfalău, în numele nobilei doamne numite Anastasia, soţia sa, adică fiica lui Laurenţiu, fiul lui Akus, de asemenea cu scrisoare de împuternicire, sus-zisul Mihail, fiul lui Dominic a mărturisit şi a arătat prin viu grai, că sus-însemnatul Iacob, fiul lui Dominic, a voit să ceară de la ei pe calea judecăţii în faţa cinstitului bărbat domnul Ioan, arhidiaconul de Tîrnava, vicarul venerabilului întru Hristos părinte domnul Dumitru, episcopul bisericii Transilvaniei, în numele sus-zisei doamne Anastasia, soţia sa, pătrimea ei de fiică, aflătoare în moşia numită Suceagu din comitatul Cluj, şi că această pricină a fost îndelung pornită şi dezbătută între ei, ⟨dar că⟩ în sfîrşit prin împăciuirea unor bărbaţi cinstiţi şi nobili, care au mijlocit între părţi, au ajuns, şi în faţa noastră ajung la următoarea împăcare şi înţelegere: că sus-zisul Mihail, fiul lui Dominic, împreună cu Petru şi Luca, numiţii lui fraţi, au dăruit, au hărăzit şi au dat în faţa noastră sus-zisei nobile doamne Anastasia, ca s-o stăpînească, s-o ţină şi s-o aibă pe veci şi nestrămutat, drept pomenita pătrime a ei de fiică, o bucată de pămînt ce ţine de sus-zisa moşie Suceagu între două vii, adică via lui Andrei zis Bezze şi cea a lui Iacob zis Zulga, ca locuri de sesii, spre a face pe ea oricîte gospodării ar putea, precum şi a noua parte din pămînturile de arătură, fînaţe, livezi, crînguri şi păduri. Şi s-au legat să ocrotească şi să apere pe sus-zisa nobilă doamnă şi să o păstreze cu osteneala şi cheltuielile lor în pomenita bucată de pămînt şi în a noua parte a folosinţelor şi roadelor, împotriva tuturor pîrîşilor. Nu s-a trecut cu vederea nici faptul că sînt datori să predea şi să dea în stăpînire pînă la opt zile după Paşti des-pomenitei nobile doamne sus-zisa bucată de pămînt despărţind-o prin semne de hotar, în faţa omului voievodului şi de faţă cu omul nostru de mărturie, însărcinaţi şi trimişi anume pentru aceasta. Sus-zisul Mihail, fiul lui Dominic, s-a îndatorat de bună voie în faţa noastră la aceasta şi pe sine şi pe sus-numiţii săi fraţi.

Dat în a opta zi a sărbătorii Bunei Vestiri, în anul Domnului o mie trei sute şaptezeci.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. fam. Bánffy, II, R. fasc. 57, nr. 56.
Orig. perg. cu urme de pecete aplicată, pe verso.

---

1 În orig., deasupra rîndului *in personis*.
2 Cuvîntul *ecclesie* scris deasupra rîndului.
3 Corect: *existentem* sau *existenti*.
4 Urmează expunctat: *et nova*.
5 Corect: *impetitores*.
6 Corect: *diem*.
7 Vicleanul.
8 Sluga.

Capitulum ecclesie Waradiensis, omnibus Christi fidelibus presentibus pariter et futuris, presencium noticiam habituris, salutem in salutis largitore.

Ad universorum noticiam harum serie volumus pervenire, quod literas serenissimi principis domini Lodovici, dei gracia illustris regis Hungarie, nobis directas recepimus sumpmo[1] cum honore hunc tenorem per omnia continentes: ⟨*Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 22 ianuarie 1370, Vişegrad, nr. 465*⟩.

Nos itaque mandatis eiusdem regie sublimitatis, ut tenemur cupientes obtemperare, una cum homine eiusdem Andrea, filio Martini, predicto, Michaelem, presbiterum de choro ecclesie nostre, fidedignum, pro testimonio ad premissa exequenda duximus destinandum, qui demum ad nos reversi, nobis concorditer retulerunt, quod ipsi in predicto octavo die Medii quadragesime nunc preteriti, et aliis diebus immediate sequentibus ad hoc aptis, ad facies possessionum Pÿliske, Zahtha et Athya vocatarum accesissent, ibique ipsis presentibus Stephanus et Ladislaus, filii Ladislai de eadem Pÿliske ab una, parte vero ex altera Johannes et Ladislaus, filii Thome de dicta Zahtha, necnon Johannes Thÿba, filii Petri de Athya super facto ereccionis metarum possessionum earundem, ut fomites discordie et iurgii seminarium de medio eorum radicitus evellerentur, conciletur et sopietur[2], eterneque pacis tranquilitas queat inter eos in eum perduratura reformatis induccionibus proborum et nobilium virorum parcium pacem zelancium intervenientibus perpetue pacis et concordie omnimodam devenissent unionem, et connexissent fedus pacis hoc modo, quod predictas possessiones metali distinccione volentibus partibus ab invicem separassent hoc ordine, ut prima meta ut asserunt, incipit a plaga meridionali, iuxta quandam silvam Wkwrbwkwr dictam, erexissent duas metas terreas principales, deinde ad plagam occidentalem directe grediendo in extremitate quarundam terrarum arabilium confodissent similiter duas metas terreas, ab hinc transeundo usque eandem plagam in fine quarundam duarum terrarum vicinosarum Somaga, Eckekyefarcz vocatarum erexissent duas metas terreas, et ab hinc per eandem plagam vergendo in extremitate quarundam terrarum arabilium, similiter duas metas confodissent, ab hinc ad partem meridionalem vergendo videlicet, ad quandam terram campestralem, ubi iuxta quandam arborem piri unam metam terream erexissent, deinde per eundem campum paulisper pergendo in extremitate cuiusdam silve Chornahow dicte duas metas erexissent, hinc versus eandem plagam perrexissent et in predicta silva iuxta quandam arborem ilicis unam metam confodissent, et similiter eadem arbore duo figura metalia ad instar crucis disposuissent, deinde ad eandem plagam eundo in eadem silva erexissent duas metas. Item in silva ex parte predicte plage erexissent similiter duas metas, item ad eandem plagam paulisper pergendo in predicta silva erexissent duas metas terreas, deinde vergeretur ad partem meridionalem paululum transeundo erexissent duas metas, idem[3] ad hoc[4] ad eandem plagam per modicum spacium gradiendo in eadem silva iuxta quandam terram arabilem erexissent duas metas, et unam particulam terre Zomoka vocatam communi usui deputassent, necnon iuxta quendam fluviuum Sar vocatum duas metas confodissent, item per eundem fluvium per paulisper super eundo, ubi iuxta eundem fluvium erexissent duas me-

tas, deinde pergiratur ad partem occidentalem et in quibusdam terris arabilibus erexissent unam metam terream, ab hinc transit per eandem plagam, et iuxta quandam viam ad civitatem Nemethy vocatam transitum prebentem erexissent duas metas, deinde iuxta eandem plagam grediendo secus quendam fluvium Fÿzczeg vocatum erexissent unam metam, deinde procedendo in terris arabilibus iuxta eundem fluvium similiter unam metam erexissent, et in eisdem terris arabilibus per modicum spacium eundo erexissent unam metam, deinde vero per eandem plagam procedendo, ipsumque fluvium Fizeser[1] dictum transiliendo iuxta quandam viam, que de villa Zaska[1] vocata ad villam Athÿa vocatam transitum prebentem iuxta ipsam viam duas metas confodissent terreas, hinc per eandem plagam transeundo in eisdem terris arabilibus erexissent unam metam. Tandem iuxta quandam silvam Nÿaras vocatam duas metas erexissent, abhinc ad viam ipsam silvam pergirando accedendo iuxta predictam viam unam metam erexissent, deinde progreditur per eandem plagam ad locum Nyaraszeg vocatum, ibique duas metas erexissent. Ab hinc transit et procedit usque plagam meridionalem et in quibusdam terris arabilibus unam metam confodissent terream, dehinc transit ad partem orientalem, et devenit ad unam viam de possessione Zahtha vocata ad possessionem Athÿa vocatam et iuxta eandem erexissent duas metas, et deinde reflectitur et ambit ad partem meridionalem, ibique in eisdem terris arabilibus duas metas erexissent, postremo exinde vergit ad eandem plagam, et in extremitate cuiusdam nove silve Pÿliskeereszthÿwen vocate erexissent duas metas. Hinc per eandem plagam grediendo inter duas silvas duarum villarum Athÿa ⟨et⟩ Ke vocate erexissent unam metam, hinc transit ad eandem plagam directe paulisper grediendo in quodam rubeto duas metas confodissent, dehinc per eandem plagam eundo in eodem rubeto iuxta quandam arborem ilicis duas metas erexissent. Deinde ad quasdam terras arabiles progrediendo in eisdem terris arabilibus unam metam erexissent, ab hinc in eisdem terris arabilibus paulisper pergendo similiter unam metam confodissent, de hinc per easdem terras arabiles transeundo, ubi tres mete coniungerentur, unam metam erexissent finalem. In cuius rei memoriam perpetuamque firmitatem presentes concessimus literas nostras privilegiales pendentis et autentici sigilli nostri munimine roboratas.

Datum feria quarta proxima ante dominicam Ramispalmarum, anno domini millesimo CCC^{mo} LXX^{mo}, viris discretis Philippo preposito, Emerico lectore, Stephano cantore, Jacobo custode ceterisque canonicis salubriter existentibus.

Capitlul bisericii de Oradea tuturor credincioşilor întru Hristos atît celor de faţă, cît şi celor viitori, care vor lua cunoştinţă de scrisoarea de faţă, mîntuire întru dătătorul mîntuirii.

Prin aceste rînduri voim să ajungă la cunoştinţa tuturor că am primit cu cea mai mare cinste scrisoarea trimisă nouă de prealuminatul principe domnul Ludovic, din mila lui Dumnezeu, ilustrul rege al Ungariei, avînd întru totul acest cuprins: ⟨*Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 22 ianuarie 1370 Vişegrad, nr. 465*⟩.

Noi, aşadar, dorind să dăm ascultare, precum sîntem datori, poruncilor înălţimii regeşti, am hotărît să trimitem dimpreună cu sus-zisul Andrei, fiul lui Martin, omul său pe preotul Mihail, din strana bisericii noastre, ca om de mărturie vrednic de crezare spre împlinirea celor de

mai sus. Aceștia întorcîndu-se apoi la noi, ne-au spus deopotrivă că în pomenita a opta zi după mijlocul Păresimilor acum trecute[4] și în celelalte zile îndată următoare, potrivite pentru aceasta, au mers la moșiile numite Pelișor, Zahtha și Atea, și acolo în fața lor, prin mijlocirea sfaturilor împăciuitoare ale unor bărbați cinstiți și nobili ce urmăreau împăcarea părților și pentru ca orice pricină de neînțelegere și orice sămînță de vrajbă privitoare la ridicarea semnelor de hotar ale numitelor moșii să se smulgă din rădăcină din mijlocul lor, ⟨iar pricina dintre dînșii⟩ să se stingă prin împăcare, și liniștea păcii necurmate să poată dăinui în veci între dînșii, ⟨acei⟩ Ștefan și Ladislau, fiii lui Ladislau de sus-numitul Pelișor, pe de o parte, iar pe de altă parte Ioan și Ladislau, fiii lui Toma de sus-pomenita Zahtha, precum și Ioan ⟨și⟩ Thÿba, fiii lui Petru de Atea, au ajuns la deplina unire a unei împăciuiri și înțelegeri veșnice și au încheiat o învoială de pace în felul următor.

Ei au despărțit și deosebit, cu voia părților, zisele moșii unele de altele, prin semne de hotar care se înșiruie astfel: cel dintîi semn, după cum spun ⟨părțile⟩, începe din partea de miazăzi, de lîngă o pădure, numită Crîngul Boului, ⟨lîngă care⟩ au ridicat două movile, capete de hotar. Apoi, apucînd de-a dreptul spre apus, la marginea unor pămînturi de arătură au ridicat, de asemenea, două movile de hotar. De aci, trecînd în aceeași parte, pînă la capătul a două pămînturi vecine, numite Craca Cornului și Eckekyefarcz, au ridicat două movile de hotar. De aci, îndreptîndu-se tot în partea aceea, au mai ridicat două semne de hotar, la marginea ⟨unor⟩ pămînturi de arătură. De aci ⟨hotarul⟩ o ia în partea de miazăzi, și anume spre un cîmp, unde au ridicat, lîngă un păr, o movilă de hotar. Apoi, mergînd puțin mai departe pe același cîmp, la marginea unei păduri numite Chornahow au ridicat două semne de hotar. De aci au mers mai departe, în aceeași parte, și în sus-zisa pădure, lîngă un stejar, au ridicat o movilă și pe stejarul acela au făcut două semne de hotar în chip de cruce. De acolo, mergînd în aceeași parte, tot în acea pădure au ridicat două semne de hotar. De asemenea, tot în acea pădure au ridicat dinspre partea pomenită încă două semne; tot astfel mergînd puțin mai departe în aceeași parte, au ridicat tot în acea pădure, două movile de hotar. De acolo, luînd-o spre partea de miazăzi și trecînd puțin mai departe au ridicat două semne de hotar. De asemenea, mergînd încă o mică bucată de loc tot într-acolo, au ridicat în aceeași pădure, lîngă un pămînt de arătură, două semne de hotar, iar o bucată de pămînt, numită Locul mlăștinos, au lăsat-o în dimpreună folosință; totodată au ridicat două movile lîngă un rîu numit Glodul. Apoi mergînd puțin mai sus pe acel rîu, au ridicat lîngă el două semne. De acolo ⟨hotarul⟩ o ia spre apus și ei au ridicat o movilă de hotar pe niște pămînturi de arătură. De aci ⟨hotarul⟩ trece în aceeași parte și, lîngă un drum care duce la orașul numit Mintiu, au ridicat două semne. Apoi mergînd în aceeași parte, pe lîngă un rîu numit Pîrîul cu Salcii, au ridicat un semn. De acolo mergînd înainte au ridicat de asemenea un semn pe niște pămînturi de arătură lîngă același rîu, și mergînd o mică bucată de loc, au ridicat pe aceleași pămînturi de arătură un semn de hotar. De acolo purcezînd tot în partea aceea și trecînd peste pomenitul rîu, Pîrîul cu Sălcii, pe lîngă un drum, care duce de la satul numit Zahtha, la satul numit Atea, lîngă acel drum au ridicat două movile de hotar. De aci, trecînd tot în partea aceea, au ridicat pe numitele pămînturi de arătură un semn. Pe urmă, lîngă o pădure numită

Plopii, au ridicat două semne. De aci, ajungînd la un drum care trece prin acea pădure, au ridicat lîngă drumul pomenit un semn. Apoi hotarul înaintează tot în acea parte spre locul numit Colţul Plopilor, şi aci au ridicat două semne. De aci el trece şi înaintează pînă în partea de miazăzi şi acolo au ridicat o movilă de hotar, în nişte pămînturi de arătură. De aci, hotarul trece spre răsărit şi ajunge la un drum care duce de la moşia numită Zahtha, la moşia numită Atea, şi lîngă acel drum ei au ridicat două semne. De acolo hotarul se întoarce şi coteşte spre partea de miazăzi, şi acolo au ridicat două semne în pămînturile de arătură amintite. În cele din urmă, de aici o ia tot în partea aceea, şi la marginea unei păduri tinere, numite Lăstărişul Pelişorului, au ridicat două semne. Apoi, mergînd în aceeaşi parte, între două păduri a două sate numite Atea şi Ke au ridicat un semn. De aci, hotarul trece de-a dreptul în aceeaşi parte şi ei mergînd puţin mai departe au ridicat două semne într-un mărăciniş. De acolo, mergînd în aceeaşi parte, au ridicat două semne în acel mărăciniş lîngă un stejar. De acolo mergînd spre nişte pămînturi de arătură, au ridicat pe acele pămînturi de arătură un semn şi de aci înaintînd puţin au mai ridicat un semn tot în pămînturile acelea de arătură. De aci, trecînd tot prin acele pămînturi de arătură au ridicat, la sfîrşitul hotarului, un semn, acolo unde se împreună trei semne.

Spre pomenirea şi veşnica trăinicie a acestui lucru, am dat scrisoarea noastră privilegială de faţă, întărită cu puterea peceţii noastre atîrnate şi autentice.

Dat în miercurea dinaintea duminicii Floriilor, în anul Domnului o mie trei sute şaptezeci, pe cînd fiinţau cu bine chibzuiţii bărbaţi Filip prepozitul, Emeric lectorul, Ştefan cantorul, Iacob custodele şi ceilalţi canonici.

Arh. Naţ. Magh., Dl. 64 928.
Orig. hîrtie, deteriorat.
EDIŢII: *Csáky*, I/1, p. 125—128.

---

1 Astfel în orig.
2 Corect: *concilietur et sopiatur.*
3 Corect: *item.*
4 Corect: *ad huc.*
5 27 martie.

488 **1370 aprilie 3, ⟨Arad⟩**

Excellentissimo domino eorum domino Lodouico, dei gracia illustri regi Hungarie, capitulum ecclesie Orodiensis, oraciones in domino devotas.

Litteras vestre sublimitatis debito cum honore, noveritis nos recepisse in hec verba: ⟨*Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 26 ianuarie 1370, Vişegrad, nr. 466*⟩.

Nos, igitur, mandatis vestre sublimitatis ex debita fidelitate parentes ut tenemur, cum Mychaele de Halimba, homine vestro, predicto Jacobum, chori nostri clericum, pro testimonio fidedignum ad exequendum premissa duximus dirigendum. Qui, demum ad nos reversi nobis concorditer retulerunt requisiti, quod ipsi a nobilibus et ignobilibus ac aliis cuiusvis status et condicionis hominibus a quibus decens fore vide-

batur diligenti et conscienciosa inquisicione prehabita talem de premissis scivissent veritatem, quod omnia premissa et premissorum singula ita facta et perpetrata essent et fuissent secundum quod tenor litterarum vestrarum continet predictarum.

Datum feria quarta proxima post dominicam Judica, anno supradicto.

⟨*Pe verso:*⟩ Domino regi, pro Andrea dicto Chep, contra Iacobum de Beuldre, inquisitoria.

Preaînălţatului lor stăpîn, domnului Ludovic, din mila lui Dumnezeu, ilustrul rege al Ungariei, capitlul bisericii de Arad rugăciuni cucernice întru Domnul.

Aflaţi, că noi am primit cu cinstea cuvenită scrisoarea înălţimii voastre, avînd cuprinsul acesta: ⟨*Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 26 ianuarie 1370, Vişegrad, nr. 466*⟩.

Noi, aşadar, supunîndu-ne din cuvenita noastră datorie în credinţă, poruncilor înălţimii voastre, după cum suntem datori, am hotărît să trimitem, dimpreună cu Mihail de Halimba, omul vostru, mai sus pomenit, pe Iacob, cleric al stranei noastre ca om de mărturie, vrednic de crezare, spre a cerceta cele de mai sus. Aceştia întorcîndu-se apoi la noi şi fiind întrebaţi ⟨de noi⟩ ne-au spus într-un glas că ei, după o cercetare stăruitoare şi făcută cu toată grija au aflat adevărul acesta despre cele de mai sus, de la nobili şi nenobili şi dela alţi oameni de orice stare şi seamă, de la care se părea că se cuvine ⟨să afle adevărul⟩, că toate cele de mai sus şi fiecare din ele în parte erau şi au fost făcute şi săvîrşite aşa cum se cuprinde în sus-zisa voastră scrisoare.

Dat în miercurea de după duminica *Iudica*, în anul mai sus pomenit.

⟨*Pe verso:*⟩ Domnului ⟨nostru⟩ regele, scrisoare de cercetare pentru Andrei zis Chep, împotriva lui Iacob de Beuldre.

Arh. Naţ. Magh., Dl., Arh. fam. Kállay.
Orig. hîrtie cu urme de pecete aplicată pe verso.
EDIŢII: Pesty, *Krasso*, III, p. 94—95.
REGESTE: *Kállay*, II, nr. 1 637.

489 **1370 aprilie 4, Turda**

Nos, Lodouicus, dei gratia rex Hungarie, memorie commendamus tenore presentium significantes universis, quod cum altercantibus in nostri presentia fidelibus nostris iudice, iuratis et universis civitatis nostre Clusuar civibus ab una, parte vero ab alia universitate nobilium de villa Reud, qui in invicem occasione quarundam metarum et terre contendebant, fideles nostros homines dominum Benedictum, archidiaconum de Pankata, in ecclesia Agriensi, Symonem, curie nostre notarium, pro eorundem civitatensium parte, item Johannem nobilem de Tur, proximum dictorum nobilium de Reud, pro eorundem parte transmiserimus pro illarum metarum rectificatione, iidem nostri homines ad nos redeuntes nobis retulerunt pari voce in presentia partium earundem, quod ipsi feria tertia proxima post dominicam Judica, ad terram inter prenominatas partes litigiosam accedentes, partes ispas ibi univissent et per omnia reformassent terram eandem litigiosam inter eas metaliter dividendo tali modo, quod primo et principaliter venientes ad locum illum,

ubi mete ipsius civitatis nostre terminabantur cum terra ville Banabyke vocate, eo quod ibidem et dicti nobiles de Reud vicinari dicebantur duas metas terreas penes primam metam erexissent, deinde supra planum monticulum berch vulgo dictum, quasi ad orientem paululum progredientes similiter duas metas terreas apposuissent, item ulterius procedentes sub una arbore quercina iterum duas metas erexissent, et simili modo per amplius directe transeuntes duas metas erexissent, deinde ad veram orientis plagam se divertendo iterum duas metas apposuissent, et tandem versus illam orientis plagam semper tendendo per erectiones binarum ubique metarum bene in sex locis factas scandendo unam parvulam paludem et ibidem transeundo unam magnam viam, que de dicta civitate nostra Clusuar per illam villam Reud dictorum nobilium ad Tordam tendit, pervenissent ad locum, ubi ipsa civitas nostra cum nobilibus de villa Georgii metas suas prius terminaverat, et ibi eo quod illi nobiles de Reud, tam civitati nostre, quam etiam nobilibus de villa Georgii prefatis vicinari dicebantur unam et finalem metam penes priores duas metas erexissent et sic ipsom metarum cursus et erectiones necnon terre divisionem terminassent. De quibus omnibus sicut dicti civitatenses nostri sic et prenominati nobiles de Reud. plenaliter et oretenus se contentos affirmarunt in presentia nostre maiestatis hoc etiam adiecto, quod quia inter quartam et quintam metas a principio numerando per eosdem homines nostros inveniebantur versus meridiem duo loca erectionis quasi antiquarum metarum. Igitur eedem partes inter sese aboleri et nullius profectus nec nociturnitatis fore debere commiserunt loca ipsarum antiquarum metarum prenotata. In quorum omnium testimonium presentes literas nostras eisdem ambabus partibus concessimus sub nostri secreti anulari designatione, quas sub nostro maiori sigillo in formam nostri privilegii redigi mandamus, dum fuerint in nostram cancellariam apportate.

Datum in Torda, feria quinta proxima post eandem dominicam Judica, anno domini millesimo CCC° septuagesimo.

⟨*Pe verso, de o altă mînă contemporană:*⟩ Erectio metarum inter Coloswar et Reud.

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, prin cuprinsul celor de faţă dăm de ştire şi facem cunoscut tuturor că, după ce au purtat dezbatere înaintea noastră pe de o parte judele, juraţii şi obştea orăşenilor oraşului Cluj, iar pe de altă parte obştea nobililor din satul Rediu, care nu se înţelegeau între ei asupra unor semne de hotar şi a unui pămînt, am trimis pe credincioşii noştri oameni, pe domnul Benedict, arhidiaconul de Pîncota, din biserica de Agria, şi pe Simion, notarul curţii noastre, din partea numiţilor orăşeni, şi de asemenea pe Ioan, nobil de Tur, rudă cu pomeniţii nobili de Rediu, din partea acestor nobili, pentru îndreptarea acelor semne de hotar. Aceşti oameni ai noştri întorcîndu-se la noi, ne-au spus într-un glas, de faţă cu numitele părţi, că în marţea de după duminica *Judica*[1], mergînd ei la pămîntul în pricină între pomenitele părţi, au împăcat acolo aceste părţi şi le-au unit întru totul, hotărnicind între ele acel pămînt în pricină în felul următor: mai întîi şi dintru început venind ei la locul acela, unde semnele de hotar ale acelui oraş al nostru se mărgineau cu pămîntul satului numit Banabic — întrucît s-a spus că şi pomeniţii nobili de Rediu sînt acolo megieşi de hotar — au ridicat două movile de hotar lîngă semnul dintîi. De acolo, înaintînd puţin cam spre răsărit pe un muncel teşit numit

în vorbirea obișnuită berch, au așezat și acolo două movile de hotar. De asemenea, purcezînd mai departe, sub un stejar au mai ridicat iar două semne de hotar, și tot așa trecînd drept înainte au ridicat două semne de hotar. De acolo cotind chiar spre răsărit, au așezat iar două semne de hotar, și, în sfîrșit, ținînd-o mereu tot spre răsărit, după ridicarea peste tot în șase locuri a unor semne de hotar duble, sărind o mică baltă, și trecînd acolo peste un drum mare, care o ia spre Turda, trecînd din pomenitul nostru oraș Cluj, prin acel sat Rediu al nobililor pomeniți, au ajuns la locul unde acel oraș al nostru era mai înainte în hotar cu nobilii de Giurfalău, și acolo, fiindcă s-a spus că nobilii de Rediu sînt în hotar atît cu orașul nostru, cît și cu sus-zișii nobili de Giurfalău, au ridicat cel din urmă semn de hotar lîngă cele două de mai înainte și așa au încheiat acest mers și această ridicare de semne de hotar, cît și împărțirea acelui pămînt. Cu care toate s-au declarat prin viu grai deplin mulțumiți în fața maiestății noastre atît zișii orășeni ai noștri, cît și pomeniții nobili de Rediu, mai adăugînd și această deslușire, că, întrucît între al patrulea și al cincilea semn de hotar, numărîndu-le de la început, oamenii noștri au găsit spre miazăzi două locuri ca de așezare a unor semne de hotar străvechi, de aceea părțile au hotărît ca să fie socotite între ele zadarnice pomenitele locuri de semne de hotar străvechi, și să nu poată fi între ele prilej nici de cîștig nici de pagubă.

Spre mărturia tuturor acestor lucruri am dat amînduror părților această scrisoare a noastră cu pecetea de taină a inelului nostru. Și cînd această scrisoare va fi adusă înapoi la cancelaria noastră, poruncim să fie întocmită în chip de privilegiu al nostru purtînd pecetea noastră cea mare.

Dat la Turda, în joia de după duminica *Judica*[1], în anul Domnului o mie trei sute șaptezeci.

⟨*Pe verso, de o altă mînă contemporană:*⟩ Ridicarea hotarelor între Cluj și Rediu.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. oraș. Cluj, fasc. M. nr. 11.
Orig. perg. cu fragmente de pecete intelară, din ceară de culoare roșie, aplicată în document, sub text.
EDIȚII: *Ub.*, II, p. 342—343.

---

[1] 2 aprilie 1370.

490 **1370 aprilie 11, Sîntimbru**

Religiosis viris et honestis conventui ecclesie beate Marie virginis de Clusmonostra, amicis suis, Johannes viceuoyuoda Transsilvanus, amiciciam paratam.

Dicit nobis nobilis domina consors Jacobi, filii Dominici de Papfalua, Anastasia vocata, filia videlicet Laurentii, filii Akus de Zuchak, quod ipsa iuxta continentiam instrumentorum suorum in dominium cuiusdam possessionarie portionis ad predictam Zuchak pertinentis, inter duas vineas scilicet Andree dicti Besse et Jacobi dicti Zulga adiacentis, per filios Dominici dicti Rauaz pro quarta[1] parte puellari pridem eidem date et concesse per formam iuris vellet introire. Super ⟨quo⟩[2] vestram petimus amicitiam presentibus diligenter, quatenus vestrum mittatis homi-

nem pro testimonio fidedignum, quo presente Nicolaus, filius Laurentii de Papfalua vel Dominicus, filius Laurentii de Machkas, aliis absentibus, homo noster, ad faciem iamdicte possessionarie portionis accedendo, vicinis et commetaneis eiusdem legittime inibi convocatis et presentibus, eandem particulam possessionis iamdicte domine Anastasie iuxta continentiam instrumentorum suorum statuat et relinquat perpetuo possidendam, si per quempiam non fuerit contradictum. Contradictores vero, si qui fuerint, citet eosdem ad nostram presentiam ad terminum competentem rationem contradictionis ipsorum reddituros. Et post hec, seriem omnium premisorum nobis in vestris litteris amicabiliter rescribatis.

Datum in Sancto Emerico, in die Cene domini, anno eiusdem M^mo^ CCC^mo^ septuagesimo.

Cuvioşilor şi constiţilor bărbaţi din conventul bisericii fericitei Fecioare Maria din Cluj-Mănăştur, prietenii săi, Ioan vicevoievodul Transilvaniei cu toată prietenia.

Ne spune nobila doamnă numită Anastasia, soţia lui Iacob, fiul lui Dominic de Popfalău, adică fiica lui Laurenţiu, fiul lui Akus de Suceagu, că ea, potrivit cuprinsului actelor sale, vrea să intre pe calea legii în stăpînirea unei bucăţi de moşie ce ţine de sus-zisul ⟨sat⟩ Suceagu, aşezată între două vii, anume a lui Andrei zis Besse şi a lui Iacob zis Zulga[3], dată şi hărăzită odinioară ei de fiii lui Dominic zis Rauaz[4], drept a patra parte ⟨cuvenită⟩ fetelor. Cu privire la aceasta prin cele de faţă rugăm stăruitor prietenia voastră să trimiteţi spre mărturie omul vostru vrednic de crezare, de faţă cu care omul nostru Nicolae, fiul lui Laurenţiu de Popfalău, sau Dominic, fiul lui Laurenţiu, de Măcicaşu, în lipsa celuilalt, mergînd la locul zisei bucăţi de moşie, şi chemînd acolo în chip legiuit pe vecinii şi megieşii ei şi fiind ⟨aceştia⟩ de faţă, să dea în stăpînire şi să lase sus-zisei doamne Anastasia, potrivit cuprinsului actelor ei, acea bucată de moşie spre a o stăpîni pe veci, dacă nu se va împotrivi cineva. Iar dacă vor fi unii împotrivitori, să-i cheme înaintea noastră la un soroc potrivit, spre a da socoteală de împotrivirea lor. Şi după aceasta să aveţi bunătatea să ne răspundeţi prin scrisoarea voastră despre cum au urmat toate cele de mai sus.

Dat la Sîntimbru, în ziua Cinei Domnului, în anul aceluiaşi o mie trei sute şaptezeci.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Col. Kemény Iosif.
Transumpt în actul conventului din Cluj-Mănăştur din 22 aprilie 1370, nr. 494.

---

[1] Astfel în orig.; corect *quarte*.
[2] Lipsă în orig.; întregit după sens.
[3] Sluga.
[4] Vicleanul.

491 **1370 aprilie 11, ⟨Oradea⟩**

Capitlul din Oradea raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, că, potrivit poruncii sale dată din Buda, la 22 februarie 1370, a cercetat pricina văduvei lui Ioan, fiul lui Laurenţiu de Tămaşda *(Thamashyda)*, care, după spusele magistrului Ubul de Semjén, a cerut să-i fie restituită zestrea, darurile de nuntă şi hainele duse cu prilejul nunţii şi ea ar fi şi

reprimit hainele. Capitlul, făcînd cercetare, a aflat că magistrul Ubul a trimis lui Gemin, iobagul capitlului, o ladă spre păstrare, cu însărcinarea ca s-o predea aceluia care i-ar înfăţişa pecetea lui Ubul şi cheia lăzii. Lada a şi fost ridicată de cineva în felul acesta. Despre cuprinsul lăzii însă capitlul nu are cunoştinţă.

Arh. Naţ. Magh. Dl., Arh. fam. Kállay.
Orig. hîrtie cu resturi din pecetea capitlului.
REGEŞTE: *Kállay*, II, p. 150, nr. 1558.

492 **1370 aprilie 15, Alba Iulia**

Nos, Lodovicus, dei gratia rex Hungarie, memorie commendantes significamus tenore presentium quibus expedit universis, quod nos consideratis fidelitatibus et placabilibus servitiis Stephani literati, filii Stephani, notarii conventus de Colusmonustra, que idem in quampluribus nostris et regni nostri expeditionibus, sicut prosperis sic et adversis cum sumpme diligentie studio, iuxta sue possibilitatis exigentiam nostre exhibuit maiestati et impendit, presertim supplicatione intercessibili honorabilis viri domini Johannis, prepositi ecclesie Transsilvane, capituli nostri dilecti, erga nostram maiestatem pro eodem interveniente, nobili domine consorti eiusdem Stephani literati, Elizabeth vocate, filie videlicet quondam Kalach, filii Oliverii de Sentmarton, hominis ut dicitur sine herede sexus masculini ab hac vita decessi, de regie pietatis circumspecta providentia huiusmodi gratiam duximus faciendam, quod ipsa domina Elisabeth vocata in omnibus possessionibus predicti Kalach, filii Oliverii, patris sui, et possessionariis portionibus hereditatibus paternis ubique in regno nostro habitis et existentibus et quovismodo vocitatis, specialiter in possessionibus eiusdem Sentmarton, Mÿko, Zÿlÿ, Koachkut, Sentpeter, Fÿzes, Kalacha, Paptelke alio nomine Gÿrewkuth, Bankodthelk et Ambrus nuncupatis, in comitatu de Doboka habitis, ac ad easdem pertinentibus, tamquam verus heres et filius legitimus prefati Kalach ex presenti nostra annuentia pleno iure succedat, universeque possessiones, proprietates et iura quelibet prelibati Kalach, filii Oliverii, patris sui, eidem nobili domine, et per eam prefato Stephano literato, marito suo, eorumque heredibus, successoribus et posteritatibus universis, in perpetuam ascribantur hereditatem, salvo iure alieno. Presentes autem nostro permittimus[1] privilegio confirmare, dum nobis fuerint reportate.

Datum in Alba Gyule, crastino die festi Pasche, anno domini millesimo CCC^{mo}LXX^{mo}.

⟨*Pe marginea inferioară, sub locul peceţii inelare a regelui:*⟩ Relatio domini Johannis, prepositi ecclesie Transsilvane.

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, prin cuprinsul celor de faţă, dăm de ştire şi facem cunoscut tuturor cărora se cuvine că noi, luînd seama la dovezile de credinţă şi la slujbele plăcute ale lui Ştefan diacul, fiul lui Ştefan, notarul conventului din Cluj-Mănăştur, pe care acesta ni le-a arătat şi ni le-a făcut maiestăţii noastre cu zelul celei mai mari sîrguinţe în multe expediţii ale noastre şi ale ţării noastre atît în cele norocoase, cît şi în cele potrivnice, potrivit cerinţei puterilor sale, şi mai cu seamă la rugămintea şi mijlocirea cinstitului bărbat domnul Ioan, prepozitul capitlului bisericii Transilvaniei, credinciosul nostru,

care a mijlocit pentru el pe lîngă maiestatea noastră, am hotărît, din grija chibzuită a bunătății regești, să-i hărăzim nobilei soții a acelui diac Ștefan numită doamna Elizabeta, anume fiica răposatului Kalach, fiul lui Oliver de Sentmarton, săvîrșit din viață, precum se spune, fără moștenitor de parte bărbătească, această milostivire: ca acea doamnă numită Elizabeta, din îngăduința noastră de față, să fie urmașă, cu drept deplin, întocmai ca un moștenitor adevărat și un fiu legiuit al sus-pomenitului Kalach, în toate moșiile tatălui ei, sus-zisul Kalach, fiul lui Oliver, precum și în părțile de moșii, în moștenirile părintești, oriunde s-ar afla și ar fi ele în regatul nostru și oricum s-ar numi ele și îndeosebi în moșiile sale numite Sentmarton, Mÿko, Zÿlÿ, Koachkut, Sînpetru, Fizeș, Călacea, Popteleac cu alt nume Gÿrewkuth, Bankodthelk și Ambrus, aflătoare în comitatul Dăbîca, și în cele ce țin de aceste ⟨moșii⟩. Și toate moșiile, bunurile și drepturile de orice fel ale sus-zisului ei tată, Kalach, fiul lui Oliver, să fie trecute pe seama acelei nobile doamne și printr-însa, pe seama pomenitului ei bărbat, diacul Ștefan, și pe seama moștenitorilor lor, urmașilor și coborîtorilor lor, ca moștenire veșnică, ⟨însă⟩ fără vătămarea dreptului altora. Iar cele de față făgăduim să fie întărite prin privilegiul nostru, cînd ne vor fi înapoiate.

Dat la Alba Iulia, în a doua zi a sărbătorii Paștilor, în anul Domnului o mie trei sute șaptezeci.

⟨*Pe marginea inferioară, sub locul peceții inelare a regelui:*⟩ Darea de seamă a domnului Ioan, prepozitul bisericii din Transilvania.

Arh. Stat Cluj-Napoca, Arh. fam. Bánffy.
Orig. perg., cu urme de pecete inelară în ceară roșie.
EDIȚII: *Bánffy*, I, p. 290—291.

---

1 Corect: *promittimus*.

493 **1370 aprilie 16, Sîntimbru**

Discretis viris et honestis, honorabili capitulo Transsiluane, amicis suis honorandis, Johannes, vicevoyuoda Transsiluanus, debite amicicie et honoris incrementum continuum.

Noverit vestra amicicia nos litteras serenissimi principis domini Lodouici, regis Hungarie, domini nostri naturalis, recepisse in hec verba: ⟨*Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 17 februarie 1370, Buda, nr. 471*⟩.

Quare vestram requirimus amiciciam presentibus diligenter quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente Thomas, filius Pauli de Kazmer, homo noster, per nos specialiter ad hec transmissus, ad facies memoratarum possessionum et possessionariarum porcionum iamdicti Dominici, filii Bezther de Haranglab, accedendo, vicinis et commetaneis earundem undique legittime inibi convocatis et presentibus, iuxta formam gracie regalis, ipsi nobili domine Anna vocate facte, in dominium quarte partis universarum possessionum et possesionariarum porcionum dicti Dominici, filii Bezther de Haranglab, in eadem Haranglab et aliis possessionibus existentis introducat et statuat eidem domine perpetuo possidendam, contradictione memoratorum Mychaelis, filii Pauli et filiorum suorum non obstante. Et post hec ipsius possessionarie statucionis seriem prout fuerit opportunum, no-

bis in vestris litteris ad octavas festi beati Georgii martiris nunc proxime venturas, amicabiliter rescribatis.

Datum in Sancto Emerico, feria tercia proxima post festum Passce domini, anno eiusdem $M^{o}CCC^{mo}LXX^{mo}$.

⟨*Pe verso, de aceeaşi mînă:*⟩ Discretis viris et honestis, honorabili capitulo ecclesie Transsiluane, amicis suis honorandis, pro nobili domina, relicta Johannis, filii Blasii de Chyfud, statutorie et ad octavas beati Georgii martiris rescribenda.

⟨*Pe verso, pe marginea din stînga documentului, de o altă mînă contemporană, însemnare fragmentară:*⟩ Cum homine nostro, videlicet Elya, clerico, de choro ecclesie nostre, ordine subdyaconatu constito[1], in octavis Passce ad facies earundem possessionum accessissent.

Chibzuiţilor şi cinstiţilor bărbaţi, cinstitului capitlu al bisericii Transilvaniei, prietenilor lor vrednici de cinste, Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, spor neîncetat al prieteniei şi cinstei cuvenite.

Aflaţi prietenia voastră că noi am luat la cunoştinţă scrisoarea prealuminatului principe, domnul Ludovic, regele Ungariei domnul nostru natural, avînd acest cuprins: ⟨*Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 17 februarie 1370 Buda, nr. 471*⟩.

De aceea prin scrisoarea de faţă cerem stăruitor prieteniei voastre, să trimiteţi omul vostru, vrednic de crezare, ca om de mărturie, în faţa căruia omul nostru, Toma, fiul lui Pavel de Kazmer, trimis de către noi, anume, pentru aceasta, ducîndu-se la faţa locului pe amintitele moşii şi părţi de moşie ale deja zisului Dominic, fiul lui Bezther de Hărănglab, fiind chemaţi de pretutindeni, în acel loc, în chip legiuit vecinii şi megieşii acestora, potrivit rînduielii harului regesc, hărăzit pentru acea nobilă doamnă numită Ana, să pună şi să treacă în stăpînirea acelei doamne a patra parte a tuturor moşiilor şi părţilor de moşie a zisului Dominic, fiul lui Bezther de Hărănglab, aflătoare în acelaşi Hărănglab şi în alte moşii, ca să le stăpînească în veci, fără a ţine seama de împotrivirea amintiţilor Mihail, fiul lui Pavel şi a fiilor săi. Şi după acestea să aveţi bunătatea a ne face cunoscut în scrisoarea voastră, la octavele sărbătorii fericitului martir Gheorghe[2], care va veni acum de curînd, cuprinsul acelei dări în stăpînire, după cum va fi potrivit.

Dat la Sîntimbru, în marţea cea mai apropiată de după sărbătoarea Paştilor, în anul aceluiaşi 1370.

⟨*Pe verso, de aceeaşi mînă:*⟩ Chibzuiţilor şi cinstiţilor bărbaţi, cinstitului capitlu al bisericii Transilvaniei, prietenilor lor vrednici de cinste, pentru nobila doamnă văduva lui Ioan, fiul lui Blasiu de Ciufud, ⟨scrisoare⟩ de dare în stăpînire ce va fi scrisă la octavele fericitului martir Gheorghe[2].

⟨*Pe verso, de o mînă contemporană:*⟩ Cu omul nostru, adică Ilie, preot din corul bisericii noastre, orînduit în treapta de subdiacon, au venit la faţa locului, pe acele moşii, la octavele Paştilor[3].

Arh. Naţ. Magh., Dl. 52 160. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1370.
Orig. hîrtie, cu urme de pecete inelară de închidere aplicată în document pe verso.

---

[1] Corect: *constituto*.
[2] 1 mai.
[3] 21 aprilie.

Nobili viro et honesta[1], Johanni, viceuoyuode Transsilvano, amico eorum honorado, conventus monasterii beate Marie virginis de Clusmonostra, amicitiam paratam debito cum honore.

Noveritis nos litteras vestras honorifice recepisse in hec verba: *⟨Urmează actul lui Ioan vicevoievodul Transilvaniei, din 11 aprilie 1370, Sîntimbru, nr. 490⟩.*

Nos itaque petitionibus vestris et iustitie annuentes, ut tenemur, una cum predicto Nicolao, filio Laurentii de Papfalua, homine vestro, transmisimus[2] hominem videlicet fratrem Emericum presbiterum, pro testimonio fidedignum. Qui tandem ad nos reversi et per nos diligenter requisiti nobis concorditer retulerunt[3], quod ipsi feria quarta proxima post festum Passce domini, ad faciem predicte possessionarie portionis Zuchak vocate personaliter accessissent, vicinis et commetaneis eiusdem inibi legitime convocatis et presentibus, eandem particulam terre, iuxta continentiam instrumentorum suorum, inter predictas duas vineas, scilicet a vinea prefati Andree dicti Besse incipiendo usque ad quandam arborem quercinam versus ipsam villam Zuchak, ubi signum possuissent et ab ipsa arbore versus plagam meridionalem ad quendam fluvium, qui de eadem villa fluit, ubi circa finem cuiusdam sepis signo signassent et ab inde transeundo versus orientem penes eundem fluvium ad aliud finem alterius sepis versus possessionem Bach vocatam, ubi similiter signum possuissent prefate nobili domine pro sessionibus seu mansionibus faciendis et nonam partem terrarum arabilium, fenetorum, pratorum et silvarum pre predicta parte puellari statuissent et reliquissent perpetuo possidendam nullo contradictore apparente.

Datum feria secunda proxima ante festum beati Georgii martiris, anno domini M^mo ut supra.

Nobilului și cinstitului bărbat Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, prietenului lor vrednic de cinstire, conventul mănăstirii fericitei Fecioare Maria din Cluj-Mănăștur, cu toată prietenia și cinstea cuvenită.

Veți ști că am primit cu cinste scrisoarea voastră, cu acest cuprins: *⟨Urmează actul lui Ioan, vicevoievodul Transilvaniei din 11 aprilie 1370, Sîntimbru nr. 490⟩.*

Drept aceea noi, ascultînd, precum sîntem datori, cererile voastre și ale dreptății, împreună cu sus-zisul Nicolae, fiul lui Laurențiu de Popfalău, omul vostru, am trimis spre mărturie pe omul nostru vrednic de crezare, anume pe fratele Emeric preotul. Aceștia întorcîndu-se apoi la noi și întrebați de noi cu stăruință ne-au spus într-un glas că, în miercurea de după sărbătoarea Paștilor Domnului[4], s-au dus înșiși la sus-zisa parte de moșie numită Suceagu, și chemînd acolo în chip legiuit pe vecinii și megieșii ei, și fiind aceștia de față, potrivit cuprinsului actelor sale, au dat în stăpînire și lăsat sus-zisei nobile doamne, ⟨acea bucată de pămînt⟩, între sus-zisele două vii, anume începînd de la via sus-zisului Andrei zis Besse pînă la un stejar dinspre satul Suceagu, unde au pus un semn și de la acel arbore către amiazi, spre un rîu ce curge din acel sat, unde au așezat un semn la capătul unei îngrădituri și apoi trecînd către răsărit, pe lîngă același rîu, la celălalt capăt al altui gard, către moșia numită Baciu, unde, de asemenea au pus un semn, spre a

face sesii sau gospodării, precum şi a noua parte din pămînturile de arătură, fînaţe, livezi şi păduri, neivindu-se nici un împotrivitor.

Dat în lunea dinaintea sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe, în anul Domnului o mie,...[4] ca mai sus.

Arh. Stat Cluj, Col. Kemény Iosif.
Transumpt în actul conventului din Cluj-Mănăştur, din 8 mai 1394.

---

[1] Corect: *honesto*.
[2] *Transmisimus*, scris deasupra rîndului de aceeaşi mînă.
[3] Urmează *eo modo per nos*, şters de aceeaşi mînă.
[4] 17 aprilie 1370.

495 **1370 aprilie 23, Mediaş**

Commissio domini regis et relatio Johannis dicti Treutul

Nos, Lodouicus, dei gratia, rex Hungarie, memorie commendantes significamus tenore presentium quibus expedit universis, quod Georgius, filius Barthaleus, iudex civitatis nostre Kuluswariensis, Ladislaus, filius Laurencii, Nicolaus, filius Johannis, seniores cives iurati eiusdem civitatis in ipsorum totiusque universitatis predicte civitatis personis nostre serenitatis adientes[1] conspectum, exibuerunt · nobis quasdam litteras nostras patentas, secreto et rotundo nostro sigillo consignatas, super approbatione, ratihabitione atque confirmatione quarundam libertatum, gratiarum et iurium specialiter super solutione collectarum et datiorum ipsorum annuatim nobis facienda, per nos eisdem gratiose concessis, emanatas, tenoris subsequentis; supplicantes humiliter nostre maiestati nominibus quibus supra, ut ipsas, simul cum predictis libertatum prerogativis aliisque clausulis et articulis in earum tenore · contentis et expressis ratas atque gratas habendo tenorem earundem presentibus, de verbo ad verbum transcribi et transsumpmi faciendo, appositione sigilli nostri autentici novi confirmare dignaremur, pro eisdem, quarum tenor talis est: ⟨*Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei din 6 iunie 1366, Bistria, nr. 75*⟩.

Nos, itaque, iustis et iuri consonis supplicationibus eorundem nominibus quibus supra nostre humiliter porrectis maiestati, regia benignitate exauditis pariter et admissis pretactas litteras nostras omni suspicione et vitio carentes, ratas habentes atque gratas, simul cum premissis libertatum et gratiarum prerogativis in earum tenore contentis et expressis presentibus, de verbo ad verbum transcribi et transsupmi facientes pro eisdem et eorum heredibus ac posteritatibus universis apposicione sigilli nostri autentici novi, duximus confirmandum presencium patrocinio mediante.

Datum in Megges Transilvana, tertio die octavarum festi Passce domini, anno eiusdem millesimo trecentesimo septuagesimo.

⟨*Sub pecete:* Commissio domini regis et relatio magistris Johannis dicti Treutul.

⟨*Sub text în dreapta:*⟩ Perlecta et correcta.

⟨*Pe verso de o mînă din secolul al XV-lea*⟩ Quod tenere debeant in liberatibus antiquis. Commissio dobini regis et relatio magistri Johannis dicti Treutul.

⟨Pe verso, mîna notarului Grigore Diosy, din 1592:⟩ Confirmatio Ludovici super omnibus privilegiis signanter de censu seu datia huius civitatis, anno 1370.

Porunca domnului nostru regele şi darea de seamă a lui Ioan zis Treutul.

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, prin cuprinsul celor de faţă, dăm de ştire şi facem cunoscut tuturor cărora se cuvine, că Gheorghe, fiul lui Bartaleu, judele oraşului nostru Cluj, Ladislau, fiul lui Laurenţiu, şi Nicolae, fiul lui Ioan, bătrîni şi orăşeni juraţi ai acéluiaşi oraş, venind în faţa luminăţiei noastre în numele lor şi al întregii obşti a sus-zisului oraş, ne-au înfăţişat o scrisoare a noastră deschisă, cu cuprinsul de mai jos, pecetluită cu pecetea noastră rotundă de taină, scrisoare dată cu privire la încuviinţarea, consfinţirea şi întărirea, hărăzite lor cu milostivire din partea noastră, a unor libertăţi, milostiviri şi drepturi, şi îndeosebi cu privire la plata dărilor şi daturilor lor ce trebuie să ni se facă nouă în fiecare an, cerînd cu smerenie maiestăţii noastre, în numele celor de mai sus, ca, încuviinţînd şi primind această scrisoare împreună cu sus-pomenitele privilegii ale libertăţilor lor şi cu alte clauze şi puncte cuprinse şi arătate în ea, punînd să fie trecută şi copiată din cuvînt în cuvînt în cele de faţă, să binevoim a o întări pentru ei prin punerea peceţii noastre noi şi adevărate. Cuprinsul acelei scrisori este acesta: *⟨Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 6 iunie 1366. Bistriţa, nr. 75⟩*.

Noi, aşadar, ascultînd şi încuviinţînd cu bunăvoinţă regească rugămintea dreaptă şi legiuită a acelora, înfăţişată cu smerenie maiestăţii noastre în numele celor de mai sus, consfinţind şi primind pomenita noastră scrisoare, lipsită de orice bănuială şi stricăciune, punînd să fie trecută şi transcrisă cuvînt de cuvînt în cele de faţă, împreună cu pomenitele privilegii ale libertăţilor şi milostivirilor cuprinse şi arătate în ea, am hotărît s-o întărim pentru ei şi pentru moştenitorii şi toţi urmaşii lor, prin punerea peceţii noastre noi şi adevărate, şi prin mijlocirea celor de faţă.

Dat la Mediaş, în Transilvania, în ziua a treia a octavelor Paştilor Domnului, în anul aceluiaşi, o mie trei sute şaptezeci.

⟨În dreapta jos:⟩ Citită şi îndreptată.

⟨Pe verso, sub pecete, de o mînă contemporană:⟩ Porunca domnului ⟨nostru⟩ regele şi darea de seamă a magistrului Ioan zis Treutul.

⟨Pe verso de o mână din secolul al XV-lea:⟩ Că trebuie să-i păstreze în vechile libertăţi.

⟨Pe verso, de mîna notarului Grigore Diosy din 1592:⟩ Întărirea lui Ludovic, cu privire la toate privilegiile, îndeosebi darea sau daturile acestui oraş, în anul 1370.

Arh. Stat Cluj-Napoca, Arh. oraş Cluj, fasc. C, nr. 2, a. 1370.
Orig. perg., pecetea aplicată pe verso lipseşte.
EDIŢII: *Ub.*, II, p. 343—344.

[1] Astfel în orig.

1370 aprilie 24, Cetatea de Baltă

Commissio domini regis et relatio magistri
Johannis dicti Treutul

Nos, Lodouicus, dei gratia, rex Hungarie, memorie commendantes tenore presentium significamus quibus expedit, universis quod Georgius, filius Bertaleus, iudex civitatis nostre de Clusuar, necnon Ladislaus, filius Laurencii, et Nicolaus, filius Johannis, seniores et iurati cives de eadem, in suis ac universorum civium et hospitum nostrorum de dicta Clusuar personis nostre serenitatis humiliter aggredientes conspectum, exhibuerunt nobis quasdam literas nostras patentes, anulari sigillo nostro secreto, quod in manu gestamus, signatas, super adhibitione consensus nostri regalis situationi et ordinationi cuiusdam piscine seu lacus Feneketlentou vocate, modo in eisdem expresso, per nos eis facta confectas, tenoris subsequentis, supplicantes nostre regie sublimitati, nominibus quibus supra, precibus humillimis et devotis, ut easdem ratas habendo atque gratas simulcum articulis et clausulis in earum tenore contentis expressis,[1] tenorem earundem presentibus de verbo ad verbum transscribi et transsumpmi faciendo, appositione sigilli nostri autentici, novi confirmare dignaremur, pro eisdem. Quarum tenor talis est: ⟨*Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 30 martie 1370, Cluj, nr. 482*⟩.

Nos, itaque, iustis et iuri consonis supplicationibus eorundem Georgii, iudicis, necnon Ladislai et Nicolai, iuratorum civium de dicta Clusuar, nominibus quibus supra nostre per eosdem humiliter porrectis maiestati, benignitate regia exauditis pariter et admissis, pretactas literas nostras, omni suspicione et vicio carentes, de verbo ad verbum presentibus insertas, ratas habentes atque gratas, simulcum premissa adhibitione consensus nostri regalis in earum tenore contenta et expressa, perpetue valituras pro eisdem, appositione sigilli nostri autentici, novi duximus confirmandas, salvis iuribus alienis.

Datum in Kukulleu, in festo beati Georgii martiris, anno domini M^{mo} CCC^{mo} septuagesimo quo supra.

⟨*În colțul drept, jos:*⟩ Perlecta et correcta.

⟨*Pe verso, sub pecete:*⟩ Commissio domini regis et relatio magistri Johannis dicti Treutul.

⟨*Pe verso, de o mînă din secolul al XV-lea:*⟩ Super piscina.

⟨*Pe verso, de o mînă din secolul al XVIII-lea:*⟩ Confirmatio literarum annuentionalium super piscina civitatis versus Zamosfalva situata emanatarum, per Ludovicum regem facta anno 1370.

Porunca domnului rege și darea de seamă a magistrului
Ioan zis Treutul

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, prin cuprinsul celor de față, dăm de știre și facem cunoscut tuturor cărora se cuvine că Gheorghe, fiul lui Bartaleu, judele orașului nostru Cluj, precum și Ladislau, fiul lui Laurențiu, și Nicolae, fiul lui Ioan, bătrîni și cetățeni jurați din acel oraș al nostru, venind în fața luminăției noastre în numele lor și al tuturor orășenilor și oaspeților noștri din zisul oraș Cluj, ne-au înfățișat o scrisoare a noastră deschisă, însemnată cu pecetea noastră inelară de taină pe care o purtăm la mînă, scrisoare întocmită cu privire la învoirea noastră regească ce li s-a dat de noi, în chipul arătat în acea scrisoare, pentru facerea și orînduirea unui eleșteu sau lac, zis Lacul fără Fund, scrisoare ce are cuprinsul de mai jos. Ei au rugat cu

prea smerenie şi supuse rugăminţi înălţimea noastră regească, în numele celor de mai sus, ca, încuviinţînd şi primind acea scrisoare împreună cu toate punctele şi clauzele arătate în cuprinsul ei, să punem să fie transcris şi trecut ca transumpt cuprinsul ei din cuvînt în cuvînt în cele de faţă şi să binevoim a o întări pentru ei prin punerea peceţii noastre noi şi adevărate. Cuprinsul acelei scrisori este acesta: ⟨*Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 30 martie 1370, Cluj, nr. 482*⟩.

Noi, aşadar, ascultînd şi încuviinţînd cu bunătate regească rugămintea dreaptă şi legiuită a acelor Gheorghe judele şi Ladislau şi Nicolae, cetăţeni juraţi din numitul oraş Cluj, înfăţişată cu smerenie de ei maiestăţii noastre în numele celor de mai sus, încuviinţînd şi primind pomenita noastră scrisoare, lipsită de orice bănuială şi cusur, trecută din cuvînt în cuvînt în cele de faţă, am hotărît să o întărim pentru ei prin punerea peceţii noastre noi şi adevărate, împreună cu hărăzirea învoirii noastre regeşti trecută şi arătată în cuprinsul ei, ca să aibă putere pe veci, fără a vătăma însă drepturile altora.

Dat în Cetatea de Baltă, în ziua sărbătorii sfîntului mucenic Gheorghe, în anul Domnului o mie trei sute şaptezeci, ca mai sus.

⟨*În colţul drept, jos:*⟩ Citită şi îndreptată.

⟨*Pe verso, sub pecetă:*⟩ Porunca domnului rege şi darea de seamă a magistrului Ioan zis Treutul.

⟨*Pe verso, de o mînă din secolul al XV-lea:*⟩ Cu privire la eleşteu.

⟨*Pe verso, de o mînă din secolul al XVIII-lea:*⟩ Întărirea scrisorii de încuviinţare date cu privire la eleşteul oraşului, aşezat spre Someşeni, făcută de regele Ludovic în anul o mie trei sute şaptezeci.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. oraş. Cluj, fasc. D, nr. 3.
Orig., perg., cu pecetea aplicată pe verso, căzută.
EDIŢII: *Ub.*, II, p. 344—345.

---

[1] Urmează *p* şters.

497 **1370 aprilie 24, ⟨Cluj-Mănăştur⟩**

Conventus monasterii beate Marie virginis de Clusmonustra, omnibus Christi fidelibus, tam presentibus, quam futuris, presentem paginam inspecturis, salutem in domino sempiternam.

Ad universorum notitiam, tam presentium, quam futurorum, harum testimonio volumus pervenire, quod Ladislaus, filius Beke de Iklod pro se, Johanne dicto Bolgar, Gregorio, Benedicto et Nicolao, fratribus suis uterinis, ad nostram personaliter accedendo presentiam exhibuit nobis quasdam literas nostras patentes tenoris infrascripti, petens nos suo et dictorum fratrum suorum nomine precum cum instantia, quod quia ipsas literas propter quosdam adversarios seu emulos suos et viarum suarum discrimina, quo ipsis expedit secum semper in specie deferre expavescerent, totam formam seu tenorem earundem tum pro hiis, tum ob maiorem cautelam et firmiorem rei evidentiam nostris literis privilegialibus inseri faceremus. Quarum quidem literarum patentium tenor talis est: ⟨*Urmează actul conventului din Cluj-Mănăştur din 26 octombrie 1350, Bánffi, I*, p. 173—174⟩.

Nos enim legitimis et congruis postulationibus predicti Ladislai, filii Beke, et fratrum suorum, ac iustitie annuentes, preallegatas literas nostras

patentes non abrasas, non cancellatas, non obumbratas, nec in aliqua sui parte viciatas, de verbo ad verbum transscribi transscriptumque earundem nostris presentibus literis privilegialibus inseri fecimus propter rationem supradictam.

Datum in festo beati Georgii martiris anno domini M^{mo} CCC^{mo} LXX^{mo}.

Conventul mănăstirii fericitei Fecioare Maria din Cluj-Mănăştur, tuturor credincioşilor întru Hristos, atît celor de faţă, cît şi celor viitori, care vor vedea scrisoarea de faţă, mîntuire veşnică întru Domnul.

Prin mărturia celor de faţă voim să ajungă la cunoştinţa tuturor, că Ladislau, fiul lui Beke de Iclod, venind înaintea noastră în numele său şi al lui Ioan zis Bolgar, Grigore, Benedict şi Nicolae, fraţii săi buni, ne-a înfăţişat o scrisoare a noastră deschisă cu cuprinsul de mai jos, cerîndu-ne cu stăruitoare rugăminte în numele său şi al zişilor săi fraţi, că, deoarece se tem să poarte la ei, în original, întotdeauna, acolo unde au nevoie acea scrisoare, din pricina unor duşmani sau potrivnici de-ai lor şi a primejdiilor din drum, să punem, ca atît pentru acestea, cît şi spre mai mare chezăşie şi spre mai trainică vădire a lucrurilor, să se treacă, în scrisoarea noastră privilegială întregul ei cuprins şi întocmirea. Cuprinsul acelei scrisori deschise este acesta: ⟨*Urmează actul conventului din Cluj-Mănăştur, din 26 octombrie 1350, DIR-C, veac XIV*, IV, p. 555—556, nr. 814⟩.

Iar noi, încuviinţînd cerera legiuită şi potrivită dreptăţii a suszisului Ladislau, fiul lui Beke, şi a fraţilor săi, am pus, pentru cuvîntul de mai sus, să se copieze din cuvînt în cuvînt pomenita scrisoare deschisă a noastră fără răsături, fără tăieturi, fără pete şi nestricată în vreo parte a ei şi să se treacă în scrisoarea noastră privilegială de faţă copia acelei scrisori.

Dat la sărbătoarea fericitului mucenic Gheorghe, în anul Domnului o mie trei sute şaptezeci.

Arh. Naţ. Magh. Dl. 28068.
Arh. Stat Cluj-Napoca, Arh. fam. Bánffy.
Orig. perg., pecetea cu şnurul lipsă.
EDIŢII: *Bánffy*, I, p. 291—292.

498 **1370 aprilie 26, Tîrgu Mureş**

Ad relationem Emerici voivode

⟨N⟩os[1] Ludovicus, dei gratia, rex Hungarie, memorie commendantes tenore presentium significamus quibus expedit universis, quod Georgius, filius Barthaleus, iudex civitatis nostre de Colosuar, necnon Ladislaus, filius Laurentii et Nicolaus, filius Johannis, seniores et iurati de eadem, in suis, ac universorum civium et hospitum nostrorum de dicta Colosuar personis nostre celsitudinis humiliter accedentes presentiam nostre insinuarunt maiestati, quod ipsi ad decorem et incrementum ac augumentum predicte civitatis nostre, voto unanimi dignum et debitum habentes respectum a nonnullis nobilibus et aliis regni nostri hominibus, quasdam terras et possessionarias portiones in circuitu ipsius civitatis habitas et existentes, eis non tam utiles verum etiam necessarias iusto emptionis titulo comparanssent[2], usibus communitatis ipsorum appli-

cando, asserentes nichilominus se et predictos cives nostros a viginti annorum spatio in pacifica possessione predictarum terrarum exstitisse et nunc esse pacifice et quiete, supplicantes nominibus quibus supra nostre maiestati, ut emptionem et venditionem de predictis terris et possessionariis portionibus, modo premisso factas, ratas habendo atque gratas nostrumque regium consensum ipsis adhibendo et assensum, ad maiorem et uberiorem cautelam perpetue conservationis predictarum terrarum de plenitudine regie potestatis dignaremur ratificare et confirmare Nos itaque considerantes quod honor et commoditas regalis fastigii in multitudine et prosperitate popularum solet secundari providentieque congruit presidentis, quod suorum subditorum comodis[3] vigilanter insistat, ut ab ipsis nostre maiestati utilitatis profectus habeatur et consequenter proveniet materia uberioris comodi[4] et honoris, supplicationibus ipsorum regia benignitate clementer exauditis, ut iidem cives, velut honoris nostri speciales et providi zelatores, in opulentia pacis sedeant et tranquilitatis pulchritudine quiscant, emptionem et venditionem predictarum terrarum et possessionariarum portionum, quovis nomine vocitatarum ad usum et utilitatem predicte civitatis nostre Colosuaryensis factas, quas scilicet cives eiusdem civitatis a viginti annorum spatio pacifice dignoscuntur habuisse et possedisse, et in quarum dominio immobiles exstiterunt et quieti, ratas habentes atque gratas nostrumque regium consensum adhibendo et assensum de plenitudine potestatis nostre approbando et ratificando confirmamus presentium patrocinio literarum. Ceterum, ut cives civitatis nostre predicte easdem terras et possessionarias portiones absque omni inmutatione perpetue possideant et ab omni sint impedimento securi, omnibus et singulis, ratione predictarum terrarum et possessionariarum portionum ad usum civitatis nostre predicte applicatarum, perpetuum duximus silentium imponendum. Insuper, cupientes dictam civitatem nostram et eius cives specialis prerogative titulis attollere et beneficiorum provehere incrementis, ut status ipsorum de bono semper in melius reformetur nobisque et sacre corone regie gratiora et uberiora impendant fidelitatis obsequia, de speciali gratia annuimus et consensimus ipsis gratiose, ut liceat eisdem a quibuslibet nobilibus et aliis regni nostri hominibus terras et possessiones pro utilitate et augumento eiusdem civitatis iusto emptionis titulo comparare et ad usum comoditatis[5] ipsorum applicare ex nostra annuentia permissiva et consensu speciali. Quibusquidem emptioni et venditioni exnunc prout extunc vigore presentium nostrum prebemus consensum et assensum, volentes et decernentes ut si aliqui in huiusmodi terris et possessionariis portionibus per ipsos cives nostros, processu temporum iusto emptionis titulo emendis vel comparandis quicquam iuris vel actionis se habere speraverint, a tempore huiusmodi emptionis fiende, infra unius anni spatium, prosequantur iuris ordine mediante, si qui vero infra unius anni spatium, in taciturnitate persistendo iura sua prosequi neglexerint, vel non curaverint, amplius prosequendi non habeant facultatem, quibus perpetue taciturnitatis silentium imponimus ipsasque terras et possessiones per predictos cives civitatis nostre perpetue et incommutabiliter volumus possideri et conservari contradictione quorumlibet non obstante.

Datum in Zekulvasarhel, feria sexta proxima post festum beati Georgii martiris, anno domini millesimo trecentesimo septuagesimo.

⟨*Jos sub text*⟩ Perlecta et correcta.

⟨*Pe verso sub pecete:*⟩ Ad relationem Emerici woyuode.

⟨*Pe verso, pe margine:*⟩ R⟨egestr⟩atu⟨m⟩.

⟨*Pe verso, de altă mînă contemporană:*⟩ Quod emerunt possessiones aliquas et emere valeant a quibuslibet, regis Lodovici.

După darea de samă a lui Emeric voievodul.

⟨N⟩oi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, prin cuprinsul celor de față dăm de știre și facem cunoscut tuturor cărora se cuvine, că Gheorghe, fiul lui Bartaleu, judele orașului nostru Cluj, cît și Ladislau, fiul lui Laurențiu, și Nicolae, fiul lui Ioan, bătrîni și jurați din același oraș, venind cu smerenie înaintea înălțimii noastre în numele lor și al tuturor orășenilor și oaspeților noștri din pomenitul Cluj, au spus maiestății noastre că dînșii, toți la un gînd, ⟨îndreptîndu-și⟩ cu vrednicie și cum se cuvenea luarea lor aminte asupra împodobirii, sporirii și creșterii sus-zisului nostru oraș, au cumpărat de la unii nobili și de la alți oameni din țara noastră prin dreaptă cumpărătură niște pămînturi și bucăți de moșie, aflătoare și așezate în jurul acelui oraș, care lor le erau nu numai folositoare, ci chiar trebuincioase, dîndu-le în folosință obștei lor, susținînd ei, totodată, că ei și pomeniții orășeni ai noștri au stat nesupărați în pașnică stăpînire a numitelor pămînturi vreme de douăzeci de ani și că și acuma stau în pace și în liniște, rugîndu-se de maiestatea noastră în numele celor de mai sus, ca, încuviințînd și primind cumpărarea și vînzarea ziselor pămînturi și bucăți de moșie făcută în felul de mai sus și dînd acestei ⟨cumpărări-vînzări⟩ învoirea și consimțămîntul nostru regesc, spre mai mare și mai temeinică chezășie pentru păstrarea pe veci a numitelor pămînturi din plinul puterii regești să binevoim a consfinți și întări acea cumpărare.

Noi, așadar, ținînd seama că cinstea și tihna culmii regești obișnuiește să se bucure de mulțimea și înflorirea noroadelor ⟨sale⟩ și că i se cade prevederii cîrmuitorului să stăruiască plin de veghe asupra foloaselor supușilor săi — pentru ca de pe urma lor să-i vină și maiestății noastre cîștig și folos și, prin aceasta și prilejul unui mai îmbelșugat folos și al cinstei —, cu regeasca noastră bunătate ascultînd milostiv rugămintea lor, pentru ca numiții orășeni ca niște osebiți și plini de grijă străjuitori ai cinstei noastre să șadă în belșugul păcii și să se odihnească în frumusețea tihnei, încuviințînd și primind atît vînzarea cît și cumpărarea sus-pomenitelor pămînturi și bucăți de moșie — cu orice nume s-ar chema și făcute pentru folosul și folosința pomenitului nostru oraș Cluj și pe care se știe că orășenii acelui oraș le-au avut și stăpînit în pace vreme de douăzeci de ani și în a căror stăpînire au rămas nestrămutați și nesupărați — dîndu-le învoirea și consimțămîntul nostru regesc, din plinul puterii noastre regești încuviințîndu-le și confințindu-le le întărim prin ocrotirea scrisorii de față, Apoi, pentru ca orășenii din sus-zisul nostru oraș să stăpînească acele pămînturi și bucăți de moșie pe veci, fără nici o sminteală și nestingheriți de vreo piedică, am hotărît să silim la o tăcere veșnică, ⟨pe împotrivitorii ce s-ar ivi⟩ pe toți îndeobște și pe fiecare în parte, cu privire la moșiile și bucățile de moșie pomenite, trecute în folosul sus-numitului nostru oraș.

Afară de aceasta, dorind să ridicăm zisul nostru oraș și pe orășenii din el prin temeiul unui osebit privilegiu și să-i facem să propășească

prin sporul binefacerii ⟨noastre⟩ — pentru ca starea lor să se schimbe neîncetat din bine înspre mai bine și să ne facă nouă și sfintei coroane regale mai plăcute și mai îmbelșugate slujbe credincioase — din osebita ⟨noastră⟩ milostivire încuviințăm și îngăduim cu bunăvoință a le da învoirea să poată cumpăra, prin dreaptă cumpărătură și spre folosul și mărirea acelui oraș, pămînturi și moșii de la oricare nobil și de la alți oameni din țara noastră, și să le poată trece în folosul și folosința lor, din îngăduitoarea noastră încuviințare și din osebita noastră învoire.

Prin puterea celor de față dăm atunci ca și acum, învoirea și încuviințarea noastră acelei cumpărări și vînzări, voind și hotărînd ca, dacă vreunii nădăjduiesc că au vreun drept sau vor a porni vreo pîră cu privire la aceste pămînturi sau bucăți de moșie, pe care, în trecerea vremii, numiții orășeni ai noștri au să le dobîndească sau să le cumpere prin dreaptă cumpărătură, apoi să-și caute dreptatea pe calea judecății în răstimp de mai puțin de un an din clipa cînd se va face acea cumpărare, iar dacă vreunii, în răstimp de mai puțin de un an, stăruind în tăcerea lor, nu-și vor da osteneala sau nu se vor îngriji să-și ceară dreptul lor, să nu mai aibă dreptul de a porni judecată, și pe aceștia îi silim la liniștea unei veșnice tăceri, iar acele pămînturi și moșii voim să fie stăpînite și păstrate pururea și nestrămutat de către zișii orășeni din orașul nostru, fără a se ține seamă de împotrivirea nimănui.

Dat la Tîrgu Mureș, în vinerea de după sărbătoarea fericitului mucenic Gheorghe, în anul Domnului o mie trei sute șaptezeci.

⟨*Jos, sub text:*⟩ Citită și îndreptată.

⟨*Pe verso, sub pecete:*⟩ După darea de seamă a lui Emeric voievodul.

⟨*Pe verso, pe margine:*⟩ Înregistrată.

⟨*Tot acolo, de o altă mînă contemporană:*⟩ ⟨Scrisoarea⟩ regelui Ludovic că au cumpărat niște moșii și că pot să cumpere de la oricine.

Arh. Stat Cluj-Napoca, Arh. oraș. Cluj, fasc. P., nr. 15.
Orig. perg. cu urme de pecete de ceară aplicată pe verso.
EDIȚII: *Ub*, II., p. 345—347; Jakab, *Kol. okl.*, I, p. 67—69, cu data greșită, 28 aprilie 1370.

---

[1] Loc lăsat liber pentru litera *N*.
[2] Corect: *comparassent*.
[3] Corect: *commodis*.
[4] Corect: *commodi*.
[5] Corect: *commoditatis*.

499 **1370 aprilie 26, Tîrgu Mureș**

Nos, Lodouicus, dei gratia rex Hungarie memorie commendantes tenore presentium significamus quibus expedit universis, quod cum nos civitatem nostram Clusuar Transiluanam populorum multitudine decorare intendamus, volumus, ut quicumque libere conditionis homines ad predictam civitatem nostram Clusuar causa commorandi venire voluerint libere veniant et secure commorentur in eadem sub nostra protectione et tutela speciali. Vobis itaque universis comitibus, castellanis, nobilibus et aliis quibuslibet possessionatis hominibus, iobagiones habentibus, firmo regio sub edicto precipientes damus in mandatis, quatenus iobagiones vestros, qui habita licentia ⟨iusto⟩ que[1] terragio et debitis eorum persolutis ad predictam civitatem nostram de tenutis et possessionibus

ac honoribus vestris[2] causa commorandi se transferre voluerint, libere et absque omni impedimento abire permittatis salvis[2] rebus[2] eorum et personis. Secus sub pena gravissime indignationis nostre facere non ausuri. Et hec volumus in foris et locis publicis palam facere proclamari.

Datum in Zekeluasarhel, feria sexta proxima post festum sancti Georgii martyris, anno domini M^{mo} CCC^{mo} septuagesimo.

⟨*Sub pecete:*⟩ Relatio magistri Georgii Zudar.

⟨*Sub text, la stînga:*⟩ Anno 1648. 17 Decembris dictiones ad marginem posite, que ob vetustatem penitus antique erant et annihilate, ex permissu amplissimi senatus civitatis Colosuar scripte sunt et renovate per nos requisitores Colosmonostrenses.

Noi, Ludovic din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, prin cuprinsul celor de faţă dăm de ştire şi facem cunoscut tuturor cărora se cuvine că, deoarece noi avem de gînd să împodobim oraşul nostru Cluj din Transilvania cu o mulţime de locuitori, voim ca orice oameni de stare liberă, care ar voi să vină în pomenitul nostru oraş Cluj, ca să se aşeze acolo, să vină slobod şi să se aşeze acolo nesingheriţi, sub osebita noastră ocrotire şi oblăduire. Aşadar, vouă tuturor comiţilor, castelanilor, nobililor şi oricăror alţi oameni cu moşii, care au iobagi, cu aspră hotărîre regească punîndu-vă în vedere, vă poruncim ca, pe iobagii voştri, care după primirea învoirii voastre şi după plata dreptei dări de pămînt şi a datoriilor lor, ar voi să se mute de pe pămînturile, moşiile sau feudele voastre în oraşul Cluj, spre a se aşeza acolo, să-i lăsaţi să plece slobod şi fără nici o piedică, fără a vă atinge de lucrurile sau fiinţele lor. Şi altfel să nu cutezaţi a face, dacă nu voiţi să înfruntaţi pedeapsa cumplitei noastre mînii. Şi voim să puneţi să se vestească acest lucru, în faţa tuturor în târguri şi în locurile obşteşti.

Dat la Tîrgu Mureş, în vinerea de după sărbătoarea fericitului mucenic Gheorghe, în anul Domnului o mie trei sute şaptezeci.

⟨*Sub pecete:*⟩ Darea de seamă a magistrului Gheorghe Zudar.

⟨*Sub text, la stînga:*⟩ În anul 1648, 17 decembrie, cuvintele puse la margine, care din pricina vechimii s-au învechit şi şters cu totul, au fost, cu îngăduinţa preaînaltului sfat al oraşului Cluj, scrise din nou de către noi, arhivarii din Cluj-Mănăştur.

Arh. Stat Cluj-Napoca, Arh. oraş. Cluj, fasc I, nr. 33.
Orig. hîrtie cu urme de pecete rotundă aplicată pe verso.
Copie la *Kemény, Dipl. Trans, Suppl,* II, p. 137 (cu data greşită: 1 mai 1370).
EDIŢII: Jakob, *Kol. okl.,* I, p. 66; *Ub.* II, p. 347.

---

[1] Rupt 1,5 cm; întregit după sens.
[2] Scris deasupra rîndului, de o altă mînă, peste ruptură.

560 **1370 aprilie 29, Kene**

Nos, magister Paulus de Bernolth, vicecomes de Zolnuk, et iudices nobilium comitatus eiusdem, damus pro memoria, quod Petrus, filius Ladislai de Andreashaza de partibus Transilvanis, feria quinta proxima

post diem Cinerum nunc preteritam, tres equos suos furtive recepissent, quorum vestigia ad possessionem Doba vocatam investigasset, et unum ex ipsis colorose in dicta Doba invenisset et eadem possessione Doba unum proscriptum in legistro[1] denigratum Stephanum dictum Fudor, cui hospitalitatem Nicolaus, filius Bekus, captivare voluisset, idem Nicolaus, filius Bekus de dicta Doba, contra ipsum consurgendo partem ipsius proscripti conservare voluisset, ubi prefatus Nicolaus, filius Bekus, unum grave vulnus supra ipsum recepisset sua culpa requirente.

Datum in Kene, feria secunda proxima post festum beati Georgii martyris anno domini M ⟨CCC⟩ LXX.

⟨*Pe verso:*⟩ Pro Petro, filio Ladislai de Andreashaza, contra Nicolaum, filium Bekus de Doba, protestatoria.

Noi, magistrul Pavel de Bernolth, vicecomitele de Solnoc, şi juzii nobililor din acelaşi comitat dăm de ştire că lui Petru, fiul lui Ladislau de Andreashaza, din părţile Transilvaniei, în joia de după ziua începutului Păresimilor acum trecută[2] i s-au furat trei cai, ale căror urme el le-a căutat pînă la moşia Doba şi pe unul dintre ei l-a aflat după culoare în pomenita moşie Doba şi în acea moşie Doba ⟨la⟩ unul trecut în negru în registru, fiind pus în afara legii, şi anume Ştefan zis Fudor, căruia îi dăruise găzduire Nicolae, fiul lui Bekus. Şi cînd a voit să-l prindă pe acelaşi Nicolae, fiul lui Bekus din zisa Doba, sărind împotriva lui, voia să ţină partea acelui proscris, şi atunci Nicolae fiul lui Bekus s-a ales cu o rană grea, din vina sa.

Dat la Kene, în lunea de după sărbătoarea fericitului mucenic Gheorghe, în anul Domnului o mie trei sute şaptezeci.

⟨*Pe verso:*⟩ Scrisoare de întîmpinare pentru Petru, fiul lui Ladislau de Andreashaza, împotriva lui Nicolae, fiul lui Bekus de Doba.

Arh. Naţ. Magh. Dl., 73 734.
Orig. hîrtie cu o pecete aplicată şi cu urmele unei a doua peceţi.
EDIŢII: *Teleki,* I, p. 161.

---

[1] Corect: *registro.*
[2] 28 februarie.

501 **1370 mai 1, ⟨Cluj-Mănăştur⟩**

Nos, conventus monasterii beate Marie virginis de Clusmonustra, tenore presencium significamus quibus expedit universis memorie commendantes, quod Ladislao, filio Mychaelis, filii Laurencii filii Penthek de Kapatelke ab una parte, ex altera vero Andrea, filio Johannis, filii Iacobi, filii eiusdem Pentheek[1], coram nobis personaliter constitutis, per eundem Ladislaum, filium Mychaelis nobis propositum extitit ministerio vive vocis pariter et relatum quod, licet ipse predictam possessionem ipsorum hereditariam Kapatelke vocatam, communem per condam dominum Konya banum minus iuste occupatam propriis suis laboribus et expensis absque subsidio et iuvamine eiusdem Andree, demum per modum pacificum eandem cum eodem domino Konya bano super possessionem Kozmatelke vocatam in formam concambii seu permutacionis tradidisset, tamen de premissis suis laboribus fraternaliter complacendo, porcionem ipsius Andree et fratrum suorum, videlicet mediam partem

eiusdem possessionis Kozmatelke, cum omnibus suis utilitatibus et quibuslibet pertinenciis ad eandem spectantibus, eisdem Andree et fratribus suis ressignasset, resignavit et dimisit coram nobis, extrahens se de cetero ab eadem medietate dicte possessionis Kozmatelke et inducens ex nunc vigore presencium in dominium eiusdem eundem Andream et suos successores perpetuo et irrevocabiliter. Hoc eciam adiecerunt partes prenotate quod idem Andreas, pro sua porcione, eidem Ladislao de expensis suis in lite per ipsum consumptis satisfacere teneatur.

Datum octavo die festi beati Georgii martiris, anno domini M^{mo} CCC^{mo} LXX^{mo}.

Noi, conventul mănăstirii fericitei Fecioare Maria din Cluj-Mănăştur, prin cuprinsul scrisorii de faţă facem cunoscut şi dăm de ştire tuturor cărora se cuvine că venind înaintea noastră însuşi Ladislau, fiul lui Mihail, fiul lui Laurenţiu, fiul lui Penthek de Kapatelke, pe de o parte, iar pe de alta, Andrei, fiul lui Ioan, fiul lui Iacob, fiul aceluiaşi Penthek, acel Ladislau, fiul lui Mihail ne-a spus şi ne-a arătat prin viu grai că deşi el, prin ostenelile şi cheltuielile sale, fără sprijinul şi ajutorul acelui Andrei, a schimbat în chip paşnic acea mai sus-zisă moşie, comună, de moştenire a lor, numită Kapatelke, cotropită pe nedrept de către răposatul domn Konya banul, sub formă de schimb, pentru moşia numită Cozma, totuşi înţelegîndu-se frăţeşte cu privire la mai sus-zisele sale osteneli, el a lăsat, lasă şi dă înaintea noastră partea acelui Andrei şi a fraţilor săi, anume jumătate de parte a acestei moşii Cozma împreună cu toate folosinţele sale şi cu oricare din pertinenţele ce ţin de ea, acelui Andrei şi fraţilor săi, nemaiavînd nici un fel de pretenţii de acum înainte la acea jumătate a zisei moşii Cozma şi punîndu-l de acum, pe veci şi în chip nestrămutat, în temeiul scrisorii de faţă, în stăpînirea ei, pe acel Andrei şi pe urmaşii săi. Şi la aceasta, părţile mai sus însemnate au adăugat că acel Andrei, pentru partea sa, este dator să despăgubească pe zisul Laurenţiu pentru cheltuielile făcute cu ocazia procesului.

Dat în a opta zi a sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe, în anul Domnului o mie trei sute şaptezeci.

Arh. Naţ. Magh., Dl. 30 704. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napocá/1370.
Orig. perg., cu urme de pecete rotundă, de închidere, aplicată în document, pe verso.

---

[1] Astfel în orig.

502 **1370 mai 2, Oradea**

Nos, Demetrius, dei et apostolice sedis gratia, episcopus ecclesie Waradiensis, significamus ⟨quibus ex⟩pedit[1] universis presentium per tenorem, quod cum magister Stephanus, ecclesie nostre predicte prebendarius rectorque altaris superioris beate Katherine virginis, et Sebastianus, filius Johannis de Chahul mediantibus litteris comitis capelle obligatoriis mutuo se taliter obligassent, quod nos inter ipsos super potentiaria ablatione et abductione Petri sclaui, iobagionis ipsius magistri Stephani, per eundem magistrum Sebastianum potentialiter abducti, quodcumque in ocatvis festi beati Georgii martiris tunc affuturis, in ipsa causa inter ipsos in presentia iudicis curie regie mote habita,

auditis declaratisque eorum propositionibus et visis exhibitis ac perlectis ambarum partium instrumentis, arbitraremur hoc ambe partes pro grato, sub pena in eisdem litteris obligatoriis expresse contenta acceptare tenerentur, quo ad plenum; ipsis vero octavis occurrentibus, magister Stephanus prefatus personaliter, pro ipso vero[2] magistro Sebastiano, Gregorius de Mand, cum procuratoriis litteris conventus de Leles, coram nobis comparentes, ut debebant, idem magister Stephanus[2] exsurgendo, contra prefatum Sebastianum proponendo egit in hunc modum, quod dictus magister Sebastianus, quendam iobagionem suum, Petrus sclavus nomine, cum omnibus rebus et bonis suis universis, ac cum pretio duarum tunellarum vini, potentialiter abduxisset a magistro Stephano prenotato, tandem dictum iobagionem suum, litteris domini nostri regis mediantibus, regio et testimonio capituli Warandiensis ecclesie nostre predicte hominibus sibi reddi postulasset, quas litteras regias videlicet repetitorias dictus magister Sebastianus furore repletus potentialiter abstulisset ab eisdem, quod se fecisse coram pleno capitulo ecclesie nostre predicte fassus extitisset. Demum idem Sebastianus, in presentia dicti capituli, verbotenus assumpsisset, quod predictum iobagionem ipsius magistri Stephani[2] modo premisso ablatum, cum omnibus bonis ipsius, redderet ac remitteret magistro Stephano annotato. que idem magister Sebastianus adimplere minime curavit, quas quidem actionem simul et propositionem cum quibusdam tribus litteris dicti capituli ecclesie Waradiensis evidenter declarabat, prout in eisdem litteris apparet expresse[3], magister Stephanus annotatus; procurator vero ipsius Sebastiani nullam evidentem poteret reddere rationem de premissis[2], afirrmans tamen[2] dictum iobagionem ipsius magistri Stephani circa Sebastianum predictum fore, esse et existere, de quo idem omni querulanti promptus esset omnimodam exhibere iustitiam et paratus respondere[4] ex adverso.

Nos itaque visis ip⟨sis⟩[1] litteris et auditis partium propositionibus et declaratis actionibus, ut premissum est, adiudicantes cum nobilibus ac aliis probis viris ⟨nunc⟩[1] in dicto arbitrio nobilibus consedentibus arbitrabamur isto modo, quod magister Stephanus prefatus, sola in persona super eo, quod ⟨dictus⟩[1] iobagio suus cum rebus et bonis, ut premissum est, sic abductus ab eodem sacramentum deponere teneatur, qu⟨od si⟩ ide⟨m faciat tunc⟩[1] iobagionem suum cum omnibus bonis ipsius a magistro Sebastiano rehabere possit atque valeat. Ipse vero magister Sebastianus, cum XX personis nobilibus, ipso incluso, similiter iuramentum prestare teneretur super eo, quod ⟨in⟩[1] tali acquisitione et actione ipsius magistri Stephani sit inno⟨cens⟩[1] penitus et inmunis. Unde nos, facto premisso arbitrio, partes premissas coram dictis nobilibus ac aliis viris idoneis requisitas habuissemus super eo, utrum dictum nostrum arbitrium vellent acceptare an ne, procurator ipsius magistri Sebastiani dictum nostrum arbitrium per omnia refutando acceptare recussavit; ipso vero magistro Stephano pro g⟨rato habente⟩[1] ac per omnia acceptante. Unde nos dictum magistrum Sebastianum in pena in ipsis litteris obligatoriis contenta commissimus fore convictum eo facto.

Datum Waradini, secundo die festi beatorum Philippi et Jacobi apostolorum anno domini M^{mo} CCC^{mo} septuagesimo.

⟨*Pe verso:*⟩ Pro magistro Sebastiano de Chahul, contra magistrum Stephanum, prebendarium ecclesie nostre Waradiensis, arbitrationis relatoria.

Noi, Dumitru, din mila lui Dumnezeu şi a scaunului apostolic, episcopul bisericii de Oradea, facem cunoscut tuturor cărora se cuvine, prin cuprinsul celor de faţă, că, după ce magistrul Ştefan, prebendar al bisericii noastre sus-zise şi slujitor al altarului de sus al fericitei fecioare Ecaterina, şi Sebastian, fiul lui Ioan de Cehăluţ, prin mijlocirea scrisorii de îndatorire a comitelui capelei s-au îndatorat unul faţă de altul astfel: că noi, oricum la octavele pe atunci viitoare ale sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe[5], în pricina pornită între ei înaintea judelui curţii regeşti, ascultînd declaraţiile şi spusele lor şi văzînd şi citind actele înfăţişate de amîndouă părţile, să mijlocim între ei cu privire la luarea şi ducerea cu sila a lui Petru slavul, iobagul acelui magistru Ştefan, dus cu sila de acel magistru Sebastian, şi că ceea ce vom hotărî noi, amîndouă părţile vor fi datoare să primească pe deplin drept bun, sub pedeapsa cuprinsă lămurit în acea scrisoare de îndatorire; sosind acele octave, sus-zisul magistru Ştefan însuşi, iar pentru acel magistru Sebastian, Grigore de Mand cu scrisoarea de împuternicire a conventului de Lelez, venind înaintea noastră, cum erau datori, acel magistru Ştefan, ridicîndu-se şi plîngîndu-se împotriva sus-zisului Sebastian, a spus astfel: că zisul magistru Sebastian a dus cu sila de la sus-numitul magistru Ştefan, pe un iobag al său, cu numele Petru slavul cu toate lucrurile şi bunurile lui şi cu preţul a două butoaie de vin, şi că, în sfîrşit, a cerut, prin mijlocirea scrisorii domnului nostru regele, să i se înapoieze zisul său iobag de către omul regelui şi cel de mărturie al capitlului sus-zisei noastre biserici de Oradea, iar zisul magistru Sebastian plin de furie a luat de la ei cu sila acea scrisoare regească de înapoiere a iobagului şi el a mărturisit că acela a făcut acest lucru înaintea întregului capitlu al sus-zisei noastre biserici. Apoi ⟨că⟩ acel Sebastian s-a îndatorat pe cuvînt înaintea zisului capitlu că va înapoia şi va da sus-zisului magistru Ştefan pe sus-numitul iobag al acelui magistru Ştefan, luat în chipul mai sus arătat, împreună cu toate lucrurile sale, dar că acel magistru Sebastian, nu s-a îngrijit deloc să îndeplinească acest lucru. Iar pomenitul magistru Ştefan şi-a susţinut în chip vădit pîra şi plîngerea sa cu trei scrisori ale zisului capitlu al bisericii de Oradea, aşa cum se vede limpede din acele scrisori, însă împuternicitul acelui Sebastian nu a putut da nici o socoteală temeinică cu privire la cele de mai sus, spunînd totuşi că zisul iobag al acelui magistru Ştefan a fost, este şi se află la sus-zisul Sebastian, despre care lucru el este gata să facă toată dreptatea oricui s-ar plînge, şi este pregătit să răspundă la rîndul său.

Noi, aşadar, văzînd acele scrisori şi ascultînd spusele şi pîrile înfăţişate de către părţi, aşa cum s-a arătat mai sus, judecînd împreună cu nobilii şi cu alţi bărbaţi cinstiţi care şed cu noi acum la zisa judecată, am hotărît astfel: că sus-numitul magistru Ştefan va fi dator să depună însuşi jurămînt cu privire la faptul că zisul său iobag a fost luat de la el, cum s-a spus mai sus, cu lucrurile şi bunurile sale; dacă el va face acest lucru, atunci va putea şi va fi volnic să-şi recapete de la magistrul Sebastian iobagul lui cu toate bunurile sale. Iar acel magistru Sebastian va fi dator, de asemenea, să depună jurămînt el împreună cu nouăsprezece nobili, cu privire la faptul că este cu totul nevinovat şi curat de plîngerea şi pîra acelui magistru Ştefan. Drept aceea noi, făcînd pomenita judecată, cînd am întrebat sus-zisele părţi în faţa zişilor

nobili şi a altor bărbaţi vrednici dacă vor sau nu să primească zisa noastră hotărîre, împuternicitul acelui magistru Sebastian, respingînd cu totul zisa noastră hotărîre, nu a voit s-o primească, iar acel magistru Ştefan socotind-o bună a şi primit-o întru totul. Drept aceea, noi am hotărît ca zisul magistru Sebastian să fie pedepsit, prin chiar acest fapt, la pedeapsa cuprinsă în acea scrisoare de îndatorire.

Dat la Oradea, în a doua zi a sărbătorii fericiţilor apostoli Filip şi Iacob, în anul Domnului o mie trei sute şaptezeci.

⟨*Pe verso:*⟩ Dare de seamă a hotărîrii date pentru magistrul Sebastian de Cehăluţ, faţă de magistrul Ştefan prebendar al bisericii noastre de Oradea.

Arh. Stat Cluj-Napoca, Col. Kemény Iosif.
Orig. hîrtie cu fragmente de pecete ovală, de ceară, aplicată pe verso.

---

[1] Lacună 2 cm; întregit după sens.
[2] Cuvînt scris deasupra rîndului.
[3] Scris deasupra rîndului de la *prout*..., de aceeaşi mînă.
[4] Lectură nesigură.
[5] 1 mai.

503 **1370 mai 5, ⟨Cluj-Mănăştur⟩**

Magnifico viro et honesto, domino Emerico, voyvode Transilvano et comiti de Zonuk, amico eorum honorando, conventus monastrii beate Marie virginis de Clusmonustra, orationum suffragia devotarum.

Noverit vestra magnificentia, literas vestras nos recepisse in hec verba: ⟨*Urmează actul lui Emeric voievodul Transilvaniei, din 11 noiembrie 1369, Turda, nr. 432*⟩.

Nos enim petitionibus vestris et iustitie annuentes, ut tenemur, una cum predicto Baraba de Olnuk, homine vestro, nostrum hominem, videlicet Stephanum literatum, notarium nostrum, ad premissa exsequenda pro parte predictorum nobilium de Lona, pro testimonio duximus transmittendum, qui demum ad nos reversi nobis concorditer retulerunt, quod ipsi in predictis octavis festi beati Georgii martyris, ad facies predictarum metarum, inter prenotatos hospites et populos de Bunchyda et eosdem Michaelem de Lona, Nicolaum, filium Coplen, Emericum, filium Demetrii et Ladislaum, filium Elie, nobiles de eadem Lona, litigiosarum habitarum, vicinis et commetaneis suis universis legitime inibi convocatis et presentibus accessissent, iuxta seriem et continentiam predictarum literarum ipsius domini Nicolai voyvode, per metas antiquas eiusdem possessionis Lona reambulassent et in locis necessariis novas metas erexissent.

Quarum quidem predictarum antiquarum et renovatarum ac novarum metarum, prout iidem vester et noster homines dixerunt, cursus talis est: quod primo ex plaga septemtrionali iuxta fluvium Lona vocatum, in dicto monticulo Zazholm, duas terreas metas magnas capitales reperissent, penes quas tres novas metas, quarum una a predicta plaga septemtrionali possessioni Inakhaza et alia possessioni Bunchyda, tertia vero possessioni Lona, a parte occidentis separantes erexissent, inde versus possessionem Walazwth paululum procedendo unam metam de novo erexissent, inde ascendendo ad unam aciem, in qua longe eundo directe perveniret ad unum or, ubi iungeret duas metas, quarum unam

renovassent, abhinc descendendo ad unum siccum pothok et pertranseundo ipsum, ascenderet iterato et eundo perveniret ad unum monticulum, in quo unam metam terream invenissant, penes quam aliam novam metam perfodissent, abhinc versus plagam meridionalem declinando circa quandam virgultem Harazth nuncupatam, ad duas metas antiquas pervenissent, quarum unam renovassent, abhic eundo in eodem colle, in fine dicte virgulte perveniret ad unam metam, penes quam aliam novam metam erexissent, inde reflectitur versus meridiem et descendendo iungeret unam metam, deinde ad unum pothok Pascaaya vocatum, secus quod esset una meta terrea, ubi solveret ipsum pathak et ad eandem plagam ascenderet ad unum berch, in cuius cacumine duas metas antiquas invenisset, ubi reflectitur versus occidentem et eundo directe veniret ad unum holm, ubi essent due mete antique, inde colle curreret ad alium holm, in quo esset una meta, inde in eodem colle currendo perveniret ad tres monticulos Harumholm vocatos, super quorum tertio finali unam metam reperissent, iuxta quam aliam novam metam erexissent; et sic terminarentur cursus predictarum metarum litigiosarum, et nullus ex commetaneis vel vicinis tam in reambulatione, quam novarum metarum erectione exstitisset eisdem nobilibus de Lona contradictor.

Datum quinto die predictarum octavarum dicti festi beati Georgii martyris, anno domini M^{mo} CCC^{mo} LXX^{mo}.

Măritului și cinstitului bărbat, domnului Emeric, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, prietenului lor vrednic de cinstire, conventul mănăstirii fericitei Fecioare Maria din Cluj-Mănăștur, prinosul cucernicelor sale rugăciuni.

Să se afle măria voastră că noi am primit scrisoarea voastră avînd acest cuprins: ⟨*Urmează actul lui Emeric, voievodul Transilvaniei, din 11 noiembrie 1369, Turda, nr. 432*⟩.

Iar noi, dînd ascultare cererilor voastre și dreptății, precum sîntem datori, am hotărît să trimitem din partea sus-zișilor nobili de Lona, dimpreună cu sus-zisul Barnaba de Bîrlea, omul vostru, pe omul nostru, adică pe Ștefan diacul, notarul nostru, spre mărturie la împlinirea celor de mai sus. Aceștia întorcîndu-se apoi la noi, ne-au spus într-un glas că la sus-zisa octavă a sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe[1], s-au dus la pomenitele semne de hotar, care sunt în pricină între sus-numiții oaspeți și oamenii din Bonțida și acei Mihail de Lona, Nicolae, fiul lui Coplen, Emeric, fiul lui Dumitru, și Ladislau, fiul lui Ilie, nobili tot de Lona, și chemînd acolo în chip legiuit pe toți vecinii și megieșii lor și fiind ei de față, potrivit cuprinsului și rîndurilor sus-zisei scrisori a domnului voievod Nicolae, au făcut hotărnicirea după vechile semne de hotar, ale acelei moșii Lona și au ridicat semne noi de hotar în locurile de trebuință.

Iar mersul sus-ziselor semne de hotar și înnoite precum și al celor noi, după cum au spus omul vostru și al nostru, este acesta: mai întîi au aflat înspre partea de miazănoapte, lîngă rîul numit Lona, pe muncelul zis Măgura Sasului, două movile mari de hotar de căpetenie, lîngă care au ridicat trei semne noi de hotar, dintre care unul dinspre partea de miazănoapte, desparte moșie Inakhaza și altul moșia Bonțida, iar al treilea, dinspre partea de răsărit, moșia Lona. Apoi mergînd puțin înspre moșia Răscruci, au ridicat un semn de hotar din nou. Urcînd de

acolo spre o culme și mergînd în lungul acesteia, hotarul ajunge drept la un bot ‹de deal›, unde se unește acolo cu un pîrîu secat, dintre care au înnoit unul. Coborînd de acolo la un pîrîu secat și trecîndu-l, hotarul urcă din nou și tot mergînd, ajunge la un muncel, pe care au aflat o movilă de hotar, lîngă care au săpat un semn de hotar. De acolo, cotind spre partea de miazăzi, lîngă un mărăciniș, numit Harazth, au ajuns la două semne vechi de hotar, dintre care au înnoit unul. Mergînd de acolo pe aceeași culme la capătul pomenitului mărăciniș, ‹hotarul› ajunge la un semn de hotar lîngă care au ridicat un alt semn de hotar nou. De acolo hotarul cotește spre miazăzi și coborînd, ajunge la un semn de hotar. De acolo se îndreaptă spre un pîrîu numit Pascaaya lîngă care se află o movilă de hotar, pe unde trece acel pîrîu și urcă în acea parte spre o creastă, pe vîrful căreia au găsit două semne vechi de hotar. De aici, hotarul cotește în spre apus și mergând drept ajunge la o măgură, unde se află două semne vechi de hotar. De acolo merge pe culme spre o altă măgură, pe care se afla un semn de hotar. Apoi mergînd pe aceeași culme hotarul ajunge la Trei Măguri; pe cea de-a treia dintre acestea ei au aflat un semn de hotar, lângă care au ridicat un semn nou de hotar. Și astfel se sfîrșește mersul sus-ziselor semne de hotar în pricină și nici unul dintre megieși sau vecini nu s-au înfățișat acelor nobili de Lona ca împotrivitor, nici în ce privește hotărnicirea, nici la ridicarea semnelor de hotar.

Dat în a cincea zi a sus-ziselor octave ale pomenitei sărbători a fericitului mucenic Gheorghe, în anul Domnului o mie trei sute șaptezeci.

Arh. Naț. Magh., Dl., 31 065; și 28.718 (transumpt).
Orig. hîrtie și perg.
EDIȚII: *Teleki*, I, p. 161, 164—166; *Bánffy*, I, p. 292—293.

---

[1] 1 mai.

504 **1370 mai 7, Batoș**

Lodouicus, dei gracia, rex Hungarie, fideli suo magnifico viro Emerico, woyuode Transsiluano nunc constituto, et aliis woyuodis in futurum constituendis, salutem et graciam.

Quia Blasius, filius Sandor, coram nostra serenitate adductus in tali etate visus fuit nobis et cunctis cernentibus; tenera constitutus quod iura sua possessionaria paterna tueri et reacquirere et defensare ac uti nequit quoquomodo, ideo nos cuius brachyo[1] iura pro tueri debent, signanter pupillorum et orphanorum, de vestra fidelitate sicut de aliis nostris negociis istarum parcium Transsiluanarum expediendis confidimus sit et iura dicti Blasii et Sandur, fratris eiusdem in teneriori etate constituti, vestre presentibus committimus defendenda et tuenda, mandantes vestre fidelitati per presentes quatemus eosdem Blasium et Sandur, fratrem suum, pueros in tenera etate constitutos in dominium omnium illarum possessionum et possessionarium iurium paternorum in quarum seu quorum possessionem idem Sandur, pater eorum, ipsa vita mundiali perfruente persistebat pacifica[1] intronizare et statuere debeatis, eosdemque interim donec ipsi in adultam pervenirent ad etatem in dominio earundem et homines eorum indempnes, conservetis et illesos nostra auctoritate me-

diante. Tandem eisdem pueris annos discretionis attingentibus quod possint per se respondere et iura eorum huiusmodi defensare, si qui ius in eisdem possessionibus h⟨abere⟩[2] sperant, iuridice prosequantur[3], quibus sufficiens iusticie exhibebitur complementum equitate suadente. Presentes autem eisdem pueris post lecturam reddi volumus viceversa.

Datum in villa Batus, feria tercia proxima post festum beati Johannis ante portam latinam, anno domini M° CCC^{mo} LXX^{mo}.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credinciosului său, măritului bărbat Emeric, voievodul Transilvaniei, rînduit acum și celorlalți voievozi care vor fi în viitor, mîntuire și milostivire.

Deoarece Blasiu, fiul lui Sandur, a fost adus înaintea luminăției noastre și am văzut noi și toți ceilalți că este la o astfel de vîrstă tînără încît nu poate ca să păzească, să redobîndească și să-și apere drepturile sale părintești de stăpînire, noi al cărui braț este dator a ocroti drepturile, mai ales ale copiilor și orfanilor, și care sîntem încredințați, de credința voastră și în alte treburi ale noastre ce ne sînt spre folos în aceste părți ale Transilvaniei vă încredințăm, prin scrisoarea de față, să apărați și să ocrotiți drepturile zisului Blasiu și alte lui Sandur, fratele lui, aflați în prea fragedă vîrstă, și poruncim credinței voastre prin scrisoarea de față că sînteți datori a pune și a da în stăpînire în chip pașnic acestor Blasiu și Sandur, fratele său, copii aflați în fragedă vîrstă, stăpînirea tuturor acelor moșii și drepturi părintești de stăpînire în care sau care drepturi, același Sandur, tatăl lor, le avea în stăpînire avînd parte de ele în timpul vieții sale pămîntești. Acestea în temeiul autorității noastre să le păstrați neschimbate și nevătămate pînă cînd, între timp, vor ajunge la vîrstă matură, la vîrsta de stăpînire a acestor moșii și a oamenilor lor. Cînd după ce acești copii vor ajunge la anii chibzuinței, și vor putea să răspundă de ei astfel ca să-și apere drepturile lor, dacă ei nădăjduiesc să aibe drept în acele moșii, și pot să urmărească în chip legiuit să li se facă în chip îndestulător împlinirea dreptului lor după cum sfătuiește dreptatea. Iar scrisoarea de față voim să fie înapoiată după citire acestor copii.

Dat în satul Batoș, în miercurea de după sărbătoarea fericitului Ioan dinaintea Porții latine, în anul Domnului o mie trei sute șaptezeci.

Arh. Naț. Magh. Dl. 27 430. Fotocopie la Inst. de ist. din Cluj-Napoca/1369. Transumpt în actul lui Emeric, voievodul Transilvaniei, dat după 7 mai 1370, ⟨Turda⟩, nr. 505.

---

1 Astfel în transumpt.
2 Rupt cca 0,50 cm; întregit de noi după sens.
3 Corectat din *exequantur* de aceeași mînă.

505 ⟨1370 după mai 7⟩, ⟨Turda⟩

Nos, Emericus, woyuoda Transsiluanus et comes de Zonuk, memorie commendamus quod in congregacione nostra generali universitati nobilium et alterius cuiusvis status et condicionis hominum dicte partis Transsiluane ⟨. . .⟩[1] Torde celebrata, magister Stephanus, filius Johannis de Sancto Georgio in⟨ter ceteros cau⟩sidicos[2], adducto secum Blasio, filio Sandur de Zyluas in tenera etate constituto, novem annorum prout ⟨om⟩nino[3] metiri potuerat, ad nostram accedendo presenciam in persone eiusdem Blasii, filii Sandur, ac Sandur ⟨fratris eiusdem similiter tenere etatis⟩[4] contra nobilem dominam Katherina vocatam, consortem Thome,

filii Nicolai, filiam videlicet Gyule, filii Sumbur de Zyluas, quasdam litteras patentes excellentissimi principis domini nostri Lodouici, dei gracia illustris regis Hungarie, maiori suo sigillo consignatas, per omniam hunc tenorem continentes nobis presentavit: ⟨*Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 7 mai 1370, Batoș, nr. 504*⟩.

Quarum litterarum exhibicionibus factis et perlectis, continenciis earundem idem magister Stephanus, ex nostra commissione, tutor et conservator ipsorum puerorum, in personis eorundem allegabat eo modo quod eadem nobilis domina Katherina, consors ipsius Thome, et per consequens ipse Thomas, dominus et maritus suus ultra[5] quod iuri ipsius domine, racione sue quarte filialis conveniret, de possessionariis porcionibus condam predicti Gyule, filii Sumbur, avi videlicet eorundem Blasii et Sandur in possessionibus Zyluas, Ewrmenes, Septeer, Keykus et Apathy vocatis, habitis et existentibus, occupassent et occupando uterentur, nam predictus Gyule sex filias habuisset, quarum quinque viris nobilibus matrimoniali federe fuissent copulate et solum ipsa domina Katherina predicto Thome, homini impossessionato fuisset tradita atque copulata, et ex eo eadem non magis nisi sextam partem quarte parti[6] possessionum et porcionum possessionariarum prefati Gyule pretextu sue quarte filialis posset optinere[7]. Quibus auditis idem Thomas, filius Nicolai, pro eadem nobili domina consorte sua, cum procuratoriis litteris conventus monasterii beate virginis de Clusmonostura exsurgendo respondit eo modo quod ipsa nobilis domina consors, sua, et per consecquens ipse, in iuribus eisdem domine de possessionariis porcionibus supradicti Gyule, pro sua quarta filiali cessis et statuitis, vigore instrumentali forent et existerent, que ⟨. . .⟩[8] coram nobis posset exhibere et ibidem in suorum verborum certius documentum[9] quasdam litteras patentes predicti conventus, feria quinta proxima ante festum Conversionis beati Pauli apostoli, anno domini M° CCC^mo^ LXX^mo^ confectas, super statucione quarte filialis prescripte domine nobis rescripcionales, tenorem litterarum nostrarum eidem conventui directarum de verbo ad verbum in se continentes nobis presentavit. Quarum tenores nos informabant eo modo quod in congregacione nostra generali universitati nobilium et alterius cuiusvis status et condicionis hominum dicte parte Transsiluane die dominico proximo post festum Omnium sanctorum, anno domini M^mo^ CCC^mo^ LX^mo^ nono preterita[6], Torde[6] celebrata, Thomas, filius Nicolai, in persona nobilis domine Katherine consortis sue, filie videlicet Gyule, filii Sumbur de Zyluas, de medio aliorum causidicorum coram nobis consurgendo quasdam litteras patentes excellentissimi principis domini nostri Lodouici, dei gracia, incliti regis Hungarie, super gracia eidem nobili domine et per consequens dicto Thome, per ipsum dominum nostrum regem graciose facta confectas per omnia hunc tenorem continentes nobis presentasset: ⟨*Urmează scrisoarea lui Ludovic I, regele Ungariei, din 31 mai 1369, Vișegrad, nr. 389*⟩.

Quarum litterarum exhibicionibus factis et perlectis continenciis earundem, prefatus Thomas, filius Nicolai predictam ⟨nobilem⟩[10] dominam, consortem suam ⟨in documentum previa⟩[9] iuris racione pretacte quarte filialis de prefatis possessionibus eiusdem Gyule, patris sui, provenire debentibus per viam iusticie introdu⟨ci⟩ ⟨. . .⟩[11] postulasset.

Unde ad ipsam introduccionem et statucionem faciend⟨am⟩[3] ⟨. . .⟩[12] ⟨. . .⟩[13] hom⟨inem nostrum pro testimo⟩nio[14] transmitti ⟨. . .⟩[15] amiciciam

⟨. . .⟩[16] conventus litteratorie requicivissemus res⟨scribe⟩re quatenus ipsorum mitterent hominem pro testimonio fidedignum, quo presente ⟨. . .⟩[17].

Noi, Emeric, voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc, dăm de știre că în adunarea noastră obștească ținută la Turda cu toți nobilii și cu oamenii de orice stare a zisei părți a Transilvaniei, magistrul Ștefan, fiul lui Ioan de Sîngeorz, ridicîndu-se dintre ceilalți și aducînd cu el pe Blasiu, fiul lui Sandur de Silvaș, aflat în fragedă vîrstă, care ar fi putut să aibă de abia nouă ani, venind în fața noastră în numele acestui Blasiu și al lui Sandur, fratele acestuia, de asemenea, în vîrstă fragedă, împotriva nobilei doamne numită Ecaterina, soția lui Toma, fiul lui Nicolae, adică fiica lui Gyula, fiul lui Sumbur, ne-a arătat o scrisoare deschisa a preaînalțatului principe, stapînul nostru Ludovic, din mila lui Dumnezeu vestitul rege al Ungariei, scrisoare întărită cu pecetea cea mare, avînd acest cuprins: ⟨*Urmează scrisoarea lui Ludovic I, regele Ungariei, din 7 mai 1370, Batoș, nr. 504*⟩.

După înfațișarea acestei scrisori și după citirea cuprinsului ei, chiar magistrul Ștefan, din porunca noastră, apărător și ocrotitor al acelor copii, în numele acestora a spus în acest chip că acestei nobile doamne i se cuvine după lege pătrimea cuvenită ca fiică, din părțile de moșii ale răposatului mai sus-zis Gyula, fiul lui Sumbur, adică bunicul acelor copii Blasiu și Sandur, existente și aflate în mosiile numite Silvaș, Urmeniș, Șopteriu, Chiochiș și Apatiu și pe care acea nobila doamnă Ecaterina, soția acelui Toma, și ca urmare chiar acel Toma, stăpînul și soțul ei, le-au cotropit și le folosesc cotropindu-le mai mult decît se cuvine. Pomenitul Gyula a avut șase fete, dintre care cinci au fost unite prin căsătorie cu bărbați nobili și numai aceasta, mai sus zisa doamnă Ecaterina, soția lui Toma, a fost dată și legata prin căsatorie de un om fară moșie, și ea nu poate să obțina în temeiul dreptului pătrimii cuvenite fiicei mai mult decît a șasea parte din pătrimea cuvenită. Auzind acestea însuși Toma, fiul lui Nicolae, aducînd din partea acelei doamne, soția sa, o scrisoare de împuternicire a conventului mănăstirii fericitei Fecioare din Cluj-Manăștur, a răspuns, că acea nobilă doamnă, soția lui, și prin urmare lui i se cuvin, în temeiul drepturilor acelei doamne din părțile de moșii ale mai sus zisului Gyula, lăsate și date în stăpînire patrimea cuvenită fiicei în temeiul scrisorii pe care poate să o înfățișeze în fața noastră, chiar acum, cuprinsă într-un act întărit cuprinzînd spusele lor. El ne-a arătat apoi în cuprinsul actului o anumită scrisoare deschisă, de răspuns către noi, a mai sus zisului convent, întocmită în joia dinaintea sărbatorii Intoarcerii fericitului apostol Pavel, în anul Domnului 1370[18], cu privire la darea în stapînire a celei de a patra părți cuvenite fiicei a mai sus menționatei doamne, precum și cuprinsul scrisorii scrise nouă de către acel convent din cuvînt în cuvînt. Cuprinsul acesteia ne-a făcut cunoscut în acest chip că în adunarea noastră obștească trecută, ținută la Turda în duminica de după sărbătoarea Tuturor Sfinților, în anul 1369[19], cu toți nobilii și cu oamenii de oricare altă stare din zisa parte a Transilvaniei, Toma, fiul lui Nicolae, în numele nobilei doamne Ecaterina, soția lui, adică fiica lui Gyula, fiul lui Sumbur de Silvaș, ridicîndu-se din mijlocul celorlalți în fața noastră, ne-a arătat o anume scrisoare deschisă a preaînălțatului principe, domnul nostru Ludovic, din mila lui Dumnezeu, vestitul rege al Ungariei, întocmita cu privire la pătrimea cuvenită acestei nobile doamne și prin urmare a zisului Toma

făcută cu milostivire de către acest stăpîn, regele nostru, al cărei cuprins este acesta: ⟨*Urmează scrisoarea lui Ludovic I, regele Ungariei, din 31 mai 1369, Vişegrad, nr. 389*⟩.

După ce a fost arătată această scrisoare şi după ce i s-a citit cuprinsul, pomenitul Toma, fiul lui Nicolae, a cerut în temeiul dreptului pomenitei pătrimi cuvenite fiicei din pomenitele părţi de moşii ale acelui, Gyula, tatăl său, părţile ce trebuie date şi luate în stăpînire pe calea dreptăţii de către pomenita doamnă, soţia lui.

De aceea pentru a face această punere şi dare în stăpînire să trimiteţi pe omul nostru de mărturie... cerem prieteniei... să ne facă cunoscut în scris să trimită pe omul lor de credinţă ca om de mărturie, în faţa căruia ...

Arh. Naţ. Magh. Dl. 27 430. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1369.
Orig. hîrtie, cu pete de umezeală şi cu rupturi; partea de la sfîrşitul documentului lipseşte; cu urme de pecete rotundă, aplicată în document pe verso.

---

[1] Rupt cca 5 cm.
[2] Pată de umezeală cca 1,5 cm; întregit pe baza contextului.
[3] Rupt cca 0,25 cm; intregit după sens.
[4] Rupt cca 3,5 cm; întregire probabilă pe baza contextului.
[5] Astfel în orig.
[6] Scris deasupra rîndului de aceeaşi mînă.
[7] Corect: *obtinere*.
[8] Cuvînt indescifrabil.
[9] Lectură nesigură.
[10] Rupt cca 1 cm întregit după sens.
[11] Pată de umezeală cca 1,50 cm.
[12] Rupt cca 2 cm.
[13] Pată de umezeală cca 2 cm.
[14] Rupt cca 2,5 cm întregit pe baza contextului şi după sens.
[15] Pată de umezeală şi rupt cca 3 cm.
[16] Cuvînt ilizibil.
[17] In orig., partea de jos a documentului este ruptă cca 40 cm.
[18] 24 ianuarie 1370.
[19] 4 noiembrie 1369.

506 — 1370 mai 8, Sîntimbru

Religiosis viris conventui ecclesie beate Marie virginis de Clusmonostra, amicis suis honorandis, Johannes, vicevaivoda Transsilvanus, amicitiam paratam cum honore.

Vestram petimus amicitiam presentibus diligenter quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente magister Nicolaus, notarius noster, vel Stephanus, filius Johannis de Chezthue, aut Ladislaus, filius Johannis dicti Zaz de Bursyacobfolua, aliis absentibus, homo noster, in quindenis festi corporis Christi nunc venturis, ad faciem cuiusdem particule terre litigiose inter possessiones Buzd, dominorum de capitulo ecclesie Transsilvane et Alardi, filii Walentini, Huzioteluk vocatas existentis accedendo, vicinis et commetaneis eiusdem legitime inibi convocatis et presentibus, predictis etiam partibus vel earum legitimis procuratoribus personaliter ibidem comparentibus, iuramentalem depositionem iuxta continentias literarum regalium per ipsos dominos de capitulo vel procuratores eorundem legitimos in facie eiusdem terre litigiose exhibendarum, quam ipsi domini iuxta deliberationem, eiusdem domini regis, in eisdem literis suis contentam facere debebunt, videat et

intueatur, et post hec seriem ipsius iuramentalis depositionis prout fuerit opportunum, nobis ad octavas festi beati Jacobi apostoli nunc venturas, in vestris literis amicabiliter rescribatis.

Datum in Sancto Emerico, octavo die octavarum festi beati Georgii martyris, anno domini millesimo CCC^{mo} LXX^{mo}.

Cuvioşilor bărbaţi din conventul bisericii fericitei Fecioare Maria din Cluj-Mănăştur, prietenilor săi vrednici de cinstire, Ioan vicevoievodul Transilvaniei, cu toată prietenia şi cinstea.

Prin scrisoarea de faţă cerem stăruitor prieteniei voastre ca să trimiteţi spre mărturie omul vostru vrednic de crezare, de faţă cu care omul nostru, magistrul Nicolae, notarul nostru, sau Ştefan, fiul lui Ioan de Cisteiu, ori Ladislau, fiul lui Ioan zis Zaz de Bursyacobfalua, în lipsa celorlalţi ducîndu-se în a cincisprezecea zi după sărbătoarea acum viitoare *Corpus Christi*[1], la o bucată de pămînt în pricină, aflătoare între moşia numită Boz, a domnilor din capitlul bisericii Transilvaniei, şi moşia numită Doştat, a lui Allard, fiul lui Valentin, chemînd în chip legiuit vecinii şi megieşii acelei ⟨bucăţi de pămînt⟩ şi fiind aceştia de faţă şi înfăţişîndu-se, totodată acolo şi părţile sau împuterniciţii lor legiuiţi, să vadă şi să fie martori la depunerea jurămîntului, pe care — potrivit cuprinsului scrisorii regelui pe care acei domni din capitlu sau împuterniciţii lor legiuiţi o vor arăta la locul acelui pămînt în pricină — acei domni, ⟨din capitlu⟩ vor trebui să-l facă, potrivit hotărîrii acelui domn ⟨al nostru⟩ regele cuprinse în acea scrisoare a sa. Şi după aceasta, la octavele acum viitoare ale sărbătorii fericitului apostol Iacob[2], să aveţi bunătatea să ne răspundeţi în scris — după cum va fi nimerit — despre felul cum s-a făcut depunerea acelui jurămînt.

Dat la Sîntimbru, în a opta zi a octavelor sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe, în anul Domnului o mie trei sute şaptezeci.

Arh. Naţ. Magh., Dl. 30 705. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1370.
Transumpt în actul conventului din Cluj-Mănăştur din 2 iulie 1370, nr. 526.
EDIŢII: *Ub.* II, p. 348.

---

[1] 27 iunie.
[2] 1 august.

507 **1370 mai 10, Tirgu Mureş**

Lodouicus,. dei gratia rex Hungarie, fideli suo, viro magnifico, magistro Stephano, comiti Siculorum, suorum et eius vices gerenti in Brassow, salutem et gratiam.

Cum nos fideles nostros cives et communitatem hominum civitatis nostre Brassouiensis in eorum antiquis iuribus et libertatibus, in quibus usque tempus regiminis vestri mansisse dignoscuntur, specialiter autem in iudicatibus falsarum mensurarum cere et aliarum rerum ac ulnarum panni et pannorum necnon in aliis factis mercatorum mercantias eorum tangentibus conservare velimus inviolabiliter et tueri, mandamus fidelitati vestre firmo sub precepto regio, quatenus eosdem cives nostros et communitatem hominum ipsius, civitatis nostre Brassouiensis in prenominatis iuribus, libertatibus et iudicatibus pacifice et quiete manere per-

mittatis, prout eisdem ab olim freti fuisse et esse dignoscuntur, absque novitatum impedimento aliquali causas in ipsorum medio emergentes iudicatui vestro aliis temporibus consueto modo competentes vos cum comite terrestri ibidem adiudicando, causas vero iudicio memoratorum civium et iudicis eorum congruentes eisdem iudicare et legitime determinare dimittendo sine contradictione aliquali, aliudque pro nostra ampliori dilectione et gratia non facturi. Et hoc idem iniungimus ceteris comitibus Siculorum et eorum vices gerentibus constituendis in futurum similiter sub precepto.

Datum in Zekelwasarhel, die octavo festi Inventionis sancte crucis, anno domini millesima CCC^{mo} LXX^{mo}.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credinciosului său, măritului bărbat, magistrul Ștefan, comitele secuilor săi, și locțiitorului lui din Brașov, sănătate și milostivire.

Deoarece noi voim să păstrăm neclintit și să păzim pe credincioșii noștri orășeni și obștea oamenilor din orașul nostru Brașov, în vechile lor drepturi și libertăți, în care se știe că au stăruit pînă în timpul cîrmuirii voastre, și mai cu seamă în judecarea măsurilor strîmbe la ceară și la alte lucruri și a cotului pentru postav sau postavuri, precum și altor pricini de ale negustorilor privitoare la mărfurile lor, cu strașnică poruncă regească poruncim credinței voastre ca să-i lăsați pe acei orășeni, ai noștri și obștea oamenilor din pomenitul oraș al nostru Brașov să ramînă în pace și în liniște în sus-numitele lor drepturi, libertăți și judecăți, precum se știe că din vechime s-au bizuit și se bizuie pe ele. Iar voi judecînd acolo, fără piedica nici unei rînduieli noi, împreună cu judele ⟨lor⟩ pricinile ivite între ei, și care, în alte vremuri, în chip obișnuit, se cădea să le judecați voi, veți lăsa fără nici o împotrivire ca pricinile ce sînt în căderea judecății pomeniților orășeni și a judelui lor, să le judece și să le hotărască ei în chip legiuit. Și altfel să nu faceți, dacă vreți să aveți mai îmbelșugata noastră dragoste și milostivire. Și același lucru îl punem în vedere și celorlalți, comiți ai secuilor și locțiitorilor lor ce vor fi rînduiți în viitor, sub aceeași poruncă.

Dat la Tîrgu Mureș, în a opta zi a sărbătorii aflării Sfintei Cruci, în anul Domnului o mie trei sute șaptezeci.

Arh. Stat. Brașov; Arh. or. Brașov, Privilegii nr. 3.
Orig.
EDIȚII: *Sieb. Provinzialblätter*, I, p. 45; *Székely okl.*, I, p. 75, *Hurmuzaki-Densușianu*, I/2, p. 151; *Ub.*, II, p. 349.
Publicat fragmentar: *Fejér*, IX. 4, p. 227; *Transilvania*, 1872, p. 55.
REGESTE: Eder, *Observationes*, p. 36.

508 **1370 mai 10, Tîrgu Mureș**

Lodovicus, dei gratia rex Hungarie, fidelibus suis, capitulo ecclesie Albensis Transsilvanie, salutem et gratiam.

Cum nos possessiones et iura possessionaria castrorum nostrorum ab aliorum iuribus metaliter sequestrari et rectificari intendamus, ad hocque faciendum et exsequendum fidelem nostrum devotum venerabilem in Christo patrem, dominum Ladislaum, episcopum Wezprimyensem, aule nostre vicecancellarium, specialiter duxerimus transmittendum, fidelitati vestre firmiter precipiendo mandamus, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, videlicet Ladislaum, filium woy-

vode, archidiaconum, socium et concanocicam vestrum, quo presente, idem dominus Ladislaus episcopus, premissas erectiones ac renovationes metarum ac rectificationes iurium castrorum nostrorum predictorum faciat et exequatur iure admittente. Et post hec, seriem totius facti nobis fideliter, ut fuerit expediens, rescribatis.

Datum in Zekelwasarhel, feria sexta proxima post festum inventionis sancte crucis, anno domini M° CCC° LXX°.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credincioşilor săi ⟨din⟩ capitlul bisericii de Alba Transilvaniei, mîntuire, şi milostivire.

Deoarece noi avem de gînd ca toate moşiile şi drepturile de stăpînire ale cetăţilor noastre să fie despărţite şi îndreptate, prin semne de hotar, de drepturile altora, am hotărît să trimitem în chip osebit pe supusul nostru credincios, venerabilul întru Hristos părinte, domnul Ladislau, episcopul de Vesprem, vicecancelarul curţii noastre, spre a face şi săvîrşi aceasta. Punîndu-vă în vedere poruncim cu tărie credinţei voastre să trimiteţi spre mărturie pe omul vostru vrednic de crezare, adică pe Ladislau, fiul voievodului, arhidiaconul, soţul şi fratele vostru canonic, înaintea căruia acelaşi domn Ladislau episcopul să facă şi să săvîrşească, după cum va fi drept sus-arătatele ridicări şi îndreptări de hotare la moşiile sus-ziselor noastre cetăţi. Şi după acestea să ne daţi seama în scris, întocmai, despre desfăşurarea întregii acţiuni aşa cum se cuvine.

Dat la Tîrgu Mureş, în vinerea de după sărbătoarea aflării Sfintei Cruci, în anul Domnului o mie trei sute şaptezeci.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. fam., Bánffy.
Transumpt în actul capitlului din Alba-Iulia din 3 iunie 1370, nr. 516.
EDIŢII: *Bánffy*, I, p. 294.

509 **1370 mai 11, sub cetatea Tălmaciului**

Discretis viris et honestis, capitulo ecclesie Transsiluane, amicis suis honorandis, Johannes, viceuoyuoda Transsiluanus, amiciciam paratam debito cum honore.

Noverit vestra amiciciam quod dominus noster rex nobis firmis dat in mandatis ut nos comites Andream, Petrum et alterium Petrum, filios Petri dicti de Keures, in dominium recte medietatis possessionis Deesfolua vacate, dudum per eosdem Mychaeli, filio Pauli de Haranglab, in concambium quarundam possessionariarum porcionum tradite, contra omnes introducendo manu teneremus. Quare vestram requirimus amiciciam presentibus diligenter quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente Johannes, filius Ladislai de Geluach[1], homo noster specialiter per nos ad hoc transmissus, dictam medietatem ipsius possessionis Deesfolua vocate nunc apud manus ipsius Mychaelis, filii Pauli de Haranglab, modo quo supra habite, presentibus vicinis et commentaneis eiusdem universis, legittime inibi convocatis, iuxta continenciam litterarum ipsius domini nostri regis in facie ipsius possessionis per eosdem filios Petri, tunc in specie exhibere debent, eisdem filiis Petri statuat et relinquat perpetuo possidendam, contradicione predicti Mychaelis, filii Pauli de Haranglab et aliorum quorumlibet non obstante. Si enim aliqui in eadem quitquid iuris habere sperant, iuxta man-

datum regie celsitudinis, iuridice exequantur, quibus iusticie complementum impendetur. Et post hec ipsius possessionarie statucionis seriem nobis in vestris litteris amicabiliter rescribatis.

Datum in subcastro de Tolmach, sabbato proximo post festum beati Johannis ante portam Latinam, anno domini M^{mo} CCC^{mo} LXX^{mo}.

⟨*Pe verso, de aceeași mînă:*⟩ Discretis viris et honesti, honorabili capitulo ecclesie Transsiluane, amicis suis honorandis, pro comitibus Andrea, Petro et alterio Petro, filiis Petri dicti de Keures, statutoria.

⟨*Pe verso, de o mînă contemporană:*⟩ Homo vayuodę in littera, homo capituli: Nicolaus, sarcedos chori ecclesie nostre, magister altaris beati Laurencii, die dominico proximo post festum Apparicionis beati Michaelis.

Chibzuiților și cinstiților bărbați, capitlului bisericii Transilvaniei, prietenilor lor vrednici de cinste, Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, cu toată prietenia și cinstea cuvenită.

Aflați prietenia voastră că domnul nostru regele ne-a poruncit cu tărie, că noi sîntem datori, să punem, pe comiții Andrei, Petru și un alt Petru, fiii lui Petru zis de Curciu, în stăpînirea dreptei jumătăți a moșiei numite Deaj, moșie pînă nu de mult lăsată de aceștia în stăpînirea lui Mihail, fiul lui Pavel de Hăränglab, în schimbul cîtorva părți de moșie împotriva tuturor ⟨oprelîștilor⟩. De aceea cerem stăruitor prin scrisoarea de față prieteniei voastre, să trimiteți omul vostru, vrednic de crezare, ca om de mărturie, în fața căruia, omul nostru Ioan, fiul lui Ladislau de Ghiolț, trimis de către noi anume pentru aceasta, să dea și să lase în stăpînirea acelorași fii ai lui Petru numita jumătate a acestei moșii numite Deaj, acum aflătoare în mîinile acestui Mihail, fiul lui Pavel de Hăränglab, în chipul arătat mai sus, fiind chemați și fiind de față acolo, în chip legiuit, toți vecinii și megieșii acesteia, potrivit cuprinsului scrisorii acelui domn al nostru regele, ⟨venind⟩ la fața locului pe acea moșie, trebuia să o dea atunci în fapt acelorași fii ai lui Petru, ca s-o stăpînească în veci, fără a se ține seama de împotrivirea sus-zisului Mihail, fiul lui Pavel de Hăränglab, și a oricăror altora. Dacă însă cineva speră să aibă ceva drept în aceasta, potrivit poruncii Înălțimii regești să stăpînească ceea ce este drept, și să dea acestora împlinirea dreptății. Și după acestea să aveți bunătatea a ne face cunoscut în scrisoarea voastră, cuprinsul acelei dări în stăpînire.

Dat sub cetatea Tălmaciului, în sîmbăta cea mai apropiată de după sărbătoarea fericitului Ioan în fața porții latine, în anul Domnului o mie trei sute șaptezeci.

⟨*Pe verso, de aceeași mînă:*⟩: Chibzuiților și cinstiților bărbați, cinstitului capitlu al bisericii Transilvaniei, prietenilor lor vrednici de cinste, ⟨scrisoarea⟩ de dare în stăpînire pentru comiții Andrei, Petru și un alt Petru, fiii lui Petru zis de Curciu.

⟨*Pe verso, de o mînă contemporană*⟩: Omul voievodului în scrisoare, omul capitlului: Nicolae, preot din corul bisericii noastre, magistrul altarului fericitului Laurențiu, în ziua de duminică cea mai apropiată de după sărbătoarea Arătării fericitului Mihail[2].

Arh. Naț. Magh. Dl. 29 708. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1370. Orig. hîrtie, cu urme de pecete inelară de închidere aplicată în document pe verso.

---

[1] Lectură probabilă.
[2] 12 mai.

Nos, Lodovicus, dei gratia rex Hungarie, Dalmatie, ⟨Croatie⟩[1] et cetera, memorie commendantes tenore presentium significamus quibus expedit universis quod magister Stephanus litteratus, notarius conventus de Clusmonustra, in persona nobilis domine consortis sue Elizabeth vocate, filie videlicet quondam Kalach de Sancto Martino, ad nostre serenitatis accedens presentiam exhibuit nobis quasdam litteras patentes capituli ecclesie Albensis Transsilvane rescriptionales super statutione quarumdam possessionum Zenthpetur, Zyly, Kovachkuth, Myko, Zenthmartun, Kalacha, Bankutatelke, Ambrus, et Poptelke vocatarum, confectas, tenoris infrascripti, petens nos humili precum cum instantia, ut easdem nostris litteris inseri et transcribi ac confirmari pro eadem facere dignaremur ad cautelam. Quarum tenor talis est: ⟨*Urmează actul capitlului din Alba-Iulia din 8 decembrie 1335*⟩.

Nos, igitur, petitionibus eiusdem magistri Stephani in persona predicte domine sue coniugis nostre porrectis maiestati regio cum favore inclinati, predictas litteras dicti capituli memorato excellentissimo principi domino Karulo, quondam illustri regi Hungarie, patri nostro karissimo clare memorie, rescriptionales de verbo ad verbum, presentibus insertas eidem fecimus confirmari presentium patrocinio mediante, sine preiudicio iuris alieni et dum presentes nobis fuerint reportate in formam nostri privilegii redigi faciemus.

Datum in villa Borsa, die dominico proximo post quindenas festi beati Georgii martiris, anno domini M^{mo} CCC^{mo} LXX^{mo}.

⟨*Sub pecete:*⟩ Relatio Emerici voyuode.

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, Dalmației, Croației etc. dăm de știre și facem cunoscut prin cuprinsul celor de față tuturor cărora se cuvine că magistrul Ștefan diacul, notarul conventului din Cluj-Mănăștur, venind înaintea luminăției noastre în numele nobilei doamne soția sa, numită Elisabeta, adică fiica răposatului Kalach de Sancto Martino, ne-a înfățișat o scrisoare deschisă de răspuns a capitlului de Alba Transilvaniei, întocmită cu privire la punerea în stăpînirea unor moșii numite Sînpetru, Zyly, Kovachkuth, Myko, Zenthmartun, Călacea, Bankutatelke, Ambrus și Papteleac, ⟨scrisoare⟩ cu cuprinsul scris mai jos, și, rugîndu-ne cu smerenie și stăruitoare rugăminți să binevoim a pune să se treacă și să se transcrie acea scrisoare în scrisoarea noastră și s-o întărim pentru ea, spre chezășie. Cuprinsul acestei scrisori este acesta: ⟨*Urmează actul capitlului din Alba Iulia, din 8 decembrie 1335*⟩.

Noi, așadar, ascultînd cu bunăvoință regească cererea acelui magistru Ștefan înaintată Maiestății noastre, în numele sus-zisei doamne soția sa, trecînd din cuvînt în cuvînt în cele de față sus-zisa scrisoare a zisului capitlu, ⟨trimisă⟩ ca răspuns pomenitului preaînălțat principe, domnul Carol, răposatul ilustru rege al Ungariei, tatăl nostru prea scump, de strălucită amintire, am pus să i se întărească prin ocrotirea scrisorii de față, fără a vătăma dreptul altuia. Și cînd cele de față ne vor fi aduse înapoi, vom pune să fie întocmite în chip de privilegiu al nostru.

Dat în satul Borșa, în duminica de după cvindenele sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe, în anul Domnului o mie trei sute șaptezeci.

⟨*Sub pecete:*⟩ Darea de seamă a lui Emeric voievodul.

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. fam. Bánffy, fasc. 57, nr. 86.
Orig. perg., cu fragmente ale peceții regale, aplicate pe verso.

---

[1] Pată 2 cm.

511 **1370 mai 12, lîngă Șemlacu Mare**

Nos, Ladislaus, dux Opulÿe, regni Hungarie palatinus et iudex Comanorum, memorie commendamus quod, cum nos regia celsitudo multiplicatis malefactoribus et regni sui depredatoribus ad quas[1] scilicet comitatus regni ad congregaciones generales celebrandas sua regia auctoritate nostrique palatinatus officii debito requirente destinasset. Nosque inter ceteros Hungarie regni comitatus universitati nobilium et aliorum cuiusvis status et condicionis hominum comitatus de Crassou, pro compescendis furibus et latronibus ac quibuslibet malefactoribus extirpandis cuilibet querulanti iusticia impendenda congruenti feria secunda proxima post festum beatorum Phylippi et Jacobi apostolorum, prope civitatem Mezeusomplyo congregacionem celebrassemus generalem, in ipsaque congregacione nostra universitatem[2] nobilium dicti comitatus Johannem, filium Ladislai, filii Pousa, Johannem dictum Babig, Andream dictum Torma, Dyonisium dictum Kepe, Thomam dictum Dyakolch, Petrum, filium Laurencii, Nicolaum de ‹...›usnuk[3], Petrum, filium Gegus, Stephanum de Bayton, Ladislaum, filium Galli, Nicolaum, filium Andree, et Thomam, filium Cosme de Jeneu, pro iuratis assessoribus nobis petivissimus assignari, tandem iidem iurati assessores unacum Petro, filio Chulnuk, vicecomite, Emerico, filio Johannis de Helymba, Georgio Rufo, Symone, filio Heym de Teyed, et Mychaele, filio Petri de Feyereghaz, iudicibus nobilium eiusdem comitatus, ad fidem eorum deo debitam fidelitatemque domino nostro regi sueque sacre corone regie conservandam in eo ut cunctis iusticiam observarent veritatem non opprimerent falsitatemque non rectificarent et quoslibet malefactores nobis nomina enarrarent tacto dominice crucis ligno prestitam. Habito interse deliberativo tractatu, Prosa, iobagionem magistri Ladislai, filii Galli de Vmur, in possessione eiusdem Kundench commorantem, ‹...›[4] magistrum Ladislaum[5], in possessione sua Dench residentem, Benedictum dictum Orrus, iobagionem ipsius magistri Ladislai, in dicta villa Dench commorantem, Tomam Rufum in civitate Mezeusomplyo residentem, iobagionem domini regis, Johannem, filium Abrahe, in dicta civitate commorantem, Hranoya ke‹nez›ium[6], iobagionem regalem in villa Zuhor commorantem, hospitem furum, Ladislaum, filium Brata, kenezium, iobagionem regalem in villa Zcepteleky residentem, similiter hospitem furum, Bratak, similiter iobagionem regalem in villa Soma et pertinenciis Erdsomplyo commorantem, Valentinum, filium ‹Nicolai›[7], kenezium, iobagionem regalem in villa Petri, filii Balk, in pertinenciis Borzwafeu commorantem, Bratyzlou et Bucha, iobagiones magistrorum Benedicti et Petri, filiorum Pauli, filii Heem, in villa Radymlya residentes, Vanchuk in quarta filiali in possessione Doman commorantem, Drugan, iobagionem regalem in villa Basta, ad castrum Erdsomplyo pertinens, commorantem, Ladislaum fa‹...›[4], iobagionem regalem in Moxond residentem, Andream, filium Thome dicti Kutus, divagantem, Jacobum, filium Kopaz, latitantem, Choga et Petrum, filium Thodor, in villa Hom commorantem, iobagiones Francisci, filii ma-

gistri Konya condam bani, Ztoyk et Woyk, filium eiusdem, iobagiones dicti Francisci, in villa Ters commorantes, hospites furum, Bakaan latitantem, Boguzlou divagantem, Radouch in villa Bozÿas, iobagionem Nicolai, filii Nicolai de Jank, residentem, Rada, filium Mycos, in villa Hom commorantem, iobagionem predicti Francisci, filii magistri Konya, et Wolp, filium Ztyrw, iobagionem domini regis in villa Nouak commorantem, Mychaelem, fratrem predicti Bucha, iobagionem regalem in villa Kuzegh residentem, ad castrum Galambuch pertinentem, Kychyn, filium Nogyhna, divagantem, Rados, filium Tyseu, iobagionem regalem in villa Teremfeu residentem, Farkas, alio nomine Farÿan, Veytyh, Benche, Buchan et Lukasium, divagantes, Ztoyan, filium Bratyzlou, in villa Karalus, in pertinenciis civitatis Somplyo residentem, Demetrium dictum Bÿchench et Drusoya, iobagiones Thome, in villa sua Matÿaz vocata residentem, Mykola, in villa Kygyos residentem, cusorem falsorum denariorum, Ladislaum, fratrem predicti Mykola, circa magistrum Karapch commorantem, falsorum denariorum cusorem, Ladislaum, filium Kragni, iobagionem regalem in villa Kragunfalua, residentem in pertinenciis ad Ilyed, hospitem furum, Ratk, iobagionem ipsius Petri, filii Heem, in villa Egurzeg residentem, Gozcyn divagantem, Dobra, iobagionem Georgy, fily ⟨. . .⟩[4] quondam Wayuode, in villa Teyed commorantem, Ztoha divagantem, Buda et Haal, iobagiones regales in villa Almas residentes, Sysa vagabundum, Dobray et Prodan, filio Balkonya, ac Prÿan, iobagiones regales in villa Herczek commorantes, v⟨. . .⟩[4] dictum et d⟨. . .⟩[4] divagantem, Wolha, iobagionem Zemere, in villa Talyanfalwa residentem, Syuka, filium Ztanÿzlou, latitantem, Thomam dictum ⟨. . .⟩az[7], iobagionem ⟨. . .⟩[4] commorantem, Horgach, iabagionem, filii Nicolai de villa Chazarteteu commorantem, Basylium[8] et Lukasium, filium Maladin, divagantes, Veze vaganbundum, Ladislaum f⟨ilium⟩[9] Draÿany, et Rada, fratrem eiusdem, divagantes, Valentinum, filium Lukachi, latitantem, ⟨. . .⟩[4] H⟨. . .⟩[4] Zla⟨. . .⟩[4] Blasium, iobagionem magistri Petri, filii Heem, in Egurzegh commorantem, Rad⟨. . .⟩[4], in villa Rad ⟨. . .⟩[4] in villa ⟨. . .⟩[4] commorantem, Olyad, filium Dragoya, latitantem, Kya, filium Druguzlou, ⟨. . .⟩[4] commorantem ⟨. . .⟩[4] Michael dictus Buka, in villa Gylelues[8] residentem, ⟨. . .⟩[4] et Mekenye, filium Kur⟨. . .⟩og⟨. . .⟩am[4] in Mezeusomplyo commorantem, pro publicis furibus ⟨et latronibus ac notoriis⟩[10] malefactoribus ⟨. . .comitt⟩entes[10], ad debitam vindictam proscri⟨bendos et extr⟩adandos[11] nobis in eorum registo assignarunt; quiquidem proscripti malefactores iuris[12] et iusticie ⟨. . .⟩[4] allegantes ad eandem congregacionem nostram venire vel mittere et iuri parere non curarunt, unde nos, simulcum predictis vicecomite et iudicibus nobilium et iuratis assessoribus, ⟨. . .⟩[4] eosdem proscriptos ⟨. . . capitali⟩[13] sentencia et amissione omnium possessionum proprietatum et bonorum suorum ubilibet existencium vigore presencium decrevimus et committimus convictos dy⟨. . .⟩ne[4] ipsorum proscriptorum malefactorum ⟨. . .⟩an[4] qui de regno ⟨. . .⟩ commissimus ut unicuique[14] et apud quoscunque iidem proscripti malefactores[15] tam in tenutis castrorum et civitatibus, quam in villis liberis regalibus et reginalibus, ae possessionibus nobilium, iidem proscripti malefactores aut singillatim quispiam eorundem per quoscunque vel per quemcunque poterint reperiri extunc eosdem quilibet interficiendi, suspendendi et quolibet supplicio feriendi, ac bona et res eorundem quaslibet pro se habendi et reservandi habeant facultatem, nec quisquam ex ipsis et cognacionibus eorundem proscriptorum ullo unquam tempore super interfeccionibus et ab alienacionibus bonorum suorum, contra interfectores eorundem ma-

teriam valeant suscitare quescionem aliqualem, nos itaque, vicecomes et iudices nobilium dicti comitatus, premisse congregacionis ipsius domini palatini interfuimus et omnia premissa cum eodem domino palatino communi consensu ordinantes, in horum omnium testimonium, sigilla nostra iuxta sigillum ipsius domini palatini presentibus duximus apponenda.

Datum septimo die congregacionis nostre predicte, in loco memorato, anno domini M^mo^ CCC^mo^ septuagesimo.

Noi, Ladislau, ducele de Oppeln, palatinul regatului Ungariei, și jude al cumanilor, dăm de știre că întrucît înmulțindu-se răufăcătorii și tîlharii din regatul său, înălțimea sa regele ne-a trimis din puterea sa regească și din cerința datoriei slujbei noastre de palatin în oricare comitate ale regatului, pentru a ține adunări obștești și noi, în lunea de după sărbătoarea fericiților apostoli Filip și Iacob[16], între celelalte comitate ale regatului Ungariei, am ținut adunare obștească cu obștea nobililor și a altor oameni de orice stare și seamă din comitatul Caraș, aproape de orașul Șemlac, pentru a înfrîna pe hoți și pe tîlhari, a stîrpi pe orice răufăcători și a împărți oricui s-ar plînge dreptatea cuvenită, în acea adunare a noastră am cerut obștei nobililor zisului comitat să ne dea ca asesori jurați pe Ioan, fiul lui Ladislau, fiul lui Pousa, Ioan zis Babig, Andrei zis Torma, Dionisie zis Kepe, Toma zis Dyakolch, Petru, fiul lui Laurențiu, Nicolae de... usnuk, Petru, fiul lui Gegus, Ștefan de Bayton, Ladislau, fiul lui Gal, Nicolae, fiul lui Andrei, și Toma, fiul lui Cosma de Ianova, ⟨și⟩ apoi acei asesori jurați, împreună cu Petru, fiul lui Chulnuk, vicecomitele, Emeric, fiul lui Ioan de Helymba, Gheorghe cel Roșu, Simion, fiul lui Heym de Teyed, și Mihail, fiul lui Petru de Biserica Albă, juzii nobililor din acel comitat, atingînd lemnul Crucii Domnului, au jurat pe credința lor datorată lui Dumnezeu și pe supunerea ce trebuie s-o păstreze față de domnul nostru regele și de sfînta sa coroană că vor păzi dreptatea pentru toți, nu vor înăbuși adevărul, nu vor da drept adevăr minciuni și ne vor arăta pe nume pe toți răufăcătorii. ⟨Și⟩ ținînd între ei sfat chibzuit, ni i-au trecut în condica lor drept hoți obștești și răufăcători ⟨înveterați⟩, ⟨care trebuie scoși în afara legii și predați spre a-și căpăta⟩ cuvenita pedeapsă, pe Prosa, iobagul magistrului Ladislau, fiul lui Gal de Omor, locuind pe moșia aceluia Kundench...; ⟨la⟩ magistrul Ladislau, locuind pe moșia sa Denta; pe Benedict zis Orrus, iobagul acelui magistru Ladislau, locuind în zisul sat Denta; pe Toma cel Roșu, care locuiește în orașul Șemlac, iobag al domnului ⟨nostru⟩ regele; pe Ioan, fiul lui Avram, locuind în zisul oraș; pe Hranoya cnezul, iobag regesc, locuind în satul Zuhor, ca gazdă de hoți; pe Ladislau, fiul lui Brata cnezul, iobag regesc, locuind în satul Zcepteleky, de asemenea, ca gazdă de hoți; pe Bratak, de asemenea, iobag regesc, locuind în satul Soma pe pămîntul ce ține de ⟨cetatea⟩ Erdsomplyo; pe Valentin, fiul lui Nicolae cnezul, iobag regesc locuind în satul lui Petru, fiul lui Balc, pe pămîntul ce ține de Borzwafeu; pe Bratizlou și Bucha, iobagii magiștrilor Benedict și Petru, fiii lui Pavel, fiul lui Heem, locuind în satul Radimna; pe Vanchuk, locuitor pe pătrimea fiicelor din moșia Doman; pe Drugan, iobag regesc, locuind în satul Basta ce ține de cetatea Erdsomplyo; pe Ladislau..., iobag regesc, locuind în Moxond; pe Andrei, fiul lui Toma zis Kutus, care e pribeag; pe Iacob, fiul lui Kopaz, ce se ascunde; pe Choga și pe Petru, fiul lui Tudor, locuind în satul Hom, iobagii lui Francisc, fiul magistrului Konya, fostul ban; pe Stoica și Voicu, fiul său, iobagii zisului Francisc, locuind în satul Ters, gazde de

hoţi; pe Bakaan, care se ascunde; pe Boguzlou, care e pribeag; pe Radouch, locuind în satul Bozyas, iobag al lui Nicolae, fiul lui Nicolae de Jank; pe Rada, fiul lui Mycos, locuind în satul Hom, iobag al sus-zisului Francisc, fiul magistrului Konya, şi pe Wolp, fiul lui Ztyrw, iobag al domnului ⟨nostru⟩ regele, locuind în satul Novak; pe Mihail, fratele sus-zisului Bucha, iobag regesc ce locuieşte în satul Kuzegh ⟨şi⟩ ţine de cetatea Galambuch; pe Kychyn, fiul lui Nogyhna, ce e pribeag; pe Rados fiul lui Tyseu, iobag regesc, locuind în satul Teremfeu; pe Farkas, altfel numit ⟨şi⟩ Faryan, pe Veytyh, Benche, Buchan şi Luca ce sînt pribegi; pe Stoian, fiul lui Bratyzlou, care stă în satul Karalus, pe pămîntul ce ţine de oraşul Şemlac; pe Dumitru zis Bychench, şi Drusoys, iobagii lui Toma, locuind în satul său numit Matyaz; pe Mykola, locuind în satul Kygyos, făuritor de bani falşi; pe Ladislau, fratele sus-zisului Mykula, care şade pe lîngă magistrul Karapch, făuritor de bani falşi; pe Ladislau, fiul lui Kragnus, iobag regesc locuind în satul Kragunfalva, pe pămîntul ce ţine de Ilidia, ca gazdă de hoţi; pe Ratk, iobagul lui Petru, fiul lui Heem, locuind în satul Ersig; pe Gozcyn, care e pribeag; pe Dobra, iobagul lui Gheorghe, fiul..., răposatului voievod, locuind în satul Teyed; pe Ztahna, care e pribeag; pe Buda şi Haal, iobagi regeşti ce stau în satul Almaş; pe Sysa, rătăcind fără căpătîi; pe Dobray şi Prodan, fiul lui Balkonya, şi pe Pryan, iobagi regeşti ce locuiesc în satul Herczek; pe ⟨unul⟩ zis V... care este pribeag; pe Wolka, iobagul lui Zemere, locuind în satul Talyanfalwa pe Syuka, fiul lui Ztanyzlou, ce stă ascuns pe Toma zis..., iobagul... locuind...; pe Horgach, iobagul fiul lui Nicolae, locuind în satul Chazarteteu; pe Vasile şi pe Luca, fiul lui Mladin, ce sînt pribegi; pe Veze, rătăcind fără căpătîi; pe Ladislau, fiul lui Drayan, şi pe Rada, fratele său, ce sînt pribegi; pe Valentin, fiul lui Luca, ce stă ascuns; pe H..., pe Zla...; pe Blasiu, iobagul magistrului Petru, fiul lui Heem, locuind în Ersig; pe Rad ⟨locuind⟩ în satul Rad;... locuind în satul ...yuk; pe Olyad, fiul lui Dragoya, ce stă ascuns; pe Kya, fiul lui Druguzlou, locuind ⟨în⟩...; pe Mihail zis Buka, ce stă în satul Giulvăz... şi pe Mekenye, fiul lui Kur...og...am locuind în Şemlac.

Şi cum aceşti răufăcători puşi în afara legii, deşi au declarat ⟨că se vor supune⟩ legii şi dreptăţii, nu s-au îngrijit să vină sau să trimită ⟨pe cineva⟩ la acea adunare a noastră şi să se supună judecăţii, drept aceea noi, împreună cu sus-zisul vicecomite şi cu juzii nobililor şi asesorii juraţi ⟨ce şedeau cu noi în acea adunare obştească⟩, am hotărît şi statornicit prin puterea celor de faţă ca acei puşi în afara legii... să fie pedepsiţi cu moartea şi cu pierderea tuturor moşiilor, proprietăţilor şi bunurilor lor, oriunde s-ar afla... ca nu cumva ⟨pilda⟩ acelor răufăcători puşi în afara legii... din ţară...

Am hotărît ca oriunde şi la oricine ar putea fi găsiţi de către oricare şi de oricine acei răufăcători puşi în afara legii, atît în cuprinsul cetăţilor şi oraşelor, cît şi în satele libere ale regelui şi reginei şi pe moşiile nobililor — toţi sau unul cîte unul — să aibă dreptul oricine de a-i ucide, spînzura şi căzni pe unii ca aceştia, cu orice chin, şi de a-şi lua şi ţine pentru sine bunurile şi lucrurile lor. Şi nimeni dintre ei şi dintre rudele acelor ⟨răufăcători⟩ puşi în afara legii să nu poată vreodată să stîrnească vreo pricină şi plîngere împotriva ucigaşilor acelora, cu privire la uciderea şi înstrăinarea bunurilor lor.

Aşadar, noi, vicecomitele şi juzii nobililor din zisul comitat, am fost de faţă la sus-zisa adunare a acelui domn palatin, şi rînduind toate cele de mai sus cu dimpreună învoire cu acel domn palatin, am hotărît să se

pună pe cele de față pecețile noastre alături de pecetea domnului palatin, spre mărturia tuturor acestor ⟨lucruri⟩.

Dat in a șaptea zi a sus-zisei noastre adunări, în locul pomenit, în anul Domnului o mie trei sute șaptezeci.

Arh. Naț. Magh., Dl., Arh. Muzeului Național.
Orig. hirtie cu rupturi și ștersături, pe verso cu urme de peceți din ceară verde.
EDIȚII: Pesty, *Krassó*, III, p. 96—99; *Hurmuzaki—Densusianu*, I/2, p. 164—166.
REGESTE: *Documenta Valachorum*, p. 227—228.

---

[1] Astfel în text, corect: *ad quoslibet*.
[2] Astfel în text.
Ros; probabil *Mutnuk, Chulnuk,* sau *Arusnak* (nota ed.).
[4] Lacuna în text.
[5] Astfel in text; corect, *magistri Ladislai.*
[6] Completat în text.
[7] Astfel în text.
Lectură nesigura.
[9] Lacună în text; completat dupa sens.
[1] Lacună în text; completat dupa sens.
[11] Lacună in text; completat dupa sens. Ultimul cuvint redat la Pesty cu lectura greșită: ... *andam*.
[12] Astfel în text, corect: *iuri*.
[13] Trei cuvinte lipsă; întregit parțial dupa sens.
[14] Astfel în text, corect: *ubicumque*.
[15] Ultimele două cuvinte subpunctate.
[16] 6 mai.

512 **1370 mai 14, Sub cetatea Tălmaciului**

Discretis viris et honestis, honorabili capitulo ecclesie Transsiluane, amicis suis honorandis, Johannes, viceuoyuoda, Transsiluanus, amiciciam paratam debito cum honore.

Vestre discrecionis amicicie presencium serie declaramus quod cum nos, feria tercia proxima post festum Invencionis sancte crucis, unacum venerabili in Christo patre, domino Wylhelmo, episcopo Quinqueecclesiensis, ex mandato regie maiestatis, in subcastro Tolmach, universitati Saxonum septem sedium Cybiniensis, necnon nobilium inter eosdem Saxones possessiones et hereditates habencium, unicuique pro tuenda et exercenda iusticia, legittima proclamacione facta, congregacionem generalem celebrassemus, tandem, inter alios causidicos, comites Bartholomeus, filius Johannis de Ebrek, ad nostram accedendo presenciam[1], contra Nicolaum, filium Cristiani de Fenyeufolua, proposuit talimodo quod ipse vacum[2] eodem Nicolao, filio Cristiani, ab uno avo primariam propagacionem seu originem habuissent et sibi in proxima linea generacionis attineret; ob hoc in possessione hereditaria Hortubagh vocata, in comitatu Albensi, in districtu sedis Cybiniensis existenti[3], et aliis possessionibus comuniter ipsos tangentibus, divisionem pro se[4] fieri[3] peteret congruentem. Quo percepto, prefatus Nicolaus, filius Cristiani, personaliter exurgendo, respondit ex adverso quod hoc bene verum esset ut prefatus comes Cristianus[5], filius Johannis, sibi in proxima linea generacionis[6] indivisionali[7] sibi attineret et ab uno avo propagacionem et d⟨escensio⟩nem[8] habuissent, unde quandocunque iuridice venierit[9] in quibus

possessionibus decens esset, cum eodem divisionem facere promptus esset et paratus.

Quare, vestram requirimus amiciciam presentibus reverenter quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente, Ladislaus, filius Stephani de Ecela[10], homo noster, per nos ad hoc specialiter transmissus, ad faciem iamdicte possessionis Hortupagh[10] vocate et aliarum possessionum seu possessionariarum porcionum ipsos communiter tangencium accedendo, vicinis et commetaneis earundem universis inibi legitime convocatis et presentibus, dividat easdem, regni consuetudine requirente; factaque divisione unicuique relinquendo sua iura, si per quempiam non fuerit contradictum; contradictores vero, si qui fuerint, citet eosdem in nostram presenciam ad terminum competentem, racionem, contradiccionis ipsorum reddituros. Et post hec, seriem omnium premissorum, prout fuerit oportunum[11], domino nostro woyude[12] vel nobis in vestris litteris amicabiliter rescribatis.

Datum in loco predicto, octavo die congregacionis prenotate, anno domini M^{mo} CCC^{mo} LXX^{mo}.

⟨*Pe verso, de aceeași mină*⟩. Discretis viris et honestis, honorabili capitulo ecclesie Transsiluane, amicis suis honorandis, pro comite Bartholomeo, filio Johannis de Ebrek, statutoria.

Chibzuiților și cinstiților bărbați, cinstitului capitlu al bisericii Transilvaniei, prietenilor lor vrednici de cinste, Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, cu toata prietenia și cinstea cuvenită.

Prin cuprinsul celor de față arătăm osebitei noastre pretenii că, întrucît noi, în marțea cea mai apropiată de după sărbatoarea Aflării Sfintei Cruci[13], împreună cu venerabilul întru Hristos părinte, domnul Wylhelm, episcop de Pécs, din porunca majestății regești am ținut, sub cetatea Tălmaciu, adunare obștească cu obștea sașilor din cele șapte scaune ale Sibiului și cu oricare dintre nobilii care au moșii și moșteniri între acești sași, ca sa apăram și să împlinim cele făcute printr-o dreaptă și legiuită rînduială, în sfîrșit, între alți împricinați, comitele Bartolomeu, fiul lui Ioan de Avrig, a spus în acest fel, că el împreună cu acel Nicolae, fiul lui Cristian de Bradu, și-au avut prima baștină sau origine dintr-un singur bunic, și ține de el prin cea mai apropiată spiță a neamului; de aceea, el cere să se facă pentru ei o împărțeală potrivită în moșia de moștenire numită Hîrtibaciu, aflătoare în comitatul Alba, în districtul scaunul Sibiului, și în alte moșii, care țin de asemenea de ei. Ascultînd aceasta, sus-pomenitul Nicolae, fiul lui Cristian, ridicîndu-se el însuși, răspunde la rîndul său că acest lucru era foarte adevărat, că suspomenitul comite Bartolomeu, fiul lui Ioan, ținea de el, ca părtaș, în cea mai apropiată spiță a neamului, și că și-au avut baștina și obîrșia dintr-un singur bunic, ⟨și⟩ de aceea, cînd ar veni de drept, în acele moșii în care s-ar cuveni, este gata și pregătit să facă împărțeala.

De aceea, prin cele de fața cerem cu plecăciune prieteniei voastre să trimiteți pe omul vostru vrednic de crezare ca om de mărturie, în fața caruia, omul nostru Ladislau, fiul lui Ștefan de Ațel, trimis de către noi anume pentru aceasta, venind la fața locului pe deja zisa moșie numită Hîrtibaciu și pe alte moșii sau părți de moșie, care țin, de asemenea, de ei, fiind chemați și fiind de față acolo în chip legiuit toți vecinii și megieșii acestora, să le împarta pe acestea după cum cere obiceiul țării; facîndu-se împărțeala și lasîndu-i-se fiecăruia drepturile sale, dacă nu se face împotrivire din partea uiva, iar dacă vor fi împotrivitori, să-i

cheme pe aceştia în faţa noastră la sorocul potrivit ca să dea socoteală de temeiul împotrivirii lor. Şi după acestea, după cum va fi potrivit, să aveţi bunătatea a răspunde în scrisoarea voastră domnului nostru voievod sau nouă, cuprinsul tuturor celor de mai sus.

Dat în locul mai sus-zis, în a opta zi a adunării mai sus însemnate, în anul Domnului o mie trei sute şaptezeci.

⟨*Pe verso, de aceeaşi mînă*⟩: Chibzuiţilor şi cinstiţilor bărbaţi, cinstitului capitlu al bisericii Transilvaniei, prietenilor lor vrednici de cinste, scrisoare de dare în stăpînire pentru comitele Bartholomeu, fiul lui Ioan de Avrig.

Arh. Naţ. Magh. Dl. 29 172. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1370.
Orig., hîrtie, cu rupturi şi pete de umezeală şi cu urme de pecete inelară de închidere, aplicată în document pe verso.
REGESTE: *Ub.*, II, p. 349.

---

1 Urmează *proposuit*, tăiat, iar pe urmă subpunctat de aceeaşi mînă.
2 Corect: *unacum*.
3 Scris deasupra rîndului de aceeaşi mînă.
4 Urmează un cuvînt ilizibil, tăiat de aceeaşi mînă.
5 Astfel în orig.; corect: *Bartholomeus*.
6 Urmează cuvîntul *de*, tăiat de aceeaşi mînă.
7 Corect: *in divisionali*.
8 Pată de umezeală cca 1,5 cm; întregire probabilă.
9 Astfel în orig; eventual *veniret*.
10 Astfel în orig.
11 Corect: *opportunum*.
12 Urmează un cuvînt ilizibil.
13 7 mai.

513 **1370 mai 16, Vişegrad**

Ladislau, palatinul Ungariei, cere conventului din Lelez, să cheme în faţa sa nişte împricinaţi. Este menţionată expediţia pornită în 1368 împotriva lui Vlaicu vodă (*contra Layk woyuoda moti*).

Arh. Stat. Cluj-Napoca, Arh. fam. Bánffy.
Orig. hîrtie.
EDIŢII: *Bánffy*, I, p. 295—298.

514 **1370 mai 20, lîngă Arad**

Nos, Ladislaus, dux Opulie, regni Hungarie palatinus et iudex Comanorum, memorie commendamus quod in congregatione nostra generali universitati nobilium Orodiensis et Chanadiensis comitatuum, feria quarta, videlicet in quindenis festi beatorum Philippi et Jacobi apostolorum, prope villam Orod celebrata, discretus, vir, dominus Petrus, prepositus ecclesie Orodiensis, in sua et sui capituli de eadem personis, de medio aliorum exurgendo, proposuit in hunc modum quod Stephanus officialis, Johannes, Jacobus et Blasius de Turnÿ, famuli, ac universi iobagiones Dominici literati, Nicolai et Beke de Zombathel, ex inductione eorundem dominorum suorum, necnon Nicolaus, filius Luce, famulus Blasii, filii Desew de Chura, Johannes Niger et Mathias, iobagiones abbatis de eadem Zombatheli, in festo undecim millia virginum, cuius nunc quarta preterisset revolutio annualis, ad portionem ipsorum possessionariam, in eadem Zombathel habitam, ex preconcepta malitia manibus ar-

matis et potentiariis veniendo, Konya officialem, Petrum de Wossyan, Petrum de Ewsy et Paulum magnum, famulos suos, Michaelem et Ladislaum, famulos eiusdem officialis, in domum Dionisii, iobagionis ipsorum, affugassent, eundemque Dionisium domo in eadem crudeli nece interemissent, prefatos Petrum de Ewsy duobus vulneribus sagittarum et Paulum totidem, Ladislaum uno, Johannem similiter uno sororemque eiusdem Dionissi eodem modo uno vulneribus sauciassent, et, nisi quedam persone de Cholch, de Orod casualiter inibi advenissent, domum eandem utique super eosdem ignis incendio concremassent, et hoc vicecomiti et iudicibus nobilium et iuratis assessoribus prescripti comitatus Orodiensis constaret evidenter, petens nos ut iidem vicecomes, iudices nobilium et iurati assessores, per nos requisiti fateremur[1], qualem de premissis scirent veritatem, cumque nos eosdem super premissis requisivissemus, iudices nobilium et iurati assessores prescripti comitatus Orodiensis ad fidem eorum deo debitam fidelitatemque domino nostro regi et sue sacre corone regie conservandam, tacto vivifice crucis ligno nobis prestitam, super premissis mature deliberantes, taliter affirmarunt: quod populi superius nominati omnia premissa et quevis singula premissorum suo modo perpetrassent, sed, si ex mandato et voluntate dictorum dominorum suorum fecerint vel ne, ignorent. In cuius affirmationis testimonium, presentes nostras litteras eidem domino Petro preposito et suo capituli duximus concedendas.

Datum sexto die congregationis nostre predicte, in loco antedicto, anno domini millesimo CCC^{mo} septuagesimo.

Noi, Ladislau, ducele de Oppeln, palatinul regatului Ungariei şi jude al cumanilor, dăm de ştire că în adunarea noastră obştească ţinută aproape de satul Arad, miercuri, adică în a cincisprezecea zi a sărbătorii fericiţilor apostoli Filip şi Iacob[2], împreună cu obştea nobililor din comitatele Arad şi Cenad, ridicîndu-se din mijlocul celorlalţi, chibzuitul bărbat domnul Petru, prepozitul bisericii de Arad, în numele său şi al capitlului său de la aceeaşi ⟨biserică⟩, s-a plîns astfel: că Ştefan slujbaşul, Ioan, Iacob şi Blasiu de Turnu, slujitori, şi toţi iobagii lui Dominic diacul, ai lui Nicolae şi Beke de Sîmbăteni, din îndemnul acelor stăpîni ai lor, precum şi Nicolae, fiul lui Luca, slujitorul lui Blasiu, fiul lui Desideriu de Chura, Ioan cel Negru, şi Matia, iobagi ai abatelui din acelaşi ⟨sat⟩ Sîmbăteni, la sărbătoarea Celor Unsprezece Mii de Fecioare, acum patru ani trecuţi[3], dintr-o răutate mai dinainte pusă la cale, venind la bucata lor de moşie aflătoare în acelaşi ⟨sat⟩ Sîmbăteni, cu mîinile înarmate şi cu silnicie, au alungat pe Konya slujbaşul, pe Petru de Vărşand, pe Petru de Ewsy şi pe Pavel cel Mare, slujitorii săi, pe Mihail şi Ladislau, slujitorii acelui slujbaş, în casa lui Dionisie, iobagul lor, şi pe acel Dionisie l-au ucis cu o moarte cruntă în acea casă, iar pe sus-zişii Petru de Ewsy l-au rănit cu două răni de săgeată, şi pe Pavel tot cu atîtea, pe Ladislau, cu una, pe Ioan tot cu una, şi pe sora aceluiaşi Dionisie, în acelaşi fel, cu o rană, şi, dacă nişte oameni din Cholch n-ar fi venit din întîmplare din Arad acolo, ei ar fi şi nimicit prin foc acea casă, căci îi îşi puseseră foc. ⟨Şi el a spus că acest⟩ lucru îl ştiu bine vicecomitele şi juzii nobililor şi asesorii juraţi ai sus-scrisului comitat Arad, şi ne-a cerut să punem să fie întrebaţi acei vicecomite, juzi ai nobililor şi asesori juraţi cum cunosc adevărul cu privire la cele de mai sus. Iar cînd noi i-am întrebat pe aceştia cu privire la cele de mai sus, acei vicecomite, juzi ai nobililor şi asesori juraţi ai sus-scrisului comitat Arad,

jurînd, pe credința lor datorată lui Dumnezeu și pe aceea ce trebuie s-o păstreze domnului nostru regelui și sfintei sale coroane regești, înaintea noastră, cu mîna pe lemnul crucii de viață dătătoare, chibzuind îndelung asupra celor de mai sus, au declarat așa: că oamenii mai sus-numiți au făptuit toate cele de mai sus și fiecare din cele de mai sus în parte în felul acesta, dar ei nu știu dacă au făcut-o sau nu din porunca și voința zișilor lor stăpîni. Spre mărturia acestei declarații, am hotărît să dăm acelui domn Petru, prepozitul, și capitlului său, scrisoarea noastră de față.

Dat în a șasea zi a adunării noastre sus-zise, în locul sus-numit, în anul Domnului o mie trei sute șaptezeci.

Bibl. Battyaneum. Arh. capitl. Alba Iulia. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1370.
Orig., perg., cu pete de umezeală.

---

[1] Astfel în orig.
[2] 15 mai 1370.
[3] 21 octombrie 1365.

515 — 1370 mai 29, Vișegrad

Ladislau de Oppeln, palatinul Ungariei, adeverește că s-au înfățișat înaintea lui, Iacob, fiul lui Petru de Valea lui Mihai, pe de o parte, iar pe de altă parte, Mihail zis Zeremi, în numele lui Emeric, fiul lui Simion de Kállö, cu scrisoarea de împuternicire a capitlului din Oradea, și au declarat că toate pricinile dintre ei le încredințează judecății a patru juzi nobili cu arbitri, care vor judeca înaintea capitlului din Oradea, iar rezultatul arbitrajului va fi înfățișat palatinului.

Arh. Naț. Magh. Dl.
Orig., hîrtie, cu fragmente de pecete rotundă aplicata pe verso.
REGESTE: *Kállay*, II, p. 150—151, nr. 1 640.

516 — 1370 iunie 3, ⟨Alba Iulia⟩

Capitulum ecclesie Transsiluane, omnibus Christi fidelibus, tam presentibus, quam futuris, presens scriptum inspecturis, salutem in omnium salvatore.

Ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire quod nos literas excellentissimi domini nostri Lodovici, dei gratia, illustris regis Hungarie, reverenter recepimus in hoc verba: ⟨*Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 10 mai 1370, Tîrgu Mureș, nr. 508*⟩.

Nos igitur, preceptis eiusdem domini nostri regis Lodovici satisfacere cupientes, ut tenemur, cum prefato domino Ladislao, episcopo Wezprimiensi, aule ipsius regie maiestatis vicecancellario, homine suo fideli, per ipsum ad id specialiter transmisso, dictum hominem nostrum, videlicet magistrum Ladislaum Woyvode, archidiaconum de Doboka, socium et concanonicum nostrum, similiter per ipsum dominum nostrum regem ad idem pro testimonio nostro deputatum, transmissimus ad premissa mandata sua fideliter exsequenda, qui demum ad nos reversi concorditer nobis retulerunt quod ipsi primo ad faciem ville regalis Bonchyda vocate, universis vicinis et commetaneis eiusdem legitimis convocationi-

bus factis et presentibus, pariter accessissent, per suas veras metas et directos cursus metales eandem reambulando, reambulatamque ac ab aliorum viciniariorum possessionariis iuribus per subscriptas novarum metarum erectiones, ut iidem homines ipsius regie maiestatis et nostri nobis expresserunt, hoc modo distinxisent, quod prima meta inciperet inter eandem villam regalem, Bonchyda vocatam, et possessionem Swk, nobilium de eadem, circa fluvium Zomus, ubi duas metas novas erexissent, quarum una, videlicet a plaga septentrionali existens, eidem possessioni regali Bonchyda et alia parte meridionali possessioni Swk separaret, et ab inde tendendo ad partem orientalem veniret ad magnam viam de eadem Swk in Bonchyda transeuntem et ibi saliendo ipsam viam exiret ad terras arabiles, ubi inter easdem in modico spatio iterum unam metam novam, de qua tendendo versus eandem plagam orientalem paululum, similiter inter terras arabiles, aliam novam metam, et exinde ulterius pergendo transiret ad Sospotok, secus quem simili modo unam metam novam, ibique saliendo ipsum potok tenderet sursum ad quendam montem Chypkesberch vocatum, a plaga orientali adiacentem, in cuius supremitate duas metas novas erexissent, una earum a plaga septentrionali dicte ville regali Bonchyda et alia a parte meridionali eidem possessioni Swk distingueret, adhinc tenendo super eodem berch ad descensum eiusdem appropinquaret, ubi iterum unam metam novam, inde ad Woryaspotok perveniret, ibidemque ipsum potok transeundo, tenderet supra ad quendam montem, Buzusberch vocatum, in quo similiter unam metam novam, inde pergendo ad partem orientalem, veniret ad montem altiorem, in cuius cacumine tres metas novas, una earundem a plaga meridionali prelibate possessioni Swk, alia terre Gyulateluke vocate, ad magistrum Georgium dictum Bubek pertinente, et tertia a parte septentrionali terre Buzus vocate ad ipsam villam regalem spectantis, separantes, erexissent, ibique mete ipsius possessionis regalis Bonchyda vocate a parte dicte possessionis Swk nobilium de eadem finirentur.

Cursus autem metarum eiusdem possessionis regalis, Bonchyda vocate, a parte possessionis Lona protenderentur isto modo, quod prima meta inciperet in berch cuiusdam montis, Zazholm vocate, a plaga occidentali adiacentis, ubi super eodem berch tres metas novas, prima earundem eidem possessioni regali Bonchyda a plaga orientali, secunda dicte possessioni Lona ab occidente et tertia possessioni Inokhaza vocate a plaga septentrionali distinguentes, erexissent, ab inde directe tendendo ad partem orientis transiret ad fluvium Wyzzomus vocatum, et usque ipsum fluvium quatuor metas novas post sese consequenter inter ipsas possessiones Bonchyda et Inokhaza separantes erexissent, ibique saliendo ipsum fluvium Zomus, ad eandem plagam orientis protenderet ad quendam montem acutum, infra quoddam litus album existentem, in cuius supremitate unam metam novam cursualem, dehinc in berch eiusdem montis altius ascendendo veniret ad alium montem excelsum, a plaga meridionali adiacentem, in cuius cacumine duas metas novas, ibique super berch ipsius montis reflectendo ad partem septemtrionalem, in longo spatio veniret ad descensum eiusdem montis, ubi iterum duas metas, quarum una prelibate ville regali Bonchyda et alia memorate possessioni Inokhaza separaret, erexissent, ubi relinquendo metas ipsius possessionis Inokhaza incipieret ulterius tenere metas cum possessione filiorum Beke, Kyoupeturhaza vocata, et inde tenderet infra ad quandam vallem a parte meridionali existentem, in cuius initio iterum unam metam novam, dehinc iret ad rivulum Jeneupotaka vocatum, secus quem aliam metam

terream, de qua pergendo, versus eandem plagam meridionalem usque ad quendam magnum montem perveniret, quem ascendendo in berch eiusdem Hassasberch vocato similiter unam metam et exinde transiret ad silvam Hassasberech vocatam, in cuius medio iuxta quandam viam antiquam aliam metam novam, abhinc descendendo veniret ad finem eiusdem silve, ubi super quodam berch iterum unam metam novam, et exinde descenderet ad quendam rivulum Hassaspotok vocatum, ubi ipsum potok separaret predictam possessionem regalem Bonchyda a possessione Johannis et Stephani, filiorum Iwanka, Kerestus vocata, dehinc in decursu ipsius potok sursum ascendento, tenderet ad quoddam berch, a parte meridiei existentem, ibique circa quandam viam magnam, penes ipsum berch habitam, aliam metam novam, a qua ad eandem plagam, meridionalem paululum eundo, super eodem berch similiter unam metam novam, tenderetque ab inde ad quendam montem acutum, ad partem orientalem, in cuius supremitate ⟨. . .⟩[1], quandam antiquam metam, que alteri ville regali Zyk vocate separaret, aliam metam novam sepefate possessioni regali Bonchyda distinguentem erexissent, et ibi mete eiusdem ville regalis, Bonchyda vocate, a parte possessionum nobilium circum adiacentium cum suis cursibus premissis finaliter terminarentur. Prout hec omnia premissa idem venerabilis pater dominus Ladislaus, episcopus Wezprimyensis, aule ipsius domini nostri regis Lodovici vicecancellarius, homo suus devotus ac fidelis, cum prefato nostro testimonio, per ipsum dominum nostrum regem ad premissa deputati, personaliter nostri in medio astando, consequenter affirmarunt coram nobis.

Datum secundo die festi Pentecostes, anno domini M° CCC° LXX, honorabilibus et discretis viris, domino Johanne preposito, Andrea cantore, Petro custode et magistro Thoma, archidiacono de Hunyad, decano ecclesie nostre, existentibus.

Capitlul bisericii Transilvaniei, tuturor credincioşilor întru Hristos, atît celor de faţă, cît şi celor viitori, care vor vedea scrisoarea de faţă, mîntuire întru mîntuitorul tuturor.

Prin aceste rînduri voim să ajungă la cunoştinţa tuturor că noi am primit cu cinste scrisoarea preaînălţatului nostru domn Ludovic, din mila lui Dumnezeu, ilustrul rege al Ungariei, avînd acest cuprins: ⟨*Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 10 mai 1370, Tîrgu Mureş, nr. 508*⟩.

Noi, aşadar, dorind să împlinim aşa precum sîntem datori, poruncile acelui domn al nostru Ludovic, regele, am trimis ca om de mărturie al nostru, dimpreună cu sus-zisul domn Ladislau, episcopul de Vesprim, vicecancelar al curţii aceleiaşi maiestăţi regeşti, omul său credincios, trimis de el în chip osebit pentru aceasta, pe zisul nostru om, adică pe magistrul Ladislau al voievodului, arhidiaconul de Dăbîca, soţul şi fratele nostru canonic, menit şi el de către domnul nostru regele în acest scop, spre a îndeplini întocmai sus-zisele sale porunci. Aceştia, întorcîndu-se apoi la noi, ne-au spus într-un glas că ei s-au dus împreună mai întîi la satul regesc numit Bonţida, şi după ce au chemat în chip legiuit pe toţi vecinii şi megieşii, şi ⟨aceştia⟩ au fost de faţă, hotărnicindu-l după hotarele adevărate şi mersul drept al semnelor de hotar, după ce l-au hotărnicit, l-au deosebit în aşa fel de drepturile de stăpînire ale celorlalţi vecini, ridicînd mai jos însemnatele semne noi de hotar, precum ne-au arătat acel om al maiestăţii regeşti şi cel al nostru. Cel dintîi semn de hotar începe între acel sat regesc numit Bonţida şi moşia Jucu a nobi-

lilor tot de Jucu, sat lîngă rîul Someş, unde au ridicat două semne noi de hotar, dintre care unul, adică cel aflător spre partea de miazănoapte desparte acea moşie regească Bonţida, iar celălalt, dinspre partea de miazănoapte, moşia Jucu, şi îndreptîndu-se de acolo spre partea de răsărit, ⟨hotarul⟩ ajunge la drumul mare ce duce din Jucu spre Bonţida, şi trecînd acolo peste acel drum, ajunge la ⟨nişte⟩ pămînturi de arătură, între care ⟨mergînd⟩ o mică bucată ⟨de drum⟩ au ridicat iarăşi un semn nou de hotar, ⟨şi⟩ îndreptîndu-se de la acesta, puţin înspre aceeaşi parte de răsărit, de asemenea, între pămînturile de arătură, au ridicat un alt semn nou de hotar, şi de acolo, mergînd mai departe, ⟨hotarul⟩ trece la Pîrîul Sărat, lîngă care au ridicat, în acelaşi chip, un semn nou de hotar, şi acolo trecînd acel pîrîu, ⟨hotarul⟩ se îndreaptă în sus, spre un deal numit Creasta Dantelată, aflător spre partea de răsărit, pe vîrful căruia au ridicat două semne noi de hotar, dintre care unul, ⟨cel⟩ dinspre partea de miazănoapte, desparte pomenitul sat regesc Bonţida şi celălalt, dinspre partea de miazăzi, desparte acea moşie Jucu. De acolo, ţinînd-o pe aceeaşi creastă, ⟨hotarul⟩ se apropie de povîrnişul acesteia, unde ⟨au ridicat⟩ iarăşi un semn nou de hotar. Apoi ⟨hotarul⟩ ajunge la Pîrîul Ciorilor şi ţinînd acolo acel pîrîu se îndreaptă spre un deal numit Creasta Puturoasă, unde au ridicat, de asemenea, un semn nou de hotar, şi mergînd de acolo înspre partea de răsărit, ⟨hotarul⟩ ajunge la un deal mai înalt, în vîrful căruia au ridicat trei semne noi de hotar, dintre care unul, cel dinspre partea de miazăzi, desparte sus-zisa moşie Jucu, celălalt, pămîntul numit Giulatelek, ce ţine de magistrul Gheorghe zis Bubek, şi al treilea, cel dinspre partea de miazănoapte, pămîntul numit Puturosul, ce ţine de acel sat regesc, şi aci se sfîrşesc semnele de hotar ale moşiei regeşti numite Bonţida, dinspre pomenita moşie Jucu a nobililor tot de Jucu.

Iar mersul hotarelor acelei moşii regeşti numite Bonţida dinspre moşia Luna urmează în acest chip: cel dintîi semn de hotar începe din creasta unui deal numit Măgura Sasului, aşezat în partea de apus, unde pe această creastă au ridicat trei semne noi de hotar, dintre care cel dintîi, dinspre partea de răsărit, desparte acea moşie regească Bonţida, al doilea dinspre apus, zisa moşie Luna, iar al treilea dinspre miazănoapte, moşia numită Inokhaza. De aici, mergînd drept înspre partea de răsărit, ⟨hotarul⟩ trece spre rîul numit Someş, şi pînă la acel rîu au ridicat patru semne de hotar noi, unul după altul, ce despart acele moşii Bonţida şi Inokhaza, şi ⟨hotarul⟩ trecînd acolo peste acel rîu Someş, se întinde în acea parte de răsărit pînă la un deal ascuţit, aflător mai jos de o rîpă ⟨de culoare⟩ deschisă, pe vîrful căruia au ridicat un semn nou de hotar neîntrerupt, şi urcînd de acolo pe creasta acelui deal mai înalt, ⟨hotarul⟩ ajunge la un alt deal înalt, aflător spre partea de miazăzi, pe vîrful căruia au ridicat două semne noi de hotar, şi acolo cotind-o pe creasta acelui deal înspre partea de miazănoapte, ⟨hotarul⟩ ajunge după o bună bucată de drum la poalele acelui deal, unde au ridicat din nou două semne de hotar, dintre care unul desparte sus-zisul sat regesc Bonţida, şi celălalt, pomenita moşie Inokhaza.

Aci părăsind semnele de hotar ale moşiei Inokhaza, ⟨hotarul⟩ începe să aibă semne de hotar cu moşia fiilor lui Beke, numită Kyoupeturhaza, şi de acolo se îndreaptă în jos la o vale aflătoare spre partea de miazăzi, la începutul căreia au ridicat iarăşi un semn nou de hotar. De acolo merge la rîuleţul numit Pîrîul lui Ieneu, lîngă care au ridicat o altă movilă de hotar. Pornind de la aceasta înspre aceea parte de miazăzi ⟨ho-

tarul⟩ ajunge la un deal mare şi urcînd pe acesta, pe creasta lui numită Creasta Teilor, au ridicat, de asemenea, un semn de hotar, şi de acolo ⟨hotarul⟩ trece spre pădurea numită Crîngul Teilor, in mijlocul căreia au ridicat un alt semn nou de hotar, lîngă un drum vechi. Coborînd de acolo, ⟨hotarul⟩ ajunge la capătul acestei păduri, unde pe o creastă au ridicat iarăşi un semn nou de hotar, şi de aci coboară la un pîrîu numit Pîrîul Teilor, unde acel pîrîu desparte sus-zisa moşie regească Bonţida de moşia lui Ioan şi Ştefan, fiii lui Iwanka, numită Kerestus. De aci, ⟨hotarul⟩ urcînd dealungul acelui pîrîu, ajunge la o creastă aflătoare spre partea de miazăzi şi acolo, aproape de un drum mare aflător lîngă acea creastă, au ridicat un alt semn nou de hotar. De la acesta, mergînd puţin înspre partea de miazăzi, deasupra acelei creste, au ridicat, de asemenea, un semn nou de hotar, şi de acolo ⟨hotarul⟩ merge spre un deal ascuţit, înspre partea de răsărit, pe vîrful căruia... ⟨lîngă⟩ un semn vechi de hotar, care desparte un alt sat regesc numit Sic, au ridicat un alt semn nou de hotar, ce deosebeşte despomenita moşie regească Bonţida, şi aci, cu mersul lor mai sus arătat, se sfîrşesc de tot semnele de hotar ale acelui sat regesc numit Bonţida, dinspre partea moşiilor nobililor ce se află jur împrejur, precum venerabilul părinte, domnul Ladislau, episcopul de Vesprim şi vicecancelarul curţii domnului nostru regele Ludovic, omul său supus şi credincios, împreună cu sus-zisul om al nostru de mărturie, trimişi de stăpînul nostru regele pentru cele de mai sus, au mărturisit deopotrivă toate cele de mai sus înaintea noastră, stînd ei înşişi în mijlocul nostru.

Dat a doua zi după sărbătoarea Rusaliilor, în anul Domnului o mie trei sute şaptezeci, cinstiţii şi chibzuiţii bărbaţi, domnul Ioan fiind prepozitul, Andrei cantorul, Petru custodele şi magistrul Toma, arhidiaconul de Hunedoara, decanul bisericii noastre.

Arh. Stat Cluj-Napoca, Arh. fam. Bánffy.
Orig. perg. cu resturi de pecete atîrnată cu snur de mătase verde.
EDIŢII: *Bánffy*, I, p. 298—301.

[1] Rupt cca 1,5 cm.

517 **1370 iunie 3, ⟨Oradea⟩**

Nos, capitulum ecclesie Waradiensis, tenore presentium significamus quibus expedit universis quod Johannes, filius Blasii de Vorsolch, ab una, parte vero ex altera magister Jakch de Kusal, in nostri personaliter constituti presencia, idem Johannes vive vocis oraculo coram nobis est confessus quod, pro quibusdam necessitatis articulis ipsum urgentibus evitandis, rectam terciam partem medietatis porcionis sue possessionarie, in dicta possessione, Vorsolch vocata, in comitatu de Crazna situata, existentis, a parte possessionis Morth vocate adiacentem, a data presencium quamdiu redimere posset, pro quatraginta[1] florenorum aureis, plene receptis et habitis, magistro Jakch de Kusal antefato inpignorasset et inpignoravit coram nobis, ita videlicet quod, quandocumque idem Johannes pro eadem pecunie quantitate redimere possit, extunc idem magister Jakch, rehabita sua pecunia capitali, in sortem pignoris dicte porcionis possessionarie deputata, eandem porcionem possessionariam reddere teneretur eidem et resignare, dificultate[2] qualibet procul mota; medio autem tempore, scilicet infra tempus redempcionis, iobagiones

dicti magistri Jakch, in dicta possessione Morth commorantes, nemora ad dictam porcionem possessionariam spectancia, preter alia ligna elata seu arbores, utendi et succidendi habarent facultatem; si vero maiora ligna seu arbores necessario succidere atentarent[3], extunc ex commissione permissiva dicti Johannis uti deberent et succidi.

Datum secundo die festi Penthecostes, anno domini M^mo^ CCC^mo^ LXX^mo^.

⟨*Pe verso de o altă mînă din secolul al XVI-lea*⟩ Impignoratitio super Warsoch[1].

Noi, capitlul bisericii din Oradea, prin cuprinsul scrisorii de față, facem cunoscut tuturor cărora se cuvine că Ioan, fiul lui Blasiu de Vîrșolț, pe de o parte, iar pe de altă parte magistrul Iacch de Coșeiu, înfățișîndu-se ei înșiși înaintea noastră, acel Ioan a mărturisit înaintea noastră prin viu grai că, pentru a scăpa de niște nevoi grabnice ale lui, a zălogit și zălogește în fața noastră mai sus pomenitului magistru Jakch de Coșeiu, cu patruzeci de florini de aur, primiți și plătiți deplin, a treia parte dreaptă din jumătatea părții sale de moșie aflătoare în zisa moșie numită Vîrșolț, așezată în comitatul Crasna, dinspre moșia numită Morth, de la data scrisorii de față pînă cînd va putea s-o răscumpere, cu această învoială ca, oricînd acel Ioan ar putea s-o răscumpere cu aceeași sumă de bani, pomenitul magistru Jakch, căpătîndu-și înapoi capetele ⟨banilor⟩ dați în schimbul zălogului zisei părți de moșie, să fie dator a-i da înapoi pomenita parte de moșie și a i-o încredința din nou, lăsînd la o parte orice greutate; pînă atunci însă, adică pînă în clipa răscumpărării, iobagii zisului magistru Jakch care locuiesc pe zisa moșie Morth să aibă voie să se folosească de pădurile care țin de zisa parte de moșie și să taie ⟨lemne în ele⟩, afară de alți copaci sau lemne scoase ⟨pînă atunci din acele păduri⟩; dacă însă ei ar voi să taie un număr mai mare de lemne sau copaci decît e nevoie, atunci ei să fie datori a se folosi ⟨de acele păduri⟩ și a tăia ⟨numai⟩ cu porunca și voia zisului Ioan.

Dat în a doua zi a sărbătorii Rusalilor, în anul Domnului o mie trei sute șaptezeci.

⟨*Pe verso, de altă mînă, din secolul al XVI-lea:*⟩ Zălogire cu privire la Vîrșolț.

Arh. Stat Cluj-Napoca, fond. Colegiul Reformat din Cluj, Col. Documentele familiei Wesselényi.
Orig. hîrtie, cu urme de pecete aplicată pe verso.

---

[1] Astfel în orig.
[2] Corect: *difficultate*.
[3] Corect: *attentarent;*

518 **1370 iunie 4**

Lodouicus, dei gracia, rex Hungarie, fidelibus suis universis, prelatis, barronibus[1], specialiter autem woyuode Transsiluano vel viceuoyude eiusdem, nunc constitutis et in futurum constituendis, item comitibus, castellanis, nobilibus, officialibus et generaliter cuiusvis status et preheminencie[1] hominibus tributa habentibus eorumque tributariis, quibus presentes ostendentur, salutem et graciam.

Ex gravi querimonia discretorum virorum, prepositi, archidyaconorum[1] et canonicorum ecclesie sancti Michaelis archangeli Transsiluane,

fidelium nostrorum, percepimus quod de victualibus ipsorum de archidyaconatibus[1] et de decimis ipsis provenientibus, necnon de villis ipsorum eis deferendis, cum ad loca tributorum pervenirent tributa exigerentur; hominesque ipsa victualia deferentes molestarentur et graviter turbarentur, ipsa eciam victualia sepius aufferentur, in ipsorum preiudicium et gravamen.

Unde, cum nos talia gravamina ipsis inferri non velimus, fidelitati vestre et quorumlibet vestrorum, firmo regio sub edicto, precipientes mandamus quatenus de victualibus dictis prepositi, archidyaconis et canonicis de archidyaconatibus et de decimis ipsis provenientibus, ac villis eorum deferendis, cuiuscumque generis existant, nullum tributum nullamve tributariam exaccionem recipere vel exigere presumpmatis[1], sed absque omni impedimento, simulcum hominibus ipsa deferentibus, pacifice transsire[2] permittatis; secus, sicut nostram indignationem graviter incurrere formidatis, facere non audentes in premissis.

Datum tercio die festi Penthecostes, anno domini M^{mo} CCC^{mo} septuagesimo.

⟨*Pe verso, de o mînă din secolul al XVI-lea:*⟩ Pro libertate capituli, sed nunc defecit.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, tuturor credincioşilor săi prelaţi, baroni şi mai cu osebire voievodului Transilvaniei şi vicevoievodului său, aflători acum în slujbă şi care vor fi în viitor, de asemenea, comiţilor, castelanilor, nobililor, slujbaşilor şi îndeobşte oamenilor de orice stare şi treaptă, care au vămi, şi vameşilor lor, cărora le vor fi arătate cele de faţă, mîntuire şi milostivire.

Din greaua plîngere a chibzuiţilor bărbaţi prepozitul, arhidiaconii şi canonicii bisericii sfîntului arhanghel Mihail din Transilvania, credincioşii noştri, aflăm că se cer vămi din bucatele lor ce li se cuvin de la arhidiaconate şi din dijme, şi, de asemenea ⟨din cele⟩ ce trebue să li se aducă din satele lor, atunci cînd se ajunge la locurile de vamă; iar oamenii care aduc acele bucate sunt supăraţi şi greu tulburaţi, ba chiar bucatele sînt, adesea, luate, spre paguba şi asupreala lor.

De aceea, întrucît noi nu voim să li se facă asemenea asupreli, vă punem în vedere şi poruncim, prin straşnică poruncă regească, credinţei voastre şi a oricăruia dintre ai voştri, ca din bucatele, de orice fel ar fi ele, ce se cuvin zişilor prepozit, arhidiaconi şi canonici, din arhidiaconate şi din dijme, precum şi ⟨din cele⟩ ce trebuie să li se aducă din satele lor, să nu cutezaţi a lua sau a cere nici o vamă şi nici o plată de vamă, ci să le îngăduiţi să treacă în pace şi fără nici o piedică, împreună cu oamenii care le aduc; altfel să nu îndrăzniţi să faceţi cu privire la cele de mai sus, dacă vă temeţi de mînia noastră.

Dat în a treia zi a sărbătorii Rusaliilor, în anul Domnului o mie trei sute şaptezeci.

⟨*Pe verso, de o mînă din secolul al XVI-lea:*⟩ Pentru libertatea capitlului, dar acum s-a pierdut.

Bibl. Bathyaneum, Arh. capitl. Alba Iulia, lădiţa I, nr. 187. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1370.

Orig. hîrtie, cu urmele peceţii, sub text.

EDIŢII: Szeredai, *Notitia*, p. 55; *Fejér*, IX/4, p. 241—242.

REGESTE: Beke, *Erd. kápt*, nr. 187.

---

[1] Astfel în orig.

[2] Corect: *transire*.

519 **1370 iunie 4, ⟨Oradea⟩**

Capitlul din Oradea adeverește opreliștea făcută la zălogirea sau vînzarea moșiei Bank.

Arh. Naț. Magh., Dl.
Orig. hîrtie, cu urme de pecete ovală, aplicată pe verso.
REGESTE: *Kállay*, II, p. 151, nr. 1 641.

520 **1370 iunie 5, Dej.**

Nos, magister Johannes, filius Peteu, comes de Zolnuk interiori, Stephanus, filius Martini et Ladislaus, filius Myke, iudices nobilium de eadem, memorie commendamus per presentes quod Stephanus, filius Michaelis, filii Nicolai de Thotheur, ea magister Jacobus, filius Dominici de Kecheth, in personis nobilium puellarum Anna et Elizabet vocatarum, filiarum suarum, ex filia eiusdem Michaelis de Thotheur procreatarum, coram nobis comparentes in possesione Gyrolth vocata, videlicet portione eorundem talem inter se divisionem fecisse retulerunt imo fecerunt coram nobis; quod a quodam puteo, in dicta portione suorum fluvente[1] versus partem Zylkerec, quinque mansiones in portionem predictarum puellarum et ab eodem puteo versus villam Zenthiuan, quattuor mansiones in portionem predicte Stephani, filii Michaelis cessissent et devenissent, perpetuo possidendas, tali modo, quod predictus magister Jacobus pro quinta mansione, portione videlicet filiarum suarum predictarum, eidem Stephano solvit octo florenos et dimidium addicientesque et assumpmentes, quod quecumque partium predictarum divisionem processu temporum retractare et cassare niteretur in decem marcis parti adverse et iudici in tribus marcis convictus[2] habeatur et predicte magistro Jacobo ipsos octo florenos et dimidium cum denariis restituere teneatur eo facto.

Datum in Deeswar, feria quarta proxima post festum Penthecostes, anno domini M^{mo} CCC^{mo} septuagesimo.

Noi, magistrul Ioan, fiul lui Peteu, comitele Solnocului Dinăuntru, Ștefan, fiul lui Marin și Ladislau, fiul lui Myke, juzi ai nobiiilor din același comitat, dăm de știre prin cele de față că, înfățișîndu-se înaintea noastră, Ștefan, fiul lui Mihail, fiul lui Nicolae de Tioltiur și magistrul Iacob, fiul lui Dominic de Chiced, acesta în numele nobilelor fete numite Ana și Elisabeta, fiicele sale născute din fiica aceluiași Mihail de Tioltiur, au spus că au făcut pe moșia numită Ghirolt, anume pe partea lor de moșie, și înaintea noastră fac următoarea împărțeală: că de la un izvor ce curge pe zisa lor parte de moșie spre Șintereag cinci gospodării au căzut și au ajuns în partea sus-numitelor fete, iar patru gospodării de la acel izvor spre satul Zenthiuan au căzut în partea numitului Ștefan, fiul lui Mihail, ca să le stăpînească fiecare din ei pe veci, așa fel că sus-numitul magistru Iacob a plătit acelui Ștefan, fiul lui Mihail, opt florini și jumătate pentru a cincea gospodărie din partea pomenitelor sale fiice. Au hotărît și s-au legat, totodată, ca oricare din sus-zisele părți ar căuta să desființeze și să zădărnicească în curgerea vremii împărțeala, să fie pedepsită prin chiar acest fapt să dea zece mărci

părţii potrivnice şi trei mărci judelui, iar sus-numitului magistru Iacob să-i dea înapoi cei opt florini şi jumătate în dinari.

Dat la Dej, în miercurea de după sărbătoarea Rusaliilor, în anul Domnului o mie trei sute şaptezeci.

Arh. Stat Cluj-Napoca, Arh. fam. Wass, fasc. XXXVIII, nr. 39.
Orig. perg. cu trei peceţi aplicate pe verso.

---

[1] Corect: *fluente*.
[2] Corect: *convicta*.

521 **1370 iunie 17, Dej**

Lodouicus, dei gratia, rex Hungarie, fidelibus suis, capitulo ecclesie Transsiluane, salutem et gratiam.

Fidelitati vestre firmiter precipiendo mandamus quatenus alias literas nostras cum presentibus vobis exhibendas, pro magistro Johanne, filio Gegus de Nogfalw, ac Gregorio et Johanne, fratribus suis, quarum vigore, Nicolao, filio Petew, castellano de Balwanus, et vices suas gerenti, dedimus in mandatis ut tamdiu, donec nos de facto distinctionis metarum inter ipsos magistrum Johannem, filium Gegus, et fratres suos, ab una, necnon populos nostros ad predictum castrum Balwanus pertinents, parte ab altera, fiende deliberabimus, eosdem magistrum Johannem, filium Gegus, et fratres suos, possessionibus et possessionariis ipsorum iuribus et utilitatibus earundem, quibus hactenus ipsi usi extiterunt, uti frui permittant et gratulari pacifice et quiete, ipsis directas per hominem vestrum idoneum eisdem exhiberi faciatis, et quidquid iidem, visis ipsis literis nostris, fecerint vel responderint, nobis fideliter rescribatis.

Datum in Deeswar, feria secunda proxima post festum corporis Christi, anno domini M° CCC° LXX°.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credincioşilor săi din capitlul bisericii Transilvaniei, sănătate şi milostivire.

Punîndu-vă în vedere poruncim cu tărie credinţei voastre ca, prin omul vostru potrivit să puneţi să se arate lui (Nicolae, fiul lui Peteu, castelanul de Unguraş, şi locţiitorului său) o altă scrisoare a noastră, care vi se va arăta împreună cu aceasta şi care a fost trimisă lor pentru Ioan, fiul lui Gegus de Nuşfalău şi Grigore şi Ioan, fraţii lui, (şi) prin care am poruncit acelui Nicolae, fiul lui Peteu, castelanul de Unguraş, şi locţiitorului său, să lase pe numitul magistru Ioan, fiul lui Gegus, şi pe fraţii săi, să se folosească şi să se bucure în pace şi în linişte de moşiile lor şi de drepturile lor de moşie, precum şi de folosinţele lor, de care s-au folosit şi pînă acum, pînă cînd noi vom chibzui cu privire la deosebirea de hotare ce trebuie să se facă între acel magistru Ioan şi fraţii săi, pe de o parte, şi oamenii noştri care ţin de sus-zisa cetate Unguraş, pe de altă parte. Şi să ne răspundeţi întocmai în scris despre tot ce vor face sau vor răspunde ei, după ce vor fi văzut acea scrisoare a noastră.

Dat la Dej, în lunea de după sărbătoarea *Corpus Christi*, în anul Domnului o mie trei sute şaptezeci.

Arh. Naţ. Magh., Dl. 62 727.
Transumpt în actul capitlului din Alba Iulia din 10 iulie 1370, nr. 530.
EDIŢII: *Ub.*, II, p. 350.

Nos, capitulum ecclesie Waradiensis, significamus tenore presentium quibus expedit universis, quod, accedens ad nostram presentiam, Dominicus litteratus de Zempetur, vice et nomine ac in persona venerabilis in Christo patris, domini Demetrii, dei et apostolice sedis gratia, episcopi ecclesie Albensis Transsilvane, exhibuit nobis quasdam litteras nostras clausas, tenoris subsequentis, petens nos humili cum instantia, ut tenorem earundem, ob maiorem iuris cautelam, presentibus nostris litteris patentibus inseri et transumpmi, necnon eidem dare dignaremur in transcripto. Quarum tenor per omnia talis est: *(Urmează actul capitlului din Oradea, din 11 octombrie 1344 — DIR-C, veac. IV, nr. 269, p. 213.)*.

Nos itaque, iustis et congruis petitionibus eiusdem Dominici litterati gratum prebentes assensum, easdem litteras nostras de verbo ad verbum perlegentes, non abrasas, non cancellatas, sed omni prorsus vicio et suspicione carentes comperientes, tenorem earundem, absque diminutione et augmento, presentibus nostris litteris patentibus inseri, necnon in formam nostram litterarum patentium redigi et eidem assignari fecimus in transcripto uberiorem iuris ad cautelam.

Datum die dominica proxima ante festum nativitatis beati Johannis baptiste, anno domini M^{mo} CCC^{mo} LXX^{mo}.

Noi, capitlul bisericii de Oradea, prin cuprinsul scrisorii de față facem cunoscut tuturor cărora se cuvine, că venind înaintea noastră Dominic, diacul de Sînpetru, în locul și în numele venerabilului părinte întru Hristos, domnul Dumitru, din mila lui Dumnezeu și a scaunului apostolic, episcopul bisericii de Alba Transilvaniei, ne-a arătat o scrisoare închisă a noastră al cărei cuprins va fi dat mai jos, rugîndu-ne cu umilă stăruință ca pentru o mai mare chezășie a dreptului sau să binevoim să punem să fie trecută și cuprinsă în transcriere, în chip de transumpt. Cuprinsul ei în întregime este acesta: *(Urmează actul capitlului din Oradea, din 11 octombrie 1344, DIR-C, veac, XIV, IV, nr. 269, p. 213)*.

Noi, așadar, dîndu-ne cu plăcere învoirea și încuviințarea la cererile drepte și potrivite ale acestui Dominic diacul, citind această scrisoare a noastră din cuvînt în cuvînt, fără răsături, fără tăieturi, și fiind cu totul lipsită de orice bănuială de stricăciune, am pus ca, fără nici o ciuntire sau adăugire, cuprinsul ei să fie trecut în scrisoarea noastră deschisă de față, (care să) fie întocmită în forma unei scrisori deschise a noastră, și să i-o dăm acestuia în transcriere, spre o mai mare chezășie.

Dat în duminica de dinaintea sărbătorii Nașterii fericitului Ioan Botezătorul, în anul Domnului o mie trei sute șaptezeci.

Bibl. Bathyaneum, Arh. capitl. Alba Iulia, lădița 1, nr. 188.
Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca 1344.
Orig. perg., cu urme de pecete aplicata în document pe verso.
Copie la Kemény, *Dipl. Trans. Appendix*, 3, p. 87 (cu data: 1370 înainte de iunie 24).
EDIȚII: *Fejer*, IX 1, p. 236—237.
REGESTE: Beke, *Erd. kápt.*, nr. 188.

Nos, Ludouicus, dei gratia, rex Hungarie, vobis universis mercatoribus ac forensibus hominibus cum rebus mercimonialibus procedentibus, testimonio presentium committimus, quatenus ad qualemcunque congregationem annualem in possessione episcopali Transylvanie Zilah vocate, ex nostra annuentia, in festo beate Margarete virginis et martyris celebrandam, et in possessione magistri Nicolai, filii Laczk, Margita nuncupata, in eodem festo modo simili celebrari, ex nostra commissione consuetam, que quidem congregationes sibi invicem continuantur, malueritis, quod vestro relinquimus arbitrio voluntatis, simulcum rebus vestris et mercibus veniatis libere et negociationes vestras in emptionibus et venditionibus rerum vestrarum secure exerceatis ibidem; peractisque inibi negociationibus ad propria vel ad alia loca, ad que tenditis pacifice procedatis sub nostra protectione et tutela speciali, rebus vestris et personis semper salvis. Et hoc volumus in foris et locis publicis palam facere proclamari, prout etiam aliis litteris nostris mediantibus, moderno sigillo nostro consignatis, commissimus illud idem.

Datum in eadem Zilah, in festo nativitatis beati Johannis Baptiste, anno domini M CCC LXX.

Noi, Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, vă poruncim prin mărturia celor de faţă vouă tuturor neguţătorilor şi tîrgoveţilor care mergeţi cu lucruri de vînzare că, dacă veţi voi să veniţi — ceea ce lăsăm la hotărîrea şi voinţa voastră — fie la iarmarocul ce se va ţine, din îngăduinţa noastră la sărbătoarea fericitei fecioare şi mucenice Margareta[1], pe moşia episcopiei Transilvaniei numită Zălău, fie la cel care, din porunca noastră obişnuieşte a se ţine în chip asemănător, la aceeaşi sărbătoare, pe moşia magistrului Nicolae, fiul lui Laczk, numită Marghita, care iarmaroace se săvîrşesc şi într-un loc şi în celălalt să veniţi slobozi, dimpreună cu lucrurile şi mărfurile voastre, şi să vă desfăşuraţi acolo nestînjeniţi negoţul, cumpărînd şi vînzînd lucrurile voastre. Şi după ce v-aţi sfîrşit acolo negoţul, să mergeţi în pace spre locurile voastre, ori spre altele spre care vă îndreptaţi, sub ocrotirea şi paza noastră osebită, lucrurile şi fiinţele voastre rămînînd întotdeauna neatinse. Şi aceasta voim a se vesti deschis, în tîrguri şi locuri obşteşti, precum am poruncit-o şi prin mijlocirea altei scrisori a noastre, pecetluită cu pecetea noastră cea nouă.

Dat în acea moşie Zălău, la sărbătoarea naşterii fericitului Ioan Botezătorul, în anul Domnului o mie trei sute şaptezeci.

Bibl. Acad. Magh. de Ştiinţe, Colecţia ms. Cornides, tom. XII, p. 541—542. Copie.

EDIŢII: *Fejér*, IX 4, p. 222; *Hurmuzaki — Densusianu*, I 2, p. 156.

[1] 13 iulie.

524 1370 ⟨circa iunie 24 — circa august 29⟩

⟨Nos, magister Paulus de Ber⟩nolth[1], vicecomes et iudices nobilium comitatus de Zolnuk m⟨ediocri, memorie commendamus quod Barta . . . person⟩aliter[1] accedendo presentiam, per modum protestationis nobis sig-

nificare c⟨uravit in hunc modum, quol...⟩[1] de Kulus, officialis de Varthelek et de Nyrsegy, unacum ⟨...hos⟩pitibus[1] de Cyganuaya ac Petro sartore, Nicolao, filio La⟨dislai...⟩[1] filio Pauli dicti Radon ac Mathia dicto Tykaz, filio P⟨...⟩, Doba vocatam, veniendo, hostia domorum confregissent, nobi⟨...⟩[1] et filium Bekus in domo sua interfecissent ac equum suum ⟨...⟩[1] occidissent, factaque protestatione huiusmodi, petens nos ut ⟨...⟩[1], nos vero duos homines nostros, videlicet Nicolaum sartorem de Baxa ⟨... duxissemus destinandos, qui⟩[1] demum ad nos reversi et per nos requisiti concorditer retuler⟨unt...⟩[1] scivissent, suo modo, quo nobis idem Barta conquestus ex⟨stitit...⟩

⟨Datum... Johanni⟩s[1] baptiste, anno domini M CCC LXX.

Noi, magistrul Pavel de Bernolth, vicecomitele, și juzii nobililor comitatului Solnocul de mijloc, dăm de știre că, înfățișîndu-se însuși înaintea noastră, Barta s-a îngrijit să ne facă cunoscut în chip de întîmpinare în chipul acesta, că... de Cluj, slujbașul de Ortelec și de Mirsid, împreună cu... oaspeții din Țigani și cu Petru croitorul, Nicolae, fiul lui Ladislau..., fiul lui Pavel zis Radon și Matia zis Tykaz, fiul lui P..., venind la moșia numită Doba, au spart ușile caselor și au ucis în casa sa pe nobilul.... și pe fiul lui Bekus și au omorît calul său... Iar după ce a făcut această întîmpinare, ne-a cerut să ⟨trimitem spre mărturie oamenii noștri spre a cerceta cele arătate mai sus⟩. Iar noi am hotărît să trimitem doi oameni de ai noștri, adică pe Nicolae, croitorul din Bocșa,...

Aceștia, întorși apoi la noi și fiind întrebați de noi, ne-au arătat într-un glas că au aflat de la cei care se cuvine că toate cele de mai sus și fiecare din cele de mai sus s-au întîmplat într-adevăr în felul acela, precum ni s-a plîns acel Barta.

Dat în... Ioan Botezătorul, în anul Domnului, o mie trei sute șaptezeci.

Arh. Naț. Magh., Arh. fam. Teleki.
Orig. hîrtie, deteriorat, cu multe rupturi și cu fragmentele a două peceți aplicate pe verso.
EDIȚII: *Teleki*, I, p. 166.

---

[1] Lacune în textul publicat, completat, uneori, parțial de editor.

525 **1370 iulie 2, ⟨Alba Iulia⟩**

Nos, capitulum ecclesie Transsiluane, significamus tenore presencium quibus expedit universis quod magister Ladislaus, filius woyuode, archydiaconus de Doboka, pro nobili domine Elena vocate, sorore sua, ac Blasius, filius Nicolai dicti Oprod de Solymus, pro nobili puella Katherina vocata, sponsa sua, filiabus videlicet quondam magistri Stephani, filii Andree quondam vicevoyuode, nobilis de Gyog, cum sufficientibus litteris procuratoriis ab una, item magister Johannes, filius Andree, pro se personaliter et pro Emerico, Thome et Andrea, fratribus suis, similiter cum sufficientibus litteris procuratoriis, necon Stephanus, filius Luce, personaliter, ac pro magistro Ladislao, filio eiusdem Andree vicewoyuode, Stephanus, filius Nicolai de Gald, famulus suus, similiter cum legitimis et sufficientibus litteris procuratoriis, parte ab altera, coram nobis comparentes confessi sunt oraculo vive vocis spontanea et libera

voluntate quod, licet inter eos lis et materia questionis super facto quarte filialis earundem nobilium dominarum, filiarum ipsius magistri Stephani, in possessionariis porcionibus et iuribus paternis ac eciam in possessionariis porcionibus quondam magistri Bakouch, filii Nicolai dicti Buryou, ipsas tangentibus, actenus[1] fuisset diucius ventilata, et ipsa causa nunc ad estimacionem ipsius quarte filialis ipsas dominas contingentis, et satisfaccionem iuxta regni consuetudinem inpendendam, ad presentes octavas festi Nativitatis beati Iohannis Baptiste devenisset, tamen ipsi, volentes ipsam causam bono pacis terminare, taliter inter se ordinassent seu decrevissent quod primum ab ipsa estimacione iurium quarte filialis, ipsas dominas contingencium, cessantes quantumque ipse nobiles domine communiter vel in solidum predicta iura sua quartenaria in dictis possessionariis porcionibus paternis ac dicti magistri Bakouch, filii Nicolai dicti Buryou, per ipsas ordine iudiciario reoptentis[2], rehabere vellent, iidem nobiles de Gyog, iuxta estimacionem eorundem iurium quartenariorum, secundum regni consuetudinem cum pecunia absque strepitu et figura iudicii, sine aliqua lite, ad requisicionem earundem dominarum vel unius ex eis quantum ad porcionem suam satisfacere tenerentur. Preterea, quia iidem nobiles de Gyog coram domino nostro rege, mediantibus efficacissimis suis litteris, se firmisse[3] obligassent quod ipsam nobilem puellam Katherinam, sororem ipsorum, honorifice et condecenter cum ornamentis et vestibus nupcialibus ac paramentis nupciis aptis et necessariis, prout filie talis nobilis expediret, eidem Blasio sponso, de domo ipsorum tradere deberent. Ideo ipsi volantes eandem obligacionem perducere debitum ad effectum, ipsam nobilem puellam Katherinam, sororem ipsorum, cum una veste de panno Iprÿ, cuius vlna[4] pro floreno cum dimidio compararetur, pellibus ermelinis subducta, cum sua tunica de eodem panno; item alia veste de panno longo Leuby, pellibus variolinis subducta, similiter cum sua tunica de eodem panno, necnon aliis duabus vestibus de simili panno de longo Leuby, cyndelyno subductis, similiter cum duabus tunicis de eodem panno; ac lectisterniis honestis novis ornamentis domus de Cyndaco, ac velamine supra lectum wlgariter[4] agmeÿm dicto, peplis et aliis necessariis nupcialibus, sicuti puelle filie nobilium honeste tradi consueverunt, die dominico proximo ante festum beati Martini confessoris nunc venturum, eidem Blasio, sponso suo, de domo eorum tradere decrevissent, tali obligacione mediante quod, si in premissis perseverare non curarent et ea ad plenum adimplere, extunc in centum marcis fini argenti, absque iudicis porcione, eidem nobili domine Katherine ⟨et⟩[5] Blasio, sponso suo persolvendis, convincerentur eo facto, quod vinculo seu pena soluta vel non, rata maneant ei firma omnia premissa et singula in hac composicione seu ordinacione contenta. E converso autem iidem procuratores predictarum nobilium dominarum, universas litteras regales et quorumlibet iudicum et iusticiariorum ac nostras, in processu eiusdem cause emanatas eisdem nobilibus, assignaverunt et restituerunt coram nobis, et si que ex eis casualiter penes ipsas dominas vel earum procuratores remansissent, cassas reddiderent, frivoles et inanes.

Datum secundo die octavarum festi Nativitatis beati Iohannis baptiste predictarum, anno domini M° CCC° LXX°.

Noi, capitlul bisericii Transilvaniei, prin cuprinsul scrisorii de față facem cunoscut tuturor cărora se cuvine că, înfățișîndu-se înaintea noastră, pe de o parte magistrul Ladislau, fiul voievodului, arhidiaconul de

Dăbîca, pentru nobila doamnă numită Elena, sora sa, şi Blasiu, fiul lui Nicolae zis Oprod[6] de Şoimuş pentru nobila fată numită Ecaterina, logodnica sa, adică pentru fiicele răposatului magistru Ştefan, fiul lui Andrei, fostul vicevoievod nobil de Geoagiu, cu îndestulătoare scrisori de împuternicire, şi, pe de altă parte, magistrul Ioan, fiul lui Andrei, pentru el, însuşi, şi pentru Emeric, Toma şi Andrei, fraţii săi, de asemenea, cu îndestulătoare scrisoare de împuternicire, precum şi Ştefan, fiul lui Luca, el însuşi, iar pentru magistrul Ladislau, fiul aceluiaşi Andrei, vicevoievodul, Ştefan, fiul lui Nicolae de Galda, sluga sa, la fel cu legiuită şi îndestulătoare scrisoare de împuternicire, au mărturisit prin viu grai, de bună şi nesilită voie, că, deşi între ei a fost dezbătută mult timp pînă acum o pricină şi ⟨a fost⟩ prilej de plîngere cu privire la pătrimea cuvenită ca fiice a aceloraşi nobile doamne, fiicele magistrului Ştefan, din părţile de moşie şi din drepturile părinteşti şi chiar din părţile de moşie ale răposatului magistru Bakouch, fiul lui Nicolae zis Buryou, ce ţin de aceste ⟨doamne⟩, şi pricina a ajuns acum la octavele de faţă ale sărbătorii Naşterii fericitului Ioan Botezătorul[7], la preţuirea pătrimii cuvenite ca fiica ce li se cuvine doamnelor, şi la plata despăgubirii, potrivit obiceiului ţării, totuşi ei, fiind doritori să pună capăt pricinii în bună pace, au rînduit şi au hotărît între ei astfel că, mai întîi, pornind de la preţuirea drepturilor pătrimii cuvenite ca fiice ce se cuvine doamnelor, şi cîtimea sus-ziselor drepturi de pătrime, pe care nobilele doamne vor să o primească, împreună sau separat din zisele părţi de moşie părinteşti, precum şi ale zisului magistru Bakouch, fiul lui Nicolae zis Buryou, redobîndite prin rînduiala judecătorească, nobilii de Geoagiu vor fi ţinuţi datori, potrivit preţuirii aceloraşi drepturi de pătrime, după obiceiul ţării, să plătească, la cererea aceloraşi doamne sau a uneia din ele, în bani, atît cît ⟨cade⟩ în partea sa, şi fără gîlceavă şi rînduiala judecăţii, fără vreo altă judecată.

Pe lîngă aceasta, deoarece aceiaşi nobili de Geoagiu s-au legat cu foarte mare trăinicie înaintea domnului nostru, regele, prin mijlocirea unei temeinice scrisori a sale, că sînt datori să treacă din casa lor, pe nobila fată Ecaterina, sora lor, cu cinste şi cuviinţă, cu podoabele şi veşmintele, şi cu gătelile de nuntă potrivite şi trebuitoare, precum se cuvine unei astfel de fete nobile, lui Blasiu, logodnicul ⟨ei⟩; de aceea ei, voind să ducă aceeaşi îndatorire la îndeplinirea cuvenită, au hotărît să treacă din casa lor în duminica dinaintea sărbătorii fericitului Martin Mărturisitorul, care va veni acum[8], pe nobila fată Ecaterina, sora lor, lui Blasiu, logodnicul ⟨ei⟩, împreună cu un veşmînt din postav de Ypres, din care cotul se cumpără cu un florin şi jumătate, tivit împrejur cu blană de hermină, cu tunica sa ⟨făcută⟩ din acelaşi postav, de asemenea un alt veşmînt din postav lung de Louvain, tivit de jur împrejur cu blană de jder, la fel cu tunica sa din acelaşi postav, precum şi alte două veşminte din acelaşi postav lung de Louvain, tivite de jur împrejur cu mătase, la fel cu două tunici din acelaşi postav, şi încă podoabe noi de pat, cuvenite din casa şi învelişul de deasupra patului zis în limba poporului agmeyn[9], împreună cu vălul şi celelalte ⟨lucruri⟩ trebuitoare de nuntă, după cum se obişnuieşte ⟨şi⟩ se cuvine să se dea unei fete de nobili, prin mijlocirea unei asemenea îndatoriri, că, dacă nu se vor îngriji să stăruie în cele de mai sus şi să le împlinească pe deplin, atunci ei să fie osîndiţi, prin însuşi acest fapt, la o sută de mărci din argint fin — fără partea judecătorului — ce trebuie plătiţi aceleiaşi

nobile doamne Ecaterina şi lui Blasiu, Iogodnicul său, cu care legămînt sau pedeapsă, plătită sau nu, toate cele de mai sus şi fiecare din cele cuprinse în această rînduială şi învoială să rămînă consfinţite şi întărite. Iar, la rîndul lor, aceiaşi împuterniciţi ai mai sus-ziselor nobile doamne au trecut şi au dat înapoi, înaintea noastră, toate scrisorile regeşti şi ale oricăror judecători şi împărţitori ai dreptăţii, precum şi ale noastre, date aceloraşi nobile doamne în desfăşurarea aceleiaşi pricini, şi, dacă vreunele din acestea ar rămîne din întîmplare la ⟨nobilele⟩ doamne sau la împuterniciţii lor ⟨atunci⟩ să le socotească stricate, netrebnice şi zadarnice.

Dat în a doua zi a sus-ziselor octave ale sărbătorii Naşterii fericitului Ioan Botezătorul, în anul Domnului o mie trei sute şaptezeci.

Arh. Naţ. Magh., Dl. 28 582. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1370.
Orig. perg., cu urme de pecete de închidere aplicata în document, pe verso.

---

1 Astfel în orig.
2 Corect: *reobtentis*.
3 Corect: *firmissime*.
4 Astfel în orig.
5 Pată de umezeala cca 0,25 cm; întregit după sens.
6 cel marunt.
7 1 iulie.
8 10 noiembrie.
9 Haine de pat.

526 **1370 iulie 2, ⟨Cluj-Mănăştur⟩**

Nobili viro et honesto Johanni, viceuayuode Transsiluano, amico eorum honorando, conventus monasterii beate Marie virginis de Clusmonustra, sinceram amicitiam debito cum honore.

Litteras vestre nobilitatis nobis directas noveritis nos recepisse in hec verba. ⟨*Urmează actul lui Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, din 8 mai 1370, nr. 506*⟩.

Nos igitur, iustis et legittimis peticionibus vestris amicabilibus ac iustitie annuntes cum predicto Stephano, filio Johannis, homine vestro, nostrum hominem, videlicet fratrem Nicolaum, presbyterum, socium nostrum, ad videndum premissum iuramentum et audiendum transmisimus pro testimonio fidedignum. Qui, demum ad nos reversi, concorditer nobis retulerunt per nos requisiti, quod ipsi in predictis quindenis dicti festi Corporis Christi, proxime nunc preteriti, ad faciem prefate terre litigiose inter ipsam possessionem Buzd predicti honorabilis capituli Transsiluani et Huzioteluk ipsius Alardi, filii Walentini, existentis, que in toto ad quatuor aratra terrarum exstitisset estimata, pariter accessissent, vicinisque et commetaneis eiusdem universis legitime inibi convocatis et eisdem presentibus discreti viri dominus Johannes prepositus, magistri Ladislaus voivoda, de Doboka, Johannes de Kykulleu, Nicolaus de Zonuk, Johannes de Tylegd, Nicolaus de Ozd, Petrus de Clus, Symon de Karazna archidiaconi, Georgius, plebanus de Karkou, Mychael et Nicolaus, filii Nicolai, filii Alberti, ac Mychael, filius Petri, quondam viceuoyuode, canonici de eadem ecclesia Transsiluana, ibidem duodenario numero personaliter astando, iuxta predictarum literarum regalium modum ipsius iuramenti deponendi declarantium continentiam per eosdem dominos canonicos, tunc in facie ipsius terre litigiose exhi-

bitarum, non secundum regni consuetudinem, ut ceteri nobiles regni super terram iurare essent consueti, sed iuxta honoris clericalis condecentiam in vestibus eorum stando et solum manus ad pectus applicando super eo, quod eadem terra litigiossa ad ipsa quatour aratra estimata semper ab antiquo ad dictam possessionem eorum et ipsius ecclesie Transsiluane, Buzd vocatam, pertinuisset et deberet pertinere, ac intra metas eiusdem possessionis eorum haberetur, prout per magnificum virum dominum Emericum, vayuodam Transsiluanum, ipsis exstitisset adiadicatum, iuxta, seriem literarum suarum super ipsa adiudicacione sua iudiciaria pro ipsis dominis confectarum et similiter per eos ibidem exhibitarum eorum deposuissent iuramenta, ipsis videntibus et audientibus, ut debuissent, et ipsum iuramentum predictus Alardus, filius Walentini, personaliter vidisset inibi astando et audivisset et in nullo contradixisset ipsis.

Quo iuramento deposito prefati domini canonici, vigore aliarum litterarum regalium annualium, ad omnes processus causarum, videlicet inquisitiones, citationes, propriarum possessionum reambulationes et metarum earundem erectiones ac ad alios legitimos processus faciendos pro eisdem dominis concessarum et emanatarum eodem modo in superficie ipsius terre productarum, eandem terre particulam ad prefatam possessionem ipsorum dominorum Buzd vocatam pertinentem per novarum metarum infrascriptarum erectiones a parte ipsius possessionis Huzioteluk vocate, hoc ordine distinxissent quod prima meta inciperet a plaga meridionali, in latere cuiusdam alti montis supra possessionem Rennenkyrh vocatam, adiacentis, in vicinitate seu commetaneitate eiusdem possessionis, iuxta duas metas, quarum una eidem possessioni Buzd, et alia, ipsi possessioni Rennynkyrh distingueret, unam metam novam, que separat eandem possessionem Buzd ab ipsa possessione Huzioteluk, erexissent et abinde descendendo tenderet infra usque ad decursum cuiusdam rivuli de valle ipsius possessionis Huzioteluk venientis; in cuius montis descensu usque ad ipsum rivulum septem metas, consequentes, ac octavam, ultra ipsum rivulum, secus eundem, a plaga meridionali erexissent; inde versus eandem plagam ascendendo transit ed terras arabiles, ubi in latere cuiusdam monticuli, iterum unam metam novam, de qua ascendit sursum ad supercilium ipsius monticuli, et ibi similiter aliam metam, et ab eadem in planitie eiusdem monticuli semper ad partem meridionalem, directe pergendo per quatuor metas terreas consequenter de novo elevatas, veniret ad quandam arborem ilicis, sub qua aliam metam terream erexissent, exinde ad partem dexteram declinando ad gremium cuiusdam silve pro eadem possessione Huzioteluk remanente[1] perveniret, ubi in infime parte eiusdem rursus unam metam terream, de qua girando paululum similiter ad partem meridiei iret ad latus cuiusdam montis ad unam metam antiquam in berch insius montis existentem, penes quam aliam metam terream, inde super eodem berch ulterius transeundo ad eandem plagam meridionalem in ascensu eiusdem iterum unam metam terream, et abinde in eodem berch altius sessioni Buzd ⟨et alia ipsi pos⟩sessioni[2] Huzio⟨teluk remane⟩ret[2] iuxta sessioni Buzd ⟨et alia ipsi pos⟩sessioni[2] Huzio⟨tluk remane⟩ret[2], iuxta quas terciam metam novam erexissent, et ibi mete eiusdem possessionis Buzd vocate ac ipsius terre ad eandem pertinencis per ipsos dominos canonicos sicut prefertur rectificate et reobtente a parte dicti, possessionis Huzioteluk vocate terminarentur, prout hec omnia premissa et sin-

gula premiss⟨orum ...⟩tando[2] recitarunt et narrarunt consequenter coram nobis.

Datum sexto die quindenarum predictarum, anno domini M° CCC^mo LXX^mo, ut supra.

Nobilului şi cinstitului bărbat, Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, prietenului lor vrednic de cinstire, conventul mănăstirii fericitei Fecioare Maria din Cluj-Mănăştur, prietenie curată şi cinstea cuvenită.

Aflaţi că am primit scrisoarea nobleţei voastre cu acest cuprins: ⟨*Urmează actul lui Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, din 8 mai 1370, nr. 506*⟩.

Noi, aşadar, încuviinţînd dreptele, legiuitele şi prieteneştile voastre cereri, am trimis spre mărturie dimpreună cu sus-zisul Ştefan, fiul lui Ioan, omul vostru, pe omul nostru vrednic de crezare, şi anume pe fratele Nicolae, preotul, soţul nostru, ca să fie de faţă şi să asculte pomenitul jurămînt.

Aceştia întorcîndu-se apoi la noi şi fiind întrebaţi de noi, ne-au spus într-un glas că, în pomenita a cincisprezecea zi după zisa sărbătoare de curînd trecută *Corpus Christi*[3] s-au dus împreună la sus-numitul pămînt în pricină aflător între moşia Boz a sus-zisului cinstit capitlu al Transilvaniei şi ⟨moşia⟩ Doştat a numitului Alard; fiul lui Valentin, ⟨pămînt⟩ care în total, a fost preţuit la patru pluguri de pămînt şi chemînd acolo în chip legiuit pe toţi vecinii şi megieşii acelui pămînt şi fiind aceştia de faţă chibzuiţii bărbaţi: domnul Ioan, prepozitul, magiştrii: Ladislau al voievodului de Dăbica, Ioan de Tîrnava, Nicolae de Solnoc, Ioan de Tylegd, Nicolae de Ozd, Petru de Cojocna, Simon de Crasna, arhidiaconi, Gheorghe, parohul din Cricău, Mihail şi Nicolae, fiii lui Nicolae, fiul lui Albert, şi Mihail, fiul lui Petru, fostul vicevoievod, canonici ai numitei biserici a Transilvaniei, fiind ei înşişi acolo de faţă în număr de doisprezece, potrivit cuprinsului pomenitei scrisori regeşti, ce arăta felul în care trebuie să se facă acel jurămînt, ⟨scrisoare⟩ arătată atunci de numiţii canonici la faţa ⟨locului⟩ chiar pe pămîntul în pricină, au făcut jurămîntul lor, nu după obiceiul ţării, aşa cum obişnuiau să jure pe ⟨un⟩ pămînt ceilalţi nobili ⟨ai ţării⟩, ci după cuviinţa demnităţii bisericeşti, stînd îmbrăcaţi în veşmintele lor şi numai mîinile ducîndu-le la piept; ⟨jurînd⟩ că acea bucată de pămînt în pricină, preţuită la patru pluguri, a ţinut totdeauna din vechime şi trebuie să ţină ⟨şi acum⟩ de moşia lor şi a acelei biserici a Transilvaniei, numită Boz şi că ea e cuprinsă în hotarele acelei moşii a lor, aşa cum le fusese dată lor prin judecată de către măritul bărbat, domnul Emeric, voievodul Transilvaniei, potrivit cuprinsului scrisorii sale, întocmită pentru acei domni canonici cu privire la darea prin judecată ⟨a acelei bucăţi de pămînt⟩, ⟨scrisoarea⟩, de asemenea, a fost arătată acolo de ei. Iar ⟨jurămîntul a fost rostit⟩ în văzul şi auzul lor, aşa cum se cădea, ba încă şi pomenitul Alard, fiul lui Valentin, a văzut şi auzit acel jurămînt, stînd acolo de faţă şi fără a li se împotrivi lor întru nimic.

După ce au făcut acest jurămînt, pomeniţii domni canonici, în temeiul unei alte scrisori regeşti hărăzite şi date acelor domni din capitlu pentru un an în legătură cu toate treburile pricinilor lor şi anume pentru cercetări, chemări în judecată, hotărniciri ale moşiilor lor şi ridicări de semne de hotar, ca şi pentru facerea altor legiuite treburi, scrisoare arătată în acelaşi fel, la faţa locului, au despărţit acea bucată de pămînt, ce ţine de moşia lor numită Boz dinspre moşia numită Doştat,

prin ridicarea de noi semne de hotar arătate mai jos şi care se înşiruie aşa: cel dintîi semn începe dinspre miazăzi, pe coasta unui deal înalt aflător din sus de moşia numită Rennenkyrh; în vecinătatea sau megieşia acelei moşii, lîngă două semne, dintre care unul face hotarul spre moşia Boz, iar celălalt, spre moşia Rennenkyrh, au ridicat un semn nou, ce desparte moşia Boz de moşia Doştat, şi de aci coborînd ⟨hotarul⟩ o ia în jos pînă la cursul unui pîrîu ce vine dintr-o vale de pe moşia Doştat; pe povîrnişul acelui deal, pînă la pîrîu ei au ridicat şapte semne, unul după altul, iar pe al optulea, dincolo de pîrîu, pe lîngă el, dinspre miazăzi. De acolo, hotarul, suind, în aceeaşi parte, trece la nişte pămînturi de arătură, unde, pe coasta unui muncel, au ridicat iar un semn nou, de la care hotarul urcă în sus, pînă pe culmea acelui muncel şi acolo au ridicat, de asemenea, alt semn; de la acesta mergînd de-a dreptul tot spre partea de miazăzi, pe podişul acelui muncel, de-a lungul a patru movile de hotar nou ridicate, hotarul ajunge la un stejar sub care au ridicat o altă movilă de hotar. De acolo, cotind spre dreapta, el ajunge în faţa unei păduri, rămase moşiei Doştat, unde, la poalele ei au ridicat iar o movilă de hotar. De la aceasta, ocolind puţin tot spre miazăzi, hotarul merge la coasta unui deal, la un semn vechi aflător chiar pe creasta acelui deal, lîngă care au ridicat o altă movilă de hotar; de acolo, trecînd mai departe, pe aceeaşi creastă, ajunge la două semne vechi, dintre care unul rămîne moşiei Boz, iar celălalt, moşiei Doştat; lîngă acestea ei au ridicat un al treilea semn nou, şi acolo se încheie dinspre zisa moşie numită Doştat semnele acelei moşii numite Boz şi ale acelei bucăţi de pămînt ce ţine de ea, semne îndreptate, după cum se spune mai sus, şi căpătate din nou de către numiţii domni canonici, după cum omul vostru şi al nostru le-au spus şi au arătat aidoma toate cele de mai sus şi fiecare din cele de mai sus în faţa noastră.

Dat în a şasea zi după pomenita a cincisprezecea zi, în anul Domnului o mie trei sute şaptezeci, ca mai sus.

Arh. Naţ. Magh., Dl. 30 705. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1370.
Transumpt în actul lui Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, din 8 august 1370, Sîntimbru, nr. 551.
EDIŢII: *Ub.*, II, p. 350—352.

---

[1] Corect: *remanentis*.
[2] Rupt 3 cm; întregit parţial pe baza contextului.
[3] 27 iunie 1370.

527 **1370 iulie 6, ⟨Oradea⟩**

Nos, Ladislaus dux Opulye, regni Hungarie palatinus et iudex Comanorum, damus pro memoria quod in congregacione nostra generali universitati nobilium Byhoriensi et de Krazna comitatuum, feria secunda videlicet in octavis festi Nativitatis beati Johannis Baptiste prope civitatem Waradyensem celebrata, magister Ladislaus, filius Johannis, filii Briccii de Bator, de medio aliorum exsurgendo, proposuit eo modo, quod ipse, Leukus, Gregorio et Stephano, filiis Gregorii, filii Laurencii de Zeplak, ducentos floranos aureos pro redempcione cuiusdam possessionis eorum, Tarcha vocata, acomodasset[1], quos sibi ad plurimas suas peticiones[2] reddere recusassent, et eciam ipse pro eo, quia iidem nobiles in eorum assumptis non perstitissent et sibi eorum assumpta non adimple-

vissent, quamplures fatigas et expensas fecisse respondisset, et ibidem in huius declaracionem quandam duas litteras capituli ecclesie Waradiensis, unam feria tercia proxima post festum Exaltacionis sancte crucis, anno domini M^{mo} CCC^{mo} quinquagesimo octavo, et aliam feria secunda proxima post festum Corporis Christi, sub anno domini M^{mo} CCC^{mo} LX^{mo} primo emanatas nobis presentavit, in quarum ... prima inter alia sic habebatur quod... *⟨Urmează extrasul actului capitlului de la Oradea din 18 septembrie 1358, DRH, C, XI, nr. 318.⟩*. In tenore vero alterius littere dicti capituli Waradiensis inter cetera conspiciebantur qualiter quamvis magister Ladislaus, filius Johannis, predictam sumpmam[3] pecunie coram dicto capitulo in prescripto termino solvere promptus fuerit et paratus, tamen, quia prefati Leukus, Turul[4] et Stephanus, filii Gregorii de Zeplak, contenta in predictis aliis litteris eiusdem capituli expressa adimplere noluissent et nec in ipso termino ad premissa perficienda comparere voluissent, obhoc idem magister Ladislaus, predictam sumpmam pecunie coram dicto capitulo dare[5] obmisisset. Quarum exhibicionibus factis, annotato Stephano, filio Gregorii, ad ipsam congregacionem nostram non veniente nec mittente seque aliis nostris litteris iudicialibus mediantibus agravari[6] permittente, quia memorati Leukus et Turul[4], prescriptos ducentos florenos in auro[7], expensam quantam ipse magister Ladislaus prima racione expendisset sub iam dicta condicione, eidem magistro Ladislao in termino per nos sibi dando se promptos et paratos persolvere velle indicabant. Pro eo nos commiseramus, ut iidem filii Gregorii medietatem dictorum ducentorum florenorum, videlicet centum florenos in octavis festi beati Martini confessoris, et alios centum florenos in auro in octavis Diei Cynerum nunc proxima post se se consequenter affuturis in curia regia coram nobis persolvere. Et tandem, idem magister Ladislaus, vigesimo sexto die dictarum octavarum Diei Cynerum, pro expensis suis, quantum ipse racione premissorum expendisset, si voluerit sola sua in persona, in curia regia, coram comite capelle regie sacramentum prestare, et postmodum ipsius iuramenti seriem in litteris dicti comitis capelle regie, secundo die deposicionis dicti iuramenti, sine crastinacione, eedem partes nobis reportare, et demum ipsam precuniam, quam idem magister Ladislaus mediante ipso suo iuramento reciperet, predicti filii Gregorii in eodem termino eidem magistro Ladislao coram nobis persolvere teneantur.

Datum sexto die congregacionis nostre predicte, in loco memorato, anno domini M^{mo} CCC^{mo} Septuagesimo.

⟨Pe verso, pe marginea din dreapta documentului, de o altă mînă contemporană:⟩ Pro magistro Ladislao, Stephanus, filius Michaelis de Vynemuth cum Varadiensis, magister Ladslaus persionaliter proquibus ⟨...⟩ Gregorium, filium Laurencii cum ⟨...⟩ pro Leukus et Turul cum Waradiensis in octavis sancti Mychaelis, non venerunt comitatus de Crazna, sed.

⟨Pe verso, din dreapta documentului, sus:⟩ De regio ad octavis Georgii solverent, ambe.

⟨Pe verso, pe marginea din stînga documentului, de o altă mînă contemporană⟩: Item a filiis Gregorii ducentos florenos persolutis.

⟨În continuare de o altă mîna contemporană:⟩ Item solvere debetur in octavis sancti Martini secunda debet in octavis Cinerum.

Noi, Ladislau, ducele de Oppeln, palatinul regatului Ungariei și jude al cumanilor, dăm de știre că, în adunarea noastră obștească ținută lîngă orașul Oradea lunea, adică la octavele sărbătorii Nașterii fericitului Ioan Botezătorul[8], cu obștea nobililor comitatelor Bihor și Crasna, magistrul Ladislau, fiul lui Ioan, fiul lui Briccíu de Bator, ridicîndu-se din mijlocul celorlalți, a arătat așa că el a împrumutat lui Leukus, Grigore și Ștefan, fiii lui Grigore, fiul lui Laurențiu de Suplac două sute de florini de aur pentru răscumpărarea unei moșii a lor numită Tarcea, pe care ⟨însă⟩ la mai multe cereri ale sale au refuzat să-i dea înapoi ba chiar a spus că, întrucît acei nobili nu au rămas la cele luate asupra lor și nu și-au împlinit față de el îndatoririle lor, el a făcut de aceea foarte multe osteneli și cheltuieli, și spre dovedirea acestui ⟨lucru⟩, ne-a înfățișat tot acolo două scrisori ale capitlului bisericii de Oradea date, una în marțea de după sărbătoarea Înălțării Sfintei Cruci, în anul Domnului o mie trei sute cincizeci și opt[9] și cealaltă, în lunea de după sărbătoarea *Corpus Christi*, din anul Domnului o mie trei sute șaizeci și unu[10]. În cea dintîi dintre ele se afla printre altele, așa că ⟨*Urmează actul capitlului din Oradea din 18 septembrie 1358, DRH, C, XI, nr. 318*⟩. Iar în cuprinsul celeilalte scrisori a zisului capitlu de Oradea se cuprindea printre altele că, deși magistrul Ladislau; fiul lui Ioan, a fost mereu gata și pregătit să plătească la sorocul sus-însemnat, înaintea zisului capitlu, sus-zisa sumă de bani, totuși, pentru că pomeniții Leukus, Turul și Ștefan, fiii lui Grigore de Suplac, nu au vrut să împlinească obligațiile arătate în cealaltă sus-zisă scrisoare al aceluiași capitlu și nici nu au vrut să se înfățișeze la acel soroc spre a împlini cele de mai sus, de aceea, același magistru Ladislau nu a mai ținut să dea zisului capitlu, sus-zisa sumă de bani. După înfățișarea acestor scrisori, întrucît sus-însemnatul Ștefan, fiul lui Grigore, nu a venit, nici nu a trimis ⟨pe cineva⟩ la adunarea noastră, îngăduind prin acest fapt să fie globit prin mijlocirea altei scrisori de globire a noastră, și... fiindcă pomeniții Leukus și Turul au arătat că vor și sînt gata și pregătiți să plătească la un soroc ce li se va da de noi, acelui magistru Ladislau, sus-menționații două sute de florini, care cheltuială magistrul Ladislau, a și plătit-o la prima scadență. Pentru aceea, noi hotărîm ca aceiași fii ai lui Grigore să plătească la curtea regească, înaintea noastră, jumătatea zișilor două sute de florini, adică o sută de florini la octavele sărbătorii fericitului Martin Mărturisitorul[11] și ceilalți o sută de florini de aur la apropiatele octave ale Începutului Păresimilor[12], soroace viitoare ce urmează unul după altul. Și apoi, acel magistru Ladislau, dacă va voi, ⟨pentru⟩ cheltuielile sale, să facă jurămînt, el însuși în numele său, cît a cheltuit el cu privire la cele de mai sus în a douăzeci și șasea zi a ziselor octave ale Începutului Păresimilor[12], la curtea regească, înaintea comitelui capelei regești, și apoi aceleași părți să ne dea seama în scris prin scrisoarea zisului comite al capelei regești în a doua zi a punerii zisului jurămînt, fără întîrziere, despre desfășurarea acestui jurămînt, și, în sfîrșit, sus-zișii fii ai lui Grigore să fie ținuți datori să-i plătească acelui magistru Ladislau, înaintea noastră, la același soroc, banii pe care ⟨trebuie⟩ să-i primească același magistru Ladislau prin mijlocirea jurămîntului său.

Dat în a șasea zi a adunării noastre sus-zise, în locul pomenit, în anul Domnului o mie trei sute șaptezeci.

⟨*Pe verso, pe marginea din dreapta a documentului, de o mînă contemporană:*⟩ Pentru magistrul Ladislau, Ștefan, fiul lui Mihail de Unimăt, cu ⟨scrisoarea capitlului⟩ de Oradea însuși magistrul Ladislau

cărora ..., Grigore, fiul lui Laurențiu cu ... pentru Leukus și Turul cu scrisoare a capitlului ⟨de Oradea⟩ la octavele sfîntului Mihail[13], care nu au venit, comitatul de Crasna, dar.

⟨*Pe verso, în dreapta documentului sus:*⟩ Din ⟨porunca⟩ regelui să plătească la octavele ⟨sărbătorii sfîntului Gheorghe⟩[14].

⟨*Pe verso, pe marginea din stînga documentului, de o altă mînă contemporană:*⟩ De asemenea, cei două sute de florini plătiți de fiii lui Grigore.

⟨*În continuare, de o altă mînă contemporană:*⟩ La fel, ⟨mai întîi⟩ trebuie să se plătească la octavele ⟨sărbătorii⟩ sfîntului Martin[11], ⟨iar⟩ a doua oară, trebuie ⟨să se plătească⟩ la octavele Începutului Păresimilor[12].

Arh. Naț. Magh. Dl. 30 667. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1355.
Orig. hîrtie, cu urme de pecete inelară, de închidere aplicată în document pe verso.
Rezumat în actele lui Ladislau, ducele de Oppeln, din 20 mai 1371, Vișegrad (Dl. 28 075) și 18 iulie 1372 ⟨lîngă Oradea⟩ (Dl. 29 433).
EDIȚII: *Cod. Andeg.*, VII, p. 368—370.

---

1 Corect: *accommodasset.*
2 Urmează: *suas*, tăiat de aceeași mînă.
3 Astfel în orig.; urmează: *pecuniam* șters de aceeași mînă.
4 Deasupra cuvîntului *Turul*, scris și tăiat un cuvînt indescifrabil.
5 Scris deasupra rîndului, de aceeași mînă.
6 Corect: *aggravari.*
7 Urmează un cuvînt tăiat, indescifrabil.
8 1 iulie 1370.
9 18 septembrie 1358.
10 31 mai 1361.
11 18 noiembrie 1370.
12 26 februarie 1371.
13 6 octombrie ⟨1370⟩.
14 1 mai 1371.

528 **1370 iulie 6, Oradea**

Ladislaus, dux Opulye, regni Hungarie palatinus et iudex Comanorum, dilectis sibi Nicolao, filio Beke, vicecastellano suo de Solyumkw, et Paulo, filio Johannis, officiali de Mykeche[1] dileccionem plenam cum salute.

Dicit nobis magister Ladislaus, filius Stephani de Gÿapal, conquerendo quod nonnulli maligni homines, ad dictum castrum Solymkw pertinentes, in anno preterito, centum porcos suos minus quinque porcis intra terminos terrarum dicte possessionis sue Gyapal furtim recepissent, in suum dampnum et preiudicium valde magnum. Super quo, vetre fidelitati firmiter precepimus quatenus statim, visis presentibus, memorato magistro Ladislao ex parte dictorum malignorum hominum, qui predictos porcos suos furtim recepissent, quos ipse magister Ladislaus coram vobis denominabit, faciatis debitam iusticiam et omnimodam satisfaccionem, consuetudine regni requirente. Et aliud facere nullo modo presumpmatis[2].

Datum Waradini, sabatto proximo[3] ante quindenas festi Nativitatis beati Johannis Baptiste, anno domini M^{mo} CCC^{mo} septuagesimo.

Ladislau, duce de Oppeln, palatinul regatului Ungariei și judele cumanilor, iubiților săi Nicolae, fiul lui Beke, vicecastelanul său de Solyukw și Pavel, fiul lui Ioan, slujbașul de Mișca, cu dragoste și sănătate deplină.

Ne spune nouă magistrul Ladislau, fiul lui Ștefan de Gyapal, plîngîndu-se că niște oameni răi, care țin de zisa cetate Solymkw, i-au furat în anul ce a trecut nouăzeci și cinci de porci dinăuntrul marginilor pămînturilor zisei sale moșii Gyapal, spre marea sa daună și pagubă. Cu privire la care, poruncim cu tărie credinței voastre ca, văzînd scrisoarea de față, să faceți de îndată, pomenitului magistru Ladislau, cuvenita dreptate și ‹să-i dați› toată despăgubirea, după cum cere obiceiul țării, din partea zișilor oameni răi, care au furat sus-zișii săi porci, ‹și› pe care, magistrul Ladislau, însuși, îi va numi înaintea voastră. Și să nu îndrăzniți, în nici un fel, să faceți altfel.

Dat la Oradea, în sîmbăta cea mai apropiată dinaintea cvindenelor sărbătorii Nașterii fericitului Ioan Botezătorul, în anul Domnului o mie trei sute șaptezeci.

Arh. Naț. Magh., Dl. 87 451. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1370.
Orig. hîrtie, cu fragmente de pecete inelară, de închidere, aplicată pe verso.

---

[1] Prima literă *e*. scrisă deasupra rîndului de aceeași mînă.
[2] Astfel în orig.
[3] Urmează *pe*, șters de aceeași mînă.

529 **1370 iulie 8, Vișegrad**

Ladislau, palatinul Ungariei, amînă pricina dintre Nicolae, fiul lui Iacob, reprezentat de Mihai, fiul lui Nicolae, și Ubul și Mihai, reprezentat de Dumitru, fiul lui Andrei, din cauza iobagului Ioan numit Birolya. În lipsa peceții palatinale, actul a fost întărit cu pecetea lui Emeric, voievodul Transilvaniei.

Arh. Naț. Magh., Dl. Arh. fam. Kállay, nr 1 580
Orig. hîrtie, pe verso fragmente ale peceții voievodului.
REGESTE: *Kállay*, II, p. 151, nr. 1 643.

530 **1370 iulie 10, ‹Alba-Iulia›**

Excellentissimo domino ipsorum Lodouico, dei gratia illustri regi Hungarie, capitulum ecclesie Transsiluane orationes in domino cum perpetua fidelitate. Literas vestre excellentie honore quo decuit recepimus in hec verba. *‹Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 17 iunie 1370, nr. 521›*.

Nos itaque preceptis vestre excellentie obtemperare cupientes ut tenemur discretum virum dominum Emericum, chori dicte ecclesie nostre presbyterum, hominem nostrum idoneum, ad premissa mandata vestra peragenda duximus transmittendum. Qui, demum ad nos reversus retulit nobis per nos requisitus, quod ipse feria sexta nunc proxime preterita ad villam Warolya vocatam ad predictum castrum Balwanus pertinentem accessisset, predicto Nicolao, filio Petew, non invento, Mychaeli vices suas gerenti predictas alias literas vestras eisdem pro ipsis magistro

Johanne, filio Gegus, et fratribus suis transmissas exhibuisset, ipseque Mychael, visis ipsis literis ac continentiis earundem sibi per ipsum hominem nostrum seriatim expositis respondisset eo modo, ut ipse, in premissis factis absque domino suo respondere non valeret, sed easdem literas vestre celsitudinis preceptorias prefato domino suo destinaret, medio cum tempore populos ad dictum castrum pertinentes ab usufructuum et utilitatum perceptione possessionum et possessionariorum iurium predictorum magistri Johannis et fratrum suorum prohiberet, et ut etiam iidem nobiles ab usu earundem iobagiones eorum deberent prohibere.

Datum feria quarta proxima ante festum beate Margarethe virginis ac martyris, anno prenotato.

Preaînălţatului lor stăpîn Ludovic, din mila lui Dumnezeu, ilustrul rege al Ungariei, capitlul bisericii Transilvaniei rugăciuni întru Domnul cu veşnică credinţă.

Am primit cu cinstea cuvenită scrisoarea Înălţimii voastre cu acest cuprins: *⟨Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 17 iunie 1370, nr. 521⟩*.

Noi, aşadar, dorind să dăm ascultare poruncilor Înălţimii voastre, precum sîntem datori, am hotărît să trimitem spre împlinirea poruncii voastre de mai sus, pe omul nostru potrivit, ⟨pentru aceasta⟩ pe chibzuitul bărbat, domnul Emeric, preot din strana pomenitei noastre biserici. Acesta, întorcîndu-se apoi la noi şi fiind întrebat de noi, ne-a spus că vinerea de curînd trecută[1] s-a dus în satul numit Unguraş ce ţine de pomenita cetate Unguraş şi, negăsind pe sus-zisul Nicolae, fiul lui Petru, a arătat locţiitorului său Mihail cealaltă sus-zisă scrisoare a voastră, trimisă lor pentru magistrul Ioan, fiul lui Gegus, şi pentru fraţii săi, şi după ce a văzut Mihail această scrisoare, şi ⟨după ce⟩ i-au fost lămurite pe rînd cele cuprinse în ea de către omul nostru, a răspuns că el, fără stăpînul său, nu poate da un răspuns cu privire la cele de mai sus, dar că va trimite acea scrisoare de poruncă a Înălţimii voastre sus-zisului său stăpîn, şi că pînă atunci va opri pe oamenii ce ţin de zisa cetate, de la culegerea roadelor şi folosinţelor moşiilor şi drepturilor de moşie ale sus-zisului magistru Ioan şi ale fraţilor săi, dar că şi aceşti nobili trebuie să-i oprească ⟨şi ei⟩ pe iobagii lor de la folosirea acelor ⟨moşii⟩.

Dat în miercurea dinaintea sărbătorii fericitei fecioare şi mucenice Margareta, în anul de mai sus.

Arh. Naţ. Magh., Dl.
Orig. hîrtie, cu pecete rotundă din ceara albă apicată pe verso.
EDIŢII: *Ub.*, II, p. 352—353.

---

[1] 5 iulie.

531 **1370 iulie 10, ⟨Cluj-Mănăştur⟩**

Nos, conventus monasterii beate Marie virginis de Clusmonustra, tenore praesencium significamus quibus expedit universis, quod cum nobilis domina consors comitis Stephani, filii Geubul de Selymberg, filia videlicet quondam Ornoldi, Margaretha vocata, per certum hominem

et nuncium suum ad nos destinatum, nos petivisset, ut quia tum propter loci distanciam tum eciam propter sexus fragilitatem coram nobis comparere non posset, ob hoc nos hominem nostrum idoneum, coram quo ipsa intencionem suam aperiret et sua negocia disponeret, ad ipsam transmitteremus.

Nos itaque peticionibus huiusmodi ipsius nobilis domine Margarethe iustis ac legitimis annuentes, hominem nostrum idoneum, videlicet fratrem Nicolaum, presbiterum, socium nostrum, ad audiendum confessionem eiusdem domine vice nostra duximus transmittendum. Qui, demum ad nos reversus retulit nobis, per nos requisitus, quod ipse, feria tercia proxima ante festum beati Benedicti confessoris ad predictam villam Selymberg, in qua ipsa domina personalem faceret residenciam, personaliter accessisset, ubi eadem nobilis domina, coram ipso et coram aliis probis viris et dominabus in testimonium vocatis personaliter astando, porcionem suam possessionariam quam haberet in possessione Kysenyd vocata, videlicet in medietate eiusdem possessionis Kysenyd, ipsam de iure contingentem, dedisse[+], legasset et commisisset pro remedio anime sue et parentum suorum honorabili capitulo ecclesie Transsiluane, omni eo iure, quo per ipsam et per predecessores suos hactenus eadem habita exstitisset et possessa, perpetuo et irrevocabiliter possidendam, tenendam et habendam, nullo penitus contradictore sibi in hac parte obviante.

Prout hec omnia idem homo noster personaliter astando per prefatam nobilem dominam Margaretham, consortem ipsius comitis Stephani, sponte, narrata et disposita fuisse et esse retulit et dixit coram nobis.

Datum feria quarta proxima ante festum beate Margarethe virginis ac martyris, anno domini M° CCC° LXX°.

Noi, conventul mănăstirii fericitei Fecioare Maria din Cluj-Mănăștur,[1] prin cuprinsul (scrisorii) de față facem cunoscut tuturor cărora se cuvine că deoarece nobila doamnă, soția camitelui Ștefan, fiul lui Geubul de Șelimbăr, anume fiica răposatului Arnold, numită Margareta, printr-un om anume și vestitor al său, trimis la noi, ne-a cerut ca, întrucît atît din pricina depărtării locului, cît și din pricina slăbiciunii firii femeiești, nu se poate înfățișa înaintea noastră, noi să-i trimitem omul nostru potrivit, în fața căruia să-și destăinuiască gîndul său și să-și rînduiască treburile sale.

Noi, așadar, încuviințînd această dreaptă și legiuită cerere a numitei nobile doamne Margareta, am hotărît să trimitem din partea noastră, spre a asculta mărturisirea acelei doamne, pe omul nostru potrivit, și anume pe fratele Nicolae preotul, soțul nostru. Acesta, întorcîndu-se apoi la noi, întrebat de noi, ne-a spus că în marțea dinaintea sărbătorii fericitului Benedict Mărturisitorul[1], s-a dus însuși în sus-zisul sat Șelimbăr, în care acea doamnă își are locuința sa, și acolo zisa doamnă, stînd ea însăși în fața lui și a altor bărbați cinstiți și doamne, chemați spre mărturie, a dat, a lăsat prin testament și a încredințat, pentru mîntuirea sufletului ei și al părinților ei cinstitului capitlu al bisericii Transilvaniei bucata sa de moșie, pe care o avea în moșia numită Sîngătin, adică în jumătatea acelei moșii Sîngătin și care de drept ține de dînsa, ca să o stăpînească, s-o țină și s-o aibă pe veci și nestrămutat cu tot dreptul cu care au avut-o și au stăpînit-o pînă acum și ea și înaintașii ei, neivindu-se nici un împotrivitor în această privință, așa pre-

cum ne-a dat seama și a spus înaintea noastră omul nostru care a fost acolo, el însuși, de față, că toate acestea au fost și sînt spuse și rînduite de bună voie, de către pomenita nobilă doamnă Margareta, soția acelui comite Ștefan.

Dat în miercurea dinaintea sărbătorii fericitei fecioare și mucenice Margareta, în anul Domnului o mie trei sute șaptezeci.

Bibl. Batthyaneum, Arh. capitl. Alba Iulia, lădița I, nr. 190.
Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1370.
Orig. perg., cu pecete rotundă din ceară albă, aplicată pe verso.
EDIȚII: *Ub.*, II, p. 353—354.
REGESTE: *Tört. Tár.*, 1889, p. 768, Beke, *Erd. kápt.*, nr. 190.

---

[1] 19 martie.

532 **1370 iulie 13, Vișegrad**

Ludouicus, dei gratia rex Hungarie, Polonie, Dalmatie, etc. memorie commendamus quod nos pro fidelitatibus et fidelium servitiorum meritis magistri Thome, filii Ladislai de Berenth, comitis Bihor[1], necnon castellani de Semphe, per magnificum principem dominum Ladislaum, ducem Opulie, consanguineum et palatinum nostrum deputati, quibus ipse sicut in ipsius domini sui officio seu castellanatu constitutus, sic etiam de sue nobilitatis industria mitissime placaret et nunc placat nostram maiestatem, eidem magistro Thome ac per eum, Nicolao, Stephano, et Ioanni fratribus suis, filiis scilicet iamdicti Ladislai de Berenth, ipsorum heredibus et legitimis successoribus de potestate nostra regia et gratia speciali duximus annuendum, ut ipsi in omnibus et ubique habitis ac quomodocunque vocitatis possessionibus ipsorum patibulum et alia quelibet tormentorum ingenia erigendi, instaurandi et tenendi, furesque, necnon latrones ac alios quoslibet malignos homines, quos videlicet in suis propriis possessionibus, terris et metis in opere manifeste nociturnitatis apprehendere poterunt, suspendendi, decollandi, dismembrandi, mutillandi et aliis, iuxta exigentiam culpabilitatis huiusmodi hominum malignorum et nocivorum, penis tormentandi seu enecandi plenam, liberam et securam habeant perpetuis temporibus facultatem, harum sub nostro secreto sigillo testimonio literarum, quas sub maiori sigillo nostro privilegialiter emanari faciemus, dum fuerint nobis reportate.

Datum in Visegrad, in die beate Margarete virginis et martiris anno domino[2] M° CCC° LXX^{mo}.

Comissio[3] domini regis facta ad petitum ducis Opulie.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, Poloniei, Dalmației etc. dăm de știre că noi, pentru faptele de credință și vrednicia slujbelor credincioase ale magistrului Toma, fiul lui Ladislau de Berenth, comite de Bihor și castelan de Sempthe rînduit de măritul principe, domnul Ladislau, ducele de Oppeln, ruda și palatinul nostru, ⟨fapte⟩ prin care el, așa precum ⟨ne-a mulțumit⟩ aflîndu-se în slujba stăpînului său, adică în dregătoria de castelan, tot astfel a mulțumit prea bine și mulțumește și acum pe Măria noastră prin hărnicia nobleței sale din puterea noastră regească și milostivirea noastră osebită, am hotărît prin

mărturia acestei scrisori ‹dată› sub pecetea noastră cea de taină să îngăduim acelui magistru Toma și prin el lui Nicolae, Ștefan și Ioan, frații săi, adică fiii zisului Ladislau de Berenth ‹și› moștenitorilor și urmașilor lor legiuiți, ca ei, pe toate moșiile lor, oriunde le-ar avea și oricum s-ar chema, să aibă pe veci dreptul deplin, slobod și neatins de a ridica, înființa și ține spînzurătoare și alte unelte de cazna, și de a spînzura, tăia capul, îmbucătăți, ciunti și chinui cu alte pedepse, sau ucide, pe hoții și tîlharii și pe oricare alți oameni răi, pe care anume îi vor putea prinde dovediți în fărădelegi, pe moșiile, pămînturile și în hotarele lor, după cum cere vina acestui fel de oameni răi și primejdioși. Iar cînd ne va fi înapoiată această ‹scrisoare› vom pune să fie dată în chip de privilegiu, cu pecetea noastră cea mare.

Dat la Vișegrad, în ziua fericitei fecioare și mucenice Margareta, în anul Domnului o mie trei sute șaptezeci.

Porunca domnului ‹nostru› regele dată la cererea ducelui de Oppeln.

Arh. Naț. Magh., *Dl.*, *Arh.* fam. Fáján.
Orig.
EDIȚII: *Fejér*, IX/4, p. 229—230.

---

[1] Corect: *Bihoriensis.*
[2] Corect: *domini.*
[3] Corect: *commissio.*

533 **1370 iulie 17, lîngă Satu Mare**

Nos, Ladislaus, dux Opulie[1], Hungarie palatinus et iudex Comanorum, memorie commendamus quod in congregacione nostra generali, universitati nobilium de Zathmar et de Vgacha comitatuum, feria quinta proxima post quindenam festi Nativitatis beati Johannis prope civitatem Zathmariensem celebrata, discretus vir, dominus Briccius, venerabilis in Christo patris, domini Demetrii, episcopi ecclesie Transsilvane, pro eodem domino episcopo cum litteris procuratoriis eiusdem de medio aliorum exurgendo, proposuit eomodo, quod medietas possessionis Zakol vocate, Elye, in comitatu Zathmariensi esset et existeret, quam ipse Elyas non in ipso comitatu Zathmariense, sed in comitatu de Zabolch semper esse et fuisse diceret; et hoc vicecomitibus et iudicibus nobilium dictorum comitatuum constaret evidenter; petens nos cum instantia, ut iidem vicecomites et iudices nobilium, iuratique assessores predictorum comitatuum, qualem de premissis scirent veritatem, per nos requisiti facerentur. Cumque nos eosdem vicecomites et iudices nobilium iuratosque assessores prelibatorum comitatuum ad fidem eorum deo debitam fidelitatemque domino nostro regi sueque sacre corone regie pro dicenda veritate et iustitia observanda, tacto vivifice crucis ligno, nobis prestitam, super premissis requisitos habuissemus, iidem vicecomites et iudices nobilium iuratique assessores prenotatorum comitatuum ad prescriptam fidem eorum nobis prestitam, super premissis unanimi et concordi testificatione taliter affirmarunt, quod portio possessionaria dicti Elye[2], videlicet medietas dicte possessionis[3] in prescripta possessione Zakol habita, ad comitatum Zathmariensem pertineret et nunc deberet pertinere. In quorum assertionis testimonium, presentes litteras nostras patentes eidem duximus concedendas.

Datum septimo die congregationis nostre predicte, in loco antedicto, anno domini Millesimo CCCmo septuagesimo.

Noi, Ladislau, ducele de Oppeln, palatinul Ungariei și judele cumanilor, dăm de știre că în adunarea generală ținută aproape de orașul Satu Mare, în joia de după cvindenele sărbătorii nașterii fericitului Ioan (Botezătorul)[4] cu obștea nobililor din comitatele Satu Mare și Ugocea, chibzuitul bărbat domnul Briccius, (împuternicitul) vrednicului de cinste întru Hristos părinte și domn Dumitru, episcopul bisericii Transilvaniei, ridicîndu-se din mijlocul celorlalți pentru pomenitul domn episcop cu scrisoare de împuternicire din partea lui, a spus așa: că jumătatea din moșia numită Zakol a lui Ilie este și se află în comitatul Satu Mare, (jumătate) despre care Ilie zice că este și a fost totdeauna, nu in comitatul Satu Mare, ci în comitatul de Szabolcs, și că acest lucru îl știu sigur vicecomiții și juzii nobililor din zisele comitate, cerîndu-ne cu stăruință ca noi să întrebăm pe pomeniții vicecomiți, pe juzii nobililor și pe asesorii jurați din mai zus zisele comitate ce știu că este adevărat cu privire la cele de mai sus; și cînd noi am întrebat pe pomeniții vicecomiți, pe juzii nobililor și pe asesorii jurați din pomenitele comitate cu privire la cele de mai sus, pe credința lor datorată lui Dumnezeu și pe supunerea către domnul nostru, regele, și către sfînta sa coroană regească, mărturisită nouă cu mînă pe lemnul crucii de viață dătătoare (și jurînd) că vor spune adevărul și vor păzi dreptatea, vicecomiții și juzii nobililor, ca și asesorii jurați ai pomenitelor comitate, pe credința lor de mai sus, mărturisită nouă, ne-au adeverit, cu privire la cele de mai sus, într-o împreună și într-un glas mărturisire așa, că partea de moșie a zisului Ilie, adică, jumătatea din zisa moșie, cuprinsă în pomenita moșie numită Zakol, ține și trebuie și acum să țină de comitatul Satu Mare. Spre mărturia acestei adeveriri, am hotărît a le da lor scrisoarea noastră deschisă de față.

Dat în a șaptea zi a adunării noastre mai sus zise, în locul mai sus zis, în anul Domnului o mie trei sute șapte zeci.

Bibl. Batthyaneum, Arh. capitl. Alba Iulia, fasc. 7, nr. 52.
Orig., hîrtie, urme ale peceții aplicate pe verso.
REGESTE: Szeredai, *Series*, p. 110—1111; Beke, *Erd. kápt.*, nr. 191.

---

[1] Cuvînt repetat.
[2] Scris deasupra rîndului, de aceeași mînă.
[3] Urmează: *dicti Elie*, șters de aceeași mînă.
[4] 11 iulie.

534 **1370 iulie 17, (lîngă) Satu Mare**

Ladislau, palatinul Ungariei, adeverește că în numele lui Ubul, s-a prezentat fiul lui Ladislau de Semjen, cu scrisoare de împuternicire din partea conventului din Lelez, denumind apărătorii într-o pricină.

Arh. Naț. Magh., Dl., Arh. fam. Kállay, nr. 1 557.
Orig. hîrtie, cu urme de pecete rotundă.
REGESTE: *Kállay*, II, p. 152, nr. 1 644.

535 1370 iulie 17 *(feria quarta proxima post festum Divisionis apostolorum)*, ⟨Oradea⟩

Capitlul din Oradea raportează lui Ludovic I, regele Ungariei, că potrivit poruncii acestuia din 24 februarie 1370, (Buda, nr. 475) a trimis pe canonicul Nicolae, prepozitul bisericii celei mici a fecioarei Maria ⟨din Oradea⟩ ca om de mărturie la împărțirea moșiilor Zughalum, Chukmeu, Iraz și Beken, între Toma, fiul lui Dominic, Nicolae, fiul lui Ladislau, și Ioan, fiul lui Aynard.

Arh. Naț. Magh., Dl., Arh. fam. Csáky, pachet 339, nr. 1,
Orig. perg. în parte rupt, cu resturi de pecete atîrnata cu șnur.
EDIȚII: *Csáky*. I, 1. p. 129—132 (cu data greșită: 16 iulie 1370).

536 1370 iulie 18 *(XV Kalendas Augusti)*, Montefiascone

Papa Urban al V-lea îndeamnă pe mai mulți prelați și demnitari din Ungaria, printre care Dumitru, episcopul Transilvaniei, și Emeric, voievodul Transilvaniei, să intervină pe lîngă Ludovic I, regele Ungariei, ca acesta să ajute biserica romană împotriva dușmanilor săi.

Arh. Vat. Reg. Vat., an. VIII, fol. 129.
Orig. hîrtie.
EDIȚII: Theiner, *Mon. Hist. Hung.*, II, p. 99.

537 **1370 iulie 18, lîngă Satu Mare**

Nos, Ladislaus, dux Opulie, regni Hungarie palatinus et iudex Comanorum, memorie commendamus quod in congregacione nostra generali universitati nobilium Zathmariensis et de Wgacha comitatuum, feria quinta proxima post quindenas festi Nativitatis beati Johannis Baptiste, prope civitatem Zathmariensem celebrata, magister Ladislaus, filius Simonis de Karul, de medio aliorum exsurgendo proposuit tali modo, quod possessio Zopay in comitatu Zathmariensi habita, esset terra monasterii dicti Kapplyan et omni veritatis tramite ad ipsum deberet pertinere, et hoc vicecomiti iudicibus nobilium iuratisque assessoribus dicti comitatus Zathmariensis constaret evidenter, petens nos cum instancia, ut iidem vicecomes iudices nobilium, iurati assessores predicti comitatus qualem de premissis scirent vertatem per nos requisiti faterentur.

Cumque nos eosdem vicecomitem, iudices nobilium, iuratosque assessores memorati comitatus ad fidem eorum deo debitam fidelitatemque domino nostro regi sueque sacre corone regie conservandam pro dicenda veritate et iusticia observanda tacto vivifice crucis ligno nobis prestitam super premissis requisitos habuissemus, iidem vicecomes iudices nobilium et iurati assessores sepedicti comitatus ad prescriptam fidem eorum nobis prestitam unanimi et concordi testificacione taliter affirmarunt, quod prescripta terra Zopay prescripti monasterii Kapplyan dicti foret et ad ipsum omni iure pertinere deberet. In cuius assercionis testimonium presentes literas nostras patentes duximus concedendas.

Datum octavo die congregacionis nostre predicte, in loco memorato, anno domini M^{mo} CCC^{mo} septuagesimo.

Noi, Ladislau, duce de Oppeln, palatinul regatului Ungariei și jude al cumanilor, facem cunoscut că în adunarea noastră obștească ținută lîngă orașul Satu Mare, în joia de după a cincisprezecea zi de la sărbătoarea nașterii fericitului Ioan Botezătorul[1] cu obștea nobililor din comitatele Satu Mare și Ugocea, magistrul Ladislau, fiul lui Simion de Carei, ridicîndu-se din mijlocul celorlalți, a spus astfel: că moșia Zopay aflătoare în comitatul Satu Mare, este a mănăstirii numite Căpleni și, după toată calea adevărului, trebuie să țină de acea mănăstire, și acest lucru e cunoscut în chip neîndoios vicecomitelui și juzilor nobililor, cît și asesorilor jurați ai zisului comitat Satu Mare, rugîndu-ne, totodată, cu stăruință ca, întrebați de noi, pomeniții vicecomite, juzi ai nobililor și asesori jurați ai sus-zisului comitat să mărturisească adevărul așa cum îl știu cu privire la cele de mai sus.

Iar după ce noi i-am întrebat pe acel vicecomite, juzi ai nobililor și asesori jurați ai pomentului comitat pe credința lor datorată lui Dumnezeu și pe credința ce trebuie s-o păstreze regelui nostru și sfintei coroane regești, întărită în fața noastră prin jurămîntul făcut prin atingerea lemnului crucii de viață dătătoare, de a spune adevărul și a păzi dreptatea, acel vicecomite, juzi ai nobililor și asesori jurați ai des-pomenitului comitat, pe sus-zisa lor credință jurată nouă, cu toții într-un glas și deopotrivă ne-au dat mărturie astfel: că acel pămînt Zopay este al pomenitei mănăstiri Căpleni și că după tot dreptul trebuie să țină de ea.

Spre mărturia celor spuse, am hotărît să dăm această scrisoare deschisă a noastră.

Dat în a opta zi a sus-zisei noastre adunări, în locul pomenit, în anul Domnului o mie trei sute șaptezeci.

Arh. Naț. Magh., Arh. fam. Károlyi, lada 10, nr. 10.
Orig. perg. cu urme de pecete pe verso.
EDIȚII: *Károlyi*, I, p. 315—316.

---

[1] 11 Iulie.

538 **1370 iulie 19, Cenad**

Nos, magister Johannes, archidiaconus Themesyensis et vicarius, reverendi in Christo patris ac domini, domini Dominici, dei et apostolice gracia episcopi ecclesie Chanadiensis, in spiritualibus generalis, memorie commendamus tenore presencium significantes quibus expedit universis quod cum nobiles domine Katherina, videlicet relicta condam Pauli, filii Kyliani de P⟨onazfalw⟩[1] Elizabetha relicta Pauli, filii Laurencii, filie videlicet condam nobilis domine Panga vocate, filie Petri dicti Wadon[2] de Partas, item Barbara et Elena, filie condam domine Elisabeth, similiter filie Petri antedicti, necnon Andreas et Nicolaus, filii Symonis, ac filii alterius domine Elisabeth ⟨...⟩[3], filie Petri prenotati, de et super quarta filiali predictarum nobilium dominarum filiarum Petri matrum suarum in possessionibus Partas videlicet supradicta ac Peturlaka et aliis eiusdem Petri possessionibus, ipsi iuxta regni con-

suetudinariam legem debita, Jacobum, filium predicti Petri Bodon, nominati in nostri presenciam legittime traxissent in causam ipsaque causa diversis prorogacionum cautelis intervenientibus ad octavas festi Nativitatis beati Johannis baptiste proxime nunc preteritas, prorogata extitisset, ipsis tandem octavis occurrentibus et predictis partibus coram nobis personaliter adherentibus, quia nos auditis hinc et inde dictarum parcium proposicionibus et allegacionibus evidenter comperimus predictas nobiles dominas filias Petri, sorores videlicet Jacobi antedicti, hominibus impossessionatis matrimonialiter traditas extitisse et ob hoc predictam quartam dominarum predictarum iuxta regni consuetudinem, eisdem cum possessionibus extradari debere, nobis et aliis partis nobiscum in iudicio sedentibus videbatur.

Idcirco unacum eisdem nostris assessoribus adiudicando commissimus predictis partibus presentibus acceptantibus eomodo ut homo noster specialis inferius denotandus per nos specialiter ad infrascripta destinatus, die dominica proxima post octavas supradictas et aliis diebus subsequentibus adhoc que congruentibus ad facies possessionum Thothpartas videlicet et Magyarpartas ac Peturlaka vocatarum ac aliarum possessionum predicti Jacobi Bodon nominati, si que apud manus ipsius reperte forent, vicinis et commetaneis earundem legittime convocatis et predictis partibus vel earum legittimis procuratoribus presentibus, accedendo, easdem in quatuor partes rectas et coequales divideret ac tandem unam ipsarum quatuor parcium in uno loco preallegatis nobilibus dominabus ac Andree et Nicolao filiis Symonis racione quarta filialis predictarum nobilium dominarum matris[4] earundem, sororum videlicet Jacobi supradicti, statueret et committeret cum omnibus suis utilitatibus et pertinenciis universis perpetuo in filios filiorum possidendas, tenendas et habendas, contradiccione ipsius Jacobi et aliorum quorumlibet non obstante.

Et dum tandem hominem nostrum specialem, videlicet Gregorium presbiterum, capellanum nostrum, ad peragenda supradicta misissemus. Idem demum ad nos rediens nobis retulit in hunc modum, quod ipse predicta die dominica et quibusdam aliis diebus sequentibus ad facies dictarum possessionum vicinis et commetaneis suis universis legittime convocatis, unacum predictis partibus personaliter inibi adherentibus ac aliis probis et nobilibus viris, accessisset et ibi in ipsius hominis nostri presencia preallegatus Jacobus per reformacionem et amicabilem composicionem proborum et nobilium virorum inibi existencium, quandam possessionem suam, Thothpartas supradictam cum omnibus utilitatibus suis terris videlicet arabilibus, usualibus et campestribus usque ad quandam aquam Kamad vocatam, item pratis seu fenetis, silvis, nemoribus, aquis, aquarumque decursibus, necnon molendinis seu locis molendinorum et aliis quibuslibet suis pertinenciis ad ipsam qualitercumque spectare debentibus sub eisdem metis quibus hactenus habita fuisset et possessa supranominatis nobilibus dominabus et filiis Symonis pro quarta puellari dominarum sororum suarum predictarum dedisset, donasset et assignasset, necnon statuisset perpetuo in filios filiorum heredumque suorum per successores irrevocabiliter possidendam, tenedam et habendam.

Ipseque nobiles domini[5] ⟨Andreas et Nicolaus⟩[6] filii Symonis supranominati de dicta possessione Thothpartas vocata pro dicta sua q⟨uart⟩a contenti eundem Jacobum super eadem expeditum, dimisissent et solutum, ac tandem predicta domina Katherina pro se personaliter et pro

domina Elizabeth, sorore sua supradicta, necnon Andreas prenotatus similiter pro se et pro Nicolao, fratre suo antedicto, ac eciam Georgius, filius Kyliani, procurator legittimus, cum sufficientibus literis procuratoriis honorabilis capituli ecclesie supradicti pro dominabus Barbare et Elena, supradictis, dimiserunt peremnaliter quietum coram nobis.

In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam presentes literas nostras privilegiales emanari fecimus pendentisque sigilli nostri munimine roborari.

Datum Chanadini, feria sexta proxima ante festum beate Marie Magdalene, anno domini millesimo trecentesimo septuagesimo.

Noi, magistrul Ioan, arhidiaconul de Timiş şi vicar general în cele duhovniceşti al vrednicului de cinstire întru Hristos părinte şi domn, domnul Dominic, din mila lui Dumnezeu şi a scaunului apostolic episcop al bisericii de Cenad, prin cuprinsul celor de faţă facem cunoscut şi dăm de ştire tuturor cărora se cuvine că deoarece nobilele doamne anume Ecaterina, văduva răposatului Pavel, fiul lui Kylian din Ponozfalwa, Elisabeta, văduva lui Pavel, fiul lui Laurenţiu, fiicele răposatei nobile doamne numite Panga, fiica lui Petru zis Badon de Partoş, de asemenea Barbara şi Elena, fiicele răposatei doamne Elisabeta, de asemenea fiica sus-zisului Petru, precum şi Andrei şi Nicolae, fiii lui Simion şi fiii celeilalte doamne Elisabeta ⟨...⟩ fiica sus-zisului Petru, au tras legiuit în judecată înaintea noastră, pe Iacob, fiul sus-zisului Petru numit Bodon, în legătură cu pătrimea cuvenită ca fiice sus-ziselor nobile doamne, fiicele lui Petru, după dreptul obişnuielnic al ţării, din moşiile mamelor lor, anume sus-zisa ⟨moşie⟩ Partoş şi din Peturlaka şi din celelalte moşii ale aceluiaşi Petru ⟨şi întrucît⟩ această pricină după felurite amînări, a fost mutată la octavele acum trecute ale sărbătorii Naşterii fericitului Ioan Botezătorul[7], venind în sfîrşit acele octave şi stînd sus-zisele părţi înseşi înaintea noastră, întrucît noi ascultînd şi de o parte şi de alta spusele şi declaraţiile ziselor părţi, am aflat lămurit că sus-zisele nobile doamne, fiicele lui Petru şi surorile sus-zisului Iacob, au fost măritate cu nişte oameni fără avere şi de aceea ni s-a părut nouă şi celorlalţi care au stat cu noi la judecată că trebuie să li se dea potrivit obiceiului ţării, sus-zisa pătrime cuvenită fiicei a ziselor doamne din acele moşii.

Drept aceea, am hotărît prin judecată, împreună cu cei ce au stat cu noi in scaunul de judecată, amintiţi mai sus, şi cu încuviinţarea sus-ziselor părţi care erau de faţă, ca omul nostru osebit, care va fi numit mai jos. trimis de noi anume pentru cele de mai jos, mergînd în duminica de după sus-zisele octave[8] şi în celelalte zile următoare, cîte vor trebui pentru aceasta la moşiile numite Thothpartas şi Magyarpartas şi Peturlaka, cît şi la alte moşii ale sus-zisului Jacob numit Bodon, care s-ar găsi în mîinile sale, chemînd după lege pe vecinii şi megieşii acelora şi de faţă cu sus-zisele părţi sau cu împuterniciţii lor legiuiţi, să le împartă în patru părţi drepte şi deopotrivă şi apoi una din acele patru părţi, într-un loc s-o încredinţeze şi s-o dea în stăpînirea sus-ziselor nobile doamne şi lui Andrei şi Nicolae, fiii lui Simion, drept a patra parte cuvenită ca fiică mamei sus-ziselor nobile doamne, adică acelor surori ale sus-zisului Iacob, cu toate foloasele lor şi toate cele ce ţin de ele, ca să le stăpînească, să le ţină şi să le aibă pe veci, întru fiii fiilor lor, fără a ţine seamă de împotrivirea acelui Iacob şi a oricăror altora.

Și după ce am trimis pe omul nostru osebit, anume preotul Grigore, capelanul nostru spre a împlini cele de mai sus, acesta întorcîndu-se apoi la noi ne-a spus așa: că el, în sus-zisa duminică și în alte zile următoare s-a dus la zisele moșii și chemînd după lege pe toți vecinii și megieșii lor împreună cu sus-zisele părți care au venit acolo înșile și cu alți bărbați cinstiți și nobili și acolo, în fața omului nostru, sus-zisul Iacob, prin împăciuirea și mijlocirea prietenească a bărbaților cinstiți și nobili care erau acolo, a dat, a dăruit și a hărăzit, precum și a trecut în stăpînire sus-ziselor nobile doamne și fiilor lui Simion drept a patra parte ⟨cuvenită⟩ ca fiice sus-ziselor doamne, surorile sale, moșia sa sus-zisă Thothpartas, cu toate folosințele sale, anume pămînturi de arătură, de folosință și cîmpuri, pînă la o apă numită Kamad, de asemenea livezile sau fînațele, pădurile, dumbrăvile, apele și cursurile de ape, precum și morile sau locurile de moară și altele de orice fel care țin de ea și trebuie să țină ⟨de ea⟩ în vreun chip, între aceleași hotare între care a fost ținută și stăpînită pînă acum, spre a o stăpîni și a o ține pe veci, întru fiii fiilor lor și urmașii moștenitorilor lor.

Acele nobile doamne și ⟨Andrei și Nicolae⟩, fiii sus-numitului Simion, mulțumiți cu așa-zisa patrime a lor din moșia numită Thothpartas, l-au descărcat și l-au socotit plătit pe acel Iacob, cu privire la aceasta; iar apoi, sus-zisa doamnă Ecaterina, pentru ea însăși și pentru sus-zisa doamnă Elisabeta, sora sa, precum și sus-numitul Andrei, de asemenea pentru el și pentru Nicolae, zisul său frate, și Gheorghe, fiul lui Kylian, împuternicitul legiuit pentru sus-zisele doamne Barbara și Elena, cu scrisoare de împuternicire îndestulătoare a cinstitului capitlu al bisericii sus-zise, l-au socotit plătit pe veci, înaintea noastră.

Spre amintirea și veșnica trăinicie a acestui lucru am pus să se dea scrisoarea noastră privilegială de față, întărită cu puterea peceții noastre atîrnate.

Dat la Cenad, în vinerea dinaintea sărbătorii fericitei Maria Magdalena, în anul Domnului o mie trei sute șaptezeci.

Arh. Naț. Magh. Dl. 44 482.
Transumpt în actul palatinului Ladislau de Gara, din anul 1447.
EDIȚII: *Ortvay*, I, p. 116—118.

---

1 Lacună în text.
2 Astfel în text.
3 Lacună în text.
4 Corect: *matrum*.
5 Corect: *domine*.
6 Intregit pe baza contextului.
7 1 iulie.
8 7 iulie.

539 **1370 iulie 20, ⟨lîngă Satu Mare⟩**

Nos, Ladislaus, dux Opulie, regni Hungarie palatinus et iudex Comanorum, memorie commendamus quod nobilis domina, Clara vocata, filia Georgii, filii Andree de Rakamaz, ab una, item magistri Ladislaus et Georgius, filii Johannis, filii Briccii, et Petrus, filius Leukus de Batur, coram nobis personaliter constituti, per eandem dominam confessum extitit oraculo vivevocis et relatum quod ipsa supra[1] iure suo quartali ac dote et rebus parorphanalibus[2] nobilis domine, Katus vocate, ma-

tris sue, relicte dicti Georgii, filii Andree, sibi de possessionariis porcionibus condam dicti Georgii, filii Andree, in possessionibus Zanyzlou, Abraam, Enchen, Adoni, Leta, Rakamaz, Venchelleu, Bwd et Karul vocatis, sibi iuxta regni consuetudinem provenire debentibus, erga manus dictorum magistrorum Ladislai et Georgii, filiorum Johannis, filii Briccii, et Petri, filii Leukus, habitis, racione quarum ipsa, in presenti congregacione nostra generali universitati nobilium Zathmariensis et de Vgacha comitatuum, feria quinta proxima post quindenas festi Nativitatis beati Iohannis Baptiste, prope civitatem Zathmariensem celebrata, litem suscitare intendisset, ad humilimam[3] supplicaturam peticionem quamplurimorum proborum et nobilium virorum, pro ipsis filiis Johannis et Petro, filio Leukus, intercedencium, eosdem Ladislaum et Georgium, filios Johannis, et Petrum, filium Leukus, super dictis, iure quartali ac dote et rebus parorphanalibus[2], reddidisset et commisissent expeditos; ymmo reddidit et commisit coram nobis.

E converso autem, iidem Ladislaus et Georgius, filii Johannis, et Petrus, filius[4] Leukus, in recompensam et satisfaccionem premissorum iurium quartalium ac dotaliciorum aliqualem, quinquaginta quatuor florenos, quemlibet florenum viginti octo grossis computando, pure et simpliciter, absque nona et decima partibus, in octavis festi Nativitatis beate virginis nunc venturis, coram capitulo ecclesie Waradiense solvere assumpsissent et assumpserunt nostri in presenciam; ita videlicet quod medietatem dictorum quinquaginta quatuor florenorum, videlicet viginti septem florenos iidem Ladislaus et Georgius, filii Johannis, aliam vero medietatem prescriptorum quinquaginta quatuor florenorum, similiter viginti septem florenos, idem Petrus, filius Leukus, eidem domine solvere deberent atque tenerentur, penam dupli incurrerent si secus facerent in solucione antedicte.

Datum decimo die congregacionis nostre predicte, in loco memorato, anno domini M^{mo} CCC^{mo} septuagesimo.

⟨*Pe verso, în colțul din dreapta, de a altă mînă contemporană:*⟩ Johannes de Pilis.

Noi, Ladislau, ducele de Oppeln, palatinul regatului Ungariei și jude al cumanilor, dăm de știre, că înfățișîndu-se înșiși, înaintea noastră, nobila doamnă, numită Clara, fiica lui Gheorghe, fiul lui Andrei de Rakamaz, pe de o parte și ⟨pe de alta⟩, magiștrii Ladislau și Gheorghe, fiii lui Ioan, fiul lui Bricciu, și Petru, fiul lui Leukus de Batur, ni s-a mărturisit și ni s-a spus, prin viu grai, de aceeași doamnă, că ea a socotit, în ceea ce privește dreptul său de pătrime ce i se cuvine ca fiică, precum și zestrea și darurile de nuntă ale nobilei doamne numită Katus, mama sa, văduva zisului Gheorghe, fiul lui Andrei, ce trebuie, potrivit obiceiului țării, să ajungă la ea din părțile de moșie ale răposatului suszisul Gheorghe, fiul lui Andrei, din moșiile numite Sanislău, Abram, Enchen, Adoni, Leta, Rakamaz, Venchelleu, Bud și Carei, aflate ⟨acum⟩ în mîinile zișilor magiștri Ladislau și Gheorghe, fiii lui Ioan, fiul lui Bricciu, și ale lui Petru, fiul lui Leukus, cu privire la care, ea avusese de gînd să pornească pricină în adunarea noastră obștească de față, ținută lîngă orașul Satu Mare, în joia de după cvindenele sărbătorii Nașterii fericitului Ioan Botezătorul[5] cu obștea nobililor din comitatele Satu Mare și Ugocea, ⟨dar⟩ la preaplecata cerere și rugăminte a mai multor bărbați cinstiți și nobili, care au mijlocit pentru fiii lui Ioan și pentru Petru, fiul lui Leukus, i-a lăsat descărcați pe aceiași Ladislau și Gheor-

ghe, fiii lui Ioan, şi pe Petru, fiul lui Leukus, cu privire la ⟨cele⟩ sus-zise, dreptul de învoială, zestrea şi darurile de nuntă, ba chiar îi lasă ⟨şi⟩ înaintea noastră.

Iar pe de altă parte, aceiaşi Ladislau şi Gheorghe, fiii lui Ioan, şi Petru, fiul lui Leukus, s-au legat să plătească la octavele curînd viitoare ale sărbătorii Naşterii fericitei Fecioare[6], înaintea capitlului bisericii Oradiei, ca o oarecare răsplată şi îndestulare a sus-ziselor drepturi ale pătrimii cuvenite ca fiică şi a darurilor de nuntă, cincizeci şi patru de florini, socotind fiecare florin cu douăzeci şi opt de groşi, de-a dreptul şi fără înconjur, şi fără părţile a noua şi a zecea; şi se leagă şi înaintea noastră, anume aşa, că acei Ladislau şi Gheorghe, fiii lui Ioan, vor trebui şi vor fi ţinuţi datori să plătească acelei doamne jumătatea zişilor cincizeci şi patru de florini, adică douăzeci şi şapte de florini, iar cealaltă jumătate din sus-însemnaţii cincizeci şi patru de florini, de asemenea douăzeci şi şapte de florini, să-i plătească numitul Petru, fiul lui Leukus, şi dacă vor face altfel cu privire la plata înainte zisă, să cadă sub pedeapsa plăţii îndoite.

Dat în a zecea zi a adunării noastre sus-zise, în locul pomenit, în anul Domnului o mie trei sute şaptezeci.

⟨*Pe verso, în colţul din dreapta, de o altă mînă contemporană:*⟩ Ioan de Pilis.

Arh. Naţ. Magh. Dl. 52 158. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1370.
Orig. hîrtie, cu fragmente de pecete inelară de închidere aplicată pe verso.
REGESTE: *Kállay*, II, p. 152, nr. 1645.

---

1 Urmează cuvîntul: *facto*, tăiat de aceeaşi mînă.
2 Astfel în orig.
3 Corect: *humillimam*.
4 Urmează cuvîntul: *filius*, tăiat de aceeaşi mînă.
5 11 iulie.
6 15 septembrie.

540 **1370 iulie 21. ⟨Alba Iulia⟩**

Nos, capitulum ecclesie Transsiluane, significamus tenore presencium quibus expedit universis quod Mychaele, filio Pauli de Haranglab, pro se personaliter et pro Jacobo ac Georgio, filiis suis, quorum honus[1] et gravamen, si in infrascripti composicione stare nollent, ad se assumpmendo, ab una, ac nobilis domina, Anna vocata, filia condam Dominici, filii Bezter de eadem, parte ex altera, coram nobis personaliter constitutis, confessum extitit per eosdem viva voce et relatum quod ipsi in facto iurium quartenarorum[1] ipsius domine, iuxta formam gracie regie in possessionibus paternis ipsam contingencium, propter bonum pacis ac concordie unionem taliter concordassent quod medietatem possessionis Galfolwa vocate ex alia parte ryuuli[1], in medio ipsius ville curentis[2], a parte orientali, que porcio eiusdem Dominici, filii Bezter, extitisset, computatis ad hoc quinque mansionibus, in quibus iobagiones iuxta morem aliorum iobagionum possent commorari, eidem nobili domine pro rebus suis paraffernalibus[1], deputatis, videlicet totam medietatem ipsius possessionis Galfolwa, cum quadam vinea similiter ipsius Dominici in monte de eadem Galfolwa habita, cum omnibus suis utilitatibus et pertinenciis, videlicet terris arabilibus, silvis, nemoribus, pratis seu fenetis, aquis, pisscinis[1] et quibuslibet ad eandem medietatem possessionis spectantibus,

exceptis solummodo molendinis et locis molendinorum, que⟨qui⟩dem[3] Mychael vel sui heredes haberent nunc vel in futurum possent edificare, in quibus eadem domina porcionem habere non deberet, idem Mychael cum filiis suis predictis eidem domine dedissent et contulissent, perpetuo et irrevocabiliter possidend⟨am⟩[3], tenendam pariter et habendam; ac ipsa domina, super dote et rebus paraffernalibus[1] suis predictis, ipsum Mychaelem et suos heredes reddidisset expeditos.

Ipse eciam Mychael, filius Pauli, et filii sui assumpsissent ab omnibus, quartam puellarem in dictis quinque manssionibus iobagionum eidem domine pro dote sua assignatis, vendicare volentibus expedire, et nichilominus omnes litteras expeditorias quas super quartis puellaribus haberent emanatas, cum ipsa domina ad ipsius expedicionem committere tenerentur; hoc eciam declarato quod, si prefatus Mychael, filius Pauli, vel filii sui prelibati possessionem Deesfolwa vocatam vel aliquam partem eiusdem reoptinere[4] possent pro se ipsis, extunc quartam puellarem cum possessionaria assignacione, prout expediret, eidem domine extradare tenerentur ex eadem. Insuper assumpsit idem Mychael, predictum Jacobum, filium suum maiorem, pro premissa composicione seu confessione corroboranda aducere[5] coram nobis, tali vinculo mediante quod, si qua parcium ipsam composicionem observare recusaret seu per se assumpta adimplere non curaret, extunc in quinquaginta marcis, partis observanti ante litis ingressum persolvendis, convinceretur, eo facto, pro ut ad hoc predicte partes se sponte obligarunt coram nobis.

Datum die dominica proxima ante festum beate Marie Magdalene, anno domini M° CCC° LXX°.

Noi, capitlul bisericii Transilvaniei, dăm de ştire prin cuprinsul celor de faţă tuturor cărora se cuvine că, înfăţişîndu-se înşişi înaintea noastră, pe de o parte Mihail, fiul lui Pavel de Hărănglab, pentru el însuşi şi pentru Iacob şi Gheorghe, fiii săi, luînd asupra sa sarcina şi răspunderea acestora, dacă nu vor voi să se ţină de învoiala scrisă mai jos, şi, pe de altă parte, nobila doamnă numită Ana, fiica răposatului Dominic, fiul lui Bezter de acelaşi ⟨Hărănglab⟩, ni s-a mărturisit de către aceştia şi ni s-a spus, prin viu grai, că ei, pentru folosul păcii şi legătura înţelegerii, s-au învoit cu privire la drepturile din care se dă a patra parte acestei doamne, ce i se cuvin, potrivit milostivirii regeşti, din moşiile părinteşti, în aşa fel că acel Mihail împreună cu fiii săi sus-zişi au dat şi au hărăzit acelei doamne, spre a stăpîni, a ţine şi avea pe veci şi în chip nestrămutat, jumătatea moşiei numite Găneşti dinspre partea cealaltă a pîrîului ce curge prin mijlocul acestui sat dinspre răsărit, parte ce a fost a acelui Dominic, fiul lui Bezter, socotindu-se ca cinci sesii, pe care iobagii să poată să locuiască, după datina dreaptă a celorlalţi iobagi, şi care au fost rînduite acelei doamne drept daruri de nuntă, adică întreaga jumătate a moşiei Găneşti, împreună cu o vie, de asemenea a lui Dominic, avută pe dealul de pe aceeaşi ⟨moşie⟩ Găneşti, împreună cu toate folosinţele sale şi cu cele ce ţin de ea, adică pămînturi de arătură, duri, dumbrăvi, rîturi sau fîneţe, ape, heleştee şi orice ar mai ţine de aceeaşi jumătate de moşie, în afară numai de mori şi locurile de moară pe care Mihail şi urmaşii săi le au acum sau pot să le clădească în viitor, în care acea doamnă nu trebuie să aibă parte; iar doamna i-a socotit descărcaţi pe Mihail şi pe moştenitorii săi cu privire la zestrea şi la darurile sale de nuntă sus-zise.

Iar Mihail, fiul lui Pavel, şi fiii săi au luat asupra lor să apere ⟨acea⟩ pătrime cuvenită ca fiică în zisele cinci sesii ale iobagilor, statornicite acelei doamne drept zestre a sa, şi, totodată, ⟨ei⟩ sînt datori, faţă de sus-zisa doamnă să dea, la descărcarea ei, toate scrisorile de descărcare pe care le au, date cu privire la pătrimea cuvenită fiicei; ⟨şi⟩ încă cu această aratare că, dacă sus-zisul Mihail, fiul lui Pavel, sau pomeniţii săi fii ar putea să dobîndească din nou pentru ei moşia numită Deaj sau vreo parte a ei, atunci sînt datori să dea din aceasta, aceleiaşi doamne, pătrimea ce i se cuvine ca fiică cu statornicire de moşie, după cum se cuvine. Pe lîngă aceasta, acelaşi Mihail s-a legat să aducă înaintea noastră, pe sus-zisul Iacob, fiul său cel mai mare, spre a întări învoiala sau mărturia de mai sus, prin mijlocirea unui astfel de legămînt că, dacă una din părţi n-ar mai păstra această învoială sau nu s-ar îngriji să împlinească cele luate asupra sa, atunci ⟨acea parte⟩ să fie osîndită, prin acest fapt, să plătească înainte de începerea pricinii, părţii care va păstra ⟨învoiala⟩ cincizeci de mărci, după cum sus-zisele părţi s-au legat de bunăvoie la aceasta, înaintea noastră.

Dat în duminica dinaintea sărbătorii fericitei Maria Magdalena, în anul Domnului o mie trei sute şaptezeci.

Arh. Naţ. Magh. Dl. 29 709. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1370.
Transumpt în actul capitlului din Alba Iulia din 17 august 1372.

---

[1] Astfel în transumpt.
[2] Corect: *currentis*.
[3] Rupt cca 0,5 cm; întregit după sens.
[4] Corect: *reobtinere*.
[5] Corect: *adducere*.

541 **1370 iulie 22, Satu Mare**

Ladislau, palatinul Ungariei, adevereşte plîngerea făcută în adunarea obştească din 11 iunie 1370 a comitatelor Satu Mare şi Ugocea, de magistrul Mihail, fiul lui Ladislau de Kállo, în numele său şi al fratelui său Ubul, că slugile lui Ştefan, fiul lui Nicolae, şi ale magistrului Gheorghe zis Bubek, au luat cu puterea, cam cu trei ani în urmă, bunurile în preţ de 500 de florini ale iobagului lor Petru, fiul lui Fabian, pe care l-au atacat, între moşiile lor Santău *(Zanthou)* şi Etéel. Numitul Ştefan a înapoiat o parte din aceste bunuri, dar unele lucruri, în preţ de circa 150 de florini, le-a reţinut pentru sine şi nu le-a restituit cu toate promisiunile făcute.

Arh. Naţ. Magh., Dl., Arh. fam. Kállay, nr. 1 563.
Orig. perg., pecetea atîrnata şi o bucata de pergament lipsesc.
REGESTE: *Kállay*, II, p. 152, nr. 1 646.

542 **1370 iulie 26, Satu Mare**

Nos, iudices nobilium comitatus Zathmariensis, memorie commendamus quod Ladislao, filio Jacobi de Noua Civitate, iobagione magistris[1] Symonis, filii Mauricii de Megyes, ab una, item Leukus de Panyula, parte ab altera, coram nobis constitutis, per eundem Ladislaum, filium Jacobi propositum extitit viva voce et relatum quod ipse in presenti congregacione domini Ladislai, ducis Opulye, regni Hungarie palatini, acqui-

sicione duorum bovum, quos dictus Leukus tempore[2] officiatus[3] sui in Hyryp[4], ab eodem abstulisset[5], eidem[6] Leukus relaxando[6] commisisset[7] et commisit nostri in presencia, tali condicione mediante quod, quandocunque temporum in processu, prefatus Ladislaus ipsum Leukus super facto premissorum inpedire conaretur, extunc in pena susscitacionis[8] sopite litis convinceretur eo facto, ad quod preallegatus Ladislaus sponte coram nobis obligavit.

Datum in Zathmar, secundo die festi beati Jacobi apostoli, anno domini M^mo^ CCC^mo^ LXX^mo^.

⟨*Pe verso, de aceeaşi mînă:*⟩ Pro Leukus de Panyla[9] contra Ladislaum, filium Jacobi de[10] Nova Civitate iobagionem magistri Sÿmonis, filii Maurici de Megyes, super facto ablacionis duorum bovum, expeditoria.

Noi, juzii nobililor din comitatul Satu Mare dăm de ştire că, înfăţişîndu-se înaintea noastră, Ladislau, fiul lui Iacob de Ioarăş, iobagul magistrului Simion, fiul lui Mauriciu de Medieş, pe de o parte, iar pe de alta Leukus de Panyula, acel Ladislau, fiul lui Iacob, a spus şi a arătat prin viu grai că el, în adunarea de acum a domnului Ladislau, ducele de Oppeln, palatinul regatului Ungariei, l-a iertat cu privire la dobîndirea a doi boi, pe care acel Leukus i-a luat de la el pe cînd era în slujba sa din Hrip şi îl iartă şi înaintea noastră, prin mijlocirea unei asemenea condiţii că dacă oricînd în curgerea vremii, pomenitul Ladislau ar încerca să-l împiedice pe acest Leukus pentru pricina de mai sus, atunci să fie osîndit, prin însuşi acel fapt, cu pedeapsa pornirii pricinii stinse, la care pomenitul Ladislau s-a legat de bunăvoie înaintea noastră.

Dat la Satu Mare, în ziua următoare sărbătorii fericitului apostol Iacob în anul Domnului o mie trei sute şaptezeci.

⟨*Pe verso, de aceeaşi mînă:*⟩ Scrisoare de descărcare pentru Leukus de Panyla, cu privire la luarea celor doi boi ai lui Ladislau, fiul lui Iacob de Ioarăş, iobag al magistrului Simion, fiul lui Mauriciu de Medieş.

Arh. Naţ. Magh., Dl., 29 708. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1370. Orig. hîrtie, cu urmele a trei peceţi inelare de închidere aplicate, în document pe verso.

REGESTE: *Kállay*, II, p. 153, nr. 1647.

---

[1] Corect: magistri.
[2] Lectură nesigură.
[3] Corect: *officiolatus*.
[4] Urmează cuvîntul: *adv*. tăiat de aceeaşi mînă.
[5] Urmează cuvîntul: *eundem*, tăiat de aceeaşi mînă.
[6] Scris deasupra rîndului, de aceeaşi mînă.
[7] Urmează cuvintele: *fore expeditum et commisit*, tăiate de aceeaşi mînă.
[8] Corect: *suscitacionis*.
[9] Astfel în orig.
[10] În orig. urmează: *Pa*, tăiat de aceeaşi mînă.

543 **1370 iulie 27, Şemlacu Mare**

Nos, magister Johannes, filius Stephani, castellanus de Haram et vicecomes comitatus de Krassow ac judices nobilium de eodem, damus pro memoria, quod officialis magistri Andree, dicti Chepe de Nyeg, in persona domini sui, ad nostram accedendo presenciam nobis protestando dixit, eo modo, quod unum iobagionem feria quinta proxima nunc prete-

rita post festum beati Jacobi apostoli, ad consuetum forum misisset ad possessionem Bodugazunfalua, Mathias, famulus Johannis Magni, officialis de Vizuar, sua propria et[1] temeritate, unum equum ab eodem potencialiter recepisset. Igitur ad huius rei veritatis a nobis sibi dari nostrum postulavit hominem. Nos vero Thomam, filium Nicolai de Kisteluk, ad premissa exsequenda duximus dirigendum.

Qui demum ad nos reversus, nobis fideliter eo modo; quod ab omnibus quibus decuisset, palam et oculte, nobilibus et ignobilibus de premissis talem scivisset veritatem, quod idem per eundem Mathiam suo modo facta fuisse ut premittitur pure scivisset.

Datum in Mezewsomplio, sabato proximo post festum beati Jacobi apostoli, anno domini M° CCC° LXX^{mo}.

⟨*Pe verso*:⟩ Pro magistro Andrea, dicto Chepe, contra Mathiam, famulum Johannis Magni, officialem de Vizuar. Super facto potentis[2] et recepcione uni equi sui, inquisitoria.

Noi, magistrul Ioan, fiul lui Ştefan, castelanul de Haram şi vicecomite al comitatului Caraş, şi juzii nobililor din acelaşi ⟨comitat⟩ dăm de ştire că, înfăţişîndu-se înaintea noastră slujbaşul magistrului Andrei zis Chepe de Nyeg, în numele domnului său, a făcut întîmpinare, spunîndu-ne în chipul acesta: că atunci cînd în joia acum trecută după sărbătoarea fericitului apostol Iacob[3], a trimis pe un iobag la tîrgul obişnuit de la moşia Bodugazunfalua, Matia slujitorul lui Ioan cel Mare, slujbaşul din Vizuar, i-a luat cu sila şi din a sa îndrăzneală un cal. Aşadar ne-a cerut să-i dăm un om de al nostru spre ⟨a se vedea⟩ că acest lucru este adevărat. Iar noi am hotărît să trimitem spre a cerceta cele de mai sus pe Toma, fiul lui Nicolae de Kisteluk.

Acesta întorcîndu-se apoi la noi, ne-a ⟨spus⟩ întocmai în felul acesta: că ⟨întrebînd⟩, pe faţă şi în ascuns, de la toţi care se cuvenea, nobili şi nenobili, a aflat lămurit adevărul cu privire la cele de mai sus, şi anume că aceea a fost săvîrşită de către pomenitul Matia, în acelaşi chip precum se arată mai sus.

Dat la Şemlac, în sîmbăta de după sărbătoarea fericitului apostol Iacob, în anul Domnului o mie trei sute şaptezeci.

⟨*Pe verso*:⟩ Scrisoare de cercetare pentru magistrul Andrei zis Chepe, împotriva lui Matia, slujitorul lui Ioan cel Mare, slujbaşul de Vizuar, cu privire la o faptă de silnicie şi la luarea unui cal al său.

Arh. Naţ. Magh., Dl., Arh. fam. Kállay, nr. 1 571.
Orig. hîrtie cu urmele a trei peceţi aplicate.
EDIŢII: Pesty, *Krassó*, III, p. 99—100.
REGESTE: *Kállay*, II, p. 153, nr. 1 648.

---

[1] Corect: *ex*.
[2] Corect: *potentie*.
[3] 25 iulie.

544 **1370 iulie 28** *(quarto die festi beati Iacobi apostoli)*, **⟨Agria⟩**

Nicolae al lui Renold, canonic de Agria, adevereşte că nobilii de Sumos au plătit zestrea şi darurile de nuntă cuvenite Elisabetei, văduva lui Ioan, fiul lui Gheorghe de Sumos, şi fiică a răposatului Martin de

Cubulcut *(Kwbulkuth)*, reprezentată în fața capitlului de Agria de Ioan cel Mic și de Iacob, slujitorii ei, avînd scrisoare de împuternicire din partea capitlului din Oradea.

Arh. Camerei din Viena, Dl. Széchényi, tom. V, nr. 130.
Orig. perg.
EDIȚII: *Fejer*, IX/4, p. 256—258.

545 **1370 august 2, Seuniche, lîngă Zvolen**

Lodouicus, dei gratia rex Hungarie, fideli suo dilecto, magnifico viro, Emerico, vaivoda Transsiluano vel eius[1] vices gerenti, salutem et gratiam.

Cum nos, fidelem nostrum Petrum, filium Petri dicti de Keurus, et suos fratres in medietate possessionis Desfolua vocate in terra nostra Transsiluana habite, quam vos sibi iuxta seriem aliarum literarum nostrarum patentium et mandatum nostrum in eisdem vobis iniunctum pridem statuistis perpetue possidendam, sub nostra protectione speciali manere velimus, viceque persone maiestatis nostre vestre committimus tuitioni, fidelitati igitur vestre firmo sub precepto mandamus, quatenus predictum Petrum et fratres suos in dicta medietate possessionis Desfolua nuncupate, eiusque pleno et pacifico dominio indemniter et illese conservando specialiter contra Mychaelem, filium Pauli de Haranglab, et Jacobum, filium suum, iuxta continentiam aliarum literarum nostrarum predictarum ab omnibus hominibus indebite molestantibus et ipsius Mychaelis ac suo filio efficaciter protegatis auctoritate nostra vobis presentibus concessa mediante.

Aliud igitur non facturi, contradictione eciam predicti Mychaelis ob racione, in pretactis aliis literis nostris expressa non obstante in hac parte. Et hoc idem iniungimus ceteris vaivodis et vicevaivodis Transsiluanis in futurum constituendis simili sub precepto.

Datum in villa Seuniche Zoliensi, nostre venationis loco, die crastino festi ad vincula beati Petri apostoli, anno domini M° CCC^{mo} LXX^{mo}.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credinciosului său iubit, măritului bărbat Emeric, voievodul Transilvaniei sau locțiitorului său, sănătate și milostivire.

Deoarece voim ca credinciosul nostru Petru fiul lui Petru zis de Curciu și frații săi să rămînă sub osebita noastră ocrotire în jumătatea moșiei numite Deaj, aflătoare în țara noastră a Transilvaniei și în stăpînirea căreia voi, potrivit cuprinsului unei alte scrisori deschise a noastre și poruncii noastre dată vouă în acea scrisoare, le-ați trecut-o lor în stăpînire s-o stăpînească pe veci, și deoarece în locul maiestății noastre îi încredințăm pe ei ocrotirii voastre, poruncim credinței voastre, cu strașnică poruncă ca, în temeiul puterii voastre, dată vouă prin scrisoarea de față, păstrîndu-i pe pomenitul Petru și pe frații săi nevătămați și nepăgubiți pe zisa jumătate din moșia numită Deaj și în pașnica și deplina ei stăpînire, mai ales împotriva lui Mihail, fiul lui Pavel de Hărănglab, și a lui Iacob, fiul său, potrivit cuprinsului celeilalte scrisori a noastre, mai sus pomenite, să-i apărați cu folos de toți oamenii care ar voi să-i supere pe nedrept, și de ⟨oamenii⟩ lui Mihail și de fiul său. Și altfel să nu faceți și să nu țineți seamă nici de împotrivirea făcută de sus-zisul Mihail în această privință din pricina arătată de noi

în cealaltă pomenită scrisoare a noastră. Și acest lucru îl punem în vedere cu aceeași poruncă și celorlalți voievozi și vicevoievozi ai Transilvaniei ce vor fi rînduiți în viitor.

Dat în satul Seuniche lîngă Zvolen, locul vînătorii noastre, în a doua zi a sărbătorii fericitului apostol Petru în lanțuri, în anul Domnului o mie trei sute șaptezeci.

Arh. Naț. Magh., Dl. 5995.
Transumpt în actul lui Emeric, voievodul Transilvaniei din 29 aprilie 1372, Sibiu.
Copie din secolul al XVIII-lea la Cornides, tom. II, p. 167.
EDIȚII: *Fejér*, IX 4, p. 233—234 (cu unele greșeli); *Ub.*, II, p. 355.

---

[1] Urmează: *dem*, șters de aceeași mînă.

546 **1370 august 2, Seuniche lîngă Zvolen**

Lodouicus, dei gratia, rex Hungarie, fidelibus suis universis prelatis, baronibus, comitibus, castellanis, nobilibus, officialibus et aliis cuiusvis dignitatis ac status hominibus tributa inter Jadram et Brassouiam ubilibet habentibus et tenentibus eorumque omnibus tributariis, quibus presentes ostenduntur, salutem et gratiam.

Novertis quod nos una cum domina regina nostra genitrice carissima et prelatis ac baronibus nostris duximus ordinandum et committendum pro commodo regnorum nostrorum et suorum incolarum diligenti prehabita deliberatione, ut universi mercatores et viatores cum rebus mercimonialibus procedentes a solutione tributorum ab eorum mercimoniis de eadem Brassouia in Jadram et de ipsa Jadra in Brassouiam deferendis cuiuscumque generis existant facienda in via Jadrensi liberi et[1] absoluti prorsus sint et habeantur ob hoc, quod iidem in ipsa via Jadrensi procedere assuescant et exinde dictum regnum nostrum Hungarie rerum maritimarum copia abundet et exuberetur, excepta tamen sola una tricesima, quam a rebus dictorum mercatorum Bude commisimus solvendam mercatores per eosdem nostre maiestati.

Quapropter fidelitati vestre universitatis firmissimo regio sub edicto mandamus quatenus Nicolao Seidlini, Johanne dicto Toyhan, necnon Laurencio similiter Seidlini, civibus de civitate Brassouiensi et mercatoribus, eorumque familiaribus, ac ab ipsorum rebus et bonis mercimonialibus cuiusvis maneriei vel generis existant de Brassouia in dictam Jadram civitatem nostram et de Jadra in eandem Brassouiam presentium testimonio deferendis necnon curribus et animalibus, super quibus et cum quibus ducuntur, ac eorum ductoribus nullum tributum recipere et exigi facere presumatis, sed eosdem simul cum dictis rebus et bonis suis omnibus ac curribus et animalibus tam in eundo quam in redeundo per loca vestra tributaria semper transire pacifice et libere et sine omni tributi receptione permitatis, secus sicut nostram maiestatem offendere et huiusmodi edicti ac institutionis nostre maiestatis transgressores effici formidatis facere non ausuri.

Datum in villa Seuniche Zolyensi, die crastino festi beati Petri ad vincula, anno domini M^{mo} CCC^{mo} LXX^{mo}.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credincioșilor săi, tuturor prelaților, baronilor, comiților, castelanilor, nobililor, slujbașilor

și altor oameni, de orice rang și stare, care au și țin vămi oriunde între Zara și Brașov, și tuturor vameșilor lor, cărora li se arată scrisoarea de față, sănătate și milostivire.

Aflați că noi, dimpreună cu doamna regina, preascumpa noastră mamă, și cu prelații și baronii noștri, am hotărît, după o mai înainte stăruitoare chibzuire, să rînduim și să poruncim, spre folosul țărilor noastre și al locuitorilor lor, ca toți negustorii și călătorii[1] ce purced cu mărfurile lor, să fie și să se socotească cu totul slobozi și scutiți, în drumul către Zara, de plata vămii pe care trebuie s-o facă pentru căratul mărfurilor lor, de orice fel ar fi, din Brașov la Zara și din Zara la Brașov, pentru aceea că ei au obiceiul să meargă pe drumul spre Zara, și prin aceasta zisul nostru regat al Ungariei e îmbelșugat și are prisos de mulțime de mărfuri ⟨venite⟩ pe mare, afară însă numai de o singură tricesimă care am poruncit să fie plătită maiestății noastre de către acei negustori la Buda din lucrurile numiților negustori.

Drept aceea, prin foarte aspră poruncă regească, poruncim credinței obștei voastre să nu cutezați a pune să se ia sau să se ceară vreo vamă lui Nicolae Seidlini, lui Ioan zis Toyhan, nici lui Laurențiu tot Seidlini, orășeni și negustori din orașul Brașov și nici oamenilor lor, nici din lucrurile și mărfurile lor, de orice fel sau soi ar fi, și care se vor căra din Brașov în pomenitul nostru oraș Zara, și din Zara la Brașov, prin mărturia acestei scrisori, și nici de pe carele și vitele lor, pe care și cu care se face cărătură, și nici de la cărăușii lor, ci să-i lăsați pe ei să treacă oricînd cu zisele lucruri, și cu toate bunurile lor și cu carele și vitele lor, atît la dus cît și la întors, prin locurile voastre de vamă, în pace și slobozi și fără a le lua vreo vamă. Și să nu îndrăzniți a face altfel, dacă vreți să nu supărați pe maiestatea noastră și să nu fiți călcători ai acestei porunci și rînduieli a maiestății noastre.

Dat în satul Seuniche de lîngă Zvolen, a doua zi după sărbătoarea fericitului Petru în lanțuri, în anul Domnului o mie trei sute șaptezeci.

Arh. Stat. Brașov, Privilegii, nr. 24. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1370.
Transumpt în actul lui Sigismund, regele Ungariei din 7 martie 1395, Brașov.
EDIȚII: *Fejér*, IX 4, p. 277; *Hurmuzaki — Densușianu*, I/2, p. 156—157; *Ub.*, II, p. 354—355.
REGESTE: *Magy. Tört. Tár.*, IV, p. 149.

---

[1] Scris deasupra rîndului, de aceeași mînă.

547 **1370 august 3, *Kárasz***

Ladislau, palatinul Ungariei, adeverește oprelițtea făcută de Mihail de Syrimia în numele fiului său Ștefan și al lui Emeric, fiul lui Simion de Urus, în legătură cu moșia Oros, în adunarea obștească ținută pentru comitatele Satu Mare și Bereg.

Arh. Naț. Magh., Dl., Arh. fam. Kállay, nr. 1 555.
Orig. hîrtie, urma unei peceți rotunde.
REGESTE: *Kállay*, II, p. 153, nr. 1 650.

548 **1370 august 4, lîngă Kárász**

Ladislau, palatinul Ungariei, în adunarea obştească a comitatelor Zsabolcs şi Bereg, obligă pe magiştrii Ladislau şi Gheorghe, fiii lui Ioan, precum şi pe Petru, fiul lui Leukus, ca pe unii care stăpînesc moşia lui Petru, fiul lui Mihail de Sanislău *(Stanizlo)*, să plătească soţiei lui Iacob de Bogàth o marcă datorată ei de către Petru, fiul lui Mihail.

Arh. Naţ. Magh., Dl., Arh. fam. Kállay, nr. 1 561.
Orig. hîrtie, cu rămăşiţe de pecete de închidere.
REGESTE: *Kállay*, II, p. 153—154, nr. 1 651.

549 **1370 august 7, Kárász**

Ladislau, palatinul Ungariei, adevereşte împărţirea moşiilor lui Toma de Biri între Ubul; Mihail, Leucus şi Ştefan şi fiii lui Dumitru, precum şi Emeric, fiul lui Simion. Sînt menţionate două scrisori de împuternicire din partea capitlului din Oradea.

Arh. Naţ. Magh., Dl., Arh. fam. Kállay, nr. 1 565.
Orig. hîrtie, pe verso cu urma unei peceţi rotunde.
REGESTE: *Kállay*, II, p. 155, nr. 1 657.

550 **1370 august 8, Sîntimbru**

Religiosis viris et honestis, conventui ecclesie beate Marie virginis de Clusmonustra, amicis honorandis, Johannes vicewoyuoda Transsiluanus, amicitiam paratam debito cum honore.

Dicitur nobis in personis honorandorum virorum dominorum de capitulo ecclesie Transsiluane, quod ipsi in dominium cuiusdam possessionarie[1] portionis in possessione Kysenyd vocata, existentis in comitatu Albensi habite, per nobilem dominam consortem comitis Stephani de Selymberg, filiam videlicet quondam Ornoldi, Margaretham vocatam, pro remedio anime sue dicto capitulo datam[2] et legatam[3] per formam iuris vellent introire.

Super quo vestram petimus amicitiam presentibus diligenter, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio[4] fidedignum, quo presente, Georgius Rufus, vel Petrus Magnus aut[5] Ladislaus[5] de Gald[5], aliis absentibus, homo noster[6], ad faciem predicte possessionis Kysenyd, accedendo vicinis et commetaneis eiusdem universis legittime inibi convocatis et presentibus eandem possessionariam portionem per predictam dominam Margaretham legatam ipsis dominis de capitulo statuat perpetuo possidendam, si per quempiam non fuerit contradictum, contradictores vero si qui fuerint citet eosdem in nostram presenciam ad terminum competentem contra dominos prenotatos racionem contradictionis ipsorum reddituros.

Et post hec seriem omnium premissorum prout fuerit opportunum nobis in vestris literis[7] rescribatis.

Datum in Sancto Emerico, in quindenis festi beati Jacobi apostoli, anno domini M° CCC° LXX^{mo}.

⟨*Pe verso, de aceeaşi mînă:*⟩ Religiosis viris et honestis honorabili[8] capitulo[8] ecclesie[8] Transsiluane[8] amicis suis honorandis, pro honorandis viris dominis de capitulo ecclesie Transsiluane, statutoria.

⟨*Pe verso, de o altă mînă contemporană*⟩ Hi sunt contradictores statutionis possessionarie Mathyas, filius Ornoldi, Nicolaus filius Joannis,

personaliter, et Nicolaus Magnus, famulus Joannis dicti Tompa, in persona eiusdem domine consortis sue, quos ibidem ad octavas festi beati Mychaelis archangeli, citavimus.

Cuvioşilor şi cinstiţilor bărbaţi din conventul bisericii fericitei Fecioare Maria din Cluj-Mănăştur, prietenilor săi vrednici de cinste, Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, cu toată prietenia şi cinstea cuvenită.

Ni se spune în numele vrednicilor de cinste bărbaţi, al domnilor din capitlul bisericii Transilvaniei, că ei vor să intre, pe cale legiuită, în stăpînirea unei bucăţi de moşie, aflătoare în moşia numită Sıngătin din comitatul Alba, dată şi lăsată ⟨cu limbă de moarte⟩ zisului capitlu de către nobila doamnă numită Margareta, soţia comitelui Ştefan de Şelimbăr, adică fiica răposatului Arnold pentru mîntuirea sufletului ei.

Drept aceea, prin ⟨scrisoarea⟩ de faţă cerem prieteniei voastre să trimiteţi spre mărturie, un om al vostru, vrednic de crezare, în faţa căruia, omul nostru, Gheorghe cel Roşu sau Petru cel Mare sau în lipsă celorlalţi Ladislau de Galda, ducîndu-se la pomenita moşie Sîngătin, chemînd acolo în chip legiuit pe toţi vecinii şi megieşii acelei bucăţi ⟨de moşie⟩ şi fiind aceştia de faţă, să pună pe acei domni din capitlu în stăpînirea de veci a acelei bucăţi de moşie, lăsată lor ⟨cu limbă de moarte⟩ de către pomenita doamnă Margareta, dacă nu se va face împotrivire; iar dacă vor fi împotrivitori, să-i cheme înaintea noastră la sorocul potrivit ⟨să stea⟩ faţă cu mai sus pomeniţii domni, spre a da socoteală de împotrivirea lor. Şi după acestea, să ne răspundeţi în scrisoarea voastră, după cum va fi potrivit, despre tot ce s-a făcut cu privire la cele de mai sus.

Dat la Sîntimbru, în a cincisprezecea zi a sărbătorii fericitului apostol Iacob, în anul Domnului o mie trei sute şaptezeci.

⟨*Pe verso:*⟩ Cuvioşilor şi cinstiţilor bărbaţi din cinstitul convent al bisericii fericitei Fecioare Maria din Cluj-Mănăştur, prietenilor săi vrednici de cinstire, pentru vrednicii de cinste bărbaţi din capitlul bisericii Transilvaniei, scrisoare de punere în stăpînire.

⟨*Pe verso, de o altă mînă contemporană:*⟩ Aceştia sînt împotrivitorii la punerea în stăpînire: Matia, fiul lui Arnold, Nicolae, fiul lui Ioan, ⟨înfăţişat⟩ el însuşi, şi Nicolae cel Mare, slujitorul lui Ioan zis Tompa, în numele doamnei, soţia sa, pe care i-am chemat acolo la octavele sărbătorii fericitului arhanghel Mihail[9].

Bibl. Batthyaneum, Arh. conv. Cluj-Mănăştur, lădiţa I, nr. 189.
Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca 1370.
Orig. hirtie, cu urme de pecete rotundă de ceară albă aplicata pe verso.
Transumpt în actul din 4 septembrie 1370 al conventuuli din Cluj-Mănăştur.
Copie la Kemény, *Dipl. Trans., Appendix* 3, p. 92 (cu data greşită: 1370 august 10).
EDIŢII: *Ub.* II, p. 356—357.
REGESTE: Szeredai, *Notitia*, p. 54; *Fejér*, IX 4, p. 322; *Tört. Tár*, 1889, p. 768; 1896, p. 723; Beke, *Km. konv.* nr. 48; idem, *Erd. kápt.*, nr. 189.

---

[1] Urmează cuvintele *possessionarie in*, tăiate de aceeaşi mînă.
[2] Corect: *date.*
[3] Corect: *legate.*
[4] Scris deasupra rîndului, de aceeaşi mînă.
[5] Scris deasupra rîndului, de aceeaşi mînă.
[6] Urmează cuvintele: *per nos specialiter ad hoc transmissus*, tăiate de aceeaşi mînă.
[7] Urmează cuvîntul *amicabiliter*, tăiat de aceeasi mînă.
[8] Corect: *conventui ecclesie beate Marie virginis de Clusmonustra.*
[9] 6 octombrie.

Nos, Johannes, viceuoquoda Transsiluanus, memorie commendantes tenore presentium significamus quibus expedit universis quod, cum nos in octavis festi beati Jacobi apostoli nunc proxime preteritis unacum senioribus et nobilibus partis Transsiluane iudiciario pro trbunali sedissemus et unius cuiusque causantis lites et iurgia recto iuris tramite discutere cepissemus, inter alios causidicos honorabiles et discreti viri magistri Andreas cantor, Nicolaus de Ozd et Thomas de Hunyad, archidiaconi canonici ecclesie Transsiluane, in ipsorum ac aliorum dominorum de capitulo ecclesie memorate personis, ad nostram accedentes presentiam quasdem litteras conventus de Clusmonustra in facto iuramentalis depositionis infradeclarande ad easdem octavas nobis rescriptionales, nostro iudiciario examini presentarunt, hunc tenorem per omnia continentes; ⟨*Urmează actul conventului din Cluj-Mănăștur, din 2 iulie 1370, nr. 526, cu actul lui Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, din 8 mai 1370, nr. 506*⟩.

Nos itaque ex serie prescriptarum litterarum dicti conventus rescriptionalium predictam iuramentalem depositionem, ut superius declaratur, rite peractam, necnon metarum erectiones iuste ⟨m⟩aioris[1] cautele evidentiam et roboris firmitatem super premisso legitimatorio processu litteras nostras privilegiales eisdem dominis capitulo ecclesie Transsiluane duximus concedendas, iudiciaria nostra auctoritate mediante.

Datum in Sancto Emerico, octavo die predictarum octavarum festi beati Jacobi apostoli ⟨. . .⟩[2].

⟨*Pe verso, de o altă mînă:*⟩ Super Bozd quod sit possessio capituli.

Noi, Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, prin cuprinsul ⟨scrisorii⟩ de față dăm de știre și facem cunoscut tuturor cărora se cuvine că, la octavele de curînd trecute ale sărbătorii fericitului apostol Iacob[3], pe cînd ședeam împreună cu bătrînii și nobilii din părțile Transilvaniei în scaunul nostru de judecată și, după dreapta rînduială a legii, începusem a dezbate pricinile și certurile fiecărui împricinat, printre alți împricinați, venind înaintea noastră cinstiții și chibzuiții bărbați, magiștrii Andrei cantorul și arhidiaconii Nicolae de Ozd și Toma de Hunedoara canonici ai bisericii Transilvaniei, în numele lor și al altor domni din capitlul pomenitei biserici, au înfățișat cercetării noastre judecătorești o scrisoare de răspuns trimisă nouă la acele octave de conventul din Cluj-Mănăștur, cu privire la depunerea unui jurămînt, care se va arăta mai jos, ⟨scrisoare⟩ ce avea întru totul următorul cuprins: ⟨*Urmează actul conventului din Cluj-Mănăștur, din 2 iulie 1370, nr. 526, cu actul lui Ioan, vicevoievodul Transilvaniei din 8 mai 1370, nr. 506*⟩.

Noi, așadar, ⟨văzînd⟩ din cuprinsul pomenitei scrisori de răspuns a zisului convent că sus-zisa depunere a jurămîntului cum se spune mai sus, a fost făcută potrivit legii, și că ridicarea semnelor de hotar ⟨s-a făcut⟩ în chip drept, pentru o mai învederată chezășie si o mai trainică tărie, am hotărît, în temeiul puterii noastre judecătorești, să dăm acelor domni din capitlul bisericii Transilvaniei, scrisoarea noastră privilegială cu privire la sus-pomenitele măsuri legiuite.

Dat la Sîntimbru, în a opta zi a pomenitelor octave ale sărbătorii fericitului apostol Iacob.

⟨*Pe verso, de o altă mînă:*⟩ Despre Boz, ca să fie moșia capitlului.

Arh. Naţ. Magh., Dl. 30 705. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca 1370. Orig. perg., pecetea atîrnată şi o bucata de pergament lipseşte.
EDIŢII: *Ub.*, II, p. 355—356.

[1] Rupt 3 cm.
[2] Rupt 3 cm.
[3] 1 august.

552 **1370 august 16, Sîntimbru**

Discretis viris et honestis, honorabili capitulo ecclesie Transsiluane, amicis suis honorandis, Johannes, vicewoyuoda Transsiluanus, amiciciam paratam debito cum honore.

Dicit nobis Ladislaus, filius Oliueri de Gald, quod ipse ac nobilis domina, consors sua, Elyzabet[1] vocata[1], filia[2] Nicolai[1], filii Gregorii[3] de eadem Gald, in dominium quarundam possessionariarum porcionum in possessionibus Gald predicta et Krachisfolua habitarum, per formam iuris vellent introire. Super quo, vestram petimus amiciciam presentibus diligenter quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente Laurencius de Buchtor vel Benedictus de Farrago aut Dominicus, filius Iacobi de Fahyd, aliis absentibus, homo noster, ad facies predictarum possessionariarum porcionum, accedendo, vicinis et commetaneis eiusdem inibi legittime convocatis et presentibus, statuat easdem prefatis Ladislao, filio Oliueri, et domine consorti sue, perpetuo possidendas, eo iure, quo ipsis dinoscuntur pertinere, si per quempiam non fuerit contradictum; contradictores vero, si qui fuerint, citet eosdem in nostram presenciam ad terminum competentem, racionem contradiccionis ipsorum reddituros. Et post hec, seriem omnium premissorum, prout fuerit oportunum[4], nobis in vestris litteris amicabiliter rescribatis.

Datum in Sancto Emerico, secundo die festi Assumpcionis virginis gloriose, anno domini M^{mo} CCC^{mo} LXX^{mo}.

⟨*Pe verso, de aceeaşi mînă:*⟩ Discretis viris et honestis, honorabili capitulo ecclesie Transsiluane, amicis suis honorandis, pro Ladislao, filio Oliueri.

⟨*Pe verso, în stînga, de altă mînă contemporană:*⟩ Benedictus de Faragou et homo noster, Sebastianus sacerdos, accessissent ad facies possessionum feria quinta post festum beati Mychaelis, nullo contradictore, statuissent eadem[5].

Chibzuiţilor şi cinstiţilor bărbaţi, cinstitului capitlu al bisericii Transilvaniei, prietenilor lui vrednici de cinste, Ioan vicevoievodul Transilvaniei, cu toată prietenia şi cinstea cuvenită.

Ladislau, fiul lui Oliver de Galda, ne-a spus că el şi nobila doamnă soţia sa, numită Elisabeta, fiica lui Nicolae, fiul lui Grigore, de aceeaşi moşie Galda vor să intre, după rînduiala legii, în stăpînirea unor părţi de moşie, aflătoare în moşiile numite Galda sus-zisă şi Crăciunel. Cu privire la aceasta, cerem stăruitor prin scrisoarea de faţă prieteniei voastre, să trimiteţi pe omul vostru de mărturie, vrednic de crezare, în faţa căruia, omul nostru, Laurenţiu de Buituri sau Benedict de Fărăgău sau în lipsa celorlalţi, Dominic, fiul lui Iacob de Fahyd, venind la faţa locului pe sus-zisele părţi de moşie, fiind chemaţi acolo în chip legiuit vecinii şi megieştii acestora şi fiind de faţă, să le dea pe acestea în stăpînire sus-pomeniţilor Ladislau, fiul lui Oliver şi doamnei, soţia sa, ca să le

stăpînească pe veci cu acel drept, cu care se știe că țin de ei, dacă nu se va face împotrivire din partea cuiva; iar dacă vor fi împotrivitori, să-i cheme pe aceștia în fața noastră, la sorocul potrivit, ca să dea seama de temeiul împotrivirii lor. Și după acestea, să aveți bunătatea a ne face cunoscut în scrisoarea voastră cuprinsul tuturor celor de mai sus, după cum va fi potrivit.

Dat la Sîntimbru, în a doua zi a sărbătorii Adormirii slăvitei Fecioare, în anul Domnului o mie trei sute șaptezeci.

⟨*Pe verso, de aceeași mînă:*⟩ Chibzuiților și cinstiților bărbați, cinstitului capitlu al bisericii Transilvaniei, prietenilor lor vrednici de cinste, pentru Ladislau, fiul lui Oliver.

⟨*Pe verso, în stînga, de altă mînă contemporană:*⟩ Benedict de Fărăgău și omul nostru, Sebastian, preotul, au venit la fața locului pe moșii, în joia de după sărbătoarea fericitului Mihail[6] și, nefiind nici un împotrivitor, le-au dat pe acestea în stăpînire.

Arh. Naț. Magh., Dl. 29 173. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1370.
Orig. hîrtie, cu urme de pecete rotundă de închidere aplicată în document pe verso.

---

[1] Scris deasupra rîndului de aceeași mînă.
[2] Urmează cuvîntul: *filia*, tăiat de aceeași mînă.
[3] Urmează cuvintul: *predicti*, tăiat de aceeași mînă.
[4] Corect: *opportunum*.
[5] Corect: *easdem*.
[6] 3 octombrie ⟨1370⟩.

553 **1370 august 20, ⟨Alba-Iulia⟩**

Nos, capitulum ecclesie Transsiluane, significamus tenore presentium, quibus expedit universis, quod Nicolaus, filius Petri dicti Chech de Dyznoyou, personaliter coram nobis constitutus, exhibuit nobis quasdam literas privilegiales excellentissimi principis, quondam domini Karoli gloriose recordationis, incliti regis Hungarie, duplici sigillo eiusdem mediocri, in partibus Transsalpinis deperdito, consignatas, tenoris infrascripti, petens idem nos sua et magistri Johannis, fratris sui, in personis precum cum instantia, ut quia ipsi easdem literas privilegiales ad loca eis necessaria, propter viarum discrimina, secum deferre in specie non auderent, ob hoc nos tenorem earundem de verbo ad verbum transcribi et transcriptum literis nostris patentibus inseri nostroque sigillo communiri faceremus pro eisdem ad cautelam. Quarum tenor talis est: ⟨*Urmează actul lui Carol Robert, regele Ungariei, din 27 aprilie 1327, Ub. I, nr. 455.*⟩

Nos, igitur, iustis ac iuri consonis petitionibus prefati Nicolai, filii Petri, sua ac dicti magistri Johannis, fratris sui, in personis, nobis factis annuentes, predictas literas privilegiales ipsius domini Karoli regis cum suo toto tenore de verbo ad verbum transcribendo presentibus literis nostris patentibus inseri fecimus et sigilli nostri appositione consignari pro eisdem uberiorem ad cautelam.

Datum in festo sancti Stephani regis et confessoris, anno domini M° CCC° LXX .

Noi, capitlul bisericii Transilvaniei, prin cuprinsul scrisorii de față aducem la cunoștința tuturor cărora se cuvine că Nicolae, fiul lui Petru zis Chęch de Cisnădie, înfățișîndu-se el însuși înaintea noastră, ne-a arătat o scrisoare privilegială a preaînălțatului principe, răposatul domn Carol, vestitul rege al Ungariei de slăvită pomenire, însemnată cu dubla lui pecete mijlocie, pierdută în Țara Românească, și avînd cuprinsul de mai jos, cerîndu-ne cu stăruitoare rugăminte, în numele său și al fratelui său, magistrul Ioan, că deoarece din pricina primejdiei drumurilor, ei nu îndrăznesc sa poarte cu sine la locurile de trebuință acea scrisoare privilegială în original, să punem, spre chezășie, să se copieze pentru ei cuprinsul acelei scrisori din cuvînt în cuvînt, și după ce va fi copiat, să-l trecem în scrisoarea noastră deschisă și să-l întărim cu pecetea noastră. Cuprinsul acelei scrisori e următorul: ⟨*Urmează actul lui Carol Robert, regele Ungariei, din 27 aprilie 1327, DIR-C, veac. XIV, II, nr. 440*⟩.

Noi, așadar, încuviințînd cererea dreaptă și potrivită cu legea, a pomenitului Nicolae, fiul lui Petru, făcută nouă în numele său și al fratelui său, magistrul Ioan, copiind-o din cuvînt în cuvînt am pus să se treacă în întregime pomenita scrisoare privilegială a domnului Carol regele în această scrisoare deschisă a noastră, și spre mai mare chezășie, să fie întărită pentru ei prin punerea peceții noastre.

Dat la sărbătoarea sfîntului Ștefan regele și mărturisitorul, în anul domnului o mie trei sute șaptezeci.

Arh. Naț. Magh. Dl. 67 239.
Orig. perg. cu pecete atîrnată.
Transumpt în actul palatinului Iosif din 16 februarie 1841, în Trausch, *Diplom. Transsilv. Saxon.*, I.
EDIȚII: *Ub.*, II, p. 357—358.
REGESTE: *Fejér*, XI, p. 467.

554 **1370 august 28, ⟨Oradea⟩**

Capitlul din Oradea adeverește zălogirea moșiei Gelse de către Emeric, fiul lui Ioan, fiul lui Ladislau de Zakul, în numele său și al fraților săi, lui Leukus Lengel de Semyen.

Arh. Naț. Magh., Dl., Arh. fam. Kállay, nr. 1 588.
Orig. hîrtie, pe verso cu urme de pecete aplicată.
REGESTE: *Kállay*, II, p. 156, nr. 1 660.

555 **1370 august 29** *(in festo decollacionis beati Johannis Baptiste)*, **Csenger**

Magistrul Nicolae, strîngătorul de gloabe al lui Ladislau, palatinul Ungariei, zălogește niște părți din moșia Mada, aparținînd lui Ladislau, fiul lui Buda și Dionisie, fiul lui Dominic de Mada, pentru neplata unei amenzi, lui Ladislau, fiul lui Ioan de Voya. Ca oameni de mărturie sînt menționați: omul capitlului din Cenad *(Chanadiensis)*, comitele și juzii nobililor din comitatul Satu Mare *(Zothmariensis)*.

Arh. Naț. Magh., Dl., Arh. fam. Károlyi, lada 61, nr. 61.
Orig. pergament cu pete de umezeală, pe verso cu urme de pecete.
EDIȚII: *Károlyi*, I, p. 316—317.

556 **1370 septembrie 2**

⟨L⟩odouicus[1], dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Comanie, Bulgarieque rex, princeps Sallernitanus et honoris Montis Sancti Angeli dominus, omnibus Christi fidelibus, tam presentibus, quam futuris, presentium notitiam habituris, salutem in omnium salvatore.

Gloria et honore coronatos in terra principes celstis altitudo consilii, tenens imperium in excelsis, ideo ad regni gubernacula provexit et eorum solium sublimavit, ut votis suorum fidelium subditorum, quibus signanter confinia et finitime partes regni, velut sublimibus columpnis fulciuntur et quorum fidelitatis constantiam experimento didicit et diuturna operum efficacia feliciter comprobavit, aures sue excellentie et apices sue pietatis inclinet.

Proinde ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire quod quia venerabilis in Christo pater, dominus Vilhelmus, episcopus Quinqueecclesiensis, comes capelle et secretarius cancellarius noster, fidelis dilectus et devotus, nostre serenitatis adeundo conspectum, presentibus et adherentibus discreto viro Martino, decano Cibinyensi, comitibus Laurencio de Rufomonte, Johanne de Cibinio, Andreea de Sebus, Henningo de Seng, Nicolao de Rupaz, Herrico de Alcyna ac Jacobo de Seguswar, nunciis et ambassiatoribus fidelium Saxonum nostrorum septem sedium partium Transsiluanarum, ad nostram directis per eosdem maiestatem, detexit et lucide declaravit, quod iidem fideles Saxones nostri in constructione et edificatione castri nostri Lanchkron vocati, quod nos in confinibus dictarum partium pro eo, ut populus sive grex nostro regimini divinitus commissus precisis radicitus diffidentie vepribus et dissidiorum amfractibus subductis, in pulchritudine pacis sedeat, in fiducie tabernaculis habitet et in requie opulenta conquiescat, humanitate, consilio et industriosa virtute eiusdem domini episcopi, fidelis nostri, fieri fecimus presidio Christi invocato, sollicitatorem operis eiusdem castri nostri ipsum dominum episcopum, fidelem nostrum, de cuius fidelitatis constantia indubie confidimus, in persona nostre maiestatis constituendo, continuatis laboribus, virtute eximia non parcentes rebus ipsorum et personis adeo fideliter, sincere et devote eoque solerter quo ferventer laudabilia, opportuna, ymmo magis gratuita et necessaria exhibuissent obsequia, quod iam modica eiusdem castri nostri pars foret imperfecta.

Ideo nos huiusmodi ipsorum fidelium Saxonum nostrorum fidelitates et servitia, quas et que iidem ad nos et ad sacrum nostrum dyadema semper habuerunt et habent de presenti, gratas habentes et accepta, in particularem ipsorum preclarissimorum servitiorum et laude dignorum meritorum eorum recompensam, intercessibili etiam supplicatione eiusdem domini episcopi, fidelis nostri, pro ipsis erga liberalitatem nostri culminis accedente, huiusmodi specialis gratie prerogativam eisdem fidelibus Saxonibus fecimus[2], quod ipsi a modo in antea ad ampliores labores dicti castri nostri et servitia impendenda, si aliqua castro nostro in eodem forent imperfecta, non coarctentur nec per aliquem astringantur.

Item, quia dictum castrum nostrum non ad ipsorum fidelium Saxonum nostrorum onus et gravamen sed ad[3] magis ad ipsorum conservationem uberiorem et tuitionem salubriorem construi fecimus, ea propter promittimus et pollicemur, ut ipsos contra eorum antiquam libertatem, a predecessoribus nostris eis datam et per nos confirmatam, cui preiudicium generari nolumus in hac parte, ad aliqua dicto castro servitia exhibenda non arctabimus aut compellemus temporis in processu. In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam presentes concessimus literas nostras privilegiales pendentis et authentici sigilli nostri duplicis munimine roboratas.

Datum per manus venerabilis in Christo patris domini Ladislai episcopi Wesprimyensis, reginalis cancellarii et aule nostre vicecancellari, dilecti et fidelis nostri, anno domini M° CCC° LXX^{mo}, quarto Nonas Septembris, regni autem nostri anno XX^{mo} nono. Venerabilibus in Christo patribus et dominis Thoma Strigoniensi, Stephano Colocensi, Wgulyno Spalatensi, Nicolao Jadrensi et Elya Ragusyensi, archyepiscopis, Demetrio Waradiensi, Colomano Jauriensi, Mychaele Agriensi, Wylhelmo Quinqueecclesiensi memorato, Stephno Zagrabyensi, Demetrio Transsiluano, Johanne Wacyensi, Dominico Chanadiensi, Petro Boznensi, Ladislao Nitriensi, Stephano Sirimyensi, Nicolao Tininyensi, Demetrio Nonensi, Nicolao Traguriensi, Stephano Farensi, Valentino Macariensi, Matheo Sibinicensi, Mychaele Scardonensi et Portina Sennyensi, ecclesiarum episcopis, ecclesias dei feliciter gubernantibus, Corbauiensi sede vacante. Magnificis viris, domino Ladislao duce Opulye, regni nostri palatino, Emerico wayuoda Transsiluano, Nicolao de Zech, iudice curie nostre, Johanne magistro tavarnicorum nostrorum, Symone, Dalmacie et Croacie, Petro Zudar tocius Sclauonie et Nicolao de Machou, banis, Georgio pincernarum, Paulo dapiferorum, Johanne ianitorum et Stephano agasonum nostrorum, magistris ac eodem domino Ladislao, duce comite Posonyensi, aliisque quampluribus comitatus regni nostri tenentibus et honores.

⟨*Pe dosul plicaturii, însemnare de cancelarie:*⟩ Relatio Willermi, episcopi Quinqueecclesiensis. Perlecta et correcta.

⟨*Pe verso:*⟩ R⟨egestratu⟩m.

⟨*Pe verso, de o mînă de la sfîrşitul secolului al XV-lea:*⟩ Ad servicium castrorum Thalmasch etc. non tenentur Saxones et que ad tuitionem ipsorum sunt constructa.

⟨*Pe verso de o altă mînă din secolul al XVII-lea:*⟩ Castrum Tholmacs vocatum fuit alias Lands Krohn.

⟨L⟩udovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, Dalmaţiei, Croaţiei, Ramei, Serbiei, Galiţiei, Lodomeriei, Cumaniei şi Bulgariei, principe de Salerno şi domn al ţinutului Muntele Sant'Angelo tuturor credincioşilor întru Hristos, atît celor de faţă, cît şi celor viitori, care vor lua cunoştinţă de această scrisoare, mîntuire întru mîntuitorul tuturor.

Inalta înţelepciune cerească, care stăpîneşte întru cei de sus, de aceea a ridicat pe pămînt la frînele cîrmuirii pe principi încununîndu-i cu slavă şi cu cinste şi le-a înălţat tronul lor, pentru ca ⟨regele⟩ să-şi plece urechea măriei sale şi preaînalta sa milostivire la rugăminţile credincioşilor săi supuşi, pe care, îndeosebi, ca pe nişte stîlpi înalţi, se sprijină hotarele şi ţinuturile de margine ale regatului şi a căror statornicie în credinţă a aflat-o pusă la încercare, şi de care s-a încredinţat cu bine din îndelungata vrednicie a făptuirilor.

Drept aceea, prin aceste rînduri voim să ajungă la cunoştinţa tuturor, că deoarece venerabilul întru Hristos părinte, domnul Vilhelm, episcopul de Pécs, comite al capelei şi cancelar secretar al nostru, iubitul şi credinciosul nostru, venind în faţa luminăţiei noastre — de faţă şi împreună cu chibzuitul bărbat Martin, decanul de Sibiu, comiţii Laurenţiu de Roşia, Ioan de Sibiu, Andrei de Sebeş, Henning de Cincu, Nicolae de Cohalm, Henric de Alţina şi Iacob de Sighişoara, trimişii şi solii credincioşilor noştri saşi din cele şapte scaune din părţile Transilvaniei, trimişi de aceştia la maiestatea noastră — ne-a înfăţişat şi ne-a arătat limpede că acei credincioşi ai noştri saşi, chemaţi la ridicarea şi clădirea cetăţii noastre numite Lanchkron, ce, chemînd noi pe Hristos în ajutor, am pus să se ridice la hotarele ziselor părţi ⟨ale Transilvaniei⟩ prin priceperea, sfatul şi iscusita vrednicie a acelui domn episcop, credinciosul nostru, — orînduindu-l noi în numele maiestăţii noastre, pe acel domn episcop, credinciosul nostru, în statornica credinţă a căruia avem o neclintită încredere, ca purtator de grijă al facerii acelei cetăţi a noastre, pentru ca poporul sau turma încredinţată de Dumnezeu cîrmuirii noastre, tăind din rădăcini mărăcinii neîncrederii şi înlăturînd ocolişurile vrajbelor, să se statornicească întru frumuseţea păcii, să locuiască în corturile încrederii şi să-şi afle odihnă în îmbelşugata tihnă — ⟨aceştia⟩ printr-o muncă neîntreruptă, cu o rîvnă fără pereche, necruţîndu-şi nici averea, nici fiinţa lor, ne-au făcut slujbe de ⟨toată⟩ lauda, bine venite, ba chiar neprecupeţite şi folositoare, cu atîta credinţă, tragere de inimă şi supunere, şi cu atîta iscusinţă şi rîvnă, încît doar o foarte mică parte a cetăţii noastre a rămas neisprăvită; de aceea noi, găsind bune şi mulţumitoare aceste fapte de credinţă şi slujbe ale credincioşilor noştri saşi, pe care ei ni le-au făcut întotdeauna, atît nouă, cît şi sfintei noastre coroane, şi pe care ni le fac şi acum, ca o parte de răsplată pentru preastrălucitele lor slujbe şi pentru vrednicia pilduitoare, în urma rugăminţii mijlocitoare făcută pentru dînşii înaintea dărniciei înălţimii noastre de numitul domn episcop, credinciosul nostru, le-am dat acelor credincioşi saşi următorul privilegiu osebit: ca, de aci înainte, să nu mai fie siliţi sau mînaţi de cineva să mai facă încă munci şi corvezi la acea cetate a noastră, dacă ar mai rămînea neisprăvite unele ⟨lucrări⟩ la acea cetate a noastră. De asemenea, fiindcă noi am pus să se ridice acea cetate a noastră nu pentru a fi o sarcină şi o povară pentru acei credincioşi saşi ai noştri, ci mai degrabă spre o mai temeinică pază şi o mai bună ocrotire a lor, de aceea le făgăduim şi-i încredinţăm că, împotriva vechii lor libertăţi, dată lor de înaintaşii noştri şi întărită de noi — căreia nu voim să-i aducem nici o ştirbire în această privinţă — noi nu-i vom sili, nici nu-i vom mîna, în curgerea vremii, să facă vreo corvoadă pentru pomenita cetate.

Spre pomenirea şi veşnica trăinicie a acestui lucru le-am dat această scrisoare privilegială a noastră, întărită cu puterea dublei noastre peceţi autentice şi atîrnate.

Dat de mîna venerabilului întru Hristos părinte, domnul Ladislau, episcopul de Vesprim, cancelar al reginei şi vicecancelar al curţii noastre, iubitul şi credinciosul nostru, în anul Domnului o mie trei sute şaptezeci, în a patra zi înainte de nonele lui septembrie, iar în al domniei noastre al douăzeci şi nouălea an, venerabilii întru Hristos părinţi şi domni arhiepiscopii Toma de Strigoniu, Ştefan de Calocea, Ugolin de Spalato, Nicolae de Zara şi Ilie de Raguza, ⟨precum şi⟩ episcopii: Dumitru al bisericii de Oradea, Coloman de Györ, Mihail de Agria, amintitul Vilhelm de

Pécs, Ştefan de Zagreb, Dumitru al Transilvaniei, Ioan de Vaţ, Dominic de Cenad, Petru al Bosniei, Ladislau de Nitra, Ştefan al Sirmiului, Nicolae de Knin, Dumitru de Nona, Nicolae de Trau, Ştefan de Faro, Valentin de Makarska, Matei de Sebenico, Mihail de Scardona şi Portina de Segno, păstorind în chip fericit bisericile lui Dumnezeu, scaunul de Krbava fiind vacant; mărişii bărbaţi domnul Ladislau, ducele de Oppeln, palatinul regatului nostru, Emeric voievodul Transilvaniei, Nicolae de Zech judele curţii noastre, Ioan marele nostru vistier, Simion banul Dalmaţiei şi Croaţiei, Petru Zudar banul întregii Slavonii şi Nicolae, banul de Mačva, Gheorghe marele nostru paharnic, Pavel marele nostru stolnic, Ioan marele nostru uşier şi Ştefan marele nostru comis, precum şi acelaşi domn Ladislau, ducele, comitele de Pojon şi mulţi alţii ţinînd comitatele şi dregătoriile ţării noastre.

⟨*Pe dosul plicaturii, însemnare de cancelarie:*⟩ Darea de seamă a lui Vilhelm, episcopul de Pécs. Citită şi îndreptată.

⟨*Pe verso:*⟩ ⟨Actul a fost⟩ înregistrat.

⟨*Pe verso, de o mînă de la sfîrşitul secolului al XV-lea:*⟩ La slujba cetăţilor Tălmaci etc. să nu fie obligaţi saşii, şi că sînt făcute pentru apărarea lor.

⟨*Pe verso, de o altă mînă din secolul al XVII-lea:*⟩ A fost cetatea numită Tălmaci, altfel ⟨spus⟩ Lands Krohn.

Arh. Stat. Sibiu, Col. doc. med. U. I. 22. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca / 1370.
Orig. perg., cu pecete dublă regală din ceară albă, atîrnată cu şnur roşu-verde.
Transumpt într-un act al capitlului din Alba Iulia, din 1377 şi al regelui Ştefan, din 1583.
EDIŢII: Gierend, *Notitiae*, 23; *Fejér*, IX 4, p. 218; *Vereinsarchiv*, I, nr. 3, p. 117; *Hurmuzaki-Densuşianu*, I 2, p. 154—155; *Ub.*, II, p. 358—360.
REGESTE: Kemény, *Notitia*, I, p. 163; *Fejér*, IX 4, p. 242.

---

[1] Loc lăsat liber de scrib pentru iniţială.
[2] Scris pe răsătură.
[3] Cuvînt subpunctat, de prisos.

557 **1370 septembrie 3** *(tercio die festi beati Egidii abbatis et confessoris)*, **⟨Agria⟩**

Capitlul din Agria transcrie la cererea lui Nicolae, fiul lui Ioan, fiul lui Ladislau de Kysuarada, privilegiul regelui Carol ⟨Robert⟩ din 1340. În lista membrilor capitlului: arhidiaconul Benedict de Pîncota *(Pankata)*.

Arh. Naţ. Magh., Dl. Arh. fam. Zichy, 1 b 371.
Orig. pergament, cu urme de pecete atîrnată.
EDIŢII: *Zichy*, III, p. 404—405, nr. 290.

558 **1370 septembrie 3** *(feria tercia proxima post festum beati Egidii abbatis)*, **⟨Oradea⟩**

Capitlul din Oradea adevereşte că Nicolae, fiul lui Ioan de Warada, opreşte vecinii şi megieşii de la folosirea moşiei Dugenow.

Arh. Naţ. Magh., Dl., Arh. fam. Zichy.
Orig. hîrtie, cu fragmente de pecete ovală de închidere.
EDIŢII: *Zichy*, III, p. 406, nr. 291.

559 **1370 septembrie 4, ⟨Cluj-Mănăştur⟩**

Nobili viro et honesto Johanni, vicewoyuode Transsiluano, amico ipsorum honorando, conventus monasterii beate Marie virginis de Clusmonustra, sincere amicitie et honoris continuum incrementum.

Litteras vestre nobilitatis noveritis nos recepisse in hec verba: *⟨Urmează actul lui Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, din 8 august 1370, nr. 550⟩*.

Nos enim, petitionibus vestre nobilitatis iustis et legittimis acquiescentes, unacum prefato Ladislao de Gald, homine vestro, nostrum hominem, videlicet fratrem Nicolaum, presbiterum, virum idoneum, ad premissa exequenda pro testimonio duximus transmittendum. Qui demum, ad nos reversi, concorditer nobis retulerunt, quod ipsi sabbato proximo ante festum beati Egidii confessoris proxime nunc preteritum, ad faciem prenominate possessionis, Kysenÿd vocate, universorum vicinorum et commetaneorum eiusdem legittimis convocationibus factis et presentibus pariter, accedendo, cum ipsam porcionem possessionariam prefate nobilis domine, consortis ipsius comitis Stephani, Margaretha vocate, in eadem possessione Kysenÿd ipsam de iure tangentem iuxta formam testamentarie legationis sue eisdem dominis de predicto capitulo secundum continentiam predictarum literarum vestrarum, statuere et eosdem in dominio ipsius relinquere voluissent, Mathyas, filius Ornoldi, Nicolaus, filius Johannis,[1] nobiles de eadem Kysenÿd, ac Nicolaus Magnus, famulus Johannis dicti Tompa, eiusdem et nobilis domine, consortis ipsius Johannis Tompa, in personis ibidem astando, ipsos ab huiusmodi statutione et possessionaria introductione pro eisdem dominis de capitulo facienda prohibuissent, quos eodem die et in facie eiusdem contra prefatos dominos de capitulo ecclesie Transsiluane ad vestram presenciam in Sanctum Emericum citavissent, racionem contradictionis eorum reddituros, octavas festi beati Mychaelis archangeli nunc venturas, eisdem pro termino coram vobis comparendi assignando.

Datum feria quarta proxima ante festum Nativitatis virginis gloriose, anno domini prenotato.

⟨Pe verso de o mînă contemporană:⟩ Nobili viro et honesto Johanni, vicewayuode Transsiluano, amico eorum honorando, pro honorabili capitulo ecclesie Transsiluane, contra Mathyam, filium Ornoldi, Nicolaum, filium Johannis, et Johannem dictum Tompa, nobiles de Kysenÿd, super contradictoria inhibitione statutionis portionis possessionarie nobilis de iure consortis Stephani de Selymberg in eadem possessione Kysenÿd ipsam dominam contingentis, ad octavas festi beati Mychaelis archangeli, citatorium.

⟨Pe verso, de o altă mînă contemporană:⟩ Propter ⟨...⟩ ad octavas beati Martini.

Nobilului şi cinstitului bărbat Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, prietenului lor vrednic de cinstire, conventul mănăstirii fericitei fecioare Maria din Cluj-Mănăştur, spor neîncetat de prietenie adevărată şi cinste.

Aflați că am primit scrisoarea nobleței voastre cu acest cuprins: ⟨*Urmează actul lui Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, din 8 august 1370, nr. 550*⟩.

Noi, așadar, încuviințînd dreapta și legiuita cerere a nobleței voastre, am hotărît să trimitem spre mărturie, dimpreună cu pomenitul Ladislau de Galda, omul vostru, pe omul nostru, anume pe fratele Nicolae, preotul, bărbat potrivit pentru aducerea la îndeplinire a celor de mai sus. Aceștia întorcîndu-se apoi la noi, ne-au spus într-un glas că, în sîmbăta dinaintea sărbătorii de curînd trecută a fericitului Egidiu Mărturisitorul[1], ducîndu-se împreună la pomenita moșie Sîngătin, ⟨și⟩ făcîndu-se legiuita chemare a vecinilor și megieșilor acelei moșii ⟨și⟩ fiind aceștia de față, atunci cînd, potrivit cuprinsului sus-zisei voastre scrisori, au voit să treacă în stăpînirea acelor domni din pomenitul capitlu acea bucată de moșie a sus-zisei nobile doamne, soția comitelui Ștefan, numită Margareta, ⟨bucata⟩ aflătoare în acea moșie Sîngătin ⟨și⟩ care de drept o privea pe ea, și să-i lase pe dînșii în stăpînirea acelei ⟨bucăți de moșie⟩, potrivit cuprinsului lăsămîntului ei testamentar, înfățișîndu-se înșiși acolo Matia, fiul lui Ornold, Nicolae, fiul lui Ioan, nobili tot de Sîngătin, precum și Nicolae cel Mare, slujitorul lui Ioan zis Tompa, în numele acestuia, și al nobilei doamne, soția lui Ioan Tompa, i-au oprit de la punerea și așezarea acelor domni din capitlu în stăpînirea ⟨zisei bucăți de moșie⟩. Pe acești ⟨împotrivitori⟩ i-au chemat în acea zi și de pe locul acelei ⟨bucăți de moșie⟩ înaintea voastră la Sîntimbru, spre a sta față cu numiții domni din capitlul bisericii Transilvaniei, pentru a da socoteală de împotrivirea lor, hotărîndu-le ca soroc de înfățișare înaintea voastră, octavele acum viitoare ale sărbătorii fericitului arhanghel Mihail[2].

Dat în miercurea dinaintea sărbătorii Nașterii slăvitei Fecioare, în anul Domnului mai sus-însemnat.

⟨*Pe verso de o mînă contemporană:*⟩ Nobilului și cinstitului bărbat Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, prietenului lor vrednic de cinstire, scrisoare de chemare ⟨în judecată⟩ la octavele sărbătorii fericitului arhanghel Mihail pentru cinstitul capitlu al bisericii Transilvaniei, împotriva lui Matia, fiul lui Ornold, a lui Nicolae, fiul lui Ioan, și a lui Ioan zis Tompa, nobili de Sîngătin, cu privire la împotrivirea și opreliștea la trecerea în stăpînire a unei bucăți de moșie a nobilei soții a lui Ștefan de Șelimbăr, aflătoare în moșia Sîngătin și privind-o de drept pe acea doamnă.

⟨*Pe verso, de o altă mînă contemporană:*⟩ După ⟨...⟩ la octavele fericitului Martin[3].

Bibl. Batthyaneum, Arh. Capitl, Alba Iulia, lădița I, nr. 198. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca / 1370.

Orig. hîrtie, cu pecete rotundă, din ceară albă aplicată în document, pe verso.

EDIȚII: *Ub.*, II, p. 360—361.

REGESTE: Szeredai, *Notitia*, 54; *Fejér*, IX 4, p. 322; *Tört. tár* 1889, p. 768; Beke, *Erd. kapt*, nr. 192.

---

[1] 31 august 1370.

[2] 6 octombrie 1370.

[3] 18 noiembrie.

Honorabilibus viris et discretis, ca⟨pitulo ecclesie Tran⟩ssiluane[1], amicis suis honorandis, Johannes vicewoyuoda Transsilvanus, debite amicicie et honoris incrementum continuum.

Dicit nobis venerabilis vir dominus Otto, abbas ecclesie beate Marie virginis de ⟨Clus⟩monostra[2], quod ipse ad audiendam confessionem Stephani, filii Gerardi Rufi, ac Mychaelis, Gerardi et Laurencii, filiorum eiusdem, qui necessitudine compellente seu egritudinis paupertate ipsos impediente, coram vobis personali presencia adesse non valerent, vestro testimonio nimium indigeret; quare vestram requirimus amiciciam presentibus diligenter, quatenus unum ex vobis virum idoneum et utique fidedignum transmittatis, quo presente, prefatus Stephanus, filius Gerardi, et filii eiusdem, confessionem eorundem fateantur. Et post hec, iuxta relacionem ipsius hominis vestri super eadem confessione dicto domino abbati litteras vestras dare et concedere velitis ad cautelam.

Datum in Sancto Emerico, feria sexta proxima ante festum Exaltacionis sancte crucis, anno domini M° CCC° LXX°.

Cinstiţilor şi chibzuiţilor bărbaţi, din capitlul bisericii Transilvaniei, prietenilor săi vrednici de cinstire, Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, spor necurmat de datorată prietenie şi cinste.

Ne spune venerabilul bărbat domnul Otto, abatele bisericii sfintei Fecioare Maria din Cluj-Mănăştur, că spre a asculta mărturia lui Ştefan, fiul lui Gerard cel Roşu, şi a lui Mihail, Gerard şi Laurenţiu, fiii lui, care siliţi de nevoie sau împiedicaţi de lipsuri şi de necazuri, nu s-au putut înfăţişa înaintea voastră, este foarte mare nevoie de omul vostru de mărturie. Drept aceea prin scrisoarea de faţă cerem cu stăruinţă prieteniei voastre să trimiteţi pe unul dintre voi, ca bărbat destoinic şi vrednic de crezare, în faţa căruia, sus-pomenitul Ştefan, fiul lui Gerard şi fiii lui să facă mărturia lor. Şi după acestea, să binevoiţi a da şi a hărăzi zisului domn abate cu privire la acea mărturie scrisoarea voastră spre chezăşie.

Dat la Sîntimbru, în vinerea dinaintea sărbătorii Înălţării Sfintei Cruci, în anul Domnului o mie trei sute şaptezeci.

Arh. Naţ. Magh., Dl. 26 757. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1370. Transumpt în actul capitlului din Alba Iulia, din 20 septembrie 1370, nr. 564.
REGESTE: Béke, *Erd. Kápt.*, nr. 673.

[1] Rupt cca 3 cm; întregit după sens si pe baza documentului cadru.
[2] Rupt cca 1 cm; întregit după sens şi pe baza documentului cadru.

561 1370 septembrie 19 *(sexto die festi Exaltationis sancte crucis)*, ⟨Sremska Mitrovica⟩

Capitlul bisericii sfîntului Irineu adevereşte că Ioan, fiul lui Blasiu, slujitorul lui Nicolae, fiul lui Iacob de Ciacova *(Tothchaky)* din comitatul Timiş *(Temeskuz)*, s-a plîns şi a oprit, în numele stăpînului său, pe Nicolae, fiul lui Ilie de Rywa, de la ocuparea şi folosirea moşiei Jacodi din comitatul Sirmiu, cuvenită după lege stăpînului său.

Arh. Naţ. Magh., Dl.
Orig. hîrtie, cu pecete deteriorată pe verso.
EDIŢII: *Ortvay*, I, p. 119.

562 **1370 septembrie 19** *(feria quinta proxima post festum Exaltacıonis sancte crucis)*, **Csenger**

Magistrul Grigore, vicecomitele de Satu Mare *(Zathmar)* împreună cu cei patru juzi ai aceluiaşi comitat adeveresc că magistrul Nicolae, strîngătorul gloabelor lui Ladislau, palatinul Ungariei, a zălogit nobililor de Olchuia şi de Carei moşia Apathy, aparţinînd lui Mihail, fiul lui Ştefan diacul, pentru nepredarea unor proscrişi. Între martori, amintit şi omul capitlului din Cenad *(Chanad)*.

Arh. Naţ. Magh., Dl., Arh. fam. Károlyi, lada 14, nr. 109.
Transumpt în actul lui Ladislau, palatinul Ungariei, din 5 octombrie 1370, nr. 572.
EDIŢII: *Karolyi*, I, nr. 318—319.

563 **1370 septembrie 19 (feria quinta post festum** *Exaltacionis sancte crucis)*, **Csenger**

Magistrul Nicolae, fiul lui Petheu de Lipse, strîngătorul gloabelor judecătoreşti al palatinului Ungariei, zălogeşte moşia Apathy în contul preţului de răscumpărare datorat de stăpînul moşiei pentru nepredarea unor oameni proscrişi de adunarea palatinală ţinută lîngă Satu Mare *(Zathmariensem)*. Ca oameni de mărturie amintiţi: comitele şi juzii nobililor din comitatul Satu Mare şi omul capitlului din Cenad *(Chanad)*.

Arh. Naţ. Magh., Dl., Arh. fam. Károlyi, lada 14, nr. 109.
Transumpt în actul lui Ladislau, palatinul Ungariei, din 5 octombrie 1370, nr. 572.
EDIŢII: *Károlyi*, I, p. 317—318.

564 **1370 septembrie 20, ⟨Alba Iulia⟩**

Capitulum ecclesie Transsiluane, omnibus Christi fidelibus, tam presentibus, quam futuris presens scriptum inspecturis, salutem in omnium salvatore.

Ad ⟨universorum noti⟩ciam[1] harum serie volumus pervenire quod nos litteras nobilis viri Johannis, vicewoyuode Transsiluani, nobis directas, recepimus in hec verba: *⟨Urmează actul lui Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, din 13 septembrie 1370, nr. 560⟩*.

Nos igitur amicabilibus peticionibus eiusdem Johannis, vicewoyuode Transsiluani ac iusticie annuentes[2], unum[3] ex[3] nobis[3], videlicet magistrum Mychaelem, filium quondam[4] Nicolai Alberti, socium et concanonicum nostrum, ad premissam confessionem audiendam transmisimus[5] pro testimonio[6] fidedignum[5], qui demum ad nos reversus retulit[5] nobis per[5] nos[5] requisitus[5], quod ipse feria secunda post predictum festum Exaltacionis sancte crucis, proxima nunc preterita, ad eundem Stephanum, filium Gerardi et filios ipsius prenotatos personaliter accessit et coram ipso ac magistro Andrea, cantore ecclesie nostre, qui, ex casu

tunc inibi supervenisset et coram aliis probis viris in villa eiusdem domini abbatis Monustur vocata, prefatus Stephanus, filius Gerardi Rufi ac Mychael, Gerardus et Laurencius, filii eiusdem predicti, personaliter astantes, vive vocis oraculo extitissent confessi isto modo, quod ipsi agnoscentes et certitudinaliter rescientes possessiones Beunye et Tyburchtelke vocatas, in comitatu de Clus existentes, que per quondam excellentissimum principem dominum Karolum, regem Hungarie, felicis memorie predecessoribus ipsorum fuissent collate, ad predictum monasterium beate virginis semper ab antiquo pertinuisse et debere pertinere, et ne eedem per ipsos in detrimentum animarum eorum et predecessorum ipsorum quoquomodo ab eodem monasterio vel eciam nominibus eorum alienare per quospiam contingeret, easdem cum omnibus suis utilitatibus et iuribus, que et quas hactenus per predictam collacionem ipsius domini Karuli regis, vel quomodolibet aliter habuissent in eisdem, eidem domino abbati et dicto suo monasterio remisissent et resignassent, universas eciam litteras ipsorum, tam regias quam eciam quorumcumque iudicum et iusticiariorum regni, seu locorum testimonialium sub qualicumque forma verborum optentas[7] et confectas, apud quascumque manus habitas super eisdem possessionibus Beunye et Tyburchtelke pro ipsis emanatas, viribus et roboribus carituras, ac exhibitoribus nocituras, commisissent coram ipsis; et prefatus magister Andreas cantor, similiter socius et concanonicus noster, tempore narracionis seriei premissorum personaliter coram nobis astando, premissam confessionem factam extitisse suo modo per eosdem sic, sicut idem magister Mychael, homo noster, nobis consequenter affirmarunt[7].

Datum in vigilia festi beati Mathei apostoli et evangeliste, anno domini M° CCC° LXX°. Discretis viris: domino Johanne preposito, dominis magistro Andrea, cantore, Petro custode et magistro Thoma archydiacono de Hunyad, decano ecclesie nostre existentibus.

⟨*Pe verso, de o altă mînă din secolul al XIV-lea:*⟩ Super Benye et Tyburchtheleke in comitatu Clus vocatis.

Capitlul bisericii Transilvaniei, tuturor credincioşilor întru Hristos, celor de acum, cît şi celor viitori, care vor vedea scrisoarea de faţă, mîntuire întru mîntuitorul tuturor.

Prin aceste rînduri voim să ajungă la cunoştinţa tuturor, că am primit scrisoarea nobilului bărbat Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, trimisă nouă, cu acest cuprins: ⟨*Urmează actul lui Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, din 13 septembrie 1370, nr. 560*⟩.

Noi, aşadar, încuviinţînd prieteneştile cereri ale pomenitului Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, şi ale dreptăţii, am trimis spre mărturie ⟨ca om al nostru⟩ vrednic de crezare, pe unul dintre noi, şi anume pe magistrul Mihail, fiul răposatului Nicolae al lui Albert, soţul şi fratele nostru canonic, ca să asculte pomenita mărturie. Acesta întorcîndu-se la noi ⟨şi⟩ întrebat fiind de noi, ne-a spus că în lunea de curînd trecută, de după pomenita sărbătoare a Înălţării Sfintei Cruci[8], s-a dus, el însuşi, la pomenitul Ştefan, fiul lui Gerard, şi la fiii lui mai sus însemnaţi, şi că înaintea lui şi a magistrului Andrei, cantorul bisericii noastre, care din întîmplare venise şi el atunci acolo, precum şi în faţa altor bărbaţi cinstiţi din satul pomenitului domn abate, numit Mănăştur, pomenitul Ştefan, fiul lui Gerard cel Roşu, şi Mihail, Gerard şi Laurenţiu, pomeniţii lui fii, fiind ei înşişi de faţă, au mărturisit prin viu grai în felul acesta: că ei, avînd cunoştinţă şi ştiind în chip neîndoielnic că moşiile

numite Beunye și Tyburchtelke, aflătoare în comitatul Cluj, ⟨și⟩ care fuseseră hărăzite înaintașilor lor de către preaînălțatul principe ⟨și⟩ domn Carol, răposatul rege al Ungariei de fericită aducere aminte, au ținut totdeauna ⟨și⟩ din vechime de pomenita mănăstire a fericitei Fecioare și ⟨că⟩ trebuie să țină ⟨și de acum înainte de ea⟩. Și pentru ca să nu se întîmple cumva ca acele ⟨moșii⟩ să fie înstrăinate de către ei în vreun fel oarecare de la pomenita mănăstire, spre paguba sufletelor lor și ale înaintașilor lor, sau chiar și de către ⟨alții⟩ oarecare în numele lor, au dat înapoi și au lăsat ⟨în stăpînire⟩ pomenitului domn abate și zisei sale mănăstiri acele moșii, cu toate folosințele și drepturile lor, pe care le-au avut în pomenitele ⟨moșii⟩ pînă acum, prin sus-zisa danie a domnului Carol regele sau în orice alt chip. De asemenea, ei au socotit în fața lor toate scrisorile lor, atît cele regești, cît și cele ale oricăror judecători și împărțitori de dreptate ai țării sau ale locurilor de adeverire, date lor cu privire la pomenitele moșii Beunye și Tyburchtelke ⟨și⟩ dobîndite și întocmite în orice chip și cu orice cuvinte și care s-ar găsi în orice mîini, drept lipsite de putere și de tărie și vătămătoare pentru cei ce le-ar înfățișa. Și pomenitul magistru Andrei cantorul, de asemeni soț și frate canonic al nostru, fiind de față înaintea noastră el însuși în timpul povestirii tuturor celor de mai sus, ⟨a adeverit⟩ că mărturia de mai sus a fost făcută de pomeniții ⟨Ștefan și fiii săi⟩ întocmai așa cum ne-a spus și pomenitul magistru Mihail, omul nostru.

Dat în ajunul sărbătorii fericitului apostol și evanghelist Matei, în anul Domnului o mie trei sute șaptezeci, chibzuiții bărbați domnul Ioan fiind prepozit, domnii: magistrul Andrei fiind cantor, Petru custode și magistrul Toma, arhidiaconul de Hunedoara fiind decan al bisericii noastre.

⟨*Pe verso, de altă mînă din secolul al XIV-lea:*⟩ Cu privire la moșiile numite Beunye și Tyburchtelke din comitatul Cluj.

Arh. Naț. Magh., Dl. 29 707. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1370.
Orig. perg. cu pecete atîrnată.
REGESTE: Béke, *Erd. kápt.*, nr. 675.

---

[1] Rupt 3 cm; întregit pe baza contextului.
[2] Urmează: *hominem nostrum virum idoneum*, șters de aceeași mînă.
[3] Scris deasupra rîndului, de aceeași mînă.
[4] Urmează: *magistri*, șters de aceeași mînă.
[5] Scris deasupra rîndului, de aceeași mînă.
[6] Urmează cuvintele: *duximus transmittendum*, șterse de aceeași mînă.
[7] Astfel în orig.
[8] 16 septembrie.

565 **1370 septembrie 21, Buda**

Lodouicus, dei gracia rex Hungarie, fidelibus suis, universis prelatis, baronibus, comitibus, castellanis, nobilibus et possessionatis hominibus, specialiter banis Sclauonie, Dalmacie et Croacie eorumque castellanis et officialibus tributa tam in terris, quam super aquis a Buda usque Jadram habentibus in quibuslibet locis constitutis, nostrisque et eorum tributariis quibus presentes ostenduntur, salutem et graciam.

Noveritis quod nos, matura deliberacione cum domina regina genitrice nostra karissima, ac prelatis et baronibus nostris prehabita, eorundemque consilio volentes, ut ad partes regni nostri Dalmacie et Croacie,

quas a tyrannicis nostrorum emulorum manibus deo auxiliante, recuperando, sub nostra reduximus fidelitate, pleno iure, omnibus mercatoribus regni nostri libera via pateat et secura regnumque nostrum Hungarie rebus maritimis et Dalmacie locupletur[1] et exuberetur, statuimus committentes, ut omnes mercatores regni nostri Budenses quam alii res ipsorum mercimoniales, cuiuscumque generis vel speciei existant sive sint servidagie sive pedagie seu vectura vel inductura aut portitura[2] sive in curribus propriis vel appreciatis aut equis vel in dorso hominis aut equi quacumque causa vendicionis seu commutacionis de Buda in Dalmaciam deferentes aut de Dalmacia sive Jadra in Budam inportantes, tam in eundo, quam in redeundo, ab omni solucione tributi et tricesime liberi habeantur et exempti, excepta sola tricesima quam Bude solummodo et non alias exigendam decrevimus a rebus prenotatis.

Quaprapter fidelitati universitatis vestre firmo regio sub edicto precipientes mandamus, quatenus de omnibus rebus cuiuscumque generis speciei vel maneriei existant, sive sint servidagie sive pedagie seu vectura aut portatura, ut prefertur, quas cives et hospites nostri de civitate Zibiniensi Transsilvana vel homines ipsorum de Buda versus Jadram vel de Jadra aut aliis Dalmacie partibus versus Budam in curribus propriis[3] vel appreciatis aut equis vel bobus sive in dorso hominis vel equi quacumque causa vendicionis seu commutacionis presencium testimonio deferunt vel deferri faciunt, in eundo et redeundo nullum tributum nullamque tributariam exaccionem, preter solucionem dicte nostre tricesime, modo prehabito Bude facienda[4], recipere et exigere aut exigi facere audeatis, secus sub poena nostre gravissime indignacionis facere non ausuri in premissis. Alioquin quicumque ex vobis huiusmodi statutis nostris et mandatis contracurrere aut secus facere ausu temerario presumpserint et eisdem civibus Zibiniensibus in dictis ipsorum rebus dampnum intulerint aliquale, tales regia severitate et pena debita, que contra hoc presumpmentibus est imposita, incompasscibiliter commisimus puniendos.

Datum Bude, in festo beati Mathei apostoli, anno domini M^{mo} CCC^{mo} septuagesimo.

⟨*Pe verso, de o altă mînă:*⟩ Quod Jadram possunt mercari.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, tuturor credincioșilor săi: prelaților, baronilor, comiților, castelanilor, nobililor și oamenilor cu moșie, îndeosebi banilor Slavoniei, Dalmației și Croației și castelanilor și slujbașilor lor rînduiți în orice locuri și care au vămi atît pe uscat, cît și pe ape de la Buda pînă în Zara, ⟨precum⟩ și vameșilor noștri și ai lor, cărora li se arată scrisoarea de față, sănătate și milostivire.

Aflați că noi, după o îndelungată chibzuire împreună cu doamna regină, mama noastră preascumpă, și cu prelații și baronii noștri și cu sfatul lor, voind ca să se deschidă drum slobod și fără primejdii pentru toți negustorii din regatul nostru înspre părțile Dalmației și Croației ale regatului nostru, pe care luîndu-le noi din nou cu ajutorul lui Dumnezeu din mîinile hainilor noștri dușmani, le-am adus iarăși cu deplin drept sub ascultarea noastră, și ca regatul nostru Ungaria să se îmbogățească și să se umple din belșug cu mărfuri de peste mare și din Dalmația, hotărîm și poruncim, ca toți negustorii regatului nostru ⟨atît cei⟩ din Buda, precum și alții care duc de la Buda în Dalmația sau aduc din Dalmația ori de la Zara la Buda în vederea vînzării sau a schimbului, măr-

furile lor de orice fel sau soi ar fi, fie de cele ce se încarcă, fie de cele ce se duc în spinare, fie mărfuri ce se cară din ţară, fie ⟨mărfuri⟩ ce se aduc în ţară, fie în carele lor, fie în ⟨care⟩ închiriate sau pe cai ori în spate de om ori pe spinare de cal, oricum, să fie slobozi şi scutiţi, atît la ducere, cît şi la întoarcere, de orice plată a vămii şi a tricesimiei, afară de o singură tricesimă, ce am hotărît să li se ceară de pe lucrurile mai sus pomenite numai la Buda, dar nu şi în altă parte.

Drept aceea, prin aspră poruncă regească vă punem în vedere şi poruncim credinţei obştei voastre să nu cutezaţi a lua şi a cere sau a pune să se ceară nici la ducere, nici la întoarcere, nici o vamă sau dare de vamă pentru toate lucrurile lor de orice fel sau soi ar fi, fie că ar fi de cele ce se încarcă, fie de cele ce se duc în spinare, fie mărfuri cărate din ţară, fie mărfuri aduse în ţară, cum s-a spus mai sus, pe care orăşenii şi oaspeţii noştri din oraşul Sibiu din Transilvania sau oamenii lor, sub mărturia celor de faţă, le duc sau pun pe alţii să le ducă din Buda la Zara ori din Zara sau din alte părţi ale Dalmaţiei la Buda, cu carele lor sau cu care închiriate, sau cu cai ori cu boi, sau în spate de om ori pe spinare de cal, oricum în vederea vînzării ori a schimbului, afară de plata pomenitei noastre tricesime ce trebuie să se facă, în felul mai sus arătat, la Buda. Şi altfel să nu cutezaţi a face cu privire la cele de mai sus, ⟨dacă nu voiţi să înfruntaţi⟩ osînda cumplitei noastre mînii. De altfel, am poruncit cu asprime regească să fie pedepsiţi fără milă, cu pedeapsa cuvenită, ce se dă celor ce se încumetă a face aceasta, toţi acei dintre voi care, printr-o cutezătoare îndrăzneală, s-ar încumeta a sta împotriva orînduielilor şi poruncilor noastre sau ar face altfel şi ar aduce vreo pagubă acelor cetăţeni din Sibiu în ceea ce priveşte pomenitele lor lucruri.

Dat la Buda, la sărbătoarea fericitului apostol Matei, în anul Domnului o mie trei sute şaptezeci.

Arh. St. Sibiu, U.I. 23. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca / 1370.
Orig. perg., urme de pecete mare regală, din ceară de culoare deschisă aplicată pe verso.
EDIŢII: *Fejér*, IX/4, p. 234; *Mag. Tört. Tár*, IV, p. 149; *Transilvania*, 1872, p. 55; *Hurmuzaki — Densusianu*, I/2, p. 157; *Ub.*, II, p. 361—362.

---

[1] Corect: *locupletaretur*.
[2] Corect: *portatura*.
[3] Urmează un loc gol, de vreo 15 litere.
[4] Corect: *faciendam*.

566 **1370 septembrie 21, Şemlacu Mare**

Nos, magister Johannes, filius Stephani, castellanus de Haram et vicecomes comitatus de Krasow, ac iudices nobilium de eodem, damus pro memoria quod magister Dionisius, filius Nicolai de Vruzapati, officialis magistri Petri, filii Heem, in persona eiusdem domini sui ad nostram accedendo presenciam, nobis protestando dixit tali modo, quod Radul woyuada, comes de Kuuesd, feria quinta proxima nunc preterita ante festum Nativitatis virginis gloriose, propria sua potencia et temeritate de possessione predicti domini sui Belenus vocata, misisset quinque argenas feni quod dicitur kalangia auferri fecisset.

Igitur a nobis sibi[1] dari[1] ad inquisicionem sue veritatis sibi[1] dari[1] nostrum postulavit hominem, nos vero Bedictum[2], filium Petri de Zakadag, ad premissa exsequenda duximus dirigendum, qui demum ad nos reversus nobis fideliter dixit isto modo, quod ab omnibus quibus decuisset pallam et oculte nobilibus et ignobilibus de premissis talem scivisset veritatem quod querimonia seu protestacionis eiusdem magistri Petri suo modo ut premittitur facta fuisse per ipsum Radul wayuadam pure scivisset.

Datum in Mezewsomplio, in festo beati Mathei apostoli et evangeliste, anno domini M^mo CCC^mo LXX^mo.

⟨*Pe verso:*⟩ Pro magistro Petro, filio Pauli, filii Heem, contra Radul wayuodam super recepcione quinque argene quod dicitur kalangia, inquisitoria.

Noi, magistrul Ioan, fiul lui Ștefan, castelanul de Haram și vicecomite al comitatului Caraş, și juzii nobililor din același ⟨comitat⟩ dăm de știre că venind înaintea noastră magistrul Dionisie, fiul lui Nicolae de Vruzapati, slujbaş al magistrului Petru, fiul lui Pavel, fiul lui Heem, în numele acelui stăpîn al său și făcînd întîmpinare ne-a spus astfel: că voievodul Radul, comitele de Kuuesd, în joia acum trecută dinaintea sărbătorii Naşterii slăvitei Fecioare[3], din a sa putere și cutezanță a trimis ⟨și⟩ a pus să se ia de pe moșia sus-zisului stăpîn al său, numită Belenus, cinci clăi de fîn, care se numesc kalangia.

Drept aceea, a cerut să-i dăm un om al nostru, pentru cercetarea dreptății sale. Iar noi am hotărît să trimitem pentru împlinirea celor de mai sus pe Benedict, fiul lui Petru de Zakadag, care întorcîndu-se apoi la noi ne-a spus întocmai așa: că, pe față și în ascuns a aflat cu privire la cele de mai sus acest adevăr de la toți care se cuvenea nobili și nenobili, ⟨și anume⟩ a aflat lămurit că ⟨cele cuprinse⟩ în plîngerea sau întîmpinarea acelui magistru Petru, au fost săvîrșite de către acel Radul voievodul, în felul în care s-a arătat mai sus.

Dat în Șemlac, la sărbătoarea fericitului apostol și evanghelist Matei, în anul Domnului o mie trei sute șaptezeci.

⟨*Pe verso:*⟩ ⟨Scrisoare⟩ de cercetare pentru magistrul Petru, fiul lui Pavel, fiul lui Heem, împotriva voievodului Radul, cu privire la luarea a cinci clăi care se cheamă kalangia.

Arh. Naț. Magh., Dl., Arh. fam. Kállay, nr. 1 573.
Orig. hîrtie cu urme a trei peceți aplicate pe verso.
EDIȚII: Pesty, *Krassó*, III, p. 100; *Hurmuzaki — Densușianu*, I/2, p. 166—167.
REGESTE: *Kállay*, II, p. 157—158; *Documenta Valachorum*, p. 228.

---

[1] Cuvînt repetat.
[2] Corect: *Benedict*.
[3] 5 septembrie.

567 **1370 septembrie 22**

Lodovicus, dei gracia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Servie, Gallicie, Lodomerie, Comanie, Bulgarieque rex, princeps Sallernitanus et honoris Montis Sancti Angeli dominus, omnibus Christi fidelibus, tam presentibus quam futuris, presencium noticiam habituris, salutem in omnium salvatore.

Regia sublimitas inmensitas et largissima benignitas, solet suos subditos ad gradus provehere altiores, subditi enim in virtute boni presidentis tunc letantur, cum eos extollit honoribus, ditat possessionibus et dotat regalis munificencie donativis.

Proinde, ad universorum noticiam harum serie volumus pervenire, quod Roman et Ladislaus, filii Struza, fideles Olachy nostri, ad nostram presenciam accedentes, eorum fidelitatibus et serviciis in diversis nostris negociis iuxta possibilitatis eorum quidditatem nostre maiestati exhibitis, seriatim declaratis, quasdam duas possessiones nostras regales, in capite duorum fluviorum Mothnuk nominatorum in districtu Karansebus existencium, per prefatum Struza patrem ipsorum, sub nomine sui keneziatus dudum ibidem locatas, populorum et habitatorum copia decoratas, per ipsosque nomine nostro regio, hactenus possessas et conservatas, a nobis sibi, item Petro, Gruban et Michaeli, filiis Dionisii, filii eiusdem Struza, nec non Michaeli, Dionisio et Zacharie, filiis Iwan, filii predicti Struza, fratribus ipsorum patruelibus, dari et conferri perpetuo postularunt.

Nos itaque, qui ex suscepti regiminis nostro officio animo metiri pietatis debemus merita singulorum pensatis fidelitatibus et obsequiosis famulatibus predictorum filiorum Struza, quibus ipsi in plerisque nostris et regni nostri negociis, sicut prosperis, sic et adversis cum sumpma sollicitudine, evigilanti cura, et omni fidelitatis favore, iuxta exigentiam possibilitatis ipsorum studuerunt nostre celsitudini complacere, volentes premissis serviciis eorum gratuito occurrere cum favore, ipsosque regio prosequi donativo, predictas duas possessiones nostras regales in capite predictorum fluviorum Mothnuk nuncupatorum, in districtu Karansebus existentium, sitas, et per predictum Struza, patrem ipsorum, ibidem situatas, populatas et locatas, omni eo iure et titulo, quo eodem ad nostram collacionem pertinere dinoscuntur, eisdem Romano et Ladislao, filiis Struza, nec non prenotatis filiis Dionisii et filiis Iwan, fratribus ipsorum patruelibus, eorumque heredibus, succesoribus et posteritatibus universis, cum omnibus ipsarum utilitatibus, iuribus, fructuositatibus et pertinenciis universis, sub eisdemque metis et distinccionibus metarum, quibus ab olim per prefatum patrem eorum et per consequens ipsos hactenus habite extiterunt et possesse, nove donacionis nostre titulo dedimus, donavimus et contulimus, iure perpetuo et irrevocabiliter per eosdem possidendas, tenendas et habendas, salvo iure alieno.

In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam, presentes concessimus literas nostras privilegiales, pendentis et authentici sigilli nostri novi dupplicis munimine roboratas.

Datum per manus venerandi in Christo patris domini Ladislai, episcopi Wesprimiensis, reginalis cancellarii et aule nostre vice cancelarii, dilecti et fidelis nostri, anno domini M^{mo} CCC^{mo} LXX^{mo} decimo Kalendas Octobris, regni autem nostri anno vigesimo nono. Venerabilibus in Christo patribus et dominis Thoma Strigoniensi, fratre Stephano Colocensi, Wgulino Spalatensi, Nicolao Jadrensi et Elya Ragusiensi, archiepiscopis: Demetrio Waradiensis, Michaele Agriensis, Colomano Jauriensis, Wilhelmo Quinqueecclesiensis, Stephano Zagrabiensis, Johanne Waciensis, Dominico Chanadiensis, Demetrio Transylvanensis, Ladislao Nitriensis, Petro Boznensis, Stephano Sirimiensis, Nicolao Tininiensis, Demetrio Nonensis, Nicolao Traguriensis, Stephano Farensis, Jacobo Macariensis, Matheo Sibinicensis, Michaele Scardonensis et Portiua Sen-

nensis, ecclesiarum episcopis, ecclesias dei feliciter gubernantibus, Corbaviensi sede vacante, magnificis viris dominis Ladislao, duce Opulie, regni nostri palatino, Emerico vaiuoda Transylvano, comite Nicolao de Szeech, iudice curie nostre, Johanne magistro thavarnicorum nostrorum, Simone regnorum Dalmacie et Croacie, Petro Zudar totius Sclavonie et Nicolao de Machou banis, Georgio Zudar pincernarum, Paulo depiferorum, Johanne ianitorum et Stephano agazonum nostrorum, magistris ac eodem domino Ladislao, duce comite Posoniensis, et aliisque quampluribus comitatus regni nostri tenentibus et honores.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu regele Ungariei, Dalmației, Croației, Ramei, Serbiei, Galiției, Lodomeriei, Cumaniei și Bulgariei, principe de Salerno și domn al ținutului și Muntelui Sant' Angelo, tuturor credincioșilor întru Hristos, atît celor de acum, cît și viitori, care vor lua cunoștință despre cele de față, mîntuire întru mîntuitorul tuturor.

Inălțimea nemăsurată și preaîmbelșugata bunătate regească obișnuiește a-și ridica supușii pe trepte mai înalte, iar supușii atunci se bucură întru virtutea bunului cîrmuitor, cînd îi înalță în dregătorii, îi dăruiește cu moșii și îi înzestrează cu darurile dărniciei regești.

Drept aceea, prin aceste rînduri voim să ajungă la cunoștința tuturor că venind înșiși înaintea noastră, Roman și Ladislau, fiii lui Struza, credincioșii noștri români, și arătîndu-ne pe rînd faptele lor de credință și slujbele aduse după toată putința lor maiestății noastre în felurite treburi ale noastre, au cerut de la noi să le dăm și să le hărăzim pe veci lor, precum și lui Petru, Gruban și Mihail, fiii lui Dionisie, fiul aceluiași Struza, și lui Mihail, Dionisie și Zaharia, fiii lui Ioan, fiul sus-zisului Struza, verii lor, două moșii ale noastre regești, aflătoare în districtul Caransebeș, în capătul celor două rîuri, numite Mîtnic, care de mai de mult au fost întemeiate acolo de către sus-zisul Struza tatăl lor, sub numele de cnezat al său, ⟨și⟩ împodobite cu mulțime de oameni și locuitori, și au fost ținute și păstrate pînă acum de ei, în numele nostru regesc.

Drept aceea, noi, care din datoria cîrmuirii ce am luat și asupra noastră, trebuie să măsurăm cu duhul bunătății vrednicia fiecăruia, cumpănind faptele de credință și slujbele supuse ale sus-zișilor fii ai lui Struza, prin care s-au străduit a se face plăcuți înălțimii noastre în multe treburi ale noastre și ale țării noastre — și bune și potrivnice —, cu cea mai mare sîrguință, cu grijă trează și cu toată dragostea credinței după cerința și putința lor, voind noi să răsplătim cu mulțumitoare bunăvoință slujbele lor de mai sus și să-i miluim cu dăruire regească, le-am dat, le-am dăruit și hărăzit ca nouă danie a noastră acelor Roman și Ladislau, fiii lui Struza, precum și numiților fii ai lui Dionisie și fiilor lui Ioan, verii lor, și moștenitorilor și urmașilor lor și tuturor coborîtorilor ⟨din ei⟩ sus-zisele două moșii ale noastre regești, așezate în capătul sus-ziselor rîuri numite Mîtnic, aflătoare în districtul Caransebeș, și împoporate și întemeiate acolo de sus-zisul Struza, tatăl lor, cu tot acel drept și cuvînt cu care se știe că țin de dreptul nostru de danie, împreună cu toate foloasele, drepturile, roadele și toate cele ce țin de ele, între aceleași hotare și semne de hotare între care au fost pînă acum ținute mai înainte de sus-zisul lor tată și stăpînite apoi de ei, ca să le stăpînească, să le țină și să le aibă ei, cu drept de veci și nestrămutat, fără vătămarea dreptului altuia.

Spre amintirea şi veşnica trăinicie a acestui lucru am dat scrisoarea noastră privilegială de faţă, întărită cu puterea dublei noastre peceţi atîrnate, noi şi autentice.

Dat de mîna vrednicului de cinstire întru Hristos părinte domnul Ladislau, episcopul de Vesprim, cancelar al reginei și vicecancelar al curţii noastre, iubitul şi credinciosul nostru, în anul Domnului o mie trei sute şaptezeci, în a zecea zi înainte de calendele lui octombrie, iar în anul domniei noastre al douăzeci şi nouălea; venerabilii întru Hristos părinţi şi domni: Toma arhiepiscopul de Strigoniu, fratele Ştefan de Calocea, Ugolin de Spalato, Nicolae de Zara şi Ilie de Raguza; episcopii Dumitru de Oradea, Mihail de Agria, Coloman de Györ, Vilhelm de Pécs, Ştefan de Zagreb, Ioan de Vaţ, Dominic de Cenad, Dumitru al Transilvaniei, Ladislau de Nitra, Petru al Bosniei, Ştefan de Sirmiu, Nicolae de Knin, Dumitru de Nona, Nicolae de Tragur, Ştefan de Faro, Iacob de Macarska, Matei de Sebenico, Mihail de Scardona şi Portiva de Segno, păstorind în chip fericit bisericile lui Dumnezeu, scaunul ⟨episcopal⟩ de Krbava fiind vacant; măriţii bărbaţi domnul Ladislau, ducele de Oppeln, palatinul ţării noastre, Emeric, voievodul Transilvaniei, comiţele Nicolae de Zeech, judele curţii noastre, Ioan marele nostru vistier, Simion banul ţărilor Dalmaţiei şi Croaţiei, Petru Zudar, banul întregii Slavonii şi Nicolae banul de Mačva, Gheorghe Zudar, marele nostru paharnic, Pavel marele nostru stolnic, Ioan marele nostru uşier şi Ştefan, marele nostru comis şi acelaşi domn Ladislau ducele, comite de Pojon şi mulţi alţii ţinînd comitatele şi dregătoriile ţării noastre.

Arh. St. Cluj-Napoca, Arh. fam. Macskási de Tincova, nr. 829.
Copie simplă datorată lui Huszti András.
EDIŢII: Pesty, *Krassó*, III, p. 101—103; *Hurmuzaki — Densuşianu*, I/2, p. 167—168.
REGESTE: *Documenta Valachorum*, p. 229.

568 **1370 septembrie 22, Vişegrad**

Ladislau, palatinul Ungariei, amînă judecarea pricinii dintre Nicolae, fiul lui Ioan de Warada, şi Fabian şi Ştefan, fiii lui Iacob de Anarch.

In lipsa protonotarului cu pecetea, actul a fost întărit cu pecetea lui Emeric, voievodul Transilvaniei.

Arh. Naţ. Magh., Dl. 91 770. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca / 1370.
Orig. hîrtie, cu fragmente de pecete de închidere.

EDIŢII: *Zichy*, III, p. 406—407.

569 **1370 septembrie 22, Vişegrad**

Ladislau, palatinul Ungariei, amînă judecarea pricinii dintre Dominic, fiul lui Ioan de Varada, şi Nicolae, Fabian şi Ştefan, fiii lui Iacob de Anarch.

Actul a fost întărit cu pecetea lui Emeric, voievodul Transilvaniei, în lipsa peceţii palatinului.

Arh. Naţ. Magh., Dl., Arh. fam. Zichy.
Orig. hîrtie, cu pecete de închidere.

EDIŢII: *Zichy*, III, p. 407—408.

Ludoicus, dei gratia rex Hungarie, fidelibus suis magnifico viro Emerico, woyuodae Transyluano, et vices suos gerentibus, salutem et gratiam.

Dicit nobis Iohannes Rufus de Tyburchteleke quod abbas de Klusmonostra ipsam possessionem suam Tyburchteleke nomine possessionis ecclesiae suae recaptivasset, et eam niteretur sibi vendicare minus iuste. Super quo fidelitati vestrae firmo edicto regio praecipiendo mandamus quatenus in congregatione vestra, quam primo eritis celebraturi, ab omnibus hominibus, ad ipsam congregationem vestram confluentibus, iuratisque assessoribus, ad fidem eorum deo debitam fidelitatemque nobis et sacro nostro diademati observandam, de eo, utrum dicta possessio Tyburchteleke ad ipsum monasterium pertinuerit vel pertinere debeat, nec ne, meram et omni modo experiamini veritatem. Et post haec, prout vobis veritas constiterit praemissorum, nobis fideliter rescribatis.

Datum Budae, in festo beati Michaelis archangeli, anno domini M°CCC° septuagesimo.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credincioşilor săi, măritului bărbat Emeric, voievodul Transilvaniei şi locţiitorilor săi.

Ne spune Ioan cel Roşu de Tyburchteleke că abatele de Cluj-Mănăştur a luat din nou în stăpînire acea moşie a sa Tyburchteleke, sub cuvînt că e moşia bisericii sale, şi se străduieşte fără nici un drept s-o ceară pentru dînsul. Drept aceea, prin aspră poruncă regească, vă punem în vedere şi poruncim credinţei voastre ca la adunarea voastră, pe care o veţi ţine mai întîi, să cercetaţi de la toţi oamenii, care vor veni la acea adunare a voastră, şi de la asesorii juraţi, pe credinţa lor datorată lui Dumnezeu şi pe supunerea ce trebuie să ne-o păstreze nouă şi sfintei noastre coroane, tot adevărul şi întregul adevăr despre faptul dacă zisa moşie Tyburchteleke a ţinut sau trebuie să ţină de acea mănăstire, sau nu. Iar după acestea, să ne răspundeţi în scris întocmai, aşa cum veţi fi aflat adevărul despre cele de mai sus.

Dat la Buda, la sărbătoarea fericitului arhanghel Mihail, în anul domnului o mie trei sute şaptezeci.

Bibl. Univ. Budapesta, ms. Cornides, VII, p. 419.
Copie din secolul al XVIII-lea.

EDIŢII: *Katona,* X 3, p. 461; *Fejér,* IX/4, p. 235—236.

571 1370 octombrie 4, ⟨Oradea⟩

Capitlul din Oradea adevereşte întîmpinarea făcută de Petru de Panyola, în numele lui şi al fraţilor săi, împotriva lui Nicolae, fiul lui Pethow, strîngătorul amenzilor palatinale, care a ocupat moşia Apathy.

Arh. Naţ. Magh., Dl., Arh. fam. Kallay, nr. 1 587.
Orig. hîrtie, pe verso cu urme ale unei peceţi ovale.
REGESTE: *Kállay,* II, p. 157, nr. 1 664.

Nos, Ladislaus, dei gracia dux Opulie, regni Hungarie palatinus et iudex Comanorum, memorie commendantes significamus quibus expedit universis presencium per tenorem, quod magistri Ladislaus et Michael, filii Simonis de Karul, in suis ac Ladislai et Andree filiorum Marchardi[1] de Olchuwa, personis, vigesimo die octavarum festi Nativitatis beate virginis ad nostram iudiciariam veniendo presenciam, quasdam duas literas, unam magistri Nicolai, filii Pethew de Lypse, iudiciorum nostrorum exactoris, et aliam vicecomitis et iudicum nobilium comitatus Zathmariensis, in causa infrascripta loquentes, nobis presentarunt, quarum unius, videlicet ipsium magistri Nicolai, filii Pethew, litere tenor hoc modo se habebat: ⟨*Urmează actul magistrului Nicolae, fiul lui Petheu, din 19 septembrie 1370, nr. 563*⟩. Preterea continencia alterius litere dictorum vicecomitis et iudicum nobilium dicti comitatus hanc seriem verborum observabat: ⟨*Urmează actul lui Grigore, vicecomite de Satu Mare și al celor patru juzi ai nobililor, din 19 septembrie 1370, nr. 562*⟩.

Quarum quidem literarum exhibicionibus factis et earundem tenoribus perlectis ac suo modo intellectis, quo annotatam possessionem Apathy, previa racione a prescripto magistro Nicolao, exactore iudiciorum nostrorum, presentibus iamdictis vicecomite et iudicibus nobilium dicti comitatus Zathmariensis, ac testimonio ipsius capituli ecclesie Chanadiensis, in facie eiusdem possessionis Apathy, in predictis viginti marcis denariorum ex prescriptis literis iamdictorum magistri Nicolai, nostrorum iudiciorum exactoris ac vicecomitis et iudicum nobilium predicti comitatus, coram vicinis et commetaneis eiusdem possessionis Apathy memorati magistri Ladislaus et Michael, filii Simonis, ac Ladislaus et Andreas, filii Merhardi[1], nomine pignoris nullo contradictore ibi apparente ad se recepisse clare adinveniebantur, pro eo nos observata lege regni ab antiquo asueta requirente, sepefatam possessionem Apathy, tamdiu quousque per prefatum Michaelem, filium Stephani literati aut per alios quorum redempcioni eadem magis competere dinoscitur, ab ipsis filiis Simonis et filiis Merhardi redimatur, eisdem magistris Ladislao et Michaeli, ac Ladislao et Andree sub premisso titulo relinquimus et committimus possidere, tenere, pariter et habere, salvo iure alieno.

In cuius rei testimonium, presentes literas nostras privilegiales, pendentis sigilli nostri munimine roboratas, predictis nobilibus duximus concedendas.

Datum Bude, vigesimo primo die termini prenotati, anno domini supradicto.

Noi, Ladislau, din mila lui Dumnezeu, duce de Oppeln, palatinul regatului Ungariei și jude al cumanilor, prin cuprinsul acestei scrisori dăm de știre și facem cunoscut tuturor cărora se cuvine că magiștrii Ladislau și Mihail, fiii lui Simion de Carei, în numele lor și al lui Ladislau și Andrei, fiii lui Marhard de Olchuwa, în a douăzecea zi după octavele sărbătorii Nașterii fericitei Fecioare[2] venind înaintea noastră la judecată, ne-au înfățișat două scrisori: una a magistrului Nicolae, fiul lui Pethew de Lypse, strîngătorul gloabelor noastre, și alta a vicecomitelui și a juzilor nobililor din comitatul Satu Mare, scrisori grăitoare în pricina mai jos însemnată. Scrisoarea unuia ,adică a acelui magistru Nicolae, fiul lui Pethew, avea cuprinsul în chipul acesta:

⟨*Urmează actul magistrului Nicolae, fiul lui Pethew, din 19 septembrie 1370, nr. 563*⟩. Afară de aceasta, cuprinsul celeilalte scrisori a zișilor vicecomite și juzi ai nobililor din comitatul Satu Mare însemna acest șir de cuvinte: ⟨*Urmează actul lui Grigore, vicecomite de Satu Mare, și al celor patru juzi ai nobililor, din 19 septembrie 1370, nr. 562*⟩.

După ce s-au arătat aceste scrisori și s-a citit cuprinsul lor și au fost înțelese după cum se cuvine, deoarece din pomenitele scrisori, a sus-zișilor magistru Nicolae, strîngătorul gloabelor noastre și a vicecomitelui și juzilor nobililor sus-zisului comitat, se vedea limpede că pomeniții magiștri Ladislau și Mihail, fiii lui Simion, și Ladislau și Andrei, fiul lui Marhard, au primit din pricina de mai sus ca zălog pentru pomenitele douăzeci de mărci în dinari, fără să se ivească nici un împotrivitor, sus-zisa moșie Apathy de la sus-zisul magistru Nicolae, strîngătorul gloabelor noastre, de față fiind la acea moșie Apathy pomenitul vicecomite, juzii nobililor din comitatul Satu Mare și omul de mărturie al capitlului bisericii de Cenad, și vecinii și megieșii moșiei Apathy; de aceea noi, ținînd seamă de legea țării, îndătinată din vechime și care cere acest lucru, lăsăm și încredințăm acelor magiștri Ladislau și Mihail, și lui Ladislau și Andrei, sub cuvîntul de mai sus, des-numita moșie Apathy pînă cînd ea va fi răscumpărată de către sus-numitul Mihail, fiul lui Ștefan diacul sau de către alții, despre care se știe că li se cade mai degrabă s-o răscumpere de la fiii lui Simion și de la aceia ai lui Marhard, ca s-o stăpînească, s-o țină și s-o aibă fără a vătăma dreptul altuia.

Spre mărturia acestui lucru, am hotărît să dăm sus-zișilor nobili scrisoarea noastră privilegială de față, întărită prin puterea peceții noastre atîrnate.

Dat la Buda, în a douăzeci și una zi după sorocul mai sus arătat, în anul mai sus-zis.

Arh. Naț. Magh., Dl., Arh. fam. Károlyi, lada 14, nr. 109.
Orig. parg., cu fragm. de pecete atîrnată.

EDIȚII: *Károlyi*, I, p. 320—321.

---

[1] Astfel în text.
[2] 4 octombrie.

573 — 1370 noiembrie 2, Vișegrad

Ladislau, palatinul Ungariei, poruncește conventului din Lelez să cheme înaintea sa pentru judecată pe niște împricinați. Actul, în lipsa peceții palatinului a fost întărit cu pecetea lui Emeric, voievodul Transilvaniei.

Arh. Naț. Magh., Dl., Arh. fam. Kállay, nr. 1 564.
Orig. hîrtie, fragmente ale peceții de închidere.

REGESTE: *Kállay*, II, p. 157, nr. 1 667.

574 — 1370 noiembrie 25, Sîntimbru

Discretis viris et honestis, honorabili capitulo ecclesie Transsilvane, amicis suis honorandis, Johannes, vicewayvoda Transsilvanus, amicitiam paratam cum honore.

Vestre discretionis amicitię presentium serie declaramus quod, nobis, in octavis festi beati Martini confessoris nunc proxime preteritis, iudiciario pro tribunali consedentibus et uniuscuiusque causantis lites et iurgia recto iuris tramite dimetientibus, inter ceteros causidicos, magister Saul, filius Petri de Saffalwa, pro se personaliter, pro Johanne, vero, filio eiusdem Petri, fratrę suo uterno, cum sufficientibus litteris procuratoriis vestris, iuxta continentiam litterarum vestrarum prorogatoriarum, easdem octavas ipsam prorogationem denotantium, ad nostram accedendo presentiam contra Ladislaum et Johannem, filios Somrokws, ac Jwanka, filium Rwbÿn de Barcha, proposuit eo modo, quod ipsi primariam propagationem seu ortum ab uno avo habuissent, ideoque in universis possessionibus et possessionariis portionibus, necnon molendinis et locis molendinorum, communiter ipsos tangentibus, divisionem habere vellent ab eisdem iure et regni consuetudine requirente. Quo percepto, iidem Ladislaus et Johannes, filii Somrakws, ac Jwanka, filius Rwbÿn, personaliter exsurgendo responderunt ex adverso quod hoc bene verum esset, quod ipsi ab uno avo unacum eisdem magistro Saul et Johanne, filiis Petri essent derivati seu propagati, sed avi ipsorum, distinctim et separatim in eorum possessionibus perseverantes, quilibet eorum domos et edificia, necnon molendina construxisset et ab eo tempore distinctim et separatim quilibet ipsorum in suis iuribus immobiliter permansisset et ⟨. . .⟩[1] iura usus fuisset, divisio tamen perempnalis ullounquam tempore inter ipsos celebrata extitisset; ideoque in eorum possessionibus, videlicet Salffalwa[2] et Pethlend, apud manus eorundem magistri Saul et Johannis, filiorum Petri, habitis modo consimili divisionem postularunt, ipsique de possessione Barcha predicta et aliis iuribus apud manus eorum existentibus, in comitatu, videlicet, de Hwnyad habitis, divisionem eisdem dare prompti essent et parati.

Unde nos, auditis partium propositionibus, unacum regni nobilibus partis Transsilvane, nobiscum in iudicio consedentibus, quia avi ipsarum partium modo premisso in eorum possessionibus domos et edificia, necnon molendina construxisse et ab eo tempore ipsi in eisdem perseverasse videbantur, commisimus iudicando eo modo ,ut quilibet ipsorum in eorum domibus et habitaculis, veluti hactenus permansissent, sic et nunc pacifice residerent ita tamen, quod pro ipsis curiis et edificiis, in eadem possessione, in aliis locis, parti adverse, qualitate et quantitate consimiliter[3], pro locis curiarum prius extradanda, tandem sessiones, silvas et alias quaslibet utilitates inter se dividerent rectas et equales; pro molendinis vero modo consimili in aliis locis loco molendinorum dare tenerentur. Si vero loca molendinorum tam bona et equivalentia dare et assignare non possent, extunc ipsa pars adversa in dominium eorundem molendinorum, iuxta regni consuetudinem, prout dictaret ordo iuris, posset introire.

Quare vestram requirimus amicitiam presentibus reverenter, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente, magister Lucas liitteratus de Wakay[4], vel Jacobus de ⟨. . .⟩[1], sive Michael de Aran, aut Johannes de Wakay[4], aut Nicolaus, frater eiusdem Johannis, sau Johannes, filius Pauli de predicta Wakay[4], pro utrisque partibus, aliis absentibus, homo noster, die dominica proxima post festum Nativitatis domini nunc venturum ac aliis diebus ad hoc aptis et congrue sufficientibus ad facies memoratarum possessionum Barcha, Salfalwa[2] et Pethlend vocatarum, vicinis et commetaneis undique inibi legi-

time convocatis et presentibus, prius loca curiarum pro curiis ⟨...⟩[1] et quantitate consimilia de eisdem excipiendo, tandem sessiones et alias utilitates, videlicet silvas et alias quaslibet, dividat in duas partes rectas et equales, factaque divisione, primo iuxta electionem Ladislai et Johannis, ⟨filiorum Somrokws⟩[5], et Jwanka, filii Rwbÿn, unicuique partium relinquendo sua iura; tandem hiis peractis, eisdem magistro Saul et Johanni pro molendinis predictorum nobilium, loca molendinorum qualitate et valore equivalentia assignet; ⟨si vero tam bona et equivalentia⟩[5] loca assignare non valeret, extunc in dominium rectarum medietatum eorundem molendinorum Jwanka, filii Rwbÿn, ac Ladislai et Johannis, filiorum Somrakws, pretactos magistrum Saul et Johannem, filios Petri, statuat et ⟨introducat perpetuo⟩[6] possidendas, regni consuetudine requirente.

Et post hec ipsius possessionarie divisionis, statutionis seriem, prout fuerit opportunum, nobis in vestris litteris ad octavas festi Epiphaniarum domini nunc proxime affuturas nobis amicabiliter rescribatis.

Datum in Sancto Emerico, octavo die predictarum octavarum, anno domini Millesimo CCC° LXX°.

Chibzuiţilor şi cinstiţilor bărbaţi ⟨din⟩ cinstitul capitlu al bisericii Transilvaniei, prietenilor săi vrednici, de cinstire, Ioan, vicevoievodul Transilvaniei, cu toată prietenia şi cinstea.

Prin cuprinsul celor de faţă, aducem la cunoştinţa chibzuinţei voastre că la octavele sărbătorii fericitului Martin Mărturisitorul, de curînd trecute[6], stînd noi la scaunul nostru de judecată şi cumpănind pe calea cea dreaptă a legii pricinile şi neînţelegerile oricărui împricinat, printre ceilalţi împricinaţi, venind înaintea noastră, potrivit cuprinsului scrisorii voastre de amînare care statornicea acele octave ca soroc al amînării, magistrul Saul, fiul lui Petru de Şeuleşti, el însuşi în numele său, iar pentru Ioan, fiul aceluiaşi Petru, fratele său bun, cu scrisoarea voastră de împuternicire îndestulătoare împotriva lui Ladislau şi Ioan, fiii lui Somrakus, şi a lui Iwanka, fiul lui Rubin de Bîrcea, ne-a spus aşa: că ei se trag şi sînt născuţi din unul şi acelaşi strămoş şi de aceea voiesc să facă cu ceilalţi, aşa cum cere dreptul şi obiceiul ţării, împărţeala tuturor moşiilor şi a bucăţilor de moşie, cît şi a morilor şi locurilor de moară ce ţin de ei toţi laolaltă. Auzind aceasta, ridicîndu-se înşişi numiţii Ladislau şi Ioan, fiii lui Somrakus, şi Iwanka, fiul lui Rubin au răspuns la rîndul lor că într-adevăr este foarte adevărat că ei se trag şi coboară din acelaşi strămoş dimpreună cu numiţii magistru Saul şi Ioan, fiii lui Petru, dar că strămoşii lor stînd fiecare de o parte şi deosebit pe moşiile lor, fiecare din ei şi-a zidit case şi locuinţe, cît şi mori, şi din acel timp fiecare din ei aparte şi deosebit a rămas nestrămutat în drepturile sale şi ⟨...⟩ s-a folosit de drepturile sale; dar o împărţeală pe veci nu s-a făcut între ei niciodată. De aceea ei au cerut în chip asemănător să li se facă parte din moşiile lor anume Şeuleşti şi Petreni, aflătoare în stăpînirea numiţilor magistru Saul şi Ioan, fiii lui Petru, ⟨spunînd⟩ cînd şi ei sînt gata şi pregătiţi să le facă parte din sus-zisa moşie Bîrcea şi din alte drepturi aflătoare în stăpînirea lor, adică cele avute în comitatul Hunedoara.

Drept aceea noi ascultînd spusele părţilor, întrucît strămoşii acelor părţi se vedea că au ridicat, în chipul mai sus arătat pe moşiile lor case şi clădiri şi mori, şi din acel timp ei au dăinuit în ele, judecînd dimpreună cu nobilii ţării din părţile Transilvaniei ce şedeau cu noi în

scaunul de judecată, am hotărît astfel, ca fiecare din ei, precum au rămas pînă acum în casele și locuințele lor, tot așa și acum să le locuiască în pace, dar așa fel ca pentru curțile și clădirile de pe acea moșie să dea mai întîi părții potrivnice, în alte locuri, locuri de curte asemenea ca fel și întindere, și apoi să împartă între ei ⟨în părți⟩ drepte și deopotrivă sesiile, pădurile și orice alte folosințe; iar pentru mori să fie datori, în chip asemănător, să dea, în alte locuri locuri de mori. Dacă însă nu vor putea să dea și să hărăzească locuri de mori ⟨tot⟩ atît de bune și deopotrivă ca preț, atunci partea potrivnică să poată intra în stăpînirea acelor mori, potrivit obiceiului țării, așa cum ar cere rînduiala legii.

Drept aceea, prin cele de față cerem cu cinste prieteniei voastre să trimiteți spre mărturie omul vostru vrednic de crezare, în fața căruia, omul nostru magistrul Luca diacul de Băcăinți, sau Iacob de ⟨...⟩ ori Mihail de Uroiu sau Ioan de Băcăinți ori Nicolae, fratele numitului Ioan, sau, în lipsa celorlalți, Ioan fiul lui Pavel tot de Băcăinți ⟨trimis⟩ pentru amîndouă părțile, ⟨ducîndu-se⟩, în duminica de după sărbătoarea Nașterii Domnului ce va veni în curînd[7] și în alte zile potrivite și îndestulătoare pentru aceasta, la pomenitele moșii numite Bîrcea, Șeulești și Petreni ⟨și⟩ chemînd acolo în chip legiuit pe vecinii și megieșii ⟨lor⟩ de pretutindeni și fiind ⟨aceștia⟩ de față, tăind mai întîi din acele ⟨moșii⟩ locuri de curte asemenea ⟨ca fel⟩ și întindere cu curțile ⟨...⟩, să împartă apoi în două părți drepte și deopotrivă sesiile și celelalte folosințe, anume pădurile și oricare altele și odată făcută ⟨această⟩ împărțelă, să lase mai întîi fiecărei din părți drepturile sale potrivit alegerii lui Ladislau și Ioan, ⟨fiii lui Somrakus⟩, și a lui Iwanka, fiul lui Rubin; și făcînd aceasta să dea după aceea numiților magistru Saul și lui Ioan, pentru morile sus-zișilor nobili, locuri de moară deopotrivă ca fel și preț, iar dacă nu ar putea să dea locuri atît de bune și deopotrivă ca preț, atunci să pună și să așeze pe pomeniții magistru Saul și pe Ioan, fiii lui Petru, în stăpînirea dreptelor jumătăți ale acelor mori ale lui Iwanka, fiul lui Rubin și ale lui Ladislau și Ioan, fiii lui Somrakws, ca să le stăpînească pe veci, așa cum cere obiceiul țării.

Și după aceasta să aveți bunătatea să ne răspundeți în scris prin scrisoarea voastră, așa cum va fi potrivit, la octavele sărbătorii Botezului Domnului[8] ce vor veni în curînd, cu privire la felul cum s-a făcut împărțirea și punerea în stăpînirea ⟨acelor⟩ moșii.

Dat la Sîntimbru, în a opta zi a sus-ziselor octave, în anul Domnului o mie trei sute șaptezeci.

Arh. Stat. ClujNapoca, fond. Józsika, fideicomisionalia.
Transumpt în actul conventului din Cluj-Mănăștur, din 13 ianuarie 1371, cuprins în actul voievodului Transilvaniei dat la Cluj la 15 ianuarie 1505.

---

[2] Lacună în transumpt, cca 1,5 cm.
[2] Astfel în transumpt.
[3] Corect: *consimilia* ⟨*loca*⟩.
[4] Corect: *Bakay*.
[5] Lacună în transumpt, cca 2 cm; întregit după context.
[6] 18 noiembrie.
[7] 29 decembrie.
[8] 13 ianuarie 1371.

Lodouicus, dei gracia, Hungarie et Polonie rex, fidelibus suis capitulo ecclesie Albensis Transsiluane, salutem et graciam.

Cum nos, consideratis serviciis fidelibus et serviciorum meritis laudedignis fidelis nostri, magnifici viri Georgii Bebek, magistri tavarnicorum et comitis Lipptouiensis, quoddam castrum nostrum regium, Almas vocatum, in partibus Transsiluanis et in districtu de Kolus existens, cum omnibus villis, tributis, malendis[1] necnon proventibus, aliisque possessionibus ad ipsum castrum spectantibus, ac utilitatibus et pertinenciis eiusdem universis, exceptis duabus possessionibus ambabus Petri vocatis, quas pro nobis duximus reservandas, eidem magistro Georgio et, per eum, Emerico et Detrico, filiis suis, item Ladislao et Francisco, filiis condam comitis Stephani Bebek, olym[2] iudicis curie nostre, fratris sui uterini, ac eorum heredibus et posteritatibus universis, nove donacionis nostre titulo dederimus, perpetuo et irrevocabiliter tenendum et possidendum; verum, quia de qualitate et quantitate predicti castri et ad ipsum pertinencium nobis veritas non constat, ideo fidelitati vestre firmiter precipiendo mandamus quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente, Leukus de Zenthpeter vel Ladislaus, filius Martini dictus de Erdel, aut Lucas, filius Thome de Walÿ, an Stephanus, filius Chacou de eadem, aliis absentibus, homo noster ad faciem predicti castri et ad ipsum pertinencium, vicinis et commetaneis suis legitime convocatis et presentibus, accedendo, statuat ipsum castrum[3] cum suis pertinenciis universis, exceptis prefatis[4] duabus possessionibus ambabus Petri vocatis, quas, ut premisimus, pro nobis duximus reservandas, prefato magistro Georgio et, per eum, filiis et nepotibus suis supradictis, per ipsos eorumque heredibus et posteritatibus universis, pertuo possidendum et habendum, nove donacionis nostre titulo, si non fuerit contradictum. Contradictores vero, si qui fuerint[5], citet eosdem contra prefatos, magistrum Georgium, filios et nepotes suos, in nostram presenciam ad terminum competentem, racionem contradiccionis eorum reddituros. Et post hec, ipsius statucionis[6] et citacionis seriem, cum nominibus contradictorum et citatorum, si qui fuerint, nobis fideliter rescribatis.

Datum Cracouie, feria sexta proxima post festum beate Katherine virginis, anno domini M^{mo}CCC^{mo} septuagesimo.

⟨*Pe verso, de aceeaşi mînă:*⟩ Fidelibus suis capitulo ecclesie Transsiluane, pro magistro Georgio dicto Bubek[2] filiis ac fratribus suis patruelibus.

Ludovic, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei şi Poloniei, credincioşilor săi din capitlul bisericii de Alba Transilvaniei, mîntuire şi milostivire.

Deoarece noi, ţinînd seama de credincioasele slujbe şi de meritele vrednice de laudă ale credinciosului nostru, măritul bărbat Gheorghe Bebek, marele vistier al reginei şi comite de Lippto, i-am dăruit cu titlul de nouă danie a noastră, acestui magistru Gheorghe şi, prin el, lui Emeric şi Detric, fiii săi, precum şi lui Ladislau şi Francisc, fiii fostului comite Ştefan Bebek, odinioară judele curţii noastre, fratele său după mamă, precum şi moştenitorilor şi tuturor urmaşilor lor, o cetate regească de-a noastră numită Almaş, aflătoare în părţile transilvănene şi în districtul Cluj, cu toate satele, vămile, morile, precum şi cu toate cîştigurile şi cu

celelalte moșii ce privesc această cetate, și cu toate folosințele și cele ce țin de aceasta, în afară de două moșii, amîndouă numite Petri, pe care hotărîm să le păstrăm pe seama noastră, ca să le țină și să le stăpînească pe veci și nestrămutat. Și fiindcă noi nu știm care este adevărul cu privire la felul și mărimea sus-zisei cetăți și cu privire la cele ce țin de ea, de aceea, punem în vedere și poruncim cu tărie credinței voastre să trimiteți pe omul vostru de mărturie vrednic de crezare, de fața cu care, omul nostru, Leukus de Sînpetru, sau Ladislau, fiul lui Martin zis de Erdel[7] sau Luca, fiul lui Toma de Walÿ, sau, în lipsa acestora, Ștefan, fiul lui Chacou din același ⟨sat Walÿ⟩, sosind la sus-zisa cetate și la cele ce țin de ea, să dea această cetate împreuna cu toate cele ce țin de ea — în afară de sus-zisele două moșii, amîndouă numite Petri, pe care, după cum am spus mai sus am hotărît să le păstrăm pe seama noastră — în stăpînirea pomenitului magistru Gheorghe și, prin el, fiilor și nepoților lui mai sus-ziși și, prin ei, moștenitorilor lor și tuturor urmașilor lor, spre a le stăpîni și a le avea pe veci ca nouă danie a noastră, dacă nu va fi împotrivire. Iar pe împotrivitori, dacă vor fi, să-i cheme să stea față cu pomeniții, magistrul Gheorghe, fiii și nepoții lui, înaintea noastră, la un soroc potrivit, ca să dea seama de temeiul împotrivirii lor. Și după acestea, să ne faceți cunoscut în scris, și întocmai, cuprinsul acestei dări în stăpînire și al chemării ⟨în judecată⟩, împreună cu numele împotrivitorilor și ale celor chemați, dacă vor fi.

Dat la Cracovia, în vinerea de după sărbătoarea fericitei fecioare Ecaterina, în anul Domnului o mie trei sute șaptezeci.

⟨*Pe verso, de aceeași mînă:*⟩ Credincioșilor săi din capitlul bisericii Transilvaniei, pentru magistrul Gheorghe zis Bebek, fiii și verii săi dupa tată.

Arh. Naț. Magh., Dl. 29 174. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1370. Orig. hîrtie, cu urmele peceții mari regale, de maiestate, aplicată în document pe verso.

---

1 Corect: *molendinis*.
2 Astfel în orig.
3 Urmează cuvîntul *castrum*, tăiat de aceeași mînă.
4 Urmeaza silaba: *po*, fiind de prisos am omis-o.
5 Urmează silaba *ce*, tăiată de aceeași mînă.
6 Urmează silaba *ser*, taiată de aceeași mînă.
7 Transilvania.

576 **1370 noiembrie 29, ⟨Oradea⟩**

Capitlul din Oradea, la porunca din 3 noiembrie 1370 a regelui Ludovic I, transcrie actul său din 21 iunie 1291 (*DIR-C, veac.* XIII, II, nr. 411, p. 375) privitor la moșia Szakoly *(Zakol)*, aflat în păstrarea arhivei sale, pe seama lui Ilie, fiul lui Laurențiu de Zakol.

Arh. Naț. Magh., Dl., Arh. fam. Kállay.
Orig. pergament, urme de pecete pe verso.
Rezumat în actul palatinului Nicolae de Gara, din 5 iunie 1408.

REGESTE: *Kállay*, II, p. 158, nr. 1 668.

577 1370 noiembrie 30, ⟨Alba Iulia⟩

Nos, capitulum ecclesie Transsilvane, significamus tenore presentium quibus expedit universis, quod domina relicta Georgii de Sospotok, Elyzabeth vocata, unacum Johanne, filio suo, ab una et vir discretus magister Nicolaus, archydiaconus de Ozd, socius et concanonicus noster, parte ex altera, personaliter coram nobis constituti, eadem domina Elyzabeth et Johannes, filius eiusdem predictus, proposuerunt et confessi extiterunt ministerio vive vocis, quod ipsi, urgentibus quibusdam necessitatibus eorum ad presens imminentibus, quandam vineam ipsorum unum iugerum continentem, in territorio possessionis nostre Kysfalu, in Gyanpotaka sitam, in vicinitate vinee Nicolai, filii Johannis, et Agustini de Herepyl dicti, existentem, cum omnibus suis utilitatibus et pertinentiis, eidem magistro Nicolao archydiacono pro duodecim florenis plene habitis, ut dixerunt, et persolutis vendidissent, imo vendiderunt coram nobis, nichil iuris pro se reservantes in eadem; assumpmendo eundem magistrum Nicolaum, archydiaconum, ab omnibus ratione ipsius vinee processu temporis molestare volentibus expedire propriis eorum laboribus et expensis.

Datum in festo beati Andree apostoli, anno domini M°CCC°LXX°.

Noi, capitlul bisericii Transilvaniei, prin cuprinsul celor de față facem cunoscut tuturor cărora se cuvine, că doamna numită Elizabeta, văduva lui Gheorghe de Șeușa, împreună cu Ioan, fiul său, pe de o parte și chibzuitul bărbat magistrul Nicolae, arhidiaconul de Ozd, soțul și canonicul nostru, pe de altă parte, înfățișîndu-se înșiși înaintea noastră, acea doamnă Elizabeta și Ioan, fiul ei sus-zis, au spus și au mărturisit prin viu grai, că siliți de unele nevoi ale lor de neînlăturat au vîndut o vie a lor cuprinzînd un iugăr, aflătoare în hotarul moșiei noastre, Chișfalău, așezată în Valea lui Gyan, în vecinătatea viei lui Nicolae, fiul lui Ioan, și a lui Augustin zis de Herepea, împreună cu toate folosințele sale și toate cele ce țin de ea, și chiar o vînd în fața noastră acelui magistru Nicolae, arhidiaconul, pe douăsprezece florini ce le-au fost plătiți, și pe care, precum au spus, i-au primit pe deplin, neoprindu-și pentru ei nici un drept în acea ⟨vie⟩. S-au legat să apere cu osteneala și cheltuiala lor pe acel magistru Nicolae, arhidiaconul, de toți cei care în curgerea vremii ar voi să-l tulbure pentru acea vie.

Dat la sărbătoarea fericitului Andrei apostolul, în anul Domnului o mie trei sute șaptezeci.

Bibl. Batthyaneum, Arh. capitl. Alba Iulia, nr. 667. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca 1370.
Orig. perg., urme ale peceții rotunde aplicate pe verso.
REGESTE: Beke, *Erd. kápt*, nr. 677.

578 1370 decembrie 6, ⟨Alba Iulia⟩

Nos, capitulum ecclesie Transsiluane, significamus tenore presencium quibus expedit universis quod Anthonius, filius Stephani de Blastelke, personaliter coram nobis constitutus, confessus extitit ministerio vive vocis quod ipse, iac consideracione inductus quod, volente domino, careret herede in genere masculino, qui in iuribus suis possessionariis

sibi succedere posset, et timens, ne post obitum ipsius ipsa iura sua possessionaria ad manus devenirent alienas, ideo tres partes possessionariarum porcionum suarum in eadem Blastelke et possessione Poustelke vocata habitarum, ipsum contingentes, cum omnibus suis utilitatibus et pertinenciis ad ipsas tres partes possessionarias spectantibus, ob filialem dileccionem nobilis puelle, Elena vocate, filie sue unice, nunc Mychaeli, fratri videlicet discreti viri magistri Nicolai, archydiaconi de Zonuk, socii et concanonici nostri, homini scilicet inpossessionato, matrimonialiter tradite, eidem et heredibus ex ipsa filia sua procreandis dedisset, donasset et assignasset ac dedit, donavit et assignavit coram nobis, iure perpetuo et irrevocabiliter possidendas, tenendas et habendas; tali tamen condicione interiecta, quod, si divino interveniente iudicio et ⟨prolem⟩[1] tam in genere masculino, quam eciam feminino, ipsum procreare contingeret, extunc premissos tres partes possessionarias eadem domina Elena, filia sua, simulcum ipsis[2] prolibus[2] procreatis[2] uniformiter et equaliter deberent possidere, tenere et habere.

Datum in festo beati Nicolai conffesoris, anno domini M°CCC° septuagesimo.

Noi, capitlul bisericii Transilvaniei, dăm de știre, prin cuprinsul scrisorii de față, tuturor cărora se cuvine, că, înfățișîndu-se însuși înaintea noastră, Anton, fiul lui Ștefan de Blăjel, ne-a mărturisit prin viu grai că el, îndemnat de acest gînd, că, prin voia Domnului, este lipsit de un moștenitor în linie bărbătească, care să poată să-i urmeze în drepturile sale de stăpînire, și temîndu-se ca nu ⟨cumva⟩, după moartea lui, aceste drepturi de stăpînire ale sale să ajungă în mîini străine, de aceea, din dragoste față de fiica ⟨sa⟩, nobila copilă numită Elena, singura sa fiică, dată acum prin căsătorie lui Mihail, anume fratele chibzuitului bărbat, magistrul Nicolae, arhidiaconul de Solnoc tovarășul și fratele nostru canonic, adică unui om fără moșie, a dat, a dăruit și a trecut în stăpînire, lui și moștenitorilor ⟨lui⟩ ce se vor naște din fiica sa, trei părți din părțile sale de moșie, avute în acea moșie Blăjel, precum și in mosia numită Păucea, ce i se cuvin împreună cu toate folosințele și cele ce tin de ele, ce privesc aceste trei părți de moșie, ba chiar le dă, le daruiește și le trece în stăpînire ⟨și⟩ înaintea noastră, ca să le stăpînească, să le țină și să le aibă cu drept de veci și nestrămutat; punîndu-se totuși o astfel de îngrădire, că dacă, ivindu-se dreptatea dumnezeiască, s-ar întîmpla să i se nască urmași, atît în linie bărbătească cît și femeias ă, atunci acea doamnă Elena fiica sa, împreună cu urmașii ce se vor naște vor trebui să stăpînească, să țînă și să aibă la fel și deopotrivă, sus-zisele trei părți de moșie.

Dat în sărbătoarea fericitului Nicolae Mărturisitorul, în anul Domnului o mie trei sute șaptezeci.

Arh. Naț. Magh., Dl. 30 711. Fotocopie la Inst. de ist. Cluj-Napoca/1370. Orig. perg. cu pete de umezeală și cu urme de pecete, de închidere, ogivala aplicata in document, pe verso.

---

[1] Pată de umezeală cca 1,5 cm; lectură probabilă.
[2] Pată de umezeala cca 3,5 cm; lectură probabilă.

579 1370 ⟨decembrie 19 — 1371 ianuarie 1⟩[1], Vișegrad

Ladislau, palatinul Ungariei, amînă judecarea unei pricini. Este menționată scrisoarea de împuternicire a capîtlului din Oradea.

Arh. Naț. Magh., Dl., Arh. fam. Kállay, nr. 1 581.
Orig. hîrtie, cu fragmente de pecete rotundă.
REGESTE: *Kállay*, II, p. 158, nr. 1 669.

---

[1] Datare probabilă, cf. *Kállay*, II, p. 158.

580 1370 decembre 27.

Lodovicus, dei gratia Hungarie, Dalmatie, Croatie, Rame, Servie, Gallitie, Lodomerie, Cumanie, Bulgarieque rex, princeps Sallernitanus et honoris Montis Sancti Angeli dominus, omnibus Christi fidelibus presentibus, pariter et futuris, notitiam presentium habituris, salutem in omnium salvatore.

Regum requirit celsitudo et sublimium convenit dignitati, ut ea, que rite et iuste donata sunt et optenta[1], illibata conserventur, et que ⟨a sui⟩s[2] fidelibus iuste petuntur et modeste, ad exaudicionis gratiam admittantur.

Proinde ad universorum notitiam presentium serie volumus pervenire quod nobilis vir Rados, filius Moÿan, aule nostre miles, fidelis nobis et dilectus, sua et Brank, fratris sui uterini, in personis nostre serenitatis humiliter adiens conspectum, exhibuit nobis quasdam litteras no⟨stras⟩[2] patentes, novo sigillo nostro moderno consignatas, confirmantes quasdam litteras rescriptionales honorabilis capituli ecclesie Chanadiensis super legittima[1] statutione possessionum Gyano et Teryen nuncupatarum, in comitatu de Crasso habitarum et existentium, ac metarum earundem erectione, pro eisdem facta, emanatas, tenoris subsequentis, supplicans nostro regio culmini humiliter et devote nominibus quibus supra, ut easdem acceptare, approbare, ratificare et pro eisdem ac ipsorum heredibus et posteritatibus universis privilegio nostro confirmare dignaremur. Quarum tenor talis est: ⟨*Urmează actul lui Ludovic I, regele Ungariei, din 2 decembrie 1368, nr. 363*⟩. Nos itaque iustis et legittimis[1] supplicationibus pretacti Rados, suo et dictorum fratrum suorum nominibus nostre humiliter porrectis maiestati per eundem, regia pietate clementer exauditis et admissis, pretactas litteras nostras patentes non abrasas, non cancellatas nec in aliqua sui parte viciatas, presentibus de verbo ad verbum insertas, quoad omnes sui continentias et clausulas aceptamus[3], approbamus, ratificamus ac pro ipsis Rados et Brank, filiis Mayan[1], ipsorumque heredibus et posteritatibus universis mera regia auctoritate perpetuo valituras confirmamus, presentis privilegii nostri patrocinio mediante, salvis iuribus alienis. In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam, presentes concessimus litteras nostras privilegiales, pendentis et auttentici[1] sigilli nostri novi dupplicis munimine roboratas.

Datum per manus venerabilis in Christo patris, domini Ladislai, episcopi Wesprimiensis, reginalis excellentie cancellarii, auleque nostre vicecancelarii, dilecti et fidelis nostri, anno domini M^{mo} CCC^{mo} septuagesimo, sexto Kalendas Januarii, regni autem nostri anno vigesimo nono.

Venerabilibus in Christo patribus et dominis Thoma Strigoniensi, decretorum doctore, fratre Stephano Colocensi sacre pagine magistro, Dominico Jadręnsi, Vgulino Spalatensi et Vgo Ragusiensi, archyepiscopis; Demetrio Waradyensi, Colomanno Jauriensi, Stephano Zagrabyensi, Demetrio Transiluane, Dominico Chanadiensi, Mychaele Agriensi, Wylhelmo Quinqueecclesiensi, Johanne Wachyensi, Petro Boznensi, Ladislao Nitriensi, Stephano Sirymiensi, Nicolao Tininiensi, Demetrio Nonensi, Nicolao Traguriensi, Stephano Farensi, Jacobo Macarensi, Matheo Sibinicensi, Mychaele Scardonensi et Portiua Senniensi ecclesiarum episcopis, ecclesias dei feliciter gubernantibus, Corbaviensi sede vacante; magnificis viris, domino Ladislao, duce Opulensi, regni nostri palatino, Emerico wayuoda Transiluano, comite Nicolao de Zeech, iudice curie nostre, Johanne, magistro tavarnicorum, Petro Zudar, totius Sclauonie et magistro pincernarum nostrorum, Simone Dalmacie et Croacie, Nicolao de Machou, banis, Paulo dapiferorum, Johanne ianitorum et Stephano agazonum nostrorum magistris, ac eodem domino Ladislao, duce comite Posoniensi, aliisque quampluribus comitatus regni nostri tenentibus et honores.

⟨*Sub text:*⟩ Perlecta et correcta.

⟨*Pe îndoitura pergamentului:*⟩ Commissio domine nostre regine specialis.

⟨*Pe verso:*⟩ Super Gyano et Teryen. R⟨gestra⟩tum[2].

Ludovic, din mila lui Dumnezeu regele Ungariei, Dalmației, Croației, Ramei, Serbiei, Galiției, Lodomeriei, Cumaniei și Bulgariei, principe de Salerno și domn al ținutului Monte Sant'Angelo, tuturor credincioșilor întru Hristos celor de față cît și viitori, care vor avea știre despre cele de față, mîntuire întru mîntuitorul tuturor.

Așa cere înălțimea regească și așa se cade celor din locuri de slavă, ca cele ce sînt dăruite și dobîndite după cuviință și dreptate să se păzească neștirbit, iar cele ce sînt cerute cu dreptate și cumpătare de credincioșii lor să fie primite, spre milostivă ascultare.

Drept aceea, prin cuprinsul celor de față voim să ajungă la cunoștința tuturor că venind cu smerenie înaintea feței luminăției noastre nobilul bărbat Rados fiul lui Moÿan, cavaler al curții noastre, în numele său și al lui Brank, fratele său bun, ne-a arătat o scrisoare a noastră deschisă, însemnată cu pecetea noastră cea bună de acum, întărind o scrisoare de răspuns a cinstitului capitlu al bisericii de Cenad, dată cu privire la legiuita punere în stăpînire a moșiilor numite Gyano și Teryen, așezate și aflătoare în comitatul Caraș, precum și la ridicarea semnelor de hotar, făcută pentru ei, avînd cuprinsul de mai jos rugîndu-se cu smerenie și plecăciune de înălțimea noastră regală, în numele celor de mai sus, să binevoim a o primi, încuviința, îngădui și întări cu privilegiul nostru, pentru ei și pentru toți moștenitorii și urmașii lor. Cuprinsul acesteia este astfel: ⟨*Urmează actul lui Ludovic I-ul, regele Ungariei din 2 decembrie 1368, nr. 363*⟩.

Drept aceea noi, din bunăvoință regească ascultînd și încuviințînd cu milostivire dreptele și legiuitele cereri ale sus-zisului Rados, înfățișate de el cu smerenie maiestății noastre, în numele său și al zisului său frate, primim, încuviințăm și consfințim în tot cuprinsul și cuprinderile sale sus-zisa scrisoare deschisă a nostră, ⟨care este⟩ fără răsături, fără tăieturi și nestricată în nici o parte a ei, trecînd-o cuvînt cu cuvînt în cea de față, și din deplina ⟨noastră⟩ putere regească, o întărim prin ocrotirea privilegiului nostru de față, pentru acești Rados și Brank, fiii lui Moyan,

precum și pentru toți moștenitorii și urmașii lor, spre a avea veșnică tărie, fără vătămarea drepturilor altora. Spre amintirea și veșnica trăinicie a acestui lucru am dat privilegiul nostru de față, întărit cu puterea dublei noastre peceți noi, atîrnate și autentice.

Dat de mîna venerabilului întru Hristos părinte, domnul Ladislau, episcopul de Vesprim, cancelarul înălțimii sale reginei, vicecancelarul curții noastre, iubitul și credinciosul nostru, în anul domnului o mie trei sute șaptezeci, ın a șasea zi dinaintea calendelor lui ianuarie, iar ın anul domniei noastre al douăzeci și nouălea.

Venerabilii întru Hristos părinți și domni, Toma arhiepiscopul de Strigoniu ⟨și⟩ doctor în dreptul bisericesc, fratele Ștefan arhiepiscopul de Calocea, magistru în teologie, precum și arhiepiscopii Dominic de Zara, Ugolin de Spalato și Ugo de Ragusa; episcopii Dumitru de Oradea, Coloman de Gyor, Ștefan de Zagreb, Dumitru al Transilvaniei, Dominic de Cenad, Mihail de Agria, Vilhelm de Pécs, Ioan de Vaț, Petru al Bosniei, Ladislau de Nitra, Ștefan al Sirmiului, Nicolae de Knin, Dumitru de Nona, Nicolae de Trau, Ștefan de Faro, Iacob de Makarska, Matei de Sebenico, Mihail de Scardona, și Portiva de Segno, păstorind în chip fericit bisericile lui Dumnezeu; scaunul de Krbava fiind fără păstor; iar măriții bărbați domnul Ladislau ducele de Oppeln, palatinul regatului nostru, Emeric voievodul Transilvaniei, comitele Nicolae de Zeech, judele curții, Ioan marele vistier, Petru Zudar, banul întregii Slavonii și mare paharnic, Simion banul Dalmației și Croației, Nicolae banul de Mačva, Pavel marele stolnic, Ioan marele ușier, și Ștefan marele nostru comis, și același domn duce Ladislau comite de Pojon, precum și mulți alții ținînd comitatele și dregătoriile regatulu nostru.

⟨*Sub text:*⟩ Citită și îndreptată.

⟨*Pe îndoitura pergamentului:*⟩ Din osebita încredințare a reginei, doamna noastră.

⟨*Pe verso:*⟩ Cu privire la Gyano și Teryen. Înregistrat.

Arh. Stat Cluj-Napoca, arh. fam. Jósika.
Orig. perg., cu pecete atîrnată, care s-a pierdut.

---

[1] Astfel în orig.
[2] Pata de umezeala de 1 cm.; întregit după sens.
[3] Corect: *acceptamus*.

DOCUMENT FALS

1366 iunie 10, Bistrița

Judele și jurații orașului Bistrița adeveresc înțelegerea dintre românii din Petriș și sașii din Satu Nou cu privire la un pămînt aflat în litigiu.

În anul 1808 se păstra în arhiva orașului Bistrița, într-un dosar numit Diferite acte de hotărnicire *(Verschiedene Haltertbriefe)*, azi la Arh. Stat. Cluj-Napoca, fondul de mai sus.

Transumpt în actul emis de judele și jurații orașului Bistrița din 2 octombrie 1557, Satu Nou.
Copie la Kemény, *Dipl. Trans. Suppl.*, II, p. 33—36.
EDIȚII: *Fejér*, IX 7, p. 252—253; *Hurmuzaki — Densușianu*, I/2, p. 112—118; Ghițan, Dani, 1976, p. 138—145; cf. *Archiv.*, I, p. 30—36; *Tört. Tár,* 1908, p. 34, nr. 37.

DOCUMENTE GREȘIT DATEATE ÎN EDIȚIILE ȘI COLECȚIILE VECHI*

1267 (*Fejér*, VIII 3, p. 54; *Szathmár várm.*, II, p. 187) cu data corectă: 1367; cf. Karácsonyi, *Hamis*, p. 60, nv. 115; *doc. nr. 179.*

1346 iunie 22, Sîntimbru (*Fejér*, IX/1, p. 353—355), cu data corectă; 1367 ianuarie 24, Sîntimbru; *doc. nr. 194.*

1346 iulie 19, Vințu de Jos (*Fejér*, IX/1, p. 354—355), cu data corectă: 1366 iulie 15, Vințu de Jos; *doc. nr. 116.*

1357 iulie 9, Viterbo (*Tört. Tár*, 1895, p. 264, nr. 295), cu data corectă: 1367 iulie 9, Viterbo; *doc. nr. 250.*

1365 aprilie 1 (*Fejér*, IX/3, p. 464—468), cu data corectă: 136⟨6⟩ aprilie 1; *doc. nr. 24.*

1365 aprilie 30, Alba Iulia (Kemény, *Dipl. Trans. Suppl.*, II, p. 25—27), cu data corectă: 1366 aprilie 29, Alba Iulia; cf. *Ub.*, II, p. 236—238; *doc. nr. 37.*

1365 mai 6, ⟨Alba Iulia⟩ (Kemény, *Dipl. Trans. Suppl.*, II, p. 25—28), cu data corectă: 1366 mai 5, ⟨Alba Iulia⟩ cf. *Ub.*, II, p. 238—239; *doc. nr. 41.*

1366 februarie 10, Cluj (Kemény, *Dipl. Trans. Suppl.*, II, p. 41—44), cu data corectă: 1366 mai 24, Cluj; cf. *Ub.*, II, p. 244—245; *doc. nr. 64.*

1366 martie 1, Buda (*Fejér*, IX 3, p. 639—640), cu data corectă: 1367 martie 14, Buda; cf. Szeredai, *Series*, p. 104; Beke, *Erd. kápt.*, nr. 175; *doc. nr. 209.*

1366 aprilie 22, Alba Iulia (Beke, *Km. konv.*, nr. 40 și 41), cu data corectă: 1366 aprilie 23, Alba Iulia; cf. *Ub.*, II, p. 234, nr. 838 și p. 234—235, nr. 839; *doc. nr. 32.*

1366 mai 4, Vișegrad (*Kállay*, II, p. 135, nr. 1 579), cu data corectă: 1366 iunie 1, Vișegrad; *doc. nr. 72.*

1366 septembrie 20, Sîntimbru (*Teleki*, I, p. 147), cu data corectă: 1366 septembrie 22, Sîntimbru; cf. *Ub.*, II, p. 272—273; *doc. nr. 141.*

1367 aprilie 14, ⟨Arad⟩ (Kemény, *Dipl. Trans. Appendix*, 3, p. 62), cu data corectă: 1367 august 11, ⟨Arad⟩, *doc. nr. 256.*

1367 iunie 14, ⟨Cluj—Mănăștur⟩, (*Tört. Tár.* 1896, p. 722—723; Beke, *Km. konv.*, nr. 45), cu data corectă: 1367 ⟨iunie 29—august 1⟩, ⟨Cluj—Mănăștur⟩, *doc. nr. 244.*

1367 iulie 5, ⟨Alba Iulia⟩, (Kemény, *Dipl. Trans. Appendix*, 3, p. 40), cu data corectă: 1367 iulie 4, ⟨Alba Iulia⟩; cf. Beke, *Erd. kápt.* nr. 179; *doc. nr. 247.*

1367 iulie 14, Montefiascone (*Fejér*, IX 7, p. 257—258), cu data corectă: 1368 iulie 13, Montefiascone; cf. Theiner, *Mon. Hist. Hung.*, II, p. 87; Hurmuzaki — Densușianu, I 2, p. 145—146; *doc nr. 338.*

---

* Lista cuprinde între paranteze rotunde ediția (edițiile în care documentul a fost publicat cu data greșită, cu indicarea, în continuare, a datei corecte, mai precise sau probabile și prin confruntarea cu sursa după care s-a făcut îndreptarea; numărul documentului *(doc.nr)*. se referă la numărul de ordine al documentelor din volumul de față.

1367 septembrie 7, Diósgyőr (Kemény, *Dipl. Trans. Appendix*, 3, p. 66), cu data corectă: 1367 septembrie 9, Diósgyőr; *doc. nr. 261.*

1367 decembrie 2 (*Teleki*, I, p. 156—158), cu data corectă: 1366 decembrie 2; cf. Wertner Mór, *Adalékok*, p. 27; *doc. nr. 167.*

1368 cca ianuarie 10, Kene (Kemény, *Dipl. Trans. Appendix*, 3, p. 68), cu data corectă: 1368 ianuarie 10, Kene; cf. Szeredai, *Series*, p. 139—140; *Fejér*, IX/4, p. 154—155; Beke, *Erd. kápt.*, nr. 180; *doc. nr. 284.*

1368 ianuarie 29 (Herpai, *Debrecen város levélt.*, p. 26, nr. 32), cu data corectă: 1368 aprilie 28, cf. doc. nr 312

1368 martie 1, Sîntimbru (Kemény, *Dipl. Trans. Appendix*, 3, p. 71), cu data corectă: 1368 martie 8, Sîntimbru, cf. *Transilvania*, 1872, p. 43; *Ub.*, I1, p.308; *doc. nr. 294.*

1368 mai 24, Vișegrad (Kemény, Dipl. Trans. Appendix, 3 p. 73), cu data corectă: 1368 ianuarie 22 Vișegrad, *doc. nr. 288.*

1368 mai 25, Vișegrad (Kemény, *Dipl. Trans. Appendix*, 3, p. 74), cu data corectă: 1368 ianuarie 23, Vișegrad, *doc. nr. 289.*

1368 cca 24 iunie, Vișegrad (Kemény, *Dipl. Trans. Appendix*, 3, p. 75; *Transilvania*, 1872, p. 44), cu data corectă: 1368 iunie 22, Vișegrad; cf. *Fejér*, IX/4, p. 129; *Hurmuzaki — Densușianu*, I/2, p. 144; *Ub.* II, p. 315; *doc. nr. 332.*

1368 iulie 5, Zvolen—Lipce (*Mihályi*, p. 61; *Documenta Valachorum*, p. 214—215), cu data corectă: 1368 august 5, Zvolen—Lipce, *doc. nr. 343.*

1368 iulie 5, Zvolen—Lipce (*Mihályi*, p. 62—63; *Documenta Valachorum*, p. 214, nr. 167), cu data corectă: 1368 august 5, Zvolen—Lipce *doc. nr. 344.*

1368 iulie 15, Montefiascone (*Fejér*, IX/4, p. 141—142); cu data corectă: 1368 iulie 13, Montefiascone; cf. Theiner, *Mon. Hist. Hung.*, II, p. 87; *Hurmuzaki — Densușiaunu*, I/2, p. 145—146; *doc. nr. 338.*

1368 august 4, Zvolen—Lipce (*Tört. Tár*, 1909, p. 3; *Documenta Valachorum*, p. 215), cu data corectă: 1368 august 5, Zvolen—Lipce; *doc. nr. 342.*

1368 august 26, Vișegrad (*Tört. Tár*, 1889, p. 550, nr. 136), cu data corectă: 1368 ianuarie 23, Vișegrad, *doc. nr. 289*

⟨1368⟩ septembrie 8, Vidin (*Tört. Tár*, 1898, p. 365—366), cu data corectă: ⟨1368⟩ septembrie 15, Vidin, *doc. nr. 354.*

1368 octombrie 17, Vidin (*Századok*, 1900, p. 605—606; *DRH—D*, I, p. 93—95), cu data corectă: 1368 iulie 4, Vidin, cf. Maria Holban, *Contribuții*, p. 34, n. 2; *doc. nr. 334.*

1368 noiembrie 11, Timișoara (*Századok*, 1900, p. 606—607), cu data corectă: ⟨1366⟩ noiembrie 11, Timișoara, cf. Maria Holban, *Contribuții*, p. 25; *doc. nr. 157.*

1368 noiembrie 17, Sîntimbru (*Tört. Tár.*, 1889, p. 551, nr. 137), cu data corectă: 1368 martie 8, Sîntimbru, cf. *Transilvania*, 1872, p. 43; *Ub.*, II, p. 308; *doc. nr. 294.*

1369 cca 10 mai, ⟨Cluj—Mănăştur⟩ (*Ub.*, II, p. 323—325), cu data corectă: 1369 mai 11, ⟨Cluj—Mănăştur⟩, *doc. nr. 384.*

1370 martie 23, ⟨Cluj—Mănăştur⟩ (Kemény, *Dipl. Trans.*, *Appendix*, 3, p. 84), cu data corectă: 1370 martie 22, ⟨Cluj—Mănăştur⟩, *doc. nr. 478.*

1370 aprilie 28, Tîrgu Mureş (Jakab, *Kol. okl.*, I, p. 67—69), cu data corectă: 1370 aprilie 26, Tîrgu Mureş, cf. *Ub.*, II, p. 345—347; *doc. nr. 498.*

1370 iulie 16, ⟨Oradea⟩ (*Csáky*, I/I, p. 129—132), cu data corectă: 1370 iulie 17, ⟨Oradea⟩, *doc. nr. 535.*

1370 august 10, Sîntimbru (Kemény, *Dipl. Trans. Appendix*, 3, p. 92), cu data corectă: 1370 august 8, Sîntimbru, cf. *Ub.*, II, p. 356—357; *doc. nr. 550.*

INDICI

PRESCURTĂRI, SEMNE SIMBOLICE, LĂMURIRI

a.d.	=	așezare dispărută
arhid.	=	arhidiacon(at)
arhiep.	=	arhiepiscop(at)
bis.	=	biserică
cap.	=	capitlu
Cehosl.	=	Cehoslovacia
com.	=	comitat, comite
conv.	=	convent
ep.	=	episcop
f.	=	fost (se referă la localități care și-au schimbat denumirea românească și la foști demnitari)
f.l.	=	fiul lui
fr.l.	=	fratele lui
jud.	=	județul
Iugosl.	=	Iugoslavia
l.	=	lui
lg.	=	lîngă
loc.	=	localitate (se referă la localități din străinătate, din care multe n-au fost identificate cu denumirile actuale)
loc. comp.	=	localitate (azi) componentă (a alteia)
mag.	=	magistru
mun.	=	municipiu
or.	=	oraș
r.	=	rîu
s.	=	sat
top.	=	toponim
Trans.	=	Transilvania
Ung.	=	Ungaria
U.R.S.S.	=	Uniunea Republicilor Socialiste Sovietice
v.	=	vezi
vicecom.	=	vicecomite
( )	=	în paranteză rotundă, variantele din textul latin ale numelor de locuri, de persoane, ale termenilor comuni din indicele de materii

Trimiterile se fac la numărul de ordine al documentului. Volumul de față, alcătuit și predat Editurii înainte de modificările politico-geografice rezultate din prăbușirea sistemului fostelor state socialiste, reflectă în Indicele onomastic și toponimic, realitățile respective.

I

J

L

O

P

INDICE DE MATERII

C

E

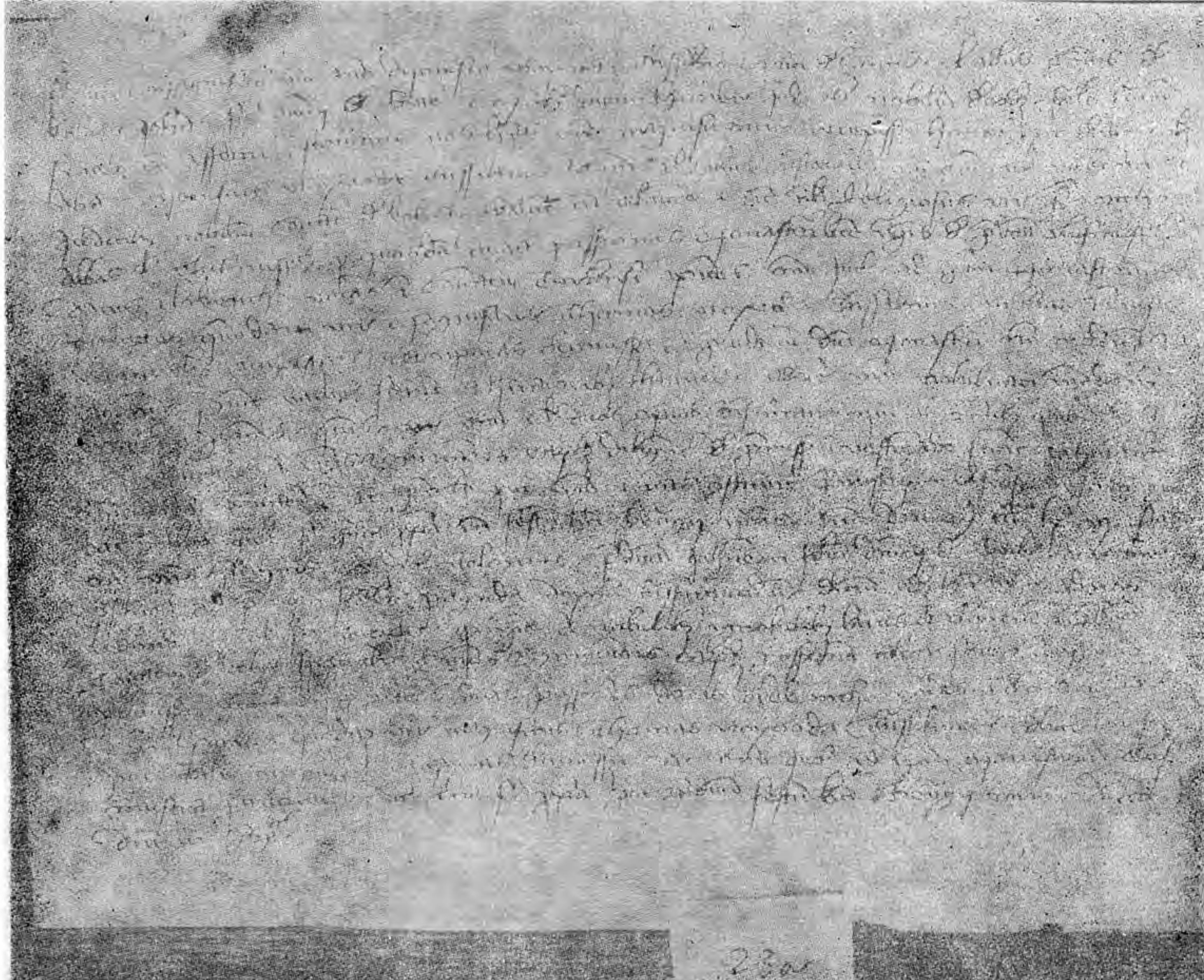
F

G

N

O

P

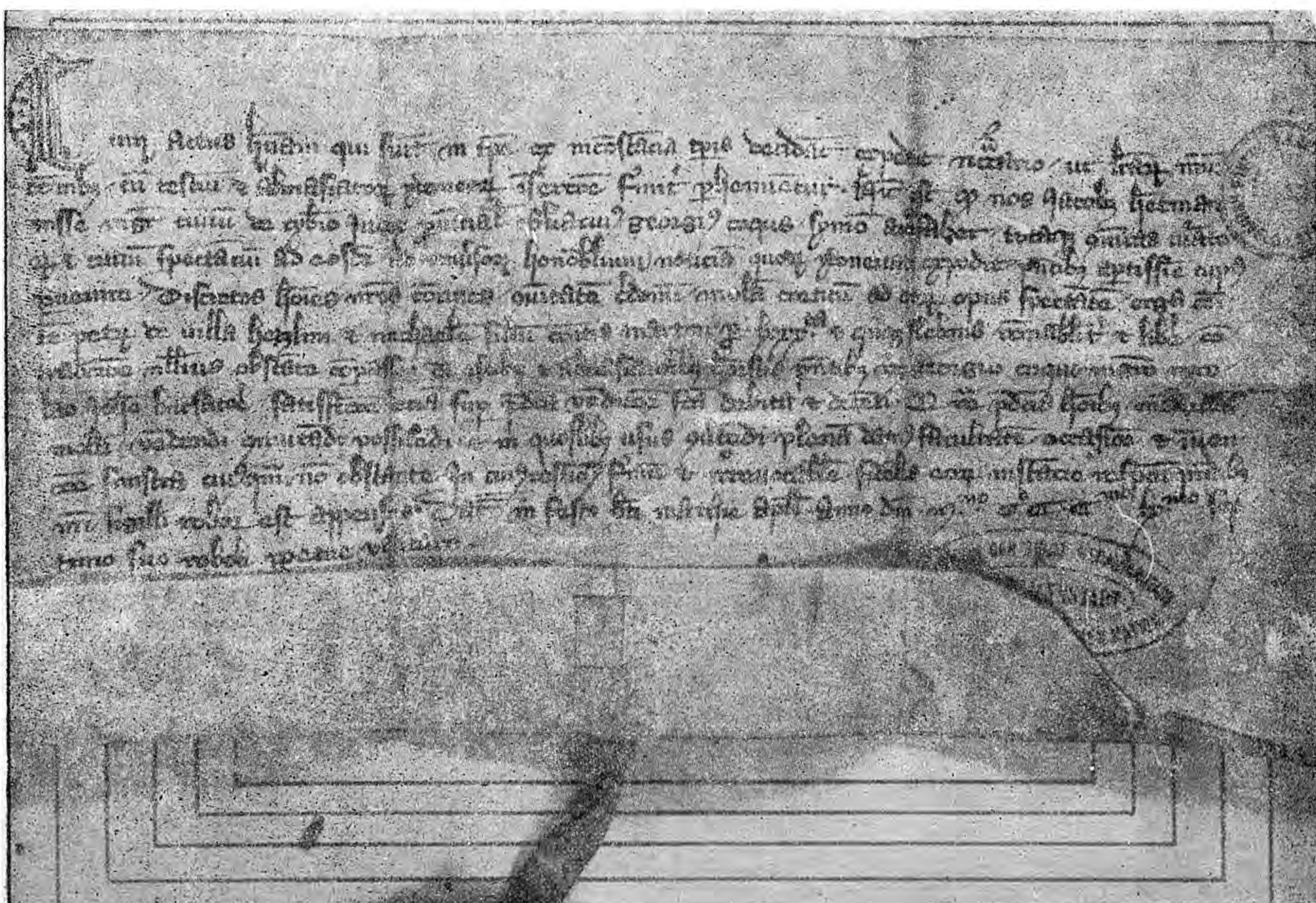

Pl. I = Doc nr. 36

Pl. II = Doc. nr. 53

Pl. III = Doc. nr. 55

Pl. IV = Doc. nr. 151

Pl. V = Doc. nr. 206

Pl. VI = Doc. nr. 268

Pl. VII = Doc. nr. 326

Pl. VIII = Doc. nr. 331

Pl. IX = Doc. nr. 360

Pl. X = Doc. nr. 381

Pl. XI = Doc. nr. 398

Karolus Dei gracia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Servie, Gallicie, Lodomerie, Comanie Bulgarieque rex, princeps Salernitanus et honoris montis Sancti Angeli dominus, universis Christi fidelibus presentibus et futuris presencium noticiam habituris salutem in omnium salvatore. [illegible]

Pl. XIII = Doc. nr. 559

Pl. XIV = Doc. nr. 564

CUPRINS

Lei 3050